SEX. AURELII PROPERTII ELEGIARUM LIBRI 4. CUM COMMENTARIO PERPETUO PETRI...

Sextus Propertius, Pieter Burman, Laurens : van Santen

SEX. AVRELII
PROPERTII
ELEGIARVM
LIBRI IV.

CVM COMMENTARIO PERPETVO

PETRI BVRMANNI SECVNDI

ET MVLTIS DOCTORVM NOTIS INEDITIS.

OPVS BVRMANNI MORTE INTERRVPTVM

LAVRENTIVS SANTENIVS, IC.

ABSOLVIT.

TRAJECTI AD RHENVM,
APVD BARTH. WILD.
MDCCLXXX.

AD MANES

PETRI BVRMANNI SECVNDI,

POËTARVM PRINCIPIS.

Accipe, Petre, tuae monumenta insignia famae,
Non tibi ab ignota dona parata manu;
Sed tuus a superis tibi quae Santenius oris
Mittit Avernales, magne Secunde, domos.
Qua lauri nemus inter, oloribus addite priscis,
Ludis, et aeterni gaudia veris habes.
Vel qua gramineae recubanti in margine ripae
Alluit Eridani candida membra liquor.
Hac doctus, Latio quem protulit Umbria, vates
Te petit, a curis cultior ipse tuis.
Nomina nec titulo quaerit speciosa potenti.
Sit tuus, ille tua nunc redivivus ope.

 Nam

Nam tibi, quam Bromio, sua plus debere fatetur
Carmina; servari carmina digna Deo.
Cernis, ut in proprio fulgens accedat amictu?
Ceperat hac vultus, Cynthia, veste tuos;
Aut hac Romanas inter conviva puellas
Regnabat, nullis, non ita dives, avis.
Cernis, ut abstersis sua posse poëmata naevis,
Exsultet, pueris virginibusque legi?
Hic Charis, Oenotrae hic spirat facundia linguae,
Italis hic, Grajis fluctibus orta, Venus.
Hic Decor, et socius roseo Puer ales Honesto,
Gaudiaque hic inter salvus amoena Pudor;
Imaque de tenero suspiria corde petita,
Hollandae quae non erubuisse nuru est.
Non levis ille vagis desultor amoribus, illi
Cynthia supremus, Cynthia primus amor.
Quin etiam, ante diem quae raras auxerat umbras,
Formosa humanis ne foret ulla locis,
Cynthia quin etiam pulcrae monumenta figurae,
Petre, videns scriptis emaculata tuis,

Cynthia

Cynthia gaudet in ornatu, teque induit ulnis,
Terque caput nivea mulcet et ora manu.
Scripta quidem dextrae labor haec fuit ultimus aegrae.
Judicii limam non subiere tui.
Quicquid at orbatis praestare industria chartis,
Et potuit laudi, Petre, cavere tuae,
Praestitit, et memori tibi pectore cavit alumnus,
Ille, a te partes jussus obire tuas.
Atque utinam domini manus has implesset, et ipse
Auctor mansurum continuasset opus!
Hoc ego, te vivo, caruissem laetus honore.
Non jam, quo vocat haec gloria, sponte sequor.
Publica perpetuo vigilantem in commoda, Mors Te
Non tulit, et fuscis livida mersit aquis.
Non tua longinquas Santhorstum praebuit umbras
Ducenti ad placitos otia docta Lares;
Otia vicinae (nimis heu brevia illa!) senectae
Virtuti urbs dederat Amstelis aequa tuae.
Pro quibus aeternam properavit Parca quietem,
Foeda repentinae crimine Parca necis.

 Heu

Heu quantum amisit pater Amstela nominis! altum
Burmanno attollens, Amstela, vate caput.
Ut Patriae te languet amor moriente! nec acta
Mirari aut proavûm clara referre nepos
Ardet! ut externis postponens seria nugis
Nil, animae nisi quod robora frangit, amat!
Palladis hoc, Belgaeque haud eluctabile damnum;
Jactura, extento non reparanda die.
Scilicet indomito sunt pervia cuncta labori.
Quisque per hunc pronum laudis adimus iter;
Naturae felicis opes, cognataque coelo
Pectora, dant paucis secula rara viris.
Non tamen ut mentis referam longo ordine dotes,
Aut, exstant Genii quot benefacta tui;
Doctrinae aut animo quae copia clausa capaci,
Gratia nativo quanta lepore fuit.
Da veniam, nostro teritur minor area curru,
Et chelys ad tantos deficit icta modos.
Hoc agat eloquii, Schraderus, norma Latini,
Musave Burmanno, Grotius, aequa suo.

Hoc

Hoc tibi perſolvit jam terſi Tollius oris
Officium, Manes demeruitque novos.
Mî licet ereptum lacryma reſpergere amicum,
Mî Praeceptorem; mî mea damna queri.
Eoſdem olim gemitus genitori in funere fudi.
Hos ego ſingultus ad ſua buſta tuli.
Noctibus a nota mihi pendet imagine ſomnus,
Ante oculoſque, ſenex, ſtas venerande meos.
Te bifidas, memini, duce ſcandere niſus in arces,
Laurigerum a teneris jam meditabar iter.
O monita, o ſtudiis praecepta ſalubria noſtris,
Paene ſodalitia quae mihi more dabas!
Tu, cum divitias ſponderet Atlantide natus,
Majugenae urguebas altera caſtra ſequi;
Nec piget, aut legiſſe mihi ſum viſus inepte.
Sic o! ſic inopem non onus, eſſe, puto.
Mî mea, mî Gentis, mihi Phoebi et damna tuorum
Flere licet. parvus tot bona pulvis habet.
At meritum in cives manet immortale Batavos,
Nec decus ingenii deleat ulla dies.

Vindice

Vindice te Latiae steterunt, te vindice Musae,
Petre, nec Hollandos deseruere focos.
En, tua crescentes premimus vestigia vates,
Formata exemplo, aut pollice turba tuo.
Tu modo ab Elysiis, tentanti impellere chordas
Discipulo faveas, Umbra benigna, choris.
Sic Petrus patriae succrescat in omina famae!
Una olim vitae spes Petrus illa tuae.
Dic animose sitim quo fonte, Poëta, levâras?
Urna Propertiacam quae tibi fudit aquam?
Fortior ille tuus mihi spiritus impleat ora;
Nil sonet humanum, nil nisi grande sonet!
Praedicer ut tantum non degenerasse Magistrum;
Hoc, quondam sat erit, si mihi laudis erit.
Jugera si quando mihi fortunata patebunt,
Dedecori assessum ne tibi rere meum.
Jamque, favilla, vale, ingentis mihi Numinis instar;
Terraque securo ne gravis ossa terat!

LAVR. SANTENIVS.

PRAE-

PRAEFATIO.

LAVRENTIVS SANTENIVS

LECTORI

S.

Magnum dolorem boni omnes, & verae Eruditionis ſtudioſi, ex BURMANNI SECUNDI morte, quae ante duos ferme annos accidit, ceperunt. Quamvis enim vir, excellenti & immenſa doctrina abundans, jam quintum & ſexageſimum aetatis annum attigiſſet; tamen ejus obitus immaturus & acerbus exiſtimandus eſt, quod, quorum ingeniis immortalia opera parantur, eorum vita ultra mortalitatis terminos producenda videatur. Quis autem, (quod ſine cujusquam contumelia dixerim!) tot tam praeclaris operibus haec humanitatis ſtudia auxit & ornavit? quis non juvenum ſolum, ſed etiam virorum animos tanto cum eruditionis, tum patriae amore inflammavit? Quis illi unquam par repertus eſt in ingeniis ad magna quaevis & glorioſa excitandis? Vera me praedicare, ſciunt, qui in illuſtri Amſtelodamenſium Athenaeo, per ſex & triginta annos Burmanni nomine illuſtrato, animoſe docentem mecum audiverunt; quorum multi, aut patriae Urbis regimini admoti, aut quarumvis artium doctrinam profeſſi, ſe nunc quoque ſub Burmanniana diſciplina animum excoluiſſe gaudent. Novi, quos Burmannus uno verbo ad literarum amorem ſic incenderit, ut eum non niſi cum vita deponerent. Sed Burmanni dotes & merita recenſere mearum non eſt partium, praeſertim aliis hoc officio jam rite defunctis.

** Cum

Cum vero omnis Burmanni vita in laboribus eruditis consumeretur, non mirum, si mors ejus inchoatum aliquod opus abrumperit. Quam sortem Propertio, facundissimo poëtae, obtigisse, eo magis dolemus, quod opus, cui tot annorum labores Burmannus impenderat, dimidia sui parte jam typis descriptum, ad finem properabat, & justam ei doctorum omnium gratulationem spondebat. Jam etsi aliorum complurium editionem animo agitabat, saepe tamen mihi, quasi instantem mortem praesagiens, significavit, satis diu vixisse sese existimaturum, si Umbri vatis commentario absoluto vixisset. Itaque hac de re interdum desperans Burmannus, pro eo, quo me complectebatur, amore, me sibi, si quid accidisset, hoc in opere successorem designabat. De quo cum satis constaret Nobilissimis optimi viri propinquis, post mortem mariti patrisque ad me, non invito librario, operis redemtore, librum curandum detulerunt. Ego vero mihi gloriosissimum fore putavi, & amicissimis Manibus jucundum, tanti Magistri opus ad finem perducere, & omnes curas eo conferre, ut, quantum in me esset, Burmanni nomine dignum in lucem exiret. Et, quamvis imparem me successorem esse, probe nossem, tamen, cum Burmannus totum fere commentarium, in schedis descriptum, reliquisset, non tam doctrinam, quam attentam curam requiri, judicavi. Itaque ejus autographum secutus sum, omittens interdum, quod ipsum Burmannum, si retractare per fata licuisset, omissurum fuisse, confidebam, de meo nihil fere immiscens. Hoc tamen intelligi nolim de ultima Propertii elegia, sive de nobili illo, & multum a Criticis vexato Corneliae epicedio. Id quoniam Burmannus vix dum inchoaverat, ego mihi totum tractandum illustrandumque sumsi; in quo quam minimum potui a Burmanniano commentandi genere discessi. Addendis etiam nonnulla, e mea penu depromta, inserenda censui.

Hactenus de Burmanni in Propertium commentario. Sed magnum

num momentum in eo eſt, ut lector doceatur, qui ſint Codices Scripti, & qua auctoritate, quae veteres editiones, ad quarum fidem per totum opus provocat Burmannus; quibus praeſidiis fretus ad poëtam edendum acceſſerit, quam rationem in edendo ſecutus ſit, quid denique praecipui in hac nova recenſione praeſtiterit. Illud igitur notis iterum evolvendis, iiſque cum ſupellectile Burmanni libraria comparandis, & variantibus denuo inveſtigandis, (quae res homini, aliis etiam negotiis occupato, aliquando moleſtiam & taedium creare poſſit) efficere ſum conatus. Sed ne ſic quidem omnium mihi plana facta eſt ratio. Ipſe Burmannus de his rebus nihil prorſus in ſchedis notaverat praeter ea, quae de decem Codicibus hic ſubjungam.

„ LEIDENSIS PRIMUS, forma quarta, membranaceus, in appen-
„ dice catalogi Bibliothecae p. 529. N. 133. olim Jacobi Men-
„ telii, recens.

„ LEIDENSIS SECUNDUS, eadem forma, item in membrana, in
„ Append. catal. p. 530. N. 43. recens, ſed optimus, olim
„ Alex. Petavii. P. F.

„ VOSSIANUS PRIMUS, forma quarta, membran. in catalogo
„ p. 385. N. 117. recens, olim Card. & pr. a Dietricſtain.

„ VOSSIANUS SECUNDUS, in quarto, membran: in catalogo p. 387.
„ N. 38. paullo antiquior, deſinens in Lib. II. Eleg. I. olim
„ P. Petavii.

„ VOSSIANUS TERTIUS in quarto, chartaceus, in catalogo p. 386.
„ N. 13. recens.

„ VOSSIANUS QUARTUS, forma duodecima, in charta ſcriptus, in
„ catalogo p. 389. N. 82. recens.

„ D'ORVILLIANI DUO, in quarto, chartacei, recentiſſimi, in quo-
„ rum primo Anni 1473. legitur: per me Petrum Paulum de de-
„ laitis Notarium.

„ CODEX MEUS, quem eundem puto, cum Franciano primo; con-
„ veniunt certe, quae fcribit Broukhufius de hoc Codice in prae-
„ fatione: *fcriptus eft in Italia litera non admodum antiqua, fed tamen*
„ *plana ac facili; forma, ut vocant, octava.* certe fuiffe Francii patet, quod
„ Lib. II. El. 3. poft v. 55. *perjuras tunc ipfe folet*, manu fua ad-
„ fcripferit, *pagellas aliquot bibliopegi vitio confufas effe.* fuit & N.
„ Heinfii, qui in fronte Codicis notavit: *Contuli N. H.*

„ ALTER CODEX MEUS."

Horum decem Codicum variantes Burmannus Broukhufii fecun-
dae editioni adfcripferat, Leidenfium & Voffianorum copiam nactus
a Francifco Oudendorpio, D'Orvillianorum a J. P. D'Orvillii
filio.

Reliquum Burmanni apparatum recenfituro occurrit Codex ANT.
ASKEWII, Medici quondam Londinenfis, cujus excerpta habuit
Burmannus ab Jano Helvetio, doctiffimo fuo olim & plerorumque
hujus aetatis Eruditorum amico. vide Burmannum in hoc com-
mentario ad Lib. I. Eleg. I. v. 9. Idem Helvetius Burmanno ex
Anglia tranfmiferat breve fpecimen variantium ex CODICE Mufei Bri-
tannici HARLEJANO. Ufus quoque eft Burmannus collatione Codicis
BORRICHIANI, Broukhufii manu fcripta, & Codicum REGIORUM Pa-
rifienfium & COLBERTINORUM Gallaei manu; atque ex iis infinitis par-
tibus plura, quam Broukhufius, protulit. Novam etiam egregii
illius GRONINGANI amicae debuit Cl. Schraderi diligentiae.

Sed plurimum profecit ex opibus Heinfianis, quae, licet non
omnes, pleraeque tamen ad eum devolutae funt. Hae funt colla-
tiones ANGELI COLOTII, & quinque Codicum VATICANORUM, & Codi-
cis NEAPOLITANI, qui ad S. Joannem Carbonarium erat, quas Hein-
fius notaverat ad editionem Gryphii 1573. Unde vero Burmannus
SECUNDUM NEAPOLITANUM laudaverit ad I. IV, 13. I. IX. 13. II.
XXI, 13. nondum indagare potui. Hujus tamen Codicis lectiones
nefcio

nescio an inveniantur in Vossiano exemplari bibliothecae nostrae Leidensis, Historic. n. 418.

Sed inter copias Heinsianas oculos in se convertebat exemplar, quod PERREJANUM vocabo, editionis Aldinae secundae Anni 1515, ex quo cum plus boni in Propertium, quam ex reliquis redundarit, age, quale illud sit, paulo accuratius tradamus. Hujus autem rei facultatem dedit insignis amicissimi hominis erga me liberalitas, per quam hoc ipsum exemplar una cum aliis hujus generis cimeliis ex Cl. Magistri bibliotheca in meam migrasse gaudeo.

Comparavit igitur Heinsius sua manu hanc editionem cum Codice MENTELIANO, omnium Codicum optimo, cum Codice VOSSIANO, cum egregiis ex Codice, quo magnus SCALIGER usus est, EXCERPTIS, quae habuit Heinsius ab Illustrissimo Constantino Hugenio, Zulichemio, ut patet ex Heinsii notis ad Vellej. Lib. II. cap. 87. cum optimis excerptis FR. MODII, denique cum suo ipsius Codice. Variantes quoque adjecit editionum rarissimarum, RHEGIENSIS A. 1481. & VENETAE 1475. quarum huic, ab Hadriano Wallio suppeditatae, manus viri docti passim Varias lectiones adnotarat. Praeterea uti nullum exemplar HEINSIUS manu versabat, cui non nova foecundissimi ingenii specimina adderet, ita hunc etiam Perrejanum librum multis conjecturis, quas frustra apud Broukhusium, in Heinsii notis ad Propertium, & in Adversariis ejus quaeras, locupletavit.

Nec minorem hic liber commendationem habet ab ipsius ANTONII PERREJI adnotatis, de quibus ut judicandi potestas fiat, hic, quae in fine adscripsit, repetere juvat:

EMENDABAM ET ANNOTABAM CATULLUM, TIBULLUM ET PROPERTIUM EGO ANTO. PERREJUS, COLLATIS VETUSTISSIMIS EXEMPLARIBUS, ALIO PONTANI, ALIO EPISCOPI CREMONENSIS, ALIO FRANCISCI PUCCII, NEC NON ALIIS ROMAE ET FLORENTIAE HABITIS, ANNO 15-ET 15-

Margines libri tametsi ita sunt accisi, ut annorum notae legi ne-

queant, tamen ex comparata ad Catullum & Tibullum ſubſcriptione ſatis liquet, annum 1528, vel duos inſequentes, deſignari. Confer Burmannum ad Lib. I. Eleg. I. v. 9.

Quis fuerit ille Antonius Perrejus, aut unde domo, cum nec Heinſius, nec Broukhuſius, nec noſter Burmannus, viri in hiſtoria Italorum literaria verſatiſſimi, cognoverint, ego quaerere ſuperſedeo. Suſpicari licet, nobilem hunc libellum jam olim poſſeſſum eſſe ab elegantiarum patre, Mureto, ſiquidem J. Lipſius, qui anno circiter 1567, viginti annorum juvenis, Romam venit, & ibi per biennium Mureti praeceptis imbutus eſt, in Libro I. Antiq. lection. cap. 4. in fine memorat librum, ſibi a Mureto oſtenſum, in quo *Antonius Ferillus quiſpiam* ante annos quinquaginta adnotaſſet, *Driaſin* legi apud Propert. L. I. Eleg. XX. v. 5. haec autem a me agnoſcitur ipſa ſcriptio Antonii Perreji. credo igitur, aut Muretum, aut Lipſium, in nomine hominis ignoti erraſſe. Quiquid ſit hujus rei, Heinſius Florentiae emerat a ſcrutario ſex aſſibus anno 1646. Eundem Jacobus Tollius dignum judicavit, quem totum ſua manu deſcriberet Holmiae Suecorum Anno 1662, quo tempore Heinſius ſecundam obibat Legationem Suecicam. Deinde, anno 1704, Jano Broukhuſio deſcribendum conceſſit, ſummus ejus amicus, Petrus Burmannus, patruus. Vide Broukh. praef. Tibul.

Nec mirum cuiquam videri debet, hunc libellum tam cupide eſſe expetitum, & tantum operae in eo deſcribendo collocatum, cum praeter illa, quae nunc ex eo ad Propertium apponuntur, ſalutarem olim Tibullo medicinam attulerit, Catullo aliquando, niſi augurium vanum eſt, ſit allaturum.

Broukhuſius cum primum ederet Propertium, haec Perrejana excerpta nondum poſſidebat, triennio autem poſt, eorum copiam habens, & Tibullo operam navans, doctorum laborum & ſimul vitae laudabilis finem fecit; ad Propertium vero non niſi perpauca ex illis fu-

futurae editioni paraverat, quae Vlamingius repetitae Broukhusii recensioni adjecit. vide eum ad Lib. I. Eleg. XX. v. 12. & ad Lib II. Eleg. IV. v. 4. ubi adde etiam Burmanni notas. Sed liberaliore manu omnes hujus libelli gemmas in novam hanc recensionem contulit Burmannus noster.

Nec tamen omnes, si quaeris, aeque benignam de his Excerptis Italicis, uti vocat Heinsius in Advers. p. 32. vel Excerptis Italicorum Codicum, uti p. 30. sententiam tulerunt. Ipse Heinsius, eorum promus condus, in epistola ad Graevium tom. IV. Syllog. p. 233. ait, se timide solere iis accedere, cum ex Pontani, aliorumque schedis sint corrasa, qui plurimum sibi permiserint in Propertio interpolando; & satis constet, in Catullo totos Pontani versus exhiberi. Celeberrimus quoque Heynius, quem virum elegantis eruditionis & amicitiae, olim contractae, nomine veneror, in nova ad Tibullum praefatione p. XIX. horum Excerptorum auctoritatem non spernendis rationibus elevavit. Quid? ne ipse quidem Burmannus Secundus semper fidit Perrejo. vide ad Lib. II. XXIII. 43. Lib. III. XII. 8. Lib. IV. VI, 73.

Non ego is sum, qui talium virorum suspiciones oppugnem; praesertim cum existimem, pro certo & indubitato affirmari non posse, sintne haec Excerpta omnia ex Codicibus profecta, an ex parte etiam Doctorum Italorum ingeniis debeantur; sed tamen in Addendis ad Propertium conficiendis jam occupatus, praeter omnem opinionem nactus sum quaedam subsidia, incognita fere viris doctissimis, quibus Perreji fides, ante mihi quoque suspecta, extra omnem dubitationis aleam collocatur.

Nempe juvenis non minus ingenio, quam natalium splendore conspiciendus, Joannes Andreas Munterus, post decursum in hac Alma Leidensi per viam regiam studiorum curriculum, eaque eruditionis specimina edita, qualia utinam multi proferrent! nunc per

prae-

praecipuas Europae oras, nec literarum nostrarum, quibus large instructus est, nec amicorum immemor, peregrinatur. Hic, Romae commoratus, dum venerandae Antiquitatis monumenta, hominesque eorum intelligentes omni cura indagat, vel praecipue se applicavit ad exquisitae doctrinae amabilisque modestiae virum, V. M. Giovenazzium, Praefectum bibliothecae Illustrissimi Principis Altierii, & Custodem bibliothecae Vaticanae, ejusque mihi, multis nominibus optandam, benivolentiam conciliavit. Qui vir clarissimus, ut alia ejus adversus me officia praeteream, accuratissime in meos usus describendas curavit FRANCISCI PUCCII emendationes in Propertium omnes, quae ante Romae apud Victorios exstabant, et his ipsis diebus publice distrahebantur. Hae quamvis numero infinitae, & pro temporum ratione omnium admiratione dignissimae sint, post tantum tamen seculorum intervallum, tantamque a Principibus Literatoribus Propertio impensam operam, ad ipsum poëtae textum minus, quam credas, contulerunt; quippe pleraque ab aliis, Scaligero inprimis & Heinsio, vel Codicum nomine, vel conjecturarum, in commentario Burmanni occupata reperiuntur. Quid igitur, inquies, haec scire interest? Non omnium permagni, fateor. Semper enim haec cura ad paucos pertinet. At, qui, unde quaeque lectio fluxerit, & quam habeat auctoritatem, scire cupiunt, omninoque qui post Burmannum Propertii carmina castigaturi sunt, haec cognosse non poenitebit. Exemplar igitur Victorianum hanc subscriptionem habebat: FRANCISCUS PUCCIUS HAEC ADNOTABAT ANNO SALUTIS MDII. AUGUSTINO SCARPINELLA COMITE STUDIORUM, SEQUUTUS FIDEM ANTIQUISSIMI CODICIS, QUI PRIMUM FUIT BERNARDINI VALLAE, PATRITII ROMANI, VIRI DOCTISSIMI, DEIN AB EO DONO DATUS EST ALPHONSO II. REGI NEAPOLITANO, PRINCIPI LITERARUM AMANTISSIMO.

CONTULI CUM CODICE AUTOGRAPHO IDIBUS IULIIS MDXXI. P. VICTORIUS.

Mo-

Monet autem in literis Cl. Giovenazzius, in Victoriani exemplaris subscriptione nomen Francisci Puccii sic abrasum esse, ut ne vestigium quidem ullum appareat, nec se causam, cur ita factum sit, dicere posse; sed sine erroris periculo suppleri ex tribus quatuorve Neapolitanis Codicibus, in quibus eadem subscriptio, iisdemque plane verbis, addito Puccii nomine legitur. Horum unum exstare apud Aloïsium Lancellottum, virum eruditissimum; ceteros servari in bibliotheca Carbonaria monachorum Augustinensium.

Ceterum Puccius ex emendationibus, quae certae viderentur, ipsa verba editionis Rhegiensis correxerat; ubi prava vel anceps lectio in Codice occurrisset, apposuerat, *ita vetus is Codex*; multas denique conjecturas & explicationes in margine notaverat.

Circa idem tempus ad me quoque delatae sunt collationes, quas M. Antonius Pocchus in margine Aldinae 1502. scripserat. Quem librum, cum olim Lucas Holstenius Nicolao Heinsio muneri dedisset, ex ejus thesauro librario p. 118. n. 619. in 8°. transiit in bibliothecam Bodlejanam Oxonii. Eadem bibliotheca habet alterum exemplar Aldinum 1515, cui multa adnotavit Octav. Ferrarius; hunc etiam librum Nicolai Heinsii fuisse, indicat catalogus p. 119. n. 621. in 8°. ex quo factum apographum nostras in manus pervenit.

Et Pocchiano & Ferrariano libro usus etiam est Editor Propertii Cantabrigiensis, cujus editionem mihi oculis usurpare nunquam licuit. Ex his, item ex Puccii libro omnia apponere, plane supervacuum duxi; cum in tanta Codicum multitudine semper fere cum hoc vel illo consentirent. Aliquas tamen ex his variantes Addendis intexui; quae, etsi numero paucae, nec omnes verae sint, tamen novitate & specie quadam commendantur. At in Addendis ad ultimam elegiam omnes omnino variantes, quae in ternis his excerptis exstabant, tanquam eorum specimen daturus, exhibui. Eodemque consilio iis intexui lectiones Codicis membranacei, scripti anno 1460, e bibliotheca eruditissimi viri, Venantii Lupacchini;

& Editionis illius Principis A. 1472. quos totos in meos usus contulit humanissimus Giovenazzius; nec non quae Minturnus, priusquam sacris initiatus est, ad Aldinam 1502 adnotaverat, quae amicissimi Munteri munificentiae accepta refero.

Ex accurata autem harum variantium comparatione hoc liquido videor posse affirmare, Antonium Perrejum, qui omnes fere explicationes Puccii transscripsit, ex millenis variantibus, quas omnes ad examen vocavi, aut perpaucas aut nullas dedisse, quae non ex Puccii sive Vallae libro essent repetitae, vel ex Pontani Codice, quem Pocchus frequenter, nonnumquam etiam Ferrarius laudat. Imo recte distinxit Perrejus Pontani conjecturas, quas sic notat: *Pon.* vel *Po*: ab Codicis ejus lectionibus, quas ita: *Pon. C.* Pocchus quoque, qui totos versus ex Pontani Codice affert, modo dat: *C. Pont.* modo: *ita legit Pont'.*

Porro ex Pucciano exemplari novum nascitur argumentum, quo liquidissime demonstretur, quanto in errore versati sint viri eruditi, cum existimarant, omnes omnino Propertii Codices ex unico illo, qui Pontano adolescentulo in cella vinaria inventus sit, fluxisse, nec, praeter id, ullum vetustum hujus poëtae exemplar inveniri. Dudum equidem de veritate hujus opinionis dubitavi, neque eam Cl. Giovenazzio placuisse, laetus intellexi. Sane, si Codex Bernardini Vallae ex illo, cujus Pontanus mentionem facit, descriptus esset, istum *antiquissimum* vocare non potuisset Franciscus Puccius, Angeli Politiani discipulus, & Joannis Joviani Pontani familiaris; quem Puccium aliquando in his literis principatum tenuisse, testatur discipulus ejus, Janus Parrhasius; Hieronymus autem Carbo clarum posteris reddidit his versibus:

Et, qui Sebethum patrio modo praetulit Arno
Puccius, Etrusci fama decusque soli;
Quem, culti eloquii tanta est facundia, credas,
Posse movere homines, posse movere Deos.

Nec

Nec ipse Politianus Codicem hunc *vetustum* dixisset *Centur. prim. Miscell. cap.* LXXXI. cujus ipsa verba hic ponenda videntur:

„ Apud Propertium quarto elegiarum libello (Eleg. 3. v. 21.)
„ ita duo versiculi leguntur:

„ *Dignior obliquo funem qui torqueat* orno:
„ *Aeternusque tuam pascat, aselle, famem.*

„ Diu fateor animum stimulaverat ac pupugerat quidam quasi
„ scrupulus: donec eum Codex vetustus evellit, quem mihi Ber-
„ nardinus Valla, celeber Jureconsultus, & primae homo nobilitatis,
„ Romae abhinc ferme quinquennium commodavit: ubi non *orno*,
„ sed *Ocno* legi: legisseque me, statim duobus eruditissimis juveni-
„ bus ostendi, qui me domi commode salutaverant.

Lectio *Ocno*, quam citat Politianus, exstat apud Puccium, nec alius, quod sciam, Codex ejus fundus laudatur.

Ex quo apparet, risu dignum esse R. Titium, qui *Assert. contr. Scalig. pag.* 50., ne nunquam non magnis viris obloqueretur, dixit, hunc Vallae Codicem nunquam in rerum natura fuisse.

Atqui Vallae Codicem non eundem esse cum Pontani Codice, patet cum ex diversitate lectionis, quam notavit Perrejus, tum ex laudata Perreji subscriptione, in qua hos Codices distinguit.

Praeterea, ne unius Puccii testimonio hac in re niti videar, Domitius Calderinus, ut illius aevi captus erat, vir sane doctissimus, qui primus poëtam nostrum publice explicare aggressus est, Propertii loca obscura, a se explanata, plus uno Codice adhibito, edidit Romae A. 1475. quem librum, a nemine, quod sciam, commemoratum, ipse possideo; eumque repetitum credo in editione Brixiensi anni 1486, Domitii conjecturis aliquando in textum receptis. Sed Domitii annotationes in Propertium, nec non Joannis Cottae, eximii illius ac prope unici Catulli imitatoris, falso jactat editio Veneta, A. 1500 ab Avancio curata, quae Cl. Heynii quoque spem fefellit; vivebat tamen eo tempore, annumque aetatis agebat cir-

citer feptimum decimum Cotta; fed ejus commentationes in Propertium ne fando quidem auditae funt. nam Cornelius a Beughem in Incunabulis typographicis Avancianae editionis titulo fe decipi paffus eft.

Domitium quidem in multis fecuti funt, qui primi integros in Propertium commentarios fcripferunt, quod & ipfe comparando didici, & J. Parrhafius in Epift. III. p. 8. ftomachabundus queritur; fed tamen Antonius Volfcus, cujus commentarius prodiit anno 1488, vel jam anno 1482, fi modo Maittairio fides habenda eft, vetuftos Codices multos confuluit; & Philippus Beroaldus, qui jam anno 1486. in Propertium commentatus eft, quamvis Domitium nominet, membranis & ipfe ufus eft multis, iifque valde bonis, tanquam Joannis Pici Mirandulani, quibus nullae dum vetuftiores inventae funt.

Quid? hos ipfos viros eximios, Domitium, Volfcum, Beroaldum, quorum ego commentarios, licet multi errores adfperfi fint, ob egregia tamen inventa prae nonnullis recentiorum admirari foleo; qui plurimos Auctores Veteres ex optimis manu fcriptis Codicibus, quorum tum Italia plena erat, nobis exhibuerunt; hos, inquam, an ullo modo credibile eft in Propertio edendo fecutos effe Codices, e Pontani Codice derivatos, atque adeo fua ipforum aetate fcriptos? Quidvis potius, quam hoc, mihi perfuaderi patiar.

Alios fciens praetereo, ne Codicum & Editionum feriem videar pertexturus; nec inficias eo, recentiffimos quoque poëtae noftri Codices inveniri, qualem Mureti a. 1460. fcriptum memorat Donnola de patr. Propert. §. LV., & qualis fuit D'Orvillianus primus anni 1473. aliique.

Editiones antiquas quod attinet, has omnes, fi Venetam Principem & Brixienfem excipias, numero & pretio non contemnendo, habuit ditiffima Burmanni bibliotheca. Secundam Venetam anni 1475, & illam Rhegii Lepidi anno 1481. impreffam, ut & pofteriorum maximo infignes, diligenter excuffit. Quin & Vicentinam, anno 1481. a Joanne Calphurnio curatam, laudaviffet Burmannus, fi fuas ipfe divitias noviffet. Nempe poffidebat exemplar, in quo

a

a glutinatore juncti erant Catullus Brixiensis anni 1486. cum commentario Parthenii, Tibullus cum commentario Cyllenii Venetiis 1487, Propertius sine commentario locoque & anno impressionis; sed dum ad signaturas a Tibullo ad Propertium interruptas non attendit vir, ceteroquin in historia literaria & librorum notitia Eruditorum, qui una vixerunt, forte Princeps, editionem commentus est Venetam anni 1487. quae nulla unquam fuit, ne inter Beroaldinas quidem, quarum prima Bononiae hoc anno prodiit, & adservatur in instructissima Leidensi bibliotheca.

Quas autem lectiones Burmannus Venetae 1487. tribuit ad I. Eleg. 2. v. 2. II. 2, 63. III. XI. 39. & alibi, ego in Vicentina ipse vidi; Tu igitur hanc illi ubique substitue, & Venetis anni 1487 omnem fidem abroga: quando vero Burmannus *utramque Venetam* laudat, ut ad IV. 1, 24. IV. 2, 27. & saepe alibi, intellige Venetam 1475 & Vicentinam.

Multum quoque verae Propertii lectioni indagandae, vel receptae confirmandae, faciunt, quae ex vetustis commentatoribus, Grammaticis aut Criticis enotata & nunc primum Poëtae nostro adhibita sunt; in quo labore diligentiam Burmanni nemo facile adaequaverit. Eminent inter haec Nestoris Vocabularium, Alberti de Eyb Margarita Poëtica, Mirandulae Viridarium, Latini Latinii Variantes.

Ne vero quid dicam de Editoribus Interpretibusque, qui Burmannum praecesserunt, in quorum notis emendationes paucas invenias, quarum Burmannus non meminerit; ne memorem tot viros eruditos, multos etiam primi ordinis Criticos, qui post Broukhusii editionem plurima poëtae hujus loca tractarunt; ut omittam, praeter hos Burmannum infinita Propertio attulisse, quae Viri Docti in commentariis ad alios Auctores, vel in dissertationibus, antiquas literas spectantibus, ad hunc emaculandum, vel illustrandum contulerant; Illud omnino omittendum non videtur, dote maxime insigni hanc editionem locupletasse Burmannum ex thesauris supellectilis suae literariae, ex quibus antea nunquam editas, aut edi-

tis uberiores, depromsit Conjecturas vel Observationes JOANNIS AURATI, JANI DOUZAE, Patris, ISAACI VOSSII, LUCAE FRUTERII, JANI GRUTERI, C. F. AYRMANNI, BURMANNI Patrui, HADRIANI RELANDI, FRANCISCI OUDENDORPII, GUIL. VLAMINGII, HEINSIANA, FRANCIANA, BROUKHUSIANA, editis multo plura, &, quae inter praecipua censendae sunt ornamenta, MARKLANDI & HEMSTERHUSII Conjecturas & Observationes. Hujus notas, olim ad Vlamingium per epistolam missas, Cl. Schradero debuit Burmannus; Illius, tanto ingenio dignas, D'Orvillii filio. Praeterea, uti eruditi harum regionum fere omnes familiari & amico utebantur Burmanno, ita multi illorum, vel per sermones, vel per literas, de Propertianis versibus sententias suas cum illo communicaverunt, quas ipse notis addidit. Ex his nominasse sufficerit RUHNKENIOS, SCHRADEROS, CANNEGITEROS, WASSENBERGIOS, HELVETIOS, ELDIKIOS, ut alios taceam.

In verbis poëtae exhibendis, sive textu, quem vocamus, raro a Broukhusio discessit Burmannus; quamvis aliquot ejus conjecturas, Heinsianas quoque, relegarit. Transpositiones versuum & elegiarum a Scaligero factas, adoptavit omnes, illisque acquiescendum putavit, quia secundum hunc ordinem nunc plerumque adferuntur loca Propertii, confusionis vitandae causa (vide ad Lib. II. Eleg. 3.) Harum licet nonnullas vehementer probaret, & ipsum Scaligerum semper veneraretur, in progressu tamen operis se hujus instituti adeo poenitere, saepe mihi confessus est, ut, si res esset integra, mutaturus esset consilium.

Indices, rite confectos, sub patris auspiciis jam inchoatos, acceptos refer, Erudite Lector, industriae Francisci Petri Burmanni, Petri nostri filii; qui felici ingenio, cujus semina in eo agnoscimus, utinam Parentem, quod non desperamus, aliquando exprimat, ejusque desiderium leniat! Ex his autem indicibus videbis hoc commentario non tantum Propertio, sed aliis etiam multis Auctoribus lucem & medelam allatam esse. Vale.

LIVI-

LIVINVS MEYERVS
E SOCIETATE JESU,
ELEGIARVM LIBRO IV. ELEG. I.

Callimachi cupiat si quis cognoscere manes,
Umbri respiciat nobile vatis opus.
Hic Latio Graias docuit sermone Camoenas
Posse loqui, Musas instituitque rudes.
Non mihi fas tenerum tecum conferre, Properti,
Nasonem, aut a quo Delia nomen habet:
Aut aliquem invidia veterum perstringere vatum.
Absit ab ingenuis versibus iste furor!
Litem alius moveat triplici de carmine judex,
Cuive volet palmam, sertaque prima ferat.
Hactenus arbitrium prudens suspendit Apollo,
Noluit &, Musas vincat ut una duas.
Pieridesque Deae vatum tria nomina gaudent
Aeternis Pindi scribere corticibus.
Ite pares a me. vario tamen ore, Properti,
Nescio quid nobis dulce Poëta canis.
Et sive Jonio victrices aequore puppes
Concinis: Joniis Musa superbit aquis.
Sive triumphato scandis Capitolia Nilo:
In niveis victrix Musa triumphat equis.
Seu responsuris illidis carmina saxis:
Reddita vocali carmina rupe sonant.
Sive canis silvas. silvae sentire videntur,
Et flectunt virides ad tua verba comas.
Et tibi subsultant teneri cum matribus agni,
Pastor ut argutis ludis arundinibus.

Et

Et modò nescio quid tumido grave pectore spiras,
Nunc teris imparibus mollia prata rotis.
Quidquid habet varium Natura, Propertius aequans
Carmine, nativo cuncta colore refert.
Quid referam teneros, vates quibus uritur, ignes?
Ah nimis ex vero turpis amator erat!
Me miserum! hac una peccarunt parte Poëtae.
Cetera divini plena decoris habent.
Dum domitum bello Euphratem, Crassosque piatos,
Vectaque trans Tigrim Caesaris arma canit:
Arduus in nubes & majestate verendus
Fertur, quoque solet Jupiter ore, tonat.
Utque canit, Latius ruit in certamina miles,
Et Furiae circum tympana pulsa volant.
Idem inter virides aestivo sole cicadas
Cantat, & ad cytisos pastor ovesque redit.
Scilicet huic omnes numeros concessit Apollo,
Plenius & nulli Delphica favit humus.
Nec tibi displiceat si quando abruptus, hiansque,
Nec semper leni tramite versus eat.
Crede mihi, placet asperitas in carmine, quando
Aspera res verbis materiesque subest.
Aspice Naturam, nihil est ornatius illa,
Et tamen haec dispar, dissimilisque sibi est.
Flore nitet tellus, eadem quoque sentibus horret.
Hic nemora, hic montes, hic sata laeta vides.
Aspice currentes variis erroribus amnes,
Quos patriis fessos accipit aequor aquis;
Non semper placido labuntur flumina tractu,
Saepe strepunt raucis turbida vorticibus.
Felix! qui potuit naturam claudere versu,
Et rebus facies arte referre suas.

SEX.

SEX. AVRELII PROPERTII CYNTHIA.

LIBER PRIMVS.

SEX. AVRELII PROPERTII CYNTHIA.] Hanc inscriptionem omittunt Leidensis primus & secundus, primus Vossianus, unusque ex meis Codicibus. SEXTI praenomen in secundo D'Orvilliano desideratur. INCIPIT MONOBIBLOS PROPERTII AVRELII NAVTAE AD TULLUM in Vossiano altero. PROPERTII LIBER PRIMUS INCIPIT AD TVLLVM in tertio ejusdem Vossii. AVLI PROPERTII VMBRI ELEGIA AD TULLVM in quarto Vossiano. INCIPIT. MONOBIBLOS PROPERTII AVRELII NAVTAE in veteri codice, cujus collationem ed. Aldinae an. 1515 adscripserat Antonius Perrejus. SEX. PROPERTII NAVTAE MONOBIBLOS AD CYNTHIAM in Excerptis Scaligeri ex Cod. Vaticano. AVRELII PROPERTII NAVTAE VMBRI INCIPIT LIBER ELEGIARVM, VEL CYNTHIA, in primo D'Orvilliano, in quo ab alia manu MONOBIBLOS AD TVLLVM. in ejusdem secundo Codice etiam praefigitur, AVRELII PROPERTII POETAE CLARISSIMI MONOBYBLOS INCIPIT. & ab alia manu MONOBIBLOS AD TVLLVM. & sic in aliis Codd. MSS. Notum est illud NAVTAE cognomen, quod in nonnullis Codicibus additur, poëtae perperam adhaesisse ex mendoso loco Lib. II. El. 19. 24. *quamvis non ita dives eras.* ubi male scripserant librarii *navita dives eras.* quod ab aliis dudum notatum est. SEX. AVRELII PROPERTII CYNTHIA. MONOBIBLOS veram olim huic primo libro inscriptionem fuisse recte censet Broukhusius, prolato Martialis loco Lib. XIV. Ep. 187. cujus lemma in variis Codd. MSS. quorum apud me Excerpta, est MONOBIBLOS PROPERTII,

Cynthia facundi carmen juvenale Properti.

unde titulum fuisse, SEX. AVRELII PROPERTII IVVENALIS MONOBIBLOS existimabat Scaliger in notis ad Catalecta pag. 5. sed illud *carmen juvenale* versus extendendi tantum gratia a Martiale dicitur, & inscriptionis simplicitas exigit CYNTHIA, MONOBIBLOS. Idque Patruus meus probabat ex loco Ovidii Rem. Am. vs. 764.

Carmina quis potuit tuto legisse Tibulli,
Vel tua, cujus opus CYNTHIA *sola fuit.*

& CYNTHIA hujus libri titulum esse indicat ipse Propertius Lib. II. El. 18. v. 82.

Tu loqueris, quum sis jam noto fabula libro:
Et tua sit toto CYNTHIA lecta foro.

hoc sua imitatione secutus est Janus Secundus, cujus Elegiarum Liber primus inscribitur, IVLIA, MONOBIBLOS, sive ELEGIARVM LIBER PRIMVS. sic D. Heinsius libro Elegiarum singulari hunc eumdem titulum praefixit MONOBIBLOS, p. 182. Poëmat. & Vincentius Fabricius, in cujus Carminibus est ELEGIARVM JVVENILIVM MONOBIBLOS. Sed praecipue Dan. Heinsius illo Elegiarum libro separato genium Propertianum, Graecos feliciter exprimentem, adsecutus est, & ad illius exemplum frequentius polysyllaba in pentametri versus fine adhibuit, quam in reliquis Elegiis, quod hoc in libro etiam fecit Propertius, licet illis etiam non raro utatur in sequentibus libris. vide ipsum Heinsium in Monobibli Dedicatione P. Scriverio inscripta, & quae dixi in Praefat. ad Lotichium. Sub *Cynthia* a Propertio amata latere Hostiam, feminam eruditam, & arte poëtica ad exemplum Avi sui Hostii insignem, (vide Broukh. ad Lib. I. El. 2. 27.) communis virorum doctorum sententia est. Idque firmat Scholiastes ineditus Juvenalis ad Sat. VI. vs. 7. cujus verba adfert Barthius Lib. LVI. Adv. cap. 3. *Cynthia Propertii amica sumtuosa, proprio nomine Hostia dicebatur.*

tur. Errat enim Pafferatius, qui putat *Hoftiliam* dictam fuiffe. Errat autem ideo, quia id repugnat poëtarum] veterum confuetudini, qui femper in fictitiis amicarum nominibus, quas carminibus fuis celebrabant, easdem fyllabas, numeros, & quantitatem veri nominis obfervare folebant. vide Gevart ad Statium p. 58. & eruditam Bentleji notam ad Horat. Lib. II. od. 12. 13. fic *Lesbia* Catulli pro Clodia, *Delia* Tibulli pro Plania vel Flavia, Corn. Galli *Lycoris*, vero nomine Cytheris, *Perilla* Ticidae pro Metella, *Licymnia* pro Terentia. quales recenfet Apulejus in Apologia pag. xi. ed. Pricaei: *eadem opera accufent C. Catullum, quod Lesbiam pro Clodia nominarit; & Ticidam fimiliter, quod, quae Metella erat, Perillam fcripferit; & Propertium, qui Cynthiam dicat, Hoftiam diffimulet: & Tibullum, quia ei fit Plania in animo, Delia in verfu.* ubi Pricaeus dubitare videtur an *Hoftiliam* praeferat, quia *Hoftiliae* cujusdam mentio fit in vetufta, quam profert, Infcriptione; vano certe argumento, tamquam *Hoftiorum* familia non aeque nota effet in antiquis monumentis, quam *Hoftiliorum.* vide Glandorpii Onomaft. pag. 407. ubi Hoftiam hanc, Propertio fub Cynthiae nomine amatam, etiam *Hoftiis* accenfet: & fuiffe filiam illius *Hoftii*, qui bellum Iftricum defcripfit fub Jul. Caefare, cujus poëmatis fragmenta apud Feftum, Servium, & Macrobium exftant, cenfet Voffius Lib. I. de Hift. Lat. cap. 16. Sed illius neptem fuiffe videbis apud Broukh. ad Lib. III. El. 18. v. 8. Non minus igitur errant, qui fub Corinnae nomine ab Ovidio Juliam Augufti amatam volunt, eademque de cauffa redarguendi funt, qui in loco Apuleji, quem modo adfcripfi, male legunt *Planca*, ut Ayrmannus in vita Tibulli §. LXXIII. p. 103. perperam etiam alii repofuerunt *Plantia*, pro Plania, feu Delia, quod recte ei vindicavit Broukhufius ad Tibulli Lib. I. El. 1. 57. pag. 24. de *Perilla* Ticidae, quae Metella eft, vide notas ad Ovid. II. Trift. 437. recte igitur Ang Politianus in Nutriciis v. 543. ubi de Tibullo & Propertio:

——— ut terfi memorat pia Mufa Tibulli,
Mufa fibi primos quae jure adfcifcat honores
Inparibus numeris; ni blanda Propertius ora
Solvat, & ambiguam faciat certamine palmam.
Plania materiam teneri dat & Hoftia cantus.

Ceterum gens Propertia apud veteres celebratiffima eft, & in lapidum Infcriptionibus frequenter occurrit, quarum duas produxit Broukhufius, fed plures Thaddaeus Donnola in libro de Patria Propertii pag. 130 & feqq. *Sex. Propertii* mentio fit apud Cic. pro domo cap. 19. *Propertius Celer*, praetorius, memoratur Tacito Lib. I. Ann. 75. quin & Vejentum Rex Propertius ex Catone apud Serv. ad Virg. VII. Aen. 697. Q. PROPERTIVS SECVNDVS in lapide apud Smetium pag. CXXVIII. & Gruter. pag. MCCCCLII. 4. C. PROPERTIVS HALCIVS apud Murator. Tom. I. pag. LIII. 2. Q. PROPERTIVS Q. F. FAB. & C. PROPERTIVS IIVIR Tom. II. pag. DCCXXXVIII. 2. C. PASSENIO C. F. SERG. PAVLLO PROPERTIO BLAESO Tom. III. pag. MDCCXXIII. 4.

De Propertii patria ftatuuntur vulgo quinque Umbriae civitates *Mevania*, *Ameria*, *Perufia*, *Affifium*, & *Hifpellum* contendiffe, quibus duas alias adjecerunt nonnulli, ut implerent numerum feptem urbium de Homeri natalibus certantium. Mevaniam plurimi fecerunt, eofque inter Torrentius ad Suet. Calig. cap. 43. ut Propertium pro Mevanienfi fe habere fcripfit etiam Broukhufius initio notarum. Amerinum facit Scaliger, probante Barthio ad Stat. I. Sylv. 2. 253. Sed controverfiam omnem diremit monumentum infigne Tabulae vetuftiffimae, Hifpelli in Umbria an 1722. repertum, cujus Infcriptio eft apud Murator. pag. MCDLV. 1. SEXT. AVREL. PROPERT. SEXT. F. LEM. unde Propertii patria, nomenque patris & tribus fuit erutum. Illud ipfum aeri incidi, & a mendis nonnullis purgari curavit Ferdinandus Pafferinus, addita Tabulae notitia, quae unam alteramve paginam quia tantum continebat, illam ex typis defcripto, fed paucis vifo, exemplari, hic inferere operae pretium exiftimavi. De eodem hoc monumento egit Bern. Montfauconius in Supplemento Antiqq. Tom. III. Lib. I. Cap. 4. pag. 17--23. ubi Pafferini & Fontanini in illud obfervationes, typo quoque Tabulae ipfius exhibito, retulit, variafque illorum opiniones, an caput Apollinis, vel ipfius Propertii fit, & a poëta hic lapis in villa fua fuerit pofitus, cujus poffeffor deinde L. COMINIUS fuum quoque nomen fuperpofuerit, an vero fepulcrale Propertii fit monumentum, recenfuit. Hifpellum vero Propertii patriam fuiffe, multis argumentis probavit Thaddaeus Donnola, Ictus Hifpellenfis, rariffimo libro *de Patria Propertii*, quem Fulginiae in Umbria editum, forma quarta, an. 1629. fruftra fe quaefiviffe, & numquam oculis ufurpaffe fatetur Broukhufius: mihi illum comparare contigit, cumque ex prima editione huic operi fubjunxiffem libenter, nifi bono confilio hoc opufculum Vitembergae anno huius feculi XIII. recudi, fubjectis notis fuis, curaffet eruditiffimus Henr. Leonardus Schurzfleifchius.

HIS-

HISPELLVM

Splendidiſſima olim

COLONIA JVLIA,

PROPERTII

Clariſſimi Poëtae PATRIA.

Ex vetuſtiſſima Tabula ſilicea ibidem detecta die VI Junii MDCCXXII. cujus icon ſubjicitur.

„ Quum illustrissima, atque excellentissima D. Teresia Pamphilia, singulari comitate non minus & eruditione, aliisque animi sui dotibus spectabilis admodum, quam gentis familiaeque suae magnitudine & splendore satis cuique nota, domum suam quamdam Hispelli sitam reparari mandasset, nescio quo fato contigit, ut dum area interior expurgabatur, tabula quaedam e duro silice, saxis herbisque cooperta, ac muro ejusdem areae adhaerens detegeretur. Ea enim pervetustis characteribus insculpta, SEX. AVRELII PROPERTII nomen ac patriam, ibi LEMONIA tribu designatam, prae se fert. Quo certissimo omnium testimonio tam variae de hujus clarissimi poëtae patria, Petri Criniti scilicet, Josephi Scaligeri, Justi Lipsii, Lilii Gyraldi, Joannis Passeratii, aliorumque doctissimorum virorum opiniones omnino corruunt, & Thaddaeo Donnolae, viro item pereruditо, qui Hispellum PROPERTII patriam asseruit, ac totus pro Hispello fuit, primas deferre cogimur. Hoc enim lapide non Assisium, non Fulginiam, non Mevaniam, non Montefalchium, prae ceteris non Trebiam STELLATINA, non Ameriam SERGIA, non Perusiam TROMENTINA, sed Hispellum LEMONIA, tribu nempe, in lapide expressa, verum ac genuinum PROPERTII nostri patrium solum fuisse docemur.

„ Cui maxime adstipulari videtur locus, qui amoenissimus & oleis consitus haud longe a porta S. Barbarae, vulgo *della Montagna*, Hispelli exstat. Is enim ad nostra usque tempora POETA dicitur. Illic vero PROPERTII villam exstitisse, cujus rudera visuntur adhuc, & loci ipsius denominatio, & vetus traditio facile suadent. Hinc distichon ibidem:

Scito hospes: fama hic circum jam rura Properti:
Hucque axis scandens, hincque Poeta *locus.*

„ Ex quo nunc fit, ut ad ejus fundi, seu villae se possessorem ac dominum designandum, ipsummet PROPERTIVM monumentum istud posuisse, & sequioribus inde temporibus in eandem domum, ubi modo repertum fuit, translatum esse pro certo habeamus. Nec nos conjectura falli credimus; quandoquidem tam domus ipsa, ubi lapis iste inventus est, quam fundus etiam ille, unde in eandem domum delatum fuisse putamus, & qui, ut diximus, POETA nuncupatur, ad eosdem dominos, nempe, ad nobilem familiam de Urbanis ex Comitibus acutis, olim pertinuit.

„ Ad nomen L. COMINII quod attinet, in summitate hujus lapidis, ac supra crinitum Apollinis caput, rudioribus literis insculptum, alio quidem tempore additum fuisse, ex non iisdem ipsis characteribus observamus: quo tamen instrui facile possumus, fundi ejusdem dominium, post ipsius PROPERTII obitum, ad hunc *L. Cominium* devenisse, qui tanti sui decessoris memoriam venerans, abolitam eam noluit, sed nomen ipse suum in ea superioris lapidis parte tantummodo addens, illam quoque perpetuo duraturam esse voluit.

„ Interea ne universae literatorum reipublicae tam insigne ac praeclarum antiquitatis monumentum, suaeque patriae decus, uti se habet, diutius lateat, *Ferdinandus Passerinus* illud recognitum, & a mendis nonnullis, quibus coinquinatum nuper prodiit, diligenter expurgatum, aeri incidi, atque iterum publici juris fieri curavit.

ELEG.

E L E G. I.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
Contactum nullis ante Cupidinibus.

Tum

1. *suis miserum me cepit ocellis.*] *me fecit* in secundo Voss. sed bene Passeratius alterum *cepit* illustravit. vide ad Antholog. Lat. Tom. II. p. 494. Ovidius Epist. XVI. 132.

Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.

& Lib. XIV. Met. 372.

— per ô tua lumina, dixit,
Quae mea ceperunt, perque hanc, pulcherrime, formam.

& hic locus patrocinari posset illis, qui apud Ovid. II. Am. El. 16. 44. legunt,

Per me, perque oculos, qui rapuere, tuos.

ut eod. libr. El. XIX. 19.

Tu quoque, quae nostros rapuisti nuper ocellos.

apud nostrum infra Lib. II. El. 2. 19.

Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit.

sic *capta puella*, *captus amator*, & sim. vid. infra ad El XI. 29. *auferre* hoc sensu dixit idem Ovid. Epist. XII. 36.

Abstulerant oculi lumina nostra tui.

& hunc versum decepisse librarios, ut Lib. III. El. 8. 15. scriberent,

Et qua primum oculos cepisti veste, Properti.

notavit illic Broukhusius. ad hoc Propertii initium respicit Janus Secundus Lib. III. El. 16. 34.

Deliaque & Nemesis, tortoque superba capillo
Primus amor Latii Cynthia Callimachi.

2. *Contactum nullis ante Cupidinibus*] *libidinibus* perperam in nonnullis MSS. *intactum cupiditatibus* dixit Seneca Epist. XLI. *interritum periculis, intactum cupiditatibus.* Sed *Contactum* hic longe efficacius, pro vi numinis percussum & veluti abreptum. Ovidius Epist. IV. 50.

Aut quas semideae Dryades, Faunique bicornes
Numine contactas adtonuere suo.

ubi *adtonare*, ut Lib. III. Met. 532.

Quis furor, anguigenae, proles Mavertia, vestras
Adtonuit mentes.

ut recte Heinsius pro *Adtollit* restituit. III. Amor. El. 1. 61.

Jam nunc contacto magnus in ore sonor.

quod male inprobat Tanaq. Faber in Epistolis Criticis Tom. I. pag. 151. vide illic N. Heinsii & Patrui mei notas. Lib. III. Trist. 4. v. ult.

Prospera sic vobis maneat Fortuna: nec umquam
Contacti simili sorte negetis opem.

Ammianus Marc. Lib. XIV. cap. 1. *nullo scelere contactus.* vid. Drakenb. ad Livium II. 5. 2. qui vero hic *antecupidinibus* conjuncta per hyphen voce legunt, eos invito Propertio rus horridum ingerere, recte censet Broukhusius. id tamen Passeratio se probare potuit, tam hoc in loco, quam *antepararat* infra El. VIII. v. 36. *semper-amicus* El. XIII. 12. qui saepe alibi similia conjungit: & placuit Sentflebio ad Catulli Phaselum pag. 43. ejusdem generis sunt *ante-mala*, *semper-amans*, *semper-florens*, *semper-furor*, & plura, quae olim viris doctis adridebant. vide Scalig. ad Tibull. Lib. I. El. 4. 26. Gebhard. infra ad El. XVIII. 15. Schottum Lib. II. Observ. c. 42. & Lib. I. Nodor. Cicer. cap. 17. p. 298.

3. *Tum mihi constantis dejecit lumina fastus*] *constanti* Leidensis alter a manu secunda. & sic in ed. Venet. 1487. ut cum *mihi* connectatur. *constantes lumine fastus* in cod. Palatino. J. Dousa P. *constanti* etiam legebat, & *fastus* pro repulsa capiebat, in sui exemplaris margine. quo sensu *fastus* saepe apud Propertium. vide Lips. Lib. II. Var. Lect. cap. 22. Sed praefero *constanti fastu*, ut innuit, Cynthiam, non vero Amorem, ut Passeratius, adsiduo fastu suo lumina a se amovisse. & in terram dejecisse, & sic imitetur Theocritum Idyll. II. 112.

Καὶ μ' ἐσιδὼν ἄστοργος, ἐπὶ χθονὸς ὄμματα πήξας.

Ovidius Epist. XI. 35. *Erubui, gremioque pudor dejecit ocellos.* Queritur igitur, Cynthiam adsiduo fastu suo lumina sibi dejecisse, quemadmodum Cupido colla sibi calcabat superbo pede inposito, quod sequenti versu addit. verum Celeb. Hemsterhusius in suis ad duos priores Propertii libros Animadversionibus ineditis, sub finem hujus

 Vo-

Tum mihi constantis dejecit lumina fastus,

Et

Voluminis adjiciendis, versum hunc ad Amorem potius quam ad Cynthiam referebat. deinde *dejectis* in cod. Borrichiano. *dejicere lumina* est prae pudore oculos humi figere, ut contra *tollere vultum*, de superbis, & inflatis, ut bene exposuit Passeratius, probante Broukhusio. Sed ad hujus notam virgulae censoriae obelum adposuerat infensus ejus hostis, Palaemon olim de grege Scholastico, notaveratque, *nemo sane negavit dici*, tollere vultum; *sed addidisse oportuerat exempla* τῶ dejicere lumina. & ideo conjecerat, *constantes dejecit numine fastus.* infeliciter sane. sub ferulam igitur vocet Virgilium VI. Aen. 863.

Sed frons laeta parum, & dejecto lumina vultu.

III. Aen. 320.

Dejecit vultum, & demissa voce locuta est.

Lib. XI. 480.

—— *Lavinia virgo*
Caussa mali tanti, oculos dejecta decoros.

& Ovidium Epist. XI. 35.

Erubui, gremioque pudor dejecit ocellos.

& Lib. I. Am. 8. 37.

Cum bene dejectis gremium spectabis ocellis.

vide Heins. ad Lib. II. Amor. 4. 11. *κάτω βλέψας* eadem in re Daphnis apud Theocritum Idyll. VIII. 75.

Ἀλλὰ κάτω βλέψας, τὰν ἀμετέραν ὁδὸν εἷρπεν.

demittere lumina eidem Nasoni Epist. XVI. 225.

Lumina demitto, cum te tenet artius ille.

sic *dejicere aures* Claudiano Lib. I. in Eutrop. 136. ubi vide N. Heins. quod *demittere* dixit Horatius Lib. I. Sat. 9. 20.

Demitto auriculas, ut iniquae mentis asellus,
Cum gravius dorso subiit onus.

demissis cervicibus ire dicitur nostro Lib. II. El. XI. 11.

4. *Et caput inpositis pressit Amor pedibus*] Hoc eleganter imitatus est Ovidius Rem. Am. 530.

Mollior es, nec abire potes, vinctusque teneris,
Et tua saevus Amor sub pede colla premit.

ubi *tenet* in cod. MS. Huydecop. ut Epist. IX. 12.

Plus tibi, quam Juno, nocuit Venus, illa premendo
Sustulit, haec humili sub pede colla tenet.

sed *premit* tam ex hoc loco firmatur, quam ex lib. VII. Met. 425.

Ipse pede inposito caput exitiabile pressit.

premendi verbo de Amore etiam eleganter usus est noster infra El. IX. v. 24.

Nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
Ut non alterna presserit ille manu.

sic *pedem collo inpressum* dixit Virgil. XII. Aen. 357.

Semianimi lapsoque supervenit, & pede collo
Inpresso, dextrae mucronem extorquet &c.

calcare pede inposito Ovidio Lib. V. Trist. El. 8. 10. *Inposito calcas quid mea fata pede.* & sic Amor ipse de statua sua a Praxitele facta gloriatur in Epigrammate Juliani Lib. IV. Anth. Gr. Tit. XII. Ep. 52. p. 470.

Κλίνας αὐχένα γαῦρον ὑφ' ἡμετέροισι πεδίλοις
Χερσί με λιτδίαις ἔπλασε Πραξιτέλης·

quod sic vertit Grotius:

Praxiteles famulante manu me fecit Amorem,
Sub pedibus pressus colla superba meis.

Omnia autem hic captivitati propria vocabula sunt, *cepit ocellis*, *dejecit lumina*, & *caput pressit pedibus inpositis.* quae pluribus coloribus venuste depingit infra Lib. II. El. 23. 59.

Instat semper Amor supra caput, instat amanti,
Et gravis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, & tollere nusquam
Te patietur humo lumina capta semel.

forte respiciens illud Bionis Idyll. II. in fine, ubi Amorem capiti insidentem sic describit:

Οὗτος ὁ νῦν φεύγων καὶ ἐπάλμενος αὐτὸς ἀφ' αὐτῶ
Ἐλθὼν ἐξαπίνας κεφαλὰν ἐπὶ σεῖο καθιξεῖ.

ista Propertiana sic imitatus est antiquis par poëta Sannazarius Lib. II. El. 7. 13.

Instat saevus Amor, reficitque in cote sagittas,
Nec patitur presso colla movere jugo.
Et licet adsiduis tabescant pectora curis,
Quaerimus, unde queant tanta venire mala.

quae ultima etiam adhaerent nostro Lib. II. El. 1. 76. de Amoris vulneribus,

Quippe ubi nec caussas, nec apertos cernimus ictus,
Unde tamen veniant tot mala, caeca via est.

Ut autem Cupidinem hic describit poëta *pede proculcantem*, & *instantem* illis, quos captivitati suae

Et caput inpositis pressit Amor pedibus.

Do-

fuae mancipavit, ita de Fato, cunctis incubante, in Inscriptione, quam inter Spuria retulit, sed vitiosissime edidit, Gruterus, pag. XXIII. 19. MORS. CVNCTA. CALCAT. SVPPEDITAT. quae sic castiganda, MORS CVNCTA CALCAT SVB PEDE. INSTAT. ut conjeci ad Anthol. Lat. Tom. II. p. 169. Cupido ipse apud Statium Lib. I. Sylv. 2. v. 83. & seqq.

Ex illo quantos juvenis premat anxius ignes
Testis ego, attonitus quantum me nocte dieque
Urguentem ferat. haud ulli vehementior umquam
Incubui, Genetrix, iteratque vulnera fixi.

quae his Propertianis illustrat Barthius, quem etiam vide Lib. III. Adverf. c. 14. ubi plura in hac prima Elegia percurrit & exponit. talis Cupido *super colla sedens* Herculis, & *supra caput instans* cernitur in eleganti iaspide Regia apud Mariettum Tom. II. Lapidum Inciforum N. LXXXI. & huc refer nummum antiquum, in quo Herculis *caput inposito pede premit* Cupido, apud Schlaegerum de Nummo Alex. M. cap. VIII. Tab. I. N. 6. talem quoque Herculis, Cupidinem tergo gestantis, ac prope succumbentis, imaginem antiquam ante oculos habuisse videtur Janus Secundus, cum scriberet Epigr. IV. imitatione Ovidiana conpositum:

Ante quibus coelum fuerat leve pondus, iisdem
Nunc gravis est humeris sarcina, parvus Amor.

Ceterum ut passim Propertius ex Graecorum fontibus, praecipue in hoc Monobiblo, suos deduxit elegantiarum rivos, ita totum hujus Elegiae initium debetur Meleagro, epigrammatographorum omnium vetustissimo, cujus versus Graecos produxit D'Orvillius ad Chariton. p. 526. & post eum Cl. Valckenarius ad Euripid. Hippol. v. 525. qui & hic merentur legi,

Τόν με πόθοις ἄτρωτον ὑπὸ στέρνοισι, Μυΐσκος,
Ὄμμασι τοξεύσας, τοῦτ' ἐβόησεν ἔπος.
Τὸν θρασὺν εἷλον ἐγώ. τὸ δ' ἐπ' ὀφρύσι κεῖνο φρύαγμα
Σκηπτροφόρου σοφίας ἠνίδε ποσσὶ πατῶ.
Τῷ δ', ὅσον ἀμπνεύσας, τόδ' ἔφην, φίλε κοῦρε, τί θαμβεῖς;
Κ' αὐτὸν ἀπ' Οὐλύμπου Ζῆνα καθεῖλεν Ἔρως.

Idque epigramma his numeris Latinis interpretari conabar:

Vulnere me nullo laesum jaculatur ocellis,
Crudaque percutiens corda Myiscus, ait;
Captivum teneo: turgentia lumina fastu,
Sceptrigerique premo sub pede colla Sophi,
Respirans, nil, care puer, mirabile, dixi:
Deduxit supera sede Cupido Jovem.

cum quibus conferendum est illud Pauli Silentiarii, Lib. VII. Antholog. Gr. Ep. 40.

Ὁ πρὶν ἀμαλθάκτοισιν ἐπὶ φρεσὶν ἦθος ἐν ἥβῃ
Οἰστροφόρου Παφίης θεσμὸν ἀπειπάμενος,
Γυιοβόροις βελέεσσιν ἀνίμβατος ὁ πρὶν Ἐρώτων,
Αὐχένα σοὶ κλίνω, Κύπρι, μεσαιπόλιος.
Δέξο με καγχαλόωσα, σοφὸν ὅτι Παλλάδα νικᾷς.
Νῦν πλέον ἢ τὸ πάρος μήλῳ ἐφ' Ἑσπερίδων.

quod sic vertit Hugo Grotius,

Ille ego, qui quondam, dum ver mihi floruit aevi,
In Paphiae leges corde rebellis eram;
Ille ego, qui vixi telis intactus Amorum,
Submitto senior jam tibi colla, Venus.
Suscipe me ridensque, magis jam Pallada vincis,
Quam cum de malo lis fuit Hesperidum.

& ejusdem Silentiarii Ep. 49. quod totum producam ad Lib. II. El. 9. 14.

——— ἔξοτε γάρ μοι
Λὰξ ἐπιβὰς, στέρνοις πικρὸν ἔπηξε πόδα,
Ἄσκεπτος, ἀδόνητος ἐνίζεται. οὐδὲ μετέστη,
Εἰς ἐμὲ συζυγίῳ κεκράμενος πτερύγων.

id est, ex ejusdem versione,

——— *nam ferus ex quo*
Inposito pressit pectora nostra pede;
Insidet inmotus:

ubi hunc Propertii versum adfert Brodaeus. & Elegiae hujus initium inter recentiores poëtas imitati sunt Janus Secundus Lib. III. Eleg. 3. prope finem:

Cynthia deinde potens oculis jaculantibus ignem,
Subsequitur Coa mobilis in tunica.
Haec domuit fortem, tactumque Cupidine nullo,
Et fastus spolium celsa tuentis habet.

Nicolaus Grudius, Jani Secundi frater, Lib. I. El. 1. pag. 3. hac poëtae ipsius laudatione;

Alter & ornati blandique Propertius oris,
Quem victum dominis pressit Amor pedibus,
Ut rigidum, vacuoque parantem vivere lecto
Cepit prima suis Cynthia luminibus.

& Dan. Heinsius in Monobiblo Eleg. VI. ad Jan. Rutgersium, pag. 216. Poëm.

Nec modus aut blandi carmen recitare Properti,
Quem levis inpositis pressit Amor pedibus.
Sive illum molli defixit Cynthia somno,
Herrentem notae jurgia saevitiae. & seqq.

5. Do-

5. Donec me docuit caſtas odiſſe puellas
Inprobus, & nullo vivere conſilio.
Et mihi jam toto furor hic non deficit anno,

Quum

5. *Donec me docuit caſtas odiſſe puellas*] *caſtas docuit odiſſe* in primo & tertio Voſſiano, Heinſiano, meoque primo codice. *caſtas puellas* praeter Paſſeratium, & Philip. Sylvium, Delphinicum Interpretem, *pudicas* etiam exponit Jo. Ant. Vulpius, qui Barthii explicationem & Broukhuſii adſenſum repudians, ideo Propertium dicit *caſtas*, ſeu probas, *odiſſe puellas*, *quia illae minus obſequentes amantibus ſunt.* additque cenſoriam hanc notam: *Egregiam doctrinam accipiunt homines a nequiſſimo ludimagiſtro: Diſcunt intemperantiam, dediſcunt pudorem, obſequio feminarum delectantur, oderunt difficiles & caſtitatis retinentes.* Hoc ſcilicet ſupercilio inſectari oportebat Propertium, ut *omnibus notum faceret, ſe hujus poëtae explicationem non ſuſcepiſſe, ut juventutem corrumperet, vel digitum ad lupanar intenderet, ſed potius, ut ex poëtarum flagitiis aliquid bonae frugis eliceret, quod juvare legentes poſſet, non perdere*, ut ſcribit in notis ad Lib. II. El. 2. 27. prioris edit. ſed in altera ad Lib. II. El. 3. 18. ubi in ſaltationem, veluti libidinis incitamentum, graviter invehitur. neque minori ſapientia Iſ. Verburgius editioni Broukhuſianae tam hoc loco quam huj. libri Eleg. XI. v. 29. adſcripſerat, *caſtas puellas* dici, *quae uni amatori tantum inſerviunt, ſive non omnem ſed vagum amorem aſpernantur.* & ideo hoc in loco Propertium *odio habere puellas caſtas, quia amare ceperat Cynthiam nuptam, & uno viro contentam* Barthius Lib. III. Adv. 14. quum in initio ad Muſas retuliſſet, in fine tamen illius capitis, ſui oblitus, videtur eodem modo intellexiſſe, quum ait, *nam ſe alias quoque amaſſe fatetur. eo ſpectat, ut poſt Charybdin in Scyllam incidiſſe dicat.* Sed miſſis his intempeſtivis Catonibus, ſequamur potius judicium Jani Broukhuſii, qui ejusmodi Cenſores irridens iis regerit, *& nos etiam querimur de obſcoenitate veterum poëtarum? ſcilicet poſtquam iis noſtram dedimus mentem.* per *caſtas* nimirum *puellas* Propertium hic Muſas & Minervam intelligere, certum eſt, quibus ſe valedixiſſe, & jam *nullo conſilio vivere* profitetur, poſtquam Cupidini in praedam ceſſerat. recte Ayrmannus hic quoque *caſtas puellas* exponit Caſtalias, ſeu Muſas, in Sylloge Emend. Critic. Giſſae an. 1727. edita. & ſic libro ſuo adſcripſerat Marklandus, *negligere ſe docuit Muſas*, *ex quo fere ſequitur, nullo vivere conſilio.* pariter Tibullus Lib. II. El. 4. 15.

Ite procul Muſae, ſi nil prodeſtis amanti,
Non ego vos, ut ſint bella canenda, colo. &c.
Ad dominam faciles aditus per carmina quaero;
Ite procul Muſae, ſi nihil iſta valent.

6. *& nullo vivere conſilio*] *vincere* male in Menteliano, aliiſque codd. imitatus eſt Sannazarius Lib. II. El. 7. 62.

At nos incertis caeci jactamur in undis,
Ducimus & nullo tempora conſilio.

Sidronius Hoſchius Lib. I. El. 4.

Vivimus incerto multi, pars maxima nullo
Conſilio: pauci, quo vocat uſus, eunt.

& hunc Propertii locum in animo habebat Pamphilus Maurilianus, ſeculi XV poëta, in Prologo ante Elegias de Arte Amandi, ut in meo Cod. MS. legitur,

Ergo loquar Veneri, Venus eſt mors vitaque noſtra,
Ducunturque ſuis omnia conſiliis.

Rutilius Lupus pag. 38. ed. noviſſ. *Nimirum nullo conſilio filios procreamus.* quod recte pro *temere* exponit Cl. Ruhnkenius.

7. *Et mihi jam toto furor hic non deficit anno*] *totis annis* duo Voſſiani & Heinſianus. *totos annos* in Voſſ. tertio, & pro diverſa lectione ſuperſcript. *totis annis. totos annos* adfert Voſſ. de Conſtruct. cap. 34. *ſufficit* in cod. Regio. Heinſius in notis ad Propertium, quas ejus Adverſariis Criticis ſubjunxi, pag. 654. legebat, *Et me jam toto f. h. non def. anno*, vel, *Et mihi jam totum f. h. n. deficit annum*, aut *toto non deſit in anno.* Si quid mutandum, praeferrem primam Heinſii emendationem, *Et me jam toto furor hic non deficit anno.* quia ſimiliter apud noſtrum Lib. I. El. 8. 23.

Nec me deficiet nautas rogitare citatos.

ubi vide Paſſeratium. apud Tibullum Lib. IV. Carm. I. 4.

——— *meritas ſi carmina laudes Deficiant.*

Ovidius Lib. I. Am. 8. 93.

Cum te deficient poſcendi munera cauſſae.

ut

Quum tamen adversos cogor habere Deos.
Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores

10. Sac-

ut pro *tibi* restituit Heinsius, & optimo aevo sic locutos veteres ostendit. adde Vossium de Construct. cap. XXXIV. pag. 448. & Heins. ac Drakenb. ad Silium Ital. VIII. 661. vulgatae Propertii lectioni adhaesit Janus Secundus Lib. I. Eleg. 3. 33.

Nec mihi deficiat calor hic hiemantibus annis,
Nec, me cum tenebris obruit atra dies.

quod emendandum monuit Nicolaus Nicolai Epist ad Hadr. Marium, Tom. II. Sylloges pag. 215. contendens *mihi deficiat* non recte dictum. *Nec me deficiat* etiam hoc in loco correxerat Francius. Utrumque tamen apud optimos auctores antiquos occurrere, adeoque nihil hic mutandum, fuse adversus Heinsium disputat Fred. Otto Menckenius in Miscell. Lips. Nov. Vol. IV. Tom. IV. p. 737--742.

8. *Quum tamen adversos cogor habere Deos*] *Cur tantum* in quarto Vossiano. *Quum tantum*, pro, usque adeo, legebat Langermannus. *aversos Deos* emendabat Heinsius ad Ovid. Epist. VII. 4. ubi etiam praeferebat, *averso movimus ista Deo.* quod tamen, deficiente Codd. MSS. auctoritate ut illic non recepit Patruus meus, ita hic quoque non admittendum opinor, quia alterum constanter servant codices, & editiones vetustae. utrumque enim obvium. *adversis Diis & hominibus* similiter dixit Flor. III. c. XI. §. 2. vide plura apud Drakenb. ad Livium Lib. I. cap. 46. §. 2. Scio haec verba semper fere permutari in veterum locis, sed non ubique *adversum* commutari in *aversum*, neque hoc alteri cedere debet. sic Lib. IV. El. 1. 75.

Aversis Charisin cantas, aversus Apollo
Poscitur invita verba pigenda lyra.

mutari nolim in *Adversis*. neque apud Ovid. III. Am. 12. 17.

Aversis utinam tetigissem carmina Musis.

& apud Tibull. Lib. III. El. 3. v. 28. recte viri docti praetulerunt,

At si pro dulci reditu quaecumque voventur
Audiat aversa non meus aure Deus.

ubi vide Broukhus. id enim idem ac *surda aure* infra Lib. II. El. 13. 48.

——— perjuros ridet amantes
Jupiter, & surda negligit aure preces.

vide Drakenb. ad Livium Lib. XXXVIII. c. 34. §. 11. apud Valer. Fl. VI. 463. legebat Gronovius, probante Heinsio,

Mens mihi non eadem Jovis, atque aversa voluntas.

Martialis Lib. IX. Ep. 68.

Quod petis a nostro supplex dominoque Deoque.

ubi in uno Vossiano *adverso*, in altero *averso*. ut passim haec voces confunduntur. vide eundem Drakenb. ad Sil. Ital. Lib. II. 618. *aversi* igitur & *adversi Dii* differunt, *aversi* enim, qui precibus hominum surdas opponunt aures, *adversi*, qui consilia eorum inprobant & irrita reddunt, vel antea propitii se illis infestos ostendunt. Sic *aversum astrum* praetulit Heinsius, & aliis exemplis adstruxit, apud Virg. I. G. v. 218. pro *adverso. mutatos Deos* vocat Horat. I. Od. 5. 6.

——— Heu quoties fidem
Mutatosque Deos flebit.

pro *cogor* in Heinsiano, Broukhusii, & meo primo codice *cogar. cogor habere*, pro *habeo Deos adversos*, elegantiae poëticae esse, eamque se fusius illustraturum, adscripserat Marklandus, uberioribus notis nempe, quas in Propertium plus semel promisit ad Statii Silvas; nam quae margini edit. Graevianae adleverat, & ex supellectile Dorvilliana passim a me proferentur, primae tantum illarum formae sunt. sic & Ovid. V. Trist. 1. 64.

Strangulat inclusus dolor, atque exaestuat intus:
Cogitur & vires multiplicare suas.

amat hoc noster, & saepius ita loquitur. infra El. VII. v. 8.

Nec tantum ingenio, quantum servire dolori
Cogor, & aetatis tempora dura queri.

El. XII. v. 14.

Nunc primum longas solus cognoscere noctes
Cogor, & ipse meis auribus esse gravis.

El. XVI. 13.

Haec inter gravibus cogor deflere querelis.

El. XVIII. 8.

Nunc in amore tuo cogor habere notam.

& v. 30.

Est,

10. Saevitiam durae contudit Jăsidos.
Nam modo Partheniis amens errabat in antris,

Ibat

Et, quodcumque meae possunt narrare querelae,
Cogor ad argutas dicere solus aves.

aliisque in locis. infra El. 4. 2. *domina cogis abrie mea*, quod pro *cogere vis & conaris*, interpretatur Passeratius.

9. *Milanion nullos* &c.] ita recte a viris doctis, & jam ante duo secula, ut notat Broukhusius, correctum fuit, innuens procul dubio, sic jam emendasse Bern. Realinum in Adnot. ad varios Scriptor. cap. XII. & Gyraldum Dialog. XX. p. 435. & ipse Anton. Volscus jam monuit legendum esse *Milanion*. quum in omnibus fere codd. MSS. *Minalion*, *Mimalion*, vel *Minaleon* exarabatur. ut in quatuor Vossianis, duobus Dorvillianis, meoque codice *Minalion* inveni, quod & in Heinsiano, Neapolitano, Menteliano, Groningano, & Excerptis Ant. Perreji, qui ad finem edit. Aldinae adscripserat, se an. 1528. emendasse Propertium ex vetustiss. exemplaribus, uno Pontani, altero Episcopi Cremonensis, alio Franc. Puccii, praeter illos, quos Romae & Florentiae contulit. *Minalion* etiam in cod. Ant. Askewii, Medici Londinensis, cujus Excerpta habui ab Jano Helvetio, eruditissimo mihi olim amico, sed in marg. *Milanion* pro varia lectione. *Mimalion* in Leid. primo. *Minaleon* in secundo, & Borrichiano. *Menalion* in uno Dorvill. & primo Vaticano, *Mimalion* in ed. Venet. 1475 & 1487. Reg. Lepid. 1481. Aldinis 1502 & 1515. Juntina, aliisque. & sic passin in hoc nomine turbant libri veteres in multis auctorum locis. Μειλανίων drama Antiphanis laudatur Athenaeo Lib. X. cap. 6. ut recte Casaubonus. prave enim alii inde fecerant Μελανίων. & veram esse scripturam *Milanion* patebit, praeter alios, ex notis N. Heinsii ad Ovid. III. Amor. El. 2. 29. & II. Art. Am. 188. qui ultimus Nasonis locus omnino cum his Propertianis conferendus est,

Quid fuit asperius Nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
Saepe suos casus, nec mitia facta puellae
Flesse sub arboribus Milaniona ferunt.
Saepe tulit jusso fallacia retia collo:
Saepe fera torvos cuspide fixit apros.
Sensit & Hylaei contentum saucius arcum:
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.

ipse vero Propertius hoc loco videtur imitari Aristophanem in Lysistrata v. 786. & seqq.

Ἦν νεανίσκος Μελανίων τις, ὃς
Φεύγων γάμον,
Ἀφίκετ' εἰς ἐρημίαν, κἀν
Τοῖς ὄρεσιν ᾤκει.
Κᾆτ' ἐλαγοθήρει,
Πλεξάμενος ἄρκυς,
Καὶ κύνα τιν' εἶχεν,
Κοὐκέτι κατῆλθεν πάλιν οἴκαδ' ὑπὸ μίσους.

e recentioribus vestigia haec eleganter presserunt Andreas Naugerius, elegantissima Elegia ad Gelliam rusticantem v. 57.

Saepe pererrabat tacitos Atalanta recessus:
Tuta tamen fido Milanione fuit.
Cingeret obsessos seu curva indagine colles,
Seu cuperet saevas cominus ire feras:
Haerebat lateri semper comes ille: nec umquam
A domina lato longius ungue fuit.
Sic ego per silvas, tecum, & per prata vagarer,
Grata essent sine te gaudia nulla mihi.

& Jo. Bapt. Amaltheus optima Elegia, qua Gallae querelas de marito venatore describit:

Qualis Maenalios errans Atalanta per agros
Terruit adjuncto Milanione feras,
Sic & nulla tuos injuria laedet amores,
Et strepet arguto nulla querela toro.

quae ad intellectum hujus loci fabulaeque Milanionis & Atalantae Jăsidos, diversae ab Atalanta, Schoenei filia, contulit in Scholiis suis Muretus, egregia & elaborata sunt, quibus addi merentur, quae ad locum Manilii adversus Bentlejum dedit D'Orvillius ad Chariton. pag. 544. in cujus altero codice *contulit Hysiados*. sed *Jasidos* in marg. *contulit* etiam in cod. Colbertino. hujus autem Atalantae pater *Jăsius* vel *Jăsion* veteribus dicitur. vid. Micyll. & Ciofan. ad Ovid. IX. Met. 422. de altera Atalanta Schoeneide vid. Gronov. Diatr. ad Stat. p. 363. & quae notavi ad Antholog. Lat. T. II. p. 493. utramque vero saepe, inter se, etiam ab antiquis, confusam docent Barth. ad Stat. VI. Th. 563. Perizon. & Kuhnius ad Aelian. Lib. XIII. cap. I. init. & operose Micyllus ad Ovid. Lib. VIII. Met. 318. ubi illas bene distinguit.

11. *Nam modo Partheniis amens errabat in antris*] *Jam modo* in Heins. & meo codice. Summo jure Broukhusius castigat Guyetum, *antris* hoc loco pro *antris* Propertio ingerentem; quod idem no-

Ibat & hirsutas ille ferire feras.

Ille

nobilis audaciae Criticus reponebat infra El. 2. v. 11.

Surgat & in solis formosius arbutus antris:

certe quia *ancrae* in Glossis Isidori & Philoxeni pro convallibus occurrunt, exigui judicii manifestum specimen est, vocem adeo rancidam obtrudere Poëtae ex Grammaticorum Glossis, quae neque apud Propertium, neque ullum alium poëtam Latinum, usquam occurrat. Sic & alibi Guyetus, Gruterus, & Gebhardus tales voces antiquatas poëtae nostro obtrudere infeliciter conati sunt, ut suis locis notabo. ipsa Guyeti verba ex notis ejus ineditis profert Heinsius post Adversaria p. 654. 655. sed recte subjungit, frustra egisse Guyetum. *antri* enim in Parthenio Arcadiae monte meminisse Aelianum Lib. XIII. c. 1. *Arcadias rupes* mox vocat, sic *valles Partheniae* Ovidio Epist. IX. 49.

Non ego Partheniis temeratam vallibus Augen,
Nec referam partus, Ormeni nympha, tuos.

ubi *valles* etiam de montibus capi possent. ut saepe apud poëtas. vide Vlitii & Patrui mei notas ad Gratii Cyneg. v. 377. & montem hunc venationibus frequentatum indicat locus Virgilii Ecl. X. 57.

Interea mixtis lustrabo Maenala nymphis,
Aut acres venabor apros. non me ulla vetabunt
Frigora Parthenios canibus circumdare saltus.

ubi Servius, *Parthenius mons est Arcadiae, dictus a virginibus, quae illic venari consueverant.* errabat igitur Milanion apud antra montis Parthenii, ut venatu dolorem ex saevitia & fastu Atalantae contractum molliret, vel in solis his locis querelas suas velut amens effunderet. quod aliis poëtarum locis illustrat Broukhus. unde Ovidius d. l.

Saepe suos casus, nec mitia facta puellae
Flesse sub arboribus Milaniona ferunt.

noster infra El. XVIII. init.

Haec certe deserta loca, & taciturna querenti,
Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre inpune dolores,
Si modo sola queant saxa tenere fidem.

Virgilius eadem Eclog. v. 59.

Jam mihi per rupes videor lucosque sonantes
Ire: libet Partho torquere Cydonia cornu
Spicula; tanquam haec sint nostri medicina doloris.

Callimachus Hymn. in Dian. v. 190. de Minoë Britomartidis amore contacto:

——— ἐς πολὺ Μίνως
Πτοιηθεὶς ὑπ' ἔρωτι κατέδραμεν οὔρεα Κρήτης. &c.
——— ὁ δ' ἐννέα μῆνας ἐφοίτα
Παίπαλά τε κρημνούς τε.

recte vero Broukhusius in *antris* exposuit *apud* vel *juxta antra* montis Parthenii. quam praepositionis vim pluribus Graecorum & Latinorum exemplis firmavit Perizon. ad Aelian. Lib. II. cap. 25. §. 12. & sic apud Homerum Il. Φ. 87. ὑπὸ Σατνιόεντι. ubi Strabo ἐπὶ legi vult. vide & Patrui mei notas ad Ovid. I. Met. 689. & Oudendorpii ad Lucan. VIII. 862.

12. *Ibat & hirsutas ille ferire feras*] ita ex emendatione N. Heinsii edidit Broukhusius. *videre* pro *ferire* olim vulgabatur, etiam in edd. primis, ceterisque vetustioribus; & pertinaciter in hanc lectionem conspirant codices vetusti, quatuor Vossiani, Leidenses bini, totidem Dorvilliani, & unus ex meis codicibus; neque aliter in Borrichiano, Menteliano, Heinsiano, & Askewiano. & hanc lectionem se pluribus probaturum in sua Propertii editione promisit Marklandus ad Statii Silvas p. 214. quam quia non produxit in lucem, hic addam loca, quae ad eam stabiliendam in codicis sui margine indicaverat. *videre* enim *feras hic* capiebat eo sensu, quo saepe veteres utuntur hoc verbo de locis, quae cum aliquo periculo adeuntur, & de rebus, quibus intersumus. ut Eleg. IX. 19. *Armenias accedere tigres.* Catullus Carm. LXIV.

——— ad Idae retuli nemora pedem,
Ut apud nivem, & ferarum gelida stabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula.

Valer. Fl. III. 531.

Cum fugerent jam tela ferae, processerat ultra
Turbatum visura nemus.

Virg. II. Georg. 68. *casus abies visura marinos.* III. Aen. 431.

Quam semel informem vasto vidisse sub antro
Scyllam, & caeruleis canibus resonantia saxa.

VI. Aen. 134.

Bis Stygios intrare lacus, bis nigra videre
Tartara. Ovid. IV. Met. 294.

Ignotis errare locis, ignota videre
Flumina gaudebat.

Sed

Ille etiam Hylaei percussus vulnere rami
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.

15. Er-

Sed in omnibus his locis nullum video, quo probari possit *hirsutas feras videre* cum aliqua elegantia dici, pro venando persequi & agitare. praeferebat tamen hanc lectionem etiam Vulpius in notis suis, & in Observationibus ineditis Cel. Hemsterhusius, hoc sensu; *Milanion ibat venatum, Atalantaeque junctus comes, ut amorem ejus obsequio demereretur, sylvas ferasque visebat.* Scaliger quoque in sua editione *videre* retinuit. Sed ex hac lectione Robertus Titius in libris Locorum Controversorum apud me ineditis scribendum censebat,

Ibat & hirsutas ille viere feras.

& *viere feras* exponebat feras indagine cingere, & quasi vincire, ineptissime, si quid umquam. & hic tamen Titius Scaligero toties *stuporem ingenii* objicit. Forte viros doctos offendit *ferire feras*, tamquam sonus ingratior, licet talia apud Propertium obvia. vel alterum tueri maluerunt, unice ut a Broukhusio dissentirent. Liceat tamen mihi N. Heinsii, non minoris rei poëticae arbitri, judicium hic sequi, cui illud *videre feras* vehementer frigere videbatur, ideoque *ferire* reponebat ad Ovid. I. Fast. 287. Lib. II. Advers. cap. 6. p. 248. & in notis Propertianis post Advers. p. 655. nam sic de Milanione Ovidius Lib. II. A. A. 190.

Saepe fera torvos cuspide fixit apros.

quod *ferire aprum* eidem Lib. III. Met. 715. Ayrmannus autem & Cl. Oudendorpius conjecerant, *hirsutas illaqueare feras.* quod videntur eliciusse ex vocula *ille.* certe eodem loco Ovidius de Milanione *Saepe tulit jusso fallacia retia collo.* & hinc Milanion πλεξάρκυος ἄρκυς Aristophani, loco supra producto. Fuit cum hariolabar, *hirsutas ille agitare feras.* ut apud Virg. III. G. 409.

Saepe etiam cursu timidos agitabis onagros,
Et canibus leporem, canibus venabere damas.
&c.

XI. Aen. 686.

Silvis te, Tyrrhene, feras agitare putasti.

Ovid. X. Met. 539.

Aut pronos lepores, aut celsum in cornua cervum,
Aut agitat damas.

Claudianus Gigant. v. 122.

Errantes agitare feras.

sic apud Silium Ital. XIV. 264. legebat Bentlejus,

Seu silvis agitare feras, seu retibus aequor
Verrere.

& huic conjecturae favet auctor veteris Epitaphii de Cane venatrice, quod ex Maffeji Museo Veronensi edidi Tom. II. Anthol. Lat. Lib. IV. p. 293. ex hujus loci Propertiani imitatione,

Docta per incertas audax discurrere silvas,
Collibus hirsutas atque agitare feras.

ubi vide quae notavi, & ad Lotich. pag. 621. adde notas Jureti ad Symmach. pag. 234. & Heinsii ac Patrui mei ad Ovid. V. Met. 605. de Graecismo illo *ibat videre*, vel *ferire*, vide Heinsium ad Claudian. II. in Rufin. 98. ad Lib. III. de R. P. 386. Gronov. ad Gell. XIX. 10. & Patrui mei notas ad Valer. Fl. VI. 647. recte vero Passeratium *hirsutas feras* pro libidinosis absurde interpretantem castigavit Broukhusius, & erroris hujus comitem, nomine non expressum, qui illud Ovidii Lib. II. Trist. 259.

Sumserit Annales, nihil est hirsutius illis,

etiam pro libidinoso exposuerat, similiter traduxit ad nostri Lib. IV. El. I. 61. per quem Pitiscum indicat, Suetonii Commentatorem de trivio. *hirsutae ferae* Propertio sunt, quae λασίοι θηρὶ Sophocli in Philoct. v. 185. λασίαις θῆρες Callimacho Hymn. in Dian. v. 192. & sim. sic saepe de leonibus, ursis, aliisque feris majoribus. Ovidius Epist. IX. 111.

Pro pudor! hirsuti costas exuta leonis
Aspera texerunt vellera molle latus.

V. Fast. 176.

——— *in apros*
Audet, & hirsutas cominus ire leas.

13. *Ille etiam Hylaei percussus vulnere rami*] pro *Hylaei* in vetustis codicibus, & primis editionibus *Psilli* antea legebatur, ut in Borrichiano, Neapolitano, Mentelliano, & Scaligeri Excerptis Vaticanis, tribus Vossianis, primo Leidensi, & duobus Dorvillianis. *Psili* in Leidensi alte-

15. Ergo velocem potuit domuisse puellam,
Tantum in amore preces, & benefacta valent.

In

altero, quarto Vossiano, & ed. Venet. 1475. *Psilei* in primo, *Psilleus* in secundo Vaticano. *Psyli* vel *Psili* in Heinsiano, meo primo, Excerptis Modii, Groningano, qui olim Jo. Posthii fuit, & ed. Reg. Lep. 1481. *Psilli* in Codice Regio, quem contulit Jan. Helvetius, & in altero *Illiaci*. *Psyli* in primo Colbertino, *psilli* in altero. *Psilus* in v. c. Ant. Perreji, qui in marg. *Hyllei* vel *Hylei* legendum adscripserat. *Psilei* ed. Ven. 1487. & Aldinae. *Psilei* in Juntina. *perculsus pondere* ex v. c. adfert Passeratius. *percussus ab arbore teli* cod. Livineji. *arbore* etiam in Voss. sec. *pondere rami* conjecerat Heinsius, ut de clava Hylaei intelligatur, notaveratque de ramo Hylaei videndum esse Aelianum Lib. XIII. c. 1. sic infra Lib IV. El. 9. 15. de Caco:

Moenalio jacuit pulsus trin tempora ramo.

& ita Guyetus. Lepidum vero Beroaldi commentum est, Centaurum hunc, qui Milanionis rivalis eum in venatu sauciavit, *Psileum* a Propertio, *Hylaeum* ab Ovidio dici, & utroque nomine veteribus vocatum fuisse. Sed *Psilei* vel *Psilli*, aut *Psyli* scripturae ex codd. & edd. veutstis modo prolatae, sunt tantum librariorum aberrationes. *Hylaeum* enim constanter vocant, quidquid auctorum veterum est. Ὑλαῖος Graecis: & Hylaeum inter Centauros etiam memorat Virg. II. G. 457. vid. Bapt. Pium ad Valer. Fl. VI. 74. Perizon. ad Aelian. XIII. cap. I. §. 35. & Spanhem. ad Callim. Hymn. in Dian. v. 221. pro *rami* vero Heinsius malebat *nervi*, ut arcu & sagittis Hylaei vulneratum Milanionem innuat. quam conjecturam adjuvat Ovid. II. A. A. 191.

Sensit & Hylaei contentum saucius arcum.

ubi de Hylaeo etiam vide Micylli notas, & ad lib. VIII. Met. 312.

15. *Ergo velocem potuit domuisse puellam*] *potuit domuisse*, Graecorum more pro *domuit* dictum, praeter G. Canterum Lib. II. Novar. Lect. cap 2. illustrarunt Torrent. ad Horat. lib. III. od 3. 43. & Pricaeus ad Apulej. Met. p. 129. sic & alibi Propertius. infra El. XII. 15.

Felix, qui potuit praesenti flere puellae,
Non nihil adspersis gaudet Amor lacrimis.
Aut si despectus potuit mutare calores.

El. XVII. 1.

Et merito, quoniam potui fugisse puellam.

Lib. III. El. 13. 3.

Nec potuit saxo vitam posuisse Ceranno.

Ovid. Epist. IV. 168.

Sic nunquam, quae te spernere possit, amet.

pro spernat. & Epist. V. 86.

Sunt mihi, quas possint sceptra decere, manus.

Claudian. Bel. Get. 143.

Tres potuit superare duces, fregitque furentem
Cunctando.

vide Patrui mei notas ad Lucan. III. 449. & sic forte intelligendum Lib. II. El. 13. v. 20.

Atque utinam Romae nemo esset dives, & ipse
Straminea posset dux habitare casa.

pro *habitaret*. licet illic *nosset* mallet Cl. Schraderus. ceterum recte Muretus reprehendit Volscum, *velocem puellam* de Atalanta Schoeneïde, *quae volucrem cursu vicerat Hippomenem*; explicantem. Atalantam quidem, Schoeneo genitam, *velocem* etiam vocat Ovid. in Ibide v. 373.

Ut qui velocem frustra petiere puellam;
Dum capta est pomis tardior illa tribus.

sed haec quoque Atalanta Jasii filia pedum pernicitate, qua viros semper fugiens, *vestigia cunctis Indeprensa procis* relinquebat, apud veteres celebratur, ut constat ex insigni loco Aeliani, qui prae ceteris Milanionis & Atalantae fabulam adcurate describit Lib. XIII. cap. 1. §. 22. Ἐπιφύκει δὲ ὠκίστη τὼς πόδας, κ̀ ὐκ ἂν διέφυγεν ἐνταῦθα ὔτε θηρίον, ὔτε ἐπιβυλεύων αὐτῇ ἄνθρωπος. φυγεῖν δὲ ἐθέλυσαν ὐκ ἄν τις αὐτὴν κατέλαβεν. ut eum emendarunt Muretus ad h. l. & Barthius ad Stat. VI. Theb. 565. qui de eadem Atalanta Lib. IV. v. 312.

——— *fugit silvas pernicior alite vento*
Saxa per, & plenis obstantia flumina ripis.

& hinc *fugacem* vocat Ovid. III. Am. El. 2. 29.

Talia Milanion Atalantes crura fugacis
Optavit manibus sustinuisse suis.

quod vel ideo notamus, ne quis Propertium hoc in loco duas, ut alii e veteribus, Atalantas confudisse suspicetur.

17. In

In me tardus Amor non ullas cogitat artes:
Nec meminit notas, ut prius, ire vias.
At vos, deductae quibus est fallacia Lunae,

20. Et

17. *In me tardus Amor non ullas cogitat artes*] *falsus Amor* in primo Dorvill. & Exerptis Scaligeri ex Vatic. cod. Sed nihil mutandum. infra El. VIII. 41. *neque amanti tardus Apollo.* ubi *surdus* in aliis codd. quem hic *tardum in se Amorem* Propertius dicit, Ovidio *desidiosus* est Lib. II. Am. El. 9. init.

O numquam pro me satis indignate Cupido,
O in corde meo desidiose puer.

& sic Rem. Amor. v. 148. in XVII codd. legi testatur Heinsius,

Adfluit incautis desidiosus amor.

vulgo *insidiosus*. *nonnullas* in codicibus Regiis, secundo Colbertino, tribus Vossianis, duobus D'orvill. & meo codice primo. & sic in Heinsiano, Menteliano, & Neapolitano. Sed *non ullas* in Groningano, ceterisque codd. ed. Venet. 1475. & 1487. & Reg. Lep. quod praetulit Muretus. *non illas* Dousa P. ut conjecerat etiam Marklandus. hoc forsan sensu, non curat sed spernit Cynthia id omne, quod gratiae ejus conciliandae caussa feci. sed ad Cupidinem potius referatur. pro *cogitat* vitiose in quarto Voss. *agitat.* ceteris codicibus nihil variantibus. *non ullas concitat artes* conjecerat Patruus meus. pro non facit mihi ingenium, ut dicit Lib. II. El. I. 4.

Ingenium nobis ipsa puella facit.

vel hic sensus sit, non mihi suggerit amor ullas artes, nec more suo, ut olim, erga me animatus est. & hinc ad magica decurrit. sic Lib. III. El. 19. 8.

Dulcia quam nobis concitet arma Venus.

& ejusdem libri El. 13. 45.

Fabula nulla tuas de nobis concitet aures.

ubi in quibusdam MSS. *artes*. Posset etiam, quia major pars codicum in *nonnullas* conspirat, ut etiam est in ed. Ald. Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque, & voces *tardus* ac *surdus* inter se haud raro commutantur,

In me surdus Amor non nullas cogitat artes,
Nec memini notas, ut prius, ire vias.

nam *memini* in Vossiano secundo. *metuit* in Borrichiano. *cogitat* vero interpretor, malas artes & dolos meditatur. ut de Aenea Dido apud Ovid. Epist. VII. 29.

Ille quidem male gratus, & ad mea munera surdus,
Et quo, si non sim stulta, carere velim.
Nec tamen Aeneam, quamvis male cogitat, odi:
Sed queror infidum &c.

ubi *ad mea munera tardus* eadem varietate in tribus codd. & *male cogitat*, illic est, fallaciam animo occultat, me deserere molitur. ut apud Senecam Epist. 9. *Qui se spectat, & propter hoc ad amicitiam venit, male cogitat.* Epist. 104. *Repetivi ergo jam me: non permansit marcor ille corporis dubii, & male cogitantis.* & VI. de Benef. cap. 37. circa fin. *qui etiam si bene cogitat, male precatur.* perperam illic *bene optat* in cod. Amstelaed. vide ad Antholog. Lat. Tom. II. pag. 503. ubi in Epigr. vet. *Tu qui non bene cogitas &c.* *In me surdus Amor* est, quod Lib. II. El. 13. 48. dicit, *surda negligit aure preces.* vel conjungenda sunt, *In me cogitat artes.* ut infra v. 33. *In me nostra Venus noctes exercet amaras.* Cicero VII. ad Fam. p. 12. de Appio, *ut ipse facile animadverterem, male eum de me cogitare.* vid. etiam notas Torrenii ad Valer. Max. Lib. V. cap. 2. prope init. p. 433. deinde *Nec memini notas, ut prius, ire vias*, si ex cod. Voss. admittatur, idem erit, quod in loco Achillis Tatii, a Gebhardo prolato, τί λέγω; τί ποιῶ; πῶς ἀνατέχομαι τῆς ἱμερθῆς; οὐκ οἶδα γὰρ ἐγὼ τὰς ὁδούς. qui illud *ire vias*, repudiata Passeratii expositione, recte interpretatur. noster infra Lib. II. El. 19. 50.

Unusquisque sua noverit ire via.

ubi *suam viam* Broukhus. *ire vias* huic loco, & Lib. III. El. 14. 12. ex Heinsii sententia *Scironis medias his licet ire vias* etiam vindicavit Munckerus ad Hygin. Fab. XXXVIII.

19. *At vos, deductae quibus est fallacia Lunae*] *subductae* male in primo Leidensi, Heinsiano, meoque codice primo, Menteliano, uno Regio, Colbertino, aliisque duobus apud Broukhus. quod ortum sine dubio ex *fallacia*. nihil enim notius inter magicas artes, quam *coelo deducere Lunam.* vid. Passeratium ad h. l. Broukhus. mox ad v. 24. et quae dedi ad Antholog. Lat. Tom. II. p. 328. eodem modo *Jupiter valida*, (vel ut in nonnullis MSS. *summa*) *deductus ab arte*, apud Ovid.

20. Et labor in magicis sacra piare focis:
En agedum, dominae mentem convertite nostrae,

Et

Ovid. III. Fast. 321. ubi v. Heins. & ad Sabini Epist. III. 83. pro *fallacia* Jan. Meller. Palmerius legebat *pellacia*, quod quia contra omnes codices est, rejecit Passeratius & Broukhusius. ita tamen hic etiam correxerat Lucas Fruterius, & Marklandus, addito Virgilii loco ex IV. G. 443.

Verum, ubi nulla fugam reperit pellacia.

ubi & in aliis *fallacia.* sed *pellacia* tam illo, quam hoc Propertii loco, praefert Heinsius, & multis veterum locis firmat. quem etiam vide ad Lib. II. Aen. 90. *invidia postquam pellacis Ulixi.* ubi & in aliis codd. *fallacis.* sed alterum auctoritate veterum Grammaticorum illic etiam probat Pierius. adde eumdem in notis ad Propert. post ejus Advers. editis pag. 655. Catull. Carm. XXXI. v. 4.

Nec facta impia pellacum hominum coelicolis placent.

ubi al. *fallacum.*

20. *Et labor in magicis sacra piare focis*] *parare* in cod. Dorvill. a man. pr. Jani Dousae explicationem, qua in Schediasm. Succid. pag. 62. per *sacra* hic intelligebat defunctorum manes & umbras, Broukhusio probatam miror, quia, inquit, magorum fere res cum Manibus agebatur; sic quidem *piare busta* Lib. IV. El. 7. 34. & Ovidio Lib. V. Fast. 426. & ita *expiare manes* apud Petron. cap. 135. legebat Patruus meus. sed ab hoc loco id valde alienum est. Non enim magicas artes hic inplorat poëta, ad placandos Cynthiae manes, sed ad amorem ejus sibi conciliandum. *piare* igitur *sacra* hic simpliciter sacra peragere notat. Lib. III. El. 8. 19.

Inde coronatas ubi thure piaveris aras.

est enim frequens apud nostrum hoc sacrorum verbum. Lib. IV. El. 1. 50. *Dixit Aventino rura pianda Remo.* IV. 9. 25. *Femineae loca clausa Deae, fontesque piandos.* & v. 55.

Interdicta viris metuenda lege piatur,
Quae se submota vindicat ara casa.

jura piare Virg. in Ciri v. 155. & hoc pluribus contra Dousam Broukhusiumque tuetur Cel. Hemsterhusius. *in magicis focis*, pro magicis sacrificiis, & *in* abundare videbatur Marklando. ut infra El. II. v. 6. *in propriis membra nitere bonis.* quomodo *ἐν* apud Graecos, ut Theocrito Idyll. I. *ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει. ἐν τῇ Πανουργίᾳ ἀυτοῦ* in Pauli Epist. II. ad Corinth. XV. 3. quae loca adscripserat.

21. *En agedum*] *Eia agedum* Canterus, inprobante Broukhusio, idque ineptum notat Passeratius. placuit tamen etiam Heinsio in notis post Adversar. pag. 655. apud Statium Lib. I. Ach. 508. ex MSS. & edd. vetustis legendum,

Eia age, rumpe moras, & fata latentia laxa.

& Lib. II. 198.

Eia age, rumpe moras, sine perfida palleat Ida.

& sic saepe alibi haec vocula corrupta fuit. vide Heins. ad Ovid. IV. ex P. 3. 21. & ad Virg. III. G. 42. *agedum* etiam apud nostrum Lib. IV. El. 9. 54.

——— lucoque, age, cede verendo,
Cede, agedum, & tuta limina linque fuga.

Catullus Carm. LXVIII. ad Januam:

Dic agedum nobis, quare mutata feraris,
In dominum veterem destituisse fidem.

ut restituit Ach. Statius, pro *Dic age, dic nobis:* ut apud Claudian. Cons. Olybr. v. 129. *Dic agedum, quae caussa viae.* ubi *Dic, age, dic* volebat Patruus meus. Phaedrus Lib. V. Fab. 4. 10.

Numeremus, agedum, qui deprensi perierint.

Cic. pro Sulla cap. 26. *agedum, conferte nunc cum illis vitam P. Sullae, & eam ante oculos vestros preponite.* quod recte contra Lambinum, *agitedum* legentem, hoc ipso Propertii loco tuetur Gruterus. bene etiam Broukhusius a Laur. Valla, *Vos agedum* emendante, discedit. frequenter enim *age* cum verbo plurali jungitur. loco Ciceronis, quem adfert, adde ex Orat. pro Fontejo cap. 15. *Age vero, nunc inserite oculos in Curiam, introspicite penitus in omnes Reipublicae partes.* & sic saepe apud Valerium Flaccum, ut patet ex notis Viror. Doct. ad Lib. III. v. 111. & VI. 29. & praeter ea, quae Barthius ad Statium plus semel hac de re animadvertit, vide ejus notas ad Claudian. Bel. Gild. v. 428. ed. pr. & ad Cirin v. 98.

dominae mentem convertite nostrae] *convellite* olim conjecerat Patruus meus. ut apud Ovid. Epist. XVII. 111.

Desine molle, precor, verbis convellere pectus.

&

Et facite illa meo palleat ore magis.

Tunc

& Claudian. Lib. I. R. P. v. 65.

—— neu foedera fratrum
Civili converte tuba.

ubi Scaliger, teste Heinsio, *convelle*. vel *convertite* capiebat, ut infra El. XV. 23.

Quarum nulla tuos potuit convertere mores.

ubi *amores* in codd. MSS. Sed praecedentia jubent, locum hunc intelligendum esse de inprecationibus magicis, per quas Pharmaceutriae in gratiam amantium carminibus herbisve absentium puellarum animos convertere solebant, adeoque nihil potius tentandum videtur. his enim devotionibus amores solvere, & amantium animos alio flectere, vel artius vincire posse credebantur sagae, ut mutui amoris igne flagrarent. quod ex Theocriti & Virgilii Pharmaceutriis notum est. confer nostrum Lib. IV. Eleg. 5. cum Ovidii Eleg. VIII. Lib. I. Amorum. & Livineji notas infra ad h. l. Eleg. III. v. 30. Tibullus lib. I. El. 2. 59.

Quid credam? nempe haec eadem se dixit amores
Cantibus aut herbis solvere posse meos.

ubi vide Broukhusium. Virgilius Ecl. VIII. 66.

Conjugis ut magicis sanos avertere sacris
Experiar sensus, nihil hic nisi carmina desunt,
Carmina vel coelo possunt deducere Lunam.

vide ad hunc locum Passeratii notas, qui inde *Venerem Verticordiam* dictam putat. hinc Lutatius ad Stat. V. Theb. 65. *habet Venus ignes nunc cupiditatis nunc odii, secundum fidem sacrorum vel precationum Veneris Verticordiae praecipue, quae rogatur, ut amores injiciat, rursum ut auferat.* de ea vide Coler. ad Valer. Max. Lib. VIII. c. 15. §. 12. & notas ad Ovid. IV. Fast. v. 160. Cogitabam aliquando, posse etiam legi, *dominae mentem configite nostrae.* Nam hoc quoque *mentem defigere* vocabant. Virgilius in Ciri v. 377.

Pergit. Amyclaeo spargens altaria thallo,
Regis Idaciacis animum defigere votis.

quod imitatus est Lotichius in Pharmaceutria, seu Ecl. V. 37. quo carmine veterum descriptiones ejusmodi sacrorum magicorum feliciter aemulatus est,

Absentes magico defigere carmine mentem
Aggreditur, solvitque comas tunicamque resolvit.
& seqq.

de quibus defixionibus magicis egregie egit Heins. ad Ovid. III. Am. El. 7. 29. Sed *convertere mentem* bene se habet, & illustratur optime ex insigni Horatii loco Epod. V. ad Canidiam veneficam, v. 71. & seqq.

—— solutus ambulat veneficae
Scientioris carmine.
Non usitatis, Vare, potionibus
(O multa fleturum caput!)
Ad me recurres: nec vocata mens tua
Marsis redibit vocibus.
Majus parabo: majus infundam tibi
Fastidienti poculum.
Priusque coelum sidet inferius mari,
Tellure porrecta super,
Quam non amore sic mei flagres, uti
Bitumen atris ignibus. &c.
Venena, magnum fas nefasque, non valent
Convertere humanam vicem.

adposite Sabinus Epist. III. Paridis v. 79.

Quod si vertendae spem mentis concipis hujus,
Cur cessant herbae, carmina curve tua?
Nam te nec Phoebi sollertior artibus ulla est,
Phoebeaeque Hecates somnia vera vides.
Tecum sideribus, tecum deducere Lunam
Nubibus, & memini surripuisse diem.

22. *Et facite illa meo palleat ore magis*] *modo palleat* in Codd. Regiis, & Leid. sec. ut in ed. Reg. Lep. & prima Veneta. *placeat* in Voss. altero. corrupte. Passeratius exponit, arte vestra efficite, ut Cynthia vultu pallorem meum superante majorem manifestet amorem. infra El. V. 21.

Nec jam pallorem toties mirabere nostrum,
Aut cur sim toto corpore nullus ego.

infra El. IX. 17.

Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni.

El. XV. 39.

Quis te cogebat multos pallere colores.

Canace apud Ovid. Epist. XI. v. 27.

Fugerat ore color, macies adduxerat artus.

& Arethusa apud nostrum Lib. IV. El. 3. 27.

Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto,
E desiderio sit color ille meo.

vide Theocritum Idyll. II. v. 88. & seqq. de *pallore* amantibus apto colore, omnia ex poëtis nota. Barthius tamen Lib. III. Adv. cap. 14.

ad

Tunc ego crediderim vobis, & ſidera, & amnes
Poſſe

ad Lunam referebat, quae incantationibus magicis pallere credebatur, idque confirmabat ex Carmine Aſtronomico Varronis Attacini, ut dicit, ſed quod Siſebutum, antiquum Hiſpaniae olim Regem, auctorem habet, & inſerui Tom. II. Anthol. Lat. pag. 322. ſeqq. ubi v. 16. de Luna:

Non illam, ut populi credunt, nigrantibus antris
Infernas ululans mulier praedira ſub umbras
Detrahit altivago e ſpeculo. & ſeqq. *dum lumina Fratris*
Detinet umbriferis metis: tum ſidere caſſo
Palleſcit teres umbra rotae.

Lucanus Lib. VI. 500.

—— *illis & ſidera primum*
Praecipiti deducta polo: Phoebeque ſerena
Non aliter diris verborum obſeſſa venenis
Palluit.

Medea apud Senecam Act. IV. v. 787 & ſeqq.

Video Triviae currus agiles,
Non quos pleno lucida vultu
Pernox agitat; ſed quos facie
Lurida moeſta, cum Theſſalicis
Vexata minis, coelum freno
Propiore legit, ſic face triſtem
Pallida lucem funde per auras.

Ita Solem magico ſuo carmine *pallere* jactat Medea apud Ovid. VII. Met. 207.

Te quoque, Luna, traho, quamvis Temeſaea labores
Aera tuos minuant. currus quoque carmine noſtro
Pallet avi, pallet noſtris Aurora venenis.

neque ego hanc expoſitionem, quae mihi, antequam Barthiana inſpexiſſem, etiam in mentem venerat, penitus repudiandam opinor.

23. *Tunc ego crediderim vobis, & ſidera, & amnes* &c] *nobis* in Menteliano & Leidenſi ſecundo. Fruterius ſenſui ſupplendo legebat, *Crediderim vobis, vos ſidera* &c. ut edidit Gryphius. vel *ducere* ſequenti verſu nonnulli exponunt pro *duci.* ut Paſſeratius ad Lib. I. El. 6. 31. *ignes* Excerpta Scalig. pro *amnes.* mihi videtur *vobis* abundare, & forte legi poſſe,

Tunc ego crediderim, vos coelo & ſidera, & amnes
Poſſe Cytaeacis &c.

ut apud Tibullum Lib. I. El. 2. 43.

Hanc ego de coelo ducentem ſidera vidi,
Fluminis haec rapidi carmine vertit iter.

ubi vide Broukhuſii notas. Horatius Epod. v. 45.

Quae ſidera excantata voce Theſſala
Lunamque coelo deripit.

Noſſe in cod. Heinſii; *vos ſidera & umbras Noſſe* &c. tentabat Ezr. Clercquius Specim. II. ad Lucan. pag. 2. cui favere poſſet Virgilii locus IV. Aen. 489.

Siſtere aquam fluviis, & vertere ſidera retro:
Nocturnoſque ciet manes. &c.

& in Pharmaceutria, ſeu Ecl. VIII. v. 98. *ſaepe animas imis excire ſepulcris.* Valerius Flaccus Lib. I. 736. *ſaevoque vocat grandaeva tumultu Theſſalis exanimes atavos.* Ovidius Lib. I. Am. El. 8. 17.

Evocat antiquis proavos ataveſque ſepulcris.
Et ſolidam longo carmine findit humum.

Lib. VII. Met. 205. ubi loquitur Medea:

Et ſilvas moveo, jubeoque tremiſcere montes,
Et mugire ſolum, maneſque exire ſepulcris.

pariter Tibullus eadem Elegia,

Haec cantu finditque ſolum, maneſque ſepulcris
Elicit, & tepido devocat oſſa rogo.

Horatius Lib. I. Sat. 8. 29. de Canidiae veneficae artibus magicis:

—— *cruor in foſſam confuſus, ut inde*
Manes elicerent, animas reſponſa daturas.

Sed contra codices hic nihil muto, praeſertim quia *umbras* nimium recedat a vulgata *amnes*, quae vox facilius commutari potuiſſet cum *manes*, quam *umbras*; & quia in ſacris magicis *ſidera* & *amnes* plerumque junguntur, ut in eodem Virgilii & Tibulli loco, modo producto, & Ovidii Epiſt. VI. 85.

Illa reluctantem curru deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa refrenat aquas, obliquaque flumina ſiſtit.

quo in loco conjectura valde frigida & abſurda Waddelius in Animadv. Crit. pag. 89. corrigebat, *reluctantem curru deducere Lunam Dicitur.* nihil enim aptius poterat poëta opponere *Lunae reluctanti*, quam *deducere Nititur.*

Me-

Posse Cytaeaeis ducere carminibus.
25. Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici,
Quaerite non sani pectoris auxilia.

For-

Medea apud Ovid. d. l. VII. Met. 199.

——— cum volui, ripis mirantibus, amnes
In fontes rediere suos. &c.

plura vide ad Anthol. Lat. Tom. II. pag. 644. ubi in Epigrammate de saga muliere:

——— mihi flumina parent,
Quid leviora loquar? Lunae descendit imago,
Carminibus deducta meis.

illud *Nosse* se tueri posset ex Ovid. I. Am. 8. 5.

Illa magas artes, Aeaeaque carmina novit.

& passim haec commutari patebit ex notatis ad Lib. IV. Epigr. vet. Tom. II. Anth. Lat. p. 264. 265.

24. *Cytaeaeis ducere carminibus.*] pro *Cytaeaeis* monstra diversarum lectionum sunt in Codd. MSS. Ipsa vox deest Leidensi primo; *Cytalinis* in utroque Colbertino, Voss. prim. & ed. Venet. 1487. *Citalinis* in primo Dorvilliano, & in marg. *Citainis.* in altero ejusdem *Citheinis*, cum glossa *Citheis venefica fuit a loco nominata.* *Cythalinis* in Voss. altero. *Cytallinis* cod. Askew. & in marg. *Cythinis.* *Cytheinis* in Codd. Regiis, Leid. sec. Voss. tertio & quarto, meo codice, ed. Reg. Lep. & Venet. 1475. *Citainis* Excerpta Scalig. ex Cod. Vatic. *Citalinis* Beroaldus exponebat de Circe, quae *Citalis* dicta fuerit, ab insula *Citale.* quod vero Scaliger suspicabatur Propertium scripsisse, *Posse, Cytaei, tuis ducere carminibus*, non convenit praecedentibus *crediderim vobis.* vera lectio est *Cytaeaeis carminibus*, id est incantationibus magicis Medeae, ut *Aeaea carmina* Ovidio I. Am. 8. 5. hinc Medea *Cytaeis* nostro Lib. II. El. 1. 73.

Non hic herba valet: non hic nocturna Cytaeis,
Non Perimedea gramina secta manu.

a Κύταια autem, Colchorum urbe, Κυταιαῖος, ut Αἰαῖος ab Αἶα. vid. Scholiast. Apollon. Rhod. ad Lib. II. 401. Heins. in notis ad h. l. post Adversaria ejus editis p. 655. ad Valer. Fl. I. 331. & Carrion. ad ejusd. Lib. V. 467. Harduin. ad Plin. Lib. IV. cap. 12. §. 26. p. 470. & Clerici Biblioth. Antiq. & Nov. Tom. VII. P. II. p. 387. Recte etiam observat Passeratius, dilogiam esse in verbo *ducere*, quod proprie dicitur de sideribus, id est Sole & Luna, coelo deductis. vide loca veterum poëtarum, ut alia praeteream, apud Ursin. ad Virg. Ecl. VIII. v. 69. Ciofan. ad Ovid. VII. Met. 207. Commentatores ad Claudian. I. in Rufin. 147. & quae notavi ad Lotich. Lib. I. El. 5. 31. & ita *ducere* pro trahere ad lubitum, ut de Orpheo infra Lib. III. El. 1. 41. *Orpheu, te duxisse feras* &c. vide notas ad Ovid. XI. Met. 2. sed *amnes* requirere verbum *sistere*, notat. ut Virgilio, *Sistere aquam fluviis.* aut *vertere.* ut in loco Tibulli. Sic amant veteres unum tantum verbum ponere, licet duas res diversas memorent, alterumque ex sensu supplendum omittere, ut saepe a viris doctis observatum est: quem loquendi modum multis Graecorum & Latinorum exemplis illustravit D'Orvillius ad Chariton. pag. 395. & seqq. Patruus meus ad Claudian. Lib. II. de Cons. Stilich. v. 16. p. 378. vide quae notavi ad Lotich. Lib. I. El. II. v. 9. & adde exemplum insigne ejusmodi βραχυλογίας in loco Juvenalis Sat. X. 16.

——— jussuque Neronis
Longinum, & magnos Senecae praedivitis hortos
Clausit.

ubi supplendum est, Longinum mori cöegit, & hortos Senecae clausit. & simili modo exponi posse locum nostri infra El. VII. init. illic notavi. *sidera* autem per excellentiam dici de Sole ac Luna, constabit ex notis Lambini ad Lucret. V. 499. & Patrui mei ad Virg. II. Aen. v. 154.

25. *Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici,*] *Nunc vos* Guyetus. *Vos quoque* Heins. *At vos* in Excerpt. Scalig. quod male repetitum ex v. 19. Cel. Hemsterhusio legendum videbatur, *Aut vos, qui sero* &c. nexu sententiae ita postulante: praecessit enim *In me tardus Amor* &c. *Aut vos* (magae) *mentem dominae convertite. Aut vos, amici, quaerite non sani pectoris auxilia.* cui lubens accedo. *feros* vitiose in Leid. sec. & edd. primis. *lassum* in primo Dorvill. *laxum* in cod. Askewiano. *lapsum* se fatetur, in amoris nempe retia. ut El. XI. 15.

Ut solet amoto labi custode puella.

ubi vide Broukh. & Passeratium ad h. l.

26. *Quaerite non sani pectoris auxilia*] *Quaesitis*

Fortiter & ferrum, saevos patiemur & ignes.
Sit modo libertas, quae volet ira, loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per undas,

30. Qua

ritis insani Fruterius. sed nihil variant Codices. male Baptista Pius ad Plauti Amph. II. 2. 60. *quaerite auxilia* exponit, obsecundate, obsequimini. Sensus est, medicinam non sani pectoris, pro, non sano pectori, seu mihi aegroto, quaerite. ita apud Ovid. Epist. v. 154.

Me miseram! quod amor non est medicabilis herbis,
Deficior, prudens artis, ab arte mea.
Quod neque graminibus tellus fecunda creandis,
Nec Deus, auxilium tu mihi ferre potes.

& sic alii auctores centies. vide Livinejum & Passerat. ad h. l. & Markland. ad Stat. Lib. V. Sylv. I. v. 158. p. 249. & hinc *auxiliares herbae*, medicinales. vide Gebhardi notas pag. 115. *medicinam mali sui* vocat ipse noster infra El. 5. 28.

Non ego tum potero solatia ferre roganti,
Quum mihi nulla mei sit medicina mali.

27. *Fortiter & ferrum, saevos patiemur & ignes: Sit modo libertas, quae volet ira, loqui.*] Quia nonnulli Interpretum, qui locum hunc adtigerunt, non nihil aberrarunt, adponam hic, quae ad verum loci hujus sensum recte intelligendum adnotaverat Cel. Hemsterhusius: *Ego fortiter instrumenta exscindendo & exurendo amori admota perpetiar, modo libertas sit in Cynthiam, duram & ingratam, egerendi, quae ira mihi, amatori spreto ac repulso, subministraverit. Propertius enim hunc utilem medicinae dolorem non reformidabat, dum modo solutus amoris vinculis ore libero in crudelem Cynthiam inveheretur* & seqq. ad hanc expositionem confirmandam arbitrum dabat ipsum Propertium, loco valde adposito, Lib. III. El. 23. 9.

Quod mihi non patrii poterant avertere amici,
Eluere aut vasto Thessala saga mari.
Haec ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
Naufragus Aegaea vera fatebar aqua.
Correptus saevo Veneris torrebar aheno &c.

vides illic quoque *ferri & ignis* mentionem fieri a poëta, quia secando & urendo remedium saepe vulneribus gravioribus adhibetur, unde Seneca in Agamemn. v. 152.

Et ferrum & ignis saepe medicinae loco est.

quod hic ad Amoris curationem & pectoris non sani auxilia, seu medicinam transfert. sic Ovidius Epist. XX. v. 183.

Ut valeant aliae, ferrum patiantur & ignes,
Fert aliis tristem succus amarus opem.

Remed. Amor. v. 229.

Ut corpus redimas, ferrum patieris & ignes,
Arida nec sitiens ora levabis aqua;
Ut valeas animo, quidquam tolerare negabis?
At pretium pars haec corpore majus habet.

Passeratius tamen ad gladiatorum, qui urendo & secando ad quosvis dolores indurabantur, cruciatus referebat, quos poëta se instar legitimi athletae ferre paratum innuerit. sed praecedens *auxiliorum*, seu remediorum, mentio hanc explicationem non admittit. sequente versu *Sed modo libertas* in quarto Vossiano. *quae velit ira* in decem MSS. tam Leidensibus, Vossianis, Dorvillianis, Askewiano & meo codice. quam lectionem vindicat vel solus locus ex hujus Libri Eleg. 18. 14.

Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeva tamen venerit ira mea.

illa in Codd. Regiis, Leidensi altero, Excerptis Scalig. ed. Reg. & Veneta priore, quomodo ex antiquis editionibus restituendum male judicabat Barthius Lib. III. Adverf. cap. 14. & absurdum in modum exponit, poëtam nimirum dicere, se omnia, quamlibet dura, passurum, modo Cynthiae obsequium praestare possit, nihilque contra ejus voluntatem locuturum; quae a mente Propertii alienissima sunt.

29. *Ferte per extremas gentes, & ferte per undas*] *Forte* in Voss. sec. *esternas*, id est, *externas* in altero Dorvill. sed *extremas* reliqui omnes, & editiones primae agnoscunt. recte Gebhardus rejecit viri docti, quem tamen non nominat, conjecturam *ferte per Indos*, pro *undas* legendis, & vulgatam tuetur. forte illius animo obversabatur illud Catulli carm. XI.

Sive in extremos penetrabit Indos,
Sive in Hyrcanos, Arabesque molles,
Seu Sacas, sagittiferosque Parthos. &c.

vel illud nostri Lib. II. El. 23. v. 53.

Quo fugis, ah demens? nulla est fuga. tu licet usque
Ad Tanaim fugias, usque sequetur Amor.

30. *Qua*

30. Qua non ulla meum femina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus adnuit ore,
Sitis & in tuto femper amore pares.
In me noſtra Venus noctes exercet amaras,

Et

30. *Qua non ulla meum femina norit iter*] non nulla in primo Voſſ. In vetuſtiſſ. edd. Reg. Lep. & Veneta 1475. *femina* pro *femna*. unde *femita* legit Barthius Lib III. Adverſ. 14. & ſic Fruterius, & Douſa P. apud Tibullum Lib. IV. Carm. XIII. 10.

Sic ego ſecretis poſſum bene vivere ſilvis,
Qua nulla humano ſit via trita pede.

ubi Francius conjecerat *femita trita pede*. pro *ſit via*. idque hoc in loco probavi olim in notis ad Lotich. Lib. III. 49. p. 192. & Lib. III. Carm. 28. 35. p. 553. ubi haec Propertiana reſpicit:

Degere fert animus ſolis in montibus aevum,
Quo ferat humanos ſemita nulla pedes.

quem etiam imitatur Lib. II. El. 2. 20.

O ego quam vellem, ne quis mihi nuntius eſſet,
Extremas ultra Solis abire vias!
Degere vel Libycas ubi diſſipat Auſter arenas,
Quo non ulla meum fama ſequetur iter.

ſed nunc Broukhuſio accedo, vulgatam *femina* retinenti; cum quia ab omnibus fere codd. MSS. haec lectio probatur, tum quia *norit* potius convenit *feminae*, & *ſemita* requireret *monſtret*, *pandat*, vel *ducat*. *novit* in Leidenſi primo, quarto Voſſ. primo Dorvill. Menteliano, & in marg. cod. Askewiani.

31. *Vos remanete*] eo ſenſu, ni fallor, hic capiendum, vos, quibus propitius favet Amor, in urbe deliciis fruimini, quia praeceſſit, *Ferte per extremas gentes*. ut apud Suet. Aug cap. 43. *custodes in urbe diſpoſuit, ne raritate remanentium graſſatoribus obnoxia eſſet.*

Quibus facili Deus adnuit ore] ſic praetulit Broukhuſius. *aure* in Leid. pr. & ſec. tribus Voſſianis, primo Dorvill. meoque codice, & in marg. Askew. neque aliter in ed. Reg. Lepid. Veneta prima, aliiſque. *aura* in ſecundo Vaticano. in altero Dorvill. *ore*, ut ex libro Commelini etiam adfert Gebhardus, licet ipſe *aura* probaverit. ut & Mercerus ad Non. Marcell. contra quem tamen *ore* vindicavit & recepit Broukhuſius. & ſic in notis ſuis MSS. legebat Marklandus. ſed a Broukhuſio in diverſa abibat Cel. Hemſterhuſius, conjungens, *Deus facili aure*, non *adnuit aure*. pro altera tamen lectione ſtat Ovidii locus Lib. XIV. Met. 593.

Adſenſere Dei: nec conjux regia vultus
Inmotos tenuit, placatoque adnuit ore.

ubi Broukhuſium *ore* hic praeferentem laudat Patruus meus. & ita Heinſius ad Lib. XII. Met. v. 430. & in notis ad Propert. poſt Adverſaria ejus editis pag. 656. recte omnino. & *aures* ſequitur mox v. 37. *tardas adverterit aures*. neque infrequens harum vocum commutatio eſt. infra El. XII. 6. *nec noſtra dulcis in aure ſonat*. ubi *noſtro dulcis in ore* Guyetus. Statius Lib. XII. Theb. 222. *nec corde, nec aure paveſcens*. ut *aure pavens* Lib I. 366. *annuet* in Codd. Regiis, altero Colbertino, Leidenſi ſec., & primo D'orvill. quod ἀρχαϊκῶς exponit Paſſeratius, quia Ennius *Abnueo* dixerit. quam obſervationem nemo, ut puto, ei invidebit. Confer cum hoc loco illud Tibulli Lib. II. El. 1. 80.

Ah miſeri, quos hic graviter Deus urguet, at ille
Felix, cui placidus leniter adflat Amor.

ubi *adflat* eleganter, ut προσπνείει Theocrito Idyll. XVII. 51. de Berenice,

Πᾶσιν δ' ἤπιος ἤδε βροτοῖς, μαλακὼς μὲν ἔρωτας,
Προσπνείει, κούφας δὲ διδοῖ ποθέοντι μερίμνας.

& hinc forte explicandum illud noſtri Lib. II. El. 18. 85.

Quod ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis.

Ceterum non dubito hunc Propertii verſum in animo habuiſſe Hieron. Angerianum, cycnea illa cantione, antequam manu facta morte infelicis amoris taedia abſolveret:

Vivite vos alii, quibus omnia jugiter adfert
Laetus Amor: gladium tu mea ſume manus &c.

32. *Sitis & in tuto ſemper amore pares*] ad mutuam amoris voluptatem refero. ſimile fere illud Theocriti Idyll. XII. 10.

Εἶθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες.

33. *In me noſtra Venus noctes exercet amaras*] notaverat Marklandus „ *noctes amaras* hic dici, „ ut Graec. πικράς. Sophocles Philoct. πικρὰν „ Σί-

Et nullo vacuus tempore desit amor.
35. Hoc, moneo, vitate malum. sua quemque moretur
Cura, neque adsueto mutet amore locum.
Quod si quis monitis tardas adverterit aures,
Heu referet quanto verba dolore mea.

ELEG.

„ *Σίγειον* pag. 386. & *πικρὰς Ἀτρείδας.* & eodem
„ dramate *πικρὰν βάξιν amarum sermonem* Euri-
„ pid. Medea v. 1374. Virg. X. Aen. 591.

Quem prius Aeneas dictis adfatur amaris.

„ sic enim legend. non *pius*" ut patet ex v. 882. Haec Marklandus. *noctes inanes* male in Scaligeri Excerptis. similiter *noctes amaras* dixit infra Lib. II. El. 13. 59.

——— *quoties desertus amaras*
Explevi noctes, fractus utroque toro.

vide Broukhus. ad ejusd. Elegiae v. 29. Lib. IV. El. 3. 29.

At mihi quum noctes induxit vesper amaras.

Ovidius Epist. XII. 169.

Non mihi grata dies, noctes vigilantur amarae.

ubi male Scaliger, *noctes vigilantur amore.* quod satis refutatur ex illo Tibulli Lib. III. El. 4. 11.

Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra,
Omnia jam tristi tempora felle madent.

Calpurnius Ecl. III. 46.

——— *hos tibi cantus*
Dat Lycidas, quos nocte miser modulatur amara,

ubi *acerba* in aliis. vide illic Patrui mei notas. & de vi verbi *exercet* ad Petron. cap. 94. p. 452. simile est quod supra v. 17. dixit,

In me tardus Amor non ullas cogitat artes.

In me dura Venus legebat Francius. sed *nostra Venus* de Cynthia recte intelligunt Interpretes. ut apud Virg. Ecl. III. v. 68.

Parta meae Veneri sunt munera.

ubi Servius *meae amicae* exponit. Huic autem loco Propertiano perquam simile est illud Posidippi Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 121. p. 615. ed. Obsop.

Λήγω δ' οὔποτ' ἔρωτος. ἀεὶ δέ μοι ἐξ Ἀφροδίτης
Ἄλγος ὁ μὴ κρίνει κοινὸν ἄγοντι πόθος.

id est, interprete H. Grotio,

Me Venus exercet semper. succedit amori
Ilicet ex caussa qualibet ortus amor.

34. *Et nullo vacuus tempore desit amor*] *Ut nullo* codex Heins. Leid. prim. Mentelianus, & meus. pro *tempore* in Excerpt. Scal. *pectore.* quod forte petitum ex Eleg. X. in fine:

Qui numquam vacuo pectore liber erit.

desit in duobus Leidens. quatuor Vossianis, primo D'orvill. marg. Askew. ed. Reg. Lepid. Venet. aliisque. *desit* in secundo Dorvill. Groningano, meoque codice. sic supra hac Eleg. v. 7. legebat Heinsius,

Et mihi jam toto furor hic non desit in anno.

idem Lib. IV. Advers. c. 1. p. 565. & cap. 2. pag. 568. apud Tibullum Lib. III. 4. 19. etiam praeferebat, de somno, *sollicitas desit is ante domos.* pro *deficit.* & Lib. IV. Carm. I. 100.

Tunc tibi non desit, faciem componere pugnae.

ad quem locum plura vide in notis Broukhusii. & adde notata ad Anthol. Lat. Vol. I. pag. 351.

35. *Hoc moneo, vitate malum*] *Hoc moneo vitare malum* Mentelian. Heins. & meus codex.

36. *neque adsueto mutet amore locum*] *nec assueto* Voss. quartus, & Askew. *assuetum* quint. Vatic. *asueto* Mentelian. forte pro *a sueto.* & sic suo exemplari adscripserat Broukhusius: *lego, a sueto, disjunctim, hoc enim vult, neque ab amore assueto recedens mutet locum.* sic Lib. II. El. I. 12.

Mox venit a sueto mollis ad arva jugo.

ut legendum conjeci pro *assueto.* sed infra El. 4. v. 4.

Hoc magis assueto vivere servitio.

sic enim in eodem codice illic legitur. *assuetum mutet amore locum* Barthius Lib. III. Adv. c. 14. prope finem. *neque assueto mutet amore novum* Marklandus ad Stat. Lib. V. Syl. 3. 93 p. 295. cui favere posset illud ex Lib. III. El. 19. 16 *Polluitque novo sacra marita toro.* sed vulgata se tueri potest ex Lib. II. El. 18. 38.

Altera me cupidis teneat foveatque lacertis,
Altera si quando non sinit esse locum.

ELEG. II.

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo?
Et tenues Coa veste movere sinus?

Aut

& forte *mutare locum assueto amore* idem notat, quod Lib. IV. El. 8. 28.

Mutato volui castra movere toro.

locutionis usum egregie illustrant quae notavit Bentlejus ad Horat. Lib II. od. 16. 18. Drakenb. ad Livium Lib. V. 30. §. 3. & Lib. XLII. 5. §. 3.

37. *Quod si quis monitis tardas adverterit aures*] *advexerit* Vossian. quartus. forte legendum *surdas obverterit aures.* vel *averterit.* ut apud Boëthium Cons. Philos. Metr. I.

——— *surda miseros avertitur aure.*

eadem variatio infra El. VIII. 41. *neque amanti tardus Apollo.* ubi *surdus* ex suo codice emendabat Heinsius. El. X. 16. *Et dominae tardas possum aperire fores.* ubi *surdas* praestat. vide Broukhus. ad Eleg. VII. 17. sic Lib. II. El. 13. v. 36.

Turpis amor surdis auribus esse solet.

& v. 48.

surda negligit aure preces.

& Eleg. XVI. 13.

ad surdas mihi dicitur aures.

Tibullus Lib. IV. El. 14.

Nunc ego me surdis auribus esse velim.

Ovid. I. Am. El. 8. 86.

Commodat illusis numina surda Venus.

obverterit aures, ut *obvertere mentem* Ovidio Lib. II. Met. 470.

Quo simul obvertit saevam cum lumine mentem.

ubi *advertit* in aliis. vide illic Patrui mei notas. Statius XI. Theb. 484.

——— *quid belli obverteris ausis*
Numen iners pacique datum.

advertere aures est adtendere. ut apud Ovid. I. Fast. 179.

Ad primam vocem timidas advertimur aures.

ubi vid. Heins. & *oculos advertere* apud Claudian. Cons. Olybr. v. 196.

Junonem Inachiis oculos advertere templis.

monitis hic accipe, ut Eleg. XX. 51.

His, o Galle, tuos monitis servabis amores.

ubi male *monitus* in nonnullis MSS. El. XV. 41.

Queis ego nunc pereo, similes moniturus amantes:
O nullis tutum credere blanditiis!

ultimo versu, *Seu referet* in Heinsiano & meo codice. *referet* hic est, recordabitur. vide Heins. ad Ovid. Epist. V. v. 183. ubi *Heu referes* in in hoc Propertii loco adfert. *Quis*, vel *His*, *si quis monitis* correxerat Francius.

El. II. 1. *Quid juvat ornato procedere, vita, capillo*] *vincta* in Leid. pr. & quarto Voss. Mentel. & Excerpt. Scalig. *victa* Dorvill. sec. *vitta* Voss. sec. & tert. a man. pr. unde quis emendandi cupidus legendum conjiceret *ornato vitta*, vel *vittis*, *prodire capillo.* ut vittas crinales innuat, quibus capillorum fluxum in nodum colligebant & ligabant, unde *vittati capilli.* vide Barth. ad Stat. IV. Theb. 603. & *prodire* hac in re aeque usitatum, ac *procedere.* infra Lib. II. El. 19. 79.

Vidistis quamdam Argiva prodire figura:
Vidistis nostras. utraque forma rapit.

Ovidius IV. Fast. 309.

Cultus, & ornatis varie prodisse capillis, Obfuit.

ubi vide Heins. & Broukh. ad Tibull. Lib. I. 10. 70. *incedere* Lib. II. El. 1. 5.

Sive illam Cois fulgentem incedere totis.

Sed vulgatae acquiescamus. initium hujus Elegiae non invenuste imitatus est Nicolaus Grudius Lib. I. Eleg. 8.

Pyxide compositos, Hieronyma, projice fucos,
Et fuge mentita velle placere coma.
Haec tibi, si nescis, deformant addita formam,
Ut nequeas propriis ipsa nitere bonis &c.

pro *Coa veste* in primo Leid. quatuor Vossianis, & Mentel. *Choa*, & sic in membranis G. Vlamin-

gii,

Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
Teque peregrinis vendere muneribus?
5. Naturaeque decus mercato prodere cultu?

Nec

gii, & primo Vaticano. in Posthiano, & Leid. altero *Cea.* & sic in marg. cod. Askewiani. ut habent edd. primae, Venet. 1475. & Reg. Lep. 1481. *Caea* in Venet. 1487. primum vero Aldum Manutium *Cea* mutasse in *Coa* indignatur Barth. Lib. IX. Advers. cap. 10. ubi hujus Elegiae aliquot loca illustrat. sed ita jam exstare in ed. principe anni 1474. notavit Broukhusius, qui de hac scripturae & utriusque insulae *Ceae* & *Co* differentia optime ad h. l. egit. & ad Lib. II. El. 1. v. 5. cui adde Micylli & aliorum notas ad Ovid VII. Met. 368. & ad II. A. A. 298. Vlitium ad Gratii Cyneg. v. 404. pag. 255. & Heins. ad Sabin. Epist. III. v. 45. *fovere sinus* conjecerat Heins. sed *movere sinus* recte Passeratius exponit, in procedendo, seu inter ambulandum, vibrare, ventilare. hinc *tunicae solutae*, & *fluentes*, *fluxi amictus*, &c. velut levi vento agitati. vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 70 & 265.

3. *Aut quid Orontea crines perfundere myrrha*] *Aut Orontea* in primo Leidensi, adversus metrum. & sic in Menteliano, in quo *Orantea.* *Oruntea* Voss. quart. *mytra* in Leid. pr. de myrrha Orontea, praeter viros doctos a Broukhusio laudatos, vide Casp. Hofmannum Lib. III. Var. Lect. cap. 4. *crinem*, ut magis poëticum, scripsisse Propertium, censet Broukhus. certe ita etiam in initio *ornato capillo*, non *ornatis capillis*. & locis ab eo prolatis adde Valer. Fl. II. 103. *tereti crinem subnectitur auro.* Claudianus Cons. Olybr. v. 3.

——— *crinemque repexi*
Blandius elato surgant temone jugales.

ubi etiam *crines* in MSS. saepe enim apud Poëtas numerus singularis auget, & praestat plurali. de quo vide notas ad Ovid. Epist. I. 24. idque amat Propertius. Lib. II. El. 4. 21.

Nec tibi perjuro scindam de corpore vestem.

ut recte, pro *vestes*, praetulit Broukh. eod. libr. El. 2. 66.

Idaeis tunicam ponere verticibus.

ubi *tunicas* in plurimis MSS. quod probatum fuit Scaligero, citra necessitatem. Lib. I. El. XI. 9. *remo confisa marino.* mallet Broukhus. quam *remis marinis*. Lib. II. El. 23. 104.

Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.

non *pedes*. ut Lib. III. El. 13. v. 44.

Nescit vestra ruens ira referre pedem.

& passim aliis in vocibus, quae loca cumulare non opus est. vid. Patrui mei notas ad Lucan. II. 57. & 298. & infra ad Lib. II. El. 4. 21. versu sequenti *vendere* male Passeratius exponit, prostituere veluti pretio meretricio. *vendere* hic est te jactare, ostentare, ut vultus omnium & ora in te convertas & amatores adlicias. quod *se venditare* Ciceroni frequenter. id *jactare se aliis* etiam dicitur. vide infr. ad Lib. II. El. 19. 15. melius sane explicuit Gebhardus. adpositus est Petronii locus in Satyr. cap. 126. *quo enim spectant flexae pectine comae, quo facies medicamine adtrita* &c.? *quo incessus compositus*, *& ne vestigia quidem pedum extra mensuram aberrantia, nisi quod formam prostituis ut vendas.* & seqq. *sive ergo nobis vendis quod peto, mercator paratus est, sive commodas* &c.

5. *Mercato prodere cultu*] *pendere* ex cod. Posthiano Palmerius. & sic in Excerptis Fr. Modii. quod natum fuit ex praeced. *vendere*. *cultu* mutandum videtur in *vultu*. idque auctoritate codicis Regii; nam ad *cultum* praecedentia spectant, sed hic innuere videtur fucatum cerussae lenocinium, quo oris formam a natura datam coloremque pigmentis interpolare & augere, vel potius polluere & perdere amant puellae illices. sed quas ante ipsum senii tempus speculum vidisse piget. forte igitur legendum,

Naturaeque decus fucato perdere vultu.

vel *prodere*. id φύσεως προκρίνειν τέχνην, ἀληθείας ψεῦδος, dicitur Polluci Lib. V. Onomast cap. 16. in fine. ubi Seberus id hoc ipso Propertii loco illustrat. Ovidius Lib. II. Trist. 487.

Composita est aliis fucandi cura coloris,

ut recte V. D. restituerunt pro *fuscandi*. hinc mox *nullam figurae medicinam esse* dicit, ubi vide Passerat. *lenociniis aut coloribus faciem polluere* vocat Seneca Cons. ad Helv. cap. 16. loco adposito: *Non faciem lenociniis ac coloribus polluisti: numquam tibi placuit vestis, quae nihil amplius, quam nudam componeret: unicum tibi ornamentum pulcherrima, & nulli obnoxia aeti* (sic

Nec finere in propriis membra nitere bonis?

Crede

(fic malim cum Lipfio & Pafferatio ad h. Eleg. v. 21. quam *aetati.*) *forma: maximum decus vifa eft pudicitia.* quo loco videtur Seneca hunc Propertianum in animo habuiffe, nam *nulli obnoxia arti forma* ei dicitur, ut mox v. 21.

Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis.

& quod addit, *formae maximum decus vifam effe pudicitiam*, aperte exprimit id quod v. 24. fubjungitur,

Illis ampla fatis forma, pudicitia.

fucato vultu, ut emendandum conjeci, hic adftrui poffet ex dicto Ovidii Carmine, feu fragmento Medicaminum Faciei v. 97.

Tempore fit parvo mulier licet illita vultus,
Haerebit toto multus in ore color.

ut legit Micyllus. huc faciunt quae ad Callimachum Hymno in Delum v. 198. p. 511. notavit Spanhemius. neque feminas tantum, fed & viros non puduiffe fucis illini patet ex Cic. Orat. in Senatu habita cap. 6. init. & in L. Pifon. cap. XI. nofter Lib. II. El. 14. v. 25. feqq. loco infigni;

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
An fi caeruleo quaedam fua tempora fuco
Tinxerit, idcirco caerula forma bona eft?
Ut Natura dedit, fic omnis recta figura eft;
Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi fub terris fiant mala multa puellae,
Quae mentita fuas vertit inepta comas.

quo ultimo verfu fere adducor, ut hic quoque legi poffe fufpicer,

Naturaeque decus mentito prodere vultu.

vel *cultu*, ut in vulgatis. Conferendus eft hic Propertii locus cum illis Tibulli Lib. I. El. 9. 9.

Quid tibi nunc molles prodeft coluiffe capillos?
Saepeque mutatas difpofuiffe comas?
Quid fuco fplendente genas oneraffe? quid ungues
Artificis docta fubfecuiffe manu?
Fruftra jam veftes, fruftra mutantur amictus,
Anfaque compreffos colligit arta pedes.
Ipfa placet, quamvis inculto venerit ore,
Nec nitidum tarda comferit arte caput.

quae ex Callimacho expreffa notat Schottus Lib. II. Obferv. cap. XI. cum his & fimilibus poëtarum veterum locis conparari etiam poteft incerti, licet aetatis inferioris, poëtae Elegia ad *Virginem nimis cultam*, in Anthol. Lat. Vol. I. p. 691. & feqq. non quidem ut cum illis aequali paffu ambulet, licet nonnullae in ifto poëmatio emicent fcintillae ingenii fatis felicis, fi meliori vixiffet aevo, adeoque inde agnofcamus, *quantum aevi longinqua valet mutare vetuftas.* Poffis etiam *medicato perdere vultu*, quod ad *mercato* propius accedit. fic *medicare capillos* Nafoni Lib. I. Am. 14. 1.

——— *medicare tuos defifte capillos;*
Tinguere quam poffis, jam tibi nulla coma eft.

apud Senecam de Conftant. Sap. cap. 18. de Caligula: *tanta capitis deftituti & medicatis capillis adfperfi deformitas.* ut in MSS. legi pro *emendicatis* teftatur Lipfius, & *fuco tinctis* exponit. vide etiam Interpretum notas ad Gratii Cyneg. 415. ita *facies medicamine adtrita* Petronio d. l. *medicata fuco lana* pro tincta apud Horat. III. od. 5. 28. & hinc carmini fuo titulum *de Medicamine faciei* infcripfit Ovidius. pro vulgata lectione *mercato cultu* adducere quis poffet illud Calpurnii Ecl. I. 69.

Jam nec adumbrati faciem mercatus honoris,
Nec vacuos tacitus fafces, & inane tribunal
Accipiet Conful.

fed illic agitur de honoribus pretio emtis, non meritis, quos *faciem* feu fpeciem dignitatis vocat. Ceterum haec imitatione fua fic expreffit Janus Secundus Epigr. XIII.

Mitte peregrinis opplere coloribus ora,
Nudus Amor nudae munera frontis amat.

de nativa formae fimplicitate, adfcititio venuftatis artificio praeferenda, non inelegans eft Epigramma poëtae veteris *in Munditias*, quod edidi Tom. I. Anthol. Lat. Lib. III. Ep. 199. p. 636. 637. verfu feq. *propria bona* recte de naturali pulchritudine expofuit Pafferatius. ut Lib. II. El. 2. 40.

Non, non humani funt partus talia dona,
Ifta decem menfes non peperere bona.

neque tantum de corporis fed & animi dotibus. Ovid. I. Trift. 5. 34.

Prima bonis animi confpicerere tui.

Sta-

Crede mihi, non ulla tuae est medicina figurae,
Nudus Amor formae non amat artificem.
Adspice, quot submittat humus formosa colores,

10. Et

Statius Lib. I. Sylv. 3. 106.

Digne Midae Croesique bonis, & Perside gaza, Macte bonis animi.

ubi Marklandus legendum conjicit *Croesique opibus.* ne bis eadem vox recurrat. Lib. IV. Sylv. 4. 21. *dubium, morumne probandus Ingeniive bonis.* sic τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ Xenophonti Ephesior. Lib. I. init. contra *mala* de deformitate tam corporis quam mentis. utrumque uberius illustravit Patruus meus in Comment. ad Phaedr. Lib. III. fab. 8. 15. & vide Canneg. ad Avien. Fab. V. p. 41 & 42. & quae notavi ad Lotich. p. 652.

7. *non ulla tuae est medicina figurae*] hoc praetuli ex longe majori librorum MSS. suffragio. ita enim in quatuor Vossianis, duobus Leidens. totidem Dorvill. Codd. Regiis & Colbertino, Heinsiano, Menteliano, Borrichiano, Neapolitano, Groningano, meoque codice. nec aliter in ed. Reg. Lep. & Veneta an. 1475. *tuae medicina figurae est* edidit Broukhusius.

8. *Nudus Amor formae non amat artificem*] *formam artificem* legit Heins. Lib. II. Advers. cap. 6. & recte firmat loco Valerii Fl. Lib. VI. 465. *Da precor artificis blanda adspiramina formae.* Persius Sat. V. 40. *Artificemque tuo ducat sub pollice vultum.* vide Broukhus. ad Lib. II. El. 23. 8. & Barth. ad Stat. I. Achill. 332. p. 1657. Marklandus ad haec notaverat, „ *optime* „ *legere possis*, formam artificem, *ut* artifices bo„ ves, artifices manus, artifici pollice *Statius.* „ *& similia passim. Sed obstat noster Lib. II. El.* „ *I. 60. Nil igitur mutandum.* *formam* tamen *artificem*, ut magis Propertianum, hic praefero. alter enim locus ex Lib. II. El. I. 60.

Solus Amor morbi non amat artificem,

nonnihil diversus est. illic *morbi artifex* pro medico dicitur, vel sanatore morbi, ubi *morbus artifex* locum habere, neque recte dici posset. hic *forma artifex* est, quae multo artis molimine conciliatur & adornatur. ut contra *nulla arte* dicuntur, quae ex natura se commendant. ut v. 14. & Ovid. II. Fast. 764. *nulla factus ab arte decor.* alio nonnihil loquendi modo *formae artifices* dicuntur, qui puellas comendo & exornando, formae gratiam illis arte adquirunt & augent. Tibullus Lib. I. El. 9. 11.

Quid fuco splendente genas ornasse? quid ungues
Artificis docta subsecuisse manu?

sic *artifices lateris* mimicorum motuum magistros vocat Ovid. III. A. A. 351. tales erant *ornatrices*, quae heras suas & puellas multa arte comebant. de quibus vid. Heins. ad Ovid. II. Am. El. 7. 17.

9 *Adspice, quot submittat humus formosa colores*] ita recte a V. D. fuit restitutum. *quos* in Leid. pr. quatuor Voss. duobus Dorvill. & meo codice. & sic Ayrmannus. sed *quot* praeferendum cum Heinsio. vide Markland. ad Statii Silvas p. 208. *submittit* male etiam in sec. Leid. & primo Dorvill. *quod submittit* idem Leid. ed. Reg. Lep. & utraque Veneta. *quos summittat* Ald. & Junta. *summittis* perperam quoque in Groning. nam post *Adspice* requiritur *submittat*, ut in Borrichiano & Askewiano. & sic semper fere apud veteres. vid. ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 235. ne dicam sequentia *veniant*, & *surgat* hanc lectionem poscere. neque aliter scribendum hoc in loco monuit Heins ad Ovid. I. Amor. 13. 43. ubi similiter olim edebatur,

Adspice quos somnos juveni donavit amato.

pro *quot somnos donarit.* apud nostrum El. XV. hujus Libr. v. 3.

Adspice me quanto rapiat Fortuna periclo.

Lib. II. El. 22. 57.

Adspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
Spiritus.

El. 25. v. 55.

Adspice me, cui parva domi fortuna relicta,
Nullus & antiquo Marte triumphus avi;
Ut regnem mixtas inter conviva puellas.

& sic ex codd. Voss. corrigendum infra El. 17. 6.

Adspice quam saevas increpet aura minas.

& Lib. II. 18. 35.

Adspice uti coelo modo Sol modo Luna ministret.

hinc Lib. II. El. 19. 29. loco corrupto.

Ad-

10. Et veniant hederae ſponte ſua melius:
Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris,
Et ſciat indociles currere lympha vias:

Li-

Adſpice quid donis Eriphyla invenit amaris,
Arſerit & quantis nupta Creuſa malis.

ubi *invenit* & *Arſerit* merito diſplicebant Heinſio, & ideo *donis Eriphyle flerit amatis* corrigebat Lib. II. Adverſ. cap. 5. p. 244. & in notis ad Propert. p. 693. *ſubmittat humus nemoroſa* conjecerat Heinſ. pro inculta. offendebat eum ſequens *formoſius*. dein *calores* male Fruterius. *colores* recte in omnibus codicibus. id eſt, flores verſicolores. Virg. IV. G. 306.

Ante novis rubeant quam prata coloribus.

Ovid. IV. Faſt. 429.

Tot fuerant illic, quot habet natura, colores,
Pictaque diſſimili flore nitebat humus.

Valerius Flac. VI. 492.

Lilia per vernos lucent velut alba colores.

ſubmittat humus colores, vel flores, adhaeret Lucretio Lib. I. v. 8.

—— tibi ſuaves Daedala tellus
Submittit flores.

Valer. Fl. III. 528.

Ipſa citatarum tellus pede pulſa ſororum
Perſonat, & teneris ſubmittit gramina plantis.

ubi vide Patrui mei notas. ſeq. verſu *Ut veniant* Ayrmannus, & Heynius ad Tibull. pag. 181. *veniunt* male in uno Voſſ. & Heinſii codice.

11. *Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris*] *pomoſior* legebat Heinſ. Lib. II. Adverſ. cap. 6. vel *frondoſior*. quod ultimum etiam adridebat Bentlejo ad Horat. Lib. I. od. 12. v. 45. vel *animoſior*. Certe *humus formoſa*, & hoc verſu *formoſius*, tam parvo intervallo recurrentia, magis quam aliis in locis apud noſtrum, in quibus tales vocum repetitiones, ſine ulla tamen emphaſi aut elegantia, non raro obviae ſunt, offendunt merito, & emendationem requirunt, quantumvis Cel. Hemſterhuſius in notis ſuis MSS. vulgatae adquieſcat, ſed *formoſior* maluerit, quam *formoſius*, ut poëticum magis; *formoſior* certe eſt in cod. Neapol. ſed *formoſius* in Voſſianis, Leidenſibus, Menteliano, aliiſque. Mihi *pomoſior arbutus* ceteris virorum doctorum conjecturis praeferendum videtur, propter loca auctorum ab Heinſio prolata. *arbutus* enim veteribus poma rubra inſtar prunorum proferre dicitur. unde *pomo onerata rubenti Arbutus* Ovidio Lib. X. Met. 101. & *arbutei foetus* Lib. I. 104. & XIII. 820. ut recte pro *Arborei* reſtituerunt Interpretes. *arbuta* autem poma ipſa. vide Serv. ad Virg. I. G. 148. & II. v. 69. Auctor Culicis v. 51.

Pendula projectis carpuntur & arbuta ramis.

ubi vide Taubman. & Cerdam ad Virg. Tom. I. pag. 226. *pomoſi horti* Tibullo Lib. I. El. I. v. 21. quos *pomiferos* vocat Calpurn. Ecl II. 64. *pomoſa corona* noſtro lib. IV. El. 2. 17. de Vertumno:

Inſitor hic ſolvit pomoſâ vota corona.

Guntherus Lib. IV. Ligur. v. 151.

Inter & Argeas pomoſi Tiburis arces.

ut recte corrigit Heinſ. ad Ovid. III. Amor. 6 46. pro *famoſi*. Auctor Elegiae in Maecen. obit. v. 34. Tom. I. Anthol. Lat. p. 260.

Maluit umbroſam quercum, Nymphaſque canentes,
Paucaque pomoſi jugera certa ſoli.

pomoſa arva apud noſtrum Lib. IV. El. 7. 81.

Pomoſis Anio qua ſpumifer incubat arvis.

ubi vid Broukh. qui ſic optime illic reſtituit pro *Ramoſis*. *Sola arva* egregie illuſtrant ea, quae ad Horat. d. l notavit Bentlejus, nam Guyetum *antris* hic iterum obtrudentem merito valere juſſit Broukhuſius. vid. ſupra ad El. I. v. 11. verſ. ſeq. *ſciat currere*, pro currat, Graecorum more, ut paſſim loqui amat Propertius. *ut ſciat* tam hoc verſu, quam praeced. *Surgat ut*, &, *Ut veniant* legi in cod. MS. Achillis Statii notavit Muretus. & ex v. c. etiam adſcripſerat Antonius Perrejus. quod minime repudiandum, neque pro nihilo habendum, ut videbatur Gebhardo. *Ut veniant* etiam Douſa P. in margine libri ſui conjecerat. *indociles* ἀδίδακτοι Graecorum exprimit. v. Lennep. Animadv. ad Coluth. Lib. II. cap. I. p. 76.

13. per

Litora nativos per ſe dent picta lapillos,
Et volucres nulla dulcius arte canant.
15. Non ſic Leucippis ſuccendit Caſtora Phoebe,

Pol-

13 *per ſe dent*] ita ex ingenio Scaligeri emendatum edidit Broukhuſ. recte omnino. quod probavit Heinſ. Lib. II. Adverſ. cap. 6. p. 248. & in notis ad Propert. pag. 656. *per ſe* hic idem, ac paullo ante,

Et veniant hederae ſponte ſua melius.

& arbores *ſponte ſua natae* Ovidio V. Met. 591.

Sponte ſua natas ripis declivibus umbras.

In libris manu exaratis, primiſque editionibus mira hic lectionis varietas. *perſuadent* in tribus Voſſianis, primo Leid. primo Dorvill. Menteliano, Neapolitano, Scaligeri Excerptis, Heinſiano, & primo meo Codice, quem Heinſiano eumdem opinor. *perfundent* quoque pro varia lect. in iisdem Excerptis Scalig. *collucent* in Codd. Regiis, ſecundo Colbertino, Excerptis Modii, Leidenſi altero, Borrichiano, ed. Reg. Lep. & Veneta utraque. idque probabat Marklandus ex Ovid. V. Faſt. v. 363. *collucent floribus agri. pellucent* in Aldi, Juntae, & aliis edd. *collucent* etiam Barthio non movendum videbatur, ut ad coloratorum lapillorum varietatem referatur, Lib. IX. Adverſ. c. 10. cui in ſuis adnotationibus adnuebat Cel. Hemſterhuſius, ſed quia *collucent* cum ceteris *ſubmittat*, *veniat*, *ſurgat*, & *ſciat* non congruit, altera ejus conjectura praeferenda, qua refingebat,

Litora nativi colluſtrent picta lapilli.

verbo ex picturae arte deducto. ut apud Cic. Orat. 36. *in picturis alios horrida, inculta, abdita & opaca, contra alios nitida, laeta, colluſtrata delectant.* in multis etiam codicibus & edd. *nativis lapillis*, ut in quatuor Voſſ. duobus Leid. ed. Reg. Lep. Venetis, Ald. aliiſque. Ayrmannus *nativis placeant ut picta lapillis.* denique *perſudent* in Voſſ. quarto, & altero D'Orvill. quod in primae editionis notis Scaligero probatum fuerat, tamquam ἐμφατικώτατον, ut innuat lapillos per ſe provenire, eoſque veluti quaſdam ſudoris bullas erumpere. ſed bene id correxit in ed. poſteriore Commel. an. 1600. *per ſe* eleganter dicitur de illis, quae ſponte, & ſine induſtria hominum, nullo cultore, ſed naturae dono proveniunt. ut Ovid. I. Met. 102. *per ſe dabat omnia tellus.* vide Drakenb. ad Silium Lib. XI. 447. & notas ad Valer. Max. Lib. V. c. 7. §. 1. *perrident* quoque aliquando conjecerat Heinſ. ut apud Virg. in Ciri v. 103.

Purpureis late ridentia litora conchis.

ſed *per ſe dent* nullo modo ſollicitandum eſt. verſu ſeq. *canunt* male in quatuor Voſſ. binis Leidenſ. Borrichiano, Groningano, Regiis & Colbertinis, primo Dorvill. & meo ſecundo, qui ab hoc verſu incipit. ſed rectius *canant* in Heinſiano, primo meo MS. & altero D'Orvill. *Quod volucres* in Neapolitano.

15. *Non ſic Leucippis ſuccendit Caſtora Phoebe,
Pollucem cultu non Halaïra ſoror.*]

incendit in Voſſ. tertio. *ſuccedit* in ejuſdem quarto. male in Heinſ. & meo codice *Lecippi*, in quibus alter verſus totus deſideratur. *Thelaira* in Groningano, tribus Voſſianis, duobus Leidenſ. & in ſecundi margine *Ilaria*. *Ilayra* in primo & quinto Vaticano. *Tlayra* in ſecundo. *Thelaïa* in Borrichiano, & in marg. *Ilaira*. *Ilayra* legendum ex Pindari Scholiaſte notaverat Heinſius. vid. Turneb. XI. Adverſ. c. 15. *Thelaira* Mentelianus, & meus codex ſecundus. *Hilaïra* edidit Broukhuſ. certe in marg. cod. Reg. *Hylaira*. *Elaira* ed. Mureti Aldina. *Thelayra* in Aldi & Juntae edd. ut male etiam adfertur a Brodaeo ad Theocrit. Idyll. XXII. 138. ubi Λευκίπποιο κόραι vocantur. Ἰλάειρα vitioſe ſcribitur in Tabula Picturar. antiq. Herculan. in qua amores Caſtoris & Pollucis exhibentur, pro Ἱλάειρα. vide Act. Lipſ. Nov. menſ. Jan. 1759. pag. 8. Quod autem hic *Hilaïra ſoror* dicatur, ſubintelligendum, ſoror Phoebes, nam Phoebe & Hilaïra Leucippi filiae, unde Phoeben *Leucippida* hic vocat Propertius, uxores Dioſcurorum, quarum tamen matrimonia poëta noſter confundit, nam Phoebe Pollucis, Hilaïra Caſtoris fuit uxor. vide Pauſaniam Lib. XI. cap. 22. p. 161. Apollodor. Lib. III. Bibl. cap. XI. §. 2. & Hygin. fab. 80. cui *Ilairae* nomen recte pro *Laira* reddidit Heinſius. & Ovidio *Phoeben* hanc reſtituendam cenſebat, Epiſt. VIII. 77.

Flebat avus, Phoebeque ſoror, fratreſque gemelli.

ubi Phoeben non Helenae ſororem, ſed Leucippi filiam aliis vocari, Patruus meus notavit. idem lib. V. Faſt. 699,

Al-

Pollucem cultu non Hilaïra soror.
Non Idae, & cupido quondam discordia Phoebo
Eveni patriis filia litoribus.
Nec Phrygium falso traxit candore maritum
20. Avecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,

Qua-

Abstulerant raptas Phoeben, Phoebesque sororem
Tyndaridae fratres, hic eques, ille pugil.
Bella parant repetuntque suas & frater & Idas,
Leucippo fieri pactus uterque gener.

ubi *frater* Idae est Lynceus, uterque earum proci, qui Castori & Polluci in raptu Phoebes & Hilaïrae se opposuerunt. vid. Theocrit. Idyll. XXII. v. 137. & seqq. & quae notavit Ciofan. ad Ovid. VIII. Met. 306. hinc Paris apud Ovid. Epist. XVI. 327.

Non sequar Aegidae factum, fratrumque tuorum
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi.

utraque autem, & virgines in earum delubro illis sacratae, *Leucippides* dictae. vid. Pausan. Lib. III. cap. 16. Passerat. ad h. l. p. 147. & Meursium Lib. II. Miscell. Lacon. cap. 15. Gebhardum destituit sana mens, quum hic legeret *Leucippi Phoebe*, ut *Deiphobe Glauci*, & sim. *Ida* igitur seq. disticho, frater Thesei, & *Eveni filia* est Marpessa, Idae uxor, a Phoebo rapta. vid. Homer. Iliad. IX. 553. & seqq. & Beroaldi Comment. ad h. l. Quare & legi posset,

Non Idan, cupido quondam discordia Phoebo
Eveni patriis filia litoribus.

nempe *succendit*, quod ex praecedenti repetendum. & deest Cod. Voss. *Ida* in binis Leidensibus & Vossianis, Menteliano, Neapolitano primo, utroque meo cod. *Ide* in Voss. tert. & pr. Dorvill. deinde *Ebeni* in Borrich. *Evenit* vitiose in Neap. pr. tribus Voss. binis Leid. Dorvill. pr. Mentel. & meo utroque Cod. ut & in ed. Reg. Lep. & prima Venet. *discordia Phoebo* hic dicitur Marpessa, pro caussa discordiae. vide Passerat. ad h. l. & J. Schulting. ad Calpurn. Decl. XI. p. 805. *patriis litoribus* lucem adfundunt notae virorum doctorum ad Ovid. II. Met. 537. Ceterum cum hoc loco conferenda sunt quae habentur infra El. XV. 5. & seqq. ad Cynthiam:

Et potes hesternos manibus componere crines,
Et longa faciem quaerere desidia.
Nec minus Eois pectus radiare lapillis,
Ut formosa novo quae parat ire viro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleverat aequoribus.
Multos illa dies incomtis moesta capillis
Sederat. & seqq.

19 *Nec Phrygium falso tr. cand. maritum*] *Non Phrygium* in Voss. tert. utroque Colbertino, Groningano, primo Dorv. & meo secundo ut in praecedentibus, *maritum Phrygium*, seu Pelopem, hic vocat pro sponso, vel marito futuro; quod genus loquendi Graecis quoque usitatum. vid. Servium ad illud Virgilii IV. Aen. 536.

Quos ego jam toties sum dedignata maritos.

idemque de *uxore* & *genero* notat ad Ecl. VIII. 18. & 11. Aen. 344. Apulejus Lib. IV. Metam. p. 154. ed. Elm. *votis nuptialibus pactoque jugali pridem destinatus, consensu parentum tabulis etiam maritus nuncupatus.* deinde *Adducta* in tribus Vossianis. *Advecta* in meo secundo, Heinsiano, & Askewiano. Ovid. Epist. VIII. 70. & II. A. A. 8.

Vecta peregrinis Hippodamia rotis.

& de Helena Lib. I. Amor. 10. 1.

Qualis ab Eurota Phrygiis avecta carinis.

ubi *adducta*, *transvecta*, vel *devecta* etiam in aliis codd. deinde *falsum candorem* hic vocat, quem *quaesitum* Lib. III. El. 23. 8.

Quum tibi quaesitus candor in ore foret.

cum quo loco Dousa alique conferunt illud Ovidii III. A. A. 227.

Cur mihi nota tuo caussa est candoris in ore,
Claude forem thalami, quid rude prodis opus?

pro *externis* in Borrichiano *aeternis*, perpetuo fere in Codd. MSS. errore. *externas rotas* cur vocet, vide apud Marium ad Ovid. Lib. III. Amor. El. 2. 15. & J. Parrhas. in Quaesitis per Epist. pag. 196. 197.

22. Qua-

Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium vulgo conquirere amantes,
Illis ampla satis forma, pudicitia.
25. Non ego nunc vereor, ne sis mihi vilior istis;
Uni si qua placet, culta puella sat est.
Quum tibi praesertim Phoebus sua carmina donet,
Aoniam-

22. *Qualis Apelleis est color in tabulis*] respicit procul dubio, ut observat Heinsius in notis p. 656. ad nudam Venerem ἀναδυομένην, ab Apelle pictam, sine ullo ornatu ac cultu. infra Lib. III. El. 7. 11.

In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles.

inepta igitur Verburgii est censura, qui adscripserat, *comparatio haec an satis concinna sit, videndum*. meliora ex Beroaldi Commentario, & Gebhardi notis discere potuerat, de Apelle in picturis suis naturae decus, posthabitis adscititiis ornamentis, tantum exprimente, vide Strabonem Lib. XIV. p. 657. ed. Casaub. & de nuda hac ejus Venere elegantia Antipatri Sidonii & aliorum Epigrammata sunt in Anthol. Graec. Lib. IV. Tit. XII. p. 465. & seqq. ed. Obs. e quibus unum est quod adfert Harduinus ad Plin. XXXV. 10. & vide etiam ad Ovid. III. A. A. 224. haec Venus ἀναδυομένη conspicitur in Numo meo maximae formae rarissimo Caracallae & Plautillae a Cnidiis percusso, de quo vide Spanhem. T. II. de Praest. & Usu Numism. p. 296. eademque videtur in statua Arundelliana apud Priceum ad Apulej. Apolog. pag. 93. Cel. Ruhnkenius tamen hic potius ad tabulam, in qua Apelles Pelopem & Hippodamiam pinxerat, quam ad Venerem illam, respici opinabatur; quia Hippodamiae & Pelopis mentio praecessit. id lubens amplectar, si istius tabulae mentio veteris alicujus scriptoris loco probetur.

23. *Non illis studium vulgo conquirere amantes*] ultro probarem conjecturam, quam hoc in versu proposuit Theod. van Kooten, optimo Emend. Criticar. Specim. cap. 2.

Non illis studium cultu conquirere amantes.

quam adpositis firmat exemplis; nisi vicinum nimis, adeoque bis idem repetitum esset, quod paullo ante praecessit:

Pollucem cultu non Hilaïra soror.

25. *Non ego nunc vereor*] *Non ego non vereor* in primo Neapol: ut saepe non repetitur a Propertio. *verear* Heins. sed infra Eleg. VI. init.

Non ego nunc Hadriae vereor mare noscere tecum.
& Eleg. 19.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia, manes.
quae loca *nunc vereor* hoc in versu vindicant. deinde, *ne sim tibi vilior istis* in Regiis & Colbertinis, Menteliano, Groningano, Askewiano, duobus Leidens. binis Voss. & totidem Dorvill. ut & utroque meo cod. ed. Reg. Lep. Veneta, utraque Ald. Colin. Gryph aliisque edd. quod probatum fuit Mureto. sed recte Broukhus. alterum *sis mihi* praetulit, quod a Vaticano primo firmatur. pro *culta puella* in altero Voss. & mei secundi margine, *una puella*.

27. *Quum tibi praesertim Phoebus sua carmina donet, & seqq.*] Cogitabam aliquando an *carmina dictet*, corrigi, & *donet* sequente versu subintelligi debeat. de quo loquendi modo vide ad Eleg. I. v. 23. sic Lib. II. El. 1. 3. ex Codd. Palat.

Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo.
ubi vide. Lib. IV. El. 1. 133.

Tum mihi pauca suo de carmine dictat Apollo.

sed quia codices hic nihil variant, vulgatam probo. Hoc & sequens distichon meretur conferri cum Epigrammate Virgilii, ut volunt, ad Antonium Musam, medicum Augusti doctissimum, quod edidi Tom. I. Anth. Lat. pag. 303.

Cui Venus ante alios, Divi, Divumque sorores
Cuncta, neque indigno, Musa, dedere bona.
Cuncta, quibus gaudet Phoebus, chorus ipseque Phoebi:
Doctior o quis te, Musa, fuisse potest?
O quis te in terris loquitur jucundior uno?
Clio nam certe candida non loquitur.

ex quo loco firmatur vera lectio in ejusdem Virgilii Elegia ad Messalam v. 21. eodem Volumine pag. 295.

Certatim ornabant omnes Heroïda Divi,
Certatim Divae munere quaeque suo.

non, *omnes Heroïda Divae*. sic ibid. v. 59.

Nos ea quae tecum finxerunt carmina Divi
Cynthius, & Musae, Bacchus, & Aglaïe.

Aoniamque libens Calliopea lyram:
Unica nec desit jucundis gratia verbis,
30. Omnia quaeque Venus, quaeque Minerva probat.
His tu semper eris nostrae gratissima vitae,
Taedia dum miserae sint tibi luxuriae.

ELEG.

& hinc in Epitaphio Caesiae Celsae Tom. II. Anth. L. pag. 214. emendandum conjeci,

Quod voto petiere suis plerumque parentes,
Cuncta tibi Divae, Caesia, contulerunt.

pro mendosissima lectione,

Cuncta tibi dignae, Caesia, conjicerunt.

ipse Propertius ad Cynthiam suam Lib. II. El. 2. v. 35.

Haec tibi contulerunt coelestia munera Divi,
Haec tibi ne matrem forte dedisse putes.
Non, non humani sunt partus talia dona,
Ista decem menses non peperere bona.

& saepe poster hanc amicam suam a doctrinae & artis poëticae dote effert, ut patet ex locis a Broukhusio prolatis. quibus adde ex El. III. hujus libri, v. 42. ubi ipsa loquitur,

Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Rursus & Orpheae carmine fessa lyrae.

Lib. II. El. XX. 26.

Nam mea quum recitat, dicit se odisse beatos,
Carmina tam sancte nulla puella colit.

passim vero Poëtis Apollo & Musae *carmina dictare*, vel *lyram donare*, *suam chelyn cedere*, & *ingenium eorum movere* dicuntur. vide quae notavi ad Lib. IV. Epigr. & Poëm. vet. Tom. II. Anth. Lat. pag. 112. ubi loco corrupto restitui,

Et gratam cessit docta Thalia chelyn.

hinc *Poëtas superum dono mortalibus commodatos* (ita enim legend. cum Gulielmio, non *commendatos*) dicit Cicero pro Arch. cap. 8. ut in Orat. pro Marcel. cap, 6. *cetera a fortuna commodata esse videantur.* apud Senecam Epist. XXVII. *Bona mens nec commodatur, nec emitur.* ut recte Lipsius, pro *commendatur.* quod illic a Cod. MS. Amstel. confirmatur.

29. *Unica nec desit jucundis gratia verbis*] *dictis* in Voss. prim. & tert. Groning. ac meo secundo cod. sed in marg. *verbis.* pro varia lectione. in Voss. quarto, & Palatino *rebus*, nihil inmutandum, nisi quod pro *jucundis* Patruus meus conjecerit *facundis*, quod huic loco aptius, quia eruditionem Cynthiae & poëtices studium praedicat, putabatque hoc imitatum esse Ovidium XIII. Met. 127.

——— *nec abest facundis gratia verbis.*

& sic ad libri sui marginem Marklandus. Sappho apud eundem Nasonem Epist. XV. 195.

Haec sunt illa, Phaon, quae tu laudare solebas,
Visaque sunt toties ingeniosa tibi.
Nunc vellem facunda forent.

eadem forsan variatione apud Auctorem Dialogi de Oratorib. cap. 9. ubi de Materno: *non quia Poëta es, neque ut pro eo versus facias: hi enim Basso domi nascuntur, pulchri quidem & facundi.* ubi vulgo etiam *jucundi* editur. licet alterum defendi possit ex ejusd. Dialogi cap 10. *sed lyricorum quoque jucunditatem, & elegorum lascivias, & jamborum amaritudinem, epigrammatum lusus, & quaecumque aliquam speciem eloquentiae habent* (ita legendum) *anteponendam ceteris aliarum artium studiis credo.* in Epigrammate etiam Virgilii, paullo ante prolato,

O *quis te in terris loquitur jucundior uno.*

nisi & illic *facundior* praestiterit. sic apud Ovid. III. Am. El. 12. 41.

Exit in inmensum facunda licentia vatum.

ubi in variis codd. *jocunda* vel *jucunda.* in aliis *fecunda.* pro *Unica* Guyeto placebat *Vivida.* improbante Heinsio in notis ad Propert. p. 657. idque merito, & quae ad Ovid. III. Met. 454. notavit, alteram lectionem egregie vindicant. ubi *dictis* hoc in versu ex MSS. praefert. *Unica* vero *gratia verborum* est quae doctrinae & poëseos culturae dotem praecipuam conciliat. *Unicum* saepe pro praestantissimo & prae ceteris eminente poni, notum est. versu seq. *probet* Livinejus. malim *probent.*

31. *nostrae gratissima vitae*] *menti* legebat Heins. ad Ovid. Lib. V. Met. 261. & Lib. II. Advers. cap. 6. p. 243. ex Homerico *ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ* vel *curae*, ut conjicit in notis ad Propert. pag. 657. sed *nostrae vitae* simpliciter pro nobis, lo-

ELEG. III.

Qualis Thesea jacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia litoribus:
Qualis & accubuit primo Cepheïa somno,
Libera jam duris cautibus Andromede:

5. Nec

locutione Propertio familiari, exponit Scioppius. ut Lib. III. El. 9. init.

Quid mirare, meam si verset femina vitam.

& alibi. Eum vide Lib. IV. Verisim. cap 13. ultimo etiam versu *ferae luxuriae* emendat Heinsius. simili variatione infra El. XV. 21.

Conjugis Evadne feros elata per ignes.

ubi *miser s* alii praeferunt. vide illic plura. Drakenb. ad Silium Ital. IV. 401. & quos indicavi ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 142. apud Ovidium Epist. IX. 19. loco vitioso:

Quid nisi notitia est misero quaesita pudori,
Si maculas turpi facta priora nota.

notitiam misero pudori quaesitam qui intelligat, explicet velim. Mihi illic legendum videtur,

Quid nisi stultitia est sero quaesita pudori.

ut Herculi exprobret Deianira, facinus ab eo committi, cujus stultitiae illum sero pudere debeat, post tot facta egregia. & ideo addit, *Coepisti melius, quam desinis, ultima primis Cedunt.* sic in plurimis veterum locis *serum* & *miserum* fuit turbatum ac confusum. vel corrigi etiam posset, *Quid nisi nequitia est.* de qua voce adi notas ad Petron. cap. 87.

Eleg. III. 1. *Qualis Thesea jacuit cedente carina Languida desertis Gnosia litoribus.*]

Confer Ariadnes Epistolam Theseo scriptam apud Ovid. Epist. X. init.

Quae legis, ex illo, Theseu, tibi litore mitto,
Unde tuam sine me vela tulere ratem.
In quo me somnusque meus male prodidit: & tu,
Pro facinus! (sic leg.) *somnis insidiate meis.*
&c.

Interdum vigilans, a somno languida, movi
Thesea pressuras semisupina manus.

idem Lib. I. Amor. El. 7. 15.

Talis perjuri promissaque velaque Thesei
Flevit praecipites Cressa tulisse Notos.

& sic Laodamia a Protesilao relicta in somnum collapsa describitur ab eodem Epist. XIII. 105. & seqq. Tibullus III. El. 6. 39.

Gnosia, Theseae quondam perjuria linguae
Flevisti ignoto, sola relicta. mari.
Sic cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.

2. *Gnosia*] *Gnossia* Mentelian. & primus ex meis codicibus. quam scripturam recte inprobat Broukhus. in Numis enim antiquis, quales plurimi ediderunt, meisque haud paucis semper ΚΝΩΣΙΩΝ. ut in illo antiquissimo cum Labyrinthi ambagibus, quem etiam edidit Beger. Tom. I. Thes. Brandenb. pag. 401. ubi male ΓΝΩΣΙΩΝ, nam in meo ejusdem typi clare ΚΝΩΣΙΩΝ exstat. qui etiam habetur apud Haymium Vol. II. Thes. Britan. p. 117. N. 2. Wildium in Select. Numism. Tab. VI. N. 38. & in Museo Pembrokiano P. II. Tab. 14. N. 9. vide & Drakenb. ad Livium XXXVII. c. 60. p. 135. hinc *Cnosia* potius scribendum videtur. in Horatio lib. I. od. 15. v. 17. *calami spicula Cnossii* edidit Bentlejus.

3. *Qualis & accubuit*] cum Perseo nempe. sic infra Lib. II. El. 23. 32. loco difficili:

Si tamen Oeagri quaedam compressa figura
Bistoniis olim rupibus accubuit.

Lib. III. El. 13. 12.

Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.

vide hic Passeratium. & Patrui mei notas ad Sueton. Caes. 72. ita apud Apuleium Lib. I. Met. p. 105. ed. Elmenh. legebat Heinsius: *ut accubui ei, saniosam luem contraho.* vulgo, *ut acquievi.*

4. *Libera jam duris cautibus Andromede*] *cotibus* in quatuor Voss. duobus Leidensibus, Askewiano, Dorvillianis, meisque codicibus, & edd. primis. ex qua scribendi diversitate aliae vo-

5. Nec minus adsiduis Edonis fessa choreis
Qualis in herboso concidit Apidano:
Talis visa mihi mollem spirare quietem
Cynthia, non certis nixa caput manibus.
Ebria quum multo traherem vestigia Baccho,

10. Et

voces saepe apud auctores veteres corruptae fuerunt. vide Heinf. ad Ovid. XII. Met. 430. *Andromade* in meo secundo, & Borrichiano.

5. *Nec minus adsiduis Edonis fessa choreis*] praeclara certe est N. Heinsii conjectura, qua Lib. II. Advers. cap. 6. p. 249. hic emendandum censebat,

Maenas & adsiduis Edonis fessa choreis.

quam firmat ipse Propertius Lib. III. El. 6. 14.

Seu sequitur medias Maenas ut icta vias.

neque caussam video, quare de ea haesitaverit in notis ad h. l. post Advers. pag. 657. non raro *Maenadis* nomen a librariis deturpatum in alias lectiones degeneravit vide quae notavi ad Auctorem Eleg. in Obit. Maecen. v. 61. in Tom. I. Anthol. Lat. pag. 266. adposite ad hunc locum, quem imitatus videtur, Ovidius Lib. I. Amor. El. 14. v. 19.

Saepe etiam, nondum digestis mane capillis,
Purpureo jacuit semisupina toro.
Tum quoque erat neglecta decens, ut Threcia Bacche,
Cum temere in viridi gramine lassa jacet.

Aedonis in altero meo cod. & Groning. de communi hujus vocis syllaba, ut in *Sidonis*, vide quae observavit Heinf. ad Ovid. Remed. Am. v. 593. & IV. Trist. El. 1. 42. *Appidano* in nonnullis codd. *in herboso* pro juxta, apud herbosum Apidanum. vide Broukhuf. supra ad Eleg. I. v. 11. & Oudend. ad Lucan. VIII. 862.

7. *mollem spirare quietem*] male *sperare* in quatuor Voss. primo Leid. Dorvill. Menteliano, & meo secundo. sed *spirare* in sec. Leid. altero D'orv. & primo meo cod. *spirare quietem*, pro spirando lenem somnum ducere. ut recte exponit Vulpius. *spirare* cum casu quarto, multis veterum locis restituit Heinsius ad Claudian. IV. Conf. Hon. 592. & vide Gudii notas ad Phaedr. lib. I. fab. 2. 4.

8. *non certis nixa caput manibus*] haec constans librorum MSS. & editionum veterum lectio est. sibi igitur habeat Guyetus *consertis manibus*. recte Heinsius exponit languidis, vel vacillantibus. ut de Ilia Ovidius lib. III. Fast. 20.

Blanda quies victis furtim subrepit ocellis,
Et cadit a mento languida facta manus.

9. *Ebria quum multo traherem vestigia Baccho*] *traherem suspiria* in solo cod. Groningano, olim Posthiano, quod ex Palatino etiam adfert Livinejus. sed ut ineptissimum bene rejecit. alterum satis vindicat locus Claudiani, a Gebhardo prolatus, quo hunc imitatus est Lib. I. de Rapt. Prof. 19.

Ebria Maeonius firmat vestigia thyrsus.

ubi vid. Heinf. qui *firmat vestigia* illic optime adstruxit variis Poëtarum exemplis. ex illo autem Claudiani loco etiam patere notaverat Marklandus, male alios hic conjicere *Lubrica vestigia*, quos tamen non indicavit. quae vero *ebria vestigia* noster vocat, *titubantem gradum* dixit Columella Lib. X. 309.

Et titubante gradu multo madefactus Iäccho.

Ovidius III. Met. 608.

Ille mero somnoque gravis titubare videtur.

hinc *tentare gradus* dicitur nimius Bacchus. ut in Epigr. veteri Tom. I. Anth. Lat. p. 539.

Ut Venus enervat vires, sic copia vini,
Et tentat gressus, debilitatque pedes.

ut legendum illic ostendi, non *Attenuat*, vel, *Et lentat gressus.* proprie igitur *trahere vestigia ebria*, pro nutantes & ebrietate vacillantes pedes difficulter movere. vid. Cel. Ruhnken. ad Rutil. Lup. Lib. II. p. 111. *errantes male ferre pedes* Tibullo Lib. II. El. 1. 30. noster Lib. II. El. XXII. init.

Hesterna, mea lux, quum potus nocte vagarer.

& hoc est quod alia in re dixit Virg. V. Aen. 331.

——— *vestigia presso Haud tenuit titubata solo.*

& *ancipiti vestigia figere planta* de funambulo Juvenalis Sat. XIV. 272.

10. Et

10. Et quaterent sera nocte facem pueri.
   Hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnes,
      Molliter inpresso conor adire toro.
   Et, quamvis duplici correptum ardore juberent
      Hac Amor, hac Liber, durus uterque Deus,

15. Sub-

10. *Et quaterent sera nocte facem pueri*] *saeva* in Excerptis Scalig. & D'Orvill. sec. servos intelligit λαμπαδεφόρους. quales sibi, dum potus nocte vagaretur, adfuisse Cupidines eleganter fingit Lib. II. El. 22. 5.

Quorum alii faculas, alii tenuere sagittas.

& Amorem ipsum Lib. III. El. 14. 16. ubi nocte ad dominam Tibure morantem tendit:

Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras:
Ipse Amor accensas praecutit ante faces.

& de Venere Lib. IV. El. 3. 50.

Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem.

quamquam illic alio sensu intelligi possit. Valerius Aedituus venusto Epigrammate, in T. I. Anth. Lat. p. 670.

Quid faculam praefers, Phileros? qua nil opu' nobis.
Ibimus. hoc lucet pectore flamma satis.

ubi plura in notis. *quatere facem* illustrant Heinsius ad Ovid. IV. Met. 758.

12. *conor adire*] *cogor* in Voss. tert. & quarto, Dorvill. altero, & in mei codicis secundi margine. sed recte notionem verbi *conor* hic illustravit Broukhusius, pro cogito, mihi propono. ut in Epigrammate Valerii Aeditui Tom. I. Anth. Lat. p. 671.

Dicere quum conor curam tibi, Pamphila, cordis.

Phaedra apud Ovidium Epist. IV. 8.

Ter tecum conata loqui &c.

vid. Tan. Fabrum ad Lucret. pag. 346. frustra autem acuti sunt, qui nuptum verbum hic statuunt, & in *adire* obscoeniorem quaerunt sensum, pro *inire*. quum simplici ac naturali significatione intelligendum sit. ut non sine falsa Passeratii & Gebhardi castigatione ostendit idem Broukhusius, cui recte adstipulatur Vulpius. sic saepe viri docti turpiores ubique significationes obtrudunt invitis auctoribus, in quibus ceteroquin non desunt ejusmodi nupta, ut vocant, verba. vide supra ad El. I. v. 5. infra ad h. Eleg. v. 16. & 24. idemque in Barthio reprehendit Patruus meus in notis ad Petron. cap. XVIII. & in Mariangelo Accursio ad Ovid. Epist. II. v. 87. & sic in Epist. V. v. 16. Epist. XVIII. v. 208 parem sensum inprobiorem ingerebat J. Douza, de quo ne cogitasse quidem Ovidium nemo dubitabit.

14. *Hac Amor, hac Liber, durus uterque Deus*] *Hac Venus, hac Liber* in quarto Voss. & Askewiano, quod a glossatore profectum opinor. *durum Deum* inpudentem exponunt nonnulli, & Jan. Dousa P. ad marginem ed. Lugdun. 1569. quod recte rejicit Gebhardus, notatque dictum, ut βίαιοι θεοὶ *Amor* & *Liber* vocantur apud Achillem Tatium Lib. II. p. 69. in fine, loco valde adposito: τοῦ δὲ ποτοῦ προϊόντος ἤδη καὶ ἀναισχύντως ἐς αὐτὴν ἑώρων. Ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο βίαιοι θεοὶ ψυχὴν κατασχόντες ἐκμαίνουσιν εἰς ἀναισχυντίαν, ὁ μὲν καίων αὐτὴν τῷ συνήθει πυρὶ, ὁ δὲ τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. οἶνος γὰρ Ἔρωτος τροφή. hinc Sophoclem in tragicis choris Βάκχον καὶ τὸν Ἔρωτα, ut Deos conjunctos cecinisse dicit Hermesianax in Elegia ab Athenaeo servata Lib. XIII. cap. 8. *durus* igitur *Deus*, tamquam tyrannus, qui vehementer imperat, & *nihil moderabile suadet*, ut de Amore & Baccho ait Ovidius. *duro servire tyranno* infra Lib. II. El. 19. 51. κρατοῦντα τύραννον vocat Anacreon Od. IX.

Ἀνακρέων μ' ἔπεμψε
Πρὸς παῖδα τὸν Βαθύλλον,
Τὸν ἄρτι τῶν ἁπάντων
Κρατοῦντα καὶ τύραννον.

Tibullus Lib. IV. 5. 4. ad Cerinthum:

Te nascente novum Parcae cecinere puellis
Servitium, & dederunt regna superba tibi.

idem Lib. I. El. 9. 7.

——— *Deus crudelius urit,*
Quos videt invitos succubuisse sibi.

ubi *Deus* de Cupidine. ut passim apud Tibullum. & ad durum illius jugum referendus ejusdem poetae locus Lib. II. El. 1. 79.

15. Subjecto leviter positam tentare lacerto,
Osculaque admota sumere ad ora manu:

Non

Ah miseri, quos hic graviter Deus urguet: at ille
Felix, cui placidus leniter adflat Amor.

caprarius apud Theocritum Idyll. III. v. 14.

Νῦν ἔγνων τὸν Ἔρωτα, βαρὺς θεός.

Nunc scio quid sit Amor, durus Deus.

& in fragmento Eubuli apud Athenaeum Lib. XIII. p. 562. Cupido dicitur οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος, βαρὺς δὲ κομιδῇ. hinc toties *saevus*, *improbus*, & *malus ille puer* audit Cupido apud poëtas. vid. Cel. Valcken. Diatrib. ad Euripid. Fragm. pag. 159. quo sensu intelligendum puto in fragmento Callimachi, quo duritiem hujus Dei sic describit, pag. 569.

——— ἐπεὶ θεὸς οὐδὲ γελάσαι
Ἀκλαυτεὶ μερόπεσσιν ὀϊζυροῖσιν ἔδωκε.

si nimirum θεὸς illic ad Cupidinem referatur. quod ad Venerem transtulit Catullus carm. LXVII. v. 18.

Et Venus, & Veneris lateri lascivus adhaerens,
Gaudia qui curis dulcia miscet, Amor.

15. *Subjecto leviter positam tentare lacerto*] *supposito* Voss. quart. *supposito leniter* in Askewiano. sed *leniter* metro obstat. ut librarii etiam peccarunt apud Ovid. Epist. III. 80. *breviter* Voss. tert. *subjecto positam leviter* in Colbertinis. Ovid. Epist. XIII. 106.

——— *nox grata puellis,*
Quarum suppositus colla lacertus habet.

& Epist. XV. v. 127.

Saepe tuos nostra cervice onerare lacertos,
Saepe tuae videor supposuisse meos.

Lib. II. ex P. Ep. 3. 39.

Mitius est lasso digitum supponere mento.

Lib. III. Am. 6. 81. 15.

Supposuisse manus ad pectora lubricus amnis
Dicitur.

Ep. VI. 14.

Brachia da lasso potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento supposuisse manum.

Tibullus Lib. I. 9. 33.

Huic tu candentes humero suppone lacertos.

Ovid. IV. Met. 775.

Id se sollerti furtim, dum traditur, astu
Supposita cepisse manu.

Subjecto tamen hic minime mutandum propter *positam*. quod sine sensu jacentem exponit Passeratius, ut *corpus positum* de exanimi cadavere, & *positi* de mortuis. vid. Guell. ad Virg. XI. Aen. 30. & Heins. ad Ovid. III. A. A. 740. sed melius Livinejus, ut & ibidem Valens Guellius, interpretantur dormientem, κείμενον. ut Graecis κεῖσθαι pro dormire. *jacere* Ovidio Epist. XIV. 33.

Jamque cibo vinoque graves somnoque jacebant.

positos pro jacentibus idem dixit Epist. IV. 98.

Sustinuit positos quaelibet herba duos.

noster Lib. II. El. 7. 5.

Possim ego in alterius positam spectare lacerto.

Infra El. XI. 14.

Molliter in tacito litore compositam.

tentare hic est manu adtractare, seu tactu explorare, an dormiret Cynthia. & jungenda sunt *leviter tentare*, non *leviter positam*. nam sequitur,

Non tamen ausus eram dominae turbare quietem.

eodem sensu *tentare* apud Phaedrum Lib. III. Fab. 10. 26.

Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput.

ubi vid. Patrui mei Comment. & ad Petron. cap. 78. pag. 509. ed. ult. sic *retentare*. Ariadne apud Ovid. Epist. X. 9.

Incertum vigilans, a somno languida, movi
Thesea pressuras semisupina manus.
Nullus erat: referoque manus, iterumque retento.

16. *Osculaque admota sumere ad ora manu*] locus variis virorum doctorum conjecturis & explicationibus valde agitatus. quas singulas recenset & plerasque explodit Broukhusius. videamus Codd. MSS. discrepantes lectiones. *sumine & arma* in primo Leid. *sumere & arma* in Leid. altero, Heinsiano, Menteliano, tribus Voss. duobus D'Orvill. & totidem meis. & sic in primis edd. Reg. Lep. Venetis, Aldin. aliisque. *amota sumere & arma* in Askewiano. *admota manu* vera lectio est. in quo verbo aliquid liberius latere notat Patruus

meus

Non tamen ausus eram dominae turbare quietem,
Expertae metuens verbera saevitiae.

Sed

mens ad Ovid. Lib. I. A. A. 605. & hinc plurimi *arma* obscoeno etiam sensu intelligunt de telo, cujus in re venerea usus est. ut Lib. IV. 8. 88. *toto movimus arma toro.* tamquam poëta in Cynthiam somno sopitam instar tauri ruere tentasset. quod absurdissimum esse sequentia satis manifestant. hac etiam mente versum hunc exposuit Robertus Titius in Libris Locorum Controversorum apud me ineditis, cui sic praeiverat Janus Douca Pater in Schediasm. Succid. pag 62. fretus praesertim loco Ovidii Lib. III. Amor. El. 7. 73.

Hanc etiam non est mea dedignata puella
Molliter admota sollicitare manu.

& ita Livinejus, Passeratius, Janus Dousa Fil. aliique poëtae nostri interpretes, & frena pudoris similibus explicationibus plerumque laxans Is. Vossius Observ. ad Catullum pag. 347. hoc certe modo si verecundi hi poëtarum veterum exegetae suas dormientes amicas, saltem non prostitutas, adirent, femineae *verbera saevitiae* meritos pronuntiaret Propertius. pari acumine insulso G. Merula versum Ovidii ex Lib. I. A. A. 702. de Achille,

Fortia nam posita sumserat arma colo,

torsit ad obscoeniora, merito castigatus a Micyllo. *sumere inerme*, pro *inermia*, non tantum Palmerius, sed & Fruterius tentaverat, & J. Dousa P. in libri sui margine. *sumere ademta* Ayrmannus. Scaligeri *tarda* vel *certa oscula* irrisit Gebhardus, neque tamen felicius *oscula* de promulside, & pararlis congressus venerei armis, veluti novam & aliis intentatam explicationem, venditavit. sensus forte est, tentasse Propertium Cynthiam dormientem osculo dato expergefacere. ut Lib. II. El. 12. 5.

Illa meos somno lapsos patefecit ocellos
Ore suo &c.

sumere carpta conjecerat Heinsius in Epist. ad Graev. Tom. IV. Syllog. pag. 303. & Lib. II. Advers. cap. 6. p. 250. *rapta* in notis ad Ovid. II. Amor. El. 5. 53. ut innuat, se dormientis Cynthiae collum esse amplexum, & basium ipsi dedisse. quae certe magis blandiuntur, quam quod excogitaverat ingenium Barthianum *amota sumere amara*, quod recte repudiavit Broukhusius, & prae ceteris amplexus est, atque in contextu exhibuit J. Fr. Gronovii restitutionem,

Osculaque admota sumere ad ora manu.

ut intelligamus Propertium dormientis Cynthiae manum leniter ori suo admovisse, eamque osculatum fuisse, aut manum suam exosculatam retulisse ad os Cynthiae. sic apud Valer. Fl. VIII. 44.

Sic ait, & primis supplex dedit oscula palmis.

vide Patrui mei notas ad illud Suetonii Aug 94. *ejusque osculum delibatum digitis ad os suum retulisse.* nisi quis hunc praetulerit sensum, ut indicet, se libasse osculum Cynthiae, (ut apud Virg. I. Aen. 257. *Oscula libavit natae.*) dum manum suam ejus ori ad demulcendum mentum admoveret. ut apud Homer. Il. Α. v. 361.

Χειρί τέ μιν κατέρεξεν.

& v. 501.

Δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα.

Euripides Androm. v. 574.

Χειρὶ δ' οὐκ ἔξεστί μοι
Τῆς σῆς λαβέσθαι φιλτάτης γενειάδος.

ποππύζειν vel καταβλίζειν id eleganter vocant Graeci, desumta a nutricum blandimentis locutione. ut notat Casaub. ad Theophr. Charact. pag. 314. haec poëtae tenero, non rustico amatori, aut Satyro petulco, melius convenire arbitror. Cynthia certe Propertio sic lascivienti ingereret, quod Eunica bubulco apud Theocrit. Idyll. XX. 5.

Μὴ τύ γέ μευ κύσῃς τὸ καλὸν στόμα, μηδ' ἐν ὀνείροις.

18. *Expertae metuens verbera saevitiae*] *jurgia saevitiae* olim edebatur, quod exstat in cod. Mentel. binis Leid. quatuor Voss. tum codicibus Regiis, Colbertinis, & duobus Dorvill. Askewiano, & meo utroque. *Ex parte metuens jurgia saevitiae* in ed. Venet. 1475. & Reg. Lepid. 1481. sed in Veneta 1487. *Experte m. jurgia saevitiae.* ut in Aldi, aliisque edd. idque verum esse notaverat Marklandus, & sua imitatione conprobasse videtur D. Heinsius in Monobiblo El. VI. ubi de Propertio agens hunc locum respicit:

Sive illum molli defixit Cynthia somno
Horrentem notae jurgia saevitiae.

 ver-

Sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
20. Argus ut ignotis cornibus Inachidos.

Et

verbera tamen ex suis codd. Scaliger & Passeratius, eosque secutus Broukhusius recte praetulerunt. Cynthiae saevitiam expertam & furoris verbera eleganter descripsit Lib. IV. El. VIII. & fastum ejus, irae inpotentiam, ac vindictam in Elegia ad Gallum infra El. 5. Lib. III. El. 6. aliisque in locis saepe. de verberibus huc refer, quae notavi ad Epigr. vetus *de viro a muliere verberato* T. I. Anthol. Lat. p. 618. parum enim refert, an de verberibus proprie dictis, ut scutica Omphales tremefactum Herculem describit Deianira apud Ovid. Ep. IX. 81. an de linguae fulminantis conviciis capiamus, quia utraque corpus mentemque percutiunt. & haec conjungit Ovid II. A. A. 533.

Nec maledicta puta, nec verbera ferre puellae
Turpe, nec ad teneros oscula ferre pedes.

verbera linguae ex Horatio notarunt viri docti. & sic *convicio verberare* Cic. XVI. ad Fam. Ep. 16.

19. *intentis*] *inpositis* male in Voss. quarto. *intectis* Canterus, probante Livinejo. perperam. *intentis oculis* similiter apud Cic. pro Flacco cap. 11. *vos oro & obtestor, judices, ut totam caussam quam maxime intentis oculis, ut ajunt, acerrime contempiemini.* ubi illa, *ut ajunt*, locutionem fere proverbialem indicant. Juvenalis Sat. VIII. 150.

——— *sed sidera testes*
Intendunt oculos.

vultum intendere Silio Ital. II. 114.

vultum intendens telumque in virginis ora.

est enim verbum a venatoribus & sagittariis desumtum, ut dicit Donatus ad Terent. Andr. IV. 3. 18. ejus vim optime illustravit Heins. ad Valer. Fl. Lib. VII. 114. idem Valer. Fl. IV. 351. in eadem hac Jûs fabula:

Inachidosque vias, pelagusque emensa juvencae
Exsilia: intentisque canit.

ita *intendere aures* Ovidio IV. ex P. Ep. 4. 36.

Intendent aures ad tua verba suas.

eleganter autem Propertius ad rem augendam hic cumulat *haerebam*, *fixus*, & *intentis ocellis*. aliter enim *figere lumina in aliquo*, vel *aliquem*, simpliciter saepe occurrit de eo, qui ad conspectum alterius obstupescit. Ovid. IV. Met. 196.

——— *& virgine figis in una,*
Quos mundo debes, oculos.

X. Met. 601.

——— *vultuque in virgine fixo.*

quod *vultum intendens in virginis ora* Silio Ital. d. l. idem Ovidius Ep. XXI. 113.

Luminaque in gremio, veluti defixa, tenebam.

XIII. Met. 456.

Inque suo vidit figentem lumina vultu.

IV. Fast. 317.

vultus in imagine divae Fixit.

& *haerere* ac *lumina fixus* etiam conjungit Epist. VI. v. 26.

——— *ille pudore*
Haesit, in opposita lumina fixus humo.

noster infra El. XIX. 5.

Non adeo leviter nostris puer haesit ocellis.

fixus ocellis, ut apud Albinov. Epic. Drusi v. 92.

Et tenuit vultu lumina fixa tuo.

quod nescio cur suspectum fuerit Marklando ad Stat. V. Sylv. 5. 80.

20. *Argus ut ignotis cornibus Inachidos*] sic constanter omnes codd. & edd. veteres. *uti notis* Scaliger. *inmotus* conjecerat Heinsius. vel *Argus ut Argoae* in notis ad Propert. p. 657. sed *ignotis cornibus* recte Broukhusius exponit, quia Argus, quum a Junone vaccam custodiendam accipiebat, in ea puellam Iō latere ignorabat. vel *ignotae* legi potest, ut video etiam conjecisse Francium & Marklandum. Fabulam late describit Ovidius Epistola Hypermnestrae XIV. v. 85. cui adde Valer. Flacc. Lib. IV. 354. & seqq. idem Lib. I. Amor. 2. 45.

Dum nimium servat custos Junonius Iō,
Ante suos annos occidit; illa Dea est.

de Junone Lib. I. Met. 610.

Conjugis adventum praesenserat, inque nitentem
Inachidos vultus mutaverat ille juvencam:
Bos quoque formosa est.

&

Et modo solvebam nostra de fronte corollas,
Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus.
Et modo gaudebam lapsos formare capillos,

Nunc

& de Argo eam diligentissime custodiente v. 628.

Constiterat quocumque loco, spectabat ad Iö,
Ante oculos Iö, quamvis aversus, habebat.

hinc *Argum stellatum oculis custodem virginis Iûs* vocat Nemesian. Cyneg. v. 31. ad exemplum Virgilii VII. Aen. 791. & Ἄργον ἀκοιμήτοισι κεκασμένον ὀφθαλμοῖσι Moschus Idyll. II. v. 57. *ignota cornua* optime hic vindicant, quae apud Nasonem sequuntur v. 641.

——— *novaque ut conspexit in unda*
Cornua, pertimuit, seque externata refugit.
Naïdes ignorant, ignorat & Inachus ipse,
Quae sit; at illa patrem sequitur, sequiturque sorores.

& hinc *versa caput Iö* apud nostrum Lib. II. El. 21. 19.

Iö versa caput primos mugiverat annos.

& Eleg. 24. 7.

Tu certe Jovis occultis in amoribus Iö
Sensisti, multas quid sit inire vias.
Quum te jussit habere puellam cornua Juno,
Et pecoris duro perdere verba sono.

Conferendum cum hoc loco Propertiano est Pauli Silentiarii Epigramma in vetulam, colloquium suum cum puella amata, instar Argi centoculi, Iö custodientis, observantem & inpedientem, Lib. VII. Antholog. Graec. Ep. 47. p. 594. ed. Obsop.

Φεῦ, φεῦ, καὶ τὸ λάλημα τὸ μείλιχον ὁ φθόνος εἴργει,
Βλέμμα τε λαθριδίως φθεγγομένων βλεφάρων.
Ἱσταμένης δ' ἄγχιστα, τεθήπαμεν ὄμμα γεραιῆς
Οἷα πολυγλήνων βουκόλον Ἰναχίης.
Ἵστασο καὶ σκοπίαζε. μάτην δὲ σὸν ἦτορ ἀμύσσεις.
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψυχὴν ὄμμα τεὸν τανύσεις.

quod his numeris vertit Musa Grotiana:

Impedit heu livor dulcis commercia linguae,
Mutaque [illegible]tivi verba supercilii.
Nos taciti [illegible]es vultum miramur anilem,
Tam vigil Inachidos vix puto pastor erat.
Sta, speculare, tuum mihi cor ede, nam tua certe
In nostros animos lumina non penetrant.

illud autem Epigramma a Paulo Silentiario ex hoc Propertii loco adumbratum esse notat Cel. D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. III. pag. 433.

21. *Et modo solvebam nostra de fronte corollas*] *tollebam* Heinsius. *demere serta comis* dixit Ovidius Epist. XII. 156. *solvebam* non mutandum. nam *solvere coronas*, & *lapsos formare capillos* est demere nodos, quibus ligati erant, vide D'Orvill. ad Chariton. pag. 349. *coronas* in D'orv. secundo.

23. *Et modo gaudebam lapsos formare capillos*] *laxos* in Voss. quarto, & quinto Vaticano, ut conjecerat Livinejus, id est solutos. sed quod recte inprobavit Broukhusius. *lapsas comas* similiter dixit Ovid. III. A. A. 238. *nec lapsas saepe resolve comas.* ubi *laxas* etiam in codd. MSS. & prima editione. vide illic Heinsium. Lib. I. Am. 6. 38. *madidis lapsa corona comis. crinem jacentem* vocat Ep. XV. 140. & IV. Fast. 318. *formare capillos* proprium hac in re verbum est. vide Patrui mei notas ad Petronium cap. 110. *gaudebam formare*, pro *formabam*, locutio ad genium Propertii non tantum, sed & aliis usitata. vide Markland. ad Statii Silvas p. 46. Ceterum *haerebam*, *solvebam*, *ponebam*, *gaudebam*, & *dabam*, singulis versibus cumulata, hic ingratiorem tot syllabarum similiter desinentium auribus praebent sonum. Sed talia nonnumquam alibi Propertio exciderunt. nec minus Ovidio, ut insigni prae ceteris exemplo patet ex illius Epist. XII. v. 15. seqq.

Isset *anhelatos non praemedicatus in ignes,*
Inmemor Aesonides, oraque adunca boum.
Semina jecisset, *totidem* sensisset & *hostes*,
Ut caderet cultu cultor ab ipse suo.
Quantum perfidiae tecum, scelerate, perisset.

& eadem Epistola v. 121.

Conplexos utinam Symplegades elisissent,
Nostraque adhaererent ossibus ossa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus misisset *edendos!*
Debuit ingratis &c.
Quaeque vomit fluctus & seqq.
Nos quoque Trinacriae supposuisset *aquae.*

vide & Epist. XVI. v. 215. & seqq.

24. *Nunc*

Nunc furtiva cavis poma dabam manibus.
25. Omniaque ingrato largibar munera fomno,
Munera de prono faepe voluta finu.

Et

24. *Nunc furtiva cavis poma dabam manibus*] *Tunc* in primo meo codice. *canis poma dabam maribus* corrupte in Leid. fec. Ingeniofi hic iterum funt nonnulli, qui *poma manibus dare* nequiore fenfu interpretantur. Rob. Titius ineditis Locorum Controverforum libris Cap. XVIII. explicat, papillis manus admovere, eafque contrectare, & ita hunc verfum, quem propterea falacem, & *praetextatum* vocat, intelligebat Durant. Cafellius Lib. I. Variar. Lect. c. 20. pag. 49. fic *poma*, *μῆλα*, pro papillis, apud fcriptores eroticos non raro occurrunt, ut ex Heliodori & Ariftaeneti locis apud Gebhardum videre licet. notum illud Hieron. Amalthei, venuftiffimi inter recentiores poëtae, epigramma de Lycoride:

Fert nitido duo poma finu formofa Lycoris,
Illa eadem nitido fert duo fraga finu.
Sunt mammae duo poma: duo funt fraga papillae;
Poma nives vincunt, fraga colore rofas.

fenfu magis obfcoeno expofuerunt Lipfius Lib. III. Antiq. Lect. cap. I. pag. 162. & Salmafius, qui nimia memoriae confidentia hunc verfum fic adfert ad Plaut. Pfeudol. III. 1. 18.

Et modo fuppofitis mala dabam manibus.

confundens locum ex Lib. I. El. 15. 36.

Ut tibi fuppofitis exciderint manibus.

Nefcio etiam ex quo codice vel editione Marklandus, hunc verfum adferens ad Statii Silvas pag. 141. produxerit,

Et modo furtivis poma dabam manibus.

verbis autem Plauti, *fi quispiam det, quoi manus gravior fiet*, nequiorem interpretationem fimiliter ingerunt viri docti (quos inter etiam eft Janus Gruterus Lib. XVII. Sufpicion. ineditar. cap. 8.) fed quibus merito adfenfum negat Joh. Fr. Gronovius. An igitur fenfu obfcoeno etiam capienda funt *mala* & *poma* apud noftrum Lib. II. El. 25. 69. & feqq.

Utque decem poffint corrumpere mala puellam,
Miffus & impreffis haedus ab uberibus.
Felix, qui vili pomo mercaris amores,
Huic licet ingratae Tityrus ipfe canat.

ubi refpicit ad Virg. Ecl. III. 71.

——— *Silveftri ex arbore lecta*
Aurea mala decem mifi, cras altera mittam.

Non dubito *poma* hic a Propertio *corollis* addi, ut exprimeret Theocritea Idyll. II. v. 120. feqq.

Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων
Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος
Πάντοσε πορφυρέαισι περιζώστρῃσιν ἑλικτάν.

vel illud Philetae ante oculos habuit, quod illic Scholiaftes fervavit:

Μᾶλα φέρων κόλποισι, τά οἱ πότε Κύπρις ἑλοῖσα
Δῶρα Διωνύσου δῶκεν ἀπὸ κροτάφων.

de quo poëtae Coi fragmento vide Cafaub. Lect. Theocr. cap. 3. & P. Victorium Lib. XXXVII. Lect. cap. 13. & quis nefcit *poma* & *mala* inter munera & illecebras amatorias paffim apud poëtas memorari. vide quae notavi ad Lotich. Lib. V. El. 9. 11. & ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 545. *furtiva* autem *poma dabam*, vel pro furtim, clam dabam, dixit, ut *ofcula furtiva* Lib. III. El. XI. 33. vel furtim ex arbore decerpta. Conferendus eft Catulli locus, a Pafferatio indicatus, Carm. LXIV. ad Ortalum:

Ut miffum fponfi furtivo munere malum
Procurrit cafto virginis è gremio,
Quod miferae oblitae molli fub vefte locatum,
Dum adventu matris profilit, excutitur,
Atque illud prono praeceps agitur decurfu,
Huic manat trifti confcius ore rubor.

quo fequentia, *Munera, de prono faepe voluta finu*, puellae nimirum, optime etiam illuftrantur. & fic apud Ovid. V. Met. 399.

——— *ut fumma veftem laniarat ab ora,*
Collecti flores tunicis cecidere remiffis.

non diffimile illud apud Calpurn. Ecl. III. 77.

Saepe etiam leporem, decepta matre, paventem,
Mifimus in gremium. per me tibi lilia prima
Contigerant primaeque rofae.

Ifacus autem Voffius in Obferv. ad Catull. p. 253. illic quoque *malum furtivo munere miffum* ad obfcoenam fignificationem transtulit.

25. *Omnia quae ingrato*] hanc J. Douzae lectio-

Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui vano credulus auſpicio;
Ne qua tibi inſolitos portarent viſa timores,
30. Neve quis invitam cogeret eſſe ſuam.
Donec diverſas percurrens Luna feneſtras,

Lu-

tionem, Livinejo etiam probatam, in contextum admiſit Broukhuſius, ut adhaereat Catullo Carm. LXXV.

Omnia quae ingratae perierunt credita menti.

quia tamen id in nullo codice MS. aut ed. vetuſta exſtat, in quibus conſtanter *Omniaque ingrato*, antiquam lectionem loco movendam non exiſtimavi. *ingratum ſomnum* bene Marklandus exponebat, *munera mea non ſentientem*, quia ſomno oppreſſa erat Cynthia. quo ſenſu *ingratus* alibi apud noſtrum. infra El. XVII. 4.

Omniaque ingrato litore vota cadunt.

ut in plerisque legitur codd. quod vindicare hoc in loco poſſet,

Omniaque ingrato largibar munera ſomno.

licet Scaliger illic *Ominat* repoſuerit. ſic *ingrato cineri*, id eſt, non ſentienti, nec gratiam relaturo, ultima dona miſſa apud Virg. VI. Aen. 213.

— *& cineri ingrato ſuprema ferebant.*

quod imitatus eſt Auctor Copae v. 35. Tom. I. Anth. Lat. p. 718.

Quid cineri ingrato ſervas bene olentia ſerta.

alio ſenſu *ingratos ſomnos* dixit noſter Lib. III. El. 8. 25.

Dulciaque ingratos adimant convivia ſomnos.

ubi pro intempeſtivis ponuntur, ut recte Broukhuſius.

27. *raro duxti ſuſpiria motu*] *duxit* pertinaciter in plerisque codd. primo Leid. binis D'orvill. & totidem meis, Regiis, Colbertinis, Mentel. Heinſiano, Borrich. Neapol. & Askewiano. in Groningano tamen, ſecundo Leid. primisque edd. recte *duxti*. ſequitur enim,

Ne qua tibi inſolitos &c.

ubi male *ſibi* in tertio Voſſ. & ſec. meo cod. *duxti* pro *duxiſti*, ut infra v. 37. *conſumpſti*. ſic *perduxti*, *praeceſti*, *tranſti*, *percepſti*, *exſtinxti*, & in infinitivis *ſumſe*, *conſumſe*, pro *ſumſiſſe*, *conſumſiſſe*, *dixe*, *ſcripſe*, pro *dixiſſe*, *ſcripſiſſe*. & ſim. de quo ſyncopes uſu vide Scriver. ad Martial. Lib. III. Ep. 22 Carrionem Lib. I. Antiq. Lect. cap. XI. Heinſ. ad Virg. IV. Aen. 682. & Tollium ad Auſonii Lud. Sapient. pag. 270. *raro* autem *motu ſuſpiria ducere* exponit Paſſeratius, lenta ſuſpiria, non turbida aut ſingultu atque anhelitu concitata, ducere, ut in molli & placida quiete: quod a mente auctoris alieniſſimum arbitror, praeſertim quum addat, ſe ſollicitum fuiſſe, ne aliqua viſa Cynthiam timore inſolito agitarent, aut magica forſan arte quis invitam ad ſuos amores traheret. an *rarum motum* dixit, ut *raras voces*, gemitibus interruptas, Virg. III. Aen. 314. ubi Servius notat, *qui nimium moerent*, *ſingultibus ore etiam aperto verba reddere non poſſunt*. Sed hoc loquentibus potius quam dormientibus convenit. vel pro inſolito, non vulgari, poſuit. ſi vero pro nullo fere motu capiamus, quae communior vocis *rari* ſignificatio, a ſenſu hujus loci alienum eſt, quia, id placidam dormientis tranquillitatem, nulla corporis agitatione commotam, indicat. Itaque forſitan ſcripſerit Propertius,

Et quoties vario duxti ſuſpiria motu.

id eſt, corpore inter anhelitus & ſuſpiria vario concuſſo iſtoque, ut in turbidis fit ſomniis, ſeu quum *timidam dementia ſomnia terrent*, ut dicit Lib. III. 6. 15. Poſſis etiam *rapido motu* cum Cel. Ruhnkenio.

29. *Ne qua tibi inſolitos portarent viſa timores*] *ſibi* Voſſ. tert. & meus ſecundus. *inſolidos* in D'orvill. altero. de verbo *portare*, quod in ſomniis, graviora mala portendentibus, efficax eſt, vide hic Paſſerat. & notas Patrui ad Petron. cap. 124.

30. *invitam*] *inventam* male in Leid. ſec. codd. Regg. Excerptis Modii, ed. Venet. 1475. & Reg. Lep. *cogerit* in altero meo cod.

31. *Donec diverſas percurrens Luna feneſtras*] ſic in omnibus legitur codd. & edd. vetuſtis. *diviſas* ex conjectura reponebat Scaliger, & *fiſſas* interpretabatur. bipatentes, ſeu bifores intelli-

ge-

Luna moraturis sedula luminibus,
Conpositos levibus radiis patefecit ocellos.

Sic

gebat J. Dousa ad libri sui marginem. Sed recte Broukhusius, *diversas* vindicavit, & exposuit fenestras ex adverso oppositas lectulo Cynthiae, cujus oculos ferientibus Lunae radiis expergefacta est, seu *adversas*, ut est in cod. Borrichiano. eo sensu passim *diversum litus*, *diversa ripa*, & sim. pro oppositis occurrunt, & eadem variatione saepe in *divisa* abierunt. vide Patrui mei notas ad Lucan. III. 273. & ad Seren. Sammon. cap. 2. v. 30. & Bentlej. ad Manil. IV. 674. est autem hoc in loco imitatio Virgiliana Lib. III. Aen. 152.

——— *multo manifesti lumine, qua se*
Plena per insertas fundebat Luna fenestras.

& haec Propertiana conferenda sunt cum Epigrammate Anthologiae Graecae Lib. IV. Tit. XI. p. 462. ed. Obsop. in quo, ut Luna Cynthiam, adstante poëta suo, dormientem hic e somno excitasse, ita etiam Sol per fenestras intrasse, & lumina sua inseruisse fingitur tabulae, quae Martem & Venerem jacentes referebat:

Ἄρεα κ̀ Παφίην ὁ ζωγράφος ἐς μέσον οἴκου
Ἀμφιπεριπλέγδην γέγραφεν ἀμφοτέρους.
Ἐκ θυρίδος δὲ μολὼν Φαέθων, πολυπάμφαος αἴγλη,
Ἔστη ἀμηχανέων ἀμφοτέρους σκοπιῶν.
Ἥλιος βαρύμηνις ἕως τίνος; οὐδ' ἐπὶ κηρῷ
Ἤθελεν ἀψύχῳ τὸν χόλον ἐξελάσαι.

quae sic vertit H. Grotius,

Ecce domo media per amoris vincla ligati
Pictoris Mavors & Venus arte jacent.
Omnia qui lustrat, Sol forte patente fenestra
Haec videt, atque animo non patiente videt.
Quo Sol usque graves temet durabis in iras,
In ceras etiam qui tua tela jacis?

unde egregie confirmatur emendatio, qua in Carmine Reposiani de Concubitu Martis & Veneris v. 135. Tom. I. Anth. Lat. p. 48. legendum conjeci,

——— *pro conscia facti*
Invida lux! Veneris qui nunc produntur amores,
Lumine, Phoebe, tuo? capti stant indice tanto
Mars, Amor, & Paphie, ramisque inserta tremiscunt
Lumina, nec possunt crimen, te teste, negare.

non ut in Schedis Salmas. & Divionens. ex quibus edidi, legebatur, *capti stant judice tanto*, & *ramisque incerta*. vid. ad Anth. Lat. T. II. pag. 707, sequente versu *moraturis luminibus* recte Livinejus exponit, quae morari & resistere debebant, probante Patruo meo ad Petron. cap. 149. p. 559 ubi similia adfert exempla.

33. *Compositos levibus radiis patefecit ocellos*] *Compositis* in prim. & sec. Voss. & altero meo cod. in cujus margine *compositos*. *ocellos compositos* vocat sopore clausos, ut *compositi lecto* dicuntur ad somnum captandum. Lib. III. Epigr. vet. Lat. Ep. 205.

Lecto conpositus vix prima silentia noctis
Carpebam, & somno lumina victa dabam.
Cum me saevus Amor prensum sursumque capillis
Excitat, & lacerum pervigilare jubet.

de cubantibus infra El. XI. 14.

Quam vacat alterius blandos audire susurros
Molliter in tacito litore compositam.

labentes oculos vocat infra El. X. 7.

Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos.

sic *lapsos patefecit ocellos* Lib. II. El. 12. 5. de Cynthia Propertium excitante:

Illa meos somno lapsos patefecit ocellos
Ore suo, & dixit, siccine, lente, jaces?

ut autem Luna, radiis suis ora oculosque Cynthiae percutiens, somnum ei interpellat, ita apud Statium, cujus locum oportune adtulit Gebhardus, Lib. X. Theb. 114. de Iride:

——— *Zonis lucentibus illa*
Evigilat domus. ipse autem nec lampade clara,
Nec sonitu, nec voce deae percussus, (sic MSS.) *eodem*
More jacet, donec radios Thaumantias omnes
Inpulit, inque oculos penitus descendit inertes.

ubi legendum *radio Thaumantias omni Inpulit.* nam *omnis* in codd. MSS. & sic video conjecisse Heinsium. recte vero Broukhusius ad suum auctorem redire jussit duos istos versus adulterinos & Propertio indignos, quos Latinus Latinius hic desiderari scripserat. in notulis nempe, seu variantibus potius lectionibus ad Propertium, quae habentur in Ejus Oper. P. II. pag. 57. & seqq.

34. *Sic*

Sic ait, in molli fixa toro cubitum
35. Tandem te nostro referens injuria lecto
Alterius clausis expulit e foribus?
Namque ubi longa meae consumpsti tempora noctis,

Lan-

34. *Sic ait, in molli fixa toro cubitum*] *Tunc ait* in primo Vatic. & cod. MS. Passeratii. *Hic* liber Mureti. *Hinc* vel *Vix ait* Heinsius, qui probabat Guyeti conjecturam *Sic ait*. quod Oudendorpio etiam placebat. An, *Haec ait*? sed vulgatam plerique codices & edd. primae agnoscunt. vide & H. Cannegiet. ad Avien. pag. 39. *in molli nixa toro* Passerat. & Heins. in notis post Advers. pag. 658. & ad Ovid. VII. Met. 343. ut supra v. 8.

non certis nixa caput manibus.

& sic Graev. Epist. ad Heins. p. 195. Tom. IV. Sylloges. Virgilius IV. Aen. 690.

Ter sese attollens. cubitoque innixa levavit.

vel *adnixa*. ut praefert Heinsius, quem vide. sed *innixa* probasse videtur Janus Secundus, ut colligi potest ex ejus imitatione Lib. II. El. 9. 21.

——— *cubitoque innixa supino*
Erigitur, nostrum labitur inque sinum.

Apulejus Lib. II. Met. pag. 34. ed Pric. *effultus in cubitum, suberectusque in torum, porrigit dexteram, & ad instar oratorum conformat articulum.* & seqq. & Lib. X. p. 223. *accumbere suffixo cubito, perdocuit, quodque esset mirabile, verbis nutum commodare.* ubi de hoc cubantium, sed loqui incipientium habitu vide Pricaeum pag. 110. & 111. qui tamen in hoc Propertii loco *fulta* adfert. *cubito subnixa* in Ciri v. 347.

36. *Alterius clausis expulit e foribus*] *reppulit* ex vet. cod. Scaliger, ut in ed. Dousarum, probante Heinsio, qui legebat *reppulit a foribus*. In Voss. quarto & Askewiano etiam *a foribus*. quod requirere videtur *clausis*. *expulit* in codd. Regg. altero Colbertino, ceterisque. forte hoc imitatus fuit Auctor Epigrammatis antiqui Lib. III. Anth. Lat. Ep. 168. p. 612.

Sed praetensa catus derisit retia quidam,
Teque tuis miserum depulit e laribus.

praecedente versu *injuria* videtur intelligenda, quam Cynthiae fecerat Propertius, quod alterius amore lassus, nunc se lecto ejus referret, non autem de *injuria*, quam ille alterius a foribus depulsus acceperat, ut Passeratius. sic Lib. IV. 4. 8.

Quum fieret nostro toties injuria lecto,
Quae solum tacitis cognita sit foribus.

Lib. III. El. 6. 19.

Non est certa fides, quam non injuria versat.

37. *Namque ubi longa meae consumpsti tempora noctis*] *Namque ubi longa meae sumpsti* in primo D'orv. & *sumpsisti* a man. sec. in secundo ejusdem,

Namque ibi longa meae consumpsi.

consumpsi etiam in binis Regiis, altero Colbertino, duobus Leid. quarto Vossiano, Menteliano, & in prima Veneta ed. & Reg. Lep. *consumpsit* in altero Regio. *Jamque ubi l. m. consumsi* in Borrichiano. *Jamque* conjecerat etiam Heinsius. forte legendum,

Nempe ibi *longa meae consumpsti tempora noctis.*

id est alterius amicae toro dedisti gaudia meae, seu mihi promissae & debitae, noctis, nunc languidus & alio lassus amore venis. ut Ovid. III. Am. El. 8. 80. hinc sequentem versum sine ulla distinctione scribe,

Languidus exactis hei mihi sideribus.

mihi languidus & iners exacta jam nocte redis ab externo amore & concubitu exhaustus. vel *hic mihi* lege, ut opponatur τῷ *Nempe ibi*. ut conjeci. sic *ibi* & *hic* eodem modo opposita erunt, ut *hic*, & *alio loco*, apud Ovid. III. Am. 2. v. ult.

Risit, & argutis quiddam promisit ocellis.
Hoc satis hic; alio cetera redde loco.

Nempe, praecedente exprobratione, ut hoc in loco, inservit stomacho vel irrisioni indignabundae, & alibi quoque cum *namque* confusum fuit. vide notam Patrui mei ad Ovid. II. Met. 474. noster quoque elegantissime hac vocula uti solet instar responsionis, adfirmantis ea quae praecesserant. Lib. IV. El. I. 88.

Non posse ad patrios sua pila referre penates.
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.

 &

Languidus exactis, hei mihi, sideribus.
O utinam tales producas, inprobe, noctes,
40. Me miseram quales semper habere jubes.

Nam

& El. V. 42.

Nec te Medeae delectent probra sequacis:
Nempe tulit fastus ausa rogare prior.

Lib. IV. El. XI. 4.

Te licet orantem furvae Deus audiat aulae;
Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.

& sic saepe apud Ciceronem. ut in Orat. pro Cluentio cap. 22. *condemnastis Scamandrum: quo crimine? nempe quod Avitum per servum medici veneno necare voluisset.* pro Ligario cap. 3. pag. 178. *Apud quem igitur haec dico? nempe apud eum, qui prim hoc sciret, tamen me, antequam vidit, Reipubl. reddidit.* & pag. 181. *quis putat esse crimen, fuisse in Africa Ligarium? nempe is, qui & ipse in eadem Africa esse voluit.* & cap. 8. p. 214. *acceptae injuriae querelam ad quem detulistis? nempe ad eum, cujus auctoritatem secuti in societatem belli veneratis. meae noctis* est mihi debitae, ut *mea limina*, quibus ego admittor, infra El. V. 13.

Ah mea contemtus quoties ad limina curres.

mea oscula Ovidio Lib. I. Am. El. 4. 40.

Oscula si dederis, fiam manifestus amator,
Et dicam, mea sunt, injiciamque manum.

notum illud Virgilii Ecl. IX. 4.

haec mea sunt, veteres migrate coloni.

male autem in nonnullis codicibus *consumsi* vel *sumsisti.* adhaeret Virgilio Lib. II. Aen. 795.

——— *socios consumta nocte reviso.*

quod cum hoc Propertiano confert Germanus Valens Guellius. & Heinsius cum illo Nasonis Lib. II. Am. El. 10. 27.

Saepe ego lascivae consumto tempore noctis
Utilis & forti corpore mane fui.

39 O *utinam tales producas, inprobe, noctes*] *perducas* in duobus Leidensibus, quatuor Voss. utroque meo codice, Menteliano, Borrichiano, Groningano, Askewiano, primis edd. & in Dousatum Raphelengiana; idque praeferunt Livinejus & Passeratius. *per duras* Excerpta Scalig. Vaticana, & Heinsii codex. unde *perdures* conjecerat Patruus meus. quod suam quoque habet elegantiam. verbo *perdurare* utitur Ovid. in Medic. Fac. V. 49.

Sufficit, & longum probitas perdurat in aevum.

ut autem hic *perdurare noctem*, sic *durare laborem*, pro sustinere, *durare vias*, *durare aequor*, & sim. quam locutionem probam esse ostendit Bentlej. ad Horat. I. od. 14. 7. *durare per aestus* apud Statium Lib. V. Sylv. I. 129.

——— *tecum omnes animo durare per aestus,*
Et, si castra darent, vellet gestare pharetras.

ut legit Marklandus, quem vide p. 248. & *durare* ac *firmare animum* optime illustrat idem Bentlejus ad Horat. Lib. III. od. 24. 54. Ovid. II. A. A. 119.

Jam molire animum, qui duret, & adstrue formae.

ubi *durare* de animo. ut in Elegia ad Liviam v. 198.

Duravitque animum, destituitque preces.

ubi vid. Lindenbrog. *obdurare* Catullo Carm. VIII.

Sed obstinata mente perfer, obdura.
Vale puella, jam Catullus obdurat.

unde Ovidius III. Am. XI. 7.

Perfer & obdura, dolor hic tibi proderit olim.

Sed *producas*, ut Heinsium secutus edidit & variis veterum locis firmavit Broukhusius, rectum est. Horatius Lib. III. od. XI. 23.

Vivaeque producent lucernae.

quod *proferre vigiles lucernas* vocat Lib. III. od. 8. 15.

——— *& vigiles lucernas*
Profer in lucem.

non *Perfer.* ut male in aliis. *vitam producere* pro extendere, Virgilio II. Aen. 637. Cic. in Somn. Scip. cap. I. *Sermonem in multam noctem produximus.* Livius Lib. XXXIII. 48. 7. *Convivium multo vino in serum noctis productum.* & hæc verba ubique fere permutantur. vid. Heins. ad Virg. Ecl. I. v. 72. & ad Vellej. Pat. II. 128. prope fin. *ducere noctem* infra El. XI. 5.

Nostri cura subit memores ah ducere noctes.

ubi *traducere* Passeratius. El. XII. 13.

Nunc primum longas solus perducere noctes.

ut

Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum;
Rurſus & Orpheae carmine feſſa lyrae.
Interdum graviter mecum deſerta querebar
Externo longas ſaepe in amore moras:

45. Dum

ut illic legit Heinſius, pro *cognoſcere noctes.* quod hoc etiam in loco *perducas* vindicare poſſet. Lib. IV. El. 6. 85.

Sic noctem patera, ſic ducam carmine.

41. *Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum*] *Jam modo* in primo meo codice. *purpureum* in Groningano. locum hunc imitatus eſt Ovidius Epiſt. I. 9.

Nec mihi, quaerenti ſpatioſam fallere noctem,
Laſſaret viduas pendula tela manus.

& Epiſt. XIX. 37.

Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo
Feminea tardas fallimus arte moras.

de elegantia verbi *fallere* hac in re vide Cortii notas ad Plinium Lib. V. Epiſt. 6. pag. 341. ſeq. verſu male Guyetus, *Rurſus eram Orpheae* &c. quod a nullo codice probatur, & per ſe ſubintelligitur.

43. *Interea mecum graviter deſerta querebar*] *Interdum graviter mecum* in quatuor Voſſ. duobis Leid. totidem Dorvill. & meis, ut & Menteliano. & Excerptis Scalig. quod in contextum reduxi. *Interdum* hic mimine mutandum etiam cenſebat Cel. Hemſterhuſius, quia optime procedunt, *nam modo, rurſus,* & *interdum.* ſic Lib. II. El. 12. 3.

Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.

idque firmabat ex Auctore Moreti v. 28.

Interdum feſſae ſuccedit &c.
——— *modo carmina cantat.*
Interdum clamat Scybalen.

ut legendum putabat. & quia Broukhuſius fluctuabat, quem ſenſum haberet *Interdum*, mox ſequente *ſaepe*, ideoque *interea* edidit, notaverat Hemſterh. *moras ſaepe longas* jungenda, & hunc ſenſum eſſe, *Interdum ego, tela lyraque ſepoſitis, quae animum aegrum recreare non poterant, querebar moras tuas ſaepe longas in externo amore.* Reſponderi etiam poterat, *interdum* ſaepe pro *interim* & *interea* poni. ut docuit Daviſius ad Jul. Caeſ. Lib. I. de Bel. Gall. c. 14. & Drakenb. ad Silium Ital. Lib. VI. 30. forte Broukhuſium offendit *modo* & *interdum* ſemel poſitum, cum ceteroquin alterutra vox repetatur. ſed ita etiam apud Petron. cap. 113. *modo inplebat oſculis pectus, interdum concinnabat ſpoliatum crinibus vultum.* ubi in cod. Leid. *modo concinnabat*, voce repetita. ſed quod illic codicis illius auctoritate non tamen ſubſtituendum hic Propertii locus docet. *Interdum leviter mecum* in Borrich. Neapol. & Askewiano. *leviter* etiam in cod. quem Antonius Perrejus contulit, Exerptis Modii. Regiis & Colbertinis, prima Venet. & Reg. Lep. & ſic Ayrmannus, ut jam ediderat Muretus. Hoc ſenſu *leviter queri* erit ſubmiſſa & quaſi ſuppreſſa voce increpare. de quo vide notas ad Ovid. Epiſt. III. 80. ſed *graviter* Cynthiae in iram pronae melius convenit. *loquebar* in primo Voſſ. ſecundo Dorvill. & altero meo cod.

44. *Externo longas ſaepe in amore moras*] recte Livineji *heſterno* inprobat Broukh. & *externum amorem* exponit, quem foris exercuerat Propertius. Ovid. Epiſt. V. 102.

——— *externo laeſus amore dolet.*

& Epiſt. XVII. 96.

Altera vel potius felix ſine crimine fiat,
Quam cadat externo noſter amore pudor.

infra El. XI. 6.

Ecquis in externo reſtat amore locus.

ut legit Paſſeratius, probante Heinſio. *extremo* in vulgatis. Tibullus Lib. I. El. 10. 57.

Semper ſint externa tuo veſtigia lecto.

ubi vide Broukhuſ. qui jure illud vindicat pro *heſterna*, quod aliis placebat. & paſſim hae voces in MSS. confunduntur. infra El. XV. 5.

Et potes heſternos manibus componere crines.

ubi *externos* in plurimis codicibus. ſed *heſternos* illo in loco recte praetulit Broukhuſius. eadem lectionis varietas eſt Lib. II. El. 25. 59. Lib. III. El. 6. 1. apud Virg. VIII. Aen. 513. Ovid. I. Triſt. 3. 44. ubi vide eruditorum notas, & Markland. ad Statium Lib. I. Sylv. 2. 100. pro *ſaepe*

45. Dum me jucundis lapsam sopor inpulit alis.
Illa fuit lacrimis ultima cura meis.

ELEG.

pe in Voss. tertio *semper. esse in amore* in ejusdem quarto cod. & Askewiano. *saeve* Heinf. in notis ad Propert. p. 658. pro *moras* in Excerpt. Mod. & Groningano *vias*. Ceterum ex hoc Propertii loco elegantem similis querelae colorem deduxit Janus Secundus Eleg. 7. in rivalem suum,

Julia, tam lentas producens frigida noctes
Optabis nostras in tua colla manus.
Julia: non veniam. venies, querulumque subibis,
Ille peregrino lassus amore, torum.

quem cum Tibullianis versibus Lib. I. El. X. 55. etiam contulit Broukhusius.

45. *Dum me jucundis lapsam sopor inpulit alis*] *Tum me* in primo meo cod. *Quum* Guyetus. pro *lapsam* malunt nonnulli *lassam*, ut paullo ante v. 42.

Orpheae carmine fessa lyrae.

idque placuit Lipsio Lib. IV. Antiq. Lect. c. XI. Lat. Latinio in Variant. ad Propert. P. II. Operum p. 58. & aliis. sed *lapsam* recte probavit Broukhus. & Heynius in notis ad Tibull. pag. 311. infra El. X. 7.

Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos.

sopor inpulit heris in marg. Excerpt. Scalig. *intulit alis* in Menteliano, & primo Vossiano. de Somni alis, quibus soporem conciliat, vide quae ad hunc locum Passeratius, & Broukhusius ad Tibull. Lib. II. El. I. v. 89. contulerunt. & recte eruditi Callimachi Interpretes hoc comparant cum illius Hymno in Del. v. 234. ubi somnus Iridi ἐπιμύλιον πτερὸν dicitur. *inpulit* tamen hic mihi nonnihil suspectum, & quia *intulit* est in quibusdam MSS. elegantius videtur,

Dum me jucundis lapsam sopor induit alis.

quod *amplecti* Ovidio est Lib. VIII. Met. 818.

——— *alteque sopore solutum*
(Noctis erat tempus) geminis amplectitur alis.

non *ulnis*, ut in aliis est. hinc ipse Somnus *fuscis circumdatus alis* Tibullo dicitur d. l. Lib. II. El. I. v. 89. & hominem *fusco amictu velare* Lib. III. El. 4. 55.

Et quum te fusco Somnus velavit amictu.

ubi vide Heynii notas. Statius Lib. V. Sylv. 4. 16. ad Somnum:

——— *nec te totas infundere pennas*
Luminibus compello meis.

hinc apud Silium Ital. Lib. X. 346. forte corrigendum, ubi Juno ad Somnum:

——— *nec pesco ut mollibus alis*
Des vinctum mihi, Somne, Jovem.

pro *victum*.

46. *Illa fuit lacrimis ultima cura meis*] *ultima meta* edidit Broukhusius, Heinsii conjecturam contextui inferens, qui non tantum in notis ad Ovidium ita emendavit, sed etiam Lib II. Advers. cap. 6. p. 249. & ad Propert. p. 658. idque probatum fuit D'Orvillio ad Chariton. pag. 188. & firmatur a solo Vossiano quarto. fatteni id longe melius Scaligerano *ultima creta*. Sed quia omnes fere codices, nempe Vossiani, duo D'orvilliani, totidem mei, secundus Leidensis, (cui adstipulantur primus ejusdem Bibliothecae, & Mentelianus, in quibus *crura*) Borrich. Groning. & primae editiones lectionem antea vulgatam *ultima cura* unanimi consensu conprobrant, hoc revocandum censui, idque Cel. Hemsterhusio etiam praeferebatur & Ayrmanno. *cura* hic pro curatione & medicina aegritudinis dicitur, ut recte etiam libri sui margini adscripserat Dousa P. qua oppressa Cynthia, tandem in somnum, veluti ultimum lacrimis & dolori remedium, incidit. sic *cura* eodem sensu intelligenda Lib. II. El. 19 37.

Unica nata meo pulcherrima cura dolori.

infra El. X. 17.

Et possum alterius curas sanare recentes,
Nec levis in verbis est medicina meis.

quamquam illic *curae* de sollicitudine dicantur. male in cod. Scalig. *poenae*. Seneca Lib. VI. de Benef. cap. 16. de medico: *ego illi potissima curae fui*. ubi *curatio* in cod. Amstelaed. ut in suis MSS. etiam legi testatur Lipsius, & mutatam noluit. sed *curatio* e glossa venit. *cura* proprium medicis verbum est. Horatius Lib. II. Epist. 2. 136.

——— *curisque refectus*
Expulit elleboro morbum, bilemque meraco,
Et redit ad sese.

Macrobius Lib. VII. Saturn. cap. 4. *considerat nullum umquam fuisse medicorum circa curas aegrescentium tam audacis negligentiae, ut febrienti varium & non simplicem cibum daret.* vide Barth. ad Gratii Cyneg. v. 366. & Keuchen. ad Seren. Samm. cap. 33. Lennepius vero in notis ad

ELEG. IV.

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris, vitae quodcumque sequetur,
Hoc magis adsueto ducere servitio?
5. Tu licet Antiopae formam Nycteïdos, & tu
Spartanam referas laudibus Hermionen,
Et quascumque tulit formosi temporis aetas,
Cynthia non illas nomen habere sinet.

Ne

ad Coluthum Lib. II. cap. XI. tentabat,

Ille (sopor) *fuit lacrimis ultima vota meis.*

inductus alio Propertii loco Eleg. VI. huj. libri v. 24.

Et tibi non umquam nostros puer iste labores
Adferat, & lacrimis ultima vota meis.

sed ubi longe diversa sermonis structura est, & *ultima vota* illic reguntur a verbo *Adferat.* hic vero *Ille*, somnus nempe, *fuit ultima vota lacrimis meis*, durissima sine exemplo est adpositio. saltem conjecisset,

Ille tulit lacrimis ultima vota meis.

sed minime opus est. ceterum huic Propertii loco simile est illud apud Heliodorum Lib. I. cap. 2. in fin. pag. 37. ed. Commel. *καὶ οὐδ' ἂν ἔληξας θρηνοῦντες, εἰ μή τις ὕπνιος ἐπιπτὰς ὑφ' ἡδονῆς τῶν γόων ἔπαυσε τῶν δακρύων.* quae video etiam ad hunc locum prolata esse a J. Dousa Fil. qui emendat *ἔπαυσε καὶ* vel *τῶν τε δακρύων.*

ELEG. IV. AD BASSVM inscribunt plerique Codices, celebrem ejus aetatis jamborum scriptorem, Nasoni quoque familiarem, quem Vossius, Gyraldum secutus, in libro de Poëtis Lat. pag. 35. male *Battum* vocat. ut recte notarunt viri docti. vide Heinsiorum & Patrui mei notas ad Ovid. IV. Trist. 10. 47. primo versu *Quid me*, in nonnullis codd. ut cum *cogis mutatum* jungatur. & pro *laudando* in cod. Askew. *numerando.*

4. *adsueto ducere servitio*] nescio cur Broukhusius *vivere* ediderit, & veterem repudiaverit lectionem *ducere*, quae a quatuor codd. Vossianis, uno Leidensi, Mentelliano, Heinsiano, secundo & quinto Vaticano, Askewiano, duobus D'orvillianis, mesque agnoscitur, licet *vitam vivere*, *servire servitutem*, & similia, recte dicantur; an autem *vitae quod restat*, *vivere*, dubito: certe *ducere* hic praefert etiam Heinsius in notis post Advers. pag. 658. & *vivere* ac *ducere aetatem*, passim inter se commutantur. vide Patrui mei notas ad Lucan. VIII. 479.

5. *Tu licet Antiopae* &c.] in plurimis libris manu exaratis & vetustis editionibus antea legebatur,

Tu licet Antiopae formam Nycteidos, et tu
Spartanae referat laudibus Hermionae.

sed merito offendebat Broukhusii aures sonus durior *Antiopae* & *Spartanae Hermionae. Antiope* in meo cod. sec. id est *Antiopes*, ut in altero D'orvill. *Hermionaes* in Heinsiano & primo meo MS. pro *Hermiones.* ut in aliis. & sic Lat. Latinius. alterutrum admitti, & servato eorumdem casuum tenore legi posset,

Tu licet Antiopes formam Nycteidos, & tu
Spartanae referas laudibus Hermiones.

repetita in altero versu voce *formam.* Antiopes fabulam & illius ac Jovis amores pluribus describit noster Lib. III. El. XIII. ubi vide. *Hermione* est Menelai & Helenae filia, eadem, cujus apud Ovidium exstat Epist. VIII. ad Orestem. recte Broukhusius observat *Spartanam* vocari Hermionen, epitheto nimine otioso, quia Sparta, seu Lacedaemon, inter Graeciae civitates *καλλιγύναιξ* dicta. de quo vid. Casaub. ad Athenaeum Lib. XIII. cap. 2.

8. *nomen habere sinet*] *sinat* in quatuor Vossia-

Ne dum, si levibus fuerit collata figuris,
10. Inferior duro judice turpis eat.
Haec sed forma mei pars est extrema furoris.
Sunt majora, quibus, Basse, perire juvat.

In-

sianis, primo Leid. duobus D'orvill. & altero meo Cod. *finit* in primo Leid. ed. Reg. Lep. & prima Venet. *finet* in Heinsiano, & Excerpt. Modil.

9. *Ne dum, si levibus fuerit collata figuris*] *Necdum* communi errore in Voss. quarto, & secundo D'orvill. ut passim male scribitur in codd. vetustis. vide infra El. IX. 32. elegans voculae *Nedum* usus apud veteres, pro tantum abest, ut si &c. & semper negat, ac postponitur plerumque. vide Manut. ad Cic. VII. ad Fam. Ep. 28. p. 357. vel pro non modo, seu non modo non. vide eumdem Manut. ad Lib. I. ad F. Ep. 9. p. 67. 68. & ad Lib. IV. Ep. 13. & adde Malaspinam ad Lib. X. ad Att. Ep. 16. p. 196. non semper tamen negare, adversus Manutium ostendit Cel. Drakenb. ad Livium Lib. X. cap. 32. §. 4. sed & simplici *ne* utuntur pro *nedum*. de quo vid. Andr. Schott. III. Observ. cap. 26. & Gronov. ad Livium Lib. III. c. 32. *leves figuras* N. Heinsius de umbris intelligendas conjecerat, Antiope nempe, Hermione, & quascumque formosi temporis aetas olim tulit. sive ut Lib. II. El. 21, 31. de Cynthia dicit,

Et tibi Maeonias inter Heroïdas omnes
Primus erit, nulla non tribuente, locus.

sic *leves populi* Ovidio Lib. X. Met. 14.

Perque leves populos, simulacraque functa sepulcris,
Persephonen adiit.

quas *tenues umbras* vocat Virg. IV. G. 472.

Umbrae ibant tenues, simulacraque luce carentum.

id si admittatur, *duro judice turpis eat*, capiendum erit de Aeaco, tamquam formarum apud inferos judice, quem Cynthiae prae ceteris palmam pulchritudinis daturum auguretur. simili fere modo, ut Cornelia ad hunc judicem de virtute atque integritate sua provocat Lib. IV. El. XI. 19.

Aut si quis posita judex sedet Aeacus urna,
In mea sortita vindicet ossa pila.

& v. 47. & seqq.

Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
Nec possum melior judicis esse metu.
Quaelibet austeras de me ferat urna tabellas,
Turpior adsensu non erit ulla meo.

sed malim *leves figuras* exponere vulgares, quotidianas. ut Donatus ad Terent. Eunuch. II 3. 6. explicat *quotidianarum, levium, & usitatarum.* & Horatius Lib. I. od. 25. 10.

Flebis in solo levis angiportu.

id est nullo jam loco habita. sic *anima levis* Senecae Herc. Fur. v. 1308. *leves & ignobiles accusatores*, pro vilioribus, apud Tacit. IV. Ann. c. 36. fin. vide hic Passeratium. *collata*, Propertio hac in re amata vox est. infra Eleg. V. v. 7.

Non est illa vagis similis collata puellis.

Lib. II. El. 21. 11.

Num sibi collatam doluit Venus.

Lib. IV. El. XI. 85.

——— *collata priori*
Vertet in offensas libera verba suas.

Ovidius II. Am. 17. 13.

Non tibi si facies nimium dat in omnia regni:
(O facies oculos nata tenere meos!)
Collatum idcirco tibi me contemnere debes:
Aptari magnis inferiora licet.

Rem. Am. 709.

Vos quoque formosis vestras conferte puellas,
Incipiet dominae quemque pudere suae.
Utraque formosae Paridi potuere videri,
Sed sibi collatam vicit utramque Venus.

Auctor Elegiae in Anthol. Lat. Tom. I. editae v. 50. pag. 693.

Si quae contulerit se tibi, vilis erit.

11. *Haec sed forma mei pars est extrema furoris,*
Sunt majora &c.]

Haec forma, omisso *sed*, in cod. Mentel. & primo Leidensi. *par* in Voss. *pars extrema furoris*, deficiente *est*, Leid. sec. pro *extrema* Heinsius malebat *postrema*. sed vulgatam defendit Sciop-

Ingenuus color, & multis decus artibus, & quae
Gaudia sub tacita ducere veste libet.

15. Quo

Sciopplus Lib. I. Verisim. cap. 18. *pars extrema furoris* pro minima, seu quae minus me tangit, exponit Passeratius, & adfert illud Terentii Eunuch. IV. Sc. 2. v. 12. quod hinc lucem accipit, *certe extrema linea amare haud nihil est.* ubi *extrema linea*, ut hoc loco *extrema pars*, hoc est, forma Cynthiae, quantumvis venusta, minimum est, quod me cogit eam amare, sed *majora sunt*, quibus me amore perire juvat. nempe,

Ingenuus color, & multis decus artibus, &c.

& illum Terentii locum advocat Broukhusius, eoque illustrat illud nostri infra El. XI. v. 6.

Ecquis in extremo restat amore locus.

ubi *externo* Passeratius. quamvis longe aliam ejus explicationem, & certe meliorem, dederit Heinsius ad Ovid. III. Amor. El. 2. 19. *perire* autem hic non significat *mori*. ut Gallicani Interpretes exposuerunt, recte ob id castigati a Broukhusio, qui verbi hujus usum pro amore contabescere, egregie illustravit: cui adde Patrui mei notas ad Quinctilian. Declam. XV. 8. id ipsum est nostro infra El. X. v. 5.

Quum te complexa morientem, Galle, puella
Vidimus in longas ducere verba moras.

quod de morte proprie dicta interpretari, absurdum esset. sic *perire aliqua*, pro perdite amare, idque rectius, quam *aliquam*, ut puella amando dicitur *perdere*. vide ad Lib. IV. Epigr. vet. Tom. II. Anthol. Lat. pag. 122. pro *perire juvat* Heinsius malebat *juvet*.

13. *Ingenuus color, & multis decus artibus*] *Ingenuus pudor* Ayrmanno legendum videbatur. sed *ingenuus color* est nulla arte factus, ut *ingenui crines*, suo ingenio flexi, apud Statium Lib. II. Sylv. 1. 44. ubi v. Barth. pro *multis decus artibus* Scioppio tam in Verisimilium libris, quam in notis ad Priapeja pag. 93. placebat *nullis artibus*, id est, quae se a forma nativa commendabat. quod rejicit Broukhusius, & graviter in Theod. Marcilium invehitur, qui ad Horat. pag. 78. emendabat *mutis decus artubus*, seu nullo artificio aut lenocinio fictis & compositis. *mutis artibus* conjecerat Heinsius, eo sensu quo apud Virgil. *mutas agitare inglorius artes*. quod displicet, & magis adhuc Barthii acumen, qui per *mutas artes* intelligebat occulta amoris gaudia, quae non nisi sub tacita veste dicere liceat. mihi non omnino rejiciendum videtur *artubus*, non vero *mutis*, ut Marcilius, sed forte *cultis* vel *nitidis* reponendum. vel quia in secundo Vaticano *mollis*, inde legi posset *mollis decor artubus*. nam *decor* est in altero D'orvilliano. ut intelligat membra Cynthiae decora, quae cum ipse amator perfectius usu nosceret, majoris ardoris ipsi caussa erant. certe ita apud Horat. Lib. III. od. 6. 22. pro *fingitur artibus* in codd. MSS. & vetustis edd. est *artubus*. unde recte Muretus *frangitur artubus*. ut Heins. ad Claudian. Lib. I. in Eutrop. 264. vel *nullis decor artibus*, id est nullo artificio adoptatus, quod convenit *ingenuo colori*, nativo, non fucato. vide supra ad El. II. v. 5. vel *multis decor artibus* cum Bentlejo ad Horat. IV. od. 13. 17. & Patruo meo ad Ovid. III. A. A. 258. Si quis tamen his omnibus posthabitis praeferat Gebhardi explicationem, qui in notis suis p. 126. *multas* Cynthiae *artes* referebat ad pingendi, texendi, saltandi, & canendi artes, quas variis in locis poëta celebrat, praesertim ejus doctrinam & Musarum studium, non multum refragabor. de quo vide Broukhus. supra ad Eleg. 2. v. 27. & quae ibidem notavi. Laudat igitur Cynthiam non tantum a corporis forma, sed & animi bonis ac meritis. ut Sappho de Phaone apud Ovid. Ep. XV. 188.

Et forma & meritis tu mihi Phoebus eris.

quod μορφᾷ καὶ ἔργοις dicit Pindarus od. IX. Olymp. 98.

14. *Gaudia sub tacita ducere veste libet*] sic bene restituerunt viri docti, licet in multis codd. MSS. & edd. vetustis *dicere*. ut in quatuor Voss. duobis Leid. uno Dorvill. binis meis codd. Groningano, Borrichiano, Mentel. Heinsiano, & ed. pr. Venet. Reg. Lep. Ald. & Junt. *discere* conjecerat Heinsius. *ducere* tamen firmant duo Vaticani, collationes Angeli Colotii, alter D'orvill. & Commelini liber apud Gebhardum. & ita Francius ad oram ed. Scalig. in qua *dicere*. sic *gaudia ducere* apud Prudent. I. contra Symmach. 239.

——— *gaudia ducunt*
Festa kalendarum.

Gaudia sub tacita dicere teste libet conjecerat D'Orvillius. *sub tacita mente* Marklandus. ut Ovidio Lib. III. Am. 7. 63.

At quae non tacita formavi gaudia mente.

sed

15. Quo magis & noſtros contendis ſolvere amores,
Hoc magis accepta fallit uterque fide.
Non inpune feres. Sciet hoc inſana puella,
Et tibi non tacitis vocibus hoſtis erit.
Nec tibi me poſt haec committet Cynthia, nec te
20. Quaeret: erit tanti criminis illa memor.

Et

ſed deſidero exemplum locutionis *ſub tacita mente.* hic vero recte *ſub tacita veſte.* innuit id, quod *veſticontubernium facere* dicitur Petronio cap. XI. ubi vid. Interpretes. Si quem hic offendat *tacita veſte*, & mox *tacitis vocibus*, hoc in verſu legi poſſet.

Gaudia ſub tecta ducere veſte libet.

veſte ſub injecta, vel *ſuperjecta*, ut praefert Heinſius, dixit Ovidius Lib. I. Am. El. 4. 48. *interpoſita veſte* Tibullus Lib. I. El. 10. 56.

Tecum interpoſita languida veſte cubet.

15. *Quo magis & noſtros contendis ſolvere amores,*
Hoc magis accepta fallit uterque fide.] *Quo magis heu*, vel *o*, *noſtros* Marklandus, adſcripto Virgilii loco X. Aen. 631.

——— *ut o potius formidine falſa*
Ludar.

contendes & in altero verſu *fallet* Heinſius. ſed tam praeſenti adfirmante, quam aliis temporibus, in hac locutione *Quo magis*, & *Hoc magis*, utuntur veteres. Ovidius XI. Met. 437.

Quo magis hoc novi &c. magis hoc reor eſſe timendos.

cum ſubjunctivo optante apud noſtrum infra El. X. 27.

At quo ſis humilis magis, & ſubjectus Amori,
Hoc magis effectu ſaepe fruare bono.

qui locus firmat Barthii ſententiam hic legentis, *Quo magis at noſtros.* poſſet etiam hic reponi,

Quam magis at noſtros contendis ſolvere amores,
Tam magis &c.

quod non minus uſitatum eſſe, quam vulgarius *Quo magis*, & *Hoc magis*, oſtendunt exempla, quae non exigua copia adferunt Heinſius & Patruus meus ad Virg. III. Georg. 309. *ſolvere amores*, ut Lib. III. El. 15. 5. ad Bacchum,

Per te junguntur, per te ſolvuntur amantes.

& huic opponitur *vincire*, *ligare*, *connectere.* vide Broukhuſ. ad illud Tibulli de ſaga Lib. I. El. 2. 60.

——— *haec eadem ſe dixit amores*
Cantibus, aut herbis ſolvere poſſe meos.

altero verſu *fallis utrumque* in primo & tertio Voſſ. primo Leid. Menteliano, Borrichiano, & meo ſecundo. pro *accepta fide* Heinſius Lib. II. Adverſ. cap. 6. p. 250. & in notis ad Propert. p. 659. emendabat *aſſerta* vel *ob certa.* ubi pluribus hoc adſtruit. *adducta* Marklandus. Sed ſtare poteſt vulgata, *accepta fallit uterque fide*; ut ſenſus ſit, quo magis, Baſſe, me Cynthiamque diducere contendis, hoc magis uterque te fallit, quia conſtantes manemus *data acceptaque fide.* de qua locutione vide hic Vulpii notas.

17. *Sciet hoc inſana puella*] id praetuli ex tertio & quarto Voſſ. ſecundo D'orvill. & Askewiano; idque malebat Heinſ. miror Broukhuſium edidiſſe *ſciet haec inſana puella.* quae lectio dubium facit lectorem, an *haec inſana puella* jungenda ſint, an *ſciet haec.* & mox ſequitur, *poſt haec.* in ed. Gryph. 1551. legitur, *ſciet haec, inſanae, puella.* quod minime rejiciendum videtur. *ſciat* in Voſſ. prim. & Groning. altero verſu *At tibi* in Borrich. *non tacitas voces* dicit convitia aperte prolata, & cum clamore ingeſta.

19. *Nec tibi me poſt haec committet Cynthia*] *poſthaec* juncta voce in Borrichiano. *poſt hac* in primo, ſecundo, & quarto Vaticano, Ang. Colotii, & Ant. Perreji cod. de uſu praepoſitionis *poſt* hac in re vide Patrui notas ad Nemeſ. Ecl. II. 69. *committet* exponit Paſſeratius, ut verbum ſit fidei, quum alienae cuſtodiae quid credimus, ut *commiſſa laetitia*, cui teſtis fui adhibitus, infra El. X. 12.

Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commiſſae munera laetitiae.

Ovid. I. Am. 12. 21.

Hiſne ego commiſi noſtros inſanus amores.

So-

Et te circum omnes alias irata puellas
 Differet: heu nullo limine carus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 Et quicumque sacer, qualis ubique, lapis.
25. Non ullo gravius tentatur Cynthia damno,
 Quam sibi cum rapto cessat amore Deus.

Prae-

Seneca Epist. 3. *Tu quidem ita vive, ut nihil committas, nisi quod committere etiam inimico possis.* ubi ludit in diversa vocis significatione. vide illic Gronov. Malim tamen *committet* hic interpretari, me tibi comparabit, conferet, ut duo paria *committi* dicuntur, seu componi, in Circensibus, vel re bellica. ut & poëtae atque oratores in certaminibus ingenii & eloquentiae. vid. Torrent. ad Suet. Aug. c. 89.

21. *Et te circum omnes alias irata puellas Differet*] *At te* Borrich. *illata* vitiose in nonnullis MSS. ut Leid. sec. Excerptis Modii, Groning. ed. prima Veneta, & Reg. Lep. *Differet* legendum cum Beroaldo, Lipsio, Passeratio, Gebhardo, & Heinsio. idque firmat primus, secundus, & quintus Neapolitanus, Groning. & alter D'orvill. non *Deferet*, ut in primo, tertio, & quarto Voss. Heinsiano, Menteliano, duobus Leid. meis codd. & primis aliisque edd. *Differt* in Voss. sec. *Differet* est traducet, infamabit. ut infra El. XVI. v. ult.

—— *aeterna differor invidia.*

ubi etiam *deferor* in multis codicibus. Tacit. I. Annal. 4. *pars maxima imminentes dominos variis rumoribus differebant.* Valer. Fl. Lib. I. 754. *regemque fragor per moenia differt.* quod recte viri docti illic tuentur, pro *defert*, & hoc Propertii loco Patruus meus adstruit. ita corrigendum apud Dictyn Cretens. Lib. I. c. 3. *alia in talem modum singuli differebant.* non *differebant.* ut vulgo editur. male igitur H. Ernstius ad Valerii Probi Notas p. 137. ex cod. MS. *Differt*, *heu nullo lumine.* ubi quod *lumine* etiam profert, a nonnullis quidem codd. firmatur, ut a Voss. quarto, primo D'orvill. in quo *die* superscriptum erat. *limine* in primo meo cod. & pro varia lectione *crimine.* quod ex praeced. disticho *tanti criminis illa memor* derivatum est sed *limine* omnino probum. id est, nulla domo excipieris. ut El. XIII. 34.

non alio limine dignus eris.

ubi eadem in scriptis varietas. vide quae illic notavi. malim etiam cum Heinsio,

—— *& nullo limine carus eris.*

23. *Nullas illa suis contemnet fletibus aras*] *contendet* in Voss. quarto. & *aures* in D'orvill. sec. pro *aras.* vitiose. sensum ita exponunt viri docti, nullas aras Deorum praeteribit, quas non lacrimis suis irrigabit, ad omnes aras flebit, ut Fruterius in ora libri sui. vide & Passerat. sed N. Heinsio emendandum videbatur *non tinget*, (vel, *non sparget*) *fletibus aras.* ut Lib. IV. El. 4. 44.

Palladis extinctos si quis mirabitur ignes,
 Ignoscat: lacrimis spargitur ara meis.

vide illius notas ad Ovid. Epist. XIII. 113. Cel. Ruhnkenio legendum videbatur,

Multas illa suis consperget fletibus aras.

25. *Non ullo gravius tentatur Cynthia damno*] *certatur* in ed. Ant. Volsci an. 1488. sed *tentatur* ipse legisse videtur; nam exponit, *movetur aut indignatur.*

26. *Quam sibi cum rapto cessat amore Deus*] *Quam si* Excerpt. Scalig. pro *Deus*, qui Cupido est. forte melius hic reponeretur *Venus.* ut in illo Tibulli Lib. I. El. 6. 4.

—— *sed jam, cum gaudia adirem,*
Admonuit dominae, deseruitque Venus.

apud nostrum Lib. III. El. 4. 34.

Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.

& huc referri potest illud ejusdem Tibulli ad Priapum, Tom. II. Anth. Lat. pag. 559.

Tepente cum jaceret abditus sinu,
Venus fuit vieta.

id est languida, & per inertiam cessans. ut pro *quieta* emendasse Heinsium illic notavi.

27. *Prae-*

Praecipue nostri. maneat sic semper, adoro:
Nec quidquam ex illa, quod querar, inveniam.

ELEG. V.

Invide, tu tandem voces conpesce molestas,
Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
Quid tibi vis, insane? meos sentire furores?
Infelix, properas ultima nosse mala.
5. Et miser ignotos vestigia ferre per ignes,

Et

27. *Praecipue nostri. maneat sic semper, adoro.*] *nostro*, nempe *amore*, ex vers. praec. repetito, praefero cum Heinsio. *id oro* in cod. Antonii Perreji, duobus Vaticanis, & Excerptis Ang. Colotii. sed recte viri docti *adoro* hic pro simplici *oro* exponunt, quod sine exemplo esse licet Hadr. Valesius existimaret, & ideo apud Virg. X. Aen. 677. corrigeret, *volens vos Turnus id oro*, optime tamen a Broukhusio vindicatum est. & vide notas eruditorum ad Ovidii Epist. X. 141. & ad Livium Lib. VI. c. 13. v. seq. *Ne quidquam*, ut volebat Dousa, legitur in ed. Paris. Colinaei an. 1529. *Nequicquam* in Juntina.

Eleg. V.] AD GALLVM inscribunt codices vetusti, Borrichianus, meus uterque, Antonii Perreji, alique. AD AEMVLVM SVVM GALLVM in edd. prioribus. confer Eleg. XIII. hujus libri ad eumdem hunc Gallum scriptam. Intelligi Gallum, virum nobilem, & multarum imaginum, notavit Dousa Fil. ad hujus Elegiae v. 23.

Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti,
Nescit Amor priscis cedere imaginibus.

additque errasse Suetonium, qui eum ex humili forte ad Aegypti praefecturam ab Augusto evectum opinatur. certe duos Gallos, Cornelium nempe Gallum, poëtam, Forojuliensem, vel, ut aliis placet, Foroliviensem, & illum Aegypti praefectum, alii quoque inter se confuderunt, & de morte Corn. Galli non eadem tradiderunt. vide Casaub. ad Strabon. Lib. XVI. p. 265. notas ad Ovid. III. Am. El. 9 63. & quae dedi ad Antholog. Lat. Tom. I. pag. 353. quibus adde Jo. Bapt. Morgagni Epist. Aemilian. X. pag. 58--64. post ejus Opusc. Misc. edita Venet. 1763. qui Foroliviensem facit. Non tamen hanc Elegiam ad Corn. Gallum Poëtam fuisse scriptam opinor, qui mortem sibi conscivisse censetur sex annis ante Virgilii obitum; sed ad alium quemdam Gallum, Romanum nobiliorem, ex gente Cornelia. Sed forte & haec & aliae ad Gallum Elegiae Propertianae referendae sunt ad Gallum, Umbrum Amerinum, a Corn. Gallo longe diversum, cui inscripta est Elegia XX. hujus libri, ubi v. 8.

Sive Amerina tuos tinxerit unda pedes.

quod ad illum retulit Scaliger. & vide de eo Jul. Fontanin. in Hist. Literar. Aquilej. cap. 1. pag. 12. Quod ad verum Elegiae hujus intellectum adtinet, operae pretium erit legere, quae in Adnotationibus suis contulit Celeb. Hemsterhusius.

1. *Invide, tu tandem*] *Invide at o tandem*, vel *Invide io tandem* conjecerat Heinsius. & vers. sec. *cui sumus.*

3. *meos sentire furores*] *suos* Guyetus. recte *meae*, Cynthiae nempe, Cl. Hemsterhusius. sed ipsius Propertii amorem vehementem per *furores* intelligi praestat. ut supra El. 1. v 7.

Et mihi jam toto furor hic non deficit anno.

4. *Infelix properas ultima nosse mala*] *nosce* Mentel. hoc est *nosce*, ut in meo sec. cod. forte enim voluit librarius,

—— meos sentire furores
Infelix properas; ultima nosce mala:

& ita in primis edd. Veneta utraque, & Reg. Lep. sed recepta lectio minime sollicitanda est. infra v. 18.

Nec poteris qui sis, aut ubi, nosse miser.

5. *Et miser ignotos vestigia ferre per ignes*] bene haec exposuit Gebhardus, posthabita Pas-

se-

Et bibere e tota toxica Thessalia.
Non est illa vagis similis collata puellis:
Molliter irasci non sciet illa tibi.
Quod si forte tuis non est contraria votis,

10. At

serati explicatione, & cum illo Horatii contulit Lib. II. Od. 1. 8. *Incedis per ignes Suppositos cineri doloso.* quem locum etiam adscripserat Dousa. *διὰ τοῦ πυρὸς βαδίζειν* dicit Aristophanes Lysistr. v. 133. idem Gebhardus ex primo cod. Palat. *ignotas* adfert. quod legitur etiam in primo D'orvill. ut *horrida pulvis*, *arida cinis*, & sim. neque tamen recipiendum, sed quia *ultima nosse mala*, & *miser ignotos* parum concinna sunt, mallem *insolitos*, *intactos*, *occultos*, vel simile quid, scripsisset Propertius. *κρυπτὸν πῦρ* Graecis.

6. *Et bibere e tota toxica Thessalia*] *Ebibere & tota* in Voss. sec. & Leid. primo. videtur votum in desperato amore, simile loco Tibulliano Lib. II. El. 4. 55. & seqq.

Quidquid habet Circe, quidquid Medea veneni,
Quidquid & herbarum Thessala terra gerit:
Et quod, ubi indomitis gregibus Venus adflat amore,
Hippomanes cupidae stillat ab inguine equae:
Si modo me placido videat Nemesis mea vultu,
Mille alias herbas misceat illa, bibam.

ubi *Mille malas herbas* praefero cum Cel. Valckenario ad Ammon. pag. 222. ut Lib. I. El. 2. 51.

Sola tenere malas Medeae dicitur herbas.

ubi vide Broukhus. quamquam illic *artes* alii praeferant. sic *mala gramina*, pro venenatis. Glossarium Vossianum ineditum, *Mala gramina*, *herbae venenosae.* ut legendum, pro corrupta scriptura, *Mala gramma*, *herba venenosa.* vide ad Lotich. Lib. I. El. 5. 58.

8. *Molliter irasci non solet illa tibi*] *non solet* omnibus fere codicibus, Vossianis quatuor, binis Leidensibus, utroque D'orvilliano, & totidem meis, Menteliano, Groningano, & Borrichiano, pertinaciter inhaeret. sed in margine sec. D'orv. *sinet.* neque aliter in primis aliisque editionibus vetustis. Sed quia Cynthiam nondum expertus erat Gallus, *irasci non solet illa tibi*, incongruum est, & praestaret,

Molliter irasci non solet illa mihi.

quod aemulo suo adfirmare poterat Propertius, saevitiam Cynthiae & furorem nimis expertus. Sed recte Scaliger *non sciet* ex vett. libris substituit, quem licet nugari dicat Passeratius, ipse potius fallitur, quum *tibi* abundare vel ad ornatum poni notat. idem innuit, quod supra Eleg. praec. v. 18.

Et tibi non tacitis vocibus hostis erit.

pro *Molliter* Fruterius conjecerat *Fortiter irasci.* quod si quis admittendum censeat, legi posset,

Fortiter *irasci* nam *sciet illa tibi.*

pro vehementer irasci, ut alio sensu *fortiter facere* dicitur, quae quis toto animo agit, *fortiter ferre*, *fortiter mori*, *fortiter amare*, & sim. Ovid. Epist. VII. 180.

Fortiter edisco tristia posse pati.

supra El. 1. 27.

Fortiter & ferrum saevos patiemur & ignes.

vide notas ad Rem. Am. 463. nec quemquam offendat sonus ingratior, quia *forte* sequitur. nam pariter in illo Ovidii loco,

Fortius e multis mater desiderat unum &c.

& additur, *Ac ne forte puter.* ita *fortiter loqui*, *fortia verba.* infra v. 14. & sim. vide notas doctorum ad Albinov. Epiced. Drusi v. 10.

9. *Quod si forte tuis non est contraria votis*] Sic legitur in primis & antiquioribus edd. in cod. Menteliano, Groningano, Leidensi primo, secundo & quarto, & primo D'orv. a man. sec. & ex cod. Reg. probat Guyetus. *animis nostris* in cod Ant. Perreji, primo & secundo Vaticano, & Neapolitano, ut in ed. quae Graevii nomen praefert. & sic Ayrmannus. in aliis codd. *ruis votis*, pro *tuis*, vel *ruis nostris*, ut in Borrichiano, Askewiano, Voss. pr. sec. & quarto, meoque secundo sed *tuis votis* in marg. *ausis non est contraria nostris* in contextu secundi Vossiani, & in primo meo codice legitur. ut edidit Scaliger. quod secutus est Broukhusius. *ausis vestris* Heins. sed praetuli *tuis non est contraria votis*, ut ad solum Gallum referatur, quod sensus exigit. idque probabat Hemsterhusius. *obstare votis* dicitur Ovidio Epist. XXI. 40. & de Fortuna adversa Lib. IV. ex P. Ep. 6. 7.

 Per-

10. At tibi curarum millia quanta dabit!
Non tibi jam somnos, non illa relinquet ocellos.
Illa feros animis adligat una viros.

Perstat enim Fortuna tenax, votisque malignum
Opponit nostris insidiosa pedem.

de optato noctis gaudio noster infra El. X. v. 4.

O quoties votis illa vocanda meis!

votis contraria vota Tibullo Lib. III. El. 4. 85.

10. *At tibi curarum millia quanta dabit*] *Ah tibi* non male in Voss. quarto, primo & sec. Vatic. & Excerptis Colotii. *Et tibi* cod. Heins in quo *millia multa*, ut in meo primo. sed perperam. *millia quanta*, pro *quot millia*. vide Broukh. infra ad El. XII. 4. notas Patrui mei ad Valer. Fl. V. 274. & Jo. Columbi ad Lactant. de Mort. Pers. pag. 317.

11. *Non tibi jam somnos, non illa relinquet ocellos*] *ocellis* Excerpt. Scalig. *illa* deest in Heinsiano, & primo meo codice. unde quis hariolari posset,

Non tibi jam somnos irata *relinquet ocellis.*

ut Lib. II. El. 19. in fine:

Quum satis una tuis insomnia portet ocellis,
Una det & quaevis femina multa mala.

ut forte legendum, non, *Una sit & cuivis.* Heinsius tentaverat,

Non tibi jam somnus noctu inclinabit ocellos.

quod quidem conferri posset cum Lib. IV. El. 7. 25. quem locum cogitabat procul dubio,

At mihi non oculos quisquam inclinavit hiantes.

Lib. II. El. 1. 11.

Seu quum poscentes somnum declinat ocellos.

Sed quia haec conjectura a vestigiis receptae lectionis nimium recedit, vulgata potius explicanda quam sollicitanda videtur. innuit nempe, Cynthiam Gallo die & nocte adfuturam; & denuntiat aemulo, stabit semper tibi ante oculos tuos, nec te relinquet, tam irata, quam votis tuis non contraria, sive somnum captes, seu vigiles. per *ocellos* enim vigilantem de die indicat, ut per *somnos* dormientem. sic infra El. VIII. 44.

Sive dies, seu nox venerit, illa mea est.

& El. IX. 27.

Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos,
Nec vigilare alio nomine, cedat Amor.

ubi vide Broukhus. El. XIV. 9.

Nam sive optatam mecum trahit illa quietem;
Seu facili totum ducit amore diem.

Laodamia apud Ovid. Ep. XIII. v. 103.

Sive latet Phoebus, seu terris altior exstat,
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis.

& huic interpretationi robur addit locus ex Lib. IV. El. 1. 143. de imperio amicae,

Illius arbitrio noctem lucemque videbis,
Gutta quoque ex oculis non nisi jussa cadet.

passim vero iram Cynthiae velut propriam tribuit. Eleg. praec. v. 21.

Et te circum omnes alias irata *puellas*
Differet.

& alibi. certe *illa* hoc versu, & sequenti, *Illa feros animis*, & bis paullo ante, *Non est illa vagis*, *irasci non sciet illa*, parum concinna sunt.

12. *Illa feros animis adligat una viros*] *animos* in D'Orvill. *colligat* in Vossiano quarto, & Askewiano. *adligat* hic capi posset, ut apud Ovid. III. A. A. 300.

Adligat ignotos ille fugatque viros.

ut pro *Adlicit* ex MSS. praetulisse videtur Heinsius. sed illic de incessu decoro agitur, quo viri capiuntur, hic de iracundia, & fastu Cynthiae. dubium vero, an *feros animis* jungenda sint, an *animis adligat* priori modo, & forsan rectius, intelligit Passeratius ad Lib. II. El. 4. 18. p. 266. illo versu,

Parce tuis animis, vita, nocere tibi.

ubi *animis* pro fastu & vehementia Cynthiae recte exponit. qui tamen locus alteri etiam explicationi posset favere, ut dicat, Cynthiam feros viros suis *animis*, id est iracundia sua, ut passim eam describit, & hac praecipue Elegia Gallo rivali depingit, solere imperio suo subjicere, & velut inposito pede premere. unde etiam hic forte legi posset,

Illa feros animis subjugat *una viros.*

si enim ad literarum ductus adtendas, repetita *s* ex vocis praecedentis fine, *sad* in *sub* transferre, & ex *ligat* elicere *jugat*, non dura certe aut longe quaesita mutatio est. quidquid enim ex

Ah mea contemtus quoties ad limina curres,
Quum tibi singultu fortia verba cadent.

15. Et

Donato ad locum Terentii, & Horatio adfert Broukhusius, ad elegantiam vocis *adligat* illustrandam, & ex aliis Barthius ad Claudian. p. 691. sensui hujus loci minus convenire videtur, quum Propertius, ut Gallum ab amore Cynthiae deterreat, atque superbiam illius & fastum ei minetur magis, quam quod Gallo puellam suam artiori amoris vinculo *ligari* velit, sed solere eam *feros animis viros*, seu *quibus gloria fortis est*, *qui magnifice magna loquuntur*, ut alibi dicit, sub jugum servile & intractabile ducere, ut suo exemplo noverat. hinc infra subjungit v. 19.

Tum grave servitium nostrae cogere puellae
Discere.

& hoc jugum excutere, volupe esse dicit El. XII. 18.

Sunt quoque translato gaudia servitio:

sic *animos submittere amori* de Didone apud Virg. IV. Aen. 414.

Cogitur & supplex animos submittere amori.)

pariter in re bellica, cum castris Amoris toties conparata, apud Claudian. VI. Cons. Hon. 249.

——— *nulla est victoria major,*
Quam quae confessos animo quoque subjugat *hostes.*

id est nisi animos hostium etiam dejeceris, ut bene explicat Claverius. *domare* vocat noster infra El. IX. 6.

——— *quos juvenes quaeque puella domet.*

subjectus Amori El. X. 27.

At quo sis humilis magis, & subjectus Amori.

jugum inponere. de Iöle Herculem sibi subjiciente, Ovid. Epist. IX. v. 6.

Quem numquam Juno, seriesque inmensa laborum
Fregerit, huic Iölen inposuisse jugum.

& *jugum* in servitio amoris Propertio usitatum. Lib. II. El. 4. 14.

Dum licet, injusto subtrahe colla jugo.

& Lib. III. El. 9. 4.

Quod nequeam fracto rumpere vincla jugo.

sic parum referet, an *feros animis viros*, an vero *animis subjugat* jungamus, & ad Cynthiam referamus. *animos* autem pro iracundia poni, frequens est. Ovid. Epist. III. 85.

Vince animos iramque tuam.

Statius Lib. II. Sylv. I. 169.

Unde animi, saevaeque manus, & barbarus horror?

& XI. Theb. 525.

Tantum animis, iraque, atque ignescentia cernunt
Per galeas odio.

Juvenalis Sat. VI. 285.

iram atque animos a crimine sumunt.

vide Barthium ad Gratii Cyneg. v. 195. & Patrui mei notas ad Ovid. I. Met. 166. Ex his patet, inepte *armis* hic conjecisse Ayrmannum. Cynthiam igitur fera corda domantem & emollientem hic ita describit Propertius, ut Cupidinem Tibullus Lib. III. El. 6. 13. qui locus adscribi meretur:

Aut si quis vini certamen mite recusat,
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos Deus: ille ferocem
Contudit, & dominae misit in arbitrium.
Armenias tigres, & fulvas ille leaenas
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Haec Amor & majora valet.

ubi *mites animos* pro *dites* reponendum censet Heynius. quod amplector, modo paullo ante *certamen inire* pro *certamen mite* legatur.

13. *Ah mea contemtus quoties ad limina curres*] *mea limina* dicit, vel quibus ego admitti soleo, ut Cynthiae domum, qua exclusus Gallus, intelligat, quomodo supra El. III. 37. *meam noctem* pro mihi pactam & debitam. ubi vide. vel contemtus ac rejectus a Cynthia, quoties ad meas aedes curres, & de fastu Cynthiae quiritaberis. quod praeferendum propter v. 27.

Non ego tum potero solatia ferre roganti.

14. *Quum tibi singultu fortia verba cadent*] *Quam tibi singultim fortia verba cadent!* Heinsius Lib. II. Advers. c. 6. ut Horatio Lib. I. Sat. 6. v. 56.

——— *singultim pauca locutus.*

15. Et tremulus maestis orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam.

Et

Apulejus Lib. II. Met. p. 162. ed. Elm. *Lamentabiles questus singultim instrepebat.* ubi *singultim* vide de hac voce Barth. ad Statium VIII. Theb. 751. sic *anhelatim* in MSS. apud Tibullum Lib. I. El. 9. v. 37. *singultu* tamen hic loco non est movendum. Ovidius III. Am. El. 9. 12.

Excipiunt sparsi lacrimas per colla capilli,
Oraque singultu concutiente sonant.

Remed. Am. 598.

Ruptaque singultu verba dolentis erant.

XI. Met. 420.

Singultuque pias interrumpente querelas.

ubi *singultu medias* in codd. MSS. ut I. Trist. El. 3. 42.

Singultu medios praepediente sonos.

singultantia verba alii vocant. vide Titii & Barthii notas ad Calpurn. Ecl. VI. 24. quae exprimunt Homericum ἀμβλήδην γοόωντα. ut notat D. Heins. ad Silium Ital. Lib. II. v. 362. dein *fortia verba cadent*, ut Lib. II. El. 2. *cecidit spiritus ille tuus.* Seneca Epist. 82. *Magna verba excidunt, cum tortor poposcit manum. fortia* autem *verba* sunt confidentiae & arrogantiae plena. vide Patrui mei notas ad Albinov. Epiced. Drusi v. 10. *alta verba* vocat Ovid. Ep. IV. 150.

Heu ubi nunc fastus, altaque verba? jacent.

sic enim recte distinguebat vir & eruditione & probitate optimus Arnoldus Drakenborchius, non ut editur vulgo, *altaque verba jacent.* ubi *cadunt* Gronov.

15. *Et tremulus maestis orietur fletibus horror*] *tremulis* in primo D'orvill. *Et tremulis maestus* in primis edd. Veneta utraque, Reg. Lep. Volsci, & Ald. & sic ed. Mureti, & Fruterius tam in margine libri sui, quam in Epistolis a Gabbema editis p. 637. *tremulus maestis* in Voss. Heinsiano, Menteliano, Borrichiano, aliisque. *horor* praeterea in Menteliano. Heinsius Lib. II. Advers. cap. 6. p. 151. & in notis ad Propert. p. 659. legebat,

Et tremulis maestus orietur fletibus humor.

quod firmabat illo Albinovani in obitum Maecenatis Tom. I. Anthol. Lat. p. 284.

Mollibus ex oculis aliquis tibi procidet humor.

addere poterat illud Horatii Lib. I. od. 13. 5.

Tunc nec mens mihi, nec color
Certa sede manet: humor & in genas
Furtim labitur, arguens
Quam lentis penitus macerer ignibus.

sed *tremuli* vel *maesti fletus* mihi hic parum satisfaciunt. Itaque, cum *maestis* in plerisque codd. & edd. legatur, Propertium scripsisse opinor,

Et tremulus mixtis *orietur fletibus horror.*

tremulus horror etiam apud Ovid. IX. Met. v. 345.

——— *& tremulo ramos horrore moveri.*

quod hoc Propertii loco firmat Patruus meus, pro *tremulos ramos*, ut in MSS. legebatur. *horridus tremor* in loco Senecae, quem adfert Broukhusius, Troad. v. 168.

Pavet animus; artus horridus quassat tremor.

maestis vero ingestum fuit huic loco, quia *mistis* a librariis fuerat exaratum pro *mixtis*, pro more sequioris aetatis, nam Pierius ad Virg. I. Aen. 438. *mixtum* & *permixtum* in codd. antiquioribus scribi notat, non *mistum*, & *permistum*. v. Dausquej. P. II. Orthogr. p. 199. sic *mixtus* & *maestus* confusa fuerunt apud Sedulium Lib. IV. v. 2. vid. infra ad El. XIII. 21. El. XV. 21. & El. XV. 21. ubi *Conjugis Evadne mistos* (seu *mixtos*) *elata per ignes* emendandum conjeci, pro *miseros. mixtis fletibus horror*, ut *mixta lacrimis verba, mixta mandatis oscula*, & similia apud Nasonem non semel. idem Epist. XVI. 6.

——— *dum tempora dentur*
Laetitiae mixtos non habitura metus.

III. Trist. 5. 16.

Et singultatis oscula mixta sonis.

pocula lacrimis mixta Lib. V. 3. 50. Tibullus Lib. I. El. 1. 76.

Tristibus & lacrimis oscula mixta dabis.

Ausonius initio Protreptici:

Sunt etiam Musis sua ludicra, mixta Camenis
Otia.

&

Et quaecumque voles fugient tibi verba querenti,
Nec poteris, qui sis, aut ubi, nosse miser.
Tum grave servitium nostrae cogere puellae
20. Discere, & exclusum quid sit abire domum.

Nec

& Epigr. IX.

Ludet permixtis sobria Musa jocis.

sic *mixtae risu lacrimae* Statio Lib. II. Sylv. 1: 45. ubi vide Marklandum, ex cujus notis patebit, saepe & alibi hanc vocem a librariis fuisse corruptam, illo praesertim loco; ubi in vulgatis habetur,

Et mistae risu lacrimae, penitusque loquentis
Hyblaeis vox mista favis.

ubi in altero versu *tincta favis* corrigit Marklandus, sed cum Heinsio malim *Hyblaeis vox pasta favis.*

16. *Et timor informem ducet in ore notam*] *Et tremor inf. ducet in ora notam* Excerpta Modii. *tremor* etiam ex Groningano adfert Broukhus. sed qui recte illud ex praecedenti versu *tremulus horror* irrepsisse notat. *tumor* legebat Ayrmannus, ut *oculi tumentes* fletu. & sic Heynius ad Tibull. pag. 228. male vero Broukhusius ex eodem cod. Groningano in contextum recepit *ducet in ora*, quum reliqui omnes apud me codices, quatuor Vossiani, duo Leidenses, totidem D'orvilliani, ac mei constanter in *ore* conspirent. neque aliter in Borrichiano, & Askewiano, & primis edd. vetustioribus, Venetis, Reg. Lep. Volsci, Aldi, & Juntae. certe *notam ducere in ore*, pro pingere, os macula deformare, quartum casum non admittit. ut docent exempla ab Heinsio prolata ad Ovid. Lib. VI. Fast. 649. quibus adde ex Lib. I. Met. v. 649.

Litera pro verbis, quam pes in pulvere duxit.

ubi male *fixit* in tribus codd. eodem sensu *ducere* occurrit Lib. III. Art. Am. 493.

Ducere consuescat multas manus una figuras.

notam vero *ducere*, ut apud Horat. Lib. IV. od. 2. 59.

Qui notam duxit niveus videri,
Cetera fulvus.

17. *Et quaecumque voles* &c.] *Nec quae dicta voles* Heins. nempe proferre. pro *querenti* in Voss. quarto *loquenti*. & sic in Askewiano, sed *querenti* in marg. optime vero Laur. Santenius, doctrinae & amicitiae nomine mihi conjunctissimus, hic legendum censebat,

Et quaecumque volet, *fugient tibi verba querenti.*

ut innuat, Gallum voce querula & submissa effusurum, quaecumque volet ac praescribet Cynthia. ut Paris Helenae apud Ovid. Epist. XVI. 320.

Tunc ego jurabo quaevis tibi numina, meque
Adstringam verbis in sacra jura tuis.

rei imaginem de Cynthia leges sibi praescribente depinxit noster Lib. IV. El. 8. v. 74. & seqq.

Accipe quae nostrae formula legis erit.
Tu neque Pompeja &c.
Indixit leges. respondi, ego legibus utar.

hac correctione admissa, *fugient tibi verba* non eo sensu, quo Passeratius, eumque secutus Broukhusius capiebant, pro silentio obmutesces, intelligenda sunt, qua significatione potius *fugient te* dixisset, ut in illo Virg. Ecl. IX. 54.

——— *Vox quoque Moerim*
Jam fugit ipsa.

sed ex ore fluent, evolabunt, ut in illo Livii, quod ipse Passeratius adfert, *verbum ex ore profugit.* & apud Homerum, *φύγεν ἕρκος ὀδόντων.* Haec utroque pollice lubens probo.

18. *Nec poteris, qui sit, aut ubi, nosse miser*] *quis sim* Askew. *aut tibi* vitiose in Mentel. recte Gebhardus haec contulit cum loco Euripidis in Bacchis v. 506.

Οὐκ οἶσθ' ὅτι ζῇς, οὐδ' ὁρᾷς, οὐδ' ὅστις εἶ.

& imitatus est Janus Secundus Basio XI. 6.

Anxius exquiram, quid de me quisque loquatur,
Ipse quis, aut ubi sim, vix meminisse vacat.

20. *Discere, & exclusum* &c.] *Miscere* Heinsii & meus codex. *exclusum* in Askewiano. reliqua sic emendabat Heinsius, *& e clusa*, (id est, *clausa*) *quid sit abire domo.* supra El. III. v. 36.

Alterius clausis expulit e foribus.

& sic *clausam domum* dicit Tibullus II. 4. 22.

Ne jaceam clausam flebilis ante domum.

Sed

Nec jam pallorem toties mirabere nostrum,
Aut cur sim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti,
Nescit amor priscis cedere imaginibus.
25. Quod si parva tuae dederis vestigia culpae,

Quam

sed non opus est. *exclusus* amator non admissus. infra El. XVI. 8.

Et mihi non desunt turpes pendere corollae
Semper, & exclusis signa jacere faces.

Lib. III. El. 14. 20.

Sanguine tam parvo quis enim spargatur amantis
Inprobus? exclusis fit comes ipsa Venus.

& El. 23. 35.

Exclusa inque vicem fastus patiere superbos,
Et quae fecisti, facta quereris anus.

quem locum eleganter imitatus est Ovidius Lib. III. A. A. 69.

Tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantem,
Frigida deserta nocte jacebis anus.

& sic apud eumdem Lib. I. Amor. El. 8. 78. III. A. A. 588. Remed. Am. v. 36. Tibullum Lib. II. El. 4. 39. & alios saepe. idem & poëtis *rejectus* dicitur. Horatius Lib. III. od. 9. 20.

Rejectaeque patet janua Lydiae.

Ovidius IX. Met. 605.

Et, si rejicerer, potui moritura videri.

neglectus amator infra El. VII. 13.

21. *toties mirabere nostrum*] *miserabere* Heinsii codex, & primus Voss.

22. *cur sim toto corpore*] id est cur sim corpore non integro, sed propter amorem emaciato, ut Lib. II. 17. 21.

——— *exiles tenuatus in artus.*

sic de se Naso Lib. I. Am. 6. 5.

Longus Amor tales corpus tenuavit in usus,
Aptaque subducto pondere membra dedit.

Ceyx apud Ovid. XI. Met. 660.

Invenies toto pro corpore corporis umbram.

quomodo ex vestigiis codicis Arundelliani legebat Heinsius. vide Gronov. Diatrib. Stat. cap. 11. & Patrui mei notas ad Ovid. VI. Met. 142.

24. *Nescit amor priscis cedere imaginibus*] *credere* in primo Leidensi, Excerptis Scalig. Mentel. Heins. & meo primo codice. male. nam sic infra El. 14. 8.

Nescit Amor magnis cedere divitiis.

cedere eleganter dicitur de iis, qui vi aliqua majore de possessione sua dejiciuntur, infra El. XIV. 13.

Tum mihi cessuros spondent sua gaudia Reges.

Lib. II. El. 7. 75.

Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam.

rivali nempe. Tibullus Lib. I. El. 4. 10.

Tu, puero quodcumque tuo tentare libebit,
Cedas. obsequio plurima vincit Amor.

& Lib. IV. 10. 6.

Ne cedam ignoto, maxima cura, toro.

25. *Quod si parva tuae dederis vestigia culpae*] *Quid si* in primo & tertio Voss. meoque secundo. recte omnino. infra El. IX. 15.

Quid si non esset facilis tibi copia.

ubi *Quod si* in multis codicibus. Lib. II. El. 6. 15. in altero Colbertino legitur,

Quid si vera meae comitarent castra puellae.

ibid. El. 7. 67.

Quid si longinquos miles retinerer ad Indos.

ubi *Quod si* in Voss. quarto a man. pr. El. XIV. 7.

Quid si jam canis aetas mea candeat annis.

Horatius Lib. III. od. 9. 17.

Quid, si prisca redit Venus.

vid. ad Tom. II. Anth. Lat. p. 271. pro *culpae* Heinsius legebat *curae*. sed *culpam* vocat, quod amicam suam audacter, sed infeliciter, tantare fuerat ausus. ut *culpa* in amoris delicto, centies apud Ovidium, aliosque. infra Lib. II. XI. 31.

Quod si forte aliqua nobis mutabere culpa.

ubi

Quam cito de tanto nomine rumor eris?
Non ego tum potero solatia ferre roganti,
Quum mihi nulla mei sit medicina mali.
Sed pariter miseri socio cogemur amore

30. Al-

ubi *cura* etiam legebat Heinsius. notum illud Horatii Lib. III. od. 6. 17.

Foecunda culpae secula nuptias
Primum inquinavere.

vide Barth. ad Stat. II. Theb. 233.

26. *Quam cito de tanto nomine rumor eris?*] id est, de viro priscis imaginibus illustri *turpis fabula* fies, ut alii loquuntur. Ovid. II. A. A. 630.

Ut quamque adtigeris, fabula turpis eris.

Tibullus Lib. I. El. IV. 83.

Parce, puer, quaeso, ne turpis fabula fiam,
Quum mea ridebunt vana magisteria.

& Lib. II. El. 3. 31.

Fabula nunc ille est. sed cui sua cura puella est,
Fabula sit mavult, quam sine amore Deus.

apud nostrum Lib. II. El. 18. 81. *cum sis jam noto fabula libro.* vide Heins. ad Ovid. II. A. A. v. 561. hoc sensu *rumor*, *sermo*, *jocus*, *risus*, & sim. infra Lib. II. El. 17. 7.

Et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus
Dicit se invito saepe fuisse domi.

recte haec exponunt Passeratius pag. 166. & Gebhardus p. 130. vid. notas Interpretum ad Cic. pro Milon. cap. 16. p. 858.

28. *Quum mihi nulla mei sit medicina mali*] *Tum mihi* conjecerat Heins. in marg. ed. Gryph. & Broukhus. ad oram ed. Colinaei. quod & in Heinsiano & altero meo codice legitur. *Cum* in primo. sed recte in primis edd. *Quum mihi.* Possis etiam *Quum non ulla mei* &c. rationem enim reddit, cur Gallo solatia ferre non posset, quum ipse in eodem versaretur pistrino. contra v. 18. ad hunc eumdem Gallum:

Et possum alterius curas sanare recentes,
Nec levis in verbis est medicina meis.

imitatus est hunc Propertii locum Petrus Lotichius Secundus Lib. II. El. 2. v. 39.

O utinam possem solatia ferre sodali!
Non adeo durum, quo premor, esset onus.
Jam neque me veterum mulcent praecepta virorum,
Ulla nec in libris est medicina meis.

30. *Alter in alterius mutua flere sinu*] *ferre* in Voss. tertio a man. pr. & quarto, quod ex v. 27. repetitum est. *munera ferre* ex Commeliniano adfert Gebhardus. sed absurde. alter in alterius sinu mutua flere dicitur, cum maestus uterque lacrimas miscet, occulte, non palam. ut contra *in tacito sinu gaudere* Tibullo Lib. IV. El. 13. 8.

Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.

ubi vid. Broukh. noster infra Lib. II. El. 19. 70.

Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.

Sabinus Epist. I. v. 124.

——— *tu preme sollers*
Laetitiam, & tacito gaudia conde sinu.

& sic *tacito in pectore gaudere* vel *queri*, & sim. de illis, quae in occulto fiunt. vide Heins. Lib. III. Advers. cap. 14. p. 505. ubi versum illum Tibulli, lapsu memoriae, Propertio tribuit. *mutua* etiam Heinsius reponendum conjecit infra El. XI. v. 12.

Accipe commissae mutua laetitiae.

pro *munera*, ut editur. Eleg. XVI. 26 de janua:

Respondes tacitis mutua cardinibus.

elegantiam vero locutionis *Alter in alterius*, saepe, omissa priori voce *alter*, in aliis veterum locis fuisse corruptam patebit ex notis N. Heinsii ad Petron. cap. 70. p. 348. quod sine dubio inde provenit, quia *alter* cum plurali junctum, ut hic *cogemur*, ferre non poterant. sic Ovidio Epist. III. v. 10.

Alter in alterius jactantes lumina vultum
Quaerebant taciti, noster ubi esset amor.

Lib. V. Met. 673.

Alteraque alterius rigido concrescere rostro
Ora vident.

 vide

30. Alter in alterius mutua flere finu.
Quare, quid poffit mea Cynthia, define, Galle,
Quaerere: non inpune illa rogata venit.

vide notas Patrui mei ad Vellej. Paterc. Lib. I. c. 16. & Oudend. ad Jul. Caef. III. de B. G. cap. 30.

31. *Quare, quid poffit mea Cynthia, define, Galle, Quaerere*] male haec in primo meo Codice invertuntur hunc in modum:

Quaerere, quid poffit mea Cynthia, define, Galle;
Quare? non impune illa rogata venit.

forte id petitum ex Lib. II. El. 18. 13.

Quaeris, Demophoon, cur fim tam mollis in omnes?
Quod quaeris, quare non habet ullus amor?

fed illius loci longe alius fenfus, alia verborum ftructura eft. numquam fic folet Propertius, fed frequens hujus vocis apud noftrum ufus eft, initio verfus, in dehortatione, vel admonitione poft argumenta propofita. infra El. IX. 34.

Quare, ni pudor eft, quam primum errata fatere.
Dicere quo pereas, faepe in amore levat.

El. XIX. in fine:

Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes:
Non fatis eft ullo tempore longus amor.

Lib. II. El. 13. 7.

Quare, fi fapis, oblatas ne defere meffes:
Et ftolidum pleno vellere carpe pecus.

& v. 55.

Quare, ne tibi fit tanti Sidonia veftis,
Ut timeas, quoties nubilus aufter erit.

& El. XVIII. in fine:

Quare, ne tibi fit mirum, me quaerere vilet.
Parcius infamant. num tibi cauffa levis?

32. *illa rogata venit*] Graecifmo Propertiano pro *rogatur.* ut infra El. X. 25. *Irritata venit* pro irritatur. Tibullus Lib. I. El. 1. v. 64.

quum fletu nox vigilanda venit.

ubi vide Scaligerum. quod noftro frequens effe docent exempla a Pafferatio producta. Marklandus *vocata venit.* conjecerat, forte quia v. 27. praeceffit *roganti.* ut apud Ovid. I. ex P. Ep. 5. 12.

Nec venit ad duros Mufa vocata Getas.

fed talia vocum earumdem brevi intervallo recurrentium exempla apud noftrum obvia funt. neque femper mutanda. *rogata* eft ad amores follicitata. notum illud Ovidii Lib. I. Am. 8. 43. *cafta eft, quam nemo rogavit.* & Lib. II. 19. 20.

Saepe time infidias, faepe rogata nega.

vide Pafferatium, notas Patrui mei ad Ovid. Lib. II. Amor. El. 2. 5. & ad Calpurn. Ecl. III. 25.

ELEG.

ELEG. VI.

Non ego nunc Hadriae vereor mare noſcere tecum,
Tulle, neque Aegaeo ducere vela ſalo:
Cum quo Rhiphaeos poſſim conſcendere montes,
Ul-

El. VI.] AD TVLLVM in Borrich. meis codd. aliisque, & in primis edd. Elegiae hujus initium felici artificio imitatus eſt Dan. Heinſius in Monobiblo Eleg. VI.

Rutgerſi, cui junctus amem, ni fata merentur,
Ire per & terras, ire per & maria.
Seu, fugitive, pares extremum viſere Celtam,
Seu dominos rerum viſere ad Aeneadas & ſeqq.

1. *Non ego nunc Hadriae*] *Non ego tunc* male in Voſſ. prim. & ſec. & altero meo cod. *tum* in Voſſ. pr. ſupra El. 2. 25.

Non ego nunc vereor, ne ſis mihi vilior iſtis.

infra El. XIX. init.

Non ego nunc triſtes vereor, mea Cynthia, manes.

vide & ad Lib. I. El. 2. 43. *Adriae* in Borrich. Leid. primo, Askewiano, & meo cod. *mare cernere* in margine cod. Askew. quod exponi poſſet eo ſenſu, quo Marklandus ſupra El. 1. v. 12. *videre* explicabat de rebus, quas cum periculo adimus. Sed hic non opus eſt mutare. nam *noſcere mare* eſt tentare, mari ſe credere. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 184. Paſſeratium ad h. l. & infra ad El. IX. 20.

Et magis infernae vincula noſſe rotae.

ſic *noſcere loca*, pro inhabitare, incolere. vid. Drakenb. ad Silium Ital. XVII. v. 22.

2. *neque Aegaeo ducere vela ſalo*] *pandere vela* Guyetus. *credere* Heinſ.

3. *Cum quo Rhiphaeos poſſim conſcendere montes*] *Tecum Riphaeos* in aliis legi teſtatur Lat. Latinius in Variant. ad Propert. P. II. Operum pag. 58. & ſic in altero D'orvilliano. mendoſe in ſecundo meo codice, *cum Corripeos*. id eſt *cum eo* (pro *quo*) *rhipeos*. niſi in illa ſcriptura lateat aliorum MSS. lectio *Quum Corcyraeos*, ut in tribus Voſſianis, Heinſiano, primo Dorvill. & primo meo cod. *Corypheos* in marg. quod & in Menteliano. *quo* certe deſideratur in Leid. primo, tribus Voſſ. & Dorv. hinc forte quis elicere poſſet *Et Corcyraeos*, ſubintellecto *tecum* ex verſu primo. Sed *Riphaei*, vel *Rhipei*, *montes* Scythiae celebres, non ſollicitandi, qui perpetuo ventorum impetu ac flatibus difficiles & denſa nive obſiti, geluque ac frigore aſperi ſunt. vide Serv. ad Virg. III. Georg. 382. & IV. 518. ubi de Orpheo Eurydicen quaerente,

Solus Hyperboreas glacies, Tanaimque nivalem,
Arvaque Rhiphaeis numquam viduata pruinis
Luſtrabat.

& hinc *Rhipheam brumam* de intenſiſſimo gelu dicit Valer. Fl. Lib. V. 603. hanc lectionem egregie firmat Senecae locus in Hippolyti initio, ubi inter loca ſimilia fere inacceſſa *Rhiphaei montes* etiam memorantur:

Ite, umbroſas cingite ſilvas,
Summaque montis juga Cecropii
Celeri planta luſtrate vagi. & ſeqq.
——— *ſcandite colles*
Semper canos nive Rhiphaea.

vide illic Delrii Comment. pag. 154. huc refer illud Valerii Flacci Lib. II. 515.

Qualis ubi a gelidi Boreas convallibus Hebri
Tollitur, & volucres Rhiphaea per ardua nubes
Praecipitat, piceo nec dum tenet omnia coelo.

ubi pro *Hebro* fluvio recte Patruus meus *Haemi* montis nomen ſubſtituendum notavit, & *tegit* pro *tenet* margini editionis ſuae adſcripſerat. ſimili confuſione apud Gratium Cyneg. 128.

Plurima Threicii nutritur vallibus Hebri.

ubi *Haemi* malebat Heinſius. Poſſet etiam hic repeti *Tecum Rhiphaeos*. ut legitur in ſecundo D'orvilliano. vel *Tecum ego Rhiphaeos*. de diverſa ratione, qua *Ripheos*, *Rhipeos* & *Rhiphaeos* ſcribebant, vide Column. ad Ennium pag. 138. prae-

te-

Ulteriusque domos vadere Memnonias.
5. Sed me conplexae remorantur verba puellae,

Mu-

terea pro *possim conscendere* conjeceram *ausim* in notis ad Lotich. Lib. II. El. 9. p. 141. cum postea vidi, idem quoque in mentem venisse Jano Dousae Fil. & N. Heinsio ad marg. ed. Ald. sic apud Tibullum Lib. IV. Carm. 1. 193. loco simili:

Pro te vel rapidas ausim *maris ire per undas,*
Pro te vel solus densis subsistere turmis,
Vel pavidum Aetnaeae corpus committere flammae.

ubi *parvum corpus*, quod olim legebatur, vindicat Cel. Dorvill. ad Chariton. p. 712. Ego malim, *pronum Aetnaeae corpus committere flammae.* pariter Ovidius Lib. II. Am. 16. 19.

Tum mihi, si premerem ventosas horridus Alpes,
Dummodo cum domina, molle fuisset iter.
Cum domina Libycas ausim *perrumpere Syrtes,*
Et dare non aequis vela ferenda Notis.

Claudianus Conf. Olybr. v. 131.

Non ego vel Libycos cessem tolerare vapores,
Sarmaticosve pati medio sub frigore Cores.
Ibimus. & nulla sub tempestate timentes
Solstitio Meroën, bruma tentabimus Istrum.

& Lib. II. in Rufin. 240.

——— *te, quo libet ire, sequemur,*
Te vel Hyperboreo damnatam sidere Thulen,
Te vel ad incensas Libyae comitabor arenas, & seqq.

ubi legendum opinor,

Teque ad inaccessas &c.

& simili colore ad tenerrimi amoris testificationem saepe utuntur poëtae. Statius Lib. V. Sylv. 1. 127.

Parva loquor, tecum gelidas comes illa per Arctos,
Sarmaticasque hiemes, Istrumque, & pallida Rheni
Frigora, tecum omnes animo durata per aestus,
Et, si castra darent, vellet gestare pharetras.

posse tamen pro *audere* infra El. XV. 37. ubi vide Broukhus. & plura dedi in notis ad Lotich. Lib. II. El. 9. 73. & in Addendis pag. 681. & huic lectioni nonnihil favet illud Martialis Lib. X. Ep. 20.

Tecum ego vel sicci Gaetula mapalia Poeni,
Et poteram Scythicas hospes adire casas.

& Tibulli Lib. IV. El. 13. 9.

Tecum ego secretis possim bene vivere silvis,

ut legit Markland. ad Statii Silvas p. 313. sed illic *possim* recte. hic vero *ausim* melius est de re periculosa.

4. *Ulteriusque domos vadere Memnonias*] *Alteriusque* in Heinsiano, & meo primo codice. *ulterius vadere*, ut apud Claudian. in Laud. Herc. v. 89. *namque impiger ultra vadis.* ut legit Heinsius, & hoc Propertii loco in Addendis firmat. *vadere* eleganter de suscepto itinere periculis obnoxio. Ovid. IV. Trist. El. 3. 74.

Ardua per praeceps gloria vadat iter.

ubi *tendat* male Heinsius. Virgil. II. Aen. 359.

——— *per tela, per hostes,*
Vadimus haud dubiam in mortem.

sic *vadere* de ingressu cum quodam impetu. ut *vadere in hostes.* vide notas ad Valer. Fl. VI. 229. pro *Memnonias* in Voss. sec. & tertio, & libro Livineji, *Memonias. Semnonias* in primo Leid. *in Aemonias* Voss. prim Leid. sec. Heinsian. & uterque meus codex, ed. prima Veneta, & Reg. Lep. quae lectio non omnino repudiari debet, & se probavit Lipsio IV. Antiq. Lect. cap. XI. nempe Tullus ille in Asiam proconsul iturus, Propertium itineris socium invitarat, Cyzicum profecturus, quam *Aemoniae nobile gentis opus* vocat Ovidius Lib. I. Trist. El. 9. 30.

Hincque Propontiacis haerentem Cyzicon oris,
Cyzicon, Aemoniae nobile gentis opus.

noster Lib. III. El. 21. init. ad hunc eumdem Tullum,

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
Tulle, Propontiaca qua fluit Isthmos aqua.

sed *Memnonias domos* de Aethiopia intelligunt. vide Oudend. ad Lucan. III. 284. quid si *Hyperboreas* legamus? ex loco Virgilii supra prolato,

Solus Hyperboreas glacies, Tanaimque nivalem,
Arvaque Rhiphaeis numquam viduata pruinis
Lustrabat.

5. *conplexae remorantur verba puellae*] *memorantur* in Voss. sec. *vincla puellae* conjecerat Heinsius in ora ed. Ald. quod optime corroborari potest illo Tibulli Lib. I. El. 1. 55.

Me retinent vinctum formosae vincla puellae.

co

Mutatoque graves saepe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
  Et queritur nullos esse relicta Deos.
Illa meam mihi se jam denegat, illa minatur,
10. Quae solet ingrato tristis amica viro.

His

eo sensu supra El. V. 12. *Illa feros animis alligat una viros*, explicat idem Broukhusius. Lib. III. El. 9. 4.

Quod nequeam fracto rumpere vincla jugo.

Lib. III. El. 13. 10.

——— *nec femina post te*
Ulla dedit collo dulcia vincla meo.

ubi eadem variatione male *verba* in nonnullis codd. Lib. I. El. XV. 16.

Sanguinis & cari vincula rupit Amor.

6. *Mutatoque graves saepe colore preces*] *dolore* in tribus Voss. & meo secundo. *calore* Heinsius conjecerat. forte *colore mutato* est variato saepe praetextu. notum illud Juvenalis Sat. VI. 279.

Dic aliquem sodes, dic, Quintiliane, colorem.

nisi quis praeferat explicationem Passeratii, qui de colore Cynthiae saepe ex varia animi perturbatione mutato interpretabatur, idque jam Volscus praeceperat, qui notat, *mutato colore, quod ex iracundia & dolore solet contingere.* infra El. XV. 39.

Quis te cogebat multos pallere colores,
  Et fletum invitis ducere luminibus?

ita haec confunduntur infra El. XII. 17.

Aut si despectus potuit mutare colores.

ubi *colores* in aliis. & El. XVIII. 17.

An quia parva damus mutato signa colore.

ubi *calore* in MSS.

7. *Illa mihi totis argutat noctibus ignes*] *acuit sub noctibus* in cod. Ant. Perreji. & secundo Vaticano. pro *ignes* Guyetus *instans*. sed vide Heinsium, vulgatam scripturam *argutat* vindicantem, Lib. II. Advers. cap. 6. p. 251. huc refer illud Statii Lib. II. Sylv. 1. 45. *blandis ubinam ora arguta querelis.* ubi v. Barth. & ad. de Manut. ad Cic. VI. ad Att. Ep. 5. p. 180. & Cerdam ad Virg. Ecl. VII. 1. p. 120.

8. *Et queritur nullos esse relicta Deos*] *dies* in Excerpt. Scalig. cod. Heins. & D'orv. quomodo forte scripserunt librarii, ad oppositionem *noctibus* in versu praec. vel cogitantes illud Penelopes apud Ovid. Epist. 1. 8.

Nec quererer tardos ire relicta dies.

sed *Deos* hic minime tentandum, ut de Cynthia dicat Propertius, queritur de me, si eam relinquerem post fidem tam sancte & saepe jactatam, deosque testes jurejurando invocatos. ut apud Nasonem Lib. III. Am. El. 3. init.

Esse Deos, i, crede, fidem jurata fefellit.

& El. IX. 36.

Cum rapiant mala fata bonos, ignoscite fasso,
  Sollicitor nullos esse putare Deos.

IX. Met. 204.

At valet Eurystheus, & sunt, qui credere possint,
Esse Deos? dixit.

sic Demophoonti Deos male juratos exprobat Phyllis Epist. II. 23.

At tu lentus abes, nec te jurata reducunt
  Numina, nec nostro motus amore redis.

9. *mihi se jam*] *mihi jam se* in duob. Leid. tribus Voss. binis D'orvill. utroque meo codice, & priscis edd. *se denegat esse* male in Groningano, & MS. Livineji.

10. *Quae solet ingrato*] sic edidit ex conjectura sua Broukhus. & recte adstruxit, pro *irato*, quod antea circumferebatur, & pertinaci errore in codd. scriptis exstabat, ut in quatuor Vossianis, duobus Leid. Dorvillianis, & meis codd. ac primis edd *ingrato* firmatur ab uno Vaticano, & Excerptis Colotii, & ita etiam emendabat Heins. in notis ad Propert. pag. 660. sic Scyllam a Minoë relictam convicia ingrato facientem inducit Ovid. VIII. Met. 119.

Hac quoque si prohibes, si nos, ingrate, relinquis,
Non genetrix Europa tibi, sed inhospita Syrtis,
Armeniaeve tigres, Austrove agitata Charybdis
  &c.
Qui te progenuit, taurus fuit.

Ti-

His ego non horam possum durare querelis.
Ah pereat, si quis lentus amare potest!
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
Atque Asiae veteres cernere divitias.
15. Ut mihi deducta faciat convicia puppi

Cyn-

Tibullus Lib. III. El. 6. 42.

Sic cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.

sic *iratus* & *ingratus* etiam permutantur apud Liv. XXV. 4. 2. ubi pro *damnari se ab iratis civibus passum esse*, in aliis legitur *ingratis*. vide illic Gronov. & Drakenb. & Patrui mei Comm. ad Phaedr. Lib. IV. fab. 24. 14.

11. *His ego non horam possum durare querelis*] *His sine* Guyetus. *possim* Fruter. ed. Muret. & Lugdun. Rovillii. elegantem vocis *durare* usum bene illustravit Marklandus ad Statii Silvas pag. 248. *horam durare* etiam dixit Horatius Lib. I. Epist. 1. 82.

Iidem eadem possunt horam durare probantes.

in hora Lib. II. El. 7. v. 33. id aliis *momentum horae*. vide Patrui Comment. ad Phaedr. prolog. Lib. III. v. 5. vel *punctum temporis*. ut Cic. II. de N. D. 4. *Consules summum imperium statim deponere, quam id tenere punctum temporis contra religionem.*

12. *si quis lentus amare potest*] inepte *laetus* in quarto Voss. *lenti* amatores passim apud poëtas pro frigidis, perpetuo fere in amoribus convitio. infra Lib. II. El. 2. 48. de Menelao & Paride:

Nunc, Pari, tu sapiens, & tu, Menelaë, fuistis:
Tu quia poscebas: tu, quia lentus eras.

apud Ovid. Rem. Am. v. 774.

Quid, Menelaë, doles? ibas sine conjuge Creten,
Et poteras nupta lentus abesse tua.

ubi pari variatione *laetus* antea edebatur. sed alterum Naugerius & Heinsius recte praetulerunt. Helena apud eumdem Epist. XVII. 249.

Tu fere tam justa lentum Menelaon in ira.

noster infra El. XII. 6. *& dixit, siccine, lente, jaces.* Lib. III. El. 22. 12.

Irascor, quoniam es, lente, moratus heri.

& alibi saepe. vide Sciop. III. Verif. c. 14. Graevium ad Cic. IV. Verr. 62. p. 286. infra Broukhus. ad Eleg. XI. 14. notas ad Ovid. Epist. I. init. Heins. ad Epist. XV. 169. & Epist. XIX. v. 81. & Passeratium ad h. l. Ceterum in primo Cod. Leid. reliqua desiderabantur usque ad v. 12. Elegiae VIII. sed omnia inserebantur post v. 28. Elegiae IX.

13. *An mihi sit tanti*] *At mihi* in Voss. quarto. *doctas cognoscere Athenas*, ut Lib. III. El. 20. init.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas.

14. *Atque Asiae veteres cernere divitias*] *noscere* in Excerptis Scalig. & Modii, Groningano, Voss. quarto, secundo D'orvill. & Askew. quod ex praeced. *cognoscere* promanavit. locum hunc imitatum esse Ovidium, notavit Passeratius, Lib. I. Trist. El. 2. 77.

Nec peto, quas quondam petii studiosus Athenas,
Oppida non Asiae, non loca visa prius.

cernere delicias conjecerat Francius. quod non placet, cum propter verbum *cernere*, id est lustrare divitias, civitates opulentas, & superba palatia per Asiam totam conspicienda, quae a divitiis passim apud veteres celebratur, tum quia id Tullo, a quo itineris comes fuerat rogatus, minus convenit, cujus vitae ratio bellicis potius artibus, quam deliciis, amoribus, & luxui vacabat. vid. infra v. 21.

15. *Ut mihi deducta faciat convicia puppi*] *deductae puppi* Voss. tert. pro *faciat convicia* conjecerat Passeratius *jaciat*, (quod a nullo tamen codice confirmatur) ut Lib. III. El. 6. 11.

Quae mulier rabida jactat convicia lingua.

sic Ovid. V. Met. v. 664.

——— *convicia victae*
Cum jacerent.

ubi in aliis *facerent*. vide illic Heinsium, qui locutionem, *facere convicia* plurimis exemplis, addito hoc ipso Propertii loco, vindicavit ad Ovid. Rem. Am. 507. & XIV. Met. 710. quibus adde ex Lib. IX. Met. 302.

——— *ingrato facio convicia demens*
Vana Jovi.

16. &

Cynthia, & insanis ora notet manibus:
Osculaque opposito dicat sibi debita vento,

Et

16. *& insanis ora notet manibus*] infra Lib. III. El. 6. 6.

Tu vero nostros audax invade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota.

ubi vide, & quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 502. & Tom. II. p. 735. & hic Passeratium. ista sic aemulatus est Ovid. II. A. A. 453.

Ille ego sim, cujus laniet furiosa capillos,
Ille ego sim, teneras cui petat ungue genas.

Lib. I. Am. El. 7. 49.

At nunc sustinui, raptis a fronte capillis,
Ferreus ingenuas ungue notare genas.

ubi vide notas. *insanis manibus* illustrant notata Marklando ad Statii Silvas p. 120.

17. *Osculaque opposito dicat sibi debita vento*] difficilem hunc locum variis conjecturis, & explicationibus obscuriorem potius reddiderunt viri docti, quam lucem ei adfuderunt. *opposito dicat contraria vento* in Voss. tertio, & in marg. *sibi dedita*, ut in Askewiano, & secundo D'orvill. in meo primo, *Oscula quae opp. dicat sibi debita vento.* & in marg. *dicat contraria vento.* ut in cod. Heins. *dedita* in Neapolitano primo, Leid. sec. Voss. pr. & altero meo cod. ac primis edd. Venet. & Reg. Lep. aliisque. unde *didita* conjecerat Heinsius ad oram ed. Ald. sic olim Palmerius in Spicileg. p. 788. qui *oscula vento didita*, dissipata, irrita facta, capiebat. quod ut ridiculum merito traduxit Passeratius. *apposito* in Excerptis Modil. Dousa Pater margini ed. Rovillii Lugdunensis 1559. adscripserat, *argute interpretatus est hunc locum Scaliger. Ego tamen Fruterio meo adsentior potius, emendanti* dedita, *pro* data. sic nempe Fruterius Lib. II. Verif. cap. 18. Sed illius, & Scaligeri sententiam, Passeratio & Livinejo probatam, rejecit Broukhusius, & hunc sensum esse adnotavit, ventum secundum, ac vela facturo Propertio faventem, Cynthiae votis oppositum, seu contrarium vocari, qui violenter ei eriperet oscula ab infido amatore sibi debita. Fuerunt alii, qui lectioni *Osculaque opposito dicat sibi dedita vento* adhaerentes, *ventum* exposuerunt de veste tenuissima, qua oscula a decessuro Propertio sibi data removerit Cynthia, quasi velo obtento, ut *dextra opposita* Lib. II. El. 22. 39.

Dixit, & opposita propellens suavia dextra.

Horat. Epod. III. 21.

Manum puella suavio opponat tuo.

& apud Martialem Lib. III. Ep. 68. 10.

Custodem medio statuit quem villicus horto,
Opposita spectat quem proba virgo manu.

opponere oculis manus apud Petron. cap. 132. Ovid. IV. Fast. 178. *ante oculos opposuitque manum.* ita Corinthus *utroque litore suo moras mari opponere* dicitur Senecae in Medea v. 35. ut recte legit Gronovius. Inter illos vero, qui *ventum oppositum* hic de veste tenui & pellucida, osculis Propertii objecta, capiendum argutati sunt, fuit etiam Jo. If. Pontanus Lib. III. Analect. cap. 9. idque supine amplexus est Erhardus ad Petron. cap. 55. pag. 274. simili acumine *carbaseos ventos* de vestibus textilibus tenuissimis intellexerunt apud Tibullum III. El. 2. 21. sed quo commento repudiato *velis* recte reposuit Broukhusius. Mihi hic versus sic legendus esse videtur,

Osculaque opposito dicat mihi *debita vento.*

ut *dicat mihi* jungantur, vel *sibi debita.* sed illa ratione, qua obscurum hunc locum interpretatus est Patruus meus in notis ad Valer. Flacc. cujus explicationem, quia sensui poëtae adcommodatissima, & a Broukhusio minus bene relata est, hic amplius confirmabo. ut nempe dicat Cynthia, omnia oscula, quae a Propertio in procinctu stante accepit, non illi, sed vento opposito seu contrario, qui iter ei morabatur, se debuisse, qui quam primum magis secundus flaret, oscula eriperet. Sic Oenone apud Ovidium Epist. V. 49.

Ah quoties, cum te vento quererere teneri,
Riserunt comites; ille secundus erat.
Oscula dimissae quoties repetita dedisti!
Quam vix sustinuit dicere lingua, vale!

Dido Epist. VII. 41.

Quo fugis? obstat hiems: hiemis mihi gratia prosit.
Adspice, ut eversas concitet Eurus aquas.
Quod tibi maluerim, sine me debere procellis,
Justior est animo ventus & unda tuo.

Lao-

Et nihil infido durius esse viro?
Tu patrui meritas conare anteire secures,
20. Et vetera oblitis jura referre foris.

Nam

Laodamia Epist. XIII. init.

Aulide te fama est vento retinente morari.
Ah! me cum fugeres, hic ubi ventus erat?
Tum freta debuerant vestris obsistere remis.
Illud erat saevis utile tempus aquis.
Raptus es hinc praeceps: & qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautae, non ego, ventus erat.

ita enim locum illum, resecto disticho valde suspecto, *Oscula plura viro, mandataque plura dedissem* &c. constituendum censeo, simulque etiam in sequentibus delendum esse distichon insititium *Linguaque mandantis* &c. pari querela Jasonem conpellat Hypsipyle apud Valer. Flacc. Lib. II. v. 407.

Jamne placet primo deducere vela sereno,
Carius o mihi patre caput? modo saeva quierunt
Aequora, sic portus fugeret ratis, aspera si te
Plias in adversae tenuisset litore Thraces?
Ergo moras coelo cursumque tenentibus undis
Debuimus? dixit lacrimans.

ubi hunc Propertii locum eo, quo indicabam, modo interpretatus est Patruus meus, idque se per epistolam olim cum Broukhusio communicasse, sed quem verba sua non recte expressisse, notavit. & hanc explicationem ut verissimam calculo suo probavit Vulpius: quae si vel ideo, quia a Patruo meo hic nodus solutus fuit, aliis minus adrideat, sed carpenda videatur, deposito livore meliora proferant, quaeso.

19. *Tu patrui meritas conare anteire secures*] *patri emeritas* in cod. Ant. Perreji, & Vaticano secundo, *patriae* in Dorvill. sec. patet hinc, vel patrem vel patruum Tulli consulatu defunctum fuisse. Quis vero ille fuerit, disquirit Passeratius pag. 170. qui de hoc ipso Tullo videndus ad Eleg. I. v. 9. & hoc in loco *patrui emeritas* probat, intelligitque L. Volcatium Tullum, qui cum M. Lepido consul fuit A. V. 687. biennio ante Ciceronis Consulatum, eumdem, quem memorat Horat. Lib. III. od. 8. 12. conjicitque hunc Tullum, illius fratris filium, qui Cyzicenis praefuit, Asiamque pro consule obtinuit, Lucium quoque Volcatium Tullum dictum, Collegam Augusti in secundo consulatu an. 720. fuisse. vide Fastos Consulares. priorem illum hujus Tulli patruum fortiter se opposuisse Catilinae Consulatum petenti, patet ex fragmentis Orat. Cic. in Toga Candid. p. 983. ubi vide Ascon. Pedian. quod autem Livinejus in notis suis pag. 55. & ante eum Beroaldus versum alterum *Et vetera oblitis* &c. intelligant de Tulli patruo, eumque jus dixisse provincialibus Asiaticis, Asiamque ut praetorem rexisse colligant, referendum potius videtur ad Tullum ipsum. Cel. Hemsterhusius notaverat, sibi multa de Tullo, aliis indicta, in promtu fuisse. quae utinam protulisset!

20. *Et vetera oblitis jura referre foris*] sic ex emendatione N. Heinsii edidit Broukhusius, licet pro lectione ante vulgata *refer sociis* loca nonnulla Ciceronis valde adposita etiam adferat. cum nempe in nonnullis MSS. legeretur *jura referre sonis*, hinc tam in notis ad Ovid. I. Fast. 287. & ad Lib. II. 532. quam Lib. II. Advers. c. 6. p. 252. restituit,

Et vetera oblitis jura referre foris.

Idque confirmatum inveni a codice Ant. Perreji, secundo Vaticano, & duobus meis; quamquam Vossiani quatuor, secundus Leid. & uterque Dorvillianus, alteri lectioni *refer sociis* adstipulentur, quam etiam servant editiones primae, easque secutae vetustiores. neque contemnenda sunt, quae pro ea notavit Passeratius, tam ad hunc versum, quam ad Lib. III. El. 21. init. pag. 532. per *socios* intelligens Cyzicenos foederatos, quibus libertatem antea a se ademtam restituisse Augustum scribit Dio Cass. Lib. LIV. cap. 23. §. 71. quae vero ad inprobandam N. Heinsii correctionem protulit Vulpius, partim corrasa sunt e Passeratio, partim ex Broukhusio, qui tamen eam adstruxerat, & *jura referre foris* bene explicuerat de Tullo ad Cyzicenos misso, ut jus, quod in foro dicebatur, illis restitueret, quo per aliquod tempus caruerant, unde *oblitis foris* jura ut referat, Tullum adhortatur Propertius. Adoptata autem Heinsii emendatione *jura referre foris* intelligendum erit de conventibus, quos agere solebant Magistratus provinciales, idque *forum* vel *conventum agere*, aut *indicere* vocabant. Festus in voce *forum. forum intelligitur, cum is, qui provinciae praeest, forum agere dicitur.*

Virg.

Nam tua non aetas umquam cessavit Amori,
Semper at armatae cura fuit patriae.

Et

Virg. V. Aen. 758.

Indicitque forum, & patribus dat jura vocatis.

ubi Servius notat, *id est, tempus & locum designat distinguendorum negotiorum, qui conventus vocatur.* forte illic *dirimendorum* vel *disceptandorum negotiorum* corrigendum est. nihil tritius apud Ciceronem hac in re, quam *forum agere, conventum agere*, de Provinciarum Rectoribus, pro tribunali sedentibus. ut egregie docuerunt J. Fr. Gronovius Lib. III. Observ. cap. 22. Henr. Valesius Lib. II. Emend. cap. 14. & Lib. V. cap. 16. & Graevius in Praef. ad Tom. I. Thes. Ant. Rom. pag. 17. Graecis ἀγόραιοι, & ἀγοραίους ποιεῖσθαι dicuntur. vid. Casaub. ad Theophr. Charact. pag. 176. & ad Strabon. p. 932. ed. Almel. Neque tamen Heinsiano ingenio, eique adsurgenti Broukhusio mordicus adeo adhaerendum contendo, ut non aliorum judicium simul admittendum censeam. Ne quid igitur dissimulem, consulenda etiam lectori sunt, quae ab utroque in alia discedens adnotavit Cel. Hemsterhusius; qui veterem scripturam *jura refer sociis* propugnat, & difficultatem alteri lectioni a persona Tulli movet, quam sensisse etiam videtur Vulpius, qui Heinsii correctionem se ideo repudiare subjungit, *quia efficax magis & concinnum*, jura refer, *quam* conare referre, *tamquam si res esset dubii eventus.* quae tamen an tanti sit, ut Heinsianam emendationem penitus subvertat, liceat mihi nonnihil subdubitare: majoris enim operae erat Tullo, jura apud Cyzicenos aliquamdiu neglecta restituere conari foro, quam si ea justum in ordinem redacta, & rite observata invenisset. Miror magis, viros illos doctos Heinsio etiam non opposuisse, *oblitos socios* rectius dici, quam *oblita fora.* quae si displiceant, forte *obtritis foris* substitui posset, in quibus leges & jura jacuerant proculcata, obsoleta, & velut situ obducta. Lucretius Lib. V. 1236.

Usque adeo res humanas vis abdita quaedam
Obterit, & pulcros fasces saevasque secures
Proculcare, ac ludibrio sibi habere videtur.

obtrita consuetudo, pro desueta, Lactantio in Argum. Ovid. X. Met. fab. 6. *obterere laudem Imperatorum* pro carpere, imminuere, Ciceroni V. Verr. cap. 1. & *majestatem populi Romani senescentem obterere*, Livio Lib. XXIII. 43 *deterere laudes culpa ingenii* Horatio Lib. I. od. 6. 12.

21. *Nam tua non aetas umquam cessavit Amori*] *Jam tua* in Heinsiano & primo meo cod. *numquam* in duobus Leidens. secundo & quarto Voss. altero D'orvill. & primis edd. *cessavit* constanter etiam in nostris codd. Perreji nempe, Menteliano, Heinsiano, Scaligeri & Modii Excerptis, Borrichiano, secundo Vaticano, Groningano, aliisque. *cessarit* in Neapolit. *cessante* in altero Voss. *servivit* in marg. primi Voss. & secundi mei cod. ed. Venet. 1487. Aldina utraque, Juntina, Colinaei Parisina, Gryphii, Rovilliana, Plantini, Canteri, & Grasseri. sic Eleg. seq. v. 7.

Nec tantum ingenio, quantum servire dolori
Cogor.

servire quidem & *servitium* propria de amore sunt. vid. supra ad Eleg. XX. v. 22. sed *cessavit* praetulit Lipsius IV. Antiq. Lect. cap. XI. probante Heinsio in notis ad Propert. p. 661. recte omnino. *non umquam cessavit amori*, est numquam vacavit, nullam operam dedit amori. ut Scaliger exposuit. noster lib. III. El. 22. 15.

Aut dixit, venias hodie; cessabimus una:
Hospitium tota nocte paravit Amor.

Cicero Orat. post redit. in Sen. hab. cap. 6. *cur in lustris & helluationibus hujus calamistrati saltatoris tam eximia virtus tam diu cessavit.* Ovid. II. Am. 18. 3.

Nos, Macer, ignavae Veneris cessamus in umbra.

& hinc pro otiari, inertem esse, nihil agere. infra El. XI. init.

Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Bajis.

sic Horatius Lib. II. Epist. 2. 183. *cessare, & ludere, & ungui* conjungit de vita inerti. Ovid. III. Am. I. 24.

Cessatum satis est, incipe majus opus.

Statius Lib. III. Sylv. 5. v. 68.

Nonne leves pueros, non te, Cytherea, pudebat
Hoc cessare decus.

ubi vid. Markland.

22. *Semper at armatae cura fuit patriae*] *Semper &* Guyetus. quod in Voss. tertio & quarto; Borrichiano, quinto Neapolitano, & aliis codd. habetur. *& amatae* vitiose in Askewiano. *armata*

Et tibi non umquam nostros puer iste labores
Adferat, & lacrimis ultima vota meis.
25. Me sine, quem semper voluit fortuna jacere,
Hanc animan extremae reddere nequitiae.

Mus-

mata patria offendebat Cel. Hemsterhusium, ideoque levi mutatione praeferebat,

Semper at armato *cura fuit patriae.*

hoc sensu, tu tuam aetatem, quae amori numquam cessavit, in armis transegisti, ut patriam defenderes. Conjecturam adjuvat ipse Propertius, qui contrarium vitae genus se praeferre, & armis minus idoneum, militiam Veneris fato suo secutum testatur infra v. 29.

Non ego sum laudi, non natus idoneus armis.
Hanc me militiam fata subire volunt.

& hinc Tibullus, Marti Deam Idaliam praeferens, infernalibus umbris comitem addi vovet illum, qui castra se diu sequi optarit, & amores suos temeraverit, Lib. I. El. 3. 82.

Illic sit, quicumque meos violavit amores,
Optavit lentas & mihi militias.

23. *Et tibi non umquam nostros puer iste labores Adferat*] *At tibi* Fruter. Turnebus, & Guyetus. *Ut* in Heinsiano & primo meo cod. *Adferet* in quinto Vossiano.

24. *& lacrimis ultima vota meis*] *omnia nota* in primis edd. MS. Askewiano, & binis meis codicibus, sed *vota* in marg. secundi. *omnia n* in Vossianis, & utroque D'orvill. *omina* Turneb. *lacrimis limina nota meis* conjecerat N. Heinsius ad oram ed. Ald. *somnia* Passeratius. Marklandus *lacrimis omnia nota meis* probabat. & intelligebat labores & omnia mala, quae expertus erat Propertius. *lacrimis* autem *meis* pro mihi lacrimanti exponebat. Broukhusius ex suo codice protulit & in contextu exhibuit lectionem, quantivis, ut ait, pretii; *lacrimis ultima vota meis*, (quae a Leidensi primo probatur, & Menteliano,) & per *ultima vota* intelligit mortem, quam in aerumnoso amore saepe optant poëtae, idque eleganter aliis locis illustrat. sic *ultima mors*, *ultima fax*, de rogo, *ultima & aeterna nox*, *ultimus ille dies*, de morte, & sim. vide ad Antholog. Lat. Vol. I. pag. 464. 466. 597. & 725. ita *suprema vota*, defunctis soluta, Statio Lib. I. Theb. 656.

——— *exspectant matres, supremaque fundunt*
Vota mihi.

& *ultima vota*, in mortis periculo suscepta, apud Germanicum in Arateis v. 415.

——— *si mergitur undis*
Prona ratis, sorbetque inimicum Nerea prora,
Vel si respexit servator Jupiter, aegre
Ultima persolvunt jactati vota salutis.

sic enim recte emendat Grotius in notis p. 16; non *solvetque inimicum Nerea*, & *jactatae salutis*. male vero Lennepius ad Coluthum Lib. II. cap. XI. ex hoc loco apud nostrum supra El. III. in fine tentabat,

——— *sopor inpulit alis,*
Ille fuit lacrimis ultima vota meis.

ut illic notatum est.

25. *quem semper voluit fortuna jacere*] *voluit semper* in pr. & tert. Voss. Heinsiano, & meo sec. pro *jacere* Gebhardus ex libro Commelini profert *latere*. sed glossam esse recte addit. & omnes codices nostri alterum servant. *jacere* enim est cum adversa fortuna luctari, infelicem, animo dejectum, vel contemtum ac despectum esse. Ovid. II. Am. 2. 30.

Ille potens, alii, sordida turba, jacent.

III. A. A. 411.

Nunc hederae sine honore jacent.

Auctor Panegyrici in Pisonem v. 109.

——— *quamvis sine crimine constet*
Vita, tamen probitas cum paupertate jacebit.

& v. 241.

Tu vati protende manum, tu, Piso, latentem
Exsere, nos humilis domus.

ubi forte *jacentem* quoque corrigendum. vide ad Anthol. Lat. Lib. II. Ep. 246. p. 432. & Erhard. ad Petronii Fragm. pag. 678.

26. *Hanc animam extremae reddere nequitiae*] *nequitiae* vocem corruptam esse adscripserat Marklandus, nescio quare. est enim de ludo amoris apud Propertium frequentissima, ut docent non pauca exempla a Passeratio producta. quibus adde ex Lib. III. El. 8. 24.

Et sint nequitiae libera verba tuae.

ani-

Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoque terra tegat.

Non

animam reddere, ut apud Virg. III. G. 495.

Hinc laetis vituli vulgo moriuntur in herbis,
Et dulces animas plena ad praesepia reddunt.

animam ponere dicit Lib. II. El. 10. 43.

Atque utinam primis animam me ponere cunis
Jussisset quaevis de tribus una soror.

& El. 20. 57.

Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita.

ubi vide. & Crusium in Probab. Crit. pag. 118. recte vero Broukhusius *animam extremae nequitiae reddere* explicuit de voto apud nostrum obvio, ut medium inter opus solveretur, & locis ab eo adscriptis adjice ex Lib. II. El. 1. 47.

Laus in amore mori. laus altera, si datur uno
Posse frui. &c.

exempla autem plurima illorum, qui talis voti obscoeni & temerarii compotes facti, in media Venere occubuerunt, adfert in notis ad Lib. II. El. 7. 98. similemque historiam de Ladislao Rege notavit ad Sannazar. Lib. I. Ep. 4. pag. 182. ed. Vlaming. & de infelicibus aliorum in ipso concubitu extinctorum fatis vide Salvagn. ad Ovidii Ibin v. 531. & Haverk. ad Tertull. Apolog. p. 389. Janus Secundus Epitaphio cujusdam Menelai, pag. 190. Poëm.

Inter opus medium lasciva morte solutus,
Hic situs est, & init jam Menelaus humum.
Qui blandae Veneri vitae sacraverat annos,
Haud aliter vitam ponere dignus erat.

idem evenisse sceleratissimo Papae Joanni XIII, qui in ipso adulterio interiit, memoriae prodidit Platina pag. 118. & Argirillam quamdam, feminam Italam, inter amantis amplexus exspirasse narrat Jo. Anton. Campanus Lib. II. Epist. 16. pag. 81. quem, Episcopum licet Aprutinum, mirari licet talem mortem ut felicem & minime miseram illic multis praedicare, cum tamen idem Campanus alio loco, ubi poëtarum veterum lectionem tamquam moribus exitiosam dissuadet, in Ovidium invehatur Lib. I. Epist. 5. pag. 39. quia ille voto magis poëtico, quam serio, optaverat in medio opere solvi, Lib. II. Amor. 10. 36.

At mihi contingat Veneris languescere motu,
Cum moriar, medium solvar & inter opus.

Huc refer illud Senecae Epist. LXVI. *alius inter coenandum solutus est, alterius continuata mors somno est, aliquem concubitus extinxit.* ubi forte restituendum, *alterius continuatus morte somnus est.* quamquam alterum defendi possit exemplis, quae collegit Patruus meus ad Vellej. Paterc. II. 88. sic & Lais ἀπέθανε βινουμένη apud Athenaeum XIII. 6. p. 587.

28. *In quorum numero me quoque terra tegat*] Mallem *me mea terra tegat.* ut optet potius in patria sibi mortem contingere inter illos, qui in amore quidem perierunt, non vero in regione peregrina, minime avidus longinquum in terris dissitis amorem quaerere, quem domi habebat. alio nempe sensu, quam quo Heinsius ad Claudian. Idyll. I. v. 27. in notis ad Propert. post Adversaria editis pag. 661. & Broukhusius *longinquum amorem* pro longo ac diuturno intellexerunt, quam vocis notionem pluribus aliis exemplis probare in promtu esset, sed quia tam de loco quam de tempore frequenter occurrere notum est, videndum, quid menti auctoris conveniat. Excusat enim se hac tota Elegia apud Tullum, quod itineris in Asiam se comitem ipsi deneget, quia Cynthiae vincla se remorabantur, vide ad v. 5. eodem modo ut Tibullus, Messalam in expeditione Syriaca comitatus, sed morbo gravi in itinere correptus, & apud insulam Corcyram subsistere coactus, in terra peregrina ac longinqua obire aversatur, pulcherrima Elegia tertia Libri primi. Conjecturam autem, qua hic reponendum censui, *me mea terra tegat*, optime confirmat ipse Propertius Lib. III. El. 5. 46. ubi ad oppositionem eorum, qui mari se credunt, ut in exteras regiones peregrinentur, addit,

Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui sua terra parum est.

& in fine ejusdem Elegiae, postquam Paeti naufragium descripserat, simili voto subjungit,

Quod si contentus patrios bove verteret agros,
Verbaque duxisset pondus habere mea.
Viveret ante suos dulcis conviva penates,
Pauper, at in terra, nil ubi flere potest.
At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis.
Ante fores dominae condar oportet iners.

quae certe meae hujus loci emendationi & expli-

Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:

30. Hanc

plicationi haud parum opitulantur. Ovidius II. Am. XI. 30.

Quid si concussas Triton exasperat undas?
Quam tibi tunc toto nullus in ore color.
Tum generosa voces fecundae sidera Ledae:
Et, Felix, dicas, quam sua terra tenet!

& III. Amor. El. 2. 48.

Plaudite Neptuno, nimium qui creditis undis,
Nil mihi cum pelago, me mea terra capit.

vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag 735.

29. *Non ego sum laudi, non natus idoneus armis*] Offendit me nonnihil, fateor, illud *natus idoneus armis*, cum alterutrum sufficiat, sonumque ingratiorem reddat. neque hic ad pleonasmum puto confugiendum, ut abundet *natus*, quomodo Cuperus lib. III. Observ. cap. 10. in locis Ciceronis & Phaedri *homo natus*, *vir natus*, exponit. neque eo decurrendum arbitror in alio Propertii versu, Lib. II. El. 2. 39.

Gloria Romanis una es tu nata puellis.

haec enim a nostro loco diversa sunt; quem levi verborum transpositione sic constituendum conjicio,

Non ego sum laudi natus, nec *idoneus armis*:
Hanc me militiam fata subire velint!

ut indicet, se neque a natura aut nascendi sorte, neque ab artis peritia militiae & castris aptum, sed quasi fatorum lege, (*facta* enim male in nonnullis MSS.) palaestrae Amoris innutritum esse. simili fere colore, licet alia in re, utitur Ovidius Lib. II. Am. El. 3. 7.

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis,
Bellica non dextrae convenit hasta tuae.
Ista mores tractent, tu spes depone viriles.
Sunt tibi cum domina signa ferenda tua.

ubi primo versu eamdem vides verborum structuram,

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis.

non alia certe verborum dispositione, ac si hoc quoque in loco scriptum invenisset frequens Propertii imitator,

Non ego sum laudi natus, nec idoneus armis.

huc refer illud nostri Lib. III. El. 7. 17. & seqq.

Est quibus Eleae concurrit palma quadrigae,
Est quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis,
Naturae sequitur semina quisque suae.

laudi natus, bellicae nempe virtuti, quae per excellentiam *laudis* voce insignitur apud veteres. ut saepe apud Cicer. Orat. pro Marcello cap. 2. 3. & aliis in locis. Ovid. Epist. XVII. 117.

Utraque cum regnum, belli daret altera laudem.

IV. ex P. Ep. 8. v. 61.

Sic victor laudem superatis Liber ab Indis,
Alcides capta traxit ab Oechalia.

Tibullus Lib. IV. Carm. 1. 83.

Laudis & adsiduo vigeat certamine miles.

& v. 106.

At non per dubias errant mea carmina laudes,
Nam bellis experta cano.

hinc & *viri laudati*, qui rem bene gesserant, Ovidio II. ex P. Ep. I. 30. Virgil. I. Aen. 461.

En Priamus. Sunt hic etiam sua praemia laudi.

ubi vide la Cerdam, qui tamen male illic e nostro adfert locum ex Lib. III. El. 10. 3.

Quot non infames exercet corpore laudes.

pro *ludos*. Lib. V. 355.

primam merui qua laude coronam.

ubi vid. Serv. & Cerdam ad Lib. X. 825. Catullus Carm. LXI. 102.

Aut mortem oppeteret Theseus, aut praemia laudis.

Cicero V. in Verr. c. 47. *Vobiscum Africanus hostium spolia, & praemia laudis communicavit.* Firmat hinc emendationem locus similis Tibulli Lib. I. El. 1. 53. & seqq.

Te bellare decet terra, Messala, marique,
Ut domus hostiles praeferat exuvias. &c.
Non ego laudari curo, mea Delia, tecum
Dummodo sim, quaeso, segnis inersque vocer.

ubi illud *laudari* ad laudationes castrenses & dona militaria, virtuti bellicae tribui solita, refert & egregie illustrat Broukhusius. Possis etiam,

Non ego sum laudi, non Martis *idoneus armis,*
Hanc me militiam fata subire velint.

ut

30. Hanc me militiam fata subire volunt.
At tu, seu mollis qua tendit Iönia, seu qua
Lydia Pactoli tinguit arata liquor;
Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperii.
35. Tum tibi si qua mei veniet non inmemor hora,
Vivere me duro sidere certus eris.

ELEG.

ut *hanc militiam*, seu castra Veneris, opponat campo Martis. ut Helena apud Ovid. Epist. XVII. 256.

Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti,
Bella gerant fortes: tu, Pari, semper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto;
Militia *est operis altera digna tuis.*

militiam vero & *militare* in rebus amoris frequenter dici, obvium est. unde utriusque artes tota Elegia inter se comparavit Ovidius Lib. I. Am. 9. notum illud Horatii Lib. III. od. 26. 2.

Vixi puellis nuper idoneus,
Et militavi non sine gloria.

ubi si *puellis natus idoneus* dixisset Flaccus, ut hoc loco legitur in vulgatis, *non natus idoneus armis*, censorem, puto, magnum certe Bentlejum non effugisset. alia forma *natus in armis* Tibullo Lib IV. Carm. 1. 110. *natus in arma* Livio Lib. IX. 9. & Lib. X. cap. 16. *Galli inter ferrum & arma nati. velint* praeterea rectius quam *volunt*, optandi modo, idque propter praecedens, *me quoque terra tegat!*

32. —— *seu qua Lydia Pactoli tinguit arata liquor*] sic Voss. sec. *tingit* Heinsian. Mentel. Leid. prim. D'orvill. & meus, & ed. Volsci. *tangit* D'orvill. sec. *cingit* in MS. Ant. Perreji, Leid. sec. Voss. pr. & tertio, Vaticano secundo, & altero meo cod. sed in marg. *tingit* pro varia lectione. in ed. Reg. Lep. & prima Venet. 1475. *cingit* quoque excusum, in altera Veneta 1487. *tinguit. tignit* Askew. *stringit arata* correxit Heins. Lib. II. Advers. c. 6. p. 252. & in notis ad Propert. p. 661. sic infra Eleg. XX. 8

Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes.

ubi *strinxerit* idem Heinsius. *aratra* in nonnullis codd. MSS. ut in Beroaldino, Groningano, Borrichiano, Menteliano, duobus Leid. utroque D'orvill. Heinsiano, primo meo cod. Askewiano primis edd. Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, & Rovilliana, cui adscripserat Dousa *aratra* pro arvis poni. sed *arata* in Venet. *tingit aratra* forte nonnulli tuerentur, quia Justinus lib. XLIV. cap. 3. §. 8. narrat ferrum & tela apud Gallaecios non probari, *nisi* tingantur *Bilbili aut Chalybe fluvio*. & ita sensus erit, Pactolum ipsa aratra, vomere altius inpresso, liquore suo aureo tinguere, vide Passeratium. Sed *arata* jam ex cod. vet. praetulit Turnebus lib. XXI. Advers. cap. 16. quod perperam inprobat Livinejus. nec aliter legit Pierius Indice Virgiliano in *fata*, & egregie vindicavit Broukhusius. *Lydia* autem *arata*, seu arva, ut in loco Senecae Herc. Oet. 623.

—— *nec tota sitim*
Lydia vincit; nec quae Zephyro
Subdita tellus, stupet aurato
Flumine clarum radiare Tigrim;
Nec si totus serviat Hebrus.

ubi in notis Delrii vide adpositum Claudiani locum. *Lydia* vero illic pro *Libya* bene adseritur ab erudito Anglo in Miscell. Observ. Tom. I. p. 288. 289. & ultimo versu *Hermus* cum Heinsio legendum pro *Hebrus*. idem Seneca in Oedipo v. 467.

Divite Pactolus vexit te Lydius unda,
Aurea torrenti deducens flumina ripa.

vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 628. denique *Pactolus liquor*, pro *Pactoli*, hic legitur in Excerptis Scalig. non ineleganter. & ita *Pactoli liquores* eodem modo capi possent Eleg. XIV. 11.

Tum mihi Pactoli venient sub tecta liquores.

& Lib. III. El. 16. 28.

Croesum aut Pactolus quas parit humor opes.

sic lege. *Bajae aquae* pro Bajanis El. XI. in fin. ubi vide.

34. *accepti pars eris imperii*] *acceptis par eris* im-

ELEG. VII.

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae,

Ar-

imperiis legendum conjiciebat Passeratius, licet alterum multis exemplis illustraverit. *asserti imperii* N. Heinsius Lib. II. Advers. cap. 6. p. 250. in Notis p. 661. & in Epist. ad Graev. T. IV. Syllog. p. 376. quod probat Graevius p. 378. notum illud ex Epitaphio antiquo Rufi Virginii Tom. I. Anth. Lat. pag. 219.

Imperium adseruit non sibi, sed patriae.

ELEG. VII.] AD PONTICVM inscribunt nostri codices, ad quem etiam est Elegia nona hujus, & ultima secundi libri, sub persona *Lyncei*, rivalis sui, quibus inter se collatis recte Broukhusius refutat Vossium, qui in libro de Poët. Lat. pag. 34. Ponticum amatoriis carminibus operam dedisse censebat, qua in re secutus est Gyraldum Dialog. de Poët. p. 162. & in eodem errore versatur Brassicanus ad Politiani Nutricia p. 117. Nam Propertius illic Ponticum ad scribendos amores quidem adhortatur, & ab epicis carminibus gravique cothurno ad Musas molliores deducere conatur, unde & illic eum Homero confert, ut hoc in loco, non tamen inde colligi potest, aut sine certo testimonio adfirmari, eum revera lusus amatorios scripsisse, praesertim quia *heroo carmine clarum* Ponticum dicit Ovid. IV. Trist. 10. 47. eumque simul & Bassum (ad quem est Eleg. 4. huj. libri) convictus sui membra fuisse. illius Pontici Thebaica, gravi & epico carmine scripta, principio hujus Elegiae innuit, & infra El. IX. 9.

Quid tibi nunc misero prodest grave ducere carmen,
Aut Amphioniae moenia flere lyrae?
Plus in amore valet Mimnermi versus Homero,
Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.

vide Broukhus. ad Lib. II. El. 25. v. 9. & 38. ubi jacturam hujus Thebaidos deplorans addit, *qua utinam hodie frui liceret, & intercidissent potius quorumdam posteriorum deliciae Aphrodisiae.* quin & ipsa tota Statii Thebaide eam redimere se velle, scribit ad initium hujus Elegiae; non quod superstites poëmatis quaedam reliquiae ipsi salivam moverint, sed quia Virgilio propior felici illa & aurea aetate vixerit, & ab Ovidio Propertioque adeo fuerit laudatus, ut Homero eum contulerit noster. Illorum certe judicium jure opponit Barthio, qui hanc Pontici Thebaida non magnae rei fuisse censebat in notis ad Statium IV. Theb. 45. Antimachi potius Graecam Thebaida, quam in eodem Commentario suis toties laudat meritis, & aliquot ejus fragmenta adfert, exstare desiderio ingenti ibidem paullo ante vovet, & illius Antimachi celebratam apud veteres famam memorare non neglexit Broukhusius, quem vide ad v. 3. hujus Eleg. ad cujus exemplum poterat sane Antimachum praedicare Barthius sine Pontici ignominia, cujus poëmati idem forte titulus fuit inscriptus, quem Aeschyli ab interitu servatum drama hodie prae se fert, *septem contra Thebas.* quod conjicere licet ex v. 17. hujus Eleg.

Longe castra tibi, longe miser agmina septem
Flebis in aeterno surda jacere situ.

& huc referunt illa ex Lib. III. El. 7. 37.

Non flebo in cineres arcem sidisse paternos
Cadmi, nec semper praelia clade pari.

ubi Lipsius & Fruterius, *septem praelia*, Marklandus *fratrum praelia*, ut v. 2. hujus Elegiae, *Armaque fraternae tristia militiae.* legendum existimabant. sed *semper* bene vindicat Broukhusius.

1. *Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae*] *ducuntur* in veteribus scriptis se invenisse testatur Scaliger, & probavit, addito nostri loco ex Lib. IV. El. 6. 13.

Caesaris in nomen ducuntur carmina, Caesar
Dum canitur, quaeso, Jupiter, ipse vaces.

& sic infra El. IX. hujus Lib. v. 9. *grave ducere carmen.* ubi in plerisque tamen codicibus *dicere.* infra El. XVI. v. 41.

At tibi saepe novo deduxi carmina versu.

vide Salmas. ad Simmiae Ovum pag. 166. & Markland. ad Statii Silvas pag 203. sic *deducere versus*, *deductum carmen*, apud Poëtas frequens. Scaligeri vero auctoritate motus Broukhusius *ducuntur* edidit, quamvis in MSS. suis omnibus, ut

fate-

Armaque fraternae tristia militiae:

Sint

fetetur, *dicere* invenerit. neque aliter legitur in quatuor Vossianis, binis Leidensibus, & duobus D'orvill. ac meis codd. quibus reliqui adstipulantur, & primae easque secutae editiones vetustiores. idque contra Broukhusium tuetur Bentlejus ad illud Horatii Lib. I. od. 7. 9. *Aptum dicit equis Argos.* negatque tolerari posse *ducere Thebas*, sed *dicere Thebas* rectum esse. in nota autem Scaligeri (quae in posteriore ejus editone an. 1600. legitur, nam in prima an. 1572. & altera an. 1582. non occurrit) postquam prius *ducuntur, Pontice*, *Thebae* in suis MSS. recte legi dixisset, subjunguntur haec verba: *Virgilius dicit Aeneam, rectum est; dicit Aeneida, barbarum. Hic quoque Latinum esset, dicere Thebas; non Thebaidas* quae dissona sunt, nam sic in fine notae probasse videtur *dicuntur Thebae*, quum initio *ducuntur* praetulisset. Francius adscripserat *dicuntur* simplicius, sed alterum elegantius esse, a Broukhusio quoque, ut passim, dissentit, & Bentlejo suffragatur Celeb. Hemsterhusius, cujus notam ad hunc locum consulat lector. Vellem certe Broukhusius *Arma* non retulisset ad *ducuntur*, sed potius in altero versu omissum ex more veterum observasset verbum, idque supplevisset, *Armaque fraternae militiae*, seu Oedipodarum, Eteoclis nempe & Polynicis, a te describuntur, canuntur. de qua loquendi ratione vide supra ad Eleg. I. v. 23. 24. Sed vellem simul, Cel. Hemsterhusius silentio non praeterlisset aliam expositionem, qua *ducuntur* Broukhusio placuit, minime ridiculam aut contemnendam, pro e ruinis suis excitatae quasi a te conduntur rursus, & instaurantur. ut *ducere muros*, *arces*, *moenia*, & sim. de quo Bentlej. ad Horat. Lib. III. od. 3. 15. idque ideo, ut notaverat Broukhusius, quia poëtae saepe ipsi eleganter dicuntur facere, quae ab aliis facta describunt & canunt. exemplis ex Ovidio ab eo productis adde ex Lib. II. Trist. 317. loco adposito:

Cur non, Argolicis potius quae concidit armis,
Vexata est iterum carmine Troja meo?
Cur tacui Thebas, & mutua vulnera fratrum?
Et septem portas, sub duce quamque suo.

Virgilius Ecl. VI. 61.

Tum canit Hesperidum miratam mala puellam:
Tum Phaëtontiadas musco circumdat amarae
Corticis, atque solo proceras erigit alnos.

ubi *canit* Atalantam, & Phaëtontiadas *circumdat*, & *erigit*, pro circumdatas musco corticis, & in alnos mutatas describit, ut in hoc Propertii loco suppleri posse modo dixi, *tibi*, *Pontice*, *ducuntur Thebae*, & *arma militiae fraternae canuntur.* Servius illic notat: *Mira est canentis laus, ut quasi non factam rem cantare, sed ipse eam cantando facere videatur.* sic in Culice v. 25.

Sancte puer, tibi namque canit non pagina bellum.
Phlegra Giganteo sparsa est quo sanguine tellus:
Nec Centaureos Lapithas compellit in enses:
Urit Erechthonias Oriens non ignibus arces:
Non perfossus Athos. & seqq.
Mollia sed tenui pede currere carmina versu,
Viribus apta suis, Phoebo duce, ludere gaudet.

notum illud Horatii Lib. I. Sat. 10. 35.

Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona, dumque
Defingit Rheni luteum caput; haec ego ludo.

eodem colore illic dicit Flaccus, dum Alpinus jugulatum Memnona canit &c., *haec ego ludo:* (ut ibidem Auctor Culicis) quo hic Propertius,

Dum tibi Cadmeae ducuntur, Pontice, Thebae,
Armaque fraternae &c.
Nos, ut consuemus, nostros agitamus amores.

cum quibus recte Vulpius contulit illud Anacreontis Od. XVI.

Σὺ μὲν λέγεις τὰ Θήβης,
Ὁ δ' αὖ Φρυγῶν ἀϋτάς,
Ἐγὼ δ' ἐμὰς ἁλώσεις.

quod favet etiam illis, qui *dicuntur* propugnant. ut in primo ejus Odario:

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας,
Θέλω δὲ Κάδμον ᾄδειν &c.

his similia sunt apud nostrum Lib. II. El. 1. v. 17. cum illo Culicis loco conferenda:

Quod mihi si tantum, (*cantu* Heins.) *Maecenas, fata dedissent,*
Ut possem heroas ducere in a-ma manus.
Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
Impositum, ut coelo Pelion esset iter.
Non veteres Thebas, nec Pergama, nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coisse vada. & seqq.

qui-

Atque, ita sim felix, primo contendis Homero,
Sint modo fata tuis mollia carminibus.
5. Nos, ut consuemus, nostros agitamus amores,

At-

quibus addit v. 45.

Nos contra angusto versamus praelia lecto,
Qua pote, quisque in ea conterat arte diem.

ubi *heroas ducere in arma manus*, est, heroum bella canere. par loquendi modus & elegantia est in illis Statii Lib. IV. Sylv. 2. init. de Virgilio & Homero:

Regia Sidoniae convivia laudat Elisae,
Qui magnum Aenean Laurentibus intulit arvis:
Alcineique dapes mansuro carmine monstrat,
Aequore qui multo reducem consumsit Ulixem.

vide Gronovium Diatr. Stat. cap. XXII. &, qui illum Statii locum hoc Propertiano illustrat, D'Orvillium in Misc. Observ. Vol. II. Tom. II. pag. 235. similia ex Graecis Latinisque scriptoribus dederunt Casaub. ad Theophrast. Charact. pag. 216. J. Schulting. ad Senec. Controv. lib. I. 3. pag. 99. Patruus meus ad Rutil. I. Itin. 312. & eruditissima observatione Hemsterh. ad Thom. Magistr. p. 187. & seqq. quin & in sacris literis Prophetas non raro dici id facere, quod futurum praenuntiant, docuit Bochartus lib. 1. Phaleg. cap. 1. 14. Broukhusio quoque se opposuit Vulpius, sed nugas agit, cum ad loca Ovidii, ab eo citata, & praesertim illud ex Ponticis, *Gallica qui Phrygium duxit in arva senem*, regerat, Propertium loqui de urbe non ambulante, sed inmota; & expositionem illam, qua poëtae facere dicuntur, quae canunt; nimis coactam, & ab aurea Propertii simplicitate, ut ait, multum alienam pronunciat, a viro elegantissimi judicii, ut agnoscit, dissentire contentus, quam veniam omnes petimus & damus vicissim, sed meliora non adferens. Propter constantem tamen omnium codicum MSS. & antiquissimarum editionum consensum, & clarorum in his literis duumvirum, Bentleji atque Hemsterhusii, suffragia, *dicuntur* in contextum revocavi; ita tamen, ut unicuique liberum sit, suo frui judicio. Ceterum Elegiae hujus initium aperta imitatione expressit Ovidius Lib. II. Amor. El. 18. ad Macrum, Homeri Iliada imitantem,

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem,
Primaque juratis induis arma viris.
Nos, Macer, ignava Veneris cessamus in umbra,
Et tener ausuros grandia frangit Amor.

primum Homerum, poëtarum principem, exponit Vulpius. cui sic praeiverant Volscus & Passeratius. *prisco* tamen, quod in Heinsiano, & meo codice habetur, non rejiciendum videtur, propter Horatii & aliorum loca a Broukhusio adscripta, qui tamen alteri lectioni etiam adquievit, quam magis huic loco aptam agnoscerem, si ante alios poëtas veteres, Antimachum e Graecis, & Ponticum e Romanis, primum in eodem Thebaïdos argumento versatum fuisse Homerum, dici posset. ea propter *priscum* Homerum interpretor, qui ceteros epicos poëtas vetustate temporis antecessit. sic *antiquus Homerus* Ovidio II. A. A. 109.

Sis licet antiquo Nireus adamatus Homero.

& *antiquam Corinnam*, ut ab Ovidiana distinguat, invocat noster Lib. II. El. 2. 31. & *priscos Quirites*, à sua aetate longe remotos, Lib. IV. 1. 13. Tibullus lib. II. 1. 2.

Ritus ut a prisco traditus exstat avo.

utrique, Homero & Antimacho, hunc Ponticum confert noster Lib. II. El. 24. 45.

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

3. *Atque, ita sim felix, primo contendis Homero*] Formulam hanc bene illustravit Passeratius, & ex eo rivos suos deducens Vulpius. Sed vide an huic loco melius conveniat,

Atque, (ita sis felix!) primo contendis Homero.

ut ad Ponticum referatur, si Homerum aequate possit; quod suadet alter versus,

Sint modo fata tuis mollia carminibus.

Statius III. Achill. 117.

Sis felix, numeroque ducum praestantior omni,
Si magnum Danais per te portendis Achillem.

Virgil. I. Aen. 330.

Sis felix! nostrumque leves quaecumque laborem.

ubi vide Serv. Catullus Carm. 97.

Sis felix, Coeli, sis in amore potens.

& plura de hac formula dabit Broukhus. ad Tibull. Lib. III. El. 6. 30. illo versu,

Sis felix, & sint candida fata tua.

pariter ac hoc loco *Sis felix* —— *Sint modo fata tuis mollia carminibus.*

4. *Sint modo fata tuis mollia carminibus*] *lenia*

Atque aliquid duram quaerimus in dominam.
Nec tantum ingenio, quantum ſervire dolori

Co-

nia in Voſſ. quarto, *levia* in Askewiano, ſed in marg. *mollia*, quod verum docet imitatio Ovidii Lib. IV. Triſt. El. 8. 32.

Fata repugnarunt, quae quum mihi tempora prima
Mollia praebuerint, poſteriora gravant.

& *fatum mollius* IV. ex P. Ep. XII. 36. hunc autem verſum Douſa P. molliorem fore putabat, ſi legeretur,

Sint modo carminibus mollia fata tuis.

neque aliter ſcripturum fuiſſe Ovidium, codici ſuo adnotaverat. Sed ad modum Ovidianum non ſemper exigendi ſunt numeri Propertiani, in quibus polyſyllaba, in fine pentametri, praeſertim primo hoc libro, totum ſaepe carminis artificium ad Graecorum imitationem formatum, conſtituunt, aureſque lectori ejus adſuetas mollius adficiunt, quam Ovidiani in biſyllabas voces fluentes verſus, qua de re copioſe egi in praefatione ad Lotichium. idem dicendum de hexametris, quos duriores nonnullis viſos ſaepe viri docti magis ſonoros reddere conati ſunt. quare miror Broukhuſium, quem genius Propertianus minime latebat, verſum illum ex lib. II. El. 25. v. 3.

Vix unum potes infelix requieſcere menſem,

tranſpoſitis vocibus ſuaviorem reddere tentaviſſe,

Vix potes infelix unum requieſcere menſem.

ſed plura e Propertio & Tibullo exempla dedi in notis ad Lotich. p. 266. & 267. & in Addendis p. 692.

6. *Atque aliquid duram quaerimus in dominam*] *dura quaerimus in domina* Dorvill. prim. ed. Venet. 1485. & Reg. Lepid. Miror ad hunc verſum non haeſiſſe Heinſium & Broukhuſium. Volſcus & Paſſeratius contorta explicatione interpretantur, *excogitamus & invenimus aliquid, ut Cynthiae ſaevitiam canamus & mitigemus.* ſingulari certe loquendi modo, *quaerere aliquid in duram dominam*, quod tibicine illo fulciendum erat, ad *ſaevitiam ejus expugnandam.* nulla autem cauſſa erat Propertio *quaerendi*, vel excogitandi aliquid in duritiem dominae, cujus tam manifeſta ſpecimina toties erat expertus. Novi *quaerere* abſolute pro meditari, cogitare, & laborare, poni. ut Lib. II. El. 2. 5. —— *vacuo quaerebam vivere lecto.* ubi vide Broukhuſ. ſed *quaerere aliquid in dominam*, pro expoſtulare cum domina, aut materiem carminis in illius ſaevitiam excogitare, locutio videtur, cujus exemplum deſidero. Neque placuiſſe videtur P. Francio, qui tentaverat,

Atque aliquid duram ludimus in dominam.

Sed quia in alterum verbum *quaerimus* conſtanter conſpirant codices & editiones vetuſtae, illud loco haud movendum arbitror. Tu lege, & ſuam Propertio mentem mecum reſtitue,

Atque aditum *duram quaerimus* ad *dominam.*

per carmina nempe. quod innuit verſ. ſeq. *Nec tantum ingenio* &c. & hujus emendationis ſponſorem dabo Tibullum Lib. II. El. 4. 19.

Ad dominam *faciles* aditus *per carmina* quaero.

hinc aditum ad Cynthiam ſibi per carmina patefactum gloriatur noſter infra El. VIII. 39.

Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.

eleganter Ovidius Lib. II. Am. El. I. 25.

Carminibus ceſſere fores; inſertaque poſti,
Quamvis robur erat, carmine victa fera eſt.

aditu autem difficilem fuiſſe Cynthiam, ſaepe lamentatur, & januam ejus, domina ipſa crudeliorem, non minus obſeratam, quam illam Tarpejae, elegantiſſime ſub perſona excluſi amatoris deſcriptam infra El. XVI. Huc refer illud ex El. VIII. 22.

Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae,
Quin ego, vita, tuo limine vera querar.

vel, *acerba querar.* ut in aliis, ſive, ut legebat Douſa,

Quin ego ſueta tuo limine verba querar.

infra El. X. 16.

Poſſum ego diverſos iterum conjungere amantes,
Et dominae tardas poſſum aperire fores.

& diuturnam nimis Cynthiae repulſam, anni inſtar longam, queritur Lib. III. El. 14. 9.

Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum:
In me manſuetas non habet illa manus.

7. *Nec tantum ingenio, quantum ſervire dolori*] *Nec tamen* in Menteliano, primo Leid. ſecundo & tertio Voſſ. & primo meo cod. *Non tantum* in Borrichiano deinde *ſaevire dolori* in ſecundo Leid. prima ed. Veneta & Reg. Lep. ſequenti verſu *tempora dira* in Leid. primo, & ſec. Voſſ.

Cogor, & aetatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama eſt.
10. Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctae ſolum placuiſſe puellae,

Pon-

pro *dura*, quod admitti poſſet propter praecedens *duram*.

9. *Hic mihi conteritur vitae modus*] *Sic mihi* in Heinſiano & meo codice. ut apud Ovid. V. Triſt. 7. 65.

Sic animum tempuſque traho.

Sed *hic vitae modus*, &, *haec mea fama eſt*, id *repudiant*. *conteritur vitae modus* hic eſt, pro tranſigitur, conſumitur. ut in illo Tibulli, Lib. I. El. 7. 70.

—— proprios ego tecum,
Sit modo fas, annos conteruiſſe velim.

& apud Cic. de Amic. cap. ult. *otium & tempus in ſtudiis conterere.* noſter Lib. II. 23. 82.

Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.

quod vel ideo noto, ne quis hic ſenſum obſcoeniorem quaerat, quia ſe amoribus ſuis indulgere paullo ante dixit. ut *terere*, *conterere*, *diſterere* verba libidinis eſſe notat Paſſeratius pag. 470. *haec mea vita eſt* in eodem Heinſ. & Voſſ. quarto, a man. pr. ſed in marg. *fama. eſt* non comparet quoque in D'orvill. ſec. ut de Groningano teſtatur Broukhuſius. Gebhardus, quum in priore Palatino reperiſſet *capio*, pro *cupio*, ex ſui ingenii venuſtate reſtituendum putabat,

Hinc capior nomen carminis ire mei.

& exponebat, ita dementatus ſum, ut ex carminum meorum tenuitate aliquod famae gaudium ſperem. ſic & infra El. IX. 19.

Tunc magis Armenias cupies accedere tigres.

eodem judicii ſtupore legit, *capiare accedere tigres*. quod palato Lipſii Lib. IV. Antiq. Lect. Cap. XI. etiam ſapuiſſe non miror. ſed vide illic Broukhuſii notas. Lib. III. 23. 33.

Vellere tum cupies albos a ſtirpe capillos.

ubi conjicit idem Gebhardus reponendum eſſe, *vellere tum capiare*. dementatum certe oportet eſſe Criticum, qui talia Propertio ingerat, aut ex ejusmodi correctionibus famam ſperaverit. manum tamen abſtinuit ab illis locis, ubi verſus ratio eum deterrebat. ut infra El. XI. 21.

Tu cave ne triſti cupias pugnare puellae.

vel Lib. II. El. 12. 41. ut praeferunt viri docti,

Qualem ſi cuncti cuperent decurrere vitam.

El. 18. 61.

Et cupit iratum talos me poſcere eburnos.

quem verſum eadem dementia ſic corrumpere potuiſſet,

Et capitur talos me iratum poſcere eburnos.

merito igitur monuit Broukhuſius, talem medicinam Propertium non deſideraſſe. certe Gebhardo non magna fit injuria, ſi in eum retorqueatur cenſura, qua perſtringit Caelium Rhodiginum, in notis ad Cic. X. ad Fam. Ep. 12. *mirificum* nempe fuiſſe *emendationum & explicationum coquum, omnia jura confundentem.* *Nomen carminis* pro laude & gloria, frequens noſtro eſt. ſupra El. IV. 8.

Cynthia non illas nomen habere ſinet.

& Lib. II. El. I. 21. *Pergama, nomen Homeri.* Ovid I. Am. 3. 21.

Carmine nomen habent, exterrita cornibus Iō,
Et quam fluminea luſit adulter ave.

& ſaepe alibi. totum hunc Propertii locum artificio non vulgari imitatus eſt Sannazarius Lib. I. El. I. 15.

Nec tantum populos, nec tantum horreſcimus urbes,
Quantum non juſtae ſaevitiam dominae.
Hoc vitae genus, hoc ſtudium mihi fata miniſtrant,
Hinc opto cineres nomen habere meos.
Me probet umbroſis paſtorum turba ſub antris,
Dum rogat agreſtem lacte tepente Palem.
Me rudis indocta moduletur arundine Thyrſis:
Et tam conſtanti laudet amaſſe fide.

11. *Me laudent doctae ſolum placuiſſe puellae*] *laudant* Voſſ. ſec. *ſolitum* conjecerat Marklandus. quod mihi adeo inprobatur, ut, ſi *ſolitum* hactenus fuiſſet editum, *ſolum* reſcribendum eſſe adfirmarem, quia his verbis de Pontico vel quocumque rivali veluti triumphat. & adnueret ipſe, ni fallor, Propertius. ita enim Lib. II. El. I. 48.

laus

Pontice, & injustas saepe tulisse minas.
Me legat adsidue post haec neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala.
15. Te quoque, si certo Puer hic concusserit arcu,
Quod nolim nostros evoluïsse Deos:

Lon-

——— *laus altera, si datur uno*
Posse frui. fruar o solus amore meo.

El. VI. 19.

Tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus.
Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

& El. XVI. in fine:

Hoc mihi perpetuo jus est, quod solus amator
Nec cito desisto, nec temere incipio.

sufficiant haec e solo Propertio, ad suam sibi scripturam vindicandum, ut aliorum poëtarum loca praeteream. pro *placuisse* in Neapolitano *docuisse*. mox *injustae* Borrich.

13. *Me legat adsidue post haec*] Hinc patet, recte apud Ovidium initio Artis Am. a viris doctis emendatum esse,

Me legat, & lecto carmine doctus amet.

non *Hoc legat*. v. Graev. ad Cic. V. ad Fam. 12. p. 258. apud eumdem Lib. II. Trist. 370. de Menandro,

Et solet hic pueris virginibusque legi.

non *Haec* cum Heinsio. *fabula* nempe, quae praecedit. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 352. *Posthac* in Voss. quarto, Neapolit. & Colotiano. altero versu *Ut prosint* non male in Heinsii & meo cod.

15. *Si certo puer hic concusserit arcu*] *percusserit* Guyetus. & sic Cel. Valckenarius ad Euripid. Hippol. v. 1303. *verberare* vocat Lib. III. El. 8. 27. *Quem gravibus pennis verberat ille puer.* sed illic de alis Cupidinis, hic de ejus arcu agitur. nisi *certo percusserit ictu* malis. ut *certus ictus* sit, qui non aberrat, sed gravi vulnere fauciat. sic *certus ictus* apud Ovidium Eleg. de Nuce v. 73. *Has puer erectus certo dilaminat ictu.* de amoris vulneribus apud nostrum Lib. II. El. I. 75.

Quippe ubi nec caussas, nec apertos cernimus ictus.

vulgatam tamen vindicat Ovidii locus Lib. I. Am. XI. 11. *Credibile est & te sensisse Cupidinis arcus.* Lib. II. Am. El. I. 7. *Atque aliquis juvenum, quo nunc ego saucius, arcu, Agnoscat flammae conscia signa suae.* Lib. I. A. A. 21.

Et mihi cedet Amor, quamvis mea vulneret arcu
Pectora, jactatas excutiatque faces.
Quo me fixit Amor, quo me violentius ussit,
Hoc melius facti vulneris ultor ero.

infra El. IX. 21. 15. *Quam Pueri totis arcum sensisse medullis.* ubi vide Passeratium. *certus* igitur *arcus*, hic pro certa & non fallente sagitta, ex arcu Cupidinis emissa. ut saepe. vide Barth. ad Claudian. IV. Cons. Hon. v. 529. p. 695. Ovid. XII. Met. 83.

Sed quamquam certa nullus fuit error in hasta.

adpositus est ejusdem Nasonis locus Lib. I. Am. I. 25.

Questus eram, pharetra quum protinus ille soluta
Legit in exitium spicula missa meum.
Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum;
Quodque canas, vates, accipe, dixit, opus.
Me miserum! certas habuit Puer ille sagittas.
Uror; & in vacuo pectore regnat amor.

Libi Met. 519.

Certa quidem nostra est: nostrâ tamen una sagitta
Certior, in vacuo quae vulnera pectore fecit.

Lib. III. Am. 10. 25.

Viderat Iäsium Cretaea Diva sub Ida
Figentem certa terga ferina manu.

certa hasta etiam apud Virgil. XI. Aen. 767. *certam quatit inprobus hastam.* Valer. Flac. I. 436. *certus Aethalides subitas nervo redeunte sagittas Cogere.* vide Heins. ad Lib. II. A. A. 192. Rem. Am. 112. & ad Claudian. Cons. Olybr. & Prob. v. 187.

16. *Quod nolim nostros evoluisse Deos*] *eviolasse* in quatuor Vossianis, duobus Leidens. altero Dorvill. utroque meo cod. cui lectioni favet primus D'orvill., in quo *evilasse*, id est, *evio-*

Longe castra tibi, longe miser agmina septem
Flebis in aeterno surda jacere situ.

Et

violasse. & sic in Menteliano, Askewiano, ed. Venet. 1475. Reg. Lepid. Aldina utraque, Juntina, aliisque. & libro suo adscripserat Fruterius, & Dousa P. qui exponebant pro violenter effecisse. Gr. *ἀναγκάσαι*. *hei violasse* vel, *heu violasse*, Lipsius Lib. II. Var. Lect. 4. & IV. Antiq. Lect. c. II. quod libenter ei redonamus *heu* & *voluisse* Marklandus. *evoluisse* in primo, secundo, & quinto Vatic. Colotii, & Ant. Perreji cod. quod etiam inveni in ed. Venet. 1487. & ex suo codice adfert Beroaldus. & sic hoc in loco emendandum monuit Valens Guellius ad Virg. I. Aen. 16. nec aliter Muretus & Scaliger, probatque Gebhardus. idque non tantum operose illustrat, sed in contextum quoque recepit Broukhusius. qui per *nostros Deos* intelligit Deos amorum praesides, eique adsentitur Vulpius. Dousa in margine libri sui, & in Schediasmate Succidaneo pag. 63. existimabat subtilius fore, si de amica sua Cynthia loqui Propertium statuamus. quod non puto rejiciendum. nam sic de Demophoonte Phyllis apud Ovid. Epist. II. 126.

Et quaecumque procul venientia lintea vidi,
Pretinus illa meos auguror esse Deos.

Leander Epist. XVIII. 86.

Illa meum, dixi, litora numen habent.

& de Corinna sua idem Ovid. Lib. II. Am. XI. 44.

Primus ego adspiciam notam de litore pinum,
Et dicam, nostros advehit illa Deos.

& sic Passeratius: huic explicationi favere posset, si de eodem hoc Pontico, sub persona Lyncei, intelligenda sit Elegia XXV. Libri II. ubi in eum tamquam rivalem, & qui Cynthiam suam corrumpere tentaverat, invehitur, v. 9. & seqq.

Lynceu, tune meam potuisti tangere curam,
Perfide, nonne tuae tunc cecidere manus?
Lecto te solum, lecto te deprecor uno,
Rivalem possum non ego ferre Jovem.

& sequitur v. 25.

Lynceus ipse meus seros insanit amores.
Solum te nostros laetor adire Deos.

hoc admisso, probandam puto N. Heinsii emendationem, quam editioni Aldinae adleverat, & quae in Notis ejus ad Propert. p. 661. legitur,

Quam nolis nostros heu violasse Deos!

cui adstipulatur editio Parisina Colinaei 1529, quae exhibet,

Quod nolim nostros te violasse Deos.

te violasse etiam in suo codice invenit Livinejus. ita apud Ovid. IV. M. 612. *Tam violasse Deum, quam non agnosse nepotem Poenitet.* sic carere possumus violenta & contorta Passeratii interpunctione & expositione, si Cupido te concusserit eviolasse nostros Deos, quod nolim tua & mea caussa, id est, si te inpulerit violare meam Cynthiam, & eam tangere atque adtractare, quae tibi sacra esse debet, & mihi dicata. sed quid faciemus Antonio Volsco, qui per *nostros Deos* intelligebat *poëtas, non Cupidinem & Venerem, ut Ennius poëtas adpellavit Deos. nollem inquit, Cupidinem in poëtas saevire.* Nimirum, quod de eo judicabat Muretus, id *tale est, ut si fatuis & insulsis declarationibus praemium aliquod positum esset, id Volscus hac una fretus, sine controversia, suo jure, diis hominibusque plaudentibus, ablaturus fuisse videatur.* Nonnihil tamen mitius animadvertere decet in illos, qui initio renascentium literarum in tenebris micabant, barbariae nondum debellatae nebulis obsepti.

17. *Longe castra tibi, longe miser agmina septem Flebis in aeterno surda jacere situ.*] Gebhardus ex scriptura Palatini codicis, ex quo *nuda* profert, legendum divinabat,

Flebis in aeterno nupta jacere situ.

& *nupta situ* explicabat, carie altissima ac situ obducta. miserabilem profecto hariolum! Gebhardus sane insulsis saepe conjecturis merebatur illam Mureti de Interpretationibus Volsci censuram, praesertim quum eo homine doctior, illa aetate vixerit, qua major literis jam adfulgebat lux. Sed in conjecturis ad corrupta veterum loca integritati restituenda excogitandis raro suus favet successus, nisi eruditioni mutuas vices praestet felicitas acuminis & sagacitas judicii, quae in Gebhardo passim desideres. Quia vero hic Pontico denuntiat Propertius, si Cupidinis sagittis ictus amoribus indulgeat, fore ut Thebaïdos suae

Et frustra cupies mollem conponere versum,
20. Nec tibi subjiciet carmina ferus amor.

Tunc

suae telam, magno animo inchoatam, tandem interruptam, & lyram silentio ac situ obductam deploret (nam ita optime sensum loci exposuit Broukhusius) praestaret forte, saltem Gebbardiana melior foret conjectura,

Flebis in aeterno muta *jacere situ.*

certe *surdus* & *mutus* etiam confunduntur apud Ovid. II. ex P. Ep. 6. 32. Idem Epist. XV. v. 198.

Non mihi respondent veteres in carmina vires,
Plectra dolore tacent, muta dolore lyra est.

ubi *plectra jacent* praeferrem ex marg. ed. Bersmanni, ne bis idem dicatur, ut hoc loco *jacere situ.* & *muta* aptius lyrae convenit, quam *tacere* plectris. sic *Muta jacet* X. Met. 654. ubi in aliis etiam *tacet.* in Epicedio Drusi ad Liviam v. 185.

Jura silent, mutaeque tacent sine vindice leges.

ubi Heins. & Francius malebant *mutaeque jacent.* ita de Cupidinis facibus Ovid. Rem. Am. 140.

Contemtaeque jacent & sine honore faces.

ut vero *muta* hic de poëmate, sic *muta avena* in Val. Catonis Diris v. 7. ubi plura notavi. Innuit igitur fore, ut Thebaica Pontici, ubi semel amori & carminibus mollibus operam dederit, muta & situ obducta jaceant, & non absoluta ab eo destituantur. sive ut apud Theocritum Idyll. XVI. v. 10. de Gratiis:

Ὀκνηραὶ δὲ πάλιν κενεᾶς ἐπὶ πυθμένι χηλῶ
ψυχροῖς ἐν γονάτεσσι κάρη μίμνοντι βαλοῖσαι.
Ἔνθ᾽ αἰὲν σφίσιν ἕδρη, ἐπὰν ἄπρακτοι ἵκωνται.

& quod hic *aeterno situ jacere* dicitur, ibidem v. 43. Theocrito est μακρὺς αἰῶνας ἔκειντο. vulgata tamen lectio *surda jacere* praeferenda videbatur Cel. Ruhnkenio, qui *agmina surda* exponebat ignobilia, non audita, non cognita. ut Broukhusius capiebat. & Drakenb. ad Silium Lib. VIII. 248. quorum suffragio repugnare nolim. versu praeced. *Longe castra tibi, longe miser &c.* elegans repetitio est. de qua vide Heins. ad Ovid. VIII. Met. 435. apud Silium Italic. Lib. I. v. 301. *longe clausis sua foedera, longe Ausoniam fore.* & Lib. XVII. 80.

Longe conjugia, ac longe Tyrios Hymenaeos.

ubi vid. Drakenb. & D'Orvill. ad Charit. pag. 390. *longe esse* similiter apud Nasonem Epist. XII. 53.

Quam tibi nunc longe regnum dotale Creusae.

de ipsa locutione vide Muret. lib. X. Var. Lect. cap. 4. J. Dousae Filii notas ad h. l. Gronov. ad Senec. Hippol. 974. & Interpr. ad Flor. II. c. 2. §. 8. minus recte eam exponit Cerda ad Virg. Lib. XII. v. 52.

19. *Et frustra cupies mollem conponere versum*] *mollem versum* recte intelligunt de amatoriis, praesertim Elegiacis, versibus, ad Epici carminis oppositionem. infra Lib. II. El. 25. 41.

Desine Achilleo conponere verba cothurno,
Desine, & ad molles membra resolve choros.

& mox *durum poëtam* opponit. Lib. III. El. I. 19.

Mollia Pegasides vestro date serta poëtae,
Non faciet capiti dura corona meo.

Lib. II. El. I. init.

Quaeritis, unde mihi toties scribantur amores,
Unde meus veniat mollis in ora liber.

Lib. III. El.

Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
Carminis Heroi tangere jussit opus?
Non hinc ulla tibi speranda est fama, Properti,
Mollia sunt parvis prata terenda rotis.

sic apud Horat. Lib. II. Od. 12. v. 4.

Nolis longa ferae bella Numantiae,
Nec durum Hannibalem, nec Siculum mare
Poeno purpureum sanguine, mollibus
Aptari citharae modis.

20. *Nec tibi subjiciet carmina ferus amor*] *verus amor* in secundo & tertio Voss. sed in marg. *servus* vel *ferus. verus* etiam in meo secundo, sed in marg. *al. servus.* & a man. sec. *al. saevus. seuus* in primo Leidens. quarto Voss. & primis edd. in cod. Askewiano etiam *seuus*, sed in marg. *ferus. servus* in Groning. *saevus* in prima Aldina, Juntina, Colin. Gryph. Rovill. aliisque. vera lectio est *ferus amor*, ut bene restituit Scaliger, & pro-

Tunc me non humilem mirabere saepe poëtam:
Tunc ego Romanis praeferar ingeniis.

Nec

probavit Lipſ. IV. Antiq. Lect. c. XI quod confirmatur a meo primo codice, ſecundo & quinto Vaticano, Neapol. Borrich. Heinſiano, Scaligeri & Modii Excerptis, & utroque D'Orvill. ut in ſecunda editione Aldus. idque jubet *tardus amor* ultimo huj. Eleg. verſu. & Lib. II. El. 25. 25. de Lynceo, ſeu eodem hoc Pontico:

Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores.

vel, ut conjiciebat Broukhuſius.

——— *ipſe meos inſanit ſerus amores.*

pro *ſubjiciet* in duobus Leidenſ. tribus Voſſ. primis edd. & Aldinis *ſubiciet*. de qua ſcriptura vide Barth. ad Stat. IV. Theb. 518. Conjeceram aliquando,

Nec tibi ſufficiet *carmina ſerus amor.*

id eſt, ſuppeditabit, ad verſus ſcribendos ſtimulabit. Virg. II. Aen. 618.

Ipſe pater Danais animos vireſque ſecundas
Sufficit: ipſe Deos in Dardana ſuſcitat arma.

ubi Servius exponit, *Subminiſtrat*, *ſuggerit*. hoc ſenſu *ſufficere* etiam apud Silium Ital. Lib. I. v. 36. capiebat Cl. Drakenborchius:

——— *dux agmina ſuffi cit unus*
Turbanti terras, pontumque movere paranti.

explicat enim pro ſubminiſtrat, ſuppeditat. quo ſenſu Hannibal Junoni agmina ſuppeditaſſe illic diceretur. ſed legendum forte,

——— *dux agmine ſufficit unus*
Turbanti terras.

ut innuat, ſolum Hannibalem ſuo agmine ſufficere ſeu ſatis eſſe Deae ad terras & maria turbanda, & hunc unum ducem inſtar eſſe multorum agminum. ut de Hectore apud Ovid. Epiſt. XVI. 366.

Unus is innumeri militis inſtar habet.

& hoc ſuadent ſequentia,

Jamque Deae cunctas ſibi belliger induit iras
Hannibal: hunc audet ſolum componere fatis.

contra de Caeſare Pompejus apud Lucan. VII. 368. *Caeſar noſtris non ſufficit armis.* pro, par non eſt. ſed *ſufficere* pro ſuppeditare etiam interpretatur Servius in illo Virgilii verſu III. G. 65.

Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem.

ſubjiciet tamen nunc potius cum Scaligero explicandum videtur pro dictabit, ut Gr. ὑποβάλλειν, monere, in memoriam vocare, ſuggerere, locutione a ſcenis deſumta, idque etiam amplexi ſunt Paſſeratius & Gebhardus: vel, ut Broukhuſio placet, tranſlatione a praeconibus deducta, qui verba legum ferendarum, ſi ab aliis praeterirentur, ſuggerebant. & huc ſpectat locus Ciceronis V. in Verrem cap. 10. *Cupio mihi, judices, ab illo ſubjici, quoniam de militari ejus gloria dico, ſi quid forte praetereo.* niſi malis *ſubjicere* hic idem notare, quod Graecis ὑπαγορεύειν, ὑπογράφειν, & ὑποτίθεσθαι. ut ἐλπίδας ὑποθεὶς Xenophonti Lib. IV. Hellen. p. 541. & ὑπαγομένοις ἐλπίδας Straboni Lib. I. pag. 840. unde ſtabiliri poteſt lectio apud Ovid. VII. Met. 304.

Spes eſt virginibus Pelia ſubjecta creatis.

ut pro *ſubnata* praetulit Patruus meus. hinc *ſtimulos ſubjicere*, pro adhortari, inpellere. ut *laſſo ſubjectare ſtimulos* Horatio Lib. I. Sat. 7. 94.

21. *Tunc me non humilem mirabere ſaepe poëtam*] *miraberis ipſe* malebat Marklandus. ut ſenſus ſit, etiam tu magniloquus iſte vates *ipſe* miraberis me poëtam non humilem. quod non adſpernandum videtur: ut Ponticum ſtatuamus aliquando Propertium vocaſſe *humilem* poëtam, qui levioribus numeris amatoria includeret, & non potius ad ſuum exemplum graviori incederet cothurno. huc referri poſſet illud in fine hujus Elegiae, ut vulgo legitur & exponitur:

Tu cave noſtra tuo contemnas carmina faſtu.

& hoc ipſi Pontico in idem velabrum poſtea conjecto regerere videtur infra El. IX. 9.

Quid tibi nunc miſero prodeſt grave dicere carmen.

22. *Tunc ego Romanis praeferar ingeniis*] Haec ita ut vulgo leguntur, requirere videntur, ut de ipſo intelligamus Pontico, adeoque innuat Umber, tu, cum ipſe amori & mollioribus verſibus indulgebis, me, quem antea humilem dicebas poëtam, ipſis ingeniis Romanis praeferes. alioquin,

Nec poterunt juvenes noſtro reticere ſepulcro,

Ardo-

quin, ſi ipſius Propertii verba cenſeamus, mallem reponere,

Tunc ego Romanis conferar *ingeniis.*

ut Francium etiam conjeciſſe video. modeſtius certe loquitur Lib. III. El. I. 35.

Nec non ille tui caſus memorator Homerus
Poſteritate ſuum creſcere ſentit opus.
Meque inter ſeros laudabit Roma nepotes,
Illum poſt cineres auguror ipſe diem.

niſi quis praeferat,

Tunc ego, Roma, tuis *conferar ingeniis.*

nonnihil enim hic ſe effert poëta, ut & alibi, & quaeſitam meritis ſumit ſuperbiam. non diſſimilis locus eſt Lib. III. El. I. 15.

Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperii Bactra futura canent.
Sed quod pace legas, opus hoc de monte Sororum
Detulit intacta pagina noſtra via.

ſic etiam Lib. II. El. 25. ſub finem: ubi poſt laudata ingenia Romanorum, Varronis, Calvi, Catulli, & Galli, ſubjungit,

Cynthia quin etiam verſu laudata Properti.
Hos inter ſi me ponere Fama volet.

quo loco illuſtratur id, quod hic ſibi pollicetur;

Tunc ego Romanis conferar ingeniis.

vel, *Tunc ego*, *Roma*, *tuis* &c. firmat emendationem illud Ovidii Lib. V. Triſt. El. I. 73.

Nec me Roma ſuis debet conferre poëtis,
Inter Sauromatas ingenioſus ero.

ſic *conferre* apud eumdem Lib. III. Amor. El. I. 39.

Non ego contulerim ſublimia carmina noſtris,
Obruit exiguas regia veſtra fores.

Lib. I. ex P. Ep. I. 23.

Quod metuas, non eſt. Antoni ſcripta leguntur,
Doctus & in promtu ſcrinia Brutus habet.
Nec me nominibus furioſus confero tantis.

ubi pro *furioſus* mallem *ventoſus*. id eſt, inepte glorioſus de quo vid. Serv. ad illud Virg. XI. Aen. 708.

Jam noſces, ventoſa ferat cui gloria laudem.

ingenia autem praecipue de poëtis dicuntur. Suet. Ner. 39. *ne fatendo dolorem irritaret ingenia.* vide exempla apud Paſſeratium ad Lib. II. El. I. 4. & Patruum meum Comment. ad Phaedr. pag. 109.

23. *Nec poterunt juvenes noſtro reticere ſepulcro*] Nihil variant codices, niſi quod *noſtro juvenes* in Askewiano. *noſtro hoc retinere* in ed. Gryph. 1551. Sed quem non offendant *noſtro ſepulcro*, *Ardoris noſtri*, & *noſtra carmina* trium verſuum intervallo tam invenuſte repetita? talem certe ſtribliginem nemo ferret in artis poëticae tyrone. Novi optime, & alibi haud raro tales earumdem vocum recurſus apud noſtrum alioſque inveniri, quos ubique mutare aut tollere velle temerarium eſſet. ut multis exemplis probavit Cl. Schraderus Animadv. ad Muſaeum cap. XIII. Sed nemo tamen mihi perſuadebit, inde augeri carminum concinnitatem, aut has gemmas eſſe quae ſplendeant. e multis haec ſufficiant ex El. IV. hujus libri, v. 7. & ſeqq.

Non tamen iſta meo &c.
Nam ſive optatam mecum &c.
Tum mihi *Pactoli* &c.
Tum mihi *ceſſuros* &c.
Quae maneant, dum me *fata* &c.
Nulla mihi *triſti* &c.
Quae mihi *dum placata aderit* &c.

ſic El. XVI. v. 34. & ſeqq.

At mea *nocturno* &c.
Sed tu ſola mei, *tu max. cauſſa doloris,*
Victa meis *numquam janua muneribus.*
Te non ulla meae *laeſit* &c.
Ut me *tam longa* &c.
Ante tuos quoties verti me, *perfida*, *poſtes.*

Lib. II. El. 10. 18 & ſeqq. ubi *mei*, *mea*, *mihi* decies occurrunt duodecim verſuum ſpatio; ſic *tua*, *tibi*, *te*, *tuam*, ſexies intervallo ſeptem verſuum Lib. III. El. 7. 21. & ſeqq. & *meus*, *tuus*, *tibi*, *me*, decies intra undecim verſus recurrentia Lib. IV. El. XI. 68. ſeqq. neque melioris notae illa Ovidii Epiſt. XII. v. 81.

Ah virgo, miſerere mei, *miſerere* meorum,
Effice me *meritis tempus in omne tuum.*
Sed mihi *tam faciles unde* meoſque *Deos.*
Spiritus ante meus *tenues vaneſcat in auras,*
Quam thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
——— *& dextrae dextera juncta* meae.

ſic Epiſt. XI. v. 106. ſeqq. ubi *admiſſi*, *admiſit*, & *admiſſo*, & Epiſt. XVI. 215. & ſeqq. ubi *poſita*, *poſito*, *inpoſuit*, & *poſui* recurrunt nimium vicina. Alia ſciens praetereo. Hoc certe in loco illud

etiam

Ardoris nostri magne poëta, jaces.

25. Tu

etiam concoquere non potuisse videtur N. Heinsius, ideoque *sero* vel *maesto sepulcro* legebat Lib. II. Advers. cap. 6. p. 249. & in Notis ad Propert. p. 661. *maesto* equidem praeferrem, quia modo praecessit *ferus amor*, & *maesto* propius accedit ad *nostro*. *maesta sepulcra* apud Ovid. II. Fast. 562.

——— *habent alias maesta sepulcra faces.*

Forte tamen scripserit Propertius,

Nec poterunt juvenes noto *reticere sepulcro.*

nihil profecto facilius, quam ut *noto* ex sequentibus versibus transierit in *nostro*. innuit sodales, qui noto poëtae, a se amati, sepulcro acclamarent, quod addit velut monumenti inscriptionem,

Ardoris nostri magne poëta, jaces.

noto sepulcro, ut apud Catullum Carm. LXVII. 97. de fratris obitu:

Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra,
Nec prope cognatos compositum cineres;
Sed Troja obscoena, Troja infelice sepultum
Detinet extremo terra aliena solo.

simile mendum detergendum est Nemesiano Ecl. I. 41. qui locus adscribi meretur:

Accipite hos calamos, atque haec nostro *Melibaeo*
Mittite, si sentire datur post fata quietis &c.
Tu nostros *adverte modos, quos ipse benigno*
Pectore fovisti, quos tu, Melibaee, probasti.
Longa tibi, cunctisque diu spectata senectus,
Felicesque anni, nostrique *novissimus aevi*
Circulus, innocuae clauserunt tempora vitae.
Nec minus hinc nobis *gemitus, lacrimaeque fuere.*

ubi pariter, ac hoc in loco, *nostro*, *nostros*, *nostri*, & *nobis*, admodum inconcinne recurrunt. Legendum itaque,

Tu notos *adverte modos, quos ipse benigno*
Pectore fovisti.

sic & alibi peccatum fuit. ut apud Lucanum Lib. X. 379.

——— *nec* nos *deterreat ausis*
Hesperii fortuna ducis. ———
Nos *quoque sublimes Magnus facit, adspice litus*
Spem nostri *sceleris, pollutos consule fluctus,*
Quod liceat nobis.

quo in loco - *accipe laetus Spem* noti *sceleris* legebat Ezra Clerquius, cujus tantum duo Specimina Emendationum, nunc felicium, nunc audacium, in Lucanum edita sunt. & non raro has voces *nostra* & *nota* confundi in aliis veterum locis docet Marklandus ad Stat. Lib. II. Sylv. 2. 142. In fine etiam hujus Elegiae *nostra* mendosa opinor illo versu,

Tu cave nostra *tuo contemnas carmina fastu.*

quae sic exponunt Interpretes, quasi Ponticum admoneret Propertius, ne Musam suam contemneret, &, quia poëta epicus erat, tumore inflatus amatoria in Cynthiam carmina despiceret, ridiculo certe fastu. Mihi longe alius verborum sensus videtur, & ut *nostra* hic quoque ejiciatur, restituendum videtur:

Tu cave & ista *tuo contemnas carmina fastu.*

& per *ista carmina* intelligo admonitiones & praedictiones, quibus Pontico vaticinatus erat, eum arcu Cupidinis concussum, epico Thebaicorum operi vale dicturum, & ad amatorios lusus se conferre conaturum, ac proinde videret, ne *ista carmina*, sive molles Elegos capias, sive potius auguria sua, pro nihilo haberet, illo fastu, quo se nullis Cupidinibus contactum, & telis Amoris inpervium sibi pectus esse gloriabatur; quam explicationem si admittamus, melius certe cum fine hujus Elegiae cohaerebit initium Eleg. IX. quae cum hac conjungenda est,

Dicebam tibi venturos, inrisor, amores,
Nec tibi perpetuo libera verba fore.
Ecce jaces, supplexque venis ad jura puellae &c

quibus simile est initium Eleg. 2. Libri II.

Qui nullam tibi dicebas jam posse nocere,
Haesisti, cecidit spiritus ille tuus.

carmina vero pro auguriis vel praedictionibus, ut *canere* & *praecinere* passim dicuntur vates. denique *ista* eleganti emphasi, ut infra El. IX. v. 13. ad Ponticum:

I, quaeso, & tristes istos *depone libellos,*
Et cane, quod quaevis nosse puella velit.

praesertim singulari vi utitur noster hac vocula, addita seria admonitionis sententia, ut hoc loco,

Saepe venit magno &c. sic Eleg. XIV. 7.

Non tamen ista meo valeant contendere amori:
Nescit amor magnis cedere divitiis.

Lib. II. El. 2. 38.

Non non humani partus sunt talia dona;
Ista decem menses non peperere bona.

El.

25. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu.
Saepe venit magno foenore tardus amor.

ELEG. VIII.

TUnc igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelida vilior Illyria?

Et

El. XIX. 49.

Non tamen ista meos mutabunt secula mores:
Unusquisque sua noverit ire via.

El. XXIII. 81.

Ista senes licet accusent convivia duri.
Nos modo propositum, vita, teramus iter.

& Lib. III. El. 9. 7.

Tu nunc exemplo disce timere meo.

Sed reliqua hujus Elegiae absolvamus.

24. *Ardoris nostri magne poëta, faces*] ita in plerisque MSS. & primis edd. *taces* in Excerptis Modii & codice Groningano. sed alterum a Passeratio bene adstruitur. & sic legisse etiam Janum Lernutium inde patet, quia totum hunc versum adoptavit in Epigrammatibus suis pag. 395. ad tumulum Franc. Petrarchae:

Di tenuem tibi terram, & in urna perpetuum ver:
Ardoris nostri magne poëta, jaces.

vid. ad Lotich. p. 394. Palmerius tamen, Scaliger, & Heinsius ex vetustis codd. probarunt, *magne poëta, vale.* & solitam formulam AVE ET VALE, in sepulcralibus monumentis frequentem, huc contulerunt. sic apud Catullum Ep. 93. quo fraternis Manibus parentat:

Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum, frater, ave atque vale.

ardoris autem *nostri poëta* est velut magister nobis ac praeceptor Amoris, qualem describit Tibullus Lib. I. El. 4. v. 75. & seqq. & se Gallo praestat noster infra El. X. dictumque est eodem modo, quo Lib. III. El. 15. 20. *Virtutisque tuae, Bacche, poëta ferar.* & *nequitiae poëta* Ovidio Lib. II. Amor. I. 2. *Ille tui vates operis* El. III. v. 9. ad quae loca vide notas. III. Amor. El. I. 16. *O argumenti lente poëta tui.* eleganter vero juvenes Propertium *sui amoris poëtam* vocant, simili colore, quo de se sicit Ovidius Lib. II. Am. I. 7.

Atque aliquis juvenum, quo nunc ego, saucius arcu
Agnoscat flammae conscia signa suae.
Miratusque diu, quo, dicat, ab indice doctus
Composuit casus iste poëta meos.

qui locus hoc optime illustrat.

26. *Saepe venit magno foenore tardus Amor*] par illud Ovidii Epist. IV. v. 19. *Venit amor gravius, quo serius.* ubi *Urit* praeferunt alii. ut apud eumdem Lib. I. Am. El. 2. v. 17. de amore, *Acrius invitos multoque ferocius urit*, pro *urguet* legebat Heinsius. sed vulgatem probante Patruo meo. ut primo loco etiam *Venit* hoc Propertii versu vindicatur, ex quo plura in notis ad v. 26. ejusdem Epist. adferuntur, sic initio El. IX. ad eumdem Ponticum, & ad hunc ipsum locum respiciens,

Dicebam tibi, venturos, irrisor, amores.

& v. 18.

Haec est venturi prima favilla mali.

magno foenore, ut *duplici foenore* Lib. III. El. I. 22.

At mihi, quod vivo detraxerit invida turba,
Post obitum duplici foenore reddet honos.

EL. VIII. 1. *Tunc igitur demens? Nec te mea cura moratur*] Lege cum N. Heinsio,

Tene igitur, demens, te nil mea cura moratur.

quod ideo probo, quia repetitiones iteratae in hac adversus Cynthiam expostulatione, a qua Elegiam orditur, vehementiam concitato adfectui addunt. modo versu altero etiam corrigatur, *Jam tibi sum gelida vilior Illyria?* quod elegantiam auget, quia sequitur, *Et tibi jam tanti* &c. sic

L

mox

Et tibi jam tanti, quicumque eſt iſte, videtur,
Ut, ſine me, vento quolibet ire velis?
5. Tune audire potes veſani murmura ponti
Fortis, & in dura nave jacere potes?

Tu

mox repetit, *Tune audire potes veſani murmura ponti? & in dura nave jacere potes? Tu potes &c.* ita apud Ovidium Lib. III. Amor. El. 8. 11.

Hunc potes amplecti formoſis, ſtulta, lacertis?
Hujus in amplexus, ſtulta, venire potes.

quod praefero, ut hoc loco *demens*, pro *vita* in utroque verſu, ut voluit Heinſius. Ut autem hic in interrogationae *potes* ter iteratur, ſic in adfirmatione *poſſum* eodem modo recurrit infra El. X. v. 15. & ſeqq.

Poſſum ego diverſos iterum conjungere amantes,
Et dominae tardas poſſum aperire fores:
Et poſſum alterius curas ſanare recentes.

ubi ſimilia notavi. verſu ſecundo *An tibi ſim* ex Commeliniano Gebhardus, majore, ut putat, emphaſi, ſed quam in voce *ſim* non video majorem. rectius in D'orvill. a man. ſec. *At tibi ſum.* ſed *Jam tibi ſum?* ut conjeci, repetitiones magis connectit. Heinſianam vero emendationem primo in verſu *Tene igitur, demens, te nil* &c. firmant illa Liviae in doloris agitatione apud Albinovan. Epicedio Druſi v. 135.

Tene ego ſuſtinui poſitum ſcelerata videre?
Tene meae poterunt unguere, nate, manus?
Nunc ego te infelix ſummum teneoque tuorque?

dein ſimili modo *demens* interferitur apud noſtrum Lib. II. El. 23. 52. etiam ad Cynthiam, urbem relinquentem,

Falleris: iſta tui furtum via monſtrat amoris,
Non urbem, demens, lumina noſtra fugis.
Quo fugis ah, demens? nulla eſt fuga &c.

& Lib. III. El. 2. 15.

Quid tibi cum tali, demens, eſt flumine? quis te
Carminis heroi tangere juſſit opus?

Virgil. IX. An. 560.

— noſtraſne evadere, demens,
Speraſti te poſſe manus.

Ovidius Lib. I. Am. 7. 19.

Quis mihi non, demens, quis non mihi, barbare, dixit.

Tibullus Lib. I. El. 10. 78.

Blanditiaſne meas aliis tu vendere es auſus,
Tune aliis, demens, oſcula ferre mea?

ita enim interpungendum eſt, ut Lib. IV. El. 3. 7. *Quis furor eſt, demens, denſos indagine colles* &c. ut recte Douſa Fil. & N. Heinſ. nam male illic antea edebatur,

Quis furor eſt, quae mens?

dehortatur autem hac Elegia Cynthiam, eique perſuadet, ne divitem quemdam praetorem in Achaiam & Illyriam navigantem ſequatur, illum nempe, in quem invehitur Lib. II. El. 13. *Praetor ab Illyricis venit modo, Cynthia, terris.* &c. ex qua patet, Cynthiam tamen eumdem Romam reverſum recepiſſe. inter quas Elegias anni ſpatium interceſſiſſe, (nam in hoc carmine ejus abitum in illam provinciam, in altero illius reditum deſcribit, ut annuae erant provinciae) recte cenſuiſſe videtur Guyetus. vide Miſcellan. Obſerv. Vol. V. Tom. I. pag. 118.

4. *Ut ſine me vento qualibet ire velis*] ita legendum. haeſitat enim Paſſeratius, an interpungendum ſit, *Ut ſine me vento, quo libet, ire velis.* & *ire vento* conjungit. ſed *qualibet vento* melius connectuntur, nempe ſaevo etiam & adverſo, vel ferente. vide notas Patrui mei ad Ovid. Epiſt. XII. 110. contra, *qua libet, ire via*, non *qualibet*, in Epigr. Petronii Tom. I. Anthol. Lat. p. 583. ut illic corrigendum patet ex notis ad Tom. II. pag. 492. *Et ſine* in primo meo cod.

5. *Veſani murmura ponti*] *inſani* male in Voſſ. quarto, & Askewiano.

7. *Tu pedibus teneris poſitas fulcire pruinas*] Mirifice in vera hujus loci lectione conſtituenda & explicanda aeſtuarunt viri docti. *fulcire ruinas* olim edebatur, ut in ed. Venet. 1475. & Reg. Lep. & ſic Mentelianus, vetus Paſſeratii codex, & Excerpt. Scalig. Neapolitanus, primus & ſec. Leid. Voſſianus alter, ſecundus Dorvill. Askewianus, primus meus codex. MS. Livineji & Geb-

Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas?

Tu

Gebhardi Palatinus Scaligero adsentitur. *fulcare ruinas* in ed. Venet. 1487. Aldina utraque, Juntina, Colin. Gryph. aliisque. totum vero distichon in quarto Voss. desideratur, ut de secundo Colbertino testatur Broukh. *fulcire pruinas* etiam in cod. Harlejano Musei Britannici. totus hic expressus est e Virgilio Ecl. X. 47.

Tu procul a patria (nec sit mihi credere) tantum
Alpinas, ah dura, nives & frigora Rheni
Me sine sola vides. ah te ne frigora laedant!
Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas!

ubi Valens Guellius haec Propertiana conferens etiam adfert *positas fulcare pruinas.* idque probat Colvius ad Sidon. Apollinar. pag. 59. & ita Ayrmannus. sed Ant. Perrejus editioni Aldinae, quam cum v. c. contulit, adnotavit *Quidam reposuere* positas fulcare pruinas *nimis duriter, quasi pedes aratrum essent. lego*, fulcire, *id erit, subjicere pedes ruituris de coelo nivibus. pruinas* recte quidem vindicavit Broukhusius, pro *ruinas*, & Gronovio consentit neganti *ruinas* simpliciter, pro *coeli ruinis*, quod addere amant veteres, seu grandine vel nive de coelo cadente, recte dici. *ruinas* quidem pro vehementi procella ac tempestate apud veteres occurrere non diffiteor, ut apud Cic. pro Cluent. cap. 32. *partim ruinae similiora aut tempestati, quam judicio aut disceptationi.* & cap. 35. p. 179. *vis illa fuit, & ut saepe jam dixi, ruina quaedam atque tempestas.* vide Graevii notas ad Florum pag. 611. *pruinae* quoque & *ruinae* confunduntur in loco Claudiani Bel. Get. v. 327. de leone:

—— *tacitusque per altas*
Incedit furiale nives; stant colla pruinis
Aspera: flaventes adstringit stiria saetas;
Nec meminit leti, nimbosque aut frigora curat.

ubi in cod. Juniano *ruinis. positas* autem *nives* quod interpretetur Broukhusius, quia *poni* eleganter dicitur de iis, quae coelo delabuntur. rectius *positas nives* dixeris, quae coelo delapsae, jacent in terra. vide Guell. ad Virg. VI. Aen. 611. & Patrui mei notas ad Lib. II. Georg. 14. Sed quod *fulcire* hic praeferat ideo, quia Servius ad Ecl. VI. 53. notet: *unusquisque eo, super quod jacebat, fultus dicebatur*, subjungitque *ita hic Cynthia fulta est pruinis*, id recte quidem a Servio dictum, quia illa, quae subjiciuntur, quasi fulcra sunt. sed non ideo homines super terram ambulantes, pedibus eam fulcire possunt dici. aut *solum fulcire* illa, quae ei inponuntur, ut domus, columnae, & sim. neque etiam recte Cynthia dicetur *fulta pruinis*, sed ipsa fulcit seu stipat pruinas pedibus, & densat eundo super pruinas. denique pro hac lectione stabilienda conducere posse non opinor locum Virgilii, quem ita, ut eum emendandum conjicit, adscripserat Marklandus, ex Lib. III. Georg. 368.

—— *Stant circumfulta pruinis*
Corpora magna boum.

vulgatum quippe *circumfusa* nimis languidum censebat. Sed quae minime sollicitanda videntur. *circumfusos* enim densatis nivibus & earum undique acervo ita circumvallatos innuit boves, ut pedes proferre nequeant. an languido igitur verbo usus est idem Virg. II. An. 383.

—— *densis & circumfundimur armis.*

ubi vide notas. ita apud Silium Ital. Lib. VII. 308.

—— *ut armata circumfudare corona,*
Et vallet clauso collectos miles in orbe.

languidum certe hoc verbum nemini adparebit apud Ovid. Lib. III. Met. 180.

—— *circumfusaeque Dianam*
Corporibus texere suis (nymphae) *tamen altior illis*
Ipsa Dea est, colloque tenus supereminet omnes.

& Lib. V. Fast. 582.

Gens fuit & campis, & equis, & tuta sagittis,
Et circumfusis invia fluminibus.

positae igitur *pruinae* hoc in loco requirere videntur *calcare*, non *fulcare* per hypallagen, ut Passeratius. sic *calcare nivem* Ovidio II. Met. 852. Phyllis apud eumdem Epist. II. 121.

Moesta tamen scopulos fruticosaque litora calco.

scopulum calcare IX. Met. 228. *calcare viam* Horatio Lib. I. Od. 28. 18. & apud alios passim. Itaque *fulcire ruinas* pro calcare, ut Scaliger, vel *fulcire pruinas*, pro incedere per pruinas, ut Broukhusius, sine exemplo est. *exterere nives* dixit Ovid. I. Am. El. 9. 12.

Ibit in adversos montes, duplicataque nimbo
Flumina: congestas exteret ille nives.

Sed quia hic locus tanti est, Musarum amatoribus

Tu potes insolitas, Cynthia, ferre nives?
O utinam hibernae duplicentur tempora brumae,
10. Et sit iners tardis navita Vergiliis.
Nec tibi Tyrrhena solvatur funis in ora,

Neve

bus legi merentur, quae ad illum observavit Celeb. Hemsterhusius in notis ad Luciani Dialogos pag. 94. ed. minoris, an. 1707. ubi observat, prave illic a Barlaeo in hoc Propertii versiculo *positas fulcire ruinas* exhibitum fuisse, & addit, *praeterquam enim, quod ibi legendum docuerit* pruinas *elegantissimus Broukhusius, aliam illic longe notionem habet* fulcire, *ut ex eruditissimi hominis Commentario disces.* Haec vivente Broukhusio scripta, sed in editione majore quum omissa sint, conferri merentur, quae, erudita ad hunc versum Propertianum nota, deinde in chartas conjecit in Animadversionibus, quas sub finem hujus Voluminis edidi. Illic enim *positas fulcire ruinas* tuetur pro in jacente pruina niti pedibus, & cum Graecorum *ἐρείδειν* confert. unde videmus tot principum in his literis Virorum Scaligeri, J. Fr. Gronovii, Broukhusii, & Hemsterhusii in hoc loco illustrando fluctus, quos conponere nostrum non est. Forte tamen omnis difficultas aut contortae explicationes, quas huic loco declarando quisque pro suo intellectu congerit, & vario eruditionis lumine perfundere adnititur, amoveri possent, si conjectura non violenta ex *fulcire*, paucis literis mutatis, exsculpere liceret *super ire. l* & *f* ejusdem in codd. MSS. formae sunt, adeoque substitui posset,

Tu pedibus teneris positas super ire *pruinas.*

vel ex altera codicum nonnullorum lectione *fulcare* si quis malit *positas superare pruinas*, me obnitentem non habebit. pari scilicet variatione, qua apud Manilium Lib. III. 385.

Aeternas superare nives, orbemque rigentem.

ubi *super ire* in Gemblacensi vetustissimo & Jacobi Susii codice. Lucret. III. 104.

Ac pedibus salsas docuit super ire lacunas.

ut ex codd. MSS. pro *superare* restituit Lambinus. *superare* autem hic eo sensu capies, quo *superare montes*, *superare aequor*, & *vincere*, ac sim. de difficili dicuntur itinere. Claudianus IV. Cons. Hon. 436.

——— *non dura viarum,*
Non incerta maris, Lybiae squalentis arenas,
Audebit superare pedes.

Virgilius I. Aen. 244.

Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus
Regna Liburnorum & fontem superare Timavi.

Valer. Fl. II. 545.

——— *superabit ovante*
Litora tuta gradu.

vide notas ad ejusdem poëtae Lib. I. 75. & ad Claudian. II. de Laud. Stil. 401.

8. *ferre nives*) ex Volsci adnotatione colligi potest, in aliis *minas* lectum fuisse. quod tamen in nullius codicis Excerptis reperi. *naves* mendose in primo Leid.

9. *Tempora brumae*] *lunae* male in cod. Heins. & Voss. primo.

11. *Nec tibi Tyrrhena solvatur funis in ora*] *Ne tibi* legendum suadent sequentia. pro *funis* in v. c. Ant. Perreji, Colotii, & secundo Vaticano *puppis*. sed alteram lectionem recte servant omnes codices. infra Lib. III. El. 5. 24.

Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
Omnia detrito vincula fune cadunt.

Hic autem locus varie torsit Interpretes. in omnibus enim editionibus antecedentibus huc usque lectum fuit, *Nec tibi Tyrrhena solvatur funis arena.* plurimos nempe offendit sonus leonini versus, auribus non minus insuavis, quam infra Eleg. XVII. 5. *Quin etiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti.* vid. J. Dousae Fil. notas ad Propert. cap. 3. pag. 93. unde non inmerito miratur & simul indignatur Broukhusius, cultissimum e recentioribus poëtam Petrum Lotichium Secundum sua hujus loci imitatione veluti adprobare voluisse insolentiorem rhythmum. Ita enim Phoenix ille poëtarum Germanorum Lib. V. El. 13. 25.

Sed nunc Tyrrhenis forsan tu laetus arenis,
Non memor es patriae, cum patriaque mei.

ubi

Neve inimica meas elevet aura preces:

At-

ubi in notis p. 355. & ad Lib. II. Carm. 22. v. 48. p. 493 & 494. non exiguam dedi copiam similium ex antiquis poëtis exemplorum, quibus tales quoque exciderunt versus, temere vix imitandi, licet non semper etiam sint emendandi. Mirari licet Barthium huncquoque versum non produxisse inter undecim rhythmorum exempla ex solo Propertio prolata ad Stat. II. Th. 259. p. 397. sed quae minime ad hunc accedunt. alia ex veteribus adtulit Vulpius, ut Broukhusio, cujus aures stridori huic ferendo inpares erant, sed quarum judicium superbissimum dicit, obloqueretur, *sequioris aetatis has delicias* vocans. sed nobis cum optimi aevi poëta res est; & alia curatione hic indiget Propertii locus, qua constet, vocem *arena*, non tantum hinc removendam, quia sonum illum ingratum efficit, sed non sua sede positam fuisse. Huic igitur ulceri medicinam minime intempestivam sed oportunam adhibere tentavit Patruus meus, qui ad marginem editionis Broukhus. legendum conjecerat,

Nec tibi Tyrrhena solvatur funis ab ora.

& mox

Et me defixum vacua patiatur arena.

vacua arena firmabat ex Lib. II. El. 19. 43.

Putris & in vacua requiescat navis arena.

& Ovidio II. Am. XI. 47. de Corinna ex maritimo itinere reduce, & a se excepta in litore,

Inque tori formam molles sternentur arenae.

Lib. I. A. A. 527.

Gnosis in ignotis amens errabat arenis.

& ita eum emendasse in Epistola ad se exarata d. 25. Jan. 1734. adscripserat D'orvillius. *arena* igitur pro litore vel ripa. ut aliis etiam in locis. vide Broukhus. ad Lib. III. El. 12. 17. Eodem modo etiam huic incommodo mederi in suis Adnotationibus conatum fuisse Cel. Hemsterhusium, laetus video, & consensum hunc Patrui mei manibus gratulor. sic enim ille hos & sequentes versus, servato codicum MSS. ordine, constituendos censebat,

Nec tibi Tyrrhena solvatur funis ab ora,
Neve inimica meas elevet aura preces.
Atque ego non videam tales subsidere ventos,
Cum tibi provectas auferet unda rates.
Ut me defixum vacua patiaris arena
Crudelem infesta saepe vocare manu.

vel *Et me defixum vacua patieris arena. Tyrrhena ab ora*, ut Lib. I. El. 20. 9. *Sive Gigantea spatiabere litoris ora.* ad alteram autem trajectionem *vacua patiaris arena* adstruendam eundem margini adleverat locum ex Lib. II. El. 19. 43. & illum Lucani Lib. VIII. 62.

——— jam fune ligato
Litoribus, lustrat vacuas Pompejus arenas.

addideratque „ illo in versu, *vacua patiaris* „ *arena*, commodissime sententiam ab *arenae* „ voce ornari: quippe quae tristissimae solitu- „ dinis & aridae vastitatis imaginem excitet, „ quod utique miseriam amatoris, qui solus in „ arenoso litore destitutus abeuntem suam pros- „ pectat, mirifice auget". recte omnino. talis enim Ariadnes a Theseo relictae querela est apud Ovid. Epist. X. v. 17. & seqq.

Luna fuit: specto, si quid, nisi litora, cernam:
Quod videant oculi, nil nisi litus habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utroque sine ordine curro.
Alta puellares tardat arena *pedes.*

sic in discessu Jasonis Hypsipylen relinquentis apud Valer. Fl. II. 493.

Auxerat haec locus, & facies moestissima vasti
Litoris, & tumuli, coelumque, quod incubat urbi.

de Phyllide, a Demophoonte destituta, Ovidius Rem. Am. v. 595.

Et modo, qua poterat, longum spectabat in aequor,
Nunc in arenosa *lassa jacebat humo.*
Perfide Demophoon, surdas clamabat ad undas;
Ruptaque singultu verba dolentis erant.

arena autem de litore vel tumulis arenosis tali in re frequenter apud poëtas. Valer. Fl. Lib. I. 442.

Sed non, Iphi, tuis Argo reditura lacertis;
Heu celerem Scythica te moesta relinquet arena.

Ovid. XII. Met. 38.

Multaque perpessi Phrygia potiuntur arena.

infra El. XVII. 8.

Haeccine parva meum funus arena teget.

quod vero adtinet ad ordinem versuum, quem illic, codices secutus, praefert Hemsterhusius, sciendum est, eo tenore hunc locum exhiberi

in

Atque ego non videam tales subsidere ventos,
Quum tibi provectas auferet unda rates.

15. Et

in Voss. primo & tertio, utroque Dorvill. & totidem meis codicibus, ceterisque omnibus, quorum Excerpta ad manum mihi fuerunt, ut & in edd. primis, easque secutis vetustioribus. His igitur auctoritatibus permotus, & quia singula sic melius cohaerent, hunc versuum ordinem postliminii jure revocavi, ac *Tyrrhena in ora*, & *vacua patiaris arena* edendum censui. Sed Broukhusius illam secutus fuit lectionem & interpunctionem, qua locum totum digerendum jusserat Scaliger, qui *patiatur* conjungebat cum *aura*, hoc sensu, ne aura elevet meas preces, neve patiatur me in vacua *ora* te crudelem vocare. & ideo Heinsius in Epistolis suis MSS. ad Graevium, sed in Syllogen non relatis, emendabat,

Ne me defixum vacua patiaris in ora.

sed vide Graevium p. 210. quod autem *hora* in primo Leid. Voss. sec. & quarto, aliisque legatur, ea tantum vitiosa librarii scriptura est. neque opus ergo *acta* hic substituere cum Viro docto in Misc. Observ. Vol. I. p. 131. *arena* enim hic vera lectio, ut modo dictum est. & certe restituendum *vacua patiaris arena* jubent etiam ed. Venet. 1487. Aldinae 1502 & 1515. Juntina, Colinaei, utraque Gryphiana, Rovillii, & Mureti ab heredibus Aldinis curata, in quibus sic excusum inveni, sed servata *arena* in superiore disticho, ubi *in ora* reponendum erat. unde tamen patet, jam olim *vacua arena* emendatum, sed in reliquis editionibus corrigi neglectum fuisse. *arena* quoque hoc versu legebatur in cod. Colbertino, & Borrichiano. sic *vacuo furari litore arenas* Ovid. II. Am. 19. 45. *elevet aura* bene exponit Broukhusius, pro, ne ventus aliquis infaustus vota mea auferat & discerpat, irritas & leviores reddat preces. eo sensu *elevare* Lib. II. El. 24 v. ult.,

Elevat adsiduos copia longa viros.

& El. 25. 58.

Hac, ego quo tibi nunc elevor, ingenio.

ubi pro deprimor, fama ingenii mei imminuitur, deteritur. vide Patrui mei Comm. ad Phaedr. III. fab. 10. 7.

13. *Atque ego non videam tales subsidere ventos, Quum tibi provectas* &c.] *sub sidere* separatis vocibus in nonnullis MSS. & in Heinsiano, ac meo primo codice. unde *tali sub sidere* conjecerat Heins. ut sidus Vergiliarum seu Pleiadum intelligatur, quibus orientibus mare aperiebatur, & ventis vela dabantur. quo respicit supra v. 10. *tali sub sidere ventos*, *Queis tibi* &c. Graevius in Epist. ad Heins. T. IV. Syllog. p. 195. sed *non videam* turbat sensum, & obscurum reddit. itaque praefero alteram ejusdem Heinsii conjecturam, quam cum Graevio communicavit in Epistolis ineditis p. 180. & 200.

Atque ego tunc (vel, *tum*) *videam* velis *subsidere ventos.*

ut optet, ventos statim, quum, soluto anchorae fune, altum peteret Cynthia, deficere ac cum velis requiescere. nam *subsidere venti*, *mare*, *aequora*, & *undae* dicuntur, quum placidum ventis stat mare. & sic legebat Lib. II. Advers. cap. 6. p. 252. vel *tunc videam late subsidere ventos.* aliam conjecturam addit in Notis ad Propert. pag. 662.

Atque ego non videam faciles succedere ventos.

sed quae nimium ab altera recedit. *subsidere* enim non mutandum videtur. sed *tum* pro *non* requirit sensus, & inde loco satis obscuro egregia exoritur lux, si cum eo rescribamus,

Atque ego tum videam velis subsidere ventos,
Quum tibi provectas &c.

Virgilius V. Aen. 820.

Subsidunt undae, tumidumque sub axe tonanti
Sternitur aequor aquis: fugiunt vasto aethere nimbi.

de ventis apud Ovid. II. Trist. 151.

Ac veluti ventis agitantibus aequora non est
Aequalis rabies, continuusque furor;
Sed modo subsidunt, intermissique silescunt,
Vimque putes illos deposuisse suam.

ex quo loco hic *tacitos ventos* pro *tales* reponi posse, suspicari liceret, adeoque legendum,

Aut ego tum videam tacitos subsidere ventos.

& hoc forte ceteris conjecturis praeferendum pro voce *tales* procul dubio mendosa. Valer. Fl. Lib. III. 732. *Flamina conticuere, tacet sine fluctibus aequor.* vel *flatibus*, ut alii. ubi vide Patrui notas. sic & *residere* Lib. I. A. A. 373.

Sed propera, ne vela cadant, auraeque residant.

ut

15. Et me defixum vacua patiaris arena
Crudelem infesta saepe vocare manu.

Sed

ut recte Heins. pro *iraeque*. Haec certe longe praeferenda videntur emendationi, qua olim Baptista Pius in notis ad Lucret. Lib. V. 641. legebat,

Atque ita nunc videam thraces subsistere (vel *subsidere*) *ventos.*

& ventos etesias intelligebat. eum vide Fol. CXLIII. & seq. ed. an. 1514. Miror quoque Passeratium *subsidere ventos* hic exponere, pro in insidiis esse, & quomodo id sententiae hujus loci conveniat, non intelligo. dein *projectas rates* in secundo Leid. Codicibus Regiis, Excerptis Modii, Groningano, prima ed. Venet. & Reg. Lep. *provectas rates* dixit, ut Ovid. III. A. A. v. 100.

Sed me fluminibus venti majoris iturum,
Dum sumus in portu, provehat aura levis.

apud eumdem Lib. II. Am. 9. 32.

Ut rapit in praeceps dominum, spumantia frustra
Frena retentantem durior oris equus:
Ut subito, prope jam prensa tellure, carinam
Tangentem portus ventus in alta rapit.

ubi repetitum illud *rapit* quem non offendat? Lege ex MSS. *ventus in alta trahit.* vel *ventus & unda refert.* id est, portu prope tacto in mare revehit. *propulsam carinam* vocat Epist. VI. 67.

Caerula propulsae subducitur unda carinae.

& Lib. I. Trist. 10. 33.

——— *propulsaque fortibus Austris*
Transeat instabiles strenua Cyaneas.

eleganter enim *provehi* & *propelli* ventis vel remis dicitur navis, quum aquis cedentibus agitur vel secatur mare. unde hic *unda* dicitur *auferre rates provectas*. vide Patrui mei notas ad Valer. Fl. II. 77. & Oudendorpii ad Lucan. IX. 319. *auferat* in quarto Voss.

16. *Crudelem infesta saepe vocare manu*] *injecta saepe notare* Heinsius. vide Graevii Epist. ad Heins. 151. & 153. quod si eo sensu ceperit, quo supra El. VI. 16. *insanis ora notet manibus*, id quidem ab hoc loco alienum est. vel forte *vocare manu* eum offenderit. sed idem tamen Heins. in Epist. MS. ad Graev. p. 224. vulgatam retinet, quia veteres multa gestibus manuum exprimebant, nobis nunc ignota. Ego *vocare manu* hic interpretor, Propertium Cynthiam, abitu suo se deserentem, clamare crudelem & perjuram, manu in altum elata, vel pectus plangente. quod egregie illustratur ex illis Ariadnes apud Ovid. Epist. X. 35.

Quo fugis? exclamo, scelerate, revertere, Theseu,
Flecte ratem, numerum non habet illa suum.
Haec ego. quod voci deerat, plangore replebam.
Verbera cum verbis mixta fuere meis.
Si non audires, ut saltem cernere posses,
Jactatae late signa dedere manus.

ubi pro *Jactatae late*, quae insuavius sonant, scriptum forte fuerit *alte*, secunda litera praeposita, & hinc *Jactatae ex alto* corrigendum videtur. de cujus locutionis usu vide notas ad Lib. II. Am. 4. 16. sic de eadem Ariadne Lib. I. Artis Am. 503.

Thesea crudelem surdas clamabat ad undas,
Indigno teneras imbre rigante genas.
Clamabat, flebatque simul. sed utrumque decebat,
Nec facta est lacrimis turpior illa suis.
Jamque iterum tundens mollissima pectora palmis,
Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? ait.

infecta manu male Livinejus, & sanguinariam exponit, de Cynthia intelligens. deinde pro *Crudelem saepe vocare* suspicor hoc in versu forte castigandum esse,

Crudelem infesta, saeva, *vocare manu.*

ut passim amat noster verba ejusmodi acerbiora in expostulationibus interjicere. sic supra El. 3. 44. legebat Heinsius,

Interea mecum graviter deserta querebar
Externo longas, saeve, in amore moras.

ubi *saepe* circumfertur in vulgatis. Infra El. XIII. init.

Tu quod, saeve, soles, nostro laetabere casu,

conjiciebat Patruus meus, pro *saepe*. Lib. II. El. 24. 19.

Aut nos e nostra te, saeva, fugabimus turba.

frequenter autem *saepe* a librariis pro altera voce substitutum fuit. Lib. II. 19. 52. *Et gemere in tauro saepe Perille tuo* in plurimis exaratum in-

Sed quocumque modo de me, perjura, mereris,
Sit Galatea tuae non aliena viae.
Ut te felici provecta Ceraunia remo
20. Accipiat placidis Oricos aequoribus.

Nam

inveni codicibus', pro *saeve Perille*. sic in loco Horatii Lib. II. Od. 10. 9.

Saevius ventis agitatur ingens
Pinus, & *celsae graviore casu*
Decidunt turres.

praeclara emendatione pro *Saepius* corrigendum monuit Patruus meus ad Ovid. Epist. XIV. v. 39. plura hujus confusionis exempla dedi in notis ad Anthol. Lat. Vol. I. pag. 148.

17. *Sed quocumque*] *quodcumque* in Regiis & Colbertinis. Voss. sec. & primo D'orvill. male. infra v. 34.

Et quocumque modo maluit esse mea.

18. *Sit Galatea tuae non aliena viae*] imitatur hoc Ovidius II. Amor. 12. 34.

Aequa tamen puppi sit Galatea tuae.

non aliena, propitia itineri tuo. ut infra El. XV. v. 32. *Sis, quodcumque velis, non aliena tamen.*

19. *Ut te felici praevecta Ceraunia remo*
Accipiat placidis Oricos aequoribus]

At te in primo meo Cod. *Utere* corrupte in Voss. primo tertioque, & meo secundo. *provecta* Voss. prim. tert. & quartus, Mentel. Groning. Heinsianus, Askewianus, Harlejanus Musei Britannici, Colbertini, & Excerpt. Scalig. ac Modii. sed *provectas rates* paullo ante dixit. *projecta Ceraunia*, *per vecta*, *per saeva*, vel *provectam felice* [*Ceraunia remo* in Vaticanis. *projecta* etiam in ed. Volsci. *praevecta Ceraunia* agnoscunt Borrichianus, & Neapolitanus, ut in suo codice invenit Turnebus. & sic ed. Venet. 1475. Reg. Lepid. sed in Veneta 1487. *vectam per caerula.* ut in ed. Beroald. utraque Aldina, Juntina, Gryphii, Rovillii, Mureti, aliisque. quod probasse videtur Cerda ad Virg. III. Aen. v. 208. & forte ita mutatum fuit, quia *te praevecta* offendebat. Scaliger tamen *te praevecta*, pro *praevectam*, & nominativum vel vocativum pro alio quovis, ut ait, casu, positum notat, quia alloquitur Cynthiam. de quo loquendi modo v. Cerdam ad Virg. XI. An. 464. & Passeratium ad h. l. vereor tamen ut aliis hoc in loco id persuaserit. certe non placuisse videtur N. Heinsio, qui Lib. II. Advers. c. 6. p. 253. & in Epistolis MSS. ad Graev. p. 206. & 224. emendabat,

Ut te, felici post victa Ceraunia remo,
Accipiat &c.

quod Graevio in Epist. responsoria, quae est in Sylloge Tom. IV. p. 210. non quidem displicebat, sed exemplum desiderabat locutionis *vincere Ceraunia* pro superare. videtur tamen *vincere* pro praetervehi, recte dici, ut *vincere montes*, *vincere flumina*, & sim. quam locutionem exemplis illustrat Heinsius. & sic *superare*, de quo supra ad v. 7. hujus Eleg.

20. *Accipiat placidis Oricos aequoribus*] *Accipiat* non *Excipiat*, eo sensu intellige, quo apud Virg. II. Aen. v. 70. *Heu quae me tellus, inquit, quae me aequora possunt Accipere.* & III. 210.

Servatum ex undis Strophadum me litora primum
Accipiunt.

ubi in aliis *Excipiunt*, frequenti commutatione. de qua agunt notae ad Ovid. Epist. XII. 29. & VI. Fast. 485. sed Livius XXII. cap. 39. §. 13. de Hannibale, *nullae eum urbes accipiunt, nulla moenia; nihil usquam sui videt; in diem rapto vivit.* quod recte adversus Gebhardum, *excipiunt* ex cod. Palat. rescribentem, vindicavit Cel. Drakenborchius. pro *Oricos* in MSS. *Orithos*, *Coricos*, *Oriquos*, *Orycos*, vel *Orychos*. vitiose. ut *Ocyos* in quinto Vatic. sic saepe alibi corrupte scriptum hoc nomen occurrit. vid. Markland. in Explic. veter. locor. post Euripid. Supplic. pag. 274. confer cum hoc loco illud Apollonii Rhod. Lib. IV. 1215.

-- χεῖθεν δ' ἐς Κεραύνια μέλλον Ἀβάντων
Οὔρεα, Νεστάιους τε καὶ Ὤρικον εἰσαφικέσθαι.

& de hoc Epiri oppido vide Holsten. ad Steph. Byzant. p. 362. *Dardaniam Oricon* vocat Lucan. III. 185. apud Cicer. XI. Philip. c. XI. p. 843. In cod. Huydecop. legitur *instat Epiro, urguet Oricum.* pro *Illyricum.* quod & in suo cod. invenit & probavit Ferrarius.

21. *Nam*

Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae,
Quin ego, vita, tuo limine vera querar.

Nec

21. *Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae*] ita edidit Broukhusius. nam ex varia codicum antiquorum lectione etiam in diversa abierant viri eruditi. *Jam me* in primo meo cod. *nonnullae* Borrich. *corrumpere dirae* in Heinsii & meo primo cod. *corrumpere, de te* in Leid. primo & sec. quatuor Vossianis, Borrich. Neapol. & quinto Vat. Askewian. binis D'orvill. & altero meo cod. ut in ed. Venet. 1475. & Reg. Lep. quod amplexus est Scaliger. *thede* in Groning. id est *thedae*, ut in Juntina, pro *taedae*. quod in ed. Ven. 1487. Volsci. & Ald. sec. in priore *thedae*. unde Heinsius conjecerat *Ledae*. ut in illo Petronii cap. 138. *Quid huic formae aut Ariadne aut Leda habuit simile*. idem tamen *formae* legebat ad Ovid. I. Fast. 287. & vide ejus notas in Propert. post Adversf. pag. 662. *taedae* recte praetulisse videtur Broukhus. ut *faces* de nuptiis vel quibusvis amoribus. infra Lib. II. 6. 8. *Quam possem nuptae perdere amore faces*. & hanc veram esse lectionem notaverat Marklandus, & putabat adlusisse Propertium ad legem Juliam, de qua vide ad Lib. II. El. 6. init. sed quod nimis longe quaesitum arbitror, licet ad hunc locum illustrandum Elegiam illam prae omnibus Commentariis commendet Broukhusius. *Nunc me non ullae poterunt confundere* male tentabat Ayrmannus, & sine ulla codicum auctoritate. quid enim juvat *corrumpere* in aliud quoddam verbum mutare, quum elegantissimi & frequentis usus sit apud poëtas in rebus amoris. Lib. II. El. 15. 9.

Illic te nulli poterunt corrumpere ludi.

& ita legendum Lib. II. El. 23. 114.

Uxorem quendam magni Minois, ut ajunt,
Corrupit torvi candida forma bovis.

ubi *corripuit* male in multis MSS. eadem Elegia v. 89. *Ipsa Venus quamvis corrupta libidine Martis*. & Eleg. XXV. 69.

Utque decem possint corrumpere mala puellam.

Ovidius Lib. A. A. 714.

Corripuit magnum nulla puella Jovem.

quod recte vindicat Heinsius pro aliorum codicum scriptura *corrupit*, vel *increpuit*. Tibullus Lib. I. 40. 53.

At te, qui puerum donis corrumpere es ausus.

Ovidius I. A. A. 355.

Hanc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando.

Lib. II. Trist. 301.

Omnia perversas possunt corrumpere mentes.

Sueton. Oth. 3. *Nec corrupisse* (Poppaeam Sabinam) *contentus, adeo dilexit, ut ne rivalem quidem Neronem aeque tulerit animo*. quod recte Torrentius aliique praetulerunt pro *corripuisse*, ut olim edebatur. & sic alibi passim. vide hic Passeratium. & hinc *corruptas Bajas*, quae puellis corrumpendis opportunae erant, vocat infra El. XI. 28.

22. *Quin ego, vita, tuo limine vera querar*] & hic non eadem MSS. & vetustarum editionum lectio est. pro *vita* in Voss. pr. & sec. *tuta*, quod & in meo altero. *vilia* in Vaticano quinto Voss. tertio, Heinsiano, & primo meo cod. sed *vita* a manu sec. quod & in Groning. *sueta tuo limine verba* conjecerat Dousa. *meo* in Voss. quarto. *meo limine verba* in Askew. *lumine* in duobus Leidens. Vossianis, Menteliano, uno Dorvill. & meo secundo. in utroque *verba loquar*, sed *querar* superscriptum in primo. *verba* etiam in duobus Leid. Regiis & Colbertinis, quatuor Vossii, binis Dorvillii, & *loquar* in primo & tertio Voss. Heinsiano, & primi Dorvill. marg. *limine verba* in Groning. *tuo lumine verba loquar* Borrich. in prima ed. Veneta & Reg. Lep. *Quin ego vita tuo lumine verba querar*. in altera Veneta 1478. *Quin ego vilia tuo lumine* sed in Beroaldina, Volsci, Aldinis, Juntina, aliisque. *Quin ego, vita, tuo limine verba querar*. Ex his patet *acerba*, quod Scaligeri est, in nullo codice conspici. nec *vera querar*, ut conjecit Passeratius & edidit Broukhus. quod a Schotto Lib. II Observ. cap. 7. & Livinejo excogitatum addit. & hoc probabat Marklandus. eadem varietate Lib. III. El. 23. 12. *Naufragus Ae-*

M

ges

Nec me deficiet nautas rogitare citatos:
Dicite, quo portu clausa puella mea est?

gea vera fatebar aqua. ubi *verba* in multis MSS. vide notas V. D. ad Calpurn. Ecl. VI. v. 25. *nec enim potes, inprobe, vera Exprobrare mihi.* ubi male *verba* ex praec. versu inrepserat. *querar* pro cum querimonia *loquar*, defendi potest ex iis quae notavit Patruus ad Petron. cap. 91. p. 441. & ad Virg. Ecl. VIII. 19. Adsentiri non possum Scaligero *tuo lumine acerba*, pro *lumini*, & *lumini tuo*, pro tibi ipsi, exponenti. licet id probasse videatur Th. Munckerus ad Lactant. Argum. Metam. Ovid. Lib. XI p. 779. *vita* Dousae non placebat, forte quia *vita*, blandientis vox, non convenit acerba querenti, & paullo ante *perjuram* vocaverat. Sed hic ab expostulatione deflectit ad querelas mitiores, & tamen se Cynthiae memorem, si abiret, fore, & nautas quoscumque super ea rogitaturum pollicetur. *tuo liminé* admittendum videtur, ut innuat, se interim ad ejus januam suas effusurum querelas, velut carmine paraclausithyro. vide supra ad El. VII. 6. & ad El. XVI. 17. talem juvenis exclusi ad limen amicae querelam innuit Horat. Lib. I. od. 25. 5. de janua,

Quae prius multum faciles movebat
Cardines, audis minus & minus jam,
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis.

dura querar conjecerat Heinsius in notis ad Propert. pag. 662. sed *acerba* praetulit post Scaligerum. & sic Ayrmannus. cui emendationi nonnihil favent codices, qui *verba* exhibent.

23. *Nec me deficiet nautas rogitare citatos*] *Haec me* male in Leid. primo. *deficiat* Voss. sec. & tert. de locutione *Nec me deficiet*, pro, non cessabo, non desinam de te interrogare nautas, vide A. Schottum Lib. II. Observ. cap. 7. ubi hellenismum hunc nostro familiarem ex Sophocle illustrat. vide etiam Barthium Lib. XIX. Advers. c. 4. & quae supra notavi ad El. I. v. 7. & Cel. Ruhnkenium ad Rutil. Lup. pag. 132. Tibullus Lib. IV. 1. 191. *Nec te deficient nostrae memorare Camenae.* pro *rogitare* in Vossiano quarto *vocitare.* sed alterum propugnat notum illud Virgilii Lib. I. Aen. 754.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Q. Cincinnatus apud Livium Lib. III. c. 26. §. 9. *admiratus rogitansque, satin' salva essent omnia.* simile illud Penelopes apud Ovid. Epist. I. 59.

Quisquis ad haec vertit peregrinam litora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamque tibi reddat, si te modo viderit usquam,
Traditur huic digitis charta notata meis.

& Herus Epist. XIX. 29.

Utque rogem de te, & scribam tibi, si quis Abydo
Venerit, aut quaero, si quis Abydon eat.

oportune Passeratius huc adfert illud Nasonis III. Trist. El. 12. v. 33.

Sedulus occurram nautae, dictaque salute,
Quid veniat, quaeram, quisve, quibusve locis.

sed quod haereat, an *citatos nautos* explicet festinantes, an nomine vocatos, ultimum verissimum est; prius enim recte dici vix puto. *citati nautae*, ad me arcessiti, vocati & compellati. Ovidius Epist. VII. 101. *Hinc ego me sensi noto quater ore citari.* Phaedrus Lib. I. Fab. 17. 8. de legatis, *Citati non respondent.* ubi vide Commentatorum notas, qui hoc verbum de testibus vocatis proprium esse docent. de quo etiam vide Davisium ad Cic. II. de Finib. cap. 21.

24. *Dicite, quo portu clausa puella mea est*] *puella ... est* in Voss. primo. an forte, repetita ultima syllaba ex voce *puella*, inde legi posset,

— *quo portu clausa* puella latet.

nam *mea est* recurrit sequenti disticho. favet conjecturae adpositus Ovidii locus Epist. I. 57.

Victor abes, nec scire mihi, quae caussa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.

clausa puella, ut infra El. XI. 11. *Aut teneat clausam* &c. ut autem hoc loco Propertius nautas rogitat, & inquirit, ut dicerent, quo portu clausa haereret Cynthia, non dissimili elegantiae colore Venus Amorem fugitivum vestigans inclamat apud Moschum initio primi Idyllii:

25. Et dicam, licet Atraciis confidat in oris,
Et licet Eleis, illa futura mea eſt.

Hic

Ἁ Κύπρις τὸν Ἔρωτα τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώστρει,
Εἴ τις ἐνὶ τριόδοισι πλανώμενον εἶδεν Ἔρωτα.

Iphis filiam Evadnen quaerens apud Sophoclem in Supplic. v. 1044.

Βέβηκεν. ἀλλὰ τῇδέ νιν δοξάζομεν
Μάλιστ' ἂν εἶναι; φράζετ' εἰ κατείδετε.

ita Aeneas Anchiſen quaerens apud inferos Virgilio deſcribitur Lib. VI. Aen. 669.

Dicite, felices animae, tuque, optime vates,
Quae regio Anchiſen, quis habet locus? illius ergo
Venimus, & magnos Erebi tranavimus amnes.

& Venus in ſilva, virginis habitu, Aeneae ejusque ſociis adparens Lib. I. Aen. 325.

— heus, inquit, juvenes, monſtrate mearum
Vidiſtis ſi quam hic errantem forte ſororum,
Succinctam pharetra & maculoſae tegmine lyncis.

Ovidius Lib. VIII. Met. 859.

Quae modo cum vili turbatis veſte capillis
Litore in hoc ſteterat, (nam ſtantem in litore vidi)
Dic ubi ſit? neque enim veſtigia longius exſtant.

IV. Faſt. 487. de Cerere filiam Proſerpinam quaerente:

Sed neque Perſephone Cererem, neque filia matrem
Audit, & alternis nomen utrumque perit.
Unaque, paſtorem vidiſſet an arva colentem,
Vox erat; hac greſſus ſi qua puella tulit.

apud Nemeſianum Ecl. II. 20. & ſeqq. Idas Donaces veſtigia luſtrans:

Quae colitis ſilvas, Dryades; quaeque antra Napeae,
Et quae marmoreo pede, Naïdes, uda ſecatis,
Dicite, quo prato Donacen, qua forte ſub umbra
Inveniam, roſeis ſtringentem lilia palmis.

haec venuſtiſſime imitatus eſt antiquis conferendus poëta, Petrus Lotichius Secundus, Lib. III. Eleg. 5. 33.

Dicite, cuſtodes pecoris, nemora alta tenentes,
Ecqua ſub hoc ſervat monte puella gregem?
Dicite, laſſatos quo fonte refrigerat artus?
Quas ſilvas, medio quae ſubit antra die?

& Lib. IV. El. 3. 77.

—— ſed fallit, an amnem
Conſpicimus? brevior carmine facta via eſt?
Dicite, qui colitis Rheni vada coerula, nautae,
Ecquis ad algentes conſtitit hoſpes aquas?

25. *Et dicam, licet Atraciis confidat in oris, Et licet Eleis* &c.] *Et dicam, Atracis licet haec confidat* in codd. Regiis, Voſſiano primo & ſecundo, altero Leidenſi, & meo utroque, quod primas & pleraſque antiquiores editiones etiam occupavit, ſed alterum ſervant reliqui codd. cum Excerptis Modii, & magis ad genium Propertianum eſt. mutatum id fuit ab illis, qui exiſtimabant ſic molliorem huic verſui numerum conciliari, ut ſaepe in aliis locis contigit. de quo alibi. & recte Broukhuſ. id rejecit propter *illa*, in pentametro verſu. ne abſurde *haec* praecedat, & *illa* ſequatur, tamquam de duabus diverſis ſermo eſſet. pro *Atraciis*, id eſt, Theſſalicis, mira in MSS. eſt varietas. *a thritiis licet haec* in Menteliano, & primo meo cod. *Athritiis* Borrichianus. *Autraciis* in Voſſiano & ſecundo Vaticano. *Autaricis* Excerpt. Modii. *a tratiis* in prima Veneta & Reg. Lep. *Autracis* ed. Volſci, *Atraciis* altera Veneta, & Ald. *Antariis* in primo Vatic. Colotii & Ant. Perreji codice, qui legendum adſcripſerat *Autariis*, quia Appiano & Plinio *Autarii* ſunt Illyrici populi. altero verſu codices non minus diſcrepant, & pro *Eleis* exhibent *Hylaeis* vel *Ilaeis*, ut in Excerptis Scalig. meo primo, Menteliano, Borrich. Neapol. aliiſque. *ellaeis* in altero meo codice. Barthium *Atracias oras* in genere pro remotis, longinquis, exponentem, merito rejecit Broukhuſius; ſed quod ipſe addat poëtam nondum certum fuiſſe, an iſte proconſul ſive propraetor, de quo hic agitur, in Aetolia ſedem eſſet fixurus, an vero in Elide, & ideo loci utriuſque hic mentionem fieri, non ſatis capio. An igitur incerti erant proconſules, in quam ituri eſſent provinciam, & an *Elis* ſub Illyrico? quae in Peloponneſo eſt. Scaligero etiam

vix

Hic erit: hic jurata manet. rumpantur iniqui.
Vicimus! adſiduas non tulit illa preces.

Falſa

vix concedere poſſum, ſi Oſtia ſolvit, ut praeter Ceraunia Oricum venerit, quod neminem feciſſe puto, ſed Brunduſio trajiciebant in Illyricum & Graeciam. Quia autem hic praetor in Illyricum tendebat, veram forte lectionem nobis ſervarunt Angeli Colotii & Antonii Pereji codices, in quibus *Autariis* & *Iſſaeis* legitur, ut *Eleis* petitum ſit ex v. 36. ubi *Elidis* mentio fit, tum *Atracia*, & *Atracis ora* ex aliis poëtis notior librariis prae *Autariis* fuiſſe videtur. Vide igitur, an hic ſedem ſibi vindicare non debeant Illyrici ſinus loca, adeoque reſtituendum ſit,

Et dicam, licet Autariis (*vel* Autaricis) *conſidat in oris*,
Et licet Iſſaeis, *illa futura mea eſt*.

Autarii vel *Autariotae* in Illyrico, ut patet ex Strabone Lib. VII. pag. 313. eorumque meminerunt Arrianus Lib. I. de Exped. Alex. 5. Polyaenus Lib. IV. Strateg. 12. 1. & Lib. VII. c. 42. aliique. *Autaricis* etiam Muretus probabat, ſed *Hyllaeis* ſeq. verſu, eosque Illyriae populos eſſe notat. & ſic legitur in ed. Rovilliana Lugdun. 1559. Praefero tamen *Iſſaeis*. *Iſſam* enim urbem & inſulam eſſe in Illyrico, conſtat ex eodem Strabone Lib. II. p. 124. & Lib. VII. p. 315. & Polybio Lib. II. cap. 8. Stephanus Byzant. in Ἴσσα· ἐστὶ καὶ νῆσος, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα, κατὰ Δαλματίαν καὶ Ἰλλυρίαν. & addit, ἔστι καὶ θηλυκῶς Ἰσσεύς. ubi pro Ἰσσεύς recte ἔστι καὶ θηλυκῶς Ἰσσαῒς ἐπὶ τῆς &c. corrigit Gavellus in Miſcell. Obſerv. Novis Tom. VII. pag. 776. ſic & in Dionis Excerptis Legat. apud Holſten. ad Steph. Byz. pag. 149. *Iſſaei* quoque memorantur Livio Lib. XXXI. c. 45. §. 10. vide illic Sigonium, & Drakenb. ad Lib. XXXII. c. 21. §. 27. ubi in hoc nomine admodum quoque variant codices MSS. Certe in primis renaſcentium literarum tenebris Antonius Volſcus jam *Autaricis* pro *Athraciis* legendum, & *Autarios* eſſe Illyriae populos, ſed altero verſu *Ardeis* pro *Ileis* corrigendum monuit: & poſt eum Beroaldus de *Autariis* & *Iſſeis* cogitavit non tantum, ſed in ejus editione an. 1487. ita excuſum video; quod miror a Broukhuſio, Scaligerum preſſius ſequente, repudiatum, & pro hallucinatione habitum fuiſſe. *conſidat*, non *conſiſtat*, hic ea notione intelligendum, qua apud Virg. I. Aen. 572. *Vultis & his mecum pariter conſidere regnis.* Lib. III. 162. — *non haec tibi litora ſuaſit Delius, aut Cretae juſſit conſidere Apollo.* & VI. 67. *Latio conſidere Teucros.* quibus in locis *conſiſtere* in codd. MSS. ut haec paſſim permutantur. apud Tibullum Lib IV. Carm. I. 151. correxit Heinſius, probante Broukhuſio, *conſidit in aëre tellus.* pro *conſiſtit*. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 143. & ſic apud Ovid. II. Met. 632. ubi Heinſius hunc locum adferens, memoriae vitio *licet Atraciis conſederis arvis* exhibet. *conſiſtere* tamen nunc in his, *conſidere* in illis veterum locis eſſe praeferendum patebit ex Patrui mei notis ad Lib. XI. Met. v. 437. & ad Lucan. Lib. V. 461.

27. *Hic erit: hic jurata manet* &c.] *erat* in Voſſ. ſec. Colbertino & Neapolitano. *Sic erit*, vel *Sic eat* Heinſ. ſed quia hic exſultare incipit poëta, ſe Cynthiam blandi carminis obſequio ab hoc itinere dimoviſſe, *Hic erit* intelligo, pro Romae manebit, praetorem non comitabitur: & continuandum cum praeced. *illa futura mea eſt.* ut Penelope apud Ovid. Epiſt. I. 83. *Increpet uſque licet, tua ſum, tua dicar oportet Penelope. conjux ſemper Ulixis ero.* male vero in Excerpt. Scalig. & Dorvill. ſec. *hic jurata mea eſt.* ſed *manet* in Groning. ceteriſque codd. ut & Regiis & Colbertinis, in quibus *rumpentur*. ſed *rumpantur* eſt ad imitationem Virgilii Ecl. VII. 26. *invidia rumpantur ut ilia Codro.* Martialis Lib. IX. Ep. 99.

Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur;
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidia.

Sed & *rumpi*, ſine addita *invidiae* voce, ſimpliciter, ut hoc loco. Hermione apud Ovid. Epiſt. VIII. 57.

Rumpor, & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt.
Paris Epiſt. XVI. 221.

Rumpor, & invideo (quid enim tamen omnia narrem)
Membra ſuperjecta cum tua veſte foret.

&

Falsa licet cupidus deponat gaudia livor,
30. Destitit ire novas Cynthia nostra vias.
Illi carus ego: & per me carissima Roma

Dici-

& loco tam adposito, ut videatur hunc Propertianum ante oculos habuisse, in Rem. Am. 389.

Nil mihi cum vitta: Thais in arte mea est.
Si mea materiae respondet Musa jocosae,
Vicimus! & falsi criminis acta rea est.
Rumpere, Livor edax; jam magnum nomen habemus.

ex quo patet etiam *Vicimus* hic recte editum, non *Vincimus*, ut in priore Leidens. codicibus Regiis, & primis edd. favetque Borrichianus, in quo *Dicimus*, litera initiali prius omissa, dein male inserta D. idem Ovidius Lib. II. Amor. El. 12. 2.

Ite triumphales circum mea tempora lauri!
Vicimus! in nostro est ecce Corinna sinu.

ubi vide Heins. Oudend. ad Lucan. Lib. VI. 164. & de hac exsultantis formula Passeratium ad h. l. *non tulit ira* male in Voss. prim. & Heinsiano. pro *illa*. simile illud Ovidii de Achille Lib. III. Trist. El. 5. 38.

Dardanii lacrimas non tulit ille senis.

29. *Falsa licet cupidus deponat gaudia livor*] *deponas* Heinsius. mihi propter *Falsa* videtur legendum *conponat*, id est fingat, simulet. triumphet quasi de Cynthiae a me discessu; *imitari gaudia falsa* dicit Tibullus Lib. III. El. 6. 33. & seqq.

Hei mihi, difficile est imitari gaudia falsa,
Difficile est tristi fingere mente jocum.
Nec bene mendaci risus conponitur *ore,*
Nec bene sollicitis ebria verba sonant.

idem Lib. IV. El. 7. 9. *vultus conponere famae Taedet.* noster Lib. II. El. 23. 69.

Nil agis: insidias in me conponis inanes.

falsa gaudia Cel. Ruhnkenius hic capiebat pro fallacibus, quae gaudentem decipiunt. ut Albinov. ad Liv. 37. *Gaudia vana foves, spem pone, miserima, falsam.*

30. *Destitit ire novas*] *Desiit* in primo D'orvill. a man. sec. male. verbi hujus significationem, qua mutatae mentis consilium indicat, optime illustravit Broukhusius ad Tibull. Lib. I. El. 9. 71.

31. *Illi carus ego: & per me*] Sic edidi propter constantem veterum codicum consensum, primi ac secundi Leidensis, quatuor Vossianorum, duorum meorum, ac D'orvill. nec aliter in codd. Regiis, Colbertinis, Groning. & Askew. & in hanc lectionem conspirant quidquid est primarum & vetustiss. edd. Veneta utraque, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Aldinae, Juntina, aliaeque ante Scaligeranam, quam secutus Broukhusius edidit,

Illi carus ego: per me carissima Roma.

licet in editis notis caussam rei non reddiderit: in primis tamen animadversionum lineis adscripserat: & per *Groningan. primus noster & secundus. perperam.* sed nusquam fere noster ultimam in *ego* producit, & ubi ita nunc editur, plerumque codd. MSS. copulam & inserunt. ut hoc loco. vel eliditur cum sequenti voce. sic Lib. II. El. 14. 24.

Frater ego, & tibi sum filius unus ego.

& El. XVI. 11.

In te ego & aeratas rumpam, mea vita, catenas:

Lib. III. El. 9. 27.

Nam quid ego heroas, quod raptem in crimina divos.

Lib. IV. El. 2. 3. *Tuscus ego, & Tuscis orior.* ut in MS. D'orvill. non *Tuscus ego, Tuscis* &c. contra sentit Vossius Lib. II. Art. Gram. cap. 27. cui adstipulari videtur Drakenb. ad Silium Ital. XVII. 358. nam rejecta illic Heinsii emendatione, *neque ego haec mutare*, vel, *inmutare, laborans*, pro vulgata *neque ego*, *mutare*, adfert duo Propertii loca, modo etiam producta, sed quae codices MSS. inserta copula sufficere negant, ut ex iis licentia haec probetur. & in plerisque veterum locis corrupta fuit scriptura. ut apud Virg. V. Aen. 236. male in-

 non-

Dicitur: & fine me dulcia regna negat.
Illa vel angusto mecum requiescere lecto,
Et quocumque modo maluit esse mea:

35. Quam

nonnullis libris, *Vobis laetus ego candentem in litore taurum.* rectius in aliis, *ego hec candentem in litore.* sic apud Ovid. Epist. XIII. 135. edebatur, *Sed quid ego revoco haec?* sed recte Heinsius *Sed quid ego haec revoco?* qui numquam a Nasone hujus voculae ultimam produci notat, & falsos esse illos, qui ab ullo Augustei aevi poëta id factum contendunt, dicit ad Albinov. Epiced. Drusi v. 193. ubi etiam correxit vitiosam antiquarum editionum lectionem, —— *quid ego jam credulus, inquit.* vid. & B. Pium ad Valer. Fl. VIII. 163.

31. *per me carissima Roma Dicitur*] *Ducitur* conjecerat Broukhusius. sed nihil variant MSS. codd. vel editiones antiquae. innuit Propertius, se eo perduxisse Cynthiam, ut prae omnibus regionibus & urbibus solam Romam laudet & praedicet, obvia verbi significatione, sibi carissimam, vatis sui caussa. id enim *per me* hic notat, usu Propertiano. Lib. II. El. 7. 16. *Per te nunc Romae quidlibet audet amor.* id est, propter te. ut *per aetatem, per annos*, Terent. Eun. 1. 2. 33. & Adelph. 5. 8. 8. Suet. Caes. 34. *per tumultum.* vide hic Passerat. pro *dulcia regna* Canterus *ditia regna negat.* id est recusat. quod non inprobo, licet rejecerit J. Dousa, propter sequentia,

Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae,
Et quas Elis opes ante pararat equis.

in fine Elegiae XIV.

Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna, nec Alcinoi munera despicere.

Tibullus Lib. III. El. 3. v. 23.

Sit mihi paupertas tecum jucunda, Neaera,
At sine te Regum munera nulla volo.

& v. 29.

Nec me regna juvant, nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum sustinet orbis opes.

Phaedrus Lib. III. fab. 7. v. ult. *Regnare nolo, liber ut non sim mihi.* per *regna* vero intelligit Regum vel Magistratuum amores, seu divitias, quas per illos adipisci posset. vel si quis *dulcia regna* praeferat, intelligi possunt eo sensu, quo *regna* & *regnum tenere* passim apud poëtas de imperio puellae in amatorem, & gaudiis amorum, sibi potius quam rivali concessis, occurrunt. ut ita haec *regna* opponat Regum sceptris. sic saepe apud nostrum, praecipue Lib. II. El. 13. 18. in eumdem hunc praetorem, rivalem suum:

Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tenet.

Tibullus Lib. II. El. 6. 41.

Nota loquor, regnum ipse tenet.

& apud alios. vide ad Lotich. Lib. III. Carm. 10. p. 514. eleganter igitur dicit Cynthiam regnis & magnatum divitiis praeferre *angusto* seu parvo potius *lecto* secum requiescere. ut Lib. II. El. I. 45.

Nos contra angusto versamus praelia lecto.

vide Passerat. & Gebhard. ad Tibull. Lib. I. El. I. 43. ubi legunt,

Parva seges satis est, parvo requiescere lecto
Si licet, & solito membra referre toro.

& haec Propertiana cum illis, quae de Bacchide Meneclides dicit apud Alciphronem Epist. 38. p. 176. ed. Bergl. ἀλλ' οὐδὲ τήμερον ἀγαπᾷ κοιμηθῆναι χλαινίσκιον, τὸ λιτὸν τοῦτο καὶ δημοτικὸν, contulit vir eruditus in Observ. Miscell. Vol. V. pag. 59. *mecum requiescere*, ut apud Tibull. III. 6. 43.

Quam vellem tecum longas requiescere noctes,
Et tecum longos pervigilare dies.

Ovid. I. Amor. 6. 45.

Forsitan & tecum tua nunc requiescet amica.

In

35. Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae,
Et quas Elis opes ante pararat equis.
Quamvis magna daret, quamvis majora daturus,
Non tamen illa meos fugit avara sinus.

Hanc

in codice autem Colbertino hic *per me* repetitur ex versu praeced. pro *sine me*.

35. *Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae, Et quas Elis opes ante pararat equis.*] nihil hic differunt codices, nisi quod *pararet* in Voss. quarto, forte pro *pararit*, *pararet aquis* in Heinsiano. insulsam esse lectionem vulgatam dicit Heinsius in notis ad Propert. p. 663. ideoque emendat,

Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamias,
Et quas Elis opes ante pararat, emi.

eo sensu, maluit esse mea potius, quam sibi emi Achaiae regnum & opes, nam per *regnum vetus Hippodamiae* intelligitur Peloponnesus. simili fere poëtica elegantia, qua Tibullus Lib. I. El. 10. 31.

Tunc mihi jurabas, nullo te divitis auri
Pondere, non gemmis vendere velle fidem.
Non tibi si pretium Campania terra daretur,
Non tibi si, Bacchi cura, Falernus ager.

equis autem bene vindicarunt Beroaldus & Passeratius, ut respiciat ad ludorum Olympicorum certamina curulia, in Elide exhiberi solita, unde magnas opes conparabant Elei. hinc toties *Eleos equos* laudant veteres. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 209. quia vero hic desideratur verbum in illis, *Quam sibi dotatae* &c, *Aut quas Elis opes pararat*, ideo *emi* pro *equis* reponendum censuit Heinsius. Marklandus in margine libri sui notaverat, subintelligi, *Quam sibi regnum*, Hippodamiae, *parari*, quod ex seq. versu revocandum putabat. sed ut *maluit* praecedit, ita hic *velit* vel *optarit* supplendum. recte etiam interpretes *dotatae* exponunt de regno Achaiae, quod Oenomaus, a Pelope superatus, ei simul cum filia Hippodamia in dotem cedere debuit: id mihi in memoriam revocat vexatissimum Ovidii locum ex Epist. VI. 118.

Dos tibi Lemnos erit, terra ingeniosa colenti,
Me quoque dotatas inter habere potes.

ut post alias conjecturas refingendum conjecit Heinsius, prolato hoc ipso Propertii versu, vel *dotales* cum Salmasio, ut se quoque simul cum Lemno in dotem Jasoni offerat Hypsipyle. id enim propius insistit vestigiis vulgatae, *Me quoque res tales inter habere potes.* hoc est, me quoque inter tam fertiles & frugiferas res, quas profert Lemnos, terra colentibus ingeniosa, habere potes; quam lectionem si quis servandam contendat, mallem seq. versu emendari, *Nunc etenim peperi.* pro *Nunc etiam.* Certe praeferendum hariolationi contortae & minus eleganti, quam excogitaverat Withosius, *terra ingeniosa colenti, Me quoque quod recolas*, eo sensu, me quoque habere potes inter illud, quod rursus, instar agri non sterilis, colas, neque tantum *Lemnon, sed & me foecundes.* quod satis absurdum. modestior sic esset Tan. Fabri emendatio, *me quoque jam matres inter.* nam in aliis edd. *jam tales* legebatur. sed *dotatas* vel *dotales* prae ceteris melioribus conjecturis adridet. sic Crete *tellus dotalis* Epist. IV. 163. *Est mihi dotalis tellus, Jovis insula, Crete.* ubi vide Patrui mei notas. & *dotalis Roma*, propter Antonii & Cleopatrae amores, apud Auctorem Elegiae in Obit. Maecen. v. 54. Tom. I. Anthol. Lat. p. 264.

—— ne posset femina Romam
Dotalem stupri turpis habere sui.

& in Epigrammate antiquo, eod. Volum. p. 314.

Dotalemque petens Romam Cleopatra Canopo,
Hinc Capitolino sistra minata Jovi.

ubi vide quae ad utrumque locum notavi. *dotale agri* Ovidio Lib. V. Fast. 209. & *dotalis servus*, quem pro dote adfert uxor, Plauto Asinar. I. 4. 70. ubi vid. Taubman.

38. *Non tamen illa meos fugit avara sinus*] *fregit* in cod. Colbert. *amara* in Leid. pr. Voss. sec. Borrichiano, Mentel. Heinsiano, & primo meo cod. sed *avara* recte se habet, pro tanquam avara, & quae pecuniae cupidine, si majora datu-

rus.

Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
40. Sed potui blandi carminis obsequio.
Sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo:
Quis ego fretus amo: Cynthia rara mea est.

Nunc

tus esset praetor; se dimoveri & a me divelli passa esset. ut jubent sequentia. *meo sinu* legit Broukhusius, & adposito Catulli loco firmat.

39. *Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,*
Sed potui blandi carminis obsequio.]

videri possint haec, ut alia, è fonte Theocriteo derivata. sic enim ille de Polyphemo Idyll. XI. in fine:

Οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινε τὸν ἔρωτα,
Μυσίσδων. ῥᾷον δὲ διᾶγ', ἢ χρυσὸν ἔδωκεν.

hinc Tibullus Lib. III. El. 1. 7.

Carmine formosae, pretio capiuntur avarae:
Gaudeat, ut digna est, versibus illa meis.

Sed differunt valde ab hac gloriatione, quibus in Cynthiam suam, ejusdem praetoris ex Illyrica provincia reducis muneribus & auro corruptam, invehitur Lib. II. Eleg. 13. 11.

Cynthia non sequitur fasces, non quaerit honores,
Semper amatorum ponderat illa sinus.
At tu nunc nostro, Venus o, succurre dolori,
Rumpat ut adsiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quivis mercatur amorem?
Jupiter! indigna merce puella perit.

& quae plura illic in lucripetas puellas, aurum magis quam Musarum praemia curantes, subjungit. cum quibus conferant poëticarum elegantiarum studiosi Ovidium Lib. I. Amor. El. 10. Lib. III. El. 8. II. A. A. 275. & seqq. Tibullum Lib. I. El. 10. Lib. II. El. 4. & è recentioribus Janum Secundum Lib. II. El. 8. 41. & seqq. & Lib. III. El. 1. per *conchas* vero hic intelligendas esse baccas, videbis in notis Heinsii ad Ovid. III. A. A. 124. & Broukhusii ad Tibull. IV. 2. 19. *gemmam Indicam* vocat infra Lib. II. El. 18. 10.

Sive vagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio vertice gemma tenet.

41. *Sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo:*] *surdus Apollo* ex suo codice Heins. Lib. II. Advers. cap. 6. p. 253. & in notis ad Propert. p. 663. quae voces non raro inter se commutantur. vide notas ad Ovid. Epist. VII. 27. ubi pro *ad mea munera surdus* in aliis Codd. *tardus.* & adde quae supra notavi ad Eleg. I. v. 17. Ceterum hoc epiphonema *Sunt igitur Musae*, conferunt viri docti cum sollemni illa sibi vel aliis gratulantium formula, qua, rebus ex voto fluentibus, Deos esse, & humana ex aequo curare, exclamabant. quod ad Musarum numina hic eleganter retulit Propertius, quia Cynthiam non auro aut gemmis, sed sola blandi carminis arte a proposito abeundi reduxerat. Statius Soteriis Rutilii Gallici, Lib. I. Silv. 4. 1.

Estis io Superi! nec inexorabile Clotho
Volvit opus: videt alma pios Astraea, Jovique
Conciliata redit (sic Heins.) *dubitataque sidera cernit*
Gallicus; es coelo, Dis es, Germanice, cordi.

quae multis illic illustrat Barthius, & Gevartius Papinian. Lect. cap. XXX. pag. 93. simile illud Tibulli Lib. I. El. 6. 21.

Evenient. dat signa Deus. sunt numina amanti.
Saevit & injusta lege relicta Venus.

contra in rebus calamitosis & desperatis *numina nulla esse* obvia querela est. ex multis veterum locis sufficiat ille apud Lucanum Lib. VII. 445.

— sunt nobis nulla profecto
Numina: quum caeco rapiantur secula casu,
Mentimur regnare Jovem. spectabit ab alto
Aethere Thessalicas, teneat quum fulmina, caedes.

vide & Barth. ad Claudian. pag. 1078. & seq.

42. *Cynthia rara mea est*] *cara* ibidem praefert

Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis.
Sive dies, seu nox venerit, illa mea est.
45. Nec mihi rivalis certos subducet amores.
Ista meam norit gloria canitiem.

ELEG.

fert Heinsius ex suo codice; quod & in meo primo MS. inveni. & sic Ayrmannus. sed *rara* probat Broukhus. ut apud nostrum infr. El. XVII. 16. de Cynthia,

Quamvis dura, tamen rara puella fuit.

& huc advocat Inscriptt. veteres, in quibus toties occurrit FEMINAE RARISSIMAE. vide Gorii Inscr. Florent. Tom. I. p. 83. utroque tamen in loco *cara* defendit Jo. If. Pontanus Lib. III. Analect. c. 9. eadem varietate Lib. IV. El. XI. 52.

Claudia, turritae cara ministra Deae.

ubi *rara* ex plerisque MSS. videtur rescribendum, licet Broukhusius, Heinsium secutus, alterum illic admiserit. apud Ovidium tamen Lib. II. ex P. Ep. 3. 55. idem Heinsius legebat,

Scilicet indignum, juvenis rarissime, ducis
Te fieri comitem stantis in orbe Deae.

vel *juvenum rarissime.* quod tamen propter praecedens *indignum* minus adridet, in multis quoque codd. illic *carissime.* ut haec passim variantur.

43. *Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis*] ita constanter in omnibus codd. & edd. vetustis. nisi quod in Excerptis Scaligeri *sidera Atlantis.* quod ex *plantis* deductum videtur. *palmis* conjecerat Heinf. ad oram ed. Ald. ut Scaliger, Livinejus, Lipsius IV. Ant. Lect. cap. XI. & Schottus Lib. II. Observ. c. 7. ut respiciatur ad proverbium *digito coelum tangere.* priscam lectionem post alios viros doctos, quos indicat, tuetur Broukhusius, quibus paria faciunt Scioppius ad Priapej. pag. 93. Rittershus. ad Gunther. p. 49. & Barthius ad Stat. Lib. I. Sylv. 2. v. 212 p. 83. eodem sensu *tangere divos* dixit Statius Lib. III. Theb. 155. ubi vide eumdem Barth. pag. 719. & adde Mich. Bruti notas ad Horat. Lib. I. od. 1. in fine.

45. *certos subducet amores*] in Menteliano, Borrich. Neapol. Heinsiano, primo Leid. quatuor Vossianis, binis D'orvill. & totidem meis legitur *subducit*, quod ex duobus codd. etiam profert Broukh. *certos amores* spe & opinione constantes interpretatur Passeratius. quod nonnihil adstrui potest ex El. XIX. 24.

Flectitur adsiduis certa puella minis.

Lib. II. El. 25. 11.

Quid si non constans illa & tam certa fuisset.

vide tamen an deleta *s*, quae ex prima sequentis vocis litera adhaesit, forte scripserit Propertius:

Non mihi rivalis lecto subducet amores.

supra enim v. 33. gloriatus erat, Cynthiam secum *lecto* angusto requiescere maluisse, quam regna possidere. Lib. II. 1. 45.

Nos contra angusto versamus praelia lecto.

ibid. Eleg. 7. 95.

Nec domini ulla meo ponet vestigia lecto.

favet conjecturae illud ex Lib. II. El. 25. 171 ad eumdem hunc Ponticum, rivalem suum,

Lecto te solum, lecto te deprecor uno.
Rivalem possum non ego ferre Jovem.

& praesertim locus Tibulli, ubi *subducere* eadem in re, Lib. IV. El. 13. init.

Nulla tuum nobis subducet *femina* lectum,
Hoc primum juncta est foedere nostra Venus.

Ovid. III. Am. El. 3. 39.

At si venturo se subduxisset amanti.

infra quoque El. seq. v. 27. *vacuos subducere ocellos* in multis codd. MSS. pro *seducere.* pro *certos* in Voss. sec. *summi.* in tertio ejusdem Vossii & meo sec. *somnus.* in qua scriptura forsan diversum quid latet.

46. *Ista meam norit gloria canitiem*] hypallagen esse notavit Passeratius, pro canities, senectus

ELEG. IX.

Dicebam tibi venturos, inrisor, amores,
Nec tibi perpetuo libera verba fore.
Ecce jaces, supplexque venis ad jura puellae,
Et tibi nunc quovis imperat emta modo.

5. Non

nectus mea, sentiat istam gloriam. quales locutiones saepe notarunt viri docti. vide Barth. ad Stat. I. Theb. 375. & II. 91. Davis. ad Caes. IV. de B. G. c. 25. & saepe ad hanc figuram in Propertio confugerunt, etiam ubi minime erat necesse.

Eleg. IX. v. 1. *Dicebam tibi venturos, inrisor, amores,*] AD PONTICVM EMVLVM praefigitur in primo, AD AEMVLVM IRRISOREM in secundo meo codice. AD AEMVLVM in uno D'Orvill. in altero AD AEMVLVM IRRISOREM, ID EST PONTICVM. & sic in primis edd. AD PONTICVM in Borrichiano. eumdem nempe Ponticum, ad quem supra El. VII. scripsit, ubi praedixerat huic rivali suo, fore, ut, relicto heroico *Thebaidos* opere, Cupidinis arcu saucius, ad molliores versus & Amatoria carmina se conferret, cum qua haec Elegia connectenda est, nam hic veluti non vanus aruspex triumphat augurium suum eventu ratum fuisse. idque indicat eleganti locutione *Dicebam tibi* &c. qua utuntur veluti formula, cum aliquid se praemonuisse, sed neglecto consilio meliore, postea tamen ita evenisse exprobrant. Ovidius I. Amor. El. 14. init.

Dicebam, medicare tuos desiste capillos:
Tinguere quam possis, jam tibi nulla coma est.

idque imitatus est Ausonius Epigr. XIII.

Dicebam tibi, Galle, senescimus. effugit aetas &c.
Sprevisti, obrepsit non intellecta senectus.

Statius Lib. IV. Sylv. 3. 123. loco corrupto:

Dicebam, veniet, (manete campi,
Atque amnis) veniet, favente coelo,
Qui foedum nemus & putres arenas
Celsis pontibus, & via levabit.

quae sic feliciter emendabat N. Heinsius,

Dicebam, veniet, (manete campi,
Tuque amnis) veniet, favete, coeno
Qui foedum nemus &c.

ubi *favete campi*, repetitione non invenusta, conjiciebat juvenis doctissimus Laur. Santenius. Catullus Ep. LXXIII.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me velle tenere Jovem.

vide de hac formula Schefferi notas & Patrui mei Commentar. ad Phaedr. Lib. IV. fab. 21. v. 26. & sic *dicere* eodem sensu intelligendum apud nostrum Lib. IV. El. 1. v. 85.

Dixi ego, quum geminos produceret Arria natos,
& seqq.
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.

2. *libera verba fore.*] *fortia verba* Dousa & Fruterius, ut supra El. 5. 14.

Quum tibi singultu fortia verba cadent.

fortia verba loqui apud Albinovan. Epicedio Drusi v. 10. ubi vide notas. *superba loqui* infra Eleg. XI. 22.

4. *Et tibi nunc quovis imperat emta modo*] *quaevis* in MSS. variis, duobus Leid. quatuor Vossianis, Regiis, quinto Vaticano, Borrich. Groning. altero meo cod. primisque & aliis vetustioribus edd. inepte Palmerius *quavis domo.* sed *quovis modo* bene correxit Scaliger, probante Heinsio, qui tamen in marg. ed. Ald. etiam conjecerat, *saevis imperat emta modis.* ut apud Ovid. Rem. Am. v. 664.

Horrebant saevis omnia verba minis.

quovis modo firmatur etiam a codice Ant. Pereji, ceterisque. ut Eleg. praec. v. 34.

Et quocumque modo maluit esse mea.

& Eleg. VIII. 7.

Sed quocumque modo de me, perjura, mereris.

in

5. Non me Chāoniae vincant in amore columbae
Dicere, quos juvenes quaeque puella domet.
Me dolor & lacrimae merito fecere peritum:

At-

in quarto autem Vossiano,

Ecce tibi quaevis imperat emta modo.

unde optima repetitione, & Propertio praesertim amata, legi posset,

Ecce jaces, supplexque venis ad jura puellae:
Ecce tibi quovis imperat emta modo.

Idque elegantius, quia ipsi in memoriam revocat indignum amorem puellae de catasta emtae, seu ancillae. illic enim mancipia servilia emebantur. vid. Casaub. ad Pers. Sat. VI. p. 513. & seq. unde apud Tibull. Lib. II. El. 6. in fine,

Nota loquor, regnum ipse tenet, quem saepe coëgit
Barbara gypsatos ferre catasta pedes.

quos versus male sub Propertii nomine adsert Claverius ad Claudian. I. in Eutrop. v. 28. ea de re emendandus in transcursu est Senecae locus de Const. Sap. cap. XIII. ubi vulgo editur: *non moleste feram, si mihi non reddiderit nomen aliquis ex his, qui ad Castoris negotiantur, nequam mancipia ementes vendentesque.* quam lectionem frustra illic tuetur Lipsius. alii *ad castra.* sed reponendum est, *ad catastas.* vel *in catastis.* pro *ad jura puellae* corrupte in Menteliano *ad tuta. sub jura* corrigebat Marklandus. ut Ovidio Lib. I. A. A. 609. *Non tua sub nostras veniet facundia leges. sub jura venire*, in leges a serva praescriptas descendere. Lib. III. El. 9. 2. *Et trahit addictum sub sua jura virum.* Ovid. I. Am. 2. 20. *Porrigimus victas ad tua jura manus.* ubi in aliis *ad tua jussa.* sed vide istic Heinsii notas.

5. *Non me Chaoniae vincant in amore columbae Dicere*] ita distinguendum, ut recte in primo meo codice. *vincant dicere*, locutione Graeca, ut apud Silium Italic. VII. 224.

Stat pensata diu belli sententia, vincam
Servare invitos, urguentesque ultima fata.

quod cum hoc versu Propertiano recte contulit Cel. Drakenborchius. *columnae* male in secundo D'Orvilliano. quod ne quis amplectatur, & de ipso Jovis Dodonaei templo, columnis innixo, & in quo oracula edebantur, intelligat, cavet Servius ad Virg. Ecl. IX. 13 ubi *Chaonias columbas* Epiroticas interpretatur, *nam in Epiro dicitur nemus fuisse, in quo responsa dabant columbae; quod ideo fingitur, quia lingua Thessala Peliades & columbae & vaticinatrices vocantur.* nemus illud, in quo columbae oraculorum responsa dabant, innuit idem Maro Lib. II. Georg. 16.

—— nemorumque Jovi quae maxima frondet
Aesculus, atque habitae Grajis oracula quercus.

vid. Carrionis notas ad Valer. Fl. Lib. I. 304. de origine horum Jovis Dodonaei oraculorum, a columbis, sive avibus, sive feminis ita dictis, editorum, legi merentur quae observavit Spanhem. ad Callim. Hymn. in Delum v. 284. *dicere* autem hic, & alibi passim, pro praedicere, verbo de oraculis proprio, quae hinc *dictiones* vocantur, ut notum. Ovid. IV. Trist. El. 8. 43.

Hoc mihi si Delphi, Dodonaque diceret ipsa,
Esse videretur vanus uterque locus.

noster Lib. IV. El. 1. 50.

Si modo Avernalis tremulae cortina Sibyllae
Dixit Aventino rura pianda Remo.

vide Heins. ad Ovid. Ep. V. 33. & Drakenb. ad Silium XIII. 819. Maximus Tyrius Diss. XXXV. p. 416. ed. Davis. loco ad rem faciente: Ἀλλ' ὁ μὲν Ἀπόλλων ταῦτα ἐκ Δελφῶν οὐ λέγει, οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἐκ Δωδώνης λέγει, οὐδ' ἐξ ἄλλης γῆς ἄλλος θεός. Ex his patet, male Barthium ad Claudian. pag. 790. hunc quoque locum adferre inter alia, quibus columbarum voluptatem in amore, & *columbari* pro instar columbarum suaviari, describere solent poëtae.

7. *Me dolor & lacrimae merito fecere peritum*] Novi exempla, quibus illud *merito*, sive cum verbis sive adjectivis conjunctum, ipsi Propertio saepe usitatum, possit probari. Sed dubito, an huic loco conveniat, & an non potius hic valde frigeat, quia in praecedentibus Pontico exprobrat, se verum vatem fuisse, & venturos ipsi amores praedixisse, neque ipsa oracula

 Do-

Atque utinam posito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc misero prodest grave ducere carmen,

10. Aut

Dodonaea in divinandis amoribus se superare. & obstat praeterea *peritum* ita simpliciter ac nude positum. Elegantius igitur fore opinor, si deleta ultima vocis syllaba refingamus,

Me dolor & lacrimae veri *fecere peritum.*

ut pro *veri* librarius ex fine praecedentis vocis *lacrime*, (ut in MSS.) aberrante calamo fecerit *meri*, pro *veri*, truncamque vocem postea alius suppleverit *merito*. Conjecturae adstipulatur ipse poëta Lib. II. El. 17. 3.

Sed tibi jam videor Dodona verior *augur.*
Uxorem ille tuus pulcher amator habet.

Lib. IV. El. I. 52. & seqq.

Aut si Pergameae sero rata carmina vatis
Longaevum ad Priami vera *fuere caput.*

Lib. III. El. XI. 61.

Certa loquor, sed nulla fides. neque enim Ilia quondam
Verax *Pergameis Phoebas habenda malis.*

quem imitatum esse Ovidium Ep. XVI. 6. notant viri dicti:

Vera *loquar*, veri *vix habitura fidem.*

ut praeferunt plurimi, pro *veram fidem*. Lib. III. Artis Am. v. 790. loco his perquam simili, & emendationem hanc prae ceteris stabiliente,

Sed neque Phoebei tripodes, nec corniger Ammon,
Vera *magis vobis, quam mea Musa, canent.*
Si qua fides arti, quam longo fecimus usu,
Credite: praestabunt carmina nostra fidem.

ubi se, *veri* magis *peritum*, futura certius praedicere posse, quam Phoebi vel Jovis Ammonis oracula, etiam jactat, ut hic de Dodonaei Jovis vaticinio Propertius, ideoque arti suae, quam longo fecerat usu, credi postulat. *veri peritus*, ut *veri non sordidus auctor* Horatio Lib. I. od. 28. 15. & proprie *veri* vel *veraces* dicuntur vates ac vaticinantes. Ovid. Epist. V. 123.

Ah nimium vates miserae mihi vera *fuisti*,

Epist. XVI. 278.

——— *fore ut a coeleste sagitta*
Figar, erat verax *vaticinata soror.*

Sabinus Epist. I. 94.

Sed si Tiresias tam laeti providus augur,
Quam verax *vates in mala nostra fuit.*

quin & *verum* de oraculis & responsis saepe apud veteres occurrit, adeoque *veri peritus* hic idem est ac *vaticinandi peritus*. vide notas Patrui mei ad Valer. Fl. Lib. V. v. 4. locum vero hunc sic imitatus est Lotichius Lib. II. El. 12. 5. & seqq.

Non me Pierides, Clusi, fecere poëtam,
Non Aganippeae lucidus humor aquae,
Sed dolor & lacrimae, saevique Cupidinis ignes,
Tristis & ad rigidas saepe querela fores.

8. *Atque utinam posito dicar amore rudis*] *apposito* vitiose in Voss. secundo. Ovidius II. Am. 9. 25.

Vive, Deus, posito, si quis mihi dicat, amore:
Deprecor. usque adeo dulce puella malum est.

& Remed. 559.

Ad mala quisque animum referat sua, ponet amorem.

rudis simpliciter pro rudis amorum, & inexpertus. de quo hic vide Gebhard. & Passerat. & quae infra notabo ad Lib. III. 15. 7. *dicar rudis* more Propertiano, pro sim rudis. ut Lib. II. 19. 4. *Et dicor lecto jam gravis esse tuo.* & alibi. vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 241.

9. *Quid tibi nunc misero prodest grave ducere carmen,*
Aut Amphioniae moenia flere lyrae.]

grave prodest Vossian. pr. *dicere* in Menteliano, Borrich. duobus Leidens. quatuor Vossianis, duobus D'orvill. & meis. & sic Groningan. aliique codd. cum priscis edd. sed *ducere* recte praetulit Heinsius, & in editione sua exhibuit Broukhusius. vide supra ad El. VII. 1. ubi de Thebaicis Pontici, quae hoc etiam loco indicantur, actum est. & adde de iis Broukh. ad Lib. II.

El.

10. Aut Amphioniae moenia flere lyrae?
Plus in amore valet Mimnermi versus Homero,

Car-

El. 25. 9. pro *moenia flere* male in D'Orvill. primo *ferre*. An hic praestat ut legamus,

Atque Amphioniae moenia flare *lyrae.*

id est Thebas lyra Amphionia structas velut grandiore tuba, seu carmine epico sonare. *flare* convenit heroico poëmati. ut apud Martialem Lib. XI. Ep. 3.

At quam victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pieria praelia flare *tuba.*

quo loco Broukhusius recte vindicavit veram lectionem apud nostrum Lib. III. El. 2. v. 42. loco non dissimili:

Contentus niveis semper vectabere cycnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco praetoria classica cornu
Flare, *nec Aonium cingere Marte nemus.*

ubi etiam *Flere* in plurimis codicibus, pari variatione, quod tamen tuetur Is. Vossius ad Catull. p. 226. hoc tamen in loco si quis vulgatam propugnandam contendat, non refragabor, maxime propter illud ex Lib. III. El. 7. 37.

Non flebo in cineres arcem sidisse paternos
Cadmi, nec semper praelia clade pari.

11. *Plus in amore valet Mimnermi versus Homero*] *valent* male in Borrich. pro *Mimnermi* nomine corruptissimae scripturae vestigia sunt in codd. MSS. *numerini* in duobus Leidd. primo, tertio, & quarto Voss. utroque Dorvill. & meis. & in prima Venet. & Reg. Lep. editione. *munerini* in quarto Voss. *Homeri* in Regiis, altero meo cod. & in primo pro diversa lectione a man. sec. & in iisdem edd. Respici hic ad distichon Mimnermi ipsius apud Plutarchum & Stobaeum Serm. LXI. notat Andr. Schottus Lib. II. Observ. cap. 7. quod sic ex Stobaeo legitur in Excerptis Grotianis Tit. LXIII. pag. 242.

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.

ubi *πίλοι* legit H. Stephanus, & cum Antiphanis, ac Sophoclis versibus comparat ad Sophocl. Antigon. v. 1182. apud Plutarchum vero,

Τίς δὲ χάρις, τί τὸ Τάσυν χρυσῆς Ἀφροδίτας;

illa Mimnermi etiam ante oculos habuit noster infra El. XIV. v. 15.

Nam quis divitiis adverso gaudet amore?
Nulla mihi tristi praemia sint Venere.

& bene haec confert Schottus cum loco Horatii Lib. I. Epist. 6. 65.

Si, Mimnermus uti censet, sine amore jocisque
Nil est jucundum: vivas in amore jocisque.

ubi de Mimnermo vide Mureti & Torrentii notas. illum vero Graeci hujus poëtae versum in animo habebat Politianus in Nutriciis v. 552.

——— *nec qui sine amore jocisque*
Jucundum nihil esse putat.

ubi vide Brassicani notas pag. 96. & plura apud Voss. Lib. III. Instit. Poët. pag. 52. frequens ejus mentio apud veteres, & prae ceteris Athenaeum Lib. XIV. XV. & XVI. sed insignis de eo locus est in Elegia Hermesianactis, itidem Colophonii, apud eumdem Athenaeum Lib. XIII. cap. 8. pag. 597. ubi quae de Mimnermi carminibus, quibus Nannus suae amores cecinit, adferuntur, varie a viris doctis, post Casaubonum, emendata sunt, a Cel. Ruhnkenio in Epist. Critic. II. pag. 77. & 78. Lennepio in Animadv. ad Coluth. Lib. III. c. 8. p. 166. 167. & Struchtmeyero Lib. II. Animadv. Critic. cap. 5. eodem carmine Hermesianax Mimnermum facit primum versus pentametri auctorem, quod alii Callino, vel Callinoo, alii Archilocho tribuerunt, teste Censorino, vel Scriptore incerto fragmenti post Censorini librum de die Natali editi, & Mario Victorino Lib. III. de Art. Gram. p. 146. ubi per *Colophonium quemdam* intelligi Mimnermum recte notat Henr. Valesius Lib. IV. Emend. cap. 14. pag. 118. qui in eodem Censorini fragmento etiam emendavit, *hos secuti Elegiarii Callimachus, Mimnermus, Evenus.* probante Cel. Ruhnkenio ad Callim. Fragm. a Bentlejo collecta pag. 439. ejusdem Mimnermi Elegiam de vitae humanae miseria, ex Stobaeo profert, & Latinis numeris

 a

Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.
I, quaeso, & tristes istos conpone libellos:
Et cane, quod quaevis nosse puella velit.
15. Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quaeris aquam.
Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.
Haec est venturi prima favilla mali.
Tunc magis Armenias cupies accedere tigres,

20. Et

a Jo. Levinio redditam exhibet etiam Schottus Lib. II. Observ. cap. 52. & merentur legi quae de celebri hoc Graecorum Poëta notarunt Passeratius ad h. l. Rupertus ad Valer. Max. pag. 92. & eruditi Interpretes ad Aelian. Lib. XII. Var. Hist. cap. 36. illius quoque nomen reddendum esse Propertio Lib. II. El. 25. 31. existimabat Heinsius:

Tu satius Mimnermum, aut Ceum imitere Philetam,
Et non inflati somnia Callimachi.

ubi nunc legitur,

Tu satius Musis meliorem imitere Philetam.

ut illic videbimus.

12. *Carmina mansuetus lenia quaerit Amor*] *insuetus* in Voss. quarto. *levia* vitiose in Neapol. duobus Leid. quatuor Voss. binis D'orvill. & meis.

13. *& tristes istos conpone libellos*] *tristis* in omnibus fere meis codd. & edd. primis. *repone* in primo Vaticano, & Colotiano. *compone* in Regiis, Colbertinis, Borrichiano, secundo Neapol. v. c. Ant. Perreji, Excerptis Modii & Scalig. Mentel. Heinsian. Groning. D'orvill. aliisque, & primis edd. ut ex v. cod. Lips. IV. Antiq. Lect. c. XI. & ex suo MS. producit Livinejus. idque praefert & locis veterum adstruit Broukhusius, probante Patruo meo ad Ovid. II. A. A. 463. *sepone* Heinsius in notis p. 663. qui etiam tentaverat. *tristis scriptor sepone libellos.* sed postea rejecit. & *istos* retinendum recte censuit. ut infra El. XIII. v. 11. *vulgares istos compesces amores.* mihi tamen praeferendum videtur, *istos depone libellos.* ut legitur in Aldi utraque, Juntina, Rovillii, Colinaei, Gryphii, & aliis.

14. *nosse puella*] *scire* in sec. D'orvill. forte quia mox sequitur *vincula nosse.*

15. *Quid si non esset*] ita legendum, licet *Quod si* in primo, sec. & quarto Voss. ac secundo D'orvill. sed alterum recte in ceteris codd. & edd. primis. vide ad El. V. 25. pro *nunc tu* in Voss. pr. *nec tu.* Heinsius conjecerat *nae tu.* quod v. 17. *Nae tu etiam palles* reponit Gebhardus Lib. III. Crepund. cap. 20. & infra in notis ad Lib. II. El. 12. v. 22. p. 182. *quaeris aquas* in Borrich. & primo Leid.

17. *vero nec tangeris igni*] *nec vero tangeris* in Dorvill. sec. an forte *vero nec carperis igni.* ut sit imitatio Virgilii IV. Aen. 2. *& caeco carpitur igni.* Ovid. III. Met. 490. *& caeco paullatim carpitur igni.* & lib. X. 378. *virgo Cinyreïa pervigil igni Carpitur indomito.* vel *adureris.* ut apud eumdem Epist. IV. v. 33. *digno quod adurimur igni. igne* in quarto Voss. sed passim *igni* pro *igne* praetulerunt viri docti. Lucan. II. 445. *ferro populetur & igni.* vide Drakenb ad Sil. Ital. VII. 368. & sic *fusti* pro *fuste*, & sim. vide Voss. Lib. II. de Analog. cap. 12. & notas ad Vellej. Paterc. II. 78.

19 *Tunc magis Armenias cupies accedere tigres*] *Tum* in plerisque codd. *Tu* in Excerpt. Scalig. *Cum* in primo meo MS. & *cuperes* in eodem, Ant. Perreji, & secundo Vatic. Lipsium & Gebhardum *capiare* hic legentes merito rejicit Broukhus. & vide quae supra notavi ad El. VII. v. 15. *attingere tigres* in tertio Voss. *accendere* in Excerpt. Scalig. ut adfert etiam Ciofan. ad Ovid. VIII. Met. 121. *accedere ad te tigres* explicat Passeratius. sed melius est, ut subintelligatur, *accedere cupies ad tigres*, quod convenit τῷ *nosse* in seq. versu. Virg. I. Aen. 201.

Vos & Scyllaeam rabiem penitusque sonantes
Accestis scopulos.

ubi recte Servius *accedere* exponit de locis, quae cum periculo adeuntur. Quinctilian. Decl. IX. 5.
Dicam

20. Et magis infernae vincula nosse rotae.
Quam pueri totis arcum sentire medullis:
Et nihil iratae posse negare tuae.
Nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
Ut non alterna presserit ille manu.

25. Nec

Dicam ego, per quos juvenis navigaverit fluctus, quos accesserit scopulos, quantos lustraverit sinus. Ex hoc loco Broukhusium in Tibullo Lib. III. El. 6. 15. edentem *Armeniae tigres, & fulvas ille leaenas Vicit*, refutat Heynius Observ. ad Tibull. pag. 333. quia *Armenias tigres* dicere amant doctiores, ut ait, poëtae, quam *Armeniae*, secundo regionis casu: quod recte notat, nam & ita passim *Hyrcanas tigres* dicunt potius, quam *Hyrcaniae*, *Libycos leones*, magis quam *Libyae*, & sim. sed hac tamen distinctione, si epitheton, tigribus vel leonibus additum, non requirat alterum. Sufficiat illud Statii IX. Theb. 15.

——— nonne Hyrcanis bellare putatis
Tigribus, aut saevos Libyae contra ire leones.

ubi *saevos Libycos* invenustum esset. & ita in loco Tibulli, si poëta addidisset *rabidas tigres*, *fulvasque leaenas*, praeferrem *Armeniae rabidas tigres*, pro *Armenias rabidas tigres*. itaque haec observatio perpetua non est.

20. *Et magis infernae vincula nosse rotae*] *noscere vincla* in primo tertioque Voss. & altero meo cod. *nectere vincla* in v. c. Memmii legi testatur Passeratius. *vincla subire* vel *subisse* Heinsius. sed nihil tentandum esse patet ex illis, quae notata sunt ad El. VI. init. & vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 214. negligentissime in editione, Graevii nomen prae se ferente, excusum *vincula nosse meae.*

21. *Quam pueri totis arcum sentire medullis*] *toties* vel *totiens* in primis & ceteris antiquioribus edd. legitur, & in MSS. duobus Leidens. quatuor Vossianis, D'orvillianis, meis, & reliquis omnibus. codd. Broukhusius ex emendatione Dousae Fil. edidit *totis medullis*. ex sic Heinsius. quod non repudiandum videtur. nam quod hic innuit Propertius, eleganter exprimit Helena apud Ovid. Epist. XVI. 275.

Non mea sunt summa leviter destricta sagitta
Pectora, descendit vulnus ad ossa meum.

infra Lib. II. El. 25. 60.

Quem tetigit jactu certus ad ossa Deus.

Seneca Hippol. 640.

——— pectus insanum vapor
Ardorque (sic lege, non *Amorque*) *torret intimas saevus vorat*
Penitus medullas, atque per venas meat
Visceribus ignis mersus & venis latens.

ubi *venas* & *venis* merito Grotium & Gronovium offendunt. forte emendandum,

——— atque per venas means,
Visceribus ignis mersus excitit latus,
Ut agilis altas flamma percurrit trabes.

e recentioribus Janus Secundus Eleg. I. Juliae suae, in fine, de Cupidine,

Vix ea personuit; sonuit simul arcus. & una
Cum jaculo in venas sensimus ire Deum.

sed neque *toties*, tot codicum & edd. veterum auctoritate fultum, videtur abdicandum. dicit enim aliquid amplius, nempe repetitis vicibus amare. Lib. II. El. 14. 20.

Cum sene non puduit talem dormire puellam,
Et canae toties oscula ferre comae.

El. XXIV. 5.

Quae Dea tam cupidos toties divisit amantes.

Lib. IV. El. 8. 27.

Quum fieret nostro toties injuria lecto.

seq. versu, *Et nihil irata posse rogare tua.* legebat Ayrmannus. quod satis refutatur ex El. X. 23. ubi Gallo amoris praecepta dat:

Tu cave, ne tristi cupias pugnare puellae,
Neve superba loqui, neve tacere diu.
Neu si quid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro vano verba benigna cadant.

Lib. II. El. 23. 116.

Non potuit magno casta negare *Jovi.*

24. *Ut non alterna presserit ille manu*] Haec explicuit Passeratius de Cupidine alas suas, quum propitius favet, ultra expandente & ad amatorem advolante, sed alterna manu eas premente, seu inhibente, cum tardus venit. sive

25. Nec te decipiat, quod sit satis illa parata:
Acrius illa subit, Pontice, si qua tua est.
Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos,

Nec

sive ut Ovid. II. Am. El. 9, 53. de ventosis Cupidinis alis dicit,

Gaudiaque ambigua dasque negasque fide.

idemque est apud nostrum Lib. II. El. 14. 6.

——— *quod saepe Cupido*
Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.

male igitur *illa* in Voss. quarto. *inde* conjecit Broukhus. pro postea, deinde, quod non displicet. *alterna manu*, ut infra El. XI. 12.

Alternae facilis cedere lympha manu.

Lib IV. El. 7. 18.

Alterna veniens in tua colla manu.

ita hic Cupido nunc hanc, nunc illam alam injicere indicaretur. hinc infra Lib. II. El. 9. 7. de Cupidine alato:

Idem non frustra ventosas addidit alas,
Fecit & humano corde volare Deum.
Scilicet alterna quoniam jactamur in unda,
Nostraque non ullis permanet aura locis.

vide Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. III. 75. *premere* igitur *alas* pro corripere, adducere, de Cupidine dictum esset, locutione desumta ex re equestri, in qua *premere habenas*, & *praebere*, seu inmittere, opponuntur. sic *premere currum* Ovidio II. Met. 135. *premere frena manu* VIII. Met. 37. *pressae habenae* Claudiano II. in Eutrop. 107. & haec quidem ad Passeratii expositionem possent conducere, sed quia *premere alas manu* minus recte diceretur, malim in minore versu *alterna manu presserit*, subintelligere amatorem ipsum, cui nunc favet, nunc adversus est Cupido. vel. si quis ellipsin hanc nonnihil coactam, & *presserit* ad *alas* referri debere contendat, ut eadem loquendi figura totum decurrat distichon, pro *alterna manu* substitui posset,

Ut non alterna presserit ille mora.

praeced. versu *quoiquam facilis* in priscis edd. *cuivis* in cod. Colbert.

25. *quod sit satis illa parata*] Hoc est, quae *non finit esse moram, si quis adire velit*, ut dicit Lib II. 18. 36. Tibullus Lib. II. El. 4. init.

Hic mihi servitium video, dominamque paratam.

quod recte pro *parari* vindicat Broukhusius. in Priapejis Epigr. XLVII.

Nam quamvis videar satis paratus.

ubi vide quae notavi Tom. II. Anth. Lat. p. 519. & adde Patrui mei notas ad Ovid. V. Met. 603.

26. *Acrius illa subit*] *Artius* in secundo D'orvill. an forte *Altius* voluit librarius? *Aptius* in aliis legi testatur Latin. Latinius. sed *Acrius subit* elegantissime dictum, pro, animum intrat, & in medullis sentitur, ut supra v. 21. sic *acrius urit* vel *urguet amor* Ovidio lib. I. Am. 2. 17. & lib. II. 19. 3. ubi *altius* in Palatino. possis & *Acrior illa subit*. ut apud Lucan. III. 142. *Acrior ira subit. subit* hic, ut apud Ovid. lib. I. Amor. El. 2. v. 6. de amore clam subrepente:

Nam puto sentirem, si quo tentarer amore,
An subit, & tacita callidus arte nocet.

idem Lucanus Lib. IV. 705.

— *quem dira voluptas Ense subit prenso.*

vide illic Patrui mei notas, & ad Lib. X. 366. ubi legendum conjicit. *Si subiit*, vel *subeat*, *formosa soror*, pro languida lectione *Si fuerit*, firmatque adducto hoc ipso Propertii loco.

27. *vacuos seducere ocellos*] *subducere* in primo Leid. tribus Voss. Dorvillianis, Heinsiano, & utroque meo codice, nec aliter in Excerptis Scalig. Menteliano, Borrich. & Colbert. ut ex Palatino profert Gebhardus. pro *subtrahere*. vide supra ad Eleg. praeced. v. 45. *deponere* in Excerpt. Modii, seu Groningano, *subducere* etiam conjecerat Marklandus. quod non inprobo, licet *seducere* pro oculos ab amata puella amovere, praetulerint viri eruditi. sic *subducere* & *seducere* confunduntur apud Curtium Lib. X. cap. 6. §. 7. ubi vide notas. possis etiam *vacuos diducere ocellos*. nam haec invicem permutantur, & saepe hoc verbo utitur Propertius, ut *diducere amantes*, pro separare, non raro apud nostrum occurrit. vide notas ad Ovid. IV. Met. 372.

——— *& istum*
Nulla dies a me, nec me diducat ab isto.

ubi in aliis *seducat*. adde Drakenb. ad Silium Lib. IX. 644. *vacuos ocellos* ab amore nimirum. ut Eleg. seq. v. ult. *Qui numquam vacuo pectore liber erit.*

28. *Nec*

Nec vigilare alio nomine, cedat Amor?
Qui non ante patet, donec manus adtigit ossa.

30. Quis-

28. *Nec vigilare alio nomine, cedat Amor*] *alio limine* Heinsius. ut infra El. 34. *non alio limine dignus eras.* ubi vide. & supra ad El. IV. 22. sed nihil hic mutandum. *alio nomine* hic est, alia de caussa, ut recte Passerat. nam *alios* male in cod. Heins. sic apud Horatium Lib. III. od. 21. v. 5.

Quocumque foetum numine Massicum
Servas,

quod eodem sensu, duce Acrone, prius cum recte explicasset Bentlejus, postea tamen mutandum conjecit,

Quocumque foetum nomine Massicum.

ita tamen ut diffidere videatur, an viris doctis conjectura haec se probatura sit. Cic. III. Verrin. cap. 95. fin. *tanta licebit per cellae nomen aestimationis magnitudine consequatur.* perperam quoque Livinejus *alio nomine* exponit, *alia puella. vegilare alio nomine* hic est, aliis rebus occupatum esse, quae a puella abducant, & unde *cedat Amor*, non pro *concedat*, ut male Lipsius Lib. III. Var. Lect. cap. 7. sed ea notione, qua Ovidius in Rem. Am. v. 139. & seqq. loco adposito,

Otia si tollas, periere Cupidinis arcus,
Contemtaeque jacent, & sine luce, faces: &c.
Tam Venus otia amat. qui finem quaeris amoris,
Cedit Amor rebus, res age: tutus eris.

sic apud Tibullum *cedit Amor*, ex conjectura Heinsii restituendum est, Lib. III. El. 6. 4.

Saepe tuo cedit munere victus Amor.

quod propius insistit vulgatae *cecidit.* quam *cessit*, uti legebat Broukhusius, improbante Patruo meo ad Phaedr. IV. fab. 5. 2. qui tamen Dousae emendationem, in versu Petronii, cujus illic meminit Broukhus. laudavit, Epigrammate nimirum de Fortuna, quod edidi Tom. I. Anth. Lat. p. 605.

Quum fortuna manet, vultum servatis amici,
Quum cedit, turpi vertitis ora fuga.

eleganti oppositione *manet* & *cedit.* non *cecidit*, ut illic quoque male olim edebatur. Sensus igitur hujus loci est, an *cedat*, hoc est cederet, Amor ubi quotidie praesentem ante oculos habemus puellam, neque aliis rebus invigilando otia tollimus; ut fere exponebat Broukhusius, & lucem adferunt illa, quae occurrunt Lib. II. El. 2. 5. & seqq.

Liber eram, & vacuo quaerebam vivere lecto;
At me composita pace fefellit Amor.
Quaerebam, sicca si posset piscis arena,
Nec solitus ponto vivere torvus aper;
Aut ego si possem studiis vigilare severis.
Differtur, numquam tollitur ullus Amor.

ceterum post hunc versum desunt in Leid. pr. & Voss. quarto reliqua usque ad v. 27. Elegiae XI. sed quae in illis codicibus habentur post versum secundum Eleg. XIV.

29. *Qui non ante patet, donec manus adtigit ossa*] varie exercuit viros eruditos hic locus, intellectu difficilis. Scaliger in prima editione legendum conjecerat,

Cui non ante patet, donec manus adtigit, ossa.

singulari hac expositione, quicumque non credis te fruiturum re, nisi eam manu adprehenderis, deducta locutione a proverbio, quo Romani bolum & offam dicebant pro praeda, quae manibus tenetur. Sed haec merito explosit Passeratius, & certe mirari licet, tantum virum hanc mentem poëtae dare potuisse. in curis vero secundis, quas non vidisse Passeratium opinor, rejecta ista hariolatione, ita haec interpretatur, Amor non ante patet, quam emaciato corpore, ossa cutem ipsam paene pertundant, ut ipsa manu tangi possint. Huc trahunt nonnulli illud ex Lib. II. El. 25. 60.

Quem tetigit tactu certus ad ossa Deus.

sed pro mala lectione *tetigit tactu* illic *jactu*, id est jaculo, vel arcu, legendum, & alio sensu intelligendum esse, ex notis Broukhusii patet. Hanc tamen Scaligeri expositionem sequitur, & amplius illustrat Gebbardus, rejecta Passeratii explicatione. In nonnullis nempe codicibus legebatur, *donec cutis attigit ossa*, ut ex Groningano adfert Broukhus. & sic in Excerptis Modii, in quibus etiam *attigat*, ut in primo Leid. & ex illa *cutis* lectione natum est, quod in aliis habetur *catus.* In ceteris omnibus, & antiquis edd. *donec manus adtigit ossa.* Heinsius tentaverat, *donec media adtigit ossa*, vel *tacita*, aut *summa.*

O Cel.

30. Quisquis es, adsiduas effuge blanditias.
Illis & silices, & possunt cedere quercus:
Nedum tu possis, spiritus iste levis.

Quare

Cel. Ruhnkenius censebat *adtigit* hic dici ex imitatione Graec. ἅψασθαι. de quo vide Bergler. ad Alciphron. p. 187. Sed quia constanter in MSS. & edd. primis *manus* legitur, placet valde Modii divinatio *malus*, id est, Cupido, qui passim apud poëtas *malus ille puer* dicitur. Virg. in Ciri v. 133.

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater,
Iratum potuit.

idque firmabat idem Modius illo Ovidii Lib. I. Am. El. 2. 6. de Amore, *An subit, & tacita callidus arte nocet.* Hinc legendum opinor,

Qui non ante patet, donec malus adterit *ossa.*

non patet Amor, pro non ante se manifestat. ut apud Ovid. II. Am. 19. 25.

Pinguis Amor, nimiumque patens.

quod recte pro *latens* viri docti vindicant. nisi illic *patens* sit facilis. ut apud nostrum Lib. IV. 7. 74. *patuit, nec tibi avara fuit.* ubi vide Broukhus. *malus* Cupido, ut Lib. II. El. 14. 6.

Quin ego deminuo curam, quod saepe Cupido
Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.

adterit ossa de Amore, corpus consumente & pallidum ac macilentum reddente, frequens poëtis. apud Theocritum Idyll. III. 17. queritur caprarius de Amore,

Ὅς με κατατρύχων ἤδη ἐς ὀστέον ἄχρις ἰάπτει.

infra Lib. IV. 3. 27.

Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto
E desiderio sit color ille meo.

hinc de se Ovidius Lib. I. Am. 6. 5.

Longus Amor tales corpus tenuavit in usus:
Aptaque subducto pondere membra dedit.

Canace apud eumdem Epist. XI. 25. & seqq.

Fugerat ore color, macies adduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos. &c.
Nec, cur hoec facerem, poteram mihi reddere caussam:
Nec noram, quid amans esset, at illud eram.

Lib. I. A. A. 733.

Arguat & macies animum: nec turpe putaris
Palliolum nitidis inposuisse comis.
Adtenuent juvenum vigilatae corpora noctes;
Curaque, & e magno qui fit amore dolor.
Ut voto potiare tuo, miserabilis esto:
Ut, qui te videat, dicere possit, Amas.

de Narcisso Lib III. Met. 489.

——— *sic adtenuatus amore*
Liquitur, & caeco paullatim carpitur igni,
Et neque jam color est mixto candore rubori,
Nec corpus remanet.

30. *Quisquis es, adsiduas effuge blanditias*] mira pertinacia codices conspirant in pravam lectionem *aufuge blanditias*, ut legitur in duobus Leidens. tribus Vossianis, utroque Dorvillii & meo, neque aliter in Borrich. Groningano, Askewiano, ceterisque, & antiquissimis edd. sed recte Broukhusius verbum hoc cum quarto casu apud bonum Latinitatis auctorem veterem occurrere negat, licet contrarium, hoc etiam Propertii loco usus, adfirmet Munckerus ad Hygin. fab. 358. edidit igitur *effuge blanditias.* sic *effugere amorem* Ovidio XIII. Met. 745. III. A. A. 563.

Effuge rivalem: vinces, dum sola tenebis.

heu fuge Marklandus, ut apud Virgil. *Heu fuge, nate Dea.* Seneca de Const. Sap. cap. 17. de Vatinio: *inimicorum & in primis Ciceronis urbanitatem effugit.* & ita passim. non *Aufuge.* similis locus est infra El. XV. in fine:

Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes.
O nullis tutum credere blanditiis.

ubi Passeratius hic legit *adsiduas ô fuge blanditias.* quibus in locis *blanditiae* non tantum de verbis, quibus demulcetur animus, sed de quibusvis amorum lenociniis & illecebris dicuntur. quod multis poëtarum locis probat Passeratius. hinc *illecebras* & *blanditias* jungit Suet. Claud. 26. *Illecebris Agrippinae & per blanditiarum occasiones pellectus in amorem.*

31. *Illis & silices, & possunt cedere quercus*] *scili-*

Quare, ni pudor est, quam primum errata fatere.
Dicere quo pereas, saepe in amore levat.

ELEG.

silices in Menteliano, *cilices* in primo Leid. *salices* Voss. prim. & sec. & alter meus codex. *possunt* & Groning. & *possint* legendum cum Heinsio, quod firmat cod. Neapol. idque propter sequens, *Nedum tu possis.* ubi *Necdum* male in variis codd. vid. supra ad El. IV. v. 9. mox *spiritus ipse levis* praestat ex Voss. pr. & tertio, primo & secundo Vatic. & Colotii cod. & sic Fruter. *Nedum tu possis spiritus esse levis* in D'orvill. sec. innuit poëta, silices & quercus blanditiis cedunt, tantum abest, ut tu illis par esse possis. ut sensum loci recte exponit Cel. Drakenb. ad Liv. X. 32. §. 4. confer cum his illud Ovidii III. Am. 7. 57.

Illa graves potuit quercus, adamantaque durum,
Surdaque blanditiis saxa movere suis.

33. *Quare, ni pudor est*] sic Heins. & Dousa Fil. quem secutus est Broukhus. ut in cod. Ang. Colotii. *si pudor est* in duobus Leidens. tribus Vossianis, utroque D'orvill. & meo cod. infra Lib. II. El. 9. 18. *Si pudor est, alio trajice tela tua.* ubi etiam corrigi posset *Ni pudor est.* alterum tamen praefert Marklandus, & exponit, si quid pudoris reliquum habes. Ovid. III. Am. 2. 34.

——— *tua contrahe crura,*
Si pudor est, rigido nec preme terga genu.

Juvenalis Sat. III. 154. *exeat, inquit, si pudor est.* ubi vide Grangaeum, & Torrenium ad Valer. Max. Lib. II. cap. 9. §. 1. *fateri* in primis edd. & cod. Askew.

34. *Dicere, quo pereas, saepe in amore levat*] *pereat* in Except. Modii & sec. Vatic. forte *qua pereas.* ut Lib. II. El. 12. 13.

Ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena.

sic in Epigr. veteri Vol. II. Anth. Lat. p. 122. corrigendum conjeci,

Nam formae exemplum periit, cum obiit mea Lyda,
Qua periere homines, qua periere Dei.

non *Quam.* ubi plura de hoc loquendi modo. infra El. XV. 41.

Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes.

vide & Broukhus. supra ad El. IV. 12. *levat* in Vossianis, Leidens. Menteliano, Scaligeri & Modii Excerptis, Neapol. Groning. aliisque codd. & libris Livineji ac Gebhardi, Veneta prima, Reg. Lep. & Volsci ed. idque praeferendum, quia voluptatis significationem magis auget, quam quod in altera Veneta, Aldinis, Juntina, aliisque edd. legitur *juvat.* licet hoc melius esse notet Scaliger. Recte igitur Lipsius Lib. IV. Antiq. Lect. cap. XI. & Modius in Novantiq. Epist. XVIII. p. 82. *levat* ex suis membranis probarunt, & in sua editione Broukhus. qui in notis differentiam utriusque verbi bene exponit. Ovidius IV. Trist. El. I. 19.

Me quoque Musa levat Ponti loca jussa petentem.

ubi etiam *juvat* in nonnullis codd. frequenter hoc verbo utitur eo sensu Cicero, ut VII. ad Attic. Ep. 13. *Loquacitati ignosces, quae & me levat ad te quidem scribentem.* IX. Philipp. cap. 5. *Cujus luctus aut hoc honore vestro, aut nullo solatio levari potest.* & validius esse quam *consolari*, patet ex Lib. V. ad Fam. Ep. 17. *nullo loco deero neque ad consolandum, neque ad levandum fortunam tuam.* pulchre imitatus est hunc locum Lotichius Lib. I. Carm. 23. p. 443.

Dulcia cur ussi celas incendia cordis?
Si nescis, gravius vulnera tecta dolent.
Dic age, nam duri sermone levantur amores;
Hic tibi colloquii maximus usus erit. & seqq.
Ut relevant lacrimae pressum & suspiria pectus,
Sic & amicorum voce levatur amor.

ex quo colligi potest, *levat* cum hoc in versu etiam praetulisse, conferenda cum hoc Propertii loco sunt illa Horatii Lib. I. od. 27. 10.

——— *dicat Opuntiae*
Frater Megillae, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitta.
Cessat voluntas? non alia bibam
Mercede, quae te cumque domat Venus,
Non erubescendis adurit
Ignibus: ingenuoque semper
Amore peccas. ——— *quidquid habes, age,*
Depone tutis auribus.

ex quo patet, inter bibendi leges etiam veteribus usitatum fuisse amores suos sodalibus inter pocula profiteri.

ELEG. X.

O jucunda quies! primo quum teſtis amori
  Adfueram veſtris conſcius in lacrimis.
O noctem meminiſſe mihi jucunda voluptas,
  O quoties votis illa vocanda meis!
5. Quum te conplexa morientem, Galle, puella
  Vidimus, & longa ducere verba mora.

Quam-

ELEG. X.] AD GALLVM inſcribunt codd. MSS. & vetuſtae edd. eumdem, ad quem eſt Eleg. V. XIII. XX. & XXI. hujus Libri.

1. *O jucunda quies*] *dies* legebat Graevius Epiſt. ad Heinſ. Tom. IV. Syllog. p. 195. ſed repugnat v. 3. *O noctem meminiſſe* &c. & v. 7. & 8. *premeret mihi ſomnus ocellos, Et coelo Luna ruberet.* imitatus videtur Martialis Lib. XI. Ep. 27.

O mihi grata quies! ô blanda, Teleſphore, cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo.

2. *veſtris conſcius in lacrimis*] *conſcius inlecebris* Scalig Fruter. J. Douſa P. & Heinſ. *& lacrimis* Ayrmannus. *lacrimas* hic vindicat v. 13. *veſtros didici reticere dolores.* & El. XIII. v. 15.

Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo,
Et flere injectis, Galle, diu manibus.

vide hic Muretum. male notat Volſcus, melius fore, ſi dixiſſet Propertius *veſtrarum lacrimarum conſcius.* rectum ſermonem eſſe docent exempla Ciceronis & Minucii Felicis, a Broukhuſio producta. quibus adde Oroſ. Lib. III. c. 10. *conſcius in facinoribus.* paſſim quoque cum caſu tertio. ut apud Virg. IV. Aen. 167. *conſcius aether Connubiis* ex MSS. praetulit Heinſ. pro *Connubii.* quem etiam vide ad Ovid. VI. Met. 588. & ad Valer. Fl. I. 211. alia notavi ad Anthol. Lat. Vol. II. p. 625.

5. *Quum te conplexa morientem, Galle, puella*
Vidimus, & longa ducere verba mora.]

marcentem pro *morientem* Heinſ. in Notis p. 664. Virgilius in Ciri v. 347.

Noctem illam ſic moeſta ſuper morientis alumnae
Frigidulos cubito ſubnixa pependit ocellos.

ubi idem Heinſius *marcentis* vel *moerentis.* ſed vide Gonſal. ad Petron. cap. 7. & 129. *complexa puella*, ut ſupra Eleg. VI. v. 5. *Sed me complexae remorantur verba puellae. morientem* igitur hic non videtur ſollicitandum. indicat enim, vidimus te poſt complexum graviter anhelantem, & vix animam trahentem, vel, nimia libidine langueſcentem, vel, ut Volſcus explicat, *amore pereuntem.* ut ſupra Eleg. praec. v. ult. & El. IV. 12. *Sunt majora, quibus, Baſſe, perire juvat.* Ovid II. Amor. El. 7. 10. *alterius dicor amore mori.* id eſt amoris cura tabeſcere. ut in Val. Catonis Diris v. 125.

At mihi tabeſcunt morientia membra dolore,
Et calor infuſo decedit frigore mortis.

ubi Heinſius etiam *marcentia.* quod illic praeferendum ex notis conſtabit, quia cum *tabeſcunt* melius jungitur, & ſeq. verſu recurrat *frigore mortis.* vide & notas ad Petron. cap. 20. in minore verſu *& longa ducere verba mora* edidit Broukhuſius, ut in multis codd. quos indicat, & in Vatic. ſecundo, Regiis, Colbertinis, & primo meo MS. & hoc tuetur etiam Gebhardus, *dicere* in cod. Askew. *in longa mora* quintus Vaticanus, & codex Ant. Perreji. qui exponebat, cum anhelitu loqui, deficientibus verbis, pro more & adfectu vario amantium, quo ſenſu haec etiam capiebat Gonſalius ad Petron. cap. 91. ita ex metu apud Ovid. Lib. I. Am. 7. 20.

Ipſa nihil: pavido lingua retentâ metu.

& apud Virg. IV. Aen. 76. de Didone: *Incipit effari, mediaque in voce reſiſtit.* & ſic in ed. Aldi an. 1515. ſed lectionem illam, quam in contextu dedit Broukhuſius, inficetam dicit Marklandus ad Stat. Lib. III. Sylv. 5. 34 & omnino legendum eſſe *Vidimus in longam ducere verba moram.*

Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos,
  Et mediis coelo Luna ruberet equis;
Non tamen a vestro potui secedere lusu,
10. Tantus in alternis vocibus ardor erat.
Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
  Accipe conmissae munera laetitiae.
Non solum vestros didici reticere dolores,
  Est quiddam in nobis majus, amice, fide.

15. Pos-

ram: idque etiam probabat Heinsius in notis pag. 664. ut *in longam noctem potare*, & sim. & forte inficetus Marklando visus est hic versus propter sonum auribus ingratiorem, *longa ducere verba mora.* quamvis sic quoque apud Ovidium Epist. XIX. 10.

Ponitis in varia tempora longa mora.

certe *in longam moram* legitur in Excerptis Modii, Leidensi secundo, Groningano, primis editionibus, & Aldina 1502. Colinaei 1529. Rovillii, aliisque. Virgil. IV. Aen. 463.

Saepe queri, & longas in fletum ducere voces.

quo loco *ducere* pro *dicere* etiam firmatur. & hanc lectionem sua imitatione probasse videtur Lotichius Lib. I. El. 10. 74. illo loco, quem adfert Broukhusius,

—— lacrimisque fluentibus ambo
Duximus in longas tristia verba moras.

8. *Et mediis coelo Luna ruberet equis*] *aquis* male in Voss. primo. *coeli* conjecerat Heinsius ad oram ed. Ald. duplici forte ablativo offensus. sed non opus est. *mediis equis* pro medio coelo, vel media in coelo Luna. de quo loquendi modo vide Patrui notas ad Virg. II. Aen. 508. eumdemque & Heins. ad Claudian. I. in Rufin. 41. videtur autem hic ante oculos habuisse illud Virgilii X. Aen. 216.

——— almaque curru
Noctivago medium Phoebe pulsabat Olympum.

9. *secedere lusu*] *luxu* male in cod. Ant. Perreji, Vaticano, D'orvill. & Askew. mox *alterius* pro *alternis* in cod. Heins. eadem fere, quae hoc loco, occurrunt infra El. XIII. 19. ad hunc Gallum:

Non ego conplexus potui diducere vestros:
  Tantus erat demens inter utrosque furor.

11. *Sed quoniam non es veritus concredere nobis*] *concedere* in plerisque codd. Leidensi secundo, tribus Voss. duobus D'orvill. Regiis, Colbertinis, Excerpt. Modii, Groning. Neap. Borrich. altero meo cod. & primis edd. *te credere* in aliis. *cedere* in Heins. *condere* Mentel. sed *concredere* optimae notae verbum de re, quam fideli amico committimus. *fortunas & famam alicui concredere* apud Cic. pro Rosc. 39. ejusque imitatione Apulejus Apol. pag. 87. ed. Casaub. *videbatur sibi peridoneum maritum matri reperisse, cui bono periculo totam domus fortunam concrederet.*

12. *Accipe conmissae munera laetitiae*] *praemia* vel *mutua* Heinsius. quod ultimum adstrui posset ex Eleg. V. 30. *Alter in alterius mutua flere sinu.* infra El. XVI. 26. *Respondes tacitis mutua cardinibus. commissae laetitiae*, ut supra El. IV. *Nec tibi me posthaec committet Cynthia.* licet illic alia etiam notione accipi posse notaverim. *commissa* enim *laetitia* hic est, cui testis conscius sum adhibitus. ut apud Cicer. Orat. pro Coelio cap. 23. *ut omnes suas fortunas alienis servis committeret? At quibus servis?* & seqq. *quibus omnia committantur, per quos gerantur, qui versentur iisdem in voluptatibus, quibus occulta credantur, ad quos aliquantum etiam ex quotidianis sumtibus ac luxuria redundet?* infra Lib. II. El. 14. 37.

—— noli committere famae,
Et rumor terras transilit, & maria.

& amat noster *laetitiam* ponere pro amoris gaudio. de quo ad El. sequentem v. 24.

15. *Possum ego diversos iterum conjungere amantes.*] *possum ego & aversos* conjecerat Heinsius, cui favet D'orvill. secundus, in quo *Possum ego & adversos. divisos* in quinto Vaticano, aliisque

15. Possum ego diversos iterum conjungere amantes,
Et dominae tardas possum aperire fores:
Et possum alterius curas sanare recentes,
Nec levis in verbis est medicina meis.

Cyn-

que codd. quod tuetur Passeratius, laudante Heinsio in Notis p. 665. ut Lib. II. El. 24. 5.

Quae Dea tam cupide toties divisit amantes.

Lib. II. El. 6. 3.

Ni nos divideret, quamvis diducere amantes
Non queat invitos Jupiter ipse duos.

Pindarus Thebanus Epitome Iliad. v. 325.

Nostraque me miseram timui ne Doricus ensis
Oscula divideret.

ut in meo cod. MS. legitur, cui adstipulatur Vossianus, in quo *dideret.* vulgo *discuteret. diversos* tamen, ut edidit Broukhusius, in majore codicum numero, Leidensibus, Vossianis, Dorvill. primo, & secundo Vaticano, Neapol. Groning. Regiis, Mentel. Excerptis Scalig. & Modii. nec aliter in primis ac vetustioribus edd. *diversi* enim *amantes* recte dicuntur, a *divertendo.* unde *in diversa ire*, pro dissidere, dissentire. vid. Broukhus. & passim hae voces in MSS. confunduntur. ut apud Claud. III. de laud. Stil. 45. *Praeterea divisus erat faver.* ubi in MSS. *diversus.* & ibid. v. 275. Bell. Gild. 532. Lucan. III. 274. & alibi. Infra El. XII. 3. *Tam multa illa meo divisa est millia lecto.* ubi *diversa* in MSS. de frequenti harum vocum confusione vide Cortii notas ad Sallust. Catil. cap. II. 1. & cap. V. 8. Imitatur vero hunc locum, bis etiam repetito *possum*, Ausonius in praef. Ludi VII. Sapientum:

Possum ego censuram lectoris ferre severi,
Et possum modica laude placere mihi.

sic lege ex vetustiss. cod. Vossiano, non *Possem ego.* Auctor Panegyrici in Pison. v. 237 & 244.

Possumus aeternae nomen committere famae: &c.
Possumus impositis caput exonerare tenebris.

ubi forte emendandum, *caput exsertare tenebris.* nam quid est, quaeso, *caput tenebris exonerare?* an pro liberare se tenebris, velut imposito gravi onere?

16. *Et dominae tardas possum aperire fores*] forte *surdas fores.* quas voces alibi quoque confusas vidimus ad El. VIII. 41. & hoc etiam Heinsio placuisse video in Notis ad Propert. pag. 665. Ovidius Lib. I. Am. El. 6. v. 54.

Si satis es raptae, Borea, memor Orithyae,
Huc ades, & surdas flamine tunde fores.

& v. 62.

——— nec te precibusve minisve
Movimus, o foribus surdior ipse tuis.

ut restituit idem Heinsius, pro *durior.* eumdem vide ad Lib. XIV. Met. 711. vel quia *aperire* additur, forte *duras fores* praestaret. vid. infra ad El. XVI. v. 18. ad talem surdam ac duram januam, quae *preces non reddit*, seu exaudit, querela est nostri infra El. XVI. 17.

Janua, vel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus.
Quae numquam referata meos admittis amores,
Nescia furtivas reddere mota preces..

ex quo loco hic etiam *tacitas* pro *tardas* emendare liceret. & sic Eleg. XVIII. 24.

Quae solum tacitis cognita sint foribus.

Tibullus Lib. I. El. 2. 5.

Nam posita est nostrae custodia saeva puellae,
Clauditur & dura janua fulta sera.
Janua difficilis domini, te verberet imber,
Te Jovis imperio fulmina missa petant.
Janua jam pateas uni mihi, victa querelis,
Neu furtim verso cardine aperta sones.

17. *Et possum alterius curas sanare recentes*] *poenas* cod. Scalig. quod tamen in nullo MS. inveni. & recte *curas* vindicat Broukhus. *cura* enim de amoribus apud poëtas obvium. supra El. I. 35.

——— sua quemque moretur
Cura, neque assueto mutet amore locum.

vide Barth. ad Claudian. I. in Eutrop. 362. pag. 1330. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 672. pro *recentes* in aliis *dolentis* legi scribit Latin. Latinius in Var. Lect. ad Propert. pag. 58.

20. Quae-

Cynthia me docuit semper, quaecumque petenda,
20. Quaeque cavenda forent: non nihil egit Amor.
Tu cave, ne tristi cupias pugnare puellae,
Neve superba loqui, neve tacere diu:
Neu si quid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
25. Inritata venit, quando contemnitur illa:
Nec meminit justas ponere laesa minas.
At quo sis humilis magis, & subjectus Amori,

Hoc

20. *Quaeque cavenda forent*] interpolatam hanc lectionem dicit Scaliger, ideoque ex libro suo, in quo *querenda* legebatur, reponit *Quaeque verenda forent*. *canenda* in primo D'orvill. an forte *carenda* ad oppositionem *petenda*? quia sequitur *Tu cave*. vel *pavenda*? sed vulgatam recte probant Passeratius & Heinsius. quae etiam exstat in codd. Regiis & Colbertinis, & ceteris MSS. ac priscis edd.

23. *ingrata fronte negaris*] *ingrate* in cod. Mentel & primo Leid. an forte *irata fronte*. hoc est *vultu duro*, ut Lib. II. El. 2. 11.

Quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat.

supra El. IX. 22.

Et nihil iratae posse negare tuae.

ubi Ayrmanno male *irata regare tua* legenti hunc locum opposui.

24. *Neu tibi pro vano verba benigna cadant*] perperam haec intelligebat Ant. Perrejus, nam ed. Aldinae, quam cum v. c. contulerat, sive codicis glossam, sive suam explicationem, adscripserat, *promissa non praestes, sed vana atque irrita facias*. Ego intelligo verba puellae petentis cum blanditiis, adeoque monet Gallum, ne illa rejiciat, nec, quae rogavit, dura fronte neget. *pro vano verba cadant*, ut apud Ovid. Epist. III. 98. *At mea pro nullo pondere verba cadunt*. id est vanae rei instar, tamquam sine pondere. quod nostro Lib. II. El. 18. 44. dicitur,

Quid juvat in nullo pondere verba loqui.

vide hic Passeratium, & ad illum Nasonis locum notas N. Heinsii, qui locutionem *pro nullo pondere*, quam minus Latinam illic pater ejus damnaverat, recte aliis exemplis, & hoc ipso Propertii loco, vindicat. idque Tacito frequens esse patet ex Freinshemii Indice. & adde Senecae locum de Const. Sap. cap. 18. *Chaereae tribuno militum sermo non pro manu erat*. eodem Ovidii loco v. 99. *nec me pro conjuge gessi*, tamquam conjugem. ut Lib. I. Met. 400.

——— *nisi sit pro teste vetustas.*

& alia his similia, Gronovio etiam notata ad Livium Lib. I. cap. 21. §. 1. pro *Neu* tam hoc quam praeced. versu *Seu* legitur, in primo meo cod. infra Lib. II. El. 22. 28.

Neu tibi, neuve mihi quae nocitura forent.

ut in nonnullis codd. in aliis *Seu*. in ed. Broukh. *Neu tibi, neve*. ut Lib. III. 10. 11.

Neve *tua Medae laetentur caede sagittae,*
Ferreus armato neu *cataphractus equo.*

sed hoc versu praestiterit forsan, *Ne tibi*,

25. *Inritata venit*] Graecismo Propertiano pro *irritatur*. de quo vide supra ad El. V. v. 32. *irritatura* vitiose in Voss. secundo. *irrita* in prima ed. Venet. & Reg. Lep.

27. *At quo sis humilis magis, & subjectus Amori, Hoc magis effectu*] *Et quo* in primo meo cod. *susceptus* in Vossiano. legendum forte & distinguendum,

At quo sis humilis magis & subjectus, amoris
Hoc magis effectu saepe fruare bono.

Ovi-

Hoc magis effectu saepe fruare bono.
Is poterit felix una remanere puella,
30. Qui numquam vacuo pectore liber erit.

ELEG.

Ovidius Lib. II. A. A. 411.

Tunc neque subjectus, solito nec blandior esto,
Haec animi multum signa nocentis habent.

Epist. IV. Heroid. 149.

Non ego dedignor supplex humilisque precari.

Lucanus Lib. VIII. 344.

Dejectum fatis humilem fractumque videbit.

de locutione *Quo magis, hoc magis*, vide supra ad Eleg. IV. 15. Possis etiam,

Hoc magis eventu *saepe fruere bono.*

ut apud Ovid. Am. 10. 48.

Non habet eventus *sordida praeda* bonos.

& sic conjecerat Heinsius in Notis pag. 665. addens ita BONVM EVENTVM in Numis & aliis monumentis memorari. ita certe in Galbae, Titi, Juliae Domnae, aliisque Caesarum & Augustarum Numis saepe occurrit; in quibus BONVS EVENTVS, ut hoc loco, pro felici, propitio, ac fausto, ut BONAE DEAE VENERI, BONA JVNO, FORTVNAE BONAE, BONAE SPEI, & sim. & θεοὶ ἀγαθοὶ Graecis. vide Spanhem. de praest. & usu Numism. Tom. II. p. 336. & 337. sic *Eventus*, instar numinis, apud Apulejum IV. Met. p. 64. ed. Pric. *invocato hilaro atque prospero Eventu.* quia tamen *effecto* in plerisque codicibus, duobus Leid. tribus Vossianis, uno Dorvillii (nam *officio* in illius altero) Askewiano, utroque meo MS. & vetustis fere omnibus edd. legitur, quibus accedit Vaticanus quintus, in quo *affecto*, pro *effecto*, (nam *effectum* aeque ac *effectus* dicitur) editam scripturam probo, & ipse eam firmat Propertius Lib. III. El. 22. 10.

Semper & effectus *promeruere* bonos.

ubi *suos*, pro *bonos*, non male in Voss. tertio. Ovidius Lib. II. Am. 3. 16.

Non caret effectu, quod voluere duo.

Petronius cap. 140. *cum res ad effectum spectaret.* ubi haec ipsa Propertii loca etiam in curis secundis Patruus produxit.

20. *Is poterit felix*] *poterat* in Leidens. secundo, cod. Regio, Excerptis Modii, & prima Veneta, Reg. Lep. Colinaei, aliisque edd. quod licet Passeratius & Broukhus. inprobent, non tamen rejiciendum patebit ex Heinsii & Patrui mei notis ad Virg. Ecl. I. 80. ultimum versum imitatus est Ovid. Remed. Am. v. 752.

Dum bene de vacuo pectore cedat Amor.

& e recentioribus Jo. Jov. Pontanus Lib. II. Amor. El. 2. in fine:

Sic quos junxit Amor, tristis custodia solvit,
O nullo vacuum pectore, quisquis amat.

& Lotichius Lib. V. El. 6. 20.

Hactenus, & repetens suspiria, lumina tersit.
O numquam vacuo pectore, quisquis amat!

ubi vide.

ELEG. XI.

Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Bajis,
Qua jacet Herculeis semita litoribus,

Et

ELEG. XI. v. 1. *Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Bajis*] *Et quid* melius in quatuor Vossianis, Neapolitano, & primo D'orvill. sic enim scripsisse veteres contendunt, quos laudat Broukhus. & ita in nonnullis MSS. Lib. II. El. 18. v. 58. *muneris & quid habes.* & mox v. 6. *Et quis in extremo* &c. pro *Ecquis*, in Borrichiano, Regiis, quatuor Vossianis, uno Dorvill. & meo secundo cod. de perpetua fere hac variatione, ut & in *ecquis*, *& quid*, *& quando*, & *ecquando*, & sim. vide Drakenb. ad Livium Lib. V. 36. 5. sic apud Lucanum Lib. III. 38. praetulerunt viri docti,

Et, quid, ait, vani terremur imagine visus?

& Lib. IV. 542.

Et quis, ait, juvenes, cujus sit dextra cruore
Digna meo.

pro *Ecquis, ait, juvenum est.* de *Ecquando* & *Et quando.* vid. infra ad Lib. II. El. 7. 39. pro *mediis Bajis* Heinsius legebat *tepidis*, ex loco Silii Ital. Lib. XII. 113.

——— *docet ille* tepentes
Unde ferant nomen Bajae.

Statius Lib. III. Sylv. 2. 16.

Surgite de vitreis spumosae Dorides antris,
Bajanosque sinus, & foeta tepentibus undis
Litora tranquillo certatim ambite natatu.

tepentes fontibus Bajae Floro I. 16. §. 4. quod firmari etiam posset ex ipso Propertio Lib. III. El. 16. init. quae cum his conferenda sunt,

Plausus ab umbroso qua ludit pontus Averno,
Fumida Bajarum stagna tepentis *aquae,*
Qua jacet & Trojae tubicen Misenus arena,
Et sonat Herculeo structa labore via.

Regianus Epigrammate de Bajis Tom. I. Anthol. Lat. pag. 476.

Ante bonam Venerem gelidae per litora Bajae.
Illa natare lacus cum lampade jussit Amorem.
Dum natat, algentes cecidit scintilla per undas.
Hinc vapor ussit aquas; quicumque natavit, amavit.

2. *Qua jacet Herculeis semita literibus*] *Quae* in Heins. & meo cod. *tacet* in Menteliano. *Herculeis semita strata viis* Ayrmannus. quod petiit ex altero nostri loco, paullo ante producto, *Qua sonat Herculeo structa labore via.* Sed quid, quaeso, est *semita structa viis? semita* enim hic, ut observat Passeratius, pro via ponitur a Propertio, ut Lib. IV. El. 8. v. 60. *Omnis & insana semita voce sonat.* licet aliter distinguantur. vide Gudium ad Phaedrum prolog. Lib III. v. 38. Idem Passeratius *Qua jacet* exponit, ubi sita est. Sed an *jacet* semitae conveniat, dubito, quod regionibus vel urbibus aptius verbum est. Malim itaque,

Qua patet *Herculeis semita literibus.*

sic *patentes* & *jacentes terras* confunduntur apud Ovid. II. Met. 178. *Herculeis litoribus* lucem aliquam dant illa Silii Ital. Lib. XII. 118.

—— *medioque in gurgite ponti*
Herculeum commendat iter, qua discidit aequor
Amphithryoniades, armenti victor Hiberi.

Intelligitur enim via illa, quam non procul a Bajis Herculem, ut per hanc Geryonae boves traduceret, munivisse tradunt veteres, & aggeribus lacum Avernum cohibuisse, ne in mare exiret, viamque juxta mare stravisse, quae ab eo *Herculea* dicta est. vide Diodor. Sic. Lib. IV. cap. 22. pag. 267. & Strabonem Lib. V. pag. 245. ubi hanc viam Herculeam & aggerem describit, quem ὀκτασταδίου τὸ μῆκος, πλάτος δὲ ἁμαξιτοῦ πλατείας dicit, unde liquet, cur Propertio

P

Et modo Thesproti mirantem subdita regno,

Proxima

pertio *sonare* haec via dicatur Lib. III. El. 16.

Et sonat Herculeo structa labore via.

rotarum nempe strepitu, & quia lapidibus forte strata fuit. ad quem locum de hac via Herculea vide Livinejum. Neque dubito hanc semitam ab Hercule nomen habuisse, ut *Coclitis semita*, ab Horatio Coclite nomen sortita, Lib. III. El. 9. 65.

Coclitis abscissos testatur semita pontes.

Forsan igitur hic reponi posset,

Qua patet *Herculeis semita* in aggeribus.

in aggeribus vero, pro juxta aggeres, usu vere Propertiano. de quo vide supra ad El. I. v. 11. Ne quis tamen hanc conjecturam a vulgata lectione nimium recedere objiciat, sciendum est, valde turbatum hic fuisse a librariis; nam versu primo in cod. Groning. & Excerptis Modii pro *Cynthia* scriptum fuit *litora*, versu secundo *litoribus*, & rursus versu quarto, *Misenis aequora litoribus* in aliis legitur, teste Scaligero ad Culicem v. 14. & sic in v. c. Passeratii: *Proxima litoribus aequora nobilibus* in Excerptis Modii, seu Groningano. Hinc quia *litoribus* versu secundo praecessit, Heinsius conjecerat *Misenis culminibus*, ut *montem aërium* de Miseno dicit Virg. VI. Aen. 234. inde, ni fallor, patebit, non temere me *Herculeis aggeribus* pro *litoribus* v. 2. tentasse. Illorum aggerum Herculeorum in hoc tractu post Aenariam, Prochytenque & Bajas, etiam meminit Sannazarius Ecl. IV. v. 42.

Hinc magni Alcidae tauros, stratumque profundum
Aggeribus memorat, ductamque per oppida pompam.

sed reliqua adtentius perpendenti visum fuit initio Elegiae *mediis Bajis*, rejecta Heinsii conjectura *tepidis*, commode servari, totumque locum sic forte constitui posse,

Et quid te mediis cessantem ad litora *Bajis*,
  Qua patet *Herculeis semita* in aggeribus,
Et modo Thesproti &c.

vel potius *Et modo te Prochytae* cum Sannazario, deleta *Cynthia* versu primo, ad quam Elegiam hanc scriptam esse, paullo post v. 8. indicatur,

Sustulit e nostris, Cynthia, carminibus.

quod nomen repeti necesse non est, & illic sub finem periodi aptius collocatur, quam ut illius initio & fine bis ponatur, *cessantem ad litora*, *Qua patet* &c. ideo conjeci, quia via illa Herculea juxta aggeres ab eo exstructos ad litora se extendebat; & *mediis Bajis* ea propter non sollicito, quia Bajae ipsae in litore erant mediae inter sinum Puteolanum & Misenum in ora Campaniae, seu tractu Neapolitano. Bajas in litore fuisse testatur Strabo Lib. V. pag. 243. in fine ed. Casaub. infra hac eadem El. v. 28.

—— *corruptas desere Bajas.*
Multis ista dabunt litora *discidium.*

& semper fere *litora* apud poëtas, quotiescumque de Bajis agunt, memorantur. Statius Lib. III. Sylv. 3, 96.

Sive vaporiferas, blandissima litora, *Bajas*,
Enthea fatidicae seu visere tecta Sibyllae
Dulce sit.

Lib. V. Sylv. 3. 170.

Quosque Dicarchaei portus Bajanaque mittunt
Litora.

Juvenalis Sat. III. 4. de vicinis Cumis:

Janua Bajarum est, & gratum litus amoeni
Secessus.

Ovidius Lib. I. A. A. 255.

Quid tibi femineos coetus, venatibus aptos,
  Enumerem? numero cedet arena meo.
Quid referam Bajas, praetextaque litora *velis*,
  Et, quae de calido sulfure fumat, aquam.

quo loco *litora velis praetexta* Heinsius intelligebat de lintribus, quae in sinu Bajano frequentissimae per totum illum tractum litoralem a Puteolis usque ad Misenum promontorium ad navigationes luxuriosas per lacum Lucrinum & Avernum instituendas, in quas acriter invehitur Seneca Epist. 51. *Illic videre ebrios per* litora *errantes, & comessationes navigantium & Symphoniarum cantibus perstrepentes lacus.* Cicero pro Coelio cap. 15. *Accusatores quidem libidines, amores, adulteria, Bajas, actas, convivia, comessationes, cantus, symphonias, navigia jactant.* sed forte *praetentaque litora velis* corrigendum, idque

Proxima Misenis aequora nobilibus,

5. Nostri

idque de velis seu tentoriis expansis capiendum, sub quibus otiabantur & delicias agebant. ut de Verre & Cleomene apud Cic. V. Verr. c. 12. & 33. vel *praetextaque litora villis* cum Gronovio legendum, quia in tractu Bajano plurimae & amoenissimae erant villae. de quibus vide Capacium in Hist. Puteol. cap. XXII. pag. 115. & Cluverium Lib. IV. Ital. Antiq. pag. 1124. & seqq. & huic Gronovii emendationi suffragari potest locus Claudiani II. de Laud. Stilic. v. 187. & seqq.

——— nova culmina totis
Aedificet ripis, & saevum gentibus amnem,
Thybridis in morem, domibus praevelet amoenis.

Sed ad alia pergendum.

3. *Et modo Thesproti mirantem subdita regno,*
Et modo Misenis &c.]

Hic quoque locus virorum eruditorum ingenia non parum exercuit. *tespronti* scribitur in altero meo codice. *Tesponti* in Vossiano. *Thresproti* in Askewiano. in prima Veneta 1475. *Et modo te sproti mirantem subita regno.* in ed. Reg. Lep. 1481. *Et modo te spreti mirantem subita.* hinc Janus Parrhasius in Quaes. Epist. III. pag. 9. ex codd. MSS. a se consultis, in quibus pari modo *te spreti*, vel *te sproti*, exaratum erat, *Thesproto* ejecto, quia ad Epirum, longe a Campania remotum, spectant *Thesprotii*, hic emendandum censuit,

Et modo te Protei mirantem subdita regno.

Proteus enim ad Capreas Bajis vicinas sedem habuisse fingitur. idque probabat Dausquejus ad Silium Ital. pag. 311. & Livinejus in notis ad h. l. apud quem vitio operarum pro *Parrhasii* nomine *Pansalii* corrupte editum est. Thesprotia certe ad Epirum in Thessalia pertinet. hinc Eustathius ad Homeri Odyss. VI. pag 412. *χώρα δὲ καὶ πόλις ἡ Θεσπρωτία περὶ τὰ ἔσχατα Θετταλίας.* simili filo deducta est N. Heinsii conjectura, qua tentaverat *Teleboo*, vel *Prothei regno*. Haec autem innituntur loco Silii Ital. Lib. VII. 418.

Teleboi medio surgunt qua regna profundo,
Pumiceaeque procul sedes, immanis in antro
Conditur abrupto Proteus, ac spumea late
Cautibus objectis rejectat coerula, vates.

idem Heinsius etiam divinaverat *Thesproto subdita stagno.* ut Avernum vel Lucrinum lacum intelligat. Jam olim quoque Jac. Sannazarius illud *Thesproti regnum* hic ferre non potuit, ac proinde legebat, *Et modo te Prochytae*, quem hanc emendationem multis confirmantem inducit Alex. ab Alexandro Lib. II. Genial. Dier. cap. 1. felicissima certe conjectura, quam a viris eruditis non receptam fuisse equidem miror. vulgatae lectioni interpretationis lucem adfundere conatus est Turnebus Lib. XI. Advers. cap. 14. & explicandum censuit de magnificis villis, quas Romani nobiliores non tantum ad Misenum, jactis in altum molibus, habebant, sed & Thesprotiam ipsam atque adeo Epirum possessionibus occupaverant, & ita non tantum mare ad Misenum tenebant, sed etiam Thesprotiae regnum suum fecerant. Scaliger in notis ad h. l. & ad Culicem v. 14. inter Catalecta ab eo edita pag. 6 & 7. Sannazarium, & cum eo Parrhasium ac Turnebum, ni fallor, intelligit, quum scribit locum hunc *immerito viris magnis negotium facessivisse*, & *regnum Thesproti* intelligit, quod ab Abantibus, qui antea Thesprotiam incoluerant, & inde in magnam Graeciam & Campaniam pervenerant, occupatum fuit. id mihi in memoriam reducit locum ex Glossario veteri apud me inedito, in quo legitur, *Abbantes, mortui, quos Graeci ellebontes appellant.* quae corruptissima sunt. Tentabam, *Abantes, populi, quos Graeci Theleboas appellant*, ut indicet Abantes hos, qui ex Euboea in Thesprotiam, & inde, columba duce, in magnam Graeciam se effuderunt. nisi malis *Abantes Thesproti, vel mortui, quos Graeci alibantes appellant.* Favet emendationi locus Hesychii, *Ἄβαντες, Εὐβοεῖς, καὶ κολοσσοί, νεκροί.* qua glossa tamen similiter duas voces adfines, *Ἄβαντες* & *Ἀλίβαντες*, confudisse Lexicographum recte censet Kusterus. Itaque reponi illic posset, *Ἄβαντες, Εὐβοεῖς, καὶ κολοσσοί.* ut *νεκροὶ* diversa sit glossa a priori separanda, & supplenda. *Ἀλίβαντες, νεκροί.* sed & ibidem pro vitiosa lectione *κολοσσοὶ* potius cum Celeb. Ruhnkenio castigandum *Μολοσσοί*. Diversos igitur intelligit *Abantes* populos Euboeos, & *Alibantes*, mortuos. sic enim idem Hesychius

P 2 *Ἀλί-*

5. Nostri cura subit memores ah ducere noctes?
Ecquis in extremo restat amore locus?

An

Ἀλίβαντες, οἱ νεκροί, διὰ τὸ ξηροὶ εἶναι, καὶ οἷον ὑγρασίαν τινὰ μὴ ἔχειν, ἢ λιβάδα. ubi vide notas. H. Stephan. Thesaur. L. Gr. Tom. V pag 356. & Barlaei Epistolas p. 356. vitiose in alio Glossario MS. Leidensi, *Abantes*, *mortui*, *quos Graeci aliquantes appellant.* ubi *alibantes* emendandum. & sic castigari etiam potest, si prima conjectura minus adrideat, in altero Glossarii veteris loco. Sed ad Propertium revertamur. Idem Scaliger in notis ad Culicem d. l. in *Misenis nobilibus* subintelligit *urbibus*, & his *Misenis urbibus* comprehendit omnes illas, quae in tractu Neapolitano erant, Cumas, Bajas, Puteolos, & per *aequora Thesproti regno subdita* omnia, quae ab Abantibus illis in magnam Graeciam emigrantibus occupata fuerunt: atque in loco Columellae Lib. X. 131. emendat, ——— *Thesproti litore Cumae.* pro *Cespeto.* quod N. Heinsio etiam in mentem venerat. Sed has Scaligeri observationes non sine verborum amaritudine, qua Viro maximo insultare Italis etiam doctissimis frequens est, longa digressione castigavit Camillus Peregrinus in Campania Felice Diss. II. §. 14. p. 156. & seqq. Tom. IX. P. 11. Thes. Ital. qui in hoc Propertii loco substituendum censet,

Et modo Thespote mirantem subdita regno.

& *Thespotos* ac *Thespiades* eosdem facit, quod probari posse vix credo, eosque genus deducentes a Thespii filiabus, ab Hercule amatis, ex Sardinia in magnam Graeciam se contulisse, & circa Cumas consedisse contendit, ideoque ad solas Cumas hos Propertii versus refert. Merito autem miratur, quid in mentem venerit Julio Caesari Capacio, (sed loco non indicato) qui ex initio hujus Elegiae elicere voluerit in sinu Bajano templum Dianae fuisse, cujus rei nullum hic adparet vestigium. Eum vide in Historia Puteolana cap. XXII. pag. 117. ubi de templis Bajanis agit. Mihi ex tam diverso eruditorum hominum molimine prae ceteris palmam praeripere videtur Sannazarii, poëtae Neapolitani, & tractus illius peritissimi, conjectura, praesertim quum *te Prochytae* non multum recedat a ductu literarum in *Tesproti*, vel, ut separatim in MSS. & primis editionibus legitur, *te proti*; adeo ut digna videatur in contextum admitti; &, ne quis ad *Prochytae regnum* haereat, insulas *regna* vocari, firmat ex illo Virgilii Lib. VII. Aen. 375.

Teleboum capreas cum regna teneret.

ipse quoque hunc locorum ordinem observat Sannazarius versibus suis, Propertii vestigia prementibus, quos hic adfert Broukhusius, ex ejus Lib. II. El. 7. init.

Dum tibi Bajanae spectantur ab aequore nymphae,
Seagnaque vicinis hospita litoribus:
Qua vetus Herculeos perduxit semita tauros,
Longius excluso concita claustra mari.
Quaque jacet Baulos inter, lucumque Sibyllae,
Et Prochytae rectum per juga tendit iter.

ubi de sinus Bajani locis ejusdem Broukhusii notas vide. & de insula Prochyta, Campano litori cum Inarime & Pithecusis objacente, Ovidio, Virgilio, aliisque e veterum scriptoribus saepe memorata, Cluver. Lib. IV. Ital. Antiq. cap. 4. situm vero hodiernum locorum circa Bajas describit Mabillon in Itin. Ital. p. 105-107. & Misson Tom. I. p. 315. Sed haec sufficiant, ne Commentarii limites excedam. Illud tantum addam, repetitionem illam *Et modo*, a solo Scaligero provenisse, qui sic in suo invenerat codice, ejusque auctoritate sic edidisse Broukhusium; cum tamen in omnibus MSS. quorum collationes adhibui, quatuor Vossianis, duobus Leidensibus, totidem Dorvillianis ac meis, Regiis, Groningano, Borrichiano, ceterisque, item primis & antiquioribus edd. miro consensu legatur,

Proxima Misenis aequora nobilibus.

veterem lectionem, tot codicum & editionum priscarum auctoritate subnixam, revocandam duxi. sic *modo* semel tantum positum eodem sensu supra El. I. 11.

Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
Ibat & hirsutas ille ferire feras.

El. III. 41.

Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Rursus & Orpheae carmine fessa lyrae.

&c.

An te nescio quis simulatis ignibus hostis
Sustulit e nostris, Cynthia, carminibus?
Atque utinam mage te remis confisa minutis
10. Parvula Lucrina cymba moretur aqua.

Aut

& alibi saepius. denique hoc Propertii loco Petrus la Sena eruditissimo libro de Gymnasio Neapolitano cap. 3. pag. 40. recte confirmabat optimam emendationem suam apud Cicer. Lib. VII. ad Fam. Ep. 1. *Quin tu ex illo cubiculo tuo, ex quo tibi Stabianum perforasti, etiam patefecisti Sejanum.* ubi pro monstro istius vocabuli *Sejanum*, ex vestigiis v. c. in quo *senum*, reponebat *Misenum*. quamquam si Lambini notas consuluisset, id ei jam in mentem venisse reperisset.

5. *Nostri cura subit memores ah ducere noctes*] sic Scaliger, & Heinsius ad Ovid. I. A. A. 568. ubi de Graecismo *subit ducere*. in plerisque codicibus, quatuor Vossianis, Regiis, duobus Leidd. binis D'orvill. meisque *adducere*. & ita in Menteliano, Borrichiano, Askewiano, aliisque, & primis edd. & haec lectio se probavit Jo. If. Pontano Lib III. Analect. cap. 9. qui *adducere noctes* exponit contrahere, conjungere. *traducere* Passerat. ex cod. Memniano, vel *subducere* legendum conjiciebat. sed recte Broukhus. *ducere* vindicat, quod si de tempore dicatur, idem ac trahere est. ut *ducere diem* infra El. XIV. 10. ubi ejusdem notas vide, & Patrui mei ad Ovid. IV. Met. 292. & ad Lucan. VIII. 479. male vero Livinejus distinguit, ut in primis editionibus etiam inveni,

Nostri cura subit: memores adducere noctes?

nam *nostri memores noctes* jungenda sunt. altero versu recte Passeratius *externo amore*, probante Heinsio & Marklando. sic supra El. III. v. 44. ubi notata vide.

8. *Sustulit e nostris, Cynthia, carminibus*] *luminibus* margini codicis sui adscripserat Marklandus.

9. *Atque utinam mage te remis confisa minutis
Parvula Lucrina* &c.]

remo minuto magis poëticum fore notat Broukhusius. sic sane supra El. VIII. 19.

Ut te felici praevecta Ceraunia remo.

Ovidius Epist. II. 87.

At si nostra tuo canescant aequora remo.

& Epist. XIII. 101.

— remoque move veloque carinam.

& Lib. I. A. A. 3.

Arte citae veloque rates remoque moventur.

& aliis in locis. non tamen perpetuo id observant poëtae. idem Ovid. III. Am. El. 8. 43.

Non freta dimissi verrebant eruta remi.

I. ex P. 5. 40.

Mox ducit remos, qua modo navit aqua.

& Lib. IV. 15. 28.

Augetur remis cursus euntis aquae.

& passim alibi. apud nostrum supra El. 6. v. 33.

Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis.

IV. 6. 22.

*——— stetit aequore moles
Pinea, nec remis aequa favebat avis.*

& v. 45.

*Et nimium remis audent (pro turpe!) Latinis,
Principe te, fluctus regia vela pati.*

confisa remis D'orvillius pro *confisam* capiebat, *te* cum hac voce jungens. ut Scaliger illud ex El VIII. huj. libr. 19. *te felici praevecta Ceraunia* etiam pro *praevectam* exponebat. sed locum illum aliter legendum ibidem notavi. hic vero *confisa* jungi debet cum *cymba* seq. versu. ubi Lucrinus lacus indicatur, quem nunc penitus interiisse, Avernum vero adhuc exstare, tradit Cluver. IV. Ital. Antiq. p. 1121 & 1122. ex Lucrino enim lacu portus ab Augusto factus est mole contra vim maris objecta, qui tamen illis terrae motibus, quos an. 1535. accidisse refert Cluverius, cineribus & pumicibus totus oppletus fuit, superstite tantum coenosa palude cum

 parvo

Aut teneat clausam tenui Teuthrantis in unda

Alter-

parvo arundineto, de utroque lacu vid. Paul. Merulam P. II. Geogr. Lib. IV. pag. 580. 581. ed. in Fol. per *cymbam* vero *parvulam* intellige lintrem, qualibus navigiis velo remoque actis, ad voluptatem utebantur in lacu Lucrino & Averno, iisque oppleta erant orae Bajanae litora. ut locum Ovidii Lib. I. A. A. 255. *Quid referam Bajas, praetextaque litora velis*, exposuisse Heinsium, paullo ante dixi ad huj. El. v. 2. *celeres lintres* tardis navibus, fune tractis, opponit infra El. XIV. 3.

Et modo tam celeres miraris currere lintres,
Et modo tam tardas funibus ire rates.

ubi vide Passeratium.

11. *tenui Teuthrantis in unda*] ita recte a Scaligero emendatum fuit ex vitiosa codicum veterum scriptura, in quibus vel *tentantis* vel *teutantis*, *titanis*, vel *tentatis*, ut in Vaticanis. *ruitantis* in Borrichiano. *metantis* in Menteliano, primo Leid. Voss. tertio, & primo Dorvill. in quo suprascriptum erat *temptantis*. *tentatis* etiam in tertio & quarto Voss. & secundo Dorvill. & in v. c. Ant. Perreji, qui, fere ut Beroaldus, adscripserat, *si legas* Teutatis, *erit nomen balnei, ita forte dicti a tutela Mercurii, qui Teutates dicitur.* Passeratius ex v. c. *te fluminis alveo.* quod merito rejecit Broukhusius. *teutantis* est in secundo meo codice, sed *teutrantis* in primo, quod verissimam Scaligeri emendationem firmat. & eo ducit lectio codicis Liveneji *tuctantis*, qui testatur adscriptum fuisse, indicari insulam, vel parvum fluvium. & sic erat in Vossiano secundo. in Askewiano legebatur *tempandis*. sed in marg. *Theutantis*. fuisse vero tunc ignobilem fluvium, qui postea evanuerit, sive euripum, vel piscinam agri Campani, non procul a litore Bajano, recte colligit Broukhusius ex illis, *clausam tenui Teuthrantis in unda.* nam aquae Bajanae, lacusque Lucrinus, & haec Teuthrantis unda erant quasi clausa, oppositis molibus contra impetum maris, aqua veluti captiva. unde *Lucrino addita claustra* apud Virg. II. G. 161.

An memorem portus, Lucrinoque addita claustra.

& Lib. IV. 364.

Speluncisque lacus clausos, lucosque sonantes.

Silius Lib. XV. 178.

—— securae gurgite clauso
Stant puppes.

& de portu apud Juvenal. Sat. XII. 75.

Tandem intrat positas inclusa per aequora moles.

supra El. VIII. v. 24.

Dicite quo portu clausa puella mea est.

si vero piscina fuerit haec Teuthrantis unda, facit huc illud Senecae Epist. XC. *vivaria piscium clausa, ut tempestatum pericula non adiret gula.* Sed fuisse potius euripum. in quo natatus instituebantur, suadet minor versus, ubi ejus lympha *facile cedere alternae manui* dicitur. sic de natante Ovid. IV. Met. 353. *alternaque brachia ducens In liquidis translucet aquis.* in Ibide v. 591.

Si qua per alternos pulsabitur unda lacertos.

id optime firmatur ex Rutilio Lib. I. Itin. 247. ubi portum Centumcellensem cum sinu Bajano, & aquis illic per moles injectas clausis, comparat:

Qualis in Euboicis captiva natatibus unda
Sustinet alterno brachia lenta sono.

illud enim adumbrasse Rutilium ex his ipsis versibus Propertianis, quos ibidem, conparato altero nostri loco ex Lib. III. El. 16. init. *Clausus ab umbroso qua ludit pontus Averno*, egregia luce adfundit, Patrui mei notae docebunt. nomen vero *Teuthrantis* in hac Campaniae ora non ignotum, & eo tempore illic fluviolum hunc sive euripum fuisse, inde etiam firmatur, quod Silius Ital. XI 290. Cymes incolam Euboica testudine personantem inducat *Teuthrantem*, dum Capuae epularetur Hannibal, nomen viri a flumine deducens. vide illic Cl. Drakenborchii notas. *Teuthrantem* enim fluvium esse, licet illius vix meminerint Geographi veteres, patebit ex Casaub. ad Strab. Lib. VI. pag. 123. ed. Paris. an olim nomen habuerit a Teuthrante Mysorum rege, nolim adfirmare. de eo vid. Holsten. ad Steph. Byzant. p. 325.

12. *Al-*

Alternae facilis cedere lympha manu:
Quam vacet alterius blandos audire susurros
Molliter in tacito litore conpositam.
15. Ut solet amoto labi custode puella

Per-

12. *Alternae facilis cedere lympha manu*] ita fere in omnibus MSS. & primis edd. ut *manu* pro *manui* sit. quod multis exemplis firmat Broukhusius. vide infra ad Lib II. El. 1. 68. & ad Anthol. Lat. Lib. III. Ep. 123. p. 577. idque passim in aliis etiam vocibus obtinet, *usu*, *casu*, *luxu*, & sim. vide Cort. ad Sallust. Jug. cap. 6. *Alterna* tamen *manu* Heinsius. quod a quinto Vaticano firmatur. nam *cedere* etiam cum sexto casu jungit noster Lib. II. El. 25. 84.

Anseris indocto carmine cessit olor.

nisi & illic pro *carmini* positum sit. *Alterne facilis* in Menteliano & Groningano. *facili* in Excerptis Modii, & secundo Voss. *credere* Voss. quartus & secundus D'orvill. *cedere* eleganter de aquis. Leander apud Ovid. Ep. XVIII. 76.

Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.

& sic *cedere* dicitur mare navium inpulsu. vide Oudend. ad Lucan. IX. 38.

13. *Quam vacet alterius blandos audire susurros*] *alternis* in cod. Voss. male. *alternae*, *manu* praecessit, nec *tenues* e Vossiano quarto, secundo D'orvill. & meo primo cod. pro *blandos* admittendum. intelligit amantium blanditias, submissos sonos, & tacita quasi murmura. ut apud Horat. Lib. I. Od. 9. 19.

Lenesque sub noctem susurri
Conposita repetantur hora.

ubi vid. Torrent. & hinc *susurrare*, submissa voce loqui, vel canere. Ovidius Epist. XIX. 19.

Aut ego cum cara de te nutrice susurro.

Martialis Lib. III. Ep. 63.

Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat.

molliter conpositam, seu cubantem, dicit, ut infra El. XIV. init.

Tu licet abjectus Tiberina molliter unda.

leviter positam supra El. III. 15.

15. *Ut solet amoto labi custode puella*] *amota custode* ex cod. Regio Guyetus, quod a Palatinis Gebhardi, duobus Leidensibus, secundo & quarto Vossiano, primoque D'orvill. Colbertinis, codice Harlejano Musei Britannici, & primis edd. firmatur. idque praefert Gebhardus, matrem vel nutricem intelligens, tam in notis ad h. l. quam ad Lib. II. El. 6. circa fin. sed vulgatae adstipulantur primus & tertius Vossii, secundus D'orv. meus uterque cum reliquis codicibus. & recte. locus enim Tibulli, quem pro altera lectione adferunt viri docti ex Lib. I. El. 3.

——— *sanctique pudoris*
Adsideat custos sedula semper anus,

de matre anu intelligendus, quae custodiendo filiae pudori adsidebat. vide Broukhusium. neque de nutrice potest capi, quales Canacae, Heroni, Cydippae, aliisque adpositae occurrunt apud Ovidium. servi ingenuarum puellarum custodes passim nostro, Nasoni, Tibullo, aliisque memorantur. Graecis ἀκόλουθοι, Latinis *custodes*, *comites* dicuntur. de quibus erudite egit D. Heinsius Introduct. ad Hesiodi ἔργ. ϰ̀ ἡμέρ. cap. VI. tales innuit noster Lib. II. El. 5. 29.

Quos igitur tibi custodes, quae limina ponam,
Quae numquam supra pes inimicus erit.
Nam nihil invitae tristis custodia prodest:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

El. 18. 70.

Contra rejecto quae libera vadit amictu,
Custodum & nullo septa timore, placet.

ut illic legendum, non *tumore*. Lib. III. El. 6. 13.

Custodum gregibus seu quum se stipat euntem.

Ovidius Epist. IV. 142.

Non tibi per tenebras duri reseranda mariti
Janua, non custos decipiendus erit.

Lib. I. Am. El. 9. 27.

Custodum transire manus vigilumque catervas.

ubi

Perfida, communes nec meminiſſe Deos.
Non quia perſpecta non es mihi cognita fama;

Sed

ubi *tranſire oculos* ex MSS. praefero. III. Am. El. 4. 23. init.

Dure vir, impoſito tenerae cuſtode puellae
Nil agis, ingenio quaeque tuenda ſuo.

& v. 23.

Penelope manſit, quamvis cuſtode careret,
Inter tot juvenes intemerata procos.

& paſſim eadem Elegia. III. A. A. 601.

Incitet & ficti triſtis cuſtodia ſervi,
Et nimium duri cura moleſta viri.

v. 619.

Scilicet obſtabit cuſtos, ne ſcribere poſſis.

ut ſaepe illic in ſequentibus. & ſic apud Tibullum Lib. II. El. I. 75. El. III. 45. IV. 33. Lib. IV. El. 6. 11. Martialem Lib. X. Ep. 68. alioſque frequenter.

16. *communes nec meminiſſe Deos*] *metuiſſe*, quod ex uno ſuo codice adfert Broukhuſius, etiam legitur in Menteliano. idque firmari poſſet ex Elegia Virgilii ad Meſſalam v. 50. Tom. I. Anth. Lat. p. 299.

Communem belli nec timuiſſe Deum.

ubi pari varietate *non meminiſſe* in antiq. ed. Venet. unde Tollius *metuiſſe*. ſic aliis in locis haec verba commutari patebit ex notis Patrui mei ad Ovid. IV. Faſt. v. 132. apud eumdem Virg. in Ciri v. 360. *Communemque timere Deum.* Ovid. XIV. Met. 694.

Ultoreſque Deos, & pectora dura peroſam
Idalien, memoremque time Rhamnuſidis iram.

huic tamen lectioni hic non adſtipulantur codices ceteri, neque primae editiones. nihil itaque inmutandum. vid. Miſcell. Obſerv. Vol. II. pag. 99. per *communes Deos* J. Douſa P. in libri ſui margine intelligendam eſſe adſcripſerat Fortunam, quae omnibus communis, nunc huic nunc aliis benigna eſt, vel Deos, quibus quaſi teſtibus interpoſitis mutua inter ſe fide amantes illigantur. Sed recte Broukhuſius interpretatur Venerem Cupidineſque. *Communes* enim Dii dicuntur pro ratione rei, de qua agitur. ut apud Virg. VIII. Aen. 275. *Communemque vocate Deum.* ubi vide Servium. illis, quae ad hunc locum egregie obſervavit Janus Douſa Fil. adde Barthii notas ad Statium II. Sylv. 6. 66. Patrui ad Valer. Fl. IV. 761. & quae dedi ad locum Virgilii modo indicatum ex Eleg. ad Meſſal. confer cum his illud noſtri Lib. II. 21. 7.

Sed non tam ardoris culpa eſt, neque crimina coeli,
Quam toties ſanctos non habuiſſe Deos.
Hoc perdit miſeras, hoc perdidit ante puellas,
Quidquid jurarunt, ventus & unda rapit.

17. *Non quia perſpecta non es mihi cognita fama*] *perfecta* in Voſſ. quarto, Ant. Perreji codice, & ed. Reg. Lep. ſed reliquis MSS. aut editionibus non adſentientibus. *perſpecta fama* optime dicitur pro ſpectata, experta, probata. Cic. V. in Verr. c. 68. *Reliquum judicium non jam de mea fide, quae perſpecta eſt, neque iſtius vita, quae damnata eſt, ſed de judicibus, & de te futurum eſt.* Lib. I. de Offic. 41. *Eos autem, quorum vita perſpecta in rebus honeſtis atque magnis eſt.* &c. praeterea *eſt* in duobus Leid. primo, tertio, & quarto Voſſ. primo D'orv. meo ſecundo, Regiis, Colbertinis, & primis aliiſque vetuſtis edd. ſed *es* recte ſervant Voſſian. ſec. alter D'orv. primus noſter, Vaticani tres, aliique. pro *fama* Heinſius conjecerat *flamma*; dubitans tamen, an *fama* hic non potius pro pudicitia dicatur. ſic ſane infra El. 16. 11.

Nec tamen illa ſuae revocatur parcere famae,
Turpior & ſecli vivere luxuria.

famam pudicam vocat Lib. II. El. 23. 71.

—— famae jactura pudicae
Tanta tibi miſerae, quanta mereris, erit.

& eadem ſignificatione recte Paſſeratius exponit illud Corneliae Lib. IV. El. XI. 12.

Quid mihi conjugium Paulli, quid currus avorum
Profuit, aut famae pignora tanta meae?

perſpectae famae hic legit Marklandus ad Stat. Lib. V. Sylv. 3. p. 299. probatque Broukhuſii conjecturam Lib. II. El. 22. 38. *admiſſi notus adulterii*, pro *admiſſo adulterio*, Graeciſmo ad Propertii morem eleganti.

Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
Ignosces igitur, si quid tibi triste libelli
20. Adtulerint nostri, culpa timoris erit.
An mihi non major carae custodia matris,
Aut sine te vitae cura sit ulla meae?
Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
Omnia tu nostrae tempora laetitiae.

25. Seu

20. *culpa timoris erit*] *causa* in Voss. tertio a m. pr. *eris* in margine secundi mei codicis. *timentis erat* Francius. sed *erit* in plerisque MSS. & edd. vetustis. *timentis* male in solo Scaligeri codice. notum illud Penelopes apud Ovid. Epist. I. 12. *Res est solliciti plena timoris Amor.* confer cum hoc loco illa Herus apud eumdem Epist. XIX. 107. & seqq.

Non quia venturi dederas mihi signa doloris,
Haec loquor, aut fama sollicitata nova.
Omnia sed vereor, (quis enim securus amavit)
Cogit & absentes plura timere locus.
Felices illae, sua quas praesentia nosse
Crimina vera jubet, falsa timere vetat.

& Remed. Am. 543.

Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit,
Hunc tu si quaeras ponere, pone metum.
Qui timet, ut sua sit, neu quis sibi detrahat illam;
Ille Machaonia vix ope sanus erit.

21. *An mihi non major carae custodia matris,*
Aut sine te vitae cura &c.]

At mihi in utroque D'orvill. a man. pr. & Askewiano. *fit major* in secundo Vatic. & Ant. Perreji cod. seq. versu *An sine te* in Vossiano tertio, & meo secundo. *Haud sine* in Excerpt. Modii. Legendum, ni fallor,

At mihi non major carae custodia matris,
Ut sine te vitae cura sit ulla meae.

nam ex priore versu initialis litera repetita, secundo adposita fuit, unde *Aut* pro *Ut* scripserunt. sed obscurus est locus. & forsan praestiterit antiquae lectioni adhaerere, *An mihi sit major carae — Aut sine te vitae &c.*

23. *Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,*
Omnia tu nostrae tempora laetitiae.]

locum venustissimum foedavit levis macula, quam viris doctis, & quidem sagacissimo Heinsio Broukhusioque praeteritam miror; & tamen absurde loquentem facit poëtam, cum dicit Cynthiam *omnia* sibi mutuae *laetitiae tempora* fuisse. Mendo igitur hoc sublato sua Propertio reddetur elegantia, si legamus ac distinguamus,

Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
Omnia tu, nostrae tempore *laetitiae.*

id est, quum te fruor, *tu mihi omnia*, τὰ πάντα. ut *omnia alicui esse*, Graecis τὰ πάντα εἶναι. apud Herodotum Lib. VII. 156. Geloni ἦσαν ἅπαντα αἱ Συρήκουσαι. Ovidius Epist. XII. Medeae v. 162.

Deseror, amissis regno, patriaque, domoque,
Conjuge: qui nobis omnia solus erat.

vid. ad T. II. Anth. Lat. p. 728. cum his comparanda sunt illa Valerii Flacci Lib. III. 324.

Tu, mihi qui conjux pariter fraterque parensque
Solus, & a prima fueras spes una juventa,
Deseris heu.

ubi cum Francio praefero, *Tu me, qui conjux &c. Deseris.* quae ex hoc Propertii loco mutuatum esse Valer. Flaccum existimat Broukhusius: sed illum ex fonte Homerico Il. Z. 414. & Ω. 725. haec derivasse, ostendit vir eruditus in Miscell. Observ. Vol. IV. pag. 167. unde forsan etiam hauserit Propertius, sive ex Euripidis Oreste v. 730. aut Theocrito, Idyll. XIV. 44. Ἁ δὲ Λύκῳ νῦν πάντα. ut censet Patruus meus ad illud Petronii cap. 37. *Trimalchioni* τὰ πάντα *est.* ubi plura ex Graecis alii etiam Interpretes contulerunt. & proverbii instar habere hanc locutionem, patet ex Domitii Marsi Epigrammate de Bavio, quod edidi Vol. I. Anthol. Lat. p. 436. 437.

Omnia quum Bavio communia frater haberet,
Unanimi fratres sicut habere solent;
Rura, domum, nummos, atque omnia: denique, ut ajunt,
Corporibus geminis spiritus unus erat.

Q ut

25. Seu tristis veniam, seu contra laetus amicis,
Quidquid ero, dicam, Cynthia caussa fuit.
Tu modo quamprimum corruptas desere Bajas:
Multis ista dabunt litora dissidium:

Litora

ut legendum est, ubi his similia notavi. sic *omnia esse* dicitur, qui primam sibi auctoritatem arrogat. ut in fragmento Varronis apud Nonium Marcell. pag. 48. ed. Merc. *Hic enim omnia erat, idem sacerdos, praetor, parochus, denique idem Senatus, idem populi caput.* plura de hac locutione dedit N. Heinsius ad Vellej. Paterc. Lib. II. c. 103. & Broukhus. ad Tibull. 1. 5. 30. *omnia* igitur Propertio sola erat Cynthia, quum sui copiam ei daret, posthabitis parentibus, & tota domo. eodem colore Briseis apud Ovidium Epist. III. 51.

Tot tamen amissis te compensavimus unum,
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.

& cum hoc Propertiano conferunt viri docti illud Phaedri Lib. III. fab. 19. init.

Aesopus domino solus quum esset familia.

id est, instar omnium famulorum. dein *tempore laetitiae nostrae*, est concubitus seu coitus nostri tempore. quo sensu *laetitia* passim apud nostrum, Ovidium, aliosque. supra El. X. 12.

Accipe commissae munera laetitiae.

El. XV. 14.

Illa tamen longae conscia laetitiae.

ubi in MSS. *nequitiae.* ut Lib. II. El. 5. 22.

Nequitiaeque suae noluit esse rudes.

& Lib. III. El. 8. 24.

Et sint nequitiae libera verba tuae.

quae voces licet saepe confundantur in MSS. hic tamen *laetitiae* non mutandum. Lib. II. El. 5. 24.

Jurgia sub tacita condita laetitia.

Ovidius Epist. XVI. 6.

—— dum tempora dentur
Laetitiae, mixtos non habitura metus.

& eo sensu capiendum illud Laodamiae Epist. XIII. 116.

Languida laetitia solvar ab ipsa mea.

ubi *tristitia solvar* conjiciebat Patruus meus, & *laetitia solvi* recte dici negabat. sed *solvar*, praesertim propter vocem *languida*, illic explicandum, ut apud eumdem Lib. II. A. A. 683.

Odi concubitus, qui non utrumque resolvunt.

& Lib. IX. Met. 483. *ut jacui totis resoluta medullis.* sed & *gaudio solvi* dicitur. vide ejusdem notas ad Petron. cap. 131. & ad Virg. II. Aen. 26. eodem modo hunc Ovidii locum explicuisse Gesnerum in Thes. L. L. in *solvo*, admonuit me Cel. Ruhnkenius.

26. *Quidquid ero, dicam, Cynthia caussa fuit*] *Quidquid ego* in cod. Colbert. praestaret *Quidquid eris.* sed vulgatae adquiesco. quam probabat etiam Marklandus. infra El. XIX. 11.

Illic, quidquid ero, semper tua dicar imago.

Lib. II. El. 16. 26.

Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.

Virg. I. G. 36.

Quidquid eris, nam te nec sperent Tartara regem.

pro *dicam* in cod. Voss. quarto *semper*, ut jungantur *semper Cynthia caussa fuit.* sed *dicam* hic eodem modo, ut supra El. VIII. 25.

Et dicam, licet Atraciis considat in oris,
Et licet Eleis, illa futura mea est.

28. *Multis ista dabunt litora dissidium*] *dabant* legendum ex cod. Voss. ut *fuerant* seq. vers. in omnibus fere MSS. habetur, Leidensibus, Vossianis, D'orvill. Regiis, Colbertinis, & primis edd. deinde *discidium* corrigendum ex quinto Neapolitano, & utroque D'orvill. innuit enim Bajanorum litorum voluptates saepe amantes antea bene conjunctos dissolvisse, & non tantum *dissidii*, seu discordiae, sed *discidii*, id est separationis

Litora quae fuerunt castis inimica puellis.
30. Ah pereant Bajae, crimen amoris, aquae.

ELEG.

rationis ac divortii caussam fuisse. haec enim illarum vocum differentia est, quae perpetuo fere in MSS. permiscentur. ut infra Lib. II. 19. 16.

Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem,
Discidium vobis proximus annus erit.

ubi vide Broukhus. & ad Tibull. Lib. I. El. 5, 1. & sic apud Ovid. V. Met. 536. XIV. v. 79. ubi vid. Ciofan. Claudian. Bel. Gild. 242. Suet. Dom. c. 3. & alibi passim hae permutantur. optime igitur Gronovius in notis ad Livium XXV. 18. viris doctis praeivit, ut utriusque vocis discrimine observato, ad hanc normam veterum loca, in quibus confusae fuerunt, emendarent.

29. *Litora quae fuerunt castis inimica puellis*] *fuerant* in omnibus fere codd. MSS. haberi, modo notavi. *fervent* tamen legendum conjecit Passeratius, quod placuit Heinsio in Notis ad Propert. pag. 666. & probavit Patruus meus ad Valer. Fl. I. 121. quod vel ad teporem Bajani sinus & aquas calidas, vel ad frequentiam illic voluptuantium referendum est. *captis puellis* pro *castis* in primo Leidensi, & Menteliano. ut in illo Ovidii I. A. A. 83.

Illo saepe loco capitur consultus amore,
Quique aliis cavit, non cavet ipse sibi.

Epist. XX. 65.

Denique, dum captam tu te cogere fateri,
Insidiis esto capta puella meis.

noster El. 1. init.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis.

& Lib. II. 7. 62.

Di faciant, isto capta fruare viro.

certe deliciis Bajanis saepe captas captosque fuisse plurimos, exemplis aliquot firmat Abramus ad Cic. pro M. Coelio cap. XI. in fine; unde non inmerito noster *corruptas Bajas*, & Bajanas aquas *crimen amoris* vocat. quae eleganti loco describit Seneca Epist. LI. *Ne Bajas quidem eliget. diversorium vitiorum esse coeperunt. Illic sibi plurimum luxuria permittit: illic tamquam aliqua licentia debeatur loco, magis solvitur*, &c. *Videre ebrios per litora errantes, & comessationes navigantium, & symphoniarum cantibus perstrepentes lacus, & alia, quae velut soluta legibus luxuria, non tantum peccat, sed publicat, quid necesse est?* sed *castis puellis*, propter oppositum *inimica*, acquiescamus. *Bajas* autem *aquas* dixit pro Bajanis ut *Colcha venena*, pro Colchicis, *silvas Phaeacas* pro Phaeacias Lib. III. El. 1. 51. & sim. vide Broukhus. & Cuperum Lib. I. Observ. cap. 17. pag. 124. sic *esseda Britanna*, pro Britannicis, Lib. II. El. 1. 86. ubi vid. ejusdem Broukhusii notas. & talia hujus metaplasmi insignia exempla dedit Meursius ad Lycophr. v. 496. & ex ipso Propertio Scriver. ad Martial. pag. 26.

E L E G. XII.

Quid mihi desidiae non cessas fingere crimen,
 Quod faciat nobis conscia Roma moram?
Tam multa illa meo divisa est millia lecto,

Quanta

Eleg. XII.] Superiori male connectitur in Leidensibus, Vossianis, Regiis, Colbertinis, D'orvill. meis, Borrichiano, Askewiano, aliisque codicibus, & primis editionibus, ac Parisina Colinaei.

1. *desidiae non cessas fingere crimen*] *figere* conjecerat Marklandus in ora libri sui, reluctantibus libris omnibus, invito certe ipso Propertio. sic enim Lib. III. El. 9. 3.

Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis.

fingere enim hic falso insimulare notat. ut Lib. II. El. 17. 1.

At quantum de me Panthi tibi pagina finxit.

id est, me calumniatus est, vide illic Passerat. & ad hunc locum. Ovid. Ep. XII. 177.

In faciem, moresque meos, nova crimina fingar.

eadem lectionis differentia apud Ammian. Marcell. XIV. cap. 1. *adfectati regni vel artium nefandarum calumnias insontibus adfigebant.* ut ex MSS. reposuit Valesius, sed vulgatam tamen hoc Propertii loco defendi posse subjunxit, Jac. Gronovio alterum tuente. contra apud Virg. XI. Aen. 84. *inimicaque nomina figi* recte pro *fingi*, quod in aliis MSS. legitur, retinent viri docti. & sic variantur haec verba in codicibus apud Stat. V. Th. 228. & Ovid. IV. Met. 141. ubi vid. Heins. *desidiae crimen* de Antonio etiam apud Vellej. Pat. II. 87.

2. *Quod faciat nobis conscia Roma moram*] varie hic quoque aestuant viri docti. in codice Passeratii,

Quod faciat nobis, Cynthia, Roma moram.

verum Elegia haec non ad Cynthiam, sed aliquem ex amicis scripta est, qui Propertio velut exprobraverat, eum Romae desidere lentum, dum in secessus Bajani deliciis genio suo indulgeret Cynthia. *Cynthia amore moram* Fruterius legebat. ut El. XIII. 6.

Certus & in nullo quaeris amore moram.

Cynthia nostra Graevius & Heinsius in Epistolis mutuis. ut supra El. VIII. 30.

Destitit ire novas Cynthia nostra vias.

sed recte vulgatam defendit Passeratius, eamque in sua editione expressit Broukhusius, cui etiam codices plerique & primae adstipulantur editiones, & bene Lipsii ac Livineji *Quod faciat nobis conscia Roma notam* rejecit, qui *faciat nobis notam* exponebant pro infamia me oneret. ut Eleg. XVIII. 8.

Nunc in amore tuo cogor habere notam.

facere moram recte omnino hic dicitur, ut Lib. IV. 1. 96.

Et facerent uteri pondera lenta moram.

Ovidius VIII. Met. 548.

Clausit iter, fecitque moras Achelous eunti.

Sabinus Epist. I. v. 109.

Seu venti fecere moras sive aequora vobis.

apud Virg. Ecl. X. 11.

Nam neque Parnasi vobis juga, nam neque Pindi
Ulla moram fecere.

frequens ea locutio est Justino, ut Lib. VI. cap. 2. circa fin. *nec moram agendis rebus facit, multa fortiter, multa feliciter agit.* Lib. XII. c. 8. *nec Alexander pugnae moram fecit.* XIV. c. 2. *nec Eumenes moram praelio fecit.* Lib. XVI. 1. *nec Demetrius spe invadendi Macedonici regni moram fecit.* & alibi.

3. *divisa est millia lecto*] *diversa* in Borrichiano. vide supra ad El. X. 15.

Quanta Hypanis Veneto diſſidet Eridano.
5. Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec noſtra dulcis in aure ſonat.

Olim

4. *Quanta Hypanis Veneto diſſidet Eridano*] ſic recte emendavit Heinſius in notis ad Propert. p. 667. & ad Ovid. I, ex P. Ep. 5. 21. ut *millia quanta* ſupra El. V. 10. ubi vide. male enim in Leidenſ. Voſſianis, meo utroque cod. aliiſque, & priſcis edd. *Quantum.* & ſic e ſuis codd. adferunt Neſtor in Vocabulario pag. 159. & Tortellius in Orthogr. in *Hypanis.* pro *diſſidet* in Voſſ. quarto *diſtat ab Eridano.* quae alterius verbi gloſſa eſt. *diſſidere* enim pro diſtare, remotum eſſe, eleganti neque vulgari uſu dicitur, ut egregie, non praeterito hoc ipſo Propertii loco, docuit Gronovius ad Senecae Oedip. v. 620. Exemplis ab eo prolatis accedat illud Virgilii Lib. VII. Aen. 370.

Omnem equidem, ſceptris, terram, quae libera noſtris
Diſſidet, externam reor.

adde Drakenb. ad Silium VII. 736. de Hypani, Scythiae vel Indiae flumine, ſatisfacient, quae ad hunc locum Beroaldus & Paſſeratius. illorum adnotatis adjungatur Euſtathius ad Dionyſ. Perieg. 1145. ubi de Indiae Hypani, quem *Hypaſin* vel *Hyphaſin* vocant alii. de quo vide Salmaſ. ad Solin. T. I. p. 790. & T. II. p. 992. & ſeqq. ed. Pariſ. alterum Scythiae innuit Ovidius XV. Met. 285.

—— *Scythicis Hypanis de montibus ortus,*
Qui fuerat dulcis, ſalibus vitiatur amaris.

cui loco illuſtrando faciunt illa Pomponii Melae Lib. II. cap. 1. *Hypanis ex grandi palude oritur, & diu, qualis natus eſt, defluit. Tandem non longe a mari, ex parvo fonte, cui Exampeo cognomen eſt, adeo amaras aquas accipit, ut ipſe quoque jam ſui diſſimilis, & non dulcis hinc defluat.* & praeſertim duo Herodoti loca apud Holſten. ad Stephan. Byzant. pag. 336. Vibius Sequeſter libello de Fluminibus, *Hypanin Scythiae* eſſe, & *Aſiam ab Europa ſeparare* dicit, adfert. quo de hoc fluvio illud Galli fragmentum, *Uno tellures dividit amne duas.* quod vel ideo notari merebatur, quia nullum apud veteres Grammaticos Corn. Galli poëtae fragmentum ſupereſſe ſcribit Broukhuſius infra ad Lib. II. El. 25. 91. ubi vide. poëtica igitur exaggeratione Cynthiam Bajis degentem tanto intervallo a ſe, Romae commorante, disjunctam fingit, quanto Hypanis Scythiae diſtabat a Venetorum fluvio Eridano.

5. *amplexu*] *complexu* in Voſſ. quart. & Askewiano, Excerpt. Modii, ut ex Groningano adfert Broukhuſ. ſic infra El. XIII. 19.

Non ego complexus potui diducere veſtros.

amplexus Leid. ſec. voluit forte librarius *conſuetos amplexus nutrit amore.*

6. *nec noſtra dulcis in aure ſonat*] *dulcius* in ſecundo D'orvill. a manu pr. *aure* conſtanter in omnibus codd. & vetuſtis edd. non *ore*. Non probo igitur Guyeti & Heinſii correctionem *noſtro dulcis in ore* Novi qui exiſtimaret indicari forte illud Horatii, *dulce ridentem Lalagen amabo, dulce loquentem.* recte quidem vulgatam non mutandam cenſet Broukhuſius, ſed quod notet ſermonem eſſe de Cynthia, *dulces poëtae ſuo nugas in aurem garriente*, & ad explicationem hanc corroborandam adferat illud ex Epigrammate veteri, quod edidi in Anthol. Lat. Tom. I. pag. 638. & 639.

Non aliter teneris collum complexa lacertis
Auribus admotis condita verba daret.

equidem adſentiri non poſſum, ſi de praeſente amica intellexerit. ut colligere licet cum ex aliorum poëtarum, Martialis praeſertim, quae adfert, locis, tum ex argumento, quod Elegiae initio praefixit, ubi dicit, Propertium ab amico potentiore, Tullo puta, vel Gallo, in villam fuiſſe evocatum, ſed *ſe excuſaſſe, Romae apud Cynthiam clavo Cupidinis adfixum*, tamquam tunc e ſeceſſu Bajano jam in urbem rediiſſet Cynthia. ſed de ea adhuc abſente, & ſe ſolo Romae relicto, hac Elegia queri poëtam, totus illius contextus ſuadet. ſic enim de Cynthia dicit v. 3. *Tam multa illa meo diviſa eſt millia lecto* &c. & huc refero v. 11. *mutat via longa puellas.* & v. 13.

lon-

Olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
Contigit, ut simili posset amare fide.
Invidiae fuimus: num me Deus obruit? an quae
10 Lecta

longas solus cognoscere noctes Cogor. & quod v. 15. *felicem* vocet, qui *praesenti fiere puellae* possit. Malim itaque haec verba *nec nostra dulcis in aure sonat* exponere de illa veterum opinione, qua credebant tinnire aures absentium, & frequentem de se sermonem esse apud illos, quorum discessum inpatienter ferebant: quod ex eodem illo Epigrammate antiquo ad Deliam, *de tinnitu auris*, manifestum est: cujus initium de absente Delia agit,

Garrula, quid totis resonas mihi noctibus auris?
Nescio quem dicis nunc meminisse mei.
Hic quis sit, quaeris? resonant tibi noctibus aures,
Et resonant totis: Delia te loquitur.
Non dubie loquitur me Delia: mollior aura
Venit, & exili murmure dulce fremit.

haec addit non aliter sibi a praesente Delia fieri solere sequentibus versibus,

Non aliter teneris collum complexa lacertis
Auribus admotis condita verba daret.
Agnovi: verae venit mihi vocis imago,
Blandior arguta tinnit in aure sonus.

hic enim illius Epigrammatis sensus est. talem tinnitum amoris auribus obversantem innuit Meleager Lib. VII. Anth. Graec. Ep. III. p. 613. ed. Obsop.

Αἰεὶ μοὶ δύνει μὲν ἐν οὔασιν ἦχος ἔρωτος,
Ὄμμα δὲ σῖγα πόθοις τὸ γλυκὺ δάκρυ φέρει.
Οὐδ' ἡ νὺξ, οὐ φέγγος ἐκοίμισεν, &c.

quod sic vertit H. Grotius,

Semper in aure mihi sonus obversatur amoris,
Clamque illi lacrimas lumina nostra ferunt.
Non tenebris non luce quies venit, &c.

Ex his igitur optime hic Propertii locus illustratur. si de absente, ut dixi, Cynthia capiatur, quam de se non loqui, neque tinnitu illo in aure sua sonare, queritur, quia *olim gratus* fuerat, quo tempore nemo se felicior erat in amoribus, sed nunc despectus ab ea destituebatur, nec consueto amplexu fruebatur, in quibus adparet Horatii imitatio, egregio illius & Lydiae dialogo Lib. III. od. 9.

Donec gratus eram tibi,
Nec quisquam potior brachia candidae
Cervici juvenis dabat,
Persarum vigui Rege beatior.

deinde *non ullo tempore*, pro *illo*, Heinsius, & Broukhus. ad marg. ed. Colinaei, quod a quarto cod. Voss. firmatur. idem Heinsius etiam conjecerat,

Donec gratus eram, non illo tempore cuiquam
Contigit &c.

ex Horatiani loci procul dubio imitatione.

9. *Invidiae fuimus: num me Deus obruit? an quae*
Lecta Prometheis dividit herba jugis?]

Invidiae fumus in Voss. sec. Guyetum secutus est Broukhusius, edendo, *an me Deus obruit?* quod in nullo codice aut vetusta editione conparet. *num* in Heinsiano ac meo primo. & in utraque ed. Ald. Juntina, Colinaei, Rovillii, Gryphii, Mureti, Scalig. & aliis. *non* in duobus Leid. Regiis & Colbertinis, primo & secundo Voss. Menteliano, binis Dorvill. meo secundo, utraque ed. Veneta & Reg. Lep. *nunc* in Voss. quarto, Groningano & Excerptis Modii, & in margine unius Colbertini. Quod autem *an quae* dederit Broukhusius, quia *num* semper negativam conprehendit, quid vetat ut hic etiam ita edatur, pro *an non me Deus obruit*, & in fine versus, *an quae*, vel *aut quae*, ut in aliis codd. quia utrumque veteribus in usu. Virg. IV. Aen. 370.

Num fletu ingemuit nostro? num lumina flexit?
Num lacrymas victus dedit, aut miseratus amantem est.

ubi ter praecedit *num*, sequente *aut*; ut apud nostrum quater repetito *num*, sed sequente *an*, Lib. III. El. 3. 64.

Num rota, num scopuli? num sitis inter aquas?
Num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo jugera pauca novem.
An ficta in miseras escendit fabula gentes?

apud

10. Lecta Prometheis dividit herba jugis?

Non

apud Horat. II. Sat. 5. 58.

Num furis, an prudens ludis me obscura canendo.

Ovidius III. Am. El. 7. 27.

Num mea Thessalico languent devota veneno
Corpora? num misero carmen & herba nocent?
Sagave Poenicea defixit nomina cera,
Et medium tenues in jecur egit acus?

Forte etiam praestaret hic repeti *me*, ac poinde reponi,

Invidiae fuimus: num me *Deus obruit*, an me
Lecta Prometheis dividit herba jugis?

nam verborum structura, ceteroquin nonnihil intricatior, relativo pronomine praeposito, quod & aliis in usu, sed saepe obscuriorem reddit sensum, sic ordinanda est, *an herba dividit, quae lecta est jugis Prometheis?* vide notas Patrui mei ad Gratii Cyneg. v. 222. & ad Rutil. Lib. I. 191. *dividit* vero Scalig. ad Catalect. p. 172. seu ad Diras Catonis v. 2. exponit *devovet*. Sed malim explicare, *dividit amantes*, diducit, solvit, ut infra Lib. II. El. 6. 3.

Ni nos divideret, quamvis diducere amantes
Non queat invitos Jupiter ipse duos.

idque firmant, quae de odii potione ex herba Promethea notavit Broukhusius. sic v. 3. *Tam multa illa meo divisa est millia lecto.* Francius ed. Scaligeranae adscripserat: *illud* dividit herba *necessario inter duo commata videtur ponendum. an vero sub* num *semper negativa intelligatur, dubito. nec scio an moveri debeat vulgata, praesertim si in proximo versu sequamur lectionem Rubenii, an mutat via longa puellas.* Sed alio modo hunc locum constituere tentavit N. Heinsii fecundum conjecturarum ingenium, qui in notis ad Propertium, quas Adversariis ejus adjeci, pag. 667. legendum putabat;

Invidiae nimbo quis me Deus obruit, aut quae
Lecta Prometheis &c.

Germanus Valens Guellius in Commentario ad Virgil. bonae frugis refertissimo, Lib. XI. Aen. 481. tentabat,

Invidias fumis an me Deus obruit?

idque illustrat e Lucretio, qui *invidiâ summa vaporare* dixit Lib. V. v. 1130. acumen ingenii in utroque agnosco, sed conjecturis his consentire nequeo. *invidiae esse* optima & elegans locutio. Ovidius III. Am. 3. 17.

At non invidiae vobis Cephcia virgo est.

& El. XII. 14.

Invidiae nostris illa fuere bonis.

qui locus huic nostri poëtae persimilis est. his paria sunt, quae infra occurrunt Lib. II. El. 13. 67.

Quem modo felicem invidia admirante ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

cum quibus confer ex hoc libro El. XVIII. 7.

Qui modo felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?
An nova tristitiae caussa puella tuae?

El. XVI. in fine:

Sic ego nunc dominae vitiis, & semper amantis
Fletibus aeterna differor invidia.

& hanc in amore cavendam esse invidiam praecipit Lib. II. El. 19. 69. & seqq.

Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
In tacita cohibe gaudia clausa sinu.
Namque in amore suo semper sua maxima cuique
Nescio quo pacto verba nocere solent.
Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento.
Invidiam quod habet, non solet esse diu.

His defungi possem ad hujus loci illustrationem; sed quia additur *num me Deus obruit?* (male Livineius & Gebhardus, *num te Deus obruit*,) cogitabam, an *invidia* haec non adeo ad ceterorum rivalium aut amantium dolorem lividum, generali significatione, referenda sit, quam quidem ad Deorum Invidiam, quam passim incusabant in fecilitatis suae mutatione aut calamitate, cor edente. vid Merceri notas ad Nonium Marc. pag. 99. praesertim in obitu suorum inmaturo perpetua haec est querela: eademque *Invidia* Graecis φθόνος, Ἀδραστεία, & Νέμεσις. ut constabit ex illis quae notavi ad Antholog. Lat. Tom. II.

Non sum ego, qui fueram. mutat via longa puellas.
Quantus in exiguo tempore fugit amor!
Nunc primum longas solus cognoscere noctes
Cogor, & ipse meis auribus esse gravis.

15. Felix,

II. pag. 84. & 85. & hi Diis *invidiam facere* dicebantur, incusando eos ut injustos calamitatum suarum auctores. ut hanc locutionem recte exposuit Cuperus Lib. II. Observ. c. 4. Ejusdem sententiae esse video Cel. Hemsterhusium, qui in suis ad hunc locum observationibus exponebat, dubitare Propertium, utri caussae adsignet animum Cynthiae mutatum, Deorum iniquitati, felicitatem suam imminuenti, an malis graminibus ac veneficiis; simulque illam *Deorum Invidiam* erudite illustrat.

11. *Non sum ego, qui fueram*] *quae* in Leidensi sec. altero D'orvill. & prima Veneta, ac Reg. Lep. editione. forte legendum,

Non sum ego, quod fueram.

idque suadet imitatio Ovidii, cujus locum hic adfert Broukhus. ex Lib. III. Trist. XI. 25.

Non sum ego, quod fueram, quid inanem proteris umbram?

ubi Heinsius *qui fueram* ex MSS. nonnullis praeferre videtur, cum tamen a majori codicum numero alterum confirmetur. apud eumdem Epist. IX. 106.

Quod tu non esses jure, vir illa fuit.

ad quem locum non exigua exemplorum copia hanc locutionem Patruus meus probavit, quibus adde ex Lib. IV. Fast. 230. *desinit esse, Quod fuit.* vide & Heins. ad Epist. XII. 31. ubi recte restituit *tunc coepi scire, quid esses.* pro *quis*, ut antea legebatur. & Lib. I. ex P. Ep. 6. 11.

——— *cum primum potui sentire, quid essem.*

&, ne dubitemus, emendationi huic adnuit ipse Propertius Lib. II. El. 7. 33. de eadem amoris vicissitudine:

Iste quod est, ego saepe fui. sed fors & in hora
Hoc ipso ejecto carior alter erit.

Lib. III. El. 23. 6.

Ut, quod non esses, esse putaret amor.

infra El. XV. v. 32.

Sis quodcumque velis, non aliena tamen.

vid. ad T. I. Anth. Lat. p. 457. imitatus etiam est Maximianus ille pseudoGallus El. I. v. 5.

Non sum, qui fueram, periit pars maxima nostri.

ubi *quod fueram* scripsisset, nisi alios secutus fuisset codices. deinde *an mutat via longa puellas?* codici suo adscripsit Marklandus. ut Rubenius conjecerat, Broukhusio non reluctante. minorem versum confer cum illo Nasonis Epist. III. 42.

Quo levis a nobis tam cito fugit Amor?

13. *Nunc primum longas solus cognoscere noctes*] lectionem hanc ex glossa superscripta natam opinatur Heinsius, & pro *cognoscere* conjicit *perducere.* quod si verum, malim *producere.* vide supra ad El. III. 39. & XI. 5. Sed nihil potius mutandum, & recte Passeratius *cognoscere* interpretatur, experiri, ut supra El. IX. 20. *infernae vincula nosse rotae.* quem etiam vide ad Lib. III. El. 13. 39. *Antiope cognosce Jovem.* sic El. VI. v. 13. *doctas cognoscere Athenas*, pro, visere, seu perlustrando notas habere. vide Markland. ad Statii Silvas Lib. I. 3. init. pag. 35. Virgil. Ecl. I. 42. *Nec tam praesentes alibi cognoscere divos. cognita mala*, experta, El. VII. huj. Libr. v. 12. *Et prosint illi cognita nostra mala.* Lib. IV. El. 6. 38. *Auguste, Hectoreis cognite major avis.* Nepos Miltiad. cap. 1. *confidere cives possent, talem futurum, qualem cognitum judicarunt.* Cic. pro Coelio cap. 30. *voluit vetere instituto a populo Romano ex aliqua illustri accusatione cognosci. longae noctes* hic vindicant locum Horatii ab emendatione Bentleji, qui invitis MSS. ut ait ipse, contextui ingessit Lib. I. od. 25. 7.

Me tuo longam pereunte noctem,
Lydia dormis.

quum in omnibus codd. & editis legatur *longas noctes.* supra El. I. 33.

In me nostra Venus noctes exercet amaras.

El.

15. Felix, qui potuit praesenti flere puellae.
Non nihil adspersis gaudet Amor lacrimis.
Aut si despectus potuit mutare calores,
Sunt quoque translato gaudia servitio.
Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est.
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

ELEG.

El. III. 39.

O utinam tales producas, inproba, noctes.

El. XI. 5.

Nostri cura subit memores ah ducere noctes.
& Lib. II. El. 13. 60.

— quoties desertus amaras Explevi noctes.

vide & infra ad Lib. II. El. 22. 22. & adde notas Patrui mei ad Ovid. Epist. I. v. 9. ubi praefert,

Nec mihi quaerenti spatiosas fallere noctes.

pro *spatiosam noctem.* altero versu *meis moribus* conjecerat Heins. ad oram ed. Ald.

15. *praesenti flere puellae*] *puella* Heinsius. quod recte inprobat Broukhusius. sic infra El. XX. v. 16. *indomito fleverat Ascanio.* & Tibulli loco, quem adfert, adde alterum ex Lib. I. El. XI. 64.

——— quater ille beatus,
Cui tenera irato flere puella potest.

non *Quo.* ut ibidem in notis bene vindicat. sic *ridentibus adridere*, *flentibus adflere*, & sim. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 216. seq. versu male Guyetus *exspersis.* Heinsius *alispersis.* sed nihil variant codices.

17. *Aut si despectus potuit mutare calores*] *Aut qui despectos* Heinsius. ut supra El. VI. 6.

Mutatoque graves saepe calore preces.

despectos etiam tentavit eruditus Britannus in Misc. Observ. Vol. II. pag. 99. sed quem in nota subjecta recte Patruus meus refutavit, Heinsii lectione etiam non admissa. *Aut quo despectus* legendum putabat Cel. Hemsterhusius, & reliqua *Sunt quoque translato* &c. velut additum enthymema spectari debere, ut modo, *Non nihil adspersis* &c. qualia Propertio valde amata fuisse, docent exempla, quae produxi supra ad El. VII. in fine. *At si despectus potui* in Excerptis Scaligeri. altero versu *Sunt sua translato* &c. Heinsius. quod placet, adeo ut forte scripserit auctor,

At si despectus potuit mutare calores,
Sunt sua translato gaudia servitio.

ut innuat translatis alio amoribus suam quoque inesse voluptatem, & si despectus sui animum Cynthiae & amorem mutaverit, minetur ei id quod facit Lib. II. El. 44.

Haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas,
Et nobis alio, Cynthia, ventus erit.

ut illic, ejecto *Aquilone*, legendum, suo loco probabitur. inepte in nonnullis codicibus *colores*, & in meo secundo. infra El. XVIII. 17.

An quia parva damus mutati signa caloris.

& aliis in locis.

19 *Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est*] *Me* in Scaligeri Excerptis, duobus Dorvill. & Groningano. sed utroque casu veteres dixisse *mihi* vel *me fas est*, sequente infinitivo, docent Patrui mei notae ad Virg. IV. Aen. 350. nihil itaque mutandum, praesertim cum illud *Mi* pro *mihi* Propertio in deliciis sit. vid. ad Lib. II. El. 22. 21. *Si* in primo nostro codice. *adhuc* pro *ab hac* vitiose in Colbertinis. *desistere* in primo & secundo Vaticano, Ant. Perreji cod. & Scaligeri Excerptis. *dissistere* in Neapolitano, & secundo Vossiano. *desciscere* Heinsius. sed *discedere* in reliquis omnibus codicibus, & primis aliisque antiquis edd., quod recte tuentur Gebhardus & Broukhusius. *nec ab hac discedere* in Borrichiano. ultimum versum forte cogitabat Ovidius XIV. Met. 682.

——— tu primus & ultimus illi
Ardor eris: solique suos tibi devovet annos.

R

ELEG. XIII.

Tu, quod saepe soles, nostro laetabere casu,
Galle, quod abrepto solus amore vacem.

At

Eleg. XIII. v. 1. *Tu, quod saepe soles*] *Tu quoque* in cod. Voss. *saepe facis* in Scalig. Excerpt. *Tu quod, saeve, soles*, conjecerat Patruus meus. ut saepe haec verba inter se confusa. vidé quae notavi supra ad El. VIII. 14. sed Gallum Propertio identidem & saepius in rebus amoris insultasse colligi satis potest ex El. V. hujus libri, quae cum hac conferenda est.

2. *quod abrepto solus amore vacem*] *arrepto* in Excerptis Modii, seu Groning. *arrecto* Dorvill. secund. *abrupto* Fruterius & Heinsius. ut in illo Catulli Carm. LXVIII. 84.

Posset ut abrupto vivere conjugio.

sed *abrepto*, ut legitur etiam in primo meo codice, recte Passeratius vindicat, & exponit de amica per vim abducta, adeo ut forte innuat Cynthiam a quodam rivali Bajas extractam fuisse. nam recte Broukhusius notat, poëtam hac Elegia pergere in eodem argumento, quo duae superiores sunt scriptae. Lib. II. El. 7. 17.

Ille etiam abrepta desertus conjuge Achilles.

Ovidius VII. Met. 732.

——— desiderioque calebat
Conjugis abrepti.

ut illic praetulit ipse Heinsius, cujus notas vide. *erepta puella* Lib. II. 25. 2. *solus* hic pro deserto, viduo relicto. ut Lib. II. El. 7. 95.

Solus ero, quoniam non licet esse tuo.

& El. XIX. 32.

Et modo servato sola relicta viro.

Lib. III. 4. 23.

Gaudet me vacuo solam tabescere lecto.

plura notabo ad Lib. II. El. 7. 41. & sic *vacui* dicuntur amantes, qui soli cubant. vide Broukh. ad Lib. III. El. 15. 11. docet praeterea locutio, qua hic utitur noster, *amore vacare*, recte facere viros eruditos, qui locum Ciceronis Lib. III. Orat. cap. xi. *Athenis jam diu doctrina ipsorum Atheniensium interiit, domicilium tantum in illa urbe remanet, studiorum, quibus vacant cives, peregrini fruuntur, capti quodammodo nomine urbis & auctoritate*, intelligunt de inertia & socordia Atheniensium, prisca majorum studia non jam amplius curantium, sed eruditionis culturam negligentium; adeoque Nizolium, aliosque eum secutos, errasse, qui *vacare* in similibus Ciceronis locis intellexerunt pro operam dare, deditum esse. quo significatu *vacare literis*, vel *studiis*, nusquam apud Tullium occurrit. licet *vacare Philosophiae* dixerit Seneca de brev. vitae cap. 14. ut optime docet Fr. Vavassor de vi & usu quorumd. verbor. pag. 88. & 89. hic certe exponi non potest, pro amori operam dare, nam queritur de Cynthia absente, & se solo relicto. Lib. II. El. 7. 57.

At tu non una potuisti nocte vacare,
Impia: non unum sola manere diem.

vid. ad Lib. II. El. 12. 5. Ovid. III. Am. 4. 23.

Penelope mansit, quamvis custode vacaret,
Inter tot juvenes intemerata procos.

quod ex cod. Scriveriano adfert, & prae altera lectione *careret* tam illic probare videtur Heinsius, quam Lib II. Met 422.

——— fessam & custode vacantem.

ubi perperam Ciofanus ex aliis MSS. *carentem* praefert, quae prioris vocis glossa est. infra El. XVII. 32.

Nec deserta tuo nomine saxa vacent.

ut in multis codd. legitur, pro *tacent*. & El. XIX. 6.

Non adeo leviter nostris puer haesit ocellis,
Ut meus oblito pulvis amore vacet.

3. At

At non ipse tuas imitabor, perfide, voces.
Fallere te numquam, Galle, puella velit.
5. Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus & in nullo quaeris amore moram.
Perditus in quadam tardis pallescere curis
Incipis, & primo lapsus abire gradu.

Haec

3. *At non ipse tuas imitabor, perfide, voces*] *Aut non* in cod. Colbert. *tuas mores* Marklandus ad libri sui marginem, me non probante. supra El. V. init. ad hunc Gallum,

Invide, tu tandem voces compesce molestas.

Lib. III. El. 6. 2.

Vocis & insanae tot maledicta tuae.

voces enim hic convicia notant. de Galli insolentia multa habet Gyraldus Dial. IV. p. 464. sed loquitur de Gallo Poëta, qui ab hoc Gallo diversus est.

6. *Certus & in nullo quaeris amore moram*] *viam* in primo & tertio Voss. & meo secundo, sed in cujus margine *moram*. in cod. Colbert. *notam*.

7. *Perditus in quadam tardis pallescere curis*] pro *perditus* in Voss. secundo *Quaeritis*. forsan voluit librarius,

Quaeris & in quadam tardis pallescere curis:
Incipis & primo &c.

sed *Perditus* minime sollicitandum. Tibullus Lib. II. El. 7. 33.

Tunc morior curis: tunc mens mihi perdita fingit,
Quisve meam teneat, quot teneatve modis.

noster supra El. III. v. 11.

Hanc ego nondum etiam sensus deperditus omnes
Molliter impresso conor adire toro.

hinc *perdite amare*. ut in Epitaphio antiquo, quod edidi Tom. II. Anthol. Lat. Lib. IV. pag. 116. & 117. emendandum conjeci,

Haec quae me fato praecessit, corpore casto
Conjunx, una meo perdite amata *animo.*

pro absurda lectione *perdita amans animo*. ubi plura notavi. porro *in quadam pallescere* dicitur, ut Lib. III. El. 6. 28.

Semper in irata pallidus esse velim.

ubi male in aliis *iratam*. & in illo Ovidii Lib. I. A. A. v. 731.

Pallidus in Lyrice silvis errabat Orion,
Pallidus in lenta Naide Daphnis erat.

sic *perire*, *ardere*, *flagrare aliqua*, rectius, quam casu quarto. vid. Broukhus. ad Eleg. IV. v. 12. & quae supra dedi ad El. IX. in fine. *deperire in aliquo* apud Curtium Lib. VIII. cap. 6. §. 8. *Ex eadem cohorte erat Sostratus, amore ejus ardens, qui quum laceratum corpus, in quo deperibat, intueretur* &c. ut recte Modius, pro *in quod deperibat*, neque Scheffero caussa fuit dubicandi, an *deperire in aliqua* Latinis receptum sit, quod rectum est, aeque ac *pallescere in aliqua* Propertio, & *perire in aliqua* apud alios auctores. ut *in puellis urere* Horatio, *ardere & suspirare in aliqua* Ovidio & Catullo, & sim. quae exemplis ad h. l. productis probat Passeratius.

8. *& primo lapsus abire gradu*] recte *lassus* legebat Heinsius. & Patruus meus ad Ovid. Epist. XX. 41. quod requirit verbum *abire*, pro quo male *adire* in primo Leid. quatuor Vossianis, duobus D'orvill. altero meo cod. Groning. & Borrich. sed *abire* in Heinsiano & primo meo MS. *amore* in codd. Regiis, unde Guyetus & Muretus, *amare*. *lassus amare* in cod. Ant Perreji, & secundo Vatic. *lapsus amare* in primo Colotiano. *lapsus abire* prior Vatic. *lapsus amore* in tertio, & primis editionibus. verissima lectio est *primo lassus abire gradu*. nam illud *lapsus* male derivarunt ex voce *gradu*. *fassus* etiam conjecerat Heinsius ad oram ed. Ald. 1515. in qua *adire*. ut in priore Aldina an. 1502.

9. *Haec*

Haec erit illarum contemti poena doloris:
10. Multarum miseras exiget una vices.
Haec tibi vulgares istos conpescet amores.

Nec

9. *Haec erit illarum contemti poena doloris*] *Non erit* in primo Voss. *Nec* D'orvill. sec. & meus alter cod. sed in marg. *haec. contenti* Voss. sec & primus D'orv. ut in ed. Ald. 1515. sed in prima *contempti*. ut in MSS. reliquis, Voss. pr. Heinsiano, Menteliano, ceterisque, & primis edd. pro *poena* etiam *fama* in quarto Voss. *caloris* Heinsius. ut Eleg. praec. v. 17.

Aut si despectus potuit mutare calores.

ubi vide.

10. *Multarum miseras exiget una vices*] *exigit* male in secundo Leid. Askewiano, primis edd. & utraque Aldina. *exiget* in Borrichiano, Neapolitano, Vossianis, Heinsiano, Groningano, ceterisque codicibus, *erigit* in Colbertinis. *exigit vices* tamen probasse videtur Barthius ad Stat. IV. Th. 620. & *vices* exponit de alterna rerum seu utriusque fortunae vicissitudine. Sed malim *vices* interpretari poenas, δίκας. ut in loco Virgilii II. Aen. 433.

——— *nec ullas*
Vitavisse vices Danaûm.

ubi Servius dupliciter explicat, vel de praeliorum vicissitudine, vel poenis. addit enim: *Legimus etiam poenas vices dici.* adducto Horatii loco ex Lib. I. od. 28. 32. *vicesque superbae Te maneant ipsum:* & sic *poena* pro ultione. cujus significationis exempla dedit Cel. Ernestus in Clave Cicer. in h. v. & hoc sensu valde proprium verbum est *exigere*. Dido apud Ovidium Epist. VII. 97.

Exige laese pudor poenas violate Sigaeo.

VIII. Met. v. 125. *exige poenas Nise pater*, & v. 531.

Nam de matre manus, diri sibi conscia facti,
Exegit poenas, acto per viscera ferro.

IV. Fast. 230. *huic poenas exigit ira Deae.* V. Trist. El. 8. 9.

Exiget ah dignas ultrix Rhamnusia poenas.

vide Interpretum notas ad Suet. Caes. 47. & Claud. c. 30. N. Heins. ad Tacit. de morib. Germ. cap. 7. & Markland. ad Statii Silvas pag. 114. denuntiat igitur Gallo, in amoribus tam instabili, ex tot deceptis ab eo puellis, spretisque, unam pro omnibus fatis poenarum ab illo exacturam, simili fere colore, quo Phyllis apud Ovid. Epist. II. 43.

Si de tot laesis sua numina quisque Deorum
Vindicet, in poenas non satis unus eris.

pro *miseras* Broukhusius *feras* conjecit. & sic in ora libri sui Marklandus, adscripto altero loco ex Lib. III. El. 4, 32.

Poena erit ante meos sera, sed ampla, pedes.

& illo Lucani VII. 431.

Quod semper feras debet tibi Parthia poenas.

ubi alii tamen *saevas* praeferunt. adde Tibull. Lib. I. El. 10. 4.

Sera tamen tacitis poena venit pedibus.

& Ovid. II. Trist. 545.

Sera redundavit veteris vindicta libelli,
Distat & a meriti tempore poena sui.

passim has voces permutari saepe a viris doctis notatum est. vid. ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 142. & T. II. p. 713.

11. *Haec tibi vulgares istos conpescet amores*] *Nec tibi* sec. Leid. & primae edd. ut in Regiis, & meo altero. sed *Haec* a man. sec. pro *compescet* in tribus Vossianis *componet*, & in sec. meo cod. licet in marg. *conpescet*. sic Lib. III. El. 15. 3.

Tu potes insanae Veneris componere fastus.

ubi *conpescere* etiam praefert Broukhusius. quod hoc

Nec nova quaerendo ſemper amicus eris.
Haec ego non rumore malo, non augure doctus,
Vidi ego, me, quaeſo, teſte negare potes?
15. Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo,
Et flere injectis, Galle, diu manibus:

Et

hoc in loco multis exemplis ibidem adſtruit. ſed alterum tuetur Patruus meus ad Ovid. III. A. A. 501. ubi *rabidos conponere mores* pro *conpeſcere* vindicat. apud Cic. II. Tuſc. Diſp. cap. 21. in fine: *atque haec cogitatio, quid patientia, quid fortitudine, quid magnitudine animi digniſſimum ſit, non ſolum animum conprimit, ſed ipſum etiam dolorem neſcio quo pacto mitiorem facit.* ſic antea edidit & probavit Daviſius. *animum confirmat* Bentlejus. ſed in tertia ſua editione idem Daviſius *conponit* legendum praetulit. vide & Daumii notas ad Praefat. Diſtich. Caton. pag. 9. *quo pacto morem animi tui conponas.*

12. *Nec nova quaerendo ſemper amicus eris*] *Haec nova* Borrich. *querendo* Neapol. *iniquus* legebat Guyetus, ſenſu admodum refragante. Leviter corrigendum arbitror,

Sed nova quaerendo ſemper amicus eris.

id eſt, novis & vagis amoribus illis ſemper tantum amicus, numquam amator eris. nam *amator* his in rebus ſaepe plus notat, quam *amicus*. ſed & vulgata commode ſervari poteſt. *amicus* enim praeſtat *amanti*. Seneca Epiſt. XXXV. *Qui amicus eſt, amat: qui amat, non utique amicus eſt.* infra Lib. III. El. 18. 9. in levem Cynthiae amatorem:

Fortunata domus! modo ſit tibi fidus amicus.
Fidus ero. in noſtros curre, puella, ſinus.

neque diſſimili oppoſitione Lib. II. El. 6. 21.

Uxor me numquam, numquam me ducet amica.
Semper amica mihi: ſemper & uxor eris.

ubi *amica* praevalet *amatae*. *nova quaerendo*, ut apud Petron. cap. 120.

Qui nova ſemper amas, & mox poſſeſſa relinquis.

13. *Haec ego non rumore malo*] *rumore vago* conjecerat Francius. non cogitabat illud noſtri Lib. II. El. 23. 74.

Nuper enim de te noſtras me laedit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.

& Catulli Carm. LXVIII.

Laedit te quaedam mala fabula.

Helena apud Ovid. Epiſt. XVII. 149. *ſenſi mala murmura vulgi.* Lib. XI. Met. 667.

—— non haec tibi nuntiat auctor
Ambiguus; non iſta vagis rumoribus audis.

ubi *malis rumoribus* in cod. Med. legi notatur. quamquam illic *vagis* praeferendum ſuadet *auctor ambiguus*. idque a tribus meis codd. confirmatum inveni, & a quatuor Palatinis, quos contulit Gebhardus. *iniquum rumorem* vocat IV. Faſt. 703.

Caſta quidem, ſed non & credita, rumor iniquus
Laeſerat, & falſi criminis acta rea eſt.

rumore ſiniſtro apud Perſium Sat. V. 166. vide etiam notas ad Silium Ital. XVII. 34.

15. *Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo*] *totum* prim. Leid. & Mentel. *victum* in primo & quarto Voſſiano, priore D'orvill. codd. Regiis, Mentel. & primis edd. *vinctam* in quinto Vatic. *toto collo*, ut ſupra El. IX. 21.

Quam pueri totis arcum ſentire medullis.

verſu minore pro *injectis* male in Leid. pr. *inlaetis*. & *illectis* in ſec. & quarto Voſſiano, ſec. Vatic. & Dorvilliano altero. *inlectis* Neapol. & Colbertini, ſed *inſertis* in primo D'orv. a manu ſec. quod non adſpernandum videtur.

17 *Et cupere optatis animam deponere labris*] pro *labris* maxima codicum pars *verbis*. ut in binis Leidenſ. quatuor Voſſianis, duobus meis, D'orvillianis, & Groningano. in Borrichiano, *optabis animam deponere verbis*. hinc *membris* exſculpſit Scaliger, probante Douſa, quam veram eſſe lectionem cenſebat etiam D'orvillius. ſed

recte

Et cupere optatis animam deponere labris,
Et quae deinde meus celat, amice, pudor.
Non ego conplexus potui diducere vestros;

20. Tan-

recte Broukhusius id rejecit, quia non convenit cum sequente versu, *Et quae deinde meus celat, amice, pudor.* optime vero Passeratius ex vetustis libris reposuit *animam deponere labris.* cui desumtum videbatur ex illo Platonis apud Gellium Lib. XIX. cap. XI.

> Τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.
> Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη.

additque versus inde liberius ab amico suo, οὐκ ἀμούσῳ, sive ab ipso Gellio, ut censebat Barthius ad Claudian. pag. 791. deductos, qui incipiunt;

> *Dum semihulco suavio*
> *Meum puellum suavior,*
> *Dulcemque florem spiritus*
> *Duco ex aperto tramite;*
> *Animula aegra & saucia*
> *Cucurrit ad labias mihi.* & seqq.

quae optime confirmant *labris* hoc in loco. ut legebat etiam Heinsius in notis ad Propert. p. 608. huic emendationi vindicandae plura congessi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 653. & his adde Callimachi Epigramma ex Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 145. p. 619.

> Εὐρώπης τὸ φίλημα καὶ ἢν ἄχρι χείλεος ἔλθῃ,
> Ἡδύ γε, κἂν ψαύῃ μοῦνον ἄχρι στόματος.
> Ψαύει δ' οὐκ ἄκροις τοῖς χείλεσιν, ἀλλ' ἐρύσασα
> Τὸ στόμα, τὴν ψυχὴν ἐξ ὀνύχων ἀνάγει.

quae sic vertebat Hugo Grotius;

> *Europes equidem sunt oscula dulcia, tantum*
> *Summa licet tangat labra vel ora tibi.*
> *At non sic tamen illa: sed os ita ducat, ut ipsam*
> *Extrahat ex imis unguiculis animam.*

huic adjungatur illud Meleagri Lib. VII. ejusd. Anthol. Tit. I. Ep. 15.

> Τὸ σκύφος ἡδὺ γέγηθε. λέγει δ' ὅτι τᾶς φιλέρωτος
> Ζηνοφίλας ψαύει τοῦ λαλιοῦ στόματος.
> Ὄλβιον· εἴθ' ὑπ' ἐμοῖς χείλεσσι χείλεα θεῖσα,
> Ἀπνευστὶ ψυχὰν τὰν ἐν ἐμοὶ προπίοι.

hoc est, eodem interprete,

> *Dulcia Zenophiles quoniam modo contigit ora,*
> *Gaudet, & hoc sese jactat honore calix.*
> *Laudo. sed o utinam labris sua labra maritans*
> *Illa meis totam conbibat hanc animam.*

haec lucem, ni fallor, egregiam huic loco adferunt. sed languet illud *optatis labris.* quapropter certam amplector Patrui mei restitutionem, qui in notis ad Petron. cap. LXXIX. pag. 392. legebat, *aptatis animam deponere labris.* id est, vinctis, connexis. sive ut in illo Meleagri Epigr. ὑπ' ἐμοῖς χείλεσσι χείλεα θεῖσα. *aptare* autem pro adnectere exponit Serv. ad Virg. IV. Aen. 289. eadem variatione Lib. III. Aen. 132.

> *Ergo avidus muros optatae molior urbis.*

ubi quum in fragmento Walliano reperissem *aptare*, hinc juvenis conjeceram legendum, *aptare emolior urbi.* & hanc Patrui mei hoc in loco emendationem probavit Heskin ad Bionis Idyllia pag. 9. ubi in Epitaphio Adonidis eleganter talia oscula describuntur,

> —— τὸ δ' ἂν πύματόν με φίλασον,
> Ἄχρις ἀπὸ ψυχῆς ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ
> Πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ.

oscula labris morata vocat noster Lib. II. El. 12. 8.

> *Quam vario amplexu mutamus brachia? quantum*
> *Oscula sunt labris nostra morata tuis.*

ex quo loco *labris* pro *verbis* hic non parum firmatur. quod egregie etiam, rejecta Scaligeri conjectura *membris*, vindicavit Heinsius ad illud Claudiani Epith. Pallad. & Celer. v. 132. *Labra ligent animas.* venuste haec Propertiana imitatus est nostras Janus Secundus, felicissimus in exprimendis veterum deliciis poëta, Lib. I. El. 5. 85.

> *Te juvet in nostris positam languere lacertis,*
> *Me juvet in gremio, vita, cubare tuo.*
> *Et cum suaviolis animam deponere nostris,*
> *Eque tuis animam sugere suaviolis.*

19. *Non ego conplexus potui diducere vestros*] *deducere* in Leid. pr. primo Voss. & Dorv. Mentel. Excerpt. Modii, seu Groning. sed *diducere*, quod in ceteris MSS. & primis edd. legitur,

20. Tantus erat demens inter utrosque furor.
Non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili pressit amore Deus.
Nec sic coelestem flagrans amor Herculis Heben
Sensit ab Oetaeis gaudia prima jugis.

25. Una

gitur, proprium hac in re verbum est, pro divellere a conplexibus. vide infra ad Lib. II. El. 6. v. 3.

21. *Non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo Taenarius facili pressit amore Deus*]

Salamonida vel *Salomonida* corrupte in MSS. & primis edd. & *Enipheo*. *Haemonius Enipeus* est Thessalicus. ut infra Lib, III. El. 17. 13.

Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quae voluit liquido tota subire Deo.

ubi *liquidus Deus* est Neptunus, qui hic *Taenarius* dicitur, propter Taenarum ei facram. pro quo corrupte *Tremarius* in primis edd. & intelligitur Tyro, Salmonei filia, a Neptuno sub forma fluminis Enipei conpressa. vid. Homer. Odyss. Λ. 234. & seqq. & Lucian. Dialog. Marin. XIII. p. 320. 321. ubi de Tyrus & Neptuni, Enipeum simulantis, amoribus vide Cel. Hemsterhusii notas. & Potteri ad Lycophr. v. 722. Ovidius Lib. III. Am. 6. 43.

Siccus ut amplecti Salmonida posset Enipeus,
Cedere jussit aquam: jussa recessit aqua.

ubi non probo Heinsii emendationem *Fictus ut amplecti*, quia Neptunus falsam Enipei formam adsumserat. sed reliqua *cedere jussit aquam* hoc repudiant. recte vero Propertium, Thessaliae tribuentem fluvium Enipeum, quem alii Achaiae adscribunt, defendit Casaub. ad Strabon Lib. VIII. p. 157. ed. Paris. & Carrio ad Valer. Fl. Lib. I. v. 83. sed errat Ciofanus ad Ovid. I. Met. 579. qui multis contendit, ubique *Enipheus* pro *Enipeus* esse scribendum, quum illa sit librariorum posterioris aevi scriptura, & Graecis constanter Ἐνιπεὺς non Ἐνιφεὺς dicatur vid. illic Patrui mei notas, ad Claudian. Bel. Get. v. 183. & ad Lucan. VI. 373. *missus Enipeo* in margine codicis mei secundi, hoc est, *mistus* pro *mixtus*. sed illam recentioris aetatis scripturam esse notat Pierius ad Virg. I. Aen. 492. & vide supra ad Eleg. V. v. 15.

23. *Nec sic coelestem flagrans amor Herculis Heben Sensit ab Oetaeis gaudia prima jugis.*]

Non sic Francius. *coelesti Hebe* legit Marklandus ad Statii Silvas pag. 223. sic certe Lib. II. El. 2. 43.

Hac ego nunc mirer si flagret nostra juventus.

& ita *perire*, *ardere aliqua*, passim apud Poëtas. de quo supra ad huj. El. v. 7. sed nihil hic variant codices. & *coelestem Heben* adfert etiam Nestor in Vocabulario pag. 157. *in Oetaeis jugis* omnes fere codices, quorum excerpta adhibui, & primae edd. recte tamen Scaliger & Marklandus *ab Oetaeis* praetulerunt, pro, post juga Oetaea, sive postquam in monte Oeta hominem exuisset. Sed praeterea amplector optimam Cel. Schraderi emendationem Lib. II. Emend. cap. 5. qui pro *jugis* hic reponebat,

Sensit ab Oetaeis gaudia prima rogis.

idque firmabat ex Statio in Hercule Surrentino Lib. III. Sylv. 1. 6.

—— *ceu taedis iterum lustratus honesti*
Ignis, ab Oetaea conscenderis aethera flamma.

& in Hercule Epitrapezio Lib. IV. Sylv. 6. 32.

Qualis ab Oetaeis emissus in astra favillis
Nectar adhuc torva laetus Junone bibebat.

& hoc suadent *gaudia prima*, quia Hercules, postquam in Oeta arsisset, deposita mortalitate, & Junoni reconciliatus, *Heben coelestem* uxorem nactus est, & sic inmortalibus adscriptus *prima* sensit *gaudia*, nuptiis in coelo celebratis. vide hic Broukhus. non dissimili sensu *sagitta* Herculis, qua Paris a Philoctete ictus interiit, *coelestis* vocatur, propter Herculem inter Deos relatum, apud Ovid. Ep. XVI. 277. neque infrequenter *juga* & *rogi* in codd. MSS. conmutantur. infra Lib. III. El. 7. 8.

Fama nec ex aequo ducitur una jugo.

ubi

25. Una dies omnes potuit praecurrere amantes:
Nam tibi non tepidas subdidit illa faces.
Nec tibi praeteritos passa est succedere fastus;
Nec sinet abduci: te tuus ardor aget.
Nec mirum, quum sit Jove digna, & proxima Ledae,
30. Et Ledae partu, gratior una tribus.

Illa

ubi *rogo* in aliis. apud Claudian. Praef. in Rufin. v. 2.

Membraque Cirrhaeo fuerit anhela jugo.

ubi *rogo* etiam in margine Isingr.

25. *Una dies omnes potuit praecurrere amantes*] nihil equidem variant codices, cum tamen locus manifeste corruptus sit, nam quo referas sequentia, *subdidit illa faces*, *Nec tibi pr. passa est succedere fastus*, &c. nemo facile extricabit, si *Una dies* retineatur, quum cetera ad puellam, cujus tamen mentio non praecedit, spectent. Feliciter itaque emendabat Heinsius,

Una adeo haec omnes potuit praecurrere amantes.

licet pro *haec* malim *Una adeo en omnes* &c. quod propius inhaeret ultimis duabus literis vocis *dies*, ne *haec* & *illa* eodem disticho ponantur. mirum quam saepe librarii voculam hanc *adeo*, quae elegantiae caussa inseritur, corruperint vel extruserint, quia eam abundare credebant. exempla dabunt Heinsius & Drakenb. ad Sil. Ital. VIII. 550. Marklandus ad Statii Silvas pag. 263. & vide quae notavi ad Lotich. Ecl. I. 5. pag. 569. apud Claudian. III. R. P. 48.

Atque adeo Cererem, quae tunc ignara malorum &c.

ut recte pro *ideo* restituerunt viri docti. Statius Lib. I. Theb. 15.

Atque adeo jam nunc gemitus & prospera Cadmi
Praeteriisse sinam.

ubi *ideo* male in cod. Voss. Taurinensi, & Casselano. apud Lucretium Lib. III. 534.

Atque adeo cunctis sensum deducere membris.

ita enim edidit Gifanius. *ideo* in noviss. ed. quomodo saepe alibi peccatum fuit. vid. Cort. ad Sallust. Jug. cap. cx. §. 4. & sic vocem hanc Virgilio reddendam censebat Cl. Schraderus, Lib. VI. Aen. 304. de Charonte,

Et ferruginea subvectat corpora cymba,
Jam senior; sed cruda adeo *viridisque senectus.*

ubi *Deo* nunc circumfertur. *viro* in cod. sec. Moreti. vulgata tamen defendi posset ex Apulejo Lib. VI. Met. p. 121. ed. Pric. *nec Charon ille, Ditis portitor, tantus Deus, quicquam gratuito facit.* ut locum emendandum suspicatur Cel. Hemsterh. ad Lucian. Tom. I. pag. 423.

28. *Nec sinet abduci*] *adduci* in Excerptis Modii, Menteliano, primo Leid. Voss. sec. duobus D'orvill. & meo primo cod. quod Dousae Fil. probabatur. & sic in suo codice legi notaverat G. Vlamingius. sed recte rejecit Broukhus. & in alteram lectionem conspirant reliqui codices & primae edd. Heinsius conjecerat,

Nec sinet abduci, quo tuus ardor agit.

29. —*quum sit Jove digna, & proxima Laedae,*
Et Ledae partu, gratior una tribus.]

ita in omnibus codd. & priscis edd. nisi quod in nonnullis, *Et Ledae e partu gratior una tribus.* mirifice haec disposuit Scaliger, sublata primi distichi distinctione, hunc in modum:

Nec mirum, quum sit Jove digna, & proxima Ledae,
Et Ledae partu: gratior una tribus
Illa sit Inachiis & blandior heroinis.

ut sequentis distichi verba cum priore conjungantur, quod Catullo magis quam Propertio usitatum, & per *tres heroinas Inachias* idem Scaliger Ledam, Helenam, & Clytemnestram intelligebat. Sed vide Passeratium. N. Heinsius legebat,

—— *quum sit Jove dignae proxima Ledae,*
Ledaei & partus gratior una tribus.

Ni.

Illa fit Inachiis & blandior Heroinis,
Illa fuis verbis cogat amare Jovem.

Tu

Nihil potius mutandum videtur, & per *Jove dignam* intelligo Junonem. ut infra Lib. II. El. 2. 58. *& incedit vel Jove digna foror.* ubi *vel Jove digna viro* idem conficiebat, quod probo. ita enim apud Ovidium Epift. XVI. 272.

O decus, o praefens geminorum gloria fratrum,
O Jove digna viro, ni Jove nata fores.

& hanc Heinfianam emendationem refpuit pentametri finis *gratior una tribus*. Junone nempe, Leda, & Helena, quas hic indicari arbitror. ad formae enim laudem & commendationem facit conparatio cum Junone, Leda, & Helena. quod egregie illuftratur ex loco Petronii cap. 138. *Quid huic formae aut Ariadne habuit, aut Leda fimile? quid contra hanc Helene? quid Venus poffit? Ipfe Paris Dearum lividantium* (litigantium lego cum Doufa) *judex, fi hanc in conparatione vidiffet tam petulantibus oculis, & Helenen huic donaffet & Deas.* fequente verfu pro *&* malim *vel*, levique tranfpofitione eriges fenfum, fi legatur,

Illa vel *Inachiis* fit *blandior Heroinis.*

ita enim hac vocula pro quantum libet, etiamfi, licet, uti amat nofter. fupra El. 8. 33.

Illa vel angufto mecum requiefcere lecto.

Lib. II. El. 23. 57.

Vel fi te fectae rapiant talaribus aurae,
Nil tibi Mercurii proderit alta via.

Lib. III. El. 9. 38.

Iffent Phlegraeo melius tibi funera campo,
Vel tua fi focero colla daturus eras.

El. 14. 22.

Talis mors pretio vel fit emenda mihi.

Virg. VII. Aen. 808.

Illa vel intactae fegetis per fumma volaret
Culmina.

nifi potius *blandior vel Inachiis Heroinis* dictum fit, pro ipfis Heroinis Inachiis. quod noftro etiam frequenti in ufu eft. infra El. XVI. 17.

Janua vel domina penitus crudelior ipfa.

Lib. II. El. 2. 49.

Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles.

& v. 58. ——— *incedit vel Jove digna foror.* El. XII. 40. *Nocte una quivis vel Deus effe poteft.* El. XXI. 3. *Hoc tibi vel poterit conjux ignofcere Juno.* Lib. III. El. 7. 47.

Te duce vel Jovis arma canam.

& Lib. IV. El. 5. 5.

Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem.

fimilis de vi hujus particulae vid. apud Manut. ad Cic. IX. ad Fam. Ep. 8. Heinf. ad Ovid. Epift. XVII. 95. & Broukhuf. ad Tibull. Lib. I. El. 9. 53. male autem in primis edd. ut & Aldinis, Juntina, Colinaei & Scaligeri, diftinguitur,

Illa fit Inachiis, & blandior Heroinis.

confer cum his illud noftri El. XIX. 13.

Illis formofae veniant genus heroinae,
Quas dedit Argivis Dardana praeda viris;
Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior.

32. *Illa fuis verbis cogat amare Jovem*] *Illecebrifque fuis* malebat Heinfius. ut fupra El. X. 2. *veftris confcius illecebris* idem ac Fruterius legebant. Sed *verba* Propertio pro blanditiis, illecebris ipfis, dictis jucundis, multo fale & gratia conditis, ut hoc Libro El. 2. 29.

Unica nec defit jucundis gratia verbis.

El. XV. 25.

Define jam revocare tuis perjuria verbis.

eft igitur *mollibus verbis demulcere*, & ideo *fuis verbis*, quibus folet, eique in promtu eft corda flectere. *ἐπέεσσι μαλακοῖσι καθάπτεσθαι* Homero Iliad. A: 582. Odyff. A. 56.

Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι Θέλγει.

& Od. Ω. 392. *Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν.* *dictis pectora mulcere* Virgilio Lib. I. Aen. 197. & *mollibus verbis lenire* Horatio Epod. 5. 83.

Tu vero quoniam semel es periturus amore,
Urere. non alio limine dignus eras.
Quae tibi sit felix, quoniam novus incidit error:
Et quotcumque voles, una sit ista tibi.

ELEG.

33. *Tu vero quoniam semel es periturus amore,*
Urere. non alio limine dignus eras]

Utere in duobus Leid. quatuor Vossianis, primo D'orvill. meisque binis codd. Excerptis Modii, Borrich. Groning. primisque edd. *amore* nempe quod nescio cur repudiatum fuerit. Tibullus Lib. I. El. 9 47.

At tu, dum primi floret tibi temporis aetas,
Utere. non tardo labitur illa pede.

Helena apud Ovid. Epist. XVII. 257.

His ego, si saperem, paulloque audacior essem,
Uterer. utetur, si qua puella sapit.

idque defendi posset ex nostro Lib. IV. El. 85. v. 5.

Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
Utere, ne quid cras libet ab ore dies.

ex quo Heinsius olim conjecerat simili in loco apud Ovid. III. A. A. v. 62. legendum esse,

Dum licet, & vernos etiam nunc editis annos,
Ludite, eunt anni more fluentis aquae.

sed *veras annos* dein retinuit. *virides ducitis annos* illic legebat Markland. ad Stat. V. Sylv. 3. 92. p. 293. Ayrmannus vero hic interpungebat,

——— *quoniam semel es periturus, amore*
Urere.

qua tamen distinctione non opus est. *Urere* vindicavit Broukhus. *amore* ex praecedenti versu subintelligendum. & hanc lectionem tuentur codex Ant. Perreji, secundus Vaticanus, Gebhardi Palatinus, aliique. deinde *non alio lumine* in secundo Leidensi, Voss. quarto, altero D'orvill. Borrich. Groning. altero Vaticano, & in margine secundi mei cod. primisque edd. quod Passeratius de amoris face intelligit, ut in illo Horatii Lib. I. od. 27. *Digne puer meliore flamma.* & sic Ayrmannus. libera nimis est P. Francii conjectura *non alia tu face.* sed *non alio limine* Broukhusius exponit, non alia domo, in qua amares, placuitque Heinsio. & recte. quia id nostro frequens est. supra El. IV. 22. *nullo limine carus eris.*. El. V. 13.

Ah mea contemtus quoties ad limina curres.

infra El. XVIII. 12.

——— *ut non altera nostro*
Limine formosos intulit ulla pedes.

Lib. II. El. 2. 9.

Anne ego transirem tua lumina clausa maritus.

domo eod. Lib. El. 1. 58.

Una meos quoniam praedata est femina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.

& El. XIII. 22.

Atque una fieret cana puella domo.

vide etiam supra ad El. VIII. 22.

Quin ego, vita, tuo limine acerba querar.

ubi eadem in scriptis varietas. sequente versu *Haec tibi sit felix* malebat Francius.

36. *Et quotcumque voles*] *Ut* D'orvill. sec. *quaecumque* in Voss. sec. & tertio, altero D'orvill. Heinsiano, & meo. *quocumque* in Excerpt. Scalig. Menteliano, codd. Reg. & Colbert. priscis edd. & in membranis Gul. Vlamingii, qui id probabat, & *voles* non a *velle*, sed *volare* deducebat; eo, ni fallor, sensu, pro venti instar levis ad alios transvolare amores cupies. sed de quo ne cogitasse quidem Propertium, certus sum. *quicumque* in Vaticano quinto. recte Fruterius, Dousa, & Heinsius, *Et quotcumque voles.* ut Gallo suadeat, quocumque tandem uratur igne, haec una instar omnium sit. quod merito probavit Broukhusius.

ELEG. XIV.

Tu licet abjectus Tiberina molliter unda
Lesbia Mentoreo vina bibas opere;
Et modo tam celeres mireris currere lintres,
Et modo tam tardas funibus ire rates:
5. Et nemus omne ſatas intendat vertice ſilvas,
Urguetur quantis Caucaſus arboribus.

Non

ELEG. XIV. v. 1. *abjectus Tiberina molliter unda*] *ulva* emendandum cenſebat Marklandus ad Stat. Lib. I. Sylv. 3. v 50. pag. 42. & ad Lib. IV. Sylv. 3. 68. p. 206. ſed cui adſenſum non praebeo. neque etiam *acta* hic locum habere poſſe exiſtimo, ut conjecerat vir eruditus in Miſcell. Obſerv. Vol. I. pag. 131. Marklandi emendationem rejiciens, qui D'orvillius eſt: quamquam Paſſeratii expoſitioni deinde adquieverit, & recte. nam *abjectus unda* pro ad undam. villam enim illic & ſilvam habuiſſe videtur Tullus ad ripam Tiberis. ſic Eleg. III. v. 6. *Qualis in herboſo concidit Apidano.* pro *ad Apidanum.* vide quae ſupra notavi ad Lib. I. El. 1. v. 11. eodemque ſenſu etiam capi poſſet Lib. II. El. 10. 55.

Illis formoſum jacuiſſe paludibus.

pro *ad paludes.* & infra El. XV. 10.

Deſertis olim fleverat aequoribus.

pro ad vel juxta aequora, ubi vide. *abjectus*, ut apud Ovid. Epiſt. Didus, init. *udis abjectus in herbis.* vide Patrui Comm. ad Phaedr. Lib. IV. Fab. 1. 13. *molliter compoſitus* ſupra El. XI. 14.

Quam vacet alterius blandos audire ſuſurros
Molliter in tacito litore compoſitam.

3. *Et modo tam celeres* &c.] *jam* hoc & ſeq. verſu in Voſſ. ſecundo. primo verſu navigatio ſecundo flumine, altero autem adverſo deſcribitur. & *funibus* de remulco intelligendum notaverat Ant. Perrejus. ſic apud Auſonium Epiſt. 2. v. 9.

——— *celeriſque remulci*
Culpabam properos adverſo flumine curſus.

Ovidius Lib. IV. Triſt. El. I. 8.

Cantat & innitens limoſae pronus arenae,
Adverſo tardam qui trahit amne ratem.

praeſertim captas naves funibus trahebant. de quo vid. Dorvill. ad Chariton. p. 281. bene huic loco illuſtrando contulit Paſſeratius alium Auſonii locum in Moſella v. 39. & ſeqq.

Tu duplices ſortire vias, & quum amne ſecundo
Defluis, ut celeres feriant vada concita remi:
Et quum per ripas nuſquam ceſſante remulco
Intendunt collo malorum vincula nautae.

ita adfert, inquam, ut in vulgatis Auſonii editionibus etiam legitur; ſed non dubito emendandum eſſe,

Intendunt collo mulorum *vincula nautae.*

rates enim funibus trahebantur vel hominum vel mulorum ope. ut apud Horatium Lib. I. Sat. 5. 13.

Jam ſatis eſt, dum aes exigitur: dum mula ligatur.

Ita conjeceram, cum poſtea vidi emendationem iſtam in loco Auſonii jam occupatam a Scheffero in Addendis ad Lib. II. de Milit. Nav. p. 326. ubi quod dicat verſum exigere ut pro *malorum* legamus *mulorum*, non cogitabat primam recte produci, quum de malo navis agitur. de *remulco*, unde eſt verbum *remulcare*, praeter ea quae Scaliger ad Feſtum in h. v. & Vinetus ad illum Auſonii locum notarunt, egregie egit Jac. Nic. Loënſis Lib. IV. Miſcell. Epiph. cap. 12. & Daviſius ad Caeſ. III. de B. Civ. cap. 40.

5. *Et nemus omne ſatas intendat vertice ſilvas*] *ſacras*, ut conjecerat Livinejus, eſt in prima D'orvill. a manu ſec. *ſatis* in Borrich. inepte. Ayrmannus *Et nemus ut tantas.* optime Broukhuſius *ſatas* tuetur. ſic *lucus hederoſo conſitus antro* Lib. IV. El. 4. 3 ubi ejuſdem notas conſule. *nemus omne* & *ſilvae* offendiſſe Heinſium videntur, licet *ſilvas* pro arboribus exponat Barthius tam in

Non tamen ista meo valeant contendere amori,
Nescit Amor magnis cedere divitiis.
Nam sive optatam mecum trahit illa quietem,
10. Seu facili totum ducit amore diem:
Tum mihi Pactoli veniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub aequoribus.

Tum

in Commentario Statiano, quam Lib. XXI. Adverf. cap. 9. pag. 1039. Conjecerat itaque,

Et domus alta fatas &c.

vel *Et tectum omne.* prior conjectura fatis blanditur. & firmari posset locis Virgilii Lib. II. G. 461. & X. Aen. 526. in quibus *domus alta* de divitum tectis frequens est, Horatii Lib. III. od. 10. 6. & Tibulli Lib. III. El. 3. 15. a Broukhusio adductis, in quibus — *nemus Inter pulcra fatum tecta remugiat.* tum, *Et nemora in domibus sacros imitantia lucos.* ad quem locum plura de silvis intra domorum septa ejusdem Broukhusii notae suppeditant. quibus addatur Senecae locus Epist. CXXII. *non vivunt contra naturam, qui pomaria in summis turribus serunt? quorum silvae in tectis domorum ac fastigiis nutant, inde ortis radicibus, quo improbe cacumina egissent.* ubi vide quae observavit Lipsius, & Torrentius ad Suet. Aug. 72. quamquam Broukhusius in notis ad dictum Tibulli locum contendat, morem illum arbores serendi in domorum vertice, inventum esse recentioris temporis. pro *intendat* in quinto Vaticano, & primis edd. *incendat.* in uno Regio *incedat.* & in altero *incendat.* sed *intendat* est augeat, spatia nemoris extendat, arboribus denset. vide Scioppium Lib. III. Verisf. cap. 4 & Patrui mei Comm. ad Phaedr. I. fab. XXIV. 6.

8. *Nescit Amor magnis cedere divitiis*] vide supra ad El. V. 26. simili loco:

Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti:
Nescit Amor priscis cedere imaginibus.

9. *Nam sive optatam mecum trahit illa quietem*] notat Heinsius, nihil praecedere, ad quod referatur *illa.* sed subintelligitur Cynthia, quod satis indicatur v. 7. *meo amori.* supra El. XII. 3.

Quid mihi desidiae non cessas fingere crimen,
Quod faciat nobis conscia Roma moram?
Tam multa illa meo divisa est millia lecto &c.

Lib. II. El. 1. 51.

Sed memini, solet illa leves culpare puellas:
Et totam ex Helena non probat Iliada.

ubi eadem indicatur Cynthia, licet illius mentio neutro in loco praecesserit. *trahere quietem* pro somnos ducere, contra Passeratium, qui pro contrahere, breviorem facere, exponebat, adstruit Broukhusius. exemplis ab eo prolatis adde Ovid. II. Am. 19. 55.

Nil metuam? per nulla traham suspiria somnos.

sed malim hoc in loco *trahere quietem* interpretari noctum longiorem facere, extendere, quia nulla amantibus nox satis longa, ut seq. vers. *totum ducit amore diem.* & sic in loco Senecae, quem adfert Broukhusius, Herc. Oet. 645.

Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilesque trahit purpura noctes.

ubi *trahit noctes*, est, longiores & taedio plenas facit, eique opponitur *cespes Tyrio mollior ostro, solet inpavidos ducere somnos.* contraria enim & opposita sunt *ducere somnos*, & *trahere noctem.* vide illic Gronov. apud Ovid. Epist. XII. 58.

Tracta est per lacrimas nox mihi, quanta fuit!

ut recte illic legebat Francius, non *Acta est.* ita *trahere bellum.* Cic. V. Philip. c. XI. ut bene restituerunt viri docti, *Teretur interea tempus, belli adparatus refrigescent. unde est adhuc bellum tractum, nisi ex retardatione & mora.* ubi vid. Graev. sic *trahere laborem*, lente laborare, *trahere moras*, & simpliciter *trahere.* vide notas ad Virg. VII. Aen. 315. & *trahere fata sua*, vita aerumnosa mortem differre. Valer. Fl. I. 764.

——— *nec fata traham, natumque videbo*
Te sine.

pro, vitam diutius non extendam. de quo ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 531.

Tum mihi cessuros spondent mea gaudia Reges:
Quae maneant, dum me fata perire volent.
15. Nam quis divitiis adverso gaudet amore?
Nulla mihi tristi praemia sint Venere.

Illa

13. *Tum mihi cessuros spondent mea gaudia Reges*] *splendent* in primo D'orv. *spondeant* in meo cod. priore, ut paullo ante *veniant* in Voss. sec. *nova gaudia* in secundo Vatic. & altero D'orvill. Legendum opinor,

Tum mihi cessuros spondent sua gaudia Reges.

ut sensus sequentis versus sit, quae gaudia maneant Regibus, quibus nec divitias, nec voluptates suas invideo, dum me fata volent *perire*, amando scilicet. nam male Francius conjecerat *manere*, venusta, ut censebat Broukhusius, repetitione, qui ipse substituendum opinabatur, *dum me fata venire jubent*, ad sedes nempe functorum, notatque *perire* duram & inauspicatam esse locutionem, qua religiose abstinebant Romani, sed neutrum placet. ita enim noster supra El. XIII. 33.

Quoniam semel es periturus amore.

Lib. II. El. 20. 69.

Solus amans novit, quando periturus, & a qua Morte.

Eleg. IV. hujus libri v. 12.

Sunt majora, quibus, Basse, perire juvat.

El. 6. v. 27.

Multi longinquo periere in amore libenter.

& El. IX. 34.

Dicere quo pereas, saepe in amore juvat.

Ovid. II. Am. 14. 21.

—— cum fuerim melius periturus amando.

Epist. IV. Her. 86.

Non sum materia digna perire tua.

Virg. Ecl. X. 10.

—— indigno quum Gallus amore periret.

Tibullus Lib. III. El. 2. v. ult.

—— dolor huic & cura Neaerae
Conjugis ereptae, caussa perire fuit.

vide Patrui mei notas ad Valer. Fl. VII. 7. & ad Quinctil. Decl. XV. 8. & quae notavi ad T. II. Anth. Lat. p. 422. & 752. si quis tamen vulgatam non inmutandam contendat, sensus erit, *mea gaudia spondent Reges se mihi cessuros*: vel *mea gaudia mihi spondent*, *Reges cessuros meis gaudiis*. sed prius malo, nam passim poëtae, fructu amoris exsultantes, nec Regibus sceptra & opes, nec ipsi Jovi coelum se invidere jactant. Anacreon od. XV.

Οὔ μοι μέλει Γύγεω
Τῶ Σαρδίων ἄνακτος·
Οὔθ' αἱρεῖ με χρυσὸς,
Οὐδὲ φθονῶ τυράννοις.

infra in fine hujus Elegiae,

Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna, nec Alcinoi munera despicere.

Tibullus Lib. I. El. 9. 34.

Et Regum magnae despiciantur opes.

Lib. III. El. 3. 29.

Nec me regna juvant, nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum sustinet orbis opes.
Haec alii cupiant. liceat mihi paupere cultu
Securo cara conjuge posse frui.

& Lib. IV. Carm. I. 198.

—— nostri sit parvula cura,
Sit tibi quanta libet, si sit modo; non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi.

supra El. VIII. 33.

Illa vel angusto mecum requiescere lecto,
Et quocumque modo maluit esse mea:
Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae,
Et quas Elis opes ante pararat equis.

sed haec pluribus illustrata dedi in notis ad Lotichium Lib. II. El. 12. 13. p. 157. & ad Lib. V. El. 17. v. 69. p. 369. 370.

15. *Nam quis divitiis adverso gaudet amore?*
Nulla mihi tristi praemia sint Venere] *Num quis* male in Groning. *gaudia* in quarto Voss.

Illa poteſt magnas heroum infringere vires:
Illa etiam duris mentibus eſſe dolor.
Illa neque Arabium metuit tranſcendere limen,
20. Nec timet oſtrino, Tulle, ſubire toro:

Et

Voſſ. ut *triſti* opponantur. *ſunt* in Leidenſibus, Voſſianis, Dorvilliano utroque, membranis G. Vlamingii, Borrichiano, Groning. primo meo cod. & priſcis edd. *ſint* in Neapolitano, & Ant. Perreji cod. ut edidit Broukh. deſumtus hic locus eſt ex illis Mimnermi, quod fragmentum ſupra produxi ad El. IX. huj. Libr. v. 11.

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλει.

quod ſic vertit Grotius,

Vita quid eſt, quid dulce, niſi juvet aurea Cypris?
Tum peream, Veneris cum mihi cura perit.

cui ſimile illud Zopyri in iiſdem Grotii Excerptis Stobaeanis pag. 240.

Μηδεὶς ἄπειρος τῶν ἐμῶν εἴη φίλων
Ἔρωτος. εὐτυχῶν δὲ τὸν θεὸν λάβοι.

Ego vitam amoris degere expertem meis
Non precor amicis. ſed Deo placido frui.

17. *Illa poteſt magnas heroum infringere vires*] *mentes* in marg. Excerpt. Scalig. ſed ſequitur *duris mentibus*. *fringere* in Menteliano, & primo Leid. *fingere* prior Voſſ. & *leges*. ſed *vires* in tertio Voſſ. in Epigrammate veteri T. I. Anth. Lat. p. 474. *Qui potuit rigidas Gothorum ducere mentes.* ut legendum conjeci, pro *ſubdere*. ubi apud alios *frangere*. ut hoc loco *infringere vires*.

19. *Illa neque Arabium metuit tranſcendere limen*] *limen* illud *Arabium* quid ſit, non capere ſe, Heinſio ſcribit Graevius Tom. IV. Syllog. Epiſt. pag. 213. & *atratum limen*, funeſtum, reponi malebat. ſed ab hoc loco nihil magis alienum, quam ut de morte, aut quacumque re funeſta cogitemus. *auratum* vel *aeratum* Heinſius in Epiſtolis ad Graevium, & notis ad Propert. p. 669. qui etiam conjecerat *Attalicum*. ut Lib. II. El. 10. 22.

Nec mihi tunc fulcro ſternatur lectus eburno,
Nec ſit Attalica mors mea nixa toro.

ſic *aulaea Attalica* Lib. II. 23. 46. *Attalicas ſupera veſtes* Lib. III. 17. 19. vide Heinſ. ad Claud. I. in Eutrop. 357. certe *Arabium limen* hic corruptum videtur, & explicatum vellem, niſi capias de limine domus, Arabo marmore obducto. quo ſenſu *tranſcendere limen Arabium* ut in codd. Regiis, Colbert. ceteriſque, notaret intrare domos opulentiores, quarum limina marmoris Arabici lapide conſtrata. ſic *tranſire limen domus* Ovidio I. Am. 12. 5. *conſcendere* in primo Vaticano, & Menteliano. quod primum comparuiſſe dicit Broukhuſius in ed. Colinaei Pariſina 1529. non videtur conſuluiſſe Aldinam an. 1502. & Juntinam, in quibus ſic jam editum fuerat. ſed in altera Aldi 1515. *tranſcendere*. ſic & alibi haec verba confundi patet ex notis Oudend. ad Lucan. I. 304. Forte hinc elici poſſet,

Illa neque Arabium metuit conſcendere lectum.

ut lectum menſae adcubitorium, Arabo odore ſparſum & illibutum, primo verſu innuat. ut *Archiacis recumbere lectis* Horatio Lib. I. Epiſt. 5. v. 1. & hunc forte locum reſpicit Ovidius Epiſt. XII. 179.

Tyrio jaceat ſublimis in oſtro.

Virgil. in Ciri v. 440.

Nec Libys Aſſyrio ſternatur lectulus oſtro.

altero per *oſtrinum torum* cubile Tyrium intelligat. Tibullus Lib. I. El. 1. 63.

Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, quum fletu nox vigilanda venit.

quod eleganter imitatus eſt Sannazarius Lib. I. El. 1. 59. ſeqq.

Nam quid rubra juvant fulgentibus aequora conchis,
Aut quae multa niger rura Sabaeus arat?
Quidve torus prodeſt, pluma ſpectandus & oſtro,
Si non eſt gremio cara puella meo?

vid.

Et miserum toto juvenem versare cubili.
Quid relevant variis serica textilibus?

Quae

vid. Heins. ad Clandian. Epigr. XX. 8. *cespes Tyrio mollior ostro* Senecae Herc. Oet. v. 644. & de lecto mensali in Agamenn. 877.

——— epulae regia instructae domo
Celebrantur. ostro lectus Iliaco nitet.

& huic rei convenit *conscendere*, verbo de utrisque toris usitato, ut contra *descendere*. quod egregie docuit Broukhusius ad Tibull. Lib. I. El. 2. 19. noster Lib. IV. El. 4. 88.

Nube, ait, & lecti scande cubile mei.

sic enim cum Heinsio legendum, non *regni*. His sensum, ni fallor, amoribus magis oportunum huic loco conciliavi, ut indicet, eam non aversari cum locuplete amatore & epularum & thalami participem esse, quae utraque etiam junguntur noto Virgilii versu,

Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili est.

Tibullus Lib. III. El. 6. 59.

Non ego, si fugiat nostrae convivia mensae
Ignotum cupiens vana puella torum.

noster Lib. II. El. 2. v. 40. 41.

Romano accumbes prima puella loco.
Nec semper mecum Romana cubilia vises

toro subire dicit, licet frequentius *torum*, *lectum subire*. ut apud Petron. cap. 140. *imperavit, ut lectum, in quo ipse jacebat, subiret.* sed ita Lib. III. El. 18. 14.

Quae voluit liquido tota subire Deo.

& Virg. VII. Aen. 161. *muroque subibant.* ubi vide Heins. & ad Lib. IX. 371. His tamen posthabitis non renuo cum Cel. Ruhnkenio censere *Arabium limen* defendi posse ex Plinio Lib. XXXVI. 7. ubi commemorantur columnae ex onyche Arabico.

21. *Et miserum toto juvenem versare cubili*] *Et juvenem toto miserum* transponitur in primo Leidensi & Menteliano. Passeratius ex veteris codicis vestigiis legebat,

Hac miserum toto juvenem versante cubili.

& optime illustrat *lecto versari*. sed nihil muto, nam *versare* a praecedentibus dependet. Lib. II. El. 1. 45.

Nos contra angusto versamus praelia lecto.

de vi & elegantia verbi *versare* vid. ad Lib. III. El. 9. 1.

22. *Quid relevant variis serica textilibus?*] *relevent* in primo Leid. tribus Vossianis, Menteliano, Borrichiano, Askewiano, & altero meo codice, pro *variis textilibus* praeclare N. Heinsius ad Claudian. I. in Eutrop. 357. & in notis ad Propert. p. 669. emendabat *Phariis textilibus*. quod, licet argutum, non tamen necessarium existimabat Broukhusius. Miror, nec adsentior. huic enim loco perquam oportunum & ultro admittendum exigunt praecedentia de *Arabio lecto*, & *ostrino*, seu Tyrio, *toro*. par illud Tibulli, paullo ante prolatum,

Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo
Prodest?

varia textilia, pro versicoloribus, languent prae Phariis seu Aegyptiis. sic variant codices apud Sueton. in Dom. cap. 1. *inter sacrificulos variae* (vel *vanae*) *superstitionis.* ubi *Phariae superstitionis* emendant viri docti, quia de Isidis sacerdotibus sermo est. apud Virg. VIII. Aen. 685.

Hinc ope barbarica, variisque Antonius armis,
Victor ab Aurorae populis & litore rubro
Aegyptum, viresque Orientis, & ultima secum
Bactra vehit; sequiturque (nefas) Aegyptia
conjux.

ubi *Phariis armis* Heinsius etiam legendum conjecerat. quod firmari potest ex Epigrammate Valeriani de Cicerone Lib. II. Anth. Lat. Ep. 157. p. 341. *par scelus admisit Phariis Antonius armis.* Claudianus IV. Cons. Hon. 575.

——— Niliaca sistris
Ripa sonat, Phariosque modos Aegyptia ducit
Tibia.

ut illic ex vet. cod. restituit Delrius, pro *varios*.
&

Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna, nec Alcinoi munera despicere.

ELEG.

& Epithal. Hon. v. 50.

——— *Phariumque cubile*
Proteos, & septem despectat cornua Nili.

quo loco *varium* etiam male in nonnullis codd. & edd. apud Auctorem Elegiae de Phoenice, v. 93.

Tunc inter varios animam commendat odores:

ubi *Pharios odores* legendum conjeci, & locis Statii corroboravi, quod praecedentia postulant. vide illic notas. *Quid prosint* hoc in versu, memoriae errore, adfert Heins. ad Claud. d. l. 1. in Eutr. 357. *relevare* hic ea notione, qua supra El. IX. v. ult.

Dicere quo pereas, saepe in amore levat.

ut recte pro *juvat* repositum est. Tibullus Lib. III. El. 3. v. 21.

Non opibus mentes hominum curaeque levantur.

relevare humanum genus pro oppressum & prostratum auxilio erigere, Claudiano III. R. P. 34.

Nunc mihi cum magnis instat Natura querelis
Humanum relevare genus.

23. ——— *non ulla verebor Regna*] Marklandus margini codicis sui adnotaverat pro *ulla* forte *luda*, hoc est *Lyda*, rescribendum, adeoque legendum esse,

——— *non Lyda verebor*
Regna, vel Alcinoi munera despicere.

ut innuat opulentum Croesi regnum. ingeniosa profecto conjectura. nam sic Croesum *Lydum* vocat noster Lib. III. El. 3. 39.

Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro.

Lyda autem *regna*, pro *Lydia*. ut *Lyda colus* Lib. IV. El. 9. 48. firmat emendationem optimam locus Tibulli Lib. IV. Carm. 1. v. 199.

——— *non mihi regna*
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi.

neque dissimile illud ejusdem Lib. III. El. 3. 29.

Non me regna juvant, nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum sustinet orbis opes.

24. *nec Alcinoi munera despicere*] sic codices Regii, & duo Leidenses, Borrich. Groning. duo G. Vlaming. codices, quod & in primis edd. legitur, & Aldina 1502. Juntina ac Colinaei, sed in altera Aldi an. 1515. *vel*, ut in quinto Vaticano, Mentel. aliisque. *nec Alcinoi jugera* in ora codicis sui conjecerat Francius. quod firmari quidem posset loco Homeri, quo opulentam Alcinoi aulam hortumque operose describit Lib. VII. Odyss. v. 113.

Ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
Τετράγυος.

ubi κῆπον τεσσάρων γυῶν, *hortum quatuor jugerum*, exponit Scholiastes. *munificum* tamen *Alcinoum* vocat Ovid. II. ex P. Ep. 9. 42. & ideo *munera* memorat Propertius, quia respicit ad *munera* Ulyxi ex horto Alcinoi data. de his vero hortis Alcinoi celebratissimis copiose disseruit Ill. Cardinalis Quirinus in Primordiis Corcyrae cap. VII.

E L E G. XV.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam,
Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia.
Adspice me quanto rapiat Fortuna periclo:
Tu tamen in nostro lenta timore venis.
5. Et potes hesternos manibus conponere crines,
Et longa faciem quaerere desidia.

Nec

Eleg. XV. v. 1. *Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam*] *jura* in cod. Ant. Perreji, Mentel. Excerpt. Scalig. secundo Vatic. Borrich. Groning. primo Leid. altero D'orvill. & Colbertino, unde Heinsius *jure timebam.* blandiri potest Lipsii distinctio, *multa tuae levitatis, dura, timebam.* ut Lib. II. 23. 65.

Num jam, dura, paras Phrygias nunc ire per undas.

signa, quod in aliis est, Francio non displicebat. *levitatis damna* in utraque Aldina, Colinaei, Rovillii, Gryphii, aliisque edd. sed in primis edd. Veneta 1475. Reg. Lep. & Volsci *dura* excusum est. quod & Neapol. Voss. Heins. secundus Leid. primus Dorv. meique codd. tuentur. Mutarunt, qui duo adjectiva geminata *multa dura* ferre non poterant; quod tamen priscae elegantiae esse docent exempla a Broukhusio prolata. imitatus autem videtur Virgilium VIII. Aen. 522.

Multaque dura suo tristi cum corde putabant.

alia loca similia passim notarunt viri docti. vide ad Lotich. Lib. V. El. XI. p. 345. & El. XVIII. p. 376.

3. *quanto rapiat Fortuna periclo*] *raptat* quarto Voss. forte pro *raptet. periclum* hic ponit pro *procella*, qua agitatus fuit maritimo itinere, de quo hac Elegia agit, & apud absentem Cynthiam queritur. confer El. XVII. totam, ubi v. 7. *procellam* vocat, *Nullane pacatae veniet fortuna procellae.* non probo itaque Marklandi emendationem, qua hic legebat, *quanta rapiat Fortuna procella.* quia apud Ovid. V. Trist. 12. 5. *Nostra per adversas agitur Fortuna procellas.* & quia *Fortunae saevientis procellae* dicuntur Ammiano Marc. non enim omnia ubique conveniunt. hic certe sonum reddit satis ingratum. altero versu pro *timore* male in Menteliano & primo Leidensi *furore. timorem* vocat ipsum, quo jactabatur, periculum. Ovidius III. Trist. El. 4. 10.

Effugit hibernas demissa antenna procellas,
Lataque plus parvis vela timoris habent.

5. *Et potes hesternos manibus conponere crines,*
Et longa faciem quaerere desidia]

ita cum Lipsio, Livinejo, & Heinsio praetulit Broukhusius, licet dissentientibus plurimis MSS. nam in duobus Leidens. primo, tertio, & quarto Vossiano, Groningano, Borrichiano, secundo Dorvill. meoque codice & primis edd. *externos.* quod probabat Dousa P. ut de comis adscititiis intelligatur. sic enim Cynthiae alibi quoque capillos adulterinos & obductum faciei fucum exprobrat. Lib. II. El. 14. 25.

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.

Lib. III. El. 23. 5.

Mixtam te varia laudavi saepe figura,
Ut quod non esses, esse putaret Amor.
Et color est roseo toties collatus Eoo,
Quum tibi quaesitus candor in ore foret.

v. H. Junium de Coma p. 554. *extremo* in Askewiano. *hesternos* tamen in suo codice & Neapolitano invenit Heinsius, quod firmatur a Vossiano secundo, Colbertino, primo D'orvilliano, meoque priore. quae vera lectio est. sic *hesternae corollae* Lib. II. El. 25. 59.

Me juvet hesternis positum languere corollis.

T &

Nec minus Eois pectus radiare lapillis,
Ut formosa novo quae parat ire viro.

At

& *hesterna rosa* Ovidio III. Am. 7. 66. *lapsos crines* dicit supra El. III. 23.

Et modo gaudebam lapsos formare capillos.

id est cincinnos & gradus eorum reficere. eosdem *sparsos* vocat Lib. II. El. 1. 7.

Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos.

Ovidius III. A. A. 154.

Et neglecta decet multas coma, saepe jacere
Hesternam credas; illa repexa modo est.

ubi *externam* etiam in aliis codd. sed Heinsius alterum tam in illo, quam hoc Propertii loco, in notis suis probavit passim vero *hesternus*, *externus*, & *extremus* confunduntur. vid. Scriver. ad Martial. Lib. II. Ep. 29. notas ad Ovid. V. Fast. 507. & Markland. ad Statii Silvas pag. 24. qui tamen illic in poëtae sui loco perperam emendavit & edidit. *Hic juvenum lapsus, suaque, haud extrema, revolvit Vulnera*, pro *hesterna*. quod tentandum non videtur. nam per *haud hesterna vulnera* intelligit *veteres amores*. ut vocat Ovid. Epist. XVI. 255. V. Met. 576. & alii passim. sed pro *juvenum lapsus* illic corrigere praestitisset *lusus*. dein *conponere crines*, ut *formare* Eleg. III. 23. de capillorum ornatu. auctor Epigrammatis antiqui *in Munditias*, Tom. I. Anthol. Lat. pag. 636.

Semper munditias, semper, Basilissa, decores,
Semper conpositas, arte decente, comas.
Et comtos semper cultus, unguentaque semper,
Omnia sollicita comta videre manu.

ubi *dispositas* in cod. Vossiano sic apud Tibullum Lib I. El. 10. 67.

Tune putas illam pro te conponere crines,
Et tenues denso pectere dente comas?

ut recte Broukhusius pro *disponere*, quod praecesserat, & hoc ipso Propertii loco adstruit. quamquam *disponere capillos* etiam poëtis frequens sit. sic apud Ovidium Lib. I. Am. 14. 35. substituit Heinsius.

Quid male dispositos quereris periisse capillos.

pro *conpositos*. ut antea edebatur vide notas Patrui mei ad Lib. IV. Met. 318. ubi in loco Macrobii; quem adfert, de Hortensio legit, *faciem in speculo conponebat*. pro *ponebat*. sed in aliis edd. *faciem in speculo quaerebat* quod hoc Propertii loco vindicari posset, *Et longa faciem quaerere desidia*. noster Lib. III. El. 23. 8. *Cum tibi quaesitus candor in ore foret*. id est, arte & fuco adoptatus. ut apud Ovid. III. A. A. 199.

Scitis & inducta candorem quaerere cera.

male in Excerptis Scaligeri *Et longam facie quaerere desidiam*. *faciem quaerere*, eleganter ponit, pro faciei culturam & ornatum conciliare. ut Ovidio Lib. III. A. A. 105. *Cura dabit faciem: facies neglecta peribit*. & v. 217. *Ista dabunt faciem*. idque optime in Salmacide, formam suam conponente, depingit Lib. IV. Met. 313. & seqq. *longa* vero *desidia* pro longa mora exponit Passeratius, juxta notum illud Terentii; *dum moliuntur, dum comuntur, annus est*. sed forte Propertius propria vocis *desidiae* significatione hic usus est, a *desidendo*. ut innuat, Cynthiam ad faciem quaerendam, seu venustatem multa arte augendam, se totam ornatricibus dare, & ad conponendos capillos, formamque adstruendam, ad excipiendas amatorum blanditias & confabulationes, otiosam & lentam *desidere* ad speculum, & mundi muliebris mensam. qualem Praxinoen festive describit Theocritus in Adoniazusis, ad quem vide Cel. Valckenarii notas p. 336. & Gebhardi ad hunc locum, quem bene illustratum dedit. sic *desidia* pro quiete ad ludum & voluptatem. de quo vide Markland. ad Statii Silvas. p. 221.

7. *Nec minus Eois pectus radiare lapillis*] *variare* quidem pertinaciter in omnibus fere codicibus, duobus Leid. quatuor Voss. utroque D'orvill. meisque, Askewiano, & reliquis. nec aliter in priscis editionibus. Lib. II. El. 5. 25.

Non istis olim variabant tecta figuris.

& hoc simplicius videbatur Francio, idemque significare quod *distinguere*. supra librariorum tamen captum est lectio *radiare*, quam ex Commelini membranis producit Gebhardus, & optime adstruit Broukhusius. *radiare pectus lapillis Eois* eleganti Graecismo dicitur Cynthia, ut scuta & arma rutilo auri, gemmarum, vel Solis splendore *radiari* in locis Ovidii & Lucani,

ab

At non sic Ithaci digressu mota Calypso
10. Desertis olim fleverat aequoribus.
Multos illa dies incomtis moesta capillis
Sederat, injusto multa locuta salo.

Et,

ab eo prolatis. & sic forte legendum ex MSS. apud eumdem Nasonem Lib II. Met. 4. *Argenti bifores radiabant lumina valvae* pro *lumine*. Seneca Herc. Oet. 626. *Stupet aurato Flumine clarum radiare Tagum*. Statius II. Achill. 187.

Si semel adverso radiavit lumine terram.

& Phoebus *radiare Lunam* dicitur apud poëtam antiquum in Catalectis Pithoei, seu carmine Astronomico, quod edidi T. II. Anth. Lat. p. 331 v. 57.

—— metam Sol eminus exit,
Intorquetque peplum noctis, radiatque Sororem.

ubi plura huic lectioni confirmandae contuli. Est autem *radiare* verbum elegantissimum de armis, aqua, & sideribus splendentibus. noster Lib. IV. El. 1. 27.

Nec rudis infestis miles radiabat in armis.

quo loco veram Silio Ital. Lib. VIII. 469. lectionem adseruit Drakenborchius, *Is primam ante aciem pictis radiabat in armis.* apud eumdem Silium Lib. IV. 153. *Colla viri fulvo radiabant lactea torque.* infra Lib. IV. El. 6. 26. *Armorum radiis icta tremebat aqua*, ut illic legendum, non *picta*. Ovid. Epist. XVIII. 77. *Unda repercussae radiabat imagine Lunae.* Lib. III. Am. El. 3. 9. *Argutos habuit, radiant ut sidus, ocellos.* locutionis indolem bene explicuit Dukerus ad Florum Lib. IV. cap. 2. §. 30. & *radiare* in hoc Propertii loco etiam probavit Oudendorpius ad Lucan. Lib. VII. 214.

9. *Ithaci digressu mota Calypso*] *digressum mota* in Excerptis Modii, seu Groningano, quod adstipulatur emendationi Graevii, qui in Epistolis ad N. Heins. p. 193. legebat *immota*, Heinsio probante in Responsoriis ad Graevium ineditis: quamquam vulgata *non sic mota* exponi possit *sic inmota*. vel, *non adeo commota*. pro *At non* in Voss. secundo *Et non*. Heinsius *Ac non*. perperam Guyetus *comta*, pro *mota*, nam mox sequitur *incomtis moesta capillis*. altero versu *flerat* pro *fleverat* in secundo Leidensi. forte *flerat in aequoribus*, pro ad vel juxta aequora, sedem suam adluentia: quam locutionem Propertio familiarem esse, supra saepe notatum fuit. vulgatae tamen favet illud Tibulli Lib. III. El. 6. 40. de Ariadne,

Gnosia, Theseae quondam perjuria linguae
Flevisti ignoto sola relicta mari.

Ceterum *Deserte* in Menteliano & primo Leidensi. *quondam* pro *olim* in Vossiano. sed illud *olim* hic mihi suspectum & fere superfluum videtur, & *desertam* ipsam Calypsonem dici malim, quam *deserta aequora*. unde divinabam, forte scripsisse Propertium,

Deserta Ogygiis *fleverat aequoribus.*

ad Ogygiam enim insulam, in qua regnabat Calypso, delatus Ulixes, per sexennium illius amore potitus, (unde mox *longae conscia laetitiae*,) postea tamen eam elusit & deseruit. vide Homer. Odyss. VII. v. 244. & seqq.

Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος.

infra Lib. II. El. 17. 13.

Sic a Dulichio juvene est elusa Calypso,
Vidit amatorem pandere vela suum.

Ovidius Lib. II. Am. El. 17. 15.

Creditur & Nymphe mortalis amore Calypso
Capta reluctantem detinuisse virum.

hanc vero conjecturam a genio Propertiano minime alienam judicabunt, opinor, illi, qui eum inbiberunt. *fleverat aequoribus*, tertio casu, ut apud Valer. Fl. Lib. IV. 46. *queriturque tumentibus undis.* ubi vide Patrui mei notas.

12. *injusto multa locuto salo*] *solo* in binis Leidens. & Mentel. *Sed erat injusto* perperam in meo secundo. *injusto salo*, ut apud Ovid. II. Am. XI. 12. *Una est injusti caerula forma maris.* ubi *infidi* vel *infesti* conjecerat Heinsius, sed deinde hoc ipso Propertii loco vulgatam tuetur. neque opus *inmensi* illic corrigere, ut tentabat eruditus Anglus in Miscell. Observ. T. II. pag.

Et, quamvis numquam posthac visura, dolebat
Illa tamen longae conscia laetitiae.
15. Alphesiboea suos ulta est pro conjuge fratres,
Sanguinis & cari vincula rupit Amor.
Nec sic Aesoniden rapientibus anxia ventis
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo:
Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
20. Ut semel Haemonio tabuit hospitio.

Con-

26. & 27. merito illic a Batavo editore reprehensus, qui *injustum mare* utroque in loco recte exponit, quod amantes dividit. eodem sensu hic *injustum salum* dicitur, cujus ope aufugerat, & Calypsonem deseruerat Ulixes.

13. *numquam posthac visura*) *posthaec* in Voss. tert. & Groning. *posthac* in primo ejusdem Vossii, & meo cod. *post haec* in altero. in quo *visura dolebat* junguntur.

14. *longae conscia laetitiae*] *longe* in primis edd. & Aldina utraque. *nequitiae* male in primo & secundo Vaticano, Angeli Colotii & Ant. Perreji codice. vide supra ad El. XI. 24.

15 *Alphesiboea suos ulta est pro conjuge fratres*] hoc distichon duobus sequentibus postponendum, margini exemplaris sui adscripserat Marklandus. & ita judicabat Cl. Schraderus Lib. II. Observ. cap 5. pag. 107. quomodo Alphesiboea, Phegei filia, necem conjugis Alcmaeonis, quem propter junctam sibi Callirrhoën, interfecerant Alphesiboeae fratres, vindicaverit, fratribus suis Temeno & Axione occisis, fuse ad loci hujus intellectum notarunt Muretus & Passeratius, & ante eos Volscus, cujus in restituendis nominibus propriis non semper putidum fuisse caput, specimen dedit in Scholiis suis ad hunc versum, ubi in illis literarum tenebris jam in Ovidio verissime emendandum monuit, Remed. Am. v. 455.

Amphilochi frater, ne Phegida semper amaret,
Callirhoë fecit parte recepta tori.

pro *Antilochi*, *Phogida*, & *Calione*. ubi plura Naugerius & Heinsius. sequenti versu ad illa, *Sanguinis & cari vincula* Marklandus adscripserat locum Ammiani Marc. Lib. XVIII. (cap. 5.) *fugam ad Persas cum conjuge, liberis, & omni vinculo caritatum ingenti molimine conabatur.* eumdemque *caritatis* nomine propinquos & necessitudine conjunctos alibi vocare. & remittebat ad notas Heinsii in Ovid. II. Fast. 618.

19. *Hypsipyle nullos post illos sensit amores*] *post illa* emendasse G. Fabricium notaverat Fruterius. quod miror Heinsio etiam placuisse. *nullo* in Mentel. certe cujus aures non offendant *nullos post illos*. credo scriptum fuisse *post illom*, & corrigendum *post illum*, Aesoniden nempe, seu Jasonem, hospitem Haemonium. Ex isto scribendi more, quo accusativos in *um*, in codd. MSS. plerumque per *om* exarabant, plurimis erroribus deturpata fuisse veterum loca, aliquot exemplis probavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 62. altero versu recte elegantiam verbi *tabescere* illustravit Passeratius. Lib. III. El. 4. v. 23. *Gaudet me vacuo solam tabescere lecto.* & El. X. 9. *Illa quidem interea fama tabescet inani.* de Daphnide Theocritus Idyll. VII. 76.

Εὖτε χίων ὥς τις κατετάκετο μακρὸν ὑφ' Αἷμον.

21. *Conjugis Evadne miseros elata per ignes*] Revocavi veterem scripturam *miseros ignes*, non alia de caussa, quam quia eam tuentur omnes codices, duo nempe Leidenses, quatuor Vossiani, duo D'orvill. totidem mei, & reliqui cum priscis editionibus. Solius N. Heinsii auctoritate *feros ignes* in poëtae contextum recepit Broukhusius. Ita quippe emendandum conjecerat Heinsius ad Vellej. Paterc. Lib. II. cap. 87. Lib. II. Advers. cap. 6. p. 249. & in notis ad Propert. p. 670. *feros* quidem *ignes* de ultimis vel supremis rogis recte dici, firmare possunt ea quae notavi ad T. I. Anthol. Lat. p. 466. Sed lectionem olim vulgatam non ideo eliminandam existimavi, quam probasse etiam videtur Jac. Gronovius ad Herodot. Lib. I. in fin. pag. 857. & Heynius ad Tibull. pag. 175. neque hanc Broukhusii licentiam in conjectura

Hein-

Conjugis Evadne miseros elata per ignes
Occidit, Argivae fama pudicitiae.

Quarum

Heinsiana ipsi auctori, ut saepe alibi fecit, ingerenda ferre potuit Celeb. Heinsterhusius, qui in suis Animadversionibus *feros* hinc amovendos, & *miseros* horum conjugum *ignes* resuscitandos esse contendit. Evadne enim, *Ausa maritales viva subire rogos*, in mariti Capanei, fulmine concussi, rogum, mortem ejus inpatienter ferens, ipsa insiluit, Iphide patre eam nequidquam prohibente, ut notum vel ex Euripidis Supplicibus, initio Actus quinti. Ego licet *miseros ignes* studio obloquendi nolim damnare, non tamen nimis commune, aut Propertianae sententiae non minus decorum, sed historiae ipsi propius adhaerens fuisset epitheton, si pro *miseros*, Heinsio Broukhusioque posthabitis, *mistos elata per ignes* reposuisset Heinsterhusius; ut in libris MSS. solito librariis more, *mistos* pro *mixtos* exaratum fuerit, unde *miseros* deinceps reliquos occupaverit codices. ut hae voces mutantur apud Statium VIII. Th. 613. ubi vid. Barth. *miseri* enim *ignes*, si aliquem poëticarum elegantiarum sensum adsequi possim, de quocumque etiam fato miserabili & extra ordinem funesto, dici possunt, sed *misti* vel *mixti ignes*, unice Capaneo & Evadnae conveniunt, unde apud Euripid. in Supplic. v. 1020. ipsa Evadne,

> Σῶμα τ' αἴθοπι φλόγμῳ
> Πόσει συμμίξασα φίλον.

& Capaneus simul cum Evadne, συμπυρούμενος dicitur v. 1071. sic & apud Apollodor. Lib. III. Bibl. cap. 7. §. 1. in fin. Εὐάδνη, θυγάτηρ Ἴφιδος,. ἑαυτὴν βαλοῦσα συγκατεκαίετο. Horum vero fatum a poëtis in pudicitiae & pietatis potius conjugalis, quam miserabilis spectaculi exemplum depingitur: ut Eoarum conjugum *piam turbam*, *quae flammis pectora praebent*, *Inponuntque suis ora perusta viris*, in fidei uxoriae, non miserae scenae, specimen optime describit noster Lib. III. El. XI. 15. & seqq. idque ad mentem Propertii hic magis adcommodatum arbitror, qui heroidum illarum nomina Cynthiae suae ad amoris mutui virtutem exstimuiandam in memoriam revocat. Huic vero conjecturae stabiliendae facit illud Claudiani Panegyrico Serenae v. 152.

> *Laodamia sequens remeantem rursus ad umbras*
> *Phyllaciden, & prona ruens Capaneia conjux*
> Communes *ardente rogo* mixtura favillas.

quo loco imitatus est illa Ovidii, qui Laodamiae Protesilai, Alcestidis Admeti, & Evadnes Capanei conjugum pia in maritos exempla aliarum criminibus opponit eleganter Lib. III. A. A. v. 17. & seqq.

> *Respice Phyllaciden, & quae comes isse marito*
> *Fertur, & ante annos occubuisse suos.*
> *Fata Pheretiadae conjux Pagasea redemit,*
> *Proque sui est uxor funere lata viri.*
> *Accipe me, Capaneu,* cineres miscebimur, *inquit*
> *Iphias, in medios desiluitque rogos.*

ubi pro *lata* in aliis codd. absurde *laeta*. *lecta* in nonnullis, *funera passa* ex MS. Francof. arridebat Patruo meo. sed *lata* illic non sollicitandum videtur, ut hoc loco *miseros* (vel *mixtos*) *elata per ignes*. pro quo *illata* perperam Guyetus. *delata* in primo Leidensi, Menteliano, & Palatino Gebhardi. Huc in primis pertinet locus Senecae Patris, quo *mixtos ignes* hic firmabat Cel. Ruhnkenius, Controv. II. 10. p. 169. *Quaedam ardentibus se maritorum rogis* miscuerunt, *quaedam vicaria maritorum salutem anima redemerunt*. *mixtos* denique *ignes* tueri etiam possunt exempla poëtarum ab Heinsio ad illum Ovidii locum prolata, apud quos frequens illud occurrit veri & post fata superstitis amoris votum, ut *cineres* una *miscerentur*, instar Evadnes. cujus virtuti par facinus Haemonis & Antigonae memorat noster Lib. II. El. 7. v. 83.

> *Quid? non Antigonae tumulo Boeotius Haemon*
> *Corruit ipse suo saucius ense latus?*
> *Et sua cum miserae* conmiscuit *ossa puellae,*
> *Qua sine Thebanam noluit ire domum.*

ubi vide Passeratium & Broukhus. & quae notavi ad Anthol. Lat. Vol. I. pag. 322. Statius III. Theb. 169.

> *Ite diu fratres, indiscretique supremis*
> *Ignibus, & caros urna confundite manes.*

ubi vid. Barth. recte igitur Marklandus ad Euripid. Supplic. v. 935. p. 188. ex Evadnae & Capanei *cineribus mixtis* refutat Barnesium, qui censebat Capaneum non conbustum sed humatum fuisse. contra odii internecini, ut in rogis

 fratrum

Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia.
25. Desine jam revocare tuis perjuria verbis,
Cynthia, & oblitos parce movere Deos.
Audax ah nimium nostro dolitura periclo,
Si quid forte tibi durius inciderit.

Muta

fratrum Thebanorum, indicium est in Inscriptione apud Fabrettum pag. 201. N. 496. & Gorium in Inscriptt. Florent. T. I. p. 16.

CINERES. HEIC. CONDITI
PRISTINI. ODII. MEMORES
VNA. RENVVNT. COMMISCERI.

Ceterum conjecturam hanc sponte excogitaveram, & haec chartis mandaveram, soliis Hemsterhusiarum notarum schedis intentus haerens, quum oculis post in Broukhusii adnotationes rejectis, obstupui, eamdem initio notae ab eo propositam, sed prae Heinsii emendatione repudiatam esse; quod bona fide adfirmo, ne quis dissimulata ejus mentione, eam mihi me vindicasse suspicetur, illamque Cel. Hemsterhusium silentio praeteriisse mirabar. Video etiam P. Francium in ora libri sui conjecisse *medios elata per ignes*. sed epitheto etiam nimis communi.

23. *Quarum nulla tuos potuit convertere mores*] *Harum nulla* Francius. *amores* in quarto Voss. secundo D'orvill. & primo meo codice. ut variant etiam codices infra El. XVII. 15.

Nonne fuit melius dominae pervincere mores.

ubi *mores* pro morositate ac fastu ponuntur. *committere* ex MSS. Is. Vossius. frustra. supra El. I. 21.

Eu agedum dominae mentem convertite nostrae.

ubi vide. *Ut quoque tu fieres* in secundo D'orvill.

25. *Desine jam revocare tuis perjuria verbis,*
Cynthia, & oblitos parce movere Deos]
renovare Guyetus & Francius. sed *revocare perjuria* idem hic significat quod *renovare*, seu Diis in memoriam reducere. unde patet, ne bis idem repetat, frustra Passeratium, probante licet Heinsio in notis ad Propert. p. 670. sequenti versu *oblitos parce monere Deos* praetulisse, quum prius recte explicuisset, Deos ad iram concitare, exasperare. *fovere* etiam in ora ed. Ald. conjecerat Heinsius. fluctuasse videtur Broukhusius, qui prius quum *monere* praetulisset, deinde tamen *movere* pro lacessere, irritare, seu ad perjurii vindictam conmovere, exponit, de cujus lectionis sinceritate non dubitandum, praesertim cum ei opitulentur codices fere omnes, duo Leidenses, quatuor Vossiani, bini D'orvilliani & mei, cum Menteliano, Borrichiano, Groningano, Askewiano, ceterisque, & primis, easque secutis vetustioribus, editionibus. qua propter eam suo auctori reddidi. eo sensu *movere* pro exacerbare apud Ovid. Epist. XX. 115.

Parce movere feros animosae Virginis arcus,
Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.

& hoc quoque praeferebat Cel. Hemsterhusius, indicato Aristaeneti loco ex Lib. I. Epist. 10. p. 48. & ex Hesychio Κινηθέντος, ἐγερθέντος. Gebhardus locutionem derivabat a dormientibus e somno excitatis, ut in Graecorum proverbio κύνα καθεύδοντα μὴ κινεῖν. quo refer illud Horatii Lib. III. od. 20. init.

Non vides quanto moveas periclo,
Pyrrhe, Getulae catulos leaenae.

Terentius Heaut. IV. 5. 8. *dormiunt. ego pol istas commovebo.* Livius Lib. I. 39. 2. de puero Serv. Tullii dormiente, *sedato tumultu, moveri vetuisse puerum, donec sua sponte experrectus esset.*

28. *Si quid forte tibi durius inciderit*] sensus exigit, ut *mihi* reponatur, in periculo hujus itineris versanti, si quid mihi humanitus contingat, ad vitandam δυσφημίαν. vid. Schottum Lib. I. Nodor. Cicer. cap. 2. p. 279. & ita Marklandus. idque confirmatum inveni a codice Angeli Colotii, & primo quintoque Vaticano. *Audax o nimium* in Menteliano, & priore Leidensi. recte Broukhusius *inciderit* tuetur contra non neminem, qui *acciderit*, in rebus calamitosis tantum habere locum contendebat. Francium innui opinor, qui sic margini codicis sui adscripserat; indicatis Suetońii locis, in Aug. cap. ult. *si quid his accidisset.* Calig. 3. fin. *si quid sibi accideret.* & cap. 23. *si quid sibi per tempestates acciderit.* & Claud. c. 18. *Si cui quid*

per

Muta prius vasto labantur flumina ponto,
30. Annus & inversas duxerit ante vices,
Quam tua sub nostro mutetur pectore cura,
Sis quodcumque voles, non aliena tamen.
Quamve mihi viles isti videantur ocelli,
Per quos saepe mihi credita perfidia est.

35. Hos

per tempestates accidisset. addi potest illud ex veteri Inscriptione apud Donium Cl. XVIII. N. 20. ET SIBI QVANDOQ. HVMANITVS ATTIGERIT. ubi vide Gorium. & illic quoque ACCIDERIT legi posset. exemplis a Broukhusio productis suffragatur illud Ovidii VII. Met. 503.

Dira lues ira populis Junonis iniquae
Inciderat.

ubi vide Patrui mei notas. & ad Valer. Fl. IV. 743. Sueton. Tib. 8. *curam administravit annonae, quae artior inciderat.* Posset etiam *tibi durius inciderit* cum cultissimo Santenio referri ad poenam perjurii, Cynthiae imminentem a Diis irritatis, & *nostro dolitura periclo* intelligi, ut Propertius sentiret dolores Cynthiae ex perfidiae poena, a Diis commotis illata, ut hanc caussam morbo & adfectae ejus valetudini tribuit Lib. II. El. 21. 7.

Sed non tam ardoris culpa est, neque crimina coeli:
Quam toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas,
Quidquid jurarunt, ventus & unda rapit.

29 *Muta prius vasto labentur flumina ponto*] Haec Mureti conjectura est, cum in codd. MSS. *Multa* legatur pari consensu. ut in Leidensibus, Vossianis, Dorvillianis, ceteris omnibus, primisque editionibus: & exponit, probante Broukhusio, de fluminibus sine ullo strepitu in mare devolventibus. & sic emendandum ed. Graevianae adscripserat Marklandus. certe *Multa* & *Muta* frequenter etiam alibi inter se confusa sunt. vide ad Catonis Diras v. 7. Tom. II. Anth. Lat. p. 651. *Nulla* profert Passeratius ex veteri libro. Ut sensus, & ἀδύνατον, quod hic innuitur, erigatur, pro *Muta* vel *Multa* hic mallem *Alta*, & pro *vasto*, quo epitheto carere possumus, commode reponi posset,

Alta *prius* retro *labantur flumina ponto,*
Annus & inversas &c.

idque suadet imitatio Ovidii Lib. I. Trist. El. 7 init.

In caput alta *suum labentur ab aequore* retro
Flumina, conversis Solque recurret equis.

simile illud Oenones apud eumdem Epist. V. 29. seqq.

Cum Paris Oenone poterit spirare relicta,
Ad fontem Xanthi versa recurret aqua.
Xanthe, retro propera, versaeque recurrite lymphae,
Sustinet Oenonen deseruisse Paris.

infra Lib. III. El. 17. 6.

Flamma per incensas citius sedarit aristas,
Fluminaque ad fontis sint reditura caput.

ex quo etiam loco probatur, recte a Mureto *labantur*, pro *labentur*, quod in omnibus fere codd. tamen legitur, emendatum esse. idque jubet *duxerit* vers. seq. Horatius Lib. I. od. 29. 10.

—— *quis neget arduis*
Pronos relabi posse rivos
Montibus, & Tiberim reverti.

confer cum hoc loco illa nostri Lib. II. El. 12. 31. & seqq.

Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros Sol agitabit equos.
Fluminaque ad caput incipient revocare liquores,
Aridus & sicco gurgite piscis erit;
Quam possim nostros alio transferre calores.
Hujus ero vivus, mortuus hujus ero.

& vide quae illic notavi. est autem hoc desumtum ex proverbio Graeco ἄνω ποταμῶν, de illis, quae contra naturam fiunt. vid. Schottum ad Zenobii Adag. Gr. Cent. II. 56. pag. 41. male autem altero versu *Amnis*, pro *Annus*, in Menteliano, Borrichiano, & primo Leid. quod rejiciendum, ne bis idem dicatur. *inversas vices* optime illustrant quae viri docti notarunt ad Ovid. I. Met. 626. ne quis hic *vias* reponat, quae voces frequenter inter se confunduntur. de quo vide Markland. ad Statii Silvas pag. 278.

31. *Quam tua sub nostro mutetur pectore cura*] *foedere* Heinsius. invito Propertio.

33. *Quamve mihi viles isti videantur ocelli*] *Quam tibi me* in primo Leid. tribus Voss. duobus D'orvill.

35. Hos tu jurabas, si quid mentita fuisses,
  Ut tibi subpositis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos adtollere Solem?
  Nec tremis admissae conscia nequitiae?
Quis te cogebat multos pallere colores,
40. Et fletum invitis ducere luminibus?
Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes.
  O nullis tutum credere blanditiis!

ELEG.

D'orvill. & primo meo cod. *Quam tibi ne* in Colbertinis, meo altero, Excerptis Scalig. Menteliano, Askewiano, & priore Neapolitano, *nae* in altero. *mihi ne* in secundo Leid. Groningano, & quarto Voss. *Quam mihi, ne viles* in codd. Regiis. aliquid lucis hic se desiderare notaverat Francius. *Quam tibi ne viles* ex v. c. adfert Passeratius, exponitque, Quam tui oculi, licet tibi viles, mihi viles videantur. recepta lectio est a Beroaldo. alterum versum imitatur Ovidius III. Am. 3. 10.

Argutos habuit, radiant ut sidus, ocellos;
Per quos mentita est perfida saepe mihi.

& v. 13.

Perque suos illam nuper jurasse recordor,
Perque meos oculos, & doluere mei.

Tibullus Lib. III. El. 6.

Etsi perque suos fallax juràrit ocellos,
Junonemque suam, perque suam Venerem;
Nulla fides inerit.

ubi de jurejurando *per oculos* vide Broukhusii notas, & adde Gonsalium ad Petron. cap. CXIII. & Passerat. ad h. l. pag. 214. & 215.

36. *Ut tibi subpositis exciderent manibus*] *Et tibi* in primo Voss. quod forte mutatum, quia praeced. versu *Hos tu jurabas* intelligebant pro *per hos.* sed *jurabas* est jurando optabas. *Quos tu jurabas* conjecit Broukhusius. sed *Hos tu* meus uterque, quod Francio magis adridebat. *exciderint* Voss. tert. *subpositis manibus*, ut Lib. II. El. 23. 96.

—— *Ideo legisti poma sub antro*
Subposita excipiens, Nai, caduca manu.

37. *Et contra magnum potes hos adtollere Solem*] forte imitatur illud Jasonis, Medeae neces filiorum exprobrantis, apud Euripidem in Medea v. 1327.

Καὶ ταῦτα δράσας ἥλιόν τε προσβλέπεις,
Καὶ γαῖαν, ἔργον τλᾶσα δυσσεβέστατον.

& hoc ideo, quia Solem, omnia lustrantem videntemque, perjurii ac scelerum vindicem timebant, summaeque inpudentiae censebant, si perjurii conscius oculos ad sidera tollere auderet, & qui atrocis contumeliae sibi illatae vindictam exposcebant, manus ad Solem tendere, in monumentis vetustis exhibentur. quae copiose illustravi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 241. & in Addendis p. 692. hinc Antigone Oedipo in solatium dicit apud eumdem Euripid. in Phoeniss. v. 1555.

—— *δι' ὀδύνας ἂν ἔβας*
Εἰ τὰ τέθριππά γ' ἐς ἅρματα λεύσσων
Ἀελίου, τάδε σώματα νεκρῶν
Ὄμματος αὐγαῖς ἐπεσώμας.

potes os attollere in Menteliano & primo Leidensi. *potes*, pro audes, recte exponunt Passeratius & Broukhusius. vide supra ad huj. Lib. El. VI. v. 3. sic El. XIII. v. 14.

Vidi ego; me, quaeso, teste negare potes?

& infra El. XVII. 1. *quoniam potui fugisse puellam.*

39. *Quis te cogebat multos pallere colores*] *fictos* vel *nullos colores* Heinsius, qui etiam conjecerat *multi pallere coloris.* certe *multos pallere colores* mire dictum esse in ora libri sui notaverat Marklandus. *Quid te* in Borrichiano & Menteliano. quod saepe viri docti praetulerunt. ut patebit ex multis veterum locis apud Heins. ad Ovid. Epist. X. 88. & Drakenb. ad Silium Ital. XVII 232. vers. seq. *fletum ducere*, pro flere, dictum esse notaverat Marklandus, ut *ducere volatus*, pro volare: remittens ad suas in Statium notas. sic & *ducere lacrimas*, *ducere suspiria*, & sim. obvia sunt.

42. *O nullis tutum*] *nulli* Marklandus.

E L E G. XVI.

Quae fueram magnis olim patefacta triumphis
Janua Tarpejae nota pudicitiae,
Cujus inaurati celebrarunt limina currus,
Captorum lacrimis humida supplicibus:
5. Nunc ego, nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis saepe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corollae

Sem-

ELEG. XIV. v. 2. *magnis olim patefacta triumphis Janua Tarpejae nota pudicitiae*] de porta triumphali, per quam ingrediebantur Imperatores triumphantes, & in Capitolium se conferebant, intelligit Beroaldus, & post eum Andreas Querneus rarissimo Egregiorum libello cap. IV. p. 30. sed Beroaldum refutavit Passeratius. Forte hic innuitur puella illa Tarpeja, quae Sabinis Capitolium prodidisse dicitur, ut verborum ordo sit, ego Janua, quae fueram nota pudicitiae Tarpejae, seu feminis pudicis in monte Tarpejo habitantibus, mihi indignum in modum insultari queror; atque intelligatur Tarpeja puella, quae stupri cum Tatio suspecta fuisse videtur. de qua vide Eleg. quartam Libri IV. Illius autem domum prope Capitolium vetustate collapsam forte inhabitabat femina quaedam non ignobilis, sed inpudica, quae eo tempore, quo Elegiam hanc scribebat Propertius, flore aetatis marcido effeta amatoribus ludibrium erat facta, qualem Lydiam describit Horatius Lib. I. od. 25. cum quo confer Catulli Epigr. VIII. ubi eamdem contumeliam Lesbiae, cui valedicit, minatur, quam noster Cynthiae Lib. III. El. 23.

5. *Nunc ego, nocturnis potorum saucia rixis*] *Huc ego* in Askewiano. idem de Lydia Horatius, initio illius odes,

Parcius junctas quatiunt fenestras
Ictibus crebris juvenes protervi.

infra Lib. II. El. 15. 5.

Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,
Nec tibi clamatae somnus amarus erit.

& Lib. III. El. 23. 30.

Limina jam nostris valeant halantia sertis,
Non tamen irata janua fracta manu.

ut legebat Heinsius, pro *lacrimantia verbis*. Ovid. Rem. Am. 31.

Effice nocturna frangatur janua rixa,
Et tegat ornatas multa corona fores.

7. *Et mihi non desunt turpes pendere corollae*] *non desunt* Marcilius ad Persium pag. 131. sed male. vide Lips. ad Senec. III. de Ira cap. 36. Casaub. ad Capitolin. Gordian. tert. cap. 31. p. 127. & Cel. Ruhnkenium ad Rutilium Lupum pag. 132. qui locutionem *non desunt pendere* optime illustrarunt. *coronae* in secundo D'orv. *turpes corollae* licet a codicibus agnoscantur, hoc tamen loco, literis transpositis, malim *putres pendere corollae*, post peractam ante fores noctem mane flaccidae & aridae, quibus congruit verbum *pendere*, idque apte convenit desertae ac despectae a juvenibus feminae. simile illud Ovidii Lib. III. A. A. 71.

Tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantem,
Frigida deserta nocte jacebis anus.
Nec tua nocturna frangetur janua rixa,
Sparsa nec invenies limina mane rosa.

contra apud Catullum in Aty Carm. LXIII. v. 66.

Mihi januae frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.

putres corollae, squalore & situ languidae ac jacentes. *arentes* vocat Lib. II. El. 12. 51.

Ac veluti folia arentes liquere corollas.

hesternas El. 25. 29.

Me juvet hesternis positum languere corollis.

& in hunc sensum Horatius dicit juvenes *virenti hedera & myrto magis gaudere, quam aridis frondibus*. id est, puellas vetulis anteponere, Lib.

V I.

Semper, & exclusi signa jacere faces.

Nec

I. od. 25. in fine. sic de annosa quercu Seneca Oedip. 534.

> *Curvosque tendit quercus & putres situ*
> *Annosa ramos.*

tellus putris ab aestu infra Lib. IV. El. 3. 39. quae *sole putris* dicitur Statio IV. Theb. 728. ubi vide Barth. *putria poma*, vieta, nimis matura. vid. Heins. ad Ovid. VII. Met. 585. *putris gleba* Virgilio I. Georg. 44. noster Lib. IV. El. 9. 28.

> *Devia puniceae velabant limina vittae.*
> *Putris odorato luxerat igne casa.*

& in genere *putres* dici res pro derelictis habitas, squalidas, & inmundas, docet Broukhus. ad Lib. III. El. 4. 33. *putres* autem *coronas* μαραινομένους στεφάνους Graeci vocant. Meleager in Epigrammate Lib. VII. Anth. Gr. Ep. 114. p. 613. ed. Obs.

> Εἰ κάλλει καυχᾷ, γίγνωσχ' ὅτι καὶ ῥόδον ἀνθεῖ.
> Ἀλλὰ μαρανθὲν ἄφνω, σὺν κοπρίαις ἐρίφη.
> Ἄνθος γὰρ καὶ κάλλος ἴσον χρόνον ἐστὶ λαχόντα.
> Ταῦτα δ' ὁμοῦ φθονέων ἐξεμάρανʼ ὁ χρόνος.

quod sic vertit H. Grotius,

> *Si tumidam te forma facit, micat & rosa: verum*
> *Marcida mox sordes inter & ipsa jacet.*
> *Tempore tantillo tam flos quam forma senescunt:*
> *Esse diu pulchris invida fata negant.*

sic & aliis in locis *turpis* & *putris* confunduntur. apud Tibullum Lib. I. El. XI. 36.

> *Non seges est infra, non vinea culta; sed audax*
> *Cerberus, & Stygiae navita turpis aquae.*

ita in sua editione praetulit Broukhusius, & in notis firmavit. sed cui antea placuerat *navita putris*, ut ex ejus adnotationibus MSS. mihi constitit, & Francio quoque legendum videbatur, quod tamen minime spernendum videtur. nam sic ipse Charon apud Lucianum in Dial. Mortuor. T. I. p. 363. dicit sibi esse σκαφίδιον μικρὸν καὶ ὑπόσαθρον, *parvum & putrefactum navigium. putris* autem *Charon* propter senectam, sive

> —— *cui cana putrisque*
> *Stat coma, & in pectus sordida barba cadit.*

ut alia in re dicit Martial. Lib. IV. Ep. 53. & huic lectioni adstipulantur ipsi codices & edd. veteres Tibulli, in quibus *puppis* legitur, quam vocem ex *putris* elicuerunt corruptores propter *navitam*, sed cum illam superfluam viderent alii, *turpis* supposuerunt. *putris* tamen *navita* an Charonti conveniat, dubitabat Cel. Ruhnkenius, quippe cujus *viridem & crudam senectutem* laudat Virgilius. Ceterum ritum illum coronas adpendendi ad fores amicarum, satis illustrarunt viri eruditi, & ad hunc locum Beroaldus ac Passeratius. quibus adde Brodaeum ad Antholog. Graec. Lib. VII. Ep. 117. pag. 614. & ejusdem libri Epigramma in Rhodopen N. 134. quod Rufino in codd. MSS. tribuitur, pag. 617.

> Ἦν ποτε καὶ στεφάνους πρὸ θυρῶν ὑπερεκκρεμάσωμεν,
> Ὀργισθεῖσα πατεῖ τοῖς σοβαροῖς ἴχνεσι.

id est, interprete Grotio,

> *Ipsius exornem sertis si limina, flores*
> *Calcat inhumano protinus illa pede.*

8. *& exclusi signa jacere faces*] *exclusis* in secundo Leidensi, quatuor Vossianis, Regiis & Colbertinis, binis D'orvill. totidem meis, Menteliano, Borrich. Groning. Askewiano, & primis edd. *exclusae signa jacere facis* Ant. Perrejus. Heinsius editioni Aldinae an. 1515. in qua etiam *exclusis*, adscripserat, lege, „ *exclusae* „ *faces signa* per appositionem. Lipsius *exclusi*, „ minus bene. Ovid. Epist. Herus *lucernam* vo- „ cat *assuetae signa notamque viae.* Lipsius Lib. III. Var. Lect. cap. 12. emendavit *exclusi.* ut apud Lucret. Lib. IV. 1172.

> *At lacrimans exclusus amator limina saepe*
> *Floribus & sertis operit.*

sed prae ceteris praefero Heinsianam conjecturam *excussae*, & legendum,

> *Semper & excussae signa jacere facis.*

eum vide in notis ad Propert. p. 670. optime autem explicat Lipsius, quod & codici suo adscripserat Fruterius, de facibus extinctis, quas non intromissi amatores simul cum corollis projicere solebant ante ostium, si noctem illic vigilem frustra peregissent, ut mane praetereuntes scirent non valde pudicam aut castam illic habitare, & ideo conqueri januam, se pudorem dominae suae non amplius defendere posse, quae ipsa famae suae non parceret. sic de coronis flaccidis ante limina projectis Ovidius Lib. I. Am. El. 6. 67.

> *At tu, non laetis detracta corona capillis,*
> *Dura super tota limina nocte jace.*
> *Tu dominae, cum te projectam mane videbit,*
> *Temporis absumti tam male testis eris.*

&

Nec possum infamis dominae defendere noctes
10. Nobilis obscoenis tradita carminibus.
Nec tamen illa suae revocatur parcere famae,
Turpior & secli vivere luxuria.
Haec inter gravibus cogor deflere querelis
Supplicis ah longas tristior excubias.

15. Ille

& ita caprarius coronam, quam ex hedera textam in Amaryllidis gratiam gerebat, se discerpturum ei minatur apud Theocrit. Idyll. III. 21. possis etiam *extinctae facis*, ex loco Persii Sat. V. 166.

—— an rem patriam rumore sinistro
Limen ad obscoenum frangam, dum Chrysidis udas
Ebrius ante fores extincta *cum* face *canto.*

ubi vide Casaub. sic Lib. III. El. 2. 48. loco corrupto, legebat Marklandus,

Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnasque canes, ebria signa, faces.

forte enim lectio *exclusis* vel *exclusi* originem suam debet glossatori, qui *excussas* vel *extinctas faces*, amatoris *exclusi* signa notaverat, idque deinceps plerisque codicibus inhaeserit. *extinctas faces* etiam dixit Tibullus Lib. II. El. 5. 114.

Acer Amor, fractas utinam tua tela sagittas
Licet, extinctas adspiciamque faces.

pro *jacere* in Voss. prim. & tert. *tenere*, quod & in Heinsiano & meo utroque. *pendere signa* in D'orvill. sec. quod male ex praeced. versu repetitum.

9. *Nec possum infamis dominae defendere noctes*] *possim* in Voss. secundo. *infames* Ayrmannus. *mores* pro *noctes* aliquando conjeceram, ut supra El. XV. 23.

Quarum nulla tuos poterit convertere mores.

ubi vide. Sed nihil nunc muto. *noctes* enim de quocumque amoris ac nequitiae commercio. supra El. 3. 39. *O utinam tales producas, inprobe, noctes, Me miseram quales semper habere jubes.* Lib. II. El. 12. 37. *Quod mihi si secum tales concedere noctes Illa velit, vitae longus & annus erit.* Lib. II. El. 24. 22. *At tu, quae nostro nimium inplacata dolori es, Noctibus his vacui perficiamus iter,* & mox, *mediae nequeunt te frangere noctes.* Lib. III. El. 4. 34. *Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.* & saepe apud nostrum, ut aliorum loca praeteream. seq. versu pro *tradita* forsitan scripserit poëta ipse *reddita.* id est infamis facta carminibus obscoenis, ad ostium cantatis. perperam enim *criminibus* in quinto Vaticano. neque tamen male Passeratius *tradita* exponit, traducta, infamata. & in loco Ciceronis pro Leg. Manil. cap. 10. de Pompejo, ex MSS. legit, *cujus adolescentia non stipendiis, sed triumphis est tradita*, pro *traducta*, quod male defendit Barth. XXXIV. Advers. 12. sed *erudita* Lambinus & Gruterus praetulerunt, ut edidit etiam Graevius. *nobilis* autem hic pro turpi, famosa, nota. vid. ad Anthol. Lat. Vol. II. pag. 19. & 500.

12. *Turpior & secli vivere luxuria*] *segni luxuria* conjecerat Heinsius ad ed. Aldinae marginem, me non probante. auget enim dominae, de qua queritur janua, turpitudinem, qua seculi sui luxuriam superabat. *seculum* saepe pro temporis, quo vivitur, mala consuetudine ac moribus. Tacitus de morib. Germ. cap. 4. *corrumpere & corrumpi, seculum vocatur.* Lib. II. El. 19. 47.

Et si secla forent antiquis grata puellis.

& mox v. 49.

Non tamen ista meos mutabunt secula mores.

Tibullus Lib. I. El. 4. 51.

Heu male nunc artes miseras haec secula tractant.

Lib. II. El. 6. 17.

Ferrea non Venerem, sed praedam secula laudant.

Horatius Lib. III. od. 6. 17.

Fecunda culpae secula nuptias
Primum inquinavere, & genus, & domos.

Lucanus Lib. IV. 816. *perdita tunc Urbi nocuerunt secula.* vid. J. Schulting. ad Senec. Controv. II. contra *seculo major*, de eo, qui temporis sui vitiis & contagio non abripitur. Albinovanus Epicedio Drusi v. 45.

Quid tenuisse animum contra sua secula rectum,
Altius & vitiis exseruisse caput.

13. *Haec inter gravibus cogor deflere querelis*] *Has* male in duobus Leid. quatuor Vossianis,

 Bor-

15. Ille meos numquam patitur requiescere postes,
Arguta referens carmina blanditia:
Janua, vel domina penitus crudelior ipsa,

Quid

Borrichiano, Groningano, binis D'orvill. meis, & priscis edd. Heinsius legebat ac distinguebat,

Haec inter gravius: coger deflere querelas.

Ayrmannus vero, *Haec inter gravius coger deflere querelas Supplicis at longas* &c. sed *gravibus querelis* in Borrichiano, Groningano, Regiis, Colbertinis, aliisque codd. & primis edd. *deflere* hic pro supra modum flere. vid. Scalig. & Canneg. ad Avieni Fab. I. pag. 12. altero versu, *Supplicis a longis tristior excubiis* duo Leidenses, cum tribus Vossianis, Askewiano, primo D'orvill. & meo secundo. *ex longis tristior excubiis* in altero D'orvill. *Supplicis ah* Passerat. & codex Heinsii, qui id probat, legitque *trita sub excubiis. tritior* in Excerptis Scalig. *Supplicis ah longis tristior excubiis* ex cod. Palat. praefert Gebhardus.

17. *Janua, vel domina penitus crudelior ipsa*] an *penitus crudelior* comparativo junctum, hic non aeque offendat, ac *penitus infestissimus* superlativo apud Vellej. Pat. II. c. 27. viderint viri eruditi. forte in hac voce latet *poenis crudelior.* vel, si ita mavis, *precibus crudelior*, id est ad preces meas surdior ipsa domina. ut contra apud Ovid. I. Am. 6. 26. de puella;

——— nec te precibusve minisve
Movimus, o foribus surdior ipsa tuis.

crudelis precibus, quem *precibus difficilem* vocat idem Ovid. Lib. II. ex P. Ep. 2. 20. eleganter enim *crudelis* cum tertio casu jungitur. de quo vide Passerat. infra ad El. XX. v. 4 hinc & mox exprobrat januae, eam *preces* suas ne quidem *reddere* dominae. has antem voces exiguo intervallo recurrere, Propertio frequens. *crudelem januam* similiter dixit Ovid. II. A. A. 581. *Ante fores jaceat, crudelis janua clamet.* versu sequente *Quae mihi tam duris clausa tacet foribus* Ayrmannus. Heinsius conjecerat,

Quin mihi tam duris clausa pates foribus?

favere posset similis Tibulli locus Lib. I. El. 2. v. 9.

Janua jam pateas uni mihi victa querelis,
Neu furtim verso cardine aperta sones.

cui par illud Ovidii XI. Met. 608.

Janua, quae verso stridorem cardine reddat,
Nulla domo tota, custos in limine nullus.

jam duris cod. Neapol. & Palatinus Gebhardi. *tam surdis* Francius. vide supra ad El. X. 16. sed *duris foribus* hic nullam controversiam moveri praestat. vide quae notavit Broukhus. ad Tibull. Lib. II. El. 7. 29. *jaces* Commelini liber. *noctis* in v. c. Ant Perreji, altero Vaticano, & D'orvill. secundo, quod jure rejecit Heins. in notis p. 671. quia haec janua non reserata moto cardine stridorem non dabat. *tacet* Voss. alter. Ceterum recte monet Broukhusius, querelam hanc sive expostulationem ad januam, esse genus carminis paraclausithyri, ejusque exempla similia apud Ovidium Lib. I. Am. El. 6. & Tibullum Lib. I. El. 2. exstare. adde Catulli Carm. LXVIII. & quae notarunt D. Heinsius Lect. Theocrit. ad Idyll. III. cap. 7. sub finem, & Casaubon. ibid. cap. 5. sed qui uberius de eo egit in Commentario ad Persium pag. 454. & Kusterus ad Aristoph. Eccles. v. 954. θυραυλεῖν vocant Graeci, id est, ἔξω τῶν θυρῶν αὐλίζεσθαι, unde παρακλαυσίθυρα carmina dicta sunt. vide Cel. Ruhnkenium ad Timaei Lexic. Platon. pag. 106. & hoc genus carminis innuit Ovid. IV. Fast. 109.

Primus amans carmen vigilatum nocte negata
Dicitur ad clausas concinuisse fores.
Eloquiumque fuit duram exorare puellam,
Proque sua caussa quisque disertus erat.

ubi *carmen modulatum* in cod. D'orvill. e recentioribus ingenium in talis argumenti carmine eleganter exercuit Joannes Jovianus Pontanus Lib. I. Amor. Eleg. 3. Tom. II. Poëm. pag. 5. ed. Ald. ad fores puellae, ubi post preces frustra ad surdam januam fusas, his inter alia in eam invehitur:

Sed mihi quid lacrimae, quid prosunt vota precesve,
Roboribus duris nulla subest pietas.
Crudeles postes. crudelis janua, tuque
Invidiose meis pessule deliciis.
Vos situs obducat: vos dura fracta securi
Inponat flammis sordida dextra Coci.

ita enim haec in cod. MS. Wittiano legebantur,

Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
Cur numquam reserata meos admittis amores,
20. Nescia furtivas reddere mota preces?
Nullane finis erit nostro concessa dolori?
Tristis & in tepido limine somnus erit?
Me mediae noctes, me sidera prona jacentem,
Frigidaque Eoo me dolet aura gelu.

25. Tu

tur, longe aliter quam in editis, ut & sequentia. Jo. Ant. Campanus. poëta festivus, Episcopus quondam Aprutinus, Lib. III. Carm. 21.

Saevis horridior janua tigribus,
Quas urguent rapidis per juga montium
Pastores canibus, nec mihi flecteris. & seqq.
Cur me, difficilis janua, prohibes
Ad dulces dominae prosiliam sinus,
Et mellita genis basia conferam,
Quales Chaoniae corripiunt aves,
Celsis dum geminant murmura turribus.

20. *Nescia furtivas reddere mota preces*] *furtiva cedere mota prece* Heinsius. ut apud Cicer. ad Brutum Epist. XII. *nihil tuli gravius quam me non posse matris tuae precibus cedere.* sed *reddere preces* commode explicari potest, ad dominam tuam preces meas deferre, & cardinis motu efficere, ut eas audiat. ut infra v. 27.

O utinam trajecta cava mea vocula rima
Percussas dominae vertat in auriculas.

reddere enim *preces* hic eo sensu, quo Servius ad Virg. III. Aen. 40. *reddi* exponit illa, quae per alterum deferuntur, ut quae nobis credita sunt, *reddere* dicimur. vid. Lambin. ad Horat. Lib. I. od. 3. 7. nisi melius sit *preces reddere*; pro excipere, exceptas audire, neque irritas facere, sed apud dominam pro me intercedere, & sic preces meas mihi reddere, ut passim *voces reddere* dicitur resonabilis Echo. & *reddere vicem* de mutuo amicorum auxilio. *notas audire & reddere voces* Virgilio Lib. I. Aen. 413. & VI. 689. sed prima explicatio videtur verior.

22. *Tristis & in tepido limine somnus erit*] *Turpis* in primo Leidensi, Borrichiano, tribus Voss. Colbertinis, duobus D'orvill. & meis. sed *Tristis* in primo & secundo Vaticano, Groningano, & primis edd. pro *tepido limine* Heinsius conjecerat *Tristis an in rigido.* ut apud Ovid. I. Am. El. 6. 73.

Vos quoque crudeles rigido cum limine postes.

& in Remed. Am. 25.

Et modo blanditias, rigido modo jurgia posti
Dicat, & exclusus flebile cantat amans.

id certe hic convenientius esse epitheton, quam *tepido*, pro quo etiam *gelido* reponi posset; docent sequentia, *Frigidaque Eoo me dolet aura gelu.* *durum limen* vocat Ovid. Remed. 508. loco adposito:

Dixerit, ut venias pacta tibi nocte, venito.
Veneris, & fuerit janua clausa, feras.
Nec dic blanditias, nec fac convicia posti,
Nec latus in duro limine pone tuum.

23. *Me mediae noctes, me sidera prona jacentem,*
Frigidaque Eoo me dolet aura gelu]

medias noctes dixit, ut Lib. II. El. 24. 25. *mediae nequeunt te frangere noctes.* idque imitatione μεσᾶν νυκτῶν Graecorum, licet de una nocte agatur. vid. Cel. D'orvillium in Observ. Miscell. Vol. I. pag. 132. & ad Chariton. pag. 632. sed & toto hoc loco graecissat Propertius, nam in illis, *me sidera prona jacentem*, respicit procul dubio ad paroemiam seu formulam, qua carmen paraclausithyrum finire solebant cantantes amatores, πεσὼν γε κείσομαι, ut caprarius ad antrum Amaryllidis jacens cantum finit apud Theocritum Idyll. III. 53.

Ἀλγέω τὰν κεφαλάν. τὶν δ' οὐ μέλει. οὐκέτ' ἀείδω,
Κεισεῦμαι δὲ πεσών.

Doleo caput. tu vero me non curas. non amplius canam.
Jacebo hic stratus.

& forte Propertii animo illa Theocriti obversabantur, cujus locum optime illustrat D. Heinsius Lect. Theocrit. cap. VII. circa finem. his simile

25. Tu sola humanos numquam miserata labores
Respondes tacitis mutua cardinibus.

O uti-

Illud Ovidii Lib. II. Art. Am. 523.

Clausa tibi fuerit promissa janua nocte;
Perfer in inmunda ponere corpus humo.

dem Lib. II. Amor. 19. 21.

Et sine me arte tuos projectum in limine postes
Longa pruinosa frigora nocte pati.

bi *pruinosam noctem* vocat, ut Lib. I. Am. El. 6. 61.

Omnia consumsi, nec te precibusve minisve
Movimus, o foribus surdior ipse tuis. &c.
Jamque pruinoses molitur Lucifer axes;
Inque suum miseros excitat ales opus.

sic *Eoum gelu* noster, quod de matutino pruinae frigore capiendum recte D'Orvillius dd. II. monuit. ut Lib. II. El. 7. 91.

Sidera sunt testes & matutina pruina.

Graecis enim ἑῷϑ- de matutino tempore, quod passim imitantur Latini. Helvius Cinna apud Serv. ad Virg. I. Georg. 288.

Te matutinus flentem conspexit Eous,
Et flentem paullo vidit post Hesperus idem.

& auctor Elegiae de Rosa v. 45.

Quam modo nascentem rutilus conspexit Eous,
Hanc rediens sero vespere vidit anum.

& hinc *Eous* pro Lucifero. vide Grotium ad Aratea v. 166. pag. 86. & quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 354. male autem *sidera plena* in duobus Leid. quatuor Vossianis, Regiis, Colbertinis, Borrichiano, Askewiano, primo D'orvill. & meo utroque codice, cum primis edd. Aldina utraque, & aliis vetustioribus. quod licet retinendum censeat Gebhardus Lib. III. Crepund. cap. 19. & cum eo alii, optime tamen *prona* vindicavit Livinejus & Broukhusius. idque legitur etiam in secundo D'orvill. Excerptis Modii, & in v. c. invenit Scaliger, probavitque, *plena* ineptum pronuncians. & Scaligero, quum adhuc ei blandiretur, obsecutus est Scioppius Lib. III. Suspect. Lect. Epist. 22. cujus sententiam veluti *eruditorum patris & deorum sobolis* illic amplectitur, sed postea plusquam caninum in modum ei oblatrans. Recte vero notat Broukhusius intelligi partem illam noctis, quae post mediam noctem sequitur, & diluculum praecedit, quod plurimis veterum poëtarum locis illustrat. cui adde Heinsium ad Valer. Fl. VII. 457. *cadentia sidera* vocat Virg. II. Aen. 9.

——— *& jam nox humida coelo*
Praecipitat, suadentque cadentia sidera somnos.

ubi Servius: *aut epitheton est siderum, quae oriuntur & occidunt, aut certe majorem noctis partem dicit esse transactam.* & Lib. IV. 81.

——— *lumenque obscura vicissim*
Luna premit, suadentque cadentia sidera somnos.

ubi vera est ultima Servii interpretatio: *an ipsa Luna suum lumen reprimit, occidens, & se obscurans. lapsa sidera* nostro Lib. IV. El. 4. 62.

Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.

ut in plerisque MSS. *lassa* edidit Broukhusius. altero versu *me dolet* Scaliger, quod in quinto Vaticano, & Vossiano quarto. idque codicis sui orae etiam adscripserat Marklandus. in Scaligeri libro veteri *me vidit.* quod placebat Heinsio, & legitur in Ang. Colotii codice, primoque Vaticano. sed *dolet* in Borrichiano, tertio Vossiano, & primis edd. ut & in codd. Regiis, & uno Colbertino, nam in altero *domat.* ut conjecerat Francius. qui non inmerito ambigebat, an *me dolet* pro mei miseretur, ut exponebat Broukhusius, recte dici possit. *dolet* defendit Jo. Is. Pontanus Lib. II. Analect. 13.

25. *Tu sola humanos numquam miserata labores*
Respondes tacitis mutua cardinibus]

heu magnos vel *heu tantos umquam miserata labores* legendum censebat Heinsius. *dolores* in tribus Vossianis, utroque D'orvill. primo meo cod. a manu sec. Menteliano, Heinsiano, Borrich. Groning. Askewiano, & primis edd. In codd. Regiis & Colbertinis,

Tu sola humanos numquam miserata dolores
Responde tacitis mutua carminibus.

sed *labores* praefero cum Heinsio, nam paullo ante praecessit *dolori* v. 21. & sic Marklandus. *Responde* etiam in secundo Leid. Excerpt. Scalig.

gis

O utinam trajecta cava mea vocula rima
Percussas dominae vertat in auriculas!
Sit licet & saxo patientior illa Sicano,
30. Sit licet & ferro durior & chalybe:
Non tamen illa suos poterit conpescere ocellos,
Surget & invitis spiritus in lacrimis.

Nunc

& priscis edd. & *carminibus* in Excerpt. Modii, Borrichiano, Groningano, & primo meo codice. Sensum hujus loci obscuriorem luce adfusa magis clarum reddidit Patruus meus in notis ad Virg. III. Aen. 250 qui *numquam* hic repetendum monet, tamquam legeretur *Tu numquam miserata labores humanos, numquam respondes* &c., & simila ejusmodi locutionis exempla adfert. sic & paullo ante v. 19.

Cur numquam reserata meos admittis amores.

ubi in altero versus membro *meos numquam admittis amores* etiam repeti potest. Quid si hunc eliciamus sensum, tacitis cardinibus, nec motu apertae januae ullum strepitum edentibus, etiam tu obmutescis, & cum illis paria facis, numquam reserata tui copiam non praebes, ut tua ope ad dominam admittar. ut supra v. 18.

Quid mihi tam duris clausa taces foribus.

si cui *carminibus* adrideat, *numquam* necessaria repetitione supplendum erit, ut januae exprobret, eam post cantus suos finitos ac tacentes numquam respondere *mutuam*, nisi forte pro *mutua* legi posset *nuntia carminibus*, an ad dominae aures pervenerint preces, querelae meae, & carmina ad ejus fores cantata. sic enim supra v. 20. *Nescia furtivas reddere mota preces.* & huic interpretationi favent quae mox optat, ut vox tantum sua per rimam trajecta ad amicae auriculas perveniat. quo refer illud ex Lib. IV. El. 1. 145.

Nec mille excubiae, nec te signata juvabunt
Limina: persuasae fallere rima *sat est.*

& Lib. II. El. 13. 72. *Aut per rimosas mittere verba fores.* vitiose igitur *jacula* pro *vocula* in secundo Vossiano. *vertat in auriculas* pro vertatur, capiebat Fruterius. sed *vergat* legit Gruterus Lib. XII. Suspicion. ineditar. cap. 4. firmatque loco Apuleji Lib. VIII. Met. p. 159. *Thrasyllus pergit linguae sauciantis susurros inprobos invergere.* ubi tamen *inurguere* praefert Pricaeus.

29. *saxo patientior ille Sicano*] per *saxum Sicanum* Scyllam innui notaverat Marklandus. *torrentior* ex Commelini membranis adfert Gebhardus. unde forte per *saxum* vel *lapidem Sicanum* intelligendum esse pyriten lapidem, quis conjiciat, de quo vide notas Vlitii ad Gratii Cyneg. 404. vel de Aetna, ut passim poëtae Aetnaeis caloribus aestus amoris conparant. eo referri posset locus Severi in Aetna v. 399. de pyrite lapide:

Quin etiam varie quaedam sine nomine saxa
Toto monte liquant, illis custodia flammae
Vera tenaxque data est. sed maxima caussa molaris
Illius incendi lapis, & sibi vindicat Aetnam.

& reliqua usque ad v. 409.

Sed simul atque hausit flammas, non tutior haustis
Ulla domus, servans aciem, duransque tenaci
Septa fide; tanta est illi patientia *victo.*

cujus loci primo versu *vimine* pro *nomine* in cod. Voss. unde Heinsius *alumine.* Sed recte videtur Fruterius *patientior* ad libri sui marginem exposuisse *durior.* ut suadent sequentia, *Sit licet & ferro durior* &c. unde *durare* pro pati. sic *durior* & *surdior saxis, scopulisve*, de illis, qui preces & suspiria amantum non exaudiunt, poëtis frequens. simile illud Ovidii XIV. Met. 712. de Iphide:

Surdior illa freto surgente, cadentibus Haedis,
Durior & ferro, quod Noricus excoquit ignis,
Et saxo, quod adhuc vivum radice tenetur.

vide hic Jani Dousae P. notam, qui bene interpretatus est. par illud Tibulli Lib. I. El. 1. 77.

— non tua sunt duro praecordia ferro
Victa, neque in tenero stat tibi corde silex.

32. *Surget & invitis spiritus in lacrimis*] *heu* pro *in* conjecerat Heinsius. sed *in lacrimis* pro inter lacrimas posuit. quas *invitas* hic vocat, ut Eleg. praec. v. 40. *Et fletum invitis ducere luminibus.*

Nunc jacet alterius felici nixa lacerto;
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.
35. Sed tu sola mei tu maxima caussa doloris,
Victa meis numquam, janua, muneribus.
Te non ulla meae laesit petulantia linguae,
Quae solet iratus dicere trita loco.

Ut

nitus. sensum esse, inter lacrimas suspirabit, & lacrimabitur, licet invita, adscripserat Marklandus, addito Luciani loco ex Contemplant. p. 350. ed. Graev. ubi *ἐν τοῖς ἄλλοις* pro *inter cetera*, & p. 459. *ἐν ἡμῖν ποτνιώμενον*, *inter nos quiritantem.* *spiritus* hic usu non valde obvio, pro suspirio, & *surgere*, ut Lib. II. El. 22. 38.

Adspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat
Spiritus.

sic forte *αὔρα* de suspirio infelicis Evadnes intelligenda apud Euripidem in Supplicib. 1048. ubi Iphis pater filiam desperatam intuens, rogat,

Τέκνον, τίς αὔρα; τίς στόλος;

quod vertunt,

Filia, quaenam aura? quis amictus.

haesitat Marklandus, & de vento, qui Evadnem illuc advexerat, exponit. sed mallem, *quis anhelitus?* eodem dramate v. 1029.

Ὁ σὸς εὐναῖος γαμέτας
Συντακεὶς αὔραις ἀδόλοις.

quod interpretor,

Tuus autem lecti maritus
Contabescens amore non ficto.

id quod nostro est *vacuo solam tabescere lecto* Lib. III. El. 4. 23. & *cura tabescere*, amoris nempe, ejusd. libr. El. 10. 9.

33. *alterius felici nixa lacerto*] licet *nixa* tueantur codicum MSS. Excerpta, & editiones priscae, non tamen rejiciendam puto codicis Palatini lectionem *nexa*, propter *alterius lacerto.* ut Lib. II. El. 7. 5.

Possum ego in alterius positam spectare lacerto?

praesertim quum *oscula nixa* sequantur v. 42. *innexa* legebat Heinsius. vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 321. Ovidius Epist. II. 141.

Colla quoque infidis quia se nectenda lacertis
Praebuerunt.

& Epist. V. 48.

Non sic adpositis vincitur vitibus ulmus,
Ut tua sunt collo brachia nexa meo.

ut bene ex MSS. pro *vincta* restituit Heinsius, & multis firmavit exemplis. *Num jacet* Ayrmannus. & deinde *Ac mea.* seq. versu *cadent* in Voss. primo. adhaesit huic loco Ovidius Epist. XV. 208.

——— *& Zephyri verba caduca ferunt.*

Infra El. XVII. 4. *ingrato litore vota cadunt.* vide supra ad El. V. 14.

38. *Quae solet iratus dicere trita loco*] locus manifeste corruptus est. *Quae solet irato dicere tota loco* in duobus Leidens. quatuor Vossianis, primo D'orvill. Heinsiano, Menteliano, Excerptis Modii, Borrich. Groning., Regiis, Colbertinis, meo utroque, & primis edd. *tota* quoque in Askewiano, sed *verba* in marg. quod etiam legitur in secundo D'orv. utraque Aldina, Colinaei, & Gryphii. *Quae solet immerito* v. c. Passeratii. *iratus* in Excerpt. Scalig. *ingrato* Fruterius. *trita* est ex v. c. Scalig. *turba* in cod. Ant. Perreji, Colotii, & primo ac secundo Vatic. ut conjecerat Livinejus. *tanta* in quinto. in ed. Rovill. Lugd. 1559. *Quae solet irato dicere tuta loco.* in cujus margine Janus Dousa *ingrato* conjecerat, & in aliis *multa* pro *tuta* legi notaverat. *ingrato dicere multa loco* Graevius in Epistolis ad Heins. ut *multa mala ingerere* Terentio. Heinsius in Epistolis ineditis ad Graev. *irato dicere peta joco.* & Notis ad Propert. pag. 672. ut *iratum jocum* vocet convitium seu dicterium acrius. v. Passerat. pag. 220. hinc supra Lib. I. El. 5. v. 8.

Molliter irasci non sciet illa tibi.

idem

Ut me tam longa raucum patiare querela
40. Sollicitas trivio pervigilare moras.
At tibi saepe novo deduxi carmina versu,
Osculaque impressis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties verti me, perfida, postes,

De-

idem quoque *dicere torva* vel *acerba* conjecerat. *irato joco* etiam Ayrmannus. *loco* tamen hic vindicavit Patruus in notis ad Suet. Aug. c. 49. & *loco* de janua ipsa vel aedibus exponit Broukhusius. *irato dicere trita joco* etiam legebat Marklandus. Francio videbatur Broukhusius verum loci sensum eruisse. sed illud *quae* & *trita* ad ejus gustum non faciebat, & ideo pro *trita*, si per codd. MSS. liceret, legendum adnotaverat *verba*. id certe in nonnullis codd. & edd. vetustis exstat, ut modo notavi.

42. *Osculaque impressis nixa dedi gradibus*] *nixa oscula* displicent, & forte huc intrusa sunt ex v. 33. *Nunc jacet alterius felici nixa lacerto.* recte igitur Graevius & Heinsius in Epistolis mutuis tam editis quam ineditis, *fixa dedi gradibus*. & sic idem Heinsius in notis ad Propert. post Adverf. pag. 672. firmabatque illo Virgilii II. Aen. 490.

Amplexaeque tenent postes atque oscula figunt.

Albinovan. ad Liviam v. 95.

At miseranda parens suprema neque oscula fixit.

& ita Ayrmannus. *nixa* etiam hic non probabantur juveni in hisce sagacissimo Er. Hub. Eldikio, qui literis Zutphaniae d. 24. Julii 1773. ad me datis, *fixa* vel *spissa* praeferendum existimabat, quem etiam *gradus* non inmerito offendebant, ubi sermo ad januam dirigitur, ideoque poëtam scripsisse suspicabatur,

Osculaque inspersis mixta *dedi* lacrimis.

idque ex more amantium. Lucretius Lib. IV. 1173.

At lacrimans exclusus amator limina saepe
Floribus & sertis operit, postesque superbos
Unguit amaracino, & foribus miser oscula figit.

quo loco *fixa oscula* hic quoque adstrui possunt. addebat & illud Tibulli Lib. I. El. I. 76.

Flebis & arsuro positum me, Delia, lecto,
Tristibus & lacrimis oscula mixta dabis.

certe *oscula lacrimis mixta* hic commode admitti possunt. saepe enim vox *mixta* in alias degeneravit. vide quae supra notavi ad El. V. 15. illud vero *inspersis* juvare etiam potest locus nostri supra El. XII. 16.

Nonnihil adspersis gaudet Amor lacrimis.

Divinabam aliquando, an pro *impressis gradibus*, quam scripturam suspectam habebam, quia in quarto codice Vossiano *inplexis* legitur, (*imprexis* in Askewiano,) hic reponi posset,

Osculaque inflexis *fixa dedi* genibus.

ut *inflexo genu* Lib. III. El. 7. 6. ubi vid. Passerat. & ad El. XIII. 34.

Sic cadit inflexo lapsa puella genu.

& huic conjecturae adstipulatur similis locus Tibulli Lib. I. El. V. 41. & seqq.

Non ego, si merui, dubitem procumbere templis,
Et dare sacratis oscula liminibus.
Non ego tellurem genibus *perrepere supplex,*
Et miserum sancto tundere poste caput.

id Ovidio est *projectus ante postes in limine*, Lib. II. Am. El. 19. 21.

Et sine me ante tuos projectum in limine postes
Longa pruinosa frigora nocte pati.

positis genibus procumbere Lib. I. Met. 729. *flexum genu submittere* IV. 340. & *flexo succubuisse genu* IV. Trist. 2. 2. & *succiduo procubuisse genu* Epist. XIII. 24. *gradibus* sane hic alienam lectionem esse, inde quoque colligi posset, quod in nonnullis codd. turbatur; nam *manibus* est in Borrichiano, Heinsiano, & primo meo codice, sed id mox sequitur. *inflexis* autem *genibus* de supplice, ut *procumbere* in loco Tibulli. vulgatam tamen lectionem *gradibus* vel secutus est, vel probasse videtur D. Heinsius in Monobiblo El. VI. hunc locum respiciens:

Seu cum non faciles inpugnat carmine valvas,
Ebrius & duris oscula dat gradibus.

44. *Du-*

Debitaque occultis vota tuli manibus?
45. Haec ille, & si quae miseri novistis amantes,
Et matutinis obstrepit alitibus.
Sic ego nunc dominae vitiis, & semper amantis
Fletibus, aeterna differor invidia.

ELEG.

44. *Debitaque occultis vota tuli manibus*] *Serta tuli* conjecerat Marklandus. ut in loco Lucretii, paullo ante producto, *limina saepe Floribus & sertis operit.* idque firmari posset ex Ovid. II. Art. Am. v. 527.

Postibus & durae supplex blandire puellae,
Et capiti demtas in fore pone rosas.

vide supra ad v. 7. huj. Eleg. *vota* tamen propter *debita* non sollicitanda videntur.

45. *miseri novistis amantes*] *vovistis* Heinsius.

46. *Et matutinis obstrepit alitibus*] *Heu* vel *En* idem Heinsius. *Haec* Livinejus. *matutinas aves* de quibuscumque avibus mane canentibus exponit Passeratius. sic in versibus apud Cic. I. de Divin. cap. 8.

Et matutinis acredula vocibus instat.

Virgil. in Ciri v. 408. *Vos matutina si qui de gente venitis.* ut restituit Scaliger, & volucres intelligit, cantus suos mane integrantes, prolato hoc ipso Propertii loco. sed melius Gallos, lucis nuntias aves, intelligit Beroaldus. ut de matutino tempore Martialis Lib. XIV. Ep. ult. *Cristataeque sonant undique lucis aves. matutinae alites*, ut φθέγματ᾽ ὀρνίθων Ἑῷα apud Sophoclem in Electr. v. 18.

Ὡς ἡμὶν ἤδη λαμπρὸν ἡλίυ σέλας
Ἑῷα κινεῖ φθέγματ᾽ ὀρνίθων σαφῆ.

& in Meleagri Epigrammate inedito, quem locum suggessit Cel. Ruhnkenius,

Ὀρθροβόας, δυσέρωσι κακάγγελε, νῦν, τριτάλαστε,
Ἐννύχιος κρατεῖς πλευροτυπῆ κέλαδον.

Ovidius XI. M. 597.

Non vigil ales ibi cristati cantibus oris
Evocat Auroram.

& hoc praefero, praefertim propter *obstrepit.* hoc enim loco imitatum esse illud Theocriti Idyll. VII. 48. ubi ὄρνιθες Χῖον ἀοιδὸν ἀντία κοκκύζοντες dicuntur, seu ἀλεκτρύονες Chio vati obstrepentes, & Musarum alitem crocitu lacessentes, optime ostendit D. Heinsius Lect. Theocr. cap. XII. quomodo anserem argutis oloribus *obstrepentem* dicit Virg. Ecl. IX. 36. infra Lib. II. El. 16. 6.

Non tam nocturna volucris funesta querela
Attica Cecropiis obstrepit in foliis.

& de tympanis Ovidius IV. Met. 392.

Tympana cum subito non apparentia raucis
Obstrepuere sonis.

Tibullus Lib. II. El. 1. 86.

——— *nam turba jocosa*
Obstrepit, & Phrygio tibia curva sono.

47. *Sic ego nunc dominae vitiis, & semper amantis*
Fletibus, aeterna differor invidia]

His ego Passeratio & Heinsio legendum videbatur. *deferor* in primo Leid. tribus Vossianis, primo D'orvill. meo utroque, Heinsiano, Mentelii, Borrichiano, & Colbertino, ut in ed. Venet. 1487. sed male. vide supra ad El. IV. v. 22. *amatis* pro *amantis* conjecerat Heinsius, praecedit enim *novistis amantes.* Marklandus legebat,

Sic ego nunc dominae vitiis, nunc semper amantis
Fletibus alterna *differor invidia.*

quod minime displicet, nam sensum cum praecedenti versu bene connectit, & *alterna invidia* legendum suadet. hanc igitur Marklandi conjecturam amplector. sic enim de amoris vicissitudine supra El. IX. v. 24.

Nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
Ut non alterna presserit ille manu.

& Lib. II. El. 9. 7.

Scilicet alterna quoniam jactamur in unda,
Nostraque non ullis permanet aura locis.

nunc semper etiam conjecerat Francius.

E L E G. XVII.

Et merito, quoniam potui fugiſſe puellam,
Nunc ego deſertas adloquor Alcyonas.
Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam eſt,

Om-

Eleg. XVII. v. 1. *Et merito*] ſic omnes codd. MSS. & primae edd. *At merito* praeter Volſcum & Colinaei ed. Lugd. etiam in Gryphiana 1551 legitur. ſed recte Paſſeratius & Broukhuſius *Et merito* formulae inſtar dictum vindicarunt. vide & Axenii notas ad Phaedrum pag. 136. & abruptum ab hac formula eſt Elegiae initium, veluti reſponſum ad praecedentes querelas, quod concitati adfectus indicium eſt. id eleganter ex recentioribus imitatus eſt Angelus Politianus, optimo Albieriae Albitiae Epicedio,

Et merito! quis enim tantum perferre dolorem,
Aut quis tam miſeris temperet a lacrimis?

ejuſque exemplo Broukhuſius, initio Elegiae in obitum Theod. Georgii Graevii, Lib. III. El. 7.

Et merito! quis enim tam crudo vulnere, Graevi,
Durus inexpletis temperet a lacrimis.

potui fugiſſe more Propertiano, ut Eleg. I. 15.

Ergo velocem potuit domuiſſe puellam.

vel pro, auſus fui relinquere puellam. vid. ad Eleg. XV. 36.

2. *Nunc ego deſertas adloquor Alcyonas*] *Huc ego* in Borrichiano. optimo cum judicio Propertium hic Alcyones, aves ſolitarias & querulas, quibus ſaepe comparantur moerore conſumti, doloris ſui conſcias facere, & adloqui, notavit Broukhuſius, quod pluribus veterum & recentiorum poëtarum exemplis illuſtravi ad locum Lotichii, quem adfert, Lib. III. El. 7. p. 213. & 214. & adde ſimilia ex Graecis poëtis apud Leichium ad Carmina Sepulcr. Anthol. Graec. MSS. Ep. XX. pag. 27 & 28. aliam tamen, eamque non minus probabilem, reddunt rationem Beroaldus & Paſſeratius, quia de procella ventiſque adverſis queritur poëta, adeoque invocet Alcyonas, quae mare tranquillum & pacatum reddere credebantur, praeſertim quum ovis incubabant. unde *alcyonia reducere* de compoſita tempeſtate. Theocritus Idyll. VII. 57.

Ἀλκύονες, στορεσεῦντι τὰ κύματα, τάν τε θάλασσαν,
Τόν τε Νότον, τόν τ᾽ Εὖρον.

ubi vid. Scholiaſt. Servius ad Virg. I. Georg. 399. de Alcyonibus agens: *Iſtae autem aves nidos faciunt in mari, media hyeme. quibus diebus tanta eſt tranquillitas, ut penitus nihil in mari poſſit moveri. Inde etiam dies ipſi Halcyonia dicuntur.* huc refer illud noſtri Lib. III. El. 8. v. 5. & ſeqq.

Tranſeat hic ſine nube dies, ſtent aëre venti,
Ponat & in ſicco molliter unda minas. &c.
Alcyonum poſitis requieſcant ora querelis,
Increpet abſumtum nec ſua mater Ityn.

3. *Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam*
Ominat, ingrato litore vota cadunt]

ſic edidit Broukhuſius, Scaligero obſecutus. codicum veterum diverſas in hoc nomine ſcripturas non recenſebo, in his enim *Caſyope*, *Caſiopae*, in illis *Calliope*, in aliis aliae librariorum aberrationes ſunt. Caſſiopen vero Scaliger, & ante eum Volſcus & Beroaldus, de ſigno coeleſti *Caſſiepea* intellexerunt. nec aliter Paſſeratius. de Scaligero hoc quoque inde mihi conſtitit, quia margini codicis Petronii, quem totum ex codice Cujaciano manu ſua deſcripſerat, hunc Propertii verſum adnotaverat ad finem cap. XCIX. ubi occurrit, *adoratis ſideribus intro navigium.* melius illic Wouwerius in notis ſuis adpoſuit alium noſtri locum ex Lib. III. El. 20. 18. *Cogor & undiſonos nunc prece adire Deos.* ejuſdem quoque ſententiae olim fuiſſe N. Heinſium, patuit mihi ex illius ineditis ad Graevium Epiſtolis, in quibus locum hunc ſic conſtituebat,

Nec mihi Caſſiope e ſolio viſura carinam eſt.

&

Omniaque ingrato litore vota cadunt.

5. Quin

& per *solium* Cassiopes intelligit ejus sellam, cui insidens conspicitur in Imaginibus vetustis Signorum Coelestium apud Germanicum pag. 29. ed. Grot. & in Hygin. Poët. Astron. Lib. III. pag. 427. ed. Muncker. ubi hoc Cassiopeiae solium *siliquastrum* vocat Hyginus. *sellam* Scholiastes Germanici. in alia ad eumdem Graevium Epistola praeferebat Heinsius, *solitam visura carinam est.* Melius tamen in notis suis ad Propertium post Adversaria editis pag. 672. refutato Scaligero, intelligit Cassiopen, Epiri portum, productis veterum auctorum locis, quae portum hunc oportune illustrant. idque probabat Graevius in Epist. ad Heins. T. III. Syllog. pag. 227, qui hoc in versu etiam legebat *ex solito*, ut solet, vel *mihi solito* conjungebat in iisdem Epistolis pag. 202. 210. infeliciter vero Ayrmannus legebat,

Nec mihi Cassiope solito ductura carinam.

de sidere etiam intelligens. Ejusdem nominis erat Corcyrae oppidum, quod innuit Sueton. in Ner. cap. 22. fin. *Nec profectione dilata, ut primum Cassiopen trajecit, statim ad aram Jovis Casii cantare auspicatus est.* ubi in notis suis Patruus meus prolixe de hoc Propertii loco egit, & emendandum conjecit,

Nec mihi Cassiopen, solet ut, visura carina
Ominat.

In illo autem Suetonii loco Cassiopen, Corcyrae oppidum, intelligendum recte etiam monuit Quirinus in Primordiis Corcyrae cap. VIII. pag. 69. quod palam facit *Jovis Casii* mentio, unde in Corcyrae nummis, quales binos possideo, ΣΕΥΣ ΚΑΣΙΟΣ in templo duarum columnarum sedens conspicitur; pluresque produxerunt Andr. Marmora in Historia Corcyrae, Italice scripta, sive in Tabulis Numorum Corcyraeorum, quos ad Lib. I. II. & III. exhibuit; Arigonius in Num. Pop. & Urb. Tab. VIII. & nuper Pellerinius Tom. III. Tom. XCVI. N. 11 & 12. aliique numero non pauci, qui vetera Numismata illustrarunt. Sed in hoc Propertii loco indicari Cassiopen, Epiri continentis portum, quae Cassiopes Corcyreae colonia erat, non dubitandum est. utramque distinguendam docet prae ceteris locus Ciceronis Lib. XVI. ad Fam. Ep. 9. *in portum Corcyraeorum ad Cassiopen stadia CXX. processimus.* ubi Victorii & Graevii notas consule. de eadem hac Cassiope vide Strabonem Lib. VII. pag. 324. ed. Casaub. & quae notavit Wesselingius ad Antonini Itinerar. p. 521. Nescio autem quid Vulpio in mentem venerit, ut *Cassiopen* allegorice pro ipsa Cynthia capiendam somniaret, & *mea Cassiope* sit, mea Cynthia, meum sidus, & ejus fastum atque arrogantiam, ut superba fuit Cassiopea, notaret poëta, quae refutatione non indigent. Nollem igitur Broukhusius, passim a viro maximo Scaligero vix latum unguem discedens, etiam de sidere vel signo coelesti exposuisset. Sed pluribus de hoc loco egi in notis ad Auctorem Elegiae ad Messalam Tom. I. Anthol. Lat. pag. 295 & 296. ubi post tot virorum eruditissimorum aestus eum sic tandem restituendum judicavi,

Nec mihi Cassiopen solito visura carina est,
Omniaque ingrato litore vota cadunt.

sive *solito* pro *ex solito* capias, sive *mihi solito*, cum Graevio conjungas. *carina*, vel *carinam est* in variis codd. MSS. legitur. Neque minus miror, Broukhusio *Ominat*, quod ex solius Scaligeri conjectura est, adeo placuisse, ut in contextum receperit. *ominat visura*, pro visuram, exponebat Scaliger, hoc sensu, neque Cassiope neque alia sidera mihi omen dant se visura carinam, quae per Hypallagen interpretatur, pro ex astris ominor, me carinam non visurum, quae valde contorta sunt; & veteris Tragici Pomponii exemplo *ominat*, pro ominatur, fulcit. Non tam facilis ceteroquin Broukhusius est in verbis Accii, Pacuvii, vel similis aevi scriptorum Propertio ingerendis, si Gebhardi aut Guyeti hac in re judicium castiget. Itaque illud *Ominat* unius auctoritate Scaligeri, cujus tamen manes quo majori veneratione colo, eo magis invitus a tanto viro dissentio, (neque enim cum Passeratio dicam, eum hic *nugari*,) poëtae nostro non obtrudendum, sed revocandam esse pristinam lectionem censui, quam diu ex Augusteae aetatis auctore ejus exemplum desideramus; praesertim quum omnes codices, quorum lectiones adhibui, & primae ac vetustiores editiones, constanti consensu *Omniaque ingrato* &c. tueantur. Francio etiam *ominat* insolens videbatur, qui legebat,

Nec mea Cassiopen solito visura carina,
Omniaque ingrato &c.

vota

5. Quin etiam abſenti proſunt tibi, Cynthia, venti,
Adſpice, quam ſaevas increpet aura minas.
Nullane placatae veniet fortuna procellae?
Haeccine parva meum funus arena teget?
Tu tamen in melius ſaevas converte querelas.
10. Sat tibi ſit poenae nox & iniqua vada.
An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?
Oſſaque nulla tuo noſtra tenere ſinu?

Ah

vota intelligo, quae ſuſcipiebantur ante itineris ingreſſum, & *vota cadunt* pro incaſſum funduntur irrita. ut ſupra El. 16. 34.

At mea nocturno verba cadunt Zephyro.

vid. Broukhuſ. ad Tibull. Lib. I. El. 7. 91. & Guellium ad Virg. I. Aen. 338. qui de victimis votivis male exponit.

5. *Quin etiam abſenti proſunt tibi, Cynthia, venti*] ingratum hunc rhythmum nullae tollunt membranae veteres, cui vellem mederi poſſem eadem ope, qua ſupra El. 8. v. 11. *Tyrrhena arena* remotum fuit. nam quod Barthius ad Stat. II. Th. 239. p. 397. ex hac ſola Elegia undecim enumeret verſus, in eumdem ſonum deſinentes, reliqui decem, praeter hunc, minime rhythmum duarum ſyllabarum conſonantium exhibent, ſed ſyllabae tantum unius, ut *deſertas alloquor Halcyonas, ſaevas increpat aura minas, placatae veniet fortuna procellae* &c. quae tales faciunt rhythmos, eo nomine vix appellandos, quales omnes poëtarum paginae ſuppeditant.

6. *Adſpice, quam ſaevas increpet*] ſic edidi auctoritate veterum codicum, non *increpat.* ut Broukhuſius. ita enim noſtro uſitatum poſt *Adſpice.* ſupra El. XV. 3.

Adſpice, me quanto rapiat Fortuna periclo.

Lib. II. El. 18. 35.

Adſpice, uti coelo modo Sol, modo Luna miniſtret.

ubi *miniſtrat* male in nonnullis edd. vide ſupra ad El. II. 9. *ſcaevas* in cod. Voſſ. tam hoc verſu, quam mox v. 9.

7. *Nullane placatae veniet fortuna procellae*] *placata puella* in MSS. quod adridebat Douſae. *pacatae* Heinſ. *venit* in primo D'orvill.

8. *Haeccine parva meum funus* &c.] *Siccine* conjecerat Marklandus. ſed *Haeccine arena* referenda ad *litus ingratum* v. 4. in quo querelas has effundebat. *rara* pro *parva* Heinſ. & *corpus* pro *funus* in Borrichiano, meoque primo, quae gloſſa marginalis eſt. vid. ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 565.

10. *Sat tibi ſit poenae nox*] ita in duobus Leid. quatuor Voſſ. binis D'orv. meiſque, & reliquis codd. ac primis edd. *Sat tibi, ſat poenae* ex Palatino Gebhardi praetulit Broukhuſ. ſenſus eſt, etſi non peream naufragio, ſat tibi poenae ſit procella & mare iniquum.

11. *An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis*] *opponere* in ſecundo Leid. Groning. Colbert. Excerpt. Modii, Palatino, & primis edd. *exponere* Graevius in Epiſt. ad Heinſ. T. IV. Syllog. pag. 202. ſed Heinſio *mea fata reponere* cum Paſſeratio praeferenti ſubſcribit pag. 210. & recte. ſubintelligitur enim *tumulo*, vel toro mortuali, reponere meum cadaver, ut apud Virg. VI. 220. *membra toro defleta reponunt.* tentaverat etiam Heinſius in Epiſtolis ad Graevium ineditis,

An poteris ſiccis, mea vita, reponere ocellis,
Oſſaque aduſta tuo &c.

eumdem vide Lib. II. Adverſ. cap. 5. p. 243. & in notis ad Propert. p. 673. *oſſa tenere ſinu*, ut apud Senecam Conſol. ad Helv. cap. 2. circa finem: *modo in eumdem ſinum, ex quo tres nepotes emiſeras, oſſa trium nepotum recepiſti.* ubi vide Lipſ. & Paſſeratium ad h. l. *oſſa nulla* Marklandus interpretabatur in nihilum vel minimum redacta, quae *oſſa minuta* vocat Lib. II. El. 10. v. ult. ſed *nulla* potius dicta videntur, quod Cynthia *nulla* teneret *oſſa* illius, qui in mari periret, & in litore Epyri humaretur.

Ah pereat, quicumque rates, & vela paravit
Primus, & invito gurgite fecit iter.
15. Nonne fuit melius dominae pervincere mores?
(Quamvis dura, tamen rara puella fuit.)
Quam sic ignotis circumdata litora silvis
Cernere, & optatos quaerere Tyndaridas.

Illic

13. *Ah pereat, quicumque rates, & vela paravit Primus, & invito*] illustrant haec quae in primum maris tentatorem audacem passim apud poëtas obvia collegerunt viri docti, a Barthio indicati ad Stat. III. Sylv. 2. 61. *in invito* D'orv. sec. novi qui conjecerat, *Et primum invito gurgite fecit iter.* Sed vulgatam minime sollicitandam probant loca veterum poëtarum, primum maris navigatorem detestantium, quae contuli in notis ad Lotich. Lib. III. Carm. 29. p. 556. 557.

15. *Nonne fuit melius dominae pervincere mores*] *Nonne fuit levius* in cod. Ant. Perreji, tribus Vossianis, primo D'orvill. meo altero, Colbertino, & secundo Neapol. *dominae melius* in altero D'orvill. alibi noster, *Nonne fuit satius.* vid. ad Lib. II. El. 19. 51. Non dubito Propertium in animo habuisse illud Virgilii Ecl. II. 14.

Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras,
Atque superba pati fastidia.

ubi *fastidia, & tristes Amaryllidis iras pati*, quod hoc loco *dominae pervincere mores*, fastum nempe, superbiam & morositatem. male enim ex sollemni codd. confusione *amores* in primo Leid. Vossiano, Menteliano, Borrichiano, meoque priore. sic *mores* eodem sensu Lib. II. El. 4. v. 7.

Nec mihi tam duris insultet moribus, at te
Vellicet.

supra El. XV. 23.

Quarum nulla tuos potuit convertere mores.

ubi plura notavi. Haec Propertiana sic imitatus est Lotichius Lib. II. El. 1. 25.

Nonne fuit melius dominae servire puellae,
Cernere quam tumidi litus utrumque maris?
Quid mihi cum pelago, mea si tellure morantur
Gaudia, si puppis non vehit una duos?

16. *tamen rara puella fuit*] *rata* vitiose in Voss. prim. & tert. *cara* in aliis. sed vide supra ad El. VIII. 42. *Cynthia rara mea est.*

17. *circumdata litora silvis*] *circumdare* in sec. D'orvill.

18. *optatos quaerere Tyndaridas*] *optatas* male in Voss. primo & tertio, & meo utroque. recte Broukhusius *quaerere Tyndaridas* non inplorare, ut Douza capiebat, quod satis indicatur ex addito epitheto *optatos*, ut *ventos optare ferentes* Valerio Fl. Lib. I. v. 266. sed frustra optatos & circumspectos non invenire, nec videre faventia sidera, exposuit. quem etiam vide ad Tibull. Lib. II. El. 3. 26. Horat. Lib. I. od. 32. 2.

Quaerenti pavidam montibus aviis Matrem.

noster Lib. II. El. 23. 103.

Qui quaerit Tatios veteres, durasque Sabinas.

Claudian. praef. ante Lib. II. R. P. v. 4.

Lugebant erepta sibi solatia Nymphae,
Quaerebant dulces flumina moesta modos.

Petronius Carm. de Bel. Civ. cap. 119. Satyr.

Quaerit se natura, nec invenit.

vide Patrui mei notas ad Ovid. II. Met. 239. & Valer. Fl. Lib. III. 693. male igitur Dousae interpretatoni adhaesit Gruterus ad Cic. Fragm. Poët. pag. 1422. ed Gronov. T. II. & miror viros doctos pro Dousae sententia non adtulisse illud Petronii cap. 99. in fine: *adoratis sideribus intro navigium.* ubi Castorem & Pollucem intelligendos recte notant Gonsalius & Wouwerius. navigantes enim vota Dioscuris pro itineris incolumitate faciebant. Rutilius Lib. I. 155.

Pande precor gemino placatum Castore pontum.

& haec illis reddebant post superata itineris vel naufragii pericula, ut notum est. sufficiat vetus Inscriptio apud Montfaucon. in Supplem. ad Antiqq.

Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
20. Ultimus & posito staret amore lapis:
Illa meo caros donasset funere crines:
Molliter & tenera poneret ossa rosa.

Illa

Antiqq. Tom. I. Lib. V. cap. 4. pag. 192.

CASTORI. ET. POLLVCI
SACRVM.
OB. FELICEM. IN. PATRIAM
REDITVM. TOT. SVPERATIS
NAVFRAGII. PERICVLIS
EX. VOTO. CVM. SOCIIS
L. M. P.
C. VALERIVS. C. F. AGELLVS.

19. *Si qua meum sepelissent fata dolorem*] *peperissent* in primo Leid. quarto Voss. Menteliano, Borrichiano, & meo priore. sed *sepelissent* in reliquis codd. & primis edd. *sepelirent* in Excerpt. Scalig. vid. ad Lib. III. El. 13. 9.

20. *Ultimus & posito staret amore lapis*] *exposito* Graevius in Epist. ad Heinf. T. IV. Syllog. pag. 202. quod probabat Heinf. vel *apposito* legebat. *honore* pro *amore* in Excerpt. Scalig. quod non repudiandum videtur, & *exposito honore* capi posset pro vulgari, tralatitio honore, atque humanitate. sic certe emendandum infra El. XIX. 3.

Sed ne forte tuo careat mihi funus honore,
Hic timor est ipsis durior exsequiis.

vulgo male illic *amore* editur, quod ibidem sequitur v. 6. *Ut meus oblito pulvis amore vacet.* pro *lapis* Marklandus conjecerat *labor.* idque firmabat alio nostri loco Lib. IV. El. 9. 17. *Herculis ite boves, nostrae labor ultime clavae.* & Ovidii Epist. XII. 50. *Ultimus est aliqua decipere arte labor.* addere potuisset *extremum laborem* apud Virg. Ecl. X. init. Sed non persuadet.

21. *Illa meo caros donasset funere crines*] *donaret* & mox *clamaret* Guyetus. quod probo, sequitur enim *poneret.* pro *funere* in Vossiano *murmure. damnasset* Heinsius. male. idem etiam in ora ed. Ald. conjecerat, *Illa meo cineres donasset funere caros.* sed tunc praestaret *munere* ex cod. Vossiani scriptura *murmure*, nisi quis substitui praeferat,

Illa meos caro donasset munere manes.

quomodo apud Catull. Carm. 97. *Ut te postremo donarem munere mortis.* vide mox Broukhus. ad v. 23. *caros crines* idem Broukhusius supra ad El. XV. v. 5. exponit crines, in quibus excolendis multum curae adhibere solent puellae. sed in re funesta aptius hic puto epitheton fore, si legamus,

Illa meo rasos *donaret funere crines.*

& *funere* pro *funeri* positum, ut passim apud nostrum. moris enim erat detonsos crines ferre in rogum vel sepulcrum consanguineorum, aut carorum, morte sibi ereptorum. ut Orestes patri Agamemnoni parentat apud Euripidem Electra v. 90.

—— πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς
Δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπηρξάμην.

& ibid. v. 515. & seqq. Ovid. XIII. Met. 427. de Hecuba:

Hectoris in tumulo canum de vertice crinem,
Inferias inopes crinem lacrimasque reliquit.

Phaedra apud Senecam in Hippol. 118.

Placemus umbras. Capitis exuvias cape.
Laceraeque frontis accipe abscissam comam.

vide hic Livinejum, Passeratium, & Barthium ad Stat. II. Theb. 256. p. 416. Canace Epist XI. Heroid. 116.

Non mihi te licuit lacrimis perfundere justis,
In tua non tonsas ferre sepulcra comas.

ubi vid. Micyll. & Ciofan. sed male illic *non tonsas* jungit Hubertinus, & longas exponit. *non ferre* connectenda sunt. possis etiam *caesos crines.* ut in Epicedio Drusi v. 95. & seqq.

At miseranda parens suprema neque oscula fixit,
Frigida nec fovit membra tremente sinu.
Non animam adposito fugientem excepit hiatu,
Nec traxit caesas per tua membra comas.

ubi *sectas* malebat Heinsius. ut *sectos capillos* eadem in re Ovid. III. Met. 505. in funere Narcissi,

—— *planxere sorores*
Naides, & sectos fratri posuere capillos.

vide Cerdam ad Virg. IX. Aen. v. 215. pro *tremente sinu* etiam apud Albinovanum *tepente*

corrigit

Illa meum extremo clamasset pulvere nomen.
Tum mihi non ullo pondere terra foret.
25. At vos aequoreae formosa Doride natae,
Candida felici solvite vela choro.
Si quando vestras labens Amor adtigit undas,
Mansuetis socio parcite litoribus.

corrigit Marklandus ad Statii Silvas p. 333. quod *frigida membra* ad oppositionem exigere videntur. quamquam defendi etiam possit vulgata *tremente sinu*, qui miserandae matri conveniat, praesertim quia mox sequatur *vere tepente. laceros crines* vocat Lucanus Lib. IX. 57. in querela Corneliae de marito Pompejo insepulto;

Ergo indigna fui, dixit, Fortuna, marito
Accendisse rogum? gelidos effusa per artus
Incubuisse viro? laceros exurere crines?

ex quo loco *laceros crines* ex vestigiis literarum pro *caros* hoc quoque in loco reponere liceret: idque conjecturis modo propositis, si mei arbitrii res sit, praeferrem; ut in loco Albinovani *laceras comas* emendasse Jac. Roverium notaverat Heinsius. & haec emendatio nostra egregie firmatur ex imitatione Sannazarii, qui totum hunc Propertii locum optime aemulatus est Lib. I. El. 3. v. 19.

Ipsa meos tumulo Manes laniata vocares,
Inque tuo legeres ossa minuta sinu.
Flebilis & longos scindens ad busta capillos,
Clamares nomen jam moritura meum.
Tum cineri, & mutae persolvens justa favillae,
Mista dares rutilis lilia cana rosis.

23. *Illa meum extremo clamasset pulvere nomen*] ita constanter in codd. manu exaratis. *murmure* conjecerat Heinsius. sed *extremus pulvis* est cinis in urna conditus, quando manes ciebant. infra El. XIX. init.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia, manes,
Nec moror extremo debita fata rogo.
Sed ne forte tuo careat mihi funus honore,
Hic timor est ipsis durior exsequiis.
Non adeo leviter nostris puer haesit ocellis,
Ut meus oblito pulvis amore vacet.

neque hic placet *extremo munere*, ut Broukhusio legendum videbatur. vulgatam defendit Patruus meus ad Lucan. VIII. 741. & adde notas ad Ovid. III. Met. 137. altero versu *Tum mihi* edidit Broukhus. Passeratium secutus, qui sic correxerat ex vestigiis codicis Memmiani, in quo *Tu mihi*, licet in prima editione dederit *Ut mihi*, quod plurimorum MSS. auctoritate retinendum videtur. ideo nempe nomen meum clamasset, ut cineri meo humus non esset onerosa, *Properti, sit tibi terra levis.*

25. *At vos aequoreae formosa Doride natae*] *Ut vos* in meo primo cod. *formosa è Doride* Voss. prim. *formosae* in cod. Heins. imitatus est Flaminius Lib. II. Carm. 7. pag. 67. ed. Patav.

Vos o coeruleae formosa Doride natae,
Vos dominam ad litus, quaeso, referte meam.

26. *Candida felici solvite vela choro*] sic edidit Broukhusius, ex Scaligeri emendatione, ut in Neapol. & Menteliano, quum antea legeretur *solvite vela Noto.* quod placebat Francio, & firmant Voss. primus & tertius, meus uterque codex; & sua imitatione Sannazarius, cujus memoriae ita inhaesit hic Propertii versus, ut totum adoptaverit Lib. III. El. I. 166.

Dum redit in patriam juvenis, tot honoribus auctus,
Candida felici solvite vela Noto.

pariter Flaminius Lib. II. Carm. 6.

Tum laetus clamat summa de puppe magister,
Candida felici pandite vela Noto.

quae tamen inter plagia his primi ordinis poëtis non esse adscribenda patebit ex illis quae notavi in Addendis ad Lotich. p. 662 & 663. seq. versu *labens amor*, pro amatore navigante exponebat Broukhusius, quod insolens videbatur Francio.

28. *Mansuetis socio parcite litoribus*] *Mansueta litora* Marklandus adscripserat dici, quae *μαλακὰς ἠϊόνας* vocat Lucianus in Merc. Cond. p. 445. *mollia litora* Nasoni; I. ex P. Ep. 2. 62. *bona litora* nostro Lib. III. El. 17. 7.

Et placidum Syrtes portum & bona litora nautis
Praebeat hospitio saeva Malea suo.

& his contraria *litora portubus orba* Ovidio III. Trist. 12. 38.

ELEG. XVIII.

Haec certe deserta loca, & taciturna querenti,
  Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre inpune dolores,
  Si modo sola queant saxa tenere fidem.
5. Unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus?
  Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
Qui modo felices inter numerabar amantes,
  Nunc in amore tuo cogor habere notam.

Quid

ELEG. XVIII.] AD CYNTHIAM inscribitur in Borrichiano, meo utroque codice, & primis edd. in Aldina secunda, & Rovilliana, SOLVS LAMENTATVR DE FASTV CYNTHIAE ET LEVITATE. primo versu *tacitura* in Excerptis Scaligeri, ut conjecerat Broukhusius, qui ex Elegiae hujus initio venustos imitationis colores deduxit in Juvenilibus pag. 498. Poëm.

Hic certe locus, & tranquillae spiritus aurae,
Lymphaque muscosis devia de scatebris,
Et matutini Alcyonum trans litora questus,
Densaque quae facilem pinus opacat humum,
Dum me secretis juvat indulgere querelis,
Sufficient lacrimis apta theatra meis.

in Elegia hac emendanda valde ineptit Palmerius in Spicileg. p. 799. & seqq. Tom. IV. Facis Crit. Gruterianae. Locis inanimatis querelas suas & dolores hic narrat ac confidit Propertius, ad exemplum Poëtarum, Graecorum praesertim, qui saepe miseros & queribundos inducunt, calamitates suas coelo, terrae, silvis, montibus, vel sim. lamentantes. vide Euripid. Medeam v. 57. & illic Scholiast. Sophoclem in Electr. 85. ibidemque Scholiast. & Camerar. & adde P. Victorium Lib. IV. Var. Lect. 7.

2. *Et vacuum Zephyri possidet aura nemus*] *Hoc vacuum* MS. Guyeti, unde legit *Hic vacuum.* bene explicuit Passeratius, tenet, tamquam illius loci incola, vel dominus, & imitatum esse Lucanum monuit Patruus meus ad illius Lib. II. v. 454.

—— *ut quum mare possidet Auster*
Flatibus horrisonis.

qui plura elegantis locutionis exempla dedit ad illud Petronii cap. 114. *saepissime Italici litoris Aquilo possessor convertebat, huc illuc ratem.* quod ex hoc Propertii loco mutuatum esse notavit Gruterus Lib. XIV. ineditar. Suspic. cap. 8. & vide Barth. ad Stat. IX. Theb. 494. forte etiam ex hoc versu colorem deduxit Martialis Lib. VI. Ep. 76.

Et famulum victrix possidet umbra nemus.

4. *sola queant saxa tenere fidem*] *movere* in primo Leid. Voss. Menteliano, & Heinsii cod. *sola saxa* hic dicuntur, quae *deserta loca* vers. primo & apud Ovid. Epist. X. 129.

Me quoque narrato sola tellure relictam.

& Epist. XI. 84. *in solis destituique locis.* infra apud nostrum Lib. II. El. 15. 7.

Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes.

ubi vide Broukhus. Heins. ad Ovid. XIV. Met. 681. & Lennepium Lib. I. Animadv. ad Coluthum cap. VII.

5. *repetam, mea Cynthia, fastus*] *recitem* in quarto Voss. pro *mea* Heinsius conjecerat *dic, Cynthia*, de quo loquendi modo vid. Broukhus. ad Lib. IV. El. 3. 23.

7. *felices inter numerabar*] *numerabar inter* male in Voss. sec. *feliciter* in ejusdem quarto. sequente versu *habere notam* illustrant, quae notavit Patruus in Comment. ad Phaedr. Lib. I. fab. 9. v. 11.

Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?
10. An nova tristitiae caussa puella tuae?
Sic mihi te referas levis, ut non altera nostro
Limine formosos intulit ulla pedes.
Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeva tamen venerit ira mea:
15. Ut tibi sim merito semper furor, & tua flendo
Lumina dejectis turpia sint lacrimis.

An

9. *quae te mihi crimina mutant*] *carmina* in duobus Leid. quatuor Voss. binis D'orvill. & meis. & sic in Groningano, Neapolitano, & Borrich. primis edd. Aldina utraque, Colin. Rovill. Gryph. aliisque. idque tuetur Passeratius, & carmina magica intelligit cum Beroaldo, & ante eos Volscus. quod jure explodit Broukhusius. rectius certe exposuissent carmina, quibus ipse Propertius saepe in Cynthiam gravius fuerat invectus, & persidiam ipsi exprobraverat. sed bene Lipsius Lib. IV. Antiq. Lect. c. XI. fin. *crimina* emendavit. quod probant sequentia, in quibus levitatem, adsperitatem, & superbiam ei objicit. *crimina* etiam in Perreji codice, & Colotii Excerptis. praestiterit tamen forsitan, ut per *crimina* intelligamus Propertii delictum & *notam* mutati amoris, ut sequens suadet versus,

An nova tristitiae caussa puella tuae?

subjicitque, nullam aliam domui suae pedes intulisse, &, si falleret, ut mutuam sibi levitatem referret, obtestatur.

11. *Sic mihi te referas levis*] *lenem* fec. D'orvill. in aliis *lenis*, quod metro adversatur, nisi interpretatio sit vocis *levis* pro leni & benigna, quo sensu hic capiendum notaverat J. Dousa, adscripto illo Catulli versu ex Carm. 75. *Audiebant eadem haec leniter & leviter.* sic & apud alios *levis* pro facili, amica, & propitia. vid. Patrui notas ad Valer. Fl. II. 323. & ita hic exponebat vir eruditus (Dorvillius) in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 133. vel distinguendum putabat, *Sic mihi te referas, levis.* Ayrmannus *te referas, levis ut non altera.* Scaliger vero ad Eleg. VIII. v. 19. pro *levem* capiebat. de quo illic vide, & ad El. XI. 9. *referas te*, ut apud Catull. Carm. 101. ad Lesbiam:

Restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te
Nobis, o lucem candidiore nota!

pro *ut non* in Askewiano *aut non. non altera ulla* displicebat Heinsio. *illa* in Mentellano, Neapolitano, & primo Leidensi. Patruus meus conjecerat *alta.* ut apud Ovid. I. Am. 12. 6.

Missa foras iterum limen transire memento
Cautius, atque alte sobria ferre pedem.

sed similia exempla dederunt viri docti ad illud Minuc. Fel. cap. XI. *quis unus ullus ab inferis vel Protesilai sorte remeavit.*

13. *aspera debet*] *praebet* in tertio Voss.

14. *saeva*] *scaeva* in Voss. primo & Heinsiano. frequenti mutatione. *ira mihi* Marklandus. qui seq. vers. *furor* recte exponebat pro caussa furoris.

15. *Ut tibi sim merito*] *meritae* Guyetus & Heinsius.

15. —— *& tua flendo*
Lumina dejectis turpia sint lacrimis]

delectis in primo Leid. D'orvill., & Neapolitano. *dilectis* in Voss. primo & secundo, alteroque meo cod. *deletis* in Heinsiano, Exerptis Modii, seu Groningano, ac meo primo, *dejectis* in Borrichiano. idque tuetur Broukhusius, ut *jacere verba, jacere querelas*, & sim. de quo vid. Jac. Gronov. ad Tacit. I. Ann. cap. 10. sed longe praefero, quod conjecerat Heinsius, *defectis. lumina* enim *defectis lacrimis turpia* sunt, quae aliis *effleta* vel *defleta* dicuntur. vid. Pricaeum ad Apulej. Lib. I. Met. pag. 16. idem Heinsius pro *turpia* corrigendum censebat *turgida.* Catullus Epigr. 3. v. ult. *meae puellae Flendo turgiduli rubent ocelli.* infra El. XXI. 3. *Quid nostro gemitu turgentia lumina torques.* *turpia* tamen non rejecerim. *oculos lacrimis foedare* Tibullo Lib. II. El. 7. 25. & *lacrimis corrumpere ocellos* Ovid. III. Am. 6. 57.

An quia parva damus mutato signa calore?
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, si quos habet arbor amores,
20. Fagus, & Arcadio pinus amica Deo.

Ah

17. *An quia parva damus mutato signa calore*] sic praetulit Broukhusius, exponitque, translato in aliam amore. quod quidem a cod. Groningano, primisque & Aldinis edd. firmatur, sed *colore* constanter tuentur tres Vossiani, quintus Vaticanus, Mentelianus, & Excerpt. Scalig. duo Dorvilliani, & meus alter codex, in cujus marg. *calore* a manu recentiori. & sic Fruterius & J. Dousa, ut indicet, incerto se colore esse, idque exigit seq. vers. *meo clamat in ore fides.* id est, signa amoris manifesta pallore dat. supra El. V. 21.

Nec jam pallorem toties mirabere nostrum.

El. XV. v. 39.

Quis te cogebat multos pallere colores.

vid. ad Eleg. I. 22.

Et facite illa meo palleat ore magis.

recte igitur Livinejus *calore*, quod ex suo MS. profert, ut ineptam lectionem damnavit; & *colore* praetulit etiam Palmerius. Miror Broukhusium *colore* rejecisse ideo, ne binis versibus bis idem dicat poëta, forte in hanc cogitationem adductus a Passeratio, qui *meo clamat in ore fides* male sic interpretatus est, res ipsa loquitur ac vociferatur, me amare, cum in vultu pallor & macies conspiciatur. & male huc adfert locum ex El. VI. 6.

Mutatoque graves saepe colore preces.

illic enim *colore* de praetextu, non de pallore intelligendum notavi. Verus secundi versus sensus est, Et quia non semper in ore habeo, & cum clamore praedico fidem meam. *non ulla clamat*, pro *non clamat*, seu clamatur, & molesto occinitur. ut codici suo adscripserat Marklandus. forte etiam legi posset,

An quia rara *damus mutato signa colore?*

ut interroget Cynthiam, an ideo fidem suam haberet suspectam, quia raro colorem mutabat, neque semper in ea pallebat. sic *rarum victum*, pro infrequenti, ex cod. Puteaneo restituit Heinsius, pro vulgato *parvum*, apud Prudentium Cathem. Hym. VII. 69. quod & meus codex vetustissimus, olim Egmondanus, illic confirmat.

18. *Et non ulla meo*] *Ut* in meo primo cod. *non nulla* in Voss. primo & tertio. primo D'orvill. & Neapolit. prave. *non illa* conjecerat Passeratius.

19. *si quos habet arbor amores*] inepta valde lectio est *ardor*, quae habetur in duobus Leidensibus, primo sec. & quarto Voss. unoque D'orvill. Heinsiano, & primo meo cod. sed in altero a manu recent. *ardor* margini erat adscriptum. neque aliter in primis edd. sed vere *arbor* in Aldina utraque, & reliquis, ut & in cod. Voss. tertio, altero D'orvill. Borrich. & Groning. simili confusione in Epigrammate Floridi, quod edidi Tom. I. Anthol. Lat. pag. 687.

Quando ponebam novellas arbores mali & piri,
Cortici summae notavi nomen ardoris mei, &c.
Crescit arbor, gliscit ardor, ramus inplet literas.

ubi male in aliis legebatur, *gliscit arbor.* vide quae illic notavi. seq. versu, *Arcadio pinus amica Deo* recte etiam in Borrich. primo & secundo Vatic. Neapol. Menteliano, meo primo, Ant. Perreji cod. & primis edd. idque agnoscunt codd. Regii, & unus Colbertinus, in quibus, transpositis arborum nominibus, legitur,

Pinus, & Arcadio fagus amica Deo.

amata perperam in primo & tert. Voss. binis D'orvill. & meo altero, utraque Aldina, Rovill. aliisque. quod tamen adridebat Marklando, ex Ovidii loco Lib. III. Trist. I. 42.

Num quia perpetuos meruit domus ista triumphos,
An quia Leucadio semper amata Deo.

sed & illic *amica* in cod. MS. & ita apud Claudian. II. de R. P. 108. *Quercus amica Jovi.* pro grata, dilecta. ut *noctis amicior hora* Ovidio Epist. XIX. 33. ubi *amentior* male in Regii & Moretani codicis Excerptis. & passim *amicus* adjective. vid. Heins. ad Lib. I. A. A. 585.

Ah quoties teneras reſonant mea verba ſub umbras,
Scribitur & veſtris CYNTHIA corticibus!
An, tua quod peperit nobis injuria curas,
Quae ſolum tacitis cognita ſunt foribus.
25. Omnia conſuevi timidus perferre ſuperbae
Juſſa, neque arguto ficta dolore queri.

Pro

21. *Ah quoties teneras reſonant mea verba ſub umbras*] Emendandum cum Guyeto, *Te quoties.* ut ſit imitatio Virgilii Ecl. I. *reſonant Amaryllida ſilvae.* ſic infra v. 31. legebat idem Guyetus, *reſonant te, Cynthia, ſilvae. teneras umbras* hoc loco quis ferat, & recte alii inprobarunt. Ego ex primo Vaticano & Excerptis Colotii *tremulas* reponi vellem, ut in aliis etiam legi notat Paſſeratius. quia id propius vulgatae inhaeret, quam *virides*, ut hariolabatur Guyetus, qui ſeq. verſu recte emendabat,

Scribitur & teneris CYNTHIA *corticibus.*

quod jubet Virgilii locus, e Theocrito expreſſus, Ecl. X. 54.

—— teneriſque meos incidere amores
Arboribus, creſcent illae, creſcetis amores.

primo verſu *veſtras umbras*, & altero *teneris corticibus* praetulit nuper Koppierſius in Obſerv. Crit. cap. XI. p. 136. tranſpoſitione non inprobanda. Sed *teneris* conjeciſſe Guyetum jam monuerat Heinſius in notis ad Prop. p. 673. idque imitatione ſua probaſſe videtur Sannazarius Lib. I. El. 2. 15.

Et teneris noſtros ulmis incidimus ignes,
Quos legat errantum coetus Hamadryadum.

eleganter etiam Herm. Cannegieterus, inſigne eruditae Themidis lumen, ſuis ad me literis hic legendum conjecerat,

Ah quoties tremulas reſ. m. v. ſub umbras,
Scribitur & lectis CYNTHIA *corticibus.*

niſi quis pro *lectis* cum Cel. Ruhnkenio praeferat *quernis.* ad illuſtrationem hujus loci faciunt quae notavit Brodaeus ad Antholog. Gr. Lib. I. cap. 68. Ep. I. & quae contuli ad Lotich. Ecl. I. 66. *Scribetur veſtris* male in cod. Colbertino. *noſtris* in Menteliano & Borrichiano.

23. *An tua quod peperit nobis injuria curas*] Lipſius Lib. IV. Antiq. Lect. cap XI. legebat,

At tua quot peperit nobis injuria curas.

Ah tua quot Palmerius, probante Paſſeratio. id certe praeſtat emendationi & expoſitioni Scaligeranae,

An, tua quas peperit nobis injuria, curas.

pro, an ideo curis agitaris, ne alibi amem; quod recte inprobatum Broukhuſio. neque ſe commendat mihi conjectura Jo. Iſ. Pontani Lib. II. Analect. cap. 2. ſubſtituentis,

Ah tua quot peperit nobis injuria dura.

ut ſupra El. XV. init.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam.

Lipſianum *At tua quot* etiam Francio non diſplicebat. *noſtris injuria curis* in membranis Gebhardi. *noſtris* etiam in quarto Voſſiano. *Nam tua quot* conjecerat Heinſius. *dederit* pro *peperit* Ayrmannus. qui diſtinguebat, & interpretabatur, ut ante eum Scaliger. ſic ſupra El. V. 10.

At tibi curarum millia quanta dabit.

cura pro mutati amoris ſollicitudine ac dolore, ſaepe apud noſtrum. vid. ſupra ad El. X. v. 17. ſic apud Ovid. II. Am. 12. 17. *Nec belli nova cauſſa mei, niſi rapta fuiſſet Tyndaris.* ubi *cura* olim legebatur. ſed Patruus meus illic malebat *Nec belli mea cauſſa novi.* ſeq. verſ. *cognita ſit* mallem, injuria nempe, ut exigunt ſequentia. & ſic Paſſeratius ex v. c. in quo *ſic* offenderat. *ſunt* ad *curas* referri nequeunt, propter *cognita.* nam eſt mutatio generis, ut bene obſervat Broukhuſius, qualis ſaepe apud alios occurrit. vide Patrui Comm. ad Phaedr. Lib. I. fab. 8. 10.

25. *timidus perferre*] *tumidus* male in pr. D'Orvill. *timidis* etiam perperam in primo Leid. meoque codice.

26. *neque arguto ficta dolore queri*] *facta* in Leid. primo. *fata* in altero, quatuor Voſſianis,

Men-

Pro quo, Dî, vivi fontes, & frigida rupes,
Et datur inculto tramite dura quies,

Et

Menteliano, Borrichiano, utroque D'orvill. Heinsiano, & meo priore, ut conjecerat Heinsius. *facta* male in meo altero, & primis aliisque edd. *ficta* ex cod. Passeratii Memmiano recepit Broukhusius, & bene illustravit. quod & in primo Vaticano legitur, & sic conjecerat Marklandus. Sed neque *arguto* placebat Heinsio, quia mox sequitur v. 30. *Cogor ad argutas dicere solus aves.* neque valde id mihi blanditur. an forte *astuto dolore*? quod *ficta* suadere videntur. ut *fictum astutumque* jungit Horatius Lib. I. Sat. 3. 63. sic *astutos Getas* vocat Lib. IV. El. 5. 44.

Quum ferit astutos comica moecha Getas.

27. *Pro quo, Dî, vivi fontes*,] ita ex Scaligeri emendatione, quam e tripode deductam dicit, edidit Broukhusius, quum *divini fontes* in plurimis codd. & edd. vetustis legeretur. sic certe in binis Leidensibus, quatuor Vossianis, utroque D'orvill. & duobus meis codd. exaratur, nec non in Borrichiano, Groningano, codd. Regiis & Colbert. Askewiano. & primis, easque secutis aliis editionibus. *divinos & sacros fontes* veteribus dici, quod negaverat Scaliger, ex Inscriptionibus antiquis ostendit Broukh. & abunde alii docuerunt. vide Patrui mei notas ad Ovid. III. A. A. 452. & Ciofani ad Lib. II. Met. 464. Jacobus vero Gronovius ad Tacit. IV. Hist. 52. excogitaverat *Pro quo Dî, rivi, fontes.* quod merito rejecit Patruus meus ad illud Virg. III. Aen. 442. *Divinosque lacus, & Averna sonantia silvis.* Gruteri ingenium exsculpsit, *Pro quo Clitumni fontes*, & v. seq. *Et datur in culto tramite.* qui *culto* interpretatur trito, celebri, frequenti, ut *adsiduo tramite* Lib. III. El. 14. v. 26. eum vide Lib. I. Suspicion. cap. 15. infeliciter sane. *inculto tramite* satis vindicatur ex Tibullo Lib. I. El. 1. 62.

Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis in inculta sit mihi somnus humo.

ubi idem Gruterus divinaverat *Mollis & in culta*, eodem sensu, cujus inventi propter alia longe majora Gruteri in literas beneficia jure illic viro egregio gratiam facit Broukhusius. in aliis *Mollis & in nuda*, unde Dousa Fil. *Mollis & in dura* fecerat. Omnium ineptissime Palmerius hunc locum corruptiorem reddidit tentando, *Pro quo, o Di, vinum fontes*, cujus & Scaligeri emendationem refutavit Passeratius. *Pro quibus & vivi fontes* conjecerat Francius. Sed *fontes* quoscumque, & multo magis *Clitumni fontes*, ab hoc loco maxime alienos arbitror. queritur enim poëta, se pro injuria toties a Cynthia accepta & patientia ac fide sua nihil aliud retulisse, quam ut in asperis, frigidis, & incultis locis somnum humi capere cogatur, frequenti poëtis expostulatione. Vidit hoc N. Heinsius, qui in notis ad Propert. pag. 673. conjecit, *Pro quo dumosi*, vel *devexi*, aut *continui montes.* ex quibus conjecturis *dumosi montes* prae ceteris adrident. nam sic *dumosa rupes* Virg. Ecl. 1. 77. pro spinosa & rigida. *dumosa saxa*, & similia, saepe apud poëtas, sed locis per librarios passim corruptis. Ovid. X. Met. 535.

Per juga, per silvas, dumosaque saxa vagatur.

Auctor Culicis v. 47.

Jam silvis, dumisque vagae, jam vallibus abdunt
Corpora.

vide quae notavi ad Diras Catonis v. 78. Tom. II. Anth. Lat. p. 664. *duros montes* noster vocat infra El. XX. 13.

Nec tibi sit duros montes, & torrida saxa,
Galle, neque expertos semper adire lacus.

Vidit hoc etiam Marklandus, qui in margine ed. Graevianae, cui notulas suas adleverat, conjiciebat forte *Pro quo, Dî, nudi montes* substituendum esse. quod sua non destituitur elegantia. *nudi* enim *montes* sunt nullo gramine obducti aut vestiti. *nudus Haemus* Statio Lib. V. Th. 16. *nudus arboris Othrys* Ovidio XII. Met. 512. *nudi sine fronde sine arbore campi*, Lib. III. Trist. 10. 75. *nuda humo recumbere* eidem recte vindicavit Heinsius Epist. XIV. 100. venustam quoque esse interjectionem *Dî*, eaque Graecos etiam saepe usos in indignatione vel admiratione, notaverat Marklandus, adscripto Luciani loco ex Dial. Trit. & Nereid. p. 258. *ὁρᾷ τὴν Ἀνδρομέδαν*, &c. *καλλίστην, ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας.* & p. 266. *πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων.* Catullus Carm. I.

Doctis, Jupiter, & laboriosis.

Ovi-

Et quodcumque meae possunt narrare querelae,
30. Cogor ad argutas dicere solus aves.
Sed qualiscumque es, resonent mihi CYNTHIA silvae,
Nec deserta tuo nomine saxa vacent.

ELEG.

Ovidius Epist. XVIII. 102.

Oscula (Di!) magnum trans mare digna peti.

ut legebat, pro *Di magni!* ubi tamen vide Heins. qui vulgatam adpositis exemplis recte adstruit.

29 *meae possunt narrare querelae*] *iterare* Heinsius in ora ed. Ald. seq. versu *Cogor & argutas* in secundo Leid. codd. Regg. Heinsiano, & meo priore. *Cogor argutas* in Mentel. & primo Leid.

31. *resonent mihi* CYNTHIA *silvae*,
Nec deserta tuo nomine saxa tacent]

sic edidit Broukhusius. *resonent* Leid. sec. tres Vossiani, Excerpt. Scalig. Mentel. Borrich. Groning. Regii, Colbertini, uterque D'orvill. & meus alter codex, neque aliter in primis edd. & Aldinis, Colinaei, Rovill. Gryph. aliisque. *resonant* tamen, & v. seq. *vacant* Scaliger, & Marklandus. *tibi* praeterea in duobus Leid. quarto Voss. Neap. & primo, secundo, ac quinto Vaticano, Colotiano, primo meo codice, iisdemque vetustis edd. *mea Cynthia* in Excerptis Modii. *resonent te, Cynthia, silvae* Guyetus. vid supra ad v. 21. deinde *Ne deserta* in Excerptis Modii seu Groning. *vacent* in Menteliano, Leidensibus, Vossianis, D'orvillii binis, meo utroque, & primis edd. ceterisque. & sic codices Regii & unus Colbertin. In altero *jacent*, quod & in Neapol. mihi *vacent* & *resonent* auctoritate tot codd. & priscarum edd. recipiendum videtur. & hoc longe praeferebat Cel. Hemsterhusius, qui in Animadversionibus suis, rejecta lectione *tacent*, a Broukhusio ingesta, duplicem loci hujus interpretationem proponit, vel ut desertae atque aviae rupes nomen Cynthiae saepius a Propertio ingeminatum reddant & repercutiant. cui expositioni favet illud Ariadnes apud Ovid. Ep. X. 22.

Interea toto clamanti litore, Theseu,
Reddebant nomen concava saxa tuum.

vel potius hoc sensu: nec deserta saxa fidem amoris mei testatura nomine tuo inscripto careant. quam in rem Callimachi Epigramma, a Scaligero ad v. 22. hujus Elegiae prolatum, posthabita Bentleji conjectura, verissima restituit emendatione, quae, collata etiam Aristaeneti Epistola, olim Piersonio, juveni, dum fata Deusque sinebant, eruditione, vulgarem modum supergressa, magna quaevis pollicenti, in mentem venerat, & Cl. Ernestio adeo probata est, ut in contextum Epigrammatis Callimachi reposuerit. & huc referri potest veterum mos, quo amicorum absentium vel relictorum nomina saxis inscribebant, memoriae & amoris testandi caussa. de quo vide D'Orvill. ad Chariton. pag. 532. His itaque rationibus & antiquorum codicum primarumque editionum consensu veterem in Propertio scripturam, repudiata Broukhusii mutatione, revocavi. *vacent* enim verissima lectio est, de quo verbo vide quae notavi supra ad Eleg. XIII. v. 2. *tacent* quidem, ut Broukhusius voluit, non displicebat Francio, sed difficultatem vidit, quia addiderat, sed quid fiet *tuo nomine*?

ELEG. XIX.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia, manes,
  Nec moror extremo debita fata rogo.
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
  Hic timor est ipsis durior exsequiis.
5. Non adeo leviter nostris Puer haesit ocellis,
  Ut meus oblito pulvis amore vacet.
Illic Phylacides jucundae conjugis heros

Non

ELEG. XIX. v. 2. *Nec moror extremo debita fata rogo*] *facta* in Menteliano, primo Leid. & tertio Voss. obvia aberratione. *fata debita*, male a librariis saepe in *dedita*, vel *didita*, permutata, eleganter dicuntur. ut apud Valer. Fl. lib. V. 21. *nec debita fata movebant.* quod proprium hac in re verbum illic Patruus meus aliis firmavit exemplis. *debita conjux*, fatis destinata, Ovidio Epist. VII. 103. ubi *dedita* ex nonnullis MSS. placebat Heinsio. ut apud Claudian. I. in Eutrop. 45. idem Heinsius praetulit, *cunabula prima cruentis Dedita suppliciis.* pro *Debita.* ubi tamen mallem *Debita* a fatis adsignata exponere. ut Lib. I. in Rufin. v. 371. *jam debitus ultor Imminet.* vulgatae tamen apud Ovidium lectioni deinde adquievit Heinsius, & recte. XIII. Met. 54. *Debita Trojanis exercet spicula fatis.* quo loco *Dedita* etiam in nonnullis codd. Virg. VIII. Aen. 375. *Dum bello Argolici vastabant Pergama reges Debita* quae Servius exponit *fataliter ad exitium destinata.* Horatius A. P. 63. *Debemur morti nos nostraque.* apud Lucanum quoque Lib. VII. 35. conjecerat Heinsius, *Hoc scelus haud unquam fatis debere putavit.* pro *haerere.* Lib. VIII. 415. *jam pridem debita fatis Assyriis.* ubi *dedita* etiam in aliis codd. *nec moror fata* hic notat, non diu vivendo fata differre opto. ut Dido priore Ovidii loco, *Nulla mora est, venio, venio tibi debita conjux.* vide Patrui notas ad Virg. II. Aen. 647.

3. *tuo careat mihi funus amore*] *honore* Heinsius, forte quia *amore* mox sequitur. vide supra ad Eleg. XVII. 20. *tibi funus* in Borrich. Heinsiano, & meo primo cod.

5. *Non adeo leviter nostris Puer haesit ocellis*] *noster* in Menteliano, Heinsiano, quatuor Vossianis, Regiis & Colbertinis, meo utroque, primis, aliisque vetustis edd. sed *nostris* in tribus Vaticanis, Colotii Excerptis, reliquisque codd. pro *haesit* in Voss. tertio, Groning. & MS. Gebhardi *exit.* quod ille probavit & absurde exposuit. *egit* in Excerptis Modii. *tacet* pro *vacet* in eodem Gebhardi codice. de quo vide ad El. praec. v. ult.

7. *Illic Phylacides jucundae conjugis heros* & seqq.] Miror tot Propertii interpretes & conjecturarum fertilissimum N. Heinsii ingenium non offendisse *Illic* hoc versu perperam positum, quum nulla loci alicujus, vel inferni, quod hic requirebatur, praecesserit mentio, & ad superiora referri non possit *Illic*, adeoque huc irrepsisse certus sum ex sequentibus v. 11 & 13. *Illic quidquid ero* &c. *Illic formosae* &c. ubi eleganti repetitione ad *caeca loca*, seu sedes Averni, quae v. 8. memorantur, respicit. Non dubito itaque hic emendandum esse,

Ille & *Phylacides jucundae conjugis heros*
Non potuit caecis inmemor esse locis.

jactat enim Propertius praeced. versu amorem suum etiam post fata duraturum, & hanc constantiam fidemque post obitum perennantem confirmat exemplo *illius etiam herois* Protesilai, qui apud inferos uxoris Laodamiae non oblitus, & ab ea vicissim sic amatus est, ut vel ipse, vel uxor, a Diis *unam diem*, sive, ut Hyginus tradit, *tres horas* inpetraverit, quo ad conjugem rediret. patet igitur, magnam rei elegantiam & vim addere, *Ille & Phylacides.* nam, ut notat

dit,

Non potuit caecis inmemor esse locis.

Sed

Servius ad Virg. X. Aen. 677. *antiqui* Ille *vel magnitudini, vel nobilitati adsignabant.* sic Lib. II. El. 7. v. 17.

> Ille *etiam abrepta desertus conjuge Achilles*
> *Cessare in thecis pertulit arma sua.*

ubi vid. Broukhus. ibid. v. 26.

> *Fortem* illum *Haemoniis Hectora traxit equis.*

& cum repetitione El. I. huj. Lib. v. 12. & 13. de Milanione:

> *Ibat & hirsutas* ille *ferire feras.*
> Ille *etiam Hylaei percussus vulnere rami* &c.

quin & de Jove ipso Lib. II. El. 13. 53.

> *Perjuras tunc* ille *solet punire puellas.*

plura non addo, quia elegantiam voculae *ille*, si insignis viri mentio fiat, larga satis manu illustrarunt Broukhus. ad Tibull. I. 4. 19. & Heins. ad Virg. VII. Aen. 110. ad hanc vero Protesilai fabulam referendus Statii locus, corruptissime olim editus, & valde vexatus, Lib. V. Sylv. 3. 272.

> *Si chelyn Odrysiam pigro transmisit Averno*
> *Causa minor, si Thessalicas Admeton in oras,*
> *Si conjux retro Phylaceïda retulit umbram,*
> *Cur nihil exoret, genitor, chelys aut tua Manes,*
> *Aut mea.*

sic emendavit, & in contextum recepit Marklandus, quum in antiquis & aliis edd. corrupte vulgaretur *Silva una retro*, vel *una tetra.* sed a vestigiis vetustae lectionis minus recedere videtur conjectura Heinsii, tam in libri sui margine, quam in notis ad Ovid. Epist. XIII. 25. & ad Lib. I. Fast. 287.

> *Si lux una retro Phylaceïda retulit umbram.*

unius enim diei commeatum obtinuisse Protesilaum ab inferis redeundi ad Laodamiam, praeter Lucianum in Dialogis Mortuorum, confirmat idem Statius Lib. II. Sylv. 7. 121.

> *Unum, quaeso, diem Deos silentum*
> *Exores.*

& eo adludens noster Lib. IV. El. 7. 26. *Unum impetrassem, te revocante, diem.* tres vero *horas* tantum ei indultas, ut in his variant Mythographi. scribit Hyginus fab. 103. & 104. locis a Broukhusio productis adde quae notavit Micyll. ad Ovid. III. A. A. 17.

> *Respice Phylaciden, & quae comes isse marito*
> *Fertur, & ante annos occubuisse suos,* &c.

quem imitatus est Claudian. in Laud. Seren. v. 150.

> *Laodamia sequens remeantem rursus ad umbras*
> *Phylaciden, & prona ruens Capaneïa conjux*
> *Communes ardente viro mixtura favillas.*

in versu autem Statiano, in quo constituendo valde aestuat Marklandus, res nondum ad liquidum deducta est. & forsan ex vestigiis vulgatae lectionis *Silva una retro*, admittenda est juvenis eruditissimi Laur. Santenii conjectura,

> *Si* Stygis unda *retro Phylaceïda retulit umbram.*

cui non dissimile est illud Ovidii Lib. II. A. A. 41.

> *Per Styga detur iter, Stygias tranabimus undas;*
> *Sint mihi naturae jura novanda meae.*

ubi male in nonnullis codd. *transibimus.* alterum enim firmatur ex Albinov. ad Liviam. v. 432.

> *Nullaque per Stygias umbra renavit aquas.*

quod autem Broukhusius in loco Minucii Felicis cap. XI. circa fin. ubi nunc legitur, *quis unus ullus ab inferis vel Protesilai sorte remeavit, horarum saltem permisso commeatu*, observet aliquid excidisse, ultro adsentior, sed quod suppleat, *horarum saltem paucarum*, melius forte esset, si ex ultimis literis praecedentis vocis *saltem* eliciamus *horarum saltem trium permisso commeatu.* ut in locis Hygini. & sic video conjecisse Davisium, a quo tamen dissentit ultimus editor Lindnerus, ellipsin statuens pro *aliquot horarum.* nimium certe recedit Broukhusii *paucarum*, qui tamen propterea non merebatur adeo rusticum a Gronovio insultum, ut horribili nota tam ferociter traduceretur, & *quidam*. vel, ut in Addendis, *ingens ille quidam*, pro Jacobi illius elegantia, vocaretur. Ceterum *Phylacides* prima producta non tantum Propertius, & ubique Ovidius, sed & Claudianus, & Sabinus Epist. I. v. 67. posuerunt, sed *Phylaceïa umbram* prima correpta in loco Statii, & *Phylaceïa conjux* Ovidio V. Trist. 14. 39. *Ut vivat fama conjux Phylaceïa.* vid. Heins. ad Ovid. Epist. XIII. 35. ita autem dictus est Protesilaus ab avo Phylaco, Iphicli patre, non vero ab urbe Phylace, quam condidit Phylacus primus, Deionis filius. vide Micyll. ad Ovid. II A. A. 356. & Patrui mei Catalog. Argonaut. in *Iphiclus alter.*

Sed cupidus falsis adtingere gaudia palmis
10. Thessalis antiquam venerat umbra domum.
Illic, quidquid ero, semper tua dicar imago,
Trajicit & fati litora magnus amor.

Illic

9. *Sed cupidus falsis adtingere gaudia palmis*] forte imitatur illud Virgilii IV. G. 498. de Eurydice Orpheum nequidquam amplectente,

—— feror ingenti circumdata nocte,
Invalidasque tibi tendens, heu non tua, palmas.

& de eadem Ovidius Lib. X. Met. 57. & seqq.

Flexit amans oculos, & protinus illa relapsa est;
Brachiaque intendens, prendique & prendere certans,
Nil nisi cedentes infelix adripit auras.

sed *cupidus* & *Thessalis umbra* vix convenire videntur. Itaque *cupido adtingere* forte praestaret. de quo ablativi absoluti, ut vocant, vario usu vid. J. F. Gronov. ad Liv. I. 41. Graev. ad Cic. II. agrar. 3. Cortium ad Sallust. Catil. XLI. Comment. ad Suet. Oth. 7. ad Martial. IX. 104. & Periz. ad Sanct. Lib. IV. 4. p. 619. praeterea Broukhusius curis secundis conjecerat *falsis sua tangere gaudia palmis*, censens, ultimam literam in *falsis* absorpsisse illud *sua*, cujus vocis primum elementum verbo sequenti *adtingere* adhaeserit. idque eo magis, quia poëtae, ubi de amica vel conjuge agunt, semper *sua*, *mea*, vel *tua* adjungunt. sed propter *palmas* potest etiam de amplexu intelligi. versu seq. *Thessalus* in codd. Regiis, altero Colbert. Heinsiano, meo priore, & primis edd. sed recte *Thessalis umbra*, de Protesilao, vindicat Broukhus. ut *Mygdonis umbra* Epitaphio egregio Hectori agitatori a Domitilla scripto, quod editum T. II. Anth. Lat. pag. 264. *Phylaceïda umbram* vocat Statius d. l. male igitur Fruterius de magica intelligebat. pro *venerat* in Voss. primo, & altero meo cod. *verberat*. in ed. Volsci *noverat*. *antiquam domum*, Laodamiae nempe, quam saepe adierat. Catullus Carm. LXIX. ad Mallium,

Conjugis ut quondam flagrans advenit amore
Protesilaëam Laodamia domum.

nisi quis *ad Stygiam domum* emendare velit, & intelligere de domo Avernali, quam jam incoluerat, sed postquam apud superos Laodamiam falsis, seu elusis, manibus amplecti voluisset, ipso umbra Thessalis, in sedes infernas reductus fuit a Mercurio. adeoque *venerat* hic pro redierat capiendum esset. vel *venerat* eo significatu, quo de morte & Fato proprium est. de quo v. Broukh. supra ad El. XIV. v. 14. & quae notavi ad Auctorem Copae v. ult. in fine Tom. I. Anth. Lat.

11. *semper tua dicar imago*] *tua dicit imago* male in Regiis, altero Colbert. secundo Leid. & primis edd. forte non incommode legi posset,

Illic, quidquid ero, semper tua dicar imago,
Trajiciet *fati litora magnus amor.*

quidquid ero, quodcumque de me fiet. Ovid. in Ibin v. 153.

Quidquid ero, Stygiis erumpere nitar ab oris.

tua dicar imago tenerrimi affectus indicium praebet, quo adfirmat, post mortem non sui imaginem, sed Cynthiae, in qua vivebat, se futurum. cum loco Homeri contulit eruditus Britannus in Miscell. Obs. Vol. II. Tom. I. p. 100. Broukhusius *imaginem* exponit ex veterum superstitione, qua credebant tenues corporis defuncti species, quae simulacra & imagines dicebantur, ad inferos descendere, & illic obambulare, firmatque adposito Servii loco ad illud Virg. IV. Aen. 645. *sub terras ibit imago.* eo certe sensu etiam Lib. VI. Aen. 292.

Et, ni docta comes tenues sine corpore vitas
Admoneat volitare cava sub imagine formae.

vide notas Gebhardi p. 154. qui haec illustrat Heliodori loco Lib. I. pag. 5. ed. Commel. ubi Theagenes fere exspirans ad Charicleam: *οὐκ ἀπέχῃ δ' ὅλως, οὐδὲ μετὰ θάνατον ἀποστατεῖς ἡμῶν, ἀλλὰ φάσμα τὸ σὸν καὶ ψυχὴ τὰς ἐμὰς περιίπτει τύχας.* & haec pluribus optime illustravit Delrius Comment. ad Senecae Herc. Oet. v. 1959. pag. 358. 359. Mihi videtur Propertius toto hoc disticho continuare adlusionem ad Laodamiam & Protesilaum, cujus *amor fati litora trajecit*, seu Stygias paludes remeavit, quum

Illic formosae veniant chorus heroinae,
Quas dedit Argivis Dardana praeda viris.
15. Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior: & Tellus hoc ita justa sinat.

Quam-

ex inferis ad conjugem redeundi facultatem accepisset, sed postquam domum Erebi repetiisset, Laodamia *imaginem*,* seu *simulacrum Protesilai in thalamo posuit*, idque *colere*, *amplecti*, & *osculari* non destitit, quod cum pater ejus Acastus rescivisset, effigiem Protesilai, pyra facta, jussit conburi, in quam se conjecit Laodamia, & simul exusta est. ut refert Hyginus fab. 104.

13. *Illic formosae veniant chorus heroinae*] *Illinc* in Mentel. Palat. & primo Leid. *Illuc* Voss. quartus. sic apud Juvenal. Sat. II. 159. de inferno: *Illuc heu miseri traducimur.* ubi in duobus MSS. Pulmanni, aliisque *Illic.* eleganti enim usu *Illic*, pro, apud inferos, passim a Latinis Graecisque scriptoribus, a verbo duriore abstinentibus, poni notaverat Marklandus; indicatis locis Aristophan. Ranis v. 82. Euripid. in Medea v. 1075. Sophoclis Ajac. Flag. p. 57. & Antig. p. 203. & Latinis poëtis adde illud Ovidii XIII. Met. v. 25.

Aeacus huic pater est, qui jura silentibus illic
Reddit, ubi Aeoliden saxum grave Sisyphon urguet.

& Tibulli de campis Elysiis Lib. I. El. 3. 65.

Illic est, cuicumque rapax mors venit amanti.

veniat chorus minus bene in Borrich. Voss. pr. Dorvill. secundo, & meo. *vernant* in Exc. Colot. & primo Vatic. quam lectionem multis exemplis stabilivit Passeratius, nullum tamen codicem MS. aut editionem indicans, unde eam hauserit. *veniant* enim in ceteris omnibus libris scriptis, & edd. vetustis.

14. *Quas dedit Argivis Dardana praeda viris*] ex hoc loco non dubito Francium reponere voluisse apud Ovidium Epist. I. 26.

Ponitur ad patrios Dardana praeda Deos.

pro *barbara praeda.* licet alterum adhaereat Euripidi, quem forte imitatus est Naso, in Electra v. 7. ubi de Agamemnone,

'Αφίκετ' εἰς τόδ' Ἄργος. ὑψηλῶν δ' ἐπὶ
Ναῶν τέθεικε σκῦλα πλεῖστα βαρβάρων.

eadem mutandi cupidine vicissim aliquis hoc loco *barbara praeda* substituere posset. sed codicum consensum sequi praestat. nam hae voces saepe conmutantur in MSS. vide notas ad Ovid. XIV. Met. 574. ubi legebat Heinsius,

——— *postquam Dardanus ignis*
Abstulit.

pro vulgata lectione *barbarus.* Rutilius Lib. I. Itin. v. 144. *Inpleat Augustos barbara praeda sinus.*

15. *Quarum*] *Harum* legebat Heinsius.

16. *& tellus hoc ita justa sinat*] locus manifestam corruptelam prae se ferre videtur, & aestuat valde Passeratius, ut *justam tellurem* exponat benignam ac propitiam, vel quia omnibus paret, aut communis hominum mater sit. Volsco exponebatur: Tellus, quae ante diem nos perimat, & male alios inferna loca intelligere notavit. Broukhusius *tellurem*, quae deos manes continet, interpretatur. reliqui altum silent. & his tacentibus etiam piscis instar mutus est interpres Delphinicus. parenthesi haec verba includit Ayrmannus. Marklandus adscripserat ex Ovidii Ibide v. 168.

Respuet invisum justa cadaver humus.

Vulpius hunc sensum adfingit, Tellus nolit mihi succensere, si te unam omnibus priscis heroinis anteposuero. Haec quam contorta sint, non opus est multis ostendere. Adsentior Heinsio, qui in voce *tellus* latere ulcus fuit odoratus. sed licentiae Criticae nimis indulsit conjectando, *& scelus hoc ne Cytherea sinat.* ut *cita* scriptum fuerit, & hinc *ita* venerit, omisso *ne.* certe illud *ita* hic valde friget. sed *justa* non rejiciendum videtur. Molliori itaque curatione locum hunc adfectum sic

Quamvis te longae remorentur fata senectae,
Cara tamen lacrimis ossa futura meis.
Quae tu viva mea possis sentire favilla,
20. Tum mihi non ullo mors sit amara loco.

Om-

sic sanare tentabam,

Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior, & Venus *hoc,* si Dea justa, *sinat.*

nam ex *ita* elicere *si dea*, non violenta certe medicina est: & ideo *si Dea justa*, apto colore poëtico inseretur, quia formosis invidiosa Dea est. sic enim Lib. II. El. 21. 12.

Num sibi collatam doluit Venus? illa peraeque
Prae se formosis invidiosa Dea est.

sic enim recte praetulit D'Orvill. ad Charit. p. 616. pro *Semper formosis*, ut aliis placebat. & plura de Dearum in formosas invidia notavit. hinc Helena Parridi rescribit apud Ovid. Epist. XVII. 126.

Contenta est oculis hominum mea forma probari,
Laudatrix Venus est invidiosa mihi.

Cynthiae igitur adfirmat Propertius, se antiquis, quae apud inferos sunt, heroinis, quamlibet formosis, illam tamen, vel ipsa Venere judice & probante, anteferre. supra El. IV. v. 5.

Tu licet Antiopae formam Nycteïdos, & tu
Spartanam referas laudibus Hermionen.
Et quascumque tulit formosi temporis aetas,
Cynthia non illas nomen habere sinet.

& Lib. II. El. 21. 27. seqq.

Quod si forte tibi properarint fata quietem,
Illa sepulturae fata beata tuae.
Narrabis Semelae, quo sis formosa periclo,
Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Maeonias inter heroidas omnes
Primus erit, nulla non tribuente, locus.

18. *Cara tamen lacrimis ossa futura meis*] *ossa* hic Heinsio valde displicebant, & ideo legebat,

Cana *tamen lacrimis* caussa *futura meis.*

ut ad Cynthiam referatur, adscripto loco ex Lib. II. El. 13. 22.

Atque una fieret cana puella domo.

vel, si *ossa* retineas, conjecerat,

Sparsa *tamen lacrimis ossa futura meis.*

sed *sparsa lacrimis ossa futura*, pro *ossa lacrimis spargentur*, quis ferat? *lacrimis tuis* revocandum puto ex aliis edd. nam ad Propertii cineres haec potius referenda, suadent sequentia, in quibus vereri videtur, ne Cynthiae propinqui eam a busto suo abstrahant, & invitam lacrimas siccare cogant. certe *cara lacrimis tuis*, sive *meis*, *ossa* hic valde obscura sunt. superiore versu *longa senecta* malebat Francius.

19. *Quae tu viva mea possis sentire favilla*] Locus satis adhuc obscurus. *Qua tu viva* in duobus Leidens. quatuor Vossianis, binis D'orvill. meo utroque, Askewiano, & primis aliisque vetustis edd. Passeratius, quum in veteribus libris reperisset *Quae sine te me possis*, inde legendum conjecit,

Quae sine te viva possim sentire favilla.

Ayrmannus vero,

Quod si viva meas possis sentire favillas.

cui favent Excerpta Modii, in quibus habetur,

Quae tu viva meam possis sentire favillam.

Infra El. XXI. 6.

Sic te servato possint gaudere parentes,
Haec soror Acca tuis sentiat e lacrimis.

minus certe hic mihi adridet distinctio Heinsii in notis ad Propert. p. 674.

Quae mea dum viva possis sentire favilla
Te, mihi non ullo &c.

ut *te viva* conjungantur. Recte autem me fecisse opinor, quod *viva* huc revocaverim, quae lectio a tot codicibus & vetustis edd. confirmatur. Nam quod Broukhusius ediderit, *Quae tu, vita, mea,* in eo conjecturam Aurati secutus est, eamque auctori invexit, cujus emendationem, nullius codicis consensu suffultam, etiam inprobabat Cl. Hemsterhusius, cui *viva* majorem hic vim habere

vi-

Quam vereor, ne te contemto, Cynthia, busto
Abstrahat a nostro pulvere iniquus amor.
Cogat & invitam lacrimas siccare cadentes.
Flectitur adsiduis certa puella minis.

25. Quare,

videbatur, quia *longae fata senectae* paullo ante, & *favillae* ac *mortis* Propertianae hoc disticho clarior est oppositio. pro *loco* seq. vers. *rogo* in Menteliano, priore Leid. Heinsiano, Borrichiano, & primo meo codice.

21. *Quam vereor, ne te contemto, Cynthia, busto*] *contente* in primo Leidensi. *contentae* in Mentel. *contemto busto* est vili, plebejo. sic enim Lib. II. El. 10. v. 19. usque ad v. 26. exsequias sibi optat tenues & vulgares, *bustumque exiguum*. v. 33.

Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quae tegat extincti funeris umbra locum.

Lib. III. El. 1. 37.

Ne mea contemto lapis indicet ossa sepulcro.

Horatius Lib. III. od. 16. 25.

Contemtae dominus splendidior rei.

vide Patrui mei Comm. ad Phaedr. Lib. I. fab. 12. 1.

22. *Abstrahat a nostro pulvere*] sic Mentel. Heinsian. Borrich. aliique codd. *e nostro* tres Vossiani, Groning. & uterque D'orvill. ut edidit Aldus, pro *pulvere* Heinsius *funere*. sed vulgatam non sollicito. supra El. XVII. 23.

Illa meum extremo clamasset pulvere nomen,
Tum mihi non ullo pondere terra foret.

23. *Cogat & invitam lacrimas siccare cadentes*] *Cogar & invitas* in Voss. primo, & altero meo cod. *invitas* etiam male in cod. Colbert. pro *cadentes* tentabam aliquando *calentes lacrimas*. sed nil muto. Ovid. II. ex P. Ep. 3. 84.

——— *moestisque cadentes*
Excepit lacrimas Aethalis Ilva genis.

& saepe aliis in locis. *caducas lacrimas* dicit Lib. IV. M. 596.

——— *madefactaque terra caducas*
Excepit lacrimas, ac venis perbibit imis.

Lib. X. 509. *lacrimisque cadentibus humet.*

24. *Flectitur adsiduis certa puella minis*] sic constanter in scriptis editisque codicibus. Guyetus tamen *adsidua prece* legebat ex Tibullo Lib. III. El. 4. 76.

Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.

Ovid. II. Met. 482.

Neve preces animos, & verba potentia flectant.

poterat & illud nostri advocare ex Eleg. VIII. hujus Libr. v. 28.

Vicimus. adsiduas non tulit illa preces.

& sic apud Lactantium in Argum. Met. Ovid. Lib. XI. 10. p. 779. *misericordia Junonis, quam adsiduis precibus fatigabat.* ut recte ex MSS. restituit Munckerus, pro *suis* vel *ipsius precibus*, ut antea edebatur. Sed vulgatam loco movendam non opinor, & merito Guyeti emendationem rejecit Broukhusius. per *adsiduas minas* intelligo propinquorum, matris puta, si erat, vel aliorum consanguineorum minas, qui *iniquo amore* Cynthiam a tumulo & ossibus Propertii abstraherent, & discedere, atque invitam lacrimas siccare cogerent. *minis* etiam probabat Marklandus, adscripta hac observatione: „ *Suspicor hunc locum* „ *versum esse ex aliquo poëta Graeco, ubi occurrebat* ἀπειλαῖς, *id est, promissis. utrumque enim* „ *significat vox Graeca, unde noster more suo hoc* „ *pro illo utitur, & interpretatus est* minis, *cum* „ *alter forte voluerit* promissis. *sic Virg. II. Aen.* „ 96. Promisi ultorem, & verbis odia aspera „ movi. *& alibi*, plura minatus. *Scio hoc & aliis* „ *vocibus accidisse. sic Lib. II. El.* 3. 13. Alter „ saepe uno mutat praecordia verbo. *ubi* praecordia *vocat* φρένας. *quae vox* iram *quoque significat, & hanc voluisse Propertium, apparet ex alio* „ *loco, Lib. II. El.* 4. *v.* 15. Quam subito irati „ verbo mutantur amantes. *sic &* θυμὸς *Graecis* „ *significat* animum *&* iram: *unde poëtae nonnumquam* τῷ animus *utuntur pro ira.*" dein vitiose in ed. Colinaei *certe puella. certa puella est*, quamlibet constans & stabilis in amore.

Lib.

25. Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes:
Non ſatis eſt ullo tempore longus amor.

ELEG.

Lib. II. El. 25. 11.

Quid, ſi non conſtans illa & tam certa fuiſſet.

ſupra El. XIII. 6.

Certus & in nullo quaeris amore moram.

Lib. II. El. 19. 32.

Tu mea conpones, & dices, oſſa, Properti,
Haec tua ſunt: heu heu tu mihi certus eras.

Helena apud Ovid. Epiſt. XVII. 191.

Certus in hoſpitibus non eſt amor. errat, ut ipſi.

victa conjecerat Francius. poſſis etiam *recta puella.* quae moveri ſe & ab aliis flecti non patitur. ut Lib. II. El. 25. 46.

Deſpicit & magnos recta puella Deos.

ubi vid. Broukh. illic autem male in tribus codicibus *tecta puella.* pari variatione apud Cic. pro Dejotaro cap. 6. *Quis conſideratior illo, quis rectior? quis prudentior?* ubi *tectior* a Patricio exponitur callidior, vel delendum, aut *cautior* legendum cenſet. Sed Graevius *rectior* praetulit, & de homine in conſiliis capiendis prompto & conſtanti, explicuit; quamvis verba illa *quis rectior* ex ſua editione ejecerit Cel. Erneſtus. ita *rectum* & *firmum hominem* jungit Lib. XII. ad Fam. Ep. 5. *Erat firmiſſimus Senatus, exceptis conſularibus, ex quibus unus L. Caeſar firmus eſt & rectus.* & *recti* in Republ. dicuntur viri de patria bene ſentientes, recti tenaces. & hinc *rectum* quidquid bonum & honeſtum eſt. ut *recta* & *honeſta* jungit Cicero Lib. I. de Offic. 24. Horat. Lib. IV. od. 4. 34.

Rectique cultus pectora roborant.

ubi vide Lambin. *rectus* autem & *certus* literis tranſpoſitis ſaepe in MSS. variantur. vid. erud. Interpretum notas ad Lucan. V. 417. & VII. 216. Grat. Cyneg. v. 7. Quintil. I. 6. p. 76. & Gronov. ad Senec. Oed. 987.

25. *Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes*] verſus hic durus videbatur Francio. mollior forte ad ejus aures acceſſiſſet, ſi ita ſcripſiſſet auctor,

Dum licet, inter nos igitur laetemur amantes.

ut apud Ovid. III. A. A. v. 62.

Dum licet, & vernos etiam nunc editis annos,
Ludite, eunt anni more fluentis aquae.

ubi *Ludere* idem, quod hic *laetari*, eo ſenſu, quo *laetitia* noſter ſaepe utitur. vide ſupra ad El. XI. 24. ſed ejuſmodi numeros nonnullis ingratiores viſos, ſaepe praetulit poëta, quos fruſtra tranſpoſitione verborum mollire alii tentarunt, ut variis exemplis notavi infra ad Lib. II. El. 24. v. 9. ſuum itaque Propertio relinquamus genium. Amat autem noſter finem Elegiae, poſt alia, quae praeceſſerant minus laeta, voce hac *quare* abſolvere, propoſita ratione iſta corrigendi. ſupra El. V. v. penult.

Quare, quid poſſit mea Cynthia, deſine, Galle,
Quaerere, &c.

El. IX. in fine:

Quare, ni pudor eſt, quam primum errata fatere.
Dicere, qua pereas, ſaepe in amore levat.

& El. XVIII. extrema:

Quare, ne tibi ſit mirum me quaerere viles.
Parcius infamant. num tibi cauſſa levis?

E L E G. XX.

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore,
Id tibi ne vacuo defluat ex animo.
Saepe inprudenti fortuna occurrit amanti.
Crudelis Minyis dixerit Ascanius.

5. Est

Eleg. XX.] Huic Elegiae, multis in locis olim perdite corruptae, feliciter emendandae insudarunt Lipsius Lib. I. Antiq. Lect. cap. 4. Janus Rutgersius Lib. III. Var. Lect. cap. 8. & post eos J. Fr. Gronovius Lib. III. Observ. c. 3. quia autem tota ad imitationem Graecorum conposita est, juvabit conferre Theocritum Idyll. XIII. Apollon. Rhodium Lib. I. 1207. & seqq. Orpheum in Argon. v. 641. seqq. & e Latinis paullo aliter narrantem Valer. Fl. III. 594. nam cui non dictus Hylas? Cum veteribus in certamen ingenii ad hunc Hylae raptum elegantissime describendum multi quoque è recentioribus, praesertim Italis, descendisse videntur. prae ceteris Jo. Jovianus Pontanus Lib. V. de Stellis pag. 102. Poëm. ed. Ald. Flaminius Lib. II. Carm. 6. Jo. Bapt. Amaltheus Elegia ad Lygdamum, pag. 76 — 78. e Gallis Rapinus Lib. III. Hortor. pag. 71. & seqq.& è nostris D. Heinsius Monobibl. Eleg. V. sed diverso quisque fictionis artificio. & hanc Elegiam innuit idem D. Heinsius eodem Monobiblo El. VI. ubi de Propertio:

Herculis aut magni raptos deducit amores,
Opprobrium castis non leve Naiasin.

de fabula ipsa vide Apollodor. Lib. I. Bibl. cap. 9. §. 19. & ex Nicandri Ἑτεροιουμένοις Antonin. Liberal. cap. XXVI. Hygin. Fab. XIV. & quae notavit Barthius ad Stat. V. Theb. 443. Hylam sinistro brachio tenere conspicitur Hercules in Numo Juliae Domnae ΜΙΔΑΕΩΝ, inter Select. Numism. max. mod. Abbatis Fr. de Camps pag. 63. ut exposuit Vaillantius.

v. 1. *Hoc pro continuo* &c.] *Haec* male Mentel. Regii, Borrich. aliique. nam *Haec* non admittit sequens *Id.* licet utrumque *Hoc* & *Id* eodem disticho cumulatum offendat. Itaque non displicet, quod in duobus Leidensibus, & secundo ac tertio Voss. legitur,

At pro continuo te, Galle, monemus amore.

quam elegans sit usus τῦ *At* initio orationis, cum quadam increpatione & admonitione, probabunt abunde, quae notavit Heinsius ad Ovid. Epist. XII. init. III. Amor. El. 7. v. 1. & quae dedi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 555. & seq. & *hoc*, sequente *id*, displicuisse etiam Heinsio videtur, quia altero versu *Fert tibi* conjecerat. pro *defluat* vitiose in cod. Heinsiano, meoque primo *defleat.* nisi *deleat* voluerit librarius, quamquam *defluat* minime sollicitandum sit, quia aptissimum est verbum de illis, quae memoria elabuntur. ut bene hic observavit Passeratius. *effluere ex animo* Ciceroni VII. ad Fam. Ep. 14. *dabo operam, ut istuc veniam, antequam plane ex animo tuo effluo.* Catullus Carm. LXII.

Ne tua dicta vagis nequidquam credita ventis
Effluxisse meo forte putes animo.

3. *Saepe inprudenti fortuna occurrit amanti*] *decurrit* in Mentel. & Heinsiano, primo Leid. Borrich. & meo priore. *currit* Voss. sec. *fortunam occurrere* malebat Heinsius, quod vel referendum esset ad superius, *monemus*, vel *fortunam occurrere dixerit Ascanius.* sed magis ex genio Propertii est, ut hic versus veluti enthymema consideretur, seu effatum, quo vicissitudinis in re amoris admonet Gallum, idque exemplo Hylae Herculi erepti confirmat. *amori* in aliis. *amandi* Ayrmannus. *occurrit* vero, hic est adversatur, infesta est. vide notas Patrui mei ad Ovid. XIV. Met. 432. & ita capiendum in loco Quintiliani, ubi *occurrere* & *obstare* conjungit, Lib. II. cap. 13. de ordinatione & mutatione aciei, *sed mutabitur natura loci, si mons occurret, si flumen obstabit, si collibus, silvis, asperitate prohibebitur.*

4. *Crudelis Minyis dixerit Ascanius*] *Minyis*, sive Argonautis, restituerunt viri docti, ex corrupta

5. Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
Thiodamanteo proximus ardor Hylae.

Huic

rupta codd. vett. scriptura, in quibus vel *nimius*, ut in primo Leid. Voss. sec. & tert. Borrich. Colbert. Mentel. meoque priore. *minimus* in altero. *Minuis dixerat* codd. Regii. in aliis *duxerat*, ut in Ant. Perrej. codice, in cujus tamen margine a manu recent. *Minyis dixerit*. quam lectionem verissimam esse jam vidit Beroaldus. & ita restituendum monuit Scaliger tam in notis ad h. l. quam ad Catalect. p. 249. sive ad Eleg. Virgilii ad Messal. v. 24. *Altera non fama dixerit ipse prior*. vide Tom. I. Anth. Lat. 295. neque aliter cum Beroaldo legisse Auratum, codici suo adnotaverat J. Dousa, & *dixerit* exposuisse, testis erit, testimonium perhibebit. male igitur Volscus, Turnebus, & Fruterius *dux erit*. quod merito inprobavit Passeratius, & *dixerit*, pro testis erit, confirmabit, oportunis exemplis, e Propertio ipso petitis, adstruxit. & his accedat rectum J. Fr. Gronovii judicium tam in Observationibus, quam in Gustu ad Statii Theb. II. 108. de hac igitur lectione non dubitandum est, neque de altera *Ascanius*. nam humani aliquid hic passus est Muretus, cui *Aesonius*, pro Jasone, tam hoc loco quam infra v. 16. reponendum videbatur. *Ascanius*, Bithyniae vel Mysiae lacus, qui *crudelis Minyis* dicitur, quia apud hunc amnem Hercules & reliqui Argonautae Hylam a Nymphis raptum amiserunt. vid. Muncker. ad Hygin. fab. XIV. & Carrion. ad Valer. Fl. III. 596. qui *dux erit* male adfert, & refutat illos, qui *Aesonius* legunt, Muretum cogitans. inde ab hoc Bithyniae lacu Ascanio, infra v. 34. *Nymphis Thyniasin* pro Bithynis. Ascanium amnem seu fluvium hac in re memorat etiam Antoninus Liberalis cap. XXVI. ὁ δὲ παῖς Ὕλας ἔχων κρωσσὸν, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀσκάνιον ποταμὸν, ὕδωρ ἀποίσων τοῖς ἀριστεῦσι. ille vero solum amnem Ascanium nominat, sed Hyginus fab. XIV. *Hylam in Mysia* (non *Maesia*) *a Nymphis juxta Cion flumenque Ascanium raptum* tradit. ubi Munckerus ex corrupto Servii loco, in quo legebatur, *apud fontem Calciamnis*, *cum aquatum ivisset*, *a Nymphis raptus est*, restituebat *Ascanii amnis*. nisi illic praeferenda sit optimi & eruditissimi Henr. Verheyckii conjectura in nuperis ad Antonin. notis, *Ciani amnis*. quia Κίος & fluvius & urbs Mysiae est. Apoll. Rhod. Lib. I. 1177.

> Τῆμος ἄρ' οἵγ' ἀφίκοντο Κιανίδος ἤθεα γαίης
> Ἀμφ' Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο.

vid. Scholiast. Theocr. ad Id. XIII. v. 30 & 34. cui Idyllio v. 64. *Cianorum* nomen non minus feliciter, quam Apollon. Rhodio v. 1354. ejusdem libri περ' Ὕλαν pro Περύλαν, ut vitiosissime apud Etymologum legitur, restituit Cel. Valckenarius Epist. ad M. Röverum, ante Ursini Virg. cum Graecis collat. pag. 36. & in Cio insula raptum Hylam scribit Scholiast. Aristoph. ad Plut. v. 1128. Quod autem Rutgersius totum hoc distichon trajiciendum infra post v. 14. & legendum consuerit,

> *Saepe inprudenti Fortuna occurrit amanti*
> *Crudelis. Minyis dixerit Ascanius.*
> *Quae miser* &c.

viros eruditos ei consensuros dubito. & huc forsitan respexerit Gronovius Lib. III. Observ. c. 3. init. ubi Elegiam hanc Propertii recensendam sumens scribit, *eam a summis viris tractatam*, *nondum tamen satis intellectam*, *& hos nimium nimiumque sibi indulsisse. Equidem nullam trajectionem versuum admiserim.*

5. *Est tibi non infra speciem*, *non nomine dispar*] *specie* Heinsius, ut *specie* & *nomine* jungantur, adeoque innuat Hylam Galli, ejusdem nominis, ac formae fuisse, ac Hylam Herculis. *specie non inferior* recte quidem dictum, negari nequit, sed *infra specie* pro *speciem* sine exemplo opinor. *infra speciem* in altero meo cod. sed *juxta* in marg. *specimen* in Menteliano & primo Leidensi. versu seq. pro *Thiodamanteo* in primo Leid. & Vossiano, *Terodamanteo*. in utroque secundo *Therodamanteo*, ut in meo altero cod. *Therodantheo* in Neapolitano. *Therodamantheo* in primis edd. sed recte *Thiodamanteo* in secundo Dorvill. de Thiodamante, Hylae patre, vide Munckeri & Verheykii notas ad Antonin. Liber. cap. 26. qui auctor Ceyce natum scribit, cujus nomen Scholiastae Theocriti restituit Rutgersius pag. 217. Var. Lect. notatque Propertium secutum esse Apollon. Rhod. qui Hylam etiam Thiodamantis filium facit. ut Servius ad Virg. Ecl. VI. 43. & Probus ad Lib. III. Georg. v. 6.

Huic tu, five leges umbrofae flumina filvae,
Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes:
Sive Gigantea fpatiabere litoris ora,
10. Sive ubicumque vago fluminis hofpitio:
Nympharum femper cupidas defende rapinas.

Non

7. *Huic tu, five leges umbrofae flumina filvae*] *Huic tu* ex Aurati emendatione edidit Broukhufius, ut in margine ed. Ald. etiam conjecerat Heinf. & legendum effe monuerunt Livinejus ac Gronovius, & *Huic defende cupidas Nympharum rapinas* connectenda effe. male enim Pafferatius *Hunc* tuetur, legitque *cupida rapina*. *Nunc* in duobus Leid. primo quartoque Voff. & priore Dorvill. ut in primis aliifque vetuftioribus edd. fuerat excufum. *legis* in Leidenfi fecundo, codicibus Regiis, & primis edd. fed reliqua viris doctis fufpecta propter *umbrofae filvae* epitheton nimis generale, in quo latere nomen proprium *Thefprotae* conjecerat Heinfius, vel cum Scaligero reponendum *umbrofae flumina Silae*. nemus enim Brutiorum eft *Sila*. de quo G. Fabric. & Heinf. ad Virg. XII. Aen. 715. ubi *Silae* hic quoque praetulit, & in Epift. ad Graev. Tom. IV. Sylloges pag. 303. lacum Aricinum indicari cenfebat Livinejus. fed forte intelligitur Clitumnus, quod firmari poffet ex Lib. II. El. 15. 25.

Qua formofa fuo Clitumnus flumina luco
Integit.

& praefertim ex ejufdem libri El. 21. 23 ubi Anienen fimiliter cum Clitumno jungit,

Hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Umbro
Tramite, & aeternum Marcius humor opus.

& *nymphae Anienae* meminit Lib. III. 14. 4.

Et cadit in patulos nympha Aniena lacus.

neque male *umbrofae flumina filvae* ad Clitumnum referri, patet ex Suet. Calig. cap. 43. ubi *nemus flumenque Clitumni* memorat. vel Thybrin refpexit, qui arboribus inumbratus paffim defcribitur, de quo vide notas doctor. ad Gratii Cyneg. 39.

8. *Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes*] fervant hanc lectionem veftigia corruptae codd. MSS. lectionis, in quibus *amoena*, ut in primo Leid. meo utroque, & Borrichiano, vel *amena*, ut in Mentel. Voff. pr. & fec. ac Groning. fed fine ulla fcripturae corruptione *Aniena* eft in codd. Regiis & altero Colbertino, nec non Afkewiano, & primis edd. *Amerina* tamen Scaliger, lacum Vadimonis intelligens, quod probat Jul. Fontaninus in Hift. Liter. Aquilej. cap. 1. pag. 12. & hunc Gallum Umbrum facit Amerinum, diverfum a Cornelio Gallo. fed illum Vadimonis lacum nihil huc facere recte notavit Broukhufius. pro *tinxerit* in Voff. pr. & meo fecundo *cinxerit*. *tinxerat* in Heinfiano & primo meo cod. *ftrinxerit* conjecerat Heinfius. de quo vid. fupra ad El. VI. 32. ubi idem legebat,

Lydia Pactoli ftringit arata liquor.

9. *Sive Gigantea fpatiabere litoris ora*] *Gigantei literis* in cod. Regio. fed *Gigantea ora* praefero, nam intelligit regionem Cumanam in Campania, ubi campus Phlegraeus, pugna & ftrage Gigantum contra Jovem & Herculem nobilitatus. de quo vid. Euftath. ad Dionyf. Perieg. v. 357. nofter Lib. II. El. 1. v. 39.

Sed neque Phlegraeos Jovis Enceladique tumultus
Intonet angufto pectore Callimachus.

Lib. III. El. 7. 47.

Te duce vel Jovis arma canam, coeloque minantem
Coeum. & Phlegraeis Oromedonta jugis.

verf. feq. *vagi fluminis* Auratus. quod etiam in Voff. & Heinfiano cod. & ed. Colinaei. idque plurimis ipfius Propertii locis probavit Pafferatius, fed repudiante Vulpio.

11. *Nympharum femper cupidas defende rapinas*] *cupidas femper* in tribus Voffianis, & Borrichiano. fed *femper cupidas* in quinto Vaticano & Menteliano. *femper cupidis defende rapinis* in Excerptis Modii, feu Groningano, & v. 7. *Hunc*. Pafferatius, *Hunc tu* — *Nympharum cupida def. rapina*. fed rectius Gronovius, aliique *Huic tu* — *N. cupidas def. rapinas*, probante

Non minor Ausoniis est amor ah Dryasin.
Ne tibi sit duros montes & torrida saxa,
Galle, neque expertos semper adire lacus.
15. Quae miser ignotis error perpessus in oris

Her-

bant Heinsio. imitatus est Statius Lib. IV. Theb. 696.

——— *nocturnaque furta licentum*
Cornipedum, & cupidas Faunorum arcebo rapinas.

ubi frustra *ruinas* in cod. Cassellano. vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 99. quod autem hic *defendere* Propertio, *arcere* Statio est, eadem verbi significatione, de qua vide Lipsium II. Var. Lect. cap. 22.

12. *Non minor Ausoniis est amor ah Dryasin*] & *Dryasin* Lips. & Heins. *Adriacis* in codd. Regiis & Colb. Menteliano, Excerptis Modii, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'orvill. & meo sec. *Adriaticis* in Heinsiano, & primo meo cod. *Hadriacis* in primis edd. ut in Venetis, Reg. Lep. & Volsci. in *Dryàdis* Beroaldina, Aldina utraque, Juntin. Colin. Gryph. & Rovill. Italus iste in codice Heinsii Aldino, quem innuit Broukhusius, est Antonius Perrejus, quem ignorasse eum miror, quia singulis tribus poëtis, Catullo, Tibullo, & Propertio sub finem adnotavit, se cum vetustis exemplaribus manu exaratis contulisse. ille vero in margine ex cod. vet. *in Driasin* adscripserat, & in ima pagina, *Nec minor Ausonias est amor & Driadas.* quod lepidum satis Broukhusio adparebat. ut *edere* amor *Dryadas* dicatur. ac *Dryasin* Ayrmannus. & *Dryasin* Heins. Sed forte praestat quod in quarto Vossiano occurrit,

Non minor Ausoniis ardor amadriadis.

unde *Hamadryasin* elicere facile est. ut infra v. 34.

Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryasin.

Dryasin vero & *Hamadryasin*, ut *Nymphis Thyniasin* hac Eleg. v. 34. Lib. IV. El. 1. 75. *Aversis Charisin cantas.* & *Troasin* Ovid. Epist. XIII. 137. ubi plura N. Heinsius.

13. *Ne tibi sit duros montes & torrida saxa*] *Nec tibi sit durum* in Menteliano, Borrichiano, Groningano, Askewiano, duobus Leidens. tertio & quarto Voss. meoque primo cod. *Ne tibi sit durum* in codd. Regiis, uno Colbert. ac priscis edd. ut legendum censuit Rutgersius in Var. Lect. p. 218. in altero Colbertino *Ne tibi sint duri montes*, ut in primo & secundo Voss. utroque D'Orvill., Neapolitano, & meo secundo. *duros* v. c. Passerat. *duro* in Excerpt. Scalig. *duros montes* ex Lipsii conjectura Lib. I. Antiq. Lect. c. 4. ut ex auctoritate MSS. etiam reponebat Heinsius, in sua editione expressit Broukhusius. neque obsisto. nam & ita apud Ovid. XIV. Met. 557.

— *durisque in montibus ortae*
Molle fretum celebrant.

ut recte & illic, pro *summis*, quod in codd. MSS. erat, vindicavit Heinsius. sed quod *torrida* Gronovium secutus dederit, non adsentior. quamvis olim id probaverim in notis ad Lotich. p. 686. *turbida* in v. c. Mureti, & Regiis, ut in uno Colbertino, primo Leidensi, secundo Voss. Borrichiano. *tabida* Lipsius. *turgida* conjecerat Is. Vossius. sed *frigida* in Leid. primo, quatuor Vossianis, binis Dorvill. meo utroque, altero Colbertino, & omnibus fere edd. vetustioribus. sic *frigida rupes* supra El. XVIII v. 27. ubi *fontes & frigida rupes* junguntur, qui locus forte permovit Livinejum, ut hic quoque *fontes* substitueret, praesertim quia *locus* sequuntur. sed eum falli, docet imitatio Theocritea, mox indicanda. *frigida rupes* etiam praefertur a Passeratio, quem vide p. 236. Idque Francio ut simplicius adridebat, qui praeterea conjecerat,

Nec tibi sit (durum!) montes &c.)

& sic fere exposuit Gronovius. seq. versu & *inexpertos* Guyetus, inprobante Heinsio. *neque experto* Livinejus. elegantiam locutionis *Ne tibi sit adire*, pro, ne adieris, optime Lipsius & Gronovius illustrarunt.

15. *Quae miser ignotis error perpessus in oris Herculis*,] sic distinguendum, ut *error Herculis*, pro ipso Hercule errante, jungantur. vid. Lipsium Lib. I. Var. Lect. 19. & Muncker. ad Fulgent pag. 73. quod tamen ab hoc loco alienum judicabat Rutgersius, & *erro* legebat. ut *Hylam erronem* dixerit Propertius, quia ad aquam petendam longius evagatus fuit, sed an puer ac mi-

nister,

Herculis, indomito fleverat Ascanio.
Namque ferunt olim Pagasae navalibus Argo
Egressam longe Phasidos isse viam;
Et jam praeteritis labentem Athamantidos undis
20. Mysorum scopulis adplicuisse ratem.

Hic

nister, aquatum missus, quia processerat ultra, *erro Herculis* recte dicatur, idque genius Linguae Latinae admittat, viderint alii. *misera* Ayrmannus, forte connectens cum *fleverat*. pro *ignotis* male in Voss. quarto *indomitis*. Respicit autem Propertius, his & praecedentibus duobus versibus, & imitatus est illa Theocriti in Hyla v. 64. & seqq.

Ἡρακλέης τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις
Παῖδα ποθῶν δεδόνατο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε
χῶρον.
Σχέτλιοι οἱ φιλέοντες. ἀλώμενος ὅσσ' ἐμόγησεν
Ὤρεα καὶ δρυμώς.

N. Heinsius legebat,

Quae miseri ignotis error perpessus in oris
Herculis admoto fleverat Ascanio.

vel *Herculis indomiti*. sed forte *indomitum Ascanium* hic vocat, quem supra *crudelem* v. 2. vel durum, qui nullis lacrimis movetur. ut exprimatur Graecorum ἀδάμας vel ἀδάμαστος. de quo vide. Cel. Valcken. ad Theocr. Idyll. 11. 14. *fleverat Ascanio*, pro ad amnem Ascanium, ad fletum Herculis surdum, & inlacrimabilem. ut *praesenti flere puellae* supra El. XII. 16. & recte hoc modo loci hujus sensum exposuit Curtio ad illa Valerii Fl. III. 596. cum his conferenda:

Sic Furiis accensa gerens Tirynthius ora
Fertur, & intento decurrit montibus arcu seqq.
——— *volat ordine nullo*
Cuncta petens, nunc ad ripas, dejectaque saxis
Flumina, nunc notas nemorum percurrit ad umbras:
Rursus Hylan, & rursus Hylan per longa reclamat
Avia.

quae *montes* & *saxa* hoc etiam in loco contra Livinejum vindicant. & *rupes* illic pro *ripas* conjecerat Heinsius.

17. *Pagasae navilibus Argo Egressam longe Phasidos isse viam*] *Pegasae* vitiose in Leidensibus duobus, quatuor Vossianis, secundo D'orvill. Neapolitano, aliisque, & primis edd. *Pegasos* in v. cod. Ant. Perreji, & secundo Vaticano. in aliis *Pegase*. *Paegaseae* in ed. Volsci, licet in adnotationibus recte exponat de Pagase, urbe Thessaliae, in cujus portu navis Argo fabricata fuit, unde passim *Pagasaea navis* dicitur, & *Pagasaeus Jason*, non *Pegasaeus*, ut passim male in vetustis auctorum codd. & edd. quod dudum notarunt viri eruditi. vid. Barth. ad Stat. I. Achill. v. 65. Broukhusium ad h. l. N. Heins. ad Ovid. Epist. XVI. 345. notas Eruditorum ad Lucan. II. 715. & Cellar. ad Silium Ital. XI. 472. *Argon* in omnibus fere codd. & primis edd. *Argon Egressum* Heinsius. navium enim nomina, praesertim si ab artifice suo, ut Argo, vel a παρωνύμῳ adpellatae essent, masculino etiam genere efferuntur. vide Drakenb. ad Silium Ital. XIV. 500. nusquam tamen *Argus* eo genere occurrit. *longae* in Menteliano, & *esse* pro *isse*, ut in primo Leid. meoque cod. sed *isse* vera lectio est. Exprimit illud Theocriti v. 23.

Ἀλλὰ διεξάϊξε, βαθὺν δ' εἰσέδραμε Φᾶσιν.

pro *longe* idem Heinsius *Colgi* scriptum fuisse, & inde *Colchi* legendum, conjiciebat. sed nihil muto. *Argon* etiam ex cod. D'orvill. probabat Marklandus, ut *Echon*, *Didon*, *Heron*, & sim. quae notavit ad Stat. Lib. IV. Sylv. 3. 63. ubi & *Argon* apud Ovid. Epist. XII. 9. praeferebat. sed *Argo* casu quarto, ut *Dido*, *Hero*, *Calisto*, *Alecto*, & sim. etiam dicitur. vide notas Interpr. ad Ovid. Epist. VII. v. 133. & ad Silium VIII. 122. reliqua sic interpungenda codici suo idem Marklandus adscripserat,

Mysorum scopulis adplicuisse, ratem.

ut *Argon ratem* conjungamus.

20. *Mysorum scopulis*] *Misenum* male in cod. Colbertino. Apollon. Rhod. I. 1179.

Τοὺς μὲν ἐυξείνως Μυσοὶ φιλότητι κιόντας
Δειδέχατ', ἐνναέται κείνης χθονός.

Or-

Hic manus Heroum, placitis ut conſtitit oris,
Mollia conpoſita litora fronde tegit.
At comes invicti juvenis proceſſerat ultra
Raram ſepoſiti quaerere fontis aquam.

25. Hunc

Orpheus Argon. 628.

Θεῖνε διαπρύσσων' ἁλιμύρια κύματα Πόντυ
Μύσια δὲ χιδέει παρημείβετο πείρατα γαίης.

ubi *κύματα Πόντυ*, ut hoc loco *Athamantidos undis*. & apud Theocr. v. 28.

—— κοίλαν δὲ καθιδρυνθέντες ἐς Ἀργὼ,
Ἑλλάσποντον ἵκοντο, νότῳ τρίτον ἄμαρ ἀέντι.
Εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος.

21. *placitis ut conſtitit oris*] ſic Heinſius & Broukhuſ. quod probo. non *placidis*. male etiam *undis* in cod. Reg. & vitioſe v. ſeq. *tempora fronde tegit*, pro *litora*, in Voſſ. tertio. *tegit* in aliis. *legit* in Voſſ. pr. & Heinſiano. reſpicit illa Theocriti v. 32.

Ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα, κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο
Δειλινοί. πολλοὶ δὲ μίαν στορέσαντο χαμεύναν.
Λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ.

haec & praecedentia ſic expreſſit Flaminius Elegia de Hercule & Hyla,

Jamque volans, undis Nerei mirantibus, Argo
Myſorum claris urbibus appulerat.
Hic juvenes pictis e puppibus egredientes
Deponunt altis membra ſub arboribus.

conpoſita igitur *fronde*, pro lecti accubitorii ſpecie e frondibus & foliis ſtrata, ut ſeculo priſco moris erat. Ovid. Ep. IV. v. 98. *Suſtinuit poſitos quaelibet herba duos.* & Epiſt. V. 14.

—— requievimus arbore tecti,
Mixtaque cum foliis praebuit herba torum.

ad quae loca vide notas, & ad Lib. III. Am. El. 10. 10.

33. *At comes invicti juvenis proceſſerat ultra Raram ſepoſiti quaerere fontis aquam*] *invitis* & *ſe poſiti* in primis edd. *invitis* etiam in codd. Regiis. *proceſſerit* in primo Voſſ. & Menteliano. *preceſſerit* Voſſ. quartus, & Askewianus. male vero Broukhuſius *invicti juvenis*, Herculis nempe, videtur conjunxiſſe. cur enim Hercules *juvenis*? ſimpliciter *invicti* capiendum, & *juvenis* primo caſu eſt Hylas, Herculis invicti comes. ſed majoris momenti eſt Rutgerſii in Variis Lectionibus emendatio, qua *juvenis proceſſerat urna*, ſubſtituendum conjecit pro *ultra*. idque locis Theocriti & Apollonii Rhodii adſtruxit. ſed poſtea eam ipſe rejecit, motus loco Valerii Fl. Lib. III. 530. de Dryope, quae Hylam rapuiſſe dicitur,

E quibus Herculeo Dryope percuſſa fragore,
Cum fugerent jam tela ferae, proceſſerat ultra,
Turbatum viſura nemus.

& haec Rutgerſii conjectura non placuit N. Heinſio in Notis ad Propert. p. 675. qui *urnam* Hylae potius reponendam exiſtimabat infra v. 43. *Tandem haurire parat demiſſis flumina in urnis.* ubi vide. utroque tamen loco *urna* poſſet admitti, quia illius etiam bis mentio fit apud Theocritum in Hyla, primum, quum ab Hercule, cum Telamone menſam adparante, aquatum mitteretur Hylas, v. 36.

Κἤρχεθ' Ὕλας ὁ ξανθὸς ὕδωρ ἐπιδόρπιον οἰσῶν
Αὐτῷ θ' Ἡρακλῆι καὶ ἀστεμφεῖ Τελαμῶνι,
Χάλκεον ἄγγος ἔχων.

deinde quum aquam e fonte hauriret v. 46.

Ἤτοι ὁ κῶρος ἐπεῖχε ποτῷ πολυχανδέα κρωσσὸν,
Βάψαι ἐπειγόμενος.

ut in hac Elegia dicto v. 43. emendabat Heinſius, qui etiam inprobabat alteram avunculi ſui correctionem *Sacram aquam* verſu ſequente, ex Apollon. Rhod. qui *ἱερὸν ῥόον* vocat, legentis. ſed *raram* Propertio dici exiſtimabat, cum ideo Hylas *ultra proceſſerat*, quia illic aqua erat rara. & hinc *ſepoſitum*, in ſpecu abditum, vocat *fontem*, ſeu procul inde remotum. de quo vocis uſu vide Bernegger. ad Suetonii Titum cap. IX. fin. Huc referendum, quod in Epigrammate veteri, edito Tom. I. Anthol. Lat. pag. 107. occurrit,

Raptus aquator Hylas, Nympharum gaudia creſcunt,
Herculis ira tumet, raptus aquator Hylas.

 ut

25. Hunc duo sectati fratres, Aquilonia proles,
Hunc super & Zetes, hunc super & Calais
Oscula suspensis instabant carpere plumis,
Oscula & alterna ferre supina fuga.
Ille sub extrema pendens secluditur ala,

30. Et

ut verissime, pro *amator*, emaculandum me monuit juvenis eruditissimus Eldikius, literis Zutphaniae 12 Junii 1765 scriptis, qui etiam in Epigrammate Graeco, quod corruptissime edidit Muratorius Thes. Inscr. pag. MDII., & ex eo Bonada Tom. II. pag. 309. optime restituebat,

Τοῖς πάρος ἐν μύθοις πιστεύσατε. Παῖδα γὰρ ἐσθλὸν
Ἥρπασαν, ὥσπερ Ὕλαν, Ναΐδες, οὐ θάνατος.

nunc vitiose illic legitur, *ὡς περικλέα Ναΐδες.* in qua macula eluenda diverso quisque modo operam dederunt viri celebratissimi, Wesselingius apud Leichium post Carm. Sepulcr. pag. 46. Hagenbuch. Epist. Epigraph. pag. 403. & D'Orvillius ad Chariton. pag. 261.

26. *Hunc super & Zetes, hunc super & Calais*] ita correxi. Graecis enim ubique Ζήτης. *Zethes* male in omnibus fere edd. tam vetustis quam recentioribus, & Broukhusiana, ac Vulpii, qui in locis Apollonii Rh. & Apollodori, quos adfert, Ζήθης vitiose etiam exhibuit. in codd. MSS. *Zetus* vel *Zethus*. confuso nomine cum Jovis & Antiopes filio *Zetho*, Amphionis fratre. de quo vid. Lib. III. El. 13. 29. & perperam apud Sidon. Apollin Carm. XXIV. 48. legitur, *Hic Zeti & Calais tibi adde pennas*. eadem confusio est in codd. MSS. apud Ovid. VI. Met. 716. ubi hos alatos Fratres, Argonautarum socios, Boreae filios, unde hic *Aquilonia proles* dicuntur, describit.

27. *Oscula suspensis instabant carpere plumis*] *palmis* in duobus Leid. Voss. pr. sec. & quarto, binis D'orvill. meisque, & primis edd. *plantis* Auratus, & Is. Vossius. ut *digiti* pro pedum digitis. sed Livinejo *plumis* legenti adsentitur Broukhusius. quod firmat locus Sidon. Apoll. Carm. XI. 57. de Cupidine,

Cernuus, & laevae pendens in margine palmae,
Libratos per inane pedes adverberat alis,
Oscula sic matris carpens.

apud Apulejum Lib. V. Met. p. 104. ed. Pric. *ubi remigio plumae raptum maritum proceritas spatii fecerat alienum.* ubi *palmae* in cod. Voss. *pennis* tamen Broukhusio etiam non displicebat, ut Guyetus & Graevius Epist. ad Heins. T. IV. Syllog. p. 302. & hoc unice verum esse adscripserat Marklandus. quem vide in notis ad Statium pag. 81. sic *plumae* & *pennae* permutantur apud Virg. XI. Aen. 724. *instabant carpere*, ut apud Auctorem Culicis v. 173. —— *acrior instat Lumina diffundens intendere.* quam lectionem recte in notis suis ineditis vindicabat, & hoc ipso loco confirmabat Heinsius. *instat intendere*, cursum properare instat. nam male illic Aldus edidit *instat Lumina diffundens intentus.* sic eodem poëmate v. 320. *ferro Vulnera protectus depellere navibus instet.* similium locutionum, in quibus indicativi usus ille apud poëtas frequentissimus est, farraginem dedit Barthius ad Claudian. pag. 379.

29. *Ille sub extrema pendens secluditur ala,*
Et volucres ramo &c.]

Miror nihil obscuro huic loco illustrando contulisse Broukhusium. *secluditur* manifeste corruptum videtur. in quo verbo explicando misere se torquet Passeratius, neque satisfacit Vulpius. *subducitur* Mentel. Leid. pr. Voss. & Askewianus. *concluditur* in codd. Regiis, Leid. sec. & tertio. & primis edd. *producitur* Voss. tert. *succluditur* in quarto. *subcluditur* in codd. Colbert. D'orvill. pr. & Borrich. Graevius Epist. ad N. Heins. Tom. III. Syllog. p. 303. tentabat,

Ille sub extremum intendens subducitur illis,
Et volucrum ramo submovet insidias.

sed melior videtur Heinsii conjectura. Ep. seq. p. 304.

Ille sed extrema pendentes ludit in ala,
Et volucres ramo &c.

ut

30. Et volucres ramo fubmovet infidias.
Jam Pandioniae ceffet genus Orithyiae:

Ah

ut Hylas fub arboris propinquae ramos fe receperit, ut tutus effet ab infidiatorum volucrium ofculis, quos ita ludebat. & *pendere in ala* dicatur, ut *pendere in novacula* apud Phaedrum Lib. V. fab. 8. 1. ubi vide Patrui mei Comment. *in extenta ala* idem Heinfius. in notis autem ad Propert. poft Adverf. pag. 675. conjiciebat,

Ille fub extremam tendens fe proripit umbram.

fed ex his conjecturis praeplacet omnium optima,

Ille fed extrema pendentes ludit in ala.

quaeque adftrui poteft loco Ovidii VI. Met. v. 667.

Corpora Cecropidum pennis pendere putares:
Pendebant pennis.

neque *volucres* cum Graevio mutandum in *volucrum. volucres infidiae* elegantiae Propertianae funt. Ceterum quae hic de fratribus Borealibus alatis interferit poëta, neque apud Theocritum, Apollonium Rhodium, vel Orpheum reperias, unde ea ex fuo ingenio finxiffe dicendus eft Propertius.

31. *Jam Pandioniae ceffat genus Orithyiae*] *ceffit* in primo Voff. fecundo D'orvill. Excerpt. Modii, feu Groning. Mentel. & fic Heinfius, vel potius *ceffant*, ut uterque Calais & Zetes, Boreae & Orithyiae filii, intelligantur. eum vide in Epift. ad Graev. T. III. Syllog. p. 303. *ceffet* tamen in plerifque codd. fecundo Leidenfi, quatuor Voffianis, primo D'orvill. Askew. meo utroque. *ceffat* ex uno Regio, accedente Gronovii auctoritate, Broukhufius. qui *Orithyiae* male hoc in verfu, & Lib. II. El. 20. 51. *rapta Orithyia negabit*, edidit, punctis adpofitis. quod metro obftat, quia 'Ωρείθυια Graecis eft, & ideo fecunda corripi nequit. fed contrahendae funt duae ultimae fyllabae, ut verfus fit fpondaicus. quod jam monuit Pierius ad Virg. IV. Georg. 463. & vide Micyllum ad Ovid. Lib. VIII. Met. 371. *Orithiae* hic legitur in priore Leid. meifque codd. ut in edd. prifcis, fecunda Venet. & Reg. Lep. fed in Veneta prima 1575. *Orithyae*, ad indicandam fyllabarum contractionem. & fic apud Ovid. VI. Met. 707. ubi fabula Orithyiae a Borea raptae defcribitur, caftigandum,

Orithyian amans fulvis amplectitur alis.

& Lib. VII. 695.

Procris erat (fi forte magis pervenit ad aures
Orithyia tuas) raptae foror Orithyiae.

ubi in his quoque Propertii & Statii locis male *Orithyiae* in notis Heinfii eft. Apollon. Rhod. Lib. I. 212.

Ζήτης αὖ, Κάλαΐς τε Βορήιοι υἷες ἵκοντο·
Οὕς ποτ' Ἐρεχθηὶς Βορέῃ τέκεν Ὠρείθυια.

Orpheus Argon. v. 216.

Δοιὼ δ' αὖ Βορέω καλὼ τέκνω εἰσενόησα
Οὓς τέκ' Ἐρεχθῆος θείω κλυτὴ Ὠρείθυια.

optime igitur Servius ad illud Virgilii Lib. XII. Aen. 83. *quos ipfa decus dedit Orithyia*, adnotat, *hic verfus σπονδειάζων eft; nam* θυι *diphthongus Graeca eft*. eodem modo peccatur vulgo in nomine *Ilithyiae*, quod in carmine non minus ac *Orithyia* trifyllabum vitiofum facit. quia diphthongus ει in fecunda, fyllabam productam requirit, quod fatis manifeftum ex Carm. Sec. Horatii v. 14.

Lenis Ilithyia tuere matres.

& Ovidio IX. Met. 283.

Praepofitam timidis parientibus Ilithyian.

fic fcribendum, non *Ilithyiam*. & in aliis veterum locis apud Heinf. ad Ovid. Lib. II. Am. 13. 21. inpegit itaque Broukhufius in hunc fcopulum pag. 114. Poëm. ubi in pentametro,

Non fterilem fpondet Ilithyia domum:

quod miror vel ipfum Broukhufium, vel editorem Hoogftratanum non mutaffe, ut alio in loco pag. 79. ubi nunc editur,

Audiat effufas cafta Diana preces.

fic enim correctum fuit pro eo, quod in prima editione pag. 22.

Audiat effufas Ilithyia preces,

Aa 3 &

Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryasin.
Hic erat Arganthi Pege sub vertice montis
Grata domus Nymphis humida Thyniasin.

35. Quam

& in H. Grotii Poëm. Lib. III. Sylv. pag. 99.

Cinxia, seu Juno cupis Ilithya vocari,
Cinxia matronis, sed matribus Ilithya.

ubi male, superpositis punctis, editur *Ilithyïa*, quae tollenda, ut metrum constet. Non dissimilis res est in *Idyia*, matre Medeae, quam Ovidio egregie restituit Heinsius, Epist. XVII. 232. ubi Apollonium secutus, contractis duabus ultimis syllabis, emendavit,

Non Idya parens, Chalciopeque soror.

quamquam illic scribi posset *Idyïa*. nam, licet prima producatur ab Apollonio Rhod. corripitur tamen ab Hesiodo, locis ab Heinsio ibidem productis. & Graecis non Εἰδυῖα, sed Ἰδυῖα est. sed in *Orithya* & *Ilithya* secunda apud Graecos habet diphthongum ει.

32. *Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryasin*] in plerisque codd. MSS. legitur *ibat Hamadryas hinc.* ut in Regiis & Colbertinis, duobus Leid. quatuor Vossianis, Askewiano, binis D'orvill. meo secundo, & primis aliisque editionibus, versu admodum inconcinno. *hinc ibant* in meo primo, ut in cod. Heins. *ibat hinc Hamadryas* in Borrichiano. *ibat Hylas Dryasin* Ayrmannus, quod jam occupavit Rutgersius. ut supra v. 12.

Non minor Ausoniis est amor ah Dryasin.

ubi *ardor amadriadis* in quarto Voss. unde illic *ardor Hamadriasin* legi posse notavi.

33. *Hic erat Arganthi Pege sub vertice montis*] Neque hic locus, ut innumeri in Propertio restant, levi manu tractandus est. Sed videamus prius diversas codicum veterum lectiones. *Phlegae* in primo Leid. *Phlegrae* in meo priore. *Arganthi Phlegre* in uno Colbert. in altero *Arganthi Fege*. primus Regius *Arganthi Phegae*. alter *Arganthophagi*. *Phrege* quartus Voss. *Phege* in altero Leid. tribus Voss. primo D'orvill. Excerpt. Scalig. & Askewiano, *Phegi* in secundo D'orvill. *Phlegae* Mentel. *Phlege* Borrich. *Phegie* Neapol. *Arganti Phegae* in primis edd. *Arganti Phlegre* in cod. Groning. & ed. Aldina utraque. *Argento* cod. Ant. Perreji. *Argantonici* in secundo Vaticano. *Arganthonii* in quinto *Arganthonei* in Ang. Colotii Excerptis. quod favere posset Mureto, qui legebat,

Hic erat Arganthonei sub vertice montis.

deleta voce *Pege.* neque felicius *Hic erat Arganti Phagi* Domitius Calderinus ad Statii Silvas pag. 31. Mureti emendationem laudavit Toupius Emend. ad Suidam P. I. pag. 171. 172. sed mirari satis nequeo, viro eruditissimo in mentem venire potuisse, quod & Lipsio olim exciderat, *pege* voce Graeca, πηγη, hic pro Latina *fonte* usum fuisse Propertium, idque in politissimo scriptore Romano sibi semper putidissimum visum fuisse addit; quod profecto aeque insolens & putidum esset, ac si pro voce Graeca κρήνη hic scripsisset *crene*, vel alio in loco *sub frondibus hyles* pro *silvae* posuisset. certe non minus ridicule, quam quod nonnulli in optimo Epigrammate veteri scriptum fuisse existimarunt,

Cui precor ut cineres sint κρίνα, sintque rosae.

pro *cineres lilia sintque rosae.* de quo vide ad Tom. II. Anth. Lat. p. 185. & seq. hinc amplexus fuit Toupius illud Mureti,

Hic erat Arganthonei sub vertice montis.

Ne quid de versus duritie dicam, *Phege* suo loco minime movendum est, reclamantibus omnibus codicibus, (quorum varietates, nomen proprium indicantes, vel ideo adcuratius paullo ante produxi) & quidquid est priscarum editionum. Locum vero hunc desiderare Marklandi εὐστοχίαι, addit Toupius, quem solum in hujusmodi rebus nasum atque oculos habere dicit. Sed nihil suo exemplari adscripserat Marklandus, certus procul dubio, nulla alia hic emendatione opus esse, postquam Turnebus Lib. XI. Adverf. c. 15. *Pege* legendum esse monuisset. quod nomen proprium fontis est, unde *domus humida Nymphis grata* hic dicitur, non vero substantivum Graecum pro Latino *fonte.* Fundum emendationis adfert Turnebus Apollonii Rhodii locum, Lib. I. v. 1222.

Αἶψα δ' ὅγε κρήνην μετεκίαθεν, ἣν καλέουσι
Πηγὰς ἀγχίγυοι περιναιέται.

ubi

35. Quam supra nullae pendebant debita curae
Roscida desertis poma sub arboribus.
Et circum irriguo surgebant lilia prato

Can-

ubi Scholiastes Ὄνομα κρήνης Πηγὴ, οὕτω κυρίως. vide etiam Holsten. ad Steph. Byzant. p. 253. Non male itaque Scaliger *Pegae*. sed singulari *Pege* hic usus est Propertius, *Hic erat Arganthi Pege*, &c. quod procul dubio viris doctis ansam dedit cogitandi de *pege*, Latina terminatione ex Graec. πηγὴ desumta. Scrupulus quidem omnis tolleretur, si Apollonius κρήνην, ἣν καλέουσι Πηγὰς, ejusque Scholiastes scripsisset, ὄνομα κρήνης Πηγὴ, οὕτω κυρίως. sed forte indicare voluerunt, fontem hunc, magna aquarum copia scatentem, vocatum fuisse πηγὰς, seu *vim aquarum*. ita ut ex earum abundantia in nomen proprium apud incolas abierit fons, vero nomine *Ascanius* dictus, de quo supra ad v. 4. πηγὴ enim sua notione *fontem* significat, quam vocem Apollodoro contra Galeum recte vindicavit doctissimus Verheykius ad Antonin. Liber. p. 254. sed πηγαὶ de aquarum copia dicuntur. ut πηγαὶ δακρύων Sophocli Antig. 814. & Charitoni Lib. I. cap. 3. ubi vide D'orvill. p. 42. & hinc πηγαὶ ποταμῶν Homero Iliad. Y. v. 9. *Arganthum* vero Propertius vocavit montem, ut Orpheus Arg. v. 638. Hylae quoque raptum describens, quem *Arganthonium*, eadem de re loquens, Strabo Lib. XII. p. 564. ed. Casaub. Ἀργανθώνη Antonino Liber. cap. 26. de Argonautarum itinere: ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ ἔνδον ἐξίκοντο τοῦ Πόντου, καὶ τὰ σφυρὰ παρέπλευσαν τῆς Ἀργανθώνης. Ἀργανθώνιος Stephano Byzantino, ad quem vide Berkelii notas p. 100. & Holstenii pag. 43. & hinc in loco Suidae in Ἀργανθώνη Sevinus in Histor. Acad. Inscript. & eleg. Liter. Tom. III. pag. 339. κρήνη pro κλίνη legendum recte conjicit, prolato hoc ipso Propertii loco, sed in quo tamen videtur etiam *pege* pro fonte, minore litera, non pro *Pege*, nomine proprio, accepisse: dicit enim Propertium nobis conservasse memoriam fontis ex hoc monte defluentis, sed quod apud Etymologum Magnum in Ἀργανθὼν, ubi *Euphorionem* & *Philiam* dixisse ait *Arganthonium*, & ex illis hunc adferat versum, Χθιζόν μοι κνώσσοντι παρ' Ἀργανθώνιον αἶπος, in corrupto Φιλίας nomine latere Φιλήτας opinetur, utroque pollice probo, adeoque inter Philetae fragmenta, quae haud pauca collegi, hunc quoque versum referendum censui. Illud vero montis nomen ab Arganthona, Oresibii filia, deducit Toupius, cujus fabulam exponit Parthenius in Eroticis cap. XXXVI. ubi Arganthonae & Rhesi amores, similes fere Meleagri & Atalantes amoribus, narrat; sed quae nihil ad Hylam. denique *Nymphis Thyniasin* dixit pro Bithynis, ut Horatius Lib. III. od. 7. 3. *Thyna merce beatum*. vid. hic Passeratium. male igitur *Thyniacis* in Borrichiano. recte *Thiniasin* in Neapolit. Ant. Perreji cod. Menteliano, Scaligeri Excerptis, aliisque, & edd. vetustis. *Nymphae Thyniades*, Graeco Propertii more, sunt *Thunicae*, non *Thuniacae*, seu Bithynae. *sub vertice montis* hic pro *in vertice* positum, ut *sub Aetna* Lib. III. El. 1. 45. quem loquendi modum contra alios operose vindicavit Patruus ad Ovid. I. Met. 689. *grata domus Nymphis*, ut Ovidio IV. Fast. 321. de Sicilia, *Grata domus Cereri*. vide Heins. ad Lib. I. Met. 681.

35. *Quam supra nullae pendebant debita curae*] ita in plerisque codd. & primis edd. ut Veneris, Reg. Lep. & Volsci, sed *nulli* in Aldina utraque, Juntina, Colin. Gryph. aliisque, ut in Voss. quarto. hunc itaque locum referunt viri docti inter exempla, licet rariora, in quibus *nullae* tertio casu pro *nulli* occurrat. vid. Muncker. ad Fulgent. pag. 139. ubi etiam ex Tibullo Lib. IV. El. 6. 9. adfert,

—— ullae non ille puellae
Servire, aut cuiquam dignior illa viro.

ita certe illic in v. c. Scalig. sed in reliquis *ulli*. vide & Gebhardi notas ad Lib. II. El. 1. 66. sic *toto* pro *toti* infra Lib. III. El. 9. 57. *toto quae praesidet orbi*, quod illic etiam recepit Broukhusius. ἀρχαϊκῶς etiam *uni* pro *unius* dixit Catullus Carm. XVII. 17. *ut lubet, nec pili facit uni*. *nulli* tamen hic praeferebat Heins. & conferebat cum Virg. II. G. 439. *non ulli obnoxia curae*. ubi nulla in scriptis est varietas. seq. versu *Rosida* in omnibus fere codd. & primis edd. an forte pro *Rorida*? ut Lib. II. El. 23. 28.

Roscida muscosis antra tenere jugis.

ubi *Rorida* in MSS. vide illic Broukhus.

37. *Et circum irriguo*] praeferendam putavi omnium fere codicum veterum, Reg. Colbert, Leidensium, Vossianorum, D'orvill. meorum, Borrich.

Gro-

Candida purpureis mixta papaveribus.
Quae modo decerpens tenero pueriliter ungui
40. Proposito florem praetulit officio.
Et modo formosis incumbens nescius undis
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demissis flumina palmis

Nixus,

Groning. ceterorumque, & edd. priscarum lectionem *circum irriguo*. ut volebat etiam Titius ad Calpurn. Ecl. I. 35. vel *circum riguo*, ut in v. c. Scalig. *circumriguo* edidit Broukhusius. *riguus hortus* saepe Ovidio. vide Heins. ad Lib. V. Met. 535. & passim *irrigua* & *rigua prata*, *hortus irriguus*, & *riguus* promiscue dicuntur. vide notas ad Sil. Ital. VI. 195. & VII. 180. recte igitur hoc loco usus est Fr. Oudendorpius ad firmandam conjecturam suam in Avieni Descript. Orb. v. 1272.

—— percurrunt flumina terram
Persidis, & riguas curvant labentia ripas.

ut pro *rigidas* legit in Miscell. Observ. Vol. V. pag. 172.

38. *lilia prato Candida purpureis mixta papaveribus*] Secutus est, ut passim in hac Elegia, Theocritum in Hyla v. 40.

—— περὶ δὲ θρύα πολλὰ πεφύκει,
Κυάνεόν τε χελιδόνιον, χλωρόν τ' ἀδίαντον,
Καὶ θάλλοντα σέλινα, ἠδ' εἰλιτενὴς ἄγρωστις.

ubi pro θρύα nuperus Theocriti eruditissimus editor Wartonus legebat βρύα, a βρύον, *ulva*, quam palustrim plantam huic loco melius convenire censet. sed antequam ex fonte aquam haurire, jusso ab Hercule officio, parabat Hylas, pueri instar flores e pratis decerpebat; vel κρίνα, *lilia*, conjiciebat. sed θρύα loco non movenda, quae *papavera* Propertii sunt, ut in versibus Nicandri apud Athenaeum occurrere ipse notat: neque reliqui flores Theocrito memorati in locis aquaticis crescunt. & haec vestigia, mutatis florum nominibus, pressit Flaminius Lib. II. Carm. 6. de Hercule & Hyla:

At formosus Hylas taciti per devia montis
Ibat luciduli sumere fontis aquam.
Fons erat in silva puris argenteus undis,
Quem bicolore tegit populus alta coma.
At circum Paphiae densant umbracula myrtus,
Et parit assiduas aura benigna rosas.

Narcissumque, crocumque, immortalemque amarantum,
Et te flebilibus scriptum, hyacinthe, notis.

& haec Propertiana sic aemulatur Amaltheus Elegia ad Lygdamum,

Ille autem vario texens e flore corollas,
Incustoditum saepe moratur iter.
Nunc nova formosa decerpit lilia dextra,
Nunc teneris ornat serta papaveribus. &c.
Ille tamen prope fontis aquas incautus, & amens
Constitit, & vanis arsit imaginibus.

39. *Quae modo decerpens tenero pueriliter ungui Proposito florem* &c.] *Quem* Leid. prim. Mentel. & prior meus codex. ut ad *florem* referatur. sed perperam. colorem desumtum esse ex Virgilio Lib. XI. Aen. 68.

Qualem virgineo demessum pollice florem,
Seu mollis violae, seu languentis hyacinthi &c.

notavit illic Valens Guellius Pimpontius. *pertulit* male in Mentel. Borrichiano, priore Leidensi, & meo cod.

42. *Errorem blandis tardat imaginibus*] *tradit* in primo Vaticano, & v. c. Ant. Perreji, male. verus loci sensus est, *tardat errorem blandis imaginibus*, diutius aberrat, & tempus vagando trahit, nunc flores in patris legens, nunc fonti incumbens, & in liquidis undis conspecta sua pulchritudine sibi blandiens. & ideo *formosas undas* vocat, quia Hylae formam velut in imagine referebant. quo refer illa Valerii Flacci Lib. III. 557.

—— grates avidus procumbit ad amnes.
Stagna vaga sic luce micant, ubi Cynthia coelo
Prospicit, aut medii transit rota candida Phoebi,
Tale jubar diffundit aquis.

43. *Tandem haurire parat demissis flumina palmis*] *dimissis* male in nonnullis codd. & *flu-*

mine

Innixus dextro plena trahens humero.

45. Cujus

mine in Voss. sec. Heinsii vero conjectura

— *haurire parat demissis flumina in urnis.*

hic non minus blanditur, quam Rutgersii supra v. 30. *processerat urna.* praesertim propter verbum additum *haurire.* ut apud Ovid. XIII. Met. 534. 535.

— *ad litus passu processit anili,*
Albentes laniata comas.
— *date, Troades, urnam,*
Dixerat infelix, liquidas hauriret ut undas.

ubi *properavit* in vetustis codd. sed vulgatam defendit illud *processerat ultra*, vel *urna*, apud nostrum. oportune etiam Heinsius huc adfert ex Ovid. III. Met. v. 36.

— *demissaque in undas*
Urna dedit sonitum.

urnam vero, qua Argonautis aquam ad convivium hauriret Hylas, huic etiam loco adferunt Theocritus, qui *χάλκεον ἄγγος* & *κρωσσὸν* vocat v. 39. & 46. & Apollon. Rhod. Lib. I. 1207.

Τόφρα δ' Ὕλας χαλκέῃ σὺν κάλπιδι νόσφιν ὁμίλου
Δίζητο κρήνης ἱερὸν ῥόον.

Antonin. Liber. cap. 26. *ὁ δὲ παῖς Ὕλας ἔχων κρωσσὸν, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀσκάνιον ποταμὸν, ὕδωρ ἀποίσων τοῖς ἀριστεῦσι.* Juvenalis Sat. I. 164.

Et multum quaesitus Hylas, urnamque secutus.

Probus ad Virg. III. G. v. 6. *Cum ex comitatu Argonautarum in Mysiam Hercules recessisset, ad materiam quaerendam remi fracti, & Hylas, ad hauriendam aquam Ascanii fluminis, urnam extulisset, dum accedit ad ripam, adamatus a Nymphis est.* venuste J. Bapt. Amaltheus Elegia ad Lygdamum, de Hyla,

Huc puer ad gelidos properabat forte liquores,
Et teneram implebat fictilis urna manum.
Urna manum implebat, variis distincta figuris,
Quam quondam Alcidae fecerat Eurytion.

D. Heinsius in Hyla, metro ad genium Graecum, ut ubique in illa Elegia, formato,

— *utque comes volucri descendit ab Argo*
Pergit Hylas puram quaerere fontis aquam,
Valle sub umbrosa, qua pumice desuper alta
Humor aquae prono murmure desiliens
Pendebat nemore in medio. puer inscius urnam
(Inscius hoc captas nempe videre Deas)
Admovet; Ast illae sub frondibus hinc atque illinc
Innocuum junctis involuunt manibus.

44. *Innixus dextro plena trahens humero*] *Nixus & exserto* restituendum censuit Heinsius ad Ovid. III. A. A. v. 307. & in notis ad Propert. p. 676. quum in codd. MSS. & edd. primis legeretur, *Innixus dextro.* quomodo in binis Leidens. quatuor Vossianis, utroque D'orvill. meis, ceterisque omnibus. & hanc veram esse lectionem ad libri sui marginem notaverat Marklandus, ita distinguens,

Innixus dextro, plena trahens, humero.

plena trahens nempe flumina, & hoc verbum *trahens* etiam *urnis* patrocinatur, non *palmis*, multae enim aquae capacem fuisse urnam indicant illa Theocriti v. 46.

Ἤτοι ὁ κοῦρος ἐπεῖχε, ποτῷ πολυχανδέα κρωσσὸν
Βάψαι ἐπειγόμενος.

exsertum tamen Hylae, seu nudatum, *humerum* confirmat sequens versus, *Cujus ut accensae Dryades candore*, humeri nempe. Hanc igitur emendationem recepit, & plurimis exemplis probavit Broukhusius, quibus addantur, quae idem Heinsius dedit ad Valer. Fl. III. 528. Salmasius ad Plaut. Mil. Glor. IV. 4. v. 44. Tennul. ad Frontin. Lib. II. 1. 3. & vide quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 335. *Nixus* autem est inclinatus, ut recte in Observationibus monuit Gronovius. sic Lib. III. El. 3. 15.

Inque sinu carae nixus spectare puellae
Incipiam.

Lib. I. El. 3. 8.

Ebria non certis nixa caput manibus.

El. 16. 33.

Nunc jacet alterius felici nixa lacerto.

& v. 42.

Osculaque impressis nixa dedi gradibus.

 Nixus

45. Cujus ut accensae Dryades candore puellae
Miratae solitos destituere choros.
Prolapsum leviter facili traxere liquore.
Tum sonitum rapto corpore fecit Hylas.

Cui

Nixus igitur hic est, quod Apollonio Rhod. Lib. I. v. 1235. *ῥόῳ ἔνι κάλπιν ἔρειδε λέχρις ἐπιχριμφθεὶς*. Hanc tamen N. Heinsii emendationem ut ingeniosam laudavit quidem, sed a Broukhusio in contextum receptam suis Animadversionibus inprobavit Cel. Hemsterhusius. illam itaque pluribus quidem hic corrobaravi, in contextu tamen eam admittere, & omnium codd. ac vetustarum edd. lectionem sede sua movere, ausus non fui.

45. *Cujus ut accensae*] *Quovis* in Vossiano, id est *Quojus*. ut infra v. 49. *Quoi procul Alcides* in D'orvill. pro veteri scribendi modo. sic *quoiquam* in MSS. & primis edd. Lib. I. El. 9. 23. El. XII. 7. & alibi. quod ubique indicium praebet, tales codices ex antiquioribus MSS. derivatos esse, vid. ad Catulli initium,

Quoi dono lepidum novum libellum.

& adde notas ad Ovid. VIII. Met. 640. Broukhus. ad Tibull. I. El. XI. 64. & D'Orvill. in Miscell. Observ. T. I. p. 134. *Hujus at accensae* Heinsius. forte quia in aliis codd. & edd. *& accensae*. sed *Cujus ut accensae* in Regiis, Colbertinis, Borrichiano, aliisque. *Cujus inaccensae* in duobus libris legi testatur Lipsius.

46. *solitos destituere choros*] *solides* male in D'orvill. sec. Exprimit illud Theocriti v. 43.

Ὕδατι δ' ἐν μέσσῳ Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο
Νύμφαι ἀκοίμητοι.

Apollonius Rhodius Lib. I. 1222.

—— αἱ δέ που ἄρτι
Νυμφάων ἵσταντο χοροί.

deseruere in uno Gebhardi, quae voces frequenter conmutantur. sed vulgatam recte defendit Broukhusius, addito Tibulli loco Lib. II. El. 1. 38.

—— his vita magistris
Destituit querna pellere glande famem.

ubi tamen postea recte praetulit *Desuevit*. idque pluribus firmat Patruus meus in notis ad Lucan. Lib. V. 404. sed *destituere* huic loco vindicabunt, quae notavit Heinsius ad Ovid. Epist. XVII. 196.

47. *Prolapsum leviter facili traxere liquore*] *Prolapsum & leviter* Heinsius, sensu id requirente. *fragili texere* corrupte in Voss. tertio. *texere* etiam in cod. Ant. Perreji, prima Aldina, Juntina, Colin. ac Gryphii, quod Passeratius explicat, undis mersere. *struxere* vitiose in primo Vaticano. sed *traxere* in Neapol. Groning. aliisque, & primis edd. quae verissima lectio est, & adhaeret Apollonio Rhod. Lib. I. 1239. ubi singit Ephydatiam nympham collo Hylae in fontem prolapsi sinistram, ut eum exoscularetur, inposuisse ulnam, dextra vero cubitum ejus adtraxisse, & praecipitem egisse,

—— δεξιτερῇ δὲ
Ἀγκῶν', ἔσπασε χειρὶ, μέσῃ δ' ἐνικάββαλε δίνῃ.

prolapsum male Rutgersius inclinatum exposuit, quod supra v. 44. praecessit, sed prolapsum, in aquam cecidisse indicat, quem mox Nymphae, liquore facilius cedente, ad se *traxere*, & optime hanc lectionem firmant Valerii Flacci & Statii loca a Passeratio producta; illius ex Lib. III. Argon 562. ubi Dryopen nympham puerum Hylam adtraxisse fingit,

Turbavitque sonus surgentis ad oscula Nymphae
Illa avidas injecta manus, heu fera cientem
Auxilia, & magni referentem nomen amici,
Detrahit: adjutae prono nam pondere vires.

quos versus vel ideo adfero, quia Passeratius, nescio unde, exhibet,

— Hunc Dryope fertur traxisse cientem
Auxilia, & magni referentem nomen amici.

& haec Valerii Flacci imitatus est Amaltheus Elegia ad Lygdamum,

Tum puerum magni clamantem nomen amici
Certatim cupidis corripiunt manibus.

hujus vero locus est ex Coma Earini Lib. III.

Sylv.

Cui procul Alcides iterat reſponſa: ſed illi
50. Nomen ab extremis fontibus aura refert.

His

Sylv. 4. v. 43. ubi ad Hylae raptum reſpicit,

——— te caerula Naïs
Mallet, & adprenſa traxiſſet fortius urna.

& hanc lectionem eleganti imitatione probavit Jo. Jov. Pontanus in Hyla,

——— puerumque ſub undas
Traxerunt, terque ipſe manu pedibuſque humeriſque
Obnitens clamavit herum. ter candida Naïs
Ora manu preſſans liquidum vi traxit in amnem.

& Flaminius,

In medio faciles nudato corpore Nymphae
Ludebant ſparſis per roſea ora comis.
Quae puerum cupido miratae lumine, cum vix
Illius molles tingeret unda pedes.
Arreptum ſubito vitreum traxere ſub amnem,
& ſeqq.

49. *Cui procul Alcides iterat reſponſa: ſed illi Nomen ab extremis fontibus aura refert*]

pro *Alcides* Gronovius in Obſervationibus ſuſpicatur *Elatides* vel *Ilatides* legendum ex Apollonio Rhod. Lib. I. v. 1241. qui ſcribit raptum Hylam & clamantem primum auditum eſſe a Polyphemo Elatide, & ab eo nuntium rei ad Herculem perlatum fuiſſe. Sed ſecutus eſt noſter Theocritum, qui in Hyla v. 55. nulla Polyphemi mentione facta, dicit,

Ἀμφιτρυωνιάδας δὲ ταρασσόμενος περὶ παιδὶ &c.
Τρὶς μὲν Ὕλαν ἄυσεν ὅσον βαθὺς ἤρυγε λαιμὸς,
Τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν.

Rutgerſius autem in Variis Lectionibus p. 223. longe aliter interpungit, emendatque,

Tum ſonitum rapto corpore fecit, HYLA
Cui procul Alcides iterat. Reſponſa ſed illi
Nomen ab extremis &c.

quod probavit Alardus, omnia Rutgerſiana pro more deſcribens, ad Valer. Fl. III. p. 213. Hanc tamen Rutgerſii conjecturam, quantumvis blandientem, & quae Cel. Hemſterhuſio mirifice placuit, rejecit D'Orvillius, non levi guſtu in perſpiciendis veterum poëtarum, Propertii praeſertim, elegantiis exercitatus, in Miſcell. Obſerv. Tom. I. pag. 134. eamque everti notat a formula illa in fine verſus, *ſed illi*, non tantum aliis poëtis, ſed Propertio prae ceteris, amata. ut Lib. IV. El. 4. 15.

Hinc Tarpeja Deae fontem libavit: at illi
Urgebat medium fictilis urna caput.

& El. 7. v. 21.

Spirantiſque animos & vocem miſit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.

Tibullus Lib. I. El. 4. 73.

Hic, quia fortis adeſt audacia, cepit, at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.

quibus exemplis adde illud noſtri ex Lib. II. El. 20. 49.

Jam Deus amplexu votum perſolvit: at illi
Aurea divinas urna profudit aquas.

neque tranſitu illo in ſequentem verſum, Propertio minus frequenti quam Catullo, opus erit, ſi cum Heinſio legamus,

Quem procul Alcides iterat. reſponſa ſed illi
Nomen ab extremis montibus aura refert.

iterat reſponſa tamen conjungenda, neque *reſponſa* cum ceteris ſic connectenda videntur, *ſed reſponſa illi nomen refert aura.* neque placet *montibus* cum Heinſio ſubſtitui pro *fontibus*, ut *aura*, ſeu echo, in quam mutatus eſt Hylas, nomen ſuum a montibus repercuſſum Herculi clamanti reddiderit: licet favere poſſit locus Valerii Fl. Lib. III. 597.

Rurſus Hylan, & rurſus Hylan, per longa reclamat
Avia, reſponſant ſilvae, & vaga certat imago.

nam ex fonte ipſo auditam fuiſſe Hylae rapti tenuem vocem, Heri ſui auxilium inplorantis, cui *reſponſa iterat* Hercules, *Hylan* clamando & *Hylan* repetendo, indicat Theocritus v. 59.

Τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν, ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνὰ
Ἐξ ὕδατος.

idque firmat Antoninus Liberalis cap. 26. καὶ ἐβόησε (Ἡρακλῆς) πολλάκις τὸν Ὕλαν &c. Νύμφαι δὲ μετέβαλον τὸν Ὕλαν, καὶ ἐποίησαν Ἠχὼ, καὶ πρὸς τὴν βοὴν πολλάκις ἀντεφώνησεν Ἡρακλεῖ. quae ulti-

His, o Galle, tuos monitis servabis amores,
Formosum Nymphis credere tutus Hylan.

ELEG.

ultima eadem ac in versu Propertiano,

—— at illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.

Haec autem ita aemulatus est Jo. Jov. Pontanus,

Ast heros somno excitus pavitansque dolensque
Quaerit Hylan, repetitque & Hylan. nemora avia longe
Responsant. iterantque & Hylan. Puer abditus antro
Ipse quidem responsa refert, sed nympha, sed antri
Occlusaeque fores, molesque immanis aquarum
Adversans, prohibent superas cdt.ngere ad auras.

51. *His, o Galle, tuos monitis servabis amores*] *monitus* in Colotiano, v. c. Ant. Perreji, secundo Vatic. Neapol. ac primo D'orvill. ut in Gebhardi Commeliniano. & sic curis secundis conjecerat Broukhusius. sed perperam. supra El. I. in fine,

Quod si quis monitis tardas adverterit aures.

neque dissimile illud in fine El. XV.

Quis ego nunc pereo: similes moniturus amantes:
O nullis tutum credere blanditiis.

Marklandus autem, sublata in fine prioris versus distinctione, conjungebat *servabis credere*, & *servabis* exponebat *cavebis*, eo more, quo Graeci utuntur verbo *φυλάττειν*. adscripto Sophoclis loco in Philoct. v. 460.

Τὸ λοιπὸν ἤδη τηλόθεν τό, τ' Ἴλιον
Καὶ τοὺς Ἀτρείδας εἰσορῶν φυλάξομαι.

& Euripidis in Medea v. 102.

Μηδὲ προσέλθητ', ἀλλὰ φυλάσσεσθ'
Ἄγριον ἦθος.

altero versu *tutus* ex suo MS. Scaliger, quod recepit etiam Rutgersius. *visus* in Leidensibus, Vossianis, Borrich. Regiis, uno Colbert. Groning. utroque D'orvill. & meis. & sic in primis aliisque edd. *risus* vel *rursus* in aliis MSS. *jussus* in quinto Vatic. & altero Colbert. *nisus* conjecerat Heins. vel *cautus*. quod ultimum Francio etiam placebat. & in hunc sensum Amaltheus Lygdamum eodem modo, quo Gallum Propertius, admonet circa finem Elegiae,

His tua nunc primum metire pericula damnis,
Lygdame, & exemplo cautior esse velis.
Effuge Nympharum accessus, neu crede repostis
Te fluviis, quoties occupat ossa calor.
Et potius non ulla habeant hae flumina ripae,
Quam tu umquam Herculei fata sequaris Hylae.

hujus enim & aliorum poëtarum recentiorum in eodem argumento artificium atque elegantiam hic cum Propertio, Theocrito, & Apollonio Rhodio conferre Musarum cultoribus, ad felicis imitationis exemplum, neque inutile neque injucundum censui.

ELEG. XXI.

Tu qui confortem properas evadere casum,
Miles ab Etrufcis faucius aggeribus:
Quid noftro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego fum veftrae proxima militiae.
5. Sic te fervato poffint gaudere parentes,

Haec

ELEG. XXI.] fuperiori adjungunt omnes fere codices, Regii, Colbertini, Borrich. Askewianus, Leidenfes, Voffiani, D'orvilliani, meus uterque, & primae editiones. forte quia Gallo praecedens Elegia infcripta eft, qui tamen diverfus eft ab illo, cujus infelix fors tempore belli Perufini hic defcribitur, unde EPICEDIVM IN GALLVM praefigitur in primo Vaticano. Loquens induci videtur aliquis Propertii propinquus, bello Perufino interemtus, five is Gallus fit five alius. nam Propertii propinquum fuiffe patet ex feq. Eleg. v. 7. eumdemque bello L. Antonii partes contra Auguftum fecutum interiiffe colligi poteft ex buj. Eleg. v. 7. & 8. his autem verfibus commilitoni fugienti mandata ad fororem perferenda dat morti vicinus. conferendum hoc Galli loquentis epitaphium cum illo Evippi in Epigrammate Afclepiadae Lib. III. Anthol. Graec. Tit. XXII. Ep. 29.

Ω̃ παρ' ἐμὸν στείχων κενὸν ἠρίον εἶπον, ὁδῖτα,
Εἰς Χίον εὖτ' ἂν ἵκῃ, πατρὶ Μελησαγόρῃ,
Ὡς ἐμὲ μὲν καὶ νῆα καὶ ἐμπορίην κακὸς Εὖρος
Ὤλεσεν, Εὐίππου δ' αὐτὸ λέλειπτ' ὄνομα.

quod fic interpretatus eft Hugo Grotius,

Si Chion advenias, tumulum qui cernis inanem,
Dic, hofpes, patri, quaefo, Melefagorae:
Meque ratemque & onus faevo periiffe fub Euro:
Evippi nomen, plus nihil effe fuper.

& cum illo Bitonis in Epigrammate Nicaeneti, ibidem N. 31.

Ἠρίον εἰμὶ Βίτωνος, ὁδοίπορε. εἰ δὲ Τορώνην
Λείπων, εἰς αὐτὴν ἔρχεαι Ἀμφίπολιν,
Εἰπεῖν Νικαγόρᾳ, παίδων ὅτι τὸν μόνον αὐτῷ
Στρυμονίης ἐρίφων ὤλεσε πανδυσίη.

id eft, ex ejufdem viri maximi verfione,

Ipfa Bitonis habes, hofpes, monumenta. Torone
Digreffum fi te fert iter Amphipolim,
Nicagorae dicas: de matre quod unicus illi
Strymonia periit, dum fubit haedus aquas.

praefertim illud Laconum in Thermopylis occiforum, quod Simonidi a Cicerone adfcriptum, & ab eo Latine verfum, edidi Tom. I. Antholog. Lat. pag. 206.

Dic, hofpes, Spartae, nos te hic vidiffe jacentes,
Dum fanctis patriae legibus obfequimur.

ex hac quoque Elegia colores deduxiffe videtur egregius Italorum poëta, Joannes Cotta, Epitaphio Canis Caparionis, quod inter pauca illius, quae reftant nobis, Carmina agmen claudit.

3. *Quid noftro gemitu turgentia lumina torques*] *Qui noftro* Groning. quod ex fuo codice etiam adfert & probat Livinejus. & ex Commeliniano Gebhardus. optime Heinfius *Quid noftro interitu. limina* prave in primo Leid. & Mentel. *torquens* in primo Voff. & meo fecundo. *lumina* lacrimis *turgentia torquere* idem, quod aliis *fletu cruciare, foedare, corrumpere oculos.* Ovidius III. Am. 6. 57.

Quid fles, & madidos lacrimis corrumpis ocellos?

& Lib. I. A. A. 129.

—— quid teneros lacrimis corrumpis ocellos?

Tibullus Lib. II. 7. 25.

Nec lacrimis oculos digna eft foedare loquaces:

& fic paffim in Epitaphiis antiquis. vid. ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 96. & 208. male enim Pafferatius *lumina torquere* exponit aciem oculorum flectere.

4. *Pars ego fum veftrae proxima militiae*] *Par ego fum noftrae* in Voffiano primo. *Par* etiam in Leidenfi priore, & Mentel. *maxima* v. c. Ant. Perreji, & in Voff. tertio, fed *proxima* fuperfcr. a man. fec. verfum nonnihil quidem durum, fed fenfum meliorem, reddit Heinfii conjectura,

Pars ego fum veftrae infrofpera militiae.

5. *Sic te fervato poffint gaudere parentes*] *Si te* in altero meo cod. *ut poffint* inferitur in omnibus codd. MSS. & edd. vetuftis. fed recte Paffera-

Haec soror Acca tuis sentiat e lacrimis,
Gallum per medios ereptum Caesaris enses
Effugere ignotas non potuisse manus.
Et quaecumque super dispersa invenerit ossa
10. Montibus Etruscis, haec sciat esse mea.

ELEG.

seratius delendum ut monuit, notatque nonnullos pro *servato ut* legere *Sic te servatom*, seu *servatum*. unde id desumsisse videtur editor Elector. Etonens. pag. 111. ubi in sequentibus nonnulla e Propertio excerpta carmina adjunxit Electis ex Ovidio & Tibullo, & in notulis quemdam conjecisse *servatom* addit. sed *te servato gaudere* locutio est nostro usitatissima. vid. Passerat. est autem formula bene precantis, & vitam commilitoni salvam optantis, si mandata sua ad sororem deferat.

6. *Haec soror Acca tuis sentiat e lacrimis*] *Nec soror* male in quinto Vatic. Excerptis Modii, seu Groning. duobus Leidens. Regiis, uno Colb. Mentel. tertio quartoque Voss. meo primo, Borrich. & primis edd. *Ne soror* in Neapol. duobus Voss. & D'orvillianis, meoque altero, & secundo Colbert. sed jam Beroaldus *Haec soror* legendum monuit. *acta*, pro *Acca*, quod Scaligero debetur, est in omnibus illis MSS. nisi quod *Atta* in primo D'orvill. quod nomini proprio feminae Romanae posset adstipulari. eadem certe confusio est in loco Silii Ital. Lib. IX. 117.

Haec tibi, cara parens Acca, ad solatia luctus
Dona feram.

ubi similiter *Acta* vel *apta* librarii substituerant, ut hoc in loco *soror apta* in Palatino priore Gebhardi. vide illic Heinsii & Drakenborchii notas. hoc igitur praeferrem conjecturae Heinsii, qua *uda* vel *aucta* tentaverat, propter *lacrimas*. qui vulgatam tuentur, *acta* exponunt, vel quae bello Perusino erant gesta, vel morientis mandata, commilitoni commissa. ut Lib. II. El. 10. 18.

Quandocumque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quae serves funeris acta mei.

ubi vide Passeratium.

7. *Gallum per medios ereptum Caesaris enses*] *ignes* in cod. Regio. ut apud Horat. IV. od. 14. 24.

——— impiger hostium
Vexare turmas, & frementem
Mittere equum medios per ignes.

ubi *enses* reposuit Bentlejus. alterum adhaeret Virgilio VII. Aen. 296.

——— medias acies, mediosque per ignes
Invenere viam.

elapsum in ora libri sui conjecerat Marklandus, pro *ereptum*. forte cogitabat illud Virgilii I. Aen. 243. *mediis elapsus Achivis.* & II. 318. *telis Panthus elapsus Achivûm.* & sic saepius apud eumdem, praesertim Lib. II. 526.

Ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites,
Unus natorum Priami, per tela, per hostes
Porticibus longis fugit.

VIII. 492.

Ille inter caedes Rutulorum elapsus in agros
Confugere.

sed quia hic nulli codices huic correctioni opitulantur, vulgatam sollicitare non ausim. idem Virg. III. Aen. 476.

Cura deum, bis Pergameis erepte ruinis.

& v. 711.

Heu tantis nequidquam erepte periclis.

Ovid. XIV. Met. 476.

Me tamen armiferae servatum cura Minervae
Fluctibus eripuit.

& alibi.

8. *Effugere ignotas non potuisse manus*] *vias* in Voss. quarto. *minas* in tertio. Sed per *ignotas manus* innuit latrones, in quos, cum per munitiones & stationes Caesarianas elapsus esset, incidit, qui eum vulneratum & exanimem reliquerunt, ut recte exponit Auctor Elector. Etonens. frustra igitur *in notas* conjecerat Fruterius. *hic notas* Heinsius.

9. *Et quaecumque super dispersa*] *quicumque* in primo Leid. primo & tertio Voss. Borrich. meis, utraque Aldina, Juntina, Colin. & Gryph. in ceteris MSS. & primis edd. *Et quaecumque* ut ex libro suo Scaliger. *Ut quaecumque* ex v. c. Passeratius. quod probo. *At quaecumque* Ayrmannus.

ELEG. XXII.

Qualis, & unde genus, qui ſint mihi, Tulle, penates,
  Quaeris pro noſtra ſemper amicitia.
Si Peruſina tibi patriae ſunt nota ſepultae
  Italiae duris funera temporibus.
5. Quum Romana ſuos egit diſcordia cives:
  (Sis mihi praecipue pulvis Etruſca dolor.
Tu projecta mei perpeſſa es membra propinqui,

Tu

Eleg. XXII. v. 1. *Qualis, & unde genus*] *Quaeris* male in cod. Heinſ. *unde domus* in tertio Voſſiano. forte *unde domo*. ſic apud Senecam ad Helv. cap. 6. *jube omnes iſtos ad nomen citari, & unde domo quiſque ſit, quaere*. ubi vid. Lipſ. ſed illic emendandum *& unde domo, quiſve ſit*, monuit Patruus meus ad Virg. III. Aen. 608. ut apud Ovid. Epiſt. II. 106. *Hei mihi, ſi quae ſim Phyllis, & unde, rogas*. ubi vide notas. & ad Virg. d. l. & ad Lib. VIII. 114. ſic Graecis τίς πόθεν. vid. D. Heinſ. Lect. Theocr. cap. 10. Quae ex hac Elegia de Propertii origine & loco natali colligi poſſint, pluribus diſſeruit Thaddaeus Donnola de Patria Propert. §. XXII. & ſeqq. & vide quae ad libri hujus initium adnotavi. Eſſe autem majoris Elegiae fragmentum videbatur Francio. AD TVLLVM DE PATRIA SVA praefigitur in vetuſtis edd.

3. *Si Peruſina tibi patriae ſunt nota ſepultae &c.*] *ſepulchra* in omnibus MSS. Leidenſib. Voſſianis, D'orvillianis, meiſque. & in codd. Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. membranis Gul. Vlamingii, & primis aliiſque edd. de Peruſia ad ultimam famem redacta, & L. Antonio illic a Caeſare Octaviano obſeſſo, vide Boſch. in notis ad Petron. Sat. c. ult. ubi in hoc Propertii loco etiam *ſepulcra* adfert. quod probaſſe videtur Marklandus, nam adſcripſerat locum ex Lib. II. El. 1. 27.

Nam quoties Mutinam, aut, civilia buſta, Philippos.

neque diſſimili colore urbes deletae & regiones ſubactae *ſepulchra* dicuntur, ut Graeci τάφους & τύμβους vocant. quod erudite illuſtravit Bentlejus ad Horat. Epod. IX. v. 26. ſed nec male Scaliger *patriae ſepultae*, ut in v. c. Memmiano invenit Paſſeratius. Cic. IV. Catil. cap. 6. *cerno animo ſepulta in patria miſeros atque inſepultos acervos civium*. & elegans hujus vocis uſus eſt de rebus obſcuratis & oblivione deletis. de quo vide ad Lib. III. El. 13. 9.

5. *Cum Romana ſuos egit diſcordia cives*] fuit cum *fregit* emendandum cenſerem. ſed nihil potius innovandum. Lucan. VI. 780.

Effera Romanos agitat diſcordia manes.

Horat. Epod. VII. 17. *acerba fata Romanos agunt.*

6. *Sis mihi praecipue pulvis Etruſca dolor*] ita legendum monuit Scaliger. *Fis* conjecerat Heinſ. *Sic mihi* in primo Leid. Voſſ. tertio, ſecundo D'Orvill. MS. G. Vlamingii, & Mentel. *Sit mihi* in ſec. Leid. primo, ſecundo, & quarto Voſſ. Regiis & Colbertinis, Borrich. primo D'orv. Askew. meoque ſec. nam in meo priore & Heinſiano *Tu mihi*. quod conjecerat Marklandus. *Sis* vel *Vae* Paſſerat. *praecipue haec pulvis* in quinto Vatic. *Sit mihi* in primis edd. & Aldinis, Juntina, aliiſque. *pulvis Etruſca*, ut Lib. II. El. 10. 35. *qui nunc jacet horrida pulvis*. ubi vid. Broukh. & ſic *atra cinis*, *uſta cinis*, & ſim. in Epitaphiis vetuſtis. vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 32 & 147. ad has belli Peruſini, A. V. C. 711. geſti, clades etiam referendum, quod infra Lib. II. El. 1. 29.

Everſoſque focos antiquae gentis Etruſcae.

& vide de eo Paſſerat. p. 242.

7. *Tu projecta mei perpeſſa es membra propinqui*] *Et projecta* in Voſſ. pr. & ſec. meoque altero cod. ut verſ. ſeq. *Et nullo* cum repetitione in Voſſ. tertio. pro *membra* prave in uno Colbert.

Tu nullo miseri contegis ossa solo:)
Proxima subposito contingens Umbria campo
10. Me genuit, terris fertilis uberibus.

bert *verba. projecta ossa* inhumata, insepulta. Ovid. Lib. VII. Met. 602.

Ante sacros vidi projecta cadavera postes.

Epist. II. 135.

Ad tua me fluctus projectam litera portent,
Occurramque oculis intumulata tuis.

vide Salvagn. ad Ibin v. 166. & Bentlei. ad Horat. Epod. X. 22. sic *res projectae*, viles, & nullius pretii. vid. Graev. ad Cic. XIV. ad Fam. Ep. 2. Gallum montibus Etruscis peremtum ac sine sepultura projectum intelligi, satis patet ex sine praecedentis poëmatii,

Et quaecumque super dispersa invenerit ossa
Montibus Etruscis, haec sciat esse mea.

non possum igitur adsentire Thaddaeo Donnolae, qui in libro de Patria Propertii §. 23. p. 21. & 22. per *propinquum* hic indicari poëtae patrem credidit, neque video Passeratium, ad quem remittit lectorem, in alio nostri loco ex Lib. IV. El. 1. 81. *non degenerasse propinquos*, strictim de parentibus exponere, sed de sanguine proximis: illic enim adnotat, *id est me non descivisse ab eorum, qui sanguine me propius contingunt, institutis.* Certe exemplum probati scriptoris proferri vellem, qui *propinquum* pro patre dixerit, quum de cognatis atque adfinibus proprium & usitatissimum sit. vid. Manut. ad Cic. IV. ad Fam. Ep. 12. & Hotoman. ad Orat. pro Rabir. 3.

9. *Proxima subposito contingens*] *subjecto* adfert Scaliger ad Manil. I. 580. qui *contingens* absolute positum notat, pro *contiguus.* huic versui sequentia adnotaverat Marklandus: „ *proxima* „ pro *proxime*, Graeco more, dixit Propertius: „ ea pars Umbriae, quae Perusiam proxime con- „ tingit, genuit me. *supposito campo*, humili. un- „ de Silius Lib. VI. 647.

„ *Et* sedet *ingentem pascens Mevania taurum.*

„ Mevaniae enim, patriae Propertii, humilis erat situs. & recte illum Silii Ital. locum huc contulit, in quo situs humilitas voce *projecta* praecipue firmatur,

——— *atque ubi laetis*
Projecta in campis nebulas exhalat inertes,
Et sedet ingentem &c.

sic enim vere Heinsius, pro *latis campis*, tam illic restituit, quam Lib. VIII. 458. *laetis Mevania pratis*, propter agrorum circa Mevaniam ubertatem, ut hoc loco, *terris fertilis uberibus. sedere* autem de locis planis ac depressis, frequens est. vide Barth. ad Stat. I. Theb. 330. & VI. 256. & sic χῶρον ἧμενον in Theocriti Hyla exposuit D. Heinsius Lect. Theocr. cap. 19.

10. *terris fertilis uberibus*] *terrae uberibus* Gebhardus. ut Virgilio *Divitis uber agri*; *uber glebae*, *fertilis ubere campus*, ac sim. pro fertilitate, ubertate. sed desidero exemplum, quo *ubera terrae* eo sensu occurrere probetur, plurali numero. hic autem *terrae uberes* adjectiva notione recte dicuntur. ut *uberes fruges* Horatio Lib. IV. od. 15. 5.

Fruges & agris retulit uberes.]

SEX.

SEX. AVRELII
PROPERTII
ELEGIARVM
LIBER SECVNDVS.

Quaeritis unde mihi toties scribantur amores?
Unde meus veniat mollis in ora liber?
Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo.

Inge-

v. 1. *Quaeritis, unde mihi* &c.] ita recte, non *Quaeritur.* ut alibi non raro reposuerunt librarii. Lib. III. El. XI. init.

Quaeritis, unde avidis nox sit pretiosa puellis,
Et Venere exhaustae damna querantur opes?

Ovidius Lib. V. Fast. init.

Quaeritis, unde putem Majo data nomina mensi?

vid. Heins. ad Rem. Am. v. 161.

2. *Unde meus veniat mollis in ora liber*] sic recte castigatum fuit a viris eruditis. olim legebatur, *mollis in ore.* quod frustra propugnat Scaliger. sed *veniat in ora*, jungenda sunt. vide hic Passerat. & Broukhus. & quae notavi ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 344. & 366. differunt enim *venire in ora*, & *esse in ore*, populi nempe. ut apud Ovid. Epist. XVII. v. 34.

Ne quando nomen non sit in ore meum.

& VI. Fast. 528.

Estque frequens, Ino, nomen in ore tuum.

sed *venire*, *volitare*, *tradi*, & *traduci in ora*, vel *per ora.* vide Bernecc. & Vorst. ad Justin. XVI. cap. 5. §. 5.

3. *Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo*] sic edidi auctoritate codd. Palatinor. idque probabant in notis suis Livinej. Heins. & in libri sui margine Marklandus. quod nescio cur repudiatum fuerit. *cantat*, quod alios codices, & vetustas edd. occupavit, edidit Broukhus. infra Lib. IV. El. 1. v. 133.

Tum mihi pauca suo de carmine dictat Apollo.

ubi eadem varietate *cantat* in MSS. Sappho apud Ovid. Epist. XV. 27.

At mihi Pegasides blandissima carmina dictant,
Jam canitur toto nomen in orbe meum.

apud eumdem Lib. II. Amor. El. 1. v. ult.

Carmina purpureus quae mihi dictat Amor.

passim vero Apollo, Calliope, vel Musae bonis poëtis carmina *dictare*, *lyram* suam illis *donare*, vel *cedere*, dicuntur. vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 121. & quae supra notata sunt ad Lib. I. El. 2. 27. *Non mihi Calliope* in duobus Leidd. Heinsiano, Menteliano, Borrich. meo secundo; & primis edd. *Non mi Calliope* in ed. Dousar. aliisque. *Non hoc Calliope, non hoc mihi* &c. in Excerptis Scaligeri. In codd. Regiis & uno Colbert. *Non mihi Calliope, non haec mihi* &c. sed in altero Colbertino, *Non haec Calliope, non haec.* quam veram lectionem probat imitatio Ovidii Lib. V. Trist. El. 1. 27.

Non haec ingenio, non haec componimus arte;
Materia est propriis ingeniosa malis.

& è recentioribus locum hunc in animo habebat Lotichius Lib V. Eleg. 1. 9.

Non haec Pierides dictant, non fautor Apollo,
Non haec Castaliae suggerit humor aquae.

Cc

Ingenium nobis ipsa puella facit.
5. Sive illam Cois fulgentem incedere totis,
Hoc totum e Coa veste volumen erit;

Seu

4. *Ingenium nobis ipsa puella facit*] non dubito Ovidium haec imitatum esse Epist. XV. Sapphus v. 84.

Sive abeunt studia in mores, artisque magistra
Ingenium nobis molle Thalia facit.

ubi male *dedit* in aliis codd. & edd. vide illic notas. Epist XX. 26.

Sollertem tu me, crede, puella facis.

idem Ovidius Lib. II. Am. El. 17. 34. de Cynthia sua:

Nec, nisi tu, nostris cantabitur ulla libellis;
Ingenio caussas tu dabis una meo.

noster infra El. XXIII. v. 36.

Nam sine te nostrum non valet ingenium.

Martialis Lib. VIII. Ep. 73.

Cynthia te vatem fecit, lascive Properti,
Ingenium Gallo pulchra Lycoris erat.

sic legendum, non *Galli*.

5. *Sive illam Cois fulgentem incedere totis,*
Hoc totum e Coa veste &c.]

locum hunc non uno modo vexarunt codices antiqui, editiones priscae, & viri docti. *Sive illam Chois fulgentem incedere cogis* in primo Leid. duobus Voss. Menteliano, secundo & quinto Vatic. utroque D'orv. Heinsiano, & meo priore. *Sive illam Caeis fulgentem incedere cogis, Hoc totum e Caea* Groning. *incedere vidi* in Voss. quarto. *Ceis* & *Cea* etiam in secundo Leid. ut haec passim variantur. vid. ad Lib. I. El. 2. v. 2. *longis fulgentem incedere Cois* legebat Aytmannus. in fine autem versus *cogis* est in multis codd. MSS. & Askewiani margine. *togis* in codd. Regiis, Colbert. & meo secundo, in cujus marg. *cogis*, ex qua vitiosa scriptura enatum fuit *logis*, id est *longis*. ut *stola longa* Ovidio Lib. VI. Fast. v. 654. in primis edd. *Caeis togis*. unde Broukhusius *Cois fulgentem incedere totis* edidit. sed *Cois fulgentem incedere totam* placebat Patruo meo ad Virg X. Aen. 539. sic Lib. III. El. XI. 35. *totos operibat amantes*. ubi *positos* male Heins. & *Coa* absolute dicuntur. vid. Heinsii notas pag. 677. ubi etiam conjicit,

Sive illam tunicis fulgentem incedere Cois,

quod minime displicet, favetque repetitio elegans ejusdem vocabuli in fine praecedentis & initio sequentis versus, *fulgentem incedere Cois, Hoc totum e Coa veste &c.* vel potius *Totum de Coa veste*, ut legebat Cl. Schraderus Lib. II. Observ. cap. 6. quod non inmerito amplexus fuit Koppiersius in Observ. cap. XI. pag. 137. & huic lectioni favent codices, nam *Hoc* desideratur in Voss. quarto, & *de Coa* in eodem, & Askewiano. *Cois fulgentem incedere togis* in codd. Regiis & Colbertinis, metro in ultime voce vitiato, unde in aliis editionibus,

Sive togis illam fulgentem incedere Cois.

sed recte Scaliger notavit, *togas* meretricibus & damnati pudoris moechis convenire. Forte prae ceteris praeferenda esset Patrui mei ad Virg. conjectura, quam tamen Heinsio perperam tribuit Cl. Schraderus, *Cois fulgentem incedere totam*. nam verbum *incedere* a seq. v. 7 *Seu vidi ad frontem* &c. male dependere, contra loquendi consuetudinem, adeoque hic ex uno cod. Vossiano legendum esse *incedere vidi*, nondum probare possum; neque enim minus elegans repetitio est, *Cois fulgentem incedere totam, Totum de Coa*, &c. quam *incedere vidi*, &, post interjectum alium versum, *Seu vidi ad frontem*. Marklandus in ora libri sui legendum adscripserat,

Sive illam Coa fulgentem incedere veste.

idque propter repetitionis elegantiam, *Hoc totum e Coa veste.* sic Lib. I. El. 2. v. 2.

Et tenues Coa veste movere sinus.

& Lib. IV. El. 5. 55.

Qui versus, Coae dederit nec munera vestis.

vid. Heins. ad Sabin. Epist. III. 45. idem tamen Marklandus huic conjecturae praeferebat,

Sive illam Cois fulgentem incedere textis.

ut Lib. IV. El. 5. 23. *Coae textura Minervae.* Ovid. Epist. IX. 163.

Illita Nessaeo misi tibi texta veneno.

Epist. XVII. 223.

Purpura nempe mihi pretiosaque texta dabuntur.

Cel.

Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis.
Sive lyrae carmen digitis percurrit eburnis,

10. Mira-

Cel. Hemsterhusius ad hunc locum animadverterat, „ Ulcus aliquod in hoc versu inveteratum latere, codices satis ostendunt, cui vereor „ ut Broukhusius remedium tulerit. Hoc certius „ adfirmare licet, minus eum attendisse, cum explicaret, h. e. omni corpore undique pellucentem ac perspicuam; hoc vel monuisse sufficit, „ ne putidum videatur apud I.. L.. peritum accuratius enodare, quid *fulgere* his in locutionibus valeat. Sed censuram hanc in Broukhusium nimis rigidam esse agnoscet, quicumque ejus notam inspexerit; usum enim elegantem verbi *fulgere* de ipso Cynthiae corpore in veste Coa perlucida candido illustravit, ut Passeratium, *fulgentem* male ad purpuram trahentem, refutaret. certe *fulgere* ita simpliciter etiam occurrit apud Senecam Hippol. 651. *Quis tum ille fulsit?* Herc. Oet. 238. *Et fulsit Iole.* & v. 386. de forma, *Deperdit aliquid semper, & fulget minus, Nec illa Venus est.*

7. *Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos*] *ad fontem* in uno Vossiano: unde orae codicis sui Patruus meus adnotaverat scripsisse forsitan Propertium,

Seu vidi ad fontem sparsis errare capillis.

ut innuat, se vidisse Cynthiam ad fontis ripam ambulantem solutis & promissis capillis, quos referebat aquae imago, non aliter ac Narcissus in fonte videbat,

Et dignos Baccho, dignos & Apolline crines.

& huic conjecturae favet *ire superba*, sequenti versu, *laudatis comis*, a vate suo nimirum, non dissimili colore, quo *laudato pavone superbior* apud Ovid. XIII. Met. 802. & sic *errare* ad Cynthiam, non ad *capillos*, erit referendum, ut *diffusis errare capillis*, licet alio sensu, apud Ovid. Epist. X. 47. vulgatam tamen lectionem tuetur illud nostri infra Eleg. 2. v. 23.

Nec de more comae per laevia colla fluentes.

& Eleg. XVIII. 9.

Sive vagi crines puris in frontibus errant.

errare autem eleganter de capillis solutis ac fluitantibus. Claudian. II. de R. P. 31.

— levibus projecerat auris
Indociles errare comas.

ubi vid. Barth.

9. *Sive lyrae carmen digitis percurrit eburnis*] *percussit*, ut edidit Broukhusius, est quidem in variis codd. MSS. Leid. Voss. Borrich. uno D'orvill. meo utroque, & aliis, ut & in primis ac reliquis fere edd. mihi tamen praeferendum videtur, quod Dousa Fil. conjecerat, *percurrit*, quia hoc exigunt *faciles manus*, id est agiles, volubiles, ut recte exponit Guellius ad Virg. VIII. Aen. 309. firmatque illud Ovidii Lib. II. Am. El. 4. 27.

Haec querulas agili percurrit pollice chordas,
Tam doctas quis non possit amare manus?

ut recte illic quoque praetulerunt viri eruditi, quia *percurrit* melius *agili pollici* convenit, quam *praetentat*, aut *deducit*, quod in aliis codd. legitur. in plerisque autem veterum locis, quae adfert Broukhusius, ut tueatur *percussit*, agitur de graviori sono, quo cithara pulsatur, feritur, ac percutitur, neque adduntur *agiles* vel *habiles manus*, ut hoc loco *faciles manus*, molles ac leves, quae mulcent potius & agilitate vaga percurrunt lyram, quam percutiunt. & ut *faciles manus*, sic *faciles pedes* de agilitate dicuntur. vide notas ad Ovid. I. A. A. 160. Pindarus, Thebanus vulgo dictus, Epitom. Iliados v. 891.

— haec dextra tympana pulsat,
Illa lyrae graciles extenso pollice chordas
Percurrit, septemque modos modulatur avenis.

ubi *extenso pollice chordas percurrere* egregie huic loco *percurrit* vindicat. male enim illic in meo cod. MS. *Percutit*, *haec septemque modos* &c. vide quae olim notavi ad Lotichium Lib. IV. Eleg. 2. 39. p. 250. 251. *Percussit* tamen hic etiam praetulisse videtur Marklandus ad Statii Silvas pag. 181. ubi poëtae suo adserit, *Sive chelyn complexa ferit*, pro *petit*. & similia ex poëtis, ut ad hunc versum Broukhusius, adfert loca, in quibus *ferire*, *pulsare*, & *percutere chelyn* occurrat, quod ut obvium, ita non semper & ubique

con-

10. Miramur, faciles ut premat arte manus.

Seu

convenit. sic apud Auctorem Elegiae in obitum Maecen. v. 51.

Actius ipse lyram plectro percussit eburno,
Postquam victrices conticuere tubae.

ubi optime *percussit*, quia post victoriam gravi sono canebat, nam *percurrit* illic minus aptum esset. dein *lyra* legendum, quod & Heinsio inciderat, Cel. Hemsterhusio placebat ex Ovidii loco IV. Trist. El. 10. 50. quem adfert Broukhusius,

Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.

sed *ferire carmina* in illo Nasonis versu, non minus quam hoc in loco *percutere carmen lyra*, locutio est insolentior, & apud Calpurn Ecl. IV. 128.

Seu cantare juvat, seu ter pede laeta ferire
Carmina, non nullas licet hic cantare choreas.

ubi *pede* additur, ut ad saltationem modulatam referatur. vide illic Patrui mei notas, qui locum Ovidii, in quo *ferire carmina* non nisi de solo cantu ad lyram intelligi possit, non integrum, & locutionem sine exemplo esse existimat. Mihi videtur ex codicis Bernensis vestigiis, in quo *Dum colit*, apud Nasonem emendari posse, *Dum canit Ausonia* &c. in MS. Leid. a man. sec illic legitur, *Dum facit*. Sed praeterea neque *carmen lyrae percurrere*, neque *digiti eburni* Heinsio placebant, non enim *percurrere carmen* hic capi potest, ut in Culice v. 34.

Mollia sed tenui percurere carmina versu.

metaphora a textura desumta, ut exponit Scaliger. *decurrere* illic legebat Heinsius, qui Lib. II. Advers. cap. 1. Propertium dedisse opinabatur,

Sive lyrae stamen digitis percussit eburnae.

& in Notis, quas illius Adversariis adjeci, pag. 677. *lyrae stamen* vel *lyra eburna* probabat. certe *lyrae stamen* pro filo vel nervo lyrae Ovidio etiam dicitur, Lib. XI. Met. v. 169. de Apolline:

Distinctamque fidem gemmis & dentibus Indis
Sustinet a laeva; tenuit manus altera plectrum.
Artificis status ipse fuit. tum stamina docto
Pollice sollicitat.

ubi *carmina* etiam in MSS. sed *stamina* recte Patruus meus vindicat. sic alibi haec quoque variantur. ut apud nostrum Lib. IV. El. 7. 51.

Juro ego Fatorum nulli revolubile stamen.

ubi *carmen* in multis codd. quod ab aliis male praefertur. vide de vocum harum permutatione Heins. ad Claudian. II. in Eutrop. 458. *plectrum* vero *eburnum* Apollini tribuit quidem Auctor Elegiae in Obit. Maecen d. l. & noster infra Lib. III. El. 2. 25 &. *plectro sedem mihi monstrat eburno.* & *eburno verbere*, plectri nempe, *chelyn pulsare* apud auctorem Panegyrici ad Pison. v. 154.

Sive chelyn digitis & eburno verbere pulsas.

digitos tamen *eburnes* agnoscunt omnes codices, & e suis adfert Nestor in Vocabular. pag. 50. in *ebur.* idque sua imitatione probasse videtur Petrus Bembus Elegia ad Lucretiam Borgiam pag. 240. Carm.

Seu calamo condis numeros & carmina sumto,
Illa novem possunt scripta decere Deas.
Naulia seu, cithyramve manu percurrere eburna;
Et vario Ogygios ore ciere modos.

Locum igitur hunc optime constitutum iri puto, si admissa Heinsii emendatione *lyrae stamen*, sed servata lectione *digitis percurrit eburnis*, quod Bembo etiam placuisse videtur, legatur,

Sive lyrae stamen digitis percurrit eburnis.

neque enim caussam video, cur *digiti eburni* Heinsio displicuerint magis, quam *eburnea brachia*, *eburnea colla*, *eburnea cervix*, & similia apud Ovidium frequentia, quae *marmorea* saepe poëtis dicuntur. vide Drakenb. ad Silium XII. 246. & *eburni digiti* iidem, qui *marmorei*, propter candorem, aliis vocantur. vid. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 700.

10. *faciles ut premat arte manus*] illud *premat* Cel. Hemsterhusio mutandum videbatur in *regat*. Haec enim adnotaverat: „ Mox si *regat* scrip-
„ tum foret, ego quidem illud *premat* minime
„ desiderarem. infra El. XXV. v. 80.

„ *Tale facis carmen docta testudine, quale*
„ *Cynthius impositis temperat articulis.*

Sed praeterquam quod codices MSS. huic lectioni non adstipulentur, nihilque varient, nisi quod *premit* in nonnullis, *facilis* in aliis, *Mirentur* in Ex-

cerptis

Seu quum poscentes somnum declinat ocellos,
Invenio caussas mille poëta novas.
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc vero longas condimus Iliadas.
15\. Seu quidquid fecit, sive est quodcumque locuta,
Maxima de nihilo nascitur historia.

Quod

cerptis Medii, omnes tamen constanter τὸ *premat* tuentur, unde ego quidem, si *regat* in vulgatis exstaret, vel unius codicis auctoritate *premat* huc revocarem, & hanc lectionem eodem nostri loco stabilire adniterer, ubi *inpositis articulis temperare testudinem* dicitur Apollo, quod *faciles manus premere* est, si quis *digitis* lyram *percurrat*. *premat* igitur *manus*, hic est, moderetur, temperet, ne agilitati nimium indulgentes extra orbitam vagentur. sic *premere pollicem* apud nostrum Lib. III. El. 8. 14.

Et nitidas presso pollice finge comas.

quod Passeratius pag. 464. exponit *digitis quadam arte leviter admotis*, ut hoc loco *faciles ut premat arte manus*. vel *presso pollice*, restricto & retento, ne laedat. sic *alas premere*, pro contrahere, inhibere, de Cupidine, supra Lib. I. El. 9. 24.

11\. *Seu quum poscentes somnum declinat ocellos*] *somnus* in secundo Leid. altero D'orvill. Groning. & in primis, aliisque priscis edd. idque tuetur Livinejus. rectius tamen *somnum* ex aliis codd. praetulerunt V. D. quod a Neapolitano, Borrichiano, & Scaligeri codice firmatur. *ocelli*, *somnum poscentes* jungenda sunt. & *declinat* pro *inclinat*. ut Lib. IV. El. 7. v. 25.

At mihi non oculos quisquam inclinavit hiantes.

somno enim oppressus *declinat lumina*, non autem *somnus* oculos *declinat*. ut in illo Virgilii IV. Aen. 185.

——— nec dulci declinat lumina somno.

& ita etiam hoc in loco legendum notavit N. Heins. ad Valer. Fl. VIII. 66. & ad Ovid. VII. Met. 155.

14\. *Tunc vero longas condimus Iliadas*] sensum hujus loci non recte percepisse videntur Passeratius, & Ciofanus ad Ovid Lib. II. ex P. Ep. 7. 34. quorum hic *condere longas Iliadas* exponit de Propertio ipso, quasi innueret, se tunc scribere & conponere opus diffusum & Iliade longius, ille vero interpretatur, *tum maxime scribimus & conponimus opus longum, & XXIV Voluminum*. Indicare videtur poëta, quando Cynthia secum in palaestra amoris luctatur, ipso etiam erepto amictu, tunc longas querelas rixasque amatorias inter utrumque excitari, statimque, ubi alter quid protervius aut acerbius dixerit, maximam de nihilo, sive levi ira, tamquam ingentem ex tenui scintilla ignem, nasci historiam, adeo ut tota fere altercationum & turbarum Ilias inde possit condi. ut *Ilias malorum*, quasi proverbiali locutione, de ingenti calamitatum numero & serie dicitur. ut in illo Ovidii loco modo indicato, ex Ponticis, *Ilias est fatis longa futura meis*. vid. Comment. ad Cic. VIII. ad Att. Ep. XI. *historia* autem hic dicitur de re, quae rumoribus & vulgi sermonibus ansam praebeat. ut Lib. III. El. 19. v. 18.

Illi sint quicumque solent in amore dolores,
Et caput argutae praebeat historiae.

& sic *historia* de amoribus hominum sermone tritis Lib. IV. El. 7. 64.

Andromedeque, & Hypermnestre sine fraude maritae
Narrant historiae pectora nota suae.

supra Lib. I. El. 15. 24.

Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia.

ubi vide Passeratium pag. 213. Huic igitur expositioni favere videtur illud *Maxima de nihilo nascitur historia*. neque tamen obnitor, si quis velit Propertium indicare, se tam longum opus scribere quam est Ilias; aut Elegias longas condere de lectulo, deliciis suis beato, & exsultare tamquam potiore triumpho de Cynthia, quam Parthis devictis, relato.

Quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,
Ut possem heroas ducere in arma manus:
Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
20. Impositum, ut coelo Pelion esset iter:
Non veteres Thebas, nec Pergama, nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coïsse vada:
Regnave prima Remi, aut animos Carthaginis altae,

Cim-

17. *Quod mihi si tantum*] *Quid mihi* in secundo Leid. & primis aliisque vetustioribus edd. sed *Quod* in ceteris codicibus. *O mihi si cantu* conjecerat Heinsius, vel, *Quod si oris tantum.* ui infra Eleg. 8. v. 16. *magni nunc erit oris opus.* & El. 25. 83.

Nec minor his animis, nec se minor ore canorus
Anseris indocto carmine cessit olor.

Lib. III. El. 15. 40.

Qualis Pindarico spiritus ore tonat.

& Lib. IV. El. 1. 58.

Hei mihi, quod nostro parvus in ore sonus.

os magna sonaturum Horatio Lib. I. Sat. 4. 43. seq. vers. *Ut possim* quartus Voss. *posses* pr. Leid. & Mentel. *possent* in secundo. *Et possem* in meo priore.

19. —— *non Ossan Olympo*
Impositum, ut coelo Pelion esset iter]

coeli in omnibus fere codd. quorum apud me Excerpta sunt, ut & Leidensib. Vossianis, D'orvillianis, meisque, unde *coelis* conjecerat Cl. Oudendorpius. sed *coelo* recte, pro ad coelum. *coeli pervium ut esset iter* tentaverat Guyetus. quod vel ex uno, ut alia omittam, Ovidii loco rejicitur, Lib. I. Fast. v. 307.

Sic petitur coelum: non ut ferat Ossan Olympus,
Summaque Peliacus sidera tangat apex.

Cum his & reliquis versibus conferenda sunt illa ex Culice v. 26. & seqq.

—— tibi namque canit non pagina bellum,
Phlegra Giganteo sparsa est quo sanguine tellus:
Nec Centaureos Lapithas compellit in enses:
Urit Erechthonias Oriens non ignibus arces.
Non perfossus Athos, nec magno vincula Ponto
Jacta, meo quaerent jam sera volumine famam:
Non Hellespontus pedibus pulsatus equorum,
Graecia cum timuit venientes undique Persas:
Mollia sed tenui percurrere carmina versu
Viribus apta suis, Phoebo duce, ludere gaudet.

21. *Non veteres Thebas, nec Pergama*] *Nec veteres* in Excerptis Modii, seu Groning. Neapol. altero Colbert. primo & tertio Voss. utroque D'orvill. & meo secundo, quod probo, ut hic variationis caussa *nec* repetatur, ut praeced. disticho *non.* & in sequentibus *vel* & *aut*, sive ut in Neapol. *Regna aut prima Remi*, & dein *&* repetitur. altero versu *Xersis* in primo Leid. Voss. sec. & quarto, duobus D'orvill. & Neap. *Aersis* in Mentel. pro vera scriptura *Persis*, ut in Heinsiano, meo priore, & aliis MSS. ita saepe variis poëtarum locis *Perses* ex MSS. restituerunt Viri, docti, pro *Xerxes.* vide notas ad Lucan. II. 672. & Lib. III. 286. & quae contuli ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 190 & 191. ubi & in versu Ennii ex Terentiano Mauro legendum notavi, *Pontibus instratis commisit litora Perses*, pro vitiosa in vulgatis scriptura *perpes.* Illic autem edidi duo optimae notae Epigrammata in Xerxem, in cujus altero de Atho monte perfosso, & utroque Hellesponti litore per pontem conjuncto,

Hic, quem cernis, Athos, immissis pervius undis,
Fluctibus obliquis circumeundus erat.
Accepit magno deductum Nerea fluctu,
Perque latus misit maxima bella suum &c.
Idem commisit longo duo litora ponte
Perses; & fecit per mare miles iter.

quae *bina vada imperio Xerxis coisse*, ut hoc loco dicitur, optime illustrant. *Et Xerxae*, vel *Persae*, *imperio* etiam conjecerat Heinsius.

23. *aut animos Carthaginis altae*] sic omnes codices & editiones. *muros* tamen *Carthaginis* adferunt Dousa & Boxhornius ad Sulpiciae Satyr.

Cimbrorumque minas, & benefacta Mari;
25. Bellaque, resque tui memorarem Caesaris, & tu
Caesare sub magno cura secunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut civilia busta, Philippos,
Aut canerem Siculae classica bella fugae:
Eversosque focos antiquae gentis Etruscae,
30. Et Ptolemeeae litora capta Phari:

Aut

tyr. v. 19. quid si *arces* propius ad *animos* accederent? ut apud Horat. Epod. VII. 5.

> *Non ut superbas invidae Carthaginis*
> *Romanus arces ureret.*

sed *animos* pro virtute bellica & mentis robore ac firmitate intelligere possumus, unde passim *animos viresque* de mentis & corporis praestantia jungunt. vide Patrui mei notas ad Virg. X. Aen. 357. qui similiter apud Manilium Lib. I. v. 10. legebat,

> *Das animos viresque facis ad tanta canenda.*

pro *animum*. mox *Cimbrorumque manus*, pro copiis ingentibus, ex cod. Palatino Gebhardus. sed non audio. Miror Viros eruditos cum his Propertianis non contulisse insignem Horatii locum Lib. II. od. 12. v. 12. ad Maecenatem, qui totus adscribi & conparari meretur,

> *Nolis longa ferae bella Numantiae,*
> *Nec durum Hannibalem, nec Siculum mare*
> *Poeno purpureum sanguine, mollibus*
> *Aptari cytharae modis.*
> *Nec saevos Lapithas, & nimium mero*
> *Hylaeum: domitosque Herculea manu*
> *Telluris juvenes, unde periculum*
> *Fulgens contremuit domus*
> *Saturni veteris: tuque pedestribus*
> *Dices historiis praelia Caesaris,*
> *Maecenas, melius, ductaque per vias*
> *Regum colla minacium.*
> *Me dulces dominae Musa Licimniae*
> *Cantus, me voluit dicere lucidum*
> *Fulgentes oculos, & bene mutuis*
> *Fidum pectus amoribus.*

minae Cimbrorum praeterea hic dicuntur, ut *Hannibalis minae* eidem Horatio Lib. IV. od. 8. 16. & *minacis Porsenae manus* Epod. XVI. 4. *Cimbrorumque minae* in codd. Regiis, & primis edd.

26. *Caesare sub magno cura secunda fores*] post magnum Caesarem tu alterum Musis meis praeberes argumentum. infra Eleg. 2. 42.

> *Post Helenam haec terris forma secunda redit.*

Aut canerem Siculae classica bella fugae] *maxima regna* in tertio Voss. *classica vela* corrigebat N. Heins. Lib. II. Adverf. c. 1. pag. 201. & in Notis p. 678. *bella* enim modo praecedunt, & *vela* favent *fugae*. *classica pulsa* Ayrmannus. quod hausit ex Tibullo Lib. I. El. 1. 46. *cui somnos classica pulsa fugent.* ubi *pulsa* sunt inflata, quod ab hoc loco alienum est. *vela* igitur cum Heinsio praeferrem, ut *vela fugacia* Ovidio Epist. XIII. 21. intelligit enim Sex. Pompejum, difficili licet bello, e Sicilia tandem fugatum, *actus cum freto Neptunius Dux fugit ustis navibus*, ut ait Horatius Epod. IX. praecedenti versu bellum Mutinense, & pugnam ad Philippos Thessaliae urbem, ut & sequenti disticho bellum Perusinum, & Alexandrinum, & deinde Aegyptum in provinciae formam redactam innuit. quae ad seriem temporis digessit Casaub. ad Suet. Aug. c. 17. Ceterum notanda videtur elegans repetitio vocis *canerem*, hoc versu, & mox v. 31. *Aut canerem Aegyptum*, licet supra v. 19. etiam praecessisset, *Non ego Titanas canerem*, &c. ubi tamen facile abesse, & , ut reliqua sequentia, connecti potuisset cum *memorarem* v. 25. Hujus vero loci repetitio, *Aut canerem Siculae &c.*, & *Aut canerem Aegyptum*, eadem est, ac illa Virgilii II. Georg. 158. & 161.

> *An mare, quod supra, memorem, quodque adluit infra, &c.*
> *An memorem portus, Lucrinoque addita claustra,*

Aut canerem Aegyptum & Nilum, quum tractus in urbem
  Septem captivis debilis ibat aquis:
Aut Regum auratis circumdata colla catenis,
  Actiaque in Sacra currere rostra Via:
35. Te mea Musa illis semper contexeret armis,
  Et sumta & posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
  Hic Ixioniden, ille Menoetiaden.

Sed

31. *Aut canerem Aegyptum, & Nilum, quum tractus in urbem* &c.] *Cyprum & Nilum* in plurimis codd. ut primo Leid. tribus Vossianis, Groning. Borrich. quinto Vatic. secundo Colbert. Mentel., utroque D'orvill. meisque. *Cyptum* in Neapol. deinde *& nullum contactus* in Leid. priore, & Mentel. *contractus* in primo Voss. & D'orv. *attractus* in Neapol. & Voss. sec. *qui tractus* in tertio, *captus ad* in quarto. *& nilum contractus in urbem* in meo priore, *in orbem* vitiose ed. Gryph. vera lectio est, *quum tractus in urbem*, quod exigit *debilis ibat*, quia in triumphis & regiones subactae, & flumina illis vicina, unde *Aegyptum & Nilum* conjungit, fractis cornibus debiles & lentius euntes ferebantur in ferculis & thensis. ut notum. vide hic Passeratium. sic *trahere Reges famulos, & captiva flumina ferre*, ut hic Nilo in urbem *tracto* tribuit noster *captivas aquas*, Claudianus elegantissima triumphi descriptione, Lib III. de Laud Stilic. v. 23. seqq.

> *Hi famulos* traherent *Reges, hi facta metallo*
> *Oppida, vel montes*, captivaque *flumina ferrent*,
> *Hinc Libyci fractis lugerent cornibus amnes*,
> *Inde catenato gemeret Germania Rheno.*

ubi *catenatum Rhenum* vocat, ut *famulas aquas* ei tribuit Ovidius Lib. I. Fast. 286.

> — *& vestri, Germanice, caussa triumphi*
> *Tradiderat famulas jam tibi Rhenus aquas.*

sed de hoc ritu plura notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 230. ubi in fragmento vetusti epigrammatis de victoria Germanici,

> *Ister pacatis lentior ibat aquis.*

34. *Actieque in Sacra currere rostra Via*] *fervere* conjecerat Heinsius. ut infra El. VII. 20. *Fervere & Hectorea Dorica castra face.* sed non obsequor. nam spolia hostilia, ut hic rostra navium in victoria Actiaca relata, curru triumphali simul vehebantur. corrupte vero in nonnullis codicibus *insana via*. ut in primo Leid. Menteliano, Borrichiano, Heinsiano, & meo priore. *sacrae viae* in cod. Colbert. *rastra* male in Groning. per Sacram Viam Imperatores triumphantes curru devehebantur in Capitolium. Horatius Epod. VII. 8.

> *Intactus aut Britannus ut descenderet*
> *Sacra catenatus Via.*

vide Broukhus. infra ad Lib. III. El. 3. v. 22.

> *Mi sat erit Sacra plaudere posse Via.*

ubi male *media via* in aliis codd.

35. *Te mea Musa illis semper contexeret armis*] *Et te Musa* in primo D'orvill. *Et mea* in secundo, & duobus Colbert. *contexerit* in binis Leidens. tribus Voss. Mentel. Heinsiano, Borrich. uno D'orv. & meo utroque: *contexuit* in Groning. & seq. vers. *Te sumta*. Mihi illud *semper* hic valde suspectum, languidum, & prorsus inutile videtur. an forte substitui posset?

> *Te mea Musa illis* insertum *intexeret armis.*

non dissimile illud Tibulli Panegyrico ad Messal. Lib. IV. Carm. 1. 5.

> *Nec tua te praeter chartis intexere quisquam*
> *Facta queat, dictis ut non majora supersint.*

37. *Theseus infernis, superis testatur Achilles, Hic Ixioniden*, &c.]

Hi versus, quantumvis Propertii genium spirantes, quomodo huic loco conveniant, non facile quis dixerit. aut male huc aliunde intrusi sunt, aut desiderantur nonnulla. unde hiulca haec & ἀνακόλουθα pronuntiat Vulpius. quod autem

Be-

Sed neque Phlegraeos Jovis, Enceladique tumultus
40 Intonet angusto pectore Callimachus.

Nec

Beroaldus aliique velint, fidem & amicitiam inter Maecenatem & Augustum, hic conparari cum amore Thesei erga Pirithoum, Ixioniden, & Achillis erga Patroclum, seu Menoetiaden, nimis contortum videtur. toto igitur disticho, quod erronis instar e sua sede ejectum vagatur, hinc amoto, optime sequentia cum praecedentibus cohaerent. Locum forte commodiorem invenire posset supra Lib. I. El. 19. post v. 6. ubi amoris sui constantiam, aeque in terris quamdiu viveret, ac post obitum in locis infernis duraturam versibus elegantissimis jactat, quibus si inseratur hoc distichon eo ordine,

Non adeo leviter nostris Puer haesit ocellis,
Ut meus oblito pulvis amore vacet.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
Hic Ixioniden, ille Menoetiaden:
Ille & Phylacides (ut legend. conjeci) *jucundae conjugis heros,*
Non potuit caecis inmemor esse locis,

exempla heroum illic memorabit, qui non tantum in vita amicitiae perennis tenorem, ut Patroclo Achilles, & post fata, spreto ipso Phlegethonte, Theseus Pirithoo, sed etiam conjugalis vinculi sanctimoniam & mutuis fidum pectus amoribus, ut Laodamiae Protesilaus, apud inferos exhibuerunt. Neque tamen conjecturam hanc certam adfirmo, cedere paratus illi, qui alium e Propertio locum suppeditet, cui versus hi melius conveniant. Miror vero Broukhusium *superis* hic de ὑψηλοῖς seu coelestibus locis intellexisse, quum *superae* orae, quas homines incolunt, *infernis* passim opponantur apud Poëtas. ut infra El. XXI. 50.

Sunt apud infernos tot millia formosarum,
Pulchra sit in superis, si licet, una locis.

Ovidius Lib. X. Met. 11. de Orpheo & Eurydice:

Quam satis ad superas postquam Rhodopeius auras
Deflevit vates; ne non & tangeret umbras,
Ad Styga Taenaria est ausus descendere porta.

Silius Ital. Lib. XIII. 777. de Crasso:

Dives apud superos, sed mors aequarat egenis.

Seneca Phoeniss. 235.

——— cur caput tenebris grave
Non mitto ad umbras Ditis aeternas? quid heic
Manes meos detineo? quid terram gravo?
Mixtusque superis erro.

eadem oppositio apud Vellej. Paterc. Lib. II. cap. 48. *& quam apud superos habuerat magnitudinem, inlibatam detulisset ad inferos.* ubi vide notas. & Oudend. ad Lucan. Lib. III. 702. Recte igitur Marklandus ad hunc locum sequentia notaverat: „*superis*, pro hominibus, qui „ supra terram sunt, & ideo opponuntur infer„ nis, vel mortuis, qui infra terram. Seneca „ Hippol. v. 625.

„ *Regni tenacis dominus & tacitae Stygis*
„ *Nullam relictos fecit ad superos viam.*

„ Virg. IV. Georg. 486.

„ *Redditaque Eurydice superas veniebat ad auras.*

„ ubi forte legendum *ad oras.* ut II. Aen. 91. „ *superis concessit ab oris.* idem Lib. VI. 128. „ *Sed revocare gradum, superasque evadere ad* „ *oras, Hoc opus hic labor est.* v. 241. *supera* „ *ad convexa ferebat.* v. 481. *Hic multum fleti* „ *ad superos.* & eodem sensu v. 568. *quae quis* „ *apud superos furto laetatus inani.* idem distin„ guere videtur *supera* a *superis coelestibus*, quae „ dicit *supera alta* Lib. VI. 788. *Omnes coelicolas, omnes supera alta tenentes.* & *superas coeli* „ *auras* Lib. VII. 768. *ad sidera rursus Aetheria,* „ *& superas coeli venisse sub auras.*

40. *Intonet angusto pectore Callimachus*] *Intonat* in primo Leid. quod admitti potest propter *conveniunt* seq. vers. nisi illic *conveniant* cum Heinsio legendum. *intonare Phlegraeos tumultus*, de grandisono carmine, eleganter, ut *tonare bella*, *intonare Hymenaeon*, & sim. vid. N. Heins. ad Claudian. Cons. Olybr. v. 208. & ad Lib. II. de R. P. v. 231. *augusto* male in Voss. pr. Heinsiano, meoque primo. sed *angusto* recte in ceteris omnibus. ejusdem coloris est illud Ovidii in Rem. Am. 381.

Callimachi numeris non est dicendus Achilles.
Cydippe non est oris, Homere, tui.

Dd

angu-

Nec mea conveniunt duro praecordia versu
Caesaris in Phrygios condere nomen avos.

Navita

angustum vero Callimacho dat *pectus*, quod ad laudatam ejus βραχυλογίαν, cujus valde erat studiosus, retulisse videtur Spanhem. ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 112. sed & ideo forte *angustum* Callimachi *pectus* dicit, quia mollibus carminibus amatoriis, non autem Epico poëmati, & illius & suus aptior erat spiritus. ut *exiguum pectus* de se ipse Lib. IV. El. 1. 59.

Hei mihi, quod nostro parvus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcumque e pectore rivi
Fluxerit, &c.

hinc *non inflatum Callimachum* vocat noster Lib. II. El. ult. v. 32.

Et non inflati somnia Callimachi.

suam tamen Callimacho laudem, qua in Heroicis grandiloquum, licet in Elegis amatoriis tenuem, & tam ingenio, quam arte valuisse, contra Ovidii judicium vindicat H. Stephanus Lib. III. Schediasm. cap. 14. & hinc mox *duro versu Caesaris* nomen condere, *suis non convenire praecordiis* addit, ubi *praeconia* in Excerpt. Modii, seu cod. Groning. sed *praecordia* saepe apud Propertium pro animo & ingenio. vide hic Passerat. & infra ad El. 2. v. 13.

Aliter saepe uno mutat praecordia verso.

durum igitur versum de Heroico vel Epico poëmate recte exponebat Marklandus, ut *durum cothurnum* vocat Ovid. III. Am. El. 1. 45. notaveratque ad hanc significationem adludere nostrum Lib. III. El. 1. 20.

Mollia, Pegasides, vestro date serta poëtae,
Non faciet capiti dura corona meo.

ubi *mollia serta* ad Elegiacum, & *dura corona* ad Epicum carmen referenda. sic & *angusto torno*, ut hic *angustum pectus* de Callimacho, *durum poëtam* opponit Lib. II. El. 25. 44.

Incipe jam angusto versus includere torno,
Inque tuos ignes, dure poëta, veni.

& *duro* versui *mollem* Lib. I. El. 7. 19.

Et frustra cupies mollem componere versum.

ubi vide quae notavi. eodem modo Broukhusius exponit illud ex Lib. III. El. 7. 57.

Mollia tu coeptae fautor cape lora juventae.

eo nimirum sensu, ut concedat sibi Maecenas deductum ac tenerae aetati conveniens carmen dicere. huic loco non dissimile est illud Ovidii Lib. X. Met. v. 150.

—— cecini plectro graviore Gigantas,
Sparsaque Phlegraeis victricia fulmina campis,
Nunc opus est leviore lyra.

42. *Caesaris in Phrygios condere nomen avos*] *nomen* agnoscunt omnes codices, duo Leidenses, quatuor Vossiani, bini D'orvill., meus uterque, & quidquid est primarum ac vetustiorum editionum. & hanc veram esse lectionem, olim se probaturum adscripserat Marklandus. nullo enim jure Broukhusius conjecturam suam, quam in notis proponere sufficiebat, contra membranarum omnium & typis excusorum exemplarium auctoritatem contextui invexit, eamque probare adnisus est exemplis Horatii, quae tamen ab hoc loco aliena sunt: & *condere nomen* usitatius, quam *condere numen*. Nihil igitur temere inmutandum, & *condere nomen Caesaris in avos Phrygios* notat, ad Trojanorum gentem & originem transferre; videturque alludere ad Virgilianam Aeneida, quod Francius etiam censebat. per *Phrygios avos* intelligit familiae Juliae originem a Tithono Phryge ad Dardanum. vide Ovid. Lib. IV. Fast. v. 31. & seqq. & Guellium ad illa Virgilii Lib. III. Georg. 48. cum his conferenda:

Mox tamen ardentes accingar dicere pugnas,
Caesaris & nomen *fama tot ferre per annos,*
Tithoni prima quot abest ab origine Caesar.

qui solus locus *Caesaris nomen* hic vindicat. *nomen* enim *Caesaris*, vel res Caesaris praeclare gestas, laudem & gloriam ejus notat. ut supra v. 21. *nec Pergama, nomen Homeri.* vide Passerat. ad Lib. I. pag. 160 & 166. vel *Caesaris nomen* de generis ejus nobilitate capiendum. ut passim *nomen* de gente splendida vel viris illustribus. supra Lib. I. El. 5. 26.

Quam cito de tanto nomine rumor eris.

id est de viro adeo nobili, tot majorum imagines jactante. Canace apud Ovid. Epist. XI. v. 17.

Quid juvat admotam per avorum nomina coelo,
Inter cognatos posse referre Jovem.

vide

Navita de ventis, de tauris narrat arator,
  Enumerat miles vulnera, paſtor oves.
45. Nos contra anguſto verſamus praelia lecto.
  Qua pote, quiſque in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori: laus altera, ſi datur uno
  Poſſe frui. fruar o ſolus amore meo;
His ſaltem ut tenear jam finibus: aut mihi ſi quis
50. Venerit alter amor, acrius ut moriar.

Sed

vide Heinſ. ad ejuſdem Epiſt. XVII. v. 60. & Graevium ad Cic. III. ad Fam. Ep. 7. *condere* vero hic eadem ſignificatione, qua pro *celebrare*, laudibus extollere, apud Ovid. II. Triſt. 336.

Divitis ingenii eſt immania Caeſaris acta
Condere, materia ne ſuperetur opus.

ubi *dicere*, vel *edere*, quod alii habent codices, gloſſemata ſunt. vide Patrui mei notas ad Albinov. Epiced. Druſi v. 343.

43. *de tauris narrat arator*] *de bovis* in Voſſ. primo, & Heinſiano. an forte pro *bubus?* ſeq. verſu, *Et numerat* in Neapolitano. ut in illo Polyphemi apud Ovid. XIII. Met. 824. *Pauperis eſt numerare pecus.* mox *aves* male in meo priore.

45. *Nos contra anguſto verſamus praelia lecto*] *verſantes* in duobus Leidenſ. quatuor Voſſianis, Regiis, Colbertinis, Mentel. Neapolit. Borrich. Groning. Askewiano, binis D'orvill. meiſque & primis edd.

46. *Qua pote, quiſque in ea conterat arte diem*] *qua pote quis* Voſſ. prim. pro *in ea* in plurimis codd. *mea*. ut duobus Leidenſ. primo & tertio Voſſ. Regiis, Colbertinis, ſecundo Dorvill. meo priore. & edd. primis. *conterit* in aliis. vel *conteret* hoc autem epiphonema deſumtum ex Graecorum proverbio apud Ariſtoph. in Veſp. v. 1432.

Ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.

quod vertit Cicero Lib. I. Tuſcul. c. 18.

Quam quiſque norit artem, in hac ſe exerceat.

ubi vide Daviſii notas. & ad ile Leon. Allatium ad Epiſt. Socratic. pag. 184. & Gataker. ad Nov. Inſtrum. cap. XXV. pag. 215 — 218.

47. *Laus in amore mori: laus altera, ſi datur uno*
Poſſe frui &c.]

ita ex codd. MSS. & vetuſtioribus edd. recte repoſuerunt viri docti, quod firmatur a primo Vatic. Neapol. Scaligeri & Modii Excerptis, pro quo in aliis, *laus ſi datur altera*. vide Scaligerum. in *amore mori*, ne quis *κακέμφατον* exiſtimet, ut apud Ovid. II. Amor. 7. 10.

—— alterius dicor amore mori.

ubi in aliis MSS. *amore frui*. ſed alterum hoc ipſo Propertii loco illic Patruus meus vindicavit, licet *frui* proprium hac in re verbum ſit. vid. Barth. ad Claudian. pag. 1331. *Una poſſe frui* Heinſ. & Ayrman. *vivo* in Borrich. primo & ſecundo Vatic. Mentel. & Ant. Perreji codice, qui recte etiam praeferebat, *laus altera, ſi datur. vivo* etiam in v. c. Paſſeratii, vel *altera ſi datur uno*. qui poſteriorem lectionem probat. & ſic in Leidenſib. & Voſſ. tert. In marg. *laus ſi datur altera vivo* in Regiis, Colbertinis, & meo priore, cum primis editionibus. in aliis edd. vetuſtis, ut in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, ac Gryphii, *laus ſi datur altera in uno*.

49. *His ſaltem ut tenear jam finibus* &c.] totum hoc diſtichon, quod in codd. MSS. & antiquioribus edd. hic deſideratur, ſed infra Eleg. 2. poſt verſ. 54. *uret & Heſperios*, legebatur illo verborum ordine, quo in codd. Regiis, Colbertinis, Leidenſibus, Voſſianis, D'orvill. meiſque, *Acrius ut moriar, venerit alter amor*, huic loco inſeruit & reſtituit Scaliger, cujus tranſpoſitionis nullam tamen mentionem fecit Broukhuſius.

Sed memini, solet illa leves culpare puellas:
 Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda novercae pocula Phaedrae,
 Pocula privigno non nocitura suo:
55. Seu mihi Circaeo pereundum gramine, sive
 Colchis Jölciacis urat aëna focis:

Una

51. *Sed memini, solet illa leves*] *Si memini* in omnibus fere codd. MSS. & edd. vetustis. vide hic Passerat. & notas ad Ovid. III. Am. El. 1. 33. *ille* in Voss. primo, & meo secundo. *illa* hic est Cynthia, licet ejus mentio non praecesserit. vide supra ad Lib. I. El. 14. 9. *levis* in primo Leid. Mentel. & meo utroque.

53. *Seu mihi sint tangenda novercae pocula Phaedrae*] *sunt* Voss. sec. & quart. ut in Mentel. Borrich. Neapolitano, Vaticano quinto, & meo priore; in quo *pondera* vitiose pro *pocula* & in Borrichiano. per *Phaedrae novercae pocula*, Beroaldus intelligit philtra amatoria, quibus Phaedra privignum Hippolytum frustra in amorem pellicere conata fuit. & hoc sequitur interpres Delphinicus, cum adnotat: *pocula seu philtra amatoria significat poëta, quibus Phaedra privignum suum Hippolytum in amorem pellicere nitebatur. ut refert Seneca Tragicus in Hippolyto.* Vellem Senecae locum indicasset. Livinejus aliud agebat, quum notaret, *privigno, id est mihi. fingit enim se ejus privignum in amovendo poculo amatoria.* Quum vero neque apud Euripidem, neque Senecam in Hippolyto, aliquid occurrat de philtro, quo Hippolytum in sui amorem pellicere tentaverit Phaedra, suspicor valde, nisi alios poëta secutus sit auctores, *Phaedrae* nomen huc irrepsisse a manu librarii, qui de hac incesta Hippolyti privigna cogitabat. Forte igitur substituendum,

Seu mihi sint tangenda novercae pocula Thesei,
Pocula privigno non nocitura suo.

ut per *novercam Thesei* intelligamus Medeam, Aegeo nuptam, cujus astu Theseus fere interiit: in illius enim exitium Medea aconiton paraverat, poculumque venenatum in prandio Aegeus ipse filio Theseo, quae proles ignara parenti erat, destinaverat; sed ex gladii forma agnito mox filio, calicem projecit. vide Plutarchum in Theseo pag. 5. E. & Eustath. in Scholiis ad Dionys. Perieg. v. 1017. Adstipulatur prae ceteris Ovidii locus Lib. VII. Met. 421.

Agrestes aconita vocant. ea conjugis astu
Ipse parens Aegeus nato porrexit, ut hosti.
Sumserat ignara Theseus data pocula dextra:
Cum pater in capulo gladii cognovit eburno
Signa sui generis, facinusque excussit ab ore.

favent praeterea huic conjecturae *tangenda pocula*, quae nempe Theseus ore tantum tetigerat, sed ebibere prohibuerat pater Aegeus: adeoque carere possumus Passeratii adnotatione, qui *tangere pocula* pro gustare & haurire exponit. Novi etiam, qui *pangenda* conjecerat, vel *tangenda* intelligebat, ut *tangere*, pro scribere carmen. sed hanc Propertii mentem non esse opinor, ut innuat, sive Phaedrae amores, seu Medeae veneficia carmine describam. Sensus est, sive toxicum esset bibendum, seu arte magica pereundum, soli Cynthiae devotum se vivere ac mori velle. Marklandus notaverat *pocula non nocitura* dici, pro non nocentia, seu quae non nocebant. ut infra El. 2. v. 18. *nupta futura* est, quae nupta non erat. mallem *non nocitura*, quae nocere non potuerunt aut debuerunt, quem futuri usum Propertianum pluribus illustravit Patruus meus ad Petron. cap. 119 p. 556.

55. *Seu mihi Circaeo pereundum gramine*] *est* interserunt omnes codices, & editiones vetustae. deletum procul dubio fuit, propter sequens *urat*, & praecedens *Seu mihi sint.* pro *gramine* in Voss. primo ac tertio, & in margine mei secundi cod. *sanguine.* an forte *carmine?* pro incantatione magica. vide Lib. I. El. 1. 24.

56. *Colchis Jölciacis urat aëna focis*] *Colchiacis* in plerisque ante Scaligerum edd. quod & in Borrich. Groning. aliisque, & utroque meo codice. *Cholciacis* in duobus Leidensib. Vossianis quatuor, & binis D'orvill. *Colchiaci foci* ad Medeam *Colchidem* referendi essent, ut quidem *Colcha* & *Colchica venena* passim apud poëtas. vide

notas

Una meos quoniam praedata est femina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores:
60. Solus Amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon,
Phoenicis Chiron lumina Phillyrides.

Et

notas ad Ovid. VII. Met. 394. & Bentlej. ad Horat. Lib. II. od. 13. 8. sed *Colchis Colchiacis* minus recte cumulantur. verissime igitur Scaliger *Jölciacis*, quia *Jölcos* venenorum ferax. idque merito probarunt Passeratius, Heinsius ad Ovid. VII. Met. 158. II. Fast. 575. in notis ad Propert, p. 678. & Munckerus ad Antonin. Liber. in Addend. pag. 68. Alludit enim ad fabulam Aesonis a Medea in Jölco recocti. vid. Ovid. VII. 158. & seqq. versu seq. *ahena* in primo Leid. primo Voss. secundo Vatic. & meo altero. quam vocem Nasoni optime restituit Heinsius, Lib. VII. Met. 349. de Pelia ab eadem hac Medea interemto, *calidis laniatum mersit ahenis.* pro *in undis.* sic in carmine de Medea, quod edidi Tom. I. Antholog. Lat. pag. 167. ex Virgilio emendavi,

Jam gravier Pelias, & ahena undantia flammis.

ubi vide. & in Epigrammate de Balneis pag. 485.

In flammis dominantur aquae, furit ignis ahenis.

ut legendum conjeci, pro *furit ignis amoenus.* eademque corruptela infectum Claudiani locum praef. bel. Get. v. 7. bene sanavit Claverius, *sed prior effigiem tribuit successus ahenam.* ubi olim quoque *amoenam* legebatur. deinde *urat ahena*, vindicare posset apud Horat. Lib. I. od. 4. 8.

—— dum graves Cyclopum
Vulcanus ardens urit officinas.

quem locum huc contulit Passeratius, sed invito Bentlejo, qui vel cum Jul. Scaligero *urguet*, vel codd. MSS. auctoritate *visit* illic praetulit.

60. *Solus Amor morbi non amat artificem*] hanc lectionem constanter omnes tuentur codices & editiones antiquae, nisi quod in solo Vossiano quarto *non habet artificem*, ut legendum videbatur P. H. Koppiersio in Observ. Philolog. cap. XI. pag. 138. qui praeterea locum hunc in vetustis Propertii codicibus mendosis lacerum extitisse suspicatur *Solus Amor morbi....* sed deinde suppletum a descriptoribus fuisse hariolatur, *non amat artificem*, ex Lib. I. El. 2. 7.

Nudus amor formae non amat artificem.

Sed utroque loco Propertius illud *amat*, ut Graec. φιλεῖ, salvum & intemeratum servet. & reclamat Horatius, cui id frequenti in usu est, ad Graecorum exemplum. Lib. II. od. 3. 10.

Qua pinus ingens albaque populus
Umbram hospitalem consociare amant
Ramis.

ubi vid. Lambin. Lib. III. od. 16. 10.

Aurum per medios ire satellites
Et perrumpere amat saxa.

& Epod. VIII. 16.

Quid, quod libelli Stoici inter sericos
Jacere pulvillos amant.

Ovidius Epist. IV. 76.

Fine coli modico forma virilis amat.

& passim apud alios. quia vero illis in locis infinitivus additur, melius erit *non amat* hic capere, pro odit, aversatur. & ita hunc locum intellexisse videtur assiduus Propertii imitator Janus Secundus Epig. LV.

Artifices herbae sanant genus omne malorum,
Solus Amor medicam spernit & horret opem.

61. *Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon*] notaverat Marklandus *tarda* hic *crura* dici, ut Graecis βραδὺς pro claudo. unde *tardipes* Vulcanus Catullo. Virgil. XII. Aen. 746.

Nec minus Aeneas, quamvis tardata sagitta
Interdum genua impediunt, cursumque recusant,
Insequitur.

62. *Phoenicis Chiron lumina Phillyrides*] *vulnera* perperam in Excerptis Scaligeri, & D'Orvill. secundo.

Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patriis Androgeona focis.
65. Mysus & Haemonia juvenis qua cuspide vulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
Tantaleae poterit tradere poma manu.

Dolia

63. *Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis* &c] suos procul dubio auctores habuit Propertius, qui Androgeona, ab Atheniensibus occisum, ab Aesculapio vitae restitutum tradiderunt, id autem alii de Hippolyto referunt, quem

—— ad sidera rursus
Aetheria & superas coeli venisse sub auras
Poeoniis revocatum herbis, & amore Dianae,

scribit Virg. VII. Aen. 768. ubi Servius: *Poeoniam herbam dixit, cujus Creta ferax est.* quod firmat Broukhusii adnotationem, qui *Cressas herbas* non propter Androgeona Cretensem, ut intelligebat Beroaldus, sed quia Creta saluberrimarum herbarum copia insignis erat, recte exponit. & sic intellexisse videtur Guellius ad Virg. XII. Aen. 412. qui hunc locum illic adfert de Ida Cretensium monte, herbarum ubertate foecundo, in quo Venus dictamnum legit ad sananda filii Aeneae vulnera. Alii vero Glaucum, cujus frater erat Androgeus, & uterque Minois filius, ab Aesculapio ad vitam revocatum tradunt. unde eo recurrit Beroaldus, ut binominem fuisse Androgeum, & Glaucum quoque dictum existimarit. vide hic Passeratium. Certe inter illos, qui ab inferis resuscitati sunt, Androgeona non memorat Hyginus fab. 251. eorumque nomina exhibens G. Fabricius ad Virg. VII. Aen. 773. illum quoque ex Propertii auctoritate iis adjungit. de aliis, quibus id numquam concessum fuit, insignis locus est apud Theocrit. Id. XV. 138. & seqq.

65. *Mysus & Haemonia juvenis qua cuspide*] ita recte editum a viris doctis, nisi quod *Haemonii juvenis*, id est Achillis, maluerit Heinsius Lib. II. Adverf. c. 1. & in notis ad Propert. p. 678. Telephum enim eadem hasta ab Achille vulneratum & sanatum, pleraque poëtarum loca confirmant, licet alii herbis ab eo curatum tradant, ut notum est. ad hunc Propertii locum forsitan respexerit Ovidius Lib. II. Am. El. 9. 7.

Quid? non Haemonius quem cuspide perculit heros,
Confossum medica postmodo juvit ope.

vide Scholiast. Pindar. od. III. Nemeor. 55. & Dausquej. ad Q. Calabrum 1. pag. 14. recte igitur Heinsius Claudiano restituit in Epist. ad Hadrian. v. 48.

Sanus Achillea remeavit Telephus hasta,
Cujus pertulerat vires: & sensit *in uno*
Letalem placidamque manum.

alia notavi ad Epigramma vetus de Telepho editum Tom. I. Anthol. Lat. pag. 82. mihi tamen *Mysus juvenis* praeferendum potius videtur, quam ut Telephus sine alia voce addita simpliciter *Mysus* seu Mysorum Rex vocetur. pro quo vitiose *Missus* in MSS. pessime *Nysus* in ed. quae Graevii nomen praefert. neque etiam obstare videtur *juvenem* dici Telephum, licet aetate Achillem antecederet. vide infra ad v. 83. hunc locum illustravit Delrius in Adverf. ad Senecae Troadas v. 218. p. 240. elegantem hinc colorem desumsit Macedonius Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 36. de amante telis Amoris saucio:

Τήλεφός εἰμι, κόρη, σὺ δὲ γίνεο πιστὸς Ἀχιλλεύς.
Κάλλεϊ σῷ παῦσον τὸν πόθον, ὡς ἔβαλες.

quod sic vertit H. Grotius,

Telephus en tibi sum, mea tu mihi te face Achillem:
Et flammam seda, quam tua forma facit.

Ovidius Rem. Am. v. 43.

Discite sanari, per quem didicistis amare,
Una manus vobis vulnus opemque ferat.

hoc autem loco deficit fragmentum secundi codicis Vossiani.

68. *Tantaleae poterit tradere poma manu*] sic alios secutus edidit Broukhusius, qui *Tantaleae*

manus

Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
70. Ne tenera adsidua colla graventur aqua:
Idem Caucasia solvet de rupe Promethei
Brachia, & a medio pectore pellet avem.
Non hic herba valet: non hic nocturna Cytaeis:
Non Perimedea gramina secta manu.

65. Quippe

manu pro *manui* exponunt. quod Propertio quidem usitatum, negari nequit. vide ad Lib. I. El. XI. 12. sed eo hic decurrendum non videtur. & doceri velim, quid hoc loco significet *tradere poma Tantaleae manui*, vel ipsi Tantalo, ut manu poma adprehendat. *Tantalea* legitur in duobus Leidens. primo & quarto Voss. Heinsiano uno D'orvill. Borrich. Mentel., Groning. & meo utroque. mendum igitur latet in voce *tradere*. pro quo *radere* Heinsio placuit Lib. II. Advers. cap. 1. p. 201. ubi prolixe de *radendi* verbo. & sic idem in notis ad Propert. pag. 678. & ad Claudianum atque Ovidium hanc emendationem etiam proposuit, locis a Broukhusio indicatis, qui tamen hic Viro insigni non obsequitur, & *radere poma*, pro corradere, veteribus usitatum, aut Tantalo convenire recte quidem negat, sed interpretatio, qua lectionem *Tantaleae manu tradere poma* tuetur, pro fame enecto Tantalo poma tradere poterit, non satisfacit. Mihi legendum videtur,

Tantalea poterit carpere poma manu.

sic enim optime ἀδύνατα haec constabunt: qui morbum amoris mihi sanare *poterit*, (ita enim bene in MSS. non *potuit*) is, licet Tantalus esset, poma manu *carpere*, seu prehendere posset, quod Tantalus non potest, Danaidum dolia pertusa aquis inplere, & a Promethei jecore aquilam amovere valebit. *carpere* autem & *captare poma* de irrito Tantali labore, poëtis frequens, ut in Epigrammate, quod ex Petronio edidi Tom. I. Anth. Lat. pag. 591.

Nec bibit inter aquas, poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.

ubi in aliis *neque poma natantia sumit.* unde Cl. Oudendorpius, *poma aut nutantia carpit.* Ovidio *captare fugacia poma* Lib. II. Am. 2. 43.

Quaerit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus.

& Lib. II. Art. Am. 605.

O bene, quod frustra captatis arbore pomis
Garrulus in media Tantalus aret aqua.

prendere eidem Nasoni Epist. XVIII. 181.

Velle quid aliud est fugientia prendere poma,
Spemque suo refugi fluminis ore sequi.

Horatius Lib. I. Sat. 1. 68.

Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina.

& saepe apud alios.

73. *Non hic herba valet: non hic nocturna Cytaeis:*
Non Perimedea gramina secta manu]
distichon hoc cum reliquis tribus usque ad v. 81. desideratur in duobus Leidens. tribus Voss. uno D'orvill. meo utroque, primis & ceteris vetustioribus edd. sed inseruntur hi versus Eleg. 3. post v. 6. illos vero huc transferendos esse primus monuit Scaliger, probante Guyeto. Est autem aperta imitatio Theocriti Idyll. II. 15. ubi utramque veneficam Medeam & Perimeden cum Circe conjungit:

Φάρμακα ταῦθ' ἔρδοισα χερείονα μήτέ τι Κίρκας,
Μήτε τι Μηδείας, μήτε ξανθᾶς Περιμήδας.

pro *nocturna* in cod. Voss. meoque secundo *nocitura.* sed bene Passeratius & Broukhusius notarunt *nocturnam* dici Medeam, quia noctu semper fiebant sacra magica. *Cytaeis* enim est Medea, non *Citheis*, ut vitiose in MSS. a Κύταια, Colchorum urbe. vide Potter. ad Lycophr. v. 174. & quae supra notata sunt ad Lib. I. El. 1. 24. altero versu *Non per Medeae* in multis codd. ut in Voss. Heins. Borrich. Groning. Mentel. utroque, Askew. Regiis & Colbertinis, & in primis easque secutis edd. in qua tamen lectione verum *Perimedes* nomen latet, quod optime hic restitutum fuit a Beroaldo, & Passeratio.

75. Quippe ubi nec cauſſas, nec apertos cernimus ictus,
Unde tamen veniant tot mala, caeca via eſt.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger:
Huic nullum coeli tempus, & aura nocet.
Ambulat, & ſubito mirantur funus amici.
80. Sic eſt incautum, quidquid habetur amor.

Quan-

ratio. & [vide Mureti notas pag. 89. ed Ald. idque vel unus ille Theocriti locus probat, ne *Medeae* bis fiat mentio, *nocturna Cytaeis*, *Non per Medeae* &c. male enim per *Cytaeida* Circen vel Hecaten intelligebat Volſcus. *Perimedeae manus* in Excerptis Scalig. & codice Angeli Colotii. deinde *gramina cocta* in Menteliano, Borrichiano, Groning. aliiſque, & vetuſtiſſimis edd. ut etiam in prima ed. dederat Broukh. ſed *ſecta* in ſecunda. *trita* conjecerat Heinſius. ut infra El. XIII. 70. in plurimis codd. legitur,

Sumere & in noſtras trita venena manus.

pro *tetra*. eademque variatione apud Tibullum III. 5. 10. *nec cuiquam tetra venena dedit*. ubi *trita* in MSS. Forſan tamen hic melius legeretur *gramina lecta*, quam *ſecta*. ſupra Lib. I. El. 12. 10.

——— *an quae*
Lecta Prometheis dividit herba jugis.

Virgilius Ecl. VIII. 95.

Has herbas atque haec Ponto mihi lecta venena
Ipſe dedit Moeris.

& alibi ſaepe. hoc tamen in loco *Non Perimedea pocula cocta manu* legendum eſſe monuit olim Julius Caeſar Pius Bononienſis in Comment. ad Patris ſui Jo. Bapt. Pii Supplementa Valer. Flacci Lib. IX. fol. CLXX. & CLXXI. ed. an. 1519. certe *poculorum* paſſim in re magica fit mentio apud poëtas. ſupra hac Eleg. v. 53.
Seu mihi ſint tangenda novercae pocula Phaedrae.
& vide Broukhuſ. ad Tibull. III. 5. 9. ſed ſine codd. MSS. auctoritate nihil hic mutandum opinor.

76. *caeca via eſt*] *certa* in Colotiano, primo Vatic. & in Excerpt. Scal. quod ſenſum poſtulare adſcripſerat Marklandus. ſed Broukhuſius non ſollicitandam eſſe vulgatam opinabatur, & *caecam* exponit obſcuram, ut Canterus. ſic Lib. III. El. 12. 32. *caecum verſat amator iter*. & *caeca* paſſim de occultis, dubiis, & incertis. vide Delrium ad Senecae Troad. v. 171. Heinſ. ad Silium Lib. VI. 7. & ad Ovid. III. Met. 490. qui apud eumdem Naſonem Lib. I. Am. El. 2. 6. etiam legendum conjecit,

An ſubit, & caeca callidus arte nocet.

licet *tacita arte* praeferret. Marklando tamen favent codices, qui ex vi ſententiae & oppoſitionis *certa* neceſſarium eſſe exiſtimavit, quia, licet cauſſae & ictus non aperte ſe manifeſtarent, *certa* tamen erat *via*, unde venirent.

79. *Ambulat, & ſubito mirantur funus amici*] *ſubitum miramur* Heinſius. ut infra Eleg. VII. v. 65.

Et lectum flentes circumſtaremus amici.

vivum funus conjecerat Marklandus. certe utraque blanditur conjectura, modo codices conſenſum praeberent. Heinſii tamen emendationem praeferrem, quia *ſubitum* legitur in cod. Ant. Perreji, Colotii, & ſecundo Vatic. *miramur* in Excerptis Modii, ſeu cod. Groning. in margine autem cod. Colbertin. *monſtratur*. unde quis conjicere poſſet *ſubitum monſtratur funus amicis*. ut *digito monſtrari* de illis qui publice irridentur ac notantur. Horat. IV. od. 3. 22.

Quod monſtror digito praetereuntium.

funus autem *ſubitum*, vel *vivum*, ſi id cum Marklando praeferatur, de homine amoris morbo contabeſcente intelligendum erit, ut in illis Theocriti Idyll. II. 89.

Ἔῤῥευν δ' ἐκ κεφαλῆς πᾶσαι τρίχες. αὐτὰ δὲ λοιπὰ
Ὀστί' ἔτ' ἧς καὶ δέρμα.

ſic *cadaver*, *ſepulcrum*, de homine, cui vita vix conſtat, ἔμψυχον τάφον, ut vocat Lucianus in Dial. Mort. VI. c. 2. p. 347. ubi vide notas.

&

Quandocumque igitur vitam mea fata reposcent,
Et breve in exiguo marmore nomen ero;
Maecenas, nostrae spes invidiosa juventae,
Et vitae & morti gloria justa meae:
85. Si te forte meo ducet via proxima busto,

Esseda

& Pricaeum ad Apulej. IV. Met. p. 190. *Ambulat* hic eo sensu, quo apud Petron. cap. 24. *Utres inflati ambulamus, minores quam muscae sumus.* altero versu *Sic est incautum*, ita intelligendum adscripserat Marklandus, adeo difficile est cavere sibi ab amore, & *incautum* hic passivo sensu significare, quod caveri non potest, ut ἄφυκτον vel ἀφύλακτον Graecis. *Hic est incautum* in Borrichiano.

81. *vitam mea fata reposcent*] *me facta* in primo Voss. quod favet conjecturae Heinsii & Marklandi, qui legebant *vitam me fata reposcent*, quod & Livenejo placebat. eleganter enim *poscere* & *reposcere* cum duplici casu quarto jungitur, ut hoc in loco legendum, exemplis adpositis, probat Heinsius in notis ad Virg. II. Aen. 139. & vide Patruum meum ad Quinctil. Lib. V. c. 10. alterum tamen non male tuetur Broukhusius.

83. *nostrae spes invidiosa juventae*] *pars* in primo & quinto Vaticano, secundo D'orvill. Groning. aliisque. quod & in suis invenerat & probaverat Beroaldus, sed merito rejectum fuit a Broukhusio. vulgatam, ut jam notavit Passeratius, firmat imitatio Ovidii IV. Met. 794. *Multorumque fuit spes invidiosa procorum.* qui versus etiam occurrit Lib. IX. v. 10. quod autem idem Broukhusius *nostrae juventae* intellexerit de ipso Propertio, ad quem sequens versus refertur, non probo. & supine interpres Delphinicus, *o Maecenas, meae juventutis spes eximia.* nam *nostrae juventae* potius pro juventae Romanae dixerit. ut infra El. 3. 43.

Hac ego nunc mirer si flagret nostra juventus.

errori forte ansam dederit, Maecenatem virilis aetatis flore *Romuleae juventae spem* adpellari, qui Augusto tam bello quam pace *fidele caput* supra laudatur v. 36. sed nihil frequentius, quam *juvenem* & *juventam* de aetate robustiore & jam matura ac provecta dici. ut Telephus in bello Trojano ab Achille vulneratus *Mysus juvenis* supra hac ipsa Eleg. v. 65. & Ulyxes *Dulichius juvenis* infra El. XVII. 13. pari ratione apud Virg. I. Aen. 471.

——— uti bellantes Pergama circum
Hac fugerent Graji, premeret Trojana juventus:
Hac Phryges.

ubi Servius notat: *definitio est Hectoris, ut, Catillusque, acerque Coras, Argiva juventus.* & huc facit Senecae locus in Oedipo v. 775.

Quae spatia moriens Laius vitae tulit?
Primone in aevo viridis, an fracto occidit?
Inter senem juvenemque, sed propior seni.

ubi vide Delrii Comment. p. 129. & seq. & plura apud Vossium Lib. I. Inst. Orat. p. 191. *Ut vitae & mortis* adfert Torrent. ad Horat. pag. 3. *mortis* in nonnullis MSS. Heinsiano, & meo priore. *gloria juncta* Guyetus. *gloria tute meae* inepte in primo Leidensi. nisi *tuta* voluerit librarius. sed *justa* recte a Passeratio adseritur.

85. *Si te forte meo ducet via proxima busto*] *ducit* in cod. Heinsiano, meoque secundo. simile illud in Epitaphio veteri Tom. II. Anthol. Lat. Ep. CCLX.

Tu quicumque mei veheris prope limina busti,
Supprime festinum, quaeso, viator iter.

& pulchre hunc Propertii locum imitatus est Sannazarius Lib. II. El. 1. in fine, ad Alphonsum Siciliae Regem:

Quare, si nostri veniet tibi nuntia leti
Fama, triumphales jam prope siste rotas,
Atque haec ad cineres moerens effare sepultos;
Saevitia dominae rapte poeta jaces.

 vide

Esseda caelatis fiste Britanna jugis.
Taliaque inlacrimans mutae jace verba favillae:
Huic misero fatum dura puella fuit.

ELEG.

vide notata ad Lotichium pag. 212. & 252. altero versu *Exedra* vitiose in quinto Vaticano. de *essedis* vide hic Passerat. & Broukhusium, notas Interpr. ad Ovid. II. Am. El. 16. 49. & Abram. ad Cic. II. Phil. cap. 24. p. 510. *essedas* quoque dixisse veteres, notat Lipsius ad Senec. Epist. 56. N. 17. *celatis* in meo secundo cod.

87. *inlacrimans mutae jace verba favillae*] *muta favilla*, ut Graec. κωφὰ κόνις & σποδιά. vide Miscell. Observ. Vol. V. pag. 59. Catullus Ep. 102. ad fratris tumulum:

Ut te postremo donarem munere mortis,
Et mutum nequidquam adloquerer cinerem.

mutos manes dicit infra El. X. 57. non dissimile ab hoc loco est illud Horatii Lib. II. od. 6. in fine:

—— ubi tu calentem
Debita sparges lacrima favillam
Vatis amici.

88. *Huic misero fatum dura puella fuit*] sic recte, non *fatum tulit*. vide Heins. ad Ovid. II. Fast. 408. non dissimile illud Leandri, apud Nasonem Epist. XVIII. 200.

Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus,
Et, Mortis, dices, huic ego caussa fui.

idem Lib. II. Am. 10. 37.

Atque aliquis nostro lacrimans in funere dicat:
Conveniens vitae mors fuit ista suae.

ELEG. II.

Qui nullam tibi dicebas jam posse nocere,
Haesisti: cecidit spiritus ille tuus.
Vix unum potes infelix requiescere mensem,
Et turpis de te jam liber alter erit.

5. Liber

ELEG. II] insigne specimen Carminum Propertii misere turbatorum praebet haec Elegia, cujus versus in omnibus fere codd. MSS. & editionibus vetustis confusissimi variis in locis habentur, totaque ex hac secunda & sequente tertia Elegia conflata est, & duo priora disticha Elegiae tertiae praeponuntur. sed secutus sum eum ordinem, quo edidit Broukhusius, probata Scaligeri trajectione, quamquam illius transpositiones passim factas damnaverit Lipsius Cent. I. Epist. 13. & satis acerbe in eum invehatur Wallius notis ad Poëmata sua pag. 269. ubi Scaligerum misere lacerasse & distraxisse Propertium criminatur. qui tamen egregiam & se dignam hic praestitit operam, nam in editionibus antea excusis omnia instar scoparum dissolutarum male cohaerebant.

1. *Qui nullam tibi dicebas*] sic ex conjectura sua edidit Broukhusius, ut correxerat etiam Heinsius. *nullum* in plerisque codd. Regiis, Colbert. Menteliano, Borrich. Groning. D'orvill. meo utroque, & aliis. *nullum dicebam* in Mentel. *nihilum* Scaliger. initium hujus Elegiae adscripta hac adnotatione sic exponebat Marklandus: „ Dialogismus est. inducitur quidam, „ qui quatuor prioribus hujus Elegiae versibus „ Propertio exprobrat suam inconstantiam, ut„ pote qui non multo ante dixerit, nullam „ Amicam posse animum suum movere. Cui ille „ respondet, se nimis juveniliter tunc magna „ promisisse, eo tempore ab amore vacuum: sed „ Cynthiae formam & dotes animi coëgisse illum „ palinodiam canere.

2. *Haesisti: cecidit spiritus ille tuus*] elegantissimis utitur verbis. *haerere* enim est amoris oestro contactum & adtonitum stare, Cupidini praedam fieri. Ovidius Lib. I. Am. El. 8. 23.

Scis here te, mea lux, juveni placuisse beato.
Haesit, & in vultu constitit usque tuo.

ubi elegantiam verbi pluribus, prolato hoc ipso Propertii loco, Patrui mei notae illustrant; qui etiam *haeret* pro *ardet* praefert Lib. XIII. Met. 906.

Glaucus adest: visaeque cupidine virginis haeret.

vide ad Suet. Aug. 71. *circa libidines haesit.* deinde *cecidit spiritus ille tuus* fere ex imitatione Virgilii est, Lib. III. Aen. 206.

— cecidere animi: nec jam amplius armis,
Sed votis precibusque jubent exposcere pacem.

supra Lib. I. El. 5. 14.

Quum tibi singultu fortia verba cadent.

illic enim *fortia verba*, qui hic *spiritus*, de constantiae jactatione. Seneca Epist. 82. *magna verba excidunt, quum tortor poposcit manum.* id eleganter Ovidio dicitur Epist. IV. 150.

Heu! ubi nunc fastus, altaque verba? jacent.

sic enim distinguendum optime judicabat eruditissimus Drakenborchius. ubi etiam *cadunt* in cod. Gronov. pro *jacent.* talem se describit Tibullus Lib. I. El. 5. init.

Asper eram, & bene discidium me ferre loquebar.
At mihi nunc longe gloria fortis abest.

3. *Vix unum potes infelix requiescere mensem*] numerus hic insuavis videbatur Broukhusio, ideoque legendum existimabat,

Vix potes, infelix, unum requiescere mensem.

quod confirmatum quidem inveni a quinto Vaticano. sed alterum tamen ad genium Propertianum magis facere opinor, cui saepe ejusmodi transpositionibus verborum vim intulerunt viri eruditi, ut alibi pluribus exemplis confirmabitur. pro *requiescere* in margine Excerpt. Scalig. *cognoscere* pro varia lectione.

5. Liber eram, & vacuo quaerebam vivere lecto:
 At me conposita pace fefellit Amor.
Quaerebam, sicca si posset piscis arena,
 Nec solitus ponto vivere torvus aper;
Aut ego, si possem studiis vigilare severis,
10. Differtur, numquam tollitur ullus amor.

5. *Liber eram, & vacuo quaerebam vivere lecto*] hinc incipit nova Elegia in multis codd. & edd. vetustis, cum titulo PVELLAE CYNTHIAE LAVDES. vel AD CYNTHIAM, ut in meo codice. *meditabar vivere* in duobus Leidens. tribus Voss. Mentel. Groning. Borrich. Reglis, Colbertinis, & primis aliisque edd. sed recte Broukhusius illud alterius lectionis, cujus vim interiorem ignorabant librarii, glossema esse animadvertit. *quaerere* enim pro cogitare, cupere, operam dare, adniti, dicebant veteres. Ovidius Epist. I. 9.

Nec mihi quaerenti spatiosam fallere noctem.

Catullus Carm. LXXIII.

Non jam illud quaero, contra ut me diligat illa.

Lucretius Lib. III. 515.

Aut aliam quamvis naturam flectere quaerit.

Valerius Flac. VI. 450.

Juno duci sociam conjungere quaerit Achivo.

Seneca Herc. Oet. 889.

Nocens videri, qui mori quaerit, cupit.

Horatius Lib. I. od. 37. 22. de Cleopatra mortem veneno properatam meditante:

— quae generosius
Perire quaerens, nec muliebriter
Expavit ensem &c.

& eod. Libro, od. XI. init.

Tu ne quaesieris scire (nefas) quem mihi, quem tibi
Finem Di dederint.

ubi vide Lambin.

6. *Conposita pace*] bene Broukhusius exponit conficta, simulata. nam male Passeratius de facta & stabilita pace intelligebat, secutus, ut opinor, Volscum, qui de conciliatione facta interpretatur. infra El. VII. 69.

Sed vobis facile est verba & conponere fraudes.
Hoc unum didicit femina semper opus.

& El. XXIII. 69.

Nil agis: insidias in me conponis inanes.

& sic Scioppius Lib. IV. Veris. cap. 12.

7. *Quaerebam sicca si posset piscis arena,*
Nec solitus ponto vivere torvus aper.]

possit in aliis MSS. & edd. *posset* in melioribus. *solus aper* in Borrichiano, Heinsiano, & meo priore. an forte *furvus* vel *fulvus aper?* ut apud Ovid. II. A. A. 373.

Sed neque fulvus aper media tam saevus in ira est.

ubi *furvus* in cod. Vaticano, teste Heinsio. nisi & illic etiam praestet *torvus aper*, ut Patruus meus conjiciebat, adscripto hoc Propertii loco. est autem ἀδύνατον simile illi Virgiliano Ecl. I. 61.

Ante leves ergo pascentur in aequore cervi,
Et freta destituent nudos in litore pisces.

& Horatiano in A. P. v. 30.

Delphinum silvis adpingit, fluctibus aprum.

Nemesianus Ecl. I: 75.

Namque prius siccis phocae pascentur in arvis,
Hirsutusque freto vivet leo &c.

ubi vide Titii notas.

9. *studiis vigilare severis*] *serenis* in primo Leidensi, Vossiano, Mentelliano, Colbertino, Heinsiano, meo priore, & pro varia lectione in margine secundi codicis, quod fere probabat Broukhusius propter Lucretianum, *noctes vigilare serenas.* sed quaenam studia *severa* intelligat, innuit

Ac veluti primo taurus detrectat aratro,
Mox venit adsueto mollis ad arva jugo;

Sic

innuit ipse Lib. III. El. 20. 25.

Illic vel studiis animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis, dux Epicure, tuis.
Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
Librorumque tuos, docte Menandre, sales.

asperiora studia vocat Horat. Lib. III. od 24. 53. contra *mitia studia* poëtis propria. vide Markland. ad Statium pag. 210. 211.

11. *Ac veluti primo taurus detractat aratro,*
Mox venit adsueto &c.]

At veluti primus Leid. & Colbertin. vid. infra ad Eleg. XII. v. 51. *Ut* Mentel. *detractat aratro* in duobus Leidens. tribus Vossianis, duobus D'orvill. Groning., meo secundo, & primis edd. idque a Passeratio exemplis confirmatur, quibus adde Ovid. I. Amor. El. 2. v. 14. *Detractant pressi dum juga prima boves.* & III. ex P. El. 7. 15.

Ductus ab armento taurus detractat aratrum;
Subtrahit & duro colla novella jugo.

aratro tamen in v. c. Scalig. Borrich. & Heinsiano, qui id probat in notis p. 681. eoque magis inclinat Broukhusius. aliter Patruus meus in notis ad Lucan. Lib. II. v. 646. qui *detractat* non cum *aratro* conjungit, sed *primo aratro* absolute positum notat, quum aratro primum jungitur taurus. Ludunt saepe in hac conparatione poëtae. Ovidius Epist. IV. 21.

Scilicet ut teneros laedunt (vel *urunt*] *juga prima juvencos,*
Frenaque vix patitur de grege captus equus;
Sic male vixque subit primos rude pectus amores,
Sarcinaque haec animo non sedet apta meo.

Lib. I. A. A. 19.

Sed tamen & tauri cervix oneratur aratro,
Frenaque magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet Amor, quamvis mea vulneret arcu
Pectora &c.

& Lib II. 184.

Obsequium tigresque domat, Numidasque leones,
Rustica paullatim taurus aratra subit.

infra Eleg. XXV. 47.

Sed non ante gravi taurus succumbit aratro,
Cornua quam validis haeserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores.
Trux tamen a nobis ante domandus eris.

Tibullus Lib. I. El. 4. 11.

Sed te ne capiant, primo si forte negarit,
Taedia, paullatim sub juga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones &c.

vide Pricaei notas ad Apulej. VII. Met. p. 386. eo adludens Seneca de Provid. cap. 4. *magis urguent saeva inexpertos, grave est tenerae cervici jugum.* ut forte legendum, non *ferae cervici.* quod firmat prior Ovidii locus, *teneros laedunt juga prima juvencos.* Horatius Lib. I. Epist. 2. 64.

Fingit equum tenera docilem cervice magister.

simili colore auctor Epigrammatis vetusti Tom. II. Anthol. Lat. pag. 657.

Quid saevis, Sybari? domiti modo terga juvenci
Quid premis, & tenerum currere cogis equum?
Dum stupet, ac novus est, & adhuc non novit amorem,
Parce: premendus erit, cum veteranus erit.

qui locus vindicat receptam apud Ovidium lectionem Lib. I. Amor. El. 2. 14. loco paullo ante prolato:

Verbera plura ferunt, quam quos juvat usus aratri,
Detractant pressi dum juga prima boves.

ubi male *prensi* corrigebat Marklandus ad Stat. Lib. I. Sylv. 2. 45. *detractant* vero pro *detrectant* in melioribus codicibus, & hanc ipsissimam vetustatis scripturam esse notavit Broukhusius ad h. l. quem etiam vide ad Tibull. 1. 7. 44. & adde Patrui mei notas ad Ovid. V. Met. 246. & VIII. 607. sic scribendum Epist. XX. v. 141. *Contractatque sinus.* & aliis in locis. vide etiam Cl. Schraderi Animadv. ad Musaeum cap. 1. altero versu in omnibus fere libris MSS. & priscis edd. *post venit*, quod nescio cur mutarint alii, ac praetulerit Broukhusius, in *Mox.* Ovid. IV. Fast. 255.

Post, ut Roma potens opibus jam secula quinque
Vidit, & edomito sustulit orbe caput.

Mox molli adsueto venit ad arma, in Voss. quarto

Post

Sic primo juvenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post haec aequa & iniqua ferunt.
15. Turpia perpessus vates est vincla Melampus,
Cognitus Iphicli subripuisse boves.

Quem

Post venit a sueto in meo secundo. an forte scripsit auctor? *Post redit a sueto mollis in arva jugo.* eo sensu, taurus, qui antea collum jugo subtraxerat, postea tamen ei adsuefactus, post arationem mollis ad arvum redit, & pascua repetit. *mitis* pro *mollis* conjecerat Francius. sic infra El. III. v. ult.

Altera vix ipso sanguine mollis erit.

ubi *mitis* in codice Modii seu Groningano, quod tamen illic propter hunc locum rejicit Broukhusius. de *adsueto jugo* vide Barth. ad Stat. IV. Theb. 652.

13. *Sic primo juvenes trepidant in amore feroces*] lectionem hanc, quam omnes codices & vetustae editiones unanimi tuentur consensu, inprobabat tamen Marklandus, qui libro suo adscripserat pro *trepidant* forte corrigendum *turbant.* ut apud Virg. VI. Aen. 800.

Et septem gemini turbant trepida ostia Nili.

& Statium Achill. *& plurima turbat.* id est turbas dat, facit. neque id inepte convenit *tauro jugum aratri detrectanti.* vel conjecerat *strepitant.* ut apud Albinovan. Epicedio Drusi v. 183.

Incerti clauduntque domos, strepitantque per urbem.

ubi tamen *trepidantque* scribendum notaverat, quod certum videtur. sed hoc tamen in loco nihil mutandum arbitror. optime enim *trepidare* dicuntur, qui jugo amoris ferendo inadsueti & inexperti sunt, ut qui, sine libertatis spe, servitutis vincula aegre patiuntur. Persius Sat. V. 170.

Ne trepidare velis, atque artos rodere casses
Nunc ferus & violens: at si vocet, haud mora, dicas,
Quidnam igitur faciam? ne nunc cum arcessat, & ultro
Supplicet, accedam. Si totus & integer illinc
Exieris, nec nunc.

quem locum optime Casaubonus cum his Propertianis contulit in Comment. p. 457. & eadem notione utrique poëtae verbum *trepidare* positum notavit. ita *trepidus* & *trepidare* non semper de timido, sed incerto, dubio, &, quid agat, ignaro. vide Barth. ad Stat. Lib. II. Theb. 476. & eo forte sensu apud Virgil. IV. Aen. 121. *Dum trepidant alae*, exponi posset, quamquam illic fluctuent interpretes & varie explicent, ut ex Patrui mei notis patebit. altero versu pro *posthaec* legebat Eldickius,

Dehinc domiti fortes aequa & iniqua ferunt.

ut apud Ovidium Epist. VII. 180.

—— dum tempore & usu
Fortiter edisco tristia posse pati.

15. *Turpia perpessus vates est vincla Melampus, Cognitus Iphicli* & seqq.]

vates & vincla in Mentel. primo Leid. meoque. *Nylampus* in eodem Leid. & priore D'orvill. *Nilappus* Borrich. *Nylimpus* in Menteliano, ne alias in hoc nomine librariorum corruptelas recenseam. intellectus loci hujus peti potest ex iis, quae habet Scholiastes ad illa Theocriti Idyll. III. 43.

Τὰν ἀγέλαν χὠ μάντις ἀπ' Ὄθρυος ἆγε Μελάμπους
Ἐς Πύλον· ἁ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίνῃσιν ἐκλίνθη
Μάτηρ ἁ χαρίεσσα περίφρονος Ἀλφεσιβοίας.

ubi tertio versu mater pulchra Alphesibeae est Pero, quam Neleus promiserat illi in uxorem, qui boves Iphicli subripere auderet, quod in gratiam fratris Biantis, amore virginis capti, suscepit augur Melampus. Sed cum armenta Iphicli *subripuisse*, id est subripere voluisse, cognitus esset Melampus, ab Iphiclo captus & in vincula traditus est: e quibus postea dimissus, boves non tantum inpetravit, sed & Pero Bianti, Melampi fratri, in nuptias cessit. lucem optimam his dabit narratio Pausaniae Lib. IV. cap. 36. ubi Kuhnius hunc Propertii locum adnotavit, qui majorem acciperet, si exstaret Hesiodi poë-

ma

Quem non lucra, magis Pero formosa coëgit,
Mox Amythaonia nupta futura domo.
Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit:
20. Lilia non domina sunt magis alba mea:
Ut Maeotica nix minio si certet Hibero,
Utque rosae puro lacte natant folia.

Nec

μα ἐς τὸν μάντιν Μελάμποδα, cujus meminit idem Lib. IX. cap. 31. eleganter haec exposuit Muretus in Scholiis, sed brevius Beroaldus & Passeratius in notis. hinc intelliguntur illa, *Quem non lucra*, e subreptis nempe Iphicli bobus, coëgerunt, sed Pero, ut eam fratri Bianti inpetraret; seu κερδέα δ' οὐκ ἐδίωξε, ut alia de re dicitur in Epigr. Graeco apud D'orvill. ad Chariton. p. 79. uterque autem erant Amythaonis filii. unde *Amythaonius Melampus* Virgilio III. Georg. 550. & Tibullo Lib. IV. Carm. 1. 120. & hinc Pero mox *nupta futura* dicitur *domo Amythaonia*, pro quo *Amythaoniae* malebat Marklandus. ut apud Ovid. Epist. XVI. 368.

Ignoras, cui sis nupta futura viro.

& sic *domo* pro *domui* dicatur. an forte *Amythaonio nupta futura toro?* ut Hero apud Ovid. Epist. XIX. v. 100.

——— & inpar
Dicar Abydeno Thressa puella toro.

ut recte Heinsius restituit, pro *viro*. *torus* enim saepe, & *lectus* pro marito, quomodo infra El. XIII. 23. legebat Broukhusius,

Atque uno fleret cana puella toro.

pro *una domo*. quem illic vide. de uxore apud Ovid. Epist. VIII. 26.

——— nec turpe marito
Aspera pro caro bella tulisse toro.

noster Lib. III. El. 10. 6.

Et quisquis fido praetulit arma toro.

Sabinus Epist. II. 80. de Penelope:

Exemplum fidi non leve facta tori.

pro, fidae uxoris. sic & *lectus Ulyxis* pro uxore infra El. V. 15. ubi vide. hinc saepe apud Ovidium, aliosque poëtas, *viro* substituerunt librarii pro *toro*, nec raro hae voces confunduntur. ut optime docuit N. Heins. ad Nasonis Epist. XIX. v. 100. & vii. Broukh. infra ad El. VII. 54. de augure Melampo est Epigramma in Anthol. Graec. Lib. v. c. 1. Ep. 34.

19. *Non me tam facies*] *Non tantum facies* in D'orvilliano. *Me nec tam facies* Marklandus. ut apud Horat. I. od. 7. 11.

Nec tam Larissae percussit campus opimae.

sed omisso *tam* vel *adeo* apud Ovid. IV. Trist. El. 8. 25.

—— nec me peregrinum ducere coelum,
Nec siccam Getico fonte levare sitim;
Sed modo, quos habui, vacuum secedere in hortos.

seq. vers. *nec domina sint* Heins. vulgatam servant omnes codices, Leidenses, Vossiani, D'orvill. & mei. non dissimile illud Ovidii Lib. II. Am. 5. 27.

Quale coloratum Tithoni conjuge coelum
Subrubet, aut sponso visa puella novo:
Quale rosae fulgent inter sua lilia mixtae.

21. *Ut Maeotica nix minio si certet Hibero*] *Maeotis* Heinsius. *Et Maeotica* in primo Leid. & priscis edd. *Ut* in Borrich. Groning. Neapol. secundo, & quinto Vatic. *Atque rosae* in Borrich. & meo priore. deinde *natent* in primo quartoque Voss. & Neapol. sed praeced. versu malim *certat*, ut in cod. Groning. nam sequitur *natant*, & mox *lucet*. *folia* hic eleganter in *lacte natare* dicuntur, ut infra El. XII. v. 51.

Ac veluti folia arentes liquere corollas,
Quae passim calathis strata natare vides.

ubi *cyathis* in vet. cod. quod non repudiandum. de vi verbi *natare* hac in re vide Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. II. 77. & Ecl. VI. 44. imitatus haec est Janus Secundus Lib. II. El. 7. 18.

Candor erat, qualem Veneris flos albus habebit,
Purpureo Bacchi si natat in latice.

&

Nec de more comae per laevia colla fluentes,
Non oculi, geminae, sidera nostra, faces.
25. Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.
Non sum de nihilo blandus amator ego.
Quantum quod posito formose saltat Iäccho,

Egit

& Lib. I. od. XI. 9.

Ut rubra puro lacte natans rosa,
Serpebat albas purpura per genas.

vide quae notavi ad Lotich. pag. 524.

24. *Non oculi, geminae, sidera nostra, faces*] imitatur hunc versum Ovidius Lib. II. Am. El. 16. 44.

At mihi te comitem juraras usque futuram,
Per me, perque oculos, sidera nostra, tuos.

25. *Nec si qua Arabio lucet bombyce puella*] Heinsius in Notis p. 680. legebat,

Nec si quando Arabae lucet bombyce puellae.

& adfert ex Ovidii Epistola Deianirae, *Coae sedisse in veste puellae*, pro veste, quam puella Coa texuit. sed versus est ex Sabini Epist. III. 45. pro *puella* virum doctum conjecisse *papilla*, notatur in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 134. frustra, ut puto.

26. *Non sum de nihilo blandus amator ego*] *Non tam* Marklandus. *de nihilo* pro temere exponit Janus Gulielmius in Quaest. Plautin. pag. 167.

27. *Quantum quod posito formose saltat Iäccho*] *Tam quantum posito* in quinto Vaticano. *poto Iäccho* legunt alii, quod recte inprobavit Gebhardus p. 163. & *posito* tuetur ex loco Nasonis Lib. III. A. A. 350.

Quis dubitat, quin scire velim saltare puellam
Et moveat posito brachia jussa mero.

addere potuisset, ut alia loca praeteream, illud ejusdem ex Lib. I. Artis v. 231.

Saepe illic positi teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua pressit Amor.

ubi vide Heinsii notas. Miror viros doctos non offendisse *formose saltare* pro scite, eleganter, ac decenter. Mallem profecto, *numerose saltat.* Ovidius Lib. II. Am. El. 4. 29.

Illa placet gestu, numerosaque brachia ducit.

ubi in duobus Moreti codicibus, *numero quae brachia ducit.* etiam non male. nam sic in Rem. Am. 754.

Enervant animos citharae, lotosque, lyraeque,
Et vox, & numeris brachia mota suis.

Virgil. Ecl. VI. 27.

Tum vero in numerum Faunosque ferasque videres
Ludere, tum rigidas motare cacumina quercus.

ubi Servius, *in numerum ludere, id est saltare ad modum rhythmi & cantilenae, vel ad certam modulationem.* & XIV. Met. 520.

Ad numerum motis pedibus duxere choreas.

sic *lyram numerosam* choris adjungit noster Lib. IV. El. 7. 61.

Qua numerosa fides, quaque aera rotunda Cybebes,
Mitratisque sonant Lydia plectra choris.

posset tamen *formose saltat* dictum esse, ut apud Apulej. VI. Met. p. 183. ed. Elmenh. *Venus suavi musicae suppari gressu formose saltavit.* & Lib. V. p. 168. *Videt Cupidinem, formosum Deum, formose cubantem.* deinde notanda videtur constructionis variatio, *Quantum quod saltat*, cum mox sequatur, *Et quantum ludere*, nisi illic supplendum sit, *& quantum quod sit docta ludere par lyrae Aganippeae.* vel supra v. 19. ex cod. D'orvilliano legendum, *Nec tantum facies*, subintellecto *me*, ut cum illis haec cohaereant, *Quantum quod posito* &c. *Et quantum Aeolio quod tentat carmina plectro: Par Ag. ludere docta lyrae.* Ceterum cum his Propertianis conferenda sunt illa Statii Lib. III. Sylv. 5. 64.

Sive chelyn complexa ferit, seu voce paterna
Discendum Musis sonat, & mea carmina flectit;
Candida seu molli diducit brachia motu;
Ingenium probitas, artemque modestia vincit.

Egit ut evantes dux Ariadna choros.
Et quantum, Aeolio quum tentat carmina plectro,
30. Par Aganippeae ludere docta lyrae.
Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,

Car-

28. *Egit ut evantes dux Ariadna choros*] mira hic librariorum, ut passim in vocibus & nominibus propriis, quae ignorabant, oscitantia. pro *evantes* in primo Vossiano & Menteliano *eribates*, in Heinsiano, Borrichiano, & meo priore *euphrates*. *eubantes* in D'orvill. pro *Ariadna* in Borrich. *eribana*. *Adriana* in priore Leid. primo & tertio Voss. meoque secundo. ut saepe alibi quoque id nomen pro *Ariadna* supposuerunt. vid. ad Lib. III. El. 15. 8. *evantes chori* optime Ariadnae conveniunt. hinc in Inscriptione antiqua apud Murator. Tom. I. pag. CXLV. legebat Gel. Dorvillius, ΕΠΑΡΧΕΣΘΑΙ ΔΕ ΤΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ ΕΥΑΣΤΑΣ, *choros evantes*, εὐαστῆρας. & his choris *dux Ariadna* dicitur, ut apud Virg. VI. Aen. 517.

Illa chorum simulans, evantes orgia circum
Ducebat Phrygias.

regina chori Statio III. Theb. 185. ubi Lutatius: *Et choros ducebat sacerdos una Baccharum.* talem se ἀρχίχορον vocat noster infra El. XXIII. 33.

Hic ubi me prima statuent in parte choreae,
Et medius tecta cuspide Bacchus erit.

ubi plura.

29. *Et quantum, Aeolio quum tentat carmina plectro*] Legendum *quod tentat*. ut paullo ante, *Quantum quod posito* &c. & sic Guyetus. comparat Cynthiam suam Sapphoni, ut indicat *plectrum Aeolium*. Horatius Lib. IV. od. 9. 11.

Vivuntque commissi calores
Aeoliae fidibus puellae.

recte igitur apud Ovidium Lib. II. Am. 18. 26. reposuit Heinsius, *Aeoliae Lesbis amica lyrae*, pro *Aoniae*. & Lib. IV. Trist. El. 10. 50. de Horatio, *Dum ferit Aeolia carmina culta lyra*. pro *Ausonia*. sequente versu idem legebat Heinsius,

Par Mytilenaeae ludere docta lyrae.

idque adstruebat loco Claudiani,

Quod Mytilenaeo modulatur pectine Sappho.

lyra enim *Aganippea* pro Musarum lyra languidum nonnihil ei videbatur, quod tamen se probavit Broukhusio, qui notat Propertium Cynthiam suam non adeo cum Sapphone conferre; sed, quod majus est, eam canere, quod non aversentur Musae, sed ipsam earum lyram aequare possit. ut Lib. I. El. 2. v. 27. ubi poëticam Cynthiae facultatem effert,

Quum tibi praesertim Phoebus sua carmina donet,
Aoniamque libens Calliopea lyram.

& forte noster cogitabat illud Theocriti Idyll. VII. 100.

Ἐσθλὸς ἀνὴρ μέγ' Ἄριστις, ὃν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδεν
Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι.

pari colore apud Statium loco supra producto, Lib. III. Sylv. 5. 65.

Sive chelyn complexa ferit, seu voce paterna
Discendum Musis sonat.

ubi Marklandus *Dicendum*, vel *Livendum*, Musis ipsis invidendum. sed *Discendum* est, quod ipsas Musas ediscere non dedeceret. hinc Musae citharam suam optimis poëtis tribuere saepe dicuntur. de quo vid. ad T. II. Anth. Lat. p. 112. Heinsio tamen persuasum fuisse, nomen poëtriae Graecae proprium hic latere, patet, quia *Telesillaeae*, vel *Praxilleae* etiam conjecerat in notis pag. 680. sed haec nimis a vulgatae lectionis vestigiis recedunt, quamvis ingeniosa sint non dissimilis locus de Theophila est apud Martialem Lib. VII. Epigr. 69.

Non tua Pantaenis nimium se praeferat illi,
Quamvis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudarit amatrix:
Castior haec, & non doctior illa fuit.

ubi legendum videtur, *at non doctior.*

Carminaque Erinnes non putat aequa fuis.

Num

32. *Carminaque Erinnes non putat aequa fuis*] Non dubitavi fuam Propertio reddere fcripturam, quam deturparunt librarii adeo, ut inde a verae lectionis eruendae tramite aberraverint viri etiam maximi. nam quum in nonnullis codd. MSS. legeretur, *Carmina quae quivis non putat aequa fuis*, fic enim habetur in Borrichiano. fecundo Vaticano, Neapolitano, Regiis, uno Colbertino, meo utroque, Menteliano, ed. Venet. 1475 & 1487. inde Scaliger, quod in tanto viro mirari vix fatis poffum, exfculpfit,

Carminaque aequaevis non putat effe fuis.

cum tamen *aequa* in fine verfus haereat in omnibus illis codd. & edd. prifcis, qua voce deleta, *effe* fubftituit Scaliger, tamque verum credidit, Propertium ita fcripfiffe, quam fe vivere: & hac viri magni correctione nihil certius effe adfirmavit Broukhufius, adeo ut eam contextui ingefferit. Vellem profecto fenfum hujus lectionis fimul expofuiffent viri eximii, a quibus difcedere ipfa hic jubet veritas, & cura Propertio debita. Nullam vero hic agnofco elegantiam poëta dignam. merito itaque frigidam Scaligeri conjecturam cenfebat Dorvillius, & huic loco ad oram codicis fui adnotaverat MarkIandus: *defperatiffimus locus, ut mihi videtur, tantum abeft ut Scaligeri correctio vera fit. Propertium quaero, fed in hac lectione minime cum invenio.* Defperare tamen de fanando loci hujus adfecti vulnere vetarunt aliorum codicum veterum veftigia. nam in tertio Voffii *quae lirines*, & in marg. *liricis*, ut in quarto ejufdem, & Askewiano. *quae Lyrines* in primo D'orvilliano, *quae Lirinos* in fecundo. *Carminaque Lirinos* in codice Harlejano Mufei Britannici. *quae Lyrnes* ex altero Colbertino, & Groningano profert Broukhufius, additque, *quod ego quid fit, numquam divinaverim.* & tamen id, quod verum erat, ante oculos habebat pofitum, neque divinare difficile fuiffet, fi paullo adtentius corruptelas librariorum in nominibus propriis exploraffet. Ex vetuftioribus enim editionibus reftituendum erat,

Carminaque Erinnes non putat aequa fuis.

certe in codice Colotiano claris literis *Erinne* legebatur. & ex fuo MS. Livinejus etiam adfert *Carmina que Lyrnes*, addens id propius ad veram fcripturam *Erynnes* ducere. Neque merebatur hoc in loco Volfcus, ut *putidum* ejus *caput* infectaretur Broukhufius, qui faepe in eum fevere & inclementer invehitur, maxime vero ad hujus libri El. VII. v. 64. Negari nequit eum multa faepe loca corrupiffe; fed hic miror potius Volfcum in tenebris literarum, quibus fua aetate premebatur, tam feliciter micaffe, nam in illius editione quum excufum fit *Carmina quae herynes*, in notis tamen fuis poft refutatum Domitium, qui de *Lyrme* Orionis amica fomniaverat, emendandum cenfebat,

Carminaque Erynnes non putat aequa fuis.

Laudem igitur & adplaufum hic potius merebatur Volfcus, quem & alibi non infelicem fuiffe in nominibus propriis reftituendis offendi. & agnovit ipfe Broukhufius in loco antea corruptiffimo infra El. X. init. *Non tot Achaemeniis armantur Sufa fagittis*, quam *palmariam correctionem*, ut candide vocat, Antonio Volfco *laude fua nequaquam defraudando*, deberi notat, idemque illius judicium de Volfco aequum eft in loco ex Lib. II. El 20. 39. ubi *rudis Argo* reftituerat, & Lib. III. El. XI. 39. ubi emendavit *Corniger Idaei* &c. Lib. IV. El. 6. v. 3. *Serta Philetaeis* pro *Philippeis* &c. quae certe putidi cerebri indicia non funt. Volfci veftigia e longinquo preffit Beroaldus, cujus id commentum effe perperam dicit Scaliger, nam in illius editione, *Carmina quae Erynes non putat aequa fuis.* ut operarum vitio in notis Volfci excufum erat, pro *Carminaque Erynnes.* recte igitur Muretus, cujus notae hic confulendae, Aldus in utraque editione, Colinaeus, Gryphius, aliique ediderunt, *Carminaque Erinnes non putat aequa fuis.* unde non mirum eft ea lectione probata hoc modo locum proferri a J. Meurfio Lib. II. Biblioth. Graec. p. 1326. Vinc. Obfopaeo ad Antholog. Graec. pag. 135. & Brodaeo p. 135. Gronovio ad Tacit. XV. Annal. 49. Harduino ad Plinium XXXIV. 8. p. 651. & Jac. Wallio, fed cum acerba Scaligeri reprehenfione, in notis ad Poëmata fua p. 269. ubi promittit fe integram Erinnes oden, & felecta Graecorum Poëtarum carmina a fe verfa editurum. Veriffimam igitur poëtae lectionem me in contextum

Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus

Aureus

tum reduxisse, & *Erinnes* poëtriae Graecae nomen huc revocasse, adprobaturos esse viros eruditos opinor, nam quod Heinsius etiam divinaverat *Carminaque aequa Anytes non putat esse suis*, ingenio ejus conjecturarum foecundo tribuendum est, praesertim quum *Erinnae* in antiquo codice legi testetur. Anytes quidem poëtriae nomen minime ignotum, & vide de ea Holsten. ad Stephan. Byz. p. 317. Oportunius tamen Sapphoni adjungitur Erinne, ejus coaeva & amica, idemque Heinsius optime Maximo Tyrio Erinnes nomen restituit pro *Γόργωνα*, ut vulgo edebatur, in notis ad Ovid. Epist. XV. 17. & hanc quoque Sapphoni, ceterisque poëtriis Graeciae celebrioribus, comitem dat Antipater Lib. I. Anthol. Graec. Tit. LXVII. Ep. 8. quod meretur adscribi:

> Τὰς δε θεογλώσσυς Ἑλικὼν ἔτρεψε γυναῖκας
> Ὕμνοις, κ̉ Μακεδὼν Πιερίας σκόπελος,
> Πρηξίλλαν, Μυρὼ, Ἀνύτης σόμα, θῆλυν Ὅμηρον,
> Λεσβιάδων Σαπφὼ κόσμον ἰϋπλοκάμων.
> Ἤρινναν, Θελέσιλλαν ἀγακλέα, καὶ σὲ Κόριννα,
> Θῦριν Ἀθηναίης ἀσπίδα μελψαμέναν.
> Νοσσίδα θηλύγλωσσον, ἰδὲ γλυκυηχέα Μύρτιν,
> Πάσας ἀενάων ἐργατίδας σελίδων.

idque sic interpretatus est Hugo Grotius, versione inedita:

> *Sunt etiam doctae, muliebria nomina, vates,*
> *Quas Helicon aluit, Pieriumque jugum.*
> *Praxilla, & Myro, fecundaque gloria Lesbi,*
> *Et quae vix Anyte cedit, Homere, tibi.*
> *Est Erinna etiam, Telesillaque, tuque Corinna,*
> *Quae docta clypeum Palladis arte canis.*
> *Et Myrtis placida, & versu quoque femina Nossis,*
> *Omnes perpetui carminis artifices.*

de ipsa autem Erinna sequitur eodem Titulo Epigr. XIV.

> Λέσβιον Ἠρίννης τόδε κήριον ἀδὸ τι μικρὸν,
> Ἀλλ' ὅλον ἐκ μυσέων κιρνάμενον μέλιτι.
> Οἱ δὲ τριηκόσιοι ταύτης σίχοι, ἶσοι Ὁμήρῳ,
> Τῆς καὶ παρθενικῆς ἐννεακαιδεκέτευς. &c.
> Σαπφὼ δ' Ἠρίννης ὅσσον μελέεσσιν ἀμείνων,
> Ἤριννα Σαπφῦς τόσσον ἐν ἑξαμέτροις.

hoc est, ex ejusdem Viri magni interpretatione,

> *Lesbidis Erinnae non magna mole, sed omnis*
> *Pieridum redolet dulcia mella favus:*
> *Haud plus ter centum quae versibus aequat Homerum,*
> *Annos nata decem virgo, superque novem.* &c.
> *Si cupis, Erinnam Sappho testudine vincat,*
> *Dum tamen Erinnae cedat in hexametris.*

ex quo patet, Erinnae Heroica Homericis aequata, & Lyrica scripsisse, in quibus Sappho eam superavit, sed brevis aevi fuisse; quod firmatur quatuor aliis Epigrammatibus Antipatri, Leonidae, Asclepiadae, & incerti, quae exstant in eadem Anthol. Gr. Lib. III. Ep. 66. & seqq. & in illius laudes etiam est Epigramma Lib. V. Tit. 1. N. 21. Non facile igitur aures nostras permulcebit Jani Gebhardi Sirene, qui in re Critica raro acutus hic legendum excogitaverat,

> *Carmina Sirenis* (vel *Sirenum*) *non putat aequa suis.*

certe si insulsis conjecturis palma publice esset proposita, hac una eam suo jure auferret Gebhardus. Confirmemus potius *Erinnen*, Propertio quasi postliminii jure vindicatam, notamque prolixiorem, ut merebatur hic locus, absolvamus auctoritate Celeb. Hemsterhusii, qui in suis Adnotationibus, sive Epistola, qua cum Petro Vlamingio animadversiones in duos priores poëtae nostri libros communicaverat, ut ultimae editioni Broukhusianae subjungerentur, ita de vera hujus versus lectione judicabat: „ Locus, inquit, dif„ ficilis, & a librariis, qui peregrinam Pro„ pertii eruditionem non capiebant, corruptus, „ ad quem Davum accedere fas non sit. Ego, „ qui me Oedipum non profiteor, leviora tan„ tum delibabo. In Fratris tui Gul. Vlamingii, „ hominis, dum fuit, Latinae venustatis studiis „ excultissimi, codice legebatur, *Carmina quae* „ *quivis non putat aequa suis.* Ego durissimam „ illam Scaligeri correctionem, quam Broukhu„ sius in contextum intulit, non tam bono sum „ stomacho, ut concoquere possim. Sane Pro„ pertius, qui Cynthiam cum ipsis Musis com„ parare non fuit veritus, nunc in ea poëticae, „ qua posset, virtutis fiduciam laudat, quippe „ quae non dubitet infra se positas esse putare „ praestantissimas Graecorum vates: quare puti„ dum illud Volsci, temerarii saepe corruptoris, „ & pusillum ingenium hic admiror & exoscu„ lor, qui, si non certam, at summe probabilem

„ ac

Aureus argutum ſternuit omen Amor?

35. Haec

„ ac Propertio dignam lectionem excogitavit, „ *Carminaque Erinnes non putat aequa suis.* quid „ aliud Groningani Colbertinique codicum ſcriptura ſibi vult, *Carmina que lyrnes*? nonne certis propemodum veſtigiis ad *Erinnes* ducit? „ tum ſatis gravis eſt ratio, cur poſt Corinnam „ Erinnae meminerit Propertius, cujus carmina „ tanto habita fuerunt in pretio, ut cum Homericis compararentur. ab hac etiam parte ſtat „ Harduin. ad Plin. Tom. V. pag. 115." Hujus autem Viri judicium in his rebus peracutum quis non praeferat perverſitati Jo. Antonii Vulpii, qui tamquam e tripode pronuntiat, *verſum hunc corrupiſſe Antonium Volſcum, eumque temere ſecutum eſſe Beroaldum;* nihil praeterea è ſua penu conferens, contentus lacinias Paſſeratii & Broukhuſii, è quorum purpura, ſed pannis divulſis ac laceris, maxima commentarii ejus moles conflata eſt, adſuiſſe. praecedente verſu edidi, *Et ſua cum antiquae* &c. non *quum*, ut in Broukhuſiana. eſt enim idem loquendi modus, ſubintell. *cum ſcriptis Corinnae*, ut infra El. VII. v. 85.

Et ſua cum miſerae commiſcuit oſſa puellae.

35. *Num tibi naſcenti primis, mea vita, diebus Aureus argutum ſternuit omen Amor*]

Et hic quoque locus Viros doctos varie exercitos habuit. pro *Num tibi* in primo Voſſ. altero D'orvill. meoque *Nunc tibi.* in primo Leid. & tertio Voſſ. *Non tibi.* Guyetus *Quam tibi.* altero verſu *Aureus* eſt ex emendatione Broukhuſii, idque etiam Heinſius conjecerat. *Aridus* legitur in primo Leid. Voſſ. Mentel. Harlejano Muſei Britannici, meo utroque, primis aliiſque vetuſtis edd. *Arduus* in quarto Voſſ. D'orvill. ſec. Askew. Excerptis Modii, ſeu Groning. & ſic adfert Neſtor in Vocabulario in *ſterno* p. 123. *Arridus* in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, Neap. & ſec. Vatic. altero Leid. tertio Voſſ. & primo D'orvill. *Candidus* in v. c. Paſſer. & primo Vatic. *Fervidus* Beroald. Macrobius autem, indicante Broukhuſio, adfert *Candidus auguſtae.* unde Scaliger, Guyetus, aliique *Candidus auguſtum.* Heinſius, *Candidus argute.* & forte *Candidus* probum eſt, ut ad fauſtum omen referatur. vide Paſſerat. & Gebhard. & hanc lectionem ſua imitatione hic probaſſe videtur Sannazarius Lib. I. El. 3. v. ult.

Candidus & pennis omina firmet Amor.

& P. Lotichius Lib. II. El. 8. v. 60.

Plauſit & argutum candidus omen Amor.

ubi vide quae notavi. *Candidus* quoque ſe probavit Cel. Hemſterhuſio, & *auguſtum omen.* tum verſu praeced. *Nam tibi.* ut ex ejus Animadverſionibus liquet. Cel. D'orvillio in Miſcell. Obſerv. Vol. I. pag. 136. in mentem venerat,

Naribus argutis ſternuit omen Amor.

& eo referebat illud Catulli Ep. 57. ubi legebat Scaliger, *Dignam naribus & tuo cachinno.* Sed melius placet, quod *argutum omen* exponat de iis, quae in ſternutando obſervabantur, praeſertim propter Homeri locum de Telemacho: niſi quis *argutum omen* cum Cel. Ruhnkenio interpretari malit omen cum acuto ſono prolatum: optime autem *ſternuit* reſtitutum hic fuit pro *ſtertuit*, quod in aliis libris ſcriptis & editis. ſic enim in duobus Leidenſ. primo & tertio Voſſ. ſecundo D'orvill. Heinſiano, meo utroque. nec aliter apud Neſtorem, & in Scaligeri ac Modii Excerptis, Menteliano, ſecundo Palatino Gebhardi, & quinto Vatic. *ſtertuit omnis amor* in Regiis, ſecundo Leid. & primis edd. *ſtrepuit* in Voſſ. quarto. ſed *ſternuit* unice verum. nam ſic Propertio praeivit Theocritus Idyll. VII. 96.

Σιμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον.

ubi vide Scholiaſten. & hoc probavit Obſopaeus ad Antholog. Graec. Lib. VII. p. 628. Catullus Carm. XLVI. v. 9.

Hoc ut dixit, amor, ſiniſtra ut ante,
Dextra ſternuit approbatione.

quod hoc Propertii loco ibidem illuſtrat Muretus. paſſim vero librarii *ſternuit* corruperunt in *ſtertuit.* ut in loco Ovidii Epiſt. XIX. 151.

Sternuit & lumen (poſito nam ſcribimus illo)
Sternuit; & nobis proſpera ſigna dedit.

ita recte viri docti reſtituerunt, pro *ſtertuit.* vide illic Heinſii & aliorum notas. & his adde, quae ex Scaligeri Lectt. Auſon. relata ſunt in notas ad Plaut. Pſeud. Act. I. Sc. 1. 105. & ex Salmaſio ad Act. II. Sc. 2. 34. ubi corrigit, *dum tu ſternuas*, pro *ſtrenuas.* licet longe aliter illic legat Barthius Lib. XXVIII. Adverſ. cap. 6. Ceterum illud *naſcenti omen Amor ſternuit* referendum eſt

ad

35. Haec tibi contulerunt coeleſtia munera Divi,
Haec tibi ne matrem forte dediſſe putes.
Non, non humani ſunt partus talia dona,
Iſta decem menſes non peperere bona.

Gloria

ad felicia auguria & omina, quae natalibus ineſſe credebant veteres. vide egregium Ciceronis de Bruto locum, VII. Philipp. cap. 4. ubi, *Brutum, omine quodam illius generis & nominis, natum ad Rempublicam liberandam* vocat, ut optime emendavit Faërnus, pro eo quod antea legebatur *hominem quondam illius generis* &c. idque aliis Ciceronis locis conprobari poſſet. uno tantum defungar ex Philipp. III. cap. 4. fin. *Majus a D. Bruto beneficium Pop. R. & habet & exſpectat, quam majores noſtri acceperunt a L. Bruto, principe hujus maxime conſervandi generis & nominis.* & ex hoc omine eumdem Brutum *Imperatorem, Conſulem, & civem non ſibi ſed Reipublicae natum* dicit Philip. V. cap. 9.

35. *Haec tibi contulerunt coeleſtia munera Divi*] *contulerint* in codd. Regiis & Colbert. Borrich. Neapolit. duobus Leidenſ. primo & quarto Voſſ. priore D'orvill. ac meo. *contulerant* in Groning. & D'orvill. ſecundo. *cum tulerint* in Heinſiano, & meo ſecundo. parum refert an *contulerunt* legatur, an vero potius ex auctoritate tot codicum *contulerint*; quod & in primis edd. inveni. ſed *contulerunt* in Beroaldina. Seneca de Tranq. anim. cap. XI. de Sejano: *in quem, quidquid congeri poterat, dii hominesque contulerant.* Auctor Octaviae v. 551. de Poppaea Neronis:

Omnes in unam contulit laudes Deus,
Talemque naſci fata voluerunt mihi.

quibus locis, & hoc Propertiano, ſtabilivi certam, niſi mihi blandior, emendationem in Epitaphio veteri, quod edidi Tom. II. Anthol. Lat. pag. 214. 215.

Quod voto petiere ſuis plerumque parentes,
Cuncta tibi Divae, Caeſia, contulerunt.

pro eo quod legebatur corrupte, *Cuncta tibi dignae, Caeſia, conjicerunt.* vide ibidem pag. 629. *coeleſtia numina* in Dorvilliano. altero verſu edidit Broukhuſius, Scaligerum ſequens,

Haec tibi: ne matrem forte dediſſe putes.

quod propter repetitionis gratiam etiam praefert Heynius ad Tibull. p. 317. ſed *Haec tibi ne matrem*, poſtpoſita priori diſtinctione, placebat D'orvillio. *Cynthia, ne matrem* Guyetus. Sed neſcio quo modo adridet codicum MSS. lectio,

Haec tibi ne matrem, ſtulta, dediſſe putes.

ita enim in codice Ant. Perreji, tertio quartoque Voſſiano, & ſecundo Vaticano. unde Heinſius,

Fors tibi ne matrem, ſtulta, dediſſe putes.

illud vero *ſtulta* eleganter poëtae interſerunt, lenis admonitionis vel exprobrationis cauſſa. infra El. XVII. 18.

Experta in primo, ſtulta, cavere potes.

ubi *tuta cavere* in MSS. Lib. III. El. 18. 5.

At tu, ſtulta, Deos, tu fingis inania verba.

& hinc apud Ovidium Lib. III. Am. 8. 11. praeferrem,

Hunc potes amplecti formoſis, ſtulta, lacertis?
Hujus in amplexus, ſtulta, venire potes?

ubi ex Puteaneo *vita* utroque verſu repoſuit Heinſ. ſed quod in blanditiis frequentius.

37. *Non, non humani ſunt partus talia dona*] ita recte in omnibus fere codd. MSS. meo utroque & edd. primis. *Non nunc* in tertio Voſſ. ſed *non* ſuperſcr. pro varia lect. ſic ſupra Lib. I. El. 2. v. 25. in cod. Neapol. legitur,

Non ego non vereor, ne ſis mihi vilior iſtis.

pro *Non ego nunc vereor.* apud Catullum Ep. XIV. v. 16.

Non, non hoc tibi, falſe, ſic abibit.

ubi male Iſ. Voſſius, *Non modo hoc tibi.* elegantiam hujus repetitionis optime illuſtrarunt Paſſeratius pag. 259. & 321. Manutius ad Cic. X. ad Attic. Ep. 10. pag. 32. G. Fabricius

Gloria Romanis una es tu nata puellis:
40. Romano accumbes prima puella Jovi.

Nec

eius in Terent. pag. 60. & ad hunc locum Broukhusius. cujus notis addam quae codici suo adleverat Marklandus: „ Utuntur hac repeti- „ tione, quando aliquid majore cum emphasi & „ adfectu efferendum est. Horatius Lib. III. „ od. 24. 25.

„ *O quis, quis volet impias*
„ *Caedes & rabiem tollere civicam?*

„ Sophocles Philoct. v. 1270.

„ Ἐσὸν τις, ἴστη, ἄν σε κωλύσαι τὸ δρᾶν.

„ Euripides Medea v. 467.

Ἦλθες πρὸς ἡμᾶς, ἦλθες.

„ multus est in hac figura Euripides, atque ideo „ deridetur ab Aeschylo apud Aristophanem in „ Ranis Act. V. Sc. 2." Colorem vero mutuatus forte Propertius est ex Virg. XII. Aen. 427.

Non haec humanis opibus, non arte magistra
Proveniunt: neque te, Aenea, mea dextera servat:
Major agit Deus, &c.

ubi non similiter repetitur. Ceterum quia in hac Elegia versuum dispositio in codd. MSS. valde turbata est, hoc distichon forte ponendum ante praecedentia *Num tibi nascenti*, vel *Nam tibi*, ut legebat Cl. Hemsterhusius, & recte cohaerebunt omnia, si hoc ordine legantur,

Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,
Carminaque Erinnes non putat aequa suis.
Non non humani sunt partus talia dona;
Ista decem menses non peperere bona.
Haec tibi contulerunt coelestia munera Divi,
Haec tibi ne matrem forte dedisse putes.
Nam tibi nascenti primis, mea vita, diebus
Candidus argutum (vel *augustum*) *sternuit omen Amor.*

partus sunt in cod. Colbertino, Heinsiano, & Groningano. *bona* vero hic non de pulchritudine, ut male Gonsalius ad Petron. cap. 101. pag. 160. sed de animi dotibus intelligenda. vide supra ad Lib. I. El. 2. v. 6. *dona* vitiose in ed. Volsci.

39. *Gloria Romanis una es tu nata puellis,*
Romano accumbes prima puella Jovi]

Neque hic locus levi manu tractandus est, de mendo valde suspectus. Quem enim non offendat ter repetitum, *Romanis puellis*, *Romano loco*, *Romana cubitia?* ut in contextu exhibuit Broukhusius. videri aliquid latere adscripserat Francius. primo versu recte Broukhusius adstruit lectionem, *una es tu nata*. in quo loquendi modo *nata* per pleonasmum poni adnotat Cuperus Lib. III. Observ. cap. 10. addit tamen Broukhusius, vulgatam *rara* etiam posse defendi. quas vulgatas innuat editiones, vix intelligo, nisi edd. vulgatas solam Scaligeri vocet, quamquam in notis suis de hac scripturae varietate nihil monuerit vir Illustris. Ne de codd. MSS. dicam, qui, nullo excepto, *nata* tuentur omnes, consului primas, & reliquas vetustiores editiones, Venetas, Volsci, Beroaldi, Reg. Lepid. Aldinas, Mureti, Colinaei, Gryphii, Rovillianam, Dousarum, ceterasque, in quibus singulis pari consensu *nata* excusum offendi. & eo tendit *donata*, quod ex v. c. adfert Livinejus. Sed majoris momenti reliqua sunt. *Romano loco* ex v. c. reposuit Scaliger, quod, ut passim, secutus est Broukhusius. sed *Romano loco prima accumbes*, quid sit, nemo facile dixerit; nam quod ad hypallagen confugiat Scaliger, *prima* accumbes Romano *loco*, pro *primum locum* inter puellas Romanas habebis, inter Graecas secunda eris post Helenen, nimis durum & contortum adparet. neque parum differt, quod ex Lib. II. El. 21. 32. producit,

Et tibi Maeonias inter Heroidas omnes
Primus erit, nulla non tribuente, locus.

Aonio choro conjecerat Heinsius. quod probare non possum. Sequamur potius plurimorum codicum & vetustissimorum editionum vestigia, in quibus legitur,

Romana accumbent prima puella Jovi.

sic enim in Leidensibus, Vossianis, Menteliano, Groningano, Borrichiano, Regiis, Colbertinis, binis Dorvillianis, ac meis; neque aliter in primis, ceterisque editionibus antiquis. *Romana accum-*

Nec semper nobiscum humana cubilia vises:
Post Helenam haec terris forma secunda redit.

Hac

accumbes pr. p. Jovi in ed. Mureti Aldina. Legamus itaque,

Romano accumbes prima puella Jovi.

ut jam excusum inveni in Beroaldina. sive de lecto vel mensa capiamus, intelligit id, quod in noto Virgilii versu, Ecl. IV. in fine:

Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili est.

vide ad Lib. I. El. 14. 19. & hinc infra v. 58. hujus Elegiae, vel *Jove digna soror.* ubi *Jove digna viro* conjicit Heinsius. si vero quis *Romano* ex glossa marginali, vel ex praec. & seq. versu, huc irrepisse suspicetur, posset etiam reponi,

Accumbes Latio prima puella Jovi.

infra Lib. III. El. 3. 6.

Adsuescent Latio parta tropaea Jovi.

Latio reddita vota Jovi apud Ovid. III. Trist. 12. 46. Martialis Lib. IX. Ep. 65.

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti.

hinc *Latialis* vel *Latiaris Jupiter.* quod nomen Caligulae per adulationem inditum dicit Sueton. cap. 22. de eo vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 60. & si quis *Latium Jovem* de Augusto velit intelligere, non refragabor. ut innuat Cynthiam, exuta mortalitate, Augusto inter *Deos recumbenti*, & *purpureo ore nectar bibenti*, ut ait Horatius, lecti accubitorii participem futuram. sic *Latium Deum* ex cod. Palatino, Propertio, licet loco non oportuno, restituendum, & Augustum intelligendum putabat Gebhardus ad Lib. III. El. 1. 38. Non inelegans tamen hic est repetitio,

Gloria Romanis una es tu nata puellis,
Romano (vel *Romana*) *accumbes prima puella Jovi.*

sed vel hinc manifestum est, inconcinne versu sequenti *mecum Romana cubilia vises* reperi, ut edidit Broukhusius, sed revocandam fuisse eorumdem MSS. codd. & editionum vetustissimarum lectionem,

Nec semper nobiscum humana cubilia vises.

quem versum se non intelligere adscripserat Marklandus. sic tamen omnia elegantissimi coloris, ac poëta nostro digna erunt, & *humana cubilia* apte opponentur *thalamo Jovis*, eodem modo ut infra v. 55.

Cur haec in terris facies humana moratur,
Jupiter, ignaro pristina furta tua.

& supra v. 35. *humano partui* opponuntur *coelestia munera.* dicit enim primam prae ceteris puellis Romanis Jovis lecto accubituram esse Cynthiam, humano cubili superiorem, insigni sane honore. hinc Juno apud Ovid. VI. Fast. 27.

Est aliquid nupsisse Jovi, Jovis esse sororem.

& v. 33.

Si torus in pretio est; dicor matrona Tonantis.

ita de Procride & Cephalo apud Ovid. VII. Met. 800.

Nec Jovis illa meo thalamos praeferret amori,
Nec me quae caperet, non si Venus ipsa veniret,
Ulla erat.

praecipue huc faciunt illa Junonis ad Juturnam, Turni sororem, apud Virg. XII. Aen. 143. seqq.

Scis, ut te cunctis unam, quaecumque Latinae
Magnanimi Jovis ingratum adscendere cubile,
Praetulerim, coelique lubens in parte locarim.

ut autem Jovis vel Deorum thalamo recipi, formosis honorificum fingitur a poëtis, ita immaturus pulchrarum virginum obitus passim ab iis adscribitur Stygio Jovi, suis toris eas vindicanti: quod ex Graecis & Latinis abunde illustravi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 221. 222. *accumbere* igitur, quod frequentius de lecto convivali dicitur, hic pro *concumbere* poni suadent *cubilia* versu sequenti. & ita alibi apud nostrum. vid. ad Lib. I. El. 3. 3. certe exigit hoc verbum *accumbes*, ut *Jovi* legatur, satisque refutat *Romana loco*, ut Scaligero ex unico codice sic emendanti obsecutus edidit Broukhusius, a quo discedere me jussit tot librorum scriptorum & excusorum consensus ac fides.

42. *Post Helenam haec terris forma secunda redit*] Nihil mutant membranae veteres, aut editiones. Broukhusius tamen a manu poëtae fuisse

Hac ego nunc mirer si flagret nostra juventus?
Pulchrius hac fuerat, Troja, perire tibi.
45. Olim mirabar, cur tanti ad Pergama belli
Europae atque Asiae caussa puella fuit.

Nunc

fuisse non dubitat,

Post Helenam haec Grajis forma secunda redit.

conjectura quidem ingeniosa, sed de cujus veritate non liquet. nam *terris* in genere pro terrarum orbe potest exponi, ut mox v. 55.

Cur haec in terris facies humana moratur.

infra Eleg. V. 23.

Ah gemat in terris ista qui protulit arte &c.

El. XIII. 65.

Durius in terris nihil est quod vivat amante.

& saepe *terrae* ac *gentes* opponuntur Romano imperio. ut Lib. IV. El. 4. 12.

Atque ubi nunc terris dicuntur jura subactis,
Stabant Romana pila Sabina fore.

vide notas Patrui mei ad Ovid. III. ex P. Ep. 3. 61. ad Virgil. I. Georg. 25. Lucan. I. 542. & praecipue ad Calpurn. Ecl. IV. 8. ubi nihil contra omnes codices scriptos & editos hic mutandum, & *terras*, seu gentes ac populos, Romanis opponi notat. hinc apud Senecam de Brevit. vitae cap. 5. legendum puto, *Qui omnia videbat ex se uno pendentia, qui Romanis gentibusque fortunam dabat.* nunc vulgo editur, *qui hominibus gentibusque.* idque in hoc Propertii loco etiam probasse videtur D'orvillius in Miscell. Observ. Tom. I. pag. 291. pro *redit* Guyetus *venit.* sed forte melius posset emendari,

Post Helenam terris forma secunda redi.

deleta voce *haec.* praesertim quia sequitur *Hac ego*, & *Pulchrius hac.* ut ad Cynthiam sermo sit, quod suadere videntur praecedentia, *una es tu nata*, *accumbes*, & *vises.*

43. *Hac ego nunc mirer si flagret nostra juvenventus?*] sic Guyetus, quod firmat secundus Vaticanus, Mentel. & Voss. pr. in Regiis, secundo Leid. & priscis edd. *Ah ego nunc miser.* in Colbertino, *Ast ego nunc mirer. Hac ego non* in Voss. tert. D'orvill. altero, & meo primo, in quo *miror. Ac ego* in secundo. *Hanc* in Voss. quarto. *nostra voluptas* in Mentel. & primo Leid. Legendum, *Non ego nunc mirer.* ut Lib. I. El. 6. 1. *Non ego nunc Hadriae vereor mare noscere tecum.* ubi vide. vel potius, *Hac ego num mirer.* ut *num* & *nunc* passim confunduntur. vid. ad hujus Eleg. v. 33.

44. *Pulchrius hac fuerat, Troja, perire tibi*] *fuerit* in Excerpt. Modii, seu Groning. *ah* pro *hac* in sec. Leid. Regiis, & primis edd. *hac fuerat*, est, majori tibi honori & gloriae fuerat. ut *melius*, *justius*, *satius fuerat*, & sim. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 18.

45. *Olim mirabar, cur tanti ad Pergama belli*
Europae atque Asiae caussa puella fuit]

quod tanti in duobus Leid. Voss. pr. & tertio, utroque D'orvill. meisque, & primis edd. *qui* Guyetus, pro *cur.* in Groningano, *Mirabar, cur tanti*, probante Broukhusio. quod etiam firmare potuisset ex Ovidio I. Fast. 165.

Post ea mirabar, cur non sine litibus esset.

sed cum Heinsio legendum,

Olim mirabar, quid tanti &c. *caussa puella foret.*

infra Lib. III. El. 8. init.

Mirabar, quidnam misissent mane Camenae.

Virgil. Ecl. 1. 37.

Mirabar, quid maesta Deos, Amarylli, vocares.

vide Heins. ad Claudian. Epithal. Pallad. & Celer. v. 56. & Patrui mei notas ad Petron. cap. 69. circa fin. *tanti in Pergama* Voss. tert. & duo Livineji. *tanti Pergama belli* in cod. Colbert. Borrich. Neap. duobus D'orvill. *tanti ad bella fuissent* in quarto Voss. *belli caussa*, ut apud Ovid. Epist. VIII 20.

Cui pia militiae caussa puella fuit.

Lib.

Nunc Pari, tu sapiens, & tu, Menelaë, fuisti:
Tu, quia poscebas, tu, quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
50. Vel Priamo belli caussa probanda fuit.
Si quis vult fama tabulas anteire vetustas,
Hic dominam exemplo ponat in arte meam.

Sive

Lib. I. Amor. 10. init. de Helena,

Qualis ab Eurota, Phrygiis avecta carinis,
Conjugibus belli caussa duobus erat.

qui hunc locum imitatus videtur Lib. II. Am. 12. 17.

Nec belli nova caussa mei: nisi rapta fuisset
Tyndaris, Europae pax Asiaeque foret.

ubi vide notas. & forte noster ante oculos habuit Virgilium Lib. X. Aen. 90.

—— quae caussa fuit consurgere in arma
Europamque Asiamque.

47. *Nunc, Pari, tu sapiens, & tu, Menelaë, fuisti* &c.] *fuistis* Heinsius. Non dubito ad hunc locum respexisse Ovidium III. A. A. 253.

Aut Helene; quam non stulte, Menelaë, reposcis;
Tu quoque non stulte, Troïe raptor, habes.

ex cujus loci comparatione patet, *poscebas* hic ad Menelaum, raptam Helenam sibi reddi postulantem, *lentus eras* ad Parin, Helenam restituere cessantem, referendum esse. eam enim si restituisset Paris, Troja non fuisset capta. notum illud Ovidii Rem. Am. 65.

Redde Parin nobis, Helenen Menelaus habebit:
Nec manibus Danais Pergama victa cadent.

& v. 774 & seqq.

Quid, Menelaë, doles, ibas sine conjuge Creten,
Et poteras nupta lentus abesse tua.
Ut Paris hanc rapuit, nunc demum uxore carere
Non potes. alterius crevit amore tuus.

sic & *lentus Menelaus* in Epistola Helenae XVII. 249.

Tu fore tam justa lentum Menelaon in ira &c.

quibus locis forte inducti nonnulli *lentus eras* hic quoque referrent ad Menelaum, sed contra mentem poëtae, qui *sapientem* vocat Menelaum, quia raptam Helenam reposcebat, Parin vero, quia reddere nolebat: & recte monuit Passeratius, translatam locutionem esse a creditoribus, res raptas repetentibus, & a debitoribus, solvere cunctantibus.

49. *pro qua vel obiret Achilles*] *obiret Atrides* legebat Livinejus, contra omnium librorum MSS. & editorum consensum, in quibus *Achilles*. recte igitur id inprobat Heinsius in notis p. 681. quia pro Helena obiit Achilles, non vero Agamemnon aut Menelaus. Miror Broukhusium hic nullam iterum mentionem transpositionis versuum fecisse. *facie* in primo Leid. & Menteliano.

50. *Vel Priamo belli caussa probanda foret*] hanc restitutionem debemus Heinsio in notis ad Sabini Epist. III. 75. ubi aperte hunc Propertii locum poëta ille imitatur,

Non vereor belli ne non sit caussa probanda,
Est illi facies digna movere duces.

& firmat Heinsii emendationem codex Ant. Perreji & Neapolitanus. olim legebatur *Vel Priamus. obiret* nempe. quod & in Menteliano, Leidensibus, Vossianis, D'orvillii, ac meis. *foret* in Excerptis Modii, aliisque MSS. ut conjecerat Heinsius. servandam tamen lectionem antiquitus excusam censuisse Cel. Hemsterhusium, ex ejus adnotatione patet.

51. *Si quis vult fama tabulas anteire vetustas,*
Hic dominam exemplo ponat in arte meam]

Si qui fama volet in Excerptis Modii, seu Groning. Heinsius *Si quem fama vocet*, vel *fama juvet*, aut, *Si cui fama subit.* eum vide in notis p. 681. Idem quoque *Si quis vult forma*, quod & Marklandus libri sui orae adscripserat. altero versu *in arce* cod. Ant. Perreji, & Vatican. sec. Qui antiquata captarunt, *inante*, voce ex duabus praepositionibus conflata, intruserunt, ut Gifanius

Sive illam Hesperiis, sive illam ostendet Eois,
Uret & Eoos, uret & Hesperios.
55. Cur haec in terris facies humana moratur?
Jupiter, ignoro pristina furta tua.

Fulva

nius Indice Lucretiano, Georg. Fabricius Grammat. Partit. II. Livinejus in notis p. 76. qui *ponat inante* pro *anteponat* capit. sic & Gebhardus Lib. II. Crepund. cap. 5. & Passeratium exagitans ad h. l. pag. 165. Jan. Gulielmius Lib. II. Verisf. cap. 4. & Gruterus ad Cic. I. Catil. cap. 3. p. 612. quibus talia erant in deliciis. quare nollem hoc suo calculo probasset Vossius IV. de Analog. c. 23. cultiori enim Latio id inusitatum recte repudiavit Gronovius Lib. I. Observ. c. 15. p. 128. ubi Scaligerum illud Propertio obtrusisse notat. quod, quia in antiquis ante natum Scaligerum editionibus hic jam habebatur, *calumniae* & *merae aeruginis* nomine a Broukhusio traducitur. Fefellit tantum memoria Gronovium. vocem enim illam apud Catullum reponendam censuit Scaliger, Carm. XLVI. illo versu,

Hoc ut dixit, Amor sinistra inante,
Dextram sternuit adprobationem.

addens simul, *inante*, *ἔμπροσθεν*, *apud Propertium.* illic ergo *inante* ex hoc Propertii loco, ut olim editum fuerat, firmavit, non quidem primus ei obtrusit. Recte tamen hic emendatum est, *ponat in arte*, ut legitur in Colotiano, quinto Vaticano, Heinsiano, tribus Vossianis, utroque D'orv. & meo priore. *ponet in arte* in meo secundo. *arte* exigunt *tabulae vetustae*. sic Lib. III. El. 7. 12.

In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles:
Parrhasius parva vindicat arte *locum.*

exemplar in quarto Voss. ut Gifanio placebat, teste Scioppio Lib. IV. Verisim. c. 12. Heinsius vero legebat,

Hic dominam exemplum ponat in arte meam.

exemplum famae, vel *formae*, elegante apud Poëtas usu. de quo vide ad Antholog. Lat. Tom. II. p. 122. & 123. & commode *in arte* servari potest, admissa Gebhardi expositione, de pictore, cui praecipiat poëta, ut Cynthiae formam, ad eximiae pulchritudinis imaginem pingendam, Zeuxidis Helenam, vel Venerem Praxitelis superaturam, in exemplum sibi ante oculos proponat.

53. *sive illam ostendet Eois*] *ostendit* in sec. Leid. D'orvill. priore a m. pr. & priscis edd. *exponat* ex membranis Commelini probat Gebhardus, quia *exponere* de pictoribus opera sua in pergulis omnium conspectui exhibentibus eleganter dicitur. sed *ponat* & *exponat* minus concinne juncta, & minori mutatione *ostentet* mallim, quod eodem sensu pictoribus convenit, pro venditet jactantius. simili variatione apud Virg. V. Aen. 376.

Ostenditque humeros latos, alternaque jactat
Brachia protendens.

ubi Servius, *melius dixisset ostentat*. sed parum refert, nam *ostendere* pro *ostentare*, & vicissim dicitur. vid. Cel. Dukeri notas ad Florum Lib. III. cap. 5. *ostendat* in Groning. *ostendet* in Borrich. quinto Vatic. Heinsiano, Menteliano, & uno Vossiano. notari etiam forte meretur, eodem in disticho *Eois* & *Eoos* prima brevi & producta hic occurrere.

55. *Cur haec in terris facies humana moratur*] fuit cum *facies divina* conjicerem, quod firmatum inveni a codice Ant. Perreji, ut *terris* eo melius opponatur, eodem modo, quo supra v. 40. & seqq.

Romana accumbes prima puella Jovi;
Nec semper nobiscum humana cubilia vises,
Post Helenam haec terris forma secunda redit.

non dissimilis coloris sunt illa Leandri apud Ovid. Epist. XVIII. v. 168.

Teque, magis coelo digna puella, sequer.
Digna quidem coelo, sed adhuc tellure morare:
Aut dic ad Superos & mihi qua sit iter.

56. *Jupiter, ignoro pristina furta tua*] ita in codd. Regiis, Colbertinis, Borrichiano, primo & secundo Vaticano, Neapol. Mentel. Excerptis Modii & Scalig. Voss. Heins. Groning. D'orvill. meo utroque, & vetustis editionibus. vid. Voss. IV. Institut. Orat. pag. 102. & P. Scriverii Anecd. Philol. cap. 128. in aliis tamen rectius *ignosco pristina furta tua*. quod propugnant Passeratius & Livinejus. idque pro *ignosco furtis*

po-

Fulva coma est, longaeque manus, & maxima toto
Corpore: & incedit vel Jove digna soror.

Aut

positum contendit Guellius ad Virg. X. Aen. 532. sed *ignoscere peccatum* etiam dixit Plautus Amphitr. I. 1. 101. & *ignoscere facinus* Cicero pro Muren. 30. *Fatetur aliquis se peccasse, & ejus delicti veniam petit? nefarium est, facinus ignoscere.* nisi illic ita distinguendum sit, *nefarium est facinus, ignoscere*, (ut video nunc editum esse a Cel. Ernestio) quia praecedenti cap. *delicto ignoscere* occurrit. tamen ibidem cap. 31. *Nihil ignoveris. Immo aliquid, non omnia.* noster Lib. II. El. 21. 3.

Hoc tibi vel poterit conjux ignoscere Juno.

Ovidius IV. Trist. 4. 8. *ignoscas laudibus ista tuis.* ubi etiam *ignoras* in cod. MS. vide illic notas. *ignosco pristina furta tibi* legebat Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. vel forte *agnosco* scripserit auctor. *furta* autem pro amoribus, obvium. & prae ceteris celebria apud poëtas sunt *Jovis furta.* sufficiat illud Paridis ad Helenam apud Ovid. Epist. XVI. 289.

Jupiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis,
Haec tibi nempe patrem furta dedere Jovem.

vide Gonsal. ad Petron. cap. 100. & quae notavi ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 5. sed praesertim de raptu puellarum. Virg. X. Aen. 91. *& foedera solvere furto.* quod Servius exponit de foederibus inter Graecos & Trojanos per raptum Helenae solutis. sed gravis macula ejus verbis inhaeret, ubi legitur, *unde commotus Priamus misit Paridem cum exercitu, ut aliquid tale abduceret, aut uxorem regis, aut filiam, qui expugnata Sparta, Helenam rapuit.* illic enim pro *aliquid tale*, emendandum *aliquid Telamoni abduceret, & Hesionem rapuit.* non *Helenam.* ut docent praecedentia. natum fuit mendum ex compendiosa scriptura. hunc vero Propertii locum cum inedito Leonidae Epigrammate contulit Cel. Valckenarius Epistola ad Roverum pag. 13.

57. *Fulva coma est, longaeque manus, & maxima toto*
Corpore, & incedit vel Jove digna soror]

Fulva, vel, ut aliis, *Flava coma* apud poëtas passim in formae venustate laudatur, ut notum est. vide Broukhus. ad Tibull. I. 6. 8. & Interpretes ad Petron. cap. 110. p. 506. non dissimili colore Cydippes pulchritudinem describit Acontius apud Ovid. XX. 57.

Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix,
Quaeque, precor, veniant in mea colla manus.
Et decor, & vultus sine rusticitate pudentes;
Et, Thetidi quales vix reor esse pedes.

ubi de *flavis crinibus* vide eruditorum notas. his addit *longas manus*, quae etiam commendabantur in puellis, exemplo Palladis, ut pedes, quales Thetidis erant. unde in Epigrammate Rufini Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 137.

Ὄμματ' ἔχεις Ἥρης, Μελίτη, τὰς χεῖρας Ἀθήνης,
Τὰς μαζὰς Παφίης, τὰ σφυρὰ τῆς Θέτιδος.

& hoc sensu exponunt nonnulli illud de Paeto naufrago infra Lib. III. El. 5. 13.

Quo rapitis miseros primae lanuginis annos?
Attulimus longas in freta vestra manus.

contra de Acme Catullus Ep. 44.

Salve, nec minimo puella naso,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore sicco.

deinde *maxima toto Corpore* non de nimia sed augustiore corporis proceritate, instar Deae, recte exponit Gifanius ad Lucret. p. 313. ideoque incessum Junone dignum ipsi tribuit versu seq. ubi *incedit ceu Jove digna viro* legebat Heinsius, ut apud Ovid. Epist. XVI. 272.

O Jove digna viro, ni Jove nata fores.

supra Lib. I. El. 13. 29.

Nec mirum, quum sit Jove digna, & proxima Ledae.

& hinc corroboratur vera lectio in hac El. v. 40.

Romana accumbes prima puella Jovi.

forte respexit Propertius illud Virgilii Lib. I. Aen. 46.

Ast ego quae Divum incedo Regina Jovisque
Et soror & conjux.

ubi vide Guellium. talem incessum Regina vel Dea dignum Helenae etiam dat Paris apud Ovid. Epist.

Aut quum Dulichias Pallas spatiatur ad aras,
60. Gorgonis anguiferae pectus operta comis.
Qualis & Ischomache, Lapithae genus heroinae,
Centauris medio grata rapina mero:

Mer-

Epist. XVI. v. 131.

Ibis Dardanias ingens Regina per urbes,
Teque novam credet vulgus adesse Deam.

quem imitatur Statius II. Theb. 362.

Fors aderit lux illa tibi, qua moenia cernes
Conjugis, & geminas ibis Regina per urbes.

ubi vide Barthium, & ad Lib. IV. 800. adde notas ad Virg. II. Aen. 578. & de *incessu* puellarum, propria voce, vide ad Petron. cap. 126. p. 598.

59. *Aut quum Dulichias Pallas spatiatur ad aras*] Adsentior N. Heinsio Lib. II. Adverf. cap. 5. & in notis ad Ovid. II. Met. 709. emendanti *Munychias*, quod a codice Ant. Perreji, & primo ac secundo Vaticano firmatur, & optime Heinsius adstruit illo Nasonis loco, in quo Munychios agros *gratam Minervae humum* vocat, & Statii Lib. II. Theb. 252. ubi Munychia juga Palladi non minus quam Larissam grata dicit. & ita hic emendandum notavit Marklandus ad Statii Silvas pag. 344. adde Miscell. Observ. Tom. I. pag 292. & notas Doctor. ad Frontin. Lib. I. Strateg. c. 5. §. 7. ubi *portum Munychiam* pro *Monoeciam* optime restituerunt. Quod autem Th. Graevius ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 259. Minervam *Munychiam* dictam putet, ex illis Photii verbis in Lexico MS. Μυνυχία, τόπος τῦ Πειραιῶς, ἀπὸ Μυνυχίας Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐπωνομάσθη ἀπὸ Μυνύχου τῦ Παντευκλέως. idem quoque notavit, productis illis Photii verbis, Holsten. ad Steph. Byzant. in Μυνυχία, pag. 211. sed utrumque errare, & pro Ἀθηνᾶς in Photio scribendum Ἀρτέμιδος, quae nomina saepe confunduntur, admonuit me Cel. Ruhnkenius, ut *Diana Munychia* intelligatur, quod firmabat ex Etymolog. M. in Μυνυχία, pag. 589. Μυνυχία, τόπος τῦ Πειραιῶς, ἀπὸ Μυνυχίας Ἀρτέμιδος. &c. & manifestum est ex Pausania in Atticis cap. 1. ubi Μυνυχίας Ἀρτέμιδος templum memoratur, ut apud Stephan. Byzant. d. l. de Munycho, Rege Athenarum, unde *Munychia* dicta est, vide Meurs. Lib. I. Lect. Attic. cap. 14. *Ut quum* in Ang. Colotii codice, quomodo corrigebat Ayrmannus, quod jam occupatum Livinejo pag. 74. qui recte huc confert illud Virgilii Lib. IV. Aen. 62. de Didone:

Aut ante ora Deum pingues spatiatur ad aras.

quod illic cum hoc quoque Propertii versu comparat Guellius. corrupte igitur in Voss. tertio *ad auras.*

60. *Gorgonis anguiferae pectus operta comis*] ita restitutum fuit a viris eruditis, pro eo, quod in Scaligeri editione male legebatur, *pectine operta comas.* Adsensum praebent omnes fere codices MSS. & editiones primae ac reliquae vetustiores, quascumque inspexi. *aperta* in Heinsiano & meo priore. Recte igitur veram lectionem *pectus operta comis* contra Scaligerum tuentur Passeratius & Broukhusius. Locis Statii ab eo productis adde ex Lib. VIII. Th. 518.

Pallada mulcet honos, rediitque ardore remisso
Vultus, & erecti sederunt pectoris *angues.*

ubi vide quae notavit Barthius pag. 900. Valerius Flac. Lib. III. 88.

—— densis thoracibus horrens
Stat manus: aegisono quam nec fera pectore *virgo*
Dispulerit.

In hac vero aegide, quâ pectus tegebat Pallas, caput Medusae crinibus, seu anguibus, cinctum conspiciebatur, ut notum est. unde *crines Gorgoneos* saepe memorant poëtae. vide Heins. ad Ovid. Lib. V. Met. 195. & ad Valer. Flac. Lib. III. v. 54.

61. *Qualis & Ischomache, Lapithae genus heroinae*, &c.] solita codicum MSS. in nominibus propriis corruptela pro *Ischomache* in primo Leidensi *Hisonitae.* in Borrichiano & meo priore *Hysomace.* in Menteliano *Hisconite. Isonache* in quarto Voss. *Ischomene* in Excerpt. Scalig. *Hisomace Laphithae* in Askewiano. *Ischomacue laphitae*, & *Centaurus* in primis edd. *Ipodame* in margine Vossiani tertii, quod a glossatore provenit,

Mercurio & ſanctis fertur Boebeïdos undis
Virgineum Brimo conpoſuiſſe latus.

65. Cedite

nte, indicari *Hippodamen* notante, ut vocatur Ovidio XII. Met. 224. ubi Lapitharum & Centaurorum certamen deſcribit. eadem *Hippodamia* eſt. de qua Lib. I. Am. El. 4. 7.

Deſine mirari, poſito quod candida vino
Atracis ambiguos traxit in arma viros.

aliis *Deidamia* eſt. ſed noſtro *Iſchomache* ad imitationem Callimachi, ut notat Beroaldus. vellem locum addidiſſet. vid. & Muncker. ad Hygin. Fab. XXXIII. pro *Lapithae genus* in Borrichiano *laphyte. laphitum* in ſecundo Vaticano. *Lapithum* in v. c. Ant. Perreji, & Scaligeri Excerptis. quod confirmat emendationem Heinſii, qui *Lapithum genus* legebat Lib. II. Adverſ. c. 5. p. 239. & in notis ad Propert. pag. 679.

63. *Mercurio & ſanctis fertur Boebeïdos undis*
Virgineum Brimo compoſuiſſe latus]

Et hic locus eſt inter tot alios Propertii, ad quem veluti ſcopulum haeſerunt viri eruditi. Videamus diverſas codicum & editionum veterum lectiones, quibus expenſis certius conſtabit de vexatorum horum verſuum reſtitutione. *Mercurioque ſatis* in Excerptis Scaligeri & Modii, vel omiſſa copula *Mercurio ſatis* in Neapolitano, Groningano, altero Colbertino, meo ſecundo, & Voſſiano primo ac tertio, in cujus margine *Sais. Mercurio qualis* in Colotiano & primo Vaticano. quod ex praecedenti *Qualis & Iſchomache* repetitum eſt. *Mercurio Sais* in Veneta 1487 *Mercurioque ſais* in Aldina utraque, Colinaei, Rovillii, Gryphii, & aliis edd. quod retinendum putaſſe Auratum notaverat J. Douſa, & intelligendum de Minerva, quae ita dicta ab oppido *Saite.* vide Maſer. ad Valer. Fl. III. 543. & Domit. Calderin. ad Stat. Lib. III. Sylv. 2. 109. Ita jam olim Volſcus & Beroaldus; qui ſeq. verſu *primo* in ſuis invenerunt codd. ideoque exponunt de Minerva, quae, antea virgo, ad lacum Boebeïda primum cum Mercurio conſuevit. ſed quia id de Pallade a nullo veterum ſcriptore traditur, hoc loco valde alienum arbitror, & recte tamquam ἀπροσδιόνυσον rejicitur a Mureto & Paſſeratio. de Proſerpina vero, quae Brimo eſt, conſtat ex Scholiaſte Apollon. Rhodii Lib. III. cujus locum vide apud Delr. ad Senec. Med. v. 812. & ex iis quae habet Tzetzes ad Lycophr. v. 698. & hinc Mercurium Proſerpinae amatorem fuiſſe dicit Serv. ad Virg. IV. Aen. 577. *Mercurio ſanctis* praeter codices Regios, unumque Colbertinum, tuentur primus & ſecundus Leid. Mentelian. quartus Voſſ. uterque D'orvill. Askew. & prior meus codex. & ſic in ed. Venet. 1475. & Reg. Lepid. 1481. deinde *Boebeida* in Menteliano & primo Leid. *Bebeidos* Borrich. & edd. primae. *boebeidas* quintus Vatic. alter Leidenſ. Regii, & primus Colbert. *bobeidos* meus uterque. ſed recte *Boebeidos* in v. c. Ant. Perreji, Groningano, aliiſque. *bebeides* in edd. antiquis. Expoſitis veterum librorum tam calamo quam typis deſcriptorum diverſis lectionibus, tentemus, an alia vulneri, quod huic loco inſidere opinor, fieri poſſit curatio. *ſanctis*, ut in Scaligeri editione, vel *ſacris undis*, ut Paſſeratius, tritum & commune epitheton Heinſio adparuiſſe videtur, quia in notis ad Propert. p. 679. legendum conjecit,

Mercurio & patrias fertur Boebeis ad undas
Virgineum Brimo &c.

quod a veteri vel recepta ſcriptura nimium recedit. & tamen *ſanctis undis*, licet de iis dubitare vetet Broukhuſius, paludem hanc limoſam, *juncoſaque litora Boebes*, ut dicit Ovidius VII. Met. 231. epitheto nimis certe honorifico & auguſto ut ornaverit Propertius, vix a me inpetrare poſſum, ut credam. Vide igitur an corruptis codd. MSS. & priſcarum editionum veſtigiis, in quibus *ſais* vel *ſatis* deprehendimus, omiſſa & vel *que* copula, & ultima e *Mercurio* litera o repetita, unde emergit *Oſais*, propius inhaereat, & ad genium Propertianum accedat,

Mercurio Oſſaeis (*vel* Oſſaeae) *fertur Boebeïdos undis*
Virgineum Brimo conpoſuiſſe latus.

ut *Oſſaea Boebeïs* dicatur, quia ad Oſſam montem erat haec palus Theſſaliae, juxta Laceriam, poſtea Lariſſam, Pheris vicina. vide Palmer. ad Strabon. Lib. IX. pag. 666. ed. Almelov. Firmat conjecturam Lucanus Lib. VII. 176.

Ire per Oſſaeam *rapidus* Boebeïda *ſanguis.*

ubi vide Interpretum notas. Valer. Flaccus Lib.

65. Cedite jam, Divae, quas pastor viderat olim
Idaeis tunicam ponere verticibus.
Hanc utinam faciem nolit mutare vetustas,
Et si Cumaeae secula vatis aget.

ELEG.

I. 449. de Apolline, crines in lutosa hac palude lavando corrumpente,

—— ubi Ossaeae *captaret frigora quercus,*
Perderet & pingui miseros Boebeïde *crines.*

ad quem locum de hoc lacu virorum doctorum adnotationes plura suppeditant, cujus nomen Ovidio d. l. Lib. VII. Met. 231. restituit Regius, Catullo If. Vossius pag. 233. Lucano Oudendorpius ad Lib. VI. 382. & vide hic Passeratium pag. 255. & Comment. ad Steph. Byzant. in Βοίβη. altero versu *primo* in omnibus fere codd. MSS. Regiis, Colbertinis, Borrich. quinto Vaticano, Groning. Askewiano, Leidens. Voss. D'orvill. meis, ceterisque. ut & in edd. priscis. similes librariorum aberrationes vide apud Heins. ad Ovid. VII. Met. v. 56. sed verissime Turnebus & Scaliger *Brimo* reposuerunt. illa enim Proserpina sive Diana est, aliis Ceres. de qua, praeter Muretum, Scaligerum, & Passeratium ad h. l. vide Leopardum Lib. XVI. Emend. cap. 12. Meursium ad Lycophr. v. 1176. Barthium ad Statii Silvas pag. 221. & Marklandum pag. 100. *composuisse latus*, pro coiisse, concubuisse, poëtis frequens. Ovidius Epist. XIX. 138.

Has certe pluresque canent, Neptune, poëtae
Molle latus lateri composuisse tuo.

ut pro *conservuisse* restituit Heinsius, quem illic vide. & Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 5. 8. eidem Nasoni Lib. II. Am. 14. 22. *Nec femori impositum sustinuisse femur.*

65. *Cedite jam Divae* &c.] *Credite & o Divae* in primo Leid. *Credite etiam* in Vossiano primo & quarto, utroque D'orvill. & meo secundo, cum primis aliisque vetustis editionibus. *Credite* quoque in Menteliano. *Cedite vos* in quinto Vaticano, & tertio Voss. sed recepta lectio non est sollicitanda. infra El. XXV. 65. *Cedite Romani scriptores, cedite Graji.* altero versu *tunicas* in v. c. Scalig. Excerpt. Modii, seu Groning. Vossiano primo, tertio & quarto, utroque D'orvill. & meo secundo. quod ideo probabat Marklandus, quia tres fuerunt Divae. sed *tunicam* in codd. Regiis, uno Colbert. Menteliano, Askew. Borrich. Dorvill. & aliis, ut & primis edd. idque magis ex usu poëtarum videtur, qui singularem numerum passim praeferunt, ut quaeque Dearum suam deposuerint tunicam, quia se nudas Paridi exhibuerunt. Helena apud Ovid. Epist. XVII. v. 116.

—— & in altae vallibus Idae
Tres tibi se nudas exhibuere Deae.

& sic in monumentis vetustis conspiciuntur, licet in duabus gemmis Musei Medicaei Tom. II. pag. 17. sola Venus nuda sit, Pallade & Junone vestitis. Conparandus autem hic locus est cum illis apud Petron. cap. 138. *Quid huic formae aut Ariadne habuit aut Leda simile? quid contra hanc Helene, quid Venus posset? Ipse Paris, Dearum lividantium* (*litigantium* Dousa) *judex, si hanc in conparatione vidisset tam petulantibus oculis, & Helenen huic donasset, & Deas.*

67. *Hanc utinam faciem nolit mutare vetustas*] *senectus* est in omnibus fere codd. MSS. editionibus primis, & ceteris antiquioribus. & tamen prioris vocis interpretatio videtur. apud Ovid. XII. Met. 182.

Tum senior, quamvis obstet mihi tarda vetustas

ubi *longa* vel *tarda senectus* in aliis codd. quod forte petitum ex Virg. IX. Aen. 610.

—— nec tarda senectus Debilitat vires.

Lib. III. A. A. 77.

Anguibus exuitur tenui cum pelle vetustas,
Nec faciunt cervos cornua jacta senes.

in Epigrammate Laberii Tom. I. Anthol. Lat. pag. 555.

Ita me vetustas amplexu annorum enecat.
Sepulcri similis, nil nisi nomen retineo.

faciem vero hic non pro vultu, vel forma, ut Passeratius, sed pro tota puellae persona capiendum, ut εἶδος Graecis, notaverat Marklandus.

68. Et

E L E G. III.

Multa prius dominae delicta queraris oportet:
Saepe roges aliquid, saepe repulsus eas.
Et saepe inmeritos corrumpas dentibus ungues,
Et crepitum dubio suscitet ira pede.

5. Ne-

68. *Et si Cumaeae secula vatis aget*] Noli dubitare de sinceritate lectionis, quam ex libro Palatino & Commelíniano adfert Gebhardus,

Et sic Cumaeae secula vatis agat.

optandi forma. & sic, venustâte formae non inminuta, Sibyllae Cumaeae senium superet. ut c ex sequentis vocabuli prima litera reducatur. & hoc firmari posset imitatione Ausonii Epigr. XIX. de se & uxore:

Nestore sim quamvis provectior, aemulaque annis
Vincas Cumanam tu quoque Deïphoben.

idque probabat Marklandus, nam *sic agat* idem notat, ac *talis agat.* ut Lib. I. El. 4. 27. *maneat sic semper adoro.* frequens est haec corruptio. ut Lib. III. El. 4. 2.

Sic tibi sint dominae, Lygdame, demta juga.

ubi *Si tibi* in variis MSS. ejusdem Libri Eleg. XIII. 33.

Litore sic tacito sonitus rarescit arenae:
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.

ubi *Si tacito* & *Si cadit* in plurimis codicibus. Valer. Fl. Lib. IV. 587.

Verum inter medias dabitur sic currere cautes.

ubi *dabitur si currere* in aliis MSS. & hanc scripturam adjuvant hoc loco codices, in quibus *agat* pro *aget.* ut in primo Leid. quarto Voss. D'orvill. sec. uno Livineji, Menteliano, Heinsiano, & Askewiano. vulgata tamen lectio suavior visa est D'Orvillio in Miscell. Observ. Tom. I. pag. 292. dein *Cumanae* in Excerptis Modii, seu Groningano, & Livineji codice, quae alterius vocis glossa est. *Cumaea* enim frequentius est in locis veterum, ut patet ex illis, quae notat Vlitius ad Gratii Cyneg. v. 35. Lactantius Epit. V. *quartam Cumaeam, septimam Cumanam.* ubi *quartam Cimmeriam* emendat Davisius. & *Cumaeae* hic sua imitatione praetulisse videtur Sannazarius Lib. II. El. 8. in fine:

Quodque opto, innumeras (si quid prece posse putamur.)
Cumaeae vincas vatis Olympiadas.

pro *secula* in Askewiano *tempora.* sed alterum in margine.

ELEG. III.] Mirifice hic turbant codices MSS. & edd. vetustae. tota enim Elegia ex quatuor primis antecedentis Elegiae versibus, tum a v. 6. *Quaerebam sicca* &c. usque ad ejusdem v. 54. *Uret & Eoos* &c. in illis digesta est. post quae subjungitur distichon ex El. I. h. l. v. 49. *His saltem ut tenear* &c. deinde secundae Elegiae versus undecimus, *Ac veluti primo* &c. sequitur usque ad v. 18. *Mox Amythaonia* &c. denique post v. 6. hujus Eleg. in multis MSS. & priscis edd. inseritur ex El. I. v. 73. *Non hic herba valet*, usque ad v. 80. *Sic est incautum* &c. cujus rei nihil in notis suis admonuit Broukhusius, secutus transpositionem Scaligeri, cui tamen & hic & alibi acquiescendum existimavi, quia secundum hunc ordinem nunc plerumque adferuntur loca Propertii, confusionis vitandae caussa.

3. *Et saepe inmeritos corrumpas dentibus ungues*] *corrodas* legit N. Heinsius, multisque veterum locis adstruit in notis Propertianis p. 681. 682. vulgatam tamen servo, quam omnes codices & edd. veteres tuentur, nam *ungues dentibus corrumpere* est *corrodere.* ut *lacrimis corrumpere ocellos* Ovidio III. Am. 6. 47. & I. A. A. 129.

4. *Et crepitum dubio suscitet ira pede*] *strepitum* in Voss. pr. & tertio, & altero meo codice, sed in cujus margine *crepitum.* ut in reliquis codd. & edd. antiquis. Tibullus Lib. I. El. 2. 35.

Non strepitu terrete pedum, neu quaerite nomen.

&

5. Nequidquam perfusa meis unguenta capillis:
 Ibat & expenso planta morata gradu.
Nam cui non ego sum fallaci praemia vati?
 Quae mea non decies somnia versat anus?

Hostis

& El. 7. 68.

Haec foribusque manet noctu me adfixa, proculque
Cognoscit strepitus me veniente pedum.

Ovid. Epist. XIX. 45.

Auribus interdum voces captamus, & omnem
Adventus strepitum credimus esse tui.

ubi *crepitum* in cod. Scriver. sed forte illic legendum, *& omen.* hoc sensu, & *strepitum* quemcumque credimus omen esse tui adventus. *crepitus* tamen hic *irae* melius convenire videtur, & de sonitu graviore capiendum, terra irato pede percussa. vide Passeratium & Livinejum, qui pro *dubio* conjiciebat *duro*, iracundo pede. ut *dubia* & *dura* saepe confunduntur. vide notas ad Valer. Flac. VI. 545. *subito* Guyetus. *Et strepitum adducto*, id est, contracto, Heinsius notis Propertianis p. 682. qui de *adducto pede* videndus ad Ovid. II. ex P. Epist. 9. 32. *dubio pede* Broukhusius intelligit de amatore secum deliberante, an non praestet blanditiis rem agere. sed melius videtur, ut accipiamus de amatore, an abire velit nec ne, haesitante. ut suadere videtur v. 2. *saepe repulsus eas.*

6. *Ibat & expenso planta morata gradu*] *expanso* conjecerat Passeratius, praeferens tamen codicum MSS. lectionem *extenso*. ut in quarto Vossiano, & secundo D'orvill. quod Heinsio etiam placuit ad Valer. Fl. VI. 540. & in Notis ad Propert. p. 682. vel *offenso*. idem Heinsius apud Valer. Flacc. Lib. VII. 540. corrigebat *extenta planta*, & hoc Propertii loco firmabat, sed illic *intenta planta*, contrario sensu, pro gradu incitato, & cum impetu in hostem promoto poni, Patruus meus docuit. Broukhusius ad marginem ed. Colinaei legendum & distinguendum adscripserat,

Nequidquam perfusa meis unguenta capillis
Ibat, & extensos planta morata gradus.

sed in notis editis, servata distinctione recepta, *expenso gradu* vindicat, id est, lento & composito. & ita jam Volscus & Beroaldus, qui librato & cunctabundo exponunt: hoc est quod Petronio cap. 126. eleganter dicitur, *incessus tute compositus, & ne vestigia quidem pedum extra mensuram aberrantia.* ubi vide Interpretum notas, qui hoc Propertii loco ista illustrant. sed ibidem pro *incessus tute compositus* forte emendari possit, *arte compositus.* ut Ovidio III. A. A. v. 301. *Haec movet arte latus.* Scaliger vero adscripserat *ritmice* vel *mimice*, respiciens ad Catulli Ep. 39. ubi legebat,

Turpe incedere ritmice ac moleste.

vel *mimice*, ut aliis placebat. vide illic Ach. Statium. *expenso* etiam hic ex cod. suo, primo nempe, non inprobasse videtur D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. I. p. 429. ita *extensos* & *extentos pedes* variant codices apud Ovid. III. A. A. 304.

——— *extensos fertque refertque pedes.*

ubi vide Patrui mei notas.

7. *Nam cui non ego sum fallaci praemia vati*] *Nam quo* in D'orvill. primo, id est *quoi*, ut clare in Groningano. altero versu *somnia vexat anus* conjecerat Heinsius. sed *versat* optime exponit Passeratius, pro animo saepe volvit, variisque conjecturis ea interpretatur saga, somniorum vates, & incantatrix, cui saepe se praedam fuisse dicit. *praevia* corrupte in nonnullis MSS. & *fallacia* male in Commeliniano. locum Theocriti dudum codici meo adscripseram, quem imitatus est Propertius, ex Idyll. II. 90.

——— κ̀ ἐς τίνος ὐκ ἐπέρασα,
Ἢ ποίας ἔλιπον γραίας δόμον, ἅτις ἐπᾷδεν.

cum postea vidi Livinejum & Gebhardum quoque eumdem indicasse. talem anum innuit Martialis Lib. VII. Ep. 53.

Semper mane mihi de me tua somnia narras,
Quae moveant animum sollicitentque meum,
Jam prior ad faecem (adferrem Heins.) *sed &*
haec vindemia venit,
Exorat noctes dum mihi saga tuas.

ubi legendum arbitror, *Explorat.* id est variis con-

Hostis si quis erit nobis, amet ille puellas:
10. Gaudeat in puero, si quis amicus erit.
Tranquillo tuta descendis flumine cymba.
Quid tibi tam parvi litoris unda nocet?
Alter saepe uno mutat praecordia verbo:
Altera vix ipso sanguine mollis erit.

ELEG.

conjecturis somnia volvit ac revolvit, ut ea explicet, sive, ut hic Propertius loquitur, *somnia versat anus.* talem superstitiosum, somnia sua interpretibus versanda dantem, eleganter describit Theophrastus in Charact. cap. *περὶ δεισιδαιμονίας.* est autem multa in verbo *versare* elegantia, quando pro sollicite inquirere, perscrutari, & considerare ponitur. ut exponit Servius ad illud Virgilii V. Aen. 408.

Huc illuc vinclorum inmensa volumina versat.

eadem notione apud nostrum Lib. III. El. 12. 32. *caecum versat amator iter.* plura Barthius ad Stat. IV. Theb. 626. & Broukhus. infra ad Lib. III. El. 6. 19.

9. *amet ille puellas*] *ipse* in duobus Leidens. primo Voss. Excerpt. Modii, meo secundo & primis edd. aliisque. sed *ille* in uno Regio, & Colbertino, Borrich. Neap. quinto Vatic. Groning. *puellam* in Heinsiano, Borrich. & meo priore, quod rectius videtur propter v. ult. *Altera vix ipso* &c.

11. *Tranquillo tuta descendis flumine cymba*] *Tranquillo tum discedens* corrupte in quarto Voss. *descendit* in duobus Leidens. Borrich. Regiis, & altero Colbert. meo priore, & pro varia lectione in tertio Voss. *descendit flumina* in Excerpt. Modii, seu Groning. *descendis* in quinto Vatic. obscoenitatem in hoc & sequenti versu subesse notaverat Guyetus. Nobis non datur esse sic acutis.

13. *Alter saepe uno mutat praecordia verbo*] *Altera* in quarto Voss. & in meo primo pro varia lectione. ut volebat Heinsius. Sed recte *Alter* in ceteris codd. & priscis edd. *alter* enim referendum ad *puerum.* & altera ad *puellam* v. 9 & 10. vide Passeratium. *verbo*, hic eo sensu, quo Eleg. seq. v. 13.

Quam facile irati verbo mutantur amantes.

ultimo versu *sparso* vel *misso sanguine* conjecit Heinsius. *mitis erit* in Groningano. quod probabat Marklandus, & pro mitigata ac pacata capiebat. certe defendi posset ex Ovidio II. Am. 17. 5.

Atque utinam dominae miti quoque praeda fuissem.

& praesertim Lib. II. A. A. 178.

Si nec blanda satis, nec erit tibi comis amanti;
Perfer & obdura, postmodo mitis erit.

ubi *mollis* in Palatino cod. quod illic admittendum videtur, quia sequitur *Flectitur obsequio* &c. & mox recurrit, *nec mitia facta puellae.* & hoc in loco *mollis* etiam praetulit Broukhus. cui lectioni adstruendae facere possunt, quae notavit Patruus meus ad Valer. Fl. VII. 127.

ELEG. IV.

Hoc verum est, tota te ferri, Cynthia, Roma,
Et non ignota vivere nequitia?
Haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas,

Et

Eleg. IV. v. 1. *Hoc verum est, tota te ferri, Cynthia, Roma*] *Num verum est* Heinsius, refragantibus omnibus codd. & edd. elegantem hunc loquendi modum, quo utebantur ad rumorem adfirmandum, vagis antea sermonibus sparsum, ut Graecis ἀληθῶς, illustravit Scaliger ad Catalect. vett. Poët. p. 210. & Passeratius ad h. l. *ferri te* in Voss. quarto, & quinto Vaticano. quod praefero. *te fieri* vitiose in secundo Leidensi, & primis edd. *ferri* dicuntur, qui vulgi sermonibus publice traducuntur, & in ore omnium sunt. Terent. Eun. III. 1. 39.

Tuumne obsecro hoc dictum erat? vetus credidi.
T. Audieras? G. saepe; & fertur in primis.

Suet. Caes. 20. *utque vulgo mox ferrentur hi versus. jactari* dicitur Ovidio Lib. III. Am. 1. 21.

Fabula (nec sentis) tota jactaris in urbe.

differri supra Lib. I. El. 16. 48. *aeterna differor invidia.* & passim *differri* pro infamari. vid. ad ejusd. libri El. IV. 22. pro *nequitia* Gebhardus ex libro Commelini adfert *laetitia.* passim quidem hae voces confunduntur, & *laetitia* saepe apud nostrum aliosque poëtas pro amoris gaudio ac voluptate occurrit, de quo vide supra ad Lib. I. El. XI. 24. hic tamen *nequitia* suum locum tueri debet, nostro enim vox illa frequentissima, pro libidinosa petulantia. ut aliorum loca praeteream, Lib. I. El. 6. 26.

Hanc animam extremae reddere nequitiae.

El. 15. 38.

Nec tremis admissae conscia nequitiae.

infra El. 5. 22.

Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiaeque suae noluit esse rudes.

El. 18. v. 86.

Non ego nequitiae dicerer esse caput.

Lib. III. El. 8. 24.

Et sint nequitiae libera verba tuae.

aliisque in locis. vide notas ad Petron. cap. 87. & Torrent. ad Horat. III. od. 4. 79.

3. *Haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas*] *Heu* D'orvill. sec. *Hoc merui* in primo Leid. meoque, ed. Aldina 1515. Mureti 1558. & Rovilliana. quod repetitionis caussa praefero, *Hoc verum est* &c. *Hoc merui sperare?* deinde, *dabis mi, perfida, poenas* in tertio Voss. a man. pr. & secundo D'orvill. quomodo scripserunt, quia & alibi sic Propertio usitatum noverant. ita in simili loco Silii Ital. Lib. IV. 645. Scaliger, Vossius, aliique corrigunt,

Magnas, o Trebia, & meritas mi, perfide, poenas
Exsolves.

pro *mihi*, tamquam suavius inter plures dactylos. par illud Tibulli Lib. I. El. 9. v. 81.

At te poena manet, ni desinis esse superba.

ubi malim *Et te*, etiam te, *poena manet.*

4. *Et nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit*] Nullus fere in toto Propertio locus est, qui viros eruditos magis exercuerit, eorumque ingenia tamquam turbine quodam adflaverit, quam hic *Aquilo ventus*, quem levi & petulanti Cynthiae hic minatur. Ex primis interpretibus Ant. Volscus somniabat, *Aquilo auferet mea verba, & ego in fide non stetero.* Beroaldus exposuit, Poëtam indicare, *olim sibi ventos secundos propitiosque futuros & serenam tempestatem.* Scaligero placebat, *& nobis erit suda tempestas. proverbium. nam Aquilo sudificus.* Passeratius post enumeratas aliorum sententias interpretatur, *Ut fides tua, instar venti Aquilonis, levis & inconstans est, sic & nostra fides erit. Nos, o Cynthia; ventos nihil aliud quam ventos putabimus, & verba tua, mera verba esse.* quod omnium minime sibi displicere dicit Broukhusius, sic tamen, ut simul fateatur *aquam sibi haerere.* Italus ille, cujus ibidem meminit, qui orae editionis Aldinae, variantibus Heinsianis ornatae, adscripserat, *Et nos aliquando secundo utemur flatu*, est Antonius Perrejus, Beroaldum hic secutus: unde liquet Broukhusium hoc ipsum exemplar, ex quo tot codicum lectiones diversas, Heinsiana nactus, in hac editione produxi, etiam oculis lustrasse.

sed

Et nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit.

5. In-

sed neque ille scopum ferit. Certe de loco hoc perquam obscuro, ita ut vulgo circumfertur, verissimum est, quod initio notarum ait Scaliger, *neminem esse puto, qui poëtam hunc in secundo libro nisi per caliginem, quod dicitur, intelligat*, additque ex vero, *plures esse qui Propertium ament, quam intelligant.* Aestuarunt praeterea in hoc versu explicando Turnebus Lib. XVII. Advers. cap. xi. Rob. Titius Lib. IX. Locor. Controv. cap. 1. & Latin. Latinius P. II. Operum pag. 72. Heinsiani vero ingenii acumen nihil hic tentasse, miror equidem. Fuerunt etiam, qui excogitarunt, Propertium Cynthiae abitum trans mare minari, ut ipsa fecerat Lib. I. El. 8. & quidem in Graeciam & Asiam, quia ventus Aquilo navigantibus in meridiem secundus erat. sic rivalem Propertii a Cynthiae lecto *vela dedisse* exprobrat Lib. III. El. 18. 2. & seqq. vel hoc modo intellexerunt, mea carmina & verba Aquiloni irrita dabo ferenda, ut tu ventis promissa tua tradidisti, quod & de Demophoonte queritur Phyllis apud Ovid. Epist. II. 25.

Demophoon, ventis & verba & vela dedisti,
Vela queror reditu, verba carere fide.

Hadrianus Relandus, inter principes Bataviae nostrae eruditos censendus, si vitam ei Fata produxissent, editioni Broukhusianae adscripserat, legendum sibi videri, sine ulla distinctione,

Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.

(*eris*, ni fallor, praestitisset) hoc sensu, *ob inconstantiam suam erit & habebitur nobis Cynthia eodem numero ac Aquilo, quo nihil mobilius. confer hujus Elegiae v. 11. & 28. vel, relinquam te, ut Virg. VII. Aen.* 360. *quos primo Aquilone relinquat.* Cel. Dorvillius adnotaverat ex Theocriti Idyll. X. 46. *ἐς Βορέαν ἄνεμον* & seqq. Oudendorpius autem conjecerat, *Nec votis Aquilo, Cynthia, ventus erit.* Withofius denique suo codici sequentia adnotaverat, quae mecum communicavit Cel. Herm. Cannegieterus, *forte legendum*, Et verbis Aquilo &c. , *id est, mea verba laudesque in te congestas, ventus diripiet Aquilo. ut supra El. X. v.* 24. *& El. XVI.* 34. *vel alludit ad fabulam Orithyiae a Borea vel Aquilone raptae, ut hoc velit, Et nobis, vel in usum nostrum, erit Aquilo, ventus ille raptor puellarum, cujus ope aliam e multis fallacibus fideliorem auferam. Aut forte ex loci Horatiani Lib. I. od.* 25. *de Thracio vento his verbis lux quaedam dari potest, ut fit sensus. Et nobis Aquilo inserviet, ut dum per plateas vagaris nocte, ille bacchando amatores domi contineat, teque ita in mei gratiam puniat.* quae viris doctis placitura vix auguror. Exspectaveram a novissimo poëtae nostri editore J. Ant. Vulpio aliquam aenigmatis hujus intricatissimi solutionem; qui post Passeratii & Broukhusii adnotationes exhibitas, duabus explicationibus huic Sphyngi Oedipus accessit, ut nempe dicat poëta, mentis suae nebulas, quia nubes depellere solet Aquilo, hoc vento dissipatum iri, ut jam Cynthiae vitia Lynceis oculis pervidere possit, eamque pro meritis fastidire: vel, quia frigus inducit Aquilo, puellae suae frigus in amore minari. Nebulas certe densissimas & frigus intensum cerebro ejus induxisse videtur Aquilo hic Propertianus. Ex his patet, quanto turbine hic ventus jactaverit tot viros eruditione praestantes; adeo ut toti Exercitationi Academicae, *de Aquilone Propertii, quem Cynthiae minatur*, materiem praebuerit Jo. Herm. Bennero, Gissae Hassorum ventilatae an. 1734. qui post collectas aliorum interpretationes fingit Propertium a Cynthia exclusum, & ante asperas fores Aquilonibus objectum, par pro pari se Cynthiae relaturum minitari, eamque vicissim e foribus ejecturum, & Boreae asperitati objecturum. Ingeniosa profecto & vere poëtica, vel, ut serio agam, rustica potius in amoribus comminatione. Quid tandem dicemus ipsi? Mirari me, tot viros doctos unice de *Aquilone* securos, tam contortis explicationibus locum hunc, ut libere dicam, adeo vexasse, neque vocem hanc de mendo habuisse suspectam: nisi quod nunc videam, solum Marklandum codici suo adlevisse, corruptam esse vocem *Aquilo*, sed infeliciter hariolabatur *versus erit.* ut in fine hujus Elegiae, *Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit. Ventus* autem *Aquilo* librariorum supinitate & oscitantia huc intrusus, majori incommodo motus excitavit, & Viris eruditis plures turbas facessivit, quam in loco Lucani Lib. V. 417. ut ex Patrui mei notis illic patebit. Quis vero credat, Propertium Aquilone implorato, trans mare se in Asiam vel aliorsum vela daturum minari, qui in hunc ventum inmansuetissimum, non minus quam Leander apud Ovidium, Paeti naufragio deterritus invehitur Lib III. El. 7. 71.

At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis.

Quemadmodum igitur gravioribus morbis & vulneribus salubriorem saepe opem adfert simplicissima

5. Inveniam tamen è multis fallacibus unam,
Quae fieri nostro carmine nota velit.

Nec

sima medicina, ita ulcus hoc, quod Propertio tam diu insedit, mollissima cura sanari posse dudum deprehendi, si statuamus olim exaratum fuisse, *Et nobis aliquo*, & inde descriptores alios *Aquilo* formasse, oculis in versum mox sequentem conjectis, ubi legitur,

Non ita Carpathiae variant Aquilonibus *undae.*

quo levitatem Cynthiae eodem describit colore, ac infra Eleg. VII. 71.

Non sic incerto mutantur flamine Syrtes.

adeoque hic etiam *Aquilonem* loco non suo eos inseruisse, ad id praesertim inlectos, quia *ventus* addebatur. qualem cespitationem a librariorum incuria minime alienam nemo non sentit, qui codices MSS. frequenti manu versando illorum hallucinationes noverit. Propertium itaque ipsum scripsisse opinor,

Et nobis alio, *Cynthia*, *ventus erit.*

vel ut Cynthiae suae propter ejus nequitiam minetur, se perfida amica deserta abiturum in alias terras, ut hoc discessu ingratae puellae amor ex animo suo evanescat. ut Lib. El. 20. 10. ubi se Roma relicta Athenas petiturum denuntiat,

Unum erit auxilium mutatis, *Cythia*, *terris*,
Quantum oculis, *animo tam procul ibit amor.*

vel potius, se *alio* vela dare, hoc est alio igne constituisse incalescere, seu *dominam mutare*, ut alibi vocat. de quo vid. ad h. L. El. XIII. 73. Hanc sibi mentem fuisse, ideoque sic se scripsisse, ipse agnoscere & consentire videtur poëta, si sequentia his connectamus:

Haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas.
Et nobis alio, *Cynthia*, *ventus erit.*
Inveniam tamen e multis fallacibus unam,
Quae fieri nostro carmine nota velit.
Nec mihi tam duris insultet moribus, *& te*
Vellicet, *heu sero flebis amata diu!*
Nunc est ira recens, *nunc est discedere tempus* &c.

Nihil certe poëtis frequentius, quam puellis male de se meritis minari, se alterius amore fastum earum vindicaturos. infra Eleg. XVIII. 40.

Aut si forte irata meo sit facta ministro,
Ut sciat esse aliam, *quae velit esse mea.*

Horatius Epod. XV. in fine:

Heu heu translatos alio *maerebis amores*,
Ast ego vicissim risero.

id Lucretius Lib. IV. 1058. vocat,

—— *pabula amoris*
Absterrere sibi, *atque* alio *convertere mentem.*

alios amores suspirare Tibullus Lib. I. El. 7. 41. & Lib. IV. El. 5. 11.

Quod si forte alios jam nunc suspirat amores.

Favet etiam huic emendationi ipse Propertius infra El. XII. 35. ubi Cynthiae optime de se meritae adjurat,

Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros Sol agitabit equos &c.
Quam possim nostros alio *transferre calores.*
Hujus ero vivus, *mortuus hujus ero.*

Lib. III. El. 18. 6.

At tu, *stulte*, *Deos*, *tu fingis inania verba*,
Forsitan ille alio *pectus* amore *terit.*

& Cupido *alio tela trajicere* dicitur hoc libro El. 9. 18.

Si pudor est, alio *trajice tela tua.*

Sed haec sufficiant, praesertim quum conjecturam hanc jam olim juvenis, quadraginta abhinc annis, virorum in arte Critica principum judicio exposuerim in Miscell. Observ. Vol. VI. Tom. II. pag. 465. & seqq. & deinde paullo amplius in notis ad Lotich. pag. 414. 415. & laetatus sum, album illorum calculum eam retulisse.

5. *Inveniam tamen è multis* &c.] recte Passeratius confert illud Polyphemi apud Theocritum Idyl. XI. v. 76. quem locum noster imitatus videtur,

'Ευρήσεις Γαλάτειαν ἴσως ϗ καλλίον' ἄλλαν.

& vide Ursini Virgil. cum Graecis collat. ad Ecl. II. in fine. *tandem* forte legendum, vel *tamen* pro *tandem* cum Dousa capiendum. ut apud Ovid. I. Trist. 5. 81.

Denique quaesitos tetigit tamen ille penates.

vide notas ad Valer. Flacc. VI. 385. & Oudend. ad Lucan. I. v. 333. altero versu, *Quae fieri nostro carmine nota velit*, pro celebrata, famae commendata, ut apud Ovid. III. Am. 12. 9. non dif-

Nec mihi tam duris insultet moribus, & te
Vellicet. heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens; nunc est discedere tempus.
10. Si dolor absuerit, crede, redibit amor.
Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae:
Nec dubio nubes vertitur atra Noto:

Quam

dissimili de amicae perfidia querela,

Quae modo dicta mea est, quam coepi solus amare,
Cum multis vereor ne sit habenda mihi.
Fallimur? an nostris innotuit illa libellis?
Sic erat. ingenio prostitit illa meo.

infra El. 19. 39.

Ista meis fiet notissima forma libellis.

innotescere aliis dicitur. de quo vide Patrui mei Comment. ad Phaedr. Lib. I. fab. 10. 1.

7. *& te Vellicet. heu sero flebis amata diu*] *Vendicet* in codd. Regiis, duobus Leidens. primo Voss. Excerptis Scalig. Mentel. Borrich. & meo altero, cum primis editionibus. *Vindicet* in cod. Ant. Perreji, secundo Vaticano, Voss. tertio, meoque priore. idque probat Heinsius in notis p. 682. quod si admittatur, legi posset,

Nec mihi tam duris insultet moribus, at me
Vindicet.

me ulciscatur. vide Cortium ad Sallust. Jug. 31. & notas ad Phaedr. V. fab. 2. init. *Vellicet* tamen videtur verbum a librariis minime ingestum, & quod vindictae femineae in rivalem alteram optime convenit, pro, te insectabitur, & per ora hominum traducet. ut in illo Horatii Lib. I. Sat. 10. 79. *Vellicet absentem Demetrius.* vide hic Beroaldum. *vellicare* enim hac notione idem quod Gr. ἀμύσσειν. ut notat Lennep. ad Coluth. Lib. III. c. 5. p. 150. vel exponi potest ea notione, qua Graecis κνίζειν. unde κνισμοὶ & κνίσματα amantium offensiones. vid. Bergler. ad Alciphr. Lib. I. Ep. 29. p. 122. pro *heu sero* in aliis edd. *heu misero. en sero* ex Palatinis membranis Gebhardus. in uno Colbertino, *en sero flebis amara diu. amara* etiam in meo cod. & aliis MSS. sed nihil in mutandum. *heu sero flebis*, ut apud Horat. Lib. I. od. 5. 6. *heu quoties fidem, Mutatosque Deos flebis.* & od. 25. 10.

Invicem moechos anus arrogantes
Flebis in solo levis angiportu.

Epod. V. 74. *O multa fleturum caput.* elegans verbi hujus usus est, & velut formula animi commotioris, alteri poenitentiam facti & dolorem magno suo malo denuntiantis. Lib. I. El. 7. 18.

—— longe miser agmina septem
Flebis in aeterno surda jacere situ.

Lib. II. El. 14. v. ult.

—— dominam mutare cavebo,
Tum flebit, quum in me senserit esse fidem.

Tibullus Lib. I. El. 10. 79.

Tunc flebis, quum me vinctum puer alter habebit.

& eodem sensu amator infelix apud Theocritum Idyll. XXIII. 34.

Ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος ὁπανίκα ϗ τὺ φιλάσεις,
Ἁνίκα τὰν κραδίαν ὀπτεύμενος, ἁλμυρὰ κλαύσεις.

sic Creusae Medea apud Ovid. Epist. XII. 180.

Rideat, & Tyrio jaceat sublimis in ostro;
Flebit: & ardores vincet adusta meos.

ubi *vincet adusta* de mendo suspectum videbatur, quia non *adusta* fuit Creusa, sed penitus *usta* veneficiis Medeae, simul cum patre Creonte, & ipso, ut volunt, Jasone. hinc conjeceram, *ardores sentiet usta meos.* cum postea, inspectis N. Heinsii notis, vidi id a codd. MSS. & primis edd. confirmari. sic in loco Horatii Lib. I. Sat. 10. 63. de Cassio, *librisque Combustum propriis,* pro *ambustum*, restituit Marklandus Epist. Critic. ad Fr. Harium pag. 108. & seqq.

9. *Nunc est ira recens*] *ruens* e Palatino Gebhardus amplectitur tamquam *sapidiorem lectionem*, quod merito inprobat Broukhusius.

10. *Si dolor absuerit, crede, redibit amor*] *Si dolor absuerit corde* conjecerat Heinsius. *cede* Guyeto placebat.

11 *Non ita Carpathiae variant &c. Nec dubio nubes vertitur atra Noto*] *verritur* Passeratius. ut conjecerat etiam Heinsius Lib. III. Advers. cap. 4. p. 431. vel *tergitur. acta Noto* Gebhardus ex cod. Palat. & sic legisse videtur Turnebus Lib.

 XVII.

Quam facile irati verbo mutantur amantes.
Dum licet, injusto subtrahe colla jugo.
15. Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.
Omne in amore malum, si patiare, leve est.
At tu, per dominae Junonis dulcia jura,
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
20. Verum etiam instanti laesa repugnat ovis.
Nec tibi perjuro scindam de corpore vestem,
Nec mea praeclusas fregerit ira fores:

Nec

XVII. Adverf. c. xi. quod rejicit Broukhusius, sed dubitat Patruus meus ad Ovid. XII. Met. 51. ubi simili varietate in MSS. *cum Jupiter actas Increpuit nubes*, pro *atras*. quod tamen illic praefert. Claudianus Bel. Get. v. 378.

——— *vel qualis in atram*
Sollicitus nubem maesto Jove cogitur aether.

ubi nihil variant codices, nisi quod *iniquam* in nonnullis. pari conparatione apud Valer. Fl. III. 51.

Caeruleo veluti cum Jupiter agmine nubem
Constituit; certant Zephyri, frustraque rigentem
Pulsat utrimque Notus.

ubi duorum ventorum luctam habes, & nubes a Zephyris & Noto pulsatur, ut hic Aquilones cum Noto jungit vide illic Patrui mei notas, qui id aliis poëtarum exemplis, & hoc ipso Propertii loco, illustrat.

13. *verbo mutantur amantes*] *notantur* vitiose in tertio Voss. *mutamur* conjecerat Oudendorpius. sequentem versum imitatur Ovidius Rem. Am. v. 90.

Quale sit id quod amas, celeri circumspice mente;
Et tua laesuro subtrahe colla jugo.

15. *sed prima nocte dolebis*] *vel prima* Heins. *morte* in altero Colbert.

18. *Parce tuis animis*] *armis* conjecerat Marklandus. proverbii enim species est, *suis sibi armis nocere*. quale illud Ovidii Lib. II. Amor. El. 9. 4. *in castris vulneror ipse meis.* & Epist. II. 48. *Heu patior telis vulnera facta meis.* & Tibulli Lib. I. El. 5. v. ult. *quid messes uris acerba tuas.* contra *armis suis se defendere* de puella, quae pulchritudine sua iratum amatorem placat, apud Ovid. Lib. II. Am. 5. 48.

Defensa est armis nostra puella suis.

sed *animis* hic ponit pro fastu & iracundia, in quam pronior Cynthia. hinc paullo ante v. 13.

Quam facile irati verbo mutantur amantes.

Virgil. IV. Aen. 414. *animos submittere amori.* Ovidius Lib. II. Am. 17. 7.

Dat facies animos, facie violenta Corinna est.
(Me miserum) cur est tam bene nota sibi?

vide supra ad Lib. I. El. 5. 12. hinc *animos irasque* saepe conjungunt. Statius XI. Th. 525.

Tantum animis, iraque, atque ignescentia cernunt
Per galeas odia.

vide notas Patrui mei ad Ovid. I. Met. 166. & ad Lucan. VIII. 28. praecedenti versu *At te* Heinsius, subintell. precor. *Aut tu* in D'orvill. sec. & *dona* pro *jura*. *sacra* Heins.

21. *Nec tibi perjuro scindam de corpore vestem*] *perjurae* in tribus Vossianis, primo Vatic. & meo secundo, ut Guyetus ex cod. Reg. *Nec ter perjuro* in cod. Palat. quod per *vpin terperjuro* scripit Gebhardo. *pectore* in Voss. quarto. *vestes* in Excerptis Modii, uno Livineji, duobus Leid. tribus Voss. binis D'orvillianis, meo utroque, & primis edd. sed *vestem* ex Groningano firmavit Broukhusius. idque ut magis poëticum aliis in locis etiam praeferre solent viri docti. vide notas ad Ovid. I. Met. 528. & I. Fast. 409. Tibullus Lib. I. El. XI. 61.

Sit satis, e membris tenuem rescindere vestem;
Sit satis, ornatus dissoluisse comae.

infra El. XII. v. 18. *Scissa veste meas experiere manus.*

Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris ausim laedere pollicibus.
25. Rusticus haec aliquis tam turpia praelia quaerat,
Cujus non hederae circuïere caput.
Scribam igitur, tua quod numquam deleverit aetas:
Cynthia forma potens, Cynthia forma levis.

Crede

ntur. vid. ad Lib. I. El. 2. v. 3. *scindere* autem & *rescindere* hac in re proprium esse notat Marklandus ad Statium pag. 235. ubi locis his Propertianis firmat conjecturam suam in Statio *Scissis pilea suta de lacernis.* pro *Caesis.* infra Lib. III. El. 6. 8. *Fac mea rescisso pectora nuda sinu.* seq. versu *praeduras* in marg. Excerpt. Scalig. *Nec me* in meo secundo.

23. *Nec tibi connexos iratus carpere crines*] *commexos* in Mentel. & primo Leid. *contextos crines* ex suo cod. probat Heins. quod & in v. c. Anton. Perreji, & secundo Vatic. *frangere crines* in tertio Voss. & *carpere* pro varia lectione. ut in Groningano & Askewiano. *solvere* in Palatino, ut Lib. I. El. 3. 21. *Et modo solvebam nostra de fronte corollas.* sed *carpere crines* irae hic aptius est. sic apud Ovidium Lib. III. A. A. 370. & seqq. quo loco veterem & sapientem in amoris palaestra militem describit, qualem hic se profitetur Propertius,

Nec franget postes, nec saevis ignibus uret,
Nec dominae teneras adpetet ungue genas.
Nec scindet tunicasve suas, tunicasve puellae,
Nec raptus flendi caussa capillus erit.

ubi *captus* in cod. Huydecop. a man. pr. forte pro *carptus.* ut Gruterum & Passeratium etiam maluisse, illic notavit Heinsius. apud Valer. Fl. VIII. 9.

——— *crinemque genasque*
Ungue per antiqui carpsit vestigia somni.

nam ita pro *Ante* legebat Patruus meus. ut *unguibus ora notare.* de quo vide infra ad Lib. III. El. VI. 6. *laniare capillos* vocat Ovidio II. A. A. 451.

Ille ego sim, cujus laniet furiosa capillos,
Ille ego sim, teneras cui petat ungue genas.

idem Lib. I. El. 7. ubi in se ipse invehitur, quia Corinnae capillos discerpserat, v. 11.

Ergo ego digestos potui laniare capillos,
Nec dominam motae dedecuere comae.

Medea apud eumdem Epist. XII. 155.

Ire animus mediae suadebat in agmina turbae,
Sertaque conpositis demere rapta comis.
Vix me continui, quin sic laniata capillos
Clamarem, meus est, &c.

26. *Cujus non hederae circuïere caput*] hoc est, cujus caput hederae, doctarum praemia frontium, non cinxerunt, vel, quod cum Persio in prologo dici possit, *quorum imagines non lambunt hederae sequaces.*

27. *Scribam igitur, tua quod numquam deleverit aetas*] *quod non umquam tua deleat aetas* in sec. Leid. tribus Voss. utroque D'orvill. & meis, cum primis edd. codex Mentelii, *tua quod non umquam deleverit aetas.* unde *aboleverit* Heinsius, ut apud Ovid. circa finem Metamorph. *Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.* vel, *quod nulla umquam deleverit aetas.* sua etiam conjecerat. vide Observ. Miscell. Vol. II. Tom. I. pag. 101.

28. *Cynthia forma potens, Cynthia forma levis*] *verba levis* in cod. Ant. Perreji, Mentel. Groning. Askew. duobus Leid. Vossianis tribus, primo D'orvill. & meo secundo. *forma levis* in meo priore, ut Passerat. Palmer. & Guyetus. Scaliger in Castigationibus suis testatur, se adolescentulum emendasse,

Cynthia formipotens, Cynthia verbilevis.

sed quod Lucilio vel Pacuvio dignius, quam Propertio. vel legebat *verba lues.* neutrum placet. *forma potens* vocatur Cynthia, ut infra Lib. III. A. A. 18. 7. *Est tibi forma potens.* & Lib. III. El. 8. 17. *Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis.* Ovidius III. A. A. 258. *Est illis sua dos, forma sine arte potens.* vide Heins. ad Lib. II. Amor. 2. 30. *formam* pro formosa capiendum notat Hemsterhus. ad Luciani Dialog. pag. 13. dein, *serva levis* in cod. Harlejano Musei Britann. sed *verba levis* Graeco more, pro in verbis levis & variabilis, ut exponit Jo. Is. Pontanus ad Senec. Herc. Oet. v. 1599. pag. 375. ubi etiam vide Delrium p. 350.

Crede mihi, quamvis contemnas murmura famae,
Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit.

E L E G. V.

Non ita conplebant Ephyreae Laïdos aedes,
Ad cujus jacuit Graecia tota fores.

Turba

29. *quamvis contemnas murmura famae*] ita in Menteliano, primo Leidens. Vossianis tribus, primo D'orv. meo utroque, & primis aliisque edd. nec aliter in Askewiano, Regiis & uno Colbertino, in altero *contendas*. codicum itaque consensu *contemnas* praetuli, non *contemnis*, ut edidit Broukhus. quia *quamvis contemnis* sonum ingratiorem efficit. & sic Marklandus ad oram libri sui. licet non ignorem Lib I. El. 18. 13. *Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet.* & infra El. 7. 89. *Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura.* & aliis in locis. *munera famae* male in Excerpt. Modii, seu Groningano. seq. versu, *Hoc tibi pallori, Cynthia, carmen erit* Guyetus, audacter & male. licet id defendere nonnulli possent ex Ovidio Epist. II. 146.

Aut hoc, aut simili carmine notus eris.

& Epist. VII. 194.

Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit.

respicit enim solum versum praecedentem, *Cynthia forma potens*, *Cynthia forma levis*. aliter, si plures versus, inscriptionis instar, subjungat, numerum addit. ut infra El. X. 35.

Et duo sint versus: Qui nunc jacet horrida pulvis,
Unius hic quondam servus Amoris erat.

Lib. IV. El. 2. 57. *Sex superant versus* &c. *stipes acernus eram.* & seqq. Sappho apud Ovid. Epist. XV. 182.

Inde chelyn Phoebo, communia munera, ponam,
Et sub ea versus unus & alter erunt.
Grata lyram posui tibi, Phoebe, poëtria Sappho;
Convenit illa mihi &c.

El. V. 1. *Non ita conplebant Ephyreae Laïdos aedes,*
Ad cujus jacuit Graecia tota fores]

pedes in Leid. primo, Vossiano priore ac tertio, Borrichiano, Heinsiano, Menteliano, Excerpt. Scalig. & meo utroque. quod Heinsio placuisse videtur, quia id loco Ovidii Epist. III. 84. firmabat, *Et jacet ante tuos Graecia maesta pedes.* sed illic de Graecia supplice agitur. neque etiam id defendi potest ex obvia locutione *ad pedes jacere, pedes & genua amplecti*, & sim. de quo vid. Broukhus. ad Lib. III. l. 4. 32. illa enim supplicibus, aut mancipiis servilibus potius conveniunt. ut Herculi Omphales amoribus irretito, eique turpiter servienti, exprobrat Deianira apud Ovid. Epist. IX. v. 82.

Crederis infelix, scuticae tremefactus habenis,
Ante pedes dominae procubuisse tuae.

Tibullus Lib. I. El. 10. 30.

——— *nunc me flevisse loquentem,*
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.

neque patrocinium huic lectioni peti potest ex Epigrammate in sepulcrum Laïdos, quod ex Athenaeo petitum in Mantissa Epigrammatum ab H. Stephano Anthologiae Graecae adjectorum legitur pag. 14. ed. Obsop.

Τῆσδέ ποθ' ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν
Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου
Λαΐδος, ἣν τίκτωσεν Ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος,
Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

Idque Latinis versibus reddidit Obsopaeus ad Lib. III. Anthol. Gr. p. 328. 329. sed longe elegantiori arte interpretatus est H. Grotius,

Capta fuit cujus coelesti Graecia vultu
Illa ferox, nullo gens data Marte capi.
Lais Amoris erat soboles, & alumna Corinthi:
Quam nunc Thessaliae nobilis abdit humus.

fores enim, quod optime tuetur Broukhusius, & in reliquis codd. & edd. primis, easque secutis, legi-

Turba Menandreae fuerat nec Thaïdos olim
Tanta, in qua populus lusit Erichthonius.

5. Nec

legitur, hic majorem Laïdis superbiam indicant, quae procos & amatores, etiam non proletarios neque plebejos, ex omni Graecia, tamquam turbam clientium, ad fores suas jacere cogebat, antequam aegre admitterentur. & hanc lectionem requirunt *Laïdos aedes* versu primo; atque unice firmatur ex Epigrammate Platonis Lib. VI. Anth. Gr. Tit. VIII. Ep. 1. ubi ipsa Laïs loquitur,

Ἡ σοβαρὸν γελάσασα καθ' Ἑλλάδος, ἡ ποτ' ἐραστῶν
Ἑσμὸν ἐπὶ προθύροις Λαῒς ἔχουσα νέων,
Τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον. ἐπεὶ τοίη μὲν ὁρᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω. οἵη δ' ἦν πάρος οὐ δύναμαι.

quod sic idem vertebat Grotius:

Ante fores habui quae grande examen amantum,
Cum mihi magnificae Graecia ludus erat,
Hoc tibi mitto, Venus, speculum. me cernere nolo
Jam qualis, quando non queo, qualis eram.

cujus Epigrammatis initium forte ante oculos hic habuit Propertius. & simile est illud Luciani, quod ibidem sequitur Ep. IV.

Ἑλλάδα νικήσαντας ὑπέρβιον ἀσπίδα Μήδων
Λαῒς ἕλεν ἰδίῳ κάλλει ληϊδίην.

Quae fera scutiferi devicerat agmina Medi,
Laïdi formosae Graecia praeda fuit.

ante fores igitur *jacere* hic longe aptius est de agmine amantium, quam *ante pedes*. Ovidius Rem. Am. 304.

Sic mihi juravit: sic me jurata fefellit,
Ante suas quoties passa jacere fores.

idem Lib. II. Am. 19. 21.

Et fine me ante tuos projectum in limine postes
Longa pruinosa frigora nocte pati.

sic apud nostrum Lib. I. El. 16. init. queritur amator exclusus, & *ante fores* jacens:

Janua vel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus &c.
Nullane finis erit nostro concessa dolori,
Tristis & in tepido limine somnus erit.
Me mediae noctes, me sidera prona jacentem,
Frigidaque Eoo me dolet aura gelu,

Laïdem vero *Ephyream* recte viri docti non a patria, nam natione Sicula creditur, sed quia in Ephyra, seu Corintho, fuerit educata, adpellatam censent. ita Synesius Epist. 3. Laida dicit fuisse *ἀνδράποδον Ὑκκαρικὸν ἐκ Σικελίας ἐμπεπολημένον* ita enim scribendum ex Stephano Byzant. in Εὐκαρπία, ubi locum illum adfert male enim in ed. Porti Οὐγκαρικὸν, & in marg. Συκαρικόν. in ora ed. Petav. Καρικόν. hinc in Epigrammate Graeco supra prolato, de Laïde, *τρέφε δὲ Κόρινθος.* Claudianus Lib. I. in Eutrop. 90. *Haud aliter juvenum flammis Ephyreia Laïs E gemino ditata mari.* ubi vide Barthium. Brodaeum & Obsop. ad Antholog. Graec. p. 328. & 329. sed rem incertam esse videbis apud Casaub. ad Athenaeum Lib. XIII. cap. 3. circa finem. adde quae notarunt Pinedo & Berkelius ad Stephan. Byzant. in Εὐκαρπία, & in Κράστος. Ceterum non video, quomodo initium hujus Elegiae, *Non ita complebant* &c. & seqq. *fuerat nec Thaïdos* &c. *Nec quae deletas* &c. cum illis, quae sequuntur, *Quin etiam falsos* &c. recte cohaereat. deberet enim subjungi, quam tuas aedes obsident amatorum examina. vel sim. ut Eleg. praeced. v. 11. & 13. *Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae,* &c. *Quam facile irati verbo mutantur amantes.* infra El. VIII. init.

Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani &c.
Quam mihi si media &c.

El. X. *Non tot Achaemeniis* &c. *Spicula quot nostro* &c. El. XI. 1.

Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho, &c.

& sequitur v. 9.

Quanta ego praeterita collegi gaudia nocte.

Itaque exciderunt forte nonnulla, vel in alium locum male rejecta sunt, quae hic desiderantur post v. 6. comparationi enim non respondent illa, *Quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos.* quod miror neque Broukhusium, neque alios Interpretes animadvertisse.

3. *Turba Menandreae fuerat nec Thaïdos olim Tanta*] *fuerat Nicteidos* in cod. Heinsiano & meo priore. Antiopen forte cogitabat librarius, sed intempestive, in animo vel oculis habens illud ex Lib. I. El. 4. 5. *Tu licet Antiopae formam Nycteidos* &c. pro *Tanta* in primo Leid. Vossiano,

5. Nec quae deletas potuit conponere Thebas
   Phryne, tam multis facta beata viris.
Quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos,
   Oscula ne desint qui tibi jure ferant.
Me juvenum facies pictae, me numina laedunt;

10. Me

siano, Menteliano, Heinsiano, & meo utroque codice repetitur *Turba*. quae confusio favere posset Guyeti conjecturae, legentis

Tanta Menandreae fuerat nec Thaidos olim
Turba, in qua populus lusit Erichthonius.

pro *lusit*, quod omnes nostri codices & veteres editiones tuentur, Gebhardus ex libro Commelini adfert *risit*. Scioppianum *ussit* damnavit etiam Heinsius in Epistolis ad Graevium ineditis, & in notis ad Propert. p. 683. rejecitque Freinshemius Indice Curtiano in *ludibrium*. *ludere* & *lusus* in rebus amoris frequentissima. vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 516. *Menandrea* autem *Thais*, quia Menandri Comoedia decantata. ut Lib. IV. El. 5. 43.

Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
Quum ferit astutos comica moecha Getas.

5. *Nec quae deletas potuit conponere Thebas*] *Non quae* in Voss. tertio. *delectas* in ejusdem primo & quarto, Neapolitano, primo D'orvill. Askewiano, meo secundo. *delatas* in ed. Gryph. 1551. sed in ceteris codd. primis edd. aliisque *deletas*. *disjectas* Cl. Schraderus Emend. cap. VI. p. 121. ex vestigiis codd. in quibus *delectas*, quam tamen scriptum magis adjuvat *deletas*, una tantum litera ademta, quam *disjectas*. *conponere Thebas* dicit pro Thebas eversas & excisas instaurare, respiciens ad notam de hac Phryne Thespia historiam, quam refert Athenaeus Lib. XIII. cap. 6. pag. 591. ubi ex Callistrato tradit, eam multis procis tam *beatam*, seu divitem, factam, ut Thebas ab Alexandro deletas refecturam se polliceretur, si hoc Inscriptionis titulo ac monumento honoraretur, 'ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΝ ΚΑΤΕΣΚΑΨΕΝ, ΑΝΕΣΤΗΣΕ ΔΕ ΦΡΥΝΗ ΕΤΑΙΡΑ. vide illic Casaub. ex Aristaeneto, & hoc Propertii loco ista illustrantem, & Brodaeum ad Antholog. Graec. Lib. IV. Tit. XII. Ep. 52. & seqq. pag. 470. ed. Obsop. ubi quatuor occurrunt Juliani, Simonidae, Tullii Gemini, & Leonidae Epigrammata in Cupidinem Praxitelis, cujus imaginem Phrynae donavit, quibus addendum aliud Epigramma, quod sub *Incerti* nomine in editionibus vulgatis editum, eidem *Gemino* in MSS. tribuitur, Lib. VI. Tit. IX. Ep. 4. vide & Periz. ad Aelian. IX. Var. Hist. cap. 32. *conponere Thebas* igitur hic est restituere, condere. Virg. III. Aen. 387.

Quam tuta possis urbem conponere terra.

ubi vide notas. male haec exposuerunt olim Volscus & Beroaldus, & *Phyrnen* vocarunt ex corrupta codicum scriptura, ut bene monuit Muretus. qui hoc idem nomen lenae restituit apud Tibull. II. 7. 27. ubi *Phyrne* vel *Phirne* vitiose in MSS. ut hic quoque in Menteliano, Borrich. Groning. meo utroque, & aliis plerisque codd. ac vetustis edd. sed *Phryne* recte in v. c. Perreji & Colotiano.

8. *Oscula ne desint, qui tibi jure ferant*] ita recte edidit Broukhusius, quod merito Gebhardus ex libro Commelini praeferebat, nam male in multis MSS. *nec desunt*, ut in duobus Leid. tribus Voss. Groning. Askew. utroque D'orvill. & meis, primis aliisque edd. sic apud Ovidium Lib. II. A. A. 629.

Ne desint, quas tu digitis ostendere possis.

ut recte pro *Nec desint* ex MSS. Heinsius. ideo autem falsos fingebat Cynthia propinquos, ne deessent, qui sub hoc nomine ac titulo oscula tamquam *jure* sibi darent. vitiose igitur *rara* pro *jure* legitur in codd. MSS. unde *cara* vel *carpta* conjiciebat Heins. sed sanissima lectio est *jure*, propinquitatis scilicet, ut apud Ovid. I. Amor. El. 4. 64.

Quod mihi das furtim, jure coacta dabis.

id est, jure matrimonii viro dabis oscula coacta, quae mihi furtim dabis ultro. & apud Sueton. Claud. cap. 26. *illecebris Agrippinae, Germanici fratris sui filiae, per jus osculi & blanditiarum occasiones pellectus. fratris* autem, *sororis*, *soceri*, *generi*, vel *matris* nomine saepe clandestinos celabant amores. de quo vide quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 430. & 641.

9. *Me juvenum facies pictae, me numina laedunt*] *Te juvenum* male in meo priore. *pictae*

facies

10. Me tener in cunis, & fine voce puer.

facies in omnibus fere codicibus, tribus nempe Vossianis, utroque D'orvill. Groning. altero Colbert. meoque secundo. *Me pictae facies juvenum* in quinto Vaticano. deinde *nomina* in Borrichiano, Groning. Askewiano, binis Leidens. tribus Voss. utroque D'orv. & meis; quod & in primis ceterisque vetustioribus editionibus reperi. *numina* in aliis, quod ex v. c. adferunt Passeratius & Gebhardus. idque praeferebat Janus Dousa in Centur. Plautin. cap. VIII. sive ad illa Plauti in Asin. Act. IV. Sc. I 18. loco adposito,

Ne epistola quidem ulla sit in aedibus,
Nec cerata adeo tabula, & si qua inutilis
Pictura sit, eam vendat.

improbante N. Heinsio in notis Propertianis p. 683. sed exempla, quibus *nomina* tuetur, hic parum ad rem faciunt. per *facies pictas* intellige imagines formosorum juvenum, & *nomina* iis addita ac subscripta Deorum, aliorumve e fabulis antiquis, a formae pulchritudine laudatorum, puta Apollinis, Bacchi, Adonidis, Narcissi, Cephali, & sim. quod egregie illustratur ex loco Ovidii Lib. II. Trist. 521.

Scilicet in domibus vestris, ut prisca virorum
Artifici fulgent corpora picta manu;
Sic quae concubitus varios, Venerisque figuras
Exprimat, est aliquo parva tabella loco.

ubi pro *virorum* si ex antiquo codice firmare possem conjecturam *deorum*, non parum *numina* huic loco vindicaret, ut optima observatione ex Plinii praesertim & Arnobii locis fecit Broukhusius; cui adde Patrui mei notas ad Sueton. Calig. cap. VI. p. 613. & huic lectioni suum calculum adjicere videtur D'Orvillius Animadv. ad Charit. pag. 338. qui tamen potius intelligendum existimabat de statuis & imaginibus ipsorum Deorum, quae in domibus multae erant; vel interpretandum esse de Propertio timente Deos ne Cynthiam abriperent, ut in loco Sapphus apud Ovid. Epist. XV. 86.

Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora, timebam,
Et faceres. sed te prima rapina tenet &c.

quo referri posset illud, quod supra Eleg. II. v. 55. occurrit,

Cur haec in terris facies humana moratur?
Jupiter, ignosco pristina furta tua.

& Epigramma Graecum ex Anthologia inedita, cui nomen ΙΑΙΟΥ ΛΕΩΝΙΔΟΥ, vel ΛΕΩΝΙΔΑ, (ut Scaliger) praefigitur in MSS.

Ὁ Ζεὺς ἀνθρώπων πάλι τέρπεται εἰλαπίναισιν,
Ἢ χρυσοῖς Δανάης ἤλυσεν εἰς θαλάμους.
Θαῦμα γὰρ, εἰ Πριάμοιο ἰδὼν, οὐχ ἥρπασε γαίης
Τὸν καλὸν ἢ Φιλόπαις ἤκεν ἐκεῖνος ὁ θεός.

sic enim integrum in meis Graecor. Epigr. ineditor. apographis legitur: nam secundi distichi sententiam ex isto nostri loco *Cur haec in terris facies* &c. supplendam notavit Cel. Valckenarius in Epist. ad M. Roverum pag. 13. ubi initium hujus Epigr. adfert, & pro ΙΑΙΟΥ legendum Ἰουλίου recte monet. hoc enim addito pronomine ΙΟΥΛΙΟΥ ΛΕΩΝΙΔΟΥ aliud Epigramma occurrit Lib. I. Anthol. Gr. Tit. 55. Ep. 3. & alibi. alia Graecorum & Latinorum poëtarum loca de formosis Deorum raptu e terra sublatis produxi ad Tom. II. Antholog. Lat. pag. 221. 222. Hoc tamen in loco potius de amatoribus, quorum imagines sub Deorum specie & nomine, ut maritis vel rivalibus fucum facerent, pictas habebant, explicandum videtur. quod autem hic de sui ipsius suspicione eleganter dicit, etiam de Cynthia Lib. III. El. 6. 16.

Seu timidam crebro dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella movet.

pictae juvenum imagines ad libidinis irritamenta parietibus adfixae, memorantur in S. S. Ezech. cap. XXIII. 14. ubi incesti Oholibae amores describuntur, quod Claudiani & Ovidii locis illic illustrat Grotius. & huc respicit Sidon. Apoll. Lib. II. Epist. 2. *Non hic per nudam pictorum corporum pulchritudinem turpis prostat historia, quae sicut ornat artem, sic devenustat artificem.* vide & Casaub. ad Suet. Lib. cap. 43.

10. *Me tener in cunis, & sine voce puer*] *Te tenet in cunis* in Heinsiano & meo priore. An hoc intelligendum de filiolo Cynthiae recens nato? Erat enim nupta, ut ostendit Broukhusius ad seq. Eleg. init. Sed obstat hujus Libri Elegia XIV. v. 23.

Quum tibi nec frater, nec sit tibi filius ullus:
Frater ego, & tibi sim filius unus ego.

Oportet igitur diverso tempore scriptam esse utramque Elegiam; quae nullo ordine in Propertio collocatae sunt, & Elegiam illam XIV. ante hanc compositam fuisse. vel illud de filio legitimo capiendum hoc forte de infante ex clandestino coitu concepto. mirifice in hoc versu

Me laedit, si multa tibi dedit oscula mater,
Me soror, & cum qua dormit amica simul.
Omnia me laedunt: timidus sum: ignosce timori.
Et miser in tunica suspicor esse virum.
15. Felix Admeti conjux, & lectus Ulyxis,
Et quaecumque viri femina limen amat.

Tem-

exponendo aestuat Passeratius. ita Cynthiam nondum matrem fuisse factam, cum scriberet Elegiam XII. ejusdem hujus Libri II. colligere licet ex illius v. 21.

Necdum inclinatae prohibent te ludere mammae,
Viderit hoc, si quam jam peperisse pudet.

potest etiam simpliciter de quocumque puero non Cynthiae, sed alterius feminae, capi, cui illa in cunis jacenti dabat oscula: vel de puero fictitio seu juvene amatore, in cunis celato, ac silere jusso, nam si verus esset infans, vagitu se proderet.

11. *Me laedit, si multa tibi* &c.] Hic quoque *Te laedit*, ut paullo ante, *Te juvenum facies pictae*, & mox *Te soror*, in meo cod. priore. quod si admitteretur, *Te laedit* capiendum, ut in illo Catulli, *Laedit te quaedam mala fabula.* sed *Me laedit*, pro cruciat, urit, sollicitum habet, recte exponunt Interpretes. Gebhardus ex Palatinis membranis adfert,

Me laedet, simulata tibi dabit (vel *dedit*) *oscula mater.*

& ex libro Commelini, *Me laedet simulata Venus dabit oscula.* utrumque falsum. ideo *multa oscula* matris suspecta erant, quia, si semel iterumque oscula daret vera mater, nihil erat, quo laederetur, ideoque fictitiam matrem, *multa oscula* dantem, sororem, amicam, & *in tunica virum* timet, ne sub muliebri specie aliquid viri lateret. *dabit* etiam in aliis MSS. & priscis edd. praecedente *laedet*, ut in Regiis, uno Colbert. duobus Leidensibus, & tribus Voss. *laedes* in Askew. altero Colbert. & meo secundo. seq. versu *& cum quae* Dousa Fil. *quae amica*, pro aliqua. quod male probavit Broukh. & supine secutus est Vulpius. *cum qua* nempe sorore, simul dormit amica. ut apud Ovidium Lib. I. A. A. 601.

Et bene dic dominae, bene cum quo dormiat illa.

ubi vide notas. sic cum Heinsio praestaret, *& si quae dormit amica simul*, vel *& tibi quae dormit* &c. inepte vero Gebbardus Lib. III. Crepund. cap. 20. *cum qua dormit amita.* in qua voce secundam producit sine exemplo. sic tamen in suo v. c, reperit Passeratius. corrupte, etiam in plurimis MSS. *cum qua dormis*, ut in Borrichiano, Regiis, uno Colbert. Askew. duobus Leid. quarto Voss. altero D'orv. meo priore & edd. primis, quae codicum pertinacia fraudi fuit viris doctis, ut lectionem metro adversam & reluctantem, & mendum, *in pueris scutica dignum*, ut hic ait Muretus, admitterent. praeter primos interpretes, Volscum & Beroaldum, qui sic ediderunt, etiam in id impegit B. Plus ad Valer. Fl. Lib. I. v. 42. qui tamen ad Lucret. Lib. IV. 25. legit, *cum qua dormit amica tibi.* vide ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 697.

13. *Omnia me laedunt: timidus sum, ignosce timori*] *laedent* Borrich. Mentel. & priscae edd. *laedunt* in Voss. quarto, Heinsiano, & Excerptis Modii, seu Groning. Heinsius legebat *Omnia me laedunt timidum: tu ignosce timori.* notum illud Penelopes apud Ovidium Epist. I.

Res est solliciti plena timoris amor.

idem conjecerat vers. seq. *Heu miser.* post haec in duobus Leidens. tribus Vossianis, utroque D'orvill. meis ceterisque codicibus, ut & plerisque ante Scaligerum editionibus inseruntur octo versus, qui leguntur El. VII. v. 9. *His olim, ut fama est, vitiis ad praelia ventum est.* & seqq.

16. *Et quaecumque viri femina limen amat*] *feri* in Neapol. Vossiano primo, D'orvill. & meo secundo. *faeri* in primo Leid. *fori* in Heinsiano, & meo priore. *vici* in altero Leid. & codd. Regiis. *veni* Mentel. unde ulcus latere suspicabatur Heinsius, & conjiciebat *senis* vel *ferae.* sed sana est lectio recepta, nam exemplo Alcestidis, seu Admeti conjugis, & Penelopes laudat feminas, quae *limen viri*, id est domum mariti, eo absente, servant & curant. infra Lib. III. El. 10. in fine:

—— quia casta domi persederat uxor,
Vincet Penelopes Aelia Galla fidem.

no-

Templa Pudicitiae quid opus ſtatuiſſe puellis,
Si cuivis nuptae quidlibet eſſe licet?
Quae manus obſcoenas depinxit prima tabellas,
20. Et poſuit caſta turpia viſa domo;

Illa

hotum eſt, tales *domiſedas* dictas, idque inter praecipuas olim uxorum laudes fuiſſe ſemper celebratum, adeo ut earum ſepulcris pro elogio inſigni inſcriberetur, *domum ſervavit*, *lanam fecit* &c. vide quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 104. & adde Paſſeratium ad h. l. & Apollonii atque Euripidis loca apud Gebhardum p. 170. & 171. *lectus Ulyxis* pro uxore, ut alibi *torus*. de quo vide ſupra ad El. 2. 18. idque Graecorum more dictum notaverat Marklandus, adſcripto Euripidis loco in Medea v. 591.

—— ἀλλὰ βάρβαρον λέχος
Πρὸς γῆρας οὐκ εὔδοξον &c.

& v. 672.

Δάμαρτος οὔσης, ἢ λέχους ἄπειρος ὤν.

& hoc ſignificatu etiam capiebat apud noſtrum infra El. 23. v. 111.

Dic mihi quis potuit lectum ſervare pudicum.

17. *Templa Pudicitiae quid opus ſtatuiſſe puellis*] *poſuiſſe* in quinto Vaticano, & tertio Voſſ. pro varia lectione. quae verba & alibi permutantur. de quo infra ad Lib. III. El. 9. 19. de Pudicitiae templis, uno patriciae, altero plebejae, quae Romae erant, vide hic Beroaldum & Paſſeratium. de templo Pudicitiae patriciae agit Montfaucon. Tom. I. Itinerar. Ital. pag. 187. & ſeq. & de plebejae Pudicitiae ſacello vide notas Antonii Auguſtini ad Feſtum p. 53. in *plebeja* & *pudicitia*.

18. *Si cuivis nuptae quidlibet eſſe licet*] *cujus* in Heinſiano, & meo priore. *quovis* in uno Voſſiano, primo D'orvill. & meo altero. *cuilibet* in eodem Heinſii & Mentelii codice, primo Leid. Voſſ. & meo. *quolibet* in altero Leid. *eſſe decet* in primo Vatic. Paſſeratius,

Si quaevis nuptae quidlibet eſſe licet:

quod refutavit Gebhardus, & legit,

Si cuivis nuptae, quod libet, eſſe licet.

ſeparata voce *quod libet*, non juncta *quodlibet*, ut N. Heinſius ad Ovid. Epiſt. VII. 168. ubi Dido dicit,

Dum tua ſim Dido, quodlibet eſſe feram.

& hoc firmari poſſet ex iis, quae notant viri docti ad illud Naſonis Lib. II. Triſt. v. 518.

Quodque libet, mimis ſcena licere dedit.

vulgata quidem ſic exponi poſſet, *ſi nuptae licet eſſe quidlibet cuivis*, id eſt, ſi nuptae licet ſe quibuſvis proſtituere. ut *omnia alicui eſſe* in re amoris. de quo ad Lib. I. El. XI. 34. ita de nimia amantium licentia infra El. II. 6. 16.

Per te nunc Romae quidlibet audet Amor.

ubi in aliis etiam *quodlibet*. elegans quidem eſt Broukhuſii conjectura,

Si cuivis nurui quidlibet eſſe licet.

ut *cuivis nurui* ſit, tam patriciae quam plebejae; quo titulo templa duo Pudicitiae fuiſſe Romae, modo dictum eſt. Sed prae ceteris amplector conjecturam Toupii in Emend. ad Suidam pag. 23.

Si cuivis nuptae, quo libet, ire licet.

quia hoc aptiſſime opponitur *domiſedae*, ſeu quae *viri limen amat*, quod praecedit v. 16. ſic apud Cic. XIII Philip. cap. 17. in literis Antonii, legitur in codice Huydecoperiano, *nihil moror eos ſalvos eſſe, & ire quo lubet*. pro eo quod in vulgatis eſt, & a Grutero defenditur, *ire quo jubetis*. quod tamen non inmutandum, quia milites ab Antonio dimiſſi, adhuc in Senatus poteſtate erant. in Epigrammate Petronii, edito Tom. I. Anthol. Lat. p. 583. recte etiam Patruus meus legebat,

Hoc amo, quod poſſum, qua libet, ire via.

non *qualibet*. & ita in alio Epigrammate Tom. II. p. 492.

Ergo, cui libet, huc licebit intret.

ut praeferendum eſſe notavi, pro *quilibet*.

20. *Et poſuit caſta turpia viſa domo*] *juſſa* in Palatino Gebhardi, primo Voſſ. Leid. Heinſiano, & meo utroque. an forte *turpia ſigna*? ut infra Eleg. XXIII. ubi porticum Apollinis, &

Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiaeque suae noluit esse rudes.
Ah gemat, in terris ista qui protulit arte
Jurgia sub tacita condita laetitia.
25. Non istis olim variabant tecta figuris.
Tum paries nullo crimine pictus erat.

Sed

variis statuis picturisque decoratum describit, v. 8. *Quatuor artifices, vivida signa, boves.* & Lib. III. El. 7. 9.

Gloria Lysippo est animosa effingere signa.

& alibi saepe. sed *visa* potius se tueantur ex eadem Elegia XXIII. huj. Libr. v. 21. ubi post picturas, furta Jovis exhibentes, addit:

Qui videt, is peccat: qui non & viderit, ergo
Non cupiet. facti crimina lumen habent.

visa tamen de iis, quae in tabulis pictis videntur, non valde obvia sunt. de *obscaenis* illis *tabellis* vide quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 633. & Tom. II. p. 483.

21. *puellarum ingenuos corrupit ocellos*] *amores* in tertio Voss. & uno Colbert sed in cujus margine *ocellos*. *corrumpit* in Heinsiano & Groningano. de verbi hujus usu apud poëtas vide ad Lib. I. El. 8. 21. altero versu *non finit* in Voss. tert. & quinto Vaticano. *nequitiae non rudes* firmare potest conjecturam, qua Lib. III. El 15. 7. legendum videri notabo,

Te quoque enim non esse rudem testatur amoris.

ubi plura.

23. *Ah gemat in terris ista qui protulit arte*] Malim *At gemat* ut indignantis inprecatio sit, qua in re elegans particulae *at* usus est, praesertim initio versus. eadem variatio infra El. 13. 35. *At pudeat certe, pudeat*, ut in plerisque MSS. Lib. III El. 1. v. 7. *At valeat, Phoebum quicumque moratur in armis.* ubi *Ah* etiam in vulgatis. plura ad Lib. VI Epigr. & Poëm. vet. Ep. 81. p. 555. Heinsius legebat,

Ah gemat aeternum, ficta qui protulit arte.

certe *istis* sequitur. *iste* in Neapolitano. altero versu pro *Jurgia* forte praestaret *Praelia*. id est, coitus formas ac modos. ut supra El. 1. v. 45.

Nos contra angusto versamus praelia lecto.

sed praeferenda videtur Cel. Ruhnkenii conjectura,

—— *ista qui protulit arte*
Orgia sub tacita condita laetitia.

ut *orgia* vocet varios concubitus modos, qui reticeri debent, non per statuarios & pictores in lucem proferri. quo sensu saepe *orgia Veneris* dici, seu *μυστήρια*, exemplis ostendunt Passeratius ad Poëtae nostri Lib. III. El. I. p. 405 & El. X. p. 466. & D'Orvillius ad Chariton. pag. 402. qua emendatione admissa, pro *ista arte* cum Heinsio *ficta* mallem. male autem Livinejus *gemat in terris* conjungit, pro, sub terris. quod Dousa etiam margini ed. Rovillianae adscripserat. distinguendum est, ut edidi, *Ah gemat, in terris ista* &c. *in terris protulit* recte. vide supra El. 2. v. 42. adeoque non opus est, ut cum Heinsio *aeternum* corrigatur.

25. *Non istis olim variabant tecta figuris*] *templa* Guyetus. male. Ovidius II. Trist 521.

Scilicet in domibus vestris, ut prisca virorum
Artifici fulgent corpora picta manu;
Sic quae concubitus varios, Venerisque figuras
Exprimat, est aliquo parva tabella loco.

vide ad Lib. III. El. 17. 12. an hic forte *vitiabant* legi posset ex codd. MSS. in quibus mox loco non suo librarii dederunt *vitiavit aranea fanum.*

26. *Tum paries nullo crimine pictus erat*] *Tum* in Excerptis Scalig. Neapol. primo & quinto Vatic. & v. cod. Fruterii, quod ex Groningano, & duobus Colbertinis praetulit Broukhus. pro *Cum*, ut in aliis. pro *crimine* in secundo D'orvill *carmine*. in Heinsiano & meo priore *lumine*, vitiose. Heinsius vero in Notis p. 681. legendum putat, *nullo crimine opertus erat*. firmatque loco Plinii Lib. XXXV. c. 6. ubi *parietis crusta marmoris operuisse* occurrit. sed quae valde dif-

Sed non inmerito velavit aranea fanum,
Et mala desertos occupat herba Deos.

Quos

differunt. nihil mutandum docent loca a Broukhusio prolata. *paries nullo crimine pictus* elegantissime dicitur, in quo nulla pendet stuprorum vel adulteriorum pictura, turpes vel incestos amores oculis exponens. Ovidius Lib. VI. Met. 131.

Et rupit pictas, coelestia crimina, vestes.

quod recte contra Heinsium vindicavit Patruus meus, & de adulteriis Deorum, quae vestibus illis intexta erant, explicuit. Statius Lib. III. Sylv. 1. 42.

—— qualemque vagus post crimina noctis
Thestius obstupuit.

pictus itaque non sollicitandum, ut supra v. 19.

Quae manus obscaenas depinxit prima tabellas.

& *juvenum facies pictae* v. 9. ubi vide. hunc autem versum Marklandus notaverat Ovidio obversatum fuisse Lib. VI. Fast. 262.

Quae nunc aere vides, stipula tunc tecta videres,
Et paries lento vimine textus erat.

27. *Sed non inmerito velavit aranea fanum,*
Et mala desertos occupat herba Deos.]

Locus obscurior, quam primo forte intuitu videtur. pro *velavit* in tertio & quarto Voss. *variavit*, quod ex praeced. disticho male repetitum fuit. *vitiavit* in Groningano, secundo D'orvill. & codice Livineji, qui ut ineptum merito damnat, licet Guyeto placuerit. recte Heinsius *velavit* probat, & inde *aranearum vestes* dici notat. Sed de vero loci hujus sensu magis sollicitos nos reddit *fani* & *Deorum desertorum* mentio, quae Guyetum induxisse videtur, ut paullo ante *variabant templa figuris* reponeret pro *tecta*. Adscripserat Cel. Dorvillius, se haec non bene intelligere. Nullam vero opem hic adferunt tot Interpretum Commentaria. Si liceat conjectando velut ex nebula aliquid lucis elicere, forte post invectivam in obscoenas istas tabulas a v. 19. usque ad v. 26., quasi è diverticulo hic redit ad *templa Pudicitiae*, olim Romae exstructa, quae memoraverat v. 17. adeoque haec explicanda opinor ex Livio Lib. X. cap. 23. ubi postquam de utroque Pudicitiae *sacello*, (sic etiam Festus vocat in *plebejae*) egisset, sequentia subjungit, §. 10. *vulgata deinde religio a pollutis, nec matronis solum, sed omnis ordinis feminis postremo in oblivionem venit.* vide igitur an hic scripserit Propertius,

Sed nunc emeritum *velavit aranea fanum.*

sic *emeritas genas*, annosas & cariosas, vocat Lib. IV. El. 5. 16. & *emeritum regum* extinctum, vel *torum*, pro vacuo, ut forte legendum, ibid. El. XI. 98. *emeriti anni* de milite veterano apud Ovid. IV. Trist. El. 8. 21. *emeritae noctes*, & sim. vid. Heins. ad Lib. XV. Met. 186. vel hoc modo,

Sed nunc praeteritum *velavit aranea fanum.*

id est neglectum. nam *praeterire* elegans hac in re verbum. Ovidius VIII. Met. 278.

—— solas sine thure relictas
Praeteritas cessasse ferunt Latoïdos aras.

& Epist. XXI. 179.

Praeteriine tuas de tot coelestibus aras.

Si quis vulgatam praeferat, *non inmerito* dicit fanum aut sacellum Pudicitiae situ obductum fuisse, Deorum desertorum ira, quia propter ingravescentem libidinem turpesque amores, templa illa Pudicitiae inutilia & vacua erant facta, &, ut Livius ait, *religio in oblivionem venerat.* neque male forsan huc referri posset illud Horatii ex egregia Oda, qua Romanorum libidinem praesertim, & corruptos mores insectatur, Lib. III. od. 6.

Delicta majorum inmeritus lues,
Romane, donec templa refeceris,
Arasque labentes Deorum, &
Foeda nigro simulacra fumo.

elegantissima igitur locutione dicit *araneas* illud *fanum* desertum occupasse, telarum suarum vela illic expandisse, ut passim loca inculta, neque ab hominibus frequentata, sed vetustate & squalore collapsa *araneis obducta* ac *velata* dicuntur apud poëtas. Propertius ipse Lib. III. El. 4. 32.

Putris & in vacuo texetur aranea lecto.

ubi vide Broukhusium, & quae notavi ad illud Epigrammatis antiqui. *Araneosus obsidet fores situs*, in Tom. II. Antholog. Lat. pag. 564. altero versu an *male desertos* cum Heinsio & Relando legatur, parum interesse puto. *desertos Deos* dicit,

ut

Quos igitur tibi custodes, quae limina ponam?
30. Quae numquam supra pes inimicus eat?
Nam nihil invitae tristis custodia prodest:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

ut Lib. III. El. XI. 47. *desertis cessent sacraria lucis.* & *fana deserta* Nepoti in Timol. cap. 3. recte vindicarunt Interpretes, quorum notas illic consule. a Broukhusio *mala herba* praefertur, qui intelligit *malam herbam* inutilem, & quae bonas fruges obsidens ejicitur. sed quia *malae herbae*, *mala gramina*, etiam de plantis venenatis dicuntur, vix opus esse videtur, praesertim cum *herba* simpliciter, eadem notione, dicatur Ovidio Epist. I. v. 56. *ruinosas occulit herba domos.*

29. *Quos igitur tibi custodes, quae limina ponam*] vitiosa procul dubio lectio est *quae limina ponam.* quid enim notat *limina alicui ponere?* in Borrichiano & meo primo codice,

Quos igitur custodes, quae tibi limina ponam.

Legendum ex certissima Heinsii emendatione,

Quos igitur tibi custodes ad limina ponam?

unde non tantum sanus redit sensus, sed & *quos*, *quae*, *quae*, & *quam*, hic inconcinnius cumulata, minus offendunt. quos *custodes* & hic & alibi intelligat, vide infra ad Eleg. 18. v. 70.

31. *Nam nihil invitae tristis custodia prodest*] *prodet* corrupte in Vossiano. sensum recte exposuit Passeratius, & interpretationis vicem praebere potest tota Ovidii Elegia quarta Lib. III. Amor. ubi in initio,

Dure vir, imposito tenerae custode puellae
Nil agis, ingenio quaeque tuenda suo.
Si qua metu demto casta est, ea denique casta est.
Quae, quia non liceat, non facit, illa facit &c.

Cui peccare licet, peccat minus; ipsa potestas
Semina nequitiae languidiora facit. & seqq.

quae optime illa nostri explicant, *Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.* vide Abramium ad Cic. pro Milon. cap. 28. p. 916. talis *se ipsam custodire* eleganter dicitur. Seneca Lib. I. de Clem. cap. 1. quem locum adfero, ut veram ei lectionem vindicem: *Severitatem abditam ac clementiam in procinctu habeo. Sic me custodio, tamquam legibus, quas ex abdito ac tenebris in lucem evocavi, rationem redditurus sum.* ubi illa *ex abdito* procul dubio mendosa sunt, praesertim quia *abditam* modo praecedit, ex qua voce haec propagata videntur. in Codice Bibliothecae Amstelaedamensis, *quas exitu ac tenebris in lucem evocavi.* unde suam Senecae manum restituo, *quas ex situ ac tenebris in lucem revocavi.* ita conjeceram, Lipsii editionem Plantinianam, cui varias codicis illius lectiones adscripseram, in manibus habens. sed postea amici admonitu laetatus sum, sic etiam emendasse & edidisse Gronovium. Ceterum in omnibus ante Scaligerum editionibus, etiam primum excusis, finem hujus Elegiae absolvunt hi duo versus,

Uxor me numquam, numquam me ducet amica,
Semper amica mihi semper & uxor eris.

qui etiam in plerisque MSS. hic occurrunt. sed Scaliger eos rejecit in seq. Elegiam post v. 20. unde & in ed. Dousarum aliisque hoc loco non leguntur. Id monere Broukhusium oportebat. vide de his versibus Heineccium in Comment. ad Leg. Juliam pag. 47.

ELEG. VI.

Gavisa es certe sublatam, Cynthia, legem,
Qua quondam edicta flemus uterque diu,
Ni nos divideret, quamvis diducere amantes
Non queat invitos Jupiter ipse duos.

5. At

ELEG. VI. v. 1. *Gavisa es certe sublatam, Cynthia, legem*] Ita edidi & distinxi, pro *Gavisa est certe sublatam Cynthia legem.* alii legere malunt *Gavisa est per te*, quod ex cod. Palat. profert Gebhardus. ut ad Augustum referatur. frequens quidem ea commutatio est. Lib. III. El. 15. 5.

Per te junguntur, per te solvuntur amantes.

ubi *certe junguntur* in variis codd. MSS., & saepe viri docti unum pro altero substituerunt. apud Ovid. Epist. I. v. 3. correxit Patruus meus, *Troja jacet per te Danais invisa puellis.* ubi plura exempla in notis dedit, & ad Calpurn. Ecl. V. 10. ut apud Lucan. Lib. VIII. v. 501. etiam legendum conjecit,

Aegyptum per se Latiis tueamur ab armis.

ubi *certe* in vulgatis. in illo autem Ovidii loco quamvis non ignorem, nuper conjecturam Patrui mei ab Heusingero damnatam esse in Tom. III. Observ. Hist. & Liter. ex Biblioth. Guelferb. pag. 91. non tamen adeo *infaustam*, ut vocat, emendationem esse arbitror, ut sequens ei versus repugnet. certe patrocinatur illud ex Lib. VII. Met. 436.

—— tellus Epidauria per te
Clavigeram vidit Vulcani occumbere prolem.

simili variatione apud nostrum infra El. 9. 14. conjiciebat Eldikius Specim. Suspic. Crit. cap. 7.

Per te sed pennas perdidit ille suas.

pro *Sed certe pennas.* vide & Miscell. Observ. Vol. I. pag. 429. sed quia tota Elegia Cynthiam suam adloquitur, unde in uno codice meo, ut in Borrichiano, aliisque, & priscis edd. AD CYNTHIAM, vel, DE CYNTHIA, ut in altero inscribitur, *per te* hic loco non valde commodo stabit, ut hoc primo versu Augustum adloqueretur, in reliquis Cynthiam. ideo placuit emendatio, quae legitur in P. H. Koppiersii Observ. Philol. cap. XI. p. 139.

Gavisa es certe sublatam, Cynthia, legem.

praesertim quia *flemus uterque*, *Ni* nos *divideret*, sequitur. & sic Cl. Schraderus in libro Emendat. cap. VI. p. 123. *sublata lege* praeter codicem unum Livineji, etiam est in Excerptis Modii, seu Groningano. perperam vero Livinejus intelligebat legem Juliam de Adulteriis & Pudicitia. Recte enim agunt viri docti, qui hic respici putant ad Legem Juliam de maritandis ordinibus, quae amoribus inpedimentum erat adlatura, poenis in coelibes constitutis, unde Propertius, relicta Cynthia, aliam quaerere, & ducere uxorem cogeretur, sed in mariti ejus morte spem habebat repositam, ut alter alteri aliquando jungeretur, vide Broukhusium. Augustus vero legem illam non quidem sustulit, seu abrogavit, unde patet *per te* hic minime locum habere posse; illam enim perferre non potuit, multitudine populi obstante, sed triennii dilationem tantum inpetravit. vide Torrent. ad Suet. Aug. 34. Passerat. ad h. l. p. 273. & plura de hac lege apud Pricaeum ad Apulej. Apolog. p. 189. eumdem Torrentium peculiari tractatu ad legem Juliam & Papiam Poppaeam, post ejus notas ad Horatium edito. J. Vinc. Gravinam de Legibus & Sctis Tom. II. Oper. p. 350. seq. ed. ult. & praesertim Heineccium in Antiqq. Rom. ad Institut. Lib. I. Tit. XXV. §. 6. & seq & insigni Commentario ad Legem Juliam cap. 3.

2. *flemus uterque diu*] *flemus* in Excerpt. Modii, Borrich. duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'orvill. meis, & primis editionibus.

3. *Ni nos divideret, quamvis diducere amantes*] *Quae nos* in cod. Ant. Perreji, primo & secundo Vaticano. *Quis nos* in primo Voss. Palatino uno, Commelin. & meo altero. *Si nos* in priore. in aliis *Ne nos.* sed *Ni nos* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. & primis edd. ut pro *ne* dixisse veteres probat Broukhusius. *divideret*, ut infra El. 24. 5.

Quae Dea tam cupidos iterum divisit amantes.

Lib. I. El. 10. 15.

Possum ego divisos iterum conponere amantes.

5. At magnus Caesar. sed magnus Caesar in armis.
Devictae gentes nil in amore valent.
Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
Quam possem nuptae perdere amore faces.

Anne

ut in MSS. quod ex suis etiam codd. probat Passeratius. plura illic notavi. Petronius cap. 114. *Jam amplexus amantium iratum dividet mare.* deinde *deducere* male in primo Leid. Menteliano, & primo D'orvill. supra Lib. I. El. 13. 19.

Non ego complexus potui diducere vestros.

ubi *deducere* etiam in nonnullis MSS. Seneca Lib. II. de Ira cap. 29. *qui amicitias cohaerentes diducere velit.* vide Patrui mei notas ad Ovid. IV. Met. 372.

5. *At magnus Caesar. sed magnus Caesar in armis.*] *An magnus Caesar?* ex Palatino Gebhardus. id est, ne Jupiter quidem nos divideret. An igitur Caesar, quantumvis magnus? in medio versu *si magnus Caesar*, pro *sed*, in cod. meo primo. unde facili correctione rescribi potest, *sit magnus Caesar in armis.* ut respondeat praecedenti objectioni, *At magnus Caesar.* & sic Marklandus ad Statii Silvas pag. 305. & jam Gruterus Lib. XXII. ineditar. Suspic. cap. 13. hoc sensu, cum legem tulisset Caesar de maritandis ordinibus, nec ea tamen per tumultum resistentium perlata esset, ideo sic exsultat poëta, dicitque, non hoc quidem Caesaris esse, ut amantes conjunctos separet, quamlibet magnus sit, immo maximus, at titulus hic ei convenit cum est in armis, sed amor dari nec potest nec debet. id certe longe praefero conjecturae viri eruditi in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 430. qui legi posse suspicabatur,

At magnus Caesar: at magnus Caesar in armis.

ultima in *Caesar*, prima versus parte, propter caesuram producta, sequente licet vocali. *magni* titulum Caesari quasi sollemnem fuisse patet ex Virg. IV. G. circa finem: *Caesar dum magnus ad altum Fulminat Euphraten bello.* supra Eleg. I. h. L. v. 26. *Caesare sub magno cura secunda feres.* ubi vid. Passerat. Horatius Lib. I. od. 12. 50. ad Jovem: —— *tibi cura magni Caesaris fatis data.* qui *altum* Caesarem vocat Lib. III. od. 4. 38. eumdemque *ab alto demissum genus Aenea* Lib. II. Sat. 5. 62. de quo vide Heins. ad Ovid. VI. Fast. 305. Ayrmannus vero distinguebat,

—— *Caesar in armis*
Devictae gentis. nil in amore valent.

satis absurde. pro *Devictae* in Heinsiano & meo priore *Seductae.* an voluit librarius *Subjectae?*

7. *Nam citius paterer caput hoc discedere collo*] *discindere* in Excerpt. Modii, seu Groning. sed reclamantibus ceteris codd. & priscis edd. & imitatione Ovidiana, Epist. XVI. 153.

Ante recessisset caput hoc cervice cruenta,
Quam tu de thalamis abstraherere meis.

ut illic Dousam notasse Patruus meus monuit. quo loco, *caput a cervice recisum* in codice Lincolniensi, quod non rejiciendum videtur. sic enim apud Lucanum VIII. 574.

At postquam trunco cervix abscissa recessit.

idem Ovidius Lib. II. ex P. Ep. 8. 65. hunc ipsum Propertii locum in animo habebat,

Nam caput è nostra citius cervice recedet,
Et patiar fossis lumen abire genis;
Quam caream raptis, o publica numina, vobis.

ubi vide Heins. pari sententia Lib I. Amor. El. 6. 36.

Ante vel a membris dividar ipse meis.

8. *Quam possem nuptae perdere amore faces*] *in ore* Mentel. Borrich. alter Regius, duo Leidens. tertius & quartus Voss. uterque D'orvill. meus primus, & primae editiones, Aldinae, Juntina, aliaeque vetustiores. *more* in v. c. Passerat. Neapol. primo, & quinto Vatic. Askew. sed *amore* in cod. Ant. Perreji, Groningano, Colbertinis, uno Regio, aliisque. *prodere* in tertio & quarto Voss. quod volebant Livinejus & Passeratius. ut innuat, se potius mortem subiturum, quam ut ducta propter legem Juliam uxore, Cynthiae amorem *perdere* vel *prodere* vellet. in reliquis *perdere*, quod praetulit Broukhusius, sed explicationem ejus verba Propertii non admittunt, quasi adfirmaret, se potius moriturum, quam ut argentum in adparatum nuptialem perderet. quod refutavit etiam D'Orvillius in Miscell. Observ.

Vol.

Anne ego transirem tua limina clausa maritus,
10. Respiciens udis prodita luminibus.
Ah mea tum quales caneret tibi tibia somnos,
Tibia, funesta tristior illa tuba!

Vol. I. pag. 430. ubi *faces* pro amoribus, vel puellis amatis, frequenter a poëtis dici notat. ita *tedae*, *ignis*, & sim. obvia sunt. vide notas doctor. ad Nemesian. Ecl. IV. 5. *prodere* tamen hoc in loco probabat Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. p. 239. & in Notis ad Propert. p. 684. apud Nasonem tamen Rem. Am. 453. ubi legit,

Pasiphaës Minos in Procride prodidit ignes.

servari forsan praestet *perdidit*, idque hic etiam non movendum arbitror, quia mox sequuntur *limina prodita*, ut legunt Muretus, Palmerius, Scaliger, aliique, ubi in nonnullis etiam codd. & edd. vetustis *perdita*, unde *obdita* corrigebat Heinsius in Adversariis, & ad Ovid. II. A. A. 636. sed *clausa* & *obdita* uno disticho minus bene junguntur, & ideo hoc versu *prodita* pro deserta, relicta, cum aliis viris doctis, & paullo ante *perdere faces* praefero.

9. *Anne ego transirem tua limina clausa maritus, Respiciens udis prodita luminibus.*]

ita edidit Broukhusius, Heinsium secutus. *Anne* etiam Dousa in libri sui margine. *Aut ego* tamen est in omnibus fere codicibus, Mentel. Borrich. Groning. Askew. Excerpt. Scalig. Heinsiano, Leidensib. Vossianis, utroque D'orvill. & meis, primisque edd. quod & probabat Ayrmannus. *transierim* in Excerptis Modii, seu Groning. quod placebat Heinsio. *clara* pro *clausa* in Mentel. & primo Leid. *transirem* vero hic eo significatu dicit, quo Ovidius Rem. Am. 785.

Di faciant, dominae possis transire relictae Limina, proposito sufficiantque pedes.

nam illic comparat Naso *limina dominae* cum Lotophagis & Sirenibus, quae praeternavigandae erant. quamquam hic etiam intelligi posset de pompa nuptiali, qua uxorem ducens Propertius, alterius maritus factus, aedes Cynthiae transiret, & ideo *tibia* sequitur, ad quam deduceret novam nuptam; sed limina Cynthiae, eamque adhuc magis, respiceret *oculis udis*, ut apud Ovidium Epist. XII. v. 55. *oculis abeuntem prosequor udis.* forte autem pro *udis luminibus* majori emphasi substitui hic posset *tumidis*. idque eo sensu, quo in loco perquam simili apud Sueton. Tib. cap. 7. *Agrippinam abegisse post divortium doluit: & semel omnino ex occursu visam, adeo contentis & tumentibus* oculis *prosecutus est, ut custoditum sit, ne umquam in conspectum ejus posthac veniret*. ubi egregie Casaubonus *tumentes* illos *oculos*, propter adfectus & amoris vehementiam, confert cum iis, qui Theocrito κυλοιδιόωντες dicuntur. Locus est in Idyll. I. 38.

Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν, ῥιπτεῖ νόον, οἱ δὲ ὑπ' ἔρωτος
Δηθὰ κυλοιδιόωντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

vid. Cel. Ruhnkenii notas ad Timaei Lex. Platon. p. 122. apud Suetonium tamen *trementibus oculis* legebat Nic. Loënsis Lib. IV. Miscell. Epiphyll. cap. 26. rationibus quidem non contemnendis; sed fletu tumentes exponit Patruus meus ad Ovid. III. Am. El. 6. 79. praefero tamen Casauboni & Torrentii explicationem; & hoc loco longe efficacius certe est, ut Cynthiam ejusque limina *tumidis oculis*, & animo bile agitato, *respicere* se dicat Propertius, si alteram invitus duceret uxorem, quam flentibus & *udis*. nihil enim frequentius apud scriptores veteres, quam ut in dolore, luctu, ira, invidia, aliisque gravioribus adfectibus *tumor* oculis, ori, cordi, & animo tribuatur. vide multa exempla apud Bentlej. ad Horat. A. P. v. 197. & Heins. ad Claudian. Bel. Gild. 330. eo sensu *tumere*, & οἰδαίνειν Graecis usitatum est.

11. *Ah mea tum quales caneret tibi tibia somnos, Tibia, funesta tristior illa tuba!*]

sic ope membranarum veterum restitutum fuit partim a Scaligero, partim Heinsio. in codicibus MSS. & priscis editionibus olim legebatur,

Ah mea tum qualis caneret tibi, Cynthia, somnos Tibia, &c.

sic enim in Scaligeri & Modii Excerptis, Mentel. Borrich Neap. Leidens. Vossianis, Regiis, & uno Colbert. utroque Dorvill. & meis, primisque edd. *qualis caneret tibi, Cynthia, cantus*

Unde mihi patriis natos praebere triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.

5. Quod

Tibia in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovill. & aliis edd. *mihi Cynthia* in uno Regio. *tibia* bis repetita in Neap. altero Colbert. quinto Vatic. primo Leidensi, Vossianis, D'orvill. aliisque, nisi quod *Cinthia* in secundo Leid. in nullo tamen cod. MS. aut vetusta editione *faceret* legitur, ut emendabat Heinsius. *caneret tibi Cynthia somnos Tibia* recte exposuit Scaliger de tibia nuptiali, qua nova nupta domum deducebatur noctu; & haec ironice capienda, pro tibia mea somnos tibi adimeret, quum tibiam Propertii tui, uxorem ducentis, audires. *faceret* igitur *somnos* ex sola Heinsii conjectura (vide Lib. II. Adverf. 5. p. 239. & Notis in Propert. p. 685.) in contextu dedit Broukhusius. *facere somnos* locutionem probe Latinam esse, negari non potest; &, praeter loca a Broukhusio producta, Ovidius etiam sic loquitur Lib. III. Fast. 17.

— umbrosae salices, volucresque sonorae,
Fecerunt somnos, & leve murmur aquae.

Juvenalis Sat. III. 242.

Namque facit somnum clausa lectica fenestra.

& v. 282. *Somnum rixa facit.* aliique plures. Sed an ideo contra omnium codicum & editionum veterum consensum id auctori ipsi ingerendum sit, dubito. D'Orvillius certe hic notaverat, *Heinsium & hoc in loco, & v. 15. aliquantum liberius Criticen exercuisse, eique non optimo exemplo adsensum ubique esse Broukhusium.* Non ausus igitur sui veterem lectionem, itidem probam, e contextu deturbare. Locum hunc, ut passim alios, etiam imitatus est Ovidius Epist. XII. 140.

Tibiaque effundit socialia carmina vobis,
At mihi funerea flebiliora tuba.

quem sequitur Seneca Agam. v. 584.

Sacrifica dulces tibia effundat modos.

Ex illa autem Ovidii imitatione amicissimus L. Santenius, conparato utriusque loco, hic quoque legendum conjiciebat,

Tibia funerea tristior illa tuba.

ut Propertius ejusque imitator opponat tibiam nuptialem illi, quae

Cantabat moestis tibia funeribus.

Ceterum ne temere ab Heinsio Broukhusioque hic discessisse dicar, fulciri & corroborari sententiam meam videbis a Cel. Hemsterhusio, in illius Animadversionibus ad hunc locum.

13. *Unde mihi patriis natos praebere triumphis?*] Novam hic Elegiam, quatuor distichis constantem, plurimi inchoant Codices, ut ex Puccii codice notaverat Ant. Perrejus. & sic Mentelianus, Neapolitanus, Borrichianus, Regii, Colbertini, Leidenses, Vossiani, meus uterque & D'orvillian. nec aliter in primis aliisque vetustis editionibus. sed recte cohaerent cum praecedentibus. *patriae* in Vossiano. *unde* hic capiendum, pro quorsum, ut *Quo mihi fortunam*, & sim. vel ex quo fonte. Ovidius Epist. XII. 84.

Sed mihi tam faciles unde, meosque Deos?

ubi vide Heinf. & Gronov. ad Senecae Herc. Fur. 295. Sensus enim loci, quem omnibus patere dubito, hic est, Non ego sum isto genere natus, ut possim filios producere, qui summos honores & triumphos nanciscantur, vel ut milites gignerem, qui triumphos patrios, id est Romanos Caesaris prosequerentur. adeo ut *praebere* natos triumphis, sit dare, procreare filios milites, ut versu seq. *Nullus de nostro sanguine miles erit.* sive, de prosapia mea. Livinejus patrios triumphos refert ad legem Juliam de maritandis ordinibus, cujus ferendae occasionem dederunt bella civilia, quibus valde exhaustus erat civium numerus, ut matrimoniis novam patriae sobolem ac milites procreari necesse esset. unde apud Horatium Carm. Sec. post librum Epodon v. 17.

Diva, producas sobolem, patrumque
Prosperes decreta super jugandis
Feminis, prolisque novae feraci
Lege marita.

Sed haec durior & coacta explicatio videtur, neque probo viri docti, quicumque sit, trajectionem in hoc disticho, qui, teste Cel. Dorvillio in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 431. hic corrigendum arbitrabatur,

Unde mihi nostris *natos debere* triumphis?
Nullus de patrio *sanguine miles erit.*

praeferrem potius conjecturam Heinsii *Latiis triumphis*, licet minus necessariam censeat Cl.

Schra-

15. Quod ſi Romanae comitarent caſtra puellae,
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hibernos lata Boryſthenidas.

Tu

Schraderus Animadv. ad Muſaeum cap. XII. p. 230. non male tamen eam adſtruit loco Claudiani VI. Conſ. Honor. 507.

Candida qui Latiis praebent armenta triumphis.

cui eamdem vocem Heinſius quoque reſtituit Lib. II. de R. P. 177. *Latiis nondum praecinčte tropaeis.* pro corrupta lectione *latis.* certe *Latium* ſaepe in *patrium*, aliaſve voces, a librariis permutatum fuiſſe patet ex notis ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 389. quamquam recepta lectio etiam commode ſervari poſſit.

15. *Quod ſi Romanae comitarent caſtra puellae*] Non dubitavi hanc lectionem Propertio reddere, quae debetur Scaligero, labem inveteratam feliciter eluenti, nam in antiquitus ſcriptis & editis codicibus legebatur, *Quod ſi vera meae*, idque etiam habetur in Menteliano, Leidenſibus, Voſſianis, Borrich. Groning. Dorvill. meis, ceteriſque. & ita in ſuo codice Propertiano exſtare ſcribit Cioſan. ad Ovid. XIV. Met. 259. *Et ſi vera meae comitarent* in Leid. ſecundo, Askewiano, Regiis, unoque Colbertino. in altero, *Quid ſi vera meae.* in aliis *comitaret*, *comitarem*, vel *comitarer*, ſed *comitarent* in pleriſque. *ſera* conjecerat Oudendorpius. ſed reſtitutionem Scaligeri firmat Propertius ipſe Lib. IV. El. 3. v. 45.

Romanis utinam patuiſſent caſtra puellis.

Ex diſciplina enim Romanorum militari feminae *caſtris* prohibebantur, ut notum eſt. vide Guellium ad Virg. VIII. Aen. 687. Barth. ad Statii V. Sylv. I. 130. p. 435. & Markland. pag. 248. Scaligero recte adſenſus eſt Paſſeratius & Gebhardus. Livinejus, nulla Scaligeri mentione facta, camdem conjecturam proponit in notis ſuis p. 83. Nollem Broukhuſius amplexus fuiſſet, & in ipſo contextu dediſſet, N. Heinſii conjecturam,

Quod mea ſi tenerae comitarent caſtra puellae.

ſic enim legendum exiſtimabat vir Illuſtris, non tantum ad Ovid. II. A. A. 636. & I. Triſt. El. 9. 31. ſed & Lib. II. Adverſ. c. 5. p. 239. 240. & in notis Propertianis p. 685. Quia autem *tenerae puellae* centies fere poëtis dicuntur, an ideo hic quoque Propertius hoc communi epitheto uſus eſt? Rejecta tamen Scaligeri emendatione Heinſio etiam obſecutus eſt Sichterman de poenis Militar. cap. 3. pag. 43. 44. Sed ſuffragio longe majori ſe tuetur, Hemſterhuſii nempe, cujus de hoc loco animadverſione eam ſtabilitam videbit lector, ita tamen ut veterem lectionem non penitus rejiciat. *caſtra* autem pro expeditionibus dicuntur. vide Oudend. ad Lucan. Lib. I. v. 374. altero verſu *Sat magnum* Heinſius, ut *altum ſpirare*, & ſim. Innuit Caſtoris equum, Cyllarum dictum, non ſatis velociter ſe poſſe vehere ad caſtra, ſi puellis ac Cynthiae ſuae ad ea pateret aditus. vide Beroaldum, cujus verba ſingula deſcripſit Interpres Delphinicus. ſimili colore poëtico utitur Ovidius Lib. III. Triſt. El. 8. init.

Nunc ego Medeae cuperem frenare dracones,
Quos habuit fugiens arce, Corinthe, tua.
Nunc ego jactandas optarem ſumere pennas;
Sive tuas, Perſeu, Daedale, ſive tuas.

17. *Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen*] non eſt hypallage, (ad quam toties in Propertio confugiunt viri docti) ut exiſtimat Paſſeratius, pro *nomen meum meruit tantam gloriam.* ſed ſuam gloriam carminibus & amore quaeſitam opponit gloriae militari. bellicae enim virtuti propria vox eſt *gloria* & *laus.* vide notas Patrui ad Valer. Fl. I. 77. & quae dedi ad Lib. I. El. 6. 29. *Hinc* igitur eſt, ex carminibus amatoriis, quae magnum nomen mihi pepererunt, ut legendum etiam infra Eleg. X. 37.

Nec minus hinc noſtri noteſcet fama ſepulcri.

non *haec.* ubi vide. neque opus eſt *mereat* cum Aymanno legere. recte Broukhuſius ſequentem verſum exponit de tribunis & Centurionibus Romanis, apud longe diſſitas regiones militantibus, & in caſtris amatoria Propertii carmina legentibus. vide Plutarchi locum de Ariſtidae Mileſiacis apud Politianum Miſcell. cap. XVI. & huic Broukhuſii ſententiae adſtipulatur Weſſelingius Lib. II. Obſerv. cap. 12. circa fin. ubi plura de hoc loco, & Boryſthene,

Tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus.
20. Hic erit & patrio sanguine pluris amor.
Uxor me numquam, numquam me ducet amica.
Semper amica mihi, semper & uxor eris.

ELEG.

20. *Hic erit & patrio sanguine pluris amor*] sic editur vulgo, neque dissentiunt codices MSS. aut vetustiores editiones, nisi quod *e patrio* in quarto Voss. *patriae* in Voss. primo, & meo secundo. Livinejus exponit *sobole, quae patriae debetur.* ut *patrii triumphi* paullo ante v. 13. Passeratius interpretatur, *eris mihi carior, quam parentes, liberi, & propinqui omnes.* Sed quia in antecedentibus amorem gloriae militari, castrisque longe praeposuerat, multum erigi posse hujus loci sententiam arbitror, si legamus,

Hic erit & Partho *sanguine pluris amor.*

ut sensus sit, hic amor mihi pluris erit, quam si de Parthis occisis triumpharem. firmat emendationem ipse Propertius infra El. XI. 23.

Pulsabant alii frustra, dominamque vocabant.
Mecum habuit positum lenta puella caput.
Haec mihi devictis potior victoria Parthis:
Haec spolia, haec Reges, haec mihi currus erunt.

& simili oppositione Lib. III. El. 10. init.

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua.

Ovidius Lib. II. A. A. 175.

Praelia cum Parthis, *cum culta pax sit amica,*
Et jocus, & caussas quidquid amoris habet.

hanc vero conjecturam meam hoc in loco non tantum probabat Cel. Ruhnkenius, sed & eamdem medicinam adhibendam esse censebat supra v. 12. ubi *Parthis triumphis* pro *patriis* etiam emendandum putabat, ut indicet poëta, nullos sibi natos esse, qui Parthicum Augusti triumphum prosequantur; in quo inest tacita Augusti adulatio. *Parthus* autem & *patrius* vice reciproca in veterum locis confunduntur. ut insigni exemplo ostendit Cl. Schraderus Lib. I. Observ. cap. 2. ubi loco Virgilii XII. Aen. 856. restituit,

Armatam saevo patrii *quem felle veneni*
Parthus sive Cydon telum immedicabile torsit.

pro vulgata & incongrua repetitione,

—— *Parthus quam felle veneni*
Parthus *sive Cydon* &c.

21. *Uxor me numquam* &c.] hoc distichon a Scaligero, & Lipsio Lib. II. Var. Lect. cap. 25. recte huc translatum est, nam in codd. MSS. & priscis edd. legitur in fine praecedentis Elegiae quintae. ubi *Hos uxor* in duobus Leidens. tertio Voss. Mentel. & primis editionibus. in Aldinis, ceterisque *Uxor me. Nos uxor* in Excerpt. Scalig. Vossiano primo & quarto, Askewiano, duobus D'orvill. Heinsiano, & meo priore. *me ducet amica* recte pro capiet, adliciet, vel inponet mihi, interpretatur Heinsius ad Ovid. VIII. Met. 123. &, ni fallor, melius, eodemque significatu, quo infra El. XIII. v. 57.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem.

ubi pro glossa in aliis codd. *fallere.* Erravit itaque eruditissimus Ictus Heineccius in Comment. ad Leg. Juliam pag. 47. qui *ducere uxorem* non tantum de viris, sed & de feminis *ducere maritum*, hic dici observat, cujus locutionis exemplum ex idoneo scriptore produci posse dubito. nam quae Barthius adfert Lib. VI. Advers. 14. aliena sunt. Forte hic legi posset,

Uxor me numquam, numquam subducet *amica.*

id est, numquam me tibi auferet, a te avertet. ut apud Tibullum, cum cujus versibus ultima hujus Elegiae conferenda sunt, Lib. IV. El. 13. init.

Nulla tuum nobis subducet *femina lectum.*
Hoc primum juncta est foedere nostra Venus.
Tu mihi sola places: *nec jam, te praeter, in urbe*
Formosa est oculis ulla puella meis,
Atque utinam possis uni mihi bella videri!
Displiceas aliis, sic ego tutus ero.

ubi *nulla tuum subducet femina lectum* exponunt illud nostri, *Uxor me numquam, numquam me ducet amica*, vel *numquam subducet*, ut recte me conjecisse puto. est enim verbum hac in re proprium, & nostro usitatum. supra Lib. I. El. 8. 45.

Nec mihi rivalis certos subducet *amores.*

ubi vide.

ELEG. VII.

Eripitur nobis jam pridem cara puella:
Et tu me lacrimas fundere, amice, vetas?
Nullae sunt inimicitiae, nisi amoris, acerbae:
Ipsum me jugula, lenior hostis ero.

5. Possum

ELEG. VII.] Omnia hujus Elegiae in MSS. & editionibus vetustis longe alio ordine exhibentur, & quaedam aliunde in eam translata sunt ex Lib. III. EL. XVI. vel non unum efficiunt carmen, frustaque illius avulsa novas constituunt Elegias, ut ex Scaligeri notis patet, quem, ita ut melius digessit, secutus est Broukhusius. singula suis locis breviter indicabo. AD AMICVM inscribitur in codd. Colbertinis, Borrich. Groning. meo utroque, & reliquis. AD CYNTHIAM in Regiis, aliisque. certe ad Cynthiam instituitur sermo ab illa Elegiae hujus parte, v. 33. *Iste quod est, ego saepe fui* &c. sed quae in multis edd. novam Elegiam constituit: & videntur nonnulla adhuc etiam post Scaligeri transpositionem, licet meliori ordine, quam in priscis editionibus habebantur, institutam, loco non suo collocata esse, neque apte cohaerere, ut plurima alia in Propertio, & praesertim hoc Libro secundo, innumeris locis confusa & turbata sunt.

1. *Eripitur nobis jam pridem cara puella*] *Arripitur* in Excerpt. Modii, seu Groning. id est *Abripitur.* ut infra v. 17.

Ille etiam abrepta desertus conjuge Achilles.

Lib. I. El. 13. 2. *quod abrepto solus amore vacem.* ubi vide. sed *Eripitur* hic vim majorem indicat. Tibullus Lib III. El. 2. init. loco adposito:

Qui primus caram juveni carumque puellae
Eripuit *juvenem, ferreus ille fuit.*
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Vivere & erepta *conjuge qui potuit.*

& in fine:

Lygdamus hic situs est. dolor huic & cura Neaerae
Conjugis ereptae, *caussa perire fuit.*

infra quoque v. 24.

Tantus in erepto *saevit amore dolor.*

Barthium *tam pridem* emendantem recte refutavit Broukhusius, & pro *jam diu* exponit. Notaverat Cel. Dorvillius, *jam pridem* in aliis auctorum veterum locis sumi pro in praesenti modo, *jam jam*: adscripto Virgilii loco Ecl. II. v. 43.

Jam pridem a me illos abducere Thestylis orat.

quod pro *etiam nunc orat* dictum intelligebat. sic forte etiam capi potest infra apud nostrum Eleg. XVII. 17.

Nunc quoque, qui restet, jam pridem quaeritur alter.

& Lib. III. El. 8. 15.

Dein qua pridem oculos cepisti veste Properti.

eo autem sensu *jam pridem* conjungendum est cum *Eripitur.* sed si *jam pridem cara* connectamus, pro jam a longo abhinc tempore amata, dictum erit. certe per quinque annos se Cynthiam amasse indicat ipse Lib. III. El. 23. 23.

Quinque tibi potui servire fideliter annos.

supra El. IV. 8. *heu sero flebis, amata diu.* sic *jam pridem* pro olim, ante longum tempus, apud Sueton. Aug. cap. 1. *nam & vicus celeberrima parte oppidi jam pridem Octavius vocabatur.*

2. *lacrimas fundere, amice, vetas*] *negas* in Voss. quarto.

4. *Ipsum me jugula, lenior hostis ero*] *levior* vitiose, & reluctante metro, in secundo Leid. & primo D'orvill. in quibus vocibus confundendis perpetuus est librariorum error. ut Lib. I. El. 9. 12.

Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.

ubi

5. Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
Nec mea dicetur, quae modo dicta mea est?
Hic olim ignaros luctus populavit Achivos,
Atridae magno quum stetit alter amor.
His olim, ut fama est, vitiis ad praelia ventum est,
10. His Trojana vides funera principiis.
Aspera Centauros eadem dementia jussit
Frangere in adversum pocula Pirithoum.

Cur

ubi *levia* etiam in MSS. sed utriusque vocis distinctionem operose notavit Bentlejus ad Horat. A. P. v. 26. *segnior* in primo & tertio Voss. & meo secundo. *lenior* recte se habet, sed legendum videtur,

Ipsum me jugula, lenior hostis eris.

ut indicet, acerbius sibi esse erepta puella vitam protrahere, leniorem vero hostem fore rivalem, si vitam sibi adimeret, quam Cynthiam. ut passim apud poëtas mortem potius subire praeferunt amantes, quam amicas abstrahi, aut alias sibi jungi patiantur. supra El. VI. 7.

Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
Quam possem nuptae perdere amore faces.

quod cum illo Ovidii loco contuli Epist. XVI. 153.

Ante recessisset caput hoc cervice cruenta,
Quam tu de thalamis abstraherere meis.

5. *Possum ego in alterius positam spectare lacerto?*] *Possim* malim cum Heinsio. confer haec cum Ovidio Lib. I. Am. El. 4. 5.

Ergo ego dilectam tantum conviva puellam
Adspiciam? tangi quem juvet, alter erit?
Alteriusque sinus apte subjecta fovebis?
Injiciet collo, cum volet ille, manum?

alterum versum idem imitatur Lib. III. Am. 12. 5.

Quae modo dicta mea est, quam coepi solus amare,
Cum multis vereor ne sit habenda mihi.

7. *Hic olim ignaros luctus populavit Achivos*] in duobus Leidensibus & meo codice priore hoc distichon desideratur, & inseritur in fine Lib. III. El. 16. post v. 28. ut & in editione Scaligerana. sed hic recte & suo loco legitur. *Hinc* in Leidensi primo & *Achilles* pro *Achivos*. Heinsius vero legebat,

Sic olim ignaros Orcus populavit Achivos.

ignaros nempe, cur pestilentia exercitum invaderet, ut ex primo Iliados libro notum est.

8. *Atridae magno quum stetit alter amor.*] errasse Scaligerum, qui *magno Atridae* conjunxerit, recte notat Broukhusius, & *magno stetit*, pro ingenti damno fuit, exposuit. sic apud Nasonem Epist. VII. 47.

Exerces pretiosa odia, & constantia magno,
Si, dum me careas, est tibi vile mori.

Lucanus Lib. IX. 404.

Laetius est, quoties magno sibi constat, honestum.

optime etiam *alterum amorem* de Briseide, quae post redditam Chryseïda *alter* Agamemnonis *amor* fuit, adversus Passeratium, interpretatur idem Broukhusius.

9. *His olim, ut fama est, vitiis* &c.] hic versus cum septem sequentibus in utroque Leidensi, tribus Vossianis, binis D'orvill. & meis leguntur supra El. V. post v. 14. *Et miser in tunica* &c. Longe etiam aliter in primis ceterisque vetustis editionibus, quae ante Scaligerum prodierunt, disposita sunt omnia, nam post v. 6. *Nec mea dicetur* &c. in illis sequuntur ista, v. 31. *Omnia vertuntur* &c. *magni saepe Duces* &c. *Munera quanta dedi* &c. & reliqua alia multum diverso ordine.

10. & 11. *His Trojana vides funera principiis. Aspera Centauros eadem dementia jussit* &c.]

forte ex hoc Propertii loco suos deduxit colores Basilius Epigrammate de Venere & Vino Tom. I. Anthol.

Cur exempla petam Grajum? tu criminis auctor
Nutritus durae, Romule, lacte lupae.
15. Tu rapere intactas docuisti inpune Sabinas:
Per te nunc Romae quidlibet audet Amor.
Ille etiam abrepta desertus conjuge Achilles
Cessare in Teucros pertulit arma sua.

Viderat

Anthol. Lat. pag. 540.

Perdidit horrendo Trojam Venus inproba bello,
At Lapithas bello perdis, Jäcche, gravi.

in adversum Pirithoum, pro, *in ora* ejus *adversa*. ut eadem in re Ovid. XII. Met. 237.

Antiquus crater, quem vasto vastior ipse
Sustulit Aegides, adversaque misit in ora.

ubi *in ora adversa mittere*, ut apud Florum Lib. IV. cap. 12. §. 5. *infantes in ora militum adversa miserunt*. v. Broukh. ad Lib. III. El. XI. v. 54. ad illustrationem hujus loci conferunt, quae notant Guellius & la Cerda ad Virg. II. Georg. 455. & vide infra ad Lib. II. El. 24. 31. *frangere pocula in Pirithoum*, ut apud Petronium cap. 22. *ancillae super torum marcentis excussum forte altius poculum capiti infregit*. ubi vide Heinf.

13. *Cur exempla petam Grajum*]. *Quin exempla* in meo priore. *Cum* vel *Cumque* in aliis. *extrema* in Menteliano, & Groning. qui codex idem ac Posthianus, ex quo eamdem lectionem profert Palmerius Spicileg. p. 796. Tom. IV. Facis Critic. & inde elicuerat *Cur externa petam*. cui conjecturae licet favere possint loca Ciceronis, quae adfert Broukhusius, in quibus *externa & domestica exempla* opponit, & illis addi possit Ovidii locus II. Trist. 421. ubi *peregrina* & *Romana* similiter opponuntur, receptae tamen lectioni cum eodem adquiescere praestat. *gravius* pro *Grajum* in Menteliano.

14. *Nutritus durae, Romule, lacte lupae*] *duro* in duobus Leid. tribus Vossianis, meo utroque, D'orvill. & priscis edd. & sic in prima Broukhusii editione. sed *durae* in quinto Vaticano, Excerpt. Modii, ceterisque, probante Heinsio. *dure* in Groning. quod *durae* suffragatur. vide Drakenb. ad Silium Ital. VI. 21. *dirae* praeferebat Francius, id est, inhumanae, ut Lib. IV. El. 4. 52.

—— *non quem sine matris honore*
Nutrit inhumanae dira papilla lupae.

ut illic in meo cod. priore, pro *dura*.

16. *quidlibet audet Amor.*] ita in Regiis, Colbertinis, ceterisque codd. MSS. & primis edd. *quodlibet* in aliis, & ed. Scalig. ut passim & ubique fere haec turbantur. vid. supra ad Eleg. V. 18.

17. *Ille etiam abrepta desertus conjuge Achilles*] in multis MSS. & in meo cod. utroque hi versus usque ad v. 28. leguntur infra post v. 90. neque aliter in primis & vetustioribus editionibus. ad hunc locum notaverat Marklandus: „*modo dixerat* v. 13. Cur exempla petam Grajum? *& ecce exemplum Achillis. sed omnia sunt turbata & confusa in hac Elegia*." Ex hoc versu forsan apud Ovid. Rem. Am. 777. legendum,

Hoc & in abrepta Briseïde flebat Achilles.

ut in margine cod. Huydecoperiani scriptum inveni, pro *abducta*. quod tamen e nostro defendi potest El. XVI. huj. libri, v. 1.

Quid fles abducta gravius Briseïde.

& sic apud eumdem Ovidium Epist. XVI. v. 341.

Tot prius abductis ecquae repetita per arma est.

vide & Heinf. ad Lib. VII. Met. 731. *erepta* alibi apud nostrum. vide supra ad v. 1. hujus Eleg. & Heynium ad Tibull. Lib. III. El. 2. 4. p. 299. *desertus*, ut eidem Nasoni Epist. XII. 161.

Deseror, amissis regno, patriaque, domoque,
Conjuge, qui nobis omnia solus erat.

ubi vide notas.

18. *Cessare in Teucros pertulit arma sua*] *Cessare in thecis* ex sola Guyeti, temerarii Critici, & quem raro ceteroquin sequitur, edidit Broukhusius. Admitterem, si vocem hanc Poëtis, elegiacis praesertim, usitatam vel uno loco adducto ostendisset, de quo valde dubito. vetus codicum & antiquarum editionum scriptura fuit *Cessare in tectis*. quod in secundo Leid. tribus Voss. utroque Dorvill. & meis legitur. *Caesare in tectis* cor-

Ll

Viderat ille fugas, fractos in litore Achivos,
20. Fervere & Hectorea Dorica castra face.
Viderat informem multa Patroclon arena

Porre-

corrupte in primo Leid. Praeferendam existimavi lectionem, quam ex vet. cod. Passeratius, & ex libro Commelini protulit Gebhardus,

Cessare in Teucros pertulit arma sua.

& ita in margine D'orvilliani secundi scriptum reperi. vocem hanc alibi quoque deturparunt & in alias transfuderunt librarii. ut *Teucer* & *tener* confunditur in MSS. apud nostrum Lib. IV. El. 6. v. 21. ubi Broukh. & *Teucris* pro *terris* Silio Ital. III. 75. & XIII. 115. restituit Heinsius. apud Catullum Epithal. Pelei & Thetid. v. 363.

Cum Teucrum e caeso concervatum aggere bustum.

ut idem emendat Heinsius in notis post Ejus Adversaria editis pag. 648. pro corrupta lectione vulgata, *Cum teres e caeso.* respicit autem Propertius ad Achillem ex indignatione propter abreptam Briseida a bello Trojano abstinentem.

19. *Viderat ille fugas, fractos in litore Achivos*] Haec est lectio ex codice Palmerii, Fruterii, & Passeratii deducta, cui adquievit Broukhusius, notatque in partem juvare codicem suum primum, & Borrichianum, in quibus, *Viderat ille Phrygas.* sic & in Excerpt. Scalig. sed quis hanc lectionem *Phrygas* a librariorum ingenio derivatam dicet, eaque scriptura *fugas* defendet, quum hoc potius ex illo formasse videantur. in D'orvilliano tamen, Neapolitano, & quinto Vatic. etiam *fugas*, & pro varia lectione in Voss. tertio, in quo a manu prima *Phrygas*, ut in meo priore. *fuga* in quarto Voss. & duobus Leidd. *fuga fractos* Fruterius. *fractos* etiam in vet. cod. Passeratii, unde ille *fuga stratos* legebat. *tractos* tamen est in duob. Leidd. tribus Voss. utroque meo & D'orvill. *tractosque* in Voss. tertio. Variam huic loco medelam adferre conatus est Heinsius, qui legebat, *Viderat ille Phrygas stratis in litore Achivis.* vel *Viderat ille fuga sparsos.* vel denique, *Viderat Iliaco fractos in litore Achivos.* quod ultimum ingenio ejus dignissimum. Sed Cel. Hemsterhusius ex vestigiis codicum MSS. in quibus *Viderat ille Phrygas*, veram Propertii manum sic efformandam judicabat,

Viderat ille Phrygas, fractis, in litore, Achivis,
Fervere & Hectorea Dorica castra face.

ut innuat, Achillem in litore, fractis Achivis, vidisse Phrygas navibus imminentes. post tot virorum eruditorum conjecturas placeret prae ceteris secunda Heinsii, *fuga sparsos*, nisi mox *sparsas caede* sequeretur. vel, *Viderat ille fugas, stratos in litore Achivos.* ut Ovid. XII. Met. 74.

——— instabat Achilles,
Troasque Pellacae sternebat cuspidis ictu Agmina.

& v. 604. *& ostendens sternentem Troïa ferro Corpora Peliden.* de hac Graecorum fuga imitatus est auctor duo Homeri loca, quae produxit Cerda ad illud Virgilii Lib. I. Aen. 470.

——— ut bellantes Pergama circum
Hac fugerent Graji, premeret Trojana juventus.

qui *fuga tractos* hoc in loco adfert. male autem Passeratius ad Lib. III. El. 5. 56. *tractos Achivos* exponit dissipatos, distractos, palantes. altero versu forte respicit eumdem Virg. IV. Aen. v. 567.

Jam mare turbari trabibus, saevasque videbis
Collucere faces, jam fervere litora flammis.

huc facit illud Briseidos ad Achillem, ab armis cessantem, apud Ovid. Epist. III. 85.

Vince animos iramque tuam, qui cetera vincis,
Quid lacerat Danaas inpiger Hector opes?

Dorica transtra conjecerat Heinsius. sed *castra* pro navalibus, statione, recte exposuisse videtur Passeratius. Virgilius III. Aen. 519.

Dat clarum e puppi signum. nos castra movemus.

ubi vide Serv. & ad V. Aen. 669. & Patrui mei notas ad Ovid. VII. Met. 99. sic apud Statium XI. Theb. 41.

— sua nunc defendunt castra Pelasgi.

ut pro *tecta* legebat eruditus Britannus in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 362.

21. *Viderat informem multa Patroclon arena Porrectum* &c.] Est imitatio Virgilii IX. Aen. v. 589.

— & multa porrectum extendit arena.

ubi

Porrectum, & sparsas caede jacere comas.
Omnia formosam propter Briseïda passus.
Tantus in erepto saevit amore dolor.
25. At postquam sera captiva est reddita poena,
Fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.

Infe-

ubi etiam *projectum* in MSS. ut hic in Vossiano tertio. sed *porrectum* bene in ceteris codd. vide illic notas. Tibullus Lib. I. El. 3. 75.

Porrectusque novem Tityos per jugera terrae.

non *Projectusque.* ut in aliis, & alterum illic vindicat Heinsius ad Ovid. IV. Met. 457. Virgilius III. Georg. 351.

Quaque redit medium Rhodope porrecta sub axem.

ubi *protentam* exponit Servius. sic *plaga porrecta ab ortu ad occasum* Pomp. Melae Lib. I. cap. 1. Horatius Epod. V. v. 80.

Priusque coelum sidet inferius mari
Tellure porrecta super.

Valer. Flac. Lib. VI. 553.

— illum aperit lato per pectus hiatu
Argus; utrumque ab equis ingenti porrigit arvo.

ubi vide G. Vossii & aliorum notas. & quae dedi ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 109. alia res est in loco Horatii Lib. III. od. 10. 3. ubi *projectum* pro *porrectum* recte vindicavit Bentlejus, & saepe in utraque voce diversae significationis confundenda aberrasse librarios, tam illic notavit, quam ad Epod. V. 22. & ad Lib. II. Sat. 2. 112. forte hunc Propertii locum ante oculos habuit Sabinus Epist. I. Ulixis v. 73.

Vidi, nec lacrimas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden (hei mihi) caede nova.

22. *sparsas caede jacere comas*] recte Broukhusius exponit crines cruore foedatos. *sparsas comas* pluribus exemplis firmat vir Doctus in Observ. Miscell. Novis Vol. IV. p. 219. *caedes* hic pro sanguine, ut saepe apud poëtas. vid. Passerat. ad Catull. p. 66. hinc *cruor* & *caedes* junguntur Tibullo Lib. II. El 6. 20.

Praeda feras acies acuit discordibus armis.
Hinc cruor, hinc caedes, mors propiorque venit.

ubi male Broukhus. *furor* supposuit, pro *cruor.* merito inprobante Cl. Heynio. nec bene *crudelibus* edidit pro *discordibus*, quod in aliis, & in meis cod. Schefferiani Excerptis. & sic φόνος apud Graecos pro tabo, sanguine, ac sanie. Apollon. Rhod. II. 1217. θερμὸν ἀπὸ κρατὸς πάξεν φόνον. vid. Reines. Lib. I. Var. Lect. cap. 1. & D'Orvill. ad Chariton. p. 374. & seq.

23. *Omnia formosam propter Briseïda passus*] in Excerptis Modii hic versus ultra modum carminis productus sic legitur,

Omnia formosa pro Briseide passus Achilles.

saltem librarius iste, versum inmutans, vel si *Achilles* margini pro glossa fuerit adpositum, idque in contextum receperit, scripsisset,

Omnia pro pulchra Briseïde passus Achilles.

vel, *pro serva Briseïde.* quia *captiva* sequitur. notum illud Horatii Lib. II. od. 4. 3.

—— prius insolentem
Serva Briseis niveo colore
Movit Achillem.

24. *Tantus in erepto saevit amore dolor*] notari meretur in utroque meo codice hic legi *scaevit.* verbo inaudito, licet *scaevus* vox elegans sit, sed saepe a librariis ejecta, supposita voce *saevus.* sic *scaevus* & *saevus amor.* de quo vide ad T. II. Anthol. Lat. p. 110. ubi plura de hac voce. & adde Scalig. ad Festum in *scaevam* p. 180.

25. *At postquam sera captiva est reddita poena,*
Fortem illum Haemoniis &c.]

pro *sera* in Vossiano quarto, Scaligeri Excerptis, & D'Orvill. utroque *seva.* sed *sacra* in Voss. pr. & tert. meoque secundo. alterum versum imitatus est Ovidius II. Amor. El. I. 32.

Raptus & Haemoniis flebilis Hector equis.

& hoc loco etiam defenditur lectio apud eumdem XII. Met. 591.

Hectoris umbra subit, circum sua moenia tracti.

pro *rapti.*

Inferior multo quum sim vel matre, vel armis,
  Mirum si de me jure triumphat Amor?
Magni saepe Duces, magni cecidere tyranni,
30. Et Thebae steterunt, altaque Troja fuit.
Omnia vertuntur, certe vertuntur amores.
  Vinceris, aut vincis, haec in amore rota est.
Iste quod est, ego saepe fui. sed fors & in hora
  Hoc ipso ejecto carior alter erit.

35. Mu-

27. *Inferior multo quum sim vel matre, vel armis*] *multum* in D'Orvill. *marte* in antiquissimis olim editionibus non tantum, sed & in codd. MSS. legebatur: ut in primo Leid. tribus Vossianis, utroque D'Orvill. & meo priore. *vel in arte* Leid. alter, & meus secundus. sed *matre* in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, primo & secundo Vaticano, & libro Passeratii, quod probat Heinsius, & optime adseruit Broukhusius, ut dicat, se neque matris origine, Dea quippe, neque belli gloria cum Achille conparandum esse. a materna enim nobilitate saepe censebantur heroës, praesertim si paterna deficeret. Virg. XI. Aen. v. 340. de Drance:

—— genus huic materna superbum
Nobilitas dabat, incertum de patre ferebat.

In hoc autem disticho definit Elegia haec in multis edd. priscis: & in meo codice primo nova incipiebat sub titulo, AD AMICAM DE RIVALI. v. 31. *Iste quod est ego saepe fui, sed fors & in hora Hoc ipso electo* (pro *ejecto*) *carior alter erit. Penelope poterat* &c. v. 41. neque aliter in meo secundo, Borrichiano, Groningano, aliisque.

28. *Mirum si de me* &c.] Legi etiam posset, si codices addicerent, *Mirum ni de me jure triumphat Amor.* nam utrumque in usu apud veteres. vide Bentlej. ad Horat. II. Sat. 1. 55. & notas ad Ovid. VII. Met. 12.

30. *Et Thebae steterunt, altaque Troja fuit*] *steterant* in Borrich. Groning. binis Leidens. Voss. tertio, utroque D'orvill. meis, aliisque codd. ut in primis, Aldinis, ceterisque vetustioribus edd. *Et Thebae steterunt, altaque Troja ruit*, legebat Heinsius ad Ovid. Rem. Am. 66. & sic saepe aliis in locis hoc verbum esse praeferendum, patebit ex iis, quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 315. vulgata tamen hic tueri se potest, ut respexerit poëta ad notum illud Virgilii Lib. II. Aen. 325. *fuimus Troës, fuit Ilium, & ingens Gloria Teucrorum.* vide hic Gebhardum.

32. *haec in amore rota est*] *caeca* vel *aequa in amore rota est* conjecerat Heinsius. sed nihil muto. *haec* minime sollicitandum, & eamdem hic vim habet, ac supra Lib. I. El. 13. v. 9.

Perditus in quadam tardis pallescere curis
  Incipis, & primo lapsus abire gradu.
Haec erit illarum contemti poena doloris:
  Multarum miseras exiget una vices.

& in illo Terentii Eun. I. 1. 14.

In amore haec omnia insunt vitia, injuriae,
Suspiciones, inimicitiae, induciae,
Bellum, pax rursum, &c.

Amori aeque ac Fortunae *rotam* tribuit propter utriusque vicissitudinem, unde commune delubrum apud Siculos Agyrinenses habuisse, videbis apud Broukhus. ad Tibull. I. El. 6. v. ult. ubi multa egregia de Fortunae rota notavit. post hunc versum in nonnullis editionibus, ut Rovilliana, & quae Graevii nomen venditat, lacunae signum adpositum est, sequente disticho, *Magni saepe Duces*, &c. in meo autem utroque codice & D'orvill. hoc distichon praecedenti anteponitur.

33. *Iste quod est, ego saepe fui. sed fors & in hora*] ab hoc versu novam Elegiam multae ordiuntur editiones vetustae, & codices manu exarati. *fors an* in Voss. quarto. sed *fors &* recte, legitur in Mentel. Borrich. Groning. utroque Leidens. primo & tertio Voss. binis D'Orvill. & priscis edd. & hoc recte adstruit Broukhus. in curis secundis. nam in prima ejus ed. *forsit*, quod in altero Vaticano, ut Canterus & Scaliger. praeter Heinsii notas ad Valer. Fl. Lib. I. v. 478. & ad Virgil. XI. Aen. v. 50. vide etiam Markland. ad Statii Silvas pag. 321. *in hora* pro

35. Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci?
Illa tamen numquam ferrea dixit, Amo.
Ergo tam nimium multos temerarius annos,
Inproba, qui tulerim teque tuamque domum.
Ecquandone tibi liber sum visus? an usque
40. In nostrum jacies verba superba caput?
Penelope poterat bis denos salva per annos
Vivere, tam multis femina digna procis.

Con-

pro exiguo temporis spatio, quod alibi non raro corruperunt librarii. vide notas ad Valer. Fl. VII. 318. altero versu pro *ejecto* in variis codd. *erepto*, ut in Regiis, Groning. Leidensi secundo, & D'Orvill. *electo* in Heinsiano, Borrich. Neapol. primo D'Orv. & in altero Colbert. sed *erepto* in marg. quod forte petitum ex v. 24. ubi aptiorem locum habet, de Briseïde,

Tantus in erepto saevit amore dolor.

ejecto hic bene se habet. vide infra ad Eleg. XVII. 12.

35. *Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci?*] Francius legendum existimabat,

Munera quanta dedi? quae non ego carmina feci?

37. *Ergo tam multos* &c.] *Ergo ego tam multos* Heinsius & Francius. novam hic Elegiam facit Guyetus, legitque, *O ego tam multos. jam multos* in Menteliano, Voss. primo, utroque D'orvill. meis codd. & primis, aliisque vetustis edd.

38. *Inproba, qui tulerim*] *quin* cod. Neapolit.

39. *Ecquandone tibi*] ita in melioribus codicibus Borrich. Scaligeri & Modii Excerptis, Colotiano, duobus Vaticanis, Neapol. aliisque, nisi quod *Et quandone* in duobus Leidens. primo D'orvill. & meo utroque. *Et quando ire* tam in primis edd. quam Aldinis, Colinaei, Gryphii, aliisque. *Et quoniam ire* in Voss. primo. vera lectio est *Ecquandone*. vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 495. par ratio in *Et quis*, &, *Et quod*, ut scribunt libri meliores, non *ecquid*, & *ecquod*. de quo supra ad Lib. I. El. XI. 1.

40. *In nostrum jacies verba superba caput*] *tela superba*, forte sonus ingrati caussa, quae nonnihil aures adficit in *verba superba*, olim conjeceram. sed *verba jacere* etiam supra El. I. huj. libr. v. 87. *mutat jace verba favillae.* & Lib. IV. El. XI. 80.

Non responsurae singula verba jace.

& de concitato adfectu, ut hoc loco, Lib. IV. El. 9. 32.

Et jacit ante fores verba minora Deo.

vim & elegantiam verbi *jacere*, hoc significatu, erudite exponit Schottus ad Procli Chrestomath. pag. 30.

41. *Penelope poterat bis denos salva per annos Vivere*] ita quidem in codd. MSS. & editionibus antiquis. nisi quod *potuit* in secundo D'orvill. *bis senos* male in Voss. tertio, Groningano, & Livineji codice. *salva* autem D'orvillio, aliisque viris doctis non inmerito displicebat. licet Livinejus, & ante eum Volscus, exponant integram, incorruptam. *casta* Guyeto adridebat. *sancta* J. Arntzenio ad Aurel. Vict. de viris Illustr. cap. 46. *sola* recte in libri sui margine conjecerat Francius, & Marklandus, cui praeterea vers. seq. *multis unica digna procis* legendum videbatur, sed hac quidem emendatione carere possumus. *femina* enim passim apud nostrum de ipsis heroinis, & illustribus matronis. supra El. 5. 15. 16.

Felix Admeti conjux, & lectus Ulixis,
Et quaecumque viri femina limen amat.

infra El. 10. v. 10.

Nec si qua illustres femina jactat avos.

& de Cynthia sua hoc Libro, El. I. v. 57.

Una meos quoniam praedata est femina sensus.

Francius conjecerat, *multis femina culta procis. sola* etiam se probavit Cl. Schradero Emend. cap. VI. p. 124. & seq. & Koppiersio in Observ.

Conjugium falsa poterat differre Minerva,
Nocturno solvens texta diurna dolo.
45. Visura & quamvis numquam speraret Ulixen,
Illum exspectando facta remansit anus.
Nec non exanimum amplectens Briseis Achillen,
Candida vesana verberat ora manu.

Et

Observ. Philol. cap. xi. pag. 139. & sic in ora ed. Graev. conjecerat Marklandus. infra El. 23. 112.

Dic mihi quis potuit lectum servare pudicum,
Quae Dea cum solo vivere sola Deo?

optime autem Penelopae convenit *sola*, a viro tam diu deserta ac vidua. infra El. XVII. 6. *tu nimium credula sola jaces.* El. XIX. 32. de Medea:

Et modo servato sola relicta viro.

El. XXIV. 41.

Nulla tamen lecto recipit se sola libenter.

Lib. III. El. 2. 20.

Quam legat exspectans sola puella virum.

El. IV. 23.

Gaudet me vacuo solam tabescere lecto.

Virg. Ecl. X. 48.

—— nives & frigora Rheni
Me sine sola vides.

ubi Servius notat: *hinc est IV. Aen. sola domo moeret vacua. nam meretrix sola esse non potest.* sic *solus* pro viduo Lib. I. El. 13. 2. *quod abrepto solus amore vacem.* vide ad Catonis Diras v. 130. T. II. Anthol. Lat. p. 670. *mea sola puella est.* alio nonnihil sensu apud nostrum infra El. XV. 7. de Cynthia sine se rura colente:

Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes.

& apud Martialem Lib. IV. Ep. 25. *ad Euganeos sola puella lacus.* & hanc lectionem sua imitatione firmat Andr. Naugerius, qui hunc locum in animo habuisse videtur Elegia cultissima ad Amicam rusticantem:

Non sic Penelope, non sic Capaneia conjux
Antiqui meruit temporis esse decus.
Altera defuncti maerens ad busta mariti
Noluit abrepto vivere sola viro.
Altera bis denos potuit durare per annos,
Dum cupidos cauta detinet arte procos.

hos & sequentes de Penelope versus eo, quo nunc leguntur, modo etiam ex suis codd. adfert Octavian. Mirandula in Viridario Poëtico Fol. 182.

43. *Conjugium falsa poterat differre Minerva*] *poterat falsa dividere* in secundo D'orvill. *falsam Minervam* optime Broukhusius exponit de Penelope, telam, quam texere simulabat, semper retexente, ut procos falleret & eluderet. locis ab eo productis adde Claudianum in Laud. Serenae v. 31.

Penelope trahat arte procos, fallatque furentes
Stamina nocturnae relegens sollertia telae.

ubi *relegere* idem quod apud alios hac in re dicitur *retexere.* de quo vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 174. & haec Propertiana imitatus est Sabinus Epistola Demophoontis II. v. 79.

Penelopen audis: toto laudatur in orbe
Exemplum fidi non leve facta tori.
Illa piae, sic rumor ait, mendacia telae
Struxit, & instantes distulit arte procos:
Cum properata palam revocaret stamina noctis,
Atque iterum in lanas omne rediret opus.

ubi recte Heinsius *procos* pro *toros* restituit. & de elegantia vocis *falsus*, hoc significatu, vide eumdem ad Ovid. Epist. II. 73. Markland. ad Statium p. 321. & Patrui mei notas ad Valer. Fl. VI. 491.

45. *Visura & quamvis numquam speraret Ulixen,*
Illum exspectando facta remansit anus.] *Visura speraret*, pro speraret se visuram, locutio, ad Graecorum exemplum, Propertio non infrequens. vide ad Lib. I. El. VIII. 19. & El. XI. v. 11. & adde Vossium de Construct. cap. 60. altero versu Janus Gruterus Lib. XXII. ineditar. Suspicion. cap. 13. legendum conjiciebat, *sancta remansit anus.* ut velit poëta eam se ita continuisse ab omni virorum contactu, ut solent res sanctae. sed illum refellit imitatio Ovidiana Epist. I. Penelopes, in fine:

Certe ego, quae fueram, te discedente, puella,
Protinus ut redeas facta videbor anus.

Et dominum lavit maerens captiva cruentum
50. Adpositum flavis in Simoënta vadis.
Foedavitque comas, & tanti corpus Achillei,
Maximaque in parva sustulit ossa manu.

Quum

49. *maerens captiva*] *moriens* in uno Colbertino. paullo ante olim *Chryseis* ab aliis lectum fuisse patet ex Volsco.

50. *Adpositum flavis in Simoënta vadis*] versus hic nothus videbatur Scaligero, sed ab omnibus tamen MSS. agnoscitur. & recte eum tuetur Gebhardus. pro *fluviis vadis*, quod olim codices, & primas aliasque vetustiores editiones obsederat, & Passeratium defensorem habuit, nonnulli *fulvis*, sed pluribus suffragiis alii *flavis* praetulerunt, ut clare legitur in D'orvill. secundo. sic enim Heinsius ad Ovid. III. Am. El. 7. 7. ad Claudian. III. R. P. 333. Lib. II. Adversf. cap. 5. p. 241. & in Notis Propertianis pag. 686. ubi scribit Guyetum legisse,

Apposito flavis in Simoënte vadis.

flavis etiam Marklandus in suo codice correxerat. neque aliter adfert Barth. ad Stat. IX. Theb. 375. esse autem epitheton de fluviis apud poëtas obvium, palam faciunt loca veterum a Broukhusio adducta. quibus adde Ovid. II. Met. 245. ubi *flavus Lycormas*. ut apud Senecam Herc. Oet. 591. in Ibide v. 140. ex restitutione Ciofani,

Dum Tiberis flavas Tuscus habebit aquas.

Silius Ital. IX. 513. de Vulturno,

Ipse caput flavum caligine conditus atra.

Statius Lib. IV. Sylv. 3. 67. de eodem:

At flavum caput, uvidumque late
Crinem mollibus inpeditus ulvis
Vulturnus levat era.

Neque etiam non blanditur conjectura Fr. Oudendorpii, qui ex veteri lectione *fluviis* emendandum existimabat *Phrygiis vadis*. & forte, cum ita conjecit, in animo habuit illud Virgilii Lib. I. Aen. v. 628. de Aenea,

Alma Venus genuit Phrygii Simoëntis ad undas.

sic *Idaeum Simoënta*, id est Phrygium, vocat noster Lib. III. El. 1. 27. pro *Appositum* in v. c. Ant. Perreji *propositum*, ut in Neapolit. secundo, Vaticano, uno Colb. Heinsiano, meoque priore. Gebauerus tamen in Differt. Anthologic. II. *fulvis* *vadis* legendum contendit, cujus sententiam nimium forte laudarunt eruditi Lipsienses in Actis suis An. 1733. pag. 382. vide Cl. Schraderi Animadv. ad Musaeum cap. XV. p. 269. *Appositum in Simoënta*, pro *Simoënte*, exemplis similibus confirmat A. Schottus Lib. I. Nodor. Cic. cap. 6.

51. *Foedavitque comas, & tanti corpus Achillei,*
Maximaque in parva sustulit ossa manu]

Siccavitque comas in Colotiano, & primo Vaticano. quod & in suo libro invenit Passeratius, & amplexus est Gebhardus, atque ex suo codice Barthius ad Stat. IX. Theb. 375. cujus alter locus, in notis Broukhusii vitiose indicatus, est ex Lib. XI. Th. 644. *Ismene collapsa super, lacrimisque comisque Siccabat plangens.* Virg. IV. Aen. 687. *atros siccabat veste cruores.* sic in loco Bionis, quem Livinejus innuit, Idyll. I. 85. unus Cupidinum cruentum Adonin lavat, alter alis abstergit & siccat. sed male adfert, *ὁ δὲ μαρία χίνει.* pro *λύει.* utrumque vero ritibus funebribus convenire, ac veterum locis adstrui posse, patet ex illis quae profert Broukhusius. pro recepta lectione *Foedavit*, seu pulvere conspersit, facit Claudiani locus apud Livinejum, & quae notat Elmenhorst. ad Apulej. p. 248. sunt etiam, qui capiunt de crinibus lugentium more evulsis vel detonsis. Statius XII. Theb. 364.

——— *comisque*
Squalentem, & crasso foedatam sanguine vultus.

vid. Freinshem. ad Curt. Lib. X. c. 5. N. 17. & Barth. ad Stat. II. Th. 256. p. 416. sed *Siccavit* hic praeferendum, quia lugentis Briseïdis habitus jam praecessit, & de Achillis comis foedatis capi non potest. pro *Achillei* in omnibus fere codd. quorum variantibus utor, & antiquis edd. legitur *Achillis*. sed genitivum Graecum *Achillei* vel *Achilli*, ut *Ulixei* & *Ulixi*, dudum praetulerunt viri eruditi. vid. Victorium ad Cic. IX. ad Attic. Epist. I. Graevium ad Lib. XIII. Ep. 2. Cortium ad Sallust. Fragm. p. 934. Bentlej. ad Horat. III. od. 16. 41. & quos indicavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 85. ut *tanti* legebat Ayrmannus. & *tantum* in aliis legi testatur Volscus. altero versu *Grandiaque* Guyetus,

Quum tibi nec Peleus aderat, nec caerula mater,
Scyria nec viduo Deïdamia toro.
55. Tunc igitur veris gaudebat Graecia natis:
Tunc etiam felix inter & arma pudor.
At tu non una potuisti nocte vacare,
Inpia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxisti pocula risu:
60. Forsitan & de me verba fuere mala.

Hic

yetus, sine ulla necessitate. Imitatus est hunc locum Ovidius XII. Met. 615.

Jam cinis est, & de tam magno restat Achille
Nescio quid, parvam quod non bene compleat urnam.

cui simile illud ejusdem in Epicedio Tibulli Lib. III. Am. 9. 40.

——— *jacet ecce Tibullus,*
Vix manet e tanto parva quod urna capit.

& quod de se Cornelia dicit infra Lib. IV. El. XI. 14.

En sum quod digitis quinque levatur onus.

ubi vide. & Gebhardum ad h. l. Seneca Troad. v. 102.

Complete manus. hoc ex Troja
Sumsisse licet.

quod ad urnam Hectoris referendum, licet aliter exponat Delrius. adumbrata haec esse ex Sophoclis Electra notaverat Marklandus. locus est, huic plane geminus, v. 759. de Oreste:

Καί νιν πυρᾷ κέαντες εὐθὺς, ἐν βραχεῖ
Χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ
Φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι.

53. *Quum tibi nec Peleus aderat*] *Quō* in Vossiano, hoc est *Quom*. *Quando tibi* conjecerat Heinsius. quod & Guyeto placebat, & firmatur a Colotii Excerptis, ac veteri Passeratii codice. in reliquis *Quum tibi*. altero versu *viro* pro *toro* in duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'orvill. & meis. & sic adfert Nestor in Vocabular. pag. 119. b. in *Scyros*. & pag. 151. atque ex v. c. Scaliger. vid. Passerat. p. 283. & quae supra notavi ad hujus libri El. 2. 18.

54. *Scyria nec viduo Deïdamia toro*] ita ex v. c. emendavit Scaliger. nam *viro* in omnibus fere MSS. & edd. vetustis. quod etiam habetur in Regiis, Excerpt. Scalig. a man. sec. Borrich. Groning. Askew. Leid. duobus, primo & tert. Voss. utroque D'orvill. & meis. nam hae voces passim & ubique in codicibus confunduntur. ut de eadem hac Deidamia apud Ovid. I. A. A. 682. correxit Heinsius,

Scyrias Haemonio juncta puella toro.

pro *viro*. corrupte etiam *Syria* in Regiis, sec. Leid. Voss. primo, aliisque. *Schyria* in meo priore.

55. *Tunc igitur veris gaudebat Graecia natis*] *castis natis* in plerisque codd. duobus nempe Leidens. primo & tertio Voss. meo utroque & D'orvill. quinto Vatic. Menteliano, & pro varia lect. in Excerpt. Scalig. nec aliter in priscis edd. sed glossam puto, & alterum ex Colbertino & Groningano recte vindicavit Broukhusius; favetque etiam codex Neapolitan. in quo *viris*. nam *veri nati* sunt genuini, spuriis oppositi, casti thalami pignora. ut passim *verum* pro puro, sincero, & non fucato. vide Patrui mei notas ad Ovid. I. A. A. 62. *Gratia* male in primo D'orvill. & mox *infelix* in Voss. tertio.

59. *multo duxisti pocula risu*] minime contemnenda est lectio vetusti codicis, quem contulit Ant. Perrejus, *duxistis*. ut Cynthiam reliquosque convivas, quibuscum genio indulserat, comprehendat. est enim elegans numeri hujus pluralis usus, licet ad unum instituatur sermo. sic infra El. XIII. v. 49. in plerisque codd. MSS. legitur,

Vidistis moto sonitus procurrere coelo,
Fulminaque aetheria dissiluisse domo?

quod cum Broukhusio nolim librarii lapsum pronum dicere, pro *Vidisti*. licet Cynthiam adloquatur. alterum enim simul spectat ad praetorem Illyricum, quocum Cynthia noctes septenas cubarat, ut Jovis tonantis iram utrique comminetur. pariter Cydippe apud Ovid. Epist. XXI. 37.

ad

Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
Dî faciant, isto capta fruare viro.
Haec mihi vota tuam propter suscepta salutem,
Quum capite hoc Stygiae jam poterentur aquae:

ad solum Acontium:

Si tibi deformis, quod mallem, visa fuissem,
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo: nunc me certamine vestro
Proditis, *& proprio vulneror ipsa bono.*

ubi *certamine vestro proditis*, tu, & rivalis, vel procus, subintelligitur, ut hic *duxistis*, tu & convivae, quos sequenti versu male de se locutos suspicatur. huc refer locum ex hoc libro El. XVII. 7. ubi antea de solo Pantho, Cynthiae amatore, sed a quo eludebatur, locutus, addit:

Et nunc inter eos *tu sermo es: te ille superbus*
Dicit se invito saepe fuisse domi.

ubi *inter eos*, est inter Panthum, ejusque uxorem, qui tibi insultant. ita saepius praecedenti singulari numero, si plures eo contineantur, subjungitur pluralis. ut *Roma consuluistis*, *Calliope auditis*, & sim. vide notas ad Ovid. IV. Fast. 157. quem loquendi modum Graecis Latinisque usitatissimum illustravit Patruus meus ad Valer. Fl. VIII. 178. infra v. 69. *Sed vobis facile est*, sequente *femina*. ubi sexus ipse intelligitur, de quo vide ad Lib. III. El. 17. init. *risu* recte defendit Broukhusius, consentientibus plerisque MSS. & vetustissimis editionibus. licet *luxu* in aliis, & *lusu* praetulerint Guyetus, Heinsius, & ex codd. antiquis Passeratius, quem vide pag. 283. & supra ad El. V. v. 4. p. 269. sic El. XXIII. hujus libri, v. 79.

Sin autem longo nox una aut altera lusu
Consumta est, *non me crimina parva movent.*

risu tamen hic exigit versus sequens, quo se ludibrium Cynthiae & convivis fuisse conjicit; firmaturque simillimo loco apud nostrum Lib. III. El. 23. 22.

Risus eram positis inter convivia mensis,
Et de me poterat quilibet esse loquax.

Horatius Epod. XI. 7.

Heu me per Urbem (nam pudet tanti mali)
Fabula quanta fui! conviviorum ut poenitet!

neque abit multum illud Petronii cap. 81. *jacent nunc amatores obligati noctibus totis, & forsitan derident solitudinem meam.*

61. *qui te prius ipse reliquit*] *prior* legebat Markiandus. ut apud Ovid. III. Met. 358.

Nec prior ipsa loqui didicit resonabilis Echo.

ubi *prius* in MSS. & IV. Fast. 924.

Quodque potest alios perdere, perde prior.

ut recte Ciofan. pro *prius*. *sic etiam petitur* in Borrich.

63. *Haec mihi vota tuam &c.*] *At mihi* Guyet. & Heinsius. *Haec tibi* in uno Colbert. *Nec mihi* in codd. Regiis, secundo Leid. altero D'orvill. meo priore, & priscis edd. Forte corrigendum,

En mihi vota tuam propter suscepta salutem!

ut cum exprobratione dicat, En hunc sollicitudinis, quum pro te aegrotante vota Diis susciperem, fructum ingratum & amarum fero, ut nunc, quod me capere oportet, alter intercipiat. vide hic Passeratium. eleganter enim tali indignationi inservit *en*. Virgil. Ecl. I. 73.

——— *en quo discordia cives*
Perduxit miseros, en quis consevimus agros.

IV. Aen. 534.

En quid ago? rursusne procos irrisa priores
Experior?

& sic apud Terent. Eun. II. 2. 7. legebat Bentlejus, *en quo redactus sum*. pro *hem*. vide etiam Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. III. 26. totus autem hic locus conferendus est cum simili querela Tibulli Lib. I. El. V. 9. & seqq.

Ille ego, quum tristi morbo defessa (forte *defecta*) *jaceres*,
Te dicor votis *eripuisse meis. &c.*
Omnia persolvi. fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix utitur ille meis.

64. *Quum capite hoc Stygiae jam poterentur aquae*] *peterentur*, ut olim in primis & vetustioribus edd. habebatur, etiam est in Groningano, duobus Leidens. tribus Vossianis, D'orvillianis,

65. Et lectum flentes circumstaremus amici:
Hic ubi tum, pro Di, perfida, quisve fuit?
Quid si longinquos retinerer miles ad Indos?
Aut mea si staret navis in Oceano?

Sed

& meis. sed *poterentur* in cod. Ant. Perreji, & Neapolitano. quod Passeratio & Heinsio probatum, a Broukhusio plurimis exemplis firmatur. *poterer* enim aeque ac *potiter* veteribus usitatum. Ovid. XIV. Met. 641. *ut poterentur ea.* Valer. Flac. VII. v. 54.

Scilicet Aeoliae pecudis poteretur ut auro.

ut ex MSS. Heinsius, pro *potiatur.* & sic apud Suet. Caes. 64. fin. *ne spolio poteretur hostis* est in codd. pro *potiretur.* ubi vide notas; & Valesiana pag. 117. Forte tamen hic legendum,

Quum caput hoc Stygia jam premeretur *aqua.*

ut apud Horatium Lib. I. od. 4. 16.

Jam te premet *nox, fabulaeque manes.*

vel, quod malim, *Stygia jam* veheretur *aqua.* hoc est, jam prope veheretur. Lib. III. El. 3. 36.

Nudus ab inferna, stulte, vehere *rate.*

Lib. IV. El. 7. 92.

Nos vehimur: *vectum nauta recenset onus.*

& eadem Eleg. v. ult.

Cujus honeratis ossa vehantur *equis.*

ubi in nonnullis MSS. *aquis.* Dubitat autem Passeratius, an haec ad Propertium aegrotantem, vel ad Cynthiam morti fere addictam referenda sint, quod miror, cum ad Cynthiae morbum spectent omnia, *vota mihi propter tuam salutem suscepta. lectum circumstaremus amici,* &c.

66. *Hic ubi tum, pro Di, perfida, quisve fuit*] ita hactenus editum. sensum tamen desidero, licet explicent, quis tibi periclitanti, praeter me, adfuit, lectoque adsedit. quod ineptum esse praecedens versus clamat de amicis, lectum simul cum Propertio circumstantibus. Emendandum opinor,

Hic ubi tum, pro Di, perfida, quisve fui?

eo nempe sensu, quo Lib. I. El. 5. 18.

Nec poteris, qui sis, *aut ubi, nosse miser.*

& hoc optime convenit amatori, ex invidia erga rivalem, & propter morbum puellae periculosissimum sensus omnis experti, suique nescio. sic in loco Euripidis, quem illic produxi, in Bacchis v. 506.

Οὐκ οἶσθ' ὅτι ζῇς, οὐδ' ὁρᾷς, οὐδ' ὅστις εἶ.

talem animi fluxum & refluxum eleganter describit Plautus Cistell. II. Sc. 1. v. 6. *ita nubilam mentem animi habeo: ubi sum, ibi non sum: ubi non sum, ibi est animus.* aliis id dicitur, *quid mihi tunc animi fuit?* Ovidius I. Met. 359.

Quid tibi, si sine me fatis erepta fuisses,
Nunc animi, miseranda, foret?

& Lib. XIV. 177.

Quid mihi tunc animi, nisi si timor abstulit omnem
Sensum animumque, fuit?

ad rivalem referebat Livinejus, de quo paullo ante *Hic etiam petitur.* ut dicat, qualem se iste tibi probavit, quum te aegrotante abesset, nulla tui cura habita. offendisse etiam Marklandum videtur recepta lectio, quia conjecerat,

Tunc ubi tunc, pro Di, perfidus iste fuit?

ut rivali odium apud Cynthiam conciliet, qui abfuerit, dum illa tam graviter aegrotaret. quod contrario apud Ovidium loco nonnihil adstruere potuisset, ubi Acontius in rivalem aegrotanti Cydippae adsidentem invehitur Epist. XX. v. 135. & seqq. sed haec a vulgatae vestigiis nimium recedunt. *Haec tibi tum* in v. c. Ant. Perreji, Cc-lotiano, & secundo Vaticano. *Sic ubi tum* Borrich. *Hic mihi ubi tum* in primo Voss. *Hic ubi proh Dii* in meo priore & Heinsiano.

68. *Aut mea si staret navis in Oceano*] *Aut medio staret* Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. pag. 241. & in Notis p. 687. *naret* Guyetus, quod & ipse Heinsius conjecerat in notis ad Ovid. VIII. Met. 104. sed postea damnavit. & cujus aures non laedat *naret navis*? defendi quidem id posset nonnihil ex El. 19. hujus libr. v. 64.

Quum saepe in portu fracta carina natet.

ex Tibullo Lib. I. El. 7. 38. *in liquida nat tibi linter aqua.* & Nasone Lib. II. Fast. v. ult.

Naviget hinc alia jam mihi linter aqua.

Dousa

Sed vobis facile est verba & conponere fraudes.
70. Hoc unum didicit femina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hiberno tam tremefacta Noto:
Quam cito feminea non constat foedus in ira,
Sive ea caussa gravis, sive ea caussa levis.
75. Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam.
Tela, precor, pueri, promite acuta magis.
Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam,
Sanguis erit vobis maxima palma meus.

Sic

Dousa & alii *staret* interpretantur, pro, ventis adversis detineretur. sed hic malim de anchora intelligere, in qua *stare* dicuntur naves. unde *Stationes* dictae. notum illud Virgilii III. Aen. 277.

Anchora de prora jacitur, stant litore puppes.

Florus Lib. II. cap. 2. CLX. *navium classis in anchoris stetit.* J. Caesar Lib. II. de B. Civ. cap. 25. 6. *Curio navibus onerariis pronuntiari jubet, quae stabant ad Uticam,* & seqq. *temporis puncto sublatis anchoris omnes Uticam relinquunt.*

69. *Sed vobis facile est verba & conponere fraudes*] *facile & verba & conponere fraudes* Heinsius. *conponere* pro fingere, machinari. ut supra El. II. v. 6. *conposita pace fefellit amor.* pro ficta, simulata pace. ubi vide. *fletus* in uno Gebhardi pro *fraudes*, quem vide p. 179.

71. *Non sic incerto mutantur flamine Syrtes*] *incertae* in Palatino priore. quod praeferendum vel unus Sallustii locus jubet in Jugurth. cap. 80. ubi Syrtes describit: *ita facies locorum cum ventis simul mutatur.* ubi vide Putschium & Wassium. sic *dubiae Syrtes* Lucano Lib. IX. 861. ubi vide Patrui mei notas. *mutatur flamine Syrtis* in Excerptis Modii. simile illud supra El. IV. 11.

Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto:
Quam facile irati verbo mutantur amantes.

73. *Quam cito feminea non constat foedus in ira*] *feminea in ira*, adscripserat Marklandus, „ ἐν ὀργῇ „ γυναικείῃ, id est, indole, ingenio, animo fe„ minarum. unde, quia Graeca vox etiam *iram* „ significat, ita vertit noster *feminea ira*, pro in„ dole. ita *minas* dixit pro promissis, & *servabis* „ pro cavebis. locutionem *quam cito non constat*, conparato Tibulli loco ex Lib. I. El. 4. 24.

Quam cito non segnis stat, remeatque dies,

illustrat G. Canterus Lib. IV. Novar. Lect. cap. 4.

76. *Tela, precor, pueri, promite acuta magis*] ita recte a viris doctis restitutum fuit, consentientibus membranis antiquis, & primis editionibus. nam *figite* hoc & sequenti versu repetitum, ab Hieronymo Avantio Veronensi, in editiones Aldinas invectum fuisse, monuit Broukhusius. addere potuerat, inde etiam in Colinaei Parisinam an 1529. Gryphii Lugdunensem 1551. & Rovillianam 1559. aliasque migrasse. sed recte *promite* in omnibus, quorum Excerpta mihi ad manum sunt, exaratis codicibus. Ovidius Lib. I. Met. 468.

Eque sagittifera promsit duo tela pharetra.

& *promere faces* Lib. V. Fast. 508.

Et promit quassas comminuitque faces.

ubi *profert* in aliis. vide illic notas. per *pueros* Passeratius intelligit Cupidines. sed quid vetat famulos vel servos indicari, ut *puer* eo sensu passim apud Catullum, Horatium, aliosque: quibus jubeat, ut ferro mortem sibi inferant, quo & ipsam Cynthiam deinde conficiant. infra v. 88.

Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.

77. *Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam*] *solvite curam* legebat Heinsius ex codice Scaligeri. quod defendi posset ex loco Valerii Fl. VIII. 220.

Solvere in hoc tandem resides dux litore curas.

& ex illo Didonis apud Virg. IV. Aen 652.

Accipite hanc animam, meque his exsolvite curis.

Mm 2. alia

Sic igitur prima moriere aetate, Properti?
80. Sed morere. interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet noſtros manes, ſectetur & umbras,
Inſultetque rogis, calcet & oſſa mea.
Quid? non Antigonae tumulo Boeotius Haemon
Corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus?

85. Et

alia veterum loca, quibus utraque lectio firmetur, profert Paſſeratius pag. 285. hic tamen *ſolvite vitam* praefero. nam *ſolvere vitam*, *ſolvi* pro mori, & *ſoluti* pro defunctis obvia ſunt. dubia apud Ovidium lectio eſt Epiſt. X. 76.

Vivimus: & non ſum, Theſeu, tua. ſi modo vivis,
Femina, perjuri fraude ſepulta viri.
Me quoque, qua fratrem, mactaſſes, inprobe clava;
Eſſet, quam dederas, morte ſoluta fides.

ubi *fraude ſoluta viri*, eadem ſignificatione, legunt alii, quod ſi admittatur, *morte ſepulta fides* pro abolita, cum Patruo meo praeſtaret. quia tamen *ſolvere fidem* recte dicitur, priori diſticho *ſepulta* Ariadne, licet viveret, eleganter etiam dicitur, quia in inſula relicta, & commercio hominum exemta erat. ut obſcurata dicuntur *ſepulta*. vid. infra ad Lib. III. El. 13. 9. ſic *ſoluti* pro mortuis, ut in epigrammate Senecae Tom. I. Anth. Lat. p. 465.

Parce relegatis, hoc eſt, jam parce ſolutis.

ubi alii *ſepultis*. vide quae iſtic notavi. nam utraque vox paſſim commutatur. *ſolvere vitam* etiam ex melioris aevi poëtarum imitatione dixit Maximianus, ille pſeudoGallus, Eleg. 1. 3.

Solve precor miſeram tali de carcere vitam.

eleganter autem *Figite certantes*, tamquam certamen leti inſtituerent, quis prior eum figeret. ut Lib. III. El. xi. 19.

Et certamen habent leti, quae viva ſequatur
Conjugium: pudor eſt, non licuiſſe mori.

79. *Sic igitur prima moriere aetate, Properti?*
Sed morere.]

elegans imitatio ex illis Didonis ad mortem ſe inſtigantis apud Virgil. IV. Aen. 660.

—— moriemur inultae?
Sed moriamur, ait. ſic ſic juvat ire ſub umbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanus: & noſtrae ſecum ferat omina mortis.

ubi vide la Cerdam. & hoc ſtimulo ad virtutem vel glorioſam mortem ſubeundam utitur Cicero VII. Philip. cap. 5. *Quod ſi non poſſumus facere, dicam quod dignum eſt & Senatore & Romano homine, moriamur.* ut apud Virgil. II. Aen. 353.

—— moriamur, & in media arma ruamus.

ſic & Priamum jam moribundum adloquitur Pyrrhus Lib. II. Aen. 550.

—— nuntius ibis
Pelidae genitori. illi mea triſtia facta,
Degeneremque Neoptolemum narrare memento.
Nunc morere.

cum quibus confer Euripid. Oreſt. v. 1464. & ſeqq. Seneca Herc. Oet. v. 332.

Moriere. morior Herculis nempe inclyti
Conjux.

eleganter autem proprium nomen ſuum interponunt, quando cum animo loquuntur, ut hic *prima moriere aetate, Properti?* ut infra El. XIX. 21. III. El. 2. 17. IV. 1. 73. & El. VII. 49. idque vel ſecunda vel tertia perſona. vid. Dorvill. Animadv. ad Chariton. pag. 90. *Sed morte* pro *Sed morere* corrupte in Groning.

83. *Quid? non Antigonae tumulo Boeotius Haemon*
Corruit &c.]

Quid non? Antigone diſtinguitur in Borrichiano, & meo priore. *Antigone* etiam in altero Neapol. Askew. & Colbertinis, id eſt *Antigones*, ut in Voſſ. tertio. *Antigonae* in quinto Vatic. Borrich. Groning. *nonne Antigones* Heinſius, ex more Propertii. Lib. I. El. 17. v. 15.

Nonne fuit melius dominae pervincere mores.

infra El. IX. 2.

Nonne putas miras hunc habuiſſe manus.

El.

85. Et sua cum miserae permiscuit ossa puellae,
Qua sine Thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies. mecum moriaris oportet.
Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.

Quam-

El. XIX. 51.

Nonne fuit satius duro servire tyranno.

El. XXV. 8.

Colchis & ignotum nonne secuta virum.

& v. 10.

Persile, nonne tuae tunc cecidere manus?

Boëtius hemon in meo utroque. Neapol. Regiis, & Colbertinis, & priscis edd. de Haemone, qui ad tumulum Antigonae, cui viva jussu Creontis propter clam sepultum fratrem Polynicen, inlata est, sibi ipse manus violentas intulit, praeter egregiam Sophoclis Tragoediam, *Antigones* titulo inscriptam, in qua eminet prae ceteris Haemonis hujus invectiva in patris sui Creontis saevitiem, & Statium XII. Theb. videndus hic Passeratius, & notae doctor. ad Ovid. II. Trist. 402. & in Ibid. v. 563. sed quia alii Haemonem, quum frustra pro Antigones vita deprecatus esset Hercules, se & Antigonem simul interfecisse tradunt, ut Hyginus Fab. 72. & illo vetustiores procul dubio scriptores alii, hos forte secutus est Propertius, ut ex sequentibus colligi posset,

Sed non effugies, mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro stillet uterque cruor. &c.

hoc tamen discrimine, ut Haemon id pietate & amore ductus patraverit, ne viva tumulo addiceretur Antigone, & sic lenta & dira morte enecaretur, aut eodem in tumulo caderet, Propertius vero id Cynthiae minetur, vindictae caussa propter rivalem sibi praelatum; unde *inhonestam* sibi *mortem istam futuram* fatetur, quae Haemoni tamen fuit gloriosa. pro *Corruit* Francius in libri sui margine conjecerat,

Contudit ipse suo saucius ense latus.

me non probante. infra El. XV. 14.

Haedus ubi agrestes corruet ante focos.

85. *Et sua cum miserae commiscuit ossa puellae*] *tam miserae* in quarto Voss. & Excerptis Modii, seu Groningano. *tunc miserae* in secundo D'orvill. sed male. *comiserae* in quinto Vaticano. infeliciter Francius hic emendandum adscripserat,

Et sua cum misera permiscuit ossa puella.

quatuor vocibus in eumdem sonum male desinentibus. Est enim eadem hic loquendi forma, *sua ossa puellae commiscuit*, pro puellae ossibus, ut supra El. II. 31.

Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae.

pro *cum Corinnae scriptis.* ubi male *quum* edidit Broukhus. qui similes loquendi modos ex Cicerone hic adfert. *permiscuit* in secundo Leid. tribus Voss. duobus D'orvill. meis, Askew. ceterisque codd. & omnibus fere antiquis edd. quod cum Broukhusio mutare unius Colbertini MS. auctoritate, in quo *commiscuit*, necesse non existimavi. de mixtura cinerum, sumato amoris indicio, praeter ea, quae hic contulit Broukhusius, vide supra ad Lib. I. El. XV. 21. altero versu *Quis sine* conjecerat Heinsius, ossibus nempe, quia *Thebanam domum*, patriam suam, ire noluit Haemon, nisi mortuam Antigonen sua quoque morte fuisset comitatus, & *domum* hic accipe, ut Lib. I. El. 19. 10.

Thessalis antiquam venerat umbra domum.

87. *Sed non effugies*] ita in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, secundo Vaticano, Neapol. a manu sec. Menteliano, & Groningano, idque probavit Lipsius Lib. I. Ant. Lect. 20. & Passeratius. *efficies* in Regiis, Colbertinis, altero Leidensi, tribus Voss. primo D'Orvill. meo utroque, & in antiquis edd. sed *effugies* recte edidit Broukhusius, Scaligeri editionem secutus, licet in notis de lectionis varietate nihil monuerit. *non effugies* simpliciter sic positum, est, pro mihi te elabi non patiar. ut in noto Virgilii loco Ecl. III. 49. *Numquam hodie effugies.* & apud Martial. XI. Ep. 98. & XII. 84. vide Heins. ad Ovid. II. A. A. 28. & 531. vel *effugies mortem* subintelligendum. ut mox Eleg. seq. v. 4.

Mortem ego non fugiam morte subire tua.

 al-

Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura;
90. Mors inhonesta quidem; tu moriere tamen.
Sidera sunt testes, & matutina pruina,
Et furtim misero janua aperta mihi:
Te nihil in vita nobis acceptius umquam.
Nunc quoque eris, quamvis sis inimica mihi:
95. Nec domina ulla meo ponet vestigia lecto.
Solus ero, quoniam non licet esse tuo.
Atque utinam, si forte pios eduximus annos,
Ille vir in medio fiat amore lapis.

altero versu, *Hoc eodem ferro*, pro *telo*, quod in ed. Scalig. est, recte adstruit Broukhusius. idque ab omnibus codd. quorum Excerptis utor, & primis edd. firmatur. Cic. in Pison. cap. 7. in fine, *quod eorum ferro ac fureri meum corpus atque omnium bonorum vitam objicere voluistis. eodem* hic in bisyllabon contrahitur. de quo vide ad Lib. IV. El. 7. 7. quod vero Francius in margine codicis sui conjiciebat, *Hoc eodem stillet telo utriusque eruor*, paucis adrisurum opinor.

89. *Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura*] *Quamvis haec mihi mors est inhonesta* in primo D'orvill. adversante metro. altero versu *tu moriare* in Voss. priore. hic sequitur in meo utroque codice v. 17. hujus Eleg. *Ille etiam abrepta* &c. usque ad v. 28.

91. *Sidera sunt testes, & matutina pruina*] *sint testes* forte legendum. hunc ipsum Propertii locum innuit Servius ad illud Virgilii Ecl. V. 21. *vos coryli testes & flumina Nymphis*. ubi tamen inverso verborum ordine sic adfert: *testes mihi sunt coryli & flumina. sic Horatius: Testis Metaurum flumen. Propertius: testes sunt sidera nobis*. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 207. Juvenalis Sat. VIII. 150. *sed sidera testes Intendunt oculos*. respicit forte id quod questus erat Lib. I. El. 16. 24.

Me mediae noctes, me sidera prona jacentem,
Frigidaque Eoo me dolet aura gelu.

ubi secundo versu *matutinam* innuit *pruinam*. Ovidius III. Met. 488.

——— *ut intabescere flavae*
Igne levi cerae, matutinaeve pruinae
Sole tepente solent.

ubi Ciofanus ex illo Ovidii loco Joh. Jov. Pontanum desumsisse notat,

Unde cadunt imbres, & matutina pruina.

quo versu ad hunc Propertii locum potius respexisse videtur, certe id colligi potest ex altero ejusdem Pontani loco, quem hic adfert Broukhusius.

93. *Te nihil in vita nobis acceptius umquam*] *magis est acceptius* in Voss. tertio, & superscript. *nihil est*. ut in D'orvill. secundo a manu pr. in meo secundo *nobis est acceptius*, abundante *est*, & in marg. *magis est*. quomodo in Heinsiano cod. ita ut *magis acceptius* dictum sit, quomodo apud Auctorem Culicis v. 78.

Quis magis optato queat esse beatior aevo?

licet illic *magis optato* jungi praestet. altero versu *sic inimica* in Neapolitano.

96. *quoniam non licet esse tuo*] ita ex Heinsii restitutione edidit Broukhus. licet in omnibus codicibus, & vetustis editionibus *tuum* legatur. *tecum* vitiose in Dorvill. primo.

97. *si forte pios eduximus annos*] *si forte pios, DI, duximus annos* castigabat Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. p. 241. & in notis ad Propert. p. 687. sic supra v. 66. hujus Eleg. *Hic ubi tum, pro DI, perfida, quisve fui.* & Lib. IV. El. XI. v. 92. idem legebat Heinsius,

Prole mea Paullum, DI, juvet esse senem.

pro *sic juvet*. similes librariorum aberrationes notavit Patruus meus ad Lucan. Lib. IX. 848. id certe longe melius, quam *eduximus*, quod conjece-

ELEG. VIII.

Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani, media non sine matre, duces:
Quam mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam morte subire tua.
5. Sed tempus lustrare aliis Helicona choreis,

Et

jecerat Francius. *eduximus annos*, ut *ducere annos*. de quo vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 293. & Patrui mei notas ad Lucan. VIII. 479. ultimo versu *medio fiat agone* perperam Guyetus. *fiet* in meo priore, & in Voss. tertio a man. sec.

98. *Ille vir in medio fiat amore lapis*] Dubito an omnibus se probatura sit Broukhusii interpretatio, ut in medio amore *lapidem fieri* rivalem optet, pro, in mortem subitam obrigescat, qua occasione plurima profert exempla illorum, qui in medio Veneris opere animam exhalarunt. sed aliis locutionibus talem mortem praecipitatam noster solet describere. ut constabit ex illis, quae notavi ad Lib. I. El. 6. v. 26. Non illam igitur Propertio mentem hoc loco fuisse opinor, sed tantum, ut in medio amore torpeat inmobilis, obdurescat instar lapidis, truncus iners, & inutile saxum fiat. qualem sortem in amore duram sibi evenisse queritur Ovidius Lib. III. tota Eleg. 7. sic apud Plautum alio sensu *lapis fieri* dicitur homo adtonitus, qui instar lapidis obstupescit, neque movetur. Ariadne apud Ovid. Epist. X. 50.

Quamque lapis sedes, tam lapis ipsa fui.

ELEG. VIII.] Hanc Elegiam, ita ut nunc eam habemus, ordinavit Scaliger, ut Castigationes illius consulenti patebit. quatuor tamen priores versus uno tenore praecedenti Elegiae adnectuntur in variis codd. MSS. quin & tria prima disticha cum illis conjunguntur in primis editionibus. Aldinae aliaeque incipiunt a quinto versu, *Sed tempus lustrare* &c. quod admittendum opinor, & duo illa disticha *Non ob regna magis* &c. usque ad *morte subire tua*, commode collocari possent post v. 90. Elegiae anteced. *Mors inhonesta quidem, sed moriere tamen.* Illic enim mutuam Cynthiae comminatur mortem; *mecum moriaris oportet. Hoc eodem ferro* &c. adeoque apte his exemplum Thebanorum fratrum Eteoclis & Polynicis adderetur, qui mutuis vulneribus simul cum Jocasta matre interierunt, de quibus primum Elegiae hujus distichon intelligendum est. vide Gonsal. ad Petron. cap. 80. init. pag. 129. cujus locum ex his Propertianis adumbratum esse notavit, quod & ante eum monuerat Passeratius. *media* autem est, pugnantibus intercedente, quae manus sibi ipsa intulit, postquam frater uterque cecidissent. vide Barthium ad Statium Lib. XI. Theb. 390. & de hac vocis *mediae* significatione N. Heins. ad Claudian. II. in Rufin. 310.

4. *Mortem ego non fugiam morte subire tua*] *Fortem ego non fugio* in meo codice primo. *fugio* etiam in cod. Heinsiano & Borrichiano. *Sed mihi* vers. praeced. in quinto Vatic. Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. p. 242. & in notis Propertianis pag. 687. emendandum putabat,

Mortem ego non fugiam morte subire tuam.

ut vicariam intelligat mortem, qualem pro marito subiit Evadne. non dissimile illud Virgilii VI. Aen. 121. de Castore & Polluce,

Si fratrem Pollux alterna morte redemit.

Quinctilian. Decl. VI. init. *Senex odiosus morte filii mei vivo.* idem quoque conjecerat,

Mortem ego non fugiam morte subire mea.

quo referebat illud Horatii Epod. I.

Paratus omne Caesaris periculum
Subire, Maecenas, tuo.

5. *Sed tempus lustrare aliis Helicona choreis*] *Sit tempus* Heinsio placebat. *Est tempus* in meo

se-

Et campum Haemonio jam dare tempus equo.
Jam libet & fortes memorare ad praelia turmas,
Et Romana mei dicere castra Ducis.
Quod si deficiant vires, audacia certe
10. Laus erit: in magnis & voluisse sat est.

Aetas

secundo, nisi quod *sed* in marg. ut in cod. Ant. Perreji, Scaligeri & Modii Excerptis, ceterisque MSS. & primis edd. Qui vero novam ab hoc versu Elegiam inchoant, cum titulo AD AVGVSTVM, ut etiam in MSS. nonnullis habetur, *Jam tempus* ediderunt, ut Aldus in utraque ed. Colinaeus, Gryphius, Rovillius, alique. *aliis choreis Helicona lustrare* idem est, ac illud Manilii Lib. I. circa init.

Coelestis rationis opus deducere mundo
Adgredior; primusque novis Helicona movere
Cantibus.

9. *Et campum Haemonio jam dare tempus equo*] diversas Interpretum sententias in exponendo loci hujus sensu repudians Broukhusius *Haemonium equum* refert ad Achillem, equorum praestantissimorum dominum, & bellatorem eximium, ut innuat poëta, se constituisse ad exemplum Iliados Homericae grave epos condere. Sed haec refutavit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. I. pag. 432. & seqq. qui *Haemonium equum* vel pro praestantissimo, quales erant equi Thessali, cum Beroaldo exponit, & *campum equo dare* a stadiis & Circo desumtam locutionem notat, vel potius *Haemonium equum* huc a librariis invectum esse censet ex Eleg. praeced. v. 26. *Fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.* ideoque probat *Aonio equo.* ut dicat Propertius, se relictis carminibus amatoriis bella graviore sono dicturum. quod mihi etiam praeferendum videtur. Ita enim corrigendum monuit Heinsius in Notis ad Propert. p. 688. & Lib. II. Advers. cap. 5. p. 242. vel *Maeonio equo*, adeoque legendum putavit, *Campum Maeonio jam dare tempus equo.* ut ad Homeri poësin epicam respexerit. sed licet *Maeonius* dicatur Homerus, non tamen ideo *Maeonium equum* cum respectu ad ejus poësin dici posse existimaverim. Conferri cum his meretur Nemesiani locus Cyneg. v. 3. & seqq.

— *Aonio jam nunc mihi pectus ab oestro*
Aestuat, ingentes Helicon jubet ire per agros:
Castaliusque mihi nova pocula fontis alumno
Ingerit, & late campos metatur apertos.

ubi Barthius hunc Propertii locum afferens, *Aonio equo* etiam exhibet, non indicans, unde lectionem illam hauserit, quae in nullis editionibus antiquis comparet. Posset etiam legi *Heroo*. vel pro *Aonio* substitui *Ausonio*. quia ad laudes Augusti canendas se parat, *Et Romana sui dicere castra ducis.* sive ut Virgilius de Augusto Lib. III. Georg. 51. *ardentes accingar dicere pugnas Caesaris.* eodem sensu apud Ovid. IV. Trist. 10. 50. de Horatio:

Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.

ut praefert Bentlej. ad Horat. IV. od. 3. 23. pro Heinsiano *Aeolia*. infra Lib. III. El. 3. 6.

Adsuescent Latio Partha tropaea Jovi.

7. *Jam libet & fortes memorare ad praelia turmas*] Nova hic Elegia incipit in primis edd. cum inscriptione AD MVSAM. elegantem & Propertio praesertim amatum loquendi modum *fortes ad praelia*, ut alibi *venales ad munus*, *sobrius ad lites*, *cives ad eloquium*, & sim. illustravit Gul. Canterus Lib. III. Novar. Lect. cap. 20. quibus plura alia e nostro exempla addidit Broukhusius. sic Tarquinius *fortis ad arma* dicitur Ovidio II. Fast. 688. ubi perperam Heinsius *in arma*. Livius Lib. VII. c. 40. *fortes ad sanguinem civilem.* ubi vide notas Drakenb. & Patrui mei ad Virg. III. G. 50. *fortes ad aratra juvenci.* quod imitatus est Silius Ital. Lib. VIII. 368. *habiles ad aratra Labici.* sic *invictum ad vulnera corpus*, non *a vulnere*, Ovidio Lib. XII. Met. 167. *ad bella fugaces* Lucano Lib. II. v. 558.

8. *Et Romana mei dicere castra Ducis*] ad hunc versum notaverat Marklandus: ,, satis familiariter, si ita scripsit Propertius de Augusto,
,, quem alibi (Lib. III. El. 3. 1.) *Deum Caesarem* vocat. & ita Lib. IV. XI. 60. *& lacrimas vidimus ire Deo.* unde suspicor hic quoque legendum,

,, *Et Romana Dei dicere castra Ducis.*

,, licet

Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc volo subducto gravior procedere vultu:
Nunc aliam citharam me mea Musa docet.
15. Surge, anime, ex humili. jam carmina sumite vires.
Pierides, magni nunc erit oris opus.

Jam

„ licet Ovidius quidem eodem modo de Au-
„ gusto loquatur Lib. I. A. A. 202.

„ *Eoas Latio dux meus addat opes.*

sed illud *meus* non tam familiaritatis indicium habet, quam judicii, cujus virtuti maxime faveo & adplaudo. quo sensu saepe apud alios. vide Patrui mei Comment. ad Phaedr. Lib. V. fab. 7. 32.

12. *Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus*] *veteres* in Groningano. absurde. juventuti canendos vult amores, bella vero aetati provectiori, cui grande epos magis convenit. per *tumultus* bella intelligit. ut supra Eleg. I. 39.

Sed neque Phlegraeos Jovis Enceladique tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus.

Horat. Lib. IV. od. 4. 47.

——— *& inpio*
Vastata Poenorum tumultu
Fana Deos habuere rectos.

altero versu *quoniam scripta* in Voss. quarto.

13. *Nunc volo subducto gravior procedere vultu*] *succedere* in Menteliano, Borrichiano, Regiis, altero Colbertino, & primis aliisque edd. *cultu* male in Groningano. *vultus subductus*, gravis & austerus. ut *subductum supercilium*. de quo vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 521. & in Addendis p. 699. elegantiam & vim verbi *volo* bene illustravit Broukhusius, de illis, qui alacri animo ad aliquid suscipiendum se aptant, & gestiunt. Anacreon Od. I.

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας,
Θέλω δὲ Κάδμον ᾄδειν.

vide Barthium Lib. VI. Adverf. cap. 8. & ad Statium Lib. I. Silv. 5. 9. mox *Namque aliam* in uno Colbert. Borrich. Mentel. primo Leid. Voss. & meo secundo. in primo *Jamque*.

15. *Surge, anime, ex humili. jam carmina sumite vires.*
Pierides, magni &c.]

ita distinguendum, & viam monstrantibus codicum vestigiis in ipso textu edendum censui. non ut Broukhusius, Scaligeri aliasque editiones secutus, dedit,

Surge anima ex humili jam carmine. sumite vires
Pierides: magni &c.

carmina enim in Leidensi secundo, Regiis, & altero Vaticano, ut in Palatinis codd. & melioribus edd. haberi notat Gebhardus. certe sic clare in priori meo codice, & MS. Harlejano Musei Britannici, primisque editionibus. in nostro secundo distinguitur, ut in ed. Broukhus. eleganter autem *os magnum* opponitur τῷ *humili*. vide Markland. ad Statii Silvas pag. 229. qui tamen *humili jam carmine* conjungit. sed *Surge anima ex humili*, jam legisse videtur Claverius ad Claudian. Lib. II. in Rufin. 333. & *carmina sumite vires* sua imitatione probasse Sannazarium patet ex ejus Lib. III. El. I. v. 11.

Ardua sunt tentanda: novas en carmina vires
Sumite: per durum Gloria anhelat iter.

sic *vires in carmina dare* Ovidio Lib. I. Fast. v. 17. *anime* praeterea, pro *anima*, praestat cum Heinsio, Marklando, & Broukhusio in curis secundis. Gallio apud Quinctilian. Lib. IX. cap. 2. *Dura, anime, hodie dura.* ita passim, quando se ipsos adhortantur, & ad aliquid audendum exstimulant. Seneca Herc. Oet. 840.

Quid, anime, *cessas? quid stupes factum scelus,*

Medea v. 41.

——— *quaere supplicio viam,*
Si vivis, anime.

& v. 988.

Quid nunc moraris, anime,
Quid dubitas? potes.

Cato

Jam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet.
India quin, Auguſte, tuo dat colla triumpho,
20. Et domus intactae te tremit Arabiae.
Et, ſi qua extremis tellus ſe ſubtrahit oris,
Sentiet illa tuas poſtmodo capta manus.

Haec

Cato apud Senecam de Provid. cap. 2. *adgredere, anime, diu meditatum opus.* vide etiam quae notavi ad Lotich. pag. 488. neque aliter apud Graecos. Euripides Medea v. 1056.

Ἆ, ἆ, μὴ δῆ, τά θυμὲ, μὴ σύγ' ἐργάσῃ τάδε.

Ariſtophanes Equit. v. 1191. *Ὦ θυμὲ, νυνὶ βωμολόχον ἔξευρέ τι.* quod autem hic *ſurgere ex humili animum* jubet poëta, id *altius animos erigere* vocat Florus IV. 9. 3. altero verſu *nunc erat* ex Groningano Broukhuſius, locisque veterum adſtruit. quibus adde Ovid. Epiſt. I. 108.

Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.

ſed *nunc erit* in ceteris codicibus, & binis Leidenſ. tribus Voſſianis, Askewiano, utroque D'Orvill. meo ſecundo, ac primis edd.

17. *Jam negat Euphrates equitem poſt terga tueri Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet*] *equitem* conſtanter in MSS. Regiis, Borrich. Groning. ceteriſque, & antiquis edd. praeter Scaligeranam. pro *tueri* Heinſius *vereri*. dein *tenuiſſe* procul dubio mendoſum. *timuiſſe* in Voſſ. tertio a man. pr. Menteliano, Leidenſi, meoque priore. *metuiſſe* in Voſſ. primo, & meo altero in marg. Paſſeratius exponit detinuiſſe, captoſque occidiſſe, vel reddere noluiſſe. aut *ſuſtinuiſſe* legendum conjicit. non male Beroaldus intelligit, Euphratem dolere ſe reliquias Craſſorum & cadavera inſepulta tenuiſſe, quo referri poſſet illud noſtri Lib. IV. El. 6. 83.

Gaude, Craſſe, nigras ſi quid ſapis inter arenas,
Ire per Euphraten ad tua buſta licet.

variis conjecturis hunc locum tentaverat Heinſius, qui *ſe ſepeliſſe*, *necuiſſe*, *temeraſſe*, vel *Craſſis ſe renuiſſe* conjecetat. confer haec Propertiana cum loco Ovidii I. A. A. 177 — 180. & 209 — 212. & ſeqq. Nam eo ipſo tempore, quo Auguſtus bella illa contra Indos, Arabas, Parthoſque meditabatur, hoc eſt A. V. 752. Artem illam ſuam condebat Ovidius, ut docet Broukhuſius ſupra ad huj. El. v. 6. p. 140. & Georgica ſua abſolvebat Virgilius, ut ipſe in fine operis innuit:

Haec ſuper arvorum cultu pecorumque canebam,
Et ſuper arboribus; Caeſar dum magnus ad altum
Fulminat Euphraten bello.

v. G. Fabric. ad Horat. pag. 67. & Tan. Fabrum in Chronolog. Horat. Lib. II. Epiſt. 49. p. 127.

19. *India quin, Auguſte, tuo dat colla triumpho, Et domus intactae te tremit Arabiae.*] *India quit* vitioſe in Scaligeri Excerptis, duobus Leid. tribus Voſſianis, Heinſiano, Borrich. Neapolit. Regiis, Colbertinis, Askew. meo utroque, D'Orvillianis, & primis edd. *Indicus o* in ſecundo Vaticano. *domus Arabiae* eſt imitatio Virgiliana Lib. G. 115. *Eoaſque domos Arabum.* ſupra Lib. I. El. 6. 4. *Ulteriuſque domos vadere Memnonias.* Horatius Lib. II. od. 12. 23. *Plenas aut Arabum domos.* Lib. III. Anthol. Graec. Tit. 7. pag. 319. ed. Obſop.

Καὶ πλατὺς Εὐρώπας ἐσονάχσεν δόμος.

intractae in primo D'orvill. *intacta* Arabia, nondum ſubjugata, ut eidem Horatio Lib. III. od. 24. init.

Intactis opulentior
Theſauris Arabum, & divitis Indiae.

& Epod. VII. 7.

Intactus aut Britannus ut deſcenderet
Sacra catenatus via.

Aramiae conjecerat Heinſius. ſed *Arabia* & *India*, licet valde diſſitae, non raro a poëtis junguntur. ut in primo Horatii loco, aliiſque. vide Heſſel. ad Vibium Sequeſtr. p. 154. ceterum *Arrabiae*, cum prima producitur, duplici *r* ſcribendum, prolatis Propertii locis, contendit Neſtor in Vocabul. p. 9. b. & pag. 156. b.

21. *Et ſi qua extremis tellus ſe ſubtrahit oris*] An forte legendum *ſubmovet*? nam hic quoque imi-

Haec ego castra sequar vates: tua castra canendo
Magnus ero: servent hunc mihi fata diem!
25. Ut caput in magnis ubi non est tangere signis,
Ponitur hic imos ante corona pedes.

Sic

imitatus videtur Maronem VII. Aen. 225.

Audiit & si quem tellus extrema refuso
Submovet Oceano, & si quem extenta plagarum
Quatuor in medio dirimit plaga Solis iniqui.

ut illic notavit Valens Guellius. nisi potius hic sensus sit, & si qua gens remotissima se armis tuis subducere, neque tibi se submittere tentabit, non diu post victas dabit manus, & potentiam tuam sentiet. ut *subtrahere colla jugo* supra El. IV. v. 14.

Dum licet, injusto subtrahe colla jugo.

& de tauro primum feroce & aratrum detractante Ovid. III. ex P. Ep. 7. 15.

Ductus ab armento taurus detractat aratrum,
Subtrahit & duro colla novella jugo.

sic de capto amante eidem Rem. Am. 90.

Et tua laesuro subtrahe colla jugo.

Lib. V. Trist. El. 2. 40.

Subtrahis effracto tu quoque colla jugo.

extremis oris pro remotis veluti in ultimo orbis termino. Cicero V. Verr. cap. 65. *si tu apud Persas aut in extrema India deprehensus ad supplicium ducerere, quid aliud clamitares, nisi te civem esse Romanum. & si tibi apud barbaros, apud homines in extremis atque ultimis gentibus positos nobile & illustre nomen tuae civitatis profuisset.* vide ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 264. mox *sentiat* in Menteliano, Excerptis Modii, Borrich. Groning. Heinsiano, Askewiano, binis D'Orvillii, meisque, & primis edd. pro *capta*, quod constanter in iisdem habetur membranis, in aliis edd. *victa*. ut in Aldinis, Gryphii, & Rovilliana. Gruterus autem Lib. XVII. Suspic. inedit. cap. 5. quum in membranis nonnullis pro *postmodo* invenisset *post mihi* (ut in Excerptis Modii habetur) legendum existimabat *post ibi*. sed *postmodo*, (pro *postea*, quod carminis lex non admittit) Tibullo etiam, & praesertim Ovidio, aliisque usitatissimum est.

23. *Haec ego castra sequar vates*] ita scripsisse Propertium dubito, qui supra El. VI. v. 14. numquam se castra sequi velle, nullumque e suo sanguine militem fore dixerat. Legendum itaque opinor,

Haec ego castra loquar *vates: tua castra* canendo
Magnus ero.

vel hac potius distinctione;

Haec ego castra loquar: vates tua castra canendo
Magnus ero:

certe in primo D'Orvill. & secundo meo codice distinguitur,

Haec ego castra sequar. vates tua &c.

haec firmant praecedentia v. 12.

Bella canam, quando scripta puella mea est.

& ibidem,

Nunc aliam citharam me mea Musa docet.

bella loqui pro canere, scribere. vide Patrui Comm. ad Phaedr. Lib V. fab. 5. 39. *fari* nostro Lib. IV. El. 4. 2.

Tarpejum nemus, & Tarpejae turpe sepulchrum
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.

sequar tamen hic pro persequar, narrabo, positum existimabat Cel. Ruhnkenius. ut apud Senecam Troad. v. 236.

—— inclytas laudes juvat,
Et clara magni facta genitoris sequi.

ubi forsan *loqui* praestiterit. ut in Oedipo v. 683.

Laudare modica, & otium ac somnum loqui.

pro *servent hunc mihi fata diem* Heinsius conjecerat *properent*. quod non displicet, quia fausta ominantibus frequens formula est, ut fata, sive Aurora aut Lucifer, diem illum quam primum, & citatis equis, adferant. vide Heins. ad Ovid. IV. Trist. El. 2. 73. & quae notata sunt ad Lotichium Lib. I. El. 2. in fine. simile illud Aristophanis in Pace v. 345.

Ει γὰρ μοὶ γένοιτ' ἰδεῖν ταύτην τὴν ἡμέραν ποτέ.

ubi vide Bergler. tale Nasonis votum de Augusti triumphis est Lib. IV. Trist. El. 2. & Lib. II. ex P. Epist. 1.

25. *Ut caput in magnis ubi non est tangere signis,*
Ponitur hic imos ante corona pedes]

Et caput in Borrichiano & meo priore. J. Dousa in margine ed. Rovillianae conjecerat *cui non est* tan-

Sic nos, nunc inopes laudis conſcendere carmen,
Pauperibus ſacris vilia thura damus.

Non-

tangere ſignis, *Ponitur huic* &c. *his* Scaliger, Heinſ. & Broukh. in ora ed. Colin. & ſic Francius ad ed. Scalig. *hac* in Regiis Leid. ſec. D'orvill. & Neapol. *haec* in primo Vatic. & Voſſ. ſed bene Paſſeratius *hic*, ut in Voſſ. tertio a man. pr. & ceteris, refert ad praecedens *ubi*. neque Douſae conjecturam *cui non eſt* probo. nam *ubi non eſt* Graecorum more dixit, ut illis ἐκ ἐςὶ, non licet, non datur. ſic Lib. III. El. 12. 30.

Nec digitum anguſta eſt inſeruiſſe via.

ſenſus enim eſt, quando non licet caput majoris ſigni, id eſt ſimulacri vel ſtatuae alicujus Dei, tangere, illic corona ante pedes ejus ponitur. nam qui Deorum ſimulacra venerabantur, eorum caput & pedes tangebant. quo refer illud Juvenalis Sat. XIV. 219. *& Cereris tangens aramque pedemque.* & forte hunc locum imitatus eſt Ovidius Lib. II. Amor. El. 13. 23.

Ipſe ego thura dabo fumoſis candidus aris,
Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.

vide & Paſchalium de Coronis Lib IV. cap. xr. p. 239. de elegantia locutionis *non eſt*, pro, non licet, praeter Paſſeratium ad h. l. vide N. Heinſium ad Ovid. II. A. A. 28. & quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 155.

27. *Sic nos, nunc inopes laudis conſcendere carmen,*
Pauperibus ſacris vilia dona damus]

Locus corruptiſſimus, cui ſanando parum auxilii ferunt ſcripti codices, & editiones vetuſtae. *non inopes* in uno Colbert. Heinſiano, primo D'Orvill. meoque. *laudes* Voſſ. tert. *carmen* vitioſum procul dubio, & ſequuntur *carmina*. Paſſeratius ex cod. Memmiano, *laudis conſcendere culmen*. probante Heinſio, forte ut reſponderet conparatio praecedentibus, *Ut caput in magnis ubi non eſt tangere ſignis*. ſic etiam legebat Janus Douſa Filius, Fruterius, & Gruterus Lib. XVII. Suſpic. ineditar. cap. 10. productis Apuleji, Valerii Max. & Symmachi locis, in quibus *laudis culmen* etiam vindicat. & ita Ayrmannus. *in arcem* excogitaverat Palmerius. Videntur viris doctis haec placuiſſe propter verbum *conſcendere*. quo illecti *conſcendere currum* divinare poſſemus, ut Marklando etiam in mentem venerat. Beroaldus quidem conparationis a Propertio hic factae ſenſum commode ſatis explicuit hoc modo: *quemadmodum coronam ponimus ante pedes ſtatuae coloſſeae, cujus caput tangere non poſſumus, ita nos exiguo thuſculo ſacrificamus, cum ſimus inopes, nec valeamus conſcendere ad laudes Auguſti carmine grandiloquo.* Sed quis ferat, aut apta locutione dictum probet, haec ultima ſignificari illis verbis, *inopes laudis conſcendere carmen?* Broukhuſius tentaverat, *laudis contendere curſu*, ſed verſum hunc adeo corruptum agnoſcebat, ut fere ſpurium ſuſpicaretur, addita ratione, *quia turis mentio aperte clamat, aliud quid, cui reſponderit, deſiderari.* eruditiſſimus Eldickius ſuis ad me literis legebat,

Sic nos nunc inopes lautis oſtendere cultum,

ut *lauta ſacra*, ſeu taurus, *pauperibus* e thure ſacrificiis opponantur. Alia medicina adfecto huic loco ſuccurrebat Franc. Oudendorpius, quem doctrinae, & amicitiae, dum in vivis eſſet, nomine libenter memoro. ille enim reſtituendum cenſebat,

Sic nos nunc inopes tauris conſcindere collum,
Pauperibus ſacris vilia tura damus.

quam praeclaram emendationem ex merito laudavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 37. ubi in Epigrammate Virgilii, Dedicationem Aeneidos ad Venerem continente, legendum conjeci,

Corniger haud *aries humilis*, ſed *maxima taurus*
Victima ſacratos tanget honore focos.

pro eo, quod antea vulgabatur,

Corniger hos *aries humilis*, & *maxima taurus*
Victima ſacratos &c.

conſcindere collum tauris, aliis *frangere taurorum colla* dicitur. Valer. Fl. Lib. I. 192.

—— *non illo certior alter*
Pinguia letifera perfringere colla bipenni.

vide Heinſ. ad Claudian. II. de Laud. Stilic. 21. frequens autem in divitum ſacrificiis tauri, majoris victimae, mentio. ut Dianae pro incolumitate Principis taurum hoſtiam vovet Philippus Lib. IV. Anthol. Graec. Tit. 10. Ep. 1.

Σοὶ γὰρ ὑπὲρ βωμῶν ἀτμὸν λιβάνοιο Φίλιππος.
Ῥέξει κἀλλιθύταν ταῦρον ὀρειονόμον.

hoc

Nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontes;
30. Sed modo Permessi flumine lavit Amor.

Scri-

hoc est, interprete Grotio,

Multa tuis aris adolebit thura Philippus,
Si ferus hic taurus victima caesa litet.

aptissima ergo oppositione Propertius dicit, suarum facultatum non esse *taurum*, locupletibus dignum sacrificium, sed *thura*, quae *pauperibus sacris* conveniunt, pro felicitate Augusti, Diis se offerre; ut haec passim opponuntur. ad sensum Propertii egregie facit locus Tibulli Lib. IV. Carm. I. 14.

Parvaque coelestes placavit mica; nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoque sit gratus parvus labor, ut tibi possim
Inde alios, aliosque memor componere versus.

Ovidius Lib. II. Trist. 75.

Sed tamen ut fuso taurorum sanguine centum,
Sic capitur minimo thuris honore Deus.

& IV. ex P. Ep. 8. 39.

Nec quae de parva Dis pauper libat acerra,
Thura minus, grandi quam data lance, valent.
Agnaque tam lactens, quam gramine pasta Falisco,
Victima Tarpejos inficit icta focos.

sed haec sufficiant ad optimam emendationem confirmandam. aliter Clercquius in Prodromo I. Observ. ad Lucanum pag. 7. qui scripsisse poëtam putabat,

Sic nos, nunc inopes lauto contendere cultu,
Pauperibus sacris &c.

ex his eligat lector, quod salubriorem opem loco huic depravato adferre videbitur. Ultimus tamen Propertii editor Vulpius retinendam esse vulgatam contendit, non alia ratione addita, quam *esse hoc unum ex Propertii singularibus*, ut vocat, quod fortasse a Callimacho vel Phileta derivaverit. singulari certe argumento. Sed nihil e Callimacho vel Phileta desumsit, in quo sensus & mens sana non constabat. Quia vero in codice suo *villia tura* scriptum repererat Gul. Vlamingius, inde *villica*, id est rustica, legendum conjecerat, ut apud Juvenalem Sat. IX. 137.

O parvi nostrique Lares, quos thure minuto,
Aut farre, aut tenui soleo exorare corona.

ubi *exornare* in MSS. & aliis edd. sed *villia thura* minime sollicitanda sunt, quae *thuri minuto*, in illo Juvenalis loco, & *minimo thuris honori* apud Ovidium, Tibullum, aliosque respondent, qualia *vilia* pauperum dona, quae pura comitatur mens, Diis saepe gratiora, quam locupletium victimas majores, aut lances grandiores, noto loco describit Persius Sat. II. in fine. ubi vide Casaub.

29. *Nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontes.*
Sed modo Permessi &c.]

Necdum in Colotiano. *Nundum* in primis edd. *mea flumina* male in Voss. *Ascraeos fontes* non proprie ad Hesiodum, ut Beroaldus, refero, licet *Ascra* oppidulum ad ripas Heliconis situm Hesiodi fuerit patria, sed ad Hippocrenen & Aganippen, vicinos fontes, ex quibus majores poëtae bibere fingebantur, minores e Permesso. vide Passeratium. eodem videlicet colore, quo Persius in Prologo:

Nec fonte labra prolui Caballino &c.
Heliconiadasque pallidamque Pirenen
Illis remitto, quorum imagines lambunt
Hederae sequaces.

ubi recte Casaubonus respici putat ad poëtas majores, qui se fonte Hippocrenes labra sua *proluisse*, seu totum velut exhausisse jactabant. sic infra apud nostrum El. X. v. 4.

Jussit & Ascraeum sic habitare nemus.

silva enim & *Tempe Ascraea* prope Heliconem. vide Markland. ad Statii Silvas p. 312. ubi isto nostri loco stabilivit emendationem suam in Statii Lib. V. Sylv. 3. v. 209. *Me quoque vocales lucos, Ascraeaque Tempe pulsantem.* quae tamen nimis forte recedit a vulgata lectione *lustrataque*. & *lustrandaque* malim cum Heinsio. certe *lustrare Tempe* defendi potest ex nostro Eleg. praeced. v. 5.

Sed tempus lustrare aliis Helicona choreis.

Ceterum *Ascraeos norunt mea carmina fontes* hic de mendo suspectum videtur, pro qua voce forte reponendum *rorant*, sive intelligamus sensu activo *carmina mea rorant fontes*, seu ingenti haustu irri-

gata

Scribant de te alii, vel ſis ignota licebit:
Laudet, qui ſterili ſemina ponit humo.
Omnia, crede mihi, ſecum uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.
35. Et tua tranſibit contemnens oſſa viator,
Nec dicet, *Cinis hic docta puella fuit.*

ELEG.

gata ſunt, ut *manare mella*, *rorare favos*, & ſim. vel *Aſcraei irrorant mea carmina fontes* legendum, ut fontes Aganippidos nondum ſua carmina penitus madefeciſſe & irrigaſſe, ſed Amorem ſe tantum e Permeſſi flumine laviſſe fingat. quae elegantior erit oppoſitio. *Permeſi flumina* in meo priore. *Parmenſi* primus D'Orvill. *Parnaſſi* in uno Colbertino. *Me modo Permeſſi* legebat Francius. *Et modo Permeſſi* adfert Neſtor in Vocabular. pag. 97. b.

31. *Scribant de te alii* &c.] Sex ultimi hi verſus non magis ad hanc, quam aliam quamcumque Elegiam ſpectant, & panni ſunt infeliciter hic adſuti, unde in nonnullis codd. MSS. & primis edd. conſtituunt ſeparatum ſex verſuum Elegidion cum titulo AD CYNTHIAM. vel fragmentum potius alterius Elegiae huc male intruſum, ut in primis editionibus etiam octo verſus ex El. VI. hujus libri a v. 13. uſque ad v. 20. ſeparatum & aliunde avulſum exhibent fruſtum. Forte pertinent ad Elegiam praecedentem, ubi ex dolore admiſſi rivalis & ſibi & Cynthiae mortem denuntiat. certe illa, *Scribant de te alii* &c. indicare videntur, ut Cynthia novum poëtam quaerat, & amatorem; quum ipſe non profecturis bubus litora araret, praelato ſibi rivali, adeoque Cynthiae valedicat. hoc verſu *ne ſis ignota* in Menteliano, primo Leid. aliiſque codd. quod placebat Heinſio. *Scribebant alii* in eodem Mentel. duobus Leid. primo Voſſ. & meo. dein *Ludet* in quarto Voſſ. binis Leidenſ. uno Regio & Colbertino, Askewiano, utroque D'orvill. & primis edd. quod praefert Paſſeratius. *Laudet* in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, ſecundo & quinto Vaticano, codice Scaligeri, & Groning. cui lectioni favent MSS. in quibus *Audet*, vacua relicta priore litera, ut in Borrich. Heinſiano, & meo priore. pari confuſione, in codd. MSS. frequenti, Lib. III. El. XI. 21. *Audent victrices*, vel *Ardent*, omiſſa G litera initiali, pro *Gaudent*. & alibi ſaepe, ut paſſim viri docti notarunt. *ſemina ponit* adhaeret Virgilio II. Georg. 14. *poſito ſurgunt de ſemine*. ſequente verſu *tecum uno munera lecto*, pro *ſecum*, in duobus Leidenſ. tribus Voſſianis, utroque meo, D'orvillianis, & priſcis edd. *ſecum* in Excerpt. Modii, ſeu Groning. & codice Livineji.

36. *Nec dicet, cinis hic docta puella fuit*] *jacet* in tertio Voſſ. imitatus eſt Janus Secundus Lib. I. Epiſt. 9. p. 149.

Et dicet, cinis hic nobile pectus erat.

& Janus Lernutius Lib. II. Epigr. p. 89.

Et dicat, cinis hic trux fuit ante latro.

ELEG. IX.

Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
  Nonne putas miras hunc habuisse manus?
Hic primum vidit sine sensu vivere amantes,
  Et levibus curis magna perire bona.

5. Idem

ELEG. IX.] DE AMORE inscribitur in variis codd. MSS. Venustissima haec Elegia conferenda est cum Moschi Idyllio primo, ex quo haud pauca mutuatus est Propertius: unde eam suae Moschi editioni adjecit Adolphus Meetkerkius, addita H. Stephani paraphrasi Graeca, cui Latinam Angeli Politiani versionem, faventibus Musis scriptam, addere potuisset. neque dissimiles colores sunt in Meleagri epigrammate Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 16. & 17. & apud Senecam in Hippolyto v. 195. & seqq. Hanc Cupidinis descriptionem Propertianam optime illustrant verba Scholiastae inediti Juvenalis ad Sat. VI. 137. quae ideo hic adferam ex codice Vossiano, ut illius specimen Musarum cultoribus exhibeam: *Pharetris Veneris dicit propter Cupidinem, puerum Veneris, qui faretratus, nudus, cum face, pennatus, & puer depingitur. Pharetratus ideo, quia sicut corpus sagittae, ita mentem vulnerat amor. Nudus ideo, quia amoris turpitudo semper manifesta est & nusquam occulta. cum face autem, quia turpis amor calore & fervore quodam accenditur. Pennatus insuper, quia amor cito pertransit & perfunctorius est. puer etiam, quia sicut pueris per imperitiam facundia, sic quoque nimium amantibus per voluptatem deest. unde Virgilius de Didone: Incipit affari, mediaque in voce resistit.* e recentioribus multi quoque ex hoc Propertii fonte suos irrigarunt rivos, nec infelici successu, ut Marullus Lib. I. Epigr. LIX. Hieron. Angerianus Erotopaegnii Ep. 67. & 164. Alciatus Emblem. 95. & Henricus Harius Lib. IV. Trist. El. 14. p. 263. & seq. ed. Canneg. & egregie haec illustrabunt, quae notavit Menagius ad Tassi Amintam, Prologo v. 27. pag. 114—117.

1. *Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem*] *primus qui pinxit*, in codd. Regiis, altero Colbertino, Groningano, Livineji codice, secundo Leidensi, & primis edd. quod probavi olim in notis ad T. I. Anthol. Lat. pag. 183. quia huic lectioni favere possunt illa Eubuli apud Athenaeum Lib. XIII. p. 562. cujus locum Scaliger quoque & Dousa Fil. adferunt:

> Τίς ἦν ὁ ἀνάψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα
> Ἢ κηροπλαστήσας Ἔρωθ' ὑπόπτερον. & seqq.

ubi γράψας scribendum recte monuit Cel. Valckenarius ad Euripid. Hippol. v. 1268. & merentur cum his conponi Theophrasti, Theophili, & aliorum poëtarum fragmenta, ibidem apud Athenaeum exstantia. *puerum* tamen nunc non mutandum opinor, quia sequitur v. 13. *manet & puerilis imago.* & *primum* mox recurrit. Moscho etiam, quem in variis Cupidinis adtributis secutus videtur Propertius, v. 6. Ἐστὶ δ' ὁ παῖς περίσαμος. Retineamus igitur *Puerum qui pinxit Amorem.* praesertim, quia rationem addit, cur *puer* pingatur: nimirum, *sine sensu vivere amantes*, instar puerorum. quo faciunt Servii verba ad Virg. I. Aen. 667. *quia turpitudinis est stulta cupiditas, puer pingitur, item quia inperfectus est in amantibus sermo, sicut in puero.* ita in sequentibus caussam adjungit, cur alatus, & cur sagittis armatus pingatur. quae fere conveniunt cum verbis Scholiastae Juvenalis, modo prolatis. altero versu auribus consulendum, levi mutatione corrigendo, *Nonne putes miras* &c.

3. *Hic primum vidit sine sensu vivere amantes*] *Is primum* praeter alterum Colbert. etiam est in utroque D'orvill. & meo secundo, altera ed. Ald. anni 1515. Gryph. & Rovill. sed *Hic primum* in Borrich. primo Vatic. Heinsiano, meo priore, & Veneta 1475. aliisque primitus excusis, Aldina 1502. & Colinaei. unde servata in initio lectione recepta, *puerum qui pinxit Amorem*, hic scribi praestaret, *Hic primus vidit* &c. quod

5. Idem non frustra ventosas addidit alas,
Fecit & humano corde volare Deum.
Scilicet alterna quoniam jactamur in unda,
Nostraque non ullis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus est armata sagittis,
10. Et pharetra ex humero Gnosia utroque jacet.

Ante

quod firmari potest ex illis quae notavi ad Lotich. p. 557. & 558. *sine lumine* in Excerptis Scaligeri. oppositum huic versui, quo *sine sensu vivere amantes* dicuntur, est secundum Theophrasti, eique adjunctum Theophili fragmentum ab Athenaeo productum. mox cum Heinsio praestat,

Et levibus caussis magna perire bona.

vel *multa*, ut in D'orvill. secundo. Lib. II. 7. 74.

—— feminea non constat foedus in ira,
Sive ea caussa gravis, sive ea caussa levis.

5. *Idem non frustra ventosas addidit alas*] Virgilianum hemistichium est Lib. XII. Aen. 848. *ventosasque addidit alas.* Ovidius II. Amor. El. 9. 49. ad Cupidinem,

Tu levis es, multoque tuis ventosior alis.

ubi male *velocior* in aliis codicibus. hinc Servius ad Virg. d. l. *aligerum Amorem* explicans notat; *Sane nomen hoc ratione non caret. Alatus enim ideo, quia amantibus nec levius aliquid, nec mutabilius invenitur.* hinc πτερόεις Ἔρως in Antholog. Gr. Lib. IV. cap. 8. Ep. 17. p. 450. ed. Obsop. Moschus dicto Idyll. v. 16.

Καὶ πτερόεις ὅτοι ὄρνις ἐφίπταται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλως.

ventosus igitur *Cupido*, pro levi, inani, & inconstanti. vid. Markland. Epist. Critic. ad Fr. Harium pag. 170. & talis Cupido Myndius describitur a Cedreno in Annal. p. 265. ed. Xylandr. *ventosas alas* celeres, volucres exponit Passeratius, vel leves. vide Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. IV. 28. quia autem *alatus Amor* in Nummis, aliisque vetustis monumentis frequens occurrit, hinc Themistius in Orat. XI. pag. 151. ed. Petav. Καὶ δὴ ἐγὼ Νικίας μὲν καὶ Ἔρωτας ἐπτερωμένους, εἴτε ἐν χαλκῷ, εἴτε ἐν λίθῳ, εἴτε ἐν χρώμασιν εἶδον. altero versu *humana forte* legebat Heinsius, ut exprimat Graec. ἀνθρωποειδῆ. non sine caussa hic innuit Propertius, *alatum* & *volantem* Cupidinem solis pictoribus deberi, quod egregie illustratur ex versibus Alexidis apud Athenaeum,

—— λέγεται γὰρ λόγος
Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν, μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν
Τὸν Ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας. αἰτίαν δ' ἔχειν
Ἐκεῖνον ἄλλως, ἐγνωκότας δὲ τοὺς
Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν.

& fragmento Eubuli ibidem:

—— πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερά;
Τοιοῦτο πρᾶγμα λῆρος ὢν καὶ χἄτερεῖ τις.

7. *Alterna quoniam jactamur in unda*] vide ad Lib. I. El. 9. 24. mox *nonnullis* perperam in Menteliano, uno Leid. Voss. Heinsiano, primo D'orv. & meo utroque. *non uno loco* in cod. Livin. *nostram auram* Marklandus exponebat, secundam, faventem, quod probo. *ut suo vento navigare* Ovidio Rem. Am. v. 14. *Gaudeat, & vento naviget ille suo.* & sic *suos Deos habere*, & sim. apud poëtas obvia.

10. *Et pharetra ex humero Gnosia utroque jacet*] pro *jacet* in Vaticano quinto, & Voss. tertio *sonat*, ut in Aldina secunda, & Rovilliana. quod probabat Heinsius, ut sit imitatio Virg. IX. Aen. v. 660. *pharetramque fuga sensere sonantem.* sed in ceteris MSS. & vetustis edd. *jacet.* idem Heinsius *quatit* conjecerat. quod si admitteretur, emendandum foret, *Et pharetram ex humero Gnosida utroque quatit.* verum sequentia, *Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem*, docent *sonantem pharetram*, aut quam ex humero utroque *quatit* Cupido, hic valde alienam, &, si quid mutandum esset, *tacet* potius ex *jacet* supponi debere, quam *sonat.* insidiantem enim, & inopinatum ictum *hamatis sagittis* suis meditantem describit Amorem. idque convenit fraudulentae & tectae Cupidinis menti apud Moschum v. 10.

Ἦν δὲ χολᾷ, νόος ἐστὶν ἀνάμερος, ἠπεροπευτάς.

& v. 15.

Γυμνὸς μὲν τό γε σῶμα, νόος δέ οἱ ἐμπεπύκασται.

V. 11.

Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago.
Sed certe pennas perdidit ille suas:
15. Evolat heu nostro quoniam de pectore nusquam,

Adsi-

11. *Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem*] *tuti non cernimus* in Voss. quarto, Livineji cod. & Groning. *cum cernimus* in uno Colbert. *qua cernimus* Borrich. Heinsian. *hostes* in Excerpt. Modii. pro *tuti* Heinsius conjecerat, *incauti*. vel *cauti*. ut El. I. v. 80. *Sic est incautum quidquid habetur amor*. ubi *incautum* est, quod caveri nequit. ut illic notavi. & vide Bentlej. ad Lucan. IV. 719. sic infra El. 23. 70. idem legebat Heinsius, *Tendis iners cauto retia nota mihi*. pro *docto*. quod tamen non mutandum. forte hic scripserat, *tectum quam cernimus hostem*, vel *tacitum*. Ovidius Lib. I. Am. El. 2. v. 6.

Nam puto sentirem, si quo tentarer amore,
An subit, & tacita callidus arte nocet.

ut pro *tecta arte* praetulit Heinsius, quem illic vide. *tecta & tacita* conjungit Terent. Hec. III. Sc. 3. 28. *tecti* conjecerat Francius. altero versu *Nec quisquam ex illo vulnere sanus erit* in Voss. primo, & meo secundo, sed in cujus marg. *abit*. hoc ita exprimit Eubulus in fragmento apud Athenaeum supra indicato; de Amore,

Ἔστι γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥᾴδιος
Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον,
Βαρὺς δὲ κομιδῇ.

13. *In me tela manent*] Confer illud Moschi, dicto Idyll. v. 18. & seqq. ubi cum sagittas Cupidinis descripsisset & pharetram auream, addit,

—— ἔνδοθι δ' ἐντὶ
Τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κἀμὲ τιτρώσκει.

14. *Sed certe pennas perdidit ille suas*] *poenas* male in Menteliano, & primo Leid. *Hic certe*, vel *Nunc certe* Heinsius. *Per te sed pennas* eruditiss. Eldikius in Specim. Suspic. cap. VII. pag. 44. quas voces alibi quidem saepe confusas docent exempla ad h. L. El. VI. v. 1. producta, sed hic vulgatam servemus. non enim ad Cynthiam, vel pictorem sermo convertitur; sed inde adfirmat poëta, Cupidinem certe pennas suas perdidisse, quia e pectore suo numquam evolabat. huc facit id, quod eleganter fingit Aristophon in versibus ibidem ab Athenaeo productis, petulanti nimis Cupidini alas praecisas, ne in coelum iterum evolaret, sed apud homines tamquam in exsilio degeret, & pennas ejus Victoriae datas fuisse:

—— ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερὰ
Ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν,
Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω,
Τὰς δὲ πτέρυγας, ἃς εἶχε, τῇ Νίκῃ φορεῖν
Ἔδωκαν. &c.

hinc Victoriis & Cupidinibus alas in vetustis monumentis datas conspici, dicit Synesius loco supra prolato. Ceterum hunc versum aliosque ex hac Elegia transtulisse Paulum Silentiarium Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 49. pag. 594. ed. Obsop. notavit Dousa Fil. cum quo Epigrammate hunc locum etiam, addita sua versione, contulit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. I. p. 436.

Μηκέτι τις πτήξειε πόθου βέλος· ἰοδόκην γὰρ
Εἰς ἐμὲ λάβρος Ἔρως ἐξεκένωσεν ὅλην.
Μὴ πτερύγων τρομέοι τις ἐπήλυσιν· ἐξότε γάρ μοι
Λὰξ ἐπιβὰς, στέρνοις πικρὸν ἔπηξε πόδα,
Ἀστεμφὴς, ἀδόνητος ἐνίζεται, οὐδὲ μετέστη
Εἰς ἐμὲ συζυγίην κεκαρμένος πτερύγων.

quod vel ideo hic quoque lectorum oculis subjicio, ut ei adjungam Hug. Grotii interpretationem ineditam:

Flammea ne quisquam timeat jam tela. pharetram
In mea nam vacuam vulnera fecit Amor.
Nec penna metuat de praepete: nam ferus ex quo
Imposito pressit pectora nostra pede,
Insidet immotus: quin, ne discedere posset,
En etiam pennas abscidit ipse sibi.

15. *Evolat heu nostro quoniam de pectore nusquam*] male in Borrich. Groning. & reliquis fere codicibus, binis Leidens. tribus Voss. meo utroque, D'orvill. & priscis edd. legitur *Evolat è nostro quoniam de pectore*. & huc tendit scriptura

Oo co-

Adsiduusque meo sanguine bella gerit.
Quid tibi jucundum siccis habitare medullis?
Si pudor est, alio trajice tela tua.

In-

codicis Askewiani, in quo *enrō.* idque Livinejus dictum notat more Graecorum, duas praepositiones synonymas pro una ponentium. Passeratius *Evelat e nostro de pectore* etiam defendit, vel *Evolat en* legit. quod non displicet, ut *n* repetatur ex initio sequentis vocis *nostro!* saepe quidem praepositio verbis ex eadem compositis additur, ut *in suam induxit sententiam*, non vero *in suam induxit ad sententiam*, *invocare in auxilium*, sed non, *in suum invocare ad auxilium*, *e sua exegit domo*, non item *e sua exegit a domo*, & sim. ideo *evolat e nostro de pectore* absonum & barbarum est. licet defensores habeat Palmerium & Gebbardum, quos recte rejicit Broukhusius, & Mureto ac Lipsio Lib. II. Var. Lect. cap. 4. *heu* vel *hei* legentibus adstipulatur. *Evolat* autem recte se habet, non *Avolat*, ut conjecerat Francius. Ovidius II. A. A. 19. de Cupidine:

Et levis est, & habet geminas, quibus evolet. *alas.*

ubi Heinsius etiam *avolet*. sed *evolet* recte vindicavit Patruus meus, quia id proprium de illis, qui evadere tentant. locis ab eo prolatis adde Virg. VII. Aen. 387.

Quin etiam in silvas, simulato numine Bacchi,
Evolat.

ubi *Avolat* in Moretano. Lib. IX. 477. *Evolat infelix.* & sic forte corrigendum Lib. XI. 712. & ex MS. *At juvenis, vicisse dolo ratus*, evolat *ipse*, (*Haud mora*) *conversisque fugax aufertur habenis.* in vulgatis *avolat.* Ovid. XI. Met. 790.

—— *utque novas adsumserat alas,*
Evolat, atque iterum corpus super aequora mittit.

17. *Quid tibi jucundum siccis habitare medullis*] *Quo tibi* Heinsius. *Quid tibi jucundi* conjecerat Marklandus. sed quia in alteram lectionem consentiunt codices, *jucundum* retinebat, more Graeco, τί σοι τερπνόν. *jucundum est* in Borrich. Voss. primo & tertio, utroque D'orvill. & meo secundo. & sic Neapol. a manu sec. & a m. pr. *siccis habitare medullis* exprimit, quod de Cupidine dicit Moschus v. 17.

—— ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ κάθηται.

habitare enim hic est insidere, haerere, diu morari. de quo vide notas Patrui mei ad Ovid. III. Trist. El. 10. 11. & Passerat. ad h. l.

18. *Si pudor est, alio trajice tela tua*] varie hunc versum viri docti vexarunt, quia codicum MSS. valde diversa lectio multis conjecturis ansam praebuit. *Si puer est* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Heinsian. primo & tertio Voss. & uno Dorvill. ut in primis edd. Aldinis, aliisque vetustioribus. *Si par est* in primo Vatic. Nonnullis placebat *Si puer es.* ut in meo cod. priore, secunda Aldi, & Gryphii. sed male, quia *es* sequente vocali corripitur. de quo vide infra ad El. 24. 117. recte *Si pudor est* ex aliis codd. praetulerunt viri docti, quod in prima Aldi, Juntina, Colinaei, & Rovilliana legitur. vide Voss. Lib. II. de Art. Gramm. cap. 31. forte etiam legi posset, *Ni pudor est.* ut Lib. I. El. 9. v. 33.

Quare, ni pudor est, quamprimum errata fatere.

deinde *traice puella tuo* in Regiis, quinto Vatic. binis Leidens primo & tert. Voss. & uno D'orvill. meo secundo, & primis edd. nisi quod *loco* in Voss. tertio, & Colbert. a man. sec. ut & in primo Leid. secundo D'orv. & meo priore. *Si pudor est*, vel *Si puer, hinc* in v.'c. Passeratii. vel *I puer hinc*, ex aliis profert, quod non displicet. Ant. Perrejus adscripserat, in Puccii codice legi, *Si pudor est, alio trajice bella tua*, & *tela loco* in alio MS. invenerat. *bella loco* in Colotiano, & duobus Vaticanis. *bella toro* etiam in aliis. *puella tua* in Neapolit. & Mentel. *puella* etiam in MSS. cum invenisset Lipsius, inde fabricavit *traice duella*, ut *traice* in bisyllabon contrahatur, quo modo *reice* apud Virg. sed nec *duella*, nec *bella*, hic admittenda sunt. *duella* certe, neque Ovidio, neque Tibullo, aut Horatio adhibitam vocem, Propertio quis obtrudat? neque id placuit D'Orvillio in Miscell. Observ. Vol. III. pag. 434. *alio trajice tela tua* recte se habent. ut ex Groningano Broukhusius, neque aliter in Borrichiano. supra v. 13. *In me tela manent.* & quia praecedit *medullis*, recte *venena* sequitur. *telo* enim & *veneno* passim apud scriptores veteres, Graecos & Latinos, vis amoris confertur. vid. D'Orvill. ad Chariton. p. 204. *trajice tela puer* in quarto Vossiano, quod favere posset

Intactos isto satius tentare veneno:
20. Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.
Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet?
Haec mea Musa levis gloria magna tua est.
Quae caput, & digitos, & lumina nigra puellae,
Et canit, ut soleant molliter ire pedes.

ELEG.

posset Pierio sic legerti ad Virgil. X. Aen. 870. recepta vero lectio, *Si pudor est, alio trajice tela tua* dudum probata fuit a Lud. Carrione ad Valer. Fl. VII. 291. qui nullis codicum veterum subsidiis fultus sic restituit, quod fugisse Broukhusium miror.

19. *Intactos isto satius tentare veneno*] *potius* in Vaticano quinto, Voss. primo & tertio, Commeliniano Gebhardi, D'orvill. pr. & meo secundo. sed perperam. vide infra ad El. XIX. 51.

20. *tenuis vapulat umbra mea*] ita recte in omnibus MSS. quibus accedunt singuli Leidenses, Vossiani, meus uterque, & D'orvill. cum primis ceterisque edd. male igitur ex sua solius conjectura *mei* in contextu edidit Broukhusius. Est enim imitatio Plauti in Persa, *Nam umbra mea jam intus vapulat.* ut notavit Janus Dousa Lib. IV. Explic. Plautin. cap. 10. *umbram* cur se vocet Propertius, bene explicuit Gebhardus. *funus* eadem notione supra El. I. 79.

Ambulat, & subito mirantur funus amici:
Sic est incautum quidquid habetur amor.

21. *Quam si perdideris*] *perdiderit* male in Regiis, Leid. sec. & primis edd. *quis est* Borrich. & primus meus codex. *curet* pro *cantet* in quarto Voss.

22. *Haec mea Musa levis* &c.] *Nec* Leid. sec. Groning. & Regii. *Ne* in altero D'orvill. & sic in aliis MSS. unde Gebhardus legebat, *Nae mea Musa levis* &c. adfirmantis modo.

23. *Quae caput & digitos* &c.] *Qui* in omnibus fere MSS. ut Ant. Perreji, Mentel. Excerpt. Scalig. Regiis, Colbertinis, utroque Leidensi, primo & tertio Vossiano, utroque D'orv. meo secundo, Borrich. secundo & quinto Vatic. & primis edd. hinc *Cui* legebat Heinsius, tibi nempe. nam praecesserat, *mea Musa gloria magna tua est.* pro *lumina nigra* in tertio Voss. & quinto Vaticano, *brachia longa.* quod firmari posset ex h. Lib. El. 2. v. 57.

Fulva coma est, longaeque manus, & maxima toto Corpore.

mox *Et canat* cod. Perrej. Mentel. Borrich. prim. Leid. primus Voss. & meus uterque.

24. *ut soleant molliter ire pedes*] *saltant* in primo D'orvill. *soleam* Leid. sec. N. Heinsius in Notis ad Propert. p. 689. tentabat, *Et cantat solitos molliter ire pedes.* sed praeferenda videtur altera ejus conjectura, qua Lib. II. Advers. cap. 5. pag. 252. legebat,

Et canit in solea molliter ire pedes.

ut infra El. XXII. v. 40.

Prosilit in laxa nixa pedem solea.

Ovidius Lib. II. A. A. v. 212.

Et tenero soleam deme vel adde pedi.

vide quae notavi ad Lotich. Lib. V. El. XXI. v. 58. p. 401. & haec lectio ideo laudanda, quia *soleae* breves erant, neque minima puellarum laus consistebat in exilitate pedum. vide Is. Vossium ad Catullum pag. 290. pro vulgata facere potest illud Ovidii Lib. II. Am. 4. 23.

Molliter incedit; motu capit. altera dura est;
At poterit tacto mollior esse viro.

Cantat, & ut soleant male conjecerat Francius.

ELEG. X.

Non tot Achaemeniis armantur Susa sagittis,
Spicula quot nostro pectore fixit Amor.
Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas,
Jussit & Ascraeum sic habitare nemus.

5. Non

Eleg. X. v. 1. *Non tot Achaemeniis armantur Susa sagittis*] *armantur Etrusca sagittis* in Menteliano, Regiis, Colbertinis, Scaligeri & Modii Excerptis, Borrichiano, secundo Vaticano, primo Leid. & Voss. utroque D'orvill. & meo secundo. *armantur hetrusca* in sec. Leid. tertio & quarto Voss. & primis edd. & ita ex suis codd. adfert Nestor in Vocabul. pag. 160. *armatur Etrusca* in Groning. quarto Voss. Askew. & utroque D'orvill. Ant. Perrejus adscripserat Joh. Jov. Pontanum legisse, *armatur Itura sagittis*. & sic in quibusdam MSS. haberi notat Passeratius, probante Guyeto, & Heinsio in notis pag. 689. certe in secundo Vaticano sic legitur, & latet in scriptura Excerpt. Modii, in quibus *tura*. *Ituraei* enim vel *Ithyraei* a sagittandi arte veteribus valde laudantur. Lucanus Lib. VII. 230.

— Ituraeis cursus fuit inde sagittis.

ubi vide notas Oudendorpii. & v. 514.

Tunc & Ituraei, Medique, Arabesque soluti,
Arcu turba minax, nusquam rexere sagittas.

Vibius Sequester pag. 155. *Ithyrei vel Itharei, Syrii, usu sagittae periti.* ubi in cod. D'orvill. *Ilarei*, *vel Itharei*. sed *Iturei* scribendum. vide Dresem. ad Joseph. Iscan. Lib. V. de Bel. Troj. v. 321. ubi recte *Iturea cuspide* corrigit, quod firmatur a rarissima edit. Antverp. 1608. ab Alex. Car. Trognaesio curata. vitiose in vulgatis *Icirea*: de diversa nominis hujus scribendi ratione vide etiam Patrui mei notas ad Virg. II. Georg. 448. altera loci hujus emendatio *armantur Susa sagittis* Antonio Volsco recte acceptum retulit Broukhusius, eamque ita laudavit, ut palmariam adpellet. male enim Scaliger, qui Volsci commentario nusquam usus est, primum conjecturae hujus auctorem facit Beroaldum, eamque probat quidem, sed ita, ut dubitet, an non aliud mendum in portento, ut vocat, lectionis *Etrusca* lateat. *Susa* etiam tuetur A. Schottus Lib. II. Observ. cap. 7. confirmant hanc emendationem *Achaemenia Susa* apud Lucan. Lib. II. 49. loco a Passeratio & Broukhusio etiam prolato,

— Achaemeniis decurrant Medica Susis
Agmina.

ubi *Achimeniis* in MSS. ut hic quoque in primo Leid. Voss. D'orvill. meo utroque, Neapolit. & Borrich. & sic scribitur etiam in MSS. codd. Boëthii Lib. V. Metr. 1. init. sed *Achaemenio nardo* Bentlejus edidit apud Horat. Epod. XIII 8. *Achaemeniae sagittae* pro Parthicis. vide Barth. ad Stat. VIII. Theb. v. 286. recte etiam *armentur Susa*, non *armatur*, ut in nonnullis MSS. nam *Susa*, Susorum, ut *Bactra*, & sim. Herodot. Lib. V. c. 54. μέχρι Σούσων, τοῦτο γὰρ Μεμνόνειον ἄστυ καλεῦνται. & ita semper apud eumdem. vide & Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 1073. & Holsten. ad Steph. Byzant. pag. 302. hinc forte Cl. Oudendorpio in mentem venerat, ut conjiceret hic scribendum esse *armant se Bactra*. quae neutro plurali etiam dicuntur. infra Lib. III. El. 1. 16.

Qui finem imperii Bactra futura canent.

El. IX. 26.

Jussit & imperio surgere Bactra caput.

& IV. 3. 7.

Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus.

Sed *Susa* longe praeferenda videntur. Gebhardo autem libenter judicium suum remitto, qui ex libro Commelini legebat *hamantur*. quia Eleg. praec. v. 9. de Cupidine,

Et merito hamatis manus est armata sagittis.

3. *Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas*] *tum graciles*, & altero versu *hic habitare* v. c. Passeratii. *secum habitare* conjecit amicus Gebhardi, cujus notas vide p. 183. *jam graciles*

Ayr-

5\. Non ut Pieriae quercus mea verba sequantur,
Aut possim Ismaria ducere valle feras.
Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu.
Tunc ego sim Inachio notior arte Lino.
Non ego sum formae tantum mirator honestae:

10\. Nec

Ayrmannus. *meruit contingere* in tertio Voss. *graciles Musas* forte dixit, ut initio Aeneïdos, *gracili modulatus avena Carmen. Ascraeum nemus* illustrant quae supra notavi ad El. VIII. 29. *Ascraeum jussit hic habitare nemus* legebat P. Francius.

6\. *Aut possim Ismaria* &c.] Levi mutatione scribendum, *Et possim.* nam utrumque & quercus & feras carmine ducere, ut & flumina, non ad duos diversos, sed solum Orphea spectat. Virgilius IV. Georg. 510.

Mulcentem tigres, & agentem carmine quercus.

Horatius Lib. I. od. 12.

Unde vocalem temere insecutae
Orphea silvae,
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapsus, celeresque ventos,
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus.

noster Lib. III. El. 1. 41.

Orpheu, te duxisse feras, & concita dicunt
Flumina Threïcia detinuisse lyra.

vide Claudian. praef. ad Lib. II. de R. P. v. 21. & seqq. Cassii Parmensis Orpheum, & Palladii de eo Allegoriam in Tom. I. Anthol. Lat. pag. 97—99. & quae illic notata sunt.

7\. *Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu*] pertinaci errore in multis MSS. *stupescat*, prima syllaba repugnante. ut in Regiis, Menteliano; Heinsiano, Borrich. Vaticano quinto, duobus Leidens. meo priore, & primis edd. *tepefiat* Passeratius, & N. Heins. ut & alibi hae voces permutantur. vide Patrui mei notas ad Nemesian. Ecl. I. v. 13. sed nihil innovandum videtur. sic forte substituendum Lib. IV. El. 1. 63.

Ut nostris stupefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi.

pro *tumefacta.* receptam igitur lectionem recte tuetur Broukhusius.

8\. *Tunc ego sim Inachio notior arte Lino*] *Tum sim ego* in primo Leid. & Menteliano. pro *notior* male in Voss. quarto *doctior*, a man. pr. sed superscript. *notior.* id est, celebrior. ut infra El. XXV. 88.

Lesbia quis ipsa notior est Helena.

pro *arte* in aliis *ante.* quod Palmerio frustra placebat, & *ante Lino* per ὑφὲν, quam centies Propertio obtrudunt, capit, pro antiquo Lino. ingenioso certe acumine. vide Passeratium, qui talia passim etiam nostro ingessit. *apte* vitiose in primo D'orvill. *notior arte* jungenda, pro clarior arte canendi, vel Lyrica arte. & hoc quoque probabat Marklandus, ut eodem modo Graecis τέχνη indicato Aristophanis loco in Ranis v. 873. & v. 969. sic *ars* simpliciter apud poëtas Latinos. Ovidius II. Fast. v. 96.

Inde domum repetens puppim conscendit Arion,
Atque ita quaesitas arte ferebat opes.

ubi male etiam *ante* in Thuaneo, aliisque codd. & in genere pro quibuscumque doctrinis. IV. Trist. El. 10. 16.

Imus ad insignes urbis ab arte viros.

ubi vide doctorum notas.

9\. *Non ego sum formae tantum mirator honestae*] *sim formae* hic quoque in codd. ut versu praeced. *honestae* capiendum esse pro nobili, bonis oriunda, sequens versus ostendit, eadem notione apud Suet. Aug. 46: *Ac necubi honestorum deficeret copia, & equestrem militiam petentes etiam ex commendatione publica cujusque oppidi ordinabat.* Ovid. I. A. A. 769.

Inde fit, ut quae se timuit committere honesto,
Vilis in amplexus inferioris eat.

Plinius XXXV. 10. §. 8. *Semper quidem honos ei fuit, ut ingenui exercerent, mox ut honesti.* Seneca Epist. 123. ubi de luxu Romanorum: *quod si pauci facerent, nollemus imitari, cum plures facere coeperunt, quasi honestius sit, quia frequentius, sequimur, &*

 recti

10. Nec si qua illustres femina jactat avos.
Me juvat in gremio doctae legisse puellae,
Auribus & puris scripta probasse mea.

Haec

recti apud nos locum tenet error, ubi publicus factus est. & paullo post, *turpe est nullos esse, qui occurrentes via dejiciant, qui honestum hominem venire, magno pulvere ostendant.* & hinc *honesta* quaecumque elegantiora, & a vulgo remota sunt. vide ad Ovid. Rem. Am. 393. & Patrui mei notas ad Petron. cap. 55. p. 266.

10. *Nec si qua illustres femina jactat avos*] *jactet* in Mentel. primo Leid. tertio Voss. meoque primo. & *si qua*, non *si quae*. ut supra El. 2. v. 25.

Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.

ubi *si quo* in aliis. *si quando* Heinsius. verum usum harum particularum illustrat Bentlejus ad Horat. Lib. II. Sat. 6. 10.

11. *Me juvat in gremio doctae legisse puellae*] *Nos juvat* in Voss. tertio. *Nam* in meo primo. *juvet* in Regiis, Groning. Leid. sec. Voss. pr. & quarto, meo altero, & primis edd. easque secutis vetustioribus, *in gremio puellae legisse* hic est praelegisse mea carmina, eaque probasse puellae doctae, qualis erat Cynthia, & a nostro describitur Lib. I. El. 2. prope finem, & alibi saepius. confer illud Ovidii Lib. II. Amor. El. 4. 20.

Est, quae Callimachi prae nostris rustica dicat
Carmina; cui placeo, protinus ipsa placet.

12. *Auribus & puris scripta probasse mea*] *pueri* in Excerpt. Scalig. & D'orvill. secundo. *pueris* in Neapolit. Mentel. Regiis, & altero Colbert. duobus Leidens. Askewiano, quarto Voss. primo D'orvill. & primis edd. quod pro *puerilibus* capiebat Oudendorpius. sic quidem Horatius Lib. III. od. 1. 4.

——— *virginibus puerisque canto.*

& Ovidius de Menandro Lib. II. Trist. 370.

Et solet hic pueris virginibusque legi.

apud nostrum Lib. III. El. 7. 45.

Haec curent pueri, haec curent scripta puellae,
Meque Deum clament, & mihi sacra ferant.

sed illud *pueris* derivatum esse ex antiqua codicum scriptura *pureis* pro *puris*, recte notat Scaliger ad h. Lib. El. 34. 29. *tersis* conjecerat Heinsius. *purae aures* sollicitandae non sunt, quas *purgatas* vocat Horatius Lib. I. Epist. 1. 7.

Est mihi, purgatam crebro qui personet aurem.

eo sensu Martialis Lib. II. Ep. 86.

Scribat carmina circulis Palaemon,
Me raris juvat auribus placere.

Lib. IV. Ep. 87.

Si vis auribus Atticis probari,
Exhortor moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari.

neque dissimile illud Callimachi Hymn. in Jov. v. 65. ἀΐοντος ἅ κεν πεπίθοιεν ἀκουήν. id est *illa, quae placeant auribus. puris auribus* etiam sua imitatione hic probasse videtur Lotichius Lib. IV. El. 1. 74.

Mollia saepe quidem deducere carmina tento,
Non tamen ut puris auribus ista probem.

ubi vide quae ad hunc Propertii locum notavi in Addendis pag. 689. *purae* autem, *doctae*, & *rarae aures* in his locutionibus exactum artis peritorum judicium notant. vid. Barth. ad Claudian. Cons. Mallii in praef. v. 9. p. 63. & Patrui mei notas ad Phaedr. Lib. III. fab. 18. 3. *dicta probasse* in Voss. Heinsiano, & meo priore. idque ex suo codice, & Gebhardi Commeliniano adstruit Broukhusius, & tueri quis posset ex Lib. IV. El. 1. 61.

Ennius hirsuta cingat sua dicta corona.

sed *scripta* praefero, pro carminibus. supra El. 2. 31.

Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae.

infra El. XXV. 87.

Haec quoque lascivi cantarunt scripta Catulli.

13. *Haec*

Haec ubi contigerint, populi confusa valeto
Fabula. nam domina judice tutus ero.
15. Quae si forte bonas ad pacem verterit aures,
Possum inimicitias tunc ego ferre Jovis.
Quandocumque igitur nostros nox claudet ocellos,

Acci-

13. *Haec ubi contigerint, populi confusa valeto Fabula. nam domina judice tutus ero*] Legendum opinor,

Haec mihi contingant! populi confusa valeto Fabula. &c.

Tibullus Lib. I. El. 1. 43.

Hoc mihi contingat. sit dives jure &c.

& El. 3. 33.

At mihi contingat patrios celebrare penates.

Ovidius Lib. III. Am. 2. 9.

Hoc mihi contingat. sacro de carcere &c.

vel cum amicissimo Santenio legendum,

Hoc ubi contigerit.

eodem colore auctor Elegiae ad Messalam, in fine, Tom. I. Anthol. Lat. p. 301.

Possumus. optatis plus jam procedimus ipsis.
Hoc satis est. pingui nil mihi cum populo.

domina vindice conjecisse J. Dousam notavit Broukhusius, & probasse videtur. sed *judice* propter codicum omnium consensum non moveo. Ovidius Lib. II. Am. El. 2. 56.

Judicis illa sui tuta favore venit.

Lib. III. El. 14. 50.

Cum tibi contingat verbis superare duobus,
Et, si non caussa, judice vince tuo.

Claudianus praef. ante III. Cons. Honor. v. 17.

Jam dominas aures, jam regia tecta meremur,
Et chelys Augusto judice nostra sonat.

Ovidius Lib. I. Fast. 19. ad Germanicum:

Pagina judicium docti subitura movetur
Principis, ut Clario missa legenda Deo.

jam domina judice tutus eo conjecerat Heinsius. *jam domina* etiam Francius.

15. *Quae si forte bonas ad pacem verterit aures*] *Quod si* in Regiis, altero Colbert. Groning. Borrich. Excerpt. Modii, & in mei secundi margine, primisque & ceteris vetustioribus edd. sed *Quae* in Ant. Perreji cod. Colotiano, altero Vatic. Mentel. Voss., Heinsiano, & meo primo. *verteris* in Modiano seu Groning. altero versu *Possim ego* Heins. ut paullo ante v. 6. *Aut possim Ismaria* &c. supra El. VII. 5.

Possim ego in alterius positam spectare lacerto?

El. XVI. 28.

Possim ego naturae non meminisse tuae?

& El. XXV. 18.

Rivalem possim non ego ferre Jovem.

ut illis in locis vel codices MSS. vel viri docti praeferunt. ultimo tamen, & hoc loco, *Possum* malim, quia haec adfirmantis, illa rogantis sunt. *nunc ego* in quarto Voss.

17. *Quandocumque igitur nostros nox claudet ocellos*] *mors* in omnibus MSS. & editionibus hactenus legebatur, sed *nox* edidit Broukhusius, ex emendatione N. Heinsii ad Ovid. III. Met. 503. ubi restituit, *Lumina nox clausit.* ut eod. libro v. 695. *Stygiae demittite nocti* emendat. pro *morti.* idque etiam codici suo adscripserat Marklandus. ut sit imitatio Virgilii X. Aen. 746. *in aeternam clauduntur lumina noctem.* infra El. XII. 24.

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

Ariadne apud Ovidium Epist. X. 112.

Crudeles somni, quid me tenuistis inertem?
At semel aeterna nocte premenda fui.

& Hypermnestra Epist. XIV. 74.

Nox tibi, ni properes, ista perennis erit.

Lib. I. Met. 721. de Argo:

—— *centumque oculos nox occupat una.*

vide Jan. Dousae Fil. notas ad Catull. carm. I. ubi Senecae Herc. Fur. v. 1077. etiam restituit,

Cogis longam discere noctem.

pro *mortem.* adde Drakenb. ad Silium Lib. X. 173. Sed non omittenda sunt, quae ad hunc locum adnotavit Cel. Hemsterhusius. „ Jam „ summopere mirari subit, usquam ab Heinsio „ discessisse Broukhusium. *quid, quaeso, causae,* „ dicit

Accipe quae ferves funeris acta mei.

Nec

„ dicit, *cur mors mutandum videatur in nox?* „ *immo fequitur ftatim apud noftrum*, Nec fit „ in Attalico mors mea nixa toro. *unde liquet* „ *probam & veram effe Heinfii correctionem.* Sed in utraque editione Broukhufiana nihil omnino occurrit, ex quo colligi poffit eum ab Heinfio hic difceffiffe, neque enim in ejus notis leguntur illa verba, *quid quaefo caufae cur* mors *mutandum videatur in* nox? quae ultimis verbis *unde liquet probam* & feqq. contraria effent. In tota enim adnotatione Heinfianam correctionem probat & exemplis confirmat. Addit Cel. Hemfterhufius: „ Sed plane retinendum *mors*, quod „ tanto fuavius eft, quia *mors* apud poëtas non „ raro perfonam gerit. vide modo Euripideam „ Alceftidem. Scholiaft Homer. ad Il. Z v. 153. „ & Hefych. Pro altera tamen lectione *nox claudet* margini adnotaverat locum Horatii Lib. I. Carm. 28. v. 15. & illic videndum effe Torrent. & Cuningham. Animadv. in Horat. Bentlej. p. 331. His porro fequentia adjunxerat: *Haec cum fuperioribus incommode fatis cohaerere*, *Broukhufio lubens adfentior: verum quem in locum opportuniorem migrare debeant*, *nunc fubtilius anquirere fuperfedebo. Illud autem quod in propinquo pofitum eft*, *monere non gravabor; fedecim praecedentes verfus fi priori Elegiae connectantur*, *nihil fore omnino*, *quod ad elegantiam carminis defiderari queat.* Recte quidem Broukhufius animadvertit reliqua hujus Elegiae cum fuperioribus male cohaerere, ut infinita alia apud noftrum, hoc praefertim libro fecundo. fed quod ejus rei cauffam hanc addat: *nam qua ratione de tribus libris loquitur*, *fecundo dimidio nondum confecto*? adfentiri non poffum. refpicit nempe v. 25.

> *Sat mea fat magna eft*, *fi tres fint pompa libelli*,
> *Quos ego Perfephonae maxima dona feram.*

eamdem difficultatem movet Scaliger, de tribus Propertii Carminum libris, quos nondum media parte abfolverat, etiam intelligens. ut & Pafferatius capiebat. Lipfius hunc locum tractans Lib. I. Var. Lect. cap. 16. putat hic indicare Propertium, fe re vera tres tantum Elegiarum Libros, quos amoribus dicavit, fcripfiffe, quartum vero difparis argumenti, in quem grandiora carmina conjecit, ab illis feparandum, & *monobiblon* infcribendum; aliofque male titulum iftum ad librum primum retuliffe. Sed *tres* illos *libellos* neceffe non eft ad tres Propertii ipfius Elegiarum libros referre, quum de paucis aliorum libellis, Callimachi, Mimnermi, Philetae, vel fimilium poëtarum, adfidua lectione a fe evolutis & verfatis, quofque manibus detriverat ufus, exponi poffint. fic certe Vulpius ad Catulli Carm. I. 6. & in Commentario ad hunc locum. Eo etiam fenfu haec intellexiffe videtur Lotichius, Elegia ad Jo. Sambucum, cum his conferenda, in qua fimiliter tenues tumuli optat honores, hunc noftri locum procul dubio cogitans, Lib. III. El. 9. v. 15. & feqq.

> *Pro quibus officiis*, *haeres abeuntis amici*,
> *Accipe fortunae munera parva meae.* feqq.
> *Tu veterum dulces fcriptorum fume libellos*,
> *Adtritos manibus quos juvet effe meis.*
> *Invenies etiam viridi quae lufimus aevo*,
> *Dum ftudiis aetas mollibus apta fuit.*
> *Illa velim rapidis ficuras carmina flammis*,
> *Ut vatem ipfe fuis ignibus uffit Amor.*

ubi de more poëtarum, pompam inanem & magnificum adparatum funeris fui averfantium, plura notavi. Mihi autem videntur haec & reliqua hujus Elegiae transferri poffe in Lib. III. & commode connecti cum fine Elegiae XIV. illius libri, cui fubjuncta optime cohaerebunt, quibus inter fe collatis pulcherrima adparebit imitatio Sannazarii Lib. I. El. 2. v. 31 & feqq., & Eleg. 3. v. 29. & feqq. ad finem. His itaque, ita ut dixi, conglutinatis, & in Lib. III. conjectis, *tres libelli* bene intelligi poffent de tribus Propertii Elegiarum libris, quemadmodum praeter veterum libellos, manu fua & adfidua lectione adtritos, Lotichius fua quoque carmina uftulanda, feu Perfephonae dona offerenda fingit. idem Cynthia a noftro exigit Lib. IV. El. 7. 77.

> *Et quofcumque meo fecifti nomine verfus*,
> *Ure mihi*, *laudes define habere meas.*

Forte etiam Elegia illa XIV. Libri III. fi haec ei adfuantur, non male definere poffet in v. 42.

> *Non nihil ad verum confcia terra fapit.*

Sed haec non nifi inter conjecturas incertas reponenda, quia opus effet codice vetuftiffimo, longe integriore, quam unicus ille, ex quo reliqui omnes promanarunt, ad carmina Propertii divulfa & membris non apte cohaerentia, fuo loco & ordini reftituenda.

19. Nec

Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
20. Nec tuba ſit fati vana querela mei.
Nec mihi tum fulcro ſternatur lectus eburno;
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

Deſit

19. *Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa*] ſcribendum *Ne mea.* nam ab hoc verſu incipit praeſcribere, quae in funeris ſui exſequiis obſervanda mandat, reliqua *Nec tuba*, *Nec mihi tum fulcro* &c. his copulantur. *tum longa* in ſec. D'Orvill. *nunc* in Heinſiano, & meo priore. *Tunc mea nec*, & mox, *Tunc mihi nec fulcro* Francius. *longa imagine ſpatietur pompa*, ut apud Lucanum Lib. II. 298.

—— longum producere funus
Ad tumulum jubet ipſe dolor.

recte vero Paſſeratius *imaginem* exponit de gentilitiis majorum imaginibus, quae in funebri Virorum illuſtrium pompa praeferebantur. locis e Plinio & Tacito, quos adfert, adde illud Horatii Epod. VIII. 11.

Eſto beata, funus atque imagines
Ducant triumphales tuum.

Albinovanus Epicedio Druſi v. 205.

Auctoriſque ſui praefertur imagine moeſta,
Quae victrix templis debita laurus erat.

Silius Ital. Lib. X. 567.

—— nec celſis de more feretris
Praecedens priſca exſequias decorabat imago.

plura dabunt Schefferus Lib. II. de Re Vehic. cap. 3. pag. 58. notae Doctor. ad Suet. Veſp. cap. 19. & D'Orvillius ad Chariton. pag. 364. totum vero hoc diſtichon deſideratur in uno codice Colbertino.

21. *Nec mihi tum fulcro ſternatur lectus eburno*] *Nec mihi tunc* in duobus Leid. tertio & quarto Voſſ. primo D'Orv. & meo ſecundo. *meo tunc* in primo. pro *fulcro* in tertio Voſſ. *feretro.* ſic & in Excerpt. Scaligeri, qui illud probabat, *quia*, ut ait, *lecti mortuorum non habebant fulcra.* ſed quia tori mortuales & convivales iidem erant & ejuſdem formae, fulcra certe habuerunt. de toro mortuali vide Heinſ. ad Petron. cap. 78. & quae notavi ad Auct. Eleg. de Phoenic. v. 90. *fulcra* thalami *jugalia* Prudentio II. contra Synmach. v. 1083.

22. *Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro*] *mors mea viſa* in Menteliano, primo Leid. uno Colbert. Heinſiano, & meo priore. hoc eſt *niſa.* ut ſaepe in codd. MSS. ſed minus antiquis, pro *nixa*, ut *miſta* pro *mixta. Nec ſie in Attalico* adfert Chriſtoph. Landinus ad Horat. Lib. I. od. 1. 12. vitio typi, ut puto, vel pro *Nec ſic Attalico.* Heinſius vero in Notis p. 689. legebat,

Nec ſint Attalico corpora nixa toro.

& ita Ayrmannus, tamquam primus ita conjeciſſet. Sed vulgata bene ſe habet. *mors mea* eſt cadaver meum, ex uſu Propertiano. ſic *letum meum* pro funere meo, ſeu cadavere, quod feretro inpoſitum eſt, in MSS. legitur Lib. IV. El. 7. 30.

Si piguit portas ultra procedere, at illud
Juſſiſſes, letum lentius ire meum.

pro vulgato *lectum. funus* pro ipſo cadavere eod. Libro El. 17. 8.

Haeccine parva meum funus arena teget?

ubi male in meo cod. MS. *corpus.* idque apud alios frequens. Claudian. Lib. I. in Rufin. 155. *& condita funera traxi, Carminibus victura meis.* Valer. Fl. Lib. VII. 643. *hauſit ſua funera tellus.* quod male alii mutant. vide illic notas. & ita *exſequias*, pro cadavere, recte expoſuit & pluribus adſtruxit Marklandus in loco Statii Lib. III. Sylv. 5. v. 52. pag. 178. *fata mea* eodem ſignificatu ſupra Lib. I. El. 17. 11.

An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis.

quod non mutandum. nam *fata* mea, me mortuum, cadaver meum notant. infra v. 39. hujus Eleg. *ſi quando venies ad fata*, pro ad ſepulcra mea. & Lib. I. El. 19. 2. *extremo debita fata rogo.* vide etiam Paſſeratium ad h. l.

23. *Deſit*

Desit odoriferis ordo mihi lancibus: adsint
Plebeji parvae funeris exsequiae.
25. Sat mea sat magna est si tres sint pompa libelli:
Quos ego Persephonae maxima dona feram.
Tu vero nudum pectus lacerata sequare,
Nec fueris nomen lassa vocare meum.
Osculaque in gelidis ponas suprema labellis,
30. Quum dabitur Syrio munere plenus onyx.

Deinde

23. *Desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint Plebeji parvae* &c.]

valde inconcinne eodem in versu *desit* & *adsint* cumulantur. in secundo Leid. D'Orvill. & meo priore, *Ne sit odoriferis.* unde *Nec sit* corrigi potest, ut in antecedentibus. vel in fine versus legendum cum Heinsio,

——— *at sint*
Plebeji parvae funeris exsequiae.

quod praeplacet. per *lances* intelliguntur funerum fercula. vide Barthium ad Stat. VI. Theb. 126. *obsequiae* praeter Groninganum codicem, seu Excerpta Modii, etiam in duobus Livineji leguntur: quod palato Palmerii sapuit, sed a Broukhusio recte exploditur, & jam ante a Passeratio.

25. *Sat mea sat magna est si tres sint pompa libelli*] *Sat mea sit magna si* in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Excerptis Scalig. Borrich. Neapol. Groning. Heinsiano, Askewiano, duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'orvill. & meis. nec aliter primae edd. Sed lectionem a Gebhardo & Broukhusio probatam ac receptam confirmant Ant. Perreji codex, Colotianus, primus & secundus Vaticanus. Heinsius ed. Aldinae adscripserat legendum esse,

Sat sint magna mei, si tres sint, pompa libelli.

in notis vero Propertianis pag. 689. conjecerat,

Magna satis duo tresve mei sint pompa libelli.

ex quo patet ei etiam obstitisse *tres libellos* in media Libri secundi Elegiarum parte memoratos. de quibus paullo ante dictum ad v. 17. altero versu imitationem Virgilianam esse ex Lib. VI. Aen. 142.

Hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus Instituit.

notavit illic Germ. Valens Guellius, & ex dicto Simonidae desumtum esse, è Plutarchi loco docuit.

27. *Tu vero nudum pectus lacerata sequare*] *sequeris* in Borrich. Groning. Regiis, Menteliano, & primis edd. *sequaris* in cod. Livineji, Voss. quarto, utroque D'Orvill. & meo primo, ut in Palatinis & Commel. invenit Gebhardus. *exsequias* subintellige. ut apud Ovid. I. Trist. 8. 14.

——— *neque exsequias prosequerere meas.*

mox *lassa clamare*, invita metri lege, in quarto Voss. totum hunc locum confer cum Tibullo Lib. III. El. 2. 9. & seqq.

29. *Osculaque in gelidis ponas suprema labellis, Quum dabitur Syrio* &c.]

pones in iisdem codicibus, & edd. in quibus paullo ante *sequeris.* quod licet tenue sit, tamen praeferendum videtur, quia utrumque spectat ad Cynthiam, de cujus adfectu & pietate non dubitare se indicat, si eo modo legatur, reliqua mandata sunt, quae observanda praecipit ac jubet. primo versu videtur exprimere illud infelicis amatoris apud Theocritum Idyll. XXIII. 40.

——— τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον.
Καὶ νεκρῷ χάρισαι τὰ σὰ χείλεα.

vel Bionis, Epitaphio Adonidis v. 45.

——— τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον,
Τοσσοῦτόν με φίλασον ὅσον ζώει τὸ φίλημα.

Minor versus adhaeret eidem Theocrito Idyll. XV. 112. de Arsinoë Berenices filia, mortuum Ado-

Deinde ubi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes parvula teſta meos.
Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quae tegat extincti funeris umbra locum.
35. Et duo ſint verſus, *Qui nunc jacet horrida pulvis,*
Unius hic quondam ſervus Amoris erat.

Nec

Adonia floribus aliiſque donis ornante, & conponente,

> Πὰρ μὲν οἱ ὥρια κεῖται ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
> Πὰρ δ' ἁπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
> Ἀργυρέοις. Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα.

& Bioni Idyll. eodem, v. 77.

> Ῥαῖνε δέ μιν Συρίοισιν ἀλείφασι, ῥαῖνε μύροισι.

ut certiſſima emendatione verſum illum reſtituebat Cel. Ruhnkenius. pro Ῥαῖνε δέ μιν μύρτοισιν, ἀλείφασι, idque firmat ed. Aldina, in qua pro μύρτοισι legitur μύροισι. his paria ſunt iſta Tibulli d. l. v. 23.

> *Illuc quas mittit pinguis Panchaïa merces,*
> *Eoique Arabes, dives & Aſſyria,*
> *Et noſtri memores lacrimae fundantur eodem.*
> *Sic ego conpoſitus, verſus in oſſa, velim.*

Syrium rorem dixit idem Tibullus Lib. III. El. 4. 32. licet illic male ita ſubſtitutum eſſe a Broukhuſio notet H. Relandus Lib. III. Palaeſt. pag. 1011. ſed jam Scaliger ita ante Broukhuſium correxerat, & ex Theocriti, Bionis, & hoc Propertii loco confirmari poteſt.

32. *Accipiat manes parvula teſta meos*] *cineres* Francius. quod nollem. invenuſta repetitio eſt *cinerem me fecerit*, & *Accipiat cineres.* neque favet Modii, ſeu Groningani, aliorumque codicum lectio, in quibus *cineres me fecerit.* hac enim in re *cinerem* numero ſingulari ſemper praeferunt poëtae. Ovidius Lib. III. Triſt. El. 3. v. 85.

> *Quamvis in cinerem corpus mutaverit ignis.*

Valer. Max. Lib. V. c. 3. §. 2. *in cinerem collabi.* ubi etiam alii *in cineres.* vide Heinſii & aliorum notas ad Naſonis Epiſt. I. 24. & adde quae notavi ad Auctorem Elegiae de Phoenice v. 98. quin & *cinis* ſimpliciter pro mortuo, apud Phaedrum Lib. III. fab. 9. 4.

> *Et cedo invidiae, dum modo abſolvar cinis.*

ſupra Eleg. VIII. 36. *cinis hic docta puella fuit.* ſic paſſim ſingularem numerum *in ignem*, pro *ignes*, *in flammam*, pro *flammas*, *ad tumulum* pro *ad tumulos*, & ſim. praeferunt poëtae. vide Patrui mei notas ad Lucan. II. 57. & 298. *manes* pro cinere & oſſibus, noſtro frequens. ut *cinerem* & *manes* Virgilius, aliique ſaepe jungunt. vide Paſſerat. ad huj. Libri El. VII. v. 81. p. 278.

33. *Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto*] *ſtet in exiguo* Heinſius. ſed ingratior auribus ſonus eſt *Et ſtet.* de communi hoc poëtarum voto, quo ſepulcra ſua lauri, myrti, aliarumve arborum umbra tegi optant, vide Broukhuſ. ad Lib. III. 14. 28. & quae dedi ad Lotich. p. 230. 231. mox *Quae tegat extincto funeris umbra domum*, pro *locum*, conjecerat Heinſius.

35. *Et duo ſint verſus; Qui nunc jacet horrida pulvis,*
Unius hic quondam ſervus Amoris erat.]

ſimile Epitaphium ſibi poni jubet Eleg. I. huj. Libr. v. 88.

> *Taliaque illacrimans mutae jace verba favillae:*
> *Huic miſero fatum dura puella fuit.*

quae ex Theocrito imitatum eſſe Propertium, neminem Interpretum adnotaſſe miror, Idyll. XXIII. 46. ubi infelix amator, antequam ſuſpendio finem deſperationi ac vitae inponeret, ſepulcrum ſibi fieri, & hanc inſcriptionem addi poſtulat,

> Γράψον κ̀ τόδε γράμμα, τό σοι τοίχοισι χαράξω.
> Τοῦτον Ἔρως ἔκτεινεν, ὁδοίπορε. μὴ παροδεύσῃς,
> Ἀλλὰ στὰς τόδε λέξον, Ἀπηνέα εἶχεν ἑταῖρον.

vel potius, τόσοισι τοίχοισι χαράξον, ut corrigit Lennepius in notis ad Coluth. pag. 62. Tibullus loco ſupra indicato, & cum his conparando, Lib. III. El. 2. 30.

> *Sed triſtem mortis demonſtret litera cauſſam,*
> *Atque haec in celebri carmina fronte nota:*

Pp 2 Lyg-

Nec minus haec nostri notescet fama sepulcri,
Quam fuerant Phthii busta cruenta Viri.
Tu quoque, si quando venies ad fata, memento
40. Hoc itere ad lapides cana venire meos,

Interea

Lygdamus hic situs est: dolor huic & cura Neaerae
Conjugis ereptae caussa perire fuit.

& haec passim imitati sunt recentiores. vide ad Lotichium pag. 49. & 212. *arida pulvis* legebat Menagius ad J. Casae Poëm. Ital. pag. 26. & sic Guyetus, inprobante Heinsio in notis p. 689. *horrida* certe mei tuentur codices, & Passeratii, cum primis editionibus. *pulvis* hic fem. gen. ut *cinis atra*, & sim. vid. ad Lib. I. El. 22. 6. mox *hac quondam* in primo Leid. *hac condam* Mentel. forte, *Unius ah quondam* &c. in margine mei secundi codicis, *Unius hic etiam*.

37. *Nec minus haec nostri notescet fama sepulcri*] *Non minus hoc tristi* in Groningano. Legendum omnino,

Non minus hinc *nostri notescet fama sepulcri.*

Non minus est ex codicum veterum, Vossiani tertii, primi D'Orvill. & mei utriusque auctoritate, *hinc* ex conjectura. *hinc*, vel ex amoribus, vel carminibus meis. ut supra El. VI. 17.

Hinc *etenim tantum meruit mea gloria nomen*,
Gloria ad hibernos lata Borysthenidas.

Lib. I. El. 7. 10.

Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama est.
Hinc *cupio nomen carminis ire mei.*

altero versu supplendum, *quam nota fuerant* busta Phthii Achillis, tamquam praeced. versu *notescet* idem significaret, ac *nota erit*; quod codicis sui margini adleverat Marklandus. unde insolentior haec locutio Passeratium inpulit, ut pro *notescet* conjiceret *nota esset*. sed similem loquendi modum vide etiam infra El. XVI. 17. & quae illic notavi. *busta* autem Achillis hic *cruenta* recte viri docti exponunt propter Polyxenam ad ejus sepulcrum inmolatam. & hinc *busta Achillea* illustrat Marklandus apud Statium Lib. V. Sylv. 1. 36. p. 241. ubi in loco Ovidii XIII. Met. 452. de Polyxena, ingeniose emendat,

Fortis, & infelix, & plusquam femina virgo,
Ducitur ad tumulum, Phthioque fit hostia busto.
pro *diroque*.

notescat in D'orvill. secundo, Heinsiano, & meo priore. sed vulgata est apud Nestorem in Vocabul. in *notesco* pag. 166. b. ubi etiam *Nec minus haec*. pro *Phthii* vitiose *Pythii* in uno Colbert. primo Leid. Askew. & primo D'orvill. *psithii* Borrich. *Phithii* in Regiis, sec. Leid. primo & tert. Voss. & altero D'orvill. *Scythici* in Heinsiano & meo primo.

39. *Tu quoque, si quando venies ad fata, memento*
Hoc itere ad lapides cana venire meos]

ad sacra in margine quarti Vossiani, quod de inferiis, Propertii manibus offerendis, esset intelligendum. sed *ad fata* ponit, pro, ad sepulcra mea. vide supra ad v. 22. Reliqua longe aliter in codicibus manu exaratis & priscis editionibus leguntur,

——— *memento*
Hoc iter. ad lapides cana veni memores.

ita enim in Menteliano, Regiis, Colbertinis, duobus Leid. tribus Voss. utroque D'orvill. meis, ceterisque omnibus fere MSS. & in primis easque secutis vetustiorib. edd. sed primus Scaliger ita emendavit, ut edidit Broukhusius. *Hoc itere* ex antiquo usu ab *iter*, *iteris*, nam secundus casus *itineris* est a recto veteri *itiner* pro *iter*. Nonius Marcell. p. 482. ed. Merc. *Itiner dictum pro iter.* &c. *mutata declinatio non est: ab eo quod est iter, iteris facit, ab eo, quod est itiner, itineris.* & pag. 485. *Iteris positum pro itineris, & quidem recte; ab eo quod iter iteris facit, itiner itineris.* vide Juretum ad Symmach. pag. 178. Sed quia loca veterum, quae adfert Nonius, ex Accio, Turpilio, Naevio, deducta sunt, antiquato illo casu *itere*, usum fuisse Propertium, vel alium quemcumque aevi Augustei poëtam, dubito, & alia praeter hoc vulnera versui huic insi-

Interea cave ſis nos aſpernata ſepultos.
Non nihil ad verum conſcia terra ſapit.

Atque

inſident. illud enim *itere*, & *cana*, & repetitio verbi *venire* quem non offendant? Munckerus in notis ad Hygin. fab. XXXVIII. illuſtrans locutionem *ire vias*, noſtro uſitatam, praefert, *memento Hoc iter ad lapides cana venire meos.* intactam relinquens vitioſam procul dubio ſcripturam *cana*, & repetitum *venire* poſt praecedens *venies.* dudum conjeci, *ad lapides, cara, venire meos.* ut Cynthiam adloquatur, ad quam ſermo inſtituitur ſupra v. 27—30. & mox v. ſeq. *Interea cave ſis* &c. frequenter autem *cara*, *vita*, & ſim. apud noſtrum interſeruntur. pro *cana* in cod. Livineji *cauta. cara* etiam Heinſio placebat, qui tentabat,

—— *memento*
Hoc iter. ac lapides, cara, ſubire meos.

vel —— *memento Huc ferri, ac lapides* &c. Hoc tamen modo locum corruptiſſimum eſſe perſanatum vix credo; & mendum haerere arbitror in *Hoc iter.* quodnam enim *Hoc iter* innuit? neque *ſubire* placet pro iterato *venire.* principio verſus literam initialem H in M mutandam opinor, quam a librariis vacuam plerumque relictam nemo neſcit, unde fit *Moc iter*, ideoque liberiore conjectura reſtituendum hariolabar,

Tu quoque, ſi quando venies ad fata, memento
Molliter *ad lapides, cara*, redire *meos.*

redire, quia Propertii exſequias, dum efferretur, ad rogum fuerat comitata, ut patet ex v. 27.

Tu vero, nudum pectus lacerata, ſequeris,
Nec fueris nomen laſſa vocare meum.

funus igitur poetae fui ſecuta fuerit Cynthia, & *vale* ter ſaepiuſque clamaverit. Nunc vero eam admonet, ut frequenter ſepulcrum ſuum inviſere amoris & inferiarum cauſſa meminerit. ut in Epigrammate antiquo, quod edidi Tom. II. Antholog. Lat. pag. 48.

Quod ſi forte tibi faterum cura meorum,
Ne grave ſit tumulum viſere ſaepe meum.

quod ex hoc Propertii loco imitatum eſſe auctorem, illic notavi. *Molliter* vero, ſine ſtrepitu, ut exigebat ſepulcri religio, & haec vox eo ſenſu Propertio uſitata eſt. Lib. I. 3. 12.

Molliter *impreſſo conor adire gradu.*

ſupra in fine Eleg. IX.

Et canit, ut ſoleant molliter *ire pedes.*

ſed praeſertim huc faciunt illa ex eod. Libr. El. XVII. 22. ubi in re etiam funerea:

Illa meo caros donaſſet funere crines,
Molliter *& tenera poneret oſſa roſa.*
Illa meum extremo clamaſſet pulvere nomen,
Tum mihi non ullo pondere terra foret.

qui locus prae ceteris conjecturae huic non parum opitulatur. certe *Molliter* propius accedit ad *Hoc iter*, quam Heinſii *Huc ferri.* in hac etiam ſede ulcus latere ſuboluiſſe Ayrmanno video, qui conjecerat *Comiter ad lapides* &c.

41. *Interea cave ſis nos aſpernata ſepultos,*
Non nihil ad verum conſcia terra ſapit]

haec quoque ſana non videbantur Heinſio, qui *adſpernere* legebat in notis p. 690. & praeterea margini ed. Aldinae adſcripſerat verſ. ſequenti emendandum videri,

Non nihil ab Venerum *conſcia terra capit.*

ingenioſa certe conjectura. *ad vivum* J. Douſa in ora ed. Rovill. Ayrmannus vero,

Non nihil & rerum *conſcia terra ſapit.*

ſapit certe non videtur ſollicitandum. ſic enim Lib. IV. El. 6. 83.

Gaude, Craſſe, nigras ſi quid ſapis *inter arenas,*
Ire per Euphraten ad tua buſta licet.

ſentire dicitur Ovidio Lib. III. Triſt. El. 3. 83. loco ſimili:

Tu tamen extincto feralia munera ferto,
Deque tuis lacrimis humida ſerta dato.
Quamvis in cinerem corpus mutaverit ignis,
Sentiet officium maeſta favilla pium.

hoc autem Propertii loco emendationem ſuam apud Statium Lib. I. Sylv. 2. 105. *vultu non aſpernata rogantem* adſtruit Marklandus.

43. *At-*

Atque utinam primis animam me ponere cunis
 Jussisset quaevis de tribus una soror.
45. Nam quo tam dubiae servetur spiritus horae?
 Nestoris est visus post tria secla cinis.
Quis tam longaevae meminisset fata senectae
 Gallicus

43. *Atque utinam primis animam me ponere cunis Jussisset quaevis de tribus una soror.*]

curis in Menteliano, Leidensi primo, & Neapolit. a man. pr. quod de primis amoris sui curis forte quis capere posset, ut *cura* amori propria vox est. sed *primis cunis*, pro eo quod a *primis cunabulis* dicitur aliis. optatque ut a prima potius infantia obiisset. altero versu *quaevis* suspectum fuit Heinsio, qui conjecerat,

Jussisset saevis de tribus una soror.

Luxisset in meo priore. *animam ponere*, ut *vitam ponere* infra El. 13. 3.

Non potuit saxo vitam posuisse Cerauno.

45. *Nam quo tam dubiae servetur spiritus horae? Nestoris est visus post tria secla cinis*]

quonam dubiae Heinsius. sed *Nam quonam* aures laedunt. *serventur* in uno Colbert. dein *Nestoris est jussus* in meo secundo. *Est Nestor visus* vel *Nestor & est visus* Francius. *Nestor & est factus post tria secla cinis*, conjecerat D'Orvillius. *post tua secla* male in Mentel. confer cum his Antipatri Epigramma Lib. I. Anthol. Graec. Tit. XXXIV. Ep. 3.

Τρὶς δέκα με πνεύσειν καὶ δὶς τρία μάντιες ἄστρων
 Φασίν. ἐμοὶ δ' ἀρκεῖ καὶ δεκὰς ἡ τριτάτη.
Τοῦτο γὰρ ἀνθρώποις βιοτῆς ὅρος. αἱ δ' ἐπὶ τούτοις,
 Νέστορι. καὶ Νέστωρ δ' ἤλυθεν εἰς Ἀΐδην.

quod sic vertit H. Grotius:

Bis tres terque decem vives, mihi dixerat, annos,
 Astrologus: decies tres satis esse puto.
Hoc satis: haec hominum vita est; quae tempora restant,
 Nestoris. ad manes ivit & ille tamen.

& sequens Incerti, quod etiam legitur Lib. III. Tit. x. Ep. 6.

Τρεῖς ἐτέων δεκάδας, τριάδας δύο, μέτρον ἔθηκαν
 Ἡμετέρης βιοτῆς μάντιες αἰθέριοι.
Ἀρκοῦμαι τούτοισιν. ὁ γὰρ χρόνος. ἄνθος ἄριστον
 Ἡλικίης. ἔθανεν χὠ τριγέρων Πύλιος.

id est, eodem Interprete,

Promisere mihi, quibus ars est sidera nosse,
 Curricula annorum ter tria terque decem.
Sufficit: aetatis flos isto fine tenetur.
 Non fugit Pylius fata triseclisenex.

Seneca Epist. 78. prope finem: *Nulla vita est non brevis: nam si ad naturam rerum respexeris, etiam Nestoris & Statiliae brevis est, quae inscribi monumento suo jussit, annis se nonaginta novem vixisse.* proverbii igitur vicem de hominibus, licet valde longaevis, mortalitatis tamen conditionem non effugientibus, apud Graecos obtinuisse videtur, ut in illo apud Romanos, *Mortuus est & Ancus.* de quo vide Gifanii Collect. ad Lucret. in *Ancus* p. 306.

47. *Quis tam longaevae meminisset fata senectae Gallicus Iliacis* & seqq.]

Locus non uno mendo obsitus, inpeditus, & variis hominum eruditorum conjecturis agitatus. multas vero difficultates, quibus eorum tentamina premuntur, recenset D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. III. p. 435. & seqq. Singula adcuratius excutiamus. Scaligerum presso pede hic pro more sequitur Broukhusius, nam hunc in modum emendanti Viro Illustri obsecutus est, ut *Quis* pro *Quibus* dictum sit, & *meminisset*, pro, commemorasset Nestor senectae suae longaevae calamitates. sed an *meminisse* pro commemorare, ullo alio exemplo probari potest? & *Gallicus miles* Nestor diceretur, quia tendebat juxta Phrygiae fluvium Gallum. sic Janus Dousa margini ed. Rovillianae, & in notulis MSS. ad Ovid. IV. Fast. 361. adnotaverat: *Gallicus miles a Gallo Phrygiae terrae fluvio (cujus meminit Naso) atque hinc puto liquere cuivis, cur* Gallicum militem *appellet Propertius, qui Phryx esset. cujus rei tamen ignoratio & Muretum & alios, quantum est, interpretes tortos exercitosque habuit.* Sed videamus codicum & editionum veterum lectio-

Gallicus Iliacis miles in aggeribus?

Non

ctiones. *Qui* vel *Quis si tam longae minuisset* in Menteliano, Excerptis Modii, & Scaligeri, (in quibus etiam *monuisset* pro varia lect.) Regiis, Colbertinis, Askew. Groning. Borrich. in margine, (sed *meminisset* a man. pr.) secundo Leid. Voss. tertio, utroque D'Orvill. & primis edd. *Si tam longaevae minuisset* in utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Gryph. & Rovill. *Cui tam* in Vatic. quinto a man. sec. *Quis* in secundo, Colot. & Borrich. pro *meminisset* vel *minuisset*, etiam *jurasset* in uno Colbert. a manu pr. & in margine codicis mei secundi. *minuisset* etiam in ed. Plantiniana Raphelengii. *Qui si* in Voss. quarto, & altero versu *Chloricus* in marg. unde facillima, & forte vera, emendatione refingi posset *Doricus*. nam *d* & *cl* passim confunduntur. *Gallus in Iliacis* in Borrich. & meo priore. *Gallicum* militem etiam notaverat Ant. Perrejus forte dici a Gallo fluvio, vel a vicina Gallo Graecia. sic fere Beroaldus. Scaliger Gallicum militem, pro temerario & stolide forti exponit. pro Phryge vel Trojano Dousa Fil. notis ad Propert. cap. IX. Passeratius hunc constituit sensum, si Gallicus miles, id est, hostis Trojanus, contraxisset vitam & fata Nestoris, illum occidendo, non vidisset filii Antilochi rogum; vel Gallicum pro barbaro quolibet, & mercenario capiebat. *Bellicus* placebat Behotio Lib. I. Apophoret. cap. 4. *Graicus* Heinsio in notis p. 690. qui etiam *novisset* conjecerat pro *meminisset*. idem Heinsius Lib. II. Advers. cap. 5. p. 243. propius ad veram lectionem accessit, corrigendo,

Cui si longaevae minuisset fata senectae
Troius Iliacis miles in aggeribus.

Ayrmanno lubentur redonamus conjecturam *minuisset fata senectae Jam vetus Iliacis*. Marklandus ad Statii Silvas pag. 173. rem confectam sua emendatione persuadere conatur,

Qui si tam longae minuisset fata senectae
Saucius Iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi &c.

hoc sensu, si vitam finisset Nestor eo tempore, quo vulneratus erat, pugnans ad Trojam, non vidisset funus Antilochi. sed audacem hanc conjecturam merito censuit D'Orvillius. *longae senectae*, ut Lib. I. El. 19. 17.

Quamvis te longae remorentur fata senectae.

post hunc eruditissimus Toupius in Emend. ad Suidam P. III. p. 220. reponendum excogitavit, *Garrulus Iliacis* &c. & ad loquacitatem Nestoris refert, quae tamen hic nihil ad rem facit. sagacissimus Eldickius suis ad me literis tentabat,

Qui nisi tam longaevae inplesset fata senectae
Classicus Iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi vidisset corpus humari.

vel potius *Callidus Iliacis* &c. quod Nestori convenit. per *aggeres* autem *Iliacos* intelligebat murum & propugnacula, quae in Trojae obsidio construxerant Graeci ex Nestoris consilio. vide Homer. Iliad. H. v. 325. & seqq. 436. & seqq. denique amicissimus Santenius codicibus MSS. proxime adhaerere existimabat, si legeretur,

Cui si tam longae minuisset fata senectae
Troicus Iliacis &c.

ut *longaevae* ex glossa natum sit. idque confirmabat ipsius Propertii loco, quem modo produxi,

Quamvis te longae remorentur fata senectae.

& Juvenalis, mox indicando,

Quod facinus dignum tam longo admiserit aevo.

Post tot virorum doctorum aestus commodissime ex quarti codicis Vossiani vestigiis (in quo *Chloricus*) legendum videtur:

Qui si tam longae minuisset fata senectae
Doricus Iliacis miles in aggeribus,

hac sententia, si Nestor, inter Graecos militans, seu *Doricus miles*, minuisset senectam longaevam, vel, si ita mavis,

Cui si tam longae minuisset fata senectae
Dardanus Iliacis miles in aggeribus;
Non ille Antilochi vidisset &c.

id est, si Nestori Trojanus miles vitam ademisset ante obitum filii Antilochi, felicior fuisset, neque mortem tam seram sibi venire doluisset. confer locum Juvenalis ex Sat. X. v. 246—255. oportune a Broukhusio huc adductum. optime igitur Valens Guellius haec Propertiana comparavit cum illis Virgilii Lib. XI. Aen. 159. de Evandro:

——— *tuque o sanctissima conjux*
Felix morte tua, neque in hunc servata dolorem.

Contra

Non ille Antilochi vidisset corpus humati:
50. Diceret aut, O mors, cur mihi sera venis?
Tu tamen amisso nonnumquam flebis amico.
Fas est praeteritos semper amare viros.
Testis, qui niveum quondam percussit Adonin,
Venantem Idalio vertice, durus aper.

55. Illis

Contra ego vivendo vici mea fata, superstes
Restarem ut genitor: Troum socia arma secutum
Obruerent Rutuli, telis animam ipse dedissem.

frequens enim illud defunctis apud veteres tribuitur solatium, ut ante suorum clades & patriae ruinas, mortem sibi obtingere vel optent vel gaudeant. quod multis poëtarum aliorumque locis illustravi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 252. & seq. & in Addendis pag. 693. *Antilochus* autem, Nestoris filius, ante patrem interiit, de quo Ovidius Epist. I. 15. ubi vide Interpretum notas, quorum tamen nullum loci hujus Propertiani meminisse miror, ubi de Antilocho hoc, Nestoris filio, sive ab Hectore, sive a Memnone, interemto disputant.

49. *Antilochi vidisset corpus humati*] *humari* in Excerpt. Scalig. Menteliano, v. c. Passeratii, Commeliniano Gebhardi, Colbertinis, Borrich. Neapol. Groning. primo Leid. Voss. pr. & quarto, utroque D'orvill. meo priore. & sic in suis codd. legit Livinejus. Non opus igitur erat, ut Vulpius suo periculo, tamquam nova esset conjectura, scribendum juberet *humari*, addens, *nisi Lynceos oculos habeas, humatum cadaver videre non poteris*. Non opus hic est oculis Lynceis, sed tantum interprete poëtarum loquendi modis adsueto. recte enim *humati*, ut est in primis ceterisque vetustioribus edd. Broukhusius exponit *humandi*, & bonis exemplis adstruit. quibus adde ex nostro Lib. III. El. 10. 3.

Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi?

pro *spoliandi*. ubi ejusdem notas vide. & Patrui mei ad Virg. II. Aen. 721. contra *fraudandae copia noctis*, pro *fraudatae*, Lib. III. El. 6. 39. & *Phoebas habenda*, pro *habita*, eod. Lib. El. XI. v. 62. ut exponunt viri eruditi.

50. *Diceret aut, O mors, cur mihi sera venis*] imitatus est Maximianus, (pseudoGallus vulgo dictus) Eleg. 1. Init.

Aemula cur cessas finem properare senectus,
Cur & in hoc fesso corpore tarda sedes.

& Janus Secundus Lib. I. Funer. pag. 189.

Luminaque occlusit longo damnata sopore,
Et dixit Morti, cur mihi tarda venis?

52. *Fas est praeteritos semper amare viros*] *praeteritos viros* pro amissis, defunctis, dixit more Graecorum, qui οἰχομένους & παροιχομένους ἄνδρας mortuos vocant. vide Livinej. & Gebbard. & adde D'Orvill. ad Chariton. pag. 257.

53. *Testis, qui niveum quondam percussit Adonin*] *Adonem* in aliis, & apud Nestorem in Vocabulario pag. 14. b. ut Ἄδωνα Graeci, ab Ἄδων, pro Ἄδωνιν, casu quarto dicunt. vid. Hesych. in Ἄδωνα. & illic Cl. Alberti notas. *juvenem* pro *niveum* in cod. Heinsiano. quod firmari posset ex Ovidio III. Am. 9. 16.

Nec minus est confusa Venus, moriente Tibullo,
Quam juveni rupit cum ferus inguen aper.

& ipsa Venus Adonidem sic appellat Lib. X. Met. 545.

Parce meo, juvenis, temerarius esse periclo.

sed *niveum* non muto. adhaeret enim Bioni in Epitaphio Adonidis v. 10.

——— τὸ δέ οἱ μέλαν εἴβεται αἷμα
Χιονέας κατὰ σαρκός.

& v. 27.

——— οἱ δὲ ὑπομαζοὶ
Χιόνεοι τοπάροιθεν Ἀδώνιδι πορφύροντο.

Adscribi merentur, quae ad hunc versum codici suo adnotaverat Marklandus; „ *Non intelligo*, „ *quomodo aper, qui percussit Adonin, possit te-* „ *stari, fas esse* amare viros amissos. *Ipse* Ado- „ nis

55. Illis formosum jacuisse paludibus, illuc
Diceris effusa tu, Venus, isse coma.
Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, manes.
Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui.

ELEG.

„ nis *debuit esse testis hujus rei. Lege, Testis,* „ *quem niveum quondam percussit, Adonis, Ve-* „ *nantem Idalio vertice durus aper. Jam habes* „ *ipsum Adonin testem, non aprum.* id licet minime rejiciendum videatur, non minus tamen a mente poëtae alienum erit, si ipsa *Venus* potius hic *testis* dicatur, fas esse defunctos amare, quia amissum Adonin ingenti planctu fleverit, & amorem perennem ei servaverit, ut tenerrimis versibus ipsam Deam Adonidis fatum deplorantem describit Bion a v. 39. usque ad v. 62. Hinc legi posset,

Testis, quum *niveum q. percussit Adonin,*
Venantem Idalio vertice, dirus *aper*,
Illis formosum planxisse *paludibus, illuc*
Diceris effusa tu, Venus, isse coma.

& sic optime omnia cohaerebunt cum antecedentibus,

Tu tamen amisso nonnumquam flebis amico &c.

nisi quis malit cum eruditissimo Herm. Cannegietero,

Nescis *quum niveum quondam* &c.
Illic formosum jacuisse & seqq.

55. *Illis formosum jacuisse paludibus, illuc*
Diceris effusa tu, Venus, isse coma]

Illos in Mentel. & primo Leid. *jacuisse* legitur in Ant. Perreji codice, Menteliano, Modii Excerptis, Borrich. Neapol. primo & secundo Vaticano, Vossianis, Leidens. aliisque, & primis edd. sed in Excerpt. Scalig. *lavisse* pro varia lect. & sic e veteri libro adfert Passeratius, & praetulit Scaliger, quae lectio vindicatur etiam in Miscell. Observ. Vol. III. p. 457. & seq. sic de Briseide Achillis cadaver lavante supra El. VII. 49.

Et dominum lavit moerens captiva cruentum
Adpositum flavis in Simoente vadis.

ubi *lavisse* etiam hoc in loco legit Livinejus in notis pag. 84. infra El. 25. 92.

Et modo formosa qui multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua.

vide Schottum II. Observ. c. 26. & ad Procli Chrestomath. pag. 46. objicit Broukhusius, *an satis decore Adonis lavatur aqua coenosa & ulva palustri.* sed haec nihil ad Bacchum, nam *paludes* hic simpliciter aquas significant. unde *liquidae paludes* Ovidio I. Met. 324.

Jupiter ut liquidis stagnare paludibus orbem,
Et superesse videt &c.

& ex palude aquam bibere Lib. II. ex. P. Ep. 7. 74.

Est in aqua dulci non invidiosa voluptas,
Aequoreo bibitur cum sale mixta palus.

Egit etiam de hoc loco Cel. D'Orvillius in Observ. Miscell. Vol. III. pag. 437. qui post expositas vel refutatas aliorum lectiones propensior est in *lavisse*, & intelligendum censet de vulneribus Adonidis, quae Venus lavisse hic dicatur, non de cadavere, quia vivum juvenem adhuc invenit. *jacuisse paludibus* tamen explicari posset pro ad paludes. ut Lib. I. El. 14. initio, *abjectus Tiberina molliter unda.* pro ad undam. ubi vide. Sed *illas* quo referemus *paludes*? de quibus nihil praecessit, quum in Idalio vertice percussum Adonin modo dixerit? & in aliis codicibus *flevisse* legitur pro *lavisse* vel *jacuisse*. ut in quinto Vaticano. Heinsius ad oram ed. Aldinae olim tentaverat,

Ulvis formosum lavisse palustribus illic
Diceris, & fusa &c.

ut apud Ovid. in Ibide v. 225.

Protinus Eumenides lavere palustribus ulvis.

idem fere Marklando in mentem venerat, qui libro suo adscripserat locum desperatissimum esse, sed forte legendum,

Illic formosum texisse palustribus ulvis
Diceris, & fusa tu, Venus, isse coma.

sed amplector potius alteram ejusdem Heinsii emendationem,

Illis formosum flevisse in vallibus, vel *collibus.*

nisi

ELEG. XI.

Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho est,
Quum caderent magnae Laomedontis opes:
Non sic errore exacto laetatus Ulixes,
Quum tetigit carae litora Dulichiae:
5. Nec sic Electra, salvum quum adspexit Oresten,

Cujus

nisi *jacuisse in collibus* conferri posset cum illo Bionis v. 7.

Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ' ὤρεσι.

certe *flevisse* nimis languidum pro luctus acerbitate videbatur acutissimo Eldikio, qui restituendum etiam existimabat *planxisse*, ut in loco Ovidii, quem adfert Broukhus. de Venere Adonin lugente Lib. X. Met. 722.

—— pariterque sinus, pariterque capillos
Rupit, & indignis percussit pectora palmis.
Questaque cum fatis, at non tamen omnia vestri
Juris erunt, inquit. luctus monumenta manebunt
Semper, Adoni, mei: repetitaque mortis imago
Annua plangoris *peraget simulamina nostri.*

praeterea *tu Venus* languet, pro quo rescribendum *tunc* vel *tum*. Totum itaque locum sic constituamus:

Illis formosum planxisse in collibus, illuc
Diceris effusa tunc Venus isse coma.

quae optime adhaerebunt Bioni v. 4. ad Venerem:

Ἔγρεο δειλαία κυανόστολε, καὶ πλατάγησον
Στάθεα.

tum *planxisse*, seu *luxisse*, in *collibus*, firmatur ex eodem Bionis Epitaphio v. 36.

—— ἁ δὲ Κυθήρη
Πάντας ἀνὰ κναμὼς καὶ ἀνὰ πτόλιν οἰκτρὸν ἀείδει.

& *comis effusis* solutis, vel ruptis, ut in loco Ovidii, consentiunt illa v. 20.

—— ἁ δ' Ἀφροδίτα
Λυσαμένα πλοκαμῖδας, ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται
Πενθαλέα, νήπλεκτος, ἀσάνδαλος.

plangere effusa coma, ut infra Eleg. XIX. 36.

—— ut me
Demissis plangas *pectore nuda comis.*

ultimo versu *qui poterunt*, pro quomodo, in Palatino Gebbardi, ut legebat Fruterius. *ossa minuta* exponi possunt contusa & ossilegio collecta, ut moris erat. licet haec lectio vitiosa videatur Cel. Ruhnkenio.

Eleg. XI. v. 1. *gavisus Atrida triumpho est*] *est* non agnoscunt codd. Regii & alii, cum edd. primis *triumpho es* Heins. ad Ovid. VIII. Met. 550. ut *Atrida* quinti casus sit. sed quod refutant sequentia, *non sic laetatus Ulyxes, Quum tetigit.* & reliqua. recte igitur id inprobavit Broukhusius. *Atrida* & *Atrides* recto casu promiscue dicitur. vide notas Patrui mei ad Quinctil. Lib. I. c. 5.

2. *Quum caderent magnae Laomedontis opes*] *magni* praeferebat Marklandus, ut apud Ovid. Epist. XVII. 206.

Pronurus & magni Laomedontis ero.

sic saepe in aliis poëtarum locis mutarunt viri docti, & codices variant. ut apud Ovid. XIII. Met. 433.

—— sceleris nisi praemia magnas
Adjecisset opes.

ubi *sceleris magni* in MSS. sed vide Commentarium Patrui mei ad Phaedrum Lib. II. fab. 7. 14.

5. *Nec sic Electra, salvum quum adspexit Oresten*] ita edidi ex consensu codicum plus quam duodecim, nisi quod *Electre*, ut in ed. Broukh. in v. c. Ant. Perreji, Neapol. quinto Vaticano, &

Cujus falsa tenens fleverat ossa soror:
Nec sic incolumem Minoïs Thesea vidit,
Daedaleum lino quum duce rexit iter.

Quanta

& secundo Dorvill. habetur. In Regiis, secundo Leid. primo & quarto Voss. meo utroque,

Nec sic Electra suum salvum &c.

quod etiam exstat in primis edd. utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. duplici errore, *sic* & prima in *Electra* perperam correptis. idque fraudi fuit inferioris aevi poëtis, *sic* corripientibus. ut notat Daumius ad Paulin. pag. 347. melius in Excerptis Modii, seu cod. Groning.

Non Electra suum salvum cum vidit Oresten.

optime illi codices, in quibus *suum* desideratur, & hoc modo legitur,

Non sic Electra, salvum quum adspexit Oresten.

sed quia *salvum quum adspexit* duriorem facit sonum, & in Heinsiano ac primo meo codice habetur *conspexit*, ceteris lectionibus praestaret,

Nec sic Electra salvum conspexit Oresten.

vel *salvum quum vidit Oresten*, ut in quarto Voss. & secundo D'orvill. quod admitti posset, nisi *vidit* sequeretur. ultima autem in *Electra* producitur, ut apud Ovid. IV. Fast. 177.

Sive quod Electra Trojae spectare ruinas
Non tulit.

& passim apud poëtas, *Phaedra*, *Hypermnestra*, *Leda*, *Andromeda*, *Amalthea*, *Rhea*, & plura sim. ultima longa. exempla dabunt notae ad Ovid. Epist. XIV. 1. D'orvillius in Miscell. Observ. Vol. II. p. 202. & plura vide ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 215. & ad T. II. p. 78.

6. *Cujus falsa tenens fleverat ossa soror*] *flexerat* male in D'orvill. primo. *tenens fleverat ossa sinu* emendabat Heins. Lib. II. Advers. cap. 5. p. 243. & in Notis p. 690. ut Lib. I. El. 17. 12.

An poteris siccis mea fata reponere ocellis,
Ossaque nulla tuo nostra tenere sinu.

soror enim ex glossa in textum irrepsisse putabat. & hoc valde blanditur. Seneca Herc. Oet. v. 1756.

—— Sed quid hoc? moestam intuor
Sinu *gerentem reliquias magni Herculis,*
Cineremque jactans squallidum Alcmene gemit.

Tibullus Lib. I. El. 3. 6.

—— non hic mihi mater,
Quae legat in moestos ossa perusta sinus.

Albinovanus Epicedio Drusi v. 69.

Frigida nec fovit membra tremente sinu.

& apud alios saepe. *falsa* vero *ossa* vocat, quia Electra, Orestis ficta morte audita, & accepta ejus urna, fratrem ut defunctum flevit, quem postea salvum Argos redeuntem adspexit. vide Sophoclis Electr. v. 1223. & seqq. & Euripidis v. 567. & seqq. confer Gronov. ad d. l. Senecae.

8. *Daedaleum lino quum duce rexit iter*] optime Heinsius *filo*. sic enim ipsa Ariadne apud Ovid. Epist. X. v. 72.

Cum tibi, ne victor tecto morerere recurvo,
Quae regerent passus, pro duce fila *dedi.*

& v. 103.

Nec tibi, quae reditus monstrarent, fila *dedissem,*
Fila *per adductas saepe relecta manus.*

ubi vide ejus notas. Phaedra apud eumdem Epist. IV. v. 59.

Perfidus Aegides, ducentia fila *secutus,*
Curva meae fugit tecta sororis ope.

Seneca Hippolyto v. 670.

Monstrique coecam Gnossii vidit domum,
Et longa curva fila *collegit via.*

ita de Daedalo apud Virg. VI. Aen. 30.

Daedalus ipse dolos tecti ambagesque resolvit,
Caeca regens filo *vestigia.*

ubi vide Patrui mei notas. *rexit opus* in Voss. quarto pro varia lectione. quod de Labyrintho, Daedali opere, posset intelligi.

 9. *col-*

Quanta ego praeterita collegi gaudia nocte.
10. Inmortalis ero, ſi altera talis erit.
At dum demiſſis ſupplex cervicibus ibam,
Dicebar ſicco vilior eſſe lacu.
Nec mihi jam faſtus opponere quaerit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.

15. Atque

9. *collegi gaudia nocte*] *perſenſi gaudia* ſcripſiſſe Propertium mallet H. Stephanus de Latin. Lipſ. pag. 80. receptae lectioni propius inhaeſiſſet, ſi tentaſſet *concepi gaudia*. ut *concipere ſpem, amorem, voluptatem*, & ſim. vide notas ad Ovid. VII. Met. 22. ſic mutantur haec Lib. I. Faſt. 473. *aetherios animo conceperat ignes*. ubi *collegerat* in MSS. *concipere felicitatem* Suet. Ner. 40. *perpetuam ſingularemque concepit felicitatem*. ſed nihil potius mutare praeſtat, cum omnes in vulgatam conſpirent codices, & editiones veteres. Ovidius Lib. V. Met. 446. *Feſſa labore ſitim collegerat*. ut recte Heinſius, pro *conceperat*. & ſic forte legendum etiam Lib. I. Met. 166.

Ingentes animos, dignas Jove colligit iras.

pro *concipit*, eadem variatione. Marklandus quoque hic *collegi* probabat. *gaudia* honeſta circumſcriptione concubitus voluptatem notant. quod multis poëtarum locis illuſtrat Barthius ad Claudian. pag. 1331.

10. *Inmortalis ero, ſi altera talis erit*] *erat* in primo Voſſ. venuſtiſſimam ſententiam deformat ſonus in hoc verſu ingratiſſimus, *Inmortalis*, & *talis*, ut & *ero*, & *erit*. ne quid dicam de dura eliſione *ſi altera*. forte *altera talis* e. gloſſa marginali inrepſit, & ex cod. Voſſiani ſcriptura *erat*, duabus ultimis literis in *talis* tranſpoſitis, elici poſſet *ſi redeat*, & pro *ſi altera* reſtitui *craſtina*: adeoque, ſi audaciori conjecturae, quam timide tamen propono, indulgere fas ſit, hariolari liceret,

Inmortalis ero, craſtina ſi redeat.

vel, *craſtina talis eat*. nox nempe *craſtina*, quae *praeteritae* ſuccedat. favet nonnihil illud Ovidii Rem. Am. 104.

Sed quia delectat Veneris decerpere flores,
Dicimus adſidue, cras quoque fiet idem.

certe elegantius idem exprimit infra El. XII. 37. & ſeqq.

Quod mihi ſi ſecum tales producere noctes
Illa velit, vitae longus & annus erit.
Si dabit haec multas, fiam inmortalis in illis:
Nocte una quivis vel Deus eſſe poteſt.

quae cum Graeco Rufini Epigrammate illic comparavi.

11. *At dum demiſſis ſupplex cervicibus ibam*] *Aut dum* Neapol. a man. pr. *dimiſſis* male in Groning. perperam Guyetus hoc diſtichon habet ſuſpectum. idem dicit, quod initio Eleg. I. Lib. 1.

Tum mihi conſtantis dejecit lumina faſtus.

ubi vide quae notavi. eodem ſenſu *ſubmiſſis cervicibus* dixit Ammian. Marcell. Lib. XV. idque opponitur elatae & ſublimi cervici, qua ſe extollunt ſuperbi & arrogantes. quod Ovidio dicitur *dat vultum populo ſublime* Epiſt. IX. 129. vide Barth. ad Stat. II. Theb. 326. altero verſu *ſicco lacu vilior* corruptum cenſebat Cel. Ruhnkenius, dubitans an ullus Graecorum vel Latinorum ſic umquam locutus ſit. An talem indicat, qui nullius ubertatis aut fructus eſt, inſtar fluvii, in quo nulla ſit piſcatio, vel qui ſimilis *arido piſci in ſicco gurgite*, ut dicit infra El. XII. 34. Douſa huic verſui adſcripſerat illud Martialis Lib. IV. Ep. 4.

Quod ſiccae redolet palus lacunae &c.

14. *Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt*] *Haec mihi* hoc & praec. verſ. in Voſſ. quarto. *lenta ſedere* recte Broukhuſ. exponit pro lacrimis meis non moveri, collato Tibulli loco Lib. I. El. XI. 58:

Inter & iratum lentus utrumque ſedet:

ſedere autem hic faſtidii cujuſdam ac contemtus ſignificationem recipit. ut in illo Helenae apud Ovid. Epiſt. XVI. 16.

Nec ſedeo duris torvae ſuperciliis.

male Paſſeratius eodem modo exponit illud quod infra legitur El. XIV. 36. *Nec nimis ornata fronte ſedere velis*. ubi vid. Broukh.

15.

15. Atque utinam non tam sero mihi nota fuisset
Conditio. cineri nunc medicina datur.
Ante pedes caecis lucebat semita nobis.
Scilicet insano nemo in amore videt.
Hoc sensi prodesse magis. contendite amantes.
20. Sic hodie veniet, si qua negavit heri.
Pulsabant alii frustra, dominamque vocabant.
Mecum habuit positum lenta puella caput.

Haec

15. —— *sero mihi nota fuisset*
Conditio. cineri nunc medicina datur] *mea nota fuisset Conditio* Francius. *nota fuisset* conjecit Heinsius, sed neutrum a codd. firmatur, neque ulla emendatione indiget hic locus, cujus sensum explanavit Patruus meus in notis ad Lucanum Lib. II. 391. *conditio* pro voluptatis passione exponitur a Passeratio; est enim haec vox matrimonio propria, adeoque ad Veneris gaudia hic transfertur. vid. Gronov. Lib. I. Observ. cap. 6. sed aliter hunc locum intelligebat Cel. Ruhnkenius, & quidem, poëtam queri, nimis sero sibi cognitum esse modum, quo convenire cum Cynthia, & noctem transigere posset; caecum se fuisse, qui illum modum non citius viderit; adeoque *conditio* hic est ratio, via, modus, ut saepe apud Ciceronem. mox *cineri medicina datur* optime a Broukhusio vindicatum est; nam haec omnium codicum & veterum editionum constans lectio, quam Scaliger male vocavit Beroaldi commentum, & *emeritis* supposuit, notans, *cineri, aut mortuo medicinam dare, stoliditatis esse*. Sed jam Volscus recte exposuit, translationem, aut locutionem proverbii instar habentem esse, a malo medico desumtam, qui cum de funere cogitandum est, salute aegroti conclamata, serum adfert remedium. vide quae notavi ad Auctorem Copae v. 35. Tom. I. Anth. Lat. p. 718. qui locus lucem oportunam his adfert:

Quid cineri ingrato servas bene olentia serta?
Anne coronato vis lapide ista tegi?

Guyetus quoque Scaligerum *cineri* frustra mutasse notaverat, & legebat, *heu cineri*. & Passeratius locutionem de sera medicina proverbialem bene hic illustravit. Catullus Ep. 102. in Inferiis ad Fratrem:

Ut te postremo donarem munere mortis,
Et mutum nequidquam adloquerer cinerem.

ubi *mutum cinerem* vocat, ut in Epigrammate Antipatri Lib. III. Anthol. Graec. Tit. XXXI. Ep. 9.

—— *αὐτὶ δὲ τοῖο*
Σπάλα κὴρ κωφὰ λείπεται ἄμμι κόνις.

19. *contendite amantes*] *contemnite* in omnibus fere MSS. & Regiis, Borrich. Groning. Askew. duobus Gebhardi, Leidensib. Vossianis, primo D'Orvill., meo utroque, & vetustis edd. *contemnere* secund. D'orvill. *contendite* editum est ex v. c. Scaligeri & Passeratii. quod pro enitimini, durate, exponit Broukhusius. sed pro jurgia exercete, etiam capi potest. *jurgia* nempe *sub tacita condita laetitia*, ut supra dicit Eleg. V. 24. talem rixam luctamque eleganter describit initio Elegiae sequentis. hinc Lib. III. El. 3. 24.

Stant mihi cum domina praelia dura mea.

concedite Guyetus. sed *contendite* etiam pro perseverate, vel hoc agite magna animi contentione, capi posset, ut *contentum* Gonsalius aliique pro perseverante exponunt apud Petron. cap. 80. altero versu *venit*, in Regiis, uno Colbertino, primo Leidens. D'Orvill. & primis edd. sed *veniet* in ceteris. *venire* autem hic pro sui copiam praebere, ea notione, qua infra El. XIV. v. 34.

Mi formosa sat es, si modo saepe venis.

ubi vide. & ad Lib. III. 20. 19. ubi eadem oppositione,

Vix tamen aut semel admittit, quum saepe negavit,
Seu venit, extremo dormit amicta toro.

& ita huj. libri Eleg. XVIII. 43.

Aut si es dura, nega: sin es non dura, venito.

22. *Mecum habuit positum lenta puella caput*] *lenta puella* hic non referenda est ad ipsum Pro-

Haec mihi devictis potior victoria Parthis.
Haec spolia, haec reges, haec mihi currus erunt.
25. Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna,
Taleque sub nostro munere carmen erit:

Has

pertium, ut patet ex v. 14. sed respectu procorum, qui frustra Cynthiae *fores pulsabant* & *dominam* blandientes vocabant. diverso sensu infra El. XII. 6. *siccine lente jaces?* & aliorum in locis, in quibus pro inerti & in amoribus tardo sumitur vid. Graev. ad Cic. IV. Verr. 61. p. 286. & notas ad Ovid. Epist. I. init. vel *lenta* est, diu in amplexibus meis haerens. ut *lentis adhaerens brachiis* apud Horat. Epod. XV. 6. *positum* vero *caput*, est conjunctum, eo sensu, quo apud Ovid. Epist. III. 107.

Perque tuum nostrumque caput, quae junximus una.

ubi vid. Heins. Tibullus Lib. I. El. 5. 8.

Per Venerem, quaeso, compositumque caput.

ubi plura Broukhus. & adde notas ad Petronium cap. 22. p. 73.

23. *Haec mihi devictis potior victoria Parthis*] *Nec mihi* Voss. quart. *dejectis* Markland. sine necessitate, ut puto. supra El. VI. 6. *Devictae gentes nil in amore valent.* pro *Parthis* in Voss. primo *palmis.* hinc forte quis ex codicum vestigiis inmutandi nimium cupidus substituendum divinaret,

Haec mihi de cunctis potior victoria palmis.

vel *parmis.* nam sic frequenter in codicibus Propertii scribitur. ut infra El. 19. 44. & Lib. IV. El. 10. v. 40. vide Broukhus. ad Tibull. I. El. X. 82. Sed *Parthis* unice vera lectio est. Parthorum victoriam, gloriae militaris apicem innuit, cui triumphum de Cynthia relatum anteponit. & hoc loco corroboravi emendationem, qua supra El. 6. v. 20. legendum conjeci;

Tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus.
Hic erit & Partho sanguine pluris amor.

pro vulgata *patrio sanguine.* seq. versu eleganter victoriam de Cynthia expugnata sibi instar spoliorum, curruum triumphalium, & regum subactorum esse dicit, simili colore, quo Helena amorem Paridis virtuti bellicae a Pallade, & regno a Junone ei oblato, sibi longe praeferendum jactat apud Ovid. Epist. XVII. 135. hanc autem Elegiam, ut & superiorem, sub tempus expeditionis, quam in Parthos meditabatur Augustus, scriptam esse, ad carminis hujus finem notat Broukhusius.

25. *Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna*] *tuae columnae* in Borrichiano, Groningano, & Heinsiano. recte omnino. Silius Ital. XV. 495.

Pyrenes tumulo clypeum cum carmine figunt.

Tibullus Lib. I. El. X. 81.

—— Venerique merenti
Fixa notet casus aurea palma meos.

tuis columnis Francius.

26. *Taleque sub nostro munere carmen erit*] *carmine nomen* in tertio Vossiano. *munere* edidit Broukhusius, secutus Scaligerum, qui ita in suo reperit codice. sed *nomine* in ceteris omnibus MSS. quorum apud me Excerpta, cum duobus Leidens. primo & quarto Voss. Askew. Borrich. Groning. utroque meo, & D'orvill. neque aliter in primis & vetustioribus edd. uni igitur codici ceterorum numerus praeferendus, & vel ideo *nomine* amplector, quia sequitur *Has pono ante tuam tibi, Diva,* Propertius *aedem Exuvias.* nam in ejusmodi votivis donariis nomen proprium illius, qui ea ponebat, vel dedicabat, exprimebatur, ut patet ex locis Virgilii, Ovidii, Tibulli, quae adfert Passeratius, & altero Ciceronis apud Broukhus. ex IV. Verr. cap. 36. ubi de Dianae simulacro Segestanis per Scipionem restituto dicit, *idque ejus Imperatoris nomine positum ac dedicatum fuisse.* & sic de Hasdrubalis spoliis a Scipione dedicatis Silius Ital. Lib. XV. 495. imitatione Virgiliana,

Hasdrubalis spolium Gradivo Scipio *victor.*

Tibullus Lib. I. El. 10. 83. ad Venerem:

Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata sis Dea mente rogat.

Ovi-

Has pono ante tuam tibi, Diva, Propertius aedem
Exuvias, tota nocte receptus amans.
Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore navis
30. Servata, an mediis fidat onusta vadis.

Quod

Ovidius Lib. II. Am. 13. 25. pro aegrotante Corinna:

Ipse ego thura dabo fumosis candidus aris,
Ipse feram ante tuos munera vota pedes.
Adjiciam titulum, servata Naso *Corinna.*
Tu modo fac titulo muneribusque locum.

qui locus pro *munere* hic pugnare posset. & hujus ritus frequens in monumentis vetustis, Graecis & Latinis, mentio est. vide quae notavi ad Lotich. Lib. I. Carm. 9. pag. 419. initio versus *Taleque* offendisse videtur P. Francium, correxerat enim *Tale & sub nostro.* sed temere. simile illud Tibulli Lib. I. El. 5. 11.

Ipseque ter circum lustravi sulfure puro.

ubi idem Francius malebat *Ipse ego*, poëta, ni fallor, invito, ut patet ex eodem Lib. I. El. 9. 10.

Saepeque mutatas disposuisse comas.

multa similia exempla collegit Cl. Schraderus Emend. cap. IV. pag. 77. & frequenter hoc imitati sunt optimi e recentioribus, & e nostratibus Janus Secundus. ita Broukhusio & Francio copula haec infinitivis addita displicebat infra apud nostrum El. XXIII. 67.

Spargereque alterna communes caede penates.

quod tamen illic ad Propertii genium esse exemplis aliis vindicabo.

27. *Has pone ante tuam tibi, Diva, P. aedem Exuvias*] *tuas aedes* in omnibus fere MSS. codd. & editionibus primis, reliquisque, ante Scaligeranam. illam enim intellige, cum hic notet Broukhusius *tuam aedem* nunc vulgo edi: & tamen hoc praefero, non tantum quia *aedem* semper dicunt veteres de templo, sed & propter sonum auribus incommodum, *Has exuvias* ante *tuas aedes.* ante *tuam aedem* pro *in tua aede* positum adscripserat Marklandus, quia exuviae non ante, sed in templis suspendi mos erat. & sic intelligebat in loco Tibulli Lib. I. El. 3. 30.

Ut mea votivas persolvens Delia noctes
Ante sacras lino tecta fores sedeat.

sed illic quidem *ante fores* exponi non potest in ipso templo, sed vestibulum ante ipsum sacrae aedis, ut probant Ovidii loca, quae illic adfert Broukhusius, & notum illud Virgilii III. Aen. 288.

Postibus adversis figo, & rem carmine signo,
Aeneas haec de Danais victoribus arma.

sic coronae Diis oblatae ante fores templi pendebantur. Tibullus Lib. I. El. 1. 19.

Flava Ceres, tibi sit nostro de rure corona
Spicea, quae templi pendeat ante fores.

ubi vide Broukhus.

29. *Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore navis Servata, an mediis fidat &c.*]

Hiat sensus, si hanc lectionem sequamur, *Nunc ad te navis mea veniat, an fidat.* & vix intelligi haec posse, vel ipsa Scaligeri ostendit expositio difficilior & obscura. neque MSS. aut edd. vetustae succurrunt, ut majorem his tenebris lucem adfundamus, in quibus *veniet tua litora*, vel *me*, vel *litore*, & initio versus *a te*, pro quo *abs te* Ayrmanno placebat. sed haec nullam opem adferunt. amicissimus Santenius lectionem probans illorum codicum, in quibus *a te*, legebat,

Nunc a te veniat, mea lux, ad litora navis.

sic *a te* Lib. III. El. 7. 59.

Hoc mihi, Maecenas, laudis concedis, & a te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

litora autem alibi etiam de portu dicuntur apud Propertium. de quo vide ad Lib. III. El. 20. 23. altero versu *in mediis*, vel, omisso *in*, *mediis* in cod. Heins. *sudat* in uno Colbert. Mentel. & primo Leid. *sistat* Voss. quart. Excerpt. Modii, Groning. & Livineji codex, qui id ineptum recte pronuntiat,

Quod ſi forte aliqua nobis mutabere culpa,
Veſtibulum jaceam mortuus ante tuum.

ELEG.

tiat. Ant. Perrejus ed. Aldinae, quam cum codd. MSS. contulit, adſcripſerat, *Nunc ad te*, ſupple verbum *pertinet*, in tua, inquit, eſt manu, an navim meam ſuccedere portui, an ſidere velis in medio mari. Senſum perſpexit, ſed quem magis perſpicuum reddit felix ingenii Heinſiani emendatio Lib. II. Adverſ. cap. 5. pag. 243. & in Notis p, 690.

In te ſtat, *mea lux*, *teneat ſua litora navis*
Servata, *an mediis* &c.

ut *In te ſtat*, dictum ſit, pro in tua poteſtate eſt, quomodo apud Sil. Ital. Lib. XVII. 401.

In ducibus ſtabat ſpes & victoria ſolis.

neque ab hac ſignificatione aliena eſt locutio, qua ab alterius judicio & nutu res *ſtare* vel *cadere* dicitur. ut Ovidio Lib. I. Faſt. 18.

Ingenium nutu (ſic Heinſ.) *ſtatque caditque tuo.*

Marklandus vero in notis ad Stat. Lib. IV. Sylv. 4. v. 99. ſic legendum & diſtinguendum exiſtimabat,

Nunc ad te, *mea lux*, veniet *mea litore navis*
Servata, *an mediis* ſidet *onuſta vadis?*

Sed Heinſianam conjecturam praefero, quam ſuo etiam calculo adprobavit Cel. D'Orvillius in Miſcell. Obſerv. Vol. V. pag. 113. qui his veſtigiis inſiſtens minori mutatione reſingebat,

Nunc in te, *mea lux*, *veniat ſua litora navis*
Servata.

ut *in te*, vel *in te eſt*, eodem ſenſu, quo *in te ſtat* dicatur, ut Graecis ἐπὶ σοὶ, vel ἐν σοὶ; & *veniat ſua litora*, pro *ad ſua litora*, vel legebat hoc modo,

Nunc ad te, *mea lux*, *veniat*, *ſua litora*, *navis.*

ut per adpoſitionem Cynthiam *ſua litora* vocet, ſive portum ac ſtationem tutam, quo ſenſu expoſuiſſe Paſſeratium video. Quod autem D'Orvillius illud quoque incommodum hoc in loco notaverit, quo *mea lux* & *mea navis* inconcinne uno verſu recurrit, non adeo me conmoveret, memorem aliorum poëtae noſtri locorum, in quibus vicina talis repetitio longe frequentior occurrit. ita *ſuo* & *ſua* eodem verſu infra El. XIX. 71.

Namque in amore ſuo *ſemper* ſua *maxima cuique* &c.

praeſertim Eleg. praeced. X. v. 18. & ſeqq. ubi *mea*, *mihi*, *meum* decies intra aliquot verſus recurrunt. & Libr. I. El. XIV. v. 11. & ſeqq. & El. XVI. 34. & ſeqq. & ſic *tua*, *te*, *tibi*, *tuam* Lib. III. El. 7. v. 21. & ſeqq. & Lib. IV. El. XI. v. 69. & ſeqq.

31. *Quod ſi forte aliqua nobis mutabere culpa*,
Veſtibulum jaceam &c.]

Quae ſi in ſecundo Vaticano, Groning. Regiis, uno Colbert. Palat. Excerpt. Modii, & primis edd. ſed *Quod ſi* in Perrej. Colot. Mentel. Voſſ. Heinſ. Excerpt. Scalig. & Borrich. *Tu ſi* Francius. *alia cura* Heinſius Lib. II. Adverſ. c. 5. p. 244. & in Notis p. 691. pro alterius amore. ut Lib. III. El. 18. 6.

Forſitan ille alio pectus amore terit.

ſic Lib. I. El. 15. 31.

Quam tua ſub noſtro mutetur pectore cura.

& *cura* ſaepe pro amore. ut alibi ſupra notatum eſt. rivalem itaque ſi praeferret ſibi Cynthia, mortem ante ejus fores, inſtar Iphidis in veſtibulo Anaxaretes, & infelicis Amatoris apud Theocritum Idyll. XXIII. ſe ſubiturum minatur. altero verſu *veſtibulum jaceam* &c. ſimili colore ante fores Cynthiae ſepeliri optat Lib. III. El. 5. 72.

Ante fores dominae condar oportet iners.

vide D'Orvill. in Miſcell. Obſerv. Vol. V. p. 115. ubi recte refutat la Cerdam, qui putabat Propertium hic reſpexiſſe ad corpora mortuorum in veſtibulis collocata.

E L E G. XII.

O me felicem, o nox mihi candida! & o tu
Lectule, deliciis facte beate meis!
Nam modo nudatis mecum est luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
5. Illa meos somno lapsos patefecit ocellos
Ore suo, & dixit, siccine lente jaces?

Quam

ELEG. XII. v. 1. *O me felicem, o nox mihi candida*] *Ah me* in Voss. pr. & altero meo, forte pro *Ha*. ut saepe apud Statium. *nox o mihi candida* in Excerptis Modii, Voss. primo, & meo priore. ut in secunda Ald. Rovill. & Gryph. *& o nox mihi* in Voss. tertio. quomodo exararunt, qui hiatum supplere & elisioni cavere studebant. sed in Palat. Commelin. Neapol. Groning. D'orvill. primo, & ceteris omnibus MSS. *o nox mihi*. ut in primis edd. Aldina priore, Juntina, & Colin. & recte monet Broukhusius *nasum suum non consuluisse*, qui haec inverterunt. *neglectum artificiosum esse, non observato metro, propter stuporem laetitiae*, notaverat P. Francius. sed eo decurrere opus non est, quum saepe & in aliis poëtarum locis, & apud nostrum, litera *m* non elidatur, sequente vocali. vide Broukhus. infra ad El. XXIII. 101. & Oudendorpii notas ad Lucan. Lib. V. 527. ubi hoc ipso loco id confirmat, & contra codd. MSS. male mutatum notat. sic apud Virgil. Lib. II. Aen. 656.

Nam quod consilium, aut quae fortuna dabatur.

ut ex vetustis membranis legit N. Heinsius, qui tales aliosque hiatus innumeros auctoritate codicum praestantiorum passim Maroni restituit. Confer cum Elegiae hujus initio illud Petronii cap. 79.

Qualis nox fuit illa, Di Deaeque!
Quam mollis torus! haesimus calentes.
Et transfudimus hinc & hinc labellis
Errantes animas. valete curae
Mortales! ego sic perire coepi.

3. *Nam modo nudatis mecum est luctata papillis*] *Jam modo* in primo meo cod. qualis variatio etiam est Lib. I. El. 1. 11. *Nam modo Partheniis amens errabat in antris*. ubi *Jam modo* in MSS. Tibullus Lib. I. El. 1. 47. *Jam modo non possum contentus vivere parvo*. ubi *Quippe ego jam possum* in vet. cod. *luctata* illustratur a Grutero Lib. XIII. Suspic. cap. 2. in omnibus autem codd. MSS. & editionibus, olim evulgatis, ante hunc versum legebatur distichon, quod mox sequitur v. 11. *Quam multa apposita* &c. sed margini ed. Rovillianae adscripserat Janus Dousa Pater: *hoc distichon puto collocandum post* nostra morata tuis, *& praeponendum illis*, Non juvat in caeco Venerem &c. *ita nimirum exigente sententia*. his similia habentur inter nonnulla Dousae Patris, addita Jani Filii notis in ed. majore Parisina an. 1604. quae desumta sunt ex Jani Dousae Patris Paralipomenis notarum ad Propertium, post Filii notas editis in ed. Plantiniana an. 1592. hunc ducem secutus Broukhusius recte distichon transposuit, & suo loco restituit.

5. *Illa meos somno lapsos patefecit ocellos Ore suo*] *somno lapso* Leid. sec. unus Regius, & primae edd. *lassos* in Borrich. primo Leid. tribus Voss. utroque meo, & D'orvill. ut editum in utraque Aldina, Junt. Colin. Gryph. Rovill. aliisque. *laxos* in MS. Askew. sed *lapsos* recte in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, altero Regio, & Palatino Gebhardi. quod ex suo libro etiam profert Passeratius, & placebat Heinsio in Notis p. 691. qui bis ad Ovidium confirmavit, ut indicat Broukhus. & hoc praeferendum, quia sequitur *patefecit*. vide ad Lib. I. El. 3. 45. *patefecit ore suo*, dato nimirum osculo, ut Cynthiae dormienti oculos se patefecisse innuit Lib. I. El. 3. 16. ubi vide. Broukhusianae autem notae ad h. l. in secunda editione male adsuta occurrunt verba, quibus *Domitii Enarrationes in Propertium laudari a Beroaldo* legitur. sed haec pertinent

Quam vario amplexu mutamus brachia? quantum
Oscula sunt labris nostra morata tuis?
Quam multa adposita narramus verba lucerna?
10. Quantaque sublato lumine rixa fuit?
Non juvat in coeco Venerem corrumpere motu.

Si

rert ad collectanea, quae libro suo de viris doctis, qui in hunc poëtam scripserunt, ut fieri solet, adnotaverat. pro *lente* vitiose in nonnullis codd. *lecte*. in aliis *vaces* pro *jaces*, forte pro *vacas*, ut putat Broukhusius. non insubido, ut ait, sensu. *vacas*, nempe ab amore, iners veluti species, & truncus, solus jaces. quo referri posset ex Lib. I. El. 13. 2. *quod abrepto solus amore vacem.* ubi plura. supra El. 7. 57. *At tu non una potuisti nocte vacare.* ab amore scilicet, hinc *vacui amantes*, *vacuus lectus*, & sim. apud nostrum obvia. *viduas noctes* vocat Catullus. ad quem vide J. Dousae F. notas cap. 1. in fin. & Menag. ad Tassi Amintam pag. 114. & seqq.

7. *Quam vario amplexu mutamus brachia? quantum Oscula* &c]
mutare brachia locutio ad variati amplexus sensum exprimendum aptissima est, ne quis *motamus* conjiciat. ita corrigendum ex conjectura N. Heinsii apud Lucretium Lib. IV. v. 790.

——— & mollia membra movere,
Mollia mobiliter cum alternis brachia mutant.

pro *mittunt*. sic *motare* & *mutare* confusa sunt apud Ovidium Lib. XIII. Met. 937. ubi elegantiam hujus verbi optime idem illustravit Heinsius, adducto etiam hoc Propertii loco, in quo tamen aberrante calamo adfert *multo amplexu*. eumdem vide ad Valer. Fl. VII. 587. *mutantes* male Ayrmannus. pro *quantum* Guyetus *quam tum*, & *suis* in fine vers. seq. *labiis* in primo Leid.

9. *Quam multa adposita narramus verba lucerna*] *Multa tecum opposita* male in Heinsiano & meo priore. neque placet Ayrmanni *dederamus*, aut ullam video caussam, cur *verba* inprobet Guyetus. intelligit dicteria jocosa, sermones lascivos ac petulantes, quales inter se vel in conviviis non sobriis, vel in lecto ferere amantes solent. Lib. I. El. 10. 6.

Quum te complexa morientem, Galle, puella
Vidimus in longam ducere verba moram.

de narrationibus inter pocula, rivali odiosis, h. L. El. 7. 60. *Forsitan & de me verba fuere mala.* eodem sensu capiendum infra El. XIX. 72.

Namque in amore suo semper sua maxima cuique
Nescio quo pacto verba nocere solent.

Lib. III. El. 8. 24.

Et sint nequitiae libera verba tuae.

talia *verba* intelligit Ovidius Lib. III. Am. El. 14. 24.

Illic nec voces, nec verba juvantia cessent,
Spondaque lasciva mobilitate tremat.

& Lib. II. A. A. 705.

Conscius ecce duos accepit lectus amantes;
Ad thalami clausas, Musa, resiste fores.
Sponte sua, sine te, celeberrima verba loquentur:
Nec manus in lecto laeva jacebit iners.

ubi vel *celeberrima*, saepe repetita, cum Patruo meo exponenda sunt, vel *creberrima* legendum. quas voces apud Nasonem in codd. MSS. passim commutari patet ex notis ad Lib. III. Am. 5. 3. Haec faciunt, cur vulgatam sollicitare vix audeam, quamvis Cl. Schraderus Emend. cap. 6. pag. 126. castigandum jusserit,

Quam nuda *apposita* miramur membra *lucerna.*

sed dubito, an *quam nuda* recte dicantur *membra. quam* enim elegantiae decorem auget, si *quam nivea*, *quam candida*, vel sim. laudentur membra nudata, & aditum oculis dantia, si puris nivibus, vel lacte, vel cycno candidiora sint, ut de Helena Paris apud Ovid. Ep. XVI. v. 248. seqq. non autem *quam nuda*. nisi *quam miramur*, pro *quantum miramur*, conjungi voluerit, quod vix puto, & praecedentibus *Quam vario*, *Quam multa* &c. non convenit. Receptae igitur lectioni adquiescamus.

11. *Non juvat in coeco Venerem corrumpere motu*] *committere* ex suo codice Scaliger & Passeratius, quod & in notis suis p. 691. praefert Heinsius.

&

Si nescis, oculi sunt in amore duces.
Ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena,
Quum Menelaëo surgeret è thalamo.
15. Nudus & Endymion Phoebi cepisse sororem
Dicitur, & nudae concubuisse Deae.
Quod si pertendens animo vestita cubaris,

Scissa

& ad Ovid. Rem. Am. 407. ut Lib. IV. El. 7. 19. *Saepe Venus trivio commissa.* plures tamen codices in alteram consentiunt lectionem, ut Regii, Colbertini, Borrich. Groning. reliqui omnes, & quidquid primarum ac veterum editionum prodiit ante Scaligeranam. Recte igitur suam Propertio scripturam restituit Broukhusius, praesertim quia *corrumpere* hac in re longe efficacius, quam *committere.* Ovidius Lib. II. Amor. 19. 58. *Corrumpis vitio gaudia nostra tuo.* vide Patrui Comment. ad Phaedrum Lib. IV. 24. 18. ubi hoc in loco id etiam praefert. ita *spem corrumpere* pro perdere, apud Ovid. Epist. XXI. 127.

More bonis solito spem non corrumpere fraude.

Ceterum *motus* ille *caecus* hoc in versu ostendit oportune Broukhusium praecedens distichon huc transtulisse in suam sedem, nam *caecum motum*, obscurum, & in tenebris actum, opponit lucernae, nocturni gaudii consciae, eoque corrumpi, ac deteriorem & insuaviorem reddi voluptatem innuit, quia *oculi in amore duces* sunt. & hanc Broukhusii explicationem probavit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. pag. 115. hinc v. 23. dicit *oculos satiemus amore.* ubi male Guyetus *animos satiemus.* ut enim nocte oculos pasceret conspectu nudae Cynthiae, in tenebris lucernam exigit. huc facit Epigramma Pompeji de Laïde Lib. III. Anth. Gr. Tit. XII. Ep. 8.

Κῶμοι, καὶ τὰ νέων ζηλώματα, καὶ τὰ ποθεύντων
Κνίσματα, καὶ μύστη λύχνον ἀπεπαρθένη.

quod sic vertit Grotius,

Vos epulae, dixit, juvenum certamina, amoris
Jurgia, & arcanis fida lucerna, vale.

vide illic Brodaei notas p. 328. ed. Obsop. ubi *ζηλώματα* & *κνίσματα* exprimunt *luctam rixamque* Propertii v. 3. & 10. & hinc *λύχνον σιγῶντα συνίστορα τῶν ἀλαλήτων*, id est *Lusibus arcanis testem sine voce lucernam*, vocat Philodemus Lib. VII. ejusd. Anthol. Ep. 89. ibidem sequitur elegantissimum Meleagri Epigramma, (nam huic in codd. MSS. tribuitur) quod meretur cum Gallieni versibus & locis Martialis, a Broukhusio productis, componi, vel praeferri:

Νὺξ ἱερὴ, καὶ λύχνε, συνίστορας οὔτινας ἄλλους
Ὅρκοις, ἀλλ' ὑμέας εἱλόμεθ' ἀμφότεροι.
Χὼ μὲν ἐμὲ στέρξειν, κεῖνον δ' ἐγὼ οὔποτε λείψειν
Ὠμόσαμεν· κοινὴν δ' εἴχετε μαρτυρίην.
Νῦν δ' ὁ μὲν ὅρκια φησὶν ἐν ὕδατι κεῖνα φέρεσθαι,
Λύχνε σὺ δ' ἐν κόλποις αὐτὸν ὁρᾷς ἑτέρων.

idque sic interpretabatur Musa Grotiana,

Testibus est vobis, o nox sacra, tuque lucerna,
Jurando inter nos jure sacrata fides.
Ille meï fore semper amans, ego fallere numquam
Polliciti (testes estis uterque) sumus.
Raptari sed aquis nunc foedera dicit, & ipsum
In gremio alterius tute lucerna vides.

plura ad horum illustrationem contulit Gonsalius ad Petron. cap. XXX. p. 209 & vide quae notavi ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 684.

13. *Ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena*] *nudam Lacaenam* legisse Scaligerum notaverat Heinsius. sic apud Livium Lib. IV. cap. 9. *Virginem plebeji generis maxime forma notam petiere juvenes.* ubi *periere* in aliis. ut eadem variatione in Epigr. veteri Tom. II. Anth. Lat. pag. 122.

Quam petiere homines, quam petiere Dei.

ubi *qua periere* corrigendum notavi, quia *perire aliqua*, vel *ardere, furere in aliqua* rectius, quam *perire puellam.* infra El. XIX. 27.

Credo ego non paucos ista periisse figura.

vid. Broukh. ad Lib. I. El. 4. 12.

17. *Quod si pertendens animo*] ita in omnibus fere codd. nisi quod in Groning. *pretendes. pertendens* in Voss. tertio. *pertendens animos* in quinto Vaticano. *praetendens* male Vulpius in prima edit. quod ex libro Posthiano, qui idem ac Groninganus, etiam producit, sed ut ineptum damnat, Livinejus, & recte explicat, obstinata, pertinax, *διατεταμένη.* ut *pertendere*, pro pertinacem esse, seu *obstinata mente perdurare*, ut loquitur Catullus, prolato hoc Propertii loco, *ὑπερβιασθεῖσα* exponunt

 Sca-

Sciſſa veſte meas experiere manus.
Quin etiam ſi me ulterius provexerit ira,
20. Oſtendes matri brachia laeſa tuae.
Necdum inclinatae prohibent te ludere mammae.
Viderit hoc, ſi quam jam peperiſſe pudet.
Dum nos fata ſinunt, oculos ſatiemus amore.

Nox

Scaliger & Dion. Gothofredus ad Varron. de L. L. init. & J. Rivius ad Terent. Eun. 1. 1. 6. qui adfert *pertendes animo veſtita cubare. cubares* in Regiis, Borrich. Neap. Groning. Mentel. Heinſiano, Leidenſ. duobus, primo & quarto Voſſ. utroque D'orvill. & meis. ut in primis edd. de *ſciſſa veſte* vide ſupra ad El. IV. 21.

20. *Oſtendes matri brachia laeſa tuae*] male in codd. Regiis & primis edd. *Oſtendens*. praecedens verſus turbato & vitioſo ordine ſic legitur in Groningano, *Quin etiam ſi provexerit me ulterius ira. produxerit* in pr. D'Orvill. ſimilis coloris ſunt illa Lib. IV. El. 5. 39.

Semper habe morſus circum tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet eſſe datos.

21. *Necdum inclinatae prohibent* &c.] elegantiam vocis *inclinatae* pro flaccidis, pendentibus, & jacentibus, ſatis illuſtrarunt eruditi Interpretes, Livinejus, Gebhardus, & Broukhuſius, ac docuerunt oppoſitas iis eſſe *ſtantes duraſque papillas*. vide ad Antholog. Lat. Tom. I. pag. 516. & 648.

22. *Viderit hoc, ſi quam jam peperiſſe pudet*] *Viderit haec* in codd. Rgelis, Leid. ſec. & Voſſ. tert. pro varia lect. & primis edd. *hoc* in ceteris codd. ut Perreji, Colot. Vaticano ſec. Colbertinis, Mentel. Excerpt. Modii, Heinſiano, Groning. in quo etiam *periiſſe. ſi quis jam peperiſſe putet* in ſecundo D'Orvill. ut ex ſuo codice Scaliger. ſed quem male hunc verſum mutaſſe dicit Heinſius in Notis p. 691. pro *Viderit* vir eruditus in ora codicis ſui conjecerat *Fugerit hoc.* ſed alterum tuentur omnes codices & edd. vetuſtae, pari conſenſu. Virgil. X. Aen. 743.

— Aſt de me Divum pater atque hominum rex Viderit.

Ovidio praeſertim id frequens. ut patet ex notis Heinſii ad Lib. I. ex P. Ep. 2. 9. ubi hunc quoque Propertii locum non praeteriit. & vide hic Paſſeratium. Gronov. ad Senec. de provid. cap. 3. & Patrui mei notas ad Petron. cap. 61. & 87. ſic Graecis uſitatum *αὐτὸς ἂν εἰδείη*, *ipſe viderit*, notaverat Marklandus, indicato Luciani loco in Dial. Jovis & Ganym. p. 205. & Menippi & Amphilochi p. 267. vid. Pricaei notas ad Matth. cap. XXVII. 4. & 24. Cic. de Amic. cap. 3. *quam id recte faciam, viderint ſapienter.* Ceterum tangit hoc loco puellas, quae fieri matres averſabantur, ne formae jacturam facerent. quo etiam refer illud Ovidii Elegia de Nuce v. 23.

Nunc uterum vitiat, quae vult formoſa videri,
Raraque in hoc aevo eſt, quae velit eſſe parens.

Statius Lib. I. Sylv. 2. 269. Epithalamio Stellae & Violantillae:

Sed parcat Lucina, precor, tuque ipſe parenti
Parce, puer; ne molliem uterum, ne ſtantia laedas.
Pectora.

ubi vide Domit. Calderinum.

23. *Dum nos fata ſinunt, oculos ſatiemus amore*] Mallem,

Nos, dum fata ſinunt, oculos ſatiemus amore.

ut ſimili in loco Tibulli Lib. I. El. 1. 83.

Interea, dum fata ſinunt, jungamus amores;
Jam veniet tenebris Mors adoperta caput.
Jam ſubrepet iners aetas, nec amare decebit,
Dicere nec cano blanditias capite.

Virgil. IV. Aen. 651.

Dulces exuviae, dum fata Deuſque ſinebant.

dum licet, in eadem re, infra hac El. v. 49.

Tu modo, dum licet, hunc fructum ne deſere vitae.

ubi vide. *Nos* initio verſus ſic poſitum, ad oppoſitionem praecedentium, ex more Propertiano eſt. infra Eleg. XXIII. 82.

Iſta ſenes licet accuſent convivia duri,
Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.

Lib.

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.
25. Atque utinam haerentes sic nos vincire catena
Velles, ut numquam solveret ulla dies.

Exemplo

Lib. I. El. 7. 5.

Dum tibi Cadmeae & seqq.
Nos, ut consuemus, nostros agitamus amores.

hoc Libro El. I. 45.

Navita de ventis, &c.
Nos contra angusto versamus praelia lecto.

satiemur amore Heinsius. *sacremus* male in Menteliano, & primo Leid. *animos* pro *oculos* frustra emendasse Guyetum, supra notatum est ad v. 11.

24. *Nox tibi longa venit, nec reditura dies*] notaverat Broukhusius, *noctem* a poëtis dici mortem, notissimum esse. *nigrum* vero *diem* non item. sed videtur hanc animadversionem, quia in Notis editis eam omisit, postea inprobasse. & recte. *dies* enim non *reditura*, *dies ultimus*, & sim. de fato, apud poëtas obvia sunt. *summa dies* Ovidio Lib. III. Amor. El. 9. 27.

Hunc quoque summa dies nigro submersit Averno.

de *nocte* pro *morte* vide etiam supra ad El. X. 17. sed quia hic *dies* bis in fine pentametri, nimis vicina repetitione, non valde eleganter recurrit, & sequens distichon desideratur totum in secundo Leid. & utroque D'Orvill. hinc suspicio nonnulla de mendo suboriri posse videtur, & hoc versu *nec reditura quies* forsitan praestaret. ut *quies non reditura*, quam *quietem aeternam* alii vocant; *nocti longae* juncta hic dicatur, quomodo *nox perpetua una dormienda*, Catullo, ad quem vide J. Dousae Fil. notas cap. 1. ubi *longam noctem* pro *mortem* etiam Senecae Tragico restituit, & loca similia adfert ex Opheo & Moscho, qui *αἰώνιον ὕπνον*, & *μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον* vocant. sic *quies aeterna* de morte apud Quinctilian. Decl. 299. & QVIETI AETERNAE, SOMNO AETERNALI, saepe in Inscriptt. vetustis. hinc mox emendari posset, *ut numquam solveret illa dies*. hoc est, ut amor noster esset perennis etiam post fata. eleganter *illa dies*, nigra nempe illa, & tenebris caput adoperta. infra Eleg. XIX. 20.

At me non aetas mutabit tota Sibyllae,
Non labor Alcidae, non niger ille *dies.*

hoc sensu forte etiam intelligi posset in loco obscuro Valer. Fl. Lib. VI. 355.

Quem pelagi rabies, quem nubila, quemque sequatur
Illa *dies.*

ubi *quies* pari variatione in MSS. & ut de hominis ultimo vitae termino, ita de supremo terrae die apud Auctorem Octaviae v. 393.

— *nunc adest mundo dies*
Supremus ille.

25. *Atque utinam haerentes sic nos vincire catena Velles*,] ita constanter in libris scriptis & editis. Guyetus tamen propter illud *Velles*, dubitans ad quam personam referendum esset, emendabat,

— *sic nos vincire, Cythere,*
Velles &c.

quod nonnihil defendi posset ex Epigrammate veteri Tom. I. Anthol. Lat. pag. 685. *Alliget amplexus* (f. *amplexos*) *tenerorum mater Amorum.* sed praecessit *tibi.* & si ad Cynthiam & Propertium *nos vincire* referri non posse, nisi tertia requiratur persona, quis contendat, corrigi posset *Vellent*, *fata* nempe, quae praecesserunt: certe *catena* sollicitanda non est, praesertim propter Tibulli locum, ab Heinsio indicatum, Lib. IV. 5. 15.

Sed potius valida teneamur uterque catena,
Nulla queat posthac nos soluisse dies.

unde, ne quid dissimulem, *ulla dies*, hic vindicari posset. *illa Dea* tentabat Cel. Ruhnkenius. Venus nempe. Marklandus autem *haerenti catena* malebat, quam *irruptam copulam* vocat Horatius, & *firmam catenam* Ovidius Epist. IV. 135. sed *haerentes* non muto. Petronius Sat. 114. *ne sic cohaerenter malignior fluctus distraheret, utrumque zona circum venienti praecinxit, &, si nihil aliud, certe diutius, inquit, juncta nos mors feret, vel arena componet. Patior ego vinculum extremum, & veluti lecto funebri aptatus exspecto mortem jam non molestam.* sic de Marte & Venere deprensis & catena Vulcani ligatis Ovidius

Exemplo junctae tibi sint in amore columbae,
Masculus & totum femina conjugium.
Errat, qui finem vesani quaerit amoris.
30. Verus amor nullum novit habere modum.
Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros Sol agitabit equos;

Flumi-

IV. Met. 184.

In mediis ambo deprensi amplexibus haerent.

catenam optime etiam Broukhusius contra Guyetum hic adseruit, aliisque veterum locis illustravit Cel. D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. p. 116. amantibus autem optime convenit *vincire catena*, de qua locutione, aliis in rebus etiam usitata, vide Drakenb. ad Silium Ital. Lib. XVII. 143.

27. *Exemplo junctae tibi sint in amore columbae*] *vinctae* in Neapol. Vossiano, & D'orvill. quae voces licet passim in MSS. confundantur, hic tamen *junctae* praestat. *vincire* enim modo praecessit. *tibi sunt* in Regiis, Mentel. Borrich. duobus Leidens. primo Voss. meo utroque, & primis edd. *sic sint* in Excerpt. Scalig. ut edidit, unde *sibi sint* conjecerat Heinsius. altero versu *totum conjugium* tuentur omnes codices, & priscae edd. quod licet ineptum Livinejo fuerit visum, qui *tutum* praeferebat, quomodo etiam Guyetus, optime tamen a Broukhusio adseritur & exponitur. Vulpio olim quoque *tutum* vel *notum* placebat, sed postea in Broukhusii sententiam ivit, *totum* nempe *conjugium*, quia unus columbus una columba contentus est, neque vaga venere utitur. unde Ovid. II. Am. El. 6. 56.

Oscula dat cupido blanda columba mari.

30. *Verus amor nullum novit habere modum*] his egregie, praeter illa, quae ex nostro adfert Passeratius, convenit similis sententia apud Xenoph. Ephes. Lib. V. de Amor. Anth. & Abroc. pag. 65. *κἀγὼ νῦν ἀληθῶς μεμάθηκα, ὅτι ἔρως ἀληθινὸς ὅρον ἡλικίας οὐκ ἔχει.* ubi *ἡλικίας*, duplici accusativo, *nunc certe didici, verum amorem terminum non habere aetatem humanae vitae*, hoc est, ultra mortem perdurare, corrigit Cel. Hemsterhusius, & cum hoc Propertii loco confert, in Miscell. Observ. Vol. VI. Tom. II. pag. 339.

31. *Terra prius falso partu deludet arantes,*
Et citius nigros Sol agitabit equos;]

falso partu conjecerat Jan. Dousa pater, ut significet, terram prius squamosum pecus & monstra marina producturam esse. quod minime adridet. *falsos aranter* legebat Heinsius Lib. II. Adverf. cap. 5. p. 244. & in Notis p. 691. ut *falli* & *deludi* dicuntur agricolae a terra sterili, quae credita sibi semina non reddit cum fructu. vide illic Addenda pag. 767. & seq. sed aeque *falsus partus* dicitur, qui arantes eludit, eorumque vota destituit. ita hoc Propertii loco codicum lectionem apud Ovidium Lib. V. Met. 482. adstruit Patruus meus,

Fertilitas terrae, latum vulgata per orbem,
Falsa jacet, primis segetes moriuntur in herbis.

quamquam *Cassa* illic praetulerit. & notum est terram ac segetes passim dici *fallere*, *decipere*, *eludere* arantes. Tibullus Lib. II. El. 1. 19.

Nec seges eludat messem fallacibus herbis.

ubi vide Broukhus. & Heins. ad Ovidii Lib. II. ex P. Ep. 9. v. 29. Verum quia hoc inter *ἀδύνατα* referri non potest, & saepe colonorum spes destituuntur, cum integer anni labor perit, mallem *falso partu* exponere, non suo, sive de illis quae naturae adversa e terra provenire nequeunt, aut ut confusis legibus, & inversis anni vicibus terra intempestivos proferat fructus. simili fere exemplo, quo apud Nemesian. Ecl. I. 75. & seqq.

Namque prius siccis phocae pascentur in arvis,
Hirsutusque freto vivet leo, dulcia mella
Sudabunt taxi, confusis legibus anni,
Messem tristis hiems, aestas tractabit olivas,
Ante dabit flores autumnus, ver dabit uvas,
Quam taceat, Meliboee, tuas mea fistula laudes.

versu seq. Heinsius *Stygios equos* legendum conjecit, vel *nigros* pro Infernis interpretabatur, quod praefero. ut passim omnia dicuntur *nigra*,

quae

Fluminaque ad caput incipient revocare liquores,
Aridus & ſicco gurgite piſcis erit;
35. Quam poſſim noſtros alio transferre calores.
Hujus ero vivus, mortuus hujus ero.
Quod mihi ſi ſecum tales concedere noctes
Illa velit, vitae longus & annus erit;

Si

quae inferno tribuuntur. *pigros*, forte propter *citius*, legebat Rob. Titius, quem merito exploſit Scaliger in Caſtigationibus ſub Ivonis Villiomari nomine in Locos ejus Controverſos editis pag. 148. cui in Aſſertionibus ſuis p. 170. fruſtra ſe oppoſuit Titius. Poſſis etiam *nigros equos* interpretari oppoſitos *albis* Solis & *niveis equis*, quales ſemper deſcribuntur. Ovid. II. Am. I. 23.

Et revocant niveos Solis euntis equos.

33. *Fluminaque ad caput incipient revocare liquores*] *agitare* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. quod ex verſ. praec. repetitum per librarii ſupinitatem. *revocare liquores ad caput* eſt, quod infra El. 25. 33. *rurſus fluere* dicit,

Non rurſus licet Aetoli referas Acheloi,
Fluxerit ut magno fractus amore liquor.

ubi perperam Scaliger *rurſus referas* conjungit. Lib. III. El. 17. 6.

Flamma per incenſas citius ſedarit ariſtas,
Fluminaque ad fontis ſunt reditura caput.

Lucianus Dial. Mort. VI. c. 2. ἄνω τῶ ποταμῶν τοῦτό γε. ſic Lib. I. El. XV. 29. legendum conjeci ex veſtigiis codicum,

Alta prius retro labentur flumina ponto,
Annus & inverſas duxerit ante vices,
Quam tua ſub noſtro mutetur pectore cura.

ubi plura. *caput* autem Propertio de fontibus fluviorum dicitur. Lib. II. Am. El. I. 26.

Inque ſuos fontes verſa recurrit aqua.

Valerius Cato in Diris v. 67.

Flectite currentes lymphas vaga flumina retro,
Flectite, & adverſis ſurſum diffundite campis.

ubi vide quae de hoc ἀδυνάτῳ poëtis uſitatiſſimo notavi, & plura ad Lotichium pag. 172. alterum adhaeret Virg. Ecl. 1. 61.

Et freta deſtituent nudos in litore piſces.

ſupra noſter El. 2. huj. Libr. v. 7.

Quaerebam ſicca ſi poſſet piſcis arena,
Nec ſolitus ponto vivere torvus aper.

incipient revocare, Graeco more, pro revocabunt, ut amat Propertius. infra El. XV. 19.

Incipiam captare feras.

& Lib. III. El. 3. 15.

Inque ſinu carae nixus ſpectare puellas
Incipiam.

ubi vide.

35. *alio transferre calores*] *dolores* conſtanti errore in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Heinſiano, Borrich. Neapol. Vatic. ſecundo, Groning. duobus Leidenſ. tribus Voſſ. utroque D'orvill. meis, & primis edd. *conferre dolores* in Askew. *calores* bene reſtitutum a viris doctis. v. Heinſii notas p. 691. ſic Lib. I. El. 12. 17.

Aut ſi deſpectus potuit mutare calores.

& El. XVIII. 17.

An quia parva damus mutato ſigna calore.

ut illic praefert Broukhuſius, pro amore in aliam tranſlato, & cum hoc loco conparat. ſed *calore* ibidem legendum notavi.

37. *Quod mihi ſi ſecum*] *tecum* legitur in cod. Borrich. Mentel. ceteriſque, & primis editionibus, utraque Aldi, Juntina, & aliis vetuſtioribus. *ſecum* margini adnotaverat Ant. Perrejus, idque ex ſuo MS. Heinſius, ex v. c. Paſſeratii Guyetus, & e Groningano Broukhuſius probarunt, ut requirunt *Illa velit.* altero verſu *longus ut annus eat* Heinſius.

39.

Si dabit haec multas, fiam inmortalis in illis.
40. Nocte una quivis vel Deus esse potest.
Qualem si cuncti vellent decurrere vitam,
Et pressi multo membra jacere mero:
Non ferrum crudele, neque esset bellica navis.

Nec

39. —— *fiam inmortalis in illis,*
Nocte una quivis vel Deus esse potest]
pari modo exsultat Eleg. praeced. v. 9.

Quanta ego praeterita collegi gaudia nocte!
Inmortalis ero, si altera talis erit.

Graecas veneres haec sapiunt. nam cum his comparandum est optimum & elegantissimum Rufini Epigramma Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 137.

Ὄμματ' ἔχεις Ἥρης, Μελίτη, τὰς χεῖρας Ἀθήνης,
Τὰς μαζὰς Παφίης, τὰ σφυρὰ τῆς Θέτιδος.
Εὐδαίμων ὁ βλέπων σε. τρισόλβιος, ὅστις ἀκούει.
Ἡμίθεος δ' ὁ φιλῶν. ἀθάνατος δ' ὁ συνών.

quod Latinis Gratiis non minus feliciter litans sic vertit eruditione & virtute Inmortalis Hugo Grotius:

Lumina Junonis tibi sunt, Venerisque papillae,
Pes Thetidis, Melite, Palladiaeque manus.
Felicem adspectus tuus, adfatusque beatum,
Semideum faciunt oscula, noxque Deum.

passim enim apud poëtas illi, qui in amoribus felices sunt, se Diis aequare solent. quod eleganter illustravit Zinzerling. Promulsf. Critic. cap. 40. ubi etiam Rufini epigramma adfert. & huc refer illud Sapphus initio odes elegantissimae apud Longinum περὶ ὕψους. Sect. IX. quam tot viri docti emendarunt & illustrarunt,

Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
Ἔμμεν ὤνηρ, ὅστις ἐναντίον τοι
Ἰζάνει, καὶ πλασίον ἆδυ φωνεύ-
σας ὑπακούει,
Καὶ γελάσας ἱμερόεν.

sive, ut vertit Catullus Ep. LXII.

Ille mi par esse Deo videtur,
Ille, si fas est, superare divos,
Qui sedens adversus identidem te
Spectat, & audit
Dulce ridentem.

ad hunc autem versum, quo, *nocte una quivis vel Deus fieri posse* dicitur Propertio, margini exemplaris sui adscripsisse Gul. Canterum, *vel diabolus etiam*, narrat J. Pontanus in Prodidagmatibus ad Ovidii Tristia in Epilogo. & hoc quoque legitur ad marginem edit. Canteri, Antverpiae 1569. excusae. Quis tale supercilium in Gul. Cantero ferat, cui Graecorum & Latinorum poëtarum elegantiae adeo perspectae erant. Sed ludicram potius quam seriam adnotationem existimare praestat, nisi ipse id expertus una ac prima nocte malum daemonem toro exceperit.

41. *Qualem si cuncti vellent decurrere vitam*] *cuperent* in plerisque codicibus, uno Colbertino, Neapolit. tribus Vossianis, utroque D'orvill., & meo secundo, licet in margine *vellent*. & hoc D'Orvillio placebat, ne languidior tot spondaeis versus sit. *cuperent decurrere* pro decurrerent, dictum notaverat Marklandus, addens, se phrasin hanc, minus, ut opinabatur, cognitam, amplius in notis explicaturum. quae cum in lucem non prodierint, earum vicem hic supplere possunt, quae notavi ad Lib. I. El. 7. 10. vulgata *vellent decurrere* est in primis edd. Aldinis, Juntina, ceterisque vetustioribus. *cupient deducere vitam* in Excerptis Modii seu Groningano. *cuperent deducere* in quarto Voss. & secundo D'Orvill. sed *decurrere* probum est. Phaedrus Lib. III. fab. 20.

Qui natus est infelix, non vitam modo
Tristem decurrit &c.

Ovid. III. Trist. 4. 33.

Nam pede inoffenso spatium decurrere vitae
Dignus es.

ubi vide notas. & Passerat. ad h. l. pag. 306. & sic *cursus* & *decursus vitae*, apud Cic. pro Sextio cap. 21. *nesciebam vitae brevem esse cursum, gloriae sempiternum.* ubi vide Abramii notas.

43. *Non ferrum crudele, neque esset bellica navis*] variant hic admodum codices. *Non ferrum crudele meum est neque* in Menteliano & primo Leidensi. *Non ferrum crudele est nec* in Heinsiano, & meo primo. unde legendum,

Non ferrum crudele esset, neque bellica navis.

ut

Nec nostra Actiacum verreret ossa mare.
45. Nec toties propriis circum oppugnata triumphis
Lassa foret crines solvere Roma suos.

Me

ut plures praeferunt codices. sic enim in Regiis, Colbertinis, Neapol. Vaticano secundo, Excerptis Modii, altero Leid. Askew. meo secundo, & in primis aliisque edd. licet Broukhusio hic numerus non videatur ad gravitatem Propertianam, & praetulerit, *Non ferrum crudele, neque esset.* male Valens Guellius ad Virg. Ecl. IV. adfert,

Non bellum crudele esset, neque bellica navis.

ingrata *belli* & *bellica navis* eodem in versu repetitione. neque etiam opus est conjectura P. Francii,

Non ferrum crudele foret, non bellica navis,
Non nostra &c.

foret enim in nullo codice conparet. vitiose *manus* pro *navis* in primo D'Orvill. similis vel potius contrarii coloris in descriptione felicitatis amantium, quae aureo Saturni aevo obtinebat, sunt illa Tibulli Lib. I. El. 3. 45. & seqq.

Ipsae mella dabant quercus, ultroque ferebant
Obvia securis ubera lactis oves.
Non acies, non ira fuit, non bella: nec ensem
Inmiti saevus duxerat arte faber.
Nunc Jove sub domino caedes; nunc vulnera semper,
Nunc mare, nunc leto multa reperta via.

cujus loci primum distichon, memoriae lapsu, sub Propertii nomine adfert Fulv. Ursinus in Virg. cum Graecis collato ad Ecl. IV. 30. pag. 43. dein pro *Non acies, non ira fuit*, legendum *Non rabies*, quia addita *bella* minus necessariam faciunt *aciem*, & *rabies* atque *ira* sic melius junguntur, ut mox *caedes* & *vulnera*, conjeci olim in notis ad Lotichium pag. 264. & vidi postea, eodem modo emendasse Patruum meum in Miscell. Observ. Vol. II. Tom. II. p. 240. confer cum his locum insignem apud Auctorem Octaviae v. 399. & seqq.

44. *Nec nostra Actiacum verreret ossa mare*] ita recte, Scaligero praeeunte, edidit Broukhusius, quum in scriptis exemplaribus antea legeretur *verteret*, quod quidem exstat in Regiis, Borrich. Groning. Askew. Harlejano Musei Britannici, duobus Leidens. tribus Voss. binis D'Orvillianis, meo utroque, & ceteris codd. primisque edd. Aldinis, Juntina, aliisque; & probasse videtur Guellius ad Virg. Ecl. IV. 38. ut & Passeratius ac Guyetus a Scaligero hic dissentiunt. sed alterum *verreret* probavit Heinsius in Varr. Lectt. ad illud Claudiani Lib. II. de R. P. p 454. *quidquid salis aequora verrunt.* vide loca Virgilii apud Nonium Marc. p. 420. ed. Mercer. idque etiam hic praetulit Gebhardus in notis ad alium nostri locum Lib. III. El. 3. 46. pag. 237. ubi legit, *Saucia maerenti corpora verrat aqua.* passim vero haec duo verba confunduntur & permiscentur. vide Pierium ad Virg. VI. Aen. 320. & J. Fr. Gronov. ad Stat. IV. Theb. 722. sic *verrere aequor retibus*, non *vertere*. de quo Heins. & Drakenb. ad Silium Ital. XIV. 262. & plura notavi huc facientia ad Tom. I. Anth. Lat. p. 563. & ad Diras Catonis v. 59. Tom. II. p. 661. porro *Acciacum* in nostro secundo, & primis edd. *Adriacum* in Mentel. Borrich. & Groning. Ex hoc autem loco colligere licet, Elegiam hanc scriptam esse non diu post victoriam Actiacam, de Antonio & Cleopatra relatam.

45. *Nec toties propriis circum oppugnata triumphis*
Lassa foret crines solvere Roma suos]

Nec propriis circum toties pugnata triumphis in secundo D'Orvilliano. reliqui codices nihil variant, nisi quod *Passa* in Heinsiano & meo priore. Cogitabam aliquando hic legendum, *patriis triumphis*, ut supra El. VI. v. 13.

Unde mihi patriis natos praebere triumphis.

sed per *proprios triumphos* intelligi possunt bella civilia, *nullos habitura triumphos*, ut dicit Lucanus; & his oppositi sunt *justi triumphi*, de quibus vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 60. *circum*, id est undique oppugnata, hoc in versu offendebat Guyetum, ideoque legebat,

Nec toties propriis (miserum) oppugnata triumphis.

ut in illo Virgilii Aen. VI. 21.

——— pendere poenas
Cecropidae jussi (miserum) septena quotannis
Corpora natorum.

Me certe merito poterunt laudare minores.
Laeserunt nullos pocula nostra Deos.
Tu modo, dum licet, hunc fructum ne desere vitae:

50. Om-

sic *miserum*, *miserabile*, & similia, parenthesi inclusa, eleganter saepe inseruntur. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 196. & notatis adde illud Claudiani Bel. Gildon. v. 99.

Qui trabeas & sceptra dabat, quem semper in armis
Horribilem gentes, placidum sensere subactae,
Nunc inhonorus, egens, perfert miserabile pacis
Supplicium.

ubi Delrius ex veteri libro profert *mirabile.* sed forte & illic pari modo scribendum,

—— perfert (miserabile!) pacis
Supplicium.

crines solvere nescio an satis bene Interpretes exposuerint de communi lugentium habitu. Referrem potius ad Romam in propria viscera saevientem, & bellis civilibus in triumpho veluti circumductam, quam triumphantem ipsam. hinc jungenda arbitror *crines suos solvere propriis triumphis*, non vero *oppugnata triumphis*, ut Beroaldus & alii. *solutis* enim vel *passis crinibus* gentes subactae pompam triumphalem comitabantur. Ovidius IV. Trist. El. 2. 43.

Crinibus en etiam fertur Germania passis,
Et Ducis invicti sub pede maesta sedet.

& sic de Parthico Augusti triumpho Lib. I. A. A. 224.

Hic est Euphrates, praecinctus arundine frontem,
Cui coma dependet caerula, Tigris erit.

aliisque in locis.

47. *Me certe merito poterunt laudare minores*] sic legitur in Colotiano, Menteliano, primo Leidensi, Voss. tertio. *Te* in Heinsiano & meo priore. *Nec certe* unus Colbert. primus Voss. & tertius pro varia lect. & primus D'orvill. *Nec* in meo altero. e quibus praefero, *Me certe* cum Heinsio. & sic edidi, quia ad hanc lectionem ducit omnium fere codicum consensus. non *Haec certe*, ut edidit Broukhusius, *possunt laudare* in Voss. quarto.

48. *Laeserunt nullos pocula nostra Deos*] *lumina nostra* in primo Voss. *pocula* de veneno poculis infuso accipit Broukhusius, cujus notis ad hunc locum conferenda est cum illis, quae dedit ad Tibullum Lib. III. El. 5. 9. ubi pleraque eadem leguntur, putatque tangi a poëta veneficium, cujus aliquando postulata fuit Cynthia, quando cum quodam praetore in Illyricum esset profecta; ad quod facinus etiam refert alium locum ex El. XXIII. huj. Libr. v. 67. Sed non valde decoram istam amicae suae objectionem esse recte animadvertit D'Orvillius in Miscell. Vol. V. p. 117. qui censet hic potius tacite notari Antonii amores, ejusque praecipue vinolentiam, quae bellorum civilium, quorum modo meminit, fomes fuit; ut *immania Antonii pocula* civilibus tumultibus caussam dedisse dicit Cicero, & saepe in Philippicis ebrietatem ejus exagitat; & illius ac Cleopatrae *mentem Mareotico lymphatam* perstringit Horatius Lib. I. od. 37. 14. & eo respicit noster Lib. III. El. 9. v. 56.

Et Ducis adsiduo lingua sepulta mero.

ubi vide. sua vero pocula innocua fuisse, & nullo maledicto Deos laesisse innuat Propertius. Sed melior videtur Cel. Ruhnkenii sententia, qui Augustum hic intelligendum existimabat, & respici ad Gallum poëtam aequalem, cui exitio fuerunt convicia in Augustum inter pocula jacta. Ovidius II. Trist. 445.

Nec fuit opprobrio celebrasse Lycorida Gallo,
Sed linguam nimio non tenuisse mero.

49. *Tu modo, dum licet, hunc fructum &c.*] *hunc* omittunt Regii & unus Colbert. Borrich. Leidensis secundus, primus Voss. uterque D'Orvill. meus alter, & primae edd. *dum liceat, fructum* in Menteliano, Excerptis Scalig. & Modii, primo Leid. Voss. tertio & quarto, secundo D'Orvill. Groning. & Askew. & sic Fruterius. *dum lucet* in v. c. Ant. Perreji, altero Colbert. Neapol. Vaticano secundo & quinto, quod ex suis etiam libris adfert & non inprobat Passeratius, exponitque, dum haec lux tibi cernitur, dum vita superest. quod recte dici merito dubitat Broukhusius. sed *dum licet* hic idem est, ac supra v. 23. *dum fata sinunt.* & apud nostrum Lib. I. El. 19. v. 25.

Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes.

Lib.

50\. Omnia, si dederis oscula pauca, dabis.
Ac veluti folia arentes liquere corollas,
Quae passim calathis strata natare vides;

Sic

Lib. II. El. 4. 14.

Dum licet, injusto subtrahe colla jugo.

& Ovidium III. A. A. 61.

Dum licet, & veros etiam nunc editis annos,
Utere, eunt anni more fluentis aquae.

Lib. I. A. A. 41.

Dum licet, & loris passim potes ire solutis.

& in noto illo Petronii,

Ergo vivamus, dum licet, esseque bene.

50\. *Omnia si dederis oscula, pauca dabis.*] ita editur vulgo. *parva* in secundo D'Orvill. utroque pollice laudo distinctionem Jani Dousae Fil. longe elegantiorem,

Omnia, si dederis oscula pauca, dabis.

vulgata multivolo Catullo potius convenit. sic igitur in contextu interpungendum judicavi.

51\. *Ac veluti folia arentes liquere corollas,*
Quae passim calathis strata natare vides]

At veluti in multis codd. & editionibus vetustis, quod etiam legitur in secundo Leid. primo & quarto Voss. meo altero, & D'Orvilliano. sed *Ac veluti* in Excerpt. Modii, seu Groning. & in libris Gebhardi ac Passeratii. quod probat Heinsius. ut supra Eleg. II. v. 11.

Ac veluti primo taurus detrectat aratro.

coronae in D'orvill. sec. pro *calathis* in v. c. Ant. Perreji, Neapol. & secundo Vatic. *cyathis.* quod Scaligero etiam placuisse videtur, qui *calathos* hic non quasillos, ut putat Beroaldus, aut *vimineos calathos*, quales occurrunt Lib. III. El. XI. 30. intelligit, sed pocula, ut *calathos* pro calicibus exponit Servius ad Virg. Ecl. V. 71. & de foliis e capite, coronis solutis, in calices inter comissationes decidentibus interpretatur; cui valde favet additum verbum *natare.* ut supra El. 2. 22.

Utque rosae puro lacte natant folia.

certe saepe mentio occurrit de coronis, quas, postquam hilaritati indulsissent in conviviis, capiti demtas abjiciebant, vel quae flaccidae factae & solutae sponte cadebant. ut in loco Ovidii, quem Gebhardus adfert, Lib. V. Fast. 360.

—— motis flores cecidere capillis,
Decidere in mensas ut rosa missa solet.

sic idem Naso Lib. I. Am. El. 6. 37.

Ergo Amor, & modicum circum mea tempora vinum
Mecum est, & madidis lapsa corona comis.

hinc *arentes corollas* hic vocat. vide ad Lotich. p. 654. & *projectas coronas* Ovidio optime restituit Heinsius, Lib. II. Fast. 537. cujus notas illic vide, & adde locum Quinctiliani ex deperdita Cic. Oratione pro Q. Gallio, Lib. VIII. 3. ubi *languidulas coronas* vocat, inter Ciceronis Fragm. pag. 989. ed. Graev. *Versabatur inter has Gallius unguentis oblitus, redimitus coronis: humus erat immunda, lutulenta, vino, coronis languidulis coöperta.* sed paullo aliter sensum hujus loci exponit Patruus meus in notis ad Calpurn. Ecl. II. 77. qui interpretatur folia, ex arentibus coronis decidentia in calathis vimineis & perfluentibus natare, hoc est soluta & sparsa fluctuare. ut *solutae violae* Ovidio II. Fast. 539. convenit huic explicationi illud Auctoris Elegiae de Rosa v. 31.

—— ridentis calathi patefecit honorem,
Prodens inclusi semina densa croci.
At modo, quae toto rutilaverat igne comarum,
Pallida collapsis deseritur foliis.

quocunque modo intelligas, comparationem a floribus & coronis brevi marcescentibus cum vitae humanae fragilitate desumsisse videtur Propertius ex noto Theocriti loco Idyll. XXIII. 28. & seqq. & confer Mimnermi versus apud Stobaeum in Florilegio Grotiano pag. 398. Sed praecipue hic adscribi meretur elegans Rufini epigramma, quo pulchritudinem formae cum *arescente corolla* contulit, Lib. VII. Anthol. Graec Ep. 127.

Πέμπω σοι, Ῥοδόκλεια, τόδε στέφος, ἄνθεσι πλέξας,
Αὐτὸς ὑφ' ἡμετέραις δρεψάμενος παλάμαις.

Ert

Sic nobis, qui nunc magnum ſpiramus amantes,
Forſitan includet craſtina fata dies.

ELEG.

Ἔστι κρίνον, ῥοδέη τε κάλυξ, νοτερή τ' ἀνεμώνη,
Καὶ νάρκισσος ὑγρὸς, καὶ κυαναυγὲς ἴον.
Ταῦτα συναρμόσας, λῆξον μεγάλαυχος ἐοῦσα.
Ἀνθεῖς, καὶ λήγεις, καὶ σὺ, καὶ ὁ στέφανος.

quod ſic vertebat Grotius:

Floribus e pulchris mitto tibi, pulchra, coronam,
Compoſui manibus quam, Rhodoclea, meis.
Eſt narciſſus ibi, roſa nec minus: eſt anemone,
Albaque caeruleis lilia cum violis.
His redimita caput noli, precor, eſſe ſuperba.
Sic es ut hoc ſertum: floret, & inde perit.

vide & Jacobonii Append. ad Fontej. de priſca Caeſior. gente pag. 82. 83. & quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 700.

53. *Sic nobis, qui nunc magnum ſpiramus amantes*] *ſic magnum nobis qui nunc* in Neapolit. Optimo judicio Broukhuſius ſecutus fuit Scaligerum & Lipſium, qui hoc modo legendum monuerunt, valere juſſis Turnebo, Paſſeratio, & Gebhardo, *ſperamus* defendentibus, pro magnam ſpem concipimus ac fovemus: quod licet tam in pluribus antiquis codicibus, eoſque inter illis, quorum excerptis utor lectionibus, quam primis aliiſque edd. legatur, *ſpiramus* tamen veram Propertii manum eſſe non dubito. recte enim *magnum ſpiramus* dictum cenſent, ut Graecis μεγαλοφρονοῦμαι, μέγα πνέομαι. ut Luciano Dial. Mort. XXIV. init. ἐπὶ τῷ μέγα φρονεῖς. & apud alios paſſim. vid. Caſaub. ad Perſ. Sat. IV. pag. 333. *ſuperba loqui* noſtro Lib. I. El. 10. v. 22. & ita Fruterius, & Gruterus Lib. XII. Suſpic. inedit. cap. 14. hoc in loco id praetulit, & Plauti Bacchidibus, Act. IV. Sc. 4. 62. *Si cui animus ſpirat*, non *ſperat.* itemque Valerio Maximo Lib. III. cap. 7. §. 1. ubi Scipio dicit, *Carthaginem magna ſpirantem leges noſtras accipere juſſi*, pro vulgato *ſperantem*, veriſſime reſtituit. vide illic notas. idque eodem Valerii Max. & illo Prudentii loco *Spirat enim majora animus*, contra Guyetum & Paſſeratium, *ſperamus* praeferentes, adſerit N. Heinſius in notis Propertianis pag. 692. Seneca Epiſt. 94. *magnos animos ſpiritus concipit, ac fiducia inpletur.* Valerius Flac. Lib. II. 184. *Magnum aliquid ſpirabit amor.* ubi male etiam *ſperabit* in aliis. idem eſt quod Virgilio Lib. IX. 186. *aliquid jam dudum invadere magnum Mens agitat mihi. magna flare* Quinctiliano Lib. XII. 6. vera igitur lectio eſt apud Senecam Lib. I. de Ira cap. 16. *Omnes, quos vecors animus ſupra cogitationes extollit humanas, altum quidem & ſublime ſpirare ſe credunt.* non *ſperare.* ut recte in majore ed. Gronoviana, nam *ſperare* in minore perperam excuſum eſt. ſed & forte illic legendum *altum quiddam & ſublime ſpirare.* & *altum ſpirare* illic firmatur ex Statio Lib. V. Silv. 3. 11. *Ibam altum ſpirans.* & Lib. I. Theb. 18. *quando Itala nondum Signa, nec Arctoos auſim ſpirare triumphos.* ut recte legit Heinſius, pro *ſperare.* cujus notae ad Ovid. V. Met. 348. & ad Claudian. Gigantom. v. 40. plura ſuppeditabunt. & adde quae dedi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 184. & 567. ult. verſu *includent* in D'orvil. ſec. *concludet* conjecerat Heinſius. ſed nihil moveo, niſi forte *inducet* praeſtiterit. ut *craſtina dies* nobis *inducere fata* dicatur. & ſic Ayrmannum tentaſſe video.

E L E G. XIII.

Praetor ab Illyricis venit modo, Cynthia, terris,
Maxima praeda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno!
Ah, Neptune, tibi qualia dona darem!
5. Nunc ſine me plena fiunt convivia menſa,
Nunc ſine me tota janua nocte patet.
Quare, ſi ſapis, oblatas ne deſere meſſes:
Et ſtolidum pleno vellere carpe pecus.

Deinde

ELEG. XIII. v. 1. *Praetor ab Illyricis venit modo, Cynthia, terris*] *Illyriis* in Excerpt. Scalig. ut mox v. 10.

Dic alias iterum naviget Illyrias.

terras nempe. vide Heinſ. ad Claudian. II. in Eutrop. 215. & ad Ovid. I. Triſt. 4. 19. eumdem hic intelligi praetorem, de quo Lib I. El. 8. notavit Paſſeratius. & ſic Guyetus, qui anni ſpatium inter duas iſtas Elegias interceſſiſſe putat. vide Miſcell. Obſerv. Vol. V. p. 118. miſſus enim fuerat hic praetor in provinciam Illyriam, è qua poſt annum, ut moris erat, redux, & bene ditatus, Cynthiae amoribus in praedam ceſſit, quod hac Elegia indignatur Propertius.

3. *Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno*] *Ceraunio* D'Orvill. ſec. male exponit Paſſeratius, tam durum fuiſſe praetorem, ut ne ſaxo quidem Ceraunio interierit. *Non potuit vitam poſuiſſe*, ſuo more Propertius dixit, pro, non poſuit vitam. ut ſaepe. & ſic infra v. 20.

Straminea poſſet Dux habitare caſa.

pro habitaret. vid. ad Lib. I. El. 1. 15. Ceraunia ſaxa navigantibus ſaepe fatalia. unde Cynthiae, abitum in Illyricum cum praetore hoc meditanti, metu hujus periculi iter deterret Lib. I. El. 8.

Ut te felici praevecta Ceraunia remo
Accipiat placidis Oricos aequoribus.

de his montibus ſeu ſcopulis Ceraunils, vel Acroceraunis, vid. Potter. ad Lycophr. v. 1017.

4. *Ah, Neptune, tibi qualia dona darem*] *verba darem* male in Excerpt. Scalig. D'Orvill. ſec. a man. prima, & in aliis MSS. colore poëtico pro naufragio & interitu rivalis undarum potenti Deo ſe voto adſtringit ad dona ei offerenda. ut contra pro ſalute amicarum *dona* Veneri figunt. ſupra El. XI. 25.

Magna ego dona tuae figam, Cytherea, columnae.

elegantiſſime hunc locum imitatus eſt Janus Secundus Lib. I. El. 7. 20. ſimili in rivalem, ſua regna tenentem, invectiva:

Subque rota ponat odioſam in pulvere vitam,
Multaque projecti viſcera carpat avis.
Aut mergatur aquis, & monſtra natantia paſcat.
Quanta Deo pelagi tunc ego dona feram!

5. *Nunc ſine me plena fiunt convivia menſa*] *fiunt tota convivia menſa* in Heinſiano & meo priore.

8. *Et ſtolidum pleno vellere carpe pecus*] Senſum loci optime expoſuerunt Interpretes, quorum explicationes huc redeunt; Propertium adhortari Cynthiam, ut praetorem, qui ex Illyrica provincia gravem aere dextram domum retulerat, carpere & emungere, atque inſtar ovis non tondere tantum, ſed etiam ad cutem deglubere adnitatur, ut nudus pauperque Illyriam repetere cogeretur. qua in re proprium & elegans verbum eſt *carpere.* ut Ovid. I. A. A. 400.

——— *invenit artem*
Femina, qua cupidi carpat amantis opes.

hoc ſenſu etiam *emungere* in verſibus poëtae antiqui Comici ex Epiclero apud Cic. de Amic.

cap.

Deinde ubi consumto restabit munere pauper,
10. Dic alias iterum naviget Illyrias.
Cynthia non sequitur fasces, nec curat honores:
Semper amatorum ponderat illa sinus.
At tu nunc nostro, Venus, o succurre dolori,
Rumpat ut assiduis membra libidinibus.

15. Ergo

cap. 26.

Hodie me ante omnes comicos stultos senes
Versaris, atque emunxeris lautissime.

ut ex vestigiis cod. Palatini, in quo *unxeris*, restituit Bentlejus ad Horat. A. P. 92. p. 670. pro vulgato *luseris*. esse autem illos Caecilii versus patet ex eodem libro cap. xi. sic & *glubere* pro spoliare & nummis emungere, capi posset in illo Catulli Epigr. LV. de Lesbia:

Glubit magnanimos Remi nepotes.

licet non ignorem, longe obscoeniorem illic sensum dari a plerisque interpretibus. aliter Barthius Lib. VI. Advers. cap. 6. qui ex hoc Propertii loco interpretatur Varronis *pecuatum ire*. *pleno* quidem *vellere* pro ubetiore, & magis pretioso, posset accipi, ut apud Ovid. I. Am. El. 10. 15. ubi in puellas, munera captantes, invehitur,

Carpite de plenis pendentes vitibus uvas,
Praebeat Alcinoi poma benignus ager.

& Lib. II. 14. 23.

Quid plenam fraudas vitem crescentibus uvis.

& apud alios, cum agitur de arboribus, quae fructibus refertae sunt. *pleno* igitur *vellere carpere*, notabit ita carpere, ut nihil vellens supersit: totumque deripiatur. Sed vide an hic ad poëticam Propertii elegantiam propius accedat, ut respexerit ad vellus aureum ab Jasone ablatum, adeo ut praetor hic *auratae vellere dives ovis* ex Illyria Romam rediisse dicatur, quomodo de Jasone Hypsipyle apud Ovid. Epist. VI. 2. ea propter, & quia *plena mensa* modo praecessit, vel *fulvo vellere*, vel, quod *pleno* magis inhaereat, substitui hic posset,

Et stolidum Helleo *vellere carpe pecus.*

ut *Helles vellus* Valerio Flacco Lib. I. 167.

Tyndariusque puer mihi vellere dignior Helles.

certe ad auratum hoc vellus Colchicum spectat dictum illud Diogenis apud Laërtium Lib. VI. Sect. qui insulsum & stolidum divitem πρόβατον χρυσόμαλλον vocabat, & quod de sene locuplete emungendo dicitur apud Plautum in Bacchid. Act. II. Sc. 3. 7.

Adibo hunc, quem quidem ego hodie faciam hic arietem
Phryxi, itaque tondebo auro usque ad vivam cutem.

loco apposite a Passeratio huc relato. *stolidum* vero hominem fuisse hunc praetorem, a Cynthia exsugendum, indicat poëta eleganter in eadem loquendi figura persistens, quia *stolidum pecus* de ovibus proprium. Valer. Fl. VI. 537. *Et stolidum periisse pecus, non pascua, nec spes Est tibi.* *pecoris* certe vox convicii plena est. & ad haec indicaverat Marklandus in ora libri sui locum ex Luciani Herm. pag. 556. & Aristoph. Nub. v. 1215. vid. Lamb. Bos Exerc. Crit. pag. 75. de formula *Si sapis*, vide Passerat. ad Cic. pro Quinctio cap. 4. pag. 20. & quae notata sunt ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 526.

11. *nec curat honores*] hanc Propertio lectionem restitui, quam confirmant numero plures codices, nam ex solius Groningani libri auctoritate veterem scripturam mutavit Broukhusius, & edidit *non quaerit honores*, quod quidem in Excerptis Modii & uno Livineji, qui codices iidem ac Groninganus, etiam exstat, nec tamen ideo contextui inferendum duxi, nam in ceteris omnibus MSS. quorum variantibus utor, & primis, sequentibusque editionibus, quotquot excusae fuerunt, *curat* suum tuetur locum, & mox sequitur *quaerere gemmas*. *curare* hoc sensu apud nostrum est, aliquo numero ac pretio habere, supra El. 9. 21. *quis erit qui talia curet.* Lib. III. El. 7. 45.

Haec curent pueri, haec curent scripta puellae.

infra v. 33.

—— *quem me nec cura theatri,*
Nec tetigit campi.

Tibullus Lib. I. 1. 58.

Non ego laudari curo, mea Delia.

ubi male *cupio* in aliis. altero versu *ponderat una* in v. c. Ant. Perreji, secundo Vatic. & Neap.

15. *Ergo*

15. Ergo muneribus quivis mercatur amorem?
 Jupiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas,
 Et jubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atque utinam Romae nemo esset dives, & ipse
20. Straminea posset Dux habitare casa!

Num-

15. *Ergo muneribus quivis mercatur amorem*] *mercatur* Leid. sec. & primae edd. *amicam* in Mentellano, Askew. primo & sec. Leidensi, & in marg. mei codicis sec. pro varia lect. ut in priscis edd. *amores* in quinto Vatic. infra El. XXV. 71.

Felix qui viles pomis mercaris amores.

amorem cum vulgatis in Groning. v. c. Passeratii, primo Vatic. & Neap. idque probat Heinsius. mox *indignum* ex suo MS. Palmerius, pro amat, deperit indignum hominem. vel parenthesi includendum esset,

Jupiter! (indignum!) merce puella perit.

sic apud Horat. Lib. II. Sat. 5. 79.

Venit enim (indignum!) donandi parca juventus.

ut restituit Bentlejus, & similia adtulit ex aliis. in Epitaphio Ciceronis T. II. Anth. Lat. p. 344.

Occidit (indignum!) manibus laceratus iniquis.

ut legendam conjeci ex vestigiis MSS. in quibus *indigne.* male in vulgatis *infame.* vide & supra ad Eleg. praeced. v. 45. *indigna merce* tamen non damno, quod optime exposuit Passeratius.

18. *Et jubet ex ipsa tollere dona Tyro*] *ex ipso* male in Mentellano, Borrich. duobus Leidens. primo & tertio Voss. primo D'Orvill. & priscis edd. sed *ipsa* in reliquis codd. intelligit vestes purpureas, Tyrio murice tinctas, quas dono sibi dari continuo flagitabat Cynthia, una cum gemmis ex Oceano petitis. infra v. 43.

Sed quascumque tibi vestes, quascumque zmaragdos,
 Quosve dedit flavo lumine chrysolithos.

egregie haec illustrantur ex loco Tibulli Lib. II. El. 4. 27.

O pereat, quicumque legit viridesque zmaragdos,
 Et niveam Tyrio murice tinguit ovem.
Hic dat avaritiae stimulos: hinc Coa puellis
 Vestis, & a rubro lucida concha mari.

ubi *gemmae* & *purpura*, gratissima avidis puellis dona, etiam junguntur, ut hoc loco, & infra Lib III. El. XI. init.

Quaeritis unde avidis nox sit pretiosa puellis,
 Et Venere exhaustae damna querantur opes &c.
Inda cavis aurum mittit formica metallis,
 Et venit e rubro concha Erycina salo.
Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores &c.
 Cinnamon & multi pastor odoris Arabs.
Haec etiam clausas expugnant arma pudicas seqq.

apud eumdem Tibullum Lib. IV. El. 2. 15.

Sola puellarum digna est, cui mollia caris
 Vellera det fucis bis madefacta Tyros.
Possideatque, metit quidquid bene olentibus arvis
 Cultor odoratae dives Arabs segetis.
Et quascumque niger rubro de litore conchas
 Proximus Eois colligit Indus equis.

dibaphas illic intelligi, omnium pretiotissimas, recte monuit Broukhusius. quem vide. *Sidoniam vestem*, a praetore Cynthiae datam, vocat infra v. 55.

19. ——— *& ipse*
Straminea posset Dux habitare casa.]

& ipsa in Borrich. Heinsiano, & meo primo. *Graminea* in secundo D'Orvill. ut ex suo codice Scaliger, inprobante Heinsio. quod bene etiam refutavit Gebhardus pag. 190. *Straminea* agnoscunt Regii, Colbertini, Groning. & reliqui omnes codices, cum primis aliisque antiquioribus edd. adludere poëtam ad casam Romuli adscripserat Ant. Perrejus. de qua vide J. Dousae P. Praecidan. ad Petron. Lib. III. cap. 3. & hunc locum in animo habuisse videtur Ovidius Lib. II. Am. El. 9. 18.

Roma, nisi immensum vires promosset in orbem,
 Stramineis esset nunc quoque densa casis.

ut notavi ad Lotich. pag. 505. eumdemque cum hoc loco etiam contulit A. Schottus Lib. II. Observ. cap. 7. adducto altero ex Fastis, quem etiam

Numquam venales essent ad munus amicae,
Atque una fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes sejuncta cubaris,
Candida tam foedo brachia fusa viro

25. Non,

etiam dedit Broukhusius, & Tibulli Lib. II. El. 5. 26. in descriptione antiquae simplicitatis Romanorum:

Sed tunc pascebant herbosa palatia vaccae,
Et stabant humiles in Jovis arce casae.

ubi de Romuli casa vide Broukhus. *facta sine arte casa* eadem in re dicitur nostro Lib. IV. El. 1. 6. Heinsius editioni Aldinae adscripserat, *de straminea casa emenda Cornel. Nepotem.* in animo, ni fallor, habuit locum ex vita Alcibiadis cap. x. ubi de ejus nece: *Illi, quum ferro eum aggredi non auderent, noctu ligna contulerunt circa casam stramineam, in qua quiescebat, eamque succenderunt.* ita enim videtur praetulisse pro *casam eam.* alii *circa domum stramineam.* vide illic Magii & aliorum notas. deinde *nosset habitare* emendabat Cl. Schraderus. sed ex more Propertiano est *posset habitare* pro habitaret, ut saepe supra notatum est. vide ad Lib. I. El. 1. 15. & El. 8. 40. sic eodem libro El. XII. 8. *ut simili posset amare fide.* pro *amaret.* & paullo ante hac Eleg. v. 3. per *Ducem* intelligi potest Augustus, ut codici suo adscripserat J. Dousa P. addito Horatii loco, *Incolumi Duce, & urbe Roma.* respicit ad Lib. III. od. 5. 12. sed ubi legitur, *Incolumi Jove. ducem* quoque de Augusto exponit Vulpius, adferens ex eodem Horatio Lib. IV. od. 5. 5. *Lucem redde tuae, Dux bone, patriae.* Ovidius Lib. III. A. A. 119.

Curia concilio quae nunc dignissima tanto est,
De stipula, Tatio regna tenente, fuit.
Quae nunc sub Phoebo Ducibusque palatia fulgent,
Quid nisi araturis pascua bubus erant?

ubi *Duces* ad Augustum & Tiberium nonnulli referunt. III. Fast. 428.

Vivite inextincti, flammaque, Duxque, precor.

& Lib. IV. 408.

——— at vos optate, coloni
Perpetuam Pacem, perpetuumque Ducem.

& ita de Caesare apud Lucanum Lib. X. 107. *Pax ubi parta Duci.* ubi vide Patrui mei notas, & plura ad Ovid. Epist. XIII. 43. qui viros quoscumque illustres & heroas a poëtis *duces* vocari animadvertit. sequente versu *Non tam venales*, quod ex suis codicibus profert Passeratius, respuendum non videtur.

23. *Atque una fieret cana puella domo*] *uno viro* in Borrichiano, Heinsiano, meo primo, & Colbertino, sed in cujus margine *domo. una domo* non sollicitandum, *viro* mox sequitur. infra h. L. Eleg. XIX. 8.

In primis una discat amare domo.

praesertim pro vulgata stat notum Claudiani Epigramma II.

Felix, qui patriis aevum transegit in arvis,
Ipsa domus puerum quem videt, ipsa senem.
Qui baculo nitens, in qua reptavit arena,
Unius numerat saecula longa casae.

quem locum etiam adfert Broukhusius, cujus tamen emendatio *uno toro* valde etiam blanditur, quia in MSS. est *viro*, & hae voces passim a librariis permiscentur; & quia *torus* pro marito frequens est nostro. vide ad El. II. huj. Libr. v. 18. *cara puella* male in Groning. & Livineji codice.

23. *sejuncta cubaris*] *cubares* in Regiis, Mentel. Borrich. duobus Leidens. & primis edd. *seuicta cubaret* in Askew. *sevincta* in D'Orvill. *sejuncta cubare* hic non est, ut alibi, *secubare.* sed a me sejuncta cubaris cum praetore nam male Passeratius refert ad sacra Isidis, eorumque praetextu usam esse Cynthiam, ut secubaret, quod saepius quidem puellas factitasse notum est ex Ovidio Lib. I. Am. 8. 74. & nostro Lib. IV. El. 5. 54. sed hic locum habere non potest, & recte a Passeratio dissentit Vulpius. seq. versu, *Brachia tam foedo candida fusa viro* in D'orvill. secundo. *tum foedo* in Excerpt. Modii. *fixa* Mentel. & primus Leid. *fusa toro* Heinsius, vel *fessa.*

25. *Non,*

25. Non, quia peccaris, testor te: sed quia vulgo
Formosis levitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tenet.

Adspice

25. *Non, quia peccaris, testor te:*] perperam in multis codd. *peccarim.* ut in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Groning. Neap. duobus Leidens. primo Voss. Heinsiano, utroque D'orvill. meo secundo, & primis edd. *peccarem* Borrich. objicit enim Cynthiae perfidiam, qua peccaverat, tot noctes a se separatam cubando cum praetore, cui se totam dederat. *testor te* pro detestor, exponit Lipsius Lib. III. Var. Lect. c. 7. & locum hunc obscuriorem diligentius interpretatur. vide & Gulielmii Quaest. ad Plauti Pseudol cap. vi. Marklandus conjiciebat *sector te*, pro insector. ut supra El. VII. 81. *Exagitet nostros manes, sectetur & umbras.* pro insectetur, ut saepe verbis simplicibus pro conpositis utitur Propertius. Miror eamdem conjecturam etiam Gulielmio non venisse in mentem, qui ibidem in alio nostri loco ex El. XX. huj. Libr. v. 26. emendabat,

Solum te nostros sector adire Deos.

id est, *insector*, pro vulgato *laetor.* Sed malim *testor te* accipere pro obtestor. ut non raro apud Ciceronem, Tacitum, aliosque.

27. *Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,*
Et subito felix nunc mea regna tenet.]

in vera loci hujus lectione & explicatione fluctuarunt admodum Viri eruditi, & praesertim N. Heinsius, ut videri potest in Vol. V. Miscell. Observ. pag. 119. ubi Heinsiana quae protulit Cel. D'Orvillius, & quorum usum a Patruo meo habuerat, eadem leguntur in Notis ejus ad Propertium pag. 692. 693. quas postea Viri Illustris Adversariis subjunxi. *exclusis lumbis* est in Regiis, Colbertinis, Scaligeri Excerptis, Mentel. Borrich. quinto Vatic. Askew. Groning. primo Leid. tribus Voss. meo utroque, D'orvill. & primis edd. *excussus* in D'Orvill. primo. *lombis* Voss. tert. & prior Leidens. *nombis* D'Orvill. sec. a man. sec. forte pro *excussis nummis*, id est *nummis*, sive *consumto munere pauper*, ut supra v. 9. *exclusis nobis* Ayrmannus. Heinsius vero conjecerat *exhaustis*, *exsuctis*, vel *exsuccis lumbis.* ut *latera effututa* in Carminibus Liberis. dein *agitat fastidia* idem conjecerat, simili varietate, qua apud Justinum Lib. VIII. 4. 10. *tantarum urbium fastidium agitat.* vide Gronov. Lib. IV. Observ. cap. 10. Sed *vestigia* in omnibus MSS. & editionibus exstantia non moveo, quae huic rei propria sunt. ut supra El. VII. 95.

Non domina ulla meo ponet vestigia lecto.

infra El. XXII. 35.

Adparent non ulla toro vestigia presso.

Ovidius Lib. I. Am. 8. 97.

Ille viri toto videat vestigia lecto.

Tibullus Lib. I. 10. 57.

Semper sint externa tuo vestigia lecto.

Petronius cap. 97. *lectulum vestimentis inplevi, uniusque hominis vestigium ad corporis mei mensuram figuravi.* aliam viam in hoc loco perquam difficili constituendo ingrediebatur eruditissimus E. H. Eldikius, qui, ut cohereat cum seqq. *donis amaris*, legendum conjiciebat,

Barbarus excussis agitat vix, inpia, bulgis &c.

hoc sensu: vix Propertii regna adfectaverat praetor, fide Cynthiae, oblatis ingentibus muneribus, sollicitata, quin voti fieret compos, gaudiisque poëtae excluso debitis frueretur. *inpiam* vero Cynthiam vocat ob perfidiam & levitatem, ut v. 69.

Nunc jacere e duro corpus juvat, inpia, saxo.

& *agitare regna* eadem ratione capiebat, qua illud Flori Lib. II. cap. 2. *paribus uterque votis imperium orbis agitabat.* dein *bulgas* optime huic loco convenire censebat, quia praetor iste e provincia Romam redux corrasis divitiis abundabat, producto Lucilii versu apud Nonium Marcellum,

Bulgam, & quidquid habet numorum secum, habet ipse.

sed pro Lucilii vel similis aetatis poëtae loco mallem exemplum ex poëta melioris aevi, & qui-

Adspice quid donis Eriphyla invenit amaris,
30. Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nullane sedabit nostros injuria fletus?

An

quidem elegiaco, apud quem haec vox occurrat. *agitare* autem *vestigia* quo sensu hic capiendum sit, dubium reddunt diversae virorum doctorum sententiae. a venatione desumtam metaphoram opinabatur Heinsius. ut passim eo sensu *agitare* occurrit, de quo agunt notae ad Ovid. V. Met. v. 606. sed vide Passeratium. Broukhusii expositionem, pro, Barbarus iste, me excluso, agitat & calcat mea vestigia, inque iis se volutat, (ut *mea* ex seq. versu retrahatur) dum lumbos excutit, & clunem movet, ad examen revocat D'Orvillius in Miscell. Observ. d. l. pag. 120. & *agitare vestigia* intelligit pro agere, seu inprimere & facere nova signa viri, qui in lecto cubaverat, indicia libidinis relinquens. Id illustrari posset e loco Ciceronis III. Verr. cap. 34. *cum in lectulo decumanae mulieris vestigia viderent recentia, quibus illum inflammari intelligebant.* & talia *vestigia duorum in lecto volutantium* dicuntur infra El. XXII. 35.

Adparent non ulla toro vestigia presso,
Signa, volutantes nec jacuisse duos.

ut legendum pro *Signa voluptatis.* altero versu *non sua regna* conjecerat D'Orvillius. sed *nunc mea regna tenet* praefero, ut queratur, praetorem illum intercipere, quod se capere oportebat. *regna tenere* in rebus amoris elegantissimi usus de rivali praelato, & amatorem excludente. Tibullus Lib. I. El. 10. 80.

Tunc flebis, quum me vinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna superba tuo.

ubi male Broukhusius, *Et geret in regno sceptra* &c. Lib. II. El. 6. in fine:

Nota loquor: regnum ipse tenet, quem saepe coëgit
Barbara gypsatos ferre catasta pedes.

vide Broukhusium ad ejusdem Lib. I. El. 7. v. 75. & plura e Tibullo ac Propertio notavit Gruterus Lib. XIV. Suspic. inedit. cap. 8. quibus adde quae dedi ad Lotichium pag. 514. & supra ad Lib. I. El. 8. 31. & sic *regna* puellae, quae in amatores exercet. vide Heins. ad Ovid. Rem. Am. v. 299.

29. *Adspice quid donis Eriphyla invenit amaris*] *Accipe quid donis Eriphyle invenit amoris* in Menteliano & primo Leid. *Accipe* etiam in uno Colbertino, & Palatinis Gebhardi. *amatis* conjecit Marklandus, eodemque modo *thalamos amatos* dixisse Ovidium IV. Met. 218. notaverat. sed pro vulgata *donis amaris* adscripserat locum Euripidis in Hippolyto (v. 1411.)

Ὦ δῶρα πατρὸς σοῦ Ποσειδῶνος πικρά.

avaris legebant Livinejus & Guyetus, pro avare cupitis. sed recte *amaris* tuetur Broukhusius. *invenit* autem corruptum esse Heinsio adsentior, qui Lib. II. Advers. cap. 5. p. 244. & in Notis p. 693. legebat, *Eriphyle flerit amatis.* indoluerit nempe, quod aureo monili se corrumpi a Polynice fuerit passa, & maritum Amphiaraum, hac esca inlecta, Adrasto prodiderit. *flerit* autem ideo placet, quia sequitur *Arserit*, ut post *Adspice* semper fere apud nostrum, aliosque, obtinere notatum est ad Lib. I. El. 2. 9. & quia στυγερὴν Ἐριφύλην Homerus, ejusque imitatione *maestam Eriphylen* dixit Virg. VI. Aen. 445. ubi vide Guellium. & ex illis Ausonius Cupid. Cruc. v. 26.

Harmoniae cultus Eriphyle maesta recusat.
Infelix nato, nec fortunata marito.

ubi Vinetus fabulam Eriphyles exponit, de qua vide Pausaniam Lib. X. p. 870. & Hygin. fab. 73. infra apud nostrum Lib. III. El. XI. 57.

Tu quoque, ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.

scribe etiam *Eriphyla flerit* ultima producta. sic enim in MSS. ut *Electra*, & sim. supra vidimus ad Eleg. XI. 5. vulgatam tamen Cel. Ruhnkenius servandam censebat, *invenit* exponens, ut in illo Terentii Heaut. II. 1. 17. *Hoc ego mali non pridem inveni.* & Taciti I. Ann. 74. *perniciem aliis, ac postremum sibi invenere.* alter versus lucem egregiam accipit ex insigni loco Euripidis in Medea v. 1159. & seqq. ubi describuntur dona illa Creusae a Medea missa, e quibus una cum marito Jasone, & omni domo arsit. & apud Senecam in Medea Act. IV. & V. & adde Hygin.

An dolor hic vitiis nescit abesse suis?
Tot jam abiere dies, quum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea Musa juvat.
35. Ah pudeat certe, pudeat: nisi forte, quod ajunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.

Cerne

gin. fab. XXV. recte igitur Passeratius *malis quantis arserit* exponit, quibus doloribus, quanta sua suorumque pernicie. sic Tibullus Lib. II. El. 4. v. 36.

Heu quicumque dedit formam coelestis avarae,
Quale bonum multis addidit ille malis.

32. *An dolor hic vitiis nescit abesse suis?*] *tuis* in Excerptis Modii, seu Groningano. *abire* in Commeliniano Gebhardi. *vitiis crescet & usque tuis* conjiciebat Heinsius in Notis p. 693. sed *nescit abesse* bene se habet, id est semper adest, caussam suam agere & tueri non desinit. ut apud Florum Lib. IV. cap. 9. *nec ille defuit vitiis, quin periret.* loquendi modum illustrant Patrui mei notae ad Lucan. Lib. X 105. obscurum hunc locum sic explicabat eruditissimus L. Santenius: Nullane praetoris vel Cynthiae injuria dissolvet amores eorum, atque adeo fletus meos sedabit? An hic *dolor* (amor infelix) nescit *abesse* (id est abire, in melius mutari) vitiis suis consuetis, injuriis nempe & rixis amantium.

33. —— *quum me nec cura theatri,*
Nec tetigit campi, nec mea Musa juvat]

Hoc loco Marklandus adstruit conjecturam suam in Addendis ad Statium ex Lib. III. Sylv. 5. 16.

—— *nec aut rapidi mulcent te praelia Circi,*
Aut intrat sensus clamosi cura theatri.

pro vulgato *turba theatri. nec mea mensa juvat* in Menteliano, Colbertinis, Neapolitano, quinto Vaticano, Borrich. Livineji codice, primo Leid. tribus Voss. uno D'Orvill. & meo utroque. sed *Musa* in reliquis codd. & primis edd. quod a Passeratio & Broukhusio recte praefertur. *nec, mea Musa, tui* conjecerat Francius. forte ei displicebat praeteriti & praesentis *tetigit* & *juvat* variatio in uno eodemque versu. sed exempla plurima suppeditabunt notae eruditorum ad Virg. II. Aen. 12. Gratium Cyneg. v. 45. 416. 426. Calpurn. Ecl. III. 69. & Wopkensius Lib. III. Lect. Tullian. cap. 7.

35. *Ah pudeat certe, pudeat: nisi forte, quod ajunt,*
Turpis amor surdis auribus esse solet]

At pudeat in Menteliano, Neapol. primo Leid. tertio Voss. utroque D'orvill. & meo priore. non male. vid. ad Tom. II. Anth. Lat. p. 555. mox illud *quod ajunt* non placebat Francio, qui vix poëtis id usurpatum putabat. Nescio an hunc indicet Broukhusius, quum adnotat, *Vidi, quibus haec locutio plebejum saperet.* sed recte Ciceronis & aliorum locis eam stabilivit. quibus adde Horat. Lib. I. Epist. 7. 49.

—— *conspexit, ut ajunt,*
Adrasum quemdam vacua tonsoris in umbra.

illud vero nostri ex El. XXI. huj. Libr. V.

Uxorem quondam magni Minois, ut ajunt,
Corrupit torvi candida forma bovis;

alio nonnihil sensu, quam hoc loco, intelligendum est. nam *ut ajunt* hic notat indicari locutionem proverbialem, ut in ultimo Ciceronis loco, quem adfert Broukhus. ex Orat. in Pison. cap. 28. *iste claudus, quomodo ajunt, pilam retinere quod acceperat* &c. eadem notione *ut dicitur* est in V. Verr. cap. 21. *& ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret.* III. Philip. cap. 8. *sed tamen currentem, ut dicitur, incitavi.* & cap. XI. *o praeclarum custodem ovium, ut ajunt, lupum.* de Amicit. cap. 5. *Agamus igitur pingui Minerva, ut ajunt.* & cap. 6. *itaque non aqua, non igni, ut ajunt, pluribus locis utimur, quam amicitia.* Domitius Marsus Epigrammate de Bavio Tom. I. Anthol. Lat. pag. 437.

Rura, domum, nummos, atque omnia: denique, ut ajunt,
Corporibus geminis spiritus unus erat.

ubi vide quae notavi. Ita hic Propertius eo dicto *Turpis amor surdis auribus esse solet*, respicere videtur ad vetus proverbium. quod colligo ex

Cerne ducem, modo qui fremitu conplevit inani
  Actia damnatis aequora militibus.
Hunc infamis amor versis dare terga carinis
40. Jussit, & extremo quaerere in orbe fugam.

Caesa-

ex Menandro in Stobaei Florilegio Grotiano pag. 265.

——— φύσει γὰρ ἐς' Ἔρως
Τῶ νυθετῦντος κωφόν.

——— ingenio suo Amor
Ad consilia surdis auribus est.

& eo forsan adludit Tibullus Lib. IV. Carm. 14.

Rumor ait, crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse velim.

infra El. XVI. 13.

De te quodcumque, ad surdas mihi dicitur aures.

vide totam Ovidii Elegiam XIV. Lib. III. Amor. & Lib. II. El. 2. 51. & seqq. & illustrant haec quae notavit Janus Gulielmius Lib. II. Verisim. cap. 16.

37. *Cerne ducem, modo qui fremitu conplevit inani Actia damnatis &c.*]

Heinsius in margine ed. Aldinae conjecerat,

—— modo cui fremitus conplevit inanis
Actia damnatis aequora militibus.

offendebant eum, ni fallor, duo ablativi conjuncti *fremitu inani conplevit aequora Actia damnatis militibus.* sed innumera ejusmodi exempla sunt apud veteres. quale est illud Maronis Lib. II, Aen. 419.

——— si quos obscura nocte per umbram
Fudimus insidiis.

& Lib. VIII. 219.

Hic vero Alcidae furiis exarserat atro
Corde dolor.

Horatii Lib. III. od. 16. 31.

Fulgentem imperio fertilis Africae
Fallit sorte beatior.

Claudiani I. de Laud. Stilic. 382.

——— si jure peremto
Insultaret atrox famula Carthagine Maurus,

& apud alios passim. qualia dederunt Cortius ad Sallust. Catil. cap. 45. & Patruus meus ad Lucan. IX. 927. & ad Suet. Tib. cap. 62.

39. *Hunc infamis amor versis dare terga carinis Jussit*] *infans amor* in meo cod. secundo, forte pro *insanus*, ut legitur in Menteliano, Borrich. primo Leid. Heinsiano, & meo priore. Virg. Ecl. X. 44.

Nunc insanus amor duri me Martis in armis,
Tela inter media, atque adversos detinet hostes.

Sappho apud Ovid. Epist. XV. 176.

Sit procul insano victus amore timor.

supra El. XI. 18.

Scilicet insano nemo in amore videt.

vesanum amorem vocat El. XII. 29.

Errat qui finem vesani quaerit amoris.

& saepe alibi. *infamis* tamen a Passeratio adstruitur, & a Broukhusio praefertur. quia Romae *infamis* amor erat mulieris peregrinae, adeoque Antonio infamiam conflavit Cleopatra, ut Tito Berenice. & huic lectioni adquiesco, licet conjecerim aliquando, *Hunc fatalis amor* &c. ut Horatio *fatale monstrum* dicitur Cleopatra, Lib. I. od. 37, 20. ubi de victoria Actiaca,

——— daret ut catenis
Fatale monstrum. quae generosius
Perire quaerens, nec muliebriter
Expavit ensem, nec latentes
Classe cita reparavit oras.

qui locus etiam hic tueri potest *extremo orbe* pro *externo*, ut in secundo Leidensi, aliisque codd. & primis ac vetustioribus edd. sed *extremo* recte in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, Neapol. duobus Vaticanis, Colbertinis, Menteliano, Excerpt. Modii, seu Groning. & ceteris codd. melioris notae. Innuit enim Aegyptum, in quam Antonius confugerat. Auctor Elegiae in Obitum Maecen. v. 47. Tom. I. Anthol. Lat. p. 263. & 264.

Militis Eoi fugientia terga secutus,
Territus ad Nili dum fugit ille caput &c.

Ille

Caesaris haec virtus, & gloria Caesaris haec est:
Illa, qua vicit, condidit arma manu.
Sed quascumque tibi vestes, quoscumque zmaragdos,
Quosve dedit flavo lumine chrysolithos.
45. Haec videam rapidas in vanum ferre procellas,

Qua

Hic tela in profugos (tantum curvaverat arcum)
Misit ad extremos ecce Orientis equos.

vide quae illic notavi. & infra ad Lib. III. El. 9. 51. *extremus Nilus* Claudiano Lib. I. in Eutrop. 316. *ab extremo referens oracula Nilo.* Silius Ital. Lib. I. 270. de Hannibale in Hispania bellum Romanum meditante:

——— *Romam comprendere bello*
Gaudet, & extremis pulsat Capitolia terris.

ubi vid. Cel. Drakenb. Ovidius IV. Trist. El. 9. 9.

Sim licet extremum, sicut sum, missus in orbem.

extremi Garamantes Virgilio Ecl. VIII. 44. & ita *extremi Indi*, *extremi Sabaei*, & sim. frequenter apud alios. vide Patrui mei notas ad Claudian. II. R. P. v. 83. perpetuam vero harum vocum esse confusionem in veterum locis, dubiamque alterutrius electionem, patebit ex ejusdem notis ad Lucan. Lib. I. 314. & Marklandi ad Statii Silvas pag. 24.

42. *Illa, qua vicit, condidit arma manu*] Legendum arbitror,

— *haec virtus, & gloria Caesaris haec est,*
Illa, qua vincit, condit & *arma manu.*

sic de Caesare Ovidius Lib. I. Am. El. 2. in fine:

Adspice cognati felicia Caesaris arma,
Qua vincit, victos protegit ille, manu.

condit autem pro *condere solet.* quamquam pro vulgata adferri possit illud ejusdem Ovidii Rem. Am. 612.

Et quae condiderat, tela resumsit Amor.

sed & illic *resumit* in cod. Cantabr. sic de Jove Auctor Panegyr. ad Pison. v. 140.

Ignea quin etiam superum pater arma recondit,
Et Ganymedeae repetens convivia mensae
Pocula sumit ea, qua gessit fulmina, dextra.

condere arma hic eo sensu. quo apud Calpurn. Ecl. I. v. 59. *insanos clementia condidit enses.* ubi male Barthius *contudit.* Ovidius II. Trist. 179.

Parce, precor, fulmenque tuum, fera tela, recondе.

43. *Sed quascumque tibi vestes, quoscumque zmaragdos,*
Quosve dedit flavo lumine chrysolithos] *quascumque smaragdos* in Voss. tertio. *smaragdos* in omnibus MSS. illis vero, quae de veteri scriptura *zmaragdos* monuit Broukhusius, adde notata Gudio ad Phaedr. Lib III. fab. 11. p. 73. Cel. Hemsterhusio ad Lucian. Ind. Vocal. I. 91. & firmat eam Martian. Capella Lib. III. p. 57. qui monet *z* ante *m* solere poni, ut *Zmyrna.* & ita in monumentis antiquis. ut C FVRIO ZMARAGDO in Inscript. apud Donium Clas. XVII. 13. vide Is. Voss. ad Catull. p. 321. Buherium ad Marm. Brettiana pag. 10. & 34. & quae notata sunt ad Numism. Sic. p. 391. Athenaeus tamen Lib. III. pag. 94. contendit *maragdum*, ἀπὸ τοῦ μαρμαίρειν, *splendere*, scribendum esse, adducto Menandri loco. His similia sunt Tibulli Lib. II. El. 4. 27. de puella avara, & vestium ac gemmarum cupida,

O pereat quicumque legit viridesque zmaragdos,
Et niveam Tyrio murice tinguit ovem. & seqq.

ubi de *zmaragdi* scriptura etiam vide Broukhus. altero versu Propertium ad etymologiam *chrysolithi* respexisse notat Ciofanus ad Ovid. II. Met. 109. *flavos lumine* in quarto Voss. duobus D'Orvill. Heinsiano, & meo utroque. *Quos flavos dedit* in primo Voss.

45. *rapidas in vanum ferre procellas*] *in vanum* pro *in mare* dictum adscripserat Fruterius. *in ventum* Ayrmannus. quod jam occupasse Passeratium video, & specie blandiri posset, propter illa Tibulli Lib. III. El. 6. 50.

——— *perjuria ridet amantum*
Jupiter, & ventos irrita ferre jubet.

& praesertim defendi ex altero ejusdem loco Lib. I. El. 4. 18.

——— *Veneris perjuria venti*
Irrita per terras & freta longa ferunt.

quibus locis mox sequentia etiam illustrantur. ubi dicit *perjuria amantum* non semper in ventos ferri. ut plerumque sibi persuadebant. unde Graecorum

Qua tibi terra, velim, qua tibi fiat aqua.
Non semper placidus perjuros ridet amantes
Jupiter, & surda negligit aure preces.
Vidistis moto sonitus procurrere coelo?
50. Fulminaque aetheria dissiluisse domo?

Non

corum proverbium Ἀφροδίσιος ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος. vide Suidam in Ἀφροδίσιος. & illic Kusterum. sed Jovem perjuros saepe punire & ulcisci dicit Auctor Ciris v. 156.

Et si quis nocuisse tibi perjuria credat,
Caussa pia est, timuit fratri te ostendere Juno.

quod hoc ipso Propertii loco illustrat Scaliger. Recte vero idem Passeratius *in vanum* exponit in nihilum, inane, nam haec neutra Propertio frequentis usus sunt, ut *in incertum*, *in plenum*, *in longum*, *ad sanum*, & similia, quae adfert. vide infra ad Lib. III. El. 22. 18.

46. *Qua tibi terra, velim, qua tibi fiat aqua*] Haec lectio a Scaligero est, quam probavit etiam N. Heinsius ad Valer. Fl. Lib. V. 85. adductis multis veterum locis, in quibus elegans illa repetitio *qua*, *qua*, a librariis corrupta fuit. in omnibus autem codd. MSS. primis & ceteris vetustis edd. *Quae tibi terra, velim, quae tibi fiet aqua.* quod, admisso *fiat aqua*, praefertur a D'Orvillio ad Chariton. pag. 684. ubi haec Propertiana cum loco Manethonis contulit. neque etiam scripti aut editi agnoscunt *precor*, ut idem Scaliger mutaverat pro *velim*. *Qui tibi terra, velim, qui tibi* &c. placebat Guyeto. vid. Miscell. Observ, Vol. V. Tom. I. p. 122. simile huic Propertii voto, quo munera ab Illyrico praetore Cynthiae data devovet, est illud Tibulli Lib. I. El. 10. 11.

Muneribus meus est captus puer; At Deus illa
In cinerem & liquidas munera vertat aquas.

v. Fulv. Ursin. ad Virg. Ecl. I. 60. pag. 13. Ovidius III. Am. 8. in fine,

O, si neglecti quisquam Deus ultor amantis
Tam male quaesitas pulvere mutet opes!

neque dubitandum est poëtam respexisse ad Homeri locum a Mureto, & Passeratio adductum, Iliad. H. 99.

Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.

49. *Vidistis moto sonitus procurrere coelo?*
Fulminaque aetheria dissiluisse domo?]

Vidistis edidi, quia sic legitur in Regiis, Colbertinis, Neapol. Excerpt. Modii, Borrich. Groning. Livineji codice, binis Leidens. tribus Voss. Askew. utroque meo & D'Orvill. cum primis edd. quem tot codicum parem consensum non facile librariorum lapsum pronum cum Broukhusio existimo, qui *Vidistin'* edidit, sed potius longe elegantiorem lectionem, ut, quantumvis Cynthiam adloquatur, & perfidae puellae praetorique Illyrico simul tonitru ac fulmine Jovis, ad perjuriam Cynthiae puniendam immisso, terrorem incutiat. eodem modo, quo supra El. VII. 59. ex cod. MS. praeferendum censui,

Quin etiam multo duxistis pocula risu.

non *duxisti*, ut Cynthiam, aliosque convivas, quibuscum hilariter egerat, comprehendat. ubi vide plura. *toto coelo* in iisdem fere omnibus codd. & edd. non *moto*. ut apud Virg. VIII. Aen. 427.

Fulmen erat, toto genitor quae plurima coelo
Dejicit in terras.

Lucanum Lib. I. 656.

——— toto fluerent incendia mundo,
Succensusque tuis flagrasset curribus aether.

& eadem varietate apud Silium Ital. Lib. III. 205.

——— te toto turbida coelo
Tempestas, caedesque virum, magnaeque ruinae
Idaei generis, lacrimosaque fata sequuntur.

ubi *moto* praetulit Heinsius, ut huic loco etiam vindicavit in notis ad Ovid. III. Fast. 347. idem *procurrere*, pro *percurrere*, quod in plerisque codd. habetur, duobus nempe Leidens. Mentel. Borrich. Askew. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. in quibus etiam *Flumina*, & *desiluisse*, pro quo correxit *Fulmina* & *dissiluisse*, totumque locum sic constituebat Lib. II.

Ad-

Non haec Pleïades faciunt, neque aquosus Orion:
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
Perjuras tunc ille solet punire puellas,
Deceptus quoniam flevit & ipse Deus.
55. Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis,
Ut timeas, quoties nubilus auster erit.

Mentiri

Adverf. cap. 5. pag. 145.

Audisti (pro *Vidisti*) *moto sonitus procurrere coelo*,
Fulminaque aetheria dissiluisse domo.

dissiluisse etiam hic praeferre videtur Valens Guellius ad Virg. XII. Aen. 923.

— *nec fulmine tanti Dissultant crepitus.*

ita certe in Menteliano, Groning. Heinsiano, & meo priore, ut conjecit Passeratius. *disiluisse* in Askew. & huic lectioni favet illud Horatii Lib. I. od. 34. 6.

——— *namque Diespiter*
Igni corusco nubila dividens.

nempe collisis & ruptis nubibus. Virgilius III. Aen. 199. *ingeminant abruptis nubibus ignes.* Statius Lib. V. Theb. 394.

Ut vero elisit nubes Jove tortus ab alto
Ignis, & ingentes patuere in fulmine nautae.

& Lib. X. 919.

Fulguraque adtritis quoties micuere procellis.

ubi Scholiastes Lutatius *adtritis procellis* exponit *collisis nubibus.* vide illic Barthium pag. 1282. Sed has Heinsii emendationes, &, quibus eas adstruit, Broukhusii rationes, animadversione prolixa repudiavit Cel. Hemsterhusius. qui *toto coelo*, & *fulmina desiluisse* propugnat. *tonitrus* autem pro *sonitus* voluisse amicum doctum ac disertum, addit Broukhusius, intelligens P. Francium, qui sic conjecerat in marg. ed. Scaligeranae, quod exemplar manu ejus conscriptum adservo.

52. *Nec sic de nihilo fulminis ira cadit*] *Nec si* in Menteliano. *Non sic* Francius & vers. praec. *nec aquosus Orion. fulminis aura* conjecerat Heinsius ad oram ed. Ald. *ora* in Mentel. sed *ira* optime se habet, *fulminis ira* est irati Jovis fulmen. notum illud Ovidii, fine Metamorph.

— *quod nec Jovis ira, nec ignis,*
Nec poterit ferrum, &c.

Valer. Fl. VII. 568.

Ac velut ex una si quando nube corusci
Ira Jovis torsit geminos mortalibus ignes.

Juvenalis Sat. XIII. 223.

Hi sunt qui trepidant, & ad omnia fulmina (sic MSS.) *pallent*,
Cum tonat: exanimes primo quoque murmure coeli;
Non quasi fortuitus, nec ventorum rabie, sed
Iratus cadat in terras, & judicet ignis.

fulmen vero *non de nihilo cadere* hic dicitur, quod *consulto fulmina mitti* infra El. XXV. 54.

Nec si consulto fulmina missa tonent.

de nihilo pro temere, levem ob caussam, etiam supra El. 2. 26.

Non sum de nihilo blandus amator ego.

Terent. Hecyr. V. 1. 1.

Non hoc de nihilo est, quod Laches me nunc conventam esse expetit.

vid. Jani Gulielmii Quaest. Plautin. in Mostellar. cap. 1.

53. *Perjuras tunc ille solet*] *Perjuras Deus ille solet* Guyetus. forte elegantiam in repetitione vocis *Deus* quaerens, quam ego nullam agnosco. *ipse* in Menteliano, primo Leid. Heinsiano, & meo priore. mox *flevit & ille* in aliis. *flevit* hic praefero, ut pro indoluit capiamus. de quo vide supra ad El. IV. 8.

55. *Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis*,] intelligit vestes Tyrias vel Sidonias a praetore Cyn-

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
Hoc erit infectas sanguine habere manus.
Horum ego sum vates, quoties desertus amaras
60. Explevi noctes, fractus utroque toro.

Vel

Cynthiae donatas, de quibus supra v. 18. & 43. quas tanti non esse ait, ut Jovis irati fulmina sibi imminere timeat, quotiescumque coelum nubibus contractum procellas minatur. *Sidonia* hic secunda producta, quam corripit El. XXII. 15. ubi *Mygdoniae mitrae* legunt alii. vid. Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 117. *nubibus* in Mentel. & primo Leid. Ceterum Elegiae finem hic faciunt omnes codices scripti, quotquot alii excusserunt, & ipse contuli, vel quorum Excerpta mihi ad manum sunt, & editiones antiquissimae, novamque ordiuntur ab illis, *Mentiri noctem* & seqq. quae cum his connecti primus jussit Scaliger. Sed Livinejus cum illa jungendam existimat Eleg. XIV. quae incipit *Assiduae multis odium peperere querelae*, & seqq. & certe hac Elegia invectus fuit in praetorem illum, quocum perfida Cynthia suo indulserat genio, in ceteris queritur se ab amica exclusum: unde novae sequenti Elegiae *Mentiri noctem* &c. codices MSS. & editiones vetustae titulum praefigunt DE EXCLVSIONE: huic vero AD CYNTHIAM, vel, ut in meo altero codice, AD CYNTHIAM, DE AEMVLO. praeterea versus hic, *Quare ne tibi sit* &c. veluti formula Propertio communis est, qua saepissime Elegias absolvit, tamquam monito, praecedentia terminante. vid. Lib. I. El. V. 31. El. IX. 33. El. XIX. 25. & Lib. II. El. XVIII. 89.

57. *Mentiri noctem, promissis ducere amantem*] *Mentiris* male in Vossiano & meo secundo. *fallere* in Voss. tertio, D'Orvill. primo, & meo altero, sed in cujus margine *ducere*, quod rectum (cujus glossa est *fallere*) & fictis blanditiis congruum est verbum, pro spe inani lactare. ut constabit ex multis veterum exemplis, quae adferunt Patruus meus ad Ovid. VII. Met. 301. & Heins. ad Lib. VIII. 123. vide & supra ad El. VI. 21. *amantes* in Regio. altero versu *Hoc erat* ex suo codice praetulit Scaliger, exponens, olim aliquem promissis decipere flagitium erat instar caedis & parricidii. ita etiam legendum monuit Livinejus. & sic in D'Orvill. secundo. neque tamen *Hoc erit* rejicio, ceteris codicibus & edd. vetustis in hoc consentientibus. *infestas* prave in ed. Volsci & Wechellana. Auctor Epigrammatis optimi in Tiberium, Tom. I. Anthol. Lat. p. 227.

Nec non Antoni civilia bella moventis,
Nec semel infectas adspice caede manus.

vide Gronovii notas ad Senecae Epist. XCIV. p. 445.

59. *Horum ego sum vates, quoties desertus amaras Explevi noctes, fractus utroque toro*] Passeratius *explevi* vel pro satiavi, vel pro totas noctes insomnes transegi, interpretatur. alterum verius est, & significat se totas noctes amaras ad finem perduxisse sic *inplere diem longum sermonibus* Ovidio VII. Met. 661. & Floro Lib. II. c. 12. *cujus spectaculo triduum inplevit.* quod male sollicitant. *noctes amarae*, ut Lib. I. El. 1. 33.

In me nostra Venus noctes exercet amaras.

ubi plura notavi. mox *fractus utroque dolo* conjecit Ayrmannus, quia nempe *mentiri noctem*, & *promissis ducere* duplex ei videbatur dolus. sed per *utrumque torum* recte intelligunt alii utramque tori partem, seu spondam interiorem & exteriorem. ut in loco Ovidii III. Am. 14. 32.

Cur pressus prior est interiorque torus.

neque placet Heinsii *jactus utroque toro*: pro *jactatur. fractus* est vigiliis, cura & sollicitudine confectus, dum latus mutando in utramque tori partem me converto. infra El. 24. v. 25.

——— *mediae nequeunt te frangere noctes.*

id est, neque bibendo aut ludendo fatigare. initio hujus distichi *Horum ego sum vates* Marklandus exponebat, haec ego vera esse docere possum, ut *vates* sit doctor, interpres. quod Cel. Ruhnkenius confirmabat loco Plinii XI. H. N. 37. fin. *Herophilus medicinae vates*. & Valer. Max. VIII. 12. 1. *Scaevola legum vates*. Quod autem Marklandus *horum vates* eodem modo dictum opinabatur, quo *animi aruspex* Lib. III. El. 6. 17.

His ego tormentis animi sum verus aruspex.

In

Vel tu Tantalea moveare ad flumina forte,
Ut liquor arenti fallat ab ore sitim.
Vel tu Sisyphios licet admirere labores,
Difficile ut toto monte volutet onus.
65. Durius in terris nihil est, quod vivat, amante,
Nec, modo si sapias, quod minus esse velis.
Quem modo felicem, invidia admirante, ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

Nunc

in eo fallitur, nam *tormentis animi* illic jungenda sunt. recte vero haec confert cum illis Sophoclis in Electra v. 1530. *ἐγώ σοι μόλις εἰμὶ τῶν ὅ' ἄκρ Ͽ.*

61. *Vel tu Tantalea moveare ad flumina forte*] *movearis flumina* Scaliger, qui in prima editione Graecum loquendi modum esse censebat, inprobante Guyeto & Heinsio. Gebhardo etiam durum & insolens videtur. & recte Livinejus explicat, licet Tantali ad flumina positi sortem miserearis. Janus Gruterus Lib. XXII. Suspicion. inscitar. cap. 13. ex lectione codicis Scaligerani *movearis*, suspicabatur reponi posse,

Vel tu Tantalea movearis fluminis arte.

hoc sensu, licet stupeas artem fluminis, in quo Tantalus degit, tamen poena amantium gravior est, & *ars fluminis* in eo consistat, qua sequitur, ut liquorem suum neget inclinato Tantalo; & ideo *fallacem* dici Lib. IV. El. XI. 24.

Fallax Tantaleo corripiare liquor.

sed huic explicationi viros eruditos haud opinor adjecto calculo suo consensuros esse.

62. *Ut liquor arenti fallat ab ore sitim*] *Vel liquor* in Menteliano, Voss. primo, Leidensi, Heinsiano, & meo secundo. male. *fallat in ore* Heinsius.

63. *Vel tu Sisyphios licet admirere labores*] torquent se Interpretes, quomodo explicent illam laboris Sisyphii admirationem. *cum admiratione & stupore spectes, ac miseratione*, exponit Passeratius. Sed si sensum poëtae perspicio, indicat, licet Tantali sortem subeas ac Sisyphi labores suscipias, experieris irrita quaevis esse ad mentem fallacis & perfidae puellae mutandam, ac fateberis, nihil inter mortales amante durius & infelicius esse. Quia igitur hoc in versu *licet admirere labores*, & mox *invidia admirante*, admodum inconcinna repetitione, jure offendunt, exigua mutatione hic pro *admirere* reponere tentabam,

Vel tu Sisyphio licet adnitare labore.

& mox *volutat.* hoc sensu, licet omni ope adniteris saxum Sisyphi volvendo & revolvendo illius aerumnas exhaurire, nihil ages, frustra adlaborabis. *adniti, eniti, & conniti*, pro summo animi studio & labore contendere ad ardua superanda, Ciceroni, Livio, aliisque usitatissimum nemo nescit. simili comparatione utitur noster supra El. I. 67. & seqq.

Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
Tantaleae poterit tradere poma manu.
Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
Ne tenera adsidua colla graventur aqua.
Idem Caucasea solvet de rupe Promethei
Brachia, & a medio pectore pellet avem.

65. *in terris*] apud inferos, intelligebat Marklandus, idque se fusius probaturum in Notis adscripserat. sed de viventibus inter homines, mortalibus, malim exponere, id enim jubet additum *quod vivat.* vide supra ad h. L. El. 2. v. 42. *in terris* enim & *sub terris* opposita sunt. ut infra El. XIV. 31. *Illi sub terris fiant mala multa puellae.* ubi *sub terris* apud inferos exponit Broukhusius, quem etiam vide ad Lib. IV. El. XI. 100. *sub terras* id aliis dici, patebit ex notis ad Ovid. V. Met. 504.

67. *Quem modo felicem, invidia admirante, ferebant,*] *invidia admirante* depravatum notat Marklandus ad Statii Silvas pag. 62. &, ad sensum potissime respiciens, existimat Propertium scribere debuisse *ringente* vel *fremente.* ultimum metro adversaretur. *adfirmante*, vel *moerente*, conjecerat Heinsius in notis p. 694. quia modo praecessit *admirere*, & contrarium, ut ait, invidiae est *admirari.* ultimum *moerente* praeferrem. eruditissimus

Vv El-

Nunc jacere e duro corpus juvat, inpia, faxo,
70. Sumere & in noftras tetra venena manus.

Nunc

Eldickius legebat *invidia haud mirante*, notum illud Virgilianum, *Non equidem invideo, miror magis.* poffis etiam hariolari *adverfante* vel *indignante.* fed vulgatam pótius fervemus, fi paullo ante pro *Sifyphios licet admirere labores* commoda emendatione aliud verbum fubftituatur. neque enim *admirari* invidiae adeo contrarium eft, fi eo fenfu capiamus, quo *admirari* dicitur etiam apud alios pro obftupere cum quadam invidia ad alicujus felicitatem, ut Graecis θαυμάζειν. quod optime docuit Cafaub. ad Theophraft. Charact. pag. 153. & hinc ad adulatores transfertur, qui blandiendo aliquid mirantur, licet animo id invideant. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 456. recte igitur Beroaldus expofuit, *prius in amore felix dicebar, etiam ab invidis felicitatem meam admirantibus.* hinc fupra Lib. I. El. 12. v. 7. & feqq. etiam gloriatur:

> *Olim gratus eram: non illo tempore cuiquam*
> *Contigit, ut fimili poffet amare fide.*
> *Invidiae fuimus. num me Deus obruit?*

ubi vide.

69. *Nunc jacere e duro corpus juvat, inpia, faxo*] haec quidem fcriptorum & editorum codicum lectio eft. At valde blanditur J. Aurati conjectura, quem fic legiffe adnotaverat Fruterius,

> *Nunc jacere e duro corpus juvat* in freta *faxo.*

& hoc ideo placet, quia imitatus videtur Theocritum Idyll. III. 25.

> Τὰν βαίταν ἀποδὺς, εἰς κύματα τῆνα ἀλεῦμαι.

& Idyll. V. 15.

> Τὰν βαίταν ἀπίδυσ' ὁ Καλαίθιδος. ἢ κατὰ τήνας
> Τὰς πέτρας, ὤνθρωπε, μανεὶς ἐς Κρᾶθιν ἀλεῖμαι.

forte enim refpicit ad faltum e Leucade faxo, defperatorum amantium afylo, unde ei nomen *faltus amantium.* infra El. XX. 19.

> *Jamque ego conabar fummo me mittere faxo.*

Sappho, Deucalionis exemplo ufa, apud Ovidium Epift. XV. 171.

> *Hanc legem locus ille tenet. pete protinus altam*
> *Leucada; nec faxo defiluiffe time.* & feqq.

& verfu ult:

> *Ut mihi Leucadiae fata petantur aquae.*

notum illud Aufonii in Cupid. Cruc. v. 24.

> *Et de nimbofo faltum Leucate minatur*
> *Mafcula Lesbiacis Sappho peritura fagittis.*

ubi multa egregia notavit Scaliger. illic vero Heinfius conjecerat,

> *Et de nimbofa minitatur Leucade faltum.*

fed *Leucatem* genere mafculino etiam alii dicunt auctores. Seneca Hippol. 1014.

> *Et cana fummum fpuma Leucatem ferit.*

& *nimbofum Leucatem* Aufonius vocat imitatione Virgilii III. Aen. 274.

> *Mox & Leucatae nimbofa cacumina montis.*

ubi Servius notat: *Sane de hoc Leucate amatores fe in mare, ad excludendum amorem, praecipitare dicebantur.* ubi forte emendandum *ad eluendum*, aut *extinguendum*, vel cum Cel. Ruhnkenio *ad exuendum amorem.* fic enim de Deucalionis Leucadio faltu Sappho apud Ovid. v. 167. & feqq.

> *Hinc fe Deucalion, Pyrrhae fuccenfus amore,*
> *Mifit, & illaefo corpore preffit aquas.*
> *Nec mora: verfus amor tetigit lentiffima Pyrrhae*
> *Pectora; Deucalion igne levatus erat.*

Statius Lib. V. Sylv. 3. 154.

> —— *faltufque ingreffa viriles*
> *Non formidata temeraria Leucade Sappho.*

ubi vide Marklandi notas p. 306. fimile illud Phyllidis apud Nafonem Epift II. 131. & feqq.

> *Eft finus adductos modice falcatus in arcus,*
> *Ultima praerupta cornua mole rigent.*
> *Hinc mihi fuppofitas inmittere corpus in undas*
> *Mens fuit, & quoniam fallere pergis, erit.*

70. *Sumere & in noftras tetra venena manus*] *trita venena* eft in plerifque codicibus, quibus accedunt primus & tertius Voffianus, D'Orvillianus uterque & mei. *tuta* in Palatino Gebhardi, qui *tetra venena* recte vindicat. ut & Pafferatius. & certe latet hoc in primarum editionum fcriptura

tetia

Nunc licet in triviis ficca requiefcere Luna,
 Aut per rimofas mittere verba fores.
Quod quamvis ita fit, dominam mutare cavebo.
 Tum flebit, quum in me fenferit effe fidem.

ELEG.

tetra vena. in Aldinis, Juntina, ceterifque vetuftioribus *trita.* eadem variatione apud noftrum infra El. 19. v. 11.

Tetra venena libens, & naufragus ebibat undas.

ubi miror *trita* Heinfio magis placuiffe, quam hoc in loco. fed *tetra* ibidem quoque tuentur IIII codices MSS, in quibus *terra* vitio calami pro *tetra.* fic in loco Tibulli Lib. III. El. 5. 10.

Non mea mortiferis infecit pocula fuccis
Dextera, nec cuiquam tetra venena dedit.

in v. c. Scaligeri erat *trita.* Seneca Epigrammate in maligne jocantem Tom. I. Anthol. Lat. pag. 602.

Deque tuis manant tetra venena jocis.

ut cum Francio pro *atra* legendum praetuli. Ammianus Marcell. Lib. XV. cap. 3. *tetra venena ferens. varieque difpergens.* ut bene reftituit P. Caftellus, probante Valefio. *mira venena* J. Gronovio facile redonemus. alterum *difpergens* pro *difperdens* eft ex emendatione Illuftris Bynkershoekii Lib. III. Obferv. c. 19. porro hoc in verfu pro *noftras manus* Gruterus Lib. XXII. inedit. Sufpic. c. 13. legit *moeftas.* fed fine codicum auctoritate. *fumere* autem *venena*, pro bibere. de quo vide notas ad Ovid. VII. Met. 450. fimile illud Phyllidis apud Nafonem Epift. II. 139.

Saepe venenorum fitis eft mihi: faepe cruenta
Trajectam gladio morte perire juvat.

71. *Nunc licet in triviis ficca requiefcere Luna*] *Nec licet* in plerifque codd. *Nunc libet* Guyetus, quod probat Cel. D'Orvillius in Obferv. Mifcell. Vol. V. p. 123. *ficca Luna* Scaligero exponitur die intermenftruo, quando fpirant Aquilones, adeoque fe *faevis objectum Aquilonibus*, ut ait Horatius, ante fores dominae procumbentem queratur. *fitiente Luna* in Plinii loco apud Heinf. p. 694. ubi Pintiani emendationem *filente* recte rejicit. altero verfu *per rimofas mittere verba fores* conferenda cum illis, quae notata funt ad Lib. I. El. 16. 27. & fic Lib. IV. El. 1. 146. *perfuafae fallere rima fat eft.*

73. *dominam mutare cavebo*] *vitare* fecundus D'Orvill. in ceteris omnibus, & primis aliifque vetuftis edd. *mutare*, pari confenfu. vide ad Lotich. pag. 414. Scaliger in curis prioribus *dominae mutire*, merito inprobantibus Pafferatio, Broukhufio, & N. Heinfio in Notis pag. 668. abfurdum vero Jo. If. Pontani judicium quis non obftupefcat, qui Lib. II. Analect. cap. 2. Propertio invito infeliciter obtrudere tentabat *dominam futare*, verbo cafco & rancido, ex Titinnio & Gloffis, in quibus, *futare*, ἐλεγχεῖν. jure ob id caftigatus a Broukhufio. Sed poftea videtur refipuiffe, quia in notis MSS., quas fuo operis illius exemplari, quod apud me exftat, adleverit, duce Gebhardo Lib. III. Crepund. cap. 20. *mutare* retinendum effe. *caveto*, & mox *in te* legebat Guyetus. *quum mi*, pro *mihi*, Aldinae, aliaeque edd. antiquae. unde *mihi cum* placebat Francio. fed *in me* in cod. Perreji, Menteliano, Borrich. Excerpt. Modii, feu Groning. duobus Livineji, ceterifque, & primis editis. recte igitur id recepit, & adftruxit Broukhufius.

ELEG. XIV.

Adfiduae multis odium peperere querelae,
  Frangitur in tacito femina faepe viro.
Si quid vidifti, femper vidiffe negato:
  Aut fi quid doluit forte, dolere nega.
5. Quin ego deminuo curam, quod faepe Cupido
  Huic malus effe folet, cui bonus ante fuit.
Quid fi jam canis aetas mea caneret annis?
  Et faceret fciffas languida ruga genas?

At

ELEG. XIV. v. 5. *Quin ego deminuo curam &c.*] difiichon hoc in multis codicibus MSS. ponitur inferius poft v. 22. & in primis ceterifque edd. ante Scaligeranam, in qua etiam tota haec Elegia praecedenti adnectitur. verfus minoris tranfpofitionem, a Guyeto factam, *Huic bonus effe folet, cui malus ante fuit*, irridet D'Orvill. in Mifcell. Obferv. Vol. V. pag. 123. in Voffiano primo *Nunc malus effe folet, qui bonus ante fuit.* & ita Ayrmannus.

7. *Quid fi jam canis aetas mea caneret annis?*] ita repofitum fuit a Scaligero, ut *caneret* media correpta dicatur, quomodo *fervĕret* & *fervēret*, aliaque his fimilia. fed exemplum hujus verbi *canĕre* pro canefcere, merito quis defideret. *candeat* eft in Regiis, Leidenfi fecundo, & Voff. quarto, Mentel. Excerpt. Modii, feu Groning. Venetis, Aldinis, Juntina, aliifque vetuftis edd. *caneat* in Voff. tert. & Askew. *caneret* in Borrich. & Colbertinis. quod arripuiffe Broukhufium miror; fed Scaligero adfenfus eft. *vergeret* ad oram ed. Ald. conjecerat Heinfius. vel *aetas mea marceat.* Sed ex codice Neapolitano praeferendum videtur,

Quod mea fi canis aetas canefceret annis.

unde idem Heinfius *marcefceret*, vel, quod potius videtur, *candefceret*. fic enim apud Tibullum Lib. I. El. XI. 43.

Sic ego fim, liceatque caput candefcere canis.

Idque probat D'Orvillius in Mifcell. Obferv. Vol. V. p. 124. qui ipfe tentabat *aetas mea candefceret*, ut *candĕre* pro *candēre* eadem forma dicatur; qua *canĕre* pro *canēre*, ut volebat Scalliger. fed neutrius exemplum adduci poffe arbitror. neque admittebat Bentleji *aetas mea curreret*, ut ille conjecerat ad Horatium Lib. II. od. 5. 13. & hoc quoque codici fuo adfcripferat Francius. quod licet vulgata lectione multo accommodatius videretur Cel. Hemfterhufio, locum tamen hoc modo perfanatum effe non credidit: & illam Bentleji conjecturam inprobat quoque Cl. Schraderus Lib. I. Obferv. cap. 5. pag. 66. adquiefcens emendationi Heinfianae *canis candefceret*. quod & ceteris aliorum conjecturis praeferendum videtur. & favet locus e Ciri v. 320.

Edita candentes praetexat purpura canos,

Initio verfus *Quid fi etiam canis* in primo D'orvill.

8. *Et faceret fciffas languida ruga genas*] *faciant* in Excerpt. Modii, *peraret fiffas* conjecerat Heinf. ut rugae *arare* vultum ac corpus dicuntur Nafoni Lib. II. A. A. 118.

Et tibi jam venient cani, formofe, capilli,
  Jam venient rugae, quae tibi corpus arent.

Medic. Fac. v. 46.

——— formam populabitur aetas.
Et placitus rugis vultus aratus erit.

vel *arandus* cum Heinfio. Lib. I. ex P. Ep. 4. init.

Jam mihi deterior canis adfpergitur aetas,
  Jamque meos vultus ruga fenilis arat.

fed

At non Tithoni spernens Aurora senectam
10. Desertum Eoa passa jacere domo est.
Illum saepe suis decedens fovit in ulnis,
Quam prius abjunctos sedula lavit equos.

sed vulgatam lectionem tuentur, quae hic notavit Passeratius, & Patruus meus ad Ovid. I. Amor. 14. 18. eidem Heinsio *flaccida* vel *arida ruga* corrigendum videbatur. *emeritas rugas* eleganter vocat Prudentius Lib. II. contra Symmach. v. 1083. de Virginibus Vestalibus, sero nubentibus,

Transfert emeritas ad fulcra jugalia rugas.

9. *At non Tithoni* &c.] *An non* in Regiis & altero Colbert. Neapol. Voss. primo, meo secundo, & primo D'Orvill. quod ex membranis Palatinis & Commel. praefert Gebhardus. *Et non* in meo priore. *Tithoni senectam* dixit, pro, senem Tithonum, ut v. 17. vel legi posset,

At non Tithonum, spernens Aurora senectam,
Desertum Eoa &c.

Eoam domum exponit v. 13.

Illum ad vicinos quum amplexa quiesceret Indos:

conferri cum hoc loco meretur Epigramma Antipatri Thessalonicensis in Anthol. Graec. Lib. VII. Epig. 163. quod sic interpretatus est Hugo Grotius:

Lucessit, Chrysilla: suis jam cantibus ales
Invidus Aurorae praevia signa dedit.
Ah pereas generis pennati pessime, qui me
Pellis, & ad juvenum cogis abire choros.
Fis, Tithone, senex: nam cur ita lutea conjux
Matutina tuo pellitur e thalamo?

11. *Illum saepe suis decedens fovit in ulnis,*
Quam prius abjunctos sedula lavit equos.] *desertum fovit* prave in Borrich. Heinsiano, & meo primo, quod irrepsit ex praeced. versu. *discedens* ex Commelini libro adfert Gebhardus. *accedens* Ayrmannus. & sic conjecerat Broukhusius, pro rediens ab itinere quotidiano, adscripseratque hoc confirmari a codice Groningano, in quo *excedens*. sed videtur id postea abjecisse, quia in notis editis omisit, in quibus monet translatam esse locutionem a provinciarum praesidibus, qui post expletum muneris tempus proprie *decedere* dicuntur. sed hoc in loco malim interpretari verbum *decedens* ut proprium de Sole, Luna, & astris. ut apud Virgil. Lib. I. Georg. 450. de Sole: *emensus cum jam decedet Olympo.* ubi Servius, *percurso & perlustrato coelo cum jam descendet ad occasum. descendens* conjecerat Marklandus. *in undis* depravata lectione est in plerisque codicibus & editionibus antiquis. dein *Quam primum adjunctos* in Excerptis Modii, seu Groning. Askew. & quarto Voss. quod forte admitti posset, vel *Quum prius*, licet viri eruditi *Quam prius* pro *priusquam* positum notent. vid. Scalig. ad Copam v. 6. & Vossium de Construct. cap. LXIII. sic sane *quam prius* & *quam ante* saepe disjuncta occurrunt, pro *priusquam*, *antequam*. infra El. XIX. 65.

Aut prius infecto deposcit praemia cursu,
Septima quam metam triverit ante rota.

Lib. III. El. 19. 7. *Foedera sunt ponenda prius*, &c.
Quam multae ante meis cedant sermonibus horae.

& apud Tibullum Lib. I. El. 3. 9.

—— quae me quam mitteret urbe,
Dicitur ante omnes consuluisse Deos.

ubi vide Broukhus. *adjunctos* etiam est in Borrichiano, Menteliano, duobus Leidens. primo & tertio Voss. utroque D'Orvill. meisque, & priscis edd. Sed *abjunctos* pro abjugatos, jugo solutos, bene correxit Scaliger, probante Barthio ad Statium Lib. I. Sylv. 3. 76. & sic *abjungere*, & *conjungere*, ut contraria opponit Lutatius ad Lib. V. Theb. 389. male igitur huic lectioni obloquitur Gebhardus, confusam & inplexam interpretationem adnectens. *adjunctos sedula adivit*, vel, *movit*, *equos* conjecerat Heinsius. *pavit equos* Ayrmannus. Sed *abjunctos sedula lavit equos* vera & sana lectio est, quae unice firmatur ex insigni Callimachi loco, Lavacr. Pall. v. 5. & seqq.

Οὐ ποκ' Ἀθαναία μεγάλως ἀπενίψατο πάχεις,
Πρὶν κόνιν ἱππείαν ἐξελάσαι λαγόνων. &c.
Ἀλλὰ πολὺ πράτιστον ὑφ' ἅρματος αὐχένας ἵππων
Λυσαμένα, παγαῖς ἔκλυσεν Ὠκεανῶ

Illum ad vicinos quum amplexa quiesceret Indos,
  Maturos iterum est questa redire dies.
15. Illa Deos, currum conscendens, dixit iniquos:
  Invitum & terris praestitit officium.
Cui majora fenis Tithoni gaudia vivi,
  Quam gravis amisso Memnone luctus erat.
Cum sene non puduit talem dormire puellam,
20. Et canae toties oscula ferre comae.

At

Ἰδῶ καὶ ζαλάμυγγας. ἐφείζαντο δὲ πάγιστα
Πάντα χαλκοφάγων ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων.

& *lavit* optime adstruunt poëtarum exempla a Passeratio producta. Ceterum totum hunc locum *At non Tithoni* & seqq. non cohaerere cum superioribus, & alterius Elegiae ἀποσπασμάτιον esse censebat Scaliger. Cohaerere satis haec videntur cum praecedente disticho, *Quid si jam canis* &c. sed expendendum viris doctis propono, an hic non turbatum fuerit in codd. MSS. ut passim apud nostrum, & nulla fere Elegia hoc praesertim in libro membris integris constat. Forte igitur distichon hoc *Illum saepe suis* &c. trajiciendum est post v. 16. ut singula hoc tenore conjuncta decurrant:

At non Tithoni spernens Aurora senectam
  Desertum Eoa passa jacere domo est.
Illa Deos, currum conscendens, dixit iniquos:
  Invitum & terris praestitit officium.
Illum saepe suis decedens fovit in ulnis,
  Quum prius abjunctos sedula lavit equos.
Illum ad vicinos &c.

sic enim meliori ordine Aurora prius *currum conscendens*, (*escendens* ed. Rapheleng.) postquam terris officium, licet invitum, *praestitit* (*Invitum terris praebuit officium* in nonnullis codd). ex eodem decedens, post jugo solutos & refrigeratos equos, in Tithoni conplexus properare fingitur, quibus fruens queritur, citius iterum redire dies, quam vellet, seu *Maturum est iterum questa redire diem*, ut legebat Guyetus. eleganter Ovidius Lib. I. Amor. El. 13. v. 35. ad Auroram:

Tithono vellem de te narrare liceret:
  Fabula non coelo turpior ulla foret.
Illum dum refugis, longo quia frigidus aevo,
  Surgis ad invisas a sene mane rotas.
At si, quem manibus Cephalum conplexa teneres,
  Clamares: lente currite noctis equi.

de sene autem Tithono ab Aurora amato cum his conferenda sunt illa Auctoris Elegiae in Obit. Maecen. v. 119. & seqq.

Pascitur Aurorae Tithonus nectare conjux,
  Atque ita jam tremulo nulla senecta nocet.
Ut tibi vita foret semper medicamine sacro,
  Te vellem Aurorae conplacuisse virum.
Illius aptus eras roseas adjungere bigas,
  Tu dare purpurea lora regenda manu.
Tu mulcere jubam, cum jam torsisset habenas,
  Procedente die, respicientis equi.

ubi *adjungere bigas* notat parare cursum itineris aetherii, sed *abjunctos equos* hujus loci sensus postulat. *Invitum*, (vel *Invisum*, ut legi etiam posset ex loco Ovidii,) *terris praestitit officium* dicitur hic de Aurora, ut de Sole idem Naso II. Met. 385. *Officiumque negat mundo.*

17. *Cui majora senis Tithoni* &c.] ita in Perreji codice, Modii Excerptis, Colotiano, primo Vatic. Mentel. Borrich. & Groning. *Huic* Francius. *Quoi* v. c. Fruter. & D'Orvill. *Quae* in meo altero. *Qui* in priore. *que* in primo Voss. *Cum majora* in Regiis, & altero Colbert. *Tam majora* Livinejus. Forte legendum,

Tum majora senis Tithoni gaudia vivi,
  Quam gravis amisso Memnone luctus, erant.

majora tunc erant Aurorae gaudia cum vivo Tithono, quam luctus ei gravis fuit, quum filium Memnona amissum lugeret. notum illud Ovidii Lib. III. Amor. El. 9. init.

Memnona si mater, si mater flevit Achillem.

20. *Et canae toties oscula ferre comae*] *genae* in Excerptis Modii, seu Groning. ut supra v. 8. *Et faceret scissas languida ruga genas.* & haec frequenter

At tu etiam juvenem odisti me, perfida, quum sis
Ipsa anus haud longa curva futura die:
Quum tibi nec frater, nec sit tibi filius ullus,
Frater ego, & tibi sim filius unus ego.
25. Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.

An,

quenter conmutari patet ex notis Patrui mei ad Ovid. Epist. XI. 92. *comae* praetulit Broukhusius, laudante D'Orvill. ad Chariton. pag. 689. quem etiam vide in Miscell. Observ. Vol. V. p. 125. & hoc tuetur Gebhardus. *canae* tamen *genae* admitti posset, si pro senis barbata facie exponatur, non pro capite cano. Statius VIII. Theb. 492.

Ille genas Phoebo, crinem hic pascebat Jaccho.

ubi supplendum, genas inficit, tinguit. per *comam* hic caput intelligebat Marklandus, adscripto Ovidii loco ex Lib. II. Fast. 845. de Lucretia:

Illa jacens ad verba oculos sine lumine movit,
Visaque concussa dicta probare coma.

cui addere potuisset illud ex Epist. XX. Acontii v. 20.

Adfuit, & praesens, ut erat, mea verba probavit,
Et visa est mota dicta probare coma.

21. *quum sis Ipsa anus haud longa* &c.] *aut longa* in Mentel. Neapol. duobus Leidens. primo Voss. utroque D'orvill. & meo secundo. *cana* pro *curva* in quarto Voss. pessime in nonnullis edd. distinguitur,

——— quum sis
Ipsa anus, haud longa curva futura die.

quasi Cynthiae puellae a se amatae satis rustice exprobraret illam jam tum *anum* esse. neque locus a Broukhusio adductus ex Eleg. XXIII. hujus Libr. v. 44. *Appia cur toties te via ducit anum*, sanus est. ut illic videndum erit. difficultatem enim omnem, quam in notis Broukhusius movet, tollemus, si sine ulla distinctione, ut edidi, legamus,

——— quum sis
Ipsa anus a longa curva futura die.

quum tu, quae nunc florida adhuc aetate es, ipsa aliquando *anus sis futura a longa die.* sic enim corrigendam puto codicum scripturam, in quibus *aut longa.* nam *a longa die* est post longam vitae diem. vel *haud longa die*, non diu post. ut praeferebat eruditissimus Santenius. non igitur Cynthiam quinque tantum annos a se amatam, jam *anum* vocat, sed venturum olim senium, floremque detritum, ei praedicit, vel inprecatur, ut Lib. III. El. 23. v. 31.

At te celatis aetas gravis urgueat annis,
Et veniat formae ruga sinistra tuae.
Vellere tum cupies albos a stirpe capillos,
Et speculo rugas increpitante tibi.

& hoc frequens poëtis, ut puellas formae dote superbas futurae senectutis admoneant, numquam vero, ut illas tamquam vetulas insectentur. de quo ad illum locum plura. *juvenem me odisti* Heinsius. sed non respuo codicis mei prioris lectionem, *An tu etiam juvenem* &c. pro *At tu.*

24. *Frater ego, & tibi sim filius unus ego*] Francius haec ita interpungebat,

Frater ego tibi sim: filius unus ego.

sed nusquam fere Propertius, neque Ovidius, nisi locis corruptis, primam in *ego* producit. vide ad Lib. I. El. 8. 31. simile illud Lib. I. El. XI. v. 23.

Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
Omnia tu nostrae tempore laetitiae.

totum vero hoc distichon in Menteliano. duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & vetustis edd. legitur post v. 28. ejusque loco hic interferunt, quod supra habetur v. 5. & 6.

25. *Nunc etiam infectos demens imitare Britannos*] *fractos* pro *infectos* in altero D'Orvill. superscripta glossa *lascivos.* eo sensu *fractos* dici, constabit ex Casaub. ad Persium pag. 64. sed id hujus loci non est. *infecti* hic spectat ad comas colore adscititio & peregrino tinctas. *mutare* vitiose in Vossiano. Guyetus legebat *flavos Batavos*, (quae conjectura versum rhythmo insuavem reddit) addens *flavos* dici Batavos, quia, ut cuncti Germani, spuma quadam crines inficiebant, & hinc

An, si caeruleo quaedam sua tempora fuco
Tinxerit, idcirco caerula forma bona est?
Ut natura dedit, sic omnis recta figura,
30. Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi sub terris fiant mala multa puellae,
Quae mentita suas vertit inepta comas.
De me, mi certe poteris formosa videri,

Mi

hinc Martiali Lib. XIV. Ep. 176. *Et mutat Latias spuma Batava comas.* inde & Suevos Claudiano & Sidonio Apoll. *flavos* dici, a capillo flavo. ut *flavi Rutheni* Lucano Lib. I. 402. ubi vide Interpretes. *Britannos* hic pro Batavis accipit Broukhusius, quia mox sequitur, *Turpis Romano Belgicus ore color.* notatque Britannos, Belgas, & Gallos saepe promiscue poni. sed praestaret, ni fallor, *Sicambros* vel *Sygambros*, quam scripturam viri docti praeferunt. Ovidius Lib. I. Am. El. 14. 49.

Nunc tibi captivos mittet Germania crines,
Culta triumphatae munere gentis eris.
O quam saepe, comas aliquo mirante, rubebis;
Et dices, emta nunc ego merce probor.
Nescioquam pro me laudat nunc iste Sygambram.

ubi notas consule. Claudianus IV. Cons. Honor. 446.

Ante ducem nostrum flavam sparsere Sygambri
Caesariem.

ad glastum respicere Propertium censet Broukhusius. sed vide D'Orvillium in Miscell. Observ. Vol. V. pag. 125. 126. qui de sapone, quo rutilabant capillos, intelligendum monet. illustrarunt hunc capillos tinguendi ritum Beroaldus & Livinejus ad h. l. ss. Vossius ad Melam pag. 249. & 250. & ad Catullum p. 142. quibus adde Herm. Barbarum ad Plinium Lib. XXII. cap. 1. & Harduinum ad Lib. XXVIII. Sect. 51.

27. *An, si caeruleo quaedam sua tempora fuco Tinxerit, idcirco caerula forma bona est?*] distichon hoc in variis MSS. & edd. vetustis collocatur post v. 34. *suco* vel *succo Tinxerit* in Leid. sec. Vossiano primo & tertio, meo utroque, solita permutatione. sic Lib. I. El. 2. 23.

Non illis studium fuco conquirere amantes.

emendabat eruditissimus Eldickius, pro *vulgo*. & hoc loco firmabat. Quid si *Pinxerit* legamus, quod verbum fuco aptum est. nam *tincta* modo praecessit. passim *pingere* & *tingere* variantur in codd. vide ad Ovid. Epist. IV. 72. *Traxerit* in Palatinis, quod defendere adnititur Gebbardus. sed meliora docebunt notae eruditorum ad illud Ovidii Lib. III. A. A. 269.

Pallida purpureis tinguat sua corpora virgis.

mox *forma bona* Patruus meus adstruit lectionem MSS. apud Ovidium X. Met. 563. *Laude pedum formane bona praestantior esset.* pro *formaene bono.* quod tamen suam elegantiam minime postponit, & defendi potest ex illis, quae notavi ad Lib. I. Eleg. 2. 6.

29. *sic omnis recta figura*] *tecta figura* in Menteliano, Leid. primo, Voss. D'Orvill. & primis edd. sed *recta* optime vindicavit Passeratius. vid. infra ad Eleg. XXV. 46.

Despicit & magnos recta puella Deos.

ubi etiam *tecta* in MSS.

32. *Quae mentita suas vertit inepta comas*] *venit* conjiciebat Struchtmeyerus Animadv. Crit. pag. 95. sed sequitur mox *venis.* melius esset *fingit.* conponit comas externas, suas seu nativas mentita, ut Ovidio Lib. I. A. A. 306.

Quid toties positas fingis inepta comas.

& Tibullo Lib. I. El. 5. 50.

Et manibus canas fingere velle comas.

sed nihil inmutari praestiterit. *fient* praeced. vers. male in Askew. simile illud nostri Lib. III. El. 19. 17.

Illi sint quicumque solent in amore dolores.

33. *De me, mi certe poteris formosa videri*] *Deme* juncta voce in v. c. Ant. Perreji, qui adscripserat, *id est, tolle istas cincturas comarum.* *mihi* nimirum pro *mi* in plurimis codd. ut Menteliano,

Mi formoſa ſat es, ſi modo ſaepe venis.
35. Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus,
Nec nimis ornata fronte ſedere velis.

Credam

tellano, Neapol. Vatic. ſecundo, Borrich. primo Leid. & priſcis edd. in meo cod. priore .... *mihi*, relicta lacuna. Heinſius in ora ed. Ald. conjecerat *Denique me certe* &c. ſed nulla opus eſt emendatione, & illud *Deme mihi*, jam inprobavit Paſſeratius, & *De me* optime expoſuit, ad me quod adtinet, locutione Propertio amata. infra El. XVI. 13. *De te quodcumque*. El. XXIII. 71. *Sed de me, minus eſt: famae jactura pudicae* &c. ita enim diſtinguendum, non *Sed de me minus eſt*. elegantiam locutionis illuſtrat nota Gul. Canteri ad Cic. I. ad Fam. Ep. 2. pag. 11. & 12. & ſic fere Gebhardus intelligebat, neque enim opus eſt ejus diſtinctione, *De me nil, certe poteris* &c. quia in Palat. cod. *De me nil certe.*

34. *Mi formoſa ſat es, ſi modo ſaepe venis*] ita recte emendatum fuit a N. Heinſio, quum antea in omnibus edd. male legeretur, *Mi formoſa ſatis*, quod etiam in duobus Leid. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. meis, ceteriſque codd. ſed Propertio frequentius alterum eſt. Lib. I. El. 2. v. 26.

Uni ſi qua placet, culta puella ſat eſt.

ſupra h. L. El. 5. in fine.

Quam peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.

El. 22. 33. *Sat erit mihi cognitus unus.* ubi vide, & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 284. neque etiam amant veteres illud *ſatis* tam nudum ſine verbo *eſt* adjuncto ponere. ut notavit Bentlej. ad Horat. Lib. II. Sat. 4. 48. mox *venis* ita explicabat Scaliger, ut *formoſa venis* more Propertiano dictum ſit, pro *formoſa es*. ſed quam interpretationem recte reprehendit N. Heinſius ad Ovid. Lib. II. A. A. v. 11. ubi multis exemplis docuit *venire* & *convenire*, honeſto in rebus amoris vocabulo, dici, ut Graecis ἔρχεσθαι & συνέρχεσθαι. de puellis, quae dicto die & loco copiam ſui praebent. de quo vide etiam Mauſſacum ad Plutarch. de Flumin. pag. 320. & Patrui mei notas ad Naſonis Lib. I. A. A. v. 79. Propertio praeſertim iſta notione uſitatiſſimum hoc verbum eſt. ſupra El. XI. 20.

Sic hodie veniet, ſi qua negavit heri.

infra El. XVIII. 43.

Aut ſi es dura, nega; ſin es non dura, venito.

& v. 46.

Speranti ſubito ſi qua venire negat.

Lib. III. El. 20. 8.

Vix tamen aut ſemel admittit, quum ſaepe negavit:
Seu venit, extremo dormit amicta toro.

& El. XXII. 15.

Aut dixit. venias hodie, ceſſabimus una:
Hoſpitium tota nocte paravit Amor.

In Epigrammate ad Nealcen Lib. III. Anthol. Lat. Ep. 203. p. 640.

Sit torus, & lecti genius, ſecretaque ſponda,
Queis tenera in noſtrum veneris arbitrium.

ubi vide quae notavi.

35. *Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus*] *Iſte* in v. c. Perrej. Colot. Mentel. Borrich. Excerpt. Scalig. ſecundo Vatic. utroque D'Orvill. noſtro primo. & ſic in Voſſiano tertio, hoc verborum ordine,

Iſte tuus tibi ſit ſemper cuſtodia lectus.

cuſtodia hic ſimili ſenſu, quo in fine Eleg. V. huj. Libri:

Nam nihil invitae triſtis cuſtodia prodeſt:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.

altero verſu prave *Nec minus* in Leid. ſec. Voſſ. tertio. aliiſque. *fidere* etiam vitioſe in Askewiano, primo Leid. & Mentel. *ſedere* veriſſime contra Paſſeratium, qui pro lenta eſſe, in theatro conſpici, aut deducto a meretricibus vocabulo capiebat, expoſuit Broukhuſius, pro in thalamo ſedere, ex more mulierum. praeſertim *ſedere* huic admonitioni, Cynthiae a Propertio factae, convenit, quia id verbum caſtis & pudicis matronis tribuitur. vide Patrui mei notas ad Ovid. Epiſt. XVII. v. 16. male igitur Scioppius Lib. III. Veriſ. cap. 14. *ſedere* hic pro *eſſe ornata fronte*, interpretabatur.

37. *Cre-*

Credam ego narranti; noli committere Famae.
Et terram rumor transilit, & maria.

37. *Credam ego narranti, noli committere famae.*
Et terram rumor transilit, & maria.]

non inepta est interpunctio Passeratii, quae a cod. Groningano confirmatur,

Credam ego, narranti noli committere famae.

pro famae garrulae, quae omnia a te, veluti auribus fidelibus commissa, evulgabit, & aliis arcana tua non tacebit. idque probasse videtur Gebhardus. favet certe huic explicationi verbum *committere*, eodem sensu, quo Lib. I. El. 10. 12.

Sed, quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commissae munera laetitiae.

ubi vide. ultimo versu *At terram* in meo codice primo. *terras* recte Guyetus. *terras & maria transilire* conferebat Cel. Ruhnkenius cum illis Ovidii Lib. I. ex P. Ep. 5. 76.

Per tantum terrae, tot aquas vix credere possim
Indicium studii transiluisse mei.

Sed quia hic de Fama agitur, non rejicienda videtur Petri Francii conjectura,

Et terras rumor transvolat *& maria.*

& sic hoc in loco legisse Flaminium suspicari quis posset ex ejus imitatione Lib. II. Carm. 6. pag. 68. ed. Mancurti, ubi de Mercurio:

Cum celeres patris defert mandata per auras,
Et pennis terras transvolat, & maria.

Famae enim alas tribui, quarum ope citissime rumores quoscumque transferat, notum est vel ex illo Virgilii IV. Aen. v. 180. ubi famam *pedibus celerem, & pernicibus alis* vocat. & mox v. 184.

Nocte volat *coeli medio, terraeque per umbram* &c.

ubi vide Lud. Cerdam. & IX. Aen. 474.

*—— * volitans *pennata per urbem*
Nuntia fama ruit.

Valerius Flaccus, elegantissima *vagae Famae* descriptione, Lib. II. 124.

Talem Diva sibi scelerisque dolique ministram
Quaerit avens: videt illa prior, jamque advolat *ultro*
Inpatiens; jamque ora parat; jam suscitat aures.

Petronius Carmine de Bel. Civ. cap. 123. Satyr.

Interea volucer, motis conterrita pennis,
Fama volat, *summique petit juga celsa palati.*

ubi vide Patrui mei notas. & illustrabunt haec quae de Fama alata notavit Merula ad Ennium pag. 462. sic *volucres pennas* fortunae, fato, & sim. tribuunt. vid. Cuningh. ad Horat. cap. XV. p. 272. Admonet igitur his Cynthiam, ut Famae, ne nomen ejus in ore sit, habeat reverentiam, eodem colore, quo Helena apud Ovidium Epist. XVII. v. 207.

Non ita contemno volucris praeconia Famae,
Ut probris terras impleat illa meis.

ELEG. XV.

Etsi me invito discedis, Cynthia, Roma,
  Laetor, quod sine me devia rura colis.
Nullus erit castis juvenis corruptor in agris,
  Qui te blanditiis non sinat esse probam.
5. Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,
  Nec tibi clamatae somnus amarus erit.

Sola

ELEG. XV. v. 1. *Etsi me invito discedis, Cynthia, Roma*] *Et sine me invito* in Borrich. Voss. primo, meo utroque, quod placet, modo cum interrogationis indicio legatur,

Et sine me *invito discedis, Cynthia, Roma?*
Laetor, quod sine me devia rura colis.

& tu sine me, qui itineris comes esse malueram, Roma discedere potes? Laetor tamen, quod juvenibus corruptoribus non comitata agros incoles, sed sola eris. Virgilius Ecl. X. 47.

Alpinas ah, dura, nives & frigora Rheni
Me sine *sola vides.*

& venusta hoc in disticho est repetitio, qualis Lib. III. El. 22. v. 5. & 6.

Illae jam sine me *norant placare puellas,*
Et quaedam sine me *verba diserta loqui.*

sine me discedis, doloris augendi caussa. ut apud Tibullum Lib. I. El. 3. init.

Ibitis Aegeas sine me, *Messala, per undas.*

noster supra Lib. I. El. 8. 4.

Ut sine me *vento quolibet ire velis.*

neque otiosum hic est *Et*, quod, initio praesertim orationis, singularem habet vim, & increpationi inservit, nec semper copulativa est particula. vide Muret. ad Cic. III. Catil. cap. 1. Virgil. VI. Aen. 807.

Et *dubitamus adhuc virtutem extendere factis?*

noster Lib. II. El. 7. 2.

Eripitur nobis jam pridem cara puella:
Et *tu me lacrimas fundere, amice, vetas?*

vide Passerat. ad Lib. I. 15. 37. pag. 215. & de eleganti ejus emphasi, qua plus quam *etiam* notat, quod saepe pro altero male reposuerunt, Heins. ad Vellej. Paterc. Lib. II. c. 116. & Broukh. supra ad Lib. II. El. 19. 32. *discendis* perperam in D'Orvill. secundo. mox *colet* in Mentel. probante Heinsio. neque aliter in duobus Leidens. & tertio Voss. a man. pr. ut in curis secundis conjecerat Broukhusius. idque sequentia exigunt.

4. *Qui te blanditiis non sinat esse probam*] *esse meam* in quinto Vatic. primo tertioque Vossiano, & meo secundo, sed in cujus margine *probam*. & recte. *probas* enim passim puellas suas vocant poëtae amatores, si castae & sibi fideles sint. vide notas ad Ovid. I. Trist. 6. 19. & V. El. 14. 22. illud *sinit*, quod hic ἀρχαϊκῶς, nempe a *sinim*, ut *edim*, & sim. volebant Scaliger, Passeratius, & Gebhardus, etiam Grutero, non minori ejusmodi antiquatorum verborum captatori, se probavit, Lib. X. Suspicion. cap. 1. in Miscell. Lips. Nov. Vol. III. pag. 483. sed recte Broukhusius ex codd. MSS. & primis edd. *sinat* retinuit, quod etiam Regii, Colbertini, & reliqui omnes mei codices firmant, (praeter primum Voss. meumque alterum, in quibus *sinet*) & Francio probabatur. sic apud Martial. Lib. XI. Ep. 61.

Quodque senem Pylium non sinat esse senem.

ex cujus imitatione patet sic quoque scribendum apud Ovid. I. Fast. 414.

Nequitia est, quae te non sinat esse senem.

5. *Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,*
Nec tibi clamatae somnus amarus erit.]

Gebhardus ex Commelini libro adfert *Ulla neque*, quod & Guyeto placebat, reclamantibus ceteris omni-

Sola eris, & folos fpectabis, Cynthia, montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolae.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi:
10. Fanaque peccatis plurima cauffa tuis.
Illic adfidue tauros fpectabis arantes,
Et vitem docta ponere falce comas.

Atque

omnibus codd. & edd. vetuftis, in quibus conftanter *Nulla neque*, vel *Nulla nec*, duplici negatione. vide Scalig. Pafferat. & Broukhuf. & recte huic loco id etiam vindicat Heinfius ad Virgil. Ecl. V. 25. *nulla neque amnem Libavit quadrupes.* ubi fimiliter *ulla neque* in aliis MSS. fimile illud Ovidii Lib. III. A. A. 71.

Nec tua nocturna frangetur janua rixa.
Sparfa nec invenies limina mane rofa.

& Rem. Am. 31.

Effice nocturna frangatur janua rixa,
Et tegat ornatas multa corona fores.

altero verfu *damnatae* in nonnullis MSS. mendo ex frequenti confufione literarum *cl* & *d* exorto. quod autem vir maximus J. Fr. Gronovius in notis ad Statii Silvas Lib. II. 6. v. 82. pag. 370. *clamatae* pro *conclamatae*, conploratae, intellexerit, invitus diffentio. vita defunctam Cynthiam hic cogitare vetat *fomnus amarus*, qui non de fomno aeternali, fed interrupto & turbato capiendus. fenfus igitur loci eft, fomnum tibi non excutient vel turbabunt juvenes, nomen tuum ante januam clamando & faepius iterando, ut admittantur. commentarii vicem praebent illa Horatii Lib. I. od. 25. init.

Parcius junctas quatiunt feneftras
Ictibus crebris juvenes protervi,
Nec tibi fomnos adimunt; amatque
Janua limen,
Quae prius multum facilis movebat
Cardines. audis minus & minus jam
Me tuo longam pereunte noctem,
Lydia, dormis.

ubi malim legere,

Quae prius multis faciles movebat
Cardines.

multis nempe juvenibus, ut eleganter janua dicatur prius multis amatoribus faciles cardines aperuiffe, non *multum movebat*, ut alii interpretantur, vel *multum facilis*, janua, quod Bentlejo adridebat. Cynthiae igitur, rure agenti & foli, fomnum non ademturos procos dicit, ut contra fomnum ipfi amarum reddituram effe tibiam tranfeuntis fuae pompae funebris, dicit fupra Eleg. VI. v. 11. vitiofe *fomnus avarus* in Heinfiano & meo priore, *amatus* in Voffiano.

10. *Fanaque peccatis plurima cauffa tuis*] *Famaque* in Mentel. duobus Leid. tertio Voff. & fecundo D'Orvill. *Vanaque* in Borrich. & meo priore. *Phanaque* in primo & quarto Voff. meo fecundo, & antiquiff. edd. *fana* forte Ifidis vel Serapidis intelligit; quia in illarum templis vel fanis frequentes verfabantur lenae & meretrices ad inliciendas puellas. vide Beroaldum ad h. l. & doctorum notas ad Ovid. Lib. I. A. A. 77. unde fub praetextu facrorum Ifidis faepe fe excufabant, & amatoribus confuetis fui copiam negabant, tamquam fecubiturae. notum illud Ovidii Lib. I. Am. 8. 74.

Et modo quae cauffas praebeat, Ifis erit.

vide Broukhuf. ad Tibull. I. 3. 29. hinc & in Ifidis facra invehitur Propertius infra El. XXIV. poffunt etiam Bonae Deae templa intelligi, quae faepe etiam Veneris facraria erant, unde Ifidis & Bonae Deae fana hac in re jungit Ovidius Lib. III. A. A. v. 633. & feqq.

Quid faciat cuftos, cum fint tot in urbe theatra,
Cum fpectet junctos illa libenter equos.
Cum fedeat Phariae fiftris operata juvencae,
Quoque fui comites ire vetentur, eat.
Cum fuget è templis oculos Bona Diva virorum,
Praeterquam fi quos illa venire jubet.

12. *Et vitem docta ponere falce comas*] *vitem doctam ponere* caftigabat Scaliger, id eft folitam ponere. fed contra omnes libros fcriptos editofque. & recte hanc Scaligeri emendationem rejecit Cuperus in praef. ad Apotheof. Homer. pag.

Atque ibi rara feres inculto thura facello,
Haedus ubi agrestes corruet ante focos,
15. Protinus & nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta viro.
Ipse ego venabor. jam nunc me sacra Dianae
Suscipere, & Veneri ponere vota juvat.

Inci-

pag. 6. & 7. Heinsius ad oram ed. Ald. tentabat, *inducta falce*, ut apud Virg. I. Georg. 316. *messorem induceret arvis*. idem in notis Propertianis pag. 695. conjecit *sectas ponere falce comas*. vel *admota falce*. Sed haec postea rejecit. & merito. vulgata minime sollicitanda, & recte a Broukhusio probata est, qui *doctam falcem* exponit docti seu periti putatoris falcem. sic *doctam bipennem* Valerio Flacco Lib. I. v. 122. adseruit Patruus meus, & pluribus illum loquendi modum, loci hujus Propertiani non inmemor, illustravit. *ponere falce comas*, ut apud Virgil. XII. Aen. 209. de arbore recisa:

— posuitque comas & brachia ferro.

13. *Atque ibi rara feres inculto thura sacello*] *Illic rara feres* Francius & Guyetus. ut paullo ante *Illic te nulli*, & *Illic adsidue*. *Atque iterata feres* conjecerat Heinsius. sed *rara* vocat *thura*, quia *incultum* erat sacellum, & minus frequentabatur. *seres* vitiose in Borrich. *rara fides* in codicibus Regiis & primis edd. *tura ferre* locutio est pluribus exemplis adserta ab Heraldo ad Arnobium pag. 268. de sacellis, quae in fundis suis habebant lautiores, vide hic Broukhus. & Colvium in notis ad Apulej. pag. 257.

14. *Haedus ubi agrestes corruet ante focos*] *agrestis* Neapol. Groning. Leid. sec. uterque D'Orvill. *Haedus ibi agrestis* in primo & tertio Voss. meoque secundo. erudita sunt quae hic notavit Broukhusius contra Passeratium, Faunalia interpretantem, ut ostenderet locum hunc ad Fontinalia respicere, quae mense Octobri, inmolato haedo, instituebantur. sed quid vetat Dionysia agrestia intelligere, *quae antiquissimi rustici, confecta vindemia, faciebant*, quando caper Libero inmolabatur, ut dicit Servius ad illud Virgilii II. G. 381.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Caeditur, & veteres ineunt proscenia ludi.
Praemiaque ingeniis pagos & compita circum
Thesidae posuere: atque inter pocula laeti
Mollibus in pratis unctos salicre per utres.

ubi saltationes rusticae etiam adduntur, ut mox *choreas imitabere*, & *ludi* memorantur, quorum etiam meminit noster paullo ante v. 9. & hos *choros* agrestium Bacchanalium, tempore vindemiarum ductos, describit Tibullus Lib. II. El. I. v. 51. & seqq. haec autem incidebant in illam aestatis partem, qua Cynthiae volupe erat rusticari, sed quibus agricolarum oblectationibus corrumpi eam non posse sibi persuadet poëta, quippe voluptatibus & ludis magis urbanis adsuetam, modo a viro externo, seu rivali Romano, illuc etiam se conferente, nihil metuendum esset.

15. *Protinus & nuda choreas imitabere sura*] *meditabere* reponebat Guyetus, bene Broukhusio refutatus. & vulgatam e suis etiam libris adfert Nestor in Vocabular. pag. 37. b. in *chorea*. liberiore conjectura tentaverat Heinsius;

Et Dryadum nuda choreas imitabere sura.

sed puellarum agrestium choreae intelligi possunt, quas visas protinus imitaturam esse Cynthiam innuit. ut in loco Virgilii, quem Passeratius & Broukhusius adferunt, Ecl. V. 73.

Saltantes Satyros imitabitur Alphesiboeus.

nuda sura hic non est pede nudo, sed cothurno ad summam suram inducto, ex habitu Nympharum, ut recte Passeratius, quem etiam vide ad Catull. Epithal. Pelei & Thetid. v. 129. pag. 46.

18. *& Veneri ponere vota juvat*] *nota* conjecerat Guyetus, inprobante Heinsio. & merito. v. Sciopp. ad Apulej. p. 109. *ponere vota* pro dedicare exposuit Passeratius, ut supra El. VIII. 26.

Ponitur hic imos ante corona pedes.

sic Lib. II. El. XI. 27.

Has pono ante tuam tibi, diva, Propertius aedem
Exuvias.

 Mark-

Incipiam captare feras, & reddere pinu

20. Cor-

Marklandus adſcripſerat *ponere* hic eſſe *deponere vota*, olim Veneri facta, ut alibi, *poſita pace* pro *depoſita*. ſed Paſſeratio praeferenda videtur, hoc ſenſu, poſthabita Venere, cui votivas ſuſpendam tabulas, totum me Dianae, dabo ex amatore venator factus. ut reſpexerit ad ritum, quo ſolebant arma ſuſpendere & tabulas votivas illis numinibus, quibus ſatis ex voto operati erant. quod bene hic illuſtravit Vulpius.

19. *Incipiam captare feras, & reddere pinu Cornua*] *tractare feras* in D'Orvill. altero, a manu ſec. reliqua hoc in verſu mendoſa eſſe non dubito. quid enim eſt *reddere pinu cornua?* de ritu, quo cervorum & ſimilium ferarum cornua, arboribus ſacris ſuſpenſa, Diis, & in primis Dianae, dedicabantur, explicat Colvius ad Apulej. pag. 162. & ſic fere Paſſeratius tam in notis ad h. l. p. 323. quam ad Catullum pag. 44. & Schottus Lib. I. Obſerv. c. 12. hoc etiam Heinſio in mentem veniſſe videtur, quia conjecerat *ſuſpendere pinu Cornua*. ſed vota & ſacra Dianae ſuſcepta jam memoraverat. hic autem ſpecies venationis indicari videtur, quae mendo obſita eſt. infeliciter Ayrmannus tentabat, *flectere pinu*. videamus codicum veterum ſcripturas. *primum* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. *pinum* in Voſſ. tertio. *pīm* in ejuſdem primo. *pinū* in meo ſecundo. *pinnu* in primis edd. Dudum eſt, quod divinaverim,

> *Incipiam captare feras, & nectere* (vel *prendere*) pinnis
> *Cornua.*

ut intelligamus de pinnis in venatione adhibitis ad formidinem avium & ferarum, quas in inſidias agebant & claudebant. & huic conjecturae opitulantur codices MSS. in quibus *pinni*, ut in primo Vaticano, Voſſ. tertio a manu ſecunda, & D'Orvilliano. Nemeſianus Cyneg. v. 303.

> *Linea quin etiam magnos circumdare ſaltus*
> *Quae poſſit, volucreſque metu concludere praedas,*
> *Digerat innexas non una ex alite* pinnas.

Seneca Hippolyto v. 45.

> ——— *alius raras*
> *Cervice gravi portare plagas,*
> *Alius teretes properet laqueos:*
> *Picta rubenti linea* pinna
> *Vano cludat terrore feras.*

ubi in Leid. cod. *prima*. eadem confuſione, & in eodem ac Trajectino *claudat*. unde *ludat* Heinſius Lib. I. Adverſ. cap. 6. ſed *cludat*, vel *claudat*, illic non eſt mutandum, quia lineis & pinnis clauduntur, ſive cinguntur ferae, non eluduntur. idem Seneca Lib. II. de Ira cap. 12. *Non eſt mirum, cum maximos ferarum greges linea* pinnis *diſtincta contineat, & in inſidias agat*. & Lib. I. de Clem. cap. 12. *Sic feras lineis &* pinna *cluſas contineas, eaſdem a tergo eques telis inceſſat*. ubi in cod. Amſtelaed. *lineas & primae cluſas contineas*. ad quem locum plura de hoc venandi modo dabit Lipſius. & adde Rittershuſ. ad Oppian. Cyneg. Lib. IV. 387. Colvium ad Apulej. p. 258. & Titii ac Barthii notas ad Gratii Cyneg. v. 75. apud Manilium Lib. V. 184. *ducuntur & ipſi Retibus, & claudunt campos formidine pinnae*. ut legit Marklandus ad Statii Silvas pag. 43. quod Virgilii & Lucani locis optime firmat. Auſonius Epiſt. IV. 28.

> *An cum fratre vagos dumeta per avia cervos*
> *Circumdas maculis, & multa indagine* pinnae.

vel *multae indagine pinnae*, ut Heinſius. ſic in Epigrammate veteri Tom. I. Anth. Lat. p. 499. loco mendoſo,

> *Si vero alitibus fraudem contexere* pinna,
> *Seu magis inbelles libuit circumdare cervos.*

ut legendum. huc referrent etiam nonnulli locum Valerii Fl. Lib. VI. 421.

> *Quam cervos ubi non Umbro venator edaci,*
> *Non* penna *petit.*

ubi *pinna* in antiquis edd. ſed illic *pennam* de ſagitta intelligendam Patruus meus cenſet. Cel. Ruhnkenius tamen ſuſpicabatur aliud hic latere venandi genus, quod forte reperietur comparatione Ovidii Epiſt. IV. 41.

> *In nemus ire libet, preſſiſque in retia cervis,*
> *Hortari celeres per juga ſumma canes.*

qui locus nonnihil favere poſſet *pinnis*, quibus terrebant, & in inſidias, ut Seneca dicit, agebant, atque *in retia premebant* cervos, aliaſque feras.

20. *&*

20. Cornua, & audaces ipse monere canes.
Non tamen ut vastos ausim tentare leones,

Aut

20. *& audaces ipse monere canes*] *movere* est in Menteliano, secundo & quinto Vatic. Borrich. duobus Leid. primo & tert. Voss. Heinsiano, utroque meo, & D'Orvill. neque aliter in primis edd sed *monere* pro eo, quod Ovidio d. l. & aliis est *hortari*, adstruit Gebhardus p. 199. probante Broukhusio. de quo vid. infra ad Lib. III. El. 12. 14. *movere* tamen, quia tot numero codices in hanc lectionem conspirant, hic capi posset pro irritare, cessantes lacessere, exstimulare. vid. ad Lib. I. El. 15. 26. certe jam Volscus *movere canes* exposuit incitare ad feras prehendendas, aliosque mendose *monere* legere notavit.

21. *Non tamen ut vastos ausim tentare leones*] suam Propertio reddidi scripturam *tentare leones*, quam unius Groningani codicis auctoritate, ac praeeunte, quod miror, Palmerio in Spicileg. p. 797. inmutavit, & *temerare* edidit Broukhusius, productis exemplis parum ad rem facientibus: nam singula veterum loca, quae adfert, ad sacra, & res non sine piaculo violandas, spectant, quae optime *temerari* dicuntur. vide quae notavi ad Anthol. Lat. Tom. II. pag. 23. & praesertim pag. 674. ubi simili varietate in Catonis Diris v. 157. legebatur,

Sacratamque meae vittam tentare puellae.

pro quo illic recte Broukhus. *temerare* emendabat, idque pluribus ibidem confirmavi, sed hic valde alienum esse monui, licet *tentare* ibidem quoque retineri posset, ea significatione, qua *tentare pudicitiam* recte dicitur. ut Tibullo Lib. I. El. 3. 73. *Illic Junonem tentare* &c. ubi vide Broukhus. & Patrui mei notas ad Ovid. Lib. I. A. A. 273. *temerare* igitur minime convenit huic loco, in quo *tentare* omnes fere codices, quorum variantibus utor, & priscae editiones, tuentur, praeter Excerpta Modii, hoc est Groninganum codicem, & secundum D'Orvill. *attentare* in Voss. tertio. *captare* in altero Leidensi. sed *tentare* confirmatur imitatione Gratii in Cyneg. v. 515.

Non tamen Hispano Martem tentare *minacem*
Ausim.

Marklando etiam displicuisse *temerare*, patet, quia codici suo, Broukhusium innuens, adleverat, *male Vir Cl. edidit temerare.* & jam N. Heinsius in Notis Propertianis p. 695. illud *temerare*, a Palmerio excogitatum, rejecit; cujus emendationes, plerumque absurdas, ceteroquin raro probare aut sequi solet Broukhusius, a quo dissentit etiam, & alterum vindicat Patruus meus ad Valer. Fl. I. 529. quia *tentare* proprium de arduo & periculoso molimine. illum vero, dum veterem scripturam contra Broukhusium propugnat, *hic quidem recto judicio usum* agnoscit Cel. Hemsterhusius in Animadvers. ineditis, & *tentare* pluribus vindicat. Heynius quoque in notis ad Tibull. Lib. IV. El. 3. pag. 391. repudiavit illam lectionem, contextui male a Broukhusio ingestam, & *tentare leones* pro lacessere, adgredi, positum docuit. tota vero illa Tibulli Elegia, cum his Propertianis conferri meretur. *tentari* autem proprie dici periculosa, & ideo *audere* adjungi, patet ex Nemes. Cyneg. v. 62.

Nunc primum dat vela Notis, portusque fideles
Linquit, & Hadriacas audet tentare *procellas.*

quod recte pro *tranare* vindicant viri docti. notum illud Virgilii Ecl. IV. 32. *Quae* tentare *Tethyn ratibus.* supra apud nostrum El. IX. 19.

Intactos isto satius tentare veneno.

vide Patrui mei notas ad Valer. Fl. Lib. I. v. 197. praesertim vero *ausim* confirmat sinceritatem lectionis *tentare*, ut in Gratii & Nemesiani locis, modo productis, & apud nostrum Lib. I. El. 6. 3.

Cum quo Riphaeos ausim *conscendere montes,*
Ulteriusque domos vadere Memnonias.

ut illic legendum probavi, pro *possim.* & hinc nihil mutandum apud Ovid. V. Fast. 176.

——— *in apros*
Audet, & hirsutas cominus ire leas.

ubi *Gaudet* malebat Heinsius. Idem quoque ad oram ed. Aldinae hic conjecerat,

Non tamen inpastos *ausim* ut *tentare leones.*

forte quia *inpastos* seu esurientes leones adgredi periculum auget & audaciam. sed *vastus* proprium epitheton de feris majoribus & supra modum ingentibus. neque etiam opus est emendatione Ayrmanni, *Non tamen aut vastos*, quia sequitur *Aut*

Aut celer agrestes cominus ire sues.
Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & structo figere avem calamo:

25. Qua

Aut celer agrestes &c. est enim hic eadem ellipsis, quae apud Ovid. Epist. V. 83.

> *Non tamen* ut *Priamus Nymphae socer esse recuset,*
> Aut *Hecubae fuerim dissimulanda nurus.*

ubi aliis etiam placebat *aut Priamus.* sed vide illic Heinsii notas. Denique difficultatem illam, quam in fine notae suae movet Broukhusius de *leonibus* in Italia non exstantibus, tollit D'Orvillius nodumque solvit in Observ. Misc. Vol. V. Tom. I. pag. 126. suum quoque calculum adjiciens illis, qui *tentare* hic prae Broukhusii lectione *temerare* longe praeferunt.

22. *Aut celer agrestes cominus ire sues*] Marklandus in ora libri sui corrigendum notaverat, *agresti cominus ire sui.* addens locum ex Lib. III. El. 1. 26.

> *Fluminaque Haemonio cominus isse viro.*

sed dubitans tamen, an non illic *Haemonium virum* legendum sit. praesertim quia non sine praepositione hac phrasi utitur Ovid. V. Fast. 175.

> —— *in apros*
> *Audet, & hirsutas cominus ire leas.*

sed eodem modo, quo Propertius, etiam loquitur Statius Lib. III. Theb. 100.

> —— *qui cominus ausus*
> *Vadere contemtum Regis, quaque ampla veniret*
> *Libertas, sancire viam.*

& hanc lectionem huic loco, & alteri Martialis; vindicavit Rhodius ad Scribon. Larg. p. 45. neque etiam repudiavit Naugerius hac locutione sic uti in Elegia ad puellam rusticantem:

> *Cingeret obsessos seu curva indagine colles,*
> *Seu cuperet saevas cominus ire feras.*

non *saevis feris.*

23. —— *lepores audacia molles*
Excipere, & structo figere avem calamo]

nihil variant codices. Heinsius tamen in margine ed. Ald. conjecerat *Exigere.* sed *Excipere* proprium in venatu verbum esse patebit ex notis ad Valer. Fl. Lib. VI. 422. pro *structo calamo* non tantum in vetustissimis editionibus, sed & in codd. MSS. legebatur *stricto*, quibus accedunt Mentel. bini Leidenses, tres Voss. uterque D'Orvill. & mei. & hoc contra Broukhusium tuetur Cel. Hemsterhusius in Animadversionibus ad h. l. *structo* firmatur a primo Vaticano, & Passeratii codice, & hoc intelligunt viri docti de aucupio viscato, quod structa vel crescente arundine fiebat, & describitur a Martiale Lib. IX. Ep. 54.

> *Et crescente levis traheretur arundine praeda,*
> *Pinguis & implicitas virga teneret aves.*

tale innuit noster Lib. III. El. XI. 46.

> *Sive petas calamo praemia, sive cane.*

& Lib. IV. El. 2. 33.

> *Cassibus impositis venor: sed arundine sumta*
> *Faunus plumoso sum Deus aucupio.*

ubi *arundine structa* etiam reponi posset. de hoc aucupio intelligendum illud Bionis Idyll. II. 5.

> — ἀνίκα δὲ μέγα φαίνετο ὄρνεον αὐτῷ,
> Τὼς καλάμως ἅμα πάντας ἐπ' ἀλλάλοισι συνάπτων.

& Virgilii, Lib. I. Georg. 139.

> *Tum laqueis captare feras, & fallere visco*
> *Inventum.*

Prudentius Hamartig. v. 806.

> —— *laqueos ubi callidus auceps*
> *Praetendit, lentoque inlevit vimina visco.*

vid. Gronov. ad Senecae Octav. v. 412. *structa avena* similiter Valerio Fl. III. 523. ut pro *stricta habena* legit Heins. ad Silium Ital. VII. 675. quo loco describitur his versibus:

> *Ut qui viscata populatur arundine lucos,*
> *Dum nemoris celsi procera cacumina sensim*
> *Substructa certat tacitus contingere meta,*
> *Sublimem calamo sequitur crescente volucrem.*

ubi plura Heinsius, *structum calamum* huic Propertii loco etiam cum Salmasio ad Solin T. II. p. 1088. vindicans, & de hoc viscati aucupii genere

25. Qua formosa suo Clitumnus flumina luco
 Integit, & niveos abluit unda boves.
Tu quoties aliquid conabere, vita, memento
 Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec solae poterunt avertere silvae,
30. Nec vaga muscosis flumina fusa jugis:
Quin ego in adsidua mutem tua nomina lingua,
 Absenti nemo ne nocuisse velit.

ELEG.

nere vid. Gronov. III. Observ. cap. 18. p. 566. G. Vossium ad Valer. Fl. Lib. VI. 262. & plura de eo notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 178. *stricto* tamen *calamo* hic retinendum notat Schurzfleisch. ad Thadd. Donnolam de patria Propertii pag. 104.

26. *& niveos abluit unda boves*] *pedes* prave in Voss. pr. meo secundo, aliisque MSS. *abluit amne boves* conjecerat Marklandus, nimirum Clitumnus. conferendus, ut alios de Clitumni aqua albos boves reddente omittam, Statii locus Lib. I. Sylv. 4. 128.

—— non si vacuet Mevania valles,
Aut praestent niveos Clitumna novalia tauros.

quae *niveos boves* huic loco adferunt. sed male illic *omnes tauros* Marklandus, cum *niveos* hic Propertii versus tueatur. notum illud Virgilii Lib. II. Georg. 146.

Hinc albi, Clitumne, greges, & maxima taurus
Victima, saepe tuo perfusi flumine sacro.

ubi Servius: *Clitumnus fluvius est in Mevania, de quo, ut dicit Plinius in Hist. Nat. animalia, quae potaverint, albos foetus creant.* vide Th. Donnolam de patria Propert. §. CXI. pag. 119. & de Clitumno Misson. Itinerar. Ital. Tom. I. p. 236. sed plura in Differt. Italica Abbatis Ridolfini Venuti, de Clitumno, ejusque templo antiquissimo, edita Romae 1753. sic & alia flumina, quae vellera animalium hoc vel illo colore tinguerent, recenset Georg. Fabricius ad Horat. Lib. II. od. 6. 10.

27. *Tu quoties aliquid conabere*] *Tum quoties* Dousa P. *aliquid conari* pro male precari exponit Broukhusius, neque tamen videtur Passeratii interpretatio pro pessima habenda esse, qui *aliquid conabere* ita simpliciter positum, pro aliquid in me peccare meditaberis, explicabat. ut *conari* etiam absolute aliis de rebus utuntur. vide Barth. ad Stat. VI. Theb. 804. de locutione *paucis luciferis*, pro intra paucos dies, praeter ea, quae ad hunc locum idem notat Passeratius, adde etiam illius notas ad Cic. pro Arch. cap. 4. p. 296. & Guyeti ad Terent. Andr. 1. 1. p. 8. & ad Hecyr. 1. 2. pag. 178.

29. *Sic me nec solae poterunt avertere silvae,*
Nec vaga muscosis &c.]

Si me in primo Leid. *Hic me* Passerat. *non ullae poterunt* in aliis. *solit.* in Groning. forte pro *solitae. muscosis jugis*, ut infra El. XXIII. 28.

—— libeat tibi, Cynthia, mecum
Roscida muscosis antra tenere jugis.

31. *Quin ego in adsidua mutem tua nomina lingua*] obscuri loci sensum vix me adsequi fateor, neque haec se intelligere, codici suo adscripserat Marklandus. vellem ei lucem aliquam adfudisset Broukhusius. Sed nec alii Interpretes quidquam laude dignum contulerunt. absonum enim est *mussem tua nomina*, quod Palmerius fabricaverat. neque capio Livineji conjecturam *in occidua.* docte hunc locum a Passeratio expeditum laudat Gebhardus. valde sane aestuat Passeratius, & se torquet, ut aliquem his versibus adcommodet sensum: vel enim credit locutione illa *mutem tua nomina*, quia *vita* praecedit, indicare Propertium, se blanditias illas vocum, quibus nunc *vitam*, nunc *voluptatem*, nunc *corculum*, nunc *mel meum*, nunc *meos lepores*, suas puellas vocare solent poëtae, non in ore habiturum, cum Cynthiam nominaret, ne quis absenti nocere vellet: vel *mutem nomina* explicandum suspicatur, alternis jurgiis blanditias illas permutaturum, nunc *delicias* suas, *lepores*, & *vitam* appellando, nunc vero ut *perfidam*, *ingratam*, *improbam* insectando. Sed his interpretationibus suaviter potius nugari videtur Passe-

E L E G. XVI.

Quid fles abducta gravius Briseïde? quid fles
Anxia captiva tristius Andromacha?
Quidve mea de fraude Deos, insana, fatigas?

Quid

ratius, quam obscura docte expedire. Ayrmannus tentabat,

Quin ego consueta cantem tua nomina lingua,
Absenti nemo sic nocuisse velit.

audacter sane, & contra poëtae mentem, ut puto. His missis videamus an forsitan hoc modo scripserit poëta,

Quin ego inadsueta vitem *tua nomina lingua,*
Absenti nemo ne nocuisse velit.

illo sensu, dum rusticaris, contra solitum morem, quo nomen tuum mihi semper fere in ore est, vitabo de te loqui apud alios, ne absenti quis mala dicta ingerat, aut corruptor aliquis juvenis te quaerat in agris, & a me avertat. sic enim v. 3. hujus Elegiae,

Nullus erit castis juvenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non sinat esse probam.

hinc Helena Paridi praecipit, ut vitaret laudes suas evulgare, ne sibi noceret Menelaus, apud Ovid. Epist. XVII. 167.

Fama quoque est oneri, nam, quo constantius ore
Laudamur vestro, justius ille timet.

& eodem sensu Lib. III. Amor. El. 12. 9.

Et merito. quid enim formae praeconia feci?
Vendibilis culpâ facta puella meâ est.
Me lenone placet, (f. patet) duce me perductus amator.
Janua per nostras est adaperta manus. &c.

vel vitato de te sermone occasionem praecidere adnitar, ne quis male de te loquatur, aut si levitatis te criminetur, surdas ei opponam aures. ut infra El. XVI. 13.

De te quodcumque; ad surdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de gravitate mea.

si quis nodum felicius solverit, lubens ei adsurgam. *nemo non nocuisse* in quinto Vatic. Borrich. secundo Leid. primo & tertio Voss. utroque D'orvill. & meis. edd. Aldinis, aliisque. *me nocuisse* in Mentel. & primo Leid. sed *ne* in Regiis & Colbertinis, Modii Excerpt. seu Groning. & primis edd.

ELEG. XVI.] Huic Elegiae occasionem dedisse pugillares a Cynthia ad Propertium missos, in quibus de ejus perfidia querebatur, colligit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. pag. 128. quod admodum verosimile videtur, idemque conjecerat Beroaldus ad v. 33. Guyeto autem notha videbatur haec Elegia. rationes vellem addidisset. tota enim genium Propertianum spirat. in uno codice Colbertino nulla hic erat a praecedenti Elegia separatio, sed ei adnectebatur.

3. *Deos, insana, fatigas*] *vesana* in cod. Scalig. ut ipse edidit, licet invitis ceteris MSS. & editionibus. utrumque in vehementiori dolore, aliove adfectu usitatum, & *vesana* nostro frequens est. supra El. VII. 48.

Candida, vesana verberat ora manu.

ubi vide Passerat. Lib. III. 10. 7.

Tu tamen injecta tectus, vesane, lacerna.

praesertim de amoris aestu. ut h. L. El. 12. v. 29.

Errat qui finem vesani quaerit amoris.

vide Markland. ad Statii Silvas p. 120. *Deos fatigas* recte exposuit Broukhusius. exemplis ab eo productis adde quae dedit Cl.* Drakenb. ad Silium Ital. VI. v. 573. sic Fama rumoribus vagis & malignis terras *fatigare* eleganter dicitur Valerio Fl. Lib. II. v. 121.

——— *terrasque fatigat,*
Quas datur: audentem primi spernuntque foventque:
Mox omnes agit, & metis quatit oppida linguis.

ubi legendum opinor,

——— *terrasque fatigat,*
Quas adit: *audentem primi spernuntve foventve.*

vel ex antiquis edd. cum Cel. Ruhnkenio, revocan-

Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
5. Non tam nocturna volucris funesta querela
Attica Cecropiis obstrepit in foliis.
Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
Sollicito lacrimas depluit è Sipylo.

Me

candum, *Qua datur*, pro qua licet. *territat urbes* Virgilio, cujus locum illic imitatur Valerius, Lib. IV. Aen. 187. passim quoque *fatigare* aliquem *precibus*, *legationibus*, & sim. vide J. Vorstii notas ad Sulpic. Sever. Dial. I. cap. 4. p. 382.

4. *nostram sic cecidisse fidem*] novi qui conjiceret *nostram succubuisse fidem*. ut in illo Didonis apud Virg. IV. Aen. 19.

Huic uni forsan potui succumbere culpae.

ejusque imitatione Ovid. VII. Met. 749.

Et potuisse datis simili succumbere culpae
Me quoque muneribus.

sed nil muto. Helena apud Ovid. Epist. XVII. 96.

Quam cadat externo noster amore fides.

& Lib. II. ex P. Ep. 3. 10.

Et cum Fortuna statque caditque fides.

7. *Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba*
Sollicito lacrimas depluit è Sipylo.]

Non tantum in uno Voss. *superbae* in Mentel. Excerpt. Scalig. Borrich. binis Leidens. primo & tertio Voss. secundo D'Orvill. *superbe* in Neapolit. primo D'Orv. meo utroque, & Voss. tertio pro varia lect. *superba* a manu pr. *Niobae superbae* in primis edd. deinde *lacrimans* in uno Colbertino, Askew. & meo secundo, in quibus etiam *defluit a Siphilo* vel *Sipilo*, ut in utroque Leidens. tribus Voss. binis D'Orvill. meoque secundo. *a Syphilo* Neapol. *in Sipylo* quintus Vatic. *lacrimas* tamen in primo & sec. Vatic. Neapol. Groning. & Regiis, in quibus etiam *defluit*, ut in reliquis omnibus unanimi consensu, & in vetustiss. edd. Heinsius notis Ovidianis legit, *Niobe superba Sollicito lacrimae depluit*, probante Broukhusio, vel *superbae Sollicito lacrimae depluit* in notis Propertianis p. 695. Patruus meus ad Virg. III. Aen. 348. conjecit,

Nec tantum Niobae bis sex ad busta superbae
Sollicito lacrimae depluit e Sipylo.

hoc verborum ordine, *Nec tantum lacrimae depluit superbae Niobae*, ut *depluit* non tantum augeat, sed & de lacrima decidente, & in terram manante capiatur, quo sensu *defluit* etiam stare posset. sed vulgatam defendit eruditissimus Henr. Canneg. ad Avieni Fab. IV. pag. 37. & operose de hoc loco contra Broukhusium egit Hagenbuchius in Epist. Epigraph. pag. 142. & seqq. qui *lacrimas defluit* tuetur. cui subscribit Buherius p. 235. nonnullis placebat, *Niobe a Sipylo*, pro *Niobe Sipyleia*, ut *Magnesia a Sipylo*, & similia apud alios. de quo Spanhem. Tom. I. de praest. Numism. pag. 656. quod omnium minime placet, & recte ut nimis longe quaesitum rejicitur a D'Orvillio in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. I. p. 127. 128. de Niobes statua in Sipylo vide Pausaniam in Atticis cap. XXI. Sophocl. in Antig. 835. & seqq. & illic Scholiast. Loco autem huic perquam simile est illud Leonidae Lib. III. Anthol. Gr. Tit. VII. Ep. 5. p. 316. ed. Obsop.

Πέτρος ἔτ' ἐν Σιπύλῳ Νιόβη, θρώουσα κλάζει
Ἑπτὰ δὶς ὠδίνων μορφάδον θάνατον.
Λάξει δ' οὐδ' αἰῶνι γόοι. τί δ' ἀλαζόνα μῦθον
Φθέγξατο, τὸν ζωῆς ἅρπαγα, σὺν τεκέων.

quod sic vertebat Hugo Grotius:

Jam lapis in Sipylo Niobe non cessat, & illic
Flere, bis heu septem partubus orba parens.
Nulla dies luctum claudet. cur? verba superba
Protulit, & vita quae luit & sobole.

Mihi recepta lectio, quam è Broukhusio dedi, commode servari, vel *Niobe superba lacrimas defluit*, aut *depluit*, quod parum refert, legi posse videtur, quia *Niobe lacrimas defluit* locutio mere Propertiana est. ut autem hoc loco *superba Niobe lacrimas defluere* dicitur, sic apud Nasonem Epist. XX. 105.

Quaeque superba parens, saxo per corpus oborto,
Nunc quoque Mygdonia flebilis exstat humo.

Seneca Herc. Fur. 390.

Riget superba Tantalis luctu parens,
Moestusque Phrygio manat in Sipylo lapis.

 &

Me licet aeratis adstringant brachia nodis,
10. Sint mea vel Danaës condita membra domo;

In

& Agam. 375.

> ——— *tu Tantalidos*
> *Funera matris victrix numeras,*
> *Stat nunc Sipyli vertice summo*
> *Flebile saxum.*
> *Et adhuc lacrimas marmora fundunt*
> *Antiqua novas.*

ubi quae de codd. MSS. verba illa inserentibus *Et adhuc lacrimas maesta aeternum Marmora manant*, notat Gronovius, a codice Ultrajectino firmantur, nam *Antiqua novas* interpolata sunt: & recte *lacrimas manant*, pro *mittunt*, ut in aliis, tuetur, quae conferenda sunt cum notis Heinsii ad Ovid. VI. Met. 311. ubi de eadem Niobe, *& lacrimas etiamnum marmora manant.* idque *lacrimas depluere* hic dicitur Propertio. huc facit etiam Theodoridae Epigramma Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. IX. Ep. 4.

> Στᾶθι πέλας, δάκρυτον ἰδὼν, ξένε, μύρια πένθη
> Τᾶς ἀθυρογλώσσου Ταντάλιδος Νιόβας.
> Ἇς, ἐπὶ γᾶς ἔτρωσε δυωδεκάπαιδα λοχεῖαν
> Ἄρτι, τὰ μὲν Φοῖβος τόξα, τὰ δ' Ἀρτέμιδος.
> Ἃ δὲ λίθῳ καὶ σαρκὶ μεμιγμένον εἶδος ἔχουσα,
> Πετρῦται. στενάχει δ' ὑψιπαγὴς Σίπυλος.

id est, ex ejusdem Grotii interpretatione,

> *Hospes siste gradum, nimiisque superba locutae*
> *Tantalidos Niobes illachrymare malis.*
> *Bissex ediderat partus, quos tempore eodem*
> *Hinc arcu Phoebus stravit, & inde soror.*
> *Sic misera in mediam silicis carnisque figuram*
> *Concrevit: Sipylus tristia fata gemit.*

Quod vero Beroaldus in quibusdam exemplaribus *bis septem ad busta* legi testetur, ne unum quidem ex tot codicibus, quos vel alii adhibuerunt, vel quorum Excerptis utor, habet adstipulantem, neque ullam editionem antiquam; licet in numero liberorum Niobes varient admodum veteres, quorum diversas sententias jam Volscus & Livinejus hic memorarunt. sed prae ceteris erudita ad hunc locum est Broukhusii nota, paullo ante per *avem Cecropiam* neque noctuam cum Passeratio, neque hirundinem cum Beroaldo, sed lusciniam intelligendam esse evincit Sophoclis locus, a Vulpio oportune hic productus, in Electra v. 147. & seqq. ubi similiter lugubris lusciniae & Niobes fletus conjunguntur. passim enim philomela *avis Attica*, & *Pandionia* poëtis vocatur, & ideo hic *funesta* dicitur quia nefas incesti Tereos semper flere, & Ityn nocte dieque deplorare fingitur.

9. *Me licet aeratis adstringant brachia nodis*] *Mi licet* in Voss. tertio. *adstringat* in secundo Leid. primo Voss. & meo altero. *destringant* Heinsius, qui Guyetum legisse testatur,

> *Mi licet aerati constringant brachia nodi.*

vincula sine ulla MSS. auctoritate reponebat Clercquius Specim. secundo ad Lucanum pag. 23. *brachia* vindicat locus ex El. I. hujus Libri v. 71.

> *Idem Caucasia solvat de rupe Promethei*
> *Brachia, & a medio pectore pellat avem.*

nisi & illic *solvat vincula* quis praeferat. ad Promethea forte Caucaso adligatum hic versus referri posset, licet Andromeden intelligat Livinejus. de Antiope cogitaverat Volscus, quae a Dirce, quam maritus Lycus, ea repudiata, duxerat uxorem, in carcerem conjecta, ruptis vinculis in Cithaeronem aufugit. vid. Lib. III. El. 13. v. 11. & seqq. certe ad exemplum simile ex historia fabulari hic respicere poëta videtur. neque enim debebat Passeratius de lictoribus, brachia captorum catenis & loro adstringentibus, vel de lictorum brachiis somniare. infeliciter etiam Interpres Delphinicus, *quamvis me catenis aeneis hominum brachia constringant. brachia* igitur ad Propertium spectant, ut seq. versu *mea membra.* quapropter vel Guyeti probanda est conjectura, vel quia *adstringat* in MSS. proplus vulgatae insisteret, si legamus,

> *Mi licet aeratis adstringar brachia nodis.*

licet mihi adstringar brachia vinculis aereis, locutione genium Propertii referente. nuperus interpres Propertii Gallicus de Longchamps distichi hujus verba interpretatione sua invertit hoc modo, *quand je serois enfermé dans la tour de Danaé, quand j'y serois retenu par cent chaines d'airain.* sed duo diversa significari, sequens satis ostendit distichon. altero versu *Sunt mea nec* in Mentel. & Leid. primo. *damnes* vitiose in plurimis MSS. pro *Danaes.* in meo secundo *nec damnes condita membra domo.* & in marg. *vel damnes condita membra domo. modo* etiam in cod. Livineji, Regiis, primo quartoque Voss. Excerptis Modii seu Groning. & utroque D'Orvill. trajecta

In te ego & aeratas rumpam, mea vita, catenas,
Ferratam Danaës transiliamque domum.

De

jecta litera ex scribendi vitio. *Daphnes c. m. modo* in Excerptis Scalig. sed *domo* requirunt sequentia, quae repetuntur, & antecedentibus respondeant necesse est.

11. *In te ego & aeratas rumpam, mea vita, catenas*] *Ante ego* in Excerpt. Scalig. *In te ergo aeratas* D'Orvill. prim. *In te ego ferratas* quintus Vaticanus, primus Voss. v. c. Passerat. & noster secundus. *A te* in secundo Leid. & D'orvill. *Tunc ego* ibidem conjicit Clercquius. sed *In te* minime movendum, pro, propter te. ut supra El. VII. 24.

Tantus in erepto saevit amore dolor.

ubi *in erepto amore*, pro, propter ereptam Briseïda, exponit Guyetus ad Terent. Prolog. Andr. v. 15. ut Ovidio III. A. A. 283. *in qua male vulneror una.* quod *propter quam* explicat Dousa, & cum hoc loco confert. & sic in aliis locutionibus *in* saepe pro propter. vid. Vorst. ad Valer. Max. Lib. V. cap. 9. §. 3. deinde pro *mea vita* in Excerptis Scaligeri & Palatino Gebhardi *mea jura.*

12. *Ferratam Danaës transiliamque domum*] *Aeratam* conjecerat Francius. *Eratam* certe in Askewiano. infra El. XXIII. 115.

Nec minus aerato Danaë circumdata muro,
Non potuit magno casta negare Jovi.

Claudianus I. in Eutrop. 82.

Ille vel aerata Danaën in turre latentem
Eliceret.

Sed miror Interpretes Broukhusiumque sicco pede locum hunc satis difficilem transiluisse, & concoquere potuisse *Danaës transiliamque domum.* neque enim *transilire maria*, quod ex El. 14. in fine. cum his confert Passeratius, aliquid cum hac locutione habet commune, & multo minus hic versus adjuvare potest lectionem Epigrammatis antiqui in Sirenas, quod edidi Tom. I. Anthol. pag. 115. ubi legitur vulgo:

Transiluit scopulos & inhospita litora classis.

illic enim *Transiit ut scopulos* cum Heinsio legendum nemo negabit, cui constat mens sana. *trajiciamque* eodem ad Lucanum Specimine conjecerat Clercquius, pro perrumpam clausus in Danaës turri. sed aliud hic mendum latere, suspicari licet ex veterum codicum scriptura; in quibus *Stasiliamque*, ut in Neapolitano, primo Leid. Voss. D'Orvill. & meo. vel separata voce *Stas iliamque*, ut in meo secundo. *Stat iliamque* in altero D'Orvill. *trasiliamque* in Menteliano. similes olim lectiones in aliorum MSS. fuisse patet ex Ant. Volsci ad hunc locum adnotatione; qui tradit nonnullos suo tempore *Strophiliamque domum* legisse, ut intelligatur Strophilus, cui Orestes custodiendus fuit datus ab Electra, ut Aegisthi crudelitatem effugeret, qui post occisum Agamemnonem Orestae quoque insidiabatur. Sed repudiata illa lectione, inclinat magis Volscus in *Stasiliamque domum.* verba ejus adscribi merentur: *si* Stasiliam *legi maluerimus*, *Stasilius erit intelligendus*, *Geginis filius*, *qui filiam Alicen*, *ut pudicitiam servaret*, *munitissimis penetralibus clausisse dicitur. quem cum superasset Coty Masitis ex Callirroe filius*, *Alice potitus est*, *& ex ea Atyn filium suscepit.* de hoc autem Stasilio ejusque filia Alice, munitissima domo, virginitatis custodiendae caussa, a patre inclusa, si quid certius constaret, (nam valde vitiata & ignota in illis verbis nomina propria videntur) optime Danaae adjungeretur, & *rumpam*, pro perrumpam, aperiam domum Danaës & Stasilii, ex versu praeced. repetendum esset. dubium autem videtur, an innuat Propertius, se propter sinistros de Cynthia rumores amori tamen suo non valedicturum, licet ipse vinculis & carceri addictus esset, ut aliis eruditis amicis intelligendum videtur, qui *domum*, vel turrim, muro circumdatam exponebant, ut Lib. II. El. 23, 115. *aerato Danaë circumdata muro.* an vero Cynthiae adfirmet, licet propter proterviam & malos mores catenis, instar Andromedes, adligata, vel, ut Danaë, turri inclusa esset, ad illam tamen liberandam se omnia experturum esse: quem sensum hic praeferendum, & ideo emendatione non nimis libera locum hunc indigere opinor. nam quia *domo* ac *domum* hic inconcinnius repetuntur, *Danaës condita membra domo*, & *Danaës transiliamque domum*, nata mihi fuit conjectura, praesertim quia *domum* & *torum* alibi etiam haud raro confuderunt librarii, an forte hoc modo restitui posset,

Ferratum *Danaës* insiliamque torum.

vel *Aeratum.* ut respiciat ad thalamum Danaës ferreum, vel aereum, quo eam turri inclusam

in-

De te quodcumque, ad surdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de gravitate mea.
15. Ossa tibi juro per matris, & ossa parentis:
(Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis!)

Me

incubare jussit Acrisius. hinc Paulus Silentiarius Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 29.

Χρύσεος ἀψαύστοιο διέτμαγεν ἅμμα κορείης
Ζεύς, διαδὺς Δανάης χαλκελάτους θαλάμους.
Φημὶ λέγειν τόδε μῦθον ἐγὼ τάδε, χάλκεα νικᾷ
Δάπεδα καὶ δεσμοὺς χρυσὸς ὁ πανδαμάτωρ. & seqq.

quod sic vertit Grotius:

Ingressus Danaës aerata cubilia, *clausae*
Jupiter effregit vincla pudicitiae.
Fabula non dubium est, sibi quid velit: aerea tecta
Omnipotens aurum vinclaque cuncta domat.

ad quem locum Scholiastes e Pausania adfert (Lib. II. cap. 23.) *Παυσανίας ἐν Ἀργείων διηγήσει. ἀλλὰ δέ ἐστιν Ἀργείοις θέας ἄξια, καὶ κατάγαιον οἰκοδόμημα. ἐπ' αὐτῷ δ' ἦν ὁ χαλκοῦς θάλαμος, ὃν Ἀκρίσιός ποτε φρουρὰν τῆς θυγατρὸς ἐποίησεν. Περίλαος δὲ καθεῖλεν αὐτόν.* Lucianus in Timone Tom. I. Oper. pag. 122 ed. noviss. *ἐν χαλκῷ ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι.* Ovidius Lib. III. Amor. El. 4. 21.

In thalamum Danaë saxo ferroque perennem
Quae fuerat virgo tradita, mater erat.

hac autem emendatione admissa, etiam paullo ante vers. 10. cum cultissimo Santenio, cujus judicio in his perquam subacto ea mirifice placebat, legendum est, *Sint* tua *vel Danaës condita membra domo*, non *mea*. & sic singula optime cohaerebunt. sed & hoc amplius addam, legendum etiam videri, *Te licet aeratis*, non *Me*, & mox *In te* ex MSS. tuas nempe catenas frangam. adeo ut totus locus sic constituendus videatur:

Te *licet aeratis adstringant brachia nodis,*
Sint tua *vel Danaës condita membra domo:*
In te *ego & aeratas rumpam, mea vita, catenas,*
Ferratum *Danaës insiliamque* torum.

ut primo & tertio versu ab Andromede ducatur comparatio. infra Lib. III. El. 21. 29.

Non hic Andromedae resonant pro matre catenae.

& ita aptius eodem in disticho *Andromede & Danaë* conjunguntur, quam ut illud ad poëtam ipsum referatur; ultimus autem respondeat secundo versui, *Sint tua vel Danaës* &c.

13. *De te quodcumque; ad surdas mihi dicitur aures:*
Tu modo ne dubita de gravitate mea]
recte Scaliger *de te* exponit, pro, ad te quod attinet. ut supra El. XIV. 33.

De me; mi certe poteris formosa videri.

ubi vide. eodem sensu Guyetus intelligebat illud Terentii Hecyr. II. 1. 36. *ita me Di ament, gnati caussa. nam de te quidem satis scio.* supplendum enim est, quodcumque ad me defertur de te, rumoribus illis, quamlibet veris, ingratis tamen, surdas oppono aures. ut in illis Tibulli Lib. IV. El. 14.

Rumor ait, crebro nostram peccare puellam.
Nunc ego me surdis auribus esse velim.
Crimina non haec sunt nostro sine jacta dolore.
Quid surdum torques, rumor acerbe? tace.

vide quae notavi ad Eleg. XIII. h. L. v. 36. lectionem, quam ex suo codice produxit Livinejus & insulsam merito vocat, quaeque versum septem pedibus incedentem reddit, *De te quodcumque absurdas miseri dicatur in aures*, etiam librarius in codicem Groninganum invexit. altero versu forsan scripserit auctor,

Tu modo ne dubita de probitate *mea.*

hoc est. constantia ac fide. quae passim *probitas* in rebus amoris dicitur. v. ad Ovid. Ep. XVII. 175. & Patrui notas ad Lib. V. Trist. 14. 22. & quae dedi ad Lotichium p. 357. & supra ad El. XV. 4. *Qui te blanditiis non sinat esse probam.* nisi forte *gravitatem*, *levitati* oppositam, eadem significatione dixerit, pro castitate, & constantia. idque placuisse videtur Marklando, qui adscripserat loca Juvenalis ex Stat. X. 325.

Sed casto quid forma nocet? quid profuit olim
Hippolyto grave propositum?

& Sat. VI. 178.

Quae tanti gravitas, quae forma, ut se tibi semper
Inputet.

15. *Ossa tibi juro per matris, & ossa parentis:*
(Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis!)]
per patris male in Heinsiano, & meo priore. *heu* deest Groningano. *cinis hic* legebat Francius.

con-

Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras.
Ambos una fides auferet, una dies.
Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,
20. Posset servitium mite tenere tuum.
Septima jam plenae deducitur orbita Lunae:

Quum

confer cum hoc loco illud Statii Lib. V. Theb. 464.

—— cinerem, furiasque meorum
Testor, ut externas non sponte aut crimine taedas
Adigerim, scit cura Deum.

& paullo ante v. 329. *cineres jurare sepultos.* per majorum enim ac parentum cineres & ossa jurare solitos fuisse veteres, patet vel ex uno Ovidii loco Epist. VIII. 119.

Per genus infelix juro, generisque parentem, &c.
Per patris ossa tui, patrui mihi: quae tibi debent,
Quod sic sub tumulo fortiter ulta jacent.

ita enim legendum, pro *Quod se.* non enim Agamemnon ipse caedem suam, sed filius ejus Orestes ultus est. apud nostrum Lib. IV. El. XI. 37.

Testor Majorum cineres tibi, Roma, colendos,
Sub quorum titulis Africa tonsa jaces.

quod feliciter imitatus est Lotichius Lib. II. Eleg. 4. 61.

Majorum tumulos, sacrasque Tuistonis umbras
Testor, & haec tacito sidera fixa polo:
Me servasse fidem. Si mentior. &c.

ubi *si mentior*, quod hoc loco ex communi formula *Si fallo.* & Lib. IV. El. 7. 53.

Juro ego fatorum nulli revolubile stamen, &c.
Me servasse fidem : Si fallo &c.

plura de ritu jurandi per parentum & propinquorum cineres vide apud Lambin. & Torrent. ad Horat. Lib. II. od. 8. 9. & A. Schottum Lib. III. Observ. cap. 39.

17. *Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras,*
Ambos una fides auferet, una dies]

tibi pro *tuum* exponit Passeratius. sed loca quae adfert ad Lib. I. El. 17. 3. magis referenda sunt inter illa exempla, in quibus frequenter *mihi* vel *tibi* abundat. offendebat nempe *mansurum* simpliciter ita positum, pro constantem, fidelem tibi mansurum, ut plene dixit Ovidius Lib. V. Trist. El. 4. v. 35.

Te sibi cum paucis meminit mansisse fidelem.

Similis igitur hoc in loco ex usu Propertii modus est loquendi, ut *fidelem* subintelligamus, quia sequitur *fides*, quemadmodum supra El. X. 37.

Nec minus hinc nostri notescet fama sepulcri,
Quam fuerant Phthii busta cruenta viri.

ubi *Quam nota fuerant busta* supplendum, quia *notescet* praecedit. vide illic notas. tales ellipses, quando ex superiori vel posteriori periodo aliquid repetendum, vel subintelligendum est, notavit J. Fr. Gronovius ad Livium Lib. XXX. cap. 7. hinc etiam patet *una fides* sequenti versu cum Guyeto non esse mutandum hoc modo,

Ambos unanimes *auferet una dies.*

& satis defenditur vulgata ex v. 34. huj. Eleg.

Ultima talis erit, quae mea prima fides.

in primo autem D'Orvilliano verba hoc ordine leguntur,

Ambos una dies auferet, una fides.

auferat in Askewiano.

19. *Quod si nec nomen*] *Quid si* in Leid. primo, aliisque MSS. solita variatione. *nomen* hic pro fama & nobilitate accipiendum, ut infra El. XVIII. 88.

Urerer & quamvis nomine, verba darem.

vide Vulpii notas ad h. l. & quae supra dedi ad El. I. huj. Libr. v. 42.

21. *Septima jam plenae deducitur orbita Lunae*] *diducitur* male in Askew. locutionis elegantiam, qua *Septima Lunae orbita*, pro septimo ejus cursu hic dicitur, bene illustravit Passeratius ad h. l. & Markl andus ad Statii Silvas pag. 283.

22. *Quum*

Quum de me & de te compita nulla tacent.
Interea nobis non numquam janua mollis,
Non numquam lecti copia facta tui.
25. Nec mihi muneribus nox ulla est emta beatis.
Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.
Quum te tam multi peterent, tu me una petisti.
Possum ego naturae non meminisse tuae?
Tunc me vel tragicae vexetis Erinnyes, & me
30. Inferno damnes, Aeaee, judicio.

Atque

22. *Quum de me & de te compita nulla tacent*] *Quum de te & de me* ex uno codice adfert Livinejus, quomodo transponendum censebat Guyetus, sine dubio civilius, & ex usu hodierno politius existimans, ut amicae nomen suo praeponat poëta. sic & alii viri docti saepe in veterum auctorum locis hunc ordinem, sed contra eorum usum, inmutarunt. ut multis ostendit Patruus meus ad Lucanum Lib. IX. 985.

26. *Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui*] *haec animi gratia* Heinsius correxerat. alterum Propertio placuisse opinor, propter praecedens *quidquid*. & innumera produci possent similis locutionis exempla, nisi notissima essent. *non fuit hoc ira* apud Senecam Lib. II. de Ira cap. 5. *hoc quoque culpa tua est* Ovidio Epist. III. 8. *Et quod nunc ratio est* Remed. Am. 10. *hoc meriti summa* Epist. II. 56. ubi vide notas, Gronov. ad Senec. Cons. ad Marc. cap. 19. Patruum meum ad Claudian. Eidyll. V. 17. & ad Lucan. IX. 249.

28. *Possum ego naturae non meminisse tuae*] *Possim* Guyetus, & Heinsius ad Ovidii Lib. XIV. Met. 172. vid. supra ad El. X. 16. *naturae* etiam displicebat Heinsio, & ad oram ed. Ald. conjecerat, *Possim egone ah curae.* sed dura emendatione. Si quid mutandum, mallem cum Patruo meo in notis ad Quinctil. Decl. IX. 16. legere,

Possim ego fortunae *non meminisse* meae?

naturae tamen hic tuetur Broukhusius, & pro indole atque ingenio positum aliis exemplis, Ciceronis praesertim, probat. quibus adde illud ex Lib. XIII. ad Fam. Ep. 78. *Cognitum, per te ipsum, quae tua natura est, dignum tua amicitia atque hospitio judicabis. fortunae* tamen *meae* confirmare possent praecedentia, *non numquam janua mollis, nonnumquam lecti copia facta tui.* simili sensu *fortuna* El. seq. v. 18.

Unicuique dedit vitium natura creato:
Mi fortuna aliquid semper amare dedit.

ubi utroque versu *fortuna* in MSS. sed aliis *natura* placet, eadem variatione. contra *fortuna occurrere* seu obstare *amanti* dicitur Lib. I. El. 20. 3. & hinc *fortuna* & *felicitas*, de amoris successibus, & *felices* ac *fortunati*, quibus favet Venus. ut noster Lib. II. El. 12. init.

O me felicem! o nox mihi candida! &c.

vid. Guyet. ad Terent. Eun. II. 3. pag. 73.

29. *Tunc me vel tragicae vexetis Erinnyes*] *Tum me* in v. c. Perreji, Heinsiano, meo primo & sec. Vatic. *versetis* Leid. sec. & Voss. tertius. simili varietate apud Tibullum Lib. I. El. 3. v. 74. de Ixione:

Versantur celeri noxia membra rota.

ubi *Vexantur* in Colbertino, quod recte illic inprobat Broukhus. *Erinnides* Groning. Vatic. sec. Mentel. primus Leid. Voss. prim. & quartus. *Erinnyles* Askew. *Erinides* Borrich. *herinides* in meo priore. *herynides* in altero. *Erinnydes* in Venet. prima, Volsci, Beroaldi, & aliis vetustioribus edd. sed scribendum *Erinnyes.* talis scripturae variatio est in codd. MSS. apud Ovid. Epist. XI. v. 103.

Ferte faces in me, quas fertis, Erinnyes atrae.

tragicas Erinnyes hic recte Passeratius exponit, quales in Tragoediis inducuntur. ut *Thyestes tragicus* Apulejo in Apologia, ubi male Pricaeus in notis pag. 40. *Thespin* reponit. τραγικαὶ ποιναὶ Graecis. vide Casaub. ad Strabon. III. p. 265. & Ἐριννὺς pro ποινὴ. de quo Henr. Valesius ad Euseb. III. Hist. Eccles. cap. 6. & hinc *Poenis agitatus Orestes*, id est Furiis, pro *scenis*, apud Virg. IV. Aen. v. 471. legit Markiandus, aliis licet inprobantibus.

31. At-

Atque inter Tityi volucres mea poena vagetur:
Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis.
Ultima talis erit, quae mea prima fides.
35. Hoc mihi perpetuo jus est, quod solus amator
Nec cito desisto, nec temere incipio.

ELEG.

31. *Atque inter Tityi volucres mea poena vagetur,*
Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.] *mea pectora vagent*, notabili varietate, in Voss. quarto. veteres enim *vagare* aeque ac *vagari* dixisse, multis probat Heinsius ad Ovid. VIII. Met. 13. & sic in MSS. apud Claudian. II. in Rufin. 436. & Lucan. VII. 567. ubi vide notas, *mea poena* in omnibus MSS. & ed. Volsci, Beroaldina, ac Rovilliana. sed in Veneta 1475. Aldina utraque, Juntina, Colinaei, & Gryphiana, *mea penna*. quod ex suo veteri cod. etiam adfert Passeratius, & exponit, mea avis, meus vultur, mihi infestus. non credo. *mea poena* recte alii ediderunt, nam Tityi poenam suam optat, si pejeret. sic *Argyni poena* Lib. III. El. 5. 52.

Quae notat Argyni poena natantis aqua.

volucres ex Homeri imitatione dixisse Propertium volunt, quia ille binos vultures Tityo praebet. de quo vide Gebhardum pag. 202. & Broukhus. ad Tibull. I. 3 76. *me poena* male in codd. Regiis. Francius vero hic legebat, *Tunc inter Tityi volucres* &c. *Atque ego*, vel *Jamque ego*, *Sisyphio* &c. dein pro *saxa geram*, Heinsio placebat *regam* vel *teram*. ut *terere viam*. de quo vid. Passeratium pag. 339. Marklandus codici suo adscripserat, licentia poëtica tertiam in *Sisyphio* corripi a nostro, aliisque poëtis, quam productam esse oportebat, quia Graecis est Σισύφειος, non Σισύφιος. sed quantum in his nominibus Graecis sibi indulserint poëtae Latini, nunc brevia producendo, nunc longa corripiendo, ipse multis exemplis probat in notis ad Statium Lib. IV. Sylv. 3. v. 59. pag. 205. & innumera talia notarunt passim viri docti. vide Scalig. Lib. II. Lect. Auson. cap. 21. Schottum Lib. II. Observ. cap. 39. Rualdum vita Plutarchi cap. ult. pag. 64. & Duportum ad Theophrasti Charact. pag. 226. idem dicendum de *Pagaseo* Lib. II. El. 23. v. 55. quod in penultima diphthongum apud Graecos habet aeque ac *Sisyphio*.

33. *Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis*] *labellis* ad marginem ed. Ald. conjecerat Heinsius. male, si quid video. *tabellae* hic sunt literae, epistolae, quibus Cynthia Propertium obtestata fuerat de fide servanda; quales erant inter amantes mutuae & frequentes. sic Lib. III. El. 22. init.

Ergo tam doctae nobis periere tabellae,
Scripta quibus pariter tot periere bona &c.
Illae jam sine me norant placare puellas,
Et quaedam sine me verba diserta loqui.

Ovidius Lib. II. Am. El. 15. 15.

Idem ego, ut arcanas possim signare tabellas.

El. XIX. 41.

Quo ferat & referat sollers ancilla tabellas.

& Lib. III. A. A. 485.

Ancillae puerive manus ferat apta tabellas.

Tibullus Lib. II. El. 7. 27.

——— *furtimque tabellas*
Occulto portans itque reditque sinu.

tales autem pugillares Propertio occasionem dedisse hanc Elegiam conscribendi, censuisse Passeratium & D'Orvillium, supra notavi. altero versu, *ceu mea primo fides* corrigebat Heinsius.

35. *Hoc mihi perpetuo jus est, quod solus amator* &c.] absunt hi duo versus ab Excerptis Modii, seu codice Groningano. *Nec mihi* in D'Orvill. secundo. *perpetuum jus est* Lipsius, quod contra Passeratium tuetur Broukhusius. *Hoc mihi perpet. fas est, quod fallus amator* placebat Ayrmanno.

E L E G. XVII.

At quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho ne sit amica Venus.
Sed tibi jam videor Dodona verior augur?
Uxorem ille tuus pulcher amator habet.
5. Tot noctes periere. nihil pudet? adſpice, cantat
Liber:

ELEG. XVII. v. 1. *At quantum de me Panthi tibi pagina finxit*] *Ah quantum* in primo Leid. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. & meis. quod etiam in primis, aliiſque antiquis edd. & contra Scaligerum a Paſſeratio probatur. recte tamen cum Viro illuſtri *At* praetulit Heinſius ad Ovid. Epiſt. XII. init. *An* in cod. Groning. O *quantum* in ſecundo Leid. Hanc vero Elegiam ſuperiori connectendam cenſebat Scaliger, adverſantibus omnibus MSS. & editionibus primis, in quibus praefigitur, AD CYNTHIAM DE PANTHO. Panthum illum, rivalem malignum, in invidiam apud Cynthiam ex merito adducit hac Elegia, quia carmine quodam Propertii fidem apud eam reddiderat ſuſpectam, quod verſu primo indicatur, ubi *pagina* de carmine intelligenda. ut Lib. III. El. 23. 37.

Has tibi fatales cecinit mea pagina diras,

& ſaepe aliis apud noſtrum locis, ut recte monet Paſſeratius. Ovidius Lib. I. Faſt. v. 19.

Pagina judicium docti ſubitura movetur
Principis, ut Clario miſſa legenda Deo.

3. *Sed tibi jam videor Dodona verior augur*] *videar* Livinejus. *Sed tibi num videor* conjectanti Heinſio adſentior, quia hac interrogatione erigitur ſententia, & major eſt irriſionis acrimonia. ut in illo Neſtoris apud Ovidium XII. Met. 573.

Num videor debere tui praeconia rebus
Herculis, o Rhodiae ductor pulcherrime claſſis.

ubi male *Non* vel *Nunc* in aliis codd. & ſaepe hanc voculam ejecerunt librarii. infra El. XVIII. 29. & ſeqq.

Quid? quum e complexu Briſeïdos iret Achilles,
Num fugere minus Theſſala tela Phryges?

Quid? ferus Andromachae lecto quum ſurgeret Hector,
Bella Myceneae num timuere rates?

illic enim *non* in multis codd. ſed *num* praeferendum. & v. ult. ejuſd. Eleg.

Parcius infamant. num tibi cauſſa levis?

male *nunc* in MSS. El. XXIII. 65. non diſſimili ironia;

Num jam dura paras Phrygias nunc ire per undas.

ubi etiam *Nunc* vel *Nunc tu dura* in codd. & ſic corrigendum El. XXIII. 90.

Ipſa Venus quamvis corrupta libidine Martis,
Num minus in coelo ſemper honeſta fuit?

pro *Nunc minus*, ut ſphalmate typorum editur. Lib. IV. El. I. 38. legendum conjeci,

Sanguinis altricem num pudet eſſe Lupam?

pro *nunc pudet*, recte etiam Broukhuſius id vindicavit Lib. III. El. 4. 3.

Num me laetitia tumefactum fallis inani?

pro *Dum me*. neque illic placet cum Heinſio. *Cur me*. *Dodona verior augur* adjuvant emendationem, qua Lib. I. El. 9. v. 5. & ſeqq. reſtituendum conjeci,

Non me Chaoniae vincant in amore columbae
Dicere, quos juvenes quaeque puella domet.
Me dolor & lacrimae veri *fecere peritum.*

ubi vide quae notavi.

5. *Tot noctes periere. nihil pudet.*] *Ter noctes periere* in Menteliano. *periere mihi. pudet* in D'Orvill. ſecundo. *perire* in Regiis. *Tot noctes periiſſe nihil pudet?* Heinſius & Markiandus. quod fir-

Liber: tu nimium credula sola jaces.
Et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus
Dicit se invito saepe fuisse domi.
Dispeream, si quidquam aliud, quam gloria de te
10. Quaeritur: has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Jăson,
Ejecta est: tenuit namque Creusa domum.

Sic

firmari posset ex El. XIX. 2.

Tam te formosam non pudet esse levem?

Lib. IV. El. 1. 38.

Sanguinis altricem num pudet esse lupam?

ut forte legend. pro *non pudet*, ut in MSS. vel *nunc pudet*. ut in editis. alterum versum imitatum esse Ovidium Epist. V. 106.

Nunc jacet in viduo credulus ille toro.

notatur in Miscell. Observ. Vol. V. T. I. pag. 129. haec autem, *cantat Liber: Tu nimium credula sola jaces*, esse initium cantilenae alicujus, tunc bene notae, & simile quid apud Ovidium exstare, sed locum sibi non succurrere, notaverat Marklandus. id valde placet, sed quem Nasonis locum cogitaverit, neque mihi nunc memoria suggerit, nisi forte ad talem cantum amatoribus consuetum respexerit, quum Helenae accinentem fingit Paridem Epist. XVI. 315.

Sola jaces viduo tam longa nocte cubili,
In viduo jaceo solus & ipse toro.

tale canticum amatorium innuit Horatius ad Lydiam Lib. I. od. 25. 7.

—— *audis minus & minus jam,*
Me *tuo longas pereunte noctes,*
Lydia, dormis.

ubi vide Torrentium.

7. *Et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus*] forte de nihilo non est codicis primi D'Orvilliani scriptura, *sum sermo es. te ille superbus* &c. ut aberraverit librarii manus, alium describens codicem, in quo legebatur,

Et nunc inter eos sum sermo: & te ille superbus &c.

nam in Vossiano quarto *& ille uperbus*. adeoque innuat, se simul cum Cynthia Pantho, ceterisque ei notis rivalibus, lusum jocumque fuisse, unam hanc gloriam de Cynthia a se victa, postquam copiam sui praebuisset Pantho, quaerentibus, ut post voluptatis fructum eam infament, & per ora hominum traducant, quod sequentia significant. sic supra El. VII. 59.

Quin etiam multo duxistis pocula risu:
Forsitan & de me verba fuere mala.

sic enim illic e cod. MS. legendum, non *duxisti*. licet sermo sit ad solam Cynthiam, quam simul & convivas de se male locutos suspicatur. ubi vide quae notata sunt. *Dices* in Voss. primo & tertio, Heinsiano, & meo secundo.

12. *Ejecta est: tenuit namque Creusa domum.*] Haec veterum editionum, quae Beroaldinam secutae, lectio. sed mendosus est locus, variisque conjecturis sollicitatus. *Electa* plurimorum MSS. codicum auctoritate nititur. *Ejecta est tenuis namque Creusa domo* in Menteliano, Regiis, Colbertinis, Excerptis Modii, secundo Leidensi, Borrich. Neap. Vatic. sec. meo secundo, & primis editionibus. sed in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque, *Ejecta est: (Medea nempe) tenuit namque Creusa domum*, ut voluerat Beroaldus, & in cod. Groningano legitur. *Ejecta* est etiam in primo Leid. tribus Voss. Askew. D'Orvill. priore, & meo. *Excepta* in secundo Vatic. quod etiam ex suo libro probat Passeratius. sed Creusa ab Jăsone domum non est ducta; ipso enim nuptiarum die *exarsit Colchis nova nupta venenis*, ut dicit Ovidius VII. Met. v. 394. ubi vide Interpretum notas. *Evecta est tenui* &c. in altero Leid. & sec. D'Orvill. quomodo Gebhardus e Palatino. *Evecta est tenuis n. c. domo* in Excerpt. Scalig. Heinsius Lib. II. Advers. c. 17. p. 347. variis conjecturis locum corruptum restituere conatus est; vel enim tentabat, *Excepta Aesonia est namque*

Creusa

Sic a Dulichio juvene est elusa Calypso.

Vidit

Creusa domo, aut *Aesoniam tenuit namque Cr. domum.* vide ejusdem notas Propertianas p. 696. *Aesonia domo* licet a vulgatae vestigiis nimium recedat, conferri tamen potest cum loco Ovidii Epist. Medeae XVII. 230.

Omnia Medeae fallax promisit Jāson:
Pulsa est Aesonia num minus illa domo?

& III. A. A. 34.

Phasida, jam matrem, fallax dimisit Jāson,
Venit in Aesonios altera nupta sinus.

ad quem locum Heinsius hic legendum notat,

Lecta Creontea est namque Creusa domo.

additque, se hanc emendationem pluribus adstructurum in suis ad Propertium notis. His vestigiis insistens, & scripturae veteri *tenui* vel *tenuis* adhaerens, restituendum existimavit, & edidit Broukhusius,

Electa est tenui namque Creusa domo.

& sic Bynaeus, cujus nonnullae notae habentur additae in editione, quae Graevii nomen venditat, pag. 448. hoc nimirum sensu, Creusa tenui domo orta, & quidem Sisyphii sanguinis, placuit Jasoni, Medea posthabita, quae filia erat regis Aeetae, & a Sole originem trahebat. Sed an *tenuis* Creusae *domus* potest dici, quae quidem infamia, sed non paupertate aut obscuritate laboravit. Sisyphus enim Aeoli filius, ad Jovem genus referebat, ut omnes Aeolidae erant nobilissimi. hinc Creusam *magni Creontis filiam* vocat Horatius Epod. V. v. 64. & Medea apud Ovidium Epist. XII. v. 54.

Quam tibi nunc longe regnum dotale Creusae,
Et socer, & magni nata Creontis erant?

& *nuptam socerumque potentem* habere, Jasoni exprobrat in eadem Epist. v. 205. unde apud Euripid. in Medea v. 740. de Creonte & hac sua pellice invidiose dicit,

Τοῖς δ' ὄλβοις ἰσὶ κἀγὼ δέμας τυραννικός.

Cui vero *Electa* cum Broukhusio adridet, pro *tenui domo*, quae hic Creusae minus honorifica est, reponere posset,

Electa est Ephyres *namque Creusa domo.*

quod sibi etiam in mentem venisse significavit amicissimus L. Santenius. ut ex Corintho Creusam elegisse dicatur Jason. sic Ovidio Lib. I. A. A. v. 335.

Cui non defleta est Ephyreae flamma Creusae.

& sic forte legendum in Epistola Medeae v. 103.

Dotis opes ubi nunc? ubi nunc Ephyreïa *conjux?*

pro *ubi nunc tibi regia conjux.* ut editur in vulgatis, quam emendationem virorum doctorum puncta laturam confido. Marklandus denique ad codicis sui marginem conjecerat,

Aeolia venit *namque Creusa* domo.

Aeoliam nempe *Creusam* vocat Statius Lib. II. Sylv. 1. 142.

Nec fera crudeles Colchis durasset in iras,
Editus Aeolia nec si foret iste Creusa.

& quia *venit* verbum nuptiale est. ut apud Virgil. VII. Aen. 98. *Externi veniunt generi.* Sed pace virorum doctissimorum, liceat mihi, his tentaminibus, quorum pleraque a veteri scriptura liberius aberrant, praeferre Patrui mei conjecturam, quam dedit in notis ad Virg. II. G. 407. ubi locum adfectum faciliori medicina ita sanandum proposuit:

Colchida sic hospes quondam decepit Jāson,
Ejecta tenuit namque Creusa domum.

Ejecta, Colchide Medea, Creusa domum Jasonis tenuit. & hoc firmatur querela ipsius Medeae apud Ovidium Epist. XII. 132.

Ausus es o, (justo desunt sua verba dolori)
Ausus es, Aesonia, dicere, cede domo.
Jussa domo cessi, natis comitata duobus:
Et qui me sequitur semper, amore tui.

supra apud nostrum Eleg. VII. 34.

Hoc ipso ejecto carior alter erit.

domo extrudere apud Cicer. V. Verr. 15. *non domo tua Chelidonem extrudere potuisti*: vide etiam quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 154. Possis etiam cum Cel. Rhunckenio, *Ejectae tenuit namque Creusa locum. locum* & *domum* saepe conmutari patet ex Ovidio XII. Met. 43. ubi vide notas.

13. *Sic a Dulichio juvene est elusa Calypso*] *exclusa* in Mentel. Leid. pr. *exclausa* D'Orvill. primus. *delusa* in Modii Excerpt. seu Groning. Voss. primo, meo secundo & D'Orvill. Lege cum N. Heinsio sine ulla distinctione,

Sic a Dulichio juvene & delusa Calypso
Vidit amatorem &c.

hue

Vidit amatorem pandere vela suum.
15. Ah nimium faciles aurem praebere puellae,
Discite desertae non temere esse bonae.
Nunc quoque, qui restet, jam pridem quaeritur alter.
Experta in primo, stulta, cavere potes.

Nos

huc spectat nostri locus Lib. III. El. 10. 31. de Ulyxe:

Et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae,
Totque hiemis noctes, totque natasse dies.

17. *Nunc quoque, qui restet, jam pridem quaeritur alter*] *Huic quoque* in binis Leidens. tribus Voss. uno D'Orvill. & meo utroque. *restat* in iisdem Leidens. primo & tertio Voss. utroque D'orvill. & meis. *praestat* in Excerpt. Scalig. *Nunc quoque, qui restet*, ex sua emendatione edidit Broukhusius, & *restare* exponit, in vestigio manere, nec quoquam progredi, adductis duobus Terentii locis, sed in quibus *restiterim* & *restitisse* malim deducere a *resisto*. ut in Phorm. Act. V. Sc. 6. 11. *id quidem jam tibi fiet, nisi resistis, verbero.* & apud nostrum infra El. 19. v. 58.

Restat & inmerita sustinet aure minas.

ubi *Restitit* in MSS. Lib III. El. 6. 31.

Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector.

Ovidius II. Fast. 749.

Postmodo victa cades; melioribus, Ardea, restas.

Nepos in Catone cap. 3. *quamdiu adfuit, ne qua sibi statua poneretur, restitit.* Sed hoc forte loco legendum videtur,

Nunc quoque quid restat? *jam pridem quaeritur alter.*

quid restat, quid reliquum est. simile illud Didonis apud Nasonem Epist. VII. 17.

Alter habendus amor tibi restat, & altera conjux.

vel quasi ex formula dicatur, *quid restat*, ad ultimum calamitatis & malorum cumulum indicandum. Virgilius II. Aen. 70.

— aut quid misero mihi denique restat?

Ovidius IV. ex P. Ep. 2. 45.

Quid, nisi Pierides, solatia frigida, restat.

II. Met. 471.

Scilicet hoc unum restabat, adultera, dixit.

VI. 539. *ne quod facinus tibi, perfide, restet.* ad quae loca vide doctorum notas, & ad Lib. XIV. 596. alio sensu *restare* pro superesse, in orbitatis querelis, frequens est in Epitaphiis vetustis. quod restitui Epigrammati antiquo Tom. II. Anthol. Lat. pag. 180. ubi vide. deinde *jam pridem quaeritur ille* in Vossiano quarto. *jam quaeritur altera pridem* Guyetus & Heinsius. sed recte videtur Broukhusius explicuisse de novo amatore post hunc desultorem a Cynthia quaerendo. Ovid. Epist. VII. 13.

——— quaerenda per orbem
Altera, quaesita est altera terra tibi.

alio sensu, sed simili significatione, *quaerere virum*. de quo vid. Rutgers. Venus. Lect. cap. XXIX. & Interpretes ad Petron. cap. 119.

18. *Experta in primo, stulta, cavere potes*] placet lectio Heinsiani codicis, Borrichiani, meique prioris, *tuta cavere potes.* qualis varietas etiam est apud Ovidium VII. Met 47.

——— cogamque in foedera testes
Esse Deos. quid tuta times?

ubi in MSS. *quid, stulta, times.* Heinsius tamen hic legendum conjecerat,

Experta in primo, vita, cavere potes.

ut praetulit etiam apud eundem Ovid. III. Am. El. 8. 11. & 12.

Hunc potes amplecti formosis, vita, lacertis?
Hujus in amplexus, vita, venire potes?

stulta utroque versu illic antea legebatur, sed in pentametro malim *stulta*, in primo versu *vita*. saepe haec vox, inter amatorum blanditias usitata, inseritur nostro, sed passim vitiata. vide notas ad Lib. I. El. 2. init. El. XVII. 12. & h. L. El. 2. 33. El. praec. XVI. v. 11. & 17. aliisque in locis. *potest* male in primis ceterisque edd. antiquioribus.

20. *Sive*

Nos quocumque loco, nos omni tempore tecum
20. Sive aegra pariter, five valente fumus.

E L E G. XVIII.

Scis here mi multas pariter placuiffe puellas,
Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.

Nulla

20. *Sive aegra pariter, five valente fumus*] Livineji obfervationem, qua *pariter* hic pro *fimul*, ut *his fimul*, pro *cum his*, *fimul nobis*, pro *nobifcum*, & fim. exponebat, non inmerito improbat Guyetus.

ELEG. XVIII. *Scis here mi multas pariter placuiffe puellas*] in multis codd. MSS. abfurda librariorum ofcitantia *heremi* junctim exaratum fuit, tamquam proprium nomen vocandi cafu effet, unde titulum fabricarunt Elegiae huic infcriptum, AD HEREMVM DEMOPHONTEM. vel EREMVM, aut HEREMIVM, in aliis AD HERENNIVM DEMOPHONTEM. ut etiam infcribitur in cod. Harlejano Mufei Britannici. in ed. Veneta 1475. & Reg. Lep. 1481. AD HEREMVM DEMOPHONTIS. & v. 1. *Scis heremi.* quod ex fuis codicibus etiam adfert Livinejus. & ita in Regiis, unoque Colbert. in altero *Hereni.* hinc fimilibus codd. vel edd. prifcis ufus Octavianus Mirandula in Viridario Illuftrium poëtarum an. 1515. edito. fol. 182. verfus ex hac Elegia adfert fub titulo, *ad Heremum Demophontis.* turpiter etiam fe dedit Volfcus, ridicula infcriptione, quam in MSS. invenerat, deceptus, quum in argumento & explicatione *Heremium Demophoontem nomen cognomenque effe aemuli* Propertiani adnotat. eamdem in fuo codice infcriptionem effe teftatur D'Orvillius in Mifcell. Obferv. Vol. V. Tom. II. pag. 297. vide quae notavi in praefat. ante Auctorem Rhetoricor. ad Herennium pag. 22. Beroaldus alios recte quidem ineptire notat, qui *Heremium Demophoonta* inde fecerint, fed ipfe nihilo melius *herum* exponit dominum, ut Propertius reverentiae cauffa Demophoontem *herum* fuum adpellet. Livinejus fibi ipfe contradicit, nam in notis ad h. l. recte ait, *Heremi falfo in MSS. legi, verumque effe, here mi, id eft heri mihi.* fed ad Eleg. XXIV. pag. 99. *Tu loqueris* &c. dicit illic *fignificari Demophoontem, quem fupra & herum & invidum vocat, qui forte Propertio rivalis erat in amore Cynthiae.* Nihil certius quam *here* hic idem notare quod nuper, vel heri. ut patet ex imitatione Ovidiana Lib. I. Am. El. 8. 23.

Scis here te, mea lux, juveni placuiffe beato.

ubi in antiquis edd. *hera* etiam legebatur. fed vide illic Marii & aliorum notas. & N. Heinfium Lib. II. Adverf. cap. 4. p. 234. Horatius Lib. II. Sat. 8. 2. *dictus here illic De medio potare die.* Cicero Lib. X. ad Attic. Ep. 13. *hoc here effecit. hodie autem in Aenariam tranfire conftituit.* ubi vide Malafpinae notas p. 183. Juvenalis Sat. III. 23.

Res hodie minor eft, here quam fuit atque eadem cras
Deteret exiguis aliquid.

apud noftrum Lib. III. El. 22. 12. *lente moratus here* eft in cod. Scaligeri, pro *heri.* Martialis Lib. IV. Epigr. 7.

Cur, here quod dederas, hodie, puer Hylle, negafti.

vide illic Raderum pag. 252. & ita corrigendum apud Profperum Aquitan. de Provid. Dei v. 703.

Una dies cui femper adeft, cras, atque here noftrum.

male enim *heri* editur.

2. *Scis mihi, Demophoon, multa venire mala*] *Scis mifer o Demophoon* in Borrich. & meo priore. forte voluerit librarius, *Scis mifero, Demophon.* quamquam *Demophoon*, non *Demophon*, quod metro obftaret, dictus fuerit, cui Elegiam hanc

Nulla meis frustra lustrantur compita plantis.
Omnia in exitium nata theatra meum.
5. Sive aliquis molli deducit candida gestu
Brachia, seu varios incinit ore modos.
Interea nostri quaerunt sibi vulnus ocelli,
Candida non tecto pectore si qua sedet.

Sive

hanc Inscripsit Propertius. ut patet ex v. 13. *Scis mi o Demophon* in libro Commelini, quod elegans admodum & venustum videbatur Gebhardo. *multa venire bona* in Voss. primo: seq. versu, *Nulla mihi frustra* in codd. Regiis, altero versu Colbert. & primis edd.

4. *Omnia in exitium nata theatra meum*] *O nimis exitio nata theatra meo* in plerisque codicibus, quibus adstipulantur bini Leidenses, primus & tertius Voss. Askew. meus uterque, & prior D'Orvill. & primae aliaeque vetustae editiones. *exitio nata* defendi potest ex nostro infra El. 19. v. 37.

Unica nata meo pulcherrima cura dolori.

& similia vide in notis Heinsii ad Ovid. Remed. v. 220. *Omnia in exitio* v. c. Perreji, Colotianus, & secundus Vatic. in aliis tamen codd. *Omnia in exitium nata theatra meum.* ut in Voss. quarto, secundo D'orvill. & cod. Passeratii, quam meliorem esse lectionem notat Broukhusius. Ovidius Lib. I. Am. El. 1. v. 22.

Legit in exitium spicula missa meum.

ubi id hoc in loco etiam Patruus meus praetulit. *O nimis exitio nota theatra meo* conjecerat Francius.

5. *Sive aliquis molli deducit candida gestu*
Brachia, seu varios incinit ore modos]

deducit in omnibus codd. & editionibus vetustis. quod tuetur & pro leniter movere exponit Heinsius ad Ovid. Rem. Am. 334. probante Broukhusio, & D'Orvill. in Miscell. Observ. Vol. V. pag. 297. & sic Ciofanus ad Lib. II. Amor. 4. 29. ex loco Statii, quo Propertium imitatur,

Candida seu molli deducit brachia motu.

deducat condita in Colbertino. *diducit* tamen legendum existimat Passeratius, pro pandit, extendit, in diversas partes movet. quod *jactare brachia* nostro est Lib. IV. El. 5. 45.

——— *si brachia jactat,*
I comes, & voces ebria junge tuas.

& hoc praefert Patruus meus ad Nasonis Lib. III. A. A. 350. & Marklandus ad Statii Silvas pag. 182. ubi in sui poëtae loco etiam *diducit* vindicat. quorum sententiae accedo. intelligit autem mimos, qui saltant amores. idem Marklandus codici suo adscripserat, legendum esse, *Sive aliqua in molli* &c. quia de puellis per totam Elegiam ab initio agit. altero versu pro *incinit* in Menteliano, primo Leid. Voss. & D'orvill. meoque secundo *inicit*, quod ex more scripturae librariorum est *injicit*, ut in altero Leid. Voss. Borrich. & libro Commelini. *invenit* in Palatino Gebhardi. *concinit* in v. c. Perreji, & D'Orvill. sec. sed recte Broukhusio, post loca aliorum prolata, quae lectioni *injicit* favere possent, praeplacet *incinit*. quod in primis edd. Aldinis, Juntina, Colinaei, ceterisque vetustioribus exstat, & minime sollicitandum est, atque a Passeratio bene adseritur. Petronius in Fragmentis pag. 680.

—— *calamique loquaces*
Incinuere Midam.

ut legunt Salmasius & Palmerius. vulgo *Invenere*. vide illic notas Interpretum, quos inter Munckerus hoc etiam in loco *incinit* probat. Ceterum post hoc distichon collocandos versus 9. & 10. & sequenti praefigendos esse censet Lennepius in Animadvers. ad Coluthum pag. 52. hoc nimirum ordine:

Sive aliquis molli deducit candida gestu
Brachia, seu varios incinit ore modos:
Sive vagi crines puris in fontibus errant,
Indica quos medio vertice gemma tenet:
Interea nostri quaerunt sibi vulnus ocelli,
Candida non tecto pectore si qua sedet;
Quae si forte aliquid & seqq.

quod probo & amplector.

8. *non tecto pectore si qua sedet*] *corpore* male in Voss. tertio. infra El. 19. 36. *pectore nuda.* quod Lib. IV. El. 4. 70. *fertur aperta sinu.* Ovidius Epist. XV. 122. *eram lacero pectus aperta sinu.*

Sive vagi crines puris in frontibus errant,
10. Indica quos medio vertice gemma tenet.
Quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes?
Quod quaeris, quare non habet ullus amor?
15. Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris?
Et Phrygis insanos caeditur ad numeros?

Uni-

sinu. eadem varietas Lib. II. Met. 339.

—— nomenque in marmore lectum
Perfudit lacrimis, & aperto pectore fovit.

ubi *aperto corpore* in Gronoviano, & duobus aliis MSS., quorum apud me excerpta sunt. in notis enim Patrui errore calami ex Gronov. cod. male excusum *pectore*, sed *corpore* in suo exemplari correxit. & passim aliis in locis hae voces confunduntur.

9. *Sive vagi crines puris in frontibus errant*] totum hoc distichon desideratur in Excerptis Modii seu Groningano. *mihi frontibus errent* in quarto Vossiano. *puris frontibus*, ut apud Ovid. III. A. A. 137.

Longa probat facies capitis discrimina puri.

ubi quid *capitis puri discrimina*, & hoc in loco *purae frontes*, seu pectine purgatae, significent, explicat Patruus meus ad Lib. II. A. A. v. 303. seq. versu *teget* male in Borrich. Heinsiano, & primo meo codice.

11. *Quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat*] *Qua si* D'Orvill. prim. *Quod si forte aliquid v. m. d. negarat* codices Passeratii. *negaret* in Regiis, Askew. Voss. quarto, & edd. priscis. *negarat* in Colbert. Mentel. primo Voss. Heinsiano, & sic Guyetus. *negarit* Aldus, & ed. Colin. *negavit* in primo Vatic. *aliquid negarat*, ut apud Ovid. III. Amor. El. 2. 84.

Risit & argutis quiddam promisit ocellis.

ubi *aliquid promisit* in duobus Palat. & aliis MSS. illis autem vocibus *aliquid* vel *quiddam* poëtae in rebus amoris plus intelligunt quam exprimunt. & ita capiunt nonnulli supra El. XV. 27.

Tu quoties aliquid conabere.

ubi vide Passerat. & ad Eleg. XXIV. 42.

Est quiddam, quod vos quaerere cogit amor.

Dido apud Virgil. IV. Aen. 317.

Per connubia nostra, per inceptos hymenaeos,
Si bene quid de te merui, fuit aut tibi quidquam
Dulce meum.

vide Davis. ad Cic. III. Tuscul. Disp. cap. 18. in fin. ad sequentis versus illustrationem praeter ea, quae contulit Broukhusius, addantur D'Orvillio animadversa in Vol. II. Observ. Miscell. T. III. pag. 366. 367. Vol. V. T. II. p. 299. & ad Chariton. p. 380. ex quo patet Propertium hic imitatum esse illud Simaethae apud Theocritum in Pharmaceutr. v. 107.

—— ἐκ δὲ μετώπω
Ἱδρώς μευ κοχύδεσκεν ἴσον νοτίαισιν ἐέρσαις.

vide etiam quae de hoc amoris adfectu ad Valerii Aeditui Epigramma notavi Tom. I. Anth. Lat. p. 672. seq. versu *Frigida de tota fronte manabat aqua* vitiose adfert Caelius Rhodiginus Lib. VI. Lect. Antiq. cap. 4.

13. *cur sim tam mollis in omnes*] non spernenda videtur lectio codicum, in quibus legitur, *tam mollis & amens*. ita enim in Excerptis Modii, seu Groningano, & D'Orvill. secundo. idque ex suo codice adfert Livinejus. seq. vers. *Quid quaeris* in Voss. tert. & Askew. *non dabit ullus amor* conjecerat Heinsius. versus mihi obscurior videtur. *unus amor* Marklandus legebat, ut v. 36. Possis etiam, *quare nos habet ullus amor.* vel forte, *quare non cavet ullus amor?*

15. *laniat sua brachia*] *sibi brachia* in Menteliano, primo Leid. & uno Colbert. *queritur ad numeros* Mentel. vel *quaeritur*, ut in Exc. Scalig. & primo Leid. *creditur* in Heinsiano, sed in marg. *ceditur*.

Unicuique dedit vitium natura creato.
Mi natura aliquid ſemper amare dedit.
Me licet & Thamyrae cantoris fata ſequantur,
20. Numqꝗam ad formoſas, invide, caecus ero.
Sed, tibi ſi exiles videor tenuatus in artus,
Falleris. haud umquam eſt culta labore Venus.

Per-

17. *Unicuique dedit vitium natura creato*
Mi natura aliquid ſemper amare dedit]
fortuna creato in quinto Vaticano, primo Leid. Voſſ. tert. D'Orvill. primo. ſed *natura* in meo ſecundo, aliiſque MSS. pro *creato* forte legendum *natura creatrix*. quod epitheton *Naturae* paſſim tribuit Lucretius. licet *unumquemque creatum* pro quemcumque hominem, Graeca forma dictum cenſeant viri eruditi. deinde *Me* pro *Mi* in Mentel. Heinſiano, Leid. pr. & ed. Ald. & Gryph. *fortuna* hoc in verſu eſt in duobus Leidenſ. Askew. primo & tertio Voſſ. utroque D'Orvill. meis, aliiſque codd. & primis edd. quod praefero, licet *natura* utroque verſu ediderit Broukhuſius. *natura* primo, *fortuna* altero verſu adfert Octavianus Mirandula in Viridario Illuſtr. Poëtar. Fol. 183. & ſic in ed. Junt. Heinſius tentaverat, *Mi formarum aliquid*, vel *Mi furtivi aliquid*. eruditiſſimus vero Eldickius legebat,

Mi forte uni aliquid ſemper amare dedit.

ſive *natura* ſeu *fortuna* hic legatur, eo ſpectat, quod in fatis eſſe, ut ſemper amet, profiteatur. Lib. I. El. 6. v. 30.

Hanc me militiam fata ſubire volunt.

Sed forte legendum,

Mi fortuna aliud *ſemper amare dedit.*

deſultorem enim ſe profitetur hac Elegia. infra v. 36.

Sic etiam nobis una puella parum eſt.

& v. 40.

Ut ſciat eſſe aliam, quae velit eſſe mea.

ubi *aliquam* in primo D'Orvill. vide ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 733. ad quem locum plura de MSS. confuſione in vocibus *natura* & *fortuna*. de qua etiam paullo ante ad El. XVI. 28.

19. *Me licet & Thamyrae cantoris fata ſequantur*] *Thamyris* Exc. Scalig. quod olim placebat Broukhuſio, quia *Thamyris* vocatur, credebatque inflexionem hanc mutatam fuiſſe propter ſonum concinniorem, ne duae voces *Thamyris cantoris* eodem modo deſinentes conjungerentur. ſed recte hoc in notis editis praeteriit, nam licet Homerus, Euripides in Rheſo v. 925. aliique Θάμυριν vocent, utrumque tamen *Thamyrin* & *Thamyran* dici apud veteres, patebit ex Heinſii notis ad Ovid. III. Amor. El. 7. 62. illo verſu,

Quid miſerum Thamyran picta tabella juvet.

ubi etiam *Thamyrin* in aliis. & ſic variant codices in ſcriptura, qua *Tomyrin* vel *Tamyrin*, quae Cyro caput praecidit, vocant. vide Hemſterh. ad Lucian. Contempl. Tom. I. pag. 508. de Thamyrae, a Muſis, quas cantu provocaverat, excaecati, fato nota eſt fabula. praeter illos, quos laudat Broukhuſius, vide etiam Salvagn. ad Ovidii Ibin v. 274.

21. *Sed tibi ſi exiles videor tenuatus in artus,*
Falleris. haud umquam eſt culta labore Venus.]

Et tibi Guyetus, citra neceſſitatem. eſt enim objectio Demophoontis, formam exilem quaſi exprobrantis Propertio, cui reſpondet, majorem ſibi in exiguo corpore regnare virtutem, jactans ſe numquam voluptatis opere fatigatum. ſive ut Ovidius Lib. II. Am. 10. 26.

Decepta eſt opera nulla puella mea.

& majori cum gloriatione Lib. III. El. 7. 23. & ſeqq. noto loco. hinc tertii Voſſiani codicis lectio admittenda videtur, *haud umquam eſt feſſa labore Venus*. quod & in Colotiano & primo Vaticano legitur. vel cum Cel. Ruhnkenio legendum, *rupta labore Venus*. ut Lib. II. 13. 14.

Rumpat ut adſiduis membra libidinibus.

& *rumpere latus* in hac nequitiae palaeſtra frequens. certe *culta* hic non placet. *exiles tenuatus in artus*, ut de ſe Ovidius Lib. I. Am. 6. 5.

Longus amor tales corpus tenuavit in uſus,
Aptaque ſubducto pondere membra dedit.

 con-

Percontere licet. ſaepe eſt experta puella
Officium tota nocte valere meum.
25. Jupiter Alcmenae geminas requieverat arctos,
Et coelum noctu bis ſine rege fuit.
Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
Nullus amor vires eripit ipſe ſuas.
Quid? quum e conplexu Briſeïdos iret Achilles?
30. Num fugere minus Theſſala tela Phryges?

Quid?

concretus in artus apud noſtrum de nano Lib. IV. El. 8. 41.

Nanus & ipſe ſuos breviter concretus in artus.

vel *contractus*, ut in aliis.

25. *Jupiter Alcmenae geminas requieverat arctos*] vitioſe in Menteliano *geminos artus*, quod ex praecedenti diſticho male repetitum. *requieverit* in Borrich. *requievit* in Voſſ. primo. *requieverat arctos geminas*, pro *requieſcere fecerat* dictum eſſe adſcripſerat Fruterius. in Alcmenae nempe gratiam duas, ſive tres noctes, requievit Jupiter, ut Herculem procrearet. vide Meurſium ad Lycophr. v. 33. Livinej. ad h. l. & de fabula ipſa prae ceteris Cel. Hemſterh. ad Lucian. Somn. pag. 21. hinc Ovidius Lib. I. Am. El. 13. 45. ad Auroram,

Ipſe Deum genitor, ne te tam ſaepe videret,
Commiſit noctes in ſua vota duas.

Seneca Agam. 826. de Hercule,

—— violentus ille
Nocte non una poterat creari.

quo loco imitatur, ut paſſim, Ovidium Epiſt. IX. 9.

At non ille velit, cui nox (ſic creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.

ita enim legendum cum Waddelio Anim. Critic. pag. 91. non *ſi creditur*. Seneca de brevit. vitae cap. 16. *inde etiam poëtarum furor, fabulis humanos errores alentium, quibus viſus eſt Jupiter, voluptate concubitus delinitus, duplicaſſe noctem.* de locutione *geminas requieverat arctos* vide Scaligerum infra ad El. ult. huj. Lib. v. 75. ubi recte emendavit,

Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam.

Virgilius Ecl. VIII. 4.

Et mutata ſuos requierunt flumina curſus.

ubi Servius ex Calvi Jo adfert,

Sol quoque perpetuos meminit requieſcere curſus.

ita ſimplici *quieſco* utitur Seneca Herc. Oet. v. 1586.

Quam tuas laudes populi quieſcant.

ubi vide J. Iſ. Pontani notas.

28. *Nullus amor vires eripit ipſe ſuas*] *praecipit* vel *eligit* conjiciebat Gebhardus. ſed malim cum Heinſio *vires deſerit* aut *deterit*. *ſubtrahere vires* Ovidio Rem. Am. 444.

Alterius vires ſubtrahit alter amor.

30. *Num fugere minus Theſſala tela Phryges*] *Non fugere* in duobus Voſſ. & D'Orvill. Cum in meo priore. Legendum conjicio,

Num ſenſere *minus Theſſala tela Phryges?*

Lib. II. El. 1. 66.

Myſus & Haemonia juvenis qua cuſpide vulnus
Senſerat, *hac ipſa cuſpide* ſenſit *opem.*

Lib. IV. El. 9. 39.

Quis facta Herculeae non ſenſit *fortia clavae.*

ut illic ex MSS. emendandum, pro *audit.* ubi plura. Ovidius I. Amor. El. 9. 39.

Mars quoque deprenſus fabrilia vincula ſenſit.

paullo poſt etiam corrigendum,

Bella Mycenaeae num timuere rates?

nempe *num minus*, repetitione ex verſu praecedente, *Num fugere minus*? & ſic conjecerat Mark-

Quid? ferus Andromachae lecto quum surgeret Hector,
  Bella Mycenaeae non timuere rates?
Ille vel hic classes poterat, vel perdere muros.
  Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
35. Adspice uti coelo modo Sol, modo Luna ministret:
  Sic etiam nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat, foveatque lacertis,
  Altera, si quando non sinit esse locum.

Aut

Marklandus. vid. ad Eleg. praeced. v. 3. & de elegantia interrogationis *Num minus*, sed semper fere a librariis corrupta, plura notabimus ad Lib. IV. El. XI. v. 13. pro *timuere* in Menteliano *tenuere*.

33. *Ille vel hic classes poterat, vel perdere muros. Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego*] *poterant* in Neapolitano. *classem* Heinsius. optimo judicio hic Achillem & Hectora a Propertio memorari, quia in muris evertendis praecipue valebat Achilles, in navibus cremandis Hector, notat Barthius ad Stat. I. Achill. v. 89. altero versu *Sic ego* male in Borrich. *Hoc ego Pelides, hoc ferus Hector ego* emendaverat Marklandus, quod si admitteretur, ex versu praeced. *possim* suppleri deberet. Mihi ex codice Modii, seu Groningano, & D'Orvill. secundo praeferendum videtur,

Hic ego Pelides, hic ferus Hector ero.

in hac palaestra amoris me Achillem & Hectorem praestabo. Sensus loci manifestus erit, si conparemus similis elegantiae ista Tibulli Lib. I. El. 1. 89.

Nunc levis est tractanda Venus: dum frangere postes
  Non pudet, & rixas inseruisse serae.
Hic ego dux milesque bonus, vos signa tubaeque
  Ite procul. cupidis vulnera ferte viris.

& utramque militiam, partumque in altera a se triumphum, pari colore describit Ovidius Lib. II. Am. 5. & seqq.

Haec est praecipuo victoria digna triumpho
  In qua quaecumque est, sanguine praeda caret.
Non humiles muri, *non parvis oppida fossis*
  Cincta, sed est ductu capta puella meo.
Pergama cum caderent bello superata bilustri,
  Ex tot, in Atrida pars quota laudis erat?
At mea seposita est, & ab omni milite dissors
  Gloria, nec titulum muneris alter habet.
Me duce ad hanc voti finem, me milite veni:
  Ipse eques, ipse pedes, signifer ipse fui.

& hinc Helena Paridem a campo Martis ad Veneris arma perducere tentat Epist. XVII. v. 255.

Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti,
  Bella gerant fortes, tu, Pari, semper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto.
  Militia est operis altera digna tuis.

35. *Adspice uti coelo modo Sol, modo Luna ministret*] *Adspice ut coelo m. S. m. L. ministrat* in Heinsiano, & meo primo. hinc Heinsius *Adspice ut e coelo.* vel *Adspicis ut coelo*, aut *Adspicito ut*, sed, *Adspice uti ministret* rectum, & ex usu Propertii est, unde male etiam *ministrat* in Borrichiano. vide ad Lib. I. El. 3. 9. & El. XVII. 6. *ministret* Sol & Luna, alternis lucem praebeant, ut Lib. III. El. 14. 15. *Luna ministrat equis, demonstrant astra salebras.* quod autem nostro *ministrare* de Sole & Luna dicitur, id *δουλεύειν* Euripidi in Phoenissis v. 549.

Καὶ γὰρ μέτρ' ἀνθρώποισι καὶ μέρη σταθμῶν
Ἰσότης ἔταξε κἀριθμὸν διώρισε.
Νυκτός τ' ἀφεγγὶς βλέφαρον, ἁλίω τε φῶς,
Ἴσον βαδίζει τὸν ἐνιαύσιον κύκλον. &c.
Εἶθ' ἥλιος μὲν, νύξ τε δουλεύει βροτοῖς.

quem locum ideo lubentius adscripsi, quia illum in animo habuisse poëtam nostrum credebat juvenis optimus, Musarum aeque ac Themidos eruditae amor, & venerum Propertianarum callentissimus, Laurentius Santenius.

38. *Altera, si quando non sinit esse locum*] sic edidit Broukhusius. sed aliter in codd. MSS. & editionibus vetustis. in Regiis, *Altera, si quando est, non sinat esse locum.* ut in Veneta, Reg.

 Lep.

Aut ſi forte irata meo ſit facta miniſtro,
40. Ut ſciat eſſe aliam, quae velit eſſe mea.
Nam melius duo defendunt retinacula navem,
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut ſi es dura, nega: ſin es non dura, venito.

Quid

Lep. Aldinis, Junt. Colin. Gryphii, aliiſque edd. in Menteliano, Scaligeri & Modii Excerptis, Groningano, Borrich. & Neapol. *ſi quando non ſinat*, vel *ſinit*, *eſſe locum*. *ſinat* etiam in ſecundo Leidenſi, primo & tertio Voſſ. quod autem inſertum fuerit *eſt*, & nonnullis ſcriptis editiſque libris intruſum *ſi quando eſt*, ſenſum fecit obſcuriſſimum, & hinc, ni fallor, Paſſeratius conjectura inauſpicata tentaverat, *Altera ſi qua deeſt*, vitium Propertio ingerens, a quo optimi ſemper ſibi caverunt poëtae, qui numquam *deeſt* prima brevi adhibent, ſed voce in monoſyllabon contracta utuntur. vide Barth. ad Stat. X. Theb. v. 230. Felicius N. Heinſius legebat,

Altera, ſi quando haec non ſinit eſſe locum.

Altera, me teneat nempe & amplexu foveat, ſi prima aditum neget. ſenſu plano & perſpicuo. & ſic legiſſe amicum, quem *Andream* vocat, teſtatur Livinejus, & valde probat, per quem *Andream Schottum* intelligendum opinor, quia ab illo ſe poſtumas Livineji notas in Amorum triumviros accepiſſe teſtatur in praefatione ſua Gebhardus.

40. *Ut ſciat eſſe aliam, quae velit eſſe mea*] *Et ſciat* in Borrich. & meo priore. *Vel ſciat* in Groning. Heinſius conjecerat, *At* vel *Ut ſciet*. Marklando placebat, *Tum ſciat eſſe aliam. aliquam* D'Orvill. ſec.

41. *Nam melius duo defendunt retinacula navem*] *Jam* in meo priore. *Nam duo defendunt melius retinacula navem* numero molliore in Heinſiano, & Gebhardi Commeliniano. ſed *defendunt* deeſt in meo codice primo, relicto hiatu. Paſſeratius ſubintelligit, *defendunt*, a ventorum & fluctuum impetu, dura ſatis ellipſi, & neſcio an hoc verbum ita ſimpliciter poſitum alibi occurrat, quum ſemper addatur aliquid rei, de qua agitur, congruum, ut *defendere a frigore*, *aeſtu*, *ſolſtitio*, & ſim. pro arcere. Cogitabam igitur, an ſervato verborum ordine, quem praeeunt codices, forſitan ſcripſerit auctor,

Namque duo melius fundant *retinacula navem.*

verbo hac in re proprio, & cujus veſtigia ſatis clara in *defendunt*, deleta prima ſyllaba, forte ex *duo* enata. *fundare* autem pro ſtabilire, de duabus anchoris fundo maris injectis, (quas per *retinacula* intelligo) naveſque hoc vinculo firmatas retinentibus. notum illud Virgilii VI. Aen. 4.

Anchora fundabat naves, ſtant litore puppes.

Claudianus Conſ. Mallii v. 113:

Jam tibi conpoſitam fundaverat anchora puppim.

ſic puppis *carina ſolida fundata* Ovidio IV. ex P. Ep. 3. v. 5.

Dum mea puppis erat valida fundata carina.

ubi *firmata* in MS. quae gloſſa eſt. eidem Epiſt. XVI. 109.

Fundatura citas flectuntur robora naves,
Texitur & coſtis panda carina ſuis.

ſententiam hanc e Graeco fonte deductam, ex Socratis apud Stobaeum dicto, optime notavit J. Douſa Fil. & ex Pindaro atque Ariſtide ſimilia dedit Paſſeratius. eleganter etiam imitatus eſt Ovidius Rem. Amor. v. 446.

Non ſatis una tenet ceratas anchora naves,
Non ſatis eſt liquidis unicus hamus aquis.

& e recentioribus Dan. Heinſius Lib. II. El. 7. pag. 188.

Certius ex alta bis mittitur anchora puppi,
Et tenet inſtabiles uncus uterque rates.
Certius hoc, fateor, ſed nos crudelis in una
Et nimium conſtans, ſed pia, cura tenet.
Non perit in cunctis, ſi quis non haeret in una.
Ludit, & e quavis gaudia certa petit.

43. *Aut ſi es dura, nega: ſin es non dura, venito*] ſic Borrich. Groning. aliique codd. & vetuſtae edd. *Si non es dura* in Mentel. *Nunc ſi es dura* Guyetus. Francius correxerat,

Quod ſi es dura, nega: ſi non es dura, venito.

diſtichon hoc non cohaerere praecedentibus notaverat Marklandus, & ad hunc locum vix pertinere

Quid juvat in nullo pondere verba loqui?
45. Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
  Speranti subito si qua venire negat.
Quanta illum toto versant suspiria lecto,
  Quum recipi, quem non noverit, illa vetat.

Et

tinere videbatur D'Orvillio. *venito*, & mox *venire* repetitum, eo sensu dicitur, quo supra El. XIV. 34. ubi vide notas. in quem locum forte distichon hoc posset transferri, quia se a Cynthia fastiditum illic queritur, unde satis commode ibidem cohaerebunt,

De me; mi certe poteris formosa videri,
Mi formosa sat es, si modo saepe venis.
Aut si es dura, nega: sin es non dura, venito.
Quid juvat in nullo pondere verba loqui?
Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus &c.

ubi certe *venis* & *venito* aptius repeti videtur quam hoc in loco. Sed de hac transpositione liberum virorum doctorum sit judicium.

44. *Quid juvat in nullo pondere verba loqui?*] *Quod juvat* prior Palatinus Gebhardi, forte pro *Quo juvat*. *&* *nullo* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. Mentel. Scalig Excerptis, Voss. primo Askew. Leidensib. duobus, utroque D'Orvill. ac meis. *e nullo* Voss. tert. *Quid juvat en nullo* Heinsius. sed quod rejecit, & *in* abundare notavit: de quo vid. Gifanii Ind. Lucret. p. 360. *in nullo ponere verba loco* in v. c. Ant. Perreji, qui id e Pontano quoque notaverat & sic in Mentel. Excerp. Modii, Borrich. Groning. Neap. Vatic. sec Regiis, Colbertinis, Askew. Livineji & Gebhardi coditibus, binis Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, vetustiss. edd. & apud Volscum. sed tot codicum in illam lectionem quam merito ineptam dicit Livinejus, conspirantium pertinacia non tamen evincit, ut alterum repudietur, quod ex Beroaldina in Scaligeranam aliasque edd. recte translatum est. & firmari potest ex Ovidio Epist. III. v. 98.

At mea pro nullo pondere verba cadunt.

& Lib. II. El. 14. 42.

Et sint ominibus pondera nulla meis.

45. *acer amanti*] *asper* in uno cod. Regio. altero versu *Spectanti* in Groningano, pro *exspectanti*, ut saepe.

47. *toto versant suspiria lecto*] *Quanti illum toto vertant* in D'Orvill. primo. *versent* Voss. quart. *versant* fatigant, agitant, verbo eleganti & apud nostrum obvio. sic El. 1. huj. Libr. 45. *angusto versamus praelia lecto.* vide ad Lib. III. El. 9. 1.

48. *Quum recipi, quem non noverit, illa vetat*] locus interpolando vexatus & nonnihil obscurus, si hanc lectionem sequamur. in codicibus non una varietas est. in Regiis & primo Colbertino,

Cui recipi quae non noverit ille vetat.

nisi quod *ipse* superscriptum. in altero Colbert.

Cur recipi quae non noverit ille vetat.

Cui recipi etiam est in Heinsiano, meo priore, & edd. primis, *quae non noverit* in iisdem edd. & primo D'orvill. *ceu non noverit* Heinsius. pro *vetat* in aliis *negat*. *Cum recipi quem non noverit illa putat* ex v. c. Puccii adscripserat Perrejus. sic etiam in Colotiano, primo & secundo Vatic. *Cum recipi, q. n. n. i. vetat* in quinto Vatic. *Quo recipi —— negat* in Borrich. sed in marg. *putat*. *Cur recipi quem non noverit ille putat* Groning. in Menteliano, *Cum recipi quem non noverit ille vetat.* alias lectionum differentias ex Palatinis, Commeliniano, & antiquis edd. adnotavit Gebhardus, Posseratio accedens legenti,

Cum recipi, quem non noverit, illa vetat,

Cl. Heynio in notis ad Tibullum p. 295. placebat,

Quum recipi, quem non noverit illa, necat.

vel,

Quam recipi, quem non noverit ille, necat.

& *necat* interpretatur, urit, dolet recipi a puella, quae venire negavit, alium non notum sibi. Marklandus se versum hunc non intelligere adscripserat, & ex vestigiis codicis D'Orvilliani, in quo legebatur,

Quoi recipi, quae non noverit, ille vetat.

 emen-

Et rursum puerum quaerendo audita fatigat,
50. Quem, quae scire timet, dicere plura jubet.
Cui fuit indocto fugienda haec semita vulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
Ingenuus quisquam alterius dat munera servo,
Ut promissa suae verba ferat dominae?

55. Et

emendandum censebat,

Quum recipi, quasi non noverit, illa vetat.

quum famulo jubet excludere & non recipere eum, quasi sibi ignotum, & veluti numquam antea illum viderat. & hanc ceteris aliorum lectibnibus praeferrem. *quasi non noverit* jam est in editione, quae sub Graevii nomine prodiit. & hoc sensu Scaliger conjecerat,

Quum recipi, quem non noverit illa, vetat.

puella nempe. Vide tamen an pro *vetat*, si substituamus *videt*, sic refingi hic versus posset,

Quum recipi, quem non noverit illa, videt.

ut referatur ad exclusum amatorem, quem suspiria toto lecto versant, quum videt alium ignotum procum, se non admisso, quem noverat, praeferri sibi ac recipi.

49. *Et rursum puerum quaerendo audita fatigat,*
Quem quae scire timet, dicere plura jubet]

rursus propter sonum correxerat Marklandus, quod in Borrich. Groning. secundo Leid. tribus Voss. meo utroque, & D'Orvillianis. *rursus quaerendo* jungenda sunt, ut de Calypso & Ulyxe Ovid. II. A. A. 127.

Haec Trojae casus iterumque iterumque rogabat,
Ille referre aliter saepe solebat idem.

altero versu *Quem quoque* in Voss. pr. *Cum quae* in Mentel. *Quae quoque scire* in meo secundo. *Quem scire pudet* Borrich. *Quem qua scire* in Excerptis Scalig. *Quae cum scire timet* in cod. Modii. dein *quaerere* in duobus Leidens. primo & tertio Voss. Borrich. Groning. utroque D'Orvill. meisque, & vetustioribus edd. Heinsius ad oram ed. Ald. conjecerat,

Quoque haec scire timet, quaerere plura libet.

Legendum videtur,

Quam quae scire timet, dicere plura jubet.

vel *jubens.* famulum jubet plura, quam scire eum timet, dicere. deletus erat hic versus in Neapolitano. Conferenda haec sunt cum Ovidii Lib. I. Am. El. XI. de Nape tabellas ad Corinnam deferente.

51. *Cui fuit indocto fugienda haec semita vulgi*] Novam Elegiam hic ordiuntur Regii, Colbertini, Leidenses, Vossiani, D'Orvilliani, mei, & ceteri omnes MSS. cum primis & aliis vetustis edd. praescripto titulo de SERVITVTE AMORIS. sed praecedentibus continuavit Scaliger. Heinsio etiam videbatur superiori Elegiae connectenda, sed primum versum mendosum censebat. *Cui fuit indocti* in plerisque codd. & Leidens. Vossianis, D'Orvillii, ac meis. quod probabat Marklandus. vel *Qui fuit indocti*, ut in primis & antiquioribus edd. tum *fugienda & semita*, vel *est semita.* in Borrichiano *est* utroque versu omittitur. *indocto* correxit Scaliger. Legendum puto,

Cui fuerat docto *fugienda haec semita vulgi,*
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.

eo sensu, quo *lacum* exponunt Interpretes de vulgivago amore, ut dicat, jam placet aqua non de fonte, sed lacu petita, quae semita vulgi mihi amorum minime rudi aut ignaro, si saperem, fugienda erat. Heinsius conjecerat, *Ipsa epota lacu.* ut apud Ovidium, *Dulcius ex ipso fonte bibuntur aquae.* Seneca Epist. 119. *Utrum haec aqua sit ex lacu proximo excepta, ad naturam nihil pertinet.* quod hoc Propertii loco illustrat Lipsius. *lacum* de re vili & contemta dici notant viri docti ad El. XI. huj. Libr. v. 8. & forte hoc in versu latet proverbii cujusdam species.

53. *Ingenuus quisquam alterius dat munera servo,*
Ut promissa suae verba ferat dominae.]

Ingenuus quamquam in Voss. primo, meoque altero. *det munera* Guyetus. *quisnam alterius det munera servo* Heinsius. *Ingenuus quisque* praestaret,

55. Et quaerit toties, Quaenam nunc Porticus illam
Integit? &, Campo quo movet illa pedes?

Deinde

flaret, quia muneribus demereri servos etiam alienos moris erat. Ovid. II. A. A. 255.

Sed tamen & servo (levis est impensa) roganti
Porrige fortunae munera parva tuae,
Porrige & ancillae.

doin *promissa* firmatur a Neapol. Regiis, Colbertinis, Menteliano, Scaligeri & Modii Excerpt. Vossian. Heinsiano, aliisque codd. & primis edd. *permissa* conjecerat Heins. ad oram ed. Aldinae, in qua *commissa*, quod etiam in Colinaei, Gryphii, Rovill. aliisque edd. habetur, neque adeo adspernenda lectio est, ut *illiberale Beroaldi flagitium* dici meruerit a Broukhusio, quin potius praeferenda videtur. *verba* enim famulo *commissa* notant pugillares, ejus fidei creditos, ut ad dominam perferantur. Lib. I. El. 10. 12.

Accipe commissae munera laetitiae.

supra El. XIV. 37.

Credam ego narranti, noli committere famae.

Seneca Epist. 3. *Epistolas ad me perferendas tradidisti, ut scribis, amico tuo. deinde admones, ne omnia cum eo ad te pertinentia communicem.* & seqq. *Tu quidem ita vive; ut nihil* (amico) *committas, nisi quod committere etiam inimico possis.* ubi vide Gronov. *credere* eadem notione apud Nasonem III. A. A. 485.

Ancillae puerive manus ferat apta tabellas:
Pignora nec juveni credite vestra novo.

sic & arcana tabellis *committi* dicuntur Ovidio Lib. I. Amor. El. 12. 21. de similibus pugillaribus,

His ego commisi nostros insanus amores,
Molliaque ad dominam verba ferenda dedi.

IX. Met. 586.

Tam cito commisi properatis verba tabellis.

55. *Et quaerit toties, Quaenam nunc Porticus illam Integit*] *Dic tegit* conjecerat Heinsius. sed nihil muto. supra El. XV. 25.

Qua formosa suo Clitumnus flumina luco
Integit.

ideo autem hic *Porticus* & *Campus* memorantur, quia in illis locis convenire solebant amantes. Ovidius Lib. II. Am. El. 2. 4.

Hesterna vidi spatiantem luce puellam,
Illa, quae Danai porticus agmen habet.

Lib. I. A. A. 491.

Seu pedibus vacuis illi spatiosa teretur
Porticus, hic socias tu quoque junge moras.

Rem. Am. v. 627.

Nec quas ferre solet spatiantem porticus illam,
Te ferat: officium neve colatur idem.

vide Elegiam XXIII. hujus Libri, qua Phoebi porticum Juliam describit, in quam venire Cynthiam rogat v. 37.

Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis,
Cynthia. sed tibi me credere turba vetat.

ubi & Pompejae porticus meminit v. 45. ut Ovidius I. Artis v. 67.

Tu modo Pompeja lentus spatiare sub umbra,
Cum Sol Herculei terga Leonis adit.

de Campo, qui varii Romae erant, non minus quam porticus, Ovidius III. A. A. 385.

Nec vos Campus habet, nec vos gelidissima Virgo,
Nec Thuscus placida devehit amnis aqua.
At licet & prodest Pompejas ire per umbras,
Virginis aetheriis cum caput ardet equis.

Ceterum in codice D'Orvilliano *illum Integit.* *porticus idem* in Neapolit. & seq. versu, *Campo quo movet ille pedes* in Vossiano quarto. quod vel ideo noto, quia praecedentes quatuor versus sede sua motos suspicor, & hi connectendi videntur cum illis, *Et rursum puerum quaerendo audita fatigat* &c. turbatus nempe in hac Elegia adparet nonnullorum versuum ordo. praeterquam enim quod novam Elegiam a v. 51. male ordiantur plurimi codices, tria etiam disticha, a v. 59. usque ad v. 64. illo loco non occurrunt in variis MSS., sed in finem Elegiae rejiciuntur. Singula igitur forte in integrum sic restituenda & legenda sunt:

Quanta illum toto versant suspiria lecto,
Quum recipi, quam non noverit illa, videt.
Ingenuus quisque alterius dat munera servo,
Ut commissa suae verba ferat dominae,

Quae

Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama, labores
Herculis, ut fcribat, Muneris ecquid habes?
Et modo pavonis caudae flabella fuperbi,
60. Et manibus dura frigus habere pila:

Et

Quae toties puerum quaerendo audita fatigat,
Quem, quia fcire timet, dicere plura jubet.
Et quaerit toties, Quaenam nunc Porticus illum
Integit? & Campo quo movet ille pedes?
Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama, labores
Herculis, ut fcribat, Muneris ecquid habes?
Et modo pavonis caudae flabella fuperbi,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me pofcere eburnos,
Quaeque nitent facra vilia dona Via.
Cui fuerat docto fugienda haec femita vulgi,
Ipfa petita lacu nunc mihi dulcis aqua eft.
Ah peream, fi me ifta movent difpendia, fed me
Fallaci dominae jam pudet effe jocum & feqq.

fic faltem omnia meliori fenfu, qui in vulgatis obfcuriffimus eft, cohaerebunt, ni fallor: ut famuli cum tabellis ad puellam miffi praecedat mentio, quem multa iterum iterumque quaerendo fatigat, & ad pugillares miffos refcribat, munera varia petendo. locutio autem proverbialis eft *fugienda haec femita vulgi*, quam e Callimacho expreffam Fragm. 293. admonuit Cel. Ruhnkenius, cujus & Bentleji notas illic vide.

57. *Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama, labores*
Herculis, ut fcribat, Muneris ecquid habes?]

quod dixit fama Heinfius. *quos dicit poena* in Commeliniano Gebhardi. elegantiffime aerumnas amatorum, perfidia puellae fuae eluforum, comparat laboribus, quos exantlare debuit Hercules. quae egregie illuftrantur ex Eleg. feq. v. 9. & feqq. ubi rivalem fuum coram Cynthia fic provocat:

Si libitum tibi erit; Lernaeas pugnet ad hydras,
Et tibi ab Hefperio mala dracone ferat.
Tetra venena libens, & naufragus ebibat undas,
Et numquam pro te deneget effe mifer.
Quos utinam in nobis, vita, experiare labores,
Jam tibi de timidis ifte fuperbus erit.

pro *ut fcribat* fequente verfu Guyetus inepte *ut ftridat*, id eft ftridula voce dicat. *Herculis, & fcribat* in Regiis, primo & quinto Vatic & vetuftis edd. *ut fubdat*, Heinfius, vel *huic quod des muneris* conjecit in notis ad Ovid. Epift. VIII. 104. fed *ut fcribat* non videtur follicitandum; innuit enim, mifero amanti, poft perpeffos puellae faftus & fuperbiam, id tantum reftare folatii, ut ad literas, per fervum miffas, nihil aliud fcribat, quam *muneris ecquid habes.* unde toties poëtae, & praecipue Tibullus, Ovidius, & ipfe nofter Propertius in puellarum, munera tantum captantium, aviditatem invehuntur. opportune Janus Doufa P. adfcripferat illud Anthol. Graec. Lib. VII. (Ep. 183.)

Ἐλπίζειν ἔξεστι; ζητεῖς δὲ τί; νύκτα. φέρεις τί;
Χρύσιον. εὐθύμει. καὶ πόσον, οὐ δύναμαι.

id eft, vertente Grotio,

Spes ne aliqua eft? quid vis? noctem volo. quid geris? aurum.
Sume animum. tantum num dabis? hoc nimium eft.

ubi J. Doufa Fil. corrigebat,

Ἐλπίζειν ἔξεσ᾽ αἰτεῖς δὲ τί;

59. *Et modo pavonis caudae flabella fuperbi*] *fuperbae* fecundus Leid. primus & tertius Voff. uterque D'Orvill. cum meis. & fic in primis, Aldinis, Junt. Colin. Gryph. aliifque edd. neque aliter adfert Neftor in Vocabular. p. 154. recte quidem Broukhufius *fuperbi* adferuit, & exemplis de pavone pennis caudae laudatis fuperbo illuftravit, quibus adde quae notavit Bochartus P. II. Hieroz. Lib. II. cap. 16. p. 240. fed quod rationem addat, quia pavo mafculus non femina caudam habet oculatam & gemmatam, miror, nam qui *fuperbae* ediderunt, *caudae* adjunxerunt. *pavonis caudam flabella fuperbam* Heinfius per adpofitionem. fed probo lectionem receptam. intelligit flabellum, quo ad refrigerandum & ventilandum aeftatis calore utebantur puellae, quae & *tabella* dicitur, quam ῥιπίδα vel ῥιπίδιον Graeci vocant, cujus hic aptiffima poft Herculem fit mentio. nam hoc fervili minifterio, ut Omphalae

Et cupit iratum talos me poscere eburnos,
Quaeque nitent Sacra vilia dona Via.
Ah pereant, si me ista movent dispendia: verum
Fallaci dominae jam pudet esse jocum.

65. Cer-

phalae ventilaret, functum fuisse indicat Lib. IV. El. 9. 50.

Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus.
Et manibus duris apta tabella fuit.

quamquam illic *apta puella fui* male ediderit Broukhusius, & forte locus ille aliter legendus sit. Ovidius Lib. III. Am. El. 2. 37.

Vis tamen interea faciles arcessere ventos,
Quos faciat nostra mota tabella manu.

& Lib. I. Artis Am. 161.

Profuit & tenui ventos movisse tabella.

ut recte a viris doctis emendatum, pro *flabello*, cujus vocis primam produci vel hic locus ostendit. haec vero flabella ex pavonis caudis habebant elegantiores & lautiores. Claudianus Lib. I. in Eutrop. 109.

Et quum se rabido fessam projecerat aestu,
Patricius roseas pavonum ventilat alas.

plura de his vide apud Broukhus. ad h. l. Casaub. ad Suet. Aug. cap. 82. & quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 370. 371. mox *durae frigus habere pilae* Heinsius, de *pila lusoria* male intellexit Passeratius, reprehendens Beroaldum, qui recte exposuerat de pila ex crystallo, quam feminae manibus tenebant ad calorem frigore ejus mitigandum. & sic Volscus ac Livinejus. quod e Plinio optime firmavit Broukhusius. sed dubito valde an cum Vulpio huc referendum sit illud nostri ex Lib. IV. El. 3. v. 52.

Crystallusque tuas ornet aquosa manus.

quia illic de gemma annuli, ornamento digiti, agitur, non vero de pila crystallina ad manus refrigerandas.

61. *Et cupit iratum talos me poscere eburnos*] *iratam* conjicit Passeratius, & interpretatur, cupit ut iratam placem lusu talorum. sed hunc sensum an verba admittant, viderint alii. sic enim *irata cupit me ad talos poscere* dicendum fuisset. *subit iratam* ad oram ed. Aldinae adscripserat Heinsius. Mihi videtur locus ita intelligendus, & cupit me iratum, (iratum ideo, quia excluso nihil aliud ad literas responderat, quam munuscula rogando) poscere talos eburnos sibi mittam, quibus ludat cum novo amatore admisso, & nonnullas alias munerum petit quisquilias, in Sacra Via coëmtas, & sic amanti insultet. hunc sensum exigunt sequentia *Fallaci dominae jam pudet esse jocum. cupit poscere* more Propertii pro *cupide poscit.* altero versu *Quaeque nitent Sacra Julia dona Via* legebat Beroaldus, & Caesarea, ideoque pretiosa, interpretatur. ita in meo codice primo, ed. Venet. 1475. & Reg. Lepid. sed *vilia dona* recte se habent. de levioribus munusculis, qualia unicuique in Sacra Via prostabant venalia. vide Nasonis Eleg. VIII. Lib. I. Amor. a v. 87 — 106. qui locus haec optime illustrat. quia & poma, & agrorum hortorumque fructus illic emere & ad amicas mittere solebant. hinc talia *parva munera* vocat Lib. II. A. A. 261. & seqq.

Nec dominam jubeo pretioso munere dones,
Parva, sed e parvis callidus apta dato.
Dum bene dives ager, dum rami pondere nutant,
Adferat in calatho rustica dona puer.
Rure suburbano poteris tibi dicere missa,
Illa vel in Sacra sint licet emta Via.

unde *Julia* illa *dona* satis refutantur, & *vilia* hic confirmantur. adde quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 497. Abram. ad Cic. pro Milon. cap. 24. p. 896. & Gorium ad Donii Inscriptt. Antiq. Cl. VIII. pag. 319. qui propter *talos eburnos* hic memoratos existimat in Via Sacra praeter negotiatores unguentarios etiam fuisse eborarios. *vilia* & *Julia* similiter confusa in loco Martialis Lib. V. Ep. 10.

Et laudant fatui vilia templa senes.

ubi in aliis MSS. *Julia.*

63. *Ah peream, si me ista movent dispendia: verum*
Fallaci dominae &c.]

Ac peream in Excerpt. Modii, & Borrichiano. Malim hic *Dispeream, si me* &c. quia mox sequitur v. 68.

Ah pereant, si quos janua clausa juvat.

supra

65. Cernere uti poſſis vultum cuſtodis avari,
Captus & inmunda ſaepe latere caſa,

Quam

ſupra El. XVII. 9.

Diſpeream, ſi quidquam aliud, quam gloria de te Quaeritur.

in verſibus apud Suet. Tib. cap. 59.

Diſpeream, ſi te mater amare poteſt.

& paſſim alibi. in fine verſus *ni me* Excerpt. Scalig. *ſi me* Neapol. Borrich. Mentel. ſecund. Leid. Voſſ. prim. & tert. ſecundus D'Orv. meus uterque, & primae edd. rectius *ſed me* in Regiis, & Colbertinis, ut Aldus in utraque editione, Junta, Colinaeus, Gryphius, aliique. & ſic adfert Barthius ad Calpurn. Ecl. III. v. 50. dein *non pudet* ſuperſcriptum in Voſſ. tertio. *eſſe locum* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. utrumque vitioſe.

65. *vultum cuſtodis avari*] *amari*, praeter codices aliis memoratos, & primas editiones, etiam eſt in Regiis, Colbertinis, Mentel. Modii & Scalig. Excerpt. Neapol. Groning. duobus Leidenſ. primo tertioque Voſſ. binis D'Orvill. & meo ſecundo. in priore & Heinſiano *avari*. quod optime vindicat Broukhuſius de oſtiario, data mercede, fores facilius reſerante. hinc noſter Lib. IV. El. 5. 47.

Janitor ad dantes vigilet, ſi pulſet inanis,
Surdus in obductam ſomniet uſque ſeram.

Ovidius III. A. A. 657.

Sed ſemel eſt cuſtos longum redimendus in annum:
Saepe dabit, dederis quum ſemel, ille manus.

Ita legendum pro *dederit quas*.

66. *Captus & inmunda ſaepe latere caſa*] Locus non adeo apertus, ac prima fronte videtur. *in inmunda* D'Orvill. ſec. *in munda* Borrich. cum primis edd. *inmundo cavo* conjecerat Heinſius in Notis p. 698. ut *inmunda caverna* idem legit Lib. III. El. 13. 17.

Saepe illam inmundis paſſa eſt habitare cavernis.

ſed quia *inmundo* mox ſequitur v. 71. etiam hoc modo locum corrigendum cogitaverat,

Spretus & in nudo ſaepe jacere ſolo.

ſic apud Ovidium III. Am. El. XI. 10.

Ergo ego ſuſtinui, foribus tam ſaepe repulſus,
Ingenuum dura ponere corpus humo.

& II. A. A. 524.

Clauſa tibi fuerit promiſſa janua nocte,
Perfer & inmunda ponere corpus humo.

ubi in aliis *dura*. *in nuda* cod. Huydecop. eadem varietate apud Tibull. I. El. 1. 62.

Mollis in inculta ſit mihi ſomnus humo.

ubi *in dura*, vel *in nuda* in aliis. vid. Broukhuſ. & Oudend. ad Lucan. VI. 550. & huic quidem emendationi ſuffragari poſſet codex meus ſecundus, in quo *in nuda* pro *inmunda* legitur. Ejuſdem Heinſii ſagacitas critica loco huic, qui procul dubio corruptus eſt, mederi tentaverat ad oram ed. Ald.

Captus & inmundae ſepe latere caſae.

in ſepto caſae ſordidae. certe *ſaepe* hic valde languet, quae vulgarior vox videtur a librariis pro *ſepe*, minus illis nota, ſuppoſita eſſe. Nondum tamen a praecipuo ulcere perſanatum locum arbitror, quod latere puto in voce *Captus*. novi quid ſit *captus amator*, *capta puella*, & ſim. unde Paſſeratio *deprehenſus*, & *paene captus*, exponitur. Sed ab hoc loco id alienum, & Heinſium quoque offendiſſe videtur, ut patet ex ſecunda ejus conjectura, qua *Spretus* divinaverat, quod tamen a vulgata ſcriptura, ut & *ſolo* a *caſa* nimium recedit. ſed *jacere* pro *latere*, & *inmundae ſepe caſae*, valde placet, ideoque hunc verſum ſic reſtituendum opinor,

Et canis inmundae ſepe jacere caſae.

ut *caſam inmundam canis* diverſam ſtatuamus a janitoris cella vel gurguſtio, nam quod Broukhuſius notat, *canem ſimul cum oſtiario clavigero in eadem cella aetatem degiſſe*, probandum erat. vel, ſi *ſepes* ex conjectura Heinſiana diſpliceat, de canis caſula, legi poſſet,

Et canis inmunda ſaepe latere caſa.

Inmunda haec *caſa* dicitur, ut *inmunda hara* Ovidio Epiſt. I. 104. de porcili. auget igitur hoc injuriam excluſo amatori factam, ut non tantum obſervare ſupercilium avidamque manum janitoris avari, ſed & in ſepto caſae caninae jacere de nocte cogatur. ſic *cuſtodem oſtiarium* & *canem* conjungit Tibullus loco, quem produxit Broukhuſius, Lib I. El. 4. 31. & ſeqq.

—— hinc clavim janua ſenſit,
Et coepit cuſtus liminis eſſe canis.
Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia victa eſt:
Nec prohibent claves, & canis ipſe tacet.

Ovi-

Quam care semel in toto nox vertitur anno?
Ah pereant, si quos janua clausa juvat.
Contra, rejecto quae libera vadit amictu,
70. Custodum & nullo septa timore, placet.

Cui

Ovidius II. Am. 19. 40.

Incipe, quis toties furtim tua limina pulset,
Quaerere: quid latrent nocte silente canes.

ubi vide notas. sed Heinsium illic corrigentem *cui latrent* rejicit Jac. Gronovius ad Gellium Lib. VII. cap. 1. de canibus ad limina puellarum simul cum janitore custodibus vide Casaub. ad Theophrasti Charact. pag. 142. 143. & quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 293.

67. *Quam care semel in toto nox vertitur anno*] *verterit* in D'Orvill. secundo, Modii Excerptis, seu Groning. & codice Livineji. *stertitur* conjicit Heinsius. *vertitur nox toto anno* forte placere nonnullis posset, ut El. XXI. 34.

Et Deus, & durus vertitur ipse dies.

perditur hic correxerat Marklandus, quod Broukhusio etiam in mentem venerat. sed verissima est Cel. Hemsterhusii emendatio,

Quam care semel in toto nox venditur *anno.*

vide ejus Animadversiones. & hoc confirmavit Cl. Schraderus Lib. I. Observ. cap. 3. pag. 28. & Emend. cap. VI. p. 127. favet praesertim huic lectioni addita vox *care*. ut in illo Senecae de Brev. vitae cap. 16. *possunt istis non brevissimae videri noctes, quas tam care mercantur?* mox *si quas janua clausa juvat* non male in secundo Leid. ut inprecatio sit in puellas amatorem excludentes.

69. *Contra, rejecto quae libera vadit amictu*] *neglecto* tentaverat Broukhusius, forte quia rejicere vestem in tergum dicitur de illis, qui opus aliquod adgrediuntur. sed *rejicere amictum* ex humeris, etiam proprium de illis, qui se nudant. Ovidius Lib. II. Met 582.

Rejicere ex humeris vestem molibar.

& sequuntur illic *nuda pectora*. ita enim recte pro *dejicere* restituit Patruus meus, cujus notae plura suppeditabunt. huc forte spectat illud Petronii cap. 7. *rejecit anus urbana centonem*. quod de nudata intelligendum, quia velamine obductae in publico incedebant inpudicae, sed quod rejiciebant, cellas aut domos voluptarias intrantes. vide illic Interpretum notas.

70. *Custodum & nullo septa timore, placet*] sic edidi, codicum omnium & primarum editionum consensum secutus. ita enim in Regiis, Colbertinis, Neapol. Vaticano primo, Mentel. Modii Excerptis, seu Groningano, Leidensibus, Vossianis, D'Orvill. meisque, in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovilliana, Scaligeri, aliisque edd. *tumore*, quod valide tuetur Gebhardus, probabatque Guyetus, & praetulit Broukhusius. sed jure rejicitur ab Hemsterhusio. *timore* placuit etiam Marklando. & Pricaeo in notis ad Apulej. IX. Met. p. 516. neque aliter idem Heinsius in notis antea ineditis, nuper vero, me suppeditante, publicatis a Cel. Ernestio, ad Tacit. de morib. Germ. cap. 19. init. ubi legendum, *Ergo septae pudicitia agunt; nullis spectaculorum illecebris, nullis conviviorum irritationibus corruptae*. non *septa pudicitia*, multo minus *certa* cum Acidalio. *septae pudicitia* illic praestat ex cod. Arundelliano, ut hoc loco *custodum septa timore*. neque cum Heinsio tentandum *operta* vel *seposita*. dein *timore* hic firmatur ex Ovidio III. Amor. El. 4. 30.

Non proba sit, quam vir servat, sed adultera cara est,
Ipse *timor pretium corpore majus habet.*

& Eleg. 8. 63.

Me prohibet custos, *in me* timet *illa maritum.*

sic in alio Propertii ipsius loco Lib. III. El. 10. 17.

Quid faciet nullo munita puella timore.

ubi perperam Heinsius *marito*. licet *timore* probaverit in notis ad Ovid. III. Am. El. 4. 30. El. XII. v. 23.

Nec timor, *aut ulla est clausae tutela puellae.*
Nec gravis austeri poena cavenda viri.

neque dissimili sensu supra Eleg. V. huj. Lib. in fine:

Nam nihil invitae tristis custodia prodest.
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

ubi secundo versu idem dicitur, quod *septam pudicitia*

Cui saepe inmundo Sacra conteritur Via socco,
Nec sinit esse moram, si quis adire velit.
Differet haec numquam, nec poscet garrula, quae te
Adstrictus ploret saepe dedisse pater.
75. Nec dicet, Timeo, propera jam surgere, quaeso:
Infelix, hodie vir mihi rure venit.

Et

dicitia vocat Tacitus d. l. qualis Penelope describitur Nasoni Lib. III. Am. El. 4. 23.

Penelope mansit, quamvis custode careret,
Inter tot juvenes intemerata procos.

talem *custodem* innuit noster Lib. I. El. XI. 15.

Ut solet amoto labi custode puella.

quod recte vindicat, & de servo custode puellis adposito exponit Broukhusius, atque a codd. MSS. firmatur. nam *amota* perperam in aliis. supra El. V. 29.

Quos igitur tibi custodes ad limina ponam.

Tibullus Lib. II. El. I. 75.

Hoc duce custodes furtim transgressa jacentes
Ad juvenem in tenebris sola puella venit.

quae conferenda cum loco Ovidii Lib. I. Am. El. 9. 27.

Custodum transire manus (*oculos* in MSS.) *vigilumque catervas,*
Militis, & miseri semper amantis opus.

El. 3. 45.

Nullus erat custos, nulla exclusura volentes
Janua.

& Lib. IV. El. 6. 11.

Nec possit cupidos vigilax deprendere custos,
Fallendique vias mille ministret Amor.

Ovidius Epist. IV. 142.

Non tibi per tenebras duri reseranda mariti
Janua, non custos decipiendus erit.

ubi male editur *dabitur reseranda. durum maritum* vocat, quem *austerum virum* noster Lib. III. El. 12. 24. sic Lib. III. Artis Am. 602.

Incitet & ficti tristis custodia servi,
Et nimium duri cura molesta viri.

Remed. 554.

Et si qua est duro capta puella viro.

vide Nasonis totam Elegiam IV. Lib. III. Amor.

73. *Differet haec numquam, nec poscet garrula, quae te*
Adstrictus ploret &c.]

Differt in Regiis, Colbertinis, Excerptis Modii, & primis edd. *poscit* in Voss. tertio. *possit* in Borrich. & Heinsiano. *posset* in meo sec. sed in marg. *poscet. posse gerula* in primo D'Orv. *garrulam* Passeratius exponit *nimium tinnientem.* sed melius Cl. Schraderus Emend. cap. VI. p. 127. conjicit *poscet grandia*, & Martialis imitatione firmat. *quod te* in Mentel. Modii Excerpt. uno Colbert. binis Leid. primo tertioque Voss. Neapol. utroque meo, & D'Orvill. deinde *Adstructus* in Menteliano. *Ah strictus* male Scaligerum legisse notaverat Heinsius. *Adstrictus* est parcus & tenax. ut apud Justin. XLIV. 2. 1. *dura omnibus & adstricta parcimonia.* Seneca de brevit vitae cap. 3. *Adstricti sunt in continendo patrimonio, simul ad temporis jacturam ventum est, profusissimi.* Livius Lib. XXXIX. cap. 1. §. 6. *inops regio, quae parcimonia adstringeret militem.* ubi vide Drakenb. sic *adstricta frons* apud Martialem Lib. XI. Ep. 40.

Et numeras nostros adstricta fronte trientes,
Tamquam de cella sit cadus iste tua.

ubi innuitur, avari hominis esse, convivarum pocula numerare, seu ἀριθμεῖν πόσας κύλικας ἕκαστος πέπωκε, ut dicitur Theophrasto, capite περὶ μικρολογίας. ubi vide Casaub. pag. 226. licet *adstricta fronte* illic etiam de *subducto* & *contracto supercilio* posset intelligi.

75. *Nec dicet, Timeo, propera jam surgere, quaeso:*] Non dubito ad hunc locum respexisse Ovidium Lib. III. Amor. El. 4. 32.

Indignere licet, juvat inconcessa voluptas.
Sola placet; Timeo, dicere si qua potest.
Et tamen ingenuam vis est servare puellam.
Hic metus externae corpora gentis agat.

ita enim illic legendum exigit totius Elegiae argumen-

Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes,
　Me capiant: nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli jam restat amanti,
80. 　Nullus liber erit, si quis amare volet.
Tu loqueris, quum sis jam noto fabula libro:
　Et tua sit toto CYNTHIA lecta foro?
Cui non his verbis adspergat tempora surdo,
　Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
85. Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
　Non ego nequitiae dicerer esse caput.

Nec

gumentum, non, ut vulgo editur,

Nec tamen ingenuam jus est servare puellam.

altero versui simile est illud Horatianum Lib. I. Sat. 2. 119. seqq.

— namque parabilem amo Venerem, facilemque. &c.
Nec vereor, ne, dum futuo, vir rure recurrat.

& huc referebat Dousa P. illud nostri Lib. IV. El. 5. 29.

Et simulare virum, pretium facit, utere caussis:
Major dilata nocte recurret amor.

ut adscripserat ed. Rovillianae, & pluribus ad illum locum notavit in Schediasm Succid. pag. 72.

78. *Me capiant*] *Me juverint* in Neapol. unde Heinsius *jurint*, pro *juverint*. ut in illo Ennii, *O Tite, si quid ego adjuro*, pro *adjuvero*. Sed quis Enniana facile Propertio obtrudet?

81. *Tu loqueris, quum sis jam noto fabula libro*] novam Elegiam hic incohant plerique codices & editiones vetustae. *cum sit* in Borrich. Regiis, Colbertinis, Askew. Leidensibus, duobus Vossianis, D'Orvill. meisque, & antiquis edd. in quibus etiam *toto fabula libro*, quod probat Gebhardus. *noto* vers. seq. in uno Voss. Heinsiano, primo & secundo Vaticano, Neapol. forte hunc etiam locum in animo habebat Ovidius Lib. III. Am. El. 1. 21.

Fabula, nec sentis, tota jactaris in urbe.

pro *foro* in Voss. tertio *thoro*.

83. *Cui non his verbis adspergat tempora surdo*
Aut pudor ingenuus &c.]

adspergat tempora sudor, addita distinctione, in plerisque codicibus scriptis, primis ac vetustioribus edd. quod probabat Heinsius. & sic Cl. Henr. Joh. Arntzenius in Specim. Observ. cap. XIII. p. 104. sed ingratae auribus sunt tres voces uno in disticho similiter desinentes *sudor*, *pudor*, *amor*. neque cum Cantero, Passeratio, & Guyeto facile admiserim,

—— adspergat tempora sudore
Aut pudor ingenuus.

unicum enim hoc in toto Propertio, si recte memini, exemplum esset syllabae in fine versus superfluae, quae cum sequenti coalescat. Sequor igitur hic Scaligerum & Broukhusium, *surdo* edentes, illo sensu, quo Lib. IV. El. 8. 47. *Cantabant surdo.* & in noto Virgilii versu, *Nos canimus surdis.* & hanc Scaligeri lectionem praetulit D'Orvillius ad Charit. pag. 381. *Quoi non his verbis* in meo cod. secundo. *Quoi non aspergat verbis his* Groning.

85. *Quod si tam facilis*] *jam facilis* in quinto Vaticano.

86. *Non ego nequitiae dicerer esse caput*] *nequitiae caput* hic dici pro nequam, notaverat Marklandus, ut Lib. IV. El. 1. 52.

Longaevum ad Priami vera fuere caput.

idque a Graecis desumtum esse, adscripto Sophoclis loco ex Electra, *Οἰδίπου κάρα.* & *τὸ μὸν κάρα*, pro *ἐμὲ*. Oedip. Tyr. v. 40. *Οἰδίπου κάρα.* & v. 1258. *Ἰοκάστης κάρα.* & Euripid. in Phoeniss. 615. *ἢ θεμιτόν σοι μητρὸς ὀνομάζειν κάρα.* & passim apud alios.

87. Nec

Nec ſic per totam infamis traducerer urbem:
Urerer & quamvis nomine, verba darem.
Quare ne tibi ſit mirum me quaerere viles.
90. Parcius infamant, num tibi cauſſa levis?

ELEG. XIX.

Hoc erat in primis quod me gaudere jubebas?
Tam te formoſam non pudet eſſe levem?
Una aut altera nox nondum eſt in amore peracta,
Et dicor lecto jam gravis eſſe tuo.
5. Me modo laudabas, & carmina noſtra legebas,
Ille tuus pennas tam cito vertit amor?

Conten-

87. *Nec ſi per totam infamis traducerer urbem: Urerer & quamvis nomine, verba darem*] *Nec ſi* in Excerpt. Modii, primo Leid. meo, & Palatino Gebhardi. *traduceret* in Leid. Voſſ. & primis edd. *Ureret* in primo Leid. uno D'Orv. meo utroque, edd. primis, Aldinis, aliiſque. ſed *Urerer* in Borrich. & Groning. diſtinguunt alii,

Ureret & quamvis, nomine verba darem.

Id eſt ſimulato alterius, pro vero Cynthiae nomine, populo inponerem, ut Douſa P. aliique intelligunt. vel potius *Urerer & quamvis nomine*, exponi poſſet, licet te amarem ob nobilitatem generis. ut ſupra El. XVI. 19.

Quod ſi nec nomen, nec me tua fama teneret.

vide ad El. I. huj. Libr. v. 42.

Eleg. XIX.] Haec quoque Elegia in multis MSS. & antiquis edd. connectitur cum ſuperiori poſt v. 65. plurima enim in his & antecedentibus longe alio illic exhibentur ordine, antequam Scaliger, eo modo, quo nunc leguntur, ea tranſpoſuerat. ſed nimium tamen ſibi in his digerendis indulſiſſe virum maximum notat Cel. Hemſterhuſius ad h. Eleg. v. 57.

v. 1. *Hoc erat in primis quod me gaudere jubebas*] *Hoc erit* male in Neapol. imitatio eſt Virgilii Lib. II. Aen. 664.

Hoc erat alma parens, quod me per tela per ignes Eripis.

quod cum hoc Propertii loco illic contulit Valens Guellius. & Lib. IV. Aen. v. 675.

Hoc illud, germana, fuit.

vide Gronov. Obſerv. ad Script. Eccleſ. pag. 187. pro *jubebas* in Regiis, ſecundo Leid. tertio Voſſ. primo D'Orvill. meo altero & primis edd. *videbas*.

2. *Tam te formoſam non pudet eſſe levem*] *Jam te* in meo priore. *num pudet* Mentel. & primus Leid. *tam* conjungendum eſſe cum *levem*, quia aliter ſcripſiſſet auctor, *Te tam formoſam*, non *Tam te formoſam*, notaverat Marklandus.

3. *Una aut altera nox nondum eſt in amore peracta*] *nundum* in meo ſecundo. *vixdum* in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, primo & ſec. Vaticano. pro *peracta* in Palatino *parata*. unde Gebhardus pro ſuo judicio *patrata* legendum conjecerat. quid opus erat hic intrudere verbum obſcoenum? & *quo pure qui loquuntur Latine, non temere utuntur*, ut ait Caſaub. in nota ad Cic. I. ad Att. Ep. 14. pag. 93. ubi *patrare* non niſi de re flagitioſa atque obſcoena dici obſervat. eumdem vide ad Perſium Sat. I. v. 18. & Schottum Lib. II. Obſerv. cap. 58.

8. una

Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una discat amare domo.
Si libitum tibi erit, Lernaeas pugnet ad hydras,
10. Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat.
Tetra venena libens, & naufragus ebibat undas,
Et numquam pro te deneget esse miser.
Quos utinam in nobis, vita, experiare labores,
Jam tibi de timidis iste superbus erit;
15. Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem,
Dissidium vobis proximus annus erit.
Dura est, quae multis simulatum fingit amorem,
Et se plus uni si qua parare potest.

At

8. *una discat amare domo*] una puella contentum esse. vide supra ad El. XIII. 22.

Atque una fieret cana puella domo.

9. ——— *Lernaeas pugnet ad hydras,*
Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat.]
& hydras in Voss. tert. & primo D'Orv. *ad aras* D'Orvill. sec. a manu pr. *Leneas ad aras* vitiose in Excerpt. Scalig. *ad hydras pugnet* pro contra, adversus hydras. vide hic Passeratium p. 342. Muncker. ad Hygin. fab. XCI. p. 147. & Guyetum ad Terent. Hecyr. IV. 1. p. 198. *Ut tibi ab Hesperio* in meo priore. expressa haec esse ex Theocriti Παιδικοῖς, Idyll. XXIX. v. 37.

Νῦν μὲν κἠπὶ τὰ χρύσεα μᾶλ' ἔνεκεν σέθεν
Βαίην, κᾀὶ φύλακον νεκύων πεδὰ Κέρβερον.

notavit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. II. pag. 299.

11. *Tetra venena libens* &c.] corrupte *Terra* in Mentel. & meo priore. sed quod favet lectioni *tetra. trita* enim hic quoque, ut alibi, conjecerat Heinsius. vide supra ad h. L. El. XIII. 70. *libans* male in Heinsiano, & primo meo cod. *bibens* vitiose apud Nestorem in Vocabulario pag. 92. seq. versu *Et nusquam* malebat Marklandus.

13. *Quos utinam in nobis, vita, experiare labores*] *Quos autem* Groning. *victa* in cod. Askew. *vitam* Leid. sec. *experiere* D'Orvill. sec. *labores* recte vocat, quia Herculis modo praecessit mentio, ut supra El. XVIII. 57. *Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama, labores Herculis.*

15. *Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem*] *se* abest ab Excerpt. Modii, & veteri codice Fruterii, quod etiam de Groningano & uno Colbertino testatur Broukhusius, sed qui locutionem *se jactare* contra Gebhardum optime e Cicerone aliisque vindicavit. adde ex nostro Lib. III. El. 7. 10.

Exactis Calamis se mihi jactet equis.

notum illud Virgilii I. Aen. 130. *illa se jactet in aula Aeolus.* ubi *se jactet*, glorietur, exponit Servius. Horatius Lib. I. od. 2. 18.

Iliae dum se nimium querenti Jactat ultorem.

vid. Casaub. ad Pers. Sat. IV. pag. 330. Ovid. Epist. XII. 175.

——— *stultae dum te jactare maritae Quaeris.*

& Epist. XXI. 62.

Quid mihi te jactas? gratia nulla tua est.

Cic. II. Philip. cap. XI. *citius dixerim jactasse se aliquos, ut fuisse in ea societate viderentur.* Justinus Lib. XVIII. cap. 7. *nusquamne te aliis jactare potuisti.* pro *in tumidum* Livinejus & Guyetus *in tantum.* ut Lib. III. El. 9. 17.

Omphale & in tantum formae processit honorem.

Heinsius *in nimium jactando effertur*, vel *se evexit honorem.*

17. *Dura est, quae multis simulatum fingit amorem* &c.] hoc distichon recte huc revocatum in aliis codd. & edd. ponitur inferius post v. 32.

Cura

At me non aetas mutabit tota Sibyllae,
20. Non labor Alcidae, non niger ille dies.
Tu mea conpones, & dices, ossa, Properti,
Haec tua sunt: heu heu, tu mihi certus eras.
Certus eras heu heu. quamvis nec sanguine avito
Nobilis, & quamvis non ita dives eras.
25. Nil ego non patiar. numquam me injuria mutat.
Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego, non paucos ista periisse figura.
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Parvo dilexit spatio Minoïda Theseus,
30. Phyllida Demophoon: hospes uterque malus.

Jam

Cura est in meo priore & Borrich pro *fingit* in aliis *ducit*, ut in Scalig. Exc. & D'Orvill. sec. *figit* in Neapolit. sed *fingit* a Regiis, Colbertinis, & reliquis MSS. firmatur, & priscis edd. Vulpius testatur sibi adolescenti concinnius fuisse visum,

Dura est, quae multos simulato ducit amore.

ut *promissis ducere amantem* supra El. XIII. 57. sed deinde receptae lectioni *simulatum fingit amorem* acquievit. notum illud Ovidii Lib. I. Am. El. 8. 71.

Nec nocuit simulatus amor, sine credat amari:
Sed cave, ne gratis hic tibi constet amor.

altero versu per ellipsin *plus uni* pro plusquam uni, positum monuit Scaliger, & Valens Guellius ad Virg. IV. Georg. 207.

23. *Certus eras heu heu, quamvis nec sanguine avito*
Nobilis, & quamvis non ita dives eras]

heu heu, pro *eheu*, & hoc & praecedente versu reposui omnium codd. MSS. & primarum edd. auctoritate, quod jam toties monitum hic pluribus firmare opus non est. deinde *non ita dives eram* corrigit Gallus eruditus Beaumontius in Histor. Crit. Reip. Liter. Tom. XII. pag. 119. sed illum refutat initium hujus distichi *Certus eras heu heu.* continuantur enim Cynthiae mortem Propertii dolliturae verba. *haud ita* Heinsius. *navita dives* in omnibus fere codicibus praeter Borrichianum: ex qua loci hujus corrupta lectione in plurimis MSS. Propertio, supinitate librariorum, cognomen NAVTAE adhaesisse notum est. sed *non ita* jam reposuisse Jo. Jov. Pontanum, notaverat Ant. Perrejus, & Beroaldum sic emendantem laudavit Scaliger. qua de re vide Brookhus. ad h. l. Alex. ab Alexandro Lib. I. Genial. Dier. cap. 1. circa fin. & Vossium Lib. II. de Hist. Lat. cap. 14.

25. *Nil ego non patiar. numquam me injuria mutat*] *patior* in Leid. & Voss. pr. *non quae me injuria mutet* in Heinsiano, Borrich. & meo priore. *num quae* in Voss. seq. versu *non onus* in Heins. & meo primo. *formosam ferre* pro ferre malos mores & injurias formosae feminae, exponebat Marklandus.

28. *sed multos non habuisse fidem*] idem Marklandus adscripserat, *non fuisse fideles*, vel *non creditos fuisse.* ut apud Ovidium I. Trist. 8. 8.

Et nihil est, de quo non sit habenda fides.

Lib. III. 10. 36. *ratam testis debet habere fidem.* IV. Fast. 58. *& emeruit vocis habere fidem.* & apud Justin. XIII. cap. 1. *Sed nec devictae gentes fidem nuntio habuerunt.*

29. *Parvo dilexit spatio Minoïda Theseus*] hunc versum eo ordine collocandum censebat D'Orvillius,

Dilexit spatio Theseus Minoïda parvo.

quam tamen verborum transpositionem Propertium ipsum admissurum dubito. seq. versu *hostis* pro *hospes* male in Borrichiano, Heinsiano, & meo priore.

31. Jam

Jam tibi Jăsonia nota est Medea carina,
Et modo servato sola relicta viro.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.
Vix venit, extremo qui legat ossa die.
35. Ji tibi nos erimus; sed tu potius, precor, ut me
Demissis plangas pectore nuda comis.
Unica nata meo pulcherrima cura dolori,
Excludi quoniam sors mea, saepe venis.

Ista

31. *Jam tibi Jăsonia nota est Medea carina*] *victa est* in Borrich. Heinsiano, meoque primo. unde *vecta* vel *lecta est* conjiciebat Heinsius, & haec ad Varronis Atacini Argonautica forte referenda putabat. de quibus infra El. XXV. 85.

Haec quoque perfecto ludebat Jăsone Varro,
Varro Leucadiae maxima flamma suae.

ubi vide. neque ab hac sententia alienus erat D'Orvillius in Misc. Obs. Vol. V. Tom. II. pag. 299. & 300. sed *nota* retinebat, quia Poëtarum scripta in lucem edita, passim *nota* dicuntur, ut ex prolatis ab eo exemplis patet. *nota Medea*, omisso *est*, in Menteliano. altero versu *Et modo ab infido* in meo secundo, sed in margine *fallaci* pro varia lectione, vel glossa, ut in uno Colbertino, primo Voss. & Leid. supra El. XVII. 2.

Colchida sic hospes quondam decepit Jăson.

receptam tamen lectionem tuentur quae notavit Patruus meus ad Valer. Fl. VII. 387. *A modo servato* conjecerat Francius. sed vulgatam defendit Broukhusius, & singularem emphasin τῷ *&*, plus quam *etiam* significantem, multis exemplis illustrat. quibus adde Scholiast. Statii X. Theb. 246. notas Heinsii ad Vellej. Paterc. II. 116. & Jac. Gronovii ad Minuc. Fel. cap. 34. & sic apud Senecam Troad. v. 176.

Nec sola tellus tremuit, & pontus suum
Adesse Achillem sensit.

33. *Noli nobilibus, noli conferre beatis*] *nobilius* in prima Veneta & Reg. Lepid. *te offerre* Heinsio placebat in notis ad Ovid. I. Am. El. ult. v. 34. & ad Propert. p. 699. & ita se olim conjecisse, sed postea repudiasse notaverat Marklandus. *te inferre* conjecerat Oudendorpius. Heinsianam conjecturam ut argutam laudavit Broukhusius, & interpretabatur, noli fidem meam cum divitibus ac nobilibus conparare. sed vulgata non videtur sollicitanda, hoc sensu, noli me conponere divitibus, quorum nemo ossilegii officium mihi mortuo faciet; quod sequente versu *Ji tibi nos erimus: sed tu potius* &c., vovet se vel Cynthiae praestiturum, vel illam potius se defunctum deploraturam esse. ut supra v. 21.

Tu mea conpones, & dices, ossa, Properti,
Haec tua sunt.

neque haesitare debebat Passeratius, an *conferre* hic prodesse notaret, an tuum ad illos amorem dirigere. utrumque enim a mente poëtae alienum est. *gaudere beatis* aliquem correxisse notat Cl. Schraderus Lib. II. Observ. cap. 7. *noli confidere lautis* suis ad me literis eruditiss. Eldickius. *beati* pro locupletibus, ut εὐδαίμονας Graecis, supra El. V. 6.

Phryne tam multis facta beata viris.

& Eleg. seq. v. 25.

Nam mea quum recitat, dicit se odisse beatos.

altero versu *legit* Heinsius, quod & in aliis codd. & priscis edd. sed *legat* a Menteliano, Groningano, primo & quinto Vaticano, Palatino Gebhardi, ceterisque MSS. firmatur, idque Livinejus probabat. vide Muret. ad Catull. Ep. XXII. & Cuperum Lib. III. Observ. cap. 1.

35. *Ji tibi nos erimus* &c.] *Hi* in Mentel. primo Leid. tertio & quarto Voss. & sic correxerat Francius. *Hic* Leid. sec. *Si tibi* in Heinsiano, meoque primo. mox *dimissis* in sec. Leid. & tertio Voss. *pectora* bini Leidenses, tres Voss. uterque meus, & D'Orvill. cum vetustis edd. ut *nudam pectora* per Graecismum dicat. sed alterum hic praefero cum Broukhusio.

37. *Unica nata meo pulcherrima cura dolori*] novam Elegiam hic incipiunt omnes fere codices, Regii, Colbertini, Leidenses, Vossiani, Borrich. Groning. Askew. D'Orvilliani, mei, cum editionibus priscis, praescripto titulo, AD AMICAM IRATAM. in Regiis AD CYNTHIAM,

 QVOD

Ista meis fiet notissima forma libellis:
40. Calve, tua venia, pace, Catulle, tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandaevique negant ducere aratra boves.
Putris & in vacua requiescit navis arena,
Et vetus in templo bellica parma vacat.

45. At

QVOD PERPETVO EAM AMABIT. *dolore* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. imitatus est hunc versum Janus Secundus Lib. III. El. XVI. init. ad Hier. Suritam:

Unica nata meis requies, Hieronyme, curis.

altero versu *Excludit* in Groning. Borrich. duobus Leid. tribus Voss. D'Orvill. utroque, meis codd. & primis edd. pro *quoniam* in v. c. Ant. Perreji, primo Vatic. allisque *quae me. quaenam* in Coloriano, & secundo Vatic. In Menteliano *Excludit quoniam sors mea, saepe veni.* unde mutandi avidus eliceret, *Me quoniam excludit sors mea, saepe veni.* certe *veni* in plurimis codicibus, quibus consentiunt tres Vossiani, uterque D'Orvill. & mei. & hoc praeferebat Marklandus. in vulgatis *venis*, ut *cura venis* conjungantur. Heinsius praeterea ad oram ed. Ald. conjecerat *Excludit quoniam me fore saepe*, pro domo excludit. quod minus adridet.

39. *Ista meis fiet notissima forma libellis*] *labellis* vitiose in Mentel. & primo Leid. pro *forma* forte legendum *fama*, ut passim hae voces variantur. *famam* sibi ex carminibus, quibus Cynthiam *notam* ac celebrem reddidit, saepe spondet. Lib. I. El. 7. 10.

Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama *est.*
Hinc cupio nomen carminis ire mei.

supra El. 10. v. 37.

Nec minus hinc (ita leg. non *haec*) *nostri notescet fama sepulcri.*

Cynthiae igitur gloriosum erat vatis sui carminibus *famam* esse *notissimam*. unde ei inconstanti ac perfidae minatur El. IV. huj. Lib. v. 6.

Inveniam tamen e multis fallacibus unam,
Quae fieri nostro carmine nota *velit.*

Ovidius II. Am. El. 17. 28.

Sint tibi pro magno felicia carmina censu:
Et multae per me nomen habere volunt.

41. *Miles depositis annosus secubat armis*, &c.] *sepositis* in sec. Leid. & Voss. quarto, & Commeliniano Gebhardi. *depositis annosus decubat armis* a Scaligero est, inprobante Passeratio, sed adnuente Guyeto. Heinsius conjecerat,

Miles depositis grandaevus an excubat armis?

vel, *Miles nec positis annosior excubat armis.* quod praefero, quia & reliqua sine interrogatione sunt, & *grandaevus*, nisi calami lapsus sit, admitti nequit, propter seq. versum *Grandaevique negant. nec positis excubat armis* magis placet, pro excubias propter senectutem non agit. *recubat* tentabat Cl. Henr. Cannegieterus ad Avieni Fab. I. pag. 10. quod non rejiciendum videtur, quamquam *secubat* pro otiatur, secedit, explicet D'Orvill. in Misc. Observ. Vol. V. Tom. II. p. 301. qui recte *sepositis* inprobat. neque male Broukhusius *secubat* interpretatur, solus, non in aliorum militum contubernio, tendit. qui praeterea observat *grandaevos boves* raro exemplo dici, quia vix de animalibus *grandaevus* occurrat haec propria hominibus vox. de apibus etiam dixit Virgilius IV. G. 178.

—— grandaevis oppida curae,
Et munire faves & daedala figere tecta.

44. *Et vetus in templo bellica parma vacat*] *palma* in Borrich. primo Voss. Leid. meo secundo in marg. pro varia lect. primisque edd. ut saepe pro *parma* praetulerunt viri eruditi. Tibullus Lib. I. El. 10. 82. *Fixa notet casus aurea palma meos.* ubi *palmam* pro *parma* poni notat Broukhusius. & exemplis firmat, probante Patruo meo. *parma vacat*, ut apud Martialem Lib. VII. Ep. 1. de parma Domitiani,

Dum vacat haec, Caesar, poterit lorica vocari,
Pectore quum sacro sederit, aegis erit.

ubi *parma vacat* de pacis tempore intelligendum, hic vero de parma, quae exactis militiae stipendiis, in templo Diis consecrabatur. de quo ritu vide Meurs. ad Lycophr. v. 711. & notas ad Valer. Fl. Lib. I. 398. Ceterum hos & praecedentes versus concinniorem in ordinem sic transponebat idem J. Meursius in Exerc. Crit. P. II. Lib. III. cap. 3. p. 112.

Miles depositis annosus secubat armis,
Et vetus in templo bellica parma vacat.

Putris

45. At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
Sive ego Tithonus, sive ego Nestor ero.
Et si secla forent antiquis grata puellis,

Essem

Putris & in vacua requiescit navis arena,
Grandaevique negant ducere aratra boves.

quod egregie adjuvari potest Ovidiana hujus loci imitatione, ubi eadem omnia eodem modo occurrunt Lib. II. Amor. El. 9. 19. & seqq.

Fessus in acceptos miles deducitur agros,
Tutaque deposito poscitur ense rudis.
Longaque subductam celant navalia pinum,
Mittitur in saltus carcere liber equus.

ut illos quoque ordinasse Scaligerum notat D. Heinsius. nam quartus versus illic secundi locum etiam in vulgatis edd. obtinet: & ex *deposito ense* hic quoque vindicatur *depositis armis.* male enim *seposito ense* apud Ovidium legebat B. Pius ad Valer. Fl. Lib. I. 632. Confer similem ejusdem Nasonis locum IV. Trist. El. 8. 17. & seqq.

In cava ducuntur quassae navalia puppes,
Ne temere in mediis dissolvantur aquis.
Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas,
Languidus in pratis gramina carpit equus.
Miles ut emeritis non est satis utilis annis,
Ponit ad antiquos, quae tulit, arma Lares.

ubi recte viros doctos offendunt ista Ovidio indignissima *multas palmas adeptas.* Nondum me poenitet conjecturae, qua versum turpi mendo foedatum hoc modo emaculare tentavi in notis ad Lotichium pag. 345.

Ne cadat, & nutans *palmas inhonestet adeptas.*

ut a librario scriptum fuerit *nutās*, pro quo *mutas*, & dein *multas* alii supposuerint. *nutans* autem optime τῷ *cadat* convenit, id est vacillans, & *senio confectus* (ut Ennio) equus Olympicus, qui *labi* dicitur Virgilio III. G. 498.

Labitur infelix studiorum atque immemor herbae
Victor equus.

& *jacere* Tibullo Lib. I. El. 4. 27.

Quam jacet, infirmae venere ubi fata senectae,
Qui prius Eleo est carcere missus equus.

45. *At me ab amore tuo deducet nulla senectus*] recte Heinsius & Marklandus *diducet.* quod a secundo Leidensi, & tertio Voss. firmatur. ut recte etiam praeferunt viri docti apud Ovidium Lib. IV. Met. 370.

—— *ita Di jubeatis, & illum*
Nulla dies a me, nec me diducat ab isto.

male Ciofanus in illo & hoc Propertii loco *deducat*, alii *seducat* legunt. Broukhusius tamen *deducet* tuetur, & verbum a re militari desumtum notat.

47. *Et si secla forent antiquis grata puellis*] hoc & sequens distichon in multis codd. MSS. & edd. antiquis transpositum legitur infra post v. 74. *Invidiam quod habet* &c. *At si secla* in v. c. Perreji, Colotiano, Groning. Colbertino, Leidensi secundo, tertio & quarto Voss. meo secundo, idque ex Palatino & Commeliniano praefert Gebhardus, pro *Etsi*, ut in vulgatis, ac primis edd. legebatur. *At si* probat Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 7. p. 130. sed praecedit *At me ab amore tuo* &c. Sed reliqua hoc in versu & dubiae valde lectionis & obscuriora sunt, in quibus constituendis & explicandis sudat valde Passeratius, ad cujus aestum conponendum, non sine verborum contumelia, Gebhardus sua confert, sensum hunc formans, ut innuat, si secla grata forent antiquis, id est, antiqui moris puellis existentibus, & minime perfidis, facile se apud Cynthiam eo loco futurum, quo nunc rivalis erat. Haesit etiam in hujus versus interpretatione Scaliger, qui ad Cynthiam aetate provectiorem referebat. Livinejus exponit, si castae & constantes nunc essent puellae, ut priscis seculis, & altero versu, suae aetati corruptos puellarum mores adscribat: sensu quidem optimo, sed structurae verborum, ita ut vulgo leguntur, vix conveniente. Ant. Perrejus adscripserat hypallagen esse, pro, si secula antiqua puellis nostris essent grata, ut passim ad hanc veluti sacram anchoram, etiam alibi apud nostrum confugiunt viri eruditi in locis negotium sibi facessentibus. in codd. nonnullis, teste Passeratio *gratis antiqua puellis.* in aliis *gnata*, unde *gnara* vel *nota* conjecerat. Forte omnis verborum obscuritas tolli posset, si legeretur,

Et si secla forent antiquis aequa puellis.

si nostra secula similia seu aequalia essent aevo puel-

Essem ego, quod nunc tu, tempore vincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt secula mores.
50. Unusquisque sua noverit ire via.

Nonne

puellarum antiquo. ut apud Ovidium V. Trist. El. 5. 43.

Edidit haec mores illis Heroisin aequos.

ubi N. Heinsius in vexato Statii loco ex Lib. III. Sylv. 5. v. 45. emendabat,

Qua veteris Latii, Grajisque Heroisin aequa es.

hinc *aequare* & *conferre* conjungit Cic. I. in Verr. c. 8. *Omnium ante damnatorum scelera, furta, & flagitia cum hujus parva parte aequari conferrique posse.* noster Lib. III. El. 7. 31.

Crede mihi, magnos aequabunt ista Camillos
Judicia. &c.

vel leviori medicina substitui posset cum Jano Dousa Filio, *antiqua his grata puellis.* Alia ope locum hunc curandum existimabat sagacissimus Eldickius:

Etsi secla forent annique ingrata puellae,
Essem ego, quod nunc, haud tempore vincor ego.
Non commissa meos mutabunt secula mores.

hac nimirum sententia: Etsi propter aetatem tam grandaevam, qualis aut Tithoni aut Nestoris fuit, ego senex tibi amator ingratus forem, ab amore tuo tamen non desisterem. *secla annique*, pro annosis seculis. dein *commissa secula* conjuncta, continuata, exponebat. confer supra v. 19.
At me non aetas mutabit tota Sibyllae. Nimis liberam forte hanc conjecturam dicent nonnulli. neque ego facile *antiquis puellis* controversiam moverim, quia plane ad genium Propertii est. supra El. II. v. 31.

Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae.

infra El. XXIII. v. 81.

Ista senes licet accusent convivia duri,
Nos modo propositum, vita, teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures.

ibid. v. 18.

Et canere antiqui dulcia furta Jovis.

El. XXV. v. 56.

—— cui parva domi fortuna relicta est,
Nullius & antiquo Marte triumphus avi.

ubi perperam Heinsius *Nullius & prisco.* Lib. IV. El. 4. 2.

Tarpejae turpe sepulcrum
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.

48. *Essem ego, quod nunc tu, tempore vincor ego*] *Essem ego quo nunc*, omisso *tu*, in Borrich. Heinsiano, & meo primo. in expositione hujus loci non satisfacit Broukhusius. ut nec ceteri Interpretes. ad rivalem, se excluso, admissum convertit sermonem, eadem locutione, qua supra El. VII. 33.

Iste quod est, ego saepe fui. sed fors & in hora
Hoc ipso ejecto carior alter erit.

victor ego in Palatino; unde Gebhardus absurdo commento putat *victari*, a *victum* posse dici, ut a *vectum* est *vectari.* seq. versu in eodem Palatino, Commeliniano, Menteliano, duobus Leidens. tertio & quarto Voss. *amores.*

50. *Unusquisque sua noverit ire via*] *suam noverit ire viam* legebat Broukhusius. quod probari potest ex Lib. I. El. 1. 18.

Nec memini notas, ut prius, ire vias.

ubi vide. & sic apud Bionem in Epigrammatibus post Idyllia:

Αὐτὰρ ἐγὼν βασεῦμαι ἐμὰν ὁδόν.

ut recte edidit Ursinus. in aliis

Αὐτὰρ ἐγὼν βᾶς εὖ ϗ ἐμὰν ὁδόν.

sed alterum defendi potest ex Theocrito Idyll. 11. 8.

Βασεῦμαι ποτὶ τὰς Τιμαγήτοιο παλαίστρας.

ire vias etiam dixit Lib. I. El. 8. 30.

Destitit ire novas Cynthia nostra vias.

Virg. III. G. 77.

Primus & ire viam & fluvios tentare minaces.

& IV. Aen. 467.

—— longam incomitata videtur Ire viam.

Ovidius III. A. A. 37.

Quaere novem cur iste vias dicatur.

Cassius

Nonne fuit satius duro servire tyranno,
Et gemere in tauro, saeve Perille, tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu?
Caucasias etiam si pateremur aves?

55. Sed

Cassius Parmensis in Orpheo Tom. I. Anth. Lat. pag. 91.

Ausus & ire viam viventibus inconcessam.

& ita *ambulare vias* Ovidio Lib. I. Fast. 122. restituit Heinsius. & *ire iter* Hirtio de Bel. Afric. cap. 75. vindicavit Oudendorpius. Sed haec sufficiant ad confirmandam Broukhusii emendationem.

51. *Nonne fuit satius duro servire tyranno,*
Et gemere in tauro, saeve Perille, tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu]

Heinsius suspicabatur sub *duro* (malim *diro*) latere patriam alicujus tyranni, ut *Siculo tyranno* vel quid simile. id forte placere posset, & firmari ex Ovidio III. Trist. XI. 41.

Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno.

& illo Persii Sat. III. 39.

Anne magis Siculi gemuerunt aera juvenci.

ubi Phalaris & Perilli taurus etiam intelliguntur. & haec forte imitatus est Claudianus Bel. Gildon. v. 187.

—— Phalarin tormentaque flammae
Profuit, & Siculi mugitus ferre juvenci,
Quam tales audire choros.

huc refer locum ex Callimachi *Αἰτίοις* inter Fragm. a Bentlejo collect. pag. 487. & *Perilli*, seu *Perilai*, ut alii vocant, nomen Lactantio Lib. III. cap. 25. *illis verbis jam cruces & ignes, & Perilai taurum contemnet*, restituit Marklandus in Explic. vet. Script. post ejus notas ad Eurip. Supplic. pag. 261. idem Heinsius mox quoque sub τῷ *satius* in illis, *Gorgonis & satius* &c. latere epitheton Gorgonis putabat, ingratamque repetitionem vocis *satius* censebat, ideoque in ora ed. Aldinae conjecerat,

Gorgonis & saevo fuit obdurescere vultu.

Sed huic quidem conjecturae calculum adjicere nequeo, propter repetitionem longe ingratiorem *saeve Perille*, & *saevo vultu*, & quia *fuit* (quod male omittitur in Menteliano) necessario additum requirit *satius*. Est autem digna Propertio in his repetitio,

Nonne fuit satius duro servire tyranno,
Et gemere in tauro &c.
Gorgonis & satius fuit & seqq.

non dissimili iteratione, qua apud Tibullum Lib. I. El. XI. 61. *satius* repetitur:

Sit satis e membris tenuem rescindere vestem,
Sit satis ornatas dissoluisse comas.
Sit lacrimas movisse satis.

satius igitur non mutandum. quae amata Propertio vox est. supra Lib. I. El. 17. 15.

Nonne fuit satius dominae pervincere mores.

& h. l. El. IX. v. 19.

Intactos isto satius tentare veneno.

ubi male *potius* in MSS. infra El. XXV. 31.

Tu satius Musis meliorem imitere Philetam.

notum illud Virgilii Ecl. II. 14.

Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras,
Atque superba pati fastidia.

Seneca Epist. 82. non dissimili vocis repetitione: *Quid ergo? viro non vel obrigescere satius est?* &c. *non satius est vel sic jacere, quam istis officiorum verticibus volutari? Nonne fuit melius* Lib. I. El. 17. 15. ubi vide. Francius in marg. ed. Scalig. conjecerat *Gorgonis an satius*, vel *Gorgonea satius*. respicit ad Graecorum proverbium *Γοργόνα βλέπειν*, pro omnem sensum stupore amittere. de quo vide Markland. ad Eurip. Supplic. v. 321. p. 135. deinde *gemere in tauro saepe, Perille, tuo* male in Neapolitano, Menteliano, Palatino & Commeliniano Gebhardi, duobus Leidens. primo & tertio Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. quae continua fere harum vocum permutatio est. vide notata ad Antholog. Lat. Tom. I. pag. 148. iisque adde locum Virgilii Lib. I. Aen. 148. ubi forte legendum,

Ac veluti magno in populo quum saeva coorta est
Seditio, fervetque animis ignobile vulgus.

pro *saepe coorta est*. alterum *fervetque* pro *saevitque* est ex Scholiaste Horatii Cruequiano. *indurescere vultu* in Excerptis Modii, seu Groningano, & D'Orvill. secundo, *Caucaseas* in multis MSS.

55. Sed

55. Sed tamen & scabra teritur robigine mucro
Ferreus, & parvo saepe liquore silex.

At

55. *Sed tamen & scabra teritur robigine mucro Ferreus, & parvo saepe liquore silex.*]

ita ex N. Heinsii emendatione, quam dedit ad Claudian. II. de Laud. Stilic. 194. & in notis Propertianis p. 700. in ipso contextu edidit Broukhusius, eamque adeo veram censet, ut miretur ipsum Heinsium illam deseruisse. Deseruit procul dubio, quia nonnihil audacior est. quamquam adjuvari posset ex Sulpitii Luperci carmine de vetustate, in Tom. I. Anthol. Lat. Lib. III. Ep. XCVII. p. 552.

Decidens scabrum cavat unda tofum,
Ferreus vomis tenuatus agris
Splendet, ac trito digitos honorans
Annulus auro.

quae adumbrata sunt ex Lucretio Lib. I. v. 312.

Quin etiam multis olim (sic lege ex cod. Gottorph. non *solis*) *redeuntibus annis*
Annulus in digito subtertenuatur habendo:
Stillicidi casus lapidem cavat: uncus aratri
Ferreus occulte decrescit vomer in arvis.

ubi *occulto in aevo* legit Bentlejus ad Horat. I. od 12. 45. & ex hoc fonte derivatum illud Ovidii Lib. I. A. A. 473.

Ferreus adsiduo consumitur annulus usu:
Interit adsidua vomer aduncus humo.
Quid magis est saxo durum? quid mollius unda?
Dura tamen molli saxa cavantur aqua.

sic in Epigrammate veteri Lib. III. Anthol. Gr. Tit. 14. Ep. I.

Τήκει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, οὐδὲ σιδήρου
Φείδεται, ἀλλὰ μιῇ πάντ' ὀλέκει δρεπάνῃ.

id est, H. Grotio interprete,

Adterit & lapidem, nec ferro parcere novit,
Una falce metens omnia, longa dies.

nondum tamen medicina illa Heinsiana persanatum hunc locum opinor. Videamus codicum veterum scriptorum & editorum, qui hic admodum variant, lectiones. in uno Regio, unoque Colbertino, primo & quarto Vossiano, Heinsiano, D'Orvill. secundo, Askew. meisque duobus, *Sed tamen obsistam.* quod ex Palatinis & Commeliniano etiam adfert Gebhardus. nec aliter legitur apud Octavianum Mirandulam in Viridario Illustr. Poët. pag. 206. b. ed. Venet. 1507. & hanc lectionem verissimam censet Cel. Hemsterhusius. *obsitam* in altero Regio, primo Leid. Mentel. & primis edd. *obsita* in secundo Colbert. & D'Orvill. primo. *Sed non obsita tegitur* in Excerpt. Modii seu Groningano. *tegitur* quoque in uno Colbert. & meo priore. *obsitam tegitur* in Borrichiano. *obsistam* etiam est in Beroaldina & Juntina. *obsitam* in ed. Volsci, quod typi vitium esse patet, quia in notis *obsistam* explicat, in amore perdurabo. quo & inclinabat Gebhardus. Id certe melius quam quod Passeratius, postquam mirifice se torsisset in explicanda lectione *obsistam*, haesissetque an *obscura* praeferret, excogitabat *obstita*, quia *obstitum*, producta secunda, obliquum notat, aut violatum & de coelo tactum, ut exponitur a Festo. Cel. D'Orvillius *obducta* vel *occulta rubigine* conjecerat: quod ultimum nonnihil firmari posset ex Lucretii d. l. *uncus aratri Ferreus occulte decrescit vomer in arvis.* Sed vera forte lectio latet in vulgato, ut vocat Broukhusius, *obscura*, quod ab Hier. Avantio, qui Aldinae praefuit officinae, provenisse suspicatur, quia in Aldi editione ita legitur, quod verum est de Aldina secunda anni 1515. nam in prima an. 1502. excusum *Sed tamen obsistam.* non tamen in sola Aldi illa editione altera exstat *obscura*, sed etiam in codice Vossiano tertio a manu prima, & Leidensi secundo, in cujus margine *obscura trahitur.* & sic in Aldina cum Scholiis Mureti an 1558. Rovilliana, Gryphii, tribus Scaligeri edd. Parisina, Antverpiensi, & Commeliniana, ut & Canteri. Hinc igitur eliciendum conjicio,

Sed tamen obdura: *teritur robigine mucro*
Ferreus, &c.

ut orationem ad animum convertat, seque ipse exhortetur ad constantiam in amore, & dominae fastus patienter ferendos, quam tempore placatam atque emollitam sibi pollicetur, ut ferrum & duri silices teruntur ac mollescunt. neque invenusta repetitio est,

Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu,
Caucasias etiam si pateremur aves?
Sed tamen obdura &c.

notum

At nullo dominae teritur sub limine amor, qui
Restat,

notum illud Ovidii III. Amor. XI. 7.

Perfer & obdura: dolor hic tibi proderit olim.

& V. Trist. XI. 7.

Perfer & obdura: multo graviora tulisti.

sed praesertim loco his valde simili Lib. II. A. A. 177.

Si nec blanda satis, nec erit tibi comis amanti,
Perfer & obdura: postmodo mitis erit.

Gallio apud Quinctilian. Lib. IX. cap. 2. *Dura, anime, hodie dura, heri fortior fuisti.* Valerius Fl. I. 237. *Ingentes durate animae.* *durare* enim hoc sensu est, quod Graecis καρτερεῖν, ὑπομένειν. vide quae notavi ad illud Auctoris Elegiae de Spe, Tom. I. Anth. Lat. pag. 537.

Spes est, quae classes diverso ex hoste coactas
Ducit. Spes cupidos trudit in arma viros.
Et dicit, Dura. nec te praesentia frangant.

ut legendum. adde Dousae Fil. notas ad Catull. cap. 2. pag. 22. ceterum utramque conparationem de ferro, quod situ obteritur, & duro lapide guttis aquae mollito ac pertuso, saepe apud veteres jungi, patet ex locis Lucretii & Ovidii supra productis. ultimam proverbii speciem obtinuisse indicat fragmentum Bionis post Idyllia:

Ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ὅκως λόγος, αἰὲν ἰοίσας
Χὼ λίθος ἐς ῥωγμὸν κοιλαίνεται.

ubi vide Jo. Heskini notas pag. 46. & adde Passerat. ad h. l. p. 347. & Lambin. ad Lucret. Lib. IV. in fine.

57. *At nullo dominae teritur sublimine amor, qui Restat,*]

& hic quoque turbant admodum codices & editiones veteres. pro *dominae* in multis legitur *de me.* ut in Groning. primo Voss. D'Orvill. & meo utroque, sed in marg. *dominae.* in Borrichiano, *Et nullo de me teritur sub lumine amorque. sub lumine* etiam est in Voss. primo & tertio, Heinsiano, & meis. Scaliger in Castigationibus ad h. l. & in Conject. ad Varron. Lib. III. p. 235. legebat,

At nullo de me teritur sublimine amor, qui Restat.

& *sublimen* connexa voce interpretatur inferius limen, ut superius est ὑπέρθυρον. cui adsentitur Colvius ad Apulej. pag. 280. Antonius Perrejus in marg. ed. Ald. *sublimine, id est, superbia.* ut Volscus & Beroaldus. *sublimine* etiam probat Vossius de Analog. cap. 36. p. 547. & pro sublimento capit. sed inprobante Heinsio in notis ad Propert. p. 700. qui ipse conjicit *dominae teritur sub limine amator,* vel *sub limine amor, quin Restat.* Guyetus *sub limine* separata voce exponebat ὑπέρθυρον, vel etiam πρόθυρον, vestibulum, ut Horatio *superba civium Potentiorum limina.* Davisius in notis ad Cic. II. de Nat. D. cap. 2. *dominae molimine* excogitavit, hoc sensu, licet omni conatu Cynthia adnitatur amorem meum amovere, nil agit tamen. quod probatum fuit Marklando in Epist. Critic. pag. 30. & valde laudatum a Cel. Hemsterhusio. neque hoc rejicit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. II. pag. 302 & 303. ubi hanc vocem quoque Ausonii Mosellae v. 32. restituit; sed tamen prae omnibus aliorum conjecturis cum Langermanno praefert,

At nullo Dominae teritur sub crimine amor, qui Restat.

id est, quantumvis in me invehatur domina, eam tamen deserere nequeo. ut *crimen* pro criminatione capiatur. Sed, ut unicuique in re literaria libera debet esse judicandi facultas, nondum a me inpetrare possum, ut hic discedam a Broukhusio, qui in notis, primas editiones secutus, legit *dominae sub limine,* disjuncta voce, (quod a Veneta 1475. Reg. Lep. Aldinis, Juntina, aliisque edd. priscis firmatur) & sensu perspicuo exponit, nullum dominae limen, (in quo nempe exclusus jaceam) tam durum erit, ut deterere possit amorem meum, qui resistit, neque minis aut contumeliae cedit. *restare.* enim hic, ut saepe alibi, pro resistere ponitur. (*Resistit* est in v. c. Fruterii & Excerptis Modii) neque ab hac explicatione abeunt, quae Turnebus in Adversariis, & Passeratius contra Scaligerum hic notavit. & valde huic interpretationi favet quod sequitur v. 60. *& invitis ipse redit pedibus.* ubi *invictis* male in cod. Regio, & primis edd. Tibullus Lib. II. El. 6. 12.

Juravi quoties rediturum ad limina numquam,
Quum bene juravi, pes tamen ipse redit.

Ovidius Rem. Am. 218.

Perfer, & invitos currere coge pedes.

58. &

Restat, & inmerita sustinet aure minas.
Ultro contemtus rogat, & peccasse fatetur
60. Laesus, & invitis ipse redit pedibus.
Tu quoque, qui pleno fastus adsumis amore,
Credule, nulla diu femina pondus habet.
An quisquam in mediis persolvit vota procellis,
Quum saepe in portu fracta carina natet?

65. Aut

58. *& inmerita sustinet aure minas*] *inmeritas* in quarto Vossiano, ultima litera *s* ex prima praecedentis vocis repetita. *in merita* in Neapolitano. *emerita* olim conjecerat Broukhusius, id est, adsueta jam pridem & vetere ad tuas querelas & jurgia, eo sensu, quo apud Ovid. III. A. A. 565.

Ille vetus miles sensim & sapienter amabit:
Multaque tironi non patienda feret.

sed quia in notas editas non retulit, postea rejecisse videtur. quid si legamus *intrepida sustinet aure minas?*

59. *Ultro contemtus rogat*] *contentus* in Groningano, colorem deductum esse e Terentio Andr. I. 5. 13. *Quot modis contemtus, spretus. hem! repudiatus repetor.* censebat Cl. Ruhnkenius.

60. *invitis ipse redit pedibus*] recte Broukhusius explodit correctionem Th. Marcilii ad Horat. pag. 78. qui legebat, *invitus ipse redit pedibus*, addita interpretatione non minus absurda. vel unus eum redarguit modo prolatus Ovidii locus Rem. Am. 218.

Sed quanto minus ire voles, magis ire memento,
Perfer, & invitos currere coge pedes.

ubi imitari videtur Naso vers. 73. hujus Eleg.

Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento.

61. *Tu quoque, qui pleno fastus adsumis amore*] Heinsius in notis ad Propert. pag. 700. legebat *qui pleno fastus hos sumis amore*, vel *quid pleno fastus adsumis*. ut Dousa. idem Heinsius ad oram ed. Ald. conjecerat *laeto amore*. quid cornua tollis, & te effers, propitio tibi amore? sed *pleno* est in omnibus MSS. nisi quod *plenos fastus* in Neapolitano. quem hic *plenum amorem* vocat noster, *pinguem*, *nimiumque patentem* dicit Ovidius Lib II. Am. El. 19. 25. pro secundo amore capit Broukhusius infra ad v. 67. altero versu *Credula nulla diu* in Menteliano, Leidensi primo, & codd. Regiis.

63. *An quisquam in mediis persolvit vota procellis*] *Aut quisquam* in MSS. & ex suo codice Heinsius. ut mox sequitur *Aut prius infecto*. ubi *An* in secundo Leid. Voss. tertio & quarto, Excerpt. Modii, seu Groning. Borrich. meoque primo. *At* in Mentel. & priore Leid. defendit hic locus *An quisquam persolvit* modum verbi aeque usitatum, ac *persolvat*. ut infra El. 23. v. 97.

An quisquam in tanto stuprorum examine quaerit.

apud Ovid. III. Am. El. 8. 1.

Et quisquam ingenuas etiamnum suspicit artes,
Aut tenerum dotes carmen habere putat.

ubi *An quisquam* in Juniano, Palat. aliisque codd. & apud Virg. I. Aen. 48.

— & quisquam numen Junonis adorat
Praeterea, aut supplex aris inponit honorem?

ubi in aliis *adoret* & *inponat*. vide ad utrumque locum Heinsii & aliorum notas. *persolvit dona* in quarto Vossiano. sed *solvere* & *persolvere vota* nostro aliisque usitatissimum esse ostendunt loca a Passeratio producta.

64. *Quum saepe in portu fracta carina natet*] vitiose *facta carina nater* in primo D'Orvill. recte viri docti conferunt cum Lib. III. El. 5. 50.

Ventorum est, quodcumque paras: haud ulla carina
Consenuit: fallit portus & ipse fidem.

& quia Propertium cum Graecorum elegantiis conparare, bene de eo mereri est, egregie hoc dictum illustrat Epigramma Aemiliani Nicaeensis Lib. I. Anthol. Graec. Tit. 55. Ep. 8. quo inducitur

65. Aut prius infecto depoſcit praemia curſu,
Septima quam metam triverit ante rota?
Mendaces ludunt flatus in amore ſecundo.

Si

ducitur navis ſervata, vectoribus in portu ſubmerſis:

Ἀβάλε χειμερίῳ με κατέκλυσε κύματα πόντῳ
Δειλαίην, νεκύων φόρτον ἀμερψαμένην.
Αἰδέομαι σωθεῖσα. τί μοι πλέον ὅρμον ἱκέσθαι,
Δυσμορίῃ φωτῶν πείσματα δησαμένην.
Κωκύετε με λέγοιτε βαρὺ σκάφος. ὤλεσα φῶτας,
Ὤλεσα. ναυηγοὶ δ' εἰσὶν ἴσοι λιμένος.

id eſt, Grotio interprete:

Me quoque debueras, Nereu, ſubmergere ponto,
Qua rate tot merſi triſte feruntur onus.
Eſſe pudet ſalvam: quid enim mihi tangere portus?
Cum deſint, religent qui mea vincla, viri.
Cocyti trux cymba vocer. periere virorum
Robora. navifragos, hei mihi, portus habet.

& illud Antipatri de Ariſtagora in portu naufragium paſſo Lib. III. Tit. XXII. Ep. 44.

Πᾶσα θάλαττα, θάλαττα. τί Κυκλάδας, ἢ στενὸν Ἕλλης
Κῦμα, καὶ ὀξείας ἠλεὰ μεμφόμεθα;
Ἄλλως τ' οὔνομ' ἔχουσιν. ἐπεὶ τί με τὸν προφυγόντα
Κεῖνα, Σκαρφειεὺς ἀμφεκάλυψε λιμήν.

quod ſic idem vertebat Grotius:

Crede, mare omne mare eſt. quid Cycladas ergo, quid Helles
Accuſare fretum, quid vada caeca juvat?
Voce mera diſtant. an non ego ſoſpes ab illis
Scarphaeum portum naufragus ore bibi.

66. *Septima quam metam triverit ante rota*] *ante* legitur quidem in Menteliano, Excerptis Modii, v. c. Fruterii, Neapol. Borrich. primo Vatic. Groning. Livineji codd. Palatinis & Commel. Gebhardi, aliiſque. & ſic emendaverat Douſa P. in margine ed. Rovill. ut verborum ſtructura ſit, Aut prius depoſcit praemia curſu infecto, antequam ſeptem ſpatia abſolverit. Heinſius tamen in notis ad Propert. p. 700. *arte* in vetuſtis codd. exſtare teſtatur, idque non mutandum dicit, quia *ante* abundat, & *prius quam* cum praec. verſu jungenda. ut ſupra El. XIV. 12. *Quam prius adjunctos ſedula lavit equos.* pro *priusquam.* ubi vide. Volſcum igitur & Scioppium ſic emendantes nimis ſevere caſtigat Broukhuſius. *arte* etiam hic legitur in utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Rovilliana, Gryphii, Canteri, Wechel. aliiſque. an forte ſcripſerit poëta,

Septima quam metam triverit axe *rota.*

ſic de auriga Circenſi, ut hoc loco, apud Ovid. III. Am. El. 2. 70.

Me miſerum! metam ſpatioſo circuit orbe.
Quid facis? admoto proximus axe *ſubit.*

eadem varietate apud Naſonem Lib. I. Am. El. 2. v. 26. conjecerat olim Heinſius, *adjunctas axe movebis aves.* pro *arte.* quod tamen poſtea bene rejecit. quia *arte* illic convenientius eſt. *triverit metam*, ut apud Ovid. I. A. A. 40.

Haec erit admiſſa meta terenda rota.

& Lib. II. 426.

Interior curru meta terenda meo eſt.

utrobique fluctuat Heinſius, an *premenda*, an *tenenda* praeferat. primo in loco *premenda* eſt in cod. MS. Ampliſſimi Balth. Huydecoperi, in altero *tenenda*, *triverit ante* etiam adfert L. Vives ad Auguſtin. de Civ. D. Lib. II. cap. 6. p. 152. ubi de ſeptenis Circi ſpatiis. de quibus vide Schottum Lib. II. Obſerv. cap. 27. & quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 468. 469.

67. *Mendaces ludunt flatus in amore ſecundo*] *ludunt ſaltus* in meo ſecundo. *flatus* de jactantia & vaniloquentia dicuntur. vid Barth. ad Claudian. II. in Rufin. 234. & Heinſium ad Ovid. I. A. A. 715. ubi reſtituit *tumidos accedere flatus.* quum antea ederetur *faſtus.* & ſic etiam conjecerat apud Virg. III. Aen. 326. *Stirpis Achilleae flatus*, ſed Patruo meo illic inprobante. Idem Heinſius d. l. ad Ovid. hic reſtituit *in amore ſecundo*, quum in plerique codicibus, & vetuſtis antea editionibus legeretur, *flatus in amore ſecundi.* Tibullus Lib. I. El. 1. 63.

Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, quum fletu nox vigilanda venit?

Si qua venit sero, magna ruina venit.
Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
70. In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Namque in amore suo semper sua maxima cuique
Nescio quo pacto verba nocere solent.
Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento.
Invidiam quod habet, non solet esse diu.
75. At vos, qui officia in multos revocatis amores,
Quantum sic cruciat lumina vestra dolor?
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco. ducit uterque color.

Vi-

68. *Si qua venit sero, magna ruina venit*] in suos usus convertit perpetuus Propertii imitator Janus Secundus Lib. II. El. VII. init.

Si qua venit summo positis in culmine rerum,
Illa ruina suo pondere magna venit.

70. *In tacito cohibe gaudia clausa sinu*] vid. ad Lib. I. El. 5. 30. & sic Passeratius exponit illud ex Lib. III. El. 21. 32.

Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.

ubi tamen *situ* alii praeferunt. seq. versu *maxima verba* Marklandus conparabat cum illis Aristophanis in Ranis v. 859. *μὴ μεγάλα λίαν λέγε.* & Sophoclis Antig. (v. 129.) *Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους Ὑπερεχθαίρει.*

73. *Quamvis te persaepe vocet*] *nocet* perperam in primo Voss. & meo secundo. post hoc distichon in meis aliisque codd. sequuntur quatuor versus, qui supra occurrunt v. 47. *Et si secla forent* & seqq.

75. *A vos, qui officia in multos revocatis amores*] *Ah vos* ex Palatino Gebhardus. vitiosissime in primis edd. *At vos qui offam in multos.* pro *amores* in primo meo cod. *amicos. revocatis* hic malim exponere, divid itis, renovatis. aliter ac fecit Passeratius. praecedentem versum *Invidiam quod habet* &c. memoriae vitio sub Nasonis nomine adfert Barthius ad Claudian. p. 1055. cogitans forte illius locum ex Lib. II. Am. 6. 39.

Optima prima fere manibus rapiuntur avaris.
Inplentur numeris deteriora suis.

76. *Quantum sic cruciat lumina vestra dolor*] *sic cruciat* procul dubio corruptum. *Si cruciat* in Scaligeri Excerptis, Menteliano, Regiis, Borrich. Neapol. duobus Leid. tribus Voss. uno D'Orv. Askew. & meo utroque. ut in primis aliisque vetustioribus edd. *discruciat* conjecerat Heinsius. vel *Quantus io cruciat*, aut *Quantum hic discruciat. lumina nostra* in Neapolit. & Colbertinis.

77. *vidistis pleno teneram candore*] *plenam teneram* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. altero versu, *Vidistis fuscas* conjecerat Marklandus, quia *fusco candore* ei displicebat. sed vel subintelligitur *colore*, vel *fuscus candor* opponitur perfecto & pleno candori. ut in illo Ovidii II. Am. 4. 40.

Candida me capiet, capiet me flava puella,
Est etiam fusco grata colore Venus.

78. *ducit uterque color*] hanc lectionem revocavi, licet *dulcis uterque color* ediderit Broukhusius, posthabito Lipsio Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. & Scaligero, qui ex suo codice recte ediderat, *ducit uterque color.* probante Heinsio, quod firmatur a Modii Excerptis, Livineji codd. Palatino & Commeliniano Gebhardi, Borrich. secundo & quinto Vaticano, Groning. Leidensi secundo, Voss. tertio & quarto, D'Orvill. utroque, & meo secundo in marg. *decet* in meo primo & Heinsiano. *dulcis* est in primis edd. Beroaldina, Volsci, utraque Aldina, Juntae, Colinaei, Gryphii, aliisque. quarum auctoritatem cur tot veterum codicum suffragiis praeferamus, caussam equidem video nullam, quamvis pro utraque lectione nonnulla adferat Passeratius. *gratus* in altero cod. Regio, in primo & Colbertinis *dulcis. ducit* enim est ad se adlicit, vel, ut mox,

ultra-

Vidiſtis quamdam Argiva prodire figura:
80. Vidiſtis noſtras. utraque forma rapit.
Illaque plebejo, vel ſit ſandicis amictu:
Haec atque illa mali vulneris una via eſt.
Quum ſatis una tuis inſomnia portet ocellis,
Una ſit & cuivis femina multa mala.

ELEG.

utraque forma rapit. ducit igitur hic ea notione intelligo, qua pro delectari & capi aliqua re dicitur. de quo vide Heinſ. ad Ovid. Epiſt. XXI. 182. & ad Lib. VIII. Met. 123.

79. *Argiva prodire figura*] *prodente* in Mentel. primo Leid. Voſſ. & meo ſecundo. *figuram* in cod. Leid. & Mentel. *puella* in Heinſiano & meo priore. *prodire* & *procedere* proprium eſſe de puellis cum pompa quadam & ornatu oculos feriente in publicum prodeuntibus, patet ex notis Heinſ. ad Ovid. IV. Faſt. 309. & Broukhuſii ad Tibull. Lib. I. El. 10. 70. vide etiam ad Lib. I. El. 2. 1.

80. *Vidiſtis noſtras. utraque forma rapit*] infeliciter Jo. If. Pontanus Lib. II. Analect. cap. 2. emendabat,

Vidiſtis noſtrati? utraque forma rapit.

noſtrati nempe, ſeu Romana, prodire figura. ut hypermetron ſimile ſit ac Lib. III. 21. 10.

Herculis, Antaeique, Heſperidumque choros.

& Lib. I. El. 5. 52.

Quaerere, non inpune illa rogata venit.

Paſſeratius jam conjecerat *noſtrate*, vel *noſtra*, cum hiatu. quod ultimum etiam placuit Lipſio Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. Sed *Vidiſtis noſtras* reſpondet praecedenti, *Vidiſtis quamdam Argiva* &c. & ſubintelligitur, Romano more ſeu figura cultas. pro *utraque forma rapit* Heinſius ad oram ed. Ald. *capit*, ſed alterum praefero. *rapere* enim & *ſurripere* dicitur forma, quae vel invitum ad ſe trahit. vide notas ad T. II. Anth. Lat. pag. 493.

81. *vel ſit ſandicis amictu*] *ſic* in Voſſ. pr. Leid. & meo altero. ſecundam in *ſandice* corripere Gratium notavit Heinſius, Cyneg. v. 86.

Interdum Libyco fuſcantur ſandice pinnae.

ubi vide notas Patrui mei, & ad Marcell. de Medic. v. 30. adde locum ex poëtae veteris Epigrammate, quod edidi Tom. I. Anthol. Lat. p. 690.

Illa caput roſeum florenti ſandice cincta.

& vide Borrichii Adpendicem ſecundam ad Cogitationes de L. L. pag. 30. bene ſenſum hujus verſus expoſuit Broukhuſius de pullo ſeu plebejo & purpureo amictu oppoſito; cui adde Rubenium Lib. I. de Re Veſt. cap. 16. pag. 98. & Ferrar. Lib. III. cap. 23. confer cum his Tibulli locum Lib. II. 2. 9 & ſeqq.

Seu ſolvit crines, fuſis decet eſſe capillis:
Seu comſit, comtis eſt veneranda comis.
Urit, ſeu Tyria voluit procedere palla:
Urit, ſeu nivea candida veſte venit.

84. *Una ſit & cuivis femina multa mala*] locus procul dubio corruptus. duriſſima enim locutione *femina una* dicitur *cuivis multa mala eſſe*. *Una ſit eſt* in ſecundo Vatic. & v. c. Ant. Perreji. *Una ſat eſt* in Colotiano. ut & in aliis libris legi teſtatur Paſſeratius. & ſic Scaliger. *Una ſat o cuivis* in aliis. *cujus* in meo priore, id eſt *cuivis*. forte legendum,

Una dat *& cuivis femina multa mala.*

ſupra El. XVIII. init.

Scis here mi multas pariter placuiſſe puellas,
Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.

notum illud Ovidii II. Am. El. 5. v. 4.

Hei mihi perpetuum nata puella malum.

& El. 9. 26. *uſque adeo dulce puella malum eſt.* Graecorum loca cum hoc dicto contulerunt Livinejus & Gebhardus. verſu praeced. *meis inſomnia portet ocellis*, pro *tuis*, Marklandus.

ELEG. XX.

Vidi ego te in fomnis fracta, mea vita, carina
  Jōnio laffas ducere rore manus;
Et quaecumque in me fueras mentita, fateri:
  Nec jam humore graves tollere poffe comas.

5. Qua-

ELEG. XX.] In codd. Regiis infcribitur AD CYNTHIAM DE SOMNIO NAVFRAGII. ut in primis edd. & Aldinis, aliifque. in meo utroque cod. & Borrichiano, SOMNIVM DE AMICA.

v. 1. *Vidi ego*] fic edidi ex Vaticano quinto, fecundo Leidenfi, tertio Voffiano, meoque primo, Aldina 1515. Rovilliana, Canteri, Doufae, aliifque edd. quamquam *ego* omittant Mentelianus, Groning. Borrich. ed. Ven. Reg. Lep. Ald. 1502. & Juntina. quod praetulit Broukhufius, propter numerum, ut ait, minus mollem ac venuftum, quem ego magis incitatum arbitror, inferto pronomine, ita enim ipfe Propertius. Lib. I. El. 13. 14.

Vidi ego me, quaefo, tefte, negare potes?
Vidi ego te toto vinctum languefcere collo.

Lib. IV. El. 2. 53.

Vidi ego labentes acies, & tela caduca.

& El. V. v. 59.

Vidi ego odorati victura rofaria Paefti:

& v. 65.

Vidi ego rugofo tuffim concrefcere collo.

ipfe etiam Broukhufius Tibullo Lib. I. El. 4. 29. ex MSS. reftituit,

Vidi ego jam juvenem, premeret quum ferior aetas,
Maerentem ftultos praeteriiffe dies.

& multis poëtarum, ipfiufque Propertii, exemplis id confirmavit, atque energiam jucundam effe in pronomine addito notavit. apud Ovidium quoque Epift. III. 47. 49.

Vidi ego confortes pariter generifque necifque
Tres cecidiffe: tribus, quae mihi, mater erat.
Vidi ego, quantus erat, fufum tellure cruenta &c.

ut & illic e codicibus edidit Patruus meus, & in hoc Propertii loco contra Broukhufium probavit. exemplis ex Nafone ab eo productis adde e Lib. I. Am. El. 2. 11.

Vidi ego jactatas mota face crefcere flammas.

II. Am. 2. 47.

Vidi ego compedibus liventia crura gerentem.

& El. 12. 25.

Vidi ego pro nivea pugnantes conjuge tauros.

& apud Virgil. I. G. 197. *Vidi ego lecta diu*, Cerda aliique praeferunt.

2. *Jōnio laffas ducere rore manus*] *lapfas* in primo D'Orv. Commel. & fecundo Palatino Gebhardi, in priore *laxas*. folita confufione. *ducere manus* de natantibus Ovidio quoque vindicavit Heinfius, Lib. IV. Met. 353.

Defilit in latices, alternaque brachia ducens
In liquidis tranflucet aquis.

ubi *jactans* antea edebatur. *rorem Jōnium* recte Broukhufius cum Pafferatio de fumma maris aqua exponit. quod poëtis praefertim ufitatum, & pro quovis etiam humore poni, notat Gifan. Collect. ad Lucret. in *Ros.* & vide Potteri notas ad Lycophr. v. 322. mox *fueris mentita* Voff. prim. & feq. verf. *Nec jam jam* male in Groning.

5. Qua-

5. Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore vexit ovis.
Quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
Atque tua labens navita fleret aqua.

Quae

5. *Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen,*
Aurea quam molli tergore vexit ovis.
Quam timui, ne forte tuum &c.]

ſic edidit Broukhuſius, damnavitque inſulſam, ut ait, lectionem *agitavit.* quae exſtat in codd. Regiis, & Voſſ. tertio a manu ſec. nam *agitabam* a man. pr. & recipi poſſet illud *agitavit*, ſi hoc modo diſtingueretur,

Qualem purpureis agitavit fluctibus Hellen
Aurea, quam molli tergore vexit, ovis.

agitatam tamen agnoſcunt plures numero codices, ut Ant. Perreji, Colotianus, Neapol. primus, ſecundus, & quintus Vatic. Mentel. & Excerpta Scaligeri ac Modii cum ceteris. idque ex ſuo praetulit Livinejus, & e Palat. primo ac Commeliniano Gebhardus. ea lectione recepta cum Heinſio emendandum,

——— *agitatam fluctibus Hellen*
Aurea cum molli tergore vexit ovis.

pro *quam molli*, quod verborum ſtructuram turbat. epitheton *purpureos* marinis fluctibus tribui notaverat Marklandus, collato Luciani loco Dial. Mar. Neptun. & Enip. (pag. 321.) *περιστένοντας πορφύρεόν τι κῦμα.* quod e fonte Homeri deductum illic notavit Cel. Hemſterhuſius. *Qualem* exponit Livinejus pro *Talem*, quia nihil ſequitur, quod poſt *Qualem* deſiderari poſſet. ſed quocumque modo legatur, mihi ſequens diſtichon huic praeponendum videtur, ut hoc modo cohaereat utrumque,

Quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
Atque tua labens navita fleret aqua;
Qualem purpureis & ſeqq.

eleganter enim vereri ſe fingit, ſi mari Jōnio ſubmergeretur Cynthia, nomen ei daturam, ut Helle dedit Helleſponto. vel ſi vulgatum ordinem ſequamur, haec ad praecedentia ſic erunt referenda. vidi te natare in Jōnio, qualem Hellen vexit ovis & ſubmerſit. ſimilis comparatio eſt in Epigrammate Antipatri Macedonis Lib. I. Anthol. Gr. Tit. 55. Ep. 7.

Ἀεὶ θηλυτέρῃσιν ὕδωρ κακὸν Ἑλλήσποντος,
Ξεῖνε, Κλεονίκης πεύθεο Δυρραχίδος.
Πλῶε γὰρ ἐς Σηστὸν μετὰ νύμφιον. ἐν δὲ μελαίνῃ
Φορτίδι τὸν Ἕλλης μοῖραν ἀπεπλήσατο.

quod ſic interpretabatur H. Grotius:

Femineo ſemper generi gravis Helleſpontus,
Dyrrachis hoc, hoſpes, te Cleonica docet.
Ducitur inſigni dum per freta ſaeva marito,
Mergitis hanc, Hellen quae rapuiſtis aquae.

& conferenda haec cum illis Ovidii Epiſt. XVIII. 142.

Et ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle eſt,
Utque mihi parcat, crimine nomen habet.
Invideo Phryxo, quem per freta triſtia tutum
Aurea lanigero vellere vexit ovis.

qui locus favere poſſet lectioni codicis Colbertini, in quo hic etiam legitur *molli vellere.* idque Francio adridebat. ſed in alio Ovidii loco, quem profert Broukhuſius, ex Lib. II. Am. El. XI. init. de Argo,

Quae concurrentes inter temeraria cautes
Conſpicuam fulvo vellere vexit ovem.

non *vellere vexit*, ſed *conſpicuam vellere* conjungenda ſunt. *tergo revexit* corrupte in Borrichiano, & meo priore, pro *tergore vexit.* quod mutandum non eſt. *tergore* enim pro *tergo* veteribus in uſu eſt. Mānilius Lib. IV. 515. hac eadem in re:

——— *teſtis tibi laniger ipſe,*
Quum vitreum findens aurato vellere pontum,
Orbatumque ſua Phryxum per fata ſorore
Phaſidos ad ripas, & Colchida tergore vexit.

ubi vide Scaligerum, qui optime reſtituit *tergore vexit*, pro *Colchida regna*, vel *terga revexit.* ut in MSS. ſimili librariorum errore, ac in hoc Propertii loco. craſſo metri errore in ed. Delphinica illic legitur *Phryxum per freta ſorore.* ſic *tergus* & *tergum* etiam apud alios promiſcue occurrere notat Paſſerat. pag. 352. *dorſo vehi* infra Lib. II. El. 23. 55.

Non ſi Pegaſeo vecteris in aëre dorſo.

pro *Atque tua* Heinſius conjecerat *Teque ſua* vel *Neve tua.* deinde, *moerens navita* in cod. Livineji, Mentel. Excerptis Modii, ſeu Groning.

 &

Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,
10. Quaeque tibi excepi tum Dea Leucothëe?
At tu vix primas extollens gurgite palmas
Saepe meum nomen jam peritura vocas?
Quod si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
Esses Jönii facta puella maris.

15. Et

& secundo D'Orvill. in quo *labens* superscriptum; quod recte tuetur Broukhusius. infra Lib. IV. El. 6. 48. *invito labitur illa mari.* Ovidius Epist. X. 65.

Ut rate felici pacata per aequora labar.

& XIV. Met. 8. ex MSS. restituerunt viri docti, *Tyrrhena per aequora lapsus.* pro *vectus.* sic *relabi* in eadem Ariadnes Epistola v. 149.

Flecte ratem, Theseu, versoque relabere vento.

& Epistola Sapphus XV. 95.

Huc ades, inque sinus, formose, relabere nostros.

ferret aqua pro *fleret* in Borrich. & Heinsiano.

9. *Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,*
Quaeque tibi excepi tum Dea Leucothöe?] *Quem ego* in primo Voss. Borrich. meo secundo. & in seqq. *quem* & *quemque. feci* male in marg. tertii Voss. pro *fratri.* altero versu pro *excepi* in Menteliano *excepti. Quaeque tibi exegi*, vel *Quae tibi suscepi*, nempe vota, Heinsius. Ovid. VI. Fast. 246. *cum Marti vota Senatus Suscipit.* Marklandus adscripserat *excepi* poni pro *suscepi*; vel hunc Propertii sensum esse, *qualia vota feci vobis, o Dii maris, cum hac tamen exceptione, si Cynthia evaderet.* sed vide Patrui mei notas ad Sueton. Caes. 73. pro *tum Dea* in Regiis, Colbertinis, Borrich. altero Vatic. Mentel. Modii Excerptis, seu Groning. Askew. secundo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo priore *jam Dea.* ut in primis edd. unde Heinsius olim conjecerat *candida Leucotheē.* sed sequitur *candida Nesēē. Leucothoē* hic scribitur in plerisque codd. MSS. ut & infra El. XXI. 22.

Hanc miser implorat navita Leucothoēn.

sed male. Λευκοθέα Graecis dicitur. Cicero Lib. I. Tuscul. Quaest. c. 12. *Quid? Ino Cadmi filia, nonne Λευκοθέα nominata a Graecis, Matuta habetur a nostris?* ubi vide Davisii notas, & Patrui mei ad Ovid. IV. Met. 196. recte itaque *Leucothēē* in Virgilii Ciri v. 396. nuper etiam pro *Leucothöe* rescribendum monuit Heynius, Vir Clarissimus. fabulam ipsam, quomodo Ino in deam marinam versa sit, quam Λευκόθεαν Graeci, *Matutam* Latini vocant, exponunt Interpretes Luciani ad Dial. Marin. Tom. I. pag. 311. & vide Scholiast. Statii ad Lib. I. Theb. 13. ubi etiam *Leucothoē* in vulgatis. *Leucothea* apud eumdem ad Lib. III. 186. & ad Lib. VII. 421. ut est in MSS. Lib. VI. Th. 12. ubi editur *Leucothoē.* quia tamen in aliis ejusmodi nominibus Κυμοθόη, Ἱπποθόη, & sim. eadem est analogia, utrumque probum haberi potest, modo Codd. MSS. auctoritatem sequamur.

12. *Saepe meum nomen jam peritura vocas*] vide ad Lib. III. El. 5. 22. *primas palmas* versu praeced. a Valerio Flacco dici *extremas manus* Lib. I. 293. notaverat Marklandus. ubi vide Patrui mei notas. & Valerium illic sua ex hoc Propertii loco expressisse putat Vulpius.

13. *tuos vidisset Glaucus ocellos*] Graeco more dictum pro *te vidisset*, adscripserat Marklandus, ut apud Eurip. Med. 1043. ὄμμα φαιδρὸν ὡς εἴδον τέκνων. & Sophoclem Oed. Tyr. (v. 1018.)

Τὰ τῶν τεκόντων ὄμμαθ' ἥδιστον βλέπειν.

addito Virgilii loco Lib. V. Aen. 577.

——— *oculosque suorum*
Lustravere in equis.

sed *ocellos* Cynthiae pulcherrimos hic praecipue memorat poëta, per quos se primum amore ejus captum profitetur Lib. I. El. 1. init. ubi vide.

14. *Esses Jonii facta puella maris*] *Jonii maris puella* Passeratio exponitur, ut *ruris puellae* in Pervigilio Veneris. adeoque *puella maris* pro nympha marina dicatur. Sed forsan scripserit auctor,

Esset Jŏnii praeda puella maris.

vel

15. Et tibi prae invidia Nereïdes increpitarent,
Candida Nesaee, caerula Cymothoë.
Sed tibi subsidium delphinum currere vidi,
Qui, puto, Arioniam vexerat ante lyram.
Jamque ego conabar summo me mittere saxo,
20. Quum mihi discussit talia visa metus.

Nunc

vel potius Isses *Jōnii facta* rapina *maris.* ut de Hyla Lib. I. El. 20. 11.

Nympharum cupidas semper defende rapinas.

15. *Et tibi prae invidia*] *ob invidiam* in v. c. Perreji, & Fruterii Excerpt. Scalig. & Modii, Borrichiano, Groning., Neap. Vaticano secundo & quinto, uno Colbertino, Leid. sec. Vossiano tertio & quarto, utroque D'Orv. meo priore. *ob invidias* in primo Vatic. *Sed tibi invidiam* & Askew. *ab invidia* Marklandus. ut in loco Horatii Lib. I. Sat. 4. 26.

Aut ab avaritia, aut misera ambitione laborat.

ut a Jano Dousa aliisque emendatum, pro, *ob avaritiam*, quod recte probavit Bentlejus. *increpitarunt* in Borrich. Heinsiano, & primo meo codice.

16. *Candida Nesaee, caerula Cymothoē*] *Niseis* in Excerptis Modii, seu Groningano. *Nisee* in primo Leid. Voss. primo & quarto, Borrich. D'Orvill. utroque, & vetustis edd. *Nysee* in meo primo. *Nijeae* in secundo, & Neapolitano, proxime verum. nam *Nesaee*, non *Nesee*, ut in editione Broukhusii, scribendum, ut correxerat Fruterius, & monuit D'Orvillius in Misc. Observ. Vol. V. T. II, pag. 303. quia Graecis *Νησαίη*. Lycophr. v. 399. *Νησαίας κάσις*, seu *Nesaeae soror* Thetis. ubi v. Scholiast. neque aliter Passeratius ex Homero & Virgilio. vide notas ad Maronis IV. Georg. 338. & sic clare in primo Vaticano. *Nisee* & *Cymothee* in Askewiano. Francius vero legebat,

Caerula Nesaee, caerula Cymothoē.

17. *Sed tibi subsidium delphinum currere vidi*] *subsidio* in omnibus fere codicibus & editionibus antiquis, licet ex solo Borrichiano & Commeliniano Gebhardi *subsidium* praetulerit Broukhusius, quod miror, propter sonum ingratiorem *subsidium delphinum*, qui etiam Francium offendebat, ideoque *delphinem* correxerat. utraque locutio *subsidio* & *subsidium esse*, *subsidio* & *auxilio* vel *subsidium* & *auxilium venire*, & sim. proba & usitata est, etiam apud poëtas, nam extra versum *subsidio venire* ex uno Ciceronis loco notat Broukhusius. cui addere potuisset ex Lib. VIII. ad Att. Ep. 7. *at nemo dubitat quin subsidio venturus sit.* Ovidius in Ibin v. 283. *Nec tibi subsidio sit praesens numen.* vide Heinsii notas ad Ovid. Rem. Am. 528. & ad XII. Met. 90. Gronovii ad Liv. XXXVIII. 52. & Patrui mei ad Phaedr. III. 10. 42. *delphinum accurrere* correxerat Heinsius.

18. *Qui, puto, Arioniam vexerat ante lyram*] minime adsentior Broukhusio, qui illud *puto* hic a Propertio additum existimat, ut indicet se quoque fabulam de delphino Arionem vehente veram censuisse historiam. Simpliciter malim exponere, quem eumdem illum puto delphinum fuisse, qui olim Ariona vexit. neque enim *puto* semper veritati adfirmandae inservit: quin ironiae passim apud poëtas inseritur. vid. Heins. ad Ovid. III. Am. 7. 2. *lyram* vero *Arioniam* recte Marklandus dici notaverat pro Arione lyrista, cytharoedo. ut Lib. IV. El. 6. 36. *inbelles quem timuere lyrae*, id est Apollo *λυρικός*. *Quam puto* in Neapol.

19. *summo me mittere saxo*] *ponto* in aliis, & in margine cod. Groning. sed male. Sappho apud Ovid. Epist. XV. 172.

——— pete protinus altam
Leucada, nec saxo desiluisse time.

& v. 192.

Quam poterant saxis praecipitanda dari.

seq. versu *discussit talia visa metus*, ut in illo Ariadnae apud Ovidium Epist. X. 13.

Excussere metus somnum, conterrita surgo:
Membraque sunt viduo praecipitata toro.

infra Lib. III. El. 8. 13.

Ac primum pura somnum tibi discute lympha.

21. Nunc

Nunc admirentur, quod tam mihi pulchra puella
Serviat, & tota dicar in urbe potens.
Non si Cambysae redeant, & flumina Croesi,
Dicat: De nostro surge poëta toro.

25. Nam

21. *Nunc admirentur* &c.] novam Elegiam hic inchoandam nemo facile negabit, quia sequentia nihil commune habent cum praecedentibus de somnio Propertii, quod optime illo versu absolvitur, *Quum mihi discussit talia visa metus.* nonnulla excidisse videbantur Broukhusio, quia haec cum reliquis non cohaerent, ideoque lacunam hic esse statuebat; inprobante erudito Britanno in Miscell. Observ. Vol II. Tom. I. pag. 103. ubi notavit D'Orvillius, Guyeto videri Elegiam hanc insititiam esse, sed cujus judicium merito explosit. Sine dubio in duas Elegias separanda est, & ab hoc versu initium alterius ducendum est. & sic censebat Lennepius in Animadv. ad Coluthum Lib. II. cap. ult.

ib. *quod tam mihi pulchra puella Serviat, & tota dicar in urbe potens*] *Serviat* cur suspectum Guyeto fuerit visum, caussam video nullam. *Servire* & *servitium* in amoribus nostro frequens. Lib. III. 23. 23.

Quinque tibi potui servire fideliter annos.

Lib. I. El. IV. 4.

Hoc magis adsueto vivere servitio.

El. V. 19.

Tum grave servitium nostrae cogere puellae
Discere.

& El. XII. 18.

Aut si despectus potuit mutare calores,
Sunt quoque translato gaudia servitio.

aliisque in locis.

23. *Non si Cambysae redeant, & flumina Croesi*] *Cambyse* in Neapol. *redeat* in Voss. pr. *redeant* autem hic Graecorum more pro *ἀντιέχωνται*, *in reditu sint*, positum notat Marklandus Conject. ad Lysiam p. 600. sensumque loci sic explicat, pro toto fluviorum auriferorum reditu Cynthia me a toro suo non rejiceret. *Cambysae* mentione Propertium loqui de Pactolo notat Broukhusius. Sed quid Cambysae cum Pactolo? corrupta procul dubio est lectio. *Candaulae* legebat Guyetus. Conjeceram aliquando *Non si jam Cyri redeant, & flumina Croesi.* ut *Cyrum* & *Croesum* jungit Claudian. I. in Rufin. 199.

— — laxet rutilos tibi Lydia fontes,
Jungantur solium Croesi, Cyrique tiara,
Numquam dives eris.

Sed jam ante aliquot annos substituendum existimavi,

Non si jam Gygae *redeant & flumina Croesi.*

quae lectio propius *Cambysae* vestigia premit. Gyges enim Lydiae Rex ditissimus, cui & Croeso Pactolus melius convenit, unde apud nostrum Lib. I. El. 6. 32.

Lydia Pactoli tinguit arata liquor.

Lib. III. El. 3. 39.

Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro.

& El. 16. 28.

Croesum, aut, Pactoli quas parit humor, opes.

vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 53. & haec cum Theocriti loco, quem bene emendat, comparavit Piersonus, juvenis, dum superesset, eruditissimus, Lib. I. Verisim. cap. 4. pag. 47. *Gygae* quoque nomen hic restituendum probabat Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 6. pag. 130. adducto Strabonis loco adposito, ubi *Gyges* & *Croesus* etiam junguntur, & rejecta D'Orvillii sententia, qui in Misc. Observ. Vol. V. pag. 304. emendandum opinabatur, *Non, si Cambyses redeant*, vel *Cambysae*, numero plurali. Firmat *Gygae* lectionem hic recipiendam Anacreon Od. XV.

Οὔ μοι μέλει Γύγεω,
Τῶ Σάρδεων ἄνακτος,
Οὔθ' αἱρεῖ με χρυσὸς,
Οὐδὲ φθονῶ τυράννοις.

ubi recte viri docti putant respici ad notum Archilochi trimetrum de Gyge,

Οὔ μοι τὰ Γύγεω τῶ πολυχρύσου μέλει.

quo versu Bentlejus confirmat emendationem suam

25. Nam mea quum recitat, dicit se odisse beatos.
Carmina tam sancte nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum constantia prodest.
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,

30. Hanc

suam in loco Anacreontis, *Οὔ μοι μέλει τὰ Γύγεω* in notis ad Horat. Lib. II. od. 17. 14. & hunc Archilochi versum innui etiam volunt ab Herodoto Lib. I. cap. 12. in fine: ubi de Gyge, *τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος, ἐν ἰάμβῳ τριμέτρῳ ἐπεμνήσθη*. quae tamen Cel. Wesselingius delenda & librariis adscribenda suspicabatur, quamquam ista Herodoto vel vindicare, vel satis vetustum glossema probare posset Rufini locus de metris Comicis pag. 2712. ed. Putsch. ubi verba illa ex Herodoto sic profert, *αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος Πάριος, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς, ὑπέμνησεν ἰάμβῳ τριμέτρῳ*. Ceterum hoc disticho forte indicat poëta aliquem divitem ex provincia Asia reducem, vel qui missus erat ad bellum Parthicum, quod meditabatur Augustus.

25. *Nam mea quum recitat, dicit se odisse beatos*] *Jam mea* in nostro priore. pro *odisse* in codd. Regiis, Palatinis Gebhardi, & primis edd. *dicit se audisse*. vulgatam non muto, licet Clercquius Spec. II. Observ. ad Lucan. pag. 11. ejecto disticho sequenti, hic emendandum censuerit, *dicit sordere beatos*.

28. *Qui dare multa potest, multa & amare potest*] versum hunc ut spurium & nothum damnavit Broukhusius, fabricatumque a librariis opinabatur ex Ovidio Lib. III. Am. El. 8. 62.

Imperat ut captae, qui dare multa potest.

sed dubito, an proscribi mereatur propter rhythmum auribus ingratum, quales versus & alibi apud nostrum occurrentes supra notavi ad Lib. I. El. 8. 11. & vide ad Lotich. p. 355. & 493. Heinsio placebat, *multum & amare potest* & sic Francius in libri sui margine. Patruo meo olim corrigendum videbatur, *multum in amore potest*. ut Lib. I. El. IX. 11.

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero.

& hinc *potens amator*, qui primas obtinet, & in amore ceteris potior est. de quo vide Heinsium ad Ovid. II. Am. 2. 30. Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 6. 33. & huc faciunt quae notavit Gruterus Lib. XIV. Suspic. inedit. cap. 8. *Multa negare potest* conjecerat Marklandus. Santenio meo legendum inciderat,

Qui dare multa potest, non *& amare potest*,

ut *multa* ex prima versus parte repetatur. Sed aliud latere puto, & quia hic versus praecedenti plane obstat, ubi *fidem* & *constantiam* multum in amore prodesse dicit, absonum esset, plus danti primas hic partes deferre, praesertim quum passim poëtae in illos, qui auro & muneribus mercantur amorem, invehi soleant. Restituendum itaque hariolabar,

Qui dare multa potest, stulte *& amare potest.*

Id est, nullo consilio, & amenti inpetu amare, & se ridendum atque absurdum amatorem praebere potest, qui solis divitiis & auro puellas, non autem *fide* & *constantia*, adlicere se posse confidit, quum tener adfectus poëtis in amore dux sit. illud *stulte amare* ad poëtarum genium est. Ovid. III. A. A. 253.

Aut Helene, quam non stulte, Menelaë, reposcis,
Tu quoque non stulte, Troïe raptor, habes.

Epist. I. 75.

Haec ego dum stulte meditor, (quae vestra libido est)
Esse peregrino captus amore potes.

Ep. XVI. 167.

Nec piget, aut umquam stulte legisse videbor.

Tibullus Lib. I. El. 10. 45.

Tum miser interii stulte confisus amari.

sic *stultus maritus*, *stultus amator*, *stulta puella*, saepe. Ovidius II. Am. El. 19. 46.

Ille potest vacuo furari litore arenas,
Uxorem stulti si quis amare potest.

alio nonnihil colore amatorem *multa dantem*, & promissis etiam post fata divitem, & tamen ineptum ac stultum, tangit Juvenalis Sat. II. 59.

— cur solo tabulas inpleverit Hister
Liberto, dederit vivus cur multa puellae.
Dives erit, magno quae dormit tertia lecto.

29. *Seu mare per longum mea cogitet ire puella*] *Heu mare per long. mea cogitat ire puella* Guyetus,

30. Hanc ſequar, & fidos una aget aura duos.
Unum litus erit ſopitis, unaque tecto
Arbor, & ex una ſaepe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit conponere amantes,
Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.
35. Omnia perpetiar, ſaevus licet urgueat Eurus,
Velaque in incertum frigidus Auſter agat.
Quicumque & venti miſerum vexaſtis Ulixen,
Et Danaum Euboico litore mille rates.
Et qui moviſtis duo litora, quum rudis Argus
40. Dux erat ignoto miſſa columba mari.

Illa

tus, qui hinc initium novae Elegiae facit. unus quidem codex Neapolitanus novam quoque hic orditur Elegiam, ſed reliqui omnes & priſcae editiones ſuperioribus adnectunt.

31. *Unum litus erit ſopitis, unaque tecto Arbor,*] *unoque tectum* Heinſio corrigendum videbatur. & ſic Francius. id eſt, unum litus & una arbor pro lecto vel tecto erunt. *tectum* enim de omni, qua tegimur, ſtructura. vide Miſcell. Obſerv. Vol. I. Tom. III. p. 362. firmat optimam emendationem locus Ovidii Epiſt. V. 13.

Saepe greges inter requievimus arbore tecti,
Mixtaque cum foliis praebuit herba torum.

& Lib. II. A. A. 622.

Tunc quoque, cum ſolem nondum prohibebat & imbrem
Tegula, ſed quercus tecta cibumque dabat.

33. *duos poterit conponere amantes*] *poteris* in Menteliano, & primo Leidenſi.

35. *ſaevus licet urgueat Eurus*] *ſcaevus* in Heinſiano, & meo priore. forte *ingruat Eurus*.

36 *frigidus Auſter agat*] *turbidus* v. c. Ant. Perreji, liber Paſſeratii, & codex Heinſii, cui id placebat, ut in illo Horatii Lib. III. od. 3. 5.

——— *neque Auſter*
Dux inquieti turbidus Adriae.

37. *Quicumque & venti miſerum vexaſtis Ulixen*] *Quaecumque* in Excerptis Modii, ſeu Groning. *vexatis* in Askewiano. forte ante oculos habuit illud Virgilii Ecl. VI. 76. *Dulichias vexaſſe rates*, *lacerare* dicitur Ovidio Lib. III. ex P. Ep. 6. 39.

Nec, quia Neptunus navem laceraret Ulyxis,
Leucothêe nanti ferre negavit opem.

vexare eadem in re dicit in Epiſt. XIX. 126.

An mare ab inviſo privignae nomine dictum
Vexat in aequoream verſa noverca Deam.

vexatam per multa pericula vitam noſter infra El. XXI. 17.

39. *Et qui moviſtis duo litora, quum rudis Argus*
Dux erat ignoto miſſa columba mari]
ſic bene reſtituiſſe Volſcum pro *ratis Argo*, illius tempore legebatur, merito laudat Broukhuſius. certe *quum ratis Argo* in codd. Colbertinis, Menteliano, Excerptis Scaligeri & Modii, Borrich. Groning. quinto Vatic. Neapol. duobus Leid. Voſſ. primo & tertio, utroque D'Orvill. & meis. *ratis Argus* in quarto Voſſ. *cum ſatis Argo* in Regiis codd. & primis edd. corrupte pro *ratis*. ſed optime ſe habet recepta ſcriptura, ut Beroaldus etiam emendandum monuit. *rudis* enim *Argo*, quae mare nondum ſatis erat experta. Claudianus in praefat. Lib. I. de R. P. init.

Inventa primus ſecuit qui nave profundum,
Et rudibus remis ſollicitavit aquas.

ubi vide Barthium, & ad Nemeſian. Cyneg. v. 14. Lucanus Lib. III. 193.

——— *cum rudis Argo*
Miſcuit ignotas, temerato litore, gentes.

addo noſtri & Catulli loca apud Broukhuſ. ita certe hic intelligendum, quia columbae navi Argo, curſus ignarae, praevio ductu quaſi per mare, & concurrentes Symplegadum cautes, viam mon-

certe

Illa meis tantum non usquam desit ocellis,
Incendat navem Jupiter ipse licet.
Certe iisdem nudi pariter jactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
45. Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Jovi.
Testis Amymone, latices quum ferret in Argis,
Conpressa, & Lernae pulsa tridente palus.

Jam

straruut. infra Lib. III. El. 21. 13.

Qua rudis Argoa natat inter saxa columba
In faciem prorae pinus adacta novae.

hinc saepe etiam columbae aliaeve aves coloniarum conditoribus, vel nova regna quaerentibus, finguntur viam & iter pandisse. vide Salvagn. ad Ovidii Ibin v. 267. Rupertum ad Vellej. Paterc. pag. 26. & seqq. Broukhus. tam ad h. l. quam infra ad Lib. IV. El. I. 40. & ad Sannazar. Lib. II. El. 9. v. 22. & similia notavi, columbaeque typum in Naxiorum & Segestanorum nummo huc referendum conjeci in Comment. ad Numism. Sic. Tab. XII. N. 6. pag. 411. & seq. male vero in codd. Regiis, Askewiano, & primis edd. *Et qui novistis duo litora.* pro *movistis.* Symplegades intelliguntur concursu suo litora moventes. Ovidius Lib. II. Am. El. XI. init.

Prima malas docuit, mirantibus aequoris undis,
Peliaco pinus vertice caesa vias.
Quae concurrentes inter temeraria cautes
Conspicuam fulvo vellere vexit ovem.

& XV. Met. 537.

——— *timuit concursibus Argo*
Undarum sparsas Symplegadas elisarum.

41. *non usquam desit ocellis*] *spectat ocellis* in uno Colbert.

42. *Incendat navem Jupiter ipse licet*] *Incendit* Mentelian. & primus Leid. *Inscendat* vel *Incendat navem Jupiter igne licet* conjecerat Heinsius, vel *Jupiter ille*, quod ultimum etiam in ed. Dousae, & aliis. vid. Heins. ad Virg. VII. Aen. 110. & Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 4. 19. *ipse* tuetur Passeratius, ut ex oppositione Palladis, quae Ajacis navem fulmine petierat, dictum sit. vide Miscell. Observ. Vol. V. Tom. II. p. 305. possis etiam *Infestet.* ut apud Ovid. II. Am. XI. 18.

Quas Scylla infestet, quasve Charybdis aquas.

& XIII. Met. 731.

Scylla latus dextrum, laevum inrequieta Charybdis
Infestant.

43. *Certe iisdem nudi pariter jactabimur oris*] *Ferte* in Voss. quarto, quod pro *forte* scripserat librarius *Crete* in Menteliano. & primo Leidensi. forte pro *Crede.* deinde pro *nudi* Marklandus conjecerat *nulli*, id est mortui. ut Ariadna apud Ovid. III. Fast. 478.

Jamque ego praesenti tempore nulla forem.

sed retineamus vulgatam lectionem. sic enim noster Lib. III. El. 3. 36.

Nudus ab inferna, stulte, vehere rate.

ubi vide. Virgilius V. Aen. in fine:

Nudus in ignota, Palinure, jacebis arena.

pro *jactabimur* in uno Colbertino *luctabimur. horis* in Neapol. seq. versu *unda tegat* male in Voss. quarto. dein *te quoque terra tegat* in Mentel. primo Leid. & Voss.

45 *tanto crudelis amori*] *sancto* conjeceram, cum postea id Livinejo quoque in mentem venisse vidi. infra El. 22. v. 41.

Sic ego tam sancti custos excludor amoris.

sanctus pudor Tibullo Lib. I. El. 3. 83.

——— *sanctique pudoris*
Adsideat custos sedula semper anus.

47. *Testis Amymone, latices quum ferret in Argis, Conpressa,* &c.] hoc praetuli, licet alias editiones secutus *arvis* ediderit Broukhusius. ut passim librarios in *Argis arvis*, & *agris* cespitasse saepe notarunt viri docti. quod firmant loca Statii Lib. I. Th. 225. Lucani VII. 452. & Claudiani praef. Lib. II. de R. P. 9. ubi similis in codd. MSS. confusio est. Conjeceram aliquando

 pro

Jam Deus amplexu votum persolvit: at illi
50. Aurea divinas urna profudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negabit.
Hic Deus & terras & maria alta domat.

Crede

pro *arvis* rescribendum *latices quum ferret in urnis*, ut in loco Ovidii mox producendo. vide ad Elegiam de raptu Hylae Lib. I. 20. 23. Francius distinguebat, *latices quum ferret*, *in arvis Conpressa*. sed malui Guyetum, Passeratium, & Heinsium sequi, qui *Argis* pro *arvis* legendum censuerunt. Amymonen enim, dum Argi siccitate premerentur, & illa aquatum ivisset, Neptunus conpressit, & in pretium conplexus monstravit ei paludem Lernaeam, unde aquam peteret. vide Lucian. in Dialog. Marin. VI. pag. 302. & 303. ex quo lectio haec egregie firmatur. Ovidius Lib. I. Am. 10. 5.

Qualis Amymone siccis errabat in Argis,
Cum premeret summi verticis urna comam.

ubi olim quoque *in arvis* edebatur. sed *Argis* tam illo, quam hoc Propertii loco etiam Patruus meus praetulit. erudita hanc in rem observavit Tristanus Tom. II. Comment. pag. 44. & 45. quae ad stabiliendam hanc scripturam legisse operae pretium erit. & vide nonnulla apud Barth. ad Stat. VI. Theb. 287. *Argis* etiam ex v. c. notaverat Ant. Perrejus. neque aliter in Colotiano, & primo ac secundo Vaticano. restituendam igitur hanc lectionem censui, & forte etiam distinctio Francii, licet *arvis* probaret, sic quoque admittenda. *latices quum ferret*, *in Argis Conpressa*, &c. Gebhardus ex vitiosa codicis Palatini lectione in *armis*, exponebat armos, seu humeros, & multa argutatur de more, quo aquam humeris, vel in capite virgines ferre solebant, quae nihil ad rem faciunt. deinde Cel. D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. II. p. 305. notat virum doctissimum, quem nomine non exprimit, hic emendandum conjecisse, *latices quum quaereret Argis*. quia aquam investigatura nondum latices ferebat. sed vulgatam defendit, & exponit, tamquam dixisset auctor, dum officium subibat ferentis aquam, *ὑδροφόρει*, *dum latura esset aquam*. quia in hac Argi siccitate quaesitum ibat aquam, sed non ferebat, quum a Neptuno conprimeretur, & recte *Lernae*, vel *Lernes*, corrigit pro *Lerne*, ut edidit Broukhusius. *Lernae* certe in illius primo, meo secundo, & quarto Voss. *pulsa palus* tridente Neptuni, ut *remis pulsata palus*, quod Horatio contra Bentlejum vindicat Cuningham. in Animadv. cap. XII. p. 210. mox *Jam Deus amplexus* legebat Passeratius ex conjectura, qua tamen non opus esse videtur.

50. *Aurea divinas urna profudit aquas*] *unda* male in Heinsiano, Borrich. & meo priore. ibidem in Misc. Obs. D'Orvillius ex merito improbat Heinsii conjecturam *virgineas aquas*. *divinas aquas*, divino beneficio indicatas & profluentes bene interpretatur Passeratius, sed contra quem, *Aerea urna* reponentem, erudite *auream urnam* vindicat. miror vero eumdem Passeratium sub *urna* & *aquis* obscoeni aliquid latere suspicatum fuisse. *refudit* in Regiis, Colbertinis, Askewiano, & priscis edd. infra El. XXIII. v. 50. *Quum subito Triton ore recondit aquam*. quod per *refundit*, *revomit* exponit Broukhusius, & hanc lectionem sua imitatione probasse videtur Lotichius Lib. IV. El. 4. 84.

Humida qua liquidas urna refundit aquas.

ubi vide quae notavi. *profudit* tamen etiam praeferebat Marklandus.

51. *Crudelem & Boream rapta Orithyla negabit*] *negavit* in duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, ac priscis edd. in quibus *Orithia* pro *Orithya*, vel *Orithyla*, ut scribendum. *Orithyla* quinque syllabis vitiose in ed. Broukhus. ut malo etiam editum apud Silium Ital. VIII. 516.

—— Boreae quem rapta per auras
Orithyla vago Geticis nutrivit in antris.

de quo vide ad Lib. I. El. 20. 31. sed merentur adferri, quae ad hunc versum adnotaverat Marklandus: *Mire poni videtur haec vox crudelem pro* amoris expertem. *Sensus omnino postulat hanc significationem: nisi intelligas* crudelem tanto amori *repetendum ex superioribus*, Sed non Neptunus tanto crudelis amori. *cum quo versu hic connecti debet. & hoc verum est. Neptunus non crudelis erit duobus, qui tam ardenter se mutuo amant. Ille enim amavit Amymonen. Sed nec Boreas, & hoc Orithyia probabat ab illo rapta.* quibus sensum recte adsecutus videtur. utrumque etiam conjungla

Crede mihi, nobis mitescet Scylla, nec umquam
Alternas revomet vasta Charybdis aquas.
55. Ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris,
Purus & Orion, purus & Haedus erit.
Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

At

git noster Lib. III. El. 5. 29. & seqq.

Infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae,
Quae spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina &c.

simili colore Boreae, ne sibi adversus esset, illius quoque amores in mentem revocat Leander apud Ovid. Epist. XVIII. 39.

In me, si nescis, Borea, non aequora, saevis.
Quid faceres, esset ni tibi notus amor.
Tam gelidus cum sis, non te tamen, inprobe, quondam
Ignibus Actaeis incaluisse negas.

53. *Crede mihi, nobis mitescet Scylla.*] minime rejicienda videtur nonnullorum codicum veterum lectio, in quibus *mutescet Scylla.* sic enim in primo Vossiano, meo secundo, Askewiano, & Harlejano Musei Britannici; ut ad canes Scyllae adludat, & sensus sit, nobis navigantibus nullos latratus edet Scylla, nec Charybdis nobis erit infesta, ut *latrare* de Scylla, canibus undique cincta, obvium apud poëtas. & ita legebat vir doctus apud D'Orvillium in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 2. qui elegantissimam vocat conjecturam, & exemplis confirmat, licet pro vulgata etiam faciant loca ibidem producta. Si quis tamen hoc acumen ad auream aevi Augustei simplicitatem nimis longe quaesitum judicet, alterum *mitescet* servetur. copulam insertam ex Palatino adfert Gebhardus, *mihi, & nobis.*

54. *Alternas revomet vasta Charybdis aquas*] in codicibus MSS. & primis aliisque vetustioribus edd. olim legebatur,

Alternante vomens vasta Charybdis aqua.

sic certe in Leidensibus, Vossianis, Askewiano, utroque D'Orvill. & meis. *vorax* superscriptum in Voss. quarto. *Alternante vorat* in quinto Vaticano. sed Passeratius alteram lectionem praetulit *Alternas revomet vasta Charybdis aquas.* quae firmatur a secundo Vaticano. *Alternas revomens* in Colotiano. Fr. Oudendorpio placebat *Alternam revom. v. Ch. aquam.* vel *Alternans revomet v. C. aquam.* Marklandus tentaverat, *Alterna revomens hausta Char. aqua.* posses etiam *torta Charybdis.* ut apud Sabinum Epist. I. 34.

Illum non avidis canibus Nisela virgo
Fregit, non tumidis torta Charybdis aquis.

Sed adquiescamus lectioni nunc receptae. Ovidius XIII. Met. 730.

Infestant. vorat haec raptas revomitque carinas,
Illa feris atram canibus succingitur alvum.

& IV. ex P. Ep. 10. 25.

Scylla feris trunco quod latrat ab inguine monstris,
Heniochae nautis plus nocuere rates.
Nec potes infestis conferre Charybdin Achaeis,
Ter licet epotum ter vomat illa fretum.

56. *Purus & Orion, purus & Haedus erit.*] non dubito Propertium in animo habuisse illa Theocriti Idyll. VII. 52.

Ἔσσεται Ἀγεάνακτι καλὸς πλόος ἐς Μιτυλάναν,
Χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος ὑγρὰ διώκῃ,
Κύματα, χ' Ὠρίων ὅτ' ἐπ' Ὠκεανῷ πόδας ἴσχῃ.

alteram versus hujus partem illustrant notata ab Huetio ad Manil. v. 306. pag. 68.

57. *Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita*] *Quid mihi si* in Mentel. Heinsiano, primo Leid. Voss. & meo secundo, *tuo corpore*, pro te, more Graecorum intelligit Livinejus. bene hunc locum de communi naufragii interitu explicuit Cel. D'Orvillius in Miscell. Obs. Vol. V. Tom. III. pag. 3. Broukhusio non adsentiens, qui de morte in medio amplexu exposuerat; vel legendum

At vos incertam, mortales, funeris horam
60. Quaeritis, & qua sit mors aditura via:
Quaeritis & coelo Phoenicum inventa sereno,
Quae sit stella homini commoda, quaeque mala.
Seu pedibus Parthos sequimur, seu classe Britannos.
Et maris & terrae caeca pericla viae.

65. Rursus

dum cum viro erudito notavit,

Quod mihi si ponenda tuo sit pondere *vita.*

sic certe Patruo meo legendum videbatur; eo sensu, si naufragio te servare volens, & corpus tuum ferens moriar, ex consueto amantium voto, ut cum iisdem amatis corporibus simul exspirent. *ponere vitam*, ut supra El. X. 43. *animam ponere.* & in Epigrammate antiquo, *Conjugis in manibus licuit quod ponere vitam.* ubi alii *reddere vitam* citra necessitatem. & forte Propertius, qui saepe Ciceronem imitatur, ut non uno in loco notavit Broukhusius, hic in suam rem vertit illa Tullii Lib. IX. ad Fam. Ep. 24. *Si in hac cura atque administratione vita mihi ponenda est, praeclare actum mecum putem.* vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 125. ultima hujus Elegiae similia sunt illis, quae occurrunt Lib. III. El. 20. in fine:

Seu moriar fato, seu turpi fractus amore,
Aeque erit illa mihi mortis honesta dies.

59. *At vos incertam, mortales, funeris horam Quaeritis, & qua sit mors aditura via*] Novam Elegiam hic incipiunt plerique codices, ut dividitur in Regiis, Colbertinis, Menteliano, duobus Leidens. tribus Voss. Borrich. Groning. Askew. utroque D'Orvill. meis, allisque. neque aliter in edd. primis & vetustioribus, praescripto titulo DE INCERTA MORTIS HORA. & hanc Elegiae hujus partem Graecis numeris reddidit Josephus Scaliger inter Carmina Selecta ex Poëtis Lat. Graece versa pag. 98. ejus Poëm. ed. Scriver. in solo Perreji codice, Scaligerano, MSS. Passeratii, ac Lipsii Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. praecedentibus haec connectuntur. *Et vos* in altero D'Orvill. seq. versu *mors adeunda* in margine quarti Voss. *obeunda* Heinsius. sed infra Lib. III. El. 5. v. 2.

Per te immaturum mortis adimus iter.

62. *Quae sit stella homini commoda, quaeque mala*] haec forte imitatur Ovidius in Ibin, v. 212.

—— nec ulla
Commoda nascenti stella levisve fuit.

ubi vide Salvagn. & Graevii Lect. Hesiod. cap. XVII. pro *quaeque* hic malim *quaeve.*

63. *Seu pedibus Parthos sequimur*] *sequitur* malebat Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 6. pag. 131. *homo* nempe, ex versu praeced. quod in solo Groningano, seu Modii Excerptis legitur, & ex cod. Posthiano, (qui Modiano & Groningano idem est) adfert Livinejus, sed lectionem hanc ut ineptam rejiciens, quia loquitur ex persona Romanorum Augusto adulantium, expeditionem in Parthos meditanti. & sic exponebat J. Dousa Pater in notis ad Propert. p. 133. prolato Horatii loco ex Lib. III. od. 5.

—— praesens divus habebitur
Augustus, adjectis Britannis
Imperio, gravibusque Parthis.

hinc codici suo adscripserat Broukhusius, hanc Elegiam sibi scriptam videri circa illud tempus, quo expeditionem in Parthos parabat Augustus. de quo vide ejus notas ad El. 8. huj. Libr. v. 6. ubi utrumque hoc bellum etiam memoratur v. 17. & seqq.

Jam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho,
Et domus intactae te tremit Arabiae.

64. *Et maris & terrae caeca pericla viae*] non inmerito viris doctis haec de mendo suspecta sunt. & latere aliquid, forte indicio esse posset codicis Palatini prioris lectio, ex quo *caeca pericla die* adfert Gebhardus. sane illud *terrae* petitum videtur ex Lib. IV. El. 1. 72.

Et maris & terrae longa pericla canam.

terrae

65. Rursus & objectum fletis capiti esse tumultum,
Quum Mavors dubias miscet utrimque manus.
Praeterea domibus flammam, domibusque ruinam:
Neu subeant labris pocula nigra suis.
Solus amans novit, quando periturus, & a qua
70. Morte: neque hic Boreae flabra, neque arma timet.
Jam licet & Stygia sedeat sub arundine remex,

Cernat

terrae via pro itinere terrestri quidem est apud Tibull. Lib. II. El. 6. 3.

Et, seu longa virum terrae via, seu vaga ducent Aequora.

sed id diversum & ab hoc loco alienum videtur. Marklandus tentabat *terrae suae.* ut Lib. III. El. 5. 46.

Quid meritum dicas, cui sua terra parum est.

& sic Heinsius, qui etiam *durae viae* conjecerat. vide Pricaeum ad Apulej. II. Met. pag. 94. *terrae* forte propius *terrae* insisteret. vel *vastae viae* substitui posset ex Virg. X. Aen. 57.

Totque maris vastaeque exhausta pericula terrae.

sed quocumque modo legatur, intelligit terrestris & navalis militiae pericula. unde mox v. 70. *Boreae flabra* & *arma* jungit.

65. *Rursur & objectum fletis*] *flemus* in Regiis, uno Colbertino, Menteliano, Scaligeri Excerptis, duobus Leidens. tribus Voss. Askew. meo secundo, aliisque legitur, & in primis edd. quod propter praecedens *sequimur* videtur praeferendum. aliter enim ad remotius *Quaeritis* v. 60. 61. referendum est. *fletus* in duobus D'Orvill. Heinsiano, & meo priore.

66. *Quum Mavors dubias miscet utrimque manus*] *uterque* in meo secundo. *Quum dubius Mavors miscet utraque manus* in Palatino Gebhardi.

67. *Praeterea domibus flammam, domibusque ruinam*] *famam* male in D'Orv. primo. *ruinas* in Neapol. Leidensi sec. Voss. pr. meo altero & D'Orvill. *flammas* & *ruinas* in Excerpt. Modii seu Groning.

68. *Neu subeant labris pocula nigra suis*] sic edidit Broukhusius, licet *tuis* in omnibus fere codd. & edd. vetustis. per *pocula nigra* venenata intelligit. *Ne subeant* in sec. Leid. Voss. quarto, Heinsiano, & meo primo, Borrich. Commelin. & quinto Vatic. *Heu subeant* in Regiis, D'Orv. pr. & Groning.

69. *Solus amans novit*] *Solus amor* in Commelinjano Gebhardi. qui ex Palatino profert seq. versu, *neque arma tenet*, & exponit, in recenti memoria habet. sed neutrum a codicibus meis firmatur. hunc versum imitatus est Lotichius Lib. V. El. 19. 50.

Frigida quid Boreae flabra, quid uda Noti.

& Janus Secundus Lib. I. Elegiar. pag. 21. Eleg. Soll. I. v. 20.

Et dominae servare fores, pluviasque molestas,
Et saevas Boreae non timuisse minas.

71. *Jam licet & Stygia sedeat sub arundine remex*] *e Stygia* in Vaticano Livineji. *ab arundine* in Menteliano & primo Leidensi. *Stygiam arundinem* pro cymba Charontis arundinea vel cannea explicant Interpretes, ut Beroaldus. Volsco videbatur *remex* referendus esse ad amatorem trajiciendum, quia sedebant remiges in transtris. & sic fere Passeratius. J. Dousa Pater vel de pertica hortatoria, vel de arundine ad ripas Stygis crescente, vel de tugurio ac receptaculo navali, arundine tecto, in quod cymbae subducebantur, exponi posse notavit. sed filius Dousa vel cum Beroaldo de cymba arundinea intelligebat, vel Patris secundam sententiam probabat de arundinetis, quibus ripa Stygis obsita fingatur, sub quibus latitabat Charon, ut animas transvehendas exspectaret. & hoc ultimum amplectitur, & insigni eruditionis copia illustrat D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 4. & seqq. sic enim *limum & deformem arundinem* Cocyti memorat Virg. IV. G. 478 egregie huc facit Pausaniae locus Lib. X. cap. 28. ubi de pictura Ulixen ad inferos descendentem referente:

Cernat & infernae tristia vela ratis:
Si modo clamantis revocaverit aura puellae,

ferente: Ὕδωρ οἰκὸς ποταμῷ ἔοικε δῆλα ὡς ὁ Ἀχέρων, καὶ καλαμοί τε ἐν αὐτῷ πεφυκότες &c. καὶ ναῦς ἐστὶ ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ὁ πορθμεὺς ἐπὶ ταῖς κώπαις. subjungitque ex Minyade versus de Thesei & Pirithoi ad inferos descensu:

> Ἔνθ᾽ ἤτοι νέα μὲν νεκυάμβατον ἣν ὁ γεραιὸς
> Πορθμεὺς ἦγε Χάρων, ὐκ ἔλαβον ἔνδοθεν ὅρμυ.

altero versu pro *Cernat* in meo secundo *Servat*, sed in margine *Cernat*. an forte *Servet*, pro observet, hinc legi posset, & referri ad Charontem, animas defunctorum exspectantem, quas inferna rate transferat? *Solvat* Broukhusius conjecerat in curis secundis. cui quidem nonnihil favere posset illud ex Lib. IV. El. XI. 96. *mihi cymba volenti Solvitur.* sed videtur id postea rejecisse, nam codici suo deinde adscripserat: *immo* Cernat, *id est*, *exspectans in ripa amator.* certe ad amantem ipsum, non ad Charontem, referendum videtur. *cernere* autem & *videre* Charontis navem, vel Stygem, de morti vicinis eleganter dicitur, vel de illis, qui inferos adierunt. Virgil. VI. Aen. 134.

> *Bis Stygios innare lacus, bis nigra videre Tartara.*

& v. 373.

> *Tu Stygias inhumatus aquas amnemque severum Eumenidum adspicies.*

Horatius Lib. II. od. 14. 17.

> *Visendus ater flumine languido*
> *Cocytos errans.*

Lucianus Dial. Mort. XX. prope init. καὶ τὴν λίμνην, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας ἰσιών.

73. *Si modo clamantis revocaverit aura puellae*] *Si modo damnatus* in Modii Excerptis, & D'Orvill. sec. hoc est, *damnatum*, ut in Groningano. id est, morti jam addictum, ut supra El. XVI. 30.

> *Inferno damnes Aeace judicio.*

id forte quis tueri posset ex Statio I. Theb. 48.

> *Merserat aeterna damnatum morte pudorem.*

quamquam illic diverso dicatur sensu. N. Heinsio, & Marklando in notis ad Statii Silvas pag. 288. emendandum videbatur,

> *Si modo clamantis revocarint ora puellae.*

sed quod refutavit Cl. Schraderus ad Musaeum pag. 303. neque sollicitanda videtur recepta lectio *revocaverit aura puellae*, licet de verborum sententia & significatione *aurae* differant Interpretes. pro sono capiebat Fruterius. quod & placebat Cel. Ruhnkenio, qui *auram* hic exponebat pro sono vel voce, quia sonus aura propagatur, ut apud Virg. VII. Aen. 646.

> *Ad nos vix famae tenuis perlabitur aura.*

& sic *aura* saepe pro odore, quod odor aura propagetur. Passeratius *auram puellae* vel pro ejus voce benigna ac nitore, vel *auram* de vento voculam ejus ad aures ferente interpretabatur. Broukhusius *favorem* exponit, metaphoram a venti aura secunda deducens, quod probabat D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag 7. & 8. altera Broukhusii explicatio est de halitu Cynthiae, seu aura ac spiritu, ore legentis poëtae sui animam, & fugientem revocantis in vitam. ut de morientis Adonidis aura sive spiritu per osculum in Veneris jecur transeunte, colore non dissimili apud Bionem Epitaphio Adonidis, seu Idyll. I. v. 46.

> Τοσσῦτόν με φίλασον, ὅσον ζώει τὸ φίλαμα.
> Ἄχρις ἀπὸ ψυχῆς ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ
> Πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ. & seqq.

Ita de praecone, qui cantu mellifluo animas mortuorum in corpora revocasse fingitur in Epitaphio apud Gruter. pag. 328. 2.

> Κῆρυξ καὶ τάφος εἰμὶ βροτῦ πάσης ἀρχιχόροιο
> Εὐτύχη, αἰάζων κῆρα μινυνθάδιον,
> Ὡς ἐν τοῖς ψυχὴν πείσας ἐπὶ σώμασιν ἐλθεῖν,
> Τὸιδ᾽ αὐτῦ μέλεος ὐκ ἂν ἔπεισε μένειν.

quod sic vertebat Hugo Grotius,

> *Eutychis hic ego sum tumulus praecoque choragi:*
> *Non levis est de te, Parca, querela mihi.*
> *Auctor namque animae cum sis, in corpus ut intret,*
> *Crudelis, cur non auctor es ut maneat.*

Concessum nulla lege redibit iter.

ELEG.

in Inscriptione autem Aesculapio sacrata, quam ex Reinesio hic adfert Broukhusius, quaeque ex eodem habetur in Marmorib. Felsin. pag. 80. ubi HERMIPPVS VIXIT ANN. CXV. PVELLARVM ANHELITV, rectius & integrius apud Dalecamp. ad Plin. VII. 48. legitur PVERORVM HALITV REFOCILLATVS AC REDVCTVS. ut emendandum forte pro EDVCATVS. sed nullam fere curam meretur ista Inscriptio, quia commentitia est. tali aura vel spiritu osculorum, quod *χείλεα χείλεσι μίξεν* vocat Bion d. l. sisti & retineri, quin & in vitam revocari posse moribundorum amantium animas, saepe fingunt poëtae. & *revocare* elegans hac in re verbum est. ut supra El. X. v. 57.

Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, manes.

Lib. IV. El. 7. 26.

Unum impetrassem te revocante diem.

sed pluribus hunc Propertii locum illustravi in notis ad Lotich. pag. 341. ad Antholog. Lat. Tom. I. pag. 653. & ad Tom. II. pag. 258. & seq.

74. *Concessum nulla lege redibit iter*] *nullis* in Perreji & Passeratii codice. quod & legitur in primo & secundo Vaticano. an forte voluerunt librarii *Concessa nullis lege?* ut *Fatorum nulli revolubile stamen* Lib. IV. El. 7. 51. sed praestat vulgata. ut neque Heinsii conjectura *iterabit iter* ullius codicis auctoritate fulcitur. & vel uno Catulli loco *redibit* vindicatur, Carm. III. v. 10.

Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, unde negant redire quemquam.

quod egregie e Graecis poëtis illustrat illic J. Dousa Fil. & inter alia hoc Philetae versu de Orco,

Τὴν οὔπω τις ἐναντίον ἦλθεν ὁδίτης.

illud fragmentum ex Philetae Mercurio legitur apud Stobaeum pag. 599. & ex eo in Grotii Excerptis pag. 487.

——— ἀτραπὸν εἰς ἀΐδεω
Ἤνυσα, τὴν οὔπω τις ἐναντίον ἦλθεν ὁδίτης.

ita enim cum Scaligero vir maximus restituit in notis pag. 560. pro ἀτραπὸν εἰς ἅδην, vertitque,

——— *qua remeare via*
Non licuit cuiquam, penetravi limen ad Orci.

quem Philetae locum forsitan in animo habuerit Propertius. par illud Agathiae Lib. I. Anth. Gr. Tit. 37. Ep. 1. de morte:

Μοῦνος ἅπαξ θνητοῖς παραγίγνεται, οὐδέ ποτ', αὐτὸν
Εἶδέν τις θνητῶν δεύτερον ἐρχόμενον.

& Antipatri Lib III. Tit. 31. Ep. 9.

Ὤλεθ' ἀπευθὴς μοι τέρψις σέθεν. ἐς γὰρ ἀκάμπτους
Ἐς τὸν ἀνόστητον χῶρον ἔβης ἐνέρων.

ELEG. XXI.

Jupiter, adfectae tandem miserere puellae:
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Hoc tibi vel poterit conjux ignoscere Juno.
Frangitur & Juno, si qua puella perit.
5. Venit enim tempus, quo torridus aestuat aër,
Incipit & sicco fervere terra Cane.
Sed non tam ardoris culpa est, neque crimina coeli:
Quam toties sanctos non habuisse Deos.

Hoc

ELEG. XXI.] AD JOVEM PRO vel DE AMICA AEGROTANTE inscribitur in Regiis, Borrich. meo primo, Mentel. Groning. aliisque codd. & primis edd. Veneta, Reg. Lep. Ald. ceteris. vel simpliciter DE AMICA AEGROTANTE, ut in Colbertinis, meo secundo. primam inscriptionem praefero. Jovem enim invocat, quia perjuria punit, de quibus v. 10.

Quidquid jurarunt, ventus & unda rapit.

Auctor Ciris v. 156.

Et si quis nocuisse tibi perjuria credat,
Caussa pia est, timuit fratri se ostendere Juno.

& quia morbi ex Jove. vid. Homerum Odyss. I. v. 411.

v. 1. *adfectae tandem miserere puellae*] sic recte, non *adflictae*, ut aliter supponere amant librarii. de quo vide Gebhard. ad Cic. XIV. ad Fam. Ep. 4. p. 356.

2. *tuum mortua crimen erit*] eriges sententiam, si interrogationis notam adponas, *tuum mortua crimen erit?* elegantiam locutionis bene illustrarunt Passeratius & Gebhardus. quibus accedant Heinsius ad Ovid. II. A. A. 110. & Drakenb. ad Silium Ital. VI. 84. eo sensu Lib. I. El. XI. 30.

Ah pereant Bajae crimen amoris aquae.

& Lib. III. El. 16. 7.

At nunc invisae magno cum crimine Bajae.

ula illic obiit Marcellus. & El. 17. 15.

Crimen & illa fuit patria succensa senecta,
Arboris in frondes condita Myrrha novae.

3. *Hoc tibi vel poterit* &c.] huc revocavit Broukhusius hoc distichon, quod in codd. MSS. & omnibus edd. vetustioribus legebatur infra post v. 34. illius autem verba singula transcripsisse & sua fecisse Parisinum editorem, notavit D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. II. pag. 8. innuens illum, qui poëtae nostri editionem, Duci Aurelianensi inscriptam, & nulla alia dote, nisi chartae & literarum nitore, se commendantem, produxit Lutet. Paris. 1723. *Hic tibi* in quinto Vatic. *poterat* in primo Voss. & meo secundo. Passeratio, qui jam monuerat versus hos duos hac sede collocandos esse, perperam obloquitur Vulpius. versum minorem de Junone Γαμηλίᾳ, quae nuptiis praesidet, recte intelligebat Marklandus, quae proinde jure frangitur animo seu adfligitur, si qua moriatur puella, & nuptiarum expers.

5. *Venit enim tempus, quo torridus aestuat aër*] ita recte editum est, quod in aliis editionibus, *tempus, quum.* ut etiam in ed Graevianae margine correxerat Marklandus. sic *dies, quo hoc gestum* in aliis veterum locis praeferunt viri docti, pro *quum.* vide quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 536.

6. *Incipit & sicco fervere terra Cane*] *Incipiunt s. f. rura Cane* in Modii Excerptis, seu Groning. & secundo D'Orvill.

7. *Sed non tam ardoris culpa est*] *Sed nec tam* in Colbertinis, secundo Leid. Voss. tertio & quarto, primo D'Orvill. & meo. *sed neque* in Modii Excerptis.

9. *Hoc*

Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas:
10. Quidquid jurarunt, ventus & unda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus? illa peraeque
Prae se formosis invidiosa Dea est.

An

9. *Hoc perdit miseras*] *perdet* malim cum Heinsio, propter sequentia, *hoc perdidit ante.* pro vulgata facit imitatio Lotichii Lib. I. El. I. 59.

Hoc perdit nostras, hoc olim perdidit urbes,
Funditus infanda seditione ruunt.

10. *Quidquid jurarunt, ventus & unda rapit*] *jurantur* ex libro Posthiano adprobantem Palmerium recte rejecit Broukhusius. *juratur* in uno Colbertino, Scaligeri Excerptis, Borrich. secundo Leid. tertio & quarto Voss. Heinsiano, utroque D'Orv. meo priore, & in aliis MSS. quod non rejecisse videtur D'Orvill. in Miscell. Observ. d. l. pag. 8. *jurarem* in Neapol. deinde *ventus & aura* in secundo Leid. & tertio Voss. quae saepe junguntur. Ovidius Lib. II. Am. 16. 46.

Verba puellarum, foliis leviora caducis,
Irrita, quo visum est, ventus & unda ferunt.

ubi Bersmannus & alii *ventus & aura* ediderunt, quod a XIV Codicibus illic firmatur. vide Patrui mei notas. *aura* quoque hic praeferebat Cl. Schraderus, probabatque ex Ovid. Lib. I. Am. 8. 106.

Nec tulerint voces ventus & aura meas.

& in Ibin v. 106.

Deneget adflatus ventus & aura suos.

alterum tuetur Broukhusius, sed quod in loco Catulli Carm. LXXI.

— mulier cupido quod dicit amanti,
In vento & rapida scribere oportet aqua.

repudiet Gifanium *In vino* emendantem, frustra est. differunt valde *ventus & unda* (vel *aura*) *rapiunt* perjuria, & *scribere perjuria in vento & unda.* magis enim proprium est in *vino* & *aqua scribere* quam *in vento*, praesertim cum imitatio fit ex Xenarchi *Πεντάθλῳ* apud Athenaeum Lib. X. pag. 441.

Ὅρκους δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω.

ut notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 541. alterum *in aqua scribere* illustratur ex Epigrammate Meleagri (huic enim in cod. MS. tribuitur, non Philodemo) Lib. VII. Ep. 90. p. 608.

Νῦν δ' ὁ μὲν ὅρκια φησὶν ἐν ὕδατι κεῖνα φέρεσθαι.

ubi Scholiastes, *παρὰ τὸ ὅρκον εἰς ὕδωρ γράφειν.* Catulli vero Epigramma conferendum est cum alio Callimachi, quod legitur Lib. VII. Anth. Graec. Ep. 166. p. 624. & inter Ejus Epigrammata N. XXVI.

11. *Num sibi collatam doluit Venus? illa peraeque*
Prae se formosis invidiosa Dea est.]

Nunc sibi in Voss. primo & D'Orvill. sec. *Non sibi* in ejusdem primo, & Neapol. *praelatam* in Menteliano, & primo Leid. male omnino. majus enim est, ut fingat, Venerem sibi mortalem formam ne collatam quidem, multo minus praelatam, pati posse. Ovidius Rem. Am. v. 712.

Sed sibi collatam vicit utramque Venus.

& huic lectioni confirmandae faciunt quae notavi ad Lib. I. El. 4. 9. *si levibus fuerit collata figuris.* deinde *ipsa peraeque* in sec. D'Orv. *pereque* in Neap. *pareque* in meo secundo. *peraegre* in Scalig. Excerpt. *ipsa paremque* in Modiano, seu Groning. uno Colbertino, Askew. & in margine tertii Vossiani. ridicula vero lectio est, quam ex Palatino adfert Gebhardus *illa per aequor.* hae enim vitiosae librariorum manus sunt, illud *peraeque* minus intelligentium. mox *Semper formosis* conjecerat Marklandus, & sic virum doctum maluisse notat D'Orvill. ad Charit. pag. 616. sed qui recte vulgatam praefert. sequitur enim *Semper formosae non nostis parcere verbis.* pro *invidiosa* Behotius Lib. II. Apophor. cap. 19. malebat *insidiosa.* & sic Heinsius in notis ad Tacit. VI. Annal. cap. 5. ubi agit de vocula *peraeque* Catullo, Ciceroni, Tacito, Suetonio, aliisque usitata. apud Ovid. Epist. XVII. 126.

Laudatrix Venus est insidiosa mihi.

ut in codd. MSS. legitur pro *invidiosa.* Lib. I. A. A. 134.

Scilicet ex illo sollemnia more theatra
Nunc quoque formosis insidiosa manent.

An contemta tibi Junonis templa Pelasgae?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
15. Semper, formosae, non nostis parcere verbis.
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi vexatae per multa pericula vitae,
Extremo veniet mollior hora die.

ubi *invidiosa* in cod. Juniano & Palatino. Sed vulgatam retineo. vid. ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 606. & quae supra notavi ad Lib. I. El. 19. 16. sequens distichon huic praeponendum censebat Vulpius.

84. *Palladis aut oculos ausa negare bonos?*] id ideo, quia caesios Palladis oculos saepe inprobatos & irrisos fuisse tradunt veteres. vide hic Passeratium. N. Heins. ad Ovid. II. Art. Am. 659. & Fr. Junium Lib. III. de Pict. Vet. p. 239. 240.

15. *non nostis parcere verbis*] sic omnes codices & edd. recte igitur Broukhusius, & ante eum J. Fr. Gronovius, Gebhardum sibi habere suum *postis* jusserunt, dummodo suum Propertio *nostis* relinquat. ut infra El. XXII. 8.

Arripite hunc, inquit: nam bene nostis eum.

hoc certe verbo & alibi noster capitur. supra El. XII. 30.

Verus amor nullum novit habere modum.

El. 19. 50.

Unusquisque sua noverit ire via.

16. *Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit*] imitatus est Ovidius Epist. XV. v. 68.

Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.

17. *Sed tibi vexatae per multa pericula vitae*] *mihi* in Heinsiano & meo priore. *Sed ubi* unus Regius. *vexata vita* in primo & secundo Vatic. & Ant. Perreji codice. an forte *versatae per multa pericula vitae*, vel *versata vita?* pro agitata, ut *vexata* alterius vocis interpretatio sit. Amat noster hoc verbum efficaciae non vulgaris. Lib. III. El. 9. init.

Quid mirare, meam si versat femina vitam.

El. XV. 12.

Spesque timorque animum versat utroque meum.

Medea apud Ovid. Epist. XII. in fine:

Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat.

Lib. I. Am. 2. 8.

Et possessa ferus pectora versat amor.

supra El. XVIII. 47.

Quanta illum toto versant suspiria lecto.

Lib. I. El. 14. 22.

Et miserum toto juvenem versare cubili.

Lib. III. 6. 19.

Non est certa fides, quam non injuria versat.

vide illic Broukhus. & notas Patrui mei ad Ovid. II. Am. 2. 29. ubi varia, quae adfert, exempla frequentem horum verborum permutationem docent. qui eodem Lib. II. Am. El. 19. v. 15. etiam praeferebat, *Sic ubi versarat.* pro *vexarat.* Dido apud Virg. IV. Aen. 595.

Quid loquor? aut ubi sum? quae mentem insania versat.

ut in MSS. pro *mutat.* vide illic notas. & adde Graevium ad Cic. de Amic. cap. 26. in fine. ubi in versu Caecilii, quem perperam Pacuvio tribuit,

Hodie me ante omnes comicos stultos senes
Versaris, atque luseris lautissime.

18. *Extremo veniet mollior hora die*] *venit* in Regiis & Colbertinis, duobus Leidens. tribus Voss. primo D'Orvill. meo secundo. & plerisque edd. vetustis. *veniat* in Askewiano. sed *veniet* in cod. Perreji, Colotiano, tribus Vaticanis, Scaligeri & Modii Excerptis, Groning. & secundo D'Orvill. pro *mollior hora* in aliis libris *aura* haberi testatur Passeratius, & oportunis Ovidii exemplis firmat. & sic emendat Pricaeus ad Apulej. XI. Met. p. 666. ubi hoc in loco adfert *post multa pericula*, pro *per*, ut conjecerat etiam Marklandus. passim vero *aura* & *hora* permutantur. vide notas ad Ovid. Epist. III. v. 44. ubi Heinsius, hunc versum producens, *aura* in nonnullis codicibus legi notat, quem etiam vide Lib. I. Advers. cap. 6. pag. 73.

Jö versa caput primos mugiverat annos:
20. Nunc Dea, quae Nili flumina vacca bibit.
Ino etiam prima terras aetate vagata est:
Hanc miser inplorat navita Leucotheën.

Andro-

19. *Jö versa caput*] inepte dictum notabat Heinsius, cum tota sit mutata. sed *caput* ex parte pro toto ponit corpore, vel praecipue ad ejus cornua caputque bovinum respicit. ut Lib. II. El. 24. 9. & seqq.

Quum te jussit habere puellam cornua Juno,
Et pecoris duro perdere verba sono.
Ah quoties quernis laesisti frondibus ora:
Mansisti & stabulis abdita pasta tuis.
An quoniam agrestem detraxit ab ore *figuram*
Jupiter, idcirco facta superba Dea es?

confer Ovidium Epist. XIV. v. 85—108. ubi passim *ora*, *vultus*, & *cornua* Jûs memorantur. & vide Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 8. & Struchtmeyer. Lib. II. Animadv. Critic. cap. 2. pag. 96. & 97. eruditissimus Eldickius conjecerat,

Jo versa vaga ut primos mugiverat annos.

ut pro postquam, ut saepe. *vaga* autem proprio Jus epitheto. Horat. A. P. 123.

Sit Medea ferox, invictaque flebilis Ino,
Perfidus Ixion, Jo vaga.

sed *vaga* & mox *vagata* hic minus concinna sunt. sed locum hunc frustra conjecturis vexari censebat Cel. Ruhnkenius, qui hunc ejus sensum simplicissimum sic exponebat: Jo, cujus caput, ut vaccae, in terram inclinatum erat, quod ante in forma humana erectum gesserat. pro *mugiverat* vitiose in uno Colbertino *arguerat*. an forte in hac scriptura latet *mare fugerat*? pro *per mare*, ut mox *terras vagata* pro *per terras*. sed *mugiverat* vindicat Ovid. ead. Epist. v. 87.

An satis est poenae teneram mugisse puellam,
Nec modo formosam posse placere Jovi &c.
Conatoque queri mugitus edidit ore,
Territaque est forma, territa voce sua.

sic aptius sequentia his respondent; nam Ino *etiam* prima aetate terras vagatam mox addit. conjecturam adjuvant illa Ovidii Epist. XIV. 101. de Jö,

Per mare, per terras, cognataque flumina curris,
Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
Quae tibi caussa fugae? quid Jö freta longa pererras?

neque inelegans erit oppositio, ut Jö, quae prius per mare fugerat, deinde in vaccam mutata flumen Nili bibat, ut Leucothëe, per terras vagata, postea precibus Veneris a Neptuno inter Deas marinas relata est. vide Ovid. IV. Met. 530 — 541. vulgatam tamen non damno. nam & apud Ovid. I. Met. 745. de Jö ex vacca in formam humanam restituta,

—— *metuitque loqui, ne more juvencae*
Mugiat, & timide verba intermissa retentat.
Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba.

20. *Nunc Dea, quae Nili flumina vacca bibit*] *flumine* in Excerptis Scaligeri, Heinsiano, & meo priore. ut de eadem Jö Ovid. Epist. XIV. 97.

Fonte bibis, spectasque tuam stupefacta figuram.

& hoc praeferri posset propter sonum auribus gratiorem *flumine vacca bibit*, quam *flumina vacca*. sed alterum tuetur Broukhusius, licet parum intersit.

21. *Ino etiam prima terras aetate vagata est:*
Hanc miser inplorat navita Leucotheën]

terris in omnibus fere codicibus, Ant. Perreji, Colotii, Neap. Vaticano quinto, Borrich. Menteliano, Modii Excerptis, seu Groningano, Askewiano, Leidensibus, Vossianis, utroque D'Orvill. meisque. *terras* ex editionibus primis edidit Broukhus. prolatis similibus locutionibus. quibus addantur illa quae dedit Cl. Schraderus Animadv. ad Musaeum cap. XVII. p. 300. & hoc probasse, *per* subintelligendo, videtur Vossius de Construct. cap. 66. pag. 591. & Jan. Gulielmius in Plauti Pseudolum cap. 6. quamquam haereat Passeratius, an *terris* praeferat, an *terras vagata*, pro *pervagata*, quum nempe conjugis Athamantis furorem fugeret. *vagavit* in secundo Leidensi, & altero D'Orvill. vid. infra ad Eleg. XXIII. 37. *Leucothoën*, vel *Leucothëm*, in Mentel. Borrich. duobus Leidens. tribus Vossian. utroque D'Orvill. meis, & vetustioribus edd. *Leucothëe* scribendum, vel *Leucothoë*, non, ut apud alios vitiose, *Leucothoa*. vide Muncker. ad Hygin. fab. 2. & quae supra notavi ad El. praeced. v. 10. Ino autem hic dicitur a nautis invocari,

Fff 3

nempe

Andromede monſtris fuerat devota marinis:
Haec eadem Perſei nobilis uxor erat.
25. Calliſto Arcadios erraverit urſa per agros:
Haec nocturna ſuo ſidere vela regit.
Quod ſi forte tibi properarint fata quietem,
Illa ſepulturae fata beata tuae;

Narra-

nempe cum jam Dea eſſet facta, & Leucotheë dicta. unde hoc loco Muratorius illuſtrare tentavit veterem Inſcriptionem, in qua minime obvia adpellatione occurrit NAVISALVIA: quam putat Deam fuiſſe, cui nautae pro itinere navibus propitio vota nuncupabant, MATRI DEVM ET NAVISALVIAE &c. & per illam, unam ex Deabus marinis, eaſque inter Leucotheën, intelligi hariolatur. Eum vide Tom. I. Theſ. Inſcript. vet. pag. 98. N. 3. Sed referenda eſt iſta Inſcriptio ad Claudiam, *caram Deae turritae miniſtram*, *Naviſalviam* ideo dictam, quia navem cum Matris Deûm ſacris ſalvam traxit in urbem. de qua noſter Lib. IV. El. XI. 51.

Vel tu, quae tardam moviſti fune Cybeben,
Claudia, turritae cara miniſtra Deae.

id certiſſimum eſſe patebit ex alia Inſcriptione apud Maffejum in Muſeo Veronenſ. pag. CCLII. 4. ubi in marmore conſpicitur Cybebe, navi inſidens, quam fune adtrahit Claudia, addita hac epigraphe,

MATRI. DEVM. ET. NAVISALVIAE.
SALVIAE. VOTO. SVSCEPTO.
CLAVDIA. SYNTYCHE.
D. D.

ſed illic primo vel ſecundo verſu delendum eſſe SALVIAE, ſuadet alia in eodem Muſeo exhibita Inſcriptio pag. XC. ex illa conflata, in qua legitur,

NAVISALVIAE. ET.
MATRI. DEV. D. D.
CLAVDIA. SINTI.

vel cum Cel. Ruhnkenio corrigendum, MATRI DEVM ET NAVISALVIAE SALVA VOTO SVSCEPTO CLAVDIA SYNTYCHE. ex utraque vero conſtat, male etiam Muratorium in ſua, quam adfert, Inſcriptione opinari, legendum eſſe MATRI DEVM NAVISALVIAE, deleto ET, ut ipſa Dea *Naviſalvia* dicatur. quum Cybele Dea, & Claudia, quae navem Deae ſalvam adtraxit, intelligendae ſint.

23. *monſtris fuerat devota marinis*] *monſtrata* in primo Voſſ. & meo ſecundo.

25. *Calliſto Arcadios erraverit urſa per agros*] Mirari hic ſatis nequeo Gebhardi judicium, qui cum in membranis aliquid eraſum in voce *erraverit* inveniſſet, felici ſuo acumine hariolatur Propertium ſcripſiſſe *circaverit*, verbo ex Gloſſariis deducto, & ultimum *vae* inprecatur *illis, qui gemmam hanc genuinam ſuis obſcaenis ungulis poëtae abſtulerant.* Sed an ei regerere non liceret illa, quibus Paſſeratium reprehendit ad El. XXV. v. 35. p. 212. *Dolendum eſt ſane, Criticorum audaciam eo provectam eſſe, ut ſtatim contra libros MSS. quae non capiunt correctionibus peſtilentiſſimis* (ſic loquitur) *pervertere properent.* Magis miror magnum Scaligerum, Tibullo & noſtro poëtae alibi idem verbum *circare* ingerere voluiſſe, eique adſenſum praebuiſſe elegantiſſimum Broukhuſium. de quo vide ad Lib. IV. El. 9. 35.

27. *Quod ſi forte tibi properarint fata quietem,*
Illa ſepulturae fata beata tuae;]

Diſtichi hujus ſenſus perobſcurus videbatur Cel. D'Orvillio, quem ſibi dilucidius expoſitum volebat. Certe neque Beroaldus neque Paſſeratius in illius explicatione ſatisfaciunt. ſecundo verſu Marklandus conjecerat *ſepultura facta beata tua.* ut ſupra El. XII. 2. *deliciis facte beate meis.* Lucem forte aliquam accipere haec poterunt ex Agathiae Epigrammate Lib. I. Anth. Gr. Tit. 37. Ep. 1.

Τὸν θάνατον τί φοβεῖσθε, τὸν ἡσυχίης γενετῆρα,
Τὸν παύοντα νόσους, καὶ πενίης ὀδύνας;

ubi *ἡσυχίης γενετῆρα*, ſeu *quietis matrem* vocat mortem, quae morbos & miſerias tollit ac finit. ſic in Epigrammate veteri, quod corruptum & mutilum edidit Muratorius, ſed a D'Orvillio feliciter ſuppletum notavi in Tom. II. Anthol. Lat.

Narrabis Semelae, quo sis formosa periclo,
30. Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Maeonias inter Heroïdas omnes
Primus erit, nulla non tribuente, locus.
Nunc, utcumque potes, fato gere saucia morem.
Et Deus, & durus vertitur ipse dies.
35. Deficiunt magico torti sub carmine rhombi,

Et

Lat. pag. 55.

Sperabam Lethen, defunctorumque quietem.

hinc forte pendet sensus pentametri, ideoque *fata* ejus *beata* vocat, quia mortis beneficio ab aerumnis ac morbis soluta ad Semelen & antiquas Heroïdas iret. Seneca Agamemn. v. 589. & seqq.

Heu quam dulce malum mortalibus additum
Vitae dirus amor: cum pateat malis
Effugium, & miseros libera mors vocet
Portus aeterna placidus quiete!

29. *quo sis formosa periclo*] ita ex suo codice secundo edidit Broukhusius. ut conjecerant etiam Fruterius, Guyetus, & N. Heinsius. & recte emendaverat Behotius Lib. II. Apoph. cap. 19. qui sensum loci bene exposuit; ubi in Elysium & formosarum sedem admissa fueris, Semelae narrabis, formam tuam magno tibi constitisse, quae tibi narranti eo magis credet, suo exemplo fortem eamdem experta. male igitur *quo sit* in omnibus fere codd. MSS. & editionibus vetustis. ut adfert etiam Nestor in Vocabular. p. 170. ubi & *Semele.* ut in meo secundo. sequenti versu etiam forte *tuo malo* rescribendum pro *suo.* vel cum L. Santenio *credet & ipsa suo. credat* male in ed. Graev. & *manu* vitiose in cod. Regio, pro *malo.* Ovid. Epist. XIII. 43. *damno formose tuorum.*

31. *Et tibi Maeonias inter Heroïdas omnes*
Primus erit, nulla n. tr. locus.]

Maeonidas in Voss. quarto, D'Orvill. secundo, & vetustiss. edd. *Maeonias* in tertio Voss. & *Maeonidas* a man. sec. *Maeonias interque Heroidas* in Regiis, Borrich. Neapol. primo & sec. *inter & heroïdes* in Menteliano, primo Leid. *omnis Heroidas inter* in secund. Leid. primo & tertio Voss. quod adstipulatur conjecturae Heinsii, *Maeonias omnes Heroïdas inter.* in Excerptis Scalig. & D'Orv. sec. vitiose *Nereidas.* sed *Maeonias inter Heroidas omnes* in notis suis correxit Scaliger, & adspirationem positionis loco positam probavit. cui tamen non omnino adsentire videtur Vossius Lib. II. Art. Gram. cap. XV. p. 215. vide quae notavi ad T. II. Anth. Lat. pag. 605. & 606. Micyllus vero ad Ovid. Lib. V. Met. 268. hic legisse videtur,

Et tibi Maeonides interque Heroïdas omnes &c.

ut *Maeonides* pro Musis dicantur. aperte haec aemulatus est idem Naso Lib. I. Trist. El. 6. 33.

Prima locum sanctas Heroïdas inter haberes,
Prima bonis animi conspicerere tui.

noster Lib. I. El. 4. 5. & seqq.

Tu licet Antiopae formam Nycteïdos, & tu
Spartanam referas laudibus Hermionen,
Et quascumque tulit formosi temporis aetas,
Cynthia non illas nomen habere sinet.

ex quo loco apud Albinovan. Epiced. Drusi v. 343. legi posset,

Femina digna illis, quos aurea protulit aetas.

vel *digna viris.* licet *prodidit* illic placeret Cel. Ruhnkenio ad Vellej. Paterc. Lib. I. 3. 2. non dissimile illud Statii Lib. V. Sylv. 1. 255.

— — jubet ire faces Proserpina laetas,
Egressasque sacris veteres Heroïdas antris,
Lumine purpureo tristes aperire tenebras.

ex hoc autem Propertii loco colorem deduxit, & *Maeonidas* probasse videtur Janus Secundus Basio II. v. 27. & seqq.

Turba beatorum nobis adsurgeret omnis:
Inque herbidis sedilibus
Inter Maeonidas prima nos sede locarent.

35. *Deficiunt magico torti sub carmine rhombi*] *sub cardine* in Excerpt. Scalig. *crimine* in Voss. tertio a manu pr. *sub imagine* in Colbertino, & primo Voss. a prima manu. *turbine* conjecerat Hein-

Et tacet extincto laurus adusta foco.
Et jam Luna negat toties descendere coelo;

Nigra-

Heinsius. in animo forte habens illud Horatii Epod. XVII. v. 7.

Canidia, parce vocibus tandem sacris,
Citumque retro solve, solve turbinem.

deinde *nimbi* in primo Leid. & Voss. quarto. *nymbi* in Askew. ut in Regiis & uno Colbert. in cujus tamen margine *rombi*. *rumbi* in meo utroque & Borrichiano. *bombi* Neapolitanus, in quo nova hic incipit Elegia. in meis codd. & primis aliisque editionibus hic legitur distichon secundum hujus Elegiae. receptam vero lectionem tuentur illa quae ad loci hujus illustrationem contulerunt Tristanus Tom. I. Comm. pag. 196. Cerda & Ursinus ad Virg. Ecl. VIII. 37. & Passeratius ad h. l. Ovidius Lib. I. Am. El. 8. 7.

Scit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Licia, quid valeat virus amantis equae.

infra Lib. III. El. 4. 26.

Non me moribus illa, sed herbis improba vicit.
Staminea rhombi ducitur ille rota.

ubi alios, qui de rhombo veneficarum, liciis circumdato, & inter magica carmina intorto, egerunt, laudat Broukhusius. Lucanus Lib. VI. 460.

Traxerunt torti magica vertigine fili.

vide illic notas, & ad Ovid. II. Fast. 575. quanquam *torti fili* in isto Lucani loco ridiculum videatur Bentlejo, & corrigat *torti rhombi*, quod Ovidii ac Propertii locis firmat. deinde *magico sub carmine*, pro *ad carmen magicum*, Graecorum more dictum esse patebit ex notis Cl. Hemsterhusii ad Lucian. Dial. Mort. Tom. I. p. 355.

36. *Et tacet extincto laurus adusta foco*] *jacet* in omnibus fere codd. & edd. vetustis legitur. quas enim priscas editiones innuat Broukhusius, e quibus *tacet* se revocasse ait, comminisci non possum. in utraque enim Veneta, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, utraque Aldina, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovilliana, Scaligeri, & Dousae editione pertinaci consensu *jacet* excusum inveni. quibus libri manu exarati adstipulantur cum binis Vossianis, secundo Leidensi, Borrichiano, utroque D'Orvill. & meis. recte tamen *tacet* vindicavit post Passeratium. & hoc probat Caelius Rhodiginus Lib. V. Lect. Antiq. cap. 7. in sola Canteri ed. Antverp. an. 1569. exstat, *Et tacet extincto* &c. & in margine exponitur, *non crepat*. pessimi enim ominis erat, si laurus in arae flammam conjecta crepitum non ederet, sed velut muta taceret. vide Potterum ad Lycophr. v. 6. ubi tamen male hoc in versu *jacet* adfert. contra optimum signum dabat, si crepitu sonaret. Ovidius IV. Fast. 728.

Ure maris rores, taedamque, herbasque Sabinas,
Et crepet in mediis laurus adusta focis.

Tibullus Lib. II. El. 5. 81.

Et succensa sacris crepitet bene laurea flammis,
Omine quo felix, & sacer annus erit.
Laurus io bona signa dedit.

ubi vid. Ach. Statium. sic & *muta laurus*, *mutus Parnasus*, *muti Delphi*, & sim. de oraculis cessantibus. Statius Lib. VIII. Theb. 202.

Quin & cornigeri vatis nemus, atque Molossi
Quercus anhela Jovis, Trojanaque Thymbra tacebit,
Ipsi amnes ipsaeque volent arescere laurus.

vide ad Antholog. Lat. T. II. pag. 651. & *mutae* dicuntur Musae, nimio dolore oppressae, ut apud Stat. VIII. Theb. 552. recte vindicavit Gronovius, *Amissum mutae flevere sorores*. pro *Musae*. vid. ad Lib. I. El. 7. 17. & ad Ovid. Ep. XV. 198. pari colore fibrae *tacere* dicuntur, quae non litant. Silius Ital. Lib. I. 138.

——— *venientia fata*
Scire ultra vetuit Juno. fibraeque repente
Conticuere.

ubi vid. Heinf. contra *loqui* dicuntur nostro Lib. IV. El. 1. 103.

Aut sibi commissos fibra locuta Deos.

ubi vide Broukhus.

37. *Et jam Luna negat toties descendere coelo*] *discedere* ex Palatino probat Gebhardus. quae verba frequenter quidem commutantur, sed hic nihil variant ceteri codices. male Ciofanus ad Ovid. VII. Met. 207. hunc versum inter alia veterum

loca

Nigraque funestum concinit omen avis.
Una ratis fati nostros portabit amores
40. Caerula ad infernos velificata lacus.

Si

loca adfert, in quibus de Luna per artes magicas coelo deducta agitur. de quo vide ad Lib. I. El. 1. 19. vehementer etiam fallitur Passeratius, quum fingit Lunam hic deduci, ut morbi genus ab ea cognoscatur. respuunt hanc explicationem praecedentia v. 35.

Deficiunt magico torti sub carmine rhombi.

quibus aptissime subjungit, Lunam quoque opem suam negare, qua sagas aliter adjuvare solebat; nam ad magica descendere fingebatur. hinc Simaetha apud Theocritum Idyll. II. v. 10.

Νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταδήσομαι. ἀλλὰ Σελάνα
Φαῖνε καλόν. τὶν γὰρ ποταείσομαι ἅσυχα δαῖμον.

Horatius Lib. I. Sat. 8. 21.

——— simul ac vaga Luna decorum
Protulit os, quin ossa legant, herbasque nocentes.

& ad Lunae observationem magica sacra facit Dido apud Virg. IV. Aen. 513. ubi vide Servium.

38. *Nigraque funestum concinit omen avis*] *condidit omen anus* in codd. Regiis, & Vossiani tertii marg. ut in ed. Veneta 1475. Reg. Lepid. utraque Aldina, Juntina, Colinaei, & Gryphii. & hoc ex libris Ach. Statii probat Barthius ad Claudian. pag. 1277. quod recte rejecit Broukhusius. & sic in ed. Volsci, licet in notis de infaustis avibus exponat. *avis* est in Colotiano, Neapolitano, primo & secundo Vaticano, & Modii Excerptis, *concitat omen avis* cod. Ant. Perreji. eadem varietas apud nostrum Lib. IV. El. 5. 6.

Concordique toro pessima semper avis.

ubi *anus* in variis MSS. quod illic nonnullis placuit. *condidit* etiam est in duobus Leidens. Voss. pr. & sec. primo D'Orv. & meo secundo. veram lectionem *concinit omen avis* ex Borrichiano & Groningano recte adstruxit Broukhusius; quae firmatur a Colotiano, primo & secundo Vaticano, Excerptis Modii, Livineji codicibus, & Askewiano. & vindicatur unice ex loco Ovidii, quem non praeteriit Broukhusius, Lib. III. Am. El. 12. 2.

Quis fuit ille dies, quo tristia semper amanti
Omina non albae concinuistis aves.

Phyllis Epist. II. 118.

Et cecinit maestum devia carmen avis.

conticet in marg. ed. Ald. conjecerat Heinsius; forte quia v. 35.

Et tacet extincto laurus adusta foco.

sed *concinit* loco movendum non est. quomodo etiam correxerat Marklandus in margine ed. Graev. in qua *condidit*. possis etiam *praecinit* ut in illo Tibulli Lib. I. El. 9. 4.

Praecinit eventus nec mihi cantus avis.

39. *Una ratis fati nostros portabit amores*
Caerula ad infernos velificata lacus]
Uda ratis conjecerat Heinsius, reclamantibus codicibus MSS. & editis, & invito sensu. *una ratis*, eadem Charontis cymba, *nostros amores*, seu *nos duos amantes*, portabit. in qua expositione omnis loci elegantia consistit. sic supra El. XX. 31.

Unum litus erit sopitis, unaque tecto
Arbor, & ex una saepe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes,

& v. 43.

Certe iisdem nudi pariter jactabimur oris,
Me licet unda ferat, te tua terra tegat.

ratem fati optime Marklandus explicabat *ratem fatalem*, ut *fati litora* pro fatalibus Lib. I. El. 19. 12. & *caerulam* Charontis *ratem*, quam *ferrugineam cymbam* vocat Virgil. VI. Aen. 303. pro *Caerula* in uno Colbertino *Garrula*, in altero *Gerula*. quod ex Palat. cod. & aliis membranis etiam profert Gebhardus, & pro suo ingenii acumine inde legendum conjicit *Gerrea*, quasi ex gerris & cratibus consuta. Id vero *omnem stultitiam superare* codici suo adscripserat Broukhusius. minus ineptum esset *Lurida*, ut omnia inferni *lurida* dicuntur. vide Broukh. ad Lib. IV. El. 7. 2. sed *Caerula* Charontis *ratis* optime se habet. sic enim *caeruleam* hanc *cari-*

 nam

Si non unius, quaeso, miserere duorum:
Vivam, si vivet: si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno:
Scribam ego, *Per magnum salva puella Jovem.*
45. Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit,
Narrabitque sedens longa pericla sua.

Haec

nam dixit auctor epitaphii, quod edidi Tom. II. Anth. Lat. pag. 11.

Non ego caeruleam remo sulcabo carinam,
Nec te terribilem fronte timebo, Charon.

41. *Si non unius, quaeso, miserere duorum:*
Vivam, si vivet: si cadet illa, cadam.]

Sed non unius male in Neapolitano. par illud Canaces apud Ovid. Epist. XI. 60.

Vive, nec unius corpore perde duos.

Hero Epist. XIX. 149.

Da veniam, servaque duos. natat ille, sed isdem
Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.

& Acontius Epist. XX. 233.

Juncta salus nostra est: miserere meique tuique.
Quid dubitas unam ferre duobus opem.

& Lib. II. Am. El. 13. 15. ad Isidem de Corinna periclitante,

Huc adhibe vultus, & in una parce duobus.
Nam vitam dominae tu dabis, illa mihi.

Tibullus Lib. IV. 4. 21.

Phoebe fave, laus magna tibi tribuetur, in uno
Corpore servato restituisse duos.

ubi vide Heynium. cum altero versu conferendum illud Heliodori Lib. I. pag. 5. ed. Commel. in oratione Theagenis ad Charicleam: Ἐν σοί, ἔφη, τὰ ἐμά, ὦ κόρη, (sic lege, non ἡ κόρη,) σώζεσθαί τε καὶ μή.

44. *Per magnum salva puella Jovem*] *per magnum est* in primo Leid. Voss. Askew. meo secundo, aliisque codd. & edd. priscis. sed omittunt illud *est* Borrich. Groning. Heinsian. D'Orvill. & meus primus, ceterique. quod recte comprobavit Broukhusius. qui praeced. versu olim conjecerat *sacro me munere*, ut codici suo adscripserat, sed postea id rejecisse videtur. *carmine* enim in votis similibus saepe utuntur pro inscriptione ac titulo. supra El. XI. 25.

Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna,
Taleque sub nostro munere carmen erit:
Has pono ante tuam tibi, Diva, Propertius aedem
Exuvias, &c.

vide Drakenb. ad Silium Lib. IX. 266.

45. *Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit*] *operta* in Menteliano, uno Colbert. primo Leidensi, Vossiano, & meo secundo. *adoperata* in Heinsiano & meo priore. idque favet codici Neapolitano, in quo *operata*, quod probasse videtur Heinsius ad Ovid. Lib. II. Am. El. 13. 17. ubi egregie agit de ritu, quo sedentes Diis operabantur, & hoc habitu illis etiam adversa sua & pericula narrabant, ut ex hoc loco patet. vide hic Passeratium. & calamitatum suarum testes coelum & terram invocabant. unde nutrix apud Euripidem in Medea v. 56. dicit,

Ἐγὼ γὰρ εἰς τοῦτ' ἐκβέβηκ' ἀλγηδόνος,
Ὡς θ' ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
Λέξαι, μολούσῃ δεῦρο, Μηδείας τύχας.

quem locum adscripserat Marklandus. *operata* autem & *operta* etiam variantur in codd. MSS. apud Ovid. III. Fast. 261. infra El. XXI. v. 2. de sacris Isidis:

Tristia jam redeunt iterum sollemnia nobis:
Cynthia jam noctes est operata decem.

idem Heinsius in margine editionis Aldinae hunc locum sic legendum conjecerat,

Ante tuosque pedes illa, Isi, operata sedebit.

vel,

Ante tuos haec, Isi, pedes operata sedebit.

vel denique,

Ante tuosque pedes lino, Isi, adoperta sedebit.

Ante

Haec tua, Persephone, maneat clementia, nec tu,
 Persephones conjux, saevior esse velis.
Sunt apud infernos tot millia formosarum:
50. Pulchra sit in superis, si licet, una locis,
 Vobiscum est Jöle, vobiscum candida Tyro,
 Vobiscum Europe, nec proba Pasiphaë.

Et

Ante pedes Propertio & aliis frequens. vide Bentlej. ad Lucan. Lib. II. 32. ultimae Heinsii conjecturae favet Tibulli locus Lib. I. El. 3. 30. ad Isidem,

Ut mea votivas persolvens Delia noctes,
Ante sacras lino tecta fores sedeat.

lino enim velati sacra peragebant, ut recte etiam eidem Tibullo restituerunt viri eruditi, El. V. 15.

Ipse ego velatus lino, tunicisque solutis,
Vota novem Triviae nocte silente dedi.

pro *filo*, ut olim legebatur. quod corrigendum, & ex MS. Caroli Sacrati reponendum *lino* jam monuit Corradus in Quaest. Cicer. pag. 325. adde Ruperti Observ. ad Florum Lib. I. cap. 14. p. 234.

47. *Haec tua, Persephone, maneat clementia*] *Nec* in primo Voss. altero D'Orvill. & meo secundo. in quo etiam *moveat*. *meneat* in primo D'Orv. *movet* in Voss. pr. *tu* in Mentel. *Huic* correxerat. Heinsius. Si quis nulla forsan emendatione locum indigere contendat, sensus erit poëtae, ut voveat, Cynthiam manere Proserpinae clementiam, id est, cui parcat clementer, & avidas ab ea manus abstineat. adeoque dictum sit, ut supra v. 2. huj. Eleg.

Tam formosa tuum mortua crimen erit.

sed quia durior haec ellipsis videtur, probata illa explicatione malim cum Passeratio, Guyeto, Marklando,

Hanc *tua*, *Persephone*, *maneat clementia.*

pro *nec tu* in Askewiano *nec ter.* totum hunc versum, ita ut in vulgatis legitur, etiam adfert Nestor in Vocabular. p. 189. b. deinde *Persephone* in primo Leid. Voss. Askew. D'Orv. utroque, & primis edd. hoc est, *Persephones*. *Persephonae* in Mentel. & Borrich. *scevior* in Voss. pr. & meo.

49. *Sunt apud infernos tot millia formosarum:*
Pulchra sit in superis, si licet, una locis]

in superis scilicet in duobus Leidensibus, Vossiano tertio, Groning. D'Orvill. & meo utroque, ut in primis, aliisque vetustioribus edd. & apud Octav. Mirandulam in Viridario Illustr. Poët. fol. 206. b. quod ex codd. Palatinis pro suo judicio tuetur Gebhardus. sed *si licet* in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, secundo Vatic. ceterisque, quomodo etiam Heinsius, vel, *sit licet una*. nam *una* in Regiis, Colbertinis, & plerisque aliis codd. atque edd. priscis. *illa* Excerpt. Scalig. *supera loca* hic opponuntur *infernis*, ut *apud superos*, τοὺς ἄνω, *vivere*, est inter homines versari, respectu sedis infernae, sive apud τοὺς κάτω. ut monuit Cel. Hemsterhusius in notis ad Lucian. Dial. pag. 12. & 13. ed. primae, (nam in curis secundis ista non occurrunt) & haec Propertiana contulit cum loco ex Dialogo Menippi & Mercurii, ubi formosorum & formosarum apud inferos recensum Menippo agit Mercurius. *humana loca* vocat Ovid. I. Fast. v. 247.

—— *patiens cum terra Deorum*
Esset, & humanis numina mixta locis.

sic *supera* opponuntur *infernis* El. I. huj. Lib. v. 37.

Theseus infernis, superis testatur Achilles,
Hic Ixioniden, ille Menoetiaden.

ubi vide notata. Virg. VI. Aen. 128. *superas evadere ad auras.* & v. 680. *Inclusas animas, superumque ad limen ituras.* adde Cl. Ruhnkenii notas ad Vellej. II. 47.

51. *Vobiscum est Jöle, vobiscum candida Tyro*] *Vobiscum Antiope* in vetustis libris haberi testatur Is. Vossius ad Catull. p. 237. & probare videtur, quia Antiope & Tyro ab Homero quoque inter Orci incolas junguntur. ut Tyro Helenae & Ledae apud inferos comes datur in loco Luciani. *Antiope* etiam placebat Heinsio. & sic in v. c. Ant. Perreji & Colotiano. hujus quoque inter

Et quot Jōna tulit, vetus & quot Achaïa formas,
Et Thebae, & Priami diruta regna fenis.

55. Et

ter formas laudatas meminit noster Lib. I. El. 4. v. 5.

Tu licet Antiopae formam Nyctëidos, & tu
Spartanam referas laudibus Hermionen.

quae imitatus est ex Hermesianactis Elegia apud Athenaeum Lib. XIII. cap. 8. & hujus Antiopes Nyctëidos mentio infra Lib. III. El. 13. 12. & seqq. *Jōle* tamen ne hic sede sua moveatur, fundent alii codd. MSS. in quibus *Hyope*, ut in binis Leidensibus & tertio Voss. *Jope* in meo utroque, ut in primis & antiquioribus edd. & sic adfert Octav. Mirandula in Viridar. Illustr. Poëtar. fol. 206. b. quod favet illis qui *Antiope* legunt. *Jople* in Askewiano. *Vobiscum est Jo* in secundo Vaticano. *Niobe* in altero D'Orvill. quae vitiatae lectiones sunt ex *Jōle*, ut clare in Modiano seu Groningano, cujus ultima forte syllaba in *Jōpe* a librariis mutata & petita fuit ex sequenti *Europe.* & hoc praetulerunt Passeratius & Guyetus, ut intelligatur Euryti Regis filia Jōle, ab Hercule amata, propter quam invidia exarsit Deïanira. ut notum ex Ovidii Epist. IX. *Jōle* etiam hic probat D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. II. p. 103 & 104. reprehenditque Broukhusium, qui ideo *Andromeden* contra Beroaldum hic admitti non posse notaverat, quia illa in astrum mutata fuit; cum tamen in campis Elysiis eam collocet Propertius Lib. IV. El. 7. 63. in eodem codice Groningano male *Pyrrho* pro *Tyro* legitur, quae inter formas antiquas laudatissima etiam recensetur ab Herone apud Ovidium Epist. XIX. ad Leandrum, v. 131.

Si neque Amymone, nec laudatissima forma
Criminis est Tyro fabula vana tui.
Lucidaque Alcyone, Circeque, & Alymone nata,
Et nondum nexis angue Medusa comis.

de hac Tyrone, Salmonei filia, unde *Salmonida* vocat noster Lib. I. El. 13. 21. & Lib. III. El. 17. 13. praeter ea, quae Muretus & Passeratius ad hunc locum notarunt, vide Carrionem ad Valer. Fl. Lib. I. 83. & ad Lib. V. 479. deinde *vobiscum est* in tertio & quarto Voss. & meo secundo, in quo *nobiscum & Europae. Europa*, ultima producta, ut in aliis nominibus propriis saepe, apud Octavian. Mirandulam. *Pasiphoe* in primo Leid. Voss. D'Orv. & meo utroque. *Pasiphea* in Neapolitano. *Pasiphie* in Askewiano. *Pasyphiae* vitiose in ed. Veneta 1475. *Pasypha* in Reg. Lep. sed *Pasiphāe* in reliquis.

52. *Et quot Jōna tulit, vetus & quot Achaïa formas*] Hanc Scaligeri emendationem ex codicum veterum vestigiis, in quibus *Hioa*, vel *Hiona*, deductam, & probatam Scriverio ad Martialem pag. 26. in contextum admisit Broukhusius. sed metaplasmi illius *Jōna*, pro *Jōnia*, exemplo destituimur. in vetustis codd. & edd. *Et quot Troja tulit.* quibus consentiunt Regii, Colbertini, Groning. Borrich. duo Leid. tres Voss. Askew. uterque D'Orvill. & mei, cum primis aliisque edd. ut adfert etiam Nestor in Vocabulario pag. 3. b. in *Achaïa.* & p. 152. b. & Octavian. Mirandula in Viridario Illustr. Poëtar. d. l. ubi distinguitur, *Et quot Troja tulit vetus, & quot* &c. *Sparta* conjecerat Heinsius, firmabatque ex Lib. I. El. 4. 6. *Spartanam referas laudibus Hermionem,* & ejusd. Libr. El. XIII. v. 30. & 31.

Illa sit Inachiis & blandior Heroinis,
Illa suis verbis cogat amare Jovem.

Spartam vero passim a poëtis καλλιγύναικα dici docet Casaubon. ad Athenaeum Lib. XIII. cap. 2. quod magis adrideret, si pro *Vobiscum est Jōle* praecessisset *Vobiscum Hermione.* Jōlae enim melius conveniret, *Quotque Euboea tulit.* vel latet alterius regionis vel gentis formosarum feminarum fecundae nomen. altero versu *Thebae* etiam ex Scaligeri emendatione fuit restitutum, pro *Phoebi*, quod codices modo memoratos & editiones obsidebat, & apud Octav. Mirandulam legitur. unde libris inemendatis usus Nestor in Vocabulario pag. 112. *b.* in *Ruo* adfert,

Et Phoebi & Priami diruta membra senis.

Priami diruta templa male in Voss. quarto. *diruta Priami regna* forte respiciunt illud Homeri Iliad. A. 19. Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν. & hinc Ovid. Epist. I. 51.

Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant.

& quae *Priami regna* hic dicuntur, *Priami regia celsa senis* eadem Epist. v. 34. illa vero *Priami regna* hic memorata satis refutant lectionem codd. & edd. veterum praecedenti in versu, *Et*

quot

55. Et quaecumque erat in numero Romana puella,
Occidit. has omnes ignis avarus habet.
Nec forma aeternum, aut cuiquam est fortuna perennis.
Longius, aut propius, mors sua quemque manet.
Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo,
60. Munera Dianae debita redde choros.

Redde

quot Troja tulit. quae tautologia non inmerito quidem offendebat Gruterum, sed infelici conjectura ei succurrere tentabat, in Lib. XXII. Suspic. ineditar. cap. 13. ubi haec notavit: „*ne-* „ *mo mihi persuadebit tautologiam hanc cultissimi* „ *poëtae. quid enim* Trojam *memorat, cum ejus* „ *statim mentionem faciat pentametro sequenti*, „ & Priami diruta regna senis. *Quid ergo est?* „ *Suspicer fuisse*, Et quot Eos retulit, vetus &c. „ *ut signet regionem orientalem. Malim quidem*, „ *Et* quot Eoa tulit, *sed non succurrit simile* „ *exemplum, nec libri, qui me id doceant, praesto* „ *sunt.*" Haec Gruterus. sed adquiescamus potius emendationi Scaligeranae.

55. *Et quaecumque erat in numero Romana puella*] *Et quaecumque aliquo in numero* Heinsius in notis ad Propert. pag. 704. post Adversaria. idem in ora ed. Aldinae conjecerat, *Et quaecumque harum in numero*, vel, *Et quaecumque erat in numero hoc Romana puella.* Sed nihil invitis omnibus MSS. & editionibus antiquis innovandum videtur. *quaecumque in numero erat*, aliquo censenda pretio, in hanc classem referri digna. vide Patrui mei Comment. ad Phaedr. Lib. IV. Fab. 24. 16. *numero* & *in numero esse* dicitur, ut apud Cic. IV. in Catil. cap. 7. *neque enim in improborum civium sed in acerbissimorum hostium numero habendos puto.* ubi *in* deëst in codd. MSS. teste Grutero. & hinc in Graecorum proverbio, quod adscripserat Guyetus, εἴτ' ἐν λόγῳ, εἴτ' ἐν ἀριθμῷ. &, ὢν ὁ λόγος, οὔτ' ἀριθμός. vide hic Passeratium. eadem notione *numerari* pro aestimari, censeri. Cicero Parad. I. cap. 2. *neque non saepe laudabo sapientem illum Biantem, ut opinor, qui numeratur in septem.* ut ex Pithoeano codice edidit Graevius, cujus notas illic vide pag. 546.

56. *has omnes ignis avarus habet*] *a somnis* in Borrichiano, Heinsiano, & meo priore. pro *ignis avarus* Francius olim conjecerat *ignis Avernus.* & sic in ora libri sui Marklandus. unde etiam aliquando conjeceram *ignis & Orcus.* & favet illud infra El. XVI. 19. & seqq.

Attalicas supera vestes, atque omnia magnis
Gemmea sint ludis: ignibus ista dabis.
Tendimus huc omnes. huc primus & ultimus ordo.
Est mala sed cunctis ista terenda via.

ut legebat Heinsius, pro *Sed tamen huc omnes.* sed *avarus ignis* est rogus omnia depascens & consumens, & recte exponitur a Passeratio de flamma rogi avida & insatiabili, ac confertur cum illo Virgilii Lib. II. G. 492. *strepitumque Acherontis avari.* quod Servius interpretatur *omnes in mortem trahentis.*

57. *Nec forma aeternum, aut cuiquam est fortuna perennis*] *nec cuiquam* in Heinsiano & meo priore. *nec cuique* in Askew. *aut cuique* in ed. Ven. Reg. Lep. Ald. & Gryph. *haud cuique* in Juntina, & Colin. sed *aut cuiquam* in Groning. primo Leid. Gebhardi codicibus, & aliis. *perenne* Heinsius, propter praecedens *aeternum*, probante D'Orvillio in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 9. altero versu *fors sua* Marklandus.

59. *Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo*] *Nunc quoniam* Heinsius. ex pro *es* in primo Leid. *magno dimissa periclo* Leid. *magno dimissa periclo* Leid. sec. & Askew. quod placebat Marklando. sed *demissa* in reliquis omnibus & priscis edd. ut Eleg. seq. v. 29. *somno demissa recenti.* ubi in aliis etiam *dimissa.* vide hic Passeratium.

60. *Munera Dianae debita redde choros*] ita ex suffragio Scaligeri & Lipsii edidit Broukhusius. quod etiam in antiquissimis legitur edd. & Excerptis Scalig. Modiique, Menteliano, Groning. Voss. Heinsiano, & meo utroque. *choro* in ed. Volsci, Aldi, & Juntae, *redde tuae* in secundo D'Orvill. sed recte Heinsius in notis ad Propert. pag. 704. emendabat *redde tholo.* quod Statii locis adstruit. vide Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III.

Redde etiam excubias divae nunc, ante juvencae,
Votivas noctes & mihi solve decem.

III. pag. 9. & 10. & eo inclinasse videtur Passeratius, hanc lectionem etiam memorans, quae à codice Colotiano firmatur. sic apud Tibullum Lib. II. El. 4. 23. idem Heinsius Lib. IV. Advers. cap. 1. legebat,

Aut rapiam suspensa tholis insignia sacris.

pro *focis insignia sacris.* vel, ut in aliis, *sacris insignia fanis.*

61. *Redde etiam excubias divae nunc, ante juvencae*] vix Latinum esse dicit Heinsius in notis pag. 704. ideoque emendabat, *Redde etiam exuvias*, vestes intelligens, in quibus decubuerant aegri, quasque Diis salutiferis dedicabant. sed ad alteram lectionem vindicandam faciunt, quae notavit Valens Guellius ad illud Virgilii Lib. IV. Aen. 201. *Excubias Divûm aeternas* &c. quod aeque ac in hoc Propertii loco de excubiis sacrorum, quas Diis suis vigilabant, exponit. innuit igitur excubias, quas Isidi pro valetudine sua per decem noctes egerat Cynthia, sibique reddi postulat.

62. *Votivas noctes & mihi solve decem*] *redde*, ter repetita voce, edidit Broukhusius, quia sic ex suo codice legi jusserat Scaliger. sed alterum praetuli auctoritate membranarum veterum. *solve* enim est in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. duobus Leidens. tribus Voss. primo D'Orvill. meo utroque, primis & ceteris editionibus antiquis. *redde* est in solo D'Orv. secundo. male Gebhardus ex suis codicibus distinguebat,

Redde etiam excubias divae nunc, ante juvencae,
Votivas, noctes & mihi solve decem.

sed *votivas noctes solve* veram esse lectionem ne dubitemus, facit Tibulli locus Lib. I. El. 3. 29. ad Isidem:

Nunc Dea nunc succurre mihi, nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis:
Ut mea votivas persolvens Delia noctes
Ante sacras lino tecta fores sedeat.

ubi vide Broukhusium.

ELEG. XXII.

Hesterna, mea lux, quum potus nocte vagarer,
Nec me servorum duceret ulla manus,
Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat: hos vetuit me numerare timor.
5. Quorum alii faculas, alii retinere sagittas,
Pars etiam visa est vincla parare mihi.
Sed nudi fuerant. quorum lascivior unus,
Abripite hunc, inquit: nam bene nostis eum.

Hic

ELEG. XXII.] AD CYNTHIAM DE SVA VISIONE inscribitur in Regiis & Colbertinis. qui titulus Elegiae XX. aptius convenit. praecedenti male connectitur in primo Voss. & meo secundo codice. Cupidines hic Propertium obvium de nocte, & bene potum corripiunt, ut poenam de ejus temeritate sumant, quemadmodum non dissimili colore poëtico Cupidini dormienti ex inferis supervenire, & de eo poenas meditari finguntur Phaedra, Scylla, Medea, Progne, & aliae, quas facibus suis vivas cruciarat, in Epigrammate, licet aevi non optimi, quod sub Modestini nomine ex codd. MSS. edidi Tom. I. Anthol. Lat. Lib. I. Ep. XXXI.

v. 1. *Hesterna, mea lux, quum potus nocte vagarer*] *Extrema* Heins. *modo lux* in primo Voss. & meo altero. *vagarem* in Excerpt. Modii, & Groningano. ut supra El. XXI. v. 21. in MSS. legitur,

Ino etiam prima terras aetate vagavit.

sed recte notat Broukhusius, antiquata verba non facile aucupari Propertium. sic & infra El. XXIII. v. 37.

Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis.

ubi *vagaris* in aliis. sed ex codice Farnesiano *quocumque vagabis* placebat Lipsio Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. in fine. quia *vacabis* in suis etiam codicibus invenit. sic quoque legi jussit Gebhardus pag. 223. sed alterum merito idem Broukhusius adseruit. sequentem versum illustrant notata Gonsalio ad Petron. cap. LXXIX. p. 127. ubi de ritu, quo temulenti noctivagi ope servorum domum reducebantur, agit.

3. *Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta Venerat.*]

minuti Venere legebat Heinsius. *puerorum turba minuta* Francius. sed *pueri, turba minuta*, distinguendum, & per adpositionem dictum est. *hoc vetuit* in Neapolitano, & uno D'Orvill. *metuit* Borrich. *nos numerare* in quarto Voss.

5. *Quorum alii faculas, alii retinere sagittas*] Melius forsan hic legeretur *Horum alii faculas*, quam sequenti disticho *horum* pro *quorum*, ut Broukhusio videbatur. dein *petiere sagittas* in cod. Colbertino. *retinere* pro *tenere* exponit Passeratius. sed melius *tenuere* Heinsius, ut aliquando etiam conjecerat Broukhusius, sed postea repudiavit. An igitur praestiterit?

Quorum alii faculas, alii intentare *sagittas.*

ut cum sequenti versu *vincla parare* exprimat habitum Cupidinum, qui Propertium suis armis singuli adgrediebantur. ita verbum hoc forte restituendum Lib. IV. El. XI. 22.

Eumenidum intentet *turba severa faces.*

ut illic videndum erit. *intentare manus in oculos* apud Petron. Satyr. c. 108. ut autem hic Cupidines, sera nocte sibi obvios, faculis & sagittis instruit, dum potus vagaretur, sic Lib. I. El. 3. 9. de pueris, seu famulis, faces sibi praeferentibus:

Ebria quum multo traherem vestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri.

7. *Sed nudi fuerant. quorum lascivior unus, Abripite hunc, inquit:*]

fuerunt Heins. pro *lascivior* in Vossiano quarto *luxurior*. quod ad palatum Gebhardi forte saperet,

si

Hic erat: hunc mulier nobis irata locavit.
10. Dixit. & in collo jam mihi nodus erat.
Hic alter jubet in medium propellere: & alter,
Intereat, qui nos non putat esse Deos.
Haec te non meritum totas exspectat in horas:
At tu nescio quas quaeris, inepte, foris.

15. Quae

si vocem in Glossario quodam aut casco scriptore reperisset. deinde *Accipite* in primo Vossiano, & Groningano. *Abripite* conjecerat Heinsius. ut apud Senecam in Troade v. 813.

Abripite propere classis Argolicae moram.

ubi *Arripite* in cod. Ultraj. aliisque. quod & hic praefero, pro comprehendite. idem Heinsius emendandum praeterea putabat *Abripite hinc*, quia *hunc* & *eum* eodem in versu inprobabat. hoc admisso distinguendum esset,

Abripite hinc pueri, nam bene nostis, eum.

sed ipse apud Ovidium III. Met. 694. ubi olim scribendum judicavit, *Praecipitem famuli rapite hinc*, postea vetustorum codicum fidem secutus, praetulit *rapite hunc*. plura illic in ejus notis vide. *jam bene* in Nespol. & quarto Voss. *Arripite hunc ipsum, nam bene nostis, ait.* conjecerat Francius.

9. *Hic erat: hunc mulier nobis irata locavit*] *Sic erat* conjecerat Heinsius. *reliquit* in codd. Regiis, Borrich. & aliis codd. ac primis & vetustioribus edd. sed *locavit* in Perreji & Colotii codice, primo & secundo Vatic. Mentel. Groning. ceterisque.

10. *Dixit. & in collo jam mihi nodus erat*] Legendum ex Vossiano primo, & meo secundo codice,

Dixerat. in *collo jam mihi nodus erat.*

quod emphasin adjuvat. desumta autem haec sunt ex arte gymnastica, in qua *nodum*, Graecis ἅμμα, injiciebant collo adversarii, eumque brachiis inplicitis adtractum dejiciebant, quod τραχηλίζειν vocabant. vide Cuperum Lib. I. Observ. cap. 12. pag. 90. & seq.

11. *Hic alter jubet in medium propellere: & alter,*] *Hinc alter* Heinsius. deinde *at alter* in Nespol. sed *& alter* in Regiis, Groningano, ceterisque. minorem versum illustrat illud Rufini ex Antholog. Gr. Lib. VII. pag. 618. ed. Obsop. a D'Orvillio prolatum Tom. V. Observ. Miscell. Vol. III. pag. 11.

Εἰ μὲν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔρως ἴσα τόξα τιταίνεις,
Εἶ θεός. εἰ δὲ ῥέπεις πρὸς μέρος, οὐ θεὸς εἶ.

quod sic vertit H. Grotius:

Si jactu duo corda pari petis, es Deus: hac si
Vergunt tela, Deus jam mihi non es Amor.

13. *Haec te non meritum totas exspectat in horas*] *Hoc te* in primo Voss. Heinsiano, meoque, Borrichiano, & Groningano. *notas* vel *solitas in horas* conjecerat Heinsius. sed vulgatam non muto. & *totas horas* pro omnibus horis capio. sic enim solet noster. supra El. XI. 28. *tota nocte receptus amans.* El. XIII. 6.

Nunc sine me tota janua nocte patet.

El. XVIII. 24.

Officium tota nocte valere meum.

XIX. 19.

At te non aetas mutabit tota Sibyllae.

Lib. III. 22. 16.

Hospitium tota nocte paravit Amor.

& El. 14. v. 9. *totum sum pulsus in annum.* & multis aliis in locis, aliis etiam in rebus, apud Propertium. Nemesian. Ecl. II. 58.

Concubitus hominum totis connectere seclis.

totis erubuisse genis Ovid. Epist. XXI. 112. & II. Am. 8. 16. vid. Cel. Hemsterhusii Animadvers. ad hujus Libr. El. XIII. v. 49. altero versu *fores* in omnibus fere codd. MSS. & editionibus priscis. sed Dousae emendationem *foris* in contextum recepit Broukhusius. *fores* probum videbatur Marklando. aliarum nempe amicarum limina de nocte vagando quaeris, Cynthia te dudum exspectante. *Ut tu nescio quas* in tertio Voss.

15. *Quae*

15. Quae quum Sidoniae nocturna ligamina mitrae
Solverit, atque oculos moverit illa graves:
Adflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.

Parcite

15. *Quae quum Sidoniae nocturna ligamina mitrae Solverit*] *Quae tum* in Regiis. *nunc* in uno Colbert. *Mygdoniae* Passeratius, Guyetus, & N. Heinsius, pro Lydia, Maeonia, ex Virgilio IV. Aen. 216.

Maeonia mentem mitra, crinemque madentem
Subnixus.

vide Heins. ad Ovid. Epist. IX. 101. ad Lib. II. A. A. 219. & in notis ad Propert. p. 705. sed neque hic *Sidoniam mitram*, neque in Ovidii loco *Sidonium amictum* sollicitandum opinor, nam & ita *Sidonia palla* de eodem Hercule apud nostrum Lib. IV. El. 9. 47.

Idem ego Sidonia feci servilia palla Officia.

& apud Senecam Herc. Fur. 467.

Fulsitque pictum veste Sidonia latus.

recte igitur Broukhusius *Sidoniam mitram* pro Tyria vel purpurea exponit. ut purpuram ipsam *Sidonium ostrum* vocat Ovidius IV. Trist. 2. 27. *Sidonio fulget sublimis in ostro.* & de palla purpurea Omphales, qua indutus Hercules lanificio operam dabat, Statius X. Theb. 643.

——— *sic Lydia conjux*
Amphitryoniaden exutum horrentia terga
Perdere Sidonios humeris ridebat amictus.

altero versu *ac loculos moverit illa graves* in prima notarum editione conjecerat Scaliger, capsulas aromatum intelligens, sed postea id delevit, & merito rejectum fuit a Passeratio, qui bene exponit, oculos somno gravatos extulerit. aliter si *loculos* codices MSS. firmarent, cum Heinsio *aere graves* legi posset, pro te emunxerit, seu *pleno vellere carpserit*, ut de praetore Illyrico supra El. XIII. 8. notum illud Virgilii, Ecl. 1. 36. *gravis aere domum mihi dextra redibat.*

17 *Adflabunt tibi non Arabum de gramine odores,*
Sed quos ipse suis fecit Amor manibus]

germine conjecerat Heinsius. sed *gramine*, quod in omnibus codd. & edd. vetustis, recte tuetur D'Orvill. in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. p. 21. & vide Markland. ad Statium Lib. II. Silv. 4. 35. ubi legit,

Et tenues Arabum respirant gramina plumae,
Sicaniosque crocos.

& per *Arabum gramina* casiam intelligit, idque hoc ipso Propertii loco adstruit. certe *gramine* illic in cod. Vossiano. addere potuerat locum ex eodem libro Silv. 6. 87.

——— *odoriferos exhausit flamma Sabaeos,*
Et Cilicum messes, Phariaeque exemta volucri
Cinnama, & Assyrio manantes gramine succos.

ubi *germine* in eodem Vossiano. adde quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 490. & Tom. II. pag. 734. *Arabo de gramine* Excerpt. Scalig. quod placet. altero versu *fecit* non inmerito offendebat eruditum Britannum in Miscell. Observ. Vol. II. Tom. I. p. 104. qui conjiciebat *pressit*. certe *fecit* an *odoribus*, & verbo *Adflabunt*, conveniat, valde dubito. nam quod objici posset, imitationem esse Virgilii XI. Aen. 74.

Ipsa suis quondam manibus pulcherrima Dido
Fecerat.

idque cum hoc loco illic conferre Val. Guellium, aliter se habet, pretiosas enim vestes a Didone textas memorat, & in imitatione varianda sunt verba pro ratione rei, de qua agitur. An igitur legendum *odores jecit*, pro ventilavit, sparsit, suffiit? idque propter additum *Adflabunt*. si vero pro unguento, vel sertis odoratis, capiendum, conferri potest cum illo Catulli Carm. XIII.

Unguentum dabo, quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque.

sed praefero conjecturam Hieronymi Boschii, Musarum & amicitiae nomine mihi carissimi, legentis, *Sed quas ipse suis legit Amor manibus.* supra Lib. III. 2. 35. *Haec hederas legit in thyrsos.* nihil enim apud poëtas frequentius, quam ut Dii, Nymphae, vel Divae *legere flores* dicantur, pro ratione rei, de qua agitur. vide Ovid. IV. M. 315. Lib. V. 554. & XIV. 350. & de

Hhh loca.

Parcite jam, fratres, jam certos spondet amores,
20. Et jam ad mandatam venimus ecce domum.
Atque ita mi injecto dixerunt rursus amictu,
I nunc, & noctes disce manere domi.

Mane.

locutione ipsa notas Heinsii ad Lib. III. A. A. 703. ipse igitur Cupido, recepta hac emendatione, eleganter dicatur manibus suis legisse *odores*, seu flores odoriferos, e quibus fiunt aromata. eo sensu apud Auctorem Eleg. de Phoenice v. 79.

Colligit hinc succos & odores, *divite silva*
Quos legit *Assyrius*, *quos opulentus Arabs.*

passim vero *odores* dicuntur pro aromatibus. vid. quae illic notavi, & ad T. II. Anth. Lat. pag. 442. vulgatam tamen *fecit* tuebatur Cel. Ruhnkenius ex loco Plinii Lib. XIII. Hist. Nat. cap. 1. ubi de unguentis disputat: *juvitque luxuria omnia ea miscere, & e cunctis unum odorem facere.*

19. *spondet amores*] *spondeo* in v. c. Perreji, & Vaticano secundo.

21. *Atque ita mi injecto dixerunt rursus amictu,*
I nunc, & noctu &c.]

ita ex ingeniosissima N. Heinsii emendatione edidit Broukhusius. neque aliter Guyetus, & Canterus in ed. Plantin. nam in codd. MSS. & vetustis edd. legebatur *me* — *duxerunt*, ut edidit Scaliger. quibus accedunt duo Leidens. tres Vossiani, primus D'Orvill. & meus secundus. in aliis etiam pro *injecto* legitur *in lecto*, ut in Borrich. utroque D'Orv. & meo altero. *inlaecto* Voss. tert. *dixerunt* exigit versus sequens. & *mi dixerunt* plane ad genium Propertianum est, apud quem illud *mi* pro *mihi* frequens, sed & saepe a librariis corruptum est. Lib. I. El. 12. 29. *Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est.* Lib. II. El. 4. 3. *dabis mi perfida poenas* legitur in nonnullis MSS. pro *mihi*. supra El. 14. v. 33. *mi certe poteris formosa videri*, *Mi formosa sat es, si modo saepe venis.* Lib. III. El. 3. 22. *Mi sat erit, Sacra plaudere posse Via.* ubi *me* perperam in MSS. sed alterum recte vindicavit Broukhus. vide notas Ciofani ad Ovid. IX. Met. v. 191. & Patrui mei ad illud Virg. VI. Aen. 104.

— *nova mi facies inopinaque surgit.*

unde illis accedendum opinor, qui apud Quinctilianum Lib. VIII. cap. 3. 25. ubi antiquata Virgilii verba enumerat, *mi* non *mis* legendum existimant. quamquam alterum Virgilio Lib. XI. 405. *contra mis jurgia fingit.* pro *mea jurgia* restituendum contendat N. Heinsius. apud Tibullum vero Lib. I. El. 7. 69. *Vive diu mi dulcis anus*, non per archaïsmum cum Scaligero & Broukhusio *mi anus* conjungerem, sed pro *mihi dulcis* exponi malim. vide notas Cl. Heynii ad Tibull. pag. 210. In reliquis *injecto rursus amictu* vitium subesse suspicabatur Marklandus, quia ex praecedentibus non adparet Propertium vestibus exutum fuisse. sed id fingere licet factum fuisse, quum Cupidines eum vinclis injectis adriperent & in medium propellerent, ut supra v. 8. & 11. Sed recte hic rem egisse videtur Vulpius, qui *injecto rursus amictu* exponit de tegumento, quo caput velabant, qui noctu ad lustra & popinas ibant, quo ademto Propertium agnoverunt, sed deinde iterum inposito hoc velamine cum dimiserunt. sic enim *amictus* supra El. XVIII. 69.

Contra rejecto quae libera vadit amictu.

ubi vide. Quod autem altero versu Heinsium *noctu* emendantem, pro *noctes*, secutus sit Broukhusius, blandiri quidem potest propter exempla quae adfert Heins. in notis Propertianis pag. 705. sed veterem revocavi lectionem, quia omnes codices, quorum excerptis utor, & vetustae editiones, *noctes* constanter servant, & ex consuetudine Graecorum loquitur Propertius, qui νύκτας de una nocte frequenter dicunt. Lib. I. El. 16. 23.

Me mediae noctes, me sidera prona jacentem &c.

infra El. XXIV. 25.

Lenta bibis, mediae nequeunt te frangere noctes.

Lib. III. El. 10. 32.

Totque hiemis noctes totque natasse dies.

ubi *Totque hiemes noctu & die* Heinsius. vide ad Lib. I. El. 12. 13. Suet. Calig. cap. xi. *ganeas veste longa noctibus obiret.* sic apud Apulejum Lib. IV. Met. pag. 75. *excubare noctes* pro *noctu* exponit Pricaeus in notis p. 208.

23. *Mane*

Mane erat, & volui, ſi ſola quieſceret illa,
Viſere: at in lecto Cynthia ſola fuit.
25. Obſtupui. non illa mihi formoſior umquam
Viſa, neque oſtrina quum fluit in tunica.
Ibat & hinc caſtae narratum ſomnia Veſtae,
Neu ſibi, neve mihi quae nocitura forent.
Talis viſa mihi ſomno demiſſa recenti.
30. Heu quantum per ſe candida forma valet!
Quo tu matutinus, ait, ſpeculator amicae?
Me ſimilem veſtris moribus eſſe putas?

Non

23. *Mane erat, & volui &c.*] novam Elegiam hic inchoandam cenſebat Guyetus, contradicentibus codicibus ſcriptis, & primis aliiſque antiquis editionibus. altero verſu *& in lecto* malim ex Modii Excerptis, ſeu Groningano, Heinſiano, Voſſ. quarto, & meo priore. mox *Obſtupuit* in primo Leid.

26. *neque oſtrina quum fluit in tunica*] *fuit* prave in pleriſque codd. quibus conſentiunt duo Leid. quatuor Voſſ. Askew. uterque D'Orvill. & mei. *tum fuit* in Regiis, & edd. primis. ſed *fluit* optime a Fruterio correctum, & a Broukhuſio contra Gebhardum adſertum eſt. in loco Phaedri Lib. V. Fab. I. 12. de Menandro, *veſtitu fluens* legunt alii, vel *effluens*, ut Gronov. Lib. II. Obſerv. cap. 7. *adfluens* in vulgatis. ut apud Valer. Max. IX. 11. init. *delicato cultu adfluens.* vide Giſanium Ind. Lucret. in *fluitari.* & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 269.

27. *Ibat & hinc caſtae narratum ſomnia Veſtae*] locus varietate lectionis & conjecturarum molimine non parum agitatus. *Ibat, & hinc caſtae narrabant ſomnia Veſtae* in nonnullis codd. & edd. priſcis. in aliis, *Ibat & in caſta narratum ſomnia veſte*, ut legit etiam Guellius ad Virg. IV. Aen. 518. quod a Paſſeratio multis defenditur. & ſic adfert Patruus meus ad Claudian. Bel. Get. v. 228. lectionem receptam confirmant vet. cod. Perreji, Vaticanus primus, Groninganus, Leidenſes, Voſſiani, D'Orvilliani, mei, aliique. *inſomnia* in primo Leidenſi. aliter N. Heinſius, qui in notis ad Propert. p. 705. 706. & ad Ovid. III. Faſt. 417. emendandum cenſebat,

Ibat & hinc carae (vel *canae*) *narrare inſomnia matri.*

vel *canae Veſtae.* ut *canae penetralia Veſtae* illic Ovidio & Virgilio dicuntur. Sed aliter hos verſus collocandos eſſe cenſebat D'Orvillius in Miſcell. Obſerv. Vol. V. Tom. III. pag. 12. quia illud *talis viſa mihi* non cohaeret cum praecedentibus, unde Broukhuſio videbatur legendum, *Qualis viſa mihi*, cum ſequatur, *Heu quantum* &c. verſum itaque 27. & 28. vel parentheſi includendos, & *talis viſa* referendum ad v. 25. & 26. ut *ibat* poſitum ſit pro *ire parabat.* vel verſus 29. & 30. praecedenti diſticho praeponendos eſſe cenſebat D'Orvillius, quem etiam offendebant *viſere*, & bis *viſa*, nimis vicino intervallo repetita. altero verſu *Heu ſibi* in Mentel. primo Leid. D'Orv. & primis edd. *Non ſibi* Voſſ. pr. *Seu ſibi, neuve* in meo priore. *Non ſibi, neve mihi* in altero. *Ne ſibi, neve mihi* Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 7. p. 132. ſed dubitanter. pro *forent* forte corrigendum *vovet*, Cynthia nempe.

29. *ſomno demiſſa recenti*] *dimiſſa* in ſecundo Leid. & Voſſ. quarto. & ſic Guyetus. ut ſupra El. XXI. 59. *magno dimiſſa pericle.* ubi *demiſſa* etiam in aliis. quod utroque loco ibidem probat Cl. Schraderus. qui ſeq. verſu, *O quantum* legebat, rejecto Paſſeratio & Broukhuſio: & hoc a ſecundo Vaticano firmatur. *dimiſſa* etiam praeferebat Marklandus.

31. *Quo tu matutinus, ait*] *Quid tu* in primo Leid. Voſſ. primo & tert. meo ſecundo, & in primis, ceteriſque antiqq. edd. *Quid? tu* Guyetus. *Quae tu* in Regiis. ſed *Quo tu* agnoſcunt caſtigatiores codices, quod recte recepit Broukhuſ. *ſpectator* in Borrichiano, *amice* male in meo ſecundo, ut & verſ. ſeq. *Te* in primo.

 33. *Non*

Non ego tam facilis: ſat erit mihi cognitus unus,
Vel tu, vel ſi quis verior eſſe poteſt.
35. Adparent non ulla toro veſtigia preſſo,
Signa

33. *Non ego tam facilis: ſat erit mihi cognitus unus*] ita recte editum, non *ſatis eſt*. quod tamen placere etiam poſſet ex huj. Libri El. XXIV. 15.

An tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis.

Sed alterum eſt in omnibus MSS. & edd. vetuſtis. ut apud Cicer. III. de Nat. Deor. cap. 4. *mihi enim unum ſat erit, ita majores noſtros tradidiſſe.* ut in MSS. non *ſatis*. ſupra Lib. I. El. 2. 26.

Uni ſi qua placet, culta puella ſat eſt.

& Lib. II. El. 14. 34.

Mi formoſa ſat es, ſi modo ſaepe venis.

ut illic vindicavi, pro *ſatis*, quod erat in MSS. *ſat erit* pro ſufficiet. vid. Broukhuſ. de τῷ *facilis* vide Barth. ad Claudian. pag. 1330. *cognitus* hic capi poteſt, ut Lib. I. El. XI. 17.

Non quia perſpecta non et mihi cognita fama.

vel potius hic ſenſus eſt: mihi ſatis erit cum uno rem habuiſſe, ut contextum ipſum docere exiſtimabat Cel. Ruhnkenius.

34. *Vel tu, vel ſi quis verior eſſe poteſt*] certior conjecerat Heinſius, pro conſtantior, fidelior. ut ſupra El. XIX. 22. *heu heu tu mihi certus eras.* infra El. XXV. 11.

Quid ſi non conſtans illa & tam certa fuiſſet.

ſed miror id poſtea ab eo repudiatum fuiſſe.

35. *Adparent non ulla toro veſtigia preſſo*] *nonnulla* in Heinſiano & Askew. *veſtigia preſſa* in prima Veneta, Reg. Lep. & Volſci editione. quod nonnulli forte probarent, & *veſtigia toro impreſſa* exponerent. ſed praeterquam quod alterum auribus ſit gratius, *torus dicitur preſſus* a jacentis corpore, qui relinquit *veſtigia*, ſeu indicia incubantis. ut apud Ovidium Epiſt. X. 55.

Incumbe, lacrimiſque toro manante profuſis,
Preſſimus, exclamo, te duo, redde duos.

Epiſt. XII. 30.

Et premitis pictos corpora Graja toros.

I. Am. 4. 15. *Cum premit ille torum.* Lib. II. A. A. 712.

Cum premeret mollem laſſus ab hoſte torum.

apud eumdem vero Epiſt. XI. v. 78. in nonnullis etiam codicibus habetur,

Sic mea vibrari pallentia membra videres,
Preſſus ab impoſito corpore lectus erat.

pro vulgata *Quaſſus. pectore* in Scriveriano. ſententiae igitur iſtius loci aptius foret, ſi legeretur,

Quaſſus ab adtonito pectore lectus erat.

nam ab *impoſito corpore* lectus *premitur*; ſed *adtonito pectore* etiam corpus & cum illo lectus *quatitur*, quod Canacae contingebat ad terrorem inruentis Aeoli, quaevis fatalia ei minantis. ſic *preſſae herbae*, *preſſum gramen*, & ſim. eidem Naſoni. vide Heinſii & Patrui mei notas ad Lib. III. A. A. 721.

Vidit ut impreſſa veſtigia corporis herba.

ut illic legendum cenſent, pro *oppreſſam herbam*. Albinov. ad Liv. 316.

Quemque premat ſine te, ſternitur ecce torus.

II. Faſt. 795. *Utque torum preſſit.* vid. notas ad Petron. c. 18: *veſtigia* eadem notione in loco Ciceronis III. Verr. c. 34. *praeſertim cum in lectulo decumanae mulieris veſtigia viderent recentia, quibus illum inflammari ad perſeverandum intelligebant.* Ariadne apud Ovidium Epiſt. X. 53.

Et tua, qua poſſum, pro te, veſtigia tango,
Strataque, quae membris intepuere tuis.

Lib. I. Am. 8. 97.

Ille viri toto videat veſtigia lecto.
Factaque laſcivis livida colla notis.

ſupra El. VII. 95.

Nec domina ulla meo ponet veſtigia lecto.

ubi vide Broukhuſ. & notas ad Petron. cap. 97. p. 462. ſic & aliis indiciis, ut unguento non delibutum eſſe, apud maritos & amatores ſe a ſuſpicione externorum amplexuum purgabant. ut ex Catulli & Ariſtophanis locis docet P. Victorius Lib. XXXV. Var. Lect. cap. 20.

36. *Signa*

Signa voluptatis nec jacuisse duos.
Adspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat
Spiritus, admisso notus adulterio.

Dixit,

36. *Signa voluptatis nec jacuisse duos*] *voluptatis non jacuisse* in Regiis, meo secundo, & aliis codd. ac vetustis edd. *nec* in Colotiano, Mentel. Modii Excerpt. Vatic. sec. Borrich. & Groning. in quibus etiam *voluptatis.* cui lectioni favet illud Ovidii Rem. Am. 431.

Ille, quod a Veneris rebus surgente puella
Vidit in inmundo signa pudenda toro.

quae satis aperte exponunt *signa voluptatis* hoc in loco dicta. *voluptati jacuisse* Passeratius. *voluntatis* in Neapolitano, hoc est *volutantis*, transposita litera *n*, idque quarto casu pro *volutantes.* ut ex libro Farnesiano Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 10. quae unice vera lectio est, probata Cupero in Addendis ad Lib. IV. Observ. & multis locis vindicata ab Heinsio notis Propertianis pag. 706. Legamus itaque,

Adparent non ulla toro vestigia presso,
Signa, volutantes non jacuisse duos.

Origo mendi orta est, quia *voluptari* & *volutari* passim confunduntur in MSS. sic apud Senecam Epist. 79. *Tunc animus noster habebit, quod gratuletur sibi, cum emissus his tenebris, in quibus volutatur, non tenui visu clara prospexit.* & Epist. 82. *non satius est vel sic jacere, quam istis officiorum vorticibus volutari.* quo utroque loco *voluptatur* & *voluptari*, in MS. cod. Amstelod. quod etiam in Apuleji, Ciceronis, Senecae Rhetoris, Petronii, & hoc ipso Propertii loco, praefert Gruterus Lib. XIII. Suspic. ineditar. cap. 2. & hoc quoque aliis placet. sed illos errare, docent notae Patrui mei ad Petron. cap. 79. pag. 393. ubi *volutari* pro *voluptari* contra Graevium defendit. Est autem proprium nequitiae verbum. ut *κυλινδεῖσθαι* Graecis. Athenaeus Lib. XII. cap. XI. de Dionysio, Siciliae tyranno, *ὡς γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν ἐπὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος.* vide Bergleri notas ad Alciphron. Lib. I. Epist. 23.

37. *Adspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat Spiritus, admisso notus adulterio.*]

ut inmoto Marklandus ad Statii Silvas pag. 299. qui etiam in margine codicis sui *pectore* conjecerat pro *corpore. surgit* male in primo meo codice. nam post *Adspice ut* requiritur subjunctivus. vide ad Lib. I. El. 2. 9. *Spiritus* hic pro anhelitu, ut *spiritum trahere* pro aegre suspirare. & *surgere spiritus* eodem modo Lib. I. El. 16. 32.

Surget & invitis spiritus in lacrimis.

quod notavit Gruterus Lib. XII. Suspic. inedit. cap. 6. cum vero in iisdem Suspicionum libris, qui, praeter editos, nondum integri in lucem prodierunt, de hoc loco egerit Lib. XVI. cap. 9. lectori non ingratum fore opinor, si ea his inseram: ita enim ille: „ Suboffendebar quidem „ voce *notus adulterio.* neque mihi placet forte „ mutari eam vel in *motus.* vel in *natus.* vult „ enim se non gravem iterare anhelitum, ut so„ lent, qui recentes ab opere. Nec aliam ad„ mittit interpretationem illud Suetonii in Calig. „ cap. 36. in fin. ubi de ejus libidine: *Quoties* „ *deinde libuisset egressus triclinio, cum maxi-* „ *me placitam sevocasset, paullo post recentibus* „ *adhuc lasciviae notis reversus, vel laudabat pa-* „ *lam, vel vituperabat.* ubi *lasciviae notas* intel„ ligo vexatam comam, vultus ardentes oculosque, & crebriorem anhelitus reciprocationem, „ secretum prodentes. de eo accipi posset quod „ Nonius citat ex Afranii Privigno, *Et propter* „ *patruelem tuam constituit hilare anhelans deje-* „ *cta coma.* Alias notas sic exprimit idem Sue„ tonius vita Augusti cap. 69. *Antonius super* „ *festinatas Liviae nuptias objecit ei feminam con-* „ *sularem è triclinio viri coram in cubiculum ab-* „ *ductam rursus in convivium rubentibus auriculis* „ *incomptiore capillo reductam.* Sed & aliquan„ tum huc facit Tibullus Lib. I. El. 9. 57.

„ *Nota Venus furtiva, mihi est; ut lenis agatur*
„ *Spiritus, ut nec dent oscula rapta sonum.*

„ magisque Juvenalis Sat. V. 185.

„ — *nec prima si luce egressa, reverti*
„ *Nocte solet, tacito bilem tibi contrahat uxor,*
„ *Humida suspectis referens multicia rugis,*
„ *Vexatasque comas, & vultum auremque ca-*
„ *lentem.*"

haec Gruterus. in secundo tamen versu *admisso motus adulterio* legebat Marcilius ad Catullum pag.

Dixit, & oppoſita propellens ſuavia dextra,
40. Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.
Sic ego tam ſancti cuſtos excludor amoris.
Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

ELEG.

pag. 10. & ſic Heinſius, Relandus, & Marklandus, cui etiam *admiſſi natus adulterii* placebat in notis ad Statium, ut Broukhuſio quoque in mentem venerat. vel *admiſſo natus adulterio.* quod & Patruus meus conjecerat. proprie autem *admiſſum adulterium* de violata pudicitia. ut ſaepius apud Ovidium, Epiſt. VII. 104. XI. 106. 110. Ep. XVII. 45. & II. Art. Am. v. 381. vide Broukhuſ. ad Tibull. Lib. I. El. 7. 62. & Patrui notas ad Suet. Calig. 21.

39. *Dixit, & oppoſita propellens ſuavia dextra*] *ſuavia noſtra* in Regiis & Colbertinis, Scaligeri Excerpt Mentel. Borrich. Neapol. Heinſiano, Leid. & Voſſ. pr. D'Orvill. priore, meo utroque, ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volſci. *ſomnia* pro varia lect. in cod Scalig. *oppoſita veſte* in Leid. ſec. tertio Voſſ. ed. Venet. 1487. & Beroald. quod nonnihil defendi poſſet ex iis, quae notata ſunt ad Lib. I. El. 6. 17. ubi *Oſculaque oppoſito dicat ſibi debita vento*, de veſte tenuiſſima a nonnullis, quamquam male, exponitur. ſed *oppoſita dextra* hic tuentur ceteri codices, & ſic in ed. utraque Aldina, Juntina, Colin. Gryph. Rovill. & aliis.

40. *Proſilit in laxa nixa pedem ſolea*] *ſaxa* corrupte in Neapol. Mentel. Borrich. primo Leid Voſſ. D'Orvill. meo utroque. *in ſacra* Modianus ſeu Groninganus. Paſſeratium *inlaxa* junctim legentem recte refutavit Gebhardus. *laxa* tuentur ceteri codices, & pro ſoluta, non adſtricta, recte explicatur a Livinejo. deinde *nixa pedem in laxa ſolea*, pro *laxa ſolea pedem innixa.* ut apud Ovid. III. Am. 1. 31. *pictis innixa cothurnis.* ubi vide N. Heinſium.

41. *Sic ego, tam ſancti cuſtos excluder amoris*] hanc lectionem è diverſa veterum membranarum ſcriptura, aliiſque virorum doctorum conjecturis praetulit Broukhuſius. *Hic ego* in Heinſiano & meo priore. *cuſtos rejector* in vet. cod. Ant. Perreji, id eſt, rejicior. *cuſtos recluder* in Colotiano, primo, tert. & quinto Vatic. Scalig. Excerpt. Heinſiano, tribus Voſſianis, meo utroque, ſec. Leid. & ed. Venet. 1487. *cuſtode recludor* primus Leid. & uterque D'Orvill. ut in Aldina utraque, Junt. Colin. Rovill. Gryph. idque placuiſſe videtur Scioppio in notis ad Priapej. Carm. V. hunc adfingens ſenſum, excludor a Cynthia, quae amorem tam ſancte colit. *cuſtodis rector* in marg. tertii Voſſ. ed. Venet. 1475. & Reg. Lep. *amoris rector* in ora cod. Askew. Guyeto hoc diſtichon erat ſuſpectum, quod & Heinſio videbatur, vel legendum conjiciebat, *cuſtodis cultor*, vel *cuſtodi excluder* in notis ad Propert. p. 706. quod ultimum Marklando etiam inciderat. ſed in marg. ed. Ald. *cuſtode excludor*, pro, a cuſtode, adſcripſerat idem Heinſius. an forte, *tam ſancti cuſtos eludor amoris?* ultimo verſu *Ex illa* D'Orv. ſec. *non mihi nulla* in Mentel. Neapol. Borrich. binis Leidenſ. primo & tertio Voſſ. meoque ſecundo. & ed. Venet. 1475. ſed *nox mihi nulla* in ceteris membranis, & vetuſtis edd.

E L E G. XXIII.

Quaeris, cur veniam tibi tardior? aurea Phoebi
Porticus a magno Caesare aperta fuit.
Tota erat in ſpatium Poenis digeſta columnis:

Inter

ELEG. XXIII.] Secutus eſt Broukhuſius editiones Scaligeri, qui ex tribus Elegiis, ut in pleriſque codd. MSS. & editionibus antiquis legebantur, unam confecit, &, ut Vulpius notat, *hic, ſi umquam alias, plura ſibi licere voluit, & omnia miſcuit ac pervertit*. Olim nempe in vetuſtiſſimus editionibus, Venetis, Reg. Lep. Volſci, & Beroaldi duae poſt praecedentem ſequebantur Elegiae; quarum prior inciepiebat a v. 53. *Quo fugis ah demens*, &c. deſinens in v. 36. *Nam ſine te noſtrum non valet ingenium.* dein ſeparata ſuccedit Elegia, cujus ab hac initium eſt; *Quaeris? cur veniam tibi tardior* &c. & finit v. 118. *Semper vive meo libera judicio.* ſed in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovilliana, aliiſque, in tres digeruntur Elegias, quarum prima inchoat a. v. 53. *Quo fugis ah demens* uſque ad v. 36. altera ab hac orditur, *Quaeris cur veniam* &c., uſque ad v. 16. *Pythius in longa* &c. quam, omiſſis duobus diſtichis a v. 17. uſque ad v. 20. *Illic adſpicias* &c. uſque ad *Denique ut ad Trojae tecta*, excipit tertia prolixior, cujus principium a v. 21. *Qui videt, is peccat: qui non & viderit* &c., & abſolvitur v. 118. *Semper vive meo libera judicio.* ſed plurimis diſtichis aliter collocatis. In meo codice ſecundo haec Elegia ſuperiori adnectitur & continua ſerie ſequitur v. 53. *Quo fugis ah demens* &c. Omnia vero in his adeo confuſa & perturbata ſunt, ut ſine ope meliorum ac vetuſtiorum codicum ea in ordinem reſtitui poſſe vix ſperandum ſit.

v. 3. *Tota erat in ſpatium Poenis digeſta columnis*] *Tanta* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Borrich. Heinſiano, primo Leid. tribus Voſſ. D'Orvill. utroque meis, & priſcis edd. niſi quod *tota* in altero D'Orv. a man. ſec. ut in Colotiano; primo Vatic. Groningano, & Scaligeri libro. *erit* Voſſ. tert. & D'Orvill. ſec. *in ſpeciem* Regii, Colbertini, Leidenſis uterque, tres Voſſ. bini D'Orvill. & mei, cum edd. priſcis, id eſt ad ornatum & ſplendorem, ut *elaboratus ad ſpeciem* Macrobio Lib. II. Sat. cap. 9. ubi vide Pontanum; & notas Interpretum ad Claudian. Bel. Gild. v. 507. *Tantam erat in ſpeciem* in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovill. aliiſque. *Tota erat in ſpecies* Scaliger, & exponit εἰς ἰδέας, ut picturae, quibus ornata erat porticus, *ſpecies* dicantur. ſed veriſſime N. Heinſius ad Ovid. I. A. A. 73. ad Lib. III. Faſt. 529. & in notis Propertianis pag. 708. emendavit,

Tota erat in ſpatium Poenis digeſta columnis.

vel *in ſeriem*. quod Statii & Lucani locis firmat. ſed prius probat Auctor Elector. minor. Etonenſ. pag. 113. ubi hanc Elegiam uſque ad v. 16. edidit. *in ſpatium* quoque defendit, & in contextum admiſit Broukhuſius. ſed *tota in ſpatium* male explicat, in totum ſpatium, ſeu per omne ſpatium. nam *in ſpatium* ponitur pro in rectum, in longitudinem, ut copioſe animadvertit D'Orvill. in Miſcell. Obſerv. Vol. V. Tom. III. pag. 14. & ſeqq. ſic apud Plinium Lib. XXXV. cap. 1. ex MSS. legebat Oudendorpius: *nam placent jam abaci in ſpatia* (vel *abacina ſpatia*) *montes in cubiculo dilatantia. Coepimus & lapide pingere.* & *montes* exponebat lapides montanos, jungendo dilatatos. vide ad illum locum Comment. & Patrui mei notas ad illud Ovid. Lib. II. Met. 197.

Porrigit in ſpatium ſignorum membra duorum.

ſecundo verſu *operta* perperam in Regiis codd. & primis edd. Ceterum initio hujus Elegiae ad marginem ed. Rovillianae adſcripſerat Janus Douſa Pater: *Videndum an porticus & Bibliotheca Apollinis Palatini ab Auguſto dedicata ſit, ut de aetate Propertiana major planiorque certitudo naſcatur nobis.* intelligi Porticum, quam Auguſtum *addidiſſe templo Apollinis in parte domus Palatinae*, ſcribit Sueton. cap. 29. notavit Livinejus.

4. In-

Inter quas Danai femina turba ſenis.
5. Hic equidem Phoebo viſus mihi pulchrior ipſo

Mar-

4. *Inter quas Danai femina turba ſenis*] *Inter aquas* in nonnullis codicibus, quod Palmerio in Spicileg. p. 303. adridebat. ſed *Inter quas*, columnas nempe, poſitae erant Belidum imagines, ut ex locis Ovidii optime illuſtrarunt Livinejus & Broukhuſius. *nurus* etiam perperam pro *ſenis* in Voſſ. tertio, & libro Scalig. utrumque merito inprobavit Auctor Elect. Etonenſ. Minor. Cogitabam aliquando, an hic legi poſſet,

Inter quas Danai femina turba feri.

idque propter locum Ovidii II. A. A. de eadem hac porticu,

Quaque parare necem miſeris patruelibus auſae
Belides, & ſtricto ſtat ferus *enſe pater.*

& Lib. III. Triſt. 1. 61.

Signa peregrinis ubi ſunt alterna columnis
Belides, & ſtricto barbarus enſe pater.

ubi forte legendum *ubi ſtant alterna*, & ſic Danaum *violentum parentem* vocat Hypermneſtra apud Ovid. Epiſt. XIV. 43. & *ſaevum patrem* v. 53. *ſenem* tamen etiam adpellat v. 114.

Cum ſene nos inopi turba vagamur inops.

Ceterum ex hoc loco patet, tales porticus diſtinctis ſpatiis ornatas fuiſſe ſignis vel ſtatuis antiqui operis, quales in porticu, Dianae templo addita, memorat Cydippe apud Ovid. Ep. XXI. 97.

Et modo porticibus ſpatior, modo munera Regum
Miror: & in cunctis ſtantia ſigna locis.

5. *Hic equidem Phoebo viſus mihi pulchrior ipſo*] hoc & ſequens diſtichon Vulpius cenſet collocandum eſſe poſt v. 16. *Pythius in longa* &c. ſed quod jam praeceperat J. Douſa Filius. *Hic eadem* in meo ſecundo. *Hic quidam* legebat Marklandus. quod valde probat D'Orvill. in Miſcell. Obſerv. Vol. V. T. III. pag. 16. *quidam* enim aeque de viris claris & illuſtribus ac ignotis & obſcuris dici notat, & Auguſtum intelligit ſub Apollinis imagine illic cultum. ut illius Dei effigie in coena duodecim Deorum ornatus ipſe diſcubuit Auguſtus apud Suet. cap. 70. Sed operae pretium arbitror lectori hic exhibere quae ad hunc locum mecum communicavit amiciſſimus L. Santenius, eruditae juventutis exemplum: „ In his verſibus Apollinem ipſum „ Palatinum, Scopae opus, intelligendum eſſe „ putavit Scaliger, & Scaligero adhaerens Broukhuſius. Douza ordinem verſuum mutandum „ cenſuit. Lapſi ſunt hic viri maximi. Apollo „ Palatinus, ſtetit in medio ipſius templi, ut „ ſolent ſimulacra Deorum, non in veſtibulo „ ſive porticu. ad hunc, non ad ſtatuam Auguſtii, „ referendi verſus, qui ſequuntur:

„ *Deinde inter matrem Deus ipſe, interque ſororem*
„ *Pythius in longa carmina veſte ſonat.*

„ hunc Dalecampius ad Plin. Lib. XXXVI. c. 5. „ confudit cum Capitolino Apolline, de quo „ idem Plin. Lib. IV. c. 13. & XXXIV. c. 7. „ verſus autem: *Hic quidam Phoebo* &c. tangunt „ *Auguſtum, cui ſimulacrum factum eſt cum* „ *Apollinis cunctis inſignibus.* quae verba Servii „ ſunt ad Eclog. IV. v. 10. & fruſtra in ſuſpicionem vocata a Caſaubono ad Sueton. Aug. „ c. 70. Auguſti quoque ſtatuam reſpicere exiſtimo Virgilium Lib. VIII. Aen. v. 720.

„ Ipſe *ſedens niveo candentis* limine *Phoebi*
„ *Dona recognoſcit populorum, aptatque ſuperbis*
„ *Poſtibus.*

„ Hanc ſtatuam in Bibliotheca ſtetiſſe monet „ Acro ad Horat. Lib. I. Epiſt. III. v. 17. „ a Broukhuſio laudatus: *a monte Palatino, ubi* „ *Caeſar in Bibliotheca ſibi ſtatuam poſuerat,* „ *habitu ac ſtatu* (ſic corrige ex Schol. Crucq. „ ut apud Ovid. XI. Met. 169. de Apolline: „ *Artificis* ſtatus *ipſe fuit.*) *Apollinis.* Res ipſa „ jam ſuboluit D'Orvillio in Miſcellaneis. Iſta „ autem Bibliotheca porticui vicina fuit, vel „ forte in ea. Ovid. III. Triſt. 1. 59. & ſeqq.

„ *Inde tenore pari gradibus ſublimia celſis*
„ *Ducor ad intonſi candida templa Dei:*
„ *Signa peregrinis ubi ſtant alterna columnis*
„ *Belides, & ſtricto barbarus enſe pater:*
„ *Quaeque viri docto veteres cepere novique*
„ *Pectore, lecturis inſpicienda patent.*

„ Sueton. Aug. c. 29. *Templum Apollinis in ea* „ *parte*

Marmoreus tacita carmen hiare lyra.
Atque aram circum steterant armenta Myronis
Quatuor artifices vivida signa boves.
Tum medium Clario surgebat marmore templum,
10. Et patria Phoebo carius Ortygia.

Auro

„ *parte Palatinae domus excitavit* (*extruxit* legit
„ Pompon. Sabinus ad Virg. VIII. Aen. v. 721.)
„ *quam fulmine istam desiderari a Deo haruspices*
„ *pronuntiarant.* Addidit *porticus cum Bibliotheca*
„ Latina Graecaque. versus igitur omnes ordine
„ a Propertio collocati sunt. Ruaeus hic nos non
„ morabitur, quaerens, quare Virgilius Ecl. IV.
„ v. 10. Augustum nominaverit Apollinem; nec
„ cum ipso eam rationem reddemus, quae Au-
„ gusto fuisset probrosa, nec prudenter a Vir-
„ gilio ei objecta. non minus imprudenter
„ Pompon. Sabinus ad Ecl. Virg. IV. v. 10.
„ hanc Apollinis Palatini Bibliothecam confu-
„ dit cum Atrio Libertatis."

6. *Marmoreus tacita carmen hiare lyra*] pro *carmen hiare lyra* inepte in primo Leid. utroque D'Orv. & meo secundo legitur *carmen habere*. vitiose in Veneta 1475. & Reg. Lep. *crimen hiare*, quod & in codd. Regiis. ex hoc Propertii loco deceptum fuisse Sannazarium, qui *carmen hiare* de Altilio & Pontano, celebribus inter Italos poëtis, dixerit Lib. I. El. XI. v. 18. & Lib. II. El. 2. 12. notavit illic Broukhusius, quia hic sermo est de signis & statuis in porticu Apollinis Palatini. adde Cl. Schraderum Emend. cap. VIII. aptius certe hoc imitatus est Janus Secundus Lib. III. El. 17. 44. ubi de statuis in templo S. Dionysii,

Quique diu artificem Romam decoravit, & altis
Aurea porticibus carmina Phoebus hiat.

decepit itaque hic locus etiam Scaligerum in Sylva Carmin. pag. 31.

—— *dulci gutture carmen hians.*

ipsumque Broukhusium in Carm. Juvenil. pag. 427.

Audebis posita carmen hiare lyra.

forsan etiam inducti fuerunt illo Catulli Carm. XCVI.

Millia cum interea quingenta Hortensius uno
In pede stans fixo carmina ructat hians.

qui tamen versus in multis Catulli editionibus desideratur. *hiare* activo sensu etiam apud Persium Sat. V. init. *Fabula seu moesto ponatur hianda tragoedo.* ubi vid. Marcil. p. 120. & sic Valer. Fl. Lib. VI. 706. *subitos ex ore cruores Saucia tigris hiat.* pro *tacita lyra* Koppiersius in Observ. Crit. pag. 141. legendum existimabat *tacta*. quem vide. sed *tacita lyra* de statua recte dici videtur.

8. *Quatuor artifices vivida signa boves*] *artificis invida* in Regiis, Palatino Gebhardi, Groningano, primo Leid. Voss. tertio, utroque D'Orv. G. Vlamingii, meo secundo, & priscis edd. sed *vivida*, *ἔμπνοα*, *spirantia signa* sunt, ut Virgilio III. G. 34. *Stabunt & Parii lapidis spirantia signa.* ne quis *invida* pro invidiosis, vel invidia dignis, exponat. nam passim *vivere* de signis, marmoribus, & picturis artificiose factis. vid. ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 225. *artifices* recte edidit & defendit Broukhusius, ad cujus emendationem stabiliendam alia loca producuntur in Miscell. Observ. Vol. V. T. III. p. 17. de Myronis bucula vide hic Livinejum, & adde aliquot Epigrammata in Anthologia Graeca Lib. IV. Tit. VII. & apud Ausonium, quae exhibet Heinsius in notis ad Prudent. Apoth. 722. Cic. IV. Verr. c. 60. *quid Athenienses, ut ex marmore Jacchum, aut Paralum pictum, ut ex aere Myronis buculam.* unde patet ex aere factam. de quo vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 42. versu praec. *steterantque* in Neapolitano.

9. *Tum medium Clario surgebat marmore templum*] ita restituit Scaliger, & ex Commelini libro probat Gebhardus, quum antea *claro* legeretur in vetustioribus editionibus, quod & in Regiis, Colbertinis, Groning. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, ceterisque membranis. Guyetus legebat, *At medium Pario.* ut medium templi dicatur fultum fuisse columnis e marmore Pario. *Pario* etiam conjecerat Passeratius, probante Heinsio in notis p. 708. & ad Ovid. I. A. A. 73. cui praeterea *elato* vel *Grajo* in mentem venerat. sed *Clario* interpretatur Scaliger, templum hoc Palatini Apollinis cario-

Auro Solis erat supra fastigia currus,
Et valvae, Libyci nobile dentis opus.
Altera dejectos Parnasi vertice Gallos,
Altera moerebat funera Tantalidos.
15. Deinde inter matrem Deus ipse, interque sororem,
Pythius in longa carmina veste sonat.

Illic

rem Phoebo fuisse aedem, quam quae in Claro aut in Delo erat. nam *Ortygia* Delos est. vide Spanhem. ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 59. *Pario* tamen etiam blanditur. *surgebat*, pro verticem extollebat. ut Lib. III. El. 9. 26.

Jussit & imperio surgere Bactra caput.

ut quidem in vulgatis legitur. sic apud Ovid. Epist. VII. 11. *nec te surgentia tangunt Moenia*, pro *crescentia* Patruus meus praefert. vide ad Tom. II. Anth. Lat. p. 589. hoc autem distichon praecedenti anteponendum censet Janus Dousa F. ad Lib. IV. El. 1. 3.

11. *Auro Solis erat supra fastigia currus*] *In quo Solis erat* v. c. Perreji, & tres Vaticani. *Et quo* in Regiis, Colbertinis, Palatino Gebhardi, Mentel. Borrich. Groning. primo Leid. quarto Voss. & tertio in marg. D'Orvill. priore, meis duobus, & primis edd. *Et auro* in sec. Leid. & primo Voss. *a quo* in altero Voss. *E quo* D'Orv. sec. *erant* in sec. Leid. tribus Voss. & meo priore. sed optime se habet, *Auro Solis erat currus* pro ex auro, aureus. quod in Voss. tertio a manu pr. ut Lib. III. 15. 37.

Ante fores templi crater antistitis auro.

sic *argento* apud Virg. VIII. Aen. 673.

Et circum argento clari delphines in orbem
Aequora verrebant.

vide & Claver. in Miscell. ad Claudian. cap. XV. sub finem. male igitur alii,

Aurea Solis erat supra fastigia currus.

ut in libro Scaligeri, quod placebat Heinsio. sed merito id rejecit Patruus meus in notis ad Ovid. II. Met. 107.

12. *Et valvae Libyci nobile dentis opus*] ita sine ulla interpunctione olim editum, & a Broukhusio. unde *valvae* casu secundo, numero singulari, capiebat Patruus meus ad Ovid. III. Am. 1. 40. idque rarius esse observat. ejus nota exhibetur in Misc. Observ. Vol. V. T. III. p. 17. sed primum numeri pluralis casum hic esse arbitror, ideoque, ne duo genitivi concurrant, *opus valvae dentis Libyci*, distinxi,

Et valvae, Libyci nobile dentis opus.

per adpositionem, ut paullo ante,

Quatuor artifices vivida signa boves.

idque firmant sequentia, quae cum his cohaerent, *Altera*, valvarum nempe, referebat Gallos, duce Brenno Delphos invadentes, sed ab Apolline dejectos e montis sui vertice, *Altera moerebat*, id est moestis figuris exhibebat interemtam Apollinis & Dianae sagittis Niobes sobolem. vide hic Beroaldum. hunc Propertii versum imitatum esse Martialem Lib. XIV. Ep. 2.

Essemus Libyci nobile dentis onus.

notavit Cl. Schraderus Emend. cap. VI. in fine. ubi *opus* in cod. Leid. a man. pr. *gentis opus* in Borrich.

14. *funera*] *funere* male in Voss. & meo priore.

15. *inter matrem Deus ipse, interque sororem*] *Deus* desideratur in Heinsiano, & meo priore. geminationem illam praepositionis *inter*, Bentlejo valde inprobatam in loco Horatii, Lib. I. Sat. 7. 11. multis aliorum exemplis, & hoc quoque Propertii loco vindicavit Cuningham. in Animadv. cap. XIII. pag. 247.

16. *Pythius in longa carmina veste sonat*] Non tantum Spanhemius in Observationibus ad Callimach. Hymn. in Apoll. v. 32. ut observat Broukhusius, hunc versum ita produxit,

Actius in longa carmina veste canit.

sed & ante eum Tristanus Tom. I. Comment. Hist. pag. 77. ubi egregie illustrat nummum Augusti,

Illic adspicias scopulis haerere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Jovis;
Ut Semela est conbustus, ut est deperditus Jo:
20. Denique ut ad Trojae tecta volarit avis.

Qui

gusti, quales duos & ipse possideo, in quibus Apollo Actius stans in longa citharoedi veste, dextra plectrum, sinistra citharam tenens, conspicitur, subscripto ACT. & in area IMP. X. in altero IMP. XII. ACT. in quo Apollo itidem Actius, eadem palla talari indutus, utraque manu citharam tenens. Tristani verba retulit Haverk. ad Morell. Thesaur. Numism. Imp. Rom. Tom. I. p. 277. ubi uterque ille numus occurrit. eodem habitu etiam est Apollo in meo Gordiani numo Graeco ΠΑΤΑΡΕΩΝ, de quo vide Patinum pag. 375. & Vaillant in Num. Graec. Imp. p. 154. idemque Apollo Actius est in numo Augusti apud Harduin. de Num. Pop. & Urb. pag. 6. & in meo argenteo Antonini Pii, & aureo apud Vaillant. Num. Praest. Lat. Imp. Rom. Tom. II. pag. 159. ed. Rom. quem vide. & sic in meis Commodi & Septimii Severi argenteis atque aereis Numismatibus. de Actio Apolline legi merentur quae notavit Valens Guellius ad Virg. VIII. Aen. 703. & Berkelius ad Steph. Byz. in Ἄκτια. *Pythius* quidem unanimi consensu hic tuentur omnes codices & editiones veteres. eodemque ornatu, in longa veste stans, se videndum praebet Apollo in numo Smyrnensium, de quo vide Mead. de Numis Smyrnens. in honor. Medic. percussis pag. 43. & 44. *Actius* tamen hic praeferendum suadet noster Lib. IV. El. 6. ubi quum v. 11. praecessisset,

Musa Palatini referamus Apollinis aedem.

deinde post pugnae Actiacae descriptionem addit v. 67.

Actius hinc traxit Phoebus monumenta. &c.

Ceterum hoc versu Elegiam hanc absolvunt pleraeque editiones vetustae, novamque ordiuntur a v. 21. *Qui videt, is peccat* &c. Ant. Perrejus editioni Aldinae adscripserat, *finem hujus & principium illius sequentis Elegiae haud dubie desiderari.* sed Scaliger eum in ordinem digessit, quo edidit Broukhusius, quem secutus sum.

17. *Illic adspicias*] *Illis* conjecerat Heinsius. *adspicies* in Regiis, Colbertinis, Borrich. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. aliisque, & vetustis edd.

18. *Et canere antiqui dulcia furta Jovis*] confer ejusmodi picturam apud Terent. in Eunuch. Act. III. Sc. 5. v. 36. & seqq. *antiqui Jovis*, ut Lib. IV. El. 4. 2. *& antiqui limina capta Jovis.* Statius Lib. I. Sylv. 6. 40.

I nunc, secula conpara, vetustas,
Antiqui Jovis, aureumque tempus.

19. *Ut Semela est combustus*] *Et Semele* in Borrich. vitiose *Ut semel* in primo Leid. Voss. quarto, D'Orv. secundo, & meo utroque. *Semele* in priscis editionibus. sed *Semela* in v. c. Fruterii, Neapolit. aliisque, quod rectum, ut *Circa*, *Penelopa* *Andromeda*, & sim. vide Heins. ad Virg. III. Aen. 386. & quae supra notavi ad El. XI. v. 5. *combustus* praeterea hic quoque non mutandum in *ambustus*, ut male doctus Britannus in loco Statii de Semele, quae a Jove icta fulmine, & *ambusta* non *combusta* fuit. vide Miscell. Observ. Tom. I. pag. 262. *utrum est deperditus Jos* in secundo D'Orvill.

20. *Denique ut ad Trojae tecta volarit avis*] *a Trojae* in primo D'Orvill. Heinsius in notis pag. 607. emendandum conjecerat,

Devia ut ad Trojae tesqua volarit avis.

ut ad Idam montem, non ad Trojam ipsam, raptum Ganymedem innuat. *Trojae tecta* Passeratius ipsam Trojam exponit. ut Horatio Lib. III. Od. 3. *tecta reparare Trojae.* sed cum Patruo meo in Miscell. Observ. Vol. II. pag. 105. mallim legere,

Denique ut ad Trojam tecta volarit avis.

ut *tecta avis* jungantur, sub forma nempe & imagine aquilae, qua adsumta Ganymedem in venatione rapuit Jupiter ex agro Trojano, licet plerique id Idae monti adtribuant, nam de loco raptus differunt veteres. vel *tecta avis*, sit furtim & ex inproviso superveniens, ut *tectus hostis*, & sim. ibidemque Britannum eruditum, qui *Trojae tesqua*, ut Heinsius, etiam conjecerat, refutat, quia *tesqua* loca inculta & horrida sunt, hic non convenientia. *tecta* igitur *avis*, ut

Qui videt, is peccat: qui non & viderit, ergo
Non cupiet: facti crimina lumen habet.
Quod si nemo exstat, qui vicerit Alitis arma,
Communis culpae cur reus unus agor?
25. Una contentum pudeat me vivere amica?
Hoc si crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo objiciat, libeat tibi, Cynthia, mecum
Roscida muscosis antra tenere jugis.

Nec

de Jove Ledam amante sub forma cycni Helena apud Ovid. Epist. XVII. 46.

Matris in admisso, falsa sub imagine lusae,
Error inest, pluma tectus *adulter erat.*

& hinc *falsam avem* vocat ibid. v. 56.

Dat mihi Leda Jovem, cycno decepta, parentem,
Quae falsam gremio credula fovit avem.

eademque in re *plumis abditus albis*, & *falsa avis* dicitur Jupiter Lib. I. Am. El. 10. 3.

Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis
Callidus in falsa lusit adulter ave.

vide Luciani Dial. Deor. XX. 6. ubi Ganymedem in Ida rapuisse dicitur Jupiter, ὁπότε ἤδη ἐν τῷ ἀετῷ ἦν, *quum jam mutatus in aquila lateret*, quem sensum illorum verborum esse docet Cel. Hemsterhusius, ut εἶναι ἐν τῷ ἀετῷ dicatur pro *latere, celari in forma aquilae*, quod *tectam avem* hoc in loco optime firmat. *volavit* in Borrichiano, Heinsiano, meoque primo. *valaret* in secundo, ed. Ven. 1475. & Reg. Lep. sed *volarit* in reliquis. quod non tantum euphonia postulat, ut dicit Broukhus. sed & constructionis ratio. dependet enim ab *adspicias*, quod v. 17. praecessit. vim ac notionem verbi *adspicere*, pro oculos in rem obviam conjicere, subjecto saepe alio verbo *videre*, *cernere*, vel sim. quo adcuratior intuitus notetur, ut mox sequitur, *Qui videt, is peccat*, cum cura exposuit Patruus meus ad Nemesian. Ecl. I. v. 34. Haec scripseram, & typis dederam, quum aliam mecum hoc in loco conjecturam communicavit Cel. Ruhnkenius, cui legendum videbatur,

Denique ut ad Trois *tecta volarit avis.*

praeclara certe emendatione. Tros enim pater Ganymedis, qui propterea *puer regius* dicitur Virgilio V. Aen. 252. & a Servio exponitur *Trois regis Phrygiae filius.*

21. *Qui videt, is peccat: qui non & viderit, ergo*
Non cupiet. facti crimina lumen habet.]

Qui volet prim. Voss. *qui te non viderit* in Excerpt. Scalig. Mentel. Borrich. Groning. Leidensib. Vossianis, utroque D'Orvill. & meis. nec aliter in Regiis & Colbertinis, vel, *qui non te viderit.* ut in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque edd. deinde *aegre concupiet* divinaverat Heinsius, qui recte emendasse videtur *facti lumina crimen habent.* vide ejus notas p. 708. & sic Marklandus. eleganter enim lumina dicuntur *facti crimen habere*, seu notam criminis sustinere, Graecis αἰτίαν ἔχειν. quod dictum illustrant quae notavit Pricaeus ad Matth. cap. V. 28. Cic. pro Milon. cap. 35. *sibi facinoris suspicionem, non facti crimen obstare.* Juvenal. Sat. XIII. 210. *Facti crimen habet.* Lucanus VIII. 118. *Haec jam crimen habent.* Tibullus Lib. I. El. 7. 47.

Quisquis & occurret, ne possit crimen habere.

vide Patrui mei notas ad Ovid. III. A. A. 454. & ad Phaedr. Lib. I. fab. 3. v. 11. & hinc forte paullo post v. 26. legendum,

Hoc si crimen habet, crimen amoris erit.

erit enim minus venuste illic eodem in versu repetitur.

25. *Una contentum pudeat me vivere amica*] ad hunc locum forte respicit Ovidius Lib. II. A. A. 399.

Dum fuit Atrides una contentus, & illa
Casta fuit, vitio est inproba facta viri.

27. *Mi nemo objiciat, libeat tibi, Cynthia, mecum*
Roscida muscosis antra tenere jugis.]

locus obscurus & procul dubio corruptus. *Si nemo* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. sed quem

Nec tu Virginibus reverentia moveris ora:
30. Hic quoque non nescit, quid sit amare, chorus.
Si tamen Oeagri quaedam conpressa figura
Bistoniis olim rupibus accubuit.

Hic

quem sensum hic constituant illa *Mi nemo objiciat*, edoceri velim, & gravius mendum latere opinor. *memo* vitiose in Neapolitano. quod nonnihil favere posset conjecturae N. Heinsii, qui in notis Propertianis pag. 707. divinabat, *Mnemonidum atque utinam*, vel *Dummodo*, aut *Si modo*, *Mnemonidum*, vel denique, *Mnemonidum o utinam*. deinde *liceat modo*, *Cynthia*, *tecum* in Menteliano, Borrich. Voss. meo priore, & in MSS. Broukhusii. ut legebat Marklandus ad Statii Silvas pag. 289. *liceat* etiam in primo Leid. Voss. tertio, aliisque. sed, ne quid dicam de sono auribus ingratissimo *objiciat*, *liceat*, veram lectionem esse *libeat tibi*, *Cynthia*, *mecum*, docet locus Virgilii, a Broukhusio etiam prolatus, quem aperte imitatur, Ecl. II. 28.

O tantum libeat mecum tibi sordida rura,
Atque humiles habitare casas.

vide ad Lotich. pag. 570. & Patrui mei notas ad Virg. III. G. 436. *objiciet*, *liceat modo*, *Cynthia*, *tecum* Livinejus. altero versu *Rorida* in Mentel. Borrich. Colbertinis, binis Leidens. utroque D'Orvill. & meo secundo. *Florida* in quinto Vaticano. *Horida* in meo priore, id est *Horrida*, ut in Heinsiano. *Torrida* in Excerptis Scalig. Heinsius conjecerat *Thespia*, & de Helicone agi putabat. sed versus in hac Elegia transpositi & luxati omnes fere conjecturas faciunt incertas. pro *tenere* in priore Leidensi *subire*. *muscosa juga*, ut supra El. XV. 30.

Nec vaga muscosis flumina fusa jugis.

mox *noveris ora* Borrich. & Heinsian. *Nec te virginei reverentia moverit oris* in v. c. Ant. Perreji, primo & secundo Vaticano. & sic Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. c. 10. quod non inprobasse videtur Passeratius, & Guyeto ac Heinsio placebat. sed a Gebhardo rejicitur. melius certe est, quam quod Canterus in ed. suae margine *reverentia* legebat vocandi casu, hoc modo,

Nec tu Virginibus, reverentia, moveris ora.

Expensis his veterum codicum scripturis, forte ad difficilis & mendosi loci sanationem accedere fas erit. *nemo* repetitum suspicor ex v. 23. *Quod si nemo exstat*. & quia in tribus MSS. *Si nemo*, *antra subire* in Leidensi, & in aliis *virginei reverentia moverit oris* legitur, inde restituendum auguror,

Si nemora adliciant, *libeat tibi*, *Cynthia*, *mecum*
Roscida (vel *Thespia* cum Heinsio) *muscosis*
antra subire *jugis*.
Nec te Virginei *reverentia moverit* oris:
Hic quoque non nescit, quid sit amare, chorus.

ut invitet Cynthiam, doctam & Musarum amantem puellam, secum potius in *nemora* jugi Heliconii secedere, quam in *nemus Dianae* sub religionis specie currere, ut sequitur v. 40. cui conjecturae egregie favet quod subjungit v. 37. *Hoc utinam spatiere loco*. illo nempe loco, in quo se chori ducem futurum dixerat, seu ἀρχιχόρον. de quo vid. supra ad Lib. II. El. 2. 28. *nemora* autem *adliciant* eleganti locutione, ut saepe loca dicuntur homines *allicere*, pro invitare, & suis deliciis ad se trahere. de quo vide Cuperum Lib. II. Observ. cap. 14. altero versu male *non noscit* in Mentel. Borrich. duobus Leid. Voss. primo & tertio a man. pr. utroque D'Orvill. & meo priore. *num nescit* in Aldina utraque, Juntina, Gryph. & Wechel.

31. *Si tamen Oeagri quaedam conpressa figura &c.*] Calliopen sub figura fluvii Oeagri ab Apolline conpressam, unde Orpheus genitus fuit, intelligit Broukhusius, adeoque Musis pudorem injicere non debere suum cum Cynthia amorem; eodem modo, ut sub forma fluminis Enipei Tyronem a Neptuno vitiatam memorat Lib. I. El. 13. 21. & Lib. III. El. 17. 13. vide etiam hic Passeratium. posset tamen legi,

Si tamen Oeagro quaedam conpressa figura.

ut *quaedam figura*, primo casu, ab Oeagro, quem virum alii faciunt, conpressa dicatur, & *quaedam figura* sit una ex Musis, Calliope nimirum. ut *leves figuras* de puellis dicit Lib. I. El. 4. 9. *quondam* in D'Orvill. sec. & meo primo. deinde seq. versu pro *accubuit* in D'Orvill. priore *occubuit*. in tertio Voss. *ingemuit*, ut in meo secundo, sed *accubuit* in marg. ut supra Lib. I.

Iii 3 El.

Hic ubi me prima statuent in parte choreae,
Et medius tecta cuspide Bacchus erit:
35. Tum capiti sacros patiar pendere corymbos:
Nam sine te nostrum non valet ingenium.
Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis,
Cynthia,

El. 3. 3.

Qualis & accubuit primo Cephela somno.

Lib. III. El. 13. 12.

Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.

infra v. 92.

Quamvis Ida Parim pastorem dicat amasse,
Atque inter pecudes accubuisse Deam.

ubi vide Livineji notas pag. 110.

33. *Hic ubi me prima statuent in parte choreae*] *te prima statuant* Guyetus. *te* certe in quinto Vaticano. Exprimit Graecorum ἀρχίχορον, qui χοροῦ ἡγεμὼν, vel primus χορευτὴς, *chori dux* dicitur. ut ex Euripide aliisque notat Spanhem. ad Callimach. Lavacr. Pall. v. 67. ita ἀρχίχορος in Epigrammate Graeco, quod post Gruterum pag. CCCXXIII. ex Ligorii & aliis schedis vitiosis produxit Muratorius Tom. I. Thesaur. Inscr. pag. DCI. 2. sed emendatius exhibuit Cel. D'Orvillius ad Charit. pag. 150. & 151. addita Grotii versione. χοροποιὸς ἄναξ Sophocli in Ajac. 712. & talis describitur Sappho, venustissimo Epigrammate, Lib. I. Anthol. Gr. Tit. LXVII. Ep. 12. pag. 135. ed. Obsop. (p. 92. ed. Steph.) quod totum hic adscribi meretur:

Ἔλθετε πρὸς τέμενος γλαυκώπιδος ἀγλαὸν Ἥρης
Λεσβίδες, ἁβρὰ ποδῶν βήματ' ἑλισσόμεναι.
Ἔνθα καλὸν στήσασθε θεῇ χορόν. ὔμμι δ' ἐπάρξει
Σαπφὼ, χρυσείην χερσὶν ἔχουσα λύρην.
Ὀλβίαι ὀρχηθμοῦ πολυγηθέος, ἦ γλυκὺν ὕμνον
Εἰσαΐειν αὐτῆς δόξετε Καλλιόπης.

idque sic interpretatus est Hugo Grotius:

Lesbides ite simul dominae Junonis ad aram,
Suspenso tenerae molliter ite gradu:
Docta chorum vobis sacrata per atria Sappho
Inchoet aurata conspicienda lyra:
Hac duce gaudentes saltate: videbitur ipsa
Edere mellitos Calliopea choros.

idem denuo in eadem Antholog. recurrit Lib. IV. pag. 508. (p. 369. ed. Steph.) sed ubi versu tertio male editur, Ἔνθα χορὸν καλὸν στήσασθ' ὔμμιν δ' ἀπάρξει. quod metro adversatur. sed alterum firmatur a prima editione Jani Lascaris Florentina 1497. literis capitalibus excusa, in qua vers. secundo ΑΥΓΟΠΟΔΩΝ ΒΗΜΑ. talis *regina chori* dicitur Statio III. Theb. 185. ubi Lutatius, *ut choros ducebat sacerdos una Baccharum.* supra El. 2. huj. Libr. v. 28.

Egit ut evantes dux Ariadna choros.

pater chori de Baccho infra El. XXIII. 94.

Silenique senes, & pater ipse chori.

chori magistrum, id est, qui choro modum adhibere possit, vocat Philargyrius ad Virg. Ecl. VI. 14. vide etiam ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 201.

34. *Et medius tecta cuspide Bacchus erit*] *docta cuspide* in Regiis, Colbertinis, Groning. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meisque & ceteris MSS. ac vetustis editionibus. quod tuetur Passeratius. *tecta* primus correxit Scaliger, cujus certissimam, ut vocat, emendationem egregie firmat Broukhusius. cuspis enim thyrsi pampino vel hedera erat obvoluta. vide la Cerdam ad Virg. Ecl. V. 31. *Qua medius posita cuspide* conjecerat Heinsius. *Bacchus ero* Guyetus, qui remittebat ad Cic. II. Phil. ubi Marcus Antonius exagitatur, quod temulentus in convivio Bacchum egisset. sed nihil tale in tota illa Ciceronis Oratione reperies. Cogitasse Guyetum Velleji Paterculi locum suspicabatur Cel. Ruhnkenius, ex Lib. II. cap. 82. ubi scribit, Antonium novum se Liberum Patrem adpellari jussisse, & redimitum hederis, coronaque velatum aurea, & thyrsum tenentem, cothumisque succinctum, curru, velut Liberum Patrem, Alexandriae vectum esse.

37. *Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis*] *spatiare* in Colbertino, Borrich. Heinsiano, secundo Leid. tertio Voss. & meo utroque. *quicumque* sec. Leid. *quocumque* in primo, & edd. vetustioribus. *quodcumque vocabis* Borrich. quod-

Cynthia, sed tibi me credere turba vetat.
Quum videt accensis devotam currere taedis
40. In nemus, & Triviae lumina ferre Deae.
Nam quid Praenestis dubias, o Cynthia, fortes?
Quid petis Aeaei moenia Telegoni?

Curve

quodcumque. vacabis in primo Vatic. Neapol. Mentel. Groning. quod probat etiam Marklandus, adscripto Ovidii loco Lib. II. Fast. 18. *pacando si quid ab hoste vacas.* ubi vide Interpretes, & ad illa Calpurnii Ecl. III. 13.

Altius ista querar: si forte vacabis, Jola.

ubi etiam *vocabis* vel *vacabit* in aliis. *vocaris* in quarto Voss. *quicumque vocabit* vel *vacavit* Heinsius in notis ad Prop. p. 709. idem in margine ed. Ald. conjecerat,

O utinam spatiere loci (vel *loco*) *quocumque vacabit.*

sic *vocare* & *vacare* confunduntur in MSS. apud Statium VIII. Theb. 186. & Lucan. II. 476. ubi vide Patrui mei notas. *quocumque vagabis* in aliis, quod placuit Lipsio, Dousae, & praesertim Gebhardo, quem vide p. 223. de quo supra ad Eleg. XXII. 1. sic apud Columellam Lib. X. v 435.

Lenaeumque patrem canimus sub tecta vocantes.

ubi *vacantes* in cod. S. Germani, unde *vagantes* legebat Heinsius. mox, *nam tibi me* in Groningano. probante Cl. Schradero Lib. II. Emend. c. 7. p. 133. pro *vetat* male in Neap. *vocat.*

39. *Quum videt accensis devotam currere taedas* &c.] ad hunc versum sequentia notaverat Fr. Guyetus: „ de cursu τῶν λαμπαδοφόρων ab ara „ Promethei, quae in Academia erat, usque ad „ ἄστυ, vide Pausaniam Lib. I. pag. 58. hic au„ tem lampadum cursus in honorem Promethei „ ob ignem Jovi surreptum cepisse fieri videtur: „ hinc ad aliorum Deorum cultum traductus, „ vide Gyraldum, & alios. huc refer Epigram„ ma ἀνέκδοτον,

„ Λάμπαδα τὴν χείροις ἱερὴν ἴσω &c.

„ Naso in Fastis,

„ *Saepe potens voti frontem redimita coronis*
„ *Femina lucentes portat ab urbe faces.*

Epigramma illud ineditum, a Guyeto indicatum, est Crinagorae, & integrum, addito altero Alcaei, producitur a D'Orvillio in Miscell. Observ. Vol. V. T. III. pag. 18. recte Beroaldus sensum loci exposuit, quo Cynthiae objectat Propertius, eam in nemus Dianae Aricinae cum taedis accensis currere, non religionis caussa, sed ut extra urbem amoribus indulgeret. loco Ovidii, qui est ex Lib. III. Fast. 269. addatur illud Gratii in Cyneg. 483.

Idcirco aëriis molimur compita lucis,
Spicatasque faces: sacrum ad nemora alta Dianae
Sistimus.

ubi vide J. Vlitii notas, qui haec Propertiana illuc quoque contulit. & de hoc λαμπαδοδρομίας ritu, quo mulieres cum facibus ardentibus in illud Dianae nemus ibant, ut in sacris Proserpinae, Cereris, aliisque apud Athenienses, erudita sunt, quae notavit Muretus ad Platonis Lib. I. de Repub. pag. 628—630. hinc ipsa passim Diana cum accensis taedis currens in variis Numis antiquis conspicitur, quorum unus omnium instar sit, quem ex Regis Gallorum gaza profert Spanhem. ad Callim. Hymn. in Dian. v. 11. p. 169.

41. *Nam quid Praenestis dubias, o Cynthia, fortes?*
Quid petis Aeaei moenia Telegoni?]

Praenesti in v. c. Ant. Perreji, Mentel. duobus Vatic. Borrich. Groning. Regiis, Colbertinis, primo Leid. quarto Voss. primo D'Orvill. Askew. meo utroque. ut ex Vaticano & Farnesiano cod. etiam adfert Lipsius Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. *pernesti* Vatic. quintus, in margine Voss. tertii, D'Orvill. secundo, ed. Ven. 1475. & Reg. Lep. Barthius ad Stat. I. Sylv. 3. v. 79. hoc in loco Herculis Tiburtini fortes intelligebat, & ideo Cynthiam quasi Tibur ad eas capiendas petiisse. sed a Praeneste hic clare separat Tibur Herculeum, quo secesserat Cynthia voluptatis caussa, & interserit Tusculum, seu moenia Telegoni, quae singula loca deliciis suis & amoenitatibus amantes adliciebant. de fortibus Praenestinis vide quae notavit Morisotus Cent. II. Epist. 86. Broukhus. ad Tibull. I. 3. 11. & Gorius ad Tom. I Inscript. Florent. pag. 265. ubi male *Alaei* in minore versu adfertur. *dubitas* etiam

Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur?
Appia cur toties te via ducit anum?

45. Sci-

etiam corrupte in Colbertino. ibidem Barthius etiam de Fortuna Praenestina, quae illic simul cum Hercule colebatur, intelligi posse notavit. de qua vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 58. pro *Aaei Telegoni* vitiose in codd. MSS. *Eaci* vel *Eaei Lethogoni*, vel *Thelegoni*. a Telegono enim Aeaeo, id est Circaeo, seu Circes filio, conditum Tusculum. ut notum est. huc refer locum Statii in villa Tiburtina Manlii Vopisci Lib. I. Sylv. 3. 76. & seqq.

Quod ni templa darent alias Tirynthia sortes,
Et Praenestinae poterant migrare sorores, &c.
Cedant Telegoni, cedant Laurentia Turni
Jugera, Lucrinaeque domus, & seqq.

43. *Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur*] *Cur vatem H. deportant*, miro consensu in variis codd. MSS. ut in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Borrich. Vatic. sec. & tert. duobus Leidensibus, Voss. prim. & tert. Askew. utroque D'Orvill. & meis, & superscr. in quarto Voss. neque aliter in primis edd. *Cur autem* in quinto Vatic. *Curva tenus* in primo. Beroaldus emendandum conjecerat, *Curva ten' Herculeum deportant esseda Tibur?* per interrogationem. sed quod inprobabat Ant. Perrejus, qui editioni Aldinae haec adnotaverat: *Sed cum quid interrogatione proferatur, equidem interrogationum particulis per anadiplosin geminatis non ita elegantia carminis servaretur. Ego nihil muto, hoc sensu, ut sub specie relligionum & divinationis peregrinaretur Cynthia. lego praeterea*, Cur esseda portant te Herculeum ad vatem, *ad divinam aliquam ariolam. itidem*, cur Appia via ducit te totiens ad anum, *id est, sagam. utrobique enim praepositio ad poëtico more omissa suppletur.* sed quae de vate Herculeo, seu ariolo, & anu saga ad viam Appiam somniat, delirat ipse Perrejus. Lege cum N. Heinsio,

Cur tua in Herculeum te portant esseda Tibur?

& intellige de Tibure, Herculi sacro. vide ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 549. Tibur autem frequentem puellis secessum fuisse patet ex Martiale Lib. I. Ep. 13.

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces.

Lib. IV. Ep. 62.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

& Lib. VII. Ep. 12.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit,
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Hercules ipse apud Statium III. Silv. 1. 183.

Nec mihi plus Nemee, priscumque habitabitur Argos,
Nec Tiburina domus, Solisque cubilia Gades.

apud Gruter. pag. XLIX. 6. HERCVLI TIBVRTINO VICTORI. vid. Fr. Martii Hist. Tiburt. Lib. II. pag. 19.

44. *Appia cur toties te via ducit anum?*] Offendit non inmerito viros doctos haec lectio, qua, ut ait Broukhusius, *dominae suae tam rustice insultaverit* Propertius, Cynthiam *anum* vocando. alia enim res est supra El. XIV. 22. ubi venturam ei senectutem denuntiat:

At tu etiam juvenem odisti me, perfida, quum sis
Ipsa anus *haud longa curva futura die.*

hic vero Cynthiam ad Praenestinas, Tusculanas, & Tiburtinas delicias tendentem, viamque Appiam saepius pervagantem, ut amoribus indulgeret, *anum* dici, procul dubio absonum est. & tamen in hanc lectionem conspirant plerique codices & editiones vetustae, nisi quod *te tua dicit anum* in Regiis & Colbertinis. ut *dicit* etiam male in Venetis edd. & Reg. Lep. Ovidius Lib. I. ex P. Ep. 8. 67. ex emendatione Heinsii,

Umbria nunc revocat: nunc rura Albana petentem
Appia ferventi ducit ab urbe rota.

Volscus *anum* interpretabatur *aniculam praestigiatricem*. Beroaldus somniabat poëtam dicere velle, Cynthiam consenuisse, dum jugiter spatiaretur per viam Appiam. *anus* est in Mentel. Borrich. Heinsiano, primo Leid. Voss. & meo. quomodo legendum contendit Markland. ad Stat. Lib. IV. Silv. 4. 163. ut *Appia anus* dicatur,

quae

45. Scilicet umbrosis sordet Pompeja columnis

Por-

quae *Appia anusa* Statio. Heinsius vero ex vestigiis illorum codicum, in quibus *anus* scribitur, *anus* corrigendum conjecerat, quod probat & exemplis adstruit Broukhusius, certus tamen, *locum in menda cubare*. Sed Vulpio frigida & coacta videtur haec conjectura Heinsiana, notatque Propertium vel ex ira vel nimia familiaritate *anum* vocare Cynthiam, quia veteribus non eadem fuit urbanitas, quae nobis, additque sic hodie Venetis *mia vecchia* blanditiarum nomen esse, quo conpellentur puellae; quod tam frigidum & coactum est, ut nihil magis. eruditissimus Eldickius excogitaverat *Appia cur toties te via Tarracinam*. vide Antonini Itiner. p. 106. 107. & Pinedo ad Stephan. Byz. in h. v. Alia via loci hujus medicinam suscepit eruditus Anglus in Miscell. Observ. Vol. II. Tom. I. pag. 106. qui non vulgari molimine refingere tentabat,

Appia cur toties te via Lanuvium?

deportat nempe, ex vers. praeced. ut *ducit* ex interpretatione inrepserit. neque haec emendatio nimium abit ab edita scriptura, nam in illis *via anum* latent fere vestigia vocis *Lanuvium*, & egregie confirmari potest ex Lib. IV. El. 8. v. 14. & seqq.

> *Huc* (Lanuvium) *mea detonsis avecta est Cynthia mannis*,
> *Caussa fuit Juno, sed mage caussa Venus.*
> *Appia, dic, quaeso, quoties te teste triumphum*
> *Egerit, effusis per tua saxa rotis.*
> *Turpis in arcana sonuit quum rixa taberna:*
> *Si sine me; famae non sine labe tuae.*

ut legendum pro *famae non sine labe meae*. ubi Lanuvium & Appia via etiam junguntur, & ex illa Elegia adparet caussa, cur iter hoc puellis cavendum susciperent & Lanuvium peterent formae Romanae. Sed haec a vulgata lectione nimium recedere, &, quod Cynthiam suam *anum* hic adpellet poëta, aliis quidem exemplis Graecorum poëtarum, ex Anthologia Graeca desumtis, hanc inurbanitatem excusat D'Orvillius in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 18 & 19. qui tamen eo tandem inclinat, ut sibi valde blandiri profiteatur Hadr. Relandi conjecturam, qua ille emendandum divinaverat,

Appia cur toties te via ducit? Amas.

vel *Amas?* cum interrogatione. neque diffiteri possum elegantem & ingeniosam esse hanc conjecturam, ut Cynthiae vagos amores exprobret, quibus plena erat Appia. hinc Appius Caecus, viae hujus munitor, de Q. Claudia apud Cic. pro M. Caelio cap. 14. *ideo ego pacem Pyrrhi diremi, ut tu amorum turpissimorum quotidie foedera ferires? ideo aquam adduxi, ut ea tu inceste abuterere? ideo viam munivi, ut eam tu alienis viris comitata celebrares?* Saepius autem illud *Amas*, vel *Amo*, in fine pentametri quasi ex formula simili acuminis elegantia post alia additur. supra El. VII. 35.

> *Illa tamen numquam ferrea dixit, Amo.*

& frequenter apud Ovidium. Epist. V. 130.

> *Unde hoc compereris tam bene, quaeris? Amo.*

Epist. XI. 34.

> *Prima mihi nutrix, Aeoli, dixit, Amas.*

Epist. XVII. 88.

> *Orbe quoque in mensae legi sub nomine nostro,*
> *Quod deducta mero litera fecit, Amo.*

Lib. I. A. A. 738.

> *Ut qui te videat, dicere possit, Amas.*

Rem. Am. v. 8.

> *Et si, quid faciam, nunc quoque quaeris? Amo.*

nutrix Myrrhae Lib. X. Met. 408.

> *Atque ita conplectens infirmis colla lacertis,*
> *Sensimus, inquit, Amas.*

Ne quid tamen dissimulem, illa eruditi Britanni emendatio magis mihi genium Propertianum, Relandiana vero Nasonianum potius referre videtur, praesertim propter illam nostri Eleg. octavam Libri IV. ex qua patet per viam Appiam puellas Romanas saepe Lanuvium petiisse, amorum caussa, qui locus optime antecedentibus adnectitur, & quo minus cum Relando illud *Amas* hoc in versu nunc placeat, caussa est, quia hanc suspicionem mox Cynthia indicat v. 51.

> *Falleris. ista tui furtum via monstrat amoris.*
> *Non urbem, demens: lumina nostra fugis.*

adeoque bis idem diceret.

46. Por-

Porticus aulaeis nobilis Attalicis:
Et creber platanis pariter surgentibus ordo,
Flumina sopito quaeque Marone cadunt.

Et

46. *Porticus aulaeis nobilis Attalicis*] *Attaleis* in Borrich. primo D'Orvill. *Attaicis* Neapol. de hac Pompejana porticu ad deambulationes exstructa praeter alios vide Hier. Mercurialem Lib. III. de Art. Gymnast. cap. 2. pag. 182.

47. *Et creber platanis pariter surgentibus ordo*] pro *creber* N. Heinsio placebat *celeber*. dein *pariter platanis* in duobus Leidd. tribus Voss. Askew. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. male. nam *creber pariter* ingratum sonant, & *pariter surgentibus* jungenda sunt. ut bene transposuit Dousa Fil. *urgentibus* in Regiis, Mentel. Groning. Neapol. primo Leid. Voss. quarto, uno D'Orvill. meo utroque, & priscis edd. *planis urgentibus* in Excerpt. Scalig. Gebhardus ex priore Palatino adfert *platanis urgentibus*, & ex altero *platanis pariter urgentibus*. Quod autem Marklandus ad Statii Silvas pag. 242. hic *crebri horti* emendandum censeat, forte, quia *orti* in codd. MSS. pro *horti* solet scribi, unde *ordo* postea substitutum fuerit, id non inmerito refutat, & vulgatam optime vindicat D'Orvill. in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 19—21. docuitque *ordinem* saepe dici de serie platanorum ordine satarum & dispositarum, probavitque Patrui mei emendationem apud nostrum Lib. III. El. 15. 15.

Ipse seram vites, pangamque ex ordine caules.

48. *Flumina sopito quaeque Marone cadunt*] Volscus & Beroaldus hic argutantur respici ad Virgilium, qui in Eclogis sub persona Tityri se dormientem delectatum dicit aquarum susurro, illo nimirum versu Ecl. I. 56.

Saepe levi somnum suadebit inire susurro.

neque minus nugabatur Ant. Perrejus, quum margini ed. Ald. adscriberet, *Maronem dici pro quovis poëta meridiante sub umbra arboris, sunt enim propria poëtarum haec otia.* Turnebi expositionem, qui intelligebat statuam Maronis vinitoris. comitis expeditionum Osiridis, positam in aquaeductu, qua saliebat aqua, probavit Passeratius, sed rejecit Broukhusius, laudato Scaligero, qui de Marone Peloponnesi flumine non longe ab Alpheo cogitaverat, praesertim cum fluvii dormientium & consopitorum habitu exhiberi soleant. quo referri posset Epigramma vetus editum Tom. I. Anthol. Lat. pag. 62.

Hujus Nympha loci, sacri custodia fontis,
Dormio, dum blandae sentio murmur aquae.
Parce meum, quisquis tangis cava marmora, somnum
Rumpere, sive bibas, sive lavere, tace.

Sed Maron ille Peloponnesi fluvius, ejusque dormientis simulacrum huic loco parum convenire videbatur Marklando, qui editionis Graevianae margini adscripserat, legendum esse,

Flumina suspenso *quaeque* Anione *cadunt.*

Anio enim aeque ac *Anien* nostro dicitur. ut Lib. III. 21. 23. *Hic Anio Tiburte fluis.* & Lib. IV. 7. 81. *Pomosis Anio qua spumifer incubat arvis.* Horatius Lib. I. od. 7. 13.

Et praeceps Anio, & Tiburni lucus, & uda
Mobilibus pomaria rivis.

sic saepe apud Frontinum de Aquaeductibus, aliosque, & hic praecedentibus locis aptius adjungitur. *suspensum* vero *Anionem*, ad aquaeductum nempe, interpretabatur ex loco Manilii Lib. IV. 265.

Et varios fabricare lacus, & flumina ficta,
Et peregrinantes domibus suspendere rivos.

addideratque se fusius hanc emendationem in notis adstructurum. ingeniosa certe & palmaria videtur haec emendatio, quaeque firmari posset ex Lib. III. El. 4. 4. Tiburis etiam mentione praecedente,

Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.

ubi similiter innuit Anienis aquam in lacus seu receptacula cum grato murmure ac susurro cadentem. *suspenso* etiam adjuvari posset illo Rutilii Lib. I. Itin. v. 97.

Quid loquar aërio pendentes fornice rivos,
Qua vix imbriferas tolleret Iris aquas?

vide illic Castalionis & Sitzmanni notas. sic *sus-*

cepta

Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe,
50. Quum subito Triton ore recondit aquam.
Falleris. ista tui furtum via monstrat amoris,
Non urbem, demens: lumina nostra fugis.
Quo fugis, ah demens? nulla est fuga. tu licet usque
Ad Tanaïn fugias, usque sequetur Amor.

septa crepidine balnea Statio Lib. I. Silv. 3. 43. ubi *suspensa* etiam legi posset. ad quem locum de suspensuris balneorum plura Gevartius Lib. I. Lect. Papin. cap. 26. *pendere* autem & *suspendere* proprium de opere fornicato, vel saxis erosis. Seneca Epist. XLI. *si quis specus saxis penitus exesis montem suspenderit.* cui simile illud Avieni Descript. Orb. V. 731.

—— ubi saxa dehiscunt
Molibus exesis, & curvo fornice pendent.

vid. Broukhus. ad Lib. III. El. 2. 28.

49. *Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe,*
Quum subito Triton ore recondit aquam.]

Ita recte pro *lymphis*, quod in plurimis est codd. edidit Broukhusius. & passim hoc viri docti praeferunt. vide Bentlej. ad Horat. III. od. 13. 15. & Markland. ad Statii Silvas pag. 48. & seq. Heinsius autem legebat,

Et pariter Nymphis toto (vel moto) crepitantibus orbe.

vel *mota crepitantibus urna.* ut cinctus fingatur Triton a nymphis in orbem crepitantibus. apud Auctorem Copae v. 12.

Et crepitans rauco murmure rivus aquae.

ut in duobus Vossianis. *strepitans* in vulgatis. ubi tamen *trepidans* praeferendum videri, notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 713. Ovidius XI. Met. 604.

—— per quem cum murmure labens
Invitat somnos crepitantibus unda lapillis.

leviter crepitantibus nymphis, ut apud Horat. Epod. XVI. 48. *Leve crepante lympha desilit pede* legit Cuningham. Anim. in Horat. Bentlej. cap. XIX. p. 360. & hoc loco confirmat. altero versu *recondit*, quod in plerisque codd. & edd. vetustis, emittit, aperit, jaculatur, exponit Perrejus ad marg. ed. Ald. Scaliger capit pro contrario τῷ *condit*, probante Broukhusio. & sic Sciopp. ad Priapej. Carm. V. sed *recludit* legitur in quinto Vaticano: *retundit* in Voss. tertio. quod favet Heinsio *refundit* conjicienti, qui refert ad concham ori admotam, unde aqua prosilierit. vel legit *subito rore*, id est, cum Triton inflaret concham, etiam Nymphae inflabant. vide ejus notas Propertianas pag. 709. *refundit* etiam praefert Patruus meus ad Suet. Aug. c. 78. *Qui subito* Marklandus.

53. *Quo fugis, ah demens? nulla est fuga. tu licet usque*
Ad Tanaïn fugias &c.]

novam Elegiam, antecedenti praepositam, hic faciunt multi codices, & editiones vetustae. *Quo fugis, o demens* in sec. Vatic. *Quos fugis* Mentel. imitatur Virgil. Ecl. II. 60. *Quem fugis ah demens.* Lib. V. Aen. 741.

—— quo deinde ruis? quo proripis, inquit,
Quem fugis? aut quis te nostris conplexibus arcet?

sic apud Valer. Fl. III. 270. *Quos fugitis?* ubi illic pro *Quo* praetulerunt Interpretes, quia sciebant *quo fugerent*, sed quos amicos & hospites, ignorabant. & apud Silium Ital. XI. 177.

Quos fugitis? socios quosve additis?

ubi vide notas. sed hoc in loco *Quo fugis*, ut recte in ceteris MSS. praecedentia loca, in quae Cynthia secesserat, requirunt. imitatus est Janus Secundus, Lib. III. El. 14. 5. *Quo fugis, ah demens, mediis Aquilonibus anni.* de interjectione vocis *demens* ad exprobrationem vide ad Lib. I. El. 8. init. & adde illud Quinctii Crispini ad ingratum Campanum apud Valer. Max. V. 1. 3. *Quid agis, demens? aut quo te prava cupiditas transversum rapit.* pro, *nulla est fuga*, in Excerptis Scaligeri, *nusquam locus est, licet usque.* & altero versu pro *sequetur* in Bottrich. *redibit.*

55. Non, si Pegaseo vecteris in aëra dorso,
Nec, tibi si Persei moverit ala pedes.
Vel, si te sectae rapiant talaribus aurae:
Nil tibi Mercurii proderit alta via.

Instat

ibit. hanc vero sententiam de Amore, vestigia semper premente, quocumque instituatur fuga, non dissimili elegantia expressit Paulus Silentiarius Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 47. pag. 597.

Εἰ καὶ τηλοτέρω Μερόης τεὸν ἴχνος ἐρείσεις,
Πτηνὸς Ἔρως πτηνῷ κεῖσε τάχει με φέρει.
Εἰ καὶ ἐς ἀντολίην πρὸς ὁμόχροον ἵξεαι Ἠῶ,
Πεζὸς ἀμετρήτοις ἕψομαι ἐν σταδίοις.

quod sic interpretatus est Hugo Grotius:

Tu licet ulterius Meroën vestigia ponas,
Illuc ales Amor me feret, ales Amor.
Seu loca visis, ubi surgit tibi concolor Eos;
Inmensis spatiis vel pedes ipse sequar.

& alio colore de Augusto, licet extremas terras petente, gloriam tamen usque eum secuturam, utitur Crinagoras Epigr. Graeco apud D'Orvillium in Siculis cap. IV. pag. 34. in hunc sensum Horatius Lib. I. od. 22. 21.

Pene sub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata;
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

Seneca Epist. LXXXII. *Quid denique prodest secessisse, tamquam non trans maria nos sollicitudinum caussae persequantur. Quae latebra est, in quam non intret metus mortis? quae tam munita & in altum subducta vitae quies, quam non dolor territet?* & his veterum vestigiis insistens Janus Secundus Lib. II. El. XI. 13. & seqq.

Tu licet extremos properes bellator ad Indos,
Ad latus usque tuum callidus ibit Amor.
Induet & galeam, surasque includet in aere,
Et sparget tenera tela cruenta manu.
Difficile est pugnare Deo: quo longius ibis,
Erronem tanto durius uret Amor.

similia e Graecis, Italisque, nec praeterito hoc Propertii loco, dedit Menagius ad Tassi Amintam Act. II. Sc. 2. v. 151. p. 287. & seqq.

55. *Non si Pegaseo vecteris in aera dorso*] verteris in aliis codd. & edd. vetustis. *verteris in aere* apud Octavian. Mirandulam in Viridario Illustr. Poëtar. pag. 206. b. sed *vecteris* in v. c. Perreji, Mentel. primo Neap. reliquis. idque probasse videtur Passeratius. *in aëre* perperam quoque in nonnullis MSS., & primis edd. quod male praetulisse & in contextu exhibuisse Broukhusium, patebit ex Patrui mei notis ad Lucan. I. 587. *aëra* est in Colotiano, primo Vaticano, aliisque. *vectere per aëra* Heinsius in notis p. 706. sed *vecteris in aëra* recte se habet. conferendus hic locus cum illis Catulli Carm. LIII. v. 25.

Non si Pegaseo ferar volatu,
Non Ladas si ego, pennipesve Perseus,
Non Rhesi niveae citaeque bigae. &c.

& Nasonis Lib. III. Trist. El. 8. init.

Nunc ego Triptolemi cuperem conscendere currus,
Nunc ego Medeae vellem frenare dracones.
Nunc ego jactandas optarem sumere pennas,
Sive tuas, Perseu, Daedale, sive tuas.

57. *Vel, si te sectae rapiant talaribus aurae*] *septae* in Modii Excerptis, seu Groning. *septem* in Mentel. & primo Leid. *sectae talaribus aurae* sunt fissae, ut Ovid. IV. Met. 666.

Et liquidum motis talaribus aëra findit.

Lib. II. Met. 159.

—— pedibusque per aëra motis
Obstantes findunt nebulas.

ut pro *scindunt* & illic, & Lib. IV. 717. *Sic celeri fissum praeceps per inane volatu Terga ferae pressit*, recte emendarunt viri docti. *sectae* autem *aurae*, ut Virg. IV. Aen. 257. de Mercurio:

Haud aliter terras inter coelumque volabat,
Litus arenosum Libyae, ventosque secabat.

sic *sectum puppibus aequor* Ovidio VII. Met. init.

Jamque fretum Minyae Pagasea puppe secabant.

Claudianus praef. Lib. I. in Rufin. init.

Inventa primus secuit qui nave profundum.

rapiant

Instat semper Amor supra caput, instat amanti,
60. Et gravis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, & tollere nusquam
Te patietur humo lumina capta semel.
Et jam si pecces, Deus exorabilis ille est,
Si modo praesentes viderit esse preces.
65. Num jam, dura, paras Phrygias nunc ire per undas,
Et petere Hyrcani litora nota maris?
Spargere & alterna communes caede penates,

Et

rapiant pro *moveant* bene ex Regiis, Colbertinis, & primis editionibus praetulit Broukhusius, quod a ceteris membranis firmatur. praecessit enim *moverit*.

59. *Instat semper Amor supra caput*, & seqq.] Forte melius interpungeretur,

Instat semper Amor, supra caput instat amanti.

ut in repetitione emphasis major sit. confer cum his duo Paulli Silentiarii Epigrammata, quae ex Anthologia Graeca produxi ad Lib. I. El. I. v. 4. pag. 7. ubi pluribus haec illustravi, & ad Lib. II. El. 9. 24. seq. versu *At gravis* in cod. Heins.

61. *Excubat ille acer custos, & tollere nusquam* &c.] *numquam* in binis Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill. meo priore, & reliquis apud me codicum Excerptis, ac primis aliisque vetustis edd. *nusquam* edidit Broukhusius ex Groningano, hac, ni fallor, ratione inductus, quia in praecedentibus locorum mutatio memoratur. *alter custos* male in Palatino priore Gebhardi. *acer custos*, ut apud Justin. Lib. XXXVIII. 9. *acrioribus custodiis observari jubet.* ut in MS. pro *arctioribus.* Cic. X. ad Att. Ep. 16. *acerrime observabimur.* ut legendum, pro *observabimus.* apud Tacitum III. Annal. cap. 28. *acriora ex eo vincla, inditi custodes.* ubi Pichena & Lipsius *artiora.* sed praefero Heinsii emendationem, *artiora ex eo vincla indi, custodes* &c. *induci.* ut XI. Ann. 1. in fin. *vinclisque inditis in urbem raptus.* Virgil. II. Aen. 146.

—— *manicas atque arta levari*
Vincla jubet.

63. *Et jam si pecces, Deus exorabilis ille est*] forte, *Sed jam si pecces. exorabilis ille* in meo primo. altero versu *viderit ille* in Borrich. Leid. sec. Voss. pr. & tert. meoque secundo. sed recte *esse* in marg. ut in Neap. ceterisque, nam *ille* in praeced. vers. *praesentis* in Mentel. uno D'Orv. & meo altero.

65. *Num jam, dura, paras Phrygias nunc ire per undas*] *Nunc jam* in Groning. ceterisque codd. secundo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meo priore. & edd. antiqq. *Nunc tu* in secundo. *Nun* Mentel. *Num jam* Scalig. *Tunc ah dura* Heinsius *At dure* v. c. Passeratii. *At tu dura* in Colotiano, primo & quinto Vatic. *Non tamen inmerito* Neapolit. *Non jam, dure, paras* Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 7. pag. 134. ut ad illum, qui in militiam abire cogitabat, non vero ad Cynthiam haec referantur, ut supra v. 53. *Quo fugis ah demens?* dein *Phrygia* Mentel. & primus Leid. *Phryxeas ire per undas* conjecerat Marklandus in ora codicis sui, ut apud Ovid. IV. Fast. 278. de Cybebe Dea,

Illa sui per aquas fertur tutissima nati,
Longaque Phryxeae stagna sororis adit.

sed nihil inmutari praestat. *ire per umbras* in primo D'Orvill. altero versu pro *Hyrcani maris*, Janus Helvetius, inter eruditos sodales olim mecum conjunctissimus, legendum arbitrabatur, *arcani maris*, Euxinum intelligens, quod *arcanum* vocari putabat, quia in sinu Oceani remotissimo est. unde *vetitum more* Senecae in Medea v. 758. *litora nota* Heinsio hic suspecta videbantur, & *lata* conjecerat.

67. *Spargere & alterna communes caede penates*] sic edidit Broukhusius, quia insuavis admodum ipsi videbatur elisio *Spargereque alterna* &c. ut in MSS. codicibus & editionibus vetustioribus

Et ferre ad patrios praemia dira lares?
Nil agis: inſidias in me conponis inanes:
70. Tendis iners docto retia nota mihi.

Sed

bus habebatur. ita certe in primo Leidenſ., meo ſecundo, Askewiano, aliiſque codd. edd. Venetis, Reg. Lep. utraque Aldina, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovill. & pluribus. neque effugit hanc eliſionem Tibullus Lib. I. El. 3. 34.

Reddereque antiquo menſtrua tura lari.

quod tamen illic Broukhuſium non offendit. & ſua imitatione hoc in loco probavit P. Lotichius Secundus Lib. IV El. 5. 86.

Spargereque hoſtili pingue cruore ſolum.

ubi plura hujus generis notavi. & ad Lib. III. El. 20. 13. reſpicere hic videtur Propertius ad illud Virgilii IV. Aen. 21.

—— miſeri poſt fata Sichaei
Conjugis, & ſparſos fraterna caede penates.

quem imitatur Valer. Fl. II. 596. licet alio ſenſu,

—— iterum Atelior Fortuna penates
Spargit, & infelix Scythicum gens quaeritis amnem.

ſed ubi recte notat Heinſius, aliud eſſe exſilio ſparſos penates, aliud ſanguine reſperſos. Marklandus ad oram ed. Graev. legendum adſcripſerat *Spargere fraterna communes caede penates.* indicato Euripidis loco in Medea v. 165. ubi illa de fratre ſuo Abſyrto occiſo, membris in via ſparſis,

Ὦ πάτερ, ὦ πόλις, ὧν ἀπενάσθην
Αἰσχρῶς, τὸν ἐμὸν κτείνασα κάσιν.

quae imitatus eſt Ovidius Ep. XII. 109.—113. Hypſipyle apud eumdem Epiſt. VI. 129.

Spargere quae fratris potuit laniata per agros
Corpora.

Sed huc reſpici a Propertio non arbitror. pro *caede* N. Heinſius conjecerat *ſede*, ut *ſpargere penates* ſit dividere. Lib. III. El. 2. 11. *Hannibalemque lares Romana ſede fugantes.* pro *alterna* Guyetus *externa.* ſed forſan hi duo verſus alio ſpectant. *praemia magna* pro *dira* in Borricniano, Heinſiano, meoque priore. *digna* in primo & tertio Voſſ. & Groning. Quae Broukhuſius de praetore Illyrico, & Cynthia veneficii accuſata, ſed non convicta, adnotavit rejecit Vulpius, locumque ex Scaligerana verſuum trajectione obſcuriſſimum longe aliter interpretatur, & haec verba refert ad tibiam v. 84 in praeliis adhiberi ſolitam, ubi *alterna* bujus & illius partis *caede* polluuntur penates: quae apud illum legi malim, quam hic operoſe diſcuti. Aquam enim mihi haerere, & tenebris denſis haec obſita eſſe profiteor, cum omnia in hac Elegia miſere turbata ſint. utriuſque vero tam Broukhuſii quam Vulpii adnotationes rejecit Cl. Schraderus Emend. pag. 134. & ſeq.

69. *Nil agis: — Tendis iners docto retia nota mihi*] *Nil agis* locutionem eſſe proverbialem de irrito conatu, ex Ciceronis loco notavit Broukhuſius. Terent Adelph. 5. 8. 14 *nihil agis, fieri aliter non poteſt.* Ovidius III. Am. El. 4. 2.

Nil agis; ingenio quaeque tuenda ſuo.

Lib. II. Faſt. 807. de Tarquinio Lucretiae nequidquam obluctanti inſtante:

Nil agis: eripiam, dixit, pro crimine vitam.

& de Jano Nympham Granen obſervante Lib. VI. Faſt. 124.

Nil agis en. latebras reſpicit ille tuas.
Nil agis en, dixi.

Seneca Epiſt. XXIV. de Catone: *Nihil, inquit, egiſti, Fortuna, omnibus conatibus meis obſtando.* vel *obſiſtendo.* ut eſt in cod. Bibl. Amſtelaed. in Epigrammate Euphorbi de Cicerone Tom. I. Anthol. Lat. pag. 342.

Nil agis, Antoni: ſcripta diſerta manent.

ubi plura notavi. & hanc formulam illuſtravit Cel. Ruhnkenius ad Rutil. Lup. II. p. 120. mox pro *docto* Heinſius conjecerat *cauto.* ſed *docto* eſt rerum harum perito & prudenti. ſupra El. XXI. 30.

Credet & illa ſuo docta puella malo.

Ovidius III. Triſt. El. 4. 3.

Uſibus edocto ſi quidquam credis amico.

retia magna irrepſit in ed. Graevianam, quum tamen nihil varient membranae aut editiones veteres,

Sed de me minus est: famae jactura pudicae
  Tanta tibi miserae, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te nostras me laedit ad aures
  Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.
75. Sed te non debes inimicae credere linguae.
  Semper formosis fabula poena fuit.
Non tua deprenso damnata est fama veneno.

Testis

teres, sed sic Dousa Filius conjecerat, quod recte repudiavit Gebhardus. *vana* Heinsius.

71. *Sed de me minus est:*] *est* non conparet in Voss. quarto a man. pr. *minor est famae jactura* ex v. c. Scaliger edidit. *minus est* in Regiis, Colbert. & reliquis. sed forte distinguendum,

Sed de me, minus est: famae &c.

de me, quod ad me adtinet, ut supra El. XIV. 33.

De me, mi certe poteris formosa videri.

& El. XVI. 13.

De te quodcunque; ad surdas mihi dicitur aures.

cujus locutionis elegantiam illustrant, quae habentur in nota Gul. Canteri ad Cic. I. ad Fam. Ep. 2. pag. 11. & 12. Seneca Ep. LVII. *Non de me nunc loquor, qui multum ab homine perfecto absum. minus est* eodem sensu apud Florum Lib. III. cap. 21. 4. *Minus est, quod apud Sacriportum & Collinam portam, septuaginta amplius millia Sylla concidit.* Lib. IV. c. 1. §. 3. *totam denique rempublicam funditus tollere — aggressus est. Ipse patricius. sed hoc minus est.* deinde *famae & jactura* in Voss. quarto, & utroque D'Orvill. altero versu *meretur* in Neapol. *mineris* Groning.

73. *Nuper enim de te nostras me laedit ad aures Rumor,*] *laesit* in Colotiano. *laeserat* in D'Orvill. sec. *nostra me laedet* in meo secundo. notum illud Catulli,

Laedit te quaedam mala fabula.

supra El. V. 9. & seqq.

Me juvenum facies pictae, me numina laedunt &c.
Me laedit, si multa tibi dedit oscula mater.
  Me soror &c.
Omnia me laedunt.

Ovidius IV. Fast. 307. *rumor iniquus Laeserat. me venit ad aures* in quarto Vossiano, & *mi* superscriptum a manu recentiori, ut conjecit Heinsius, vel *nostras mi laeserat*; qui etiam tentaverat, *nostras qui laederet*: vel *nostras se didit.* Guyetus *nostras illudit*, & seq. vers. *urbe fluit.* vulgatam lectionem agnoscunt priscae editiones. quamvis viros doctos offendisse videatur locutio, *rumor me laedit ad nostras aures.* quam tamen ad Graecorum morem formatam notaverat Marklandus, adscripto Sophoclis loco ex Philoct. circa fin. (v. 1445)

Πολλὰ δὲ φωνῆς τῆς ἡμετέρας
Ἑρμαῖον ὄρος παρέπεμψεν ἐμοὶ,
Στόνον ἀντίτυπον χειμαζομένῳ.

vera sine dubio & Propertio reddenda est codicis Groningani scriptura, *nostras pervenit ad aures.* cui adstipulatur illud *me venit* in Vossiano. neque aliter hic legendum censuit elegantis eruditionis juvenis Jac. Ph. Wakkerus in Amoen. Liter. pag. 88. & hoc probavit Cl. Schraderus Lib. II. Emend. cap. 7. p. 136. atque Ovidii locis corroboravit: quibus adde illud ex Auctore Octaviae v. 273.

Quae fama modo venit ad aures,
Utinam falso credita, perdat
Frustra toties jactata fidem.

ubi pro *credita* Patruus meus legebat *prodita.* altero versu interpolatam lectionem *Rumper enim* e Palatino producit Gebhardus. *Et rumor de te non bonus urbe fuit* male adfert Abramus ad Cic. pro Milon. cap. 16. p. 858.

75. *Sed te non debes inimicae credere linguae*] *tu* in omnibus fere MSS. & duobus Leidd. tribus Vossianis, utroque D'Orv. & meis. neque aliter in antiquis edd. *te* a Scaligero est. quod probasse videtur Heinsius ad Silium Ital. XVII. 34. qui altero versu conjecerat *fabula poena subit*, vel *poena sua est.*

77. *Non tua deprenso damnata est fama veneno*] Haec quoque ad Cynthiam veneficii postulatam, quum ex provincia cum praetore rediret,

Brouk-

Testis eris puras, Phoebe, videre manus.
Sin autem longo nox una aut altera lusu
80. Consumta est, non me crimina parva movent.
Ista senes licet accusent convivia duri,
Nos modo propositum, vita, teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures:
Hic locus est, in quo tibia docta sones;

85. Quae

Broukhusius retulit, sed rectius alii exponunt, indicari tantum Cynthiam a quocumque infamiae gravioris crimine inmunem fuisse, & puras habuisse manus. ut supra El. 12. 48.

Laeserunt nullos pocula nostra Deos.

Tibullus Lib. III. El. 5. 9.

Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera, nec cuiquam tetra venena dedit.

ubi vide Broukhus. sed longe alia interpretatione hunc locum illustravit Abramus ad Cic. pro Coelio cap. 29. qui putat Propertium hic respicere ad famosam pyxidem Clodiae, ut philtris amatores sibi devinciret, unde in tota urbe rumor etiam malus fuit; & hoc verosimile facit, quia infra v. 101. sequitur,

Haec eadem ante illam inpune & Lesbia fecit.

Lesbia autem a Catullo amata, fuit ipsa Clodia, quae post mariti Metelli mortem vitae dissolutissimae se totam dedit, &, ut Catullus dicit, in quadriviis & angiportis magnanimos Remi nepotes glubere solebat.

78. *Testis eris puras, Phoebe, videre manus*] *testis erit* in Regiis, primo Leid. Voss. pr. D'Orvill. & meo. *vincere Phoebe manus* in v. c. Ant. Perreji, primo Vatic. *vivere Phoebe* in Colot. & Vatic. secundo. Guyetus conjecerat *Te scit enim puras Phoebus habere manus.* de ritu, quo Solem, omnia pervidentem, innocentiae testem vel vindicem, invocabant scelerum insimulati. vide quae notata sunt ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 241. & 692. seq.

79. —— *longo nox una aut altera lusu Consumta est*] *luxu* in libris melioribus esse notat Broukhusius, qui id inpense placebat. sic certe in Borrich. Groning. secundo Leid. primo & tertio Voss. altero D'Orv. & meo utroque. ut passim hae voces inter se confunduntur. Lib. IV. El. 4. 73.

Annua pastorum convivia, lusus in urbe.

ubi *luxus* in D'Orvill. sec. vide Drakenb. ad Livium I. 5. §. 2. supra Lib. I. 10. 9.

Non tamen a vestro potui secedere lusu.

ubi *luxu* in MSS. hoc libro El. 7. 59.

Quin etiam multo duxisti pocula lusu.

ut pro *risu* alii legunt. vide illic notata. sed *lusu* hic tuentur reliquae membranae cum Regiis & Colbertinis, ac vetustis edd. quod & praeferendum videtur.

82. *Nos modo propositum, vita, teramus iter*] *vite* in Heinsiano. an forte voluit librarius *rite*. sed *vita* bene se habet. *iter* hic capiunt ut infra El. XXIV. 22.

Noctibus his vacui perficiamus iter.

ut emendandum illic notabo. Ex hoc loco recte viri docti apud Rutilium Lib. II. 62. legunt,

Carmine propositum jam repetamus iter.

83. *Illorum antiquis onerentur legibus aures*] *onerantur* in Neapolitano & meo secundo. *ornentur* in Modii Excerptis, seu Groningano, secundo Leid. & tertio Voss. sed *onerentur* recte in reliquis, & edd. antiquis, in quibus hoc & sequens distichon collocantur post v. 64.

84. *Hic locus est, in quo tibia docta sones*] *sonet* in Regiis, Menteliano, primo Leid. Voss. D'Orvill. secundo, meo utroque, & edd. priscis. sed *sones* omnino legendum propter sequens *natasti*. confer illa Ovidii Lib. III. A. A. 505. de hac eadem fabula;

I procul hinc, dixit, non es mihi tibia tanti,
Ut vidit vultus Pallas in amne suos.

ut

85. Quae non jure vado Maeandri jacta natasti,
Turpia quum faceret Palladis ora tumor.
Tyndaris externo patriam mutavit amore,
Et sine decreto viva reducta domum.

Ipsa

ut bene correxit Heinsius, pro *non est*, & hoc Propertiano aliisque locis firmavit. idem hic legebat, *in quem tibia docta sones* in Notis ad Propert. p. 706. ex hoc versu male *docta* mox repetitur in secundo D'Orvill. & Excerptis Scaligeri. *jacta* enim est projecta, seu *jactata*, ut Claudiano II. in Eutrop. 255.

Hic cecidit Libycis jactata paludibus olim
Tibia, foedatam quum reddidit umbra Minervam.

ubi male *cecinit* legendum putabat Livinejus in notis ad h. l. quod *jacta* satis refutat. vide illic notata Interpretum. & confer Aristotelis verba apud Guellium ad Virg. IX. Aen. 618. ubi, *φασὶ γὰρ, τὴν Ἀθηνᾶν εὑροῦσαν ἀποβαλεῖν τοὺς αὐλούς.* unde *jacta* etiam firmatur. ad illustrationem hujus loci praeter illos, quos laudavit Broukhusius, non protrita contulerunt hic Livinejus, Chytraeus in notis ad Casae Galat. p. 200. & 201. Markland. ad Statii Silvas pag. 292. & errorem Scholiastae Lucani in hac fabula notavit Oudend. ad Lib. IX. 353. cujus locum cum hoc Propertiano confer. dein mendosae sunt codicum & edd. veterum lectiones, in quibus *Menandri*, & *pallidus ora timor* exhibetur. *tumor*, aeque ac praec. versu *jacta*, probatur ex verbis Hygini Fab. CLXV. hac eadem in re: *Juno & Venus cum eam* (Minervam) *irriderent, quod & caesia erat, & buccas inflaret, foeda visa* (forte *visu*) *& in cantu irrisa, in Idam silvam ad fontem venit, ibique cantans in aqua se adspexit, & vidit se merito irrisam, unde tibias ibi abjecit.*

88. *Et sine decreto viva reducta domum*] *domum est* in Borrich. Neap. sec. Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. ut in ed. Scalig. Passerat. Plantiniana, aliisque. *Et sine decreto est viva reducta domum* in Regiis, Askew. & Groning. ut in primis edd. & Beroaldi, Aldina utraque, Juntina, Colin. & Gryphii. adeoque Broukhusius. solius Borrichiani & sui codicis auctoritate *est* ejecit. *sine decreto* Interpretes exponere videntur, Helenam sine Ducum Graecorum suffragiis, quibus nihil inclementius in eam propter patriam maritumque relictum fuit statutum, intercedente solo marito, incolumem in Menelai domum] reductam esse. sed quia *decreti* vox pro judicum sententia huic loco minus idonea videtur, licet apud Ovidium eo sensu dicatur Lib. II. Trist. 131.

Nec mea decreto damnasti facta Senatus,
Nec mea selecto judice jussa fuga est.

ad mentem Propertii tamen hic longe adcommodatior est ingeniosissima Laur. Santenii conjectura, qua ex vestigiis codicum, in quibus *sine decreto est* legitur, substituendum existimabat,

Et sine dedecore est *viva reducta domum.*

quod vel unice confirmatur ex sequentibus, ubi de Venere,

Ipsa Venus, quamvis corrupta libidine Martis,
Num minus *in coelo semper* honesta *fuit?*

Menelaum enim, postquam nuptam ademtam receperat, cum ea reconciliatum fuisse, probabat ex eleganti descriptione illius reditus a Troja apud Sabinum Epist. I. 107. & seqq.

Felix Plisthenide, quacumque in sorte fuisti
Conjuge cum cara; non gravis illa fuit.
Seu venti fecere moras, sive aequora vobis,
Ad nulla est vester damna retentus amor.
Oscula nec venti certe tenuere nec undae:
Promtaque in amplexus brachia semper erant.

non moverat igitur Menelaum, quod suas noctes Helena cum Paride consumserat, ut Cynthiae non minus commodum se fore hac Elegia promittit Propertius. male autem Vulpius praeced. vers. *patrium* legebat, hac sententia *patrium amorem externo mutavit.* auget enim rei invidiam, & patriam & lectum conjugalem externo amori postponere.

L l l

89. *Ipsa*

Ipsa Venus, quamvis corrupta libidine Martis,
90. Num minus in coelo semper honesta fuit?
Quamvis Ida Parim pastorem dicat amasse,
Atque inter pecudes adcubuisse Deam.
Hoc & Hamadryadum spectavit turba sororum,

Sile-

89. *Ipsa Venus, quamvis corrupta libidine Martis, Num minus in coelo* &c.]

fertur corrupta in Neapol. altero versu revocavi veram lectionem *Num minus*, ut recte in prima editione dederat Broukhusius, pro quo male *Nunc minus* in altera, licet sic in sec. Leid. primo & tertio Voss. uno D'Orv. & meo utroque. *Non minus* in primo, secundo, & quinto Vatic. & Ant. Perreji cod. *Nec minus* in vetustioribus edd. sed ubique fere elegans haec locutio *Num minus* fuit vitiata, suppositis similibus scripturis. de quo plura ad h. L. El. XVIII. 29. & ad Lib. IV. El. XI. 13. locum hunc cum Euripideis contulit Cel. Valckenarius ad Hippol. v. 451. pag. 216.

91. *Quamvis Ida Parim pastorem dicat amasse, Atque inter pecudes adcubuisse Deam*]

Quamvis te Ida Pari v. c. Ant. Perreji, Colotianus, & secund. Vatic. unde mendum latere suspicabatur Heinsius. nam quod ad Oenonen referant Interpretes, ei displicebat, quae *Dea* minus recte adpelletur, cum Nympha fuerit, Cebrenis fluvii filia. vide Heins. ad Sabin. Epist. III. 89. Itaque ad Venerem, quae in Ida Anchisen amaverit, respici putabat, conjectabatque *Quamvis Dardanium*, vel *Idaeum*, *pastorem*. eum vide in notis ad Propert. pag. 709. Sed quid fiet τῷ *dicat*, quo enim illud referri sic poterit? si *Dardanium*, vel *Idaeum pastorem* admittamus, substituendum esset,

Quamvis Ida novum pastorem dicat amasse.

ut *novum pastorem* vocet Anchisen, oppositione Paridis, qui in Ida monte arbiter Dearum sedit, & *Parim* librariis suggesserit Idae mentio, ideoque *novum pastorem* ex glossa marginali explicuerint *Parim*. hinc *Phrygen* conjecerat Cl. Schraderus. ut Paris apud Ovidium Epist. XVI. 201.

Phryx erat Anchises, volucrum cui mater Amorum
Gaudet in Idaeis concubuisse jugis.

de illo Veneris & Anchisae coitu in monte Ida, ex quo Aeneas progenitus, sic Apollodorus Lib. III. Bibl. cap. 12. §. 2. in fine. ᾧ δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν Ἀφροδίτη συνελθοῦσα, Αἰνείαν ἐγέννησε. & forsan Propertius in animo habebat illud Homeri Iliad. B. 820.

Αἰνείας, τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα.

Ida autem Venerem *dicat* amasse pastorem, *protestetur*, non male exponunt Volscus & Passeratius, eo sensu, quo Lib. I. El. 20. 4.

Crudelis Minyis dixerit Ascanius.

ubi vide. Certe ad Venerem *Deam*, non ad Oenonen, haec referenda, & forsan respexerit illa Theocriti Idyll. I. 105.

Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βουκόλος, ἕρπε ποτ' Ἴδαν,
Ἕρπε ποτ' Ἀγχίσαν.

& Idyll. XX. 34.

Οὐκ ἔγνω δ' ὅτι Κύπρις ἐπ' ἀνέρι μήνατο βούτᾳ,
Καὶ Φρυγίης ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσιν.

Haec Heinsianae conjecturae suffragari possent. sed falsam esse ejus opinionem, *Nymphas* non posse *Deas* dici, censebat Cel. Ruhnkenius, idque plurimis veterum locis refelli, & monumentis antiquis, in quibus saepe DEAE NYMPHAE occurrunt. ut apud Reines. pag. 193. & 221. in lapide apud Muratorium pag. LXXXVII. 1. DEABVS NYMPHIS. & Servium ad Virgil. I. Aen. 72. qui Nympham Deiopeam *Deam* vocat. adeoque Parin hic intelligendum & a conjecturis abstinendum arbitrabatur. seq. versu *Huicque inter pecudes* conjecerat Heinsius, dura elisione. *adcubuisse* simpliciter dictum forte ei displicebat, quod tamen apud nostrum non sine exemplo est. vid. ad Lib. I. El. 3. 3. & supra ad El. XXIII. 31.

93. *Hoc & Hamadryadum spectavit turba sororum*] *Hoc etiam* in primo D'Orvill. & Askew. *Amadriadum* in Borrich. & meo utroque. *spectarit* correxerat Marklandus. *dearum* pro *sororum* in

Silenique fenes, & pater ipse chori.
95. Cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,
Suppofita excipiens, Nai, caduca manu.
An quifquam in tanto ftuprorum examine quaerit,
Cur haec tam dives? quis dedit? unde dedit?

O

in Borrichiano, Heinfii, & meo priore. in primis vero editionibus totum hoc diftichon fic olim edebatur,

Hoc & homadriadum fpectabit turba fororum,
Sillenique fenis: & pater ipfe tori.

& fic etiam in codd. Regiis. *effe chori* in Borrich. *Sollenufque — tori* in Askew. *pater chori* eft Bacchus ἀρχίχορος. vide fupra ad El. XXIII. v. 33.

95. *Cum quibus Idaeo legifti poma fub antro,*
Subpofita excipiens, Nai, caduca manu]

Num minus Idaeo legifti conjecerat Marklandus, eamque certiffimam effe reftitutionem adfcripferat. mihi certe ea valde etiam blanditur, propter venuftiffimam repetitionem e praecedentibus,

Ipfa Venus, quamvis corrupta libidine Martis,
Num minus in coelo femper honefta fuit?
Quamvis Ida Parim &c.
Hoc & Hamadryadum fpectarit, non *fpectavit*, & feqq.
Num minus Idaeo legifti poma fub antro,
Subpofita excipiens, Nai, caduca manu.

amant enim poëtae elegantem illam rogationis formulam *Num minus* iterare. unde fupra El. XVIII. 30. ex MSS. praetuli,

Num fugere minus Theffala tela Phryges?
Quid? ferus! Andromachae lecto quum furgeret Hector,
Bella Mycenaeae num timuere rates?

hoc eft, *num minus timuere.* vide ad Lotich. pag. 390. mox *referes* pro *excipiens* in Excerptis Scalig. *Naica dona* in Regiis, Voffianis tribus, utroque D'Orv. meis, & ceteris fere omnibus membranis ac vetuftis edd. *accipies Naica dona* in Askew. *exceperas* monftrofo vitio in ed. Graevii nomen venditante. *Naica dona* Volfcus & Beroaldus exponunt poma & flores, quae legere amant Naïdes, & a Paride acceperat Oenone. *fub antro*, pro, in antro, vel ad radices montis Idae. quem loquendi modum abunde illuftrant Patrui mei notae ad Ovid. I. Met. 689. *fubpofita manu*, ut Lib. I. El. 15. 36.

Ut tibi fuppofitis exciderent manibus.

quod autem Lipfius Lib. III. Antiq. Lect. pag. 162. *legere poma* hic fenfu obfcoeniore exponat, ut μηλοβολεῖν Graecis, acumen a poëtae mente alienum arbitror. Sed Scaliger, probante Livinejo, emendavit *Nai, caduca*, & per *Naida* etiam Oenonen intelligit, ut & Pafferatius. in nonnullis MSS. *Naica diva*, unde *Nai, cadiva* conjecerat Heinfius. ut *poma cadiva* apud Plinium Lib. XV. 16. & 17. fed *caduca* pro cadentia pofuit, vel *caduca* exponi poffunt matura, ut legantur. ut in Epigrammate veteri,

Poma ut in arboribus pendant, fic corpora noftra
Aut matura cadunt, aut cito acerba ruunt.

poma hic fub antro Idaeo lecta memorantur, quia Ida mons arboribus variis confitus erat. Ceterum quod per *Naida* plerique Interpretes intelligant Oenonen, inde factum, quia v. 91. de ea intellexerunt, quem locum ad Venerem, quae cum Anchife in jugis Idaeis concubuit, ab aliis referri, fupra notavi, ideoque, quia hoc in verfu *Naica* adjectivum forte fine exemplo eft, & *diva* in nonnullis codd. legitur, forfan deleta voce *Nai*, emendari poffet,

Subpofita excipiens, diva, *caduca manu.*

ut dicatur Venus cum Anchife in Ida monte poma ab arboribus cadentia legiffe, ab Anchife ipfi donata. Venerem enim hic *Naida* dici abfonum effet. fed fervari poteft, fi de Oenone capiatur, quae *magno de flumine edita nympha* fuit, & ad quam fpectant *Hamadryades fórores*, feq. verfu memoratae. Scaligeri igitur conjecturam *Nai, caduca* probandam] exiftimabat etiam amiciffimus L. Santenius.

98. *quis dedit*] *quid dedit* in primo D'Orvill. an *qui dedit?* praecedenti verfu *fuperorum* in marg. Voff. quarti. *ex agmine* in meo uno, aliifque MSS. & primis edd. unde P. Francius, *An quifquam tanto ftuprorum ex agmine.*

 99. O

O nimium nostro felicem tempore Romam,
100. Si contra mores una puella facit.
Haec eadem ante illam inpune & Lesbia fecit.
Quae sequitur, certe est invidiosa minus.
Qui quaerit Tatios veteres, durasque Sabinas,
Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
105. Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
Altaque mortali deligere astra manu:

Quam

99. *O nimium nostro felicem tempore Romam,*
Si contra mores una puella facit]

nimium felicem pro *felicissima* recte exponit J. Arntzen. ad Aurel. Vict. Epit. cap. 48. 11. & vid. Bentlej. ad Lucan. III. 215. ubi corrigit,

Et felix, sic fama, nimis, prunosa Damascus.

an hunc forte locum in animo habuit Rutilius, initio Itinerarii, de Roma:

O quantum, & quoties, possim numerare beatos,
Nasci felici qui meruere solo. & seqq.
Felices etiam, qui proxima munera primis
Sortiti, Latias obtinuere domos.

contra mores facere illustrat Pricaeus ad Apulej. VII. Met. pag. 391.

101. *Haec eadem ante illam impune & Lesbia fecit*] *ante illam jam impune* inseritur in secundo Leid. primo & tertio Voss. forsan non male. licet hiatum hic praetulerit Broukhusius. sed inprobante, & alterum praeferente Cl. Schradero Emend. p. 136. & seqq. in Excerptis Scaligeri, *Haec impune ante illam, impune & Lesbia fecit.* ad Claudiae, sub Lesbiae nomine a Catullo amatae, libidines haec referre Abramum, supra notavi ad h. El. v. 77.

103. *Qui quaerit Tatios veteres, durasque Sabinas,*
Hic posuit &c.]

queritur perperam in secundo Leid. & altero D'Orvill. *Tacios* in MSS. unde vitiose *tacitos* in Neap. & Askew. deinde *durosque Sabinos* in secund. Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, primis aliisque vetustioribus edd. quod defendi posset ex Virg. II. G. 532.

Hanc olim veteres vitam coluere Sabini,
Hanc Remus & Frater.

Drusosque Sabinos in marg. tertii Vossiani. sed *duras Sabinas* emendavit N. Heinsius ad illud Ovidii II. Am. 4. 15.

Aspera si visa est, rigidasque imitata Sabinas.

& in notis Propertianis p. 710. sic infra v. 117.

Quod si tu Grajas, seu sis imitata Sabinas.

ut in nonnullis edd. pro *Latinas*. Ovid. III. Am. 8. 61.

At nunc exaequet tetricas licet illa Sabinas.

passim vero a morum severitate *Sabini* laudantur. vid. Abram. ad Cic. in Vatin. cap. 15. circa fin. pro *Tatios veteres* Cl. Schradero Lib. I. Observ. cap. 7. reponendnm placebat *Latias veteres*, ut in fine huj. Eleg. *Grajas* & *Latinas* conjungit: cujus sententiae confirmandae nonnulla contuli ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 479. Statius Lib. III. Sylv. 5. v. 45.

Qui veteris Latii, Grajisque Heroïsin aequa es.

ut legit Heins. ad Ovid. V. Trist. 5. 43. pro vulgato,

Qui veteres Latias, Grajasque heroïdas aequas.

Latias tamen simpliciter poni pro *Latinas*, non addito substantivo *matronas*, *heroidas*, vel sim. ut in loco Statii, vellem exemplis veterum firmari. mox in Regiis & Colbertinis etiam *pedem* non *locum*, licet pro varia lect. in iisdem *sedem*, metro reluctante. sed *pedem* in ceteris omnibus codd. & primis aliisque vetust. edd. quod recte tuetur Broukhus. *Qui posuit* in uno Colbert. *Hac posuit* in primo & tertio Voss.

106. *Altaque mortali deligere astra manu*] Conjeceram *deripere*. ut apud Tibull. Lib. I. El. XI. 60. *e coelo deripit ille Deos*. & Horat. Epod. V. 46. *Lunamque coelo deripit*. sed deligere

Quam facere ut nostrae nolint peccare puellae.
  Hic mos Saturno regna tenente fuit:
Et quum Deucalionis aquae fluxere per orbem,
110. Et post antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi, quis potuit lectum servare pudicum?
  Quae Dea cum solo vivere sola Deo?
Uxorem quondam magni Minois, ut ajunt,
  Corrupit torvi candida forma bovis.
115. Nec minus aerato Danaë circumdata muro,
  Non potuit magno casta negare Jovi.
Quod si tu Grajas, seu sis imitata Latinas:

Sem-

gere suum servet locum, ut *deligere rosam* Ovidio Epist. IV. 30.

Et tenui primam deligere ungue rosam.

Horat. Lib. II. Sat. 8. 32.

Post hoc me docuit melimela rubere minorem
Ad Lunam delecta.

vide Graev. ad Cic. in Vatin. cap. 14. & Heins. ad Ovid. Rem. Am. 189.

108. *Hic mos Saturno regna tenente fuit*] *Is mos* in meo secundo aliisque codd. & prioribus edd. sed *Hic mos* in uno Colbert. Borrich. Colot. primo & sec. Vatic. Neap. Groning. ceterisque. *His* in D'Orv. altero. imitatus videtur Ovidius Epist. IV. 131.

Ista vetus pietas, aevo moritura futuro,
  Rustica Saturno regna tenente fuit.

110. *Et post antiquas Deucalionis aquas*] *At post* in meo priore. optime Marklandus correxerat,

Et post antiqui Deucalionis aquas.

ut supra h. El. v. 18.

Et canere antiqui dulcia furta Jovis.

& IV. El. 4. 2. *antiqui limina capta Jovis.* illum vide ad Statii Silvas, & quae supra notavi ad El. XIX. 47. Janus Dousa P. in notis pag. 135. interpungendum judicabat,

  Et post antiquas Deucalionis aquas
Dic mihi, quis potuit &c.

sensu in sequens distichon continuato, quod tamen hic necessarium non videtur. neque opus est cum Vulpio corrigere, *At quum Deucalionis aquae.* seq. vers. *quis potuit*, Deus nempe. locum hunc cum Euripideis confert Valckenarius ad Hippol. v. 451.

114. *Corrupit torvi candida forma bovis*] *Corripuit* Perreji, Colotii, & Scaligeri codex, primus & secund. Vatic. quartus Voss. alter Leid. in marg. & Askew. *Corrumpit* in primo Voss. & secundo D'Orv. sed *Corrupit* in reliquis, & meo priore. idque recte praefert Heinsius. supra h. Eleg. v. 89.

Ipsa Venus quamvis corrupta libidine Martis.

infra El. XXV. 69.

Utque decem possint corrumpere mala puellam.

Lib. I. El. 8. 21.

Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae, ubi vide quae notavi.

116. *Non potuit magno casta negare Jovi*] *clausa* Francius, ut in suo libro conjecerat etiam Broukhusius, sed quod in notas non retulit. *manere* Livinejus. perperam. *negare* enim hac in re proprium. vid. ad Lib. I. El. 9. v. 22.

117. *Quod si tu Grajas, seu sis imitata Latinas*] hanc lectionem Propertio reddidi, licet eam inficetis correctoribus deberi notet Broukhusius. Fatendum quidem in Excerptis Scalig. Borrich. Neap. Groning. Leidensi secundo, tribus Voss. Askew. utroque D'Orvill. & meo

priore,

Semper vive meo libera judicio.

ELEG.

priore, ut & in primis edd. Venetis, & Reg. Lep. legi, *tuque es imitata.* quod ex Palatinis & Commeliniano etiam profert Gebhardus. sed jam correctum fuit hoc vitium in Volsci, Beroaldi, utraque Aldina, Juntina, Colinaei, Gryphii, Rovillana, aliisque edd. in quibus excusum inveni *seu sis imitata.* & mallem cum Heinsio,

Quod seu tu Grajas, seu sis imitata Latinas.

imitata in secundo Leid. & duobus Vossianis. an forte voluit descriptor *mirata?* certe *es mirata* hic praefert Cl. Schraderus Emend. VII. p. 140. Francius conjecerat, *Seu tu sis Grajas, seu sis imitata Latinas.* vel, *Tu, seu sis Grajas* &c. Merito autem lectionem illam *sive es imitata*, vel *seu es*, genuinam esse dubitavit magnus Vossius Lib. II. de Art. Gram. cap. 31. pag. 290. & nollem Broukhusius, callentissimus rei poëticae arbiter, eam defendisset, Scaligeri editionem secutus, ut *es* sequente vocali producatur. Defendit autem uno loco Albinovani Eleg. ad Liviam v. 379.

Nata quod es alte, quod foetibus aucta duorum.

& exemplo Petri Bembi e recentioribus, additque, *magnos saepe poëtas sic migrare canones Grammaticorum.* sed Albinovani locus controversae lectionis est. & melius illic in aliis edd. *Nata quod en alte es,* &c. quod recepit Patruus meus, & Broukhusio adsensum negavit. nam in eodem Epicedio corripitur v. 99. *Raptus es absenti* &c. neque exemplum Bembi, poëtae quamlibet eximii, sed recentioris, & corruptas editiones veterum poëtarum secuti, magnum huic licentiae addit auctoritatis pondus. Liceat igitur mihi huic unico, sed vitiato, Albinovani loco, ne res in exemplum eat, opponere loca veterum, qui constanter corripiunt ante vocalem. Ovidius Epist. I. 41.

Ausus es o nimium, nimiumque oblite tuorum.

Epist. VII. 7. & 9.

Certus es ire tamen, miseramque relinquere Dido,
Atque idem venti &c.
Certus es, Aenea, cum foedere solvere naves.

Epist. IX. 114.

Sed tua, tuque feri victor es, illa tui.

Epist. XVIII. 171.

Hic es, & exiguum misero contingis amanti.

& saepius alibi. nam correctores inficeti corruperunt locum ex Lib. II. Trist. 175. ubi in nonnullis MSS. legitur, *Dimidioque tui praesens es & adspicis urbem, Dimidio procul es.* pro *praesens hanc adspiciis urbem.* & Lib. XIII. Met. 340. perperam quoque in uno Heinsii codice, *Fortis ubi es Ajax.* pro *est.* Tibullus Lib. I. El. 10. v. 53.

At te, qui puerum donis corrumpere es ausus.

& v. 78.

Blanditiasne meas aliis tu vendere es ausus.

apud Statium Lib. I. Sylv. 1.

——— *quem tradere es ausus*
Pellaeo, Lysippe, duci.

in Priapejis Ep. 70.

Haec es ad arrectos verba locuta procos.

& apud Martialem Lib. II. Ep. 4. aliisque in locis. Recte igitur Carrio ad Valer. Fl. VII. 291. inprobat nonnullorum emendationem apud nostrum Lib. II. 9. 18.

Si puer es, alio trajice tela tua.

pro, *Si pudor est.* ubi vide. pro *Latinas* in Dousarum aliisque editionibus *Sabinas.* quod derivatum ex v. 103. hujus Eleg. *Latinas* tuentur membranae veteres cum primis & vetustioribus edd. & sic codices Palatini apud Gebbardum.

ELEG. XXIV.

Tristia jam redeunt iterum sollemnia nobis:
  Cynthia jam noctes est operata decem.
Atque utinam Nilo pereat quae sacra tepente
  Misit matronis Inachis Ausoniis.
5. Quae Dea tam cupidos toties divisit amantes,
  Quaecumque illa fuit, semper amara fuit.
Tu certe Jovis occultis in amoribus, Jö,
  Sensisti, multas quid sit inire vias.
Quum te jussit habere puellam cornua Juno,

10. Et

ELEG. XXIV.] DE ISIDE AEGYPTIORVM DEA inscribitur in Borrichiano, & meo priore. primo versu male *redeant* Guyetus.

v. 3. *Atque utinam Nilo pereat quae sacra tepente* &c.] *Atque utinam pereat Nilo*, praeter codices a Broukhusio memoratos, etiam est in quinto Vaticano, secundo Leid. tertio & quarto Voss. Askew. utroque D'Orvill. & meis. *pereant* in Neapol. *Atque utinam pereat, Nilo quae* &c. Heinsius. sed ita ut edidit Broukhus. praefert D'Orvill. in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 22. quia haec trajectio verborum, ut ait, versum adtollere videtur. *repente* male in Palat. & Commelin. apud Gebhard. *tepenti* quint. Vatic. *tepens Nilus* propter ferventissimum Solis ardorem in Africa. vid. Drakenb. ad Silium VI. 289. *Ausit* in uno D'Orv. *Inachus* in Borrich. & meo utroque. *sacra Isidis*, quibus operata erat Cynthia, hic intelliguntur, quae *Isiacae sacraria lenae* vocat Juvenalis Sat. VI. 488. illa vero saepe in praetextum adripuisse puellas, quo minus amatoribus sui copiam facerent, patet ex Lib. IV. El. 5. 34.

Denique ubi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac simules puros Isidis esse dies.

vide ad huj. Lib. El. XV. 10. & sic eadem haec Isidis sacra innuit supra El. XXI. in fine:

Redde etiam excubias divae nunc, ante juvencae,
Votivas noctes & mihi redde decem.

ex quo loco patet, praeced. versu male in Vaticano quinto, & secundo D'Orvill. legi, *noctes est operata novem*. de sacris vero Isiacis Romae receptis, ejectis, ac postea restitutis vide Matth. Aegyptium ad S. C. de Bacchanalib. pag. 83. & seqq.

5. *Quae Dea tam cupidos toties divisit amantes*] *jam* Passeratius. mox *semper iniqua fuit* in margine Voss. tertii.

8. *multas quid sit inire vias*] *obire* Francius. nec inprobo. sic de eadem Jo Ovidius Epist. XIV. 101.

Per mare, per terras, cognataque flumina curris,
Dant mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
Quae tibi caussa fugae? quid Jö freta longa
pererras?

hinc *vaga Jo* Horatio in A. P. v. 124. supra de Ino El. XXI. v. 21.

Ino etiam prima terras aetate vagata est.

Jûs autem fabula omnibus nota, & ab Ovidio copiose descripta est in illa Hypermnestrae Epistola. sed in vasto poëtarum veterum naufragio interiit Calvi Jö, ex qua versum hunc, *Ah virgo infelix, herbis pasceris amaris*, adfert Servius ad Virg. Ecl. VI. 47.

9. *Quum te jussit habere puellam cornua Juno*] ita constanter in codd. & edd. vetustis. Numerus tamen hujus versus offendisse videtur N. Heinsium, qui verba sic transponebat,

Cornua quum Juno te jussit habere puellam.

sed

10. Et pecoris duro perdere verba sono.
Ah quoties quernis laesisti frondibus ora:
Mansisti stabulis abdita pasta tuis.
An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Jupiter, idcirco facta superba Dea es?
15. An tibi non satis est fuscis Aegyptus alumnis?

Cur

sed alterum Propertii auribus magis placuisse alia docent exempla. supra El. I. huj. Lib. v. 53.

Si mihi sint tangenda novercae pocula Phaedrae.

quod suo judicio praetulit, non autem,

Pocula si Phaedrae mihi sint tangenda novercae.

Lib. III. El. 4. 25.

Non me moribus illa, sed herbis inproba vicit.

quod longe magis artificioso numero singultantis puellae adfectum exprimit, quam si scripsisset, ut alii, versum sine caesura elumbem existimantes, transposuerunt, sed inprobante Broukhusio,

Inproba non vicit me moribus illa, sed herbis.

quod tamen eidem Heinsio etiam placuit in notis Propertianis p. 719. id enim aptius conveniret puellae vehementi ira concitatae. Lib. IV. El. 7. 5.

Quum mihi somnus ab exsequiis penderet amaris.

ut recte Broukhusius, quum antea ederetur,

Quum mihi ab exsequiis somnus penderet amaris.

& El. 8. 63.

Cynthia gaudet in exuviis, victrixque recurrit.

quem numerum Propertio idem Broukhusius bene reddidit, sic a librariis mutatum,

Cynthia in exuviis gaudet, victrixque recurrit.

haec & alia loca, in quibus numeros Propertio probatos transpositionibus vel emendationibus intempestivis ei eripuerunt nonnulli, produxi olim in notis ad Lotichium p. 266. 267. & vide quae notavi ad Val. Catonis Diras v. 31. Tom. II. Anth. Lat. p. 656. Miror igitur Broukhusium, qui loca modo indicata recte vindicavit, alium versum ex hoc Libro El. 2. v. 3.

Vix unum potes infelix requiescere mensem.

vocibus transpositis molliorem reddare voluisse,

Vix potes infelix unum requiescere mensem.

vid. supra ad Lib. I. El. 7. 4. ubi Dousa quoque pentametrum vere Propertianum, *Sint modo fata tuis mollia carminibus*, suaviorem fore judicaverat, si legeretur,

Sint modo carminibus mollia fata tuis.

eodem modo Scaliger corrupit versum Tibulli Lib. II. El. 6. 22.

Bellica quum dubiis rostra dedit ratibus.

quem concinniorem fore judicabat ex suis Excerptis reponendo,

Quum tribuit dubiae bellica rostra rati.

nimia certe mutatione, qua *tribuit* pro *dedit*, & *dubiae rati*, pro *dubiis ratibus*, substituit. minori molimine potuisset, iisdem Tibulli verbis retentis, transposuisse,

Quum ratibus dubiis bellica rostra dedit.

sed ejusmodi emendationibus, vel potius corruptelis, ipsorum poëtarum genio vim fieri patebit ex egregia ad illum locum Broukhusii observatione, lectu dignissima illis, qui numerorum poëticorum artificium capiunt.

12. *Mansisti stabulis abdita pasta tuis*] *Mansisti & stabulis* Heinsius. sed repetendum ex versu praeced. *Ah quoties* multis adstruit Broukhusius. dein *abdita vacca* conjecerat Marklandus, quod amplector. Hunc forte locum in animo habebat Statius Lib. III. Sylv. 2. 101.

Isi, Phoroneis quondam stabulata sub antris,
Nunc Regina Phari, numenque Orientis anheli.

15. *An tibi non satis [est fuscis Aegyptus alumnis*] *fusis* vitiose in codd. Regiis, primis edd. & Volsci, qui *nigris* tamen in notis exhibet, & expo-

Cur tibi tam longa Roma petita via?
Quidve tibi prodest viduas dormire puellas?
Sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt.
Aut nos e nostra te, saeva, fugabimus urbe.
20. Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quae nostro nimium placata dolori es,

Nocti-

exponit, *Aegyptii solis ardore fusci.* infra Lib. IV. El. 6. 78.

Cepheam hic Meroën fuscaque regna canat.

& hinc *Andromede*, natione Aethiopia, *patriae fusca colore suae* dicitur Ovidio Epist. XV. 36. Tibullus Lib. II. 6. 37.

Illi sint comites fusci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.

quae ex Graecis Theodectae versibus desumta notat Casaubonus, sed sub Propertii nomine, memoriae vitio, Tibulliana adferens, vel hunc locum in animo habens, ad Strabon. Lib. XV. pag. 247. per *comites* autem *fuscos* Tibullum illic intelligere servulos ex Aethiopia, paret ex eodem Casaub. ad Theophrasti Charact. p. 318. non autem amatores, ut olim notabam ad Lotichium pag. 154.

17. *Quidve tibi prodest*] ita in Regiis, Colbertinis, Askew. duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, & ceteris omnibus codd. atque edd. vetustis. alterum *Quid tibi quid prodest* ex suo codice Scaliger in contextum recepit, eumque secutus Broukhusius, sed omnium scriptorum & excusorum librorum auctoritatem uni codici praetuli. seq. versu forte corrigendum, *Sic tibi, crede mihi* &c.

19. *Aut nos e nostra te, saeva, fugabimus urbe*] *At nos* in primo D'Orvill. *scaeva* in Voss. tertio, Heinsiano, meo primo, & Commeliniano Gebhardi. quod hic Isidi potius convenit, quam *saeva.* ut in plerisque veterum locis librarii vocem *scaeva* ejecerunt. quod saepius viri docti notarunt. vid. Juretum ad Symmach. pag. 26. Colvium ad Apulej. pag. 48. & seq. & ad Sidon. Apoll. pag. 23. *fugavimus* in meo secundo. respicere Propertium ad sacra Isiaca ex urbe Roma ejecta recte notavit Broukhus. sic enim saepe peregrinae religiones urbe expulsae. vide Passerat. p. 389. & 552. & Muret. ad Tacitum pag. 431.

20. *Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit*] ita restitui ex omnibus codd. MSS. & edd. vetustis. solus Scaliger *fuat* legendum jussit, quod in suam editionem recepit Broukhusius, & in notis probasse videtur. sed vellem non mutasset sententiam. aliter quippe antea censuit, & in prima Commentarii sui ἰχνογραφίᾳ, quae mihi ad manum est, sequentia notaverat: „ *fuit* noster MS. „ & Gebhard. semper mihi displicuit illud *fuat.* „ non ita solet loqui politissimi sermonis poëta. „ neque satis adsentiri possum magno Scaligero, „ qui ex hoc ipso loco *fuat* legi jubet apud „ Tibullum Lib. I. El. 1. 67. *Ferreus ille fuat.* „ praesertim cum MSS. nostri ibi legant *fuit.* „ quod & agnoscunt omnes vulgatae, & in no- „ tis suis Guyetus. *fuit* Groning. & noster secundus MS. antiquatum illud *fuat* etiam est in codice Egmondano & Coleri apud Prudentium Lib. I. contra Symm. v. 505. *Ornamenta fuant patriae.* sed bene Heinsius in notis pag. 121. *cluant* vindicavit. & hic nobis res est cum poëta aevi melioris, & quidem elegiaco, ne quis id defendat ex noto illo Virgilii, *Tros Rutulusve fuat.* quod alterius naturae est. recte igitur *fuat* adentem Broukhusium etiam inprobavit eruditus Anglus in Miscell. Observ. Vol. II. Tom. I. pag. 107. qui tamen male respici putat ad praelium Actiacum, quum Tiberis & Nilus veluti de orbis imperio certarent, & eo refert illud ex Lib. III. El. 9. 42. de Cleopatra,

Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin,
Et Tiberim Nili cogere ferre minas.

in notis enim ibidem subjectis Patruus meus *Nilum* simplicius exponit per Aegyptios, & *Tiberim* per Romanos, ut passim flumina & montes pro populis ponuntur. N. Heinsius in notis Propertianis pag. 710. forte ut Scaligeranum *fuat* ejiceret, conjecerat,

Cum Tiberi Nilo gratia nulla tuo est.

sed veterum codicum & editionum consensui adquiescamus.

21. *At tu, quae nostro nimium placata dolori es*] sic Scaliger, licet *dolore* in omnibus fere codd. legatur, ut & Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, cum vetustis edd. sed praefero conjecturam Nic. Heinsii, *nimium inplacata dolori es.* vel *inpacata. pacata* Marklandus. *Aut tu* in codd. Regiis, & priscis edd.

 22. *Nocti*

Noctibus his vacui ter faciamus iter.
Non audis, & verba finis mea ludere: quum jam
Flectant

22. *Noctibus his vacui ter faciamus iter*] Hic quoque Scaligeri unius auctoritatem secutus est Broukhusius, qui edidit *refaciamus iter.* quum tamen in omnibus codicibus, Regiis, Colbertinis, Leidensibus, Vossianis, Askewiano, meo utroque, D'Orvillianis, & vetustis editionibus legatur *ter faciamus iter.* ut edidi. idque praetulit Gebhardus, meritoque irridet absurdissimam Palmerii conjecturam, *rem faciamus item.* Adscribamus, quae ad hunc locum notavit Janus Gruterus Lib. XVII. Suspic. inedit. cap. 10. „ *vacui* „ hic, qui nullis inpediuntur sacris, atque adeo „ prius vacabant rebus seriis. sic Ovidius de „ Junone Lib. III. Met. (318.)

„ *Forte Jovem memorant diffusum nectare curas*
„ *Deposuisse graves, vacuaque agitasse remissos*
„ *Cum Junone jocos.*

„ *facere iter* Venereum est. Ovidius II. A. A. „ (726.)

„ *Sed non tu dominam velis majoribus usus*
„ *Desere, nec cursus anteat illa tuos.*]
„ *Ad metam properate simul.*

„ Ausonius Cent. Nupt. *Itque reditque viam toties.* Novi tamen amicum meum, qui malebat, „ sed pudenter admodum, *vacui Persicae eamus* „ *iter.* Arnobius Lib. IV. (p. 131.) *Etiamne Per-* „ *fica est una e populo numinum quae obscoenas* „ *illas & luteas voluptates ad exitum perficit.* „ Allusit forte Martialis, (Lib. III. Ep. 79.)

„ *Res peragit nullas Sertorius, incohat omnes.*
„ *Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.*

„ Verum haec quisquiam merito aestimaret acu- „ tius dici quam verius." Haec Gruterus. Sane illud *Persicae eamus iter*, tam erudite ineptit, ut hoc ipse fastidiret Propertius. Sensum loci recte quidem exposuit Broukhusius, ut innuat poëta, *noctibus his vacui*, de peracto Isidis casto, cui *decem noctes* operatam fuisse Cynthiam initio Elegiae dixerat, ad pristinum vivendi morem revertamur. quod firmare potuisset simili loco ex El. praeced. v. 82.

Ista senes licet accusent convivia duri,
Nos modo propositum, vita, teramus iter.

sed quod *refaciamus* tueatur, miror, cum verbi hujus sic positi exemplum simile apud ullum poëtam dari posse dubitem; licet ita etiam in margine libri sui correxerit Marklandus. quae vero pro prima in *refacere* producta adfert Scaliger, & pro secunda *refacere* pro *reficere* Broukhusius, hic aliena sunt, & indicta vellem, quia veterum auctoritate destituta sunt, non minus quam *recadere* pro *recidere*, de cujus prima longa agit Broukh. ad El. VIII. hujus Libri, v. 44. *rite teramus* conjecerat Withosius, vel *rite iteremus iter.* sed prius praeferebat, ut Lib. I. El. 7. 9.

Hic mihi conteritur vitae modus.

& Lib. IV. El. 5. 20.

Saxosamque terat sedula culpa viam.

Idem antea cogitaverat scripsisse auctorem *calfaciamus iter.* id est, saepe teramus. ut apud Suet. Aug. 71. *forum aleatorium calfecimus.* sed poëta, ni fallor, invito. *ter faciamus iter* praefert etiam Modius in Novantiq. Lect. Epist. XVIII. pag. 82. & hoc defendunt Passeratius & Gebhardus contra Scaligeri & Palmerii conjecturas, eo nimirum sensu, quo Ovidius, *ter candida Pitho, Ter Libas officio continuata meo.* & sic fere Beroaldus, & Volscus, addita hac expositione, *colamus Veneris studia, atque sopius jungamur. iter* hic posset capi, ut *spatium amoris* dixit Lucret. Lib. IV. 1190. *spatium decerpere amoris.* Sed veram & simplicissimam lectionem arbitror,

Noctibus his vacui perficiamus *iter.*

ut Lib. III. El. 8. 32.

Natalisque tui sic peragamus iter.

ubi *ter* in MS. Sambuci esse testatur Modius, qui in eodem codice etiam *amoris vias* pro *moras* legi Lib. I. El. 3. 44. adnotat. illud *iter* Propertio valde amatum etiam aliis in rebus. Lib. III. El. 5. 2. *Per te inmaturum mortis adimus iter.* El. XI. 54. *Et trahere occultum membra soporis iter.* El. XII. 32. *caecum versat amator iter.* XIII. 4. *Et data libertas nescere amoris iter.* Lib. IV. 6. 10. *Pura novum vati laurea molliat iter.* & aliis in locis. sic *carminis iter* Manilio restituit Barthius Lib. III. Advers. cap. XI. & vid. Broukh. ad d. l. ex Lib. III. El. 8. 32.

23. *& verba finis mea ludere*] *finis me ludere* Heinsius. pro frustra perdere. quod minime displicet.

Flectant Icarii sidera tarda boves.
25. Lenta bibis, mediae nequeunt te frangere noctes.
An nondum est talos mittere lassa manus?
Ah pereat, quicumque meracas reperit uvas,
Corrupitque bonas nectare primus aquas.
Icare, Cecropiis merito jugulate colonis,
30. Pampineus, nosti, quam sit amarus odor.
Tu quoque, o Eurytion, vino, Centaure, peristi:
Nec non Ismario tu, Polypheme, mero.

Vino

plicet. & sic adfert B. Pius ad Lucret. IV. 25. quamvis *verba ludere* possint dici, ut supra El. 19. 67.

Mendaces ludunt flatus in amore secundo.

24. *Flectant Icarii sidera tarda boves*] *Flectant* hic forte pro *flectantur*, vel *se flectant*, & *sidera tarda* per adpositionem dicuntur. innuitur diluculum matutinum, ante quod adparere desinit Bootes. vide Parrhas. Quaesit. per Epist. pag. 4. sic in loco Valerii Fl. VII. 457.

——— non jam matura ruebant
Sidera, & extremo se flexerat axe Booter.

ut emendat N. Heinsins, qui illic pluribus haec illustravit. & ad Ovid. II. A. A. v. 55. sic apud Manilium Lib. II. v. 495. ex cod. Gemblacensi restituit Scaliger,

Cancer & adverso Capricornus conditus astro
In semet vertunt, oculosque in mutua tendunt.

pro in se invicem convertuntur. *Icarios boves* hic vocari Septemtriones idem notat Scaliger ad Manil. pag. 46.

25. *mediae nequeunt te frangere noctes*] notaverat Marklandus, forte in animo habuisse Propertium ista Anacreontis, od. III. init.

Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις
Στρέφεται ὅτ' Ἄρκτος ἤδη
Κατὰ χεῖρα τὴν Βοώτου,
Μερόπων δὲ φῦλα πάντα
Κέαται κόπῳ δαμέντα. &c.

& *medias noctes* hic Graecorum more pro media nocte dici, ut apud Lucian. Hermot. (cap. XI. p. 750. ed. noviss.) καὶ ἱδρῶτας μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας ἀποταθείσης, ὥς φασι, τῆς συνουσίας. vide quae notavi ad Lib. I. El. 16. 23.

26. *An nondum*] *At nondum* in Mentel. Groning. primo Leid. & Voss. quarto. *lenta* pro *lassa* in Excerpt. Scalig.

28. *Corrupitque bonas nectare primus aquas*] *novas* D'Orvill. sec. *corrumpere aquas nectare* dixit, pro vino aquas miscere, quod illustrat Cerda ad Virg. II. G. 466. p. 334. & Marcilius ad Pers. Sat. II. v. 64. pag. 69. *nectar* pro vino apud eumdem Lib. IV. G. 384. *Ter liquido ardentem perfudit nectare Vestam.*

31. *Tu quoque, o Eurytion, vino, Centaure, peristi*] *Tuque o* in Menteliano, Borrich. Neap. duobus Leidd. primo Voss. uno D'Orvill. & meo altero, ut & in cod. Fruter. *Tu quoque Eurytion* in Voss. quarto, & sec. D'Orv. *Eurytio* prim. Leid. *Tu quoque Oerytio* in Venet. 1475. & Reg. Lep. desumta haec sunt ex Homero Odyss. Φ. 295.

Οἶνος καὶ Κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
Ὤλεσ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο
Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ' &c.

ubi vide Scholiast. sic enim locum profert Athenaeus Lib. XIV. init. & lectionem Ὤλεσ' firmat illud Alcaei Lib. I. Anthol. Graec. cap. LIX. N. 6. ex Homero desumtum, ut notat Brodaeus:

Οἶνος καὶ Κένταυρον, Ἐπίκρατες, οὐχί σε μοῦνον
Ὤλεσεν, ἠδ' ἐρατὴν Καλλίου ἡλικίην.
Occidit & vino Centaurus, Epicrates, haud tu
Solus es, & dulci Callia flore puer.

ut vertit H. Grotius. quod Epigramma Alcaei multa luce adfudit D'Orvill. ad Chariton. pag. 621. meminit Eurytionis etiam Ovidius XII. Met. 220. ubi *Eurytum* vocat, qui alia in-

flexione

Vino forma perit, vino corrumpitur aetas,
Vino saepe suum nescit amica virum.
35. Me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo!
Jam bibe: formosa es: nil tibi vina nocent.
Quum tua praependent demissae in pocula sertae,
Et mea deducta carmina voce legis;

flexione *Eurytion* dicitur. vide Hemsterh. ad Aristoph. Plut. p. 207. & hunc locum respiciebat Lib. I. A. A. 593.

Occidit Eurytion stulte data vina bibendo.

vide & Orphei Argon. v. 416. & quae ad illum notavit Wesselingius Lib. II. Observ. c. 14. Virgilius II. G. 456.

Bacchus & ad culpam caussas dedit. ille furentes
Centauros leto domuit, Rhoetumque, Pholumque,
Et magno Hylaeum Lapithis cratere minantem.

ubi bene haec illustrarunt Cerda & Valens Guellius, quem non praeteriit hic Propertii locus, in quo adfert, *Tu quoque o Euryteu. Ismarium merum* dicit, quia Ulixes Polyphemum vino ad Ismarum nato, quod a Marone, Apollinis sacerdote, acceperat, consopivit & occoecavit. Μαρωνῖον οἶνον vocat Suidas. vide Homer. Od. I. 196. seqq. hinc *Maroneum merum* Tibullo IV. 1. 57. ubi vide Broukhus. Icari autem, cujus meminit disticho praecedente, ob Bacchi munera caesi fabulam optime illustrat fragmentum Orphei, prolatum & correctum a Grotio ad Germanici Phaenom. pag. 5. ubi in loco Germanici verissime emendavit,

—— *seu Bacchi ob munera caesus*
Icarus ereptam pensavit sidere vitam.

de ipsa Icari, vel Icarii, fabula vid. Muncker. ad Hygin. fab. 130. & Salvagn. ad Ovidii Ibin v. 613.

35. *Me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo,*
Jam bibe, formosa es:]

ut poto non es mutata falerno in aliis legi testatur Latinus Latinius P. II. Biblioth. pag. 61. quod ex v. 39. interpolatum adparet. *nihil est mutata* bene adstruxit Broukhusius, multisque veterum locis hunc abruptum admirabundi sermonem, licet sequatur *formosa es, nil tibi vina nocent*, illustravit. similia exempla orationis obliquae in tertia persona, & deinde directae in secunda, dedit Raphelius Adnot. ad N. T. ex Xenoph. Actor. I. 4. & Torrenius ad Valer. Max. II. 1. 2. in aliis enim codd. & plerisque edd. vetustis *nihil es mutata* legitur. sed *est* etiam in Mentel. Heinsiano, utroque D'Orvill. Leidens. Voss. meisque. illud, *Jam bibe, formosa es* convenit cum eo, quod de Phyllide dicit Lib. IV. 8. 30.

Sobria, grata parum: quum bibit, omne decet.

pro *vina* inepte in ed. Graev. *vitra.*

37. *Quum tua praependent demissae in pocula sertae*] *Quin tua* Guyetus. *praependent* in Groning. sec. Leid. tribus Voss. & meo secundo. *propendent* in Heinsiano. sed *praependent* in reliquis, & priscis edd. deinde *demissa in pocula serta* in duobus Leidd. primo, tertio, & quarto Voss. Askew. utroque D'Orvill. & meis. nec aliter in primis ceterisque edd. vetustis, praeter Dousarum Raphelengianam, in qua *demissae sertae*, ut clare in Neapolitano. *sertas* enim feminino genere a Propertio efferri testatur Sosipater Charisius, (ut in margine ed. Canteri notatur) cujus verba hic exhibuit Broukhusius. & hanc scripturam, Charisii etiam auctoritate, tuetur Lipsius Lib. III. Antiq. Lect. pag. 157. probante Gebhardo. possent tamen *coronae* subintelligi. ut *sertae coronae* dicantur, quomodo apud Lucanum Lib. X. 164.

Accipiunt sertas nardo florente coronas:

quo tamen loco utitur Servius ad Virg. I. Aen. 417. ut indicet *sertas* absolute non dici, nisi addatur *coronas*. & sic *flores serti*, *lilia serta*, & sim. de quibus vid. ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 658. *sua* etiam conjecerat Heinsius pro *tua*.

38. *Et mea deducta carmina voce legis*] *delicta* in codd. Regiis, & primis edd. vitiose. & sic olim edidit Volscus, qui crasso satis errore in notis pro *deducta* emendandum monet *delicta*, a *deliquo*, & *vocem delictam* exponit, multo potu madidam. sed *deducta* est molli, & tenui. ut in versu Cornificii apud Macrob. Lib. VI. Saturn. cap. 4.

Deducta mihi voce garrienti.

Largius

quod

Largius effuso madeat tibi menſa Falerno,
40. Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter.
Eſt quiddam, quod vos quaerere cogat Amor.
Semper in abſentes felicior aeſtus amantes.
Elevat adſiduos copia longa viros.

ELEG.

quod cum hoc Propertii loco confert Fontanus. & ſic in verſu Afranii apud eumdem Macrob. quem Paſſeratius hic adfert & emendat, *Verbis pauculis reſpondit triſtis, voce deducta.* vide & Gebhardum ad h. l. *demiſſam vocem* dicit Virg. III. Aen. 320.

Dejecit vultum, & demiſſa voce locuta eſt.

ſubmiſſam & tenuem vocem auctor Epigrammatis ad Deliam Tom. I. Anth. Lat. pag. 639. & Valerius Cato in Diris v. 109. Tom. II. p. 668.

Et mea ſubmiſſa modulatur carmina voce.

ubi vide. *ſubmiſſo ſono* Tibullus Lib. III. El. I. 22.

Atque haec ſubmiſſo dicite verba ſono.

ubi vid. Cl. Heynium p. 298.

39. *Largius effuſo madeat tibi menſa Falerno*] Adſentior Broukhuſio, ab Heinſio hic diſcedenti, qui *infuſo* vel *& fuſo* legebat, & de potatione potius quam de libatione in menſa agi exiſtimabat, quam tamen intelligi ſuadent *madeat tibi menſa*, (*maneat* perperam in Menteliano, & Leidenſi ſecundo) & praeſertim *effuſo*. ut apud Petron. Sat. cap. 38. *Plus vini ſub menſa effundebatur, quam aliquis in cella habet.* cap. 73. *Trimalchio vinum ſub menſa juſſit effundi.* & cap. 135. *partem ſuper menſam effudit, juſſitque me diligenter purgare.* & ad hanc libationem vini in menſa referendum illud Didonis apud Virg. I. Aen. 736.

Dixit, & in menſam laticum libavit honorem,
Primaque libato ſummo tenus adtigit ore.

eleganter *Bacchi liquorem irrorare menſis* vocat Silius Ital. XI. 304. Horatius Lib. I. od. 31. *de patera novum fundens liquorem.* ubi vide Lambin.

41. *Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter*] *tota* conjecerat Heinſius. ſed *ſola* ſe tuetur ex Eleg. praeced. v. 12.

Dic mihi, quis potuit lectum ſervare pudicum,
Quae Dea cum ſolo vivere ſola Deo?

nihil igitur muto propter verſ. ſeq. *Eſt quiddam, quod vos quaerere cogat Amor.* ubi *nos* in Mentel. primo Leid. ac D'Orvill. & meo ſecundo. unde forſan legi poſſet,

Eſt quiddam, quod nos *querere cogat, amor.*

eſt quiddam, quod feminas cogat, ut nos viros quaerant. ſupra Lib. I. El. 10. 14.

Eſt quiddam in nobis majus, amice, fide.

eſt quiddam dictum eſt, quomodo apud Ovid. Lib. III. Art. Am. 755. *eſt quiddam geſtus edendi.* ut recte Heinſius reſtituit, & aliis exemplis firmavit Patruus meus, quibus adde illud Cicer. VI. ad Att. Ep. 3. *Eſt quiddam, advenientem non eſſe peregrinum atque hoſpitem.* & XII. Ep. 1. *Eſt profecto quiddam* λέσχη, *quae habet etiam, ſi nihil ſubeſt, collocutione ipſa ſuavitatem.* ubi in aliis *quaedam.* ſed vide illic Maleſpinam. eodem ſenſu etiam *Eſt aliquid* frequenter apud Ovidium. *lecto ſe recipit*, ut apud Phaedr. Lib. I. fab. 18. 4. *corpus lecto reciperet.* ubi vide notas. ſequenti verſu *abſentis* in Excerpt. Scalig. & vetuſtis edd. praeſtiterit forſan,

Semper in abſentes felicior aeſtus amantis.

vel *ferventior.* quod eleganter exprimit Ovidius II. A. A. 349.

Cum tibi major erit fiducia, poſſe requiri,
Tum procul, abſenti cura futurus, abi.
Phyllida Demophoon praeſens moderatius uſſit:
Exarſit velis acrior illa datis.
Penelopen abſens ſollers torquebat Ulixes:
Phylacides aberat, Laodamia, tuus.

quod poſtremum diſtichon nimis forſan rigide damnabat Heinſius. ad ultimi verſus illuſtrationem adpoſitum Suetonii locum ſuggeſſit Cel. Ruhnkenius, Tib. cap. 10. *Statuit ſecedere, ut vitato adſiduitatis faſtidio, auctoritatem abſentia tueretur.*

ELEG. XXV.

Cur quisquam faciem dominae jam credat Amori?
Sic erepta mihi paene puella mea est.
Expertus dico. nemo est in amore fidelis.
Formosam raro non sibi quisque petit.
5. Polluit ille Deus cognatos, solvit amicos,
Et bene concordes tristia ad arma vocat.
Hospes in hospitium Menelao venit adulter.

Colchis

ELEG. XXV.] Superioribus continuant varii libri MSS., Mentelianus, Excerpta Modii, Askewianus, meus uterque, & alii codices cum primis edd. in ceteris novum inchoatur carmen cum inscriptione AD LYNCEVM POETAM. Elegiam cum Petronii cap. 79. conferendam esse notavit illic Gonsalius.

v. 1. *Cur quisquam faciem dominae jam credat Amori*] *Cum quisquam* in Menteliano, Heinsiano, primo Leidensi, & meo priore, in quo *faciem* omisit descriptor, ut & in Heinsiano. *in faciem* meus alter. & *non credit.* in aliis etiam codicibus *credit*, ut in Regiis, Mentel. primo Leid. & quarto Voss. sed *quisquam credat* rectius, quam *credit*, & *quisquam* cum contemtu ac stomacho dicitur. ut notat Patruus meus ad Virg. I. Aen. 48. pro *Amori*, quod agnoscunt Neapolitanus, Fruterii codex, Mentel. Palatini & Commelinianus apud Gebhardum, Heinsian. Vossiani, & reliquae membranae cum priscis edd. in aliis *amico* legitur. ut in Borrichiano, Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. unde Heinsius in notis Propertianis pag. 711. conjiciebat,

Cui quisquam faciem dominae jam credat amico?

amori vitiose in Groning. sed *Amori* rectum esse patet ex v. 5. *Polluit ille Deus.* &c. & hoc contra Beroaldum tuentur Scaliger & Gebhardus.

2. *Sic erepta mihi paene puella mea est*] *puella fuit* in quarto Voss. *erepta puella*, ut supra El. VII. init.

Eripitur nobis jam pridem cara puella.

vide eruditiss. Heynii Observ. ad Tibull. Lib. III. El. 2. 4.

Vivere & erepta conjuge qui potuit.

& quae supra notata sunt ad Lib. I. 13. 2.

4. *Formosam raro non sibi quisque petit*] *Formosas* in Excerpt. Scalig. *Et formam raro* in meo secundo, & Commeliniano Gebhardi.

5. *Polluit ille Deus cognatos, solvit amicos*] ita legitur & distinguitur in codicibus & vetustissimis edd. sed displicet valde, ut Cupido dicatur *polluere cognatos*, & *solvere amicos*. pro quo *amores* in primo Palatino Gebhardi. pro *cognatos* in Heinsiano & meo priore *conjunctos*, quod in suo etiam codice legi testatur Broukhusius. unde legendum videtur,

Polluit ille Deos, conjunctos solvit amicos.

ut dicatur Cupido Deos inter & homines dissidii & discordiarum fomes esse, & amoribus infames reddere. certe *Deos* postea confirmatum inveni ab altero codice Regio, & *conjunctos* quodammodo exigere videntur sequentia, *Et bene concordes* &c. passim vero Cupidinis in *Deos* & *homines* imperium ac tyrannidem conjungunt poëtae. unde Cupidinem *superare hominesque Deosque* dicit Ovid. Lib. I. Am. 2. 37. Statius Lib. I. Sylv. 2. 56. de Cupidine:

—— quae pectora figi
Imperet, an terris saevire, an malit in undis,
An miscere Deos, an adhuc vexare Tonantem.

alia veterum loca contuli ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 15.

8. Col-

Colchis & ignotum nonne secuta virum est?
Lynceu, tune meam potuisti tangere curam?
10. Perfide, nonne tuae tunc cecidere manus?
Quid si non constans illa & tam certa fuisset?
Posses in tanto vivere flagitio?

Tu

8. *Colchis & ignotum nonne secuta virum est?*] quamquam nihil varient scripti vel editi libri, illud tamen *nonne* hic suspectum & languidum videtur, praesertim cum mox sequatur, *nonne tuae tunc cecidere manus.* Forte igitur scripserit poëta,

Colchis & ignotum sponte *secuta virum est.*

deleta interrogationis nota. id enim invidiam auget Medeae *ignotum* virum *sponte* sequenti. qua de re ipsa queritur in Epistola ad Jasonem apud Ovid. Ep. XII. 109.

Proditus est genitor, regnum patriamque reliqui:
Munus in exsilio quolibet esse tuli.

hinc *sequacem Medeam* vocat noster Lib. IV. El. 5. 41.

Nec te Medeae delectent probra sequacis:
Nempe tulit fastus ausa rogare prior.

& haec imitatus est Sabinus Epist. I. 80.

Tyndaris has illi laeso pro foedere poenas
Struxerat, externos ipsa secuta viros.

quod Dousa aliique cum hoc loco conferunt. tales *secutulejas* vocat Petronius cap. 81. ubi vide Interpretum notas. *Ignotum Colchis*, deleta copula, transponebat Francius. *virum ignotum* dicit pro externo. ut *terra ignota*, peregrina, Virgilio Lib. V. Aen. 795. & IX. 485. praeced. vers. *Menelai* in Groning. & altero Regio.

9. *Lynceu, tune meam potuisti tangere curam?*
Perfide, nonne tuae tunc cecidere manus?] *nonne meam* in Mentel. & primo Leid. *potuisti, perfide, curam Tangere* mutato verborum ordine, secundus Leid. tres Vossiani, Groning. & uterque D'Orvill. ut in aliis legi notat Latin. Latinius. *meam curam* hic pro amica mea poni, ut Graecis τ' ἐμὸν μέλημα, notat Scaliger ad Cirin v. 75. *numne tuae* in secundo D'Orvill. & meo priore. *tum cecidere manus* ex cod. Regio Guyetus, quod firmatur a Mentel. Neap. Borrich. Heinsiano duobus Leidd. tribus Voss. primo D'Orv. meo utroque, & primis edd. *cecidere manus* comparabat Marklandus cum Virg. VI. Aen. 33. *Bis patriae cecidere manus.* & Ovid. Ep. XIV. 46. *Ter male sublato recidit ense manus.* sed minus apte, ni fallor. illic enim dicitur de manu, quae ab incepto revocatur & desistit ex commotiore adfectu. Hic vero miratur, Lynceo manus & brachia a corpore non cecidisse velut in poenam perfidiae, qua Cynthiam adtractare fuerat ausus, vel aliquid amplius cum ea agere, ut explicat Gebhardus. sic propter verberatam Corinnam sibi inprecatur Ovidius Lib. I. Am. El. 7. 23.

Ante meos humeris vellem cecidisse lacertos,
Utilius potui parte carere mei.

similem perfidiae ac perjurii poenam, ut oculi exciderent, memorat Lib. I. El. 15. 35.

Hos tu jurabas, si quid mentita fuisses,
Ut tibi suppositis exciderent manibus.

ubi vide Passeratium, & ad h. locum. sensus tamen, qui Marklando placuit, huic loco adcommodatior videbatur Cel. Ruhnkenio, qui putat, poëtam, si alterum exprimere voluisset, haud dubie addidisse *ab humeris*, *a corpore*, vel sim. ut in exemplis, quae modo produxi, ne in ambiguum incurreret.

11. —— *non constans illa & tam certa fuisset?*
Posses in tanto vivere flagitio?] Nihil variant codd. MSS. nisi quod in Regio *tum certa*, probante Guyeto. *tam* deest in meo priore. Livinejus autem legebat,

Si non tam constans illa, & jam recta fuisset.

ut infra v. 46.

Despicit & magnos recta puella Deos.

sed *certa puella* Propertio etiam usitatum. Lib. I. El. 19. 24.

Flectitur adsiduis certa puella minis.

ubi vide quae notavi, & ad ejusdem Libri El. 8. 45. & saepe apud Propertium *certam puellam* de Cynthia rigidiore, & in ira pertinace occurrere, notat Acidalius ad Vellej. Paterc. Lib. II. cap.

Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno:
A domina tantum te modo tolle mea.
15. Te socium vitae, te corporis esse licebit,
Te dominum admitto rebus, amice, meis.
Lecto te solum, lecto te deprecor uno.
Rivalem possum non ego ferre Jovem.
Ipse meas solus, quod nil est, aemulor umbras;
20. Stultus, quod stulto saepe timore tremo.

Una

cap. 38. §. 2. altero versu *Possis in tanto* v. c. Fruterii. *possisne* in cod. Perreji, & in aliis. *Posses & Mentel.* Excerpt. Scalig. Groning. & meus uterque, hoc est, *Posset &*, ut in Voss. quarto, & a man. pr. in tertio. Askew. & priscis edd. *possis ne* conjecerat Perrejus. Heinsius *Posses tun' tanto*, vel, *Possesne in tanto. posses in tanto* tuentur Neapol. & Borrich. idque ex cod. Palat. & aliis edd. probat Gebhardus, sed ineptum notat Livinej. qui praefert *Posset &.* ut legitur etiam in Regiis & Colbertinis. *Posses tu tanto* Marklandus. Francius conjecerat *Posset ut*, vel *In tanto posses.*

13. *Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno*] notandus locus, ut addatur exemplis ejusmodi locutionum, in quarum priore membro desideratur verbum, ex sensu supplendum. hic enim *ferro pectus trajice, vel me perde veneno*, subintelligendum est, quales e Graecis & Latinis scriptoribus larga manu dedit Cel. D'Orvillius ad Chariton. pag. 395—397. quibus adde quae supra notavi ad Lib. I. El. 1. 21. pag. 18.

14. *A domina tantum te modo tolle mea*] conferenda cum his illa Petronii cap. 79. circa finem: *Ascylton truci intuens vultu, quoniam, inquam, fidem scelere violasti & communem amicitiam, res tuas ocyus tolle, & alium locum, quem polluas, quaere.* mox *socium vitae & corporis* Passeratius exponebat animae meae & corporis participem, ut dicat, omnia animi & corporis bona mihi tecum erunt communia. Novi virum eruditum, qui conjecerat *socium carminis.* sed *corporis socium* interpretor pro eo, qui continuus comes lateri adhaeret.

17. *Lecto te solum, lecto te deprecor uno*] *De lecto solum* Heinsius. *Te solum lecto* Francius. quod admitterem, si cum secundo D'Orvill. transponamus, *te lecto deprecor.* sed parum refert. innuit se Lynceum omnium amicitiae sacrorum participem velle quidem admittere, sed excepto solo lecto & amore Cynthiae, a qua eum abstinere vult. recte Beroaldus & Passeratius *deprecor* exponunt pro amoveo, abigo, amolior. de qua verbi notione vide Graevii notas ad Auct. Rhetor. ad Herenn. Lib. I. cap. XI.

18. *Rivalem possum &c.*] *possem* in Heinsiano, Gebhardi Palatino, & meo primo. *possim* in Voss. tertio, quod praeferebat Francius. qualis varietas paullo ante v. 12. *Posses in tanto vivere flagitio.* ubi *Possis* in v. c. Fruterii. supra El. X. 16.

Possum inimicitias tunc ego ferre Jovis.

& El. XVI. 28.

Possum naturae non meminisse tuae.

ubi *Possim* in aliis, utroque loco. vide quae illic notata sunt. & sic Lib. IV. El. 4. 57. *Commissas acies ego possim solvere* in MSS. legitur, pro *possum.* versus Jani Secundi, quibus eum haec imitatum esse notat Broukhusius, sunt ex illius Basio VII. 31. & seqq.

20. *Stultus, quod stulto saepe timore tremo*] *& stulto* in Borrich. *quid stulto* D'Orvill. sec. *qui stulto* in aliis apud Latin. Latinium. non valde elegans videtur haec repetitio, *Stultus, quod stulto* &c. ideoque admitterem facile conjecturam Heinsianam, in notis ad Propert. p. 711. *Stultus & in nullo saepe timore tremo.* hoc est, ubi nulla timendi caussa est, omnia tuta tremo. idem quoque ad oram ed. Ald. tentaverat liberius,

Atque inconsulto saepe timore tremo.

Gebhardum ex Palatinis *tremore tremo* probantem, praeter Broukhusium etiam rejecit Patruus meus ad illud Ovidii II. Met. v. 180. *subito genua intremuere timore*, ubi *tremore* etiam in MSS.

21. Una

Una tamen caussa est, qua crimina tanta remitto,
  Errabant multo quod tua verba mero.
Sed numquam vitae fallet me ruga severae.
  Omnes jam norunt, quam sit amare bonum.
25. Lynceus ipse meus seros insanit amores.
  Solum te nostros laetor adire Deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
  Proderit? aut rerum dicere posse vias?
Aut quid Lucreti tibi prosunt carmina lecta?

30. Nil

21. *Una tamen caussa est, qua crimina tanta remitto*] *cui crimina* Heinsius. in Neapolitano, *Una tamen tanta remitto crimina caussa.* mox *Errabat multo quod tua dextra* idem conjecerat Heinsius, forte quia v. 9. *Lynceu, tune meam potuisti tangere curam.*

23. *Sed numquam vitae fallet me ruga severae*] *me fallet* in Heinsiano, primo Leid. & meo secundo. sed *fallet me* in ceteris, & vetustis edd. optime huic loco convenit illud Ovidii Lib. I. Am. 8. 45.

Has quoque, quae frontis rugas in vertice portant,
Excute, de rugis crimina multa cadent.

ita enim correxit Patruus meus, pro absurda lectione *quas portas.* praesertim haec Lynceo conveniunt, quia eum in sequentibus ut Philosophum austerum depingit, quales saepe introrsum turpes, fronte rugis contracta, & supercilio adducto gravitatem severitatemque morum adfectantes describuntur a veteribus. vid. Cel. Valckenar. ad Eurip. Hippol. v. 956. Cicero Orat. post redit. in Senat. cap. 7. *vos non consilio* &c. *sed rugis supercilioque decepit.* sic apud Statium Lib. II. Sylv. 2. 148.

Non frontem vertere minae, sed candida semper
Gaudia, & in vultu rugarum ignara voluptas.

ut in codice suo ed. Gevart. pro *curarum* legebat Heinsius, adscripto hoc Propertii loco, & in notis ad Ovid. Epist. XXI. 165. inprobante licet Marklando. sequentem versum sibi suspectum esse ed. Aldinae idem Heinsius adnotaverat.

25. *Lynceus ipse meus seros insanit amores*] *sacros* male in primo Leid. Colbertino, Mentel. & meo altero. probo conjecturam Broukhusii legentis,

Lynceus ipse meos insanit serus amores.

certe *serus* in meo codice primo. & *meos* in Excerptis Modii. *meos serus* in Heinsiano *serus jam insanit* Francius. vulgata est apud Nestorem in Vocabul. p. 75. *nostros Deos* hic accipe de amica sua Cynthia. vide ad Lib. I. El. 7. v. 16. nisi Cupidinem & Venerem intelligat. *insanit amores*, ut Graecis *ἐκμεμήνηται*. vide Spanhem. ad Callim. Hym. in Cerer. v. 30. p. 771. pro *solum* Heinsius *Insolitum nostros.* pro *laetor* Janus Gulielmius in Quaest. Plautin. ad Pseud. cap. VI. pag. 238. emendandum censuit *sector*, pro *insector.* quod non inmerito rejecit Gebhardus. *Olim te nostros* conjiciebat Broukhusius. sed *solum* hic est, te ex omnibus hominibus aut ceteris amatoribus.

28. *aut rerum dicere posse vias*] *ducere* in primo D'Orvill. *discere* in Borrich. Heinsiano, & meo primo. sic Lib. III. El. 3. 47.

Tum mihi Naturae libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.

Lib. IV. El. 3. 35.

Cogor & e tabula pictos ediscere mundos,
Qualis & haec docti sit positura Dei.
Et disco qua parte fluat vincendus Araxes.

Auctor Dialogi de claris Orat. cap. 30. *ille rerum motus caussasque cognovit.* ut legit Schurzfleisch. in Actis Liter. pag. 174. quem vide, & quae notavi in Addend. ad Lotich. pag. 696. recte etiam *rerum vias* non *vices.* ut apud Claudian. praef. in Lib. I. de R. P. 4.

Quas Natura negat, praebuit arte vias.

vid. N. Heins. ad Valer. Fl. Lib. III. 17. praeced. versu, *Socraticis chartis* legebat Francius.

29. *Aut quid Lucreti tibi prosunt carmina lecta*] haec est Scaligeri restitutio, quam Turnebus, Passeratius, Guyetus, & Broukhusius probarunt,

idque

30. Nil juvat in magno vester amore senex.

Tu:

idque prorſus admirabile ac veriſſimum eſſe in Animadverſionibus ſuis dicit Cl. Hemſterhuſius; forte quia praecedit, *rerum dicere poſſe vias.* *Erechhei* in primo Leid. *Erethei* in Excerpt. Modii. *Erekthei* in Menteliano, altero Leid. primo & tertio Voſſ. *Crethei* Voſſ. quartus, Groning. primus D'Orv. & meus ſecundus. *Eretei* in D'Orvill. altero. in meo primo erat lacuna *Aut quid . . . . proſunt.* *Cretaei*, quod in priſcis, alliſque edd. legitur, non diſplicebat Cl. Oudendorpio, ut forte *Rhianus*, Cres, intelligatur, qui Heraclea conpoſuit. de Rhiano hoc vide illius & aliorum Interpretum notas ad Suet. Tib. cap. 70. Epimenidem indicari putabat Canterus. & ed. Aldinae adſcripſerat Ant. Perrejus, intelligi Epimenidem, poëtam Cretenſem, qui ſcripſit Argonautica. Scaligeranum *Lucreti*, ut ante eum Turnebus legebat, forte non ſine ratione quis in dubium vocare poſſet, quia Graecum poëtam hic requiri docent ſequentia, & quae infra v. 41. & ſeqq. occurrunt. hinc Heinſius variis conjecturis locum reſtituere conatus eſt, *Aut quid Erechthei*, vel *Tyrtaei*, vel *Aut quid Smyrnaei*, vel denique *Cretaei tibi proſunt carmina tecti*, id eſt Labyrinthi, ut innuat poëtam aliquem, qui Cretenſia ſcripſerit. ſed omnes lubricae & incertae conjecturae ſunt. certe *Smyrnaei* & *Erechthei* eadem de cauſſa rejiciendum, qua *Cretaei* repudiavit Scaliger, & Barthianum *Cittaei*, id eſt Zenonis, exploſit Broukhuſius, quia ſic patria tantum poëtae, non vero ejus nomen exprimitur. quam ob rem Oudendorpianum *Cretaei*, ſeu Rhiani, etiam inprobandum eſt. itaque *Tyrtaei* prae ceteris conjecturis Heinſianis magis adrideret, quod ex veteri codice ad marginem ed. Ald. adſcripſerat etiam Perrejus, & a Colotiano, ac duobus Vaticanis confirmatur. & ſic legendum conjecerat Beroaldus, ſed poſtea *Critaei*, hoc eſt *Cretaei*, praetulit, Epimenidem intelligens. *Critei* in alio Vatic. *Cretheis proſunt tibi* in Borrichiano. *Aut quid Erecthei tibi proſunt carmina lecti* in aliis haberi notavit Latin. Latinius. *proſunt tibi* etiam in ſecundo Leidenſi, tribus Voſſianis, & meo priore. *poſſunt* male in D'Orvill. ſecundo. infra v. 39. *Amphiarăeae nil proſunt fata quadrigae.* ubi etiam *poſſunt* in primo Leidenſi. altero verſu *noſter ſenex* in Palatino Gebhardi, & meo ſecundo. forte aliquid latet in alterutra voce. per *ſenem* intelligunt vel Socratem *ſenem Hymetto* *tritum* Juvenali dictum, vel Homerum, cujus verſus *nil in amore valere* dicit Lib. I. El. 9. 11. vel denique Epicurum, qui *ſenior Gargettius* vocatur Statio Lib. I. Sylv. 3. 94. eumdemque innuit Lib. II. Sylv. 2. 113.

Seu volvit monitus, quos dat Gargettius auctor.

vid. Corrad. ad Cic. XV. ad Fam. Ep. 15. *Tyrtaeum* igitur ſi admittamus, duos diverſos ſignificabit, dicetque, neque bellica Tyrtaei carmina, neque Epicuri Philoſophica te in amore aliquid juvabunt, licet etiam de Epicuri carminibus, quae de Amore ſcripſit, intelligi poſſit, qui *ſenex* non ſine cauſſa dicitur, quoniam longaevus vixit, quemadmodum Epimenides, quem praec. verſu per *Cretaeum*, ſeu Cretenſem, poëtam indicari volunt, ſpatium vitae humanae longiſſimum extendit. vide hic Beroaldum & Paſſeratium. ſi vero Epicurum intelligamus, favebit correctioni Scaligeranae *Lucreti.* ut Latinum Poëtam Graecis inſeruerit. & huc inclinaſſe videtur Douſa Pater, qui ſequentia editionis Rovillianae margini adſcripſerat, in Schediaſmate ejus Succidaneo non occurrentia: *Beroaldus hic Cretaeum pro Epimenide Cretenſi dictum putat. Conſtat autem eum ſcriptorem carminum fuiſſe. Aut* Lucreti *legendum eſt, cujus elegantiſſima carmina de Rerum Natura hodieque exſtant. Fortaſſe enim ea perſtudioſe Lynceus legebat, cum & ipſe poëtas amaret, & verſus ſcriberet, & ex illius aetatis poëta ſe ad Epicuri ſententiam propenſiorem & dociliorem praeberet, ea enim tum Philoſophia in amoribus & deliciis erat. probabilior tamen Beroaldi ſententia videtur.* ſed haec ipſa Turnebi verba ſunt Lib. VII. Adverſ. cap. 26. in fine. Ex his eligat lector, quae ad Propertii mentem magis adcommodata videbuntur.

31. *Tu ſatius Muſis meliorem imitere Philetam*] Et hic locus non leviter viros eruditos habuit exercitos. pro *ſatius* Cl. Schradero Emend. pag. 141. placebat *potius*, nullis MSS. addicentibus, & alterum Propertio uſitatiſſimum eſt. vid. ad Lib. II. El. 19. 51. ſed reliqua majoris momenti ſunt. Videamus codicum ſcripturas, vel potius corruptelas. *meliorem Muſis* in Leid. primo, & D'Orv. ſec. *memorem Muſis* in Regiis Colbertinis, Excerpt. Scalig. Heinſiano, Askew. Groning. & priſcis edd. *Muſis memorem* Borrich. duo Leidd. tres Voſſ. & meus uterque.

pro

Tu fatius Mufis meliorem imitere Philetam,

Et

pro *imitere* vitiofe in tertio Voff. *immitte*. *mirere* in fec. Leid. & primo Voff. *Mufis memere imitere Phileten* codicem fuum habere teftatur D'Orvill. in Mifcell. Obferv. Vol. V. Tom. III. pag. 22. additque fe *Mufis meliorem* non intelligere. neque fe adfequi notat Gebhardus, quid acuminis fit in hac lectione, vulgatam *memorem Mufis* longe venuftiorem cenfens. *meliorem* vero legi voluit Scaliger, quem fecutus eft Broukhufius. neque aliter Dalecampius in notis marginalibus ad Athenaeum Lib. IX. pag. 401. Adfcribenda funt, quae codici fuo ed. Graev. adleverat Marklandus: *Scaliger edidit*, Mufis meliorem, *& poft eum fere omnes. male. quomodo enim dici poffit Philetas* melior Mufis? *hoc omnem arrogantiam fuperat. Confentiunt MSS. exhibentes* memorem Mufis. *Lege*, Tu fatius memorem Mufes imitere Philetem. Mufes, *τῆς μούσης*, *Graeca terminatione. phrafin* memorem Mufes *explicavi ad Stat. IV. Sylv. 6. 56.* Sed in his Marklandi acumen Criticum valde defidero, ne dicam meram hanc effe cavillationem, quia Scaliger *meliorem Callimacho*, non *meliorem Mufis*, jungenda cogitavit. quamvis tertio cafu *Mufis* accipi poffet, ut Philetas *Mufis melior* pro acceptior dicatur, ut apud Ovid. Rem. Am. 761.

Me certe Sappho meliorem *fecit amicae.*

Philetas igitur *Mufis melior*, quam praecedens ille *fenex* poëta philofophus. *Mufis memorem imitare Philetam* Gulielmius ad Plaut. Perf. Act. II. Sc. 1. 1. aliis etiam conjecturis locum hunc adfectum fanare conati funt viri docti. *Tu fatius Mufae numeros imitere Philetae*, tentabat Struchtmeyerus in Anim. Critic. pag. 98. Cogitabam aliquando, an ex veftigiis codd. MSS. in quibus *meliorem Mufis* legitur, reftitui poffet,

Tu fatius mollem *Mufis imitere Philetam.*

hoc eft, Mufis tuis feu carminibus exprime lenem & tenerum Philetam. ut de Mimnermo Lib. I. El. 9. 12.

Plus in amore valet Mimnermi verfus Homero,
Carmina manfuetus lenia quaerit Amor.

infra v. 42.

—— ad molles membra refolve choros.

Lib. I. El. 7. 19.

Et fruftra cupies mollem componere verfum.

Lib. III. El. 1. 19.

Mollia, Pegafides, veftro date ferta poëtae.

ita conjeceram ipfe, cum poftea vidi id quoque in mentem veniffe Andreae Schotto notis ad Procli Chreftom. pag. 29. aliter eruditiff. Eldikius, qui in fuis ad me literis tentabat,

Tu fatius teneri lufus imitere Philetae.

nam *teneri* epitheton aeque Philetae aptum eft quam Propertio, cui ab Ovidio datur Lib. III. A. A. 333.

Et teneri poffis carmen legiffe Properti.

lufus autem, ut Nafoni II. Trift. 223.

Lufibus ut poffis advertere lumen ineptis.

& Martiali Lib. I. Ep. 4.

Innocuos cenfura poteft permittere lufus.

idque Philetae non male convenit, qui *παίγνια*, feu *lufus*, carmine Elegiaco fcripferit. & *fomnia* ac *lufus* fine offendiculo hic copulantur. Poffis etiam cum cultiffimo Santenio,

Tu fatius Mufam leviorem *imitare Philetae.*

quod epitheton poëtae elegiaco & erotico non minus convenit, quam *mollem*. ita enim de fe nofter Lib. II. El. 9. 22.

Haec mea Mufa levis *gloria magna tua eft.*

Ovidius Lib. I. Am El. 1. 19.

Nec mihi materia eft numeris levioribus *apta.*

His tamen virorum doctorum conjecturis, ut ingenue fatear, fua licet laude non fraudandis, praeferenda femper, licet liberior, fed Propertio digna, mihi vifa eft N. Heinfii emendatio, caftigantis,

Tu fatius Mimnermum, aut Coum imitere Philetam.

ut focius Philetae & Callimacho commode adjungatur Mimnermus, de quo vide ad Lib. I. El. 9. 11. Ifta veftigia Heinfiana premens juvenis eruditiffimus

Et non inflati somnia Callimachi.
Non rursus licet Aetoli referas Acheloi
Luxerit ut magno fractus amore liquor.

35. At-

simus P. H. Koppiersius in Observ. Philolog. cap. xi. pag. 148. & seqq. propius vulgatae lectioni adhaerens substituebat,

Tu satius Mimnermi, aut Musam imitere Philetae,
Et non inflati carmina Callimachi.

vel, *Tu satius Mimnermum aut Musam imitere Philetae.* certe *Mimnermi* nomen hic restitutum debetur Heinsio, neque dissimulare possum, *Coum Philetam* valde mihi blandiri, ut Lib. III. El. 1. init.

Callimachi manes, & Coi sacra Philetae.

& El. VII. 44. ut plurimi legendum censent,

Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis, Coë poëta, tuis.

ubi *Dore poëta* nunc editur ex emendatione Scriverii, qui erudita adnotatione ad Martialem pag. 26. & 27. loca similia adfert vel corrigit, ubi Philetas cum Callimacho jungitur. Sed *Coë poëta* illic vindicare potest illud Ovidii Lib. III. A. A. 329.

Sit tibi Callimachi, sit Coi nota poëtae,
Sit quoque vinosi Teïa Musa senis.

& Rem. Am. 760.

Callimachum fugito, non est inimicus Amori,
Et cum Callimacho tu, quoque, Coë, noces.

& sic passim Φιλητᾶς ὁ Κῶος ποιητὴς apud Athenaeum, Photium, Stobaeum, Scholiastem Theocriti, aliosque auctores Graecos.

32. *Et non inflati somnia Callimachi*] *inflantis* in Borrich. Heinsiano, Voss. primo, & meo *inflantis nomine* in sec. Leid. & Voss. tertio. *inflantis omnia* Neap. & Groning. *inflatis omnia* in meo secundo. Marklandus notaverat, constructionem esse, *Et somnia Callimachi non inflati*, id est tenuis & simplicis. unde Lib. II. El. 1. v. 40. *Callimachum angusto pectore* vocat. cui expositioni favet illud Ovidii Rem. Am. 381.

Callimachi numeris non est dicendus Achilles.

& quod ipse de se dicit Callimachus Fragm. CLXV. p. 504. ed. noviss.

Μηδ' ἀπ' ἐμεῦ διφᾶτε μέγα ψοφέουσαν ἀοιδήν.

ubi vide doctorum Interpr. notas. pessime vero Scaligerum haec exposuisse censebat; qui *inflatum Callimachum* pro turgido interpretatur, ut Lynceum adhortetur potius ad imitationem mollis ac teneri Philetae, quam ad *somnia inflati* Callimachi, per quae intelligit Callimachi αἴτια, morosum atque obscurum, ut ait, opus, & in quo somniaverit se Musarum coetui intervenisse, & ab illis carmina sua accepisse. certe Callimacho Ovidium praeferebant puellae Romanae, ut ipse jactat Lib. II. El. 4. 19.

Est, quae Callimachi prae nostris rustica dicat
Carmina, cui placeo, protinus ipsa placet.

a Scaligero hic quoque in suis Animadversionibus discedit Cel. Hemsterhusius, neque verosimile existimabat, de Callimacho hic tam inique judicasse Propertium, qui illum & Philetam sibi praecipue imitandos proposuit. ideoque adsentior illis viris doctis, qui haec Αἴτια ex Elegis non vero hexametris constitisse censent. illud vero Callimachi opus hic indicari consentit Hemsterhusius, sed non tamen adeo obscurum fuisse opinatur, quia in illis veterum fabularum morumque rationes exponebantur. ad haec quoque αἴτια hoc in versu respici censent Brodaeus & Obsopaeus ad Anthol. Graec. Lib. I. p. 140. & Lib. III. p. 402. seq. de iis vide Parrhas. in Quaes. per Epist. p. 217. & Meursium ad Helladii Chrestomath. pag. 46. & adde Epigramma Graecum a Bentlejo laudatum ad Callimach. Fragm. p. 416. & 417. ed. noviss. ubi plura notarunt eruditi Interpretes. *somnia* autem hic ejicienda, & pro iis *carmina* substituenda putabat d. l. Koppiersius. sed forsan Callimachus in Αἰτίοις, vel Elegis amatoriis, somnia poëticis coloribus deducta scripserat, ad quae respiciat Propertius.

33. *Non rursus licet Aetoli referas Acheloi*
Luxerit ut magno fractus amore liquor]
Nam rursus in duobus Leidd. tribus Voss. & utroque D'Orv. *Jam* in Heinsiano, & meo priore. *Nunc* Guyetus *Num* in Excerpt. Scaligeri, qui legendum jussit *Non rursus*, & exponit Ponticum non iterum tractaturum, quae Callimachus antea in Αἰτίοις tractaverat, in quibus Acheloi fabulam, & fluvium Maeandrum, & Nemea ad Archemori exsequias descripta, adfirmat. Sed haec minus feliciter a viro Maximo exposita in fine

Ani-

35. Atque etiam ut Phrygio fallax Maeandria campo
Errat, & ipsa suas decipit unda vias.
Qualis & Adrasti fuerit vocalis Arion,
Tristia ad Archemori funera victor equus.
Amphiaraëae nil prosunt fata quadrigae,
40. Aut Capanei magno grata ruina Jovi.

Desine

Animadverſ. ſuarum monet Cel. Hemſterhuſius. Douſa quoque adſcripſerat, erraſſe Scaligerum, nam *rurſus* hoc loco *retrorſum* ſignificare, & cum *Fluxerit*, non autem cum *referas*, conjungendum eſſe. *caſus* conjecerat Marklandus. in Modlano ſeu Groningano codice *curſus*. ut in aliis legi notavit Lat. Latinius, & ex Commeliniano adfert Gebhardus. unde Heinſius *curſus Flexerit*. ut Lib. III. 1. 46. *Ad tua rorantes carmina flexit equos. Fluxerit* in plerisque codicibus & edd. vetuſtis. idque defendit Pontanus ad Macrob. p. 641. idem Heinſius in notis Propertianis pag. 712. locum ſic conſtituebat,

Nam luctam licet Aetoli referas Acheloi,
Luxerit ut magno fractus amore liquor.

vel *tactus amore*. ſed *fractus* praefero. quod Cantero & Paſſeratio placebat. *factus* peſſime Barthius ad Gratii Cyneg. v. 337. quam vitioſam ſcripturam hauſit ex antiquis edd. eaque plurimos etiam codices obſidet. vera igitur lectio eſt, *Luxerit ut magno fractus amore liquor*. quae firmatur ex Ovidio Epiſt. IX. 139.

Cornua flens legit ripis Achelous in udis,
Truncaque *limoſa corpora merſit aqua.*

vide quae notavi ad Lotichium Lib. I. El. XI. 18. pag. 79. & in Comment. ad Numiſm. Sic. pag. 388.

37. *Qualis & Adraſti fuerit vocalis Arion* &c.] hoc diſtichon ſequenti poſtponendum, atque ad Antimachum quatuor hos verſus referendos cenſebat Heinſius, & *Adraſtum tulerit vocalis Arion Triſtia ad Archemori funera* legebat, non *Triſtis* ut in codd. & edd. vetuſtis. haec autem forte in Ponticum dici, qui Thebaida ſcripſit, conjiciebat. Illius emendationem *Adraſtum tulerit*, Broukhuſio probatam, firmare poteſt verſus Antimachi apud Apollodor. Lib III. Biblioth. cap. 6. in fin. ut eum ex MS. Palatino reſtituit Barthius ad Stat. II. Theb. 197.

'Αδρηςὸν μόνον ἵππος ἔσωσε δῖος 'Αρίων.

male in vulgatis, *'Αδρηςὸν δὲ μόνον ἵππος διέσωσε 'Αρίων*. ſolum enim Adraſtum è Ducibus, qui apud Thebas perierunt, equus hic Arion exitio eripuit. alios ejuſdem Antimachi verſus ex Graeco Thebaïdos poëmate apud Pauſaniam exſtantes de hoc Adraſti equo adfert idem Barthius ad Lib. IV. Theb. 43. p. 897. & ſeq. eumdem vide ad Lib. VI. 302. & 512. ideo autem *Arion vocalis* dicitur, quia vates & praeſagus erat. vide Behot. II. Apoph. 19. qui tamen illic humani aliquid paſſus eſt, quum in argumento Lib. VI. Theb. Statii, ex cod. MS. emendat, *Exſtitit hic Arion victor, Polynice cadente.* pro *Dorion*, ut in vulgatis. ſecunda enim in *Arion* nuſquam corripitur. praeſtat igitur ex MS. Barthii illic legere, *Exſtitit hic caſu Polynicis victor Arion*. ſed & *vocalis Arion* dici poteſt, quia clara voce humana praeditus fingitur, ut citharoedus *vocalis Arion* Ovidio II. Faſt. 91. vide Patrui mei notas ad Nemeſian. Ecl. III. 51. *Orion* vitioſe in Mentel. Groning. primo Leid. & meo. *Triſtis & Archemori funere* in Leid. Voſſ. Groning. D'Orv. & meo utroque.

39. *Amphiaraëae nil proſunt fata quadrigae*] metro vim inferunt codices vetuſti, in quibus *Non Amphiareae*, aut *Amphiariae*, vel *Nil Amphiareae proſunt*. ut in Vaticanis, Regiis, Colbertinis, Leidd. Voſſianis, D'Orvillianis, Groning. Borrich. Askew. meo utroque, & priſcis edd. *Haud Amphiareae* in v. c. Perreji. *Non Amphiarae proſint* Palatinus Gebhardi, & prim. D'Orv. *proſint tibi* etiam eſt in Leid. ſec. primo & tertio Voſſ. D'Orvill. priore, & meo ſec. *Amphiarerae nil proſunt* in Neap. *poſſunt tibi* Mentel. & Leid. pr. *poſſunt tibi* in Voſſ. pr. & tertio, Leid. priore, D'Orv. ac meo ſecundo. *proſunt tibi* in Voſſ. quart. & meo primo. *tibi proſunt* in altero D'Orvill. Nil mirum igitur vetuſtis editionibus deceptum ſic quoque advocaſſe Barthium, ut indicat Broukhuſius. veriſſime Heinſius *Amphiaraëae*. ſecundam enim & tertiam in *Amphiaraus* corripi patet ex Lib. III.

Desine & Aeschyleo conponere verba cothurno,
Desine, & ad molles membra resolve choros.

Incipe

El. XI. 58.

Dilapsus nusquam est Amphiaraus equis.

vide hic Muretum. nimis licenter Marklandus tentaverat, *Non non Amphiaraëae tibi fata quadrigae.* deleto *prosunt.* vel adhaesit forte Scaligero, qui veterem lectionem interpolatam censens in sua editione exhibuit,

Non non Amphiaraëae tibi fata quadrigae
Prosint, aut Capanei grata ruina Jovi.

nimirum altero versu *magno* omittitur in multis MSS. & priscis edd. in quibus legitur,

Aut Capanei grata ruina Jovi.

ut in Excerpt. Scal. Heinsiano, Borrich. Groning. D'Orvillianis, & meis. & in utraque Veneta, Volsci, Aldinis, Junt. Colin. Gryph. aliisque. sed *magno* ex vet. cod. reposuit Muretus, quod firmatur a Mentel. Voss. ceterisque. *irato* conjecit Heins. ad Ovid. I. Fast. 287. & in notis Propertianis p. 712. vel potius, *Aut Capaneus spreto.* sed prius praefero. *fata* autem *quadrigas Amphiaraëae* dicit, quia terrae hiatu simul cum curru absorptus periit Amphiaraus. quo spectant versus oraculi apud Athenaeum Lib. VI. p. 232.

Ἀμφιαρέων ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις.

Pindarus Od. IX. Nemeor. v. 57.

— — ὁ δ' Ἀμφιάρῃ
Σχίσσεν κεραυνῷ παμβίᾳ
Ζεὺς τὰν βαθύστερνον χθόνα,
Κρύψεν δ' ἅμ' ἵπποις.

ubi vid. Scholiast. & ad VI. Olymp. 21. adde Eurip. in Phoeniss. v. 1188. & in Supplicib. 926. ubi fabulam hanc exponit Marklandus p. 187. de Amphiarao multa collegit Barth. ad Stat. I. Th. 399. haec autem, & reliqua hic memorata in Thebaicis suis descripsisse Ponticum, verosimile est.

41. *Desine & Aeschyleo conponere verba cothurno*] Hanc lectionem textui reddendam censui, pro *Desine Achilleo*, ut edidit Broukhusius, secutus emendationem Scaligeri, qui Tragoediam *Achillem* intelligi putabat, ut Ennii *Achilles* a veteribus laudatur. sed de poëta aliquo Latino aevi remotioris, qui sub *Achillis* titulo drama conposuerit, ne cogitasse quidem Propertium, certus sum. ad Homeri Iliada respici putabat idem Broukhusius, cui favere posset Ovidii locus Lib. II. Am. El. 18. 1.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem.

Achilleo etiam placebat Marklando. sed obnituntur omnes fere libri scripti & editi vetustiores, in quibus constanter,

Desine & Aeschyleo *conponere verba cothurno.*

ita certe in Regiis, Colbertinis, Leidd. Vossianis, D'Orvillianis, meo utroque, Groningano, ceterisque, quibus proxime accedit Neap. in quo *Aechileo.* & pr. D'Orv. in quo *echileo.* in secundo Leid. & *esculeo.* sic & *Aeschyleo* excusum fuit in primis & reliquis edd. antiquis ante Scaligeranam. & hanc lectionem omnium verissimam existimo propter additam *cothurni* vocem. Horatius in Art. Poët. 280.

Post hunc personae pallaeque repertor honestae
Aeschylos, & *modicis lustravit pulpita tignis,*
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

idque praetulisse videtur Livinejus ad h. l. & Fulv. Ursinus in Virgilio cum Graecis collato ad Ecl. VIII. 10. hunc enim Propertii versum confert cum Virgiliano,

Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

& sic Pindaro *cothurnum* tribuit Lib. III. El. 15. 39.

Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis Pindarico spiritus ore tonat.

recte igitur *Aeschyleo* reposui, ut respiciat ad Aeschyli Tragoediam septem Ducum contra Thebas, quia Ponticus Thebaïca scripserat. seq. versu *membra referre* in secundo D'Orvill. quam lectionis varietatem ex aliis etiam notavit Latin. Latinius. Heinsius *solvere membra*, ut cum *Desine*, ablata distinctione, jungatur. quomodo *frangi artubus* Horatio III. od. 6. 22. & *fractos enervi corpore gressus* dixit Petron. c. 119. ubi Gonsalii & aliorum notas consule. sed nihil muto. adhortatur enim Ponticum, ut a graviori carmine epico deflecteret ad Elegos. *toros* vel *thoros* male in nonnullis MSS. & edd. antiquis, *deos* Leid. sec. & alter D'Orvill.

43. *In-*

Incipe jam angusto versus includere torno,
Inque tuos ignes, dure poëta, veni.
45. Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

Despicit

43. *Incipe jam angusto versus includere torno, Inque tuos ignes, dure poëta, veni,*]

Incipe & D'Orv. sec. *augusto* in meo altero. *argute* conjecerat Heinsius. pro *includere* in Menteliano, primo Leid. secundo D'Orvill. & meo *conponere*. sed *includere* in Regiis, Colbertinis, Groning. ceterisque, & primis edd. ut in Venetis, Volsci, Aldina utraque, Juntina, Colinaei, aliisque. quod verum est, nam *conponere* modo praecessit. ita ex aliis etiam *Incipe & angusto versus conponere torno* adfert Lat. Latinius. pro *torno* in meo secundo *turno*. unde *angusto gyro* hariolari quis posset. de quo vide infra ad Lib. III. El. 2. v. 21. recte vero Broukhusius recepit *versus includere torno*, pro torno polire. vide Juret. ad Symmach. pag. 313. & de verbo *tornare* N. Heins. ad Prudent. pag. 125. quod autem Broukhusius haec conferat cum noto, sed vexatissimo, Horatii loco in A. P. v. 441. *Et male tornatos incudi reddere versus*, id repugnante Bentlejo fit, qui operosa digressione contendit illic legendum, *Et male ter natos incudi reddere versus*, tam in suo ad Horat. Commentario, quam in notis ad Callimachi Fragm. XL. pag. 429. quam tamen emendationem, multa licet eruditione corroboratam, non omnibus persuasit veram. ferula ludi magistri eam castigavit Rich. Johnson Aristarch. Anti-Bentl. P. II. p. 113. moderatius vero refutavit Cuningh. Animadv. in Horat. Bentlej. cap. XII. pag. 211. & seqq. qui Guyeti *formatos* in textum admisit. tota etiam velitatione Bentlejo se opposuit Fr. Oudinus Miscell. Observ. Novis Tom. II. pag. 416—422. & de utroque Horatii & hoc Propertii loco vide Roselium Baumonium in Hist. Gall. Critic. Reip. Liter. Tom. IX. pag. 116. & seqq. altero versu *dure poëta* non sollicitandum videtur, neque cum aliis *pure*, aut cum Heinsio *crude*, quod recentem in amore exponebat, ut *primo juvenes in amore feroces* supra El. 2. v. 18. multo minus cum Scriverio *Dore poëta* substituendum est. ut legebat idem infra Lib. III. El. 7. 44. *Et cecinisse modis, Dore poëta, tuis.* quod illic recepit Broukhusius. sed hic *durum poëtam*, epicum & gravi cothurno innitentem, opponit *mollibus choris*. & recte Gebhardus notat *durum* contrarium esse poëtae, qui scribit amatoria. sic Lib. II. El. 1. 41. *Non mea conveniunt duro praecordia versu.* & contra Lib. I. El. 7. 19. *Et frustra cupies mollem conponere versum. lenia carmina* vocat eodem Libro El. 9. 12. vide Patrui mei notas ad Sulpic. Sat. v. 7. alio sensu Marium *ad studia poëtica duriorem*, hoc est, qui venustatem eorum non sentiat, vocat Cicero pro Archia cap. 9. ubi vide Passeratium. deinde, *Inque meos ignes* Heinsius, ut *in meos ignes* dicat, pro ad meos amores veni, carminibus cantatos. ut apud Ovidium II. Am. 18. v. 40. *& a vestris in mea castra redis.* & sic Marklandus, cui etiam in mentem venerat, *Inque tuos gyros.* ut apud Ovid. Rem. Am. 398. *adtrahe lora Fortius, & gyro curre, poëta, tuo.* Ridiculum vero Dacierii stuporem, qui locum hunc ita interpretabatur, *remitte tuos versus in fornacem, ut inde melliores exeant*, merito castigavit Bentlejus ad d. l. Horatii ex A. P. v. 441. & vide de eo D'Orvill. in Miscell. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 23.

45. *Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero*] recte sensum loci, explosa Passeratii interpretatione, exposuit Broukhusius, ut Ponticum admoneat, cum non tutiorem fore ab Amoris telis, quam Antimachus fuit aut Homerus. sed quod memoret luculentum fragmentum *Hegesianactis* apud Athenaeum (Lib. XIII. cap. 8.) unde hic Propertii locus possit explicari, in quo de amoribus Antimachi & Homeri mentio fiat, vel calami vel memoriae error est pro *Hermesianactis*. Lyde vero Antimachi amor fuit. de qua vide Interpretes ad Ovid. Lib. I. Trist. El. 5. init. Lennep. ad Coluth. pag. 168. & quae notavi ad Catonis Diras non procul ab initio. Neque sine ratione hos duos conjungit Propertius, quia Antimachum nonnulli e veteribus conparabant & aequabant Homero. qua de re exstat insigne Antipatri Thessalonicensis Epigramma in Mantissa IV. Anthologiae Graecae Grotianae; quod hic adponi meretur:

Ὄβριμον ἀκαμάτου στίχον αἴνεσον Ἀντιμάχοιο
Ἄξιον ἀρχαίων ὀφρύος ἡμιθέων
Πιερίδων χαλκευτὸν ἐπ' ἄκμοσιν, εἰ τορὸν οὖας
Ἔλλαχες, εἰ ζαλοῖς τὰν ἀγέλαστον ὄπα,
Εἰ τὰν ἄτριπτον καὶ ἀνέμβατον ἀτραπὸν ἄλλοις
Μαίεαι. εἰ δ' ὕμνων σκᾶπτρον Ὅμηρος ἔχει,

Καὶ

Despicit & magnos recta puella Deos.
Sed non ante gravis taurus succumbit aratro,
Cornua quam validis haeserit in laqueis.

Nec

Καὶ Ζεὺς τοι κρείσσων ἐνστίχθονος, ἀλλ' ἐνστίχθων
Τῷ μὲν ἴσον μείων, ἀθανάτων δ' ὕπατος
Καὶ νικτὴς Κολοφῶνος ὑπέζευκται μὲν Ὁμήρῳ,
Ἀγεῖται δ' ἄλλων πλάθεος ὑμνοπόλων.

quod sic interpretatus est Vir maximus;

Antimachi fortes numeros, & carmina lauda,
Heroum veterum digna supercilio:
Formata Aoniis incudibus, auris acuta
Si tibi, si tua mens ora severa probat:
Nullius pede trita juvat si te via. quod si
Pieriae sceptrum laudis Homerus habet.
Vincit Neptunum quoque Jupiter: attamen ille
Tam Dis est major, quam Jove rege minor.
Sic uni cedit civis Colophonis Homero,
Sed colit hunc vatum cetera turba ducem.

de Antimacho autem vid. J. Nic. Loensem Lib. II. Misc. Epiph. cap. 7. Barth. ad Statium Lib. V. Theb. 92. Is. Vossium ad Catull. p. 220. & 323. & Broukhus. supra ad Lib. I. El. 7. 3. illius nomen pro Callimacho, quocum saepius confusus est, Luciani loco praeclare restituit Piersonus ad Herodian. Philetaer. post Moeridis Atticist. pag. 440. ubi de eo plura notavit. & *Antimachi* Thebaïda, pro *Antagorae*, scriptori vitae Arateae reddidit Hemsterh. ad Testim. vet. de Callim. p. 591.

46. *Despicit & magnos recta puella Deae*] *Decipit* in marg. Voss. tertii. *tecta puella* Mentel. Leid. pr. Voss. D'Orv. & meus a man. sec. *spreta* Heinsius, qui etiam ad oram ed. Ald. pro *puella* conjecerat *favilla*. *rara puella* mihi aliquando adridebat. ut Lib. I. El. 8. 42. *Cynthia rara mea est.* & El. XVII. 16. *Quamvis dura, tamen rara puella fuit.* sed *recta*, ut etiam in altero meo codice est, bene se habet. vide supra ad El. XIV. v. 29. Sensum vero hujus & praecedentis versus ita exponebat Marklandus, „ Quid? duo homines Homerum & Antimachum despicit non tantum, sed ipsis etiam „ Diis superior est pulchra puella, *formaque* „ *numen habet.* ut ait Ovid. III. Am. El. 3. 12. „ & 20. *Et mecum lusos ridet inulta Deos.* quippe, ut ibid. v. 31. addit, *Formosas superi* „ *metuunt offendere laesi.* merito ergo tales Deos „ despicit formosa, quanto magis homines. aliter Broukhusius.

47. *Sed non ante gravis taurus succumbit aratro,*
Cornua quam validis haeserit in laqueis.]

succumbat in Voss. tertio, *succurras* in quarto ejusdem. & mox pro *haeserit* in altero D'Orvill. *laeserit*. in quinto Vatic. *exerit*. *gravem taurum* validum & adultum interpretatur Broukhusius. sic *gravem tigrim* legit, & fortem exponit Vlitius apud Gratium Cyneg. 165. Sed adsentior Dousae, Passeratio, Acidalio ad Vellej. Paterc. & Heinsio ad Valer. Fl. VII. 555. *gravi aratro* emendantibus. altero versu *Cornu quam haeserit*, praefert Gruterus Lib. XII. Suspic. inedit. cap. 8. & confert cum istis Apuleji, *longe pejores inhaesimus laqueos.* sed *cornua haeserit* recte per Graecismum exponit Broukhusius, idemque notat, quod de cervo apud Phaedrum Lib. I. Fab. 12. 10.

— silva tum excepit ferum,
In qua retentis inpeditus cornibus.

ille vero locus Apuleji *haeserit* hic vindicare potest contra Canterum *laeserit* legentem Lib. V. Novar. Lect. cap. 16. cujus correctionem rejecit etiam Gebhardus, & Passeratii dispunctionem *succumbit aratro cornua*, activo sensu, recte inprobavit. Sed praestiterit hic forsitan,

Sed non ante gravi taurus submittit *aratro*
Cornua, *quam validis haeserit in laqueis.*

summittit certe in aliis legi testatur Lat. Latinius. *supponere* dicit Ovidius III. Amor. 10. 13.

Prima jugo taurus supponere colla coëgit,
Et veterem curvo dente revellit humum.

& Rem. Am. 171.

Colla jube domitos oneri supponere tauros.

ubi *submittere* in MSS. & prima ed. posset etiam *subjungit* legi cum Cel. Ruhnkenio, quod propius ad *succumbit* accedit. conferendus autem hic locus cum El. II. hujus Lib. v. 11. & seqq.

Ac veluti primo taurus detractat aratro,
Mox venit adsueto mollis ad arva jugo:
Sic primo juvenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post haec aequa & iniqua ferunt.

ubi

Nec tu tam duros per te patieris amores.
50. Trux tamen a nobis ante domandus eris.
Harum nulla solet rationem quaerere mundi,
Nec cur fraternis Luna laboret equis.

Nec

ubi vide quae notavi. & praecipue cum Epigrammate veteri Tom. I. Anth. Lat. pag. 657.

Quid saevis, Sybari, domiti modo terga juvenci
Quid premis, & tenerum currere cogis equum?
Dum stupet, ac novus est, & adhuc non novit amorem,
Parce; premendus erit, cum veteranus erit.

Ovidius Epist. IV. 21.

Scilicet ut teneros laedunt juga prima juvencos;
Frenaque vix patitur de grege captus equus,
Sic male vixque subit primos rude pectus amores.

ubi *urunt*, pro *laedunt*, in cod. Ambrosiano. quod firmari potest ex illis quae notavit Bentlejus ad Horat. I. Epist. 13. 6. & vide ad Lib. IV. El. 3. v. 23.

49. *per te patieris amores*] *patiere labores* Marklandus.

50. *Trux tamen a nobis ante domandus eris*] displicet hic illud *ante*, quia praecesserit *Sed non ante gravi taurus* &c. itaque hoc etiam in loco, ut saepe alibi, a librariis opinor ejectam esse voculam, quae & in multis veterum locis per illos corrupta, vel in exsilium abire jussa est. Legendum nempe,

Trux tamen a nobis arte *domandus eris.*

idem mendum adhuc obsidet locum Tibulli Lib. II. El. 7. 6. ubi legitur vulgo,

Haec laqueo volucres, haec captat arundine pisces,
Quum tenues hamos abdidit ante *cibus.*

sed corrigendum opinor *abdidit arte*, hoc est, callide, perite. nam *arte* fieri dicuntur quaevis dolosa ac fraudulenta. ut apud Virg. XII. Aen. 632. *cum prima per artem Foedera turbasti.* ubi Servius exponit *per fraudem*. vide Wopkens. Lect. Tullian. p. 195. & sic *arte* pro artificiose, dextre, apud eumdem Tibull. Lib. II. El. 1. 24. *& ex virgis exstruet arte casas.* ubi etiam male *ante* in vulgatis. & sic variant codices apud Virg. IX. Aen. 315. & Claudian. I. in Eutrop. 167. *quam qui se protulit, arte Ereptas possedit opes.* ut in MS. legi testatur Delrius, pro *ante.* & v. 194. *neglectaque sueverat arte Claustra re-molliri.* ut in suo codice idem Delrius, atque in Leid. & Pulmanni MS. & ed. Claver. legi testatur Patruus meus. sic in praefat. Lib. I. de R. P. 4.

Quas Natura negat, praebuit arte vias.

Virg. V. Aen. 441.

Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat Arte *locum.*

apud Petronium cap. 17. legebat Scioppius, *fabulas &* arte *cessura latrocinia*, id est artificiose vobis successura, pro *antecessura*. infra apud nostrum Lib. III. El. 2. 50. *Qui volet austeros* arte *ferire viros.* & El. 3. v. 48. *Quis Deus hanc mundi temperet* arte *domum.* Ovidius Lib. I. A. A. 544. — *pressas continet* arte *jubas.* & Lib. III. 166. *Proque suis alios efficit aere suos.* ubi in cod. Amplist. Balth. Huydecoperi *alios arte suos efficit.* id est, *alios efficit* arte *suos.* quumquam illic *aere* non sollicitandum sit. sic v. 200. *Sanguine quae vero non rubet*, arte *rubet.* & v. 485. ex eodem codice, *Ancillae puerive manus ferat* arte *tabellas.* non *ante.* apud eumdem Lib. I. Am. El. 2. 26. *adjunctas* arte *movebis aves.* ubi male Heinsius *axe.* quod merito inprobat Patruus meus ad Lib. I. Art. Am. 3.

Arte *citae veloque rates, remoque moventur,*
Arte *leves currus,* arte *regendus amor.*

51. *Harum nulla solet rationem quaerere mundi*] hunc & tres sequentes versus censebat Vulpius transponendos esse post v. 58. quia *harum* non habet, quo referatur, & sic mutato versuum ordine connecti possit cum illis,

Ut regnem mixtas inter convira puellas.

conferenda cum hoc loco sunt, quae occurrunt Lib. III. El. 3. v. 47.

Tum mihi Naturae libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum:
Qua venit exoriens, qua deficit: unde coactis
Cornibus in plenum menstrua Luna redit.
& seqq.

& vide ad Lib. IV. El. 3. 36. seq. vers. *Haec cur* in meo priore. pro *cur* male in Voss. primo, *Quare fraternis.*

 53. *Nec*

Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtabit ad undas,
Nec ſi conſulto fulmina miſſa tonent.

Nec

53. *Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtabit ad undas*] ſic edidit Broukhuſius ex ed. Douſae. quod & in v. c. Perreji, Colotiano, & duobus Vaticanis legitur. ſed quaenam haec verborum ſtructura, *aliquid reſtabit poſt Stygias ad undas?* niſi quis ita intelligat, *Nec ſi poſt* (*obitum* nempe) *aliquid e nobis ſupererit ad undas Stygias*. ſed quod durum & contortum videtur. in pleriſque codd. MSS. & vetuſtis edd. *Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtaverit undas*. ut in ſecundo Leid. tribus Voſſ. Groning. Askew. utroque D'Orv. & meis, cum utraque Veneta, Reg. Lep. Volſci, Aldinis, Colinaei, Gryphii, aliiſque edd. Sed malim *umbras* quam *undas*. ut *Stygias tenebras* dicit Lib. IV. El. 9. 41. *Atque uni Stygias hominum luxiſſe tenebras*. Ovid. I. Met. 139. *Quaſque recondiderat, Stygiiſque admoverat umbris*. & Lib. X. 11. — *ne non tentaret & umbras, Ad Styga Taenaria eſt auſus deſcendere porta*. Lucanus Lib. V. 667. *Et Dictator eam Stygias & Conſul ad umbras*. Lib. VI. 569. *Arcanumque nefas Stygias mandavit ad umbras*. & paſſim. in aliis codicibus *reſtabit erumnas*, ut in Menteliano, quinto Vaticano, Leidenſis primi margine, uno D'Orvill. & priore Gebhardi Palatino. unde *Erinnys* plur. accuſ. Graeco *ἰεμῶς* caſtigabat Schurzfleiſch. ad Juvenal. Sat. VII. 52. pag. 94. Novi, qui ex vitioſa iſta codicum ſcriptura *erumnas* eliciendum putabat *arenas*. ut Lib. IV. El. 6. 83.

Gaude, Craſſe, nigras ſi quid ſapis inter arenas.

ſed *erumnas*, quod nonnullae offerunt membranae, natum eſſe ex gloſſa, qua librarii *aliquid* explicuerunt per *poenas*, ſeu *aerumnas*, *poſt mortem timendas*, exiſtimat D'Orvillius in Miſcell. Obſerv. Vol. V. Tom. III. pag. 23. notatque Heinſium huc advocaſſe illud Ovidii Lib. IV. ex P. 14. 12. *Si quid & inferius quam Styga mundus habet*, loco certe valde adpoſito, & qui confirmet lectionem illam, *ſi poſt Stygias aliquid reſtaverit undas*. ut & Heinſius praeferebat, & Marklandus. de perfecto illo *reſtaverit* vid. Cel. Duker. de Lat. vet. Ictor. pag. 337. iique defendunt eo modo dictum, ut *praeſtavi*, *ſonavi*, *tonavi*, & ſim. vide Bentlej. ad Horat. Lib. I. Sat. 8. 41. & Morhof. Epiſt. poſt Ejus Differt. pag. 608. ſic *ſonavit* in MSS. apud Ovid. in Ibin v. 128. Sed veram forte lectionem ſubſtituemus, ſi *reſtaverit* interpretationem ſtatuamus verbi Propertio hic, ut opinor, reddendi,

Nec ſi poſt Stygias aliquid ſuperaverit *undas.*

vel *umbras*. *ſuperare*, pro ſupereſſe, reſtare, deſcriptoribus minus forte notum, ſed optimis auctoribus uſitatum eſt. vid. Barth. ad Stat. IV. Th. 735. notas ad Ovid. II. Triſt. 69. Broukhuſ. infra ad Lib. III. El. 3. 69. & quae dedi ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 180. ſic apud Lucan. Lib. V. 773. legebat Bentlejus,

Ut nolim ſuperare *malis, ſed morte parata*
Te ſequar.

pro vulgato *ſervire*. *ſuperare* autem vel ſupereſſe aliquid poſt Styga ac Tartarum, credebant veteres vel ſuſpicabantur. quamquam alii infernum eſſe negabant. vid. Caelium Rhodiginum Lib. X. Lect. Antiq. cap. 12. infra Lib. III. El. 3. 67.

Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo jugera pauca novem.
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
Et timor haud ultra, quam rogus, eſſe poteſt.

ubi alia notavi. Seneca Herc. Fur. 613. *Quid reſtat aliud? vidi & oſtendi inferos. Da ſi quid ultra eſt.* Phoeniſſ. 144. — *Tartaro condi juvat, Aut ſi quid ultra Tartarum eſt.* & Herc. Oet. v. 741.

I, profuge, quaere, ſi quid ulterius patet,
Terris, freto, ſideribus, Oceano, inferis.

Tartarum enim locum inferni profundiorem ſtatuebant. vid. Serv. ad Virg. VI. Aen. 135. ubi advocat illa Lucani Lib. VI. 748.

Indeſpecta tenet vobis qui Tartara, cujus
Vos eſtis.

vide Barth. ad Stat. V. Theb. 364. & Gronov. ad Senec. Thyeſt. v. 1012.

54. *Nec ſi conſulto fulmina miſſa tonent*] hunc verſum Guellius ad Virg. IV. Aen. 209. connectit cum v. 51. & adfert,

——— *rationem quaerere mundi,*
Et ſi conſulto, &c.

conſulto hic eſt certa ratione, quod *conſilio* aliis dicitur. Cic. I. de Offic. 8. circa fin. *Sed in omni injuſtitia permultum intereſt, utrum perturbatione aliqua animi, quae plerumque brevis eſt, & ad tempus, an conſulto, & cogitata ſit injuria.* Florus

55. Adſpice me, cui parva domi fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo Marte triumphus avi.
Ut regnem mixtas inter conviva puellas
Hoc, ego quo tibi nunc elevor, ingenio.
Me juvet heſternis poſitum languere corollis,

60. Quem

rus Lib. IV. c. 2. §. 59. *relicto in fluctibus paludamento, ſeu fato, ſeu conſilio, ut illud ingruentibus hoſtium telis ſaxiſque peteretur.* vid. Patrui mei Comment. ad Phaedr. Lib. V. fab. 3. v. 12. ejuſdemque notas ad Ovid. V. Triſt. 5. 33. *flumina* vitioſe in Neapol.

55. *Adſpice me, cui parva domi fortuna relicta eſt,*
Nullus & antiquo &c.]

relicta eſt legitur in pleriſque meis codd. Leidenſibus duobus, tribus Voſſianis, utroque D'Orv. meo ſecundo, & reliquis, excepto ſolo Heinſiano. neque aliter in vetuſtis edd. itaque *eſt* hic repoſui, a Broukhuſio deletum, quia in quibuſdam libris non adparebat. altero verſu Heinſius *Nullius & priſco Marte triumphus avi.* nimia licentia. *avi* in nonnullis MSS. deſideratur. *ani* Mentel. in Voſſ. quarto *triumphus erit.* fortunae & generis tenuitatem, nullumque e majoribus ſuis rei bellicae ornamenta triumphalia poſſe jactare indicat. confer ſupra El. VI. huj. Lib. v. 13.

Unde mihi patriis natos praebere triumphis,
Nullus de noſtro ſanguine miles erit.

57. *Ut regnem mixtas inter conviva puellas*] *Et regnem* in Heinſiano. *regimen* vitioſe in primis edd. *miſeras* pro *mixtas* perperam in altero D'Orvill. *mixtas inter conviva puellas* dicit, pro mixtus inter puellas. ut *has inter medias*, pro media inter has, apud Valer. Fl. II. 174. ubi vide Patrui mei notas, & ad Virg. Ecl. X. 55. & II. Aen. 508. & Douſam. ad Sulpic. Sat. v. 35.

58. *quo tibi nunc elevor*] *quod* in Regiis, Colbert. meo ſecundo, & edd. antiquis.

59. *Me juvet heſternis poſitum languere corollis*] *externis* in primo Vatic. Neap. Borrich. Groning. & D'Orvill. ſecundo. ut ex ſuis codicibus etiam adfert Neſtor in Vocabular. pag. 37. b. in *corona. extremis* Askew. & unus Colbert. *aeternis* Regii, & alter Colbert. cum priſcis edd. quod Marklando placuiſſe miror. *aeternum poſitum* in meo ſecundo. perperam Stewech. ad Apulej. Lib. VI. p. 345. *Me juvat aeternum poſitis languere corollis.* de continua harum vocum permutatione vid. ad Lib. I. El. 15. 5. & ad III. El. 6. init. *in vernis corollis* conjecerat Heinſius ad marg. ed. Ald. ſed *heſternis* recte in cod. Ant. Perreji & Fruterii, Colotiano, Mentel. Scaligeri Excerptis, ſecundo & quinto Vaticano, ut Lipſius e ſuis MSS. probante Gebhardo. idque ex Vaticano adfert Livinejus, & egregie firmatur ex loco Ciceronis apud Quinctilianum Lib. VIII. cap. 3. pag. 703. *Videbar videre alios intrantes, alios exeuntes, quoſdam ex vino vacillantes, quoſdam heſterna potatione oſcitantes. Verſabatur inter hos Gallius unguentis oblitus, redimitus coronis. Humus erat inmunda, lutulenta vino, coronis languidulis.* ubi vide Patrui mei notas. adde Aquilam Romanum pag. 144. & quae illic notavit Cel. Ruhnkenius. Ovidius III. Am. 7. 66.

Noſtra tamen jacuere, velut praemortua, membra
Turpiter, heſterna languidiora roſa.

fuſas coronas vocat Ovidius II. Faſt. 739. *fuſis per colla coronis Inveniunt poſito pervigilare mero. projectas* Lib. II. Faſt. 537. ubi vid. Heinſ. & ad Epiſt. Her. XXI. v. 165.

Projicit ipſe ſuas deducta fronte coronas.

ubi *deducta fronte*, vel *adducta*, quod tuetur Heinſius, non placet. & praeferrem quoque Francii conjecturam *ſua deductas* vel *detractas fronte coronas.* quae firmatur ex Suet. Ner. 13. *tiara deducta, diadema inpoſuit.* vel forte illic emendandum,

Projicit ipſe, ſua demtas de fronte coronas.

quod e noſtro firmari poteſt Lib. I. El. 3. 21.

Et modo ſolvebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus.

demiſſae in pocula ſertae ſupra El. XXIV. 37. male igitur *poſitis corollis* pro *heſternis* Stewechius. *poſitum* enim hic vocat jacentem, vino proſtratum, Κείμενον, vel languidum ac lentum. Lib. I. El. 3. 15. *Subjecto poſitam leviter tentare lacerto.* ubi vide quae notavi. ſupra El. VII. 5. *Poſſum ego in alterius poſitam ſpectare lacerto.* & El. XI. 22. *Mecum habuit poſitum lenta puella caput.* vide Guellium ad Virg. XI. Aen. 30. & 830. hunc autem locum ſic imitatus eſt Janus Secundus Lib. I. El. 5. 85.

Te juvet in noſtris poſitam languere lacertis,
Me juvet in gremio, vita, cubare tuo.

 60. *Que*

60. Quem tetigit jactu certus ad ossa Deus.
Actia Virgilium custodis litora Phoebi,
Caesaris & fortes dicere posse rates.
Qui nunc Aeneae Trojani suscitat arma,
Jactaque Lavinis moenia litoribus.
65. Cedite Romani scriptores, cedite Graji.
Nescio quid majus nascitur Iliade.

Tu

60. *Quem tetigit jactu certus ad ossa Deus*] *tactu* inepte in Voss. tertio. *jactus* in Heinsiano, Borrichiano, & meo priore. sed *jactu certus* est jaculo vulnerare peritus. nam haec jungenda, non *tetigit jactu*. *certus* enim de ictu non fallente, frequens. de quo hic vide Broukhusium, & quae notavi ad Lib. I. El. 7. 15. *tetigit* vero est vulneravit, percussit, ut recte exponit Muretus ad Catull. Ep. XXI. simile illud Paridis apud Ovid. Epist. XVI. 276. *descendit vulnus ad ossa meum*. & forte Propertius cogitabat illud caprarii apud Theocritum Id. III. v. 17.

Ὅς με κατασμύχων καὶ ἐς ὀστίον ἄχρις ἰάπτει.

pro *Deus* in Excerptis Scaligeri *Puer*.

61. *Actia Virgilium custodis litora Phoebi,*
Caesaris & fortes dicere posse rates]

Virgilio in codice Perreji & Fruterii, Excerptis Scaligeri, Menteliano, Heinsiano, duobus Leidens. tribus Voss. Borrich. meo utroque, & D'Orvill. cum priscis edd. unde Perrejus margini ed. Ald. adscripserat subintelligendum esse *licet*, *fas est*, aut simile. sed *Virgilium* referri potest ad praecedens *juvet*. nam quod *Virgilio* in illis codicibus MSS. legatur, inde factum, quod *Virgilism* exaraverint, ex quo scribendi more & alia veterum loca saepe corrupta fuerant, ut recte observat Broukhusius ad h. l. & multis exemplis probavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 62. Non dubito respicere hic Propertium ad egregiam pugnae Actiacae descriptionem apud Virgilium circa finem Lib. VIII. Aen. 703.

Actius haec cernens arcum intendebat Apollo
Desuper & seqq.

vide & nostrum Lib. IV. El. VI. v. 27. & reliqua.

63. *Qui nunc Aeneae Trojani suscitat arma,*
Jactaque Lavinis &c.]

Qui nunc Aeneam Trojanaque suscitet arma in secundo D'Orvill. & ita Passeratius ex MSS. *Aeneae Trojanaque* in aliis. vide quae dixi in Praefat. ad Virgilium pag. 44. altero versu firmatur lectio apud Maronem initio Aeneidos. *Lavinaque venit litora*, non *Lavinia venit*. recte igitur *Lavinis*, pro *Laviniis*, quod alii maluerant, defendit Broukhusius, cujus etiam notas vide ad Tibull. Lib. II. El. 5. v. 51. pro *Jactaque Lavinis moenia* emendandum esse *Factaque* censet Salmasius ad Solin. pag. 219. negans usquam sibi lectum *jacere moenia*, ut loquitur Solinus cap. XXV. sed vide Patrui mei mei notas ad Virg. V. Aen. 631. apud Ovid. Epist. VII. 119.

Urbem constitui, lateque patentia fixi
Moenia, finitimis invidiosa locis.

ubi *feci moenia* in novem codicibus haberi testatur Heinsius, unde *jeci* conjicit, prolato hoc ipso Propertii loco, & altero ex Nasonis Fastis Lib. III. 91. ubi etiam legendum existimat,

Jactaque Telegoni moenia celsa manu.

pro *Factaque*. *jacere muros* Virg. V. Aen. 631.

Quid prohibet muros jacere, & dare civibus
urbem?

sed in priore Nasonis loco ex Epistola Didus praestare opinor, ut legatur,

Urbem constitui, lateque patentia vidi
Moenia.

quia illic, ut passim in ista Epistola, imitatur Virgilium IV. Aen. 655. ubi ipsa etiam loquitur Dido,

Urbem praeclaram statui: mea moenia vidi.

imitatus est hunc locum PseudoGallus in Catalectis Pithoei pag. 420.

Qui nunc Crassorum manes, direptaque signa
Vindicat, Augusti Caesaris auspiciis.

67. Tu

Tu canis umbrosi subter pineta Galesi
Thyrsin, & adtritis Daphnin arundinibus.
Utque decem possint corrumpere mala puellam,
70. Missus & impressis hoedus ab uberibus.
Felix, qui viles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratae Tityrus ipse canat.
Felix, intactum Corydon qui tentat Alexin
Agricolae domini carpere delicias.

75. Quam-

67. *Tu canis umbrosi subter pineta Galesi Thyrsin &c.*] *spineta* Borrich. Groning. Heinsian. D'Orvill. sec. & in meo priore. an forte *vineta* legendum? ut apud Statium Lib. II. Sylv. 2. 111.

Blanda Therapnaei placeant vineta Galesi.

ubi *pineta* ex hoc Propertii loco in suo ed. Gevartianae exemplari conjecerat Heinsius. & Patruus meus ad Calpurn. Ecl. VI. 78. quem vide. sed *vineta* etiam de Gauro apud eumdem Lib. III. Sylv. 5. 104.

Seu tibi Bacchei vineta madentia Gauri &c.

umbrosum dicit *Galesum*, quia hic fluvius multis arboribus consitus erat. vid. Behot. II. Apophor. cap. 19. ideo amoenum Virgilio in tractu Tarentino praebebat secessum, unde *nigrum Galesum* vocat Lib. IV. G. 126.

Qua niger humectat flaventia culta Galesus.

hoc est *opacus* & *umbrosus*, ut *nigrum nemus*, densis arborum umbris opacum. ita enim exponit Valens Guellius, prolato hoc Propertii loco, in quo *spineta* adfert. vide etiam illic Patrui mei notas. *umbrosis* in Neapolitano. Ceterum sua libertate hic usus poëta, ad agrum Tarentinum juxta amnem Galesum transtulit id, quod in ripa Mincii agitur apud Virgil. ut notavit Parrhasius in Quaes. Epist. IV. pag. 11. & in sequentibus similia hic animadvertit Scaliger.

69. *Utque decem possint corrumpere mala puellam*] *Atque* male in sec. Leid. & altero D'Orvill. *puellas* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Neapol. Groning. Askew. duobus Leid. tribus Voss. primo D'Orvill. meo utroque, & priscis edd. forte librarii inepte conjunxerunt *decem puellas*. respicit Virgil. Ecl. III. 71.

Quod potui, puero silvestri ex arbore lecta
Aurea mala decem misi, cras altera mittam.

ubi vide Guellium. ex quo loco vir doctus in ora ed. Scalig. *puellum* forte hic legendum adscripserat. sed hoc quoque, ut alia in his versibus, mutasse videtur Propertius. nam quae puero mala mittuntur apud Maronem, ea caprarius adfert Amaryllidi apud Theocrit. Id. III. 10.

Ἠνὶ δέ τοι δέκα μᾶλα φέρω. τηνῶθε καθεῖλον,
Ὦ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τυ. κῃ αὔριον ἄλλά τοι οἰσῶ.

70. *Missus & impressis haedus ab uberibus*] recte Broukhusius Scaligerum sequitur, qui *impressa ubera* exponebat non mulcta, manibus non pressa, quod probat etiam Casaub. ad Suet. Aug. cap. 78. ut *impressa virorum terga* in loco Statii V. Theb. 404. quem adfert Broukh. ubi vide Barth. pag. 201.

71. *Felix, qui viles pomis mercaris amores*] *mercatur* verissime emendabat Cl. Schraderus Emend. cap. VII. p. 143. laudante Koppiersio in Observ. Philol. cap. XI. p. 143. id enim jubent sequentia, *Felix, intactum Corydon qui tentat Alexin.* quo respicit ad secundam Virgilii Eclogam. sic supra El. XIII. 15.

Ergo muneribus quivis mercatur amorem.

viles amores hic dici de illis, qui vili vel modico pretio veniunt, non valde oportunum est. ejusmodi enim *amoribus vilibus* minime conveniet exclamatio illa *Felix, qui* &c. rebus beatis vel pretiosis propria, quam pluribus illustravi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 501. itaque *vili pomo* recte idem legebat Koppiersius. ut dudum ipse conjeceram. sic etiam legisse videtur D. Heinsius, ut colligi potest ex ejus imitatione, Lib. II. El. 7. pag. 190.

Hic pomo teneros aliquis mercatur amores,
Huic pretium formae dulce columba venit.

& huc respicit in Monobiblo El. VI. p. 217. optimo Propertii elogio:

Felix, qui dulces versu mercatus amores,
Haeret in extincti nomine Callimachi.
Felix, in roseis semper qui tempora sertis,
Inque Philetaeis semper habet foliis.

75. Quam-

75. Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam,
Laudatur faciles inter Hamadryadas.
Tu canis Aſcraei veteris praecepta poëtae,
Quo ſeges in campo, quo viret uva jugo.
Tale facis carmen docta teſtudine, quale
80. Cynthius impoſitis temperat articulis.
Non tamen haec ulli venient ingrata legenti,
Sive in amore rudis, ſive peritus erit.
Nec minor his animis, nec ſe minor ore canorus
Anſeris indocto carmine ceſſit olor.

85. *Haec*

75. *Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam*] Hanc Scaligeri lectionem merito probarunt & receperunt viri eruditi. *ſuas avenas* Paſſeratius, quia in libro veteri reperit *ſuas avena*, quod & in antiquiſſimis legitur editionibus. *ſua avena* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. Askew. duobus Leidenſ. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. & meis. ſed *requieſcat avenam*, ut hoc Libro El. 18. 25.

Jupiter Alcmenae geminas requieverat Arctos.

ubi vide quae notavi. & adde Henr. Cannegieteri notas ad Avien. pag. 39. mox *Laudatur facilis* in multis codd. ut Neapol. Mentel. Heinſiano, Leid. Neap. priſcis edd. *faciles* vocat *Hamadryadas*, ut *faciles Nymphas* Virg. Ecl. III. 8. & *faciles Naïades* Nemeſian. Cyneg. 94. ubi vide Interpretum notas. & ſic *facilis puella*, non dura, ſed parata. vide Barth. ad Claudian. Lib. I. in Eutrop. 363. pag. 1330.

77. *Tu canis Aſcraei veteris praecepta poëtae*] reſpicit procul dubio illud Virgilii Lib. II. G. 176.

Aſcraeumque cano Romana per oppida carmen.

per *praecepta* Aſcraei poëtae intelligit Maronis Georgica, in quibus Heſiodum imitatus eſt, qui *praeceptor arandi* Ovidio Lib. VI. Faſt. 13.

Ecce Deas vidi, non quas praeceptor arandi
Viderat, Aſcraeas cum ſequeretur oves.

altero verſu *quo viret herba jugo* in Voſſ. primo, Leid. Heinſiano, meo utroque, & aliis MSS. *viget* in uno Colbert. ſed recte *quo venit uva* emendat vir doctus apud Cl. Schraderum Emend. cap. VII. p. 143.

81. *Non tamen haec ulli venient ingrata legenti*] *illi* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. per *haec* amatoria & Bucolica Virgilii intelligi notaverat Heinſ. *virent* a man. pr. in Neap. *terenti* pro *legenti* ad marg. ed. Colin. conjecerat Broukhuſius, quod in ejus notis non comparet. itaque id ipſe poſtea repudiavit. altero verſu *Huic in amore* meus primus. & pro *ſive peritus* in Leidenſi *parvus*. in Voſſ. pr. *paratus*.

83. *Nec minor his animis, nec ſe minor ore canorus*
Anſeris indocto carmine ceſſit olor]

Nec memor in meo ſecundo. *his animis* omittunt Heinſianus, & meus primus. *animans* in Excerpt. Scalig. pro varia lect. *his animus* in v. c. Fruterii. ut *animus* ſit audacia ac fiducia. Lib. IV. 1. 45. *Tunc animi venere Deci.* & *ſpiritus Pindaricus* Lib. III. El. 15. 40. *Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat. aut ſi minor ore* Regii, Colbertini, Askew. Leid. D'Orv. prior. meus ſec. & vetuſtae edd. *etſi minor* tentaverat Marklandus. *aut ſim minor* Vatic. quintus, Borrich. Groning. Leid. ſec. Voſſ. pr. & quartus, cum meo priore. *nec ſim* Voſſ. tert. & D'Orvill. ſec. Heinſius in notis ad Propert. p. 713. conjecerat *Nec minor his animos, aut his minor ora*, ut de Virgilio & Anſere, invido ejus hoſte & olorem hunc interſtrepente capiatur, quod probat D'Orvill. in Miſcell. Obſerv. Vol. V. Tom. III. pag. 24. *Nec minor his animi, nec ſegnior ore* Cl. Heynius ad Donati vitam Virgil. §. 67. certe procacem fuiſſe illum Anſerem patet ex Ovid. II. Triſt. 435. *Cinna quoque his comes eſt, Cinnaque procacior Anſer.* ubi vide Merulae notam. quem utrumque poëtam ſibi obtrectantem reſpicere & ridere Maronem notat Servius, ad Ecl. IX. v. 35.

Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Cinna
Digna, ſed argutos inter ſtrepere anſer olores.

recte vero Scaliger legit *nec ſe minor*, obſcurumque locum hoc ſenſu explicuit, Virgilium licet ab aemulo

85. Haec quoque perfecto ludebat Jāſone Varro,
Varro Leucadiae maxima flamma ſuae.
Haec quoque laſcivi cantarunt ſcripta Catulli,
Lesbia quîs ipſa notior eſt Helena.

Haec

mulo Anſere laceſſitum & provocatum, qui in Bucolicis nonnulla carpſerat, tamen ſe ipſo indignum exiſtimaſſe, ſi quid obtrectatori reſponderet. de poëta hoc Anſere vid. Voſſ. Lib. I. de Hiſt. Lat. cap. 17. pag. 85. *indocto carmine ceſſit* pro indocto carmini, de quo vide ad Lib. I. El. XI. v. 12. *ceſſat* in Borrich. & Heinſiano.

85. *Haec quoque perfecto ludebat Jāſone Varro,*
Varro Leucadiae maxima flamma ſuae]
Hoc quoque in Voſſ. quarto. *profecto* male adfert Neſtor in Vocabular. in *proficiſcor* pag. 164. *laudabat* in Excerptis Scalig. Heinſiano, ſecundo Leid. primo & tertio Voſſ. & meo utroque. ſed *ludebat* optime ſe habet, & a reliquis firmatur, a quibus una tantum litera ſuperflua abit D'Orvill. ſecundus, in quo *laudebat*. innuit Varronis Attacini Argonautica, quae etiam indicat Ovidius Lib. I. Am. 15. 21.

Varronem primamque ratem quae neſciet aetas,
Aureaque Aeſonio terga petita duci.

& Lib. III. A. A. 335.

Dictaque Varroni fulvis inſignia villis
Vellera, germanae, Phryxe, querenda tuae.

& ad haec Varronis Argonautica Heinſius referebat noſtri locum ſupra El. XIX. huj. Libr. v. 31.

Jam tibi Jāſonia vecta eſt (in vulg. *nota eſt*) *Medea carina,*
Et modo ſervato ſola relicta viro.

vide de his Varronis Argonauticis, quibus Apollonium Rhodium expreſſit, Paſſeratium ad h. l. & Voſſium Lib. I. de Hiſt. Lat. cap. 16. altero verſu *Laochadiae* in Regiis, Menteliano, meo ſecundo, aliiſque, & primis edd. pro *flamma* in Borrichiano, Heinſiano, ſecundo Leid. tribus Voſſ. meoque primo, *maxima cura*. quod probaſſe videtur Heinſius in notis p. 713. addito loco ex initio hujus Eleg. v. 9.

Lynceu, tune meam potuiſti tangere curam.

& ſic alibi apud noſtrum, Ovidium, ceteroſque *flamma* & *cura* non raro permutantur. vide notas ad Naſonis Remed. Am. 495. indicat autem hic Propertius, Varronem Attacinum praeter Argonautica etiam Elegias amorum ſcripſiſſe. idque manifeſtum eſt ex loco Ovidii Lib II. Triſt. 439.

Is quoque, Phaſiacas Argo qui duxit in undas,
Non potuit Veneris furta tacere ſuae.

flamma hic accipi poteſt ea notione, qua apud Ovid. II. Triſt. 373. de Homeri Iliade: *Quid prius eſt illi flamma Chryſeïdos? utque Fecerit iratos rapta puella duces?* & v. 383. *Nam quid in Hippolyto, niſi caecae flamma novercae.* & paſſim apud poëtas. ſed forte minus recte Varro dicitur *maxima flamma Leucadiae*, quae aptius diceretur *maxima flamma Varronis*, ideo praeferendum videtur cum Marklando *maxima fama*.

87. *Haec quoque laſcivi cantarunt ſcripta Catulli*] turbatum hic a librariis fuiſſe olim ſuſpicatus erat Broukhuſius, & in primis notarum formis adſcripſerat hoc loco tranſponendum, *Haec etiam docti cantarunt ſcripta Catulli*, & mox, *Haec quoque laſcivi confeſſa eſt pagina Calvi.* quia cognomen *docti* Catullo velut proprium propter Graecarum literarum peritiam ſemper fere adhaeret apud veteres. vide illius notas ad Tibull. III. El. 6. 41. & Patrui mei Comm. ad Phaedr. Prolog. Lib. III. v. 26. blandiri certe poſſet illud Ovidii III. Amor. 9. 62.

Obvius huic venias hedera juvenilia cinctus
Tempora, cum Calvo, docte Catulle, tuo.

& *laſcivi* epitheton Calvo non male convenire patet ex Lib. II. Triſt. 431.

Par fuit exigui ſimiliſque licentia Calvi,
Detexit variis qui ſua furta modis.

ſed quia hoc in Commentarium poſtea non retulit, ſententiam mutaſſe videtur, inductus procul dubio alio Naſonis loco II. Triſt. 427.

Sic ſua laſcivo cantata eſt ſaepe Catullo
Femina, cui falſum Lesbia nomen erat.

de Calvo poëta praeter Beroaldum & Paſſerat. ad h. l. vide J. Nic. Loënſem T. V. Facis Critic. p. 366. Schottum de claris apud Senecam Rhetor. pag. 9. N. Fabrum ad ejuſdem Controv. III. 19. & Iſ. Voſſium ad Catull. pag. 118. & Cel. Ruhnken. ad Aquil. Rom. p. 184.

88. *Lesbia quîs ipſa notior eſt Helena*] *quis ipſa* in Mentel. Borrich. binis Leidenſ. & Voſſianis, meoque priore. ſed *quis* in margine Voſſ. tertii & quarti, utroque D'Orvill. & primis edd.

90. mi-

Haec etiam docti confessa est pagina Calvi,
90. Quum caneret miserae funera Quintiliae.
Et modo formosa qui multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua.
Cynthia quin etiam versu laudata Properti,
Hos inter si me ponere Fama volet.

90. *miseras funera Quintiliae*] *vulnera* male in Vossiano, & v. 92. perperam *funera* in aliis.

91. *Et modo formosa qui multa Lycoride Gallus Mortuus inferna vulnera lavit aqua*]

Locus obscurus & manifeste corruptus. *quam multa* in Mentel. duob. Leid. Voss. Groning. utroque D'Orv. meo priore, & vetustis edd. *qua* ed. Scalig. *qui multa* Colotian. & quint. Vatic. *quo* Neap. *quis multa* Vatic. pr. prolixe de hoc loco egit D'Orvill. in Misc. Observ. Vol. V. Tom. III. pag. 24 — 27. ubi notat Heinsium legere *qui mulsa*. ut *vulnera mulsa* pro permulsa, & *mulcere vulnera* dicantur, quod aliter *fovere vulnera*. vide eum in notis Propertianis pag. 713. 714. idque non inprobabat Oudend. ad Suet. Aug. cap. 66. p. 273. qui Barthium male hunc locum intellexisse notat, & de Corn. Gallo nonnulla addit. sed hoc sensu *mulsa vulnera* non videntur placuisse Graevio, qui in Epistolis ad Heins. Tom. IV. Syllog. pag. 641. 644. 645. exemplum simile produci desiderabat, ut verbum insolentius esse ibidem notat D'Orvillius, qui ipse tentabat, *Et modo formosa qui inulta*, ut *qui* non elidatur, sed corripiatur, exemplo Virgilii *Credimus an qui amant*, & similibus aliorum, quae illic adfert. pro *formosa* Francius tentaverat *deserta*. sed nimia licentia. Marklandi nota, quam editioni Graevianae, in qua excusum est *quam multa*. adleverat, hic minime praetereunda est. ita enim ille: „ *nulla in his constructio, quid enim faciunt ista,* „ Lycoride formosa, *aut ubi eam pones, ut sen-* „ *sus & Grammaticae ratio consient? Praeterea* „ *frigidum istud* multa, *in qua voce latet hujus* „ *loci desperatio. Feliciter, credo, conjeci;*

Et modo formosa qui flente Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua.

quoquo te vertas, vix aliam vocem inveneris, quae tam apte quadret sensui & constructioni. Hanc ego Marklandi conjecturam propius ad loci hujus sanationem accedere opinor, eamque sine mora amplectar, si vel ab uno codice MS. confirmatur. versus autem minor expressus est ex Euphorione, quem Graecum poëtam Latinis numeris reddiderat Gallus, apud Photium in Biblioth. pag. 471. ed. Schotti, ut illic ad marginem notatur,

Κωκυτὸς μοῦνος τὸν ἀφέλκεα νίψεν Ἄδωνιν.

Ceterum quod notet Broukhusius, ne unum quidem poëtae hujus Galli fragmentum apud ullum Grammaticum exstare, in eo fallitur, ut vel ex illis Vibii Sequestri in Libello de Flumin. pag. 34. patet: *Hypanis Scythiae, qui, ut ait Gallus, uno tellures dividit amne duas.* quod latuit etiam Barthium, quem sequitur Broukhusius. illius verba confer Lib. XVII. Adverf. cap. 11. quem tamen postea vidi in illum locum incidisse Lib. XLI. Adverf. cap. 26. ubi distichi hujus hexametrum frustra sic sollicitat,

De modo formosa quam multa Lycoride Gallus.

quod fugisse Broukhusium miror. confer quae de fragmentis Galli habet Fabricius Lib. I. Bibl. Lat. cap. 14. ubi pag. 429. editionis, nuper a Cel. Ernestio egregie auctae, ex Nestoris Vocabulario adfertur, tamquam Galli fragmentum, *Praxitelis manibus vivo iterum Niobe.* sed qui versus Ausonii est in Epitaph. Her. 18. & sic apud Nonium Marc. p. 133. adfertur Galli fragmentum *Durum rus fugis, & laboriosum.* quod tamen Calvo, auctoritate Gellii, recte vindicat Mercerus. finem hujus Elegiae imitatus videtur Ovidius Lib. III. Art. Am. v. 339. ubi post Callimachum, Philetam, Anacreontem, & Menandrum e Graecis, atque ex Romanis poëtis Propertium, Gallum, Tibullum, Varronem, Virgiliumque laudatos, pari modo subjungit,

Forsitan & nostrum nomen miscebitur istis:
Nec mea Lethaeis scripta dabuntur aquis.

FINIS VOLVMINIS PRIMI.

SEX. AVRELII
PROPERTII
ELEGIARVM
LIBER TERTIVS.
ELEG. I.

Callimachi manes, & Coi ſacra Philetae,
 In veſtrum, quaeſo, me ſinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte ſacerdos
 Itala per Grajos orgia ferre choros.

5. Dicite

El. I. v. 2. *In veſtrum, quaeſo, me ſinite ire nemus*] veriſſime Broukhuſius, rejecta aliorum infelici interpretatione, explicuit de lucis & amoenis fortunatorum nemorum viretis, circa virorum illuſtrium ſepulcra conſitis, in quibus eorum manes habitare credebantur. probante collectore Elect. Etonenſ. Min. p. 115. Exemplis ab eo productis haec addantur. Horatius Lib. III. od. 4. 7.

Auditis? an me ludit amabilis
Inſania? audire, & videor pios
Errare per lucos, amoenae
Quos & aquae ſubeunt & aurae.

Valer. Fl. II. 599.

Hic nemus arcanum, geminaeque virentibus arae
Stant tumulis.

Aſcraeum nemus ſupra Lib. II. 10. 4. *Caeſarum nemus* eadem de re exponunt apud Sueton. Aug. 43. & de Mauſoleo Auguſti cap. 101. in fine: *circumjectaſque ſilvas & ambulationes in uſum populi publicarat.* unde confirmatur emendatio Torrentii apud eumdem in Tiber. cap. 1. *lucumque ſibi ad ſepulturam ſub Capitolio publice accepit.* Martialis Lib. VI. Ep. 76.

Et famulum victrix poſſidet umbra nemus.

idem Broukhuſius per *ſacra Philetae* potius intelligit ejus Manes, quam ut *ſacra* hic poëmata, communem poëtarum cultum, notent, ut placebat Barthio ad Statium Lib. II. Th. 521. *ſacra poëtica* exponit editor Elector. Etonenſ. verbumque a Bacchi ſacris leviter detortum, perperam notat. ſed *ſacra* Manes ipſi ſunt. *ſacra piare* Lib. I. El. 1. 20. umbras & manes placare, explicabat Douſa pater. ſed ſignificatione illic minus oportuna. de Phileta Coo, cujus fragmenta ex Stobaeo, Athenaeo, aliiſque ſcriptoribus, & Scholiaſtis ac Grammaticis vetuſtis, in unum colligi & edi merebantur, praeter ea, quae ad hunc locum in Scholiis ſuis Muretus, Gyraldus Dial. III. de Hiſt. Poët. p. 160. Jo. Meurſius in notis ad Heſych. Illuſtr. pag. 216. Voſſius Lib. III. de Hiſt. Graec. pag. 401. Lib. III. Inſtit. Poët. cap. XI. & de Poëtis Graec. cap. VII. Periz. ad Aelian. Lib. IX. cap. 14. aliique ſcripſerunt, adeundus eſt Fabricius in Biblioth. Graec. Tom. VIII. Lib. V. cap. 30. manes igitur Callimachi & Philetae invocat, quia illos e Graecis poëtas ſibi prae ceteris imitandos propoſuit. unde patet eum de Callimacho honorifice cenſuiſſe, quem *anguſti pectoris*, & *non inflatum*, ſed mollem & tenuem alibi vocat. vide ſupra ad Lib. II. El. 25. 32. quamvis eum *non ingenio* ſed *arte valere* dixerit Ovidius. de quo Naſonis judicio vide H. Stephanum Lib. III. Schediaſm. cap. 14.

3. *Primus ego ingredior puro de fonte ſacerdos*
Itala per Grajos orgia ferre choros]
ante oculos habuiſſe videtur illud Virgilii Lib. II. G. 175.

—— *tibi res antiquae laudis & artis*
Ingredior ſanctos auſus recludere fontes.

& Lib. III. G. 12.

Primus ego in patriam mecum (modo vita ſuperſit)
Aonio rediens deducam vertice Muſas.
Primus Idumaeas referam tibi, Mantua, palmas.

Ppp ubi

5. Dicite, quo pariter carmen tenuaſtis in antro,
Quove pede ingreſſi, quamve bibiſtis aquam.

Ah

ubi vide Valent. Guellium, & Cerdam. *ingredior* vero tam apud Virgil. quam hoc loco, pro incipio, adgredior. Manilius haec Propertiana imitatus, initio Aſtronomici:

Caeleſtis rationis opus deducere mundo
Adgredior, primuſque novis Helicona movere
Cantibus, & viridi nutantes vertice ſilvas,
Hoſpita ſacra ferens, nulli memorata priorum.

Claudianus de Laud. Herc. v. 7.

— namque tuam non nunc novus advena turbam
Ingredior.

ubi *rupem* vel *Cyrrham* Heinſius. adloquitur enim Phoebum. Cicero VII. Philip. cap. 3. *magna ſpe ingredior in reliquam orationem.* & pro Archia cap. 1. *ad ſuſcipiendam & ad ingrediendam ſtudiorum rationem.* ubi vid. Paſſerat. & P. Fabrum ad ejuſd. Acad. pag. 24. hinc *ingreſſus* pro exordiis. ut explicat Servius illud Maronis IV. G. 316.

Inde nova ingreſſus hominum experientia cepit.

Quod autem hic glorietur poëta, ſe primum Romanorum rationem carminis elegiaci ad genium Graecorum tranſtuliſſe, falſitatis hanc jactationem inſimulat Vulpius in Prolegomenis, quia ante Propertium Catullus Elegiae Latinae numeros ex Graecorum fontibus felici ſucceſſu deduxerit, ſevero ſane ſupercilio. Reprehendat igitur eadem quoque cenſura Virgilium, Horatium, aliosque poëtas optimos, qui ſimilem meritis quaeſitam ſumſerunt ſuperbiam. ſic enim Maro Lib. III. G. 291.

Sed me Parnaſi deſerta per ardua dulcis
Raptat amor. juvat ire jugis, qua nulla priorum
Caſtaliam molli devertitur orbita clivo.

& ſaepe Horatius, praeſertim Lib. III. od. 30. 10.

Dicar, qua violens obſtrepit Aufidus, &c.
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxiſſe modos.

ubi quod jactet ſe primum *ad Italos modos deduxiſſe carmen Aeolium*, noſter inverſa ſeu reciproca locutione dicit *Itala orgia per Grajos choros ferre*, pro *Graja orgia per choros Italos ferre.* neque aliter Lucretius, Manilius, aliique gloriantur, ſe nullius ante trita ſolo peragrare loca, & nulli priorum memorata ferre ſacra. praeſertim vero inſectetur Nemeſiani faſtum, qui initio Cynegetici ita ſe effert,

—— ingentes Helicon jubet ire per agros
—— ducitque per avia, qua ſola numquam
Trita rotis, juvat aurato procedere curru.
Et parere deo: virides en ire per herbas
Imperat, intacto premimus veſtigia muſco.

quum tamen eum praeceſſerint Gratius & Oppianus, ut Virgilium Heſiodus, Flaccum Pindarus. Magis ridiculum illic ſe praebet Vulpius, cum oſtendere adnititur, Propertium fuiſſe garrulum illum, quem ſibi, in Via Sacra ambulanti, ſua loquacitate moleſtum fuiſſe ſcribit Horatius Lib. I. Sat. 9. utrumque vero invicem ſibi fuiſſe lividum, & ideo alterum alterius nuſquam meminiſſe. pro *puro de fonte* in Vatic. quinto *purus de fonte ſacerdos.* ſed *purus fons* eſt aliis intactus & integer. vid. Broukh. ad Tibull. Lib. II. El. 1. 14. *veſtro de fonte* legunt alii, quia Callimachi & Philetae manes invocat, quibus favere poſſent illa, quae infra occurrunt El. II. v. 51.

Talia Calliope, lymphiſque é fonte petitis
Ora Philetea noſtra rogavit aqua.

& ſic in margine libri ſui conjecerat Marklandus, qui *ūro* ſcriptum fuiſſe putabat, (id eſt, *veſtro*,) unde *puro* enatum fuerit. ſed praeceſſit *veſtrum nemus.*

5. *Dicite, quo pariter carmen tenuaſtis in antro*] *quod pariter* Groning. *cantu tenuiſtis* in aliis legi notat Lat. Latinius. *tenuiſtis* conſtans fere librorum veterum ſcriptura eſt, Regiorum nempe, Colbertinorum, Menteliani, Borrich. Askew. duorum Leidd. trium Voſſ. mei utriuſque, binarum editt. Venet. & Reg. Lep. unde abſurdo judicio *teruiſtis* Gebhardus, quod non inmerito irridet Broukhuſ. & ante eum Barthius ad Stat. IV. Sylv. 7. v. 9. illo verſu, *Maximo carmen tenuare tento.* quod hoc Propertii loco illic etiam firmat Marklandus. *tenuaſtis* certe eſt in ſecundo D'Orvill. & jam ita excuſum inveni in ed. Volſci, qui exponit, *tenui dicendi ſtilo perfeciſtis.* & poſt eum Beroaldus teſtatur *bonos codices habere* tenuaſtis, *idque ſignificare adtenuatum & gracile carmen concinnaſtis, atque alluſionem eſſe ad ſtilum tenuem & exilem characterem, quo uſi ſunt Callimachus & Philetas in Elegia pangenda.* & hanc lectionem jam probavit Franc. Flor. Sabinus Lect. Subſec. cap. XV. Tom. I. Facis Crit. pag. 1073. neque aliter editum in utraque Aldina, Colinaei, Rovill. Gryphii,

Ah valeat, Phoebum quicumque moratur in armis,
Exactus tenui pumice versus eat.
Quo me Fama levat terra sublimis, & a me
10. Nata coronatis Musa triumphat equis.
Et mecum in curru parvi vectantur Amores,
Scriptorumque meas turba secuta rotas.

Quid

phii, aliisque. quam lectionem Passeratio etiam probatam bene tuetur Broukhusius. Statius Lib. V. Sylv. 3. 98.

Et quis lasciva vires tentare Thalia
Dulce, vel heroos gressu truncare tenores.

vide Lambin. ad illud Horatii Lib. II. Epist. I. 225. *& tenui deducta poëmata filo.* & adde Cuperi Observ. pag. 32. antri autem hic meminit, ut *Delphicum*, *Castalium*, *Corycium antrum*, & sim. quia inspirationibus adcommodata credebantur antra. infra El. III. 14.

Quum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra.

Horatius Lib. I. od. 32. 1. — *si quid vacui sub antro Lusimus tecum.* ut ex cod. MS. Galei praetulit, & optime illustravit Bentlejus, pro *sub umbra.* & forte hunc locum respexerit Statius Lib. I. Sylv. 2. 253.

——— *hunc ipse choro plaudente Philetas,*
Callimachusque senex, Umbroque Propertius antro,
Ambissent laudare diem.

ubi in nonnullis MSS. & edd. *Coo plaudente.* quod male defendit Parrhasius in Quaes. per Epist. pag. 120. Coos cives intelligens, primamque corripi posse contendens, licet Graecis Κῷος dicatur. altero versu *Quave pedem ingressi*, *quamve tulistis aquam* in aliis apud Lat. Latinium. *quave bibistis aqua* in Borrich. Heinsiano, primo Voss. D'Orv. meo itidem priore, Commeliniano Gebhardi, & ed. Volsci, in duabus Venetis, *quave bibistis aquam.* sed in reliquis vett. excusis *quamve bibistis aquam.* sic Lib. II. El. 21. 20. *Nunc Dea, quae Nili flumina vacca bibit.* ubi in aliis *flumine.* infra El. II. 5.

Parvaque tam magnis admorim fontibus ora,
Unde pater sitiens Ennius ante bibit.

& hinc *Castaliae vocales undas* in loco Statii interpretatur Barthius XXVIII. Advers. cap. 4.

8. *Exactus tenui pumice versus eat*] *erat* in Heinsiano, & Borrich. *versus tenui pumice exactus* est cura non morosa limatus & politus. vide hic Passerat. & Patrui mei notas ad Gratii Cyneg. v. 475.

9. *Quo me Fama levat terra sublimis, & a me*
Nata coronatis &c.]

Quoi Fruterius. *levet* & mox *triumphet* Heinsius. & sic Marklandus, qui in libri sui margine haec adscripserat, *quo*, *versu*, *sublimis Fama me levat terra*; *pro*, *quo versu sublimem me Fama levat*, *ut casus pro casu*, *& alibi*, *Sic mihi te referas* levis, pro *levem.* *Mallem tamen legere* levet, *&* triumphat, *&* vectentur, *ut optantis sit potius quam indicantis*, *licet alibi quidem satis magnifice de se loquatur Propertius.* simile illud Horatii Lib. I. od. 1. fin. *Sublimi feriam sidera vertice* v. Barth. ad Claudian. I. in Rufin. v. 297. ubi male adfert *Musa vehatur equis.* respicere autem hic videtur illud Virgilii III. G. v. 9.

—— *tentanda via est*, *qua me quoque possim*
Tollere humo, *victorque virum volitare per ora.*

ubi *volitare per ora*, ut infra v. 24.

Majus ab exsequiis nomen in ora venit.

& Lib. II. El. I. 2.

Unde meus veniat mollis in ora liber.

hinc *volare per ora.* de quo vide ad Tom. I. Anth. Lat. p. 344. & 409. altero versu *Nota*, quod ex veteri libro praetulit Passeratius, etiam est in Askewiano. sed *a me nata* Broukhusius tuetur propter sequentia v. 17. *opus hoc de monte Sororum Detulit intacta pagina nostra via.* ut se parentem Elegiae Romanae glorietur, quemadmodum supra, *Primus ego ingredior* &c. deinde ex hoc loco etiam forte firmari posset lectio nonnullorum in fine Elegiae ultimae Lib. IV. *Cujus honoratis ossa vehantur equis.* pro *aquis.* ubi vide.

11. *Et mecum in curru parvi vectantur Amores*] *At mecum* in Heinsiano, & meo priore. *currum* D'Orvill. ut in Palatino Gebhardi. *vectentur* Heinsius & Marklandus. *currum* hunc, quo se efferunt poëtae ad sidera, oportunis aliorum locis bene illustravit Huetius ad Manilium Lib. II. v. 58. quibus adde illud Pindari od. IX. Olymp. v. 121. *εἴην Εὑρησιεπὴς ἀναγεῖσθαι Πρόσφορος ἐν Μοισᾶν δίφρῳ.* altero versu *Scriptorum turba*, ut apud Livium praefat. Operis: *Si in tanta Scriptorum turba mea fama in obscuro sit.*

13. Quid

Quid frustra missis in me certatis habenis?
Non datur ad Musas currere lata via.
15. Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperii Bactra futura canent.
Sed quod pace legas, opus hoc de monte Sororum
Detulit intacta pagina nostra via.
Mollia, Pegasides, vestro date serta poëtae:
20. Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi quod vivo detraxerit invida turba,
Post obitum duplici foenore reddet honos.

Omnia

13. *Quid frustra missis in me certatis habenis*] *inmissis habenis* legisse Auratum notaverat Dousa. *inmissis mecum certatis habenis* Heinsius. sic *inmissi per moenia currus* infra El. IX. 23. ubi *missi* in multis codd. MSS. infra El. VII. 58.

Mollia tu coeptae fautor cape lora juventae,
Dexteraque inmissis da mihi signa rotis.

mittere habenas in Epigrammate Petronii, quod edidi Tom. I. Anth. Lat. pag. 581. loco corrupto,

Mox & Socratico plenus grege, mittat habenas
Liber, & ingentis quatiat Demosthenis arma.

16. *Qui finem imperii Bactra futura canent*] *canant* Heins. ut in Groningano.

17. *opus hoc de monte Sororum Detulit*] *de fonte* v. c. Perreji, primus & sec. Vatic. quod non improbasse videtur Passeratius. *de morte futurum* apud alios legi notat Lat. Latinius. *Restulit* in Heinsiano, & meo priore.

19. *Mollia, Pegasides, vestro date serta poëtae*] *date vestro* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Neap. Borrich. Voss. quarto, Heinsiano, primo D'Orvill. meo secundo, & primis edd. sed vulgatae lectionis numerum praetulit Broukhusius, & sua imitatione Lotichius Lib. I. El. 6. 53.

Frigida Pegasides vestro date pocula vati.

serta dare, ut in veteri Inscript. apud Gorium in Inscr. Florent. pag. 75. DELIAE SERTA DATE. quod cum hoc loco contulit. *mollia serta* & *dura corona* hic dicuntur ad oppositionem heroici & Elegiaci carminis. vid. ad Lib. II. El. 1. v. 40. & El. 25. 44. hinc Ennio *hirsutam* dat *coronam* Lib. IV. El. 1. 61. *mollia* enim *serta* sunt, quae conveniunt poëtae amores cantanti. qualia erant *myrtea*, quae amantibus in Elysio tribuit Tibullus Lib. I. El. 3. 66.

Illic est cuicumque rapax mors venit amanti,
Et gerit insigni myrtea serta coma.

& hinc Ovidius, Elegos praeferens heroicis & gravioribus carminibus, Lib. I. Am. 1. 29.

Ferrea cum vestris bella valete modis.
Cingere litorea flaventia tempora myrto,
Musa, per undenos emodulanda pedes.

& II. A. A. circa finem:

Finis adest operi, palmam data grata juventus,
Sertaque odoratae myrtea ferte comae.

talia serta mollia innuit Theocritus Idyll. VII. 63.

Κἠγὼ τῆνο καθ' ἆμαρ, ἀνήθινον ἢ ῥοδόεντα,
Ἢ καὶ λευκοΐων στέφανον περὶ κρατὶ φυλάσσων.

ubi Scholiastes: ἀνηθίνοις δὲ ἐχρῶντο στεφάνοις, ὡς Ἀλκαῖος, καὶ Σαπφώ. *Non faciat* Heinsius. ut optantis sit, quomodo supra v. 9. & seqq. *me Fama levet, Musa triumphet, & vectentur amores*, corrigendum censebat.

21. *quod vivo detraxerit*] ita in v. c. Fruterii, Excerpt. Scalig Groning. Heinsiano, utroque D'Orv. meo priore, & priscis edd. Veneta utraque, Volsci, Beroaldi, Colinaei, prima Aldi, & Juntina, ut legendum notavit Gebhardus, probante Broukhusio. *detraxerat* in duobus Leidd. tribus Voss. Mentel. secunda Aldi, Rovill. Gryph. Canter. aliisque. altero versu in multis MSS. *onus* vel *honus*. *opus* in primo D'Orvill. ut in aliis legi testatur Lat. Latinius. placet valde emendatio Marklandi,

Ut, mihi quod vivo detraxerit invida turba,
Post obitum duplici foenore reddat honos.

sequen-

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
Majus ab exsequiis nomen in ora venit.
25. Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
Fluminaque Haemonio cominus isse viro?

Idaeum

sequentia *Majus ab exsequiis nomen* &c. imitatus videtur Ovid. IV. Trist. El. 10. 122.

> *Tu mihi (quod rarum) vivo sublime dedisti*
> *Nomen, ab exsequiis quod dare Fama solet.*

25. *Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces*] vitiose in Regiis, Colbertinis, Menteliano, primo Leid. & Borrich. scriptura, *ab regno*, quam etiam ex suo libro profert Livinejus, & in priore D'Orvill. *obregno*, quod provenit a librariis, quibus *equus abiegnus*, seu ἵππος δουράτεος Homeri, erat incognitus. infra Lib. IV. El. 1. 42. de equo Trojano,

> *Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam*
> *Laeserit abiegni venter apertus equi.*

ubi *armati* in Vossiano. *ambigui* in meo secundo. sic in Epigrammate veteri de Laocoonte Tom. I. Anth. Lat. pag. 90. legendum conjeci,

> *Quod tamen abiegni violarit terga caballi.*

quamvis *iligni equi* illic etiam stare possit. *abiegna trabes* de Argo nave apud Auct. Rhetor. ad Herenn. Lib. II. cap. 22.

> *Utinamne in nemore Pelio securibus*
> *Caesa cecidisset abiegna ad terram trabes.*

quae Enniana adoptavit Phaedrus Lib. IV. fab. 6. v. 6. & seqq. huic autem loco sequentia adscripserat Marklandus. „ *Nam quis*, elegans & Graecanica ἀποσιώπησις. *Nam*, nisi illa essent, „ *quis nosceret* &c. Respondet τῷ Graecorum „ ἐπεί. Lucianus de conscrib. Hist. (§. 38. p. 49.) „ ubi de Historiis loquitur, Μάλιστα δὲ καὶ πρεπῶν „ πάντων, ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην, &c. ἐπεὶ „ ὅμοιος ἔσται τοῖς φαύλοις δικασταῖς. Sophocles „ Oed. Tyr. (v. 441.)

> „ Οὐ γὰρ τι σ' ᾔδειν μῶρα φωνήσοντ' ἐπεὶ
> „ Σχολῇ σ' ἂν οἴκους τοὺς ἐμοὺς ἐστειλάμην.

„ Ovidius I. A. A. 625.

> „ *Nam cur in Phrygiis Junonem & Pallada*
> „ *silvis*
> „ *Nunc quoque judicium non tenuisse pudet?*

deinde *artes* male in Regiis, Colbertinis, Neapol. Askew. Leidensi secundo, Vossiano pr. & quarto, primo D'Orv. & meo altero. sed *arces equo pulsas* dixit, quia sequitur illos, qui arietis muralis machinam fuisse equum Trojanum tradiderunt. vide Livinej. & Passerat. Plinius Lib. VII. 56. *Equum, qui nunc aries appellatur, in muralibus machinis* (invenisse) *Epeum ad Trojam.* Ceterum quod his & sequentibus versibus dicit Propertius, Trojam & Heroas, qui bello Trojano inclyti fuerunt, inglorios posteritatem latuisse, nisi exstitisset Homeri Ilias, videntur omnia adumbrata ex illis Theocriti Idyll. XVI. 42. & seqq. de Simonide:

> Ἄμναστοι δὲ, τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια τῆνα λιπόντες,
> Δειλοῖς ἐν νεκύεσσι, μακροὺς αἰῶνας ἔκειντο,
> Εἰ μὴ δεινὸς ἀοιδὸς ὁ Κήϊος αἰόλα φωνέων
> Βάρβιτον ἐς πολύχορδον, ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστοὺς
> Ὁπλοτέροις.

ibidemque de Homero subjungit, & Odyssea, v. 51.

> Οὐδ' Ὀδυσεὺς, ἑκατόν τε καὶ εἴκατι μῆνας ἀλαθεὶς
> Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, &c.
> ——— αὐτός τε περιστελλευχθεὶς Λαέρτης
> Εἰ μὴ σφᾶς ὤνασαν Ἰάονος ἀνδρὸς ἀοιδαί.
> Ἐκ Μοισᾶν ἀγαθὸν κλέος ἔρχεται ἀνθρώποισι.

& hinc sua deduxit Horatius Lib. IV. od. 9. 25. loco notissimo:

> *Vixere fortes ante Agamemnona*
> *Multi; sed omnes inlacrimabiles*
> *Urguentur, ignotique longa*
> *Nocte, carent quia vate sacro.*

hunc vero Propertii locum cogitabat Ovidius IV. ex P. Ep. 8. 51.

> ——— *scriptis Agamemnona nosti,*
> *Et quisquis contra, vel simul arma tulit.*
> *Quis Thebas, septemque duces sine carmine nosset,*
> *Et quidquid post haec, quidquid & ante fuit.*

26. *Fluminaque Haemonio cominus isse viro*] *Fulmina* vitiose in Voss. tertio. *esse* in Borrich. Heinsiano, Voss. Leid. pr. & meo secundo. *ipse* in

Idaeum Simoënta Jovis cunabula parvi?
Hectora ter campos, ter maculasse rotas?

Deïpha-

in primo D'Orv. *Haemonium cominus isse virum* Heinsius in notis Propertianis p. 714. remittens ad notas suas in Fastos Nasonis. nimirum ad Lib. V. 176. *agrestes cominus ire leas.* sic apud Martialem Lib. XIV. Ep. 31.

Hic brevis ingentem cominus ibit aprum.

ut in MSS. pro *in grandem.* de qua locutione vide supra ad Lib. II. El. 15. 22. quomodo autem Xanthus adjutus a Simoënte aquarum copia submergere voluerit Achillem narrat Homerus Iliad Φ. v. 205. & seqq. *Haemonius* enim *vir* est Achilles. ut Lib. II. 7. 26. *Fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.* & alibi saepe.

27. *Idaeum Simoënta Jovis cunabula parvi*] *Xanthumque & Simoënta* Guyetus. ideo forte, quia Idam Phrygiam & Cretensem hic a Propertio confundi existimant nonnulli; cum haec ad Idam, Cretae montem, Jovis patriam, referenda sint, unde *Cretaeam Idam* vocat Ovid. III. Am. El. 10. 25. facit huc locus Juvenalis, sed corruptus, Sat. XIII. 41.

——— *tunc, cum virguncula Juno,*
Et privatus adhuc Idaeis Jupiter antris.

ubi pro mendosa voce *privatus* Patruus meus codicis sui margini adscripserat, *Et vagiret adhuc,* conjectura probabili; quamquam etiam *nutritus,* vel *lactatus,* posset substitui. Virgilius III. Aen. 104.

Creta Jovis medio magni jacet insula ponto,
Mons Idaeus ubi, & gentis cunabula nostrae.

ubi quae Servius notat de Curetibus & Corybantibus, tinnitu aeris & clypeis circa recens natum & vagientem Jovem ludentibus, egregie illustrantur loco Statii Lib. IV. Theb. 783.

——— *qualis Berecynthia mater,*
Dum circa parvum *jubet exsultare* Tonantem
Curetas trepidos, illi certantia plaudunt
Orgia, sed magnis resonat vagitibus Ide.

& praesertim eximio illo Caracallae numo ΜΑΓΝΗΤΩΝ majoris moduli, in quo Corybantes tympana pulsantes circa Jovem infantem, in cippo positum, conspiciuntur, cujus typum exhibet Tristanus Tom. II. pag. 196. & 199. prolato Callimachi loco ex Hymn. in Jovem v. 52. 53. ubi quae notavit Spanhemius, optimam numismati lucem adferunt. eumdemque habet Vaillantius in Num. Graec. Imp. Rom. pag. 104. cum alio tamen scribae nomine ΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΥ. pro ΑΡΙΣΤΟΚΛΟΥ, quod nomen est in meo numo hujus formae integerrimo. ut apud Tristanum aliud ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ nomen legitur. eumdem numum vide in Museo Theupoli Tom. II. p. 796. & 971. & in Tabula II. ante Inscriptiones Donii, quaeque illic observavit Gorius pag. 40. idem quoque typus est in Elagabali numo apud Vaillantium eodem opere pag. 128. ab illo autem Cretae monte Ida dictus est *Jupiter Idaeus.* de quo vid. Vales. ad Excerpt. Peiresc. p. 133. & Spanhem. ad Callim. Hymn. in Jov. v. 6. Sed longe aliter hunc Propertii locum, ab Interpretibus omnibus de Jovis incunabulis expositum, capiendum esse censebat Patruus meus ad Ovid. XIV. Met. 589. qui *Jovem parvum* hic de Aenea intelligebat, quem, ut ait Virg. I. Aen. 617.

——— *Dardanio Anchisae*
Alma Venus Phrygii genuit Simoëntis ad undas.

& ad hunc locum respexisse illic Nasonem conjicit, ubi fingit Venerem Aeneae suo *parvum numen* a Jove petere.

28. *Hectora ter campos, ter maculasse rotas*] sic optime Fruterius & Livinejus restituerunt, nam in codd. & edd. vetustis legebatur, *Hectora per campos ter maculasse rotas.* ita certe in duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orv. meisque, & ceteris fere omnibus MSS. & quidquid est priscarum editionum. sed *ter campos, ter maculasse rotas,* eleganti anadiplosi, recte edidit Broukhusius. idque etiam probasse jam videtur Passeratius. Homerus Iliad. Ω. 16.

Τρὶς δ᾽ ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος.

Euripides Androm. 107.

Καὶ τὸν ἐμὸν μελέας πόσιν Ἕκτορα, τὸν περὶ τείχη
Εἵλκυσε διφρεύων παῖς ἁλίας Θέτιδος.

Virgil. I. Aen. 483.

Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros.

& Lib. II. 272. de Hectore:

Raptatus bigis, ut quondam, aterque cruento
Pulvere, perque pedes trajectus lora tumentes.

illam vero Achillis, qua Hectorem necavit, crudelitatem aemulari gloriae sibi duxit Alexander. Curtius Lib. IV. cap. 6. imitatione illius loci Virgiliani, *Per talos Betis* (praefecti Darii) *spirantis adhuc lora trajecta sunt, religatumque ad currum traxere circa urbem equi, gloriante Rege Achillem, a quo genus ducebat, imitatum se in poena esse.*

29. &

Deïphobumque, Helenumque, & Poludamanta sine armis,
30. Qualemcumque Parin vix sua nosset humus.
Exiguo sermone fores nunc, Ilion, & tu
Troja, bis Oetaei numine capta dei.

Nec

29. *& Poludamanta sine armis*] Hanc Scaligeri correctionem, Guyeto probatam, secutus est Broukhusius. ut edidit etiam Vulpius. in plerisque codicibus *Polydamantes in armis*, ut in Regiis, Colbertinis, primo Leid. Voss. pr. & tertio, Groning. utroque D'Orv. & meo priore. *Polydimantes in armis* Borrich. *Polydamantas in armis* Leid. sec. & Voss. tert. Neap. & priscae edd. *Polydamantem in armis* Askew. *Polydamanta sub armis* v. c. Perreji, ut legendum notat Marklandus ad Statii Silvas p. 264. & sic Heinsius, & ex vet. libro Passeratius. vide etiam Gebhardum. *& Polydamanta, sine armis Qualemcumque Parin* distinguebat Marcilius ad Persii Sat. I. 7. conjungens *Parin sine armis* seu inermem & qualemcumque, *sine armis* cum Scaligero recte praetulisse videtur Broukhusius, qui ad Deiphobum, Helenum, & Polydamanta refert. Deiphobo enim Helena, quam post Paridem sibi junxerat uxorem, arma subduxerat. Virg. VI. Aen. 523.

Egregia interea conjux arma omnia tectis
Emovet, & fidum capiti subduxerat ensem.

& sic Helenus vates, ac Polydamas, consilio clarus, *sine armis* ideo dicuntur, quia tales erant inermes, sed *sub armis* erant omnes Graeci pariter ac Trojani, in qua lectione nihil arguti, ut in altera *sine armis*. & hoc etiam probavit editor Elector. Etonens. Min. p. 116. *Puludamanta* edidit Broukhusius, praeeunte Heinsio in notis Ovidianis. sed qui ipse id postea rejecit: & praevalent, quae pro altera scriptura notavit Drakenb. ad Silium Ital. XII. 212.

30. *Qualemcumque Parin vix sua nosset humus*] haec imitatus est Ovidius Lib. V. Trist. 5. 54.

Victor Echionias si vir penetrasset in arces,
Forsitan Evadnen vix sua nosset humus.

& Lib. III. Art. Am. 413.

Sed famae vigilare juvet: quis nosset Homerum,
Ilias aeternum si latuisset opus.
Quis Danaën nosset, si semper clausa fuisset.

ubi forte emendandum est,

——— *quis nosset* Achillem,
Ilias aeternum si latuisset opus.

non *Iliados terris*, ut conjeci ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 538. ut *Homeri* nomen a glossatore fuerit suppositum. idque egregie firmatur adposito Ciceronis loco pro Archia cap. 10. *nisi Ilias exstitisset, idem tumulus, qui* Achillis *corpus contexerat, nomen etiam obruisset.* & Ovidii Lib. II. F. 119.

Nunc mihi mille sonos, quoque est memoratus
Achilles,
Vellem, Maeonide, pectus inesse tuum.

31. *Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu Troja*] *nunc Pergamon, & tu* Guyetus. ut apud Virg. II. Aen. 555. *Trojam incensam & prolapsa videres Pergama.* & sic *Trojae Pergama* Lucretio Lib. I. 477. forte ita voluit Guyetus, quia *Ilion* & *Trojam* quasi diversas urbes posuisse ei videbatur Propertius. *Ilios* hic praefert Broukhusius. sed parum referre patebit ex Heinsii notis ad Ovid. Epist. I. 48. & quod ad sonum auribus gratiorem adtinet, mihi *Ilion* probandum videtur. apud Homerum certe & Virgilium non nisi neutro genere occurrere observat Scholiastes ad Il. O. 71. & Servius ad III. Aen. 3. qui addit Horatium feminino genere extulisse. de quo vid. Bentlej. ad Lib. III. od. 3. 23.

32. *& tu Troja, bis Oetaei numine capta Dei*] corrupte *evecti* in Menteliano. *Oetae* unus Colbert. & Borrich. *Oete* Neapol. bis Trojam ab Hercule captam, non pauca veterum loca testantur. primum, quum Laomedonti iratus classe XVIII navium Ilium cepit, occiso Laomedonte, & deinde ope ejus sagittarum, quae Philoctetae obtigerant. Ipse Hercules apud Sophoclem Philoct. v. 1485.

Τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χρεὼν
Τόξοις ἁλῶναι.

Valer. Fl. Lib. II. 571.

Namque bis Herculeis deberi Pergama telis
Audierat.

Josephus Iscanus initio poëmatis de bello Trojano:

Iliadum lacrimas, concessaque Pergama fatis,
Praelia bina ducum, bis adactam cladibus urbem
In cineres querimur.

ubi

Nec non ille tui casus memorator Homerus
Posteritate suum crescere sentit opus.
35. Meque inter seros laudabit Roma nepotes.
Illum post cineres auguror ipse diem.

Ne

ubi vide Dresemii notas. de Hercule Ovidius Lib. XI. Met. 215.

Bis perjura capit superatae moenia Trojae.

ubi *bis peritura*, ut alii, etiam praefert Schmidius ad Pindar. V. Isthm. 46. pag. 97. sed alterum bene vindicavit Ciofanus. vid. Senecam Agam. 614. & 864. & praesertim in Troad. v. 135.

Bis pulsata Dardana Grajo
Moenia ferro. bisque pharetras
Passa Herculeas.

quae ex deperdita Varii Tragoedia Thyeste desumta sunt, ex qua hoc fragmentum ita restituit Rutgersius in Venus. Lect. cap. 3. p. 249.

Bis pulsata
Dardana Grajo.
Spernit superbos
Humilesque simul.
Audetque vitae
Ponere finem.

ubi praecessisse *Moenia ferro*, quae exciderunt, vel secundo versu inserenda, ex Senecae imitatione colligere licet. adde Dausquejum ad Silium Ital. pag. 45. Meurs. ad Lycophr. v. 56. & 69. ubi de tertio & quarto Trojae excidio, Canterum ad eumdem v. 911. & Drakenb. ad Silium Lib. I. 43.

33. *Nec non ille tui casus memorator Homerus*
Posteritate suum crescere sentit opus]

memorabit Askew. *memoratur* vitiose in aliis, posita in fine primi versus distinctione, & altero versu *sensit* in duobus Leidd. tribus Voss. duobus D'Orvill. meo secundo, & reliquis fere, cum vetustis edd. *memorator* recte, non *narrator*. quia *memorare* frequens nostro est, pro grandiloquo sermone, ut epico carmine, aliquid narrare. Lib. II. El. 1. 25. ad Maecenatem:

Bellaque resque tui memorarem Caesaris: & tu
Caesare sub magno cura secunda fores.

& El. VIII. 7.

Jam libet & fortes memorare ad praelia turmas,
Et Romana mei dicere castra Ducis.

infra El. 9. 69.

Leucadius versas acies memorabit Apollo:
Tantum operis belli sustulit una dies.

& El. 15. 39.

Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis Pindarico spiritus ore tonat.

altero versu *Prosperitate* perperam in Borrichiano, Heinsiano, & meo priore. inepta lectione. *posteritas* pro sequentium seculorum hominibus. ut apud Cic. I. ad Fam. Ep. 18. *sed si me audies, vitabis inimicitias, & posteritatis otio consules.* ubi simpliciter pro *in posterum tempus* exponunt. sed illic Cicero Thermum monet, ne tribunitiis clamoribus se inmisceat, sed paci in posteritatis commoda potius studeat. Ovidius I. ex P. Ep. 4. 24.

Adspice in has partes quod venerit Aesone natus,
Quam laudem a sera posteritate ferat.

crescere sentit opus bene Vulpius, & ante eum Passeratius, confert cum illo Horatii Lib. III. od. 3. *usque ego postera Crescam laude recens.*

35. *Meque inter seros laudabit Roma nepotes*] *Teque* in Heinsiano & meo priore. male, ut & *laudavit* in Regiis, & priscis edd. *auguror ipse* recte tuetur Broukhus. pro *esse*, quod vetustiores praeferunt editiones, & a Passeratio probatur. *ipse* servant etiam primus & secundus Vaticanus, Perreji codex, Mentelian. Heinsian. & reliqui. *ipse deae* Neapol. *post cinerem* Mentel. & primus Leid. locum hunc elegantissime imitatus est P. D. Huetius pag. 23. Poëm. ed. Graev.

Livor edax, in me vanis incurris habenis.
Melpomene cedro nomina nostra linet.
Meque suis addet laudatrix Gallia fastis.
Illum post cineres spondet Apollo diem.

37. *Ne*

Ne mea contemto lapis indicet ossa sepulcro
Provisum est, Lycio vota probante Deo.
Carminis interea nostri redeamus in orbem,
40. Gaudeat ut solito tacta puella sono.
Orpheu, te duxisse feras, & concita dicunt
Flumina Threïcia detinuisse lyra.

Saxa

37. *Ne mea contemto lap. ind. ossa sepulcro Provisum est*] *Non mea* in secundo Leid. Heinsian. Borrich., meo priore, & aliis apud Lat. Latinium. *Nec* Mentel. Leid. pr. & D'Orvill. *Me mea cont. l. indicer* in primis edd. *contemto* pro vili, & ideo praeterito sepulcro. ut Lib. I. El. 20. 21.

Quam vereor, ne te contemto, Cynthia, busto
Abstrahat a nostro pulvere iniquus amor.

& Lib. II. El. 8. 35.

Et tua transibit contemnens ossa viator.

Horatius Lib. III. od. 16. 25.

Contemtae dominus splendidior rei.

altero versu *Promissum est* in quinto Vatic. Groning. sec. Leidensi, & primo Voss. perperam. *provisum*, prospectum cautumque a me est, seu vivus nominis inmortalitatem mihi per carmina paravi. Gebhardi *Latio Deo*, pro Apolline, merito repudiavit Broukhusius.

39. *Carminis interea nostri redeamus in orbem*] novam Elegiam, inscripto titulo AD LIBRVM SVVM, hic inchoant plerique codices scripti, & editiones vetustissimae. & sic Aldus in prima ed. cum inscriptione POËMATA SOLVM VACARE MORTE. ut in Juntina, & Colinaei. sed in Aldina altera an. 1515. Roëllii, Seb. Gryphii 1551. ejusque haeredum an. 1561. tum Christoph. Plantini Antverp. 1560. & Scaligeri, haec praecedentibus connectuntur. in ed. Ant. Gryphii 1573. Canteri, & Dousae, novae Elegiae initium est a v. 41. *Orpheu* &c. quod secutus est Vulpius. *redeamus in orbem carminis nostri* Passeratius exponit de carmine cyclico. sed malim interpretari, redeamus ad carminis nostri, id est amatorii, institutum mollius, & choros magis placidos. ut sequens indicat versus. sive, ut Horatius dicit Lib. I. Sat. 1 108. *Illuc, unde abii, redeo.* simili fere colore, quo Lib. IV. El. 6. 69.

Bella satis cecini: citharam jam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.

altero versu male *Gaudeat insolito* in v. c. Fruterii, Palatino, Neap. Regiis, Colbertinis, primo D'Orvill. & priscis edd. unde Heinsius *hinc solito.* sed quod connectant codices vocem *insolito*, separanda videtur *Gaudeat in solito.* ut Lib. II. El. 3. v. 10.

Gaudeat in puero, si quis amicus erit.

41. *Orpheu, te duxisse feras, & concita dicunt Flumina Threïcia detinuisse lyra*] variant hic admodum libri scripti & editi. *Orphea detinuisse* in Modii & Scaligeri Excerptis, Mentel. primo & quinto Vatic. Neap. duobus Leidd. tribus Vossianis, Borrich. Groning. Askew. utroque D'Orv. meo priore, aliisque apud Lat. Latinium. *Orphea te tenuisse* in Regiis, Colbertinis, & meo secundo. ut in primis edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci, utraque Aldina, Juntina, Colinaei, aliisque. & apud Octav. Mirandulam in Viridar. Illustr. Poët. fol. 183. verso. *Orpheu te tenuisse* Beroaldina. *Orphea te tenuisse* & minore versu *sustinuisse* Guyetus ex cod. Reg. ut Lipsius, Modius, aliique. pravo judicio Vulpius *detinuisse* primo versu, & altero *sustinuisse* edidit, quae insuavissimum reddunt versum. & *detinuisse feras* librariorum oscitantiae debetur, sequentis versus lectionem cum primo confundentium. neque venusta videtur repetitio, si utroque versu *detinuisse* legatur, ut censebat Scaliger. Cogitabam aliquando, *Orpheu, te mulsisse feras.* ut imitatio sit Virgilii Lib. IV. Georg. 510. de Orpheo,

Mulcentem tigres, & agentem carmine quercus.

quod *lenire tigres* Horatio est A. P. 393. Seneca Medea v. 229.

—— munus est Orpheus meum,
Qui saxa cantu mulcet, & silvas trahit.

vel *flexisse.* ut apud Cic. pro Arch. cap. 8. *Saxa & solitudines voci respondent, bestiae saepe inmanes cantu flectuntur atque consistunt.* sed mox sequitur *flexit equos.* nisi illic *duxit* ex nonnullis codd.

Saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem
Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
45. Quin etiam, Polypheme, fera Galatea sub Aetna
Ad tua rorantes carmina flexit equos.

Mire-

codd. MSS. substituendum videatur. praestat igitur cum Broukhusio admittere conjecturam Heinsii, *Orpheu, te duxisse feras*, cujus vide notas ad Propert. p. 715. ubi etiam *domuisse* conjicit. quod firmari posset ex Phaedro Prolog. Lib. III. v. 58. de Orpheo

Qui saxa cantu movit, & domuit feras,
Hebrique tenuit impetus dulci mora.

quo loco etiam *Flumina detinuisse* in minore versu adstruitur. *ducere* hac in re etiam apud Horatium noto loco, de Orpheo & Amphione, in A. P. 396.

Saxa movere sono testudinis, & prece blanda
Ducere quo vellet.

Silius Ital. Lib. XIII. 347. de Pane, *ducit stabula omnia cantu*, & Lib. XV. 461.

——— cum curia vocem
Posceret, ut cantu, ducebat corda Senatus.

ubi vid. Drakenb. & Heins. ad Claudian. Praef. Lib. I. in Rufin. v. 13. altero versu pro *sustinuisse*, quod in v. c. Fruterii, primo Leid. D'Orvill. Neapol. Mentel. Excerptis Scaligeri, Askew. aliisque codd. & primis edd. etiam legitur, & a multis probatum fuit, Broukhusius *detinuisse* recepit, quod ejusdem notionis est. & sic legendum apud Florum Lib. III. cap. 3. §. 12. *postquam detinere amnem manibus & clypeis frustra tentaverant.* pro *retinere.* & passim *detinere* pro morari, etiam aliis in rebus. vide notas ad Ovid. I. Met. 683. *sustinuisse* tamen hoc in loco, propter *concita flumina*, praefert Patruus meus ad Valer. Fl. Lib. III. 100. & ita adfert Octav. Mirandula in Virid. Illustr. Poët. d. l.

43. *Saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem*] ita in omnibus fere codd. & edd. vetustis. neque aliter e suis adfert Nestor in Vocabulario pag. 35. & 177. *Thebis* in primo D'Orvill. *Thebes* apud Octav. Mirandulam. *Thebanam agitata per artem* Heinsius. *Phoebeam agitata per artem* tentabat eruditus Britannus in Miscell. Observ. Vol. II. pag. 109. & musicam Amphionis artem intelligebat, ut *Phoebeus Amphion* Statio Lib. III. Sylv. 2. 41. sed in notis illic subjectis Patruus meus nihil inmutandum contendit, quia & montis Cithaeronis, & urbis Thebarum mentio satis ostendunt, quae ars intelligenda sit, & loca plurima poëtarum, quae adfert, in quibus simpliciter *artes* memorantur, satis manifestant *artem*, de qua agitur. *per artem* vero pro *arte*. ut saepe apud poëtas. Virg. VIII. Aen. 143. *neque prima per artem Tentamenta tui pepigi.* Silius Ital. IV. 715.

— pontum tractare per artem Nescius.

vide notas doctor. ad Gratii Cyneg. 151. Cel. Ruhnkenio *Thebas* e glossa provenisse, veramque lectionem suo loco movisse videbatur. Lepidam illam fabulam de Rege Cithaerone, quam ex Pausania adfert Broukhusius, mallem omisisset. de saxis arte lyrae Amphioniae sponte coëuntibus nota est fabula. vid. Barth. ad Stat. I. Th. v. 19. semper vero scribendum *Cithaeronis*. nam male infra El. XIII. 25. *Cythaeronis* in ed. Broukhus. pejus adhuc *Citherenis* & *Cythaeronis* in Indice tamquam diversi ponuntur montes. altero versu pro *muri* vitiose in Neapol. primo Voss. & secundo D'Orvill. *in numeri*.

45. *—— fera Galatea sub Aetna*
Ad tua rorantes carmina flexit equos]

duxit in Borrich. Commeliniano Gebhardi, Heinsiano, & meo primo. vide paullo ante ad v. 41. *Ad te rorantes* male in ed. Graeviana. & *flumina flexit* perperam in aliis apud Lat. Latinium. *sistere* aliis dicitur. ut *sistere aquam fluviis* Virgilio, Ovidio, & *sistere gradum*, ac sim. vide notas ad Tibull. Lib. I. El. 2. 44. & ad Ovid. IX. Met. 43. *rorantes*, vel *parentes*, (tibi obsequentes,) *aquas* conjecerat Heinsius. *aquas* olim Broukhusio etiam in mentem venerat. eruditissimus Eldickius suis ad me literis resingendum suspicabatur,

Quin etiam, Polypheme, aures Galatea sub Aetna
Ad tua rorantes carmina flexit aquis.

sed *fera Aetna* pro inculta & horrida recte adstruitur

Miremur, nobis & Baccho & Apolline dextro,
Turba puellarum si mea verba colit.
Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis,
50. Nec camera auratas inter eburna trabes:

Nec

struitur a Passeratio. ut *feri saltus* Claudiano Conf. Olybr. v. 186. & *fera arva* Manilio Lib. I. 86.

Et fera diversis exercita frugibus arva. per *equos* Broukhusius intelligit pisces frenatos, quibus Deae marinae vehebantur. sed rectius de equis marinis, in pisces desinentibus, capit doctus Britannus in Miscell. Observ. Vol. II. p. 111. ut Tritoni *coeruleos equos* tribuit Ovidius Epist. VII. 50. Respicit hic procul dubio Propertius ad carmina Polyphemi, quibus Galateam sibi conciliare studet apud Theocritum Idyll. XI. v. 19. & seqq. usque ad finem carminis. cui adde Ovid. XIII. Met. 780. & seqq.

47. *& Baccho & Apolline dextro*] bene viri docti hunc locum conferunt cum illis Calpurnii Ecl. IV. 56.

—— & modo te Baccheis Musa corymbis
Munerat, & lauro modo pulcher obumbrat
Apollo.

dextro Apolline & Baccho etiam Casaubonus exponit ad Persium Sat. II. p. 183. & 184. ubi merito Gyraldum ridet, qui *dextro Hercule* proprium Alcidae cognomen esse somniaverat.

49. *Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis,*
Nec camera auratas &c.]

Non quod Vatic. quint. *Si non Taenariis* male Guyetus, & sic apud Octav. Mirandulam. nam *quod* hic significat *quamvis*. ut recte Broukhusius. sic Lib. II. El. 19. 61. *quod pleno fastus adsumis amore.* exemplis ab eo prolatis adde alia apud Heins. ad Ovid. Epist. XVII. 51. & quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 484. *Taenariis domus est mea fulta columnis* in altero Regio. confer cum his illa Tibulli Lib. III. El. 3. 13.

Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis,
Taenare, sive tuis, sive, Caryste, tuis?
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos?
Aurataeque trabes, marmoreumque solum?

hinc apud Claudian. II. in Rufin. 135. legebat Patruus meus,

—— quid nunc Phrygiis effulta columnis
Atria, prolataeve juvant ad sidera moles?

pro vulgata *quid purpureis*. licet *purpureis columnis* pro porphyreticis caperet Cel. Ruhnkenius. ut apud Capitolin in Anton. Pio cap. 11. recte *fulta auro laquearia*, pro *culta*, eidem restitutum est in Bel. Getic. v. 224. qualis variatio apud Statium Lib. I. Theb. 144.

Et nondum crasso laquearia fulta metallo,
Montibus aut late Grajis effulta nitebant
Atria.

ubi *fulva metallo* in aliis. sed *culta* cum Heinsio legendum. altero versu *alte Grajis suffulta metallis Culmina* in MSS. pari colore Auctor Culicis v. 61.

Si non Assyrio fuerint bis lauta colore
Attalicis opibus data vellera: si nitor auri
Sub laqueare domus animum non tangit avarum.

similia vide apud Guellium ad Virg. II. Georg. 461. Bernart. ad Stat. d. l. Lib. I. Theb. 144. & Scalig. ad Manil. Lib. V. 508. & hoc Propertii loco Marklandus firmat conjecturam suam apud Statium Lib. I. Sylv. 2. 152.

Splendent Taenariis fastigia nixa columnis.

auratae trabes hic memoratae vindicant veram lectionem in loco Tibulli paullo ante producto, *Aurataeque trabes, marmoreumque solum.* ubi male Torrentius ad Sueton. Aug. 72. adfert *Aurataeque fores.* quae lectionis diversitas etiam est apud Senecam in Thyest. v. 347. *Non auro nitidae trabes.* ubi *fores* in Florentino. sed in eadem Tragoedia v. 646 *— cujus auratas trabes Variis columnae nobiles maculis ferunt.* & in Hippol. 497.

——— mille non quaerit tegi
Dives columnis; nec trabes multo insolens
Suffigit auro.

Virgilius II. Aen. 448.

Auratasque trabes, veterum decora alta parentum.

quod

Nec mea Phaeacas aequant pomaria silvas,
Non operosa rigat Marcius antra liquor:
At Musae comites, & carmina cara legenti,
Et defessa choris Calliopea meis.

55. For-

quod recte tuentur Pierius & Patruus meus, pro *Aeratasque*, vel *Aëriasque*, ut in aliis codd. & sic in loco Plinii Lib. XXXIII. cap. 3. *Sed & illius aureae camerae, & argenteae trabes narrantur & columnae.* quem adfert Bentlejus ad *trabes Hymettias* illustrandas apud Horatium Lib. II. od. 18. 4. denique *camara* in meo etiam cod. primo. ut scribendum contendunt, quando de opere laqueato vel fornicato sermo est. vide Patrui mei notas ad Petron. cap. XXX. pag. 112. & ad Phaedr. IV. Fab. 24. 29. sic CAMARAM SIBI ET SVIS POSTERIS in Inscript. apud Donium Clas. XIV. N. 66. p. 435.

51. *Nec mea Phaeacas aequant pomaria silvas*] *Phaeacidas* in primo Voss. *feacias* Mentel. *Phaeatias* in Regiis, Colbertinis, & primis edd. *Phocacias* Borrich. *Phaeacias* apud Octav. Mirandulam, ut in Groning. duobus Leidd. Voss. tertio & quarto, meoque secundo, Aldina utraque, Juntina, Colinaei, aliisque, sed metro adversante. *Phaeaces* adfert Nestor in Vocabul. pag. 99. vera scriptura est *Phaeacas*, ut in Excerptis Scaligeri, quomodo Livinejus & Passeratius. & sic Cerda ad Virg. III. Aen. 291. & Heinsius notis ad Propert. p. 715. quem vide, & Broukhus.

52. *Non operosa rigat Marcius antra liquor*] *Atque operosa* Guyetus. *Non nemorosa* Heinsius. sed vulgata non videtur sollicitanda. *antra* quoque hic ferri non posse existimabat Cl. Schraderus, cui & *antra operosa*, & *liquor antra rigat*, valde displicebant, ideoque Emend. cap. VIII. pag. 147. legebat *arva*, quae recte *rigari* dicuntur, ut & *operosa arva* Ovidio Lib. I. A. A. 399.

Tempora qui solis operosa colentibus arva.

& *operosi vitibus agri* Lib. II. Am. 16. 33. *antra* tamen se tueri posse videntur, si intelligamus, veteres ex aquaeductibus in hortos, in quibus *antra*, (*grottes*) aquam derivasse. quae *operosa* dicuntur, id. est, multa arte & sumtu elaborata. ut Nasoni Epist. III. 31.

Viginti fulvos operoso ex aere lebetas,
Et tripodas septem, pondere & arte pares.

& *operosae cultibus ambae* Lib. II. Am. 10. 5. vide & Passeratium. *Martius* male in duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meis codd. & priscis edd. *Marcius* enim scribendum viri docti dudum monuerunt, quia haec aqua Marcia in urbem inducta a P. & Q. Marciis, ex Anci Marcii posteris, ut notat Passerat. p. 412. & vid. Heins. ac Broukhus. *Marcius* igitur, non *Martius*, praestat. adde Sigon. & Drakenb. ad Livium Lib. I. cap. 32. sic infra El. 21. v. 24. *& aeternum Marcius humor opus.* ubi male etiam *Martius* in MSS. & ita apud Statium Lib. I. Sylv. 3. v. 67. & Sylv. 5 v. 27. corrigendum monuit Marklandus. ubi de hoc aquaeductu Marcio etiam videndus Domit. Calderinus. & adde notata ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 644. pro *antra* in Neapol. *ante*.

53. *At Musae comites, & carmina cara legenti, Et defessa choris &c.*]

Ut Musae in meo secundo *Et* in Borrich. seq. versu *At defessa* in Heinsiano, & meo priore. *decessa* in Regiis. recte videtur Scioppius Lib. I. Verisim. cap. 10. hic *At* ter repetitum substituisse,

At *Musae comites*, at *carmina cara legenti*,
At *defessa choris* &c.

ut apud Virg. II. G. 467.

At *secura quies, & nescia fallere vita,*
Dives opum variarum: at latis otia fundis,
Speluncae, vivique lacus: at frigida Tempe &c.

vide ad Lotich. p. 372. ubi *comites Musas* etiam illustravi, quas semper se comitari, voti poëtarum summa est. quod & imitatur Boëthius Lib. I. Cons. Philos. Metr. I. de Musis:

Has saltem nullus potuit pervincere terror,
Ne nostrum comites *persequerentur iter.*

& hunc Propertii locum in animo habuisse videtur Ovidius Lib. I. Am. El. 3. v. 7. & seqq.

Si me non veterum commendant magna parentum
Nomina: si nostri sanguinis auctor eques;
Nec meus innumeris renovatur campus aratris,
Temperat & sumtus parcus uterque parens.

At:

55. Fortunata meo si qua es celebrata libello,
Carmina erunt formae tot monumenta tuae.
Nam neque Pyramidum sumtus ad sidera ducti,
Nec Jovis Elaei coelum imitata domus;

Neo

At Phoebus, comitesque novem, vitisque repertor,
Hoc faciant: &, me qui tibi donat, Amor.

Francius vero distinguebat,

At Musae comites, & carmina, cara legenti.

pro *cara* in Voss. quarto *rara*. quod non spernendum. *grata* in Groning. D'Orvill. secundo, & aliis apud Lat. Latinium.

55. *Fortunata meo si qua es celebrata libello*] *est* in Mentel. Regiis, Colbertinis, Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meo priore, & priscis edd. pro *celebrata* in Voss. pr. Borrich. & meo primo *cantata*, ut & in marg. secundi. quod praefero. & favet Livineji Vaticanus, in quo *est cantata*. sic Ovidio Lib. III. Am. El. XI. 19. restituerunt viri docti,

Scilicet & populo per me cantata placebar.

quod variis exemplis illic Patruus meus firmavit. quem & vid. ad Nemesian. Ecl. II. 85. *numerata* in v. c. Fruterii, secundo Leid. primo & tertio Voss. utroque D'Orv. & meo primo. quam vocem librarii codicis Borrichiani & Heinsiani ingesserunt sequenti versui. *suae* in Voss. tert. primo D'Orvill. & aliis codd. Lat. Latinii. pro *formae* vitiose *fortunae* in primo Voss. *tam monumenta* in D'Orv. secundo.

57. *Nam neque Pyramidum sumtus ad sidera ducti*] *ad sidera coeli* in Groning. *moles ad sidera ductae* legebat Heinsius. cui favere posset illud Senecae de brev. vitae cap. ult. *moles magnas sepulcrorum & operum publicorum dedicationes disponunt.* & illud ex Epigr. antiquo *de Literarum aeternitate*, cujus auctor haec Propertiana aperte imitatus est, Tom. I. Anth. Lat. p. 447.

Haec urbem circa stulti monumenta laboris,
Quasque vides moles, Appia, marmoreas;
Pyramidasque ausas vicinum adtingere coelum,
Pyramidas, medio quas fugit umbra die:

Et Mausoleum miserae solatia mortis
Intulit externum quo Cleopatra virum,
Concutiet sternetque dies. ———
Carmina sola carent fato, mortemque repellunt:

montes ad sidera ducti olim divinaveram in notis ad Lotich. pag. 14. & 296. ubi multis hunc locum illustravi, eamque conjecturam pluribus adstruxi ad Anthol. Lat. p. 448. 449. ubi in Epigrammate sequenti,

Tu licet extollas magnos ad sidera montes;
Et Pharias aeques marmore Pyramidas,
Ingenio mors nulla nocet: vacat undique tutum;
Inlaesum semper carmina nomen habent.

sic enim legebat Heinsius, non *calidas Pyramidas*, quod antea edebatur, aut *validas*, ut in marg. Pithoei. quamquam *solidas* potius illic substituendum censuerint Piersonius, & Eldickius in Specim. Suspic. Crit. cap. VII. pag. 48. quod minime displicet. *sumtus* tamen *Pyramidum* hic posuisse videtur Propertius, pro Pyramidibus magno sumtu exstructis. ut mox *Mausolei dives fortuna sepulcri*. ex quibus verbis Clercqulus apud Lucanum Lib. VIII. 698. legebat,

Et Ptolemaeorum manes seriemque pudendam
Pyramides claudant, & ditia Mausolea.

pro *indignaque*, quod epitheton Mausoleis non convenire putabat.

58. *Nec Jovis Elaei coelum imitata domus*] Legi merentur quae ad hunc locum illustrandum de celebratissima hac Jovis Elaei seu Olympici aede scripsit Parrhasius in Quaesitis per Epist. pag. CXI. *coelum imitata*, ut de Pantheo, quod templum etiam θολοειδὴς erat, dicit Dio Cass. Lib. LIII. p. 722. Θολοειδὴς ὂν τῷ οὐρανῷ προσέοικεν. quo loco Casaub. ad Athen. Lib. II. cap. 19. in fine, exponit Persarum Regum tabernaculum οὐρανίζεσθαι, & tales papiliones οὐρανίσκους dictos docet. huc refer Callimachi Fragmentum CXCVIII. quod servavit Pindari Scholiastes ad Od. X. Olymp. 50. in quo Ἦλιν vocat Διὸς οἶκον.

 60. Mor-

Nec Mausolei dives fortuna sepulcri
60. Mortis ab extrema conditione vacant.
Aut illis flamma, aut imber subducet honores,
Annorum aut ictu pondera victa ruent.

At

60. *Mortis ab extrema conditione vacant*] sic recte editum, ut ad Pyramidas & Mausoleum referatur, male enim *vacat* in Leid. sec. tribus Voss. secundo D'Orvill. & primis aliisque antiquis edd. & apud Octav. Mirandulam. *vacant* firmatur a Menteliano, uno Colbert. Neap. Groning. & Heinsiano, meisque.

61. *Aut illis flamma, aut imber subducet honores*] *subducit* Neapol. Leid. sec. & alter D'Orvill. male. sequitur enim *ruent*. ex hoc loco videtur Passeratius apud Ovid. prope finem Metam. legisse, *quod nec Jovis ira, nec imbres, Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.* ubi *ignes* in vulgatis editur. & favet illud Horatii Lib. III. od. ult. *Quod non imber edax, aut Aquilo inpotens Possit diruere.*

62. *Annorum aut ictu pondera victa ruent*] *Armorum* in Mentel. Colbertino, quinto Vatic. primo Leid. & meo priore. eadem varietate etiam in Epigr. vet. Tom. I. Anth. Lat. pag. 690.

Carmina vivaci membranis illita succo
Armorum serie debilitata cadunt.

ubi recte Cl. Schraderus & Piersonus *Annorum serie.* ut eodem Vol. p. 459.

Non tamen annorum series, non flamma, nec ensis,
Aeternum potuere hoc abolere decus.

& in versibus Laberii pag. 555.

Ita me vetustas amplexu annorum enecat.

apud Horat. III. od. ult. v. 5.

——— *aut innumerabilis*
Annorum series & fuga temporum.

male vero in ed. Graevii nomen praeferente, *Annorum aut tractu.* quod merito inprobat Auctor. Elect. Eton. Minor. p. 117. qui in tribus codicibus *Armorum* legi testatur. neque mihi placet Broukhusii conjectura *Annorum aut actu.* *rinam pulsare*, quod e Juvenale adfert, *ictu* magis propugnat, quam *actu*. ita *ictus fortunae* Ovidio Lib. II. ex P. Ep. 7. 41.

Sic ego continuo Fortunae vulneror ictu,
Vixque habet in nobis jam nova plaga locum.

quamvis tamen Broukhusii correctionem non inprobandam censebat Cel. Ruhnkenius, si *actus* ea notione accipiatur, qua annus *agi & circumagi* passim dicitur. possis etiam cum amicissimo Santenio *Annorum aut ipso pondere.* hoc est, *solo pondere*: ut apud Senecam Agam. 87. *fidunt ipso Pondere magna.* vel *Annosa aut ipso. Arvorum* in primo Voss. *ictus* in meo secundo. Heinsius tentaverat: *Ventorum aut ictu.* ut *icta vento aequora* Lucano Lib. II. 458. vel, *Annorum aut numero.* sed haec minus adrident. *pondere* Mentel. duo Leidd. Voss. pr. & quartus, uterque D'Orv. & meus primus. unde legendum diu arbitratus sum,

Annorum aut ictu, pondere victa, ruent.

quam emendationem pluribus firmavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 315. ubi *ruent* etiam adserui contra codices, in quibus hic *jacent*. quamquam defendi id nonnihil posset aliorum locis, quae ibidem produxi pag. 247. sed *ruit* nunc praefero, quod altis Pyramidum molibus & Mausoleo magis convenit. ut in illo Ovidii II. Trist. 86.

Lapsa suo quondam pondere tecta ruunt.

Cic. XIV. Phil. cap. 3. *omnibus, quamquam ruit ipse suis cladibus, pestem, vastitatem denuntiat.* *pondera victa* hoc in loco placuisse videntur Patruo meo ad Petron. cap. 83. p. 409. & ad Valer. Flac. Lib. I. 831. ubi tamen *pondera fessam materiem mundi* quod vocet Valerius, huic conjecturae opitulatur. neque obstat concursus ablativorum, qui distinctione adjuvatur *Annorum aut ictu, pondere victa, ruent.* Withofius conjecerat *Annorum aut ictu aut pondere.* Eldickius vero *Annorum aut tacito pondere.* ut *anni taciti*, & *tacito passu labi* Ovidio; & *occultum aevum* Horatio.

63. At

At non ingenio quaesitum nomen ab aevo
Excidet, ingenio stat sine morte decus.

ELEG.

63. *At non ingenio quaesitum nomen ab aevo Excidet*] *ingenium* male in Heinsiano D'Orvill. & meo priore. *ingenii* in quarto Voss. Heinsius conjecerat,

At non ingenti quaesitum nomen ab aevo.

quia sequitur *ingenio*, repetitione, ut forsan ipsi videbatur, minus grata. idem ed. Aldinae adscripserat,

——— *ingenii quaesitum nomen Homeri*
Excidet.

me non probante. *ab aevo* est diuturnitate temporis. Ovidius I. Am. El. 15. 32.

——— *cum dens patientis aratri*
Depereant aevo, carmina morte carent.

quo loco Bentlejus ad Horat. Lib. I. od. 12. 45. utitur ad probandam conjecturam suam in illis Lucretii Lib. I. 314.

——— *uncus aratri*
Ferreus occulte decrescit vomer ab aevo.

infra El. III. v. 19.

——— *hoc fit in aevum,*
Cernis ab Aenea quod superesse caput.

sic *per aevum*, pro in perpetuum, in aeternum, apud nostrum Lib. IV. El. 2. 55.

Sed facias divum sator, ut Romana per aevum
Transeat ante meos turba togata pedes.

de quo vid. Bentlej. ad Horat. Carm. Secul. v. 26. Ceterum cum his conferendum est Epigramma Graecum in Laërtem Ulixis patrem Lib. III. Antholog. Tit. XIV. Ep. 1.

Ψήχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, οὐδὲ σιδήρου
Φείδεται, ἀλλὰ μιῇ πάντ' ὀλέκει δρεπάνῃ.
Ὣς καὶ Λαέρταο τόδ' ἠρίον. ὃ σχεδὸν ἀκτῆς
Βαιὸν ἄπο, ψυχρῶν λείβεται ἐξ ὑετῶν.
Οὔνομα μὴν ἥρωος ἀεὶ νέον. οὐ γὰρ ἀοιδάς
Ἀμβλύνειν αἰὼν (οὐδ' ἐθέλῃ) δύναται.

quod sic interpretatus est Hugo Grotius:

Atterit & lapidem, nec ferro parcere novit,
Una falce metens omnia, longa dies.
Nunc quoque Laërtae tumulum, qui litore distans
Non procul insani spargitur imbre maris.
Nomen at herois semper viget. inclyta vatum
Carmina vis aevi laedere nulla potest.

ubi plura veterum loca, eaque inter hos quoque Propertii versus profert Obsopoeus. & his similia sunt toto fere Theocriti Idyllio XVI. quibus addi meretur insignis Synesii locus Epist. XLIX. de Hierone & Simonide, cui poëtae Siculum Regem plus debere dicit, quam Regi poëtam, ποιητικῇ γὰρ ἴσως ὁ Θεὸς ἀποταμιεύει τὴν εὔκλειαν. & in hanc sententiam Martialis Lib. X. Ep. 2. loco varie agitato,

At chartis nec furta nocent, nec secula praesunt,
Solaque non norunt haec monumenta mori.

ubi in variis MSS. *sed*, vel *&*, *secula prosunt*. ut legebat Passerat. ad Propert. p. 414. Scriverius in notis ineditis, *nec fata nocent*, *& secula prosunt*. *fata* certe in membranis antiquis. forte legendum *nec fata nocent*, *nec secula desunt*. id est, aeternum supersunt ac vivunt.

ELEG. II.

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophontei qua fluit humor equi,
Reges, Alba, tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis nervis hiscere posse meis.
5. Parvaque tam magnis admoram fontibus ora,
Unde pater sitiens Ennius ante bibit.

Et

ELEG. II. *Visus eram*] SOMNIVM PROPERTII inscribitur in plerisque codd. & edd. vetustis. *Nisus eram* male in meo priore.

3. *Reges, Alba, tuos, & Regum facta tuorum*] *Et res, Alba, tuas. & Regum* &c. conjecerat Heinsius. Marklandus legebat *fata*. Heinsio nonnihil favere posset illud nostri Lib. II. El. 1. 25.

Bellaque resque tui memorarem Caesaris.

& Livii in praefat. Operis: *Facturus ne operae pretium sim, si a primordio Urbis res Populi Romani perscripserim.* Marklandus autem illud Virgilii adnotaverat, Lib. VI. Aen. 683.

Forte recensebat numerum, carosque nepotes,
Fataque, fortunasque virum, moresque, manusque.

& VIII. Aen. in fine:

Attollens humero famamque & fata nepotum.

sed neutrum probo. *facta* hic sunt res bello gestae. ut in D'Orvill. secundo, & aliis apud Lat. Latinium, *regum gesta tuorum.* videtur autem cogitasse illud Virgilii Ecl. VI. init.

Cum canerem Reges, & praelia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit deductum dicere carmen.

altero versu idem Heinsius, *Tantum operis numeris ducere*, reclamantibus omnibus libris. & remittebat ad notata sua in Phaedr. III. fab. 1. *dicere*, pro *hiscere*, legebat Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 148. quomodo si scripsisset Propertius, pro illo vulgari verbo librariis *hiscere* in mentem venire vix potuisset, ut puto. *nervis meis hiscere tantum operis* est, fidibus meis tam grave carmen sonare, & grandia facta loqui. Virg. III. Aen. 313. *& raris vocibus hisco.* ubi Servius *loquor* exponit. *carmen hiare* alibi vocat. de quo vid. ad Lib. II. El. 23. 6. *nervis* male Beroaldus haesitabat an pro viribus dictum esset, an fidibus. ultimum unice verum. Ovid. Lib. I. Am. 1. 18.

Cum bene surrexit versu nova pagina primo,
Attenuat nervos protinus ille meos.

ubi pari variatione *numeros* in aliis codd. ut hic *numeris* conjecerat Heinsius. sed alterum hoc ipso Propertii loco Patruus meus tuetur. sic infra v. 35. *haec carmina nervis Aptat. Tantum operis*, ut Lib. III. 9. 70. *Tantum operis belli sustulit una dies.* vir doctus nescio quis apud Gebhardum legebat,

Quantum operis! nervis hiscere posse meis.

quod si admittatur, sic distinguendum erit,

Reges, Alba, tuos, & regum facta tuorum
(Quantum operis!) nervis hiscere posse meis.

5. *Parvaque tam magnis admoram fontibus ora*] *jam* Guyeto & Heinsio placebat, quod blanditur. pro *admoram* in Menteliano & primo Leidensi *admittens.* ut in Palatino Gebhardi *admittam.* unde putabat *quiddam cedro dignum* posse extundi. sed posthabita cedri illius ambitione vulgatam minime sollicito, propter illud Virgilii Ecl. III. 43. *Necdum illis labra admovi. admovere labella* Ovidio Ep. XVIII. v. 17. *admovere ora* Lib. X. 282. XII. 425. & alibi saepe. *amoram* in Borrich. *ora* autem hic ad carminis epici gravitatem referenda, eo sensu, quo Lib. II. El. 8. 16.

——— *sumite vires,*
Pierides. magni nunc erit oris opus.

&

Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
Regiaque Aemilia vecta tropaea rate.
Victricesque moras Fabii, pugnamque sinistram
10. Cannensem, & versos ad pia vota Deos.
Hannibalemque Lares Romana sede fugantes,
Anseris & tutum voce fuisse Jovem.
Quum me Castalia speculans ex arbore Phoebus

Sic

& apud Ovidium Lib. II. El. 1. 12.

Ausus eram, memini, coelestia dicere bella,
Centimanumque Gygen, & satis oris erat.

qui locus cum his conferendus, & Lib. I. Am. El. 1. initio, ubi simili colore fingit se bella gravi numero canere tentantem a Cupidine prohibitum, ut hic a Phoebo se increpitum canit Propertius.

9. *Victricesque moras Fabii*] sic verissime restitutum dederunt viri docti. idque firmant codd. Regii, Colbertini, Groning. aliique castigatiores, & edd. antiquissimae, Venetae binae, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Aldi, Juntina, aliaeque. & sic legit Merula ad Ennium p. 465. deterius & minus poëtice in aliis, *Victorisque moras Fabii*, ut in Borrichiano, & Voss. tertio. *Victorisque moram* in Excerptis Scalig. quod margini ed. Graevianae etiam adscripserat Marklandus. *Victoresque* Voss. prim. & meus. *Victoresque mora* in Palatino Gebhardi, qui ex Commeliniano praefert *Victoresque moras Fabii. Victoremque moram* Francius. cum his confer illa Manilii Lib. I. 785.

Fabricius Curiusque pares: & tertia palma
Marcellus, Cossusque prior de rege necato:
Certantesque Deci votis, similesque triumphis,
Invictusque mora *Fabius, victorque necati*
Livius Hasdrubalis socio per bella Nerone,
Scipiadaeque duces, fatum Carthaginis unum,
Aemiliaeque domus proceres.

ubi *Curiique* ex hoc Propertii loco reposuit Bentlejus. mox *pugnamque sinistram Cannarum* correxerat Heinsius. deinde *ad sua vota* legendum censebat Marklandus, intelligens vota, quae ab aliis facta sibi audire solebant, jam ipsi facere cogebantur, & quae ideo *sua* dici possunt. sed recte Merula ad Ennium pag. 450. & 451. exponit de supplicationum precibus, quibus, post cladem ad Cannas, bello Punico secundo Romani Deos & praesertim Junonem iratam mitigarunt. Ceterum hoc loco respicit Propertius ad Ennii versus, quibus Curiatios & Horatios fratres, (*patres* hic in aliis codd. legi testatur Latin. Latinius) Persen Macedonum Regem a Paullo Aemilio devictum, rem Romanam a Fabio Cunctatore restitutam, cladem Cannensem, fugatumque Hannibalem, & Gallos ab arce Tarpeja depulsos descripserat. Illorum autem Ennianorum versuum nunc non nisi tenuia in ejus Annalium Fragmentis supersunt vestigia.

11. *Hannibalemque Lares Romana sede fugantes*] *alacres* in secundo Leid. Heinsiano, Borrich. tribus Vossianis, secundo D'Orvill. & meo utroque. *acres* in primo D'Orvill. *lacies* corrupte in Neapol. *Romana sede* recte tuetur Broukhusius contra Passeratii conjecturam *Romana ex aede*, id est fano Dei Tutani, quem ab Herculis exercitu fugato id nominis accepisse indicat Varronis Epigramma, editum Tom. I. Anthol. Lat. pag. 27. ubi vide. Vossius Lib. I. de Idolol. Gent. cap. XI. in fine, refert ad Lares publicos, viarum & compitorum Deos, ut innuat, eos Hannibalem ab Urbe fugasse. *Romana ex aede* Passeratius, quod recte inprobat Broukhusius. sic apud Ovid. II. Fast. 616.

—— qui compita servant,
Et vigilant nostra semper in Urbe, Lares.

ut emendavit Heinsius pro *in aede*. qui illic plura de publicis Laribus notavit. tales erant Etruscorum Lares publici, *praestites*, & *Indigetes* dicti. de quibus vide Demster. Lib. II. de Etrur. Reg. cap. 12. & Gorium Tom. I. Musei Etrusc. p. 227. & seqq.

12. *Anseris & tutum voce fuisse Jovem*] vid. ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 445.

13. *Quum me Castalia speculans ex arbore Phoebus*] *spectans* in Heinsiano, Borrich. & Harlejano

Sic ait, aurata nixus ad antra lyra:
15. Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
Carminis

lejano Musei Britannici. quae lectio satis refellitur ex Ovidio II. Met. 557.

Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo,
Quid facerent.

Lib. I. Met. 667.

—— montis sublime cacumen
Occupat, unde sedens partes speculatur in omnes.

Lib. XIII. 247.

Omnia cognoram, nec quod specularer, habebam.

est enim proprium de insidiatore. apud eumdem in Ibide v. 481. de Actaeone,

Quique verecundae speculantem labra Dianae.

Claudianus I. de R. P. 213.

Viderat haec dudum summa speculatus ab arce
Jupiter.

Auctor Ciris v. 175.

Sedibus ex altis coeli speculatur amorem.

supra Lib. II. El. 22. 31.

Quo tu matutinus, ait, speculator amicae?

ita *e speculis tempus dea nacta nocendi* apud Virg. VII. Aen. 511. *in speculis esse* Nasoni Ep. XVIIII. 12. & sic *spectator* & *speculator* variantur in MSS. apud Senecam Epist. 64. *ipsum interim mundum saepe tamquam spectator novus video.* ubi in aliis *speculator.* & *spectabilis* ac *speculabilis* apud Statium XII. Theb. 624. *Castalio e culmine* Guyetus. quod recte inprobat Heinsius. *Castalio ex agmine* tentavit Koppiersius in Observ. pag. 146. sed vulgatae potius adquiescamus. *ex arbore* enim est, ex luco Castalio. ut infra El. XXI. 33.

Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae,

sic El. VII. 51. in codd. MSS. legitur,

Eductesque pares silvestri ex arbore reges.

pro *ubere.* neque aliter hic intelligendum docet Sannazarius, qui totum hunc Propertii locum, & sequentia, optimo artificio aemulatus est Lib. III. El. 1. circa init.

Nec me Pieria spectabit Phoebus in umbra
Inter certantes carmina ferre choros.
Qua densos Helicon saltus, collesque virentes
Pandit, & Aonidum perluit antra liquor.
Dispositaeque jugis intexunt serta puellae,
Pendentesque sonant per cava saxa lyrae.

Marklandus autem codici suo adnotaverat: *Si Phoebus speculabatur* ex arbore Castalia, *seu lauro, unde est quod dicitur* nixus ad antra? *absurdum hoc videtur.* hanc vero difficultatem non movisset, si non de una arbore lauru, ut Passeratius, aliique Interpretes, sed toto nemore Castalio cogitasset: & optime Phoebum hic *ad antra nixum* induci, patebit ex iis, quae notavi ad El. praec. v. 5. *antri Castalii* meminit etiam Ovid. III. Met. 14. eruditissimus Eldickius suis ad me literis conjiciebat,

Quum me Castalio speculans ex athere Phoebus.

firmabatque ex Statio VI. Th. v. 356.

—— citharaeque manus insertus Apollo
Parnasi *summo spectabat* ab aetherè *terras.*

ubi *ab aëre* Heinsius, id est, a culmine. ut legebat etiam Zinzerling. Promulf. Crit. cap. 10. sic *arbor* & *aether* permutantur apud Lucan. VII. 839. *visus* in Regio. *jussus* pro varia lectione in mei codicis secundi margine. *ab antra* in Askew. recte Passeratius *ad antra* exponit apud vel juxta antrum. habitus hic Phoebi, sinistro cubitu lyrae suae innixi, passim exhibetur in Numismatibus antiquis. qualis Jupiter *laeva enneaphthongon chelin*, innitenti similis, *inprimens* describitur Martiano Capellae Lib. I. pag. 17. ed. Grot.

15. *Quid tibi cum tali, demens, est flumine?*] N. Heinsio emendandum videbatur,

Quid tibi cum tali, demens, molimine?

sed alterum defendunt praecedentia v. 2. *Bellerophontei qua fluit humor equi.* & v. 5. *Parvaque tam magnis admoram fontibus ora.* respicit procul dubio ad fontem Castalium in radicibus Parnasi, & in animo forsan habuit illa Virgilii III. G. 291.

Sed me Parnasi deserta per ardua dulcis
Raptat amor. juvat ire jugis, qua nulla priorum
Castaliam molli devertitur orbita clivo.

ubi *molli clivo*, ut mox v. 18.

Mollia sunt parvis prata terenda rotis.

Illius Castalii fontis aquam qui potaverant, inspirari se, ut qui in vertice Heliconis somniantes recubaverant, quod initio hujus Elegiae innuitur, poëtas se existere opinabantur. qua de re erudite, his Propertianis lucem simul adfundens, egit Casaubonus Commentario ad Persii

Carminis heroi tangere jussit opus?
Non hinc ulla tibi speranda est fama, Properti.
Mollia sunt parvis prata terenda rotis,
Ut tuus in scamno jactetur saepe libellus,
20. Quem legat exspectans sola puella virum.
Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros?

Non

si Prologum. imitatur hunc locum Ovidius Lib. II. Fast. 125.

Quid volui demens Elegis inponere tantum
Ponderis? heroi res erat ista pedis.

16. — *quis te Carminis heroi tangere jussit opus?*] *quisve* in Regiis & altero Colbertino. *epos* hic legebant Heinsius & Francius. ut passim hanc vocem in aliis veterum locis praeferunt viri docti, ubi de poëmate grandisono agitur. sic apud Statium Lib. IV. Sylv. 7. init.

Jam dudum lato spatiata campo
Fortis heroos Erato labores
Differ, atque ingens epos in minores
Contrahe gyros.

ut in margine libri sui correxit Heinsius, pro *opus.* & in Epith. Stellae Lib. I. 2. v. 251. *Qui nobile gressu Extremo fraudatis epos.* ut illic etiam conjecit Marklandus. vide Heinsii notas ad Ovid. Rem. Am. 396. qui tamen & in hoc Propertii loco *tangere jussit opus*, & in illo Nasonis praefert, *Quantum Virgilio nobile debet opus.* ubi *epos* Mureto & Ciofano placebat, & Cl. Heynio in vit. Virg. p. 165. sed Heinsio adsensum dedit Patruus meus, quia *opus* saepe etiam de poëmate epico dicitur. quod tamen argumentum nihil probare censet Marklandus, quia *opus* etiam de Elegis occurrit: quae certe eodem redeunt, ac si uterque dixissent *non tantum de Elegis, sed etiam de epicis carminibus dicitur.* vide quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 538.

17. *Non hinc ulla tibi speranda est fama*] ita recte emendatum, pro *Non hic*, ut in vetustis editionibus, & variis codd. MSS. quibus accedunt etiam duo Leidenses, tres Vossiani, D'Orvilliani ac mei. sed *hinc* recte etiam Fruterius, Heinsius, & Francius. Lib. I. El. 7. 10.

— *haec mea fama est,*
Hinc cupio nomen carminis ire mei.

Lib. II. El. 6. 17.

Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen.

pro *ulla* in Neap. *illa* a manu pr. & *tuae* in Excerpt. Scalig. altero versu *prata tenenda* male in Palatino Gebhardi, cujus absurdam conjecturam *formis rotis* pro conformibus & aptis, merito explosit Broukhusius. *rotas* refer ad currum, quo se vehi jactant saepe poëtae. supra El. I. 12.

Et mecum in curru parvi vectantur Amores,
Scriptorumque meas turba secuta rotas.

ubi vide. & Zinzerling. Promulf. Crit. c. XVIII. qui tam illic quam in Comment. ad l. 5. de naut. foen. pag. 118. etiam Ovidio vindicavit Lib. I. A. A. 264.

Praecipit inparibus vecta Thalia rotis.

pro *modis*, ut olim edebatur. adde Patrui mei notas ad Nemesian. Cyneg. v. 9.

19. *Ut tuus in scamno jactetur saepe libellus*] haec ex Graeco Epigrammate, quod legitur inter Stratonis παιδικὰ N. XI. desumta esse monuit Cel. Valckenarius apud Koppiersium in Observ. pag. 150. illis nimirum versibus,

Πολλάκι φοιτήσεις ὑποκόλπιος, ἢ παρὰ δίφροις
Βληθὶς, τολμήσεις κεῖνα θίγειν ἀφόβως.

ubi *παρὰ δίφροις βληθὶς*, *in scamno jactatus*, Propertio imitationis colorem praebuit. integrum illud epigramma produxit D'Orvillius ad Chariton. pag. 348. ubi primum versum ab Ovidio, initio Tristium, expressum notat. & vide quae de hoc epigrammate notavit Reiskius in Miscell. Lips. Vol. IX. P. 1. p. 187. locum hunc cum illo Horatii Epod. IV. 15. contulit Th. Marcilius,

Quid quod libelli Stoici inter sericos
Jacere pulvillos amant.

posset etiam de scamnis seu subselliis theatri intelligi, de quibus vide Bulenger. de Circo cap. 32. pag. 87. & Herald. ad Martial. Lib. V. Ep. 28.

21. *Cur tua praescriptos evecta est pagina gyros*] *proscripto sevecta est pagina gyro* in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Groning. duobus Leid. tribus Voss. & utroque D'Orvill. ut in vetustiss. editionibus. nec aliter in meo priore, nisi quod in illo sit *libro* pro *gyro*, & in secundo *praescripto sev. e. p. gyro.* ut in Askewiano. sed *praescriptos evecta est pagina gyros* legendum jam

 monue-

Non est ingenii cymba gravanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,
Tutus eris. medio maxima turba mari est.
25. Dixerat, & plectro sedem mihi monstrat eburno,
Qua nova muscoso semita facta solo.
Hic erat adfixis viridis spelunca lapillis,

Pen-

monuerunt Lipsius Lib. III. Var. Lect. cap. 12. & Guellius ad Virgil. Ecl. VI. 12. & recte. vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 469. *gyros praescriptos evecta pagina*, de carmine terminos propositos supergresso. *redire in orbem carminis* supra El. I. 39. Ovidius Rem. Am. 398.

——— adtrahe lora
Fortius, & gyro curre poëta tuo.

Statius Lib. IV. Sylv. 7. init.

Fortis heroos Erato labores
Differ: atque ingens opus in minores
Contracte gyros.

sic Lib. II. El. 25. 43. legendum conjeci,

Incipe jam angusto versus includere gyro.

Columella Lib. X. v. 225. & seqq.

Me mea Calliope cura leviore vagantem
Jam revocat, parvoque jubet decurrere gyro,
Et secum gracili connectere carmina filo.

ubi ingeniose emendabat Heinsius, *Cyrrha ulteriore*, vel *Cyrrhae per rura vagantem.* licet *curru leviore* placeret L. Santenio. desumta autem locutio est ab arte Circensi, de qua *flectere equum in gyros*, frequens occurrit. vide Markland. ad Statii Silvas p. 273. ubi tamen male eum *flectere equos gyris*, locutione insolenti, corrigere notavit Patruus meus ad Lucan. VI. 288.

22. *Non est ingenii cymba gravanda tui*] haec imitatus videtur Ovidius Lib. III. A. A. 26.

Nec tamen hae mentes nostra poscuntur ab arte,
Conveniunt cymbae vela minora meae.

& II. Trist. 330.

Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.

infra El. VII. 4.

Quid me scribendi tam vastum mittis in aequor?
Non sunt apta meae grandia vela rati.

& v. 35.

Non ego velifera tumidum mare findo carina,
Tuta sub exiguo flumine nostra mora est.

Horat. Lib. IV. od. 15. init.

Phoebus volentem praelia me loqui,
Victas & urbes, increpuit lyra.
Ne parva Tyrrhenum per aequor
Vela darem.

Auctor optimi Epigrammatis vetusti Tom. I. Anth. Lat. pag. 634. ubi se excusat quod non grandiora scribat carmina:

Esse tibi videor demens, quod carmina nolim
Scribere, patricio digna supercilio &c.
Quod non aut magni scribam primordia mundi,
Aut Pelopis currus, aut Diomedis equos.
Aut ut Achilleis infelix Troja lacertis
Quassata, Hectoreo vulnere conciderit.
Vos mare tentetis. vos detis lintea ventis:
Me vehat in tutos parva carina lacus.

23. *Alter remus aquas, alter tibi radat arenas*] sic optime emendatum ex melioribus codd. nam male in aliis *tradat arenas. radat arenas*, litora tantum legat. Virgilius VII. Aen. 10.

Proxima Circaeae raduntur litora terrae.

Ovidius XIV. Met. 416.

Raserat occiduus Tartessia litora Phoebus.

vide N. Heins. ad Lib. III. Am. El. 15. 2. Adhaeret noster Virgilio Lib. V. Aen. 163.

Litus ara: & laevas stringat sine palmula cautes,
Altum alii teneant.

ut notavit illic Valens Guellius. & confer D'Orvill. ad Charit. pag. 697. *medium mare* illustrant Patrui mei notae ad Lucan. I. 260. *turbam* dicit pro turbinibus & fluctibus maris commoti. ut *turbatum mare* Suetonio Tib. 69. Calig. 23. & *pelago turbante* apud Lucan. III. 593.

26. *Qua nova muscoso semita facta solo*] Auctoritate MSS. hic delevi *est*. nam in omnibus fere edd. *semita facta solo est.* quod inconcinnius repetebatur, quia paullo ante praecessit *speranda est fama, evecta est pagina, Non est ingenii, & maxima turba mari est.* ubi etiam *est* desideratur in Borrichiano, aliisque apud Lat. Latinium.

28. *Pen-*

Pendebantque cavis tympana pumicibus.
Ergo Musarum, & Sileni patris imago
30. Fictilis, & calami, Pan Tegeace, tui.
Et Veneris dominae volucres, mea turba, columbae
Tinguunt Gorgoneo punica rostra lacu.

Diver-

28. *Pendebantque cavis tympana pumicibus*] *canis* corrupte in meo secundo, & in margine *tempora* pro varia lectione. quae Broukhusius ad hunc locum profusa manu contulit, ut variis poëtarum locis illustraret locutionem, qua *pendere antra*, *pendentia tecta*, *pumice pendens spelunca*, & sim. dicuntur de saxis aut speluncis erosis, huc parum faciunt. ut notavi ad Auct. Eleg. de Phoenice v. 73. ei forte erroris ansam praebuerunt verba Turnebi. quem ante oculos habebat, notantis per *pumices* hic intelligi *saxa in antri formam*, & *pendentia*, prolato Plinii loco, in quo occurrunt *saxa annis erosa*, *dependentia* &c. sed *pendere* hic non ad speluncam aut pumices referendum est, verum ad *tympana*, in antro pendentia, ut *fistula pinu pendere* dicitur apud Virg. Ecl. VII. 24. *sacra pendebat fistula pinu*. qualis in pinu pendens fistula pastoritia conspicitur in gemma apud Pignor. ad Mens. Isiac. pag. 18. & ita ex imitatione Virgiliana Tibullus Lib. II. El. 5. 29.

Pendebatque vagi pastoris in arbore votum
Garrula silvestri fistula sacra Deo.

ubi vide ipsum Broukhusium, propriam verbi *pendere* notionem hac in re bene illustrantem. illo autem loco indicari ritum, quo pastores fistulas suas Pani dedicabant, monet Gevartius Lect. Papin. cap. VII. p. 214. & ita de temulento Sileno capiendum est apud Virg. Ecl. VI. 17.

Et gravis attrita pendebat cantharus ansa.

ubi male Servius *pendebat* de ansa manibus non emissa exponit, cum cantharum Sileni jacentis in antro pendentem innuat. vide ad Numism. Sic. pag. 408.

29. *Ergo Musarum, & Sileni patris imago Fictilis,*] *Ergo* hic displicuit Heinsio, qui legebat *Plectraque Musarum*. vel *Cerea*, imago nempe, vel *Orgia*. Eldickius *Organa* conjecerat. *Illic Musarum*. vel *Hic & Musarum* Francius. Sed vetusta & rariori significatione *ergo* pro *deinde* exposuit Broukhusius. Passeratius, perperam *ergo Musarum* jungens, exponit, Musarum caussa, vel gratia. Scaliger in notis ad Catalecta pag. 271. eodem sensu *ergo* hic, pro autem, intelligebat, quo apud Albinovanum Eleg. in Obit. Maecen. v. 114. (Tom. I. Anthol. Lat. p. 277.)

Redditur arboribus florens revirentibus aetas,
Ergo non homini, quod fuit ante, redit.

Cylleni pro *Sileni* in Leidensi, Voss. pr. & tertio. & *origo* pro *imago* in Excerpt. Scalig. primo Voss. & Leid. corrupte. pro *Fictilis* in Palatino Gebhardi *Futilis*. unde ille *Fusilis* conjiciebat. sed *fictilia* erant ejusmodi simulacra, e luto vel argilla, & hae Sileni imagines plures ridiculam speciem exterius exhibebant, interius ipsum numen. unde Plato in Convivio pag. 216. & 221. Socratis faciem talibus Sileni & Satyrorum simulacris comparat. praeterea Sileni imago hic Musis jungitur, quia fatidicus erat Deus, & Musices amans, atque in Parnaso locum etiam habebat. ad illustrationem confer insigne monumentum Calicis in Monasterio S. Dionysii apud Tristan. Tom. II. Comment. pag. 603. ubi imagines & personae suspensae, & ipsius quidem Sileni vel Panis. & adde Montfaucon in Antiqu. Explic. T. II. Tab. CLXVII. & Porticum Justiniani apud eumdem T. I. P. I. Tab. LX. quamvis forte illic Thalia & Melpomene larvas tenent. altero versu, *& thalami pane tegaee tui* in Regiis. *calami* plerumque Pani ac Satyris dantur. infra El. XV. v. 34.

Capripedes calamo Panes hiante canent.

Pan o Tegee in Colbert. meoque primo. *o tegeae* in primo Leid.

31. *Et Veneris dominae volucres, mea turba, columbae*] *Ut Veneris* in Groning. *Et Veneris volucres dominae* transponunt Voss. tert. & D'Orvill. sec. mox placet conjectura Passeratii *mea cura* legentis, tam propter locum Virgilii Ecl. I. 58. *raucae, tua cura, palumbes.* quam quia confirmatur a codice Colotiano. eadem variatione apud Ovid. III. A. A. in fine:

Ut quondam juvenes, ita nunc, mea turba, puellae
Inscribant spoliis, Naso magister erat.

ubi *mea cura* ex quinque codd. praeferrem, quia illis praecepta amorum dederat. seq. versu *Cingunt* male in Heinsiano, & meo primo. *Fingunt* in Voss. tert. Palatino Gebhardi, & Harlejano Musei Britannici. *Gorgonico* in meo secundo.

33. *Di-*

Diversaeque novem sortitae rura puellae
Exercent teneras in sua dona manus.
35. Haec hederas legit in thyrsos, haec carmina nervis
Aptat; at illa manu texit utraque rosam.
E quarum numero me contigit una sororum:
Ut reor a facie, Calliopea fuit.

Con-

33. *Diversaeque novem sortitae rura puellae*] *jura* legebat Scaliger, quod a Vaticano quinto firmatur, & a Marklando probabatur. *Et diversa novem* in Colotiano. *novae* in Borrich. *turba* in Regiis & uno Colbert. *rura* in altero. *turba* quoque in primis edd. quod repetitum ex praecedentibus. *Et diversa novem sortitae jura* Heinsius. Sed sequor Broukhusium *rura* praeferentem, ut singulae Musae sortitae dicantur *rura*, seu agros, in quibus hederas & rosas legerent, quas poëtae in dona offerrent. oportune hic *rosas* Propertio legunt Musae, quia e rosis coronas Musarum texere solebant veteres, ut emendato Sapphus fragmento docet Victorius Lib. XIV. Var. Lect. cap. 18. idem Broukhusius *Diversae sortitae rura puellae* per hypallagen exponit pro *diversa sortitae rura*, ut in loco Virgilii *diversas in litore damae*. sed miror puris poëtae eximii auribus placere potuisse sonum ingratissimum *diversae sortitae rura puellae*. praesertim quum mox recte damnaverit codicis sui scripturam, *E quarum numero me contigit una dearum*. propter sonum subagrestem *quarum dearum*. Legendum itaque ex cod. Colotiano,

Et diversa novem sortitae rura.

& sic Francius malebat. ut unaquaeque Musarum in diversa, seu remota, abierint rura distinctis officiis, ad hederas & flores carpendos in thyrsos & serta. *diversa rura* eo dicuntur sensu, quo apud Virg. V. Aen. 166. *Quo diversus abis?* & VII. 150. *fines & litora gentis Diversi explorant*. de qua vocis significatione vide notas ad Ovid. Epist. XII. 145. & ad Valer. Fl. IV. 387. & de eleganti notione verbi *exercent* Oudend. ad Lucan. III. 693.

35. *Haec hederas legit in thyrsos, haec carmina nervis*
Aptat; at illa manu texit utraque rosam.] *haec thyrsos* male in Commeliniano Gebhardi, & quarto Voss. in quo superscr. *in. & thyrsos* in meo secundo. sed venustatem locutionis *hederas in thyrsos legit* sollicitare nefas. *in thyrsos* enim finem consilii notat, pro in usum thyrsorum. ut apud Virg. VII. Aen. 13.

Urit odoratam nocturna in lumina cedrum.

Lucanus III 674.

In pugnam fregere rates.

quem locum adfert Servius ad Virg. II. Aen. 446 sed hunc loquendi modum abunde illustrant notae Heinsii ad Claudian. I. in Ruf. 152. & Patrui mei ad Petron. cap. 89. *haec carmine nervos Aptat*, male in v. c. Scaligeri. *Aptat* hic elegantissimi usus verbum est. de quo vide doctorum notas ad Nemesian. Cyneg. v. 90. deinde *at illa* edidi ex secundo Leidensi, Borrichiano, Neap. Voss. pr. & quarto, priore D'Orvill. & meo secundo. & sic Livinejus, Francius, & Markland. ad Stat. Lib. IV. Sylv. 6. 57. pag. 224. adnuente Cl. Schradero Emend. cap. V. p. 88. *rosas* in Voss. quarto. *utramque rosam* Voss. primus, & uterque D'Orvill. quam lectionem amplexus est Palmerius, ex suo codice deductam, eamque probavit Fruterius, & Gruterus Lib. XIV. Suspic inedit. cap. 12. qui *utramque rosam* etiam de candida & rubea intelligebat, ut & *duplicem coronam* in loco Valerii Flacci Lib. VIII. 235. sed recte id rejecit Gebhardus, & *manu utraque* merito vindicatur a Broukhusio, qui pravum hoc Palmerii commentum falso explodit. & sic legendum suadent *tenerae manus* disticho praeced. infra El. XIII. 24.

Regales manicas rupit utraque manu.

Petronius cap. 14. *injecit utramque laciniae manum.* & cap. 140. *utraque manu Deorum beneficia tractat.* proprium enim hoc illis, qui summo studio & omnibus viribus aliquid agunt, eique opponitur *una manu*, pro levi opera. vide hic Passeratium. & Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. III. 75.

37. *una sororum*] *dearum* in omnibus fere codicibus MSS. & edd. antiquis legebatur, sed quod

Contentus niveis femper vectabere cycnis,
40. Non te fortis equi ducet ad arma fonus.
Nil tibi fit rauco praetoria claffica cornu
Flare, nec Aonium cingere Marte nemus.
Aut quibus in campis Mariano praelia figno
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes.

45. Bar-

quod recte ejecit Broukhufius, nam gloffam fapit vocis *fororum*. ut etiam in cod. Heinfiano. femper enim pro ratione rei, de qua agitur, fatis intelligitur, quae *forores* intelligantur, licet faepius librarii varia corruperint loca, in quibus vel Mufae, vel Parcae, vel Furiae memorantur, ut optime docuit Gronovius ad Statii Lib. VIII. v. 553.

39. *Contentus niveis femper vectabere cycnis*] Ita conftanter omnes libri fcripti & editi, nifi quod in fecundo Gebhardi Palatino *laetabere*, in priore *metabere*, quam veram ille lectionem & palmariam, ut ait, emendationem Propertio obtrudere adnifus eft, fed merito ut ineptiffimam rejecerunt Gronovius & Broukhufius, fupra El. I. 11.

Et mecum in curru parvi vectantur Amores.

vectari verbum effe mollis geftationis docent notae ad Petron. cap. 101. his autem poëtam admonet Calliope, ut contentus fit Elegos amatorios fcribere, nam *cycni* Veneris currum trahunt, non autem fono *equi fortis*, feu bellatoris, moveatur ad bella carmine epico canenda. & recte viri docti id illuftrant loco Ovidii Lib. III. A. A. 809.

Lufus habet finem: cycnis defcendere tempus,
Duxerunt collo qui juga noftra fuo.

de curru Veneris a cycnis tracto vide Interpretes ad Horat. III. od. 28. 15. & Lib. IV. 1. 10. & Livinejum ad h. l.

41. *Nil tibi fit rauco praetoria claffica cornu*
Flare, nec Aonium cingere Marte nemus]

Nec tibi Fruter. *Ne* Pafferat. & Guyetus. *fint* Groning. *praeconia* v. c. Perreji, Scaligeri, Mentel. Regii, Colbertini, Borrich. Neap. Vatic. pr. & fec. Askew. Leid. prim. Voff. tert. & quart. D'Orvill. fec. & prior meus. *praeconica* in fec. Leid. Voff. & D'Orvill. pr. meoque fec. pejus adhuc *claufo praeconia* in aliis apud Lat. Latinium. *rauco cornu* ad imitationem Virgilii eft Lib. VIII. Aen. 2. *rauco ftrepuerunt cornua cantu.* pro *Flare*, ut recte edidit Broukhufius, in omnibus fere codd. & edd. vetuftis *Flere.* quod tuetur Gebhardus. & fic legendum contendit If. Voffius ad Catull. pag. 226. motus hoc verfu poëtae Veronenfis, *Multi raucifonis efflebant cornua bombis.* ut in MS. Mediolanenfi. ubi tamen in aliis codd. *efflabant.* & recte *Flare* hic probant Fruterius, Doufa, Guyetus, & Scaliger, ut *Flator* in Gloffis antiquis αὐλητὴς vertitur. eum vide ad Feftum in *Flator.* & fic Heinfius ad Ovid. VI. Faft. 704. de tibia, ubi vere emendavit,

Inventam Satyrus primum miratur: at ufum
Nefcit, & inflatam fentit habere fonum.

Virgil. II. G. 539.

Necdum etiam audierant inflari claffica.

idem in loco Tibulli Lib. II. El. 6. 10. legebat, *& mihi flata tuba eft.* quod etiam illic probavit ultimus Tibulli editor eruditiffimus Heynius in notis fuis p. 291. & ex Nafone adfert Lib. IV. Faft. 341. *furiofaque tibia flatur.* licet *facta tuba eft* apud Tibullum praeferat Pafferatius. *grata* Muretus. Claudian. Epith. Pallad. v. 40.

Ad terram tacito defluxit fiftula flatu.

ut pro *lapfu* correxit Heinfius. Hoc certe in loco aptius eft *Flare*, quia id magis convenit heroico & graviori carmini. vid. ad Lib. I. El. 9. 10. ubi legendum conjeci,

Aut Amphioniae moenia flare lyrae.

altero verfu *tingere* male in cod. Perreji & Scalig. Neap. primo Vatic. Askew. aliifque apud Lat. Latinium, pro *cingere.* Claudian. Bel. Get. 298.

—— *Latioque libet poft terga relicto*
Longinquum profugis Ararim praecingere caftris.

&

45. Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus
Saucia moerenti corpora vectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnaeque canes ebria signa fugae.
Ut per te clausas sciat excantare puellas,
50. Qui volet austeros arte ferire viros.
Talia Calliope, lymphisque a fonte petitis,
Ora Philetea nostra rigavit aqua.

ELEG.

& IV. Conf. Hon. v. 35.

——— *per vasta cucurrit*
Aethiopum, cinxitque novis Atlanta maniplis.

vide Barth. ad Stat. II. Theb. 526. *tinguere* tamen praefert Gebhardus, & cruentare ac polluere exponit.

45. *Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus*] ita ex vet. cod. correxit Scaliger, & ante eum Volscus ac Beroaldus, probante etiam Passeratio, & Marklando. quibus consentit codex Ant. Perreji, primus ac secundus Vaticanus, & margo quarti Vossiani. *saevo* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meo secundo, & edd. vetustis. *scaevo* secund. Leid. Heinsianus, & meus primus. optime Broukhusius refellit Interpretes, ad Augustum male haec referentes, & ex Jul. Caesare exponit de fuga & clade Ariovisti, & versu seq. *vectet* bene tuetur contra Gebhardum, *verrat* reponentem.

48. *Nocturnaeque canes ebria signa fugae*] in loci hujus explicatione fluctuat valde neque satisfacit Passeratius. pro *fugae* conjeceram aliquando *viae*. sed praefero ingeniosam emendationem Marklandi, qui legendum adscripserat,

Nocturnasque *canes*, *ebria signa*, faces.

per adpositionem, ut Lib. II. 23. 8.

Quatuor artifices, vivida signa, boves.

& hanc conjecturam firmabat loco Plutarchi in Pyrrho, (pag. 390. D.) *λαβὼν σίφανον τῶν ἰόλων, καὶ λαμπάδιον, ὥσπερ οἱ μεθύοντες.* ubi *coronas* & *faces* conjungit velut *signa ebria*. quomodo apud Persium Sat. V. 166. *dum Chrysidis udas Ebrius ante fores extincta cum face canto.* sic *facem* & *coronas* in comissatione jungit Antiphanes apud Athenaeum Lib. VI. cap. 10. pag. 243.

Ἐπὶ κῶμον, εἰ δοκεῖ, ἴωμεν, ὥσπερ ἔχομεν,
Οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ σεφάνους λαβόντες.

noster Lib. I. El. 16. 8.

Et mihi non desunt turpes pendere corollae,
Semper & exclusi signa jacere faces.

ubi *excussae* Heinsius. sed *extinctae signa jacere facis* illic legendum conjeci, & Marklandiana hujus loci emendatione firmavi. talem *facem* ante fores dominae se gestasse innuit Ovidius Lib. I. Am. 6. 58.

Aut ego jam ferroque ignique paratior ipse,
Quem face sustineo, tecta superba petam.

ubi *faces* indicantur, quas amatores exclusi minabantur cum securibus ad fores vel incendendas vel subruendas. vide illic notas. & Aristophan. Plut. v. 1054.

49. *Ut per te clausas sciat excantare puellas*] *exornare* in primo & quarto Vaticano, & v. c. Perreji, qui magis sibi placere adscripserat lectionem cod. Pacciani *exorare*. quod etiam Heinsius conjecerat. & firmari posset e Tibullo Lib. IV. El. 7. 3.

Exorata meis illum Cytherea Camenis Adtulit.

& Ovidio Lib. IV. ex P. Ep. 8. 22.

Quos colis, exora supplice voce Deos.

extaurare in Regiis, Colbertinis, primis edd. & Palatino Gebhardi, quomodo a librariis scriptum fuisse conjicit pro *externare*, sed *excantare* sinceram lectionem esse adfirmat, quam egregie tuetur Broukhusius, derivata locutione a frugibus, ex agro in agrum traductis. non opus igitur est, ut cum Livinejo *expugnare* reponamus, quamvis pro eo facere possit, quod occurrit infra El. XI. 9.

Haec etiam clausas expugnant arma pudicas.

sed vide illic notas. *clausas* vero *puellas* eleganter dicit, pro sollicita custodia septas, ut *ἡ παῖς ἡ καλλάκλειστος* Callimacho Fragm. CXVIII. ubi vide Cel. Ruhnkenii notas.

ELEG. III.

Arma Deus Caesar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna viae merces. parat ultima terra triumphos.
Tigris & Euphrates sub sua jura fluent.

5. Seres

ELEG. III.] DE TRIVMPHO CAESARIS inscribitur in Borrichiano, & meo utroque codice. DESCRIPTIO TRIVMPHI in vetustis edd. de tempore & argumento hujus Elegiae vide Broukhus. ad Lib. II. El. 8. 6. & 19. ubi confer illa, huc referenda,

Jam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho,
Et domus intactae te tremit Arabiae.
Et si qua extremis tellus se subtrahet oris,
Sentiet illa tuas postmodo capta manus.

& haec imitatus videtur Ovidius Lib. I. A. A. 177.

Ecce parat Caesar domito, quod defuit, orbi
Addere, nunc Oriens ultime noster eris.
Parthe, dabis poenas, Crassi gaudete sepulti,
Signaque barbaricas non bene passa manus.
& seqq.

vide etiam quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 264. primo versu Heinsius conjecerat *Arma aeneus Caesar.* sed vide Rhodium ad Scribon. Larg. pag. 12. mox *meditaris* idem ed. Aldinae adscripserat, quia in illa, ut in pluribus aliis, legebatur versu quarto *sub tua jura fluent.* & sic Lib. I. Advers. cap. 9. quamquam *sub nova jura* legendum eidem edit. adnotaverat. sed in tota Elegia sermo ad ipsum Augustum non dirigitur. *meditantur* ex membranis Basileensibus excogitavit acumen Barthii Lib. XXXVII. Advers. cap. 9. tamquam dictum esset, Augustus & Dii meditantur arma adversus Indos. Sed recepta lectio proba est, & *sua jura* pro *ejus* ponuntur. ut passim. secundo versu *findere claussa* supine in ed. Graev.

v. 3. *Magna viae merces*] ita ex emendatione Heinsii edidit Broukhusius, pro *viri*, ut in omnibus fere codd. & edd. antiquis male legebatur. *virum* enim dici Augustum, quem paullo ante *Deum* vocaverat, absonum est. idem Heinsius in margine ed. Ald. etiam conjecerat *viris*, pro Ducibus & militibus Augustum comitantibus, quod firmari posset ex v. 21. & seqq. & v. ult. Silius Ital. Lib. IV. 766. *Caussa viae non parva viris.* in Adversariis autem, *magna operi merces* conjecerat. sed *Magna viae merces* praeferendum, licet recipere non audeat editor Elector. Etonens. Minor. pag. 118. ubi initium hujus Elegiae excusum est. Ovidius Lib. II. Am. El. I. 35.

Magna datur merces; heroum clara valete
Nomina.

noster Lib. IV. El. ult. v. 97.

Haec est feminei merces extrema triumphi.

via autem de itinere longinquo & maritimo plerumque. ut probant exempla a Broukhusio prolata. quibus adde illud Valerii Fl. Lib. VIII. 38.

Solaque tantarum virgo haud ignara viarum
Caussa reperta mali.

& Claudiani Praef. Lib. I. de Rapt. Pros. v. 4.

Qui dubiis ausus committere flatibus alnum,
Quas Natura negat, praebuit arte vias.

4. *Tigris & Euphrates sub sua jura fluent*] *sub tua jura* in omnibus fere scriptis editisque vetustis. quibus accedunt duo Leidenses, tres Vossiani, uterque D'Orvill. & mei. sed *tua* non habere quo referatur, quia non adloquitur Caesarem, & corruptum esse ex *sua*, notat Broukhusius, qui *sua* exponit, ejectis Regibus, erunt sui juris & liberi. quamquam id vix conveniat cum versu sequente, *Seres & Ausoniis venient provincia virgis.* juris igitur Romani futuros innuit. hinc *sub nova jura* conjecisse Heinsius videtur. Tibullus Lib. II. El. 6 6.

Atque iterum erronem sub tua signa voca.

 ubi

5. Seres & Ausoniis venient provincia virgis.
Adsuescent Latio Pa[illegible]a tropaea Jovi.
Ite, agite, expertae bello date lintea prorae,

Et

ubi *sub sua signa* legebat Broukhusius. sed illic *tua* praefero, quia adloquitur Cupidinem. hoc etiam in loco *tua* probat Patruus meus ad Lucan. III. 151. absurda lectio est *sub tua colla*, quam in aliis haberi notat Lat. Latinius.

5. *Seres & Ausoniis venient provincia virgis*] Haec est egregia partim Jani Gulielmii in Quaest. Plautinis pag. 239. partim N. Heinsii ad Claudian. IV. Cons. Hon. 317. Lib. I. Adverf. cap. 9. & in notis ad Propert. p. 716. loci hujus restitutio, quum antea in omnibus editis legebatur, *Sera sed Ausoniis veniet provincia virgis.* ut habetur etiam in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Askewiano, Leidensibus, Vossianis, D'Orvillianis, meis, reliquisque codd. & primis edd. quam lectionem frustra contra Gulielmium tuentur Passeratius & Gebhardus. haec enim palmaria emendatio non tantum stabilitur loco Horatii, quem adfert Broukhusius, ex Lib. I. od. 12.

Ille seu Parthos Latio imminentes
Egerit justo domitos triumpho,
Sive subjectos Orientis orae
Seras & Indos.

sed & Lucani Lib. I. 17.

Sub juga jam Seres, jam barbarus isset Araxes,
Et gens si qua jacet nascenti conscia Nilo.

ubi vide Scholiast. & utrosque etiam conjungit Silius Ital. Lib. XV. 79.

—— cui post Seras & Indos
Captivo Liber cum signa referret ab Euro,
Caucaseae currum duxere per oppida tigres.

in illa tamen Gulielmii & Heinsii emendatione scrupulum restare inquit editor Elect. Etonens. Minor. pag. 118. *quum bene perdomitis jam Seribus, Parthicos triumphos pollicetur.* sed quae objectio facile vel solo Horatio loco, modo laudato, amovetur. dein *Ausoniis virgis*, seu fascibus, dixit pro potentiae Romanae se subjicient. sive ut ait Ovid. II. Trist. 199.

Haec est Ausonio sub jure novissima, vixque
Haeret in imperii margine terra tui.

6. *Adsuescent Latio Partha tropaea Jovi*] ita recte emendatum, pro *parta tropaea*, ut legitur in primis edd. & Aldinis, Juntina, Colinaei, & Gryphii. hunc locum, ni fallor, respexit Ovidius Lib. III. Trist. El. 12. 45.

Is precor auditos possit narrare triumphos
Caesaris, & Latio reddita vota Jovi.

7. *expertae bello date lintea prorae*] *date bello* in Menteliano, ut de suo secundo testatur Broukhusius. & de uno codice editor Elector. Etonens. pro *lintea* corrupte in quinto Vaticano *littora.* respicit forte illud Virgilii III. Aen. 686. *certum est dare lintea retro. bello expertae*, nempe a bello Actiaco jam vincere doctae. locutionem ipsam bene illustrant Th. Marcillius & Patruus meus ad Suet. Vespas. cap. 4. frustra enim alii sic exponunt, o expertae prorae, date lintea bello, pro in bellum.

8. *Et solitum armigeri ducite munus equi*] Obscurissimus & variis Commentatorum interpretationibus agitatus locus. recte Volscus & Passeratius ad terrestrem militiam referebant, ut versu praecedenti navalis expeditio indicatur. Equos armigeros hic adloquitur, ut illic classes bello expertas. nam errarunt, qui *munus armigeri equi*, secundo casu, junxerunt. Quod autem Passeratius monet Beroaldum interpretari, *equi armigeri ducite munus vestrum, id est, agite, facite officium vestrum in bello*, nihil tale in Beroaldi Commentariis, quorum tres inspexi editiones, reperi, nam altum ille silet. & hoc sensu *ducere munus* quis dixerit, probari vellem. *ducite pondus equi* conjecerat Heinsius in margine ed. Ald. ut de equitibus dorso equorum insidentibus dicatur, quomodo *pondus* saepe pro sessore. Broukhusius in prima editione, se locum non intelligere professus erat ingenue, & latere ritum aliquem adhuc ignoratum suspicabatur. Sed in curis secundis de equo cum ornatu Imperatorio, qui, dignitatis insigne, e publico dabatur, capiebat. hanc ejus explicationem in animo habebat Marklandus, quum orae ed. Graevianae adscriberet, *minime mihi satisfacit Cl. Viri explicatio hujus loci in curis secundis. nam in prima ed. desperaverat. Latet adhuc aliquid.*

Et folitum armigeri ducite munus equi.

Omina

quid. de equis cataphractis fomniabat Vulpius. *armigerae aquas* legebat editor Elector. Etonenf. Minor. pag. 118. cum praecedentibus conjungens, propofita hac interpretatione: *poft victorias Siculas & ab Actio reportatas comperto fatis equorum obfequio, pro armigeris Caefarianis famulantia munus fuum, cum legionibus claffem ut ducant devehantque citat poëta.* quae locum fatis per fe difficilem tenebris Cimmeriis obruunt. eruditus Britannus in Mifcell. Obferv. Vol. I. Tom. III. p. 378. & 379. qui primam Broukhufii editionem tantum confuluit, *munus armigeri equi* explicabat de equo, Confuli e publico in folitum munus oblato, qui phaleratus Confularia infignia gerebat. praeter Lipfium in notis ad Tacitum, ad quem remittit lectorem, vide eumdem Lib. III. de Milit. Rom. Dial. 7. & Harduinum ad Plinium Tom. II. pag. 48. ubi de phaleris, de quibus vide etiam Heinf. ad Valer. Fl. Lib. III. 13. Haec docti Britanni fententia adeo congruit cum curis Broukhufii fecundis, ac fi illis non vifis eadem divinaffet. Sed in nota illic fubjecta Patruus meus longe alia medicina locum affectum curabat, levi emendatione,

Et folitum armigere difcite *munus equi.*

hoc fenfu: Vos equi, pace & quiete tam diu vacantes, & qui jam dedidiciffe videmini bellum, folitum rurfus opus difcite. nam *munus* de bellico opere paffim occurrit. ut apud Frontin. IV. Strateg. c. I. §. I. *redactis ad munus quotidianum exercitatione militibus.* fic certe omnia clariffima, ut fubjungit, & fine ullius ritus obfcuri aut ignoti fignificatione, Propertii fententiae convenientia erunt verba. Ne quid tamen diffimulem, illud *difcite* minus apte fuccedit *proris bello expertis* verf. praeced. adeoque equis, aut terreftribus copiis, bello non minus expertis, licet pacis intervallo quieverint, minori laude munus fuum velut *iterum difcere* ut incitaverit poëta, vix placere non diffiteor. Mallem igitur aeque facili conjectura, eodemque fenfu, hic legere,

Et folitum armigeri fumite *munus equi.*

ut *fumite* ponatur pro *iterum fumite munus*, vel opus bellicum, quia additur *folitum. fumere* autem *bellum* propria rei militaris locutio eft. ut exemplis firmat Cafaub. ad Sueton. Caef. cap. 60. N. Heinf. ad Ovid. Epift. XVI. 371. & Drakenb. ad Silium Ital. Lib. I. 272. quibus adde Plinii locum Lib. XV. 18. & Flori Lib. IV. 12. Ita *fumere arma, tela, gladios*, & fim. paffim apud veteres obvia funt. Infra El. V. v. 16.

In me caeruleo fufcina fumta Deo eft.

ineft etiam huic verbo elegans & rei conveniens adhortationis notio. Lib. II. El. 8. 15.

Surge, anime, ex humili jam carmine, fumite vires Pierides.

Ovidius Rem. Am. 518.

Sume animos, animis cedat ut illa tuis.

& paffim. Si quis vero in alia omnia ire, & in Pafferatii fententiam difcedere malit, qui de equis, viris fortibus virtutis cauffa donatis, & ab armigeris eorum ductis, exponebat; vel quia *triumphi & tropaea* Augufto hic plus femel fpondentur, ad equos ante currum triumphalem coronatos & phaleris ac torquibus ornatos, quae *folita munera* bellica erant, equis ipfis, non equitibus, ut cenfent nonnulli, induta, refpici contendat, fuo fruatur fuffragio. tales memorat Ovidius IV. Trift. El. 2. 22. & II. ex P. Ep. I. 52. hinc equi ipfi στεφανηφόροι dicti. vide Bentlej. ad Horat. IV. od. 2. 17. & quae notavi ad Numifm. Sicul. p. 295. utriufque tamen, & equitis & equi, ornamenta fuiffe phaleras, probat Drakenb. ad Silium Ital. XV. 255. inde deducta locutione apud noftrum Lib. III. El. 1. 10.

——— *& a me*
Nata coronatis Mufa triumphat equis.

ad talem equum victorem & phaleratum referendus eft elegantiffimus Nafonis locus in Halieut. v. 66.

Hic generofus honos & gloria major equorum,
Nam capiunt animis palmam, gaudentque triumpho. &c.
Nonne vides, victor quanto fublimius altum
Adtollat caput, & vulgi fe venditet aurae.
Celfave quum caefo decoratur terga leone,
Quam tumidus, quantoque venit fpectabilis actu,
Concutiatque (fic recte Heinfius) *folum generofo concita pulfu*
Ungula fub fpoliis graviter redeuntis opimis.

fed vel hac explicatione admiffa *fumere* praeferendum erit, pro induere ornamenta triumphalia. nam *ducere* pro ferre ac portare, recte dici, probandum effet. Verum praeftiterit forfan haec felicioribus ingeniis enodanda relinquere.

9. *Omina*

Omina fausta cano. Crassos, cladesque piate;
10. Ite, & Romanae consulite historiae.
Mars pater, & sacrae fatalia lumina Vestae,
Ante meos obitus sit, precor, illa dies;
Qua videam spoliis onerato Caesaris axe
Ad vulgi plausus saepe resistere equos.

15. In-

9. *Omina fausta cano. Crassos, cladesque piate*] *Omnia* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & secundo Vatic. duobus Leidd. primo tertioque Voss. primo D'Orvill. meo utroque. & edd. priscis. sed recte *Omina* in Askew. & aliis codd. vid. Canter. Lib. I. Nov. Lect. 8. *clademque piate* in Neap. Leid. altero, tribus Voss. & meo primo. *classes clademque* Groning. *classem clademque* prior D'Orvill. *classesque piate* in uno Regio, & Borrich. *cladesque piatae* male in meo secundo. nam *date lintea*, *ducite munus equi*, *ite*, & *consulite* exigunt *piate*. Florus Lib. I. cap. 12. *ea clades ingentibus expiata victoriis.* Marklandus suspicabatur vocem *Carras* hic latere. sed *Crassos* recte adstruxit Broukhusius. idque jubet ultimus Elegiae versus, *Crassi signa referte domum.* ubi conjicit idem Broukhusius, inde patere Elegiam hanc scriptam esse, antequam Parthi *signis relatis*, quae a Crasso aliisque Ducibus Romanis antea ceperant, se Augusto subjecissent, de quibus vide Guellium ad Virg. VII. Aen. 606. & qui illustrarunt Nummos veteres Augusti, in quibus SIGNIS RECEPTIS.

11. *sacrae fatalia lumina Vestae*] *fatiae* corrupte in uno Vossiano, unde *Latiae* conjecerat Heinsius. *numina* in Groningano, & secundo D'Orvill. ut in aliis legi notavit Lat. Latinius. *limina* Regii, Colbertini, Mentel. Borrich. Vossianus tert. in marg. meus primus, & edd. vetustiores. quod de sacrario seu interiore Vestae templo capiunt. Sed vera lectio *fatalia lumina*, quae in Colotiano, secundo & quinto Vatic. meoque altero habetur, quibus aeterni Vestae Ignes, fata Romae continentes, intelliguntur. vide hic Passeratium.

13. *Qua videam spoliis onerato Caesaris axe*
Ad vulgi plausus saepe resistere equos]

Quem videam in Voss. quarto. hoc est, *Quum videam*, ut in secundo Leidensi & meo. sed receptam lectionem ex usu veterum esse patebit ex notis ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 536. Ovidius XV. Met. 868.

Tarda sit illa dies, & nostro serior aevo,
Qua caput Augustum, quem temperat, orbe relicto,
Accedat coelo.

Statius Lib. III. Sylv. 2. 127.

Ergo erit illa dies, qua te majora daturus
Caesar ab emerito jubeat discedere bello.

& sic supra Lib. II. El. 21. 5.

Venit enim tempus, quo torridus aestuat aër.

ut illic etiam legendum monui, non *quum*, ut in aliis edd. deinde *spoliis onerato Caesaris axe* recte Muretus, Scaliger, Dousa, & Lipsius. quomodo etiam Heinsius correxerat in ed. Ald. olim enim in vetustis edd. *oneratos Caesaris axes*, ut in plerisque etiam codd. & Regiis, Colbertinis, Menteliano, Groningano, Askewiano, duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. idque defendit Fruterius Lib. III. Verisim. cap. 2. Tom. V. Fac. Crit. Gruteri. & hinc seq. versu etiam in Heinsiano, meo priore, aliisque, & apud Lat. Latinium. *saepe resistet equus.* posita post *oneratos axes* distinctione. forte offendebantur, qui hoc mutarunt, elisione in pentametri fine *resistere equos*, quae si absque judicio adhibeatur, vitiosa, sed hic artificiosa est, & vindicat lectionem Ovidii locus, quo hunc Propertianum sine dubio imitatur, Lib. IV. Trist. El. 2. 54.

Ipse sono plausuque simul fremituque canentum
Quadrijugos cernes saepe resistere equos.

vide Boh. Balbini Verisim. cap. V. pag. 163. neque in hexametro id refugit Statius III. Th. 299. *Hos assistere equos, hunc ensem avellere dextra.* D'Orvillius autem conjecerat,

Qua videam spoliis onerati Caesaris axe.

vel *ornato Caesaris axe.* sed vulgata praestat.

respi-

15. Inque finu carae nixus fpectare puellae
Incipiam, & titulis oppida capta legam.
Tela fugacis equi, & braccati militis arcus,
Et fubter captos arma federe Duces.

Ipfa

refpicit ad fpolia a curru triumphali dependentia. fupra Lib. II. El. XI. 24.

Haec fpolia, haec reges, haec mihi currus erunt.

& fic in victoria maritima prorae navium laureatarum adfixa erant fpolia hoftilia. Silius Ital. XI. 487.

——— lauro redimita fubibat
Optatos puppis portus, pelagoque micabant
Captiva arma, procul celfa fulgentia prora.

15. *Inque finu carae nixus fpectare puellae*
Incipiam, & titulis oppida capta legam] aut primo verfu *fpectare* referendum eft ad currum Augufti triumphalem, fpoliis hoftilibus oneratum, cujus mentio praeceffit. quod tamen vix admittendum videtur, quia illic *videam* & hic *fpectare incipiam* tautologum eft, aut potius cum Nic. Heinfio emendandum,

Inque finu carae nixus fpectare puellae
Incipiam titulis oppida lata fuis.

& ideo *oppida lata*, non *capta*, quia fequitur *captos duces*, fed alterum tuetur imitatio Ovidii IV. Trift. El. 2. 20.

Ergo omnis poterit populus fpectare triumphos,
Cumque Ducum titulis oppida capta leget.

In pompae enim triumphalis ferculis oppida infcriptis nominum titulis circumferebantur. ut notum eft. vide hic Livinejum. idem Ovidius II. ex P. Ep. I. v. 50.

Oppida fub titulo nominis iffe tui.

Claudianus III. de Laud. Stilic. v. 23.

Hi famulos traherent Reges, hi facta metallo
Oppida, vel montes, captivaque flumina ferrent.

qui locus *oppida capta* hic etiam propugnat. Sed prae ceteris huc facit illud Tibulli Lib. II. El. 5. 119. & feqq.

Ut Meffalinum celebrem, quum praemia belli
Ante fuos currus oppida victa feret.
Ipfe gerens laurus, lauro devinctus agrefti
Miles, Io, magna voce, triumphe, canet.
Tum Meffala meus pia det fpectacula turbae,
Et plaudat curru praetereunte pater.

Incipiam fpectare pro fpectabo, Graecorum more. ut ἀρξάμενος ἀείδειν, pro ἀείδω. ἤρξατο λέγειν, pro ἔλεγεν. fic faepe nofter. ut Lib. II. 15. 19. *Incipiam captare feras.* infra El. XX. 26.

Illic vel ftadiis animum emendare Platonis
Incipiam.

& Lib IV. El. 10. 1.

Nunc Jovis incipiam cauffas aperire Feretri.

17. *Tela fugacis equi, & braccati militis arcus*] braccati militis arcus recte Broukhufius exponit de Parthis, Indis, & qui Tigrim & Euphratem accolunt, illi enim omnes utebantur braccis, ut & Perfae ac Medi. Ovidius V. Trift. El. 10. 34.

Hos quoque, qui geniti Graja creduntur ab urbe,
Pro patrio cultu Perfica bracca tegit.

Perfius Sat. III. 33.

Quaeque docet fapiens braccatis illita Medis.

ubi vide Marcilium. & ad h. l. Beroaldum. fic in carmine libero Tom. II. Anth. Lat. p. 518. *Medis laxior Indicifque braccis.* ubi alia notavi. & de Scytharum braccis vide Ruben. Lib. II. de Re Veft. cap. 16. Parthi autem & Medi jaculis & *arcu* infignes. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 250. & huc fpectat illud Ovidii Lib. II. Trift. 227.

Nunc petit Armenius pacem: nunc porrigit arcus
Parthus eques, timida captaque figna manu.

& V. Faft. 593. *Parthe, refers aquilas: victos quoque porrigis arcus.* ubi vide Neapolis & Patrui mei notas.

18. *Et fubter captos arma federe Duces*] optime Gronovius ad Senecae Troadas v. 151. probante Broukhufio, explicuit de ferculis triumphalis pompae, in quibus fub tropaeis exhibeban-

Ipsa tuam serva prolem Venus: hoc sit in aevum,
20. Cernis ab Aenea quod superesse caput.
Praeda sit haec illis, quorum meruere labores:
Mi sat erit Sacra plaudere posse Via.
Pacis Amor Deus est, pacem veneramur amantes.
Stant mihi cum domina praelia dura mea.

25. Non

bantur captivi & adligati duces, lugentium habitu subter arma sedentes. ut patet ex duorum Caesaris numismatum typis, quos illic exhibet. quales etiam in Vespasiani, Trajani, & aliorum numis videntur. vide Carpegnae Rar. Max. Mod. Numism. pag. 52. ubi numus M. Aurelii a Perinthiis cusus illustratur, in quo duo captivi duces subter arma sedent in ferculo, pompa triumphali circumlato. & sic conspiciuntur in Numismate Augusti cum epigraphe ARMENIA CAPTA apud Morell. Thes. Imp. Rom. T. I. N. 12. Tab. 60. & PARTHIA vel DACIA CAPTA, cum simili typo, in numis Trajani. & ita in Consularibus & Imperatoriis numis saepe regionis subactae typus est tropaeum ex armis hostilibus erectum, sub quo captivi sedentes lugent, vel genibus flexis se victos fatentur. vide Spanhem. T. II. de Pr. & Us. Numism. pag. 222. 223. in loco autem Silii Ital. Lib. XVII. v. 630. de triumpho Scipionis, legendum fortasse,

Ante Syphax, feretro residens, captiva premebat
Lumina, & auratae signabant colla catenae.

non *servabant*. innuit illic nomen Syphacis feretro inscriptum sub ejus imagine lectum fuisse; non enim vivus in triumpho circumductus fuit. vide illic Drakenborchium. respicit autem Silius ad illud nostri Lib. II. El. I. 33.

Aut Regum auratis circumdata colla catenis.

19. *Ipsa tuam serva prolem Venus*] *prolem serva* in primo Leidensi Askewiano; meo secundo, & edd. vetustis. reliqui recte in vulgatam conspirant. *o sit in aevum* Heinsius.

21. *Praeda sit haec illis*] *sit & illis* vitiose in Menteliano & primo Leidensi. *hec illis* Voss. tert. *his illis* Fruterius. male Guyetus *Praeda sit illorum*. quod, sequente *quorum*, sonum auribus ingratissimum incutit. *haec illis* recte in reliquis codd. & vetustis edd.

22. *Mi sat erit Sacra plaudere posse Via*] *Me* Groning. Borrich. Mentel. Neapol. duo Leidd. tres Voss. Heinsian. duo D'Orvill. & meus uterque. sed *Mi sat erit* jure praefert Broukhusius, quia id Propertio amatum. vide ad Lib. I. El. 12. 19. & plura ad Lib. II. El. 22. 21. adde notas ad Virg. Ecl. VII. 33. quamvis dubium saepe reddat sensum, addito infinitivo, ut patet ex locis, quae adfert Patruus meus ad Lucan. Lib. IX. 584. hic tamen *Mi sat erit* jungenda esse, non *me plaudere*, manifestum est. *Mi* quoque in codd. Regiis, aliisque, & primis ac vetustioribus edd. legitur. male tamen in his *media via*, quod etiam in Regiis, Colbertinis, Askewiano, & meo secundo. sed *Sacra Via* in tribus Vaticanis, Perreji & Fruterii codice, Neapol. Groning. Palatino & Commeliniano Gebhardi, ceterisque; ut legendum jam monuit Volscus, & in suis codd. haberi notarunt Beroaldus & Passeratius, licet *media* ediderint. sed alterum recte probatum Jano Dousae F. & Gebhardo, quia triumphi per *Viam Sacram* agebantur, ut notum est. vide Broukhusium. Heinsium Lib. I. Advers. cap. 9. & quae supra notavi ad Lib. II. El. I. 34. Marklandus quoque codici suo adscripserat, *Mi sat erit Sacra* legendum esse.

23 *Pacis Amor Deus est, pacem veneramur amantes*] novam hinc Elegiam ordiuntur plurimi codices, Regii, Colbertini, Borrich. Askew. Leid. sec. tres Voss. uterque D'Orv. & mei, ut & omnes edd. vetustae, praescripto titulo, AD AMICAM IRATAM. sed in ed. Scaligeri cum praecedente connectitur. pro *veneramur* blandiri posset N. Heinsii conjectura, quam ed. Aldinae adleverat, *pacem venamur amantes*.

24. *Stant mihi cum domina praelia dura mea*] mirificam esse locutionem *Stant mihi praelia*, notat Broukhusius. eam tamen tuentur codices MSS. & meus uterque, cum editionibus vetustis. sic Eleg. praeced. v. 43.

Aut quibus in campis Mariano praelia signo
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes.

Stent

25. Non tamen inviso pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit e gemma divite nostra sitis.
Nec mihi mille jugis Campania pinguis aratur,
Nec miser aera paro clade, Corinthe, tua.

O

Stent conjecerat Heinsius, vel *Sat mihi.* quod & Livinejo in mentem venerat, eo sensu, *satis est cum domina bellum gerere. praelia stant* pro *manent* interpretatur Passeratius. Broukhusius a manu poëtae fuisse credebat, *Sunt mihi cum domina praelia d. mea.* repudiante & contra Propertii mentem censente Patruo meo ad Valer. Fl. II. 84. qui *stant* exponit, desinunt, finiuntur. praecedit enim, *Pacis Amor Deus est.* quod admittere videtur D'Orvillius eruditis Dissertationibus Deliacis, insertis Vol. VII. Miscell. Observ. Tom. I. pag. 105. & sic fere Rob. Stephanus in Thesaur. L. L. qui *Stant* explicat; non exercentur, quiescunt. ut infra El. VIII. 5.

Transeat hic sine nube dies. Stent aëre venti,
Ponat & in sicco molliter unda minas.

& v. 18.

Inque meum semper stent tua regna caput.

ubi *sunt* in secundo D'Orvill. quae glossa est. nam *stare* pro esse, hoc quoque in loco accipiebat Gebhardus ad Tibull. p. 52. infra El. XXI. v. 21. *tantum pietate potentes Stamus.* & hoc probabat Pontanus ad Macrob. pag. 639. vid. Broukh. ad Tibull. Lib. I. El. 7. 92. ubi praetulit,

Exemplum cana stemus uterque coma.

pro *simus*, ut in vulgatis antea edebatur, & in suis etiam codd. invenisse videtur Paulinus Nolanus, & ipse poëta supra seculi sui captum, & veterum felicissimus imitator, versum hunc Tibulli in animo habens Carmine exhortatorio ad Conjugem, pag. 647. ed. Rosw. & Ducaei,

Exemplum vitae simus uterque piae.

recepta igitur lectione contenti simus. ut hic sensus sit, obfirmato animo praelia exercere constituimus & solemus, licet Pacis Deus sit Amor. quia, ut ait Ovidius Lib. I. Am. 8. 96.

Non bene, si tollas praelia, durat amor.

praelia dira Marklandus.

25. *Non tamen inviso pectus mihi carpitur auro*] *Nec tamen* in tribus Vossianis, binis D'Orvill. meo utroque, & vetustis edd. *Nunc tamen* tam hic quam tribus seqq. versibus *Nunc bibit* &c. male Guyetus. *injusso* sec. Leid. an voluit librarius *injusto?* sed *inviso* sanissima lectio est. ut de Mida Ovid. XI. Met. 130.

—— *sitis arida guttur*
Urit, & inviso meritus torquetur ab auro.

ubi, si codices addicerent, ad oppositionem *gutturis* non male ex hoc loco substitueretur,

—— *inviso pectus torquetur ab auro.*

rapitur vitiose in primo Voss. & Leid. mox *Nec venit* in aliis legi notat Lat. Latinius. *in gemma* Francius.

27. *Nec mihi mille jugis Campania pinguis aratur*] respicit forte Virgil. VII. Aen. 539.

—— *Ausoniis olim ditissimus arvis:*
Quinque greges illi balantum, bina redibant
Armenta, & terram centum vertebat aratris.

& inde Ovidius Lib. I. Am. El. 3. 9.

Nec meus innumeris renovatur campus aratris.

aratra male in primo D'Orvill.

28. *Nec miser aera paro clade, Corinthe, tua*] Variant hic admodum codices, & virorum doctorum conjecturae. *ire paro clade* in v. c. Ant. Perreji, Mentel. Askew. primo Leid. altero Colbert. a man. pr. *ire paro classe* in Excerpt. Scalig. Heinsiano, Borrich. codd. Regiis & primo Colbert. secundo Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, & priscis edd. *ire paro* ut Lib. II. El. 23. 65.

Num jam, dura, paras Phrygias nunc ire per undas.

& Lib. I. El. 15. 8.

Ut formosa novo quae parat ire viro.

quamquam hoc Livinejo displicebat. *aera paro clade* in v. c. Fruterii, Groning. & secundo Colbert. a man. sec. *aere* Neapolit. *aera paro clade*

in

O prima infelix fingenti terra Prometheo.
30. Ille parum cauti pectoris egit opus.
Corpora disponens mentem non vidit in arte.
Recta animi primum debuit esse via.

Nunc

in primo, secundo, & quinto Vatic. aliisque apud Lat. Latinium. pro *aera paro* in aliis *peto. paro* exponi posset emo, conparo. ut apud Ovid. Med. Fac. v. 21. *Induitis collo lapides Oriente paratos*, ubi eadem varietate *petitos* in aliis. *aera peto classe* Marklandus. Broukhusius in ora ed. Colin. conjecerat,

Nec misera aera paro clade, Corinthe, tua.

misera [*Corinthe* conjungens, & de statuis ex aere Corinthio factis intelligens. quod aes Corinthiacum e triplici metallo, ut volunt, conflatum, Romae magno erat in pretio. vid. Brodaeum ad Anthol. Graec. Lib. III. Tit. XXIII. Ep. 30. pag. 380. ed. Obsop. Interpretes ad Petron. cap. 50. & ad Cic. pro Rosc. Amer. cap. 46. hinc Cl. Ruhnkenius conjiciebat, *Nec missa aera peto clade* &c. eo fere sensu capiebat Acidalius ad Vellej. Paterc. Lib. I. cap. 13. qui legebat,

Nec miser aera peto classe, Corinthe, tua.

jungens *aera tua*, non *classe tua*, & rejiciens emendationem Scioppii *clade tua*. ut in MSS. invenit Palmerius Spicileg. p. 804. recte etiam Vossius Lib. I. de Anal. cap. 12. p. 428. castigat eumdem Scioppium, qui *miser Corinthe* genere masculino capiebat, cum *miser* ad poëtam ipsum referendum sit. cui adsentitur Rupertus ad Vellej. Pat. pag. 26. fluctuat autem Acidalius, an *miser Corinthe*, pro homine Corinthio, an vero *misera* scribendum sit. Illum refutavit Patruus meus in notis ad Lucan. III. 287. qui prae ceteris hanc praefert lectionem, codicum MSS. auctoritate subnixam,

Nec miser ire paro classe, Corinthe, tua.

eo sensu, non ingredior mare nave Corinthiaca, ut in terris remotis mercatura ditescam, adeoque hoc disticho innuat Propertius, se neque aratorem neque negotiatorem esse, desumta periphrasi ob uberrima Campaniae regione, & Corintho, quae mercatura florebat. *miserum* vero non pro avaro, ut Passeratius, capiebat, sed de navigante, qui lucri caussa per mare jactatur, ut in locis difficilis & peregrinis mercaturae commerciis divitias conparet: qualem Paetum lucri aviditate miserum navigatorem & naufragio pereuntem describit infra El. V. sic *miser navita* Lib. II. El. 21. 22.

Hanc miser implorat navita Leucothean.

Haec loci satis vexati simplicissimam esse lectionem & interpretationem arbitror, certe praeferendam conjecturae Heinsianae in notis ad Propert. p. 717.

Nec mi serta paro clade, Corinthe, tua.

per *serta* intelligens laurum triumphalem.

29. *O prima infelix fingenti terra Prometheo*] *frangenti* male in Neapol. Ovid. I. Met. 83. de hominis creatione,

Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

Phaedrus Lib. IV. fab. 4.

Idem Prometheus auctor vulgi fictilis,
Naturae partes, veste quas celat pudor,
Quum separatim toto finxisset die.

Juvenalis Sat. XIV. 35.

Et meliore luto finxit praecordia Titan.

Claudianus IV. Conf. Honor. 232.

——— *quum conderet artus*
Nostros, aetheriis miscens terrena Prometheus &c.
Et quum non aliter possent mortalia fingi.

caute in Mentel. priore Leid. Voss. pr. & quarto, utroque D'Orvill. & meis. *pectore* Voss. tert.

31. *Corpora disponens mentem non vidit in arte*] *componens* sec. Leid. & Voss. tert. *vidit in arte* codicibus plerisque & edd. vetustis insidet. *non vidit inertem* conjecerat Heinsius in ora ed. Ald. quod legitur in Colotiano, Leidensi secundo, & tertio Vossiano. idem Heinsius notis ad Propert. p. 717. *mentem non addidit arti.* sed *vidit* est procuravit, providit. vide ipsius notas ad Ovid. I. A. A. 588. & Passeratium ad h. l. qui alteram tuetur lectionem *mentem non vidit*

in

Nunc maris in tantum vento jactamur, & hostem
Quaerimus, atque armis nectimus arma nova.

35. Haud

In arce, quia mentem seu rationem in capite, velut in *arce*, positam statuebant. & sic Gebhardus, repudiante Broukhusio. Favere quidem Passeratio & Gebhardo possent loca veterum, quae produxi ad Lotichium Lib. III. Eleg. pag. 201. iisque addi illud Claudiani IV. Conf. Honor. v. 234. ubi de anima rationis capaci:

> —— *haec sola manet bustumque superstes*
> *Evolat. hanc alta capitis fundavit in arce.*

& Macrobii Lib. VII. Saturn. c. 14. in fin. *ideo Deus opifex omnes sensus in capite, id est circa sedem rationis, locavit.* Nicephorus Basilaca inter Excerpta Rhetorum Allatii pag. 142. Τὴν κεφαλὴν ὡς ἀκρόπολιν ὑπέστησεν, ὁ δὲ Θεὸς ὡς ἐν ἀκροπόλει τῇ κεφαλῇ φύλακα νοῦν. plura vide in notis Pricaei ad Apulej. Apolog. pag. 123. 124. & Davisii ad Cic. II. de N. D. cap. 56. Neque tamen hic ita legendum probare velim. sed vel adquiescendum explicationi Broukhusianae, ut innuat, Prometheum, in formandis hominum corporibus quidem providum, non tamen cogitasse, mentem deesse *arti*, id est fabricae corporis, quo sensu *artem* exponi posse firmat Statii locus, ubi homines *diri Prometheos artes* vocat Lib. XI. Th. 468. vel forte castigandum,

> *Corpora disponens*, ignem *non* induit *arti.*

ut *mentem*, glossae instar, supposuerint librarii ex sequente *animi*, & hic loci sensus sit: *prima* fingenti *terra*, est *princeps* illud *lutum*, unde primos homines effinxit Prometheus, ut *animas formatae infundere terrae* dixit Ovidius I. Met. 364. sed quum *ignem*, seu *divinae particulam aurae*, deesse videret, eum a Diis mutuatus est, unde Jovi *ignem*, id est igneam illam animi vim, eripuisse, & propterea Caucaso adligatus fuisse fingitur, cujus furti caussam perorantem ipsum Promethea elegantissime descripsit Lucianus in Prometheo, & subsequente Dialogo illius ac Jovis. per hunc vero *ignem*, Diis abreptum, intelligendam esse *mentem animi* indicat Claudianus d. l. v. 229.

> —— *cum conderet artus*
> *Nostros, aetheriis miscens terrena Prometheus*
> *Sinceram patrio* mentem *furatus Olympo*
> *Continuit claustris.*

huc refer illa Ennii ex Epicharmo;

> *Terra corpus est: at mentis ignis est.*
> *Isteic de Sole sumtus ignis.*
> *Isque actus mentis est.*

ad quae vide H. Columnae notas pag. 279. & seq. ed. Neap. neque parum adjuvat hanc conjecturam locus Horatii Lib. I. od. 3. 26.

> *Gens humana ruit per vetitum nefas.*
> *Audax Japeti genus*
> Ignem *fraude mala gentibus intulit.*

ubi forte etiam legendum *mentibus induit*, quia praecessit *gens humana.* hae enim voces passim in MSS. confunduntur. vide infra ad v. 67. *induere* autem elegans hac in re verbum esse patebit ex notatis ad Tom. I. Anth. L. pag. 514.

33. *Nunc maris in tantum vento jactamur*] *infantum* in aliis, teste Passeratio, quod probat Gayetus. & sic v. c. Fruterii, Livinejus ex conjectura, & e MS. Palmerius. *intactum* Palatinus Gebhardi. unde *intacti* conjecerat Broukhusius. ut apud Horatium Lib. I. od. 3. 24.

> *Non tangenda rates transiliunt vada.*

ubi vide Torrent. & Interpretes ad Valer. Fl. I. 197. Sed quia in notas editas non retulit, mutasse sententiam videtur. & sane *in tantum* in omnibus codd. & edd. vetustis, quod non est sollicitandum. Valer. Fl. II. 375. —— *tantum maris aequor adorti.* ubi hoc in loco *maris aequor* subintelligendum censet Patruus meus, & locutionem illam illustrat. ut saepe *aequora ponti*, *maris aequora* & sim. de quo vid. Markland. ad Statii Silvas p. 144. infra El. IX. 17.

> *Omphale & in tantum formae processit honorem.*

vento in Regiis, Colbertinis, Neapol. Borrich. Groning. Excerpt. Scalig. Voss. Heinsiano, ceterisque codd. & primis edd. non *ventis.* ut in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque.

34. *atque armis nectimus arma nova*] *arvis nectimus arva nova* in Voss. quarto. *quaerimus* pro *nectimus* male repetitur in meo secundo. *nectere arma* est bella ex bellis serere, cumulare, & miscere. ut apud Stat. IX. Theb. 567. *nectebat vulnera Mavors.* vel *funera*, ut legebat Marklandus ad Lib. V. Sylv. 1. 18. vide hic Passeratium.

35. Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas:
Nudus ab inferna, ſtulte, vehere rate.
Victor cum victis pariter miſcebimur Indis.
Conſule cum Mario capte Jugurtha ſedes.

Lydus

35. *Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas:*
Nudus ab inferna, ſtulte, vehere rate]

ad infernas rates in multis quidem codd. legitur, ut in Regiis, Colbertinis, Mentel. Borrich. Heinſiano, Groning. duobus Leidd. Voſſ. primo & tertio a manu ſec. utroque D'Orvill. meis, Palatino Gebhardi, antiquis edd. & apud Octav. Mirandulam in Viridario Illuſtr. Poët. fol. 184. idque praefert D'Orvillius in Miſcell. Obſerv. Vol. V. Tom. III. pag. 7. Sed *ab inferna rate* tuentur Ant. Perreji codex, Colotianus, & tres Vaticani. neque ad alterum defendendum ſufficit Lucani locus Lib. III. v. 16.

Praeparat innumeras puppes Acherontis adustis
Portitor, in multas laxantur Tartara poenas.

nam id recte ad Cordubenſis poëtae hyperbolica refert Oudendorpius, vel emendandum,

Praeparat innumeras puppes Acherontis ad umbras.

hoc eſt, puppem ad innumeras umbras tranſvehendas praeparat, aut *innumeris*, vel *in numerum* reſcribendum cenſet. conferatur potius illud Tibulli Lib. III. El. 3. 10.

Tunc, quum praemenſae defunctus tempora lucis
Nudus Lethaea cogerer ire rate.

& Silii Italici, qui hunc ipſum Propertii locum imitatus videtur, Lib V. 267.

—— modo quem Fortuna fovendo
Congeſtis opibus doniſque referſit opimis,
Nudum Tartarea portabit navita cymba.

Gebhardus etiam *inferna rate* praetulit, quod & placebat Marklando, ſed quia Latinitati obſtat *vehi a nave*, recte Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. pag. 148. corrigebat,

Nudus at inferna, ſtulte, vehere rate.

ſimilis ſententia eſt in noto Palladae diſticho apud Stobaeum pag. 530. & in Antholog. Graec. Lib. I. Tit. XIII. Ep. 6.

Γῆς ἐπέβην γυμνός, γυμνὸς δ' ὑπὸ γαῖαν ἄπειμι,
Καὶ τί μάτην μοχθῶ, γυμνὸν ὁρῶν τὸ τέλος.

quod ſic vertit Grotius,

Nudus in hanc veni tellurem, nudus abibo:
Quid ſatago nudum natus ad exitium?

in Inſcriptione ſepulcrali, quae vitioſe legitur apud Murator. p. MDCLIV. 2. & Donium Cl. XV. N. 28. p. 442. ſed paullo emendatior apud Gudium pag. CCCXVII. 9.

NVDVS NATVRA FVERAS E MATRE CREATVS,
NVLLVS ERIS. OBITIS GRATIA NVLLA DATVR.

ubi verſu ſecundo elegantior eſſet repetitio, NVDVS ABIS. pro NVLLVS ERIS. Columbanus Carm. II. 54.

Nudi naſcuntur, nudos quoque terra receptat,
Divitibus nigri reſerantur limina Ditis.

vid. Drakenb. ad Silium Lib. XIII. 777. ubi de Craſſo:

Dives apud ſuperos, ſed mors aequarat egenis.

& pluribus hoc dictum illuſtrat Bern. Damkenius ad Agapet. παραιν. cap. 67. pag. 107.

37. *Victor cum victis pariter miſcebimur Indis.*
Conſule cum Mario &c.]

Hanc a Jano Gulielmio in Quaeſt. Plautin. p. 239. propoſitam emendationem amplexus eſt Broukhuſius, quum in vetuſtis edd. legeretur, *miſcebitur umbris.* certe *miſcebitur* etiam eſt in Borrich. Askew. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. & meis. & apud Octav. Mirandulam fol. 184. *umbris* in primo Leid. uno Voſſ. Askew. binis meis, ac ſecundo D'Orvill. *miſceberis* Francius. ſed *miſcebimur* recte Livinejus & Modius ex cod. Poſthiano, hoc eſt Groningano, in quo *miſcebimur undis.* *undis* quoque in ſecundo Leid. & priore D'Orv. *miſcebimur* vero requirunt praecedentia *jactamur* & *nectimur* v. 33. & 34. idque ex Commelini libro etiam praetulit Gebhardus. ſic Lib. III. A. A. 21.

Accipe me, Capaneu, cineres miſcebimur, inquit
Iphias.

male Paſſeratius *cum victis umbris* conjungit,
nam

Lydus Dulichio non distat Craesus ab Iro.
40. Optima mors, parca quae venit apta die.
Me juvat in prima coluisse Helicona juventa,
Musarumque choris inplicuisse manus.
Me juvat & multo mentem vincire Lyaeo,
Et caput in verna semper habere rosa.

45. Atque

nam *victor cum victis* eleganti locutione pro *victores & victi*. ut seq. versu *Jugurtha cum Mario*. Ovid. V. Fast. 330.

—— Consul cum Consule ludos
Postumio Laenas persoluêre mihi.

vel *victores miscebimur cum victis*. nam passim veteres plurali utuntur, ubi de duobus per praepositionem *cum* conjunctis agunt. ut multis exemplis probat Patruus meus ad Ovid. I. Met. 320. & ad Lucan. IV. 619. sic & alibi saepe peccatum. ut infra El, VII. 20. recte praetulerunt viri docti,

Naturae sequimur semina quisque suae.

pro *sequitur*. par ratio in illa locutione apud Horat. A. P. v. 63. *Debemur morti nos nostraque.* quod recte vindicat Bentlejus contra Ach. Statium, *Debentur* substituentem. idem Passeratius quoque *Indis* conjecerat, quod Gulielmius occupavit, vel *miscebere Cimbris*, Inprobantibus Gebhardo & Broukhusio. *Consulem* vero *Marium* hic non tantum *capto* opponi *Jugurthae*, quam quidem majore cum emphasi, quia Marii Consulatus, septies repetitus, omnium Romanorum maxime insignis, & ipso numero clarus erat, optime existimabat amicissimus Santenius. eo adludunt passim poëtae. ut de Mario Ovidius IV. ex P. 3. 46.

Ille Jugurthino clarus Cimbroque triumpho,
Quo victrix toties Consule Roma fuit.

& Manilius IV. 46.

Quod Consul toties exsul, quod de exsule Consul.

& hinc apud Vellej. Paterc. Lib. II. cap. 26. legendum conjiciebat: *Marius septies Cos. filius, vir animi magis quam aevi paterni, multa fortiterque molitus, neque usquam inferior nomine Consul.* non, ut in vulgatis, *nomine Consulis*. hoc est, non usquam inferior consul nomine Mariano, valde celebri Consulatu. vocem igitur *Consul* non tantum ad munus, quam ad qualitatem referebat. ut apud eumdem Vellej. II. 92. de Sentio Consule: *in Comitiis habendis praecipuum egit Consulem.* & sic fere Cassius apud Cic. XII. ad Fam. Ep. 13. *Maximus Consularis maximum Consulem te ipse vicisti.*

39. *non distat Craesus ab Iro*] *discat Craesus abire* corrupte in Mentel. Borrich. Voss. & Leid. primo, D'Orv. meoque.

40. *Optima mors, parca quae venit apta die*] *parta* in Heinsiano, & meo priore. *acta* cod. Fruterii, & Neapolit. cum primo & quinto Vatic. & sic adfert Alb. Eyb in Margarita Poët. cap. XIII. ed. Basil. 1495. *apta* Gebhardus. *tarda quae venit acta die* Guyetus. *propera* Heinsius ad marginem ed. Ald. ut innuat optimam esse mortem, quae cito venit.

41. *Me juvat in prima*] *juvet* in Neapol. & Mentel. ut Guyetus, & disticho sequenti. & sic Marklandus. forte etiam *a prima* corrigendum, ut *a teneris adsuescere multum* Virgilio. altero versu *Musarumque comis* vitiose in uno Colbert. & secundo D'Orvill. haec & sequentia ex Solonis Elegiacis deducta esse censet Cel. Ruhnkenius, quae edidit ad Callimachi Fragmenta p. 421.

Ἔργα δὲ Κυπρογενῦς νῦν μοι φίλα, καὶ Διονύσυ,
Καὶ Μυσέων, ἃ τίθησ' ἀνδράσιν εὐφροσύνας.

43. *multo mentem vincire Lyaeo*] adscripserat Janus Dousa illud ex Statii Sylvis, *Et mentem vincire thoris.* quod legitur Lib. III. Sylv. 3. 109.

44. *Et caput in verna semper habere rosa*] huic loco sequentia adnotaverat Marklandus. „ *in rosa*, id est rosa coronatum. sic ἐν μύρῳ, unguento delibutus. Aristoph. Ἱππ. v. 1367. „ Sed quomodo *semper* in *verna rosa*? Ovidius „ quidem Lib. V. Fast. 194. *vernas efflat ab* „ *ore rosas*. sed ibi recte & ex decoro. loquitur „ enim de Dea Flora, & de mense Majo. an „ *semper* pro plerumque, saepe? alter enim „ falsum & absurdum. Sed suspicor Propertium „ scripsisse *in tenera rosa*. sic Lib. I. El. 17. 22.

 „ *Mol-*

45. Atque ubi jam Venerem gravis interceperit aetas,
Sparserit & nigras alba senecta comas:
Tum mihi Naturae libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.

Qua

„ *Molliter & tenera poneret ossa rosa.*" Non improbo quidem hanc conjecturam, sed tamen illud *semper* non tam stricte capiendum opinor, praesertim si *caput in verna rosa habere* explicemus, molliter reclinatum esse in pulvillis rosa, vere vel aestate decerpta, fartis ut apud Cic. V. in Verrem cap. XI. *pulvinus Melitensi rosa fartus.* sic Lib. III. El. 5. 64. *fultum* vel *effultum pluma versicolore caput* exponunt de pulvillis pluma versicolore fartis, quibus caput incumbit. vide illic Passeratium. huc facit illud Senecae Epist. XXXVI. *aequo animo in rosa jaceat.* Anacreon od. XV.

> Ἐμοὶ μέλει μύροισι
> Καταβρέχειν ὑπήνην.
> Ἐμοὶ μέλει ῥόδοισι
> Καταστέφειν κάρηνα.

Synesius Epist. XXXII. pag. 95. ἐν στεφάνοις καὶ μύροις μεθύοντα καὶ κωμάζοντα. adde quae notavit D'Orvillius ad Charit. pag. 97. posset tamen cum L. Santenio *caput in verna rosa habere* exponi, pro rosa vernanti, recenti, non languida cinctum esse.

46. *Sparserit & nigras alba senecta comas*] *integras* in MS. Fruter. Excerptis Scalig. Leidensi primo, Livineji codicibus, Borrich. Groning. meo utroque, Voss. primo & quarto, in quo superscr. *in nigras. integras* quoque in vetustis edd. *ingratas* in quinto Vaticano, secundo Leidensi, & tertio Voss. *Sparsit & integras* in Regiis, Colbertinis, & secundo D'Orvill. Olim conjiciebam, *Sparserit & niveas*, id est nivis instar canos capillos per caput sparserit. Sed recte Broukhusius vindicavit *Sparserit & nigras*, ut in codice Perreji, primo & secundo Vaticano, aliisque. & ita Guyetus. Firmat Ovidii imitatio IV. Trist. El. 8.

> *Inficit & nigras alba senecta comas.*

vid. ad Lotichium pag. 469. *alba* igitur *senecta*, & *nigras comae* eleganter opponuntur, nam *spargere* hic significat variare. ut apud Ovid. III. A. A. 76.

> *Quaeque fuisse tibi canas a virgine jures,*
> *Spargentur subitae per caput omne comae.*

vide Heinsium ad Lib. I. Fast. 512. praeced. versu *Venerem caput interceperit aetas* in primo D'Orvill. an forte librarius voluit *cana interceperit aetas?* sed sanissima est lectio vulgata. eleganter hunc locum imitatus est Janus Secundus Lib. III. El. 1. qua Propertii manes invocat,

> *Cum glacialis hiems calidos extinxerit aestus,*
> *Naturae libeat tunc mihi scire vias.*
> *Immensumque suis sectum regionibus orbem,*
> *Quaeque malum spondent sidera, quaeque bonum.*

47. *Tum mihi Naturae libeat perdiscere mores*] *liceat* in Groningano. *perdiscere jura* Heinsius. sed alterum tuetur illud Virgilii Lib I. Georg. 51.

> *Ventos & varium coeli praediscere morem.*

sic *ventorum mores* Lucretio Lib. I. 194. ad quem vide Gifanii Collectanea pag. 378. Manilius Lib. IV. 122.

> *Nunc tibi Signorum mores, summumque colorem,*
> *Et studii varias artes ex ordine reddam.*

Plinius Lib. XVII. 2. *ad soli naturam, ad loci ingenium, ad coeli cujusque mores dirigenda solertia est.* vide Gevart. Lect. Papin. ad Lib. III. Sylvar. Carm. 2. cap. 5. & Markland. Epist. Crit. ad Fr. Harium pag. 10. illum autem Virgilii locum potius hic animo Propertii obversatum fuisse opinor, quam, quod Cerda existimabat, alterum ex Lib. II. G. 477.

> *Accipiant, coelique vias & sidera monstrent.*

hunc enim aemulatus videtur noster supra Lib. II. El. 25. 28.

> *Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris*
> *Proderit? aut rerum dicere posse vias?*

ubi forte *discere* ex MSS. legendum esse notavi, ut hoc in loco *Naturae perdiscere mores.* nisi illic *rerum vias dicere* accipias pro describere, canere. vide Addenda ad Lotich. p. 696. *mundi rationem quaerere* vocat noster Lib. II. El. 25. 51.

> *Harum nulla solet rationem quaerere mundi,*
> *Nec cur fraternis Luna laboret equis.*

seq. versu *Qua Deus* (*arte* nimirum) in quarto Voss.

Qua venit exoriens, qua deficit: unde coactis
50. Cornibus in plenum menstrua Luna redit.
Unde salo superant venti: quid flamine captet
Eurus: & in nubes unde perennis aqua.
Si ventura dies, mundi quae subruat arces:
Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas.

55. Aut

Voss. a manu sec. sed *Quis Deus* recte se habet. Ovid XV. Met. 68.

Quis Deus, unde nives: quae fulminis esset origo. & seqq.

loco cum his conferendo, & cum Statianis a Broukhusio productis. & vide Barth. ad Stat. V. Silv. 3. 21. similes veterum ac recentiorum poëtarum de studio Philosophico descriptiones contuli in notis ad Lotich. Lib. V. El. 19. 43. p. 383. & seq. *temperat* vero, eleganti significatione, ut in illo Horatii Lib. I. od. 12. 15.

—— *qui res hominum ac Deorum,*
Qui mare & terram, variisque mundum
Temperat horis.

49. *Qua venit exoriens, qua deficit:* & seqq.] Totum hoc distichon transponendum censebat Broukhusius infra post v. 54. hoc ordine:

Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis.
Qua venit exoriens, qua deficit: &c.

non inmerito eum offendisse videtur insolens locutio, qua *exoriens* simpliciter ponitur, non addita voce *Sol*, quae, admissa ejus transpositione, repetenda ex versu praeced. *Solis & atratis* &c. ita certe Virgilius, cujus locum forte hic cogitabat Propertius, Lib. I. G. 437.

Sol quoque & exoriens, & cum se condit in undas,
Signa dabit. Solem certissima signa sequuntur.

& sic *jubar exoriens*, *exoriens Aurora*, & sim. saepe occurrunt, nusquam vero *exoriens*, quod sciam, pro *Sole*, vel *Aurora exoriente*. pluribus de hoc loco egi olim in notis ad Lotich. p. 249. & ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 264. 265 ubi apud Auctorem Elegiae in obitum Maecen. v. 56. similiter edebatur hactenus,

Hic tela in profugos (tantum curvaverat arcum)
Misit ad extremos exorientis *equos.*

sed emendandum conjeci,

Misit ad extremos ecce Orientis *equos.*

idque propter Ovidii locum ex Lib. I. A. A. 177.

Ecce *parat Caesar domito, quod defuit, orbi*
Addere, nunc Oriens *ultime noster eris.*

alia res est in loco Calpurnii Decl. II. ubi vide Patrui mei notas. Si quis tamen Broukhusianam versuum transpositionem repudiet, necesse erit, ut sublata majori distinctione post *deficit*, *exoriens Luna* hic conjungatur, & *Qua venit exoriens* (*Luna*) & *in plenum redit*, inter se opponantur. nam *venire* proprie de ortu Solis vel Lunae, *deficere* de occasu dicitur. vide notas ad Ovid. Lib. II. Met. v. 382. dein *peractis Cornibus* in aliis legi testatur Lat. Latinius.

51. *Unde salo superant venti: quid flamine captet Eurus, & in nubes unde perennis aqua*] *superent* in Groning. & sec. D'Orvill. quod admitti potest propter sequens *captet*. vel *captat* illic cum Francio corrigendum. *salo superant venti* exponit Passeratius, e mari spirent, vel abundent, supersint. ita apud Ovid. VII. Met. 510. *superat mihi miles & hosti*. vide Broukhus. infra ad v. 69. hujus Eleg. ubi recte notavit *superare* hic abundantiam notare. *superant cuncti* in primo Voss. *cunctis* pr. D'Orv. dein *flumine captet* in Mentel. Leid. prim. & D'Orv. pro *Eurus* in Palatino *eurus*. unde *Corus* Gebhardo placebat. in his vero colorem duxit ex Virgilio Lib. I. G. 462.

—— *unde serenas*
Ventus agat nubes, quid cogitet humidus Auster,
Sol tibi signa dabit.

53. *Si ventura dies, mundi quae subruat arces:*] *sit ventura* Mentel. duo Leidd. tres Voss. meus uterque, & D'Orvilliani, cum primis edd. sed recte Passerat. & Gebhardus tuentur *Si*, pro an, obvio usu. *substruat arces* in Borrichiano. *qua* primus Leid. *qua subruat artes* Mentel. *arcem*

55. Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis.
Cur ſerus verſare boves, & plauſtra Boötes:

Pleïa-

arcem praefero ex Palatino ac Colbertino, & altero verſu *bibat* ex Menteliano, primo Leid. & ſec. D'Orvill. & ſic Francius. Eſt autem imitatio Virgilii Lib. I. G. 380 *& bibit ingens arcus.* ubi vide Urſinum in Virg. cum Graecis collato pag. 123. πίνει eodem ſenſu apud Anacreontem elegantiſſimo odario XIX.

> Η' γῆ μέλαινα πίνει,
> Πίνει δὲ δένδρε' αὐτὴν,
> Πίνει θάλασσα δ' αὔρας,
> 'Ο δ' Ἥλιος θάλασσαν.

quod autem Caelius Rhodiginus, & Turnebus hoc in verſu *Caeruleus* contra omnes codices & editiones proferant, monente Broukhuſio, forte eorum memoriae obverſabatur illud Virgilii Lib. I. G. 452. *Caeruleus pluviam denuntiat, igneus Euros.*

55. *Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi*] *Perrhaebi* nomen valde deformant codicum ſcripturae, in quibus *Per herebi*, ut in Mentel. Borrich. primo Leid. & meo. in altero noſtro *Perhebi. Perebi* in Neap. *Penei* D'Orvill. ſec. a manu ſec. *Pirrei temuere c. mundi* Askew. innuitur hic ingens Theſſaliae motus, quo *tremuiſſe juga Pindi* dicit, quem *Perrhaebum* vocat, quia populi Perrhaebi Theſſaliae adſcribuntur, iiſque vicinus erat Pindus. ut ex Strabone patet, qui operoſe de Perrhaebia agit Lib. IX. ubi de Pindi vicinitate, pag. 442. ed. Caſaub. Οἱ δὲ Περραιβοὶ — πρόσχωροι ὄντες Μακεδόσι, πολὺ μέρος εἰς τὰ περὶ Ἀθαμανίαν ὄρη, καὶ τὴν Πίνδον ἐξέπεσον. Plinius Lib. IV. cap. 1. *Perrhaebi, quorum mons Pindus.* Facit huc inſignis locus Scholiaſtae Theocriti ad Idyll. I. 67. cujus verba exhibebo, ut ea caſtiganda exiſtimabat eruditione & amicitia mihi conjunctiſſimus Laur. Santenius: Πηνειὸς, ποταμὸς Θετταλίας. τέμπη δὲ γειτνιᾷ μὲν τὰ ἄλση. ὧν καὶ τὸ μεταξὺ τῆς Ὄσσης, καὶ τοῦ Ὀλύμπου χωρίον, ὅ ἐστι περικαλλὲς, καὶ ὥσπερ ὑπὸ θείας γνώμης πρὸς διώρυξιν διῃρημένον, δι' ἧς ὁ Πηνειὸς πρὸς τὴν θάλασσαν ῥεῖ. λέγεται καὶ τοῦτο τὸ χωρίον, τέμπεα Θετταλικά. — Πίνδος, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, ἢ ποταμὸς. κατὰ δέ τινας ὄρος τῆς Περραιβίας ἐγγὺς θαλάσσης. male in vulgatis, Πηνειὸς, ποταμὸς Σικελίας, pro Θετταλίας. ſic mox idem Scholiaſtes ad v. 69. τέμπη τοῦ Πηνειοῦ. ποταμὸς οὗτος Θετταλίας. deinde Περραιβίας recte corrigebat pro Περραιβαίας. ſic enim Stephanus Byzantinus hanc vocem bis ſcribit in Κῦφος. & Latinis paſſim *Perrhaebia.* ut Ciceroni in Piſon. cap. 40. Livio Lib. XXXI. c. 41. Lib. XXXII. c. 15. XLIV. c. 2. aliiſque. formam vero adjectivi Propertianam *Perrhaebus Pindus*, pro *Perrhaebaeus*, vel *Perrhaebeus*, firmabat ex Stephano Byz. in Περραιβοί. τὸ ἐθνικὸν, inquit, Περραιβαῖοι. τὸ θηλυκὸν κατὰ κοινότητα, ἡ Περραιβὸς καὶ Περραιβίς. & ſic *Caeneus* dicitur *Perrhaebus* Ovidio XII. Met. 172.

> ——— *Perrhaebum Caenea vidi,*
> *Caenea Perrhaebum; qui factis inclytus Othryn*
> *Incoluit.*

vide illic Regii & Micylli notas.

56. *Solis & atratis luxerit orbis equis*] *attractis* Mentel. unus Colbert. Heinſian. Groning. duo Leidd. tert. & quart. Voſſ. meus uterque, D'Orv. ſec. & in marg. *auratis. abtractis* Askew. *a tractis* Borrich. *aſtratis* pr. Vatic. *aratis* in primo D'Orvill. *luxerit*, a lugendo, ad deliquium Solis, quum caput obſcura ferrugine texit, ut ait Virgilius, recte referunt viri docti. vide Scaligerum, & Douſae Fil. notas.

57. *Cur ſerus verſare boves, & plauſtra Boötes*] ſic Regii, Colbertini, Groning. aliique. ut jam ediderunt Volſcus & Beroaldus. *ſeres* Neapol. *ſenis* in Voſſ. primo, Heinſiano, & priore D'Orvill. quod ad veram lectionem *ſerus* accedit. neque aliter omnes editiones vetuſtae ante Scaligerum, qui edidit *ſegnis.* ut in tertio Voſſiano. bene autem Broukhuſius tuetur *ſerus*, ſed loca Catulli & Boëthii, in quibus *tardus Boötes*, ſuffragari aeque poſſent alteri lectioni *ſegnis.* ut *pigrum* vocant alii. vide Cioſan. ad Ovid. II. Met. 177. ubi de Boöte,

> *Quamvis tardus eras, & te tua plauſtra tenebant.*

ſerus enim Boötes vel Arctophylax dicitur, quia, ut ait Catullus in Coma Beronices Carm. LXIII. *vix ſero alto mergitur Oceano.* Hyginus Lib. III. Poët. Aſtron. cap. 3. de Boote: *ſero occidere dicitur, quod magis erectus a pedibus pervenit ad terram: at exoriens citius quam Chelae videtur.*

ubi

Pleïadum ſpiſſo cur coit imbre chorus.
Curve ſuos fines altum non exeat aequor,
60. Plenus & in partes quatuor annus eat.
Sub terris ſi jura Deum & tormenta Gigantum:
Tiſiphones atro ſi furit angue caput.
Aut Alcmaeoniae furiae, aut jejunia Phinei:
Num rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas.
65. Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo jugera pauca novem.
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
Et timor haud ultra, quam rogus, eſſe poteſt.

Exitus

ubi vide Interpretum notas. *ſervus* vitioſe in ed. Gryph. 1551. *Cur ſerus verſetque boves*, vel *verſetve*, Heinſius.

58. *Pleïadum ſpiſſo cur coit imbre chorus*] *ſpiſſo igne* antea in omnibus fere codd. & vetuſtis edd. legebatur. ſed *ſpiſſo imbre*, propter Pleïades imbriferas, optime reſtituit Heinſius in notis ad Ovid. X. Met. 508. quem etiam vide ad Valer. Fl. Lib. V. 46. ubi de Pleïadum *choro*. eodem Libro v. 416. ubi antea edebatur,

Pleiades & madidis rorant e crinibus ignes.

feliciter *imbres* emendavit, merito conjecturam laudante Broukhuſio ad Tibull. I. 1. 42. & ſic Marklandus hoc in loco correxerat.

60. *Plenus & in partes quatuor*] *ut in partes* corrige cum Heinſio, & de locutione *fines non exeat*, verſu praeced. vide ejuſdem notas ad Ovid. II. Met. 517.

61. *Sub terris ſi jura Deum*] *ſint* in Menteliano, binis Leidd. meo ſecundo, D'Orvill. & edd. antiquis. *ſin jura* Askew. *ſunt* Heinſianus, tres Voſſ. primus D'Orv. & meus. ſed bene correctum eſt *ſi*. ut jubet verſus ſequens *ſi furit angue*, ubi *ferit* in Colbert. Mentel. & primo Leid. *fuerit* vitioſe in Askew. pro *furit*. deinde *Arne Alcmaeoniae*, pro *Aut*, in Perreji & Colotii codice, primo & tertio Vatic. ut mox v. 66. *an Tityo* in eodem Perrej. Colot. & primo Vatic. ſeq. verſ. *Non rota, non ſc. non ſitis* in Mentel. Neap. & primo Leid. Ceterum hi & ſequentes verſus ſpectant ad illorum inter veteres, Epicureos praeſertim, opinionem, qui infernum eſſe negabant, ſaltem de eo dubitabant, & Styga, Eumenidas, Charontem, Cerberumque irridebant, ac Tantali, Siſyphi, Ixionis, & Tityi poenas infernales non niſi fabulas, pueris terrorem incutientes, & nomina vana habebant. vide ad Lib. II. El. 25. 53. hinc Horatius Lib. I. od. 4. 16. *Jam te premet nox, fabulaeque Manes*. ubi vid. Lambin. & Torrent. Cic. pro Cluent. cap. 61. *Nam nunc quidem quid tandem illi mali mors attulit? niſi forte ineptiis ac fabulis ducimur, ut exiſtimemus, illum apud inferos impiorum ſupplicia perferre, ac plures illic offendiſſe inimicos, quam hic reperiſſe*. IV. Catil. cap. 4. *Itaque ut aliqua in vita formido improbis eſſet poſita, apud inferos ejuſmodi quaedam illi antiqui ſupplicia impiis conſtituta eſſe voluerunt, quod videlicet intelligebant, his remotis, non eſſe mortem ipſam pertimeſcendam*. ubi vide Muretum. & plura apud Delrium ad Senec. Herc. Fur. v. 726. pag. 273. & Cortium Excurſ. VII. in Salluſt. Catil. cap. 52. pag. 403.

66. *& Tityo jugera pauca novem*] *&* deeſt Mentel. primo Leid. & Voſſ. tert. a man. pr. *an Tityo* conjecerat Oudendorpius, ut in v. c. Ant. Perreji, Colotiano, & primo Vaticano. *pauca jugera* Marklandus *parva* exponebat, addens, ſe dixiſſe ad Statium. paſſim apud Poëtas praetulerunt viri docti *pauca & multa jugera*, non *parva & magna*. vide ad Ovid. III. Am. 15. 12. III. Faſt. 192. Broukh. ad Tibull. I. 1. 2. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 260.

67. *An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes*] ſic edidi propter conſenſum omnium codd. quorum Excerpta adhibui, ne uno quidem excepto, & vetuſtiſſ. edd. conjecturam enim ſuam *eſcendit* textui ingeſſit Broukhuſius. Novi *eſcendere* ſaepe a viris eruditis reſtitutum fuiſſe multis

Exitus hic vitae fuperet mihi. Vos, quibus arma
70. Grata magis, Craffi figna referte domum.

ELEG.

tis veterum locis, fed faepe etiam minus opportunam in eo fubftituendo adhibitam vel adfectatam fuiffe curationem. vid. Cel. Ruhnken. ad Rutil. Lup. I. pag. 48. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 185. hic certe fcripturam antiquam revocandam cenfui, & *defcendit in gentes* interpretor de fabula a majoribus ad pofteros tradita. Ovid. I. Faft. 537.

Talibus ut noftros dictis defcendit in annos.

quod *venire in hos annos* dicit Lib. VI. 309.

Venit in hos annos aliquid de more vetufto.

Manilius Lib. I. v. 733.

Fama etiam antiquis ad nos defcendit ab annis.

rem igitur hic optime egit Vulpius, qui, pofthabita etiam Broukhufii mutatione, & prava Pafferatii explicatione rejecta, *defcendit* vindicavit, cujus altera interpretatio cum noftra confpirat, licet primam praeferat, de rebus nempe, quae ab ineunte aetate per parentes vel magiftros traditae, in animos hominum radicibus alte actis defcendunt, quam locutionem multis exemplis confirmat. *gentis* in Neap. Mentel. primo Leid. Voff. & D'Orvill. pro *gentes* in Excerptis Scalig. *mentes*, ut legebat Heinfius, & Marklandus. faepe enim hae voces inter fe permutantur. apud Horatium Lib. I. od. 3. 26. *Gens humana ruit per vetitum nefas.* ubi *mens* in codd. MSS. forte quia mox fequitur *gentibus.* fed ubi *mentibus* legendum conjeci fupra ad v. 31. Germanicus in Arateis v. 133.

Ferrique invento gens eft laetata metallo.

ubi *mens* corrigendum adfcripferat Heinfius. vide notas ad Ovid. I. Met. 99. Markland. ad Stat. I. Sylv. 2. 183. & quae dedi ad T. I. Anth. L. p. 145. & 474. altero verfu pro *haud ultra* in variis codd. & edd. antiquis *aut.* in meo priore diftinguitur,

Et timor: aut ultra quam rogus effe poteft.

fed in v. c. Perreji, Colotiano, primo & quinto Vatic. aliifque, *haud ultra. ire poteft* olim conjecerat Broukhufius.

69. *Exitus hic vitae fuperet mihi. Vos, quibus arma*
Grata magis, Craffi figna referte domum]

fupereft in duobus Leidd. primo & tertio Voff. utroque D'Orvill. meis, & prifcis edd. fed in ceteris MSS. *fuperet*, optantis modo, ut in Groning. Voff. quarto a man. fec. aliifque. quod recte contra Gebhardum tuetur Broukhufius, & *fuperare* pro fupereffe veteribus frequens effe oftendit. de quo vid. ad Lib. II. El. 25. 53. *Exitus vitae* hic notat totum vitae curfum ufque ad mortem. fic *exire de vita* apud Plinium Lib. III Epift. 9. & MORTALITATIS FINITAE EXCESSVM habes in Infcript. apud Gruter. pag. CCCCXCIV. 4. Ultimum verfum illuftrant notata a Guellio Pimpontio ad Virg. VII. Aen. 606. & huc, praeter aliorum fcriptorum loca, fpectat illud Flori Lib. IV. cap. 12. §. 63. *Parthi quoque, quafi victoriae poeniteret, rapta clade Craffiana ultro figna retulere.* ubi vide Freinshemium, & Numos antiquos, rei memoriam fervantes, in ed. Graeviana, quales & ipfe argenteos fervo. infra IV. 6. 80.

Hic referat fero confeffum foedere Parthum:
Reddat figna Remi, mox dabit ipfe fua.

infignis hac de re locus eft Ovidii V. Faft. 585.

Signa, decus belli, Parthus Romana tenebat,
Romanaeque aquilae fignifer hoftis erat.
Ifque pudor manfiffet adhuc, nifi fortibus armis
Caefaris Aufoniae protegerentur opes,
Ille notas veteres, & longi dedecus aevi
Suftulit; agnorunt figna recepta fuos. &c.
Parthe, refers aquilas, victos quoque porrigis arcus.
Pignora jam noftri nulla pudoris habes.

ubi numos illos Augufti memorat Neapolis. fed plures SIGNIS his Parthorum RECEPTIS infcriptos Augufti numos, aureos argenteofque, oculis exhibitos & illuftratos videre licet apud Patin. ad Suet. Aug. cap. 21. & in Thefauro Morelliano Tom. I. ad Tab. XI. p. 223 — 229. & ad Tab. XVII. p. 297. 298.

ELEG. IV.

Dic mihi de nostra, quae sentis, vera puella:
Sic tibi sint dominae, Lygdame, demta juga.
Num me laetitia tumefactum fallis inani,
Haec referens, quae me credere velle putas?

5. Om-

ELEG. IV.] AD LYGDAMVM inscribitur in variis codd. & edd. antiquis, idem ille Lygdamus servus etiam alibi apud nostrum memoratur, praesertim vero Lib. IV. El. 8. ubi iracundiam Cynthiae cum deprenso Propertio expertus eleganter describitur. omnes Scaligeri in hac Elegia transpositiones probabat Guyetus.

v. 1. *Dic mihi de nostra, quae sentis, vera puellae*] recte distinxit Broukhusius. nam *Dic vera* jungenda sunt. male Passeratius fluctuat an *vera* connectat cum *sentis*. quod tamen Marklando placuisse videtur, qui adscripserat, *quae sentis vera, veram tuam opinionem dic.* sed alterum praefero. Martialis Lib. VIII. Ep. 75.

Dic verum mihi, Marce, dic, amabo.

Horatius Lib. I. Od. 8. 1.

Lydia dic, per omnes
Te Deos oro.

Dic mihi, ut supra Lib. II. El. 23. 111.

Dic mihi, quis potuit lectum servare pudicum.

Virgilius Ecl. III.

Dic mihi, Damoeta, cujum pecus?

imitatus Theocritum Id. IV. init.

Εἰπέ μοι, ὦ Κορύδων, τίνος αἱ βόες.

formulam hanc *Dic mihi*, sollicitudinem animi indicare, sed non semper injuriosam esse, adversus Donatum docet Broukhus. ad Lib. IV. El. 3. 23. *quid sentis* in Askew.

2. *Sic tibi sint dominae, Lygdame, demta juga*] *Si tibi* in secundo D'Orvill. *sim dominae* in Heinsiano, & meo priore. *depta* in Neap. *lenta juga* male alii intruserunt, quod recte damnavit Gebhardus. perperam etiam nonnulli *dominae* casu tertio accipiunt. & pejus adhuc alii intepretantur *dominae juga* hoc modo: sic, Lygdame, numquam ames, liber sis ab amoris imperio, ut Passeratius, vel durae dominae servus sis, seu jugum patiaris amicae crudelis. Lygdamo enim libertatem adprecatur vel pollicetur, si vera sibi de domina referret. hinc in fine Elegiae, *per me, Lygdame, liber eris.* saepe enim servis bene de se meritis libertatem dabant. quod notum vel ex Plauti Menaechmis Act. V. Sc. 7. & Terentii Adelphis Act. V. Sc. 9. passim vero *sic* boni ominis voto inservit. ut Lib. I. El. 21. 5.

Sic te servato possint gaudere parentes.

Lib. III. El. 2 in fine:

Et sic Cumaeae secula vatis agar.

El. 13. init.

Sic ego non ulles jam norim in amore tumultus.

Ovidius VIII. Met 857.

Sic mare compositum, sic sit tibi piscis in unda
Credulus.

& alibi saepe.

3. *Num me laetitia tumefactum fallis inani,*
Haec referens &c.]

Dum me in duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. *Non* Neapol. *Num*, ut edidit Passeratius, in v. c. Perreji, Colotiano, & primo ac secundo Vatic. *Tu me* Fruterius. *Cur me* Heinsius. pro *tumefactum* forte praestiterit *stupefactum*. quae verba inter se confundi notatum est ad Lib. II. El. 10. 7. & vide ad Lib. IV. El. 1. 63. *stupere* enim de subita animi agitatione dicitur, tam in laetis quam adversis, quae praeter spem metumve nuntio non exspectato ad nos deferuntur. seq. versu conjecerat idem Heinsius, *Haecne refers? Nec referens* in Borrich. & meo primo. *Illa refers* in quinto Vaticano. *credere velle* locutio amata nostro, aliisque, in qua *velle* abundat. vid. Broukhus. ad Tibull. I. 5. 50. & Patrui mei notas ad Petron. cap. LXX. p. 349.

5. Om-

Nunc mihi, ſi qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe, ſuſpenſis auribus iſta bibam.
Siceine eam incomtis vidiſti flere capillis?
10. Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec ſpeculum ſtrato vidiſti, Lygdame, lecto?
Ornabat niveas nullane gemma manus?

Ac

405. Vavaſſ. de vi & uſu quorumd. verbor. pag. 148. Noltenii Lex. Antib. p. 722. & Job. Vorſt. ad Sulpic. Sev. de vita Martin. cap. I. & XI. & quae notavi ad Lotich. pag. 176. hoc autem in loco ponitur pro fidelem eſſe, praeſtare vel exercere fidem. ut Lib. II. El. 19. 28.

Credo ego, ſed multos non habuiſſe fidem.

& Lib. III. El. 22. 4.

Qui non ſignatas juſſit habere fidem.

contra *neglectam habere fidem* Ovidio Epiſt. XXI. 234.

Neglectam queritur teſtis habere fidem.

id eſt, ſibi non creditum fuiſſe, ut Lib. III. Triſt. El. 10. 36.

Vix quidem credar: ſed cum ſint praemia falſi
Nulla, ratam debet teſtis habere fidem.

tenere fidem Tibullo Lib. I. El. XI. 19. *metu* igitur hic valet, ex metu, propter metum, a cujus vocis recta explicatione pendet praeſertim verus loci ſenſus, quam cum τῷ *majorem* male conjunxit Broukhuſius. vid. de hoc ablativi uſu Daviſ. ad Caeſar. VI. de B. G. cap. 34. idque apud Graecos etiam obtinet. ut Herodot. Lib. I. c. 7. *ἐπιδημίῃ, propter adventum*, Lib. II. c. 14. τῇ ἀπειχλίῃ. & 19. *ἐπιθυμίῃ, propter cupidinem.*

7. —— *ab origine dicere prima*
Incipe: ſuſpenſis auribus iſta bibam]

Malim *ab origine ducere prima*, hoc eſt deducere, repetere, ut in loco Virgilii, cui noſter adhaeret, I. Aen. 376. *O Dea, ſi prima repetens ab origine pergam.* ita in fragmento Varronis apud Nonium, quod adfert Paſſeratius, *vitae curſum ut cognoſcere poſſem, atque ſervitutis & libertatis ab origine ad exodium ductae.* & initio Metamorph. Ovidii,

—— *primaque ab origine mundi*
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.

II. Triſt. 560.

—— *prima ſurgens ab origine mundi*
In tua deduxi tempora, Caeſar, opus.

quod recte, pro *defluxi*, tuentur viri docti. IX. Met. 264. *nec quidquam ab origine ductum Matris habet.* haec autem verba ſemper fere commutantur. ut *ducere* & *dicere carmen.* vide Broukh. ad Tibull. Lib. II. El. 1. 54. & quae ſupra notavi ad Lib. I. El. 7. 1. Si quis tamen *dicere* pro narrare, indicare, praeferat, non valde refragabor. deinde *auribus hauſta* conjecerat Heinſius. ut in illo Virgilii IV. Aen. 359. *vocemque his auribus hauſi.* eleganter quidem *haurire* tam de auditu quam viſu dicitur, de quo vide Patrui mei notas ad Valer. Fl. I. 262. & Virg. IV. Aen. 661. ſed receptam lectionem tuetur locus Ovidii Lib. III. Triſt. El. 5. 14.

Et lacrimas cernens in ſingula verba cadentes,
Ore meo lacrimas, auribus illa bibi.

cui ſimile illud ex eod. libro El. IV. 40.

Noſtra tuas vidi lacrimas ſuper ora cadentes,
Tempore quas uno, fidaque verba, bibi.

locutionem ipſam illuſtravit Marklandus ad Statii Silvas pag. 263. *ſuſpenſis auribus* vel arrectis, & adtentis, vel de Cynthia ſollicitis, & inter ſpem metumque demiſſis, exponi poteſt. ut apud Tibull. II. 1. 77.

—— *ſuſpenſa timore*
Explorat coecas cui manus ante vias.

ita *ſuſpenſo pede, ſuſpenſo gradu ire*, de clandeſtino & ſollicito greſſu. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 270.

9. *Siccine eam incomtis*] *Sicut eam* Mentel. Borrich. Askew. duo Leidd. tres Voſſ. uterque D'Orvill. & mei, cum priſcis edd. *Sic ut eam* in Regiis. & ita in Palatinis & Commeliniano Gebhardi, ſine interrogationis nota.

11. *Nec ſpeculum ſtrato vidiſti, Lygdame lecto*] ambiguam Paſſeratii explicationem amovebimus, ſi cum Heinſio legamus *Nec ſpeculum in ſtrato* &c. nam *in* abſorpſit ultima praecedentis vocis litera. hunc locum cum illo Phaedri Lib. III. fab. 8. 4. contulit Patruus meus,

Hi ſpeculum, in cathedra matris ut poſitum fuit,
Pueriliter ludentes, forte inſpexerant.

Haec ſpeculum male in meo ſecundo.

13. *At*

Ac moeſtam teneris veſtem pendere lacertis?
Scriniaque ad lecti clauſa jacere pedes?
15. Triſtis erat domus? & triſtes ſua penſa miniſtrae
Carpebant? medio nebat & ipſa loco?

Humi-

13. *Ac moeſtam teneris veſtem pendere lacertis*] *Ad* Mentel. & primo Leid. *At* Groning. cum Palatinis & Commeliniano Gebhardi, ut legebat Livinejus. ſed emendandum *An maeſtam*, ut video etiam conjeciſſe Douſam Fil. probante Gebhardo. in ſolo Askewiano *Agreſtem teneris*. in qua ſcriptura latet forte *Ac triſtem*. ſed mox ſequitur *Triſtis erat domus?* in Voſſ. tertio *niveis*, ſed *teneris* ſuperſcr. quae confuſio ex verſu praecedente orta eſt. perperam Vulpius hic cogitabat de armillis aureis, quibus ſoluta erat veſtis. indicat enim veſtem negligenter demiſſam, ut apud Virg. VI. Aen. 301.

—— *ex humeris nodo dependet amictus.*

praeſertim propter dolorem, quia *moeſtam* addit. pro quo *veſtam* corrupte in Neapol. id proprio verbo *deducere veſtem*, *deducere tunicam*, vocabant, in luctu praeſertim, ira, vel ſimili adfectu. vid. Heinſ. ad Ovid. I. Amor. 7. 47. & ad Lib. III. Met. 480.

14. *Scriniaque ad lecti clauſa jacere pedes*] ideo *clauſa* vocat *ſcrinia*, quia moeſta ſedens chartis ex ſcrinio ad literas ſcribendas depromtis non utebatur, nam in illis ſcriniis, ſeu thecis, epiſtolas, libellos, chartaſque, & ſim. ſervabant. vid. Sponii Miſcell. erud. Antiq. p. 216. & 314. ubi ſcriniorum formam ex monumentis antiquis exhibet. vel quia ornatu omni abjecto ea clauſerat ac projecerat; nam & in ſcriniis unguenta condebant. vid. Paſſerat. pag. 434. *pedes lecti* ſunt fulcra lecti, *κλινοπόδια*, ut *pedem grabati* vocat Catullus Carm. X. v. 22. & *candidum pedem lectuli* Carm. LX. 115. vel referri poteſt ad partem lecti, ubi pedes ponuntur. ut contra *caput lecti*, ubi pulvillus. ut apud Suet. Caeſ. 84. & Domit. cap. 17. ubi vide Interpretum notas. intelligitur autem lectus lucubratorius, ante quem ſcrinia aperta habebant, cum quid ſcriberent. de quo egregie agit Caſaub. ad Suet. Aug. cap. 78. & poſt eum Buchnerus ad Plin. Lib. III. Epiſt. 1. & Lib. V. Ep. 5. & Schefferus Lib. II. de Re Vehic. cap 5. circa finem. ex hoc autem loco patet, haec ſcrinia, ſi illis non uterentur, clauſa ad lecti pedes jacuiſſe.

15. *Triſtis erat domus? & triſtes ſua penſa miniſtrae*
Carpebant? medio nebat & ipſa loco?]

Triſtis erat domina? Heinſius. ſed *domus* hic ponitur pro domeſticis, ancillis. ut Lib. I. El. XI. 23.

Tu mihi ſola domus, tu, Cynthia, ſola parentes.

triſtis ſ. p. miniſtra Carpebat in Askewiano. cogitabat Virgilium I. Georg. 390.

Nec nocturna quidem carpentes penſa puellae.

ut illic notat Valens Guellius. altero verſu *medio loco* repoſui, quia ſic jubebant omnes membranae & editiones veteres, quibus accedunt Leidenſes, Voſſiani, meus uterque, & primus D'Orvill. in cujus altero legebatur *toro*. ut adfert Heinſius ad Valer. Fl. II. 138. & in notis Propertianis p. 718. emendat. *colo* in aliis legi ſcribit Lat. Latinius in Biblioth. Prof. pag. 61. Broukhuſius ex ſola Douſae P. conjectura in contextu exhibuit *foco*, notatque *focum* ſaepe pro penatibus ac familia dici. & hoc praefert Struchtmeyer Anim. Crit. Lib. II. c. 1. p. 93. ſic quoque in ora ed. Ald. olim conjecerat Heinſius, ſed poſtea delevit. Neque cauſſam video, cur deſeramus conſtantem omnium fere codicum ſcripturam, praeſertim quum *medius locus*, in lanificio honoratior, herae erat proprius, quum inter ancillas neret. ut Lucretia *inter famulas data penſa trahentes* ipſa ſedens inducitur apud Ovid. II. Faſt. 741.

Lumen ad exiguum famulae data penſa trahebant,
Inter quas tenui ſic ait ipſa ſono.
Mittenda eſt domino, (nunc, nunc properate puellae)
Quamprimum noſtra facta lacerna manu.

& hinc confirmatur vera lectio apud Tibull. I. El. 3. 87.

Ac circa gravibus penſis adfixa puella.

ubi *circa* eſt media inter ancillas lanam ducentes. ne quis cum Scaligero de *Circa* nomine proprio cogitet. vide illic Broukhuſ. & Cl. Heynii notas. nam *circa* pro circum eam quae erant puellae, lanificii comites, Graecorum more, *αἱ περὶ αὐτήν*. vide Caſaub. ad Suet. Caeſ. cap. 27. & ad Dio-

Humidaque inpressa siccabat lumina lana?
Retulit & querulo jurgia nostra sono?
Haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
20. Est poenae servo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto?
Ac qualem nulla dicere habere domo?

Gaudet

Diogen. Laërt. III. 22. quam locutionem pluribus illustrat Rualdus in vita Plutarch. cap. XV. pag. 62. Possis etiam, si consentirent codices, *media domo.* nam saepe *domus*, *locus*, & *torus* in MSS. confunduntur. sic de eadem Lucretia Livius Lib. I. cap. 57. *nocte sera deditam lanae inter lucubrantes ancillas in medio aedium sedentem inveniunt.* ita circum Cyrenen Nymphas lanam trahentes describit Virg. IV. G. 334.

Cyrenen circum Milesia vellera Nymphae
Carpebant.

vid. ad Tom. II. Anth. Lat. p. 104. & adde hic Vulpii notas, qui *loco* edidit, & pluribus vindicavit.

17. *inpressa siccabat lumina lana*] *impraesa* corrupte in Menteliano. *lanam* vero huc inrepsisse suspicor ex praecedentibus, ubi lanificii mentio fit, ideoque Cynthia dicatur globo lanae, quae facile (ut ait Passeratius) lacrimas conbibebat, lumina detersisse & siccasse. sed forsan ipse poëta scripserit *siccabat lumina laena.* ut Cynthia lanae trahendae dedita induta fuerit laena, seu viliore pallio domestico, qua luminibus *inpressa* lacrimas absterserit. certe *laenam* quoque *muliebrem vestem* fuisse notat Servius ad Virg. IV. Aen. 262. ita conjeceram, quum postea vidi N. Heinsium ad marginem ed. Gryph. 1573. cui variantes cod. Neapolitani adscripserat, etiam *laena*, vel *palla*, emendasse. sic puella *flammeo suo lacrimas tergens* est in loco Apuleji, quem adfert Passeratius, Lib. IV. Met. pag. 86 ed. Pric. similiter *laenam* pro *lana* loco Persii restituit Marklandus Epist. Critic. ad Fr. Harium pag. 87.

19. *Haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?*
Est poenae servo &c.]

verba Cynthiae esse, margini adscripserat Ant. Perrejus. & sic Beroaldus. Janus Dousa P. editioni Rovillianae adleverat, *verba Cynthiae cum famulo suo de fide (cujus datae idem conscius fuerat) Propertii expostulantis.* nec aliter Livinejus, qui recte refutat Beroaldum & Canterum, praecedentia v. 14. *Tristis erat domus*, &c. male ad Lygdamum referentes, quasi illa retulerit Propertio, quod satis refutant *jurgia nostra* v. 18. singula enim inquirentis & rogantis Propertii verba sunt. *Nec te teste* in Regiis, & meo priore. *Haec me teste* Mentel. & prim. Leid. pro *Est poenae* Passeratius in aliis libris legi notat *Inpunae.* unde Guyetus *Inpune est servo* &c. sed nihil omnino novandum. *poenae* vel *poena esse* obvia locutio. Lib. I. El. 17. 10.

Sat tibi sat poenae nox, & iniqua vada.

Lib. II. El. 23. 76.

Semper formosis fabula poena fuit.

b. L. El. XI. 38.

Nec fuerat nudas poena videre Deas.

Janus Dousa P. adscripserat locum Sallustii in Jugurth. (cap. 72.) *Omnis civitas aut poenae aut praedae fuit.* addens lectionem illam sincerissimam a Lud. Carrione male fuisse vitiatam. vide Wassii Indicem Sallust. in *poena.*

21. *Ille potest nullo miseram me linquere facto?*
Ac qualem nulla dicere habere domo?]

Illa in Regiis, Mentel. Voss. pr. & tert. D'Orvillianis, & meo priore a man. sec. *miserum* Borrich. duo Leidd. Voss. pr. & tert. & a man. sec. in quarto. & utroque D'Orvill. *potestne uno* Heins. ad oram ed. Ald. dein *fato* sec. Leid. *pacto* in Excerpt. Scalig. & Voss. tert. ut conjecerat Heins. & Broukhusius ad marginem ed. Colin. sed *facto* est culpa vel admisso. ut apud Ovid. Epist. XI. 108.

Quo laesit facto vix bene natus avum?

vid. Passerat. p. 229. & 435. Si vero haec praecedentibus adjuncta, ut cum sequentibus connectantur, & verba Propertii continuent, legendum omnino est, ut in nonnullis codd. MSS. habetur,

Illa potest nullo miserum me linquere facto?

 nec

Gaudet me vacuo solam tabescere lecto?
Si placet, insultet, Lygdame, morte mea.
25. Non me moribus illa, sed herbis inproba vicit.

Sta-

nec aliter in primis edd. & v. 23.

Gaudet me vacuo] solum tabescere lecto?]

solum enim pro *solam* in Excerpt. Scal. Regiis, sec. Leidens. tertio & quarto Voss. altero D'Orvill. iisdemque editis. *Gaudeat & solum* in Askewiano. sed haec Cynthiae verba esse, quae Propertio retulit Lygdamus, notaverat Marklandus. & ante eum monuerat Beroaldus, quod firmari posset ex v. 35. altero versu *Aequalem* in Regiis, Colbertinis, Mentel. quinto Vatic. Borrich. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo altero. quod Ant. Perrejus in marg. ed. Ald. interpretabatur, *aequo sed & mutuo amore junctam Equalem* in Askew. & meo primo. ut in aliis libris. unde. *Et qualem* Broukhus. qui locum valde obscurum non sine caussa judicat. *Ac qualem* Scaliger, in cujus codice *nullo modo.* unde Heinsius *Aequalem nulla dicet habere domo?* vel *nullam domi?* (ut *domi* in Palatino Gebhardi) adjuncto Valerii Flacci loco, Lib. VIII. 142.

—— omnes matresque nurusque
Colchides, aequalesque tibi, Medea, puellae.

Passeratius tentabat,

Et qualem nullas discet habere domos.

vel *nulla domo.* aut denique *Aequalem ducere*, id est, parem habere. Gebhardi ingenium excogitabat *avere.* ut *havere* fuerit scriptum, pro more librariis solito. Quid si legamus,

At qualem nulla possit habere domo.

ut apud Ovid. III. Am. El. 7. 39.

At qualem vidi tantum tetigique puellam.

vel *nulla possit amare domo.* ut *una domo amare* Lib. II. El. 19. 8.

In primis una discat amare domo.

& eod. libr. El. 13. 22.

Atque una fieret cana puella domo.

Aequalem nulla ducere ab arte domum conjecerat Cel. D'Orvillius. Marklandus vero ad Statii Silvas pag. 241. versus hos depravatissimos sic constituebat,

Ille potest uno miseram me linquere facto?
Rivalem ex illa dicor habere domo?

ut *dicor habere* solito Propertii modo dicatur, pro *habeo.* quam locutionem illic egregie illustrat. denique cultissimus Kopplersius in Observ. Philol. pag. 146. hanc loco adfecto medicinam ferre conabatur,

Ille potest nullo miseram me linquere facto!
Et quali nullam dicere amare modo.

ex his eligant Propertii cultores periti, quod poëtae genio adcommodatius videbitur.

24. *Si placet, insultet, Lygdame, morte mea*] *morte tua* in Askewiano. ut in aliis legi notat etiam Lat. Latinius. *morte meae* Scaliger, & Vossius Lib. II. de Anal. cap. 10. dativo antiquo pro *morti.* quod valde laudat Barthius ad Claudian. p. 1276. sed non opus est, nam *insultare morte mea*, casu sexto locum tertii obtinente, frequens est apud Propertium, ut dictum sit pro *morti meae*, seu mihi mortuo, insultet. similes loquendi modos vide apud Scalig. ad Lib. I. El. 8. 22. & plura exempla adferam infra ad El. IX. h. L. v. 40. *Una Philippeo sanguine inusta nota.* pro *sanguini.* Aliter hic cum Heinsio substituere liceret, *exsultet, Lygdame, morte mea.* sed *insultet* longe efficacius. ut Lib. II. El. 7. 82.

Exagitet nostros manes, sectetur & umbras,
Insultetque rogis, calcet & ossa mea.

Lib. II. El. 4. 5.

Nec mihi tam duris insultet moribus, at te
Vellicet.

& propria significatione Horat. Lib. III. od. 3. 40.

Dum Priami Paridisque busto
Insultet armentum.

vide de hoc verbo Passerat. ad Catull. pag. 50. de formula *si placet*, quae acerbe increpanti & stomachanti propria, vide hic Broukhus. & quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. p. 560.

25. *Non me moribus illa, sed herbis inproba vicit*] *ille* Fruter. sed *illa* a viris doctis refertur ad pellicem, cui Cynthia haec exprobrat. *vincit* in Borrich. Leid. sec. & tertio Voss. His autem

nu-

Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranae portenta rubetae,

Et

numeris ex genio Propertiano artificiose dimensis versum non interpolatum exhibent vetus cod. Ant. Perreji, Colotianus, duo Vaticani, Neapolitanus, Excerpt. Scalig. Mentel. Palatinus Gebhardi, Livineji codices, Heinsianus, aliique libri manu exarati. *Non me illa moribus* Borrich. duo Leidd. cum primo & tertio Voss. *Non me muneribus illa* &c. prave in Groningano. & corrupte in Commeliniano Gebhardi *Non me muneribus sed herbis.* unde fluctuasse librarios patet. Hinc molliorem & concinnum magis versum se reddituros putarunt, qui eum sic constituerunt,

Inproba non vicit me moribus illa, sed herbis.

quod primum provenisse ab Hieronymi Avancii audacia colligit Broukhusius ex Epistola Aldi Manutii ed. Ven. 1515. praefixa, quae in meo exemplari praemittitur ante primam Aldi ed. 1502. sed desideratur in altera anni 1515. in qua scribit Aldus se in emendando Propertio illius Avancii opera adjutum fuisse; in anterioribus vero editis eo ordine legi addit, quo nunc exhibetur. ita certe reperi in Veneta 1475. Regii Lep. 1481. & Ant. Volsci 1488. sed jam in Beroaldina anni 1487. sic exstat, ut deinde in Aldinis, Colinaei, Gryphii, Rovillii, aliisque edd. excusum fuit. quod miror Heinsio placuisse in notis ad Propert. p. 719. Recte vero Passeratius & Broukhusius lectionis nunc receptae numeros ad singultantis puellae adfectum exprimendum dedita opera a Propertio sic conpositos judicarunt. sic & aliis in locis saepe librarios vel correctores emendationibus vel transpositionibus intempestivis Propertio suum eripuisse artificium notavit idem Broukhus. ad Lib. IV. El. 7. 5. & ad El. VIII. 63. & plura contuli ad Lib. II. El. 24. 9. ubi vide. huic autem loco similia sunt illa Hypsipyles apud Ovid. Epist. VI. 83. de Medea:

Nec facit meritisve placet, sed carmine movit,
Diraque cantata pabula falce metit, seqq.

& paullo post,

—— male quaeritur herbis,
Moribus & forma conciliandus amor.

26. *Staminea rhombi ducitur ille rota*] illa in Askew. tertio Voss. & quarto pro varia lectione, ut ad pellicem Cynthiae referatur. Sed *ille* bene se habet, ut innuat Cynthia, Propertium a pellice sua duci seu irretiri, & velut rhombi stamine involvi, ac versari. *rumpi* vitiose in Regiis codd. & primis edd. *rumbi* in meo utroque. *stamina torti rhombi*, seu *torto concita rhombo Licia*, ut vocat Ovidius Lib. I. Am. El. 8. 7. erant fila rhombi rotae circumdata, quo instrumento in arte magica utebantur pharmaceutriae, ad aliquem amore inplicandum. vide Serv. ad illud Virgilii Ecl. VIII. 73.

Terna tibi haec primum triplici diversa colore
Licia circumdo.

quae imitatus est ex Theocrito Idyll. II. 30. ubi *χάλκεον ῥόμβον* vocat:

Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος, ἐξ Ἀφροδίτας
Ὣς κεῖνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέρῃσι θύρῃσιν.

ubi vide Scholiast. & adde Livinejum ad h. l. Tristanum Tom. I. Comment. pag. 196. & quae supra notata sunt ad Lib. II. El. 21. 35. ubi Passeratius etiam adeundus, & ad h. l. praeter illos, quos indicavit Broukhusius.

27. *Illum turgentis ranae portenta rubetae*] *protenta* corrupte in primo Voss. & D'Orvill. secundo a man. pr. quod favere posset Heinsio *profecta* emendanti, qui praeterea ad marg. ed. Ald. conjecerat, *Illum turgentis sanie*, pro veneno, quia *rubetam* simpliciter tantum poëtae dicere malunt, *ranam* subintelligentes, & *saniem* serpentibus passim tribuunt. quam conjecturam elegantem quidem & ingeniosam vocat Broukhusius, sed vulgatam ex Plinio tuetur. *turbenta* in primo D'Orvill. unde *tormenta* tentabat Marklandus. forte huc facit illud Juvenalis Sat. III. 44. *ranarum viscera numquam Inspexi.* ubi Scholiastes, *non sum venenarius.* Sat. VI. 659.

At nunc res agitur tenui pulmone rubetae.

quod Scholiastes exponit, *ranae, cujus viscera venenosa sunt.* Ovid. III. Am. El. 7. 79. *Aut te trajectis Aeaea venefica ranis Devovet.* ut legunt nonnulli pro *lanis.* de quo loco vide Andr. Quernéum cap. XI. Egregiorum, ubi & hunc Propertianum illustrat. Glossarium Henr. Stephani pag. 655. *Φρῦνος, rubeta, rana rubra.* Papias in Vocabulario: *Rubeta, ranae genus, brujcus dicitur vulgo.*

Et lecta exsectis unguibus ossa trahunt.

Et

vulgo. Joannes de Janua in Catholico: *Rubeta, a rubus dicitur, haec rubeta, rana in rubis manens. Juvenalis: porrectus* (scrib. *Porrectura*) *viro miscet sitiente rubetas.* qui versus est ex Sat. I. v. 70. ubi Scholiastes Vossianus ineditus: *Rubeta vocatur rana major a rubis, in quibus moratur, quae venenifera est. Tria autem sunt genera ranarum: rubeta est & fluviale, est & calamitum, quae in calamis moratur, quod est mutum & parvum, quod, ut Isidorus dicit, si projiciatur in os latrantis canis, statim facit eum tacere.* adde Acronem ad Horat. Epod. V. 19. apud Ovid. VI. M. 380. de ranis:

Spina viret: venter, pars maxima corporis, albet.

ubi *Spina rubet* ex MSS. profert Heinsius, & hinc *rubetas* dictas notavit. vide etiam de hoc loco ejusdem Heinsii & Graevii Epist. T. IV. Syllog. Epist. pag. 296. & seq. ubi *sanie* pro *ranae* ab Heinsio emendatum adprobat Graevius.

28. *Et lecta exsectis unguibus ossa trahunt*] turbant hic admodum codices. *exectis* in Colot. Vatic. pr. & sec. Leid. sec. Voss. quarto, & a man. pr. in tertio, D'Orv. pr. meoque secundo. *ex sectis* in vetust. edd. unde *enectis* Heinsius aliquando conjecerat. *ex fossis* Mentel. *exsuctis* in Excerpt. Scalig. pro *exustis*. *lecta exactis* Borrich. *exactis* etiam in D'Orv. sec. & meo priore. *exsectis uncis* in Regiis. *ex fertis*, vel *ex sectis* pro varia lectione, in uno Colbert. *exactis* in altero. *exsectis anguibus* in cod. Fruter. quod rejecit Broukhus. & *exsectis unguibus* edidit. *quia angues, Plinio auctore, non sunt venenati.* ut addit. Sed haec aliena sunt. nam de veneno hic nulla mentio, sed potius de amoris conciliatione. Delrius in Disquis. Magic. Lib. III. Quaest. 3. pag. 14. adfert,

Et lecta e sectis anguibus ossa trahunt.

quod vero *unguibus* in contextu dederit Broukhusius, ex sua ipsius conjectura est, & segmina unguium è cadaveribus lecta intelligit, quibus in arte magica utebantur, nam non ossa quaecumque, sed cum certo quodam delectu partes cadaverum, & segmina ungulum colligebant veneficae, ut notat Reines. Epist. ad Daum. pag. 97. in fin. Sed si haec lectio a MSS. firmaretur, mallem alio sensu *Et lecta exsuctis*, vel potius *exsuccis unguibus ossa trahunt*, id est aridis, quia anus plerumque ossa illa legebant. Horatius Lib. I. Sat. 8. 22. seqq. de sagis:

—— quin ossa legant, herbasque nocentes.
Vidi egomet nigra succinctam vadere palla
Canidiam pedibus nudis & scalpere terram
Unguibus.

exsuctis autem vel *exsuccis* vetulae optime convenit. ut de puella uvis passis aridiore in Epigr. vet. Tom. II. Anth. Lat. p. 506.

Quae succo caret, ut peresa pumex.

hinc apud Senecam Epist. XXX. *Scis illum semper infirmi corporis & exhausti fuisse.* ubi *exucti* in cod. MS. Biblioth. Amstel. pro quo scribendum *exsucti* vel *exsucci*. ut in vett. edd. quomodo etiam Forcellinus optimo Latinitatis Lexico, notatque in aliis edd. legi *exhausti*. apud Horatium Epod. V. de Canidia venefica v. 37. ut in codd. MSS.

Exsucta uti medulla, & aridum jecur
Amoris esset poculum.

quod locis veterum adstruit Bentlejus, sed Heinsianum *Exesa* praetulit, quamquam & *Exhausta* conjiciat, quod tamen non videtur admittendum, quia *Exhauriebat* praecedit. apud Columellam quoque in Praefat. §. 16. *exsucti*, vel *exsucci sudore* legendum censet Vir eruditus in Miscell. Observ. Vol. VII. T. II. p. 278. Sed a Broukhusio discedit Oudendorpius ad Lucan. VI. 543. qui *lecta exsectis anguibus* tuetur, vel *trita* pro *lecta* tentat. sane *anguibus* hic est in omnibus fere codd. quibus consentiunt duo Leidd. tres Voss. Askew. uterque D'Orvill. & mei, cum edd. antiquioribus. Variis etiam conjecturis corrupto loco opem adferre tentavit Heinsius, tam in notis Propertianis p. 719. quam ad Vellej. Paterc. Lib. II. cap. 87. vel enim *Exsecta e vivis anguibus exta*, vel *e foetis anguibus exta* legebat, ut apud Ovidium IV. Fast. 638. *Extaque fumosis secta dedere focis.* Seneca Medea v. 734.

Moestique cor bubonis & raucae strigis
Exsecta vivae viscera.

ubi vide Delrii Comment. p. 65. & seqq. Marklandus conjecerat,

Et lecta ex atris ignibus ossa trahunt.

ut

Et ſtrigis inventae per buſta jacentia plumae,
30. Cinctaque funeſto lanea vitta toro.
Si non vana canunt mea, Lygdame, ſomnia, teſtor,
Poena erit ante meos ſera, ſed ampla, pedes.

Putris

ut apud Ovid. in Ibin v. 633.

> —— *circumdatus ignibus atris*
> *Membra feras Stygiae ſemicremata rati.*

& Virg. IV. Aen. 384.

> —— *ſequar atris ignibus abſens.*
> *Et, cum frigida mors anima ſeduxerit artus,*
> *Omnibus umbra locis adero.*

ſed, ſi hic intelligenda ſint oſſa è rogis lecta, vulgatae *exſectis*, vel *ex ſectis*, ut in MSS. eſt, propius accederet, ſi cum Heinſio Epiſt. ad Graev. Tom. IV. Syll. d. l. legeretur,

> *Et lecta ex ſeris ignibus oſſa trahunt.*

ſeri enim, *ſupremi*, vel *extremi ignes*, ſunt ignes rogales. vide Broukhuſ. ad Lib. I. El. 15. 21. & de more ſagarum, oſſa e rogis ad officinam magicam inſtruendam legentium, idem agit in notis ad Tibull. Lib. I. El. 2. 46.

29. *Et ſtrigis inventae per buſta jacentia plumae*] *buſta jacentia* Broukhuſius exponit collapſa, diruta & everſa, licet Palmerii *tacentia* non rejiciat. *carentia* in D'Orvill. ſec. *rotantia* in Excerpt. Modii, ſeu Groningano. Heinſius conjecerat *recentia*, *calentia*, vel *tepentia*. ut apud Ovidium Epiſt. VI. 89. *Certaque de tepidis colligit oſſa rogis.* & Tibullum Lib. I. El. 2. 48.

> —— *maneſque ſepulcris*
> *Elicit, & tepido devocat oſſa rogo.*

vide ejus notas ad Propert. p. 719. de *plumis ſtrigis* in ſepulcreto inventis, & in arte magica adhibitis, optime Broukhuſius huc confert illud Horatii Epod. V. de Canidia:

> *Et uncta turpis ova ranae ſanguine,*
> *Plumamque nocturnae ſtrigis*, &c.
> *Et oſſa ab ore rapta jejunae canis*
> *Flammis adurit Colchicis.*

ubi vid. Torrent. adde illud Ovidii de Medea Lib. VII. Met. 269.

> *Addit & exceptas Luna pernocte pruinas,*
> *Et ſtrigis infames, ipſis cum carnibus, alas.*

nocturnam autem *ſtrigem* ideo vocat Horatius, quia nocte volare, infantium inteſtina comedere, & in eas mutari credebantur ſagae. vide Ovid. VI. Faſt. 135. & ſeqq. Salmaſ. ad Tertullian. de Pall. p. 471. & Lindenbr. in Gloſſar. ad Cod. Legg. Antiq. pag. 1483.

30. *Cinctaque funeſto lanea vitta toro*] *toro* recte caſtigavit Heinſius pro *viro*, ut antea in MSS. & editis. quod etiam in duobus Leidd. Voſſ. tribus, ſecundo D'Orv. & meo utroque comparet. idem Heinſius *rogo* conjecerat, vel *Cinctaque funeſtae lanea vitta pyrae*. eum vide in Epiſt. ed. Graev. Tom. IV. Syllog. p. 296. & 299. nam *Cinctaque* eſt in Leidenſibus, Voſſianis, altero meo, & D'Orvill. cujus lectionis corruptum veſtigium eſt in primo D'Orv. in quo *Cynthiaque*. *Junctaque* in cod. Heinſiano, unde ille *Vinctaque* emendaverat. ut hae voces paſſim confunduntur. vide ad Tom. II. Anth. Lat. p. 533. *Cinctaque* exhibui in ipſo contextu, quia ſic in majore codicum numero, non *Vinclaque*, ut edidit Broukhuſius, ſed *toro* recepi, (nam haec quoque ſaepius variantur in MSS.) & *laneis vittis* vel faſciis cadaver involvebatur, iiſque torum feralem ornabant. vide Oudend. ad Lucan. Lib. VI. 536. ſic & arae laneis taeniis cingebantur. ut Lib. IV. El. 6. 6.

> *Terque focum circa laneus orbis eat.*

ubi vide.

31. *Si non vana canunt mea, Lygdame, ſomnia*] nihil mutare ſcriptos codices, notat Broukhuſius, & *canunt* tuetur, quia *canere* pro portendere, praedicere, ſaepe ponitur. *cadunt* tamen, quod probabant Paſſeratius, Gebhardus, & Scioppius Lib. III. Veriſ. cap. 20. firmatur a quinto Vaticano, Leidenſi ſecundo, tribus Voſſianis, primo D'Orvill. & meo altero. quod non facile repudiandum. ſic Lib. I. El. 16. 34.

> *At mea nocturno vota cadunt Zephyro.*

& El. 17. 4.

> —— *Ingrato litore vota cadunt.*

cle-

Putris & in vacuo texetur aranea lecto.
Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.
35. Quae tibi si veris animis est questa puella,
Hac eadem rursus, Lygdame, curre via.
Et mea cum multis lacrimis mandata reporta:
Iram, non fraudes esse in amore meo.
Me quoque consimili impositum torquerier igni
40. Jurabo, & bis sex integer esse dies.

Quod

eleganter enim *cadere* pro evenire, de bono vel infelice successu saepe occurrit. similis variatio apud Tibullum Lib. I. El. 7. 91. *Haec aliis maledicta cadant*. ubi *canant* in Commeliniano Gebhardi, quod ineptum & cassa nuce vix emendum dicit ipse Broukhusius, & alterum plurimis exemplis vindicat, & Lib. II. El. 2. v. 17.

Vota cadunt. viden' ut strepitantibus advolet alis &c.

in plerisque vero codd. transponuntur verba *mea somnia*, *Lygdame*, *testor*. seq. versu recte Heinsius & Broukhusius rejecerunt Scioppii emendationem *Poena erit ante ejus* &c. loquitur enim Cynthia de Propertio, ante pedes suos procumbente, & veniam rogante, paenas exactura. sic infra El. VI. v. 12.

Et Veneris magnae volvitur ante pedes.

ubi Vulpius etiam Scioppii hoc in loco conjecturam damnat, & eodem modo, quo Broukhusius, exponit, nisi quod *poena* pro eo, qui supplicio adfectus est, interpretetur.

33. *Putris & in vacuo texetur aranea lecto*] *Nutrix* in Borrith. *In vacuo putris* Guyetus. sed sine ulla necessitate, ut indicat locus ex Lib. II. El. 19. 43.

Putris & in vacua requiescit navis arena.

recte vero Broukhusius locutionem hic agnoscit proverbialem de locis desertis, ac rebus situ & squalore obductis, & quae pro derelictis fere habentur. de quo vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 564. & hoc Graecis quoque usitatissimum eruditis animadversionibus illustravit Cel. Valckenarius ad Euripidis Fragment. Var. Dramat. cap. XVI. pag. 168-170. ubi hunc Propertii versum ex Homerico fonte deductum notavit.

34. *Noctibus illorum dormiet ipsa Venus*] *dormiat* in Groning. secundo D'Orvill. & meo priore. *illa Venus* in Regiis & Colbertinis. recte *dormiet* pro languebit, iners erit nocturnis illorum voluptatibus, seu concubitu, qua in re *noctes* passim nostro dicuntur, explicat Broukhusius, sed quod conferat cum illo ex Tibulli carmine Ithyphallico, *Venus fuit quieta* &c. rectius illic cum Heinsio *vieta*, id est marcida & invalida, legendum notavi ad Tom. II. Anth. L. p. 559.

36. *Hac eadem rursus, Lygdame, curre via*] *viam* Neapol. *Haec eadem* in primo Vatic. & Askew. *Huc* conjecerat Heinsius. *eadem* contracta in bisyllabam voce. ut Lib. II. 7. 88.

Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.

vide ad Lib. IV. El. 7. 7.

39. *Me quoque consimili impositum torquerier igni Jurabo*,]

Te quoque in Borrichiano. *cum simili* in Groning. & meo secundo. *consuli* in Neap. quod contractum ex *consimili*, ut in plerisque codd. *consimili tostum torquerier igni* Heinsius. sed *impositum* non videtur sollicitandum, quia *igni imponi* frequens locutio est. ut apud Ovidium Elegia de Nuce v. 177.

Si merui, videorque nocens, imponite flammae,
Nostraque fumosis urite membra focis.

vide notas ad Gratii Cyneg. v. 416. *torquerier* etiam est apud Horat. II. Sat. 8. 67.

—— torquerier omni
Sollicitudine districtum.

sed *torrerier* Palmerio hic placebat. ut infra El. XXIII. 13.

Correptus saevo Veneris torrebar aheno.

ubi

Quod mihi si tanto felix concordia bello
Exstiterit, per me, Lygdame, liber eris.

ELEG.

ubi vide. ita apud Tibullum Lib. I. 4. 81. legit Cl. Heynius,

Heu heu quam lento Marathus me torret amore.

pro *torquet.* & passim haec verba confundi videbis in notis Heinsii & Drakenb. ad Silium Lib. I. 194. sic Lycidam ἀπτεύμβρον ἐξ Ἀφροδίτας vocat Theocritus Idyll VII. 55. recte tamen vulgatam tuetur Passeratius, & locutionem deducit ab igne, quo fontes torquebantur in quaestionibus. unde Lib. I. El. 1. 27.

Fortiter & ferrum, saevos patiemur & ignes.

Lib. IV. El. 7. 43.

Lygdamus uratur, candescat lamina vernae.

Tibullus Lib. I. El. 9. 21.

Ure meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga seca.

apud Ovidium Lib. III. A. A. 573.

Ignibus hic lentis uretur, ut humida taeda,

ubi ex cod. Regio *torretur* praefert Patruus meus. mox *Jurato* legendum censebat Heinsius, quod codici suo adscripserat Marklandus, ut ad Lygdamum sermo sit, praecessit enim *curre via, & mandata reporta. Jurabo bis sex,* omissa copula, in Mentel. Neapol. Borrich. Leidensi secundo, tribus Voss. Askew. utroque D'Orvill. & meis.

42. —— *felix concordia bello*
Exstiterit, per me, Lygdame, liber eris]

sic distinguitur in plerisque codicibus & edd. Marklandus legebat,

—— *felix concordia bello*
Exstiterit per te.

ut & ipse olim conjeceram. sed nunc praefero *per me liber eris.* hoc est meo beneficio, ut in manumissionis formula *liber esto.* sic Lib. II. 21. 44.

—— *per magnum salva puella Jovem.*

infra El. XV. 5.

Per te junguntur, per te solvuntur amantes.

& sic passim *per te, per me,* fieri dicuntur, quorum quis caussa est. vide Patrui mei notas ad Ovid. Epist. 1. 3. & ad Ep. VI. 147.

E L E G. V.

Ergo sollicitae tu caussa, pecunia, vitae es:
Per te inmaturum mortis adimus iter.

Tu

ELEG. V.] DE MORTE PETI, ET MALA AVRICIAE inscribitur in Veneta 1475. hoc est AVARITIAE, ut in ed. Reg. Lep. & Volsci, vel, ut in meo codice secundo, DE MORTE PETI ET MALO AVARITIAE. in Regiis & Colbertinis, DE MORTE PAETI, ET MALIS AVARITIAE. apud Octav. Mirandulam in Viridar. Illustr. Poet. fol. 184. DE MORTE PAETI. ET AVARITIAE MALA. in Aldinis, DE MORTE PETI OB AVARITIAM. in Beroaldina simpliciter DE MORTE POETI. in primo meo codice QVERITVR PETI MORTEM. ut in Borrichiano, nisi quod POETAE, pro PAETI supinitate librarii. *Paetus* cognomen fuit familiae Aeliae, Papiriae, Arriae, Caesenniae, & Considiae; forte ab oculorum vitio, ut *Pompejus Strabo*, *Appius Caecus*, & sim. Cicero pro Cluentio cap. 26. *quid tu, inquit, Paete? hoc enim tibi Stalenus cognomen ex imaginibus Aeliorum delegerat. Papirio Paeto* inscriptae sunt variae Epistolae apud Cic. IX. ad Fam. Ep. 16. & seqq. *Caesennius Paetus* est in Numis Consularibus Familiae Caesenniae. vide Glandorpii Onomasticon pag. 181. & in meo Domitiani numo insigni Smyrnensi, qui Smyrnae & Ephesi *ὁμονοίας* exhibet, cum epigraphe ΕΠΙ ΚΑΙϹΕΝΝΙΟΥ ΠΑΙΤΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤ. quem male exposuerunt Vaillantius in Num. Gr. Imp. Rom. pag. 33. & Morellius tam in Thes. Num. Imp. Rom. Tom. III. Tab. 97. N. 15. quam in Thes. Famil. Rom. Tom. I. pag. 57. idemque *Caesennius Paetus* est in Numismate Domitiae apud Patinum p. 169. & Harduinum de Num. Pop. & Urb. p. 162. qui Patinum male legentem refutans ipse infelicius corrigit ϹΕΠ. ΠΑΙΤΟΥ, *Septimium Paetum* ex *Caesennio Paeto*, Asiae Proconsule sub Domitiano, effingens. quod nomen recte vindicarunt Spanhem. de Praest. & usu Numism. Diss. VI. p. 570. Noris. de Annis & Epoch. Syro Maced. Diss. II. p. 133. & Ryckius in notis ad Tacit. XIV. Ann. c. 19. p. 238. & seq. praeter hos *Paetus* Arriae maritus memoratur apud Plinium Lib. III. Epist. 16. & nescio quis *Paetus* apud Cic. XIII. Philip. cap. 16. *securi percussos Paetum & Menedemum.* ut recte vindicavit Graevius. nam *Petrum* illic ingesserant somniantes librarii. quod malo judicio tuetur Gruterus. *Paetum* vero hunc esse eumdem illum *Arrium*, *Paeti* cognomine etiam dictum, in quem ludit Catullus Ep. LXXXV. ubi Arrium hunc in Syriam navigasse, & in Jonio mari submersum fuisse indicat, conjectura est Passeratii pag. 439. quam tamen certam adfirmare nolim. Cum Elegiae hujus argumento conferenda sunt aliquot Epigrammata, quae in Anthologia Graeca occurrunt, Lib. I. Tit. 56. Ep. 2. Lib. III. Tit. 22. Ep. 26. & 39. p. 364. ed. Obsop. Stobaeus Serm. LVII. p. 374. Petronii locus de Lyca naufrago cap. 114. quem cum nonnullis hujus Elegiae versibus conposuit J. Dousa P. Lib. II. Praecidan. cap. 10. & egregie huc facit illud Plinii Lib. II. cap. 47. *Nec tamen saevitia tempestatum concludit mare. Piratae primum coëgerunt mortis periculo in mortem ruere, & hiberna experiri maria. nunc idem hoc avaritia cogit.* Plurima vero hujus Carminis valde inversa & transposita in MSS. & antiquis edd. leguntur. unde suam operam in plurimis hujus Elegiae valde turbatae ac confusae versibus alio ordine digerendis jam contulit Gul. Canterus Lib. V. Novar. Lect. cap. 30. Scaliger ita transposuit, ut nunc legitur, probante Guyeto. sed editor Elect. Etonens. Major. pag. 151. & seqq. antiquiores editiones secutus est. in notis tamen nonnulla aliter transponere conatur.

v. 1. *Ergo sollicitae tu caussa*] sic in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. & primis edd. *Ergone* male in Mentel. Heinsiano, primo Leid. aliisque, & in vitiosis edd. secunda enim correpta apud aevi Augustei poëtas non occurrit. & *Ergo*, stomachanti proprium, recte vindicatur a Broukhusio. vid. ad Lotich. pag. 12. & ad T. I. Anthol. Lat. pag. 357. *tua causa* in meo secundo. *es* desideratur in Neapol. altero versu *enaturum* in primo D'Orvill. *inmaturas* adfert Lipsius ad Senec. Lib. III. de Ira cap. 32. quod

ta-

Tu vitiis hominum crudelia pabula praebes:
Semina curarum de capite orta tuo.
5. Tu Paetum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis insano terque quaterque mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit aevo,
Et nova longinquis piscibus esca natat.

Flens

tamen a nullo codice aut vetusta editione confirmatur. dein *mortalia pabula* in D'Orvill. sec. *misces* pro *praebes* in aliis legi testatur Lat. Latinius, quod si probum esset, *pocula misces* alii forte substituerent, & Senecae verbis, loco indicato, adstruerent, ubi simili fere sententia: *haec* (pecunia) *fora defatigat, patres liberosque committit, venena miscet, gladios tam percussoribus quam legionibus tradit. haec est sanguine nostro delibuta.* sed sana mutare nihil opus est. neque aliter ac hic leguntur, quatuor priores versus, codicibus MSS. usus, adfert Alb. Eyb in Margar. Poët. cap. XIII. seq. versu *Semine curarum* editor Elect. Etonens. ex ed. Brixiana. licet in nota addita fluctuet, ut in explicatione loci valde aestuat Passeratius.

6. *Obruis insano terque quaterque mari*] imitatus est, ni fallor, Ovidius Epist. I. 6.

Obrutus insanis esset adulter aquis.

ubi frustra *incanis aquis* corrigit Bentlejus ad Lucan. Lib. II. 673. in Epigr. veteri Tom. I. Anth. Lat. pag. 506.

Hactenus iratum mare noverit. ecce refuso
Gurgite securos obruit unda pedes.

ut in nonnullis codd. legitur pro *abluit*, quod illic hoc ipso Propertii loco defendi posse notavi. Juvenalis Sat. XIV. 296.

——— *hac forsitan ipsa*
Nocte cadet fractis trabibus, fluctuque premetur
Obrutus.

mirari satis non possum Passeratii acumen, qui hoc in versu dilogiam statuit, *obruis ter quaterque*, & *mari ter quaterque insano.* an igitur hoc etiam modo infra El. X. v. 15. *Ter quater in casta felix, o Postume, Galla* exponendum, *ter quater felix*, & *ter quater casta?* sed formula haec *ter quater*, *terque quaterque*, apud poëtas sine talibus argutiis frequentissima est, pro saepius, numero non stricte sumto, ut apud Tibull. III. 3. 26.

O mihi felicem terque quaterque diem.

ter quater Statio VII. Theb. 594. & IX. 484. & apud alios passim. merito itaque Passeratium hic irrisit Broukhusius.

7. *primo miser excidit aevo*] *occidit* male conjecit Livinejus, quod in editione Volsci legitur, forte quia infra v. 60. *Paetus ut occideret, tot coluere mala.* sed ubi diversa locutio est. Passeratius *excidit* interpretatur, navi excidit, in mare periit, adductis Euripidis & Virgilii locis, & sic *ἐκπίπτειν* Graecis. vid. Jac. Gronovium ad Arrian. Lib. VI. cap. 25. sed quia additur *excidit aevo*, dictum arbitror, pro, vita, aetate privatus est. supra El. I. hujus Lib. v. 63. *At non ingenio quaesitum nomen ab aevo Excidit.* conferendum Epigramma Leonidae Lib. III. Anthol. Gr. Tit. XXII. Ep. XI. ubi eadem fere de Callaeschro naufrago:

Εὔρου με τρηχεῖα καὶ αἰπήεσσα καταιγὶς,
Καὶ νὺξ, καὶ δνοφερῆς κύματα παιδυσίης
Ἔβλαψ᾽ Ὠρίωνος. ἀπώλισθον δὲ βίοιο
Κάλλαισχρος, Λιβυκοῦ μέσσα θέων πελάγευς,
Κἀγὼ μὲν πόντῳ δινεύμενος, ἰχθύσι κύρμα
Οἴχημαι. ψεύστης δ᾽ οὗτος ἔπεστι λίθος.

quod sic vertebat Hugo Grotius:

Nox gravis, & totus pelagi jam factus Orion,
Et turbans Euri saeva procella fretum,
Callaeschro nocuere mihi: namque excido vita,
Dum medium Libyci gurgitis aequor aro.
Jamque feris ego praeda natantibus aequore volvor,
Hic tumulus mendax nil nisi nomen habet.

cui simile illud ejusdem Callaeschri cenotaphium, Epigr. LVII.

Οὗτος ὁ Καλλαίσχρου κενεὸς τάφος, ὃν βαθὺ χεῦμα
Ἔσφηλεν Λιβυκῶν εὐδραμέοντα πόρων.
Συρμὸς ὅτ᾽ Ὠρίωνος ἀνεστρώφησε θαλάττης
Βένθος, ὑπὸ ζοφεροῖς οἴδματα παιδυσίης.

Flens tamen extremis dedit haec mandata querelis,
10. Quum moribunda niger clauderet ora liquor:
Dî maris, Aegei quos sunt penes aequora, Venti,
Et quaecumque meum degravat unda caput.

Quo

Καὶ τὸν μὲν δαίσαντο κυκάρβοροι εἰν ἁλὶ θῆρες,
Κωφὸν δὲ στήλη γράμμα λάλογχε τόδε.

hoc eſt, eodem Interprete:

Hic eſt Callaeſchri tumulus, ſed inanis, ab Afro
Litore quem vectum dira feſellit aqua.
Cum pelagus, ſubiens quod jam turbabat Orion,
Excit ex imis aequora tota vadis.
Illum ſubter aquas piſces edere marini.
Nominis haec ſervat muta columna notas.

ubi feris carnivoris & piſcibus marinis eſca eſſe etiam dicitur, ut hoc loco, & eod. Tit. Ep. 15.

Σάρκα τὰ σ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες. &c.

longinqui autem *piſces*, ut apud Ovid. in Ibin v. 150.

Noſtraque longinquus viſcera piſcis edat.

idque recte Paſſeratius de mari, quod procul a domo erat, exponit, &, licet aliam quoque interpretationem addat, ſed quam inprobat Barthius ad Stat. IX. Theb. 300. Claudiani loco firmat Gebhardus, Lib. II. in Eutrop. 334.

Non freta longinquis Maeotica piſcibus explent.

longinquus enim tam de loco, quam tempore dicitur. ſupra Lib. II. El. 7. v. 67.

Quod ſi longinquos retinerer miles ad Indos.

vid. Broukhuſ. ad Lib. I. El. 6. 27. & notas Vir. doct. ad Claudian. Idyll. 1. 27.

9. *Flens tamen extremis dedit haec mandata querelis*] Eſt imitatio Catulli Epith. Pel. & Thetid. v. 130.

Atque haec extremis maeſtam dixiſſe querelis.

ſeq. verſu *clauderet oſſa liquor* vitioſe in quarto Voſſ. haec reſpiciebat Ovidius Lib. II. A. A. 92. de Icaro,

Clauſerunt virides ora loquentis aquae.

Auctor Octaviae v. 346. de Agrippina a Nerone ſubmerſa:

—— ferar ad manes
Inhumata tuos,
Obruta ſaevis aequoris undis
Feriunt fluctus ora loquentis.

niger vero *liquor*, ut infra v. 66. *Et niger invitam traxit hiatus aquam.* ubi vide. haec autem & ſequentia ſimilia ſunt Euphorionis verſibus ex Philoctete, inter Excerpta Stobaei Grotiana pag. 227.

Τὸν δ' ἐκάλυψε θάλασσα λιλαιόμενον βιότοιο,
Καὶ εἰ πήχεες ἄκρον ὑπερβαίνοντο γαθέντες,
Ἀχρεῖα σπαίροντες ἅλις Δολοπιονίδαο
Δυσήνου. ζωὰ δὲ μεθ' ὕδατος ἔμβαλε πᾶσαν,
Χεῖρας ὑπερπλάζων, ἅλμη δ' ἐκάλυψεν ὀδόντας.

11. *Dî maris, Aegei quos ſunt penes aequora, Venti,*] *ponti*, non *venti*, in Excerptis Scalig. unde in ejus editionem irrepſit. & ſic conjecerat Marklandus. ſed *venti* in omnibus codd. & edd. vetuſtis, & recte a Broukhuſio vindicatur haec lectio. *Ventos* enim cum ceteris Diis etiam invocat ille apud Tragicum in verſibus apud Cic. IV. Tuſc. Quaeſt. 34. *Te Apollo ſancte, fer opem, teque omnipotens, Neptune, invoco, Voſque adeo Venti.* vide praeſertim Syneſii Epiſt. 55. pag. 147. Virgilius Lib. X. 676.

— vos o potius miſereſcite Venti.

neque diſſimile eſt illud Lib. V. Aen. 235.

Fudiſſetque preces, divoſque in vota vocaſſet:
Dî, quibus imperium eſt pelagi, quorum aequora curro.

quem locum forte cogitabat Paſſeratius, & cum eo confudit, quod mox e Virgilio adfert Lib. V. Aen. *Ventoſque in vota vocabant.* id enim fruſtra in eo quaeras. hinc apud Ovid. II. Am. 16. 27.

Quod ſi Neptunum ventoſa potentia vincit,
Et ſubventuros auferet unda Deos.

& hinc ventis, ut Diis, dedicatum atque immolatum

Quo rapitis miseros primae lanuginis annos?
Adtulimus longas in freta vestra manus.

15. Ah

tum fuit. vide Bentlej. ad Horat. Lib. I. od. 25. v. ult. Vulgatam lectionem si sequamur, *Aegei quos sunt penes aequora*, *Aegeum* absolute, pro mari Aegeo capiendum. ut *magnum Aegeum* Statio III. Th. 434. & *Jonium* Claudiano Lib. I. de Laud. Stilic. v. 174.

—— *sub puppibus ibat Jonium.*

Seneca Agam. 506.

Sed trunca toto puppis Jonio natat.

Ovidius IV. Met. 534.

Jactari quos cernis in Jonio inmenso.

vel *Jonius*, & *Aegeus* genere masculino. Claudian. II. in Eutrop. 333.

Ingluviem non Aegeus, non alta Propontis.

vid. Rutgers. Lect. Venus. cap. X. notas ad Tom. I. Anth. Lat. p. 114. & infra ad Libri hujus El. IX. v. ult. & in genere *Aegaeum* pro fluctuoso & magno mari. vid. D. Heins. ad Sil. Ital. Lib. I. 468. Sed distinguendum puto,

Di, maris Aegei quos sunt penes aequora, Venti.

nam *maris aequora* more poëtarum dicuntur. ut *aequora ponti*, & sim. vid. Markland. ad Statii Silvas pag. 144. huc facit & Poeto convenit, *Aegeum navigare, de homine ob lucri studium nihil omnino periculi recusante*, ut exponitur in Sylloge MS. Proverbiorum ex codice Meermanniano. quae eadem verba leguntur apud Erasmum in Adagiis Titulo *Discrimen* pag. m. 207. unde non inmerito colligebat Cel. Ruhnkenius, Syllogen illam Meermannianam non a veteri quodam Grammatico, sed ab homine recentiore ex Erasmo excerptam esse. alteri versui simile illud Lib. IV. El. IX. 26.

Et quaecumque meos inplicat unda pedes.

degravat autem, ut apud Livium Lib. IV. cap. 33. *etiam nandi peritos lassitudo & pavor degravant*. Ovidius IV. Fast. 436. *Haec gremium, laxos degravat illa sinus.*

14. *Adtulimus longas in freta vestra manus*] *in freta longa* male in Borrich. & meo secundo. *vestra* in Colotiano, primo & quinto Vaticano, Mentel. Groning. aliisque. sed valde placet, quod in Regiis, Colbertinis, Askew. & primis aliisque vetustioribus edd. legitur *in freta vasta*. quod in suis etiam membranis invenit Gebhardus. saepe enim aliis etiam in locis *vestra* & *vasta* fuisse confusa patebit ex notis ad Ovid. III. Amor. El. I. 40. *vasta* autem *freta* vel *aequora* communi quasi epitheto poëtis dicuntur. infra v. 56. huj. Eleg. *Naufraga quum vasto Graecis tracta salo est.* & passim. *Haud tulimus* conjecerat Heinsius. *An tulimus* legendum videbatur doctiss. H. J. Arntzenio in Specim. Observ. pag. 104. sed vulgatam non sollicito. Lib. IV. El. 6. v. 31.

Non ille adtulerat crines in colla solutos.

longas vero *manus*, teretes, & juveniles, *ἁδινὰς* exponebat Fruterius, vel formosas. Lib. II. El. 2. 57. *Fulva coma est, longaeque manus. lotas* Lipsio placebat ad Suet. Tit. cap. 9. quod sequitur Struchtmeyer in Animadv. Crit. pag. 100. Scaligeri ac Broukhusii expositionem rejiciens. *locum corruptum, Scaligerumque male eum fuisse interpretatum* adscripserat Marklandus. Sed virum illustrem *longas manus*, perjurio non debilitatas, interpretantem laudavit Casaubonus in Lect. Theocr. cap. X. putabant enim perjuros membro aliquo mutilari vel deformari. vid Turneb. Lib. XXVI. Advers. cap. 31. & Torrent. ad Horat. Lib. II. od. 8. 3. *longas comas* conjecerat Oudendorpius, eodem sensu, pro perjurio non inminutas. cui favere potest locus Ovidii Lib. I. Am. 14. 41.

Nec minuit densas invida lingua comas.

praesertim adstipulatur huic conjecturae alter Nasonis locus, a Broukhusio prolatus, Lib. III. Am. 3. 3.

Quam longos habuit, nondum perjura, capillos,
Tam longos, postquam numina laesit, habet.

Petronius cap. 105. *Itane, inquit, capillos aliquis in nave praecidit, nocte intempesta* &c. *sed quia nocentes horridos longosque habebant capillos, ne viderer de nave carcerem facere, jussi squalorem damnatis auferri.* & hinc e naufragio servati crines tondebant & sacrabant. vide Luciani vel Lucillii Epi-

15. Ah miser Alcyonum scopulis adfigar acutis.
In me caeruleo fuscina sumta Deo est.
At saltem Italiae regionibus advehat aestus:

Hoc

Epigramma Lib. VI. Anth. Gr. Tit. 21. Ep. 1. & illic Brodaei notas. Perjuris autem & perfidis mare valde periculosum statuebant. Dido apud Ovid. Epist. VII. v. 57.

Nec violasse fidem tentantibus aequora prodest.
Perfidiae poenas exigit ille locus.

certe hoc praeferendum videtur conjecturae Passeratii *Attulimus longas moras*, ut dicat Paetus, se diu cunctatum esse, neque statim navigare voluisse. sed longe aliam Propertio mentem adfingit Vulpius, putatque Paetum Diis maris in memoriam revocare, se, antequam navem conscenderet, sacrificia non neglexisse, & mare intrasse palmis supplicibus, & ad Deos protentis; gloriaturque locum a nemine adhuc explicatum satis feliciter se primum exposuisse. mirum non conjecisse *largas*, quod tali interpretatione dignum esset. locum vero Ovidii, quem hos Propertii versus ante oculos habuisse existimabat, ex Epist. X. 145.

Has tibi plangendo lugubria pectora lassas,
Infelix tendo per freta longa manus.

nihil cum his commune habere certus sum. illic enim Ariadne manus supplices per freta ad Theseum, ut reditum ejus exoret, tendere fingitur. Sed malim Scaligeri & Casauboni calculo subscribere.

15. *Scopulis adfigar acutis*] *affligar* in Excerpt. Scalig. Regiis, Mentel. Perreji & Fruterii codice, Neap. primo & sec. Vatic. primo Leid. & Askew. cum primis edd. Venet. Reg. Lepid. Volsci & Beroald. *affligar* sec. Leid. prim. & tert. Voss. ac prior D'Orv. *affligor* in meo sec. *ego figar* in priore. *affigar* in Groning. aliisque codd. ut in edd. Aldin. Junt. Colin. & Gryph. *affligar* ex cod. Regio male etiam legisse Guyetum notat Heinsius, qui *adfigar* recte praetulit in notis ad Ovid. III. Fast. 599. quod & placuit Gronovio Lib. IV. Observ. cap. 8. ut haec passim confunduntur. Virgilius I. Aen. 59. *scopuloque infixit acuto.* ubi male in aliis *Inflixit*, quod & praetulisse Cornutum, notat Servius. vide illic Val. Guellium & Heinsium, ejusdemque notas ad Ovid. XII. Met. 139. & Comment. ad Tacit. IV. Annal. cap. 45. non dissimile illud in monumento Ephesino, quod produxit Chishull in primis foliis Tomi secundi, sed non absoluti, Antiqq. Asiatic. N. XVI. pag. 12.

Ὀστέα μὲν καὶ σάρκας ἐμὰς σπιλάδες διέχευαν
Ὀξεῖαι κρημνῶν ἅλμ' ὑποδεξάμεναι.

Dum feror in praeceps scopulis illisus acutis,
Ossa quidem & nervi disperiere mei.

16. *In me caeruleo fuscina sumta Deo est*] hunc versum & 19 ex Homero desumtum notavit Scaliger. & hinc forsan auctor Carminis liberi Tom. II. Anth. Lat. pag. 486.

Nec datur aequoreo fuscina tecta Deo.

17. *At saltem Italiae regionibus advehat aestus*] *evehat* in Regiis & Colbertinis, aliisque codd. & primis edd. quod male praetulit & in contextu exhibuit Broukhusius. *evehat* enim est a litore in altum vehat. sed *advehat* legendum, quod firmat codex Scaligeri & secundus D'Orvill. optat enim, ut aestus maris ad litus Italiae corpus suum referat, sive, *ad litus expellat*, ut dicit Petronius cap. 114. simile votum Leandri apud Ovid. Ep. XVIII. 197.

Optabo tamen, ut partes expellar in illas,
Et teneant portus naufraga membra tuos.

& Ceycis Lib. XI. M. 562.

—— sed plurima nantis in ore
Halcyone conjux. illam meminitque refertque:
Illius ante oculos ut agant sua corpora fluctus
Optat, & exanimis manibus tumuletur amatis.

avehat legebat Guyetus, ut in tertio Voss. sed perperam. sic *propelli* in altum, & contra *referri*, id est ad litus revehi, dicitur navis. Ovidius Epist. XXI. 41.

Ipsa, velut navis, jactor, quam certus in altum
Propellit Boreas, aestus & unda refert.

advehat etiam correxerat Marklandus. vide & Observ. Miscell. Vol. II. Tom. I. pag. 112.

ubi

Hoc de me, ſat erit, ſi modo matris erit.
Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus:
20. Ultima quae Paeto voxque dieſque fuit.

Paete,

ubi eruditus Britannus oſtendit loca Livii & Quinctiliani, a Broukhuſio producta, ut *evehat* defendat, nihil ad rem facere, cui in nota ſubjecta conſentit D'Orvillius, ſed *evehat* tuetur, & alio ſenſu exponit de aeſtu, qui ex fundo maris Paetum evehere poterat in litus Italicum, idque locis magis oportunis firmat.

18. *Hoc de me, ſat erit, ſi modo matris erit*] *Hoc modo me* codex Scaligeri. in aliis edd. diſtinguitur, *Hoc de me ſat erit*. intellige corpus mortui & ad Italiae litus ejecti, quod ſolum de Paeto ſupererat. ut Lib. III. El. 10. 13.

Neve aliquid de me flendum referatur in urna.

ſi modo mater erit in Borrich. Heinſiano, & meo priore. forte legendum, *ſi modo matris ero*. id eſt, ſi mater cadavere meo potiri poterit. hinc infra v. 25.

Et mater non juſta piae dare debita terrae,
Nec pote cognatos inter humare rogos.

Tibullus Lib. I. El. 3. 5.

Abſtineas, mors atra, precor. non hic mihi mater,
Quae legat in maeſtos oſſa peruſta ſinus.

Si quis tamen vulgatam praeferat, nihil moror.

19. *Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus*] *ſtantem* cod. Scalig. *hoc fantem* in Voſſiano, Heinſiano, primo D'Orvill. ac meo. *fontem* vitioſe in Borrich. & Voſſ. tert. *frontem* ſec. D'Orv. confer cum his illa Petronii cap. 114. *& illum quidem vociferantem in mare ventus excuſſit, repetitumque infeſto gurgite procella circumegit atque hauſit.* Seneca Octavia v. 345.

Obruta ſaevis aequoris undis.
Feriunt fluctus ora loquentis.

Ovidius Lib. II. A. A. 91. de Icaro,

Decidit, atque cadens, Pater, o pater, auferor, inquit.
Clauſerunt virides ora loquentis aquae.

20. *Ultima quae Paeto voxque dieſque fuit*] *noxque* in Groning. Askew. ſec. Leid. Voſſ. tert. D'Orvill. & meo utroque. ut in vetuſtis edd. ſed *voxque* in Mentel. Colot. Neap. ſecundo & quinto Vatic. quod a Douſa P. jam reſtitutum vindicavit Broukhuſius, repudiante Marklando, qui codici ſuo adſcripſerat. „ nox-
„ que dieſque *eſt ultimum tempus*. Ovidio III.
„ Triſt. 3. 18.

Nulla venit ſine te nox *mihi, nulla* dies.

„ voces *noxque dieſque* quando conjunguntur,
„ omne tempus ſignificant. noſter Lib. I. El.
„ 8. 44.

„ *Sive* dies *ſeu* nox *venerit, illa mea eſt.*

„ & Lib. II. El. 12. 24.

„ *Nox tibi longa venit, nec reditura dies.*

„ male Broukhuſius ſubſtituit *vox*. ſed nimia fiducia Broukhuſium reprehendit Marklandus, & aliena ſunt loca, quibus probet *noxque dieſque* eſſe ultimum tempus. *voxque dieſque* optima eſt lectio, quae habetur etiam in MSS. Paſſeratii; & Douſae emendationem probarunt Scaliger ac Guyetus. idque ſuadent illa *Subtrahit haec fantem*. & mox, *quid cara natanti Mater in ore tibi eſt?* ultima enim voce *Matrem* clamabat. ut apud Statium IX. Theb. 349.

Ultimus ille ſonus moribundo emerſit ab ore,
Mater. in hanc miſeri ceciderunt flumina vocem.

quod cum hoc loco contulit Barthius. ſic Icarus cadens in mare, *Patrem* clamat, d. l. Ovidii, & de Ceyce & Halcyone Lib. XI. M. 665.

Oraque noſtra tuum fruſtra clamantia nomen
Implerunt fluctus.

& paullo ante v. 562.

——— *ſocerumque patremque*
Invocat heu fruſtra. ſed plurima nantis in ore
Halcyone conjux, illam meminitque refertque.

& ita paſſim moribundis parentum vel carorum nomina in ore dantur, ut vox ultima, quod

 pul-

Paete, quid aetatem numeras? quid cara natanti
Mater in ore tibi est? non habet unda Deos.
Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
Omnia detrito vincula fune cadunt.

25. Et

pulchre illustrat Broukhusius. supra Lib. II. El. 20. 12.

At tu vix primas attollens gurgite palmas
Saepe meum nomen jam peritura vocas.

ubi vide Passerat. p. 353. neque aliter de eo, qui defunctum ingenti desiderio luget. ut de Orode filium Pacorum inpatienter plorante Justinus Lib. XLII. cap. 4. *post multos deinde dies, ubi dolor vocem laxaverat, nihil aliud quam Pacorum vocabat. Pacorus illi videri, Pacorus audiri videbatur.* & de Virginio Ruso defuncto Plinius Lib. II. Epist. 1. *Virginium cogito, Virginium video. Virginium jam variis imaginibus audio, adloquor, teneo.* &c. totum vero hunc Propertii locum eleganti artificio aemulatus est Petrus Bembus in Galatea, de Fauno in undis eam insequente, sed aquis obruto:

Labitur, & summas dorso convertit arenas;
Labentem intortis obruit unda fretis.
Usque Deam, Galatea iterans, Galatea, vocabat,
Inplerunt tenues ora vocantis aquae.

21. *Paete, quid aetatem numeras?* ——— *non habet unda Deos.*]
quid aetatem narras in secundo D'Orvill. quod favet Cl. Schradero, cui *memoras* corrigendum videbatur Emend. cap. VIII. propter v. 13. *Quo rapitis miseros primae lanuginis annos.* quamquam alterum constanter servent omnes codd. & edd. veteres. ut apud Albinov. Epicedio Drusi v. 447.

Quid numeras *annos, vixi maturior annis.*

mox *non habet unda Deos* ad notam illam veterum formulam, qua in rebus calamitosis Deos esse negabant, refert Barthius ad Claudian. pag. 1079. sed id hujus loci non est. nam haec spectant ad ea quae supra praecesserant v. 11. *Di maris, Aegei, quos sunt penes aequora.* &c. *Quo rapitis miseros primae lanuginis annos?* sed *habet* hic corruptum videtur. an forte castigandum, *non pavet unda Deos.* Lib. IV. El. 5. v. 38. *has artes si pavet ille, tenes.* Horatius Lib. I. od. 37. 23. de Cleopatra,

——— *nec muliebriter*
Expavit ensem.

certe aequor suos *non habere Deos* dici nequit, nam passim *Di maris*, quibus imperium pelagi est, poëtis memorantur, ut supra v. 11. sed in procellis vehementioribus aequor Deorum suorum rationem justamque venerationem non habere, sani & poëtici coloris est.

23. *Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis*
Omnia detrito vincula fune cadunt.]
saxa illa *ligata* Heinsius videtur conjunxisse, sed de mendo suspecta habuisse, nam *rigata*, vel *agitata*, vel denique *Euboea* aut *Aegaea* conjecerat. & *agitata* firmabat ex hujus Libri El. I. v. 43.

Saxa Cythaeronis Thebas agitata per artem.

sed ubi alio sensu dicuntur. Nihil autem hic mutant codices aut vetustae editiones, & haec verborum structura satis aperta videtur, *omnia vincula, ligata ad saxa, nocturnis procellis detrito fune cadunt.* per *saxa* intelligi λογγῶνες, ad quos adligabantur naves, notat Valens Guellius ad Virg. VII. Aen. 106. aut anchoras ipsas, quae apud veteres ex saxo vel ingenti lapide erant. vide Lycophr. v. 20. Apoll. Rhod. 1. 955. Scholiast. Pindar. ad od. IV. Pyth 341. Plinium XXXVI. 15. & Berkel. ad Steph. Byz. in Ἀγκυρῶν. sic *saxa* Lib. IV. 1. 110.

——— *namque Aulide solvit*
Ille bene haerentes ad pia saxa rates.

hinc infra v. 49.

Anchora te teneat, quem non tenuere penates.

nocturnas autem *procellas* pro vehementissimis ponit. ut Lib. I. El. 16. 34.

At mea nocturno vota cadunt Zephyro.

altero versu *de trito* in meo secundo, aliisque codd. & edd. antiquis. *de tristi* in Borrich. & meo priore.

25. *Et*

25. Et mater non justa piae dare debita terrae,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc volucres adstant super ossa marinae,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
Infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae,
30. Quae spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina?
Portabat sanctos alveus iste viros.

O

25. *Et mater non justa piae dare debita terrae, Nec pote cognatos* &c.] *At mater* in Groningano. & sic Guyetus, & Heinsius. neque aliter in ora libri sui Marklandus. *busta* male in Mentel. & primo Leid. eadem varietate apud Lucan. IX. 67.

*—— numquam dare justa licebit
Conjugibus.*

quod hoc Propertii loco recte firmat Oudendorpius, pro *busta*, ut in aliis. in Epigr. Vet. Tom. II. Anth. Lat. Ep. 342.

Cui tot amicorum justa dedere manus.

Terrae majore litera scribendum notaverat Marklandus, nempe Terrae Matri. ut apud Suet. Tib. 75. *Terram Matrem Deosque Manes orarent, ne mortuo sedem ullam darent.* sed hoc minus placebat amicissimo Santenio, qui per *terram* hic intelligebat pulverem arenae, quam quia mater non poterat dare, Paetum sponte sua vilis arena tegeret. *Ut pote* in Borrich. Heinsiano, & meo prioro. *Nec potes ignotos* in Commeliniano Gebhardi.

27. *Sed tua nunc volucres adstant super ossa marinae*] *Sed sua*, & vers. seq. *Nunc sibi pro tumulo* legebat Gruterus Lib. VII. Suspic. cap. 5. vel admittendam hic esse Scaligeri trajectionem versuum censebat. locum hunc imitatus est Ovidius Epist. X. 123.

Ossa superstabunt volucres inhumata marinae.

marinas volucres *pelagias* dixit Petronius. vide Dousae Praecidan. Lib. II. cap. 8. in fine, & Patrui mei notas ad ejusdem cap. 109. Gulielmus Vlamingius adscripserat, intelligendos esse haliaeetos, de quibus agit Plinius Lib. X. cap. 3. p. 391. ubi vide Harduin. & Scalig. ad Cirin v. 536. neque has volucres confundendas esse cum illis avibus, de quibus agit Petronius d. cap. 109. altero versu *Carpathium omne mare est* in Scaligeri codice, Neapol. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo secundo. de *Carpathio mari* vide Scalig. ad Cirin v. 113.

29. *Infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae*] *memor Orithyiae* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vatic. Ovidius Lib. I. Am. El. 6. 53.

*Si satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,
Huc ades, & surdas flamine tunde fores.*

supra Lib. II. El. 20. 51.

Crudelem & Boream rapta Orythyia negabit.

immemor tamen hic placebat Heinsio. de vera *Orithyiae* scriptura vide supra ad Lib. I. El. 20. v. 31.

31. *Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina*] *quinam* in primo D'Orvill. unde *quianam* hic legendum conjecerat Marklandus. qua voce antiquata bis usum fuisse Virgilium, Lib. V. Aen. 13. & Lib. X. v. 6. testantur Quinctilianus Lib. VIII. cap. 3. & Grammatici veteres, vide Erythraei Ind. Virg. Sed an Propertio id conveniat, vehementer dubito. sequentem versum in animo habuisse videtur Ovidius II. Fast. 407.

*Sustinet impositos summa cavus alveus unda,
Heu quantum fati parva tabella vehit.*

Cicero pro Caelio cap. 18. p. 415. *alveusne ille, an equus Trojanus fuerit, qui tot invictos viros tulerit ac texerit.* forte etiam apud Statium Lib. V.

O centum aequoreae Nereo genitore puellae,
Et tu materno tacta dolore Thetis,
35. Vos decuit lasso subponere brachia mento.
Non poterat vestras ille gravare manus.
Reddite corpus humo, positaque in gurgite vita
Paetum sponte sua vilis arena tegat.

Ut

IV. Th. 479. restitui posset,

— & plena redeat Styga portitor alveo.

nam *alvo* in cod. Cassellano legitur, pro *plena alno.* eadem varietas apud Silium Ital. XII. 521. ubi tamen *alno* praeferunt viri eruditi. apud Virg. VI. Aen. 412. *simul accipit alveo Ingentem Aenean* de navis alveo recte exponit Beroaldus Tom. I. Facis Crit. pag. 471. firmatque hoc Propertii loco, nam male Servius de alveo fluminis capiebat. quod notavit etiam, Beroaldi indicti vestigia legens, Grangaeus ad Juvenal. Sat. XII. 30. Tacitus Lib. II. Annal. cap. 23. *quo levarentur alvei manantes per latera, & fluctu superurgente.* ubi *nantes* Lipsius. *innantes* alii. *mutantes* vel *alternantes latera* Heinsius. sed rectius. ni fallor, *nutantes per latera* Patruus meus conjecit ad oram edit. Gronovii, qui vulgatam utcumque tuetur.

33. *O centum aequoreae Nerea genitore puellae,*
Et tu materno tacta dolore Thetis]

cogitabat forte illud Virgilii IV. G. 382.

—— simul ipsa precatur
Oceanumque patrem rerum, Nymphasque sorores,
Centum quae silvas, centum quae flumina servant.

At tu Borrich. *nocturno* conjecerat Marklandus, ut in ed. Scaligeri excusum est. sed *materno* tuentur omnes codices & priscae editiones. & haec verissima lectio. optima enim conparatio est, ut mater dicatur Paetum lugere, quomodo Achillem Thetis mater. nihil igitur aptius *materno dolore*, quo moveretur Dea marina. *nocturno* autem hic valde alienum. *tracta* in Excerptis Scalig. Neapol. quinto Vatic. utroque D'Orvill. & meo secundo. *fracta dolore Theti* Heinsius.

35. *Vos decuit lasso subponere brachia mento*] *lapso* in primo Voss. ac meo. sed alterum firmat imitatio Nasonis Lib. II. ex P. Epist. 3. 39.

Mitius est lasso digitum supponere mento,
Mergere quam liquidis ora natantis aquis.

& El. VI. 13.

Brachia da lasso potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento subposuisse manum.

non dissimile illud Senecae de Octavia jam mergente, in Tragoedia cognomine v. 350.

——— cedit
Fessa labori &c. multi dominae
Ferre auxilium pelago fractis
Viribus audent. brachia quamvis
Lenta trahentem, voce hortantur,
Manibusque levant.

eodem sensu *subponere* in Epistola Sapphus XV. 179.

Tu quoque mollis Amor pennas subpone cadenti,
Ne sim Leucadiae mortua crimen aquae.

confer similem in Deas marinas expostulationem Lib. II. Amor. El. XI. 33. seqq.

At si vana ferunt volucres mea dicta procellae,
Aequa tamen puppi sit Galatea tuae.
Vestrum crimen erit talis jactura puellae,
Nereïdesque Deae, Nereïdumque pater.

36. *Non poterat vestras ille gravare manus*] *veras* male in Voss. primo. versum hunc alia in re sic imitatus est Lotichius Lib. III. El. 9. in fine:

— tenera bustum superintege myrto.
Non poterit cineres illa gravare meos.

37. *positaque in gurgite vita*] sic in omnibus quidem codd. & edd. nisi quod in Neapolitano *posita est in gurgite vita.* sed amplector emendationem Marklandi ad Statium Lib. II. Sylv. 4. pag. 211.

——— positumque in margine ripae.

quod firmare potuisset ex Lib. II. Sylv. 3. 17.

——— fluidos collegit amictus
Arctius, & niveae posuit se margine ripae.

&

.Ut, quoties Paeti transibit nauta sepulcrum,
40. Dicat. Et audaci tu timor esse potes.

Ite

& Lib. IV. Theb. 703.

——— deceptum margine ripae
Stat pecus, atque amnes quaerunt armenta natates.

Ovidius Epist. V. 27.

Populo, vive precor, quae consita margine ripae.

ubi dubitat Heinsius, an ex MSS. *margine rivi* legendum, quia praecedit *fluviali consita ripa.* ubi *rivo* in cod. Bernensi. sic Lib. V. Met. 598.

Territaque insisto propioris margine ripae.

positum vero non sepultum, sed a fluctibus illic depositum corpus, recte intelligebat Cel. Ruhnkenius. Huic emendationi Marklandianae, quam se brevi in ipsis ad Propertium notis probaturum ibidem promittit, adstipulatur epigramma Bianoris, bis editum in Anth. Gr. Lib. I. Tit. 22. Ep. XI. & Lib. III. Tit. 22. in Naufragos, Ep. 25.

Ἰχθύσι καὶ ποταμῷ Κλειτώνυμον ἐχθρὸς ὅμιλος
Ὦσεν, ὅτ' εἰς ἀκέων ἦλθε τυραννοφόνος.
Ἀλλὰ δίκη μιν ἔθαψεν· ἀποσπασθεῖσα γὰρ ὄχθη
Πᾶν δέμας ἐς κρυφὴν ἐν ποσὶν ἐντίρισεν.
Κεῖται δ' οὐχ ὑδάτεσσι διάβροχος. αἰδομένα δὲ
Γᾶ κεύθει τὸν ἐᾶς ὅρμον ἐλευθερίας.

quod sic vertebat Grotius:

Te captum in media, Clitonyme, caede tyranni
Piscibus & fluvio gens inimica dabat.
Non tulit invidiam tantam Deus arbiter aequi,
Ripaque te totum lapsa repente tegit.
Non igitur vir fortis aquis agitabere: justa
Pro libertatis vindice fecit humus.

idem Marklandus sequente versu pro *vilis arena* legebat *mollis arena tegat.* hoc est, quod Lib. I. El. 17. 24. dicit,

Tum mihi non ullo pondere terra foret.

hinc frequens defunctis adprecatio, *ut molliter ossa quiescant.* ut apud Virg. Ecl. X. 33. Ovid. Epist. VII. 162. I. Am. 8. 108. III. Trist. 3. 76. & passim. sed vulgatam non sollicitare praestiterit, nisi quod in textu recipiendum, exigente sensu, existimaverim *Paetum sponte sua vilis arena tegat.* ut legebat Guyetus, eoque non inspecto ita conjecerat Santenius, & *vilem arenam* exponebat, quae adluendo advecta sponte Paetum tegeret, quod transiens nauta ex ipsa cumuli spontanei forma facile cognosceret naufragi esse. haec autem Dousa P. Lib. II. Praecidan. cap. 10. confert cum illis Petronii cap. 114. *certe diutius juncta nos mors feret, vel, si voluerit misericors ad idem litus expellere, aut praeteriens aliquis tralatitia humanitate lapidabit, aut, quod ultimum est, iratis etiam fluctibus, inprudens arena componet.* ubi *inprudens arena* est, quod hoc in loco *sponte sua arena tegat. vilis* tamen *arena* hic etiam servari posset, & referri ad ritum, quo naufragis insepultis, pietatis caussa, manu ter quantulamcumque terram & glebam in os mortui injiciebant, & sic homini, qui naufragio, hoc est miserrimo & valde inviso mortis genere, perierat, *justa facere* dicebantur. quod optime illustravit Meursius ad Lycophr. v. 367. ubi ex Scriverii emendatione apud Festum in *Praecidanea* legendum notat, *qui mortuo justa non fecisset, id est, glebam in os jecisset.* quam restitutionem sibi vindicavit Dempsterus in Paralipom. ad Rosini Antiqq. Lib. V. cap. 39.

39. *Ut quoties Paeti transibit nauta sepulcrum*] *Et quoties* male in multis codd. ut in Menteliano, Borrich. Groning. Askew. primo & sec. Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, aliisque, & edd. antiquis. *Ut quoties* recte emendatum a Dousa, probante Livinejo, qui seq. versu *Dicet* male legebat. huic loco sequentia adscripserat Marklandus: ,, *Hic versus clare probat emendationem meam, nempe legendum esse,* positumque in margine ripae. *nisi enim sepulcrum positum sit in margine ripae, quomodo illud videre posset nauta transiens. necesse est igitur ut per* arenam *intelligas litoralem, non eam quae ad fundum maris est. ergo* in margine ripae positum *verbum funerale est. ut passim apud Virgil. & alios.* posita in gurgite vita *ineptissima repetitio.* gurgite & margine *pariter commutantur apud Statium Lib. I. Sylv.* 3. Quaerere etiam potuerat Marklandus, unde nauta sepulcrum Paeti transiens scire poterat, humatum illic esse naufragum? Innuit forte ejus tumulo insculptam fuisse navem procellis laceram, remos fractos, anchoram, tabulasque naufragii

Ite, rates curvas, & leti texite caussas.
Ista per humanas mors venit acta manus.
Terra parum fuerat: fatis adjecimus undas:

Natu-

fragii indices. vel ex titulo sepulchrali, *Naufragus hic situs est.* naufragorum enim tumulis inscribi solitum fuisse Ναυηγῶ τάφος εἰμι, ostendunt varia eorum epitaphia, quae habentur Lib. III. Anthol. Gr. Tit. XXII. in Naufragos; sed praesertim huc facit Epigramma, quod eodem Titulo illic legitur N. XIII.

Ναῦται τῆς ἐρετμὰ καὶ ἔμβολα τῷδ᾽ ἐπὶ τύμβῳ
Αἰὲν ἐπὶ ψυχρῇ ζωγραφίαν σποδιῇ.
Ναυηγοῦ τὸ μνῆμα. τί τῆς ἐνὶ κύμασι λώβης
Αὖθις ἀναμνῆσαι τὺς κατὰ γῆς ἰθέλεις.

hoc est, interprete H. Grotio:

Dic tibi quid toties remos, aerataque suadet
Rostra super gelidas pingere relliquias?
Naufragus hic situs est. sed cur meminisse sepultos
Sub terra cogis, quod male fecit aqua.

41. *Ite, rates curvas, & leti texite caussas*] *Ite rates curvae & leti texite caussas* ex Farnesiano & Ursini codice Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 10. relicto hiatu, ut ad naves ipsas sermo referatur. quod Gebhardo valde probatum fuit. & Lipsio favent secundus Leidensis, tres Voss. uterque D'Orvill. & mei, nisi quod *contexite* in Leid. sec. Voss. tert. & quarto, meoque priore, ut in Borrichiano. *curvae & leti queque texite causas* in Regiis & Colbertinis, ut in vetustis edd. & apud Octav. Mirandulam in Viridar. Illustr. Poët. fol. 184. *Ite rates curvae ite & leti texite causas* in Mentel. & primo Leid. *curvae & leti contexite curas* in Askewiano. *detexite* quint. Vatic. *terite* Neapol. corrupte in Groning. *Ite rates curvae & letius texite causas.* Scaliger ex v. c. praetulit, *& leti texite caussam.* ut *leti caussa* sit pro leto ipso. Heinsius Lib. I. Advers. cap. 9. p. 88. & in notis ad Propert. p. 720. *Ite, rates curvas, leti contexite causam.* per adpositionem, ne *curvas* & *caussas* sonum faciant nonnihil ingratum. quod recipiendum videtur. *caussam* etiam correxerat Marklandus. Livinejo in notis pag. 124. placebat Boschi, (ut editur) amici sui emendatio, *Ite, rates curvas, leti contexite caussas.* cujus Boschi emendationem suam fecisse N. Heinsium adfirmat Cl. Schraderus Emend. cap. V. 88. quod miror, quia nimis perspectum viro in his exercitatissimo est fecundum N. Heinsii ingenium, quam ut alienas emendationes suas facere opus habuerit, quem de *Boscho* illo ne cogitasse quidem certus sum, neque *Boschum* aliquem, Livinejo aetate parem, novisse. Quis enim iste Boschus fuerit, mallem Vir Cl. indicasset. Non dubito operarios, notas Livineji describentes, eadem oscitantia errasse in hoc nomine, qua in iisdem Livineji notis pag. 61. *Pansalius* editur pro *Parrhasio.* Livinejum vero ipsum scripsisse *sic legit Bochius noster.* Joannes nempe Bochius, eo tempore, quo vivebat Livinejus, Senatui Antverpiensi a secretis, qui elegantissimis versibus Heroicis Psalmos Davidicos vertit atque erudito Commentario illustravit, aliisque scriptis, poëmatibus praesertim, inter insignia illius seculi ingenia locum non minimum obtinuit: quem Bochium *eruditionis & multae lectionis* nomine etiam laudat Livinejus ad Panegyr. vet. pag. 316. Eumdem vero Heinsium aliquando maluisse, *Ite, rates curvae, leti contexite caussam*, patet ex Graevii Epistola Tom. IV. Syllog. pag. 533. qui illud utraque manu se amplecti scribit. Egregie etiam de hoc loco egit Gronovius Lib. II. Observ. cap. 9. qui Passeratii emendationem, Guyeto quoque probatam, vindicavit, & hoc sensu explicuit, Ite mortales, texite rates, totidem leti caussas. & Gronovio adsentitur Graevius in Lect. Hesiod. cap. XVII. neque enim rates ipsas adloquitur. ut patet ex vers. seq. *Ista per humanas mors venit acta manus.* vel *aucta*, ut conjecerat Heinsius ad marg. ed. Ald. propter sequentia, ni fallor, *fatis adjecimus undas.* sed *aucta* & *auximus* cumulari nollem. absurdo judicio Gebhardus hic legebat,

Ista per humanos mors venit acta manu.

ut *humanos* pro hominibus dicat ἀρχαϊκῶς. idem in notis ad hujus Libri El. III. 40. p. 241. *mors venit aucta* etiam conjecit, vel *acta* interpretatur lacessita. ut apud Tibull. I. XI. 33. *atram bellis arcessere mortem.*

43. *Terra parum fuerat: fatis adjecimus undas*] Ita edidit Broukhusius, ut in plerisque MSS. & in v. c. Perreji, Menteliano, primo & sec. Vatic. ac Neap. Excerptis Scaligeri, Heinsiano, Borrich.

Naturae miseras auximus arte vias.
45. Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?

For-

rich. Groning. meo secundo, & primis edd. ut in aliis legi etiam notat Lat. Latinius. An forte distinguendum, *Terra parum fuerat fatis: adjecimus undas.* sed *terris adjecimus undas* in tertio Voss. ut in Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. idque aliqua specie adstrui posset loco Tibulli Lib. I. El. 3. 37. & seqq.

Nondum caeruleas pinus contemserat undas,
Effusum ventis praebueratque sinum.
Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Presserat externa navita merce ratem.

illud vero *terris* frigidum, & ex Italorum caminis profluxisse censet Gebhardus. magis tamen friget ejus amici, quam memorat, conjectura, *fatuis adjecimus undas.* de qua dubitare licet, an ex cerebro sano provenerit. Recepi lectionem a MSS. confirmatam, ut interpungendum, ejecta voce insiticia *terris*, jam monuit Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. 10. qui hoc confert cum loco Lucani de Argo, qui est ex Lib. III. 195.

Primaque cum ventis pelagique furentibus undis
Composuit mortale genus, fatisque per illam
Accessit mors una ratem.

Seneca Lib. V. Nat. Quaest. cap. 18. *Quid maria inquietamus? Parum videlicet ad mortes nostras terra late patet.* Germanicus in Arateis v. 307.

Ast alii procul à terra jactantur in alto:
Munit eos breve lignum, & fata instantia pellit,
Nam tantum a leto, quantum mare fluctibus, absunt.

& ita distinguendum notat Delrius ad Senecae Med. 338. & exponit, genus humanum reliquis calamitatibus suis adjecisse naufragia.

44. *Naturae miseras auximus arte vias*] haec sincera lectio est. licet in plerisque codd. habeatur *Fortunae*, ut etiam est in duobus Leidens. tribus Voss. Askew. utroque D'Orvill. meis, & vetustiss. edd. ut apud Octavian. Mirandulam. sequitur enim mox, *Fortuna insidias pontum substravit avaris.* neque *Aerumnae*, ut conjecerat Heinsius, probare possum. recte igitur *Naturae* vindicavit Broukhusius. quod praeter alia loca ab eo producta firmat imitatio Claudiani Praefat. in Lib. I. de R. P. init.

Inventa secuit qui primus nave profundum,
Et rudibus remis sollicitavit aquas.
Qui dubiis ausus committere flatibus alnum,
Quas Natura negat, praebuit arte vias.

& hoc praeferebat Marklandus, qui adscripserat, „ *forte* Naturae. *naturae miserias auximus arte* „ *& inventionibus nostris.* miseras vias naturae „ *dixit pro* miseram naturam. *& opponuntur* na„ tura *&* ars." vide quae notavi ad Lotichium Lib. III. Carm. 29. pag 557. *Naturae vias*, ut *leti vias*, & sim. dixit. supra v. 2. *mortis iter.* Tibullus Lib. I. El. 3. 50.

Nunc mare, nunc leto multa reperta via.

& El. XI. 4.

Tunc brevior dirae mortis aperta via est.

vide ad utrumque locum notas Broukhusii, Patrui mei ad Phedrum IV. Fab. 6. 8. & doctor. interpretum ad Valer. Fl. I. 502. Haec autem perpetua fere querela est, quando primae navigationis temeraria auspicia detestantur poëtae. confer Ovid. II. Am. XI. init. & Statii locum insignem Lib. III. Sylv. 2. 61. ubi vide Barthium, & ad Claudian. praef. Lib. I. de R. P. v. 1. & adde Callimach. Fragm. CXI. p. 483. ed. ult. *Fortuna* autem & *Natura* in MSS. non raro confunduntur. ut mox v. 47. & supra Lib. II. El. 16. 18. El. XVIII. 18. vide notas ad Ovid. Epist. XVII. 113. ad Claudian. IV. Cons. Hon. 214. & ad Suet. Tib. 19.

46. *Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?*] *quoi* sua in Groning. & primo Leid. quod vetusti codicis indicium esse, alibi notavi. *sua terra*, pro, quam hominibus incolendam dedit Natura. Ovidius Lib. II. Am. El. XI. 30.

Et, felix, dicas, quam sua terra tenet!

ubi vide notas. hinc *terrenum hominem* vocat Lucanus Lib. VI. 401.

Prima fretum scindens Pagaseo litore puppis
Terrenum ignotas hominem projecit in undas.

ut

Fortuna insidias pontum substravit avaris.
Ut tibi succedat, vix semel esse potest.
Ventorum est, quodcumque paras: haud ulla carina
50. Consenuit: fallit portus & ipse fidem.
Sunt Agamemnonias testantia litora curas,
Quae notat Argynni poena natantis aqua.

Hoc

ut recte pro *Tyrrhenum* emendatum est. vide illic Oudend. & Patrui mei notas, eademque variatio est in loco simili Silii Ital. XI. 472.

Quin etiam Pagasea ratis, cum caerula nondum
Cognita terrigenis, pontoque innare negarent.

ubi *terrigenis* vel *terrenis* ab Heinsio & Drakenborchio recte vindicatur, pro *Tyrrhenis*. Virg. II. G. 341.

——— *virumque*
Terrea progenies duris caput extulit arvis.

licet *Ferrea* praeferant nonnulli. ut & Servius legit, qui *durum genus* explicat. sed *Terrea* ex Lactantio probatur ab aliis. ut ex Pierii & Patrui mei notis liquet. ad hunc locum facit illud Juliani Lib. III. Anth. Graec. Tit. XXII. Ep. 39.

Οὔτι σε πόντος ὄλεσσε, καὶ οὐ πνείοντες ἀῆται,
Ἀλλ' ἀκόρητος ἔρως φορτίδος ἐμπορίης.
Εἴη μοὶ γαίης ὀλίγος βίος. οἱ δὲ θαλάττης
Ἀλλοίοις μελέτω κέρδος ἀελλομάχοις.

quod sic vertit H. Grotius,

Non tibi caussa necis venti, neque Nereos unda,
Verum ex merce lucri non satiatus amor.
Vita sit in terra tenuis mihi, quos maris urit
Quaestus, eant, & cum turbine bella gerant.

vide etiam Ep. 45. eodem Titulo. & adde notata ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 505.

47. *Fortuna insidias pontum substravit avaris*] eadem variatione *Natura*, qua paullo ante, hic legitur in variis MSS. quibus suffragantur duo Leidenses, tres Voss. uterque D'Orvill. cum meis codd. & priscis edd. sed recte notavit Marklandus *id falsum esse*, „ Natura *enim optima Dux* „ *& mater numquam insidias mortalibus struit.* „ *Recte igitur qui legunt* Fortuna. male etiam *insidians* in primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meo secundo, & antiquis edd. sed *insidias* ex veteri codice, hoc est Groningano, praefert Modius in Novantiquis Epist. 18. & sic Marklandus ad Statii Silvas pag. 147. idque Gebhardus notat firmari a cod. Palatino, ex quo *portum* adfert pro *pontum*. Dubiam hic locus facere posset lectionem apud Horatium Lib. I. od. 28. 18. *Exitio est avidum mare nautis*, ut ex MSS. reposuit Bentlejus, an vero *avidis* praestet, quia *avari* vel *avidi nautae* proprio epitheto, ut ipse notat, dicuntur, & mercatores, qui lucri caussa Tethyn tentant audacius, sed exitium saepe in Oceano inveniunt, quod Paeto huic optime convenit. altero versu conjecerat Heinsius, *vix semel ipse potes.* vel, *Ut tibi subsidat, sat semel esse potest.*

49. *Ventorum est, quodcumque paras: haud ulla carina*
Consenuit: fallit portus & ipse fidem.]

Ventosum conjecerat Heinsius. quod quidem nonnihil adstrui posset ex Ovidio Lib. II. Am. 16. 27. *Quod si Neptunum ventosa potentia vincit.* & sic *ventosum aequor*, *ventosas undas*, & sim. apud eumdem non semel occurrere novi. sed sensus hujus loci est, quodcumque paras, in ventorum potestate est, & procellis datur diripiendum. alter versus convenit cum illo Lib. II. El. 19. 64. *Quum saepe in portu fracta carina natet.* ubi duo Aemiliani & Antipatri Epigrammata Graeca cum his contuli. de portu fidem fallente sic Ovidius II. Am. 9. v. 31.

Ut subitus, prope jam prensa tellure, carinam
Tangentem portus ventus in alta rapit.

& Valerius Fl. Lib. VII. 83.

Non ita Tyrrhenus stupet Ioniusque magister
Qui portus, Tiberine, tuos, claramque serena
Arce Pharon praeceps subiit: nusquam ostia, nusquam
Ausoniam videt & saevas accedere Syrtes.

52. *Quae notat Argynni poena natantis aqua*] varie hic turbant MSS. & edd. veteres. *Qua notat* in Borrich. primo Leid. duobus Voss. utroque

Hoc juvene amisso classem non solvit Atrides:
Pro qua mactata est Iphigenia mora.
55. Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga quum vasto Graecia tracta salo est.

Paul-

que D'Orvill. & meis. *Qua natat Agivum poena minantis aquae* in Regiis, Colbertinis, & Menliano. *Qua natat Argimni* Askew. *natat Arginii* apud alios haberi testatur Lat. Latinius. *natat* etiam in quinto Vatic. & secundo D'Orvill. *minantis* in binis Leidd. quarto Voss. meo utroque, & D'Orvillianis. *natantis aquas* in Colotiano & primo Vatic. *minantis aquas* correxerat Fruterius. *Argimni* in v. c. Perreji, & primo Leid. *Argynni* in altero. *Argivi* in Heinsiano. *Agynni* Neapol. *Argymni* quint. Vatic. *Quae nota Argivis* Groning. *Argivi* in meo priore. *Qua natat Argivum poena minantis aquae* in priscis edd. *Quae natat*, *litora* nempe, Passeratius, vel *Quas*, curas Agamemnonis, propter Argynnum puerum a se amatum, & in amne Cephiso submersum. vid. Scaligerum. Scribendum vero *Argynni*, non *Argyni*, ut in ed. Broukhusii. sic Ἀργυννος apud Steph. Byzant. correxit Holstenius pag. 44. & vide Livineji notas pag. 123. Parrhasii autem sententia, qui in Quaesitis Epist. pag. 211. ed. Steph. legendum censet, *Qua natat Argynni poena natantis aquas*, pro aquas infames reddit, Cantero & N. Heinsio etiam probata fuit. *natantis* forte propria notione posset intelligi, quia natantem in Cephiso Argynnum vidit ac deperiit Agamemnon, non autem cum Passeratio, *Qua natat Arg. poena minantis aquas.* ut *natat* ponatur, pro mortuus aquis fluitat. ut supra v. 8. *Et nova longinquis piscibus esca natat.* Sed aliter viri eruditi manus, qui in margine ed. Scaligeranae sequentia ex Marcilio adnotaverat: „ *Lege*, Quae notat Argynni poena, minantis aquae. *ut sit ordo:* „ *Sunt litora minantis aquae, id est, maris Aegei, testantia curas sive amores Agamemnonis, quae litora* notat *sive infamat poena pueri Argynni, ad ea litora naufragio ejecti. recte autem Aegei maris aquam minantem, sive minacem, id est iracundam vocat. nam ejusmodi est Aegeum mare atque inde nomen ipsum illius maris. & Artemidoro Lib. II. cap. 12. dicitur φοβερώτατον πέλαγος. sic a Constantino Porphyrog. dicitur βαρύπλουν καὶ δυσπέρατον in Themat. p. 32. & vid. Dionys. Alex. v. 130. & 513. poenam autem pro naufragio dixit, nam haec avaris terraque non contentis poena. Non facile alibi quam hic apud Propertium repereris fabulam propter tempus in luctu Argynni consumtum ab Agamemnone ventoque postea reflante coactum Agamemnonem filiam immolare Iphigeniam, ut ventos placaret sive eliceret secundos. de Argynno autem videndus Jul. Pollux, Athenaeus Lib. XIII. Clemens Alex. in Protreptico, Plutarchus, Stephanus de Urbib. in Ἀργυννος. ubi scribendum Ἀργυννος.* Haec inserenda duxi ad loci hujus illustrationem. An vero Propertius hic Argynnum cum Ergino Argonauta confuderit, eique cum aliis conveniat de caussa retentae Graecorum classis in Aulide, legi ad h. l. meretur Scaliger, & cum eo conferri, quae Delrius & Gronovius notarunt ad locum Senecae in Medea v. 623.

55. *Saxa triumphales fregere Capharea puppes,*
Naufraga quum vasto Graecia tracta salo est.]

trita salo in Heinsii codice, & meo priore. *trita solo est* in Borrichiano. *tracta solo est* in primo Voss. & Leid. *tracta salo est* in vetustis edd. *tacta* vitiose in ed. Gryph. *strata* conjecerat Heinsius ad oram ed. Aldinae. sed *tracta* bene se habet, non eo sensu, quo Passeratius exponit pro distracta, ac dissipata, in fugam acta, quomodo etiam *tractos Achivos* Lib. II. El. 7. 19. intelligit fugatos ac palantes. illic enim *fractos* viri eruditi praetulerunt. sed *tracta salo* classis Graeca, hic est, quae dolo adtracta ad rupes Opheltis prope Caphareum promontorium, in scopulos illisit, & maris fundo tamquam voragine submersa est, quod suadet *fregere* versu praeced. sic apud Lucanum Lib. V. 235.

Euripusque trahit, cursum mutantibus undis,
Chalcidicas puppes ad iniquam classibus Aulin.

ubi Scholiasten intelligere hoc naufragium classis Graecae, a Trojano excidio redeuntis, ad Capharea Euboeae, notavit Oudendorpius. non dissimili significatu *trahere* eidem Lucano Lib. II.

Paullatim sociûm jacturam flevit Ulixes,
In mare cui soliti non valuere doli.
Hunc parvo ferri vidit nox inproba ligno:

60. Paetus

II. 486.

Atque omnes trahe, gurges, aquas, ut spumeus alnos
Discussa compage feras.

ubi vide ejusdem notas, in quibus dubitat, an non rectius illic legatur;

Atque omnes fer, gurges, aquas, ut spumeus alnos
Discussa compage trahas.

posset etiam legi *vasto Graecia rapta salo.* nam in hac locutione *tracta* & *rapta* saepe inter se confunduntur. ut apud Ovid. I. Trist. 4. 15.

Sic non quo voluit, sed quo rapit impetus undae,

ubi *trahit* in aliis. vide Heinsii & Patrui mei notas ad Ovid. VIII. Met. 553. & ad Virg. I. Georg. 203. his autem versibus innuit Propertius, classem Graecorum victricem ad Caphareum montem, dolo Nauplii, Palamedis filii caedem vindicantis, accenso fallaci igne in cautes Euboicas adactam, & naufragio absorptam. vide Hyginum Fab. CXVI. infra Lib. IV. El. I. 115.

Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
Et notat exuviis Graecia pressa tuis.

utrumque nostri locum cum Graeco Bassi Epigrammate contulit Valens Guellius ad Virg. XI. Aen. 260. quod legitur Lib. I. Anthol. Graec. Tit. 55. Ep. XI. & cum Crinagorae inedito Epigrammate Holstenius ad Stephan. Byzant. pag. 166. de re ipsa vide Q. Calabrum Lib. XIV. v. 612. & seqq. Senecam Agam. 560. ad v. 576. Meurs. ad Lycophr. v. 385. & Begerum in Spicilegio Antiquit. N. XV. pag. 26. & seqq. ubi conjectura verosimili Nauplium monti insistentem, facemque manu tenentem, in numo Buthrotiorum exponit. *saxa Capharea* Homeri πλαγκτὰς vel πέτρας Καφηρίδας notant. de quibus vide Lennep. ad Phalarid. Epist. IX. pag. 50.

57. *Paullatim sociûm jacturam flevit Ulixes*] illud *Paullatim* explicant Passeratius & Broukhusius de Ulixe socios non simul & semel amittente, ac lugente, sed sensim. quod tamen valde contortum videtur. Heinsius conjecerat, *Pellax & sociûm jacturam.* quam vocem, ubi de Ulixe vel fraudulentia sermo est, scriptoribus antiquis reddere amabat. eum vide ad Virg. IV. G. 443. & Lib. II. Aen. 90. quia autem hic de vafri Ulixis fallacia non agitur, sed de classis Graecorum naufragio, praeferenda videtur altera ejus egregia conjectura, quam orae ed. Aldinae adscripserat, *Palantum sociûm*, cui favet corrupta quarti codicis Vossiani scriptura, in quo, *Et plantim. Palantes* Ulixis *socios* tempestatibus dispersos, & raros in gurgite vasto errantes intellige. Virgilius IX. Aen. 780. *Palantesque videt socios hostemque receptum.* Lib. X. 674. *Et nunc palantes video, gemitumque cadentum Accipio.* & XII. 615. *extremo bellator in aequore Turnus Palantes sequitur socios.* Silius Ital. Lib. II. 162. —— *a moenibus actos Palantesque fuga, praeceps ad litora cursu Egerat.* ubi vide Cellar. Justinus XV. 3. 11. *Insectanti Regi quosdam palantes hostes.* & Lib. XXIV. 8. 15. *Gentes quoque nationesque, per quas iter habebant, palantes velut praedam sectabantur. vagos* & *palantes* saepe jungit Livius. ut ad Lib. XXI. 61. 2. notavit Drakenborchius. *jactura* in Heinsiano, ut in Palatino Gebhardi. *flebat* in Regiis, Colbertinis, Menteliano, primo Leid. & priscis edd. *Achilles* in aliis legi notat Latin. Latinius quod absurdum.

58. *In mare cui soliti non valuere doli*] *solum* in quinto Vatic. ut legebant Fruterius & Muretus. *soli* in duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill., meisque, & antiquioribus edd. rhythmo ingrato. *cum soli* in Groning. recte igitur *soliti* Lipsius, Passeratius, Guyetus, & Heinsius ad Ovid. III. Fast. 746. eadem variatione apud Lucanum IX. 642. *Eumenidum crines solos movere furores.* ubi *solitos* ex Scholiaste Statii Barthiano praeferendum videtur. ut apud Ovidium III. Met. 72. *postquam solitas accessit ad iras.* & huic lectioni opitulatur illud ex Epigrammate veteri de Ulixe Lib. I. Anthol. Graec. Tit. LXII. 2.

—— δόλων ἀκόρητος ἐτύχθη
Ἐν χθονὶ καὶ πελάγεσσι καὶ ἐν νεκύεσσιν Ὀδυσσεύς.

hoc est, interprete Grotio,

—— *unus Ulixes*
In terris pelagoque dolos meditatus & Orco.

60. Pae-

60. Paetus ut occideret, tot coïere mala.
Non tulit huic pectus stridorem audire procellae,
Et duro teneras laedere fune manus.
Sed thyiae thalamo, aut Oriciae terebinthi
Effulto pluma versicolore caput.

65. Huic

60. *Paetus ut occideret, tot coiere mala*] *cohibere* Borrich. quod venit a more librariorum, qui *cohiere* scribebant. *quot coiere* Heinsius. confer illud Heraclidae Sinopensis Lib. III. Anthol. Gr. Tit. XXII. Ep. 26.

Λαῖλαψ, καὶ πολὺ κῦμα, καὶ ἀντολαὶ ἀρκτουροῖο,
Καὶ σκότος, Αἰγαίου τ' οἶδμα κακὸν πελάγους,
Ταῦθ' ἅμα πάντα κύκησεν ἐμὴν νῆα. τριχθὰ δὲ
κλασθεὶς
Ἱστός, ἐμῷ φόρτῳ κἀμὲ κάλυψε βυθῷ.

quod his numeris Latinis reddidit Grotius:

Nox gravis Aegeumque furens in fluctibus
aequor,
Arcturusque oriens, & freta nimbus agens,
Tanta meam petiere ratem mala. fracta ter arbor
Me maris in fundum misit onusque simul.

61. *Non tulit huic pectus stridorem audire procellae,*
Et duro teneras laedere fune manus.]

ita restituit Scaliger, plaudente Dousa P. sed rejiciente Gebhardo. *Non tulit hic Petus* in plerisque edd. vetustioribus. *Non tulit hunc* Borrich. Neap. cod. Scalig. Heinsian. Leid. sec. tres Voss. uterque D'Orvill. & meus secundus. *Paetus* in Mentel. binis Leidd. tertio & quarto Voss. *Non tulerit Paetus* conjecerat Heins. ad marginem ed. Ald. sed in Notis praefert, *Non tulit hic Paetus. hic*, in terra non sustinuit Paetus audire stridorem procellae. nam in Aldi aliisque edd. hic versus subsequitur post illum, qui infra nunc occurrit v. 70. *Pauper, at in terra* &c. Scaliger autem haec verba ad Ulixem retulit, quod inprobabat D'Orvillius, haec animadvertens: *Non video quare haec ad Ulixem referat Scaliger. An possunt laborioso Ulixi* tenerae manus *tribui? porro reor duos versus sequentes ex alia Elegia huc irrepsisse.* Marklandus etiam suo codici adscripserat, *nullam constructionem nec sensum his versibus inesse.* Sed in tota Elegia versus misere turbati & transpositi sunt tam in MSS. quam edd. antiquis, ut ad ejus initium notavi, adeo ut mirum non sit, sensum saepe non nisi difficili opera erui posse.

63. *Sed thyiae thalamo, aut Oriciae terebinthi*
Effulto pluma versicolore caput]

monstra scripturae hic exhibent codices & editiones antiquae. *chio calamo* Colotianus, primus Vatic. Regii, Colbertini, Mentel. Groning. Heinsian. Borrich. Askew. tres Voss. uterque D'Orvill. & mei, cum Palatino & Commel. Gebhardi. & in aliis apud Lat. Latinium, & *Orchtia. Cio thalamo* in Harlejano Musei Britannici. *calamo* etiam v. c. Fruterii. dein *Orythia terebintho* in Regiis, Colbertinis, Borrich. primo quartoque Voss. & priscis edd. *Orithia terebinto* Askew. *Orynthia* in priore D'Orv. *Cerycia* sec. Leid. *Oronthea* Mentel. & prim. Leid. *teretento* in quarto Voss. *terebuntho* in meo secundo. in codice Gul. Vlamingii, *Sed Chio calamo, aut Oronthea therebinto. Orica* in Heins. sed plures librariorum aberrationes notare taedet. recte scribitur *Oricia terebinthus*, seu Epirotica, quia *Oricos* in Epyro. de quo oppido vid. ad Lib. I. El. 8. 20. mox *Effulto* correxit Scaliger, ut cum *huic* v. 61. conjungeret. quod probasse videtur Casaub. ad Pers. Sat. V. 147. p. 446. in plerisque codd. *Et fultum*, ut in Regiis, Colbertinis, Askew. duobus Leidd. primo & tertio Voss. meis duobus, & utroque D'Orvill. ac primis edd. *Aut fultum* Voss. quart. Borrich. Groning. *Effultus* in Pereji cod. Colotiano, primo & sec. Vatic. idque ex MSS. Heinsius praeferebat, secutus lectionem aliarum veterum edd. *Non tulit hic Paetus.* in animo autem habebat Propertius notum illud Virgilii X. Aen. 136.

Inclusum buxo, aut Oricia terebintho
Lucet ebur.

ubi hunc locum adfert Valens Guellius hoc modo, *aut Oricia terebintho Effultum.* ibidemque Heinsius *Oricia* veram esse scripturam, licet codices valde turbent, monuit. vide etiam notas

Zzz 2 doctor,

65. Huic fluctus vivos radicitus abstulit ungues,
Et niger invitam traxit hiatus aquam.

Quod

doctor, ad Seren. Sammonic. v. 589. Sensus igitur est, Paeto non convenisse procellas in mari audire, aut manus teneras laedere funibus, quippe qui solitus erat caput reclinare pulvillo plumis versicoloribus farto, jacens in lecto ex thyiae ligno citrio, aut terebintho Epirotica facto. vide Passeratium. *fultus* enim de eo, super quod quis jacet. vide Serv. ad Virg. Ecl. VI. v. 53. *latus niveum molli fultus hyacintho.* de *thia* arbore, quam citream putant, vide quae praeter Beroaldum, ad locum Plinii Lib. XIII. c. 16. adnotarunt Hartungus Tom. II. Facis Critic. p. 680. & Leopardus Lib. VIII. Emend. cap. 6. & de ligno terebintho notas ad Petron. cap. XXXIII. p. 129.

65. *Huic fluctus vivos radicitus abstulit ungues*] *Nunc fluctus* in Mentel. & primo Leid. *vivo* in plerisque codd. & edd. vetustis, quod tuetur Passeratius, & *vivo* exponit, videnti ac sentienti. vel *vivo radicitus* pro penitus ad vivum. sed *vivos ungues* praetulerunt plerique viri eruditi, Palmerius, Canterus, Heinsius, Guyetus, aliique. ut in illo Horatii Lib. I. Sat. 30. 71. *vivos & roderet ungues.* & sic legendum monuit Th. Marcilius ad Persium pag. 130. Scaliger animadvertit, eo hic respici, quia naufragis & ungues a cute recedere & extremitates tabescere credebant, ideoque veteres sibi ungues praesecasse, quoties turbaret mare, tamquam naufragium deprecaturos, adferens illa Petronii cap. 104. in fine, *Audio enim non licere cuiquam mortalium in nave neque ungues neque capillos deponere, nisi quum pelago ventus irascitur.* ad quem locum Vir Illustris in margine libri sui, qui in Biblioth. Leidensi servatur, & quo totum Petronium ex cod. MS. Cujaciano descripserat, eo adlusisse hic Propertium notavit, adferens, *Huic fluctus misero.* Erhardus in notis *vivo.* Haec vero Scaligeri tamquam absurda, & a mente Propertii aliena sugillat Passeratius, qui exponit, Paeto tabulam, cui inhaeserat, firmiter tenenti, ungues ablatos fuisse. Scaligeri tamen sententiae calculum suum adjecit Jac. Durantius Casellius Lib. II. Variar. cap. 9. & Janus Dousa P. in notis ad v. 14. qui observat naufragis fluctuum & scopulorum reciproca collisione ungues & extremas corporis partes saepe deradi & radicitus avelli, idque se non raro observasse in eorum cadaveribus ad litus nostrum ejectis. huc forte referri posset Epigramma de naufrago, quod sub Incerti nomine editum Lib. III. Anthol. Graec. sed Philippo adscribitur in MSS. Tit. VI. N. 42. p. 309. ed. Obsop.

Ἠιόνιον τόδε σῆμα βροτοῦ πανωλήμονος ἄθρει,
Σπαρτὸν ἁλιῤῥαγέων ψυχόμενον σκοπέλων.
Τῇ μὲν ἐρημοκόμης κεῖται καὶ χῆρος ὀδόντων
Κόρση. τῇ δὲ, χερῶν πενταφυεῖς ὄνυχες.

quod sic vertit Grotius:

Sparsa vides hominis miseri monumenta per actam,
A scopulis jacta quae feriuntur aqua.
Dentibus hic orbum caput est, & honore comarum,
Est illic quinis unguibus apta manus.

& illud Q. Calabri Lib. XIV. v. 575. de Ajacis naufragio:

Καί ῥά οἱ ἀμφὶ πάγοισιν ἐλισσομένου μάλα δηρὸν
Χεῖρες ἀπεδρύφθησαν. ὑπέῤῥεε δ' αἷμ' ὀνύχεσσι.

66. *Et niger invitam traxit hiatus aquam*] *Et miser invisam* in duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, aliisque codd. & edd. vetustis. *miser* etiam in Askew. & *invisam* in Regiis ac Colbertinis. sed *invitam* in aliis. Heinsius conjecerat,

Et miserum invisae traxit hiatus aquae.

An forte castigandum,

Huic fluctus vivos radicitus abstulit ungues,
Ut niger invitum traxit hiatus aquae.

hoc sensu, postquam nigra voragine mersus est, ungues a fluctibus ablati sunt. *invitum traxit*, quia hoc naufragio excidebat spe lucri, & primae lanuginis annis. *niger* vero *hiatus* non sollicitandus est. ut recte legit Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 10. sic enim supra v. 10.

Quum moribunda niger clauderet ora liquor.

ubi *niger liquor* Propertio est, quem *μέλαν ὕδωρ* vocat Homerus Iliad. B. 825. ut *κρήνη μελάνυδρος* Il. I. 14. & Il. Π. 3. ubi Scholiastes, *βαθεῖα, σκοτεινή.* Ovidius XI. Met. 568. de Ceyce,

Ecce super medios fluctus niger arcus aquarum
Frangitur, & rupta mersum caput obruit unda.

invi-

Quod si contentus patrio bove verteret agros,
Verbaque duxisset pondus habere mea:
Viveret ante suos dulcis conviva penates,
70. Pauper, at in terra, nil ubi flere potest.
At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis.
Ante fores dominae condar oportet iners.

ELEG.

invitum traxit hiatus aquae corrigendum suspicatus sum, ut de Hyla Lib. I. El. 20. 47.

Prolapsum leviter facili traxere liquore.

idque ita exprimit Crinagoras Lib. I. Anthol. Graec. Tit. 36.

Χέρσον ἐπεκβάλλοντι καταστωσθεῖσα κλύδωνι,
Δειλαίη πικρῷ κῦμ' ἔπιεν θανάτου.

id est, Grotio vertente,

Adtrahitur pelagi terram superantibus undis,
Et saevam mortis potat amaritiem.

Scaliger hoc confert cum versu poëtae veteris in Catalectis (Tom. I. Anth. Lat. p. 504.) de Navigatione:

Illic inmanes mors obsita (obvia) solvit hiatus.

addi potest illud Terentiani Mauri pag. 57. b. ed. Briss. v. 1213. ubi de ancipiti morbo suo:

Nam neque mors avide (sic scrib. non *avidae*) *nigros pandebat hiatus,*
Nec vitam forti retinebant stamine Parcae.

67. *Quod si contentus patrio bove verteret agros*] *patrios agros* emendabat Heinsius, ut apud Horatium Epod. 2. *Paterna rura bubus exercet suis.* Eam vide ad Claudiani Ep. 2. init. ubi optime restituit,

Felix, qui patriis aevum transegit in agris,

pro eo quod antea *propriis* legebatur. vid. ad Lotichium pag. 113. & ad Anthol. Lat. Tom. I. p. 497. id si hic quoque admittatur, *contentus* simpliciter, pro, sorte sua contentus, accipi debet, non sine emphasi. de quo vide Pricaei notas ad Apulej. p. 709. si quis vero receptam malit lectionem, *contentus patrio bove* jungenda sunt.

70. *Pauper, at in terra, nil ubi flere potest*] recte *at in terra, nil ubi flere* emendatum fuit, pro eo, quod in vetustis edd. *at interea nil nisi flere potest.* ut in Regiis, Colbertinis, & primis edd. in Aldinis aliisque *& in terra. at in terra* in plurimis codicibus, duobus Leidens. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. in Pereji codice, *at in terra nil nisi flere potest.* quod & in Colotiano, primo & secundo Vatic. *& in terra, nil ubi flere opus est* conjecerat Marklandus.

72. *Ante fores dominae condar oportet iners*] *condere* in Heinsiano, & meo priore. *jacter* in Voss. quarto. similis coloris sunt, quae de infelice amatore leguntur apud Theocrit. Idyll. XXIII. 50. & seqq. *saeve Aquilo* in primo meo codice.

ELEG. VI.

Dulcis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis & insanae tot maledicta tuae.
Dum furibunda mero mensam propellis, & in me
Projicis

Eleg. VI. v. 1. *Dulcis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas*] *externas* Borrich. Groning. Leid. sec. uterque D'Orvill. & mei ut in Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci, utraque Aldi, Juntina, Colinaei, aliisque. quomodo etiam in suo libro emendaverat Marklandus. *hesternas* hic supponunt alii codices MSS. ut Ant. Perreji, Colotianus, primus, secundus, & quintus Vaticanus, Voss. tert. pro varia lect. ut edidit Beroaldus, Gryphius, & Camerus, & sic corrigebat Heinsius. sed utraque illa lectio versum ingrato rhythmo facit insuavem. est autem haec frequens in MSS. confusio. ut apud Ausonium Ep. LXXIV. Statium II. Theb. 279. Ovid. V. Fast. 506. & passim alibi. vide ad Lib. I. El. 15. 5. & ad Lib. II. El. 25. 39. recte igitur *extremas lucernas* tuetur Broukhusius, quod & in Mentellano, & primo Leidensi, & in prima ed. 1472. legi testatur Vulpius, idque in Veneta 1478. excusum inveni, & in ed. Dousarum Raphelengiana. & hanc lectionem vel solus vindicat Petronii locus cap. XXII. ubi *extremae lucernae* dicuntur *humore defectae, tenue & extremum lumen spargentes. dormitantem lucernam* vocat Ovidius Epist. XIX. 195. ut contra *vigiles lucernae* Horatio Lib. III. od. 8. 14. tales *serae lucernae* sunt Martiali Lib. X. Ep. 19.

Seras tutior ibis ad lucernas,
Haec hora est tua, cum furit Lyaeus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli.

noster Lib. II. El. 12. 9.

Quam multa adposita narramus verba lucerna,
Quantaque sublato lumine rixa fuit.

fenestras in solo Askewiano. Heinsius quoque ad oram ed. Ald. conjecerat *Jugis rixa*. sed *dulcis rixa* in amore, ut apud Catullum Ep. LXVII.

Dulcia nocturnae portans vestigia rixae.

& Statium Lib. IX. Theb. 61.

—— primae bona jurgia noctis,
Alternaeque manus, & longi pignus amoris
Ira brevis.

ad lucernas, de nocte, exponit Drakenb. ad Silium Lib. I. 66.

2. *Vocis & insanae tot maledicta tuae*] *ad insanae* in Colotiano, & sec. Vatic. *tot maledicta tuli* Heinsius. *insanae vocis*, ut Lib. IV. El. 8. 60. *Omnis & insana semita voce sonat.* ut legendum cum Passeratio, pro *nocte*. vide Heynii V. Cl. Observ. ad Tibull. III. 5. 13. mallim etiam *tot mala dicta*. ut apud Ovid. II. A. A. 533. in MS. Huydecop. a manu sec.

Nec mala dicta puta, nec verbera ferre puellae
Turpe, nec ad teneros oscula ferre pedes.

ut in cod. Neapol. illic etiam legi Patruus meus notat. quem vide.

3. *Dum furibunda mero mensam propellis*] *Quor furibunda* in cod. Scalig. Leid. sec. Voss. pr. & tert. *quo* Voss. quart. *Cur* Neap. Mentel. Modii Excerpt. Askew. Leid. pr. D'Orv. sec. & mei, ut in Veneta utraque, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi. *Cum* Aldinae, Juntina, Colinaei, Gryph. & aliae edd. *moribunda* vitiose in Voss. tertio. *procellis* ex uno Gebhardi Palatino edidit Broukhusius, cui tamen opponere licet omnium codd. MSS. quorum Excerpta adhibui, & edd. priscarum auctoritatem, in quibus singulis unanimi consensu *propellis*, quod cur rejiciamus, caussam video nullam. itaque sic edidi. recte etiam hoc verbum viri docti restituerunt Valerio Max. Lib. I. cap. 4. 2. *partem tegulae decussam ante eum propulerunt.* non *proculerunt*, ut edidit Aldus. *mensam* vero *propellere* est evertere, perturbare. Ovidius VI. Met. v. 661.

Thracius ingenti mensas clamore repellit.

quod recte pro *replevit*, tuetur Patruus meus. sic *eversae mensae* Lib. XII. 222.

Protinus eversae turbant convivia mensae.

& in simili mensae procella apud nostrum Lib. IV. El. 8. 44.

Recidit inque suos mensa supina pedes.

talem convivii tumultum describit Juvenalis Sat. V. 26.

—— de conviva Corybanta videbis,
Jurgia proludunt: sed mox & pocula torques
Saucius, & rubra deterges vulnera mappa.

pro-

Projicis insana cymbia plena manu.
5. Tu vero nostros audax invade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota.
Tu minitare oculos subjecta exurere flamma,

Fac

propellis etiam hoc in loco sua imitatione probasse videtur elegantissimus, & venusti ingenii fertilitate inter Brabantinos olim excellens poëta Livinus Meyerus, praeclaro opere de Ira Lib. III. pag. 88.

Inprobus immerito furor insultavit amico,
Et meruini aeternos me violasse Deos.
Nec timuit furibunda manus propellere mensam,
Et cava sunt tumida pocula jacta manu.

saepe autem haec verba *procellere* & *propellere* confundi docent Heinsii notae ad Ovid. IV. Met. 137. & Drakenb. ad Silium II. 213.

4. *Proficis insana cymbia plena manu*] de poculis ab irata & ebria Cynthia in terram jactis capiunt interpretes, ut in loco Suetonii, quem adfert Broukhusius, de iracundo Nerone cap. 46. *mensam subvertit, duos scyphos gratissimi usus, solo illisit.* sed quia addit *in me projicis*, malim intelligere in faciem meam, ut apud Nasonem XII. Met. 237. de pugna Lapitharum & Centaurorum:

Antiquus crater, quem vastum vastior ipse
Sustulit Aegides, adversaque misit in ora.

& nostrum Lib. II. El. 7. 11.

Aspera Centauros eadem dementia jussit
Frangere in adversum pocula Pirithoum.

Petronius cap. XXII. *cecidit etiam mensa cum argento, & ancillae super torum marcentis excussum forte altius poculum caput fregit.* & hunc sensum postulant sequentia. Sed *insana manu*, & paullo ante *insanae vocis*, tam brevi spatio inconcinne recurrunt. unde hic repetitum a librariis videtur: vide an *irata manu* praestet. sic *iratam manum* de exasperato amante dixit Lib. III. El. 23. 30.

Nec tamen irata janua fracta manu.

iratam sitim de Hercule a nympharum fonte repulso Lib. IV. El. 9. 62. *Nec tulit iratam janua clausa sitim.* & *iratos Phyllidis ungues* El. VIII. 58.

5. —— *nostros audax invade capillos,*
Et mea formosis unguibus ora nota.]

corrosis, vel *praerosis*, aut *praemorsis unguibus* conjecerat Heinsius. ut Lib. IV. El. 8. 64. etiam tentaverat, *Et mea praerosa sauciat ora manu.* pro *perversa*, ut in vulgatis. ubi tamen, si quid mutandum, ex hoc loco mallem *formosa manu.* neque aliter Lib. II. El. 5. 3. legebat,

Et saepe immeritos corrodas dentibus ungues.

ubi receptam lectionem non sollicitandam notavi. neque hic *corrosis unguibus ora notare* valde congruum videtur. nam licet ab irata puella faciem sibi notari unguibus, pati non aversetur, non obstat tamen quo minus *formosam* ipsi *manum* tribuat. ut Phyllidem, licet *ebriam*, tamen *decoram* dicit Lib. IV. El. 8. 30. *notare unguibus ora*, ut supra Lib. I. El. 6. 16.

Ut mihi deducta faciat convicia puppi
Cynthia, & insanis ora notet manibus.

Ovidius Lib. I. Am. 7. 50.

At nunc sustinui, raptis a fronte capillis,
Ferreus ingenuas ungue notare genas.

Lib. II. El. 6. 4.

Et rigido teneras ungue notate genas.

Lib. III. El. 6. 48.

Ungue notata comas, ungue notata genas.

& Lib. III. A. A. 567.

Nec franget postes, nec saevis ignibus uret,
Nec dominae teneras adpetet ungue genas.

tales amoris rixas Horatius Lib. I. od. 6. 17. vocat

—— *praelia virginum*
Sectis in juvenes unguibus acrium.

ubi *Strictis* legebat Bentlejus. adposite Pythias apud Terent. Eun. IV. 3. 6. *Ut ego unguibus facile illi in oculos involem venefico.* & quod hic *invadere capillos* dicit Propertius, id *involare in capillos* ibidem Act. V. Sc. 2. 20. *vix me contineo, quin involem in capillos.* ubi Donatus, *minae istae proprie feminarum sunt, & in se, & alios unguibus saevientium.* Sed haec satis illustrabunt notata ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 502. & 684. & vide supra ad Lib. II. El. 4. 23.

7. *Tu minitare oculos subjecta exurere flamma*] *Tu mutare* in codd. Regiis, Colbertinis, & primis edd. uti hoc loco potuisset Bentlejus in notis

Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
Nimirum veri dantur mihi signa caloris:
10. Nam sine amore gravi femina nulla dolet.
Quae mulier rabida jactat convicia lingua,
Et Veneris magnae volvitur ante pedes:

Custo-

tis suis ad Horatium, cui hoc verbum *minitari* pro *meditari* restituit, ad Lib. IV. od. 14. 28. *Diluviem minitatur agris. subjecta urere flamma* in Heinsiano, ac meo priore. sed vitiose. recte Passeratius cum his confert illud Plauti in Menaechm. Act. V. 2. 89.

Ut ego illi oculos exuram lampadibus ardentibus.
Perii, mi pater! minatur mihi oculos exurere.

ubi *lampadibus exurere*, ut hic *subjecta flamma*, id est, face sursum protenta. nec aliter legit apud nostrum Lib. IV. El. 8. 57. *Phyllidis iratos in vultum conjicit ignes.* ut ex MSS. illic praeferendum notabimus, non *ungues*. eodem Libro El. 7. 43. *Lygdamus uratur, candescat lamina vernae.* Ovidius III. A. A. 573. *Ignibus hic lentis uretur, ut humida taeda.* Petronius Sat. cap. 117. *sacramentum juravimus, uri, vinciri, verberari, ferroque necari, & tamquam legitimi gladiatores domino corpora animasque religiosissime addicimus.* quo loco confirmare potuisset Passeratius explicationem suam apud nostrum Lib. I. El. 1. 27. *Fortiter & ferrum, saevos patiemur & ignes*, quod ex palaestra gladiatorum desumtum interpretabatur, addens illud Tibulli Lib. I. El. 9. 21.

Ure meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga seca.

seq. versu *Hac mea* corrupte in Heinsiano, & meo primo. *reciso* male etiam in primo Leid. ac Vossiano. *rescisso* D'Orv. sec. Ovidius III. A. A. 569.

Nec scindet tunicasve suas, tunicasve puellae.

X. Met. 386.

Seque ferit, sciditque sinus.

noster Lib. IV. El. 4. 70.

Strymonis abscissos fertur aperta sinus.

supra Lib. II. El. 4. 21.

Nec tibi perjuro scindam de corpore vestem.

6. *veri dantur mihi signa caloris*] *mihi dantur signa coloris* in Borrichiano. *coloris* quoque in Regiis, Leid. primo, Voss. tertio, quod & in aliis legi notat Lat. Latinius. *doloris* Heinsian. alter Colbert. & meus prior. ut in margine ed. Scalig. conjecerat Francius. sed male id mutarunt, nam sequitur *femina nulla dolet.* & *veri caloris signa* erant tot convicia & irae, quibus saevierat Cynthia, sive, ut infra dicit v. 18. *Has certas didici saepe in amore notas.* haec signa sunt *caloris* vehementer ardentis, non *doloris.* quae eleganter depingit Tibullus Lib. I. El. XI. 53.

Sed Veneris tunc bella calent, scissosque capillos
Femina, perfractas conqueriturque fores.
Flet teneras subtusa genas; sed victor & ipse
Flet, sibi dementes tam valuisse manus.
At lascivus Amor rixae mala verba ministrat,
Inter & iratum lentus utrumque sedet.

seq. versu forte legendum,

Tam sine amore gravi femina nulla dolet.

nulla femina adeo manifesta amoris vehementis dat signa, quam Cynthia hoc suo furore. hoc est illud Catulli de Lesbia coram marito sibi irascente, Ep. LXXVII.

Non solum meminit, sed quae multo acrior est res,
Irata est: hoc est uritur & loquitur.

11. *Quae mulier rabida jactat convicia lingua*] *gravida lingua* in omnibus fere codd. & edd. antiquis legebatur ante Scaligerum, quibus consentiunt Leidenses duo, tres Vossiani, uterque D'Orvillianus cum meis. *gravis lingua* recte dicitur, sed *lingua gravida* sine exemplo est, ni fallor. bene igitur Vir illustris notat id provenisse a librariis, qui *ravida* scripserant, pro *rabida.* unde tamen Oudendorpius conjecerat *rava.* ut apud Festum, *Rava vox rauca, & parum liquida, proxime canum latratum sonans. unde etiam caussidicus pugnaciter loquens rabula. rava* autem *lingua*, quae vociferando rauca est. vid. Marklandi Epist. Critic. ad Fr. Harium pag. 136. & 137.

Custodum gregibus seu quum se stipat euntem,
Seu sequitur medias, Maenas ut icta, vias:
15. Seu timidam crebro dementia somnia terrent,
Seu miseram' in tabula picta puella movet:

His

137. & plura de hac voce in notis Bentleji ad Horat. Epod. XVI. 33. ubi *ravos leones* pro *flavos* emendavit. ut *rava lupa* Lib. III. od. 27. 3. ubi vide Lambin. qui recte etiam ex MSS. restituit in versibus apud Cic. Lib. I. de Divin. 8. *Rava fulix*, pro *cana*, & ante eum Camerarius, probante Davisio. sed neque *ravam linguam* huic loco convenire opinor. nec melius *rapida* in aliis. Passeratius igitur, licet *gravidam linguam* conviciis foetam exponeret, jure Scaligero adsensus est, & *rabida lingua* praetulit. Festus in h. v. *Rabidus a rabie dictus, qui morbus caninus est.* & e Catullo adfert, de Aty, Carm. LXII. v. 38.

Abit in quiete molli rabidi furor animi.

ubi vide Ach. Statii notas p. 226. ita passim *rabidum es*, de Furiis, Sibyllis, & hominibus ira furentibus. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 175. *rabies linguae* Apulejo I. Florid. infra El. XVII. 10.

Et rabidae stimulos frangere nequitiae.

ubi *rapidae* male in MSS. & edd. vetustis. ut ubique haec confunduntur. mox *Quae Veneris* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vatic. sed malim *Haec Veneris.* ut Livinejo etiam in mentem venerat. recte hoc loco Broukhusius vindicavit veram in Tibullo lectionem, Lib. I. El. 5. 37.

Num Veneris magnae violavi numina verbo.

ubi prave Gebbardus & Passeratius legebant *magno verbo.* eumdem Passeratium pro *volvitur*, ex MS. correxisse & legisse *vertitur ante pedes*, scribit Dempsterus Lib. III. de Etrur. Reg. cap. 6. qui se Parisiis docentem Passeratium audivisse addit. forte igitur in Praelectionibus sollemnibus (ut inscribuntur ejus notae) ita legendum docuerit Passeratius, nam in edito Commentario id non conparet. licet loca nonnulla adferat, in quibus utriusque ritus volvendi ante pedes & vertendi se ad Deorum imagines, mentio fit. sed alteram lectionem bene tuetur Broukhusius.

13. *Custodum gregibus seu quum se stipat euntem,*
Seu sequitur medias Maenas ut icta vias]
Custodem in Excerptis Modii. *gregibus circa se stipat* Regii, Mentel. Groning. Borrich. Neap. duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. & mei, cum primis edd. *quae se stipat* v. c. Perreji, Colot. & primus Vatic. *circum se* edidit Scaliger. quod probat Vulpius, & margini adscripserat Marklandus. infra El. XII. 29.

At nostra ingenti vadit circumdata turba.

N. Heinsius in ora ed. Ald. conjecerat,

Custodum grege seu circumstipata ruentum
Subsequitur.

vel *Seu fertur. quae se stipat* & *Quae sequitur* in Colot. & sec. Vatic. *Maenas ut acta* Borrich. Leid. sec. Voss. tert. & alter D'Orvill. quod Vulpio placuisse videtur. & defendi potest ex Valer. Fl. VI. 667. *Talis ad extremos agitur Medea furores. jacta* in Mentel. & primo Leid. sed *icta* in Neapolitano, quinto Vatic. Heinsiano, & meo utroque. idque Gebhardus & Broukhusius praetulerunt, & Heinsius in notis Propertianis pag. 721. *icta* ebria vel furiis agitata dicitur Maenas, ut *icta dolore*, *icta malis*, & sim. Ovidius II. Fast. 818.

Cui paret exsequias, quave sit icta malo.

quod recte Heinsius pro *acta* tuetur. sic *ictus telis* & *sagittis amoris* apud eumdem Epist. XXI. 212.

Ut jaculo, scriptis eminus icta tuis.

& Epist. XVI. 40.

Missilibus telis eminus ictus amo.

vide ad Anthol. Lat. Tom. II. p. 65. & 66. *medias vias* dicit, pro, frequentia hominum celeberrimas. ut Graecis *ἐν μέσῳ*. vide D'Orvill. ad Charit. pag. 547.

16. *Seu miseram in tabula picta puella movet*] *miserum* male in Borrich. Heinsiano, Voss. primo & quarto, & meo utroque. *miserum tabula,*

 omisso

His ego tormentis animi sum verus aruspex.
Has certas didici saepe in amore notas.
Non est certa fides, quam non injuria versat.
20. Hostibus eveniat lenta puella meis.

Inmor-

omisso *in*, Voss. quart. *miseram* vocat, quae invitis oculis imaginem alterius puellae in tabula pictae videt, & hinc animo ad iracundiam movetur. ut Lib. II. El. 2. 9. *Me juvenum facies pictae, me numina laedunt.* ubi vide. hunc forte locum respicit Ovidius III. Am. 7. 62. *Quid miserum Thamyram picta tabella juvet.* pro *movet* in aliis legi *monet* notat Lat. Latinius. praeced. versu *tumidam* conjecerat Marklandus. post hunc versum aliquid excidisse, & hiatum orationis esse suspicabatur Broukhusius. sed nihil deest, nam haec & praecedentia dependent a v. 9. *Nimirum veri dantur mihi signa caloris*, inter quae *signa* refert varios mulieris agitatae aestus, quos *animi tormenta* vocat, seque illis *verum aruspicem* dicit; unde colligat has *certas in amore notas* esse, si puella fundit convicia, ante Veneris pedes volvitur, custodibus stipata incedit, Maenadis instar in publico vagatur, somniis terretur, & alterius puellae effigie conmovetur: quibus subjungere non opus erat, talem puellam amore istam esse, quia supra dixerat *sine amore gravi femina nulla dolet.*

17. *His ego tormentis animi sum verus aruspex*] *His ego tormentis videar* in Askew. *animi aruspex* male jungebat Marklandus, ut notavi ad Lib. II. El. 13. 59. nam *tormenta animi* dicit, ut Juvenalis Sat. IX. 18.

> *Deprendas animi tormenta latentis in aegro Corpore.*

ubi Scholiastes MS. Vossianus *aegritudinem animi* exponit. Seneca Epist. 87. p. 562. D. in fin. ed. Lips. *sacrilegium dat lucrum, sed cum metu, sollicitudine, tormentis & animi & corporis.* Epist. seq. p. 566. *tempestates animi* vocat. & *inquieti pectoris agitationem tumultusque perpetuas* Lib. VII. de Benef. cap. 26. Valer. Max. Lib. V. cap. 9. §. 2. de filio Hortensii: *filium potius in tormentis animi*, (sic MSS.) *quam in voluptatibus reponens.* Tacitus VI. Annal. cap. 6. *Tiberium non fortuna, non solitudines protegebant, quin tormenta pectoris suasque ipse poenas fateretur.* *morsus animi* sunt Ciceroni Lib. II. de Offic. cap. 7. *Acriores morsus sunt intermissae libertatis, quam retentae.* & III. Tuscul. 34. *aegritudo erit sublata, morsus tamen & contractiunculae quaedam animi relinquentur.* Martialis Lib. XII. Ep. 34.

> *Si vitare velis acerba quaedam,*
> *Et tristes animi cavere morsus.*

Livius Lib. VI. 34. 8. *Confusam eam ex recenti morsu animi quum pater forte vidisset.* & Ovidius Epist. XIX. 114. *Incitat & morsus error uterque pares.*

18. *Has certas didici saepe in amore notas*] *Nam didici certo* in Regiis, Colbertinis, meo secundo, & primis edd. aliisque vetustioribus. *Has didici certo* in Mentel. primo Leid. duobus Voss. & meo priore. *Has ego didici saepe* in D'Orvill. & Askew. *Has didici certas* cod. Scal. & sec. Leid. *Nam didici certas*, vel *Has didici veras* conjecerat Marklandus, quia sequitur *Non est certa fides.* sed praecessit modo *verus aruspex.* ideo potius ex codicum illorum scriptura, in quibus *Has didici certo* mallem cum Heinsio *Has didici experto.* sic Lib. I. El. 3. v. 18. *Expertae metuens verbera saevitiae.* Lib. II. El. 17. 18. *Experta in primo stulta cavere potes.* & El. 25. 3. *Expertus dico: nemo est in amore fidelis.* Francius malebat, *Has didici certas esse in amore notas.* pro *notas* in aliis *rotas* apud Lat. Latinium.

19. *Non est certa fides, quam non injuria versat*] Locum hunc in sui exemploris margine sic interpetabatur Marklandus, *Amor iste, qui injuriis non movetur, non est verus & bene fundatus amor.* optime quidem Broukhusius elegantiam verbi *versare*, pro agitare & vexare, illustravit, de quo etiam vide infra ad El. IX. 1. sed sensum loci an recte perceperit, dubito, quem ita exponit, *nihil potes tibi polliceri de fide puellae tuae, nisi eam variis injuriis lacessiveris.* crediderim potius *injuriam* hic ad puellam ipsam referendam, non vero illam esse intelligendam, quam amator facit puellae. idque firmat Ovidii lo-

Inmorso aequales videant mea vulnera collo:
Me doceat livor mecum habuisse meam.

Aut

locus, a Broukhusio productus, ex Lib. III. A A. v. 597.

Quamlibet extinctos injuria suscitat ignes,
En ego (confiteor) non nisi laesus amo.

& hoc est, quod idem praeceptor amorum dicit Lib. I El. 8. 96 *Non bene, si tollas praelia, durat amor.* ita *injuria* de fastu puellae & repulsa, apud nostrum Lib. I. El. 18. 23.

An tua quod peperit nobis injuria curas.

Lib. II. El. 19. 25.

Nil ego non patiar numquam me injuria mutat.
Ferre ego formosam nullum onus esse puto.

Lib. IV. 8. 27.

Cum fieret nostro toties injuria lecto.

nisi illic *injuria* potius de stupro dicatur. sic & apud alios *injuria* vel activo vel passivo sensu. vid Servium ad Virg. IX Aen. 108. & Drakenb. ad Livium Lib. V. cap. 3. § 4 & hoc sensu capiendum satis manifestant praecedentia, & quod sequitur mox v. 23.

Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem.

inde amori suo boni ominis signum accipit v. 9.

Nimirum veri dantur mihi signa caloris,
Nam sine amore gravi femina nulla dolet.

ubi *viri* pro *veri* in cod. pr. D'Orvill. forte *vivi* voluit librarius. simile illud Catulli Ep. LXXVII.

Lesbia mi, praesente viro, mala plurima dicit.
Haec illi fatuo maxima laetitia est.
Mule, nihil sentis, si nostri oblita taceret,
Sana esset. quod nunc gannit & obloquitur,
Non solum meminit. sed quae multo acrior est res,
Irata est. hoc est, uritur & loquitur.

& Ep. LXXXVII.

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet umquam
De me: Lesbia me, dispeream, nisi amat.

tali puellae, in rixas amatorias pronae, hic opponitur *lenta puella*, quae non facile irascitur, & in amore friget. supra Lib. II. El. XI. 14.

Nec mihi ploranti lenta sedere potest.

Tibullus Lib. I. El. XI. 58.

Inter & iratum lentus utrumque sedet.

ubi vide Broukhus. recte igitur *lenta puella*, quae nullis animi adfectibus movetur, sed stupida torpet, exponitur a Caelio Rhodigino Lib. XXIII. Lect Antiq cap. 22. talem aversari se indicat, utque *hostibus eveniat*, precatur, solita poëtis formula. Ovidius II. Am. 10. 16. *Hostibus eveniat vita severa meis.* III. Am. XI. 16 *Eveniat nostris hostibus ille pudor.* Paris Helenae Ep. XVI. v. 217. *Hostibus eveniant convivia talia nostris.* Albinovanus Epicedio Drusi v. 450 *Hostibus eveniat longa senecta meis.* & passim. vide Broukhus. ad h. l. & Drakenb. ad Silium Lib. II. 54.

21. *Inmorso aequales videant mea vulnera collo*] *mera vulnera* Fruterius. *aequales* hic pares vel rivales sunt. quod favere potest illis, qui supra El. IV. 22. legendum praeferunt,

Aequalem nulla dicere habere domo.

In morso plerique codices & vetustae edd. sed una voce *Inmorso* correxit Heinsius ad Vellej. Pat. Lib. II. cap. 87. (quod a secundo Vaticano firmatur) probante Broukhusio, & Bentlejo ad Horat. II. Sat. 4. 61. quia *inmorsus* tam probae notae vox est, quam *admorsus.* ut *brachia admorsa colubris* de Cleopatra Lib. III. 9. 53. innuit colla morsu lascivo livida, unde v. seq.

Me deceat livor mecum habuisse meam.

pro quo corrupte in D'Orv. sec. *Me deceat levior.* eo sensu, quo apud Ovid. I. Am. 7. 42.

Aptius impressis erat os livere labellis,
Et collo blandi dentis habere notam.

& El. VIII. 98.

Factaque lascivis livida colla notis.

Tibullus Lib. I. El. 7. 14.

Tum succos herbasque dedi. quis livor abiret,
Quem facit impresso mutua dente Venus.

Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem:
Sive meas lacrimas, five videre tuas.
25. Tecta fuperciliis fi quando verba remittis,
Aut tua quum digitis fcripta filenda notas.

Odi

ubi vide Broukhuf. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 658. infra Lib. IV. El. 3. 25.

Haec noceant potius, quam dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.

El. V. 39.

Semper habe morfus circum tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet effe datos.

quibus in locis intelliguntur morfus in rixa amatorum petulante dati. fed ex ita vel furore eod. Libro El. 8. 65.

Inponitque notam collo, morfuque cruentat;
Praecipueque oculos, qui meruere, ferit.

quod male Pafferatius ad h. l. non diftinxit ab aliis Propertii locis, ad morfus amatorios fpectantibus. *mecum habuiffe meam* honefta locutione dictum, quam illuftrat Broukhuf. ad Tibull. Lib. IV. El. 7. 10. Cicero V. Verr. cap. 31. *fed paullo folutiore tamen animo fecum illam haberet.* vid. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 643. & ita *συνελθεῖν* & *συγγινέσθαι*, pro *μιχθῆναι*, apud Graecos. de quo Muncker. ad Anton. Liber. cap. XLI. p. 275. & 280. ed. noviff.

23. *Aut in amore dolere volo*] *Nam* in primo D'Orvill. forte pro *Namque. dolere nolo* male in uno Colbert. *dolere* hic ea notione, qua apud Ovidium Lib. II. El. 7. 4.

Eligis e multis, unde dolere velis.

vide Patrui mei notas ad Lib. I. Am. El. 3. 18. fupra El. IV. v. 15.

Nec tu non aliquid, fed prima nocte dolebis,
Omne in amore malum, fi patiare, leve eft.

25. *Tecta fuperciliis fi quando verba remittis,*
Aut tua quum digitis fcripta filenda notas]

hos verfus fe intelligere quidem, fed quid hoc in loco fignificent, non capere, notaverat D'Orvillius. primus certe verfus defideratur in Mentellano, & primo Leidenfi. fpectant forte ad aliam Elegiam, iifque omiffis cuncta commode hic cohaerent. Sufpicor non male hoc diftichon tranfponi poffe ad Lib. II. El. 33. poft v. 80. ubi in Cynthiae levitatem invectus infidias fibi ftructas, malum de ea rumorem, & convivia cum amatoribus peracta memorat, & his ignofcere paratus ifta fubjungit, quibus haec inferi poffent,

Sin autem longo nox una aut altera lufu
Confumta eft, non me crimina parva movent.
Tecta fuperciliis feu (ita malim pro *fi*) *quando*
verba remittis,
Aut tua quum digitis fcripta filenda notas;
Ifta fenes licet accufent convivia duri,
Nos modo propofitum, vita, teramus iter.

ut tale convivium illic innuat, quale cum Paride egit Helena apud Ovid. Epift. XVII. 75. feqq. qui locus ex hoc Propertiano expreffus videtur,

Illa quoque adpofita quae nunc facis, inprobe,
menfa,
Quamvis experiar diffimulare, noto. &c.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notavi
Signa fupercilio paene loquente dari.
Et faepe extimui, ne vir meus illa videret,
Non fatis occultis erubuique notis.

& cum Corinna Ovidius Lib. I. Am. El. 4. 17.

Me fpecta nutufque meos, vultumque loquacem,
Excipe furtivas, & refer ipfa, notas.
Verba fuperciliis fine voce loquentia dicam:
Verba leges digitis, verba notata mero.

ubi ex cod. Mentellano praeferrem,

Verba fuperciliis, fed voce carentia, dicam.

propter *vultum loquacem*, qui praeceffit. ibidem *referre furtivas notas*, prius *exceptas*, idem eft, quod hoc in loco *verba fuperciliis tecta remittere*, hoc eft reddere, refpondere. ut apud Virg. XII. Aen. 929. *& vocem late nemora alta remittunt.* & fic *mittere verba* pro loqui, *ἱέναι*, apud noftrum Lib. II. 13. 72. *Nunc per rimofas mittere verba*

Odi ego quos numquam pungunt suspiria somnos.
Semper in irata pallidus esse velim.
Dulcior ignis erat Paridi, quum Graja per arma
30. Tyndaridi poterat gaudia ferre suae.

Dum

verba fores. quod autem Livinejus notet Dousam per *digitos* hic intellexisse *ungues*, in quibus apte literae scribi possunt, id in Dousae notis frustra quaesivi, in quibus tantum haec cum loco Ovidiano confert. notas autem has furtivas digitorum motu ac crepitu edebant. unde *digiti loquaces* dicti, non vero in unguibus scribebant. plura de his amantium mutis sermonibus, nutuque loquaci, vide apud Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 2. 21. & Lib. II. El. 7. 25. & Cl. Schraderum Anim. ad Musaeum cap. XI. *scripta delenda* in primo Leidensi & Menteliano. *dicta silenda* Guyetus. male. nam *verba* jam praecesserunt. quamvis sic quoque conjecerit Broukhusius. per *scripta* innuit epistolas, seu tabulas pridem missas, quarum arcana silenda digitis loquacibus notabat. Tibullus Lib. IV. El. 7. 7.

Non ego signatis quidquam mandare tabellis,
Ne legat id nemo, quam meus, ante velim.

quod cum hoc loco confert Cl. Heynius. sed magis forte probanda est Marklandi conjectura, qui hic legebat *signa silenda*. ut apud Ovid. Epist. XVI. 256.

Et modo per nutum signa tegenda dabam.

& IV. Met. 63.

Conscius omnis abest, nutu signisque loquuntur.

praesertim id firmabat loco supra prolato ex Ep. XVII. 82. *ego tecta notavi Signa supercilio paene loquente dari*. vocem vero *scripta* Broukhusium frustra tossisse addiderat.

27. *Odi ego, quos numquam pungunt suspiria, somnos*] *quae numquam* in Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & vetustis edd. *quos* in Colot. quinto Vatic. & unius Colbertini margine. quod praeferunt Passeratius, Guyetus, & Broukhusius. *quam* primus Vatic. *quum* in secundo. *quae numquam pugnant* Askew. *quod numquam pangunt* in Palatino Gebhardi. *pandunt* in primo Leid. & Mentel. *pingunt* sec. Leid. & Voss. tert. *rumpunt* cum Heinsio praefert Patruus meus ad illud Ovidii II. Am. 19. 55. *Nil metuam? per nulla traham suspiria somnos.* sed *pungunt* loco non facile moverim, & recte a Passeratio exponitur de somnis, quos suspiria non stimulant, & interrumpunt. *manu pungere*, è somno excitare, apud Petron. cap. 87. sub finem. *pungere* Graecis κεντεῖν vel κεντρίζειν, ut in Glossis antiquis exponitur. sic *pungere* de dolore & ignominia mentem excruciante apud Cic. Lib. II. Tusc. Quaest. 13. *Pungit dolor. vel fodiat sane. si nudus es, da jugulum.* & Lib. III. cap. 34. *Si paupertas momordit, si ignominia pupugit, si quid tenebrarum obfudit exsilium.* ἀμύσσειν Aeschylo in Persis v. 161. Καί με καρδίαν ἀμύσσει φροντίς.

28. *Semper in irata pallidus esse velim*] *in iratam* duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. cum meis codd. & priscis edd. quod male tuetur Passeratius, sed alterum recte Broukhusius vindicavit, & firmatur a cod. Neapol. nec aliter Guyetus, & Heinsius in notis ad Propert. p. 722. vide ipsum Passerat. ad Lib. I. El. 13. 7. & quae illic notavi. male igitur Francius apud Ovidium Epist. I. 14. legendum conjecerat, *Nomen ad Hectoreum pallida semper eram.* pro *Nomine in Hectoreo.*

29. *Dulcior ignis erat Paridi, quum Graja per arma*
Tyndaridi poterat gaudia ferre suae]

quo in meo secundo a man. pr. *igne* videlicet. *Graja per arma* dudum restituendum viderunt viri eruditi, Fruterius in Epist. ad Canterum, inter Epistolas a Gabbema collectas pag. 637. & sic Dousa P. Passeratius, Guyetus, Heinsius, aliique, pro *grata*, quod multos codices & edd. veteres obsidet: ut passim hae voces in membranis antiquis confunduntur. *Tyndaridis* in altero Regio. recte vero Broukhusius refutat illos, qui *gaudia ferre* per dare oscula exposuerant. quod contra usum poëtarum est. tu vide N. Heinsii notas ad Ovid, Epist. XVIII. 43. ubi ex cod.

 Gro-

Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector,
Ille Helenae in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum rivalibus arma
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
35. Gaude, quod nulla est aeque formosa: doleres,
Si qua foret: nunc sis jure superba, licet.

At

Gronoviano emendat,

Gaudia laturo si quis tibi claudere vellet
Aërios aditus, quo paterere modo?

& variis exemplis locutionem illustrat. quamquam illic *Gaudia rapturo*, ut in vulgatis legitur, etiam intelligi posset de Borea Orithyiam rapiente. huic autem loco melius convenit illud ex Remed. Am. 778.

Hoc & in abducta Briseide flebat Achilles,
Illam Plisthenio gaudia ferre toro.

31. *Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector*
Ille Helenae in gremio maxima bella gerit.]

Dardanus Hector conjecerat Heinsius. sed *barbarus* pro Trojano potest intelligi, ut saepe apud Ovidium, aliosque. hanc vero Paridis militiam bellatoribus Graecis & Hectori oppositam confert Valens Guellius cum loco Virgilii XI. Aen. 736. Sed de sinceritate lectionis dubito, neque enim hic placent *maxima bella*, epitheto non valde congruo. Conjeceram aliquando *mollia bella gerit.* ut apud Joseph Iscan. Lib. V. de Bel Troj. 337. de Paride & Hectore:

— ereptumque hosti Trojamque reductum
Restituit thalamis, & bellis mollibus *aptat.*
Macte Paris, sic terga paras? sic praelia linquis,
Atque hostes, ignave, tuos?

Sed magis nunc placet, forsan scripsisse Propertium,

Ille Helenae in gremio Martia *bella gerit.*

ut per ironiam innuat Paridem bella, quibus in palaestra Martis se exercere decebat gerere in gremio Helenae (quam inaudito stupore Agamemnonis uxorem facit interpres Delphinicus ad Manil. IV. 80.) ibique se virum fortem praestare, quia Veneri quam Marti aptior erat. hinc seria exprobratione ei objicit ipsa Helena apud Ovid. Epist. XVII. 253. loco adposito:

Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti,
Bella gerant fortes, tu Pari, semper ama.
Hectora quem laudas, pro te pugnare jubeto,
Militia est operis altera digna tuis.

& simili colore Laodamia de Protesilao scribit Epist. XIII. 83.

Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
Saevaque in oppositos pectora ferre viros.
Fortius ille potest multo, quum pugnat amore.
Bella gerant alii, Protesilaus amet.

Francium quoque *maxima bella* offendisse videntur, nam transpositis vocibus conjecerat *In gremio ille Helenes altera bella gerit.* cui favere posset illud Ovidii d. l. *Militia est operis altera digna tuis.* Locum hunc cum Homero Il. Γ. 53. Josepho Iscano, & Iliados Epitome, Pindari Thebani titulo insignita, contulit doctiss. Wakkerus in Amoen. Liter. cap VI. p. 36. recte autem Broukhusius *dum restat barbarus Hector* exponit, dum resistit & obnititur, non vero, dum superest ac vivit, ut Passeratius. sic apud Ovid. II. Fast. 749. *melioribus Ardea restas.* vide supra ad Lib. II. El. XVII. 17. & sic Fruterius Lib. II. Verisim. cap. 18. Guyetus ad Terent. Andr. V. 4. pag 48. & Janus Gulielmus Quaest. Plautin. in Amphitr. cap. 5. pag. 14. qui tamen memoriae lapsu, tamquam e Tibullo, hunc locum sic adfert,

Dum fugiunt Troes, dum restat barbarus Hector.

34. *in te pax mihi nulla placet*] *vitae pax* in meo sec. praeced. versu *pro te* firmatur ab omnibus codd. & edd. antiquis. recte igitur *per te* ex solo Groningano non admisit Broukhusius.

35. *Gaude, quod nulla est aeque formosa, doleres,*
Si qua foret, nunc sis jure superba, licet]

nulla est aeque in Mentel. & primo Leid. *doleres* in

At tibi, qui nostro nexisti retia lecto,
Sit socer aeternum, nec sine matre domus.

Cui

in tribus Voss. primo D'Orvill. & Askew. *Sive feret, sis nunc* Voss. quart. *aure superba* in altero D'Orvill. vitiose. *jure* est meritis & dote pulchritudinis. ut in illo Horatii Lib. III. od. 30. 14. *sume superbiam Quaesitam meritis.* sic *jure* pro ratione rei, quae obtenditur. vide ad Lib. II. El. 5. 8. Sed totum hoc distichon, prae ceteris satis incitatis valde languidum & frigidum, nonnihil suspectum est, &, si abesset, praecedentia ac sequentia non interrupto tenore recte cohaerebunt.

37. ***At tibi, qui nostro nexisti retia lecto,***] *tendisti* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & antiquis edd. idque praeferebat Paulus Melissus, teste Grutero ad Senecae Herc. Fur. 538. & Vossius Lib. III. de Analog. cap. XXVI. pag. 111. qui tamen cap. XXXI. p. 128. *nexisti* ex Diomede probasse videtur, ut ex Charisio, Diomedem forte cogitans, legendum monuit Scaliger, quod a primo & quinto Vaticano confirmatur. Diomedem enim sub nomine *Maecenatis* hunc versum produxisse, & in eo *nexisti* agnovisse, notarunt alii. ita saltem legitur in ed. Putschii pag. 366. ubi tamquam ex opere quodam Maecenatis adfertur, & *nexisti retia lecta* editur. Sed hinc memoriae fallacis errore cespitavit N. Heinsius ad Virg. V. Aen. 279. qui versum hunc, a Diomede sub Maecenatis nomine memoratum, existimabat fragmentum esse ex carmine Maecenatis deperdito, quo Martis & Veneris congressum, & retia a Vulcano illis nexa, descripserit: ad quam fabulam hic adlusisse Propertium, notaverat Marklandus. quod quidem Passeratio etiam in mentem venerat, sed mox rejecit. & recte. nam a venatione desumtam esse locutionem, neque de Vulcani retibus cogitasse poëtam censebat Cel. Ruhnkenius. Unde autem error ille in editionem Diomedis, quam ex tribus MSS. castigavit Putschius, inrepserit, mirum videtur. idem Heinsius in notis Propertianis pag. 722. (ubi typorum incuria vitiose *Martialis* nomen pro *Maecenatis* excusum est) ipsum Maecenatis locum omissum excidisse suspicabatur. sed forte alia corruptelae caussa fuit, qua nonnullorum Grammatici illius codicum descriptores, hunc versum è Propertio adferentes, conjecerint oculos in Elegiae mox sequentis initium, quae Maecenati inscripta est, & hinc illius nomen oscitanter supposuisse videntur pro *Propertio*. In editione autem Diomedis, quae Coloniae cura Herm. Buschii an 1523. excusa est, verba haec *nexisti retia lecta*, Fol. XXVIII. male connexa leguntur fragmento Livii ex Odyssea, quod praecedit, sequente Lucilii versu, *curarum retia nexit.* Sed in editione, quae studio Jo. Caesarii apud Ascensium an. 1528. prodiit. integer hic versus sub Propertii nomine adfertur pag. 29. & in ejusdem ed. Colon. 1536. pag. 52. unde ex antiquioribus editionibus locum adferens Lucas Fruterius Lib. II. Verisim. cap. 10. notat Diomedem auctoritate Propertii adfirmare, veteres *nexisti* dixisse, nulla Maecenatis fragmenti mentione facta. neque aliter apud Priscianum Lib X. pag. 903. ed. Putsch. & Nestorem in Vocabulario, in *Necto*, pag. 90. apud quos *nexisti* etiam legitur, sine dubio ex codd. MSS. quibus utebantur, non *tendisti*, quod a sciolis intrusum. Grammaticorum igitur veterum auctoritatem praeferendam esse recte admonet Fruterius. ut autem *nexisti* pro *nexuisti*, ita *stertisset*, pro *stertuisset*, in vetustis olim Ovidii editionibus Epist. VIII. v. 21. ubi vide notas. initio versus *Et tibi* in Heinsiano. *Et mihi* in Borrich. & meo priore. *At tu* Vatic. quint.

38. *Sit socer aeternum, nec sine matre domus*] *sine marte* in primo Vatic. & aliis. id est, rixa, discordia. quod recte inprobat Passeratius. Beroaldus enim, quum hanc lectionem prius recte exposuisset, mox eam pervertit, legitque,

Sis sacer aeternum, nec sine marte domus.

hoc est, sis exsecrabilis semper, & domus tua numquam rixis careat. & ita legitur in ejus editione an. 1487. 1493. 1500. & 1520. Mihi vero blanditur admodum conjectura amicissimi Santenii,

Sis sacer aeternum, nec sine marte torus.

ut *sacer torus* eo dicatur sensu, quo Hypsipyle Jasoni inprecatur apud Ovid. Epist. VI. in fine:

Vivite devoto femina virque toro.

&

Cui nunc si qua data est furandae copia noctis,
40. Offensa illa mihi, non tibi amica dedit.

& per *martem* intelligamus adulterum, rivalem, quod adstrui posset ex v. 32. *mihi cum rivalibus arma Semper erunt.* Forte etiam conjicere quis posset,

Sit facer aeternum, sit fine patre torus.

ut filios ipsi spurios adprecetur, quorum ipse sator non fuerit, sed pater ignoretur quomodo eleganter *fine patre*, *fine matre esse* dicuntur illi, quorum parentes ignoti vel obscuri latent. quam locutionem optime illustrarunt Perizon. Anim. Hist. cap. III. p. 157. & Cel. Wesseling. Lib. II. Observ. cap. 10. Sed forte Propertius tangere voluerit affines & cognatos rivalis, nobis non magis notos quam soror illa apud Tibull. I. 10. 59. loco non dissimili :

Semper sint externa tuo vestigia lecto,
Et pateat cupidis semper aperta domus.
Nec lasciva soror dicatur plura bibisse
Pocula, nec plures emeruisse viros.

39. *Si qua data est furandae copia noctis*] miror Broukhusium ex solo Groningano & Gebhardi Commeliniano praetulisse, & in contextu exhibuisse *data est fraudatae*, lectione auribus ingratissima, posthabito veterum codicum longe majori numero, in quibus *furandae.* hoc est, furatae. ita certe in omnibus MSS. quorum variantibus utor, & editionibus antiquioribus legitur, nisi quod *frustrandae* in Menteliano. *furari noctem* elegans locutio, ut *furta* & *furtiva Venus*, in clandestinis amoribus. auctoritate igitur tot membranarum & edd. veterum hoc reposui. *Quae nunc* in aliis apud Lat. Latinium.

40. *Offensa illa mihi, non tibi amica dedit*] *Offensam* in Regiis, Colbertinis, Scaligeri cod. Borrich. Leid. sec. tribus Voss. primo D'Orvill. meo utroque, & priscis edd. ut *offensam dedit* jungantur. *Offensum* in Askew. & altero D'orv. sed *Offensa* in cod. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vatic. & Neapol. *Infensa* in Aldinis, Juntina, aliisque post Beroaldum editionibus. sed *offensa* de laesa & irata Cynthia recte exposuit Broukhusius. ut apud Ovid. Epist. XXI. 202.

Ingemit, & tacito suspirat pectore, meque
Offensam, quamvis non mereatur, habet.

ubi alii malo *Infensam.* probitatem locutionis adstruit Pricaeus ad Apuleji Apolog. p. 216. & passim *infensos* & *offensos* Deos permutarunt librarii, sed *offensos* praetulerunt viri docti. vid. notas ad Ovid. Epist. XXI. 48. & ad Lib. I. Fast. 482.

E L E G. VII.

Maecenas, eques Etrusco de sanguine Regum,
Intra fortunam qui cupis esse tuam:
Quid me scribendi tam vastum mittis in aequor?
Non sunt apta meae grandia vela rati.
5. Turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus,
Et pressum inflexo mox dare terga genu.

Omnia

ELEG. VII. 1. *Maecenas, eques Etrusce de sanguine Regum,*
Intra fortunam qui cupis esse tuam]

meam in Vaticano Livineji. recte Broukhusius hanc lectionem vindicavit adversus Livinejum & N. Heinsium, qui *Infra fortunam* praeferebant, nullo codice aut vetusta editione adnuente. *intra fortunam* se continet, qui, licet excelsa sede positus, sibi moderatur, neque cornua tollit. quam vocis significationem illustrant ea, quae notat Freinshemius Indice ad Florum in *intra*. & vide Bentlej. ad Horat. A. P. 265. —— *tutus & intra Spem veniae cautus*. ubi plura de hac significatione vocis *intra*, exposito contra Dacerium Flori loco, Lib. I. cap. 3. *facinus intra gloriam fuit*. adde Rupertum ad Valer. Max. p. 109. Snakenb. ad Curt. Lib. VII. cap. 1. §. 25. & Patrui mei notas ad Ovid. III. Trist. 4. 25. ubi hoc in loco etiam *Intra fortunam* tuetur, Heinsiumque refellit illic quoque emendantem, *& infra Fortunam debet quisque manere suam*, sed modestius, quam in prima Propertii editione Heinsium, objecto ipsi insanabili novandi pruritu, oculis Criticorum loliginem obfundente, castigaverat Vulpius, quod tamen in curis secundis omisit. sensum ex loco Velleji Paterc. Lib. II. cap. 88. ubi de Maecenate dicit: *Vixit angusti clavi fine contentus, nec majora consequi non potuit, sed non concupivit*, exposuit Ciofanus ad Ovid. IV. Trist. El. 10. 29. sic infra v. 29.

Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.

Maecenati autem genus regium non tantum hoc in loco tribuit Propertius, sed *atavis Regibus editum*, & *Tyrrhenam Regum progeniem* fuisse testatur Horatius, ejusque imitatione Martialis Lib. XII. Ep. 4. *Maecenas atavis Regibus ortus eques.* & illius *sceptris celebratum nomen Etruscis* dicit Silius Ital. Lib. X. 41. idque adversus Dacerium, per *reges* tantum viros illustres intelligentem, recte tuetur Broukhusius. hunc tamen regiae stirpis splendorem Maecenati denegavit etiam Franciscus Dinus, libro Italico de origine, gente, patria, & rebus gestis Caji Maecenatis, edito Venet. 1704. sed inlibatam hanc ejus nobilitatem adseruerunt Scaliger ad Auct. Eleg. in Obit. Maec. v. 13. *Regis eras genus Etrusci.* & operose Dempsterus in Etrur. Regali Lib. II. cap. 54. & 55. de hac regia Maecenatis, ex Cilnio, Etruscorum Rege, qui in urbe Arretio sedem habebat, origine, vide Dorleans ad Tacit. p. 534. Gorium in Inscriptt. Florent. Tom. II. pag. 271. & seqq. ad p. 275. Marianum de Etrur. Metrop. cap. XVI. & adde quae notata sunt ad Tom. I. Anth. Lat. p. 254. recte igitur Bentlejus propter tam illustres Equitis hujus natales apud Horat. Lib. I. od. 20. 5. restituit, *Clare Maecenas eques.* pro *Care*, quod in aliis legebatur.

3. *Quid me scribendi tam vastum mittis in aequor?*
Non sunt apta meae grandia vela rati]

tam magnum male in Askewiano. ad illustrationem hujus loci faciunt, quae supra notavi ad Libri hujus Eleg. 2. v. 22. satis libere haec imitatus est poëta elegantissimus Jac. Wallius Lib. I. Eleg. 1. ad Alexandr. VII.

O Pater, o felix secli melioris origo,
O spes, o nostri, quem regis, orbis amor.
Tu me tam vastum scribendi mitte per aequor,
Et, per quas facies, da, precor, ire vias.

5. *Turpe est, quod nequeas &c.*] *Turpe quod est nequeas* in Regiis codd. primis edd. & apud

 Octa-

Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta,
Fama nec ex aequo ducitur una jugo.

Gloria

Octavian. Mirandulam in Viridar. Illuſtr. Poët. fol. 184. altero verſu *Et peſſum* in v. c. Ant. Perreji. conferenda eſt hujus loci ſententia cum illis Ovidii II. ex P. Ep. 7. 77.

Suſtineas ut onus, nitendum vertice pleno eſt:
At flecti nervos ſi patiare, cades.

hinc forte deſumſit Seneca Thyeſt. 929.

—— magnum, ingenti
Strage malorum preſſum. fracti
Pondera regni non inflexa
Cervice pati.

& egregia conparatione Cicero Lib. II. Tuſcul. cap. 22. *ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remiſſis opprimunt, ſimillime animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum, remiſſione autem ſic urgetur, ut ſe nequeat extollere.*

7. *Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta*] cave hic ſuſpiceris legendum eſſe *rebus ſunt omnibus apta.* ut adſerunt alii, & Alb. Eyb in Margar. Poët. cap. XII. *omnia rerum* Graeciſmo Propertiano dicuntur pro *omnes res.* vid. Cuningh. Animadv. ad Horat. Bentlej. cap. X. p. 125. & adſcripſerat Marklandus illud Euripidis in Medea v. 56. τοῦτο ἀλγύνει, pro αὐτὴ ἀλγυνῶν. & Ariſtoph. Pluto v. 1061. ταλάνταν ἀνδρῶν. Ovidius III. A. A. 188.

Nam non conveniens omnibus omnis erit.

ubi aliis locis, & hoc ipſo Propertiano, loquendi modum illuſtravit Heinſius.

8. *Fama nec ex aequo ducitur una jugo*] Haec Lipſii emendatio eſt, non inmerito a Broukhuſio laudata & recepta. nam *Flamma* olim in vetuſtis erat codicibus, in quibus etiam *rego* pro *jugo.* ut ex aliis adfert Lat. Latinius. accedunt Mentelianus, Excerpta Scaligeri, Regii, Borrich. Neap. duo Leidd. tres Voſſ. uterque D'Orvill. & meus ſecundus, cum primis edd. in multis etiam *ulla* vel *illa.* in aliis *clauditur ulla. Fama nec ex aequo d. ulla jugo* adfert Albertus Eyb in Margarita Poëtica cap. XII. apud Octavian. Mirandulam, *Flamma nec ex aequo ducitur ulla jugo.* tales vero ſcriptores ex codd. MSS. loca veterum producunt. Guyeto placebat, *Fama nec ex uno ducitur aequa jugo.* ſed *aequum jugum*, deſumta locutione a jumentis, aequali jugo trahentibus, recte exponit, & abſurdam Gebhardi interpretationem, qui *jugum* hic eſſe fontium caput ſomniaverat, exploſit Gronovius Diatr. Stat. cap. XXX. p. 193. quod autem *ulla* tueatur pro *una*, & explicet, nec umquam fama par exiſtit ex geminata ſcientia, non probo. a Gronovio non diſſentit editor Elector. Etonenſ. pag. 119. 120. ita tamen, ut Beroaldi aut Scaligeri interpretationem non rejiciat. *imo jugo* conjecerat Heinſius. Sed pro nihilo non habenda eſt Heinſiani & primi mei codicis lectio, in quo, *Palma nec ex aequo ducitur una jugo. aequo jugo*, ἴσῳ ζυγῷ. ut deducta locutio ſit ab equis eodem ſub jugo trahentibus currum triumphalem vel Olympicum, qui palma erant coronati. Horatius Lib. I. od. 1. init. de diverſis etiam hominum ſtudiis, ad Maecenatem:

—— palmaque nobilis
Terrarum dominos evehit ad Deos.

hinc infra v. 17.

Eſt quibus Eleae concurrit palma quadrigae.

vulgata tamen ita exponi poteſt, ut innuat, variis viis in eadem arte ad gloriam graſſari licere, quod deinde probat exemplo celebrium Pictorum, qui, licet ſibi diſſimiles, ſuis tamen, quantumvis diverſis, meritis cenſendi ſunt ſinguli. ad rem facit inſignis Ciceronis locus, Lib. III. de Orat. c. 7. *Una fingendi ars eſt, in qua praeſtantes fuere Myro, Polycletus, Lyſippus, qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt; ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem. una eſt ars ratioque picturae, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles, neque eorum quiſquam eſt, cui quidquam in arte ſua deeſſe videatur. — Atque id primum in poëtis cerni licet. — quam ſint inter ſeſe Ennius, Pacuvius, Acciuſque diſſimiles. quam apud Graecos Aeſchylus, Sophocles, Euripides; quamquam omnibus par paene laus in diſſimili ſcribendi genere tribuatur.* & hunc quidem Ciceronis locum totum adſcripſi, quia eum in animo habuiſſe Propertium, adfirmare auſim. Tulliana enim imitatione non raro gaudere noſtrum, ſaepe notavit Broukhuſius. vid. ad Lib. III. El. 3. 6. El. XIV. 22. IV. 7. 65. & alibi.

9. Glo-

Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna,
10. Exactis Calamis ſe mihi jactat equis.
In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles:

Par-

9. *Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna*] *animoſa fingere ſigna* in Excerpt. Scalig. Borrich. Voſſ. pr. & quarto Heinſiano, meo utroque, & primis edd. *animata* legebat Heinſius. quod aliorum exemplis minime indiget. Statius Lib. V. Sylv. 1. 2.

Si manus aut ſimiles docilis mihi fingere ceras,
Aut ebur, impreſſis aurumve animare *figuris.*

Claudianus IV. Conſ. Hon. 591.

—— *picturatumque metallis*
Vivit opus, multaque animatur *iaſpide cultus.*

ut legebat Heinſius, pro *ornatur. animata* autem intellige ab artifice Lyſippo, ſignis ſuis *animam* ſeu vitam dante, ἔμψυχα. Antipater Lib. IV. Anth. Graec. Tit. XII. Ep. 7. de Cnidia Praxitelis Venere, Τίς λίθον ἐψύχωσε. vid. Cel. Valckenar. ad Theocrit. Adoniaz. v. 83. *vivida ſigna* vocat noſter Lib. II. El. 23. 8. Petronius cap. LXXXVIII. *Lyſippum ſtatuae unius lineamentis inhaerentem Inopia extinxit, & Myron, qui paene hominum* animas *ferarumque aere comprehendit, non invenit heredem.* vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 101. in Epigrammate veter. de Equis aeneis, Tom. II. Anthol. Lat. pag. 458.

Quae manus hos animavit *equos? quibus aere rigenti*
Currere velle dedit, & in aethere quaerere curſus?

ubi emendari poſſet,

—— *quis in aere rigenti*
Currere velle dedit.

plura illic notavi. & eodem Vol. p. 352. *vivere* Ovidio Lib. X. Met. 250.

Virginis eſt verae facies, quam vivere credas:
Et, ſi non obſtet reverentia, velle moveri.

πλάττειν ἔμψυχα, de Myronis bucula, in Epigrammate Antipatri Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. VII. Ep. 13. hinc apud Pacatum Paneg. cap. 44. p. 141. emendandum cenſebat Cel. Ruhnkenius, *haec in coloribus vivent, haec in aere moveantur.* pro *in aera.*

10. *Exactis Calamis ſe mihi jactet equis*] vitioſe *calamus* in Regiis, Neap. Borrich. Askew. ſecundo Leid. tribus Voſſ. meo utroque, primo D'Orv. primiſque edd. *calamos* in altero D'Orv. *Calais* Groning. quae eadem nominis corruptio eſt in MSS. & edd. antiquis apud Ovid. IV. ex P. Ep. I. 33.

Vindicat ut Calamis laudem, quos fecit, equorum.

quo loco Apellis, Phidiae, Calamidis, & Myronis opera memorans, hunc Propertianum reſpexiſſe Naſonem, non dubito. Calamidis, caelatoris & ſtatuarii inſignis, equi a veteribus, Pauſania, Plinio, aliiſque laudantur. vide Broukhuſii notas ad h. l. Harduin. ad Plin. XXXIV. 8. §. 11. p. 121. & Fr. Junii Catalog. Artific. Veter. pag. 42. illius Calamidis nomen loco Luciani reſtituendum conjicit Robert. Titius in Aſſertione Locor. Controv. Lib. II. c. 17. pro σφαῖρα καλάμου pro ſphaera ex calamo vel arundine, ut vulgo legitur, vel Καλάμιδι, nomine proprio, ut prius conjecerat. ſed vide Interpretes ad illum Luciani locum, qui eſt in Nigrino Tom. I. pag. 41. *exactos* igitur *equos* vocat, multa arte elaboratos, ἐξειργασμένους. ſupra El. I. v. 8.

Exactus tenui pumice verſus eat.

ubi vide Paſſeratium. infra El. XX. 30.

Sive ebore exactae, ſeu magis aere manus.

ſic *exacta referre*, exquiſita interpretatur Servius apud Virg. I. Aen. 309. Seneca Lib. I. de Ira cap. 3. *Regium illud & principale parum ſubtile, parum exactum.* vide Xylandri notas ad Horat. III. od. 30. 1. dein *ſe mihi jactet* Heinſius. quod minime rejiciendum, oppoſitionis vel diverſae laudis cauſſa; modo in ſequentibus pentametris etiam *vindicet*, & *flectat* legatur. *ſe tibi* Guyetus. de locutione *ſe jactare* vide ad Lib. II. El. 19. 15. hunc vero Propertii locum ſic imitatus eſt Sidronius Hoſchius, cum antiquis de palma poëtica certans, Lib. II. El. 12. pag. 51.

Si Calamis nocti tantum tenebriſque laboret,
Exactos Calamis quid mihi jactet equos?

11. *In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles*] *poſcit* in Neapolitano & meo ſecundo. quod non facile rejecerim, ut de Parrhaſio ſequitur *vindicat arte locum. poſcit ſummam, gloriae* nempe, quae praeceſſit, ut exponit Patruus meus ad Ovid. Epiſt. VII. 12. ubi Heinſius *ſummam* ſimpliciter dici exiſtimabat. & ſic Paſſeratius, quamquam exempla, quae adfert ex Terentio

ad

Parrhasius parva vindicat arte locum.

Argu-

& Cicerone, aliquid adjectum habeant, quo laudis summa exprimatur. ut *summa rerum*, *summa animi*, *judicii*, & *urbis summa* ex Ovidio. sic *meriti summa* eidem Epist. II. 56. *summa laboris* III. A. A. 404. ubi in aliis *fama laboris*. recte igitur in codd. MSS. apud Cicer. IV. Catil. 6. *ne quid de summa reipublicae minueretur*. omissa dign tate. in loco autem Velleji Paterc. II. 76. ubi Heinsius emendabat, *parum habebat summam accepisse rei publicae*, Acidalium *summa accepisse* legentem in sua editione secutus est Cel. Ruhnkenius. *palmam tabulae* vocat Plinius XXXV. 10. de Protogene: *Palmam habet tabularum ejus Jalysus. poscere* vero de eo, qui aliquid tamquam jure meritorum exigit. Virgilius IX. Aen. 194.

Si tibi, quae posco, promittunt, nom mihi facti
Fama sat est.

ubi Servius: *Poscere est secundum Varronem quoties aliquid pro merito nostro deposcimus*. Paris apud Ovid. Epist. XVI. 19.

Praemia magna quidem, sed non indebita posco.

Lib. XII. Met. 624. in contentione de armis Achillis,

Non ea Tydides, non audet Oilcos Ajax, &c.
Poscere.

& XIII. 180.

Arma peto, vivo dederam, post fata reposco.

multa de hoc verbo Heinsius ad Claud. II. in Rufin. 298. recte igitur Apelles hic suo quodam jure *poscere* dicitur *summam gloriae*, propter laudatissimam Veneris ἀναδυομένης tabulam, ad formam Phrynes expressam. sic apud Ovid. IV. ex P. Ep. I. 29.

Ut Venus artificis labor est & gloria Coi.

vide ad Lib. I. El. 2. 22.

12. *Parrhasius parva vindicat arte locum*] *parta vindicat arte* ex Scaligeri emendatione edidit Broukhusius, ut *parere artem* dicatur, quomodo *parere laudem*, *gloriam*, & sim. *parere nomen* ac *famam ex arte*, vel quacumque disciplina, recte dici nemo diffitebitur, sed *parere artem*, pro primum artis inventorem esse, quis dixerit, ignoro. melior ergo altera esset Scaligeri conjectura, *priva vindicat arte locum*. quam probat editor Elector. Etonens. pag. 120. Jo. Is. Pontanus Lib. II. Analect. cap. 2. legebat; *Parrhasius propria &c.*, & mox v. 16. *Praxitelem Parius vindicat arte lapis*. ubi *propria arte* olim legebatur. & hoc praefert Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. p. 100. Sed revocandam hic censui antiquam lectionem *parva vindicat arte*. ut pari consensu habent omnes fere codices, Regii, Colbertini, Mentel. Borrich. Groning. duo Leidd. tres Voss. D'Orvillianus uterque, & mei, cum priscis edd. idque exigunt praecedentia, ubi *grandia vela* cymbae suae non convenire, neque vastum aequor sibi navigandum esse dixit, ideoque propter merita diversa Lysippi signis animosis equos Calamidis exactos, & hoc loco Veneri Apellis in magna tabula pictae opponit Parrhasii *parvas*, seu *minores*, *tabellas*, in quibus lasciviora exhibebantur, ut vocat Plinius Lib. XXXV. cap. 10. *Parrhasius minoribus tabulis libidines pinxit eo genere petulantis joci se reficiens*. quo loco hanc quoque lectionem defendit Carolus Datus, libro Italico, quo Vitas veterum Pictorum descripsit, pag. 78. & 79. refutatque Beroaldum, cui *Pyreicus* pro *Parrhasio* substituendus videbatur, quia Plinio hic pictor *humilitatem secutus*, in *minoribus picturis* excelluisse dicitur. sed quod satis refutatur ex iis quae notavit Scaliger. quamquam Beroaldo nonnihil favere posset Vaticanus primus, in quo *Pyrricus*, & clarius in quarto Vatic. *Pireicus*. hinc *Pyreicus* derivatum est in primam Aldi, Juntinam, Mureti, Colinaei, Rovill. Antverp. Christoph. Plant. 1560. Canteri 1569. Gryphianam 1573. ex Jac. Grasseri, quae ex illius cod. MS. excusa est. de hoc artifice vide Harduin. ad Plin. XXXV. 10. §. 37. ubi hic Pyreicus *arte paucis postferendus* dicitur. ipse vero Datus suo idiomate videtur vel perperam vel obscurius hunc Propertii versum reddidisse pag. 61. *In piccolo Parrasio ha preso il luogo*. *In parvo, Parrhasio pretium habet locus*. verus enim sensus est, parvas Parrhasii tabulas lascivas apud multos *locum* sibi *vindicasse* in secretiore aedium cubiculo, ut Parrhasii tabulam obscoenam a Tiberio in cubiculo dedicatam memorat Sueton. cap. 44. idemque de Parrhasii Archigallo scribit Plinius XXXV. 10. quam picturam *LX sestertiis aestimatam Tiberius cubiculo suo inclusit*. ita recte locum hunc exposuit Patruus meus, & posthabita Scaligeri emendatione *parta*, tuetur *parva*, ad illud Ovidii Lib.

II.

Argumenta magis sunt Mentoris addita formae:
At Myos exiguum flectit acanthus iter.

Phi-

II. Trist. 524. ubi de Augusto,

Scilicet in domibus vestris, ut prisca virorum
Artifici fulgent corpora picta manu,
Sic, quae concubitus varios Venerisque figuras
Exprimat, est aliquo parva *tabella* loco.

parva etiam ex cod. Regio praeferebat Guyetus. similes ergo erant parvae Parrhasii tabulae Elephantidos tabellis, de quibus vide ad Tom. I. Anth. Lat. p. 633. & ad Tom. II. p. 483.

13. *Argumenta magis sunt Mentoris addita formae*] *abdita* Fruterius. & pro *formae* Heinsius conjecerat *famae*. vel, *Argumenta pari sunt Mentoris addita normae. argumenta* fabulas vel historias picturae additas interpretabatur Passeratius. Ant. Perrejus margini ed. Ald. adscripserat: *Argumenta sunt fictiones & inventa caelatura facienda*, vel *argutiae*, *& vivacitas aeris*, ut de Parrhasio Plinius refert: *Primus symmetriam picturae dedit, primus argutias vultus, elegantiam capilli, venustatem oris*. ubi *argutiae* sunt diversitates vultus tamquam loquentis. sed merentur adscribi, quae ad hunc locum adnotaverat Marklandus, „*ex oppositione apparet Propertium velle* „ *dicere, Mentorem in majoribus & grandioribus* „ *operibus artem exercuisse, ut Mys exiguis*. „ *igitur* argumenta magis *videtur dicere pro* ma- „ jora argumenta, *majoris mensurae*. argumenta „ *sunt caelaturae*. Cic. IV. in Verrem cap. 56. „ valvas templi Minervae memorat, & in his „ *ex ebore argumenta. magis* vero pro *majora*, „ adverbium pro adjectivo, more Graecorum. „ Euripides Medea v. 651. Martialis XIV. „ Ep. 189.

Cynthia facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minus ipsa dedit.

„ id est, *nec minorem*. priorem Marklandi expositionem firmat codex primus Leidensis, in quo *Argumenta magna* pro *magis*. quae tamen glossa potius quam varians scriptura est. *Argumenti* significationem unice probat locus Virgilii Lib. VII. 791. de Turni clypeo,

At levem clypeum sublatis cornibus Io
Auro insignibat, jam saetis obsita, jam bos,
Argumentum ingens, & custos virginis Argus.

Ovidius Lib. IV. Met. 69.

Illic & lentum filis immittitur aurum,
Et vetus in tela deducitur argumentum.

vide Colvium ad Apulej. pag. 70. notas ad Petronium cap. 88. & Scaligerum apud Scriver. in Anecd. Philol. pag. 69.

14. *At Myos exiguum flectit acanthus iter*] *ad Myros* in Regiis, Colbertinis, sec. Leid. Voss. tert. & primis edd. *Ad Miros* in primo Leid. duobus Voss. priore D'Orv. *At mirum exiguus* Exc. Scal. *Ad miron* sec. D'Orv. in aliis *Ad mures, ad nures*, vel corruptius. *Mys* artificio caelaturae celebratus, ut praeter alios patet ex loco Pausaniae Lib. I. cap. 28. ubi memorat Minervae ex aere signum Phidiacum, in cujus clypeo Lapitharum & Centaurorum pugnam Mys caelaverat. hic innuuntur vasa argentea, paterae, vel pocula ejus, mollis & flexi acanthi foliis brevi spatio circumdata, ut apud Virg. Ecl. III. 45.

Et molli circum est ansas amplexus acantho.

Ovidius XIII. Met. 701.

Hactenus antiquo signis fulgentibus aere
Summus inaurato crater erat asper acantho.

ubi multa de *acantho* disserit Ciofanus. hinc *acanthus* de quacumque flexura, ab *acantho* herba flexuosa, ponitur, ut docet J. Bapt. Pius in Adnot. Poster. cap. 167. Tom. I. Facis Crit. p. 553. & vid. Barth. ad Stat. III. Sylv. 1. 37. *Myos* nomen Petronio reddendum conjicit Heinsius, Satyr. cap. 52. *Habeo capidem, quam reliquit patrono Mys*. sed Statio felicius illud restituit Lib. IV. Advers. cap. 6. ubi in Manlii Vopisci villa Tiburtina Lib. I. Sylv. 3. 50. emendat,

Quidquid & argento privum (vel *primi*) *Myos, aere Myronis.*

pro corrupta scriptura, *Quidquid & argento primum vel in aere Myronis*. non enim Myronis *aerea* tantum, sed & *argentea signa* apud veteres memorantur. sic argento caelando nobilis Mys laudatur Martiali Lib. VIII. Ep. 34. *Archetypum Myos argentum te dicis habere*. quamquam Marklando apud Statium reponendum videbatur, *Quid-*

vel-

15. Phidiacus signo se Jupiter ornat eburno,
Praxitelem Parius vindicat urbe lapis.
Est, quibus Eleae concurrit palma quadrigae,
Est, quibus in celeres gloria nata pedes.

Hic

quid & argento Mentor, vel in aere Myronis. neque parum Heinsii conjecturam adjuvat alter Martialis locus, eod. Libr. Ep. 51. ubi *Myos* & *Myronis* mentio etiam conjungitur,

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris haec manus est, an, Polyclete, tua?

ejusdemque Myos phialam auream laudat Lib. XIV. Ep. 93. ubi vide Scriverium, & de hoc artifice Fr. Junium in Catalogo p. 130.

15. *Phidiacus signo se Jupiter ornat eburno, Praxitelem Parius vindicat urbe lapis*] *ornat* in Groningano, aliisque. ut haec verba saepe confunduntur. vide ad Tom. II. Anth. Lat. p. 458. innuit Phidiae statuam Jovis Olympici in Elide, a veteribus miraculi laude celebratam, quorum loca nonnulla produxit Broukhusius. adde quae notarunt viri docti ad Ovidium Lib. IV. ex P. Ep. I. 31. Flor. Christian. ad Aristoph. Pac. v. 604. Harduinus ad Plinium Lib. XXXIV. c. 8. p. 110. & operosius Fr. Junius in Catalogo Artific. pag. 154. & seqq. Cedrenus in Annalib. pag. 265. ed. Xylandr. *καὶ ὁ Φειδίου ἐλεφάντινος Ζεὺς, ὃν Περικλῆς ἀνέθηκεν εἰς ναὸν Ὀλυμπίων.* ubi *ἐλεφάντινος Ζεὺς*, *eburneus Jupiter*, ut hoc in loco, *signo se Jupiter ornat eburno.* erat enim signum ex ebore. confer Scholiast. Aristoph. d. l. sed Cedrenum illic Minervam, quam Pericles Athenis dedicavit, confudisse cum Jove Olympico ab Eleis dedicato, me admonuit Cel. Ruhnkenius. altero versu *propria vindicat urbe* in v. c. Perreji, Borrich. Neap. primo & sec. Vatic. Mentel. uno Palat. & Commel. Gebhardi, Groning. priore Leid. primo & quarto Voss. D'Orvill. utroque, & meo sec. cum ed. utraque Veneta, Reg. Lep. & Volsci. *proprio vindicat orbe* Askew. *proprius* in Excerptis Scalig. sec. Leid. Voss. tert. quod Marklando placebat. *propria arte* ed. Rovill. *Parius vindicat arte lapis* in utraque Aldina, Beroaldi, Juntina, Colinaei, Gryphii, Grasseri, aliisque edd. certe *Parius lapis*, ex marmore Pario, hic probatum fuit Beroaldo, Livinejo, Passeratio, Guyeto, Joh. Is. Pontano Lib. II. Analect. c. 2. Heinsio Lib. II. Advers. 18. p. 356. & in notis Propertianis p. 722. quem etiam vide ad Valer. Fl. Lib. V. 188. Franciscus quoque adscripserat, *Parius lapis* sibi simplicius videri, si *arte* in ullis esset exemplaribus. & sic adfert Harduinus ad Plin. Lib. XXXIV. c. 8. p. 120. ubi Praxitelem marmore quam aere feliciorem dicit. *Paria urbe* edidit Broukhusius, & de statua ex Pario marmore facta explicuit. quum antea legendum existimaverat *Pario orbe*, adscriptis plurimis poëtarum veterum locis, qui *orbem* dixerint de singulis orbis partibus, qualia exempla dedit Passeratius p. 312. ut *lapis Paria urbe*, vel *Pario orbe*, dicatur, quomodo *vinum Lesbo*, *ficus Zacyntho*, & sim. sed *Paria urbe* servata melius de altero illius Cupidine nudo intelligemus, quem non in Paro insula, sed in urbe *Pario*, *colonia Propontidis*, fuisse scribit Plinius XXXVI. 5. laudatque tamquam *opus Veneri ejus Cnidiae par nobilitate*, nam haec Venus non minus celebrata, quam Coa Venus Scopae. vid. Oudend. ad Sueton. Vesp. cap. 18. quia autem marmore prae ceteris excelluit, hinc *λίθον* Praxitelis laudat Aemilianus Lib. IV. Anth. Graec. Tit. VI. p. 442. & Antipater Tit. XII. Ep. 7. p. 462. ita de Praxitelis Venere Cnidia Cedrenus in Annalib. p. 265. *καὶ ἡ Κνιδία Ἀφροδίτη ἐκ λίθου λευκῆς, γυμνὴ, μόνην τὴν αἰδῶ τῇ χειρὶ περισκέπουσα ἔργον τοῦ Κνιδίου Πραξιτέλους.* vide etiam Meleagri Epigr. XII. in splendida Analector. Graecorum Collectione, ab eruditissimo Brunckio nuper adornata, Tom. I. pag. 6. & illius notam Tom. III. p. 312. *arte* in Aldinis & sequentibus editionibus excusum fuit, quod Hier. Avancio tribuit Broukhusius. sane petitum ex antecedente v. 12. *Parrhasius parva vindicat arte locum.* Miror vero neminem offendisse bis *vindicat arte*, ut in plurimis edd. legitur, in his versibus repeti. *vendicat* in meo primo, ut passim in codd. vetustis. unde quis *venditat* elicere posset. ut innuat, gloriosius hanc ejus statuam jactatam & ostentatam fuisse a Pariis. ita saepe *vindicare* & *venditare* confusa esse patet ex notis Interpretum ad Justin. V. 3. & Patrui mei ad Lucan. VIII. 675.

17. *Est, quibus Eleae concurrit palma quadrigae*] adhaeret Virgilio Lib. I. Georg. 59. *Eliadum palmas Epirus equarum.* quo loco firmatur vera lectio apud nostrum Lib. I. El. 8. 36.

Et quas Elis opes ante pararat equis.

recte Atticismum hunc *Est*, *quibus* Propertio adseruit Broukhusius, quod a Menteliano, Neap.

Bor-

Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.
20. Naturae sequitur semina quisque suae.
At tua, Maecenas, vitae praecepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis.

Quum

Borrich. Groningano, Askewiano, Heinsiano, Harlejano Musei Britannici, meo priore, aliisque codd. confirmatur. & sic e suo codice adfert Scaliger, additque hellenismum esse ἔτι εἰς τινι. nec aliter ex Palatinis & Commeliniano Gebhardus, probante Guyeto, & Grutero ad Cic. I. Verr. cap. 2. p. 416. quo in loco similiter Janum Gulielmium legisse notat, *de inpudentia singulari, quod adest, quod respondet, est qui mirentur.* quamvis Gruterus ipse id durjusculum opinetur. *Est* autem hic Graecorum more poni pro ἔτι τοῦ, ὅτῳ, notat Stolbergius ad Sophoclis Ajac. Flag. pag. 119. sed hunc loquendi morem saepe etiam alibi apud auctores veteres extruserunt librarii. unde ex codicum MSS. auctoritate etiam apud Virgilium Lib. III. Georg. 69. admittendum censebat Patruus meus, *Semper erit, quarum mutari corpora malis.* pro *semper erunt. concurrunt* sec. Leid. Harlejanus Musei Britannici, tres Vossiani, in quorum quarto *arma* pro *palma. concernit* Heinsius. sed *concurrit*, ut apud Homer. Il. Υ. 245.

Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή.

quadriga hic numero singulari, ut apud Gratium Cyneg. 228. ubi vide Titium. altero versu *gloria nota* male in D'Orvill. sec. Ovid. II. Am. 17. 12. *O facies oculos nata tenere meos.* ubi male in aliis MSS. *docta* vel *digna.* vide ad Lib. I. El. 6. 29.

Non ego sum laudi, nec natus idoneus armis.

confer cum his Juvenal. Sat. XIII. 98.

— *quid enim velocis gloria palmae*
Praestet, & esuriens Pisaeae ramus olivae.

mox *Hic satis ad pacem* in Mentel. Regiis, Colbertinis, primo Leid. & meo, cum priscis edd. Francio numerosior videbatur versus, si legeretur, *Hic satus ad pacem est, hic fortibus utilis armis.* sed nimia est haec mutandi licentia. oppositionem hoc in loco de diversis naturae dotibus e fonte Homerico deductam indicat Berneggerus ad Suet. Titum cap. 3.

20. *Naturae sequitur semina quisque suae*] ita in omnibus MSS. & editis, & e suis adfert Alb. Eyb in Margar. Poët. cap. XII. emendationem Broukhusii *sequimur quisque* ultro amplecterer, ut elegantem & poëticam, si a codicibus vetustis confirmaretur. hunc loquendi modum saepe Ovidio restituit Heinsius. quem vide ad Lib. II. Am. XI. 21. I. Met 59. V. 343. & ad Lib. X. 32. sic Lib. II. ex P. Ep. 10. 18.

Diversum quamvis quisque sequamur iter.

ut bene correxit G. Fabricius, pro *sequatur.* & simili locutione *Miscuimus moestus uterque* idem Ovid. Ep. V. 46. & Lucanus VII. 641. *Vincimur his gladiis omnis, quae serviet, aetas.* quod recte vindicarunt viri docti, pro *vincitur.* vide illic Oudendorpii notas. Sed sine ullius codicis consensu hanc lectionem in contextum admittere non ausus sum. *semina quaeque* in Neapol.

22. *Cogor & exemplis te superare tuis*] *Conor* Heinsius, & Broukhusius. quem respiciebat Marklandus, quum codici suo adscriberet, cogor superare, *id est, supero. ut fusius probabo. ne quis igitur legat* Conor. Sensum hujus loci non recte percepisse videtur Broukhusius, nam ex Inscriptione veteri, quam adfert, *superare* hic poni pro vincere, eum intellexisse patet. sed *superare* hic vel corruptum est, vel notat convincere, coarguere. Maecenas enim Propertium adhortabatur heroica scribere, ut ex Elegiae initio patet, at tuo exemplo, hic respondet, mihi alia facienda conmonstras, qui, cum possis praecipuus esse in Republ. te in humili loco & intra fortunam tuam tenes, atque in tenues umbras te colligis, velis contractis. haec *tua vitae praecepta* vocat. ut apud Horat. Lib. II. Sat. 4. 95. *vitae praecepta haurire.* ne quis ex corrupta MSS. scriptura, in quibus, ut in meo priore, legitur *jure*, hic aliquis emendandum conjiciat *juvenis praecepta recepi.* ut infra h. El. v. 57.

Mollia tu coeptae fautor cape lora juventae.

male etiam *meis* in Neapolit. a manu sec. Forte tamen non male legi posset,

Cogor (vel *Conor*) *& exemplis* me *superare tuis.*

hoc est, tam illustri tuo exemplo non tantum mihi ipse moderari, mea sorte & parvo contentus esse didici, sed & non alto etiam cothurno inniti, nec graviore Musa bella canere, me vel in-

Quum tibi Romano dominas in honore secures,
Et liceat medio ponere jura foro:
25. Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes,

invitum oportet; instar Horatii, qui primum indicat, quum Maecenati scribit Lib. III. od. 16. 19.

——— jure perhorrui
Late conspicuum tollere verticem,
Maecenas, Equitum decus.
—— nil cupientium
Nudus castra peto, & transfuga divitum
Partes linquere gestio.
Contemtae dominus splendidior rei.

alterum Lib. II. od. 12. init.

Nolis longa ferae bella Numantiae,
Nec dirum Hannibalem, nec Siculum mare,
Aptari citharae modis &c.
Dices historiis praelia Caesaris,
Maecenas, melius, ductaque per vias
Regum colla minantium.

24. *Et liceat medio ponere jura foro*] *Ut liceat* in sec. Leid. *condere jura* conjecerat Heinsius ad marginem ed. Ald. sed *ponere jura* per δικαστήρια seu tribunalia interpretatur Valens Guellius ad Virg. I. Aen. 430. si enim de jurisdictione intelligendum esset, *dicere* vel *dare jura* scripsisse poëtam addit. & hinc deducta locutione forte legendum ex hoc loco apud Ovid. II. Am. 17. 24. *Te deceat medio jura dedisse foro.* foro nempe Amoris, seu thalamo, cujus glossam refert vulgata *toro. referre jura foris* supra Lib. I. El. 6. 20. *Et vetera oblitis jura referre foris.* ubi vide. Cel. Ruhnkenius conjecerat *promere jura fore.* quod de praetore vel judice dicitur, ut apud Plinium Lib. I. Ep. 10. *judicare, promere, & exercere justitiam.* & de eo qui de jure respondet Horat. Lib. II. Ep. 1. 104. *Mane domo vigilare, clienti promere jura.* vulgatam tamen non inprobabat. non dissimili colore bellicam & forensem laudem, ut hoc in loco, conjungit Ovidius Remed. Am. 165. de Aegistheo:

Sive operam bellis vellet dare, nulla gerebat:
Sive foro, vacuum litibus Argos erat.

25. *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes*] *Medorum hostes* jure hic viros doctos offendunt, licet quis vulgatam forte adstruere vellet ex illo Valerii Fl. I. 438. *tu medios gladio bonus ire per hostes.* certe *ire per hostes* recte dictum nemo negabit. ut *ire per feras* Ovid Epist. IV. 38.

Est mihi per saevas impetus per ire feras.

quod illic ex hoc Propertii loco defendi potest, quomodo *ire per gladios* Epist. XVII. 246. & *per obstantes catervas ire* apud Horat. III. od. 20. v. 5. aliosque. sed *Medorum pugnaces ire per hostes* hic procul dubio corruptum est, licet illo Valerii Flacci loco aliisque vulgatam tolerari posse notet Patruus meus ad Virg. IX. Aen. 400. qui tamen *Medorum hostes* pro Medis ipsis dici inprobat, & hic potius legendum credit, *pugnaces ire per enses.* Janus Helvetius, amicitiae & eruditionis nomine non ita pridem dilectum, nunc desideratum caput, conjecerat *ire per arcus,* ut Libri hujus El. 3. 17. *Tela fugacis equi, & braccati militis arcus.* Sed diu est, quod in notis ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 250. emendandum existimaverim, *Medorum pugnaces ire per hastas,* quum in Epigrammate, quod Hadriano adscriptum fuit, illic substituerem,

Non jaculo Medus, *non arcu vincere Parthus.*

pro *miles,* ut perperam in vulgatis legebatur. *hastas* autem ad alterum *hostes* propius accedit. hastis ac sagittis praesertim valuisse Medos, notum est. infra El. X. 11.

Neve tua Medae laetentur caede sagittae.

pugnaces hastae Medorum exprimunt Graecorum μαίνεται ἔγχει in pugna Ajacis & Hectoris ad naves, apud Homerum Il. Θ. 742. & δορὶ συμβαλεῖν in versibus apud Pausan. Lib. IV. cap. 32. & tales *hastae* Parthorum *pugnaces* optime describuntur a Dione Cassio in pugna Parthorum & Crassi Lib. XL. cap. 22. Hanc vero conjecturam dudum in notis ad Antholog. Lat. d. l. propositam, antequam Marklandi ad Propertium adnotationes nactus essem, postea laetus vidi eidem Critico sagaci in mentem venisse: nam ad libri sui marginem adscripserat, „ *Qui sunt hi* hostes „ Medorum? *Lege,*

„ *Vel tibi Medorum pugnaces ire per* hastas.

„ *pugnaces hastas* vocat *Medorum,* pro hastis „ pugnacium Medorum. pro *pugnaces* in Palatino Gebhardi *pugnantes. pugnator* ex MS. legebat Palmerius in Spicileg. p. 318. ut ex Groningano adfert Broukhusius, pro depugnatos. qualis exempla dedit Rupertus ad Valer. Max. pag. 311. sed nihil tamen innovandum.

Atque onerare tuam fixa per arma domum:
Et tibi ad effectum vires det Caesar, & omni
Tempore tam faciles insinuentur opes;
Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras,
30. Velorum plenos subtrahis ipse sinus.

Crede

26. *Atque onerare tuam fixa per arma domum*] *Aut onerare* in aliis apud Lat. Latinium. *honerare* contra metri legem in Groningano, & meo priore. *honerare* in altero. an forte *ornare?* ut apud Manilium Lib. IV. 180.

Hoc habet hoc studium postes ornare *superbos*
Pellibus, & captas domibus praefigere praedas.

ubi *praefigere*, ut *fixa per arma*, proprio verbo, de quo egregia observavit Broukhusius. Silius Ital. XIV. 652.

Hic Agathocleis aedes ornata *tropaeis.*

& ita hic legendum censuit Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. pag. 150. & 151. qui sic Heinsium, Franciumque, & ante eos Dempsterum etiam correxisse notavit. in fragmento Epigrammatis antiqui de Publ. Scipione, Tom. I. Anth. Lat. pag. 204.

Desine Roma tuos postes ornare *tropaeis.*

ubi de more, quo spoliis armisque post victoriam relatam domos ornabant, quae *hostiles praeferebant exuvias*, ut loquitur Tibullus, multa pro Scaligero adversus Hier. Columnam, id negantem, notavi. & adde Cerdam ad Virg. II. Aen. 504. p. 226. & copiose Des. Heraldum Lib. I. Digression. cap. 13.

27. *Et tibi ad effectum vires det Caesar*] *ad affectum* Beroaldus ac Guyetus. sed *ad effectum* praefero, hoc est cum successu, ex voto. infra El. XXII. 10.

Semper & effectus promeruere bonos.

ubi *effectus* etiam in nonnullis codd. Lib. I. El. 10. 28.

Hoc magis effectu saepe fruare bono.

ubi vide quae notavi. *dat Caesar* in primo Leid. Heinsiano, D'Orvill. primo, & meo. sed alterum requirit *liceat* v. 14. & *insinuentur* seq. versu.

29. *Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras*] elegantiam verbi *colligis*, quam non recte intellexisse interpretem Gallicum notavit Broukhusius, larga exemplorum copia illustravit Heinsius ad Virgil. XII. Aen. 863. *umbras* de vita a strepitu remota, & luci atque aulae splendori opposita, recte Passeratius explicat. licet de hortis capiat Broukhusius, in quos secedere, cum procul negotiis esset, amabat Maecenas. & huc referat illud Auctoris Eleg. in Obit. Maecen. v. 16. Tom. I. Anthol. Lat. p. 259.

Majus erat potuisse tamen, nec velle triumphos:
Major res, magnis abstinuisse, fuit.
Maluit umbrosam quercum, Nymphisque cadentes,
Paucaque pomosi jugera certa soli.
Pierides Phoebumque calens in mollibus hortis,
Sederat argutas garrulus inter aves.

30. *Velorum plenos subtrahis ipse sinus*] *Velorumque auris* male Guyetus. *Velorum & plenos*, aut *Velorum & tentos attrahis*, vel *contrahis*, Heinsius. *contrahis* certe non displicet. ut apud Horat. II. od. 10. 23.

Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

Ovidius I. ex P. Ep. 8. 72.

Ah nimium est, quod, amice, petis, moderatius opta:
Et voti, quaeso, contrahe vela tui.

III. Trist. 4. 32.

Tu quoque formida nimium sublimia semper,
Propositique memor contrahe vela tui.

vide illic notas. & ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 509. ubi in Epigrammate veteri,

——— *contrahe vela,*
Et te litoribus cymba propinqua vehat.

subtrahis tamen Cel. Ruhnkenio praeferebatur. ut Graecis, *ἱςία ὑφεῖναι.*

31. ma-

Crede mihi, magnos aequabunt ista Camillos
Judicia, & venies tu quoque in ora virûm.
Caesaris & famae vestigia juncta tenebis:
Maecenatis erunt vera tropaea fides.
35. Non ego velifera tumidum mare findo carina.
Tuta sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem fidisse paternos
Cadmi, nec semper praelia clade pari.

Nec

31. *magnos aequabunt ista Camillos Judicia* &c.] *Indicia* male in codice meo priore, Aldi utraque, Juntina, Colin. & Grasseri. quod tamen probasse videtur Livinejus, & exponit tuae virtutis argumenta. Sensus est, publica populi R. judicia magnis Camillis aequabunt res bello ac pace a te gestas. nisi *ista judicia* ad Maecenatem ipsum referri praestet, magnis nempe Camillis parem te faciet vita in sublimi fortuna moderata, *judiciis tuis* splendidae praelata, ea fere notione, qua apud Ovid. Ep. III. 100. *Semper judiciis ossa verenda meis.* ubi plura exempla notae subpeditant. temeraria Acidalii emendatio, *aequabunt ista triumphos*, merito a Broukhusio damnata, refutatur satis ex Lucano Lib. II. 544.

O rabies miseranda Ducis! quum fata Metellis,
Te, Caesar, magnisque velint miscere Camillis,
Ad Cinnas Mariosque venis.

ut secundo versu pro *magnis Metellis* ex MS. praeferendum conjicit Patruus meus, & hoc loco confirmat. ibidem *Ducis* nomen corruptum videtur, adeoque admittendam esse Clercquii emendationem in Specim. I. ad Lucan. pag. 82.

O rabies miseranda! piis quum facta Camillis &c. & praestat cum Bentlejo *rabies infanda.*

33. *Caesaris & famae vestigia juncta tenebis*] *vicla* in Neapol. *fastigia* Fruterius, ut conjecerat etiam Palmerius, sed quem recte refutarunt Passeratius & Broukhusius. *in famae vest. vincla* D'Orv. pr. *haec famae* Heinsius.

34. *Maecenatis erunt vera tropaea fides*] vel *Maecenatis tropaea* jungenda sunt, vel sensus hujus loci est, fides Maecenatis, Augusto semper praestita, unde Lib. II. El. I. 38. de Maecenate, *Et sumta & posita pace fidele caput*, erit illi pro tropaeis bellicis, & quidem veris, quoniam ipse bello abstinere, nec laude militari censeri maluit, ut supra dixit v. 23. & seqq. licet *vera fides* etiam conjungi posse Marklando videretur. de quo ambigit etiam Passeratius. sed prius malim.

36. *Tuta sub exiguo flumine nostra mora est*] *Tota* in omnibus fere codd. Perreji, Colotiano, tribus Vaticanis, duobus Leidd. tribus Voss. uno D'Orv. meo utroque, & vetustis edd. *Tuta* in sec. D'Orvill. *Tuta sub exiguo est flumine nostra ratis* Groning. *ratis* etiam in v. c. Perreji, & pro varia lect. superscr. in altero D'Orvill. & sic Francius. *Tuta sit exiguo flumine nostra ratis* Guyetus. ut in aliis legi testatur Lat. Latinius. Heinsius vero, *Ludit* (vel *Ludat*) *in exiguo flumine nostra ratis.* quod probare videtur Cel. Herm. Cannegieterus Lib. II. Observ. Jur. R. cap. 4. p. 154. certe favet huic emendationi illud Ovidii II. Trist. 329.

Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.

quod ex hoc loco imitatum esse Nasonem notat Patruus meus ad Lib. I. Met. 689. sed quia *tumidum mare findere* praecedit, & supra v. 3. *tam vastum mittis in aequor*, cum Scaligero *Tuta sub exiguo flumine* malim, oppositionis caussa. quod etiam recepit editor Elect. Etonens. Minor. p. 122. Lib. II. El. 3. 11.

Tranquillo tuta descendis flumine cymba.

quo loco *ratis* etiam hic firmari potest. & sic supra El. 2. 22.

Non est ingenii cymba gravanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.
Tutus eris. medio maxima turba mari.

ubi vide.

37. *Non flebo in cineres arcem fidisse paternos Cadmi, nec semper praelia clade pari.*] *Non phebi* in D'Orvill. pr. & Askew. quod ex glossa irrepsit. pro *fidisse* in plerisque codd. MSS. &

Nec referam Scaeas, & Pergama Apollinis artes,
40. Et Danaum undecimo vere rediſſe rates,
Moenia quum Grajo Neptunia preſſit aratro
Victor Palladiae ligneus arcis equus.

Inter

& priſcis edd. *ſediſſe.* unde *ſediſſe in cineres*, pro in cineribus, capiebat Tennulius ad Frontin. Lib. I. Strat. c. 12. 22. J. Douſa P. ad marg. ed. Rovill. conjecerat *ceſſiſſe.* Sed *ſidiſſe* placebat Heinſio, & optime adſtruxit Broukhuſius, quod probabat etiam Francius, ſed in loco Taciti malebat *in ignem conſiderent.* apud Statium Lib. V. Silv. 3. 199. *nec dum rogus ille Deorum Siderat* edidit Marklandus, & in notis ſuis p. 310. hoc noſtri loco firmavit. utrumque tamen probum eſſe cenſet editor Elect. Etonenſ. *ſidere* & *ſedere* paſſim confuſa, & *ſubſidere* a librariis vulgo corruptum eſſe, ſaepe docuerunt viri docti. vide Patrui mei notas ad Lucan. I. 207. & ad Lib. V. 226. & J. Arntzenii ad Plin. Paneg. cap. XVI. 5. adde quae notata ſunt ad Lib. I. El. 8. 13. quia tamen parum refert, utrum *ſidiſſe* an *ſediſſe* ſcribatur, de quo vide Bunemann. ad Lactant. VII. 3. *ſediſſe* hic non mutandum cenſebat Cel. Ruhnkenius, & ex hoc loco corrigendum putabat in Epigr. veteri Tom. I. Anth. Lat. pag. 457. *Sederunt arces, cecidere palatia divûm.* pro *Ceſſerunt*, ut in vulgatis, firmabatque loco Taciti Lib. II. Ann. 4. *Sediſſe immenſos montes.* ubi vide Cel. Erneſtum. idem Heinſius praeterea correxerat *arcem paternam.* certe *in cinerem arces ſediſſe paternas* in nonnullis codd. *cineres paternos* exponit Scaliger, pro cineribus, quibus cauſſa pater fuit Oedipus. ſed mire dictum agnoſcit editor Elect. Etonenſ. Minor. & interpretatur, arcem Cadmi *ſediſſe* in cineres, Epigonorum manibus ſuccenſam, patrum ſuorum ultioni. altero verſu *nec ſemper praelia*, ut in multis MSS. abſurde Paſſeratius per ὁμῶς *ſemper-praelia*, exponit, ut ubique fere talia ingerit. melius profecto *ſeptem praelia* cum Lipſio. ut Lib. I. El. 7. 17.

—— *longe miſer agmina ſeptem*
Flebis in aeterno ſurda jacere ſitu.

& *ſeptem praelia* Marklandus exponebat ſeptem praeliatores ſeu Duces, ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Ovidius IV. ex P. Ep. 8. 53.

Quis Thebas ſeptemque Duces ſine carmine noſſet.

ſed *fratrum praelia* idem Marklandus praefert, & ita hic legendum ſe alibi pluribus probaturum dicit in notis ad Statium d. l. utrumque tamen *fratrum* vel *ſeptem praelia* faſtidit editor Elect. Etonenſ.

39. *Nec referam Scaeas, & Pergama Apollinis artes,*
Et Danaum undecimo vere &c.]

ita edidit Broukhuſius. *arces* enim, & *decimo*, errore pertinaci in omnibus fere codd. & edd. vetuſtis. ſed *arcem Cadmi*, *Apollinis arces*, & mox *Palladiae arcis* minus concinno recurſu non inmerito inprobavit. *Pergama* vocat *artes Apollinis*, poëtarum loquendi modo, quia ab Apolline ſtructa, *arteſque* dici opera, quae quis condidit, exemplis idem Broukhuſius probat, quibus adde illud Horatii Lib. IV. od. 8. 5.

—— *divite me ſcilicet artium,*
Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas.

ſic *Dianae artes* de venatione. vide notas ad Gratii Cyneg. v. 1. & 151. *opus* etiam vocant. ut Neptuni & Apollinis *opus* de Troja apud Ovid. XII. Met. 586.

Irrita qui mecum poſuiſti moenia Trojae,
Ecquid ut has jam jam caſuras adſpicis arces &c.
Vivit adhuc, operis noſtri populator, Achilles.

ad quem locum vide Ciofan. *Trojanorum murorum opus*, *Neptuni & Apollinis maxima monumenta* vocat Dictys Cretenſ. V. de B. Troj. c. XI. *artes* vero hic commodiorem habent locum, quam *arces*, licet Palladis *arces*, & ſim. ſaepe de Athenis. vid. Bentlej. ad Horat. Lib. I. od. 7. 5. inmerita igitur verborum acrimonia in Broukhuſium hic invectus eſt Electorum Etonenſium editor. recte enim ille *undecimo vere*, quia poſt *caſtra decem annorum*, ut infra vocat El. X. v. 25. ſeu belli Trojani decennium, proximo ſequentis anni vere domum rediit Graecorum claſſis. pro *Scaeas* in aliis *Sacras* legi notat Lat. Latinius. *Scaeae* Trojanae urbis portae, Homero & Virgilio memoratae, per quas equum tranſiiſſe referunt. vide Servium ad Virg. II. Aen. 612. & adde Heſychium in Σκαιῇσι πύλῃσι. & Holſten. ad Steph. Byzant. pag. 296.

41. —— *Grajo Neptunia preſſit aratro*
Victor Palladiae &c.]

ceſſit aratro in altero Regio, vitioſe. *artis equus* in plurimis codd. *artis opus* in aliis. ſed recepta lectio proba eſt, licet ea non opus eſſe pronuntiet editor Elect. Etonenſ. Hyginus fab. 108. de equo Trojano: *Priamus equum in arcem Miner-*

Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis, Coë poëta, tuis.

45. Haec:

nervae duci imperavit. & paulio post, *Quem cum in arcem statuissent Achivi, ex equo exierunt* &c. *lignei* enim, seu *abiegni*, ut supra vocat El. VII. 25. *equi* dolo arx Palladia victa est. & eleganter *victor equus*, ut apud Ovid. IV. Trist. 10. v. 98.

Abstulerat decies praemia victor equus.

male igitur *Vector* conjecerat Heinsius.

43. *Inter Callimachi sat erit placuisse libellos*] Novi, cui *jacuisse* hic legendum videbatur ex El. 3. huj. Libr. 29.

Ut tuus in scamno jactetur saepe libellus.

sed *placuisse*, quia hac in re frequens & proprium verbum est, non videtur sollicitandum. sic Lib. I. El. 7. 11.

Me laudent doctae solum placuisse puellae.

Ovidius Lib. II. Am. 4. 20.

Est quae Callimachi prae nostris rustica dicat
Carmina: cui placeo, protinus ipsa placet.

Lib. I. ex P. Ep. 5 77.

Finge legi, quodque est mirabile, finge placere.

Horatius Lib. IV. od. 3. in fin.

Quod spiro, & placeo, si placeo, tuum est.

Martialis Lib. II. Ep. 86.

Me raris juvat auribus placere.

& Lib. IV. Ep. 87.

Ut docto placeas Apollinari.

hinc de histrionibus & citharoedis, *cantavit, saltavit, placuit.* quasi ex formula. vid. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 624.

44. *Et cecinisse modis, Coë poëta, tuis*] *Dore poëta* ex Petri Scriverii emendatione edidit Broukhusius. ut Lib. II. El. 25. 44. idem legebat Scriverius, *Inque tuos ignes, Dore poëta, veni.* sed utroque loco *dure poëta* praefert Jo. If. Pontanus Lib. II. Analect. cap. 2. ut in plerisque codicibus MSS. legitur, Colotiano, primo Vatic. Mentel. Exc. Scalig. Heinsiano, Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. Askew. binis Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, cum primis edd. Venetis, Reg. Lep. & Volsci. Scaligero placebat *pure poëta*, & Dalecampio ad Athenaeum Lib. IX. p. 401. ad quam lectionem defendendam frustra laborabit, qui adferet illa, quae Bentlejus notavit ad adstruendam codicis Vigorniensis scripturam apud Horat. A. P. 99. *Nec satis est pura esse poëmata, dulcia sunto.* illa enim hujus loci non sunt. sed omnium optime Beroaldus videtur emendasse, *Coë poëta*, ut Callimacho adjungat Philetam, quos duos prae ceteris expressit noster. hinc Beroaldi lectio in reliquas edd. translata fuit. sic passim Philetas vocatur *Cous*, non *Dorus*, ut Scriverio corrigendum videbatur non tantum binis illis locis, modo indicatis, sed etiam Lib. II. El. 1. 41. *Nec mea conveniunt Doro praecordia versu.* sed *duro* illic longe aptius, quam ut *durus poëta* hic vocetur Philetas, qui propter amatoria carmina potius mollis dicendus. & sic vir eruditus saeculi praecedentis, cujus manus ad Scaligeri Castig. in Propert. p. 216. adscripserat: „*Malim illud* Coë, *si modo li-* „*brum MS. habeat adstipulatorem. Per* Coum poë- „tam *facilius intellexeris Philetam, quam per* pu- „rum. *nam hoc nimis latum est. illud minus.* & „ita Ovid. III. Artis 329. *ubi* Coi poëtae *est* „*Philetae, qui Cous.*" Editor Elector. Etonens. Minor. p. 123. *Dore poëta* quidem rejicit, quia Scriverii emendationi adplaudens Broukhusius sic ediderat, sed in eo vellicando dum modum excedit, ipse absurdissimam proponit conjecturam *dive Phileta.* quam se pluribus probaturum addit, nisi a praelo exclusus fuisset. bonum factum, quod inutili conamine abstinuerit. & merito illud explosit etiam Cl. Schraderus Emend. cap. V. p. 98. vera lectio est,

Et cecinisse modis, Coë poëta, tuis.

idque Guyeto & Passeratio etiam probatum fuit. sic enim ipse Propertius hujus libri El. I. init.

Callimachi manes, & Coi sacra Philetae.

Ovidius III. A. A. 329.

Sit tibi Callimachi, sit Coi nota poëtae,
Sit quoque vinosi Teia Musa senis.

ubi

45. Haec pueri curent, curent haec scripta puellae,
Meque Deum clament, & mihi sacra ferant.

Te

ubi forsan *Coi nota Philetas* restituendum. Rem. Am. 760.

Callimachum fugito, non est inimicus Amori,
Et cum Callimacho tu quoque, Coë, noces.

Statius Lib. I. Sylv. 2. 252. ut in nonnullis codd. MSS. & edd. vetustis legitur,

—— *hunc ipse Coo plaudente Philetas,*
Callimachusque senex, Umbroque Propertius antro,
Ambissent laudare diem, nec tristis in ipsis
Naso Tomis, divesque foco lucente Tibullus.

sed illic praeferunt alii, *choro plaudente*, quamquam *Coo plaudente* defendat Parrhasius in Quaesit. per Epist. pag. 120. Coos cives intelligens, primamque correptam contendens, quae tamen producenda, quia Κῶος Graecis est. & ita Bernartius, quem sequitur Marklandus, primam in *Coo* recte corripi defendens exemplo Marcelli Empir. de Medic. v. 5. *Quodque Cous docuit senior.* sed cujus auctoritas Propertio & Ovidio minime aequanda est. saepe enim Marcellus ille poëta barbarus in metrum peccat, & in castigatioribus edd. legitur, *Quod Cous docuit senior.* ut igitur Statio integra servetur metri lex, facili unius vocis transpositione legi posset,

—— *ipse hunc Coo plaudente Philetas.*

quod qui mutarunt, numerum magis sonorum existimarunt, si scriberent, *hunc ipse Coo plaudente*, de prima in hac voce propter duas vocales securi. hinc etiam Battis, quam Philetae versibus cantatam patet ex Elegia Hermesianactis apud Athenaeum Lib. XIII. cap. 8. *Coa* passim poëtis dicitur. Ovidius I. Trist. El. 6. init.

Nec tantum Clario Lyde dilecta poëtae,
Nec tantum Coo Battis amata suo est:

& Lib. III. ex P. Ep. I. 57:

Nec te nesciri patitur mea pagina, qua non
Inferius Coa Battide nomen habes.

in contextu itaque hic edendum censui, *Coë poëta*, praesertim quum in Aldinis, Juntina, Colinaei, Mureti, Rovillii, Gryphianis, Canteri, Grasseri, , ceterisque post Beroaldum edd. id receptum fuerit.

45. *Haec pueri curent, haec curent scripta puellae*] Nescio quare sine ulla hiatus necessitate, qui in Propertio minime frequens est, sic ediderit Broukhusius, *Haec curent pueri, haec curent*, Scaligeri editionem secutus. quod patebit clarius, si varias codd. MSS. lectiones spectemus. *Haec curant pueros, haec curant scripta puellas* in Regiis, Colbertinis, Borrich. Groning. Askew. binis Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & vetustis edd. *Haec pueri curent, haec curent scripta puellas* in v. c. Ant. Perreji, primo & secundo Vatic. quod placet. sed praetuli, *Haec pueri curent, curent haec scripta puellae.* ut malebat etiam Francius. Broukhusius orae ed. Colin. conjecturam Heinsii adscripserat,

Haec curent pueri, versent haec scripta puellae.

sed repetitio vocis *curent* hic non invenusta videtur. ut se *virginibus puerisque cantare* cum Horatio dicat. acute etiam Guyetus & Passeratius conjecerant;

Haec urant pueros, haec urant scripta puellas.

quod sua venere non caret. saltem omnes hae varietates praestant prae lectione a Broukhusio exhibita. altero versu, *& mihi dona ferant* in suo codice legi notat Scaliger. quod etiam est in Voss. tertio, & Askew. Virgilius III. G. 22.

Ipse caput tonsae foliis ornatus olivae
Dona feram, jam nunc sollemnes ducere pompas
Ad delubra juvat.

Ovidius Epist. I. 22.

Grata ferunt Nymphae pro salvis dona maritis.

& Epist. VI. 77.

Dona feram templis, vivum quid Jăsona perdo?

IV. Fast. 545.

Ille patris Genio sollemnia dona ferebat.

ubi vide notas. & Broukhus. ad Tibull. Lib. IV. Carm. I. 8.

 47. Te

Te duce, vel Jovis arma canam, coeloque minantem
Coeum, & Phlegraeis Oromedonta jugis:
Celsaque Romanis decerpta palatia tauris
50. Ordiar, & caeso moenia firma Remo:
Eductosque pares silvestri ex ubere reges.
Crescet & ingenium sub tua jussa meum.

Pro-

47. *Te duce vel Jovis arma canam, coeloque minantem Coeum, & Phlegraeis Oromedonta jugis*] *Coecum* corrupte in Borrich. *Coerum* pr. D'Orv. *Ceum* in meo secundo. in Heinsiano & meo priore initium hujus versus *Coeum & Phlegraeis* desiderabatur. *Oromodonta* Neap. *Oromadunta* Askew. *Orodementa* Borrich. Mentel. Leid. prim. & quartus Voss. *Orodomanta* meus primus. *Eromodonta* Vossian. prim. & D'Orv. *flegreis Oromodonta* meus alter. *Coei* gigantis nomen Claudiano bene restituerunt viri docti, Lib. III. de R. P. v. 347. & Valerio Fl. Lib. III. 224. de quo vid. Parrhas. in Quaesit. per Epist. pag. 187. *minacem* in Menteliano & Leidensi primo. idque praeferendum omnino suadent loca Horatii a Broukhusio producta. *minax* enim & *minans* passim confunduntur. vide ad T. II. Anth. Lat. pag. 501. & hoc quoque probat Etonensium Electorum editor. ab hoc Gigante Oromedonte nomen simile monti inpositum animadvertit Casaub. Lect. Theocr. cap. IX. ad cujus locum (Idyll. VII. 46.) Scholia notant montem esse in insula Co, (quae cum campis Phlegraeis nihil commune habet) dictum ab Oromedonte, illius insulae Rege. rarissima est apud veteres hujus nominis mentio, nisi quod Cilix Syennensis Oromedontis filius memoretur Herodoto Lib VII. cap. 98. p. 549. sed Oromedontis Gigantis qui meminerit, praeter nostrum, non succurrit: nam recentiores poëtae Itali, quorum loca adfert Vulpius, Propertium secuti sunt.

49. *Celsaque Romanis decerpta palatia tauris*] *decerta* Mentel. & pr. Leid. sed in ceteris omnibus sine ullo scripturae vitio *decerpta*, id est depasta. & sic adfert Nestor in Vocabulario in *palatium* p. 155. innuit enim prima Romae exordia, quae se cantaturum dicit, quando in monte Palatino pascentes tauri & vaccae gramina detondebant. unde Lib. IV. El. 1. 4.

Atque ubi navali stant sacra palatia Phoebo,
Evandri profugae procubuere boves.

Ovidius III. A. A. 119.

Quae nunc sub Phoebo ducibusque palatia fulgent,
Quid nisi araturis pascua bubus erant?

Tibullus Lib. II. El. 5. 25.

Sed tunc pascebant herbosa palatia vaccae,
Et stabant humiles in Jovis arce casae.

cum quo loco hunc Propertii confert Patruus meus ad Ovid. III. Met. 408. & vide hic Passeratium. sed nec minus ad rem facit alter Tibulli locus eadem Eleg. v. 57.

Carpite nunc tauri de septem montibus herbas,
Dum licet, hic magnae jam locus urbis erit.

sic *carpere* gramina passim de pecoribus pascentibus. infra El. XV. 16. *Quos carpant nullae, me vigilante, ferae.*

51. *Eductosque pares silvestri ex ubere reges*] *Deductosque* male in Borrich. Heinsiano, & meo priore. & *arbore* pro *ubere* in Mentel. Groning. cum Gebhardi Commeliniano. quod hic locum habere non potest, licet *ex arbore*, pro nemore & silva dixerit El. II. 13. indicat Romulum & Remum, *pares*, seu gemellos fratres, lupae ubere in silva nutritos, & respicit illud Virgilii Lib. VI. Aen. 765.

Quem tibi longaevo serum Lavinia conjux
Educet silvis regem, regumque parentem.

educere vero pro alere, educare, obvium. vid. Drakenb. ad Silium IX. 434. sequente versu etiam noster in animo habuisse videtur illud Virgilii Lib. III. G. 41. ad Maecenatem:

Interea Dryadum silvas saltusque sequamur
Intactos, tua, Maecenas, haud mollia jussa.
Te sine nil altum mens inchoat.

53. *Pro-*

Prosequar & currus utroque ab litore ovantes,
Parthorum astutae tela remissa fugae.

55. Clau-

53. *Prosequar & currus utroque ab litore ovantes*] ex hoc loco firmatur lectio apud Virg. III. Georg. v. 31. quem, ni fallor, hic ante oculos habuit Propertius:

> —— *Jam nunc sollemnes ducere pompas*
> *Ad delubra juvat.* & seqq.
> *Ad. Iam urbes Asiae domitas, pulsumque Niphatem,*
> *Fidentemque fuga Parthum versisque sagittis,*
> *Et duo rapta manu diverso ex hoste tropaea,*
> *Bisque triumphatas utroque ab litore gentes.*

cui loco hic adhaesisse Propertium Cerda etiam notavit. nam male illic in aliis *diverso a litore.* quod ex praeced. *diverso ex hoste* repetitum. *utrumque* vero *litus* Orientis & Occidentis exponit Servius. ut saepe *Solis utrumque latus*, *Solis utramque domum* eodem sensu vocant poëtae. & ita hic capiebat Passeratius, qui explicat *Eoo & Hesperio litore.* sic *utrumque Oceanum* poëtae passim velut ex formula dicunt. vid. Cl. Schraderi Emend. cap. IV. pag. 83. sed recte notavit Patruus meus, apud Virgil. intelligendum esse mare mediterraneum, quod Dalmatiam, & Oceanum, qui Cantabriam adluit, ut per *duo tropaea* indicet bellum Dalmaticum & Cantabricum, quae sola per se ipse gessit Augustus. neque aliter hic intelligendum arbitror. *Prosequar* autem est, honoris caussa comitabor. ut Lib. IV. El. 6. 61. *Prosequitur cantu Triton.* quod saepe in *Persequor* corruptum fuit. vid. ad Ovid. Epist. XI. 119. Ep. XVII. 245. I. Am. 4. 62. & Bentlej. ad Horat. Lib. I. Sat. 9. 16.

54. *Parthorum astutae tela remissa fugae*] copulam desiderasse videtur Heinsius, quia conjecerat *Parthique astutae*, *Parthicaque astutae*, vel *Parthorum ac tutae*, quod ultimum Passeratio etiam in mentem venerat, vel *Parthorum astutae telave missa fugae*, vel *tela dedisse.* sed has ejus conjecturas satis superciliose rejecit Gebhardus, licet vulgatam bene tueatur. *astuta fuga* optime de Parthis, ut Lib. IV. El. 3. 66.

> *Subdolus & versis increpat arcus equis.*
> *Sed, tua sic domitis Parthae telluris alumnis*
> *Pura triumphantes hasta sequatur equos.*

ubi *versis equis* adhaeret Virgilii loco, paullo ante prolato, *Fidentemque fuga Parthum, versisque sagittis.* vide illic Valentem Guellium. idque imitatur Boëthius Lib. V. Metr. 1.

> *Rupis Achaemeniae scopulis, ubi versa sequentum*
> *Pectoribus figit spicula pugna fugax.*

Justinus Lib. XLI. cap. 2. prope finem. de Parthis: *pugnant autem procurrentibus equis aut terga dantibus, saepe etiam fugam simulant, ut incautiores adversum vulnera insequentes habeant.* ubi vide Berneccerum. Florus Lib. IV. cap. 10. 3. de iisdem: *Gens praeter armorum fiduciam callida, simulat trepidationem, & in campos fugam.* ubi Freinshemius hic legit, *Parthorum astuta tela remissa fuga.* sed quod jure inprobat Gronovius Lib. I. Observ. cap. XI. p. 101. ut autem hic *astuta fuga*, sic *mentitam fugam* vocat Valer. Fl. VI. 699. ad Virgiliana respiciens:

> *Nunc fuga conversas spargit mentita sagittas.*

Ovidius Lib. I. A. A. 210.

> *Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dicam,*
> *Telaque, ab averso quae jacit hostis equo.*
> *Quo fugis, ut vincas? quid victo, Parthe, relinquis?*
> *Parthe, malum jam nunc Mars tuus omen habet.*

Seneca Oedipo v. 118.

> *Vidit & versas equitis sagittas,*
> *Terga* fallacis *metuenda Parthi.*

& Thyeste v. 384.

> *Telis, quae procul ingerit*
> *Parthus, cum simulat fugam.*

quae loca hic tuentur *astutam fugam.* & hinc Bentlejus acute restituit Horatio Lib. II. od. 13. 17.

> *Miles sagittas & reducem fugam*
> *Parthi.*

pro vulgata *celerem fugam.* supra hoc Lib. El. 3. 17.

> *Tela fugacis equi, & braccati militis arcus.*

Ovid. Rem. Am. 155.

> *Ecce fugax Parthus, magni nova caussa triumphi,*
> *Jam videt in campis Caesaris arma suis.*

plura

55. Claustraque Pelusi Romano subruta ferro,
Antonique graves in sua fata manus.
Mollia tu coeptae fautor cape lora juventae,
Dexteraque immissis da mihi signa rotis.
Hoc mihi, Maecenas, laudis concedis: & a te est,
60. Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

ELEG.

plura vide apud Closanum ad Lib. II. Trist. 228. Gebhardum ad h. l. Interpr. ad Nemesian. Cyn. v. 74. & Steph. Stephanium ad Saxon. Gramm. Lib. V. Hist. Dan. pag. 129. & hinc *fallaces Parthi.* vide Bentlej. ad Lucan. III. 265.

55 *Claustraque Pelusi Romano subruta ferro*] ita ex verissima Palmerii & Lipsii emendatione edidit, & multis confirmavit Broukhusius. idque probasse videtur Passeratius. nec aliter Guyetus, Heinsius, & Marklandus conjecerant. male enim *castra* hic in omnibus fere MSS. & vetustis edd. ut adfert etiam Nestor in Vocabulario pag. 112. & 158. eadem variatione apud Statium V. Theb. 561. *Librati saliunt portarum in claustra molares.* ubi *castra* in MSS. Petronius Carm. de Bello Civ. cap. 121. Satyr.

Et Libyae cerno, & tua, Nile, gementia claustra.

ut recte pro *castra* viri docti restituerunt, quos etiam vide ad cap. 89. pag. 429. Barth. ad Stat. III. Theb. 27. & N. Heins. ad Vellej. Paterc. Lib. I. cap. 3. §. 3. ubi *Corinthum, quae antea fuerat Ephyre, claustra Peloponesi continentem, in Isthmo condidit.* Sueton. Vesp. c. 7. *Alexandriam transiit, ut claustra Aegypti obtineret. subdita* perperam in Borrichiano, Heinsiano, Voss. quarto, & meo priore. *Pelusii* male in MSS. & edd. antiquis. altero versu *Antonii* vitiose in Mentel. Borrich. meo utroque, & aliis codd. ac priscis edd. quod non adderem, nisi scirem, incogitanter secundam hac in voce a nonnullis recentioribus fuisse correptam.

57. *Mollia tu coeptae fautor cape lora juventae*] *Mollis* in plerisque codd. & antiquis edd. quibus accedunt duo Leidd. tres Voss. D'Orv. secundus, & meus uterque. quod absurdum, sive librarii de Maecenatis mollitie somniaverint, sive *mollis coeptae juventae* male conjunxerint. neque tamen hoc solis librariis adscribendum, nam & ita exposuit Passeratius. sed optime refutatum est a Broukhusio, qui *mollia* substituit, quam pulcherrimam emendationem vocat Etonensium Electorum editor, & ab eo in contextum esse admissam non indignatur. vide etiam notas ad Ovidium Lib. I. A. A. 10. certe *mollia lora* conveniunt *coeptae juventae*, ut saepe apud poëtas, *coeptae flore juventae.* v. Markland. ad Statii Silvas p. 278. & quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. p. 165. *mollia dona*, in aliis legi testatur Lat. Latinius.

59. ——— *& a te est,*
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas]
est desideratur in plerisque MSS. Marklandus ita intelligendum notaverat, quod fuerim in partibus tuis, hoc est, quod ad tuum exemplum vitam meam & scripta quoque conformaverim. ut apud Ovid. II. ex P. Ep. 2. 103.

Tota domus petit hoc. nec tu potes ipse negare,
Et nos in turbae parte fuisse tuae.

esse autem *in partes*, pro in partibus, minime insolens locutio, qua notione *esse* pro *ire*, *venire* dicitur. vide hic Passeratium, & notas ad Petron. cap. 42. p. 189.

ELEG. VIII.

Mirabar quidnam misissent mane Camenae,
Ante meum stantes sole rubente torum.
Natalis nostrae signum misere puellae,
Et manibus faustos ter crepuere sonos.
5. Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti,
Ponat & in sicco molliter unda minas.

Ad-

ELEG. VIII. v. 1. *Mirabar quidnam misissent mane Camenae*] *quid me visissent* Guyeto emendandum placebat. Heinsius quoque ad Claudiani Epithal. Palladii v. 56. hic legebat *visissent*, & paullo post *signum visere*. sic apud eundem Consul. Mallii v. 278.

—— nec limina nostri
Consulis, & semper dilectas visimus aedes.

Heinsio tamen sic emendanti aegre adsensum praebet Broukhusius, cui, si quid mutandum esset, potior habenda videbatur Passeratii & Livineji conjectura *risissent*. sed *misissent* rectum, & non sollicitandum est. intelligendum enim de somnio, quod Musae mane, ante poëtae torum stare visae, miserunt, ut *missum omen* Silio XIII. 509.

—— & missum laetabere bello Omen.

Statius IX. Theb. 631.

Quod si vera sopor miserae praesagia mittit.

ita *mittere* simpliciter pro nunciare, saepe apud Ciceronem. vide Manut. ad Lib. V. ad Fam. Epist. 29. init. & Graevium ad Lib. III. ad Attic. Ep. 19. in fin. Recte etiam in hoc Propertii dubio, ut ait, loco *mittere* pro significare, licet mox sequatur *signum misere*, intelligendum esse notat Cortius ad Cic. II. ad Fam. Ep. 8. tertio igitur versu *signum misere* etiam mutari non opus est. & male illic *signumque dedere* in D'Orv. sec. *miserere* vitiose in meo sec. *mittere signum*, pro dare. ut apud Virg. I. Georg. 229.

Haud obscura cadens mittet tibi signa Boötes.

quod hoc Propertii loco illic firmat Patruus meus. Seneca Thyeste v. 957.

Mittit luctus signa futuri
Mens, ante sui praesaga mali.

& Hippol. 82.

En, Diva favet. signum arguti
Misere canes.

quod autem v. 2. *sole oriente* etiam Heinsius conjecerat, neque hoc admittendum esse patebit ex ipsius Heinsii notis ad Claud. Consul. Olybr. & Prob. v. 4. *rubente* etiam praeferebat Francius, & bene vindicavit Broukhusius. adde notata ad Tom. II. Auth. Lat. p. 301. *Mirabar* saepe in initio, etiam apud alios. vide ad Petron. cap. 69. p. 344. Elegiae hujus principium imitatus est P. Lotichius Lib. III. El. 17.

Mirabar, quidnam, missos post aëre nimbos,
Mox fieret pulso clarior imbre dies.

Ceterum de titulis, qui in MSS. & edd. vetustis praefixi singulis Elegiis habentur, quid judicandum sit, vel ex hoc solo specimine notasse sufficiat, quod in Regiis & meo codice secundo inepte inscribatur haec Elegia DE NIOBE. quia v. 8. ejus fit mentio. Est enim Elegia in Natalem Cynthiae, ut ex v. 3. & fine, manifestum est. sic infra El. IX. in medio carmine v. 21. nova incipit Elegia DE SEMIRAMI, quia illic Semiramidis meminit. & El. XIII. post v. 10. alia quoque in MSS. Elegia a prioribus separata inchoatur cum epigraphe, FABVLA ANTHIOPAE.

4. *faustos ter crepuere sonos*] *somnos* corrupte in meo priore. elegantiam locutionis illustravit Marklandus ad Statii Silvas p. 191.

6. *Ponat & in sicco molliter unda minas*] *Ponet* male in Neap. primo Leid. & D'Orvill. nam

Dddd

prae-

Adſpiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobae lacrimas ſupprimat ipſe lapis.
Alcyonum poſitis requieſcant ora querelis,
10. Increpet abſumtum nec ſua mater Ityn.
Tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis,
Surge, & poſcentes juſta precare Deos.

Ac

praecedit *flent aëre venti.* licet *flant* in Voſſ. pr. & Leid. *minax* in Borrich. Leid. ſec. D'Orv. primo, & meo altero. *Ponat & inſuetas* Heinſius conjecerat. ſed *in ſicco*, pro *in litore*, in terra. vide Graev. ad Cic. pro Plancio cap. XVI. p. 586. imitatus eſt hunc locum Lotichius Lib. IV. El. 6. 10.

Nec liquidum nigrae contriſtent aethera nubes,
Ponat & hiberni frigoris aura minas.

Ovidius Epiſt. VII. 49.

Jam venti ponent, ſtrataque aequaliter unda
Caeruleis Triton per mare curret equis.

8. *Et Niobae lacrimas ſupprimat ipſe lapis*] *Et Niobe lacrimas ſuppr. ipſa ſuas* in Heinſiano & meo priore. *ipſe ſuas* Mentel. prior. Leid. & Voſſ. *Niobe lacr. ſ. ipſe lapis* in aliis, & primis edd. hoc eſt *Niobes*, ut in ſec. Leid. tribus Voſſ. & Groning. *Niobe l. ſ. ipſa ſuas* probabat Heinſius in Notis p. 724. & Francius adſcripſerat id Ovidianum eſſe, forte reſpiciens ad Lib. V. Triſt. 12. 8.

Et Niobe feſtos ducat ut orba choros.

ſed vera Propertii manus eſt,

Et Niobae (vel *Niobes*) *lacrimas ſupprimat ipſe lapis.*

lapis Niobae, ut λίθος Graecis, pro ſtatua, quomodo *lapis Parius*, de Praxitelis ſtatua, ſupra El. VII. 16. ubi vide. ita de eodem Niobes lapide in Sipylo Homerus Il. Ω. 617. Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει. ad illam enim Niobes in Sipylo ſtatuam hic reſpicit, quae ſemper lacrimantem Nioben è longinquo referebat, & ideo elegantius eſt, ut *ipſe Niobae lapis ſupprimere lacrimas* dicatur. ſupra Lib. II. El. 16. 8.

Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba
Sollicito lacrimas depluit e Sipylo.

ubi *Niobe* pro ejus ſigno ponitur, vide quae illic notavi. Sed non omittendum, quod me admonuit Cel. Ruhnkenius, obſervaſſe Annam Fabri, totum hunc locum a Propertio expreſſum eſſe ex illis Callimachi Hymno in Apoll. v. 18. & ſeqq.

Εὐφημεῖ καὶ πόντος &c.
Οὐδὲ Θέτις Ἀχιλῆα κινύρεται αἴλινα μήτηρ.
Καὶ μὲν ὁ δακρυόεις ἀναβάλλεται ἄλγεα πέτρος,
Ὅς τις ἐνὶ Φρυγίῃ διερὸς λίθος ἐστήρικται,
Μάρμαρον ἀντὶ γυναικὸς ὀϊζυρόν τι χανούσης.

quem locum in margine ed. Scalig. etiam Francius adpoſuerat. illic enim verbis Εὐφημεῖ καὶ πόντος reſpondent illa, *Ponat & in ſicco molliter unda minas.* cum Οὐδὲ Θέτις Ἀχιλῆα κινύρεται, mutata hiſtoria conveniunt illa, *Increpet abſumtum nec ſua mater Ityn.* & tres reliquos verſus de ſtatua Niobes lacrimante Καὶ μὲν ὁ δακρυόεις &c. reſpiciunt haec, *Et Niobae lacrimas ſupprimat ipſe lapis.* quae Douſa Fil etiam comparavit. & hinc manifeſtum eſt, *lapis*, ut λίθος Callimacho, non tentandum eſſe.

9. *Alcyonum poſitis requieſcant ora querelis*] *Halcynon* corrupte in Borrich. *Aſcinoum* Askew. ad genium Propertianum forte adcommodatius erit, ſi legamus,

Alcyones poſitis requieſcant ora querelis.

ut Graeco loquendi more *requieſcant ora* dictum ſit, quomodo Lib. II. El. 18. 25.

Jupiter Alcmenae geminas requieverat Arctos.

ubi vide Scalig. & El. XXV. 75.

Quamvis ille ſuam laſſus requieſcat avenam.

Calvus in Jō apud Servium ad Virg. Ecl. VIII. 4.

Sol quoque perpetuos meminit requieſcere curſus.

vide & Jo. Iſ. Pontani notas ad Senecae Herc. Oet. v. 1586. & Dauſqueji ad Baſil. Seleuc. pag. 90.

11. *Tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis, Surge, & poſcentes juſta precare Deos*] *Tuque io* in Voſſ. quarto. *Tu quoque cara* in Pala-

Ac primum pura somnum tibi discute lympha,
Et nitidas presso pollice finge comas.

15. Dein

latino Gebhardi. qui recte rejicit Passeratii conjecturam, *Tuque o cura mihi.* dein *felicibus edita poenis* in Heinsiano. *poennis* Mentel. *Parcis* legendum videbatur Withosio in Praemetiis Critic. pag. 73. sed invito, ut opinor, Propertio. nam *felicibus pennis* dictum pro omine fausto, vide Broukhus. & Torrent. ad Horat. Lib. I. od. 6. 2. ubi adfert, *At tu cara mihi.* & ita recte hoc in loco explicuit Valens Guellius ad Virg. III. Aen. 361. *penna* avium, pro felici augurio, ex volatu avium capto. ut apud Ovid. I. Fast. 448.

Nunc pennis veras nunc datis ore notas.

& I. Trist. 8. 50.

Linguave servatae pennave dixit avis.

sic πτέρυγες ἀγαθαὶ Callimacho Hymn. in Lavacr. Pallad. v. 124. ubi vide Theod. Graevium, & hic Dousam Fil. *bona alite*, & contra *sinistra avi*, pro felici vel infausto augurio. vid. N. Heins. Lib. IV. Advers. cap. 1. p. 563. & ad Catull. p. 650. & κακοῖς οἰωνοῖσι, ut ὄρνις pro malo vel bono omine, passim Homero, aliisque. de quo vid. Spanhem. ad Callim. Hymn. in Jov. v. 68. & Stanlej. ad Aeschyl. VII. contra Theb. v. 603. adde eruditorum Interpr. notas ad Valer. Fl. Lib. I. 233. & ad Gratii Cyneg. v. 204. ex hoc etiam loco firmatur N. Heinsii conjectura apud Tibull. II. 2. 21.

Hac venias Natalis avi, prolemque ministres.

id est, hoc felici augurio. seq. versu vitiose *potentes* in Heinsiano, & meo priore. *praesentes* Passeratius. sed *poscentes justa* videntur jungenda. de quo frustra idem ambigit, addens *justa* ad Cynthiam posse referri, utpote quae suum unicuique tribuat. sed non inmerito Passeratio adversatur Gebhardus. nam *justa poscere* melius dicuntur Dii, praesertim, ut die natali pro vita sibi servata gratias illis agat, & preces ac vota in sequentium annorum felicitatem suscipiat. per *Deos* vero *justa poscentes* viri docti manus in ora ed. Scalig. adscripserant intelligendos esse manes, & remittebat ad Th. Marcilii notas in aurea Carm. Pythag. v. 3. ubi occurrit,

Τούς τε καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων.

sed quod ab hoc loco alienum arbitror. *Genitales* potius *Deos* intelligi malim, quia de natali Cynthiae agitur. unde *Juno* cognomine *Natalis*, cui feminae die natali sacrificabant, intelligitur a viris eruditis apud Tibull. IV. 6. init. hos autem Genitales Deos ut hominum rerumque creatores venerabantur. ut DIS GENITALIBVS epigraphe est in numo Crispinae apud Vaillant Tom. II. Num. Imp. p. 192. & DIS GENITORIBVS in alio Pertinacis Tom. I. p. 105. ed. Rom. quomodo Diana *Genetyllis* erudite a Bentlejo restituta est Horatio Carm. Sec. post. libr. Epod. v. 13.

13. *Ac primum pura somnum tibi discute lympha*] *At primum* in Palatino Gebhardi. *somnum lympha discutere* Gebhardus in notis ad h. l. & Lib. I. Antiq. Lect. cap. 5. exponit de lavatione matutina, qua e lecto surgentes ora oculosque aqua abstergebant, & residuum somni torporem discutiebant. Sed huic rei aptius fuisset *ablue.* sic apud Lucianum in Amoribus T. II. p. 440. ἡ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ νάματι τὸν ὀφθαλμὸν ἀποσμησαμένη κάρον. & pag. 447. τὸν ἔτι τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀποσμησάμενος ὕδατι λιτῷ. Hic vero *discutere* somnum, est, visa nocturna, si quid forte sinistri ea portenderant, expiare, lympha fluviali vel fontana diluere & lustrare. de qua somniorum per aquae ablutionem expiatione vide hic Passeratium, & ad Lib. IV. p. 600. Casaub. ad Persii Sat. III. p. 187. Durant. Casell. Lib. II. Variar. cap. 2. p. 58. & Dorleans ad Tacit. p. 154. id *procurare somnia* Tibullo Lib. I. El. 5. 13. *discutere* igitur est removere, avertere. ut Lib. II. El. 20. 20. *Quum mihi discussit talia visa metus.* vid. Sitzmann. ad Boëth. Lib. I. Metr. 3. & notas ad Petron. cap. 47. pag. 229. & seq. altero versu *terso pollice* vel *roseo* conjecerat Heinsius. sed *presso pollice* ad comas colligendas, & distincto ordine ponendas aptius verbum, pro arte inhibito pollice, ne laedat. ut Lib. II. El. 1. 10. *Miramur, faciles ut premat arte manus.* ubi vide. *genas* in aliis esse testatur Lat. Latinius. *finge comas* ut apud Ovid. Lib. I. Am. 14. 2. legebat Heinsius,

Fingere quam posses, jam tibi nulla coma est.

pro *Tinguere*, quod inter alia hoc quoque loco illic adstruit.

15. Dein qua pridem oculos cepisti veste Properti,
Indue, nec vacuum flore relinque caput.
Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis:
Inque meum semper stent tua regna caput.
Inde coronatas ubi thure piaveris aras,
20. Luxerit & tota flamma secunda domo:
Sit mensae ratio, noxque inter pocula currat,

Et

15. *Dein, qua pridem oculos cepisti veste Properti*] *Dehinc* in Mentel. & primo Leid. quam varietatem hoc in loco notavit Patruus meus ad Suet. Tib. 20. ubi *dehinc* etiam in MSS. pro *dein.* ut saepe. supra Lib. II. El. 2. 14.

Dehinc domiti post haec aequa & iniqua ferunt.

vide Bentlej. ad Horat. Epod. XVI. 65. *pridem* bene restituit Broukhusius, pro *primum*, ut olim edebatur, & in omnibus fere MSS. legitur. *oculos* deest in D'Orv. sec. in aliis etiam *coepisti* pro *cepisti*, vitiose. vid. Sciopp. IV. Susp. Lect. Ep. 18. *pridem* pro jam diu. de quo vide ad Lib. II. El. 7. 1. *Te qua primum oculos* in meo secundo, & in margine *Denique* pro varia lectione vel glossa. intelligit vestem illam, qua induta erat Cynthia, quum primum sibi visa, oculos poëtae ad amorem sui adtraheret, quam *ostrinam tunicam* vocat Lib. II. 22. 26. *suos oculos cepisse* hic dicit Cynhiam, cujus *oculis* se *captum* dicit Lib. I. El. 1. init. *Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis.* ubi vide. id *auferre* dicit Medea apud Ovid. Epist. XII. v. 36.

Abstulerant oculi lumina nostra tui.

& *rapere* Lib. II. Am. 19. 19.

Tu quoque, quae nostros rapuisti nuper ocellos.

17. *ut sit tibi forma perennis*] *fama* in Regiis. *ut sit mihi fama perennis* D'Orvill. sec. *forma perennis*, ut Lib. II. El. 21. 57.

Nec forma aeternum aut cuiquam fortuna perennis.

vers. seq. in eodem D'Orvill. *sunt tua regna*, pro *sint. stent tua regna* optime, pro maneant. de quo vide supra ad El. 3. huj. Lib. v. 24. *stent tibi* male in Heinsiano, & meo priore. Lib. IV. El. 7. 50.

Longa mea in libris regna fuere tuis.

regna autem & *regnum tenere* in his rebus de imperio puellarum in amantes, vel de eo, qui in amore potior est, poëtis frequens. vide Heins. ad Ovid. Rem. Am. v. 299. Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 7. 75. & quae notavi ad Lib. I. El. 8. 31. eo sensu etiam Gruterus Lib. XIV. Suspic. inedit. cap. 8. exponit in loco Tibulli Lib. II. El. 6. 41. *regnum ipse tenet.* & ex aliis ejusdem ac Propertii locis id illustrat. totum vero hoc distichon deest in Neapol. & Voss. tertio.

20. *Luxerit & tota flamma secunda domo*] *Luserit* Leid. & Voss. pr. Heinsian. Askew. & meus. *Fulserit* Heinsius. an *flamma secunda* forte de altero sacrificio, Laribus facto, intelligendum sit, haesito. aliter vulgari significatione *flamma secunda* exponenda est de flamma ex ara fausto omine in altum surgente. ut vult Passeratius. eo sensu Ovidius Lib. V. Trist. El. 5. 11. de natali Uxoris;

Da mihi thura, puer, pingues facientia flammas,
Quodque pio fusum stridat in igne merum.

coronatas aras illustrat Barth. ad Stat. X. Th. 598.

21. *Sit mensae ratio, noxque inter pocula currat*] *Sic mensae* in meo sec. *moxque* in Borrich. Regiis, Mentel. Leidensi primo, primo & quarto Voss. meo priore, & priscis edd. *curat* Borrich. Mentel. & meus uterque. sed in vet. cod. Ant. Perreji corrupte *vosque.* unde legendum arbitror, *voxque inter pocula cantet.* certe *voxque* clare legitur in Colotiano, & tribus Vaticanis. & *nox* minus apte hic memoratur, quia *nocturnis* sequitur. notum illud Ovidii Lib. I. A. A. 595.

Si vox est, canta: si mollia brachia, salta.

vocem enim & *cantus* in conviviis hilarioribus plerumque jungunt, & *choreis* atque instrumentis mu-

Et crocino nares murrheus ungat onyx.
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
Et sint nequitiae libera verba tuae.
25. Dulciaque ingratos adimant convivia somnos.
Publica vicinae perstrepat aura viae.

Sit

musicis addunt poëtae. pari lectionis varietate apud Ovid. Epist. III. 116. restituerunt viri docti,

—— citharae voxque Venusque juvant.

ubi *noxque* antea edebatur. vide illic notas. & sic *cantum vocum, nervorum & tibiarum, nocturnis conviviis* adjungit Cicero, loco infra producendo, ex Orat. pro Rosc. Amer. cap. 46. forte etiam *Sit mensae statio* corrigendum. ut in Epigr. veteri Tom. I. Anth. Lat. p. 502. *Hic statio est tacitis dicta Cupidinibus. statio* enim de voluptatis sede etiam dicitur, ut inter varias vocis hujus significationes docet Bernartius ad Stat. I. Th. 148.

22. *Et crocino nares murrheus ungat onyx*] haec corruptissima leguntur in codd. MSS., & librariorum aberrationibus valde deformata. *crocinonarix mureus* Borrich. *naris* Mentel. & Voss. pr. in Heinsiano, & meo primo lacuna est. *t......* *mureus.* in altero *Et croci nenaris mureus.* & in margine *croum* pro varia lect. receptam lectionem firmat Nestor in Vocabulario suo pag. 94. Heinsio pro *nares* legendum videbatur *crines*. quod placet. capillos enim, ut notum est, in convivii luxu perfundebant unguentis, quorum odore grato pascebantur *nares*, non illinebantur. quo refer Callimachi Fragm. XII. a Cel. Hemsterhusio sic suppletum:

Πῖον ἀπ' ἐκλύγξων αἰὲν ἄλειφα ῥέει.

quod sic verti potest,

Unguentum semper pingue capillus olet.

Ovidius III. Met. 555.

Sed madidus myrrha crinis, mollesque coronae.

pingui madidus crinis amomo Senecae Thyest. 948. noster Lib. I. El. 2. 3.

Aut quid Orontea crines perfundere myrrha.

Tibullus Lib. III. El. 4. 28.

Stillabat Syrio myrrhea rore coma.

ut legebat Muretus pro *myrtea*. sed inprobante Cl. Heynio. Horatius Lib. II. od. 7. 8.

—— coronatus nitentes
Malobathro Syrio capillos.

Sappho apud Ovidium Epist. XV. 76.

Non Arabo noster rore capillus olet.

& alibi passim. hinc mulieres eleganter Luciano in Amorib. T. II. p. 441. dicuntur *ὅλην Ἀραβίαν χεῖλος ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσαι*. de *crocino unguento* praeter ea, quae notavit Broukhusius, vide Marcillium ad Martial. Spectac. Epigr. 3. operose Spanhem. ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 83. & de frequenti croci usu in conviviis lautioribus eruditos Luciani Interpretes in Nigrino, Tom. I. pag. 72 — 74. cujus tamen verba *εἰ γάρ τοι τῇ πνοῇ τῶν ἴων καὶ ῥόδων χαίρουσιν, ὑπὸ τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στεφοῦσθαι*, & locus Diogenis Laërtii a Solano productus, *nares ungat*, pro unguenti crocini odore repleat, tueri possent.

23. *Tibia nocturnis succumbat rauca choreis*] *incumbat* Heinsio placebat. sed *rauca* exigit *succumbat*, id est canendo lassa deficiat, choreasque saltantium destituat. ut supra El. I. 54.

Et defessa choris Calliopea meis.

sic enim recte exposuit Passeratius. ita *somno succumbere lumina* dicuntur Ovidio Epist. XII. 49. & III. A. A. 767. seq. versu *Et sine nequitiae* olim conjecerat Broukhus. quia paullo ante v. 21. *Sit mensae ratio.*

26. *Publica vicinae perstrepat aura viae*] sic edere malui, consentientibus omnibus fere codd. ut Ant. Perreji, Fruterii, Scaligeri, Menteliano, Neapol. Vaticano sec. & quinto, Groning. Palatinis & Commeliniano Gebhardi, duob. Leidd. tribus Voss. D'Orvill. utroque, & meis. *aura* forte melius esse notavit Scaliger, licet nonnulla pro altera lectione *ara* adferat,

per-

Sit sors & nobis talorum interprete jactu,
Quem gravibus pennis verberet ille puer.
Quum fuerit multis exacta trientibus hora,
30. Noctis & instituet sacra ministra Venus:

Annua

perstrepet aura in aliis haberi notavit Lat. Latinius. Guyetus legebat, *vicina perstrepat aura via*. cui etiam *ara* non inprobabatur, ut Passeratius. quod praeter Regios codices etiam est in primis edd. & sic legitur in ed. Beroaldina, licet in notis nihil memoret. id si reciperetur, intelligendum esset de aris, quae in compitis erant. sed *coronatae arae* jam supra v. 19. praecesserant; & *arae* vix convenit verbum *perstrepat*. jure igitur rejectum fuit a Broukhusio, qui tamen *ora* ex N. Heinsii conjectura contextui male inseruit. exemplum enim desidero, quo probetur apud ullum bonae aetatis scriptorem veterem occurrere *ora viae publicae*. *aura* emendaverat etiam Marklandus in margine ed. Graevianae, in qua *ara*. *aura viae vicinae* vel intelligenda videtur de sermonibus ac strepitu turbae concurrentis, & faustis viciniae adclamationibus. ut *popularis aura* pro favore & adplausu populi. vel cantu, tibia, & convivii hilaritate omnis vicinia perstrepat. ut apud Cicer. pro Roscio Amer. cap. 46. *animi & aurium caussa tot homines habet*, (forte *alit* leg. nam *sumtus* & *effusiones* sequuntur, & modo praecessit, *familiam quantam habeat*) *ut quotidiano cantu vocum, & nervorum & tibiarum, nocturnisque conviviis tota vicinitas personet*. *perstrepet* in Neapol. Leid. sec. Voss. pr. & tert. utroque D'Orv. & meo altero. hinc *percrepet* eliciendum videbatur L. Santenio, & conjecturam firmabat loco Ciceronis V. in Verr. cap. 13. ubi praecedunt convivia muliebria, *locum illum litoris percrepare totum mulierum vocibus, cantuque symphoniae*. Lucem his foeneratur adpositus Horatii locus Lib. III. od. 19. 20.

Insanire juvat: cur Berecynthiae
Cessant flamina tibiae? &c.
Parcentes ego dexteras
Odi: sparge rosas. audiat invidus
Dementem strepitum Lycus,
Et vicina seni non habilis Lyco.

praeced. versu *convicia* scriptum fuisse ab ipso poëta conjicit Broukhusius. ut juvenum & puellarum cantus & jocosa dicteria intelligantur. vide infra ad Eleg. 23. v. 21. idque adeo placebat Cel. Ruhnkenio, ut textui reddendum censeret. ejus notas vide ad Aquil. Roman. pag. 144.

27. *Sit sors & nobis talorum interprete jactu,*
Quem gravibus pennis &c.]

gravius legebant Beroaldus & Guyetus. id est, quis nostrum majori igne ardeat. *poenis* male in Heinsiano & meo primo. de ritu, quo in conviviis sortiebantur, quo quis ordine & loco suos amores proponeret, intelligit Torrentius ad Horat. Lib. I. od. 27. 10. nam inter pocula moris etiam erat apud veteres profiteri, quo quis vulnere, qua sagitta periret, ut idem ait Horatius. vide supra ad Lib. I. El. 9. v. ult.

29. —— *multis exacta trientibus hora,*
Noctis & instituet sacra ministra Venus]

fuerit multis laxata trientibus ora in Askew. forte pro *fuerint lassata*. in meo utroque codice distinguitur, *exacta trientibus hora Noctis, & instituet* &c. sed vulgatum videtur praeferendum, ut *convivii hora* primo versu intelligatur, & in altero *noctis sacra* jungantur. haesitat enim Passeratius, an *ministra noctis* an *sacra noctis*, vel *sacra ministra noctis*, quibus noctu operantur, intelligat. pro *ministra* Heinsius conjiciebat *sequestra*. ut aliis veterum locis hanc vocem etiam restituit in notis ad Ovid. I. Fast. 287. certe *sequester*, *magister*, & *minister* saepe confunduntur. vid. ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 169. sed *ministra* Venus, quae opem sacris his nocturnis ferat. ut de dextra sua Leander apud Ovid. Epist. XVIII. 24.

Est tamen & sensus apta ministra mei.

& Cydippe Epist. XXI. 114.

Lumina propositi facta ministra mei.

sic tabellas, quibus amores suos amicae indicaverat, *fidas sibi ministras* vocat Lib. I. Am. XI. 27. ut recte viri docti emendarunt. *instituet sacra*

&

Annua solvamus thalamo sollemnia nostro,
Natalisque tui sic peragamus iter.

ELEG.

marita Venus tentaverat Marklandus, *sacra marita* conjungens. ut infra El. XIX. v. 16.

Pollueritque novo sacra marita toro.

& Lib. IV. El. 3. 11.

Haecne marita fides? hae pactae sunt mihi noctes?

sic Juno *sacris praefecta maritis* Ovidio Epist. XII. 87. & elegantiae caussa *toros maritos*, *foedus maritum*, & sim. multis veterum locis reddidit Heinsius ad Ovid. Epist. XIV. 19. haec vero Marklandi emendatio si admittatur, codd. MSS. distinctio *hora Noctis*, praeferenda videtur. de *trientibus*, quatuor unciarum poculis, unde & *triental* ipsum poculum dicitur, vide Casaub. ad Pers. Sat. III. v. 100.

31. *Annua solvamus thalamo sollemnia nostro*] *thalamo & sollemnia* in Colbertinis, meo cod. secundo, ed. Venet. 1487. Volsci, Beroaldi, utraque Aldina, Junt. Colin. Gryph. 1551. & 1561. Christ. Plantin. 1560. & Grasseri. vitiose *thalamo & somnia* in Venet. 1475. & Regiensi.

32. *Natalisque tui sic peragamus iter*] *ter peragamus* in Leid. pr. & Voss. ut est in ed. Beroaldi, & in MS. Sambuci legi testatur Modius in Novantiq. Lect. p. 82. sic Lib. II. El. 24. 22. etiam in multis codd. habetur,

Noctibus his vacui ter faciamus iter.

ubi *reficiamus* editur. *peragere iter natalis* exponit Broukhusius, diem natalem sollemniter transigere. ut *peragere iter vitae*, *mortis iter adire*, & sim. alibi apud nostrum. sic in Epigrammate veteri,

Septem annis Successus iter fatale peregi.

ut legendum notavi in Anth. Lat. T. II. pag. 24. & 25. Virgilius IV. Aen. 653.

Vixi, &, quem dederat cursum fortuna, peregi.

iter vitae aestuosae etiam dixit Valer. Max. Lib. VIII. cap. 8. 1.

ELEG. IX.

Quid mirare, meam si versat femina vitam,
Et trahit addictum sub sua jura virum?

Crimi-

Eleg. IX.] Plurima in Elegiis Propertii male digesta Viri eruditi non inmerito queruntur. praesertim Lipsius Lib II. Var. Lect. cap. 25. qui saepe in Criticis suis scriptis, multos poëtae nostri versus aliter disposuit. Sed majoribus ausis Scaliger transpositionibus plurimis totas Elegias melius connectere tentavit, in cujus tamen nimiam audaciam passim graviter, saepe etiam inmerito, multi invehuntur. Exempla aliquot locorum male cohaerentium dedit Cl. Schraderus Emend. cap. V. pag. 94. & seqq. & vide quae ex Broukhusii notis MSS. dedi ad Lib. IV. El. 8. init. Sed ex his multa ad Episodiorum genus, in quibus extra materiem inceptam egrediuntur Elegiaci poëtae, retulit Tarquinius Gallutius in Comment. de Elegia cap. XII. & in exemplum proponit hanc Elegiam, in cujus initio incipit Poëta ab amoris servitio, cui obnoxius erat, deinde deflectit ad Virorum Illustrium & Deorum exempla, qui feminarum imperium subierunt, & pergit postea ad Antonii & Cleopatrae amores, pugnamque Actiacam, neque ad argumentum principio Elegiae inceptum redit. Rectum hac in re judicium est eruditi Britanni in Miscell. Observ. Tom. II. p. 103. *In Propertii poëmatibus aliquando connectio non invenitur, quod partim adscribo ipsi poëtae, qui hoc modo scribere amabat, sed partim quoque contextui corrupto, perditis aliquot versibus, & quibusdam extra ordinem turbatis.* Id vero in plurimis Propertii locis, etiam illis, quos alii praeterierant, obtinere saepe in hoc Commentario observavi.

v. 1. *Quid mirare, meam si versat femina vitam*] *si vexat femina curam* legebat Heinsius. sed refragantibus omnibus codicibus & edd. antiquis, & invito, ut opinor, ipso Propertio, cui hoc verbum usitatissimum est, & gravem habet emphasin. vide Broukhus. ad h. l. & supra ad El. VI. 12.

Non est certa fides, quam non injuria versat.

Lib. II. El. 18. 47.

Quanta illum toto versant suspiria lecto.

infra El. XV. 12.

Spesque timorque animum versat utroque meum.

ubi *vexat* etiam in aliis MSS. in quibus frequenter haec verba confunduntur. Medea apud Ovid. Epist. XII. in fine:

Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat.

Lib. I. Am. 2. 8.

Et possessa ferus pectora versat Amor.

Livius Lib. II. cap. 45. 5. *nunc indignatio, nunc pudor, pectora versare, & ab intestinis avertere malis.* ubi alterum ex eodem Lib. XXV. 3. locum adfert Drakenborchius, *cui simul metus pudorque animum versabat.* Valer. Max. Lib. V. cap. 1. 10. *sic mortalium negotia fortuna versat.* & Lib. VIII. 9. ex. ext. 2. *Pericles egit urbem & versavit arbitrio suo.* ubi etiam *vexavit* in MSS. Horatius Lib. II. Epist. 2. 90.

—— argutos versat furor ille poëtas.

ut reposuit Bentlejus, pro *vexat.* & hoc sensu *versare* restituendum videtur Ennodio Hymn. II. v. 4.

Quem nec procella turbidis
Si versat ima motibus,
Potest fugare a pectore.

ubi nunc *vertat* vel *verrat* legitur. plura vide in notis Patrui mei ad Ovid. Lib. II. Am. El. 2. 29. & El. 19. 15. Graevii ad Cic. de Amic. cap. 26. in fin. & Cortii ad Sallust. Jug. c. 14. §. 9. sic κυλίνδειν Graecis. ut apud Aristoph. Eccle. 208. ὥσπερ Αἴσιμος κυλίνδεται. vid. Bergler. ad Alciphr. Lib. I. Epist. 23. & hanc lectionem imitatione sua hic probasse videtur Janus Secundus Lib. I. El. V. init.

Una meas igitur versabit femina curas?
Unaque mi risus, unaque fletus erit?

seq. versu *adductum*, male in Voss. quarto. ut in hac Eleg. v. 32. *addictos in sua regna patris*, in multis etiam codicibus est *adductos*, ubi *in sua jura* legebat Heinsius. *sub sua signa* in aliis hic legi notat Lat. Latinius. quod sua venere non destituitur. tamquam in castris Cynthiae militare

Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere vincla jugo?
5. Venturam melius praesagit navita noctem:
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego praeterita jactavi verba juventa:
Tu nunc exemplo disce timere meo.

Colchis

re se dicat. ut de Macro Tibullus Lib. II. El. 6. 6. ad Cupidinem,

Ure puer, quaeso, tua qui ferus otia liquit:
Atque iterum erronem sub tua signa voca.

3. *Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis*] *Carminaque* in Mentel. Palatino, & Commeliniano Gebhardi, Leid. primo, & tertio Voss. solita permutatione. ut Lib. I. El. 18. 9. *Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?* ubi *carmina* etiam in variis codd. MSS. Passeratio perperam probante, ut illic notavi. sed tam hoc quam illo loco *crimina* poni pro criminationibus, recte notat Goldastus ad Dositheum Lib. III. pag. 39. infra v. 27. *quid raptem in crimina divos?* ubi *carmina* etiam in MSS. vide & notata ad Lib. I. El. 12. 1. seq. versu *solvere vincla* in aliis apud Lat. Latinium.

5. *Venturam melius praesagit navita noctem*] ita Beroaldum secutus recte edidit Broukhusius, quod confirmatur a v. c. Perreji, primo, sec. & quinto Vatic. tribus Voss. & secundo D'Orv. neque aliter adfert Nestor in Vocabulario pag. 107. b. & ita legendum jam monuit Palmerius in Spicileg. p. 806. Tom. IV. Fac. Crit. ut *nox* pro tempestate dicatur, quomodo apud Virg. I. Aen. 93. —— *ponto nox incubat atra.* vid. Passerat. ad Lib. I. El. 17. p. 223. favere posset Senecae locus in Thyest. 959.

Mittit luctus signa futuri
Mens ante sui praesaga mali,
Instat nautis fera tempestas.

sed *mortem* tuentur codex Fruterii, Mentel. Palat. Commel. Heinsian. Groning. Borrich. duo Leidenses, primus D'Orvill. meus uterque, cum primis aliisque vetustis edd. idque etiam probabat Marklandus. qui praeterea legebat,

Venturam vetulus *praesagit navita mortem.*

sed dubito an loca proferri possint, ubi *vetulus* non sine contemtu aliquo dicatur. itaque Livinejo adquiescendum videtur, qui exponit *melius* nempe, quam rudes & inexperti maris. *Venturas Ceros* conjecerat Heinsius. nimia licentia.

6. *Vulneribus didicit miles habere metum*] Nescio quos codices (nullos enim memorat) secutus fuerit Broukhusius, qui *modum* edidit. *metum* exhibent omnes mei, nullo excepto, & editiones priscae. idque propugnat *timere* disticho seq. *Tu nunc exemplo disce timere meo.* Francius quoque dubitabat, an *habere modum* ita simpliciter posset dici. Suam igitur conjecturam contextui inseruit, & locutionem Latinam esse exemplis probavit. quibus addere potuerat e nostro infra El. XVII. 4. *Nescitis captae mentis habere modum.* & *habere modum* aeque recte dicitur, ac *habere finem, terminum,* & sim. vid. Patrui mei Comm. ad Phaedr. Prolog. Lib. V. init. *statuere modum* El. seq. v. 39. *Errorisque sui sit statuisse modum.* sed & *metum habere* proba locutio est. Ovidius II. ex P. Ep. 7. 6.

Saepe supervacuos cogit habere metus.

metus itaque vulnerum militi non temerario sine ullo ejus dedecore caussa est, cur modum habeat. Silius Ital. XV. 52.

—— *aberunt sitis aspera, & haustus*
Sub galea pulvis, partique timore labores.

sic editur vulgo. *postique* Heinsius. sed lego cum Patruo meo *partique labore timores.* neque aliter hoc in loco adfertur in Lexico L. L. Fabriano in *habere*, ad refutandum Lambinum, qui *habere timorem* a C. Nepote nove dictum existimabat. cujus locus est in Alcib. cap. 3. *itaque non solum spem in eo habebant, sed etiam timorem.*

8. *Tu nunc exemplo disce timere meo*] *cavere* placebat Grutero Lib. X. Suspic. cap. 8. pag. 501. in Miscell. Lips. Nov. P. III. p. 501. ubi & apud Tibullum III. 6. 44. legit,

—— *felix, quicumque dolore*
Alterius disces posse cavere tuo.

pro *carere.* & sic ibidem Gulielmius Quaest. Plautin. p. 375. quod minime inprobandum videtur. certe illic in veteri suo codice *cavere tuo*

 legi

Colchis flagrantes adamantina ſub juga tauros
10. Egit, & armigera praelia ſevit humo.
Cuſtodiſque feros clauſit ſerpentis hiatus,
Iret ut Aeſonias aurea lana domos.
Auſa ferox ab equo contra oppugnare ſagittis
Maeotis

legi notaverat Scaliger in Adverſariis MSS. alterum tamen in loco Tibulli praetulit Broukhuſius. Hic vero nihil contra MSS. auctoritatem tentandum eſt.

9. *Colchis flagrantes adamantina ſub juga tauros Egit, & armigera praelia ſevit humo*] ita hunc locum adfert etiam Neſtor in Vocabul. pag. 175. *flagrantis* in Mentel. Borrich. meo utroque, & primis edd. *armifera* praeter Livinejum etiam Guyeto placebat. quod parum intereſt, & haec ſemper fere commutantur. ut infra El XI. 53. *laurigero* & *laurifero vertice. ſaevit* vitioſe in Aldinis, Colinaei, Gryphii, aliiſque edd. conparat haec Barthius, & non tam duriter dicta cenſet, quam illud Statii Lib. I. Theb. 8. ubi Cadmum vocat

——— Martis operti
Agricolam, infandis condentem praelia ſulcis.

ſerere praelia cum illo Virgilii Lib. VII. Aen. 339. *ſere crimina belli* confert Valens Guellius. ſed hoc in loco *ſerere praelia*, notat praeliatores *humo armigera* producere, & optime illuſtratur e Valerio Flacco Lib. VII. 608. ſeqq.

——— plena ſic ſemina dextra
Spargere gaudet agris, oneratque novalia bello. &c.
Bellatrix tunc gleba quati, pariterque creari
Armarique phalanx, totiſque inſurgere campis.

ubi haec Propertiana imitatum fuiſſe Valerium, Patruus meus notavit. vide & J. Douſae F. notas in Propert. cap. XII. p. 115. notum illud Hypſipyles ad Jaſonem apud Ovid. Epiſt. VI. 11.

Seminibus jactis ſegetes adoleſſe virorum,
Inque necem dextra non eguiſſe tua.
Pervigilem ſpolium pecudis ſervaſſe draconem,
Rapta tamen forti vellera fulva manu.

& v. 33.

Vipereos dentes in humum pro ſemine jactos,
Et ſubito natos arma tuliſſe viros.
Terrigenas populos civili Marte peremtos
Impleſſe aetatis fata diurna ſuae.

& Medeae Epiſt. XII. 45.

Semina praeterea, populos genitura, juberis
Spargere devota lata per arva manu.
Qui peterent ſecum natis tua corpora telis,
Illa eſt agricolae meſſis iniqua ſuo.
Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno
Ultimus eſt aliqua decipere arte labor.

ubi *cuſtodem* velleris aurei *ſerpentem* etiam vocat, & *vellera fulva*, ut hic *aurea lana*, pro quo *laurea* prave in tertio Voſſiano. ſic Jaſon *auratae vellere dives ovis* eadem Hypſipyles Epiſt. v. 2. &, ut hic, *aurea lana* Epiſt. Medeae v. 128. & III. Faſt. 876.

Pervenit in Colchas aurea lana domos.

quod ex hoc loco imitatus videtur. ſed mirari hac in re licet genium Gebhardi, qui Lib. I. Antiq. Lect. cap. 20. in loco Manilii Lib. IV. 513. emendabat, de ariete vellus illud aureum tranſvehente,

——— teſtis tibi Laniger ipſe,
Cum vitreum findens auravit *vellere pontum.*
Orbatumque ſua Phryxum per fata ſorore
Phaſides ad ripas & Colchida tergore vexit.

ineſcatus fuit novitate verbi *auravit*, quod ſine exemplo eſt. ubi etiam negligentia ſumma, & adverſante metro, in ed. Delphinica excuſum eſt, *Phryxum per freta.* ſed vulgata lectio *aurato vellere* proba eſt, ut Ovidio Epiſt. VI. v. 2. *auratae vellere dives ovis.* neque cum Bentlejo ſubſtituendum *tranavit pectore.* male etiam illic in nonnullus MSS. & ed. Ald. *terga revexit* ſimili fere errore, quo apud noſtrum Lib. II. El. 20. 6.

Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore vexit ovis.

ubi *terga revexit* vitioſe in codd. ut illic notavi.

13. *Auſa ferox ab equo contra oppugnare ſagittis*] ita recte in Menteliano, ut ex uno Colbertino adfert Broukhuſius, quod non inſuper habendum notat, & explicat de Pentheſilea, ut vicem Graecis Trojam oppugnantibus referret, ſagittas in eorum claſſem injiciente.

quo

Maeotis Danaum Penthesilea rates.
15. Aurea cui postquam nudavit cassida frontem,
Vicit victorem candida forma virum.

Om-

quo respicit Cydippe apud Ovid. Epist. XXI. 117.

Non ego constiteram sumta peltata securi,
Qualis in Iliaco Penthesilea solo.

ubi *consistere*, ut hic *contra oppugnare.* male in reliquis omnibus codd. & edd. vetustis legitur *quondam oppugnare.* sed *contra oppugnare* longe efficacius, ἀντιμάχεσθαι, ut *contra stare* de Eryce apud Virgil. V. Aen. 414. *His magnum Alciden contra stetit.* Seneca Epist. LXXVIII. *Istud quod premit, quod impendet, quod urget, si subducere te coeperis, sequetur, & gravius incumbet; si contra steteris, & obniti volueris, repelletur. contra ire* Statio IX. Th. 16. *aut saevos Libyae contra ire leones.* altero versu pro *Maeotis* in plerisque MSS. *Injectis*, ut in v. c. Perreji, Mentel. Scaligeri Excerptis, primo & sec. Vatic. Borrich. Groning. Heinsiano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis Venetis edd. Regiensi, & Volsci, qui tamen in notis, *Maeotis, quoniam e Scythia venerat, ubi est palus Maeotis.* sive ita emendaverit, sive in suis invenerit codd. male igitur Heinsius ex hac MSS. scriptura ad marg. ed. Ald. conjecerat *Ingestis*, sagittis nempe. sed epitheton hoc initio minoris versus, praecedente substantivo *sagittis* in fine hexametri, valde serpit ac pedem trahit. in altera autem lectione *Maeotis Penthesilea* Propertium agnosco. & vestigium hujus scripturae est in cod. Askew. in quo corrupte *mectis.* neque aliter jam excusum fuit in Beroaldina, utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Gryphii, Grasseri, ceterisque edd. *Infectis* ex aliis profert Lat. Latinius. *Daneas* emendabat Francius.

15. *Aurea cui postquam nudavit cassida frontem,*
Vicit victorem & seqq.]

sic omnes exhibent codices, (nisi quod *fronte* in Borrich.) & Nestor in Vocab. pag. 29. ubi hunc locum adfert, pro exemplo, quo *haec cassida* primo casu, pro *cassis* dicatur, pariter ac Charisius, cujus verba habentur in Broukhusii notis, hoc quoque Propertii, & alio Virgilii versu idem probat Lib. I. Gramm. Instit. pag. 79. cui adde Priscian. Lib. VI. p. 689. & 708. ed. Putsch. apud Statium quoque Lib. IV. Theb. 302. in MSS. legitur,

His arcus, his tela sudet, his cassida crines
Integit, Arcadii morem tenet ille galeri.

ubi in vulgatis, *hic casside crines Integit.* vid. Voss. Lib. I. de Analog. cap. 29. & Cerdam ad Virg. XI. Aen. 775. ibidemque Pierium, qui hunc quoque Propertii locum non praeterit. sic *chlamyda* pro *chlamys* Apulejo Lib. X. pag. 233. ed. Pricaei: *ephebica chlamyda sinistrum tegebat humerum.* Scaliger autem ad Manilium p. 507. ita hunc locum adfert:

Cujus ut auratam nudavit casside frontem.

vitio memoriae, ni fallor, nam in nullo MS. aut vetusta ed. id legitur. hunc forte versum respiciebat Ovidius VIII. Met. 32. de Minoë,

Cum vero faciem demto nudaverat aere.

sensus enim est, cui postquam levata aurea cassis nudam faciem ostendit. sic Pyrrhum in castris, multitudini eum videre cupidae, detracta casside & reposita, agnitum esse scribit Plutarchus in ejus vita pag. 389. B. altero versu *Vicit victorem candida forma suum* in Vaticano quinto. quomodo conjecerat Marklandus, ut apud Rutilium Lib. I. Itin. v. 398.

Victoresque suos natio victa premit.

pari varietate apud Ovidium Epist. XX. 70.

Hesionen Telamon, Briseïda cepit Achilles,
Utraque victorem victa secuta virum.

ubi *suum* praefert Ciofanus. sed alterum ex hoc Propertii versu tuetur Heinsius, qui Lib. III. Advers. cap. 2. simile oxymoron restituit corrupto Senecae loco Herc. Oet. 753.

——— *qui domuit feras*
Mille, ille victor vincitur. merito doles.

in vulgatis, *qui domuit feras, Ille ille victor, vincitur, moeret, dolet.* elegantis hujus locutionis exempla plura vid. apud Ciof. ad Ovid. Epist. IX. 2. & adde quae dedi ad Anthol. Lat. T. I. p. 45. 317. & 533. *candida virgo* conjecerat Francius, quia *formae* sequitur. Quod autem Broukhusius ex his verbis colligat, Propertium indicare, Achillem, certamine cum Penthesilea facto victorem, vivam cepisse hanc viraginem, captivaeque forma contactum, eam deinde in amoribus ac deliciis habuisse, nullo veterum testimonio firmari potest. qui omnes tradunt, eam hac pugna ab Achille interfectam, sed postquam casside, seu galea ex ejus capite demta vultum & pulchritudinem Penthesileae intue-

Omphale & in tantum formae processit honorem
Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
Ut qui pacato statuisset in orbe columnas,
20. Tam dura traheret mollia pensa manu.

Per-

tueretur, adtonitum stetisse, & graviter indoluisse quod interfecisset, & non potius sibi uxorem servasset, & sic, licet mortua, *victorem* formae venustate *vicisse*, sive, ut de Hercule dicit Deianira, *Victorem victae succubuisse*, eleganter dici potest; hunc vero amorem sibi exprobrantem Thersiten interfecisse. vide Scholiastae Homeri & Sophoclis loca apud Potter. ad Lycophr. v. 999. ubi etiam Meursii notas consule.

17. *Omphale & in tantum formae processit honorem*] ita edidi ex veterum membranarum auctoritate. copulam enim *&* inferunt Mentel. quintus Vatic., primus Leid. & Voss. tertius. nam in ceteris *Omphale in*, quo vitio inquinatos etiam olim fuisse alios codices patet, quia sic adfert Octavian. Mirandula in Viridar. Illustr. Poët. fol. 184. b. & sic in antiquis edd. *Omphaliae* in Regiis, & meo secundo. Miror Broukhusium, metro adversante, edidisse *Omphale in tantum.* neque id incuriae typi adscribendum, quia sic etiam adfert ad Lib. IV. El. 9. 50. & quia codici suo adscripserat, *mediam in hac voce corripi auctor est nescio quis M. Herrichen, ipso fine Thesauri Fabriani.* sed quicumque ille fuerit, non erravit, & ideo potius hiatum hoc in versu statuit. secunda enim in *Omphale* corripienda est, ut patet ex illo Diotimi Epigr. Graeco,

Χαῖρε μοί, ἄβρε κύπασσι, τὸ Ὀμφαλίῃ ποτὲ Λυδῇ
Αντάμβρε φιλέτητ' ἦλθεν ἐς Ἡρακλέης.

& Sophocle in Trachiniis v. 256.

Κεῖνος δὲ πραθεὶς Ὀμφάλῃ τῇ βαρβάρῳ.

frustra igitur ex hoc loco eam produci posse contendunt alii. vide Lexicon Fabri Gesnerianum. Guyetus hic tentabat, *Omphalie*, vel *Omphalia*, sine dubio quia *Omphaliae* etiam in codd. aliis legitur, ut in Regiis & meo altero haberi, modo notavi. sed eo non opus est. & recte rejecit Cl. Schraderus Emendat. cap. VIII. p. 152. Heinsius, deleto *Omphales* nomine, conjecerat,

An non in tantum formae processit honorem
Lydia Gygaeo tincta puella lacu.

vel *lota puella lacu*, quod ed. Aldinae adscripserat, ut per *Lydiam puellam* subintelligatur *Omphale*, cujus nomen a glossatore insertum putabat. & sic vocatur Ovidio Lib. II. Fast. 356.

Ridet amatorem Lyda puella suum.

sed *Λυδὴ Ὀμφαλη* etiam in loco Diotimi modo producto. neque *Omphales* nomen facile a librariis insertum puto. de Gygaeo lacu, prima producta, vide Nestorem in Vocabulario pag. 61. & 161. & Passeratium ad h. l. p. 468. & p. 535.

19. *Ut qui pacato statuisset in orbe columnas,*
Tam dura traheret mollia pensa manu]

statuisset hoc in versu, & mox *statuit* N. Heinsio inconcinnum, & alterutrum corruptum esse videbatur. itaque hic *posuisset* mallim, quam mox *Persarum posuit Babylona Semiramis urbem*, cum Cl. Schradero Emendation. cap. VIII. p. 153. non quod *posuit urbem* recte dictum ignorem, de quo vide notas ad Ovid. III. Met. 13. sed quia illic videtur auctor in animo habuisse illud Virgilii I. Aen. 373. *Urbem quam statuo, vestra est.* idque etiam praetulisse videtur Patruus meus ad Lib. II. Aen. 295.

——— *his moenia quaere,*
Magna pererrato statues quae denique ponto.

& sic passim de primo urbis conditore. Justinus Lib. XII. 10. 6. *Ibi in monumento rerum a se gestarum urbem Barcem condidit, arasque statuit.* Ausonius Clar. Urb. XIII. 17.

Aurea qui statuit Capitoli culmina Caesar.

sic apud Vellej. Paterc. Lib. I. cap. 1. §. 2. *tres ibi urbes statuit.* in cujus cap. 2. §. 6. *Utica constituta est*, pro *condita*, quae vox illic ter repetitur, legebat Cel. Ruhnkenius. & ita hic profert Nestor in Vocabul. in *Babylon* p. 176. b. Suetonius Caes. 85. *solidam columnam in foro statuit.* sic utrumque verbum variatur supra Lib. II. El. 5. 17.

Templa Pudicitiae quid opus statuisse puellis.

ubi in aliis *posuisse.* seq. versu pro *Tam dura* in meo priore *Jam dura*, ut ex suo codice etiam Heinsius. *dira* male in Neapol. Deianira apud Ovidium Epist. IX. 79.

Ah quoties, digitis dum torques stamina duris,
Praevalidae fusos comminuere manus.

Sta-

Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
Ut solidum cocto tolleret aggere opus;
Et duo in adversum inmissi per moenia currus,
Ne possent tacto stringere ab axe latus.
25. Duxit & Euphraten medium, qua condidit arces,
Jussit & imperio surgere Bactra caput.

Nam

Statius Lib. I. Achill. 260.

——— *si Lydia dura*
Pensa manu, mollesque tulit Tirynthius hastas.

vid. ad Lib. IV. El. 9. 50. Marklandus, cui sensus videbatur inperfectus, conjecerat, *Huic dura*, id est hujus Omphales gratia. *trahere* obvium hac in re verbum illustrat Grangaeus ad Juvenal. Sat. II. 54.

21. *Persarum statuit Babylona Semiramis urbem, Ut solidum cocto tolleret aggere opus*]
Nova hinc Elegia cum titulo DE SEMIRAMI incipit in codd. Regiis, meo secundo, primisque edd. *orbem* pro *urbem* in iisdem Regiis MSS. & priscis edd. altero versu *Et solidum* in meo priore & Heinsiano. *solitum* Voss. tert. *agger* Voss. sec. & meus prim. *ager* primus Voss. *coctus tolleret agger*, Askew. unde, si forte *tolleret aggere opus* aures offendat, legi posset, *Ut solidum coctus tolleret agger opus.* hoc est *cingeret.* Ovidius Lib. IV. Met. 57.

—— *ubi dicitur olim*
Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.

ad quem locum vide Ciofani & Patrui mei notas. Justinus Lib. I. cap. 2. §. 7. *Haec* (Semiramis) *Babyloniam condidit, murumque urbi cocto latere circumdedit, arenae vice bitumine interstrato.* vide & Dresem. ad Joseph. Iscan. Lib. I. de B. T. 492. sed suspectum hunc locum habuit Heinsius in Epist ad Graev. T. IV. Syllog. pag. 532. quia Babylon Assyriae potius, quam Persica urbs fuerit. an igitur *Assyriam statuit* emendandum? hinc Lucanus Lib. VIII. 299.

Bactraque Medorum sedem, murisque superbam Assyrias, Babylona, domos.

ubi *Bactra* similiter inproprie *Medorum sedes* dicuntur. sed haec apud poëtas saepe promiscue posita occurrunt. vide illic Patrui mei notas. nihil itaque hic innovandum, quia Babylon in jus Persarum cessit, ac deinde Parthis subdita fuit, hinc & *Babylon Persea* eidem Lucano Lib. VI. 449.

23. *Et duo in adversum inmissi per moenia currus, Ne possent tacto stringere ab axe latus*]
Ut duo v. c. Perreji, Colot. prim. & sec. Vatic. *missi* in iisdem & Exc. Scal. Heinsiano, Borrich. Askew. Groning. Leid. sec. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis. & sic Heins. sed mutavit Broukhus. & edidit *inmissi.* quamquam supra El. I. huj. Libr. v. 13. idem tueatur, *Quid frustra missis in me certatis habenis.* pro *inmissis*, ut in aliis. vide illic notas, & infr. v. 64. *inmissi* etiam pro *missi* duriusculum videbatur Francio. rectius tamen hic videtur *misit*, Semiramis nempe, ut paullo ante *statuit.* & sic in Mentel. Leid. pr. & edd. Aldinis, Colinaei, Gryphii, Grafferi, aliisque. & ita conjecerat Marklandus, favetque lectio *missit* in primis edd. *duo* pro *duos*, ut *ambo* pro *ambos*, & sim. saepe apud Virg. aliosque. seq. versu *Nec possent* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Neap. duob. Leidd. Voss. tribus, utroque D'Orv. & meo priore. *Non* quint. Vatic. *Nec possem* Borrich. pro *tacto* male in sec. Leid. *tacito.* dein *stringier axe* legebat Heinsius ad oram ed. Ald. & in Epist. ad Graev. d. l. ut *torquerier* supra El. 4. 39. vid. ad h. L. El. XI. 43. sed optime se habet vulgata, hoc sensu, ne *duo currus in adversum*, seu quadrigae sibi obviam factae, possent latus stringere ab axe tacto, vel, ut Passeratius, ne currus possent praetereundo latus contingere, aut in se incurrere. quod egregie illustratur loco Curtii Lib. V. cap. 1. §. 23. quem adfert Ciofanus ad d. l. Ovid. ubi Babylonem a Semiramide conditam describit: *Murus instructus laterculo coctili, bitumine interlitus, spatium 32 pedum latitudine amplectitur. Quadrigae inter se occurrentes sine periculo commeare dicuntur.*

25. *Duxit & Euphraten medium, qua condidit arces, Jussit & imperio surgere Bactra caput*]
Auxit in Heinsiano, & meo primo. *ab Euphraten* Voss. tert. *quam condidit* in meo altero. *quo* Askew. *medium, quam condidit, arci* Heinsius. recte. nam *inter arcem & aedificia, a muro arcis remota, Euphrates interfluit, magnaeque molis crepi-*

Nam quid ego heroas, quid raptem in crimina divos?
Jupiter infamat seque suamque domum.
Quid? modo quae nostris opprobria vexerat armis,
30. Et famulos inter femina trita suos,

Con-

pidinibus coërcetur, ut ibidem subjungit Curtius. errat enim Sidonius Apollinaris, qui *Tigrin* pro Euphrate hac in re memorat Carm. IX. 22.

Non coctam Babylona personabo,
Qui largam fluvio patens alumno
Inclusum bibit hinc & inde Tigrin.

ut illic notavit Jacobus Sirmondus. *quas* conjecit Marklandus, latinitate, ut notaverat, postulante, medium arcium, quas condidit. *medium Euphraten* dixit Propertius, ut in illo Catulli Carm. LXVII.

——— cumque juventus
Per medium classi barbara naret Athon.

altero versu *capta* pro *Bactra* in Voss. tertio. *surgere imperio caput* explicat Passeratius, caput suum inter reliquas imperii urbes tollere, vel adsurgere imperio Babylonis. *surgere* quidem de operibus exstructis, & jam florere incipientibus, frequens est. vid. Weitz. ad Valer. Fl. I. 499. & notas Patrui mei ad Ovid. Epist. VII. 11. qui tamen illic hunc locum non adfert inter exempla, ubi *surgere* de crescentibus urbibus dicatur: neque id sine ratione, nam hunc Propertii versum ipsi suspectum fuisse mihi constat, quia ed. Broukhusianae adscripserat, legendum esse *subdere*. cujus si forte auctoritas nunc tanti vix videatur, ostendit saltem, inter literatos homines eum fuisse, qui historiae studuerit. ex Diodoro enim Siculo noverat Bactra dolo Semiramidis in potestatem Nini incidisse. & haec quoque certissima emendatio in mentem venit Cl. Schradero Emend. cap. VIII. p. 155. ubi explosis Scaligeri & Passeratii explicationibus, historiae congruenter corrigit,

Jussit & imperio subdere Bactra caput.

de Bactris vide Domit. Calderin. ad Stat. III. Sylv. 2. 136. & Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 37. p. 155.

27. *quid raptem in crimina divos?*] hoc praetuli ex Leid. secundo, quarto Voss. Heinsiano, & meo priore. & huic lectioni favent illi codices, in quibus vitiose quidem *carmina*, ut in uno Regio & tertio Voss. sed tamen adjuvant scripturam *crimina*. in reliquis *crimine*, ut edidit Broukhusius. sequente versu dicitur Jupiter *se suamque domum infamare*, scilicet, quia fervierit tot mulieribus, quae in eum exercuerunt imperium. quod hujus Elegiae argumento convenit, quae in multis codd. & edd. vetustis inscribitur DE IMPERIIS FEMINARVM. ut autem hic *se suamque domum infamare* dicitur Jupiter, ita de cumulatis Neronis sceleribus Octavia apud Senecam v. 251.

Morumque vitiis nomen Augustum inquinat.

& sic de Helena Eurip. Orest. 1156.

Ἡ Τύνδαρις παῖς, ἡ κατήσχυν' Ἑλλάδα.

& de Clytemnestra infra El. XVII. 20.

——— propter quam tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus.

pro *raptem* male in Voss. tert. *captem*.

29. *— nostris opprobria vexerat armis,*
Et famulos inter femina trita suos.]
vexerit in omnibus fere codd. & Leid. sec. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, & primis edd. *vixerit* corrupte in cod. Scalig. sed ex Groningano *vexerat* edidit Broukhus. quod & in Menteliano legebatur, & Guyeto probatum fuit. *opprobria duxerat armis*, vel *dux foeda opponitur armis* conjecerat Heinsius in Notis p. 625. quod nimium a vulgata recedit. neque *opprobria* sollicitanda sunt. intelligit enim spadones, generis humani *opprobria*, quos hic *famulos* Cleopatrae subactores vocat, hoc est *contaminatum turpium Virorum gregem*, ut dicit Horatius Lib. I. od. 37. 9. sive ut emendabat Bentlejus,

Contaminato cum grege turpium
Opprobriorum.

quod hoc Propertii loco firmat. sic *spolia opprobrii* de turpium amorum exuviis exponunt infra El. XI. 12. *Et spolia opprobrii nostra per ora vehit.* Cel. tamen Ruhnkenius per *opprobria* intelligebat milites Cleopatrae tam turpes & inbelles, ut Romanis pudori esse debeat contra illos pugnasse. altero versu *Hei famulos* Acidalius, *Heu* Livinejus, & ex Passeratii MSS. Guyetus. improbante Heinsio in Notis, qui *Ut famulos* praeferebat. sed nihil corrigendum. *Et* hic majori emphasi dicitur quam *etiam*. illa ipsa Cleopatra inter famulos etiam suos trita & subacta. vid. Broukhus. ad Lib. II. El. 19. 32. pro *trita* in aliis *tracta* legi notat Lat. Latinius.

32. Con-

Conjugii obscoeni pretium Romana poposcit
Moenia, & addictos in sua regna patres.
Noxia Alexandrea, dolis aptissima tellus,

Et

32. *Conjugii obscoeni pretium Romana poposcit Moenia, & addictos in sua regna patres*] hanc lectionem secutus sum, plerisque viris doctis probatam, Rubenio videlicet Lib. II. Elector. cap. 2. Ryckio in notis ad Tacit. XIII. Ann. 19. pag. 205. Freinshemio ad Florum IV. XI. §. 2. Gronovio Lib. II. Observ. cap. XXV. Broukhusio tam ad h. l. & ad Eleg. praeced. v. 57. quam in notis ad Tibull. III. El. 6. 15. p. 343. in plerisque enim MSS. hic legitur, *Conjugis obscoeni*, Antonii nempe, ut praeter alios in binis Leidd. tribus Voss. Borrich. Groning. D'Orvill. utroque, & meis codd. ac priscis edd. *Conjugis obscaenae* tamen praefert N. Heinsius in Notis Propertianis, idque vehementer patri suo Dan. Heinsio probatum addit, ex loco Flori Lib. IV. cap. 2. quem hic etiam adfert Broukhusius, *mulier Aegyptia ab ebrio Imperatore pretium libidinum Romanum imperium petiit.* ubi tamen *pretium libidinum* aeque hic tueri potest *Conjugii obscoeni pretium*, quam *Conjugis obscaenae.* Nam optime Cleopatra hic *Romam* dicitur poposcisse *pretium conjugii obscoeni*, ut Oenone apud Ovidium Epist. V. 243.

Nec pretium stupri *gemmas aurumve* poposci.

pretium enim hic est ipsa conjugii obscoeni merces. ut Gygi *nuptiarum pretium* caedes Candaulis dicitur Justino Lib. I. cap. 7. in fin. ubi vid. Graevium. sic Octavia in Poppaeam declamans apud Senecam v. 132.

Odioque nostri flagrat, & pretium stupri
Justae maritum conjugis captat caput.

optime huc faciunt illa Lucani Lib. X. 355. & seqq.

Invasit Cleopatra domum, nec prodita tantum,
Sed donata Pharos — nubet soror inpia fratri,
Quae Latio jam nupta duci est, (sic legend.)
interque maritos
Discurrens Aegypton habet, Romamque meretur.

hinc *dotalem Romam* de Cleopatra dicit Auctor Eleg. in Obit. Maec. 53.

Hic modo miles erat, ne posset femina Romam
Dotalem stupri turpis habere sui.

& poëta optimus in Epigrammate de Maevio, fratrem interficiente in hoc bello Civili,

Venerat Eoum quatiens Antonius orbem,
Et conjuncta suis Parthica bella gerens,
Dotalemque petens Romam Cleopatra Canopo:
Hinc Capitolino sistra minata Jovi.

vide quae ad utrumque locum notavi Tom. I. Anthol. Lat. pag. 264. & 314. eleganter Sidonius Apollin. Carm. V. 458.

——— *in bella mariti*
Dum venit a Phario dotalis turba Canopo:
Cum patrio Cleopatra ferox circumdata sistro,
Milite vel piceo fulvas onerata carinas
Dorida diffusam premeret Ptolemaïde gaza.

ubi vide Savaronis notas pag. 68. Manilius Lib. I. 913.

Nec dum finis erat; restabant Actia bella
Dotali commissa acie, repetitaque rerum
Alea, & in ponto quaesitus rector Olympi:
Femineum sortita jugum cum Roma pependit,
Atque ipsa Isiaco certarunt fulmina sistro.

ut restituit Bentlejus pro *pompa pependit.* & haec egregie illustrat Tristanus Tom. I. Comment. pag. 59. sic Statio Lib. II. Th. 430. *Inachiae dotalis regia dono Conjugis.* altero versu *adductos in sua regna* in Voss. quarto, Heinsiano, Askew. & meo priore. quod etiam ex aliis profert Lat. Latinius. *jura* emendaverat Heinsius ex vestigiis cod. Modiani, in quo *rura.* idque nonnullis forte placeret ex v. 2. hujus Eleg. *Et trahit addictum sub sua jura virum.* ubi etiam *adductum* in MSS. legi notavi. sed hic *regna* praefero, quia id Cleopatrae invidiosius est.

33. *Noxia Alexandrea, dolis aptissima tellus*] ita recte edidit Broukhusius, & hanc veram vocis scripturam ex antiquis monumentis probavit. *Alexandria* enim in plerisque codd. ut in Neapolit. Mentel. Regiis, Colbertinis, Heinsiano, primo Leid. duobus Voss. primo D'Orv. meo utroque, & in marg. Groning. *Alexandrina* in Borrich. Askew. Leid. sec. tertio Voss. altero D'Orvill. & vetustis edd. ut *Alexandrina tellus* jungantur. & sic correxerat Marklandus. sed *Alexandrea* in Colotiano, ut etiam Perrejus in marg. ed. Ald. scribendum adnotaverat. nec aliter

Et toties nostro, Memphi, cruenta malo,
5. Tres ubi Pompejo detraxit arena triumphos.
Tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.

Issent

ter adfert Nestor in Vocabular. pag. 9. b. & p. 152. apud Horatium IV. od. 14. 35.

> *Portus Alexandrea supplex*
> *Et vacuam patefecit aulam.*

& hoc ubique e Nummis, codd. MSS. & aliis monumentis praetulerunt Viri docti, ut & *Antiochea*, *Seleucea*, &c. vid. Ursinum ad Cicer. I. ad Fam. Ep. 4. Lib. II. Ep. 10. Manut. & Muret. ad VIII. Philip. 8. Gisan. ad Lucret. p. 315. Barth. ad Stat. IV. Theb. 717. Bosium ad Nepotis Reges cap. ult. & prae ceteris operose N. Heins. ad Virgil. I. Aen. 201. sic apud Paulinum Nat. XI. Felicis v. 84. recte ex codice Bononiensi edidit Mingarellius,

> *Marcus Alexandrea tibi datus, ut bove pulso*
> *Cum Jove* &c.

Noxia vero *Alexandrea*, ut Lucano Lib. VIII. 825. *Noxia civili tellus Aegyptia fato.* & ideo forte *dolis aptissima tellus* dicitur, quia illic perfidia & dolo Ptolemaei interiit Pompejus, ut indicatur mox v. 35. & J. Caesar ipse ejus insidias aegre evasit. vel quia fallax & veteratoria erat gens, ut fraudibus & versutiis vaferrima Aegyptiorum natio tota veteribus describitur. vide Davis. ad Hirt. de bello Alexandr. cap. 7.

35. *Tres ubi Pompejo detraxit arena triumphos*] *Tres tibi* Voss. tert. *distraxit* primus Leid. hos tres Pompeji triumphos, de Sicilia recepta & Africa subacta primum, alterum de Hispania, tertium de mari piratis purgato, post victum Mithridatem, egregie ex variis Ciceronis locis hic illustrat Passeratius. illis praesertim Albini vel Alcuini versibus, qui ex Lib. I. Rer. Roman. leguntur apud Priscianum Lib. I. p. 741. ed. Putsch.

> *Ille cui ternis Capitolia celsa triumphis*
> *Sponte Deum patuere, cui freta nulla repostos*
> *Abscondere sinus, non tutae moenibus urbes.*

quod fragmentum sub Pedonis Albinovani nomine adfert Scaliger ad Catalect. vet. Poët. pag. 251. memoriae lapsu, ni fallor. hinc caput Pompeji, *tribus coronis triumphalibus Aegyptia perfidia spoliatum* dicit Valer. Max. Lib. V. cap. 1. 10. Manilius Lib. I. 791.]

> *Scipiadaeque duces, fatum Carthaginis unum,*
> *Pompejusque orbis domitor, per tresque triumphos*
> *Ante Deum princeps.*

ubi per *Deum* intelligunt Caesarem. sed pro absurda ista lectione Bentlejus reponendum monuit *Ante diem.* ante aetatem legitimam primos adeptus honores. quam tamen emendationem optimam jam occupavit Livinejus in notis ad h. l. *arena* pro litore exponitur ab eodem Passeratio, ut Pompejum in ipso litore occisum innuat. de qua vocis *arenae* significatione vid. ad Lib. I. 8. 11. eodem sensu apud Lucanum Lib. VIII. 712.

> *Ante tamen Pharias victor quam tangat arenas,*
> *Pompejo raptim tumulum fortuna paravit.*

idque firmat ejusdem Manilii locus Lib. IV. 50.

> *Quis te Niliaco periturum litore, Magne,*
> *Post victas Mithridatis opes, pelagusque receptum,*
> *Et tres emenso meritos ex orbe triumphos.*
> *Cum jam etiam posses alium cognoscere Magnum.*

quem locum optime exposuit Gronovius in Diatr. Stat. cap. 1. pag. 4. ingeniosa tamen est N. Heinsii conjectura, *Tres ubi Pompejo detraxit* verna *triumphos.* ut Pothinus intelligatur, Ptolemaei Regis eunuchus, qui juveni Ptolemaeo caedem Pompeji suasit, & adjutoribus Achilla & Septimio caput Pompeji M. amputavit. ut egregiis versibus describit Lucanus Lib. VIII. v. 483. & seqq. hinc Claudianus I. in Eutrop. 480.

> —— *heu semper Ptolemaei noxia mundo*
> *Mancipia! en alio laedor graviore Pothino.*

& in hujus Pothini facinus domini jussu peractum, sed deterius Antonii, Ciceronem perdentis, scelus invehitur Martialis Lib. III. Ep. 66. & Lib. V. Ep. 70. vide quae notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 341. & infra ad Lib. IV. El. 6. 21. mox pro *Roma* Guyetus legebat *hanc tibi*, *Magne*, *notam*, ut ad Pompejum ipsum referatur, nam sequentia ad illum spectant. quibus innuit, Pompejo melius fuisse, si in campis Pharsalicis occubuisset, etiam

si

Issent Phlegraeo melius tibi funera campo;
Vel tua si Socero colla daturus eras.
Scilicet incesti meretrix regina Canopi,
40. Una Philippeo sanguine inusta nota,

Ausa

si socero Caesari colla ferienda dedisset, simili fere colore, quo Scaeva apud Lucan. VI. 158.

—— non parvo sanguine Magni
Ista dies ierit. peterem felicior umbras
Caesaris in vultu, testem hunc Fortuna negavit:
Pompejo laudante cadam.

sed majus Pompejo fuisse dedecus, quod ad Caesaris adventum Romam reliquerit, & in Dyrrachium, ac deinde turpi fuga in Aegyptum se contulerit, & Ptolemaeo se supplex in tutelam crediderit, Alexandrinae perfidiae mox victima facta, unde de Pompejo Ovidius IV. ex P. Ep. 3. v. 41.

Quid fuerat Magno majus? tamen ille rogavit
Submissa fugiens voce Clientis opem.

huic explicationi favent illa Petronii in Carm. de Bello Civili cap. 123. Satyr.

—— gemino cum Consule Magnus,
Ille tremor Ponti, saevique repertor Hydaspis,
Et piratarum scopulus, modo quem ter ovantem
Jupiter horruerat, quem fracto gurgite Pontus,
Et veneratus erat submissa Bosporus unda,
Pro pudor! imperii deserto nomine fugit,
Ut Fortuna levis Magni quoque terga videret.

& cap. 124.

—— nescis tu, Magne, tueri
Romanas arces, Epidamnia moenia quaere,
Thessalicosque sinus humano sanguine tinge.

ita enim recte a viris doctis restitutum est, pro, *Romanas acies, Epidauria moenia quaere.* licet *acies* etiam legatur in cod. Scaligeri Cujaciano, sed alterum recte probavit Illustris Jo. Buherius, & in priore loco ex MSS. optime praefert, *saevi quoque terror Hydaspis.* Sed haec ad Guyeti conjecturam stabiliendam sufficiant, quae non est rejicienda, cum quia sequens distichon *Issent Phlegraeo* &c. *Vel tua si Socero* ad Romam referri non possunt, tum quia saepe librarii illud *Magni* cognomen, si simpliciter de Pompejo occurrat, vel corruperunt, vel ejecerunt, alia voce supposita. nisi quis defendere velit vulgatam eo sensu, ut Romam ipsam pudere deberet fati Pompeji, qui adversus Caesarem Romanam libertatem defensurus invalido nec amplo satis exercitu instructus contra eum tenderit, ut ipse queritur inter Ciceronis Epist. ad Attic. Lib. VIII. Ep. 12. adeoque Martem adversum expertus succubuerit, ne sepulcro quidem in patria conditus. unde in Epigrammate veteri de insepultis claris, Tom. I. Anthol. Lat. pag. 204.

Litere diverso Libyae clarissima longe
Nomina vix ullo condita sunt tumulo.
Magnus, & humano major Cato, quam procul a te
Adspicit heu cineres, Roma, *jacere suos.*

Lucanus Lib. VIII. 686.

Hac facie Fortuna tibi Romana placebas:
Nec satis infando fuit hoc vidisse tyranno,
Vult sceleris superesse fidem.

Neque illam Guyeti conjecturam admittendam censebat Cel. Ruhnkenius, cui videbatur contextus ostendere, hinc infamiam non redundare in Pompejum, sed in Romam, quae talem perfidiam inultam inpunitamque dimiserit. pro *funera campo* in cod. Askew. *vulnera*, & pro *Issent* in Borrich. *Essent.*

40. *Una Philippeo sanguine inusta nota*] *adusta* in Regiis, Colbertinis, duob. Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis, nec aliter in vetustis edd. ante Scaligerum, qui *inusta* ex suo codice recte correxit, ut ed. Aldinae etiam adscripserat Perrejus, quod multis firmat Broukhus. *adusta notam* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. Heinsius conjecerat, *Unica Pellaeo*, vel *Et Ptolemaeeo.* sed *Philippeo* forte pro Graeco, vel Macedonico, unde descendunt Ptolemaei. Ptolemaeus enim Lagi filius creditus fuit Philippo patre genitus. vide Curtium Lib. IX. cap. 8. §. 22. & illic notas Freinshemii. sic *Pellaea Canopus*, & similia epitheta longius petita non raro occurrunt. vid. Broukhus. infr. ad El. XI. v. 6. dein *sanguine inusta nota*, pro *sanguini*, modus est loquendi nostro usitatus. Lib. I. El. 8.

22.

Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin,
Et Tiberim Nili cogere ferre minas;
Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
Baridos & contis rostra Liburna sequi;
45. Foedaque Tarpejo conopia tendere saxo,

Jura

22. *Quin ego, vita, tuo limine acerba querar.* quod pro *limini* exponit Scaliger, & similibus exemplis firmat. eod. Libr. El. 18. 12. *Limine formosos intulit illa pedes.* Lib. III. El. 4. 24. *insultet, Lygdame, morte mea*, pro mihi mortuo. Lib. IV. El. 8. 10. *Quum tenera angui-no creditur ore manus.* pro *ori*, ut recte Scaliger, qui eodem modo etiam capiebat El. IV. huj. Libr. v. 20.

Est poenae servo rumpere teste fidem.

pro *servo testi.* Tibullus Lib. III. El. 4. 84. *Nec tantum crimen pectore inesse tuo.* in Epigr. vet. Tom. II. Anth. Lat. pag. 567. *ne ligneus igne Hic Deus ignavis praebear agricolis.* pro *igni.* ut illic legit idem Scaliger. ubi vide. & adde Muncker. ad Argum. Met. Ovid. Lib. XI. fab. 10. p. 779.

41. *Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin*] *Musa* corrupte in Groning. *apponere* in D'Orv. sec. toto hoc loco respicit noster ad Virgil. VIII. 697. egregia pugnae Actiacae descriptione:

Hinc ope barbarica Phariisque Antonius armis
Victor ab Aurorae populis & litore rubro
Aegyptum viresque Orientis, & ultima secum
Bactra vehit, sequiturque (nefas) Aegyptia conjux seqq.
Regina in mediis patrio vocat agmina sistro.
Omnigenumque Deum monstra, & latrator Anubis
Contra Neptunum & Venerem contraque Minervam
Tela tenent.

ubi vide Valentem Guellium. & confer haec Propertiana cum illis Lucani Lib. X. 60. & seqq. de Cleopatra:

Romano non casta malo &c.
Hesperios auxit tantum Cleopatra furores;
Terruit illa suo, si fas, Capitolia sistro,
Et Romano petit inbelli signa Canopo.

44. *Baridos & contis rostra Liburna sequi*] *Blaridos* corrupte in Voss. quarto. *cunctis* in primo Leid. Voss. D'Orv. pr. Askew. *comptis* in sec. D'Orv. *connis* conjecerat Heinsius. sed nihil mutant ceteri codd. & edd. vetustae. neque aliter adfert Nestor in Vocabul. pag. 74. & 157. *contis*, seu hastis gravioribus, *Baridos*, Aegyptiacae navis majoris, sequebatur Antonii & Cleopatrae classis rostra Liburna Romanorum. his *contis* ferreo acumine munitis naves propellebant. vide Suet. Tiber. 62. & Calig. c. 32. *nostra Liburna* in quarto Voss. adeo ut sic forte etiam in suis codicibus invenerit Victorius X. Var. Lect. cap. 9. nam typi vitium esse putat Broukhusius. ita certe etiam adfert Canterus ad Lycophr. pag. 32. ed. Steph. *rostra* tamen *Liburna*, ut legendum, agnoscunt reliquae omnes membranae & edd. priscae. ita de Cleopatrae morte Horatius Lib. I. od. 37. in fine:

Saevis Liburnis scilicet invidens
Privata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

rostra igitur *Liburna* ideo dicit, quia in pugna Actiaca Liburnis usus est Augustus, quarum velocitate praesertim victum esse Antonium tradit Vegetius Lib. IV. c. 33. illius enim classis, pondere magis quam virtute insignis, & centenis alis remigans, invito mari labebatur, ut ait noster Lib. IV. El. 6. 47. de Liburnis vide Gorium ad Tom. I. Inscr. Flor. pag. 245. & de *Baride*, Aegyptia navi, merentur legi, quae ad hunc Propertii locum notarunt Grangaeus ad Prudent. contra Symmach. p. 167. Pignorius ad Mensam Isiac. pag. 71. Brodaeus ad Anthol. Graec. Lib. III. Tit. 32. Ep. 16. pag. 420. ed. Obsop. Potterus ad Lycophr. v. 747. & Jac. Gronovius ad Herodot. Lib. II. pag. 886.

45. *Foedaque Tarpejo conopia tendere saxo*] *canopia* Borrich. Leid. sec. & tert. & Harlejanus Musei Britann. *canopeia* in Colot. Vatic. sec. Regiis, Colbertinis, Askew. Voss. pr. & quart.
Gro-

Jura dare & ftatuas inter & arma Mari.
Quid nunc Tarquinii fractas juvat effe fecures,
Nomine quem fimili vita fuperba notat?

Si

Groning. Heinfian. utroque D'Orv. & meis, cum primis edd. in aliis antiquioribus *canopea*. fed *conopea* admitti nequit, quia primae producuntur fyllabae Κωνώπειον vel κωνώπιον. vide Voffium Lib. II. Art. Gram. cap. 33. recte *conopia* fcribi, fi penultima corripiatur, ut hoc loco, *conopea*, fi producatur (ut hic male edidit Broukhufius) monet Bentlejus ad Horat. Epod. IX. v. 16. & vide Heinfium ad Virg. I. Aen. 201. male igitur hic penultimam in *canopea*, abjectione literae *i*, correptam cenfent Taubman. ad Virgilii Culicem initio, & Daufquejus ad Silium Ital. pag. 749. de canopiis vide Barth. in Gloffar. Lat. Barb. apud Ludewich. Reliq. MSS. T. III. p. 157. Aeftuant valde docti Interpretes tam Horatii, quam Propertii, an *canopia* haec Aegyptiorum fuerint toralia, feu lectorum ftragulae, an linea velamina ad culices arcendos, an vero parietum tegmina, feu tapetia, de quibus adcurate egit Illuftris Cuperus in Epft. ad Almelov. edita in Mifcell. Lipf. Nov. Vol. III. pag. 692. & feqq. qui optime per *canopia* intelligit tentoria, praefertim propter *tendere* hoc in loco; ut innuat, Cleopatram in tali tentorio fedentem Romanis *jura dare* voluiffe in ipfo Capitolio, ut fequenti verfu dicitur.

46. *Jura dare & ftatuas inter & arma Mari*] ita recte edidit Broukhufius, quomodo Perrejus in marg. ed. Ald. correxerat ex vet. cod. idque legitur in Colotiano, primo & fec. Vatic. nam in ceteris codd. & edd. Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliifque, omiffa eft copula &, idque propugnant, qui confugiunt ad folitam cantilenam de ultima, natura brevi, ante duas confonas producta, diverfarum aetatum poëtas confundentes, de qua licentia vid. ad T. I. Anth. Lat. p. 75. & 610. fed plurimis exemplis contrarium apud veteres obtinere oftendit Barthius ad Claudian. Bel. Gild. v. 136. hinc *Jura daret* in Regiis MSS. & primis edd. merito itaque id rejecit Broukhufius, licet Vulpius, qui fine copula edidit, eum aliter notet cenfuiffe in Commentario ad Tibullum Lib. I. El. 5. 28. ubi probavit *Pro fegete fpicas*, ejecta copula &. idem tamen apud eumdem Tibull. I. 7. 40. non admifit lectionem

—— tua fi bona nefcis
Servare, fruftra clavis, ineft foribus.

fed reftituit interjectionem ab aliis male omiffam, *ah fruftra*, eique in repetita editione nuper obfecutus eft Cl. Heynius. in multis etiam codd. & edd. antiquis hic legitur *mari*, litera minori, tamquam Cleopatra diceretur mari feu Oceano jura dare inter ftatuas & arma, quae in Capitolio erant. inde in aliis enata eft fcriptura *mori*. ut in Askew. fecundo Leid. Voff. tert. & quarto. fed *Mari* vere correctum eft, ut intelligantur ftatuae & tropaea Marii, quae a Sylla disjecta reftituit Caefar, & Capitolio intulit, tefte Suet. Caef. cap. XI. & ita haec capienda notavit Fruterius in Epift. ad Canter. inter Epift. a Gabbema collectas pag. 637. ubi vitiofe *Canopaeo* editum. vide & Juft. Rycquium de Capitol. Rom. cap. 28. circa finem.

47. *Quid nunc Tarquinii fractas juvat effe fecures*] in plerifque codd. MSS. quibus accedunt duo Leidenses, totidem Voff. primus D'Orv. & meus, & in edd. prifcis legitur *Tarquini*. quomodo fcripferunt, qui fecundae fyllabae metuebant. fed vide notas Patrui mei ad Virg. VI. Aen. v. 818. *factas* vitiofe in Voff. quarto. Conferendus totus hic locus cum illis, quae ex Ciceronis Oratione in Antonium, adfert Dio Caffius Lib. XLIV. cap. 32. pag. 441. ed. Reimar. quae verba infra exhibenda erunt ad v. 58.

48. *Nomine quem fimili vita fuperba notat*] *Omine* in meo cod. fecundo, fed in ejufdem margine pro varia lectione *Nomine*. & huic receptae lectioni favent codices, in quibus corrupte *Nemone* vel *Nemine*. *quae fimili* in Neap. Heinfiano, Borrich. & meo primo. dein *tulit* pro *notat* in Voff. quarto. in nonnullis *vocat*, ut in quinto Vatic. & ed. Scalig. forte id mutatum fuit, quia *nota* bis praeceflerat v. 36. & 40. *notet* in meo fecundo, Borrich. Leid. Heinfiano. fed *notat* recte in Regiis, Groning. ceterifque, & primis aliifque an-

Si mulier patienda fuit? cape, Roma, triumphum,
50. Et longam Augusto salva precare diem.
Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili:
Accepere tuae Romula vincla manus.

Brachia

antiquis edd. idque merito placebat Guyeto, nam infamiae dedecus hoc verbum indicat. hinc forte apud Servium ad Virg. XI. Aen. 15. corrigendum est, *apud majores superbia ingens facinus fuit, adeo ut Tarquinius pro multis sceleribus Superbi notam acceperit.* in vulgatis *nomen.* & hoc alludens *superbos Tarquinii fasces* vocat Horat. Lib. I. od. 12. 35. vide Freinshem. ad Florum Lib. I. cap. 7. & Jo. Arntzen. ad Pacati Paneg. cap. XX. p. 64.

49. *Si mulier patienda fuit?*] *Sed mulier* in Mentel. Borrich. primo Leid. & Voss. tamquam invidiosa pudendaque exprobratione. *Et mulier* in Heinsiano, ac meo priore. *rapienda* in primo Leid. ac Mentel. vulgata optimo nexu dependet a praecedentibus, *Quid nunc Tarquinii* &c. *Si mulier patienda fuit.* vide Gruter. Lib. IX. Suspic. cap. 6. *triumphos* cod. Scalig. mox *longum diem* in Neapol. Heinsiano, Leid. sec. Voss. pr. & tert. utroque D'Orvill. meis, & primis edd.

51. *Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili*] *tumidi* Mentel. Heinsian. sec. Leid. pr. & tert. Voss. Groning. uterque D'Orvill. & mei. quod Passeratio probatum fuit, & Modio in Novantiquis Epist. XVIII. p. 84. sed *timidi* in ceteris MSS. ac vetustis edd. quod elegantius, ut Antonio & Cleopatra terrore correptis, & in fugam actis, ipse etiam Nilus timuisse dicatur. & hoc recte vindicavit Broukhusius. Auctor Elegiae in Obit. Maec. v. 47. Tom. I. Anthol. Lat. pag. 262.

Militis Eoi fugientia terga secutus,
Territus ad Nili dum ruit ille caput.

ut legendum notavi, non *dum fugit*, invenusta repetitione post *fugientia terga.* noster infra Lib. IV. El. 6. 63.

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci.

similiter de Sex. Pompejo victo, & in Aegyptum fugiente, Auctor Octaviae v. 519.

Magnus ducum
Superatus acie, puppibus Nilum petit
Fugae paratis, ipse periturus brevi.

quem locum de Antonio & Cleopatra male exponit Gruterus. sed de Pompejo e Sicilia fugato melius intellexit Rutgersius Lib. I. Var. Lect. cap. 15. quam ejus cladem noster innuit Lib. II. El. 1. 28.

Aut canerem Siculae classica bella fugae.

corrupte hic *vada* pro *vaga* in Mentel. Neap. & primo Leid. *vana* vitiosius in Voss. quarto. *vaga* vel *cava* legendum adscripserat Francius. ut *latentes oras* vocat Horatius Lib. I. od. 37. 23.

52. *Accepere tuae Romula vincla manus*] *vincula Roma* male in Askewiano. *tuas manus* in altero Regio. *Nec cepere* conjecerat Marklandus, & alterum falsum esse notaverat. quia nempe Augustus Cleopatram in triumphum ducere quidem cogitavit, sed vivam avehere, & Romam deferre non potuit. Horatius Lib. I. od. 37. 20. de Antonio & Cleopatra ab Augusto victis:

Redegit in veros timores
Caesar, ab Italia volantem
Remis adurgens —— daret ut catenis
Fatale monstrum:

Verum, licet captiva in manus Romanorum non inciderit Cleopatra; neque ipsa in triumphum ducta sit, non tamen haec simpliciter capienda opinor, sed a Romanis victam, captam, & ad voluntariae necis desperationem fuisse adactam, indicari, vel potius respexerit Propertius ad id, quod Plutarchus in Antonio pag. 955. & Dio Cassius Lib. LI. cap. 19. & 21. tradunt, triumphum Octaviano de Cleopatra concessum, ejusque mortuae imaginem ferculo inpositam inter ceteros captivos in triumphi pompa circumlatam fuisse, quia, ut hoc dedecus evitaret, *atrum corpore conbiberat venenum, Saevis Liburnis scilicet invidens, Privata deduci superbo Non humilis mulier triumpho.* ut in fine ejusdem Odae ait Horatius, ubi Scholiastes antiquus notat: *Cleopatra metu capta, ne duceretur in triumphum, corpori suo serpentes apposuit, quorum veneno interiret.* additque: *Livius refert Cleopatram, quum ab Augusto capta, indulgentius de industria tractaretur,*

Brachia ſpectavi ſacris admorſa colubris:
Et trahere occultum membra ſoporis iter.
55. Non haec, Roma, fuit tanto tibi cive verenda,
Nec ducis adſiduo lingua ſepulta mero.

Septem

retur, dicere ſolitam, Non triumphabor. quae verba in Livio fruſtra bodie quaeras, ſed pluribus hac de re egit eruditiſſimus & Celeberrimus Medicus atque Anatomicus Jo. Baptiſta Morgagnus, duabus Epiſtolis, in quibus de genere mortis Cleopatrae diſſeruit, poſt Ejus Opuſc. Miſcell. pag. 21 — 23. ubi meminit ſtatuae antiquae, in qua aſpis brachio ejus adligata, & vinculi conſtrictione ad morſum inritata conſpicitur, qualem Cleopatrae imaginem, in Auguſti triumpho geſtatam, indicari hic a Propertio exiſtimat.

53. *Brachia ſpectavi ſacris admorſa colubris*] *ſpectaſti* idem conjecerat Marklandus, propter praecedentia *fugiſti*, & *tuae manus*. ſed recte Beroaldus refert ad ipſum Propertium, ut dicat, ſe imaginem illam in Auguſti triumpho circumlatam vidiſſe, quae referebat aſpidem brachio Cleopatrae admotam. *amorſa* in Groning. *adroſa* Heinſius. ſed quod poſtea rejecit, & *admorſa* probavit in notis ad Vellej. Pat. Lib. II. cap. 87. p. 462 ubi *pectora* hoc in verſu male editum eſt, niſi ſcripturae vitium ſit. aliter enim id favere poſſet illorum opinioni, qui cenſuerunt Cleopatram pectori ſeu mammae admoviſſe aſpidem: ut exhibetur apud Leon. Auguſtinum in Gemmis Antiq. N. LXXVIII. & Gorlaeum in Dactylioth. P. 2. N. 146. & ſic aſpidem mammae admovens conſpicitur Cleopatra in ſtatua, quae ex Muſeo Baudelotii edita eſt in Valeſianis pag. 100. ſed hunc hodiernorum etiam pictorum errorem caſtigavit Drakenb. ad Silium Lib. II. 417. *admorſa* vero probatur etiam ex Oroſio Lib. VI. cap. 19. *Cleopatra poſtquam ſe ad triumphum ſervari intellexit, voluntariam mortem petens, ſerpentis, ut putatur, morſu in ſiniſtro tacta brachio, exanimis inventa eſt.* ubi malim *ſiniſtro icta brachio.* quae adhaerent Velleji Paterculi verbis d. l. *At Cleopatra, fruſtratis cuſtodibus, illata aſpide, morſu ſane ejus, expers muliebris metus, ſpiritum reddidit.* hinc apud Statium Lib. III. Sylv. 2. 119. forte cum Heinſio legendum,

Anguiferamque domum, blando qua morſa veneno
Actias Auſonias fugit Cleopatra catenas.

morſa in vulgatis. niſi quis cum Marklando praeferat *blando qua merſa veterno*, quia morſu aſpidis letalem ſoporem induci tradunt veteres. cui emendationi favet ſequens hujus loci verſus, *Et trahere occultum membra ſoporis iter.* quae feliciter imitatus eſt D. Heinſius Lib. I. El. 3. p. 154.

—— nec cenchride mitior aſpis,
Quae bene Romanum dedecus ulta fuit,
Cum male tentatum duxit Cleopatra ſoporem,
Et gelidum traxit corpore mortis iter.

pro *ſacris* Beroaldo *fixis* placuiſſe videtur. ſed *ſacris* recte alii exponunt, quia Iſidi ſacrae erant aſpides; & ideo forte Cleopatra talem aſpidem ſibi adferri juſſerit, quia ſe inferias Antonii ſui Manibus ferre, adeoque Iſidi ſacra facere velle ſimulabat. *ſoporem* autem pro veneno, ſomnum ultimum inducente, optimis veterum exemplis illuſtravit Broukhuſius, ut ſaepe *ſopores* dicuntur pharmaca quaevis ſoporifera. vide Barth. ad Stat. VI. Th. 235. & ejuſdem Broukhuſii notas ad illa Tibulli IV. 4. 9. ad Phoebum,

Sancte veni, tecumque feras, quicumque ſopores,
Quicumque & cantus corpora feſſa levant.

licet illic *ſapores* praeferret D'Orvillius, & praeclare de Tibullo meritus Cl. Heynius. quamquam alterum ſe tueri poſſet ex Lib. I. El. 2. init. ubi vinum, velut medicamen ſoporiferum, ſibi dari jubet,

Adde merum, vinoque graves compeſce dolores,
Occupet ut feſſi lumina victa ſopor.

eadem varietate apud Columellam Lib. X. 179. ex emendatione Heinſiana,

Jamque ſalutaris properet lactuca ſopori,
Triſtia qui relevet longi faſtidia morbi.

pro *ſalutari ſapore*, ut olim in vulgatis.

55. *Non haec, Roma, fuit tanto tibi cive verenda,*
Nec ducis adſiduo lingua ſepulta mero]

ita ſanitati ſuae locum hunc reſtituerunt viri docti. *Non hoc Roma fui* in v. c. Perreji. Mentel. ſecundo Vatic. & Neap. *hoc* etiam in Borrich. Regis,

Septem urbs alta jugis, toto quae praesidet orbi,
Femineas timuit territa Marte minas.
Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?
60. Et modo Pompeja Bospora capta manu?

Han-

gils, Colbertinis, primo Leid. tribus Voss. binis D'Orvill. & meis. altero versu perperam quoque in iisdem codd. & Harlejano, cum priscis edd. *Dixit & assiduo.* sed *Nec Ducis adsiduo* optime emendarunt Passeratius & D. Heinsius, quam patris sui restitutionem laudavit filius Nicolaus ad Vellej. Paterc. Lib. II. cap. 87. qui etiam tentaverat, *Et dux, adsiduo lingua sepulta mero.* per adpositionem. vel, *Vinctaque & adsiduo,* ut in illo Virgilii II. G. 94. *Tentatura pedes olim, vincturaque linguam.* vide ejus notas ad Propert. p. 726. quod tamen parentis ejus conjecturae non videtur praeferendum. id certum, respici ad ebriosum Antonium, quem eo nomine passim traducit Cicero. & hinc Horatius Lib. I. od. 37. 14. de Antonio ab Octaviano fugato,

Mentemque lymphatam Mareotico
Redegit in veros timores.

ubi Commentatoris veteris & aliorum Interpretum sana est explicatio de vino Mareotico, quidquid dissentiat Cruequius, qui per *Mareoticum* intelligit Aegypti regnum. sed praeterire non possum quae libro suo adscripserat Marklandus: „ Dixit & assiduo *est Codicum lectio, pro* „ *qua ediderunt ex Heinsii conjectura*, Nec Du- „ cis assiduo, *longius a scriptura librorum. Mal-* „ *lem minore mutatione*, Dux & ab assiduo &c. „ *per partes probabo fusius.* sepulta ab assiduo „ mero, *ut Virgil. torrida semper* ab *igne.* noster „ Lib. IV. 3. 30. *Quae tellus sit lenta gelu, quae* „ *putris* ab *aestu.* lingua *vero pro* linguosus (*si* „ *ita loqui liceat*) *vel dicaculus. & sic infra El. XI.* „ *ad finem, Cassandra vocatur* lingua. sic gula, „ venter, *& sim.*" Haec tamen parum mihi persuadent, non adquiescendum esse D. Heinsii emendationi.

57. ——— *toto quae praesidet orbi,*
Femineas timuit territa Marte minas]

toti in Leid. sec. & Voss. primo. sed in reliquis codd. & edd. vetustis constanter *toto.* ut *nullae debita curae* pro *nulli* Lib. I. El. 20. 35. ubi vide. sic apud Minuc. Fel. cap. XI. *Quid quod toto orbi & ipsi mundo cum sideribus suis minantur incendium,* pro *toti orbi* vindicavit Davisius. mox *edita Marte* conjiciebat Marklandus, ut apud Auson. *patre edita coelo.* id enim augere indignitatem rei addebat, ut urbs *edita Marte* timeret minas femineas. sed rejiciunt hanc emendationem sequentia, in quibus veterum Heroum bellica virtus seculo suo exprobrata satis ostendit, Romanos eo tempore Cleopatrae Marte, plus quam eos decebat, territos fuisse, ut mecum etiam sentiebat Laur. Santenius. vitiose in meo secundo *territa in arte.* deest autem hic minor versus in Neapolitano.

59. *Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?*
Et modo Pompeja Bospora capta manu?]

totum hoc distichon, quod in plerisque codd. MSS. & vetustis edd. legebatur sub finem hujus Elegiae post v. 68. optime huc revocarunt viri eruditi, ut jam monuit Passeratius pag. 475. & post eum Broukhusius, qui sensum loci bene exposuit. his enim versibus insectatur poëta inbellem Romanorum animum, qui feminam Cleopatram & Antonium timebant, quum antea hostes multo magis imperio formidandos vicerant, tamquam nunc Martia proles deesset. & haec conferri merentur cum illis, quae ex Ciceronis Oratione in Antonium exhibuit Dio Cassius Lib. XLV. cap. 32. pag. 441. ed. Reimar. ubi iisdem fere coloribus in Antonium, regium Caesari diadema inponere adnisum, invectus inducitur, rogatque, num id passuros sperasset Romanos, qui Tarquinium urbe ejecerant, Manlium Capitolii arce praecipitarant, Pyrrhum fractis viribus ex Italia fugaverant, Antiochum repulerant. & seqq. quibus similia habentur in Philipp. II. cap. 34. *ideone L. Tarquinius exactus, Sp. Cassius, Melius, M. Manlius necati, ut multis post seculis a M. Antonio, quod fas non est, Rex Romae constitueretur?* eodem colore, quo supra noster v. 47. *Quid nunc Tarquinii fractas juvat esse secures?* non aliter sane, ac si noster ista Tulliana, ut saepe eum imitatur, in animo habuisset. huic vero exprobrationi, oppositis Heroum exemplis, vim & elegantiam addere, *ubi nunc Scipiadae classes?*

ubi

Hannibalis spolia? & victi monumenta Syphacis?
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes?

Cur-

ubi signa Camilli? & seqq. notavit Broukhusius, quem exclamandi usum egregie illustrat Heinsius ad Ovid. Epist. IV. 150. & ad Epist. XII. 103. Non solus igitur Broukhusius hoc distichon loco movit, quem ob id reprehendit Vulpius, & post v. 68. retinuit, addita explicatione admodum contorta. Janus autem Dousa P. margini ed. Rovillianae adscripserat, *Quid* Camilli signa *hoc in loco faciant, mihi vero divinare non est promtum.* sed recte Passeratius refert ad signa, quae Romanis clade Alliensi adempta erant a Gallis, a Camillo autem recepta, adducto Virgilii loco VI. Aen. 825. quem sine dubio cogitabat Propertius:

Quin Decios, Drusosque procul, saevumque securi
Adspice Torquatum, & referentem signa Camillum.

ubi vide Servium, qui dicit Camillum *Gallis interemtis aurum omne recepisse & signa.* seq. versu *Aut modo* in Mentel. Neap. quinto Vatic. Borrich. Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. & meo sec. ut ex aliis adfert Lat. Latinius. *Aut modo Pompeji* in suo codice legi notat Scaliger. *Aut ubi Pompeja* in Regiis, Colbertinis, & primis aliisque editionibus vetustis. quod non displicet. *Bosphore* Neap. & alter meus codex. Heinsius in Notis p. 726. *Bospore capte*, vel *aperte*, vel *adacte* conjecerat. *Tuque ubi* ad marginem ed. Ald. de Pompeji Magni filio, seu Pompejo minore, intelligendum notaverat Dousa.

62. *Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes*] *Est Pyrrhi* prim. Vatic. *facta* vitiose in Mentel. primo Leid. & aliis codd. *fracta Pyrrhi gloria*, ut *fractae Tarquinii secures* supra v. 47. & de Mucio Scaevola & Porsena apud Auctorem Culicis v. 365.

Mucius & prudens ardorem corpore passus,
Legitimi cessit cui fracta potentia Regis.

ita Scaliger pro *Legitime.* & *legitimum Regum* intelligit Porsenam, ad oppositionem scribae, seu illegitimi Regis, vel pseudoPorsenae, a Scaevola interfecti. cum Heinsio potius legendum *Finitimi Regis.* & praeced. vers. *prudens* etiam mendosum suspicor. sed versus istos spurios & insititios censendos parum abest, quin Cl. Heynio adsentiar.

63. *Curtius expletis statuit monumenta lacunis*] vitiose *Curius* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Borrich. Groning. Askew. primo & quarto Voss. priore Leid. ac meo, cum vetustis edd. Venet. Reg. Lep. Aldina utraque, Juntina, Mureti, Gryphiana 1551 & 1561. sed jam in Volsci editione *Curtius* legebatur, ut deinde in Colinaei, Rovillii, Canteri, Antverp. Christoph. Plantini, Gryph. 1573. Grasseri, aliisque edd. excusum est. cur autem Curtius in voraginem terrae insiliendo hiatum inplens, *monumenta* hic *statuisse* dicatur, optime docet insignis Varronis locus IV. de L. L. pag. 36. ubi historiam ipsam diversis modis traditam narrans, haec addit *a Procilio relatum, in eo loco*, (*foro* nempe) *dehisse terram, & ex SCto ad haruspices relatum, esse responsum, deum Manium Postulionem postulare, id est, civem fortissimum eodem mitti. tum quendam Curtium, virum fortem, armatum adscendisse in equum, & a Concordiae versum, cum equo in eum praecipitatum; eo facto locum coiisse, atque ejus corpus divinitus humasse, & reliquisse genti suae monumentum.* ubi locus ille hians, & mox Curtium insilientem condens, divinitus, hoc est Deorum numine, eum humasse, seu humo obruisse, & genti Curtiae *monumentum reliquisse* dicitur. quod huic versui optime convenit, & per *monumentum* illud intelligo aram, illo in loco, ubi lacus Curtius erat, sacratam. de qua vide Drakenb. ad Livium VII. cap. 6. § 5. & hanc aram, divinosque honores in medio foro quotannis Curtio factos, innuit Suidas in Λίβερος, ubi historiam hanc ex anonymo Scriptore refert his inter alia verbis: Κούρτιος, ἀνὴρ εὐσθενής τε καὶ καλὸς, καὶ τὴν ψυχὴν ἄριστος, ἔφη συνιέναι βέλτιον τῶν ἄλλων τὸ Σιβύλλειον. Τιμιώτατον γὰρ εἶναι χρῆμα πόλει ἀνδρὸς ἀρετήν, — καὶ ταῦτα εἰπὼν, τά τε ὅπλα περιεθέτο, καὶ εἰς τὸν πολεμικὸν ἵππον ἀνέβη. — ἀτρέπτως ἐλαύνων κατὰ τοῦ χάσματος. συνελθούσης δὲ τῆς γῆς, ἡρωικὰς τιμὰς τῷ ἀνδρὶ κατὰ μέσην ἀγορὰν Ῥωμαῖοι ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπιτελεῖν διέγνωσαν. τόν τε τόπον Λίβερον ἐκάλεσαν, βωμὸν οἰκοδομήσαντες. ἐξ οὗ δὴ καὶ Βεργίλλιος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. haec ultima Scaligero inepta merito censentur, quia tantum abest, ut a Curtio

Aenei-

Curtius expletis statuit monumenta lacunis;

Admisso

Aeneida orsus fuerit Virgilius, ut ejus semel tantum in Culice meminerit. Kustero Sibyllae folia esse videbantur. Sed sede sua mota, & transponenda esse ad superiora, Τιμιώτατον τὸ εἶναι χρῆμα πόλει ἀνδρὸς ἀρετήν, (ἐξ ἧς δὴ καὶ Βιργίλλιος τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο) καὶ ταῦτα εἰπὼν &c. conjeci in Praefatione ante Virgilium, ut illa a glossatore Grammatico, ipso forte Suida, inserta fuerint post ἀνδρὸς ἀρετήν, quia *arma virumque* Aeneidos Virgilianae initium est. neque enim sunt Scriptoris illius, e quo hanc historiam narrat Suidas, & quae de Curtio, sensum oraculi, *ut injicerent in voraginem, quo Romani plurimum valerent*, interpretante per *arma virique virtutem* dicit, confirmat Livius d. l. & haec transpositio in verbis Suidae optime probatur ex loco Valerii Max. Lib. V. cap. 6. §. 2. *Curtius & animi & generis nobilissimus adolescens, interpretatus, Urbem nostram* virtute armisque *praecipue excellere, militaribus insignibus ornatus equum conscendit, eumque vehementer admotis calcaribus praecipitem in illud profundum egit* &c. quibus subjungit, *Magna postea decora in foro Romano fulserunt, nullum tamen hodieque pietate Curtii erga patriam clarius obversatur exemplum.* Quod autem Scaliger in Conjectan. ad Varron. pag. 62. neget ullam apud alios scriptores arae Curtio positae exstare mentionem, illius tamen meminisse alii existimant Ovidium, Lib. VI. Fast. 403.

> *Curtius ille lacus, siccas qui sustinet aras,*
> *Nunc solida est tellus, sed lacus ante fuit.*

ubi *aras* pro *ara*, more suo ponit, licet Saturni aram ex loco P. Victoris intelligere videatur Neapolis, & N. Heinsius ad Lib. I. F. 13. Sed quod locum illum Λίβερνον dictum adjungat Suidas, id coelo Latino incognitum jure adfirmat Scaliger. adeoque vel nugatur Suidas, vel vitiosa scriptura enata fuerit ex Λάκκος, nempe Κούρτιος. ita enim Plutarchus in Romulo p. 28. in fin. de antiquo Curtio Sabino agens: ὁ μὲν οὖν τόπος δι' ἐκεῖνον ἔτι νῦν Κούρτιος Λάκκος ὀνομάζεται. cum quo confer locum ex L. Calpurnii Pisonis Lib. I. Annal. a Varrone ibidem productum, & relatum inter Fragmenta Historicor. vet. pag. 218. post Sallustium Wassii. & de voce Λάκκος vide J. Vorstii notas ad Sulpic. Sever. Lib. I. cap. 18. pag. 64. historiam vero ipsam inter fabulas illic recenset Livius, unde *fama vetus* dicitur Auctori Culicis v. 361. ut locum constituit Scaliger:

> *Hic & fama vetus numquam moritura per aevum*
> *Curtius, e mediis quem quondam sedibus urbis*
> *Devotum bellis consumsit gurges inundans.*

in vulgatis, *consumsit gurgitis haustus.* unde Heinsius, *Devotum inferni consumsit gurgitis haustus.* certe *bellis* manifeste corruptum est. & sic *famosus lacus* Statio Lib. I. Silv. 1. 68.

> *Ipse loci custos, cujus sacrata vorago*
> *Famosusque lacus nomen memorabile servat.*

vel *servant* cum Heinsio. quin & *lacus* ipse *Curtius* ab antiquo Curtio Metto, qui contra Romulum pro Sabinis certans in paludem cum equo incidit, *monumentum pugnae* dicitur etiam Livio Lib. I. cap. 12. §. 10. hinc *Curti nobile letum* legendum esse apud Horat. I. Od. 12. 35. censet Bentlejus. quod tamen illic non immerito inprobavit Cuninghamius Animadv. in Horat. Bentlej. cap. X. circa fin. qui potius pro *Tarquinii* emendandum censet *Junii fasces, dubito an Catonis nobile letum.* ut Junio Bruto libertatis vindici Cato jungatur. Sed de hoc Horatii loco, & virorum doctorum ad illum conjecturis cum cura egit vir eruditissimus, literis fato praematuro ereptus, Jac. van Vaassen egregiis Animadv. Hist. Critic. ad Fastos Rom. Sacros cap. 2. §. 4. pag. 72. & seqq. Haec sufficiant ad intellectum locutionis, qua Curtius *expletis lacunis monumenta statuisse* hic dicitur. Sed priore disticho etiam occurrunt *victi monumenta Syphacis.* & mox iterum *statuit monumenta*, qualia, licet non semper mutanda concedam, elegantiam tamen minime augent, & millies librarios verba proxime antecedentia vel sequentia in aliorum locum substituisse notat Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. pag. 154. Itaque si talia ex glossatorum confusione orta, voce rebus oportuna conmutari possint, facilem emendationem non repudiaturos censores haud tetricos sperare licet. Hic igitur substituendum videtur:

> *Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?*
> *Aut ubi Pompeja Bospora capta manu?*
> *Hannibalis spolia? & victi* documenta *Syphacis?*
> *Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes?*
> *Curtius expletis statuit* monumenta *lacunis;*
> *Admisso Decius praelia rupit equo.*

con-

Admiſſo Decius praelia rupit equo.

65. Coclitis

continuata in ſeculi ſui invidiam inertiae exprobratione. ubi nunc ſimilia virtutis Romanae, qualis erat Scipionis, *documenta*? Debellati enim a Scipione Hannibalis victique Syphacis ſpolia *documenta* dabant gloriae avitae, voce eleganti & uſitatiſſima. Ovidius Lib. I. Met. 415.

Et documenta *damus, qua ſimus origine creti.*

apud quem eadem in MSS. confuſio Lib. III. 579.

O periture, tuaque aliis documenta *dature*
Morte.

ubi *exempla* vel *monimenta* in MSS. quorum apud me Excerpta ſunt, & in variantibus codicum Palatinorum, a Gebhardo edit. Berſmannianae adſcriptis. Claudianus II. in Rufin. 307.

—— *non te* documenta *priorum,*
Non exempla vetant?

quod praetulit Heinſius, pro *monumenta*, ut antea edebatur. Seneca Troad. v. 5.

—— *non umquam tulit*
Documenta *Fors majora, quam fragili loco*
Starent ſuperba.

& hanc conjecturam facilius opinor probaturos eſſe, qui legerint Gronovium, Livio aliiſque veterum locis hanc vocem, & locutionem *documentum ſtatuere*, egregie reſtituentem Lib. IV. Obſerv. cap. XI. p. 175. & ſeqq. cujus de hac phraſi tot exemplis probata adnotationes dubium tamen me reddunt, an non potius praecedente diſticho *monumenta Syphacis*, & hoc in verſu legendum ſit,

Curtius expletis ſtatuit documenta *lacunis.*

ſtatuit nempe *documenta* verae in patriam pietatis. Certe alterutro in verſu *documenta* videntur reponenda, quae pro exemplis rerumque probatis ſpeciminibus apud Suetonium, Tacitum, alioſque, & *virtutis documenta dare*, & *documentum eſſe*, apud optimos auctores occurrunt, de quo fruſtra dubitabat Berneccerus ad Juſtin. Lib. V. cap. 9. recte enim id dici docent loca a Dukero producta ad Florum Lib. IV. cap. 10. & ſic *Hannibalis ſpolia, & victi monumenta Syphacis* poſſent intelligi de antiquiſſimis monumentis, Scipioni ob hanc virtutem poſitis, quorum epigrammata edidi Tom. I. Anth. Lat. pag. 208. 209. Eligant igitur viri eruditi, & judices idonei, quo in verſu *documenta* aptius admittenda videantur, nam *monumenta* hic bis repeti inconcinnius, adſenſuros fore mihi blandior.

64. *Admiſſo Decius praelia rupit equo*] *Et Decius miſſo* in Voſſ. quart. Heinſiano, Askew. & meo priore. *Ac Decius miſſo* in Menteliano, duobus Leidd. tertio Voſſ. & meo ſecundo. *At Decius miſſo* in primo Voſſ. ſec. D'orv. & vetuſtioribus edd. ut *miſſo* pro *inmiſſo* dicatur, quod multis locis tuetur Heinſius in Notis pag. 726. ut v. 23. huj. Eleg. *Et duo in adverſum miſſi per moenia currus* legitur in MSS. pro *inmiſſi*. & El. I. hujus Libr. v. 13. *miſſis in me certatis habenis.* ubi vide. Mirari licet perverſum viri ceteroquin eruditiſſimi Jani Gruteri guſtum, qui Lib. VII. Suſpic. cap. XI. hic tmeſin Propertio ingerit, & legit,

Ad - Decius - miſſo praelia rupit equo.

pro *Admiſſo*. & ſimile ejuſdem tmeſeos exemplum ab eodem Grutero invitis Muſis obtruſum notabimus infra ad El. XI. 10. tales vero argutiae, melioris aetatis poëtis, Elegiacis praeſertim, perperam ſaepe invectae ad palatum Broukhuſii minime etiam faciebant. vide quae notavi ad Lotich. pag. 458. Recte igitur Scaligeri lectionem *Admiſſo Decius* recepit Broukhuſius, & adpoſito Ciceronis loco firmavit ex Lib. II. de Finib. c. 19. *Decius, cum ſe devoveret, & equo admiſſo in mediam aciem Latinorum irruebat.* Adde illud ex Auctore Rhetoricor. ad Herenn. Lib. IV. cap. 44. *Decius, qui ſe devoviſſe dicitur & pro legionibus in hoſtes inmiſiſſe medios.* ubi lege *ſe inmiſiſſe*. nam in Leidd. & Voſſ. MSS. *ſe in hoſtes inmiſiſſe*, vel *miſiſſe*. pro quo *intuliſſe* ex Leid. ſec. praefert Oudendorpius. poſſis etiam *in hoſtes irrupiſſe*, vel *irruiſſe*, ut in illo Ciceronis loco. *Concitato equo* apud Livium Lib. V. cap. 6. *Decius caput ſuum pro ſalute Reip. devovit, ac protinus concitato equo in medium hoſtium agmen irrupit.* & Senecam Epiſt. LXVII. *Decius ſe pro Rep. devovit, & in medios hoſtes concitato equo mortem petens irruit. admiſſos equos* etiam hoc ſenſu Albinovan. Epic. Druſi v. 320. *Terruit admiſſos ſanguinolentus equos.* Hyginus fab. 243. *Semiramis Babylonia equo admiſſo in pyram ſe conjecit.* ut recte pro *amiſſo* legit Dreſemius ad Joſeph. Iſc. Lib. I. 249.

65. Co-

65. Coclitis abscissos testatur semita pontes.
Est cui cognomen Corvus habere dedit,
Haec Dî condiderunt, haec Dî quoque moenia servant:
Vix timeat salvo Caesare Roma Jovem.
Leucadius versas acies memorabit Apollo.

70. Tan-

65. *Coclitis abscissos testatur semita pontes*] *Coclitis adscissos* in Neap. *abscisos* D'Orv. prim. forte hic innuitur semita, qua Horatius Cocles tendit ad pontem sublicium contra impetum Porsenae defendendum, quae inde ab eo *Coclitis semita* dicta fuerit, ut *Herculis semita* de via, quam non procul a Bajis ad traducendos Geryonae boves fecerat Hercules, & ab illo nomen habuit. vide ad Lib. I. El. XI. 2. hanc *Coclitis semitam* tempore Propertii adhuc superfuisse colligit Cel. Ruhnkenius ex Dion. Halic. V. p. 290. qui narrat Romanos pontem illum sublicium, qualis olim fuerat, ad suam usque aetatem in aeternam rei memoriam conservasse, & huc referebat elegantissimus Santenius locum Manilii Lib. I. 779. *Et Romana ferens quae texit, moenia Cocles.* ubi legebat *petens.* vel, ut alius vir doctus, *ferox qui texit.* firmabatque ex uberiore Claudiani descriptione VI. Conf. Hon. 463.

—— non tela retardant:
Objice non haesit fluvii. sic ille minacem
Tyrrhenam labente manum pro ponte repellens
Trajecit clypeo Thybrin, quo texerat urbem,
Tarquinio mirante, Cocles, mediisque superbus
Porsennam respexit aquis.

gerens tamen in aliis est. quod referunt ad coronam muralem Coclitii propter moenia urbis servata donatam. Ceterum huic *semitae Coclitis* forte vicinum fuit illud agrorum spatium, quod in virtutis pretium Coclitii fuit oblatum, quantum uno die circumarari posset. id enim eum accepisse adfirmant Dionysius Halic. Livius, aliique, quamquam hunc terrae tractum repudiasse Coclitem, nonnulli contendant. quibus adstipulatur Muretus Lib. XIX. Variar. Lect. cap. 18. vide Drakenb. ad Liv. Lib. II. cap. 10. §. 12. recte igitur adscripsit Marklandus, *de sensu hujus loci quaerendum. innuere videtur* viam *aliquam vel* vicum, *qui a Coclite nomen habuit.* Sed rationem nominis nemo adfert. Addi de Horatio Coclite merentur verba inediti Scholiastae Vossiani ad Juvenal. ad Sat. VIII. 264. *Cocles Horatius in ponte Tiberis stans solus hostibus obstitit, usque quo a tergo ejus Romani pontem exscinderent, & postea armatum se in Tiberim misit, atque ad suos natavit vulneratus in coxa, cumque improperaret ei quidam, quod claudus esset, respondit, per singulos gradus meos recorder triumphi mei.* ubi pro *improperaret* ex melioris aetatis usu scribendum esset *exprobraret.*

66. *Est cui cognomen Corvus habere dedit*] ita emendavit & edidit Broukhusius, quod quia a secundo codice Vaticano confirmatur, retinui. nam in ceteris omnibus MSS. & edd. antiquis *Et cui cognomen Corvus habere dedit*, Corvini nempe, ut dicti sunt posteri M. Valerii Corvi. de qua re notissima adferam tantum verba Scholiastae Persii sic emendanda ad Sat. II. 72. *originem trahens ab Valerio Messala, qui septies fuit Consul, qui cum a quodam Gallo ad monomachiam in praelio vocaretur, corvus super galeam in capite ejus sedit, & victo hoste Corvinus vocatus est.* in editis enim male legitur *ab Aurelio Messala.* Ovidius Lib. I. Fast. 602.

Aut Corvi titulos auxiliaris habent.

Manilius d. l. v. 780.

Et commilitio volucris Corvinus adeptus
Et spolia & nomen, qui gestat in alite Phoebum.

ubi *Et cum militia* in aliis. unde *commilitia* legebat Passeratius in notis ad hunc versum. deinde *quod gestat ab alite Phoebi* Heinsius ad Petron. cap. 122. circa fin. Gronovius Lib. III. Observ. cap. XI. p. 534. *quem gessit in alite Phoebi.* jungens *commilitio Phoebi*, & exponens, quem forma alitis gessit in galea considentem. sed quod rejicit Bentlejus, & vulgatam tuetur.

67. *Haec Dî condiderunt* &c.] *condiderant* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Borrich. Groning. Askew. duobus Leidd., Voss. tribus, utroque D'Orvill. meis, & antiquiss. edd. usque ad Scaligeranam, in qua *condiderunt*, ut legendum etiam monuit Passeratius. sequente versu *Vix teneat* male in D'Orvill. pr. *salvo Principe*, tamquam ex formula Romanis usitata dicitur. ut in loco

70. Tantum operis belli sustulit una dies.
At tu, sive petes portus, seu, navita, linques;
Caesaris in toto sis memor Jönio.

ELEG.

loco Martialis, quem profert Passeratius, & ex hoc versu expressum notat, Lib. VII. Ep. 59. ad Jovem:

Tarpejae venerande rector aulae,
Quem salvo Duce credimus Tonantem.

& ita passim *salvo Caesare* apud Ovidium. vide infra ad v. 21. hinc in Numo Diocletiani apud Tristan. Tom. III. Comment. p. 339. SALVIS AVGG. ET CAESS. FELIX CARTHAGO, quod hoc loco illustrat. qualis epigraphe etiam est in Numis Constantii Chlori & Constantini Magni apud eumdem pag. 535.

70. *Tantum operis belli sustulit una dies*] *bello* vel *bellis* Heins. quod tamen a nullo codice firmatur. imitatus hic forte Propertius fuit, ut saepe alibi, illud Ciceronis pro Sulla cap. 26. *Haec diu multumque & multo labore quaesita una eripuit hora.* ea significatione *hora* & *dies* dicuntur pro insigni illius diei ac temporis clade, vel victoria, ut apud Lucan. VI. 158.

——— *non parvo sanguine Magni*
Ista dies ierit.

Statius VIII. Theb. 663.

Tydeos illa dies: illum fugiuntque tremuntque,

ubi vide Barth. Auctor Elegiae de Spe, v. 36. Tom. I. Anth. Lat. pag. 535. de Mario:

Haec illum Libyae penetrare in litora victae
Jussit. & o Superi! quis fuit ille dies!
Quo Marium vidit pariter Carthago jacentem.
Tertia par illis nulla ruina fuit.

ubi vide quae notavi. *memorabat* praec. vers. in Groningano. *tantum operis*, ut Lib. III. El. 2. 4.

Tantum operis nervis hiscere posse meis.

72. *Caesaris in toto sis memor Jonio*] ita in omnibus codd. & edd. antiquis, pari consensu: quod praefero, pro ubicumque in mari vageris, unde non ausus fui cum Broukhusio conjecturam P. Francii *tuto* in contextum recipere: quamvis utraque vox saepe a librariis fuerit permutata, ut apud Ovid. Epist. IX. v. 15. restituit Heinsius, *Se tibi pax terrae, tibi se tuta aequora debent.* pro *tota.* quod tamen in ipso contextu retentum est. Epist. XIX. 208.

Tum placidas tuto pectore finde vias.

ut nunc emendatum est, cum antea *toto* legeretur. Lib. V. Trist. 5. 18. *tutum per mare navis eat.* apud Valer. Fl. I. 306.

——— *dumque aequore tuto*
Currimus.

ut Gronovio corrigendum videbatur. aliis *toto* probantibus; similia vide in notis Drakenb. ad Silium Lib. X. 312. passim autem hae voces ita variantur in MSS. ut saepe dubites quid eligendum. ut apud Horatium Lib. I. od. 17. 5. praetulit Bentlejus,

Inpune totum per nemus arbutos
Quaerunt latentes.

pro *tutum.* ceterum *Jonius* hic genere masculino, Graecorum more, poni censet Jan. Rutgersius in Venus. Lect. cap. X. p. 287. sed tam hoc in loco. quàm in aliis, quae adfert, poëtarum exemplis, aeque neutro quam masculino genere accipi potest. & infra El. XX. 19.

Deinde per Jonium vectus quum fessa Lechaeo,
Sedarit placida vela phaselus aqua.

Statius I. Theb. 15.

——— *cur non expaverit ingens*
Jonium.

ubi certe neutrum est. & sic *Aegeus*, vel *Aegeum.* Lib. III. v. 434.

——— *magnoque volantes*
Injicit Aegeo.

aliisque in locis. vide supra ad huj. Libr. El. V. v. 11. est autem secunda in hoc nomine semper corripienda, quia Graecis Ἰόνιον, non Ἰώνιον, ut saepe perperam in MSS. vide Davis. ad Maxim. Tyr. Diss. XXXIX. pag. 636.

ELEG. X.

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
5. Si fas est, omnes pariter pereatis, avari;

Et

Eleg. X. v. 1. *Postume, plorantem potuisti linquere Gallam*] *rumpere* in D'Orvill. sec. & mox *fortia facta* in sec. Leid. & Voss. quarto. *Augusti fortia signa* conjungenda sunt. nam male Passeratius *miles Augusti* connectebat. AD POSTVMVM vel AD POSTVMVM DE GALLA inscribitur in codd. MSS. & edd. vetustis. conferenda est Elegia tertia Libri IV. quae sub Arethusae nomine scripta est Lycotae, seu Aeliae Gallae ad hunc Postumum, & Tibulli Eleg. 6. Lib. II. de Macro militiam amoribus praeferente. in quo argumento haec Elegia optimis recentiorum ingeniis ad imitationis artificium pulchros praebuit colores. vide Jani Secundi Lib. II. El. XI. Dan. Heinsii festivissimam Elegiam ad Didericum Dousam inter Juveniles El. VI. & Petri Lotichii Secundi Lib. I. Eleg. 2.

3. *Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi*] recte *spoliati* notat Broukhusius positum esse pro *spoliandi*, seu, quum Parthos spoliaveris, ut fingat jam victos esse Parthos, sic saepe etiam alibi noster loquitur. supra El. 3. huj. Lib. v. 37.
Victor cum victis pariter miscebimur Indis. licet Indi adhuc vincendi essent. vide etiam Broukhus. ad Lib. II. El. 10. 49. non igitur opus est cum Francio *spoliandi* in ipso textu corrigere. quamvis in cod. Askewiano *Tantine ulla tibi spoliandi* legatur. *Tantine illa fuit* in Heinsiano. *Tantine gloria Parthi spoliati*, eodem modo hic dictum, quo Lib. IV. El. 3. 63.

Ne, precor, adscensis tanti sit gloria Bactris.

4. *Ne faceres Galla multa rogante tua*] *facias* in meo secundo. ceteri codices nihil variant. *Ne fugeret* Heinsius. sed non male Passeratius illud *Ne faceres* refert ad superiora *linquere Gallam*. qui verbi hujus usus veteribus non infrequens. Ovidius I. Am. El. 3. 11.

At Phoebus, comitesque novem, vitisque repertor
Hoc faciant, &, me qui tibi donat, Amor.

ubi *Hoc faciant* ad praecedens *commendent* referendum. apud eumdem Epist. XX. v. 55.

Audaces facie cogimur esse tua.
Tu facis hoc, oculique tui &c.
Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix.

vide notas ad Epist. I. 103. Tibullus Lib. I. El. 9. 21.

Cantus & è curru Lunam deducere tentat:
Et faceret, si non aera repulsa sonant.

Haec nonnihil quidem Passeratii expositionem adjuvant. absurde alii *faceres multa* conjungunt. sed reliqua *Galla multa rogante tua* insuavissimum reddunt versum, & valde serpunt. Puto excidisse phrasin Propertio amatam, & forte legendum esse,

Ne faceres, Galla multa rogante, moram.

sic Lib. I. El. 12. 2.

Quod faciat nobis conscia Roma moram.

ubi plura hujus locutionis exempla dedi. *quaerere in amore moram* ibid. El. XIII. 6. idem igitur innuit, quod ipse Propertius Cynthiae abeunti, Lib. I. El. 8. init.

Tune igitur demens, nec te mea cura moratur?

infra hac Eleg. v. 24.

Postumus alter erit miranda conjuge Ulixes,
Non illi longae tot nocuere morae.

negante in aliis legi testatur Lat. Latinius.

5. *Si fas est, omnes pariter pereatis, avari*] Marklandus in libri sui margine *Si fas est* exponebat, Si liceat ita precari. melius Passeratius *fas* per *δύναται* interpretatur. ut Lib. I. El. 11. v. 19.
Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere
fas

Et quisquis fido praetulit arma toro.
Tu tamen injecta tectus, vesane, lacerna
Potabis galea fessus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabescet inani,
10. Haec tua ne virtus fiat amara sibi.
Neve tua Medae laetentur caede sagittae,

Ferreus

fas est. vide Acronem & Porphyr. ad Horat. Lib. I. od. 19. v. 3. & 13. & Lambin. ad Lib. IV. od. 4. 22. qui & in loco Tibulli Lib. I. El. 10. 23. videtur praetulisse *Nec tibi celanti fas sit peccare*, pro quo *spes sit* reposuit Broukhusius. eodem sensu *nefas*, *ἀδύνατον*, de eo, quod fieri non potest, apud eumdem Lib. I. od. 24. in fine: *levius fit patientia Quidquid corrigere est nefas.* ubi eumdem Lambinum vide. & sic in formula illa *Scire nefas* Lib. I. od. XI. init. ubi plura Bentlejus. seq. vers. vitiose in D'Orv. sec. *Et quicumque.*

7. *Tu tamen injecta tectus, vesane, lacerna*] *in tecta* separatim Mentel. Regii, unus Colbert. Borrich. Leid. sec. Voss. tert. & quart. meus secundus, ut in primis edd. *interea* in altero Colbert. Scalig. cod. Groning. D'Orv. sec. & meo priore. *intecta* Neap. *intexta* Askew. Harlejanus Musei Britannici, Vatic. pr. & quint. Heinsius *huic texta*, Gallae nempe, conjecerat. uxores enim maritis in bella tendentibus lacernas texebant. ut Lib. IV. El. 3. 18. *Texitur haec castris quarta lacerna tuis.* ubi vide. sed *texta tectus* ingratissimum reddit sonum. *injecta* igitur non muto, ut supra Lib. II. 22. 21.

Atque ita mi injecto dixerunt rursus amictu.

pro *vesane* in Regiis & altero Colbertino *versare.* vitiose *vesare* in primis edd.

8. *Potabis galea fessus Araxis aquam*] *Notabis* corrupte in Borrich. & male *fixus* D'Orvill. pr. hoc loco firmatur vera lectio apud Tibullum Lib. II. El. 6. 8. *Ipse levi galea qui sibi petet aquam.* ubi vide Cl. Heynium p. 134. ed. sec. *portet* edidit Broukhusius. *Potabis* etiam, non *Portabis* hic recte legit Demsterus Lib. III. Etrur. Reg. cap. 61. sed memoriae nimium confisus Salmasius ad Spartian. Hadr. cap. 13. pag. 127. male adfert,

Et fesso galea qui tibi portet aquam.

similis varietas est in loco Claudiani III. Cons. Honor. v. 49. *In galea potare nives.* ubi in aliis *portare.* vide quae notavi ad Auct. Eleg. in Obit. Maecen. v. 58. *Potasti galea dulce jubante merum*, Tom. I. Anthol. Lat. p. 265. ad hunc morem castrensem refer etiam illud Claudiani in Bel. Get. 532. *galeisque Padum victricibus hausi.* & Statii Lib. III. Theb. 663.

Hostilem Ismenon galeis, Dircenque bibemus.

ubi Scholiastes adfert illud Lucani IX. 510.

—— concitus ira
Excussit galeam, suffecitque omnibus unda.

9. *Illa quidem interea fama tabescet inani*] *cura* vel *flamma* Heinsius, quod ultimum etiam est in Vossiano codice, quemadmodum apud Virg. IV. Aen. 218. Vossius legebat *flammamque fovemus inanem.* pro *famamque.* sed quam lectionem receptam merito Patruus meus hoc ipso Propertii loco tuetur, & hic interpretatur, licet tu nomen & decus militia Caesaris referas, Galla tamen, quia haec virtus te quotidianis exponet periculis, fama inani tabescet curis confecta. seq. versu *Haec utinam virtus* male in primo Leidensi. *ne fiet* in Regiis, Voss. tert. meo primo, & priscis edd. *nec fiet* in Colbertinis. *amara sibi* Livinej. Heins. & Francius, quod firmatur a quinto Vatic. secundo Leid. & Voss. tertio, idque in textum recepi pro *tibi.* vide Patrui mei notas ad illud Ovidii Epist. XIX. 88.

—— sic tu temerarius esto,
Ne miserae virtus sit tua flenda mihi.

quod ex hoc Propertii loco expressum videtur.

11. *Neve tua Medae laetentur caede sagittae*] sic in omnibus codd. & edd. vetustis. unde igitur Caelius Secundus Curio in Foro Romano, seu L. L. Thesauro, in *linio*, adfert, *liniantur caede sagittae?* quod mirari etiam videtur Vossius Lib. III. de Analog. cap. 35. p. 143. ubi dicit se in cunctis edd., & vetusta Regii Lep. reperisse *laetentur.* sed plura hac de re notavit

Ferreus armato neu cataphractus equo.
Neve aliquid de te flendum referatur in urna.
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
15. Ter quater in casta felix, o Postume, Galla:

Mo-

Patruus meus ad Quinctilian. Decl. XIII. cap. 5. p. 277. de Medis sagittis vide supra ad El. VII. 25. ubi legendum conjeci, *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hastas.*

12. *Ferreus armato neu cataphractus equo*] *aurato* in duobus Leidd. tribus Voss. Askew. Borrich. Groning. binis D'Orvill. meisque, & primis reliquisque edd. antiquis. *Ferreus nec aurato neu* in Harlejano Musei Britann. *aerato* vel *armato* Heinsius, qui etiam in marg. ed. Ald. conjecerat *Aereus aerato*: vide de hoc loco Lipsium Lib. III. de Milit. Rom. Dial. 4. p. 131. qui Dousae Fil. *aerato* pro *aurato* illic probasse videtur. sed rejicit hoc & *aurato* propugnat Dausquejus ad Silium pag. 323. & Scriverius in adnotatione MS. quam suis ad Vegetium notis inseruit Oudendorpius Tom. IX. Miscell. Observ. pag. 93. ut *ferreus* eques Parthorum equo Postumi *aurato*, id est aureis bullis, ephippiis, & sim. insigni opponatur, eoque capto non laetetur. equum vero Postumi hic minime intelligendum opinor, sed Parthici cataphractarii militis equum, quem vovet, ne *caede* Postumi etiam *laetetur*, quae ex praeced. versu repetenda, *armato* tamen bene tuetur Broukhusius, qui *armatum equum* intelligit de cataphracti militis equo, vario munimine & armorum pondere contra vulnera hostilia tecto, ut, praeter aliorum loca ab eo producta, patet ex Vegetii descriptione Lib. III. cap. 23. *Cataphracti equites propter munimina, quae gerunt, a vulneribus quidem tuti, sed propter inpedimentum & pondus armorum capi eos facile est.* & hinc *tecti equi, muniti*, & *operti* passim vocantur in locis veterum, qui cataphractos hos equites vel clibanarios describunt. vid. illic Stewech. pag. 212. 213. Demster. ad Claudian. II. in Rufin. 355. & Freinshem. ad Curt. III. XI. 15. ne addam, ipsam vocis originem tectum seu armatum equum indicare. *auratos* tamen defendit Vulpius. sed non persuadet. Neque etiam admittere possum Marklandi conjecturam, licet ingeniosam, qua in notis ad Max. Tyrium pag. 715. legebat,

Sericus armato neu cataphractus equo.

eamque firmabat ex Lib. IV. El. 3. 8. ubi Arethusa, id est, Galla, Lycotae, sive huic Postumo, scribit,

Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modo munito Sericus hostis equo.

quo in loco *munitus equus* etiam *armatum* hic adserit: sed *Ferreus cataphractus eques* defenditur ex fragmento Sallustii apud Nonium Marc. p. 556. in quo *equites Cataphracti ferrea omnes specie* dicuntur. praeter Servii verba, & Claudiani, cui *simulacra ferrea* vocantur, a Broukhusio producta, etiam huc facit illud Modesti in libro de Vocabulis Rei Militaris pag. 111. *Alii contra elephantos, cataphractos milites inmiserunt, ita ut in brachiis eorum, vel in cassidibus, vel humeris aculei ingentes ponerentur ex ferro.* quo in loco *clibanarii*, ut apud alios, etiam vocantur. de qua voce hic consulenda est J. Dousae Filii nota, quae Patri perperam tribuitur in ed. majori Parisina p. 757. ubi ex Turnebi Adversariis adfert verba ex Onomastico inedito P. Danielis, *Clibanarii quasi tunica ferrei.* quod etiam inveni in meis Excerptis MSS. ex Glossis ejusdem P. Danielis, & in Glossario antiquissimo Biblioth. Leidensis post Isidorum, *Clibanari, quasi tunicae ferri.* ut in alio ejusdem Bibliothecae legitur. apud Papiam vero, *Clibanari quasi tunica ferrea.* sed de his vide Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. cap. 56.

13. —— *flendum referatur in urna.*
Sic redeunt, illis qui cecidere locis]
Si credent vitiose in Regiis, Neapol. meo secundo, & primis edd. *quae cecidere* in Mentel. Leid. pr. & meo altero. *sic cecidere* Borrich. confer illud Nisi ad Euryalum apud Virg. IX. Aen. 208. —— *ita me referat tibi magnus ovantem Jupiter* &c. *Si quis in adversum rapiat casusve, Deusve, Te superesse velim.* & seqq. vide Livinejum & Passerat. ad h. l.

15. *Ter quater in casta felix, o Postume, Galla*] *in cara* prim. Leid. *felix in casta*, ut apud Ovid. Epist. XVII. 50. *Felix in culpa quo Jove dicar ego.*

Moribus his alia conjuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Quum sis luxuriae norma magistra tuae?

Sed

ego. ubi vide notas. seq. vers. Inciderat aliquando, legendum cum interrogationis nota, *Moribus his illa* (vel *tali*) *conjuge dignus eras?* sed adfirmandi modo dicit, Postumum *moribus his*, id est tantae duritiae maritum, (ut mox v. 20.) qui castam conjugem relinqueret, & arma fido toro praeferret, *alia* conjuge dignum fuisse. eodem significatu, licet alia in re, quo apud Ovidium III. ex P. Ep. 2. in fin. *Conveniens istis moribus esse puta.* locutionis elegantiam *his moribus*, hac tua indole, optime illustravit Gronovius ad Senecae Epist. VII.

17. *Quid faciet nullo munita puella timore*] Miror Heinsium hic legendum censuisse, *nullo munita puella marito.* idque non adstruxisse loco Ovidii III. Am. 8. 63. *Me prohibet custos, in me timet illa maritum.* sed nihil potius mutandum. *timor* hic simpliciter, subintellecto *custodum timore.* quod additur Lib. II. El. 18. 70. *Custodum & nullo septa timore placet.* ubi male alii *tumore* propugnant, & inter illos Jac. Gronovius ad Arrian. de Exp. Alex. Lib. IV. 7. p. 160. vide illic notata. & de *custodibus* puellas vel alios observantibus, adde D'orleans ad Tacit. p. 608. & Muret. ad ejusdem Lib. III. Ann. 28. sic infra El. 12. 23. *Nec timor, aut ulla est clausae tutela puellae.* quod frustra ab interpretibus sollicitari ipse notat Heinsius ad Ovid. III. Am. 4. 30. loco simillimo:

Non proba sit, quam vir servat, sed adultera, cara est.
Ipse timor pretium corpore majus habet.

Itemque de Galla hic innuit noster, quod Cynthiae scribit Lib. II. El. 5. in fine:

Nam nihil invitae tristis custodia prodest:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

vulgata autem lectio optime firmatur loco Apuleji Lib. IX. Met. p. 188. ed. Pricaei: *uxorem generosam, eximia formositate praeditam, mira custodia munitam, domi suae quam cautissime cohibebat.* talis custos puellae Graecis [illegible] [illegible]. vide Toupii notas ad Longin. pag. 159.

18 *Quum sis luxuriae norma magistra tuae?*] ita ex Scaligeri emendatione edidit Broukhusius, eo sensu, quid faciet Galla, a te non custodita sed relicta, quum ipse eam deserens, viam luxuriae patefacias, ac sui juris praestes. in codd. MSS. plerisque, Regiis, Colbertinis, Mentel. Askew. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, ac vetustis edd. constanter legitur, *Quum sit luxuriae Roma magistra tuae.* nisi quod *suae* in v. c. Perreji, Colotiano, & tribus Vatic. & ita legendum videtur. nisi quod *suae* malim pro *tuae.* neque enim haec lectio a librariis provenit. quoties non Romam luxuriae incusat noster? infra El. XI. 4.

Luxuriae nimium libera facta via est.

Cum sit luxuriae Roma ministra tuae in aliis legi notat Lat. Latinius. Scaligeri emendationem etiam inprobabat Marklandus, cujus adnotatio hic inseri meretur: „ *Scaliger ex conjectura edidit* norma magistra, *& eum deinde alii secuti. sed nec explicarunt, nec quidem potuerunt. omnes MSS habent* Roma, *non* norma. *minima mutatione en optimum sensum,*

„ Quid facies nullo munita puella timore,
„ Quum sic luxuriae Roma magistra tuae.

„ *Gallam adloquitur. quid boni exspectandum a te est, quum nullum custodem habeas, & quum Romae sis, quae urbs te quasi manu ducet ad luxuriam, optima magistra luxuriae tuae. Sed ne metuas, Postume, a corruptore. Gallam enim munera non expugnabunt. vel potes retinere vulgatam, modo pro* sis *legas* sit, *&* Roma, *&* suae *pro* tuae. suae *erit* ejus. *ut apud Ovid. I. ex P.* 7. 48. Si sua per vestras victa sit ira preces". Sed quum sermo ad Postumum dirigatur in praecedentibus & sequentibus, incommode ad Gallam hoc disticho interjecto referuntur verba, si *facies* & *luxuriae tuae* legamus, quapropter, alio colore poëtico adhibito, non adspernandum forte, si quis substituendum conjiciat,

Quid faciet nullo munita puella timore,
Quum sit luxuriae forma *magistra* suae.

ut innuat Gallae pulchritudinem insidiis corruptorum expositam & obnoxiam esse. ut in illo Ovidii Epist. XVI. 282.

Hanc faciem culpa posse carere putes?
Aut faciem mutes, aut sis non dura necesse est.
Lis est cum forma magna pudicitiae.

forma & *norma* saepius in MSS. permutantur. vid. ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 53. *forma magistra*

Sed securus eas. Gallam non munera vincent,
20. Duritiaeque tuae non erit illa memor.
Nam quocumque die salvum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Postumus alter erit miranda conjuge Ulixes.
Non illi longae tot nocuere morae.
25. Castra decem annorum, & Ciconum mons, Ismara, Calpe,
Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae.

Et

gistra eadem elegantia dicitur, qua *artes magistrae, jussa magistra*, & sim. vid. Heins. ad Ovid. Epist. XV. 83. & Drakenb. ad Silium III. 387. hinc apud Apulejum de doctrina Platon. Lib. II. p. 266. ed. Colv. *de virtutibus, quae solis disciplinis traduntur, & magis ratione discuntur.* ubi in aliis *& magistratione discuntur.* quod vocabulum pluribus adstruit Salmasius in Excerc. Plin. p. 336. sed veteres edd. *magistra ratione.* & sic video exstare in Delphinica pag. 600. quod firmant & exigunt sequentia. similia vide in notis ad T. II. Anth. Lat. pag. 674.

19. *Gallam non munera vincent*] *munere* in primo Leid. & Voss. rivales nempe vel proci.

21. *salvum te fata remittent*] recte hanc lectionem vindicavit Broukhusius, non *sanum*, ut in primis easque secutis edd. idque firmatur a Perreji codice, Colotiano, primo ac sec. Vatic. Neap. Excerpt. Scalig. Borrich Heinsiano, Mentel. aliisque codd. recte omnino. nam *salvum* de vita superstite, *sanum* de valetudine dicunt. supra El. IX. 68.

Vix timeat salvo Caesare Roma Jovem.

Eleg. praeced. v. 50.

Et longam Augusto salva precare diem.

Ovidius II. ex P. 3. 98.

Ut tibi sit, salvo Caesare, salva domus.

& Ep. 5. 11.

Optastique brevem salvi mihi Caesaris iram.

eadem varietas apud Nasonem eumdem Lib. I. Trist. El. I. 19.

Vivere me dices; salvum tamen esse negabis.

& El. 2. 72.

Quod periit, salvum jam caput esse potest.

ubi MSS. utroque loco *sanum.* & in ultimo *nunc caput.* unde Heinsius *num caput.*

25. *Castra decem annorum, & Ciconum mons, Ismara, Calpe, Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae*]

Nihil hic fere variant codices, aut editiones antiquae, nisi quod *Ciconum mors* male in primo Vaticano. licet id Volsco placuerit, qui intelligebat Cicones, ab Ulixe interfectos. sed *mons* Ismarus hac in re plerisque memoratur. hinc *Ismaria vallis* nostro Lib. II. El. 10. 6.

Aut possim Ismaria ducere valle feras.

hismara calpe in meo utroque, & *Exutaeque* in Askewiano. *Ismarus* mons Ciconum, & urbs, vel *Ismara.* Stephanus Byzant. Ἴσμαρος, πόλις Θρᾴκης, τῶν Κικόνων. ubi vide Berkelium. & Barth. ad Stat. VI. Th. 108. ad Cicones enim adpulit Ulixes post decennalem Trojae obsidionem, seu *castra decem annorum*, & armis contra eos sumtis oppidum Ismara expugnavit. vide Probum ad Virg. II. G. 37. & Passerat. ad Tibull. Lib. IV. pag. 95. Sed mirum videri possit, neminem Interpretum animadvertisse, unde primo Ulixis post excisum Ilium errori hic subjungatur *Calpe*, adeoque antequam ad Circen, Lotophagos, Scyllam & Charybdin, & Sirenas pervenerit, ad Herculis Columnas, seu Gaditanum fretum, hoc est *Calpen*, deflexerit. Si enim illos Ulixis errores, quos ipse Alcinoo enarrat, evolvamus apud Homerum Odyss. IX. & X. & horum librorum veluti epitomen, Hygini fab. CXXV. quaeque contra Eratosthenem, Homeri censorem, longa de his Ulixis erroribus digressione disputat Strabo I. Geograph. tum Ausonii Periochas

Et Circae fraudes, Lotosque, herbaeque tenaces,

Scyl-

riochas Odysseae; Auctoris incerti Fabulas Homeric. de Ulixis erroribus, a Jo. Columbo editas, Tibullum Lib. IV. Carm. I. v. 54. & seqq. & ex recentioribus Cluverium Lib. II. Sicil. Antiq. cap. 17. ubi omnes Ulixis errores ex veteribus scriptoribus erudite recensuit, patebit, Ulixem primum ad Ciconas navigasse, &, post Ismara expugnata, Lotophagos adiisse, inde Cyclopas; ubi multis ejus sociis a Polyphemo devoratis, inebriato Cyclopi oculum ardente trunco excussit, tum ad Aeoli aulam, Laestrygonas, & Circen tendisse, deinde ad Sirenas adpulisse, naufragioque delatum Aeam ad Calypsonem pervenisse, & seqq. quamquam hunc tamen ordinem ab omnibus, praesertim poëtis, non ubique observatum fatear, neque ab aliis: quemadmodum Parthenius in Eroticis cap. 2. ex Philetae Historicis, seu ἐν Ἑρμῇ, (hunc enim operis titulum fuisse recte notavit Galeus, non ut Latinus Interpres *ad Hermen*.) Ulixem circa Siciliam, Tyrrhenum & Siculum mare vagantem, uno quasi saltu ad Aeolum trajecit, nulla tamen *Calpes* mentione facta, qui mons in extrema Hispania ad fretum Gaditanum sive Herculeum, hodie Gibraltaricum, est. Valde igitur suspecta mihi est lectio *Ismara, Calpe*. quid enim *Calpe* cum his Ulixis erroribus commune habeat, viderint alii. nam quod Beroaldus & Passeratius adnotent, Ulixem vagis his erroribus circumactum etiam Hispaniam adiisse, quia hic memorabatur *Calpe*, probandum esset; fatetur enim Passeratius, nihil ea de re apud Homerum exstare, ut hoc quoque silent Auctores, quos supra indicavi, & Ulixes ipse, errores suos memorans, apud Sabinum Epist. I. Respons. ad Penelopen. recte Cluverius d. l. pag. 474. adfirmat, *extra Columnas Herculis vagatum fuisse Ulixem adfirmatu perquam absurdum est, quando tot & tam claris documentis interno mari errores ejus adferi possint*. Ut igitur hac in re veterum filum sequamur, parum abest, quin emendandum arbitrer,

> *Castra decem annorum, & Ciconum mons, Ismara*, Cyclops,
> *Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae.*

sic enim exigere videtur errorum Ulixeorum series, ut post Cicones sequatur *Cyclops*, hoc est Cyclopum gens, (ut mox per *Lotos* indicantur *Lotophagi*) adeoque *Cyclops* hic pro Cyclopibus dicatur, adjecta Polyphemi mentione, & ideo *Exustae mox, Polypheme, genae* sequuntur, quia non diu postquam ad Cyclopas venisset, Polyphemum occaecavit Ulixes, ut vindicaret socios in avidam ejus alvum congestos. vide Euripidis Cyclopem. idque egregiis versibus narrat Achaemenides apud Ovidium XIV. Met. 166. & seqq. male itaque vocem *mox* corruptam putabat Marklandus: conjecerat enim *trux Polypheme*, vago nimis & vulgari epitheto. Favere etiam huic conjecturae posset illud Horatii A. P. v. 145. *Antiphaten, Scyllamque, & cum Cyclope Charybdin*. sive id de solo Polyphemo, vel gente Cyclopum intelligas, quos adiit Ulixes, iisque Scyllam & Charybdin addit, ut hoc loco Propertius. sic apud Tibullum Lib. IV. 1. 55. in codice Corvini vetustissimo legebatur: *Nec valuit Cyclops coeptos avertere cursus*. pro vulgato *Lotos*. quod tamen recte illic receptum est. In voce autem *Calpe*, literis non multum abeuntibus, vestigia τοῦ *Ciclops*, seu *Cyclops*, satis latere, facile deprehendet, qui librariorum in codd. MSS. menda habet perspecta, *ic* in *a* depravatis, unde, literis transpositis, mons *Calpe* profluxit ab iis, qui Herculem cum Ulixe confuderunt. Ceterum hos eosdem Ulixis errores, veterum vestigia premens, sic descripsit Joannes Pedioneus Constantinus, Lib. I. de Claris Veterum Oratorib. in Ulixe, pag. 2. cujus versus vel ideo adfero, ut poëta, non suo merito fere ignoratus, Musarum cultoribus magis innotescat,

> *Ille etenim inmenso laudum succensus amore.*
> *Nil satis ingenio credidit esse suo.*
> *Inmanes superat Laestrygonas, Antiphatenque,*
> *Qua secat Artacias nobilis unda vias.*
> *Ille feros Ciconas victricibus occupat armis,*
> *Ac vehit Aeolios per freta summa Notos.*
> *Ille etiam dirus*, Cyclops, *tibi contigit hospes,*
> *Luminis effossi dum tibi caussa fuit.*
> *Solus & Aeaeae vitavit pocula Circes,*
> *Atra venenosa pocula mixta manu* &c.
> *Cimmerias etiam tenebras, & Tartara vidit,*
> *Tartara vix ipsi tuto adeunda Jovi.*
> *Non rabiem Scyllae timuit, fremitumque Charybdis,*
> *Non Atlantiades perfida regna Deae.*
> *Audax ignotas penetraverat advena terras,*
> *Audax insani murmura caeca freti.* & seqq.

quo loco aemulatur illa Tibulli Lib. IV.

Carm

Scyllaque, & alternas scissa Charybdis aquas.

Lam-

Carm. I. 57.

Vexit ut Aeolios placidum per Nerea ventos,
Incultos adiit Laestrygonas, Antiphatenque,
Nobilis Artacie gelida quos inrigat unda,
Solum nec doctae verterunt pocula Circes. & seqq.

sic enim versus duo priores interpungendi & male illic in aliis legebatur *Mobilis Attacie.* sed *Nobilis* praelatum fuisse eidem Pedioneo, ex hac ejus imitatione patet. Ceterum hanc meam conjecturam ut nemini invito obtrudere velim, ita & aliam, quae amicissimo Laur. Santenio in mentem venit, erudito cum lectore hic lubens communicabo: sic enim ille suis ad me literis: „ *Illud quidem dubio caret, Ulyssem relicta* „ *Thracia Siciliae oram Orientalem legisse, & a* „ *meridie ad Septemtrionem perrexisse, non contra.* „ *ut docet Virgilii locus III. Aen.* 689. *ubi* „ *Aeneas ait:*

——— *vivo praetervehor ostia saxo*
„ *Pantagiae, Megarosque sinus, Thapsumque*
„ *jacentem.*
„ *Talia monstrabat* relegens errata retrorsum
„ *Litora Achaemenides, comes infelicis Ulixi.*

„ *ubi vero loci primum in Sicilia adpulerit,* „ *etsi minus certum est, tamen probabile,* „ *illum mox* Odysseae *portum subiisse.* (*quem* „ *recte Ciceroni V. Verr. cap.* 34. *ex MSS.* „ *restituit Graevius, insuper habita, credo,* „ *Bocharti sententia. vid. Ernesti Ind. Geogr. v.* „ Edissa) *per litus enim Siculum vagatus, ibidem* „ *loci, nempe Odysseae, fanum exstruxit Hecatae, noctu se exterrenti & Hecubam ulciscenti; ipsi vero Hecubae, quam insolenter habuerat, cenotaphium, portui autem & promontorio, adventu suo & mansione celebrato, nomen suum indidit, &* Ὀδύσσειαν ἄκραν vocavit, „ Κάκραν κεκλημένην πρὶν, ὅπως ἰσὶν πλησίον „ Παχύνῳ. *ut haec omnia docet Tzetzes ad Lycophr. v.* 1030. *& ex eo Cluverius Lib. I.* „ *Sicil. Ant. cap.* 14. *p.* 190. Itaque in Propertio muto duas literas, & legendum conjicio,

„ *Castra decem annorum, & Ciconum mons*
„ *Ismara,* Cacre,
„ *Exustaeque tuae trux, Polypheme, genae.*

„ *nam Odysseam appellavit Ulysses, quae olim* „ Cacre *fuit dicta. cujus apud neminem forte* „ *mentio occurrit, quia omnes Homerum secuti* „ *sunt, nullam ejus mentionem facientem, sed Propertius, ut saepe, alios hic quoque respexerit* „ *Scriptores, qui Tzetzae tempore forte adhuc superant.*" eruditam equidem conjecturam laudo, sed an solius Tzetzae auctoritas ei sufficiat, dubito.

27. *Et Circae fraudes, Lotosque, herbaeque tenaces*] *Circes* Borrich. & Groning. *Circe* in meo sec. sed *Circae* Latina terminatione bene correxit Broukhusius, & in illo Horatii Lib. I. Epist. 2. v. 23. de Ulixe:

Sirenum voces & Circae pocula nosti.

non *Circes.* & sic saepe in MSS. neque aliter in codd. apud Ovid. IV. Fast. 70.

Dux quoque Neritius. testes Laestrygones exstant:
Et quod adhuc Circae nomina litus habet.

vide etiam Broukhus. supra ad Lib. II. El. 7. 83. & de hac scriptura Bentlej. ad Horat. Epod. XVII. 17. & ad Lib. II. Sat. 5. 76. per *Lotos* & *herbas tenaces* innuit Ulixis iter ad Lotophagos, qui sociis ejus dulcissimam oblivionis herbam lotum dederunt gustandam, qua inescati, reditus cogitationem deposuere, & illic se detineri patiebantur, unde non sine caussa *herbas tenaces* vocat, sed ab Ulixe ad classem vi retracti sunt. vide Homerum Odyss. I. 92. & seqq. & Anonym. de Ulixis errorib. cap. 1. hinc Tibullus,

Nec valuit Lotos coeptos avertere cursus.

28. *Scyllaque, & alternas scissa Charybdis aquas*] *Scyllaque alternas* in meo primo. *sissa* vitiose in Mentel. *aqua* Borrich. & Heinsianus. *alternas aquas* dixit, ut Lib. II. El. 20. 54.

Crede mihi, nobis mitescet Scylla, nec umquam
Alternas revomet vasta Charybdis aquas.

haec ita describit Tibullus, dicto loco, sed a viris doctis valde vexato,

Illum inter geminae nantem confinia mortis
Nec Scyllae saevo conterruit impetus ore,
Quum canibus rabidas inter freta sorberet undas,
Nec violenta suo consumsit more Charybdis.

ubi pro *Scyllae saevo ore*, vel *scaevo*, ut est in MSS. Morellius in Scholiis ad Senecam Lib. II.

de

Lampeties Ithacis verubus mugisse juvencos,
30. (Paverat hos Phoebo filia Lampetie.)
Et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae,
Totque hiemis noctes, totque natasse dies.

Ni-

de Benef. pag. 3. emendat *seno ore.* reliqua sic constituebat Crusius in Probab. Critic. p. 264.

Nec Scyllae saevo conterruit impete turbo,
Quae canibus rabidis infesta reverberat undas,
Nec violenta sua consumsit morte Charybdis.

audacibus & satis infelicibus mutationibus. omnium optima videtur Cl. Heynii conjectura,

Quum canibus rabidas succincta resorberet undas.

quam egregie firmat Ovidii locus Epist. XII. 123.

Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos,
(Debuit ingratis Scylla nocere viris)
Quaeque vomit fluctus totidem, totidemque resorbet,
Nos quoque Trinacriae supposuisset aquae.

& XIII. Met. 730.

Scylla latus dextrum, laevum inrequieta Charybdis
Infestant, vorat haec raptas revomitque carinas;
Illa feris atram canibus succingitur alvum.

vide Drakenb. ad Silium Lib. II. 307.

29. *Lampeties Ithacis verubus mugisse juvencos, Paverat hos Phoebo &c.*]

monstra scripturae in his nominibus propriis prae se ferunt codices. *Lamphatiae* vel *Lampathiae Scythicis veribus* in Regiis, Colbertinis, Mentel. Heinsiano, Harlejano Musei Britann. Leid. pr. Voss. tribus, D'Orvillianis, meisque, & primis edd. unde Heinsius inferebat copulam *Lampetiae ac Ithacis. Lamphatie Siticis* in Askewiano. in aliis vetustis edd. *Lampeties*, ut edidit Broukhusius. *Ithacis verubus mugisse juvencos Lampeties*, exprimit Homericum Od. M. 395.

—— κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει
Ὀπταλέα τε καὶ ὠμά. βοῶν δ' ὣς γίνετο φωνή.

quia nempe boves sacros, quos Soli pascebat filia ejus Lampetie, (vid. Apollon. Rhod. Lib. IV. 971. & seqq.) a sociis Ulixis, fame pressis, eoque absente *verubus Ithacis*, id est Ulixis, adfixos, dum assabantur, mugitus edidisse tradunt. sive ut Anonymus de errorib. Ulix. cap. IX. μεμυκέναι δὲ τὰ κρέατα ἐν ὀβελοῖς. καὶ φωνὰς δὲ τούτων γίνεσθαι, οἵας αὐτῶν τῶν τιθηνιῶν. *pascua Solis violata* vocat Tibullus. vid. Ptolemaeum Flavium Conjectaneor. cap. VI. Tom. I. Facis Critic. facile igitur carere possumus Vulpii interpretatione, ut intelligamus juvencos Lampetiae per pascua errantes mugitum edidisse, quo cederent in alimentum sociorum Ulixis, quod à sensu alienum esse satis ostendunt illa *verubus mugisse juvencos.*

31. *Et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae, Totque hiemis noctes, totque natasse dies*]

mira pro nomine *Aeaeae* proprio varietas est in codd. MSS. *Caeae* in Borrich. *Ceae* D'Orv. sec. *aeae* Neapolit. Voss. prim. & meus. *eeae* Askew. *athiae* Leid. sec. tres Voss. & pr. D'Orv. *Aeaea* autem non de Calypso sed Circe intelligendum, & aliquid humani hic passum esse Propertium notat Livinejus. *Et thalamos Atlanteae fugisse puellae* conjecerat Passeratius p. 482. sed postea *Aeaeae* retinendum existimat, & de domo Calypsus Aeaea intelligit. vide ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 540. Hyginus fab. 125. de Ulixe: *Ex his locis errans naufragio facto, sociis amissis enatavit insulam Aeaeam. Calypso Atlantis filia nympha, quae specie Ulixis capta anno toto eum retinuit, neque a se dimittere voluit.* ubi nonnulli *Ogygiam*, quia *Aeaeam* Circes insulam faciunt alii. unde hic tamen *Ogygiae* nimia Critices licentia non substituendum, quia in Ogygia habitasse Calypso dicitur. vid. ad Lib. I. El. 15. 10. sed vide illic Munckeri notas p. 189 mox *Tot noctes hiemis* D'Orvill. sec. *Tot hiemis noctes* Askew. Heinsius legebat, *Totque hiemes noctu, totque natasse die.* sed vulgata recte se habet. respicit illud Homeri Odyss. M. 447.

Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην. δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί. ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος.

vacasse vitiose in codd. Regiis, uno Colbertino, & primis edd. *notasse* in meo secundo, & altero

Col-

Nigrantesque domos animarum intrasse silentum;
Sirenum surdo remige adisse lacus.
35. Et veteres arcus leto renovasse procorum,
Errorisque sui sic statuisse modum.

Nec

Colbert. sed in margine *natasse*. quae vera lectio est. ut apud Hyginum d. l. *naufragio facto enatavit in insulam Aeaeam*. *natare* enim verbum proprium de naufragis. ut supra El. V. 8.

Et nova longinquis piscibus esca natat.

Lib. IV. El. 1. 116.

Et natat exuviis Graecia pressa suis.

Tibullus IV. 1. 70. de his Ulixis erroribus:

Illum inter geminae nantem *confinia mortis.*

nisi illic pro *navigantem* posuerit. vide hic Passeratium, Rutgersium Venus. Lect. cap. VIII. pag. 275. & Patrui mei notas ad Ovid. Epist. XIX. 186.

33. *Nigrantesque domos animarum intrasse silentum*] Nescio unde in ed. Gryph. an 1551. inrepserit *Migrantesque*. nisi typi error sit. de hoc Ulixis ad inferos descensu ita Tibullus,

Vidit, ut inferno Plutonis subdita regno
Magna Deum proles levibus discurreret umbris.

ut a viris doctis nunc restitutum est, & ex Palatinis a Gebhardo, probante Cupero in Apoth. Homer. pag. 21. neque enim feliciter rem egit Jo. Columbus, qui in notis ad Auct. Incert. de Error. Ulix. cap. VI. pag. 117. emendabat,

Vidit, ut in furvo Plutoni subdita regna
Magna Deum proles levibus discurreret umbris.

quod illic non mutandum in *mediis umbris*. neque de lectionis sinceritate dubitandum est. *leves* enim *umbras* eleganter vocat manes heroum, seu tenues umbras, in inferno oberrantes. Valer. Fl. I. 783. *neque enim ante leves niger avehit umbras Portitor*. vid. ad Lib. I. El. 4. 9.

34. *Sirenum surdo remige adisse lacus*] Ignoscant mihi Broukhusii manes, si neque hoc in loco ejus conjecturam *Sirenum latus*, quam in contextu ipso reposuit, admiserim, sed veterem Propertio reddiderim lectionem *Sirenum lacus*. cum quia sic in omnibus fere MSS. & edd. vetustis habetur, tum quia *latus Sirenum adisse* recte dici vix potest, & in singulis, quae adfert exemplis, nullum est, ubi *latus* ponitur adjunctum nomini proprio, ut hic *Sirenum*, sed vel regionis, vel adjectivum additur. recte igitur *latus terrae*, sed non *latus Sirenum*. pro quo praestaret *sinus* vel *lares*. sed non opus est. *locos* conjicit Cl. Schraderus. qui etiam Lib. IV. XI. 8. legebat *Obserat herbosos lurida porta locos*. pro *rogos*. in prima autem Broukhusii editione post Solini locum haec legebantur, quae in curis secundis omissa sunt: *sane apud Pelorum sedes suas habuisse dicuntur Sirenes, ubi non facile possis tibi lacum praefigurare*. sed recte exposuit Passeratius, intelligens illam Siculi maris partem, quae Sirenum sedem ambiebat. haec ante oculos habuisse videtur Juvenalis Sat. IX. in fine:

Adfixit ceras illa de nave petitas,
Quae Siculos cantus effugit remige surdo.

& huc faciunt quae notata sunt ad Festi Avieni Epigramma de Sirenibus ab Ulixe evitatis ac praeteritis, T. I. Anth. Lat. pag. 113. & seqq. Miror vero Marklandum istam Broukhusii emendationem adprobasse. nam ed. Graev. adscripserat: „ *bene Broukhusius substituit* latus. *Virg.*
„ *VIII.* 417.

„ *Insula Sicanium juxta latus Aeoliamque*
„ *Erigitur Lipare.*

„ *ita legendum. vulgo* Liparen. *atqui Liparae*
„ *officina erat Vulcani. unde Juvenal. Sat. XIII.*
„ 45. nectare tergens Brachia Vulcanus Liparaea
„ nigra taberna. *alibi forte fusius probabo.* Sed in illo Virgilii loco eadem obtinet ratio, qua, ut paullo ante dixi, *latus* additum habet regionis nomen.

35. *Et veteres arcus leto renovasse procorum,*
Errorisque sui sic statuisse modum]

Et veteres artus lecto in uno Colbertino. *lecto* etiam in Neap. Borrich. Mentel. Heinsiano, primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. meo priore, & priscis edd. *artus* male in Scaligeri Excerptis,

Men.

Nec frustra. quia casta domi persederat uxor.
Vincet Penelopes Aelia Galla fidem.

ELEG.

Menteliano, & meo utroque. *Et veterum arcus lecto* in uno Regio. *Et veteres arcus lecto* in altero, & Harlejano Musei Britann. *revocasse* in v. c. Perreji, Colotiano, Vatic. pr. Borrich. Mentel. Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo primo. ut passim haec verba permutantur. & ita in aliis legi notat Lat. Latinius. sed *renovasse* a Broukhusio bene vindicatum est propter additum epitheton *veteres*, & confirmatum a Marklando ad Statii Silvas pag. 211. *artus veteres* sibi renovasse Ulixem, ut procos uxoris ulcisceretur, inepta esset lectio, sed *arcus*, quibus olim erat usus, domum redux renovavit, acriusque tendit, quum procos inter convivii pocula sagittis interficeret. illustrabunt haec, quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 541. ita ipse Ulixes in Epist. I. Sabini Respons. v. 127.

Forsitan ante dapes, interque vacantia vina,
Ultoris pharetris utile tempus erit.

cujus loci primus versus & constructione *ante dapes & inter vina*, & obscuritate laborat, quum *vacantia vina* sine dubio corrupta sint. *ante lares, inter fragrantia vina* optime conjecit Patruus meus. de locutione *Erroris modum statuisse* vide ad Lotich. p. 662. & supra ad El. 9. huj. libr. v. 9. Tibullus de Ulixe d. l. v. 78. *Finis & erroris miseri Phaeacia tellus.* Corcyra enim errorum Ulixis terminus fuit, antequam Ithacam rediret.

37. *Nec frustra. quia casta domi persederat uxor,*
Vincet Penelopes Aelia Galla fidem.]

Haec frustra Mentel. Borrich. quint. Vatic. prim. Leidd. tres Voss. uterque D'Orv. & meus primus. dein *Vincit* in binis Leidd. Voss. tribus, & utroque D'Orv. *Penelopen* in Vatic. quinto. *Penelope* in Neap. & meo altero. *Penelopae* Voss. quart. & uterque D'Orv. *Vincit Penelopes* in primis aliisque edd. vetustis. *Laelia* autem in Borrich. Groning. sec. Leid. tertio & quarto Voss. secundo D'Orv. meo utroque, & iisdem edd. *Lalia* in primo Leid. Voss. & D'Orv. sed recte post alios *Aelia* scribendum firmat Broukhusius. erroris originem non addidit, quam fuisse puto, quia *Aelius Gallus*, cujus apud veteres multa mentio, *L. Aelius Gallus* dictus fuit, pro quo, ut passim in ejusmodi nominibus propriis, *Laelius* scriptum fuit ab aliis. & inde *Aelia & Laelia* gens confusa. ita saepe ex nota illa L. peccatum fuit a librariis, qui multos *Laelios* sine praenominis disjunctione veterum locis obtruserunt, quia *L. Aelii* vocabantur. vide Vinetum ad Suet. Illustr. Gramm. cap. 2. in fin. & init. cap. 3. Jan. Gulielmium Quaest. Plautin. pag. 239. Interpretum notas ad Gellium Lib. X. cap. 21. & Oudend. ad Frontin. Lib. IV. cap. 5. §. 14. init.

ELEG. XI.

Quaeritis unde avidis nox sit pretiosa puellis,
Et Venere exhaustae damna querantur opes?
Certa quidem tantis caussa & manifesta ruinis:
Luxuriae nimium libera facta via est.
5. Inda cavis aurum mittit formica metallis,
Et venit e rubro concha Erycina salo.

Et

ELEG. XI.] DE AVARITIA ET LVXV, vel LVXVRIA, MATRONARVM inscribitur in codd. MSS. ut in Regiis, Colbertinis, Mentel. Borrich. meisque duobus, & primis edd. in aliis, DE AVARITIA PVELLARVM.

v. 2. *Et Venere exhaustae damna querantur opes*] *Venerem* in Regiis, Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis, primisque edd. nec non Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. quam lectionem probat Beroaldus. sed Vossius *Venere exhaustae* jam praetulit. quod a Menteliano, secundo Vaticano, & Borrichiano firmatur. *exhauste* in Neapol. *Venerem exhaustae damna sequantur opes* quosdam legere testatur Gebhardus.

3. *Certa quidem tantis caussa & manifesta ruinis*] *Certe equidem* male in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque edd. sed in primis Venetis, Reg. Lep. Volsci & Beroaldi jam legitur, *Certa quidem tantis caussa est manifesta.* ut in meis etiam codd. habetur, nisi quod *est* deest in Askew. sed in utroque D'Orvill. & meis exstat. recte *Certa quidem t. c. & manifesta* edidit Broukhusius, ut in Mentel. aliisque codd. & ex Palatinis ac Commelini libro probatum fuit Gebhardo, qui alterum *Certe equidem t. caussa est*, a paedagogis interpolatum notat. & tamen illud tuetur Passeratius. recepta lectio etiam placuisse videtur Cl. Heynio Observ. ad Tibull. Lib. II. El. 4. 29. p. 115. ed sec. seq. versu *lubrica* ex Posthiano cod. hoc est Groningano, adfert Livinejus, & Palmerius in Spicileg. pag. 807. idque placebat Guyeto. sed *libera* cum Broukhusio praefero, propter ea quae sequuntur v. 11. usque ad v. 14. & de luxuriae licentia, quae Romae tunc invaluerat, passim queritur noster. vid. supra ad El. X. v. 18.

5. *Inda cavis aurum mittit formica metallis*] corrupte in secundo D'Orvill. *Inde cavis aurum mutat formosa. mittere* proprium est de mercibus externis, & luxuriae instrumentis aliunde advectis. Lib. II. El. 18. 77.

Et quas Euphrates & quas mihi misit Orontes.

Ovidius Lib. I. Fast. 341.

Tura nec Euphrates, nec miserat India costum.

Tibullus Lib. II. El. 2. 4.

Quos tener e terra divite mittit Arabs.

in Epigrammate veteri de elephanto Tom. I. Anthol. Lat. pag. 439.

Quam dives nostris India misit agris.

ubi vide quae notavi. & quae Patruus meus dedit ad Ovid. III. A. A. 213. & ad Lib. II. Met. 366. de formicis Indicis, quae vulpibus majores terram auro mixtam fodere dicuntur, ex eaque Indis aurum fieri, vide quae ex Megasthene adfert Arrianus Libro Rer. Indic. pag. 329. ed. Gronov. sed bonae fidei traditionem esse merito dubitat Cel. Wesselingius ad Herodot. Lib. III. 102. §. 86.

6. *Et venit è rubro concha Erycina salo*] hanc lectionem tuetur Broukhusius, licet fateatur *concham Erycinam* epitheto longe petito dici, qualem epithetorum abusum pluribus exemplis etiam illustrat ad huj. Lib. El. IX. v. 9. *concha* quidem *Erycina* hic habetur in plerisque vetustiss. edd. & a Beroaldo sic dicta exponitur a Venere Erycina, quae ab Eryce Siciliae monte, ubi

Ve-

Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
Cinnamon & multi pastor odoris Arabs.

Haec

Veneris templum, nomen habet vide Comment. ad Numism. Sicula pag. 391. vel *Erycina concha* dicitur, quia concha Veneri est sacra. ut explicat A. Schottus Lib. III. Observ. cap. 21. Sed quia non minima codd. MSS. pars favet lectioni *concha Erythraea*, ut legendum jam monuit Beroaldus, illud non videtur rejiciendum cum Marklando ad Stat. IV. Silv. 6. 20. propter *rubro salo.* ita certe in Excerptis codicis Scaligerani, in quibus *Erithrea.* cujus scripturae vestigia sunt in Vaticano quinto, in quo *Eritria. Eriena* in Menteliano & primo Leid. & clare *Eritrea* pro varia lectione in margine secundi mei codicis. Tibullus Lib. III. El. 3. 17.

Quidve in Erythraeo legitur quae litore concha,
Tinctaque Sidonio murice lana juvat?

Martialis Lib. VIII. Ep. 28.

Cedet Erythraeis eruta gemma vadis.

a rubro hic praefert Broukhusius ad similem ejusdem Tibulli locum Lib. II. El. 4. 29.

Hic dat avaritiae stimulos: hinc Coa puellis
Vestis, & a rubro lucida concha mari.

in omnibus tamen codicibus hoc loco *e rubro* pari consensu; & suffragantur Mentelianus ac primus Leid. in quibus & *rubro.* in Commeliniano Gebhardi *mari* legitur pro *salo.* quod hoc Tibulli loco posset firmari, & e nostro Lib. I. El. 14. 12. *Et legitur rubris gemma sub aequoribus.* sed parum refert. similia vide apud Relandum Diss. de mari rubro seu Erythraeo P. I. Diss. Miscell. pag. 71. & 72. & Broukhus. ad Tibull. IV. 2. 19.

7. *Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,*
Cinnamon & multi pastor odoris Arabs]

ita legitur hoc distichon in omnibus Propertii codd. MSS. & edd. antiquis, sine ulla scripturae diversitate. neque primo versui movenda est controversia, quem e suis libris sic etiam adfert Nestor in Vocabulario pag. 162. sed minor versus viris eruditis de mendo suspectus fuit. Nonnullis forte videbatur *Arabs multi odoris* dictus esse, ut *odoratus Arabs* in Constitutione veteri, quam sub Constantini nomine edidit Scaliger Lib. II. Lect. Auson. cap. 24. sed meliorem & integriorem sub titulo Honorii & Theodosii produxit Sirmondus ad Sidon. Apollin. pag. 147. & seq. ubi de Arelatensis Provinciae fertilitate: *Quidquid enim dives Oriens, quidquid odoratus Arabs, quidquid delicatus Assyrius, quod Africa fertilis, quod speciosa Hispania, quod fortis Gallia potest habere praeclarum, ita illic affatim exuberat, quasi ibi nascantur omnia, quae ubique constat esse magnifica.* sed non puto ita locutum esse Propertium, aut alium seculi Augustei poëtam. ne dicam *pastor* hic absurde intrusum esse ab illis, qui Arabes olim pastores, seu scenitas, fuisse legerant. hic enim tantum ad odoratas Arabum messes respicitur. notum illud Tibulli Lib. II. El. 2. 4.

——— *urantur odores,*
Quos tener e terra divite mittit Arabs.

& praesertim Lib. IV. Carm. 2. 15. loco insigni & cum his conparando:

Sola puellarum digna est, cui mollia caris
Vellera det fucis bis madefacta Tyros;
Possideatque, metit quidquid bene olentibus arvis
Cultor odoratae dives Arabs segetis;
Et quascumque niger rubro de litore conchas
Proximus Eois colligit Indus equis.

quo in loco Tyros versicolores vestes, & Arabia odoratas segetes mittere etiam dicitur. ut infra El. XII. 27.

Non Tyriae vestes errantia lumina fallunt:
Est neque odoratae cura molesta comae.

noster supra Lib. II. El. 22. 17.

Adflabunt tibi non Arabum de gramine odores.

& quae plura de Arabia odorum divite apud Poëta obvia. verba igitur vel sic exponenda & *Arabs pastor praebet cinnamon multi odoris*, vel ulcus latet in voce *pastor.* ut sagaciter deprehenderunt Guyetus & N. Heinsius, quorum primus felicissime divinaverat,

Cinnamon & multi coston *odoris Arabs.*

praebet nempe, è praecedenti versu repetito alter vero, copula addita,

Cinnamaque, & *multi* coston *odoris Arabs.*

sed

Haec etiam clausas expugnant arma pudicas,
10. Quaeque terunt fastus, Icarioti, tuos.

Ma-

sed praefero *cinnamon* & *coston*, utrumque terminatione Graeca. quae palmaria certe emendatio est: ut *coston*, quam vocem & alibi vitiarunt librarii, cinnamo optime jungat poëta. sic thuri additur Lib. IV. El. 6. 5.

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores.

quod imitatione eleganti expressit Sannazarius Lib. I. El. 4. 12.

Da costum, myrrhamque focis, quaeque orbe remoto
Cinnama per rubras navita vectat aquas.

ita thuri, amomo, myrrhae, & cinnamo etiam *costum* inmiscet Ovidius Lib. X. Met. 308. qui locus hanc restitutionem prae ceteris confirmat,

—— sit dives amomo,
Cinnamaque, costumque suum, sudataque ligno
Thura ferat, floresque alios Panchaïa tellus;
Dum ferat & myrrham.

ubi *costum suum* dicit, tamquam telluri Panchaïae, seu Arabiae, propriam. & sic thuri ac croco costum adjungit Lib. I. Fast. 341.

Thura nec Euphrates, nec miserat India costum,
Nec fuerant rubri cognita fila croci.

cinnama & *costum* etiam jungit Claudianus Epithal. Honor. v. 95.

Hic casiae matura seges, Panchaeaque turgent
Cinnama, nec sicca frondescunt vimina costo.

ubi *acantho* cum Heinsio reponere necessarium non videtur. Statius Lib. V. Silv. 3. 41.

—— nam Sicanii non mitior halat
Aura croci, dites nec sic tibi rara Sabaei
Cinnama, odoratas nec Arabs decerpsit aristas.

hinc *beatos cinnami silvis Arabes* dicit Seneca Oedipo v. 117. Sed pluribus veterum locis non opus esse opinor, quibus praeclaram & viris eruditis ultro se adprobaturam emendationem confirmari necesse sit.

9. *Haec etiam clausas expugnant arma pudicas,*
Quaeque terunt fastus, Icarioti, tuos]

causas vitiose in Mentel. & primo Leid. in corruptissima Neapolitani codicis a man. pr. scriptura *nistas* quid lateat, divinando adsequi non possum. id certum, *clausas* minime sollicitandum; sed Marklandum non male praeferre *clausas puellas*, pro *pudicas*. ut infra El. XII. 23.

Nec timor, aut ulla est clausae tutela puellae.

& Lib. III. El. 2. 49.

Ut per te clausas sciat excantare puellas.

ubi male Livinejus *expugnare*, forte ex hoc loco. sed eodem semper modo loqui poëtas quis coget? neque enim illic *excantare* loco movendum; neque hic *expugnare*, cujus verbi elegantiam illustrat Barthius ad Stat. IV. Th. 363. Sed alter versus variis codicum lectionibus virorumque doctorum conjecturis & explicationibus magis agitatus est. *Haecque terunt* in v. c. Perreji, primo & sec. Vaticano. *ferunt* Askewian. *gerunt* Guyetus, & Scioppius IV. Susp. Lect. cap. 18. *Quaque terunt* adfert Nestor in Vocabulario pag. 160. b. *Icariote* in Borrich. Mentel. duobus Leidd. pr. & tert. Voss. Askew. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. *Icarioioti* sec. Vatic. *faustus* vitiose in Groning. *Quae referunt*, vel *Quae superant* conjecerat Heinsius, vel *Quaeque iterant*, aut *aequant*. Vulpius tam ad h. l. quam ad Lib. I. El. 7. 9. *terunt fastus* exponit, quae fastus & severitatem Penelopes in repudiandis procis imitantur. ut *fastus* saepe apud nostrum de amicarum superbia ac despectu. infra El. 15. 3. *insanae Veneris componere fastus*. ubi vide Passeratium pag. 508. & ad Lib. I. El. 13. pag. 205. Sed magis peculiari, & Propertio praesertim amata, significatione *fastus* pro repulsa ac contemtu amicarum, hic intelligi posse videtur, ut infra El. XVII. 11.

Testis Cretaei fastus quae passa juvenci.

& El. XXIII. 35.

Exclusa inque vicem fastus patiere superbos.

Lib. I. El. 13. 27.

Nec tibi praeteritos passa est succedere fastus.

Lib. II. El. XI. 13.

Nec mihi jam fastus opponere quaerit iniquos.

Lib.

Matrona incedit cenſus induta nepotum,
Et ſpolia opprobrii noſtra per ora trahit.

Nulla

Lib. IV. El. 5. 42.

Nempe tulit faſtus auſa rogare prior.

In quibus locis *faſtus* hac ſignificatione velut Propertio propria, neque cum aliis communi, occurrere notat Lipſius Lib. II. Var. Lect. c. 22. vide & Dauſquejum ad Silium Ital. p. 454. Graev. ad Cic. pro Milon. cap. 16. p. 858. & Interpretes ad Petron. cap. 96. dein Paſſeratius *terunt* hic interpretatur, contundunt Penelopes ſuperbiam. Broukhuſius poſitum notat pro obterunt, ſeu proterunt, hoc eſt, vincunt, ſuperant: ſed inprobante Marklando, qui adſcripſerat hunc ſenſum eſſe: „ *haec arma ſeu dona expugnant*, „ *minuunt*, *& mitigant etiam tuam ferociam*, „ *o Penelope*. Quaeque *idem eſt quod* Haecque. „ *ut* quorum *pro* horum *Lib. I. El.* 19. 5. *&* „ *ita paſſim Propertius*, *more Graecorum*. *Hoc non* „ *animadverſo lapſus eſt in explicatione hujus* „ *loci Vir. Cl.*" exemplis a Broukhuſio produ-ctis addi poteſt illud Claudiani Lib. I. in Ruſin. 229. *jurata Deorum Majeſtas teritur.* ſed *gerunt faſtus* veriſſima lectio videbantur Cel. Ruhnkenio. ut apud Lucanum X. 100. *quantoſne tumores Mente gerit famulus*? Ut vero pateat, ſolam eruditionem Criticis non ſufficere ad poëtas veteres feliciter emendandos, niſi etiam judicii felicis acumine, & praeſertim artis poëticae cultu ipſi excellant, inſigne ſpecimen praebet Janus Gruterus Lib. VII. Suſpicion. cap. XI. ubi mirifica conjectura hic emendat,

Con — *que* — terunt *faſtus*, *Icarioti*, *tuos*.

hoc eſt *conterunt*. nec minus eleganter tmeſitantem fecit Propertium ſupra El. IX. 64.

Ad — Decius — miſſo praelia rupit equo.

pro *Admiſſo equo*. Nollem viro de literis praeclare merito haec excidiſſent. meliore genio Broukhuſius tales tmeſes in poëta noſtro illic non admittit, & licet eas in Propertio non novas dicat Gruterus, nullum tamen exemplum ſimile, quo id probetur, producere quis umquam poterit. bina enim iſta loca ſic fingit & format ipſe, non diſtinguens inter Ennii, Lucretii, ſimiliſque aetatis dictionem antiquatam, aliorumve muſam fere pedeſtrem, & inter Auguſtei aevi poëtas eligiacos; quo depraevato guſtu ad Gruteri exemplum Gebhardus aliique eo tempore acti infeliciter ſaepe illorum verſus deturparunt. certe in Elegis ad Auguſtei ſeculi genium exactis tales tmeſes abſurde adhibentur. vide quae notavi ad Lotichium pag. 458. inferioris quidem aetatis poëtae Chriſtiani hac tmeſium technopaignia ſaepe ſibi indulſerunt. ut obſervat Daviſius ad Commodian. Inſtruct. XLVIII. pag. 241. & recentioris temporis verſificatores inſulſi; quos ſuo ſale lepidiſſime perfricuit Broukhuſius, ſcripto admodum feſtivo, ſub titulo Rutgeri Hermannidae, contra Jac. Gronovium edito pag. 25. & 26.

11. *Matrona incedit cenſus induta nepotum*] *inducta* male in Borrich. & Voſſ. tertio. *induta cenſus nepotum* elegantiſſime de hac matronarum Romanarum luxuria dictum, & eodem modo, quo Ovidius Lib. III. A. A. 172. loco cum his conparando:

Femina procedit denſiſſima crinibus emtis,
Proque ſuis alios efficit aere ſuos. & ſeqq.
Quid de veſte loquar? nec vos, ſegmenta, requiro.
Nec quae bis Tyrio murice lana rubet.
Cum tot prodierint pretio leviore colores;
Quis furor eſt, cenſus corpore ferre ſuo?

ſic de Paride Epiſt. XIII. 58.

Venerat, ut fama eſt, multo ſpectabilis auro,
Quique ſuo Phrygias corpore ferret opes.

cenſus nepotum Ant. Perrejus dubitabat in adnotationibus MSS. ad ed. Ald. marginem, an de patrimonio poſterorum, nepotum ſuorum, an vero de luxurioſorum amantium, vel prodigorum opibus, qui *nepotes* dicuntur, intelligendi ſint, ſed procul dubio indicat ſobolis ac poſteritatis patrimonium luxu matronarum, adteri & profundi ornatu corporis. Seneca de vita beata cap. 17. *Quare uxor tua locupletis domus cenſum in auribus geris.* ubi vide Lipſ. Plinius Lib. XXXIII. cap. 1. *multis modis luxuria variavit*, *gemmas addendo exquiſiti fulgoris*, cenſuque *opimo aures*

 me-

Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi:
Aut si qua est, pretio tollitur ista mora.
15. Felix Eois lex funeris una maritis,
Quos Aurora suis rubra colorat equis.

Nam-

onerando. hinc *aures gemmis baccisque oneratae.* vide eumdem Lipf. ad Senecam de Const. Sap. cap. 14. sic *patrimonia in auribus ferre* saepe apud veteres. ut notat J. Gruterus Lib. XI. Suspic. inedit. cap. 10. ubi in Plauti loco probat Dousae emendationem,

Quasi non fundis exornatae incederint.

& *fundis* pro fundorum pretiis exponit. per *spolia opprobrii* exuvias turpium amorum intelligit Passeratius, quod firmari posset ex Ovidio Ep. XVII. 114.

Nec spolium nostri turpe pudoris habet.

opprobrium legitur in primo Leidensi & Vossiano. ut sit interjectio,

Et spolia (opprobrium!) nostra per ora vehit.

sic infra v. 55.

Te (scelus!) accepto Thracis Polymestoris auro.

sic (*indignum*) parenthesi inclusum Horatio restituit Bentlejus ad Lib. II. Sat. 5. 79. similia plura vide ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 196. & supra ad Lib. II. El. 12. 45. sed id huic loco convenire vix arbitror. Forte alia hic latet lectio, adeo ut a mente poëtae non alienum existimem, si legeretur,

Et spolia Oceani *nostra per ora trahit.*

hoc est, conchas gemmasque ex Oceano seu litore alieno petitas, auribus insertas publice per omnium ora circumducit, ut *per ora trahere* in loco Justini, quem adfert Passeratius, sub finem Lib. XVI. *captivos in triumphi modum per ora civium trahit.* Hanc conjecturam adjuvat locus Senecae Patris in Excerpt. Controv. Lib. II. cap. 5. *Num premit* censum *onerosa sumtibus, &, ut seculi mos est, in deterius luxu fluente muliebris ambitio insanit? Numquid gemmas &* ex alieno litore *petitos lapillos?* & Ovidii, qui venuste luxum istum depingit in Medic. Fac. v. 19.

Vultis odoratos positu variare capillos,
Conspicuam gemmis vultis habere manum.
Induitis collo lapides Oriente paratos,
Et quantoi oneri est aure tulisse duos.

gemmas vero *Oceani spolia* vocari elegantiae poëticae est. hinc Tibullus IV. 2. 19.

Et quascumque niger rubro de litore conchas
Proximus Eois colligit Indus equis.

& ad hanc conjecturam firmandam Cel. Ruhnkenius conferebat illud Suetonii Calig. 46. *ut conchas legerent*, spolia Oceani *vocans*, *Capitolio Palatioque debita.* sic flores & fruges *spolia agrestia*, & arbores montium & silvarum *spolia.* vide Heinf. ad Claudian. II. R. P. 139. & notas ad Ovid. Epist. XVI. 107.

13. *Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi: Aut si qua est, pretio tollitur ista mora*]

Passeratius haec explicat de rapacitate inpudicarum, munera & pretia flagitantum, ac profusione amantium, & illas *poscendi*, hos vero *dandi* modum excedere illum vero errasse, & *poscere* hic de stupro conpellare intelligendum esse notaverat Broukhusius ad B. Fabri Thesaurum in *poscere.* Passeratio tamen auscultandum arbitror. *ipsa mora* in omnibus fere MSS. & edd. antiquis, & sensus est, viso pretio statim paratam esse puellam, ut se amatori det, & sui copiam praebeat. ut *mora* seq. Eleg. XII. 26. *longae nulla repulsa morae. Et si qua est* legebat Livinejus.

16. *Quos Aurora suis rubra colorat equis*] ita recte, non *aquis*, omnes fere exhibent codices & editiones veteres. ut Lib. IV. El. 3. 10.

Ustus & Eoo decolor Indus equo.

ubi *Eoa aqua* in multis codd. vid. istic Broukhusium, & quae ibidem notavi. hunc locum respexisse videtur Grotius pag. 279. Poëmat.

Quaque Magellanum cohibent freta fervida mundum,
Quaque procellosas Java colorat aquas.

17. *Num-*

Namque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto,
Uxorum fusis stat pia turba comis:
Et certamen habent leti: quae viva sequatur
20. Conjugium: pudor est, non licuisse mori.

Gau-

17. *Namque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto,
Uxorum fusis* &c.]

falx in Borrichiano. *humida* in Mentel. & primo Leid. quod provenit ab illis, qui *hultima* scripserant. *fax ultima* de taeda rogali, quae nuptiali faci opponitur. vide ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 466. & infra ad Lib. IV. El. XI. 46. deinde pro *positis comis*, ut ex solo Groningano edidit Broukhusius, in omnibus aliis codd. *fusis* legitur. ut in Borrich. Askew. Leidensibus duobus, tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & antiquis edd. hoc igitur revocavi. *passis* Palmerius, qua correctione non opus esse censet Gebhardus, & ex Palatino priore adfert *faxis*, unde *laxis* conjicit. sed nec illa emendatione res indiget. *tonsis* conjecerat Francius. sic enim moris fuisse apud populos Orientis patet ex iis quae notat Freishem. ad Curtium Lib. X. 5. 17. & Schefferus ac Perizonius ad Aelianum Lib. VII. Var. Hist. cap. 7. certe *tonsis* magis accederet ad codicum scripturam *fusis*, ut *tunsis* fuerit exaratum.

19. *Et certamen habent leti, quae viva sequatur
Conjugium* &c.]

sic praetulit Broukhusius. *laeti* in Groningano & meo secundo. quod nonnihil favere posset Lipsio legenti *laetae*. quamquam, si id admittatur, magis placeret, *Et certamen habent: laeta est, quae viva sequatur Conjugium*. idque prae ceteris juvare possent Ciceronis verba, a Broukhusio producta, de hac Indarum mulierum pietate in viros, rituque funebri, hodie illic adhuc usitato, *Mulieres vero in India, cum est cujusvis illarum vir mortuus, in certamen judiciumque veniunt* &c. *quae est victrix, ea* laeta, *prosequentibus suis, una cum viro in rogum inponitur. illae victae maestae discedunt*. non aliter certe ac si haec Tulliana presso pede hic secutus fuisset Propertius. & sic ex Cicerone Valerius Maximus, cujus locum etiam adfert, *mortuo marito in certamen judiciumque veniunt, quam ex iis maxime dilexerit: victrix gaudio exsultans, deductaque a necessariis, laetum praeferens vultum, conjugis se flammis superjacit* &c. *Superatae cum tristitia & maerore in vita remanent*. utriusque ultima verba exprimunt id, quod Propertio dicitur, *pudor est non licuisse mori*. quod praestat lectioni codicis Groningani, in quo *non potuisse*. in lectionis alterutrius electum dubios nos reddit Pomp. Mela Lib. II. cap. 2. §. 30. ubi eadem fere de Thracum mulieribus refert: *Super mortuorum virorum corpora interfici, simulque sepeliri, votum eximium habent, & quia plures simul singulis nuptae sunt, cujus id sit decus, apud judicaturos magno certamine adfectant*. (hoc *leti certamen* propugnat) *Moribus datur, estque maxime laetum, cum in hoc contenditur, vincere*. (id favet lectioni *laeta est, quae viva sequatur*) *Maerent aliae vocibus, & cum acerbissimis planctibus efferunt*. Oudendorpio placebat,

Et certamen habent: leto *quae viva sequatur
Conjugium*

Nescio qua tamen elegantia magis se commendat, *Et certamen habent leti*. ut *mortis certamen* inter se iniisse dicantur: quam locutionem tuentur Servii verba ad Virg. V. Aen. 95. de iisdem Indis feminis: *Fuit haec Majorum consuetudo*, (quae adjuvant Schotti conjecturam in loco Melae, *Majoribus datur*, pro *moribus*) *sicut hodieque apud Indos est, ut quoties reges moriebantur, cum his dilecti equi, vel servi, & una de uxoribus charior circa rogum occisi incenderentur, inter quas de hoc ipso erat magna contentio*. quae ultima ad *mortis certamen* refero, licet aliter olim censuerim ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 185. ut *certamen leti* hic dictum sit, quomodo *certamen amoris* Ovidio II. ex P. Ep. 2. 89.

Quidquid ab his superest, venit in certamen amoris.

& *certamen fertilitatis* in Eleg. de Nuce, v. 8. *certamen adulandi* apud Senecam VI. de Benef. cap. 30. *sed adulandi certamen est, & unicum amicorum officium, una contentio, quis blandissime fallat*. eodem sensu *Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam*, pro, facto veluti certamine contendite de me occidendo Lib. II. El. El. 7. 77. de hoc autem Indorum more vide plura apud Bernard. Realinum in Adnot. ad varios Auctores cap. IX. pag. 363. Tom. II. Fac.

Cri-

Ardent victrices, & flammae pectora praebent,
 Inponuntque suis ora perusta viris.
Hic genus infidum nuptarum: hic nulla puella:
 Nec fida Evadne, nec pia Penelope.

Fe-

Critic. Scheffer. ad Aelian. Lib. VII. c. 18. Rupert. ad Valer. Max. p. 292. Davisium in notis ad Cic. V. Tuscul. 27. p. 402. Laur. Gambaram Ecl. I. pag. 306. Poëmat. & Jo. If. Pontanum Descript. Amstel. pag. 190. *quaecumque sequatur* male in Askewiano.

21. *Ardent victrices, & flammae pectora praebent*] *Gaudent* legendum censuit Passeratius, & ante eum Henr. Stephanus, quos secutus Broukhusius id in contextum admisit, quia bis idem dici credebant, *Ardent. & flammis pectora praebent.* Saepe quidem poëtae illud *gaudent* simpliciter ponunt, vel alio vocabulo addito, ut hic *gaudent victrices.* vide exempla apud D'Orvill. ad Charit. p. 276. & seqq. sed magis tautologon esset, *Gaudent victrices*, si paullo ante emendatio Lipsiana, Ciceronis & Valer. Maximi locis corroborata, *Et certamen habent laetae, quae viva sequatur*, praeferatur. licet illam ut vanam rejiciat Gebhardus. Si vero *certamen leti* non sollicitetur, *Ardent victrices* minime inmutandum videtur, praesertim quum id tueantur omnes codices, quorum Excerptis utor, & vetustae editiones. neque opus videtur illud *ardere* eo sensu capere, quo jam igne conburi dicantur, sed de cupiditate, qua post certamen a judicibus de amoris praerogativa diremtum, fervent, & morae inpatientes sunt, ut in rogum mariti insiliant. ut *ardere in pugnam*, & sim. Sane H. Stephani emendationem etiam inprobavit Gruterus, cujus hac de re animadversionem, ex schedis ineditarum ejus Suspicionum descriptam lectoribus invidere nolim. ita enim ille: „ *H. Stephanus Lib. V. Schediasm cap.* 10. *non* „ *videt, quo modo queat ferri, dici prius quidem* „ Ardent, *posterius vero* flammae pectora prae„ bent. *quare cum hic figuram, quam ὕστερον* „ *πρότερον vocant, locum habere credat, conjicit,* „ Gaudent victrices. *non male, si liceret invitis* „ *libris esse licentioso. MSS. etiam tres, quos* „ *consului, vulgato* Ardent *subscribunt. quod hic* „ *sane optime quadrat. ut nimirum prius narret* „ *ardere ipsas, postea modum addat, quo gau*„ *dentes & lubentes ad finem usque ardeant;* „ *quod inde pateat, quum se flammae non subtra*„ *hunt, sed ultro pectora ei praebeant, & ora* „ *jam perusta admoveant virorum oribus. talis au*„ *tem explicatio poëtae non hic supervacua est,* „ *cum saepe videmus homines appetentes initio* „ *pericula, sed cum ea propius admoventur, poe*„ *nitet incepti, ac quovis se modo iis eximere cu*„ *perent, si possent modo.* Verum esse, quod dico, „ docebit Josephus Lib. VII. Bell. Ind. cap. 2. „ folio 290. & iterum folio 346. item Domitius „ ille, qui venenum biberat, & postea cupie„ bat restitui. vide Senecam. sic & Euripid. „ Aulide v. 1492." ad hanc vero Gruteri explicationem probandam unice facit locus Senecae in Medea v. 639. a Passeratio indicatus,

„ *Vivus ardenti recubans in Oeta,*
„ *Praebuit sacris sua membra flammis.*

23. *Hic genus infidum nuptarum: hic nulla puella*] *Hoc genus* in Neapol. Borrich. Heinsiano, primo & tert. Voss. utroque D'Orv. & meis. *Hinc genus* in vett. libris haberi testatur Passeratius. *innupta puella* in meo secundo. *puella est* in Regiis, Colbertinis, aliisque codd. & primis edd. Sed hoc loco reponendum, *hic nulla pudica est.* ut suadent sequentia *Nec fida Evadne, nec pia Penelope.* & sic etiam suis ad me literis conjecerat Cel. Herm. Cannegieterus. contraria mutatione supra v. 9. Marklandus legebat *clausas expugnant arma puellas*, pro *pudicas.* Heinsius conjecerat,

Hic genus haud fidum nuptarum, haud ulla puella.

sed absque necessitate. an forte *Hic genus invisum*, vel *infandum?* quia *fida Evadne* sequitur.

25. *Felix agrestum quondam pacata juventus,*
 Divitiae quorum messis & arbor erant]

optime Jan. Gulielmius in Quaest. Plautin. pag. 239. legebat *pagana juventus.* ut exigit vox *agrestum. pacata* exponit Passeratius, in pace & otio degens. sed nullo exemplo id confirmat. *pacata gens*, aut *publica res*, ut *pacata aequora*, quae antea conmota & turbata, paci & tranquillitati

25. Felix agrestum quondam pacata juventus,
Divitiae quorum messis & arbor erant.
Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,

Et

litati reddita sunt. ut Lib. III. El. 9. 19.

Ut qui pacato statuisset in orbe columnas.

pagana juventus pro rustica, aevi optimi Latinitate dicitur. ut vel ex solo patet Cic. pro domo cap. 28. *Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui non modo de salute mea, sed etiam de dignitate decreverint.* ubi Manutius *paganos* intelligit illos, qui pagos extra urbem, sed in agro tamen Romano, inhabitabant, tribus enim rustica nobilior. Ovidius Lib. I. Fast. 670.

Pagus agat festum. pagum lustrate coloni;
Et date paganis annua liba focis.

sed ne dubites ita hoc in loco legendum, testis sit ipse Propertius Lib. IV. El. 4. 74.

Annua pastorum convivia, lusus in urbe,
Quum pagana *madent fercula deliciis.*

altero versu, *Divitiae quarum* in omnibus fere codicibus & vetustis editionibus. quomodo scripserunt, quia *juventus* praecesserat, sed vel ad *agrestes* referri potest, vel inter illa reponi exempla, in quibus frequens ista generis & numeri mutatio est. sic praecedente *caterva* sequitur *qui* apud Claudian. praef. ad Lib. I. in Rufin. 17.

Convenit ad nostram sacra caterva lyram,
Qui stabilem servant Augustis fratribus orbem;
Justitia pacem, viribus arma regunt.

ubi vid. Patrui mei notas, & ad Ovid. I. Met. 162. ubi multa hujus elegantiae exempla adferuntur.

27. *Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo*] *Illis munus erat* in unius Colbertini margine, Fruterii cod. quinto Vatic. Askew. Borrich. Mentel. Groning duobus Leidd. tribus Voss. primo D'Orv. & meo. *Illis munus decussa* in meo altero, omisso verbo *erat. munus erant* in Colotiano, Neap Palatino Gebhardi, Livineji codice, primo & secundo Vatic. Voss. quarto, & secundo D'Orvill. & in aliis apud Lat. Latinium. quae lectio si admittatur, intelligenda sunt munera ex agris vel arboribus ad amorum illecebras innocentes missa. ut explicat Beroaldus, qui etiam edidit *Illis munus erat.* nec aliter in edit. Dousarum. sic apud Virg. Ecl. III. 68. & seqq.

Parta meae Veneri sunt munera. ——
Quod potui, puero silvestri ex arbore lecta
Aurea mala decem misi, cras altera mittam.

ubi *aurea mala* Cydonia exponit Musonius, quod Propertii loco firmari posse notavit Patruus meus. & eo modo haec intelligebat J. Bapt. Pius ad Lucret. Lib. V. 963. qui tamen adfert *Illis pompa fuit.* huc facere possent illa apud nostrum Lib. II. El. 25. v. 69.

Utque decem possint corrumpere mala puellam,
Missus & inpressis haedus ab uberibus.
Felix, qui vili pomo mercaris amores.

& eo inclinasse videtur Heinsius, qui legendum conjecerat,

Illis poma (vel *dona*) *suo decussa Cydonia ramo.*

poma nempe in munus, & canistra rubis plena dare. sed lectio ista, *Illis munus erat* nata fuit ex seq. versu *Et dare puniceis* &c. licet idem Heinsius in notis ad Ovid. I. Met. v. 105. adferat,

Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,
Et de *puniceis plena canistra rubis.*

certe in primis edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci, utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Rovill. Gryphil, Mureti Aldina, Scaligeri, aliisque excusum est, *Illis pompa fuit.* quod Cel. Ruhnkenius conferebat cum illo Plauti apud Macrob. II. Sat. 12. *cujus haec ventri paratus pompa?* sed aliud latere credebat. & hoc recepit Broukhusius, qui *Illis munus erant* vel *erat* rejicit, quia *erant* in fine praeced. versus legitur. Sed quod addat, *est enim* pompa *in circo aliud quam* munus *in arena*, vix percipi potest, nisi addam, ea spectare Passeratium, qui translatam esse locutionem putabat a pompa Circensi ludorum sacrorum, & ferculis, quae in pompa triumphali circumferebantur. Sed melius haec de agrestium simplicitate in victu intelligi possent, quibus tota

men-

Et dare puniceis plena canistra rubis:
Nunc violas tondere manu, nunc mixta referre
30. Lilia vimineos lucida per calathos:

Et

mensarum *pompa*, & ferculorum adparatus constabat frugibus e terra natis, & arborum fructibus, pomis, malis, ficis, rubis, & sim. quas epulas *dare* convivis solebant. unde Juvenalis Sat. XI. 117.

Illa domi natas nostraque ex arbore mensas
Tempora viderunt.

ubi *mensas*, quarum fercula *messis & arbor erant*, vocat *domi natas*, locutione eleganti, quam Justini & Servii locis etiam restituendam notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 440. & hanc explicationem juvare posset nostri locus, paullo ante prolatus,

Annua pastorum convivia &c.
Quum pagana madent fercula deliciis.

Si quis tamen praeferat *Illis munus erat*, vel *erant*, & ad munuscula a puellis rusticis ad juvenes amatores, vel ab illis ad virgines sibi conciliandas missa referat, non refragabor, quia huic interpretationi favent, quae sequuntur v. 33.

His tum blanditiis furtiva per antra puellae
Oscula silvicolis emta dedere viris.

& sic *pagana juventus* de solis virginibus & puellis rusticis capienda, & *Divitiae quarum* praeferendum esset. *discussa Cydonia* in Neapolitano.

18. *Et dare puniceis plena canistra rubis*] *rubris* vitiose in Voss. pr. & tert. D'Orvill. utroque, & Askew. *rosis* in antiquis editionibus legi testatur Spanhem. de Praest. & Usu Numism. Tom. I. pag. 323. idque praeferre videtur, quia *rosae* saepe *puniceae* vocantur. quas vero antiquas editiones adhibuerit Vir eximius, vellem indicasset, nam in omnibus & singulis vetustioribus unanimi consensu *rubis* inveni. Solus Passeratius notat, „ Si legitur *rosis Puniceis*. sic Horatius „ Lib. IV. od. 10. *Puniceae flore prior rosae*. nullam tamen editionem aut codicem vetustum memorans. *rubis* itaque suum tueatur locum, & *mora* intelligantur. ex rubetis decerpta, ut monet Patruus meus ad Ovid. I. Met. 105. — *& in duris haerentia mora rubetis*. quod firmatur ex Lib. IV. M. 127. *Puniceo tinguit pendentia mora colore.*

29. ——— *nunc mixta referre*
Lilia vimineos lucida per calathos]

mista in aliis codd. ut edidit Broukhusius, sed quae posterioris aevi scriptura est. inde in nonnullis membranis *musta*, ut in Heinsiano, Groningano, & meo priore, idque ex Commelini libro adripit Gebhardus, & interpretatur, recentia, nondum vieta ac marcida. musteum profecto interpretem! *mixta violis lilia* intellige. dein *vimineos calathos* optime emendarunt Fruterius, Palmerius in Spicileg. p. 807. N. Heinsius Lib. I. Adverf. cap. 9. in notis ad Ovid. IV. Fast. 435. ubi *calathos e vimine textos* vocat poëta, & in notis Propertianis p. 727. vide quae notavi ad Lotich. Lib. IV. El. 3. 43. p. 263. sic igitur edendum censui. certam emendationem facit imitatio Auctoris Copae v. 16. Tom. I. Anthol. Lat. pag. 714.

Et quae virgineo libata Achelois ab amne
Lilia vimineis *adtulit in* calathis.

quo loco etiam hic utitur Broukhusius ad firmandam Palmerii conjecturam, licet ipse *virgineos* ediderit. plura ibidem notavi. *vimineum textum* vocat Martialis Lib. III. Ep. 58.

Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.

Columella Lib. X. v. 305.

Et vos agrestes, duro qui pollice molles
Demetitis flores, cano jam vimine textum
Sirpiculum ferrugineis cumulate hyacinthis.

ubi *raro jam vimine* conjecerat Heinsius. *viminea cista* dicitur eidem Lib. XII. cap. 54. *in quadratam cistam vimineam, quae neque spisse, solide tamen, & crassis viminibus contexta sit, rapa conponito.* in his enim calathis vimineis flores frugesque ferebantur a rusticis. hinc apud Virg. Ecl. II. 45.

—— *tibi lilia plenis*
Ecce ferunt Nymphae calathis.

noster

Et portare suis vestitas frondibus uvas,
 Aut variam plumae versicoloris avem.
His tum blanditiis furtiva per antra puellae
 Oscula silvicolis emta dedere viris.
35. Hinulei pellis totos operibat amantes,

Alta-

noster Lib. II. El. 12. 52.

Ac veluti folia arentes liquere corollas,
Quae passim calathis strata notare vides.

& sic calathos fugibus & floribus repletos in pompa Cereris frugiferae circumferebant virgines. de quibus vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Cerer. init. p. 652. 653. *virgatos* igitur *calathos* licet in aliis codicibus legi, & a Catullo sic etiam dictos, notet Passeratius, non facile admiserim.

32. *Aut variam plumae versicoloris avem*] in Regiis & primo Colbert. *pluricoloris*, quod & in v. c. Perreji, & priscis edd. *viricoloris* in Neapol. altero Colbert. Voss. quarto, & Askew. *varicoloris* in Mentel. Groning. Heinsian. primo Leid. Voss. & meo priore. unde *raricoloris* conjecerat Heinsius. sed *plumae versicoloris* unice vera est scriptura. supra El. V. 64.

Effulto pluma versicolore caput.

Virgilius Dedicatione Aeneidos, Tom. I. Anth. Lat. pag. 38. & 39.

Marmoreusque tibi, Dea, versicoloribus alis
In morem picta stabit Amor pharetra.

ubi male Scaliger *tibi diversicoloribus alis. diversicolor* enim merito inprobatur. plura ibidem de hac voce notavi. & vid. Heins. ad Ovid. XI. M. 610. *versicolores alas* etiam Cupidini illic datas recte probavit Cel. Valckenarius ad Euripid. Hipp. 1268. cui Amor ποικιλόπτερος dicitur. per *variam avem* columbam, vel picam, vel perdicem hic intelligunt, quae inter ejusmodi munuscula amatoria rustica. vide notas ad Petron. cap. 85. Ovidius XIII. Met. 831.

Nec tibi deliciae faciles, vulgataque tantum
Munera contingent, damae, leporesque, capraeque,
Parve columbarum, demtusve cacuminis nidus.

II. A. A. 269.

Quin etiam turdoque licet, missaque columba,
Te memorem dominae testificere tuae.

ubi hoc in loco columbam, non vero perdicem significari notat Parruus meus. *raram avem* in aliis legi testatur Lat. Latinius. sed male. *variam* enim *avem* vocat, cui diversorum colorum plumae inductae sunt. vide Bentlej. ad Horat. A. P. v. 2. sic *lynces Bacchi variae* Virgilio III. G. 264. vid. Cl. Henr. Cannegiet. ad Avien. Fab. XV. p. 106. qui *varias aves* Tibullo Lib. I. El. XI. 10. vindicat adversus Broukhusium ad Fab. XL. p. 218. easque sic dici contendit, ut *variae columbae, lynces, tigres, pardi*, pro, maculis variis distinctae. Ovid. Epist. XV. 37.

Et variis albae junguntur saepe columbae,
Et niger a viridi turtur amatur ave.

picta perdix Martiali dicitur Lib. III. Ep. 58. *varia pica*, nec nigra nec candida. vide ad T. II. Anthol. Lat. p. 445. si vero quis cum L. Santenio *raram avem*, ut in aliis habetur, pulchram exponere malit, ne *varia* & *plumae versicoloris avis* pleonasmus adpareat, non refragabor. praecedente versu *vestitas frondibus uvas* illustrat Heinsius ad Ovid. I. Fast. 153.

35. *Hinulei pellis totos operibat amantes*] varie hic turbant codices. in Regiis & uno Colbert. *Atque hinyli pellis*, vel *hynuli*, ut in primis edd. *Atque hinuli* Mentel. duo Leidd. pr. & tert. Voss. D'Orv. sec. & meus. *hinuli* vel *hinnuli* in aliis. *Atque hinnulis* Askew. *Atque humili* in Neap. Borrich altero Colbert. D'Orv. pr. & meo priore. *Atque humilis* Voss. quart. Palat. & Commel. Gebhardi. Heinsian. Groning. & in aliis apud Lat. Latinium. *Atque inuli pellis* adsert Nestor in Vocabulario pag. 95. & p. 143. b. ubi *operibat* pro *operiebat* positum notat. *Atque* delevit Scaliger, & emendavit *Hinulei pellis*. sed *Hinnulei pellis*, quia *Hinnulus* ex Grammaticorum placitis est, veram esse scripturam notat J. Rhodius ad Scribon. Larg. pag. 44. optime Jungermannus cum hoc Propertii loco contulit illa Longi Lib. I. Pastoral. pag. 24. ubi similes ludi pastorales describuntur, πίτυος ἐστεφανοῦτο κλάδοις, καὶ τῇ νεβρίδι

Altaque nativo creverat herba toro.
Pinus & incumbens latas circumdabat umbras,
Nec fuerat nudas poena videre Deas.

Cor-

ἰζάνετε &c. Patruo tamen meo hic legendum videbatur *At vituli pellis*, ut *vitulina* & *hinulina* mantica, vel pellis, confunduntur in loco corruptissimo Gratii Cyneg. v. 339. ubi vide Interpretum notas. pro *totos* Heinsius *positos* conjecerat. id est, jacentes. quod blandiri posset. sic enim apud Ovid. Epist. IV. 98.

Saepe sub ilicibus Venerem Cinyraque creatum
Sustinuit positos quaelibet herba duos.

sed *totos amantes* forte dixerit Propertius, ut Lib. II. El. 12. 28.

Masculus & totum femina conjugium.

& singulari usu saepius a nostro hanc vocem adhiberi, sed ab aliis non raro mutatam, multis exemplis probat Cel. Hemsterhusius ad Lib. II. El. 13. 49. quibus hic locus addi potest.

36. *Altaque nativo creverat herba toro*] *Multaque* Vatic. quintus. Heinsius legebat,

Altaque nativos praebuit herba toros.

ex Ovidii loco Epist. V. 14.

Mixtaque cum foliis praebuit herba torum.

sed iisdem verbis utrumque loqui non opus est, & *creverat* satis defenditur ab addita voce *Alta*. *nativus torus* eleganter pro naturali, nulla arte conposito. Seneca Hippol. 538.

—— *silva nativas opes*,
Et opaca dederant antra nativas domos.

Ovidius III. Met. 160.

Cujus in extremo est antrum nemorale recessu,
Arte laboratum nulla. —— *nam pumice vivo*
Et levibus tophis nativum duxerat arcum.

sic *moles nativa* Epist. V. 61. & V. Fast. 149. cui *Facta manu moles* opponitur Lib. XI. Met. 729. vide Drakenb. ad Livium Lib. II. cap. 5. §. 4. p. 255.

37. *Pinus & incumbens latas circumdabat umbras*] corrupte *occurrens lentus* in Voss. quarto. *lentas* in v. c. Perreji, Mentel. Borrich. Groning. Neap. Vatic. primo & sec. Heinsiano, Voss. & meis, & ed. Volsci. *lenta umbra* D'Orvill. sec. *laetas* in Regiis, Colbertinis, Puccii codice, quem Ant. Perrejus contulit, & primis edd. Venetis & Reg. Lep. & sic Dousa P. & Guyetus. *laeta circumdabat umbra* Heinsius. ut Lib. IV. El. 9. 29.

Populus & longis ornabat frondibus aedem.

sed *laetas* in Beroaldina, Aldinis, Juntina, Colin. Gryphii, aliisque. ut etiam in ed. Graev. correxerat Marklandus. & hoc optime tuetur Broukhusius. vitiose autem *undas* in Borrich. ut passim in aliis veterum locis peccarunt librarii. vide Drakenb. ad Silium IV. 681. ubi *umbras* ponit pro arboribus lata umbra patulis. ut *frondentibus umbris* eidem Lib. XII. 354. & Lib. XIV. 302. *multas nemorum consumserat umbras.* videtur autem hoc in loco Propertius respexisse illa Theocriti Idyll. v. 48.

—— καὶ ἁ σκιὰ οὐδὲν ὁμοία
Τᾷ παρὰ τίν. βάλλει δὲ καὶ ἁ πίτυς ὑψόθι κώνους.

38. *Nec fuerat nudas poena videre Deas*] Lipsio emendanti *Et fuerat nudas paene videre Deas*, recte non adplaudit Broukhusius, quamquam non rejiciat Dousa P. in notis ad Propert. p. 137. 138. conferens cum illo Horatii Lib. I. Sat. 2. 101.

—— *Cois tibi paene videre est*
Ut nudam.

Sed qui locus valde differt. & ipse ac Scaliger notant hic adludi ad fabulam Actaeonis, adeoque retinenda est lectio, *Nec fuerat poena*, nempe seculi probitate ac simplicitate, quando inpune Deas videre nudas fas erat, sine ultionis metu. hujus coloris sunt illa Eleg. seq. v. 19.

Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuisse Deos.

sed postea Deos videre sine poena se non posse, crediderunt veteres. vide Oudend. ad Lucan. III. 424. sic Tiresias vates, Pallada nudam cum vidisset, oculorum usum amisit. vid. Lib. IV. El. 9. 57. eo autem sensu saepe *poena* dicitur. vide ad Lib. I. El. 13. 10. ubi *vices* eadem notione poni notavi, quod optime firmatur

Corniger Idaei vacuam pastoris in aulam
40. Dux aries saturas ipse reduxit oves.
Dique deaeque omnes, quibus est tutela per agros,
Praebebant versis verba secunda focis.

Et

tur loco Horatii Epod. V. 88.

Venena, magnum fas nefasque, non valent
Convertere humanam vicem.

ubi vide Bentlejum.

39. *Corniger Idaei vacuam pastoris in aulam*
Dux aries saturas ipse reduxit oves.]

hanc restitutionem Antonio Volsco deberi, eumque hac laude minime fraudandum esse notavit Broukhusius, in codicibus enim MSS. antea legebatur nullo sensu, *Corniger atque Dei*, quod e nostris etiam habetur in Regiis, Colbertinis, Scaligeri Excerptis, Neapolitano, Menteliano, Heinsiano, Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. D'Orvill. pr. & meo utroque. *Cornigerique Dei* in altero D'Orvill. corruptissime in Askewiano, *congrunger atque Dei*. *Cornigeri atque Dei* Palmerius, Panem seu Faunum intelligens. Quia vero in primis ante Volscum editionibus Venetis an. 1475. 1487. & Reg. Lepid. 1481. *Corniger atque Dei* fuerit inpressum, & primus Volscus in ed. Venet. an. 1488. qua utor, correxerit *Corniger Idaei*, atque in notis *Idaeum pastorem* explicuerit de Paride in Ida monte cum Oenone sub arboris umbra jacente, dum aries gregem ad stabulum reducebat; in Beroaldi autem Veneta an. 1487. *Corniger atque Idae*, & in altera ejusdem Venet. 1520. *Corniger Idaei* legatur, dubium forte lectorem id facere possit, an primus Beroaldus *Corniger atque Idae* excogitaverit, quia sic edidit in Veneta anni 1487. uno anno illam Volsci antecedente, & deinde in altera an. 1520. ex Volsco habeatur *Corniger Idaei*. sed quia in notis suis Beroaldus nullam mutationis, ut solet, reddiderit rationem, aliam Volsci editionem illam Venetam an. 1488. forte antecessisse suspicor, ac proinde Volsco integram hujus emendationis adoream relinquendam esse arbitror. eo enim Beroaldum tempore posteriorem fuisse ex M. Antonio Sabellico notat Broukhusius ad Lib. IV. El. 6. init. hinc in reliquas edd. veteres, Aldi utramque, Juntinam, Colinaei, Rovillianam, Gryphii, ceterasque derivatum fuit *Corniger Idaei* &c. non opus itaque est cum Heinsio conjicere *Corniger atque sui vacuam pastoris in aulam*. *aula* vero hic nihil aliud quam stabulum notat, more Graecorum. ut ex Theocriti loco notavit Scaliger, qui est ex Idyll. XI. 12.

Πολλάκι ταὶ οἴϊς ποτὶ τ'αὔλιον αὐταὶ ἀπῆνθον
Χλωρᾶς ἐκ βοτάνας.

cui adde ex Idyl. XXV. 99.

—— ὄϊες δὲ κατ' αὐλὰς ηὐλίζοντο.

& Id. XXVII. 36.

Τεύχεις μοι θαλάμους, τεύχεις καὶ δῶμα, καὶ αὐλάς.

& sic αὔλιον apud Apollon. Rh. II. 142. & III. 592. vid. Vlitii & aliorum notas ad Gratii Cyneg. 167. seq. versu pro *ipse* Heinsius conjecerat *sponte*. ut Lib. I. El. 2. 10.

Et veniant hederae sponte sua melius.

sed *ipse*, quia caper dux gregis, ut apud Virg. Ecl. VII. 7.

Vir gregis ipse caper deerraverat.

ex hoc loco firmatur Heinsii conjectura apud Tibullum Lib. I. El. XI. 10.

Securus saturas dux gregis inter oves.

pro *varias*. ut in aliis. pro quo Cl. Heynius *Securas aries dux gregis* malebat. eidem hircus *dux pecoris* Lib. II. El. 1. 58. & Luciano in Dialogo IV. Jovis & Ganym. cap. 2. fin. ἴχομαι δὲ τὸν τριετῆ, τὸν μέγαν, (κριὸν) ὃς ἡγεῖται αὐτοῖς τὴν νομήν.

41. *Dique Deaeque omnes, quibus est tutela per agros,*
Praebebant versis verba secunda focis]

prior versus est ex imitatione Virgilii I. Georg. 21.

Dique Deaeque omnes, studium quibus arva tueri.

ut notavit illic Valens Guellius, & ex Homero de-

Et leporem, quicumque venis, venaberis, hospes,
Et si forte meo tramite quaeris avem.

45. Et

deductum addit. alter valde dubiae lectionis est. *versis focis* e Scaligero edidit Broukhusius, & *verrere focum* ad religionem pertinere dicit. sed quia hoc nonnihil dubii facit an *versis* a *verrendo* vel *vertendo* sit, eo sensu *tersis* quoque legi posset. Certe Palmerii *tescis focis*, pro incultis vel Passeratii *vescis focis*, sive exiguis. vel *vestris jocis*, pro vestris ludicris merito rejicit, ut fecerat Gebhardus. *ustis* Guyetus. in omnibus fere membranis & editionibus antiquis antea legebatur *vestris focis*, ut agrestes alloquatur. *nostris* in Heinsiano, & Borrich. dein Scaliger ex suo codice *verba secunda*, in cujus tamen Excerptis pro varia lectione *serena*. *verba secunda*, licet alio sensu, etiam apud Ovid. I. A. A. 584. sed *vestris verba benigna focis* in Regiis, Colbertinis Menteliano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & priscis edd. ut *verba benigna* Lib. I. El. 10. 24. Marklandus autem conjecerat *vela benigna*. ut apud Ovid. III. Fast. 790. *Et des ingenio vela secunda meo.* sed quod dein rejecit, & hic *vota secunda* potius legendum credebat ex alio Ovidii loco, ubi pastorem ad Deam Palem vota concipientem inducit. Lib. IV. Fast. 745. & seqq. usque ad v. 778. neque male N. Heinsius in Not. ad Propert. p. 728. legebat,

Se dederant festis turba benigna focis.

verba & *vota* in MSS. confusa vid. ad Ovid. II. Am. 6. 58.

43. *Et leporem, quicumque venis, venaberis, hospes,*
Et si forte meo tramite quaeris avem.
Et me Pana tibi comitem &c.
Sive petas calamo praemia &c.]

locus non levi manu tractandus. primum versum, ita ut exhibui, interpunxi, qui in omnibus antea edd. prava distinctione *Et leporem quicumque venis venaberis*, laborabat. unde *venis venaberis* offendebat Heinsium, quia *venaberis* corruptum ei videbatur, sequente *quaeris*, ideoque conjiciebat, *quicumque venis venarier*, infinitivo apud nostrum non insolito. supra El. IV. 39. *consimili impositum torquerier igni.* & sic idem legebat El. IX. huj. Lib. 24. *Ne possent tacto stringier axe latus.* ita *admittier* Virgilio IX. 231. *curarier* Horatio Lib. II. Epist. 2. 151. Sed sensum ei redditum puto, ita ut distinxi. corrupte in codd. MSS. *veneraberis*, ut in tertio Voss. Askew. meoque secundo. *quicumque veneraberis*, omisso *venis*, in primo Leid. venationem vero & aucupium hic intelligi, manifestum est, ut Lib. II. El. 15. 23.

Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & structo figere avem calamo.

ubi vide. & Gronovii notam ad Plaut. Capt. I. 2. 81. loco mendoso, nam in vulgatis illic legitur,

I modo venare leporem: nunc Cerim tenes.

ub *erem tenes* corrigit Salmasius, & proverbii speciem esse notat. de qua emendatione vide Vlitii notas ad Nemesian. Cyneg. v. 57. sed quia haec vox alibi vix occurrit, Camerarii conjecturam quis non praeferat,

I modo venare leporem, i, rem tenes.

ut apud Horat. Lib. I. Epist. 7. 71.

Post nonam venies, nunc i, rem strenuus auge.

altero versu *si* deerat Menteliano. *Et qui forte* idem correxerat Heinsius, invito, ni fallor, Propertio, cui *si forte* frequens est ad imitationem Graecorum *εἰ τύχῃ*. aliis, *si fors tulit*. quam locutionem, apud veteres scriptores alibi quoque depravatam, bene exponit, & Ciceroni atque Ovidio restituit Muretus XVI. Var. Lect. cap. 9. Lib. I. El. 5. 9. *Quod si forte Ausis non est contraria nostris.* Lib. II. 1. 85. *Si te forte meo ducet via proxima busto.* & alibi. *ovem* male in quinto Vatic. pro *avem*. dein *parva* pro *Pana*. corrupte in Mentel. Harlejano Musei Britannici, pr. Leid. & Voss. tert. & *sive petes* in Neapol. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis codd. ac primis edd. *petes* Borrich. & Askew. in quo etiam *canes*. Heinsius tentaverat,

Et tibi Pana Deum comitem per rura vocato.

vel *comitem me jure vocato.* a qua conjectura abstinuisset, ut puto, si ante oculos habuisset duo Epigrammata Graeca, quae antea inedita, neque in Anthologiae Graecae Volumine exstantia, pri-

45. Et me Pana tibi comitem de rupe vocato:
Sive petas calamo praemia, five cane.

At

primus produxit Salmasius ad Solinum Tom. II. pag. 1088. ed. Paris. primum Leonidae Tarentini, ex quo fere ad verbum haec desumsisse Propertium dicit, alterum Satyri poëtae, his versibus, qui adscribendi sunt conparationis caussa:

Ὡς ἐκ προσ. τῦ Πανὸς, ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΑΡΑΝΤΙΝΟΥ.

Εὐάγρει λαγόθηρα, καὶ εἰ πετεεινὰ διώκεις
Ἰξευτὰς ἥκεις τοῦθ' ὑπὸ δισσὸν ὄρος.
Κἀμὲ τὸν ὑλήωρον, ἀπὸ κρημνοῖο βόασον
Πᾶνα, συναγρεύω καὶ κυσὶ, καὶ καλάμοις.

addit Salmasius versionem Latinam ex tempore, ut ait, effusam, cum qua conferre juvabit hanc H. Grotii, descriptam ex Mantissa IV. ineditae Viri maximi Epigrammatum Graecorum Interpretationis:

Sis felix, seu tu leporem, sive aëre praedam
Quaeris, ad haec montis qui juga bina venis.
Et me Pana tibi summa de rupe vocato:
Et calamis opifer sum bonus & canibus.

alterum ΣΑΤΥΡΟΥ quoque adjungendum.

Εἴτε σύγ' ὀρνίθειον ὄπις καλαμῖδα παλύνας
Ἰξῷ ὀρειβατέεις, εἴτε λαγοκτονέεις,
Πᾶνα κάλει. κυνὶ Πᾶν λασίου ποδὸς ἴχνια φαίνει
Σύνθετον ἀκλινέων Πᾶν ἀνάγει καλάμων.

quod ibidem vertit Salmasius, his vero numeris Grotius,

Seu leporem captas, seu per juga devia montis
Viscato calamo fallere quaeris avem.
Pana voca. Pan hirta cani vestigia monstrat.
Pan facit, ut tacita crescat arundo manu.

tertium his addam, a Salmasio non exhibitum, ERYCII Epigramma de Pane; similis argumenti, quod legitur Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. XII. Ep. 84. p, 476. ed. Obsop.

Εὔαγρα θηροβολεῖτε κυναγέται, οἵ ποτὶ ταύτας
Πανὸς ὀρειβατέω νισσόμενοι σκοπιάς,
Οἵτε λίνοις βαίνοιτε πεποιθότες, οἵ τε σιδάρῳ,
Οἵ τε καὶ ἰξευτᾷ λαθροβόλῳ δόνακι.
Κἠμέ τις ὑμείων ἐπιβωστρέτω. οἶδα ποτ' ἄγραν
Κοσμεῖν, καὶ λέσχαι, καὶ λίνα, καὶ καλάμους.

quod elegantissimis his versibus idem Grotius reddidit:

Venator facili laeteris & ubere praeda,
Horrida montivagi qui loca Panis adis:
Seu sunt lina tibi, seu sunt venabula cordi,
Seu structos avibus celat arundo dolos:
Meque etiam venerare tua prece. nam dare possum
Successum ferro, retibus & calamis.

Sed haec sufficiant ad Graecas veneres cum Musa Propertiana conferendas. Restat aliud inquirendum, an quatuor hi versus suo hic loco positi legitimam occupaverint sedem, & cum praecedentibus ac sequentibus recte cohaereant. Mihi incidit suspicio, eos aliunde divulsos aberrasse, & transponendos esse Lib. IV. El. 2. de Vertumno, ubi commodius inseri possunt post v. 34. hoc ordine conjuncti:

Cassibus inpositis venor: sed arundine sumta
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
Et leporem, quicumque venis, venaberis hospes,
Et si forte meo tramite quaeris avem.
Et me Pana tibi comitem de rupe vocato:
Sive petas calamo praemia, sive cane.

illic enim loquitur Vertumnus, seque inter alias formas etiam Venatorem & aucupem induere dicit, adeoque ad has Dianae artes invitat venandi cupidos: in hac autem tota Elegía poëta ipse loquitur, & luxuriam puellarum sui temporis, antiquae simplicitati oppositam, describit. ad quem igitur referenda sunt ista, *Et si forte meo tramite, Et me Pana tibi comitem?* &c. tota certe ῥῆσις de hac venatione tam absurdum hic invasit locum, ut pannum male consutum referat, sed Vertumno illic optime conveniat. Ejecto igitur hoc utroque disticho, & in illum, quem dixi, locum reposito, praecedentes & sequentes versus sic melius cohaerebunt:

Dique Deaeque omnes, quibus est tutela per agros,
Praebebant versis verba secunda focis.
At nunc desertis cessant sacraria lucis.
Aurum omnes victa jam pietate colunt.

sic enim his versibus aptissima constabit sententia, eademque erit de neglectis Diis aliisque virtutibus posthabitis querela, qualem supra loco

cor-

At nunc desertis cessant sacraria lucis.
  Aurum omnes victa jam pietate colunt.
Auro pulsa fides, auro venalia jura:
50. Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
Torrida sacrilegum testantur limina Brennum,
  Dum petit intonsi Pythia regna Dei.

At

corrupto & obscuro reddere tentavi Lib. II. El. V. 27. ita ut emendandum conjeci:

Templa pudicitia quid opus statuisse puellis,
  Si cuivis nuptae quidlibet esse licet & seqq.
Non istis olim variabant tecta figuris,
  Tunc paries nullo &c.
Sed nunc emeritum velavit aranea fanum,
  Et mala desertos occupat herba Deos.

Sed haec quidem ad locum hunc in ordinem redigendum, versusque incommode hic insertos aptiori sede collocandos dicta sufficiant, album virorum doctorum calculum sperantia, quae nemini Interpretum, & ne ipsi quidem Scaligero, qui tot versus in poëta nostro confusos & male aberrantes transposuit, animadversa fuisse miror. nisi quod post v. 42. aliquid deesse suspicatus sit Heinsius.

48. *Aurum omnes victa jam pietate colunt*] *vincta* ex suis codicibus adfert Octav. Mirandula in Viridar. Poët. fol. 184. b. quod in nullis meorum inveni. sed similiter apud Ovid. I. Met. 149. *Victa jacet pietas.* & XV. 173. *ne pietas sit victa cupidine ventris.* vid. Bentlej. ad Horat. III. od. 27. 34. post hunc versum in aliquot codd. MSS. & edd. quae Aldinas secutae sunt, inseritur distichon adulterinum,

Aurea nunc vere sunt secula, plurimus auro
  Venit honos. auro conciliatur amor.

ita enim in Menteliano, primo Leidensi, aliisque, & irrepsit in Aldi utramque, Juntinam, Colinaei, Gryphii, Scaligeri, Wechelianam aliasque. sed absunt hi versus insititii & margini ab aliquo olim adscripti, a codd. Regiis, Colbertinis, Neapol. primo & sec. Vatic. Borrich. Groning. codd. Livineji, primisque edd Venetis, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Mureti, Rovillii, Canteri, & Dousarum. & recte. nam auctorem habent Ovidium Lib. II. A. A. 277. ut notavit etiam Menagius ad Amintam Tassi pag. 258. in nota autem Broukhusii non leve typi vitium morari lectorem posset, ubi dicit hoc distichon a ceteris omnibus codd. abesse, neque comparere *thiam* in editionibus priscis. non dubito in ejus autographo fuisse, *neque comparere etiam* &c. mox *venalia rura* in primo Leid. & Voss. & *mos sine lege* in meo secundo, sed *mox* in marg. hunc autem Propertii locum ante oculos habuisse videtur Rutilius Lib. I. Itiner. v. 357. & seqq.

Materies vitiis aurum letale parandis,
  Auri caecus amor ducit in omne nefas.
Aurea legitimas expugnant munera taedas,
  Virgineosque sinus aureus imber emit.
Auro victa fides munitas decipit urbes,
  Auri flagitiis ambitus ipse furit.

confer Pauli Silentiarii Epigramma Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 29. de Danaë, & haec ibidem inter alia,

Χρυσὸς ὅλως ῥητῆρας, ὅλας κλεῖδας ἐλίζχει.
  Χρυσὸς ἐπιγνάμπτει τὰς σοβαροβλεφάρους.

ubi pro *ῥητῆρας* Obsopaeus legendum censet *ῥυτῆρας*, vincla, habenas. quod & in suis codicibus invenisse videtur Grotius, quia vertit:

Auro claustra patent, aurum frena abnuit, auro
  Flectitur & prisci si qua supercilii est.

& probavit etiam Casaubon. Lect. Theocrit. c. XVI. p. 273.

51. *Torrida sacrilegum testantur limina Brennum,*
  Dum petit intonsi Pythia regna Dei.]

Horrida codex Fruterii, Borrich. Heinsian. & meus primus. corrupte *Terrida sacril. testatur lumina rhenum* apud Octav. Mirandulam in Viridar. Poët. fol. 181. b. *culmina* conjecerat Heins. ad oram ed. Ald. sed ex scriptis *limina* praefert in Notis Propertianis p. 728. ut legisse Petrej. Tiaram notaverat Dousa. & hanc Heinsii emendatio.

At mons laurigero concussus vertice diras
Gallica Parnasus sparsit in ora nives.
55. Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro
Nutrit in hospitio non, Polydore, pio.

Tu

ditionem *culmina* vel *limina* tuetur Patruus meus in Diss. de Jove Fulg. p. 342. ut ipsum templi culmen vel limen fulmine percussum intelligatur, quod tamen veteres historiam hanc describentes non memorant. Marklandus etiam *limina* correxerat. ita certe in Neapol. Borrich. Groning. aliisque. *testatur lumina* in primis edd. *lumina* etiam in primo D'Orvill. & meo secundo. idque probat Passeratius, nam *torrida lumina* exustas, genas interpretatur. Sed, sive *Horrida* ex codd. MSS. admittamus, vel *Torrida* ex aliis, legendum potius videtur *fulmina*. sic enim Pausanias in Phocicis Lib. X. cap. 23. ubi sacrilegam hanc Brenni, Gallorum Ducis, expeditionem ad spoliandum Delphici Apollinis in monte Parnaso templum, adcurate describit: *βρονταί τε καὶ κεραυνοὶ συνεχεῖς ἐγίνοντο, καὶ αἱ μὲν ἐξέπληττόν τε τοὺς Κελτούς.* &c. & ingentem Gallis *horrorem* incussisse tempestatem, terrae motu, multa nivis & grandinis vi, ac frigore intensissimo comitatam, refert Justinus Lib. XXIV. cap. 7. & 8. ubi haec inter alia: *praesentiam Dei & ipsi statim sensere; nam & terrae motu portio montis abrupta Gallorum stravit exercitum. Insecuta deinde tempestas est, quae grandine & frigore saucios ex vulneribus absumsit.* e quibus optimam lucem accipiunt sequentia *At mons laurigero concussus vertice diras G. P. sparsit in ora nives.* ubi *diras nives* non *duras*, ut male in aliis, recte tuetur Broukhusius, & ex libro Commelini praefert Gebhardus, quod firmant A. Perreji codex, Borrichianus, Mentel. Neapolitanus, Groning. Harlejanus Musei Britann. & alii. licet Elector. Minor. Etonens. editor. p. 124. per *duras nives* intelligi posse notet grandinem & nivem concretam. & sic Marklandus. de nive autem in ora Gallorum sparsa Cic. de Divin. cap. 37. *contigisse Brenno dicitur, ejusque Gallicis copiis, quum fano Apollinis Delphici nefarium bellum intulisset, — ut nive Gallorum obrueretur exercitus.* de re ipsa vide etiam Scholia antiqua ad Callimach. Hymn. in Delum v. 171. & Spanhem. ad v. 185. de Brenni ipsius interitu auctores differunt. Valer. Max. Lib. I. cap. 1. Brennum in ipso Apollinis templo impietatis poenas luisse refert. unde firmari possent *limina*. Pausanias & Diodorus Siculus vero sibi ipsum manus desperatas post caesum apud Delphos exercitum intulisse tradunt. Justinus eum pugione vitam finivisse narrat. dein *Pythia templa* vel *tigna* conjecerat Heinsius, *πύθια Φοίβου τέραμνα* vocat Euripides in Hippol. 536. *Phitia* vitiose in meo priore. ut reliqua etiam corrupte in MSS. habentur. omnes tamen *Pythia* tuentur, neque mutare ausim, licet *ditia* legendum censeat Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 157. propter celebratos templi Delphici thesauros. *Aut mons* in Regiis, & Colbertinis, pr. Voss. & priscis edd. *mox* in meo secundo *aurigero* Neap. Borrich. Mentel. Heinsian. primus Leid. Voss. pr. & quartus uterque D'Orvill. & unus Colbert. in quo etiam *Callida Parnasi.* ut est apud Octav. Mirandulam in Viridar. Poët. fol. 184. ed. Reg. Lepid. & Volsci. quod inde venit, quia in aliis *Callica* scriptum fuit, ut excusum est in prima Veneta 1475. *Parnasus* Neap. Vatic. & quint. Mentel. Heinsian. Leid. pr. Groning. *Parnasi* D'Orv. pr. *Parnassi* meus sec. mox *arma* in duob. Leidd. tribus Voss. Askew. utroque D'Orv. meo altero, & apud Oct. Mirandul. adeoque *Gallica* Brenni *arma* pro ejus exercitu dicantur. ut Lib. IV. El. 2. 52. *Atque Sabina feri contudit arma Tati.* & El. 4. 30. *Et formosa oculis arma Sabina meis.* sed *ora* praefert Broukhusius ex cod. Groning. quem etiam vide ad Lib. IV. 4. 32. probante Elector. Etonens. editore; quamvis dissentiente Marklando, qui codici suo adscripserat, *arma Gallica* significare *armatos Gallos*, more Propertio admodum familiari, & praeterea miraculum etiam augere potentiam Dei, si dicas illum nullis aliis telis contra armatos Gallos usum fuisse praeter *grandinem* vel *nives duratas*, & ideo dicere *sparsit*, quasi ludendo, non *torsit*. *arva* male in Borrich.

55. *Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro*
Nutrit in hospitio non, Polydore, pio.]

Et scelus, inversis prioris voculae literis, in omnibus fere codd. & edd. vetustis, in Palatino *E scelus*. unde Gebhardus *He* vel *Hei scelus*.

 Hein-

Tu quoque, ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
Proloquar, atque utinam patriae sim vanus aruspex:
60. Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.

Certa

Heinsius conjecerat,

Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro
Nutrite hospitio &c.

sed nihil muto. *Mitis in hospitio non P. tuo* Askewianus. *scelus Polymestoris* pro Polymestore ipso exponit Guellius ad Virg. VII. Aen. 650. & Lipsius Lib. I. Var. Lect. cap. 19. lucem his dat ejusdem Virgilii locus Lib. III. Aen. 49.

Hunc Polydorum auri quondam cum pondere magno
Infelix Priamus furtim mandarat alendum
Threicio Regi. ———
Ille, ut opes fractae Teucrum, & Fortuna recessit,
Fas omne abrumpit, Polydorum obtruncat, & auro
Vi potitur.

& ut hic Polydori Eriphylen adjungit, ita & Ovidius Elegia de Nuce v. 109.

Praeda malo, Polydore, fuit tibi: praeda nefandae
Conjugis Aonium misit in arma virum.

sic editur vulgo. & de Amphiarao divinandi peritissimo exponit Ciofanus. sed *Ausonium* in Menteliano & Politiani codice unde *Aesonium* vel *Argolicum* adscripserat N. Heinsius. de Eriphyla vid. supra ad Lib. II. El. 13. 29. mox *Dilapsus* in duobus Leidd. Voss. quarto, secundo D'Orvill. & meo. indicatur terrae hiatus, quo Amphiaraus perfidia uxoris Eriphyles, promisso aurei monilis munere, ab Adrasto corruptae, proditus cum curru absorptus interiit. hinc in oraculi versibus apud Athenaeum Lib. VI. pag. 232. Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις. vid. Sophoclis Electram. v. 840. & illic Scholiast. & Statium VII. Theb. 780. seqq. — ubi quod Barthius fabulam Amphiarai cum historia sacra Datami & Abirami in terrae hiatum dejectorum, non absurda, ut ait, conjectura comparari notet, acutioribus ingeniis probandum vel irridendum relinquo.

59. *Proloquar, atque utinam patriae sim vanus aruspex*] *verus aruspex* in uno Regio, in altero *sis verus.* in Colbertinis etiam *verus*, sed in alterius margine adscriptum pro varia lectione *falsus. verus* etiam in Borrich. Groning. Voss. pr. & quarto, priore D'Orvill. & meo secundo. & sic apud Octav. Mirandulam in Viridar. Poët. fol. 184. & in primis easque secutis edd. vetustis. sed contra mentem poëtae. *vanus aruspex* recte in cod. Perreji, Colotiano, primo, sec. & quinto Vatic. & Menteliano, ut ex suo codice etiam legendum monet Heinsius in notis Propertianis p. 728. quod merito a Broukhusio praefertur & sic Livinejus. Chariclea apud Heliodorum Lib. II. pag. 85. ed. Bourdel. πολλῷ ἀλλ' ἔσω γε ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον, —— ἐγὼ δὲ ψευδόμαντις ἀποφανθείην. neque aliter legisse Sannazarium colligere licet ex ejus imitatione Lib. II. El. 9. 26.

Atque utinam mea me fallant oracula vatem,
Vanus & a longa posteritate ferar.

Atalanta apud Statium IX. Theb. 629.

Hei mihi cur penitus (simque augur cassa futuri)
Cur penitus, magnoque interpretor omine quercum.

alterum versum *Frangitur ipsa suis Roma superba bonis* confer cum istis Livii, egregia Operis praefatione, ubi de Roma dicit, *ab exiguis profecta initiis eo crevit, ut jam magnitudine laboret sua.* & mox, *jam pridem praevalentis populi vires se ipsae conficiunt.* Horatius Epod. XVI. 2. *Suis & ipsa Roma viribus ruit.* & hanc in rem aliquot Epigrammata habentur in Tom. I. Anth. Lat. pag. 457. & seqq.

61. *Certa loquor, sed nulla fides. neque enim Ilia quondam*
Verax Pergameis Maenas habenda malis.]

loquar in Heinsiano. ut apud Ovidium, qui haec imitatur, Epist. XVI. 60.

Vera loquar, veri vix habitura fidem.

ubi vide Heinsii notas. contra apud Virg. IV. Aen.

Certa loquor, sed nulla fides: neque enim Ilia quondam
Verax Pergameis Maenas habenda malis.
Sola Parin Phrygiae fatum conponere, sola

Falla-

Aen. 12. *Credo equidem, nec vana fides.* plurimorum vero codicum auctoritate edidi, *neque enim Ilia quondam*, licet Broukhusius *enim* ejecerit, hiatu admisso, probante Cuninghamio, Anim in Horat. Bentlej. p. 192. qualem etiam nostro ingerit supra & hoc in loco probaverat Cuningham Animad. ad Horat. Bentlej. cap. XII. pag. 192. clare enim in Voss. pr. & quarto aliisque *neque enim Ilia.* quibus adstipulantur membranae, in quibus *neque N. Ilia*, ut in Askew. & meo altero, vel *neque n. Ilia*, hoc est *enim*, ut in sec. Leid. tertio Voss. & meo priore. *nec n. Ilia* in altero D'Orv. *enim* vero hac nota *n* in scriptis plerumque exemplaribus exarari, unde saepe tamen vitiosae inrepserunt scripturae, monet Bentlej. ad Horat. II. Sat. 3. 132. ubi restituit, *quid ni? neque enim hoc facis Argis. habenda* pro *habita* Intelligebat Marklandus. ut supra h. Lib. El. VI. v. 39. *fraudandae* vel *furandae copia noctis*, pro *furatae*, exponunt. & apud Cic. I. de Offic. cap. 1. *habendis praeceptis* pro *habitis. Phoebas* praeeunte Passeratio, cujus vetus liber habebat *Phoebus*, edidit Broukhusius, licet *Maenas* in omnibus sit codd. & edd. vetustis, quod ideo revocavi in textum; & ita profert Guellius ad Virg. II. Aen. 246. & alia Graecorum auctorum loca producit ad v. 343. *insano Cassandrae incensus amore*, in quibus Βάκχην vocant. sic fatidica Cassandra *Maenas* dicitur apud Senecam Agamem. 715. *verba nunc cluso male Custodit ore, Maenas impatiens Dei. verax Maenas*, ut apud Tibull. I. 2. 41. *ut mihi verax Pollicita est magico saga ministerio.* In priore autem Virgilii loco nonnullae editiones, ut minor Heinsii Ultrajectina, prava distinctione laborant hoc modo,

Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris
Ora Dei jussu, non umquam credita Teucris.

quod fabulae adversatur, quum ita interpungendum sit, ut illic Patruus meus monuit,

—— fatis aperit Cassandra futuris
Ora, Dei jussu non umquam credita Teucris.

Apollo enim repulsam Cassandrae aegre ferens, effecit, ut vera praediceret Cassandra, nemo tamen ei fidem haberet. vid. Apollodor. III. Bibl. XI. §. 5. Servium ad illum Maronis locum. Canteri Prolegomena ad Lycophronis Cassandram, Delrii Comment. ad Senecae Troadas pag. 420. ex illo autem Virgilii loco *nec credita* hic legendum conjicit Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 159. sed *Ilia* hinc ejici nolim, non minus quam in loco Ciceronis, ubi fragmentum de Vestalis somnio ex Ennio adfert Lib. I. de Divin. cap. 20. *narrat enim & apud Ennium Vestalis Ilia.* ut optime restituit Hier. Columna, probante Davisio, pro *Vestalis illa. Ilia* autem pro Iliensis vid. notas Scaligeri. & sic apud Horat. Carm. Sec. v. 37. —— *Iliaeque Litus Etruscum tenuere turmae.*

63. *Sola Parin Phrygiae fatum conponere*] *factum* Borrich Voss. quartus, primus D'Orv. *Phrygium factum* Leid. & Voss. pr. *dum ponere* vel *cum ponere* Heinsius. *conponere* explicat Passeratius pro perniciem machinari. ut *conponere fraudes* Lib. II. El. 2. v. 6. ubi notata vide. sed hic innuit a fato destinatum esse, Parin fore *exitium Trojae, pestem Pergamo*, ut dicitur in versibus poëtae antiqui apud Cic. I. de Divin. cap. 21. qui inter Tragicorum incertorum fragmenta habentur pag. 161.

Ibi ex oraclo voce divina edidit
Apollo: puerum, primus Priamo qui foret
Post illa natus, temperaret tollere:
Eum esse exitium Trojae, pestem Pergamo.

& ad hoc Trojae fatum & Cassandrae vaticinium referendum est insigne fragmentum Tragici veteris, quod ibidem adfert Cicero cap. 31. sed adeo adhuc corruptum circumfertur, ut data hac occasione illud ex ineditis Hug. Grotii ad veterum Tragicorum Fragmenta Emendationibus hic proferre, operae pretium videatur. ita enim de eo Vir Maximus. „ Ex Alexandra Attii esse „ hoc fragmentum non dubito. Non cohaerent „ autem hi versus. Sed cum Cassandra Deo „ plena esset, dixit de ea Hecuba,

„ *Sed quid oculis rabere visa est derepente ar-*
„ *dentibus?*

„ Hic jam Cicero infert: *ubi illa paulo ante sapiens virginali modestia.* quae non sunt Attii.
„ Quae-

Fallacem patriae ſerpere dixit equum.
65. Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti.
Experta eſt veros irrita lingua Deos.

ELEG.

„ Quaerit Cicero quomodo tam ſubito mutata „ ſit, quae ante tam modeſte ac virginaliter lo- „ quebatur? quod oſtendit productis verbis, „ quae paullo ante Caſſandra pronuntiaverat ad- „ huc ſui potens: quos quidem verſus integros „ legi eo magis refert, quia teneros eſſe & mol- „ les & moratos, hoc eſt plenos ἤθους, ipſe Tul- „ lius praedicat. Sic igitur eos legemus:

„ *Mater optima, ac tu multo mulier melior*
„ *mulierum,*
„ *Miſera ſum ſuperſtitioſis hariolationibus,*
„ *Meque Apollo fatis fandis dementem invi-*
„ *tam ciet.*
„ *Virgines aequales, patris me mei fatûm pudet*
„ *Optimi viri: mea mater, tui me miſeret,*
„ *mei piget.*
„ *Optimam progeniem Priamo peperiſti extra*
„ *me: hoc dolet,*
„ *Med obeſſe, illos prodeſſe, me obſtare, illos*
„ *obſequi.*

„ Caſſandra modo matrem, modo Androma- „ cham, modo virgines ὁμήλικας alloquens, con- „ queritur ſortem ſuam, quod invita cogatur „ enunciare mala fata patris ac matris, quodque „ eo nomine inviſa ſit omnibus. *tui* & *mei* le- „ genda per συνίζησιν, ut fieri ſolet. Quae ſe- „ quuntur in eadem Tragoedia, pronuntiavit „ Caſſandra poſtquam afflari coeperat. In Ora- „ tore Ciceronis *fatûm pudet*, pro *fatorum* le- „ gendum puto, deleta voce *meorum*. cui non „ video qui hic locus ſit. haec autem vel ideo in ſpecimen harum Grotii in Fragmenta iſta, multis mendis adhuc obſita, Adnotationum hic adduxi, quia in iſtis verſibus conſtituendis Turnebus, Lambinus, aliique admodum deſudarunt.

64. *Fallacem patriae ſerpere dixit equum*] *ſepe reduxit* in Askewienſi. in quo ne quid latere videatur, ſciendum eſt, ſimili ſcripturae errore ita exaratum fuiſſe a librario, qui Lib. II. El. 20. 6. *terga revexit ovis*, pro *tergore vexit*, ut ſaepe alibi etiam peccatum eſt. pro *ſerpere* Heinſius conjecerat *ſurgere*, vel *patriae irrepere*. Cogitaveram aliquando *ſcandere*. ut apud Virg. II. Aen. 237. *ſcandit fatalis machina muros*. ſed nihil potius tentandum. nam forte *ſerpere*, ab ἕρπειν, hic ſignificationem habet τῶ *ire*, *venire*, ut ſaepe apud Graecos, de quo vide Cuperum Lib. I. Obſerv. cap. 2. prope finem.

65. *Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti*] interrogationis ſignum in fine hujus verſus ponendum cenſet eruditus Britannus in Obſerv. Miſcell. Vol. II. T. 1. pag. 113. quia furor ille Caſſandrae non fuit utilis patriae ſed fatalis, neque parenti Priamo. ſed in nota adpoſita D'Orvillius *fuit* exponit pro *erat* vel *fuiſſet*, ſi Trojani Caſſandrae credidiſſent, & ſic fere Paſſeratius.

66. *Experta eſt veros irrita lingua Deos*] *ſeros* pro *veros* edidit Broukhuſius ex conjectura. Quod Heinſio etiam placebat, & praeterea *Sed ſpreta eſt*. *ſeros* nempe *Deos* invenit irrita, ſeu non credita, Caſſandrae vaticinatio. infra Lib. IV. El. 1. 51.

Aut ſi Pergameae ſero rata carmina vatis
Longaevum ad Priami vera fuere caput.

Virg. V. Aen. 524.

Seraque terrifici cecinerunt omina vates.

ſic de Amphione & Zetho, Jovis filiis ſero agnitis, infra El. XIII. 35.

Sera tamen pietas, natis eſt cognitus error.

veros tamen tuentur omnium apud me codicum Excerpta, & editiones primae, ac Volſci in quibus *Experta veros*, deficiente *eſt*. ut in quinto Vaticano. ſed in Aldinis, ceteriſque *Experta eſt veros*. itaque recepi. infra Lib. IV. El. 1. 94.

Fatales pueri, duo funera matris avarae,
Vera, ſed invito, contigit iſta fides.

vera vates Ovidio Epiſt. V. 123. *Ah nimium vates miſerae mihi vera fuiſti*. & Epiſt. XVI. 123. *Vera fuit vates. dictos invenimus ignes*. hinc *verus* pro veridico, vaticinandi perito. ut apud eundem Epiſt. XVIII. 119. *Si qua fides vero eſt*, quod pro veridico viri docti exponunt. ut Terent. And. II. 5. 12. *Sum verus*, id eſt, ut Donatus interpretatur, *veridicus ſum*. vid. Salmaſii notam ad Plauti Mil. Glor. IV. 8. 57. & quae notavi ad Lib. I. El. 9. 7. per *veros Deos* intellige Apollinis hac de re oraculum Caſſandrae praeſcriptum, ut in fragmento Tragici poëtae, ſupra producto ex Cicer. I. de Divin cap. 21.

Ibi ex oraclo voce divina edidit Apollo &c.

vel *vocem divinam*, ut legit Daviſius.

ELEG. XII.

Multa tuae, Sparte, miramur jura palaestrae,
  Sed mage virginei tot bona gymnasii:
Quod non infames exercet corpore ludos
  Inter luctantes nuda puella viros.

5. Quum

ELEG. XII. v. 1. *Multa tuae, Sparte, miramur jura palaestrae*] inepte in nonnullis codd. ut in Regiis Colbert. & meo secundo, primisque Venetis Reg. Lep. & Volsci edd. AD SPARTVM, vel AD SPARTHVM, ut in secundo Vaticano & Borrich. inscribitur haec Elegia, ex hoc primo versu *Multa tuae, Sparte*, tamquan vocandi casus a *Spartus* esset. melius in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque edd. AD SPARTEN DE LVDIS LACONICIS. DE CONSUETVDINE SPARTANORVM titulus est in primo meo codice. primo versu *Ulta* in Mentel. & Voss. unde Heinsius *Uncta*. sed litera initialis M omissa fuit, postea adpingenda, ut passim in MSS. *Saepe tuae* in Heinsiano & meo priore. *Spartae* in Voss. pr. & utroque D'Orvill. *mirabar* sec. Leid. Askew. & alter D'Orvill. *miratae* Neap. *mirantur* in Regiis, Colbertinis, & primis edd. *mirari* vero hic usu eleganti notat spectare cum admiratione & quodam stupore. vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 456. Adsentiri non possum Broukhusio, qui ex conjecturae suae arbitrio edidit *miramur jure*, nam *jura* constanti consensu non tantum in omnibus, quotquot adhibui, codicibus, nullo excepto, & vetustis edd. (a Broukhusio, etiam dissentiebat Marklandus, qui libro suo adscripserat, *jura palaestrae* recte, non *jure* quemadmodum edidit Vir Cl.) sed & ita legendum patet ex fine hujus Elegiae, v. 33.

Quod si jura feres pugnasque imitata Laconum.

neque aliter adfert Caelius Rhodiginus Lib. XVIII. Lect. Antiq. cap. 1. certe *jura palaestrae*, id est leges & instituta & *bona gymnasii*, sic melius conveniunt.

3. *Quod non infames exercet corpore ludos*
  Inter luctantes nuda puella viros]

laudes olim legebatur in iisdem membranis & editis antiquis. eadem variatione, qua apud Ovid. X. Met. 182. *actusque cupidine ludi* vel *laudis*. sed bene Aurati emendationem Cantero probatam, Lib. II. Nov. Lect. cap. 14. & quam in sua editione expressit Scaliger, amplexus est Broukhusius, & jure ac merito Rob. Titium in locis suis Controversis lectionem veterem pervicaciter tuentem, neque a Scaligero sub Yvonis Villiomari nomine meliora edoctum, in Adsertionibus resipiscentem, explosit. ei etiam objecit Scioppius Lib. I. Verisim. cap. 14. locutionem *exercere laudes* numquam probari posse, Latinam esse. Sed laterem lavarunt. nam idem ille Titius, erroris tenax, hanc crambem denuo recoxit, contra Scioppium acriter insurgens in Libris Locor. Controv. apud me ineditis, quos prioribus addere destinaverat, jactans simul, *se corium Scaligero istac de re defricuisse, eamdemque se operam Scioppio praestare, quia sic asinos solebat.* sed non nisi ampullas & inania contumacis arrogantiae verba effudit. veram lectionem *ludos* probat Ovidiana imitatio Epist. XVI. 150. quem locum oportune etiam profert Broukhusius, ubi de Helena Paris,

More tuae gentis nitida dum nuda palaestra
  Ludis, & es nudis femina mixta viris.

sic de eadem Helena infra v. 19.

Inter quos Helene nudis capere arma papillis
  Fertur, nec fratres erubuisse Deos.

& hinc apud Lucianum Dearum Judicio Tom. I. pag. 264. ed. noviss. de eadem: γυμνὰς τὰ πολλὰ κὴ παλαιστικὴ. ubi vide Interpretes. quia vero *laudes* male in edd. vetustis legebatur, hinc eodem modo locum hunc etiam adferunt plurimi, qui de agonibus gymnasticis scripserunt, praeter Hier. Mercurialem Lib. I. de Arte Gymnast. cap. 7. apud quem *exercet corpore ludos*, sive ex MS. cod. sive ex sua emendatione. *nudas* autem virgines Spartanas simul cum viris luctatas

 fuisse

5. Quum pila veloci fallit per brachia jactu,
Increpat & versi clavis adunca trochi.

Pul-

fuisse innuit etiam Euripides in Andromach. v. 595. ubi vide Barnes. & Passerat. ad h. l. quo in loco castitatem Laconicarum hac in re desiderat Euripides, & tamen *non infames ludos* vocat Propertius, nimirum quia eos non libidinosae voluptatis caussa, sed corporis & virium confirmandarum caussa exercebant, idque ex Lycurgi instituto, nam apud *Lacaenas virgines palaestra, Eurotas, Sol, pulvis, labos, & militia in studio erat*, ut dicitur in veteris poëtae versibus apud Cicer. II. Tusc. Quaest. cap. 14. vide Cragium Lib. III. de Repub. Laced. Tab. IX. §. 4. neque etiam pudore simul cum vestibus deposito ita nudae luctabantur, ut oculis non suus constaret honos, sed subligaculis *περὶ τὰ αἰδοῖα* tectae ut athletae etiam tali cingulo apud Graecos utebantur. vide Scholia & notas ad Thucyd. Lib. I. cap. 6. P. Fabrum Lib. II. Agonist. cap. 2. & 3. constet igitur virginibus Spartanis sua castimonia veteribus passim laudata, etiamsi nudae cum viris luctarentur. vide Cl. Schraderi Animadv. ad Musaeum cap. X. p. 199.

5. *Quum pila veloci fallit per brachia jactu,*
Increpat & versi clavis adunca trochi]

Non pila in Heinsiano. *velocis jactus* in omnibus codicum MSS. Excerptis, Mentel. Regiis, Colbertinis, Heinsiano, Neapol. Borrich. Groning. primo Leid. & quarto Voss. D'Orvillianis, meo utroque, & edd. vetustis, nisi quod *veloces* in sec. Leid. tertio Voss. & Askew. Guyetus legebat,

Nec pila veloci fallit cum brachia jactu
Increpat aut versi &c.

adversi in Heinsiano, Askew. & meo priore. *veloci jactu* ex correctione Scaligeri edidit Broukhus. sed *velocis jactus* praefert Passeratius, & exponit de pila, quae velociter jacta inter manus effugit. *clavis adunca* N. Heinsio Lib. III. Advers. pag. 478. exponitur, quae aliis simpliciter *aes* vocatur. sic certe Martiali Lib. XI. Ep. 22. *arguto qui sonat aere trochus.* sed uberiorem huic loco lucem adfudit Jo. Schefferus Lib. I. de Re Vehic. cap. 6. pag. 57. & seqq. qui *clavem aduncam* non conjungit, sed intelligit clavem, seu ansam (quam tenebant illi, qui trochum volvebant currentes) increpare versi trochi adunca, id est, strepitum vel sonum dare per *adunca trochi*, seu annulos ferreos, in trocho volubili dispositos, qui eo circumrotato sonitum edebant, ut *Cederet argutis obvia turba trochis*, quomodo Martiali dicitur in Apophoretis Ep. 167. sic *increpare* pro sonitum dare, Lib. IV. El. 3. 66.

Subdolus & versis increpat arcus equis.

IV. 7. 12.

Pollicibus fragiles increpuere manus.

idque clarius lectorum oculis facit, subjecto trochi ipsius typo, ex Hier. Mercuriali Lib. III. de Arte Gymnast. cap. 8. desumto, unde patebit, hoc exercitii Spartani genus simile fuisse ludo Batavis nostris pueris usitato. *increpare* passim Propertius cum casu quarto adhibet. Lib. I. El. 17. 6.

Adspice quam saevas increpet aura minas.

III. 8. 10.

Increpet absumtum nec sua mater Ityn.

& Lib. III. El. 8. 4.

Et manibus faustos ter crepuere sonos.

saepe autem *pila* & *trochus*, etiam inter lusus Romanos, conjunguntur apud Ovidium aliosque. & apud Horat. A. P. 380.

Indoctusque pilae, discive trochive quiescit.

qua in re depravatissimum Martialis locum egregia emendatione restituit N. Heinsius Lib. III. Advers. cap. XI.

Et pila jam, tereti jam subit orbe trochus.

pro absurda lectione, qua antea edebatur,

Et pilata redit jamque hibitque cohors.

idque firmat Nasonis locus Lib. III. Trist. 12. 20.

Nunc pila, nunc celeri volvitur orbe trochus.

ubi *orbis trochi* dicitur, qui aliis *rota* est. ut ex Glossariis antiquis, aliisque scriptoribus ibidem docet Schefferus. & sic in meo Glossario MS. Vossiano, & alio Leidensi post Isidori Etymologias: *Trochus, genus rotae ad lusum.* Emendandus

Pa-

Pulverulentaque ad extremas ſtat femina metas,
Et patitur duro vulnera pancratio.
Nunc ligat ad caeſtum gaudentia brachia loris,
10. Miſſile nunc diſci pondus in orbe rotat.

Gyrum

Papias in hac voce: ubi enim legitur; *Trochus rota vel quoddam inſtrumentum rotundum ludi. curlus dicitur*, reſtituendum *canthus dicitur.* ſic enim apud Martialem in Apophoretis Ep. 166.

Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

ut bene eorrexerunt V. D. pro *cantus.* & vide de hac voce Caſaub. ad Perſium Sat. V. 70. pag. 403. & ſeq. Quod autem Broukhuſius notet puellas Romanas a pilae luſu abſtinuiſſe, verum eſt, ſi de pilis virorum, quae *celeres*, & *veloces* vocantur, capiamus, ut in Ovidii verſibus, quos adfert ex III. A. A. 383.

Materia ludunt uberiore viri:
Sunt illis celereſque pilae, jaculumque trochique.

ſed hae pilae diverſae a *pilis levibus*, ſeu vitreis, reticulo aperto effuſis, quarum luſum puellis ibidem commendat v. 361. ubi vide Patrui mei notas.

7. *Pulverulentaque ad extremas ſtat femina metas,*
Et patitur duro vulnera pancratio.]

ſat femina in D'Orvill. pr. *dat* in ed. Beroaldi, ut jungantur *dat* & *patitur vulnera.* ſed male. nam primo verſu *curſum* ſeu δρόμον in pulvere, indicat, altero *pancratium*, ſeu ludum e pugillatu & lucta conpoſitum. quem nonnulli cum Pentathlo male confuderunt. quos bene refutavit Gothofredus ad l. 7. §. 4. ff. ad Leg. Aquil. N. Heinſius conjecerat *crudo pancratio.* cui favere poſſet illud Virgilii III. G. 20.

Curſibus & crudo decernet Graecia caeſtu.

ubi *duro* in cod. Romano legi teſtatur Pierius. & Lib. V. Aen. 69.

Seu crudo fidit pugnam committere caeſtu.

ubi Servius explicat *crudeli aut duro quia ex corio duro fit.* ſed non opus eſt, & vulgatam probaſſe etiam videtur Grotius in verſione Epigrammatis, Alcaei, Lib. IV. Anthol. Gr. pag. 435. & Obſop.

Ἄρτι παρ' αἱματόεντα χερῶν ἀπελύετο πυγμὰς
Ἔστεα, καὶ γοργῷ μάρνατο παγκρατίῳ.

Laverat a contra certantis ſanguine ceſtus,
Et dederat duro vulnera pancratio.

in codd. Regiis prima Veneta 1475. & Reg. Lep. ed. *Panerato.* quod quidem in Aldinis, aliiſque ſubſecutis edd. correctum, ſed litera majori *Pancratio* excuſum, tamquam viri nomen proprium eſſet, idque fraudi fuit Ant. Perrejo, qui margini Aldinae ed. adſcripſerat pro lemmate *Pancratius.* ridiculo ſatis errore; cui ſimiles conmiſerunt ſaepe alii vitioſis illius aetatis editionibus decepti. ſed forte hoc inde natum eſt, quia in vetuſtis Senecae editionibus Lib. V. de Benef. cap. 3. legebatur *Lacedaemonii vetant ſuos Pancratios ceſtu decernere.* tamquam *Pancratius* diceretur pro *Pancratiaſtae.* ita certe verba Senecae adfert Berouldus ad h. l. ubi de pancratio agit, pro, *vetant ſuos pancratio aut ceſtu decernere.* ut recte in edd. emendatis. ubi de pancratio ejuſque diſcrimine a ceſtu agit Lipſius. illum autem locum ſine dubio Rob. Titius Lib. IV. Locor. Controv. cap. 1. ubi dicit ſe in ſuis ad Senecae libros de Benefic. Commentariis, jam abſolutis & propediem edendis, oſtenſurum Lacedaemonios palaeſtrae operam non dediſſe. quibus argumentis id egerit, dijudicare nobis integrum non eſt, quum in lucem iſti commentarii, ſi recte memini, non prodierint, quos etiam memorat in notis ad Calpurn. Ecl. III. 79. pancratio igitur & caeſtu pugnare apud Lacedaemonios interdictum fuiſſe, ex illis Senecae verbis Propertio contrariis, colligunt, de quo etiam vide P. Fabrum Lib. I. Agoniſt. cap. 9. & 12. Nolim tamen cum Broukhuſio eo decurrere, ut dicatur Propertius *pro libertate poëtica pluſculum hic ſibi indulſiſſe.* Senecae enim verba non indicant Spartanis numquam pancratii aut caeſtuum uſum fuiſſe conceſſum, ſed quia crudelior erat hic ludus, deinde apud eos vetitum, veroſimile ſit. adeo ut diverſa uterque tempora reſpexerit.

9. *Nunc ligat ad caeſtum gaudentia brachia loris*
Miſſile nunc diſci pondus &c.]

pendentia brachia in Borrich. Heinſian. & meo primo. unde *ſplendentia*, oleo nempe, ut *uncta*, *nitida palaeſtra* paſſim, elicere liceret. vel eo

LIII 2 ſenſu

Gyrum pulſat equis, niveum latus enſe revincit,
Virgineumque cavo praetegit aere caput.

ſenſu capi poſſunt, ut in illo Horatii Lib. I. od. 19. 6.

Urit me Glycerae nitor
Splendentis Pario marmore purius.

flaventia conjecerat D'Orvill. propius ad vulgatam accederet, *Candentia*. ut in margine codicis mei dudum conjeceram, antequam viderem ſic etiam emendaſſe Gruterum Lib. X. Suſpic. cap. 7. in Miſcell. Nov. Lipſ. Vol. III. P. 3. pag. 496. perpetuo fere brachiorum vel humerorum epitheto. ſupra Lib. II. El. 18. 5. *Sive aliquis molli deducit candida geſtu Brachia.* vide Bentlej. ad Horat. I. od. 2. 31. & quae notavi ad Numiſm. Sicul. pag. 398. ſic mox *niveum latus. gaudentia* tamen, ut edidit Broukhuſius, ſuos quoque codices & vetuſtas habent editiones, quibus ſe tueantur. & ſic apud Valer. Fl. 1. 109.

—— *facileſque humeris gaudentibus arcus*
Geſtat Hylas.

ubi in hoc Propertii loco Broukhuſium vindicaſſe *gaudentia brachia* probavit Patruus meus. idque etiam defendit Struchmeyerus in Animadv. Critic. pag. 101. quod autem hic *ligare* de caeſtibus dicitur, id *innectere* eſt Virgilio V. Aen. 424.

Tum ſatus Anchiſa caeſtus pater extulit aequos,
Et paribus palmas amborum innexuit armis.

multa vero ad hunc locum facientia de caeſtu & pancratio dedit Lud. la Cerda ad Virg. V. Aen. v. 379. T. II. p. 541. 542. *caeſtum* in contextu dedi, quia vocem hanc cum diphthongo ſcribendam indicat Servius ad Virg. V. Aen. 69. *caeſtus per diphthongum pugilum arma ſignificat: habet etiam numerum pluralem, & eſt formae quartae.* formam ejus cognoſcere, unde ligamenta colligantur, volupe erit ex Tabula apud Hier. Mercurialem Lib. II. de Art. Gymnaſt. pag. 155. & notis Steph. Stephanii ad Saxon. Gramm. Lib. III. Hiſt. Dan. pag. 84. & ſeqq. & ex Numis antiquis, in quibus caeſtu pugnans Eryx conſpicitur, de quibus egi in Comment. ad Numiſm. Sic. p. 397. & ſeq. ab hac autem caeſtuum lucta *maſtrucephori* Lacones apud Prudentium II. contra Symmach. 516. ubi vid. N. Heinſium ceterum *pilae, trocho, pancratio, & caeſtibus* hic *diſcum* adjungit, ut apud Horatium A. P. 380. unde hoc ipſo Propertii loco Patruus meus firmat lectionem codicis Francofurtenſis in verſu corrupto Ovidii II. Triſt. 486.

Ecce canit formas alius jactuſque pilarum,
Hic artem diſci praecipit, ille trochi.

ubi *Hic artem nandi* perperam in vulgatis. illud *pondus diſci miſſile*, ut *Spartani pondera diſci* etiam vocet Martialis in Apophor. Ep. 162., optime percipi poteſt ex illius typo apud Hier. Mercurial. Lib. II. de Arte Gymn. cap. 12. p. 167. 169. & 170. & in Gudii Inſcriptt. Ant. pag. CIX. Inſc. 8.

11. *Gyrum pulſat equis, niveum latus enſe revincit*] inuſitatum loquendi genus eſſe merito notavit Paſſeratius, & *gyro pulſat equos* conjecit. ſed rectius ſe habet Latini Latinii varians lectio: *Circum pulſat equis*, atque ita Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 159. legendum conjicit, per circum intelligens hippodromum. *equo gyros glomerare* aliis dicitur v. Bentlej. ad Manil. V. 421. *revinxit* male in Menteliano. de hac locutione vide Marklandi notas ad Statium p. 279.

12. *Virgineumque cavo praetegit aere caput*] ita ex Livineji codice edidit Broukhuſius, quum in omnibus manu exaratis & excuſis libris primis edd. *protegit* conſtanter legatur, niſi quod *praetegit* etiam in ſolo Voſſ. quarto. veterem ſcripturam repudiandam non arbitror. Ovidius II. A. A. v. 614.

Ipſa Venus pubem, quoties velamina ponit,
Protegitur laeva ſemireducta manu.

pro *aere* neſcio unde in ed. Douſarum inrepſerit *ore*, niſi typi vitium ſit. quod in nulla alia ed. inveni. *aes* pro galea aerea, ut infra El. XVI. 25.

Ille licet ferro cautus ſe condat & aere,
Mors tamen incluſum protrahit inde caput.

Ovid. VIII. Met. 32.

Cum vero faciem demta nudaverat aere.

Et modo Taygeti crines adſperſa pruina
Sectatur patrios per juga longa canes.
15. Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodontiacis turma lavatur aquis.

Qua-

13. *Et modo Taygeti crines adſperſa pruina*
Sectatur patrios per juga longa canes] hoc diſtichon ſequenti poſtponitur in plerisque codd. MSS. & editionibus primis, ceterisque ante Scaligeranam. ſed praecedere debere in ſuae ed. margine monuit Canterus. certe *Taygeti* mentio & Spartanas puellas, earumque venatum ſpectat, non ad Amazonas. eſt enim *Taygetus Laconices* mons. ſic enim ſcribendum apud Vibium Seq. ut *Eurotas Laconices* fluvius apud eumdem, non *Laconiae*. vide Mauſſacum ad Plutarch. de Fluminib. pag. 305. in illo autem monte venatum exercuiſſe Spartanos, vel unus Virgilii locus indicio eſt, ubi *Taygeti canes* memorat Lib. III. G. 44. qui celebres fuiſſe videntur, ut hoc loco *patrios canes* virginibus Spartanis tribuit. verum *Sectatur* procul dubio corruptum eſt, & nollem ex hoc Propertii verſu Heinſius apud Ovidium Epiſt. IV. 42. repoſuiſſet *Sectari celeres per juga longa canes*, pro *Hortari*; ex cujus imitatione hic potius emendare debuiſſet, *Hortatur celeres per juga longa canes*. ut fecit Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 160. & ſeq. *hortamur* enim canes, *ut feras inveſtigent & curſu conſequantur*, ut loquitur Seneca Epiſt. 76. quod *hortatibus inſtigare* dicit Ovid. III. Met. 242. *monere* noſter ſupra Lib. II. El. 15. 20.

Incipiam captare feras & reddere pinu
Cornua, & audaces ipſe monere *canes.*

ſed *ſectamur feras*, ut praeda nobis fiant. *ſequi curſu feras* Auctori Octaviae v. 409. Silius Ital. XIV. 262.

Seu ſilvis ſectere feras, ſeu retibus aequor
Verrere, ſeu coelo libeat traxiſſe volucrem.

ubi vide eruditorum notas. Horatius Lib. I. Sat. 2. 106. *leporem venator ut alta In nive ſectetur.* Seneca Lib. I. de Clement. cap. 16. *idem facit venator, qui inſtituit catulos veſtigia* (*ferarum* additur in cod. MS. Amſtel.) *ſequi, quique jam exercitatis utitur ad excitandas vel perſequendas feras.* adde Cel. Valckenar. ad Euripid. Hippol. 215. & quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 614.

16. *Thermodontiacis turma lavatur aquis*] inveterato errore in multis codd. MSS. & editionibus vetuſtis *Thermodoontiacis*, ut in Voſſ. pr. & quarto. D'Orvill. pr. meo ſecundo, aliisque, & omnibus fere excuſis. *Thermodontiacis* rectius in Heinſiano. ſed *Thermodoonteis* in primis edd. quod accedit ad veram lectionem *Thermodonteis*, quam praefero ex Mentel. Leid. pr. Groning. & Palatino Gebhardi. qui recte monuit *Thermodon* dici, producta ſecunda, non vero *Thermodoon*. & ita ſcribendum jam ſaepius ab aliis fuit monitum, ſecundamque corripi non poſſe, quia Graecis Θερμώδων. ſic in Inſcriptione inſigni, Herculis geſta continente, apud Donium Cl. I. N. 98. pag. 34. Sponium alioſque, 'ΕΠ' ΑΜΑΖΟΝΑΣ ΗΛΘΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΡΜΩΔΟΝΤΑ ΠΟΤΑΜΟΝ ΕΝΙΚΑΣΕ. plura vide apud G. Voſſium Lib. II. de Arte Gram. cap. 33. pag. 300. Guellium ad Virg. XI. Aen. 659. Ciofan. ad Ovid. IX. Met. 188. cujus codex apud noſtrum etiam exhibet *Thermodonteis*; & quae ad hunc locum notavit Broukhuſius. male igitur Graevius ad Juſtin. II. cap. 4. utrumque dici poſſe exiſtimabat. aliter enim docent Ovidii, & hic ipſe Propertii locus, quos in notis Gronovius illic adfert. ſic & infra Lib. IV. El. 4. 69. recte nunc editur,

Illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
Strymonis abſciſſos fertur aperta ſinus.

licet in MSS. *Thermodoonta*. ut vitioſe etiam in ultima Vibii Sequeſtri editione, *Termodoon Colchos & Amazonas dividit.* pro *Thermodon*. quod recte in cod. MS. D'Orvilliano. & hoc quidem toties jam a viris doctis notatum non denuo inculcandum putaſſem, niſi vitioſa MSS. & edd. veterum ſcriptura inſignes etiam & primos in his literis viros eluſiſſet, ut in hunc errorem inpingerent, ut de Jo. Joviano Pontano monuit Broukhuſius, cui addere licet principem inter lyricos recentiores poſt Horatium Poëtam Sarbievium, qui in hac voce etiam lapſus eſt Lib. II. od. 1.

Te bellicoſus Thermodoontii
Regnator Hebri, te ſibi deſtinat
Peltatus Eurotas, & aſper
Argolicis Achelous haſtis.

 quos

Qualis & Eurotae Pollux & Castor arenis,
Hic victor pugnis, ille futurus equis.
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
20. Fertur, nec fratres erubuisse Deos.

Lex

quos tamen qualescumque naevos non ideo notare fas est, ut inanem inde laureolam captemus, sed, ut addit fere Broukhusius, memores semper fateamur, nos vel ideo cum magnis Viris ne quidem conparandos esse. deinde pro *nudatis mammis* aliquando conjeceram *lunatis bellica parmis*, ut *parmas* pro peltis posuerit. praesertim quia *nudis papillis* de Helene mox sequitur. Silius Ital. Lib. VIII. 432.

—— ubi mille per agmina virgo
Lunatis acies meditatur Martia peltis.

sed utrumque se tueri potest loco Virgilii, quem forte ante oculos habuerit noster, Lib. I. Aen. 490.

Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis
Penthesilea furens, mediisque in millibus ardet
Aurea subnectens exsertae cingula mammae
Bellatrix, audetque viris concurrere virgo.

pro *turma*, ut corrigendum recte jam monuit Janus Gulielmius in Quaest. Plautin. pag. 240. male in plerisque MSS. & edd. vetustis legitur *turba*. frequenti errore. ut apud Ovid. Lib. II. Amor. 13. 18.

Qua cingit lauros Gallica turma tuas.

ubi antea *turba* legebatur. vide illic Heinsium, & praesertim ad Lib. III. A. A. v. 2. *turba vagantur* in meo secundo. sed in hac conparatione Spartanarum virginum per juga Taygeti, & Amazonum turma ad fluvium Thermodonta venantium, non inmerito eumdem Heinsium offendisse videtur *turma lavatur aquis*, & ideo emendandum censebat *Thermodonteis turma vagatur agris*, vel *equis*. prius omnino probandum videtur. *vagari* enim per montes & agros, venatoribus proprium verbum. Ovidius X. Met. 535.

Per juga, per silvas, dumosaque saxa vagatur,
Nuda genas, vestem ritu succincta Dianae,
Hortaturque canes.

& hoc optime convenit cum Virgilii loco, quem respexisse Propertium modo notavi, v. 502. de Didone:

Qualis in Eurotae ripis, aut per juga Cynthi
Exercet Diana choros: quam mille secutae
Hinc atque hinc glomerantur Oreades: illa pharetram
Fert humero, gradiensque Deas supereminet omnes.

id noster ad Pollucem & Castora retulit,

Qualis & Eurotae Pollux & Castor arenis.

ubi pro *arenis* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vaticano, unoque Vossii *ad undas*, quod admitti posset. inepte *Athenis* in meo secundo. *henis* in Heinsiano & meo priore. *habenis* in Regiis Colbertinis, Mentel. Borrich. Neapol. Groning. duobus Leidd. & utroque D'Orv. quod librariis debetur *harenis* scribentibus. *habenis* etiam legitur in primis edd. Venetis, Reg. Lep. & Beroaldi, idque Passeratius referendum putabat ad lora pugilum & equorum habenas. sed *arenis* emendandum jam notavit Volscus. ut *arena* passim pro litore vel ripa apud nostrum. vide ad Lib. I. El. 8. 11. neque male hic conjecerat Francius *Qualis in Eurotae — arenis*, vel *ad arenas*. ad Eurotam vero exercitia palaestrae Laconicae instituebantur, ut notat Barthius ad Stat. VIII. Theb. 432. huic loco simile est illud Horatii Lib. II. Sat. 1. 26.

Castor gaudet equis, ovo prognatus eodem
Pugnis.

& utrumque id hausisse ex Homero Il. Γ. 237. Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα Αὐτοκασιγνήτω, notavit Ciofanus ad Ovid. VIII. Met. 301. Tibullus Lib. IV. 3. 5. & 11.

Sed procul abducit venanti Delia curas.
O pereant silvae deficiantque canes. & seqq.
Sed tamen ut tecum liceat, Cerinthe, vagari,
Ipsa ego per montes retia torta feram.

19. *Inter quos Helene nudis capere arma papillis*
Fertur, nec fratres erubuisse Deos.]

Helena Mentel. & prim. Leid. ut *Circa*, *Penelopa* & sim. de quo alibi. *capillis* male in uno Col-

Lex igitur Spartana vetat fecedere amantes,
Et licet in triviis ad latus esse suae.
Nec timor, aut ulla est clausae tutela puellae,
Nec gravis austeri poena cavenda viri.
25. Nullo praemisso, de rebus tute loquaris
Ipse tuis: longae nulla repulsa morae.

Non

Colbertino, Mentel. Leid. pr. & eod. G. Vlamingii *armata capillis* in meo secundo. *capere fertur*, pro *cepisse*, etiamsi sequatur *erubuisse*, qualia exempla adfert Bentlejus ad Horat. I. od. 16. 14. *erubuisse* cum casu quarto etiam infra dixit Lib. IV. El. XI. 42.

— nec ulla Labe mea vestros erubuisse focos.

vide Cerdam ad Virg. II. Aen. 542. *fratres duos* legebat Fruterius, forte cogitans Homericum Αὐτοκασιγνήτω; *gemellos fratres*. sed *fratres Deos* agnoscunt omnes codices & vetustae editiones, & optime stabilivit Broukhusius. sic CASTORI ET POLLVCI DIIS MAGNIS in vetusta Inscriptione apud Gruter. pag. XCVIII. 9. seqq.

22. *Et licet in triviis ad latus esse suae*] *ad latus ipse* legendum cum Heinsio.

23. *Nec timor, aut ulla est clausae tutela puellae*] *Non timor* Mentel. & unus Colbert. *ulla clausae* in meo priore. Broukhusius sibi vix adparere notans, quo referatur *timor*, legendum conjiciebat, *Nec timor est ulli clausae tutela puellae*. sed non opus est. bene tamen exponit, amatoribus timendos non esse custodes, quo minus iis aditus pateat ad puellas Lacaenas. ita *timor* simpliciter eodem sensu Eleg. X. hujus Lib. v. 17. *Quid faciet nullo munita puella timore*, ut legendum, non *marito* cum Heinsio. Vide quae illic notavi. Lib. II. El. 18. 70. *Custodum & nulla septa timore placet.* quomodo in melioribus MSS. non *tumore*. Cl. Schraderus Animadv. ad Musaeum Cap. XIX. p. 335. intelligebat, nullum parentum aut virorum esse *timorem* pro puella, ipsos puellae non timere, aut arta custodia eas continere. Passeratius referebat ad cognatorum, invidorum aut rivalium timorem. Sed frustra hunc locum ab interpretibus sollicitari notat Heinsius ad Ovid. III. Am. 4. 30. *clausa puella* etiam supra El. 2. 49. *ut per te clausas sciat excantare puellas.* & El. XI. 9. *Haec etiam clausas expugnant arma puellas.*

25. *Nullo praemisso, de rebus tute loquaris Ipse tuis*] male & contra omnes libros scriptos & editos Fruterius emendabat *promisso*. neque probo Heinsii conjecturam, quam ed. Aldinae margini adleverat, *Nulli impermissum: de rebus* &c. optime Passeratius intelligit de famulo, vel puero, adventus tui nuntio, qui de aditu sciscitetur. quo refer illud Theophrasti in Charact. pag. 66. καὶ προαποςέλλων δὲ ἐπὰν πορεύηται τὸν ἐρῶντα ὅτι ἔρχεται. ubi vid. Casaub. pag. 120. Tibullus Lib. I. El. 3. 89.

Tunc veniam subito, ne quisquam nuntiet ante:
Sed videar coelo missus adesse tibi.

ad quem locum in notis suis Broukhusius ostendit id moris aeque fuisse inter amantes, quam conjuges. *de rebus tute loquaris* in omnibus MSS. & edd. antiquis, nisi quod *tutae* in duobus Leidd. forte librarius *tuta loquaris* voluerit, ut est in Palatino Gebhardi, qui id perperam amplexus est. nam illud *tute* non sollicitandum esse, ex Passeratii & Broukhusii notis constabit. locus Prisciani, quem adfert, est ex Libro XII. p. 947. ed. Putsch. sic in fragmento Alphii Aviti ex Lib. II. Virorum Excellentium, quod edidi Tom. I. Anthol. Lat. pag. 452. *Seu tute mavis obsides, Seu tute captivos aves.* ut legend. pro *habes*. particulam hanc Ovidio etiam restituendam putabat Oudendorpius, Epist. XX. 155. loco corrupto:

Nam quod habes & tute manu verba altera pacti.

sed invito, ut opinor, poëta. in vulgatis legitur *& tu humani verba*. in Cod. Leid. *Nam quod habes, habeas & tu verba altera pacti.* unde forte corrigi posset,

Nam quod ames, habeas & tu verba altera pacti,
Non erit idcirco par tua caussa meae.

ut dicat Acontius, licet Cydippen ames, & alterius pacti foedus, cogente patre, tecum inierit, prima tamen mihi se pepigit. de *rebus tuis loqui* recte

Non Tyriae vestes errantia lumina fallunt,
  Est neque odoratae cura molesta comae.
At nostra ingenti vadit circumdata turba,
30. Nec digitum angusta est inseruisse via.
Nec quae sint facies, nec quae sint verba rogandi
  Invenias. caecum versat amator iter.

Quod

recte Passeratius interpretatur de amoribus tuis. ita capiendum illud Martialis Lib. V. Ep. 62.

Res uxoris agit: res nullas Crispulus iste:
Res non uxoris, res agit iste tuas.

27. *Non Tyriae vestes — Est neque odoratae cura molesta comae*] *Nec Tyriae* in Voss. quarto, Borrich. Groning. Heinsiano, Askew. & meo primo. altero versu, *Sed neque odoratae* Heins. *Ast neque* in illius codice & meo priore. *adoratae* in quarto Voss. *adhortatae* vel *adoratae* in Excerptis Scalig. *adoratae domi* placebat Marklando. *odoratae domi* est quidem in Groning. binis Leidd. tribus Voss. Askew. duobus D'Orv. & meis *odoratae domus* in Vatic. secundo. quod intelligi posset, ut illud Plauti *aedes olent arabice*. id est Arabum unguentis. & haec lectio probatur a Jano Gulielmio in Quaest. Plautin. pag. 240. *adornatae domi* in quinto Vatic. sed *odoratae comae*, ut in Regiis ceterisque codd. praeferendum cum Cantero, Heinsio, aliisque, idque egregie confirmavit Broukhusius. conferenda haec sunt cum illis, quae supra El. XI. 7.

Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
Cinnamon, & multi coston odoris, Arabs.

male igitur Passeratius ex vitiosa codicis *odiratae* scriptura divinabat *obiratae* nempe puellae, propter cujus iram domi molesta sibi cura sit. sed, ut saepe in his fluctuabat, Canteri conjecturam *odoratae comae* tamen probabat.

29. *At nostra ingenti vadit circumdata turba*] *Ut nostra* in primo D'Orvill. *Et nostra* in Heinsiano & meo primo. *ingenii* corrupte in Neapol. *vadit* cum fastu nempe & magnis passibus. ut Lib. II. El. 18. 69. *Contra rejecto quae libera vadit amictu. incedit* Lib. II. El. 2. 58. *& incedit* vel Jove digna soror. & supra El. XI. v. 11. *Matrona incedit census induta nepotum.* vid. Barthium ad Stat. VIII. Th. 296. & plerumque huic verbo inesse significationem concitati gressus, notat Patruus meus in Comment. ad Phaedr. Lib. IV. fab. 17. 12. deinde pro *angusta via* Heinsius conjecerat *angustae serae.* sed quod ab hoc loco alienum puto. sensus enim est, Vadie & tanto comitum grege se stipat euntem, & pressa incedit, ut digitum quidem interserere non sit, hoc est non liceat. *non est* pro datur, non licet, imitatione Graecorum. vide ad Lib. II. El. 8. 25. *dignum* pro *digitum* vitiose in Mentel. & primo Leid.

31. *Nec quae sint facies; nec quae sint verba rogandi Invenias.*]

sit facies Leid. sec. Voss. tert. & meus primus. *Nec quae sint partes* Heinsius. sed praefero alteram ejus emendationem *Nec qui sint aditus.* quod praecedentibus magis adcommodatum est. Gebhardus ex Commelini libro adfert *Nec quae sint faciles.* quod favet conjecturae Patrui mei, qui in notis ad Nemesian. Cyneg. 94. p. 370. tentabat,

Nec quae sit facilis, nec quae sit acerba roganti.

vel, *nec quae det verba roganti.* quod postremum praeferrem. nam *verba dare* in rebus amoris frequens apud poëtas. ut saepe apud Ovidium vide notas ad Lib. II. Trist. 138. apud quem in hac locutione corruptus adhuc locus est Epist. XXI. v. 121. ubi Cydippe Acontio scribit,

Verba, quid exsultas, tua si mihi verba dederunt;
Sumque parum prudens capta puella dolis.

ubi *verba* bis repetita, diversa significatione, acumen facere admodum putidum & minime Nasonianum, recte viri docti notant. si modo Nasonem Epistola illa auctorem habeat. Conjeceram, *Verba, quid exsultas, tua si mihi acerba fuerunt.* sed melius forte geminatio ista statuenda est provenisse a librario, qui in margine codicis a glossatore adscriptum invenerat, *Verba dare* *fal-*

Quod si jura fores, pugnasque imitata Laconum,
Carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

ELEG. XIII.

Sic ego non ullos jam norim in amore tumultus,
Nec veniat sine te nox vigilanda mihi.
Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu,
Et data libertas noscere Amoris iter.

5. Illa

fallere, *decipere*. & hinc contextui bis *verba* inserta fuisse, ut forsan auctor ipse scripserit,

Poma, quid exsultas, tua si mihi verba dederunt.

ideoque addiderit *capta puella dolis*: *Cydippen pomum*, *pomum Schoeneïde cepit* &c. dein *rogando* in D'Orv. sec. & ita in margine libri sui conjecerat Marklandus, illa locutione, ut adscripserat, qua *solvendo non esse* dicitur. quod minus placet. *regare* proprium verbum, pro, ad amores sollicitare, de quo vide ad Lib. I. El. 5. 32. pro *caecum* corrupte in Regiis codd. & primis edd. *tecum*. & corruptius in Groningano *orator* pro *amator*. *caecum iter*, ut de Amoris vulneribus Lib. II. El. 1. 76.

Unde tamen veniant tot mala, caeca via est.

33. *Quod si jura fores, pugnasque imitata Laconum*] *foves* Neap. *pugnas imitata* in Mentel. Borrich. Voss. primo & meo. *inimica* in Voss. pr. & quarto, Borrich. *leonum* inepte in Neapol.

Eleg. XIII.] AD CYNTHIAM DE LYCINNA praefigitur in Regiis, Colbertinis, Borrich. meo secundo, aliisque codd. & edd. vetustis. AD CYNTHIAM EXCVSATIO LYCINNAE in meo priore.

v. 1. *Sic ego non ullos jam norim in amore tumultus*] *Hic ego* Neap. *non nullos* in Borrich. Voss. tert. & quarto, meis duobus, & primis edd *jam nolim multos* Groning. & alter D'Orv. a manu sec *jam nullos nolim* Askew. *jam nullos norim hec in amore* in sec. Leid. Broukhusius legebat, *Sic ego jam nolim nullos* &c. mox *Haec veniat* pr. Leid. *Hic veniat* pr. D'Orv. *veniat nox vigilanda* more Propertiano, pro, sit. ut apud Tibull.

——— *quum' fletu nox vigilanda venit.*

ita *venire* pro esse saepius apud nostrum. Lib. II. El. 25. v. 81.

Non tamen haec ulli venient ingrata legenti.

& aliis in locis. vide Pontanum ad Macrob. Lib. III. Saturn. cap. 10. & Menag. ad Tassi Amintam pag. 213. qui tamen male huc refert locum ex Lib. II. El. 14. 34. *Mi formosa sat es, si modo saepe venis.* illic enim *venire* est sui copiam dare. ut ad illum locum exemplis probavi.

3. *Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu*] Scaligero adhaerens *exvelatus* edidit Broukhusius, de lectionis varietate nihil notans, nulloque scriptoris veteris prolato exemplo, ubi *exvelatus* reperiatur. videamus veterum membranarum scripturas, quarum insignis hic diversitas est. in Regiis & Colbertinis *Ut mihi praetexta pudor est velatus amicus*, sed in altero codice margini alia manu adscriptum legebatur, *Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu*. corrupte in Borrichiano, *Ut mihi praetexta pudorem velatus amicus*. in Neapol. *praetexti pudor est velatus amictus*. *praetextae* in primo Leid. Voss. pr. & quarto. & meo utroque. *pudor est velatus* in duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. & meo secundo. *pudor* omittitur in meo priore, in quo legitur, *praetexta vellatus amictus*. & sic fere in Heinsiano. *amicus* in pr. & sec. Leid. tribus Voss. & primo D'Orvill. *amictus* in meo & D'Orv. sec. *est velatus*

5. Illa rudes animos per noctes conscia primas
Inbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius haud multo minus est quum ducitur annus,
Vix memini nobis verba coïsse decem.

Cuncta

latus etiam in Askew. *Ut mihi praetexta pudor est velatus amicus* in Menteliano, & primis edd. *est velatus amictus* in Commeliniano Gebhardi, qui *est spoliatus* in aliis esse testatur. in Palatino autem *est sublatus*: in nullo horum omnium codicum, ut vides, illud *exvelatur* conspicitur. sed plerique conspirant in *est velatus.* hos igitur in textu secutus sum. in Aldinis quoque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque, *Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu.* Guyeto legendum videbatur, *pudor est elatus*. quod minime absurdum, ut mox *sepelivit.* sic *extinctus pudor* Virgilio IV. Aen. v. 322. quod *periit pudor* Plauto est in Bacchidib. III. 3. 81. & alio sensu *efferre verecundiam* Ciceroni VII. ad Fam. Ep. 18. sed blanditur valde Heinsii conjectura, quam Aldinae ed. adleverat, *Ut mihi praetexto pudor est ablatus amictu.* id est postquam posui cum praetexta pudorem, & toga liberiore induta praetextam mutavi. ut recte exponit Livinejus. & ideo addit, *Et data libertas noscere Amoris iter.* sive, *Ut data libertas*, non ineleganti repetitione, cum v. c. Perreji. hoc est, quod Ovidio dicitur Lib III. Fast. 778.

> ——— *vestis quoque libera per te*
> *Sumitur, & vitae liberioris iter.*

infra Lib. IV. El. I. 131.

> *Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,*
> *Matris & ante Deos libera sumta toga est.*

vide Casaub. ad Persium Sat. V. p. 375 & 377. *Amoris iter* more Propertiano, ut Ovidio *vitae liberioris iter*, pro aetate, qua amori indulgeri adsolet. quod Italis poëtis in usu esse notavit Menagius ad Casae Poëmata Carm. IV. pag. 9. Janus Dousa P. huic loco ad marginem ed. Rovillianae ista adscripserat, quae in notis ejus editis non conparent: „ *Ego punctum istud post* iter „ *inducendum & priori distlicho appingendum* „ *puto, duo enim haec disticha inter se cohaereant* „ *necesse est, ut sit sensus poëtae; postquam ex* „ *ephebis excessi, animumque ad puellarum amo-* „ *res adpellere custode tandem amoto licuit, prima* „ *Lycinna virum me fecit*, eique me in discipli- „ nam *tradideram, cum qua tamen deinceps nec* „ *joco nec serio ullum sermonem habui, postquam* „ *tui amoris compos factus sum, tantum abest ut* „ *istuc quod tu me insimulas, aut cum ea aut* „ *cum quavis alia commercium habuerim, atque* „ *hoc est, quod mox subjicit, Tertius haud multo* „ *minus est etc. nobis, hoc est mihi et Lycinnae tuae.*

5. *Illa rudes animos per noctes conscia primas*
Inbuit, heu nullis capta Lycinna datis]

rudes annos Fruterius. sensus est, me rudem amoris, & in hac palaestra tironem, inbuit, nullis muneribus victa, sed ipsa conmercii hujus conscia, & non invita, quamquam *cognita* mallet Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 362. nam haec indicant Propertium cum Lycinna prius consuevisse, quam cum Cynthia. pro *datis* in Voss. tertio, & Harlejano Musei Britannici, *malis.* unde forsan *dolis* posset corrigi. sed *datis* pro muneribus recte exponunt Passeratius & Broukhusius. vide notas ad Ovid. I. ex P. Ep. 7. 66. & ita Marklandus, qui adscripserat, „ *datis* pro muneribus. utraque conjungit Ovi- „ dius III. A. A. 654.

> „ *Munera, crede mihi, capiunt hominesque*
> „ *Deosque;*
> „ *Placatur donis Jupiter ipse datis.*

„ sic *rogatis* pro petitionibus Fast. V. 193. *optatis* pro votis, in Ibide v. 68. ut & noster „ Lib. II. El. 21. 43. *Pro quibus optatis sacro* „ *me carmine damno.* Ceterum anno aetatis vigesimo hanc Elegiam scripsisse Propertium inde colligo, quia paullo ante sumtae sibi togae virilis meminit, quam anno aetatis XVII. indutam Scaliger, Salmasius, Gruchius, aliique ostenderunt, & mox addat, *Tertius haud multo minus est quum ducitur annus.* ubi *aut multo* Leid. sec. Voss. pr. & tert. Askew. D'Orv. uterque, & in primis edd. ac codd. Colbert. nisi quod *haud* in alterius margine. *cum multo* vitiose in Bortich, & meo primo. *dicitur* male in Mentel. Voss. pr. & quarto, meoque priore. in quo & eodem quarto Voss. *vobis verba.* Heinsius autem *verba fuisse* correxerat. ut innuat, se jam tres annos Cynthiae addictum, ne locutum quidem esse cum Lycinna.

9. Cuncta

Cuncta tuus sepelivit amor: nec femina post te
10. Ulla dedit collo dulcia vincla meo.
Testis erit Dirce tam vero crimine saeva,

Nycteos

9. *Cuncta tuus sepelivit amor:*] aliarum, inquit, amores obscuravit & ex animo delevit meus erga te amor. quod ideo noto, ut hic locus vindicet veram lectionem apud Ovid. Rem. Am. 484. de Briseide, altero Agamemnonis post Chryseïda amore:

Dixit; & hanc habuit solatia magna prioris;
Et prior est cura cura sepulta nova.

ubi Heinsius codici suo adscripserat *repensa*. licet id in editis ejus notis non legatur. sed verbi elegantiam illic Patruus meus illustravit. & confirmat hic locus illud apud nostrum Lib. I. El. 17. v. 19.

Illic si qua meum sepelissent fata dolorem.

ubi in codd. *peperissent*. Ovidius Epist. VII. 92.

Et mihi concubitus fama sepulta foret.

Ariadne Epist. X. 76.

Vivimus & non sum, Theseu, tua. si modo vivis
Femina, perjuri fraude sepulta viri.

ubi vide notas. idem Lib. I. ex P. Ep. 5. 85. *tunc, cum mea fama sepulta est.* Petronius in Fragmentis p. 675.

Transversosque rapit fama sepulta probris.

Catullus Carm. LXVII.

Tecum una tota est nostra sepulta domus.

patria sepulta nostro Lib. I. El. 22. 3.

Si Perusina tibi patriae sunt nota sepultae
Italiae duris funera temporibus.

mox *Illa dedit* in Borrich. & meo primo, in quo etiam *verba* pro *vincla*, ut & in Heinsiano, quod ex praecedenti disticho male repetitum. *vincla* hoc sensu passim apud poëtas & proprium ea in re *vinciendi* verbum est. Tibullus Lib. I. El. 1. v. 55. *Me retinent vinctum formosae vincla puellae.* ubi vide Broukhus.

11. *Testis erit Dirce tam vero crimine saeva &c.*] Nova hic in meo secundo codice incipit Elegia sub titulo FABVLA ANTHIOPAE. ut in codd. Colbertinis, eademque his versibus praefigitur epigraphe in Harlejano Musei Britannici, in quo legitur, HISTORIA ANTHIOPES. similes codicum MSS. titulos, separatis Elegiis inscriptos, quando historiae vel Fabulae inseruntur, supra etiam notavi ad h. L. El. VIII. init. & El. IX. v. 21. *Testis eris Dirce*, seu Dircae, tertio casu, adfert Beroaldus, ut Cynthiam testem Dircae futuram dicat de veritate ejus atrocitatis in Antiopen. sed in omnibus tamen codicibus *Testis erit Dirce* legi subjungit. in primis edd. corrupte *Testis erit durae.* forte pro *Dircae*. & *laevae* in primo Leid. ad Voss. *scaeva* in meo priore. *crimine serva* in Excerptis Modii. Guyeto hic aliquid deesse videbatur. & Broukhusius in prima editione vacuum reliquit spatium inter hunc & praecedentem versum, atque in notis suspicatur desiderari hic aliquot disticha, licet in MSS ut etiam in meis, omnia uno tenore continuata habeantur. Sensum vero optime exposuit, Propertium nempe, postquam confessus esset, se primitias commercii liberioris libasse cum Lycinna, sed ei vale dixisse, postquam Cynthiae amorem inbibisset, pro Lycinna deprecatorem intercedere, ne saevire vellet in eam, pro feminarum more atque ingenio, quae rivales puellas acerbius ulciscuntur, quod Dirces exemplo demonstrat, ut passim in Heroïdum Epistolis hanc earum saevitiam in pellices, Deïanirae praesertim propter Omphalen ab Hercule amatam, & Medeae ob Creüsam ab Jasone sibi praelatam, depingit Ovidius. Admissa hac loci hujus expositione, valde, ut opinor, oportuna, non opus erit jacturam aliquot distichorum hic statuere, sed duorum tantum versuum, qui circa finem hujus Elegiae occurrunt, transpositione, haec ita connectere:

Cuncta tuus sepelivit amor; nec femina post te
Ulla dedit collo dulcia vincla meo.
At tu non meritam parcas vexare Lycinnam,
Nescit vestra ruens ira referre pedem.
Testis erit Dirce & seqq.

idque firmat similis plane locus infra El. XVII. 3. & seqq.

Vos ubi contemti rupistis frena pudoris,
Nescitis captae mentis habere modum & seqq.
Testis, Cretaei fastus quae passa juvenci &c.

Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.

Ah

Dirce igitur testis erit, solere vos feminas nullum irae modum ponere, aut pedem referre, si semel in pellices ruĕre incepistis. sive ut de mulierum incontinentia dicit infra El. XVII. 3.

Vos ubi contemti rupistis frena pudoris,
Nescitis captae mentis habere modum.

illic autem amoto isto disticho nullus sententiae erit hiatus, sed ibidem omnia sic bene cohaerebunt:

Antiope cognosce Jovem, tibi gloria Dirce
Ducitur &c.
Prata cruentantur Zethi, victorque canebat
Paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures. &c.

nam post poenas Dirces, quas propter injuriam Antiopae factam luit, descriptas, obtestatur Cynthiam, ne miserabili hoc exemplo admonita ac deterrita aures nimium credulas praebeat vago & sinistro de suis & Lycinnae amoribus rumori. Sed haec scripseram, quum inspecta Vulpii editione, vidi eamdem ipsi, ut saepe fit, transpositionem in mentem venisse, sed de reliquis suo loco non positis nihil admonuit. quod autem Broukhusii explicationem de *vero crimine* sugillet, ei injurius est, nam confirmatur ex loco Ovidii III. Trist. El. 2. 5.

Nec mihi quod lusi vero sine crimine, prodest.

ubi vide notas. saepe enim *verum* pro justo & aequo poni docent exempla a Broukhusio producta, quibus addantur notae Lambini & Davisii, ad Cic. II. Academ. 6. p. 76. & 77. Ceterum transpositionem illam adeo certam opinor, ut eam fere in contextum admisissem, quod toties a Scaligero factum, ne admonito quidem lectore. Sed & alii in hac Elegia versus male collocati videntur, quos ab omnibus, ni fallor, Interpretibus secure praeteritos miror. quatuor nimirum illi, qui nunc sequuntur post v. 31. *Ac veluti magnos* &c. usque ad v. 34. *Sic cadit inflexo* &c. sine idoneo cum ceteris connexu. Melius cohaerebunt omnia, si eos hunc in ordinem redigamus,

Saepe vago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominae pone venire pedes.
Ac veluti, magnos quum ponunt aequora motus,
Eurus in adversos desinit ire notos,
Litore si tacito sonitus rarescit arenae:
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.

sed hic excidisse opinor versus nonnullos, quibus poëta descripserit, quomodo duos filios pepererit Antiope, in silva expositos, sed a pastore inventos & enutritos, ad quos postea se conferens Antiope, ab iis non agnita, sed repulsa fuit. quod suadet copula sequentium,

Et durum Zethum, & lacrimis Amphiona mollem
Experta est stabulis mater abacta suis.
Sera tamen pietas; natis est cognitus error. & seqq.

ad haec rite dijudicanda, & ad Elegiae totius intellectum, sciendum est, Antiopen, Nyctei filiam, Lyci Thebanorum Regis uxorem, ab Epopeo vitiatam; a marito ejectam, ducta in uxorem Dirce, quae Lycum tamen clam cum Antiope consuescere suspicata, eam carceris tenebris inclusit, & captivam indignis vexavit modis (vid. v. 13—8.) Injuriae impatiens Antiope, catenis ruptis fugit in montem Cythaeronem (vid. v. 23 & seqq) & a Jove foecundata Zethum atque Amphiona peperit, e quibus Zethus matrem ignorans fugitivam stabulis suis non recepit, (v. 30.) sed cognito errore per senem pastorem, qui gemellos expositos clam educaverat, matremque edocti, Lyco interfecto, Dircen indomito tauro vinctam, perque Thebanum agrum tractam necarunt. (vid. v. 35—42.) Haec in gratiam eorum, quibus Mythica non adeo explorata, breviter addidi, quae copiosius tradita sunt ab Apollodor. Lib. III. Bibl. cap. 5. §. 5. Pausaniam Lib. II. cap. 6. Hyginum Fab. VII. & Scholiasten Statii ad Lib. IX. Theb. 423. & Lib. II. Ach. 66. sed diverso modo fabulam tradentes. & quam Nyctei filiam illi faciunt, aliis Asopi filia est. vid. Homer. Od. Λ. 259. cujus versus Pausanias illic adfert. Hinc duas statuerunt, unam Nyctei, alteram Asopi filiam, Amphionis & Zethi matrem. vide Scholiast. Apoll. Rh. I. 735. & Patrui mei notas ad Ovid. II. Met. 592. ex quo patet saepe cum Nyctimene confusam fuisse. adde de fabula ipsa Passeratium tam ad h. l. quam ad Lib. I. El. 4. p. 159. & Columnam ad Ennium pag. 292. ubi fragmenta ex Euripidis Antiopa exhibet, quae illustravit Barnesius ad Eurip. Fab. Addenda pag. 519 sed majore eruditionis copia Cel. Valckenarius Diatrib.

Ah quoties pulchros ussit regina capillos,
Molliaque inmites fixit in ora manus.
15. Ah quoties famulam pensis oneravit iniquis,
Et caput in dura ponere jussit humo.

Saepe

crib. ad Fragm. ex Euripid. Antiopa cap. VII. Inter Tragicos Latinos etiam Antiopen scripserat Pacuvius, inter cujus Fragmenta, ex Nonio Marcello & aliunde collecta ab Henr. Stephano in Fragm. Poët. Vet. p. 238. & a G. J. Vossio inter Vet. Tragicor. Fragm. pag. 49. primum occurrit, *Salvete gemini mea propages sanguinis*, quae verba Antiopes opinor a filiis agnitae. duo sequentia continent querelas matris de injuria, quam a Dirce perpessa erat. tertium *Nonne hinc vos propere stabulis amolimini*, verba sunt duri Zethi, matrem ignotam, cum pastore, ad eum se conferentem, e stabulis suis abigentis. deinde *Miserabiliterque increpare dictis saevis incipit*, ad Dircen referenda, captivam Antiopen convitiis & minis vexantem. & ad alium Pacuvii ex hoc dramate locum respicit Persius Sat. I. v. 78. *Antiopa aerumnis cor luctificabile fulta*, ubi irridet versum Pacuvii, in quo Antiopam *cor luctificabile aerumnis fultam* dixerat, ut metaphoram duram *aerumnis fultam*, pro, undique cinctam & oppressam & *cor luctificabile* sugillaret. vide illic Casaubonum. Haec opinor lucem aliquam Elegiae huic Propertianae, & emendationibus, quibus loca nonnulla adfecta indigent, proponendis adferent.

12. *Nycteos Antiopen accubuisse Lyco*] vitiose *Dycteos* in Neap. & *aut iopen* in primo Leid. de *Antiope Nycteide* vide ad Lib. I. El. 4. 5. *accubuisse Jovi* in Vaticano quinto, Leid. sec. Voss. tert. & Askewiano. quod in suis etiam codicibus invenit & probavit Beroaldus. ut respexerit ad Antiopes & Jovis amores. sed referendum potius videtur ad vindictam Dirces, quae Antiopen cum viro suo Lyco clandestinum commercium habere suspicata, atrociter in eam saeviit.

13. *Ah quoties pulchros ussit regina capillos*] totum hoc distichon omissum est in editione Graevii nomen prae se ferente. primus codex Regius ex duobus unum facit distichon,

Ah quoties pulchros &c.
Et caput in dura &c.

pro *ussit* in secundo Leidensi, Askew. & unius Colbertini margine *traxit*. ut in secunda Aldi, Gryphii, & Wechel. ed. sed *ussit* legitur in Groning. primo Vatic. Neap. sec. Palat. & Commel. apud Gebhardum, ed. Veneta 1475. Reg. Lep. prima Aldi, Juntina, Colin. Rovill. Canteri, aliisque. & huic lectioni favent codices & edd. veteres, in quibus *jussit*, ut Regius alter Voss. quartus, Heinsianus, unus Gebhardi Palatinus, meus primus, ed. Veneta 1487. & Volsci, Heinsius conjecerat *carpsit*, *secuit*, *vellit*, vel *vulsit*. ut El. XXIII. 33. *Vellere tum cupies albos a stirpe capillos. vulsit* quoque Rob. Titius. sed quem castigavit Scaliger, sub Yvonis Villiomari nomine, pag. 22. & 23. cui tamen oblatravit in Assertionibus Lib. I. cap. 16. altero versu *inmittens* in Neap. Borrich. duobus Leidd. primo & tertio Voss. utroque D'Orvill. meo priore, & Palatinis Gebhardi. *finxit* in Commel. Groning. & D'Orv. sec. indicat id, quod de irata Cynthia, Propertium cum Phyllide ac Teïa deprehendente, Lib. IV. El. 8. 57. *Phyllidos iratos in vultum conjicit ungues*. ubi *ignes* in aliis edd.

15. *famulam pensis oneravit iniquis*] *impensis* male in Mentel. primo Leid. & meo secundo, quod ex ultima praecedenti vocis litera *m* profluxit. Dircen enim, ut dominam, Antiopae pensa in lanificio graviora quam ceteris ancillis quasillariis dedisse innuit. ut Lib. IV. El. 7. 37.

Et graviora rependit iniquis pensa quasillis.

idque a Theseo deprecatur Ariadne apud Ovid. Epist. X. 90.

Tantum ne religer dura captiva catena,
Neve traham serva grandia pensa manu.

solebant enim herae ancillis, quas duriter habebant, pensa iniquo & majori pondere partiri. id *famulas velleribus fatigare* vocat Valer. Fl. II. 138. quam lectionem recte Zinzerlingus & alii defendunt pro *litoribus*, nam sequitur *longo mulcens insomnia penso*. & hoc praetulisse videtur Gebhardus ad h. l. qui plura notavit de pensis

 lanae

Saepe illam inmundis passa est habitare tenebris,
Vilem jejunae saepe negavit aquam.
Jupiter Antiopae nusquam succurris habenti
20. Tot mala? corrumpit dura catena manus.
Si Deus es, tibi turpe tuam servare puellam?
Invocet Antiope quem nisi vincta Jovem?

Sola

lanae ab hera adtributis. hinc *longa stamina* & *gravia pensa* jungit Tibullus Lib. I. El. 3. 86.

Deducat plena stamina longa colo.
Ac circa gravibus pensis adfixa puella
Paullatim somno fessa remittat opus.

17. *Saepe illam inmundis passa est habitare tenebris*] de foedo & tenebris horrido carcere exponunt. sed *latebris* conjecerat Heinsius ad marginem ed. Ald. vel *cavernis* in notis ad Propert. p. 730. quod contumeliam auget, idemque significat quod Lib. II. El. 18. 66.

Cernere uti possis vultum custodis avari,
Captus & inmunda saepe latere casa.

ubi notata vide. idem *cubitare* pro *habitare* correxerat. ut *cavernulam incubare* apud Apulejum Lib. VII. Met. in cod. Florentino legi testatur Pricaeus in notis pag. 352. sed codices nihil mutant.

19 *Jupiter Antiopae nusquam succurris habenti*
Tot mala? corrumpit dura catena manus]

corrupte *securus* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. *amanti* in Excerptis Scalig. Heinsius locum sic constituebat,

Jupiter Antiopae nusquam succurris egenti?
Corrumpit teneras dura catena manus.

nimia certe emendandi libertate. *habenti tot mala* minime sollicitandum est, ut monuit etiam Broukhusius. & recte Marklandus in libri sui margine „ exponit pro *patienti tot mala*, Graecorum „ more, quibus ἔχειν pro πάσχειν frequens. ut „ πόνον ἔχειν Luciano in Hermotimo (Tom. I. „ p. 741. ed. noviss.) quod mox vocat πόνους „ ἀνέχεσθαι (pag. 746.) Sophocles Philoct. (v. „ 187.) ἀνήκεστα μεριμνήματ' ἔχων. hinc est quod „ Aristophanes dixit Οἷον πέπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ „ πράγματα in Equit v. 187. pro Οἷον ἔχεις. sic „ noster infra hac Eleg. v. 40. *in multis mortem* „ *habitura locis.* & Lib. IV. El. ult. v. 13. „ *Num minus inmites habui Cornelia Parcas.* *corrupit* in Askewiano.

21. *Si Deus es, tibi turpe tuam servare puellam?*] *Si Deus est* in cod. Fruter. primo D'Orvill. meo utroque. & primis edd. *tibi* deest in Voss. pr. *turpe tibi* Askew. *ibi turpe* Voss. tert. *servare puellam* ex Borrichiano, Groning. & Commeliniano Gebhardi edidit Broukhusius, probante Patruo meo ad Valer. Fl. VII. 387. ubi simili varietate pro vulgata,

—— *nec turpe viro servire precanti?*

simili oppositione: praefert, *nec turpe virum servare precantem.* dubitatque, an *servire alicui* pro consulere alicujus vitae ac saluti, satis Latinum sit, quod notat etiam Cellarius in Anti-Barb. pag. 215. quamquam tamen *servire alterius commodis* dixerit Terentius Hecyr. III. 5. 45 & in Prolog. Heaut. v. 50. & eo sensu apud nostrum Lib. IV. El. 1. 60.

Sed tamen exiguo quodcumque e pectore rivi
Fluxerit, hoc patriae serviat omne meae.

ubi vide Passeratium p. 559. *servare* igitur Broukhusius & Patruus meus hic praeferunt, & similibus exemplis confirmant, quibus adde illud Ovidii Lib II. Am. 19. 47.

—— *nisi tu servare puellam*
Incipis, incipiet desinere esse mea.

Epist. XXI. 58.

Me precor, ut serves, perdere velle velis.

ubi legendum videtur, *perdere posse.* ut Epist. XII. 75.

Perdere posse sat est, si quem juvet ipsa potestas,
Sed tibi servatus gloria major ero.

apud Tibullum Lib. I. El. 2. v. ult. *nec te posse carere velim.* fragmentum vero Medeae Nasonianae

Sola tamen, quaecumque aderant in corpore vires,
Regales manicas rupit utraque manu.
25. Inde Cithaeronis timido pede currit in arces.
Nox erat, & sparso triste cubile gelu.
Saepe vago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominae pone venire pedes.

Et

nae apud Quinctilian. Lib. X. cap. 1. *Servare potui, perdere an possim rogas*, adumbratum videtur è versu ex Pacuvii Armorum Judicio apud Sueton. Caes. cap. 84.

Men' me servasse, ut essent qui me perderent.

vel ex Euripidis Iphigen. in Tauris v. 975.

Εἰ μή με σώσει Φοῖβος, ὅς μ' ἀπώλεσεν.

vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 149. Hoc tamen in loco amplector potius aliorum codicum & editionum veterum lectionem, *tibi turpe suam servire puellam*, sine interrogationis nota. ita enim in duobus Leidens. Voss. primo ac tertio, meoque secundo, primis Venetis, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Mureti, Aldina utraque, Juntina, Colinei, Gryphii, Rovilliana, & reliquis. & hoc praeferebat Cel. Valckenarius ad Euripid. Fragm. Antiop. pag. 65. ea autem lectione probata *servire* simpliciter capiendum, pro captivam, vinculis addictam, (nam *vincla* sequitur) & Dirces ancillam quasillariam esse, ut paullo ante v. 15. quod certe Jovi turpe erat, si Antiopae a se amatae non succurreret. sic *Hercules Omphalae serviisse* dicitur Terentio Eun. V. 8. 3. & *servire puellae* Ovidio Epist. XX. 90.

Ipsa tibi dices, ubi videris omnia ferre,
Tam bene qui servit, serviat ille mihi.

& Lib. II. Am. 17. 1.

Si quis erit, qui turpe putet servire puellae.

seq. versu *Advecet* in sec. D'Orvill. *Invecat* in primo. & *victa* in Neapol. Regiis, Borrich. Gronig. primo & quarto Voss. uno Leid. utroque D'Orv. meo secundo. & primis edd. *victa* in meo priore. *vita* in Leid. pr. & Mentel.

24. *rupit utraque manu*] vid. ad h. L. El. 2. 36.

25. *Inde Cythaeronis timido pede currit in arces*] *Unde* Borrich. *tumido pede* in secundo D'Orvill. sed *timido* satis vindicant sequentia *sonitu permota*, & *Credebat dominae pone venire pedes*.

26. *Nox erat, & sparso triste cubile gelu*] haec constans codicum scriptura est. *parso* in Groning. ut in Posthiano, qui idem codex est, invenit Palmerius, unde ille *passo* legebat absurda conjectura. vide Gebhardum. innuit terram gelu constrictam & duram, in qua dormire cogebatur. unde supra v. 16. *Et caput in dura ponere jussit humo.* sic *cubile* eo sensu Lib. II. El. 20. 34. *Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.* satis libere hunc versum imitatus est Broukhusius in Juvenilibus pag. 427. Poëm.

Nam mihi vicinam dum specto ex aggere Woerdam,
Nox erat, & primo sparsa pruina gelu.

27. *Saepe vago Asopi sonitu permota fluentis*
Credebat dominae pone venire pedes.]

Esopi vel *Aesopi* librariorum incuria est in Neap. Borrich. Askew. primo Leid. Voss. & D'Orv. pari fere scripturae errore corruptum fluminis hujus *Asopi* pro *Aesopi* nomen optime Antimachi versibus apud Harpocration. in Ἀδράστεια restituit Maussacus. & Euripidis Supplicibus v. 1150. reddidit Toupius Emend. ad Suidam P. II. p. 189. de Asopo vid. Scholiast Apollon. Rh. I. 117. Rittershus. ad Oppian. Cyneg. v. 25. & de aliis ejusdem nominis fluminibus Spanhem. ad Callim. Hymn. in Del. v. 78. de prima autem vocis syllaba producta, non brevi, notas ad Ovid. VII. Met. 616. dein *pene venire pedes* in Heinsiano & meo utroque. sed *pone* significat, timuisse Antiopen dominam Dircen sibi a tergo instare. ut Hero apud Ovid. Epist. XIX. 54.

Auribus interdum voces captamus, & omnem
Adventus strepitum credimus esse tui.

Ti-

Et durum Zethum, & lacrimis Amphiona mollem
30. Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.
Ac veluti magnos quum ponunt aequora motus,
Eurus in adverſos deſinit ire notos,
Litore ſi tacito ſonitus rareſcit arenae:
Sic cadit inflexo lapſa puella genu.
35. Sera tamen pietas, natis eſt cognitus error.
Digne Jovis natos qui tueare ſenex.

Tu

Tibullus Lib I. El. 7. 68.

Haec foribuſque manet noctu me adfixa, proculque
Cognoſcit ſtrepitus me veniente pedum.

ita paſſim quemcumque ſtrepitum vel in boni ominis ſignum, vel in metu hoſtili, credebant indicium eſſe adventantis illius, quem adfuturum ſperabant vel timebant. vide quae notavi ad Lotichium pag. 61.

29. *Et durum Zethum, & lacrimis Amphiona mollem*
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis] *Heu durum* Guyetus. *Nec durum* Heinſius, quod contra auctoris, & fabulae mentem eſt, nam revera *durum* ſeu *trucem*, ut vocat Seneca Herc. Fur. 916. Zethum experta eſt Antiope cum paſtore, a quo educata erat, ad eum ſe conferens, ſed a ſtabulis ejus abacta, quia matrem eſſe non agnoſcebat, unde ſupra huc retuli fragmentum ex Pacuvii Antiopa, *Nonne hinc vos propere ſtabulis amolimini.* corrupte *durum lethum* in primo Voſſ. *Zetem* in v. c. Perreji, & ſecundo Vaticano. *et* deeſt D'Orvill. ſec. *at lacrimis* Marklandus. *lacrimans* Guyetus. quod non diſplicet, Antiope nimirum, lacrimis admitti precata. *durum* enim Zethum & *mollem* Amphiona opponit, propter ingenii utriuſque diverſitatem. neque opus eſt *lacrimis mollem* Amphiona dici, licet de eo, qui facile aliorum calamitati illacrimatur, exponat Paſſeratius. *tabulis* praeterea, ex concurſu literarum *ſt* in praeced. vocula *eſt*, male in Neap. Borrich. Groning. Askew. Voſſ. prim. & quarto, priore D'Orv. meo utroque & primis edd. & ſic in Colbertinis, ſed in alterius margine *ſtabulis.*

31. *Ac veluti magnos quum ponunt aequora motus*] *fluctus* in Vaticano quinto Borrich. Groning. Askew. Voſſ. tertio, & D'Orvill. ſec. in quo etiam *conponunt aequora fluctus.* ut in illo Virgilii *motos praeſtat conponere fluctus.* ſequentem verſum Patruus meus conparavit cum illis Lucani Lib. II. 459.

—— tumidis inmittat fluctibus Eurum,
Quamvis icta novo, ventum tenuere priorem
Aequora, nubiferoque polus quum ceſſerit Euro,
Vindicat unda Notum.

33. *Litore ſi tacito ſonitus rareſcit arenae*] *ſic tacito* in Regiis, Borrich. Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. meis, & vetuſtis edd. tamquam ad *veluti* v. 31. referendum eſſet. *fit* Mentel. *ſi tacito* correxit Scaliger, quod eſt in Groningano. *quum tacito* in v. c. Perreji, primo & ſec. Vatic. *cum* in Colot. tert. & quart. Vatic. *Litore ſedato* conjecerat Heinſius. ſeq. verſ. *Hic cadit* in Heinſiano, & meo priore. *Si* in meo altero. tum *laſſa* in Groning. Voſſ. tert. & quarto Commeliniano, & meo primo. *Ut cadit inflexo laxa* Askew. ut in Palatino Gebhardi. ſic *lapſa* & *laſſa* paſſim commutantur. vide ad Lib. IV. El. 4. 62.

35. *Sera tamen pietas, natis eſt cognitus error*] *Vera* Borrich. *Sola tamen p. natis et* Askew. *et* etiam in D'Orv. ſec. ut Guyetus & Heinſius. *cognitus ordo* in Groning. Leid. ſec. Voſſ. tert. & meo ſec. ſed *error.* in utriuſque marg. *ordo* probatur a Gebhardo, qui ſeriem totius rei geſtae exponit. ſed alterum recte tuetur Broukhuſius. *ſenes* in Heinſiano & meo priore.

37. *Tu*

Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bovis.
Antiope cognoſce Jovem: tibi gloria Dirce
40. Ducitur, in multis mortem habitura locis.
Prata cruentantur Zethi, victorque canebat
Paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua.
At tu non meritam parcas vexare Lycinnam.
Neſcit veſtra ruens ira referre pedem.
45. Fabula nulla tuas de nobis concitet aures.
Te ſolam & lignis funeris uſtus amem.

ELEG.

37. *Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bovis.*] *pueros matri* Leid. ſec. Voſſ. quart. Askew. D'Orvill. uterque, & ſuperſcript. in Voſſ. tert. *puerisque trahendam* Voſſ. quart. *Vexerunt* in uno Regio, Neap. & primis edd. tauro alligatam Dircen ex Apollodoro recte notavit Barth. ad Stat. III. Th. 204. & ſic Hyginus fab. 7 & 8. *juvencum* vocat Seneca Phoeniſſ. 20. ut veriſſime correxit Gronovius. de hoc Dirces fato vide Titium & Barth. ad Nemeſian. Cyn. v. 20.

40. *in multis mortem habitura* [*locis*] *obitura* Heinſius. ſed recte Paſſeratius exponit de lacero Dirces corpore multis locis ſparſo. ut de Abſyrto a Medea diſſecto, & in viis per fruſta ſparſo Ovidius III. Triſt. El. 9. 28.

—— divulſaque membra per agros
Diſſipat, in multis invenienda locis.

41 *Prata cruentantur Zethi, victorque canebat Paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua*] *Parca* in primo Voſſ. Heinſiano, & meo priore. *Parca cruentatur* vitioſe in Mentel. primo Leid. & Borrich. *cruentatur* etiam in Voſſ. quarto, primo D'Orv. & meo. *Parta* in Regiis, Colbertinis, utroque D'Orvill. & meo ſec. *Parta cruentabat Zetus* in quinto Vatic. *porta* Voſſ. quart. *laeti* corrupte in primo & quarto Voſſ. Livinejus aliter diſtinguens legebat. *Prata cruentantur, Zethi victorque canebat* &c. Beroaldus *Zetho*, pro a Zetho. ſed *Zethi prata* exponit Paſſeratius, in quibus armenta ſua paſcere ſolebat ad montem Cythaerona, ubi tracta fuit Dirce, duri praeſertim Zethi juſſu, dum interim Amphion cytharoedus in Actaeo Aracyntho laetum paeana canebat. ut altero verſu indicatur, quem illuſtrant notata ab Urſino & Valente Guellio ad Virg. Ecl. II. 24. cujus loco & huic Propertiano egregiam prae ceteris lucem contuli: Palmerius Grentemeſnilius, ad quem Broukhuſius lectorem remittit.

43. *parcas vexare Lycinnam*] *procax* in altero Regio.

44. *Neſcit veſtra ruens ira referre pedem*] *ire* male in Neap. *furens* conjiciebat Heinſius. ſed *ruens ira* eſt, quae omnem vim ſuam exercet. Horatius Lib. I. od. 19. 9. *In me tota ruens Venus.* & Lib. III. od. 4. 57.

Quid contra ſonantem Palladis aegida poſſint ruentes.

vid. Cel. Valckenar. ad Euripid. Hippol. pag. 214. & de locutione *referre pedem* Jureti notas ad Symmach. p. 195.

45. *Fabula nulla tuas de nobis concitet aures*] *concinet* Voſſ. quart. *conciet* in meo ſec. *iras* conjecerat Marklandus. ut Virg. II. Aen. 591. *quis indomitas tantus dolor excitat iras.* Lib. IX. 694. *immani concitus ira Dardaniam ruit ad portam.* & Lib. X. 263. *ſpes addita ſuſcitat iras.* ſed retineo vulgatam, non tantum, quia *ira* in praeced. verſu. ſed quia illam omnes codices confirmant, niſi quod *artes* in primo Leid. ut Lib. I. El. 1. 17.

In me tardus Amor non ullas cogitat artes.

 hoc

ELEG. XIV.

Nox media, & dominae mihi venit epistola nostrae:
Tibure me nulla jussit adesse mora.
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos Nympha Aniena lacus.

5. Quid

hoc autem loco *aures* optime se habent. & sensus est, ne aures tuas facile praebeas sinistris aliorum sermonibus. Lib. II. El. 16 13.

De te quodcumque ad surdas mihi dicitur aures.

& El. 23. 73.

Nuper enim de te nostras me laedit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.

seu *nostras pervenit ad aures*, ut praeferendum esse illic notavi.

46. *Te solam & lignis funeris ustus amem*] *Solam & te lignis funeris ustus* Guyeto placebat. sed non opus est, si ita distinguatur, ut edidi.

Eleg. XIV. v. 2. *Tibure me nulla jussit adesse mora*] sic ex binis suis MSS. edidit Broukhusius. quod a Menteliano, Heinsiano, & meo primo firmatur. sed in reliquis omnibus MSS. & edd. vetustis *missa*, quibus etiam adstipulantur Leid. sec. tres Vossiani, Askew. uterque D'Orvill. & meus secundus. *nulla* etiam *mora* in locis Virg. Ovidii, ac Terentii, quos adfert Broukhusius, alio sensu dicitur, ut & Lib. III. ex P. Ep. 4. 96 *nullas dant tibi bella moras.* & alibi. sed *missa mora* hic ponitur pro omissa, ut *mitte moras* poëtis non raro dicitur, &, *mitte hanc de pectore curam* Aen. VI. v. 85. saepius enim *mittere* pro *omittere* apud veteres. vide Passeratium. unde recte agunt qui apud Horat. Lib. III. od. 29. 11. legunt,

O mitte mirari beatae
Fumum & opes strepitumque Romae.

non, ut vulgo adversus metrum editur, *Omitte.* primo versu Heinsius, *en dominae.* sed praeterea etiam forte legendum & distinguendum,

Nox media: en dominae mihi venit epistola nostrae
Tibure, quae missa jussit adesse mora.

Cynthiae epistola *venit Tibure*, ubi illa tunc degebat. *venire* autem epistola dicitur de subito ejus adventu. ut apud Statium Lib. IV. Sylv. 8. 36.

Protinus ingenti non venit nuntia cursu
Litera.

ubi vide Barth. & notas ad Ovid. Epist. XV. 4.

4. *Et cadit in patulos Nympha Aniena lacus*] *lympha* male in Groning. Askew. D'Orvill. sec. & reliquis codd. & edd. Aldinis, Juntina, Mureti, Colinaei, Gryphii, Scaligeri aliisque. sed *nympha.* in uno Regio & altero Colbertino (nam primus hic desinit Colbertinus) & in primis edd. Venetis, Reg. Lep. & Volsci, ut legendum, quia id figuratius & recte tam hic praetulit Broukhusius, quam supra Lib. II. El. 23. 49.

Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe.

ubi male etiam *lymphis* est in aliis. idque in hoc Propertii loco, ut poëtis magis usitatum, prolata insigni exemplorum copia, probarunt N. Heinsius ad Ovid. Epist. V. 31. & Bentlejus ad Horat. Lib. III. od. 13. 15. & sic in multis codd. infra El. 21. 26. *Potaque Pollucis nympha salubris equo.* ubi in aliis *lympha.* vitiose *amoena* in Groning. pro *Aniena.* & corrupte in meo secundo *Cadent in patulos. cadere nympha* hic dicitur, ut *nymphas cadentes* pro *canentes* legit Cl. Schraderus apud Auctorem Elegiae in Obit. Mae-

5. Quid faciam? obductis committam mene tenebris?
Ut timeam audaces in mea membra manus.
At si haec distulero nostro mandata timore,
Nocturno fletus saevior hoste mihi.
Peccaram semel, & totum sum pulsus in annum.
10. In me mansuetas non habet illa manus.

Nec

Maecen. v. 33. Tom. I. Anth. Lat. pag. 259.

Maluit umbrosam quercum, Nymphasque cadentes,
Paucaque pomosi jugera certa soli.

apud nostrum Lib. II. El. 23. 48.

Flumina suspenso quaeque Anione cadunt.

ut pro *sopito Marone* emendasse Marklandum, illic notavi. sic apud Florum Lib. II. cap. 7. §. 10. *amnem per abrupta cadentem* legit Graevius, pro *vadentem*. Seneca de Brev. vitae cap. 9. *velut ex torrente, rapido, nec semper casuro.* quod male sollicitat Lipsius, & *cursuro* perperam Latin. Latinius. deinde *specus* hic praeferebat Heinsius ad d. l. Ovidii, & in notis Propertianis p. 730. pro *lacus*. ut in loco Frontini de Aquaeduct. Lib. I. pag. 227. ed. Keuchen. *ubi inter amnem & specum consisteret & liqueretur aqua.* quae corrupta sic emendabat, *ubi in terreno specu*, vel, *in subterraneo specu.* idem Frontinus Lib. II. pag. 246. *Inperitia vero aquariorum, deducentium eum* (Anionem) *in alienos specus, frequentius quam explemento opus erat.* sed & *lacus* bene se habent, ut per *lacus* intelligantur receptacula aquarum ad usum hominum & bestiarum, in quae nympha Aniena cadebat. idem Frontinus de Anione pag. 247. *Anionis quoque novi vitia exscindi posse vidit. Omisso enim flumine repeti ex lacu, qui est super villam Neronianam Sublacensem, ubi limpidissima est, jussit.*

5. *Quid faciam? obductis committam mene tenebris?*
Ut timeam audaces in mea membra manus] *abductis* Mentel. & pr. Lèid. *objectis* Heinsius. mox *Et timeam* Guyetus. *cum* vel *Qui timeam* Heinsius, vel *Nec.* forte legendum,

An timeam audaces in mea fata manus?

idque ex imitatione Ovidii, qui haec ante oculos habuisse videtur Lib. I. Am. 6. 9. loco adposito:

At quondam noctem, simulacraque vana timebam:
Mirabar, tenebris si quis iturus erat.
Risit, ut audirem, tenera cum Matre Cupido,
Et leviter, fies tu quoque fortis, ait.
Nec mora, venit Amor, non umbras nocte volantes,
Non timeo strictas in mea fata manus.

illa enim ex hoc Propertii loca adumbrata esse ibidem notavit Patruus meus, & *audaces manus* de latronibus exponit in curis secundis ad Petron. cap. 21. & *Aut timeam* hic legit. haeret enim Propertius, an noctis tenebris se committat, aut domi se contineat prae timore grassatorum & sicariorum.

8. *Nocturno fletus saevior hoste mihi*] *scaevior* in Heinsiano & meo priore.

9. *Peccaram semel, & totum sum pulsus in annum*] *Peccarim* Guyetus. *peccarem* in nonnullis edd. & *tum sum* in Askewiano. more scribendi *tum̄* pro *totum*. *passus* in uno Regio, Mentel. & pr. Leid. *portus* Neapol. deinde *non habet ulla* male in meo secundo. *totum annum* hic cape de longo tempore, quo sensu *annus* & *annuus* saepe occurrunt. Tibullus Lib. II. El. 5. 109. *jaceo cum saucius annum.* quod recte Cl. Heynius confert cum loco nostri Lib. I. El. 1. 7.

Et mihi jam toto furor hic non deficit anno.

Virg. Ecl. VII. v. 43.

Si mihi non haec lux toto jam longior anno est.

& *nox annua*, pro anni instar longa, non obvia valde loquendi ratione, Ovidio Epist. XI. 29.

Nec somni faciles, & nox erat annua nobis.

Leander Epist. XVIII. 25.

Septima nox agitur, spatium mihi longius anno.

 vide

Nec tamen eſt quiſquam, ſacros qui laedat amantes.
Scironis medias his licet ire vias.
Quiſquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeo, ut noceat, barbarus eſſe volet.
15. Luna miniſtrat equis. demonſtrant aſtra ſalebras:

Ipſe

vide Vlitium ad Gratii Cyneg. v. 399. & quae notavi ad Lotich. pag. 510. ſimile huic loco eſt illud Ovidii, ubi ſe quoque in Corinnam peccaſſe, idque multorum dierum abſentia luiſſe dicit Lib. II. A. A. 169.

Me memini iratum dominae turbaſſe capillos.
Hei mihi quam multos abſtulit ira dies.

12. *Scironis medias his licet ire vias*] ita ex emendatione Heinſiana edidit Broukhuſius. nam in pleriſque antea codd. & edd. antiquis legebatur, *media ſi licet ire via.* & ſic in Groning. duobus Leidd. Voſſ. tertio, & meo ſecundo. ſed *vias ire* aeque rectum ac *via.* vide ad Lib. I. El. 1. v. 18. & Lib. II. 19. 50 ſic *ambulare vias* Ovidio vindicavit Heinſius, Lib. I. Faſt. v. 122. *media ſcilicet ire via* in Neapolitano, Askew. primo & quarto Voſſ. & binis D'Orvill. *ſic licet* v. c. Perreji prim. & ſec. Vatic. *ſim licet ipſe* in codice Heinſii, qui ipſe legebat, *media, ſi libet, ite via.* ut amatores adloquatur. de *Scirone latrone* vide ad Ovid. Epiſt. II. 69. VII. 444. & Salvagn. ad Ibin. 410. petras Scironias intelligit Beroaldus. de quibus vide Steph. Byzant. in Σκίρ⊗-. & Scholiaſt. ac Barneſ. ad Euripid. Hippolyt. 979.

13. *Quiſquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris*] confer Tibullum Lib. I. El. 2. v. 27. & ſeqq.

Quiſquis amore tenetur, eat tutuſque ſacerque
Qua libet, inſidias non timuiſſe decet.
Non mihi pigra nocent hibernae frigora noctis;
Non mihi, quum multa decidit imber aqua.
Non labor hic laedit, reſeret modo Delia poſtes.
Et vocet ad digiti me taciturna ſonum.

in cujus loci ultimis verſibus falli Interpretes, qui de ſigno nocturno per digitorum concrepationem, intelligunt, ad quam Delia fores amatori reſerare ſe velle oſtendat, notat Kuſterus ad Ariſtoph. Eccleſ. v. 36. & de ſigno, quo amatores ſolebant fores puellarum, ad quas admitti cupiebant, digitis leviter ſcalpere, exponit. quod tamen valde dubito, an Broukhuſianae explicationi praeferendum ſit, propter *digiti ſonum*, nam digitis ſonitum quemdam edentibus ſignum ſui adventus clandeſtinum ante fores dabant.

14. *Nemo adeo, ut noceat, barbarus eſſe volet*] *deo ut noceat* Borrich. Heinſian. Askew. Leid. ſec. tres Voſſiani, duo D'Orvill. & meus uterque. *Deo*, Amori nempe, quod probatum fuit viris doctis. Amorem enim clypeum certum & inviolabilem ſtatuebant, unde mox. Amor faces in tenebris praebere dicitur. vide D'Orvill. ad Chariton. pag. 89. & ſic legebat Hadr. Relandus. ſimili ſcripturae varietate *adeo* & *deo* in aliis quoque auctorum veterum locis confuſa fuiſſe patet ex Miſcell. Obſerv. Vol. IV. T. I. pag. 62. paſſim autem apud veteres contra Deos arma ferre, iiſque ſe opponere, nefas & ἀδύνατον, occurrit. Tibullus Lib. I. El. 7. 30. *Juſſit Amor, contra quis ferat arma Deos?* Juſtinus Lib. II. cap. 12. *ut intelligerent, quam nullae eſſent hominum adverſus Deos vires.* Megaera apud Claudian. I. in Rufin 86.

Signa quidem, o ſociae, Divos adtollere contra
Nec fas eſt, nec poſſe reor.

hoc tamen in loco vulgatam praeferre jubet verborum ſtructura, *nemo adeo barbarus volet eſſe ut noceat*, amatori nempe, iter facienti. *barbarus eſſe valet* in ſec. D'Orvill.

15. *Luna miniſtrat equis*] ſic ex uno cod. Regio edidit Broukhuſius, firmatque è noſtri loco Lib. II. El. 18. 35. *Adſpice uti coelo modo Sol, modo Luna miniſtret.* eadem quidem constructione apud Statium VII. Theb. 752. *Ipſe ſedens telis pariterque miniſtrat habenis.* ubi vide Barthium. & in Epigr. vet. Tom. II. Anth. Lat. Lib. III. Epigr. 114. *cineri thura miniſtrat Amor.* ſed in ceteris omnibus codd. & edd. antiquis, *Luna miniſtrat iter.* quibus conſentiunt duo Leidd. tres Voſſ. Askew. uterque D'Orvill. & mei; & quidquid eſt priſcarum edd. nec aliter adfert Neſtor in Vocabul. p. 455. b. pari loquendi modo, quo Lib. IV. El. 6. 4. *Et Cy-*

renaeas

Ipse Amor accensas praecutit ante faces.
Saeva canum rabies morsus avertit hiantes.
Huic generi quovis tempore tuta via est.
Sanguine tam parvo quis enim spargatur amantis
20. Inprobus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quod si certa meos sequerentur funera casus,
Talis mors pretio vel sit emenda mihi.

Adfe-

renaeas urna ministret aquas. eodem colore Leander apud Ovid. Epist. XVIII. 59.

Luna mihi tremulum lumen praebebat eunti,
Ut comes in nostras officiosa vias.

16. *Ipse Amor accensas praecutit ante faces*] *excutit* in quinto Vaticano. *perculit*, ut volebat Passeratius, recte damnavit Broukhusius. *percutit* in plurimis codd. & duobus Leidd. tribus Voss. Askew. binis D'Orvill. & meis, cum primis ceterisque priscis edd. quod *concutere* est Senecae Oedipo v. 500. *Concutit taedas geminus Cupido.* & sic hoc in loco conjecerat Francius. sed adsentior etiam N. Heinsio *praecutit* legenti. quod & Guyetus volebat, & Marklandus, ut Cupido fingatur subire ministerium illius, qui facem in tenebris praefert. ut in Epigrammate Valerii Aeditui,

Quid faculam praefers, Phileros? qua nil opu' nobis:
Ibimus. hoc lucet pectore flamma satis.

vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 670. & 671. & ad Tom. II. pag. 139. & confer Moschi Idyll. VIII.

Ἕσπερε, τᾶς ἐρατᾶς χρύσεον φάος Ἀφρογενείας &c.
Χαῖρε φίλος, καί μοι ποτὶ ποιμένα κῶμον ἄγοντι
Ἀντὶ σελαναίας τὺ δίδου φάος &c.
Ἀλλ' ἐρέω. καλὸν δέ τ' ἐρασσαμένῳ συνερᾶσθαι.

quae hic imitatus videtur Propertius. sic *praelucere* pro faces praeferre in loco Statii Lib. I. Sylv. 2. 89. *cui saepe natanti praeluxi.* ubi in ed. Lindenbr. *Praelusi*, sed alterum recte vindicat Patruus meus in notis ad Sueton. Aug. cap. 29. ubi *praelucere* de famulo lumina gerente.

17. *Saeva canum rabies morsus avertit hiantes*] *Scaeva* in Heinsiano & meo priore. *advertit* D'Orvill. sec. *avertat* in meo altero. in quo *hiantis*, ut in Mentel. & primo D'Orv. *eunti* conjecerat Marklandus. de canibus in via occurrentibus potest capi, vel, quod malim, de canibus ad limina puellarum custodiae caussa excubantibus. infra Lib. IV. El. 5. 71.

Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
Quum fallenda meo pollice claustra forent.

vide quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. p. 293. dein *quo vis* disjuncta voce in meo secundo, *cuivis* in Voss. tertio. amantium generi quovis tempore tutam esse viam innuit. vitiose autem *data via est* in Borrich. Voss. pr. & quarto, Heinsiano, Askew. primo D'Orvill. & meo. seq. versu *quid enim* Askew. tum *fit comes* in Mentel. primo Leid. & meo a man. pr. *expulsis* etiam legi posset pro *exclusis*, ut supra v. 9. *totum sum pulsus in annum.* sed vide ad Lib. I. El. 5. 20.

21. *Quod si certa meos sequerentur funera casus,*
Talis mors pretio vel sit emenda mihi.]

Quid si malim cum Heinsio. ut saepe aliis in locis haec commutata sunt. quod patet ex pluribus exemplis, quae dedi ad T. II. Anth. Lat. p. 271. & supra ad Lib. I. El. 5. v. 25. & sic forte legendum eadem Eleg. v. 9.

Quid si forte tuis non est contraria votis?
At tibi curarum millia quanta dabit.

in hujus vero formulae usu *Quid si* animadvertendum esse, cum indicativo eam poni, si adfirmantis sit, cum subjunctivo, si optantis, docet Bentlejus ad Horat. Lib. I. Epist. 16. 8. *vulnera casus* in cod. Regio pro *casus* Marklandus conjecerat *cursus*, id est, iter. indicato Ciceronis loco pro Leg. Manil. cap. 12. cujus haec verba sunt. *Quis enim unquam aut obeundi negotii, aut consequendi quaestus studio, tam brevi tempore tot loca adire, tantos cursus conficere potuit* &c. altero versu cum eodem Heinsio, aliisque praestiterit, *Tali mors pretio*, ut est in

quinto

Adferet huc unguenta mihi, sertisque sepulcrum
Ornabit custos ad mea busta sedens.
25. Dî faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
Qua facit adsiduo tramite vulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
Me tegat arborea devia terra coma.
Aut humet ignotae tumulus vallatus arenae.
30. Non juvat in media nomen habere via.

ELEG.

quinto Vatic. Leid. pr. & Aldina Mureti editione. & sic legebat Marklandus, & Cel. Valckenarius ad Eurip. Hippol. v. 441. pag. 214. *Tali mors spatio* Mentel. & prim. Leid. recte vero locum hunc cum illo Virgilii Lib. IX. Aen. 206. comparavit Valens Guellius,

Est hic, est animus lucis contemtor, & illum
Qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem.

23. *Adferet huc unguenta mihi*] *hoc* in primo Leid. & Voss. tertio a man. sec. *haec* legebat Guyetus. Cynthia nempe. totus hic versus deest in Neapolitano.

25. *Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,*
Qua facit adsiduo &c.]

nec terra in Regiis, Mentel. Borrich. Askew. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. meo priore, & ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci. in ceteris *ne terra.* nimium acuta & longe quaesita sunt, quae ad hunc Propertii locum de superstitione veterum in abscondendis funebribus suis monumentis notavit Fr. Mar. Bonada Dissert. VI. ad Carm. ex Antiq.-Lapid. illustrata Vol. II. pag. 93. magnificos enim tumuli honores, & sepulcra omnibus conspicua passim deprecantur poëtae tam veteres quam recentiores. vide hic Broukhusium. & quae notavi ad Lotichium pag. 230. & seqq. & ad Tom. II. Anth. Lat. p. 140.

29. *Aut humet ignotae tumulus vallatus arenae,*
Non juvat in media nomen habere via.]

humer ignotae cumulis Vallatus arenae in v. c. Fruterii & Passeratii, secundo Leid. quinto Vaticano, & Neapol. *humer* etiam in sec. D'Orv. corrupte in meo altero cod. *Aut ignotae humor cumulis vallatus arenae. humor* in Heinsiano & meo priore. *tumulus* in altero Regio, Mentel. Groning. Voss. tert. ut legebat Guyetus. *cumulus* Voss. quartus, uterque D'Orvill. ut in primis edd. Hinc quia *humer* & *cumulis* vel *cumulus* in illis codd. MSS. legitur, non incommode recipi posset,

Aut humer ignotae cumulis vallatus arenae.

tumuli enim praeced. disticho. *cumulis arenae vallatus* pro cincto. ut optet sibi tenue monumentum arenarum suggestu in modum valli cinctum. de elegantia verbi *vallare* vide notas ad Ovid. Epist. IV. 159. sed praecipue Heins. ad Claudian. II. de Laud. Stilic. 247.

Inde Caledonio vallata Britannia monstro.

ut recte quidem restituit pro *velata.* sed mendum in voce *monstro* reliquit. in quo alii etiam Interpretes haerent. Emendandum forte *Caledonio vallata Britannia* muro. Britanni enim a Caledoniis seu Scotis *muro* disjuncti jam olim. ut notum est. *ignotae arenae*, ut apud Virg. V. Aen. fin.

Nudus in ignota, Palinure, jacebis arena.

ultimo versu *Me juvat* in meo secundo, contra poëtae mentem. *nomen habere* hic non est, celebrari fama. sed *nomen* hic significat epitaphium, sepulcri inscriptionem. ut Lib. II. El. 1. 82.

Et breve in exiguo marmore nomen ero.

& sic in libri sui ora Marklandus, adnotato Ovidii loco ex Lib. III. Fast. 661

Non juvat in paucis nomen habere casis.

ad finem hujus Elegiae commode adjungi posse partem Elegiae X. Libri II. a v. 17. seqq. quae illic cum praecedentibus male cohaeret, ibidem notavi.

ELEG. XV.

Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris.
Da mihi bacchato vela secunda, pater.
Tu potes insanae Veneris compescere fastus,
Curarumque tuo fit medicina mero.

5. Per

ELEG. XV.] Inter Musae Propertianae, quae supersunt, monumenta, non ultimo loco censenda est haec Elegia, instar Hymni in Bacchum referens: in quo argumento foecunda Italorum ingenia feliciter etiam se exercuerunt, sed diverso metri genere, quod Galliambo carmine ad Catulli imitationem Marullus Lib. II. Hymnor. Carm. 6. Flaminius Lib. I. Carm. XIV. & praesertim Muretus praestiterunt, qui ex hoc Propertii Carmine multos colores venuste aemulatus est, Galliambo in Bacchum, quem inseruit Commentario ad Catull. pag. 85. b. & seqq. ed. Aldi, nam in nulla Mureti Poëmatum, ne quidem in ultima Thomasii editione editum comparet, in quo tam artificiose Catulli genium expressit, ut ex eo nonnulla pro ipsius Catulli versibus produxerit Delrius Comm. ad Senecae Oedipum v. 493. pag. 116. iisdemque etiam Mureti versibus deceptus fuerit Germanus Valens Pimpontius, qui Virgilium Lib. II. G. 392. ex illo Catulli, ut credebat, loco sua desumsisse existimavit. ut de eo notat Vulpius ad initium Galliambi Catulliani de Cybele & Atti Carm. LXII. his tertium ejusdem argumenti Galliambum notaverat Broukhusius exstare apud Jul. Caes. Scaligerum in Hypercritico seu Poëtices Lib. VI & in Georgii Anselmi Poëmatibus pag. 186. simile tramite insistentes, sed numeris Elegiacis, Propertii vestigia secuti sunt e Batavis nostris Daniel Heinsius, cujus Hymnus ad Bacchum exstat in illius Monobiblo Eleg. XV. p. 236 Poëmat. & de ingenii palma cum patre successu invidendo contendens Nicolaus Heinsius, insigni & eruditissima Elegia, quae exstat inter ejus carmina Juvenilia Lib. I. El. IX.

v. 2. *Da mihi bacchato vela secunda, pater*] *pacato* in plerisque MSS. quibus accedunt Leid. sec. quartus Voss. sec. D'Orv. & meus uterque & sic in edd. primis, easque secutis Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. unde *pacatus* Heinsio placebat. eum vide ad Ovid. IV. Met. v. 31. *bacchato* edidit Broukhusius ex suo codice, quod firmatur a Menteliano & primo Leid. eoque spectat libri Groningani scriptura *baccato*. Sed quia forte *bacchato* hic ex praecedente *Bacche* suppositum fuit, licet vox optima sit, non male etiam legi posset, *Da mihi lymphato*. eleganti & propria voce de illis, qui alicujus numinis Bacchi praesertim, oestro contacti aguntur. ut in versibus poëtae veteris apud Cicer. I. de Divin. cap. 36.

Flexanima tamquam lymphata, aut Bacchi sacris Commota.

Catullus Carm. LXV. 154.

Qui tum alacres passim lymphata mente furebant.

Ovidius Halieut. v. 49.

Aut vani quatiunt semper lymphata timores,
Aut trahit in praeceps non sana ferocia mentis.

Seneca Troad. v. 34.

Quaecumque Phoebas ore lymphato furens,
Credi Deo vetante praedixit mala.

& Herc. Oet. 245.

—— conceptum ferens
Maenas Lyaeum, dubia quo gressus agat,
Haesit parumper: tum per Herculeos lares
Lymphata rapitur.

ubi vide Delrii Comm. pag. 311. & adde D. Heins. & Drakenb. ad Silium Lib. I. 459. & Bentlejum ad Horat. Lib. I. od. 37. 14.

3. *Tu potes insanae Veneris compescere fastus*] *componere curas* in Askewiano. *componere* etiam ex suis Palatinis & Commeliniano profert Gebhardus. & *fluctus* e suis Passeratius, quod non displicebat Broukhusio.

5. *Per*

5. Per te junguntur, per te ſolvuntur amantes.
Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.
Te quoque enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris
Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis.

Hoc

5. *Per te junguntur, per te ſolvuntur amantes*] *Certe junguntur* in nonnullis MSS. & meo priore. quae & aliis in locis commutantur. vide Patrui mei notas ad Calpurn. Ecl. V. 10. & ſupra ad El. VI. huj. Lib. v. 1. ſed hic quidem elegantiſſimam repetitionem *per te* Propertio adimi nollem, quales ei valde amatas fuiſſe patebit ex illis quae notavit Paſſeratius ad Lib. I. pag. 183. locum hunc forte reſpexit Ovidius Lib. II. A. A. 385.

Hoc bene compoſitos, hoc firmos ſolvit amores.

ubi in aliis *rumpit.* mox *Tu vinum* in Voſſ. & *delue* in Mentel. ac primo Leid.

7. *Te quoque enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris*
Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis.]

Teque horum non eſſe rudem conjecerat Heinſius. ſed aliud huic loco inſidere mendum diu ſuſpicatus ſum. *rudis* quidem ſimpliciter pro integro & amorum inexperto recte dici non nego. Lib. I. El. 9. 8. *Atque utinam poſito dicar amore rudis.* ubi vid. Gebhardum, & Paſſerat. p. 180. Lib. IV. El. 3. 12.

Haecne marita fides? hae pactae ſunt mihi noctes?
Quum rudis urgenti brachia victa dedi.

rudes animi ſupra El. XIII. 5. *mulier non rudis* Phaedro Lib. II. Fab. 2. 3. *rudis Iſmene* Statio VII. Th. 535. alia locutione *rudis ad Veneris furtum* Ovidio Epiſt. XVII. 141. & *rudis ad partus* Epiſt. XI. 48. ſed vel ideo non tolluntur ea, quae in hac vulgata lectione me offendunt *teſtatur in aſtris*, & *in coelum vecta*, quae bis idem dicunt, neque ad varietatem geminatae praepoſitionis amovendam ſufficit, ſi ex MSS. codd. reponamus *ad coelum*, ut eſt in Regiis, Colbertinis, Menteliano, Neap. Groning. Askew. Heinſiano, primo Leid. Voſſ. pr. & quarto, utroque D'Orv. meis, & priſcis edd. Dudum eſt, quod in notis ad Lotich. pag. 667. conjecerim legendum,

Te quoque enim non eſſe rudem teſtatur amoris
Lyncibus in coelum vecta Ariadna tuis.

hoc eſt quod Ariadna ipſa Baccho dicit apud Ovid. III. Faſt. 501.

Nec noceat quod amo: neque enim tibi, Bacche, nocebat,
Quod flammas nobis faſſus es ipſe tuas.

emendationem vero confirmabam ex Avieni Arateis, ubi de eadem hac Ariadna v. 197.

Adſpice ceu rutilis vibret lux Gnoſia flammis,
Haec quondam Bacchi *monumentum fulget* amoris,
Haec Ariadnei capitis teſtatur honorem.

quo loco forte nonnulli etiam propugnare poſſent ſententiam aliorum, qui non ipſum Ariadnen, ſed ejus tantum Coronam in coelum eſſe relatam contendunt. de quo vide Scalig. ad Manil. pag. 412. *rudem amoris* dicit, ut aliis *rudis armorum*, *rudis operum*, *rudis ſomni*, & ſim. vide Heinſ. ad Ovid. VII. Met. 213. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 697. ſupra Lib. II. El. 5. 22.

Nequitiaeque ſuae noluit eſſe rudes.

& El. XXV. 82.

Sive in amore rudis, ſive peritus erit.

pro *Lyncibus* Heinſius ad Ovid. III. Faſt. 414. adfert *Tigribus.* ſic Lib. I. A. A. 550. ubi Ariadnam a Baccho in coelum avectam deſcribit:

Jam Deus e curru, quem ſummum texerat uvis,
Tigribus adjunctis aurea lora dabat.

ſed ſine codicis ullius conſenſu quid opus erit inmutare, quum res eodem redeat, & *lynces* aeque aliis memorentur Bacchi currui adjunctae, quam tigres. XIII. Met. 413.

Victa racemifero lyncas dedit India Baccho.

& hinc Baccho lynces ſeu pantherae paſſim adjun-

Hoc mihi, quod veteres custodit in ossibus ignes,
10. Funera sanabunt, vel tua vina, malum.
Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes,
Spesque timorque animum versat utroque meum.
Quod si, Bacche, tuis per fervida tempora donis
Arcessitus erit somnus in ossa mea:
15. Ipse feram vites, pangamque ex ordine colles,
Quos carpant nullae, me vigilante, ferae.

Dum-

junguntur in Numis vetustis. vide ad Numism. Sic. p. 356. & 486. seqq. ut autem hic Baccho Propertius, ita Dianae veteres amores in memoriam revocat Leander apud Ovidium Epist. XVIII. v. 61. & seqq. Ceterum eadem absurditate librarii in codd. MSS. tam hoc in loco quam Lib. II. El. 2. 28. pro *Ariadna* scripserunt *Adriana*, ut est in Menteliano, Neapol. primo Leid. duobus Voss. uno D'Orvill. & meo priore. sic passim prurientes monachi recentiora amicarum nomina pro vetustis ejusdem soni reposuerunt. exempla dederunt Broukhusius ad h. Lib. El. XX. 16. & Patruus meus ad Ovid. III. A. A. 35. ubi *Adriana* etiam pro *Ariadna* in MSS. legebatur.

12. *Spesque timorque animum versat utroque meum*] *animo* in uno Colbert. pr. Leid. Voss. pr. & quarto, uno D'Orv. & meo utroque. sed *animum* in sec. Voss. & altero D'Orv. in quo etiam *utrumque*. *Spesque timor qui animum versat uterque modo* in Regio priore. *animo versat utroque modo* in primis aliisque vetustioribus edd. & cod. Askew. ut adserunt etiam Octav. Mirandula in Viridar. Poët. & Albertus Eyb in Margarita Poëtic. cap. XIII. *utroque modo* etiam est in duobus Leidd. tribus Voss. primo D'Orvill. & meo utroque. Heinsius in marg. ed. Ald. in qua etiam *animo versat utroque modo*, conjecerat *animos*, ut in primo Vatic. *animum versat utrinque meum* in v. c. Perreji, primo. sec. & quinto Vaticano. *animum vexat utrinque meum* Groning. vera procul dubio est lectio recepta *animum versat utroque meum*. mutata a librariis, qui *utroque* simpliciter poni pro utrimque, vel ab utraque parte, hinc illinc, ignorabant. Ovid. Ep. X. 19. *Nunc huc, nunc illuc, & utroque, sine ordine, curro.* ubi non opus est cum Francio aut Vlitio *retroque* vel *iterumque* reponere. Rem. Am. 443. *Secta bipartito cum mens discurrit utroque.* ubi *utrimque* in Palatino. Lib. X. Met. 376.

Huc levis atque illuc, momentaque sumit utroque.

ubi etiam *utrimque* in MSS. quae glossa est. *versat* vero, non *vexat*, legendum. ut in Medeae Epist. 12. Nasoniana v. 211. *qui nunc mea pectora versat.* vide supra ad El. IX. 1.

13. —— *tuis per fervida tempora donis*
Arcessitus erit somnus &c.]

Accersitus, inveterato plerumque in MSS. errore, hic in omnibus fere codd. & edd. vetustis. sed *arcessitus* scribendum ubique esse, dudum & saepe a viris doctis monitum est. *somnus* autem *arcessitus* eleganter dicitur, arte quaesitus, ut hic beneficio vini. vide notas Interpretum ad Petron. cap. XXXVII. *fervida tempora* firmare possent conjecturam N. Heinsio in loco Flori Lib. II. cap. 10. in fin. *quum subinde crapula, & capitis fervore lapsaret.* pro *errore.* ubi vide Graevii notas.

15. *Ipse feram vites, pangamque ex ordine colles*] *feram* male in Mentel. & Leid. primo. Tibullus Lib. I. El. 1. v. 7. *Ipse feram teneras maturo tempore vites.* *serere* enim de vitibus & arboribus etiam dicitur. vide notas ad Nemesian. Ecl. II. 51. dein *peragamque* in eodem Leid. Mentel. & Groning. *pangamque ex ordine cultas*, (vites nempe) *Quas carpant* legebat Heinsius. Guyetus vero *Ipse feram colles, pangamque ex ordine vites, Quas carpant.* forte quia apud Virg. Ecl. I. v. 74. *pone ordine vites.* ubi vide la Cerdam. hinc saltem patet *colles* non inmerito visam iis corruptam esse lectionem. Melius placet Patrui mei conjectura ad Calpurn. Ecl. II 49. *Pangamque ex ordine caules.* ut *coles* pro *caules*

 scrip-

Dummodo purpureo ſpument mihi dolia muſto,
Et nova preſſantes inquinet uva pedes.

Quod

ſcriptum fuerit, & inde alii fecerint *colles*. per *caules* vero intelligantur ſarmenta vel palmites, quae ſemper ex ordine pangebantur, ut ex Rei Ruſticae Scriptoribus ibidem docet, ac prolixe in notis ſuis hanc loci Propertiani emendationem confirmat. quibus deinde, ad librariorem morem, quo *caules*, *coles*, vel *colles* ſcribebant, adſtruendum, margini adſcripſerat locum Martialis Lib. XII. Ep. 25.

Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis, arboribuſque meis.

ubi *coliculis* in nonnullis codd. ut edidit Scriverius. hoc eſt *cauliculis*. in agris enim Martialis veroſimilius eſt *caules* fuiſſe, quam *colles*. *codiculis* in Thuaneo. *Quos capiant* in Askewiano. ſed *carpere* & *decerpere* in his propria. vid. ſupra ad El. VII. 49. Douſa notaverat, hic reſpici ad fabulam notiſſimam de capro, qui vitem adroſerat. de quo Ovid. I. Faſt. 357.

Rode caper vitem, tamen hinc, cum ſtabis ad aram,
In tua quod ſpargi cornua poſſit, erit.

opinor Propertium, aeque ac Ovidium, hic in animo habuiſſe notum illud Eveni diſtichon, quod legitur apud Suet. Domit. cap. 14. Κἤν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, &c. de quo praeter Politianum Miſcell. cap. 26. vide A. Schottum ad Proverb. Graec. pag. 369. & in hanc ſententiam ineditos jambos Graecos ex diſticho iſto expreſſos adfert Barthius Lib. XXXV. Adverſ. cap. 17.

17. *Dummodo purpureo ſpument mihi dolia muſto*] *Jam modo*, vel *Demodo* correxiſſe Guyetum teſtatur Heinſius in notis Propertianis pag. 731. ſed quis ferat illud *Demodo* Propertio obtrudi. Ipſe, ni fallor, praeferret,

Da modo purpureo ſpument mihi dolia muſto.

hoc eſt, Fac modo. ut in illo Horatii Lib. I. Epiſt. 16. 61. *Da mihi fallere, da juſtum ſanctumque videri.* & centies apud poëtas. *Tum, modo* conjecerat Marklandus. ſed *Dummodo* potius retinendum. ut oſtendent plurima exempla in notis Heinſii ad Ovid. II. Am. 16. 20. pro *ſpument* male *numerem* in Regiis, & Palatinis Gebhardi. & huic lectioni favet conpendioſa Neapol. codicis ſcriptura, in quo *Nūm.* & aliorum *numen*. ut in Modii Excerptis. in Askewiano *purpuree numeram*. in Veneta 1475. Reg. Lep. Volſci, prima Aldi, Juntina, ac Colinaei etiam *numerem mihi*. & *Dum modo* ſeparatis vocibus, ut in meo cod. ſecundo. ſed in Veneta 1487. & Beroaldina *ſpument mihi*. quod ſecutus Aldus in ſecunda ed. Gryphius & alii. Neque facile elegans hoc verbum Propertio eripi vellem. *ſpumare* enim tam de vino doliis condito dicitur, quam ferveſcente & ſaliente in poculis. ſupra Lib. II. El. 24. 40.

Largius effuſo madeat tibi menſa Falerno,
Spumet & aurato mollius in calice.

Valerius Fl. I. 260.

Illum nec valido ſpumantia pocula Baccho
Sollicitant.

ſpumantem pateram habes apud Virg. I. Aen. 739. & de vindemia Lib. II. G. v. 6. *ſpumat plenis vindemia labris.* quod cum hoc Propertii loco confert Valens Guellius. Columella ſub finem Lib. X. de Re Ruſtica:

Ferveat ut lacus & multo completa Falerno
Exudent pingui ſpumantia dolia muſto.

& ſic *ſpumantia pocula* Valerio Flacco Lib. I. 816. ut pro *fumantia* legit Heinſius. Lucanus Lib. X. 163.

——— gemmaeque capaces
Excepere merum, ſed non Mareotidos uvae,
Nobile ſed paucis ſenium cui contulit annis
Indomitum Meroë cogens ſpumare Falernum.

ubi vide Patrui mei notas. novi qui illic *fumare Falernum* emendaret, ut in illo Tibulli Lib. II. 1. 27.

Nunc mihi fumoſos veteris proferte Falernos
Conſulis, & Chio ſolvite vincla cado.

ſed contra codicum auctoritatem neque apud Lucanum, neque hoc in loco aliquid tentandum videtur. *mea dolia* in v. c. Perreji.

18. *Et nova preſſantes inquinet uva pedes*] *preſſantis* in Neap. Mentel. Scaligeri Excerptis, Voſſiano pr. Askewiano, meo ſecundo, & primis edd. ut & Volſci ac Beroaldi. *preſentis* vitioſe in Groning. ſed *preſſanteis* vel *preſſantes*

in

Quod superest vitae, per te, & tua cornua, vivam:
20. Virtutisque tuae, Bacche, poëta ferar.
Dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus,
Indica Nysaeis arma fugata choris:
Vesanumque nova nequidquam in vite Lycurgum:
Pentheos in triplices funera grata greges.

Cur-

in Aldinis, Juntina, Colinaei, Rovillii, Gryphii, & reliquis. quod poëticum magis. eleganter *inquinet* pedes, quia calcatae uvae novae pressura pedes reddebat sordidos. unde Autumnus Ovidio Lib. II. Met. 29. *calcatis sordidus uvis.* Columella Lib. X. 43.

Cum satur Autumnus, quassans sua tempora pomis,
Sordidus & musto spumantes *exprimit uvas.*

ubi vide Schoettgenium. ad hoc autem uvarum pressandarum officium Bacchum ipsum eleganter invitat Virgil. II. G. 7.

Huc pater o Lenaee, veni; nudataque musto
Tingue novo mecum direptis crura cothurnis.

20. *Virtutisque tuae, Bacche, poëta ferar*] *feram* male in Heinsiano, & *virentisque* corrupte in Voss. quarto. eleganti locutione se optat sacrorum patris Bacchi antistitem esse. & hoc loco firmari potest, codicum MSS. lectio apud Ovidium, ubi de se, & arte quam lectori praecipit, Lib. II. Am. El. 1. v. 2. *Ille ego nequitiae Naso poëta tuae.* pro *meae.* vide illic Heins. ita noster Lib. I. El. 7. 14. *Ardoris nostri magne poëta.* & similia vide in notis Patrui mei ad Nasonis Lib. III. Am. El. 9. 5. versu praeced. Francius conjecerat, *per te & tua munera vivam.* ut *dona* v. 13. sed vulgatam vindicat Ovidii locus Lib. III. Fast. 499. ad Bacchum,

Ceperunt matrem formosi cornua tauri,
Me tua: at hic laudi est, ille pudendus amor.

Quod superest in te in primis edd.

21. *Dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus*] *aetneo flumine* in meo secundo. in altero cod. Regio *aeterno.* ut in primis aliisque edd. *atento* D'Orvill. pr. *Ethneo maternos* Askew, sed *Aetneo fulmine* in sec. & quinto Vaticano, ceterisque codd. bene N. Heinsius legebat, *Aetnaeo a fulmine partus,. Indaque Nysaeis* &c. ut res diversae disjungantur. lucem egregiam huic loco contulit Delrius Comment. ad Senecae Oedip. v. 403. & seqq. p. 105. 106. cujus versus cum his Propertianis contulit.

23. *Vesanumque nova nequidquam in vite Lycurgum:*
Pentheos in triplices funera grata greges.]

fulmina grata D'Orv. sec. quod repetitum ex praecedentibus *Aetnaeo fulmine. tracta* in aliis legi notat Passeratius, sed ipse *rapta* conjicit, quod placebat etiam Guyeto, qui *triplices greges* de Ino, Agave, & Autonoë interpretatur. sed alii de Inus & Autonoës materterarum, & matris Autonoës, gregibus intelligunt. quod convenit Ovidio III. Met. 711—728. *carpta greges* vel *in triplices funera sparsa rogos* legebat Heinsius. *Lycurgum vesanum in vite*, pro *in vitem*, eodem loquendi modo, quo apud Ciceronem pro Dejotar. cap. 5. ex MS. Colon. praefert Graevius, *in eo tyrannum inveniri*, pro *in eum.* de Lycurgo hoc Thracum, vino abutentium, vites exscindente vide praeter alios Delrium ad Senecae Oedip. v. 471. Barth. ad Stat. IV. Theb. 386. & Matth. Aegyptium ad Sc. de Bacchanal. pag. 94. & 95. sed plura de eo notavi ad Catonis Diras v. 8. Tom. II. Anthol. Lat. p. 652. ubi duo Epigrammata ex Anthol. Graec. huc facientia ex versione Grotiana produxi, quorum primum Philippi etiam Latinis numeris jam expressit J. Bapt. Pius ad Valer Fl. Lib. I. 729. fol. xxxv. b. ed. an. 1519. His addam nunc Epigramma Leonidae Lib. I. Anthol. Gr. Tit. XX. Ep. 5.

Αὐτοθελεῖς καὶ πῶς ἀποτέμνομαι· ἀλλὰ πεπείρως.
Πάντας. Μὴ σκληροῖς τύπτε με χερμαδίοις.
Μηνίσει γὰρ Βάκχος ἐνυβρίζοντι τάκείνου
Ἔργα. Λυκούργειος μὴ λαβέτω σε τύχη.

ut primum distichon emendandum censuit Lennepius ad Coluthum Lib. II. cap. 3. pro *πάντα*, vel *πάντοτε*, & *τύπτετε* quod ferri nequit prop-

Oooo 2 ter

25. Curvaque Tyrrhenos delphinum corpora nautas
In vada pampinea desiluisse rate.
Et tibi per mediam bene olenti flumine Naxon,
Unde tuum potant Naxia turba merum,

Can-

ter *er* in fine: idque firmat H. Grotius, qui codd. Palatinis usus est; sic enim interpretatur:

Sponte mea soleo dare, cum maturuit, uvam,
Quid miseram saxis turba proterva petis?
Ultorem Bromium nescis & fata Lycurgi?
Contemni graviter fert sua dona Deus.

utriusque autem Lycurgi & Pentheos fata saepe, ut h. l. conjungent poëtae. vide Horat. Lib. II. od. 19. 15. Ovidium IV. Met. 22. & Lib. V. Trist. El. 3. 39.

25. *Curvaque Tyrrhenos delphinum corpora nautas*
In vada pampinea &c.]

in corpora D'Orvill. sec. mox corrupte *In vada fluminaque* in Harlejano Musei Britannici. *desiliisse* in Neapol. *dissiluisse* in primis & aliis vetustis edd. sed *desiluisse* vera est scriptura in hoc verbo, & *transiluisse* pro *transiliisse*. vide ad Tom. I. Anth. Lat. p. 540. fabulam ipsam de Tyrrhenis nautis, Bacchum dormientem e litore auferentibus, & alio, quam in insulam Naxon, ut jusserat, devehentibus, sed ad tigres iis objectas consternatis, in fluctus se praecipitantibus, & mox in delphinos mutatis, sua elegantia descripsit Ovidius III. Met. 629. & seqq. ut alios mittam. hinc delphinas *Tyrrhenos greges* vocat Statius I. Achill. v. 56. ubi vide Barth. & Huet. ad Manil. Lib. V. 418. *curva* autem vel *panda corpora* perpetuo apud Poëtas epitheto, de delphinibus. vide notas ad Ovid. Epist. XVIII. 131. & Bentlej. ad Lucan. V. 552. ita hac eadem in re Seneca Oedipo v. 466.

Et sequitur curvus fugientia carbasa delphin.

hanc autem verborum constructionem esse *Tyrrhenosque nautas*, factos *curva corpora delphinum*, *desiluisse pampinea rate*, notaverat Marklandus. intricatior certe verborum est structura per appositionem *Tyrrhenos Delphinum corpora* explicat Passeratius. an forte *Tyrrhenos Delphinum corpora nactos*. non enim addi *nautas* necesse est, quod ex ipsa fabula satis notum, quam narrat Hyginus Fab. 134. cujus verba lucem *pampineae rati* optimam adferunt: *Tyrrheni, qui postea Tusci sunt dicti, cum piraticam facerent, Liber pater inpubes in navem eorum conscendit, & rogat eos, ut se Naxum deferrent.* &c. *Liber ut vidit in proposito eos permanere, remos in thyrsos conmutavit, vela in pampinos, rudentes in hederam. deinde leones & pantherae prosiluerunt, quae ut viderunt, timentes in mare se praecipitaverunt — & quisquis se praecipitaverat, in delphini effigiem transfiguratus est.*

27. *Et tibi per mediam bene olenti flumine Naxon* & seqq.] ita correxit Scaliger pro *bene olentia flumina*, ut in primis & reliquis antiquioribus legebatur editionibus, & sic in omnibus meis codicum MSS. excerptis, quibus accedunt uterque Regius, unus Colbertinus, duo Leidd. tres Voss. & uterque D'Orvill. cum meis. *Fusaque per mediam* Heinsius. quod displicet. Sensum loci sua interpunctione clariorem reddidit Scaliger, *Et tibi per med. ben. fl. Naxon, (unde tuum pot. Nax. turba merum) Candida laxatis onerato col. cor. Cinget Bass. Lydia mitra comas.* nam *tibi onerato colla corymbis mitra cinget comas* connectenda sunt. unde patet male Passeratium legisse *onerabo*, licet ita in quinto Vaticano, forte quia praecessit *Dicam*, & sequitur *cinget*, *manabit*, *feries*, &c. neque valde adridet emendatio Marklandi *lascivis corymbis* pro *laxatis*. quia apud Horat. I. od. 36. 20. *Lascivis hederis ambitiosior. lassatis* solita scripturae varietate in Excerptis Scalig. & D'Orv. sec. praeterea, *potat noxia turba* in Groning. *portat noxia* Askew. *potat maxima* in uno Regio. *noxia* etiam in Mentel. primo Leid. sec. D'Orv. & meo primo. sed *potant Naxia turba* in ceteris, ut jam in primis easque secutis edd. legitur. *Naxos* enim Baccho sacra, ut notum. unde passim Bacchus cum cantharo, ad vineam florentem, & cum thyrso conspicitur in Naxiorum Nummis. vide ad Numism. Sic. pag. 410. deinde *cingit* in Mentel. Regiis, Voss. quarto, utroque D'Orv., meis, aliisque codd. & priscis edd.

Candida laxatis onerato colla corumbis
30. Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.
Laevis odorato cervix manabit olivo;
Et feries nudos veste fluente pedes.
Mollia Dircaeae pulsabunt tympana Thebae:
Capripedes calamo Panes hiante canent.
35. Vertice turrigero juxta Dea magna Cybebe

Tundet

31. *Laevis odorato cervix manabit olivo*] *Lenis* in Groning. D'Orv. sec. *Levis* v. c. Fruter. meus sec. & alii cum vetustis edd. sed *Laevis* in Leidensi primo ut haec passim variantur. vid. Bentlej. ad Horat. A. P. v. 26. *Cujus odorato manebat cervix* Askew. cum Callimachi versibus ex Hymn. in Apoll. 38. & 39. confert Cel. Ruhnkenius ad illius Fragm. XII. p. 422.

32. *Et feries nudos veste fluente pedes*] *udos* legebant Fruterius & Heinsius. *nitidos pedes* Passeratius. quod rejicit Broukhusius, & haec intelligit de Baccho descendente de lacu, injecta sic temere veste, ne frigus eum labore defessum ac sudantem laedat. Sed hic ad fabulam transit poëta, in qua nulla vindemiae ratio; describitque Bacchum, ut ad Ariadnen accesserit, cujus supra mentionem fecerat v. 8. utque ipse poëta vindemiator (vid. v. 18.) caneret omnia illa de Bacchi actis, hic memorata. *feries nudos pedes veste fluente* per hypallagen exponere necesse non est, pro feries vestem fluentem nudis pedibus. nam similiter in loco Valerii Flacci, quem Broukhusius profert, Lib. I. 385. *puniceo cui circumfusa cothurno Palla imos ferit alta pedes.* ubi vide notas Patrui mei, qui hunc locum ad lectionem vulgatam illic vindicandam adfert. ad hanc *fluentem* Bacchi *vestem* seu laxum syrma, refer illud Albinov. Eleg. in Obit. Maecen. v. 57. seqq.

Bacche, coloratos postquam devieeris Indos,
Potasti galea dulce jubante merum.
Et tibi securo tunicae fluxere solutae:
Te puto purpureas tunc habuisse duas.

ubi vide notata.

33. *Mollia Dircaeae pulsabunt tympana Thebae*] hoc versu *cymbala* potius revocanda videntur, ut El. seq. v. 6.

Cymbala Thebano concrepuere Deo.

Lib. IV. El. 7. 61.

——— quaque aera rotunda Cybebes,
Mitratisque sonant Lydia plectra choris.

mox autem v. 36. reponendum,

Tundet ad Idaeos tympana rauca choros.

ut notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 502. sic enim Ovidius IV. Fast. 183. de Cybeles Sacerdotibus:

Ibunt semimares & inania tympana tundent.

quae copiose illustravit Perizon. ad Aelian. Lib. IX. Var. Hist. c. 8. pag. 538. 539. ibidem *Tundet ad Idaeos* &c. verissime a Scaligero restitutum, quod loco Ovidii firmatur, & *fundens* sequitur. & sic correxerat Fruterius, pro *Fundet*, quod in multis codd. etiam nostris, & vetustissimis edd. unde *Fundat* male adfert Valens Guellius ad Virg. IX. Aen. 112. ubi *Idaei chori* etiam occurrunt, ut h. l. nam *thoros* hic male in cod. D'Orv. priore. quod autem Marklandus ad Statii Silvas pag. 325. hoc Propertii versu illic probet emendationem suam *Tundo chelyn*, differre opinor, quia *tundere chelyn* non aeque dicitur, ac *tundere cymbala.* melius convenit illud Virgilii IV. G. 64.

Tinnitusque cie, & matris quate cymbala circum.

ubi *tinnitus* cymbalis datur, ut apud Apulejum VIII. Met. pag. 143. ed. Colv. *Inibi vir principalis, eximie Deûm reverens, tinnitu cymbalorum & sonitu tympanorum, cantusque Phrygii mulcentibus modulis excitus, procurrit obviam.* Si quis tamen vulgatae adquiescendum existimet, non refragabor.

35. *Vertice turrigero juxta Dea magna Cybebe*] *curribero* corrupte in Voss. & *thurigero* in uno Colbertino. eadem in MSS. confusio apud

Oooo 3

Ovid.

Tundet ad Idaeos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antiſtitis auro
Libatum fundens in tua ſacra merum.
Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
40. Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat.
Tu modo ſervitio vacuum me ſiſte ſuperbo,
Atque hoc ſollicitum vince ſopore caput.

Ovid. IV. Faſt. 219. de Cybebe:

At cur turrita caput eſt ornata corona?
An Phrygiis turres urbibus illa dedit?

ubi *thurifera* in Petaviani, Voſſiani, & alior. codd. apud me Excerptis. ſed quia mox v. 224. *turrigeram Deam* vocat, *turrita* pro *turrifera* recte repoſuit Heinſius, Ut *turritam matrem* X. Met. 696. *Deam turritam* noſter Lib. IV. El. XI. 52. ut paſſim alii. vide hic notas Paſſeratii, & de origine *turrigeri* Cybeles *verticis* Arnob. Lib. V. p. 159. & 165. ibidemque Stewechii Electa. *juſta* autem vitioſe in ed. Scalig. dein *cibele*, *cibelle*, *cibille*, ſolita depravatione in libris manu exaratis. ſed *Cybebe* ſcribendum a plerisque viris doctis probatum eſt. vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 30.

37. *Ante fores templi crater antiſtitis auro Libatum fundens* &c.

craterque in Borrich. Heinſiano, & meo priore. *cratere* Groning. *cratera* Vatic. quint. *craterae* D'Orvill. ſec. Heinſius legebat, *cratere antiſtes & auro*, vel *aureo*. ut in noto Virgilii II. G. 192. *pateris libamus & auro.* pro pateris aureis. ſed eodem fere redit vulgata *crater antiſtitis auro*, pro crater ſacerdotis tui aureus, vel antiſtes ex cratere aureo *fundens*, aut *fundet*, ut legi etiam poſſet, quia in hac ſede pentametri etiam ſaepius apud alios producitur ſyllaba, ſequente licet vocali. *crater auro* pro *aureus*, ut Lib. II. El. 23. 11. *Auro ſolis erat ſupra faſtigia currus.* ubi male alii *Aurea*, vide illic notata.

40. *Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat*] frequenti commutatione *ſonat* in Mentel. Groning. Heinſiano, Voſſ. Askew. meo priore D'Orvill. ſec. a manu pr. ſed in quo *tonat* ſuperſcr. ut jam in primis, ceteriſque vetuſtioribus edd. huc refer illud Petronii Sat. cap. 2. *quum Pindarus novemque Lyrici Homericis verſibus tonare timuerunt.* ut egregie illic reſtituit Heinſius, pro *canere*, quod codicis Cujaciani, a Scaligero collati, apud me excerpta ibidem confirmant. vide illic ejuſdem & Patrui mei notas. & ad Claudian. Conſ. Probin. & Olybr. v. 208. Martialis Lib. VIII. Ep. 3. *Aſpera vel paribus bella tonare modis.* Focas carmine de vita Virgilii v. 100. T. I. Anthol. Lat. pag. 370.

Inde cothurnato Teucrorum praelia verſu
Et Rutulûm tonuit.

ubi vide quae notavi. & hoc eſt quod Horatio Lib. IV. od. 2. v. 7. dicitur *immenſuſque ruit profundo Pindarus ore.* pro altera lectione facere poſſit, illud Sapphus apud Ovid. Epiſt. XV. 30. de Alcaeo:

Nec plus Alcaeus, conſors patriaeque lyraeque,
Laudis habet, quamvis grandius ille ſonet.

niſi & illic *tonet* praeſtiterit.

41. *Tu modo ſervitio vacuum me ſiſte ſuperbo Atque hoc ſollicitum vince ſopore caput*]

Tu mihi Mentel. & prim. Leid. *Tu quoque* D'Orvill. ſec. colorem hinc deduxit Marc. Ant. Flaminius in fine optimi Galliambi ad Bacchum, imitatione Catulliana ſcripti, Lib. I. Carm. XIV.

—— tuo mihi ſaltem munere liceat
Rabidi furorem amoris compeſcere, pater, &
Da ſervitio gravi dominae vivere vacuum.

ultimo verſu *vincere caput ſopore* Francius poſitum pro *vincire* adſcripſerat. idque etiam Paſſeratio, ſed haeſitanti, in mentem venerat. ſic quidem *vinctus* & *devinctus ſomno* paſſim occurrit. de quo vide Heinſ. ad Ovid. XI. Met. 238. ſed & *victi ſomno ocelli* Lib. III. Faſt. 19. Tibullus Lib. I. El. 2. init.

Adde merum, vinoque graves compeſce dolores,
Occupet ut feſſi lumina victa ſopor.

ubi

ELEG. XVI.

Clausus ab umbroso qua ludit Pontus Averno,
Fumida Bajarum stagna tepentis aquae,

Qua

ubi male alii *vincta*. nam alterum propter *fessi* longe praeferendum, quia *victa somno lumina* dicuntur, quae curis agitata sopori quidem obnituntur, sed fatigata tandem a somno obrepente superantur. ideoque optime *victa* illic Gebhardus & Broukhusius tuentur. *vincta* vero, alto somno oppressa, & fere ligata. quam distinctionem pro ratione rei, de qua agitur, semper observandam notavi. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 642. eo sensu etiam intellexisse Scaligerum, patet ex ejus Interpretatione Graeca, qua vertit,

Καὶ μάλλον δάμνῃς κώματι τοῦτο κάρη.

δαμνάω enim est somno obruo, domo. ut apud Apollon. Rhod. Lib. II. 419.

Οὐ κνέφας ἤδυμος ὕπνος ἀναιδέα δάμναται ὄσσε.

totam nempe hanc Elegiam Graecis numeris reddidit, quae legitur inter poëmata selecta, ex poëtis Latinis Graece ab eo versa, post Viri Illustris Poëmata Latina pag. 99. ed. Scriver. Ex his igitur patet, perperam J. Dousam in margine ed. Rovill. conjecisse *sapore*, pro *sopore*, ut vinum intelligatur.

Eleg. XVI.] in codd. MSS. huic Elegiae praefigitur titulus, QVOD MORS SIT INEVITABILIS, vel MORTEM ESSE INEVITABILEM, ut in Regiis, Colbertino, Mentel. Borrich. meo utroque, & vetustiss. edd. sed in veteri cod. Ant. Perreji, DEFLETVR MORS MARCELLI. illius nempe Marcelli, qui Octaviae sororis Augusti filius, Juliam unicam ejus filiam habuit desponsatam, & pontificatu atque aedilitate curuli ornatus fuit, sed inmatura aetate obiit, cujus mortem notis egregiis versibus deflevit Virgilius VI. Aen. 862. & seqq. ubi verba Servii quibus scribit Marcellum *anno aetatis decimo octavo* obiisse in Bajano, vitiosa in numero esse notat Broukh. infra ad v. 15. *Occidit & misero steterat vigesimus annus*, unde vigesimo aetatis anno vita functum patet. fata hujus Marcelli quasi per saturam collegit Beroaldus ad h. l. & Muretus Commentar. ad Tacit. Lib. I. Annal. pag. 63—65. ed. Ingolstad 1604. nam in edd. Taciti vulgatis ista Mureti non leguntur. & adde Glandorpii Onomast. p. 233. ubi tamen male legitur, eum anno aetatis XXIII. obiisse. submersum fuisse in sinu Bajano innuit noster v. 9. quod praeter Propertium a nullo veterum tradi notavit Scaliger, & ab Augusti medico Antonio Musa aquarum frigidarum lotionibus, seu *ψυχρολουσίαις*, post balnei usum fuisse enectum, docet ex Dione Cassio Lib. LIII. cap. 30 pag. 725. ed Reim. sed Propertium hoc in gratiam Liviae Augustae inmutasse, quae Marcellum nimis carum omnibus & honoratum esse invidens, eum clandestino mortis genere de medio tolli curaverit; non vero Bajis, sed in Stabiano extinctum esse affirmat, quod refutat Lipsius ad Tacit. Lib. I. Annal. cap. 3. certe corruptis Servii verbis erravit Scaliger, apud quem edebatur, *periit decimo octavo in Stabiano, cum aedilitatem gereret.* sed *in Bajano* legendum recte monuit Broukhusius. plura de hujus Marcelli morte, & anno ejus fatali, notavit Patruus meus ad Virg. Ecl. IV. init.

v. 1. *Clausus ab umbroso qua ludit Pontus Averno,*
Fumida Bajarum stagna tepentis aquae] locus varie agitatus. *Clausus* legitur in Regiis, uno Colbert. duobus Leidd. Voss. tertio, Borrich. Groning. primo D'Orvill. meo utroque, & priscis edd. *Lausus*, omissa litera initiali, Voss. pr. & D'Orv. sec. in Askewiano, *Lausus ab umbroso — portus.* Guyetus tentaverat *Clausus ad umbrosum qua ludit pontus Avernum.* Heinsius vero variis conjecturis locum sollicitavit, *Obvius umbroso*, *Haustus ab umbroso*, vel *Julius umbr. qua ludit portus*, de quo portu Julio apud Bajas, inmisso in Lucrinum & Avernum lacum mari, vid. Suet. Aug. 16. sed deinde nihil mutandum, hoc est, editionum veterum lectionem *Clausus* retinendam recte judicavit, nam *Plausus* ex ed. Scalig. dedit Broukhusius,

quod

Qua jacet & Trojae tubicen Mifenus arena,
Et fonat Herculeo ftructa labore via:

5. Hic

quod in Scaligeri Excerptis, quarto Voff. & uno Gebhardi Palatino legitur. Itaque *Claufus* contextui reftituendum exiftimavi, quia Bajani portus vel Lucrini lacus hic eft defcriptio, & *claudi* proprie talia dicuntur loca, objectis contra maris vim molibus. vide quae ad loci hujus illuftrationem contulit Patruus meus ad Rutil. Lib. I. 247. & ad illud Lucani Lib. I. 421.

——— qua litore curvo
Molliter admiffum claudit Tarbellicus aequor.

adde quae notavi fupra ad Lib. I. El. XI. 11. deinde pro *ludit* in v. c. Perreji & fecundo Vatic. *liuit.* pro *allidit.* ut in Vatic. primo. Auratus vero, Lambinus, & Canterus ad Lycophr. v. 694. & Lib. II. Nov. Lect. cap. 14. legunt *qua alludit pontus Averno.* & fic excufum in ed. Doufarum Raphelengiana. indicatur enim Bajarum fitus, Averno lacu, Mifeno promontorio, & via Herculea definitus *alludit* nempe *ftagna tepentis aquae Bajarum.* aliter olim Fruterius, qui in Epiftola ad Canterum in collectione Gabbemae pag. 831. *pontum ludere*, non *alludere*, exponit eo fenfu, *pontum claufum ab umbrofo Averno ludere.* fed eodem fere redit, an *ludit* vel *alludit* legatur, modo intelligamus, pontum, feu mare Cumanum, adluere ftagna Bajarum. utriufque locutionis exempla, non praeterito hoc Propertii loco, dedit eruditiffimus Ictus Hermannus Cannegieterus Lib. II. Obferv. Jur. Rom. cap. 4. p. 154. 155. *umbrofum Avernum* vocat propter lacum hunc denfa arbore obumbratum. Silius Italicus Lib. XII. 121.

Stagna inter celebrem nunc mitia monftrat Avernum,
Tum trifti nemore atque umbris nigrantibus horrens,
Et formidatus volucri, letale vomebat
Suffufo virus coelo.

quem locum optima luce adfundunt Servii verba ad Lib. III. Aen. 443. *Divinofque lacus & Averna fonantia filvis:* ubi haec notat, *hic lucus ante filvarum denfitate fic ambiebatur, ut exhalans inde per anguftias aquae fulphureae odor graviffimus fupervolantes aves necaret. unde &* Avernus *dictus eft, quafi ἄορνος: quam rem Auguftus Caefar intelligens, dejectis filvis, ex peftilentibus amoena reddidit loca.* quae Serviana etiam hic tuentur lectionem Scaligeri *Fumida Bajarum ftagna* probante Guyeto & Heinfio, pro *Humida*, ut in plerifque codd. & vetuftis edd. quibus accedunt duo Leidenfes, tres Voff. uterque D'Orvill. & mei. Lucretius Lib. VI. 748.

Aut in aquam, fi forte lacus fubftratus Averno eft.
Qualis apud Cumas locus eft montemque Vefevum,
Oppleti calidis ubi fumant fontibus auctus.

Ovidius I. A. A. 256.

Quid referam Bajas, praetextaque litora velis,
Et quae de calido fulfure fumat, aquam.

Statius Lib. III. Sylv. 2. 17.

Bajanofque finus & foeta tepentibus undis
Litora.

fic *fumifer Aponus*, *fumidus Phlegeton*, *fumans Padus*, & fim. vide Patrui mei notas ad Valer. Fl. Lib. VIII. 452. male igitur Pafferatius, Scaligero femper fere obloquens, *Humida* defendit, licet *otiofum epitheton* dicat. de Averno lacu vide Valentem Guellium ad Virg. VI. Aen. v. 242. & plura apud Cluverium Lib. IV. Ital. Antiq. cap. 2. pag. 1127. & feqq.

3. *Qua jacet & Trojae tubicen Mifenus arena*] *Trojae tubicen* Pafferatius pro tubicine Trojano exponit, fed fere *liticen* e Statio praefert. *Treus tubicen* Heinfius. vel potius *Euboica arena*, id eft Cumano litore, Bajis vicino, quod optime adftruit in notis Propertianis pag. 732. de Mifeni hujus, Aeneae tubicinis fato vide Virg. VI. Aen. 162. 212 — 235. mox per *viam Herculeo labore ftructam*, quam *fonare* dicit, forte quia lapidibus ftrata erat, intelligit *aggeres*, quibus a lacu Lucrino mare arcebatur, ab Hercule factos, unde *viae Herculeae* vel *Herculanae femitae* nomen habuerunt. de qua vide Cluver. Lib. I. Ital. Antiq. cap. 18. pag. 152. & Lib. IV. cap. 2. pag. 1122. nec repetam hic, quae de illis notavi ad Lib. I. El. XI. ipfo initio.

Ecquid te mediis ceffantem, Cynthia, Bajis,
Qua jacet Herculeis femita litoribus.

&

5. Hic ubi, mortales dextra quum quaereret urbes,
Cymbala Thebano concrepuere Deo:
At nunc invisae magno cum crimine Bajae,
Quis Deus in vestra constitit hostis aqua?

His

& de hoc aggere Herculeo Statii locum ex Lib. V. Sylv. 3. 164. intelligebat Domitius Calderinus, licet aliter eum emendet, & de Baulis Herculeis, vel Herculaneo exponat Marklandus in Notis pag. 307.

5. *Hic ubi mortales dextra cum quaereret urbes*] pro *quaereret* Beroaldus emendavit *conderet*, id est aedificaret, quia Pompejos, & Herculanium in Campania condidit Hercules. & ita in v. c. Perreji, Colotiano, primo & secundo Vaticano quidem legitur. sed recte id rejecerunt Scaliger ex Broukhusius, & *quaerere* pro acquirere occupare, interpretantur. & sic intelligebat Gruterus in notis ad Senecam auctioribus Epist. I. pag. 575. ed. Commelin. quod autem addat Poëta *dextra quaereret*, id ad vim militarem refert idem Broukhusius, prolato Sallustii loco ex Jugurth. cap. 4. in fin. *populus Romanus quascumque urbes & agros manu ceperat.* ubi Cortius in notis dicit *inter alia non adeo accommodata* id ab eo produci vitiose *cum quateret urbes* in Harlejano Musei Britannici. *dexter* in Colbertino. Heinsius in ora ed. Ald. *verteret* conjecerat. Sed vellem Broukhusius explicuisset, quomodo *urbes mortales* hic dicantur. Vulpius multa congessit, ut elegantissimum epitheton esse ostenderet, quia urbes & oppida *nasci* ac *mori* aeque ac homines, saepe apud veteres dicuntur, acumine, ni fallor, vago & nimis longe quaesito, atque a poëtae mente hic valde alieno; id enim omnibus urbibus, regnisque commune, ut intereant; sed unicum pro operosa & loco huic parum conveniente philosophia suffecisset ex poëta veteri exemplum, apud quem *mortales urbes* dicantur. Passeratius & Guyetus *mortalis* legunt, cum Hercules adhuc mortalis quaereret urbes. & haec scriptura est in primo & quinto Vaticano, meo secundo, & primis edd. idque forte nonnihil adstrui posset Fragmento CCLXXI. Callimachi, in quo *Ἐδείμαμεν ἄστεα θνητοί. mortales nos oppida condidimus.* simplicissima autem videtur emendatio Cl. Schraderi, qui legebat *mortali dextra.* ut Lib. II. El. 23. v. 106.

Altaque mortali deligere astra manu.

& apud Virg. IX. Aen. v. 95.

Mortaline manu factae inmortale carinae
Fas habeant.

Sed aliud mendum hic latere suspicatus est N. Heinsius, cujus ingenium in emendandis poëtis antiquis Criticae sagacitatis exemplum est. in Notis enim Propertianis p. 733. existimabat olim forte exaratum fuisse *Martalas dextro*, & propter elisionem tres excidisse literas, adeoque scribendum,

Hic ubi Marte Italas dextro cum quaereret urbes.

quia verosimile est, Herculem, de quo hic agitur, isto in tractu expugnasse urbes, si Pompejis, Campaniae civitate, post victum & extinctum Geryonem victor ex Hispania redux triumphavit, ut testatur Servius ad Virg. VII. Aen. 662. & sic in vicinis Phlegraeis campis Gigantas superavit. neque dubitandum videtur urbi a se expugnatae, Pompejos inter & Neapolim, Herculanii nomen inditum fuisse. vide Cluverium Lib. IV. Ital. Antiq. cap. 3. pag 1154 & 1155. propter illas autem victorias dicit Umber, *Hic, ubi, cymbala* Thebano Deo, seu Herculi, concrepuere, seu in hoc Campaniae tractu, Hercules cymbalis crepitantibus colebatur, ut bene explicuit Beroaldus. ita apud Ovid. III. Fast. 740.

Aeriferae comitum concrepuere manus.

quod verbum illic, hoc ipso inter alia Propertii loco, recte vindicavit Heinsius, cum in aliis MSS. esset *cum crepuere.* male in meis codicis Juniani Excerptis *cum strepuere.* vide & Dousae praecidan. ad Petron. Lib. I. cap. XI.

7. *At nunc invisae magno cum crimine Bajae*] ideo *crimine*, quia illic Marcellus interiit. ut Lib. II. El. 21. 2. *Tam formosa tuum mortua crimen erit.* ubi vide quae notavi. locutionem *magno cum crimine* multis exemplis confirmavit Cuninghamius Anim. in Horat. Bentlej. cap. VI. pag. 145.

9. *His*

His pressus Stygias vultum demersit in undas;
10. Errat & in vestro spiritus ille lacu.
Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexo Caesaris esse focos?
Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?

15. Oc-

9. *His pressus Stygias vultum demersit in undas*] N. Heinsius ad oram ed. Aldinae adscripserat aliquid deesse huic Elegiae, quia Marcelli nomen nusquam exprimitur. Guyetus etiam ante hunc versum multa desiderari censebat, & hoc distichon habebat suspectum; inprobante tamen Heinsio in notis pag. 733. *Bis pressus* in Mentel. primo Vatic. Excerpt. Scalig. Borrich. Groning. Askew. primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. & primis edd. *Is pressus* in ed. Volsci. sed haec indicant literam initialem vel turbatam vel omissam. *Hic pressus* Guyetus. sed *His*, aquis nempe Bajanis, depressus ad undas Stygias vultum demisit, ut recte exponit Heinsius. *demisit* enim in quinto Vatic. Borrich. Groning. tribus Voss. D'Orvill. utroque, meis, & priscis edd. *demersit*, ut edidit Broukhusius, confirmatur a cod. Regio simile illud de Daphnide apud Theocritum Idyll. I. 140.

—— χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα
Τὸν Μώσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ Νύμφαισιν ἀπεχθῆ.

quod hoc Propertii, & Ovidii loco, a Broukhusio hic prolato, illustrat Cel. Valckenarius. eadem variatione apud Silium Lib. V. 17. *Litore correptum stagnis demisit Agylle.* ubi *demersit* Heinsius. vide istic Drakenborchii notas. & sic *demittere* & *demergere* alibi quoque haud raro conmutata docent notae Interpretum ad Ovid. VI. Met. 664. XV. 105. & ad Ibin v. 387. & Oudend. ad Lucan. III. 41. qui *demersit* hoc in loco etiam probat.

11. *Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi*
Mater, & amplexo Caesaris esse focos?]

quid optima in Askew. forte pro *quidve optima*. repetitione non invenusta. *profuit illa Mater* in Neap. a man. pr. Marcello ante diem defuncto matrem Octaviam nil profuisse dicit eodem modo, quo hunc locum imitatus Ovidius, Epicedio Tibulli Lib. III. Am. El. 9. 21.

Quid pater Ismario, quid mater, profuit Orpheo?

Seneca de Octavia Neronis, v. 285.

—— *cur a patria*
Pelliter aula? sancta quid illi
Prodest pietas, Divusque pater?
Quid virginitas, castusque pudor?

& in hanc sententiam Horatius Lib. IV. od. 7. 23.

Cum semel occideris, & de te splendida Minos
Fecerit arbitria;
Non, Torquate, genus, non te facundia, non te
Restituet pietas.

mox pro *amplexo* in Regiis, Colbertino, Borrich. Groning. duobus Leid. tribus Voss. primo D'Orvill. & meo, ac vetustis edd. *amplexum.* ut legitur etiam apud Octavian. Mirandul. in Viridar. Poët. fol. 184. b. vitiose *amplexos cineres* pro *Caesaris* in Excerptis Scaligeri, unde ille *amplexo* correxit, quem secutus est Broukhusius; & probavit N. Heinsius ad Ovid. Eleg. de Nuce v. 107. ubi hoc loquendi genus pluribus exemplis vindicavit. recte idem Scaliger hunc locum intelligebat de Marcelli adoptione in familiam Juliam, quae ante focos seu lares domesticos fiebat, sumta toga libera. vide ad Lib. IV. 1. v. 132. sed Passeratius ad vinculum adfinitatis cum Augusto Caesare referre maluit, qui filiam Juliam ei desponsavit.

13. *Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro*] *fluctuantia* in primo Leid. de aedilitate Marcelli, quam gessisse eum testatur Servius, intelligit Heinsius. Marcellum enim jussisse theatra & fora velis laxis obumbrari contra Solis calorem, e Plinio hic notat Passeratius. de his theatrorum velis Ovidius Lib. I. A. A. 103.

Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro.

&

15. Occidit, & misero steterat vigesimus annus.
Tot bona tam parvo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiaque in plausum tota theatra juvent.
Attalicas supera vestes, atque omnia magnis
20. Gemmea sint ludis: ignibus usta dabis.
Sed tamen huc omnes: huc primus & ultimus ordo.
Est mala, sed cunctis ista terenda via.

Ex-

& noster Lib. IV. El. 1. 15.

Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro.

ubi *sinuosa* vocat, quae hic *fluitantia*. vide & Bulenger. Lib. I. de Theatro cap. 18. & de theatro Marcelli, quod dedicavit Augustus, Freinshem. ad Tacit. III. Ann. 64. seq. versu *maternos manes* vitiosissime in ed. sub Graevii nomine excusa. Passeratius haec exponit, quia aedilitatis suae administrationem Octaviae commiserat Marcellus, cum adversa valetudine luctans. sed propter *omnia*, per maternas manus gesta, potior videtur Ant. Volsci interpretatio, quia porticum, templum, Bibliothecam, & ludos sub Marcelli nomine mater Octavia dedicavit. certe Plutarchus vita Marcelli in fine, testatur in hujus memoriam & honorem matrem ejus Octaviam Bibliothecam dedicasse, Augustum vero theatrum, quod nomine Marcelli inscripsit. a quo tamen diversus est Dio Cass. Lib. XLIX. cap. 43. fin. ubi vide Reimari notas.

15. *Occidit, & misero steterat vigesimus annus*] *Ut misere* Heinsius, & mox *quam parvo. sat erat* corrigendum censuit Livinejus. sed infeliciter. nam *steterat* annum aetatis vigesimum fuisse Marcello ultimum vitae terminum notat. ut contra Catroeum aliosque de anno Marcelli fatali fluctuantes notat Patruus meus ad Virg. Ecl. IV. init. dein *parvo orbe* de exiguo vitae spatio capiunt Beroaldus & Passeratius.

17. *I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos*] male *animo* in meo priore. locum hunc imitatus est Ovidius Epist. IX. 105. *I nunc, tolle animos, & fortia facta recense. & centum finge triumphos* in Menteliano, ut de Colbertino testatur Broukhusius. sed *tecum* vindicat Heinsius in Notis pag. 733. idque praefert Patruus meus Comment ad Phaedr. Lib. II. fab. 5. 25. *finge tumultum* perperam in quarto Vossiano.

18. *Stantiaque in plausum tota theatra juvent*] *stantia qui* cod. Reg. *impulsu* Voss. tert. *in plausu* duo Leidd. Mentel. & primo Voss. sed alterum vindicat illud Phaedri Lib. V. fab. 7. 28.

Laetare incolumis, Roma, salvo Principe
In plausus consurrectum est.

respicitur ad ritum, quo olim stabant in theatris, sed dein sedebant, & plaudentes consurgebant. vide quae notavit Mercerus ad Aristaenet. pag. 267. pro *juvent* conjecerat Heinsius *move* vel *fove*. aut *in plausum suum*, vel *tuum*. sed nihil mutandum recte notat Broukhusius. *tota te theatra* in Askew.

19. *Attalicas supera vestes, atque omnia magnis Gemmea sint ludis: ignibus usta dabis*] *Italicas* male in D'Orv. pr. *supra vestes* correxerat Heinf. in ora ed. Ald. deinde in primo cod. Regio, *Gemmea sint nudis ignibus*. in altero. *Gemmae sint ludis ignibus. Semina sunt* in Excerpt. Scalig. & meo secundo. unde *Segmina* Scaligerum adscripsisse notaverat Heinsius. *Geminea* vel *Gemina sint nudis* in primis edd. *Gemmea sint: nudis ignibus* in Harlejano Musei Britann. *nudis* etiam in Leid. sec. Voss. pr. & tert. Borrich. Heinsiano, & meo priore. *laudis* D'Orv. sec. *usta* ex MSS. praetuli, licet *ista* ediderit Broukhusius. sed sequitur, *ista terenda via*.

21. *Sed tamen huc omnes, huc primus & ultimus ordo*
Est mala, sed cunctis ista terenda via.]

Et tamen apud Octavian. Mirandulam. Heinsium offendisse videtur ellipsis primo distichi hujus

versu

Exoranda canis tria sunt latrantia colla:
Scandenda est torvi publica cymba senis.
25. Ille licet ferro cautus se condat, & aere:
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non vis exemit Achillem,
Croesum aut, Pactoli quas parit humor, opes.

At

versu *huc omnes.* nullo alio addito, ideoque conjecerat *Vadimus* vel *Tendimus huc omnes.* ut in illo Orphei apud Ovid. X. Met. 34.

Tendimus huc omnes: haec est domus ultima.

& Albinovani Epicedio Drusi v. 359. loco adposito,

Fata manent omnes. omnes exspectat avarus
Portitor. & turbae vix satis una ratis.
Tendimus huc omnes: metam properamus ad unam,
Omnia sub leges Mors vocat atra suas.

huc omnes in duobus Regiis, uno Colbert. Neapol. Groning. Leid. sec. Voss. pr. Askew. D'Orv. primo, & meo sec. & primis edd. *hic* Voss. tert. *huc* a man. sec. in meo priore. *hic primus & ultimus ordo* Voss. tert. dein *terenda via est* in plerisque codd. quibus accedunt Askew. Leid. pr. Voss. pr. & quart. duo D'Orv. & meus primus, ac vetustissimae edd. in quibus *Et mala. tenenda* pro varia lectione in margine mei secundi, vera lectio, *Est mala, sed cunctis ista terenda via. mala via*, quae ad mortem ducit. vide ad Ovid. II. Am. El. XI. 1.

24. *Scandenda est torvi publica cymba senis*] *curvi* in v. c. Fruterii, & quarto Voss. unde Heinsius *furvi*. *torti* in uno Colbert. & meo secundo. *troci* Neapol. unde in marg. ed. Gryphianae conjecerat Heinsius, *Et scandenda trucis. publica* autem *cymba* Charontis est, quae κοινὴ ἄκατος in fragmento Hermesianactis apud Athenaeum Lib. XIII. p. 597.

Ἔνθα Χάρων κοινὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον
ψυχὰς οἰχομένων.

ut restituit eruditissimus Lennepius Animadv. ad Coluth. pag. 162 laudante, & cum hoc versu Propertiano conferente Cel. Ruhnkenio in Epist. II. Critic. pag. 74. his similia sunt ista Horatii Lib. II. od. 3. 25.

Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur urna, serius ocyus
Sors exitura, & nos in aeternum
Exsilium impositura cymbae.

& od. 14. 9.

——— *scilicet omnibus,*
Quicumque terrae munere vescimur,
Enaviganda, sive reges
Sive inopes erimus coloni.

25. *Ille licet ferro cautus se condat & aere*] *tumidus* in Leid. sec. & marg. Voss. tertii. forte pro *timidus. tondat* vitiose in Leid. & Voss. pr. *ferro & aere* pro galea ferrea. ut *aes* pro casside. ut supra El. XII. 12. *Virgineumque cava protegit aere caput.* Facit huc Sallustii locus in Fragm. Lib. I. Histor. pag. 418. *Estne viris reliqui aliquid quam solvere injuriam, aut mori per virtutem? quoniam quidem unum omnibus finem natura vel ferro septis statuit.* ubi vide Dousam, qui *protrahet* seq. versu adfert, ut conjecerant etiam Livinejus & Marklandus.

27. *Nirea non facies, non vis exemit Achillem, Croesum aut, Pactoli* &c.] vitiose *Ferrea non facies* in Heinsiano & meo primo *Terea* in Borrich. *Nerea* in plerisque codd. Mentel. Neapol. Leid. pr. tribus Voss. utroque D'Orvill. Askew. Harlejano Musei Britann. meo secundo, ut in primis edd. & apud Octavian. Mirandulam. *Nireus* formae specie insignis ex Homero notus Iliad. B. 673.

Νιρεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.

ad quam locum respicit Ovidius Lib. II. A. A. 109.

Sis licet antiquo Nireus adamatus Homero,
Naïadumque tener crimine raptus Hylas.

ubi *Nereus* etiam in multis codd. sed vide illic Heins.

At tibi, nauta, pias hominum qui trajicis umbras,
30. Huc animae portent corpus inane tuae.
Qua Siculae victor telluris Claudius, & qua
Caesar ab humana cessit in astra via.

ELEG.

Heinsii notas, qui *Nirei* nomen conjectura ingeniosa Apulejo etiam restituit, quam confirmare potuerat loco Nasonis, ubi similiter Thersiten & Nirea opponit, IV. ex P. Ep. 13. 15.

Tam mala Thersiten prohibebat forma latere,
Quam pulchra Nireus conspiciendus erat.

recte etiam monet *adamatus* non esse mutandum in *laudatus*; respiciens Tan. Fabrum, sic emendantem Lib. I. Epist. Crit. 55. quem etiam refutavit Davis. ad Cic. Lib. I. Acad. cap. 13. *non vix* corrupte in Menteliano. deinde probanda forte est codicis quinti Neapolitani, Regii, & Voss. primi scriptura,

Croesum haud, Pactoli quas parit humor, opes.

ut adfert etiam Octavian. Mirandula. idque Guyeto & Heinsio placebat, in cujus codice *non* legebatur. pro *parit* in uno Colbertino, Leid. & meo primo *premit*, quod etiam in margine secundi mei MS pro varia lectione habetur. in Askewiano autem *qua fluit humor* e glossa, ni fallor. vel ex Horatio desumtum est Epod. XV. 20.

Sis pecore & multa dives tellure licebit,
Tibique Pactolus fluat.

29. *At tibi, nauta, pias hominum qui trajicis umbras,*
Hac animae portent corpus inane tuae]

Locus corruptissimus, ad quem sanandum parum opis conferunt codices antiqui. a quo enim verbo pendet illud *tibi?* & quis sanus sensus in illis, *portent animae tuae?* Fruterius adscripserat, *id est venti.* venti igitur tui, Charon, corpus inane Marcelli, tibi adferant, optat. quae nam haec loquendi striblígo? per *animas tuas* intelligit etiam Passeratius aut ventos, qui vela cymbae tuae inpellunt; aut umbras, quas tu cymba vehis, quaeque remigant, & *tibi* abundare notat. *At cito* conjecerat Guyetus, & *Hac animae.* sed ita praestaret. *At tu* &c. *Huc animae portes corp in suae.* ut video Marklandum etiam conjecisse. *Huc animae corpus portes in* cod. Regio. in meo priore legitur *in amne* pro *in amne.* ut non dissimili scripturae varietate apud Statium IX. Theb. 602. *Ergo ut inane nefas merso ter crine piavit.* ubi *ut amne*, vel *in amne* in MSS. pro vera scriptura *Ergo ut mane nefas* &c. Sed ne moremur, locum hunc adfectum egregie sanavit Heinsius, conjectura ingenio perspicacissimi Critici dignissima,

Duc *animae*, Porthmeu, *corpus inane* suae.

navita Porthmeus passim Charon poëtis vocatur. ut in Epigr. vet. apud Fabrettum pag. 702. *Sat fuerat, Porthmeu, cymba vexisse maritum.* & in Epitaphio Ariadnae, quod edidi Tom. II. Anth. Lat. pag. 40. & 41.

Vexit aqua Porthmeus, terra hic habet cineres.

ubi multa de hoc Charontis nomine notavi. de conferendus quoque Cl. Valkenarius diatr. ad Eurip. c. xxv. p. 280. & huic lectioni optime convenit *qui trajicis umbras.* nam *trajicere* verbum nauticum Graecis πορθμεύειν & διαπορθμεύειν vid. Valent. Guellium ad Virg. VI. Aen. 536. idemque verbum a Graecis etiam transferri ad res amatorias, ut πορθμεύειν φίλημα, docet; quod elegantissimo Agathiae epigrammate a se verso illustrat. de quo etiam vide Jungerman. ad Long. Pastor. pag. 222. dein *corpus animae suae inane* pro Marcelli cadavere, ut apud Ovid. II. Met. 611. *vitam cum sanguine fudit Corpus inane animae frigus letale secutum est.* & Lib. XIII. 488.

Quae corpus complexa animae tam fortis inane.

in Epitaphio veteri apud Gruterum pag. MLI. 2.

Hic vitae metas & inania membra reliquit.

& saepe *corpus inane* de cadavere. vide Salvagn. ad Ovidii Ibin v. 154. Ingeniosissima hac emendatione admissa etiam corrigendum puto *At tu* pro *At tibi*, adeoque totus locus sic in integrum restituendus,

At tu, nauta, pias hominum qui trajicis umbras,
Duc *animae*, Porthmeu, *corpus inane* suae.

hoc sensu, Transfer, o Charon, Marcellum in campos Elysios, in quos *pias umbras trajicis*;

ELEG. XVII.

Objicitur toties a te mihi nostra libido.
Crede mihi, vobis imperat illa magis.
Vos, ubi contemti rupistis frena pudoris,
Nescitis captae mentis habere modum.
5. Flamma per incensas citius sedaret aristas,

Flu-

& quo Claudius Marcellus, ex ejus majoribus, qui captis Syracusis Siciliam domuit, & Caesar concesserunt, quia in familiam Juliam adoptatus fuit hic Marcellus. sic *Claudius* simpliciter, pro Claudio Marcello, etiam occurrit Lib. IV. El. 10. 39. & Κλαύδιος apud Dion. Cassium Lib. LXI. 17. fin. ubi hic *Siculae telluris victor* etiam indicatur. *At tu* nostro familiare est. ut supra El. 5. 71.

At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis.

El. IX. 71. *At tu, sive petes portus* &c. El. XIII. 43.

At tu non meritam parcas vexare Licymnam.

& saepe alibi. vide Bentlejum ad Horat. Epod. XV. 17. *umbras* autem, *corpus*, & *animam* hic cumulat. de quo vide Cuperum in Apoth. Homer. pag. 20. 21. *retrahit umbras* in uno Regio. Ceterum ante hoc distichon in multis codd. & edd. vetustis inseruntur duo versus, qui nunc leguntur Lib. II. El. 7. 7.

Hic olim ignaros luctus populavit Achivos,
Atridae magno quum stetit alter amor.

ultimo versu *cessit ad astra* in Regio.

ELEG. XVII. v. 3. *Vos ubi contemti rupistis frena pudoris,*
Nescitis captae mentis habere modum.

Ut semel impositi rupistis adfert Lipsius ad Senec. I. de Benef. cap. 10. nescio an ex veteri aliquo codice, vel potius memoriae vitio. *Contemtus pudor* est neglectus, seu *praeteritus pudor*, ut dicitur Ovidio Lib. II. Trist. 410. quod recte illic vindicant eruditorum notae. praesertim vero illud *Vos* eleganter adhibetur, quando aliquid sinistri ac mali moris objicitur, quod sexui proprium & ingenitum sit, & optimi hic repetitur post praeced. versum, *vobis imperat illa magis.* quod opponit *nostrae* virorum libidini, aberrant enim hic codd. MSS. in quibus *nobis.* ut mox v. 9. *nostros reprehendere cursus* male in Colbertino, pro *vestros.* & Lib. II. El. 24. 42.

Est quiddam quod vos quaerere cogat Amor.

ubi male etiam *nos* in aliis codd. simile illud supra El. XIII. 44.

Nescit vestra ruens ira referre pedem.

ubi vide Passeratium. Lib. II. El. 7. 69.

Sed vobis facile est verba & componere fraudes.
Hoc unum didicit femina semper opus.

& El. XXII. 32.

Me similem vestris moribus esse putas?

sic saepe apud Ovidium Epist. I. 75.

Haec egodum stulte meditor, (quae vestra libido)
Esse peregrino captus amore potes.

ubi vide notas. Ep. XVII. 40.

Verbaque dicuntur vestra carere fide.

& pari sententia Lib. I. A. A. 281.

Fortior in nobis nec tam furiosa libido est.
Legitimum finem flamma virilis habet.

mox pro *captae mentis* Heinsius conjecerat *castae* vel *cupidae.* quod probare non possum. *capta mens* est furor, insania amoris, quae vos tamquam mente captas reddit. unde *mente* vel *animo captus* frequens occurrit. & hinc *captus amator*, qui oestro amoris ictus & lymphatus praeceps inpellitur *captas mentes*, amore nimirum, etiam de Pyramo & Thisbe dixit Ovidius IV. Met. 62. *captis ardebant mentibus ambo.*

5. *Flamma per incensas citius sedaret aristas*] *sedetur* in plerisque MSS. & edd. antiquis, quibus consentiunt duo Leidd. tres Vossiani, uterque D'Orv. & mel. nec aliter apud Octavian.

Mi-

Fluminaque ad fontis sint reditura caput:
Et placidum Syrtes portum, & bona litora nautis
Praebeat hospitio saeva Malea suo:
Quam possit vestros quisquam reprehendere cursus,
10. Et rabidae stimulos frangere nequitiae.
Testis, Cretaei fastus quae passa juvenci
Induit abiegnae cornua falsa bovis.

Testis

Mirandulam in Viridar. Poët. fol. 185. *sedatur* in Askewiano. ex Palatino tamen Gebhardi Broukhusius recepit *sedaret*, pro sedaretur. cui sic etiam praeiverat Berneccerus in notis ad Justin. Lib. XXXVI. cap. 2. productis aliis hujus locutionis exemplis. levi unius literae mutatione malim *sedarit*, pro, cessaverit, ut conveniat cum proximo *sint*; licet hanc temporum mutationem satis frequentem poëtis esse, notet Gebhardus. idque probavit, & hoc loco suam in Severi Aetna v. 480. *liquor ille magis sedare magisque* &c. firmavit D'Orvillius in Siculis cap. XIV. p. 239. ubi vulgo *servare.* pro quo *fervere* Scaliger. sic navis *sedare vela* dicitur infra El. XX. 20. *quum fessa Lechaeo Sedavit placida vela phaselus aqua.*

7. *Et placidum Syrtes portum, & bona litora nautis*
Praebeat hospitio saeva Malea suo.

pontum male in Mentel. Leid. sec. & tertio Voss. *portum* Syrtibus dat, ut mox *hospitium* Maleae. *scaeva* in meo priore. *Syrtes* & *Malea* etiam conjunguntur apud Virgil. V. Aen. 193.

— nunc illas promite vires,
Nunc animos, quibus in Gaetulis Syrtibus usi,
Jonioque mari, Maleaeque sequacibus undis.

quibus locis egregie firmatur emendatio Heinsiana apud Ovid. II. Amor. El. XI. 19. ubi *Maleam* inter alia periculosa & naufragiis famosa loca restituit ex codice Regio:

Et vobis alii ventorum praelia narrent;
Quas Scylla infestet, quasve Charybdis aquas:
Et quibus emineant violenta Ceraunia saxis:
Quo lateant Syrtes, quove Malea sinu.

pro inepta lectione, qua olim edebatur, *Quo lateant Syrtes magna minorque sinu.* de media autem syllaba in voce *Malea*, vel longa vel brevi, vide Nestorem in Vocabul. pag. 83. b. & Valentem Guellium ad d. l. Virgilii.

9. *Quam possit vestros quisquam reprehendere cursus*] *possint* in Heinsiano & meo priore. *nostros* male in Colbertino. *reprendere* primus D'Orvill. meus secundus, ed. Beroaldi, Gryph. 1551. & Plantiniana Raphelengii, ut legendum putabat Livinejus. *reprehendere* in Groningano cod. primis edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci, Aldinis, Juntina, Colin. Gryphii 1573. Canteri & Rovilliana, cui adscripserat Dousa pater, *nota antiquam significationem in verbo reprehendere, quod hoc loco pro retinere seu compescere positum videtur, & quod retinere est apud Ovidium.* male in quinto Vaticano *deprehendere.* apud Octavian. Mirandulam *deprendere* pag. 185. Viridar. Poët. *reprimere*, metro adversante, in Heinsiano, meoque primo, nisi glossa sit. recte igitur *reprehendere* pro retro prehendere, retrahere ut exponit Guyetus ad Terent Adelph. IV. 4. pag. 242. seq. seq. versu *rapidae* in omnibus fere codd. & edd. vetustis. sed *rabidae* in D'Orvill. altero a man. sec. ut correxerat Dousa, & bene firmavit Broukhusius. supra El. VI. 11.

Quae mulier rabida jactat convicia lingua.

ubi vide.

12. *Induit abiegnae cornua falsa bovis.*
Testis Thessalico &c.

abiegne bovi in Regiis, Fruterii cod. Mentel. Borrich. Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. quod ineptum Livinejus pronuntiat. *abiegnae bovi* in primis aliisque vetustioribus edd. & apud Octavian. Mirandulam, quod praefert Passeratius. de Pasiphaë, quae cum tauro concubuit, nota est fabula, sed quod Volscus sequentia *Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo* &c. de Amymone intellexerit, quae cum Neptuno, *Deo* in fluvium Enipeum converso, ut male addit, coïerit, graviter errat. deceptus forsan fuit alio nostri loco Lib. II. El.

Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quae voluit liquido tota subire Deo.
15. Crimen & illa fuit patria succensa senecta
Arboris in frondes condita Myrrha novae.
Nam quid Medeae referam, quo tempore matris
Iram natorum caede piavit amor?
Quidve Clytemnestrae, propter quam tota Mycenis
20. Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tuque o Minoa venumdata, Scylla, figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.

Hanc

El. 20. 47.

Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amoae Jovi.
Testis Amymone, latices cum ferret in arvis,
Conpressa, & Lernae pulsa tridente palus.

illa enim fabula longe alius Neptuni amor continetur, ut ex notis ad illum locum patebit. sed hic intelligitur Tyro, Salmonei filia, ab eodem Neptuno], adscita Enipei fluminis forma, unde *liquidum Deum* vocat, conpressa. de qua noster Lib. I. El. 13. 21.

Non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili pressit amore Deus.

ubi vide quae notavi. *Quae vovit*, pro *voluit* conjecerat Heinsius in ora ed. Ald. pro *tota subire* Guyeto placebat *nupta* vel *nuda*. sine ulla necessitate. viros doctos, qui pro *subire* apud Festum, in voce *suillum* legendum *surire* contendunt, ut notat Passeratius, verbo de feminis prurientibus apud prisci aevi scriptores usitato, Propertio tamen illud ingerere non voluisse opinor.

15. *Crimen & illa fuit patria succensa senecta Arboris in frondes* &c.]

Crimine in Groning. *Crimen at illa fuit* in Leid. & Voss. primo. de Myrrha senis Cinyrae patris incesto amore succensa res e fabulis nota, & elegantissima Ovidii descriptione Lib. X. Met. 298. & seqq. pro *Arboris in frondes condita* forte scriptum fuerit *Arboris in troncos condita*, hoc est *truncos*. non enim in frondes arboris, sed in ejus corticem & truncum abdita fuit. id firmant illa apud Nasonem v. 491. & seqq.

Porrigitur radix, longi firmamina trunci, &c.
Jamque gravem crescens uterum perstrinxerat arbor,
Pectoraque obruerat, collumque operire parabat.
Non tulit illa moram: venientique obvia ligno
Subsedit: mersitque suos in cortice vultus.

& hinc *obducto cortice pressa* dicitur Myrrha eidem Lib. I. A. A. 286. & ita de Atti in pinum condito, eodem Lib. X. 105. *truncoque induruit illo*. *novem* pro *novae* vitiose in Neapol.

17. *Nam quid Medeae referam, quo tempore matris*
Iram natorum caede piavit amor?]

Medeam, & mox *Clytemnestram*, & *Teque, o Minoa* &c. legebat Guyetus. ut ad haec singula repetatur *referam*. sed *Medeae* & *Clymnestrae* non mutandum, nam ex praecedenti disticho *crimen* subintelligendum est. dein *Tuque, o Minoa*, nempe *infamis*, quod praecesserat. *matrem* malo in Groning. & *ira* in D'Orvill pr. *piavit* autem est piaculo satiavit iram. Auctor Ciris v. 155. *Jurando infelix nequidquam jura piasses.* vide Valentem Guellium ad Virg. VI. Aen. 379.

19 ——— *propter quam tota Mycenis*
Infamis stupro stat Pelopea domus

Mycenes Heinsius.

21. *Tuque o Minoa venumdata, Scylla, figura,*
Tondens purpurea regna paterna coma.]

Condens Borrich. *Tundens* in primo Leid. an forte *predens* vel *Tradens*. ut ipsa Scylla apud Ovid.

Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti!
Nise, tuas portas fraude reclusit Amor.
25. At vos, innuptae, felicius urite taedas;
Pendet Cretaea tracta puella rate.

Non

Ovid. VIII. Met. 90.

—— proles ego regia Nisi
Scylla, tibi trado patriosque meosque penates.
Praemia nulla peto, nisi te. cape pignus amoris
Purpureum crinem. nec me nunc tradere crinem,
Sed patrium tibi crede caput. scelerataque dextrâ
Munera porrexit.

sed praestat forte, ut totus locus sic constituatur,

Tuque o Minoae venumdata, Scylla, figurae,
Tondens purpuream, regna paterna, comam.

ut per adpositionem *comam* Nisi *purpuream* vocet *regna paterna* quia ab hoc fatali crine dependebat incolumitas regni & vita Nisi, ut apud Manilium Lib. V. v. 302. de Philoctete:

Hic fortem pharetram Trojae bellique gerebat.

ut pharetram Philoctetis, vocet fortem Trojae bellique. *pharetra* praefert Bentlejus. in vulgatis *Hic autem*, vel *Hic ortam*, ut in cod. Gembl. & sic Marklandum codici suo adscripsisse video; *Mallem* purpuream comam. *& ita Dorvillius, ut me per epistolam monuit.* eleganter autem Scylla hic dicitur cum patris, capillis simul regnum ejus *tondere*. ut Lib. IV. El. XI. 38. *Sub quorum titulis Africa tonsa jacet.* ubi in multis codd. MSS. *tunsa*. sed vide illic notas. *venumdata Minoae figurae*, quia Minois pulchritudine capta regnum & Patrem Nisum, abscisso ejus purpureo crine, velut venalia obtulit. a formae enim specie describitur Minos apud Ovid. v. 24.

Seu caput abdiderat cristata casside pennis,
In galea formosus erat; seu sumserat auro
Fulgentem clypeum, clypeum sumsisse decebat. & seqq.

quem locum imitatus est pseudoGallus Elegia ab Aldo primum vulgata, cujus initium, *Non fuit Arsacidum* &c. v. 25. inter Poëm. Vet. Pithoei pag. 419.

Filius Europae Minos, seu poneret arcum,
Sive comam premeret casside, pulcher erat.
Non prius è muris pugnantem Regia virgo
Viderat, ac dirus crimina jussit amor.
Acer Amor Deus est: foetas domet ille leaenas.
Excuset facinus vindice Scylla Deo.

sic scribe cum Heinsio. *feras* vitio metri editur.

24. *Nise, tuas portas fraude reclusit amor*] *tuas arces* adfert Octavian. Mirandula, sine dubio ex aliquo codice veteri, in Viridar. Poër. fol. 185. verso. sed recte *portas* in omnibus meis codd. MSS. Excerptis, & vetustis edd. quod firmat Ovidius d. L. v. 41.

Turribus e summis in Gnosia mittere corpus
Castra, vel aeratas hostis recludere portas.

& sic de simili proditione Tarpejae, quae Tatio Romam prodere, sed pari exitu, amore percita cogitavit, infra Lib. IV. El. 4. 85.

Prodiderat portaeque fidem, patriamque jacentem:
Nubendique petit, quem velit ipse, diem.

25. *At vos, innuptae, felicius urite taedas;*
Pendet Cretaea tracta puella rate.]

Sensum loci recte exposuit Passeratius, pro, laetioribus auspiciis nubite. hoc est quod Canace apud Ovid. Epist. XI. 105.

Nubite felices, Parca meliore, sorores.

pro *pendet* vitiose *prendet* in primo Voss. & D'Orvill In codice Regio, *Pendet in erecta fracta puella rate*. *tecta* in Askewiano. *pendet tracta* sanissima lectio est. Scylla ipsa apud Ovid. v. 141. seqq.

Insequar invitum, puppimque amplexa recurvam
Per freta longa trahar. vix dixerat. insilit undas;
Gnosiacaeque haeret comes invidiosa carinae.

Auctor Ciris v. 386.

Ergo metu capiti Scylla est inimica paterno,
Tum coma Sidonio florens succiditur ostro:
Tum suspensa novo ritu de navibus altis
Per mare caeruleum trahitur Nisesa virgo.

ubi vide Scalig. & nuperas Cl. Heynii notas.

 28. *Vi-*

Non tamen inmerito Minos fedet arbiter Orci.
Victor erat quamvis, aequus in hofte fuit.

ELEG. XVIII.

Credis eum jam poffe tuae meminiffe figurae,
Vidifti a lecto quem dare vela tuo?
Durus, qui lucro potuit mutare puellam.

Tan-

28. *Victor erat quamvis, aequus in hofte fuit*] male in multis edd. vetuftis diftinguitur,

Victor erat, quamvis aequus in hofte fuit.

ut in Aldi utraque, Juntina, Colinaei, Rovillii, & Gryphii. licet Minos Megaram & Nifum fraude Scyllae viciffet, aequus tamen in hofte fuit, punito virginis fcelere. *aequus in hofte* pro *in hoftem*. ut *lenis in hofte* Ovidio Lib. V. Trift. 2. 36.

Saepe fuo victor lenis in hofte fuit.

contra *ferox in aliis*, pro *in alios*, & fim. *vefanum in vite Lycurgum* fupra dixit Eleg. XV. 23. ubi vide. & plura de hac enallage apud Cerdam ad Virg. II. Aen. 541. Gronov. ad Senec. IV. Nat. Quaeft. praef. pag. 742. Perizon. ad Valer. Max. IV. 1. 10. & in notis Patrui mei ad Ovid. IX. Met. 274. & ad Quinctil. Decl. XV. 6.

ELEG. XVIII.] Nova hic Elegia a praecedenti feparata, fed cum fequenti connexa, habetur in plerifque codd. & edd. antiquis, cum infcriptione DE CONTEMTORE vel CONTEMTIONE AMICAE. vel AD NOVAM AMICAM Broukhufius ex his quinque diftichis, quae in fola Scaligeri editione adhaerent antecedenti, unum dedit Elegidion, majoris carminis fragmentum effe exiftimans, licet antea conjeciffet non incommode ea rejici poffe in finem El. XVI. Lib. II. Mihi ex omnium fere membranarum auctoritate, & primarum reliquarumque veterum editionum cum illis confenfu his decem verfibus non abfurde adjungi poffe fequentem Elegiam, verifimilius videtur.

3. *Durus, qui lucro potuit mutare puellam. Tantifne in lacrimis Africa tota fuit?*] Vexatiffimus hic locus eft. *Tantine in lucris* ex emendatione Gronovii Lib. III. Obferv. cap. 17. edidit Broukhufius, quam vel memorare, vel laudare in notis, & non contextui inferere, praeftitiffet, fed potius veterem codd. MSS. & edd. lectionem exhibere, in quibus fere omnibus legitur, *Tantifne in lacrimis.* quod revocandum cenfui. *lucro* enim verfu antecedente, & hic *in lucris*, fine ulla repetitionis virtute aut venuftate & ingrato fono recurrunt. illa certe *qui lucro potuit mutare puellam* jam fatis manifeftant, rivalem iftum, in quem hic invehitur poëta, lucrum amori praetuliffe, quia forte nactus erat provinciam Africam, aut munus in ea luculentum, & flentem deferuiffe Cynthiam, ut de praetore Illyrico Lib. II. El. XIII. & de Poftumo Gallam linquente hoc Libro III. El. X. Virorum tamen eruditione infignium conjecturas recenfeamus, quod ratio notarum exigit. *Tantine*, vel *Tantifne illecebris* Lucas Fruterius divinaverat. Valens Guellius Pimpontius initium hujus Elegiae explicans docto Commentario ad Virg. IV. Aen. 413. putat Propertium hoc verfu refpicere ad hiftoriam Aeneae, quem nec lacrimis nec precibus Dido, ejufque foror Anna, aut tota Carthago, a navigatione dimovere potuerunt. *Ire iterum in lacrimas, iterum tentare precando Cogitur. & fupplex animos fubmittere amori.* eo igitur modo hic rivalem poëta adducit in odium puellae, quae nullis lacrimis eum a profectione avocare potuerit, eaque amatorem illum difcedentem largiore fletu profecuta fuerit, quam Dido & tota olim Africa abeuntem Aeneam. quo fenfu vetus lectio

Tan-

Tantisne in lacrimis Africa tota fuit?

5. At

Tantisne in lacrimis omnino admittenda esset. Simile quid ad loci hujus explicationem contulerat Andreas Schottus Lib. II. Observ. cap. 26. sed a Gronovio operose explosus, probante tamen ejus correctionem *Tantine*, ut interrogantis sermo sit. Gronovii tamen emendationi non penitus adquievisse Broukhusium colligo, quia ipse vix ulla, ut ait, literarum inmutatione refingere malebat,

Tantine, ut lacrimes, Africa tota fuit?

& sic ad marginem libri sui conjecerat Marklandus. neque aliter emendasse N. Heinsium testatur Patruus meus ad illud Ovidii Epist. I. 4.

Vix Priamus tanti, totaque Troja fuit.

id profecto longe melius, quam altera ejus conjectura, *Tantine in gazis*, proposita in notis Propertianis post Adversaria pag. 735. favet certe huic lectioni illud Tibulli, quod adfert, Lib. II. El. 7. 23.

Desino, ne dominae luctus renoventur acerbi.
Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.

Illam tamen Broukhusii conjecturam, quae etiam Heinsii est, & explicationem vehementer exagitavit Perizonius ad Sanctii Minerv. Lib. IV. pag. 572. & 573. qui *in lacrimis* tuetur, & exponit per ellipsin participii *ens* ante praepositionem *in*, & locutionis hujus similia profert exempla, *quum tu in lacrimis esses*, propter amatoris abitum. ejus observatis addi posset illud Apuleji Lib. II. Met. p. 126. *quidam moestus in lacrimis*. & ex veteri Inscriptione apud Fabrettum pag. 235. ME RELINQVERES IN LACRIMIS. Sabinus Epist. I. 51. *si sunt in fletibus ora*. haec tamen observatio Grammatica non tanti erat, ut notae suae illa odio & succo loliginis atrae inlita adderet verba: *Haec operosius declarare volui, ut ostenderem, quam graviter ille & inscite contaminaverit aliquando suos Auctores, inmittendo temere in textum, quae confidentissimis asseverationibus perperam vera jactabat.* non obstante tamen odioso hoc Perizonii judicio, Broukhusii emendationem & interpretationem utroque pollice laudavit Marklandus, Criticus certe Perizonio non inferior, qui non tantum eam in notis ad Statii Silvas pag. 269. probavit, sed & olim in sua Propertii editione sic se editurum promisit, eo sensu, An tanti erant omnes provinciae Africae reditus, ut tu vel unam lacrimulam profunderes? Tantum differunt suffragia illorum, qui nullo partium studio ducti de virorum doctorum meritis ex aequo judicant ab aliorum iniquitate, qui odio vel obtrectationis pruritu occaecati malignitate turgentia de aliis ferunt suffragia. Donec igitur locum hunc alii felicius curent, ceteris correctionibus atque interpretationibus praeferendum videtur,

Tantine, ut lacrimes, Africa tota fuit?

praesertim quia haec formula *Tanti est*, vel *Non est tanti*, Propertio, velut proverbii vicem obtinens, valde amata est. similis plane invectiva in eos qui, lucro amores postponentes, flentes amicas deserunt, supra hoc Libro El. 10. 3.

Postume plorantem, *potuisti linquere Gallam?*
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas est, omnes pariter pereatis avari,
Et quisquis fido praetulit arma toro.

quos versus miror pro sua sententia corroboranda cum hoc loco non conparasse Broukhusium: & huc advocari merebatur illud ex Lib. I. El. 6. 13.

An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
Atque Asiae veteres cernere divitis?
Ut mihi deducta faciat convicia puppi
Cynthia, & insanis ora notet manibus.
Osculaque opposito dicat sibi debita vento,
Et nihil infido durius *esse viro.*

eodem Libro El. 8. 5. in similem rivalem opulentiorem,

Et tibi jam tanti, quicumque est, iste videtur,
Ut sine me vento quolibet ire velis?

quod similis coloris est, ac initio hujus Elegiae,

Vidisti a lecto quem dare vela tuo.

& Lib. II. El. 17. 14.

Vidit amatorem pandere vela suum.

 sic

5. At tu, stulta, Deos, tu fingis inania verba.
Forsitan ille alio pectus amore terit.
Est tibi forma potens, sunt castae Palladis artes,
Splendidaque a docto fama refulget avo.

For-

sic *ne tibi sit tanti* Lib. II. El. 13. 55.

Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis.

& Lib. IV. El 3. 63.

Ne precor adscensis tanti sit gloria Bactris.

Ovidius Epist. IX. 10.

—— cui nox (sic creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.

Remed. Am. 749. 750.

Non tamen hoc tanti est, pauper ut esse velis.
At tibi sit tanti, non indulgere theatris.

& saepe apud alios. vid. Markland. ad Statium p. 312. & in hac locutione poëtarum Latinorum loca, in quibus frequens illud *non tanti*, cum Graecorum *οὐ λύει*, vel *οὐ λυσιτελεῖ*, confert Cel. Valckenarius ad Euripid. Hippol. pag. 213.

5. *At tu, stulta, Deos, tu fingis inania verba*
Forsitan ille alio pectus amore terit]

pro *tu* in primo Leidensi *ubi*. an forte librarius voluit *tibi*? dein *terat* in Mentel. Neapol. Borrich. duobus Leidd. primo & tertio Voss. priore D'Orvill. meo & primis edd. *teret* in Voss. quarto. sic *forsitan* cum subjunctivo passim apud Ovidium. vide Heinsii notas ad Epist. IV. 53. & Patrui mei ad Petron. cap. 130. sic apud Statium Lib. I. Th. 559. in MSS. legitur *Forsitan —— exquirant animi*. pro *exquirunt*. & sic saepe apud Livium. vide Drakenb. ad Lib. V. cap. 52. §. 5. non tamen perpetuo id obtinet, praesertim apud nostrum. sic Lib. II. El. 7. v. 60.

Forsitan & de me verba fuere mala.

& El. 12. 54.

Forsitan includet crastina fata dies.

& Lib. III. El. 22. 11.

Forsitan haec illis fuerant mandata tabellis.

ubi *fuerint* Heinsius. Quod autem idem Heinsius hic conjiciebat, *Forsitan ille alio tractus amore perit*, probare non possum. Est enim imitatio Callimachi Epigr. XXVI.

Νῦν δ' ὁ μὲν ἄλλης δὲ θέρεται πυρὶ, τῆς δὲ ταλαίνης
Νύμφης, (ὡς Μεγαρέων) ὀ λόγος, ὀυτ' ἀριθμός.

quod sic vertitur,

Nunc alio cor amore terit, miseraeque puellae,
Ceu Megarae, ratio est nulla, nec ullus honor.

Passeratius pag. 525. varie explicat & *terit* verbum libidinis obscoenioris esse notat, ut Lib. II. El. 9. 30. *famulos inter femina trita suos.* ubi ejusdem notas vide. simili modo exponunt illud Juvenalis Sat. IX. 4. *dum Rhodopes uda terit inguina barba.* & ita hoc in loco capiebat Gonsalius ad Petron. cap. 81. p. 131. sed praestat potius intelligere, pro alterius amore contabescere, quod *alterius amore mori* dicitur Ovidio Lib. II. Am. 7. 10. *alterius dicor amore mori.* vel simpliciter pro aliam amare. vide notas Patrui mei ad Petron. cap. 91. pag. 440.

7. *Est tibi forma potens, sunt castae Palladis artes,*
Splendidaque a docto fama refulget avo]

Est ubi in primo Leid. *Ast tibi* Neapolit. Cynthiam a formae pulchritudine, doctrina, & generis gloria laudat, quae avum jactare poterat Hostium, belli Histrici scriptorem, quod opus versibus constitisse patet ex fragmentis a Macrobio Lib. VI. Saturn. cap. 3. & 5. ex Lib. II. productis, & a Festo ex Lib. I. in voce *Tesqua*, quod fragmentum optime digessit Scaliger. vide hic Passeratium & Broukhusium, qui recte refutat Vossium, Cynthiae patrem fuisse Hostium perperam scribentem. ab illo avo suo ipsa Cynthia proprio nomine vocabatur *Hostia*, non autem, ut male alii censent, *Hostilia*, in quo errore etiam versatur Nestor in Vocabulario pag. 43. in Cynthus. cum scribit, *Propertium amasiam suam Cynthiam vocasse, quae proprio nomine Hostilia dicebatur.* sed id satis refutavi ad initium hujus operis. *forma potens*, ut Lib II. El. 4. 28. *Cynthia forma potens, Cynthia forma levis.* ubi vide quae notavi, & de Cynthiae doctrina ac poëseos peritia ad Lib. I. El. 2. 27.

9. For-

Fortunata domus, modo ſit tibi fidus amicus.
10. Fidus ero. in noſtros curre, puella, ſinus.

ELEG. XIX.

Nox mihi prima venit: primae data tempora noctis.
Longius in primo, Luna, morare toro.
Tu quoque, qui aeſtivos ſpatioſius exigis ignes,
Phoebe, moraturae contrahe lucis iter.
5. Foedera ſunt ponenda prius, ſignandaque jura,
Et ſcribenda mihi lex in amore novo.

Quam

9. *Fortunata domus, modo ſ. t. f. amicus.*
Fidus ero. in noſtros curre, puella, ſinus.]

Fidus ego Heinſius malebat. & ſic Marklandus, qui praeterea in notis ad Statii Silvas pag. 308. legebat,

Fortunata nimis, *modo ſit tibi f. amicus.*
Fidus ego.

ſed *domus* bene ſe habet, ni fallor, quia avi Hoſtii mentio praeceſſerat. deinde *ſinus* recte viri docti praetulerunt, quod a cod. Heinſiano, Borrich. & meo priore firmatur. nam *thoros* male in reliquis codd. quibus conſentiunt duo Leidd. duo D'Orvill. Askew. & meus ſecundus, cum priſcis editionibus.

ELEG. XIX.] ſuperiori adnectitur in omnibus fere ſcriptis & editionibus vetuſtis, quibus conſentiunt Regii codices, Mentelianus, Askew. Groning. duo Leidd. tres Voſſiani, uterque D'Orvill. & mei, in quibus ſecundum diſtichon priori, & quintum quarto praeponitur, ut nonnullos etiam in Elegiae hujus initio verſus aliter ordinat Lipſius Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. Heinſius vero carminis hujus principium ſic legendum conjecerat,

Nox mihi prima veni! primae rata tempora noctis.
Longius in primos, Luna, morare toros.

vel *in primo polo* aut *choro. primae date tempora noctis* in Neapol. Excerpt. Scalig. Askew. Heinſian. Voſſ. pr. & tert. utroque D'Orvill. & meis.

3. *Tu quoque, qui aeſtivos ſpatioſius*] *Tu quoque per* Mentel. *ſpatioſus* in Regio, primo D'Orvill. meo utroque, & primis edd.

5. *Foedera ſunt ponenda prius, ſignandaque jura*] *condenda* Heinſius forte quia *ponere foedera* ipſi videbatur locutio rarior. An *ponere foedera* dicit, ut *ponere jura*, ſupra El. VII. 24. *Et liceat medio ponere jura foro.* & Lib. IV. El. 9. 64. *Ponit vix ſiccis triſtia jura labris.* Praeferrem tamen, *Foedera ſunt pangenda prius.* verbo eleganti & proprio, ſed ſaepe corrupto vel a librariis ejecto, ubi *pactum foedus*, *pactae nuptiae*, *pacta fides*, *pacta jugalia*, *pacta connubialia*, & ſim. memorantur ut egregie oſtendit Heinſius ad Ovid. VII Met. 700. & XI. 135. cujus alias animadverſiones, quibus hoc verbum multis veterum locis] corruptis reddidit, memorat Graevius in notis ad Florum Lib. I. cap. 15. *pangere pacem* Livio Lib. XXXVII. cap. 19. §. 2. pro *peragere* reſtituerunt viri docti. vide illic notas Drakenborchii. & ad Lib. XXXVIII. cap. 37. §. 7. ubi *pactum foedus. pactae noctes* noſtro Lib. IV. El. 3. 11. ceterum jungenda hic ſunt, *foedera ponenda*, (vel *pangenda*) *prius*, *antequam multae cedant ſermonibus horae.* ſic Lib. II. El. 14. 12.

Illum ſaepe ſuis decedens fovit in ulnis,
Quam prius adjunctos ſedula lavit equos.

pro priuſquam & praecedente *prius*, ſequente *quam ante* ut hoc loco, eod. Lib. El. 19. 65.

Aut prius infecto depoſcit praemia curſu,
Septima quam metam triverit ante rota.

 Tu

Quam multae ante meis cedant sermonibus horae,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus.
Haec Amor ipse suo constringet pignora signo:
10. Testes sidereae tota corona Deae.

Nam-

Tibullus Lib. I. El. 3. 9.

Delia non usquam, quae me quam mitteret urbe,
Dicitur ante *omnes consuluisse Deo.*

ubi vide Broukhus. Scaliger vero hoc distichon *Foedera sunt* &c. sequenti postpositum malebat. pro *signandaque jura* Bentlejus *signataque* adfert ad illud Lucani Lib. III. 302.

Non Graja levitate fidem, signataque jura,
Et caussas, non fata, sequi.

quod cum hoc loco confert. ubi Modius *sacrataque jura.* ut apud Virg. II. Aen. 157.

Fas mihi Grajorum sacrata resolvere jura

ubi *secreta* legit Gutherius Lib. I. de Offic. Dom. Aug. cap. 33. & sic alii. sed recte vulgatam illic vindicat Patruus meus. quae etiam legitur apud Probam Falcon. in Centon. Virgil. in V. Test. cap. XVI. 10. & licet *sacrata jura* etiam saepe apud alios dicantur, *signata* tamen plus notant, pacto nempe sancita, & signo inposito firmata ut ad d. l. Lucani recte distinguit Oudendorpius, adeoque & hoc loco *signandaque jura* praestat, non *sacrata.* scribenda male exponebat Fruterius. nam *scripta* & *signata jura* inter se differre, aeque ac *scripta* & *signata testamenta* in Jure, non opus est probare. Livius Lib. I. cap. 20. *eique sacra exscripta exsignataque adtribuit.* hic autem *tabulae* nuptiales *signatae* intelliguntur. vide Scholiast. Juvenal. ad Sat. II. 119. & Sat. III. 82. tales innuit Petronius cap. 109. *Eumolpus, castigato vehementissime Lyca, tabulas foederis signat, queis haec formula erat, Ex tui animi sententia.* ubi vide Gonsalium. seq. versu *lex in amore nova* in D'Orvill. sec. & Groning. *Est scribenda mihi* Francius.

7. *Quam multae ante meis cedant sermonibus horae*] *Quum te ante meis cedant* Mentel. *Quam ante cedent* in primo Leidensi *cedens* D'Orvill. pr. *cedent* in Regio, Neapol. Borrich. Groning. Heinsiano, binis Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meo priore, & primis edd. quod adjuvat conjecturam Heinsii, *meis se dent sermonibus horae.* dein *alma Venus* male in uno Colbertino, Regio & meo secundo. Huic autem disticho sequens praeponitur in cod. Regio.

9. *Haec Amor ipse suo constringet pignora signo:*
Testis sidereae tota corona Deae.]

hoc distichon praecedenti anteponunt omnes fere codices, quibus accedunt Mentel. duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. & mei cum edd. vetustis, & in singulis legitur, *Testis sidereae torta corona Deae.* sed recte *Testes tota corona* repositum est. & ex suo codice *tota* praetulit Passeratius, probante Guyeto. *torta* etiam male in Askew. *corona* hic pro multitudine astrorum, Lunam comitata, non autem Corona Ariadnea, ut absurde Volscus & Beroaldus. in cujus erroris partem venit etiam Delrius Comment. ad Senec. Herc. Fur. v. 18. p. 219. & Lipsius Lib. V. Antiq. Lect. cap. 20. qui versum hunc transferebat post 13. & pentametrum illic sequentem *contineant nobis* &c. huc retrahebat. sed *corona* siderum cum Luna lucentium hic intelligenda. Theocritus Idyll. II. in fine:

Χαῖρε Σελαναία λιπαρόχροε. χαίρετε δ' ἄλλοι
Ἀστέρες, εὐκήλοιο κατ' ἄντυγα νυκτὸς ὀπαδοί.

male igitur N. Heinsius tam ad Ovid. I. Fast. 287. quam ad Valer. Fl. Lib. I. 46 hic reponendum censebat *siderei chori*, addens, non adsequi se, quid per *sidereae Deae coronam* intelligendum sit. sed Lunae siderum Reginae astra, velut ignes minores, innui, quae currum ejus comitantur & cingunt, satis patet ex loco Theocriti, & Tibulli Lib. II. El. 1. v. 87.

—— *jam nox jungit equos, currumque sequuntur*
Matris lascivo sidera fulva choro.

& hoc bene adstruit Broukhusius, praesertim loco Petronii cap. 100. ubi *Luna innumerabilibus sideribus comitata* occurrit. cui adde illud ex car-

Namque ubi non certo vincitur foedere lectus,
Non habet ultores nox vigilanda Deos.
Et quibus inposuit, solvit mox vincla libido.
Contineant nobis omina prima fidem.

Ergo

carmine in Trojae halosin apud eumdem cap. 89.

Jam plena Phoebe candidum extulerat jubar,
Minora ducens astra radianti face.

Boëthius Lib. I. Metr. 2. v. 9. *Visebat gelidae sidera Lunae.* ubi tamen *Luna* pro *Nocte* potest intelligi. ut saepe alibi. Marklandus vero sequentia codici suo adscripserat: „ forte legen- „ dum, *Testis sidereae tota corona Deae.* Coronam „ sidereae Deae, seu Lunae, vocat sidera. *coro-* „ *na* proprie significat multitudinem, quae cir- „ cumstat & cingit aliquem. Catullus Carm. LIV.

„ *Risi nescio quem modo in corona.*

„ Virgil. IX. Aen. 508.

„ *Qua rara est acies, interlucetque corona,*
„ *Non tam spissa viris.*

„ hinc apud Ovid. III. Fast. 449.

„ *Jamque ubi caeruleum vallabunt sidera coelum.*

si ea sit vera lectio. hinc Lunae velut Reginae *sidereae acies cedere* dicuntur Claudiano Consul. Probin. & Olybr. v. 22. vide Barth. ad Stat. VIII. Theb. 274. Nollem etiam Heinsius subjunxisset ibidem in notis ad Valer. Fl. astra hic testes invocari horarum adloquiis amatoriis a Propertio datarum, nam ita eum haec cepisse patet ex Notis post Adversaria pag. 735. ubi adfert locum ex Lib. II. 7. 91. *Sidera sunt testes & matutina pruina.* quod plane contra poëtae mentem, & loci venustatem est. eleganti enim fictione ad nuptiarum ritus respiciens dicit foedus suum cum Cynthia pactumque nuptiale signo Cupidinis, & testibus Sideribus, Lunae velut ministris, confirmatum & constrictum fuisse. *constringet* in Askew. Groning, duobus Leidd. primo & tertio Voss. utroque D'Orvill. Heinsiano, & meo priore *confringit* Borrich. *constringet* Livinejus.

11\. *Namque ubi non certo vincitur foedere lectus,*
Non habet ultores nox vigilanda Deos]

Jamque ubi in Heinsiano, & meo priore. *vincetur* Neapol. *sociatur* vel *sancitur foedere* Heinsius. quod aptius foederi verbum, ut paullo ante *Foedera sunt condenda* idem legebat, pro *ponenda*, vel *pangenda*, ut conjeci. *foedus* autem de amoris commercio frequens apud nostrum est, ut docent exempla ex Propertio producta ab Abramo ad Cic. pro Coelio cap. XIV. p. 340. ed. Graev. pro *nox vigilanda* in v. c. Perreji, primo & secundo Vaticano, *violanda.* quod favet Heinsio conjectanti *nox violata.* sed & *nox vigilanda* supra El. XIII. 2.

Nec veniat sine te nox vigilanda mihi.

& Tibullo Lib. I. El. 1. 64.

Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo
Prodest, quum fletu nox vigilanda venit.

vigilanda autem pro *vigilata* positum adscripserat Marklandus, indicato Ovidii loco I. A. A. 735.

Attenuant juvenum vigilatae corpora noctes.

13\. *Et quibus inposuit, solvit mox vincla libido.*
Contineant nobis omina prima fidem.]

At quibus in Heinsiano & meo priore. *nox vincla* in uno Regio. in altero *nox vincla cupido.* quod ultimum non displicet, si *mox* legatur. licet *nox* in omnibus fere codd. MSS. & edd. vetustis. nisi quod *mox* in Colotiano, primo & quinto Vaticano. Cupidini enim levitatem illam saepe tribuunt poëtae, ut amantium vincula constringat, & mox iterum solvat. sive ut Lib. II. El. 14. 5.

——— *saepe Cupido*
Huic malus esse solet. cui bonus ante fuit.

ideo *ventosas* Cupidini *alas* fuisse additas dicit Lib. II. El. 9. 7.

Scilicet alterna quoniam jactamur in unda,
Nostraque non ullis permanet aura locis.

idem de Baccho supra El. XV. 5.

Per te junguntur per te solvuntur, amantes.

est

15. Ergo qui tactas in foedera ruperit aras,
Pollueritque novo sacra marita toro;
Illi sint, quicumque solent, in amore dolores,
Et caput argutae praebeat historiae.

Nec

mox *Contineant* corruptum arbitror, licet omnes interpretes adquiescant locutioni, qua *omina continere fidem* satis languide dicuntur. Forte legendum *Continuent nobis omina prima fidem.* id est stabilem perpetuamque firment, & non interruptam reddant. Claudianus Lib. I. de Laud. Stilic. init.

Continuant Superi pleno Romana favore
Gaudia, successusque novis successibus urguent.

saepe enim hoc verbum cum aliis commutatum est in multis veterum locis apud Ovid. III. Amor. El. 6. 10. *quid nocti continuasse diem.* ut in melioris notae codicibus legitur pro *consevuisse.* cum *conjicere* confunduntur Lib. XIV. Met. 240. ubi vide Heinsii notas. & cum *consociare* Lib. II. Fast. 243. pro *omina* in multis codd. & plerisque edd. antiquis *omnia*. sed *omina* in v. c. Perreji, primo & secundo Vaticano, & Heinsiano, ut ubique fere haec variantur. *omina* vero hic emendandum jam monuit Canterus Lib. I. Novar. Lect. cap. 8. & Valens Guellius ad Virg. I. Aen. v. 350.

15. *Ergo qui tactas in foedere ruperit aras*] *tactas* ex cod. Passeratii praetulit Broukhusius, pro *pactas*, ut legitur in omnibus membranis & edd. priscis. quibus adstipulantur duo Leidd. tres Voss. Askew. duo D'Orvill. & meus uterque. quod pro *fixas* exponit Vulpius in prima edit. in iisdem scriptis omnibus, excepto uno Vossiano quarto, etiam *in foedera.* quod non mutandum fuisse in *foedere*, ut edidit Broukhusius, & in primis edd. legitur, monet Oudendorpius ad Lucan. II. 151. quem vide. in Aldinis vero, Juntina, Colinaei, Gryphii, ceterisque *in foedera* excusum est. *rumpere* autem *aras* interpretatur Broukhusius, pactum conventum in aras sollemniter sancitum rumpere. Vellem unicum addidisset exemplum, unde doceremur, veteres sic locutos esse. *luserit* vel *riserit* conjecerat Heinsius. Sed forte locus ita constituendus est,

Ergo qui tactis haec foedera ruperit aris.

qui ruperit haec foedera] postquam aris tactis sancita sunt. *foedera rumpere* obvia locutio est. *aras rumpere* sine exemplo, ut puto. Favent conjecturae haec Virgiliana, quae nostro forsan obversabantur, Lib. XII. Aen. 200. & seqq.

Audiat haec genitor, qui foedera fulmine sancit:
Tango aras, *mediosque ignes, & numina testor.*
Nulla dies pacem hanc *Italis*, *nec* foedera
rumpet.

Phaedra apud Ovidium Epist. IV. 17.

Non ego nequitia socialia foedera rumpam.

sic tactis aris jurat Hercules. apud Statium Lib. III. Sylv. 1. 184.

Sic ait: & tangens surgentem altaribus ignem &c.
Et Styga, & aetherii juravit fulmina patris.

& passim alibi. de *aris* in quocumque foedere & jurejurando *tactis* vide Modii & Bernecceri notas ad Justin. Lib. XXIV. cap. 2. 8. Dausquej. ad Silium Ital. pag. 5. & Abram. ad Cic. pro Balbo cap. 5. pag. 528. ubi de hoc etiam Graecorum ritu cum mentionem fecisset Cicero, in fine capitis subjungit de Cn. Pompejo: *Hunc quisquam foedera scientem neglexisse, violasse, rupisse dicere audebit?* dein *toro tuo* pro *novo toro* in Voss. tertio.

17. *Illi sint, quicumque solent, in amore dolores* & seqq.] Dubito an versuum horum intellectus satis omnibus pateat. supra dixerat v. 14. *Contineant nobis omina pacta fidem.* utrique igitur violati & rupti foederis poenam hic constituit. hoc disticho contineri opinor poenam Cynthiae in Propertium, qua cum famae jactura malis rumoribus ansam & libelli erotici historiae materiem praeberet. ut Lib. I. El. 15. 24.

Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia.
Accipit & trabeas, argutae proemia dextrae.

jure igitur experiretur id, quod de Cynthia dixe-

Nec flenti dominae patefiant nocte fenestrae.
20. Semper amet, fructu semper amoris egens.

ELEG.

dixerat ipse Lib. II. El. 23. 71.

Sed de me minus est: famae jactura pudicae
Tanta tibi miserae, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te nostras pervenit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.

huic inprecationi simile illud Lib. II. El. 14. 31.

Illi sub terris fiant mala multa puellae &c.

mox *patefactae nocte fenestrae* in Groningano. illo autem versu inter pacti foederis leges statuit, ut flenti & excluso fenestrae dominae nocte non patefiant. quod Cynthiae minatur infra El. XXIII. 35.

Exclusa inque vicem fastus patiere superbos:
Et quae fecisti, facta quereris anus.

tum Propertius gravem illum in amore dolorem sentiat, ut semper amet, sed numquam amica potiatur. eo sensu, quo in Apuleji 'Ανεχομένῳ, Tom. I. Anthol. Lat. pag. 660. quod Petronio perperam tribuit Passeratius, *Amare licet, si potiri non licet.* & apud Ovid. Epist. XV. 96.

Non ut ames, oro, verum ut amare finas.

& III. Met. 405.

Sic amet iste, licet, sic non potiatur amato.

his ita praeiverat Anacreon Od. XLVI.

Χαλεπὸν τὸ μὴ φιλῆσαι,
Χαλεπὸν δὲ καὶ φιλῆσαι.
Χαλεπώτερον δὲ πάντων,
Ἀποτυγχάνειν φιλοῦντα.

in contrarium sensum hunc Propertii versum imitatum esse Janum Secundum Lib. I. El. XI. in fine, patet ex ejus loco, quem adfert Broukhusius. & quem Dousa quoque margini ed. Rovillianae adscripserat. de participio *egens* in ultima pentametri sede, quod a nonnullis inprobatur, vide eumdem ad Tibull. III. 4. 46. & quae notavi ad Lotich. IV. El. 1. 20.

ELEG. XX.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Ut me longa gravi solvat amore via.
Crescit enim adsidue spectando cura puellae.
Ipse alimenta sibi maxima praebet Amor.
5. Omnia sunt tentata mihi, quacumque fugari
Possit: at ex omni me premit ille Deus.

Vix

ELEG. XX. v. 1. *Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas*] *Nunc iter* in Heinsiano & meo priore, *proficisci iter* Passeratius dictum putat, ut *ire viam*. sed simile locutionis hujus exemplum desidero. Distinctione adjuvari posset hic versus,

Magnum iter. ad doctas proficisci cogor Athenas.

Non dissimile colore, licet inverso verborum ordine, de Caesaris Augusti profectione ad Indos, supra El. 3. init.

Arma Deus Caesar dites meditatur ad Indos &c.
Magna viae merces.

taedio amoris adversi hic doctas Athenas petit, longe aliter ac Lib. I. El. 6. 13.

Ah pereat, si quis lentus amare potest!
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
Atque Asiae veteres cernere divitias.

quo etiam in loco *doctas Athenas* perpetuo velut epitheto vocat. vid. Meurs. de Fortun. Athen. cap. VIII. pag. 64.

3. *Crescit enim adsidue spectando cura puellae*] Legendum forte *puellam*. spectando nempe. hinc mox v. 10.

Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.

fixis igitur oculis intentum haerendo in puella, curam sibi crescere indicat. quia, ut eleganter dicit Musaeus de Leandr. & Herus Amorib. v. 94.

'Οφθαλμὸς δ' ὁδός ἐςι. ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων
Κάλλος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει.

& similia vide in locis Heliodori & Ach. Tatii apud Gebhardum ad h. l. *cura* autem hic de amoris aestu, quod nostro frequentissimum, ut alibi notatum est. & vide Barth. ad Claudian I. in Eutrop. 362. altero versu malim, Inde *alimenta sibi maxima praebet Amor*. nam *me premit ipse* vel *ille*, mox sequitur. sic apud Auctorem Epigrammatis veteris in Charites Tom. I. Antholog. Lat. pag. 54.

Inde alitur nudus placida sub matre Cupido,
Inde voluptates, inde alimenta Dei.

& haec respexisse videtur Ovidius Lib. II. Amor. El. 19. 24.

Sic mihi durat amor, longosque adolescit in usus:
Hoc juvat, haec animi sunt alimenta mei.

5. *Omnia sunt tentata mihi, quacumque fugari*
Possit. at ex omni me premit ille Deus]

tentanda in quinto Vaticano. *tentata modis* in Heinsiano, & meo primo. unde Francius, *omnia sunt tentata, modo quocumque* &c. sed proba est recepta lectio. pariter Ovidius I. Met. 190.

Cuncta prius tentata, sed immedicabile vulnus.

hinc *omnia facere*, *omnia experiri*, velut proverbiali locutione dicuntur. vide Gonsalium ad Petron. cap. 107. deinde *& ex omni* in Vatic. quinto, Groning. Leid. sec. Voss. quarto, duobus D'Orvill. Askew. & meo secundo. *ac ex omni* cod. Reg. hoc est, *at*, ut in ceteris codd. & priscis edd. Heinsius in Notis Propertianis pag. 735. legebat,

Omnia sunt tentata mihi, quaecumque fugare
Possint, ast omni me premit igne Deus.

idem

Vix tamen aut femel admittit, quum faepe negavit:
Seu venit, extremo dormit amicta toro.
Unum erit auxilium: mutatis, Cynthia, terris,
10. Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.

Nunc

idem ad oram ed. Ald. conjecerat, *at en*, vel *ecce, omni me premit igne.* vel denique *at exfomnem me premit usque Deus.* pro *infomnem.* & fic in notis ad Virg. VI. Aen. 556. in vulgata nullum fenfum effe addens. quam tamen fic follicitandam non omnes forte adnuent. *quacumque fugari poffit*, Deus nempe, five animo expelli poffit Cupido, mutari neceffe non videtur. *ex omni*, fubintell. *parte*, ut *quacumque*, pro quocumque modo, vel quacumque *arte*, ut pro *ille* vel *ipfe* legitur in Excerptis Scaligeri, ita apud Catullum Carm. LXV. v. 251.

At pater ex alia florens volitabat Jacchus.

ut in codd. MSS. legitur, quod *ex alia parte* exponit Pafferatius, & cum *ex omni* hoc in loco confert. *ipfe Deus* in omnibus fere fcriptis & editis antiquis. fed recte *ille* ex aliis correctum. vid. ad Lib. II. El. 20. 42. & fic emendaverat etiam Marklandus, vel *usque.* quod & Heinfius conjecerat. praefertim *me premit igne* non placet. neque illud *premit* fibi eripi facile pateretur Propertius ipfe. quod *urguet* vel *inftat* aliis dicitur, impofito velut pede. ut Lib. I. El. 1. 4. *Et caput impofitis preffit Amor pedibus.* quod illic multis illuftravi. & Libri ejufd. El. IX. v. 24.

Nullus Amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
Ut non alterna prefferit ille manu.

vide & Cel. Valckenarium ad Euripid. Hippol. v. 443. p. 214. & Diatrib. ad Ejufd. Fragm. cap. XV. p. 156.

7. *Vix tamen aut femel admittit, quum faepe negavit:*
Seu venit, extremo dormit amicta toro.]

admittat in Colbertino. *faepe negarit* in Neapol. Heinfiano, Leid. fec. tribus Voff. primo D'Orv. & meo. *rogarit* in altero D'Orvill. & *rogarim* pro varia lect. fuperfcriptum. *folvit* pro *dormit* in Borrich. Heinfiano, & meo priore. *dormit amica* in Regiis, Colbertino, Askew. duobus Leidd. tribus Voff. utroque D'Orvill. & meis, ac primis, aliifque vetuftis edd. *venit amica* in Palatino Gebhardi. *amicta* bene correctum fuit a Scaligero. priore verfu conjecerat *Vix ea me aut femel admittit.* Sed mollior eft N. Heinfii conjectura, *Vix tandem aut femel admittit. tamen* enim & *tandem* faepe inter fe confunduntur. *admittere* amoribus proprium, & poëtis frequens adeo verbum eft, ut ab augurandi arte & admifforiis avibus id repetere cum Broukhufio neceffe non fit. Lib. I. El. 16. 19.

Cur numquam referata meos admittis amores.

Lib. II. El. 13. 68.

Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

Ovidius Lib. I. Am. 6. 72.

Qualifcumque vale, fentique abeuntis amorem,
Lente, nec admiffo turpis amante, vale.

III. A. A. 605.

Cum melius foribus poffis, admitte feneftra.

& paffim alibi. minore verfu *Seu venit* vel notat, fui dat copiam. ut Lib. II. El. XI. 20. *Sic hodie veniet, fi qua negavit heri.* ubi vide, & ad El. 14. 24. vel praeferendum hic videtur, *Seu veni*, ut de fe loquatur poëta, quod melius convenit τῷ *admittit.* nec *dormire* poteft *amicta*, cum *venit* ad amatorem, fed quum rogata eum admittit. recte igitur *veni* etiam hoc in loco malebat Koppierfius Obferv. Philol. cap. XI. p. 147. adde Broukhuf. infra ad El. XXII. v. 15. fed quod veterem lectionem *amica* reducendam exiftimet, & de focia lecti amica, quae fimul cum ea in extremo toro dormiebat, intelligat, non probo. cur *amictam* feu veftitam in toro averfaretur Cynthiam, fatis patet ex Eleg. XII. Lib. II.

10. *Quantum oculis, animo tam procul ibit amor*] haec cum fenario veteris poëtae apud Ariftaenetum Lib. I. Epift. 12. prope finem,

Φίλος τοσοῦτον, ὅσον ὁρᾷ τις ἐναντίον,

Nunc agite, o focii, propellite in aequora navem,
Remorumque pares ducite forte vices:
Jungiteque extremo felicia lintea malo:
Jam liquidum nautis aura fecundat iter.
15. Romanae turres, & vos valeatis amici,
Qualifcumque mihi tuque puella vale.
Ergo ego nunc rudis Hadriaci vehar aequoris hofpes,
Cogar & undifonos nunc prece adire Deos.

Deinde

confert Mercerus in notis pag. 235. quem locum, & fimilem Achillis Tatii etiam hic affert Gebhardus pag. 274.

11. *Nunc agite, o focii, propellite in aequora navem,*
Remorumque pares ducite forte vices.]

Ita recte emendatum eft pro *aequore*, ut eft in v. c. Fruterii, Neapol. Leid. pr. duobus Voff. primo D'Orvill. & meo fec. navis enim in *aequora propellitur* vel ventorum vel remigum ope. quo refpicit Cicero IV. Tufc. cap. 5. *Quaerebam igitur, utrum panderem velaorationi ftatim aneam ante paullulum dialecticorum remis propellerem.* vide notas Oudend. ad Lucan. IX. 319. *navim* praeterea hic quoque agnofcunt codex Scalig. Heinfian. Leid. fec. Voff. tert. & quart. D'Orv. fec. & meus primus, ut ex Groning. adfert Broukhuf. deinde *pari forte* legebat Heinfius. quod ad aequales remigum ordines referendum. de quibus vide Scheffer. Lib. II. de Milit. Nav. cap. 2. vel quia forte ducti pariter, feu per pares vices remigabant. vide Serv. ad Virg. III. Aen. 510.

13. *Jungiteque extremo felicia lintea malo*] *Ducitque* Groning. *Jungite & extremo* in Voff. quarto. ut fcribere potuiffet Propertius, fed fuo judicio ufus alterum praetulit. fic fupra Lib. II. El. 23. 67. legendum,

Spargereque alterna communes caede penates.

ut in primo Leidenfi, & fecundo meo codice eft. male enim illic elifionem infuavem putabat Broukhufius: quem tamen non offendit illud Tibulli Lib. I. El. 3. 34.

Reddereque antiquo menftrua thura Lari,

neque ingratum auribus exiftimavit Lib. IV. El. 4. 20.

Interque oblitas excidit urna manus.

pro *Inter & oblitas.* idque imitatione fua optimi poëtae Itali fequuntur, tam in trifyllabis quam bifyllabis. vide quae notavi ad Lotichium Lib. IV. El. 5. 86. pag. 301. & fupra ad Lib. II. El. XI. 26.

14. *Jam liquidum nautis aura fecundat iter*] *Nam liquidum* in Regio, Borrich. meo priore. & antiquis edd. fed recte *Jam* in v. c. Perreji, Colotiano, Neapol. primo Vaticano, Mentel. Excerpt. Scalig. Groning. & reliquis *fecundet* in Regio. *ferenat* in D'Orvilliano fecundo. perperam. vulgatum enim firmatur a Nonio Marcello in *fecundare* p. 169. ed. Mercer. ubi hunc Propertii verfum adfert; ex quo etiam patet *Nam liquidum* fruftra in aliis codd. MSS. & edd. haberi. Ovidius Epift. XIII. 136. *Blandaque compofitas aura fecundet aquas.* Juftinus Lib. XXVI. cap. 3. § 4. *quum fecundante vento celeriter Cyrenas advolaffet.* quod *fecunda navigatione perrehi* dicitur Tacito II. Ann. cap. 8. & hinc *fecundare*, in genere, felicem exitum dare. Papias in Vocabulario, *Secundat, profperat, in bonum vertit.* vide Drakenb. ad Silium VIII. 124.

18. *Cogar & undifonos nunc prece adire Deos*] *Cogor* in meo primo. *undofos* Marklandus ad Statii Silvas p. 276. quia *undifonum* potius de litore, fcopulo, & fim. dicitur, quae undis adlifa ftrepitum vel fonum edunt. *undofi* vero Dii marini, ut Thetis *mater aquofa* Ovidio. fed vulgatam vindicavit D'Orvillius Tom. II. Mifcell. Obferv. pag. 74. docens *undifonos* dici deos marinos, praefertim quando in tempeftate inve-

Deinde per Jonium vectus quum fessa Lechaeo
20. Sedarit placida vela phaselus aqua:
Quod superest, sufferte pedes, properate laborem,
Isthmos qua terris arcet utrumque mare.

Inde

invocantur, ad imitationem Graecorum, quibus Neptunus ἀλίδουπος, & βαρύκτυπος vocatur, quod Moschi, Orphei, & aliorum exemplis probat. de navigaturis Deos marinos invocantibus vide Interpretes ad Petron. cap. 99. fin. & quae dedi ad Lib. I. El. 17. 18. ubi Tyndaridas, seu Dioscuros praesertim invocatos fuisse notavi, & adde locum Ovidii Lib. I. Trist. El. 10. 45.

Vos quoque Tyndaridae, quos haec colit insula, fratres,
Mite, precor, duplici numen adeste viae &c.
Vos facite, ut ventos, loca cum diversa petamus,
Illa suos habeat, nec minus illa suos.

praeced. versu Heinsius conjecerat,

Tergo ego nunc rudis Hadriaci vehar aequoris.

ut *tergum aequoris* de plana ejus superficie poëtis saepe dicitur. Claudianus Idyl. VI. 35.

Turbidus inpulsu venti quum spargitur aër,
Glaucaque fumiferae terga serenat aquae.

ubi lege *spumiferae. dorsum maris* Virgilio Lib. I. Aen. 110. sic & *tergum terrae.* de quo vid. Barth. ad Stat. VII. Th. 795. neque tamen receptam lectionem sollicitandam opinor.

19. *Deinde per Jonium vectus quum fessa Lechaeo*
Sedarit placida vela phaselus aqua]

Locus difficilior, quam primo videri possit intuitu. *vectus* enim, ne dicam *vehar* modo praecessisse, unde pendeat, vix apparet. an *vectus phaselus*, genere masculo, ut in noto Catulli versu, Ep. 4. *Phaselus ille, quem videtis hospites, Ait fuisse navium celerrimus.* & sic infra Lib. IV. El. 7. v. 59. *Ecce coronato pars altera vecta phaselo.* ceteri tamen femineo genere hanc vocem efferunt. dubium quoque, an *fessa vela*, an vero *fessa phaselus* jungenda. dura enim ellipsis & loquendi ratio, ut suppleatur *quum* repetitio, *quum vectus* ero, & *quum phaselus vela sedarit.* an forte in voce *vectus* latet *pelagus*? per *Jonium pelagus.* licet *Jonium* simpliciter, non addito *mare*, saepe occurrat. de quo vide Rutgers. Venus. Lect. cap. X. & quae supra notavi ad El. IX. v. ult. an vero *ventis fessa* vel *cursu fessa* posset substitui? ut apud Ovid. Rem. Am. 813.

—— fessae date serta carinae:
Contigimus portum, quo mihi cursus erat.

altero versu Heinsius conjecerat,

Crediderit placidae vela phaselus aquae.

sed contra poëtae mentem. hujus enim loci sensus est, quum maritimo itinere usque ad Lechaeum promontorium confecto, quod superest viae, pedibus absolvam. sic enim sequitur, *Quod superest, sufferte pedes &c. Lychaeo* in Neapol. Voss. pr. & quart. utroque D'Orvill. *Lyceo* in Mentel. meo secundo. & primis edd. *Lycaeo* in Regiis, *Licheo* Askew. & Colbertino. vera scriptura *Lechaeo.* ut recte primus Beroaldus ex vitiosa ante se lectione *Lyceo* restituit, quem de hoc portu Lechaeo videre operae pretium erit. est enim Lechaeum promontorium Isthmo vicinum in sinu Corinthiaco, ex quo in pontum Ino se praecipitavit. unde *Inoum Lechaeum* dicitur Statio Lib. II. Sylv. 2. 35. *si subeas Ephyres Baccheidos altum Culmen, ab Inoo fert semita tecta Lechaeo.* apud quem in hoc nomine eadem codicum MSS. corruptela est Lib. VII. Theb. v. 97. ubi vide Barth. & hanc vocem mendoso Scylacis loco optime restituit Jac. Gronovius, pag. 34. Peripli: μετὰ δὲ Μεγαρεῖς ἡ Κορινθίων πόλις ἐστὶν, ἱερὸν, Λέχαιον, ἰσθμός. pro vitiosa lectione, ἱερὸν αἴγαιον. *fessa Lechaei* legebant Guyetus & Heinsius. *phasellus* in meo altero, ut in multis Catulli editionibus.

21. *Quod superest, sufferte pedes, properate laborem,*
Isthmos qua terris arcet utrumque mare]

Quod superest sufferre pedes, in Neap. Askew. Voss. quarto, utroque D'Orv. & meo primo. *properare laborem* in v. c. Fruter. & primo Voss.

 suf-

Inde ubi Piraei capient mea lintea portus,
Scandam ego Theseae brachia longa viae.

25. Illic

sufferre pedes, *properare* Groning. transpositis verbis *properate pedes*, *sufferte laborem* legit Struchtmeyerus Animadv Crit. pag. 102. certe *sufferte laborem* defendi posset ex Statio Lib. XII. Th. 407.

Eia agite, inceptum potius, jam sidera pallent,
Vicino turbata die, perferte laborem.

nihil ad hunc locum notavit Broukhusius, sed receptam lectionem ei praelatam fuisse, patet ex hac illius imitatione in Juvenilib. pag. 453. Poëm.

Tunc vero sufferte viri, properate laborem,
Candidaque ad portus vertite vela suos.

22. *Isthmos qua terris arcet utrumque mare*] ita recte edidit & multis veterum locis stabilivit Broukhusius. neque aliter legitur in Neapol. Mentel. Heinsiano, Voss. pr. aliisque codd. & in Veneta utraque, Reg. Lep. Volsci ac Beroaldi edd. perperam *utrinque* vel *utrimque* in Voss. quarto, Groning. Burrich. D'Orvill. sec. Aldi utraque, Juntina, Colinaei, & Gryphii sed *utrumque mare*, Aegeum nempe & Jonium, bene probavit Heinsius in Notis Propertianis p. 736. & ad Ovid. VII. Met. 394. & sic saepe eidem Nasoni Epist. IV. 105.

Aequora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon.
Et tenuis tellus audit utrumque mare.

ubi Slichtenh. tentabat *claudit*, quamquam pro vulgata faciant loca Senecae & Statii, quae adfert Heinsius si quid illic mutandum ex hoc Propertii loco, quem passim imitatur, *arcet utrumque mare* etiam posset legi. *distinere* vocat Ep. VIII. 69.

Qua duo porrectus longe freta distinet Isthmos.

& Epist. XII. 104.

Quique maris gemini distinet Isthmos aquas.

repellere Lib. VI. Fast. 495.

Et spatio contracta brevi, freta bina repellit,
Unaque pulsatur terra duabus aquis.

sic in fragmento ex Attii Atreo, quod inter ejus fragmenta a Stephano & Vossio non est prolatum, apud Senecam Epist. 80.

Qua ponto ab Helles atque Jonio mari
Urgetur Isthmos.

& hinc eadem Epist. XII. 25. *Ephyren*, seu Corinthum, *bimarem* vocat, ut *Isthum bimarem* VI. Met. 419. de hoc Isthmo Corinthiaco in Peloponeso vide plura apud Sponium Tom. II. Itiner. p. 224. & Whelerum Tom. II. p. 531. & seqq.

23. *Inde ubi Piraei capient mea lintea portus,*
Scandam ego Theseae brachia longa viae]

veterem lectionem sic inmutavit Broukhusius ex solo Groningano & Gebhardi Palatinis. in ceteris autem codd. & edd. vetustis *capient me litora portus*. quibus consentiunt duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. & mei. *lintea* forte huc invectum & repetitum fuit, quia supra v. 13. dixerat *Jungiteque extremo felicia lintea malo.* & quia v. 18. usque ad 20. maritimi itineris fit mentio. sed quibus v. 21. & 22. addit iter terrestre, *qua* seu quatenus pedibus a Corintho vel Lechaeo promontorio ad portum Aegei maris ire sit coactus. nam si terra possent iter facere, mari se non committebant. sic terrestre & maritimum iter jungit Lib. I. El. 6. 33.

Seu pedibus terras, seu portum carpere remis
Ibis.

ita de se Ovidius Lib. I. Trist. 10. 23.

Nam mihi Bistonios placuit pede currere campos;
Hellespontiacas illa relegit aquas.

& apposite El. X. 5.

Aut postquam bimarem cursu superavimus
Isthmum,
Alteraque est nostrae sumta carina fugae.

& licet hic iterum indicet se navigium conscendisse, quo Piraeum & Athenas contendit, quo minus tamen antiquam servemus lectionem *capient*

25. Illic vel stadiis animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis, dux Epicure, tuis.

Per-

pient me litora portus, nihil obstat, licet Broukhusius *litora portus* absonum & frigidulum censeat, ita tamen etiam Catullus dixit Epith. Pel. & Thetid. v. 74.

Egressus curvis e litoribus Piraei.

ubi *litora* pro portu. vid. ad Lib. II. El. XI. 29. altero versu non male etiam legi posset,

Prendam ego Theseae brachia longa viae.

prendere enim elegans verbum de adpellentibus, qui manibus fere portum vel terram tangunt & adripiunt. vide notas Patrui mei ad Valer. Fl. VII. 84. p. 588. & ad Ovid. II. Am. 9. 32. dein pro *Theseae* absurde *Thessaliae* in Voss. quarto. de contractione hac *Theseae* pro *Theseiae* vide Bentlej. ad Horat. I. Sat. 2. v. 90. *brachia* haec viae Theseae, seu muros a Piraeo ad Athenas ducentes, bene illustrarunt Passeratius & Broukhusius & vide Strabon. IX. pag 606. ed. Almelov. & Meursium in Piraeo cap. 2. pag. 6. & seqq. semper autem *Piraeum* scribendum non Piraeeum πειραιεὺς Graecis. vide Guyetum ad Terent. Eun. III. 4. p. 82. & Muretum ad Platon. Lib. I. de Republ. p. 622.

25. *Illic vel stadiis animum emendare Platonis*
Incipiam, aut hortis, dux Epicure, tuis.]

sic edidit Broukhusius, rejecta lectione, quae olim in omnibus MSS. & editis obtinebat, *studiis animum emendare Platonis.* quibus adstipulantur duo Leidd. tres Voss. Askew. uterque D'Orvill. mei, & quidquid est veterum editionum. id *studiis asperioribus mentem formare*, vel *firmare*, ut legit Bentlejus, vocat Horatius Lib. III. od. 24. 54. quia tamen *studium linguae* mox sequitur, inconcinnam & politissimo poëta indignam repetitionem, censens Broukhusius, primum in notis MSS. forte a Propertio *spatiis* scriptum fuisse conjecit, idque postea corruptum in *stadiis*, deinde abiisse in *studiis* opinabatur. sed in notis editis praetulit *stadiis*, & velut certissimam lectionem in contextu exhibuit, locutione ex palaestra & gymnasio ad philosophorum scholas translata. utraque cette vox alibi etiam confusa est. vid. Cl. Ruhnk. ad Rutil. Lup. II. p. 77. Lambin. ad Auct. Rhetor. ad Herenn. Lib. III. cap. 6. p. 140. ubi emendat *quoniam in eodem virtutis stadio sunt.* pro *studio.* & Lib. IV. cap. 3. restituit *Sic ut in stadium artis rhetoricae prodire non audeant.* ubi etiam *studium* in plerisque MSS. sed illo in loco *stadium rhetoricae* (deficiente *artis*) confirmatum inveni a meo antiquissimo codice, quem demum post edita haec Rhetorica opuscula nactus sum. priore loco dubia erat scriptura. sic apud Claudian. II. de Laud. Stilic. 129.

—— opibusque fluens, & pauper eodem
Nititur ad laudem studio.

ubi *stadio*, quod τῷ *Nititur* melius convenit, malebat Patruus meus, si codices addicerent, & Broukhusii emendationem in hoc Propertii loco laudat. Vulgatam tamen lectionem olim probasse videtur Broukhusius, ut colligi potest ex Carminib. ejus Juvenilib. pag. 425. ubi haec ita imitatur,

Illic vel studiis animum emendare severis
Inciperem, & rerum semina prima sequi.

deinde *docte Epicure*, ut in omnibus scriptis & excusis libris legebatur, quod & mei codices servant, non minus eum offendebat, quia *docte Menandre* sequitur, quam hoc in loco *studiis*, & mox *studium linguae.* edidit itaque & multis veterum locis corroboravit, *dux Epicure*, hoc est auctor, signifer, princeps sectae. praesertim, quia ab eruditione apud veteres non laudatur Epicurus, quamquam ejus doctrinam defendat Gassendus de vita & morib. Epicur. Lib. VIII. cap. 2. & 3. ea de re vide Interpretes ad Petron. cap. 132. & nonnulla huc facientia notavi ad Lotich. Lib. II. El. 3. pag. 98. Egit etiam de hoc Propertii loco eruditus Britannus in Miscell. Observ. Vol. II. pag. 114. qui tentabat, relicto hiatu,

—— studiis animum emendare Platonis
Incipiam, hortis aut Epicure tuis.

putatque locum corruptum fuisse ab illis, qui credebant versum sic stare non posse. ubi in nota subjecta Patruus meus tentat reponere *hortis*

Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
Librorumque tuos, docte Menandre, sales.

Aut

tis note Epicure tuis, observatque *docti* epitheton, Epicuro datum, non adeo ad eruditionem referendum esse, quam ad illud philosophiae genus, quod sectabatur Epicurus, ut quisque in sua arte *doctus* dicitur. idque pluribus adstruit Gulielmus Vlamingius, inedito, sed luce publica dignissimo, Commentario ad Boëthium Lib. III. de Conf. Philos. metro XI. in fine. ad hortos denique Epicuri referendus Plinii locus Lib. XIX. cap. 4. *Jam quidam hortorum nomine in ipsa urbe delicias, agros, villasque possident. Primus hoc instituit Athenis Epicurus hortorum magister.* ut illic legitur in MSS. quod nescio cur alii mutaverint & in contextu reposuerint, *otii magister.* quod & placuit Schotto Lib. IV. Tusc. Quaest. cap. 5. p. 295. ubi plura de *hortis* Epicuri, apud poëtas Latinos, quorum plerosque sectae Epicureae facit, saepe memoratis. & vide Jac. Pontanum Lib. VII. Philocaliae cap. 10. p. 233.

27. *Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,*
Librorumque tuos, docte Menandre, sales.]

Prosequar in Excerptis Modii, Askewiano. sed *persequar* hic positum est pro simplici *sequar*, more Ciceronis. vide Graevium ad Lib. II. de Offic. cap. 24. p. 276. *aut* deest Menteliano & primo Leidensi. deinde *&* *Demosthenis arma* inseritur in primo Vaticano, Regio, & primis odd. ante Aldinas. sed male. *studium linguae*, seu eloquentiam vocat *Demosthenis arma*, per adpositionem. ut in Epigrammate Petronii Tom. I. Anthol. Lat. pag. 582. legendum conjeci,

— & ingentis quatiat Demosthenis arma,
Hinc Romana manus circumferat; oraque Grajo
Exonerata (vel *Exornata*) *sono, madeant suffusa sapore;*
Grandiaque indomiti Ciceronis verba minetur.

ut utriusque linguae eloquentiam excolendam innuat. alterum versum variis modis emendare tentarunt viri eruditi. certe *tuos librorum sales*, pro *sales tuorum librorum*, corruptum esse non dubito, ne dicam *librorum Menandri* mentionem ineptam esse, & fere puerilem. sed & *docte Menandre* merito etiam viris doctis displicet, quia praecedit *docte Epicure*. nam *dux Epicure* ex sola Broukhusii conjectura editum est. Guyeto in mentem venerat *Grajorumque* vel *Graecorumque tuos*. Heinsius in ora ed. Ald. conjecerat —— *Demosthenis arma Libera, tumque tuos.* sed in notis ad Propert. pag. 736. *culte Menandre* legebat, vel *Ludorumque tuos.* quod ultimum ipse aliquando conjeceram, vel *Mimorumque. culte Menandre*, vel *comte*, etiam D'Orvillius proposuerat in Miscell. Observ. Vol. II. pag. 115. *Menandre* est a recto casu Graeco Μένανδρος. ut apud Ovid. Lib. I. Am. 15. 18.

Dum fallax servus, durus pater, inproba lena
Vivent, dum meretrix blanda Menandrus erit.

quo in loco Nestor in Vocabul. pag. 82. b. ubi de *Menander* & *Menandrus*, *Maeander* & *Maeandrus* agit, ex suis codicibus adfert, *Vixerit & meretrix blanda, Menandrus erit.* Isidorus Lib. I. Orig. cap. 6. *Nomina media dicta, quia ex parte Graeca sunt, & ex parte Latina. eadem & notha, quia corrumpunt ultimas syllabas, manentibus prioribus, ut apud Graecos Alexandros, Menandros. apud nos Alexander, Menander.* ita enim in optimo cod. MS. Groningano. in vulgatis *apud Latinos vero.* Vellejus Paterculus Lib. I. cap. 16. *priscam illam & veterem sub Cratino, Aristophane, & Eupolide comoediam; ac novam comicam Menandrus, aequalesque ejus aetatis magis quam operis, Philemon ac Diphilus invenere intra paucissimos annos.* sic *Phaeder* & *Phaedrus*, *Amber* & *Cimbrus*, & sim. vide Patrui mei praefat. ad Phaedrum, ejusque notas ad Claudian. IV. Conf. Hon. 446. proprie autem Menandri *sales*, non *jocos* vocat quia hujus Comici prae ceteris *sales* ita veteribus laudati fuerunt, ut dicerentur tincti & inundati esse eodem mari, ex quo orta fuit Venus, teste Plutarcho in Comparat. Aristophanis & Menandri, quod elegans illius dictum plurimos admiratores & imitatores habuisse constabit ex Menagianis Tom. III. pag. 49. & seqq.

29. *Aut*

Aut certe tabulae capient mea lumina pictae,
30. Sive ebore exactae, seu magis aere manus.
Aut spatia annorum, aut longa intervalla profundi
Lenibunt tacito vulnera nostra situ.

Seu

29. *Aut certe tabulae capient mea lumina pictae,*
Sive ebore exactae, seu magis aere manus]

seu magis arte manus legebat Livinejus. Heinsius etiam *seu magis aere juvent.* sed male uterque. *picturas* & *signa* ex *ebore* vel *aere* vocat *manus* artificum, nam saepe *manus* de illorum laudatis operibus dicunt veteres, ut χεῖρας Graeci. Statius Lib. I. Sylv. 3. 47.

Vidi artes, veterumque manus, variisque metalla
Viva modis.

& v. 50.

Quidquid & argento Mentor, vel in aere Myronis
Lusit, & enormes manus est experta colossos.

ut legit Marklandus. quem vide pag. 42. & notas Interpretum ad Petron. cap. 83. tales tabulae pictae & imagines *eboreae* vel *aereae* Graecis κατασκευαστικαὶ εἰκόνες vocantur. de quibus vide Cuperum Lib. II. Observ. cap. 19. quem ad eas illustrandas hoc Propertii loco non usum fuisse miror. Sallustius Catil. cap. XI. §. 6. *ibi primum insuevit exercitus Rom. signa, tabulas pictas, vasa caelata mirari, ea privatum ac publice rapere.* & cap. XX. §. 12. *cum tabulas, signa, toreumata emunt, nova diruunt, alia aedificant.* Sueton. Caes. 47. *Gemmas, toreumata, signa, tabulas operis antiqui semper animosissime comparavit. Aut ebore* Guyetus. *exactas manus*, ut supra El. VII. 10. *Exactis Calamis se mihi jactat equis.* ubi vide.

31. *Aut spatia annorum, & longa intervalla profundi*
Lenibunt tacito vulnera nostra situ.]

aut longa in Regiis Mentel. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meis, & omnibus fere reliquis codd. & edd. vetustis. ideoque sic edidi, non *& longa*, ut in ed. Scalig. & Broukh. ut correxerat etiam Marklandus. sed repetitionem illam passim quoque in Horatio ex codd. MSS. recepit Bentlejus, quem vide ad Lib. III. od. 19. 11. Epod. IX. 34. Epod. XI. 4. & Lib. I. Sat. 1. 8. *arvorum* in aliis legi notat Passeratius, quod ut mendosum recte rejecit, & *spatia annorum* de temporis longinquitate exposuit. ita hoc Libro El. I. 62.

Annorum aut ictu, pondere victa, ruent.

Longi intervalla profundi conjecerat Heinsius in marg. ed. Ald. dein *tacito situ* verissime emendavit D. Heinsius ad Silium VIII. 20. ut filius ejus in marg. ed. etiam conjeceras. & ita olim jam correctum fuisse patet, quia Ant. Perrejus eidem editioni adscripserat *situ* in aliis esse. D. Heinsii tamen emendationem, ut ei pro more obloqueretur, improbavit Dausquejus ad Silium pag. 328. in MSS. tamen omnibus & edd. antiquis *sinu* reperi, quod probat Passeratius, & *tacito sinu* interpretatur clanculum, nemine advertente, me dissimulante. ut Lib. II. El. 19. 70. *In tacito cohibe gaudia clausa sinu.* vide ad Lib. I. El. 5. 30. hoc tamen in loco *situ* admittendum videtur. neque de eo dubitare debuit Broukhusius, licet lectionem illam excogitatam initio notae probet firmetque. sic Lib. I. El. 7. 18.

Flebis in aeterno surda jacere situ.

& Lib. IV. El. 5. 70. *& immundo pallida mitra situ.* neque aliter hic legebat Marklandus, adnotato Ovidii loco Lib. V. Trist. 12. 2.

Ne pereant turpi pectora nostra situ.

situs enim de iis omnibus dicitur, quae tractu annorum paullatim minuuntur vel deteruntur, Ovid. I. Am. El. 12. 30.

——— *nisi vos cariosa senectus*
Rodat, & immundo cera sit alba situ.

unde optime etiam hic convenit epitheton *tacito*, seu lento situ. Ceterum *lenibunt* hoc in loco Jonston Aristarch. Anti-Bentlej. P. II. pag. 38. opposuit Bentlejo ad Horat. Lib. III. od. 23. 19. neganti futura quartae declinationis in *ibo* occurrere apud aevi Augustei scriptores. & sic *cupibat*, *audibat*, & sim. de quibus vide Guyetum ad Terent. Eunuch. IV. 1. pag. 88.

33. *Seu*

Seu moriar, fato, non turpi fractus amore.
Atque erit illa mihi mortis honesta dies.

ELEG. XXI.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
Tulle, Propontiaca qua fluit Isthmos aqua.
Dindymus, & sacrae fabricata juvenca Cybebae,

Rap-

33. *Seu moriar, fato, non turpi fractus amore* &c.] *Aut moriar* Guyetus. *facto* Mentelian. *fretus amore* in Regio. *turpefactus* vitiose in quarto Voss. *fractus* est amoribus debilitatus & exhaustus. quem vocis usum bene illustravit Stephanius ad Saxon. Gramm. Lib. I. pag. 51. mox *Aeque erit* Heinsius. in secundo autem D'Orvilliano legitur,

Atque erit illa mihi non inhonesta dies.

ut Lib. II. El. 20. 58.

Exitus hic nobis non inhonestus erit.

contra eod. Libro El. 7. 89.

Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura;
Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.

Eleg. XXI. v. 1. *Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos* &c. duo priora hujus Elegiae disticha ab interpolatore esse putabat Guyetus. cur quaeso? oportet sane interpolatorem illum totum ad genium Propertianum factum fuisse. an *Isthmi* mentio Cyzico addita eum offenderit, nescio. hic autem Isthmus diversus ab Isthmo Corinthiaco in praec. Eleg. v. 22. sed Editor Elector. Minor. Etonens. pag. 126. ubi hanc Elegiam etiam aliis Propertianis inseruit, notat absurda esse, quae in hunc locum ab Interpretibus scripta sunt de Isthmis, a quibus longe sita erat Cyzicus, non enim vulgari sensu Isthmon hic capiendum, sed intelligendum esse fretum illud, quo dividitur a continenti Cyzicus, pontibus tamen conjuncta, quod Aeschyli & Apollonii Rhod. locis confirmat. cur autem *frigida* hic vocetur *Cyzicus*, inquirit Broukhusius, & Is. Vossium secutus notat *frigidam* dici ratione aëris admodum crassi, qui difficulter hieme calefiat, licet aestate, si calefactus sit, plurimum faciat aestum. Sed verisimilius videtur, *frigidam* vocari *Cyzicum* propter maris vicinitatem, unde aurae & spiritus frigidiores. sic *gelidum verticem* monti Cyllenae tribuit Virgilius VIII. Aen. 139. quem non longe a mari abfuisse patet ex Sophoclis Ajac. v. 701. *jam multos*] legebat Heinsius, & *Propontiacae aquae.* quod placet, si de freto Propontidis capiamus. hinc Ovidius Lib. I. Trist. El. 10. 29.

Inde Propontiacis haerentem Cyzicon oris,
Cyzicon, Haemoniae nobile gentis opus.

ubi de Cyzico vide eruditorum notas. vitiose autem *Cyricus* in codd. Regiis. *Cirricus* in Voss. pr. *Garricus* in Mentel. & Groning. *Cirzicus* Borrich. *Cizicus* Neapol. *Cinzicus* Askew. ut & in aliis Propertii codicibus haberi testatur Wassius Addendis ad Thucyd. pag. 676. ubi plura de hac urbe & insula diligentissime differit.

3. *Dindymus & sacrae fabricata juvenca Cybebae*] *sacra fabcicata inventa* in omnibus etiam meis codd. & edd. vetustis. & apud Nestorem in Vocabulario in *Dindymus*, quod tuetur Scaliger, & exponit fabricas apud Cyzicenos celebratas, *invecta* in illius Excerptis. *Dindyma qua Argiva* in v. c. Perreji. *Dindyma qua Argivam fabricata juventa Cybele est* in secundo Vaticano. quod favet Heinsio conjicienti, *Dindymaque Argoae fabricataque templa Cybebae.* quia Strabo templum Cybebes ab Argonautis conditum tradit. vel *Dindymaque ac Phrygiae* legebat. cum vide in notis Propertianis pag. 736. Guyeto autem placebat *Dindymaque Argivae qua sunt templa alta Cybellae*, vel, *qua surgunt templa Cybellae.* Passeratius ex simili veterum codd. lectio-

Raptorisque tulit qua via Ditis equos.
5. Si te forte juvant Helles Athamantidos urbes,
Nec desiderio, Tulle, movere meo.
Tu licet adspicias coelum omne Atlanta gerentem,
Sectaque Persea Phorcidos ora manu,
Gerionae stabula, & luctantum in pulvere signa
10. Herculis Antaeique, Hesperidumque choros:

Tu-

lectione divinaverat, *Dindyma qua Argivae sunt templa sacrata Cybelae.* vide Gebhardum. Sed Broukhusius merito recepit Is. Vossii restitutionem, eamque auro contra non caram vocet, qui in Observ. ad Catull. pag. 161. legendum monuit *sacrae fabricata juvenca Cybellae*, quam laudat etiam Wassius, & a cod. MS. Rich. Meadii confirmari testatur in Addendis ad Thucyd. pag. 676. Propertium vero respicere putat Vossius ad juvencam marmoream, quae visebatur in sacello Matris Deum Cybebae, quod erat in antro Lobrinae, montis Cyziceni, in quo magnae matri & Attini fiebant taurobolia, de quibus vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 32. & 33.

4. *Raptorisque tulit qua via Ditis equos*] sic legitur in Mentel. Vaticano primo, Borrich. Groning. Heinsiano, & primis edd. ut paullo ante, *qua fluit Isthmos aqua. quae via* in Aldi utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. quod etiam Guyeto placebat. respicitur ad Proserpinam, a Plutone seu Dite raptam, cui Cyzicus sacra erat. unde in Lusibus liberis Ep. 77. Tom. II. Anth. Lat. p. 550.

Hennaeae Cererem nurus frequentant:
Raptam Cyzicos ostreosa Divam.

ut recte pro *Cocitos* restituerunt viri eruditi. vide illic notata. mox *Et desiderio* in plerisque codd. & edd. antiquis, sed in Colotiano, primo & quinto Vaticano, recte *Nec desiderio*, ut ex Groningano emendavit Broukhusius, qui malebat *desiderio mei. tuo* male in Vatic. quinto.

7. *Tu licet adspicias coelum omne Atlanta gerentem*, & seqq] *ferentem* Mentel. & prim. Leid. Sensum horum versuum an recte adsecuti sint Interpretes, dubito, qui hic est. Licet Hellesponti urbes, Gorgonas sive Hesperides insulas, & Balearides, Geryonae habitationem, & Tingin ab Antaeo aedificatam, & Hesperidum hortos, &c. perlustres, tamen nihil invenies, quod Romae conparari possit. facit huc illud Plinii Lib. V. cap. 1. *Ibi regia Antaei, certamenque cum Hercule, & Hesperidum horti.* vide totum illud caput, ubi etiam Atlantis, Persei & Herculis sequitur mentio: sic enim postea, *per Autololum gentem iter est ad montem Africae vel fabulosissimum Atlantem.* & mox, *Haec celebrari auctores prodidere praeter Herculi & Perseo laborata ibi.* Quapropter legere etiam hic malim *Hesperidumque domos*, non *choros*, aut *thoros*, ut male in Voss. quarto. Virgilius Lib. II. G. 115. *Eoasque domos Arabum.* supra Lib. I. El. 6. 4. *Ulteriusque domos vadere Memnonias.* & Lib. II. El. 8. 20. *Et domus intactae te tremit Arabiae.* ubi vide.

8. *Sectaque Persea Phorcidos ora manu*] *Phoeidos* corrupte Neapol. a manu pr. *Tactaque* in Heinsiano. *Sertaque* in primo Leid. *Tectaque* in meo priore. an forte *Caesaque*? Lucanus Lib. IX: 677. ubi Perseum ope Palladis Medusam adgredientem describit:

Ipsa regit trepidum Pallas, dextraque tremente
Perseos aversi Cyllenida dirigit Harpen,
Lata colubriferi rumpens confinia colli.
Quos habuit vultus lunari vulnere ferri
Caesa caput Gorgon!

vel ibidem ex vestigiis codicum, in quibus *Icta colubriferi*, cum Heinsio legendum, *Secta colubriferi rumpens confinia colli.* ut hoc in loco.

9. *Gerionae stabula, & luctantum in pulvere signa Herculis Antaeique &c.*]

Geryonis Regius, Colbertinus, Mentelianus, Neap. Borrich. Groning. duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. mei, & Askew. in quo male *luctantem.* sed *Gerionae*, ut recte edidit Broukhusis, jam in primis, ceterisque vetustis editio-

nibus

Tuque tuo Colchum propellas remige Phasim,
 Peliacaeque trabis totum iter ipse legas,
Qua rudis Argoa natat inter saxa columba
 In faciem prorae pinus adacta novae:
15. Et si qua Ortygii visenda est ora Caystri,

Et

nibus legitur. de qua scriptura vide Guellium & N. Heins. ad Virg. VIII. Aen. 202. Patrui mei notas ad Sueton. Tiber. cap. 14. & quae dedi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 325. & 326. *signa luctantum in pulvere* de statuis, in quibus Herculis lucta cum Antaeo conspiciebatur, exponi posse, notavit Passeratius. certe Praxitelem inter alias statuas etiam fecisse Herculis labores, iisque expressam hanc illius & Antaei luctam, testatur Pausanias Lib. IX. cap. XI. p. 733, quae & in plurimis Numis antiquis exhibetur, quos indicavi in Comm. ad Numism. Sic. pag. 399. Sed rectius idem Passeratius subjungit, per *signa* indicari vestigia luctae velut in pulvere exstantia inpressis pedibus, & toto utriusque corpore, quem videre operae pretium erit. hanc vero explicationem optime firmant Statii versus, quos adfert, Lib. VI. Theb. 899. de hac ipsa Herculis & Anaei lucta.

Tandem pressus humi, pronamque extensus in alvum
Sternitur, & longo maestus post tempore surgit,
Turpia signata *linquens vestigia* terra.

cujus loci primo versu pro *pressus* in MSS. & cod. Gul. Vlamingii, quem aliquando contulit Cel. Drakenborchius, legitur *pectus.* ut excusum in ed. Gronoviana, unde *in pectus humi, pronamque extensus in alvum* legebat Heinsius. sic *signa* de vestigiis & indiciis corporis loco inpressis, apud nostrum Lib. II. El. 22. 36.

Apparent non ulla toro vestigia presso
Signa, volutantes nec jacuisse duos.

de admirabili poëtae artificio, quo in minoris versus numeris ipsa fere lucta haec syllabarum elisione exprimitur, egregia sunt, quae observavit Broukhusius.

11. *Tuque tuo Colchum propellas remige Phasim*] recte *Colchum*, id est *Colchicum*, correxerunt viri docti, quod firmatur a v. c. Perreji, primo & sec. Vaticano, Mentel. Borrich. Groning. Heinsiano, ceterisque codd. & primis edd. non *Colchon*, ut in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. *propellere* proprium de remis. ut El. praeced. v. 11.

Nunc agite, o socii, propellite in aequora navem.

ubi vide Passerat. & ad h. l. & Oudendorp. ad Lucan. IX. 319.

13. *Qua rudis Argoa natat inter saxa columba &c.*] *Argea* in Voss. tert. Askew. & meo secundo. ut alibi etiam peccatum, & *Argoa* atque *Argea* confusa sunt. vide Scalig. ad Culicem v. 342. mirifica autem lectio est in quinto Vaticano *Argoduce natat.* quae ex glossa venit, qua in margine aliquis notaverat, navi Argo ad saxa, vel cautes Symplegadum concurrentes, viae ducem fuisse columbam, supra Lib. II. El. 20. 39.

Et qui movistis duo litora, quum rudis Argus
Dux erat ignoto missa columba mari.

ubi vide quae notavi. *intra saxa* in Askewiano. *pinus ad ossa* vitiose in Colbert. & in marg. *adepta. in novae prorae faciem adacta* dicitur pinus, quia Argo prima fuit navis, quae aequor tentare fuit ausa. & *adacta* hic ponitur pro exstructa, recte explicat Forcellinus in lexico voce *Adoretur.*

15. *Et si qua Ortygii visenda est ora Caystri*] hanc Is. Vossii in Observ. ad Pompon. Melam Lib. I. cap. 17. pag. 85.) emendationem in contextu recepit, multisque propugnavit Broukhusius. repudiata altera ejusdem Vossii ad Catull. pag. 108. conjectura, *Et si qua Phrygii*, quae certe priori postponenda, licet ipse Vossius eam praeferret: *Ortygium* vero *Caystrum* exponit, quia *Ortygiae*, seu Epheso, vicinus est Cayster fluvius. *Phrygium*, quia in Phrygia, aeque ac Maeander, inde etiam *Phrygius* dictus, oritur. Sed videamus codd. veterum diversas lectio-

Et qua septenas temperat unda vias:
Omnia Romanae cedent miracula terrae.
Natura hic posuit, quidquid ubique fuit.

Armis

lectiones in uno Regio, *Et si qua Ogygiae.* in altero, *At si qua Origiae.* ut in primis edd. in Askewiano & meo utroque, *orige visenda. Et qua Origae* in v. c. Perrejo, secundo Vatic. Scaligeri Excerptis, Mentel. Heinsiano, Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voss & binis D'Orvillii. in primo Vaticano *Et si qua Origi.* in aliis ejusdem Bibliothecae, *Si quane Lygaei, Si quave Gygaei.* vel denique, *Si quave olorigeri Et qua Gygei* in utraque Aldi, Juntina, Colli nael Rovill. Gryphii, aliisque. quod ex editione Volsci an. 1488. petitum esse indignatur Broukhusius, Volsco plerumque iniquior, nam ille in notis monuerat alios *cycnei* vel *olorigeri* legere. sed *Gygaei* in editione Brixiana an 1486. jam exstare notavit, & hanc lectionem recepit editor Elect. minor. Etonens. Scaliger reponebat, *Et si quadrigae visenda est ora Caystri.* & per *quadrigam Caystri* intelligebat quatuor urbes Ephesi nobiliores, Ephesum, Smyrnam, Colophonem, & Miletum. quod nimis longe quaesitum & contortum videtur. & absurdam hanc interpretationem vocat Editor Elector. Minor. Etonensium. inde tamen Guyetus formabat, *Et si quadrijugi*, id est quadruplicis. Heinsius vero in notis Propertianis pag. 737. tentabat, *Quave Ephiraeaei*, vel, *Aut qua Smyrnaei.* vel, *Si qua & olorigeri*, aut, *Si qua & cycnei.* & de *Cycneo Caystro* remittebat ad Dalecampii notas in Plinium Lib. V. cap. 29. *cycnei Caystri* etiam conjecerat Lipsius Lib. I. Var. Lect. cap. 2. & hoc ultimum prae ceteris virorum doctorum conjecturis calculo suo probavit Spanhemius, Broukhusio laudatus, ad Callimach. Hymn. in Dian. v. 257. pag. 357. ed. noviss. illud itaque praeferendum videtur, vel *olorigeri Caystri*, quo epitheto Padum insignivit Claudian. Epist. II. 12. passim enim apud poëtas *Caystrum*, & vicinum Maeandrum, frequentare dicuntur olores. vid. Dionys. Perieg. v. 833—837. & Avieni Descript. Orbis v. 996 — 1001. unde *Caystrius ales* dicitur olor Ovidio Lib. V. Trist. I. 11. id pluribus probare, otio esset abuti.

16. *Et qua septenas temperat unda vias*] *temperet* Borrich. & Heinsian. *minas* pro *vias* in eodem Heinsiano & meo priore. id quum in suo codice etiam reperisset Broukhusius, de septem Nili ostiis intelligendum notavit, refutans Passeratium & Cerdam, qui de Gange ceperant, rogans, *quid Gangi cum Propontide, cum Phasi, cum Caystro?* Possent & ad Maeandrum, qui vicinus Caystro fluvius est, haec referri, qui *temperat* aquas, seu fluminis sui *vias*, per errores & flexus, quae si recte fluerent, in mare cito laberentur. itaque *temperat* aquas, ut auriga equos frenis. male enim Guyetus *perforat*, quia *temperat* mox sequitur v. 22. *septenas* autem, vel incerto numero vocaverit *vias*, pro multas. ut *terque quaterque* supra El. V. hujus libr. v. 6. *Obruis insano terque quaterque mari.* vel *centenas* legendum, eodem significatu, pro plurimas, innumeras. sic *centenas* Antonii classis *naves* vocat Lib. IV. El. 6. 47.

Nec te quod classis centenis remiget alis,
Terreat.

ita in codd. MSS. supra El. XVI. v. 17.

I nunc, tolle animos, & centum finge triumphos.

pro *tecum finge.* sed rectius haec & verius de Nilo exponit Broukhusius, quod & in margine ed. Canteri legitur. & *vias*, non *minas*, quod male etiam recepit Elector. Minor. Etonensium editor, optime de fluminis ambagibus noster dicit. pariter *vias* Maeandro tribuit supra Lib. II. El. 25. 36.

Atque etiam ut Phrygio fallax Maeandria campo
Errat, & ipsa suas decipit unda vias.

sic *puras fluminis ire vias* Tibullo Lib. I. El. 10. 36. & ita ὁδεύειν de Alpheo flumine apud Dionys. Perieg. v. 410. & de Pactolo v. 831.

17. *Omnia Romanae cedent miracula terrae*
Natura hic posuit, quidquid ubique fuit]

cedant Heinsius, & mox *quidquid ubique nitet*, vel *sui est.* sed nihil tentandum ostendit imitatio Ovidii Lib. I. A. A. 56. de Roma: *Haec habet, ut dicas, quidquid in orbe fuit.*

Armis apta magis tellus, quam commoda noxae,
20. Famam, Roma, tuae non pudet historiae.
Nam, quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus: victrices temperat illa manus.
Hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Umbro
Tramite, & aeternum Marcius humor opus.

25. Al-

22. *victrices temperat illa manus*] ita edendum censui, tam auctoritate codicum, quam virorum eruditorum consensu. *illa* enim, *pietas* nempe, quae praecedit, & vi armatae opponitur, legitur in quinto Vaticano, Borrich. Leidensi secundo, & Askewiano, recte omnino. *ira* enim non temperat victrices manus, sed incitat & acuit. ut Ovidio Lib. I. Amor. 7. 66. *Quamlibet infirmas adjuvet ira manus.* sed pietas, ratio, & virtus in ipsa victoria irae moderatur. ut de Justitia & Clementia in locis Nasonis ex Lib. I. Pontic. & Rutilii Lib. I. Itin. a Broukhusio hic productis. rectius itaque pietas hic *manus victrices temperare* dicitur, adeoque *illa* legendum confirmat alius Ovidii locus Epist. I. 86. ubi de increpantis Icarii ira dicit Penelope,

Ille tamen pietate mea, precibusque pudicis,
Frangitur, & vires temperat ipse suas.

quamquam & illic *ira* conjecerat Heinsius. alii *inde.* vide istic notas, unde patebit, Bersmannum censuisse Ovidium eo loco hunc Propertianum imitari. pro altera tamen lectione etiam stat Gronovius ad Statii Lib. I. Theb. 112. p. 377. & Heinsius illi accedens in notis Propertianis p. 737. eamque Gruterus ineditis Suspicionum Schedis confirmare conatur loco Livii Lib. XXXVII. cap. 53. in Rhodiorum oratione ad Romanos: *Inducetis in animum negare Eumenis cupiditati, quod justissimae irae vestrae negastis.* & Claudiani Lib. I. in Eutrop. 364. licet alio sensu,

——— *lenis facilisque moveri*
Supplicibus, mediaque tamen mollissimus ira.

ut autem in vulgata lectione *ira* dicitur *victrices manus temperare*, ita *vires* suas *frangere* Ovidio Lib. I. Trist. 1. 94.

——— *si cuncta videbis*
Mitia, si vires fregerit ira suas.

Seneca Consol. ad Helviam cap. 1. de animi dolore: *Exspectabam itaque, dum ipse vires suas frangeret, & ad sustinenda remedia morâ mitigatus, tangi se ac tractari pateretur.* Lib. I. de Clem. cap. 19. *Utinam quidem eadem homini lex esset, & ira cum telo suo frangeretur.* eadem notione hic *temperare manus victrices* dicitur *ira.* ut apud Cic. pro Marcello cap. 3. *nulla est tanta vis, quae non ferro ac viribus debilitari frangique possit. animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare* &c. ubi *victo temperare* male Gruterus. nam cum casu quarto etiam Ovidio d. l. *vires temperat ipse suas.* neque etiam opus est cum Heinsio apud Nasonem Lib. I. Amor. 3. 10. emendare, *Temperat & sumtu parcus uterque parens.* pro *sumtus.* ubi recte vulgatam *sumtus* tuetur Patruus meus, quae hoc etiam loco firmatur. Nihilominus *temperat illa, pietas* nimirum, ut modo dixi, hic praeferendum existimavi cum Lipsio & Jo. Mario Mattio, quorum loca indicavit Broukhusius, qui initio notae iis adsensus, alterum tamen mox locis Ciceronis defendit. sed *illa* hic legendum etiam censuit Canterus in marg. ad Plantin. & Lipsio obsecutus Passeratius, dubitat editor Elect. Minor. Etonens. p. 128. sed *illa* tamen retinuit, quia sic in uno libro legi edoctus erat. plures vero in hanc lectionem consentire codices, paullo ante notavi. la Cerda ad Virg. VI. Aen. 854. & Cl. Heynius ad Tibull. L. II. El. VI. v. 2.

23. *Hic Anio Tiburine fluis, Clitumnus ab Umbro*
Tramite, & aeternum Marcius humor opus]

Almo male in meo secundo. *Tiberine* Groning. Askew. Palat. Leid. sec. Voss. tert. & alter D'Orvill. *Tiburtine* in Heinsiano, & meo priore. *Tiburine* Mentel. Commel. Borrich. hoc est *Tiburne* quod in Neap. & edd. Venetis, Reg. Lep. & Beroaldi. & sic Scalig. & Guyetus, ut *Tiburnus Anio* dicatur quomodo Tuscus Tiberis, & sim. vide hic Passeratium. *Tiburte fluis* legebat Mark-

25. Albanusque lacus socii Nemorensis ab unda,
Potaque Pollucis nympha salubris equo,
At non squamoso labuntur ventre cerastae,

Itala

Marklandus, & Elector. Minor. Etonensium editor. ut habetur in ed. Volsci, utraque Aldi, Juntina, Colinaei, Rovill. Gryph. & Canteri, ut in quibusdam codd. legi testatur Beroaldus. Tiburte *fluit* placebat Cl. Schradero Emend. cap. VIII. p. 163. idque admittendum videtur, ut *aquaeductum ex regione Tiburti*, hoc est Tiburtina, memorat Suet. Calig. 21. ubi vide Torrent. qui *Tiburtem agrum* ex Livio, *Tiburtem viam* Horatio, & *villam in Tiburte* ex Cicerone adfert. *Anienem* enim, vel *Anienem*, *per Tiburtinorum fines decurrere, & in Tiberim defluere* dicit Vibius Sequester de Flumin. pag. 7. hinc quia in Tiberim defluit, *Tiberinus*, vel *Tiburinus* recte etiam dicitur Anio, quia *Tiburis Argei pomifer arva rigat*, ut de Anione dicit Ovid. III. Am. 6. 46. vel *pomifera arva*, ut legit Bentlejus ad Horat. I. od. 7. 14. vide infra ad Lib. IV. El. 7. 81. & plura de Anione apud Cluver. Lib. II. Ital. Ant. cap. 10. pag. 711. & seqq. & Dempster. Lib. II. Etrur. Reg. cap. 15. *flues* male in Askew. Groning. Voss. pr. & quarto, meoque secundo. dein *Liturnus* in Voss. pr. *Litumnus* Neap. & Borrich. mox *Martius humor* vitiose hic quoque scribitur in omnibus fere codd. & edd. vetustis, pro *Marcius*, ut passim; de quo vide ad h. L. El. 1. 52.

25. *Albanusque lacus socii Nemorensis ab unda*] *Albanus lacus & socii* in Regiis, Mentel. Leid. primo, tribus Voss. primo D'Orvilll. meo utroque, & priscis edd. *Albanus lacus at socii* Askew. *Albanusque lacus socia* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & quinto Vaticano. Francius conjecerat,

Albanus lacus, & socia Nemorensis, ab unda.

& unda Groning. *umbra* male in Mentel. Heinsiano, Leidensi primo & meo. de utroque hoc lacu Albano & Nemorensi, quos *socios* vocat, quia ex iisdem fontibus oriuntur, vide hic Scalig. & Passeratium. sed Scaligerum refutavit editor Elector. Minor. Etonens. p. 129. cumque erraffe in utriusque lacus situ, & Juturnae scaturigine, rejecta etiam ejus emendatione in loco Strabonis, & meliora docuisse Cluverium notat, (Lib. II. Ital. Ant. cap. 10. prope fin.) legendumque censet. *socia* (vicina) *Nemorensis in unda*. ut *ab* derivatum fuerit ex fine praecedentis versus *ab Umbro*.

26. *Potaque Pollucis nympha salubris equo*] ita correxerunt viri docti, pro *lympha*, quod in plerisque codd. & edd. vetustis. & sic Heinsius ad Ovid. Epist. V. 31. vide supra ad El. XIV. 4. intelligi fontem Juturnam, cujus aquam saluberrimam Castoris & Pollucis equi biberunt, eaque se abluerunt (licet solum Pollucis equum Cyllarum dictum memoret) post victoriam ab A. Postumio Dictatore ad lacum Regillum relatam, monuerunt Beroaldus, Passeratius, & pluribus adstruxit Broukhusius, recte huc referens nummum gentis Postumiae, a Torrentio ad Sueton. Ner. c. 1. productum, in quo Dioscuri equites hastati, ex hoc fonte equos suos refocillant. quem ex eadem hac historia exposuerunt Vaillantius in Num. Antiq. Fam. Rom. Tom. I. pag. 305. & Morellius in Thesauro Fam. Rom. Tom. I. p. 358. ad Tab. I. N. 3. de eodem Juturna fonte etiam Beroaldus capiebat locum nostri ex Lib. IV. El. 4. 14.

——— *ubi nunc est Curia septa*
Bellicus ex illo fontem bibebat equus.

27. *At non squamoso labuntur ventre cerastae*] *lambuntur* in Colbertino, Mentel. Leid. primo, Voss. meo secundo, prima ed. Veneta, & Reg. Lep. sed *labuntur* recte in altera Veneta, Volsci, Beroaldi, Aldinis, Juntina, ceterisque edd. verbo serpentibus proprio. in solo Askewiano legitur *squamosa veste*, forte pro pelle squamosa serpentum cerastarum, quae lectio non adspernanda, & ni fallor elegantior est, quam ut librariis suam debeat originem. sic enim *vestis* pro serpentum pelle non semel apud Lucretium occurrit. vide Gebhardi notas ad Tibull. I. 4. 35. pag. 36. respicere autem, videtur Propertius illud Virgilii, loco mox indicando, ubi inter laudes Italiae mala illa recenset, quibus non est obnoxia,

Nec rapit immensos orbes per humum, neque tanto
Squameus in spiram tractu se colligit anguis.

Itala potentis nec furit unda novis.
Non hic Andromedae resonant pro matre catenae,
30. Nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, dapes.
Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes,
Exitium nato matre movente suo.

Pen-

ubi Servius notat: *sunt quidem serpentes in Italia, sed non tales, quales in Aegypto, & Africa.* forte in animo uterque habebat illud serpentis *monstrum exitiabile*, quo Atilii Reguli exercitus ad Bagradam in Africa fuit infestatus, *centum in ulnas porrectum*, ut vocat Silius Ital. VI. 151. & seqq. ubi multo cum artificio serpentem illum describit. tales igitur serpentes, seu cerastas, specie pro genere posita, Romano solo non infestos esse innuit, ut nec Italum aequor belluis marinis, vel, si *ora* cum Aurato legatur, omnem Italicae regionem monstris inmanibus seu in usitatis ac novis, non commoveri addit. de cerastis his praeter Beroaldi & Passeratii notas ad hunc locum, vide Harduinum ad Plinium VIII. cap. 23. & praesertim Conr. Gesnerum Lib. V. Hist. Anim. pag. 64. & seq. sub finem Tom. III. ubi squamosa pelle insignis conspicitur cerastes.

28. *Itala portentis nec furit unda novis*] *nec fuit una* in omnibus fere codd. MSS. Regiis, Colbertino, Askew. Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis aliisque vetustis edd. *fluit unda* in v. c. Perreji, ut legebat Fruterius, & Canterus. *furit* ex suo cod. Scaliger quod recepit Passeratius. *portentis nec facit ora novis*, id est, non apta est, Auratus non male, Sappho apud Ovid. Epist. XV. 8. *Non facit ad lacrimas barbitos ulla meas.* ubi *ad lacrimas facit*, ne quis alia constructione dici objiciat, etiam tertio casu apud nostrum h. libro El. I. 20. *Non faciet capiti dura corona meo;* & in aliis veterum locis, apud Heinsium ad Ovid. Epist. II. 39. *furit* tamen cum Passeratio, vel *fluit unda* cum Fruterio se praeferre notat Valens Guellius ad Virg. II. G. 154. & recte observat, nostrum toto hoc loco in animo habuisse egregios Virgilii versus, quibus illic in laudes Italiae se effert, illos autem cum his Propertianis inter se conferre, quos non adscribo, quia prolixiores sunt, Musarum cultoribus volupe erit.

30. *Nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, dapes*] *Ausoniis* Askew. *Phoebe, fugare* in primo Vatic. Borrich. Groning. Heinsiano, primo Leid. tribus Voss. meo priore, & primis edd. innuit cruentas caenas Thyesteas, & hunc forte locum respicit Ovidius Epist. XVI. 206.

Non dabimus certe socerum tibi, clara fugantem
Lumina, qui trepidos a dape vertat equos.

vel, *cui trepidos Sol dape vertat equos.* ut legit Heinsius, qui memoriae vitio illic in hoc Propertii loco adfert, *Nec fugis Ausonias.* pro *Nec tremis.* quod minime tentandum. sic enim Lib. I. El. 15. 38. *Nec tremis admissae conscia nequitiae.*

31. *Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes,*
Exitium nato matre movente suo.]

cuique in meo priore. *cuicumque* D'Orv. pr. *Nequicquam* in primis edd. *absentis* in Aldi utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. sed recte *absenter* in Mentel. Borrich. Groning. Heinsiano, aliisque melioris notae codd. *absentes ignes.* ut de eodem hoc Meleagro, al cujus fabulam hic respicit, Ovidius in Ibin v. 601.

Natus ut Althaeae flammis absentibus *arsit*,
Sic tuus ardescat stipitis igne rogus.

ubi vide Salvagn. hinc apud Manilium Lib. V. 176.

Te, Meleagre, colunt flammis absentibus ustum,
Reddentemque tuae post mortem mutua matri.

ut certissima conjectura pro *habitantibus*, vel *latitantibus*, restituit Gronovius, probante Bentlejo, cujus notas illic vide. *arserant* vitiose Borrich. Heinsian. & meus primus. deinde pro *movente* in Voss. tertio *parante* ut in ed. Beroald. Gryphii, Rovilliana, Canteri, Raphelengiana Dousarum, aliisque. sed *movente* in v. c. Fruteriis, Regiis, Colbertino, primo & quinto Vatic. Neapol. Borrich. Groning. ceterisque membra-

nis

Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae:
Nec solvit Danaas subdita cerva rates
35. Cornua nec valuit curvare in pellice Juno,
Aut faciem turpi dedecorare bove.
Arboreasque cruces Sinis, & non hospita Grajis
Saxa, & curvatas in sua fata trabes.

Haec

nis. cui scripturae favent codices & edd. primae, in quibus *monente*, ut in Venetis, Reg. Lep. Volsci, & Colinaei. corrupta vero codicis Askewiano lectio *induente* inrepsit ex glossa, qua librarius *movente* exposuerat, *exitium inducente*. aeque ac *parante* in aliis codd. glossam similem sapit. nam *movere exitium* hic commode exponi potest, pro fatalis exitii auctorem esse. Tibullus Lib. I. El. 7. 56.

Et canit eventus, quos Dea magna movet.

ut legit Gebhardus, & apud Ovidium Lib. II. Met. 639. *faterum arcana movebat.* cum vide Lib. II. Crepund. cap. 5. p. 69. ubi plura de hac significatione verbi *movere* notavit. licet *monet* in Tibullo praetulerit Broukhusius. sic *movere* & *parare bella* passim variantur in MSS. apud Ovid. Epist. III. 123.|III. Am. 12. 4. Remed. v. 2. & *commovere certamina*, pro excitare, incendere. de quo vid. Drakenb. ad Silium XIV. 141. *matre parante sua* conjecerat Marklandus. ut supra El. VIII. v. 10.

Increpet absumtum nec sua mater Ityn.

& Ovid. II. A. A. 66.

Erudit infirmas ut sua mater aves.

33. *Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae*] *scaevae* in sec. Leid. Heinsiano, & meo priore. ut saepe alibi apud nostrum codices hanc vocem plerumque a librariis ejectam retinent. *in arbore*, pro in silva. ut hoc libro, El. II. 13. *Quum me Castalia speculans ex arbore Phoebus.* ubi vide. de Penthei a Maenadibus discerpti fato confer cum hoc loco Theocritum Idyll. XXVI. v. 10. & seqq. & Ovidium sub finem Lib. III. Metam. *Danais* in sec. D'Orvill.

35. *Cornua nec valuit curvare in pellice Juno &c.*] *non valuit* in Mentel. Groning. Leid. pr. & sec. Voss. pr. & tert. totum hoc distichon abest a primo D'Orvilliano. & certe non bene haec cohaerent, aut procedunt cum sequentibus. neque hoc in versu *cornua curvare*, & mox *curvatae trabes* valde concinna recurrunt. Aberrasse hos versus suspicor, & forte spectare ad Lib. II. El. 21. post vers. 20. ubi haec Jo, Ino, Andromede, & Callisto memorantur, & singularum fatis aliquid honorificum vel non indecorum additur, & Junonis initio Elegiae & v. 13. etiam praecedit mentio: illic igitur eo ordine si inserantur hi versus, non incommodum ibidem occupare locum videri possint:

Jo versa caput primos mugiverat annos:
Nunc Dea, quae Nili flumine vacca bibit:
Cornua nec valuit curvare in pellice Juno,
Aut faciem turpi dedecorare bove.
Ino etiam prima terras &c.
Hanc miser implorat navita Leucothеёn.
Andromede monstris &c.
Haec eadem Persei nobilis uxor erat.
Callisto Arcadios &c.
Haec nocturna suo sidere vela regit.

forsan & aliis videbuntur haec transponi posse eod. Lib. El. 24. post v. 14. sed prior locus videtur aptior. *turpi bovi* in omnibus fere MSS.

37. *Arboreasque cruces Sinis, & non hospita Grajis Saxa &c.*] *truces* vitiose in Voss. tert. & primis edd. ante Bercaldum. nec minus corrupte *Synis* in quarto Vaticano. *senis* in quinto, Mentel. Heinsiano, Askewiano, duobus Leidd. Voss. pr. & tert. utroque D'Orvill. & meis. in uno Regio, *Arboreas cruces senis & non hospita.* in altero, *Arboreasque truces senis & in hospita. cruces* etiam in Excerpt. Scalig. *saevis* Voss. quart. *saevis & inhospita Grajis* in ed. Veneta prima, & Reg. Lep. ut in ed. Brixiensi haberi notavit Elector. Minor. Etonens. editor. p. 130. *Sinis* in sec. Venet. Canteri, & Dousarum Raphelengiana

Tttt *Scinis*

Haec tibi, Tulle, parens, haec est pulcherrima sedes:
40. Hic tibi pro digna gente petendus honos.
Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum
Spes, & venturae conjugis aptus amor.

ELEG.

Scinis correxit Beroaldus, ut est in ed. Volsci, Aldi utraque, Juntina, Colinei, Rovill. Gryph. Mureti Aldina, aliisque. *Saxoque curvantes* male in Borrich. Voss. primo, D'Orvill. & meo. *curtatas* in v. c. Perreji, qui ex illa lectione forsan hic intelligebat Procrusten, de quo narrat Hyginus fab. XXXVIII. cum hospiti, si longior esset, lectum minorem dedisse & reliquam corporis partem extensam praecidisse, sed brevioris staturae hospites, lecto longiore dato, incudibus suppositis extendisse, & dein interfecisse quod tamen alios de Sinide tradere, notat illic Munckerus. sed his *trabes* non conveniunt. pro quibus *curtatos toros* substituere, nimis forte temerarium esset, ut tres istos Tyrannos Sinin, Scyronem & Procrusten conjungat. Sed alii Interpretes *curvatas* has *in sua damna trabes* referunt ad *Seinin*, arboribus adductis homines adligantem, & remissis dilacerantem, per *inhospita Grajis Saxa* latronem Scyronem, hospites e scopulis praecipitantem, & *curvatas in sua fata trabes* exponunt, quia Theseus eadem ad arbores alligatas & reductas poena Sinin necavit. unde Ovidius Lib. VII. Met. 440.

Occidit ille Sinis, magnis male viribus usus,
Qui poterat curvare trabes, *& agebat ab alto*
Ad terram late sparsuras corpora pinus.

ubi Heinsius & alii ex melioribus codd. etiam praeferunt *Sinis*, pro *Scinis*, ut hic quoque Broukhusius. & sic apud eumdem Nasonem Epist. II. 69. ubi Phyllis eadem haec tria monstra, crudelitate insignia, a Theseo interfecta, memorat:

Cum fuerit Scyron lectus, torvusque Procrustes,
Et Sinis, & tauri mixtaque forma viri.

ubi etiam *Scinis* in multis codd. & edd. vide Salvagn. ad Ibin v. 411. Delr. & Demster. ad Claudian. I. in Ruf. 252. Muncker. ad Hygin. d. fab. 38. Cel Vaickenar. ad Euripid. Hippol. v. 977. p. 268 & Mezeriacum Comment Gall. ad secundum Nasonis locum. Quod autem Livinejus quaedam hic desiderari suspicatus fuerit ex eo patere opinor, distichon ei visum fuisse male cum his cohaerere, quod loco alieno hic insertum modo notavi, & hinc puto Marklando locum hunc visum esse obscurum & corruptum, ut adscripserat. nam quod Broukhusius repetenda existimet *non valuit curvare*, Sinidi non convenit. Sed accusativos hic vagos esse, *arboreas cruces*, *saxa*, & *curvatas trabes*, cum quibus verba e superioribus connecti commode non possint, animadvertit D'Orvillius ad Chariton. pag. 708. *non hospita Grajis saxa* illustrat Marklandus ad Statii Silvas pag. 183.

40. *Hic tibi pro digna gente petendus honos*] *parandus* in tertio Voss. & pro varia lectione superscr. *creandus*. sed reliqui codd. & edd. veteres in vulgatam consentiunt. *Hinc tibi* legebat Marklandus, exponens, Hinc tibi petendi sunt honores, Consulatus, praetura, &c. quemadmodum splendor & dignitas gentis & familiae vestrae postulat.

41. *Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum Spes, & venturae* &c.]
ad eloquium cursus in aliis legi patet ex notis Passeratii. Heinsius conjecerat, *Hic tibi ad eloquium via fert.* a recepta lectione minus recederet, *Hic tibi ad eloquium vires. cives ad eloquium* pro, eloquentes, capiebat Fruterius, ut *Sobrius ad lites* Lib. IV. El. 2. 29. sed rectius interpretari videtur Passeratius, Hic cives erunt, qui eloquentiam tuam audiant, vel quos facundia tua juvare possis. *ampla nepotis spes* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. *nepotes* Mentel. ut in marg. ed. Ald. conjecerat Heinsius. per adpositionem, nepotes tibi, ampla spes. sed editum praefero propter sonum ingratiorem *nepotes spes*. filii vero & nepotes passim parentum *spes* dicuntur. vid. ad T. II. Anth. Lat. p. 67. & 68. *aptus amor* in omnibus meis codd. non *altus*. ut in ed. Scalig.

ELEG. XXII.

Ergo tam doctae nobis periere tabellae,
Scripta quibus pariter tot periere bona!
Has quondam nostris manibus detriverat usus,
Qui non signatas jussit habere fidem.
5. Illae jam sine me norant placare puellam,
Et quaedam sine me verba diserta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum:

Vul-

ELEG. XXII.] Hac Elegia forte indicantur tabulae ad Cynthiam missae, quae cum ab ea essent remissae, perditae fuerunt. hinc v. 11. conjicit, quae in illis scripta esse potuerint, *Forsitan haec illis fuerant mandata tabellis* &c. confer Ovidium, qui ex hac Elegia nonnulla imitatus est Lib. I. Amor. El. 12. ubi invehitur in tabellas suas, a Corinna remissas, quibus aditum negaverat. nostrum è recentioribus feliciter aemulatus est D. Heinsius, non dissimilis argumenti de carminibus amissis Elegia inter Ejus Juvenilia El. IV. tales *tabellae* amatoriae memorantur Horatio Epod. XII. 2. & Juvenali Sat. IX. 36. & de ejusmodi tabellis seu pugillaribus vide Walchium in Actis Literar. Jenens. Vol. V. pag. 136.

2. *Scripta quibus pariter tot periere bona!*] *quot periere bona!* emendaverat Heinsius, quod alteri lectioni praeferendum videtur, & sic conjecerat Marklandus.

3. *Has quondam nostris manibus detriverat usus,*
Qui non signatas jussit habere fidem]

navibus vitiose pro *manibus* in primo Voss. mox *Qui modo* in meo priore. *signatis jussit adire fidem* in Excerpt. Scalig. sensum loci hunc esse adscripserat Ant. Perrejus, *habere fidem ut crederentur, & agnoscerentur a me scriptae etiam sine nota signi.* Marklandus sequentia ad horum intellectum adnotaverat: *Diu has* (tabulas) *habueram, & tam bene notae erant pro meis, ut, licet meum nomen inibi non signatum fuisset, fides tamen iis haberetur, utpote a me venientibus.* & *fidem habere* hic dici, ut Lib. II. El. 19. 18. *sed multos non habuisse fidem.* Heinsius vero legebat,

Has quondam in nostros manibus detriverat usus,
Quae non signatas &c.

ut de Cynthia intelligatur. quod firmari posset ex v. 11. & seqq. ubi quae his tabellis inscripta fuisse suspicatur, ad Cynthiam spectant; licet etiam de iisdem tabellis, ultro citroque missis, & quibus remissis responsum inscribebatur, adeoque de Propertii ipsius pugillaribus, possit intelligi, quos adeo detriverat continuo usu, qui fidem illis faceret, ita ut facile ex isto indicio, toties ante jam missae cum essent, agnosceret Cynthia, a quo venirent, etiamsi poëtae nomen non adscriptum, neque ejus sigillo signatae essent. locum hunc imitatus est P. Lotichius Secundus Lib. III. El. IX. 20.

Tu veterum dulces scriptorum sume libellos,
Attritos manibus quos juvet esse meis.

5. *Illae jam sine me norant placare puellas,*
Et quaedam sine me &c.]

placare puellam in Voss. quarto, & D'Orvill. sec. ut ad solam referatur Cynthiam. mox *Atque eaedem*, voce in duas syllabas contracta, Heinsius. ut supra El. IV. 36.

Hac eadem rursus, Lygdame, curre via.

vide ad Lib. IV. El. 7. 7. sed *quaedam verba diserta* tabellis his melius convenire videntur.

Tttt 2 8. *Vul-*

Vulgari buxo ſordida cera fuit.
Qualeſcumque mihi ſemper manſere fideles,
10. Semper & effectus promeruere bonos.
Forſitan haec illis fuerant mandata tabellis:
Iraſcor, quoniam es, lente, moratus heri.
An tibi neſcio quae viſa eſt formoſior? an tu
Non bene de nobis crimina ficta jacis?
15. Aut dixit: Venias hodie, ceſſabimus una:
Hoſpitium tota nocte paravit Amor.

Et

8. *Vulgari buxo ſordida cera fuit*] *Vulgari e buxo collita cera* conjecerat Heinſius. ſed *ſordida* hic praefero, quia longo manuum uſu detritae, ut dixerat v. 3. *ſordes* contraxerant hae tabellae, ex vili tantum buxo factae. *buxa cerata* Prudentio Periſteph. Hymn. IX. v. 49.

10. *Semper & effectus promeruere bonos*] *affectus* male in Askew. & D'Orvill. ſec. Ovidius II. Am. 3. 16. *Non caret effectu, quod voluere duo.* ſupra El. VII. 17. *Et tibi ad effectum vires dat Caeſar.* ubi *affectum* etiam in aliis MSS. & Lib. I. 10. 28. *Hoc magis effectu ſaepe fruare bono.* ubi *effectu bono*, ut h. l. quamquam tamen hic fere probem cod. Voſſiani lectionem *effectus promeruere ſuos.* pro felices, & optatos. ut *ſuos Deos habere*, *ſuis ventis navigare*, & ſim. pro faventibus & propitiis, apud poëtas frequentiſſima ſunt. vid. Parrhaſ. Quaeſ. per Epiſt. pag. 56. & quae notavi ad Lotich. p. 251.

11. *Forſitan haec illis fuerant mandata tabellis*] *fuerint* emendaverat Heinſius. ut paſſim *forſitan* cum ſubjunctivo. ſed non ſemper apud noſtrum. vide ſupra ad El. XVIII. 6. ſequentia ſunt Cynthiae verba, quae tabulis remiſſis, ſed deperditis, ab ea fuiſſe inſcripta conjicit. *moratus here* in Excerptis Scalig quod idem ac *heri.* vid. ad Lib. II. El. 18. 1.

13. *An tibi neſcio quae viſa eſt formoſior? an tu*
Non bene de nobis crimina ficta jacis?]

At tibi Voſſ. pr. *Aut* Voſſ. tert. ſed *An* pro varia lectione ſuperſcr. *Et tibi* in meo priore, ut legebat Guyetus. eleganti artificio *neſcio quae*. Lycinna nempe, vel alia quaecumque, ſed quam nominare dedignatur Cynthia, contemtus cauſſa. ut Oenone apud Ovid. Epiſt. V. 127.

Illam de patria Theſeus (niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus, abſtulit ante ſua.

Dido Epiſt. VII. 124.

Mille procis placui: qui me colere, querentes
Neſcio quem thalamis praepoſuiſſe ſuis.

altero verſu *Non bona de nobis* in omnibus fere MSS. & edd. antiquis. ſed *Non bene* reſtituit Heinſius ad Ovid. I. Triſt. El. 7. 15. & ſic Guyetus. qui etiam legebat *& tu. de nobis* deſunt in meo priore. *de meritis* in ſec. Leid. & Voſſ. tertio. pro *crimina* in margine ſec. D'Orvill. *omina. carmina* in Regio. *jacere crimina* hic dicitur, ut Lib. II. 1. 87. *mutae jace verba favillae.* & ſic *jacere voces*, *jacere contumelias*, & ſim. vid. Zinzerling. Promulſ. Crit. cap. 48.

15. *Aut dixit: Venias hodie, ceſſabimus una:*
Hoſpitium tota nocte paravit Amor.]

Aut dixti in Regio, primo Vatic. & primis edd. *dixi* Neap. Colbert. Askew. primus Leid. Voſſ. prim. & quartus, & in D'Orv. pr. ac meo utroque. *Haud dixi* Guyetus. *venies* etiam in Regio, Colbert. Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orv. & meis, ac priſcis edd. *ceſſavimus* Askew. primus & quartus Voſſ. uterque D'Orvill. & mei. ſed *ceſſabimus* in pr. & ſec. Vatic. Colbert. Mentel. Groning. ceteriſque. Heinſius ad ed. Ald. in qua *venies* & *ceſſavimus*, ut in aliis, correxerat,

——— *venias hodie, ceſſabimus una:*
Hoſpitium tota nocte parabit Amor.

ceſſabimus etiam in primis edd. quo ſenſu *hoſpitium* hic capiendum ſit, patebit ex nota Paſſeratii ad Plaut.

Et quaecumque volens reperit non ſtulta puella,
Garrula quum blandis ducitur hora dolis.
Me miſerum, his aliquis rationem ſcribit avarus,
20. Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas ſi quis mihi retulerit, donabitur auro.
Quis pro divitiis ligna retenta velit?

I puer

Plaut. Trinum. III. 2. 47. eodem, quo hic Cupidinem, miniſterio Venerem inſtruit noſter ſupra El. 8. 30.

Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & inſtituet ſacra miniſtra Venus.

ex quo loco *parabit*, ut correxerat Heinſius, firmari poteſt.

17. *Et quaecumque volens reperit non ſtulta puella,*
Garrula quum bl. duc. hora dolis.]

quaecumque dolens in Askew. duobus Leidd. tribus utroque D'Orvill. meis, neque aliter in primis aliiſque antiquis edd. quod defendit Struchtmeyerus Lib. II. Anim. Critic. cap. 2. pag. 103 alio ſenſu *dolens*, pro irata, hic accepiſſe videtur Douſa P. quia huic verſui adſcripſerat illud Virgilii Lib. I. Aen. 9. *Quidve dolens Regina Deûm.* ſed *volens* recte emendavit, & edidit Broukhuſius, pro cupiens, parata. ut apud Ovid. III. Am. El. 7. 5.

Nec potui cupiens, pariter cupiente puella.

idque probat Cl. Heynius ad Tibull. p. 266. *ſolens* conjecerat Guyetus. melius cum Heinſio legeretur, *Et quodcumque doli repexit*, ea tamen lege, ut in minore verſu ex illius codice emendetur *blandis ducitur hora jocis* pro *dolis*. quod a MSS. Perreji, & primo ac ſec. Vaticano firmatur, ejuſque lectionis veſtigia ſunt in Askewiano, in quo *locis*. ſed recepta hac Heinſii emendatione *dicitur* praeterea corrigendum cenſet Cl. Schraderus Emend. cap. VIII. p. 164. pro *condicitur*, ut in illo Terentii, *His nuptiis dictus eſt dies.* de qua verbi *dicere* ſignificatione vide quae notavi ad T. I. Anth. Lat. pag. 502.

19. — *his aliquis rationem ſcribit avarus,*
Et ponit duras inter ephemeridas]

his loquis in Heinſiano & meo primo. ipſe Heinſius conjecerat, *tabulis rationem inſcribit avarus. rationes* Marklandus. *ſcripſit* in Leid. & & Voſſ. pr. *avari* in multis MSS. ut binis Leidd. tribus Voſſ. Askew. utroque D'Orvill. meis, & primis, ceteriſque edd. antiquis. ſed *avarus* in Colot. Vatic. ſecundo, & Groning. ut Auratum legiſſe notaverat Douſa. quod firmatur ex imitatione Ovidiana Lib. I. Am. El. 12. 26.

Inter ephemeridas melius tabulaſque jacerent,
In quibus abſumtas fleret avarus opes.

dein *dias ephemeridas* v. c. Frutec. quinto Vatic. Mentel. Borrich. Askew. duobus Leidd. tribus Voſſ. Heinſiano. utroque D'Orv. & meis. *rigidas* Heinſius. *ponet* in eodem Heinſiano, & meo priore. quod ſi admittatur, etiam *ſcribet* verſu praeced. legendum eſt.

21. *Quas ſi quis mihi retulerit, donabitur auro.*
Quis pro divitiis ligna retenta velit?]

Quas mihi ſi quis retulerit in Askew. & ſec. D'Orvill. & praeterea *attulerit* in eodem Askewiano. *Has ſi quis* Francius. quod probo. ne *Quas* & *Quis* vicino duorum verſuum initio recurrant. inſtar praeconis Propertius proponit mercedem inventori, ſi quis deperditas tabulas ad ſe referat, idque columnae, ut moris erat, proponere ac promulgare famulum jubet. huc refer illa Apuleji, quae velut formulae hac in re uſitatae ſpeciem exhibent, Lib. VI. Met. pag. 93. ubi Mercurius ad Pſychen fugitivam e latebulis excitandam praeconis officio fungitur: *ſi quis a fuga retrahere, vel occultam demonſtrare poterit fugitivam regis filiam, Veneris ancillam, nomine Pſychen, conveniat retro metas Murtias Mercurium praedicatorem, accepturus indicii nomine ab ipſa Venere ſeptem ſuavia, & unum blandientis adpulſum linguae longe mellitum.* quae cum his Propertianis contulit Colvius pag. 78. ibidemque indicavit Moſchi locum, quem ante notas ejus inſpectas etiam exemplari meo adſcripſeram ex initio ſui ſiml Idylli.

I puer, & citus haec aliqua propone columna:
Et dominum Esquiliis scribe habitare tuum.

ELEG.

Idyll. I. ubi simili colore Venus fugitivum Amorem quaerens, instar praeconis, perditum filium inclamans, illi, qui eum reperisset, munus osculi sui, & qui adduxisset, aliquod majus *εὐρετρον* pollicetur. quae elegantissime imitatus est D. Heinsius Elegia illa, supra memorata, qua carmina aliquot amissa deplorat, pag. 497. & 498.

Interea tamen haec foribus praefigite nostris,
Porticus aut si quae publica forte patet.
Si quis habes Heinsi teneras monumenta tabellas,
Blandaque festiva carmina ducta manu;
Basia bina Venus roseis furtiva labellis,
Spondet. & his si quid dulcius esse potest.
& seqq.

conferri merentur notata a Gonsalio aliisque Interpretibus ad Petron. cap. 97. & Meursio in Mantissa ad Libr. de Luxu Rom. cap. 22. illud vero Moschi elegantissimum *Fugitivi Amoris* Idyllium multos ex Italis poëtas imitatione sua vel interpretatione aemulatos fuisse notavit Menagius ad Amintam Tassi v. 32. quos inter praeteritum nollem Angelum Politianum, qui totum Latinis numeris reddidit, inter Poëmata sua pag. 622. post ejus Opera ed. Basil. 1553. Ceterum pro *ligna retenta* in plerisque codd. MSS. *signa* legitur, ut in Regiis, Colbertino, Neapol. Mentel. Heinsiano, Askew. Borrich. Groning. duobus Leidd. primo & tertio Voss. utroque D'Orv. & meis, cum edd. Venetis, Reg. Lep. & Volsci. sed recte Marklandus hanc lectionem argutam magis quam veram esse notaverat. *ligna* primus emendavit Beroaldus, unde in Aldinas, Juntae, Colinaei, Gryphii, ceterasque derivatum fuit, ut edidit etiam Broukhusius. sed de quo monitum lectorem oportebat. *ligna* vel ideo praeferendum, quia supr. v. 8. dixit tabellas has e buxo vulgari fuisse, adeoque aureo muneri non conparanda inventori aut retinenda. mox *I puer, i, citus* haec legebat Francius, non male, quia id celeritatem jussi peragendi auget. ita saepe in aliis veterum locis id restituit Heinsius. de quo vide ad Tom. I. Anthol. Lat. p. 510. an vero *Exquiliis* vel *Esquiliis* scribendum, vide Dausquej. Orthogr. P. II. pag. 126. & Demster. in Paralip. ad Rosin. Lib. I. cap. 8. & de hoc urbis Romae vico praeter Passerat. ad h. l. pag. 540. Torrent. ad Horat. Epod. V. 100. p. 357. & ad Lib. I. Sat. 8. 14. pag. 495.

ELEG. XXIII.

Falsa est ista tuae, mulier, fiducia formae,
Olim oculis nimium facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes:
Versibus insignem te pudet esse meis.
5. Mixtam te varia laudavi saepe figura;
Ut quod non esses, esse putaret amor.

Et

ELEG. XXIII.] AD CYNTHIAM SVPERBIENTEM Inscribitur in Regio, & priscis edd. AD AMICAM SVPERBIENTEM in Borrich. & meo priore. pro quo corrupte in Colbertino, AD AMICAM SENTIENTEM. AD AMICAM IMPVDICAM in Menteliano. AD CYNTHIAM in meo secundo.

v. 2. *Olim oculis nimium facta superba meis*] omnino legendum, *oculis nimium facta superba tuis.* non *meis.* suos enim oculos laudare, Propertio putidum esset. sed Cynthiae oculis jam olim se captum & passim, & statim ab initio fatetur Lib. I. El. 1.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis
Intactum nullis ante cupidinibus.

Facessant igitur absurdae, nescio cujus, conjecturae, quas auctore non nominato hic adfert Gebhardus, *O jeculis nimium* &c. ut superbam factam innuat Cynthiam jocis nugisque Propertii, numquam ei seriis sed fictis, vel *O titulis* quia versibus suis eam laudaverat. vel etiam *O logulis*, aut denique *Ellogiis.* quae ridicula sunt. sic melius esset cum Cl. Schradero Emend. cap. VIII. pag. 164. *Olim elegis* reponere. ut mox sequitur, *Versibus insignem te pudet esse meis. fiducia formae* bene a Gebhardo illustratur, ut *fiducia laudis* de Ulixe Ovidio XII. Met 625. *mulier* denique hic per contemtum dici notaverat Marklandus indicato Euripidis loco, Med. 614. *Καὶ ταῦτα μὴ θέλουσα μωρανεῖς, γύναι.* & Athenaei Lib. IV. cap 4. in animo habens, ni fallor, illud ex Alexidis Thrasone, quod ibidem adfert Athenaeus,

Οὐ πώποτ' εἶδον ὄντι κερμάκτην, γύναι

notum illud Horatii Epod. XII. 1.

Quid tibi vis, mulier, nigris dignissima barris.

4. *Versibus insignem te pudet esse meis*] *jam pudet* legebat Heinsius. *me* nempe pudet, quo sensu capiebat etiam J. Dousa P. qui adscripserat; pudet me, quod te versibus meis insignem fecerim. Passeratius quoque notaverat *me* subintelligendum esse, quo sensu, te insignem meis versibus esse, me pudet. recte servari potest lectio vulgata, in *jam* cum Heinsio non mutata vel *nunc pudet*, ut in notis MSS. olim conjecerat Broukhusius. male igitur Gebhardus *te pudet* ad Cynthiam referebat, & cum interrogationis nota legebat,

Versibus insignem te pudet esse meis?

5. *Mixtam te varia laudavi saepe figura;*
Ut quod non esses, esse putaret amor.]

Fictam te Heinsius. ut conjecerat etiam Marklandus. sed Passeratius *mixtam* exponit, quia in forma concilianda, ut candor rubori aequetur, multa miscenda sunt. *tam varia* in primo D'Orvill. altero versu *saepe putaret* male in sec. Leid. primo Voss. & tertio in marg. meoque secundo quod ex vers. praeced. male repetitum fuit. *putarat* Neapol. *esse putarit amor* idem Heinsius conjecerat. male Francius *esse putere tamen.* Amor, puellarum vitia in virtutes convertens, sibi plures in te animi & corporis dotes esse fingebat, & fuco adscito pulchrior videbaris, quam re vera eras. imitatus hunc locum est Ovidius Lib. III. Am. El. 14. 14.

Teque probam, quamvis non eris, esse putem.

quaesitus enim *candor* est fuci arte adsumtus, non naturalis. ut *quaerere* eo sensu apud Nasonem III. A. A. 199.

Scitis & inducta candorem quaerere *cera,*
Sanguine quae vero non rubet, arte rubet.

Id-

Et color est toties roseo collatus Eoo;
  Quum tibi quaesitus candor in ore foret.
Quod mihi non patrii poterant avertere amici,
10. Eluere aut vasto Thessala saga mari.
Haec ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
  Naufragus Aegaea vera fatebar aqua.
Correptus saevo Veneris torrebar aheno:
  Vinctus eram versas in mea terga manus.

15. Ecce

id autem *naturae decus mercato perdere cultu*, vel *medicato* aut *fucato vultu*, ut conjeci, vocat noster Lib. I. El. 2. 5. hinc idem amoris magister Lib. III. A. A. 225.

Cur mihi nota tuo caussa est candoris in ore?
Claude forem thalami, quid rude prodis opus?

9. *Quod mihi non patrii poterant avertere amici,*
Eluere aut vasto &c.

Cum mihi in libro Commelini, unde Gebhardus tentabat *Cum me non patrii*. *Quae mihi* Guyetus, & *averrere* pro *avertere*. *avellere* in Voss. tertio. *portant* pro *poterant* vitiose in Voss. pr. deinde *Eluere* recte in omnibus codd. MS. & editis vetustis praeter ed. Gryph. 1551. in qua *Eruere*. sed in altera Gryphii 1573. *Fluere* in Neap. & Askew. *Eluere* ut in ceteris, etiam primis edd. ut legendum. Ovidius I. Am. El. 14. 40. *Non anus Haemonia perfida lavit aqua.* ubi vide notas. *Eluere & vasto* in cod. Regio. Marklandus adscripserat illud Sophoclis Oed. Tyr. (v. 1250)

Οἴμαι γὰρ ὔτ' ἂν Ἴςρον ὔτε Φᾶσιν ἂν
Νίψαι καθαρμῷ τήνδε τ̃ ςέγην.

vide Livineji notas ad h. l.

11. *Haec ego non ferro, non igne coactus, & ipsa*
Naufragus Aegaea vera fatebar aqua]

ferri prim. D'Orvill. *ferrum* & *ignem* hic conjungit, ut Lib. I. El. 1. 27. *Fortiter & ferrum, saevos patiemur & ignes.* at *ipsa* sec. Vatic. *ut ipsa* in Colotiano. altero versu *verba* in omnibus scriptis editisque antiquis legebatur ante Passeratium, qui primus *vera* restituit. & sic Guyetus. de quo dubitandum non est. frequenter haec in MSS. confunduntur, etiam apud nostrum. vide ad Lib. I. El. 8. 22. & sic apud Tibullum Lib. III. El. 2. 7. Claudian. II. in Eutr. 470. Juvenal. Sat. I. 161. aliosque. vide notas Patrui mei ad Ovid. Epist. XVIII. 119. & ad Phaedrum Lib. II. fab. 6. 14. *fatebor* in v. c. Fruterii, Regiis, Colbertino, Askew. Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. meo priore, & primis aliisque vetustis edd.

13. *Correptus saevo Veneris torrebar aheno*] *scaevo* in Heinsiano & meo primo. *terrebar* in Mentel. primo Leid. & pr. Voss. perperam. *torrebar* in meo secundo. Meleager Epigr. inedito ex cod. Scaligeri & Vossiano,

Ὄπταται κάλλει τύφεσθ' ὑποκκαόμενοι νῦν
Ἄκρος ἐπὶ ψυχῆς ἐστι μάγειρος Ἔρως.

ubi Ὄπταιθ' ἐν Scaliger in margine correxerat. locus hic tueri posset Palmerii emendationem supra El. IV. huj. Libr. v. 39.

Me quoque consimili impositum torrerier igni.

pro *torquerier*. & ita *torrere* hac in re poëtis frequens. ut Horatio Lib I. od. 33. 6.

Insignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor.

Lib. III. od. 9. 13.

Me torret face mutua
Thurini Calais filius Ornithi.

& od. 19. 29.

Me lentus Glycerae torret amor meae.

deinde *Victus eram* male in primo Leid. Voss. & utroque D'Orvill. ut in primis aliisque vetustis edd. praeter Rovillianam & Gryphii utramque. in ceteris MSS. & editis *Vinctus*. ut dudum restitutum est. Ovidius III. ex P. Ep. 2. 72.

Evincti geminas ad sua terga manus.

hue

15. Ecce coronatae portum tetigere carinae,
Trajectae Syrtes, anchora jacta mihi est.
Nunc demum vasto fessi resipiscimus aestu,
Vulneraque ad sanum nunc coïere mea.
Mens Bona, si qua Dea es, tua me in sacraria condo.
20. Exciderint surdo tot mea vota Jovi.

Risus

huc refer illud Tibulli Lib. I. El. 9. 5.

Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non sine verberibus.

ubi *religatum*, ut apud Senecam Epist. 55. *quem cupiditatum suarum infelicitas religavit.* ut legitur in cod. MS. Biblioth. Amstelaed. pro *relegavit.*

15. *Ecce coronatae portum tetigere carinae* &c.] hoc destichon sequenti postponendum olim censebat Broukhusius, sensu id exigente. quod tamen in notis editis non memoravit.

17. *Nunc demum vasto fessi resipiscimus aestu*] *insano* pro *vasto* conjecerat Heinsius, quia *vasto mari* praecessit v. 10. sed *insano aestu*, & *ad sanum*, quae vera lectio est, magis adhuc offendit, eodem in disticho positum. *requiescimus* malebat Francius. obstantibus omnibus MSS. & vera lectio latet in vitiosa Askewiani codicis scriptura *resempsimus.*

18. *Vulneraque ad sanum nunc coîere mea*] suam Propertio lectionem reddidi, quam tuentur omnes fere mei codices, quibus accedunt Regius, Askew. duo Leidd. tres Vossiani, uterque D'Orvill. & mei, in quibus constanter *Vulneraque ad sanum*, vel *Vulnera & ad sanum*, ut in Menteliano. neque aliter in primis, easque subsecutis edd. antiquis, nulla excepta. *ab sano* vel *ad planum* conjecerat Heinsius in notis Propertianis pag. 738. remittens ad curas suas secundas in Ovid. Rem. Am. v. 623. quae tamen in editis ejus notis non leguntur. ex solo Groningano *Vulnera & ad saniem* edidit Broukhusius, & exponit de vulneribus bene sperari jubentibus, quum ad saniem maturuerint. id licet Palmerio & Grutero etiam probatum addat, magis tamen medicum, quam poëtam sapere videtur. *ad sanum coîre* idem notat, quod *ad sanitatem venit curatio* in loco Phaedri, quem adfert, qui est ex Lib. V. fab. 6. 12. ubi recte Scioppius contra Palmerium Gruterumque hoc in loco *ad sanum* defendit. ita *ad plenum*, vel *in plenum*, *in tutum*, *ad vanum*, & sim. adjectivo neutro pro substantivo, nostro non infrequens. supra hoc Lib. El. 3. 50.

Cornibus in plenum menstrua Luna redit.

ubi vide Passeratium. *in incertum* Lib. II. El. 20. 36.

Velaque in incertum frigidus Auster agat.

in vanum Ammiano Marcell. Lib. XXI. 6. *cunctis cum eo in vanum excussis.* adde notata ad Lib. II. El. 13. 45. Marklandus notaverat *ad sanum* hic dici eodem modo, ut *εἰς ἀναιδὲς*, pro *εἰς ἀναίδειαν* Sophocli in Philoct. (v. 84)

19. *Mens Bona, si qua Dea es, tua me in sacraria condo*] *Mens bona si qua Deo est* vitiose in Regiis, Mentel. Neap. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. & mox *Exciderant* in iisdem codd. *Exciderent* edd. primae. *Exciderunt* in aliis. sed *Exciderint* Livinejus. quod praefert etiam Heinsius ad Ovid. Epist. XX 188. sensum hujus versus sic exponebat Marklandus: *Hactenus satis sit tot mea vota excidisse, neglecta fuisse vel oblita Jovi.* recte. sic *surda negligere aure preces* dicitur Jupiter supra Lib. II. El. 13. 48. *tua me in sacraria condo* ex conjectura Heinsii edidit Broukhusius, quum in scriptis & editis vetustis legeretur *in sacraria dono.* quod & omnes mei codices servant. Sed Marklandus adscripserat, „ se minore mutatione emendare *tua me in sacraria pono*, id est, dedico, consecro tibi me „ ipsum velut *ἀνάθημα*, rem tibi sacram, utpote

„ tua

Risus eram positis inter convivia mensis,
Et de me poterat quilibet esse loquax.
Quinque tibi potui servire fideliter annos:
Ungue meam morso saepe querere fidem.
25. Nil moveor lacrimis: ista sum captus ab arte.
Semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.
Flebo ego discedens, sed fletum injuria vincit.

Tu

„ tua ope, o Bona Mens, ex maximis periculis
„ servatam. *pono* autem proprium esse huic rei
„ verbum, ut alibi apud nostrum (Lib. II.
„ El. XI. 27)

„ *Has pono ante tuas tibi, Diva, Propertius ae les*
„ *Exuvias.*

„ ubi vide notas Broukhusii. Graecis *ἀνατίθημι*
„ & *τίθημι*. *tua in sacraria*, quia in templis
„ haec *ἀναθήματα* figebantur. Haec Marklandus. Sed licet ista verbi *ponere* pro dedicare, & consecrare, notissima significatio sit, dubito tamen valde, an conjectura ista huic loco conveniat, eique non potius praeferenda sit Heinsiana *tua me in sacraria condo*, verbo non minus eleganti, & *sacrariis* oportuno, quia *condi* res sacrae dicuntur, quae profanorum oculos celantur. Gellius Lib. I. Noct. Att. cap. 19. *libri tres in sacrarium conditi.* Plinius Lib. XXXIII. cap. 1. §. 6. *Conditus ille, ut res rara, velut e sacrario promitur.* Varro in fragmento Lib. III. de vita P. R. apud Nonium Marcell. in *lateres* p. 520. *lateres argentei atque aurei in aerarium conditi.* haec addi possunt plurimis aliis veterum locis a Broukhusio productis. in Bonae igitur Mentis adytum admitti petit, quae veteribus pro Dea fuit culta vid. Lips. ad Senec. Epist. X. Casaub. ad Pers. Sat. II. v. 8. & Cuperum Lib. II. Observ. cap. 17. p. 250. 251. elegantissimus de Bona Mente locus est apud Senecam Epist. XXVII. prope finem: *Bona Mens nec commodatur, nec emitur, & puto, si venalis esset, non haberet emtorem.* ut recte emendavit Lipsius, & in suam editionem recepit Gronovius, quod a cod. MS. Biblioth. Amstelaed. firmatur, non *commendatur.* ut simili varietate apud Cic. pro Archia cap. 8. *Ennius sanctos appellat poëtas, quod quasi Deorum aliquo dono atque munere commodati nobis esse videantur.* ubi *commodati* recte castigasse Guilielmium, & probasse Gruterum, notavi ad Lib. I. El. 2. 27. pag. 30.

21. *Risus eram positis inter convivia mensis*] Haec praecedentibus connectenda monuit Scaliger. quod confirmat vetus Ant. Perreji codex & sic jam exstat in ed. Volsci, prima Aldi, Juntina, & Colinei. Sed in omnibus codd. MSS. quorum Excerptis utor, & editionibus, Venetis Reg. Lep. Beroaldina, Gryphii, Rovilliana, aliisque, nova incipit Elegia cum epigraphe AD CYNTHIAM. corrupte *issus* in Mentel. *Missus eram* in primo Leid. *Visus eram* in cod. Ant. Perreji, Regiis, Scaligeri Excerptis, Groning. Leidensi sec. Voss. tertio & quarto, meoque priore, & in Aldi utraque, Juntina & Colinei. *Risus eram* in primo Vaticano, edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Rovill. & Gryphii. ut ex Scaligerana recte edidit Broukhusius.

Risus eram positis inter convicia mensis.

Risus autem more Graecorum pro *Ridiculus* poni, adscripserat Marklandus. sic enim illis *γέλως* pro *γελοῖος*. *πάντα γέλως καὶ πάντα κόνις.* id est *πάντα γελοῖα.* Lucianus (Dialog. Mort. XIV. §. 5.) *ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι.* seq. versu idem notaverat similem colorem esse in illo Ovidii Epist. IX. 48. *Et mater de te quaelibet esse potest.*

24. *Ungue meam morso saepe querere fidem*] *roso* Heinsius. ut Lib. II. El. 3. 3. etiam legebat, *Et saepe immeritos corrodas dentibus ungues.* ubi tamen vulgatam potius retinendam notavi. *annis* in Voss. tert. Heinsiano, & meo priore.

27. *Flebo ego discedens, sed fletum injuria vincit*] *vincet* in v. c. Perreji, *Flebam ego* Guye-

tus

Tu bene conveniens non finis ire jugum.
Limina jam nostris valeant lacrimantia verbis,
30. Nec tamen irata janua fracta manu.

At

tus. *Flerem* Heinsius. sed *Flebo ego discedens?* cum interrogandi signo, malebat Struchtmeyerus in Animadv. Critic. cap. 2. pag. 104. ut in illo Horatii Epod. VI. *Inultus ut flebo puer?* v. seq. *ire jugum*, ut in cod. Fruterii, secundo & quinto Vatic. Groning. Excerptis Scalig. & Heinsiano. non autem *esse jugum*. ut in primo Leid. Voss. tertio, meo secundo, & plerisque aliis codd. & edd. vetustis. & ita e MSS. Guyetus. Lib. I. El. 5. 2. *Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.* passim vero *ire* & *esse* inter se commutantur. vide Broukh. ad Tibull. I. 10. 36. *Et bene conveniens non finit ire jugum*, legendum esse margini ed. Rovill. adscripserat Dousa P. praeced. versu in Menteliano *Semper insidiis*, omisso *ab* an forte *in* absorptum a prima syllaba vocis *insidiis*, & repeti neglectum fuit, pro *in insidiis*. hoc est, quum Cynthia *in insidiis* est, seu mihi insidias struit, & ad lacrymas, feminis semper paratas, confugit, ad quas oculos suos erudiit. nisi *ab insidiis* dixerit, pro, post insidias. de quo praepositionis hujus usu vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 26. & notas Interpretum ad Ovid, Epist. V. 152. *ab insidiis Cynthia flere solet* in quarto Vossiano.

29. *Limina jam nostris valeant lacrimantia verbis*] *Lumina* male in primo Vatic. Regio Mentel. Borrich. Heinsiano, Voss. tert. & quarto, D'Orvill. secundo, meo utroque. sed *Limina* constanter in primis, ceterisque vetustis edd. Broukhusius, ut vulgatam tueatur, lacrimantia nostris verbis Cynthiae *limina* exponit inlacrimantia, seu exclusi amatoris misericordia tacta, adeoque *limina* verbis ejus collacrimantia dicantur, quibus saepe commodaverat verba ut secum etiam lacrimarentur. quod tamen satis contortum videtur. Heinsio quoque *lacrimantia verbis limina* displicuisse videntur, & ideo *nostris halantia sertis* legendum monuit ad Ovid. VIII. Met. 675. & Lib. I. Advers. cap. 9. in fine, editam lectionem insulsam, nec satis Latinam esse dicens. hac emendatione admissa de sertis ac corollis ostio Cynthiae adpensis intelligendum est. vide ad Lib. I. El. 16. 7. sic *variis florentia limina sertis* Virgilio IV. Aen. 202. Tibullus Lib. I. El. 2. 14.

Te meminisse decet, quae plurima voce peregi
Supplice, quum posti florea serta darem.

vulgatae tamen vestigiis propius forte insistemus, si reponatur,

Limina jam lacrimis *valeant* manantia *nostris.*

ut *limina* —— *manantia lacrimis* dicantur, quomodo *torus manare lacrimis* Ovidio Epist. X. 55.

Incumbo, lacrimisque toro manante profusis.

sic Lib. I. Am. El. 6. 18.

Adspice, &, ut videas, inmitia claustra relaxa,
Uda sit ut lacrimis janua facta meis.

eodem, ni fallor, sensu *udas Chrysidis fores* dixit Persius Sat. V. 167. ubi vide Casaub. Ipsa serta etiam amantes lacrimis irrigabant, foribusque appendebant. ut in epigrammate Asclepiadae Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 117.

Αὐτοῦ μοι στέφανοι παρὰ δικλίσι ταῖσδε κρεμαστοὶ
Μίμνετε, μὴ προπετῶς φύλλα τινασσόμενοι,
Οὓς δακρύοις κατέβρεξα. (κάτομβρα γὰρ ὄμματ' ἐρώντων)
Ἀλλ' ὅτ' ἀνοιγομένης αὐτὸν ἴδητε θύρης,
Στάξαθ' ὑπὲρ κεφαλῆς ἐμὸν ὑετὸν, ὡς ἂν ἄμεινον
Ἡ ξανθή γε κόμη τἀμὰ δάκρυα πίῃ.

quae sic vertit Hugo Grotius:

His mihi suspensae foribus remanete coronae,
Nec folia in terram tam cito decutite.
Tincta meis lacrimis (namque humida semper amantum
Lumina) sed veniet cum meus ille foras,
Tunc stillate meum supra caput illius imbrem,
Ipsa meos fletus ut coma flava bibat.

 sic

At te celatis aetas gravis urgueat annis;
Et veniat formae ruga finiſtra tuae.

Vel-

fic de Iphide, amore Anaxaretis faucio Ovidius XIV. Met. 708.

> *Interdum madidas lacrimarum rore coronas*
> *Poſtibus intendit, poſuitque in limine duro*
> *Molle latus, triſtique ſerae convicia fecit.*

& v. 733.

> —— *& ad poſtes ornatos ſaepe coronis*
> *Humentes oculos & pallida brachia tendens.*

his autem *liminibus*, quae, fi Heinfii conjectura admittatur, *ſertis* ornata erant, feq. verfu adjungitur janua, *manu irata fracta*, eodem modo, ut apud Ovidium III. A. A. 71.

> *Nec tua nocturna frangetur janua rixa,*
> *Sparſa nec invenies limina mane roſa.*

& Rem. Am. 31.

> *Effice nocturna frangatur janua rixa,*
> *Et tegat ornatas multa corona fores.*

quibus locis emendatio Heinfiana *halantia ſertis* non parum confirmatur. fupra Lib. I. El. 16. 7. ubi queritur janua Tarpejae,

> *Nunc ego nocturnis potorum ſaucia rixis,*
> *Pulſata indignis ſaepe queror manibus.*
> *Et mihi non dejunt turpes pendere corollae*
> *Semper, & excluſi ſigna jacere faces.*

ubi vide quae notavi. & ad Lib. II. El. 15. 5. *Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras. fracta* autem *janua* fecuribus nempe & facibus admotis, ut apud Theocritum Idyll. II. 127.

> Εἰ δ' ἄλλᾳ μ' ὠθεῖτε, κὴ ἁ θύρα εἴχετο μοχλῷ,
> Πάντως κὴ πελέκεις κὴ λάμπαδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας.

fracta igitur optime *iratae manui* convenit, ne quis *tacta* legendum conjiciat ex loco Claudiani fimillimo Lib. I. in Eutrop. 93. *raro pulſatur janua tactu*. ubi *jactu* in cod. Voff. ut in MSS. apud Horat. I. od. 25. 2.

> —— *quatiunt feneſtras*
> *Jactibus crebris juvenes protervi.*

unde Rutgerfius & Heinfius *Tactibus*. fed recte vulgatam *Ictibus* tuetur Bentlejus, licet ipfe *veſtibus* conjeciffet.

31. *At te celatis aetas gravis urgeat annis*] *Te feſtinatis* conjecerat Heinfius ad marginem ed. Ald. fed nihil temere inmutandum. *celare annos* dicitur femina, quae, licet florem aetatis amiferit, adfcititia tamen elegantia formam qualemque adoptare nititur. Phaedrus Lib. II. Fab. 2. 5.

> *Aetatis mediae quemdam mulier non rudis*
> *Tenebat, celans annos elegantia.*

quod hoc ipfo Propertii loco Patruus meus illuftrat. venufte Tibullus Lib. I. El. 9. 41. loco cum his conferendo:

> *Heu ſero revocatur amor, ſeroque juventas,*
> *Quum vetus infecit cana ſenecta caput.*
> *Tum ſtudium formae, coma tum mutatur, ut annos*
> *Diſſimulet viridi cortice tincta nucis.*
> *Tollere tunc albos cura eſt a ſtirpe capillos,*
> *Et faciem demta pelle referre novam.*

ubi *diſſimulare annos* vocat, quod *celare* noftro eft.

32. *Et veniat formae ruga ſiniſtra tuae*] *veniant* Borrich. Voff. quartus, & meus primus. eadem Rhodopae fuperciliofae inprecatur Rufinus Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 134.

> Ἤν ποτε κ' στεφάνοις σῶν θυρῶν ὑπερκρεμάσωμαι,
> Ὀργισθεῖσα πατεῖ τοῖς σοβαροῖς ἴχνεσιν.
> Ὦ ῥυτίδες, κὴ γῆρας ἀνηλεὲς, ἔλθετε θᾶσσον,
> Σπεύσατε. κἂν ὑμεῖς πείσατε τὴν Ῥοδόπην.

id eft, interprete Grotio,

> *Illius exornem ſertis ſi limina, flores*
> *Calcat in humano protinus illa pede.*
> *Triſte veni ſenium, rugaeque accurrite: vobis*
> *Aut nulli Rhodopen flectere poſſe datum.*

apud

Vellere tum cupies albos a ſtirpe capillos,
Et ſpeculo rugas increpitante tibi.

35. Ex-

apud Horatium Lib. IV. od. 10. 2.

Inſperata tuae cum veniet pluma *ſuperbiae*,
Et quae nunc humeris involitant, deciderint comae.

ita legitur vulgo. & forte *plumam* illic vocat, qui noſtro & Tibullo *albi capilli* ſunt. *bruma* tamen legebat Bentlejus. ſed, ſi quid illic mutandum, praeferenda videtur conjectura Marklandi in Explic. Vet. aliquot Scriptor. poſt Euripid. Supplic. p. 259.

Inſperata tuae cum veniet ruga *ſuperbiae.*

quod hoc Propertii verſu firmat. cujus locum pulchre imitatus eſt Janus Secundus Lib. I. El. 5. 35.

Nam tibi quid profit faciem corrumpere rugis?
Hae venient fronti, nec mora longa, tuae. &c.
Tempus erit, carioſa ſpecu cum lumina condes,
Canus & in gelido vertice crinis erit.
Tunc fruſtra labris pallentibus oſcula quaeres,
Atque aliquem obtuſis figere luminibus.
Nulla corona tuos ornabit florida poſtes,
Cantabit muto limine nullus amans.

vide etiam ejus Epigr. XXXIV. in Gelliam. altera vero conjectura in Horatii loco, ibidem a Marklando memorata, *veniet* poena *ſuperbiae*, firmari poſſet ex Tibullo Lib. I. El. 9. 81.

At te poena *manet, ni deſinis eſſe ſuperba.*

33. *Vellere tum cupies albos a ſtirpe capillos*] *tunc cupies* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. *cum cupies* primus Leid. & quartus Voſſ. *quam cupies* Heinſius. *cupias* Mentel. duo Leidd. tertius & quartus Voſſ. uterque D'Orvill. & meus ſecundus. *cum capias* Neapol. & Colbertinus. *tum cupias* Fruterius. *annoſa a ſtirpe* in Palatino Gebhardi. quod blandiri nonnullis poſſit. ſed recepta lectio in reliquis ſervatur codd. eamque firmat ſcriptura cod. Askewiani, in quo *albosa ſtirpe*, litera *a* tantum praeced. voci male adhaerente. ſed praeſertim eam tuetur locus Tibulli, paullo ante productus, ex Lib. I. El. 9. 45.

Tollere tunc albos cura eſt a ſtirpe capillos,
Et faciem demta pelle referre novam.

ubi ex hoc loco *Vellere* mallem, ſi codices addicerent, quod majoris emphaſis eſt, praeſertim propter *a ſtirpe*. quod *funditus evellere* vocat Phaedrus Lib. II. fab. 2. 10.

——— *nam funditus*
Canos puella, nigros anus evellerat.

a ſtirpe autem *capillos vellere*, eſt ſimul cum ſtirpe. ut apud Virg. I. G. 20.

Et teneram ab radice ferens, Silvane, cupreſſum

hoc eſt quod de clava ſua ex Helicone evulſa dicit Hercules apud Theocrit. Idyl. XXV. v. 210.

——— σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζῃς.

34. *Et ſpeculo rugas increpitante tibi*] *A ſpeculo* in Regiis, Mentel. Scalig. cod. Askew. primo Leid. & primis, aliiſque vetuſtis edd. *E ſpeculo* in Colotiano, & primo Vaticano. quod pro *ad ſpeculum*, rugas tibi increpans, capiebat Douſa P. ſublata diſtinctione in praeced. verſus fine. *Et ſpeculo* Borrich. & Beroaldi liber, quam veram lectionem dicit Paſſeratius. *Ah ſpeculo* cod. Scalig. ſec. Leid. Heinſian. Voſſ. tertius, uterque D'Orvill. & mei. *Has ſpeculo rugas* Heinſius. ſed ex codicum veſtigiis in quibus *A* vel *Ah* ſcribitur, praeſtaret *At ſpeculo rugas increpitante tibi.* vel pro *Et ſpeculo* legendum *Sed ſpeculo*, ut omiſſa fuerit litera initialis, ut paſſim in MSS. hoc eſt, licet a radice canos evelleret, attamen ſpeculum rugas tolli neſcias ei exprobraturum, ſi illud conſuleret. hoc eſt quod de ſe dicit Anacreon od. XI.

Λέγουσιν αἱ γυναῖκες,
Ἀνακρέον, γέρων εἶ,
Λαβὼν ἔσοπτρον ἄθρει
Κόμας μὲν οὐκέτ᾽ οὔσας,
Ψιλὸν δέ σευ μέτωπον.

35. Exclusa inque vicem fastus patiere superbos:
Et quae fecisti, facta quereris anus.

Rap-

& quod anus facta queritur Laïs in Epigrammate Juliani Lib. VI. Anthol. Gr. Tit. 8. Ep. 2.

Λαῒς ἀμαλδυνθεῖσα χρόνῳ περικαλλέα μορφὼ,
Γηραλέην ῥυγίων μαρτυρίην ῥυτίδων.
Ἔνθεν πικρὸν ἔλεγχον ἀπεχθήρασα κατόπτρων,
Ἄνθετο δεσποίνῃ τῆς πάρος ἀγλαΐης
Ἀλλὰ σύ μοι Κυθέρεια δέχου νεότητος ἑταῖρον
Δίσκον, ἐπεὶ μορφὴ σὴ χρόνον οὐ τρομέει.

quae Latinis numeris ita reddidit Grotius:

Laïs ut amisit decerptam tempore formam,
Rugarum indicium triste videre timet.
Censuram speculi, qua saepe superbiit, odit.
Sume, ait, hoc pulchrae tu Dea culta mihi.
Te decet hic orbis socius, Cytherea juventae:
Quippe potest aetas nulla nocere tibi.

sic de eadem Laïde Claudianus I. in Eutrop. v. 90. & seqq.

Haud aliter juvenum flammis Ephyreïa Laïs,
E gemino dotata mari, cum serta refundit
Canities, jam turba procax, noctisque recedit
Ambitus, & raro pulsatur janua tactu;
Seque reformidat speculo damnare senectus.

ubi vide Barthii & aliorum notas. Ovidius Medic. Faciei v. 45.

—— formam populabitur aetas,
Et placitus rugis vultus aratus erit.
Tempus erit, quo vos speculum vidisse pigebit,
Et veniet rugis altera caussa dolor.

& Lib. III. Trist. 7. 33.

Ista decens facies longis vitiabitur annis:
Rugaque in antiqua fronte senilis erit &c.
Cumque aliquis dicet, Fuit haec formosa, dolebis:
Et speculum mendax esse querere tuum.

ubi mallem *Nec speculum.* id est speculum tibi non illudere, sed rugas & senium tibi ante oculos ponere agnosces. vide etiam quae notavi ad Lotichium pag. 546.

35. *Exclusa inque vicem fastus patiere superbos*] inque vices in Leid. sec. Voss. pr. & tertio, Heinsiano, D'Orvill. primo, & meo. ut saepe variant codices. apud Horatium Lib. III. od. 28. 9. in MSS. est,

Nos cantabimus in vices. pro invicem.

utrumque veteribus usitatum, sed non promiscue, nam *invicem* rectius apud eumdem Lib. I. od. 25. 9.

In vicem moechos anus arrogantes
Flebis.

ubi *In vices* aures offenderet propter concursum tot vocum in literam sibilantem desinentium. ideoque & hoc in loco *inque vicem* praeferendum. & apud Lucanum Lib. I. 61.

—— positis sibi consulat armis,
Inque vicem gens omnis amet.

ubi *Inque vices* ingratius sonaret. metri caussa apud Ovidium IV. Met. 191. *Inque vices illum, tectos qui laesit amores.* sed ex libris melioribus *Inque vicem* in multis ejusdem locis praefert Heinsius ad ejusdem libri v. 68. cujus notas illic vide. eadem metri caussa *Inque vicem* apud Horat. Lib. I. Sat. 3. 141.

Inque vicem illorum patiar delicta libenter.

disjunctim vero *in vicem*, pro *invicem* melius scribi, & ille Horatii & hic locus docet, ut passim quoque interjecta copula *Inque vicem* apud Ovidium. *vicibus* etiam, non *in vicibus*, recte dici patebit ex notis ad Ovid. Lib. I. Met. 626. Totum vero hunc Propertii locum sine dubio ante oculos habuit idem amoris praeceptor Lib. III. A. A. 69. eleganti imitatione:

Tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantem,
Frigida deserta nocte jacebis anus:
Nec tua nocturna frangetur janua rixa:
Sparsa nec invenies limina mane rosa.
Quam cito (me miserum!) laxantur corpora rugis,
Et perit, in nitido qui fuit ore, color!
Quasque fuisse tibi canas a virgine jures,
Spargentur subitae per caput omne comae.

vide H. Stephanum Diatrib. in Horat. pag. 79. & 80. & confer cum his Agathiae Epigramma Lib.

Has tibi fatales cecinit mea pagina diras.
Eventum formae disce timere tuae.

SEX.

Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 71. quod hoc ipso Propertii & Ovidii loco illustrat Huetius in notis ad Anth. Graec. post ejus Poëm. editis pag. 45. dein *patiare* & seq. versu *queraris*, est in omnibus fere scriptis & editis vetustis. *Ut quae fecisti, facta queraris*, in meo secundo.

37. *Has tibi fatales cecinit mea pagina diras. Eventum formae disce timere tuae*]

fatalis in v. c. Fruterii, Regiis, Askew. Mentel. Borrich. Groning. Heinsiano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. ante Aldinas, in quibus *fataleis*, ut in subsequentibus. non enim *fatalis pagina* jungenda, sed *diras tibi fatales*, hoc est, a fatis tibi destinatas. de quo eleganti vocis usu vide Patrui mei Comment. ad Phaedrum Lib. II. fab. ult. v. 18. *pagina* autem pro carmine, nostro frequens est. v. Lib. II. El. 17. 1. El. 25. 89. III. 1. 18. & El. 2. 21. eodemque sensu intelligendum apud Calpurn. Ecl. 1. 20.

Sed quaenam sacra descripta est pagina fago.

nam v. 25. *descriptos versus*, & *carmen* v. 32. vocat. *Eventum dominae* perperam in meo codice secundo. bene hunc locum imitatus est Broukhusius in Juvenilibus, pag. 441. Poëm.

Haec ego non fallax cecini praeludia vates,
Eventum fortes credite habere meas.

SEX. AVRELII PROPERTII ELEGIARVM

LIBER QVARTVS.

ELEG. I.

Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est,
Ante Phrygem Aeneam collis & herba fuit.
Atque ubi Navali stant sacra palatia Phoebo,
Evandri profugae procubuere boves.

5. Ficti-

ELEG. I. v. 1. *Hoc quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est,*
Ante Phrygem Aeneam collis & herba fuit.]

quae maxima Roma est in v. c. Perreji, Colotian. Vatican. pr. & sec. *quam maxima* Mentel. Groning. Leid. prim. Voss. tert. & quart. uterque D'Orvill. mei, & primae aliaeque vetustae edd. quod tuetur editor Elector. Etonens. Major. pag. 160. quibus haec Elegia inserta est. sed *qua maxima Roma est* recte Scioppius, J. Dousa P. Gronovius, Guyetus, aliique correxerunt. & Gebhardus Lib. I. Antiq. Lect. cap. 5. sic & infra v. 9. correxerat Heinsius,

Qua gradibus domus ista Remi se sustulit olim.

Ovidius III. Fast. 71.

Jam modo qua fuerant silvae, pecorumque recessus,
Urbs erat.

vide notas Patrui mei ad Lib. III. Am. 15. 12. & ad Rutil. Lib. I. 112. & quae dedi ad Lotichium Lib. II. El. 4. 53. p. 103. initium Elegiae imitatus est idem Ovidius Lib. V. Fast. 93.

Exsul ab Arcadiis Latios Evander in agros
Venerat, impositos adtuleratque Deos.

Hic, ubi nunc Roma est, orbis caput, arbor & herbae,
Et paucae pecudes, & casa rara fuit.

& forte uterque in animo habebat illud poëtae vetustioris apud Varron. IV. de L. L. pag. 11.

Hic ubi nunc est Roma septem montium demissior.
Infimus locus.

ubi vide Scaligerum.

3. *Atque ubi Navali stant sacra palatia Phoebo,*
Evandri profugae procubuere boves.]

Ac vel *Ast ubi* Gebhardus. *Phoebei* vitiose in Regio, (in quo etiam *navalis*) primis edd. & apud Nestorem in Vocabul. pag. 155. *Navalis Phoebus* ideo, quia templum hoc Apollinis ab Augusto, devicta Aegypto, exstructum & ornatum fuit columnis aereis ex rostris navium subactarum. ut exponit Valens Guellius ad Virg. VI. Aen. 69. cui suffragatur Cerda ad Lib. III. Georg. 29. p. 359. sic fere Ovidius III. A. A. 119.

Quae nunc sub Phoebo ducibusque palatia fulgent;
Quid, nisi araturis pascua bubus erant.

&

5. Fictilibus crevere Deis haec aurea templa:
Nec fuit opprobrio facta sine arte casa.
Tarpejusque pater nuda de rupe tonabat,
Et Tiberis nostris advena bubus erat.

Quo

& similis coloris sunt ista Lib. II. Fast. 279.

Transtulit Evander silvestria numina secum.
Hic ubi nunc Urbs est, tum locus Urbis erat.

& Lib. VI. Fast. 401.

Hoc, ubi nunc fora sunt, udae tenuere paludes,
Amne redundatis fossa madebat aquis.

Atque ubi navali sacrata palatia Voss. quart. a man. sec. Francius autem conjecerat,

Stant ubi navali sacrata palatia Phoebo.

concubuere in Regiis, primo Vatic. Colot. Neap. v. c. Fruter. Palatinis Gebhardi, Mentel. Borrich. Groning. Askew. Leid. pr. Voss. quart. D'Orvill. utroque, & meo secundo, cum primis edd. Aldina 1502. Colinaei. quod probat Heinsius. sed *procubuere* in quinto Vatic. ed. Ald. 1515, Rovill. Gryphii utraque, & aliis, quod recepit Broukhusius. Virgilius Ecl. VIII. 87.

—— qualis cum fessa juvencum
Per nemora atque altos quaerendo bucula lucos
Propter aquae rivum viridi procumbit in ulva.

Valer. Fl. III. 557. *gratos avidus procumbit ad amnes.* ad quem vide notas Lib. VII. 496.

5. *Fictilibus crevere Deis haec aurea templa:*
Nec fuit opprobrio facta sine arte casa.]

librariorum aberrationes sunt, quae in codd. MSS. exhibent vel *suis* pro *Deis*, vel *dies*, vel *Diis*, quod ultimum peccat in metrum, quia in *Diis* prima producitur, in *Deis* corripitur. respicit autem illud Virgilii VIII. Aen. 347.

Hinc ad Tarpejam sedem & Capitolia ducit,
Aurea nunc, olim silvestribus horrida dumis.

altero versu *Non fuit opprobrio* in primo Leid. D'Orvill. & meo secundo, cum primis & multis aliis vetustis edd. *Haec fuit* in Regio. sed *Nec fuit* in Neapol. Heinsiano, & Borrichiano, ut ex MS. Livineji Guyetus. innuit autem primi temporis simplicitate casam exiguam, sine ullo ornatu factam, non fuisse dedecori aut despectui. Ovidius II. Trist. 445. *Nec fuit opprobrio celebrasse Lycorida Gallo.* in Askewiano autem codice *facta habitare casa.* id forte petitum fuit ex alio nostri loco Lib. II. El. 13. 20.

Atque utinam Romae nemo esset dives, & ipse,
Straminea posset Dux habitare casa.

sed alterum hic longe magis Propertii genium sapit. *facta sine arte casa* est ut de simplicibus olim spectaculis Ovidio Lib. I. A. A. 106. *Scena sine arte fuit.* *casam* hic pro quacumque domo tenui nec splendida capere videtur Barthius ad Claudian. pag. 1143. sed forte respicit Propertius ad celebratam Romuli casam. & egregie huc faciunt illa Ovidii I. Fast. 197. & seqq.

Pluris opes nunc sunt, quam prisci temporis annis
Dum populus pauper, dum nova Roma fuit.
Dum casa Martigenam capiebat parva Quirinum,
Et dabat exiguum fluminis ulva torum
Jupiter angusta vix totus stabat in aede,
Inque Jovis dextra fictile fulmen erat.

ubi vide Interpretum notas. & haec illustrantem Gebhardum Lib. I. Antiq. Lect. cap. 5. & huc referri potest illud Senecae Epist. XXXI. in fin. *Finges autem non auro, non argento, non potest ex hac materia imago Deo exprimi similis. Cogita illos, cum propitii essent, fictiles fuisse.* & ita *fictilis* Jupiter & Hercules a Tarquinio Prisco factus memoratur Plinio Lib. XXXV. cap. 12. de hac autem Romuli casa vide Lipsium ad Senecae Cons. ad Helv. cap. 9. pag. 79. Ryckium de Capit. Rom. & Broukhus. ad Tibull. II. 5. 26.

7. *Tarpejusque pater nuda de rupe tonabat,*
Et Tiberis nostris advena bubus erat.]

vitiose *Tarpetuisque* in Neap. & *sonabat* in Voss. quarto, Heinsiano, & meo priore. *tonabat de rupe nuda* intelligendum de monte Tarpejo, antequam illic Capitolium esset conditum, ex qua rupe tempestates & fulmina oriri credebantur. vide Barthium ad Claudian. p. 726. sed plura in Patrui mei Differt. de Jove Fulgur. cap. XIV. pag. 318. minore versu *advena Tibris* tamquam

pere-

Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
10. Unus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, praetexto quae nunc nitet alta Senatu,
Pellitos habuit, rustica corda, patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites.

Cen-

peregrinus, ut apud Ovid. II. Fast. 68.

Qua petit aequoreas advena Tibris aquas.

& Lib. III. 524.

Haud procul a ripis, advena Tibri, tuis.

& huc faciunt, quae ipse Tibris apud eumdem Nasonem Lib. V. Fast. 639. & seqq.

Haec loca desertas vidi sine moenibus herbas:
Pascebat sparsos utraque ripa boves.
Et quem nunc gentes Tyberim noruntque timentque,
Tunc etiam pecori despiciendus eram.
Arcadis Evandri nomen tibi saepe refertur,
Ille meas remis advena tersit aquas.

advena Oceanus Valerio Flacco Lib. I. 588.

— *Libya cum rumperet advena Calpen Oceanus.*

ubi fluminibus aliis hoc epitheton etiam apud poëtas dari, ex notis Patrui mei patebit. *bobus* in Menteliano, Heinsiano, duobus Leidd. Voss. tert. D'Orv. sec. meo priore, primis & Volsci ac Beroaldi edd. prima Aldi 1502. Juntina, Colinaei, & prima Gryphii, sed *bubus* in Neap. Vatic. quinto, Borrich. Groning. Aldina secunda, Rovilliana, Gryphii altera Canteri, aliisque. idque à viris doctis fide meliorum membranarum passim receptum fuit. *advena tutus* in D'Orvill. primo, ut legendum censebat olim Galeottus Martius, refutatus a Roberto Titio, probante Broukhusio, cujus notas hic consule.

9. *Quo gradibus domus ista Remi* &c.] *Qua* Vatic. quintus & Palatinus Gebhardi, ut ad marg. ed. Ald. correxerat Heinsius. & ex cod. MS. Editor. Elect. Etonens. Major. *Quod* Neapol. *Qui* in Excerpt. Scalig. *gradibus* Livinejus adverbialiter intelligit pro gradatim, sensim. quod pluribus firmat Passeratius, & *Remi domum* Romam ipsam explicat. sed de casa vel tugurio Faustuli, geminorum fratrum educatoris, Volscus & Beroaldus intelligunt. Broukhusius vero hunc versum ita distinguendum adscripserat,

Quo gradibus domus ista Remi se sustulit! olim
Unus erat fratrum &c.

quod in editis ejus notis non conparet.

11. *Curia, praetexto quae nunc nitet alta Senatu,*
Pellitos habuit, rustica corda, patres.]
hunc locum elegantissimis versibus aemulatus videtur Ovidius III. A. A. 113. & seqq.

Simplicitas rudis ante fuit, nunc aurea Roma
Edomiti magnas possidet orbis opes.
Adspice, quae nunc sunt Capitolia, quaeque fuerunt;
Alterius dicas illa fuisse Jovis.
Curia, Concilio quae nunc dignissima tanto est,
De stipula, Tatio regna tenente, fuit.

praetextum Senatum quo sensu Propertius dixerit, licet *praetexta* Senatoribus non fuerit propria, exponit Ferrarius Lib. II. de Re Vest. cap. 4. p. 141. ut nempe a parte nobiliori totum Senatum *praetextum* adpellaverit, quia in eo omnes magistratus praetextati erant, vel a tunica latis clavis purpureis praetexta. *pellitos patres*, agrestes, pellibus, instar aratorum vel pastorum, indutos interpretatur Passeratius. sic *pellita Getarum Curia* Claudiano Bel. Get. 481. quod de vestium genere & honoris insigni, non autem de tegmine contra coeli injuriam, intelligendum monet Harduinus ad Plinium XXXIII. cap. XI. pag. 69. & 87. huc forte referendus est Catonis vestitus, qualem describit Lucanus Lib. II. 386.

Hirtam membra super Romani more Quiritis
Induxisse togam.

hoc autem distichon sequenti postponitur in nonnullis codd. apud Lactantium, qui hunc locum adfert Lib. II. Instit. Div. cap. 6. ut illic notat Gallaeus. idque de codice Gothano etiam testatur Heusingerus Lib. I. Emend. cap. 2. pag. 31.

13. *Buccina cogebat priscos ad verba Quirites*] *primos Quirites* Francius. *ad verba* hic ad concionem notare adscripserat Ant. Perrejus. Heinsius

vero

Centum illi in prato ſaepe Senatus erant.
15. Nec ſinuoſa cavo pendebant vela theatro.
Pulpita ſollemnes non oluere crocos.

Nulli

vero conjecerat, *ad ſepta*, & mox *in prati ſaepe*, hoc eſt, ſepes includebat congregatos Quirites in comitiis, quae *ſepta* etiam *ovilia* dicebantur ut notum eſt. vid. Demſter. ad Roſin. Lib. VI. in fine: & infra ad El. 4. 13. huc referendus Iſidori locus, qui paullo aliter hunc verſum, & male ſub Perſii nomine ſic adfert, *Buccina jam priſcos cogebat ad arma Quirites*. eum vide Lib. XVIII. Orig. cap. 4. ut de comitiis centuriatis, quae exercitus ſpeciem referebant, capiatur. Sed agit de Senatu extra urbem in agris convocato. quo ſpectat locus Livii de Fulvio Flacco Lib. XXVI. cap. 10. qui, Hannibale urbem premente, *Senatum frequentem circa portas Coelinam Eſquilinamque in foro contineri juſſit, ſi quid in tam ſubitis rebus conſulto opus eſſet.* ita de populo per buccinam convocato Philargyrius ad Virg. II. G. 382. loco corrupto: *compita, ut Trebatio placet, locus ex plurimis partibus in ſe, vel in eaſdem partes ex ſe via*, (ex *ſemita* Barthius) *atque itinere dirigens*, &c. *ubi pagani agreſtes, buccina convocati, ſolent certa inire conſilia*. ubi *Trebatio* eſt ex emendatione Salmaſii & Voſſii, pro mendoſa lectione vulgata *relatio*. *Lutacio* Barthius. ſed VER. FLACCO potius conjecit P. P. Juſti Specim. Obſerv. Critic. cap. XI, pag. 35. confer Dionyſ. Halicarn. Lib. II. pag. 83. & Paſſeratium ad h. l. Broukhuſius huic verſui adſcripſerat illud Lucilii ex Lib. XXVI. Sat. pag. 66. ed. Fr. Douſae: *Rauco concionem ſonitu, & curvis cogant cornibus.* ſeq. verſu recte *erant* emendarunt viri docti, *centum illi* a Romulo lecti patres, in prato coëuntes, *erant Senatus*, non *erat*, ut in omnibus meis codd. & edd. priſcis. ſed *erant* in cod. Gothano etiam legi ait Heuſingerus, & in margine ed. Ald. correxerat Heinſius, quod & probabat Marklandus, adſcripto Ovidii loco Lib. IV. Faſt. 544. *tres illi tota fuere domus.* & ſic edidit Broukhuſius, licet diſſentiente Bunemanno ad d. l. Lactantii locum. & non ſine verborum contumelia Broukhuſium ea propter exagitat Editor Elect. Etonenſ. Major. qui cenſet *erant* potius reponendum v. 10. *Unus erant fratrum maxima regna focus.* ſic tamen apud Lucan. VII. 543 emendabat Bentlejus *Hi, populus, Romanus erunt.* non *Hic pop. R. erit.* male igitur Livinejus *ille Senatus* erat, legebat. Ayrmannus vero conjecerat *Ac humili in prato ſaepe Senatus erat.* minus feliciter.

15. *Nec ſinuoſa cavo pendebant vela theatro,*
Pulpita ſollemnes non oluere crocos.]

Non ſinuoſa Guyetus, ut ſeq. verſu repetitio ſit *non oluere*. pro *cavo* in quinto Vatic. *ſuo*. quod etiam eſt in D'Orvill. pr. & meo ſecundo. locum hunc aperte imitatur Ovidius Lib. I. A. A. 103.

Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro:
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.

ut notat etiam Valeſius ad Ammian. Marcell. Lib. XIV. cap. 6. pag. 33. pro *crocos* vitioſe *trochos* in Regio. intellige de croco aqua diluto, & per fiſtulas latentes in altum emiſſo, qui roris inſtar deſcendens, populum in theatris reficiebat. Seneca Epiſt. 90. *qui invenit quemadmodum in inmenſam altitudinem crocum latentibus fiſtulis exprimat.* vide Lipſium de Amphith. cap. 16. qui de his theatrorum velis plura illic notavit, & de privatarum aedium velis ad Senecae Epiſt. 80. ad crocum in theatris ſparſum & vela reſpicit etiam Martialis Lib. IX. Ep. 38.

Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant fortes vela negata Noti.

& de grato croci odore Lib. XI. Ep. 9.

Lapſa quod externi ſpirant opobalſama trunci,
Ultima quod curvo quae cadit aura croco.

ut ex cod. MS. Pirkhaimeri reſtituit Gronovius Diatr. Stat. pag. 405. pro *Laſſa quod heſterni ſp. opob. drauci.* quam emendationem inpenſe laudat Salmaſius Epiſt. XLIV. pag. 95. *curvum crocum* illic etiam nonnulli de theatrali croco per fiſtulas emiſſo, & inſtar curvi arcus decidente, exponunt, ſed inprobante Gronovio. de croco in theatris ſparſo vide etiam Beroaldum ad Suet. Ner. cap. XXV. Marcilium ad Martialis Amphith. pag. 19. & 20. & Oudend. ad Lucan. IX. 808.

 18. *Quum*

Nulli cura fuit externos quaerere divos,
Quum tremeret patrio pendula turba sacro.
Annuaque accenso celebrare Palilia foeno,
20. Qualia nunc curto lustra novantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis.
Ducebant macrae vilia sacra boves.

Parva

18. *Quum tremeret patrio pendula tuba sacro*] *fremeret* in Menteliano, Excerptis Modii seu Groningano. pro *pendula turba* Livinejo & Guyeto placebat *credula*. quod merito rejicit Heinsius, & *pendula* exponit, quae ab alicujus ore pendet: vel suspensa Deorum metu & religione, ut Passeratius. *extremos divos* male in primo D'Orvill.

20. *Qualia nunc curto lustra novantur equo*] *curvo* in v. c. Ant. Perreji, Regiis, Mentel. Scaligeri Excerptis, Heinsiano, Borrich. primo Leid. Voss. pr. & tert. meoque priore, & edd. primis Venetis, Reg. Lepid. & Beroaldina, *mutilo* in primo Vaticano. sed *curto* jam edidit Volscus. & explicuit de equo, qui in campo Martio quotannis inmolabatur Marti, cujus caput abscissum in Regiae parietem figebatur, cauda ejus illuc, sanguine adhuc destillante, etiam delata. vide Passeratium. qui tamen de Equitum censione lustrica, seu quinquennali, potius intelligendum arbitratur, *curtumque equum* exponit, qui auribus, vel cauda, decoris gratia, mutilatus erat. de populi lustratione quinquennali intelligunt Beroaldus & Scaliger. in secundo autem D'Orvilliano erat *Curti*, addita singulari hac glossa de Metto Curtio: *ad ejus similitudinem fiebant quidem ludi.* locum obscurum esse adscripserat Marklandus. ad cujus illustrationem haec ad oram ed. Ald. subjecerat Ant. Perrejus: „ *lustra vocat Palilia, quia in his lustrabatur* „ *urbs.* Ovidius (IV. Fast. 731.)

„ *I, pete virginea, populus, suffimen ab ara:*
„ *Vesta dabit, Vestae munere purus eris.*
„ *Sanguis equi suffimen erat, vitulique favilla,*
„ *Tertia res durae culmen inane fabae.*
„ *Pastor oves saturas ad prima crepuscula lustrat.*

„ tunc, inquit, *foeno accenso* tantum lustrabant, „ nunc equi sanguine. *curvo* autem *equo* dixit, „ cernuo, incurvatoque. sic fere Beroaldus, qui *curvo* in aliis codd. legi notat, facta adlusione ad equi inmolationem, qui curvatus mactabatur. sed Scaliger de equo Octobri, seu caviari hostia capiebat, quae quinto quovis anno inmolabatur, notatque Propertium hic sacrificium equi Octobris cum Palilibus confudisse. vide ejusdem notas ad Festum in *caviares hostiae*. de quibus ad h. l. etiam agit Passeratius. Sed ista ab hoc loco aliena esse censet Editor Elect. Etonens. Major. pag. 161. praecedenti versu *accensum foenum* exponit alius nostri locus de his Palilibus infra El. IV. 71.

Quumque super raros foeni flammantis acervos
Trajicit inmundos ebria turba pedes.

sed nihil hac de re addo, quia ritum illum transiliendi ignem, e foeno & stipulis excitatum, egregie illustravit Casaubonus ad Persii Sat. I. 72. pag. 115. & 116. *celebrare* pro *celebravere* capit Editor Elector. Eton. Major.

21. *Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,*
Ducebant macrae vilia sacra boves.] *matres* pro *macrae* praeter Gebhardi Palatinum & Commelinianum etiam est in cod. Heinsiano. *sacrae* in Askewiano. sed *macras boves* recte Broukhusius exponit aratro & opere adtenuatas. *ducere* vero *sacra*, ut Graecis *ἱερὰ ἄγειν*, est ex imitatione Virgilii VIII. Aen. 665.

——— *castae ducebant sacra per urbem*
Pilentis matres in mollibus.

unde forte *matres* huc in nonnullos codices irrepsit. ibidem Guellius hoc in loco etiam *sacrae boves* adfert. sed in corrupta scriptura *matres* latet vera lectio *macrae*. *julia sacra* in Neapolitano. priore versu *coronatos Vestae asellos* recte viri docti conparant cum illo Ovidii Lib. VI. Fast. 311.

Venit in hos annos aliquid de more vetusto,
Fert missos Vestae pura patella cibos.
Ecce, coronatis panis dependet asellis;
Et velant scabras florida serta molas.

Vestae autem *delicium est asinus* apud Auctorem Copae v. 26. ut restituerunt viri docti. ubi vide quae notavi Tom. II. Anth. Lat. pag. 716.

24. *Pastor*

Parva saginati lustrabant compita porci:
Pastor & ad calamos exta litabat ovis.
25. Verbera pellitus setosa movebat arator,
Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.

Nec

24. *Pastor & ad calamos exta litabat ovis*] ita constanter in omnibus codd. MSS. nisi quod *thalamos* in Heinsiano, & in solo meo secundo *excalitabat*, quod firmaret opinionem Galeotti Martii, qui in libro de Doctrin. promisc. cap. 39. ita reponendum censebat, alios traducens, qui receptam lectionem substituerunt, quasi Latinitati rectae vim fecisset Propertius, quod *litare exta* dixerit, pro *Deos extis litare. excalitare* autem frequentativum conpositum facit a *calare* pro vocare. forte id hausit ex prima ed. an. 1472. in qua *excalitabat oves* legi notavit Vulpius. sed in utraque Veneta, Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Aldinis, ceterisque edd. antiquis excusum est *exta litabat ovis*. favere quidem nonnihil ei posset, quod in Glossario Arab. Lat. pag. 704. ed. Vulc. legitur, *Excalo, elicio*, ubi Scaliger suo codici adscripserat *Propert.* sine dubio hunc locum respiciens; adeo ut *excalitare* dictum esset a Propertio, ab *excalo*, *excalare*; & *excalitare* notaret frequenter elicere, seu calamis vel fistulis oves evocare. elegantius exprimit El. IV. 5.

—— quo dulcis ab aestu
Fistula poturas ire jubebat oves.

sed jam Passeratius, & post eum Broukhusius monstrum hoc verbi ad aruspices deferendum judicarunt, meritoque exploserunt, & *exta litabat ovis* recte dici docuerunt, remque ipsam optime illustrarunt. & locutionem *exta litare*, ut *sacra litare*, *hostias litare*, & sim. etiam vindicarunt. sic apud Lucanum Lib. I. 632. —— *neque enim tibi, summe, litavi Jupiter, hoc sacrum.* quod recte contra Heinsium *hoc sacro* emendantem, Patruus meus tuetur. vulgatam etiam hoc in loco agnovit Valens Guellius ad Virg. IV. Aen. 50. Laelius Bisciola Lib. II. Horar. Subsec. cap. 22. & praesertim Delrius Comm. ad Senecae Herc. Fur. v. 1038. p. 290. addens versum, hunc Propertii apertiorem esse, quam ut ficta *excalitandi* voce a Galeotto Martio depravari debuerit. Certe quis ferat tale vocabulum, cujus exemplum neque in aliis Glossariis, editis, vel ineditis, neque apud Papiam aut Nestorem in Vocabulariis, aut Januam in Catholico, similesve vetustissimos Lexicographos, inveni, ut neque Cangius, aut Carpenterius in Operis Cangiani Supplemento, ne unum quidem vel ex infimi seculi scriptore aliquo locum produxerunt, ubi tam portentosum occurrat verbum, multo minus, ut apud ullum melioris aetatis scriptorem exstet, Augustei aevi poëtae obtrudi vel ingeri. praecedentem versum ad capitalia sacra, in quibus Laribus opimus inmolabatur porcus, refert Vossius Lib. I. de Idolol. Gent. cap. XI. prope fin. cui addo Passerat. ad h. l. & eruditos Interpretes ad Suet. Aug. cap. 31. ubi *ludi Compitalicii*, & *sacrum Lupercale* etiam junguntur.

25. *Verbera pellitus setosa movebat arator,*
Unde licens Fabius sacra Lupercus habet]

Vellera in Vaticano quinto. ut legendum conjecerat Heinsius. Ovidius Lib. V. Fast. 102.

Semicaper coleris cinctutis, Faune, Lupercis,
Cum lustrant celebres vellera secta vias.

ubi *verbera* in cod. D'Orvill. aliisque. quae lectio hic quoque locum suum tueatur. ut per *verbera* intelligat scuticas, seu tergora Lupercorum caprina, quibus plagas inferebant. sic enim utroque & Ovidii & hoc Propertii loco exponit Cerda ad Virg. II. Aen. 529. & *Verbera movebat* hic prae ceteris firmatur e Silio Ital. XIII. 328.

Dextera lascivit caesa Tegeatide capra
Verbera *laeta* movens *festa per compita cauda.*

ubi *Verbera foeta*, seu foecunda, emendabat Heinsius, quia Lupercis, se verberandas ad fertilitatem conciliandam praebebant matronae steriles. & hinc Broukhusius, quia *foetosa* hic in primo ejus codice legebatur (ut in Heinsiano, & meo priore) *foecunda* scribendum conjecit. altero versu *Unde Lyceus Fabius* in primis edd. Venetis, & Reg. Lep. quod provenit ex vitiosa scriptura *lycens*, ut excusum est in ed. Volsci & Beroaldi, qui in notis suis referebat ad Panem seu Faunum Lyceum. sed recte id absurdum esse notavit Barthius ad Stat. I. Silv. 6. 93. *ciens Fabios* conjecerat Heinsius. sed *licens* ut in reli-

Nec rudis infestis miles radiabat in armis;
Miscebant usta praelia nuda sude.
Prima galeritus posuit praetoria Lucmo:
30. Magnaque pars Tatio rerum erat inter oves.
Hinc Tities Ramnesque viri Luceresque coloni:
Quatuor hinc albos Romulus egit equos.

Quippe

quis edd. vetustis, Aldinis, Juntina, Colinei, Gryphii, aliisque, hic est protervus ac petulans Lupercus. ut ipse notat Heinsius ad Sabini Epist. I. 49. ubi *vina licentia*, pro *liquentia*, hoc quoque loco confirmat. & ad ed. Ald. marginem notaverat Ant. Perrejus, *vetus codex habet unde licens Fabius, id est petulans. Fabios dictos esse Lupercos Remi, Quintilios Romuli docet Ovidius in Fastis* (Lib. II. 377.) Editor vero Elector. Etonens. Major p. 162. legendum existimabat,

Unde Lycea Fabi sacra Lupercal habent.

pro *habet* in secundo D'Orvill. *erat.*

27. *Nec rudis infestis miles radiabat in armis*] *Et rudis* in Heinsiano, meoque priore. hoc loco inter alia Bentlejus confirmat N. Heinsii emendationem apud Horatium Lib. III. od. 8. 19.

Medus infestis sibi luctuosus Dissidet armis.

pro *infestus sibi luctuosis.* sed dissentiente Cuninghamio Animadv. in Horat. Bentlej. cap. XI. p. 170. recte etiam hoc versu Propertiano Cel. Drakenborchius adseruit veram lectionem apud Silium Ital. Lib. VIII. 469.

Is primam ante aciem pictis radiabat in armis.

vide notata ad Lib. I. El. 15. 7. & adde Oudend. ad Luc. VII. 214. mox *praelia facta* in primo Leid. Voss. D'Orvill. & meo utroque. sed *nuda praelia* vindicarunt Passeratius & Broukhus. & exponunt praelia, quae sine justis armis aut ferro peraguntur. forte tamen melius est, ut cum doctissimo Ant. de Rooy in Spicileg. Critic. cap. XV. pag. 88. legamus *praelia cruda*, sine justo ordine acta. simili variatione Barthius apud Statium IX. Theb. 20. legebat,

Illis cruda odia & feritas jam non eget armis.

ubi etiam *nuda odia* in vulgatis circumfertur, consentientibus codd. MSS. *usta sude* Valens Guellius confert cum illo Virgilii VII. Aen. 524. *Stipitibus duris agitur, sudibusque praeustis.*

29. *Prima galeritus*] *posuit praetoria Lucmo* &c.] *galeratus* vitiose in uno Regio. *Ligmon* in Askew. & meo secundo. *Lucmon* Colotiap. *Lygmon* in Regiis, Colbertino, Heinsiano, Livineji Vaticano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. meo priore, & priscis edd. *Lucmo* vera scriptura est, ex *Lucumone* contracta. ut monuit Scaliger & Turnebus Lib. XXVI. Advers. cap. 53. vide Scoppae Collectanea cap. 18. Demster. Lib. II. Etrur. Reg. 46. & Felician. Bussi Istor. di Viterbo Lib. I. pag. 4. & 5. qui haec & sequentia cum cura illustrarunt. mox *rerum pars magna* est divitiarum Tatii praecipua pars erant oves. vide Cuperum Lib. II. Observ. cap. 6. pag. 196. pro *Tatio* in Neap. *tacito.* nec minus vitiose *statuit* in Excerpt. Scalig.

31. *Hinc Tities, Ramnesque viri, Luceresque coloni:*
Quatuor hinc albos Romulus egit equos]

Tatiens Leid. sec. & primus D'Orvill. *Hinc Taties, Rhamnisque viri, Luceresque coloni* adfert Nestor in Vocabular. pag. 125. corruptissime in Askewiano, *Hinc tociens ramnes viri Luceresque Soloni.* ut *soloni* etiam est in Neapol. Leid. sec. primo ac tertio Voss. & Palatino Gebhardi, qui ex Commeliniano adfert *Luceresque Sabini*, *Ticines* in Groning. *Ticiens* in meo utroque. quod propius accedit ad veram scripturam *Tiiens*, ut in utraque Veneta, Reg. Lep. Volsci, & aliis aliis vetustis edd. *tociens* in Beroaldina. sed *Titiens* probabat etiam Marklandus. & vide Cluverium Lib. III. Ital. Antiq. p. 857. 858. & Heinsium ad illud Ovidii Lib. III. Fast. 131. de Romulo:

Quin etiam partes totidem Titiensibus idem,
Quosque vocant Ramnes, Luceribusque dedit.

ubi nota primam in *Luceres* productam, quae hic corripitur. *Hinc Tatii* praefert Demster. Paralip. ad Rosin. Lib. I. cap. 12. sequente versu *Quatuor hinc albos* &c. prolepsin esse statuunt

Quippe suburbanae parva minus urbe Bovillae,
Et, qui nunc nulli, maxima turba Gabii,
35. Et stetit Alba potens, albae suis omine nata,
Hac, ubi Fidenas longe erat ire, via.
Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus:
Sanguinis altricem nunc pudet esse Lupam,

Huc

tunt viri docti, quia Romulus non quadrigis, multo minus albis equis triumphavit. vide Dukeri notas ad Florum Lib. I. cap. 5. prope finem. quia autem albis equis post Vejos captos triumphasse dicitur Camillus, hinc fuerunt, qui hic emendarent *Quatuor hinc alter Romulus egit eques*. Camillus nempe, post Gallos urbe expulsos quasi alter Romulus dictus. vide Broukhus. ad Tibull. I. El. 8. 8. ubi de albis vel niveis quadrigis triumphalibus agens, notat ejus moris originem hic ad Romulum a Propertio referri, sed verius ad Camillum referendum esse.

33. *parva minus urbe Bovillae*] absurdam lectionem *violae* pro *Bovillae*, ex literarum transpositione & vocis ignorantia ortam, etiam exhibent omnes mei codices. *parvae* in aliis, & seq. vers. *Gabi. parva minus* singulari loquendi usu, quem egregie illustravit J. Fr. Gronovius Lib. II. Observ. cap. 1. *parvas* placet Passeratio, ut *minus parvas* seu majores, tunc ipsa Roma fuisse Bovillas, urbi vicinas, exiguum aetate Propertii oppidulum, innuat. de Bovillis vide Cluverium Lib. III. Ital. Ant. pag. 917. & de Gabiis pag. 954. Locum vero hunc intellectu difficilem sic corrigere tentat Elector. Etonens. Maj. editor p. 163.

Quippe suburbanae, parva metus urbe, Bovillae.

hoc sensu, Bovillae steterunt suburbanae, cum parva esset urbs Roma, vel cum amico anonymo interpretatur, *minus suburbanas* fuisse Bovillas, parva adhuc urbe, id est, longius distitas, quae nunc, inaedificato quidquid agrorum interjacebat, ipsa factae sunt suburbia. mox *qui tunc nulli* J. Dousa P.

36. *Hac, ubi Fidenas longe erat ire, via*] *Atque ubi* Voss. tert. sed *Hac* superscr. pro varia lect. *Hac tibi* in Heinsiano, & meo priore. *Hac ubi* referendum notat editor Elector. Etonens. ad Bovillas, Gabios, atque Albam, ut intelligatur illud Tiberis litus, ubi Latium; Alba enim longa non ista via petebatur, qua Fidenas ibant. *isse* v. c. Perrej. sec. & quint. Vatic. Neapol. & Leid. sec. cum tertio & quarto Voss. *ipse* Voss. pr. & Borrich. *vias* in duobus Leidd. tribus Voss. Groning. utroque D'Orv. meis. & priscis edd. quod probat Behotius Lib. III. Apoph. cap. 4. in fin. ubi locutionem *ire vias* illustrat. de qua vid. supra ad Lib. II. El. 19. 50. *longa erat ire via* Colot. & duo Vaticani. *Hanc ubi Fid. longe erat isse vias* in Askewiano. *longa via* vel *longae viae* Heinsius. ut J. Auratum etiam conjecisse notat Passeratius. ante paullo *albae e suis* in sec. Leid. *Fidenas* prima producta, ut apud Silium XV. 90. *modo Roma minanti Impar Fidenae.* & sic apud alios. sed corripitur. Virgilio VI. Aen. 773. *Hic tibi Nomentum, & Gabios, urbemque Fidenam.* vide de hac urbe Cluverium Lib. II. Ital. Ant. cap. 9. pag. 654.

37. *Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus:*
Sanguinis altricem nunc pudet esse Lupam]

Nil patrii conjecerat Heinsius, *sanguinis* nempe, quod sequitur. sed praestaret forte, *Nil, patrium nisi nomen, habet.* mox *non pudet* in v. c. Perreji & Fruterii, Neap. prim. Vatican. Mentel. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. *non putet* in uno Regio & Colbertino, primo & quarto Voss. meo secundo, & primis edd. *putat* quintus Vatic. & prim. D'Orvill. *non putat esse Lupam*, Romanus nempe a simplicitate avita degener, legit J. Dousa Fil. *nunc putet esse lupam!* Ayrmannus. & vers. seq. *Haud melius* in altero Regio, *non pudet ire lupam. non pudet esse* etiam in Palat. & Commel. Gebhardi, unde ille cum interrogationis nota, *non pudet esse lupam?* sed praestat forte,

Sanguinis altricem num pudet esse Lupam?

sic Lib. II. El. 17. 3. legebat Heinsius:

Sed tibi num videor Dodona verior augur?

ubi de vocula hac, saepius alibi in MSS. apud nostrum vitiata, plura notavi.

40. O

Huc melius profugos misisti, Troja, penates.
40. O quali ducta est Dardana puppis ave.
Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
Laeserat abiegni venter apertus equi:
Quum pater in gnati trepidus cervice pependit,
Et verita est humeros urere flamma pios.

45. Tunc

40. *O quali ducta est Dardana puppis ave.*] *En quali vecta est* v. c. Perrej. prim. & sec. Vatic. *Heu quali ducta est.* in Regiis, Colbertino, & primis edd. *Heu quali vecta est* in Neap. Borrich. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis. *advecta est* Heinsius. *ducta* etiam edidit Volscus. sed *vecta* Beroaldus, unde in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque edd. propagatum fuit. *En quali* editor Elect. Etonens. Maj. Aeneae itineris ducem columbam hic dat poëta, ut navi Argo, & profugis ac terras quaerentibus Heroibus saepe aves praevias tribuunt veteres. vide hic Broukhus. & quae notata sunt ad Lib. II. El. 10. 40.

41. *Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam Laeserat abiegni* &c.]

omnia solito errore in variis codd. & primis edd. licet ita legerit Turnebus Lib. XXIII. Advers. cap. 6. *huic omina*, vel *cuncta omina* Heinsius, qui etiam margini ed. Ald. adscripserat *huic numina*. sed nihil muto. infra v. 67. *date candida cives Omina.* ubi etiam *Omnia* in MSS. *illam* vero hic mendi suspectam vocem recte censuit editor Elector. Etonens. Major. quia ad *Trojam* referri non potest, adeoque praeced. versu corrigebat,

O quali vecta est Dardana pubis *ave!*

pro *pubes*. quod merito inprobat Cl. Schraderus Emend. cap. IX. & melius legit *quod nihil* illos *Laeserat abiegni* &c. nimirum *penates*. quibus superstitibus Troja nondum funditus eversa existimabatur. pro *abiegni* in Voss. quarto *armati*. in meo secundo *ambigui*. & in marg. pro varia lectione *al. ambiegni*. supra Lib. III. El. 1. 25.

Num quis equo pulsas abiegno nosceret arces?

ubi plura notavi.

43. *Quum pater in gnati trepidus cervice pependit; Et verita est humeros urere flamma pios.*]

Tum pater in cod. Fruterii, Askew. Groning. quinto Vatic. & meo primo. *Cum pater* in secundo. *trepidus* vero reponendum censui ex consensu omnium fere codd. MSS. ita enim legitur in v. c. Perreji, Neap. primo Vatic. Regiis, secundi Colbertini margine, Borrich. Groning. Askew. Leid. sec. D'Orv. meo utroque, & primis edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci ac Beroaldi. *tremidus* in Mentel. Leid. pr. & Colbert. sec. a man. pr. ut *intremidum* apud Stat. XI. Th. 325. in suis MSS. invenit, neque inprobavit Barthius. sic & *intremidus* in quarto codice Mediceo est apud Ovid. XV. Met. 100. ubi *intrepidus* rectius in aliis MSS. *inpavidus* in vulgatis. & sic *fremida turba* in MSS. apud eumdem Lib. V. Met. 2. quod miror Heinsio fere probatum fuisse, ut *flammidus*, *albidus*, *vapidus*, *rubidus* & sim. ex aliis adfert. sed ex nullo melioris aevi scriptore aut poëta, & ideo alteram lectionem *fremitu turbae* recte illic Patruus meus vindicavit. Suum itaque Barthio relinquens judicium recte vocem *tremidus* Latinae civitatis expertem suspicatur Broukhusius, qui tamen male edidit *tremulus*. quod demum, nescio unde, in Aldinas, earumque sequaces editiones invectum est. & mox sequitur v. 49. *tremulae cortina Sibyllae.* infeliciter Gebhardus *in nati intremulus*, hoc est, valde tremulus. cogitabat noster locum Virgilii Lib. II. Aen. 683. & seqq.

Ecce levis summo de vertice visus Jüli
Fundere lumen apex, tactuque innoxia molli
Lambere flamma comas, & circum tempora pasci.
Nos pavidi trepidare *metu, crinemque flagrantem*
Excutere, & sanctos restinguere fontibus ignes.
At pater Anchises &c.

ut illic notavit Valens Guellius. sic de piis Fratribus Catanensibus, pari facinore, quo Anchisen Aeneas, ex incendio urbis parentes humeris

45. Tunc animi venere Decii, Brutique fecures,
Vexit & ipsa fui Caesaris arma Venus.

Arma

meris inpofitos eripientibus Claudianus Idyll. VII. 9.

Nonne vider, ut saeva senex incendia monstret?
Ut trepido genetrix invecet ore Deos?
Erexit formido comam.

Trepidus igitur hic praetuli. Sed & versu seq. malim,

Sed *verita est humeros urere flamma pios.*

simile illud Nasonis Lib. I. ex P. El. I. 33.

Cum foret Aeneae cervix subjecta parenti,
Dicitur ipsa viro flamma dedisse viam.

pari modo Claudianus eodem Epigrammate v. 3. de iisdem fratribus Catanensibus:

Justa quibus rapidae cessit reverentia flammae,
Et mirata vagas reppulit Aetna faces.

& Severus in Aetna v. 631.

Erubuere pios juvenes attingere flammae,
Et quacumque ferunt illi vestigia, cedunt.

ad quem Severi locum plura notavi in Comment. ad Numism. Sic. pag. 317. ubi nummos Catanae, Fratrum illorum pietatem exhibentes, illustravi. ad Aeneam vero Anchisen patrem Trojae incendio exportantem, referendus est Statii locus Lib. III. Sylv. 3. 188.

Felix, cui magna patrem cervice vehenti
Sacra Mycenaeae patuit reverentia flammae.

ubi *patuit reverentia flammae*, quod Claudiano ex illius imitatione est. *cessit reverentia flammae.* ut Severo etiam *cedere flammae* dicuntur. nostro *urere verita est flamma.* Ceterum hunc Propertii locum imitatus est Sannazarius venustissimo Epigrammate XVI in gemmam suam, inter Sinuessae rudera repertam, quae Aeneae, patrem Anchisen e Troja portantis, pietatem exhibebat, ubi in fine:

Haec est Iliacos pietas spectata per ignes,
Cum verita est profugos laedere flamma Deos.

Adde Claudii Minois notas ad Alciati Emblem. 194. p. 659. Constantin Landum Explic. vet. Numism. pag. 7. & Jo. Chrysost. Scarso in Epist. Ital. qua vet. monum: illustr. pag. 84.

45. *Tunc animi venere Decii*] *Hinc magni venere Decī* Heinsius conjecerat, vel *Hinc gemini*, aut *Hinc manes venere Decii*, ut *manes Camilli* apud Juvenal. Sat. II. 154. *quid Fabricius, manesque Camilli?* sed *animi* non sollicitandum, &, si quid reponendum, mallem profecto, *Tunc animi crevere Deci*, nam in omnibus fere MSS. *Deci* pro *Decii.* adeoque unum Decium pro utroque ponat, ut *Bruti secures. crevere* autem pro vires sumserunt. & sic corrigendum videtur apud Ovid. Epist. XVI. 73. *subitoque audacia crevit.* pro vulgata *venit*, insignis hanc in rem locus est Manilii Lib. I. 782. & seqq.

——— *Romamque Camillus*
Servando posuit, Brutusque a Rege receptae
Conditor; & Pyrrhi per bella Papirius ultor;
Fabricius, Curiique pares; & tertia palma
Marcellus, Cossusque prior de rege necato:
Certantes Decii votis, similesque triumphis.

ut correxerat Bentlejus, pro *Certantesque Decii votis.* quia, ut addit, *in nominativo plurali non coalescere solet syllaba.* quod conjecturam meam *Tunc animi crevere Deci*, pro *Decii*, adjuvaret sed ex vulgata lectione refutaretur, ut supra v. 34. *maxima turba Gabii.*

46. *Vexit & ipsa sui Caesaris arma Venus*] *Rexit* ad oram ed. Ald. conjecerat Heinsius, sed postea *Duxit* praetulit ex loco Petronii cap. 124.

——— *primumque Dione*
Caesaris arma sui ducit.

ut illic pro *acta* ad h. l. emendavit Passeratius. *Vexit* tamen hic sedem suam tueri potest propter v. 40. *O quali ducta est Dardana puppis ave.* ut fingat Venerem Aeneae comitem in classe, qua Troja profugus in Latium tendit. & ideo suam *avem*, columbam nempe, ducem itineris fecerit ut Aeneae & Anchisae e Troja excedentibus Stellam, multa cum luce vias signantem, de coelo mittit Jupiter apud Virg. II. Aen. 693. & seqq. ea igitur nave Caesari *Arma resurgentis Trojae*, seu Romae, *victricia portaverit Dione.*

47. *Arma*

Arma resurgentis portans victricia Trojae.
Felix terra tuos cepit, Jüle, Deos.
Si modo Avernalis tremulae cortina Sibyllae
50. Dixit Aventino rura pianda Remo:
Aut si Pergameae sero rata carmina vatis
Longaevum ad Priami vera fuere caput.
Vertite equum Danai: male vincitis. Ilia tellus
Vivet, & huic cimeri Jupiter arma dabit.

55. Op-

47. *Arma resurgentis portans victricia Trojae,*
Felix terra tuos cepit, Jüle, Deos.]

resurgenti in priore Palatino Gebhardi. *resurgentis Trojae*, (*renascentis* Horatio Lib. III. od. 3. 61.) ut infra v. 71. *Dicam Troja cades, & Troia Roma resurges.* & hinc *recidiva Pergama*, non *rediviva*, Virgilio recte adferuit Valens Guellius, Lib. X. Aen. 58. Ovidius Lib. I. Fast. 523. *Victa tamen vinces, eversaque Troja resurges.* apud quem Epist. VII. 11. ex codd. MSS. Patruus meus praetulit,

Nec nova Carthago, nec te surgentia tangunt
Moenia.

pro *crescentia.* & ita ROMA RESVRGENS in Numis Vespasiani, & Alex. Severi & ROMA RENASCENS in Galbae, Vitellii, & Nervae Numis. mox *tuos coepit habere Deos* in Heinsiano, & meo primo.

49. *Si modo Avernalis tremulae cortina Sibyllae*] *Si modo vera*, vel *Si modo certa olim*, quia *vera* sequitur, vel denique, *Si modo Averna olim* conjecerat Heinsius. sed vulgatam servo. innuit Sibyllam Cumaeam rura sanguine Remi Aventini pianda, & jam inde a Priami temporibus futurum imperium Romanum praedixisse. vide Barthium ad Claudian. Bel. Gild. v. 29. p. 371. *Avernalis* his vocatur Cumaea Sibylla, ut apud Statium Lib. V. Sil. 3. 172.

Sic ad Avernalis scopulos, & opaca Sibyllae
Antra rogaturae veniebant undique gentes:
Illa minas Divûm, Parcarumque acta canebat.

ut idem legebat Heinsius, non *ad Avernales scopulos, & opaca* &c. recte Broukhusius huc contulit Virgilii locum ex Lib. III. Aen. 441.

Huc ubi delatus Cumaeam accesseris urbem,
Divinosque lacus, & Averna sonantia silvis,
Insanam vatem adspicies, quae rupe sub ima
Fata canit &c.

sed quod auctoritate Servii Sibyllam illic memoratam Phemonoën fuisse addat, obstat Pausaniae locus Lib. X. cap. 12. ubi ex Hyperocho Cumano Sibyllam Cumaeam Demo nomine adpellatam scribit. mox *Duxit* male in cod. Regio. *vera pianda* legendum videbatur Aymanno.

51. *Aut si Pergameae sero rata carmina vatis*
Longaevum ad Priami vera fuere caput.]

data carmina Groning. vitiose *nata* in Borrich. Mentel. primo Leid. Voss. & meo. *crimina* in D'Orv. pr. & quinto Vatic. *sero rata* Cassandrae *carmina*, seu vaticinia, jussu Apollinis diu non credita Teucris, sed sero tamen rata facta, quum vera fuisse firmaret excidium Trojae. vide supra ad Lib. III. El. XI. 66. *Experta est seros*, (vel *veros*) *irrita lingua Deos. Longaevi* in cod. Regio. *Longum* corrupte in D'Orvill. pr. *ad Priami caput*, pro ad Priamum, exponit Marklandus, adscripto Ovidii loco in Ibin. v. 6.

Artificis periit cum caput Arte sua.

idemque adnotaverat, sequentia *Vertite equum Danai* &c. esse Cassandrae verba ad Priamum & Graecos. recte omnino, & sic fere Passeratius, nam ad hunc Regem, patrem suum, mala quaevis de excidio & cladibus Trojae vaticinans Cassandra, totum fere obscurissimi, instar oraculorum, Lycophonis Poëmatis argumentum est, in cujus statim initio ad Priamum sermonem instituit haec *verax Pergameis Phoebus habenda malis*, ut noster loquitur.

53. *Vertite equum Danai: male vincitis. Ilia tellus*
Vivet, & huic cineri &c.

Ilia tellus Vincet in secundo Leid. Voss. tertio, & ed. Scalig. simili fere repetitione, qua apud Ovid. VIII. Met. 509. *male vinceris, sed vincite, fra-*

55. Optima nutricum nostris Lupa Martia rebus,
Qualia creverunt moenia lacte tuo!
Moenia namque pio conor describere versu,
Hei mihi, quod nostro parvus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcumque e pectore rivi
60. Fluxerit, hoc patriae serviat omne meae.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona:
Mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua.

Ut

fratres. idque nonnihil firmari posset ex Evandri praedictione de futura Romae magnitudine apud Ovidium Lib. I. Fast. v. 515 — 530. ubi inter alia:

Victa tamen vinces, eversaque Troja resurget.
Obruet hostiles ista ruina domos.
Urite victrices Neptunia Pergama flammae:
Num minus hic toto est altior orbe cinis?
Jam pius Aeneas sacra, & sacra altera patrem,
Adferet, Iliacos excipe, Vesta, Deos.

quia tamen in Regiis, uno Colbert. Borrich. Groning. ceterisque codd. & vetustiss. edd. *vivet* constanter legitur, refragari nolim Broukhusio lectionem istam aptis exemplis tuenti. cui licet obloquatur editor Elector. Etonens. illius tamen conjecturam *Ilias urna Vivet* virorum eruditorum calculum ablaturam diffido. *arma dedit* in Heinsiano & meo priore. *haec cineri Jupiter arma dabit* ad oram ed. Ald. conjecerat Heinsius.

57. *Moenia namque pio conor describere versu*
Hei mihi, quod nostro parvus in ore sonus.]
Moenia numne pio coner disponere in v. c. Perrbji, Colot. primo & sec. Vatic. *coner* etiam in Mentel. Neap. Borrich. sec. & quinto Vatic. Excerpt. Scalig. duobus Leidd. Palatino & Commel. Gebhardi, tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. & *disponere* in Groning. Leid sec. tribus Voss. duobus D'Orv. & meo secundo, cum edd. priscis, nam in primo meo cod. *describere*, ut in Mentel. Heinsiano, & Commeliniano Gebhardi, quod praetulit Broukhusius. *moenia* autem, ut Ovidius, hic vocat primum Romuli vallum, ut *muros* adpellat infr. v. 66. sic & alii, ac Livius, ad quem vide Drakenborchii notas, Lib. I. cap. 7. § 2. altero versu, *quod nostro est* in duob. Leidd. tribus Voss. Askew. utroque D'Orv. meis, & edd. antiquis. *quam nostro est* conjecerat Francius. expressa haec esse ex illo Callimachi Μηδ' ἀπ' ἐμεῦ διφᾶτε μέγα ψοφέουσαν ἀοιδὴν, notavit Cel. Ruhnkenius ad illius Fragm. CLXV. pag. 505. contra Ovidius III. Amor El. 1. 64. *Jam nunc contacto magnus in ore sonus*,

59. *Sed tamen exiguo quodcumque è pectore rivi*
Fluxerit, hoc patriae serviat omne meae.]
At tamen in Heinsiano & meo priore. *Si tamen* in Excerpt. Modii seu Groning. *quicumque e pectore rivi Fluxerint* Askew. *quodcumque est pectore* Voss. quart. Groning. & D'Orv. sec. *quodcumque rivi* dicitur exiguitais augendae caussa, ut apud Virg. I. Aen. 78. *Tu mihi quodcumque hoc regni*. non *regnum*. ubi vide Patrui mei notas. *è pectore nostro* Heinsian. & meus primus. *& patriae* correxerat Fruterius, *id patriae* Heinsius. dein *serviet* in Regio, Neap. Mentel. duobus Leidd. tribus Voss. D'Orv. pr. & meo sec. ita apud Ovid. IV. ex P. Ep. 8. 65. ubi hunc Propertii locum imitatur:

Si quid adhuc igitur vivi, Germanice, nostro
Restat in ingenio, serviet omne tibi.

ubi etiam *si quid vivum*, & *serviat* in aliis codd. & edd. idem Lib. V. Trist. El. 9. v. ult.

Dumque (quod o breve sit!) lumen solare videbo,
Serviet officio spiritus iste tuo.

vide ad Lotichium Lib. II. El. 2. 68. ex illis autem locis patet *servire* pro commodis & utilitati alterius invigilare, recte dici, licet id minus Latinum nonnulli existiment. de quo supra ad Lib. III. El. 13. 21.

61. *Ennius hirsuta cingat sua dicta corona*] *hirsutam coronam* Ant. Perrejus ad marg. ed. Ald. exponebat lauream. & sic Passeratius, qui *hirsutam* ex frondibus hirsutis & asperis contextam, quales myrti & lauri sunt, interpretatur. sed optime Broukhusius ad duram incomtam, rudem

Ennii

Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi.
65. Scandentes si quis cernet de vallibus arces,
Ingenio muros aestimet ille meo.
Roma fave, tibi surgit opus. date candida cives
Omina, & inceptis dextera cantet avis.
Sacra, diesque canam, & cognomina prisca locorum:
70. Has meus ad metas sudet oportet equus.

Dicam

Ennii Musam referebat, ut recte etiam Livinejus, *hirsutam coronam*, hispidam, & nulla arte plexam intelligens. ut *hirsutos* Ennii *Annales* vocat Ovidius II. Trist. 259. ubi vide Patrui mei notas, e quibus patebit Pitiscum hic a Broukhusio rideri, licet eum nomine non indicet, qui *hirsutos* libidinosos explicabat, qualem Passeratii errorem idem Broukhusius notavit ad Lib. I. El. 1. 12. *dicta sua* pro libris, ut mox v. 63. vel carmina sua, interpretantur. an forte *scripta* reponendum? ad alterum versum de hedera multa poëtarum corona, quia in Bacchi tutela sunt, congessit Ciofanus ad Ovid. Lib. I. Trist. El. 7. 2.

63. *Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris*] Conjeceram *stupefacta* in notis ad Lib. II. El. 10. v. 7. *Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu.* neque poenitet conjecturae, postquam vidi Marklandum hoc eodem in versu sic emendasse ad oram ed. Graev. adscripto Virgilii loco (Ecl. VIII. 3.) *quorum stupefactae carmine lynces.* Si quis tamen vulgatam praeferat, cum Passeratio exponat de tumore superbis proprio, ut Lib. II. 19. 15.

Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem.

& sic de laetitia non vulgari *tumefactus* Lib. III. El. 4. 3.

Num me laetitia tumefactum fallis inani.

65. *Scandentes si quis cernet de vallibus arces &c.*] *quisquis* in Vatic. quinto, D'Orvill. primo & meo secundo. *cernit* in cod. Fruterii, Regio, altero Leid. tribus Voss. Heinsiano, D'Orvill. sec. & meo priore. *cernis* in primo D'Orv. *de collibus* Scioppius in Paradoxis Literariis. mox *Ingenium muris aestimet ille meum* conjecerat Marklandus. sed parum referre arbitror. eadem fere infra v. 125. de Mevania Umbriae, patriae suae,

Scandentisque arcis consurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo.

extimet in Borrich. Askew. & meo secundo. deinde *date candida cives Omnia* in variis codd. & edd. antiquis, *in tectis* pro *inceptis* in Mentel. Leid. pr. meo secundo. & ed. Mureti Aldina, Canteri, Dousarum Raphelengiana, & Graevii nomen venditante, ne in hac una sic legi cum editore Elector. Etonens existimes. in cujus libelli sexta editione, vitio typi, *in textis* in ista Graeviana ed. excusum esse male notatur. ipse vero in textu dedit *inceptis*. alterum vero defendi posset ex Tibullo Lib. I. El. 6. 16. ubi de funesta ave,

Hanc volitent animae, circum sua fata querentes
Semper, & e tectis strix violenta canat.

inceptis tamen est in Borrich. Groning. ceterisquè codd. & vetustioribus edd. nec non in libro Commelini, & Palatinis Gebhardi membranis; ex quarum rasura in voce *dextera* ipse educebat *dextra recantet avis.*

70. *Has meus ad metas sudet oportet equus*] *tendat* aliquando conjecerat Heinsius. *surgat* male in Voss. quarto. sed est imitatio Virgilii Lib. III. G. 202.

Hic vel ad Elei metas & maxima campi
Sudabit spatia.

ubi *Circi* pro *campi* Virgilium scripsisse suspicatur Marklandus ad Stat. Lib. V. Silv. 2. 21. p. 259. quia Servius *ad fines Circi* exponit; & huic conjecturae firmandae caussa addit Marklandus-

Dicam, Troja, cades; & Troïa Roma resurges:
Et maris & terrae longa pericla canam.
Quo ruis inprudens vaga dicere facta Properti?

Non

dus, si Virgilius *maxima campi spatia* dixisset, hoc est, Jugera, aratorem potius quam cursorem descripsisset equum. sed ita intelligere vetat addita vox *Elei*, nam *Eleus campus* est Circi circumscriptio. *Sudare* autem verbum è re Circensi vel militari desumtum. eodemque sensu apud Claudian. Bel. Get. 280. *alio desudant Marte cohortes. sudare* enim & *sudor* militari labori proprium. vid. Drakenb. ad Silium IV. 435. & *arma sanguine sudantia* saepe apud poëtas. vid. eumdem ad Lib. II. 455.

71. *Dicam, Troja, cades, & Troïa Roma resurges:*
Et maris & terrae longa pericla canam.]

distichon hoc praecedenti praeponendum censet Marcilius ad Horat. pag. 49. ubi & alios hujus Elegiae versus transponit. in variis codd. & edd. vetustis legitur post v. 108. sed ubi locum alienum occupasse monuerunt Livinejus, & Passeratius, qui Scaligeri trajectionem, ita ut nunc recepta est, probat, & insignem ceteroquin temporum perturbationem fore notata qua pronepos Cononis & Trojae excidium, & Arriae filiorum interitum, & fata Propertii praedixerit, si illic legerentur hi duo versus, qui ad Propertium ipsum referendi sunt. *Victa en Troja cades* ad ed. Ald. marginem conjecerat Heinsius. *Troica Roma* in omnibus fere MSS. & priscis edd. sed *Troïa* dudum viri docti apud Virgil. Ovidium, aliosque scriptores correxerunt. deinde *Et maris & terrae longa pericla canam* edendum censui ex Heinsiano & meo priore, non *longa sepulcra*, ut in ed. Broukhusii excusum est. & sic emendandum, & in sua editione se exhibiturum esse, notat Marklandus ad Statii Silvas pag. 214. quia aperta imitatio est Virgilii Lib. X. 57: *Totque maris vastaeque exhausta pericula terrae.* & sic ipse noster Lib. II. 20. 64. *Et maris & terrae caeca pericla viae.* ubi tamen *terrae viae* corruptum & cum Heinsio emendandum *durae*, vel *vastae* ex Virgilio legendum, notavi. intelligi hic Graecos, qui terra marique perierunt, notavit Livinejus. sed referre malim ad Aeneae errores, quibus Troja profugus sacra & penates Latio Romaeque, tamquam Trojae resurgenti, post longae viae pericula invexit. sic enim supra v. 31.

Huc melius profugos misisti, Troja, penates.
O quali ducta est Dardana puppis ave.

huc refer illa Tibulli Lib. II. El. 5. 39. & seqq.

Inpiger Aenea, volitantis frater Amoris,
Troïa qui profugis sacra vehis ratibus,
Jam tibi Laurentes adsignat Jupiter agros,
Jam vocat errantes hospita terra Lares.
Troja quidem tum se mirabitur, & sibi dicet
Vos bene tam longa consuluisse via.

73. *Quo ruis inprudens vaga dicere facta Properti?*] varie hunc locum sollicitarunt viri eruditi, neque parum variant codices scripti & editi. *impudens* in uno Regio, in quo etiam *vage discere sacra, Properti*, ut in v. c. Perreji, Colot. pr. & sec. Vatic. in Colbertino & D'Orvill. pr. *vaga discere fata. vage dicere fata* Neap. & Borrich. in altero Regio *vaga dicere verba*, ut in Leid. pr. *vaga dicere fata* in cod. Fruterii, Leid. sec. Voss. pr. & tert. Heinsiano, D'Orvill. sec. meo utroque. *facta* Voss. quart. a man. sec. *vaga facta* vel *festa* Heinsius. Marcilius ad Horat. pag. 43. ex MSS. legit, *Quo ruis, inprudens, age dicere.* Livinejo placebat, *Quo ruis inprudens? fuge dicere facta, Properti.* Sed amplector etiam N. Heinsii emendationem, ad Ovid. III. A. A. 672. Lib. I. Adverf. cap. 2. & in Epist. ad Graev. Tom. IV. Sylloges Epist. pag. 299. quam in contextu dedit Broukhusius,

Quo ruis inprudens vaga dicere facta Properti?

eamque certam esse dicit D'Orvill. ad Charit pag. 773. *festa* etiam conjecerat Heinsius. *Quo ruis inprudens* confert Casaubonus cum illo Persii Sat. V. 143.

——— *quo deinde insane ruis? quo?*
Quid tibi vis?

Marklandus ad horum & sequentium versuum intellectum codici suo adscripserat: *inducitur nova persona Horus Babylonius, Hori filius, qui primo Propertii magniloquentiam reprimit, deinde peritiam suam in praedictionibus jactat & exem-*

plis

Non sunt ah dextra condita fila colo.
75. Aversis Charisin cantas: aversus Apollo
Poscitur invita verba pigenda lyra.

Certa

pilis confirmat, postremo vitem & fortunam Propertii praedicit. Ant. Perrejus ed. Aldinae adseverat, *Inducit Genethliacum deterrentem a gravi scriptione.*

74. *Non sunt ah dextra condita fila colo*] ita edidit Broukhusius. *a dextra* in quint. Vatic. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo primo. in secundo *a dextro colo*, ut in Regiis, altero Colbert. Borrich. Groning. Askew. & edd. vetustis. *Non sunt tam dextro* Heinsius. *candida* autem cur textui inseruerit Broukhusius, caussam non video. in omnibus enim codd. scriptis *condita.* quibus consentiunt Borrich. Groning. Leidenses, Vossiani, D'Orvilliani, ac mei, cum priscis edd. hoc itaque reposui *condere fila* de stamine minus recte dictum addit Broukhusius. sed probam locutionem esse constabit ex notis Patrui mei ad Valer. Fl. I. 531. ad Ovid. III. A. A. 672. & Lib. I. Fast. 186 ubi *condita fila* quae hic dicuntur, confert cum illo Statii Lib. I. Silv. 2. 23. *dies Parcarum conditus albo vellere.* simile est *componere fatum* apud nostrum Lib. III. El. XI. 63.

Sola Parin Phrygiae fatum componere, sola
Fallacem patriae serpere dixit equum.

Marklandus etiam adscripserat male editum fuisse *candida*, additis his veterum locis. „ sic *condere* „ *fata* Virgilio X. Aen. 35. *aut cur nova condere* „ *fata. condere secula* Lib. VI. 793. *conditum* „ *genus humanum* Justino Lib. II. c. 6. *condere* „ *festa* Ovid. VI. Fast. 24. ubi forte legendum, „ *Cui placuit numeris condere festa tuis* pro *Cum* „ *placuit.* & ut hic *condita fila*, sic *facta stami-* „ *na* IV. Trist. I. 64. haec ille. ultimo tamen Ovidii loco mallem,

Stamina de nigro vellere tracta mihi.

vel *ducta.*

75. *Aversis Charisin cantas: aversus Apollo*
Poscitur invita verba pigenda lyra]

optimam hanc N. Heinsii emendationem recepit Broukhusius corruptissimae enim codd MSS. & vetustissimarum edd. lectiones locum valde deturpaverant. *Accersis lacrimis cantas* in Neapol. duobus Leidd. tribus Voss. Heinsiano, utroque D'Orvill. & meo primo. nisi quod *lacrimas* in Neap. & D'Orvill. pr. *cantus* in primo Leid. & Neap. *canis* Voss. quart. *Arcessis lacrimis cantus*, *adversus* in Groning. *Arcessis lacrimas cantus adversus Ap.* in Askewiano. Fluctuat valde & se torquet Passeratius, ut veterem edd. lectioni, *Accersis lacrimis cantus, adversus Apollo*, (quod & in Venetis Reg. Lep. Volsci & aliis antiquis edd. est) commodum aliquem sensum adfingat. & absurda satis est Theod. Marcilii conjectura, qui in notis ad Horat. p. 43. legebat, *An cretus lacrimis cantas.* Beroaldus emendabat, *Adversis Musis cantas*, quod sic inprobat Scaliger, ut notet, *si omnibus hoc modo omnia pervertere in bonis scriptoribus licet, nihil est quod in illorum scriptis difficultatem nobis pariat.* & ex suo codice adfert *Arcessis lacrimis Charites.* quod ultimum *Charites* etiam est in sec. Leid. neque tamen Beroaldus solo audacioris ingenii ductu sic divinasse videtur, sed forte membranas veteres inspexit, in quibus ita invenerit. Certe in v. c. Perreji, Colotiano, primo & secundo Vaticano clare legitur *Aversis Musis cantas, aversus Apollo est.* & sic in quinto Vatic. sed in quo *Adversis*, & pro *cantas* in eodem *charites. cantus* in secundo. *adversus Apollo* in duobus D'Orvill. & meo altero. Heinsius olim divinaverat in margine ed. Ald. *Aversae Lachesi cantas.* sed postea *Aversis Charisin cantas: aversus Apollo Poscitur* &c. praetulisse videtur. eum vide in notis Propertianis p 740. in Epist. ad Graev. Tom. IV. Syllog. p. 299. & Lib. I. Adverf. cap. 2. ubi multa in hac Elegia emendat. & praeclaram hanc Heinsii restitutionem inpense laudarunt Marklandus ad Statii Silvas pag. 74. & D'Orvillius ad Charit. pag. 773. *Aversis* enim firmatur ex Ovidii III. Am. 12. 17.

Aversis utinam tetigissem carmina Musis.

Charisin praeterea inhaeret codicibus, *Charites.* & Graecus ille datrivus genio Propertii convenit, ut *Dryasin*, *Troasin*, *Lemniasin*, & sim. vid. Heinsium ad Ovid. III A. A. 672. ubi hunc locum sanavit, & Salmasium de L. Hellenist. pag. 142. *aversus Apollo* etiam melius, quam *adversus* repetitionis caussa. ut *aversi Dii* & *adversi* saepe con-

Certa feram certis auctoribus; aut ego vates
Nescius aerata signa movere pila.

Me

confunduntur, licet differant vid. ad Lib. I. El. I. v. 8. & Markland. ad Statii Silvas p. 282. & *Poscitur* recte idem Heinsius restituit pro eo quod in omnibus antea scriptis excusisque *Poscis ab invita*, ut praeter alios in duobus Leidd. tribus Voss. primo D'Orvill. & meo utroque. & sic adfert Nestor in Vocabular. pag. 106, b. *Poscit* & Palatinus Gebhardi, Askew. & D'Orv. sec. sed *Poscitur*, ut in illo Horatii Lib. I. od. 32. I. etiam correxerunt viri eruditi, *Poscimur, si quid vacui sub umbra Lusimus.* ubi vide Bentlejum, & Graevium in Epist. ad Heins. pag. 302. ita apud Statium XI. Theb. 365. in cod. Taurinensi legitur *sic annua pacta fidemque Poscimur* pro *Poscimus*. & in MSS. apud Plinium Lib. VII. Epist. 17. *Lyrica quae non lectorem, sed chorum & Lyram Poscuntur. invita Lyra* confirmare potest veram lectionem a viris doctis restitutam Ovidio III. Am. 9. 24. *Dicitur invita concinuisse lyra*, ubi antea male *invicta* edebatur. *verba pingenda* vitiose in Palatino, & primis edd. Palmerianum *pagenda* merito rejecit Gebhardus. *pigenda verba*, quorum Apollinem & ipsum Propertium pigebit. Ovidius Epist. VII. 110. *Adde fidem, nulla parte pigendus erit.* & Epist. V. 44. *Praeterito magis est iste pigendus amor.* ut pro *pudendus* ex cod. Puteaneo castigavit Heinsius, cujus notas illic vide.

77. —— *aut ego vates Nescius aerata signa movere pila*] sic legitur etiam in Regiis Borrich. Groning. utraque ed. Veneta, Reg. Lep. Volsci in ipso contextu (sed in notis *haud*) utraque Aldi, Juntina, & Gryphii. sed *haud ego* in Colot. Vatic. pr. sec. & quinto, Leid. sec. Voss. tert. altero D'Orv. & ed. Beroald. Colin. Rovill. Mureti Aldina, Canter. Scalig. Dousar. Rapheleng. aliisque. prius tamen a Passeratio & Broukhusio adseritur loco Virgilii X. Aen. 630.

Nunc manet insontem gravis exitus: aut ego veri
Vana feror.

ubi etiam *haud* in aliis MSS. ut semper fere haec variantur. sed sensu saepe unum pro altero requirente. vide notas ad Lib. III. Aen. 43. ita hoc in loco *aut* viris doctis praeferendum videtur, ut minuat artis suae jactantiam; aut ego vera praedicam, aut genethliacae & astrologiae imperitus sum, & versare nescio signa coelestia in *pila aerata*, seu sphaera ex aere rotunda, ut recte exponit Passeratius. *pilam aeratam* Gellio Lib. III. cap. 10. vocari κρικωτὴν *sphaeram*, notavit viri eruditi manus ad oram ed. Scaligeranae, & sequentia, subscripto *Th. Marcilii* nomine addiderat, „ σφαίρᾳ κρικωτῇ ex cincellis, quae „ σφαῖρα καλάμου Luciano in Nigrino (Tom. I. „ pag. 41. ed. Hemsterh.) καλάμου scilicet χαλκοῦ, „ ac si populariter diceres, ex filo orichalci. sic „ musicum instrumentum ἐκ χαλκῶν καλάμων „ Theodoreto de Provid. pag. 48. apud Lucia- „ num locus ille in mendo nam scriptum ibi „ Καλανοῦ σφαῖρα. Rob. Titius cap. 17. Lib. II. „ Loc. Controv. corrigit incorrecte *Calani sphaera.* Nec Scaliger in Titium expedivit. Mens „ itaque Propertii est, Non sum ego vates ru- „ dis sphaerae, sive inscius Astrologiae, *movere* „ *signa aerata pila* est signa Zodiaci movere, „ vertere, ut solitum Astrologis, in pila sive „ sphaera aerata, sive ἐκ καλάμων χαλκῶν. qualis „ motatio illa signorum sive cursio infra v. 103. & seqq. quae forte sunt illa, quorum indicium facit Joh. Brodaeus in notis ad d. l. Luciani, ubi scribit, Theod. Marcilium de hac sphaera καλάμου plura moniturum. alteram vero lectionem *haud ego vates Nescius* tueri potest Homeri locus, e quo haec & sequentia videntur deducta esse, ubi Halitherses vates & augur Ithacensibus praedicit, Ulixem post peractos errores in patriam rediturum, & de procis uxoris vindictam sumturum, adfirmatque se vaticinandi artem bene edoctum certa seu vera dixisse, eaque ab eventu *fidem* invenisse, ut hic etiam Horos jactat in libris suis *nil prius esse fide*, seu veritate. & v. 88. *meam firmant nunc duo busta fidem.* quomodo conjectaneis suis fidem acquirebant veridici. Locus est Lib. II. Odyss. 170. & seqq.

Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς.
Καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,
Ὡς οἱ ἐμυθεόμην. ——
Φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ', ἄπο πάντας
ἑταίρους, &c.
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι. τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.

& huic regerens Eurymachus suam quoque augurandi doctrinam longe majorem adfirmat v. 180.

Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ'. —— additque v. 187.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

79. Me

Me creat Archytae soboles Babylonius Horos,
80. Horos, & a proavo ducta Conone domus.
Dii mihi sunt testes, non degenerasse propinquos,
Inque meis libris nil prius esse fide.
Nunc precium fecere Deos & fallitur auro
Jupiter, obliquae signa iterata rotae.

85. Dixi

79. *Me creat Archytae soboles Babylonius Horos, Horos, & a proavo ducta Conone domus*] *Herops*, *herops*, vel *Orops* in meis MSS. Leid. pr. & sec. Voss. pr. tert. & quarto, sec. D'Orv. meisque. *orobs* Borrich. *Oros* Colot. & pr. Vatic. *heros* Neap. a man. sec. *Orops* Regii, Groning. Mentel. Heinsian. & primae edd. *Herops* in cod. Harlej. Musei Britann. *Arch. proles B. orops* in Askewiano. *Horus*, vel *Horos*, Astrologi nomen, genus se deducere jactans ab Archyta, Geometra insigni, cujus mentio apud Horat. I. od. 28. 2. ubi vid. Torrent. mox *Oron et* Regius, vel *Horon et*, in primo Leid. Voss. pr & quarto, D'Orv. sec. *Herops* & Leid. sec. & Voss. tert. a man. sec. sed *Heron et* a man. pr. *Horon* v. c. Fruter. *Oron* Groning. Borrich. *Oros et* Colot. pr. & quint. Vatic. *Horon*, *at* Heinsius in Epist. ad Graev. Tom. IV. Syllog. p. 297. probante Graevio Ep. seq. vel *Heroum a proavo* in marg. ed. Ald. Marklandus adscripserat, „ *Diu est quod* „ *vidi legendum esse*, Horon, *ex sensu. Horos* „ *Babylonius creavit me* Horon, *id est filium* „ *suum*, *& ejusdem nominis. sum* Horos ab „ Horo *confirmat codex D'Orvillii*, *& prima ed.* „ *an.* 1472. pro *Conone* male in primo Leid. Voss Heinsiano, & meo utroque *canone*. de Conone vide Cerdam, Guellium, aliosque interpretes ad Virg. Ecl. III. 40. & ad notas suas ineditas ad Catull. Carm. LXIII. 7. remittebat Broukhusius, in quibus alios indicavit, qui de Conone egerunt. & vide ibidem Vulpium. deinde *Babylonius Horos* non a patria sed professione dicitur. ut in Epigr. vet. Tom. I. Anth. Lat. pag. 32.

Persidicique Mithrae Antistes Babylonie templi.

ut recte observavit Cl. van Goens ad Porphyr. de Antro Nymphar. pag. 16. & ad hunc locum monuerat Scaliger.

81. *Dii mihi sunt testes, non degenerasse propinquos*] *sint testes* in Borrich. Commeliniano Gebhardi, & primo Voss. ut variant etiam codices apud Ovid. Epist. XVII. 142.

——— *nullaque fidelem*
(Di mihi sint testes) lusimus arte virum.

ubi *sunt testis* in aliis. recte *degenerasse propinquos* in Regio, Neap. quinto Vatic. Mentel. Voss. Heinsiano, Groning. aliisque codd. male *propinquis* in primis, & reliquis vetustis edd. quod posterioris aevi scriptoribus magis usitatum esse, ostendunt exempla a Broukhusio producta. sed *degenerare* cum casu quarto melioris seculi scriptores dicere amant. vide Heins. ad Ovid. III. ex P. Ep. 1. 45. & in Epist. ad Graev. Tom. IV. Syllog. p. 297. & adde Barthium ac Marklandi notas ad Stat. Lib. III. Silv. 1. v. 160.

83. *Nunc pretium fecere Deos* &c.] *In pretium* Borrich. D'Orvill. pr. & meus sec. & sic in ed. Beroald. Perrejus adscripserat sensum loci hunc esse, *Lucratur ex mendaciis suis astrologiae & planetarum, quae ipsi non ad verum, sed ad libidinem consulentium proferunt. pis.* his fere similia adscripserat ed. Scaligeranae eadem manus erudita, addito Marcilii nomine: *At nunc infidi sunt Genethliaci, & auro accepto aut spe praemii respondent illi Planetarii Jovem esse in horoscopo, qui Saturnus est. hinc Jupiter ipse auro fallitur & Deos, id est planetas, Saturnum, Jovem, alios sibi mercimonium fecere. & signa iterata obliquae rotae, id est orbis signiferi, cujus duodecim signa identidem iterantur, nempe a primo puncto in primum punctum arietis.* vide etiam hic Vulpii notas. seq. versu forte legendum,

——— *& fallitur auro*
Jupiter. obliquae signa iteranda rotae.

ut major distinctio ponatur post *Jupiter*. Zodiacum signari idem Perrejus notaverat, & sic Livinejus, & Passeratius ad v. 104. hujus Elegiae. *iterata* vero Zodiaci *signa* Vulpius exponit duplicata, quia sex ad Boream, sex ad Austrum vergunt. In multis autem codicibus MSS. & edd. hic

85. Dixi ego quum geminos produceret Arria natos,
(Illa dabat natis arma vetante Deo.)
Non posse ad patrios sua pila referre penates.
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora,
90. Heu sibi prolapso non bene cavit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
Concidit ante aquilae rostra cruenta suae.
Fatales pueri, duo funera matris avarae,
Vera, sed invito, contigit ista fides.

95. Idem

hic sequuntur versus 105. usque ad v. 108. quos excipiunt v. 71. & 72. sed de ordine horum versuum vide Th. Marcilium ad Horat. Lib. II. od. 17. pag. 49. qui ita disponendos censet, ut exhibuit Broukhusius, ita ut post hunc versum sequatur, *Dixi ego quum geminos* &c. & post v. 104. etiam collocat Marcilius v. 105. *Felicesque Jovis stellae* &c. cum tribus sequentibus. ut edidit Scaliger.

85. *quum geminos produceret Arria natos*] *Actia* Mentel & Leid. pr. *Accia* in meo secundo. *perduceret* in sola Gryphii ed. an. 1551. Inveni, quum tamen in omnibus scriptis editisque antiquis constanter *produceret* legatur. illam igitur Gryphianam oportet secutam esse Wechelianam Francofurtensem, unde Gebbardus operam lusit, quum in notis *produceret* legendum monuit. non recte Passeratius interpretari videtur, quum Arria filios suos ad bellum sequeretur, verbo funesto, praedixisse astrologum, fore ut salvi domum non redirent. nam *produceret* est prosequeretur, honoris caussa comitaretur extra domum. Ovidius Epist. XIII. 139. & seqq. loco simillimo:

Ipsa suis manibus forti nova nupta marito
Inponet galeam, barbaraque arma dabit.
Arma dabit: dumque arma dabit, simul oscula sumet.
(Hoc genus officii dulce duobus erit.)
Producetque *virum; dabit & mandata reverti:*
Et dicet: Referas ista, face, arma Jovi.

ubi de hac significatione verbi *producere* vide Patrui mei notas. & ad Valer. Fl. V. 382. *deducere* Senecae de Tranq. Anim. cap. XI. de Sejano, *Quo die illum Senatus deduxerat, populus in frusta divisit.* de quo vid. Broukhus. ad Tibull. I. 4. 80 & Oudend. ad Cic. II. de Invent. cap. 1. *dabit natis* in primo D'Orvill. & meo secundo.

87. *sua pila referre penates, Nempe meam firmant* &c.] *sua fila* Mentel. Leid. pr. Voss. & D'Orvill. sec. *Nempe* recte servant codices, non *Namque*, licet haec saepe inter se conmutentur. amat noster hanc vocem in certa adfirmatione. infra El. V. 42. *Nempe tulit fastus ausa rogare prior.* & El. XI. 4. *Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.* vide Patrui mei notas ad Ovid. II. Met. 474.

89. *Quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora*] optime Heinsius & Marklandus emendabant *eques dum saucia protegit ora*, hoc puto sensu, dum ipse equo insidens, sed vulneratus, ora sua protegit, equum regere & flectere ita neglexit, ut eo prolapso ipse etiam ceciderit. vulgata lectio quam incommoda sit, ex contorta Passeratii expositione colligere licet. qui *Lupercum* nomen viri Romani, non sacerdotis esse, monuit, & mox *Gallum*, Luperci fratrem, qui signifer, dum conmissam sibi Aquilam tuetur, corruit. *tibi prolapso* Borrich. Groning. Voss. pr. & meus.

91. *Gallus at in castris* &c. *Concidit ante aquilae rostra cruenta suae*] *Gallus &* in utroque D'Orv. & meo secundo. mox *signa cruenta* in Borrich. Groning. secundo Leid. Voss. pr. & quarto, & in tertio pro varia lectione superscr. meoque priore. nec aliter laudat hoc distichon Donatus in vita Virgilii.

93. *Fatales pueri*] *Ferales* Heinsius ex conjectura.

94. *Vera, sed invito, contigit ista fides*] *in uno* vitiose in primo D'Orv. & meo altero. legendum cum Heinsio *invitae*, matri nempe, aliter vulgata referenda ad aretalogum, ut ille dicat,

 ma-

95. Idem ego, quum Cinarae traheret Lucina dolores,
  Et facerent uteri pondera lenta moram,
Junoni votum facite inpetrabile, dixi.
  Illa parit. libris est data palma meis.
Hoc neque arenosum Libyae Jovis explicat antrum,
100. Aut sibi conmissos fibra locuta Deos.

Aut

maluisse se libros suos fide caruisse. *constitit* mallem pro *contigit*. male *concidit* in priore Gebhardi Palatino.

95. *quum Cinarae traheret Lucina dolores*] *Cinyrae* Groning. *Cinarae* Neapol. *Cynarae* in meo priore. *concinarae* in Venet. 1475. & Reg. Lep. *Cinaram* hanc eamdem esse, quam amavit Horatius, notat Scaliger. certe similis nominis puella ei memoratur Lib. IV. od. 1. 4. & od. 13. 21. alisque in locis. sed recte codici suo adscripserat Broukhusius, eodem jure *Lalagen* Horatii Lib. I. od. 22. 23. & Lib. II. od. 5. 16. eamdem esse, cujus meminit noster infra El. VII. 41. Sine dubio ab antiquioribus puellis nomina amicarum suarum deducere amabant veteres.

96. *Et facerent uteri pondera lenta moram*] *humeri* vitiose in Borrich. Groning. Heinsiano, & meo priore. ex hoc loco forte apud Ovid. Epist. XI. 38. ex MSS. praeferendum,

Jamque tumescebam vitiati pondere ventris,
  Pigraque *furtivum membra gravabat onus.*

primus versus est ex conjectura Patrui mei, quia *venter* rectius dicitur *pondere tumescere*, quam *pondera ventris tumescere*, licet etiam legi posset,

Jamque tumescebat vitiatus pondere venter.

ut Epist. XVI. 44.

Jam gravidus justo pondere venter erat.

& sic forte corrigendum apud Martialem Spectacul. Ep. XIV.

Sus fera jam gravior maturi pondere ventris.

non *pignora*. licet alibi *pignora uteri* apud poëtas occurrant. altero versu *Aegraque* in vulgatis Ovidii editionibus circumfertur. sed *Pigraque* in meis codicum Lovan. & Hafniens. Excerptis, ut Lib. II. Am. 13. 20.

Quarum tarda latens corpora tendit onus.

97. *Junoni votum facite inpetrabile, dixi*] *Junonis facite votum* in Mentel. primo Leid. Voss. pr. & quarto, binis D'Orvillii, ac meis. *Junonis* etiam in Regiis, & Askew. quomodo in aliis saepe locutionibus variatur in MSS. ut *ad vota Herculi* vel *Herculis reddenda* apud Justin. Lib. XI. c. 10. & *Herculi* vel *Herculis decumas ferre* Lib. XVIII. cap. 7. & sim. vide ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 361. mallem vero hic emendari *Junoni votum facito*, ut ad Cinaram referatur. quod suadent sequentia, *Illa parit*. neque Passeratii conjecturam probo, *votum facite, inpetrabite, dixi*. quum ipse è Plauto & Livio, exempla adferat, e quibus constet *inpetrabile* vocem esse probam. de qua vide Dur. Casellium Lib. I. Variar. cap. 9. & Vales. ad Ammian. Marc. XIV. 8. neque sequenti versu cum N. Heinsio reponendum *verbis meis*; *libros* enim aretalogus vocat praedictiones e libris suis petitas. ut supra v. 82.
Inque meis libris nil prius esse fide. inepte *labris* in codd. Regiis. & *data palma* in Borrich. & Heinsiano.

99. *Hoc neque arenosum Libyae Jovis explicat antrum*] *Hoc quoque* in Borrich. Heinsiano, & meo priore. *Libyci Jovis* in Regio, secundo Leid. & Voss. tert. ut in Aldina altera, Rovill. Gryph. Canter. Rapheleng. Dousarum, alisque. Ovidius in Ibin v. 315.

Utque Jovis Libyci templum violare parantis.

& sic Vossius Lib. II. de Idol. Gent. cap. XI. & D. Heinsius ad Silium. Lib. I. 88. cujus filius apud eumdem v. 189. illius libri, praetulit *Primi ductorum Libyes* pro *Libyci*. *Jovis Libiae* verbis male transpositis, in ed. Venet. 1475. & Reg. Lep. pro *Libyae Jovis*, quod in Mentel. Heinsian. Leidensib. Vossianis, Groning. Borrich. prima Ald. Juntina, & Colin. *Libie* Neapolit. *Libyae genus* in Voss. quart. *Libyos Jovis explicet antrum* ad oram ed. Ald. conjecerat Heinsius. in notis autem Propertianis pag. 741. emendabat,

Hoc neque arenoso Libye Jovis explicet antro.

ad

Aut si quis motas cornicis senserit alas:
  Umbra neque haec magicis mortua prodit aquis.
Adspicienda via est coeli, versusque per astra
  Trames, & ab Zonis quinque petenda fides.
105. Felicesque Jovis stellae, Martisque rapacis,
  Et grave Saturni sidus in omne caput.

Quid

ad loci hujus illustrationem faciunt, quae notavit Broukhus. ad Tibull. Lib. I. El. 9. 3. *arenosum* Jovis Ammonis in Libya *antrum* vocat, ut Catullo Carm. VII. *Oraclum Jovis inter aestuosi.* ubi vide Vulpium, & Dausquejum ad Silium Ital. pag. 155. dein *fibra locuta* opponitur *mutis* & *tacentibus fibris*, quae mali ominis signa portendebant ut Sillio Ital. I. 138. *fibraeque repente Conticuere.* ubi vid. D. Heins. Ovid. Lib. VII. Met. 600.

Fibra quoque aegra notas veri monitusque Deorum Prodiderat.

vide supra ad Lib. II. El. 21. 36.

101. *motas cornicis senserit alas*] *senserat* in Groning. & primo Voss. illustrant hunc locum quae observat Spanhemius ad Callimach. Hymn. in Pall. v. 124. pag. 715.

102. *Umbra neque haec magicis mortua prodit aquis*] *Umbraque ne magicis* in Colbertino, Mentel. primo Leid. & meo secundo. *Umbra neque &* v. c. Perreji. *Umbraque nec magicis* in primo Regio. D'Orvill. priore, & ed. Mureti. *Umbra neque a magicis* in altero. *Umbra neque e magicis* in primo & sec. Vatic. *Umbra nec haec* in quinto. *Umbra nec in* Borrich. *Umbrane quae* Neapol. *Umbrave quae* Turnebus XXIII. Advers. 6. *prodita venit* in Askew. *Umbraque cui magicis* Heinsius. per *magicas aquas* quid intelligendum, obscurum esse dicit Barthius ad Stat. III. Theb. 559. ad hydromantiam referunt Casaub. ad Apulej. Apolog. pag. 154. & Pricaeus pag. 110. de aqua Avernali, seu Stygia, qua magae in sacris suis utebantur, quaque adspergebant ea, quibus nocere volebant, capiendum monuit Patruus meus ad Ovidium Lib. I. Am. 14. 40.

103. *Adspicienda via est coeli, versusque per astra Trames, & ab Zonis quinque petenda fides.*]

versusque in Mentel. Borrich. Colbert. Heinsiano, Askew. primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis *ursusque* corrupte quidem in secundo Leid. sed quod favet Heinsio *sursusque* conjicienti ad oram ed. Ald. *via coeli* optime illustratur a Passeratio, ut passim *coeli*, *Solis*, & *siderum viae* dicuntur poëtis, apud quos saepe *vices* substituerunt alii. vide Patrui mei notas ad Virg. I. G. 418. & Drakenb. ad Silium Ital. Lib. XV. 812. nihil tamen hic variant codices, neque apud Virg. II. G. 477.

—— *coelique vias & sidera monstrent.*

Manilius Lib. I. 525. de Sole, *nec mutare vias & in ortum vertere cursus.* & plus semel apud eumdem diverso nonnihil sensu *Solis* & *anni viae* notant extremos terminos. Virgil. VI. Aen. 797. *Extra anni solisque vias.* Minutius Felix cap. 6. *sic imperium suum ultra solis vias & ipsius Oceani limites propagavit.* vid. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 186. sequente versu *& a stellis quinque* emendat Scaliger, quia Zonae non faciunt ad genethliacen, sed stellae. Eum vide in notis ad h. l. & ad Manil. p. 384. sed Janus Dousa Fil. erudita nota ostendit nihil mutandum, & *Zonas* hic pro ipsis stellis, sive earum orbibus, poni, vel planetis quinque, quia in harum numerum septenarium Solem & Lunam non admiserunt veteres. locis ab eo prolatis adde illud Senecae Lib. II. Nat. Quaest. cap. 32. *quinque stellarum potestatem Chaldaeorum observatio excepit. Quid tu? tot millia siderum judicas otiosa lucere?* vide & Cicer. I. Tusc. Disp. cap. 28. *petunda fides* in meo cod. secundo.

105. *Felicesque Jovis stellae, Martisque rapacis*] hoc & sequens distichon, quod antea in codd. MSS. & edd. vetustis legebantur supra post v. 84 huc transposuit Scaliger, & Th. Marcilius ad Horat. pag. 49 & hunc ordinem recepit Broukhusius. *stellas* in Regiis, Groning. Askew. primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. & meis. *rapaces* emendabant Livinejus & Marklandus. propter praecedens *Felices*.

107. *Quid*

Quid moveant Pisces, animosaque signa Leonis,
Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua.
Exemplum grave erit Calchas: namque Aulide solvit
110. Ille bene haerentes ad pia saxa rates.
Idem Agamemnoniae ferrum cervice puellae
Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum
Supprime, & Euboïcos respice, Troja, sinus.

15. Nau-

107. *Quid moveant Pisces, anim. signa Leonis,*] *moneant* legendum putabat Livinejus. idque a tertio & quarto Vossiano: meo secundo, & libris Passeratii confirmatur, & ab edit. Beroaldina. idque Guyeto placebat. eo sensu *monere* pro praedicere saepe occurrit, de auguriis, prodigiis, oraculis, & sim. sed passim cum *movere* permutatur. Virg. I. G. 353.

Ipse Pater statuit, quid menstrua Luna moneret,
Quo signo caderent Austri.

ubi in aliis *movere.* vide illic notas. sic apud Ovidium II. Met. 639. *fatorum arcana monebat* ex MSS. praeferunt viri docti, pro *movebat*, vel *canebat.* & apud Lucanum Lib. I. 631.

—— superi, quaecumque monetis
Pandere me populis.

ut legitur in MSS. pro *movetis*, quod tamen tam in illo quam hoc Propertii loco, *Quid moveant Pisces*, tuetur, & exemplis aliis adstruit Oudendorpius. apud Statium Lib. III. Sylv. 2. 52. legebat Gronovius, *quamvis monet ominis horror* pro *movet*, quod multis tamen defendit Marklandus, qui huic etiam versui adscripserat, *movere* hic idem notare, quod *captare* apud nostrum Lib. III. El. 3. 51. *quid flamine captet Eurus.* Virgilio Lib. I. G. 462. *quid cogitet humidus Auster.* & *parare* eodem sensu Lib. II. Aen. 121.

—— quid fata parent, quem poscat Apollo.

Ita enim legendum censebat, non *cui fata parent.*

108. *Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua*] *Laetus* ex suo MS. secundo edidit Broukhusius. cui ex nostris codicibus favent Mentelianus, primus Leid. & quartus Voss. sed in reliquis omnibus, & edd. vetustis *Lotus* suum locum constanter possidet. *lotus aqua Hesperia*, id est, Hesperio mari mersus, quia Capricorno occasum seu occidentis partes adsignant. vide hic Livinejum & Scaligerum tam in notis ad h. l. quam ad Manil. pag. 361. & optime hanc lectionem defendit Withofius in Miscell. Observ. Novis Tom. I. pag. 146. 147. ubi in loco Manilii Lib. V. 67. similiter emendat *lotus ab undis Heniochus.* firmatque ex Seneca in Hippol. v. 750. *modo lotus undis Hesperus.* quo loco *lotus* hic etiam tuetur Vulpius Germanicus in Arateis v. 288. de Capricorno:

Cum primum Aegocero semper properare videtur
Oceano mersus sopitas condere flammas.

& auctor Epigrammatis veteris de XII. signis in Zodiaco, T. II. Anthol. Lat. pag. 321.

Dum surgit Cancer, Capricornus mergitur undis.

Propertio igitur suam scripturam restituendam censui.

109. *Exemplum grave erit Calchas: namque Aulide solvit* &c.] in meo utroque male sic interpungitur, *Exemplum grave erit: Calchas* &c. & in secundo *nam quae.* mox pro *rates* in quinto Vaticano & Voss. tertio *trabes.* de Aulidis portu classibus & navibus solventibus iniquo vide quae Scaliger notavit supra ad Lib. III. El. 5. 53. ubi simul illustrat locum Senecae in Medea v. 622. ad quem vide Gronov.

113. *Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum*
Supprime, & Euboïcos respice, Troja, sinus.]

Supprime, *Troja* male repetitur in Borrich-Heinsiano, & meo priore. *Euboïcos*, seu Caphareos, *sinus* vocat, quas *cautes Euboïcas* Virg. XI. Aen. 260.

——— scit triste Minervae
Sidus & Euboïcae cautes, ultorque Caphareus.

quae illic Graeco Bassi Epigrammate & Propertii locis

115. Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
Et natat exuviis Graecia pressa tuis.
Victor Oïlide, rape nunc, & dilige vatem,
Quam vetat avelli veste Minerva sua.
Hactenus historiae. nunc ad tua devehor astra.

120. In-

locis optime illustrat Valens Guellius. *sinum Euboicum* etiam dixit Ovidius in Ibin. v. 342.

Viscera sic aliquis scopulus tua figat, ut olim
Fixa sub Euboico Graja fuere sinu.

& Sabinus Epist. I. 76.

Illum Troja virum non laeserat: ille furentem
Nauplion, Euboicos transieratque sinus.

& huic loco vicem commentarii praebet Auctor Culicis v. 354.

Inmoriturque super fluctus & saxa Capharei,
Euboicas & per cautes, Aegeaque late
Litora, cum Phrygiae passim vaga praeda peremtae
Fluctuat omnis in aequoreo jam naufraga tractu.

ubi vide Scaligerum. & confer nostrum Lib. III. El. 5. 54. & seqq.

——— *classem non solvit Atrides,*
Pro qua mactata est Iphigenia mora:
Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga quum vasto Graecia tracta salo est.

de Nauplii dolo, ignibus accensis Graecorum classem in perniciem adtrahente, illic nonnulla notata sunt, quibus adde Meurs. ad Lycophr. v. 385. & Broukhus. ad h. l. *ultorem ignem* in uno Regio *exuviis suis* Neapol. duo Regii, Colbertinus, Mentel. Modianus seu Groning. duo Leidenses, tres Voss. uterque D'Orvill. & mei, cum primis edd. *En natat* Heinsius.

117. *Victor Oïlide, rape nunc, & dilige vatem,*
Quam vetat avelli veste Minerva sua]

O *Iliade* in Regiis, Colbertino, Mentel. Excerpt. Scalig. Heinsiano, Askew. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orv. meisque, & Veneta 1475. Reg. Lep. ac Volsci edd. quibus fere consentit cod. Neapol. in quo *Oiliade*. ut corrigebat Passeratius. *Oilide* in Beroaldina, utraque Aldi, Juntina, Colin. Rovill. Gryph. aliisque. *Oiliade victor* in Groningano, quod ex Posthiano, qui idem codex est, etiam adfert Livinejus, sed lectionem ineptissimam vocat. *dilige navem* in primo Leid. *ratem* in Voss. pr. *rape nunc & dilige raptam* in Vatic. quinto, & Beroaldi codicibus. Cassandram nempe, quam rapuit Ajax Oilius, vel *Oileus* nomine Patris ita dictus, licet ipse Ajax non fuerit *Oileus*, sed *Oilides*, ut hic magis proprie vocatur. de qua vocis scriptura vide Heins. ad Ovid. XII. Met. 622. & Patrui mei notas ad Gratii Cyn. v. 103. unde patet recte editum *Victor Oïlide. raptam nunc dilige vatem* Heinsius Lib. I. Advers. cap. 2. *dirige* vitiose in Askewiano. *Quem vetat* male in Regiis, Colbertino, & primis edd. pro *veste* in v. c. Ant. Perreji *sede*, ut in Colotiano, primo & sec. Vatic. & libris Passeratii, qui ex aliis etiam profert *avelli ex aede*. sed quod glossema opinor lectionis *sede*. idque Heinsius in suis etiam codd. invenisse testatur Lib. I. Advers. cap. 2. cui hoc praeferendum videtur pro *veste*, quod defendit Broukhusius, & de amiculo, quo contectum erat Palladis simulacrum, interpretatur. *aedes* vero & *sedes* passim inter se permutantur, ubi de templis vel locis, quae a Diis incoluntur, & *sedes* eleganter dicuntur, sermo est. vide notas eruditorum interpretum ad Ovid. X. Met. 229. & ad Claudian. Epith. Honor. v. 254. *σίγην*, seu *domum*, vocat Lycophron Cassandr. v. 361. ubi vide Canteri & Meursii notas. & quae hic *sedes Minervae* est Propertio, eadem in re *templum* & *adyta* dicit Virg. II. Aen. 404.

Ecce trahebatur passis Priameïa virgo
Crinibus à templo Cassandra, adytisque Minervae.

ad hunc Cassandrae raptum, navemque Ajacis ira Palladis naufragium passam, refert Domit. Calderinus illud Statii Lib. II. Silv. 7. 50.

Nocturnas alii Phrygum ruinas,
Et tarde reducis vias Ulixi,
Et puppem temerariam Minervae,
Trita vatibus orbitâ, sequantur.

119. *nunc ad tua devehor astra*] *deveur* in Neapol. hoc est, *devehar*, ut in Regiis, Colbertino, Groningano, duobus Leidd. tribus Voss. Heinsiano, utroque D'Orv. meis, & primis edd.

120. Incipe tu lacrimis aequus adesse novis.
Umbria te notis antiqua penatibus edit.
Mentior? an patriae tangitur ora tuae?
Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo,
Et lacus aestivis intepet Umber aquis,
125. Scandentisque arcis consurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo.

Ossa-

non ad tua in Voss. tertio. altero versu *tu lacrimis aequus adesse tuis* exsensu ipso correxerat Marklandus, & *tuis lacrimis* interpretabatur tuis fatis lacrimosis vel lugubribus, quae in sequentibus praecinit vates; addens, saepe has voces in MSS. commutari. *tum lacrimis* Voss. tert.

121. *Umbria te notis antiqua penatibus edit*] *noctis* corrupte in Heinsiano & meo priore. *natis* D'Orv. sec. sed in Menteliano & primo Leidensi legitur, *votis*. *noti penates* & mox *tenues lares* v. 128. an bene hic conveniant viderint alii. deinde Marklandus legebat,

——— *an patriae* tenditur *ora tuae*,
Qua nebulosa cavo &c.

123. *Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo,
Et lacus aestivis intepet Umber aquis*,]

Quam nebulosa in meo utroque, & Heinsiano, ex quo suo vetusto, ut ait, codice sic legit ad Claudian. I. in Rufin. v. 383. ut *rorare*, pro irrorare, ponatur cum quarto casu. quemadmodum *manare*, *sudare mella*, & sim. de quibus vide ad Anthol. Lat. Tom. I. pag. 10. sed recte Broukhusius *Qua* praefert, pro, quo loco, qua parte, Mevania patriam tuam campo nebuloso irrorat. Heinsianam emendationem etiam rejecit Schurzfleisch. in notulis ad Th. Donnolam de Patr. Propertii pag. 39. qui *rorat* non eo sensu, quo alii, ad rorem refert, quem vetant nebulae, sed ad loci declivitatem, & *qua* de loco seu ea parte intelligit. in cod. Regio, *Quam nemorosa cavo rotat*. corrupte, ut & in meo priore *canis rotat*. sequenti versu, *Et facer aestivis intepet imber aquis* in primo Vaticano, & Perreji codice. ut in suis MSS. invenisse Jo. Metellum scribit Scioppius in Paradoxis Liter. Epist. XIII. aegre licet credente Broukhusio, tale quid haberi in codicibus, qui ad hunc usque diem eruditis innotuerunt. *imber* etiam in Voss. tertio *Et labor* Leid. sec. *aestivus* Voss. pr. *Ut lacus aestivis intempet* vitiose in Heinsiano, & meo priore *uber* in Askew. sec. Leid. & altero D'Orvill.

125. *Scandentisque arcis consurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo*]

Locus variis difficultatibus, ad Propertii patriam spectantibus, obnoxius. *Scandentisque axis* in plerisque codd. & Vaticano quinto, Askew. Leid. sec. tribusque Voss. & ed. Volsci ac Beroaldi, qui per *axem* clivum adsurgentem intelligunt. & sic in Aldi utraque, Juntina, Colin. Rovill. Gryphii, aliisque. *Scandentisque asis* in Neapolitano, Groning. primo Leid. & D'Orvill. sec. primis edd. Venetis, & Reg. Lep. quod ex codice Puccii etiam adscripserat Ant. Perrejus, addens, *forte nomen oppiduli sui natalis, positi in vertice montis*. Gyraldus Dial. IV. de Hist. Poët. adfert hoc modo,

Scandentisque Assis consurgit vertice murus.

idemque conjicit supra v. 65. legendum,

Scandentem si quis cernet de vallibus Assem.

licet ipse fateatur audaciorem esse conjecturam. refert autem ad *Assisiam* vel *Essisiam*, (*Axim* vel *Assim* dictam) unde ortum adfirmat Propertium. *Asis* etiam nomen montis proprium videbatur Lipsio, a quo dictum oppidum *Asisium* Propertii patriam statuit, Lib. V. Antiq. Lect. cap. 10. sed quem refutavit Scaliger, qui axes pro collibus aut clivis editis capit, & non Mevaniam, sed Ameriam, Propertii patriam, intelligendam, multis contendit. Scaligero non sine verborum acrimonia se opposuit Scioppius in Paradoxis Literariis, negatque *axes* illa significatione apud ullum optimi aevi scriptorem occurrere, neque Ameriam, intelligi posse & praeterea *facer imber* non *lacus Umber* versu praeced.

idem-

Ossaque legisti non illa aetate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
Nam tua quum multi versarent rura juvenci,
130. Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,
Matris & ante Deos libera sumta toga:

Tum

ex vetustis exemplaribus legit. cujus partibus adhaeret Vulpius in Prolegomenis primae editionis. forte Tudertinum fuisse Propertium adscripserat Heinsius ad v. 65. huj. Eleg. remittens ad Silium Ital. VI. 645. illis versibus:

Devexum lateri pendet Tuder, atque ubi latis
Projecta in campis nebulas exhalat minertes,
Et sedet ingrentem pascens Mevania taurum.

Scandentique altus in Perreji cod. & primo Vaticano, ut ex MSS. Jo. Metelli Scioppius d. l. & sic codex Isaaco Vossio inspectus. Sed haec omnia operose discussit Thaddaeus Donnola in libro de patria Propertii §. XL. usque ad §. XCII. qui Hispellum ejus natale solum fuisse ducuit, de quo plura in fronte hujus editionis ad initium Libri I. notata sunt. *arcis* contra Scaligerum praefert etiam Huetius ad Manil. III. 351. Heinsius etiam ad oram ed. Ald. conjecerat *Candentisque arcis*, vel, *Scandentis saxi*. altero versu male in Excerptis Scalig. & D'Orvill. secundo, *Murus ab ingenio notior ille meo.* quod petitum ex v. 65. huj. Eleg. hic enim loquitur aretalogus, quem scommate pulcherrimo ad illa ipsius Propertii verba,

Scandentes si quis cernet de vallibus arces,
Ingenio muros aestimet ille meo,

hic adludere, & tacite poëtae jactantiam perstringere notaverat Marklandus. *Purus ab ingenio* vitiose in Heinsiano & meo priore.

128. *& in tenues cogeris ipse Lares*] *congeris* vitiose in Borrich. & tertio Voss. *colligis* in Regio. *esse Lares* Voss. quart. & Askew. *isse* in v. c. Perreji, primo & sec. Vatic. ac D'Orv. sec. quod & Lipsio placuit. & Palmerio ex MS. in Spicilegiis pag. 812. *ire* legisse Meursium notat Gebhardus, sed cum aliqua viri eruditissimi contumelia. *ipse* in primis aliisque antiquioribus edd. quod recte a Broukhusio probatur. *Matris* in Heinsiano & meo primo.

129. *Nam tua quum multi versarent rura juvenci,*
Abstulit excultas pertica tristis opes.]

non multi in meo secundo. an voluit librarius *Quum tua non multi?* sed huic lectioni obstant *excultae opes*. *servarent* in Colbertino. *terga* vitiose in Askew. altero versu male in Voss. quarto *occultas*. & corrupte *Parthica* in meo altero, & *partica* in Askewiano. Salmasius ad Solin. Tom. I. pag. 673. profert,

Abstulerat patrias pertica tristis opes.

& perticam de groma agrimensoria exponit. Ant. Perrejus orae ed Ald. adscripserat, „ *an de hasta* „ *auctionaria belli civilis loquitur*, *an de pertica* „ *manipulari*, *ut direptionem militarem significet.* Ovid. (III. Fast. 117.)

„ *Pertica suspensos portabat longa maniplos,*
„ *Unde maniplaris nomina miles habet.*

male etiam Lipsius Lib. III. Variar. Lect. c. 23. explicat tamquam bona patris Propertii hastae fuissent subjecta, quum agros militibus adsignatos, eique ablatos fuisse indicet. ut in Valerii Catonis Diris v. 45.

Pertica quae nostros metata est inpia agellos,
Qua nostri fines olim, civis omnia fiant.

ubi memoriae vitio Scaliger in hoc Propertii versu adfert, *Abstulerat miseras.* vide quae illic notavi Tom. II. Anthol. Lat. p. 658. 659.

131. *Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,*
Matris & ante Deos libera sumta toga]

demissa in majori codicum & veterum editionum numero. licet Marklandus *dimissa* praeferret ut edidit Broukhusius, hoc est, collo ademta, exuta. & hoc probat Marcilius ad Pers. pag. 126.

ante

Tum tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,
Et vetat inſano verba tonare foro.
135. At tu finge elegos, fallax opus: haec tua caſtra:
Scribat ut exemplo cetera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere ſub armis,

Et

ante Deos matris ad ſacra in Capitolio peracta refert Berneccerus ad Suet. Aug. cap. 26. pag. 133. *collo matris* abſurde ab aliis jungi notavit Paſſeratius. ſed *Matris ante Deos* notat, ante lares & penates Matris, quibus in materna domo bullam auream puerilem appendiſſe & dedicaſſe, & ante eoſdem Lares liberam ſeu virilem togam ex matris arbitrio induiſſe, innuitur, patre jam mortuo, ut patet ex v. 127. vide Turneb. Lib. XXIII. Adverſ. cap. 6. Caſaub. ad Perſium Sat. V. v. 30. p. 376. & 377. & Abram. ad Cic. pro Caelio cap. 4. p. 297. 298. ita de Marcelli adoptione in familiam Juliam, quae ante lares domeſticos fiebat, ſumta virili toga, locum noſtri ex Lib. III. El. 16. 12. *amplexo Caeſaris eſſe focos*, interpretabatur Scaliger. togam vero puram, depoſita bulla aurea & praetexta, die tyrocinii induebant pueri ingenui ex voluntate patris, vel, eo defuncto, ex arbitrio matris vel tutorum, ut notum eſt. tunc enim vitae liberioris iter ingrediebantur, unde *libera* dicebatur haec toga virilis. ſupra Lib. III. El. 13. 3.

Ut mihi praetextae pudor eſt velatus amictu,
Et data libertas noſcere amoris iter.

ubi vide notata, & Paſſeratium ad h. l.

133. *Tum tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,*
Et vetat inſano &c.]
de crimine cantat in Regio. forte legendum *de culmine dictat.* de vertice montis Parnaſi. receptam lectionem *ſuo de carmine* Marklandus exponebat pro de ſuis carminibus, mutato numero. *cantat* etiam pro varia lectione in Excerptis Scalig. Leidenſi altero, & in margine tertii Voſſ. ac ſecundo D'Orvill. Sed vide ad Lib. II. El. 1. 3. ubi pari variatione in MSS.

Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo.

quod illic etiam praetuli pro *cantat.* deinde pro *inſano foro* perperam *foco* in Voſſ. tertio, *toro* in altero D'Orvill. imitari videtur Virgilium Lib. II. G. 502.

Inſanumque forum & populi tabularia vidit.

quod cum hoc loco etiam confert Valens Guellius. elegantiam verbi *tonare* illuſtrant Heinſii notae ad Claudian. Conſul. Prob. & Olybr. v. 208. & vide quae ſupra notavi ad Lib. III. El. 15. 40.

135. *At tu finge elegos, fallax opus*] *Et tu* in Regio altero, Colbertino, & Borrich. *Ac tu* in D'Orvill. primo, & meo ſec. *Aut* Groning. ſed recte *At tu* in Colot. & primo ac ſec. Vatic. *felix opus* olim conjecerat Broukhuſius. ſed rejeciſſe poſtea videtur. *pellax opus* Heinſius emendabat in notis ad Virg. IV. G. 443. aptum nempe ad puellas exorandas. & ſic apud Horatium Lib. III. od. 7. v. 20. legebat Bentlejus, *Et peccare docentis Pellax hiſtorias movet.* pro *Fallax.* ubi plura de hac voce. ita paſſim *pellax Ulixes*, pro *fallax*, Virgilio aliiſque ſaepe reſtituere amabat Heinſius. de quo vide ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 510. dein *Scribat & exemplo* in ſec. Leid. & Voſſ. tertio *cetera verba* in primo D'Orvill.

137. *Militiam Veneris blandis patiere ſub armis*] *phtiare* in Mentel. Regio, Groning. & primo Leid. in quo etiam *erat* in fine ſeq. verſus. *ſub annis* primum in Aldinis, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliiſque edd. excuſum comparuit. nam in cod. Perreji, ſecundo Vatic. Mentel. Heinſiano, utraque Veneta, Reg. Lep. Volſci, & Beroaldi ed. *ſub armis* legitur. quod recte praetulit Gebhardus, & edidit Broukhuſius, quia hoc & ſeq. diſticho perpetua eſt a re militari tranſlatio. & remittit ad Ovidii Lib. I. Am El. 9. qua tota Elegia caſtra Amoris & Martis elegantiſſime conferuntur. hinc *mereri ſub Amore* apud eumdem Lib. II. El. 9. 23.

Me quoque, qui toties merui ſub amore puellae,
Defunctum placide vivere tempus erat.

ſed

Et Veneris pueris utilis hostis eris.
Nam tibi victrices, quascumque labore parasti,
140. Eludet palmas una puella tuas.
Et bene quum fixum mento decusseris uncum,
Nil erit hoc. rostro te premet ansa suo.

Illius

sed de sinceritate locutionis *mereri sub amore puellae* non inmerito illic in notis suis dubitat Patruus meus, cum *mereri sub aliquo* frequens sit, ideoque emendat,

Me quoque, qui toties merui sub Amore, puella Defunctum &c.

ut *defunctus puella* dicatur, quomodo *defungi amore, defungi militia*, & sim. *defunctus puella* est, qui *puellis nuper idoneus* Horatio. id certe praeferendum conjecturae Marklandi, qua in notis ad Statium Lib. IV. Silv. 5. pag. 217. scribendum censet.

Me quoque, qui toties merui sub Amore, duello *Defunctum* &c.

quod probabo, quamprimum aliquis ostendat Ovidium usquam *duelli* voce usum fuisse, aut ullum aevi Augustei poëtam elegiacum. idem Marklandus orae codicis sui Propertiani adscripserat, observandum esse in hoc disticho occurrere octo voces in *is* exëuntes. talia homoioteleuta saepe apud alios poëtas inveniuntur, quorum numerum hic non inibo, sed uno tantum huic non dissimili defungar exemplo, in quo eodem in disticho quinquies idem est sonus apud Tibullum Lib. I. El. 8. 13.

—— tacitis qui leniter undis,
Caeruleis placidus per vada serpis aquis.

altero versu *utilis hospes eris* in tribus Vaticanis.

139. *Nam tibi victrices, quascumque labore parasti,*
Eludet palmas una puella tuas.

Jam tibi v. c. Perreji, & primus Vatic. *victrici labore* Heinsius, forte quia *tibi victrices palmas tuas* inconcinnius existimabat. id certe valde inconcinnum adsentior. sed vel ideo emendandum arbitror,

Eludet palmas una puella duas.

Eludit in Neap. Borrich. Mentel. Excerpt. Scalig. Heinsiano, Askew. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. in codd. Regiis *eludit* & *eludat*. quod ultimum etiam est in primis aliisque vetustis edd. *Elidet* in quinto Vatic. oppositione inter *unam* & *duas* non invenusta. ut praedicat horoscopus, Cynthiam solam de Lycinna, aliaque ejus Phyllide, quas primis annis amarat, triumphaturam. hinc Lib. II. El. 1. 57.

Una meos quoniam praedata est femina sensus.

certe triumphum insignem de Propertio, cum duabus puellis Teïa & Phyllide deprenso, egit Cynthia, quod elegantissima Elegia describitur infra hoc libro El. VIII.

141. *Et bene quum fixum mento decusseris uncum*] *Ut bene* in Colotiano, primo & quinto Vatic. *confixum* in eodem Colot. primo, secundo, & quinto Vatic. Perreji codice, Mentel. Groning. Heinsiano, Regiis, Colbertino, Borrich. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. & meo priore. *merito* pro *mento* in Excerpt. Scalig. Borrich. Voss. pr. & tert. Heinsian. & meo primo. *confixum merito discusserit* in meo secundo. *confixo merito discusserit* in altero D'Orvill. & superscr: *confixum mento. discusserit* etiam in utroque Leid. tribus Voss. Askew. & primis edd. in quibus etiam *confixum merito. descusseris* vel *descusserit* in aliis. *discusserit* tamen non admittendum. illustrant hunc locum, quae notarunt Th. Marcilius & Casaub. ad Persium Sat. V. 160. & vide Crucquium ad Horat. I. od. 35. 20. ubi adfert, *Ut bene cum fixum mento discusseris uncum. discusseris* etiam producit Abramus ad Cic. I. Philip. cap. 2. *& fixum discusseris uncum* probasse videtur Heinsius ad Ovid. Lib. I. Am. 6. 25. *decusseris* optimum videtur. dein *Nil premit hoc* in Mentel. primo Leid. & D'Orv. & meo secundo. *haec* in v. c. Fruter. & primo Vatic. & mox *nostro te premat ausa* in Mentel. Askew. Heinsian. Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. *nostro te premat ausa tuo* Neapol. *mento te premat* D'Orvill. sec. *premit* in Regiis, & pro varia lect. *premat* ut in Borrich.

Illius arbitrio noctem, lucemque videbis,
Gutta quoque ex oculis non nisi jussa cadet.
145. Nec mille excubiae, nec te signata juvabunt
Limina: persuasae fallere rima sat est.
Nunc tua vel mediis puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatu.
150. Octipedis Cancri terga sinistra time.

ELEG.

143 ——— *noctem, lucemque videbis,*
Gutta quoque ex oculis non nisi jussa cadet] *lucemque subibis* Heinsius. *Gutta quidem* in Vatic. quinto, & meo secundo. *nunc nisi jussa* Neap. *justa* D'Orvill. pr. *jussae lacrimae*, ut apud Martial. Lib. I. Ep. 34.

Si quis adest jussae prosiliunt lacrimae.

& Ovid. Epist. II. 52.

Credidimus lacrimis, an & hae simulare docentur?
Hae quoque habent artes, quaque jubentur, eunt.

145. *Nec mille excubiae, nec te signata juvabunt*
Limina, persuasae fallere rima sat est.] *Nec nullae excubiae* Mentel. Leid. pr. Voss. quart. & meus sec. ut in primis edd. *nec ter signata* Excerptis Scalig. *signata* forte dicit obsignata, clausa; ut explicat etiam Gruterus Lib. III. Suspic. cap. 9. in fin. *Lumina* in Neap. Regio D'Orv. pr. meo altero, & primis edd. *persuade* Borrich. Heinsian. & meus prior. pro *rima* vitiose *prima* in Mentel. Modian. Neap. Borrich. duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, cum primis edd. supra Lib. I. El. 16. 27.

O utinam trajecta cava mea vocula rima
Percussas dominae vertat in auriculas.

ubi vide notata. & ad Lib. II. El. 13. 72.

Aut per rimosas mittere verba fores.

49. *Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatu*] *cavum* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vatic. *diducat* in Neap. & Borrich. *deducat* *hiatum* duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. & meus secundus cum primis edd. *te ducat* Heinsius. vera lectio *diducat hiatu*, ut edidit Broukhusius. & sic praeter Groninganum in Voss. quarto, & meo primo. Auctor Octaviae v. 725.

Diducta subito patuit mihi
Tellus hiatu.

ubi *subducta* male in Leidensi, & Trajectino a manu pr. vide Ciofani & Patrui mei notas ad Ovid. VIII. Met. 586.

150. *Octipedis Cancri terga sinistra time*] *Occipitis contra terga* in meo secundo, sed in marg. at. *octipedis. contra* etiam in primis edd. & *cave* pro *time* in primo D'Orv. meoque altero. *cautus* in Commeliniano Gebhardi. *Octipedem Cancrum* vocat, ut Ovid. I. Fast. 313.

Octipedis frustra quaeruntur cornua Cancri:
Praeceps occiduas ille subivit aquas.

Ὀκτάπους πάγουρος in Epigrammate Statyllii Flacci Lib. VI. Anthol. Graec. Tit. 3. Ep. 14. Lucem huic loco optimam conciliant, quae viri eruditi manus adnotaverat ad ed. Scaligeranae marginem, addito *Marcilii* nomine: „ Tangit genituram Propertii Babylonius ille, sub signo „ nempe Cancri, nam is testudine oritur sive „ tergo. cujus quae *terga* vocat, Manilius *testudinem* dicit Lib. II. (v. 199.) bene ibi „ Scaliger *testam* & *testudinem* ψαλίδα esse notat, sed non exprimit mentem Manilii poë„ tae sui, distinguentis ortus Tauri, Gemi„ norum, Cancri. at oportuit. nam ex ortus „ illius varietate pendent natalitia praedicta & „ apotelesmata. *sinistra* vero cancri orientis „ *terga* dicit, quia sidus Cancri infelix, ut „ patet ex Julio Firmico Lib. VIII. cap. 20.
par-

ELEG. II.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
  Accipe Vertumni ſigna paterna Dei.
Tuſcus ego, & Tuſcis orior: nec poenitet inter
  Praelia Volſanos deſeruiſſe focos.

5. Haec

„ partes pleraeque omnes Cancri infauſtae.
„ Manilius Lib. IV. (459.)

„ *Nec Cancri prima immunis, nec tertia pars eſt,*
„ *Nec ſexta, octavae ſimilis, decimaeque peracta*
„ *Prima rapit* &c.

„ *Octipes Cancer* capiendus chelis exceptis,
„ nam hae ſi numerentur, Cancri decem
„ pedes ſunt. poſſunt tamen *Octipedes* vocari
„ *Cancri* abuſione, chelis quoque ipſis adnu-
„ meratis. *Octipes* enim pro *multipes* dicitur.
„ Gloſſae ὀκτάπους, *millepes.* & in Excerptis,
„ *Polypus*, ὀκτάπους. item, πολύπους. ὁ ὀκτάπους,
„ *Poulypus*, *Multipes*. Senſus igitur loci eſt,
Propertio neque naufragium, neque bellum, nec terrae hiatum timendum, ſed Cancri ſignum infauſtum ei cavendum eſſe, ſive id illius geniturae ſidus fuerit, ut cenſet etiam Beroaldus, ſive Cynthiae aſtrum natale, ut putat Paſſeratius.

ELEG. II.] FABVLA VERTVMNI inſcribitur in pleriſque codd. & edd. antiquis. DE DEO VERTVMNO in meo primo. confer cum hac Elegia Ovidium XIV. Met. 642. & ſeqq. ſcriptum eſſe hoc carmen a Propertio in ſtatuam Vertumni, in ejus templo, unde proſpectus patebat in forum Romanum, ut patet ex v. 6. notat Hotoman. ad Cic. I. Verr. cap. 59. pag. 559. ed. Graev. ubi in verbis Aſconii Pediani legitur *Signum Vertumni in ultimo vico Thurario eſt*, ſed corrigendum *vico Turario*. quod firmat Acronis Horatii Scholiaſtae locus, quem adfert Broukhuſius ad v. 50. ubi & inſcriptionem marmoris Vertumno poſiti, & in iſto vico Tuſco inventi producit. de qua agit Hagenbuch. Epiſt. Epigraph. pag. 516. vide & Cruſii probab. Critic. p. 139. nonnulla ad hanc Elegiam notavit editor Elector. Etonenſ. Minor. pag. 131 & ſeqq. Commentarius vero ille Jo. Annii Viterbienſis *in Vertumnianam Propertii* (hunc enim titulum praefixit) quem memorat Vulpius, ſed non inmerito *hominem fanaticae eruditionis & ſtrigoſae Latinitatis* vocat, editus exſtat in ed. Pariſienſi in fol. an 1604. ubi pag. 805. & ſeqq. inſertus habetur poſt Beroaldi adnotationes, qui in eo egit, ut oſtenderet Vertumnum cum Jano eumdem eſſe, & omnia Jani ac Vertumni epitheta Noacho convenire. qualia acumina nugacia ſuo libenter relinquimus auctori.

1. *Quid mirare meas tot in uno* &c.] *Qui mirare* Heinſius & Oudendorpius, ut in aliis libris eſſe teſtatur Paſſeratius. vid. & Cl. Schrader. cap. V. Emend. p. 90. & ſic Marklandus, id eſt, *tu qui miraris*. & addiderat, „ Scio
„ iſtud Lib. III. El. 9. 1.

„ *Quid mirare meam ſi verſat femina vitam.*

„ ſed ibi eſt alia ratio. Horatius (Lib. I. od. 5. 1.)
„ *Qui multa gracilis te puer in roſa. Quur mirare* in primo D'Orvill. *ſigna paterna mei* in Borrich. Heinſiano, & meo priore. pro *paterna* in Regio, primo D'Orvill. & meo ſecundo *petenda.*

3. *Tuſcus ego & Tuſcis orior, nec poenitet inter Praelia Volſanos* &c.]

a Tuſcis orior in primo Vatic. *& Tuſcis* Askew. Groning. D'Orv. ſec. *Tuſcus ego, Tuſcis orior* D'Orv. pr. in Regiis, Colbertino, meoque ſecundo, *Thuſcus ego*, *Thuſcis* &c. *et*, vel *è Tuſcis orior* Heinſius. male Broukhuſius edidit. *Tuſcus ego*, *Tuſcis orior*. & quamvis nihil difficultatis aut mendae in hac lectione ſtatuat Gebhardus, ultima tamen in *ego* non producitur apud Propertium, niſi locis corruptis, ut notatum eſt ad

Lib.

5. Haec me turba juvat: nec templo laetor eburno:
Romanum satis est posse videre forum.
Hac quondam Tiberinus iter faciebat: & ajunt
Remorum auditos per vada pulsa sonos.
At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
10. Vertumnus verso dicor ab amne Deus.
Seu, quia vertentis fructum praecepimus anni,

Ver-

Lib. I. El. 8. 31. edidi itaque *Tuscus ego & Tuscis orior.* ut ad marginem ed. Graev. etiam correxerat Marklandus. metri igitur caussa hic inferendum erat *& Thuscis* vel *è Thuscis orior.* quamquam Latinitatis ratione *Thuscis orior* atque rectum sit ac *è Thuscis.* ut docent Livii & Horatii loca a Broukhusio producta. quibus adde, quae notavit Drakenb. ad Livium Lib. II. 6. 1. dein *Praedia* conjecerat Heinsius. *Volsinos* in quinto Vatic. v. c. Perreji & Borrich. *Volsanios* in Regiis, Neapol. meo secundo, & primis edd. *Volscinios* in altero Leid. Voss. tertio, & D'Orv. sec. *Volscanios* Askew. sed *Volsanos* in Mentel. Heinsiano, Groning. & meo primo (vid. Demster. Etrur. Regal.) *Clusinos* in primo Vaticano. quod soli Volsco verosimilius videbatur. *Volsinos* praetulit editor Elector. Etonens. Minor.

5. *Haec me turba juvat*] *Haec mea turba* in Neapol. *Nec me turba juvat* primus Leid. tres Voss. & meus uterque, ut legebat Ayrmannus. *Ne me* Leid. sec. *Haec me templa juvant* D'Orvill. pr. *Nec me tura juvant* conjecerat Passeratius, praeferens tamen Lipsianum *Haec me turba juvat.* quod a Colbertino, uno Regio Colot. Vatic. pr. & sec. Groning. & primis edd. firmatur. *lector* in Mentel. & duobus Leidd. id est, *oblector*, ut legisse Annium Viterbiensem notat editor Elector. Etonens. Minor. *satis &* in Leid. & Voss. pr.

8. *Remorum auditos per vada pulsa sonos*] *per vada fulsa* in Mentel. & primo Leid. unde quis *falsa* posset elicere. sed *pulsa* optime se habet. ita apud Horatium A. P. v. 65. *sterilisve palus aptaque remis* emendavit Marklandus in Explic. vet. Script. post notas ad Eurip. Suppl. pag. 262. 263. pro eo quod nunc editur *prius aptaque remis.* & sic legendum conjecerat Cuninghamus Animadv. in Horat. Bentl. p. 209. & 210. aut *versataque* vel *dudum actaque.* in Epitaphio, quod inserui T. II. Anth. Lat. pag. xi.

Non ego caeruleam remo pulsabo carinam.

ut apud Gruterum, Fabrettum, aliosque legitur pro *sulcabo.* Ovidius Lib. IV. Trist. El. 1. 10.

Quique ferens pariter lentos ad pectora remos
In numerum pulsa brachia versat aqua.

Tibullus Lib. II. El. 5. 34.

At qua Velabri regio patet, ire solebat
Exiguus pulsa per vada linter aqua.

ubi *pulsa aqua* egregie pro inepta aliorum lectione *pulla*, id est, parva, vindicatur a Broukhusio, probante Cl. Heynio, quod a meis codicis Schefferiani excerptis illic firmatur.

10. *Vertumnus verso dicor ab amne Deus*] respicere volunt Propertium ad statuam Vertumni ab Agrippa positam in ripa Tiberis, quum ille alveum vertisset, vel quia Vertumnus lacum Curtium in Tiberim averterit. Ovidius VI. Fast. 410.

Nondum conveniens diversis ille figuris
Nomen ab averso ceperat amne Deus.

vide G. Fabricium ad Horat. p. 126. & hic Passeratium pag. 574. 575. paullo ante *tandem concessit* apud Annium legi notat editor Elect. Etonens. Minor. *rursum concessit* Ayrmanno placebat. *suis campum* (vel *spatium*) *concessit alumnis* legebat Heinsius. Campum Martium intellige, quem ambit Tiberis, Varro IV. de L. L. pag. 12. *Itaque Tiberis amnis, qui ambit Martium campum & urbem. Oppidum Interamna dictum.*

11. *Seu quia vertentis fructum praecepimus anni*] sic v. c. Fruter. Mentel. Leid. pr. & meus se-

Vertumni rursus creditur esse sacrum.
Prima mihi variat liventibus uva racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.

15. Hic

secundus. *percepimus* in sec. Leid. Voss. tertio & quarto, altero D'Orvill. meo primo, aliisque & primis ac ceteris vetustis edd. sed alterum recte admisit & exemplis probavit Broukhusius. adde Heinsii notas ad Ovid. Epist. XVII. 107. & ad IV. Fast. 940. qui *praecepimus* ex cod. Voss. & Menteliano etiam praefert Lib. I. Advers. cap. 2. ut de primitiis fructuum, quae Diis agricolis offerebantur, quos inter etiam Vertumnus erat, intelligatur. vid. Gebhard. I. Crep. 1. *Praecerpsimus* etiam legi posset. ut apud eumdem Ovid. Epist. XX. 143. *Quis tibi permisit nostras praecerpere messes*. ubi similis in MSS. varietas. vide illic notas.

12. *Vertumni rursus creditur esse sacrum*] *credidit* in plerisque codd. quibus accedunt Askew. Groning. Borrich. duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orv. mei. & edd. primae. *creditur* in v. c. Perreji. mendum procul dubio in voce *rursus*. *vulgus credidit* in aliis MSS. legi notat Passeratius. *Vertumnum rursum* apud Annium haberi notat editor Elect. Etonens. Min. & ipse tentat *Vertumni, rus hunc credidit esse sacrum*, eo sensu, homines rustici crediderunt hunc anni vertentis fructum sacrum esse Vertumni. sed quis usquam *rus credidit* pro rusticis dixerit, probari nequit. addit autem, amicum se admonuisse legendum esse, *Vertumni fructum credidit* &c. ingrata vocis *fructum* iteratione. Ayrmanno etiam corrigendum videbatur,

> Seu (subintell. *dicor*) *quia vertentis fructum praecepimus anni*,
> *Vertumno fructus creditur esse sacer.*

Vertumni rus se credidit esse sacrum corrigit Heinsius Lib. I. Advers. cap 2. ut *rus Vertumni sacrum* dicitur pro *Vertumno sacrum*. de quo vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 361. & quae supra notata sunt ad El. I. huj. Lib. v. 97. idem tamen Heinsius *Vertumni Thuscus credidit* etiam conjecerat in notis Propertianis pag. 741.

13. *Primo mihi variat liventibus uva racemis,*
Et coma lactenti spicea fruge tumet]
hoc loco Heinsius opportune stabilivit emendationem suam apud Silium Ital. Lib. VII. 208.

> *Uviferis late florebat Massicus arvis*
> *Miratus nemora & liventes sole racemos,*

pro *lucentes*. quae voces alibi etiam confunduntur. vid. Markland. ad Statii Silvas p. 65. ubi *liventes racemos* hoc in loco recte explicat illis Horatii Lib. II. od. 5. 10.

> ——— *jam tibi* lividos
> *Distinguet Autumnus* racemos
> *Purpureo varius colore.*

sic enim vere restituit Bentlejus, & hoc Propertii versu adstruit, non *varius colore*. Auctor Epigrammatis Graeci de Vere (quod *Meleagro* in MSS. tribuitur) sub finem Lib. I. Anthol. Gr. Tit. 91. v. 11.

> Ἤδη δ' εὐάζουσι φιλεσταφύλῳ Διονύσῳ
> Ἄνθεϊ βοτρυόεντος ἐρεψάμενοι τρίχα κισσῶ.

quod sic vertit Hugo Grotius:

> *Velatique hedera caput & livente racemo*
> *Nisaei celebrant ovantes orgia mystae.*

cujus elegantissimi epigrammatis integram interpretationem Grotianam dedi in notis ad T. II. Anth. Lat. p. 351. praeferendam, ni fallor, Rittershusianae ad Oppian. Lib. I. Halieut. pag. 200. & 201. sic *liventes uvae*, *liventia pocula*, & sim. saepe apud poëtas. & *pruna nigro liventia suco* apud Ovid. XIII. Met. 817. ubi etiam *lucentia* male in codd. MSS. ut saepe hoc verbum a librariis in alia fuit mutatum, atque e MSS. restituendum Martiali Lib. XIV. Ep. 157. *Nec tantum pullo liventes vellere lanas*. pro *lugentes*, vel *lucentes*, ut in aliis. *variat* Gr. περκάζεται exponebat Dousa P. notis MSS. ad marg. ed. Rovillianae. de usu verbi *variare* absolute positi praeter Passeratium ad h. l. vide Cuningham ad Horat. Bentleji pag. 264. minore versu *latenti* vitiose in Voss. quarto. *lectenti* in tertio, & Leid. sec. *spicea fronde* pro varia lectione in Exc. Scalig. respexisse videtur poëta illud Virgilii Lib. I. G. 315.

> *Frumenta in viridi stipula lactentia turgent.*

vide Heins. ad Ovid. XIV. Met. 633. his autem

15. Hic dulces cerafos, hic autumnalia pruna
Cernis & aeftivo mora rubere die.
Infitor hic folvit pomofa vota corona,
Quum pirus invito ftipite mala tulit.
Mendax fama noces. alius mihi nominis index.
20. De fe narranti tu modo crede Deo.
Opportuna mea eft cunctis natura figuris:
In quamcumque voles verte, decorus ero.
Indue me Cois, fiam non dura puella:
Meque virum fumta quis neget effe toga?

25. Da

tem verfibus indicari frugum primitias quae Vertumno libabantur, recte docuit Broukhufius ad Tibull. Lib. I. El. I. v. 18.

Et quodcumque mihi pomum novus educat annus,
Libatum agricolae ponitur ante Deo.

ubi *agricolam Deum* non de quocumque ruris numine, fed folo Vertumno exponit. & fic Heinfius Lib. I. Adverf. cap. 2. pag. 8. qui etiam ad Terminum, de quo proxime praecefferat apud Tibullum, referri poffe cenfebat.

15. *autumnalia pruna*] *poma* in Borrich. Voff. quarto, Heinfiano, & meo priore. & fic adfert Bernard. Cyllenius ad Tibull. Lib. I. El. 1. 8. fed fequitur *pomofa corona*. & *pruna*, quod & in Mentel. & reliquis codd. recte tuetur Broukhufius, adducto inter alia hoc loco ex Copae Auctore v. 18.

Sunt & cafeoli, quos juncea fifcina ficcat:
Sunt autumnali cerea pruna die.

vide quae illic notavi. ibidem fequitur v. 21.

Sunt & mora cruenta, & lentis uva racemis.

ubi *cruenta* vocat *mora*, quae Propertio *rubere* hic dicuntur.

18. *Quum pirus invito ftipite mala tulit*] *Quum prius* corrupte in Borrich. Heinfiano, Askew. & primis edd. fed recte Beroaldus emendavit *pirus*. quia refpicit ad infitionem, de qua loquitur Virgilius Lib. II. G. 33.

Et faepe alterius ramos inpune videmus
Vertere in alterius, mutatamque infita mala
Ferre pirum.

Volfcus etiam licet in illius editionis textu *prius* legatur, in notis tamen fuis *pirus* agnofcit, quum exponit *pirus tulit mala*, *malum in pirum adoptatur. in muto ftipite*. Vatic. quintus, & primus D'Orvill. *injuncto* in Colot.

19. *Mendax fama noces*] *vaces* in quinto Vatic. primo D'Orv. & meo fecundo. *voces* in Voff. pr. minore verfu Gebhardum *veranti* pro *narranti*, ex veftigiis cod. Pal. in quo *varianti*, reponentem merito explofit Broukhufius.

22. *In quamcumque voles verte, decorus ero*] ita recte editur, *figuram* nempe, male enim in fec. Leid. & tribus Voff. *In quaecumque*. ut ex codice Livineji Guyetus, & ex Commeliniano praefert Gebhardus, in Heinfiano & meo primo *quemcumque*. in Palatino primo D'Orvill Askew. & meo fecundo *In quacumque*. proba eft recepta lectio *In quamcumque voles verte*. ut infra v. 47.

Quod formas unus vertebar in omnes.

ubi vide.

23. *Indue me Cois, fiam non dura puella:*
Meque virum fumta &c.]

Chois in Neapol. primo Leid. primo & quarto Voff. & meo utroque. *Caeis* in primis edd. *fiam modo dura puella* in quarto Voff. fed male. *non dura puella* eft facilis, non ruftica, nec votis adverfa, quia Coas veftes gerere erat libidinofarum; de molli inceffu capit Doufa probante Livinejo. vide ad Lib. I. El. 2. 2. altero verfu praetuli *Meque virum fumta quis neget effe toga?* licet *Atque virum* ex editionibus antiquis ediderit Broukhufius, cui fcripturae proxime accedit Borrichianus, in quo *Aeque virum*. *Jamque virum*

in

25. Da falcem, & torto frontem mihi comprime foeno:
Jurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis:
Corbis in inposito pondere messor eram.

Sobrius

in cod. Perreji, & primo ac secundo Vatic. sed *Meque virum* agnoscit longe major scriptorum codicum & editionum priscarum numerus. ita enim in Colbertino, altero Regio, quinto Vaticano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. idque quinque codicum auctoritate probabat Marklandus, ad Statii Silvas pag. 289. & se ita editurum promittit. recte igitur me in ipso Propertii textu sic exhibuisse opinor, praesertim quum ita jam editum fuerit in Aldina secunda an. 1515. Gryphianis 1551. 1561. Mureti Veneta 1558. Lugdunensi Rovilliana 1559, Canteri, Dousarum Raphelengiana, & Wecheliana.

25. *Da falcem, & torto frontem mihi comprime foeno*] *Da facilem* vitiose in Askew. sensum loci optime exponunt, quae ad oram libri sui adnotaverat Lucas Fruterius, translata a Ger. Falkenburgio in editionis Mureti exemplar, quod est in Biblioth. Leidensi: „ *Veteres, quum* „ *illis, quae vulgo ferimus, caputiis & pileis* „ *carerent, & vel nudo capite essent, vel caput* „ *cucullo vestis operirent, idcirco in magno aestu,* „ *qui foenum secabant, contra ardorem solis ca-* „ *put torto foeno tegebant. itaque ex foeno torto* „ *foenisecem Propertius significavit.* sed haec totidem verbis leguntur apud Turneb. Lib. XXIII. Advers. cap. 6. dein *germina* male in Voss. tertio. *gramina facta* in D'Orvill. pr. meo altero, & primis edd. *semina jacta* in Groning. & secundo D'Orv. in cujus tamen margine *gramina secta.* quae verissima lectio. *falx* enim non convenit illi, qui semina jacit. & sic Ovidius XIV. Met. 645 de Vertumno:

Tempora saepe gerens foeno religata virenti
Desectum poterat gramen versasse videri.

gramina secta etiam Lib. II. El. I. 74. *Non Perimedea gramina secta manu.*

27. *Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis:*
Corbis in inposito pondere messor eram.]
Non displicet conjectura P. Francii, qui legendum putabat, *Arma tuli quondam, memini, & laudabar in illis.* Marklandus adscripserat, *argutius esset* in armis. *ut Virg. Aen. II.* 314. Arma amens capio, nec sat rationis in armis. *sed forte simplicitati Propertianae illud melius convenit.* locutionem *in illis* armis nempe, seu quum arma gererem, armatus essem, egregie illustrant quae praeter Passeratium ad h. l. notarunt Heinsius & Patruus meus ad Ovid. VIII. Met. v. 313. ubi bene restituerunt primis Nestor in *armis.* & vid. Withof. in Specim. Gunther. pag. 42. *arma tulisse* Vertumnum inter alias species adsumtas, quum ad Pomonam aditum quaereret, indicat etiam Ovidius XIV. M. 651. *Miles erat gladio, piscator arundine sumta.* altero versu in illis *messor eram* mendum latere olim suspicatus fuit Broukhusius, nam codici suo adscripserat: *atqui messorem egit disticho praecedente. latet hic mendum.* sed in editis notis nihil ea de re monuit. *messis* in Voss. tertio. An hinc legi posset *messis erat?* quia messum in corbe colligebant. & primo loco forte frondatorem innuit torto foeno etiam caput a solis ardore defendentem, hoc autem disticho messorem. quod colligo ex illis Ovidii, quae vindicant lectionem receptam," Lib. XIV. Met. 643.

O quoties habitu duri messoris aristas
Corbe tulit, verique fuit messoris imago.

& v. 649.

Falce data frondator erat vitisque putator.

Corbis ab inposito. in Colot. & quinto Vatic. D'Orvill. pr. & meo secundo. ut correxerat Heinsius, vel *at inposito. opposito* in primo Regio. *Corbis inposito* Borrich. & Askew. neglecta repetitione τῶ *in*, nam in cod. Perreji, Menteliano, Colbertino, altero Regio, Groningano, primisque edd. Venetis, Reg. Lep. Volsci & Beroaldi, *Corbis in inposito. Corbis & inposito* in Ald. utraque, Juntina, Colinaei, Gryphii, aliisque. sed recte Broukhusius *in inposito* tuetur, & loquendi elegantiam exemplis illustrat: quibus adde quae adfert Heinsius ad Valer. Fl. Lib. I. 486. & ad Lib. V. 349. qui hic tentaverat *Corbis item inposito.* alterum *in inposito* praeferebat Marklandus, non *at* neque *et*, ut alii. idque non in-

Sobrius ad lites: at quum est inposta corona,
30. Clamabis capiti vina subisse meo.
Cinge caput mitra, speciem furabor Iācchi:
Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.

Cassibus

inprobat Electorum Etonensium editor, sed vel hic *inposito*, vel sequente versu *inposta* suspectum habet. & certe mox v. 33. iterum sequitur *Cassibus inpositis*. & v. 46. *flos inpositus fronti*. an forte hic substitui posset, ut abundantiam messis suae solito majorem jactet:

Corbis in insolito pondere messor eram.

29. *Sobrius ad lites: at quum est inposta corona, Clamabis capiti vina subisse meo*]

Sobrium ad lites Turnebus Lib. III. Advers. cap. 23. & Lib. XIII. cap. 6. exponit caussidicum, seu aptum ad caussas & advocationes. & eo fere sensu Volscus jam interpretabatur *interdum in patronum* (vertebar nempe) *sobrius*, *ab eo interdum sumpta corona male sobrium convivam me putabis*. adde Torrent ad Horat. Lib. I. Epist. 19 8. de locutione ipsa *Sobrius ad lites*, ut *Lygdamus ad cyathos*, & sim. praeter ea quae Turnebus dedit, vide etiam quae notavi supra ad Lib. III. 21. 41. sed praefero potius Passeratii interpretationem, ut profiteatur Vertumnus, se litibus & jurgiis, quae ebriosorum sunt, abstinere, si sobrius esset, sed quum coronatus Baccho indulgeret, in jurgia pronum. Heinsium quoque offendisse videtur *inposta corona*, propter praecedens *inposito pondere*, & conjecerat. *at quum mihi sumta corona est*. sed mox sequitur *arundine sumta*. pro *clamabis* in Heinsiano & meo priore *Jurabis*. quod male repetitum ex v. 26. pro *subisse* in Groning. Askew. & tertio Voss. *subesse*. ut Livinej.

31. *Cinge caput mitra, speciem furabor Iācchi: Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.*]

pro *mitra* in Borrichiano *myrto*. sed sinceritatem receptae lectionis tuetur Ovidius XIV. M. 654. de Vertumno:

Ille etiam picta redimitus tempora mitra.

& Baccho *mitra* optime convenit. supra Lib. III. El. 15. 30. hymno ad Bacchum:

Candida laxatis onerato colla corymbis.
Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.

pro *Iācchi* vitiose in Regiis *Achivi* & *Achei*. quorum unum etiam est in primis edd. alterum in omnibus fere codd. ut in Neapol. Excerpt. Scalig. Groning. Borrich. Askew. primo Leid. pr. & quarto Voss. secundo D'Orv. & meo utroque. altero versu *Si mihi plectra dabis* legebat Francius. huic loco simile est illud Sapphus apud Ovid. Epist. XV. 23.

Sume fidem & pharetram, fies manifestus Apollo:
Accedant capiti cornua, Bacchus eris.

& conferri merentur quae in Epitaphio eleganti occurrunt ex Fabretto aliisque edito in Tom. II. Anthol. Lat.

Si libeat thyrsum gravidis onerare corymbis,
Et velare comam palmite, Liber eris.
Pascere si crinem & lauro redimire capillos,
Arcum cum pharetra sumere, Phoebus eris.

hoc autem disticho forte aptius sequeretur post v. 24. illo ordine,

Indue me Cois, fiam non dura puella:
Meque virum sumta quis neget esse toga?
Cinge caput mitra, speciem furabor Iācchi:
Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.

speciem Iācchi pro forma ponit. vid. Rhodium in Lexico Scribon. p. 443. forte tamen hic melius esset,

——— *faciem furabor Iācchi.*

quia mox sequitur, *Est etiam aurigae species Vertumnus* Ovidius XI. Met. 653.

—— *positisque e corpore pennis*
In faciem Ceycis abit, formaque sub illa
Luridus.

frequenter enim *species* & *facies* inter se commutantur in MSS. ut patebit ex locis Virgilii IV. G. 361. Ovidii Epist. II. 91. XV. Met. 252. Lucani VI. 758. Manilii Lib. I. 836. & apud alios passim. vel mox scribendum *Est etiam aurigae facies Vertumnus*. ut olim conjecerat Broukhusius.

33. Cassi.

Cassibus inpositis venor: sed arundine sumta
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
35. Est etiam aurigae species Vertumnus, & ejus,
Trajicit alterno qui leve pondus equo.

Sup-

33. *Cassibus inpositis venor: sed arundine sumta Faunus plumoso sum Deus aucupio.*]

Cassibus assumtis venor, at in Askew. quod forte non spernendum propter frequentem vocis *inpositis* in hac Elegia recursum, ut notavi supra ad v. 27. *ast* in Regio. corrupte *rerior* in Borrich. & *verior* in meo priore. Fauni, qui aucupii Deus est, formam se induere dicit Vertumnus *sumta arundine*, ut piscatorem Vertumnus describens Ovidius d. l. v. 631. *Miles erat gladio, piscator arundine sumta.* qua in re *calamum* vocat noster mox v. 37. *pisces calamo praedabor.* sic *calamum* de aucupio idem Ovidius Rem. Am. 802.

——— alite capta
Aut lino aut calamis praemia parva sequi.

ubi imitatur nostrum Lib. III. El. XI. 46.

Sive petas calamo praemia, sive cane.

possis etiam *arundine structa*. ut Lib. II. El. 15. 24.

Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & structo figere avem calamo.

optima N. Heinsii hoc in versu conjectura, quam Aldinae editioni adscripserat,

Faunus viscoso *sum Deus aucupio.*

quae egregie etiam adstrui potest loco Petronii cap. 109. *Ecce etiam per antennam pelagiae consederant volucres, quas textis arundinibus peritus artifex tetigit. Illae viscatis illigatae viminibus deferebantur ad manus.* ubi Gonsalius *viscatum* illud *aucupium* bene illustrat, & inter alia Graecum Erycii Epigramma adfert, in quo ἰξευτὴς δόναξ, *viscosa arundo*, dicitur, Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. 12. Ep. 84.

Οἵ τε λίνοις βαλόντες πεποιθότες, οἵ τε σιδάρῳ,
Οἵ τε καὶ ἰξευτῇ λαθροβόλῳ δόνακι.

quos versus male reddentem Interpretem castigat Gonsalius. plura de hoc aucupio vide ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 178. Ceterum quatuor versus, qui apud nostrum Lib. III. El. XI. v. 43. a v. 43. usque ad v. 46. loco non suo aberrarunt, hic collocandos esse, illic suspicatus sum, ut ad venatorem & aucupem Vertumnum referantur, eo ordine,

Cassibus inpositis venor: sed arundine sumta
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
Et leporem, quicumque venis, venaberis, hospes.
Et si forte meo tramite quaeris avem:
Et me Pana tibi comitem de rupe vocato:
Sive petas calamo praemia, sive cane.

sic enim & Fauni & Panis figuram induet Vertumnus, sive aucupio sive venatu opus sit.

35. *Est etiam aurigae species Vertumnus, & ejus Trajicit alterno qui leve pondus equo.*]

sed etiam in Regio. *auriga* in Heinsiano, & meo primo. *Est etiam aurigae speciem* conjecerat Heinsius, vel, quia semper in prima persona hic de se loquitur Vertumnus, *Est etiam aurigae specie.* pro *& ejus* in variis MSS. & edd. priscis *& haeius*, vel *aeius*, aut *eius*, tamquam *ejus* librariorum auribus ingratum sonasset. unde infeliciter Passeratius formabat *& ollus* pro *& ille.* certe *ejus* vocem velut humi serpentem, a Virgilio aliisque poëtis Epicis numquam adhibitam, Elegiacis rarissimam, ex Horatii Lyrico carmine ejecit Bentlejus ad Lib. III. od. XI. 18. unico tantum producto Ovidii loco Lib. III. Trist. 4. 27. licet Nasonem bis hac vocula usum addat, alter illius locus est Lib. VIII. Met. 16. *saxo sonus ejus inhaesit.* ubi in duobus MSS. legi *saxo sonus haesit in illo*, Patruus meus notavit, qui licet vocem non facile adhibendam in carminibus agnoscat, tamen non temere etiam sine codicum auctoritate apud veteres ejiciendam censet, producens alium Tibulli locum Lib. I. 7. 25. & ipsius Propertii, ubi etiam in fine versus, ut h. l. occurrit, infra El. 6. 67.

Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod ejus
Una decem vicit missa sagitta rates.

Addi potest tertius Ovidii locus Lib. IV. ex P. Epist. 15. 6.

A meritis ejus pars mihi nulla vacat.

neque

Suppetat hoc, pisces calamo praedabor, & ibo
Mundus demissis institor in tunicis.
Pastorem ad baculum possum curvare, vel idem
40. Sirpiculis medio pulvere ferre rosam.

Nam

neque refugit Gratius Cyneg. v. 224.

——— *si qua est, qua fallitur ejus*
Turba loci.

sic *hujus* apud Virg. IV. G. 321. *quae gurgitis hujus Ima tenes.* & Ovid. IV. Met. 744. *tactuque induruit hujus. eum* quoque initio periodi non raro adhibuisse Virgilium notavi ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 396. noster Lib. III. El. 18. init.

Credis eum jam posse tuae meminisse figurae.

recte igitur Bentlejus hoc in loco Propertii *ejus* sine sententiae dispendio non posse abesse animadvertit, sequente praesertim *qui.* ut apud Horatium Lib. IV. od. 8. 18. *Ejus, qui domita nomen ab Africa Lucratus.* minore versu *desultorem* intelligi manifestum est. de quo vide Cael. Rhodiginum Lib. XXI. Lect. Antiq. cap. 30. Scalig. ad Manil. p. 391. & Lipsium Lib. III. de Milit. Rom. pag. 147. *Trajicit adverso* in cod. Regio. *Trajicit alternos qui leve pondus equos* Heinsius in ora ed. Ald. pro *leve pondus* Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 166. *leve corpus* malebat. ut in margine libri sui etiam correxerat Marklandus. & sic olim Broukhusius legendum suspicabatur, sed postea rejecit, & *pondus* ideo hic dici adnotavit, quia isti desultores erant armati.

37. *Suppetat hoc, pisces calamo praedabor*] corrupta scriptura est in nonnullis codd. in quibus *Suppet.* ut in Mentel. primo Leid. Heinsiano, & meo priore, in quo suppletum *Suppetat* a manu secunda. *Superat* Borrich. *supperat* Nesp. Heinsius in marg. ed. Ald. conjecerat *Suppar huic. Suppetat, hoc pisces calamo* &c. Passeratius, subintellecto *si suppetat.* sed rectius idem Heinsius & Marklandus *Suppetat hic*, calamus nempe. *suppetat* enim hic est, si usu veniat. & ita edidisse Annium Viterb., nec aliter legere debuisse, qui interpunxerunt *Suppetat hac, pisces* &c. notavit editor Elect. Etonens. Minor. qui ipse interpungit: *Suppetat; hoc pisces* &c. *Suppetat hue calamus, pisces praedabor* Guyeto placebat. deinde *mundus institor*, pro eleganti & nitido, ut contra *inmundae Sabinae* Ovidio Lib. I. Am. 8. 39. quomodo praefert Heinsius pro *incultae*, & hoc loco firmat. *& tunicis* in D'Orvill. pr. *tunicis demissis* vide Ferrar. Lib. III. de Re Vest. cap. 6. p. 190.

39. *Pastorem ad baculum possum curvare*] sic legitur in primo & quinto Vaticano, & ex cod. vetusto protulit ac probavit Passeratius. quod secutus est editor Elect. Etonens. Minor. & ita conjecisse Francium notavit, atque adsensus est Broukhusius, licet *curare* ediderit, ut placuit olim Palmerio in Spicilegiis pag. 181. & Turnebo Lib. III. Advers. cap. 23. & Lib. XXIII. cap. 6. quod in multis MSS. & primis, aliisque vetustis edd. etiam exstat. & sic Casaub. ad Suet. Tib. cap. XI. circa fin. ubi locutionem verbi *curare* cum quarto casu illustrat. Valens Acidalius ad Vellej. l. I. c. 95. & jam olim Volscus *curare pastorem* ita interpretatus est, ut dicat Vertumnus, se Pana fieri posse, cum libuerit, quia *Pan curat oves, oviumque magistros.* & inde *pecoris Deus & armenti custos* Pan dicitur Ovidio II. Fast. 271. 277. aliter Heinsius, cui id minus Latinum videbatur, ideoque *Pastori ad baculum possim certare* emendabat Lib. I. Advers. cap. 2. & in notis Propertianis p. 742. hoc est, Pastori certare possum ejus formam habitumque exhibendo. idem quoque Francius tentaverat *formare.* sed quod minus adridet. *curvare* vera lectio est, quae Marklando etiam se commendabat, ut habitum pastoris baculo incumbentis referat. Ovidius IV. Trist. El. I. v. 11.

Fessus ut incubuit baculo saxove resedit
Pastor, arundineo carmine mulcet oves.

Pastor me ad baculum possum curvare, legebat Aytmannus.

40. *Sirpiculis medio pulvere ferre rosam*] *Serpiculis* in plerisque codd. & vetustis edd. nisi quod *Sepiculis* in Neap. *Scirpiculis* in Colot. *Serpiculus* in uno Regio, Askew. secundo Leid. primo & quarto Voss. & sec. D'Orvill. de *Sirpiculis*

sc.

Nam quid ego adjiciam, de quo mihi maxima cura est,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Caeruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre
Me notat, & junco brassica vincta levi.

45. Nec

seu canistris vimineis, a *sirpando*, seu ligando dictis, vide hic Beroaldum, & Interpretes ad illud Columellae Lib. X. v. 305.

Et vos agrestes, duro qui pollice molles.
Demetitis flores, cano jam vimine textum
Sirpiculum ferrugineis cumulate hyacinthis.

ubi *Surpiculum* scribitur in vetustissimo S. Germani codice. pro *cano* autem *raro vimine* conjecerat Heinsius. *ferre rosam* D'Orvillius exponebat, coronis nempe faciendis, quarum cum multus fuerit in urbe usus & in his rosarum, hinc verosimile videri notaverat, nonnullos agrestes victitasse floribus, quos in urbem adportabant. certe Ovidius non obscure indicat Romae peculiarem vicum fuisse ubi coronae nectebantur, Lib. VI. Fast. 791.

Lucifero subeunte lares delubra tulerunt,
Hic ubi fit docta multa corona manu.

Plinius XXXV. 11. Glyceram memorat, quae venditando coronas sustentaverat parpertatem. *medio pulvere* pro media aestate, vel media via pulverulenta exponit Passeratius, sed Propertium, de Circo loqui, ubi ludorum spectatoribus rosae aliique flores vendebantur, notat Vulpius. certe Ant. Perrejus ed. Aldinae etiam adscripserat, *an medio pulvere, media arena theatri. ibi enim florales divendebant rosam.* & haec explicatio adjuvari posset loco Ciceronis I. in Verr. cap. 95. ex quo patet in Circum maximum iter fuisse ex vico Tusco ac signo Vertumni.

41. *de quo mihi maxima cura est*] sic in Broukhusii editione, ex cod. Borrich. & Groning. & hanc lectionem probabat Marklandus ex imitatione Ovidii Lib. IV. Trist. 3. 17. *Esse tui memorem, de quo mihi maxima cura est.* in aliis *fama.* ut in primo Leid. & pr. D'Orv. *fama est* in meo secundo. *maxima vis est.* in v. c. Fruterii. *quorum mihi* Francius. quod autem Broukhusius interpretetur de Vertumni obsequio adversus Pomonam, non sine caussa rejicitur ab editore Elector. Etonens. Minor. pag. 135., quia nunc non de amoribus Vertumni, aut variis figuris ab eo adsumtis, ut aditum sibi ad eam pararet, & *caperet spectatae gaudia formae*, ut ait Ovidius, sed de oleribus hortorum agitur, & ideo intelligit curam quovis mense saepius redeuntem ob infinitas sationes & messes hortenses, prae quibus simplex & rara arborum cura. *Tortorum in manibus* inepte in Groningano. ex hoc loco patet Vertumnum hortis eorumque proventui etiam praefuisse. quo referebat Heinsius locum Columellae Lib. X. 308. *Mercibus ut vernis dives Vortumnus abundet.* ut emendandum pro *Portumnus* notat Lib. I. Advers. cap. 2. pag. 9. quod jam monuit Baptista Pius, & in novissima editione receptum est. Hoc autem distichon & duo sequentia a librariis sua sede mota, & transponenda post v. 18. censet Cl. Schraderus Emend. cap. IX. pag. 167. 168.

43. *Caeruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre*
Me notat &c.]

adfert hunc versum Nestor in Vocabulario pag. 34. in *caeruleus*, & pag. 40. b. in *cucumis.* & imitatur auctor Copae v. 22. Tom. I. Anthol. Lat. p. 715.

Est pendens junco caeruleus cucumis.

ubi vide. *caeruleus cucumis* est flavus ac caereus, non cyaneus. de quo vid. Micyll. ad Ovid. III. A. A. 184. ad hunc locum Gorius in Observ. ad Donii Inscript. pag. 73. & 74. refert Tabulam IX., in qua Vertumnale sacrum exhiberi censet, quia illic etiam *cucumeres, cucurbitae,* & *brassicae* habentur. Tabula ipsa meretur inspici, inserta Inscriptionum illarum Operi pag. 143. altero versu *Me necat* in meo secundo. An forte *Me vocat*? id est curam meam postulat. hortorum enim *maximam* sibi *curam* esse dixerat. deinde *junco brassica juncta levi* in meo altero codice & primis edd. Heinsius vero ad ed. Aldinae marginem legendum conjecerat, *Et tunica brassica vincta levi.* „ ut *tunicae bulborum* Statio, & *tunicatum caepe. tunicae culorum* Plinio Lib. XI. 37. & XII. 19. *tenues tunicae* Virgilio II. Georg. Juvenali Sat. XIV.

 „tu-

45. Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
 Impositus fronti langueat ante meae.
At mihi, quod formas unus vertebar in omnes,

Nomen

„ *tunica Lupini. & tunicae testiculorum* Celso „ Lib. VII. 24. Sed vulgatam *junco* non sollicitari jubet locus ille ex Copae auctore modo prolatus. nam *junco* in fascem flores, olera, & alia ligare solebant. Ovid. IV. Fast. 870.

Textaque composita juncea vincla rosa.

Columella Lib. X. 306.

Jam rosa distendat contorti stamina junci.

intelligit autem brassicae caput expansum junco vinctum. cujus usus propter levitatem flexilem in vinciendo vel texendo erat multus. sic *vimine junci detexta fiscella* Tibullo Lib. II. El. 3. 15. *Tunc fiscella levi* (*levis* ad h. l. legit Passeratius) *detexta est vimine junci*, ubi vid. Broukhus.

45. *Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter Impositus fronti langueat ante meae*] hoc etiam loco usus est Heinsius ad stabiliendam egregiam in Ovidio emendationem Lib. II. A. A. 115. *Nec violae semper, nec hiantia lilia florent. hiare* enim de floribus patulis passim apud poëtas. vide quae notavi ad Lotich. pag. 103. ubi haec ita imitatur:

Nec lego purpureos in serta recentia flores,
Nec mihi flos pratis mollibus ullus hiat.

pro *decenter* Heinsius conjecerat *recenter*. *Inposuit* corrupte in Mentel. & Leid. pr. *inponere flores fronti* pro caput praecingere & coronare floribus vid. Bentlej. ad Horat. Lib. I. od. 7. 7. uno versu hoc distichon expressisse Janum Secundum notavit Dousa P. (Lib. I. Eleg. Sollem. 2. pag. 22.)

Inpositae fronti mecum languete corollae.

47. *At mihi, quod formas unus vertebar in omnes*] distichon hoc Guyeto suspectum fuisse notat Heinsius. vellem caussam addidisset Guyetus. *Et mihi* in primo & sec. Vatic. *sic mihi* editio Annii Viterb. *Ac mihi* Ayrmannus. *vertebat* in Leid. sec. *formas in omnes* se unum *verti* hic dicit Vertumnus, ut apud Ovid. XIV. Met. 685. *formasque apte fingetur in omnes.* & *multas figuras* ei tribuit v. 652. *per multas aditum sibi saepe figuras Repperit.* XI. Met. 653.

In faciem Ceycis abit, formaque sub illa
Luridus.

vel, ut olim edebatur, *sumtaque figura.* noster supra v. 21.

Opportuna mea est cunctis natura figuris:
In quamcumque voles verte, decorus ero.

corruptus est Senecae locus de Periclymeno in varias formas, instar Vertumni, a Neptuno converso, in Medea v. 636.

Sumere innumeras solitum figuras.

quod repugnat Sapphici versus legibus. Reponendum arbitror,

Sumere inversas solitum figuras.

nam *innumeras* depravatum fuit ex simili sono praecedentis verbi *Sumere.* imitatur autem illud Ovidii XII. Met. 557. de eodem:

——— cui posse figuras
Sumere, quot vellet, rursusque reponere sumtas
Neptunus dederat.

sic *sumere vultus* de Fortuna Lib. V. Trist. El. 8. 18. *formas* autem Vertumno restituendas opinor elegantissimo Tibulli loco Lib. IV. 2. 13.

Talis in aeterno felix Vertumnus Olympo
Mille habet ornatus, mille decenter habet.

ubi *decenter habet* ex Ovidii imitatione esse notarunt Dousa & Broukhusius. sed nihil mendi latere suspicati sunt, ut nec alii poëtae cultissimi editores vel interpretes. In minoris versus secunda sede alteram desiderari puto vocem, quae variam Vertumni figuram augeat, praesertim quum in Sulpicia non solum ornatum, sed non unam venustatis, & diversam decoris dotem, qua conspicienda omnium oculos in se convertebat puella, enumerat in praecedentibus. in vulgata autem lectione *mille decenter habet* vel repetendum *ornatus*, vel aliud quid subintelligendum, aut *ornatus* non modo *habere*, sed & illos *decenter habere* innuitur. Quanto aptior inter Sulpiciam & Vertumnum & elegantior erit comparatio, si ductum vulgatae lectionis secuti reponamus, *Mille* habitus, formas *mille decenter habet.*

neque

Nomen ab eventu patria lingua dedit.
Et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis:
50. (Unde hodie vicus nomina Tuscus habet.)
Tempore quo sociis venit Lucumonius armis,
Atque Sabina feri contudit arma Tatî.

Vidi

neque enim *habet* repeti necesse est, in quo latet *habitus*, cujus ultimam syllabam retraho ex sequente *ornatus*, & ex superstitibus quatuor literis *orna* apertis ejusdem vocis vestigiis, ultro elicere *formas* quis mecum dubitabit? certe non tantum *ornatus*, sed magis adhuc *habitus* & *formas*, quas varia mutatione adoptat, Vertumno conveniunt. sic *habitum* ei aptat Ovidius XIV. Met. 643.

O quoties habitu *duri messoris aristas*
Corbe tulit.

eidemque *omnes formas* adscribit v. 685. & passim apud poëtas *habitus* & *forma*, *habitus* & *vultus*, *habitus* & *ora* conjunguntur, Lucan. VIII. 666.

— *nihil ultima mortis*
Ex habitu vultuque viri mutasse fatentur.

sed prior vox *habitus* saepissime a librariis fuit deturpata, ut multis exemplis probat Heinsius Lib. II. Advers. cap. 12. pag. 372. & in notis ad Tacit. & corruptis aliquot Statii locis *habitum* reddidit Marklandus in notis ad ejus Silvas. pag. 121. & 289. *habitum* & *formam* etiam conjungit Gellius Lib. XIV. cap. 1. *formae* vero, seu *figurae* optime Vertumno dantur, ut ex nostri & Ovidii locis, initio hujus notae prolatis patet, quae propriae de varia corporum ac personarum mutatione dicuntur. notum illud initio Metamorph. Nasonis, *mutatas dicere formas.* idemque opus ipse vocat, *mutatae ter quinque volumina formae. versam formam* dicit Lib. IV. 131. ubi. notas vide. Habeat igitur pro *ornatu* Vertumnus apud Tibullum *habitus* & *formas* ei congruas. & hanc meam emendationem, vel, si mavis, conjecturam, egregie confirmat auctor Epigrammatis veteris, qui aperte ista Tibulliana imitatur, editi Tom. I. Anthol. Lat. pag. 617.

Cum quatit & caudam Junonius explicat ales,
Mille oculos, gemmas mille decenter habet.

ubi similiter duos ornatus, qui pavonis caudam reddunt magis insignem, cumulat, ut varios Vertumni *habitus* & *formas* cum diversa Sulpiciae pulchritudine ac decore, oculorum nempe ardore, incessu eleganti, solutis vel comtis crinibus, ac vestitu non eodem, melius quam solos *ornatus* confert Tibullus.

48. *Nomen ab eventu patria lingua dedit*] *patria longa* in Askewiano. *ab eventu* Passeratius exponit ab effectu, a vertendo nempe, quia quae efficiuntur, eveniunt. sed certissimam puto Cl. Schraderi restitutionem, qui Emend. cap. IX. pag. 169. hic reponendum judicabat,

Nomen (vel *Nomina*) Vertumni *patria lingua dedit.*

praesertim quia in hac eadem Elegia similes a *Vertendo*, nomine suo addito, reddit caussas. ut v. 10. & 11.

— *Vertumnus verso dicor ab amne Deus.*
Seu, quia vertentis fructus praecepimus anni,
Vertumni Tuscus credidit esse sacrum.

corruptae igitur lectioni patrocinium ne quis petat ex illis Donati ad Terent. Hecyr. Act. I. Sc. 2. 121. *Saepe res* eveniunt *aliter quam volumus, & ideo Vertumnus colitur, qui* (f. *quia*) *praeest rebus vertentibus.* nam illic corrigendum, *Saepe res* vertunt *aliter, quam volumus.* ut passim res *bene* vel *male vertere* dicuntur. praesertim quia in ipso Terentii textu est,

Di vertant bene, quod agas.

49. *Et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis*] *At tu* in Askew. duobus Leidd. primo & tertio Voss. utroque D'Orvill. meis, & primis edd. & sequente versu, *Unde hodie Tuscus nomina vicus habet.* in Borrich. sec. Leidensi, primo, tertio, & quarto Voss. Heinsiano, meoque priore.

51. *Tempore quo sociis venit Lucumonius armis,*
Atque Sabina feri contudit arma Tati.]

Socii veniet in aliis edd. *venit sociis Lycomedius* in cod. Regio. *Lucumonius* edendum censui, ut

le-

Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atque hoftes turpi terga dediffe fugae.

55. Sed

legendum jam monuit Scoppa Collect. cap. XVIII. & Turnebus Lib. XXVI. Adverf. cap. 35. idque Annii Viterbienfis auctoritate recepit editor Elector. Etonenf. Major. fed majoris ponderis funt illa Servii ad Virg. V. Aen. 560. ubi ex Varrone tradit, *Romulum dimicantem contra Titum Tatium, a Lucumonibus, id eft Tufcis, auxilia poftulaffe, unde quidam venit cum exercitu, cui, recepto jam Tatio, pars urbis eft data; unde in urbe Tufcus dictus eft vicus.* quibus in verbis illud *quidam* forte a librariis ignaris fuppofitum fuit pro nomine proprio, quod vel nefciebant vel in exemplari, unde defcribebant, legere vix poterant, & quia e Varrone haec defumfit Servius, forte proprium ex eo nomen fubftituendum erit, & pro *unde quidam* legendum *a Lucumonibus, id eft, Tufcis, auxilia poftulaffe. Lucumo*, vel *Lucumo Vibennus venit cum exercitu.* nam *unde* illic bis inepte repetitur. fic autem Varro Lib. IV. de L. L. vid. edit. Vertranii pag. 14. *In Suburana regionis parte princeps eft Coelius mons, a Coelio Vibenno, Tufco duce nobili, qui cum fua manu dicitur Romulo veniffe auxilio contra Sabinum Regem.* & paullo poft, *Ab eis* (Tufcis) *dictus vicus Tufcus, & ideo ibi Vortumnum ftare, quod is Deus Etruriae.* in editione Scaligeri habetur contra *Sabinum Regem.* male enim in vetuftioribus *contra Latinum*, vel *Latium regem.* unde *Tatium* emendari poffet. *Lucmo* dicitur fupra El. I. huj. Lib. v. 29.

Prima galeritus pofuit praetoria Lucmo,
Magnaque pars Tatio rerum erat inter oves.

fed plura ad hunc locum dedit Felicianus Buffi in Hiftoria Viterbi, Italice fcripta, Romae edita, pag 5. & feqq. ubi oftendit hic *Lucumonius*, non vero *Lycomedius* legendum effe. *Lucumo pius* Ayrmanno in mentem venerat. *contulit* male in Borrich. duobus Leidd. Voff. primo, Heinfiano, & meo fec. ut in Palatino, fed *contudit* recte tuetur Gebhardus. *contulit arma Thraci* in Regio. *Taci* in Borrich. & meo fecundo.

53. *Vidi ego labentes acies, & tela caduca, Atque hoftes* &c.]

labentes galeas ad marg. ed. Ald. conjecerat Heinfius: non probo. *labentes acies* funt inclinatae, ut *verfas acies* dixit Lib. III. El. 9. 69.

Leucadius verfas acies memorabit Apollo.

infra El. IV. 57. *Commiffas acies ego poffum folvere. tela caduca* a fugientibus abjecta interpretatur Pafferatius. fed caffa & nullo inpetu torta rectius exponit Bentlejus ad Horat. III. od. 4. 44. ubi pro *fulmine caduco* fubftituit *corufco.* licet vulgata illic defendi poffit ex iis, quae ad hunc locum Pafferatius, & Patruus meus ad Ovid. III. Am. 6. 91. notarunt. *tela* igitur *caduca* funt irrita, quae manu emiffa hoftes non laedebant, ut *preces caducae*, nil proficientes, vanae. vid. Neapolin ad Ovid. I. Faft. 181. & Salvagn. ad Ibin v. 88. *aufpicia caduca*, infaufta, fi quid inaufpicato excidiffet. ut explicuit Cafaub. ad Theophr. Charact. cap. *περὶ δυσχερείας* pag. 312. & ad Suet. Galb. cap. 18. hoc fenfu *verba caduca* Ovidio Epift. XV. 208. & *vota cadunt*, quae irrito fucceffu concipiuntur. vid. fupr. ad Lib. I. El. 17. 4. minore verfu *Totque hoftes* Francius. fed, fi quid corrigendum, altera ejus conjectura *Vidi hoftes* praeferenda effet. quia haec repetitio ad genium Propertii eft. ut Lib. I. El. 13. v. 14.

Vidi ego, me, quaefo, tefte negare potes?
Vidi ego te toto vinctum languefcere collo.

Lib. IV. El. 5. 59.

Vidi ego odorati victura rofaria Paefti & feqq.

& v. 65.

Vidi ego rugofo tuffim concrefcere collo.

fic & apud Ovidium Lib. I. Amor. El. 2. v. 11. & 12.

Vidi ego jactatas mota face crefcere flammas,
Et vidi nullo concutiente mori.

Atque hoftes non dubito hic repetitum ex praeced. pentametro *Atque Sabina feri* &c. *turpi fuga* legebat Pafferatius. fed in locis Virgilii, quae adfert, *fuga* regitur a *verfa*, ut in illo ex Lib. IV. G. 85.

Aut hos verfa fuga victor dare terga coëgit.

ubi tamen Heinfius *fugae* malebat ex Ovid. XIII. Met. 870. *Terga fugae dederat converfa.* & in al-

55. Sed facias, divum fator, ut Romana per aevum
Tranfeat ante meos turba togata pedes.
Sex fuperant verfus. te, qui ad vadimonia curris,
Non moror. haec fpatiis ultima meta meis.
Stipes acernus eram properanti falce dolatus,
60. *Ante Numam grata pauper in urbe Deus.*
At tibi, Mamuri, formae caelator ahenae,
Tellus artifices ne terat Ofca manus:

Qui

altero Virgilii loco *fuga verfos agere hoftes.* occurrit *fugas dare terga* paffim apud Ovidium aliofque.

55. *Sed facias, divum fator, ut Romana per aevum* &c.] Broukhufius codici fuo adfcripferat, *lege* Sic *facias. id eft, ita tu facias, o Jupiter, ut Romani tot jam partis victoriis aeterna fruantur pace. hoc dicit ex occafione memoratae victoriae de Tatio Rege Sabinorum.* quae tamen in editas notas non tranftulit. *ut tua Roma*, in fec. D'Orvillii, & *turba rogata* in illius utroque codice. *pedes* recte ad Vertumni ftatuam feu fignum refert Pafferatius. ut Lib. II. El. 8. 26.

Ut caput in magnis ubi non eft tangere fignis,
Ponitur hic imos ante corona pedes.

ubi vide quae notavi.

58. *haec fpatiis ultima meta meis*] *ultima creta* Scaligero placebat, & Lipfio Lib. V. Antiq. Lect. cap. 10. quod in multis quidem codicibus habetur, ut in Neap. Mentel. Livineji Vaticano, primo Leid. tribus Voff. meo fecundo, & primis edd. Venetis, Reg. Lep. & Volfci. eoque ducunt MSS. in quibus *certa*, ut in Borrich. Leid. fec. Heinfiano, & meo priore. fed *meta* in reliquis, & vetuftis poft Beroaldinam editionibus, & Volfcus, licet in textu editionis ejus fit *creta*, in notis tamen *meta* habet, addens, *tranflationem effe a currentibus in ftadio.* & hanc lectionem recte tuetur Broukhufius, veterumque locis confirmat, quos inter eum praeteriiffe miror illud Ovidii Lib. III. Am. El. 15. v. 2.

Quaere novum vatem, tenerorum mater Amorum,
Raditur hic Elegis ultima meta meis.

quod recte contra Juretum in notis ad Symmach. Lib. I. Epift. 39. illic etiam *ultima creta* legentem vindicat Heinfius, & in hoc Propertii loco non admittere videtur. vide quae notata funt ad Lib. I. El. 3. v. ult. ubi etiam pro *lacrimis ultima meta meis* Scaliger malebat *ultima creta.* in meo autem primo *hei fpatiis*, hoc eft *heic*, pro *hic fpatiis.* quod illo Ovidii loco fe commendare poffet. fed ex veteri codice Ant. Perrejus hic adfcripferat *ultima cera*, addens, *in ceratis enim tabulis fcribebant.* quam lectionis varietatem a nullo alio productam inveni.

59. *Stipes acernus eram properanti falce dolatus,*
Ante Numam grata &c.]

Stipis acernus in multis MSS. & edd. vetuftis. locum hunc adfert Neftor in Vocabul. pag. 5. in *acer* & *acernus.* & pag. 48. ubi de voce *dolatus*, ejufque prima correpta. vide hic Pafferatium. An forte ad haec, licet alia in re, oculos habuit Calpurnius Ecl. I. v. 21.

Sed quaenam facra defcripta eft pagina fago,
Quam modo nefcio quis properanti falce notavit?

fimile illud de Priapi fimulacro apud Horat. Lib. I. Sat. 8. init.

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum:
Cum faber, incertus fcamnum faceretne Priapum,
Maluit effe Deum.

mox *Ante tamen grata* in Mentel. & primo Leid. fed *Ante Numam* indicat jam Romuli tempore Vertumnum pro Deo cultum.

61. *At tibi, Mamuri, formae caelator ahenae*
Tellus artifices ne terat Ofca manus:]

corrupte in ed. Volfci, *At tibi Marmurii formae caelator ahanae. Marmurii* etiam in ed. Reg. Lep. *Mamurii* in Veneta 1475. fed *Mamuri* recte in Venet. 1487. Beroaldina, Aldi, Juntae,

&

Qui me tam dociles potuisti fundere in usus.
Unum opus est, operi non datur unus honos.

ELEG.

& ceteris vetustioribus. secundam in *Mamuri* a Propertio produci, quam tribus locis corripit Ovidius III. Fast. v. 383. 389. & 392. notavit Broukhusius, idemque ed. Aldinae adscripserat Perrejus. Μαμύριος Graecis est. aereum hoc fuisse Vertumni signum, a Mamurio caelatum, hic locus docet, ut aerea fuerunt ancilia sacra, ab eodem fabricata. vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 275. altero versu *me terat* in meo altero. *me terat ossa* in cod. Regio. *nec terat ossa* D'Orvill. sec. *ossa* etiam in Askew. *ne premat* ex conjectura Livinejus. forte sic etiam legit Volscus, qui exponit, *non te premat tellus patria sed levis tua ossa adoperiat*. hoc est quod apud nostrum Lib. I. El. 17. 24. *Tum mihi non ullo pondere terra fores.* explicat hos duos versus Turnebus Lib. XXIII. Adverf. cap. 6. sed longe alio sensu; ut optet Vertumnus, ne Mamurius artifex umquam è luto fictilia signa faciat, sed semper statuas ex aere, quia apud Oscos praecipuae erant figulinae. prior tamen Livineji explicatio videtur praeferenda, quae Beroaldo & Passeratio etiam placuit, cum quo tamen nolim dicere de tanto viro, quantus Turnebus fuit, eum *insigniter in hoc loco exponendo nugari.* vide & de hoc loco Camillum Peregr. de Campan. Felic. Diss. IV. §. 5.

63. *Qui me tam dociles potuisti fundere in usus.*
Unum opus est, operi non datur unus honos.]

Quod me in quinto Vatic. D'Orvill. pr. & meo sec. *docilis* in meo utroque, & plerisque codd. atque edd. vetustioribus. *facilis* in tertio Vossiano. sed *dociles usus* indicant sollertiam artificis, usu vocis eleganti, ut patebit ex nota Patrui mei ad Calpurn. Ecl. 1. 18. *findere* in D'Orvill. sec. *infundere* in Mentel. & primo Leid. *fundere* proprium verbum de statuis ex aere liquefacto ductis. vide hic Passeratium. ultimo versu amplector Marklandi conjecturam,

Unum opus: ast operi non datur unus honor.

non dissimile illud ipsius Mamurii apud Ovid. III. Fast. 389.

Tum sic Mamurius: Merces mihi gloria detur,
Nominaque extremo carmine nostra sonent.

ELEG. III.

Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,
Quum toties absis, si potes esse meus.

Si

ELEG. III.] in codd. MSS. habetur titulus a librariis praefixus, EPISTOLA ARETHVSAE AD LICOTEM, ut in Regiis, meo secundo, aliisque, & priscis edd. ARETHVSA LYCOTHE S. PL. in Heinsiano, & meo primo. in Borrichiano ARETVSE AD LYCOTEM. mirifice Volscus in argumento hujus Elegiae notat, *Lycotam hunc secutum Tiberii castra, qui in Armeniam & Parthos inierat expeditionem. annis quatuor ab urbe absuerat. reliquerat statim post nuptias uxorem Arethusam, quae hac Epistola mariti absentiam queritur, & conjugii fidem promittit.* Valde mihi blanditur Passeratii sententia, sub Arethusae nomine latere Aeliam Gallam, & per Lycotam (seu *Lycortam*, ut praetulisse videtur) intelligendum esse Postumum, de quibus supra Lib. III. El. 10.

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi. & seqq.

idque ex conparatione utriusque Elegiae manifestum erit. Quod autem N. Heinsius initio notarum ad Nasonianas Heroïdum Epistolas, ejusque auctoritate Broukhusius, adfirmavit, *Epistolam Arethusae ad Lycotam, quae apud Propertium exstat, ad imitationem Ovidii conscriptam fuisse*, ut illius nimirum exemplo simile scribendi genus aemularetur, invitus ab utroque rei poëticae arbitro peritissimo dissentire cogor. fundum opinionis ponunt in loco Nasonis Lib. III. A. A. 345.

Vel tibi conposita cantetur Epistola voce;
Ignotum hoc aliis ille novavit opus.

ubi *novavit* est ab aliis neglectum & omissum rursus in usum induxit, non vero primum invenisse indicat, ut male illic Micyllus censet. Potius videtur statuendum, Ovidium lecta hac una Propertii Elegia excitatum fuisse, ut justum opus Heroïdum adgrederetur & quum Propertius Romanae feminae epistolam felici adeo successu scripserat, Nasonem pro ubertate ingenii excogitasse & conposuisse epistolas illustrium feminarum ex temporibus heroïcis petitarum quale opus aliis ignotum se *novasse* sine falsa jactantia profiteri potuit. huic argumento addit Vulpius (qui & in Prolegomenis suis ab Heinsii sententia dissentit) in secundis Notarum curis rem optime hic agens, Ovidium similiter totam Eleg. 8. Lib. I. Amor. quae invectiva est in anum Dipsadem, imitatum fuisse ex Propertii nostri Eleg. V. hujus Libri, scriptam in similem lenam Acanthidem; & Fastorum libros scribere cogitasse, quum valde ei placuissent nonnullae Propertii Elegiae de Rerum Romanarum origine, hoc in libro exstantes; quemadmodum El. XVIII. Lib. II. qua se multarum amoribus obnoxium profitetur Propertius, Ovidio simile argumentum Lib. II. Am. El. 4. suppeditasse, in Prolegomenis idem censet Vulpius. Sed controversiam omnem dirimit aetas Nasonis, qui loco insigni Lib. IV. Trist. El. 10. testatur Propertium saepe Elegias sibi recitasse, Tibullum Gallo, Tibullo Propertium, se vero Propertio in scribendis Elegis successisse, quartumque ab his serie temporis fuisse. & Lib. II. Trist. v. 445. & seqq. quum Gallum, Tibullum & Propertium memorasset, v. 467. subjungit: *His ego successi* &c. & hoc quoque ordine se post Tibullum, Gallum, & Propertium recenset Lib. V. Trist. El. 1. 15. loco vexatissimo, quem integritati restituere conatus est J. H. Withofius in Praemet. Critic. cap. X. pag. 139 — 142. Ex his igitur constare opinor, Propertium minime hac Elegia imitatum fuisse Ovidium, sed huic potius scribendi ampliorem dedisse materiem, quod praecipue patet ex innumeris locis, quae ex Propertio passim imitatum esse Nasonem, toties in hoc Commentario notavi, quorum Broukhusius, licet diligentissimus utriusque poëtae lector, nullam fecerat mentionem; quod vel ideo adcuratius egi, quia memineram & alios viros dictos, illorum loca conferentes, in eo saepe versatos fuisse errore ut notarent Propertium ex Ovidio suos derivasse colores.

Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
Haec erit e lacrimis facta litura meis.

5. Aut

v. 1. *Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,*
Quum toties absis, si potes esse meus.
Si qua tamen tibi lecturo &c.]

Haec initio deest in primo & quarto Vossiano, Veneta 1475. Reg. Lep. & Volsci edd. *Hac* in Aldi secunda. deinde *Ne toties absis* in Heinsiano, meo priore, & Vossiani tertii margine. an forte legendum,

Cum toties absis, qui potes esse meus?

Qui totiens absis perperam Guyetus. non dissimile illud Sapphus apud Ovid. Epist. XV. 204.

Abstulit omne Phaon, quod vobis ante placebat,
Me miseram! dixi quam modo paene meus!

& pari colore idem Naso Lib. I. ex P. Epist. 3. init.

Hanc tibi Naso tuus mittit, Rufine salutem:
Qui miser est, ulli si suus esse potest.

Ex hoc autem Elegiae Propertianae principio Janus Dousa Pater colligi posse existimabat, duos versus deesse Epist. XI Canaces Ovidianae, Macareo scriptae, quae sic incipit,

Si qua tamen caecis errabunt scripta lituris,
Oblitus a dominae caede libellus erit.

quae ex secundo hujus Epistolae disticho adumbrata sunt: & ita jam olim alios censuisse adparet, quia in nonnullis Ovidii edd. praefixum fuit hoc distichon, quod desiderari putabant:

Aeolis Aeolidae, quam non habet ipsa, salutem
Mittit, & armata verba notata manu.
Si qua tamen caecis &c.

Sed illud ex interpolatorum officina provenisse recte quidem notant Micyllus & Heinsius, & addere potuissent, desumtum esse ex initio Epist. IV. Phaedrae ad Hippolytum:

Qua, nisi tu dederis, caritura est ipsa salutem
Mittit Amazonio Cressa puella viro.

vel ex Byblidis Epistola ad Caunum Lib. IX. Met. 529.

Quam, nisi tu dederis, non est habitura, salutem
Mittit amans.

quibus etiam locis rejicitur Guyeti emendatio, *meo mitto mandata Lycotae.* sono auribus ingratissimo. Singulari autem artificio Ovidius Canacen, in ipso velut mortis confinio constitutam, tam abrupto initio Epistolam suam inchoantem inducit propter animum ex incestus crimine desperatum, ex crudeli patris Aeoli munere, seu gladio, quo se ipsa interficeret, misso, ex nuntio adlato de partu suo exposito & feris bestiis in escam dato; qualem animi vehementius agitati confusionem non requirit haec Arethusae Epistola, qua mariti Lycotae absentiam tantum queritur, dum militiae operam daret, sollicita, ne pactam conjugii fidem laederet. & hinc non *sanguine oblitam*, seu maculatam, epistolam, ut Canace, sed e *lacrimis suis factas lituras* excusat Arethusa, ut Briseis apud Ovid. Epist. III. 3.

Quascumque adspicies, lacrimae fecere lituras.

Haeserunt viri docti ad initium Epistolae Nasoniae, a vocibus illis *Si qua tamen* incipientis, tamquam illud *tamen* indicium esset nonnulla praecessisse, unde Guyetus male *Si qua notae* tentaverat. sed tale ἀνακόλουθον elegantiae caussa adhiberi, non praecedente *licet, quamvis, etsi*, vel sim. docent notae ad illum locum, idque contra Bentlejum, Terentii locum male ideo emendantem, multis exemplis probat Vir eruditus in Miscell. Observ. Vol. III. T. III. p. 388. & hoc veterum artificium poëticum, quo in acerbissimo dolore carmina tam conciso initio lectorem abripiunt, recte imitati aliquando sunt recentiores, praesertim Angelus Politianus initio egregii Epicedii in funere Albieriae, & Broukhusius Epicedio in obitum Theodori Graevii, filii J. G. Graevii, inmaturis exsequiis elati. Sed desino.

3. *tibi lecturo pars oblita deerit*] vitiose in Leid. & Voss. primo *oblitura.* Heinsius vero conjecerat,

Si qua tamen tibi lecturo fors oblita deerunt.

sed sequentia *Haec erit e lacrimis facta litura* vulgatam tuentur. *Haec est* in Askewiano forte quia *erunt* sequitur. *oblita* pro a lacrimis deleta vel madefacta, vocem a librariis non raro corruptam viri eruditi saepe restituerunt. ut apud Ovid.

5. Aut si qua incerto fallet te litera tractu,
Signa meae dextrae jam morientis erunt.
Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus;
Te modo munito Sericus hostis equo;
Hibernique Getae; pictoque Britannia curru;
10. Ustus & Eoo decolor Indus equo.

Haecne

Ovid. IV. Met. 97.

——— ecce recenti
Caede leaena boum spumantes oblita rictus.

ubi male in MSS. *spumanti fervida rictu. oblitus parricidio* Ciceroni XI. Philip. 12. *oblitus musto* Tibullo II. 5. 85. deinde docet hic locus, ut alios praeteream, semper apud aevi melioris poëtas *deerit* & *deest*, prima longa, duabus constare syllabis, quod non monerem, nisi recentiores frequenter in eo peccassent. vide Gronovii Gustum ad Statii Lib. II. Thebaid. 551. pag. 381. Barth. ad Lib. VIII. 236. & X. 230.

5. *Aut si qua incerto fallet te litera tractu*] *Ac si qua* in meo secundo. *At* in aliis edd. pro *tractu* Heinsius malebat *ductu*. quod probo. sic enim *literas ducere*, pro formare, scribere, & saepe *ductus literarum* veteribus dicuntur. vide notas ad Quinctilian. Lib. I. cap. 1. pag. 20. in fine minoris versus *erant* in Groningano. ut apud Ovid. Epist. Canâces v. 2. pro *Oblitus a dominae caede libellus erit*, in cod. Bernensi *eat*. forte pro *erat*.

8. *Te modo munito Sericus hostis equo*] mira in hoc proprio nomine est codicum veterum diversitas. *Noricus* est in v. c. Perreji, primo & sec. Vaticano, ut castigandum censebat Volscus. *Nericus* in aliis. *Herricus* in Mentel. & Regio. *Tu modo munitus hericus* Borrich. Neapol. Askew. Harlejanus Musei Britan. Leid. sec. Vossiani tres, D'Orv. sec. & meus primus. cum priscis edd. in meo secundo *munitus hernicus*. Scaliger *Beticus* ex suo cod. probabat. *Sericus* ex Beroaldi emendatione receptum est, pro Parthicus; quia *Seres* & *Bactra* etiam apud alios junguntur, ut docent loca a Broukhusio adducta. neque enim placet *Ibericus*, ut in marg. ed. Scalig. conjecerat manus erudita. *Rhaeticus* legendum censebat Tristanus Tom. I. Comment. pag. 474. intelligens Rhaetos auspiciis Augusti per Tiberium & Drusum victos. quam expeditionem innuit Ovidius II. Trist. 226.

Nunc tibi Pannonia est, nunc Illyris ora domanda;
Rhaetica nunc praebent Thraciaque arma metum.

& hanc Tristani conjecturam adjuvat codex Askewianus, in quo *Raericus*. & illi codices in quibus *Hericus*.

9. *pictoque Britannia curru*] *pictaque Britannia carne* conjecerat Cl. Henn. Cannegieterus. sed *picto vultu* malebat Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 170. utrumque admitti potest, quia Britanni veteres non tantum vultum, sed & totum corpus caeruleo colore fucabant, de quo vid. If. Vossii Observ. ad Pomp. Melam III. pag. 5. circa finem. & sic Britannia *picta genas* Claudiano II. de Laud. Stil. 248.

10. *Ustus & Eoo decolor Indus equo*] *Eoa aqua* in omnibus fere MSS. & edd. vetustis, in quibus etiam *discolor* pro *decolor*. Gruterus Lib. XVI. Suspic. inedit. cap. 10. scribit se *Eoo equo* aliquando substituisse pro *Eoa aqua*, ut ustus dicatur Indus a Sole, cujus equus unus *Eoi* nomine dictus est. Ovidius II. Met. 153.

Interea volucres Pyroeis, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusque Phlegon, hinnitibus auras
Flammiferis inplent.

Sed postea se repudiasse addit, quia praecedens distichon in eamdem vocem terminetur, sed disquirendum aliis relinquens, an Indiae aquae urant homines aut atro colore inficiant. haec ipsa Gruteri verba sunt. & tamen Gebhardus in notis pag. 286. adfirmat, *Gruterum desideratissimo Suspicionum opere docuisse, aqua etiam homines plurimum plerumque colorari.* cum tamen neque in editis, aut ineditis hujus operis libris, quos ipse ex schedis ejus autographis, e Bibliotheca Remonstrantium apud Amstelodamenses a Santenio

 meo

Haecne marita fides? hae pactae sunt mihi noctes?
Quum rudis urguenti brachia victa dedi.
Quae mihi deductae fax omen praetulit, illa
Traxit ab everso lumina nigra rogo.

15. Et

meo erutis, aliquando descripsi, illud docuerit, sed id disquirendum aliis reliquerit. sic & Broukhusius hoc Philosophis tractandum committit, sed quia nobis cum poëta res est, illud poëtice explicandum addit, & *Eois equis* vel *Eoo equo* cum Passeratio praefert, adductis Tibulli & aliorum poëtarum locis, qui nigrum Indorum colorem semper Soli, numquam aquae adscripserunt. in primo tamen Tibulli loco ex Lib. IV. El. 2. 20. quod adfert,

Et quascumque niger rubro de litore conchas,
Proximus Eois colligit Indus equis;

ex sola Scaligeri emendatione est. nam *aquis* in MSS. & editis antiquissimis legitur. & hoc praefert Cl. Heynius in Observ. ad Tibull. pag. 388. neque nos dubitare sinit Ovidius III. A. A. 130.

Vos quoque non caris aures onerate lapillis,
Quos legit in viridi decolor Indus aqua.

quo loco *decolor* hic quoque vindicatur, quod recte tuetur Broukhusius. cui tamen minime refragari velim, ut *Indus Eoo equo ustus* Propertio dicatur. vel *Eois equis*. & sic Heinsius in notis Propertianis p. 743. nam & ita Ennius VI. Annal. apud Macrob. Lib. VI. Saturn. cap. 2. —— *& laetus Eois Eurus equis*. noster supra Lib. III. El. XI. 16. de Indis:

Quos Aurora suis rubra colorat equis.

ubi vide quae notavi. & ad Lotich. pag. 154. & Tom. I. Anthol. Lat. p. 318.

11. *Haecne marita fides? hae pactae sunt mihi noctes?*] *& pactae sunt mihi noctes* olim edebatur. *hae num pactae mihi noctes* in v. c. Perreji, Colot. & sec. Vatic. unde Heinsius *hae pactae num mihi noctes? & pacatae mihi noctes* in Mentel. Regio uno, Colbertino, Borrich. Heinsiano, meo priore. corrupte in Neapolitano *& parce avia mihi noctes. & paccatae* in primo Leid. quarto Voss. sec. D'Orv. *& paratae* superscr. in Leid. *& peccatae* Askew. *& haec sunt pactae mihi noctes* D'Orv. prim. *& pactae sunt mihi noctes* in altero Regio. *& pactae jam mihi noctes* Voss. pr. ut correxerat Marklandus. *hae sunt pactae mihi noctes* in Leid. sec. Voss. tertio & meo altero. *& pactae sunt mihi noctes* in primis & aliis vetustioribus edd. *pactae heu ubi nunc, mihi noctes* legit Heins. ad Ovid. Epist. IV. 150. vel, *ubi pactae jam mihi noctes?* Lib. I. Advers. cap. 2. simile illud Hypsipyles Epist. VI. 41.

Heu ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
Faxque sub arsuros dignior ire rogos?

marita fides, ut *sacra marita* Lib. III. El. 19. 16.

Pollueritque novo sacra marita toro.

ubi vid. Broukhus. & sic *faces maritae*, *torus maritus*, *maritum foedus*, & sim. Ovidio passim dicuntur. ut saepe ad illum notavit Heinsius. altero versu *ingenti* in pr. & quarto Voss. Commeliniano Gebhardi, & Borrich. *brachia nuda* in Askew. sec. Leid. & in margine tertii Voss. *victa brachia dare* idem, quod frequenter apud poëtas *victas manus dare in vota*. ut Cydippe apud Ovid. Epist. XXI. 240.

Doque libens victas in tua vota manus.

vide hic Passerati notas pag. 586. & infra ad El. ult. v. 84. pag. 710.

13. —— *deductae fax omen praetulit, illa Traxit ab everso lumina nigra rogo*] *deducti fax omen pertulit* in D'Orvill. sec. *protulit* prim. Voss. Livinejus legebat *fax lumen praetulit*, firmabatque ex Senecae Octavia v. 25.

Illa illa meis tristis Erinnys
Thalamis Stygios praetulit ignes.

sed quia facem nuptialem colore poëtis sollemni fingit ab igne rogali raptam, ideo pronubam infaustum *omen* sibi praetulisse dicit, ut Proserpinam *igne rogali* fulgurantem inducit Statius Lib. I. Theb. 112. quod ut male *ominosum* illic illustrat Barthius. sic de Hymenaeo *non felix omen* Orpheo adferente Ovid. X. Met. 5.

Adfuit ille quidem, sed nec sollemnia verba,
Nec laetos vultus, nec felix adtulit omen.

I9]

15. Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est: nupsi non comitante Deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.
Texitur haec castris quarta lacerna tuis.

Occi-

Josephus Iscanus Lib. II. de Bel. Troj. 149. de Hesione infaustum torum praesagiente,

—— Stygioque satas Acheronte sorores
Funestas gessisse (sic scribend. non *cessisse*) *faces: heu caeca futuri*
Quam saevum patris paritura nepotibus hostem!

pro *everso* in Excerptis codicis Scaligerani *averso*. in Modiano seu Groninzano *adverso*. unde *arsuro rogo* legebat Heinsius. sic apud Ovidium Epist. VI. 42. *Faxque sub arsuros dignior ire rogos.* II. Metam. 620. XIV. Metam. 747. IV. Trist. I, 102. IV. Fast. 853. Albinov. ad Liv. v. 169. Tibull. I, 1, 75. Stat. XII. Theb. 572.

15. *Et Stygio sum sparsa lacu*] male Guyetus *E Stygio*. copulanda haec sunt praecedentibus, & *sparsa lacu Stygio* est, aqua Stygia sum adspersa, quia in nuptiarum sollemnitate, ut in omnibus sacris, aqua lustrali adspergebantur. vide Livinejum.

17. *Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.*
Texitur haec castris quarta lacerna tuis]

pendebant noxia vota in Excerpt. Scalig. *pendent mea maxima vota* in Mentel. & primo Leid. *pendent obnoxia vota* legebat Heinsius. quo sensu videtur cepisse Ant. Perrejus, qui adscripserat *noxia* poni pro obnoxia. quid si legamus *mea pendent anxia vota?* de vitae tuae salute, & de felici reditu sollicita Lib. I. El. 15. 17.

Non sic Aesoniden rapientibus anxia ventis
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo.

& Lib. II. 16. 2.

Quid fles abducta gravius Briseïde, quid fles
Anxia captiva tristius Andromacha.

ita in margine libri mei dudum emendaveram, quum postea inspectis Passeratii notis vidi conjecturam hanc ab ejus codd. confirmari. deinde *Texerit* male in primo Vossiano. indicatur ritus ille, quo solebant veteres matronae viris suis ad bellum profectis lacernas texere, ut Lucretia Collatino apud Ovid. II. Fast. 745.

Mittenda est domino (nunc nunc properate puellae)
Quam primum nostra facta lacerna manu.

vide Gebhardi notas. mater Euryali apud Virg. IX. Aen 488.

Veste tegens, tibi quam noctes festina diesque
Urguebam, & tela curas solabar aniles.

de Ilia Tiberi pallam texente Claudianus Consul. Probin. & Olybr. v. 224.

Palla graves humeros velat, quam neverat uxor
Ilia, percurrens vitreo sub gurgite telas.

ut pro *Illi* recte praeter Delrium emendarunt Demsterus ad Rosin. Lib. I. cap. 1. & Torrent. ad Horat. I. od. 2. 17. *lacerna* vero usos olim in castris fuisse Romanos, hic locus, ut alios mittam, docet. hinc Scholiastes Persii ad Sat. I. v. 54. notat, *Lacerna pallium fimbriatum, quo olim soli milites utebantur.* quae ad verbum ut passim, descripsit ex Isidoro Lib. XIX. Orig. cap. 24. & recte *olim soli milites*, quia sub Impp. etiam in urbe lacernis usi sunt, unde toga deposita vix distinctio vestitus erat inter servos & liberos, licet togarum usum reducere voluerit Augustus. vide Salmas. ad Tertull. de Pallio pag. 81. & seqq. erat autem breve indumentum quod pectus & brachia tegebat. vide Scriver. ad Martial. pag. 189. & Rubenium Lib. II. Elect. cap. 12. Ceterum imitatus est hunc locum poëta Cornelii vel Asinii Galli nomen venditans in Elegia (cujus initium *Non fuit Arsacidum* &c.) quae vulgo praefigitur ante PseudoGalli vel Maximiani Elegias v. 50.

Quin etiam argento puroque intexitur auro
Altera jam castris parta (*pacta* Heinsius) *lacerna meis.*

ut recte pro *intexit in auro* legit Ferrarius P. II. Lib. I. de Re Vest. pag. 2. quamquam ita jam ediderit Pithoeus in Catalectis p. 420. illam vero Elegiam suo tempore Florentiae editam, sed a Manutio fictam notavit Passeratius in notis ad h. l. p. 588. titulumque mentiri auctoris Corn.

 Galli

Occidat, inmerita qui carpsit ab arbore vallum,
20. Et struxit querulas rauca per ossa tubas:
Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno:
Aeternusque tuam pascat, aselle, famem.

Dic

Galli nomen suspicatus est Rob. Titius ad Nemesiani Ecl. II. 99. & in fucum posteritati factum obtrusis sub Galli nomine istis Elegiis Maximiani, *scriptoris barbari*, & ut ait, *tantum non stercorei*, exploso Rapini judicio, graviter invehitur Broukhusius supra ad Lib. II. El. 25. 92, non inmerito igitur eam *suppositítiam & recentis scriptoris commentum* vocat Patruus meus ad Ovid. Epist. I. 4.

19. *Occidat, inmerita qui carpsit ab arbore vallum*] *Occidet* male in Voss. quarto. pro *inmerita* corrupte in primo D'Orvill. *minerva*. in qua tamen scriptura aliquid forsan latet, *inventa*, vel sim. *inmerita* tamen *arbore* non sollicito, hoc est quae non merebatur ramis suis propterea mutilari. infra El. IV. 21. *Saepe illa inmeritae caussata est omina Lunae. qui carpserit arbore* in Palatino, D'Orvill. secundo, & Askew. *quae carpsit* Neapol. *in arbore* alii. Heinsius vero conjecit *qui sepsit*, vel *rasit ab arbore vallum*. est enim mala inprecatio in illum, qui primus castra munivit vallo, & sepsit, stipitibus ex arbore decerptis, rasis seu dolatis. cum vide Lib. III. Advers. cap. 14. pag. 510. hoc est quod infra El. IV. 7. dicit

—— vallo praecingit acerno,
Fidaque suggesta castra coronat humo.

dein *rauca per ora* in Vatic. quinto & D'Orvill. sec. *aera* in v. c. Perreji, Colot. primo & sec. Vatic. ut in aliis codd. legi etiam testatur Passeratius. vulgatum exponunt de tubis vel tibiis osseis seu corneis, quibus antiquissimo tempore, sed postea aeneis, utebantur. noster Lib. III. El. 2. 41.

Nil tibi sit rauco praetoria classica cornu
Flare.

vide hic Volscum & Beroaldum. & Barthium ad Stat. VI. Th. 404.

21. *Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno: Aeternusque tuam pascat, aselle, famem.*] *Segnior* in Heinsiano & meo priore. *Oblito* Frucerius, & pro fatuo vel extremo capiebat. sed recte Livinejus *obliquo* exponit de positu corporis illorum, qui funes torquent, & in illam partem,. qua torquetur funis, incumbunt. *torquet aeno* Mentel. Groning. Palatinus Gebhardi, Heinsian. Voss. tert. & Askew. *torqueat oeno* Commelinianus, Borrich. Leid. sec. primus & quartus Voss. cum meo secundo. quod confirmat *Ocno* legendum, ut recte quidem notat Gebhardus, sed nescio quam Colinaei editionem memorat, in qua legatur,

Dignior obliquum funem qui torqueat oeno.

nam in illa, qua utor, Parisiis apud Simonem Colinaeum excusa an. 1529. cui variantes lectiones de Heinsiano exemplari adscripsit Broukhusius, & in edit. 1534. editum inveni,

Dignior obliquo funem qui torqueat ocno.

orno in codd. Regiis, Colbertino, & primis edd. Venetis, Reg. Lep. & Volsci quomodo Robertus Titius Lib. II. Locor. Controv. 15. legendum contendit, locumque hunc, repudiato Politiano, qui in Miscellaneis cap. 81. ex loco Plinii de pigro Ocno, exposuerat, mire interpolavit, *ornum* pro torno seu instrumento ex arbore orno, quo spartum, cannabin, vel aliam materiam in funes contrahebant, explicans, sed falso propterea a Villiomaro seu Scaligero castigatus est Animadv. in Titium pag. 42. & 43. & in Sylva Carminum pag. 23. Poëm. & licet in Assertione sua pag. 50. & seqq. contra Scaligerum Titius sententiam suam mordicus tueatur, neminem tamen sibi adsentientem invenit. Recte puto Beroaldum, Volscum, Politianum, Passeratium, aliosque intellectum loci exposuisse e Plinii loco Lib. XXXV. c. 11. §. 40. ubi tradit, in tabula Socratica pictum fuisse Ocnum funes torquentem, quos continuo arrodebat asellus, & tamen Ocnum tam obliquae fuisse inertiae, ut asinum non abigeret, adeoque instar Danaïdum, continuato labore irrito se fatigasse, quam poenam Arethusa hic inprecatur primo valli & tubae castrensis seu belli inventori. eo facit proverbium Jonum ὁ ἀνὴρ οὗτος συνάγει τοῦ Ὄκνου τὴν θώμιγγα. quod refert Pausanias Lib. X. pag. 868. 869. Legi etiam merentur quae ad loci hujus

Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?
Num gravis inbelles adterit hasta manus?
25. Haec noceant potius, quam dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto,
E desiderio sit color ille meo.
At mihi quum noctes induxit vesper amaras,
30. Si qua relicta jacent, osculor arma tua.
Tum queror, in toto non sidere pallia lecto,

Lucis

jus illustrationem contulerunt Turnebus Lib. VIII. Adverf. cap. 1. Scalig. ad Catalect. p. 187. Leopardus Lib. IX. Emend. cap. XI. Erasmus Adagio *ocnos funem torquet* pag. 153 154. Scioppius Lib. I. Verif. cap. 14. Claud. Minos ad Alciati Emblem. 91. Demsterus ad Rosin. Lib. V. cap. 29. p. 370. Gesnerus Lib. I. Hist. Anim. pag. 19. Harduinus ad Plinium T. V. p. 231. & 233. ad quem Hermolaus Barbarus scribit Romae exstare duo marmora in quibus Ocni fabula incisa videbatur.

23. *Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos*] *dum teneros* in Regiis, Colbertino, Mentel. Borrich. Heinsiano, primo Leid. primo & quarto Voss. meo secundo, & primis edd. *cum* in Askew. hoc loco confirmatur codicis Ambrosiani lectio apud Ovidium Epist. IV. 21.

Scilicet ut teneros urunt juga prima juvencos.

pro *laedunt*, quod è glossemate natum. vide Bentlej. ad Horat. Lib. I. Epist. 13. 6. & quae notavi in Addendis ad Lotich. pag. 663. & ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 311.

25. *Haec noceant potius, quam dentibus ulla puella*] *potius noceant* in cod. Regio, *puellae. Nec noceant*, & *puellae* in Voss. pr. alterum versum illustrant quae notabuntur infra ad El. V. 39.

27. *Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto, E desiderio sit color ille meo.*]

macre in Excerpt. Scalig. *collum tenuasse* in Mentel. tribus Voss. Heinsiano, & meo priore, in quibus duobus vitiose etiam *collum tenuisse*, ut & in Borrich. sed alterum adhaeret Virgilio IV. G. 254. *horrida vultum deformat macies.* ut *macie tenuasse* eidem Lib. III. 129. *Dicitur & macies* conjecerat Heinsius. simile illud Canaces apud Ovid. Epist. XI. 27. *Fugerat ore color, macies adduxerat artus.* deinde *Ut desiderio* Mentel. Leid. pr. & Voss. quart. *Et desiderio* Leid. sec. primus Voss. D'Orvill. alter, meus primus, & edd. priscae. *color iste* in primo Leid. D'Orv. meo & primis edd. *ipse* in sec. D'Orvill. & Askew. *desiderio mei* multis Ciceronis exemplis legi etiam posse docet Broukhusius, quamquam & alterum non damnet. & sic conjecerat Lib. III. El. 21. v. 6. *Et desiderio, Tullo, movere mei*, pro *meo*. nam si propria loquendi observetur ratio, *desiderium mei* notat desiderium erga me, *desiderium meum* indicat amorem, quo te reducem videre desidero. sed illa promiscue poni ac confundi notat Passeratius tam ad d. l. ex Lib. III. El. 21. 6. quam ad Lib. I. El. penult. v. 3. p. 241. sic *tua cura* pro *cura tui* apud Claudian. Bel. Get. 96. *Consulitur dum Roma tibi, tua cura coëgit Inclusis aperire fugam.* alia dedit Davis. ad. J. Caes. I. de B. G. 4.

29. *At mihi quum noctes induxit vesper amaras*] *Et mihi nunc noctes* in primo Leid. *indixit* Askew. *reduxit* ex Palatinis Gebbardus. sed quod merito rejecit Broukhusius propter locutionem *inducere noctem*, veteribus usitatissimam. *noctes amarae* nostro saepe de illis, quas insomnes sibi transigi queruntur amantes. vide ad Lib. I. El. 1. 33.

31 *in toto non sidere pallia lecto*] *scindere* vitiose in meo secundo. dura sibi strata, neque in lecto pallia sua sedere queritur, ut Ovid. I. Amor. El. 2. init. *pallia* autem sunt lectorum stragulae & vestimenta. vide Lipsium ad Senec. Epist. 67.

32. *Lie*

Lucis & auctores non dare carmen aves.
Noctibus hibernis castrensia pensa laboro,
Et Tyria in radios vellera ducta suos.

35. Co-

32. *Lucis & auctores non dare carmen aves*] *per auctores lucis aves* recte Passeratius & Broukhusius intelligunt gallos, diei adventantis praenuntios, quos nondum canere queritur Arethusa, dum noctes amaras & insomnes traheret. *matutinas alites* vocat Lib. I. El. 16. 46. ubi vide quae notavi. recte etiam notat Broukhusius *auctores lucis* dici gallos, pro, lucis praenuntios, ut *graculus aquae auctor* Ovidio, quod bene tuetur contra Heinsium, *augur* emendantem, Haec autem ideo adnoto, quia locutio haec inpropria visa fuit Grutero, ideoque locum emendatrice conjectura sollicitandum censuit. Lectori igitur non ingratum fore arbitror, si proferam quae ad hunc locum animadvertit in libris Suspicionum ineditis, ubi Lib. XV. cap. 14. haec occurrunt: „ Illud Senis apud Plautum, *Priusquam Galli* „ *cantent*, revocavit mihi in mentem versum „ Propertii Lib. IV. El. 3.

„ *Lucis & auctores non dare carmen aves.*

„ non satis proprie dici videbantur galli *auctores* „ *lucis.* quare confugiebam ad suspiciones, quae „ non abhorrebant ab *Lucis & Aurorae non* „ *dare carmen aves.* sic Ovidius Lib. II. „ Met. (597).

„ *Non vigil ales ibi cristati cantibus oris*
„ *Evocat Auroram.*

„ Sed tamen inclinare magis videbantur ad istud,

„ *Lucis & auctori non dare carmen aves,*

„ ut promiscue dicntur de quibusvis avibus, non „ peculiariter de gallo. Sicut & illa Lib. I. El. 16.

„ *Haec ille, & si quae miseri novistis amantes.*
„ *Et matutinis obstrepit alitibus.*

„ quamvis tamen haec argute de gallis solis di„ cantur, quae sane *lucis aves.* Martialis Lib. „ XIV. Epigr. ultimo,

„ *Surgite: jam vendit pueris jentacula pistor,*
„ *Cristataeque sonant undique lucis aves.*

„ Prudentius (Hymn. I. Cathem. init.)

„ *Ales diei nuntius*
„ *Lucem propinquam praecinit.*

„ Ovidius Lib. I. Fast. (455.)

„ *Nocte Deae noctis cristatus caeditur ales,*
„ *Quod tepidum vigili provocat ore diem.*

Sed neutram Gruteri emendationem probare possum. nam in prima videtur magis inpropria esse locutio, ut Galli dicantur *Lucis & Aurorae aves*, quam *lucis auctores*, hoc est, *praenuntii*, licet *Aurorae* in aliis legi testatur Latinus Latinius. & valde differt Ovidii locus, in quo gallus *evocare Auroram* eleganter dicitur. aliis *provocare*, *praecinere diem.* vide ad Eleg. de Phoenice v. 46. post Claudian. altera magis, conveniret poëtae Christiano, ut galli dicantur ante lucis adventum carmen dare *Lucis auctori*, sive Deo. qui *lucifator* dicitur Prudentio Hymno III. Cathem. init. ubi in vetustissimo meo cod. Egmondano *lucis auctor* & in marg. *lucis fator.* & *aves* in genere intelligendae essent. omnes *matutinae alites.* ut eidem Prudentio Hymno I. v. 13.

Vox ista, qua strepunt aves
Stantes sub ipso culmine,
Paullo antequam lux emicet.

dare carmen hic dicuntur galli, ut Ovidio II. Fast. 767.

Jam dederat cantum lucis praenuntius ales.

34. *Et Tyria in radios vellera ducta suos*] ita recte a viris eruditis restitutum pro *gladios*, ut legebatur in codd. MSS. & edd. vetustis. in quam lectionem licet conspirent Askew. Groning. duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orv. & mei cum reliquis codd. *radios* tamen agnoscunt v. c. Perreji, Colotianus, & primus ac secund. Vaticanus. quod optime vindicavit Broukhusius. deinde *vellera secta* male in duobus Leidd. tribus Voss. binis D'Orvill. meo utroque & priscis edd. sed *texta* in aliis MSS. ut ex codd. Is. Vossii, in quibus etiam *radios*, legendum adscripserat Oudendorpius. N. Heinsius in notis Propertianis p. 744. ex vet. codice legebat *in radios vellera texta*, vel *pexa*, aut *neta*. sed Lib. II. Advers. cap. 4. p. 236. & in notis ad Valer. Fl. VI. 223. *in radios texta*, vel in *calathos vellera lecta*

35. Cogor & e tabula pictos ediſcere mundos,
Qualis & haec docti ſit poſitura Dei.

Et

lecta ſuos emendabat. ut *legere fila* paſſim apud Poëtas. Broukhuſius e conjectura edidit *vellera ducta. lanas* enim *ducere*, & *ſtamina deducere filo*, non minus obvia locutio. quod probavit & multis adſtruxit Patruus meus ad Ovid. Lib. I. Am. 14. 7. & huic lectioni firmandae plurima alia ex Ovidio, Catullo, & Tibullo adferri posſent exempla, ſed textui ſine ulla codicum auctoritate conjecturas inſerere, temerarium ſemper judicarunt viri eruditi. quia igitur *ſecta* in pleriſque codd. MSS. & vetuſtis edd. legitur, unius literae *ſ* in *l* mutatione, *lecta* praeferendum cenſui, quod propius ſcripturae veteri inhaeret, quam ex *ſecta* formare *ſucta*, & inde *ducta*, reponere. Ceterum *Noctibus hibernis* quod Arethuſam fingat *penſa* ſua *laborare*, ut Lycotae in caſtris degenti lacernas texeret, auget laudem continentiae matronalis, quia lanificio ac telae operam dabant nocturno tempore. unde in loco Valerii Flacci. ut emendabat Heinſius

——— cui plurima telis
Pervigilat nocturna ſoror, cultuſque laborat.

ſic Lucretia lanificio cum ancillis *lumen ad exiguum* nocte operatur apud Ovid. II. Faſt. 743. & hinc Tibullus Lib. I. El. 3. 85.

——— poſitaque lucerna
Deducat plena ſtamina longa colu.
Ac circa gravibus penſis adfixa puella
Paullatim ſomno feſſa remittat opus.

35. *Cogor & e tabula pictos ediſcere mundos*] hoc diſtichon ſequenti poſtponitur in multis codd. MSS. & edd. vetuſtis. ſed ita ut repoſuit Broukhuſius, etiam ſe adoleſcentem jam collocandum cenſuiſſe notat Vulpius. *Conor* conjecerat Broukhuſius. *Cogor* tamen melius Arethuſae convenit, quae ut inquireret in ſitum & diſtantiam locorum longinquorum, in quibus militabat Lycotas, utque ſciret, quid ſibi de reditu ejus ſperandum foret, cogebatur tabulas geographicas oculis perluſtrare, quas abſque deſiderio abſentis mariti non curaret. *cognoſcere* pro *ediſcere* in aliis legi teſtatur Latinus Latinius p. 63. non male forſan, quia mox ſequitur *Et diſco, qua parte fluat* &c.

36. *Qualis & haec docti ſit poſitura Dei*] *ponitura* corrupte in Voſſ. pr. voci *poſiturae*, licet non valde obviae, controverſiam ne quis moveat cavent Paſſeratii & Broukhuſii notae. Senſum loci non eodem modo Interpretes exponunt. Volſcus intelligebat de Arethuſa, diſcere cupida, quo pacto mundum Deus diſpoſuerit. Paſſeratius mundum ipſum *Deum doctum*, ſeu ſapientem, ex Stoicorum ſententia dici exiſtimabat, quod ſatis abſurdum videtur; licet hoc ſibi etiam in mentem aliquando veniſſe dicat Vulpius; ſed poſtea *doctum Deum* ſolem ſive Phoebum omnia ſcientem interpretatus eſt. Hoc demum eſt poëtas poëtice explicare! de Deo autem rerum omnium ſatore & mundi conditore intelligere, Philoſophiae & rerum naturalium indagatori decentius eſſet, quod ſtudium, poſtquam amoribus defunctus eſſet, ſenectuti ſuae ſe deſtinaſſe profitetur noſter Lib. III. El. 3. 45.

Atque ubi jam Venerem gravis interceperit aetas,
Sparſerit & nigras alba ſenecta comas;
Tum mihi Naturae libeat perdiſcere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum

ex quo loco forte Dei mundum diſponentis mentio huc irrepſit, & ad Arethuſam, amore viri tabeſcentem, incommode relata fuit. ſed vel ideo Lynceum, amores inſanientem, irridet Lib. II. El. 25. 27.

Quid tua Socraticis tibi nunc ſapientia libris
Proderit, aut rerum diſcere poſſe vias?

talis vero ſapientia minus apte cadit in feminam mariti ſui abſentiam inpatientius ferentem, ut de puellis dicit noſter Lib. II. El. 25. 51.

Harum nulla ſolet rationem quaerere mundi,
Nec cur fraternis Luna laboret equis.

Arethuſa igitur ex amoris adfectu tabulas vel mappas geographicas inſpicere coacta à Propertio fingitur, ut ſitum locorum, in quibus militabat maritus, cognoſceret, ſi forte, licet more Romano feminis in caſtra non pateret aditus, deſiderium viri abſentis pertaeſa eum ſequi vellet. ut v. 47.

Nec me tardarent Scythiae juga &c.

An igitur philoſophari, & in machinam totius mundi a Deo conditi inquirere, convenit feminae, quae, ut taedium ſolitudinis leniret, lanificio

Ddddd.

Et disco, qua parte fluat vincendus Araxes,
Quot sine aqua Parthus millia currat eques.

Quae

ficio unice operam dabat, & instar castae Penelopes ab Ulixe relictae, uxoris domisedae officio fungebatur, & id tantum studebat, ut sibi, *quaerenti spatiosam fallere noctem, Lassaret viduas pendula tela manus.* Haec, ni fallor, lectoribus rei poëticae gnaris persuadebunt a sano sensu, & argumento Epistolae, quod in amoribus versatur, valde aliena esse, adeoque receptae hactenus lectionis sinceritatem non inmerito in dubium vocari posse. Sed cum codices scripti & editiones primae nullam hic opem adferant, dubius haereo, & ad conjecturas confugio. An forte scripserit poëta,

Cogor & è tabula pictos ediscere mundos,
Qualis & haec doctis *sit positura* viris.

ut per *viros doctos* intelligat geographiae peritos, qui tabulas illas, universi posituram indicantes, confecerunt, quales Anaximandri Milesii, & aliorum habebant. de quibus vide Broukhusii notas, & adde Zonaram Tom. II. Annal. in Domitiano. in vocibus autem *Dei* & *Viri* alibi etiam aberrasse librarios, patet ex locis Ovidii Epist. IV. 56. & XV. Met. 104. Hoc si minus placeat, locumque a descriptoribus Monachis, de Deo creatore cogitantibus, gravius vulneratum quis existimet, substituere posset,

Qualis & hinc *longis sit positura viis.*

ut *positura* pro locorum distantia & situ dicatur, seu pasitione, quemadmodum loca sub hoc vel illo coeli cardine *posita* dicuntur, hoc est *sita*. vel si quis *positurae* vocem in poëta Elegiaco minus ferat, quam in Lucretii poëmate de Rerum Natura, liberiore conjectura divinare ei liceret,

Quave sit hinc longis puppis itura viis.

sive, quo itinere maritimo ad te per terras *longas*, id est longinquas conferre me possem. & huic respondeat mox, quod de reditu Lycotae vovet, v. 40.

Ventus in Italiam qui bene vela ferat.

& ideo fluminis Araxis mentio subjungitur, ut ex locorum & fluminum indagatione itineris cursum detegeret. pari fere colore, quo in Epistola Penelopes Ovidiana aliquis in mensa, tamquam in tabula, Trojanae regionis situm depingit. v. 31. & seqq.

Atque aliquis posita monstrat fera praelia mensa,
Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hac ibat Simoïs, hic est Sigeïa tellus,
Hic steterat Priami regia celsa senis.

Quia vero has conjecturas ipse audaciores & nimis longe quaesitas agnosco, neque facile eas alicui obtrudi velim, meam tantum de hoc loco sententiam peritis rerum poëticarum & poëtae nostri exactoribus proposui, ut in re dubia certius quid excogitent & constituant. Ceterum hunc Propertii & illum Ovidii locum pulchro imitationis artificio aemulatus est Jacobus Wallius Eleg. III. Olivae Pacis pag. 243. Poëmat.

E tabula nuper veteres ediscere clades
Mens fuit: in tabula maximus orbis erat.
Spectabam terras, quas Sol, quas frigus adurit:
Spectabam portus, velivolumque mare. & seqq.
Sed mihi quo tabulae? me convenientius illis
Effossus regum pulvis & urna docet.
Hoc ego terrarum tractus in pulvere pingam,
Pingimus ut modico regia castra mero.

38. *Quot sine aqua Parthus millia currat eques*] *equus* in omnibus fere codd. & edd. vetustis. quibus consentiunt duo Leidenses, tres Voss. uterque D'Orvill. & mei, cum Harlejano Musei Britann. & Askewiano a man. sec. & sic legebat Livinejus, & in margine libri sui Marklandus. idque firmari posset ex Ovidio Lib. V. Fast 592. de Parthis:

Quid tibi nunc solitae mitti post terga sagittae,
Quid loca, quid rapidi profuit usus equi?

parum itaque differre puto an *equus Parthus* vel *eques* hic legatur, non illam tamen ob caussam, ut cum Broukhusio statuamus, veteres & hominem equo insidentem, & equum ipsum promiscue *equitem* dixisse, quod multis refutavit Patruus meus ad Virg. III. G. 117. neque apud Jul. Caesarem II. de B. C. cap. 39. facile damnaverim, *capti homines equique.* ubi *equitesque* praeferunt alii, nisi per *homines* intelligamus pedites,

Quae tellus sit lenta gelu, quae putris ab aestu,
40. Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
Adsidet una soror, curis & pallida nutrix
Dejerat hiberni temporis esse moras.

Felix

dites, sic *equus* & *eques* dubiae lectionis est apud Minuc. Fel. cap. 7. ubi vide eruditorum notas. sed quia vix interest, an *eques* vel *equus* Parthicus dicatur aliquot millia in siccis & aridis illis locis currere posse sine aquae potu, sitimque diu tolerare posse. hunc enim loci hujus sensum esse, Passeratio facile adsentior prae magni Scaligeri interpretatione, qui equum Parthicum *sine aqua* tantum viae currere exponebat sine strigatione ad emittendam urinam. Sed haec aliter intelligebat eruditus antistes Cordubensis Martinus de Roa Lib. VI. Singular. cap. 7. qui rejecta Scaligeri sententia refert ad morem, quo equis ex cursu longo vel rapido fatigatis & sudantibus aqua frigida infundebatur. sed quod ab hoc loco alienum arbitror. simpliciori sensu haec cepisse Hadr. Relandum patet inde, quod codici suo edit. Broukhusianae adscripserat locum Apollonii Dyscoli cap. XXV. Hist. Mirab. *Ἀνδρων Ἀργεῖος ἐσθίων πολλὰ καὶ ἁλμυρὰ καὶ ξηρὰ, δἰ ὅλου τοῦ βίου ἄδιψος καὶ ἄποτος διετέλεσεν.* & videndum esse Diog. Laërtium in vita Pyrrhonis, addiderat.

39. *Quae tellus sit lenta gelu, quae putris ab aestu,*] *lentam gelu tellurem* Fruterius exponebat pigram. in Excerpt. cod. Scaligerani *pura.* forte pro *dura.* Sed If. Vossius ad Catullum pag. 214. *lentam* explicat lubricam. dein *putris ab aestu* ex imitatione Virgilii est, Lib. I. G. 44. *Zephyro putris se gleba resolvit.* inquirebat igitur in regiones sub diversis Zonis vel frigida vel torrida sitis, in quibus marito Lycotae vel cum frigore vel calore nimio luctandum esset.

41. *Adsidet una soror curis, & callida nutrix, Dejerat* &c.]

Adsit in primo Voss. *Assidat* corrupte in Mentel. & primo Leid. fidelitatis & solatii verbum est *adsidere.* Petronius cap. CXI. *Adsidebat aegrae fidissima ancilla, simulque & lacrimas commodabat lugenti.* Apulejus Lib. I Metam. pag. 30. ed. Delphin. *Adsidebat pedes ejus uxor.* dein *pallida nutrix* in plerisque membranis, quibus accedunt Leidenses, Vossiani, D'Orvilliani, & mei. & in vetustis edd. ut utraque Aldi, Juntina, Colin. Gryphii, Rovill. Scalig. Canteri, & Dousarum Raphelengiana, distinguitur,

Adsidet una soror, curis & pallida nutrix.

quod praetuli, & sic adfert Gebhardus Lib. I. Antiq. Lect. cap. 23. qui ab *assidendo* nutrices *assedas* dictas censet. est autem proprium verbum de iis, qui vel aegris vel adflictis auxilii vel solatii caussa adsunt. vide notas ad Ovid. Epist. XX. 134. *callida nutrix* Broukhusius textui ingessit ex emendatione Heinsii ad Ovid. VI. Met. 576. ubi *pejerat* profert, ut in omnibus fere MSS. & edd. antiquis legitur. sed ad marginem ed. Ald. emendandum adscripserat *Dejerat.* & sic Livinejus. quod amplexus est Broukhusius, & notionem verbi *dejerare* pro sancte adfirmare exemplis recte illustravit. Apulejus Lib. X. Met. *His & similibus altercati conviciis, dejerant uterque, nullam se prorsus fraudem, nullam denique subreptionem factitasse.* sed & *falsum dejerare*, vel, ut in cod. Regio est, *dejurare* dixit Gellius, Lib. I. cap. 3. ubi vid. Gronov. & Patrui mei notas ad Suet. Ner. cap. 28. idem tamen Broukhusius in loco Catulli Ep. 49. haesitabat an legendum esset *Per consulatum dejerat Vatinius.* sed postea *pejerat* praetulit ex Cic. in Vatin. cap. 1. Papias in Vocabulario: *Dejurat, satis jurat, verum jurat.* forte *Dejerat.* idem corrigendus in *Egerare*, ubi legitur, *Egerare, spernere, detestari.* scribendum enim *Ejerare.* ut in Glossis MSS. Leidens. *Ejerare, dispernere, detestari. callida* vero *nutrix*, ut correxit Heinsius, magis mihi probaretur, si de amore clandestino & furtivo ageretur, ut passim in incestis Canaces, Byblidis, Myrrhae, & similium amoribus nutrices astutae, vafrae, & rerum consciae ab Ovidio inducuntur, sed *pallida*, quae vetus codicum & edd. lectio est, hic aptius convenit Arethusae, cum qua soro & nutrix curarum & sollicitudinis de Lycotae vita vel reditu particeps, & timore pallida rectius sedere fingitur. talis, Penelope apud Ovid. Epist. I. v. 11. & seqq.

Quando ego non timui graviora pericula veris?
Res est solliciti plena timoris amor.

 In

Felix Hippolyte! nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
45. Romanis utinam patuiſſent caſtra puellis!
Eſſem militiae ſarcina fida tuae.
Nec me tardarent Scythiae juga, quum pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.

Omnis

In te fingebam violentos Troas ituros,
Nomine in Hectoreo pallida *ſemper eram.*

ſic utraque haec vox mutatur apud Sabinum Epiſt. I. 54. *Et coeptum revoces callida ſemper opus.* ut illic aptius, quia ad Penelopes dolum retextae lanae reſpicitur, emendavit idem Heinſius, pro *Pallida.* eadem igitur non ubique conveniunt.

43. —— *nuda tulit arma papilla,*
Et texit galea barbara molle caput.]

mamilla in Borrich. Heinſiano, & meo priore. deinde *barbare mole caput* in primo Leid. unde cum Gebhardus etiam *mole* in Palatinis repeririſſet, id avide amplexus eſt, & *galeae mole* legendum cenſet, atque ideo dici putat, quia hujus Amazonis galea aerata & gravis erat. ſed conparatio tantum ducitur a femina militante, cui *molle caput* convenit, quae cum *barbara* eſſet, ideo magis queritur puellis Romanis caſtra non patere, de quo vide D'orleans ad Tacitum pag. 119. Rittershuſ. ad Guntheri Ligurin. Lib. VII. 282. pag. 139. & quae notavi ad Lib. II. El. 6. 15. mox *Iſſem militiae* conjecerat Heinſius.

47. *Nec me tardarent Scythiae juga, quum pater altas*
Africus in glaciem frigere nectit aquas.]

initio hujus diſtichi adhaeret Virgilio Ecl. X. 50.

—— *non me ulla vetabunt*
Frigora Parthenies canibus circumdare ſaltus.

ut notat illic Valens Guellius. ſed in reliquis non exigua verae lectionis conſtituendae difficultas eſt. *Atlas* pro *altas* in v. c. Perreji, ſecundo & quinto Vaticano, & primis edd. *niger Atlas* in cod. ſec. Vatic. pro *pater* corrupte in primo Voſſ. *patere.* ſed in Groningano *cum parat altas.* quae ſcriptura verſu ſeq. *nectere* exigeret, ut Heinſius in notis Propertianis pag. 744. qui etiam conjecerat *cum patrio altas*, non mirum igitur eſt, Livinejum codicis Poſthiani, hoc eſt Groningani, lectionem *parat* ineptam pronuntiaſſe, quia ſequitur *nectit.* Cum vero *pater Africus*, quem pro Septemtrione poni exemplis probandum eſſet, vix dici poſſet Scythiae flumina in glaciem conſtringere, hinc Janus Helvetius olim mecum communicaverat emendandum ſibi videri,

—— *quum pater altas,*
Thraſcias in glaciem frigore nectit aquas.

Thraſcias ventus Graecis dicitur, qui Latinis *Circius.* vide Jo. Bapt. Pium in Adnot. Poſter. cap. 78. Tom. I. Fac. Crit. & Brodaeum ad Lib. I. Anthol. Graec. pag. 105. hinc in Epigr. veteri de Ventis Tom. II. Anth. Lat. p. 387.

Circius hinc dextro gelidus circum tonat antro:
Thraſcian Graeci propria dixere loquela.

ubi hanc amici eruditiſſimi conjecturam memoravi. vel legebat *Thracius in glaciem* &c. ut Aquilo intelligatur, quomodo apud Horatium Lib. I. od. 25. 11.

Thracio bacchante magis ſub interlunia vento.

Lucanus Lib. I. 389.

—— *piniferi Boreas quum Thracius Oſſae*
Rupibus incubuit:

ſed quia *pater* Aeolo potius, (qui *ventorum pater* dicitur Horatio Lib. I. od. 3. 3.) quam vento cuicumque convenire cenſebat Eldikius, alia conjectura hunc locum ſic refingendum judicabat,

—— *quum Pater alta*
Adſtrictas glacie frigore nectit aquas

ut *Pater* ſit Jupiter, quo nomine Virgilio, Horatio, aliiſque ſaepe inſignitur, & hoc conferebat cum illo Horatii Lib. III. od. 10. 7.

Ventis & poſitas ut glaciet nives
Puro numine Jupiter.

Sed quia duo caſus ſimiles *glacie frigore* non valde

Omnis amor magnus; sed aperto in conjuge major.
50. Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem.

Nam

valde eleganter junguntur, neque *in glaciem* Propertio eripi vellem, locum his tentaminibus bene constitutum adfirmare non ausim. *pater Africus* mendi sedem faciunt procul dubio, & forte *frigore*, quod abesse potest, a librariis additum fuerit. Hinc quum pro *pater* optimus codex Groninganus *parat* nobis suppeditet, non incommode substitui posse videtur,

Nec me tardarent Scythiae juga, quum parat *altas*
Arcticus *in glaciem* nectere ventus *aquas.*

ut *Arcticus ventus*, Boreas, propius inhaereat voci *Africus* & *ventus* ex *nectit* non violenta certe mutatione eliciatur. *ventus* enim necessario addi debet τῷ *Arcticus*, ut in loco Horatii, *Thracio bacchante magis vento.* contra loco non suo a librariis *Aquilo ventus* ingestus fuit nostro Lib. II. El. 4. 4. Qui feliciorem loco adfecto medicinam adtulerit, lubenter ei adsurgam. *nectere aquas in glaciem*, ut in Epigr. Asmeni de quatuor anni tempestatibus T. II. Anth. Lat. p. 343.

Labentes haec durat aquas, haec flumina nectit.

quod *alligare* ibidem Basilio,

Vis hiemis glacie currentes alligat undas.

ubi vide quae notavi. idque *frigore jungere* vel *vincire aquas* aliis dicitur:, ut Pompejanus Epigrammate de amni glacie concreto, *postquam tristis hiems frigore junxit aquas.* vel *vinxit*, ubi plura.

49. *Omnis amor magnus, sed aperto in conjuge major*
Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem]

Marklandus codici suo adscripserat, *Non recte capio veritatem hujus sententiae*, obscurum certe est, cur, dicat *amorem in aperto conjuge majorem esse.* Passeratius in loci corrupti explicatione valde aestuat, & *apertum conjugem* dici putat, quia etiam amantes citra legitimas nuptias se vocant *conjuges*, moechus autem tectus amator, sed maritus apertus, ideoque *conjugem apertum* interpretatur manifestum, & in MSS. legi *apto in conjuge* testatur, ac bene convenientem amorem exponit. sed tales coactae interpretationes loci obscuritatem & corruptelae suspicionem augent. procul dubio eum fefellit scripturae conpendium *apto*, id est, *aperto*, hinc tamen, *in apta conjuge* deduxit Cl. Schraderus Emend. cap. IX. pag. 171. & hanc correctionem suam loci incommodis, quia *conjux apertus* non convenit, & *amor in conjuge* pro *erga maritum* non recte dicitur, mederi adfirmat. sed quam facile transpositis literis ex *sed aperto*, deletis tantum *a* & *p*, elici potest vera, nisi mihi blandior, versus restitutio, si legamus,

Omnis amor magnus, deserta *in conjuge major.*

id enim optime Arethusae, a marito Lycota relictae, congruit. & hoc est illud quod supra Lib. II. El. 24. 43.

Semper in absentes felicior aestus amantes;
Elevat adsiduos copia longa viros:

Briseis apud Ovid. Epist. III. 82.

Ibis & (o miseram!) cui me, violente, relinques?
Quis mihi desertae mite levamen erit?

Epist. V. 75.

Sic Helene doleat, desertaque conjuge ploret.

Sappho Epist. XV. 155.

Ales Ityn, Sappho desertos cantat amores.

& passim in Epistolis Ovidianis Heroides se desertas cum queruntur, majorem amoris aestum manifestant. ideo addit Propertius, Venerem ipsam *hanc facem ventilare*, ut magis vividam reddat, & eo ardentius lucescat, quomodo flamma & ignis *vivere*, & contra *mori* pro extingui saepe a poëtis dicitur. vide Lambin. ad Lucret. IV. 924. Heinsii & Patrui mei notas ad Ovid. VII. Met. 77. face enim commota & agitata flamma vivit & augetur, non mota moritur seu extinguitur. eleganter Ovidius Lib. I. Am. El. 2. 11.

Vidi ego jactatas mota face crescere flammas,
Et vidi nullo concutiente mori.

sic *vivere* ipso amor dicitur Nasoni Lib. II. A. A. 101.

Non facient, ut vivat amor, Medeïdes herbae.

ubi *duret* in MSS. quae glossa videtur. *Vincat*

 male

Nam mihi quo, Poenis si purpura fulgeat ostris,
Crystallusque suas ornet aquosa manus?

Omnia

male in aliis. Rem. Am. 732.

Ut paene exstinctum cinerem si sulfure tangas,
Vivet, & e minimo maximus ignis erit.

Ventilare autem hoc loco est, quod *quatere*, concutere Lib. I. El. 3. 10. *Et quaterent sera nocte facem pueri.* & *quassare* Petronio cap. 97. *Intrat stabulum praeco cum servo publico, facem fumosam magis, quam lucidam quassans.* Dousa P. adscripserat locum Plinii Lib. IV. Epist. *ut enim faces ignis adsidua concussione custodiuntur, dimissae aegerrime reparantur, sic & dicentis calor & audientis intentio continuationem servat, intercapedine & quasi remissione languescit.* versum hunc ita ut legitur adfert etiam Nestor in Vocabulario pag. 130. b. in *ventilare.* Ignem igitur majorem Arethusae amori, & simul carmini Propertiano, addere potest haec emendatio prae languida illa & frigida *aperti* vel *apti conjugis* explicatione, eamque adjuvant non parum praecedentia *Essem militiae sarcina fida tuae. Nec me tardarent Scythiae juga*, &c. quo minus nempe eo fides & amor suus in Lycotam sequeretur, pari colore, quo Lib. II. El. 23. 53.

Quo fugis, ah demens? nulla est fuga. tu licet usque
Ad Tanain fugias, usque sequetur amor.

51. ***Nam mihi quo, Poenis si purpura fulgeat ostris,***
***Crystallusque suas ornet aquosa manus*]**

Poenis tibi & seq. vers. *Crystallusque tuas*, in omnibus antea codd. MSS. & editis legebatur, unde plerique Interpretes haec ad Lycotam retulerunt. *si* correxit Heinsius ad Ovid. I. ex P. 5. 79. *te purpura* Neap. quod margini codicis sui etiam adscripserat Marklandus. *suas* Broukhusius ex sua emendatione, non autem è codice aliquo veteri, in textu dedit, hoc est manus, quae eam gestant. *meas* tamen ex cod. Neapolitano praeferrem. Sed in explicatione loci fluctuant valde viri eruditi, Passeratius crystallum capiebat de vase vel poculo crystallino, quo manus Lycotae ornaretur, cum biberet, & *aquosam crystallum* interpretatur, quae constat ex aqua & humore gelu concreto. sic fere Volscus & Beroaldus. *Chrysolithusque* vel *Beryllusque suas* conjecit Heinsius Lib. I. Advers. cap. 2. ut infra El. VII. 9. *Et solitam digito beryllon adederat ignis.* qui haec ad se referri ab Arethusa, non ad Lycotam, existimat. Broukhusius de pila crystallina, quam manu versabat Arethusa, intelligebat, sed talem pilam manu tenebant puellae Romanae aestatis calore, ad refrigerandum, (de quo supra ad Lib. II. El. 18. 60) hanc vero Arethusae epistolam hieme scriptam indicat v. 42. *Dejerat hiberni temporis esse moras.* Recte igitur Vulpius, qui in prima editione de capulo ensis Lycotae crystallino, vel de speculo cogitaverat, secundis curis, a Broukhusio dissentiens, explicuit de annulo, cui beryllus, vel adamas, vel alia gemma crystallo similis fuerit inserta, & *aquosam* interpretatur (Isidor. XIII. 16.) gemmam coloris valde diluti, *aquam marinam* Italis dictam. certe nihil ad rem faciunt quae contulit Passeratius, ut *aquosam crystallum* illustret. vera vocis vis & notio explicanda est ex septem Claudiani Epigrammatibus Latinis de *Crystallo cui aqua inerat*, vel, ut Graecis ejusdem duobus Epigrammatibus praefigitur, *εἰς Κρύσαλλον ἐντὸς ὕδωρ ἔχουσαν.* vide Claverium ad Claudian. Ep. VI. & seqq. qui alterum Graecum *Εἰπέ ἄγε μοι, Κρύσαλλε, λίθω* &c. sic Latine reddidit,

Quis lapidi cognate latex te stringere quivit
Parte tui? Boreas. quis soluisse? Notus.

sed elegantius Musa Grotiana, in Graecis vertendis felicissima,

Dic aqua sub lapidis glaciali tegmine, quo tu
Compacta es Borea, vel resoluta Note?

primum vero sic interpretabatur vir maximus,

Aëris ingenio glacies sortita figuram
Exhibet immensum nobis in imagine mundum,
Aethera qui fluctus pelagi complectitur in se.

utrumque Graecum legitur Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. 18. Ep. 2. & 3. recte igitur Hadr. Relandus margini edit. Broukhusianae adscripserat, *aquam crystalli adpellant gentes Orientales splendorem, uti nos ab iis edocti aquam gemmae dicimus.*

53. Om-

Omnia ſurda tacent: raris adſueta Kalendis
Vix aperit clauſos una puella lares.
55. Glaucidos & catulae vox eſt mihi grata querentis:
Illa tui partem vindicat una tori.

Flore

53. *Omnia ſurda tacent: raris adſueta Kalendis Vix aperit clauſos una puella lares.*]

Omina in quarto Voſſiano. ſed *omnia* hic eo ſenſu quo El. ſeq. v. 83. *Omnia praebebant ſomnos. rariſque* in ſingulis fere codicum veterum apud me Excerptis, & edd. vetuſtis. *rariſque aſſuta* in Askewiano. ſed hic quoque locus tenebris obſitus eſt, ſi ad lectionis vulgatae ſenſum intelligendum Interpretes conſulamus. *Kalendas raras* Paſſeratius ad h. l. exponit paucas vel raro venientes, ſed annuas, ſeu quotannis ſemel redeuntes, intelligit ad Eleg. VIII. 4. p. 656. ubi *horam rarae moras* Broukhuſius etiam interpretatur, *cujus copia ſemel dumtaxat in anno fit.* Volſcus *raras Kalendas* explicat *quae vix ſemel quoque menſe* Arethuſae *domeſticos lares aperiunt.* alia commenti fuerunt Beroaldus, ceterique. haerebat etiam ad hunc ſcopulum Marklandus, nam adſcripſerat, *Quaere de hoc loco, & quaenam ſint* rarae Kalendae. *an ſcribendum ſit* Martis Kalendis? *quo die munera accipiebant feminae.* id puto ei ex nota Paſſeratii in mentem venit, qui de muneribus ad feminas Kalendis Martiis miſſis agit pag. 593. ſed irrita haec conamina arbitror. Ad ſanandum grave ulcus huic verſui inflictum feliciore ſucceſſu Heinſius ingenii ſui critici *εὐστοχίαν* adhibuit, quum emendaret,

——— *radiis adſueta coliſque*
Vix aperit clauſos una puella lares.

ut innuat Arethuſa, nec ſibi janitorem neque ancillam, ad fores aperiendas in promtu eſſe; quamquam ſenſus mihi alius videatur, nempe vix una ex ancillis meis lanificio adſuetis & unice intentis domum aperit, me ſola a te relicta. id jubent praecedentia hujus Elegiae v. 18.

Texitur haec caſtris quarta lacerna tuis.

& v. 33.

Noctibus hibernis caſtrenſia penſa laboro,
Et Tyria in radios vellera lecta ſuos.

ubi de *radiis* in textrina vide Broukhuſium. Haec praeclara & Heinſio digniſſima emendatio, quae legitur in ejus Adverſariis Lib. I. cap. 2. & notis Propertianis p. 744. anſam praebuit Struchtmeyero in Animadv. Crit. p. 166. Wakkero in Amoen. Liter. pag. 103. & Cl. Schradero Emend. cap. IX. pag. 172. ut hoc in loco emendarent,

——— *laniſque adſueta colendis.*

ſed quamvis *lanas colere* probe dictum concedam, Heinſianum tamen *coliſque* praeferendum videtur, praeſertim propter Virgilii locum a Cl. Schradero adductum ex Lib. VII. Aen. 805. de Camilla:

—— *non illa* colo, calathiſque *Minervae.*
Femineas adſueta *manus.*

quem locum ſi ante oculus habuerit Propertius, *calathis adſueta coliſque* non male etiam hic legi poſſe videtur. praeterea idem Heinſius conjecerat *Limina ſurda tacent.* vel *Janua ſurda tacet.* quod autem *arvis colendis* antea tentaverat, & Graevius *agris colendis*, in T. IV. Syll. Epiſt. p. 227. 29. aliena ſunt, & cum emendatione modo laudata non conparanda.

55. *Glaucidos & catulae vox eſt m. g. q. Illa tui partem vindicat una tori*]

optime ſic emendavit Scaliger, pro lectione codd. MSS. & edd. veterum, *Graucidos*, ut etiam in meorum codicum Excerptis habetur, quod Beroaldus dictum exiſtimat a *γραῦς*, vetula. *Graucidos* Mentel. Leid. pr. & meus ſecundus. ſed *Glaucidos* nomen catulae ſuae inpoſuit Arethuſa a glaucis, ſeu caeſiis, ejus oculis, ut Minerva *γλαυκῶπις Ἀθήνη* Homero paſſim dicitur. vide Gellium Lib. II. cap. 26. fruſtra tentavit Heinſius *Raucidula & catulae vox.* licet in ſecundo Regio *Raucidos.* nam in Colbertino & primo Regio *Graucidos.* ut in ceteris. *querenti* in D'Orvill. ſec. altero verſu *toro* legitur in Mentel. Excerptis Scalig. Neapol. Groning. primo Leid. & Voſſ. D'Orvill. ſec. & le-

Flore facella tego, verbenis compita velo,
Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
Sive in finitimo gemuit ftans noctua tigno,
60. Seu voluit tangi parca lucerna mero:
Illa dies hornis caedem denuntiat agnis,
Succinctique calent ad nova lucra popae.

Ne

meo utroque, cum uno Palatino Gebhardi, & primis edd. *Illa mihi partem* in altero Palat. fruftra Pafferatius *fibi partem vindicat.* neque probo Gebbardi conjecturam legentis, *Illa tuam partem vind. una toro.*

59. Sive in finitimo gemuit ftans noctua tigno,
Seu voluit tangi parca lucerna mero]

in furtivo Regii, meus fecundus, & primae edd. Venetae, Reg. Lep. Aldinae, Juntinae & Colinaei, *finitimo* in Vaticano fec. & ceteris codd. atque ed. Beroaldina, Gryph. Rovill. & Canteri. vitiofe *genuit* in primo Voff. Borrich. & D'Orvill. pro *tigno* conjeceram *tecto*, in domus culmine. ut apud Virg. I. G. 402.

——— de culmine fummo
Nequidquam feros exercet noctua cantus.

fic hae voces & aliis in locis variantur. ut apud Cicer. pro domo cap. 23. *Caementis ac teftis tectorum meorum.* ubi in edd. vet. *tectis.* fed *tignis* in MSS. quod illic praeferendum. vide Gruteri & Graevii notas. & Heinf. ad Ovid. XIV. Met. 534. & IV. Faft. 233. ubi hoc in loco praeferre videtur *tigno*, pro tabulato, ut *tigna cava* infra El. VI. 50. adde Markland. ad Statii Silvas pag. 47. altero verfu pro *voluit* Scaliger ad Cirin v. 344. adfert *metuit*, quod in aliis legi, vel *doluit*, notat Pafferatius, fed utrumque rejicit, & *voluit* tuetur, eo fenfu, feu lucerna jam fere extincta mero injecto flammam ali & refufcitari exegit. ut apud Ovid. Epift. XIII. 114.

Ut folet adfufo furgere flamma mero.

inde vero omina captaffe, praefertim fi lucerna infufo mero fternutando crepitaret, patet ex Epift. XIX. 151. & feqq.

Sternuit & lumen (pofito nam fcribimus illo)
Sternuit, & nobis profpera figna dedit.
Ecce merum nutrix fauftos inftillat in ignes;
Cras erimus plures, inquit, & ipfa bibit.

vide Pafferatium ad h. l. pag. 594. & huc fpectat elegans Epigramma Lib. VII. Anthol. Graec. N. 179.

Ἤδη φίλτατε λύχνε τρὶς ἔπταρες· ἦ τάχα τερπνὴν
Ἐς θαλάμους ἥξειν Ἀντιγόνην προλέγεις.
Εἰ γὰρ ἄναξ εἴη τόδ' ἐτήτυμον, εἶος Ἀπόλλων,
Θνητοῖς μάντις ἴσῃ καὶ σὺ παρὰ τρίποδι.

quod his Latinis numeris reddidit Hugo Grotius,

Jam fternutafti ter fida lucerna: venitne
Antigona ad noftrum, te mihi vate, torum?
Si fignum res ipfa probat, ceu magnus Apollo
Tu quoque fatidicos ftabis apud tripodas.

tingi autem praefero pro *tangi*, cum quia id rei huic magis proprium eft, tum quia fic legitur in v. c. Perreji, Colotiano, tribus Vaticanis, & tertio Voff. licet alterum probaffe videatur Scriverius ad Martialem pag. 149. & Heinfius ad Ovid. IV. Faft. 740. J. Doufa P. editioni Canteri adfcripferat *tingi*, & notaverat interpretationem hujus moris ex Ovidianis exemplis petendam, adfcripto verfu ex d. Epift. XIX. 153. *Ecce merum nutrix* &c. & altero ex Lib. I. ex P. Ep. 3. 10.

——— fic ad tua verba revixi,
Ut folet infufo crefcere flamma mero.

fed ubi in vetuftis edd. legitur *flamma redire*, & in aliis *vena redire*, quod viri docti praetulerunt.

61. Illa dies hornis caedem denuntiat agnis,
Succinctique calent ad nova lucra popae]

hornis eadem in Groning. & D'Orvill. fec. *ornis* in binis Leidenfib. & Voffianis, & pro *agnis* vitiofe etiam *ignis* in Voff. quarto. *fuccinctaeque* perperam in plerifque MSS. & edd. vetuftis. ut & *cadent* in Mentel. duobus Leidd. & tertio Voff. *caedunt* in altero D'Orv. fed optime ad *nova facra* in v. c. Perreji, Colot & primo ac fec. Vatic. & fic adfert Turnebus XVIII. Adverf.

Ne, precor, adſcenſis tanti ſit gloria Bactris,

Raptave

verſ. cap. 5. & Hermol. Barbarus Caſtig. ad Plinium Lib. VII. cap. 12. pag. 434. vide Abramum ad Cic. pro Milon. c. 24. p. 893. *Succinctaeque cadent ad tua* Askew. unde legi poſſet *Succinctique calent ad tua ſacra popae.* Miror Broukhuſium hunc locum interpretari de victimis novis, quibus Arethuſa purgatura erat malum omen gementis noctuae, & lucernae deficientis. eo referenda puto, quae praeceſſerant, *Flore ſacella tego* &c. *Et crepat ad veteres herba Sabina focos.* quod tamen diſtichon melius praecedenti anteponeretur hoc modo:

Sive in finitimo gemuit ſtans noctua tigno,
Seu voluit tangi parca lucerna mero;
Flore ſacella tego, verbenis compita velo,
Et crepat ad veteres herba Sabina focos.

Sed magis adhuc miror, nemini Interpretum ſuboluiſſe, duos hos verſus *Illa dies hornis* &c. ſede ſua motos & infra collocandos eſſe poſt verſum 70. ubi longe aptius poſt mentionem reditus Lycotae ſequerentur iſto ordine:

Incorrupta mei conſerva foedera lecti.
Hac ego te ſola lege rediſſe velim.
Illa dies hornis caedem denuntiat agnis,
Succinctique calent ad nova ſacra popae.
Armaque quum tulero portae votiva Capenae.
&c.

vel *ad tua ſacra* ex cod. Askewiano. ſic enim elegantiſſime reſpiciet ritum, quo ſolebant amicis vel maritis, e longinquo itinere, & bellica praeſertim expeditione domum redeuntibus, tenerum agnum, juvencum in epulas caedere, vel ad ſacrificium immolare. Horatius Lib. I. Epiſt. 3. v. ult.

Paſcitur in veſtrum reditum votiva juvenca.

& eo refer illud ejuſdem Flacci ad Pompejum, è militia reducem, Lib. II. od. 7. 17.

Ergo obligatam redde Jovi dapem,
Longaque feſſum militia latus
Depone ſub lauru mea.

ubi per *dapem obligatam* intelligit ſacrificium, Jovi votum. quo loco Patruus meus firmare potuiſſet conjecturam ſuam apud Ovid. XIII. Met. 589. ——— *non ut delubra dapeſque Des mihi ſacrificas.* pro *dieſque.* Vide quam bene tunc omnia cohaerebunt: Arethuſa nempe, ſi Lycotas conſervato lecti foedere intemerato, reverteretur, vovet ei hornum agnum in ſacrificium pro ſalvo reditu, additque ſe vota, quae portis adfixa pro felici ejus expeditione & reditu ſe ſuſcepiſſe dixerat v. 17. perſoluturam, ut in Penelopes Epiſtola apud Ovid. Epiſt. I. 27. *Grata ferunt Nymphae* pro *ſalvis dona maritis.* ita Arethuſa nunc reducis mariti arma bello defuncta in aede Martis extra portam Capenam (Veneris Erycinae illic templum fuiſſe adſcripſerat Heinſius) ſuſpenſuram ſe dicit addita ſubſcriptione, SALVO GRATA PVELLA VIRO. ubi eriges tituli vim, ſi pro GRATA reponas SALVO SALVA PVELLA VIRO. ut in illius ſalute ſuam quoque ſalutem poſitam innuat. ut apud Ovid. II. ex P. Ep. 3. 98.

Sed ſi ſola mihi dentur tua vota, precabor,
Ut tibi ſit ſalvo Caeſare ſalva parens.

& Epiſt. XX. 112.

Et ſalvam ſalva te cupit eſſe fide.

ita Tibullus ſe ſalvum ac felicem, ſi ſalva fuiſſet puella, dicit Lib. I. El. 5. 19.

At mihi felicem vitam, ſi ſalva fuiſſes,
Fingebam demens.

ipſe Propertius tale votum pro Cynthia ſuſcipiens Lib. II. El. 21. 41. ſeqq.

Si non unius, quaeſo, miſerere duorum:
Vivam, ſi vivet: ſi cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis ſacro me carmine damno:
Scribam ego, per magnum ſalva puella Jovem.

& pro Corinna Ovidius Lib. II. Am. 13. 25.

Ipſe ego thura dabo fumoſis candidus aris,
Ipſe feram ante tuos munera vota pedes:
Adjiciam titulum, SERVATA NASO CORINNA.

& Lib. I. El. XI. 27.

Subſcribam; Veneri, fidas ſibi Naſo miniſtras
Dedicat.

quibus in locis nomen ſuum proprium ſubſcribit Naſo, ut moris erat, de quo vide Interpretum notas ad Juſtin. IX. 7. 13. ubi Olympias gladium, quo percuſſus erat Philippus, Apollini conſecrat, ſubſcripto MYRTALES nomine, quod antea geſſerat. ſic & Propertius hic ſcribere po-

Raptave odorato carbasa lina duci,
65. Plumbea quum tortae sparguntur pondera fundae,
Subdolus & versis increpat arcus equis.

Sed

cuisset, *salvo salva* ARETHVSA *viro.* nam in altero loco *salva puella* non est subscribentis nomen adeoque illic minus recte *Cynthia salva* poneretur. forte tamen cum Heinsio praestiterit *Armaque cum tuleris*, ut innuat Lycotam ipsum e bello reducem, arma, quibus usus erat, in aede Martis prope portam Capenam suspensurum, titulo ab Arethusa subscripto. *illam* vero *diem*, reditus Lycotae, quanto ardore voveat, adparet eo quod ipsos popas ad haec ejus sacra instituenda jam *succinctos*, id est, paratos calere dicat. *succincti* enim poprie sunt ὑψίζωνοι, ad agendum expediti, Ovid. IV. Fast. 319.

Neminis esse potes succinctus caussa minister.

& Lib. IV. 413.

A bove succincti cultros removete ministri.

Lucanus Lib. I. 612.

Cornua succincti premerent cum torva ministri.

& passim alibi. vid. B. Pium ad Lucret. I. 91. & Gonsal. ad Petron. p. 56. unde patet quam infeliciter Beroaldus, quia *succinctae* male in MSS. legebatur & editionibus primis, *succinctas popas* existimaverit a poëta dictas pro minutis victimis, vel pinguioribus extis. Sed virum in primo literarum diluculo magnum decepit Codicum vel editionum, quibus utebatur, corruptela.

63. *Ne, precor, adscensis tanti sit gloria Bactris, Raptave odorato* &c.]

Nec precor in utroque D'Orvill. *Te precor* Borrich. *adscensis* recte a viris doctis restitutum est pro lectione, quae in aliis obtinebat codd. & in Palatinis membranis inventa fuit a Gebbardo, quamque non ineptam vocat, *accensis.* sic quidem in sec. D'Orvill. etiam legitur, sed alterum optime tuetur Broukhusius, &, ut alii Interpretes, intelligit de Arethusa maritum admonente, ne gloriae & laudis ardore primus hostium moenia adscendat. sed aliter cepisse Dousam P. patet ex ejus adnotatione, qua margini ed. Rovill. adscripserat, *adscensis recte*, nam *adscendimus in Orientem.* sed alterum rectius videtur, quia de rei militaris virtute ac praemio hic agitur. *gloria Parthis* perperam in Askewiano. quod satis rejicitur ex v. 7. hujus Elegiae, *Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus.* altero versu laudo conjecturam Heinsii ingeniosissimam *Raptave Oronteo.* ut *Orontea myrrha* Lib. I. El. 2. 3. *Aut quid Orontea crines perfundere myrrha.* eum vide Lib. I. Advers. 2. pag. 12. ubi censet, Propertium respexisse expeditionem C. Cassii Longini, qui tempore Crassi in Syria Quaestor, post ejus cladem, collectis exercitus reliquiis, Osacem praefectum regium ad flumen Orontem superavit, testibus Dione, Plutarcho, Cicerone, aliisque. *Orondotae duci* etiam orae ed. Ald. adleverat. sed prius praefero. de carbasinis vestibus, quibus Arabes & Indi utebantur, intelligendum adscripserat Ant. Perrejus. & sic Beroaldus, Passeratius, aliique. sed si antecedens versus ad moenia hostilia primum adscensa spectet, ut recte capiunt Interpretes, *Rapta* non adeo ad vestes duci odorato ademtas, quam ad ejus vexilla militaria, luxus caussa e carbaso, auro & purpura distincto, facta, vel ad ejus praetorium velis pretiosis expansum possent referri. *vexilla* autem hostibus erepta in donum bene meritis data fuisse patet ex Silio Ital. XV. 261.

65. *Plumbea quum tortae sparg. pondera fundae Subdolus & versis increpat arcus equis*]

spargantur & *increpet* in Voss. quarto, utroque hujus distichi versu videtur duo Virgilii loca in animo habuisse, primum ex Lib. VII. Aen. 686. *pars maxima glandes Liventis plumbi spargit.* quod illic cum hoc Propertiano confert Valens Guellius, ut & minorem versum cum Lib. III. G. 31. *Fidentemque fuga Parthum, versisque sagittis.* de hac Parthorum pugnandi ratione, a Scythis desumta, vide supra ad Lib. III. 7. 54. *Parthorum astutae tela remissa fugae.* in cod. Regio *verbera fundae.* quod forte petitum ex Virg. I. G. 309. *Stuppea torquentem Baliaris verbera fundae.* Silius Ital. Lib. I. 314. *Hic crebram fundit Baliari verbere glandem.* *pondera* tamen hic non muto. nam sic eodem libro Silius v. 523. *librataque pondera plumbi Certatim jaciunt.*

67. *Sed,*

Sed, (tua fic domitis Parthae telluris alumnis
Pura triumphantes hafta fequatur equos!)
Incorrupta mei conferva foedera lecti.
70. Hac ego te fola lege rediffe velim.
Armaque quum tulero portae votiva Capenae,
Subfcribam, *Salvo grata puella viro.*

ELEG.

67. ***Sed, (tua fic domitis Parthae telluris alumnis Pura triumphantes hafta feq. equos]*** ita haec diftinxit Broukhufius. in primis ac vetuftioribus aliis edd. excudebatur *Sed tua fit domitis*, ut in Venetis, Reg. Lep. Volfci, Aldi utraque, Juntina, aliifque. *Sed tua fit* vitio typi in ed. Colin. *fit domitis* etiam in meo cod. fecundo. *Sed tua fic* correxit Beroaldus, nulla tamen interpunctione addita. *Sic tua, fic domitis* Heinfius ad oram ed. Ald. *Sed tua fubdomitis* Guyetus. *Et tua fic dominis per te* pro *Parthae* in meo priore, & Borrichiano. dein, *triumphantis* in Mentel. Exc. Scalig. Borrich. Askew. Voff. Heinfiano, meo utroque, & primis edd. Arethufam hic dehortari Lycotam à certaminis difcrimine notat Valens Guellius ad Virg. VI. Aen. 760. & ideo *puram haftam* incruentam & innoxiam exponit. fed videtur potius ei victoriam de Parthis relatam adprecari & in virtutis bellicae praemium *haftam puram* ominari, quae *pura* dicebatur, quia fine cufpide ferrea erat, & inter dona militaria, viris fortibus conceffa, non minimi erat honoris. vide Pafferatium ad h. l. pag. 596. & quae viri eruditi notarunt ad Silium Ital. XV. 261.

—— tunc hafta viris, & Martia cuique
Vexilla, ut meritum, & praedae libamina dantur.

70. *Hac ego te fola lege rediffe velim*] poft hunc verfum inferendum effe diftichon, quod fupra legitur v. 61. *Illa dies hornis caedem denuntiat agnis* &c. illic conjeci, ut reduci marito, fed cafti conjugii lege fervata, promittat agnorum tenellorum facrificium, ad quod popas jam fuccinctos feu paratos effe fingit, longe alio fenfu, quam quo explicarant Interpretes, votaque fua portae Capenae adfixa, addita pro falvi viri reditu infcriptione, fe perfoluturam; ubi plura ad Elegiae hujus finem notavi.

ELEG. IV.

Tarpejum nemus, & Tarpejae turpe ſepulcrum
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.
Lucus erat felix hederoſo conſitus antro,

Mul-

ELEG. IV.] FABVLA TARPEIAE inſcribitur in Regiis, Borrichiano, meo ſecundo, & antiquis edd. DE MORTE TARPEIAE in meo priore. loca plurima in hac Elegia emendat Heinſius Lib. I. Adverſ. cap. 2. & multa ad ejus illuſtrationem contulit Juſtus Ryckius de Capitol. Rom. cap. III.

1. *Tarpejum nemus, & Tarpejae turpe ſepulcrum*
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.]

Tarpejum turpe ſepulcrum Voſſ. quart. *Tarpeja rupe* emendabat D. Heinſius ad Silium Lib. I. 541. quem ad eundem locum pro more refutat Dauſquejus in Comment. pag. 47. & *turpe ſepulcrum* infame propter Tarpejae proditionem ac perfidiam dici notat, ut jam expoſuerat Paſſeratius. & hoc agnoſcunt omnes codices & veteres edd. vide Broukhuſium, qui Tarpejam in Capitolio ſepultam docet ex Varrone, cujus verba D. Heinſio favere quidem poſſent, ex Lib. IV. de L. L. pag. 13. *Hic mons ante Tarpejus dictus, a virgine Veſtali Tarpeja, quae ibi ab Sabineis necata armeis & ſepulta: ejus nominis monumentum relictum, quod etiam nunc ejus* rupes *Tarpejum appellatur ſaxum. Tarpeja in rupe* patrem ſuum emendaſſe dicit Nicolaus filius ad Ovid. II. ex P. I. 57. qui ipſe in margine ed. Ald. praeterea conjecerat: *Tarpeja vepre ſepulcrum.* ſed recte facere videntur illi, qui receptam lectionem non tentandam cenſent. *crimen & ſcelus* vocatur ejus proditio v. 41. & 87. praeſertim quia *aeternos ignes extingui* paſſa erat haec virgo Veſtalis. vide v. 43. & 92. id vero capital non tantum morte luendum, ſed vivam Virginem terrae infoſſam fuiſſe, notum eſt. recte igitur *turpe* ejus *ſepulcrum* dixit Propertius. *Fabor* pro canam, deſcribam, exemplo Virgilii I. Aen. 261.

Hic tibi, fabor enim, quando haec te cura remordet.

antiqui Jovis, ut Lib. II. El. 23. 18.

Et canere antiqui dulcia furta Jovis.

ubi vide. dein *lumina* perperam in Heinſiano & meo priore. per *limina Jovis* intelligit Capitolii portas a Tarpeja apertas. ut v. 85. *Prodiderat portaeque fidem.* hinc de eadem Silius Ital. XIII. 843. *pactis reſeravit clauſtra Sabinis.* ideo autem hic *antiquus Jupiter* dicitur, ut fingat eum jam tunc habuiſſe templum in Tarpejo monte, quod poſtea demum a Tarquinio aedificatum, ut cenſet Ryckius de Capitol. Rom. cap. 8.

3. *Lucus erat felix hederoſo conſitus antro*] *ederoſo conditus* in plerisque MSS. & edd. antiquis, ut in Groning. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orv. meis, ſed *conſitus* in Colot. & primo ac quarto Vaticano. ut legebant Fruterius, Canterus, Bentlejus ad Horat. III. od. 10. 6. & qui pluribus exemplis id adſtruit N. Heinſius Lib. II. Adverſ. cap. 12. pag. 297. & in notis Propertianis pag. 745. qui praeterea *herboſo* legebat ex veſtigiis unius codicis Voſſiani, in quo *edorſo*. vel etiam *umbroſo* conjecerat ad marg. ed. Ald. *conditus* tamen ex loco Aeliani tuetur Vulpius. Valeat autem Guyetus cum *umbroſa ancra*, quam gemmam antiquatam etiam noſtro inſerere tentabat Lib. I. El. I. 11. ſed merito irriſus a Broukhuſio, quem vide, & quae illic ipſe notavi. Ceterum hic intelligi lucum Streniae, ex quo verbenas felicis arboris primus accepit Rex Tatius, cenſet Pignorius in Symbolis Epiſtolicis pag. 199. de quo Metellus in Quirinalibus Carm. V.

Rex dignis procerum dabat,
Urbi quas Latiae tum juveni dedit
Rex Titus Tatius prior
Feſtas accipiens paupere munere
Verbenas ſtudio patrum,
Solers territat quas creat aureas,
Servant dona tamen notam
A luco veteri nomine Streniae.

4. Mul-

Multaque nativis obſtrepit arbor aquis.
5. Silvani ramoſa domus, quo dulcis ab aeſtu
Fiſtula poturas ire jubebat oves.
Hunc Tatius fontem vallo praecingit acerno,
Fidaque ſuggeſta caſtra coronat humo.

Quid

4. *Multaque nativis obſtrepit arbor aquis*] *Multa ubi* in Colotiano. quod neſcio quo modo blanditur. & ſic ed. Douſarum Raphelengiana, & Pariſina an 1604. in fol. quamquam pro altera lectione ſit locus noſtri infra El. IX. 30.

Populus & longis ornabat frondibus aedem,
Multaque cantantes umbra tegebat aves.

Obſtrepit ales aquis legebat Heinſius, & aptis poëtarum locis adſtruit. cui favent praeſertim illa ex Virgilii Culice v. 144.

At volucres patulis reſidentes dulcia ramis
Carmina per varios edunt reſonantia cantus,
His ſuberat gelidis manans è fontibus unda &c.
Et quamquam geminas avium vox obſtrepit aures.

vel legebat *Motaque nativis obſtrepit arbor aquis. obſtrepit* eodem ſenſu apud noſtrum Lib. I. El. 16. 46.

Et matutinis obſtrepit alitibus.

& Lib. II. El. 16. 6.

Non tam nocturna volucris funeſta querela
Attica Cecropiis obſtrepit in foliis.

praeterire non poſſum, quae ad hunc verſum Graevianae editioni adnotaverat Marklandus: „ Hinc emendo Horatium Epod. II. 27. *Fonteſque lymphis obſtrepunt ſonantibus.* pro quo lego „ *Frondeſque.* ut hoc loco *arbor obſtrepit aquis*, „ ita ibi *frondes obſtrepunt lymphis* & *aquae* paullo ante meminerat Horatius. vide locum. clare „ confirmat hanc emendationem Rutilius alicubi „ in Itinerario. ſed liber nunc non eſt ad manum. haec ille. Eamdem hanc apud Horatium emendationem propoſuit, & hoc loco firmavit in Explic. vet. locor. poſt Euripidis Supplices p. 253. & 254. ſed pro Heinſiana conjectura facere poſſet Rutilii locus Lib. I. 112.

Quid loquar incluſas inter laquearia ſilvas,
Vernula qua vario carmine ludit avis.

pro vulgata *arbor* illud Nemeſiani Ecl. I. 30.

Dic age, ſed nobis ne vento garrula pinus
Obſtrepat.

& Calpurnii Ecl. II. 55.

Jam reſonant frondes, jam cantibus obſtrepit arbos.

5. *Silvani ramoſa domus*] *Sillani* corrupte in Neapol. *domus* pro luco. ut apud Senec. Agam. 676.

6. *Fiſtula poturas ire jubebat oves*] *videbat* in Borrich. Askew. Heinſiano, Voſſ. pr. D'Orv. ſec. & meo priore.

7. *Hunc Tatius fontem vallo praecingit acerno*] *Nunc Tatius* Mentel. & Voſſ. pr. *Hunc fontem Tacius* Voſſ. tert. *Hic Tatius fontem* Guyetus. quod placet. quo enim *Hunc* referas, nihil antecesſit. niſi in *poturas* fons indicetur. *praecinxit* Groning. & D'Orv. ſec. ſimile illud de Aenea apud Virg. VII. Aen. 159.

Molitur que locum, primaſque in litore ſedes
Caſtrorum in morem, pinnis atque aggere
cingit.

acervo Borrich. *acuto* Heinſianus & meus primus. ſed *fontem vallo cingere* Heinſio minus placebat, ideoque *montem* legebat. certe *Hunc Tatius fontem* petitum videtur ex v. 15. *Hinc Tarpeja Deae fontem libavit.* & forte per *montem*, ut conjicit Heinſius, rupem Tarpejam, cujus mentio praecedit initio Elegiae, intelligi praeſtiterit, ut totum montem Tarpejum caſtris praecinxiſſe dicatur Tatius. pro *Fidaque* in aliis *Fictaque.* ſic enim in ed. Mureti Aldina. *Fixaque* ex conjectura Canterus & Paſſeratius. *caſtra figere*, *figere tentoria*, ut *moenia figere* Ovidio Epiſt. VII. 119.

Urbem conſtitui, lateque patentia fixi
Moenia.

ubi tamen viri docti de locutione dubitant, an *figere moenia* probae Latinitatis ſit & ideo vel *jeci* vel *ſtruxi* legendum conjiciunt. ſed ex Virgiliana imitatione illic emendandum, *lateque patentia*

Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
10. Quum quateret lento murmure saxa Jovis?
Atque ubi nunc terris dicuntur jura subactis
Stabant Romano pila Sabina Foro.
Murus erant montes: ubi nunc est Curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.

15. Hinc

tentia vidi Moenia notavi ad Lib. II. El. 25. 63. *Et sua suggesta* adfert Salmas. ad Tertull. de Pall. pag. 364. *congesta* in Askew.

9. *Quid tum Roma fuit*] *Quid cum Roma fuit* in primo Voss. & meo sec. sed in quo nihil latet unde aliquid mutandum sit. vide Markland. ad Stat. III. Sylv. 1. pag. 134. Ayrmannus vero legebat & interpungebat,

—— *suggesta castra coronat humo*,
Qua tum Roma fuit.

deleta interrogationis nota in fine distichi. altero versu *quereret* in Borrich. Heinsiano, & meo primo. *facta Jovis* in D'Orvill. pr. & meo secundo.

12. *Stabant Romano pila Sabina Foro*] ita recte editur, licet in Neapol. Regio, Modiano, primo D'Orvill. & meo secundo *foco*. sed *foro* in ceteris MSS. & primis, aliisque vetustioribus edd.

13. *Murus erant montes: ubi nunc est Curia septa*] locus procul dubio corruptus, sequente enim versu *ex illo fonte* referri vix possunt ad v. 7. *Hunc Tatius fontem*. illic enim *montem* cum Heinsio legere praestiterit. *erat* in Mentel. pro *montes* in Borrich. Heinsiano, & meo primo *fontes*. sed in Colotiano, & primo Vatic. *Murus erat fons hic*. quod favere posset Passeratio *Purus erat fons hic* legenti. D. Heinsius ad Silium Ital. Lib. I. 541. emendabat, *Murus erant montes*, *ubi nunc est Curia*, *septem*. ut de Roma septem montibus insidente capiatur. Josephi Castalionis lectio, *ubi nunc est Curia*, *septa*, nempe, ubi olim septa seu castra Sabinorum erant, nunc Curia est, alia interpretatione posset admitti, si intelligamus de septis, quibus olim Romulus in pratis incluserat Quirites ad Comitia, vel Patres ad agendum Senatum. ut Eleg. I. huj. Libr. v. 11. & seqq.

Curia, praetexto quae nunc nitet alta Senatu,
Pellitos habuit, rustica corda, Patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites.
Centum illi in prato saepe Senatus erant.

ubi *priscos ad septa Quirites*, & *in prati sepe*, conjecisse N. Heinsium notavi. possent etiam hic *septa* de boum stabulis intelligi, ubi antiquo tempore *Evandri profugae procubuere boves*. ut ibidem initio Elegiae dicitur. sed prius malim, quia de loco Curiae agitur. idem N. Heinsius Lib I. Advers. cap. 2. legebat,

Purus erat fons hic, *ubi nunc est Curia*, *Vestae*.

quia aliter obscurum est, cui Deae aquam e fonte libaverit Tarpeja. vel potius,

Purus erat fons hic, *ubi nunc est Curia*, *saepe*
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.

& hanc conjecturam ceteris suis & aliorum praeponebat. certe *illo fonte* exigere videtur, ut *fontis* mentio praecedat. quamvis sic ter, tribus in versibus, eadem vox recurrat, quam ob caussam Passeratii emendationem *Purus erat fons hic* rejecit Broukhusius. *fontem* vero Juturnae intelligit Beroaldus, ex quo Castoris & Pollucis equi post victoriam ad lacum Regillum relatam biberunt. vide ad Lib. III. El. 21. 26. non mirum igitur Tarpejam ex *Puro fonte*, Passeratii haec si lectio admittatur, libasse aquam ad Deae Vestae sacra. mox *Hic Tarpeja Deae* Groning. & D'Orvill. sec. *Hunc* legebat Ayrmannus. sic supra v. 7. *Hic Tatius fontem* praeferebat Guyetus. qui male hoc in loco *Hic Tarpeja Dei fontem* corrigebat, & ad fontem Silvani referebat. Heinsius vero conjecerat,

Hinc Tarpeja Deae rorem libavit.

offensus sine dubio nimio vocis *fontis* recursu. *fictilis urna* apud Ovid. III. Fast. 14. loco simili de Ilia Vestali ad sacra peragenda ex amne Numico aquam petente:

Ilia Vestalis (quid enim vetat inde moveri?)
Sacra lavaturas mane petebat aquas.

Ven-

15. Hinc Tarpeja Deae fontem libavit: at illi
Urguebat medium fictilis urna caput.
Vidit arenosis Tatium proludere campis,
Pictaque per flavas arma levare jubas.
Obstupuit regis facie, & regalibus armis,
20. Interque oblitas excidit urna manus.
Saepe illa inmeritae caussata est omina Lunae:
Et sibi tinguendas dixit in amne comas.

Saepe

Ventum erat ad molli declivem tramite ripam,
Ponitur e summo fictilis urna coma.

ubi hunc Propertii locum adfert etiam Neapolis. sed ex verbis Servii, ab Heinsio illic productis, hic, pro Juturnae fonte, intelligi eumdem fontem Numicum colligi posset, quia addit, *Numicus ingens antea fluvius, paullatim decrescens, in fontem redactus est.* —— *Vestae libari non nisi de hoc fluvio licebat.* Livius tantum dicit Tarpejam cum Tatio de prodenda urbe *pactam esse, quum aquam forte sacris* (Vestae nempe) *extra moenia petitum ierat.* hanc vero urnam medio capite gestasse hic fingitur Tarpeja, ut de Amymone latices ferente Lib. II. El. 20. 47. ubi vide Gebhardi notas p. 213. 214. post hunc versum in multis codd. & edd. vetustis sequitur distichon, quod Broukhusius aptiore loco transponendum censuit post v. 90. multum inprobante Vulpio, qui putat illis duobus versibus *Et satis una malae potuit* &c. si hic retineantur, contineri quamdam πρόληψιν eorum, quae de proditione Tarpejae deinceps adduntur.

17. *Vidit arenosis Tatium proludere campis*] *proludere velis* Fruterius. *perludere* in edd. antiquis. *praeludere* in v. c. Perreji, & pro varia lectione in Excerpt. Scalig. *proludere* in cod. Puccii, Colot. Neapol. Vatic. quinto Mentel. Voss. Heinsiano, Borrich. & Groning. idque praefert Heinsius ad Ovid. III. A. A. 515. quamquam in diversa abeant viri eruditi, an in ejusmodi locutionibus *proludere* an *praeludere* praeferendum sit. ut saepe notatum est; vide notas Patrui mei ad Virg. XII. Aen. 106. & ad Rutil. I. Itin. 257. *producere* in D'Orvill. sec. & Askewiano.

18. *Pictaque per flavas arma levare jubas*] *vias* vitiose in cod. Regio, & primis edd. Ovidius II. Am. 16. 50.

Ipsa per admissas concute lora jubas.

Victaque in Heinsiano & meo primo. ipse Heinsius conjecerat *picta aera levare*, ut galeam aeream intelligat, & ad jubas referatur. vel legebat,

Ictaque per flavas ora levare jubas.

ut *jubae flavae* intelligantur de caesarie Tatii, quam ventus in ora ejus equitantis reverberabat. sed vulgatam minime sollicito. *picta arma* etiam Silio Ital. Lib. VIII. 468.

Is primam ante aciem pictis radiabat in armis.

20. *Interque oblitas excidit urna*] *Inter &* *oblitas* in cod. Perreji Colot. primo & sec. Vatic. & Askew. sed suum Propertio numerum eripiunt, qui talia mutant, &, ut sibi videntur, mollire tentant. quare miror Broukhusium, artificii Propertiani adeo gnarum, alterum nostri locum hoc Libro El. 8. 14. *Clamantque agricolae, fertilis annus erit.* ut duriusculum neque pro poëtae nostri venustate, damnasse, & mutare voluisse in *Clamante agricola.* sed vide quae notavi ad Lotichium pag. 217. & in Addendis pag. 687. ita saepe aliis in locis corruperunt poëtae nostri versus, in quibus elisionem propter copulam putabant insuavem. vide ad Lib. II. El. 23. 67. *excidit urna* stupefactae Tarpejae optime convenit. ut apud Tibullum Lib. IV. El. 2. 4.

—— at tu, violente, caveto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.

ubi vide Broukhus.

21. *Saepe illa inmeritae caussata est omina Lunae:*
Et sibi tinguendas dixit in amne comas.] *cantata est* D'Orv. sec. *lumina Lunae* ex Pontani cod. notaverat Perrejus. ut in Excerpt. Scalig. Vatic.

Saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
Romula ne faciem laederet hasta Tatî.
25. Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
Retulit hirsutis brachia secta rubis.
Et sua Tarpeja residens ita flevit ab arce
Vulnera, vicino non patienda Jovi.

Ignes

Vatic. pr. & sec. Groning. Askew. Leid. sec. Voss. tert. & altero D'Orvill. *crimina* in Mentel. & primo Leid. *omnia* in Heinsiano, meo secundo. & primis edd. sed *omina* in ceteris vetustioribus. & sic in Voss. tert. vel *cornua* in margine. *omina* autem firmantur ex illis, quae notavit Heinsius ad Sabini Epist. III. 82. deinde *tinguendas finxit* ex eodem Pontani codice adscripserat Perrejus, ut legitur etiam in primo & sec. Vatic. quod procul dubio praeferendum vulgatae *dixit*, & placebat Heinsio Lib. I. Adversf. cap. 2. pag. 13. & ex MS. Puccii in notis Propert. pag. 746. sed pro *Puccii codice*, cujus variantes idem etiam adscripserat Perrejus, *Pontani* codicem, ab altero diversum, voluisse Heinsium, ex ipsa ed. Ald. in qua illae codicum veterum lectiones a Perrejo excerptae habentur, mihi patuit.

24. *Romula ne faciem laederet hasta Tati*] locus hic favere posset Passeratio paullo ante v. 19. *Obstupuit Regis facie* explicanti de vultu Tatii formoso, & oris decore, licet Broukhusius *faciem* potius intelligat de toto corporis habitu & forma rege digna, quae non adeo in vultu, quam in apta membrorum omnium conpositione consistit, & ad oris pulchritudinem non est referenda: sed hic praecipue sollicita est Tarpeja, ne hasta Romuli laederet faciem vultumque Tatii, cujus decore obstupefacta in Regis Sabini amorem exarsit. & ideo Nymphis alba lilia saepe tulisse fingitur. sic infra v. 32. *Dum captiva mei conspicer ora Tati*. & huc refer illud Caesaris in praelio Pharsalico pugnantis, suisque praecipientis, *miles, faciem feri*. quod nonnulli exponunt, ut praecipue mucrones converterent in ora militum & ducum elegantius comtorum, quam viros militares decebat, vid. Joh. Jov. Pontanum Lib. V. de Prudent. pag. 397. seq. quamquam id alii sensu valde diverso intelligant. ut videbis apud Rutgers. Lib. I. Var. Lect. cap. 4. & Freinshem. ad Florum IV. cap. 2. §. 50.

25. *Dumque subit primo Capitolia nubila fumo*] ita in codd. MSS. & edd. vetustis. sed in aliis libris legi *primis flammis* testatur Passeratius, & de prima noctis face explicat. quamquam dubitanter aliam antea proposuerat interpretationem, ut de vespera intelligatur, quando ad coenam adparandam fumus e tecto surgit. Perrejus adscripserat *prima facie noctis*. forte pro *face*. favere posset illud Virgilii Ecl. I. 83. *Et jam summa procul villarum culmina fumant.* ubi Servius, *id est, ad vesperam coena praeparanda.* sed alia excogitavit criticum Heinsii acumen, cui, quia *Capitolia fumo nubila* ei displicebant, scripsisse Propertius videbatur,

Dumque subit primo Capitolia nubila Eoo.

vel *Capitolia lubrica dumo.* ut in illo Virgilii Lib. VIII.

Galli per dumos aderant, arcemque tenebant.

lubrica dumo, ut mox v. 47. *Lubrica tota via est.* eum vide Lib. I. Adversf. cap. 2. pag. 13. & in notis Propertianis p. 746. ubi etiam tentabat, *primo Capitolia in invia dumo*, ut de Capitoliis apud eumdem Maronem,

Aurea nunc, olim silvestribus obsita dumis.

sed videtur postea adquievisse vulgatae, & *primo fumo* de matutina caligine intellexisse. ad quod tempus referendus v. 61.

Et jam quarta canit venturam buccina lucem.

Marklandus vero conjecerat *primo somno*, hoc est, prima nocte. *traherent cum sera crepuscula noctem*, ut ait Ovid. I. Met. 219. & de *somno* pro nocte, remittebat ad notas suas in Statium. id forte firmari posset ex v. 63.

Experiar somnum: de te mihi somnia quaeram.

mox *brachia septa* in Voss. pr. & D'Orvill. sec. a manu pr. sed alterum optime vindicatur ab Heinsio ad Ovid. I. Met. 509. *crura rubetis scindere* dixit Calpurnius Ecl. III. 5.

28. *vicino non patienda Jovi*] *conpatienda* in Excerpt. Scalig. Leid. sec. Voss. tert. a manu sec. D'Orvill. pr. & meo sec. *Jovis* Askew.

29. *Ignes*

Ignes castrorum, & Tatiae praetoria turmae,
30. Et formosa oculis arma Sabina meis,
O utinam ad vestros sedeam captiva penates,
Dum captiva mei conspicer ora Tati.
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et valeat probro Vesta pudenda meo.

35. Ille

29. *Ignes castrorum, & Tatiae praetoria turmae, Et formosa oculis* &c.] vitiose *tacitae* in Groning. & Voss. pr. forte pro *Taciae*, hoc est *Tatiae* ut v. 7. *Tacitus* pro *Tatius* in Askewiano legebatur. per *ignes castrorum* intelliguntur vigilum ignes in praetorio ex more rei militaris Romanorum. vide Rutgersium ad Horat. pag. 418. post Lect. Venusinas. & de his castrorum ignibus Patrui mei notas ad Valer. Fl. IV. 755. & ad Ovid. XII. M. 149. imitatus est hunc locum Petrus Lotichius Secundus Lib. I. El. 4. 45.

Ignes castrorum, vosque hostibus undique cincti &c.

altero versu *Et famosa* in Neapolitano, Colbertino, Groningano, Palatino Gebhardi, & Askewiano, sollemni confusione.

31. *O utinam ad vestros sedeam captiva penates,*] *ad nostros* male in Colbertino. & minus bene *adversos* Gebhardus. ut *sedere adversos*, seu hostiles, *penates* dicatur, cum casu quarto, quomodo alibi apud nostrum, *lassus requiescat avenam.* & *geminas requieverat Arctos.* quod merito rejecit Gronovius Lib. IV. Observ. cap. 6. pag. 86. qui in notis ad Gellium Lib. II. cap. 23. hinc firmat emendationem suam in versu Caecilii, *qui quasi ad hostes captus liber servio.* pro *ab hoste.* sedere proprium lugentium, supplicantium, & captivorum verbum bene hic illustravit Passeratius. infra El. V. 37. *Supplex ille sedet.* Lib. II. El. 21. 45. *Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit.* vide Bernartii notas ad Stat. XII. Theb. 550. hinc in Numis vetustis captivi ad tropaea sedentes conspiciuntur. de quo vide ad Lib. III. El. 3. 18. *Et subter captos arma sedere Duces.* ubi plura idem Passeratius notavit. & vide Lud. la Cerdam in Adversf. Sacris cap. 177. sic & in Numis cadentis Imperii, ut in raro & eleganti Licinii Junioris Numo, duo captivi sedent ad tropaeum, seu labarum, quem exhibet Tristanus Tom. III. Comment.. pag. 484. in alio Constantini apud eumdem pag. 550. & Crispi p. 566. 567.

32. *Dum captiva mei conspicer ora Tati*] N. Heinsius ad Ovid. I. Fast. 260. tam hoc in loco, quam supra v. 24. *Titi* rescribendum judicabat, illic autem Broukhusius *Titi* edidit, hic vero *Tati.* sed quia in omnibus fere codd. MSS. & edd. antiquissimis *Taci*, vel *Tacii*, hoc est *Tati*, vel *Tatii*, utroque loco constanter legitur, ideo etiam *Tati* edidi, praesertim quia in tota hac Elegia ubique *Tatium* non praenomine *Titum* vocat. v. 7. *Hunc Tatius fontem vallo praecingit acerno.* v. 17. *Vidit arenosis Tatium proludere campis.* v. 29. *Tatiae praetoria turmae.* v. 87. *At Tatius, neque enim sceleri dedit hostis honorem.* & sic supra El. II. 52. *Atque Sabina feri contudit arma Tati.* vide & Dorleans ad Tacitum p. 134. *conspicor esse* in Mentel. & primo Leid. captiva nempe, quod pro *captivam esse* per Graecismum interpretabatur Scaliger, inprobante Passeratio. *suspicor esse* in Palatino Gebhardi. *esse* etiam pro *ora* in altero Leid. utroque D'Orvill. meo secundo, & primis aliisque vetustis edd. *arma* in Borrich. Groning. Excerpt. Scalig. pro varia lectione, & in Voss. pr. ac tertio, meoque priore. *ora* recte emendavit J. Fr. Gronovius, ad d. l. Ovidii, laudante Heinsio, & in textum recipiente Broukhusio.

33. *Romani montes, & montibus addita Roma*] *Septeni montes* conjecerat Heinsius, *abdita* in Groning. & utroque D'Orvill. ut in ed. Beroaldina. sed alterum adhaeret Virgilio III. Aen. 336. *Pergamaque, Iliacamque jugis hanc addidit arcem. montibus edita Roma* Heinsius, id est, inposita, & altior septem jugis. quod nonnihil firmari posset ex Lib. III. 9. 57.

Septem urbs alta jugis, toto quae praesidet orbi.

& Ovidio Lib. I. Trist. El. 5. 69.

Sed quae de septem totum circumspicit orbem
Montibus, imperii Roma Deûmque locus.

 35. Ille

35. Ille equus ille meos in castra reponet amores,
Cui Tatius dextras collocat ipse jubas.
Quid mirum in patrios Scyllam saevisse capillos?
Candidaque in saevos inguina versa canes?

Prodita

35. *Ille equus ille meos in castra reponet amores*] ita edendum censui, nam ex sola Dousae P. conjectura *reportet* edidit Broukhusius, licet Livinejus, inprobata Dousae emendatione, nihil mutandum notasset. certe in omnibus fere MSS. & primis ceterisque edd. vetustis *reponet*. quibus consentiunt singulorum codicum meorum Excerpta, nisi quod in Askewiano *reducet honores*. *reponet* etiam hic tuetur Patruus meus ad Suet. Tib. cap. 18. & ad Virg. IX. Aen. 502. & sic adfert Valens Guellius ad Lib. III. G. 86. *meos amores* recte Broukhusius exponit me amantem, ut optet Tarpeja illo dilecto Tatii equo in castra ejus vehi. sic *amor* pro amante passim, ut Graecis *ἔρως* v. D'Orvill. Charit. p. 194.

36. *Cui Tatius dextras collocat ipse jubas*] *Quoi Tacius dextras collocat ipse comas* in Excerpt. Scalig. sed *comas* glossator adscripsisse videtur, ut *jubas* equi explicaret. *colligat* vel *compserit* Heinsius. sed *collocat* Passeratius recte explicat, pro apte disponit. *dextra* legitur in aliis. & sic adfert Guellius ad d. l. Virgilii III. G. 86. Quid si pro *dextras* reponamus *pexas jubas*? ut respiciat ad ritum, quo amabant Heroës veteres equorum dilectorum jubas ipsi manu sua ponere & pectere, collumque plaudere & mulcere. unde *depexas jubas* & *plausa colla* de equis generosis dicit Ovid. I. A. A. 630.

Quadrupedes inter rapidi certamina cursus
Depexaeque jubae, plausaque colla, juvant.

ubi male *Depressaeque* legit Clercquius Prodromo ad Lucanum pag. 37. Virgilius XII. Aen. 85.

Circumstant properi aurigae, manibusque lacessunt
Pectora plausa cavis, & colla comantia pectunt.

hinc *plaudere equum* est manu percutere & palpare. vid. Casaub. ad Persium pag. 515. Auctor Elegiae in Obitum Maecen. v. 127. *Tu mulcere jubam, cum jam torsisset habenas.* vide Heinsium ad Ovid. II. Met. 867. & Drakenb. ad Silium Ital. Lib. IV. 265. id *tactu mulcere* vocat Gratius Cyneg. 362. *Sed tactu inpositis mulcent pecuaria palmis.* ita enim illic praefero, non *tractu*, propter locum Senecae Lib. I. de Clem. cap. 16. de equo, *fiet enim formidolosus & contumax, nisi eum tactu blandiente permulseris.* ubi *blande & actu* in MS. cod. Biblioth. Amstelaedamensis. *dextras* tamen *jubas* hic probavit Turnebus Lib. VIII. Advers. cap. 1. eo sensu, ut jubae equi a Tatio ita positae fuerint, ut in dextrum armum pronae caderent, idque firmat eodem Virgilii loco, paullo ante indicato, III. G. 86.

Densa juba, & dextro jactata recumbit in armo.

ubi etiam Cerda hic *dextras* legendum monuit. ita apud Nasonem Lib. II. Met. 674. de Ocyrhoë,

—— *utque vagi crines per colla jacebant,*
In dextras abiere jubas.

& in hac explicatione Turnebo consentit Passeratius. sed *dextra* probasse videtur Guellius, quia sic adfert. & hoc praeferebat Marklandus. Europa a tauro rapta *jubam* ejus *dextra*, laeva amictus retinuisse fingitur ab eodem Ovidio V. Fast. 607.

37. *Quid mirum in patrios Scyllam saevisse capillos?*
Candidaque in saevos inguina versa canes?]

patrios capillos agnoscunt omnes MSS. & editi veteres, *patris* male in ed. Gryph. 1551. dein *saevisse* & *saevos* eodem disticho cumulari invenustum esse nemo non sentit. *scaevos* in Heinsiano, & meo priore. *foedos* legebat Heinsius. possis etiam *tetros*. aut cum Ovidio *rabidos* Lib. I. A. A. 331.

Filia purpureos Niso furata capillos
Pube premit rabidos inguinibusque canes.

aptissime Tarpejam, Capitolium ejusque praefectum Sp. Tarpejum, patrem suum, Tatio & Sabinis prodentem, confert cum facinore Scyllae, patrem Nisum abscisso purpureo eius capillo, prodentem Minoi, urbem Alcathoën obsidenti, cujus amore erat capta. ut describit Ovidius Lib. VIII. Met. init. & Virgilius toto

Ciris

Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri,
40. Quum patuit lecto ſtamine torta via?
Quantum ego ſum Auſoniis crimen factura puellis,
Inproba virgineo lecta miniſtra foco?
Pallados extinctos ſi quis mirabitur ignes,
Ignoſcat: lacrimis ſpargitur ara meis.

Ciris carmine. noſter Lib. III. El. 17. 21.

Tuque o Minoa venumdata, Scylla, figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem virgo deſponderat hoſti,
Niſe, tuas portas fraude recluſit amor.

Candida inguina debet Virgilio Ecl. VI. 75.

Quid loquar aut Scyllam Niſi, quam fama ſecuta eſt,
Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris.

ſive, ut alii, legunt,

Scyllam Niſi, aut quam fama ſecuta eſt.

ut duas Scyllas unam Niſi, alteram Phorci filiam diſtinguat, quas hic confundit Propertius, quum Scyllae Niſi tribuit *inguina in canes verſa*, quod Scyllae Phorcidos fabulae convenit. notum eſt in hunc errorem Ovidium etiam incidiſſe tam loco paullo ante producto, quam Lib. III. Am. 12. 21. & Epiſt. XII. 124. utriuſque diſtinctionem manifeſtam facit Hyginus Fab. 148. & 149. qua de re vide notas doctorum ad Gellium Lib. II. cap. 6. p. 134. ſed operoſius N. Heinſium ad Sabini Epiſt. I. 33.

39. *Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri, Quum patuit lecto ſtamine torta via?*] mendoſe in primis edd. *frater in cornua monſtri*, ut in Veneta 1475. Reg. Lep. & Volſci. ſed in Veneta 1487, Beroaldina, & reliquis *fraterni cornua monſtri*. Minotauri nempe. dein *recto ſtamine* in primo & ſec. Vaticano. *recto ſtamine certa via* v. c. Perreji. *lento ſtamine* D'Orvill. ſec. *certa via* etiam in Regio. *tecto*, vel *recto*, *ſtamine* Fruterius Epiſt. ad Canterum inter Epiſtolas a Gabbema collectas pag. 637. *lecto ſtamine* minime ſollicitandum. ſic enim de hoc filo ſuo ipſa Ariadne apud Ovidium Epiſt. X. 103.

Nec tibi, quae reditus monſtrarent, fila dediſſem,
Fila per adductas ſaepe relecta *manus.*

ut pro *recepta* illic melius legit Heinſius, & hoc Propertii loco firmat. vide etiam illius & Ciofani notas ad Lib. VIII. Met. 173. & ad III. Faſt. 462. *torta via* eſt inflexa per ambages Labyrinthi, cujus curva tecta vocat Phaedra apud Ovid. Epiſt. IV. 60. & Ariadne Epiſt. X. 71.

42. *Inproba virgineo lecta miniſtra foco*] perperam videtur Livinejus *lecta miniſtra* interpretari, *ſi legar inproba Veſtalis fuiſſe* in Annalibus nempe Populi Romani. eo ſenſu, quo apud Ovid. III. ex P. Ep. 2. 30. *a memori poſteritate legar.* *lecta* hic de Virgine Veſtali pro *electa*, vel, ut proprium erat verbum, *capta.* ſic apud Livium Lib. I. cap. 3. in fin. *fratris filiae Rheae Silviae per ſpeciem honoris, quum Veſtalem eam legiſſet, perpetua virginitate ſpem partus adimit.* & cap. 20. de Numa: *Virgineſque Veſtae legit; Alba oriundum ſacerdotium.* vide hic Paſſeratium. praecedenti verſu *crimen factura* locutio proba eſt, de qua vid Salmaſ. ad Lamprid Commod. cap. 7.

43. *Pallados extinctos ſi quis mirabitur ignes*] *Pallidos & tinctos* corrupte in primo Voſſiano. Lipſio Lib. III. Var. Lect. cap. 8. dum juvenis eſſet, emendanti *Pallidus*, hic inſultant plerique, idque ut temerarium & ineptum traducit Livinejus. ſed forte anſam huic conjecturae ipſi dederunt codices MSS. in quibus talem vel non multum inde abeuntem ſcripturam invenerit. ut hic *Pallides* in Voſſ. ſic ſupra Lib. II. El. 23. v. 86. *Turpia quum faceret Palladis ora tumor*, ubi *palladus* in MSS. hunc Lipſii errorem a Passeratio etiam caſtigatum, recoquit Matth. Aegyptius in Epiſtolis pag. 169. quaſi ignoraverit Lipſius *Pallada* & *Veſtam* eamdem eſſe, & praeter ignem aeternum etiam a Veſtalibus cuſtoditum fuiſſe Palladium. quod ſatis ipſi notum erat vel ex illo Ovidii Lib. III. Triſt. El. I. 29.

Hic focus eſt Veſtae: qui Pallada ſervat & ignem.

ut recte illic ſubſtitutum eſſe, pro *Hic locus eſt*,

45. Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe:
Tu cave ſpinoſi rorida terga jugi.
Lubrica tota via eſt, & perfida: quippe tacentes
Fallaci celat limite ſemper aquas.
O utinam magicae noſſem cantamina Muſae!
50. Haec quoque formoſo lingua tuliſſet opem.

Te

ex his verſibus Propertianis manifeſtum eſt. vide etiam Barthium ad Stat. II. Theb. 739. & Lud. D'Orleans ad Tacitum pag. 34. Candidius & magis ingenue egit Broukhuſius, dum notat Lipſium provectiori aetate in Syntagmate de Veſta cap. 9. errorem correxiſſe, & recte expoſuiſſe. ut egregie etiam fecit Janus Douſa Pater Paralipomenis notar. ad Propert. p. 139. & 140. Neſcio an huc referri poſſit, quod If. Voſſius ad Catulli Carm. I. per *Patroam virginem* prolixa nota contendat intelligendam eſſe Veſtam, non Minervam Athenienſium, ſub cujus tutela erant Romani, ejuſque ope inplorata omnia auſpicabantur, & tamen in fine notae obſervat, ut apud Athenienſes Minerva patroa dicebatur, ita apud Romanos dictam eſſe Veſtam. quod ipſum indicio eſſe poſſit, a Catullo igitur per *patroam Virginem* intelligi Pallada. Sed longe plura ad illum Catulli locum, & an illic *patrona*, vel *patrima*, aut cum aliis *perenna*, vel cum H. Grotio in notis marginalibus MSS. ad Stat. III. Achill. 151. (qui liber eſt in Bibl. Leidenſi) *paterna virgo*, id eſt, Pallas, legendum ſit, adjici poſſent, ſi hujus loci eſſent. Ceterum hoc in loco Propertium, ut ſaepe alibi facit, colorem deſumſiſſe ex verbis Ciceronis Orat. pro Fontejo, cap. 17. notavit Broukhuſius. pari etiam modo utriuſque locum imitatum eſſe Jacobum Wallium in Oliva pacis, adſcripſerat Francius. Credo eum indicaſſe hos Wallii verſus ex Eleg. IV. iſtius Poëmatis pag. m. 247.

Di melius! medioque precor deſtricta Senatu
Excidat adtonita perſida ſica manu.
Nec Capitolinis ſervatos arcibus ignes
Extingui videat ſanguine Veſta tuo.

45. *Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe:*
Tu cave ſpinoſi &c.

& rumor ait Voſſ. pr. *luſtrabitur urbe* in Askewiano. *Tu cave* recte emendatum eſt a viris eruditis, pro *cape*, quod in omnibus fere MSS. & edd. vetuſtis. vid. Heinſ. ad Ovid. II. A. A. 531. verba eſſe Tarpejae ad Tatium, cui amans cavet, notaverat Ant. Perrejus. dein *rorida*, ut edidit Broukhuſius, etiam eſt in Mentel. Colbertino, Neap. Borrich. Groning. Voſſ. pr. Heinſiano, Harlejano Muſei Britannici, D'Orvill. pr. aliiſque. & ſic Fruterius. *roſida* in codd. Regiis & primis edd. *roſcida* in utraque Aldi, Juntae, Mureti, Colin. Rovill. Canteri, Douſarum Raphel. & Gryphii an. 1561. & 1573. nam in prima Gryphiana 1551. excuſum *roſida*. vide ad Lib. II. El. 23. 28. *Roſcida muſcoſis antra tenere jugis*. ubi ſimilis in ſcriptis & editis eſt varietas.

49. *O utinam magicae noſſem cantamina Muſae*] *certamina* male in D'Orvill. ſec. & Palatino Gebhardi. *cantamina Lunae* Voſſ. tert. Paſſeratius per *Muſam* intelligit carmen ſeu cantamen, adeoque *cantamina magicae Muſae noſcere* optat Tarpeja, ut formoſo Tatio talem tuliſſet opem, qualem Medea carminibus ſuis praeſtitiſſe Jaſoni jactat apud Ovidium Epiſt. XII. Rogat autem Paſſeratius, *quae eſt Muſa magica, an Urania. magne* Neapol. forte pro *magae*, aberrante librarii calamo. Quid ſi ſcripſerit Propertius?

O utinam ſagae *noſſem cantamina* Marſae!

ut *ſaga Theſſala* ſupra Lib. III. El. 23. 10. *Marſi cantus*, *naenia Marſa*, & ſim. apud poëtas paſſim. Ovidius II. A. A. 102.

Mixtaque cum magicis naenia Marſa ſonis.

ut egregie reſtituit Heinſius, pro *merſa venena*, cujus notas ſi quis conſulat, non difficilem forſan huic conjecturae praebebit adſenſum, quam ne multis aliorum exemplis confirmem, otium faciunt veterum poëtarum loca ab eo ibidem prolata. altero verſu *Hac quoque*, id eſt, hac via legebat Marklandus.

51. *Te*

Te toga picta decet: non quem, fine matris honore,
Nutrit inhumanae dura papilla lupae.
Sic hofpes, pariamne tua regina fub aula,

Dos

51. *Te toga picta decet: non quem fine matris honore*
Nutrit inhumanae dura papilla lupae.] *decet* vitiofe in primo Voff. *Nutriit humanae* in aliis libris apud Gebhardum, qui tamen id minime probat, fed rejicit, quia perftringi putat barbaros mores Romuli ex inhumana lupae educatione. unde efferos homines a lupa nutritos dici protritum eft. & hoc fenfu intellexiffe Broukhufium, ex adductis ab eo poëtarum locis patet, quos inter verfus aliquos *nefcio cujus*, ut ait, ex pulcherrimo Scazonte,

Num te leaena montibus Libyftinis &c.

fed inpofuit memoria Viro in Catulli lectione verfatiffimo, illius enim funt verfus ex Carm. LXI. Mihi vero minime difplicet ifta librorum aliorum lectio non tantum a Gebhardo, fed & Pafferatio memorata. *Nutriit* enim hic requiri videtur, & forte *humanam* ideo vocaverit *lupam*, quia ubera gemellis fratribus, e furtivo Iliae coitu editis ac projectis, praebuit, & in eo humana fuit, fed *fine matris honore*, feu, cum fummo matris dedecore, quia lupa matris vices, *dura* licet *papilla*, in illis nutriendis fufcepit. adeoque laudabile epitheton lupae additum matris infamiam eleganti oppofitione auget. male enim J. Doufa P. ad marginem ed. Rovill. *honore* exponebat *officio & ufu*. hinc fupra El. I. huj. Libr. v. 55.

Optima nutricum noftris Lupa Martia rebus,
Qualia creverunt moenia lacte tuo!

& ideo mores fui temporis, priftinae fimplicitati adverfos, notans ibidem v. 37.

Nil patrium, nifi nomen, habet Romanus alumnus:
Sanguinis altricem nunc pudet effe lupam.

& hanc Lupae, gemellorum nutricis, *humanitatem*, fic defcribit Livius Lib. I. cap. 4. *Tenet fama, quum fluitantem alveum, quo expofiti erant pueri, tenuis in ficco aqua deftituiffet, lupam fitientem ex montibus, qui circa funt, ad puerilem vagitum curfum flexiffe: eam fummiffas infantibus adeo mitem praebuiffe mammas, ut lingua lambentem pueros magifter regii pecoris invenerit*, qui locus hanc lectionem non parum adjuvat. quamtumvis retinendam effe alteram cenfeat Vulpius. pro *dura papilla* Heinfius conjecerat *cruda*. *dira* eft in illius codice & meo primo. fed *dura* non mutandum. Lib. II. El. 7. 14.

Nutritus durae, Remule, lacte lupae.

Guyeti igitur conjectura *Nutriit inmanis* carere poffumus. de *toga picta*, feu triumphali, quam hic Romulo tribuit, licet a Tarquinio Prifco vel Tullo Hoftilio demum introducta fit, vide Aldi Manutii Quaeft. per Epift. III. 1. pag. 278. Tom. IV. Facis Critic. & Cael. Calcagninum Lib. III. Epift. I. pag. 34.

53. *Sic hofpes, pariamne tua regina fub aula*] turbant hic admodum codd. vetufti. &, ut vere notat Scaliger, varie hunc locum cruciarunt βιβλιογρίβλαι. *Si conjux, pariamve tua Regina fub aula* in fec. Vatic. & v. c. Perreji, qui ex Pontani libro etiam adfcripferat, *Sic hofpes patiare tua regnem ipfa fub aula.* & fic fere in primo Vaticano, nifi quod in eo, *patiare tua.* in Modiano feu Groningano, *Sic hofpes pariam tua ne regina fub aula.* in Menteliano, *Sic hofpes peream tua ne. Si fim hofpes* cod. Fruter. *Sic hofpes pariamne* Excerpt. Scalig. qui germanam hanc lectionem effe adfirmat. *patriamne* Voff. pr. *pariam nec te* Borrich. & Voff. quart. *periam tua ne* Leid. prim. quod & fuperfcriptum in tertio Voff. *tua pariamne* Leid. fec. *pariam ne te* in In Heinfiano. *patiar tua mi* D'Orv. fecundus. in primo, *pariam quam te. patiare* in cod. Regio & meo altero. *Si poffum fpatiare* in Colotiano. quod favere poffet conjecturae N. Heinfii, quam ed. Aldinae adfcripferat, *Dic hofpes: fpatiorne tuam Regina fub aulam.* adfcripto Ovidii verfu, ex Epift. Paridis, *Ibis Dardanias ingens Regina per urbes.* & fic idem Lib. I. Adverf. cap. 2. pag. 14. addito Virgilii loco Lib. II. An. *ibit parto Regina triumpho.* In edd. Venetis, Volfci & Beroaldi, *Sic hofpes patiare tua regina fub aula.* ut in Aldinis, Juntina, Colin. Gryph. aliifque. in Canteri Plantiniana, *Si fim, hofpes, patiare tua regina fub aula.* Gebhardus ex Commelini

Dos tibi non humilis prodita Roma venit.

55. Sin

melioi membranis adfert,

Sic hoſpes pariam duce te regina ſub aula.

quod amplectitur, & exponit, te mihi duce ac marito futuro, peregrina ſive hoſpes ego Tarpeja regina faciam pulchra te prole parentem. ſic fere Paſſeratius, niſi quod hoc amplius conjiciat, *Dic, hoſpes, pariamne tua regina ſub aula.* & *ſub aula*, pro *in aula* exponit. vel *Sic*, ea ea nempe conditione, ut prodita Roma tibi in dotem cedat. Ayrmannus legebat, *Sive hoſpes pariamve tua.* & ita Marklandus. *pariamve* etiam conjecerat D'Orvillius, & exponebat, „ *Sic* eſt „ precantis vel conteſtantis. dixerat *togam piſtam* magis decere Tatium, quam Romulum. „ addit, ut hoc opto, victo Romulo, ut induaris ipſe toga picta, ſic ego vel hoſpes, „ vel ut Regina a te recipiar. Ita in loco difficili conſtituendo non parum torquent ſe viri docti, & tamen parum profligant. neque etiam ſatisfacit eruditus Britannus in Miſcell. Obſerv. Vol. II. Tom. I. pag. 115. qui interpretatur, *Num ego, ſi* ſic *ſim* hoſpes, *ſi me in tuas manus tradam, prodita patria, tua uxor ero.* ubi in nota ſubjecta Patruus meus Heinſianam emendationem probat, *Dic, hoſpes, pariamne.* quam Paſſeratio etiam in mentem veniſſe, modo notavi, ut *hoſpes* ad Tatium referatur, vel cum Scaligero legit, *Dic, hoſpes pariamve tua.* ut Tarpeja intelligatur, merito tamen dubitans, an hoſpes ſenſu ſubſtantivo pro *hoſpita* recte dicatur. Scaligero adquievit Broukhuſius, locumque intactum reliquit. ſic enim in notis MSS. *rectiſſime hunc verſum reſtituit Scaliger, monſtra lectionum habent & ſcripti & impreſſi codices.* Sed longe alio modo, & quidem ſimpliciſſima curatione verſum adfectum ſanandum exiſtimo. Tot enim variantium lectionum farragini cauſſam dediſſe unicam vocem *hoſpes*, eamque & librariis & eruditis Criticis tantum negotii faceſſiviſſe opinor. nam ſive *hoſpes* ad Tarpejam, ſive ad Tatium adcommodetur, ſenſum commodum non reddit. Praecedentia Tarpejam de vita ac incolumitate Tatii ſollicitam, dum pugnaretur, manifeſtant, ideoque ſe opem ipſi, vel per incantationes magicas, ferre poſſe vovet. Loco obſcuro & mendoſo lucem ac medicinam adferemus, ſi reſtituamus,

Sis ſoſpes, pariamque tua *Regina ſub aula.*
Dos tibi non humilis prodita Roma venit.

ut in aulam Regis Tatii, poſt praelii pericula ſoſpitis, Reginam non ſterilem admitti ſe roget, matremque ſe ab eo futuram ominetur, quo magis Tatium ſalvum & ſuperſtitem fore optat, ut ſobolis quaerendae cauſſa connubio ſtabili cum eo jungatur, in dotem Regi offerens Romam a ſe proditam. additque *Sin minus*, hoc eſt, ſi hac conditione oblatae proditionis uti, & ſic ultro eam recipere in aulam nolit, rapi Tarpejam jubeat, ut Romulo virginum Sabinarum raptum rependat, & vicem ei referat, quod adjungit in ardentiſſimi amoris ſignum. Sic omnia ſenſum ſanum, & colorem vere poëticum habebunt, non diſſimile illud Hypſipyles ad Jaſonem apud Ovidium Epiſt. VI. 117.

Dos tibi Lemnos erit, terra ingenioſa colenti,
Me quoque res tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi: gratare ambobus, Jāſon,
Dulce mihi gravidae fecerat auctor opus.

Conferendus eſt noſtri locus de Scylla, ſimilem dotem, regnum Niſi paternum, pari facinore Minoi ſpondente, Lib. III. El. 17. 21. & ſeqq.

Tuque o Minoa venumdata Scylla figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem virgo deſponderat hoſti,
Niſe, tuas portas fraude recluſit amor.

Formula autem illa *Sis ſoſpes* hic valde opportuna in ejuſmodi voto & promiſſo dotalis Romae. ſic Medea Jaſoni incolumitatem ſua ope partam, tamquam dotem, adtuliſſe, in memoriam revocat apud Naſonem Epiſt. XII. 199. & ſeqq.

Dos ubi ſit, quaeris? campo numeravimus illo,
Qui tibi, laturo vellus, arandus erat &c.
Dos mea, tu ſoſpes: *dos eſt mea Graja juventus.*
I nunc, Siſyphias, inprobe, confer opes.

& de eodem poſt multa pericula exhauſta ſalvo, & victore, eadem Epiſt. v. 127.

Soſpes ad Haemonias victorque reverteris urbes.
Ponitur ad patrios aurea lana Deos.

Votum igitur Tarpejae eſt, ut praelio ſoſpes de Romulo triumphet Tatius, ſimiliter fere ut de Craſſo Lucanus Lib. II. 552.

— *Parthorum utinam poſt praelia ſoſpes,*
Et Scythicis Craſſus victor remeaſſet ab oris.

ſed

55. Sin minus; at, raptae ne fint inpune Sabinae,
Me rape, & alterna lege repende vices.
Commiffas acies ego poffum folvere: nuptae,
Vos medium palla foedus inite mea.
Adde Hymenaee modos: tubicen fera murmura conde:
60. Credite, veftra meus molliet arma torus.
Et jam quarta canit venturam buccina lucem;

Ipfa-

fed & aliis in rebus *Sis fofpes* frequens bene precantis formula eft. Ovid. IV. F. 525.

Sic tibi, quam raptam quereris, fit filia fofpes.

Lib. IV. Trift. El. 9. 13. de Augufto:

Et patriam, modo fit fofpes, fperamus ab illo.

I. ex P. Ep. 7. 15.

Cetera fit fofpes cultorum turba tuorum.

Lib. II. Ep. 8. 45.

Sic tibi vir fofpes, fic fint cum prole nepotes.

& apud alios paffim. ejufdemque notionis eft *Sis felix*. de qua vide Briffon Lib. I. de Form. §. CXIII. pag. 62. & quae notavi ad Lib. I. El. 7. 3.

55. *Sin minus, at, raptae ne fint inpune Sabinae, Me rape*, &c.]

ita ex Gryphiana edidit Broukhufius, quum male in codd. MSS. & edd. vetuftis *Si minus* legeretur. ut in omnibus fere meis librorum MSS. excerptis, & primis edd. vitiofe *Si manus aut* in Groning. praeter Gryphianam tamen *Sin minus* etiam excufum eft in Aldina fecunda an 1515. Canteri Plantiniania 1569 & Doufarum Raphelengiana 1592. *aut raptae* in Borrich. Heinfiano, & Neap. a man. pr. tribus Voff. & meo priore. *ac captae non fint* in fecundo. *captae* in Regiis codd. ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volfci. locutionem *rependere vices* illuftrant notae Heinfii ad Ovid. I. Am. 8. 80.

57. *Commiffas acies ego poffum folvere: nuptae, Vos medium palla foedus inite mea.*]

Commiftas D'Orvill. prim. fed recte Pafferatius *commiffas acies* exponit jam confligantes & manum conferentes. ita apud Lucanum Lib. IV. 489. legebat Bentlejus,

Ut cum commiffas acies fua tela tenebris
Involvunt.

quod autem hic *commiffas acies folvere* Propertio dicitur, id Livio *infeftas acies dirimere* Lib. I. cap. 13. *poffim* in Heinfiano. & meo priore. vide ad Lib. II. El. 25. 18.

58. *Vos medium palla foedus inite mea*] *palla* deeft in eodem Heinfiano & meo primo, neque fe capere, quid *palla* hic denotet, adfcripferat D'Orvillius. peplum Junonis, quo nubentes fe tegebant, intelligit D'Orleans ad Tacitum p. 599. *Parca mea* vel *thalamo meo* conjecerat Heinfius in notis Propertianis pag. 747. *palma*, id eft, manu mea, legendum cenfebat Cl. Schraderus. *meo flammeo* interpretabatur Ant. Perrejus ad oram ed. Ald. fed recte forfan expofuit Volfcus, *vos meo cum Tatio conjugio foedus firmetis. Nubentis puellae ftola matrimonii pignus adhibebatur in fponfione. palla* igitur matrimonii infigne. Horatius Epod. V. 65. de Medeae munere ad Creufam miffo;

Cum palla, tabo munus inbutum, novam
Incendio nuptam abftulit.

vid. Marcilium ad Apulej. Florid. pag. 20. *inire* in codd. Regiis.

59. *Adde, Hymenaee, modos*] *Ede* conjecerat Heinfius ad oram ed. Ald. fed in notis Propertianis Guyetum fic emendantem rejicit. mox *Cedite* ad oram libri fui Jan. Doufa P. *Credita* male in Voff. tert.

61. *Et jam quarta canit venturam buccina lucem*] cum hoc Propertii loco confert Scaliger, &, explofa Mariang. Accurfii expofitione, optime explicat illud Aufonii in Grypho ternario v. 26. *ter clara inftantis Eoi Signa canit ferus depenfo Marte fatelles*. de quatuor caftrorum vigiliis buccina indicatis omnia nota funt, & abun-
de

Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
Experiar somnum: de te mihi somnia quaeram:
Fac venias oculis umbra benigna meis.
65. Dixit & incerto permisit brachia somno,
Nescia se furiis accubuisse novis.

Nam

de de iis egerunt Stewech. ad Veget. p. 179. 180. Delrius ad Senec. Trag. pag. 456. Bosius ad Nep. Eum. cap. 9. Schellus ad Polyb. de Castris p. 188—190. & Dausquejus ac Drakenb. ad Silium Ital. IV. 89.

62. *Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt*] *Spissaque in Oceanum* Heinsius ad marg. ed. Ald. *sidera lapsa* in Groning. duobus Leidd. Voss. tribus, utroque D'Orvill. & meis, quibus consentiunt reliqui codices, & omnes fere edd. vetustae. vide Valentem Guellium ad illud Virgilii II. Aen. 9. *suadentque cadentia sidera somnos.* & Heins. ad Ovid. II. Fast. 635. & hanc lectionem aptis veterum locis stabilivit Broukhusius, simul tamen codicis Borrichiani scripturam, in quo *lassa* legitur, ita confirmans, ut in illam inclinasse videatur. sed alterum vindicavit Patruus meus ad Ovid. II. Trist. 85. utraque vox passim in codd. MSS. permiscetur. *laxa* in Askew. *prona sidera* vocat noster Lib. I. El. 16. 23. ubi aliis *plena* placebat. quod recte inprobavit Marklandus ad Statii Silvas pag. 234. & pluribus illic in notis *sidera prona* vindicavi. locum hunc imitatus est Lotichius Lib. II. El. 8. 74.

Da mihi vina, puer, lenes facientia somnos,
Donec in Oceanum sidera prona cadant.

ubi vide quae in Addendis notata sunt pag. 680.

63. *Experiar somnum: de te mihi somnia quaeram:*
Fac venias oculis umbra benigna meis]

oculis venias in D'Orv. pr. & meo secundo. minorem versum expressit Lotichius Lib. III. El. 3. v. 58.

Tu quoque si veterum memor est & pulvis amorum,
Occurras oculis saepe videnda meis.

vide illic notarum Addenda pag. 684.

65. — *& incerto permisit brachia somno,*
Nescia se furiis accubuisse novis.]

promisit Mentel. & Leid. pr. *permittit* Voss. quart. *lumina* vel *pectora somno* Marklandus ad Statii Silvas in praef. pag. 10. *incerto somno* cur dicat, ratio peti potest ex notis Broukhusii ad illud Tibulli Lib. II. El. 1. 90.

Postque venit tacitus fuscis circumdatus alis
Somnus, & incerto somnia vara pede.

ubi *furvis alis* & *somnia pigra* legebat Heinsius ad Silium Ital. III. 682. & ad Claudian. II. in Rufin. 325. altero versu ex editione Scaligeri Broukhusius dedit *Nescia ne furiis* duplici negatione, pro *se furiis.* depravata codd. MSS. & veterum inpressorum lectio est *nefariis*, ut in Regiis, Colbertino, Groning. Askew. duobus Leidd. tribus Voss. & utroque D'Orvill. vel *nephariis*, ut in Borrich. & meo primo, ac priscis edd. id tamen viris doctis inposuit. nam sic locum*, tamquam sana lectio esset, adfert Pincierus Lib. IV. Parag. cap. 24. & quod majus est inde deceptus Beroaldus magno satis errore adfirmat *nefaria* absolute dici pro flagitiis, sacra polluentibus. sed Propertium duplici vitio metrico obruit una in voce. unde alii ex hac corrupta lectione putarunt primam in *nefarius* produci posse, quae brevis est, secunda longa, Horatio aliisque. ut optime monuit J. Baptista Pius in Anot. Post. cap. XXV. pag. 423. Tom. I. Fac. Crit. Gruter. & vide Vossium Lib. II. de Art. Gramm. cap. 20. quod insigne praebet specimen, in quos scopulos ex vitiosis editionibus inpingere possint viri eruditi, licet sua aetate maximi, quae certe laus Beroaldo debetur. veram lectionem esse *Nescia se flammis accubuisse novis*, contendit ibidem Baptista Pius, sensumque loci bene exposuit, Tarpejam nempe Vestalem, aeterni ignis custodem, nunc *novis flammis*, amore Tatii ardentem, agitari, sed nesciam se accubare duabus flammis, ignis nempe Vestalis & incesti amoris. & haec lectio firmatur a Colotiano, quam ex Pontani codice etiam adscripserat Perrejus. & sic editum fuit a Passeratio, ut adfert etiam ad Lib. I. El. 3. p. 151. sed in notis ad h. l. praefert *se furiis accubuisse* & sic Livinejus. N. Heinsius ad marginem ed. Ald. conjecerat, *se furiis succubuisse novis. vesanis* est in quinto Vaticano.

67. *Nam*

Nam Vesta, Iliacae felix tutela favillae,
Culpam alit, & plures condit in ossa faces.
Illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
70. Strymonis abscissos fertur aperta sinus.

Urbi

67. *Nam Vesta, Iliacae felix tutela favillae, Culpam alit, & plures condit in ossa faces.*]

Culpa mali in Mentel. & Leid. primo. *Curam alit* Heinsius ad oram ed. Ald. qui tamen vulgatam *Culpam alit* recte contra Guyetum, cui inepta videbatur locutio, tuetur. *pluris* in Excerptis Scalig. pro *faces* in D'Orvill. sec. *focos.* *diras faces* conjecerat Heinsius, quem *plures faces* offendisse videntur. neque id inmerito, quamquam *diras faces* nimium ab altera scriptura recedit. Si lectionem illam duorum codicum *Culpa mali*, quae eadem fere literarum elementa habet, a librariis non profectam quis opinetur, forte substituere posset,

Culpa mali, inpuras condit in ossa faces.

ut *Caussa mali tanti conjux* Virgilio VI. Aen. 93. *inpuras* autem *faces* Vestali virgine indignas & incestas intellige. Sed nihil adfirmo. *alit* enim eleganter dictum, ut apud Virg. IV. Aen. 2.

At Regina gravi jam dudum saucia cura
Vulnus alit venis, & caeco carpitur igni.

ubi adposita ad hunc locum sunt Servii verba: *Vulnus alit, id est, curam pascit, & bene adludit ad Cupidinis tela, ut paullo post ad faculam, caeco carpitur igni: nam sagittarum vulnus est, facis incendium. cura, amore intolerabili, quem ferre non posset, & cura, quod cor urat.* quae Heinsianam emendationem *Curam alit* nonnihil juvare possent. forte ad hanc *Iliacam favillam* respexit Ovidius Lib. III. Fast. 423.

Ignibus aeternis aeterni numina praesunt
Caesaris, imperii pignora juncta vides.
De veteris Trojae dignissima praeda favilla,
Qua gravis Aeneas tutus ab hoste fuit.

vide illic Heinsium. *Iliacos focos* vocat VI. F. 456. & *Troicum ignem* Statius Lib. I. Sylv. 1. 35.

69. —— *qualis celerem prope Thermodonta Strymonis abscissos fertur aperta sinus*]

aperte imitatur Virgilium XI. Aen. 659. *Qualis Threicii cum flumina Thermodontis pulsant, & pictis bellantur Amazones armis,* &c. imitationis comitem habet Silium Ital. II. 73.

Quales Threiciae Rhodopen Pangaeaque lustrant
Saxosis nemora alta jugis, cursuque fatigant
Hebrum innupta manus. — religata fluentem
Hesperidum dono crinem, dextrumque feroci
Nuda latus Marti, & fulgentem tegmine laevam
Thermodontiaca munita in praelia pelta
Fumantem rapidis quatiebat cursibus axem.

quibus in locis recte eruditi Interpretes correxerunt vulgarem librariorum errorem, insigni pertinacia ubique fere in omnibus veterum auctorum locis *Thermodoonta*, & *Thermodoontica* scribentium, secunda brevi, quae producenda est, quod licet jam saepius monitum sit a viris doctis, a nonnullis tamen adhuc negligitur. pari modo hic loci in plerisque codd. MSS. & edd. antiquis legitur *Thermodoonta.* & Lib. III. El. 12. 16.

Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodontiacis turma lavatur aquis.

ubi plura notavi. in loco autem Silii Italici *dextrumque feroci Nuda latus Marti* firmat Broukhusii emendationem *abscissos fertur aperta sinus*, eleganti Graecismo pro *abscisso sinu*, quod in meis etiam codicibus, & vetustioribus excusis habebatur. sed alterum longe elegantius. Ovidius Lib. I. Fast. 408.

Altera diffuso pectus aperta sinu.

Claudianus Consul. Prob. & Olybr. v. 87.

Dextrum nuda latus, niveos exsuta lacertos.

Josephus Iscanus Lib. II. de B. Troj. 608. *Nuda humeros, exserta sinus.* sed a Volsco & Beroaldo *Strymonis* exponitur Maenas, quae Bacchi orgia per insaniam celebrabat. quibus Vulpius, certe Scaliger etiam hic difficultatem movet rogatque, *quomodo Strymonis prope Thermodontem? An ibi Thermodon, ubi & Strymon? Itane Amazon dicetur Strymonis?* mendosam igitur hanc vocem suspicabatur, quod & Guyeto visum fuit. sed an *abscissi sinus*, seu mammae, Maenadi conveniunt? Amazonem intelligi adscripserat ed.

Urbi festus erat. dixere Parilia patres.
Hic primus coepit moenibus esse dies.
Annua pastorum convivia, lusus in urbe,
Quum pagana madent fercula deliciis.

75. Quum-

Aldinae Ant. Perrejus: *Strymonis de Amazone intellige se ferente in bellum abscisso nempe sinu ob exertam mammam.* neque caussam video, cur *Strymonis* non dici possit Amazon, pro Thracia aut Threissa, quia Strymon aeque ac Thermodon Thraciae fluvius, ut ex Strabone, Geographis aliis, & Vibio Sequestro constat. de quo vide Barth. ad Stat. Lib. I. Sylv. 1. 21. & Passerat. supra ad Lib. III. El. 12. p. 495. hinc toties *Thressa* vel *Threiciae* vocantur Amazones vid. Vinetum ad Auson. Epigr. I. & N. Heinf. Lib. III. Adverf. cap. 16. *ruit* vero & *fertur* etiam conjungit Ovidius, loco a Broukhusio indicato, Lib. II. A. A.

In ferrum flammasque ruit, positaque decore Fertur, ut Aonii cornibus icta Dei.

impetus nempe indicandi caussa. ut Virgilio XI. Aen. 678. *& equo venator Japyge fertur.* & alibi

Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.

71. ——— *dixere Parilia patres, Hic primus coepit moenibus esse dies*]

Parilia quidem hic est in v. c. Perreji, & Neap. quod veterum Grammaticorum auctoritate in contextu praetulit Broukhusius, idque scripti agnoscunt codices apud Plinium teste Harduino Tom. III. p. 583. vide quae ex Varrone Scholiastes vetus Persii notat ad Sat. I. 72. & Valens Guellius ad Virg. III. G. 2. *Palilia* tamen edidit Broukhusius El. I. hujus Libri v. 19.

Annuaque accenso celebrare Palilia foeno.

idque hic loci omnes nostri tuentur codices, & edd. vetustae, quod ab aliis praefertur, quia pastorum Deae Pali haec sacra fiebant, ut notum est. vid. Drakenb. ad Livium Lib. XI. c. 2. notas ad Suet. Calig. cap. 16. & prae ceteris Heinf. ad Ovid. IV. Fast. 721. *matres* in cod. Heinsiano. deinde *Hinc primus coepit moenibus ire dies* legebat Heinsius, in marg. ed. Ald. vel *ipse* ad Ovid. IV. Fast. 727. quod malim. ut apud Rutil. Lib. I. Itin. 200. idem legebat Heinsius,

——— *ipse videtur, Quem sibi Roma facit, purior ipse dies.*

pro *esse*. & alibi saepius haec, etiam apud nostrum, permutantur. *primum* vero ab his Palilibus, quae celebravit Romulus, Urbis *diem* incepisse, quod dicat Propertius, respicit ad Romae diem natalem XI. Kal. Maji, de quo praeter alios vide Ciofan. ad Ovid. XIV. Met. 774.

73. ——— *lusus in urbe, Quum pagana madent fercula deliciis*]

luxus in Heinsiano, quod & in D'Orvill. secundo superscriptum erat. *urbem* Leid. alter. *divitiis* in omnibus fere codd. & edd. priscis. sed *deliciis* recte emendavit Heinsius, & edidit Broukhusius, ut in codd. suis invenerat Beroaldus. Idque & praeferebant Francius & Marklandus. frequentem harum vocum permutationem esse constabit ex notis ad Tom. I. Anthol. Lat. 42. & 595. *fictilibus* etiam conjecerat Heinsius, forte propter additum *madent*, ut pocula agrestium intelligantur. notum illud Tibulli Lib. I. El. 1. 29. seqq.

Adsitis Divi, neu vos de paupere mensa Dona, nec e puris spernite fictilibus. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula, de facili composuitque luto.

forte autem hic intelligit Pastorum ludos *Cernualia* dictos, de quibus illud Varronis fragmentum adfert Nonius Marc. in *cernuus*. *etiam pellis bubulas, oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant a quo ille versus vetus est in Carminibus: Sibi pastores ludos faciunt coriis Consualia.* sic enim locum legendum monet Cerda ad Virgil. II. G. 384. quem versum veterem ex Carminibus forte Saliaribus adfert Nonius; quid autem intelligat Varro per *carnes bubulas, oleo perfusas*, optime explicat ille Virgilii locus, *atque inter pocula laeti Mollibus in pratis unctos salière per utres.* cui lucem optimam adferunt, quae notavit Gorius ad Tom. II. Inscript. Florent. pag. 105. & seqq.

75. Quum-

75. Quumque super raros foeni flammantis acervos
Trajicit inmundos ebria turba pedes.
Romulus excubias decrevit in otia solvi,
Atque intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeja, suum tempus rata, convenit hostem.
80. Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.

Mons

75. *Quumque super raros foeni flammantis acervos*
Trajicit inmundos ebria turba pedes.]

inmundas dapes male legebatur olim in MSS. & edd. priscis. ut habent etiam codicum meorum Excerpta, quibus consentiunt duo Leidd. tres Vossiani, Askew. uterque D'Orvill & mei. *pedes* tamen in Colotiano & primo Vaticano. inepta enim locutio *trajicere dapes*. & hanc lectionem firmat Ovidius Lib. IV. Fast. 781. de his Palilibus:

Moxque per ardentes stipulae crepitantis acervos
Trajicias celeri strenua membra pede.

ubi *inmundos pedes* hic legendum monuit Heinsius. & hoc sua imitatione probasse videtur Sannazarius Lib. I. El. 2. 11. & seqq. versibus elegantissimis:

Plenaque pellitus lustrabit ovilia pastor,
Ponet & agricolis rustica liba Deis.
Stabunt capripedes abiegno robore Fauni:
Stabit & indocta falce dolata Pales &c.
Tum milium, & niveo statuet fumantia lacte
Pocula, votivas concipietque preces;
Et ter transiliet flammantes potus aristas,
Ter quoque non tardo rustica turba pede.

& sic de eodem hoc pastorum festo Tibullus Lib. II. El. 5. 87.

At madidus Bacchò sua festa Palilia pastor
Concinet. a stabulis tunc procul este lupi.
Ille levis stipulae sollemnes potus acervos
Accendet. flammas transilietque sacras.

ex quo loco forte hic pro *raros acervos* cum Passeratio substitui posset *sacros*, quia hi ludi Deae erant sacri. plura de hoc Palilium ritu, & inde deducto, posterioribus etiam temporibus, more transiliendi per ignem, expiationis caussa, vide apud Casaub. ad Persium pag. 115 & 116. & Octav. Ferrarium Lib. II. Elect cap. 24. eleganter vero haec sacra pastoritia in suo Arcadiae dramate Italico descripsit Jacobus Sannazarius. *flammans foenum* hic dicitur, quod *accensum* supra El. I. 19. sic verbum *flammare* hoc sensu licet non ubique obvium, est in MSS. apud Ovid. II. Met. 297.

Vixque suis humeris flammantem sustinet axem.

Lib. XIII. 421. *patriae flammantia tecta relinquunt.* pro *fumantia.* & XIV. 534. *incurvas flammabant transtra carinae.* ubi vid. Heins.

77. ——— *excubias decrevit in otia solvi,*
Atque intermissa castra silere tuba]

hoc loco firmari posset vulgata lectio apud Ovid. Epist. XIII. 116.

Languida laetitia solvar ab ipsa mea.

neque illic opus esse *tristitia* substituere. *solvi in otia*, & *gaudia*, est genio hilariter, tristitia omni amota, indulgere. sive ut Statius Lib. V. Sylv. 3. 33.

——— *vix haec in munera solvo*
Primum animum, tacitisque situm depellere curis.

ita *solutus gaudio*, *luxuria*, & sim. vide Interpretes ad Petron. cap. 79. *festo remissus* infra v. 81. ita *solvere*, pro in laetitiam permovere, apud Martialem Lib. IX. Ep. 29. de mimo:

Qui spectatorem potui fecisse Catonem,
Solvere qui Curios, Fabriciosque graves.

innuit igitur id quod Ovidio dicitur Lib. II. Fast. 724.

Dum vacat, & metuunt hostes committere pugnam,
Luditur in castris, otia miles agit.

intermissa D'Orvill. pr. & in secundo *castra movere* pro *silere.*

79. ——— *convenit hostem,*
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.]

pulchre ad rem faciunt ista Silii Italici Lib. XIII. 842.

——— *hostibus arcem*
Virgo (inmane nefas) adamato prodidit auro
Tarpeja, & pactis reseravit claustra Sabinis.

Ggggg 2 ubi

Mons erat adscensu dubius, festoque remissus.
Nec mora, vocales occupat ense canes.
Omnia praebebant somnos. sed Jupiter unus
Decrevit poenis invigilare suis.
85. Prodiderat portaeque fidem, patriamque jacentem:
Nubendique petit, quem velit ipse, diem.

At

ubi quod *aurum*, & *pacta* memorat, intelligit connubium Tatii, & Sabinorum armillas. Livius Lib. I. cap. XI. *Sp. Tarpejus Romanae praeerat arci. Hujus filiam virginem auro corrumpit Tatius, ut armatos in arcem accipiat*, &c. *Additur fabulae, quod vulgo Sabini aureas armillas magni ponderis brachio laevo, gemmatosque magna specie annulos habuerint, pepegisse eam quod in sinistris manibus haberent, scuta illi* pro *aureis donis congesta.* Ovidius I. Amor. El. 10. 49.

Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,
Ut premerent sacrae virginis arma caput.

Scholiastes ineditus Vossianus ad Juvenalis Sat. VI. 47. *Tarpejus mons dictus a Tarpeja filia Tarpeji Consulis, quae ibi sepulta est. Cum enim tota Roma olim praeter Capitolium capta esset, illudque obsideretur ab hostibus, haec interrogans quid sibi darent, si portam aperiret, illisque respondentibus, quidquid vellet; illa dixit, sibi sinistrarum manuum ornamenta dari, id est, armillas, quibus easdem pollicentibus, aperuit januam clavibus paternis, quas ipsa servabat. Tum illi ingressi porrexere ei scuta sinistrarum manuum, quibus est oppressa ibique sepulta.*

81. *Mons erat adscensu dubius*] deest hoc distichon in D'Orvill. *ascensu* in meo secundo. forte *accessu* voluit librarius. sed *adscensu* optime se habet. Lib. IV. El. 3. 63.

Ne precor adscensis tanti sit gloria Bactris.

ubi etiam *accensis* vel *accessis* in MSS.

83. *Omnia praebebant somnos. sed Jupiter unus*
Decrevit poenis invigilare suis]

Marklandus codici suo adscripserat legendum *Omnia praebebat somnus.* idque se olim explicaturum addiderat. qua egregia conjectura Marklandus hunc forte sensum loco dare voluit: *somnus faciebat, ut omnia occupatu facilia essent, somnus omnia velut in manus hostium dabat.* quod certe vulgatae praestat, quae non nisi coacte hunc in modum explicari posset, dum Romulidae festo Palilium in otja hilariora soluti, securius agunt, & excubias negligunt genio indulgentes, post convivia, pocula inter & saltantium choreas peracta, eo facilius in somnos labuntur, hac occasione captata Tarpeja certum proditionis successum sibi spondet per tacitae noctis silentia, ut supra El. III. v. 53. *Omnia surda tacent.* & votis ejus favere videbatur rei oportunitas, nisi solus Jupiter, excubiis somno oppressis, pro salute Romae custodienda vigilasset, poenis suis de Tarpejae proditione sumendis intentus. unde patet perperam in multis codd. & edd. antiquis legi *poenis tuis*, & Passeratium exponere *invigilare tuis poenis, excubare, ut te ulcisceretur.* sermo enim ad Tarpejam non dirigitur. Haec autem colores suos debent Homero, initio Iliad. B.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι· Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.

85. *Prodiderat portaeque fidem, patriamque jacentem*] *portae fidem* dixit, ut Ovidius Lib. III. Am. El. 1. 50.

Per me decepto didicit custode Corinna
Liminis adstricti sollicitare fidem.

nam sic optime pro *forem* restituit Heinsius, & hoc Propertii loco firmavit. *patriamque tacentem* in Askewiano. cui lectioni favere nonnihil possent *castra silentia* v. 80. & ubique fere haec verba in MSS. confunduntur. sed recte Passeratius *jacentem patriam* explicat, cives somno vinoque sepultos, ut supra *in otia solutos*, & *festo remissos* dixit. Hypermnestra apud Ovidium Epist. XIV. 33.

Jamque cibo vinoque graves somnoque jacebant,
Securumque quies alta per Argos erat.

ubi v. 57. *Quin age, dumque licet, fortes imitare sorores* perperam in cod. Jun. Scriveriano, aliisque MSS. & edd. legitur, pro *dumque jacet.* notum

At Tatius, neque enim sceleri dedit hostis honorem,
Nube, ait, & regni scande cubile mei.
Dixit, & ingestis comitum superobruit armis.
90. Haec, virgo, officiis dos erat apta tuis.

Et

tum illud Lib. III. A. A. 795. *Turpe jacens mulier, multo madefacta Lyaeo*, apud Auctorem Octaviae v. 455. *Calcat jacentem vulgus*, remissum, torpentem exponit Heinsius Lib. III. Advers. cap. 14. p. 507. & non sollicitandum monet. Delrius enim *placentem* male conjecerat. deinde *quem velit ipse, diem*, edidi, Tatius nempe, ut correxerant etiam Heinsius & Marklandus, non *ipsa*, Tarpeja, ut edidit Broukhusius.

88. *Nube, ait, & regni scande cubile mei*] *thori scande* in Askew. Heinsius conjecerat *lecti*. *Regium meum cubile* interpretabatur Marklandus. ut Regum cubilia erant altiora, hinc apud Virg. XII. Aen. 144.

Magnanimi Jovis ingratum adscendere cubile.

ubi Valens Guellius ex Graecis poëtis, apud quos εἰσαναβαίνειν eodem sensu frequens, id illustrat. vulgaria autem erant humiliora & depressa. vide Senec. Epist. V. & illic Lips. est autem hic contractus loquendi modus, pro, non tantum cubile, sed & regni solium mecum conscende, & thalamum & regnum mecum communia cape. eodem modo quo Lib. III. El. 17. 22. de Scylla,

Tondens purpurea regna paterna coma.

hoc est, detonso patris Nisi capillo Scylla simul ejus regnum prodidit. & ita paullo ante *prodere portae fidem* exponi etiam potest, portam reserare & fidem patri debitam prodere.

89. *Dixit, & ingestis comitum superobruit armis*] *ingressus* in Borrich. Heinsiano, ac meo priore. *ingressis* Voss. prim. *ingestos* Mentel. & prior Leid. *superhorruit* D'Orvill. sec. voluerunt forte librarii *ingressu comitum*. ut in verbis Scholiastae Vossiani ad locum Juvenalis supra productis: *tum illi ingressi porrexere ei scuta sinistrarum manuum, quibus est oppressa.* sed *ingestis armis* sincerissima lectio est. ut *ingerere hastas* Virg. XII. Aen. 330. *aut raptas fugientibus ingerit hastas.* & Silius Ital. IX. 327.

—— *coelumque & sidera pendens*
Abstulit ingestis nox densa sub aethere telis.

apud Livium quoque Lib. I. cap. 51. in fin. *crate superne injecta, saxisque ingestis mergitur*, ut in secundo Leid. haberi monet Drakenb. quem etiam vide ad ejusdem Lib. IX. c. 35. 4. *Romanus contra nunc tela nunc scuta, quibus eos adfatim locus ipse armabat, ingerere.* vide Cortium ad Sallust. Jug. cap. 60. & Patrui mei Comm. ad Phaedr. Lib. III. fab. 2. 3. *congestis armis* de eadem hac Tarpeja Ovid. XIV. Met. 777.

—— *festisque Palilibus urbis*
Moenia conduntur, Tatiusque patresque Sabini
Bella gerunt: arcisque via Tarpeja reclusa
Digna animam poena congestis exsuit armis.

Livius Lib. I. cap. XI. *Accepti obrutam armis necavere &c. eo scuta illi pro aureis donis congesta.* ubi *obrutam armis* etiam dicit, ut hoc loco *superobruit armis*, & Florus Lib. I. I. §. 12. *Sabinis proditae portae per virginem: nec dolo: sed puella pretium rei, quae gerebant in sinistris, petierat. dubium clypeos, an armillas. Illi ut & fidem solverent, & ulciscerentur, clypeis obruere.* ad quem locum in editione Graeviana exhibetur insignis ille denarius gentis Tituriae, in quo conspicitur Tarpeja, Sabinorum duorum scutis obruta, arrectis prae horrore comis. qualem ediderunt Ursinus, Vaillantius, aliique. vide & Ryckium de Capitol. Rom. cap. III. pag. 13. hanc vero proditione dignam mercedem, jussu Tatii Tarpejae datam, recte Broukhusius confert cum Pisidice, quae Achillis, Methymnam, Lesbi urbem, obsidentis, amore correpta, nuptias etiam pacta, & urbem & patrem prodidit, sed lapidibus a victore obruta fuit. qua de re versus è Lesbiacis poëtae veteris desumtos ex Parthenii Eroticis cap. XXI. adfert Delrius Comm. ad Senecae Troadas v. 205. pag. 431. quos ita ut Th. Galeus in notis suis emendavit, etiam correctos a Scaligeri manu inveni ad marginem ed. Commelinianae. mox *Nec virgo* male in Borrichiano.

 91. Et

Et satis una malae potuit mors esse puellae,
Quae voluit flammas fallere, Vesta, tuas?
A duce Tarpejo mons est cognomen adeptus.
O vigil, injustae praemia sortis habes.

ELEG.

91. *Et satis una malae potuit mors esse puellae, Quae voluit* &c.] hoc distichon, a Broukhusio huc revocatum, in MSS. codd. & excusis libris antea legebatur post v. 16. *Haud satis* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vaticano. *An satis una mali potuit mors esse puellae?* vel *Haud satis* Heinsius Lib. I. Adversf. cap. 1. pag. 13. ut innuat mortem sceleri Tarpejae non suffecisse propter proditionem, & extinctos aeternos Vestae ignes, hinc ipsa Tarpeja supra v. 41.

Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
Inproba virgineo lecta ministra foco.

93. *A duce Tarpejo mons est cognomen adeptus. O vigil, injustae praemia sortis habes.*]

Locus non tantum obscurus, sed procul dubio etiam corruptus. *A duce Tarpeja* in Excerptis Scaligeri, & Voss. quarto. sed licet *Tarpejo*, vel *Tarpeja* cum Passeratio legatur, quod probabat etiam Francius, neutri certe *dux* convenit, sive de Sp. Tarpejo, Arcis praefecto, virginis patre, sive de Tarpeja ipsa, quae ductu suo Tatium in arcem admiserit, intelligamus. non invitis igitur Musis mihi videtur Andreas Bassanus, duabus Epistolis, ad Vulpium scriptis, ejusque commentario insertis, hic emendandum censuisse, *A nece Tarpejae mons est cognomen adeptus.* neque enim a Tarpejo ejus patre, sed a Tarpeja illic sepulta nomen habuisse montem Tarpejum Festi verbis docet. eam in rem pluribus inquirit Just. Rycquius de Capitol. Rom. cap. 3. Sed non minori difficultati obnoxius est ultimus versus, in quo exponendo valde aestuasse Passeratium notat Broukhusius, quem tamen non felicius hic versatum esse opinor, dum vocem *vigil* refert ad canes, Capitolii custodes, quos Tarpejam ferro necasse, ne latratu rem proderent, dixerat v. 82. & quod addat, Propertium duas historias de canibus a Tarpeja occisis, & tempore M. Manlii Capitolini punitis confudisse, plane ἀπροσδιόνυσον est. fuerunt etiam, qui ad Jovem referri posse existimarent propter v. 84.

—— sed Jupiter unus
Decrevit poenis invigilare suis.

neque satisfacit Heinsius, qui conjecerat *Quae vigil, Tarpeja* nempe, ex praec. versu. Francius conjecerat, *O vigil, hic justae*, vel *haec justae.* & notaverat, *vigil* non satis commode de canibus accipi posse. Sed has turbas commovit, ni fallor, unica vox *vigil*, quam in mendo cubare dudum suspicatus sum; & conjeceram *virgo*, quum inspectis Heinsii notis vidi id Guyeto etiam in mentem venisse. id vero si admittatur, nondum tamen rem confectam, sensumque explanatum habebimus. quid enim hic significabit *injustae sortis praemia habere?* (*invisae* legitur in primo Leid.) sive de Tarpejo patre aut Tarpeja filia, sive de canibus, vel de Jove intelligendo hoc saxum volvamus, ad irritum res redibit laborem. saepe vexatissimis locis tutissima curatio petitur a simpliciore medicina; ea propter hic non ad interpretationes anxie quaesitas & contortas, sed ad levem mutationem confugiendum existimo. Norunt, qui codices manuscriptos tractarunt, quam frequens *fortis*, *mortis*, & *martis* confusio sit in plurimis veterum locis. pro *fortis* igitur scriptum a librariis fuisse *mortis* suspicor, sed depravantibus meliorem & fortasse veram ipsius auctoris manum, quem nobis dedisse opinor,

O virgo, *injusti praemia* Martis *habes.*

hinc enim sanus & apertus eruitur sensus, & sermo dirigitur ad Tarpejam ipsam, quae licet in rei nefariae memoriam mons Tarpejus ab ea ibidem sepulta (unde initio Elegiae *Tarpejae turpe sepulcrum*) cognomen adeptus sit, tamen dicatur *injusti* vel *invisi* ex cod. Leid. *Martis praemia* a Tatio retulisse, quum proditionis scelere non justis pugnetur armis, & proditio quidem ab hoste ametur utilitatis gratia, sed proditor ipse odio & detestationi sit. hinc supra v. 87.

At Tatius, neque enim sceleri dedit hostis honorem,
Nube, ait &c.

&

ELEG. V.

Terra tuum spinis obducat lena sepulcrum,
 Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim:

Nec

& in hac historia Livius Lib I. cap. XI. §. 8. *Accepti obrutam necavere, seu ut vi capta potius arx videretur, seu prodendi exempli caussa, ne quid usquam fidum proditori esset.* jure igitur Tatius ipse paullo ante dixit, *Haec, virgo, officiis dos erat apta tuis.* eodem modo Scyllam, Megaram urbem & patrem Nisum prodentem, dignum proditionis praemium accepisse describit noster Lib. III. El. 17. 20. & seqq.

Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti!
 Nise, tuas portas fraude reclusit Amor. &c.
Non tamen inmerito Minos sedet arbiter Orci.
 Victor erat quamvis, aequus in hoste fuit.

Qui felicius nodum hunc extricaverint ac solverint, illis lubentissimo animo adsurgam.

ELEG. V.] AD LAENAM inscribitur in plerisque codd. & edd. antiquis. EPISTOLA AD LENAM in v. c. Perrejl. & Regio. DE MORIBVS ET DISCIPLINA ACANTHIDIS LENAE in Heinsiano & meo priore. Conferenda Ovidii Elegia VIII. Lib. I. Amor. quae invectiva est in lenam, ejusdem quidem argumenti, sed coloribus multo artificio variatis. injurius enim Nasoni fuit Vulpius, qui in prima editione Elegiam ejus ex Propertio *more pueri dictata excipientis* derivatam notabat ad v. 29. hujus Eleg. sed in curis secundis, quae sapientiores vulgo feruntur, recte id delevit. elegantissimis etiam versibus in lenam invehitur Tibullus Lib. I. El. 6. 12. & seqq. & Lib. II. El. 7. 26. usque ad fin. Utriusque poëtae loca cum his Propertianis conponere, poëticae voluptatis est.

v. 2. *Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim*] non inmerito illud *quod non vis* inconcinnius, & ad elegantiam Propertii non accedere judicabat Heinsius. & frigidum videbatur Broukhusio, qui conjicit enatum esse ex vitiosa scriptura *quod ne vis*, pro quo olim scriptum fuerit *quod metuis*, ideoque legendum censet,

Et tua, quam meruit, *sentiat umbra sitim.*

Minori molimine refingi posset,

Et tua, quod nolis, *sentiat umbra sitim.*

sic Lib. I. El. 7. 16.

Quod nolim nostros evoluisse deos.

apud Ovidium Epist. XX. 100.

Cum sua, quod nolim, numina laesa videt.

ut recte e MSS. restitutum fuit, vel *nolit*, Dea nempe, pro, *quod non vult.* ubi de hac formula in avertendo omine veteribus usitata legendae interpretum notae. ita *quod nolim* Ciceroni frequens. vide Lib. II. ad Fam. Ep. 3. VII. ad Att. Ep. 17. & alibi. ingeniosa quidem, sed a vulgatae vestigiis nimium recedens est Heinsii conjectura Lib. I. Adverf. cap. 2. pag. 14. qua emendabat,

Et vetula invisam sentiat umbra sitim.

elegantissima autem haec inprecatio in manes bibacis vetulae. hinc infra v. 73. *Sit tumulus* (vel ut legendum reor *Sit tumulo*) *lenae curto vetus amphora collo.* confer tria quatuorve Epitaphia Graeca in temulentas anus, quae calicem inanem, & Bromii munere vacuum tumulo suo adpositum queruntur, Lib. III. Anthol. Gr. Tit. XX. praesertim vero cum hoc versu Propertiano convenit illud Antipatri Sidonii in vetulam multibibam Maronida, Ep. 2. in cujus fine eam de insolita & invita siti sic querentem inducit:

Ἓν δὲ τόδ' αἰάζει καὶ ὑπ' ἠρίον, ὅτι τὸ Βάκχῳ
 Ἄρμενον οὐ Βάκχου πλῆρες ἔκειτο τάφῳ.

quod sic vertit Obsopaeus:

Unum hoc deplorat, quod sic scyphus aptus Jaccho
 Ad tumulum Bacchi munere sit vacuus.

neque minoris elegantiae est sequens Argentarii Ep. 4. in Aristomachen, quae spiritum omnem, multo calice antea sustentatum, nunc contabuisse querens ad Minoa se convertit, ut saltem

urnam

Nec sedeant cineri manes, at Cerberus ultor
Turpia jejuno terreat ossa sono,

5. Docta

urnam ministrari juberet, qua ex Acheronte latices sitienti sibi hauriret,

> *Εἶπε τάδε Μινωῒ πάλαι: φέρε κάλπιν ἐλαφρὴν,*
> *Οἴσω κυάνεον τῆξ Ἀχέροντος ὕδωρ.*
> *Καὶ τὴν παρθενίην γὰρ ἀπώλεσα. τοῦτο δ᾽ ἔλεξε*
> *Ψευδὲς, ἵν᾽ αὐγάζῃ κἂν φθιμένοισι πίθον.*

quod sic vertit H. Grotius:

> *Alloquitur Minoa: levem mihi da precor urnam,*
> *Ut nigro latices ex Acheronte feram.*
> *Virginitas etiam periit mihi. finxerat illud,*
> *Nempe ut & umbra tamen dolia conspiceret.*

sed tertio versu vitiosam lectionem secutus male interpretatur, *Virginitas etiam periit mihi.* recte *παρθένιον* emendat Munckerus ad Antonin. Liber. cap. XI. & ideo vertendum est,

> *Ipsa meum occidi nam sponsum.* &c.

ut Danaïdum scelus suo conparet, similemque poenam fundendi aquam velut in dolium pertusum sibi inprecetur. contra sobriorum cineribus & ossibus vina infundebant. ut in Epitaphio veteri Tom. II. Anth. Lat. pag. 284.

> *Ossibus infundam, quae numquam, vina, bibisti.*]

ubi vide.

3. *Nec sedeant cineri manes, at Cerberus ultor Turpia jejuno terreat ossa sono:*]

cedant Fruterius. id est, insurgant in tuos cineres. *Nec se dent cineri manes* Heinsius Lib. I. Adverf. cap. 2. ne te admittant, vel ne se propitios praestent; ibidemque hanc phrasin *se dare*, etiam nostro, infra El. VIII. 78. aliisque auctorum veterum locis restituit, quam saepe a librariis ejectam vel vitiatam negari non potest, ut constat ex notis Marklandi ad Statii Silvas pag. 57. & vide quae dedi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 581. & 637. hic tamen eam minus recte inculcari, receptamque lectionem, quam omnes codices & editiones veteres agnoscunt, non sollicitandam arbitror. Optat enim, ut manes lenae non quiescant simul cum ejus cinere, sed errent ac vagentur, adeoque cineri ejus non insideant tamquam sepulcri custodes, sed eos effugiant, ut ipse Heinsius postea ibidem pag. 16 exponit vulgatam *sedeant* servans. vide etiam hic Livinejum & Passeratium, qui recte legendum censebat, *at Cerberus ultor*, optima oppositione, quod in textu reposui, quia id a v. c. Perreji, Colotiano, & duobus Vaticanis firmatur, & adstipulatur Askewianus, in quo *sed Cerberus ultor*. quod autem Gebhardus scribit Passeratium legere *at Cerberus ore*, in illius notis non inveni, & *ultor* verissima lectio est, quam omnes codices scripti & editi tuentur. inepta certe locutio esset *Cerberus ore terreat jejuno sono*. quae si ex vitiosis codd. huc irrepsisset, bene de poëta mereretur, qui *ultor* ex emendatiore libro reponeret. dein *tergemino sono* maluisse Wassium notaverat Marklandus. ut apud Virg. VI. Aen. 417.

> *Cerberus haec ingens latratu regna trifauci*
> *Personat.*

Ovid. VII. Met. 414.

> *Cerberon abstraxit, rabida qui concitus ira*
> *Implevit pariter ternis latratibus auras.*

Seneca Thyeste v. 676. in descriptione infernae sedis:

> ——— *saepe latratu nemus*
> *Trino remugit.*

Innumera poëtarum loca potuisset addere, in quibus *Cerberi trifaucis* mentio & *tria* ejus *ora* passim occurrunt, Sed quae hic nihil ad rem faciunt, ne quid de nimia mutatione vocis *jejuno* in *tergemino* addam, optimo enim judicio sitienti Acanthidis umbrae jejuno ore adlatrare Cerberum, eamque terrere fingit Propertius. jejunorum enim & esurientium canum gravis ululatus. *terreat ora* male etiam in Excerpt. Scalig. Leid. sec. & Voss. tert. adhaeret Virgilio VI. Aen. 401.

> ——— *licet ingens janitor antro*
> *Aeternum latrans exsangues terreat umbras.*

ubi vide Valentis Guellii notas.

5. Docta

5. Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordique toro pessima semper avis.
Penelopen quoque neglecto rumore mariti
Nubere lascivo cogeret Antinoo.
Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,
10. Et volucris nidis esse noverca suis.

Quip-

5. *Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem,*
Concordique toro pessima semper avis.]

Nocte vitiose in D'Orvill. primo & meo secundo, in quo etiam *molire*. *Veneri mollire vaganti* in Excerptis Scalig. sed *negantem* absolute ponit, ut saepe in re amoris apud Ovidium. sic I. A. A. 344.

Vix erit e multis quae neget una tibi.
Quae dant, quaeque negant, gaudent tamen esse rogatae.

vide notas ad Lib. XIII. Met. 741. *Concordique choro* Groning. deinde *pessima semper anus* in v. c. Perreji, Colotiano, binis Vaticanis, Regio, Borrichiano, Heinsiano, tribus Voss. D'Orvill. sec. & meo priore. & ita ex MSS. legit Domitius Marius ad Ovid. I. Am. El. 8. 2. qui hanc Elegiam passim cum illa Nasoniana confert. sic etiam edidit Beroaldus. sed in Veneta utraque, Reg. Lepidi, Volsci, Aldinis, Juntina, Colin. Rovill. Gryph. ceterisque *pessima semper avis*. hoc est, sinistri augurii, infausti ominis. quod recepit Broukhusius, & probasse videtur Marklandus, qui adscripserat locum Aristophanis Plut. τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ. ita certe ὄρνις eodem sensu Graecis passim dicitur. vid. Heinsium IV. Advers. c. 1. p. 563. & in notis ad Catull. p. 650. & quae notavi ad Lib. III. El. 8. 11. *avis* etiam hic praetulit Dousa P. nam margini ed. Rovill. adleverat *pessima avis* omen sive auspicium est, quam veteres *malam* & *scaevam avem* appellitare erant soliti.

7. *Penelopen quoque neglecto rumore mariti*
Nubere lascivo cogeret Antinoo.]

Penelopen quod in primo Voss. forte pro *quae*, ut volebat Guyetus. *maritum* Mentel. & Leid. pr. *marito* vel *maritae rumore* Passeratius. *Penelopen maritam*, vel *pudicam*, Heinsius. pro *Antinoo* in Voss. quarto, & meo primo *Alcinoo*. *Antimacho* D'Orvill. sec. & in marg. *Autolico*. sed *Antinous* hic intelligitur procus Penelopes, quae tamen illum odio prae ceteris insigni prosequebatur, quia reliquis protervior erat, & a reduce Ulixe primus omnium interfectus dicitur Homero; unde hic *lascivus Antinous* vocatur. & hunc enumerat Penelope inter illos, de quibus apud Ulixem queritur in Epist. Ovidiana v. 92.

Quid tibi Pisandrum, Polybumque, Medontaque dirum,
Eurymachique avidas, Antinoique manus,
Atque alios referam?

ubi similiter *Alcinoique* in cod. Reg. *Antoniique* vel *Antenorique* in aliis. Ausonius Perioch. Odyss. XXII. de Ulixe: *Quum primum omnium confecisset Antinoum, qui audacia & petulantia ceteros superaverat.* ubi Mariangelus Accursius in loco Ovidii ex Homero Odyss. X. 242. emendabat, *Quid tibi Pisandrum, Polybum, Amphimedontaque dirum.* quia hunc procum cum Pisandro & Polybo etiam enumerat Homerus, quod miror Heinsio scrupulum movisse propter Sabini Epist. Respons. v. 47.

Certe ego cum Antinoum, Polybumque Medontaque legi.

illic enim Homerici loci auctoritate substitui etiam posset, *Polybum Amphimedontaque legi.*

9. *Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,*
Et volucris nidis esse noverca suis.]

velud in Mentel. & primo Leid. in quibus etiam male *inducere ferrum*, ut in cod. Regio, Palatinis Gebhardi membranis, & primis edd. sensum loci sic exponebat Marklandus, „ Si illa velit, „ magnes non docet ferrum, & quaelibet avis „ negliget suos pullos, hoc est, mutabit leges „ naturae. „ *ducere ferrum* est adtrahere, ut Orpheus *duxisse feras & silvas* passim dicitur. neque opus est cum Gebhardo *inducere* pro non ducere, ut *invidere* pro non videre, hic interpretari.

Quippe & Collinas ad fossam moverit herbas,
Stantia currenti diluerentur aqua.
Audax cantatae leges inponere Lunae,
Et sua nocturno fallere terga lupo,

15. Possit

pretari. *Et volucris indis* corrupte, & inversis literis, in Heinsiano, & meo priore. *nidos* pro pullis ponunt poëtae & alii auctores veteres, ut saepe notarunt viri docti. vide Barth. ad Claudian. p. 471. Cerdam ad Virg. XII. Aen. 475. p. 728. Lindenbrog. ad Ammian. Marc. Lib. XXII. cap. 15. p. 368. Marklandum ad Statii Silvas pag. 179. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. p. 139. adde locum Josephi Iscani Lib. III. de B. Troj. 431. — *non fulminis ales sic gemit elinguis inopina silentia nidi.* sic enim scribendum, non *e linguis* ut contra Virgil. XII. Aen. 475. de hirundine :-*Pabula parva legens, nidisque loquacibus escas.*

11. *Quippe & Collinas ad fossam moverit herbas, Stantia currenti &c.*]

ut Collinas in v. c. Perreji, & primo Vaticano. *ad Collirias* in Vossianis & Askew. *Coltrinas* Borrich. *noverit* in Regio, D'Orv. sec. & Borrich. *noverit hebrus* in Heinsiano, & meo primo. *noverit* Passeratius non inprobat, pro perite sciverit ac tenuerit. ut Tibullo Lib. I. El. 2.

Sola tenere malas Medeae dicitur herbas.

mox *Stantia* agnoscunt Neap. Borrich. Groning. Mentel. Excerpt. Scalig. Heinsian. & alii codd. cum primis edd. quod recepit Broukhusius, & *stantia* exponit arboris frutices, ac segetes crescentes, & supra terram stantes, quae subitis imbribus ad interitum dantur. & sic fere Passeratius, qui *stantia* explicat, exstantia, excelsa perfunderentur fluvis retro adscendentibus. sed idoneis optimi aevi exemplis adstrui vellem *stantia* hac notione simpliciter sic dici, quia veteres malunt *obvia quaeque*, vel sim. dicere, & sic praestaret *diruerentur.* ut saepe nimbi & torrentes fluviorum, ventique turbines dicuntur obvia quaeque, arbusta, & sim. praecipiti raptu diruere. vid. ad T. I. Anth. L. pag. 566. Volscus exponebat, *induceret fluvium praecipitem, ubi est summa siccitas.* eo sensu mallem *Stantes torrenti diluerentur aquae.* Beroaldus exponebat, *solida terra in aquam converteretur, mutata rerum natura.* Sane *stantia* hic legitur in primis edd. Venetis, Rep. Lep. Volsci, Beroaldi & prima Aldina, eamque secuta Juntina & Collinaei. sed in secunda Aldi editione *Stagnaque currenti*, ut in Gryphianis 1551. 1573. Rovilliana 1559. Antverp. Christ. Plantin. 1560. & 1569. aliisque. *Stantia* in ed. Dousarum Raphelengiana, & Scaligeri. Sed totum locum conclamatum, & inter utrumque versum nonnulla excidisse suspicabatur Heinsius Lib. I. Advers. cap. 2. pag. 18. qui emendabat,

Quippe ut Collinas ad fossam admoverit herbas,
Stagna & currenti deficientur aqua.

hoc est, etiam stagna deficientur aqua, si Collinas, seu malas herbas ex sepulcretis prope portam Collinam lectas, ad *fossam* vel scroben magicam admoverit, sacris Stygialibus operata. vel *Collinas ad fossam civerit umbras*, & altero versu, *Saxa in currentes dissoluentur aquas.* Vulpius *Stantia* explicat paludes & stagna, in quibus torpet aqua, quae, si velit saga, subito deriventur, & more vivorum fluminum discurrant. sed eadem ratione *stantia* simpliciter recte dici posse dubito, quas *stantes paludes* vocat Horatius. Quia igitur *ut Collinas* in MSS. & *Stagnaque* in variis edd. vetustis legitur, prae ceteris conjecturis forte praestiterit,

Quippe ubi Collinas ad fossam admoverit herbas,
Stagna a currenti diluerentur aqua.

ut *Stantia* ex *Stagna a* derivatum fuerit. nisi loci sensum veramque lectionem adhuc in obscuro latere statuamus.

13. *Audax cantatae leges inponere Lunae,*
Et sua nocturno fallere terga lupo.]

Quamquam in diversa non abeant scripti aut editi veteres, nisi quod *linguae* pro *Lunae* in margine codicis Askewiani, amplector tamen emendationem Cel. Valckenarii in Epist. Crit. ad Matth. Rover. pag. 55. legentis,

Ausa excantatae leges inponere Lunae.

praesertim propter illa Horatii Epod. V. 45.

do

15. Possit ut intentos astu caecare maritos,
Cornicum inmeritas eruit ungue genas.

Con-

de Canidia:

Quae sidera excantata voce Thessala
Lunamque coelo deripit.

forte etiam apud Apulejum in Apolog. pag. 48. emendandum: *Igitur ad praescriptum opinionis & famae, confinxere puerum quempiam carmine cantatum, remotis arbitris, secreto loco, arcula & lucerna, & paucis consciis testibus ubi incantatus sit, corruisse, postea nescientem sui, excantatum.* non, ut nunc editur, *excitatum* ubi Pricaeus in Notis pag. 109 ex Varrone adfert, *ubi vident se cantando ex arca* (sic legit, non *ara*) *excantare non posse, diripere incipiunt.* hinc locutione ab hac excantatione magica ad amores translata noster supra Lib. III. El. 2. 49.

Ut per te clausas sciat excantare puellas.

quod optime pro aliorum codicum languida lectione, *exorare* vindicavit Broukhusius, cujus notae plura suppeditabunt, & ad Tibull. Lib. I. El. 9. 19. simile de lena Philaenide est illud Martialis Lib IX. Ep. 30.

Quae nunc Thessalico Lunam deducere rhombo,
Quae sciet hos illos vendere lena toros?

mox *fallere terga lupo* pro simulare, recte exponit, & ad λυκανθρωπίαν refert Valens Guellius ad Virg. I. Aen. 672. 684. de qua vide Hier. Mercurialem Lib. VI. Variar. Lect. cap. 20. & huc spectat illud, Virg. Ecl. IX. 97.

His ego saepe lupum fieri, & se condere silvis
Moerin, saepe animas imis excire sepulcris,
Atque satas alio vidi traducere messes.

sic *fallitur auro Jupiter*, pro simulatur a mathematicis, exponit Vulpius supra hoc Lib IV. El. I. 83. *nocturnum* vero *lupum* νυκτιπόρον λύκον dicit Oppianus, ut notat G. d'Arnaud Lect. Graec. Lib. II. cap. 10.

15. *Possit ut intentos astu caecare maritos,*
Cornicum inmeritas eruit ungue genas.]

Posse & Leid. sec. tres Voss. duo D'Orvill. & meus uterque cum vetustis edd. *Possit ut* v. c. Perreji, & duo Vaticani. *Posset & ra tentos* in Mentel. & primo Leid. an voluit librarius *Posset & iratos?* vel *adtentos? Posset & intectos arcu* in Askewiano. sed *intentos* bene se habet, id est instar Argi suas custodientes. ut Lib. I. El. 3. 19.

Sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.

vide Gruterum Lib. IX. Suspic. cap. 13 ita apud Silium Ital. Lib. VII. v. 362. *Quam multa intentus coelo sub nocte serena Fluctibus e mediis sulcator navita Ponti Astra videt.* ut illic praeferunt Dausquejus, & Cerda ad Virg. V. Aen. 853. sed ab aliis rejicitur ut supposititium pro *adfixus.* pro *caecare* male in Regio *certare. immeritas genas* constanter tuentur omnes codices scripti & editi nam ex sola conjectura Broukhusius edidit *emeritas*, hoc est, veteres & annosas, deducta locutione e re castrensi, ut *emeritum rogum*, qui desiit ardere, dixit noster infra El. XI. 98. potuisset etiam addere emeritum vinum pro vetusto dici Josepho Iscano Lib. I. v. 254 Sed tales conjecturas in notis proponere satius erat, quam in ipso contextu exhibere. antiquam igitur lectionem reduxi. & *inmeritas* expono, quae oculis ut orbarentur, nihil erant meritae, sed innocentes. supra El. III. 19.

Occidat, inmerita qui carpsit ab arbore vallum,

El. IV. 21.

Saepe illa immeritae caussata est omina Lunae.

Lib. II. El. 3. 3.

Et saepe inmeritos corrumpas dentibus ungues.

Lib IV. El. 7. 66. de Andromede, *nec meritas frigida saxa manus.* Horatius Lib. I. od. 17. in fine:

Et scindat haerentem coronam
Crinibus, inmeritamque vestem.

Lib. II. Sat. 3. 17.

Culpantur frustra calami inmeritusque laborat
Iratis natus paries Dis atque poëtis.

Lib. I. Epist. 14. 12.

Stultus uterque locum inmeritum caussatur inique.

& alibi saepe. recte igitur a Broukhusio dissentit, & *inmeritas genas* hic praefert Patruus meus ad

Consuluitque striges nostro de sanguine, & in me
  Hippomanes foetae semina legit equae.
Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat,
20. Saxosamque terat sedula culpa viam :

Si

Nemesian. v. 195. ubi etiam de proverbio illo *cornicum oculos configere.* quod diverso ab aliis modo explicat Conr. Gesnerus de Animalib. Lib. III. pag. 291. & de vario ejus intellectu vide Interpretes ad Quinctilian. Lib. VIII. cap. 3. §. 12. sed quod ad hunc locum adtinet, recte ad eundem Quinctiliani locum observare videtur Gesnerus, hic agi de venefica, quae dicitur *eruere genas cornicum*, ut maritum caecum reddat ad furta & amores conjugis, atque inde *oculos configere cornici*, si quis fallit hominem alioquin intentum & cautissimum. *genas* pro oculis, de ave dici non tam frequens, quam de hominibus, quod apud poëtas tritissimum.

17. *Consuluitque striges nostro de sanguine & in me Hippomanes foetae semina legit equae.*] *Consuluit striges* male in Mentel. Leid. primo & D'Orvill. sec. primam enim corripi vetant metri leges. dein *Hippomenes* in Neapol. Leid. pr. & Voss. D'Orvill. & meo sec. *Hippomones* D'Orv. prim. *Hippomenes foeta semita legit aqua* in Borrichiano. de veneno hoc equae in libidinem concitatae omnia nota, & abunde a viris doctis illustrata. confer Guellium ad Virg. III. G. 282. & IV. Aen. 515. Salmas. ad Solin. pag. 939. Meursii Spicileg. ad Theocr. pag. 12. Interpretes Tibulli Lib. II. 4. 58. & Jacobon. Adpend. ad Fontej. de prisca Caesior. gente pag. 92.

19. *Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat,*] Locus obscuritate perplexus. *Exorabat* in Regiis, Neapol. Mentel. Groning. Heinsiano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis, cum edd. Veneta 1475. Reg. Lep. Volsci, & Beroaldina, Rovilliana, Gryphii 1561. & 1573. & Canteri. *Exornabit* sec. Vatic. *Exorabit* v. c. Perreji, Excerpt. Scalig. Vatic. quint. Askew. & Veneta 1487. sed *Exornabat* in utraque Aldi, Juntae, Colinaei, Gryphii 1551., ceterisque edd. quae vera lectio est, licet *Exorabat* nauci non esse putaverit Broukhusius, neque etiam Passeratius, ut dicat lenam puellae persuadere conatam, ut *operis*, seu concubitus copiam alicui faceret. sed *verbis* suum lenandi opus callida anus *exornasse* dicitur, ut de simili vetula Ovidius Lib. I. Amor. El. 8. 20.

Haec sibi proposuit thalamos temerare pudicos,
Nec tamen eloquio lingua nocente caret.

notum illud Terentii Eun. II. 1. 8. *munus nostrum ornato verbis.* & hinc forte stabiliri posset elegans Graevii & Perizonii emendatio in P. Melae prooemio : ubi orbis situm describere vocat *inpeditum opus*, *facundiae minime capax*, &c. & *quod*, *si non ope ingenii ornantis*, *at ipsa sui contemplatione pretium operae adtendentium absolvat.* ubi in vulgatis *ingenii orantis* sensu absurdo legitur. eadem scripturae diversitate apud Silium Ital. XI. 552. *tot titulis totque exorata tropaeis*, ut nunc legitur ex Modii & Heinsii emendatione, pro *exornata*, quod olim edebatur. sed forte illic praestiterit conjectura Patrui mei, quam codici suo adleverat, *exarmata.* mox *ceu blanda perurat* in mendo cubare opinor. *seu blanda* est in priscis edd. usque ad Beroaldinam. *pereuret* in Mentel. Excerpt. Scalig. Heinsiano, Borrich. Askew. duobus Leidd. Voss. pr. & quarto, D'Orvill. priore, & meo. *praeiret* in v. c. Perreji, & duobus Vatic. *perurerat* Neapol. *periret* in Voss. tertio, & secundo D'Orvill. *pararet* conjiciebat Livinejus. Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. pag. 104. tentabat *ceu blanda pererrat.* & sic fere Struchtmeyerus Animadv. Crit. Lib. II. cap. 12. p. 165. cui *perurat* ideo corruptum videtur, quia obscurum est, quo referatur. requiritur certe vox, quae cum τῷ *perurat* jungatur, itaque verbum *perurat* minime sollicitandum, sed *blanda* vitiosum esse videtur, manifestam enim conparationem exigit locus, quid perurat lena. Legendum suspicor,

Exornabat opus verbis, ceu (vel *ut*) corda *perurat.*

corda nempe puellae amoris face incendat. quod *exstimulare* infra v. 29. *pectora urere* Ovidio IX. Met. 624. & centies apud poëtas.

20. *Saxosamque terat sedula culpa viam*] neque hic versus a corruptela inmunis est. *ferat* in omnibus codicum meorum excerptis, & primis ante Be-

Si te Eoa, Doroxanium juvat aurea ripa,
Et quae sub Tyria concha superbit aqua:

Eu-

Beroaldum edd. *Saxosa facit* in primo D'Orvill. dein *sedula turba* in Colotiano, Vatic. quinto, & Voss. quarto. Livinejus intelligebat sacram viam, lapidibus stratam, quam sibi terendam fingebat exposcendae Deûm pacis. hunc innuit Broukhusius, interpretationem istam abjiciens, qui rectius cum Scaligero existimat proverbii speciem esse, de re ardua ac difficili, in qua versabatur lena, ut animum puellae ad amores incenderet. *sedula lympha* est in Borrichiano, quod placebat Wakkero Amoen. Liter. d. l. eo sensu, quo saxa crebro guttarum ictu teri & cavari dicuntur. adscripseram codici meo pro *culpa* forte legendum *cupa* vel *copa*, tunc non, inspectis Heinsii Adversariis Lib. I. cap. 2. pag. 18. ubi sic emendandum monuit, vel *subdola copa*, ut in Notis legit p. 748. & hanc viri perspicacissimi emendationem palmariam vocat Struchtmeyerus in Animadv. Criticis, *sedula* autem firmatur ex Ovidii & Tibulli locis, quae in Adversariis adfert Heinsius.

21. *Si te Eoa, Doroxanium, juvat aurea ripa*,] Locum hunc *in bonis libris stellatum, prope conclamatum, & varie cruciatum a Grammaticis*, merito vocat Turnebus Lib. XXI. Advers. cap. 16. prope finem. Variantium lectionum monstra, in codd. MSS. obvia, seu membranarum hallucinationes memorare non libuit Broukhusio, quia extra oleam nimis spatiari ei videbantur, & ideo locum intactum praeteriit. Eas tamen adscribere non taedebit, ut videamus an ex hoc velut sterquilinio nonnihil auri colligi possit, vel ut vulneri, quod huic versui inflictum est, medicinam inde eliciant, quibus me sagacius divinandi acumen criticum est. *Dorozantum* est in v. c. Perreji, primo & sec. Vaticano. *Si te Coa deroran-tem juvat* in Menteliano. in aliis *deroratque* vel *decorantemque*. in Reglis, *Si te Eoa juvat dero-vantem aurea ripa*, ut editum in Veneta utraque, Reg. Lep. & Beroaldi. *Si te aeoa doroxanthum juvat*, in Modii Excerptis, seu Groningano. *Si te Eoa derisantum juvat* codex Scaligeri. *sed te Eoa* Voss. quart. deficiente voce sequenti, & relicto hiatu. *Si te Coa derorantem* prim. Leid. *dorogantum* vero legitur in Voss. tertio. *deroran-tum* Voss. pr. & pr. D'Orvill. *decoratum* in meo priore. *decorantum* in altero. J. Dousa Pater ed. Rovillianae adscripserat, Auratum legere *Si te Eoa juvat Nabatharumque aurea ripa*, idque ex veteri quodam codice, in quo *Dabathanumque* scriptum occurrebat, ut Indos intelligat. quod forte non rejiciendum videtur. in Volsci editione, *Si te Eoa juvat debarumque*. ut in notis legendum dicit, quia *Debae* populi Arabiae post Nabathaeos, per quos flumen labitur, quod auri strigilem defert; additque alios *Oritarum* emendare, qui sunt Caramaniae populi, a quibus non procul fluit Bitanis, flumen auro fertile, sed *Debarum* praefert, eo sensu, si te delectant aurea ornamenta, vel aurum, quale in Debarum ripis legitur, si purpurea vestis &c., non te facilem amatoribus praebeas. hinc forte deceptus Loydius in Lexico Geogr. & Poët. scribit *Debas* esse Arabiae populos, qui *Debatae* hic a Propertio dicuntur, & adfert, *Si te Eoa juvat, Debatarumque aurea ripa*. ita certe in prima Aldi, ejusque sequaci Juntina, legitur excusum, & in ed. Colinaei. *Dorozantumque aurea ripa* in altera Aldina, Gryphii, Canteri, aliisque (*Doroxantumque* in Rovilliana) quod in nonnullis codd. haberi etiam testatur Beroaldus, scribens *Dorozantes* esse Indiae populos, ubi aurum vehunt flumina, ad Curtium auctorem provocans. idque, non nominato Beroaldo, iisdem verbis adfirmat Livinejus. sed nihil tale apud Curtium invenitur. ut nec apud Arrianum, tam in Expeditionum Alexandri, quam Rerum Indicarum opere. verba Beroaldi ita se habent: *Sunt autem Dorozantes Indiae populi, ubi aurum flumina vehunt, ut auctor est Curtius.* respicit procul dubio locum Curtii ex Lib. VIII. cap. 9 ubi Indiae incolas & luxum describit §. 18. *Aurum flumina vehunt, quae leni modiceque lapsu segnes aquas ducunt. gemmas margaritasque mare litoribus infundit.* Dorozantes vero populi illic non memorantur. Turnebus excogitavit, *Si te Eoa, Doroxanium*, vel *Dorozanium*, ut sit nomen proprium amicae, quemadmodum *Acanthis* lenae est. *Doroxantum* vero inprobat, quia haec nominis forma mulieri non convenit. & optime quidem Turnebum emendasse, Gebhardi judicium est. Scaliger *Dorixanium* legebat, existimans nomen puellae comico sic fingi, ut *Philocomasium*, & sim. illius certe terminationis nomina feminarum, originis Graecae, plerumque sunt blanditiarum caussa conficta, & saepe amantium vel conjugum propria. ut *Erotium, Philenium, Philotium, Glyce-*

rium,

Eurypylique placet Coae textura Minervae,
Sectaque ab Attalicis putria signa toris:

25. Seu

rium, *Sophronium*, & sim. de quibus vide Murator. ad Anecd. Graec. pag 64. & Tom. I. Anecd. Lat. pag. 147. & adde quae notavi ad Antholog. Lat. Vol. II. pag. 118. Haec autem omnia usque ad v. 61. sunt vetulae ipsius verba ad puellam, quam lenociniis suis illaqueare studet, ideoque illam blando *Doroxanii* nomine adpellare, singendum est. Nic. Heinsio tamen nomen illud proprium, a Turnebo vel Scaligero formatum, displicuisse videtur; variis enim conjecturis aliter loco corrupto mederi conatur in notis ad Propert pag. 748. Sed quarum neutra scopum ferit, & manifestant tantum, conjecturas nimis longe quaesitas, vel anxie excogitatas, raro felicissimas esse. Si liceat mihi a tantis Viris, habito tamen honore semper illis debito, discedere, pro nomine illo *Doroxanium*, quod textui ingessit Broukhusius, mallem simpliciore via codicum MSS. vestigia premere, quo nos ducunt. In scriptura enim illa, quae in cod. tertio Vossiano conparet, *dorogantum*, forte latet ipsius Gangis auriferi Indiae fluvii nomen, quod vel ideo non displiceret, quia tot nomina propria sequentes versus, ubi pretiosa puellis adpetita describit, velut grandiore spiritu adflant, & quum reliquae lectionum varietates pleraeque in *antum*, vel *atum*, desinant, inde forte *avidam* elici posset, adeoque sic resingi,

Si te Eoa avidam Gangis *juvat aurea ripa,*

vel hoc modo:

Si te Eoa avidam doni *juvat aurea ripa.*

ut Ganges subintelligatur, & ex *Doroxanium*, vel dicta Vossiani cod. scriptura *dorogantum*, transpositae mutentur syllabae. sed prius praefero. sic *avidae* passim poëtis dicuntur puellae, lucro & donis inhiantes. ut nostro Lib. III. El. XI. 1.

Quaeritis unde avidis nox sit pretiosa puellis,

vel latet alterius fluvii Indici auriferi nomen, librariorum inperitia ejectum, (ut plurima Indiae loca & flumina eadem de caussa ex scriptis veterum evanuerunt) quod in aliarum membranarum lectione *Dorozanium* delitescat, sed non minus obscurum, quam Δορσάνης Hercules ab Indis dictus, teste Hesychio, de cujus nominis ratione valde illic aestuant Interpretes. Fuerit forte olim in India fluvius *Dorosanii*, vel contracta voce *Dorsani* nomine dictus, a quo Hercules sit cognominatus, quod constare posset, si superessent tot veteres scriptores Graeci, qui Indica, & de Fluminibus scripserunt, quales memorat Arrianus & (nisi hi ficti sint) Auctor libelli de Fluminibus, qui Plutarcho tribuitur, & plures alii, quos in Prolegomenis Notarum recenset Maussacus, & Raderus ad Curtium d. l. Sed praestiterit potius manum continere ab ulcere insanabili. non tamen cum Guyeto nodus hic Gordius ense secandus est, qui totum distichon spurium pronuntiabat. Id tantum addam haec Propertiana, quibus lena animum puellae ad dona captanda instruit, conparanda esse cum loco Tibulli Lib. II. El. 4. 27. & seqq.

O pereat, quicumque legit viridesque smaragdos,
Et niveam Tyrio murice tinguit ovem.
Hic dat avaritiae stimulos: hinc Coa puellis
Vestis, & e Rubro lucida concha *mari.*

talem *doni avidam* Cynthiam describit noster Lib. II. El. 13. 15.

Cynthia non sequitur fasces, non curat honores:
Semper amatorum ponderat illa sinus &c.
Ergo muneribus quivis mercatur amorem,
Jupiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas
Et jubet ex ipsa tollere dona Tyro.

ubi per *amatorum sinus* intelligit illum togae sinum, in quo pecuniam gerebant. idemque innuit quod apud Ovid. Lib. I. Am. 8. 37.

Cum bene dejectis gremium spectaris ocellis,
Quantum quisque ferat, respiciendus erit.

ubi vide notas. ejusmodi sanguisugas & amatorum spoliatrices exagitat noster Lib. III. El. XI. vide Gebhardum Lib. III. Crepund. cap. 22.

23. *Eurypylique placet Coae textura Minervae,*
Sectaque ab Attalicis putria signa toris.]

Nihil variant codd. MSS. nisi quod *Euripidique* in Excerpt. Modii. *placent texura* in Askew, *Choae* in Neap. & meo utroque. sed mira videtur locutio, *textura Minervae Coae Eurypyli*, quae

25. Seu quae palmiferae mittunt venalia Thebae,
Murreaque in Parthis pocula cocta focis:
Sperne fidem, provolve Deos, mendacia vincant,
Frange & damnoſae jura pudicitiae.

Et

quae corrigi poteſt levi mutatione Heinſiana, Lib. I. Adverſ. cap. 2. pag. 19.

Eurypyliſque placet Coae textura Minervae.

Eurypylis textura, pro *Eurypylea*, ab Eurypylo, Rege Coo. de quo late agunt eruditorum Interpretum notae ad Ovid. VII. Met. 363. & XIII. 357. deinde pro *Sectaque* in v. c. Perreji, Colotiano, duobus Vaticanis, & Regio, *Textaque*, ut correxerat Marklandus. Heinſius vel *Secta* vendita exponebat, & per *ſigna* imagines in tapetibus expreſſas intelligebat, vel conjecerat *Netaque in Attalicis*, aut,

Lectaque ab Attalicis putria vela toris.

forſan vela Aegyptiaca intelligenda ſunt, de quibus agunt eruditi Interpretes ad Claudian. I. in Eutrop. 355.

25. *Seu quae palmiferae mittunt venalia Thebae, Murreaque in Parthis pocula cocta focis.*]

quam in duobus Leidd. Voſſ. tert. & quarto Askew. & vetuſtis edd. ſed *quae* in v. c. Perrej. Colot. duobus Vaticanis. & D'Orvill. altero a manu ſec. ut legendum monuit Livinejus. *quem* Voſſ. prim. *qui* in Heinſiano, & meo priore. dein *Muricaque* in Excerp. Scalig. *Aureaque* Borrich. *pocula cocta* in omnibus MSS. & vetuſtis edd. ut adfert etiam Neſtor in Vocabular. pag. 85. Intelligi autem Aegyptiaca & Parthica pocula volunt, *murrina cocta*, non gemmea. vide Scaligeri curas ſecundas, & J. Douſae Patris notas pag. 140. Turnebus Lib. VIII. Adverſ. cap. 1. putat Propertium cenſuiſſe, myrrhea vaſa fictilia in fornace cocta fuiſſe. ſed ab eo diſſentit Caſp. Hofmannus Lib. III. Var. Lect. 29. qui ex Plinio coctionem naturalem, non artificioſam intelligendam ſcribit, & *ſuis* adfert pro *focis*, quod illi ſententiae anſam praebuit. *focis* tamen conſtans omnium veterum librorum lectio eſt. praefigitur autem illic apud Hofmannum hic verſus, *Denſa juba & dextro jactata recumbit in armo*, qui ex Virgilio praecedit apud Turnebum, ſed alio ſpectat. unde patet eum non inſpecto ipſo Propertii textu Turnebum fuiſſe ſecutum. *pocla cocta* [illegible] *ſuis* adfert Salmaſius in Exerc. Plinian. pag. 267. ed. Pariſ. qui in Addendis pag. 1341. putat Propertium hic confudiſſe Parthica ſeu Carmanica murrina cum vitreis murrinis, quae in Aegypto coquebantur. Sed plura huc facientia praeter Paſſeratium, alioſque hujus loci Interpretes, dabunt D'Orleans ad Tacitum pag. 253. Bellonius Lib. II. Obſerv. cap. 71. & Barth. ad Statium Lib. I. Th. 330.

27 *Sperne fidem, provolve Deos,*] ſenſus eſt, ſimul cum fide Deos ipſos viola, eoſque flocci habens pedibus velut a ſacrariis proturbare ne dubites. ut recte notionem verbi *provolve* hic exponit Paſſeratius. Janus Douſa P. editioni Rovillianae adſcripſerat verſus ex Epigrammate Graeco, (quod legitur Lib. IV. Anthol. Gr. Tit. X. Ep. 22.)

Ἀργείης Ἑλένης ἱερῆς τύπος, ἥν ποτε βούτης
Ἥρπασε, τὸν ξείνιον Ζῆνα παρωσάμενος.

Id eſt, interprete Hugone Grotio,

Haec Helenae pulchra effigies, quam paſtor ab Ida
Hoſpitii violans jura, Jovemque, rapis.

28. *Frange & damnoſae jura pudicitiae*] *Franget* in Leid. ſec. Voſſ. quarto, Heinſiano, & meo priore. *Frange &* v. c. Perreji, primus & ſec. Vatic. Excerpt. Scalig. Groning. *Frangens* Neap. Borrich. Voſſ. pr. & tert. meuſque ſecundus, & priſcae edd. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volſci. *Frangeat* D'Orvill. prim. hoc eſt, *Frange at*. *Frange ac* Venet. an. 1487. *Frange age* conjecerat Heinſius. *Cedant* vel *caedant damnoſae*. in Beroaldina, Aldina utraque, Juntina, Colinaei, Rovilliana, Gryphii, Canteri, aliiſque. hinc Gebhardi ingenium fabricare conabatur,

Caede & damnoſa dura pudicitiae.

ut *dura pudicitiae* dicat, quomodo *levitatis dura* Lib. I. El. 15. init.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam.

duro ſane palati ſtupore.

29. Et

Et simulare virum, pretium facit. utere caussis;
30. Major dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas vexaverit utilis ira,
Post modo mercata pace premendus erit.
Denique ubi amplexu Venerem promiseris emto,
Fac simules puros Isidis esse dies.

35. In-

29. *Et simulare virum, pretium facit. utere caussis*] locus Heinsio de corruptela suspectus, ideoque conjecerat, *simulare metum*, nempe ne maritus superveniat. quo sensu sine emendatione ulla capere possumus, pro *simulare virum* adventurum, & sic locum intellexisse videtur Ant. Perrejus, nam margini ed. Ald. adscripserat, *metu mariti*. & sic Livinejus. neque aliter Janus Dousa in Schediasmate Succid. p. 72. explicabat, & haec conferebat cum alio nostri loco Lib. II. El. 18. 75.

Nec dicet. Timeo, propera jam surgere, quaeso:
Infelix, hodie vir mihi rure venit.

ubi vide quae notavi. aliter Passeratius, qui interpretabatur, fingere te nuptam, vel tibi maritum esse, augebit quaestum, qui ab amatoribus, nuptas carius adpetentibus, major est. sed *dilata nocte* priorem explicationem confirmat, ut se propter metum interventuri mariti excusando, differat noctem, & ita magis amatorem incendat, ut *differre spem Veneris* Ovidio XI. Met. 306. neque altera Heinsii emendatio, qua *Exstimulare virum* legebat Lib. I. Adverf. cap. 2. vel *Et simulare iram* in Notis Propert. p. 748. necessaria est, quia mox sequitur, *utilis ira*. idem in Aldinae ed. ora conjecerat *pretium dabit*. *pretium fecit* vitiose in cod. Heinsiano. *urere* in meo priore. *utere clausis*, & mox *decurret*, male in priscis edd. *caussas* recte Dousa P. pro caussationibus seu praetextibus hic poni adscripserat. ne quis *clausas* puellas intelligat, seu domi custoditas. ut Lib. III. El. 2. 49.

Ut per te clausas sciat excantare puellas,

ubi *caussas* eadem aberratione scripsit codicis Mentelliani librarius. lena enim hic puellam, non amatorem, instruit. pro minore versu *Major dilata nocte* &c. in primo cod. D'Orvill. locum occupavit versus huj. Eleg. 56. *Ipsius tibi sit surda sine arte lyra*. *delata* in Mentel. & pr. Leid. *recurrat* D'Orv. sec.

31. *Si tibi forte comas vexaverit utilis ira.*] rectius in Modiano seu Groningano distinguitur, *Si tibi forte comas vexaverit: utilis ira*. quare interpungendum,

Si tibi forte comas vexaverit, utilis ira est.

ut Heinsio etiam placebat Lib. I. Adverf. cap. 2, pag. 19. eo nimirum sensu, si forte tibi capillos amator a te asperatus invaserit, utili quaestu gravem iram prae te feres, ut pace pretio pacto redintegrata mox eum in ordinem redigas. *utilis ora* corrupte in Voss. tertio. *vexare comas*, ut apud Ovid. I. Am. 14. 24.

Heu mala vexatae quanta tulere comae.

Juvenalem Sat. XI. 187.

Vexatasque comas, & vultum auremque calentem.

sic *carpere crines* in Ira apud nostrum supra Lib. II. El. 4. 23. mox *premendus erit* a Passeratio varie exponitur, vel urgendus, vel mulgendus, ut *ubera pressare*, vel denique onerandus damnis. mihi potius videtur *premendus* poni pro vexandus, vel pro reprimendus, frenandus. ut in Epigrammate veteri Tom. I. Anth. Lat. pag. 657,

Dum stupet, ac novus est, & adhuc non novit amorem,
Parce: premendus erit, cum veteranus erit.

ubi notas vide.

33. *amplexu Venerem promiseris emto,*] *antro* corrupte in primo Vossiano.

34. *Fac simules puros Isidis esse dies.*] *Fac puros simules* D'Orvill. pr. *Fac puros.... sideris esse deos* in meo secundo, relicto hiatu. *similes* in Neap. Borrich. meo primo, & vetustis edd. *sidens* in omnibus codd. ut in singulis meis, & edd. priscis legebatur ante Beroaldum, qui primus *Isidis* legendum recte monuit. male enim Volscus notavit, translationem a sereno Sole esse. de prae-

texto

35. Ingerat Apriles Jöle tibi: tundat Amycle,
Natalem Majis Idibus esse tuum.
Supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra
Quidlibet. has artes si pavet ille, tenes.

Sem-

textu illo, quo amantibus copiam sui negabant puellae, tamquam propter Isidis castum secubaturae, in cujus tamen fano Veneri magis, quam Isidi, puellae & lenae operabantur. vide quae notata sunt ad Lib. II. El. 15. 10. & adde Tristanum Tom. I. Comm. pag. 286. notas ad Ovid. I. A. A. 78. & Valesiana pag. 179. *puros dies* dicit, quia id proprie vocabant *pure se habere.* vide Dousam ad Plaut. Asinar. IV. 1. 61. & Scalig. ac Sciopp. ad Priapej Ep. XIV. hinc in loco Tibulli vexato Lib. I. El. 3. 11. ubi nunc legitur,

Illa sacras pueri sortes ter sustulit, illi
Retulit e triviis omina certa puer.

inutili certe vocis *pueri* & *puer* repetitione, forte reponendum

Illa sacras pure *sortes ter sustulit, illi*
Retulit e triviis (vel *e trinis* cum Broukhusio) *omina certa puer.*

ut eadem Eleg. v. 25.

—— *pureque lavari*
Te memini & puro secubuisse toro.

isse dies ex MSS. Passeratii Guyetus.

35. *Ingerat Apriles Jöle tibi: tundat Amycle, Natalem Majis Idibus esse tuum.*]

tundat non sine caussa viris doctis corruptum videtur. *tibi tendat* in uno Vaticano. *tondat omincle* in D'Orvill. pr. & meo secundo. *condat* in margine ed. Ald. adscripserat Ant. Perrejus, id est, ponat diem tuum natalem Idibus Majis. Heinsius in ejusdem libri ora conjecerat, *Ingerat Apriles Jöle, contendat Amycle.* vel & *addat Amycle.* in Notis vero pag. 749. *praetendat Amycle.* vel *Ingerat Apriles Idus tibi, furet Amycle* aut *mandet Amycle.* ex quibus conjecturis praeferrem *contendat Amycle*, quia id a quarto Vaticano firmatur. *fingat Amycle* Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. p. 105. Eldikius vero, suis ad me literis, legebat,

Ingerat Apriles Jöle: te obtundat Amycle.

obtundere enim est saepe idem dicere ac repetere, ut exponit Donatus ad Terent. *malis Idibus* corrupte in omnibus fere MSS. sed in Voss. primo & quarto recte *Majis.* vide hic Passeratium & Vulpium, qui bene monent haec conferenda cum Ovidianis Lib. I. A. A. 405. & seqq.

Sive dies aderit natalis; sive Kalendae,
Quas Venerem Marti continuasse juvat:

& paullo post v. 417.

Magna superstitio tibi sit natalis amicae:
Quaque aliquid dandum est, illa sit atra dies.
Cum bene vitaris, tamen auferet. invenit artem
Femina, qua cupidi carpat amantis opes.

& v. 429.

Quid? quasi natali quum poscit munera libo;
Et quoties opus est, nascitur illa sibi?

37. *Supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra Quidlibet.*] *Supplex ille adeat* male Heinsius conjecerat. subintelligitur enim *si sedet.* de verbo *sedere*, supplicibus proprio, vide supra ad El. 4. hujus Libr. v. 31. *tu sede* vitiose in Voss. tert. *Quilibet* in meo utroque. *Quid libet* in vetustis edd. *Quod libet* Voss. prim. & tert. quod favet Gebbardo in notis ad Lib. II. El. 5. 18. separatis vocibus legenti *Quod libet. tenes* eleganti significatione, pro totus tui erit arbitrii, eumque irretitum & velut captivum habes. ut *teneri* dicuntur convicti, qui ad angustias, elabendi ademta spe, adducuntur. Cic. V. Verr. cap. 51. fin. *quae si dices, tenebere.* Ovid. VII. Met. 742. *me, perfida, teste teneris. paves* in Voss. pr. *ipse* in tertio. de cathedris feminarum ad scribendum positis vide hic Passeratium.

39. *Sem-*

Semper habe morsus circum tua colla recentes,
40. Litibus alternis quos putet esse datos.
Nec te Medeae delectent probra sequacis:
Nempe tulit fastus ausa rogare prior.
Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
Quum ferit astutos comica moecha Getas.

45. In

39. *Semper habe morsus circum tua colla recenter, Litibus alternis quos putet esse datos.*] *circa tua colla* edidit Broukhus. ut in vetustioribus edd. sed *circum* euphoniae caussa praetuli ex Voss. tertio. vide infra ad El. VI. v. 6. *Litibus alterius* in v. c. Perreji, & tribus Vaticanis. *Lusibus* vel *Rictibus* conjecisse Guyetum, notavit Heinsius, qui legebat *Dentibus alterius*, ex Tibullo Lib. I. El. 7. 14.

—— *quis livor abiret,*
Quem facit inpresso mutua dente *Venus.*

quod etiam adjuvare posset Ovidii locus Lib. I. Am. El. 7. 42.

Aptius inpressis erat os livere labellis,
Et collo blandi dentis *habere notam.*

& Lib. III. El. 14. 34.

Cur plus, quam somne, turbatos esse capillos,
Collaque, conspicio, dentis *habere notam?*

& noster ipse supra El. III. 25.

—— *quam* dentibus *ulla puella*
Det mihi plorandas per tua colla notas.

intelliguntur hic enim morsus illi ex lascivia & rixis amatoriis ac petulantibus collo inpressi. de quibus vide ad Lib. III. El. 6. 21. *quo putet* in Palatino priore, quod non inconcinnum videtur Gebbardo.

41. *Nec te Medeae delectent probra sequacis:*] ita in Colot. Neap. Vatic. primo, Groning. Heinsiano, Vossianis, & reliquis. in plerisque edd. vetustis *Non te. delectant* in Askewiano. *Medeae probra*, pro Medea probrosa, quae alium, Jasonem nempe, ultro secuta est, exponebat Marklandus. perperam igitur *ausa negare* in Menteliano. vide ad Lib. II. El. 25. 8. ubi legendum conjeci, *Colchis & ignotum sponte secuta Virum.*

43. *Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri, Quum ferit astutos comica moecha Getas.*] *speciosa* in v. c. Perreji, duobus Vatic. Excerpt. Scalig. secundo Leid. primo & tert. Voss. & altero D'Orvill. quod cum in suis membranis etiam reperisset Gebbardus, inde pro suo his in rebus gustu ei placuit *Thais spatiosa.* & ne quis sensu nequiore id intelligat, caute explicat, quae multo temporis spatio & promissis differat amantes, ut eorum cupiditatem irritet, quo sensu *spatiosam* recta Latinitate dici puellam, uno saltem exemplo probandum esset. *pdosa* in D'Orv. prim. id est *praedosa*, ut clare in primo Vatic. quod in codicibus aliis etiam a se inventum Beroaldo placere potuit, sed invito Broukhusio, qui recte vulgatam tuetur, & *pretiosam* Thaidem interpretatur noctes suas magno vendentem. & sic Heinsius in notis pag. 749. Marklandus emendaverat, *Sis potius.* cui ex D'Orvilliani codicis scriptura *praedosa* non parum arridebat, & de hac voce quaerendum adscripserat. neque id sine caussa. nam vocabuli hujus exempla ex Augustei aevi scriptore desidero; *pretiosa* igitur non sollicitandum. pro *mundi* male in Regio *blandi*, & pejus *nudi* in uno Vatic. quae tamen scriptura verae lectioni *mundi* favet. *Meandri* vitiose in Voss. tert. quod mihi in mentem vocat locum Tertulliani de Pallio cap. 4. ubi vulgo legitur; *Prorsus si quis Maeandrico fluxu delicatam vestem humi pertrahat, audiat pone se quod & Comicus, qualem demens iste chlamydem disperdit?* ubi Salmasius legebat *Menandrico fluxu*, quam firmabat loco Phaedri de elegantia & munditie Menandri, qui eum *vestitu adfluentem* vocat. idque non inprobat Lud. la Cerda in notis ad Tertullian. pag. 50. post Adversaria Sacra. minus bene Fr. Junius in Notis suis pag. 59. legit *Menandri confluxu*, ut respiciat confluentis populi multitudinem, qualis fuit Athenis, quum Menander Comoediam suam Thaida spectandam exhiberet, & eo referebat illud nostri Lib II.
El.

45. In mores te verte viri: ſi brachia jactat,
I comes, & voces ebria junge tuas.
Janitor ad dantes vigilet: ſi pulſet inanis,
Surdus in obductam ſomniet uſque ſeram.

Nec

El. 5. 3.

Turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus luſit Erichthonius.

ſed quod valde alienum eſt, quia clare de luxu veſtium delicato agit Tertullianus, & merito id etiam refutat Marcilius in ſuis notis pag. 94. notatque in illo noſtri loco non populi ſpectantis, ſed in Thaide ludentium amatorum copiam intelligi. Tertullianus vero videtur Virgilium ante oculos habuiſſe V. Aen. 250.

Victori chlamydem auratam, quam plurima circum
Purpura Maeandro duplici Meliboea cucurrit.

mundum vero *Menandrum*, unguentis delibutum exponit Broukhuſius. ſed epitheton hoc potius ad ſermonis elegantiam refert Patruus meus ad Phaedrum Lib. V. fab. 1. 12. quem etiam vide ad Ovid. III. A. A. 479. ubi *blanda & munda verba* ſimiliter confunduntur; & ſequente verſu firmat explicationem ſuam loci ejuſdem Naſonis Lib. III. A. A. 332. *Cuive pater vafri luditur arte Getae*, ubi Menandrum potius quam Terentium intelligi docet. & recte *ferit aſtutos Getas*, tranſlatione de ludo gladiatorio deducta, exponit Broukhuſius de moecha vaferrima ſervum fraudulentum fallente & emungente. nam *aſtutos Getas* dixit, ut *pellax Geta* vocatur Auſonio in Technopaegnio p. 486. ed. Toll. ubi vide notas. ſic enim illic legitur in codd. MSS. non *ſervus Geta*, aut *bellax*, ut Tollius, qui tamen *pellax* mox bene defendit. vide Heinſ. ad Virg. IV. G. 443. ita *ridiculum Getam* apud Sedulium initio Carminis Paſchalis veriſſime viri docti, duce J. Fr. Gronovio, ad Menandri vel Terentii Comoediam referunt. *comis amica* Guyeto legendum videbatur.

45. *In mores te verte viri: ſi brachia jactat,*
I comes &c.]

morem tert. Voſſ. *tu verte* in Voſſ. quarto. *brachia jactat* ex conjectura Heinſiana edidit Broukhuſius, & in notis ſuis ita adſtruit, ut fere difficile ſit adſenſum non praebere. utrumque etiam in ebriorum turba jungit Ovid. III. Faſt 535.

Illic & cantant, quidquid didicere theatris,
Et jactant faciles ad ſua verba manus.

quin & confirmari poſſet alio noſtri loco Lib. II. El. 18. 5.

Sive aliquis molli deducit candida geſtu
Brachia, ſeu varios incinit ore modos.

ſed *brachia* a nullo codice aut ed. vetuſta confirmatur. Marklandus adnotaverat veram lectionem eſſe *cantica*, non bene a Broukhuſio ex Heinſii conjectura mutatam in *brachia*. & ſic *cantica* contra Heinſium praefert Cuningham. in Horat. Bentlej. cap. XIV. pag. 254. ut admoneatur puella ſuccinendum eſſe, ſi vir canere incipiat. quod ſuadent ſequentia *voces junge tuas*. & hoc quoque defendit Eruditiſſ. H. Boltius in Silva Critic. pag. 80. & 81. & ad hunc locum Vulpius.

47. *Janitor ad dantes vigilet: ſi pulſet inanis,*
Surdus in obductam ſomniet uſque ſeram.]

pulſat in ſec. Leid. & Voſſ. tert. Legendum videtur,

Janitor ad dantem vigilet: ſi pulſet inanis.

ad dantem, amatorem, ſi grande ferat pretium, ut loquitur Tibullus Lib. II. El. 4. 33.

Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia victa eſt:
Nec prohibent claves, & canis ipſe tacet.

Apulejus Apolog. pag. 84. *neque enim ulli ad introëundum metus eſt, niſi qui pretium marito non adtulit.* quod cum hoc Propertii & illo Tibulli loco confert Pricaeus in Notis p. 168. ut *danti* opponatur *inanis*, qui vacua manu janitorem exorare fruſtra nititur, ut aditum ad puellam concedat. niſi *dantes* ſtudio dixerit, ut divites & munificos numero plures admitti innuat, *inanem* vero vix unum aut alterum. hoc eſt quod dicit Ovid. II. A. A. 280.

Ipſe licet Muſis venias comitatus, Homere,
Si nihil adtuleris, ibis, Homere, foras.

 quem

Nec tibi displiceat miles non factus amori;

50. Nautæ

quem Nasonis locum juvabit conferre cum elegantissimo Antipatri Thessalonicensis epigrammato, cujus particulam ex Mureti Scholiis tantum dedit Broukhusius ad Tibullum, Lib. VII. Anthol. Gr. Ep. 162.

Πάντα καλῶς, τό γε μὴν χρυσῆν ὅτι τὴν Ἀφροδίτην,
Ἔξοχα καὶ πάντων εἶπεν ὁ Μαιονίδης.
Ἢν μὲν γὰρ τὸ χάραγμα φέρῃς φίλος, οὔτε θυρωρὸς
Ἐν ποσὶν, οὔτε κύων ἐν προθύροις δέδεται.
Ἢν δ' ἑτέρως ἔλθῃς, καὶ ὁ Κέρβερος· ὦ πλεονέκται
Οἱ πλοῦτοι, πενίην ὡς ἀδικεῖτε μόνοι.

cui versionem Grotii subjungam:

Omnia Maeonides cecinit bene: nil tamen umquam
Tam bene, quam quando est aurea dicta Venus.
Si tuleris nummos, nullus te janitor intus
Ire vetat, vinctus nec canis ante fores.
Si nihil, ipse fugat vos Cerberus: o periniquae
Divitiae, facitis quot mala pauperibus!

ubi in fine pro *πενίην* quod Obsopaeus *Παφίην* legendum conjiciat, dicti acumen tollere videtur; queritur enim poëta solis tantum pecuniosis patere januas puellarum, poëtas vero, non tam beatos, excludi. hinc noster mox addit v. 55.

Qui versus, Coae dederit nec munera vestis,
Istius tibi sit surda sine arte lyra.

ubi non inepte in nonnullis codd. *surda sine aere lyra.* ut edidit Broukhusius, quod praeferrem, nisi paullo ante praecessisset, v. 50.

Nauta nec adtrita, si ferat aera, manu.

mox *in obducta sera* legendum adscripserat Marklandus. & „ *in obducta sera somniet* intelligebat „ pro *obducta sera*, ut Lib. I. El. 1. 20. *in ma-* „ *gicis sacra piare focis*, pro, *magicis focis.* ubi „ & alia notavit. vel *in obducta sera* exponebat „ *ad* aut *juxta seram obductam.* ut Lib. I. El. 3. 6.

Qualis in herboso concidit Apidano.

„ id est, juxta. Ovid. II. Fast. 832. de Lu- „ cretia:

Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

Vir summus Jo. Fred. Gronovius Diatr. Stat. cap. 51. pag. 336. ita exponit: *Si somniet inclinatus in seram, jaceat acclinis serae obductae, ceu somniet.* sed illum carpit & refutat Emericus Cruceus in Frondatione, seu Antidiatribe cap. VIII. qui locum hunc aliter interpretatur. Verba ejus, quia libellus rarissimus in paucorum manibus est, adponam: *inprobae lenae verba sunt, quibus monet inperare ostiario, ut excludat amatores vacuis manibus ad se interdiu ventitantes. Admittat, inquit, pecuniosos & liberales, sed si quis pulset januam aere dirutus, illum excludat janitor, seque simulet nihil audire quasi surdum, sitque dormienti ac simulanti similis usque in seram obductam, id est, usque ad noctem. Sera enim obducitur noctu, cum fores clauduntur obditis pessulis, vectibus aut repagulis, quae interdiu solent removeri, ut facilius januae aperiantur.* Sed ipse verum loci sensum non adsecutus est, dum intelligit de amatore ad janitorem interdiu veniente, qui, si nihil adtulerit, somnum simulabit usque ad *seram obductam*, cum fores clauduntur, hoc est, usque ad seram vesperam seu noctem. Mihi probanda videtur scriptura cod. Vossiani quarti, in quo *abductam*, non vero cum Heinsio legendum esse *adductam.* quod idem significaret ac *adpositam seram*, vel *admotam*, ut aliis in locis emendat ad Ovid. III. Am. 14. 10. *sed abductam seram* hic intelligo seram veniente die remotam. ut innuat, janitorem, quem nullo munere amator non interdiu, sed nocte aditum quaerens, suum reddere conatur, somnum tota nocte simulaturum usque ad tempus matutinum, donec sera abducatur, & elapso introitus tempore abire cogatur amator *inanis*, hoc est *ἀνάργυρος*; sed dantibus januam tota nocte patentem & reseratam, ut de divite praetore Illyrico Lib. II. El. 13. 6.

Nunc sine me plena fiunt convivia mensa,
Nunc sine me tota janua nocte patet.

talem janitorem amanti iniquum innuit Ovidius III. A. A. 587.

Obde forem; & duro dicat tibi janiter ore,
Non potes. exclusum te quoque tanget amor.

ubi *duro aere* Gronovio placuisse miror, ut de catenis ostiarii intelligatur, quod satis ex addito verbo *dicat* refutatur. neque cum Withosio in Miscell. Observ. Novis Tom. I. pag. 145. illic

Vade

50. Nauta nec adtrita, si ferat aera, manu.
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cretati medio quum saluere foro.

Aurum

Vade foras substituendum puto, cum recepta lectio vindicari possit ex notis Heinsii ad Lib. II. A. A. 636. *inanis* autem amator *danti* hic eleganter opponitur, ut apud Apulejum in Apolog. pag. 85. ed. Pricaei: *qui amplam stipem mulieri detulerunt, nemo eos observat, suo arbitratu adscendunt, qui inaniores venere, signo dato pro adulteris deprehenduntur, & non prius abeunt, quam aliquid scripserint.* quae ultima *quam aliquid scripserint*, id est syngrapha de ampliori mercede caverint, egregie illustrantur ex Patrui mei notis ad illud Ovidii I. A. A. 428.

Si non esse domi, quos des, caussabere nummos,
Litera poscetur. &c.

49. *Nec tibi displiceat miles non factus amori;*] *Non tibi* v. c. Fruter. *miles modo factus* codex Perreji, secundus Vatic. Borrich. & Groning. *non factus* est in Menteliano, Voss. Heinsiano, Palatinis & Commeliniano Gebhardi, & antiquis edd. quod probasse videtur Marklandus, addita hac interpretatione, „ *non factus* usu & exercitatione non edoctus, opponitur τῷ *natus*. Asconius Pedianus ad ista Ciceronis in Verrem de praet. urb. p. 89. „ *Homo factus ad istius libidines, in nascendo sors est* &c. clare distinguit Ovidius II. Pont. 3. 71.

„ *Et quod eras aliis factus, mihi natus amicus.*

Haec ille. vide quae notavi ad Lib. I. El. 6. 29. militi vero hic addit *nautam*, ut innuat quemcumque admittendum, si gravis aere accedat. ut *institoris* & *nautae* dona Pythiadae data memorat Simonides Lib. VII. Anthol. Graec. Ep. 12. quod hoc etiam Propertii loco, aliisque illustrat Huetius in notis ad Anthol. Gr. post ejus Poëmata a Graevio editis pag. 43.

51. *Aut quorum titulus per barbara colla pependit,*
Cretati medio quum saliere foro.]

pro *Cretati* in omnibus fere codd. MSS. & edd. vetustis legitur *Caelati*, vel *Celati*. & ad marginem ed. Ald. adscripserat Ant. Perrejus, *venalitios & stigmaticos significat. venalitiis in catasta proscriptionis titulus appendebatur in collo. Stigmatici traducebantur per forum & celebria urbis loca ad exemplum.* Scaliger *Caelatos* creta signatos interpretatur, & egregie illustrat ritum, quo servi venales expositi a praecone jubebantur saltare in circulum, & currere per forum, cum cujus nota confer quae habet Casaubonus ad Suet. Aug. cap. 69. & adde D'Orvill. ad Charit. pag. 147. id autem factum fuisse, ut ab emtoribus accuratius inspicerentur, contra Scaligerum docet Gronovius Diatr. Stat. cap. XVI. pag. 85. *toro* vitiose in Voss. tertio. perperam *Elati* legendum videbatur N. Heinsio ad Valer. Fl. II. 270. & Lib. I. Adversf. cap. 2. pag. 20. qui praeterea in notis ad Propert. pag. 749. conjecerat *Calati*, vel *Clamati*, aut denique *Venales cum saluere.* *siluere* in Voss. primo. *saluere* in Neapol. Leid. sec. Voss. tertio & quarto, & D'Orvill. sec. quod praetuli pro *saliere*, ut edidit Broukhusius. & passim in aliis veterum locis probarunt viri docti vid. ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 540. 541. de titulo venalium mancipiorum, collis adpenso, vide Claver. ad Claudian. I. in Eutrop. 41. Casaub. ad Suet. de Illustr. Gramm. cap. 4. & eruditos Interpretes ad Petron. cap. 29. hinc *titulus* pro inscriptione ac tabella cujusque rei venalis. de quo Heinsius ad Ovid. Rem. Am. v. 301. & haec inscriptio cauterio inurebatur servis fugitivis, si venderentur, quae minime eos commendabat. verba Aedilitii edicti huc facientia, adfert Scaliger, quae habentur apud Gellium Lib. IV. cap. 2. ubi monuit Jac. Gronovius in eo legendum esse TITVLVS SCRIPTORVM SINGVLORVM VTEI SCRIPTVS SIT. pro SERVORVM SINGVLORVM. quia voce illa opus non fuisse existimat propter praecedentia QVI MANCIPIA VENDVNT. sed merentur legi, quae ad verba edicti illius Aedilitii scripsit Jacobus (Janus male in notis Broukh. editur) Durantius Casellius Lib. I. Variar. c. 10. ipsos autem servos *caelatos*, id est, cauterio inustos, seu ἐγκαύτους, hic exponit Jo. Rhodius ad Scribon. Larg. p. 310. quod tamen huic loco non convenire recte censet Broukhusius. non enim de servis e fuga retractis, ideoque stigmaticis, hic agitur, sed quibuscumque venalitiis, quorum *pedes gypsati* erant in signum emtio-

Aurum ſpectato, non quae manus adferat aurum.
Verſibus auditis quid, niſi verba, feres?
55. Qui verſus, Coae dederit nec munera veſtis,
Iſtius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.

Dum

emtionis & in catasta exponebantur. vide H. Columnam ad Ennium pag. 203. notas Interpretum ad Cic. VII. ad Fam. Ep. 6. & ad illud Tibulli Lib. II. 6. v. ult.

—— quem ſaepe coëgit
Barbara gypſatos ferre cataſta pedes.

Viris eruditis a Broukhuſio illic indicatis etiam addantur, quae de *gypſatis* ſervorum *pedibus* & *cataſta*, ſcripſerunt Dom. Calderinus ad Statii Silvas pag. 37. ed. Lindenbr. Gruterus Lib. XIV. Suſpic. ined. cap. 8. Holſtenius ad Paſſion. Perpet. & Felic. pag. 131. & Cel. Valckenarius ad Ammon. pag. 44. Senſum igitur loci hujus ita intelligendum edit. Rovillianae adſcripſerat Janus Douſa Pater, quae lectori non invidebo: *Nec eos quidem, inquit, amatores aſperneris & refugias, quos titulo de collo pendente venales in foro haſtae ſuppoſitos, vel ad lapidem praeconis, ut venum irent, non ſolum ſtantes, verum etiam quod fieri adſolet, cum grex venalium venditur, ſaltantes in foro ſerviliter videris, quos quidam ad ſpeciem omni mangonio pingere & caelare omni lenocinio ſolent venalitiarii. Alii occultare intelligunt. In foro ſaltare ingenuo turpe erat, quod ſervitia, cum venibant, faciebant.* medio *autem* foro, *ut in illo Martialis, Quam nudus medio ſi ſpatiere foro.* ex quibus patet, lectionem *Caelati* etiam Douſae probatam fuiſſe. licet Paſſeratium, & Caſellium ſecutus Broukhuſius ediderit *Cretati*, ut in ed. Graev. etiam correxerat Marklandus. quod firmare poteſt locus Juvenalis, ubi *albos* talium ſervorum *pedes* vocat, Sat. I. 111. quod Scholiaſtes Voſſianus ineditus melius explicat, quam vulgatus: *Pedibus albis cum dicit, diſcernit nobiles a ſervis.* ſed *Caelatos* rejecta tamen Scaligeri interpretatione, de ſervis e fuga reductis & ſtigmate inuſtis, contra Paſſeratium & Broukhuſium vindicavit Vulpius in curis ſecundis minus ſuperciliose quam in prima editione.

54. *quid, niſi verba, feres?*] *feram* in Voſſ. tertio poſt hunc verſum in v. c. Perreji, Excerptis Modii, Voſſiano, Heinſiano, altero Regio, Aſkewiano, meo utroque, & priſcis edd. inſeritur primum diſtichon ex Lib. I. El. 2.

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo?
Et tenues Coa veſte movere ſinus.

ſed *Coa veſte novare ſinus* legitur in cod. Perreji, *tenere* in Regio, & antiqq. edd. id autem inde provenit, quia hic *Coae veſtis* mentio fit, ut & ſupra v. 23.

55. *Qui verſus, Coae dederit nec munera veſtis,*] *Quid verſus* D'Orv. prim. *dederat* Voſſ. tert. *ne munera* Voſſ. pr. *Coae veſti* conjecerat Broukhuſius, & exponit, qui verſibus ſuis non addiderit aurum ad emendam Coam veſtem. quod conparat cum illo Naſonis Lib. I. A. A. 429.

Quid? quaſi natali quum poſcit munera libo.

nempe, munera ad emendum libum. ſed recte vulgatam ferri etiam poſſe addit. *aurum* enim jam praeceſſerat, & huic ſubjungit pretioſas veſtes, ut paſſim apud poëtas, quando puellas auri & veſtium muneribus inhiantes deſcribunt. vide quae notata ſunt ad Lib. II. El. 13. 18.

56. *Iſtius tibi ſit ſurda ſine arte lyra*] ita repoſui ex Borrichiano, Voſſ. pr. & quarto, meo priore, & omnibus vetuſtis edd. licet *ſine aere* ex Groningano ediderit Broukhuſius, ut ex Poſthiano, qui idem codex, adfert Livinejus, & ex priore Palatino, & Commeliniano Gebhardus. idque in ſua editione dedit Canterus. & ita legendum jam monuit Ant. Volſcus. *aere* etiam eſt in v. c. Perreji, Colot. Vatic. pr. ſec. & Neapol. & ita in aliis vett. libris eſſe teſtatur Achill. Statius ad Catull. Ep. LXX. in Rufum illo verſu,

Non ſi illam rarae labefactes munere veſtis.

& huic lectioni favere poſſet cod. Askew. in quo *ſine era.* Sed alterum recepi, quia paullo ante v. 50. praeceſſit,

Nauta nec adtrita, ſi ferat aera, manu.

vide ſupra ad v. 47. adſentientem habeo Marklandum, qui margini codicis ſui adleverat, *recte* arte. *male* aere *edidit Broukhuſius.* & hoc unice verum

Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
Utere, ne quid cras libet ab ore dies.

Vidi

verum esse, adfirmat eruditiss. Wakkerus in Amoen. Liter. pag. 105. *aure* in Mentel. cui similis scriptura Leid. primi, in quo *aurae*. id enim librarius ex *surda* elicuit. *surda* autem lyra hic ponitur pro *muta*. ut Lib. I. El. 7. 18. ad Ponticum:

Longe castra tibi, longe miser agmina septem
Flebis in aeterno surda jacere situ.

ubi tamen *muta* legendum conjeci. *σιωπηλὸν κίθαριν* vocat Callimach Hymn. in Apoll. v. 12. vel per hypallagen dicitur pro *ipsa ad lyram nihil dantis sis surda*, ut exponit Valens Guellius ad Virg. V. Aen. 278. *Ipsius* in omnibus fere MSS. & edd. vetustis, ut adfert etiam Ach. Statius. hic versus in cod. primo D'Orvill. locum suum mutaverat cum secundo hujus Elegiae versu, *Et tua, quod non vis*, &c. ubi hunc non minore librarii incuria habet insertum. totum vero hunc locum conferre juvabit cum illis Ovidii Lib. II. A. A. 161. & seqq.

Non ego divitibus venio praeceptor amoris.
Nil opus est illi, qui dabit, arte mea.
Secum habet ingenium, qui, cum libet, Accipe, dicit.
Cedimus. inventis plus placet ille meis.
Pauperibus vates ego sum, quia pauper amavi.
Quum dare non possem munera, verba dabam.

ubi ex MSS. Puteaneo & Scaligerano praefero *inventis plus valet ille meis.* quod & in cod. Huydecoperiano inveni, in quo etiam *verba dedi. verba* autem *dare* illic Nasoni est, quod nostro, *Versibus auditis, quid, nisi verba, feres?*

57. *Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,*
Utere, ne quid cras libet ab ore dies.]

veniat sanguis corrupte in Voss. pr. *vernare* elegantissime dicitur *integer aevi sanguis*, ut ait Virgilius, & simile est illud Tibulli Lib. I. El. 9. 47.

At tu, dum primi floret tibi temporis aetas,
Utere. non tardo labitur illa pede.

& Lib. I. El 7. 37.

Nescio quid furtivus amor parat. utere quaeso,
Dum licet. in liquida nat tibi linter aqua.

& Ovidii Lib. III. A. A. 62.

Dum licet, & veros etiam nunc editis annos,
Ludite: eunt anni more fluentis aquae.

ubi *vernos annos* ex hoc Propertii versu conjiciebat Heinsius. *dum rugis integra frons est*, vel *dum rugis integra es, annis Utere* conjecerat Heinsius in notis ad Propert. p. 749. Egit de hoc loco Robertus Titius Lib. II. Locor. Controv. cap. 8. & licet fateatur commodum sensum ex vulgata lectione elici posse, ex libro tamen Marcelli Cervini, ejusque conjectura, praefert:

Dum vernat sanguis, dum rugis integer, annis
Utere, ne quid cras libet ab ore dies.

ut *sanguis integer rugis* dicatur. quod Latinitatem admittere, recte negat Villiomarus Animadvers. in Titium pag. 33. defendere tamen conatur Titius in Assertionibus pag. 41. & locutionem probare adnititur noto Virgilii versu Lib. II. Aen. 638. *vos o, quibus integer aevi Sanguis.* ubi vide Val. Guellium. id vero sensu communi caret. quid enim differant *sanguis rugis integer*, & *annus rugis integer*, vel pueri vident. *annus* pro aetate ponitur, ut apud Gratium Cyneg. *inventaque simplicis anni. annis* in cod. Pontani, & sec. Vatic. altero versu lectionem nunc receptam *ne quid cras libet ab ore dies* confirmant omnes membranae veteres. quo tendunt corruptarum quoque scripturarum vestigia. nam *qui cras labet ab ore* in Menteliano. *quid eras labet ab ore* in Heinsiano. *ne quid eras* etiam in sec. Vatic. sed in ceteris *ne* vel *nec quid cras libet ab ore dies*, ut in Neap. v. c. Fruterii, Borrich. Groning. Askew. Leid. pr. tribus Voss. D'Orv. utroque, & meo primo, in quo tamen *labet*, ut in priore Leid. Volsci vero interpolationem, qua rectius ei legendum videbatur, *ne quis eat liber amore dies*, rejecit Broukhusius. & probavi olim in notis ad Lotichium pag. 546. illum tamen eo duxisse videntur editiones, quae ad suam usque aetatem prodierant, nam in Veneta 1475. & Reg. Lep. 1481. excusum est. *nec quid eras liber ab ore dies.* unde non difficile fuit substituere *ne quis eat liber amore dies.* quod a genio Propertii abhorrere, non ausim dicere. neque aliter editum in Beroaldina, Aldi utraque, Juntina, Colinael, Rovilliana, Gryphii, ceterisque edd.

&

Vidi ego odorati victura rosaria Paesti,
60. Sub matutino cocta jacere Noto.
His animum nostrae dum versat Acanthis amicae,

. . . .

Sed

& Scaligerana. in editione tamen omnium principe alteram lectionem haberi, testatur Vulpius.

59. *Vidi ego odorati victura rosaria Paesti,*
Sub matutino cocta jacere Noto.]

nihil variant codices, neque Nestor in Vocabulario p. 107. ubi hunc versum adfert, nisi quod *adorati* ex Modianis Excerptis notaverat Heinsius. cui pro *victura rosaria* legendum videbatur *vix orta*, quod si a codice quodam confirmaretur, lubens amplecterer. praecedentibus enim optime adjungitur comparatio a rosa mane vix se exserente, sed brevi post vel nimio solis ardore vel venti turbine disjecta & marcida facta. quod pulchra imitatione expressit auctor Idyllii de Rosa Tom. I. Anth. Lat. pag. 703.

Vidi Paestano candere rosaria cultu
Exoriente novo roscida Lucifero.
Rara pruinosis canebat gemma frutetis,
Ad primi radios interitura die.

adde elegans Argentarii Epigramma Lib. VII. Anth. Gr. N. 172.

Ἰσιὰς ἡδύπνευστε, καὶ εἰ δεκάκις μύρον ὄζεις,
Ἔγρεο, καὶ δέξαι χερσὶ φίλαις στέφανον.
Ὃν νῦν μὲν θάλλοντα, μαραινόμενον δὲ πρὸς ἠῶ
Ὄψεαι, ἡμετέρης σύμβολον ἡλικίης.

quod sic vertebat H. Grotius:

Quamquam Arabum messes somnus tuus, Isias, halat,
Sis vigil, & capias haec, rogo, serta manu.
Si sapis, haec nostrae tibi sint aetatis imago:
Sic hodie florent, cras sine honore jacent.

praesertim in vernae aetatis pulchritudine describenda saepe *Paesti rosaria* poëtis memorantur. exempla dedit Erythraeus Indice Virgiliano in *rosaria Paesti biferi* ex IV. G. 11. quod imitatus Martialis Lib. XII. Ep. 31. *Prataque nec bifero cessura rosaria Paesto.* vide quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 751. Paestum enim, Calabriae olim civitas, cujus nunc nisi tenues ruinae sunt. rosis praesertim, bis in anno florentibus, celebrata fuit. unde illius urbis numi antiqui rosis insigniti sunt. ejus reliquias eleganti elegia descripsit Berardinus Rota, Patricius Neapolitanus, Lib. III. El. 8. pag. 21. & seqq. Carminum, Neapoli editorum 1572. *cocta* vero nonnullis de mendo suspecta sunt. unde *cuncta* tentabat Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. p. 106. *stricta* legendum videtur Eldikio. sed *cocta* defendi possunt ex iis, quae notavit Salmasius ad Lamprid. Alex. Sever. cap. 59.

61. *His animum nostrae dum versat Acanthis amicae,*
. . . .]

His animus in Neap. Mentel. primo Leid. Voss. pr. & quarto, ac D'Orvill. primo. *His animos* in nonnullis codd. ut legit Passeratius infra ad El. VII. 11. *animam* in aliis. *animis* in meo utroque, & primis edd. *His animum* Borrich. *animum vestrae* Groning. de eleganti usu verbi *versare* vide notata ad Lib. III. El. 6. 19. & El. 9. 1. Lacunam sequentis versus libri scripti & antiquitus excusi, absque ullo hiatus indicio, sic omnes fere supplent,

Per tenues ossa sunt numerata cutes.

quod somnium otiosi monachi esse adscripserat Broukhusius. Scaliger enim notaverat, *Quidam hunc versum ὀβελίζουσιν, & mihi certe οὐ γνήσιος videtur.* sed forte tamen hic pannus insititius non est, & suspicionem praebere possit, unum & alterum excidisse versum, in quibus subitam, sed optatam lenae mortem descripserit. Ponamus itaque illorum, qui desiderantur, versuum hunc ultimum fuisse,

Ossaque per tenues sunt numerata cutes.

vel *per tenuem cutem.* ut de se Ovidius Lib. IV. Trist. El. 6. 40.

Nam neque sunt vires, nec qui color ante solebat;
Vixque habeo tenuem, quae tegat ossa, cutem.

id proverbii speciem habebit, quo macilenti, famelici & aetate exhausti dicuntur *vix ossibus haerere, non nisi ossa & pellem esse*, vel, per cutem ossa inspicienda perlucere, ut in locis

Plauti

Sed cape torquatae, Venus o regina, columbae
Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
65. Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
Sputaque per dentes ire cruenta cavos:
Atque animam in tegetes putrem exspirare paternas.
Horruit algenti tegula curta foco.

Ex-

Plauti a Passeratio productis. Sensum quidem adsequi, sed non ipsos Propertii versus ex tenebris excitare, quis posset, si hoc vel simili modo interpolare liceret,

His animum nostrae dum versat Acanthis amicae,
Ipsa repentino corruit icta malo:
Concidit exsuccas macie consumta medullas,
Ossaque per tenues sunt numerata cutes.

In quibus *exsuccas*, vel *exsuctas*, *consumta medullas* vetulae Acanthidi optime conveniunt, ut de Canidia Horatius Epod. V. 37.

Exsucta uti medulla, & aridum jecur
Amoris esset poculum.

Voto igitur Veneri, cujus merito & beneficio id adscribit, soluto, (quod tamen distichon non incommode forsan in finem Elegiae transponi posset) mortem vetulae elegantissimis coloribus deinceps depingit, & quia puellae paullo ante lena dixerat, *Vidi ego odorati victura rosaria Paesti — jacere*, eo adludens subjungit,

Vidi ego rugoso tussim &c.
Sputaque per dentes &c.
Atque animam in tegetes & seqq.

Sed haec tantum exercitii poëtici, non autem temere supplendi poëtae veteris caussa, a me scripta sint, qui loci mutilati medelam felicioribus ingeniis excogitandam libenter relinquo, contentus, si illorum, quae interierunt, sensum non inepte divinaverim.

63. *Sed cape torquatae, Venus o regina, columbae* &c.] eleganter Veneri mactat palumbem, quam per *columbam torquatam* intelligit. ut docent Interpretum notae ad Petron. cap. 85. & Bentlejus ad Horat. Lib. I. od. 2. 10. Veneri enim columbae inmolabantur, ut notum vel ex illo Ovidii Lib. I. Fast. 452.

Uritur Idaliis alba columba focis.

ubi vid. N. Heinsium, & Lib. I. Adversf. cap. 1.

65. *Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,*
Sputaque per dentes ire cruenta cavos:
Atque animam in tegetes & seqq.]

Haec & sequentia vividam referunt descriptionem anus egentissimae, quae exscreando putrem animam cum sanguine mixtam evomit in paternas tegetes. Ideo *sputa cruenta* dicit, id est, sanguine & sanie foedata. unde *periculosam salivam* vocat auctor Carminis Liberi Ep. XXVI.

Confectusque, macerque, pallidusque, &c.
Defecit latus, & periculosam
Cum tussi miser exspuo salivam.

ubi vide notas, T. II. Anth. L. p. 502. & convenit huic lenae similis descriptio aridae & exsuccae feminae ibidem Ep. XXXIII.

Cujus viscera non aperta Tuscus
Per pellem poterit videre aruspex:
Quae succo caret, ut peresa pumex,
Nemo viderit hanc ut exspuentem:
Quam pro sanguine pulverem scobemque
In venis medici putant habere.

talem Aeliam dentium reliquias cum tussi exspuentem describit Martialis Lib. I. Ep. 20.

Si memini fuerant tibi quatuor, Aelia, dentes,
Exspuit una duos tussis & una duos.

ubi *Expulit* in codd. MSS. in aliis *Abstulit.* mox *animam exsputare* ex conjectura Gebhardi velut certa & minime arbitraria edidit Broukhusius. sed *sputa* & *exsputare* junctim minus concinne ponuntur, praesertim cum omnium codicum & edd. veterum consensus *exspirare* tueatur, exemplo Virgilii XI. Aen. 883.

Moenibus in patriis, atque inter tuta domorum
Confixi exspirant animas.

singulorum igitur librorum MSS. & editorum auctoritatem conjecturae Gebhardianae praetuli, cujus duo Palatini eamdem lectionem servant, & mei omnes, quibus proxime accedit Leiden-

Kkkkk sis

Exsequiae fuerunt rari furtiva capilli
70. Vincula, & inmundo pallida mitra situ:

sis secundi scriptura *expiare*. *tegetes patrimas* in meo secundo. reliqui consentiunt in *paternas*. male enim in tribus Vaticanis *patentes*, quod a Beroaldo & Passeratio in codd. etiam inventum recte repudiavit Broukhusius. auget enim vetulae egestatem, si *tegetes*, quae plebis infimae & mendicorum supellex erat, a patre hereditarias habuerit, & cubile ei praebuerint, quo nihil dici potuit mordacius. ut contra *paternum salinum* laudi est illi, qui in honesta simplicitate parvo contentus vivit, apud Horatium. & *testa paterna*, nato merum fundens, Tibullo Lib. I. El. XI. 48. *tegetem* alii de exili tugurio dici volunt aut mendici casula, & semper de ultima egestate. ita *teges* pro storia ex calamis, ψίψ Graecis, vid Flor. Christian. ad Aristoph. Pacem v. 698. Juvenalis Sat IX. 140.

> —— *quo sit mihi tuta senectus*
> *A tegete & baculo.*

ubi Scholiastes MS. Vossianus : *id est*, *tugurio & baculo*, *per quod suam ostendit paupertatem a tegete*, *a mendicitate paupertatis*. deinde *pocula curva* in Borrich. Groning. Leid. pr. Heinsiano, & priscis edd. *pocula curta* Vatic. sec. *pocula curva* in Voss. quarto & meo primo, & sic in Regiis & Colbertino *pergula*, *pecula* vel *parvula* hic variantur. *pergula curva* in Askew. *pertica curta* Colot. & quint. Vatic. *pergula curta* in tribus Vatic. & Perreji cod. *percula curva* in Mentel. duobus Leidd. Voss. tert. & meo sec. in cujus margine pro varia lectione *parrula*. Scaliger tam in Castig. ad h. l. quam Lib. II. Lect. Auson. cap. 12. *pergula* praefert, & intelligit de paupertino habitaculo, arundinibus tecto. vera lectio est *algenti tegula curta foco*. ut recte cum Salmasio ad Tertull. de Pall. p. 296. & N. Heinsio ad Ovid. II. Fast. 645. recepit, & de confracta tegula, in qua igniculum habebant egeni, exponit Broukhusius. in tali enim testa foculum gestasse pauperes, indicat etiam Petronii locus cap. 136. ubi vide Interpretum notas, & adde illud Ovidii VI. Fast. 316.

> *Suppositum cineri panem focus ipse parabat,*
> *Strataque erat tepido tegula quassa solo.*

infra El. VII. 22.

> *Laesit & objectum tegula curta caput.*

quae ibidem v. 46. *ignea testa* dicitur. ubi vide Passeratium. *Horruit* igitur non cum Passeratio intelligendum, quasi pergula haec cum horrore adspexerit talem vetulae exitum, sed referendum est ad extremam lenae inopiam, quae frigore & inedia consumta fuerit, adeoque ipsa testa igne destituta indicatur, quod patet ex *foco algenti*. & sic passim *horrere*, *horror* & *horridus*, de frigore, vid. Heins. ad Ovid. II. Am. El. 16. 19. & II. A. A. 213. ubi similiter *horrere algenti manu* conjunguntur,

> *Saepe etiam dominae, quamvis horrebis & ipse,*
> *Algentis manus est calfacienda sinu.*

ad quem locum hunc Propertii versum adferens eodem modo intelligendum ostendit.

69. *Exsequiae fuerunt rari furtiva capilli*
Vincula, & inmundo pallida mitra situ.]

fuerant in plerisque codd. & edd. vetustis. *Exequias ierunt* Heinsius Lib. I. Advers. cap. 2. in fine. *pallida* in omnibus membranis, & editis. *pallia* in Neap. Heinsio tamen *squallida* placebat. quae voces frequenter conmutantur. vid. ad Lusus Ithyphallicos Tom. II. Anth. Lat. Epigr. XXVI. & Ep. 83. v. 16. Broukhusius *pallida* propugnat, & exponit mitram, quae longo situ colorem luridum induerat. sed ab eo dissentit Patruus meus in notis ad Lucan. Lib. V. 628. & *squallida* praefert, quia *inmundo situ* additur, & *pallida* poterat esse mitra sine sordibus, ita Bentlejus ad Lucan. pag. 98. in loco Virgilii VIII. Aen. 197. emendat, *Ora virum tristi pendebant squallida tabo*. pro *pallida*. quod illic a codice Mediceo firmatur. *sinu* pro *situ* male in Voss. pr. *mitra* autem lenae huic apte tribuitur, quae vetularum propria erat, ut notavit Scaliger ad initium Copae, praesertim quia bibacula & Baccho dedita erat. unde de Baccho noster supra El 2. 31.

> *Cinge caput mitra, speciem furabor Jacchi.*

& Lib. III. 15. 30.

> *Candida laxatis onerato colla corymbis*
> *Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.*

& apud alios passim.

Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
Quum fallenda meo pollice claustra forent.
Sit tumulus lenae curto vetus amphora collo:
Urgeat hanc supra vis, caprifice, tua.

75. Quis-

71. *Et canis in nostros nimis experrecta dolores, Quum fallenda meo pollice claustra forent.*] *At canis* in Excerpt. Modii & D'Orvill. sec. *experrecta* in Neap. Borrich. Askew. Heinsiano, Leid. sec. Voss. pr. & quarto, secundo D'Orv. & meo priore. *expectata* in Leid. pr. Voss. tert. & primo D'Orvill. pro *experrecta*, ut bene in vetustis edd. optima fictione praecipuum pompae exsequialis in lenae funere locum adsignat cani, *nimis experrectae*, hoc est nimium vigilaci, adeoque votis suis obstanti, ne januam dominae pollice admoto reseraret, quum aditum ad eam quaereret. sive ut Tibullo dicitur Lib. I. El. 7. 32.

Instabat tota cui tua nocte canis.

ubi de his canibus ad limina inpudicarum custodibus vide Broukhusium, & adde quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 293. *coltra forent* in Mentel. & primo Leid. *culta* in altero. *cultra* in Borrich. uno Regio, Voss tert. & quart. cum meo priore. *clara* in Regio altero. *cultura* prim. Voss. sed *caltra* in v. c. Perreji, Neap. Vatic. sec. Colbertino, D'Orvill. utroque, & meo secundo. unde litera una transposita vera patet lectio *clatra*. ut in Colot. & primo Vaticano legitur. & sic jam Beroaldus, vel *claustra*, sed alteram lectionem venustiorem dicit, cui propter Grammatici Capri, *clatros* tantum agnoscentis, auctoritatem non auscultavit Broukhusius. sed vide Scheffer. ad Petron. cap. 56. p. 279. ubi hunc quoque locum adfert, in quo *clatra* etiam legit Andr. Querneus Egregior. cap. VI. pag. 33. eamdemque vocem restituit Silio Ital. Lib. I. 569. ubi vide N. Heins. & ad Claudian. II. Cons. Stilic. 272. Volscus autem totum hoc distichon adulterinum, inportune huic loco insertum, & abjiciendum pronuntiat, nulla ratione reddita, propter quam obtemperandum esset jusso ejus nimis superciliofo, quum reliquis elegantia nihil cedat.

73. *Sit tumulus lenae curto vetus amphora collo:*] *cincto* vel *cinto* in Voss. pr. & Groning. unde *trito* Heinsius. ut apud Virg. de Sileno, *Et gravis adtrita pendebat cantharus ansa.* Sed inproprie dictum videtur, ut amphora vetus collo trito totus lenae tumulus sit. Legendum videtur,

Sit tumulo lenae curto vetus amphora collo.

pro *in tumulo* adposita sit amphora, sed *curto collo*, ne bibacitati suae indulgere posset, sed sitiret lenae temulentae umbra. ut initio hujus Elegiae:

Terra tuum spinis obducat, lena, sepulcrum,
Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim.

ubi vide Epigrammata, quae ex Anthologia Graeca illic produxi, emendationem hanc confirmantia, in quibus vacuus & nullo Bacchi munere inpletus scyphus in tumulis vetularum bibacium positus describitur. receptam tamen lectionem tueri etiam posset illud in Mortada, anum bibacem, eodem Lib. III. Anth. Gr. Tit. 20. Ep. 1.

Μορτάδα τὴν ἱεραῖς με Διωνύσου παρὰ ληναῖς
Ἄφθονον ἀκρήτου σπασαμένην κύλικας,
Οὐ κεύθει φθιμένην βαιὴ κόνις. ἀλλὰ πίθος μοι,
Σύμβολον εὐφροσύνης, τερπνὸς ἔπεστι τάφος.

quod sic vertit H. Grotius:

Mortada, quae Bromii toties ad praela solebam
Ducere purpureo pocula plena mero,
Nunc tenuis me terra tegit: sed dulce sepulcrum
Est mihi, qui signat gaudia nostra, cadus.

male igitur Volscus interpretatus est de amphoris, in quibus cineres recondebantur.

74. *Urgeat hanc supra vis, caprifice, tua.*] *hunc supra* in plerisque codd. MSS. & edd. vetustis, tumulum nempe. Heinsius conjecerat, *Urgeat hunc umbrae vis, caprifice, tuae.* ut voveat caprificum umbra sua tumulo gravem fore. *caprificum* saxis enasci solitam inprecatur lenae, ut tumulum ejus premat, ut apud Tibullum Lib. I. El. 4. 54. *urgeat ossa lapis.* vel potius perfringat, & destruat. haec enim caprifici vis est. Martialis Lib. X. Ep. 2.

Marmora Messalae findit caprificus.

 ubi

75. Quisquis amas, scabris hoc bustum caedite saxis,
Mixtaque cum saxis addite verba mala.

ELEG.

ubi *scindit* in cod. Modian. Horatius Epod. V. 17. de Canidia:

Jubet sepulcris caprificos erutas,
Jubet cupressus funebres.

ubi Acro Scholiastes: *Caprificus species est fici silvestris, adeo penetrabilis, ut saxa etiam sepulcrorum perrumpat.* Sed plura huc facientia vide apud Turnebum Lib. XXIII. Advers. cap. 6. Casaub. ad Persium Sat. I. pag. 85. & Marcilium pag. 18. Gatakerum in Adversar. Postum. cap. XXXIV. pag. 786. & in Chevraeanis P. 2. p. 227.

75. *Quisquis amas, scabris hoc bustum caedite saxis,*
Mixtaque cum saxis addite verba mala.]

Quisquis amat male in Heinsiano, & meo priore. *caedito* & mox *adjice* in plerisque codd. MSS. & edd. antiquis. quod mutarunt, quia id requirere vocem *quisquis* putabant, cui tamen plurale saepissime adjungitur, ut notum est. vide hic Broukhusium. recte igitur jam monuit Livinejus *caedite* & *addite*, non *caedito* & *adjice* legendum esse. vel *addito*, ut in vetustis edd. *huic bustum* Heinsius. confer cum hoc loco illud Horatii Epod. V. 97.

Vos turba vicatim, hinc & hinc saxis petens
Contundet obscaenas anus.
Post, insepulta membra different lupi,
Et Esquilinae alites.

& de lapidatione sepulcrorum locum Dionysii Halic. Lib. III. pag. 158. ed. Wechel. & Jac. Gutherium Lib. II. de Jure Manium cap. 15. p. 266.

ELEG. VI.

Sacra facit vates, sint ora faventia sacris,
Et cadat ante meos icta juvenca focos.
Serta Philetaeis certent Romana corymbis,
Et Cyrenaeas urna ministret aquas.

5. Costum

ELEG. VI.] DE SACRIFICIO inscribitur in v. c. Perreji, Regiis, Colb. Borrich. & meo priore. praecedenti connectitur in D'Orvill. pr. & meo secundo, in quibus post v. 10. nova incipit Elegia, praescripto titulo AD JOVEM decem priores versus etiam in aliis codd. & primis edd. separatim editi cum epigraphe DE SACRIFICIO. reliqua aliam quoque Elegiam DE CAESARE inscriptam constituunt. Sed jam in ed. Volsci omnia uno tenore juncta exhibentur, ut in Aldinis, Juntina, ceterisque, in quibus titulus est DE PVGNA ACTIACA NAVALI. inserta quoque, additis notis nonnullis, legitur in Electis Etonens. Major. pag. 163 & seqq.

v. 1. *Sacra facit vates, sint ora faventia sacris,*
Et cadat ante meos icta juvenca focos.]

facis vates Voss. prim. & quart. in quibus etiam *sunt orta.* dein *Et cadet* in D'Orv. prim. & meo altero. *En cadit* legebat Marklandus. *tuos* Voss. quart. *pedes* pro *focos* pro varia lect. in Excerpt. Scalig. *icta juvenca* etiam saepe Ovidio dicitur. vide Heinsii notas ad Lib. I. Fast. 720. Sed omittere nolo, quae in notis suis MSS. ad Elegiae hujus initium adnotaverat Broukhusius: *Videtur haec Elegia scripta fuisse circa dedicationem Apollinis Palatini, uti & Horatii ode Lib. I. 37. non tamen eo anno quo parta est victoria Actiaca. quod recte observatum a Tanaq. Fabro Not. ad Horat. p. 310. & Lib. II. Epist. p. 144. ejusdem aetatis videtur El. XIII. Lib. II.* quibus addiderat: *Haec quidem olim sic videbantur. nunc autem hanc Elegiam esse tempore posteriorem evincit v. 81. qui conferri debet cum Inscriptione antiqua, quam exhibet Rupertus Epist. 28. ad Reines. p. 129.*

3. *Serta Philetaeis certent Romana corymbis,*
Et Cyrenaeas urna ministret aquas.]

Hujus loci restitutio debetur Antonio Volsco, ante quem in omnibus codicibus & ad suae aetatis tempora excusis editionibus inepte legebatur *Philippeis.* ut est etiam in cod. Colbertino, uno Regio, Neapolitano, Menteliano, Borrichiano, Heinsiano, Askewiano, duobus Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. optime igitur & verissime Volscus ex ingenio emendavit *Philetaeis*, & hoc modo interpretatus est, nam merentur ejus verba adponi, quia editio Volsci in paucorum manibus est: „ *duo hi versus mendose leguntur. nos ita castigamus:*

„ Cera Philetaeis certet Romana corymbis,
„ Atque Cirenaeas urna ministret aquas.

„ *provocent, inquit, nostri libelli in canendi Octavii rebus Philetam Coum, atque dicendi ministrum habeant Callimachum Cyreneum, quos diximus Propertium aemulari. Cera Romana, elegia Latina, diximus ceratis tabellis majores nostros scribere consuevisse.*" Codicibus tamen vetustis deceptus scribebat *Atque Cyreneas*, ut legitur etiam in v. c. Perreji, & duobus Vaticanis. prima enim in hac voce producitur. sed *Philetaeis* etiam firmatur a secundo Vaticano, in quo *Philethaeis*, & quinto, in quo *philiteis.* & hanc emendationem insigni cum gloriatione a se inventam propinat Beroaldus, quem tamen post Volscum scripsisse in Propertium, ex testimonio M. Antonii Sabellici probat Broukhusius, Volscumque sua laude non fraudandum notat. Philetas igitur Cous indicatur, & cum Callimacho seq. versu conjungitur, ut Lib. II. 25. 31. & Lib. III. El. 1. init. ubi vide. Hac autem sola, eaque palmaria emendatione conpensavit Volscus errores, quos in illa literarum elegantiorum, quae suo seculo demum illucescere coepit, aurora commisit, & nonnullis aliis minime infelicis ingenii conjecturis (quas indicavi supra ad Lib. II. El. 2. 32.) non tam male de Propertio fuit meritus, ut saepe ei *putidum caput & sinistrum* acu-

5. Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,
Terque focum circa laneus orbis eat.

Spar-

acumen objecerit Broukhusius. noster supra Lib. III. El. 3. in fine:

Talia Calliope, lymphisque a fonte petitis
Ora Philetaea nostra rigavit aqua.

hunc locum cogitabat D. Heinsius in Monobiblo El. VI. p. 217. Poëm. ubi de Propertio:

Felix in roseis semper qui tempora sertis,
Inque Philetaeis semper habet foliis.

praeterea in iisdem modo memoratis codicibus *Cera P. certet Romana*, quod in omnibus vetustis ante Scaligerum edd. legitur, qui recte substituit *Serta*, de cujus emendationis probitate dubitare non debebat ipse vir illustris, & pro vulgata lectione *Cera* aliquid addere; ut de poëtae imagine intelligatur, dicatque suam imaginem cum Philetae effigie certare. Infelicissimum editoris Electorum Etonensium Majorum conatum, quo in specimen facultatis suae criticae hic legebat: E'dra *Philetaeis certet Romana corymbis*, ex merito castigavit Cl. Schraderus Emend. cap. V. p. 98. quod forte ei in mentem venit ex Scaligeri verbis, quibus sensum lectionis vulgatae *Cera* explicans, addit, poëtam indicare, *ederas suas cum corymbis Philetae certare.* & hinc Propertio vocem inficete contractans ingerere tentavit. sed potius ex Passeratii notis hausit, qui *edra* in veteri libro legi testatur. & recte Broukhusius *edram* hanc veteri isti libro redonatam libenter volebat. *Cirenaeas* male in Leid. sec. & meo. *Cirreneas* in Borrich. *Atque Cyrenaeas* in v. c. Perreji, & duobus Vatic. ut primam in hac voce corripit Catullus Carm. VII. ubi id Callimachi & Hermesianactis exemplis confirmat Scaliger; sed quod Is. Vossius illic notet, corripi etiam a Virgilio in Elegia ad Messalam, *humiles & adire Cyrenas*, aliter legi constabit ex notis ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 301. *urna minister* in ed. Reg. Lep. utraque Aldi, Juntina, & Colinaei, quod miror, cum jam in Veneta an. 1475. *ministret* excusum habeatur. *ministrat* in Heinsiano & meo priore.

5. *Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,*
Terque focum circa laneus orbis eat.]

munus pro *thuris* in secundo D'Orvill. *turvis* vitiose in Askew. & meo priore. *Blandum thus* Broukhusio dici potius videtur propter suavem odorem, quam quod Diis gratum esset. sed aliter censuisse videtur Heinsius ad Ovid. Epist. V. 60. ubi comparat cum Horatiano *blandior hostia* Lib. III. od. 23. 18. ut Nasoni etiam dicitur Lib. V. Fast. 300. *Et pro delictis hostia blanda fuit.* ubi *grata* in Moreti codice, quae glossa est. Miror vero Broukhusio alterum versum non expositum fuisse de vitta, qua cingebatur ara, & quidem lanea. Virgilius Ecl. VIII. 64. *& molli cinge haec altaria vitta.* ubi Servius, *lanea scilicet.* & ita intellexit Passeratius. cujus auctoritas si eum permovere non potuisset, certe debuisset Casauboni Lect. Theocrit cap. 3. & post illum Graevii Lect. Hesiod. cap 23. qui recte hunc locum explicarunt. *coronatas aras* vocat noster Lib. III. El. 8. 19. neque tantum aras, sed & Deorum imagines, vittis laneis coronabant. de quo vide P. Nannium Lib. VII. Miscell. cap. 16. Forte etiam respexisse potuit ad Eresionen, vel Pyanepsia, Atheniensium festum, Apollini sacrum, in quo ramus lana coronatus ferebatur ad aedem Apollinis. de quo vide Jo. Bapt. Pium in Adnot. Poster. cap. LXXV. sed operosius Meursium in Graecia Feriata Lib. V. pag. 241. & seqq. & Barnes. ad Homer. Epigr. 48. recte praeterea Passeratius *orbem laneum* interpretatur vittam laneam *in orbem* circumactam. ut capillorum cirros *orbem tortum* vocat Ovidius I. Am. 14. 26. & hanc ejus explicationem sequitur Grangaeus ad Juvenal. Sat. XII. 85. ubi male *orbis erit* hoc in versu adfert pro *eat. circum* quidem non male Demsterus ad Rosin. Lib. IV. cap. 9. legit. nam sic apud Virgil. I. G. 345.

Terque novas circum felix eat hostia fruges.

& VIII. Aen. 285.

Tum Salii ad cantus, incensa altaria circum,
Populeis adsunt evincti tempora ramis.

sed *Terque focum circum* euphoniae caussa vitasse videtur Propertius. eandem ob caussam infra in hac Eleg. v. 62. corrigebat Marklandus & Francius,

Plauserunt circum libera signa Deae.

pro *circa.* contra apud Senec. Herc. Fur. 149. ubi recte legebatur *turbaque circum Confusa so-*

nat

Spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
 Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes: alio sint aëre noxae:
10. Pura novum vati laurea mollit iter.
Musa, Palatini referamus Apollinis aedem:
 Res est, Calliope, digna favore tuo.

Cae-

nat, ita scriptum ab aliis fuisse soni variandi gratia, censebat Gronovius, & *circa* praetulit. simile exemplum in Oedipo v. 312.

An latera circa serpit incertus viae.

ubi *circum* in cod. Traject. nam hic frequens illius voculae usus est. ut in loco Tibulli, de quo supra ad El. IV. v. 15. & sic El. V. 39. praetuli, *Semper habe morsus circum tua colla recentes*, non, *circa tua colla.* ut in aliis.

7. —— *carmenque recentibus aris*
Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.]

Mygdonis modis in v. c. Perreji, Colot. & tribus Vaticanis. sed *cadis* in ceteris codd. & edd. vetustis, quod placebat Beroaldo, qui *cadis*, de vino Apollini libato intelligebat, vel *modis* legebat. sed Passeratius de tibia Phrygia explicabat, quia Mygdones, & Phryges vicini sunt, probante Casp. Bartholino de Tibiis Veter. Lib. III. cap. 7. p. 412. & 413. Scaliger in notis ad h. l. *Cados* interpretabatur populum urbemque Mygdoniae, & *tibiam Mygdoniis Cadis* dici existimabat, ut *vinum Lesbo*, *hospes Zacyntho*, & sim. hoc etiam modo intellexisse videtur Casaubonus ad Strabon. Lib. XII. ubi Cadorum populorum cum fiat mentio, in Notis suis pag. 220. hunc Propertii locum adposuit. antea idem Scaliger in Comm. ad Aetnam, seu Catalect. Vet. Poët. pag. 118. de Pithaulis, & quidem doliorum seu cadorum tibicinibus, exposuerat. quem, nomine licet non expresso, traduxit Salmas. ad Vopisci Carin. cap. 19. p. 821. qui alterum praetulit, ut *Cados* de Lydiae urbe intelligamus, & resipuisse postea, ac melioribus locum dedisse Scaligerum, (in notis nempe ad h. l.) addit. ibidem Scaliger adfert *Tibia Mygdoniis cantat eburna cadis.* sed *libet* unice vera lectio est, quae a Vossianis quatuor, binis Leidd. utroque D'Orv. meo codice & reliquis membranis firmatur, & quia *libet tibia* hic dicitur, de tibicine, libationibus accinente, quem *σπονδαύλην* Graeci vocant, accipiendum notavi ad Inscript. marmoris Rheginensis, post D'Orvillii Sicula editi, pag. 572. ubi plura huc facientia, si tanti sint, videri possunt. Sed Marklandus in margine ed. Graev. conjecerat legendum *Mygdoniis modis*, ut in nonnullis codd. legi modo indicavi. idque firmabat ex Luciano in Harmonide p. 585. (Tom. I. pag. 851. ed. noviss.) Ovidii Lib. I. A. A. 508. IV. Fast. 214. in Ibin v. 454. & Martial. Lib. XI. Ep. 85. quibus in locis *Phrygii modi*, ut passim alibi, memorantur.

9. —— *alio sint aëre noxae:*
Pura novum vati laurea mollit iter.]

pro *Pura* in Borrich. *Aura.* & *movit* pro *mollit* in Menteliano.

11. *Musa, Palatini referamus Apollinis aedem:*] Nova hic Elegia est in plerisque codd. & edd. antiquis cum titulo DE CAESARE, vel AD JOVEM. ut in meo secundo, sed in primo, DE ATTICA (scrib. ACTIACA) VICTORIA ET TEMPLO APOLLINIS. vide ad initium Elegiae. *referemus* in multis MSS. & primis edd. Sed legendum *referamus*, id est, aperimus, templum Apollinis Palatini. idque requirere videntur sequentia, *Caesaris in nomen ducuntur carmina*, non *ducentur.* eleganter autem poëta, velut sacerdos Apollinis, aperire se hoc templum fingit, & carmina in Augusti laudem victoriamque ejus Actiacam Romulae genti praecinere. ut Horatius Lib. III. od. 1.

—— *carmina non prius*
Audita Musarum sacerdos
Virginibus puerisque canto.

intelligit hic *aedem* seu templum Apollini Actio in Palatio, seu domo Augusti Palatina, conditum, vid. Rutgersii notas ad Horat. post Venusin. Lect. pag. 420. & 421. & operosius de hac Palatini Apollinis aede agentem Bentlejum ad Carm. sec. v. 65. & ad Lib. II. Epist. 2. 92. & de hac aede Palatini Apollinis confer notata

ad

Caesaris in nomen ducuntur carmina: Caesar
Dum canitur, quaeso, Jupiter ipse vaces.
15. Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus,
(Qua sinus Joniae murmura condit aquae.)
Actia Jülaeae pelagus monumenta carinae,
Nautarum votis non operosa via.

Huc

ad Lib. II. El. 23. quaeque ad illius illustrationem contulit Silvester Lursenius in Dissert. de Templo Apollinis Palatini. seq. vers. *digna furore* in Voss. pr.

13. *Caesaris in nomen ducuntur carmina*:] *dicuntur* in quinto Vaticano. sed *ducuntur* in reliquis codd. & edd. vetustis. quod Gul. Vlamingius interpretabatur, ut innuat poëta, se Palatino Apollini *ducere* sua *carmina*, quae in laudem Augusti Caesaris scripserat. ut apud Horat. Lib. I. Epist. 3. 17.

Scripta Palatinus quaecumque recepit Apollo.

sic spolia opima Jovi *ducuntur* apud Ovid.

Ducite & ultori bina tropaea Jovi.

& plura se notasse addiderat ad Persii Prolog. v. 7.

Ad sacra vatum carmen adfero nostrum.

sed quia v. 69. dicit *Bella satis cecini*, ideo *ducuntur* pro scribuntur rectius exponetur. ut Lib. I. El. 7. 1.

Dum tibi Cadmeae ducuntur, Pontice, Thebae,
Armaque fraternae tristia militiae.

ubi etiam *dicuntur* in multis MSS. vide illic notata. *ducuntur* etiam hic praetulit Passeratius. illud *Jupiter ipse vaces* dupliciter intelligebat Ant. Perrejus, qui ed. Aldinae adscripserat, *vel, aures adtentas praebeas & faveas, vel, vaces a cantibus Musarum, quae paulisper, dum canitur Caesar, tibi accinere desinant.*

15. *Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus,*
Qua sinus Joniae murmura condit aquae.]

Athamanta in Voss. pr. *Athamani* in cod. Reg. Askew. & priscis edd. vide hic Passerat. & notas Interpretum ad Ovid. XV. Met. 311. dein *Qua famis* vel *fanus* in Voss. pr. *famis* in quarto. & *Samos* in marg. tertii. *sinus* hic ut El. I. huj. Libr. v. 114. *Euboici sinus*. ubi vide. & in loco Servii ad seq. vers. producendo, de Leucate: *in promontorio Epiri, juxta Ambraciam, sinum & civitatem.* portus igitur hic se subtrahebat ad litora Athamana, seu Epirotica Phoebi, ut *Actia litora Phoebi* Lib. II. El. 25. 61. ubi maris Jonii murmura conpescit. sic enim intelligenda sunt verba hujus & sequentis distichi, quibus locum pugnae Actiacae describit. non opus igitur cum Heinsio substituere,

Est Phoebi efficiens *Ath. ad litora portus,*
Qua sinus Joniae marmora *condit aquae.*

17. *Actia Jüleae pelagus monumenta carinae,*
Nautarum votis non operosa via.]

quamquam ita in scriptis & editis habeatur libris, locum tamen corruptelae suspectum habuit Marklandus, qui mendi sedem in voce *pelagus* latere recte censuit, pro qua scriptum fuerit *Leugas*, hoc est, *Leucas*. idque se pluribus probaturum adscripserat. idem indicavit ad Statii Silvas pag. 307. & in Explic. vet. locor. post Euripid. Suppl. pag. 257. quum igitur ejus notis Propertianis destituimur, optimam conjecturam fulciamus auctoritate Virgilii VIII. Aen. 675.

In medio classes aeratas, Actia bella
Cernere erat: totumque instructo Marte videres
Fervere Leucaten, auroque effulgere fluctus.

ubi Servius: *in promontorio Epiri est mons Leucate, quod quia saxa* (forte *Leucate, qui quod saxa* &c.) *nuda in cacumine habuit, ex horum candore Leucates appellatus est.* & lucem utrique versui egregiam conciliat alter Maronis locus Lib. III. 274.

Mox & Leucatae nimbosa cacumina montis
Et formidatus nautis aperitur Apollo.

ubi notanda sunt ejusdem Servii verba: *Leucate est mons altissimus, prope peninsula, in promontorio Epiri, juxta Ambraciam, sinum & civitatem: quam Augustus Nicopolin appellavit, victis*

illis

Huc mundi coïere manus. ſtetit aequore moles
20. Pinea, nec remis aequa favebat avis.
Altera claſſis erat tenero damnata Quirino,
Pilaque feminea turpiter apta manu.

Hinc

illic Antonio & Cleopatra. ibi & templum Actiaco in promontorio Apollini conſtituit, & ludos Actiacos. ibidemque Valens Guellius *formidatum nautis Apollinem* cum hoc loco Propertiano, quo *nautarum votis non operoſam viam* vocat, contulit. quod tamen ita intelligendum, ut olim *formidatus nautis* fuerit hic portus propter aſperitatem loci ſaxoſi, non, ut addit Servius, quia illic moris erat, aliquem de nautis inmolari, nunc vero *nautis viam non operoſam* dicat Propertius propter portum ab Auguſto munitum, nautiſque faciles aditus tunc praebentem. vide hic Paſſeratium. per *Julëam* vero *carinam* Auguſti claſſem intelligendam, quia a Julio Caeſare reliqui Imperatores Juli & *gens Julaea* adpellati ſunt, notat Colomeſius in κειμηλ. Liter. cap. XXII. ſic de Germanico Ovidius II. ex P. Ep. 5. 49.

Surgit Julëo juvenis cognomine dignus,
Qualis ab Eois Lucifer exit aquis.

& ipſe Auguſtus paſſim in nummis & Inſcriptionibus vetuſtis C. IVL. DIVI F. C. N. CAES. vocatur. ut prae reliquis in illa, quam adfert Rupertus Epiſt. XXVIII. ad Reineſ. p. 130. & 131. HOC ANNO EX A. D. IIII. NON. SEPT. QVO DIE APVD ACTIVM VICTVS EST M. ANTONIVS M. F. M. N. IIIVIR R. P. C. II. C. IVL. DIVI. F. C. N. CAESAR OCTAV. VII. IMPERII INITIVM IMP. CAES. DIVI F. C. N. OCTAV. VII. QVI IN HOC HONORE APPELL. EST AVG. ET M. VIPSANIVS L. F. C. POTESTATEM. IN. DECENNIVM ACCEPIT. Ex his patet, aequo animo nos carere poſſe conjectura Ayrmanni, cui pro *pelagus* legendum videbatur *plangens*. *Actium Julëae* Guyetus, quod Paſſeratius etiam conjecerat ſed *Actia monumenta* jungenda ſunt, hoc eſt monumenta victoriae navalis Auguſti Caeſaris, *Accia* ſcribitur in meo ſecundo, ut in antiquis codicibus fere paſſim legi notat Pierius ad primum Virgilii locum, quocum uſque ad libri finem conponenda eſt haec Propertii Elegia, qua cum Epicorum poëtarum principe de ingenii palma contendiſſe videtur, & utrumque pulcherrima claſſis Cleopatrae & Antonii deſcriptione è recentioribus aemulatus eſt Sidronius Hoſchius Lib. I. Eleg. 2.

19. *Huc mundi coïere manus. ſtetit aequore moles*
Pinea, nec remii aequa favebat avis.]

Nunc mundi male in primis edd. *conere* pr. Voſſ. *coiere moles* in Heinſiano & Borrichiano, *ne remis* D'Orv. pr. *favebit* in ſecundo. *favebat aquae* Vatic. quint. *equis* in tribus Voſſ. ſed *avis* recte in ceteris & antiquis edd. vide ſupra ad El. V. 6.

21. *Altera claſſis erat tenero damnata Quirino,*
Pilaque feminea turpiter apta manu.]

teucro Quirino etiam in codicum meorum excerptis, Neapolitano, primo Vaticano, Regio ſecundo, Colbertino, Groning. Harlejano Muſei Britann. duobus Leidd. Voſſ. tert. & quarto, vetuſtioribus edd. & primo meo codice ac ſecundo, in cujus tamen margine *tenero* pro varia lect. *tenero damnata* Askew. primus Beroaldus *tenero* emendavit, laudante Broukhuſio, ut effeminatus Antonius intelligatur. ſed damnavit editor Elector. Etonenſium Major. locumque ſic interpretatur, *Claſſes uſae ſunt auſpiciis nequaquam paribus: altera enim in gratiam Quirini, cujus pila femineis manibus deturpaverat, Teucris oriundi, & eiſdem orto divis, Auguſto faventis, ejus, inquam, in gratiam triſti a ſuperis ave damnata eſt.* Haec ille. ſed de ipſo Antonio intelligere praeſtat, qui dicitur *Quirinus* pro Romano, ut a Romulo *populus Quirini* vocantur Romani. vide notas ad Ovid. I. Faſt. 69. Bentlej. ad Horat. IV. od. 15. 9. & Illuſtr. Buherium ad Cic. II. de Nat. Deor. c. 24. Longe tamen aliam, & a recepta multum diverſam, lectionem ſuppeditat, licet corruptam, codicis Menteliani, quem omnium librorum MSS. optimum judicarunt Heinſius & Broukhuſius, ſcriptura, in quo legebatur. *tauero damnata Pirino.* in qua ſcriptura quin verum lateat, nondum tamen a me inventum, nullus dubito.

LIIII dam-

Hinc Augusta ratis, plenis Jovis omine velis,
Signaque jam patriae vincere docta suae.
25. Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus:
Armorum radiis picta tremebat aqua.

Quum

damnata classis recte ab eodem Broukhusio confertur cum alio nostri loco Lib. II. El. 13. 38.

Cerne ducem, modo qui fremitu complevit inani
Actia damnatis aequora militibus.

infra El. VII. 46.

Ducet damnatas ignea testa manus.

ita apud Joseph. Iscanum Lib. II. 121.

Damnatis quas Cacus opes absconderat antris.

ut legendum pro *Damnantis. damnatae noctes* infra El. XI. 15. altero versu *Pilaque feminea turpiter acta manu* praeferendum videtur, quod licet rejecerit Broukhusius a Colotiano tamen, tribus Vaticanis, Voss. pr. Borrich. Groning. D'Orvill. pr. & Askewiano firmatur, & in ed. Aldinae margine conjecerat Heinsius. nec aliter adfert Dausquejus ad Silium Ital. pag. 421. non opus igitur est cum Marklando emendare *femineae turpiter apta manu.* pro *manui*. ut Lib. I. El. XI. 12.

Alternae facilis cedere lympha manu.

& Lib. II. El. I. 68.

Tantaleae poterit tradere poma manu.

23. *Hinc Augusta ratis, plenis Jovis omine velis,*
Signaque jam patriae vincere docta suae.]

male *Hic* in Excerptis Modii. ab una parte erat classis Antonii, cujus remis *non aequa favebat avis*, ab altera Augusti, cui favebat Jupiter. sic Διὸς αἰετὸν *Jovis avem*, aquilam pro Jovis omine dixit Theocritus Idyll. XVI. 72.

—— αἴσιος αἰετὸς ὄρνις,
Ζηνός τυ τόδε σᾶμα.

& XXVI. 31.

Ἐν Διὸς αἰγιόχω τιμὰν ἔχει αἰετὸς ὗτος.

deinde *vincere patriae suae* Marklandus exponebat *vincere pro patria sua.* ut mox v. 39. *tibi militat arcus.* & v. 76. *Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo.* est elegantissimus loquendi modus, qualis apud Justinum Lib II. cap. 8. de Pisistrato: *quasi sibi, non patriae, vicisset, tyrannidem per dolum occupat.* & hinc praeferendum apud Claudian. praef. Cons. sec. Stilic. v. 16. de Scipione:

Quumque triumpharet gemina Carthagine victa,
Hanc vindex patri vicerat, hanc patriae.

ad gloriam patris vindicandam. ubi in aliis *patris.* plura notavi ad vetus epitaphium Rufi Vergilii, T. I. Anth. L. p. 219.

Imperium adseruit non sibi, sed patriae.

Passeratium itaque sic exponentem frustra Broukhusius traducit, tamquam pessime rem egerit, sed videtur ipse, quum Antonium bello Perusino ex senatus auctoritate hostem judicatum, atque illo in bello profligatum fuisse notat, duos Antonios confundere, quum Perusinum a fratre Triumviri Luc. Antonio motum fuerit, quod qui Antonio Triumviro adscripserunt, decepti sunt loco Flori Lib. IV. cap. 5. cujus errorem illic Salmasius & Freinshemius notarunt.

25. *Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus:*
Armorum radiis picta tremebat aqua.]

aciem, praeter codices Broukhusio memoratos, etiam habent Mentelianus, Neapol. Colbertinus, duo Leidd. tres Vossiani, & meus uterque. sed *acies* in reliquis. an forte *acies geminas?* Antonii & Octaviani. ut dicat, utramque aciem ordinatam fuisse in formam Lunae corniculatae. pro *Nereus* corrupte *Lineus* in Mentel. Borrich. duobus Leidd. & Vossianis, in quorum primo *msus* in marg. & adscriptum, *l. Nereus. nervis* in Voss. pr. & D'Orvill. *nervis limarat* in Neap. & meo secundo. altero versu *Armorum & radiis* in multis codd. quibus consentiunt primus Leid. & Voss. uterque D'Orv. meus secundus, & pri-

mae

Quum Phoebus linquens ſtantem ſe vindice Delon,
(Nam tulit iratos mobilis ante Notos)
Adſtitit Auguſti puppem ſuper: & nova flamma
30. Luxit in obliquam ter ſinuata facem.

Non

mae edd. *Armorumque* Leid. ſec. & alter Voſſ. ſed copulam omittunt Borrich. Groning. Heinſianus, Voſſ. quartus, & meus primus. deinde *Armorum radiis icta tremebat aqua* praeferendum videtur, pro *picta*, ut clare in meo ſecundo legitur. & ita conjecerat Dauſquejus ad Silium Ital. Lib. XIV. 210. pag. 614. & Heinſius in notis ad Propert. pag. 750. ut innuat Solis radios armorum auratorum fulgore in aqua repercuſſos, ſeu *auro refulgere fluctus*. ut ait Virgilius in pugnae Actiacae deſcriptione, loco ſupra prolato ad v. 17. favet huic lectioni illud Lucani Lib. VII. 214.

Miles ut adverſo Phoebi radiatus ab ictu.

& apud Tibullum Lib. I. El. I. 49.

Sed Canis aeſtivos ictus vitare ſub umbra.

legebat Bentlejus ad Horat. Lib. I. Sat. 6. 126. pro *ortus*. ſic *ictus Solis*, pro quo in aliis *jactus*. vid. ad T. II. Anth. L. pag. 390. Marklando etiam *icta* legendum videbatur, nam codici ſuo adſcripſerat; „ mallem *icta*. ſic Solinus cap. 33. „ *quae radiis icta Solis coeleſtis arcus ex ſeſe facit ſpeciem*. ſic *ictus radiorum Solis* Lucretio. „ *plura vide in notis Heinſii & Burmanni ad* „ *Ovid. Metam. V.* 389. Armorum radiis pro „ armis radiantibus. *pulcre vero icta* tremebat „ aqua. *quaſi metueret has armorum coruſca*- „ *tiones*.

27. *Quum Phoebus linquens ſtantem ſe vindice Delon,*
(Nam tulit iratos mobilis ante Notos.)]

pro *linquens* in Voſſ. quarto *vincens*. male omnino. nam *linquens Delon* hic dicitur, ut Peleus *linquens Tempe* & *Cranona* Catullo Epith. Pelei & Thetid. v. 287. ubi vide Scaligerum, & eodem carmine v. 35. *linquunt Phthiotica Tempe, Cranoniſque domos*. *ſtantem linquens* Leid. ſec. & Voſſ. tert. *ſeu* pro *ſe* in D'Orv. pr. *ſe judice* ſolita confuſione in Mentel. Borrich. Modii Excerptis, Heinſiano, duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. & meo priore. *Delon* corrupto in Veneta 1475. mox *mobilis una* in aliis. & Groning. a man. ſec. *illa* v. c Perreji, & ſec. Vatic. *unda* in Neap. Vatic. primo, Regiis, Colbertino, duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. meis, & priſcis edd. ut in marg. ed. Rovill. pro *unde* correxerat Douſa P. *nobilis unda* prave in Askewiano. *Non tulit iratos mobilis unda Notos* legebat Lipſius Lib. II. Ant. Lect. 20. ut dicat, Apollinem ventos iratos in Antonium duxiſſe. ſed contra poëtae mentem. Veriſſima eſt recepta lectio,

Stantem ſe vindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis ante *Notos.*

& ſic Francius legebat. Delos enim, antea ventorum furorem paſſa, mobilis in mari natabat, ſed ab Apolline terrae revincta, & ſtabilis facta eſt. & hoc locis Virgilii & Senecae bene vindicavit Broukhuſius, cujus animadverſionibus adde Barthium Lib. XLIX. Adverſ. cap. 5. & quae notavi ad vetus Epigramma Tom. I. Anth. Lat. pag. 460.

Delos jam ſtabili revincta terra
Olim *purpureo mari natabat,*
Et moto levis hinc & inde vento
Ibat fluctibus inquieta ſummis;
Mox illam geminis Deus catenis
Hac alta Gyaro ligavit, illac
Conſtanti Mycono dedit tenendam.

hunc vero locum refero ad opinionem veterum, qua credebant Apollinem partem anni Delum incolere, & alteram, Delo relicta, apud Lyciam degere. & forte *linquentem* Delon *Apollinem* dicit, ut exprimat Callimachi Φοῖβον ἐπιδημήσαντα, Hymn. in Apoll. v. 13. ubi vide Interpretes.

29. *Adſtitit Auguſti puppem ſuper: &c.*] *puppim* Mentel. Neap. Groning. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. & meis. mox male *ſimulata* pro varia lect. in margine codicis mei ſecundi. *Luxerit obliquam ter ſinuante* in Askewiano.

LIIII 2

31. *Non*

Non ille adtulerat crines in colla solutos,
Aut testudineae carmen inerme lyrae.
Sed quali adspexit Pelopeum Agamemnona vultu,
Egessitque avidis Dorica castra rogis.
35. Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes
Serpentem, inbelles quem timuere lyrae.

Mox

31. *Non ille adtulerat* [*crines in colla solutos*, &c.
Sed quali adspexit Pel. Agam. vultu,]

Non adspernanda videtur Vossiani tertii lectio *crines in terga solutos*. ut intelligantur intonsi Apollinis crines longa cervice in tergum fluentes, quales in monumentis antiquis comato Phoebo dantur. vide Broukhus. ad Tibull. Lib. III. El. 4. 27. & notas ad T. I. Anth. L. p. 683. sic apud Lucanum Lib. V. 143.

Stringit vitta comas, crinesque in terga solutos
Candida Phocaica complectitur infula lauro.

Adtulerat autem non caput prolixa caesarie ornatum, neque cytharam tenens, tamquam Σωτὴρ sed vultum adtulit ira tremendum quo adspexit Antonium, non aliter ac quo intuebatur Agamemnonem in bello Trojano, & super Augusti navem adstitit, arcu & pharetra infestus Paean, ut describitur Homero Il. A. 45.

τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.

talis enim diverso hoc adfectu animatus passim inducitur Apollo, etiam in Nummis antiquis. vide ad Numism. Sicul. pag. 327. Non dissimili loquendi elegantia de Popillio a Senatu R. ad Antiochum misso dixit Cicero VIII. Phil. cap. 8. *Senatus enim faciem secum adtulerat, auctoritatem P. R.* quod fere, ut alibi saepe, imitatus videtur Propertius. Haec igitur referenda ad Deos, quum irati hominibus adparent forma truculenta & solito majores. quod bene illustravit Broukhusius ad Tibull. III. 6. 22. & eruditiss. Wakkerus in Amoen. Liter. cap. VI. circa finem.

34. *Egessitque avidis Dorica castra rogis.*] *Egissetque* vitiose in Neap. Voss. pr. & quarto Askew. D'Orvi. sec. meo utroque, & edd. Venetis, Reglensi ac Volsci. sed recte viri docti *Egessit* exponunt caedibus evacuavit, multis funeribus exhausit, ut jam monuit Beroaldus. & vide Barth. ad Stat. I. Theb. 37. ubi *egestas alternis mortibus urbes* cum hoc loco composuit. Seneca Agam. 612.

Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
Cum Dardana tecta Dorici raperetis ignes.

Dorica nox. Trojae fatalis, qua equus in moenia adtractus est, non *Durica*, Valerio Fl. II. 573. *Dorica castra*, ut Virgilio VI. Aen. 88. *nec Dorica castra Defuerint. Dorici ignes* vide Marcilium ad Martial. Ep. XXIII. Amph. pag. 50.

35. *Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes Serpentem, inbelles quem timuere lyrae.*]

fessos corrupte in D'Orv. pr. *Titana* Askew. *Serpentum* male in ed. Graev. jungenda enim sunt *Pythona serpentem per orbes flexos*, seu flexis gyris volutantem. ut saepe in numis antiquis contorti in gyros conspiciuntur serpentes. *quum timuere* in Vatic. quinto. Ayrmannus vero interpungebat,

—— *flexos solvit Pythona per orbes,*
Serpentem inbelles quem timuere lyrae.

sed absque necessitate. *inbelles quem cecinere* Guyeto placebat. *cui renuere* Heinsio. *tremuere* forsan non male reponeretur. ut apud Ovid. IX. Met. 241. ex MSS. praeferendum videtur, *tremuere Dei pro vindice terrae.* non *timuere*, ut in vulgatis. & apud Martialem Lib. V. Ep. 24. *Hermes, quem tremit Helius, sed unum.* pro *timet.* & sic alibi non semel haec confunduntur. vide quos laudat Drakenb. ad Silium IV. 603. *inbelles lyras* exemplo Horatii Lib. I. od. 6. 10. pro lyris laudes pacis canentibus exponit Barthius ad Stat. II. Th. 389. sed hoc in loco *lyrae*, & paullo ante *carmen inerme lyrae* offendebant editorem Elector. Etonens. Major. qui ex illius versus propinquitate *lyrae* hic repetitum censebat, legendum conjectans, *quem timuere deae*, Musae nempe. Marklandus adscripserat,

Mox ait, o longa mundi servator ab Alba,
Auguste, Hectoreis cognite major avis,
Vince mari: jam terra tua est. tibi militat arcus,
40. Et favet ex humeris hoc onus omne meis.
Solve metu patriam, quae nunc te vindice freta
Inposuit prorae publica vota tuae,

Quam

psérat, „ *inbelles lyrae* pro Musae inbelles. ut „ *lyra* pro *lyrista* alibi. & *εὔλυρος Μοῦσα* Ari- „ stoph. in Ranis v. 231. & *musa* pro poëta „ Ovidio ex Pont. IV. 3. 16. *palma* pro victo- „ re Virg. V. 339. Ceterum artificii poëtici observandi caussa non inutile fuerit cum hoc lo co comparare versus Senecae in Troadib. v. 444. & seqq. ubi Hectoris umbra conjugi adparens describitur:

Cum subito nostros Hector ante oculos stetit,
Non qualis ultro bella in Argivos ferens,
Nec caede multa qualis in Danaos furens,
Non ille vultus flammeum intendens jubar,
Sed fessus ac dejectus, & fletu gravis,
Similisque nostro, squallida obtectus coma.

39. *Vince mari: jam terra tua est: tibi militat arcus,*
Et favet ex humeris hoc onus omne meis.]

mare Voss. quart. *nam terra tua est* Mentel. & primus Leid. utrumque probum est. Idem de Hercule Deïanira apud Ovid. Epist. IX. 13.

Respice vindicibus pacatum viribus orbem,
Qua latam Nereus caerulus ambit humum.
Se tibi pax terrae, tibi se tuta aequora debent.

sic enim legenti Heinsio adsentiendum videtur, pro *se tibi pars terrae, tibi se tota aequora debent*, quod firmant ejusdem notae ad Virg. VI. Aen. 601. & locus Senecae Medea v. 637. de Hercule,

Ipse post terrae pelagique pacem,
Post feri Ditis patefacta regna &c.

hinc Alcmena Herculem *vindicem terrae pelagique* vocat apud eundem in Herc. Oet. 1837. adde Drakenb. ad Silium II. 483. dein *mihi militat arcus* in Groning. & Voss. pr. male. *tibi militat*, in tuae spem gratiae. ut supra v. 24. *patriae vincere*. seq. versu malim, En *favet ex humeris hoc onus omne meis*. Vossiani enim codicis primi librarius quum scriberet *hoc onus esse meis*, procul dubio voluit *hoc onus ecce meis*. sed prius praefero, quia *hoc onus omne* magis Propertianum est. Lib. I. El. 14. 5. *Et nemus omne satas intendat vertice silvas.* Lib. III. El. 5. 28. *Et tibi pro tumulo Carpathium omne mare.* III. 21. 7. *Tu licet adspicias coelum omne Atlanta gerentem.* IV. 1. 60. *hoc patriae serviat omne meae.* infra El. 8. 6. *tale iter omne cave.*

41. —— *quae nunc te vindice freta*
Inposuit prorae publica vota tuae,]

prorae suae in primo & quarto Vossiano. quod non facile rejiciendum, ut innuat navem Augusti praetoriam, velut Reipublicae ipsius navem esse. *publica vota* referunt ad vota, quae in proris navium adfixa erant statuae illius Dei, cujus tutelae navis erat credita. vide D'orleans ad Tacitum pag 298. Colvium ad Apulej. pag. 153. Rutgersium Lib. V. Variar. Lect. cap. 5. pag. 463. Sentflebium in notis ad Catulli Phasel. pag. 55. Dresem. ad Joseph. Iscan. Lib. III. 175. ut alios plures taceam. & hoc etiam loco usus est Stanlejus ad Aeschyl. Sept. contra Theb. v. 214. ut utramque navis partem habuisse *παράσημον*, Deosque tutelares prorae inpositos fuisse ostenderet. de quo non una aut eadem est virorum eruditorum opinio, his tutelam in puppi, aliis in prora navium fuisse contendentibus, & *παράσημον*, cum Tutela confundentibus, quam non uni difficultati obnoxiam materiem, diversasque sententias egregie excussit & pertractavit Joannes Enschedius, auctor eruditae Dissertationis de Tutelis & Insignibus Navium, Leidae ante paucos abhinc annos sub Cel. Ruhnkenii praesidio ventilatae. ubi in cap. 11. pag 33. de hoc etiam Propertii loco contra Stanlejum egit. Sed forte laudanda est Livineji conjectura, cui legendum videbatur,

Inposuit prorae publica Fata *tuae*.

 quo-

Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene vidit aves.
45. Et nimium remis audent, proh turpe, Latinis,
Principe te, fluctus regia vela pati.

Nec

quomodo & codici meo, non inspectis Livineji notis, adscripseram. ut intelligantur publica Romae populique Romani fata, seu Fortuna, quibus, tamquam navis Augusti Deis tutelaribus, infra v. 49. Centauri, proris classis Antonii & Cleopatrae adpicti, opponuntur. unicuique autem genti ac populo, quin & Heroibus, sua *Fata* erant adtributa, majora & minora, de quibus copiose egit Patruus meus ad Ovid. Epist. I. Heroïd. 28. ad Lucanum Lib. V. 189. & VII. 113. his eadem illa *Pop. Rom. Fortuna*, quae cum virtute de condendo inperio Romano certasse dicitur Floro in prooemio: unde saepius in Numis vetustis F. P. R. *Fata* vel *Fortuna* Pop. Romani. vide Spanhem. ad Julian. Orat. I. pag. 300. Ursin. & Abram. ad Cic. II. Philip. 35. p. 581.

43. *Quam nisi defendes, murorum Romulus augur*
Ire Palatinas non bene vidit aves.]

Quae in altero Regio, Colbertino, & ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci: ut ad *publica vota* referatur, & ita ex ed. Brixiana adsert editor Etonens. *mihi defendens* in Excerpt. Modianis *murorum Romulus auctor* in Regio secundo, quod in uno codice, nescio an Regium hunc ex Broukhusio indicet, haberi notat editor Elect. Etonens. & sic legebat Ayrmannus, & ante eum Bentlejus ad Horat. Lib. III. od. 3. 65. qui optimis exemplis hanc lectionem adstruxit. & olim ita conjecerat Heinsius in ed. Aldinae margine, sed postea deleverat, forte quia mox v. 33. sequitur *temporis auctor. augur* tamen videtur suppositum propter *Palatinas aves*, sive augurium Romuli in colle Palatino. sed *murorum augur* an eadem ratione, & casu secundo recte dictum sit, qua infra *temporis auctor* Apollo, vellem docuissent Passeratius & Broukhusius. longe enim ista differunt, neque paria essent, etiamsi illic *temporis augur* diceretur. nam eo in versu *temporis auctor* est suasor utendi occasione & opportunitate temporis, *Tempus adest, committe rates ego temporis auctor*, neque enim recte illic Passeratio *temporis auctor* exponitur Apollo, origo, fons, & parens aevi, quia Sol, idem ac Apollo, annum conficit, cui explicationi firmandae si quis patrocinium quaereret ex Nemesiani Cyneg. 104. ubi Janus *temporis auctor* dicitur, ut recte emendatum est, pro *Janus*, operam perderet. Neque eos adjuvat Ciceronis locus, in quo Romulus *optimus augur* occurrit. quod aliis etiam exemplis probare potuissent. sed is ipse Ciceronis locus, ex Lib. I. de Divin. cap. 2. alteram lectionem propugnat, quia illic *urbis parens Romulus* dicitur. ut bene observat Bentlejus, & similiter *murorum parentem*, *murorum satorem* Silio Italico dici, atque exemplo Virgilii, cui *Trojae Cynthius auctor* Apollo, hic *murorum auctorem* adpellari Romulum ostendit. *murorum auctor* sana magis ratione & Latinitate vocatur Romulus, quam *murorum augur* ut *templi auctor*, pro conditore, Ovidio IV. Fast. 347. & *auctor sanguinis*, *generis*, & sim. passim, de eo qui primam originem dedit. sic Lib. II. El. 7. 13. *tu criminis auctor Nutritus durae, Romule, lacte lupae. murorum* igitur *auctor* Romulus est aeternae urbis formator. ut Tibullo Lib. II. El. 5. 23.

Romulus aeternae nondum formaverat urbis
Moenia, consorti non habitanda Remo.

ut recte edidit Broukhusius, & a cod. MS. Schefferiano conprobatur. male enim Ach. Statius *firmaverat.* vide ad Claudian. I. R. P. 236.

45. *Et nimium remis audent, proh turpe, Latinis,*
Principe te, fluctus regia vela pati.]

Et numen vitiose in primo D'Orvill. & meo sec. in cujus margine *lumen* pro varia lectione. *En nimium* in Vatic. secundo. *remos* Leid. sec. & Voss. tert. dein vetus lectio fuit *prope turpe*, ut est etiam in Mentel. Regiis, Groning. duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis codd. cum edd. antiquis. unde *audent quoque* conjecerat Heinsius. Dousa in marg. ed. Rovill. distinguebat *audent prope, turpe, Latinis.* sed e suo codice Scaliger edidit *proh turpe.* ut in primo Vatic. & a Lipsio correctum fuit Lib. II. Antiq.

Nec te, quod classis centenis remigat alis,
Terreat; invito labitur illa mari.

Quod-

tiq. Lect. cap. 20. frustra reclamante Etonens. Elector. editore. scribendum ex Perreji & Puccii codice ac Vatic. sec. *pro turpe!* & interpungendum, *Et*, vel *En, nimium remis audent*, (*pro turpe!*) de quibus interjectis exclamationibus vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 204. frustra igitur aestuat Passeratius an jungenda sint vel *nimium fluctus audent*, vel *nimium prope*, Italiam nempe. Legendum praeterea *Latinos fluctus*. vel cum Marklando emendandum & distinguendum est,

En! nimium remis audent! proh turpe, Latinos,
Principe te, fluctus regia vela pati!

ut oppositio sit inter *Latinos fluctus*, & *regia vela*, seu inter Romanos & Regios, dicatque, turpe esse in Romano mari videre & pati naves regias, ut eadem indignatione *sceptra* vocat infra v. 58. non dissimilis oppositio est Lib. II. 14. 30. *Turpis Romano Belgicus ore color.* & haec explicatio egregie adjuvatur loco Ovidii, qui nostrum imitatus videtur Lib. II. Trist. 205.

Fas prohibet Latio quemquam de sanguine natum,
Caesaribus salvis, barbara vincla pati.

pro *Principe te* corrupte *Incipit* in D'Orv. pr. tamquam, omissis prioribus literis, & transpositis in vocula *te* voluisset librarius, *Incipit & fluctus* &c. *Vindice te* in Askewiano. quod petitum ex v. 27. idem Marklandus *principe te* explicabat, *Dum tu princeps es, sub te principe. hoc enim nomen Augustus adsumsit.* illum vero *Principis* titulum non habuit Augustus, nisi demum sexto suo Consulatu, Collega M. Agrippa. vid. Tanaq. Fabri notas ad Horat. p. 294.

47. *Nec te, quod classis centenis remigat alis,*
Terreat, invito labitur illa mari.]

pro vulgato *remiget*, Leid. sec. & Voss. tertius a manu sec. exhibent *remigat*, ut legendum monuit Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 173. quia mox sequitur *Quodque vehunt. centenis alis* est ex imitatione Virgiliana Lib. X. Aen. 207. *centenaque arbore fluctum Verberat.* ubi vide Valentem Guellium. *alas* pro velis capiebat J. Dousa. sed de remis ipsis intelligit Canterus ad Lycophr. v. 25. cui perperam insultare Rob. Titium, notat ibidem Meursius. & hoc quoque in loco *alas* de remis accipit. & *invito* in sec. Leid. & *multo* in Mentel. quinto Vatic. Borrich. Groning. Heinsiano, primo Leid. tertio & quarto Voss. D'Orv. sec. & meo priore. *invicto* in Regio, Colbert. ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci. quod forte quis probare posset, tamquam certam sponderet victoriam. sed praefero *invito* ex Veneta 1487. Beroaldina, & reliquis. hoc est, immanes classis Antoniae moles navium ferre negante, sive, ut declamatorio more Florus dicit noto loco, & a Broukhusio supra ad v. 19. prolato, *quae non sine gemitu maris & labore ventorum ferebantur.* elegantiori certe gravitate Virgilius VIII. Aen. 691. de numerosa Antonii classis mole,

—— pelago credas innare revulsas
Cycladas, aut montes concurrere montibus altos.
Tanta mole viri turritis puppibus instant.

Petronius Carmine de Bello Civ. cap. 121. Satyr.

Jam fragor armorum trepidantes personat aures,
Et Libyae cerno, & tua, Nile, gementia claustra,
Actiacosque sinus, & Apollinis arma frementis.

vel *tumentis*, ut Ill. Joh. Buherio placebat. Ceterum aemulatus haec est Statius Lib. III. Silv. I. 110.

Nec te, quod solidus contra riget umbo maligni
Montis, & immenso non umquam excisus ab aevo,
Terreat; ipse adero, & conamina tanta juvabo.

quae cum hoc loco contulit Marklandus. & e recentioribus feliciter Propertianis vestigiis insistit N. Heinsius Lib. I. El. 10. pag. 26.

Caussa tibi, coelum tibi militat, adjuvat ipse,
(Vincere quid dubitas?) adjuvat ipse Deus.
Neu te millenis externet carbasus alis,
Barbaraque innumero remige mota ratis.

& alio colore Broukhusius Lib. II. El. 6. p. 32.

Neu te, quod duri provincia plena laboris,
Sumta quod est humeris sarcina magna tuis,
Quodque fremunt torva vervecum fronte manipli,
Terreat. auctores mens habet ista Deos.

talia autem recentiorum poëtarum, sed optimorum,

Quodque vehunt prorae Centauros ſaxa minantes:
50. Tigna cava, & pictos experiere metus.
Frangit, & adtollit vires in milite cauſſa:
Quae niſi juſta ſubeſt, excutit arma pudor:
Tempus adeſt, committe rates: ego temporis auctor
Ducam

rum, exempla, oblata occaſione, vel ideo plus ſemel huic commentario inſerenda duxi, ut ingenuae & ad poëtices laudem adſpiranti juventuti in oculos incurrant ſincerae & artificioſae veterum imitationis, non autem furtivae compilationis, ſpecimina.

49. *Quodque vehunt prorae Centauros ſaxa minantes,*
Tigna cava, & pictos experiere metus.] ſic recte ex Guyeti conjectura edidit Broukhuſius, quum in MSS. & vetuſtis editionibus legatur *Centaurica ſaxa*, ut intelligatur figura Centauri, ingentia ſaxa projicere minantis, in prora navis Antonii & Cleopatrae depicta, quaeque ab ea forſan nomen habuerit. ut apud Virg. V. Aen. 122. *Sergeſtuſque — Centauro invehitur magna, Scyllaque Cleanthus Caerulea.* & Lib. X. 195. *Ingentem remis Centaurum promovet.* ubi Servius: *aut nomen navis, aut qui erat in navi pictus.* vid. Erythraeum Indice Virgiliano in *Scylla.* & de nominibus, quae inponebantur navibus a tutelis & inſignibus, Reineſ. Comm. ad Inſcript. Ant. Cl. VIII. 46. Ant. Perrejus ed. Aldinae adſcripſerat, *ideo* Centaurica ſaxa, *quia adpicta erat Centauromachia puppi Reginae.* quod ex Beroaldo hauſit. minus placet Heinſii conjectura *Centaurica monſtra*, quia Centauris *ſaxa* magis conveniunt, ut vel ex ſolo Ovidii loco Lib. XII. Met. 283. quem Paſſeratius adfert, patet. *Centaurea ſaxa* Askew. *Ceraunica* corrupte in primo D'Orv. *Centauria* in Neap. a m. pr. forſan pro *Centauri*, quia *minantis* in pleriſque aliis codd. ut in Colb. Mentel. Borrich. Heinſiano, primo Leid. & Voſſ. D'Orvill. altero, meo priore, & utraque ed. Veneta, Reg. Lep. ac Volſci. *minante* vitioſe in Aldina utraque, Junt. & Colin. omiſſa litera ultima, pro *minantes*, ut eſt in Beroaldina, Rovill. Gryph. Canter. aliiſque. *numantis* in meo ſec. ſed in margine *minantes* pro varia lect. *Centaurica ſigna* conjecerat Markiandus, & quia haec ut inanes formidines contemtim vocat, adnotaverat per Centauros vero dementiam ſignificaſſe veteres, remittens ad Ariſtoph. Plutum v. 349. & Nubes v. 38. ſed credo ipſius animo obverſatum fuiſſe locum ex Nubib. v. 345. & 349 & κενταυρικῶς inſultare pro ferociter & inſane, in Ranis dixit v. 38. *Centaurica* vero mutari non debere addiderat. *Signa cava* in Borrich. ſed male. vide Heinſ. ad Ovid. XIV. Met. v. 534. *experiare* in Voſſ. pr. meo ſec. & ed. Venet. 1475. Reg. Lep. Volſci, Aldinis, Junt. Colin. & Gryph. ſed *experiere* in Excerpt. Modii, Neap. Vatic. quinto, Borrich. ed. Venet. 1487. Beroald. & Rovill. & ſic Guyetus. quod recte admiſit Broukhuſius. initio hujus diſtichi *Quaque vehunt* in Colotiano, & primo Vaticano. *Quique* in Colbertino. ſed *Quodque* pro quamvis, etſi, bene expoſuit Vulpius. de qua vocis ſignificatione, ſequente ſemper indicativo, unde *remigat* paullo ante ſcribendum notavi, plura dedi ad T. II. Anth. L. p. 484. & 551.

51. *Frangit, & adtollit vires in milite cauſſa,*
Quae niſi juſta ſubeſt, excutit arma pudor.] *diſcutit* in Askewiano. male. ſingularem verbi *excutere* elegantiam & vim illuſtrat Broukhuſius ad Tibull. II. 6. 12. *juſtam* belli *cauſſam* animos plerumque addere Martemque laceſſere, frequens apud veteres effatum eſt. Confer cum hoc loco illa Naſonis VIII. Met 58 & ſeqq.

Juſta facit certe pro nato bella peremto,
In cauſſaque valet. Cauſſamque tuentibus armis,
Ut puto, vincemur.

& illud Laodamiae Epiſt. XIII. 75. de Menelao Helenam armis a Paride repetente:

Irruat, & cauſſa quem vincit, vincat & armis.
Hoſtibus e mediis nupta petenda viro eſt.
Cauſſa tua eſt diſpar. tu tantum vivere pugna.

vide praeter ea, quae hic notarunt Gebhardus ac Broukhuſius, Abramium ad Cicer. pro Ligar. cap. IX. p. 218. & Bentlej. ad Lucan. II. 599.

53. *ego temporis auctor*] vide ſupra ad v. 43.

55. *Dixe*

Ducam laurigerae Julia rostra manu.
55. Dixerat, & pharetrae pondus consumit in arcus.
Proxima post arcus Caesaris hasta furit.
Vincit Roma fide Phoebi, dat femina poenas:
Sceptra per Jonias fracta vehuntur aquas.

At

55. *Dixerat, & pharetrae pondus consumit in arcus.*] *pharetrae pondus consumit & arcus* Groning. & D'Orvill. sec. Conjeceram aliquando *consumit in ictus.* sane elegantissimus loquendi modus est *pharetram consumit in arcus*, vel *ictus*, cujus particulae vim optime, hujus loci non oblitus, exposuit Gronovius Diatr. Stat. pag. 336. *pondus pharetrae* dictum, pro pharetra ponderosa, sagittis plena. ut supra v. 40.

Et favet ex humeris hoc onus omne meis.

consumit vero pro exinanivit. ut apud Joseph. Iscanum Lib. VI. de Bel. Troj. 783. *consumtis pariter moriuntur in armis.* consumit igitur *omne pharetrae pondus in arcus* exprimit auxilium Apollinis divinum, quo gravissimis ictibus in gratiam Augusti percussit Antonii & Cleopatrae naves; nam cogitabat, ni fallor, illa Virgilii in pugnae Actiacae descriptione, VIII. Aen. 704. versibus eximiis:

Actius haec cernens arcum intendebat Apollo
Desuper: omnis eo terrore Aegyptus & Indi,
Omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei.
Ipsa videbatur ventis Regina vocatis
Vela dare, & laxos jam jamque immittere funes.
Illam inter caedes pallentem morte futura
Fecerat ignipotens undis & Japyge ferri.

non poterat sane vividis magis coloribus depingi vis illa & effectus Apollinis *omne pharetrae suae pondus in arcus consumentis.* quo solo ictu Cleopatra cum Antonio exitium classis suae senserunt, unde mox vulnere isto humanas vires superante,

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci.

& Phoebi *Una decem vicit missa sagitta rates* v. 68. praecipue *in arcus consumit* Graecorum more dictum, qui ἀναλίσκειν εἰς eodem modo adhibent, & optime Valens Guellius illud Virgilii ex Lib. VII. Aen. 301.

Absumtae in Teucros *vires coelique marisque.*

hoc loco illustrat, sed adfert *consumpsit*, addit-que similiter poëtam Graecum queri in se arcum pharetramque Amoris exhaustam & consumtam, εἰς ἑαυτὸν φαρέτρην ἀναλωσάμενον Ἔρωτα. Forsan in animo habebat illud Pauli Silentiarii Lib. VII. Antholog. Graec. Ep. 49.

Μηκέτι τις πτήξειε πόθου βέλος· ἰοδόκην γὰρ
Εἰς ἐμὲ λάβρος Ἔρως ἐξεκένωσεν ὅλην.

quod sic vertit H. Grotius:

Flammea ne quisquam timeat jam tela: pharetram
In mea nam vacuam vulnera fecit Amor.

& haec Apollinis pharetram in arcus exhaurientis descriptio etiam conparari potest cum illo Leonidae de arcu Cupidinis in se exinanito, eodem Libro Ep. XIX.

Οὐκ ἀδικῶ τὸν Ἔρωτα γλυκύν· μαρτύρομαι αὐτὴν
Κύπριν. βέβλημαι δ' ἐκ δολίου κέρατος.
Καὶ πᾶς τεφροῦμαι. θερμὸν δ' ἐπὶ θερμῷ ἰάλλει
Ἄτρακτον. λωφᾷ δ' οὐδ' ὅσον ἰοβόλος.

hoc est, eodem Interprete,

Per Ventrem, res dulcis Amor. quem laedere nolim.
Sed qui me feriit, perfidus arcus erat.
Sum cinis en totus. tamen ecce sagitta sagittam
Subsequitur: pharetrae nec datur ulla quies.

56. *Proxima post arcus Caesaris hasta furit.*] sic edidit Broukhusius ex emendatione N. Heinsii, quem vide ad Ovid. II. Fast. 751. & Valer. Fl. I. 144. &, ita Guyetus, quum in editionibus antea vulgatis legeretur *hasta fuit*, quod certe languidius, & licet hoc in omnibus codicibus MSS. constanter habeatur, *furit* tamen praeferendum videtur, etiamsi vetet & intercedat Vulpius.

57. *Vincit Roma fide Phoebi, dat femina poenas:*] editiones principes, easque secutae hoc modo interpungunt,

Vincit Roma, fide Phoebi dat femina poenas.

in aliis,

Vincit Roma, fide Phoebi, dat femina poenas.

 sed

At pater Idalio miratus Caesar ab astro,
60. Sum Deus, en nostri sanguinis ista fides.
Prosequitur cantu Triton, omnesque marinae
Plauserunt circa libera signa Deae.

Illa

sed prius longe praeferendum, *fide enim Phoebi vincere* hic dicitur Roma, quia Apollo supra promiserat Augusto v. 59.

Vince mari: jam terra tua est. tibi militat arcus.

nisi *fide* pro augurio Phoebi Augusto opem adferentis, interpretari quis malit.

59. *At pater Idalio miratus Caesar ab astro, Sum Deus, en nostri sanguinis ista fides.*]

Et pater in Borrich. utraque Aldi, Juntina, Colin. & Gryph. Aut *pater* in Harlejano Musei Britannici. sed *At pater* in Mentel. Heinsiano, Groning. & reliquis fere omnibus MSS. quibus consentiunt primae editiones usque ad Beroaldinam. *Italio* vitiose in cod. Neap. *miratur* in Mentel. Groning. Leid. pr. tres Voss. Askew. D'Orvill. utroque, & meis, cum priscis edd. de astro illo Idalio, seu Dioneo in antiquis Jul. Caesaris numismatibus obvio, de quo veterum Scriptorum loca huc contulit Broukhusius, vide Tristanum Tom. I. Comm. pag. 92. minore versu, *est nostri sanguinis* in Colot. Vatic. pr. & quinto, & utroque D'Orvill. *& nostri* in binis Leidd. Voss. tribus, meo priore, & primis cetérisque edd. antiquis. *& vestri* in meo secundo. *est vestri* D'Orv. pr. Marklandus adscripserat, forte legendum, *Et*, (vel *En*) *nostri sanguinis iste*, *fides*. hoc sensu, Deus sum: & iste ex sanguine nostro probat hoc. sed addiderat, nihil tamen temere mutandum, adposito Valerii Flacci loco ex Lib. I. 383. *Hic vates, Phoebique fides non vana parentis, Mopsus. fides* hic, diversa significatione ac paullo ante v. 57. ponitur pro indicio & signo, quo aliquid probetur. ut apud Justin, XIII. 1. *ut mortis ejus fides adfuit.* & XVII. 1. *fides ostentis non defuit.* vide Patrui mei notas ad Ovid. XII. Met. 365. & ad Lucan. VIII. 688. lucem etiam huic loco adferunt, quae notavit Castalio Dec. V. Observ. cap. 3. ubi de Caesare non ab Augusto, sed ab Antonio ad Senatum referente, stella seu astro Idalio opinionem populi confirmante, inter Deos relato differit.

61. *Prosequitur cantu Triton, omnesque marinae Plauserunt circa libera signa Deae.*]

Persequitur male in D'Orvill. sec. *prosequi* enim hic, ut alibi, verbum honoris est. ut Lib. III. El. 7. 53.

Prosequar & currus utroque ab litore ovantes.

ubi vide. dein blanditur admodum lectio, quam ex suo optimae notae cod. MS. adfert & probat Dempsterus Lib. III. Etrur. Reg. cap. 67. circa fin.

Prosequitur concha *Triton*, *omnesque marinae Plauserunt* &c.

ut innuat, Tritonem, Dearum marinarum comitatu cinctum, triumphali sonitu victoriam Augusti celebrare, quod confirmat opportunis poëtarum locis, in quibus Tritones tamquam tubicines suis conchis accinentes Heroibus inducuntur. alia de Tritone, concha canente, veterum loca vide apud Cerdam ad Virg. X. Aen. 209. & adde Maring. Accurs. ad Ovid. I. Met. 331. Facit huc locus Claudiani insignis, quo Tritonem omnemque Dearum marinarum chorum nuptiis Honorii adplaudentem describit in illius Epithalamio v. 153.

Prosequitur *late volucrum comitatus Amorum, Tranquillumque choris quatitur mare* & seqq.

simulque enumerat singulas maris Deas sua munera per Venerem sponsae Honorii mittentes, & Tritonem, qui v. 132. *concha Libycum circumtonat aequor.* receptae lectioni favere posset locus Senecae in Troadibus v. 202. ubi non dissimili colore, de nuptiis Polyxenae: *Tritonum ab alto cecinit hymenaeum chorus.* & illa Statii quae ibidem adfert Gronovius, Lib. I. Achill. 55.

——— cantuque quieto
Armigeri Tritones eunt.

mox *circum libera signa*, pro *circa*, euphoniae gratia, legebant Francius & Marklandus. de quo vide supra ad Eleg. VI. 6.

63. *Illa*

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc unum, juſſo non moritura die.
65. Dî melius! quantus mulier foret una triumphus,
Ductus erat per quas ante Jugurtha vias.

Actius

63. *Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,*
Hoc unum juſſo non moritura die.]

viſo in Heinſiano, & Askew. *viſo non peritura* in Borrich. & meo priore. *nocitura* Voſſ. quart. quod de Cleopatra hoc in loco dicit Propertius, & ſupra Lib. III. El. 9. 51.

Fugiſti tamen in timidi vaga flumina Nili &c.

de Antonio Lib. II. El. 13. 37.

Cerne ducem, modo qui fremitu conplevit inani
Actia damnatis aequora militibus,
Hunc infamis amor verſis dare terga carinis
Juſſit, & extremo quaerere in orbe fugam.

& Auctor Elegiae in Obit. Maecen. v. 47. Tom. I. Anth. L. p. 262.

Militis Eoi fugientia terga ſecutus,
Territus ad Nili dum fugit ille caput.

Hoc unum recte ſupplet Paſſeratius, Hoc unum triumpho Auguſti deerat, quod Cleopatra mortem non fuerit adepta die, quo eam plectere deſtinaverat Auguſtus, poſtquam Reginam hanc in triumphum duxiſſet, ſed ipſa ſibi mortem antea intulerit. tales βραχυλογίαι Propertio frequentes ſunt, ut mox *Ductus erat per quas ante Jugurtha vias*, pro ſi ducta foret Cleopatra per eaſdem vias, per quas ductus erat Jugurtha. ſic El. XI. huj. Libr. v. 13.

Si fuerint caſtae, redeunt in cella parentum.

ubi deeſt oppoſitio, ſed ſi inceſtae & inpudicae fuerint, plectuntur, ut ſupplet Vulpius. quod autem *viſo* pro *juſſo* hic in nonnullis MSS. ſit, non infrequens eſt, & ſaepe illud *juſſo* in aliam vocem commutatum fuiſſe, patet ex nota inſigni J. Fr. Gronovii ad Senecae Med. 668.

65. *Dî melius! quantus mulier foret una triumphus,*
Ductus erat per quas ante Jugurtha vias.]

tantus in Colbertino. *quantum* Voſſ. tert. illud *Dî melius* hic poni in voto optantis, quum ſemper hujus formulae uſus ſit in deprecatione malorum ac calamitatum, animadvertit Broukhuſius, neque id alibi ſibi lectum notat. non tamen ſine exemplo eſſe docent Ovidii & Lucani loca, quae adfert Livinejus. ſed & ſolita deprecandi ſignificatione exponi poſſit, ſi cum Paſſeratio & Vulpio hi verſus ironice dicti intelligantur, ut innuat, turpe nomini Romano, & exiguam Auguſto fore gloriam, ſi de muliere triumpharet, ideoque Deos *juſſiſſe*, alio die eam morituram, ne tam vilis triumphus Romanum nomen dedecoraret. Dubito tamen valde, an ita capiendum ſit, nam quia haec Aegypti Regina, cum Antonio Romam ſibi dotalem reddere meditata fuit, tanti profecto erat, praeſertim ſi ſimul cum Antonio, Reipublicae hoſte, in triumphum duceretur. certe non infra majeſtatem Imperatoriam habuit Auguſtus, quum morte properata hoc ejus votum eluſiſſet Cleopatra, imaginem hujus feminae in triumpho circumducere. vide ad Lib. III. El. 9. 49. & ſeqq. *Si mulier patienda fuit, cape, Roma triumphum.* quin & ſuperbum hujus *mulieris triumphum* vocare, Romano nomini non indecorum habuit Horatius Lib. I. od. 37. in fine, de Cleopatra:

Deliberata morte ferocior:
Saevis Liburnis ſcilicet invidens
Privata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triumpho.

ſimilem in his loquendi modum Propertianum, qualis paullo ante occurrit v. 64. notandum adſcripſerat Marklandus, ita enim ſupplendum, *ſi ducta foret per vias, per quas antea* (ſeu olim, non vero *ante currum*, ut Paſſeratius etiam explicabat) *ductus erat Jugurtha*; & per *vias* illas intelligendam eſſe Viam Sacram, per quam agebantur triumphantium rotae. quo ſpectat noſtri locus Lib. II. El. 1. v. 31. & ſeqq.

Aut canerem Aegyptum & Nilum, quum tractus in urbem
Septem captivis debilis ibat aquis:
Aut Regum auratis circumdata colla catenis,
Actiaque in Sacra currere roſtra Via.

ubi vide quae notata ſunt, & ad Lib. III. El. 3. 22.

Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod ejus
Una decem vicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini: citharam jam poscit Apollo
70. Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant convivia luco,

Blan-

67. *Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod ejus Una decem vicit* &c.]

Phoebi in Voss. quarto, & tertio pro varia lect. Heinsiano, Borrich. & meo primo. *quid ejus* in ed. Ven. 1475. & Regiensi. *quot ejus.* ed. Volsci *vincit* in Colbertino, & Voss. quarto. Sed lectionem illam *quod ejus una decem vicit missa sagittas rates*, Broukhusium valde olim offendisse patet ex his, quae libro suo, Notarum primitias continente, inscripserat; „ *putida est* „ *haec lectio, & versum reddit insuavem.* quod „ illic *lego. si tamen vulgatam retineamus*, ejus „ una sagitta *erit per enallagen, pro* ejus unius „ sagitta. *ut supra v.* 55. arcus *pro* arcum. *porro* „ *quid sibi velit cum suis* decem ratibus, *prorsus ignoro. constat enim ex historiis, immensam* „ *istam Antonii & Cleopatrae classem toto mari* „ *fuisse disjectam; erat autem ducentarum non* „ *minus navium, inmani & portentosa mole, vi-* „ *dendus Florus cum cura, & ceteri qui hoc bel-* „ *lum descripserunt. Beroaldus & Volscus haec* „ *ad verbum capiunt. sed quid inde efficiatur, non* „ *video. vel si ad verbum haec capi debent, intel-* „ *ligenda de dedicatione navium captarum. vide* „ *Dionem apud Gonsalium de Salas ad Petron.* „ *p.* 333. Videtur postea sententiam mutasse, quia in editis haec non leguntur. digna tamen videbantur, quae hic memorarem. si illud *ejus* nimis humile & putidum in elegis censuerit; ignorare tamen non poterat, usum illius etiam Tibullum, aliosque, & ipsum Propertium non refugisse. ut contra Bentlejum, voculam hanc a carminibus etiam removentem, ostendit, hoc ipso loco non omisso, Patruus meus ad Ovid. VIII. Met. 16. & vide quae supra notavi ad hujus Libri Eleg. II. v. 35. *decem* illae *rates* etiam nonnihil sollicitum habuisse videntur Passeratium; notat enim *de decem ratibus, ictu sagittae victis nihil Plutarchus in Antonio, nec Dio Lib.* 50. Dionis locus quem adfert Gonsalius ad Petronii carmen de Bello Civ. cap. 121. Satyr. est initio Lib. 51. ubi memorat Augustum Apollini *triremem, quadriremem, & alia navium genera usque ad decíremem, ex captis navibus consecrasse.* & templum Apollinis Actii ampliasse, Ludos quinquennales instituisse, & illic urbem Nicopolim condidisse. quo referri hic possent *Actia Monumenta.* Haec igitur numero indefinito, poëtarum more, capienda, nam si una tantum Apollinis sagitta decem Antoniae classis naves tantum vicisset, putidum esset fingere Phoebum hoc uno tantum telo emisso totum *pharetrae suae pondus consumsisse in arcus*, ut supra v. 55. vel si ad verbum intelligenda, colori poëtico sua tamen constabit sana mens, victis decem Antonii navibus ictu unius sagittae, ab Apolline ex arcu emissae, totam ejus classem panico terrore ita correptam fuisse, ut, Augusto & classis ejus ducibus reliquas conficientibus, tota Regia classis fuerit dissipata, & in fugam acta. sic enim hac in re Virgilius VIII. Aen. 704.

Actius haec cernens arcum intendebat Apollo
Desuper; omnis eo terrore Aegyptus & Indi,
Omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei.

69. *Bella satis cecini: citharam jam poscit Apollo Victor, & ad placidos exuit arma choros.*]

Bella satis cecim in Veneta 1475. Regiensi, & Volsci ed. *jam* deest D'Orvill. *exerit* in Heinsiano & meo primo. *thoros* D'Orv. pr. & in mei secundi margine pro varia lect. *ad placidos eximit arma thoros* in Palatino legi, notat Gebhardus ad Lib. II. pag. 229.

71. *Candida nunc molli subeant convivia luco.*] *subeam* v. c. Perreji, primus & sec. Vaticanus, ut conjecerant Heinsius & Broukhusius. pro *luco* in primo Vatic. *Baccho.* ut apud Tibullum Lib. I. 10. 61. *convivia ducere Baccho. lecto* Ayrmannus. idem Heinsius legebat,

Candita (vel *Candida*) *nunc molli subeam convivia ludo.*

ludo etiam placebat Livinejo, probante Patruo meo ad Valer. Fl. Lib. I. 251. quod firmari posset e Virgilio III. G. 379. *Hi noctem lu-*

do.

Blanditaeque fluant per mea colla rosae.
Vinaque fundantur praelis elisa Falernis,
Terque lavet nostras spica Cilissa comas.

75. In-

de ducunt. & IX. Aen. 338. —— *si protinus illum Aequasset nocti ludum.* sic *noctem ducere ludo* Claudian. Epithal. Pall. 97. Valer. Fl. I. 294. *Jamque mero ludoque modus.* ita passim *convivia* & *ludus* junguntur. Silius Ital. XV. 273.

Tum vacui curis vicino litore mensas
Instituunt, festoque agitant convivia ludo.

Juvenalis Sat. XI. 177.

Nostra dabunt alios hodie convivia ludos.

Statius Lib. V. Theb. 195.

Conticuere chori, dapibus ludoque recenti
Fit modus.

ut autem hic Propertius post egregiam pugnae Actiacae descriptionem subjungit, ea propter genio indulgendum per convivia, ludos, & Laetitiae datorem, & se totum in hilaritatem effundit, idemque sibi poscit, quod Euripideis versibus habetur apud Polybium pag. 667. ed. Casaub.

Καὶ καλλιχόρους ἀοιδὰς
Φιλοστεφάνους τε κώμους.

eodem modo Horatius Lib. I. od. 37. hanc ipsam Augusti victoriam de Cleopatra & Antonio relatam lyrae aptans initio odes,

Nunc est bibendum, nunc pede libero
Pulsanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare pulvinar Deorum
Tempus erat dapibus, sodales. & seqq.

72. *Blanditaeque fluant per mea colla rosae.*] Haec est Scaligeri emendatio a Broukhusio recepta, quae innititur loco Plinii Lib. XXV. cap. 2. *Radicem silvestris rosae, quam Cynorrhodon vocant, blanditam sibi adspectu in fruteto.* nam quod ex Tibullo Lib. I. El. 4. 65. adferat, & edidit Scaliger,

Blanditiis vult esse locum Venus ipsa querelis:
Supplicibus miseris fletibus ipsa favet.

adeo recedit ab elegantia Tibulliana, ut locum illum a Scaligero corruptum fuisse jure illic agnoscat Broukhusius, qui emendatius quidem edidit,

Blanditiis vult esse locum Venus ipsa: querelis
Supplicibus, miseris fletibus illa favet.

sed neque ita persanatos esse versus Tibulli opinor, quem, si genium ejus capio, scripsisse non dubito,

Blanditiis vult esse locum Venus ipsa, querelis
Supplicis, & *miseris fletibus illa favet.*

Scaligeri etiam vestigia, tam in hoc nostri, quam Tibulli loco, presso pede male secutus est Gebhardus Lib. III. Crepund. cap. XI. & Passeratius ad h. l. Est enim longe alia hujus loci ratio. *Blanditiaeque* in plerisque codd. & vetustioribus edd. quibus paria faciunt Regius, Colbert. Groning. duo Leidd. tres Voss. & uterque D'Orvill. *Blandiciaeque* in Askew. & meo primo. *Blandutaeque* duo Vaticani, & v. c. Ant. Perreji, qui etiam adscripserat Pontanum legisse *Blandusiaeque fluent.* cogitabat, ni fallor, fontem *Blandusiae*, vel, ut ex vetustioribus codicibus protulit Bentlejus, *Bandusiae*, Horatio celebratum Lib. III. od. 13. init. quem vocat *dulci mero dignum, non sine floribus.* nomen certe rosis celebrioribus proprium requiri videtur, & blanditur admodum Lucae Fruterii conjectura, quam transcripserat Ger. Falcoburgius in suum librum, qui est in Biblioth. Leidensi,

Blandinaeque *fluant per mea colla rosae.*

addideratque, *Blanda urbs est Brutiorum & Lucaniae, utraque floribus abundans. G. Fabric. III. Partit. Gramm.* eamdem quoque emendationem margini ed. Rovillianae adleverat Janus Dousa P. de hoc oppido *Blanda* vide Cluver. Lib. IV. Ital. Antiq. cap. 14. pag. 1263. & hanc emendationem admittam lubenter, si *Blandinarum rosarum* celebritas aliquo veteris scriptoris loco probata occurrat. *fluent* in Mentel. & primo Leid.

73. *Vinaque fundantur praelis elisa Falernis,*
Terque lavet nostras spica Cilissa comas.]

plenis Falernis in Borrich & Heinsiano. *praelis elixa* Askew. *Perque lavet* in Neap. Borrich. Askew.

75. Ingenium potis irritat Musa poëtis.
Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret servire Sicambros:

Cepheam

Askew. Voss. pr. D'Orvill. secundo & meo. quod si in suis codd. reperisset Gebhardus, sine dubio amplexus fuisset tamquam tmeseos gemmulam *Perque lavet* pro *perlavet*. *Terque velet* in Voss. quarto. dein *spica calissa* Mentel. & Askew. *Calisa* in Borrich. Heins. & meo primo. *Cylissa* in secundo, ut in vetustiss. edd. vel *Cylisca*. *spica* haec *Cilissa* viris doctis diversarum opinionum campum aperuit. *Crocum*, cujus Cilicia ferax, erudita animadversione intellexit Scaliger; & ante eum Volscus, licet dubitanter, nam *Syrisca* etiam legendum conjecit, de nardo *Syriaco* explicans. nardinum unguentum, ex spica nardi confectum, exposuit Beroaldus. unde & sic per *spicam Cilissam* indicari *nardinum unguentum*, margini ed. Ald. adscripserat Ant. Perrejus, Beroaldum procul dubio secutus. crocinum unguentum, quo comas perfundebant, intelligi Passeratio placebat, quod rejicit editor Elector. Etonens. Maj. p. 168. quamquam id minime absurdum videatur. pro nardo, cum insigni verborum in Scaligerum contumelia, digladiatus est Joannes Faber, Bambergensis, Medicus Romanus, in Disputatione de Nardo & Epithymo, Scioppio suo inscripta, & edita Romae 1607. Scaligeri tamen sententiam amplectuntur Ciofanus & Neapolis ad Ovid. I. Fast. 76. & N. Heinsius, qui vitio memoriae hunc Propertii locum sic adfert,

Et lavet accensas spica Cilissa comas.

manu aberrante & confundente cum *accensis focis*, a Nasone illic memoratis, quia croci etiam usus in sacrificiis. eidem quoque Scaligero suum calculum adjecit Salvagnius Boëssius ad Nasonis Ibin v. 202. sed Hieron. Mercurialis, Medicorum Italorum vir olim eruditissimus, non quidem de mero croco, sed potius de crocino unguento, quod in Cilicia laudatissimum, exponit Lib. VI. Variar. Lect. cap. 7. licet addat, non inconcinne etiam de nardo intelligi posse, ut sub *spicae Cilissae* nomine nardum Syriacum innuerit poëta, quod Volsco placuisse modo notavi. plura dabunt Turnebus Lib. VIII. Adverf. cap. 2. & Salmasius ad Solin. p. 747. & seqq. sed singulorum diversas sententias rerum harum peritis discutiendas relinquamus.

75. *Ingenium potis irritat Musa poëtis.*] *positis irritet* male in Neap. Regio, Colbert. Borrich. Groning. Excerpt Scalig. primo Leid. Voss. pr. & quarto, D'Orv. sec. meo priore, ed. Veneta 1475. Rhegiensi, ac Volsci. Aldi prima, Juntae, & Colinei, & sic adfert Nestor in Vocabular. pag. 71. sed *potis* in cod. Vatic. sec. ed. Ven. 1487. Aldina secunda, Mureti, Rovill. Gryph. Canteri, & aliis. *potos* pro temulentis, vinosis, etiam dixit Lib. I. El. 16. 5.

Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis.

& IV. El. 8. 32. *potae non satis unus erit.* Ovid. III. Fast. 542. *senem potum pota trahebat anus.* ita *potus pastor* Tibullo Lib. II. El. 5. 89. & ibid. v. 101.

Ingeret hic potus juvenis maledicta puellae.

& saepe apud alios. non opus igitur *positis* cum Passeratio defendere ex alio nostri loco Lib. I. El. 3. 15.

Subjecto leviter positam tentare lacerto.

ubi *posita lacerto*, seu, *cubito subnixa*, ut dicitur Auctori Culicis v. 348. alio significatu ponitur, ut ex notis patebit. *irritat* recte Scaliger, Livinejus, & Passeratius, dissentientibus licet scriptis & editis. *Phoebo tuo fertilis* Marklandus exponebat in gratiam Phoebi, fratris tui. ut apud Virg. VII. Aen. 724. *Turnoque feroces Mille rapit populos.* id est, in gratiam Turni. vide supra ad v. 24. *patriae vincere docta suae.*

77. *Ille paludosos memoret servire Sicambros:*] *Illa* D'Orv. pr. *sevire* Voss. quart. Groning. Askew. & D'Orv. sec. *Licambros* in Borrich. & meo primo. *Sycambros* in primo Leid. & priscis edd. *Sygambros* scribendum praeferunt viri eruditi. vide Interpretes ad Ovid. I. Am. 14. 49. & Valesiana pag. 91. & hos plerumque cum Suëvis & Britannis confusos notat Oudend. ad Suet. Aug. cap. 21. pag. 187. vide supra ad Lib. II. El. 14. 25. dein *Cephean Merom* Neap. *Cephean hic Myron* in Excerpt. Modii. *mirum* meus primus. *mirim* Borrich. *Cephean* in Mentel. & Leid. pr. *Cepheam hinc merorin* ed. Ven. 1475.

Cepheam hic Meroën, fuſcaque regna canat.
Hic referat ſero confeſſum foedere Parthum:
80. Reddat ſigna Remi: mox dabit ipſe ſua.
Sive aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois,
Differat in pueros iſta tropaea ſuos.
Gaude, Craſſe, nigras ſi quid ſapis inter arenas:
Ire per Euphraten ad tua buſta licet.

85. Sic

1475. & Regienſis, Aethiopum populos innuit. Ovidius IV. Met. 668. *Aethiopum populos, Cephea conſpicit arva.* ubi *Cephenam Meroën* hoc in loco adfert Heinſius. ſubintelligitur autem ex praeced. verſu *ſervire*, in ſervitutem redactos eſſe canat. per *fuſca regna* Indos indicare videtur, vel Aegyptios. Tibullus Lib. II. 6. 37.

Illi ſint comites fuſci, quos India torret.

noſter Lib. II. El. 24. 15.

An tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis.

ubi vide. *fuſcaque ſigna* male in Voſſ. quarto, Heinſiano, & meo priore. *fuſca* horum populorum *regna* vocat, quae poëtis *ſole peruſta* paſſim dicuntur. vid. ſupra ad El. III. huj. Lib. v. 10. hinc *Meroën in peruſtam Syënen recedere* dicit Macrob. II. in Somn. Scip. cap. 8. Meroën vero *ſedem Aegypti* vocat P. Mela Lib. III. c. 9. init. ubi vide Vadianum & Iſ. Voſſium.

79. *Hic referat ſerò confeſſum foedere Parthum. Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.*]

Hinc referat ſero in primis edd. *Hoc referat* pr. Leid. *Hec referat ferro* in meo ſec. *confoſſum* Askew. *cedere Parthum* D'Orvill. ſec. variis conjecturis hunc locum ſollicitabat Heinſius in notis ad Propert. p. 750. vel enim tentabat *confeſſum foedera*, aut *ſero confectum foedere*. vel *Hic referat Seras, confeſſum & foedera Parthum.* vel denique *Hic referat ſero confeſſa in foedera Partho Reddere ſigna Remi.* e quibus, *ſero confectum foedere* prae ceteris placet. vel, *Seras, confeſſum & foedera Parthum.* ut Lib. III. El. 3. 5. pulchre emendavit,

Seres & Auſoniis venient provincia virgis,
Adſueſcent Latio Partha tropaea Jovi.

confectum voluerat quoque Livinejus. conferenda autem haec ſunt cum illis Virgilii VII. Aen. 606. de Romanis:

Sive Getis inferre manu lacrimabile bellum,
Hyrcaniſve Arabiſve parant, ſeu tendere ad Indos,
Auroramque ſequi, Parthoſque repoſcere ſigna.

ubi vide Valentem Guellium. *Reddit ſigna* Groning. ut legebat Ayrmannus. *ipſa ſua* Voſſ. quart. de ſignis Parthorum receptis vide ad Lib. III. 3. 70.

81. *Sive aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois, Differat in pueros iſta tropaea ſuos.*]

Sive aliquis in pleriſque codd. Neapol. Mentel. Groning. Heinſiano, Borrich. Askew. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orv. meis, & priſcis edd. uſque ad Beroaldinam, in qua *aliquid*, ut in reliquis. *Sive aliqua* v. c. Perreji, & duo Vaticani. *paret* in Voſſ. quarto, & meo primo. *parcit* in Heinſiano. *Deferat* D'Orvill. pr. *Differet* correxerat Francius. quod probo. ſenſum recte Interpretes exponunt *Differet in pueros*, filios ſeu progeniem ſuam, & quidem, ut puto, intelligit Cajum Caeſarem, Agrippae filium, qui adoptatus ab Auguſto in Parthos expeditionem ſuſcepit. niſi per *pueros* ſimul etiam Germanicum & Tiberium ab eo adoptatum intelligamus. Facit huc adpoſitus Ovidii locus Lib. I. A. A. 179. & ſeqq. ubi forte haec Propertii reſpicit:

Parthe, dabis poenas: Craſſi gaudete ſepulti,
Signaque barbaricas non bene paſſa manus.
Ultor adeſt: primiſque ducem profitetur in annis:
Bellaque non puero tractat agenda puer. &c.
Auſpiciis animiſque patris, puer, arma movebis:
Et vinces animis auſpiciiſque patris.

ubi vide eruditorum notas. e quibus patebit *Craſſi buſta* hic inproprie dici, quia Craſſi inſepulti honore tumuli caruerunt; unde *nudos Craſſorum cineres*

85. Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Injiciat radios in mea vina dies.

ELEG.

cineres vocat Lucanus Lib. IX. 64. vide Patrui mei notas ad ejusdem Lib. I. 11.

85. *Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec Injiciat radios in mea vina dies.*]

Sic vocem male in Voss. pr. & D'Orvill. *fallam carmine* referre Passeratium notat editor Elect. Etonens. quod tamen apud Passeratium non reperi. *ducere* vel *producere noctem patera*, ludo, vel cantibus, elegantissima locutio est, pro extendere, proferre. vid. ad Lib. I. El. 4. 39. & El. XI. 5. Virgil. III. G. 379. *Hi noctem ludo ducunt.* Josephus Iscanus VI. de Bel. Troj. 777.

At quibus in mensas noctis productior usus,
Aut verbis vigilata quies.

ubi legendum, *Aut* ludis *vigilata quies.* quod suadet locus Hygini Fab. 108. de hac eadem Trojanorum caede. *quum noctu lusu atque vino lassi obdormissent* &c. & hoc firmatur ex eodem poëta Lib. III. 208.

Plebs quoque Junoni celebres confluxerat Argos,
Ludificum ductura diem.

ita scribend. non *celebrem.* Statius VIII. Th. 219. *vario producunt sidera ludo.* Valer. Fl. I. 251.

Dulcibus adloquiis ludoque educite noctem.

ubi multa vide in notis Patrui mei. *Irradiat medios* vitiose adfert D'Orleans ad Tacit. p. 381. *in mea jura* corrupte in Heinsiano, & meo primo. elegantissimi hujus distichi colorem sic depingit Tibullus Lib. I. El. 10. 61.

Illam saepe ferunt convivia ducere Baccho,
Dum rota Luciferi provocet orta diem.

quem locum & hunc nostri Janus Gruterus Lib. XIV. Suspic. inedit. cap. 4. confert cum illo Plautino Menaechm. Act. I. Sc. 2. 62.

Inde usque ad diurnam stellam crastinam potabimus.

Virgil. IX. Aen. 335. & seqq.

——— *qui plurima nocte*
Luserat insignis facie, multoque jacebat
Membra deo victus: felix, si protenus illum
Aequasset nocti ludum, in lucemque tulisset.

simile illud Horatii Lib. III. od. 21. fin.

Vivaeque producent lucernae,
Dum rediens fugat astra Phoebus.

quod cum Alcaei versibus, & Epigrammate veteri ex Anthol. Graec. Lib. VIII. contulit Ruttgers. in Venusin. Lect. cap. IV. p. 255. pari locutione Aristophanes Pluto v. 744.

—— κἀγὼ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἐγρηγόρειν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.

huc refer illud Senecae Epist. 59. *cum illos nox inter vina defecit.* ubi *vitia* in MSS. & cod Biblioth. Amstelaed. quod male praefart Lipsius. qui his aptiora, cum de tempestivis conviviis agit, dedit ad Tacit. XIV. Annal. Excurs. A. in fine. & adde veterum loca in notis Gebhardi,

ELEG. VII.

Sunt aliquid manes: letum non omnia finit:
Luridaque evictos effugit umbra rogos.

Cynthia

ELEG. VII. v. 1. *Sunt aliquid manes:*] DE CYNTHIA vel AD CYNTHIAM inscribitur in codd. MSS. & edd. antiquis. in Borrichiano, QVOD ANIMA SIT IMMORTALIS. in meo priore, QVALITER VMBRA CYNTHIAE IAM DEFVNCTAE APPARVIT SIBI IN SOMNIS. ex Homero Iliad. ψ. v. 65. & seqq. ubi Patrocli umbra Achilli adparet, Propertium hic multa imitatum esse, notavit Valens Guellius ad Virgil. V. Aen. 99. pag. 294. & Bernardinus Realinus Adnot. in Varios Script. cap. X. Non suo loco legi hanc Elegiam, idque cuivis patere ex proxime sequenti, notaverat Broukhusius. Ex hoc versu patet apud Juvenalem Sat. II. 149. legendum,

Esse aliquid manes, & subterranea regna.

non *aliquos*, ut recte etiam notavit Schurzfleischius. & Sat. I. 74. ex cod. Voss. & Basileensi, *Si vis esse aliquid.* Ovid. VI. Met. 542. *si numina Divum sunt aliquid.* & Lib. I. Am. 12. 3. *Omina sunt aliquid.* ubi vide notas. Quinctilianus Prooem. Lib. I. pag. 10. *Est certè aliquid consummata eloquentia.* Sed plura de hac locutione dabunt Heinsii & aliorum notae ad Ovid. Epist. IX. 106. Epist. XII. 31. & III. A. A. 755. vide etiam Passeratium, qui hanc lectionem copiose firmat in notis ad h. l. sed eum alibi legisse *Sunt igitur manes*, notat Gebhardus, in cujus Palatino priore, *Sunt aliqui manes.* pro *omnia* Ciofanus ad Ovid. IV. Trist. X. 86. adfert: *nomina.*

2. *Luridaque evictos effugit umbra rogos.*] libros omnes MSS. cum editionibus melioribus habere *Lurida* notat Broukhusius, quod de meis etiam codicibus adfirmare possum, si excipias unum Vaticanum quintum, in quo *Lucida*, ut praeter Venetam 1475 quam solam memorat, etiam est in Regiensi, utraque Aldi, Juntina, Colinei, Gryphiana 1551. Antverp. Christ. Plantini 1560. & Lugdunensi Jacobi Grasseri 1607. & ita legisse Auratum notaverat Dousa P. Ant. Perrejus Aldinae ed. adscripserat: *Legi etiam potest* Lucida umbra, *id est anima clarorum manium evincit rogos, & superat post mortem.* Gutherius etiam *Lucida* probabat Lib. II. de Jure Manium cap. 16. p. 275. ideo quia umbrae pellucidae fulgore suo aedes conplere fingebantur. vera tamen & bene a Passeratio & Broukhusio adserta est lectio *Lurida umbra*, quae propria umbrarum, cadaverum, & rerum quarumque feralium vox est. idque probasse videtur Delrius, quia sic adfert in Comm. ad Senecae Troadas pag. 451. & ita Livinejus & Gebhardus, & ante eos Volscus ac Beroaldus. infra El. XI. 8.

Obserat herbosos lurida porta rogos.

Tibullus Lib. III. El. 3. in fin.

Me vocet in vastos amnes, nigramque paludem
Dives in ignava luridus Orcus aqua.

eadem variatio apud Auctorem Culicis v. 46.

Lurida qua patulos velabant gramina colles.

ubi *Lucida* in MSS. deinde *evinctós* in Neapol. Mentel. Borrich. Heinsiano, Harlejano Musei Britann. Leid. sec. Voss. tribus, utroque D'Orvill. & meis. sed ex primis edd. id tantum reperi in Venet. 1487. reliquis *evictos* constanter tuentibus; *quos* Broukhusius interpretatur plane victos, extinctos, mortuos. sed videtur proprie accipiendum. umbra enim evincit rogum effugiendo, seu ex igne rogi evolando. vide hic Passeratium, qui testatur in aliis libris *exstructos* vel *evinctos* legi, unde ex utraque lectione *extinctos* vel *exstructos* conjiciebat. ut in ora ed. Gryphianae, cui Neap. & aliorum codicum variantes adscripserat, etiam conjecit N. Heinsius. ultimum probari posset loco simillimo Ovidii, quo hunc

Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro,
Murmur ad extremae nuper humata viae.
5. Quum mihi somnus ab exsequiis penderet amaris,
Et quererer lecti frigida regna mei.
Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
Eosdem oculos: lateri vestis adusta fuit.

Et

imitatus videtur, IV. Trist. El. 10. v. 86.

Si tamen extinctis aliquid, nisi nomina, restat,
Et gracilis structos effugit umbra rogos.

ubi Ciofanus hoc in versu *lucida & evictos* adfert. hinc passim in Numis antiquis, in Imperatorum defunctorum & Augustarum honorem cusis, quorum epigraphe est CONSECRATIO, conspicitur rogus pulchro artificio exstructus, e quo effugit anima, quae in vertice vel aurigis in altum vehitur, vel a pavone aut aquila ex ara evolante ad sidera fertur. cujus ritus originem exponit Tristanus Tom. I. Comment. pag. 587. & Meursius ad Lycophr. v. 261. pag. 57.

4. *Murmur ad extremae nuper humata viae.*] ita in omnibus fere codd. MSS. & edd. antiquis nisi quod *Marmor* in Excerpt. Scalig. & D'Orvill. altero a manu sec. ut Lipsius, Fruterius, & Guyetus, qui per *marmor* intelligebat viam marmore stratam. sed recte Heinsius in Notis Propertianis pag. 751. observat vias non marmore, sed silicibus stratas fuisse. cui placebat lectio codicis veteris a Passeratio memorata

Margine in extremae nuper humata viae.

id est in ripa Anienis, ubi via extrema desinit. ut in Epitaphio Cynthiae v. 86. hujus Elegiae, *Accessit ripae laus, Aniene, tuae.* neque inelegans videtur haec lectio, quam praetuli olim in notis ad Lotichium pag. 348. certe Lipsianum *marmor* merito rejecerunt Passeratius & Broukhusius, qui ex inscriptione veteri in ponte Salario super Anienen, haec adfert,

Calcamus rapidas subjecti gurgitis undas,
Et libet iratae cernere murmur aquae.

quod epigramma integrum edidi in T. I. Anth. L. p. 473. *Murmur ab* in Askewiano.

5. *Quum mihi somnus ab exsequiis penderet amaris,*] ita recte hic versus exhibetur in codd. Neapol. Colbertino, Menteliano, aliisque notae melioris, qui suos Propertio servarunt numeros, quos magis sonoros reddere sibi visi sunt, qui transposuerunt,

Quum mihi ab exsequiis somnus penderet amaris.

ut habetur in Regiis, Borrich. Groning. Leid. sec. duobus Voss. D'Orvill. sec. aliis, & plerisque edd. antiquis, in quibus etiam *amoris*, pro *amaris*, ut recte emendantem Livinejum laudat Broukhusius. quod a quinto Vaticano firmatur. *exquiliis* etiam vitiose in Veneta 1475. Reg. Lep. & Volsci, & mox *letki* pro *lecti* in D'Orv. sec. Tales autem transpositiones verborum saepe nostro ingesserunt, quibus aures ad numeros Propertianos non erant factae, ut aliis etiam in locis plus semel notavi. vid. ad Lib. I. El. 7. 4. & ad Lib. II. El. 24. 9. & simili perversitate in Tibullo etiam grassatos fuisse correctores intempestivos, optime animadverit Cl. Heynius ad illius Lib. II. El. 6. 20. pag. 136. non tamen semper id mutare potuerunt, si obstaret lex metri. ut infra h. Eleg. v. 37.

Et graviora rependit iniquis pensa quasillis.

penderet de somno dubio & incerto, quem verbi usum illustrant Patrui mei notae ad Quinctilian. Lib. VII. 4. p. 631. *frigida lecti regna* imitatur P. Lotichius Lib. III. El. 5. 4.

Immatura meae cum flevi fata puellae,
Et desolati frigida regna tori.

7. *Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,*
Eosdem oculos &c.]

Hosdem in Neap. Vatic. sec. Regiis, Colbertino, Mentel. Excerpt. Scalig. Askew. Borrich. Groning. primo Leid. Voss. prim. & quart. utroque D'Orv. meo secundo, & priscis edd. usque ad Aldinas, ceterasque, in quibus recte *Eosdem.* & sic adfert Nestor in Vocabul. p. 153. b. per-

sy,

Et solitam digito beryllon adederat ignis,

10. Sum-

synaeresin enim in duas syllabas contrahitur. ut Lib. II. El. 7. 88.

Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.

& El. 20. 43.

Certe iisdem nudi pariter jactabimur oris.

III. 4. 36.

Hac eadem rursus, Lygdame, curre via.

& sic legendum putabat Heinsius Libro eodem El. 22. 6.

Atque eaedem sine me verba diserta loqui.

vide Valent. Guellium ad Virg. XII. Aen. 847. Barnes. ad Euripid. pag. 516. & Mureti notam ad Catulli Priapejum T. II. Anth. L. p. 569. Ita in versibus Moralibus, Catonis nomen frustra jactantibus, Distich. XVIII.

Non eodem cursu respondent ultima primis.

ubi vide Interpretes. & apud Paulinum Natal. XII. Felicis v. 327.

Et totidem lectos eadem de grege minores.

ut mendose ex cod. Ambros. edidit Muratorius, sed recte *eadem de gente* ex cod. Bononiensi Mingarellus restituit. Haec autem referenda ad opinionem veterum, qua credebant manes & umbras, eodem habitu adparere, quo e vita excesserant. & adhaeret noster illis Homeri d. l. Il. ψ. 66.

Πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκυῖα,
Καὶ φωνήν. καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.

Talis Hector *bijugis raptatus, aterque Cruor pulvere.* Aeneae adparet apud Virg. II. Aen. 270. & seqq. quem presso pede imitatus Seneca in Troadib. v. 443. & seqq. neque aliter umbra Deiphobi, *laceri crudeliter ora*, eidem Aeneae se sistit Lib. VI. Aen. 495. Tibullus Lib. I. El. XI. 37. de illis qui bello interierunt, ex emendatione Heinsiana:

Illic exesisque genis ustoque capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.

vide illic Cl. Heynii notas p. 34. praesertim Lib. II. El. 7. 21.

Ne tibi neglecti mittant nova somnia manes,
Maestaque sopitae stet soror ante torum.
Qualis ab excelsa praeceps delapsa fenestra
Venit ad infernos sanguinolenta lacus.

ubi pluribus poëtarum locis id illustravit Broukhusius. veterum vestigia secutus est non inelegans Scriptor Passionis Perpetuae & Felicitatis pag. 14. & 15. *sordido vultu, & colore pallido, & vulnus in facie ejus, quod cum moreretur, habuit.*

9. *Et solitam digito beryllon adederat ignis.*] *solitus* v. c. Fruter. *solitum* in omnibus codd. & edd. vetustis. *beryllos* Neap. *solitam* bene correxit Heinsius. Lib. I. Advers. cap. 2. & in notis Propertianis pag. 751. ut supra El. III. 52. etiam legendum existimabat *Beryllusque tuas ornet aquosa manus.* intellige annulum beryllo insignem, quem Cynthia solita erat quotidie gestare, quum viveret, unde hunc locum cum illo Ovidii VI. Met. 686. confert Janus Dousa,

—— horridus ira,
Quae solita est illi, nimiumque domestica.

ad morem, quo comburendorum cadaverum digitis gemmae indui solebant, hunc locum adversus Kirchmannum exponens refert Th. Bartholinus in Antiqq. Danicis Lib. II. cap. 10. pag. 504. & vide Franc. Victorium in Dissert. Glyptograph. cap. VI. pag. 13. Annulos tamen morituris detractos fuisse, & hic tantum humatam indicari Cynthiam specie viventis adparere poëtae, errore Harduini graviter castigato, contendit Celeb. D'Orvillius ad Charit. pag. 140. sed ignoscant mihi Decessoris eruditissimi manes, si ejus sententiae non subscribam, quia obstare videntur *vestis adusta*, & *beryllos igne adesa*, quae non humatam, sed rogo consumtam indicant, & tamen sana est poëtae fictio, Cynthiam iisdem oculis, iisdemque capillis, quibus elata erat, antea quam pyrae inponeretur cadaver, sibi in somnio visam fuisse. *ademerat* male in Regio, Voss. pr. meo secundo, & ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci. vulgatam adjuvat vitiosa cod. Askewiani scriptura *adderat*, & editionis Colinaei *aderat*, calami & typi-errore. recte igitur contra Auratum, *obederat* legentem, alteram lectionem

exem-

10. Summaque Lethaeus triverat ora liquor.
Spirantisque animos, & vocem misit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide, nec cuiquam melior sperande puellae,
In te jam vires somnus habere potest?
15. Jamne tibi exciderunt vigilacis furta Suburae,

Et

exemplis tuetur Broukhusius, quibus adde illud Ovidii Lib. I. Am. 15. 41.

— cum me supremus adederit ignis:

ubi vide Heinsium, & Marklandum ad Statii Silvas p. 297.

10. *Summaque Lethaeus triverat ora liquor.*] perperam explicat Passeratius, paullatim faciem inminuerat, Lethaeos latices saepe bibendo. melius Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 174. & 175. emendabat. *tinxerat ora liquor*, ut requirunt *summa ora*, additque, Sannazarium sic etiam legisse, probari ex illius imitatione Lib. I. El. VI. 20.

Te non inmemorem carae fore conjugis umquam,
Etsi Lethaeus tingeret ora liquor.

vel *tinxerat ora color* hic legendum conjicit. quum tamen omnes codd. MSS. & edd. veteres unanimi consensu *triverat* tueantur, illud forte melius cohaeret cum praecedentibus *vestis adusta fuit, & beryllon adederat ignis*, ut aliquid passa etiam fuerint adtrita *summa* ejus *ora*, seu labella, ab aqua Lethaea, quam libaverat, non autem saepe inbiberat; sic enim amatoris sui oblivia penitus potasset, & inepte fingeretur cum eo hac Elegia adeo expostulare pro indole, & asperitate ingenii, quam vividis adeo coloribus saepe describit Propertius.

11. *Spirantisque animos, & vocem misit: at illi*
Pollicibus fragiles increpuere manus.]

Spirantes in nonnullis codd. & editionibus vetustis. hoc est iracundos. & multa minantes animos seu animose locuta est, ut Guyetus. sic *magna spirare* de superbia & fastu, Lib. II. 12. 54. ubi vide notata. & ita profert Grangaeus ad Juvenal Sat. XIII. 114. sed *spirantisque animos*, quod plures numero habent membranae, & codex Harlejanus Musei Britannici, praeferendum, hoc est, quales viventis fuerant animi & ferocia. vide hic Passeratium. *Spirantesque oculos* in Askewiano. *animas* Erutorius varie conjecerat, *Suspiransque animas vix vocem emisit.* vel *Suspiransque animo.* aut *Suspiransque imo*, pectore scilicet, vel denique, *Spirantemque minas ita vocem emisit.* quod ultimum ceteris conjecturis praeferrem, si quid mutandum esset. *suspiransque animas.* Heinsius *Suspiriumque* v. c. Perreji. *vocem mittere* vel *emittere* veteribus frequens. ut docent loca a Passeratio & Vulpio producta. & vide Patrui mei notas ad Petron. cap. XIX. p. 65. & ad Phaedr. IV. 10. 4. idem Heinsius legebat, *Suspiransque animo vix vocem emisit, & illi Pollice bis fragiles increpuere manus.* eum vide Lib. I. Advers. cap. 3. & in Not. Prop. p. 751. pollices, seu digitos cum pollice junctos crepitando iracundiam indicabat, & *fragiles manus* dicit, quales erant mortuorum. Dousae explicationem Lib. I. Praecid cap. 8. firmant notae Erhardi ad Petron. cap. 17. ubi similiter Quartilla *manibus inter se usque ad articulorum crepitum contritis* iram effundit, & ita recte etiam hunc locum exposuit Jac. Gutherius Lib. II. de Jure Manium cap. 16. pag. 281. refutatque Scaligerum de gestu illorum, qui se conponebant ad dicendum, explicantem.

13. *Perfide, nec cuiquam melior sperande puellae,*
In te jam vires somnus habere potest?]

nequicquam in D'Orvill. primo & meo. *speranda* Mentel. Heinsian. Borrich. & meus prior. *sperandae* in altero. Scaliger ad Catalecta pag. 17. priorem versum contulit cum illo ex auctore Culicis v. 131. ubi legit,

Perfida lamentanda diu mala, perfide multis,
Perfide Demophoon. & nunc defiende puellis.

sic enim tertius hic versus, qui in vulgatis exemplaribus desideratur, legitur in codice Petaviano *& nunc defende puellam* in vetustis edd. sed quem ut supposititium rejecit eruditissimus Heynius. minor hujus loci versus exprimit illud Patrocli ad Achillem apud Homerum d. l. v. 69.

Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.

15. *Jamne tibi exciderunt vigilacis furta Suburae,*] *exciderant* plerique codd. cum Leidanis,

Vos-

Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
Per quam demisso quoties tibi fune pependi!
Alterna veniens in tua colla manu.
Saepe Venus trivio conmissa, & pectore mixto
20. Fecerunt tepidas pallia nostra vias.
Nec crepuit fissa, me propter, arundine custos:
Laesit & objectum tegula curta caput.

Foe-

Vossianis, utroque D'Orvill. & meis, ac vetustis edd. *vigilacis tecta* in Leid. pr. Voss. duobus, primo D'Orvill. & meo. *vigilatis tecta subire* in Regiis codd. Veneta 1475. Reg. Lep. & Volsci. *vigilantis tecta subire Ven.* 1487. *subire* etiam in Voss. pr. & D'Orvill. & meo secundo. *vigilantis furta suburrae* in Neap. Colbert. Borrich. Groning. *vigilacis* recte in v. c. Perreji, Neap. Scalig. Excerpt. Leid. & Voss. pr. ut frequens haec confusio est vid. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 307. idque jure praetulit Broukhusius. & *Suburam vigilacem* de canum frequentia, quae ad aedes meretricum in regione Suburana habitantium vigilabant, exposuit ad Tibull. I. 7. 32. hinc *Suburanae puellae* de inpudicis, quarum frequentes illic erant cellae. vid. ad Tom. II. Anth. L. p. 514. *vigilacis scorta Suburae* Heinsius. qui *vigilacis* ex libris veteribus hic scribendum monuit ad Ovid. II. Met 779. sed bene *furta* de clandestinis amoribus, ut passim, intelligit idem Broukhus. *Suburrae* male in Voss. pr. D'Orvill. pr. meo secundo, & edd. antiquis. *Subura* enim semper scribendum. neque etiam placet cum Heinsio *nocturnis trita fenestra sonis* pro *dolis*. quod satis refellitur ex versu seq. *demisso quoties tibi fune pependi*. ut maritum nempe falleret. sic Lib. III. El. 22. 18.

Et quaecumque volens reperit non stulta puella,
Garrula quum blandis ducitur hora dolis.

17. *Per quam demisso quoties tibi fune pependi!*] *dimisso* male in sec. Leidensi. in animo habebat illud Virgilii Lib. II. Aen. 262. *Demissum lapsi per funem*. ubi vide Val. Guellium. adpositus est Ciceronis locus III. Philip. cap. 18 de libidine Antonii: *Quoties te pater ejus* (Curionis) *domo sua ejecit, quoties custodes posuit, ne limen intrares? cum tu tamen nocte socia, hortante libidine, cogente mercede, per tegulas demitterere, quae flagitia domus illa diutius ferre non potuit.*

19. *Saepe Venus trivio conmissa, & pectore mixto Fecerunt tepidas pallia nostra vias.*]

commixta est in duobus Leidd. Voss. tert. & quarto, utroque D'Orv. & meis. *commissa est* Voss. prim. *commissa* Vatic. quint. *cum mixta* Colotian. *quum mista* primus Vatic. *commissa* vera lectio est. quam bene ex Posthiano, seu Groningano, amplexus est Modius in Novantiquis pag. 85. & N. Heinsius ad Ovid. Rem. Am. 407. *trivio* pro in trivio. ut in MSS. apud Ovidium Lib. I. Am. 12. 13. *Projectae triviis jaceatis, inutile lignum. tempore mixto* Voss. tert. & D'Orvill. sec. *est tempore* Askew. altero versu *trepidas* vitiose in Mentel. Regio, primo Leid. duobus Voss. utroque D'Orvill. & meo secundo: sed *tepidas* recte Heinsius ad Ovid. d. l. quod firmatur ex alio Nasonis loco Epist. X. 54.

Strataque, quae membris intepuere tuis.

idem Lib. I. Advers. cap. 3. haec ita constituit;

Saepe Venus trivio commissa est: pectore mixto
Fecerunt tepidas &c.

pro *pallia* in quinto Vatic. Regio, Colbert. Menteliano, primo Leid. D'Orvill. & meo secundo *pectora*. *trepidas pectora* etiam in duabus Venetis edd. & Reg. Lep. *tepidas pectora* ed. Volsci. sed *tepidas pallia* in Beroaldina, Aldinis, ceterisque.

21. *Nec crepuit fissa, me propter arundine custos: Laesit & objectum &c.*]

distichon hoc in multis codd. D'Orvill. primo, meo utroque, & variis edd. vetustis legitur post v. 26. Locus obscurior est. *Nec doluit* in v. c. Perreji, primo & sec. Vaticano. *fissa* ex Regiis codd. edidit Broukhusius, quod a Colotiano & quinto Vaticano firmatur. *fixa* enim legebatur in Mentel. Scalig. Excerpt. Heinsiano, Borrich. Groning. Askew. Harlejano Musei Britann duobus Leidd. tribus Voss. D'Orvill. sec. & meo

priore

Foederis heu taciti! cujus fallacia verba

Non

priore, cum Veneta 1475. Reg. Lep. Volsci, Aldi utraque, Juntina, Colinaei, Gryph. 1551. & 1561. Grasseri, Scaligeri aliisque edd. sed in Veneta 1487. Beroaldina, Rovillii, Mureti Aldina 1558. Antverpiensi Christ. Plautin. 1560. Canteri 1569. Gryphiana 1573. & Dousarum Raphelengiana 1592. *fissa* excusum est. quod probabat Scaliger, & Heinsius in Notis p. 751. qui de arundine diffissa, qua servi vapulabant, intelligit. eadem varietate apud Virg. IX. Aen. 413. *fisso transit praecordia ligno.* ut reposuit idem Heinsius pro *fixo.* & vide illic Pierium. Hujus lectionis sensum de ostiarii virga exposuit Janus Dousa Pater, laudatus a Broukhusio, rejectis Beroaldi, Passeratii, Torrentii interpretationibus. ut illa arundine, prope ostium pendente, Propertium prae ira non percussisse caput janitoris dicat Cynthia. sic *plagarum crepitus* apud Juvenal. Sat. XIV. 25 ut legit Broukh. ad Tibull. IV. 1. 59. pro *strepitus*, ut est in vulgatis. de tali *arundine*, ut nostro & aliis vocatur haec virga, vide Lipsium ad Senec. de Const. Sap. cap. XIV. Gronov. ad Plauti Aulul. III. 3. 6. & Interpretum notas ad Petron. cap. 98. & 134. D'Orvillius autem, versum hunc non suo loco collocatum censens, sensum quem ei adfinxit Dousa, non admittendum credebat, cui *fissa arundo* significare videbatur, quod *hians calamus* Lib. III. 15. 34. ideoque Torrentii expositionem de sepulcri custode, & in funere suo, ut tenuiore, nequidem calamo aut arundine, pro tuba ac tibia cantatum fuisse, ut capiebat etiam Livinejus p. 163. amplectebatur, & *propter* hic poni pro *juxta* notaverat, & sequente versu indicari injuriam, qua funus Cynthiae erat adfectum, quia non aderat custos. Sed haec aliter intelligebat Livinejus, qui notat Cynthiam exprobrare Propertio, sibi defunctae fractam mutilatamque testam sub capite positam, cum debuisset poëta amator pulvillum mollem subjicere. Sed de funere suo hic nondum loqui Cynthiam, de quo egit infra v. 25. & seqq. putabat Broukhusius, & in notis MSS. animadverterat, eam indicare, tam caute & circumspecte se amorem cum Propertio exercuisse, ut numquam deprehensa fuerit domo abfuisse, & ideo janitorem numquam eam ob caussam arundine, quae ad cellam adstabat, caesum fuisse, aut tegulam e suis tectis in caput ejus conjectam fuisse. & sic fere Scaliger explicabat & diu ante Ant. Volscus. ut in illo Juvenalis Sat. III. 268.

> *Respice nunc alia ac diversa pericula noctis:*
> *Quod spatium tectis sublimibus, unde cerebrum*
> *Testa ferit, quoties rimosa & curta fenestris*
> *Vasa cadunt.*

Heinsio tamen Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 33. hoc referendum videbatur ad ipsam Cynthiam, quae ictu tegulae, per custodem e tecto missae, mortem oppetierit, instar Pyrrhi, qui eodem fato interiit. Cynthiae enim non integrum fuisse exire de nocte, quia sub matris custodia vivebat, & sororem domi, habebat. ut patet ex Lib. II. El. 5. 12. vitio memoriae *In nostrum cecidit tegula* adfert Salmas. ad Tertull. de Pall. p. 296. longe aliter & quidem de exiguo vel nullo feretri honore sibi habito queri Cynthiam. intellexisse videtur Dousa Pater, nam ed. Canteri margini, in quo *feretri* legitur, adscripserat locum Ovidii II. Fast. 535.

> *Parva petunt Manes. pietas pro divite grata est*
> *Munere. non avidos Styx habet ima Deos.*
> *Tegula projectis satis est velata coronis,*
> *Et sparsae fruges, parcaque mica salis.*

& illud Furii Bibaculi de Valer. Catone Grammatico (T. I. Anth. Lat. p. 421.)

> *Quem tres coliculi, & selibra farris,*
> *Racemi duo tegula sub una*
> *Ad summam prope nutriant senectam.*

ubi *tegula* de paupertino tectorio dicitur. in Ciceronis autem loco, quem in notis editis adfert Broukhusius, ut *crepandi* verbum in verberibus proprium illustret, ex V. Verr. c. 62. non *crepitum plagarum*, sed *strepitum* legi in duobus codd. MSS. monet Jac. Gronovius ad Gellium Lib. X. cap. 3. ubi locus ille adfertur. pro *custos* Ayrmannus legendum censebat *postis.* quod nonnihil adstrui posset ex Senecae Epist. 80. *non crepuit subinde ostium.* & Petronio cap. 99. *adhuc loquebatur, cum crepuit ostium inpulsum.* Sed de ostiario intelligi praestat. de quibus custodibus vide eruditorum notas ad Cic. II. Philip. pag. 467. ed. Graev. *te propter* in Voss. tertio, & Askewiano. ut legebat Marklandus hoc sensu, tua gratia portitor siluit, nec fissa arundine crepuit, quando te vidit ad meam fenestram. quae omnium explicationum optima videtur. nam sine

dubio

Non audituri diripuere Noti.
25. At mihi non oculos quisquam inclinavit euntes;
Unum inpetrassem, te revocante, diem.

De-

dubio janitori in hunc usum data erat haec arundo, ut illius crepitu admoneret, si quis ad ostium veniret, cujus ingratum fore introitum noverat. *Laesit ut* Heinsius. *abjectum caput* Guyetus. ut ex veteri libro profert Passeratius. & sic edidit Vulpius.

23. *Foederis heu taciti! cujus fallacia verba* &c.] N. Heinsio Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 22. emendandum videbatur,

Foederis heu taciti sic (vel *dic*) *cur fallacia verba* &c.

sed recte Scaliger Graecorum more dictum notavit, *οἴμοι τῶν σπονδῶν.* sic *φεῦ*, cum casu secundo. Lucianus in Timone cap. 7. p. 114. *φεῦ τῆς ἀπάτης.* & cap. 35. p. 158. *φεῦ τοῦ τάχους.* in Gallo pag. 731. *φεῦ τοῦ λόγου.* Aristoph. Thesmoph. 252. *φεῦ τῆς ἀσβόλου, heu fuliginis.* & apud alios saepe.

25. *non oculos quisquam inclinavit euntes;*] *oculis* Neap. a man. pr. *inflammavit* in D'Orv. sec. & Palatino Gebhardi. *inlaniavit* corrupte in Voss. tert. hoc est *inclamavit*, ut in Excerpt. Scalig. Heinsiano, Groning. Askew. D'Orvill. primo, meo utroque, & ed. Venet. 1487. quam lectionem ex aliis libris etiam adfert & defendit Gebhardus, seq. vers. *te revocante*, & *euntes oculos* exponit, quos *fugientes* Ovidius, *lumina morte natantia* Albinovanus vocat. vide Barth. ad Statium XI. Theb. 558. *inclinavis* est in quinto Vatic. Mentel. Regiis, ed. Venet. 1475. Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Aldinis, Junt. Colin. Rovill. Gryph. aliisque. idque probabat Ant. Perrejus in marg. ed. Ald. & Beroaldus praetulisse videtur, & Janus Dousa, qui adscripserat *inclinavit* dici pro clausit, quod morientibus faciebant propinqui, adscripto Ovidii loco Lib. III. Trist. Eleg. 3. v. 43.

Nec mandata dabo, nec cum clamore supremo
Labentes oculos condet amica manus.

quo loco stabilitur Scaligeri explicatio hujus loci de ritu claudendi oculos morientis cum nominis illius inclamatione, ut intelligebat etiam Jac. Gutherius Lib. I. de Jure Manium cap. 13. pag. 82. & vide hic Passeratium. emendatio tamen Scaligeri *inclamavit* inprobatur ab Heinsio ad Ovid. VII. Met. 155. *euntis* legitur in Neap. a man. pr. Excerptis Scalig. Regiis, Askew. binis Leidd. tribus Voss. primo D'Orvill. meis, utraque Venet. Reg. Lep. Volsci, Beroaldi, Gryph. & Rovill. *eunteis* in Aldinis, Junt. Colin. Grasseri, aliisque. hoc est *euntes*, ut clare in D'Orvill. sec. & sic legi vult Seldenus Lib. II. de Synedriis cap. 7. ut *euntes oculi* sint animam exspirantis, qui *Labentes* Ovidio dicuntur. *eunti*, mihi nempe, (*ad rogum*, ut in marg. ed. Canteri) legebat Hadr. Relandus, firmabatque loco Homeri Odyss. Λ. 425.

— *οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς ἀΐδαο*
Χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σύν τε στόμ' ἐρεῖσαι.

hiantes legebat quidem Barthius, & N. Heinsius ad Ovid. II. A. A. 115. VII. M. 155. Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 22. & ad Valer. Fl. VIII. 66. eoque refert adpositum Senecae locum in Troadib. v. 788. *patulos viventis oculos claudere.* Sed hanc conjecturam in notis memorare & laudare praestat magis, quam contra omnium codicum MSS. & edd. veterum auctoritatem cum Broukhusio in ipsum auctoris contextum invehere. antiquam igitur lectionem exhibui.

26. *Unum inpetrassem, te revocante, diem.*] Vir doctus in ora codicis sui non recte hujus loci sensum percepisse videtur, quum adscriberet: *quid miri si uno die non dormisset? an sub die noctem comprehendit?* & *si* hic esse supplendum. *oculi* praeced. versu explicandi eo, quo dixi, sensu. & hic *utinam* subintelligendum. & respicit procul dubio ad Protesilaum, quem defunctum uxor Laodamia unum diem a Fatis inpetravit. vide Heinsium ad Ovid. Epist. XIII. 25. & quae notavi ad Lib. I. El. 19. 7. supra Lib. II. El 10. 57.

Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, manes.
Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

27. De-

Denique quis noſtro furvum te funere vidit?
  Atram quis lacrimis incaluiſſe togam?
Si piguit portas ultra procedere, at illud
30. Juſſiſſes lectum lentius ire meum.
Cur ventos non ipſe rogis, ingrate, petiſti?
  Cur nardo flammae non oluere meae?

Hoc

27. *Denique quis noſtro furvum te funere vidit? Atram quis lacrimis incaluiſſe togam?*] *Curvum* legebatur antea in omnibus fere codd. & antiquis editionibus, & pro hac voce *currum* vitioſe in ed. Volſci ac Veneta 1487. ſed Beroaldus in notis ſuis *curvum* legendum monuit, hoc ſenſu, quis vidit te in meo funere curvatum & capite in terram inclinato, in ſignum veri luctus, ſic *incurvari & inflecti* de illis, qui adverſa & triſtia patiuntur. Gr. *κάμπτεσθαι* vid. Caſaub. ad Perſii Sat. I. v. 91. & ſic legit etiam Valens Guellius ad illud Virgilii XI. Aen. 645. *duplicatque virum transfixa dolore*, & dolore contractum explicat. hanc quoque lectionem probabat Gulielmus Vlamingius, ſed hoc loco reſpici putabat ad ritum quo legebant oſſa, quod abſque corporis incurvatione fieri non poterat, adeoque idem notaret, ac *quis te vidit oſſa mea legentem?* idque faciebant nigris veſtibus induti. Tibullus Lib. III. El. 2. 17.

Pars quae ſola mei ſuperabit corporis, oſſa
Incinctae nigra candida veſte legant.

ubi *Incinctae* pro *Non cinctae* male capit Meurſius libro de Funere pag. 115. vide ad Ovid. Epiſt. IV. 87. eademque ratione *curvus arator* dicitur. vid. Broukhuſ. ad Tibull. II. 3. 7. adjuvat hanc ſcripturam Lucani locus Lib. VIII. 821.

Haud procul eſt ima Pompeji nomen arena
Depreſſum tumulo, quod non legat advena rectus.

Heinſianae tamen conjecturae *furvum*, id eſt lugubribus indutum, quam recepit Broukhuſius, favet *atra toga* verſu ſeq. ubi *inmaduiſſe* in v. c. Perreji, & primo ac ſec. Vaticano. vide Heinſ. Lib. I. Adverſ. c. 3. p. 33. & ad Ovid. III. Met. 273. & ſic Bernardinus Realinus Adnot. in varios Auct. cap. X. Tom. II. Facis Critic. ſed alterum tuetur Broukhuſius.

29. *Si piguit portas ultra procedere, at illud Juſſiſſes lectum lentius ire meum.*] *ultro* in Askewiano. increpat Cynthia Propertium quod extra urbem exſequias ſuas uſque ad rogum non fuerit comitatus. vide Caſaub. ad Sueton. Tiber. cap. 32. Bernardin. Realinum d. l. & hic Livinej. *at illuc* in omnibus meis codd. & edd. fere plerisque antiquioribus. probante Douſa P. ultra portas nempe. ſed *illud* excuſum eſt in ed. Mureti Aldina 1558. Rovill. Canteri Plantiniana 1569. Ant. Gryph. 1573. Scaligerana, & Douſarum Raphelengiana, ut in marg. ed. Ald. correxerat Heinſius, quod recepit Broukhuſius, ſubintellecto nempe, at illud ſaltem juſſiſſes, ut funeris mei exſequiae lentius irent, & torus mortualis non tam celeriter ad rogum ferretur. *at illud* hic etiam contra Douſam praefert Livinejus tam in notis ad h. l. quam ad Plinii Paneg. cap. 73. inter Paneg. veteres pag. 306. docetque id exprimere Graecorum *τὸ δὲ ἐκεῖνο*. altero verſu corrupte in Menteliano *lectum illuſiſſes*. *Juſſiſſe* Voſſ. ſec. *lectum illuſis* Voſſ. pr. *Juſſiſſet* vitioſe in Gryphiana 1551. Sed non penitus ſpernenda eſt lectio illorum codicum, in quibus habetur, *Juſſiſſes* lethum, (vel *letum*) *lentius ire meum*, ut in v. c. Perreji, ſecundo Vatic. D'Orvill. pr. meo ſec. ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volſci. ſuo enim more *lethum*, *mors*, *fata*, pro cadavere, vel mortuo, etiam alibi dicitur Propertio Lib. II. El. 10. 22. *Nec ſit in Attalico* mors mea *nixa toro*. Lib. I. El. 17. 11. *An poteris ſiccis* mea fata *reponere ocellis*, quod non mutandum, *& fata mea* recte Heinſius in Epiſtolis MSS. ad Graev. p. 207. exponit meam mortem, me mortuum. Lib. II. El. 10. 39. *Tu quoque ſi quando venies* ad fata, *memento Hoc itere ad lapides, cara, venire meos.* pro ad ſepulcra Lib. I. El. 19. 2. *extremo debita fata rogo.* & *funus* pro cadavere Lib. I. El. 17. 8.

Haeccine parva meum funus arena teget.

31. *Cur ventos non ipſe rogis, ingrate, petiſti? Cur nardo flammae non oluere meae?*] *ventum* in Leid. pr. & Heinſiano. *dediſti* conjecerant Fruterius, & Heinſius. qui praeterea ad marg.

Hoc etiam grave erat, nulla mercede hyacinthos
Injicere, & fracto busta piare cado.

35. Quae

-ad marg. ed. Ald. adscripserat,

Curve unguenta rogis non spissa, ingrate, petisti. vel *dedisti.*

aut etiam *non missa, ingrate, litasti.* & sic fere in Adversariis d. l. pag 23. addens *ventos* istos huc male advocatos, inmane quantum huic rogo molestos esse, nec se videre, quo pertineant. idem in Notis Propertianis p. 751. etiam tentaverat *Cur breve thus non ipse rogis* &c. hoc est, exiguum thuris. sed frustra. Beroaldus ex parte verum sensum sic exposuit, *Cur, quando cadaver meum comburebatur, non optasti, ut venti flarent.* sed male addit, ut *ignem restinguerent.* verius dixisset, ut ignem flatu suo incenderent, quo citius cadaver consumeretur. vide Passeratium & Vulpium. & hoc in ipso literarum diluculo jam vidit Ant. Volscus, qui interpretatur *ventos, ut celerius absumerer, si confestim incensa pyra corpus absumeretur.* optime vero Realinus in Adnot. ad Q. Calabri haec illustravit. Certe dubitandum non est, Propertium hic in animo habuisse illa Homeri (Il. Ψ. 194.) quae etiam adfert Scaliger, ubi Achilles, quum Patrocli cadaver igne non conburetetur, Boream Zephyrumque precatur,

Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνειῶτος.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς, δοιοῖς ἠρᾶτ' ἀνέμοισι,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ. &c.

ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκροί. vide Gutherium Lib. I. de Jure Manium cap. 26. p. 158. qui cum Homeri versibus hunc locum etiam conposuit. & adde Claud. Molinetum in Museo S. Genovevae pag. 37. hinc constat *petisti* non mutandum esse in *dedisti.* in altero autem Q. Calabri loco Lib. V. circa fin. Thetis Dea fingitur e mari mittere venti flatum ad Ajacis cadaver, ardenti rogo inpositum, consumendum. his addi potest adpositus Nonni locus Lib. XXXVII. Dionys. v. 72. & seqq. ubi Bacchus Ophielten, socium expeditionis Indicae, defunctum, rogo in silva inponit, sed igne pyram non satis corripiente ventum Eurum inplorat, ut rogum incenderet,

Πυρκαϊῇ δ' ἐπέθηκεν, ὅπῃ πέλεν ἀγριὰς ὕλη,
Οὐδὲ πυρὴν φθιμένου περιδέδρομεν ἀπτόμενον πῦρ.
Ἀλλὰ θεὸς Φαέθοντος ἑωσφόρον ὄμμα τανύσσας
Ἀγχιφανής, ἐκάλεσσεν ἑῶον Εὖρον ἀλήτην
Πυρκαϊῆς ἐπίκουρον ἄγειν ἀντίπνοον αὔρην.

minore versu, *Cur nardon flammae non oluere* legebat Lipsius Lib. II. Var. Lect. cap. 12. sed dissentit ab eo N. Heinsius ad Ovid. Epist. XV. 76. ubi similiter *olere* cum casu sexto, *Non Arabo noster rore capillus olet.* quod & aliis exemplis firmat. quibus adjice quae dedit Ciofanus ad Lib. V. Met. 405. ubi hoc loco in omnibus scriptis editisque libris *nardo* legi testatur. sic Erythraeus Indice Virgiliano in *reddent.* nostro tamen alterum hic potuit placuisse, quia utrumque *olere unguenta* & *unguentis* recte dicitur. ut El. I. huj. Libr. v. 16. *Pulpita sollemnes non oluere crocos. unguentum nardinum* felici conjectura pro *marcidum*, veteri Epigrammati, edito T. I. Anth. p. 477. restituit Cel. Ruhnkenius ad Rutilium Lupum pag. 102. quamquam *unguento Parthico* illic etiam legi posset ex Plinio Lib. XIII. c. 1. & 2.

33. *Hoc etiam grave erat, nulla mercede hyacinthos*
Injicere, & fracto busta piare cado.]

grave erit male Voss. pr. *Nec grave...* relicto spatio vacuo, in D'Orvill. sec. a man. pr. *Nec grave & erat* Askew. Heinsius legebat, *Aut hoc si grave erat.* Sed vulgatam praefero, si interrogationis nota adponatur, *Hoc etiam grave erat?* ut increpationis aculeum augeat. *grave* illo sensu quo apud Ovidium III. Trist. El. 3. 75.

At tibi, qui transis, ne sit grave, quisquis amasti,
Dicere, Nasonis molliter ossa cubent.

hyacinthos perperam de gemmis intellexit Volscus, & errat Passeratius, qui Beroaldum de floribus hyacinthis interpretantem reprehendit. & male Passeratium sequitur Th. Bartholinus in Antiq. Danicis Lib. II. cap. 10. p. 504. inde etiam in errorem ductus videtur Broukhusius, qui mirifice locum sic exponit, *grave tibi fuit, inquit Cynthia, hyacinthos meos in rogum meum injicere, ut cremarentur mecum. utpote quorum pretium, id si fecisses, periisset tibi, nullo inde ad te emolumento redituro.* sed de floribus hic capiendum, non de gemmis. vix enim credibile de pretiosis lapidibus hic agi, quod regiae magis

35. Quae modo per viles inspecta est publica noctes,
Haec nunc aurata cyclade signat humum.
Et graviora rependit iniquis pensa quasillis,
Garrula de facie si qua locuta mea est.

Nostra-

erat opulentiae. de annulo Cynthiae, qui beryllo fulgebat, igne rogi adesa, jam supra mentio erat facta v. 9. sed praesertim obstant illa *nulla mercede*, quae indicant flores, quos exiguo pretio conparare potuisse Propertium dicit, ut saltem floribus his bustum suum adspersisset, aut rogo eos injecisset, & nonnihil vini vel e fracto cado in cineres suos fudisset. referenda igitur haec ad ritum funebrem notissimum, quo coronas floreas, unguenta, vinum & alia rogo vel sepulchro ingerebant. quae etiam conjungit Lucianus in Contemplant. pag. 519. *στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ. οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες, καίουσί τι ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον ἐγχέουσιν.* ubi vide doctorum Interpretum notas. recte igitur Marklandus codici suo adscripserat, *significat opinor, florem hyacinthum, cujus color etiam huic rei proprius.* ferrugineos hyacinthos vocat Virgilius Ecl. IV. 183. de hyacintho flore & gemma vide Becichemi Quaest. Epistol. cap. 79. *busta piare*, ut *expiare manes* Ciceroni in Pison. cap. VII. p. 627. ed. Graev. & eo sensu *sacra piare* de Manibus intelligunt viri docti apud nostrum Lib. I. El. 1. 20. ubi vide. Sed pro *fracto cado* Marklandus conjecerat *stactes busta piare cado.* qua voce utitur Plautus Curc. Act. I. Sc. 2. 6.

Tu mihi stacte, tu cinnamomum, tu rosa.

sed vocem hanc Propertio non magis inferendam puto, quam cum Jac. Gronovio apud Auctorem Elegiae de Phoenice v. 89. *Protinus in stactes corpus dotabile nido.* ubi vide quae notavi. idem Marklandus etiam tentaverat, *& Phario busta piare cado.* ut apud Statium Lib. II. Silv. I. 161.

Phariique liquores Arsuram lavere comam.

35. *Quae modo per viles inspecta est publica noctes,*
Haec nunc aurata cyclade signat humum] adscripserat Marklandus forte aliquid reconditius latere, & *inspecta est publica* per Graecismum dici, ut *ὤφθη χρηστός*, *visus est benevolus*, & *σοφὸς ὤφθη* apud Sophocl. Oed. Tyr. p. 160. supra El. VI. 38. *Hectoreis cognite major avis.* idem addiderat: Quomodo vero inspecta est *publica? per viles noctes*, id est, noctibus vilibus, vili pretio locatis. Sed neque id loco huic convenire arbitror. post hoc distichum in codd. MSS. & edd. vetustis versus aliquot transponuntur, & hic collocantur duo disticha, quae infra occurrunt v. 43. usque ad v. 46. *Lygdamus uratur* &c. *Ducet damnatas* &c. quos excipiunt illa, *Quae modo per viles* & seqq. usque ad finem Elegiae. Sed cohaerebunt melius, si legantur eo ordine, quo eos disposuit Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 175 — 178. ut Lib. III. El. 13. 5. *per noctes primas* pro *noctibus primis. publica* igitur est, quae omnibus communis, nota ac famosa aliis dicitur. vid. ad Tom. I. Anth. L. pag. 438. Passeratius aliique notant respici ad morem, quo venales meretrices nudae prostabant, ut publice ab emtoribus *inspicerentur*, verbo de rebus & mercibus venalibus proprio. sed *viles noctes* hanc explicationem non admittunt. deinde *verrit humum* profertur in Thesauro L. L. Fabriano in *Cyclas*, quod tamen in nullis codd. aut edd. vetustis legitur. & forte petitum est ex Ovid. XI. Met. 166.

Verrit humum Tyrio saturata murice palla.

de cyclade veste feminarum tenuissima & fluente vide Salmas. ad Trebell. Poll. XXX. Tyran. cap. 29. p. 331. & ad Vopisci Saturn. cap. 9. & Torrent. ad Sueton. Calig. cap. 52.

37. *Et graviora rependit iniquis pensa quasillis,*] *refundit* in Borrich. Heinsiano, Leid. sec. Voss. primo & tert. meo sec. D'Orvill. pr. *Et graviora pendit* Askew. *graviora fundit* in meo primo, ed. Venet. 1475. Reg. Lep. & Volsci. sed *rependit* in Venet. 1487. Beroald. Aldinis, ceterisque, quae sanissima lectio est. ancillae enim quasillariae *pensa rependit* hera, poenae caussa, quum ea reneri jubet, vel injusto pondere adpendit. Ovidius Epist. IX. 78. *Aequaque famosae pensa rependis herae.* Lib. III. El. 13. 15. *Ah quoties famulam pensis oneravit iniquis.* Janus Dousa P. adscripserat

Noſtraque quod Petale tulit ad monumenta coronas,
40. Codicis inmundi vincula ſentit anus.
Caeditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis,
Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum.

Lyg-

ſcripſerat illa Donati ad Terent. Andr. I. 1. 9. — *a parvulo ut ſemper tibi Apud me juſta & clemens fuit ſervitus.* ubi haec notat: *juſta, in qua nihil iniquum jubetur, moderata, aequalis, cui contrarium ait Virgil. & iniquo pondere raſtri. &, Injuſto ſub faſce viam dum carpit.* ex quibus verbis hunc Propertii locum interpretandum eſſe addiderat. *graviora penſa*, ut apud Ovid. Epiſt. X. 90.

Neve traham ſerva grandia penſa manu.

& Tibullum Lib. I. El. 3. 87.

Ac circa gravibus penſis adfixa puella
Paullatim ſomno feſſa remittat opus.

qui talem ancillam *preſſum quaſillo ſcortum* vocat Lib. IV. 10. 4. *At graviora* hic legit Marklandus ad Statii Silvas p. 243. ubi plura de verbo *rependere.*

39. — *quod Petale tulit ad monumenta coronas,*
Codicis inmundi vincula ſentit anus]

Ita in Regiis, Colbert. Neap. Mentel. Borrich. Groning. D'Orvill. ceteriſque codd. & priſcis edd. ſed *corollas* in Aldi utraque, Juntina, Colin. Rovill. Gryph. Graſſeri, aliiſque. *ad monumenta corollas*, hiatu relicto, deſunt in Voſſ. quarto. *Noſtraque Petale*, omiſſo *quod*, Mentel. Leid. pr. Askew. & meo priore. prima in *Petale*, male producta. *Pethale* in priſcis edd. *Parale* vitioſe in ed. Graevii nomen jactante. videtur haec *Petale* vetula Cynthiae ancilla fuiſſe, quam fingit a pellice, quam ſe mortua amabat Propertius, catena codici, ſeu ligneo ſtipiti, inſerta vinctam ad iniquius lanificium damnatam fuiſſe, quia ad ſepulcrum ſuum coronas tulerat. hic enim verus loci hujus ſenſus, optime a Paſſeratio illuſtratus loco Juvenalis Sat. II. 54. & ſeqq.

Vos lanam trahitis, calathiſque peracta refertis
Vellera: vos tenui praegnantem ſtamine fuſum
Penelope melius, levius torquetis Arachne,
Horrida quale facit reſidens in codice pellex.

ubi Scholiaſtae verba rem expediunt: *pellicem inſequens gravioribus poenis domina, catena vinctam infigit codici, atque ita jubet facere penſa.* & ante Paſſeratium eodem illo Juvenalis loco hos Propertii verſus expoſuit Janus Parthaſius in Quaeſt. Epiſtol. pag. 38. & 39. ed. Steph. recte etiam Turnebus Lib. XXIII. cap. 21. docet ligneum ſtipitem, fuiſſe qui adligabatur pedibus ſervorum, ſi quid deliquerant. diverſas aliorum de hoc codice, vel caudice, ſententias recenſens, diſtinguit a robore ſeu mala manſione, & cum Juvenalis loco hunc quoque conferens. quod firmare potuiſſet noſtri poëtae loco infra El. VIII. 80.

Lygdamus in primis, omnis mihi cauſſa querelae,
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.

male igitur Volſcus *Codicem* exponit ciſtellam ex junco, a ſimilitudine caudae equinae dictam.

41. *Caeditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis,*
Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum.]

Caecior corrupte in Leid. pr. *Ceditur* male in nonnullis codd. & edd. vetuſtis. in quibus etiam *Lalace*, & *mortis* vitioſe in Voſſ. quarto. *Lalage* etiam nomen eſt feminae, quae ancillam ornatricem propter capillos male comtos, ſpeculo percuſſit & verberavit, apud Martialem Lib. II. Ep. 66.

Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt,
Caeditur, & ſectis iſta Plecuſa comis.

ut optime ex hoc loco, quem imitatus eſt Martialis, emendavit N. Heinſius ad Albinov. Epiced. Druſ. v. 98. pro eo quod vulgo editur,

Et cecidit ſectis iſta Plecuſa comis.

& hanc emendationem pluribus egregie adſtruxit Lib. III. Adverſ. c. 15. p. 321. intelliguntur enim utroque loco flagella ex capillis, tamquam in funem contortis facta, (qualia Furiarum flagella ex *tortis ſerpentibus* poëtae ſaepe memorant) quibus dominae in ancillas, ornatrices praeſertim, ſaeviebant. de quibus agit If. Voſſius ad Catull. p. 224. & 225. ubi in loco Martialis ex cod. Thuaneo praefert *ſaevis comis*, ut flagellum

Lygdamus uratur. candescat lamina vernae.
(Sensi ego, quum insidiis pallida vina bibi.)
45. Aut Nomas arcanas tollat versuta salivas,
Ducet damnatas ignea testa manus.

Te

gellum e crinibus intelligatur, non autem laceratae comae, quod illic a quarto codice Vossiano firmatur. talia *intorta verbera* vocat Tibullus Lib. I. El. 10. 22. male igitur Passeratius intelligebat de Lalage, e crinibus suspensa, nec melius Beroaldus per capillos tractam exposuit. pro *rogare* in Menteliano,; Groning. Leid pr. Voss. tertio *negare*. quam lectionem ineptam esse merito censet Livinejus.

43. *Lygdamus uratur. candescat lamina vernae.*] *candescant* in Borrich. & Leid. pr. *candescant lumina verna* in Excerpt. Scalig. pro varia lectione *campescat* corrupte in D'Orvill. locum obscurum esse adscripserat Marklandus. Hoc & sequens distichon nullo jure sedibus suis ejectum esse, docti jam ante me suspicati sunt. Scaliger existimat μίμησιν esse ex persona novae Propertii amicae. sed Cynthiae ipsius verba sunt, nam in praecedentibus queritur de illis, quae ex ancillis suis aut pedissequis injuste a pellice sua tractabantur. sed Lygdamo, vernae, a quo insidiis petita erat, poenas debitas ipsa praescribit, illum enim oderat. ut eumdem plecti jubet infra El. VIII. 79.

Lygdamus in primis, omnis mihi caussa querelae,
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.

hunc igitur non tantum flagellis caedi, sed & candentis ferri lamina exuri, notamque servilis infamiae ei imponi inperat. ut apud Juvenalem Sat. XIV. 22. de servo:

Uritur ardenti duo propter lintea ferro.

Chariton Aphrodisiensis Lib. I. cap. 5. pag. 8. de Chaerea irato & tormentis in ancillas & pedissequas animadvertente: ὅτι δὲ καιομένων καὶ τιμωρουμένων αὐτῶν ἔμαθε τὴν ἀλήθειαν. & Lib. III. cap. 4. pag. 50. καιόμενος δὲ καὶ τιμωρούμενος ἀντεῖχεν ἐπὶ πλεῖον. ubi vide D'Orvillii Animadv. pag. 295. alio colore Tibullus, puero suo iratus Solis ardori, ut exuratur, se eum expositurum denuntiat Lib. I. El. 10. 15.

Jam mihi persolvet poenas, pulvisque decorem
Detrahet, & ventis horrida facta coma.

Uretur facies, urentur Sole capilli,
Deteret invalidos & via longa pedes, seqq.
Ure meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga seca.

ubi vide Broukhus. Ceterum hoc Propertii versu *candescat lamina vernae* defendi potest lectio apud Cic. V. in Verr. cap. 63. *Quid cum ignes candentesque laminae, ceterique cruciatus admovebantur?* ubi *ardentes* ex Gellio & libris nonnullis MSS. praeferunt alii. sed *candentes* legi jussit Lambinus ad illud Horatii Lib. I. Epist. 15. 36. *Scilicet ut ventres lamna candente nepotum Diceret urendos.* Silius Ital. Lib. I. 171. de famulo excruciato: *Non ignes, candensque chalybs, non verbera passim Ictibus innumeris lacerum scindentia corpus, Carnificesve manus.* ubi de lamina candente, quo urebantur sontes, plura veterum loca adfert Dausquejus in Comm. pag. 21. & inter illa hunc quoque Propertii & illum Ciceronis, in quo etiam *candentes* praetulisse videtur.

44. *Sensi ego, quum insidiis pallida vina bibi.*] *vena* in Mentel. *vena bibit* Leid. pr. *pallida vina* Passeratius interpretatur, pallidis seu luridis venenis mixta. Heinsius conjecerat *pulla venena bibi*, ut *nigra, atra, & picea venena* Ovidio, & *vernae insidiis* conjungebat. ita *pallentia philtra* eidem Lib. II. A. A. 105. non *pollentia*, ut in aliis codd. forte tamen *pallida* ad ipsam Cynthiam posset referri, quae sentiens insidias, quum vina biberet, palluit. sic *pallere venenis* Nasoni Lib. VII. M. 209.

——— *currus quoque carmine nostro*
Pallet avi, pallet nostris Aurora venenis.

infra El. VIII. 54.

Palluerunt ipso labra soluta mero.

45. *Aut Nomas arcanas tollat versuta salivas,*
Ducet damnatas ignea testa manus.]

Locus a codicum MSS. librariis & Interpretibus non parum agitatus. *Aonias arcana colat* in Vaticano quinto, & utroque D'Orvill. *Ut Nomas* cod. Scalig. *At Nomas* Groning. Heinsian. &

meus.

Te patiente meae conflavit imaginis aurum?
Ardeat e nostro dotem habitura rogo.

Non

meus primus. ut legebat Passeratius. *An Nomas* Guyetus. *archanas tollat vesana* Askew. *arcana celat versura* in Regio. *celat* etiam in D'Orvill. pr. *prodat* in v. c. Perreji, Colot. & tribus Vatic. *salinas* in Mentel. Neap. Borrich. Heinsiano, duobus Leidd. Voss. tert. D'Orvill. sec. & meo utroque. *salutes* Voss. quart. mox *Dicet* in Regiis Colbertino, duobus Leidd. tribus Voss. Groning. Askew. duobus D'Orvill. & meo secundo. *Ditet* in primo. *Ducet* Excerpt. Scalig. *Licet* corrupte in Borrich. & *Dicque* in Neap. *texta* Voss. quart. Sensum loci obscurioris non eodem modo exponunt eruditi Commentatores. *arcanas salivas* Volscus explicat *venenum, quod in arcanis habeatur.* Beroaldus intelligebat, Nomada veneficam, quae salivis utebatur ad expiationes, quas in sinu ter exspuebant, legitque *Dic et*, separatis voculis, ut adloquatur Propertium, dic, ut testa ignea urat manus noxias, vel Cynthiam ab eo petere supplicium de servo Lygdamo sumi & ancilla Nomade, a quibus venenata pocula sibi erant data, quod se inter bibendum sensisse ait, adeoque Lygdamus cauterio tamquam veneficus uratur, & Nomas manifestet venena, illa quae in arcanis habuit; quod indicare cogatur per testam ignitam, qua manus sceleratae, quae venena sibi porrexerint, urantur: ideo etiam legit *prodat*, (typi vitio *probat* editum est) & *salivas*, vinum venenatum exponit, quia auctore Plinio (Lib. XXIII. 1.) sua cuique vino saliva est. cui explicationi favere quidem posset illud nostri infra El. VIII. 38. *Et Methymnaei Graja saliva meri.* sed illic malim *salivam* de vini salientis spuma intelligi. Passeratius propinatum amoris poculum explicat. Priorem Beroaldi interpretationem, & subintellecto *si*, hunc sensum praeferrem, si Nomas salivas suas arcanas, quibus fascinationes repelli credebant, cum ter in sinum despuerent, tollat seu amoveat, ignea testa *dicet* manus *damnatas*, hoc est scelestas indicabit manus, quae venenum miscuerunt. eo significatu *damnatus* nostro non infrequens. vid. supra ad El. VI. 21. *salivas* vero *lustrales* a Persio memoratas Sat. II. 32. quas huc advocat Beroaldus, alienas ab his veneficarum salivis esse. sed ad infantium recens natorum diem lustricum spectare, patebit ex Casauboni in illum locum commentario. *arcanae salivae* de magicis intelligendae, ut *arcana sacra* de veneficiis, quae silentio noctis fiunt. vide Martin. de Roa, eruditum Hispanum Cordubensem Lib. VI. Singular. cap. XI. p. 505. & 506. de ritu illo magico *despuendi in sinum* avertendi mali ominis caussa, vide Broukhusium, & quos laudat, ad Tibull. I. 2. 54. & His adde Brodaeum ad Lib. IV. Anth. Gr. pag. 481. ed. Obsop. Scaligerum ad Catalect. p. 295. & loca Theocriti apud Octav. Cajetanum Isag. ad Hist. Sicul. cap. X. §. 8. pag. 73. *Dicet* vero pro testabitur, indicabit, ex usu Propertiano est. vide ad Lib. I. El. 20. 4. *Ducet* ut edidit Broukhusius, a Scaligero est, qui exponit igne filatim liquefaciet. sed codicum MSS. auctoritatem sequi malui. & rejecit Scaligeri lectionem Gebhardus, qui non male huc affert illud nostri Lib. II. El. 23. v. 78.

Testis eris, puras, Phoebe, videre manus.

ubi *Testis eris* idem notat ac *Dices* & sic Livinejus. de priore versu confer Cl. Schrader. cap. Emend. p. 178.

47. *Te patiente meae conflavit imaginis aurum?*
Ardeat e nostro dotem habitura rogo.]

meae imaginis aurum recte Dousa in marg. ed. Canteri, & in suo libro Marklandus exponebant auream mei imaginem, effigiem ex auro. de annulo aureo, imagine Cynthiae insignito, intelligit Bonada Tom. II. Carmin. vet. ex Lapid. Collect. pag. 69. altero versu *Audax e nostro* v. c. Perreji, Colot. & duo Vaticani. *Ardent ex* vel *Ardent e nostro* in Regiis Colbert. Borrich. Leid. sec. Voss. pr. & tert. D'Orv. utroque, & meo primo. *Ardent &* Mentel. & Leid. pr. *Ardenti nostro* Askew. in aliis *Ardente ex. Ardeat e nostro* ex suo codice Scaliger. Livinejus cum Mureto praefert *Ardenti e nostro*, putatque Cynthiam exagitare, Propertium passum fuisse, ut aurum, quod sibi crematum oportuit, tamquam dotem Nomas auferret. & hanc lectionem Guyetus praeferebat & Passeratius prae illa, quae in aliis habetur, *Parthenie è nostro.* sed in nullo codice e nostris vel ed. prisca hanc lectionem reperi. si solam excipias Jac. Grasseri editionem, in qua sic excusum legitur. & illius nutricis suae meminit demum Cynthia infra v. 74. Vulpius refert ad novam Propertii amicam ex

ardenti

Non tamen insector, quamvis mereare, Properti,
50. Longa mea in libris regna fuere tuis.
Juro ego Fatorum nulli revolubile stamen,
Tergeminusque canis sic mihi molle sonet:

Me

ardenti Cynthiae rogo omnem ornatum suum, tamquam spolia & dotem habitura. sic fere Beroaldus. Sed haec ad Nomada referenda puto, de qua praecedente disticho; & recte Heinsius in notis ad Propert. p. 752. videtur suspicari in lectione *Ardent*, vel *Ardenti*, latere nomen ancillae; ideoque in marg. ed. Aldinae conjecerat *Arne*, vel *Acme*, *de nostro dotem habitura rego*. Marklandus vero legebat, *Altera & e nostro* &c.

50. *Longa mea in libris regna fuere tuis.*] *mei* perperam in Excerpt. Modii, secundo Leid. tertio & quarto Voss. & D'Orvill. sec. *mea regna* vocat Cynthia, tam quia in aeternum servitium se ei devoverat Propertius, unde Lib. III. El. 8. 18.

Inque meum semper stent tua regna caput.

quam quia in versibus Propertii velut principatum obtinuerat. sic enim ipse noster Lib. III. El. 23. 3.

Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes:
Versibus insignem te pudet esse meis?

& ejusdem Libri El. 1. 55.

Fortunata meo si qua es celebrata libello,
Carmina erunt formae tot monumenta tuae.

hac in re *regna habere* elegantissimi usus locutio est. vide hic Passeratium, & quae notavi in Addendis ad Lotichium pag. 675. sive ad Lib. II. El. 4. 70. ubi hunc Propertii versum poëta cultissimus sic imitatur,

Este mei memores ripae, Nymphaeque sorores,
Longa mea in vestris regna fuere locis.

51. *Juro ego Fatorum nulli revolubile stamen, Tergeminusque canis, sic mihi molle sonet.*]

revocabile vel *revolubile carmen* legebatur olim in codd. MSS. & vetustis edd. cum Palatinis & Commeliniano Gebhardi & Beroaldi codice, quibus consentiunt Neapolitanus, Mentelianus, Heinsianus, duo Leidenses, totidem Vossiani, D'Orvilliani, & mei, cum Regiis, Colbertino, & Askewiano. *revolubile fatum* in quarto Voss. *revocabile carmen* edidit & tueri conatus est Vulpius, quia canere aeque Parcarum est ac nere. quamquam *nulli revolubile carmen* etiam intelligi posset pro Parcarum stamine, non a *canendo*, sed *carendo* seu carminando lanam. vide Scalig. ad Tibullum pag. 144. Heins. ad Claudian. II. in Eutrop. 458. & quae notavi ad Tom. II. Antholog. Lat. pag. 267. sed *fatorum nulli revolubile stamen* optime tuetur Broukhusius, praesertim loco Tibulli Lib. I. El. 8. init.

Hunc cecinere diem Parcae, fatalia nentes
Stamina, non ulli dissoluenda Deo.

in loco autem Senecae, quem adfert ex Herc. Fur. v. 559.

Evincas utinam jura ferae Stygis,
Parcarumque colos non revocabiles.

ubi in aliis etiam est *remeabiles*, sine ulla haesitatione admitto ejus conjecturam *non revolubiles*. praesertim quia sic ipse Seneca eodem dramate v. 182.

Durae peragunt pensa Sorores,
Nec sua retro fila revolvunt.

aliis etiam exemplis, hanc lectionem probavit Marklandus ad Statii Silvas pag. 291. Statius VII. Theb. 772.

—— *inmites scis nulla revolvere Parcas*
Stamina.

Ovidius Lib. II. Met. 653.

—— *triplicesque Deae tua fila revolvent.*

ut emendavit idem Heinsius pro *resolvent*. ubi & in hoc Propertii versu *revolubile* restituit. & pluribus Lib. II. Advers. cap. 1. pag. 201. Albinovanus Epicedio Drusi v. 444.

Sed rigidum jus est, & inevitabile mortis,
Stant rata, non ulla fila tenenda manu.

ut recte Heinsius pro *tenenda*. & sic *retexere fila* de Eurydice Orpheus apud Ovid. X. Met. 31.

Eu-

Me servasse fidem. si fallo, vipera nostris
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
55. Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaque diversa remigat omnis aqua.

Una

Eurydices oro properata retexite fila. recte igitur *revolubile stamen* edidit Broukhusius, sed quod alterum versum minorem inmutaverit & ex sola Heinsii conjectura in textu ipso dederit,

Tergeminumque canem, sic mihi molle sonet.

non inmerito inprobabat Marklandus, qui codici suo adscripserat, ,, vera lectio est, *Tergeminusque canis sic mihi molle sonet.* quam Cl. Broukhusius mutavit in *Tergeminumque canem.* sine ulla caussa. certe *Tergeminusque canis* in omnibus meorum Codicum Excerptis, quibus utor, & Askewiano, duobus Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill., & meo priore, cum priscis edd. veterem igitur suo auctori lectionem restitui. *sonat* in Heinsiano & meo priore. votum hoc ex veterum opinione qua credebant piis animis nullos latratus edere Cerberum. Statius Lib. II. Silv. 1. 183.

Pone metus, letique minas desiste vereri:
Illum nec terno latrabit Cerberus ore.
Nulla soror flammis, nulla adsurgentibus hydris
Terrebit.

Lib. III. Silv. 3. 26.

Felix et (leg. *ter* cum Heinsio) *nimium felix, ploratque nato*
Umbra venit. longe Furiarum sibila, longe
Tergeminus custos.

& passim alibi. vide hic Broukhusium. hinc noster Lib. III. El. 16. 23.

Exoranda Canis tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torvi publica cymba Senis.

Exoranda nempe, ne latratu umbram terreat, sed molle sonet.

53. —— *si fallo, vipera nostris*
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.]

si falso male in Heinsiano & meo priore. infra El. XI. 27.

Ipsa loquor pro me. si fallo, poena sororum
Infelix humeros urgueat urna meos.

ubi *si fallor* perperam in plurimis MSS. vide ad Lib. II. El. 16. 16. Hunc quoque locum, ut alia plura, imitatus est Petrus Lotichius Secundus, eximia illa Elegia de Obsidione Magdeburgensi, Lib. II. El. 4. 61.

Majorum tumulos sacrasque Tuistonis umbras
Testor, & haec tacito sidera fixa polo;
Me servasse fidem. si mentior, ultima numquam,
Quae patior, tantis hora sit ulla malis.

mox corrupte *Scilicet in tumulis* in Voss. quarto. *Si libet* Askew. deinde ab ipsius Propertii manu vellem esset Heinsii conjectura, vel a codd. MSS. firmaretur, *Strix super ossa cubet.* non enim poterat Cynthia, si falleret, avem magis infaustam, viperae junctam, ossibus suis incubam inprecari, quae hominum intestina nocte comedere, & sepulcretis insidere credebatur. supra Lib. III. El. 4. 29.

Et strigis inventae perbusta jacentia plumae,
Cinctaque funesto lanea vitta toro.

ubi vide Broukhus. & quae ibidem notavi. sic funestissimi ominis, si domui strix insideret. quod lenae inprecatur Tibullus Lib. I. El. 6. 16.

Hanc volitent animae circum sua fata querentes
Semper, & e tectis strix violenta canat.

ubi conjeceram aliquando *& e bustis strix violenta canat.* licet parum referat. de noctua bustis & tectis insidente Virgilius XII. Aen. 863.

Quae quondam in bustis aut culminibus desertis
Nocte sedens, serum canit inportuna per umbras.

55. *Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,*
Turbaque diversa remigat omnis aqua.]

partita in Colotiano. quod non rejiciendum existimat Passeratius. *quaesita* in Borrich. Heinsiano, Groning. Leidensi & meo primo. quam lectionem non rejiciendam notat Broukhusius. *sortita* probabat J. Dousa & adscripserat dispartita ductis sortibus ex urna illa capitum omnium capace, ultimis sortibus. *geminas sedes* conjecerat Hein-

Una Clytaemnestrae stuprum vehit, unaque Cressae
Portat mentitae lignea monstra bovis.

Ecce

Heinsius & ante eum Passeratius, qui de duplici apud inferos piorum & inpiorum habitatione ac via intelligit, quo referri possunt illa Catonis apud Sallustium Catil. cap. 52. ubi memorat, C. Caesarem *falsa existimasse ea, quae de inferis memorantur, diverso itinere malos a bonis loca tetra, inculta, foeda atque formidolosa habere.* ita duas inferni sedes distinctas eleganter depingit Tibullus Lib. I. El. 3. ubi de altera infortunata v. 67.

At scelerata jacet sedes, in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra sonant.

ubi necesse non est *tacet sedes* emendare cum Crusio in Probabil. Critic. pag. 9. Sed innuitur hic potius gemina, seu diversa sedes, quae in cymba Charontis turbae vectorum adsignatur, ut ex sequentibus manifestum est. Graevius vero in Epist. ad Heins. Tom. IV. Syllog. pag. 226. sic interpretatur: *Nam gemina turba sortita est sedes, scilicet diversas per turpem amnem, & omnis illa turba remigat diversas undas.* vel praefert nonnullarum edd. lectionem *partita*, hoc sensu, *est gemina sive duplex sedes, piorum & inpiorum, partita, sive deserta, per turpem amnem, Cocytum seu Styga, ut apud Horat. Lib. I. od.* 13. sedes discreta piorum. *sortita* tamen mihi praeferendum videtur. & si codices addicerent, mallem *tristem amnem* pro *turpem*, quamvis illam lectionem probasse videatur Broukhusius in notis ad Tibull. Lib. I. El. XI. 36 quia hunc locum illic confert cum istis Albii versibus,

Non seges est infra, non vinea culta; sed audax
Cerberus, & Stygiae navita turpis aquae.

ubi antea edebatur *puppis.* in Excerptis Lipsii *navita pullus.* ipse vero in notis suis MSS. antea conjecerat *navita putris.* quod in editis rejecisse videtur. ut vero illic ostendat *turpis* epitheton ad res infernas aptum, frustra Virgilii descriptionem inferni adfert Broukhusius, in qua *turpis Egestas* dicitur, epitheto etiam extra Orcum egestati proprio. ut ibidem praecedit *tristis Senectus*, quo tamen argumento non uterer ad *tristem amnem* hic firmandum. sed & ipse Tibulli versus, *Non seges est infra, non vinea culta.* & Sallustiana, quae supra etiam produxi, ubi inferorum *loca tetra. inculta, foeda, ac formidolosa* appellantur propugnare videntur, *tristia* propriore epitheto dici, seu inamoena & horrida, quaecumque ad sedes infernas spectant. quin & ipse Broukhusius *Parcas*, & Deos infernales, resque omnes Inferorum epitheto peculiari *tristes* dici observat ad ejusdem Tibulli Lib. III. El. 3. 35. quapropter ex loco Virgilii de Charonte quem adfert, ex Lib. VI. A. 315. *Navita sed tristis, nunc hos, nunc accipit illos*, praestaret in priore Tibulli loco legere, *& Stygiae navita tristis aquae. tristem* igitur hic *amnem* de Cocyto vel Styge, quam *paludem nigram*, & *aquam ignavam* ibidem dicit Tibullus. Virgilius VI. Aen. 438.

Fas obstat, tristique palus inamabilis unda.

ubi *tristem undam & inamabilem paludem* Pierius dici notat, quam στυγερὴν de Acheronte vocavit Homerus. sic *tristia Tartara* IV. Aen. 243. *tristia* inferni *regna* Horatio III. od. 4. 46. & apud alios passim. *tristis* vero & *turpis* frequenter confundi saepe notarunt viri eruditi. vide Heins. ad Claud. I. in Rufin. 324. Drakenb. ad Silium XII. 185. & Patrui mei notas ad Lucan. IX. 391. deinde *navigat* in Regio, Colbertino, Mentel. Borrich. Groning. Heinsiano, primo Leid. & meo, ed. Venet. 1487. & Beroaldina. sed *remigat* recte in Venet. 1475. Reg. Lep. Volsci, utraque Aldi, Junt. Colin. Rovill. Gryphii, Grasseri, aliisque. defunctorum enim animae in cymba Charontis remigabant. vide hic Broukhus. & quae notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 11. seu ad elegantissimum Epigr. XIII. v. 21. cujus partem e Grutero hic profert Broukhusius. *amnis aqua* male in Heinsiano, & meo priore.

57. *Una Clytaemnestrae stuprum vehit, unaque Cressae*
Portat mentitae &c.]

Clymnestre in Neapol. *altera Crassae* in plerisque codd. & edd. vetustis. quibus accedunt duo Leidd. tres Voss. uterque D'Orvill. & mei. quod ex seq. disticho petitum recte notat Broukhusius. *unaque classe* in margine tertii Voss. *& fera Cressae* in quinto Vaticano. *atraque* in v. c. Perreji. Colot. tribus Vaticanis, & ed. Beroaldina. *albaque* in aliis legi scribit Passeratius. ut *alba vacca* jungatur albo tauro. quod recte rejicit Gebhardus. *unaque* ex Livineji conjectura recepit Broukhusius. ut una & eadem navis Clytaemnestram

Ecce coronato pars altera vecta phaselo,
60. Mulcet ubi Elysias aura beata rosas.

Qua

nestram & Pasiphaën vehere dicatur, quemadmodum altera Andromeden & Hypermnestram, quia *sedes geminas* & diversas per amnem luridum turba omnis sortita est.

59. *Ecce coronato pars altera vecta phaselo,*
Mulcet ubi Elysias aura beata rosas.]

Festa coronato conjiciebat eruditissimus Eldikius. sed vulgatam servari jubet illud nostri Lib. III. El. 23. 15.

Ecce coronatae portum tetigere carinae.

parta phaselo in Neap. Excerpt. Scalig. Commeliniano Gebhardi, Borrich. Harlejano Musei Britann. Leid. sec. tribus Voss. utroque D'Orvill. meis, ed. Regiensi, Venet. 1475. Volsci, Aldi utraque, Junt. Colin. & Grafferi. *pacta* in priore Palatino. *parta fasello* Askew. *vesta* Vatic. sec. sed *vecta*, praeter codices a Broukhusio indicatos, in v. c. Perreji, Colot. primo Vatic. Fruter. Mentel. ed. Venet. 1487. Beroaldina, Antv. Christ. Plant 1560. Canteri & Dousar. Rapheleng. *victa* ed. Muret. & Rovill. mox *elisas* corrupte in cod. Scal. Mentel. Leid. pr. & D'Orv. sec. a m. pr. *Elysas* Neap. *elixas* Askew. *effusas* adfert Is. Vossius ad Catull. pag. 154. vide ad Lotich. pag. 651. *turba beata* male in Commeliniano Gebhardi. passim enim poëtis *mulcere* flores & plantas, seu nutrire dicuntur *aurae*, Zephyri, vel rore matutino Eos, ut in illo Catulli loco ex Carm. Nupt. v. 41.

Ut flos in septis secretus nascitur hortis,
Quem mulcent aurae, firmat Sol, educat imber.

sic in Epith. Pelei & Thetid. v. 89.

Quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
Aurave distinctos educit verna colores.

& v. 282.

—— quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fecunda Favoni.

sed haec e Graecis Latinisque poëtis praeclare illustravit Cel. Valckenarius ad Euripid. Hippol. v. 78. hinc in camporum beatorum descriptione Tibulliana, cum his conferenda; v. 59.

Hic choreae cantusque vigent, passimque vagantes
Dulce sonant tenui gutture carmen aves.
Fert casiam non culta seges, totosque per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.

Valer. Fl. Lib. I. 843.

—— donec silvas & amoena piorum
Deveniant, camposque, ubi Sol, totumque per annum
Durat aprica dies, thiasique, chorique virorum,
Carminaque, & quorum populis jam nulla cupido.

& talem sedis Elysiae felicitatem, obvia apud veteres poëtas descriptione, depingere etiam conatus est auctor Graeci Epigrammatis, seu Epitaphii, a P. Aelio Abascanto filiae Aeliae Protae positi, quod vitiosissime in prima Gruteri edit. Commeliniana, sed emendatius in ultima pag. DCCIII. 1. sic editum est:

Οὐκ ἔθανες, Πρώτη, μετέβης δ' ἐς ἀμείνονα χῶρον,
Καὶ ναίεις μακάρων νήσους θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ,
Ἔνθα κατ' Ἠλυσίων πεδίων σκιρτῶσα γέγηθας
Ἄνθεσιν ἐν μαλακοῖσι, κακῶν ἐκτόσθεν ἁπάντων.
Οὐ χειμὼν λυπεῖ σ', οὐ καῦμ', οὐ νοῦσος ἐνοχλεῖ,
Οὐ πεινῇς, οὐ δίψος ἔχεις. ἀλλ' οὐδὲ ποθεινὸς
Ἀνθρώποις ἔτι σοὶ βιοτὴ. ζώεις γὰρ ἀμέμπτως
Αὐγαῖς ἐν καθαραῖσιν Ὀλύμπου πλήσιον ὄντως.

neque etiam sine mendis exstat apud Fleetwoodum in Syllog. Inscr. Antiq. p. 251. & uno versu deficiente apud Murator. Tom. II. Thes. pag. MCXXVI. 4. unde miror Gorium Tom. II. Inscript. Florent. pag 119. primam Gruteri editionem secutum fuisse. Addidit autem eruditissimi Ant. Mar. Salvinii versionem Latinam metricam, cum qua Musarum studiosis volupe erit conparare hanc Hug. Grotii interpretationem ineditam:

Non equidem extincta es, Prote, meliora petisti
Sed loca: jamque arvis gaudes habitare beatis,
Elysium festis persultans laeta choreis,
Floribus uber ubi tellus, ignara malorum.
Non te saeva lues laedit, nec bruma, nec aestas;
Esuries tibi nulla, sitis tibi nulla, nec aevi
Est desiderium nostri. nam libera vivis
Lumine in aetherio, rerum vicina parenti.

 61. *Qua*

Qua numerosa fides, quaque aera rotunda Cybebes,
Mitratisque sonant Lydia plectra choris.
Andromedeque, & Hypermnestre sine fraude maritae
Narrant historiae pectora nota suae.

65. Haec

61. *Qua numerosa fides, quaque aera rotunda Cybebes,*] ex corruptissimis codd. MSS. & edd. veterum lectionibus haec ita sanarunt viri eruditi. *nemorosa fides* vitiose in Voss. tertio. *numerosa fides*, seu cithara, dicitur, quia ad varios numeros & modos percutitur. quo sensu res *numerosae*, quae variis partibus constant. de qua vocis elegantia vide notas ad Tom. II. Anth. L. pag. 264. deinde *quaque errat turba Cybelles* in v. c. Perreji, Vatic. pr. & quint. Regiis, & Vossiano quarto a man. sec. ut in ed. Veneta 1487. Beroaldina, Rovill. Gryph. 1573. & Canteri. *qua quaerar ut unda* Neap. Groning. Leid. sec. Voss. pr. & sec. D'Orv. pr. meoque altero. *qua querar ne unda* Askew. *quae quaerat in unda Cybeles* Colbert. in Veneta 1475. Regiensi, & Volsci *qua querat in unda Cybelles Muratisque sonant. qua quaeritur unda Cybelles* Mentel. Leid. pr. ed. Ald. utraque, Junt. Colin. Gryphiana 1551. & 1561. Antverp. Christ. Plant. 1560. & Grasseri. *qua querar in ida Cybeles* in Heinsiano, & meo priore. *qua quaeram in unda* Borrich. sed *quaeris qua buxa* in Colotiano. *qua buxus & unda* Pontani codex, unde forsan non male legi posset, *qua buxus & aera Cybebes.* recepta lectio *aera rotunda* auctores habet Scaligerum & Turnebum Lib. XXIII. cap. 7. eamque ex Vaticano & Ursini codice probavit Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. 20. ut hac forma Cybebes cymbala passim in monumentis antiquis conspiciuntur. & sic in ed. Scalig. & Dousarum Raphelengiana. *aere recurva* conjicit Passeratius, quod irridet Gebhardus. *quaque aera incurva* Heinsius Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 23. idque se pluribus adstruxisse in curis secundis ad Prudent. Hymn. X. Peristeph. v. 200. addit. illae autem secundae curae nunc desiderantur, sed in editis notis ex cod. Rottendorphiano illic emendabat, *Per multa Matris aera plorandus spado.* pro *Matris sacra.*

63. *Andromedeque & Hypermnestre, sine fraude maritae,*
Narrant historiae pectora nota suae.]

Andromedesque & Hyperaenestrae male in meo secundo, & v. 67. de scriptura aliorum codicum *Hypermestre* vide Voss. II. de Anal. cap. 2. p. 662. & Broukhus. supra ad Lib. III. El. XI. 55. Hic vero concinnius scribetur *Andromedeque & Hypermnestra.* ne utrumque nomen ejusdem sit terminationis, & ultima in *Hypermnestra* producatur, ut saepe. de quo alibi. *sine fraude marita* conjecerat Heinsius. sed non opus, *maritae sine fraude*, viris suis fideles. altero versu *Historiae noceant* in Mentel. & primo Leid. unde colligi posset in aliis transpositas fuisse voces, *Historiae narrant. corpora nota* ex suo codice Scaliger. pro *nota* vitiose in D'Orvill. pr. *nocte. pectora nota* a Regiis, Colbertino, & reliquis meis codd. & edd. vetustis firmantur. Marklandus conjecerat, *Narrant historias, pectora nota, suas.* & *pectora* intelligebat, ut apud Virgil. II. Aen. 349. *juvenes, fortissima frustra pectora.* Ovid. V. Fast. 71. *Romulus hoc vidit: selectaque pectora, Patres Dixit: ad hos Urbis summa relata novae.* & IV. Trist. 10. 91.

—— ad vos studiosa revertor
Pectora, qui vitae quaeritis acta meae.

tempora tentaverat Ayrmannus. *foedera nota* Heinsius. Vulpius in prima editione per *corpora* intelligebat summam gestorum, quomodo *historiae, doctrinae corpus*, pro summa, vel pudenti, ut ait, ac minima mutatione legebat,

Narrant historiae corpora nota sua.

hoc est, *pulchritudinem* corporum suorum historiis pervulgatam. Non multum tamen huic conatui ipse videtur tribuisse, quia addit, *sed non ausim. metuo enim ea censura notari, qua saepe alios castigo.* quae verba in curis secundis omisit, proposita tamen eadem interpretatione & emendatione. Non indigent censura operosa, quia eas commemorare, refutationis instar habet. Mihi prae ceteris virorum doctorum conjecturis probandum videtur, ut cum Livinejo & Schotto legatur, *Narrant historiae pignora nota suae*, quod propius accedit ad codd. MSS. lectionem *pectora.* ut Perseus sequente disticho, propter Andromeden vinculis solutam, & Hypermnestre propter pietatem Lynceo praestitam, velut fidi

amoris

65. Haec ſua maternis queritur livere catenis
Brachia, nec meritas frigida ſaxa manus.
Narrat Hypermneſtre magnum auſas eſſe ſorores:
In ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum.
Sic mortis lacrimis vitae ſanamus amores.
70. Celo ego perfidiae crimina multa tuae.

Sed

amoris *pignora* dicantur. infra El. XI. 12.

Quid mihi conjugium Paulli, quid currus avorum
Profuit? aut famae pignora tanta meae?

hiſtoriae vocis in ejuſmodi rebus frequens Propertio uſus eſt. Lib. I. El. 15. 24. *Tu quoque uti fieres nobilis hiſtoria.* Lib. III. El. 19. 18. *Et caput argutae praebeat hiſtoriae.* & El. 21. 20. *Famam Roma tuae non pudet hiſtoriae.* Ovidius II. Am. 4. 44. *Omnibus hiſtoriis ſe meus aptat amor.* vide ſupra ad Lib. II. El. 1. 16. *Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.*

65. *Haec ſua maternis queritur livere catenis Brachia,*]

ſic optime Scaliger, & Lipſius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 20. reſtituerunt, pro vitioſa plurimorum codicum & edd. antiquarum ſcriptura, *Haec ſumma aeternis*, in quam conſpirant etiam Regii, Colbert. duo Leidd. tres Voſſiani, Askew. duo D'Orvill. & mei, praeter ſolum Groninganum, qui veram ſervavit lectionem, a Broukhuſio operoſe vindicatam, quem miror praeteriiſſe Ipſius Propertii locum ex Lib. III. El. 21. 29.

Non hic Andromedae reſonant pro matre catenae.

male igitur contra Lipſium alteram ſcripturam defendit Livinejus, & Andr. Schottus Lib. II. Obſerv. cap. 57. ſed recte *Haec ſua maternis* tuetur etiam Gebhardus.

67 *Narrat Hypermneſtre magnum auſas eſſe ſorores:*
In ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum.]

hoc modo legitur & interpungitur in MSS, & edd. vetuſtis. Heinſius Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 24. volebat,

Narrat Hypermneſtra magnum auſas iſſe ſorores
In ſcelus: hic animum non valuiſſe ſuum.

ut *in ſcelus iſſe* dictum ſit, quomodo apud Nasonem VI. Faſt. 526.

——— *& furiis in ſcelus iſſe piget.*

ſed diſtichum hoc ſanum eſſe exiſtimo. pro *non valuiſſe* perperam in Heinſiano & meo priore *non violaſſe. animum non valuiſſe in hoc ſcelus* eſt, animum ſceleri inparem non potuiſſe illud peragere. *valere in mare* apud noſtrum Lib. III. El. 5. 58.

In mare cui ſoliti non valuere doli.

& *valere in poenam* Ovidio Lib. I. Am. 7. 26.

Et valui poenam fortis in ipſe meam.

ubi vide Patrui mei notas, & doctorum Interpretum ad Cic. I. Catil. cap. 6.

69. *Sic mortis lacrimis vitae ſanamus amores.*] ſenſum & loquendi modum hoc in verſu vix capere me fateor. Paſſeratius exponit, *ſic medemur vulneribus amoris, quae in vita accepimus, & pro medicina illius mali ſunt lacrimae*, notatque in aliis libris legi *ſolamur*, quam lectionem ut indubitatam contextui inſeruit Broukhuſius, verbo quidem poëtis hac in re proprio, de quo praeter exempla ab eo producta vide alia apud Titium ad Nemeſian. Ecl. IV. 19. & adde quae notavi ad Lotich. pag. 223. *Satiamus* ex Palatino profert Gebhardus, quod etiam in duobus Vaticanis legitur, ut *ſaciamus* ex v. c. in margine ed. Ald. notaverat Perrejus. praevalet tamen apud me plurium codicum numerus, in quibus *ſanamus amores*, ut in ceteris omnibus MSS. quorum Excerptis utor, Regiis, Colbert. Mentel. Askew. Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. meis, & quidquid eſt antiquarum editionum. Hanc igitur ſcripturam veterem auctori reddendam cenſui. Sed hac curatione non abſolvitur loci procul dubio aegri medicina. quis enim *mortis lacrimas*, & *vitae amores* dixerit, ignoro, ſed proveniſſe hanc

lectio-

Sed tibi nunc mandata damus. Si forte moveris,
Si te non totum Doridos herba tenet.
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis
Parthenie: patuit, nec tibi avara fuit.

75. De-

lectionem arbitror a sciolo glossatore, acumen in oppositione *mortis* & *vitae* quaerente. neque rem expedit Passeratius, qui *mortis*, *mortuorum Manium* exponit. talis enim interpretatio eo magis corruptelam confirmat. quam subodoratus est Heinsius, quum conjiceret, *Sic ortis lacrimis*. neque *vitae amores* satisfecisse videntur Marklando, qui tentaverat, *vitae sanamus amara*, cujus conjecturae rationem se in Notis redditurum adscripserat, adnotato loco ex Lib. I. El. 10. 17.

Et possum alterius curas sanare recentes.

pro *Sic* melius in Heinsiano & primo meo codice *Hic*. pro *vitae* in Groningano *in te*. Mihi videntur haec ita restitui posse,

Sic (vel *Hic* e MSS.) moestis *lacrimis* veteres *sanamus amores.*

moestis lacrimis non magis otiosum aut nimis vulgare est epitheton, quam *moestis fletibus* Lib. I. El. 5. v. 15. *Et tremulus* moestis *orietur* fletibus *horror*. talia plura epitheta substantivis suis adfinia amant poëtae veteres, ut *moestus dolor*, *pavidus timor*, *muta silentia*, *liquidae aquae*, & sim. sed tamen ita, ut vim vocis adpositae augeant. de quibus vide Patrui mei notas ad Ovid. II. Met. 66. & quae dedi ad Lotichium Lib. I. El. 8. 27. *veteres amores* etiam ex more poëtarum conjeci. Catullus Ep. XCVII.

Cum desiderio veteres *renovamus* amores.

Tibullus Lib. II. El. 4. 47.

Atque aliquis senior veteres *veneratur* amores.

Ovidius V. Met. 576.

Fluminis Elei veteres *narravit* amores.

audacius hariolari vix audeo,

Post mortem lacrimis veteres sanamus amores.

ut Lib. III. El. 14. 27.

Post mortem tumuli sic infamantur amantum.

alia excogitent, quibus felicius acumen Criticum est. minore versu *Caelo* male in vetustis edd. *Cedo ego* Askew. *Calleo perfidiae* in D'Orvill. sec. & *carmina* in primo. mox *Haec tibi nunc mandata damus* Heinsius.

72. *Si te non totum Doridos herba tenet.*] *Colchidos*. in v. c. Perreji cum primo & sec. Vaticano, ut legebat Demsterus ad Rosin. Lib. II. Antiq. cap. 10. & ad Claudian. I. in Ruf. 153. ut ad Medeam referatur. quod jam ante eum occupasse Volscum & Beroaldum notavit Broukhusius, sed rejecit. *Claridos herba* Askew. quod accedit ad *Chloridos*, ut in Borrich. duobus Leidd. tribus Voss. & utroque D'Orvill. *Sed te non totum Colchidos* in ed. Volsci. *Cloridos* in meo secundo, & priscis edd. vel *Chloridos*, ut in Aldinis, Juntina, Colin. & sequentibus. *Doridos* in cod. Scaligeri, Heinsiano, & meo priore. quod praetulit, & amicae novae Propertii nomen censuit Broukhusius. *Et te non totum* Heinsius.

73. *Nutrix in tremulis ne quid desideret annis Parthenie: patuit, nec tibi avara fuit.*]

potuit in Neap. Vatic. quinto, Mentel. Borrich. Heinsiano, Leid. secundo, tribus Voss. utroque D'Orv., meo primo, & edd. antiquioribus, in quibus etiam *sibi avara*. *Parthoniae potuit* in meo sec. & ed. Volsci. *potuit* etiam Askew. in quo male *in teneris*. *amara* v. c. Perreji, cum duobus Vatic. *potuit nec sibi avara fuit* in uno Regio. *patuit nec tibi amara fuit* in altero. *amara* defendi posset ex Ovidio Epist. XVIII. v. 115. *Atque ita cunctatus monitu nutricis amarae*. ut legebat Heinsius, licet *monitu amaro* rectius alii praeferant. *patuit* recte Guyetus ad Terent. Heaut. II. 1. p. 125. interpretatur, *faciles aditus praebuit*, *obsequens fuit*. & in illo Terentii loco legit,

Mea est patens, procax, magnifica.

pro *potens*. sed Boeclero conjecturam illam improbante. sic apud Ovid. II. Am. 19. 25. *Pinguis amor*, *nimiumque patens*, ut pro *potens* emen-

75. Deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu est,
Ne speculum dominae porrigat illa novae.
Et quoscumque meo fecisti nomine versus,
Ure mihi. laudes desine habere meas.

Pelle

emendavit Heinsius, cujus notae illic plura exempla subpeditant. idemque Lib. I. A. A. 63. ex cod. MS. praeferebat, *Sive cupis juvenem; juvenes tibi mille patebunt.* pro *placebunt.* & latiori sensu *patere* dicitur puella, quae facilem sui copiam praebet. de quo vide ad T. I. Anth. L. pag. 350. & T. II p. 525. neque aliter hoc in loco *patuit* intelligebat Marklandus, qui libro suo adscripserat, *facilis tibi accessus, obvius & expositus fuit.* ut apud Plinium in Epistolis. —— & contra *difficiles aditus* apud Horat. Lib. I. Sat 9. 56. Nescio quem Plinii locum innuerit, nisi forte ex Lib. V. Epist. 19. *scribas tuis, ut illi villa, ut domus pateat.*

75. *Deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu est,*] *Latrix* vitiose in Leid. sec. Voss. pr. & tert. D'Orv. pr. & meo utroque. *Lathis* in uno Regio. in altero *lachrymis.* quod etiam est in Mentel. Leid. pr. ed. Ven. 1475. & Regiensi. *Latrys* ed. Volsci. *Lathris* in Beroaldina. sed *Latris* recte in utraque Aldi, Junt. Colin. Muret. Rovill. Gryph. Grasseri, ceterisque. *Latris* enim, *cui nomen ab usu*, Graecis est Λάτρις, Λάτριδος; ἀπὸ τῦ λατρεύειν. de cujus nominis ratione videnda sunt, quae notavit Cel. Valckenaerius Animadv. ad Ammon. Lib. II. cap. 4. pag. 99. Janus Dousa ed. Rovillianae adscripserat, *vide ridiculum hoc loco errorem Scaligeri in Martialis versu corrumpendo.* Notaverat nimirum Scaliger in prima & altera editione, ancillas, quas in deliciis habebant, *abras* Atticis vocatas, producto Martialis loco, ex Lib. III. Ep. 42. in quo corrigebat,

Lomento, rugas uteri quo condere tentas,
Polla, tibi ventrem non nihil abra linit.

pro vulgata, quam ineptam dicit, *tibi ventrem, non mihi labra linis.* neque hanc viri magni emendationem probavit Scriverius, qui eam audacem & temerariam vocat. Sed in curis secundis, seu postrema ed. in Bibliop. Commel. an. 1600. excusa, haec delevit Scaliger. *ab usu est* edidi, quia sic in plerisque MSS. & edd. vetustis. altero versu *Nec speculum* Leid. pr. *porriget* Mentel. *illa meae* in uno Regio.

77. *Et quoscumque meo fecisti nomine versus,*
Ure mihi.]

meo nomine pro *meo nomini* dictum notat Vossius Lib. II. de Analog. cap. 10. & sic Scioppius in Instit. Gramm. pag. 135. quod saepe Propertio usitatum notavi ad Lib. III. El. 9 40. Heinsius conjecerat *Ure tibi.* Sed forte melius erit, si interpungamus,

Et quoscumque meo fecisti nomine versus,
Ure, tibi laudes desine habere meas.

explicat hunc locum Valens Guellius ad Virg. XI. Aen. 194. & refert ad veterum superstitionem, qua defunctis carissima pignora rogo funereo injiciebant, adeoque Cynthiae umbra Propertium roget, ut comburat omnes de se scriptos versus, eumque obtestetur, ut encomia tot versibus ejus sibi sacrata, tamquam gratissimas inferias, ad manes suos placandos rogalibus ignibus injiciat. quod minime rejiciendum videtur. sic enim in suo etiam funere ipse Propertius Cynthiam rogat Lib. II. El. 10. 25.

Desit odoriferis ordo mihi lancibus; adsint
Plebeji parvae funeris exsequiae.
Sat mea sat magna est si tres sint pompa libelli:
Quos ego Persephonae maxima dona feram.

ubi *tres libellos*, quos exsequiis suis inferias exigit, ad tres suos Amorum libros nonnulli referunt, sed intelligi potius Mimnermi, Callimachi, & Philetae carmina, quae adsiduo usu contriverat, notavi ad Ejusd. Elegiae v. 17. hoc autem in loco noster respicere videtur ad illa Homeri Iliad. X. circa finem, ubi Hectorem ab Achille dilaceratum lugens mater, omnia ejus pretiosa, nulli usui amplius futura, igne conburenda tradit:

Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
Οὐδὲν σοί γ' ὄφελος.

79. Pelle

Pelle hederam tumulo, mihi quae pugnante corymbo
80. Mollia contortis adligat ossa comis.
Pomosis Anio qua spumifer incubat arvis,
Et numquam Herculeo numine pallet ebur.

Hoc

79. *Pelle hederam tumulo, mihi quae pugnante corymbo*
Mollia contortis adligat ossa comis.]

Velle hederam tumulo Heinsius, & ante eum Passeratius conjecerant. *fluvio* corrupte in Borrich. Heinsiano, & meo priore. *multo* Voss. quart. sed *Pelle* non videtur sollicitandum. hedera obumbrari tumulum suum vetat, quia veteres sepulcra sua virgultis & vepribus obtegi deprecabantur. de quo more vide quae notavi ad Epigramma vetus in Tom. II. Anth. Lat. pag. 133. & 134.

Ne patiare meis tumulis increscere silvas,
Sic tibi larga Ceres dona det, & Bromius.

contra Anacreontis tumulo corymbos hederae florescere adprecatur Antipater Sidonius Lib. III. Anthol. Graec. Tit. XXV. Ep. 46. in sequentibus exponendis valde aestuat Passeratius. nam *mihi quae pugnante corymbo* interpretatur, *racemis & uvis hederae mihi inimicis & infestis. pugnans* igitur *corymbus* est infestus. & conjicit *ora* legendum, hoc est *inplexis hedera crinibus*, vel denique *corymbo* & *comis contortis* duplicem esse ablativum. tam contortae explicationes plerumque produnt difficultatem in locis difficilibus & mendosis bene enodandis. non enim dubito *pugnante corymbo* corruptum esse. conjeceram aliquando *pallente corymbo*, ut in illo Virgilii Ecl. III. 39.

Diffusos hedera vestis pallente corymbos.

Sed nunc magis adridet, ut reponatur,

—— mihi quae pungente *corymbo*
Mollia contortis adligat ossa comis.

nam *pungente* & *pugnante* scripturae discrimine minus differunt, hoc sensu, ne hedera corymbis, seu ramorum acuminibus pungentibus mollia ossa laedat, & comis suis contortis ac serpentibus inplicet. *Mollis* vel *Molli* perperam in variis codd. MSS. *cum totis comis* male in Mentel. & Leid. pr.

81. *Pomosis Anio qua spumifer incubat arvis,*] ita nunc restitutum fuit a Broukhusio, adplaudente Bentlejo ad Horat. Lib. I. od. 7. 14. quum in omnibus scriptis & editis antea legeretur *Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis.* neque defenditur haec lectio ex alio nostri loco huj. Libr. El. IV. 5. *Silvani ramosa domus.* nam aeque absurdum hic est *arva* dici *ramosa*, quam fluvium *pomiferum.* & ideo Bentlejus etiam discedit a N. Heinsio, qui apud Ovidium Lib. III. El. 6. 46. emendabat, de Aniene,

— qui per cava saxa volutans
Tiburis Argei pomifer arva rigas.

& reponere malebat *pomifera arva*, ut apud Silium Ital. IV. 225.

Quosque sub Herculeis taciturno flumine muris
Pomifera arva creant.

ubi vide Drakenborchium. sed Bentlejo oblocutus est Rich. Johnson in Aristarch. Anti-Bentl. pag. 47. eumque secutus J. Clericus Tom. VII. Bibl. Ant. & Nov. P. I. pag. 94. & 95. ita *pomifer annus* pro autumno, apud Horat. III. od. 23. 8. *Pomiferi grave tempus anni.* ut legit Marklandus ad Statii Silvas pag. 35. sic apud nostrum Lib. I. El. 2. 11. conjectura verosimili etiam emendabat Heinsius, *Surgat & in solis pomosior arbutus antris.* ubi vide quae notata sunt. dein *spumifer* recte etiam repositum fuit a Broukhusio, laudante Marklando Epist. Critic. ad Fr. Harium pag. 35. id autem epitheton in Ovidii loco supra prolato servari malunt viri eruditi, quia illic de rapidis fluviis agit. & recte, ibidem hic amnis, quem *per cava saxa volutum* ait, mox v. 51. *rapidis animosus ab undis* dicitur. & *praeceps* Horatio est, nam ex alta cataracta Anio apud oppidum Tibur praecipitatur. vide Cluver. Lib. II. Ital. Ant. cap. 10. pag. 714. seq. versu *fallit ebur* male in Mentel. & Leid. pr. *Qua niveum Herc. num. pallet ebur* ad marg. ed. Ald. conjecerat Heinsius. sed *numquam pallet ebur* minime tentandum, quia Tibure, aëris beneficio, semper candere & numquam pallescere ebur tradunt veteres, & vulgatam prae ceteris tuetur Silius Italicus Lib. XII. 229.

Quale micat, semperque novum est, quod Tiburis aura
Pascit, ebur.

quo

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna,
Sed breve, quod currens vector ab urbe legat:
85. *Hic Tiburtina jacet aurea Cynthia terra.*
Acceſſit ripae laus, Aniene, tuae.
Nec tu ſperne piis venientia ſomnia portis.
Quum pia venerunt ſomnia, pondus habent.

Non

quo loco aliiſque rem optime illuſtravit Broukhuſius. cui adde Fr. Junium Lib. III. de Pictur. Vet. cap. XI. pag. 290. 291. *Herculeo nomine* male in Mentel. primo Voſſ. aliiſque.

83. *Hoc carmen media dignum me ſcribe columna, Sed breve, quod currens vector ab urbe legat.*]

Hic carmen in Mentel. Borrich. Heinſian. duobus Leidd. tribus Voſſ. & D'Orv. ſec. Askew. & priſcis edd. *I, carmen* correxerat Heinſius, ut ſaepe hanc voculam aliis veterum poëtarum locis reddidit. de quo vide ad Tom. I. Anth. Lat. p. 510. *Non carmen* D'Orv. pr. ut opponantur, *non me dignum, ſed breve carmen. dignum media* in Voſſ. tert. *ſed breve* in omnibus MSS. & editis. ut Lib. II. El. 1. 82.

Et breve in exiguo marmore nomen ero.

vide Neapol. ad Ovid. III. Faſt. 548. *Sed bene* negligenter in ed. Graeviana. deinde *currus vector* in Borrich. Heinſiano, Voſſ. pr. & quarto, meoque priore. unde forte legendum *curru vector* vel *vectus.* ſic Lib. II. El. 1. 85.

Si te forte meo ducet via proxima buſto,
Eſſeda caelatis ſiſte Britanna jugis:
Taliaque illacrimans mutae jace verba favillae,
Huic miſero fatum dura puella fuit.

victor male in D'Orvill. pr. *lector* in ſec. a man. pr. Janus tamen Douſa in margine ed. Rovill. *currens vector* exponebat, curſim ac properanter praeternavigantes legant, ſeu oculo praetereunte, ut apud Horat. Lib. I. od. 28. 36. *licebit injecto ter pulvere curras.* id eſt, naviges porro. procul dubio in animo habebat illud Ovidii III. Triſt. El. 3. 71.

Quoſque legat verſus oculo properante viator,
Grandibus in tumuli marmore caede notis.

& ſic fere Paſſeratius.

85. *Hic Tiburtina jacet aurea Cynthia terra Acceſſit ripae laus, Aniene, tuae.*]

Tiburtina jacet hic vel *hac* in Regiis, Voſſ. quarto, D'Orvill. ſec. a man. pr. & meo priore. *Tiburina jacet hac* Mentel. Voſſ. pr. *Tiberina jacet hac* prim. Leid. *Si Tiburina jacet hac aurea* Colbert. *Hac Tyburtina* Borrich. *Tiburtina jacet hic adrā* in Askew. *Sed Tiburtina jacet hic* Neap. & meus ſecundus. *Tyburina jacet hac* ed. Ven. 1475. Regienſis, & Volſci. *Tiburtina jacet hic* Venet. 1487. & Beroaldi. *Hac Tiburnia jacet* ſecunda Aldi. ſed *Hac Tyburtina* in prima, Junt. & Colin. in ceteris *Hic Tiburtina.* altero verſu *laus & Amane* Neap. & Voſſ. pr. *laus Aniane* in meo ſec. ſed *Anienus* fluvii aeque nomen ac *Anio*, quia *Anienus* illius Deus eſt. vid. Cluver. Lib. II. Ital. Ant. cap. 10. pag. 712. & Marklandum ad Statii Silvas pag. 50. eleganter hunc locum imitatus eſt Livinus Meyerus Lib. IV. El. 7. pag. 340. de Jac. Wallio defuncto:

Illic praeterienſque leget flebitque viator,
Quae meus ad tumulum carmina ſcribet amor:
Hic ſacri recubant Heliconia pectora Wallii,
Acceſſit ripae gloria, Liſa, tuae.

87. *Nec tu ſperne piis venientia ſomnia portis* &c.] *vehementia* male in Voſſ. pr. intelligit corneam Somni portam, ex qua piis vera ſomnia veniebant, ut falſa ex eburnea. quo reſpicit auctor Epigrammatis in *αἴτια* Callimachi, Lib. III. Anthol. Graec. Tit. XXV. Ep. 402.

Ω μέγα Βαττιάδαο σοφῶ περίπυστον ὄνειαρ,
Ἦ ῥ' ἐτεὸν κεράων οὐδ' ἐλέφαντος ἔφυς
Τοῖα γὰρ ἄμμιν ἔφηνας ἅτ' ὁ πάρος ἀνέρες ἴδμεν,
Ἀμφί τε ἀθανάτους, ἀμφί τε ἡμιθέους. &c.

hoc eſt, interprete Grotio:

Accipe Battiadae ſapientia ſomnia vatis,
Non ebur haec, verum cornea porta dedit.

Quippe

Nocte vagae ferimur. Nox clausas liberat umbras,
90. Errat & abjecta Cerberus ipse sera.
Luce jubent leges Lethaea ad stagna reverti.
Nos vehimur. vectum nauta recenset onus.

Nunc

Quippe ignota prius seclis mortalibus edunt,
Sive Deûm sobolem, seu canit ille Deos.

ubi haec notat Scholiastes: τῶν γὰρ ὀνείρων τὰ μὲν ἐκ κεράτων, ὥς φησιν Ὅμηρος, ἀληθῆ. τὰ δὲ ἐξ ἐλεφάντων ἀπατηλά. vide illic Brodaei notas. & huc refert Delrius illud Claudiani Praef. in VI. Conf. Hon. v. 22.

—— nec me mea lusit imago,
Irrita nec falsum somnia misit ebur.

Statius Lib. V. Silv. 3. 288.

Inde tamen venias melior, qua porta malignum
Cornea vincit ebur. somnique in imagine monstra,
Quae solitus.

ubi vid. Barth. Ausonius, ex Virgilii imitatione, in Ephemeride pag. 106. ed. Toll.

Et geminas numero portas, quae fornice eburno
Semper fallaces glomerat super aëre formas:
Altera, quae veros emittit cornea visus.

& ita hunc Propertii locum explicat Valens Guellius ad Virg. VI. Aen. 893. ubi plura de his Somni portis ex Homero aliisque Graecis scriptoribus notat. adde hic Passeratium, Rittersh. ad Oppian. III. Cyneg. 46. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 365. Vulpius tamen hic non adludi ad geminas illas Somni portas censet, sed ad pias portas, per quas justorum umbris ad Elysios campos aditum patere credebant, quas describit Valerius Fl. circa finem Lib. I. sed apud quem nulla somniorum mentio, ut hoc in loco.

89. *Nocte vagae ferimur. Nox clausas liberat umbras,*] *vege ferimur* in meo secundo. noctivagas umbras, interdiu clausas, innuit. manes enim defunctorum nocte errare fingebant, ut notum est, quo referendus Lucretii locus sed corruptus, Lib. IV. 793. p. 133. ed. Gifan.

Scilicet arte madent simulacra & docta vagantur,
Nocturno facere ut possint in tempore ludos.

ita emendavit Turnebus laudante Rittershusio ad Oppian. Hal. V. 603. p. 334. eamque lectionem Broukhusius adprobasse videtur, quia locum contulit cum illo Tibulli Lib. II. El. 4. 12.

Omnia jam tristi tempora felle madent.

Lambinus tentaverat, *Scilicet arte valent.* sed felicius emendabat N. Heinsius,

Scilicet artem eadem simulacra edocta.

vel, *Scilicet arte eadem simulacra & ducta.* hinc in Inscriptione antiqua apud Gruter. pag. DCCLXXXVI. 5.

ITA PETO VOS MANES SANCTISSIMI
COMMENDATVM HABEATIS
CONJVGEM
MEVM CARVM ET VELITIS
HVIC INDVLGENTISSIMI ESSE
HORIS NOCTVRNIS
VT EVM VIDEAM
ET ETIAM ME FATO SVADERE
VELIT VT ET EGO POSSIM
DVLCIVS ET CELERIVS
AD EVM PERVENIRE.

ubi FATV in aliis. sed ADFATV SVADERE recte legit Gronovius Diatr. Stat. pag. 123. FATO SVO ADDERE Boxhornius Quaest. Rom. IX. qui hanc Inscriptionem explicat, & cum hoc loco Propertiano confert. plura vide apud Meursium ad Lycophr. v. 1225. pag. 96. ubi vitio memoriae hos versus sub Tibulli nomine adfert. quin & defunctorum animae volitare, & quos *vivos* oderant, infestare credebantur. vide Broukhus. ad Tibull. I. El. 6. 15. & Interpretum notas ad Ovidii Ibin hoc loco stabiliri posset emendatio Cl. Heynii apud Tibull. III. 2. 15.

Praefatae ante meos manes, animamque vagantem.

quam tamen in curis secundis rejecit, quia & ipsos Deos nocte vagari in terra sibi persuadebant. de quo vide Graevii Lect. Hesiod. cap. XVI. pag. 83.

93. *Nunc*

Nunc te poſſideant aliae: mox ſola tenebo.
Mecum eris, & mixtis oſſibus oſſa teram.
95. Haec poſtquam querula mecum ſub lite peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

ELEG.

93. *Nunc te poſſideant aliae: mox ſola tenebo. Mecum eris, & mixtis oſſibus oſſa teram.*] *Nec te poſſideant aliae* male in D'Orvill. pr. & meo ſecundo. *Ne te* in Neapol. ſenſus eſt, licet nunc aliae te poſſideant, mox, cum poſt fata tua huc veneris, *ſola* te fruar. qua in re elegantiſſimum verbi *tenere* uſum eſſe, videbis in notis Broukhuſii ad Tibull. I. 6. 3. unde patet errare Paſſeratium, qui *mecum eris* ſignificatione amatoria exponit: ut *eſſe cum aliqua*, pro coire, concumbere, quomodo intellexiſſe etiam videtur J. Douſa, quia orae ed. Rovill. adſcripſerat, *Catullianum, & perantiquae notae locutio, una aut ſimul eſſe cum aliqua.* hanc vero interpretationem repudiant illa, *mixtis oſſibus oſſa teram. mecum eris* idem hic notat, quod in vetuſto Epigrammate, edito Tom. II. Anth. Lat. pag. 262.

Semper ero tecum, &, me ſi ſoper occupet, umbram
Te umbra petam: ergo umquam ne metue abs te abeam.

quod his verſibus Propertianis illic illuſtravi. neque aliter intelligendum in Inſcriptione, quam ad ſuam explicationem firmandam male adfert Paſſeratius: SI NON RESPONDES, NON RESPONDEBIT DESIDERIVM TVI PER QVOD IPSA MECVM SEMPER ES. ſic etiam cenſuiſſe Marklandum video, qui libro ſuo adleverat, *formula letalis. quam fuſe explicabo. moeſtis oſſibus* male in D'Orvill. ſec. & Askew. *oſſa feram* conjecerat Heinſius. ſed *teram* bene expoſuiſſe videtur Paſſeratius, & vide notas Patrui mei ad Petron. cap. 91. qui *terere* hic eodem ſenſu, quo *mecum eris* Paſſeratius, capiebat. ſed malim ad ſimplicem illum amoris adfectum de oſſium & cinerum mixtura referre. ut in noto Albinovani loco, Epicedio Druſi, v. 163. *Miſcebor cinerique cinis atque oſſibus oſſa.* Lucianus in Amoribus Tom. II. pag. 449. ὀστέοις δὲ ἀναμίξαντες ὀστέα, μηδὲ τὴν κωφὴν κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διακρίνῃς. vide hic Broukhuſ. & quae notavi ad Lib. I. El. 15. 21.

95. *querula ſub lite peregit,*] huic lectioni, quam probabat etiam Heinſius, conſentiunt Regius, Colbertinus, pluresque codices, & primae edd. ſed non omnes omnium libri, ut ſcribit Broukhuſius, eam agnoſcunt. nam *ſub voce* in ſec. Leid. & D'Orv. primo, cum ed. Ven. 1487. Beroald. Aldi utraque, Junt. Colin. Rovill. Gryph. Graſſeri, ceteriſque, quorum multae ex codd. MSS. expreſſae ſunt. Ovidius Lib. II. A. A. 308.

Quod juvat, & querula gaudia voce notes.

Seneca Herc. Oet. 1672.

Superoſque & ipſum vocibus pulſans Jovem
Inplevit omnem voce feminea locum.

ubi repetitio ejuſdem vocis non bella videbatur Broukhuſio, & i.leo in margine ed. Gronov. conjecerat *queſtibus* vel *planctibus.* noſter Lib. III. El. 4. 18.

Retulit & querulo jurgia noſtra ſono,

ſub luce in Askew.

E L E G. VIII.

Disce quid Esquilias hac nocte fugarit aquosas,
Quum vicina novis turba cucurrit agris.

Lanu-

ELEG. VIII.] Elegantissimam hanc, sed plurimis in locis valde vexatam Elegiam primae editiones in duas distribuunt partes, quarum primae titulus inscribitur DE CYNTHIA ET DRACONE. altera inchoatur a v. 29. *Phyllis Aventinae* &c. praefixa epigraphe DE MAGNO CYNTHIAE AMORE ERGA SE. Ita enim habetur in utraque Veneta, Regiensi, & Beroaldina. & in Regiis, Colbertino, Borrichiano, aliisque codd. eadem primae partis inscriptio est in sequentibus editionibus, sed secunda hunc praefert titulum DEPREHENSVM PROPERTIVM CVM PHYLLIDE ET THEIA AMICIS A CYNTHIA, VAPVLASSEQUE AB EA OMNES VEHEMENTER. sic enim in Aldi utraque, Juntina, Colinei, Rovillii, Gryphii, aliisque. in binis autem codd. Leidd. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis praefigitur, DE CONCVBITV SVO CVM PHILIDE ET TEIA, ET QVALITER SIT DEPREHENSVS. Sed illa superioribus connectenda esse recte monuerunt Canterus Lib. V. Novar. Lect. cap. 3. & Lipsius Lib. II. Var. Lect. cap. 18. jamque in ed. Volsci una tantum Elegia fuit exhibita, ut in Vet. cod. Perreji, primo & secundo Vaticano. Sed praeterire non possum aut lectorem celare, quae de constitutione hujus Elegiae olim animadvertit Broukhusius, in notis ejus editis non exhibita: *Multa hic videntur trajecta. primum distichum nihil ad rem facit. descriptio illa itineris Lanuvini (etsi imperfecta & mutila) terminatur cum versu 26. deinde narrare incipit jocularem omnino historiam, & turbatas voluptates suas inopinato Cynthiae adventu, quam ille etiamnum Lanuvii esse credebat. hoc enim est illud* Lanuvii ad portas *&c. ridiculi enim sunt, qui hinc spurci aliquid expiscantur. illi ergo primi duo versus inchoant Elegiam posteriorem, subsequentibus istis,* v. 27. Cum fieret nostro *&c. hoc, puto, modo posteriora pulcre sibi cohaerent. quod si verum non est, aliunde petenda erit medicina. recte omnia esse conjuncta censet Gul. Canterus. vide Livinejum, Gebhardum, Sigonium ad Livium Lib. VIII. & Gronovium Lib. III. Observ. cap. 17. ubi etiam Lanuvium non esse Laurentum contendit contra Scaligerum. vide Rupertum ad Valer. Max. pag. 97. Lipsius ab his versibus,* Quum fieret nostro toties *initium facit novae Elegiae. & hunc ordinem servat in sua editione Dousa Fil. certe separatos fuisse in vett. libris has duas Elegias testatus est jam olim Lud. Caelius Lib. IV. Antiq. Lect. cap. 7. nos quoque vidimus in nostris codicibus. qui initium novae Elegiae faciunt a v. 29.* Phyllis Aventinae &c. *Beroaldus contendit ex vers. 22. unam esse Elegiam, neque divellendam in duas. Scriptam Volscus asserit post mortem Cynthiae. utinam vir ille uberiorem nobis historiam reliquisset vitae Propertianae. videtur enim cum ipso Nauta vixisse admodum familiariter, adeo certa sunt quae tradit atque explorata.*

v. 1. *Disce quid Esquilias hac nocte fugarit aquosas,*] vulgatam hanc lectionem multo molimine interpretari conatur Passeratius, sed ita ut locum fere reddat magis obscurum. sic enim exponit: *Accipe cur Esquiliae ipsae fugerint, sedibus suis convulsae nocte praeterita, cur nemo remanserit Esquiliis*, in qua regione habitabat Propertius, adeo ut locus ipse Lanuvium fugatus dicatur, actis in fugam incolis. quod quam contortum sit, nemo non perspicit. Cum N. Heinsio legendum videtur,

Disce quid Esquilias hac nocte agitarit *aquosas.*

hoc est, turbaverit, motus conciverit. ut *turbare & agitare* conjungit Seneca in Troad. 434.

—— turbat atque agitat Phrygas
Communis iste terror.

sic *agitari* ventis & fluctibus dicitur commotum mare, & qui tempestatibus jactatur. Lib. II. El. 20. 5.

Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen.

& *curis, spectris*, ac *furiis agitari*, pro inquietari. vide ad Albinov. Epic. Drusi v. 325. Broukhus. ad Tibull. Lib. I. 7. 51. hinc noto

Vir-

Lanuvium annosi vetus est tutela Draconis,
Hic ubi tam rarae non perit hora morae.

5. Qua

Virgilii versu *Poenis agitatus Orestes* ut legendum non *scenis*. Poenas enim Eumenides & Furias vocant. vide Hemsterh. ad Lucian. T. I. pag. 469. ubi etiam p. 471. Minois tribunali adstare dicuntur, Ποιναὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ Ἐρινύες. & adde locum ex ejusdem Luciani Amoribus T. II. pag. 450. τὰς Ὀρέστῃ ἐλαυνούσας ποινὰς Πυλάδης ἰδόντες μᾶλλον. & ventis *agitari* dicuntur nemora & arbores, pro concuti. vide ad Ovid. Epist. XIV. 39. & quae id genus alia sunt.

2. *Quum vicina novis turba cucurrit agris.*] Haec est Scaligeri lectio, formata ex codice suo in quo scribebatur, *Quum vicina meis arva cucurrit agris.* nisi quod *aura* pro *arva* emendet, ut sensus sit, *aura strepitus verberavit aures viciniae.* ut Lib. III. El. 8. v. 26. *Publica vicinae perstrepat aura viae.* in nullo tamen codice MS. *aura* conparet. per *novos* autem *agros* intelligi notat Esquilias, ubi agros excolere incepit Maecenas, ibidemque habitasse Propertium patet ex Lib. III. El. 22. v. ult. *Et dominum Esquiliis scribe habitare tuum.* & hanc lectionem probabat Livinejus. *meis turba* est in Regiis, Colbert. Voss. quarto, ed. Ven. 1475. Regiensi, Volsci, utraque Aldina, Juntae, Colin. Rovill. Gryph. Grasseri, aliisque, quod retinet Passeratius, & exponit de vicinorum frequentia se effundente ad anguis Lanuvini spectaculum. *novis* in Vaticano quinto, Mentel. Groning. & aliis codd. ut in Venet. 1487. & Beroaldina. & huic lectioni favent codd. in quibus vitiose *nobis* scribitur, ut in Voss. pr. Borrichiano, Heinsiano, & aliis.

3. *Lanuvium annosi vetus est tutela Draconis,*] *Lavinium* hic quoque in MSS. frequenti apud poëtas confusione, sed metro adversante, vide Heinf. ad Ovid. VI. Fast. 60. & notas Interpretum ad Suet. Aug. 72. praesertim vero Cluverium Lib. III. Ital. Antiq. p. 936. & 937. *Laminium* vitiose in meo secundo, ed. Venet. 1475. & Regiensi. *Lannuinum* in ed. Volsci, & corruptius *Jannbuinum* in cod. Askew. *Lanuvii* v. c. Perreji, *Lanuvio* correxerat Heinsius. sed proba locutio *Lanuvium est tutela Draconis*, quia *tutela* etiam dicitur de eo, qui in alterius patrocinio est. ut in Carminib. Liberis Ep. 77.

Est tutela Rhodos beata Solis,
Gades Herculis, humidumque Tibur.

ubi vide quae notavi. & adde hic Passeratium, & Rittersh. ad Gunther. Lib. III. pag. 70. Dracones vero tamquam Deos tutelares in hoc Latii oppido Lanuvio cultos fuisse observat Muratorius ad Tom. I. Thes. Inscript. pag. cvi. 4. ubi ara votiva occurrit cum hac epigraphe,

CARPVS AVG. L.
PALLANTIANVS
SANCTIS
DRACONIBVS.

quae inscriptio etiam legitur apud Donium Cl. I. Inscr. Antiq. N. 50. & quae eruditissimus Gorius illic notavit conferenda sunt cum alia illius observatione ad ejusdem classis Inscr. 126. in qua DEMETRIVS LOCO TVTELAM POSVISSE legitur: quod exponit de Genii signo, in loci tutelam posito, & Lanuvii *Tutelam* seu *Genium* fuisse Draconem, indicato hoc Propertii loco animadvertit. & haec cum Plutarchi loco ex Parallelis jam olim contulit Turnebus Lib. VIII. Advers. cap. 2.

4. *Hic ubi tam rarae non perit hora morae.*] *Hic tibi tartareae* Vatic. quint. *tartareae* etiam in marg. cod. Regii, D'Orvill. pr. ed. Ven. 1487. & sic emendandum monuit Beroaldus, ut sit sensus, Draconem recubare in eo antro, per quod descensus est ad inferos, ubi nulla cessat hora, qua non illac descendant in Tartara umbrae defunctorum, sed quod rejecit Broukhusius. & *joculare Beroaldi commentum* vocavit Gebhardus. Haec autem lectio ex ed. Beroaldina derivata est in utramque Aldinam, Junt. Colin. Gryph. 1551. & 1561. Grasseri, & Dousarum Raphelengianam. & hinc, ut puto, *Taenariae* legebat Heinsius in notis ad Propert. p. 753. *tardatae* conjecerat Auratus. sed *tam rarae* in v. c. Perreji, Colotiano, primo & sec. Vatic. Mentel. Groning. Heinsiano, Vossianis, Leidensibus,

5. Qua facer abripitur caeco descensus hiatu,
   Qua penetral, (virgo, tale iter omne cave.)
   Jejuni serpentis honos, quum pabula poscit
   Annua, & ex ima sibila torquet humo.
   Talia demissae pallent ad sacra puellae:
10. Quum tenera anguino creditur ore manus.

Ille

sibus, Veneta 1475. Regiensi, Volsci, Rovilliana, Canteri, Antverpiensi Christoph. Plantini 1560. & Gryphiana 1573. vid. Jo. Olivae Addenda ad Exercit. in marmor Isiac. pag. 109. & 110. & hanc lectionem praeferunt Broukhusius & Vulpius. *parit ora* Voss. pr. *perit ora* Heinsianus. *nox perit* Askew. *ora* etiam in D'Orvill. sec. & meo priore. *mora* hoc in loco pro requie & desidia exponitur a Marklando ad Statii Silvas p. 221. & 222. quod ideo se notare addit, quia istius significationis exempla non alibi occurrere meminerat. Sed *mora* hic est tempus, quo illic morantur. Ovidius Epist. VII. 74.

Grande morae pretium tuta futura via est.

& III. Am. 13. 5.

Grande morae pretium, ritus cognoscere, quamvis
Difficilis clivis huc via praebet iter.

quod cum Heinsio mutari nolim in *Grande loco meritum.* sic enim *morae pretium* Lib. II. Am. 14. 26. *Est pretium parvae non leve vita morae.* & Virgil. IX. Aen. 232. *Rem magnam, pretiumque morae fore. tam rarae* Guyetus exponebat quia raro hoc spectaculum exhibebatur. quod habuit a Turnebo Lib. VIII. Adverf. cap. 2. sed annuum fuisse patet ex v. 8. & ideo *rarum* hic pro singulari potius intelligendum opinor.

5. *Qua facer abripitur caeco descensus hiatu,*
Qua penetral, (virgo, tale iter omne cave.)]

Qua satus in Gebhardi Palatino priore. *abripitur* in sec. Leid. Voss. tert. & altero D'Orvill. *abrapitur* in Voss. pr. *aripitur* D'Orv. pr. *arripitur* in meo priore. corruptissime in Askewiano, *Qua socer obrepitur caeco desensus.* non inmerito haec mendi suspecta fuerunt Heinsio, qui conjecerat,

Qua patet abruptus caeco descensus hiatu.

quod mihi valde blanditur. Virgil. VI. Aen. v. 126.

—— facilis descensus Averno,
Noctes atque dies patet atri janua Ditis.

sic *patentem Taenaron*, propter hiatum, per quem descensus ad inferos, dixit Valer. Fl. Lib. I. v. 364. ubi vide notas. & v. 578.

—— tum Tartarus ipse
Bis patet in praeceps tantum, tenditque sub umbras.

hunc locum procul dubio habebat in animo Delrius ad Claudian. II. in Rufin. 365. ubi notat Propertium respicere ad Draconem arte mechanica formatum, qui gladium ore gerebat, oculis fulgore rutilantibus, cui virgines misellae ac jamjam in specum inopinato lapsurae devovebantur. minore versu *Qua penetral, (virgo &c.)* ex emendatione Scaligerana edidit Broukhusius. nam in omnibus codd. MSS. & edd. vetustis, *Qua penetrat virgo, tale iter omne cave.* Heinsio placebat, *Has penetrat virgo.*

7. *Jejuni serpentis honos, quum pabula poscit*
Annua, & ex ima sibila torquet humo.]

Lavini serpentis in Heinsiano & meo primo. *quo pabula poscit* Askew., imitatus haec est Valerius Flac. Lib. VIII. v. 60. & seqq.

Ipsius en oculos & lumina torva draconis
Adspicis: ille suis haec vibrat fulgura cristis;
Meque pavens contra solam videt, ac vocat ultro,
Ceu solet, & blanda poscit me pabula lingua.

ut illic notarunt Interpretes. *ex una* in Neap. Voss. primo & quarto, utroque D'Orvill. & meis codd. cum ed. Veneta 1475 Regiensi, & Volsci. *eximia* Leid. prim. quod venit ex voce junctim scripta *exima*, ut in Askewiano pro *ex ima.* ut est in Venet. 1487. Beroaldina, Aldinis, Juntina, Colin. Rovill. Gryphianis, ceterisque edd.

10. *Quum tenera anguino creditur ore manus.*] *temere* in Regiis, Colbert. Heinsiano, binis Leidd. Voss. pr. & tertio, D'Orv. pr. & meo secundo. ut adfert Scaliger ad Catalect. p. 217. & *ore* pro *ori* exponit, quomodo *limine* pro *limine*

Ille sibi admotas a virgine corripit escas:
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.

Si

mini Lib. I. El. 18. 12. & *sanguine* pro *sanguini* Lib. III. 9. 40. ubi vide. *tremere* in Voss. quarto, Heinsiano, Askew. D'Orvill. sec. & meo primo. an *trepide* voluerunt librarii? nam praecedit *pallent ad sacra puellae*, & sequitur *Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.* vid. ad Anthol. Lat. T. II. pag. 458. id certe melius quam *tremera*, casca voce, Gebhardi palato probata. sed *tenera* ex suo libro recte Scaliger ad h. l. deinde *anguineo* male in quinto Vaticano, Leid. sec. Voss. tert. & quarto a m. sec. sed *anguino* bene in aliis codd. & meo utroque, quod ex Groningano etiam adfert & probat Broukhusius. & sic semper scribendum, nam metro alterum adversatur. vide quae notavit Patruus meus ad Ovid. IV. Trist. 7. 12. & ad Quinctilian. Lib. XI. cap. 3. cap. 3. pag. 1035. Prudentius Hymno Vincentii v. 176. *Anguina verba exsibilat.* & idem in Hamartig. v. 114. *& anguino medicans nova semina succo.* ut recte edidit Heinsius, & a vetustissimo meo cod. Egmondano firmatur. apud Columellam Lib. II. cap. 9. *Quidam cucumeris anguinei humorem expressum & ejusdem tritam radicem diluunt aqua.* ubi *cucumeri sanguine*, & a man. sec. *sanguini*, in cod. S. Germani, sed *cucumeris anguini humorem* in libri sui margine correxerat Heinsius, & sic alibi apud eumdem auctorem scribendum notaverat. male igitur *anguineo ore* in ed. Beroaldi, Veneta 1487. & Dousarum Raphelengiana. ut in prima sua editione Vulpius, adferens vitiosam lectionem ex Catulli Epith. Pelei & Thetid. v. 193. *Eumenides quibus anguineo redimita capillo.* meliora enim docere eum potuit Is. Vossius in Observ. p. 215. ubi vitium illud tam in Catulli quam aliorum poëtarum locis correxit. idem tamen Vulpius in altera ed. *anguino* dedit, sed tamen *anguineo* in omnium principe editione legi notavit, tamquam non inprobaret. sed hoc jam correctum est in ed. Venet. 1475. Volsci, Aldi utraque, Junt. Mureti, Colin. Rovill. Gryphianis, Grasseri, Christ. Plantini Antverpiensi, Canteri, aliisque, in quibus *anguino* recte excusum legitur, ut apud omnes poëtas veteres, ubicumque alterum in vitiosis codd. & edd. occurrat, castigandum est, & in poëtis recentioribus, inemendata antiquorum Scriptorum exemplaria secutis.

11. *Ille sibi admotas a virgine corripit escas:*
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.]

in virgine Askew. *colligit escas* in quinto Vatic. & primo D'Orvill. & meo secundo. ut in ed. prima legi notat Vulpius, quod tamen in nullis aliis vetustioribus reperi. sed *corripit* elegantissimum verbum de serpente jejuno & esuriente, escas avide captante. ut apud Phaedr. Lib. I. Fab. 1. 13. *Atque ita correptum lacerat.* & Fab. 2. 25. *dente aspero Corripere coepit singulas.* vide hic Passeratium, qui male notat alteram illam lectionem *colligit* tantumdem valere. certe non idem valeret in loco Virgilii, quem adfert, Lib. VI. Aen. 422. de offa Cerbero admota,

—— ille fame rabida tria guttura pandens
Corripit objectam.

ex his Propertianis loca Apuleji & Tertulliani exponit, mutuamque iis illustrationem adfert Lindenbrogius in notis ad Catalect. vet. Poët. pag. 314. sive ad Albinovani Epiced. Drusi v. 136. Sed prae ceteris haec optima luce adfunduntur ex Numo rarissimo gentis Mettiae e Lanuvio oriundae, in quo virgo Lanuvina serpentem e canistro pascit, apud Ursinum in Fam. Rom. pag. 176. N. 3. & Vaillant. Tom. II. Tab. XCVI. N. 4. & ex aliis ejusdem typi Numis in gente Papia & Roscia apud eumdem Ursin. p. 196. N. 6. & pag. 240. Vaillantium pag. 199. & Morellium Thesaur. Fam. Rom. T. I. p. 364. tum ex gemma Iaspide Regis Galliae, in qua festum hoc Lanuvinum repraesentatur, apud Mariettum optimo de Gemmis incisis opere Gallico Tom. II. Num. LXV. & hinc in Numismatibus vetustis Deae Salutis è patera serpentem pascentis, vel serpentem comitem adjunctum habentis, typum conspici docuerunt eruditi antiquarii, praesertim Tristanus Tom. I. Comment. pag. 671. & Anton. Augustinus Dial. II. Antiqq. in *Salus* pag. 29. quales egregie illustravit peritissimus rei numariae veteris interpres Gallus de Boze, libro optimo de Dea Salute pag. 23. & seqq. & peculiari Dissertatione Guil. Musgrave, edita Oxoniae 1716. Numus vero Faustinae Graecus in urbe Ulpia Pautalia cusus, quem adfert & cum cura exponit Tristanus, convenit cum meo rariore Alexandri Se-

 veri

Si fuerint caſtae, redeunt in colla parentum:
Clamantque agricolae, Fertilis annus erit.
15. Huc mea detonſis avecta eſt Cynthia mannis:
Cauſſa fuit Juno, ſed mage cauſſa Venus.

Appia

veri ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ, in quo ſimiliter Dea Salus e patera, quam manu ſiniſtra tenet, ſerpentem paſcit, qui recenſetur etiam apud Vaillant in Numis Graecis Imp. Rom. pag. 137. prope fin. & in Muſeo Theupoli pag. 1026. eodemque typo Dea Salus conſpicitur inter Signa & Statuas antiquas, Romae exſtantes, a Franciſco Perrierio an. 1638. illic editas, N. 65. ſed quae in Indice male exponitur Virgo Veſtalis aut Circe. neque contemnendam operam huic Elegiae Propertianae, & feſto Lanuvino, Junoni hoſpitae ſacro, contulit Joſephus Roccus Vulpius in Veteri Latio Profan. Tom. V. Lib. VIII. cap. 4. pag. 53. & ſeqq. ſed leviorem Jo. Oliva in Exercit. ad Marmor Iſiac. cap. VII. pag. 55.

14. *Clamantque agricolae, Fertilis annus erit.*] nihil variant codd. veteres, niſi quod in Groningano *Clamant agricolae. clamatque agricolae* in ed. Veneta utraque, & Regienſi. Miror autem Broukhuſio verſum hunc duriuſculum, nec pro venuſtate poëtae noſtri habitum fuiſſe, ideoque legendum exiſtimaſſe *Clamante agricola.* numerus enim vere Propertianus eſt, ejuſdemque formae, qua ſupra hoc Libro El. 4. 20. *Interque oblitas excidit urna manus.* non *Inter & oblitas.* vide quae notavi in Addendis ad Lotichium pag. 687. *Clamant agricolae*, laetitia propter bonum fecunditatis omen exſultantes. Graecis ἀλαλάζειν. vide Caſaub. ad Athen. Lib. VII. cap. 10. Tibullus Lib. I. El. 1. 28.

—— quam circum ruſtica pubes
Clamet: Io meſſes, & bona vina date.

annus hic, ut ſaepe alibi, pro ubere anni proventu. Graecis ἐυετηρία. vid. Heſych. Lex. in hac voce. ἄφενος Homero Il. A. 171. ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν. ubi vid. Scholiaſt. Heſiodus ἔργ. καὶ ἡμέρ. 24. ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων Εἰς ἄφενον σπεύδοντα. Ovidius III. Am. 10, 37.

Sola fuit Crete fecundo fertilis anno,
Omnia, qua tulerat ſe Dea, meſſis erant.

& V. Faſt. 263.

Si bene floruerint oleae, nitidiſſimus annus.
Pomaque proventum temporis hujus habent.

& ſic forte legendum apud Tibullum Lib. II. El. 1. 21. ubi nunc editur,

Tunc nitidus plenis confiſus ruſticus agris
Ingeret ardenti grandia ligna foco.

ubi *areis* Scaliger, *horreis* Guyetus. ſed *plenis annis* ſubſtituendum arbitror, pro laeto & fertili proventu. *pleni ſucceſſibus anni* Naſoni VIII. M. 473. ſic in felicitatis voto apud eumdem Tibull. Lib. II. El. 5. 82.

Et ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,
Omine quo felix, & ſacer annus erit.

quod cum hoc loco illic contulit Broukhuſius. vide notas ad Valer. Fl. Lib. V. 424. ubi recte Zinzerlingus ex cod. MS. in loco Statii IX. Theb. 406. emendavit *Tyrios melior venit annus in agros.* pro corrupta lectione *amnis.* quod illic codd. meorum MSS. excerpta confirmant. & ſic ex MSS. emendavit Gronovius Diatr. Stat. p. 157. ſimili confuſione apud Plinium Paneg. cap. XXXI. §. 6. *ſtupebant agricolae plena horrea, quae non ipſi refertiſſent, quibuſque de campis illa ſubvecta meſſis, quave in Aegypti parte alius annus.* ut recte viri docti praeferunt, aliis licet *amnis* tuentibus. ut de Nilo intelligatur. ſic *annum Pharium* pro annona Aegyptiaca exponit Claverius apud Claudian. Bel. Gild. v. 57. Ovidius *labor periit irritus anni.* plura vide apud Oudend. ad Lucun. III. 68. & Markland. ad Statii Silvas pag. 71.

15. *Huc mea detonſis avecta eſt Cynthia mannis:*
Cauſſa fuit Juno, ſed mage cauſſa Venus.]

detorſis in Voſſ. pr. *dentoſis* in primo D'Orv. & Borrich. *ſetoſis mannis* Heinſio legendum videbatur, hoc eſt jubatis. ſed *detonſos mannos* vocat, quibus ademtae forcipe erant jubae, raſos, pexos & ornatos, vide hic Paſſeratium, & Scalig. ad Catalect. pag. 243. *advecta* rectius in ſec. Vatic. Mentel. & Groning. ut emendaverat Janus Douſa P. *devecta* in cod. Scalig. *mannis* recte a Beroaldo reſtitutum eſt, quum in vetuſtis codd. & ed. legeretur *detonſis avecta eſt Cynthia ab amnis.*

Appia dic, quaeso, quantum te teste triumphum
  Egerit, effusis per tua saxa rotis,
Turpis in arcana sonuit quum rixa taberna:
20. Si sine me, famae non sine labe meae.

Specta-

nis. ut in Neap. Vatic. pr. & sec. Mentel. Borrich. Heinsiano, Askew. Harlejano Musei Britann. duobus Leidd. tribus Voss. meo utroque, & vetustis edd. Veneta utraque, Regiensi & Volsci, qui absurde interpretatur *primos adolescentiae annos, quando capilli Diis sacrantur. ad annos* in Groningano, in Colbertino & Regio *advecta est Cynthia ab annis.* sed in margine alia manu adscriptum *mannis.* & ita etiam emendatum est in editionibus Beroaldinam secutis, Aldinis nempe, Juntina, Colinaei, Gryphianis, Canteri, & Grasseri, & reliquis. nisi quod in ed. Mureti, Rovillii, & Antverpiensi Christ. Plantini *ab annis* excusum fuerit. *mannis* quoque ex ingenio conjecerant Fruterius & Livinejus. his enim utebantur matronae carpentis vectae. Ovidius II. Am. 16. 49.

Parvaque quamprimum rapientibus esseda mannis
Ipsa per admissas concute lora jubas.

in fragmento Helvii Cinnae apud Gellium Lib. XIX. cap. 13.

Bigis rheda capit citata mannis.

ut recte emendatum pro *nanis.* & forte illic *rapit* corrigendum propter *citata.* ut in loco Ovidii supra prolato, *rapientibus esseda mannis.* vide de mannis plura apud Passeratium & Gebhardum ad h. l. & Steph. Stephanium ad Saxonem Gramm. pag. 69. *Caussa fuit Juno*, pro praetextu superstitionis Lanuvinae, sed vera caussa erat Veneris capienda voluptas. ut apud Ovidium Lib. I. Am. 8. 74.

Et modo quae caussas praebeat, Isis erit.

vide Broukhus. ad Tibull. I. 7. 26. ideo autem hoc praetextu utebatur Cynthia, quia illud Draconis Lanuvini sacrum Junoni Sospitae, vel Sispitae, fiebat. cui quovis anno Consules Romani sacrificabant in hoc municipio. ut innuit Scholiastes Ciceronis in argumento Orat. Milonianae pag. 782. ed. Graev. *Interea Milo factus est dictator Lanubii ut sacrificium faceret Junoni Opite* (lege *Sospitae*) *&* *Flamines procrearet.* quod autem Junonem Sospitam vel Lanuvinam pelle caprina tectam innuat Cicero I. de Nat. D. cap. 29. quem locum adfert Broukhusius, confirmatur a Numis antiquis Familiar. Rom. in gente Mettia, Papia, Thoria, aliisque, e Lanuvio oriundis, in quibus Junonis Sospitae caput pelle caprina tectum conspicitur. vide Spanhem. Tom. II. de Praest. & usu Numism. pag. 200. qui *Sispitam* non *Sospitam* hanc Lanuvinam Junonem vocandam ex monumentis vetustis docet Tom. I. ejusdem Operis Diss. II. pag. 124. de hac Junone Janus Dousa P. sequentia ad oram ed. Canteri adscripserat: „ *Junonem Sospitam* „ intelligit, quae antiquis SISPES dicta, teste „ Festo. Haec Lanuvii magna religione culta, „ ut docet Livius. Simulacrum ejus cum pelle „ caprina & hasta & scutulo & calceolis re„ pandis. Cic. *Lanuvinis*, inquit, *civitas data* „ *sacraque sua reddita cum eo, ut aedes lucusque* „ *Sospitae Junonis communis Lanuvinis munici*„ *pibus cum Populo Ro. esset.* Quare saepe apud „ eumdem & alios legimus, misisse Romanos „ Lanuvium, qui sacrificio facto Junonem „ Sispitam placarent. Rosinus Lib. II. Antiq. „ Rom. cap.

17. *Appia dic, quaeso* &c.] recte monet Livinejus Appiae viae hic fieri mentionem, quia per illam Lanuvium tendebatur. unde eruditi Britanni conjecturam laudavi in vexato nostri loco Lib. II. El. 23. 44. de Cynthia idem hoc iter voluptatis caussa instituente:

Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur,
Appia cur toties te via Lanuvium?

addatur hic locus illis, in quibus *Appia* simpliciter pro *via Appia* occurrit. de quo vide ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 448. sed male N. Heinsius *Appias*, *Appiades*, in locis Ovidii ad viam Appiam retulit. ut notavit Bentlejus ad Horat. Lib. I. od. 22. 14. *& teste* Askew.

20. *Si sine me, famae non sine labe meae.*] *Nec sine me* in primo Leid. *Desine me* Voss. pr. *Sed sine me* Mentel. *Nec sine me, famae nec sine labe meae* Guyetus, merito inprobante Heinsio. *famae tuae* in Vaticano quinto. unde forte legendum, *famae non sine labe suae.* tota enim exprobratio,

via

Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per inpuros frena movere locos.
Serica nam taceo volsi carpenta nepotis,
Atque armillatos colla Molossa canes.

25. Qui

via Appia tamquam teste advocata, in Cynthiae libidinem cadit. sic Lib. II. El. 23. 71.

Sed de me minus est. famae jactura pudicae
Tanta tibi miserae, quanta mereris, erit.

praeced. versu *Turpis Aricina* ex v. c. adfert Gebhardus. confer Cl. Schrader. C. v. Emend. p. 90.

21. *Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,*
Ausa per inpuros fr. mov. locos.]

Spectaculum in plerisque codd. *Spectandum* cod. Scalig. eadem varietate qua infra v. 56. ubi *Spectaclum* eodem modo ac hic loci, adjunctam habet indecorae actionis significationem, ut nempe conspiciendam se omnibus praeberet ipsa aurigae scamno insidens, prona in temone pendens, & verbere mannos increpans. quod adposite viri docti conferunt cum loco Phaedri Lib. III. fab. 6.

Musca in temone sedit, & mulam increpans:
Quam tarda es? inquit, non vis citius progredi. &c.
Respondit illa: verbis non moveor tuis;
Sed istum timeo, sella qui prima sedens
Jugum flagello temperat lento meum.

ubi Patrui mei conjecturam *Tergum flagello* firmat locus Ovidii Lib. III. Am. 2. 11.

Et modo lora dabo, modo verbere terga notabo.

& Statii Lib. VI. Theb. 523.

Verberibusque jubas & terga lacessit habenis.

inpuros jocos in Excerptis Modii, Leid. sec. & D'Orvi. altero, & ed. Venet. 1475. Regiensi, ac Volsci. ut ad marginem libri sui conjecerat Marklandus, & *per inpuros jocos* exponebat, *inter jocos obscoenos. cocos* in Askew. sed *per inpuros locos* quod currum egisse dicatur Cynthia, auget ejus petulantiam, sive e via Suburana, vel lutosa Via Sacra, profectam intelligat, sive Esquilias pluviis aquosas, sive ab Appia via deflexerit per loca sordidiora, & a communi tramite devia, in tabernam Aricinam. vide hic Passeratium.

23. *Serica nam taceo volsi carpenta nepotis,*
Atque armillatos colla Molossa canes.]

locus obscurissimus, & veterum codd. MSS. atque editorum corruptelis valde olim foedatus. eorum Variantes scripturas aliis forte ad feliciores conjecturas profuturas hic colligere non taedebit. *Sic auriga trahi volsi carpenta nepotis* in cod. Pontani. ut *auriga* sit Cynthia. *Si rogat amphracta vel si carpenta nepotis* in Colotiano, & primo Vatic. in aliis Vaticanis *Sirnia num cepit, Siriga nam tacto*, vel *Siriga non tacto*, ut in Borrich. Heinsiano, & meo primo, in Regio & Colbertino, *Siriga nam capto Volsci carpenta nepoti*, & in margine, *Serica non taceo volsci carpenta nepotis*, & in altero Regio, *Serica nam taceo.* in Askewiano *Sirringa nam tracto vosci carp. nepotis.* in Harlejano Musei Britann. *Stringam tracto volsci carpenta nepotis. Siriga nam capto vosci* Mentel. ed. Venet. 1475. & Regiensis. *Siriga nam rapto* cod. Scalig. *Serica nam capto Volsci* Groning. *Siriga — nepoti* Neapol. *Siriga nam tacto* ambo Leidd. Voss. pr. & quart. & meus secundus. *Siringam tracto* Voss. tert. *Siriganam tracto volsci carp. nepote* uterque D'Orv. & ed. Venet. 1487. *volsci* in sec. Leid. Voss. tert. & D'Orv. sec. *Si regat amphractu vulsi carp. nepotis* ed. Volsci; qui sic in notis emendandum censuit, addita interpretatione absurda. primus Beroaldus commodum loco sensum dedit emendando *Serica nam taceo volsi carpenta nepotis*, & interpretatus est, „ Cynthia abjecto pudore „ ibat in curru, nec aurigae munia obire vere„ batur: taceo autem illa carpenta fuisse *nepotis*, „ hoc est luxuriosi, *volsi*, id est, mollis & „ evirati, quibus serico velamento decoratis „ Cynthia vehebatur." hanc vero lectionem secutus Aldus, Junta, Colinaeus, Gryphius, Canterus, Grasserus, aliique. & sic legebat Auratus. primus Turnebus Lib. VIII. Advers. 2. & post eum Scaliger, Beroaldi commentum ut nugatorium explodens, emendandum censuerunt, *Striga, nam capto.* ut Cynthiae ipsius verba sint. *Strigare* autem dicuntur equi, quum interquiescunt, cui contrarium *restrigare*, quod verbum Senecae Epist. 4. restituendum monet Scaliger. idque pla-

cuisse

25. Qui dabit inmundae venalia fata saginae,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.

Quum

cuisse videtur J. Dousae P. ad marginem ed. Rovill. in qua editum *Siriga nam capto*, & Marklandus in ed. Graeviana, in qua *Serica nam taceo*, hanc Scaligeri lectionem substituerat, adeoque probaverat. Sed recte Broukhusius monuit sic turbari orationis seriem, quia per totam Elegiam solus loquitur poëta, & praeterea hac correctione peccari in leges metri, quia *Strigare* primam corripit, de quo verbo vide notata ad Anth. Lat. Vol. I. pag. 311. 312. & Cl. Schraderum Praefat. ad Emend. pag. 36. & 137. Scaligerum vero pungit Gebhardus, tamquam ille Turnebo hanc lectionem sublegisset, quum notat, *magnum Turnebum deposi tum hunc locum persanasse primum, idque alios frustra ad se trahere conatos esse.* Scaligerum quoque in prima sua editione male secutus Vulpius edidit *Striga, nam capto*, notans Cynthiae verba ad rhedarium esse, cui strigare seu equos cohibere jubet, ut postea majori incitatione currant & adsequantur nepotis, seu decoctoris luxuriosi, carpenta. sed haec omnia a sensu loci alienissima. aurigantem enim ipsam Cynthiam paullo ante innuit. Recte igitur in altera editione Vulpius sententiam mutavit, & commodae Broukhusii explicationi adquievit, quem *polito & limato judicio de hac tota Propertii Elegia omnium optime promeritum* ingenue laudat. Salmasii vero conjecturam *Syrica nam taceo*, seu minio Syrico inducta carpenta ideo etiam rejecit Broukhusius, quia Syricum inter colores ignobiles reponit Plinius. neque probasset, ut puto Heinsianam, qui in Notis Propertianis p. 753. legebat *Histrica jam taceo*, id est histrionica. Illius igitur Elegiae hujus integrae expositione contenti simus, donec meliora adferant alii. de paralepsi illa *nam taceo*, & aculeato ejus sensu quae animadvertit, adde notata ad T. II. Anth. Lat. pag. 558. & de armillatis canibus grandioribus, quorum rhedae adcurrentium colla molossa armillis, e brachiis suis demtis, lasciviae caussa exornasse Cynthiam recte interpretatur, adde Vlitii notas ad Gratii Cyneg. v. 401.

25. *Qui dabit inmundae venalia fata saginae,*] *Qui dabat* Voss. pr. & quart. *facta* D'Orv. pr. & ed. Ven. 1487. *farta* in Vatic. quinto. ed. Aldi utraque, Junt. Colin. Gryph. 1551. Antverp. Christ. Plantini, Grasseri & Dousar. Raphelengiana. *farcta* in ed. Volsci, qui interpretatur, *vendet farctas & opimas aves ex saginario.* Beroaldus dupliciter exponit, *nepos ille vulsus & mollis, qui in Cynthiae curru nunc gestatur, quum ceperit esse barbatus, efficietur fartor, & vendet farcimina ganeonibus & helluonibus.* hinc sumserunt interpretes Galli, quos irridet Broukhusius. sed si *farta* legatur, forte de popina intelligi posset, & *inmunda sagina* referri ad meretrices, quae in popina alebantur, vel ad exoletas, quas ex popina alebat nepos ille volsus. Alteram vero Beroaldus interpretationem proponit, prima veriorem, qua *dare venalia fata inmundae saginae* explicat, mortem dare venalem gladiatoriae arenae, quia ludo gymnastico auctorati inmodice alebantur, ut cibis validioribus saginati fortius digladiarentur, adeoque Propertius innuat, glabrum illud Cynthiae delicium aliquando operam suam lanistae locaturum, ut se turpissimo hoc quaestu saginet. ita intellexit Turnebus Lib. VIII. Advers. 2. Scaliger ad h. l. & ad Manilium Lib. IV. 225. illo versu, *Nam caput in mortem vendunt & funus arenae.* neque aliter Janus Dousa Lib. IV. Explan. Plautin. c. 24. & A. Schottus Lib. V. Observ. cap. 9. vide etiam Passeratium & Vulpium. *inmuni arenae* legit Heinsius in notis ad Propert. p. 754. ubi in loco Manilii emendat *munus arenae* pro *funus.* recte igitur *venalia fata* in cod. Neapol. Mentel. altero Regio, Colbert. Askew. Harlejano Musei Britann. Borrich. Heinsiano, Groning. Leidensibus, Vossianis, altero D'Orvill., & meis, cum ed. Ven. 1475. Regiensi, Mureti, Rovillii, Gryphiana 1573. & Canteri. mox *vincit* Askew. & *crassas genas* male in Veneta utraque, & Regiensi. *erasae genae* optime *vulso* & *molli nepoti* conveniunt, quas virilem barbam asperiorem invito vestituram dicit. sive ut auctor Carm. Ithyphall. Ep. 3. (T. II. Anth. Lat. p. 481.) *Cum teget obsessas invida barba genas.*

27. Quum

Quum fieret nostro toties injuria lecto,
Mutato volui castra movere toro.
Phyllis Aventinae quaedam est vicina Dianae,
30. Sobria grata parum: quum bibit, omne decet.

Altera

27. *Quum fieret nostro toties injuria lecto, Mutato volui castra movere toro.*]

hacc praecedentibus recte connexa viri docti notarunt, quia post memoratos Cynthiae amores cum inberbi decoctore, quem voluptatis comitem in hoc itinere Lanuvino adsumserat, ista injuria permotus poëta indicat, se torum mutare, castra movere, seu cum aliis puellis pervigilium Veneris celebrare constituisse. unde patet male in multis codd. MSS. & edd. antiquis novam hic inchoari Elegiam. ut monuit etiam Livinejus. *injuria* hac in re frequens Propertio vox. ut Lib. I. El. 3. 35.

Tandem te nostro referens injuria lecto
Alterius clausis expulit e foribus.

& El. XVIII. 23.

An tua quod peperit nobis injuria curas.

Euripid. Med. 1369.

'Αλλ' ὕβρις, εἴτε σοὶ νεοδμῆτες γάμοι.

vide ad Lib. III. El. 6. 19. dein *Multato* in Mentel. binis Leidd. Voss. tert. D'Orv. pr. *Mulctato* in cod. Scalig. qui id probat, & Heinsiano, Voss. quarto, D'Orvill. sec. meo utroque. prima Ald. Junt. Cosin. & Grasseri *voluit* in Neap. duobus Vatic. Borrich. Askew. sec. Leid. Voss. tribus, utroque D'Orv. & meo priore. *Mutato voluit* in Groning. utraque Veneta, Regiensi, & Volsci, *Multa rato voluit* Voss. pr. *mutato toro* recte legi patet ex v. 87.

Atque ita mutato per singula pallia lecto.

sic & alibi *mulctare* & *mutare* confusa sunt. vid. ad Tom. II. Anth. Lat. 528. & quae de variata verbi *mutare* constructione illic notavi. quibus adde Bentlejum ad Horat. Lib. II. od. 16. 19. ubi tamen legendum potius videtur,

—— quid terras, alio calentes
Sole, mutamus patria? quis exsul
Se quoque fugit?

de quo vide ad Lotich. pag. 48. idque prae ceteris firmat Virgilii locus II. G. 512.

Exsilioque domos & dulcia limina mutant,
Atque alio patriam quaerunt sub sole jacentem.

29. *Phyllis Aventinae quaedam est vicina Dianae, Sobria grata parum: quum bibit, omne decet.*]

Philis Avent. q. e. amica Dianae in Borrich. Heinsiano, & meo primo. dein *quum dabit*, pro *bibit*, male in D'Orvill. sec. sensus est, si vino madida sit, venustatem ei addit Laetitiae dator. ut Lib. II. El. 24. 36.

Jam bibe, formosa es: nil tibi vina nocent.

Ovidius Lib. X. Met. 266.

Cuncta decent; nec nuda minus formosa videtur.

ubi *cuncta decent*, ut hic *omne decet*. quam locutionem multis exemplis contra Bonciarium, adfirmantem *omne* vi substantiva, numero singulari, inusitatum esse, bene tuetur Broukhusius. hinc apud auctorem Eleg. in Obit. Maec. v. 110. T. I. Anth. L. p. 276. *omne perita* vindicavi adversus Salmasium *omniperita* emendantem, ut *omnipotens*, *omniscius*, & sim. quod tamen adeo probare videtur Menckenius in Miscell. Lips. Nov. T. III. p. 165. ut hac voce *omniperitus* Lexica augenda judicet, quia *peritus* cum casu quarto *omne*, vix recte dici existimat. sed Graecismus est. qualem Horatio Lib. III. od. 8. 5. adstruxit Bentlejus, *Docte sermones utriusque linguae*, pro *sermonis*. ut in aliis. *omne decet* eleganter, ut Graecis πάντα πρέπει, omnia quae agit, decora & gratiosa cum venustate agit. Ovidius II. Am. 5. 43.

Spectabat terram; terram spectare decebat.
Moesta erat in vultu, moesta decenter erat.

& Lib. I. A. A. 533.

Clamabat flebatque simul, sed utrumque decebat.

ubi

Altera Tarpejos est inter Teïa lucos,
    Candida, sed potae non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire vocatis,
    Et Venere ignota furta novare mea.
35. Unus erat tribus in secreta lectulus herba.
    Quaeris concubitus? inter utramque fui.

Lygdamus

ubi *placebat* male in cod. Huydec. quae glossa est. sic Cynthia licet *furibunda* tamen *decens* infra v. 52. plura vide ad Tom. I. Anthol. Lat. pag. 632.

31. *Altera Tarpejos est inter Teïa lucos,*
Candida, sed potae &c.]

inter est Neap. *Inter Tarpejos est altera Theïa lucos* in D'Orvill. & meo priore. Heinsio non inmerito displicebat *Candida*, ideoque sublata in fine versus prioris distinctione, quae in priscis edd. non adposita est, legebat, *Tarpejos est inter Teïa lucos Condita.* habitans nempe in cellula vel taberna, quae erat in mediis lucis inter Capitolium & Campum, ut Phyllida prope templum Dianae, quod in monte Aventino erat, habitasse indicat. vel *Cognita*, nota ac famosa. est enim mediae significationis vox. Lib. I. El. XI. 17.

Non quia perspecta non es mihi cognita fama.

Lib. II. El. 2. 16.

Cognitus Iphicli subripuisse boves.

& El. 22. 33.

— sat erit mihi cognitus unus.

potis male in D'Orvill. primo. *erat* in secundo.

33. *His ego constitui noctem lenire vocatis,*] *linire* in ed. Veneta 1475. Brixiensi, & Volsci. *vocatas* ad se has puellas, non sine emphasi, & sensu liberiore, dixit. ut apud Horatium Lib. III. od. 6.

Sed jussa coram non sine conscio
Surgit marito; seu vocat institor,
Seu navis Hispanae magister,
Dedecorum pretiosus emtor.

sed in cod. Neap. hic legitur *venire vocatis*, quae lectio forte irrepsit ex nota glossatoris, qui *vocatis* explicuerat *venire jussis*, instar domini jubentis, iisque coenae & concubitus gaudia addicentis, tempore locoque constituto, ut noctem sibi, quia a Cynthia solus erat relictus, amaram lenirent. Ovidius Epist. III. 100.

Saepius in dominum serva vocata *torum.*

ubi vide Heinsium. noster supra Lib. II. El. 19. 73.

Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento.

ubi praecedenti *vocare* respondet verbum *ire*, ut *accedere*, velut ex herilis imperii mandato, post *vocare* sequitur apud Horat. II. Sat. 3. 262. *Nec nunc, cum me vocet, ultro Accedam.* ita interpungendum, non, *cum me vocet ultro, Accedam.* Cicero pro Flacco cap. 38. *Quare si quis illuc me vocat, venio.* & Paradox. v. 2. *vocat? veniendum est.* ita post *citari* sequitur *venio* apud Ovidium Epist VII. 101. seqq.

Hinc ego me sensi noto quater ore citari:
Ipse sono tenui dixit, Elissa, veni.
Nulla mora est: venio, venio tibi debita conjux.

ubi pro *citari* in Juniano, Palatino & Scriveriano codice est *vocari.* & sic aliis in rebus *vocare* & *venire* respondent. vid Broukhus. supra ad Lib. I. El. 14. 14. *vocare* autem optime binis his scortillis convenire, & inde Catullo *vocationes* ad convivia dici Ep. 48. *Quaerunt in triviis vocationes*, notavit Passeratius. de quo vid. J. Gulielmii Verisim. cap. XVIII. & Torrent. ad Suet. Calig. cap. 39. *furta notare* male in D'Orvill. pr. & meo secundo. *ignota Venere* explicabat Marklandus, quam non ante expertus erat, vel *peregrina.* quo sensu saepe hac voce nostrum uti notaverat.

35. *Unus erat tribus in secreta lectulus herba.*
Quaeris concubitus? inter utramque fui.]

Unus erat ternis secreta Francius. sed quomodo *herba?*

Lygdamus ad cyathos, vitrique aestiva supellex,
Et Methymnaei Graja saliva meri.

Nilo-

herba? quam lectionem Interpretibus olim probatam miror. Scaliger notat, *nulla erat herba*, sed proverbialiter dictum esse, ut *Chloridos herba* supra El. praec. v. 72. Id irridet quidem Passeratius, sed ipse nihil melius adfert. Vulpius intelligebat torum ex herba constructum. ut Lib. III. XI. 36.

Altaque nativo creverat herba toro.

cui explicationi non conveniunt *valvae*, quas memorat v. 51. *totas resupinat Cynthia valvas.* an per illas horti januae intelligendae? An legendum *secreto horto* vel *arvo?* nam indicatur hic locus a domo Propertii remotior. Sed praestat cum N. Heinsio Lib. I. Adverf. cap. 3. pag. 24. & in Notis Propert. p. 754. *secreta lectulus umbra.* ut pro umbraculo vel tentorio capiatur. eadem confusio infra v. 75. *Tu neque Pompeja spatiabere cultus in umbra.* ubi etiam *herba* in MSS. & ita hae voces variantur in MSS. apud Ovid. III. A. A. 694. X. Met. 533. & Virg. Ecl. III. 55. ubi vide Patrui mei notas. *umbras* vero pro tabernaculis poni patet ex Festo, ubi dicit, *Umbrae vocabantur Neptunalibus casae frondeae pro tabernaculis.* & *umbras* dici mercatorum *σκηνὰς*, seu tabernacula, in quibus merces exponebantur, docet Casaub. ad Theophrast. Charact. pag. 335. & ad Athenaeum Lib. V. cap. 6. *trichilam* vocat auctor Copae v. 8. *Et trichila umbriferis frigida arundinibus.* ubi plura ad hunc locum notavi. minore versu *concubitus* non de coitu libidinis, sed de ordine jacendi in toro conviviali intelligendus, inter utramque enim medium, loco quippe honoratiore, se accubuisse innuit, ut recte explicuit Passeratius, idque docent sequentia, in quibus post epulas inter vina notae melioris, & instrumenta tibicinis, crotalistriae, ac tibiae a pumilione saltante inflatae, cyathos ministrante Lygdamo, peractas ad aleae lusum pergit, quem inter dum vocis cantu, & nudato pectore eum ad ampliorem voluptatem adlicere tentant scortilla, subito intervenente Cynthia deprenditur miser, eique voluptatis suae poenas dat, pace non redintegrata, nisi quum persolvisset id, quod illam capere oportebat, sed intercipere maluissent hae Thaïdes. & ita hunc versum intelligendum monuit Broukhusius ad hujus Lib. El. 1. v. 4. eodem sensu *cubare* de accubitu ad mensam, in loco Tibulli Lib. I. El. 7. 17. & seqq.

Neu juvenes celebret multo sermone caveto;
Neve cubet laxo pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
Ne trahat, & mensae ducat in orbe notas.

tales epulas sub tentorio actas describit Tibullus Lib. II. El. 5. 95. seqq.

Tunc operata Deo pubes discumbet in herba,
Arboris antiquae qua levis umbra cadit.
Aut e veste sua tendunt umbracula sertis
Vincta, coronatus stabit & ante calix.
At sibi quisque dapes & festas exstruet alte.
Cespitibus mensas, cespitibusque torum.

ubi similiter *herba* & *umbra* in codd. MSS. variatur, in quibus legitur,

——— *discumbet in umbra*
Arboris antiquae, qua levis unda cadet.

quod ex alio Tibulli loco interpolatum recte rejecit Broukhusius.

37. ——— *vitrique aestiva supellex,*
Et Methymnaei Graja saliva meri.}

sic optime emendatum a Scaligero pro vitiosa librorum scriptorum & editorum lectione *utrique aestiva.* quod in omnibus meis veterum codd. Excerptis etiam exstat. *uterque extiva* corruptius in meo secundo. sed *vitrique aestiva supellex* firmatur unice ex imitatione Auctoris Copae v. 29.

Si sapis, aestivo recubans te prolue vitro,
Seu vis crystallo ferre novos calices.

quo loco eadem luxuriae instrumenta sic describit, ut haec Propertiana in animo habuisse videatur. dein *Est Methymnei* in Colbertino. *Graeca saliva* in Mentel. Excerpt. Scalig. Borrich. Groning. Heinsiano, Askew. Harlej. Musei Britann. duobus Leidd. tribus Voss. D'Orvill. sec. & meo priore. cum ed. Ven. 1475. Regiensi & Volsci. *grata saliva* in Colbert. primo D'Orvill. & meo sec. ed. Ven. 1487. Beroald. Aldina utraque, Junt. Colin. Mureti, Rovill. Gryphianis,

Nilotes tibicen erat, crotaliſtria Phyllis,
40. Et facilis ſpargi munda ſine arte roſa.

Nanus

nis, Canteri, Antverp. Chriſt. Plant. Graſſeri, aliiſque. quod e loco Plinii licet retineri poſſe notet Paſſeratius, cum Palmerio tamen *Graja* probat. & ſic Guyetus & Heinſius. idque praeferebat Janus Douſa P. ad marginem ed. Rovill. notabatque eamdem depravationem eſſe in loco Ovidii Lib. I. A. A. 686. & illic legendum,

Grajaque in Iliacis moenibus uxor erat.

pro *Grata. Methumei* in Askew. *Methimnei* Borrich. *Methinei* in meo primo, aberratione librariorum. de vino optimae notae Methymnaeo, quae civitas Inſulae Lesbi erat, vide Servium & Philargyr. ad illa Virgilii Lib. II. G. 90.

Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris,
Quam Methymnaeo carpit de palmite Lesbos.

Silius Lib. VII. 211.

Tmolus & ambroſiis Ariuſia pocula ſuccis,
Ac Methymna ferax lacubus ceſſere Falernis.

vide Triſtanum Tom. II. Comment. pag. 280. ubi inter alia notat, quotannis illic odoratum fuiſſe Bacchi caput, quod in Methymnaeorum numo conſpici cenſet Liebe Gotha Numar. pag. 187. ſed quem integriorem produxit Pellerinius Tom. III. Num. Pop. & Urb. Tab. CIII. N. 6. ubi etiam alios exhibet Methymnae numos, in quibus illud Bacchi caput hedera cinctum, & cantharus cum uvis dependentibus conſpicitur. *grata ſaliva cadi* perperam adfert J. Bapt. Pius ad Lucret. IV. 642. *ſalivam* pro guſtu & ſapore grato dici notant Salmaſ. ad Solin. Tom. II. p. 1282. & Caſaub. ad Perſ. Sat. VI. p. 483. quamquam de ſpuma vini ſalientis alba etiam intelligi poſſit. vide ad Eleg. praec. v. 45.

39. *Nilotes tibicen erat, crotaliſtria Phyllis*] Haec eſt Scaligeri reſtitutio, vel *Niletes*, ſeu Aegyptius. quum in libris MSS. & edd. vetuſtis legeretur *Nile tuus tibicen erat.* quod in omnibus etiam meis codd. & editionibus priſcis, quas conſului. nam Aegyptios pueros, praeſertim Alexandrinos, ſeu *Pharia de puppe loquaces delicias*, ut vocat Statius, adhibebant ad menſam, qui inſtrumentis muſicis, cantu, dicteriis jocisque procacibus convivas delectarent. de quibus vide Interpretes ad Petron. cap. 31. Herald. ad Arnob. Lib. IV. p. 164. & Salmaſ. ad Capitolini Verum cap. 8. Recte igitur *Nilotes tibicen*, ut Scaliger emendandum monuit, receptum eſt. in Vaticanis legitur: *Hile* vel *Ille.* Sed non aeque feliciter res ei ceſſit, quum in altero verſus hujus membro legendum exiſtimaret, *crotaliſtria Philis*, ut Memphitis vel Syenetica crotaliſtria intelligatur, e Philis, inſula ad Syenen oriunda, adeoque patriae nomen utrique detur, & *crotaliſtria Philis* eo loquendi modo dicatur, quo *hoſpes Zacyntho*, & ſim. id nollem viro Illuſtri excidiſſet, neque probaſſet Broukhuſius. obſtat enim prima ſyllaba, quae brevis eſt. ut recte animadvertiſſe D Orvillium, notat Patruus meus ad Lucan. Lib. X. 313. vulgata tamen *Phyllis* mihi de mendo ſuſpecta eſt, neque enim veroſimile videtur poëtam huic crotaliſtriae idem dediſſe nomen, quod puellae, quacum voluptuabatur. *Philis* exaratur in nonnullis MSS. Latet igitur forte aliud feminae nomen; an *Phidis*? quale eſt in Alcaei Epigr. Lib. III. Anth. Gr. Tit. XII. N. 19. vel an *Phryne*? ut a celebri *Phryne* Theſpia ſic dicta fuerit, nam amabant ex antiquo & remotiori tempore talia nomina inponere. pro *crotaliſtria* in v. c. Perreji; Colot. & duobus Vatic. *choropſaltria. choraliſtria* Neapol. Mentel. Regii, Colbert. Groning. Borrich. Heinſian. & vetuſtis edd. *chorolaſtra* Askew. *coraliſtria* in utroque D'Orvill. & meis. *choroliſtria* primus Leid. *coloriſtria* Voſſ. tert. in aliis vitioſius. ſed veriſſime *cretaliſtria* emendavit Turnebus Lib. VIII. Adv. cap. 18. quem hic paullo acerbius perſtringit Scaliger, qui eamdem ſibi adoleſcenti emendationem excogitatam notat. *crotaliſtria* eſt, quae *crotala*, ſeu *crepitacula* & cymbala, manibus percutit, a quibus diverſa erant ſcabilla, quae pedibus adligata motu perſonabant. quales feminas cymbala, crotala, ac tympana percutientes e vetuſtis monumentis conſpiciendas exhibuit Sponius in Miſcell. Erud. Antiq. pag. 21. talis crotaliſtria Quintia deſcribitur in Carm. Liberis Ep. XXVI.

Cymbala cum crotalis, pruriginis arma, Priapo,
Ponit, & adducta tympana pulſa manu.

Nanus & ipse suos breviter concretus in artus
Jactabat truncas ad cava buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Recidit inque suos mensa supina pedes.

45. Me

& talis Syrisca Copa initio Elegiae incerti sed vetustissimi poëtae:

Copa Syrisca, caput Graja redimita mitella,
Crispum sub crotalo docta movere latus.

ubi plura huc facientia notavi. & adde Christ. Gotl. Schwarzium in Miscell. Polit. Hum. pag. 110. & 111. qui refutat Scaligerum, Copae initium de utre inflato male interpretantem, & de arundine fissa capiendum docet. hinc desumta eleganti translatione Ciconia *crotalistria avis*, a sonitu instar crotalorum crepitante, dicitur, ut in Petronii Epigrammate ibidem Turnebus optime emendavit, cujus verba in notas Erhardi ad ejus Satyr. cap. 55. pag. 270. relata sunt.

41. *Nanus & ipse suos breviter concretus in artus*
Jactabat truncas ad cava buxa manus.]

Magnus etiam in plerisque meis codd. Reg. Colbert. Mentel. Borrich. Askew. duobus Leidd. Voss. tribus, utroque D'Orvill. & meis, & in utraque Veneta, Regiensi, & Volsci, qui notat nonnullos male joculatoris nomen existimare qui se ita colligat in artus, ut exiguae staturae videatur. *Nimus* in Neapolit. hoc est *Mimus*, ut editum in prima Aldi, Juntina, Colinaei, & Grasseri. sed *Nanus* primus restituit & edidit Beroaldus, unde in Aldi secundam, Mureti, Rovillii, Gryphianas, Plantinianas, Canteri, & reliquas translatum fuit. & sic legi in Voss. quarto a man. sec. testatur Oudend. ad Suet. Tib. cap. 61. p. 447. dein *concretus*, ut edidit Broukhusius, est etiam in Regiis, Colbert. Askew. & reliquis meis codd. cum priscis edd. *curvatus* ex suo codice praetulit Scaliger. *contractus* in aliis. quod Guyeto placebat. ut apud Ovid. XIV. Met. 95. *Membraque contraxit. tenuatus* nostro Lib. II. 18. 21. *Sed tibi si exiles videor tenuatus in artus.* & supra El. III. 27 *Diceris & macie vultum tenuasse. concretus* probatur a Barthio ad Stat. Lib. I. Silv. 6. 59 & Lib. VII. Th. 171. ubi *suos artus* explodit, & legit *Nanus & insultes brevier concretus in artus.* quod recte rejecit Broukhusius. nam *suos artus* obvia notione dicit, pro, sibi proprios. vide etiam quae ad loci hujus illustrationem dedit Is. Vossius Observ. ad Pomp. Melam Lib. III. c. 8. p. 295. qui *curvatus* cum Scaligero probasse videtur, & *truncas manus* exponit. *concretus in antro* Voss. pr. minore versu choraulen describi notat Salmas. ad Vopisc. Carin. cap. 19. pag. 820. & ad ejusd. Aurelian. cap. 6. p. 427. quod firmatur ex Graeca inscriptione monumenti, cujus ex Boissardo meminit Broukhusius, sed quam produxerat jam Scaliger cum hac epigraphe ΜΥΡΙΠΝΩΙ ΝΑΝΩΙ ΧΟΡΑΥΛΗΙ. exstat apud Gruter. *jactare manus ad cava buxa* pro saltare ad tibiam exponit la Cerda in Advers. Sacris cap. 141. pag. 331. quod probandum videtur. *buxus* enim de tibia mensis adhibita. Ovidius IV. Met. 30.

Femineae voces, inpulsaque tympana palmis,
Concavaque aera sonant, longoque foramine buxus.

& XII. 158.

Non illos citharae, non illos carmina vocum,
Longave multifori delectat tibia buxi.

& Lib. I. ex P. Ep. 1. 45. *pro sistro Phrygiique foramine buxi.* Ceterum ad horum ac praecedentium illustrationem referri potest insigne monumentum vetus, in quo vir & uxor in lecto ad mensam decumbunt, adstantibus duobus pocillatoribus, musicorum turba, puella cymbalum, pueroque symphoniaco duplicem tibiam tenente, quod exstat apud Montfaucon Tom. III. Antiqq. Lib. III. cap. 1. pag. 66.

43. *Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,*
Recidit inque suos mensa supina pedes.]

conferenda haec sint cum simillimo Petronii loco Satyr. cap. XXII. *alii circa pedes discumbentium sparsi jacebant, alii parietibus adpliciti, quidam in ipso limine conjunctis marcebant capitibus: lucernae quoque humore defectae, tenue & extremum*

45. Me quoque per talos Venerem quaerente fecundos,
Semper damnofi fubfiluere Canes.
Cantabant furdo, nudabant pectora caeco.

Lanu-

mum lumen fpargebant. — *cecidit etiam menfa cum argento.* ubi vide Interpretum notas. & ad Sueton. Tib. cap. 19. *quoties lucubrante fe deciderit lumen & extingueretur. lucernae* igitur *hic non fuppletae*, ut fupra El. III. v. 60. *Seu voluit tangi parca lucerna mero. lucernam jam dormitantem* vocat Ovidius Epift. XIX. 195. ubi vide notas. veteres enim non folitos fuiffe extinguere lucernas, fed fponte defeciffe, notat Scaliger ad Cirin v. 344. *menfa* autem hic ex petulantia jam languefcente everfa, fed ex rixa fupra Lib. III. El. 6. 3. perperam vero in multis codd. MSS. & edd. vetuftis *Decidit*, & pejus *Reddit et* in Voff. quarto. id nempe mutarunt, qui de fyllabae modulo folliciti erant, quae producitur in fimilibus verbis compofitis. neque opus erat *rettulit*, *reppulit*, *repperit* cum aliis fyllabae metuentibus fcribere. ut centies, a viris doctis monitum eft. vide Heinf. ad Ovid. Epift. XIV. 46. Patrui mei notas ad Lib. I. Am. 7. 62. Drakenb. ad Silium Lib. I. 309. Oudend. ad Lucan. Lib. III. 113. & ad Lib. IV. 747. qua in re multorum errores operofe caftigavit Cl. Schraderus praefatione ad emendationum Librum pag. 41. & feqq non tamen cum Broukhufio ingerendum effe noftro Lib. II. El. 24. 22. *Noctibus illorum refaciamus iter*, recte illic, ni fallor, notavi.

45. *Me quoque per talos Venerem quaerente fecundos,*
Semper damnofi fubfiluere Canes.]

fecundo Neapol. Voff. pr. & quart. *clamofi* male in Askewiano. cur Canes in talorum jactu fuerint *damnofi*, ex loco Ariftotelis difquirit Caelius Rhodiginus Lib. Lect. Antiq. cap. 27. & Fromondus ad Senecae Apocoloc. pag. 827. N. 134. fed quem Senecae locum vexatiffimum de hoc infelici talorum jactu jam ante Fromondum explicuerat Rutgerfius Lib. IV. Variar. Lect. cap. 17. vide etiam Cafaub. ad Perf. Sat. III. 49. qui *damnofam caniculam* vocat. Ovidius Lib II. A. A. 206.

Seu jacies talos, victam ne poena fequatur,
Damnofi facito ftent tibi faepe canes.

& II. Trift. 474.

Quid valeant tali, quo poffis plurima jactu
Figere, damnofos effugiafque canes.

vide etiam Delrii Comment. ad Senecae Herc. Fur. pag. 247. Markland. ad Statii Silvas p. 245. & quae notavi ad T. I. Anth. Lat. pag. 718. ubi hoc Propertii loco vindicavi illud Auctoris Copae v. 37. *Pone merum & talos, pereant, qui craftina curant.* ubi *calathos* conjecerat Heinfius. Sed de his, atque omni talorum ludo copiofe differuit Ferrarius Lib. I. Elect. cap. XVI. p. 58 — 67. & de fingulis talorum vel tefferarum jactibus lucrofis vel adverfis copiofe differuit Dan. Sauterius in Palamede, five de Tabula Luforia, Lib. I. cap. 28.

47. *Cantabant furdo, nudabant pectora caeco.*] refpicere videtur illud Virgilii Ecl. X. 8. *Nos canimus furdis.* Ovidius Lib. III. Amor. El. 7. 61.

Quid juvat, ad furdas fi cantet Phemius aures.

48. *Lanuvii ad portas heu mihi folus eram.*] Suam mentem poëtae invito dant, qui in obfcena hujus loci explicatione intempeftive ingeniofi effe nituntur, quos inter eft Janus Gruterus, ex cujus Lib. XXIII. Sufpicionum ineditar. cap. 7. hic adponam illius animadverfionem valde jocularem. Poftquam enim in loco Plauti Trucul. Act II. Sc. II. 20. *Laviniae hic funt, quas aves, victoriae*, haefitaffet, an cum Bofio refcribendum *Lanuvii*, an vero retinendum *Laviniae*, & notaffet, *Lanuvium* non tantumurbem fignare poffe, fed & eam quoque corporis partem, qua fita funt pudenda, quaeque Graeci Κοχώνην vocant, fubjungit ifta: „ Quod adtinet ad illa „ Propertii Lib, IV. El. VIII. *Lanuvii ad portas* &c. adfentior Turnebo & Bofio *portas Lanuvii* capi pro pube muliebri, quia in voce *Lanuvii* allufio quaedam ad *lanuginem.* at „ interim videatur, an etiam pro *folus* legi queat „ *lorus*, meo animo non prorfus infcite. praecipue cum meminerim *lori* ejus, qui in aqua, „ apud Petronium cap. 57. item ejus quod canit „ Martialis Lib. X. Ep. 55. *Loro cum fimilis* „ *jacet remiffo.* haec intelligentibus fi non ni-
„ mium

Lanuvii ad portas heu mihi ſolus eram.

Quum

„ mium, certe ſatis, quare taceo." His vero ſubjungit eodem Libro cap. 9. „ Quae paullo „ prius de *Lanuvii portis* dixi, cum ſint, qui „ negent *portam* ea ſignificatione venire, id pro„ bare conabor, ſic ſane cepit lepidiſſimus poë„ tarum Tibullus, jambo ad Priapum, *Araneo„ ſus obſidet fores ſitus.* ita enim lubens legerim. „ ſic liberi Carminis Auctor,

„ *Jam pridem ſtator hic libidinoſus,*
„ *Alternis ineundo & exeundo,*
„ *Porta te faciet patentiorem.*

„ Catullus,

„ —— *patente porta*
„ *Percurrent mugileſque raphanique.*

„ eo alludere videtur meretrix illa apud Plau„ tum Trucul. Act. IV. Sc. 4. 17.

„ *Cogitato mus puſillus quam ſit ſapiens beſtia,*
„ *Aetatem qui uni cubili numquam committit*
„ *ſuam,*
„ *Quia ſi unum oſtium obſideatur, aliud per*„ *fugium gerit.*

Haec Gruterus. quae ſatis manifeſtant, quam abſurde de poëtarum elegantiis, etiam liberioribus, judicare poſſint Viri ceteroquin eruditiſſimi, ſi ſemel vel ex depravato ſui ſeculi guſtu, vel aliorum auctoritate abrepti adlitcrationibus vel adluſionibus verborum longe quaeſitis, & plerumque ridiculis, judicii ſui acumen hebetaverint, & ingenium inquinaverint. Praeiverat Grutero ſic deliranti Caelius Rhodiginus Lib. IV. Antiq. Lect. cap. 7. & ad hanc Lanuvii portam pariter haeſit D'Orleans ad Tacitum pag. 393. ut Rhodigini veſtigia perperam quoque ſecutus eſt Joſeph. Rocc. Vulpius in Vet. Lat. Profan. Tom. V. Lib. VII cap. 4. pag. 12. In partem nugarum etiam venit Fr. Guyetus, qui pro *ſolus eram*, non cum Grutero *lorus* conjecit ſed *Gallus eram*, ut obſcoenum ſubſit, & adludat ad lanoſum muliebre pudendum. Sed haec & ſimilia faſtidioſo contemtu ipſe repudiaret & exſibilaret Propertius. Jam in ipſis literarum renaſcentium tenebris Ant. Volſcus ſimplicem illam, quae plerumque veritatem habet comitem, hujus loci explicationem dedit, *ſolum de Cynthia cogitabam.* & Beroaldus haec verecundius ita interpretatus erat: *Hic verſus indicat hanc Elegiam non eſſe a ſuperiore disjunctam, qua docuit Cynthiam ad ſacra Lanuvinii draconis ſpectanda proceſſiſſe. ait poëta, ſe, quamvis inter duas meretriculas, tamen ſolum fuiſſe deſiderio abſentis Cynthiae, inſtar amantium qui ſoli eſſe videntur ſine amica, &, cum eſſet Cynthia Lanuvii, illic erat animus poëtae, juxta illud Plautinum, ſi domi ſum, foris eſt animus.* Janus etiam Douſa P. editionis Rovillianae margini adſcripſerat, *nihil aliud quam Lavinii portas, hoc eſt, Cynthiam meam Lavinium profectam cogitabam, itaque mihi evenit, quod Tibullus ſibi etiam uſu veniſſe dicit* (Lib. I. El. 6. 4.)

Saepe aliam tenui, ſed jam, cum gaudia adirem,
Admonuit dominae deſeruitque Venus.

Graevius etiam & N. Heinſius in Epiſtolis mutuis Tom. IV. Syllog. pag. 326. & 327. obſcoenam hic adluſionem quidem rejecerunt, ſed Heinſius illas *Lanuvii portas* a ſciolo quodam hic inculcatas ex v. 3. & ſubſtituendum opinabatur,

Laneus ad potas hei mihi ſolus eram.

ut *laneus* pro invalido & infirmo dicatur, negetque poëta ſe duabus puellis, vino madidis, parem ſuffeciſſe. ſed deſidero exemplum, quo *Laneus* hoc ſenſu apud melioris aevi poëtam dici probetur: neque placet alia ejus conjectura ed. Aldinae adſcripta, *Ludibrium ad potas*, vel *Jam nihili ad potas.* Servetur itaque recepta lectio, ſed ea lege, ut ſimplicem & honeſtiorem ſententiam, etiam cum Paſſeratio & Vulpio, amplectamur, neque Propertium tam futiliter potuiſſe inſanire, in animum inducamus. id addam tantum pro lectione *ſolus*, in qua acumen oppoſitionis, licet medius inter duas diſcumberet, minus etiam placet, forte legendum eſſe, *Lanuvii ad portas hei mihi* totus *eram.* ut dicat, totum ſe in cogitatione de Cynthia, ut quae Lanuvii erat, defixum fuiſſe, & licet cantantium & pectora nudantium meretricularum lenociniis adliceretur, illas tamen intactas reliquiſſe, quum Cynthiae ſuae meminiſſet, quod eleganti venuſtate exprimit Tibullus, loco a Douſa adſcripto. ſic paſſim *totus* in aliqua re eſſe dicitur, qui illam unice meditatur. Ovid. VI. Met. 586. *poenaeque in imagine tota eſt* & VI. Faſt.

Quum subito rauci sonuerunt cardine postes,
50. Et levia ad primos murmura facta lares.
Nec mora, quum totas resupinat Cynthia valvas,
Non operosa comas, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Palluerunt ipso labra soluta mero.

55. Ful-

Fast. 251. *In prece totus eram.* Tibullus Lib. IV. 6. 3.

Tota tibi est hodie, tibi se laetissima compsit.

ubi laudare non possum Fruterii & aliorum conjecturam legentium *Leta.* licet eam admittere videatur Jungermannus ad Polluc. Lib. I. cap. 1. pag. 16. sic *totus Dei*, in Dei potestate positus, ab eo inspiratus, Valerio Flacco Lib. I. 207. recte vindicarunt viri docti, quorum notas consule.

49. *Quum subito rauci sonuerunt cardine postes, Et levia ad primos murmura facta lares.*] *Cum subiti aerato* conjecerat Heinsius, me non probante. raucum sonitum dicit edidisse januae postes, subito a superveniente Cynthia cardine moto apertae. vulgatam tuetur & illud Ovidii Lib. I. Am. 6. 48. quod e nostro expressum videtur;

Fallimur? an verso sonuerunt cardine postes,
Raucaque concussae signa dedere fores.

ex quo loco hic etiam legi posset *ad primas fores.* licet *primos lares* Passeratius exponat primam aedium partem. *canes* in Borrichiano, Heinsiano, & meo priore. forte *ad fidos canes.* id est vigiles. ut respiciatur ad canes, qui in tali commercio amatorio vigiles ostiarii adhibebantur. Tibullus Lib. II. El. 4. 32.

—— hinc clavim janua sensit,
Et coepit custos liminis esse canis.

ubi vide Broukhus. Sed praeterea conjeceram *Nec levia* &c. nam certe non levia fuisse ingruentis & furibundae Cynthiae murmura, verisimile fit. idque confirmatur a Colotiano, & primo Vaticano.

51. *Nec mora, quum totas resupinat Cynthia valvas, Non operosa comas, sed furibunda decens.*] *tum totas* in primo D'Orvill. & meo secundo, ut ex prima editione Vulpius. *quin totas* in Askew. *motas* vel *emotas valvas* malebat Heinsius. sed *totas* ab ipso Propertio ad augendam Cynthiae vehementiam videtur scriptum fuisse. *Non operosa comis* in omnibus MSS. & edd. vetustis. *comas* Graecismo Propertiano correxit & edidit Broukhusius. infra El. IX. 52. *Puniceo canas stamine vincta comas.* sic in Epigrammate veteri de Arethusa Tom. I. Anth. Lat. pag. 632.

Nunc adstricta comas, nunc resoluta comas.

& pag. 648.

Hesperie teneras officiosa manus.

aperta sinus supra El. IV. 70. *pectus aperta* Lib. II. El. 2. 60. & similia passim obvia. *furibunda decens*, etiam cum furit, decora & venusta. vide supra ad v. 30. & sic Ovidio I. Am. 14. 21.

Tum quoque erat neglecta decens.

imitari videtur illud Theocriti Idyll. XXIII. 14.

Τῷ δὲ χόλῳ τὸ πρόσωπον ἀμείβετο. φεῦγε δ' ἀπὸ χρὼς
Ὕβριν τᾶς ὀργᾶς περικείμενος. ἀλλὰ καὶ οὕτως
Ἦν καλός.

quem locum ab aliorum conjectura legentium — *φεῦγε δ' ἀπὸ χρὼς Ὑβρίκτας, ὀργᾶν περικειμένας*, vindicavit D'Orvillius Animadv. ad Charit. pag. 497.

53. *Pocula mi digitos inter cecidere remissos,*] *recidere* in D'Orv. primo & meo altero. Haec expressa videntur ex Homero Odyss. X. v. 9—17. ubi cum Ulixes Antinoo, uxoris proco, poculum manu forte tenenti supervenisset, & sagitta eum percussisset, — *δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς Βλημένου.* Paris apud Ovidium Epist. XVI. 251.

Dum stupeo visis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis e digitis excidit ansa meis.

55. Fulminat illa oculis, &, quantum femina, saevit.
 Spectaclum capta nec minus urbe fuit.

Phyl-

quem locum cum hoc nostri versu etiam adtulisse video Cel. Ruhnkenium ad illa Lyconis apud Rutilium Lupum pag. 112. *Non prius poculum ex manibus emittit, quam somnus oppressit bibentem, ac dissolutis artubus, ipsum poculum suapte natura dormienti excidit.* ubi ex somnolentia poculum manibus excidisse dicitur, ut stamina Heroni apud Ovidium Ep. XIX. 197.

Stamina de digitis cecidere, sopore remissis.

quo loco *digitos sopore remissos* vocat, ut hic ex trepidatione *remissos digitos* Propertius. similiter Mulcibero deprenso apud eumdem Ovidium Lib. IV. Met. 175. *Et mens, & quod opus fabrilis dextra tenebat, Excidit.* minore versu *Palluerunt* ex Livineji & Dousae Filii sententia edidit Broukhusius, quum antea in codd. MSS. (quod & in meis fere omnibus) *Palluerantque* legeretur. *spisso mero* Heinsius.

55. *Fulminat illa oculis, &, quantum femina, saevit.*] ita interpungendum censui. *saevit quantum femina* dictum, alia in re Ovidio II. Met. 434.

Illa quidem contra quantum modo femina possit.
Illa quidem pugnat.

& *femina* ea emphasi, qua Lib XIV. Met. 384.

Laesaque quid faciat, quid amans, quid femina, disce.

& Virgilio Lib. V. 6. *notumque furens quid femina possit.* elegantissima est haec furibundae Cynthiae descriptio. & *fulminare* ea notione, qua Ovidio Lib. I. Am. 8. 15. —— *oculis quoque pupula duplex Fulminat, & gemino lumen ab orbe venit.* sed praecipue haec conferenda sunt cum illis ex Lib. II. A. A. 373. & seqq.

Sed neque fulvus aper media tam saevus in ira,
 Fulmineo rabidos quum rotat ore canes;
Nec lea, quum catulis lactentibus ubera praebet:
 Nec brevis ignaro vipera laesa pede:
Femina quam, socii deprensa pellice lecti,
 Ardet, & in vultu pignora mentis habet.

Seneca Medea v. 579.

Nulla vis flammae, tumidique venti
Tanta, nec teli metuenda torti,
Quanta, cum conjux viduata tedis
 Ardet & odit.

& his veterum vestigiis feliciter insistit poëta inter recentiores optimus, in exemplum elegantissimae imitationis proponendus Livinus Meyerus, qui vividis admodum coloribus haec Propertiana in animo habens iram femineam sic depinxit, Lib. II. de Ira pag. 55. & 56.

Femina, grande malum, stimulis agitata furoris,
 Vindictae cupidas aptat acerba manus. &c.
Scilicet hinc genus hoc Bacchas dixere furentes,
 Penthea quas Regem dilaniasse ferunt.
Crede mihi, raro didicerunt parcere laesae:
 Jure Hecubam dixit fabula prisca canem. &c.
Ecce subit torva violentior illa Medusa,
 Altera fert rapta cominus arma colu.
Nec mora: turbati, rapiuntur fronte capilli,
 Nudaque subducta brachia veste patent.
Et maledicta volant Aetnaeis plura favillis,
 Ut motant Briareus Enceladusque latus.
Hoc plebs more furit. meminit matrona decori.
 Illa supercilio, cum subit ira, tonat.
Fulminat illa oculis, & longa silentia servat,
 Verbaque majestas pondus habere facit.

quem totum locum sane elegantissimum vel ideo hic adfero, ut juventuti Musarum studiosae magis innotescat & commendetur poëta, manu adsidua versari & diligenti lectione volvi dignissimus.

56. *Spectaculum capta nec minus urbe fuit.*] Hic quoque ut supra v. 21. *Spectaculum* in variis codd. MSS. *Spectandum* in Borrich. & meo utroque. simile illud Virgilii II. Aen. 746. *Aut quid in eversa vidi crudelius urbe.* Ovidius Lib. I. Trist. 3. 26. *Haec facies Trojae, cum caperetur, erat.* & XII. Met. 225. *captaeque erat urbis imago.* Seneca Lib. I. de Clem. 26. *Sed puta tutam esse crudelitatem; quale ejus regnum est? non aliud, quam captarum urbium forma, & terribilis facies publici metus.* Chariton Aphrodis. Lib. I. cap. 5. τὸ πρᾶγμα ἐῴκει πόλεως ἁλώσει. ubi vide D'Orvill. pag. 56. qui in loco Taciti XIII. Ann. 25. rejicit Lipsii emendationem, *in modum captae civitatis nox agebatur.* & vulgatam *captivitatis* non mutandam censet. sed Lipsio favet ejusdem Taciti locus Lib. IV. Hist. cap. 1. *ubique lamenta, conclamationes, & forma captae urbis.* ut recte legit Vertranius pro *fortuna* eodem

Phyllidos iratos in vultum conjicit ignes.
Territa vicinas Teïa clamat aquas.

Lu-

dem Lipſio probante. *forma* enim *captae urbis*, ut *captarum urbium forma* Senecae, & *facies Trojae captae* Ovidio, locis modo productis, & ita in loco Salluſtii apud Servium ad Virg. VIII. Aen. 557. *ſpeciem captae urbis efficere diſcedentes.*

57. *Phyllidos iratos in vultum conjicit ignes.*] *ungues* ex Colbertino, Groningano, & Gebhardi Palatinis edidit Broukhuſius. & ſic in ed. Ven. 1487. Beroaldi, ſecunda Aldi, Mureti, Rovillii, Gryphianis, Canteri. Antverp. Chriſt. Plantini, & Douſarum Raphelengiana. ſic paſſim *ungues*, in ora conjecti, memorantur poëtis in ira feminea. Ovidius II. A. A. 452.

Ille ego ſim, cujus laniet furioſa capillos,
Ille ego ſim, teneras cui petat ungue genas.

ſupra Lib. III. El. 13. 13.

Ah quoties pulchros uſſit regina capillos,
Molliaque immites fixit in ora manus.

vide Boltii Silvam Critic. pag. 83. & quae notavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 502. ſed hoc quidem in loco, praeſertim quia mox v. 64. ipſius Propertii ora unguibus ſauciare dicitur, *ignes* praetuli cum Scaligero, jubente etiam majori codicum & vetuſtarum editionum numero. ſic enim legitur in primo & quinto Vatic. Mentel. Excerpt. Scalig. Borrich. Heinſiano, primo Leid. Voſſ. & meo. *ignes* etiam in Groningani margine, ſed eadem manu, ut in marg. cod. Reg. & Colbert. pro varia lectione. neque aliter in Veneta 1475. Regienſi, Volſci, prima Aldi, Juntina, Colin. & Graſſeri. & ſic Paſſeratius ad Lib. III. El. 6. 7. p. 449. *irati ignes* recte dicuntur, qui ab iratis immiſſi. ut *irata ſitis* El. ſeq. 62. *Nec tulit iratam janua clauſa ſitim.* Lib. III. El. 6. 4. *Projicis irata cymbia plena manu.* ut legendum illic notavi. *ſaevos ignes* vocat Ovidius III. A. A. 567.

Nec franget poſtes, nec ſaevis ignibus uret,
Nec dominae teneras adpetet ungue genas.

idque jubet verſus ſequens *Teïa clamet aquas.* quod *ignibus* melius reſpondet. qua de cauſſa *ignes* e codice Vaticano etiam probat Lipſius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 20. diſſentiente licet Heinſio in Notis ad Propert. pag. 754. & Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 24. ſed pro altera lectione etiam pugnat illud quod praeceſſit *Fulminat illa oculis.* & quod ſequitur *Spectaclum capta nec minus urbe fuis*, tamquam capta & incenſa urbe Roma a Gallis. male igitur Heinſius *fui*, ut ad ipſum Propertium referatur, pro *fuit*, ut ſupra v. 21. *Spectaclum ipſa ſedens* de Cynthia.

58. *Territa vicinas Teïa clamat aquas.*] *Teïa vocabat* in Mentel. Borrich., Heinſiano, Leid. pr. & pro varia lectione in ſecundo, tribus Voſſ. & meo primo. *petebat* in quinto Vatic. D'Orvill. pr. & meo altero quae gloſſemata ſunt. *clamabat* in cod. Regio & in ed. Beroäldina. ſed *Teïa* triſyllabum etiam eſt ſupra v. 31. & recte in primis aliiſque edd. vetuſtis *Teïa* vel *Theïa clamet aquas. clamare aquas*, adferri jubere tamquam incendium eſſet, καλεῖν ὕδωρ, ut καλεῖν δεσμὰ καὶ πέδας, *clamare vincula*, & *compedes.* vide Salmaſ. ad Achill. Tatium pag. 657. & hic Paſſeratium ac Vulpium Ariſtophanes Theſmoph. v. 248. ὕδωρ, ὕδωρ, ὦ γείτονες. Livius Lib. I. cap. 39. *Puero caput arſiſſe ferunt multorum in conſpectu. Plurimo igitur clamore inde ad tantae rei miraculum orto excitatos reges. & quum quidam familiarium aquam ad reſtinguendum ferret, ab Regina retentum.* Petronius cap. 78. *Unus ſervus libitinarii illius tam valde intonuit, ut totam concitaret viciniam. Itaque vigiles, qui cuſtodiebant vicinam regionem, rati ardere Trimalchionis domum, effregerunt januam ſubito, & cum aqua ſecuribuſque tumultuari ſuo jure ceperunt.* Seneca Lib. I. de Clem. 25. ſub finem: *Sub uno aliquo tecto flamma adparuit, familia vicinique aquam ingerunt.* hinc manifeſtum eſt, praecedente verſu *ignes* non *ungues* legendum. locum hunc aliter exponit Struchtmeyerus Lib. II. Anim. Crit. cap. XII. p. 168. & refert ad ritum, quo turbatis ac perterritis aquam injiciebant refocillandi cauſſa, idque Teïam clamaſſe. ita apud Ovidium Epiſt. XIII. 26. *Vix mater gelida moeſta refecit aqua.* & plus ſemel apud Plautum, alioſque. pro *aquas* in D'Orvill. ſec. a manu pr. *aves.* ſed in v. c. Perreji *anus*, quod probabat Heinſius Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 24. & in notis ad Propert. p. 754. ut vetularum opem invocaverit in vicinia.

59. *Lu-*

Lumina sopitos turbant elata Quirites,
60. Omnis & insana semita nocte sonat.
Illas, direptisque comis, tunicisque solutis,
Excipit obscurae prima taberna viae.
Cynthia gaudet in exuviis, victrixque recurrit,
Et mea perversa sauciat ora manu:

65. In-

59. *Lumina sopitos turbant elata Quirites,*
Omnis & insana semita nocte sonat.]

Novi qui *Murmura* hic conjecerat pro *Lumina.* sed *elata* melius ad *Lumina* referuntur. nocte se domo proripiebant luminibus elatis, excitantes omnem viciniam somno *sopitam*, seu dormientem. vid. ad Petron. cap. 22. hic enim verus loci sensus est, in quo constituendo valde laborat Passeratius, dubitatque an *Allata* vel *illata* legendum. quod specie quodam defendi posset e Phaedro Lib. III. fab. 10. 24.

Dum quaerunt lumen, dum concursat familia,
Irae furentis impetum non sustinens &c.
Lucerna adlata.

ubi Heinsius *illata.* qui sic etiam apud Ovid. VIII. Met. 668. corrigit *illatus crater*, notatque *inferre craterem*, ut *inferre lucernam.* qualis varietas etiam Lib. X. 473 *illato lumine vidit.* quod vindicant Patrui mei notae, pro *allato.* ut in aliis libris. Sed *elata* e domo *lumina* hic non sollicitanda. & hinc in minore versu cum Fruterio & Passeratio legendum *insana semita voce sonat.* & sic Heinsius Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 24. & in Notis pag. 755. idque merito praefert Cl. Heynius ad Tibull. pag. 32. ed. sec. supra Lib. III. El. 6. 2.

Vocis & insanae tot maledicta tuae.

ubi vide. dein *tonat* in Vaticano quinto, & Leidensi secundo. ut Lib. IV. 1. 134 *Et vetat insano verba tonare foro.* & in loco Petronii paullo ante producto: *Unus servus tam valde intonuit, ut totam concitaret viciniam.* Ceterum hoc distichon praecedenti anteponendum videtur, quia sic melius, ni fallor, omnia cohaerebunt, si hoc ordine versus collocentur,

Phyllidos iratos in vultum conjicit ignes,
Territa vicinas Teia clamat aquas:
Illas, direptisque comis tunicisque solutis,
Excipit obscurae prima taberna viae.
Lumina sopitos turbant elata Quirites:
Omnis & insana semita voce sonat.
Cynthia gaudet in exuviis &c.

Illam igitur male in Mentel. Excerptis Modii, Borrich. primo Leid. Voss. pr. & tertio, *Illaque* in quarto. *Illa* D'Orv. pr. & ed. Venet. 1487. sed *Illas* recte in reliquis MSS. & edd. vetustis, ut ad utramque, Phyllida & Teiam, referatur. nam male Volscus *Illam* in notis retulit ad solam Phyllida, licet in ejus editionis contextu *Illas* legatur.

61. *Illas direptisque comis, tunicisque solutis*
Excipit obscurae.]

Direptis comis bene contra Passeratium, *disruptis* emendantem, vindicat Gebhardus. *Accipit* in Askew. ut *Excipere* & *accipere hospitio* variantur. vide ad Ovid. Epist. XII. 29. & I. Fast. 788.

63. *Cynthia gaudet in exuviis, victrixque recurrit,*
Et mea perversa sauciat ora manu.]

Hic suum Propertio numerum magis artificiosum quam qui olim in codd. MSS. & edd. antiquis erat, *Cynthia in exuviis gaudet*, ex codice Groningano reddidit Broukhusius. quales perperam ab aliis saepe mutatos & transpositis verbis corruptos multis exemplis indicavi in notis ad Lotich. pag. 266. 267. & in Addendis p. 692. vide etiam supra ad Lib. I. 7. 4. Lib. II. 24. 9. & ad huj. Libri Eleg. VII. 5. corrupte *exiguis* in Voss. pr. *eximiis* in ed. Ven. 1475. Regiensi & Volsci. *exequiis* in Voss. quarto. in quo & primo *cucurrit.* mox forte scripserat poëta, *Et mea* formosa *sauciat ora manu.* nam, licet *furibunda*, *decens* tamen erat Cynthia, ut supra v. 53. sic Lib. III. El. 5. 6.

Et mea formosis *unguibus ora neta.*

id certe praeferrem, si a codice aliquo firmaretur, quam *praeversa* cum Guyeto, vel *praeceps* aut ve-

65. Inponitque notam collo, morsuque cruentat:
Praecipueque oculos, qui meruere, ferit.
Atque ubi jam nostris lassavit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra latens
Exuitur, geniumque meum prostratus adorat.
70. Lygdame, nil potui: tecum ego captus eram.

Sup-

vesana manu cum Heinsio. vide tamen an *perversa* defendi possit exemplis, quae habet Forcellinus in Lexico. unguibus, vel manu *sauciare*, ut Ovidio III. A. A. 708. *tenues a pectore vestes Rumpit, & indignas saucint ungue genas.* & hoc quoque loco potuisset Heinsius adstruere codicis Regii fidem Lib. I. A. A. 21. *quamvis mea sauciet arcu Pectora.* nam *vulneret* illic minus concinnum, quia mox sequitur *vulneris ultor ero.*

65. *Inponitque notam collo, morsuque cruentat:*
Praecipueque oculos, qui meruere, ferit.]
inponere hic comparabat Janus Dousa P. cum illo Lucilii, *Cui saepe inposui mille plagarum in die.* & Ciceronis Lib. I. ad Attic. Ep. *Sed tamen, ut te de Rep. consoler, non ita, ut sperarunt mali, tanto inposito Reip. vulnere, alacris exsultat inprobitas in victoria.* *morsusque* male in D'Orvill. pr. Lib. III. El. 6. 21.

In morso aequales videant mea vulnera collo,
Me doceat livor mecum habuisse meam.

ubi vide & ad Lib. IV. 3. 26. *oculos ferit* in omnibus codd. MSS. & edd. vetustis. Heinsio tamen Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 24. & in Notis pag. 755. placebat, *oculos, qui meruere, petit.* quod firmabat loco Tibulli Lib. I. El. 7. 76. — *oculos adpetat illa meos.* & Horatii Epod. V. *Petamque vultus umbra curvis unguibus.* addere potuisset illud Ovidii III. Am. 328. *Nos petit invicta Palladis hasta manu.* Lib. II. A. A. 452. *Ille ego sim, teneras cui petat ungue genas.* & III. 568. *Nec dominae teneras adpetet ungue genas.* Praefero tamen *oculos ferit*, quod plus est quam *petit.* notum illud Caesaris ad suos dictum, *miles faciem feri.* Ovidius XII. Met. 479.

Nudaque Phyllei juvenis ferit ora sarissa.

utrumque verbum apud eumdem Lib. III. Am. 3. 35.

Jupiter igne suo lucos jaculatur & arces,
Missaque perjuras tela ferire vetat.
Tot meruere peti.

ubi locutionem *petere fulmine* variis exemplis adstruit Heinsius. κόπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς vocat Chariton Lib. III. cap. 10. ad quem vid. D'Orvill. & pag. 561. *qui meruere*, ut in illo Ovidii Lib. I. Am. 7. 1. *Adde manus in vincla meas, meruere catenas.* *quid meruere* male in Askew.

68. *Lygdamus ad plutei fulcra sinistra latens*
Exuitur, geniumque meum prostratus adorat.]
corrupte *plutei frustra* in quinto Vatic. ed. Ven. 1475. Regiensi, & Volsci. *fusca* Neapol. Vatic. primus & sec. Exc. Scalig. duo Leidd. primus & tert. Voss. ambo D'Orvill. & mei, cum Venet. 1487. *fusca sinistra latens* in v. c. Perreji, Mentel. Heinsiano, sed *fulcra* jam correxit Beroaldus. *jacens* est in iisdem codd. ante Beroaldinam, Aldina utraque, Junt. Colin. Gryphianis, Grasseri, & Dousarum Rapheleng. sed *latens* in Colotiano, primo Vatic. Mentel. Groning. Heinsiano, ceterisque codd. & Passeratianis, cum ed. Beroald. Ven. 1487. Mureti, Rovill. Canteri, & Antverp. Christ. Plantini. quod praestat. ut apud Horatium Lib. II. Epist. 2. 15.

In scalis latuit metuens pendentis habenae.

cadens vitiose in Vossiano tert. de lecti pluteo vide Torrent. ad Suet. Calig. cap. 26. deinde *Eruitur* in Neapol. & meo secundo, hoc est e latibulis protrahitur: quod probabat Guyetus, & Heinsius in Notis ad Propert. p. 755. ubi bonis exemplis locutionem firmat, & Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 25. quibus adde quae adfert Passeratius. *excitare* vocant alii, seu jacentem surgere jubere, de quo vide Cel. Ruhnkenium ad Rutil. Lup. pag. 105. hinc non inepta etiam est Neapolitani & secundi mei codicis lectio *protractus*, pro *prostratus*, licet hoc τῷ *adorat* melius conveniat. mox *tunc ego captus eram* in primo D'Orvill. *genium meum adorat*, ut in illo Tibulli Lib. IV. 5. 8.

Mutuus adsit amor. per te dulcissima furta,
Perque tuos oculos, per geniumque rogo.

 71. — tum

Supplicibus palmis tum demum ad foedera veni,
Quum vix tangendos praebuit illa pedes.
Atque ait. Admissae si vis me ignoscere culpae,
Accipe, quae nostrae formula legis erit.
75. Tu neque Pompeja spatiabere cultus in umbra,
Nec quum lascivum sternet arena forum.

Colla

71. *—— tum demum ad foedera veni,*
Quum vix tangendos praebuit illa pedes.]
cum demum Voss. pr. *venit* in Mentel. Groning. Heinsiano, primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meis. Cynthia nempe. *Cui vix* in Colot. Vatic. pr. & sec. Excerpt. Scalig. Heinsiano, tribus Voss. D'Orv. pr. & meo utroque. tangendos vero, osculandos & amplectendos pedes miseris & supplicibus praebere frequens est. ut Paris apud Ovidium Ep. XVI. 270.

Amplectique tuos, si patiare pedes.

II. A. A. 534.

—— nec ad teneros oscula ferre pedes.

IX. Met. 685.

Invito potui circumdare brachia collo,
Amplectique pedes, adfusaque poscere vitam.

pedes vero *osculandos dare*, extremae superbiae & arrogantiae signum, auctorem habere Caligulam, docent notae ad Dion. Cassium Lib. LIX. cap. 27. p. 933. hunc versum in animo habebat Lotichius Lib. III. El. 3. 60.

Saepius in somno redeat tua dulcis imago,
Fidaque tangendas praebeat umbra manus.

75. *Tu neque Pompeja spatiabere cultus in umbra,*] *in herba* male Voss. prim. vide supra ad v. 35. *cultus* hic pro bene ornato, vestibus elegantioribus induto, exponitur ab Interpretibus. Sed forte hic quoque legendum *Pompeja spatiabere lentus in umbra.* quod libro suo etiam adscripserat Francius, ut apud Ovidium I. A. A. 67.

Tu modo Pompeja lentus spatiare sub umbra.

ubi *laetus* in MS. Huydecop. pro varia lectione. ut in aliis etiam codd. vide illic notas. Martialis Lib. XI. Ep. 48.

Cur nec Pompeja lentus spatiatur in umbra.

quod ex hoc loco desumtum esse notat Heinsius ad d. l. Ovidii, & Cl. Schraderus Emend. cap. VI. p. 128. *Spatiari* proprium hac in re verbum, quia ambulabant in his porticibus, quarum columnae per *spatia* erant distincta, ut supra Lib. II. 23. 3. *Tota erat in spatium Poenis digesta columnis.* Ovidius Epist. XXI. 97. *Et modo porticibus spatior. umbram* vero passim de hac porticu dicunt. ut Lib. II. El. 23. 45. *Scilicet umbrosis sordet Pompeja columnis Porticus.* Martialis Lib. V. Ep. 10. *Sic veterem ingrati Pompejam quaerimus umbram.* ut illic levi correctione scribendum ex hoc loco, & sonus auribus incommodus *ingrati Pompeji* vitetur. tales umbras in porticibus, ambulationis caussa, innuit Claudianus Lib. II. in Eutrop. 409.

Pulcher, & urbanae cupiens exercitus umbrae,
Adsiduus ludis, avidus splendere lavacris,
Non soles imbresve pati.

ubi *Pulcher it urbanae* &c. legendum cum Marklando ad Statii Silvas pag. 10. totum vero hunc locum, quo Propertium ab ambulatione in hac porticu, & a foro, arena, quum ludi essent gladiatorii, sparso, velut ab amoris alieni fomentis, arcet Cynthia, ante oculos habuisse videtur Ovidius Lib. II. Trist. 281. & seqq.

—— ludi quoque semina praebent
Nequitiae, tolli tota theatra jube:
Peccandi caussam quae multis saepe dederunt,
Martia quum durum sternit arena forum.
Tollatur Circus; non tuta licentia Circi:
Hic sedet ignoto juncta puella viro.
Cum quaedam spatientur in hac, ut amator eadem
Conveniat, quare porticus ulla patet?

ubi *sternit arena forum*, ut hic quoque est in Exc. Scalig. Groning. Heinsiano, Voss. pr. & quarto, pro *sternet.* addi potest non dissimilis locus ex Lib. I. A. A. 163.

Hos aditus Circusque novo praebebit amori,
Sparsaque sollicito tristis arena foro.
Illa saepe puer Veneris pugnavit arena.
Et qui spectavit vulnera, vulnus habet.

Ce-

Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuae sidat operta morae.
Lygdamus in primis, omnis mihi caussa querelae,
80. Veneat, & pedibus vincula bina trahat.

Indixit

Ceterum Lipsius de Amphith. cap. XIV. minorem hunc versum cum sequente conjungens, hoc modo distinguit, legitque,

Et quum lascivum sternet arena forum,
Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum.

ut sensus sit, ne ludos glatiatorios ita spectes, ut obliquo capite, & cervice retroflexa, cupidos oculos conjicias in feminas, quae summa cavea seu loco superiori spectant, ipse in parte Theatri inferiore constitutus. & sic exposuit J. Dousa P. in Schediasm. Succid. ad Propert. pag. 72 & 73. & optime contulit cum illis Ovidii Lib. II. Am. 7. 3.

Sive ego marmorei respexi summa theatri,
Eligis e multis, unde dolere velis.

ad summi obliqua theatri Guyetus, merito improbante Heinsio.

78. *Aut lectica tuae fidat operta morae.*] *Sudet* in omnibus fere codd. MSS. & edd. vetustis. quibus accedunt Askew. duo Leidd. Voss. pr. & tert. uterque Dorvill. & mei. quam lectionem, rejecto Lipsio, qui correxerat *tuae sit adoperta morae*, tuetur Passeratius, & *aperta* praeferens exponit. ne lectica tua, hoc est lecticarii tui, sudare cogantur, si in via a te detineantur morando, quando ea aperta cum puella obvia saepius colloqueris, quae capite in tuam lecticam inserto tecum garriat. & sic fere Schefferus Lib. II. de Re Vehic. cap, 5. pag. 94. Broukhusius *fidat* edidit, Palmerium secutus, & *operta*; hoc sensu, ne lectica aliqua clausa, in qua amicarum tuarum una vehatur, sidat, aut humi deponatur, ut cum illa delicias garriendo agas, lecticariis interim interjungentibus. *operta* quidem est in Borrich. Heinsiano, & aliis codd. *tua fidat operta mora* legebat D'orleans ad Tacit. pag. 188. id est, dum moras nectis, lectica ne sidat. quod probasse videtur la Cerda in Notis ad Tertullian. de Pall. cap. IV. pag. 53. post Sacra ejus Adversaria editis. Sed alia via huic loco mederi tentavit Heinsius, qui Lib. I. Adverf. cap. 2. pag. 14. & in Notis Propertianis pag. 755. emendabat,

Aut lectica tuae se det *aperta morae*.

hoc est, ne quid te moretur lectica aperta per viam praeteriens, in qua vehatur aliqua puella. *se det* in libri sui margine etiam conjecerat Marklandus, & adscripserat „ *tuae morae*, *tibi* „ *moranti*. ut Virg. IV. Aen. 407. *Castigatque* „ *moras*, pro *morantes*. legendum quoque *operta* „ & *se det operta*. pro *opertam*, ut alibi, *Sic* „ *mihi te referat levis*, pro *levem*. exempla passim in nostro." suppetias certe huic lectioni ferunt, quae de locutione *se dare* notavit ad Statii Silvas pag. 57. eamque passim multis veterum locis per librarios corruptam indicavi ad Tom. I. Anth. Lat. pag. 581 & 637. Jam ante Heinsium *se det* hic legendum, sed *operta* probans, conjecerat etiam Gruterus Lib. XIII. inedit. Suspic. cap. 6. hoc sensu, *nec te moretur operta lectica, dum inquiris, quae in ea, aut dum inspicere concupiscis.* Mihi quoque *Sidat* a librariis, illud *se det* non intelligentibus, formatum, sed *aperta* praeferendum videtur, quod legitur etiam in cod. Askew. utroque Dorvill. meo secundo, & primis edd. ut jubeat Cynthia, cave ne lectica tua sit aperta, hoc est, ne lumina, dum lectica veheris, in alias puellas obvias petulanter conjicias, aut mora facta cum iis colloquaris. de *aperta lectica* vide Abram. ad Cic. II. Philip. 24. pag. 511. & sic *aperta* & *operta sella* etiam variantur apud Sueton. Aug. 53. Sed prae ceteris legi merentur quae de lectica duplice, aperta & tecta, earumque forma, & servis lecticariis, eruditis animadversionibus scripsit Lipsius Lib. I. Elect. cap. 19. ubi tamen ipse de sua hujus loci conjectura *sit adoperta morae*, propter verbum *sit*, sequente vocali productum, haesitare videtur.

79. *Lygdamus in primis, omnis mihi caussa querelae,*
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.]

Veniat male in Leid. sec. & Voss. tert. *Venerat* Borrich. Leid. pr. Voss. pr. & quart. cum meo priore. *Venerit* in primo D'Orv. meo altero, & prisc edd. *trahit* Voss. pr. Lygdamum, querelae caussam, quia Phyllida & Teïam Propertio lenonis instar conciliaverat & adduxerat, etiam in-

Indixit leges. respondi, Ego legibus utar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quemcumque locum externae tetigere puellae,
Suffiit, & pura limina tergit aqua.

85. Im-

insectatur supra El. VII. 43. *Lygdamus uratur, candescat lamina vernae.* ubi & Petalen poena servili adfectam queritur, v. 40. *Codicis inmundi vincula sentis anus.* quam hic indicit Lygdamo servo, *pedibus vincula bina trahat.* hoc est duos truncos caudiceos pedibus ligatos trahat, & ad ergastulum damnetur. *Veneat, & in pedibus* Groning. *aut pedibus* Fruterius.

81. *Indixit leges. respondi, Ego legibus utar. Riserat imperio facta superba dato.*]

legem in D'Orvill. primo & meo secundo, ut supra v. 74.

Accipe quae nostrae formula legis erit.

sed *leges* hic praestat, quia sequitur *legibus utar.* est autem *indicere leges* proprium inperantibus, & eleganter ad regnum puellarum in amatores transfertur. vide Broukhus. ad Tibull. I. El. 7. 75. deinde interpungere malim, licet parum differat, *respondi ego, legibus utar.* vel cum Heinsio *respondi, en legibus utar.* & minoris versus initio scribendum opinor, *Risit at imperio* &c. *tacta superba* D'Orvill. pr. a man. sec. pro *dato* Heinsius *rato.* Francius *novo.* citra necessitatem.

83. *Dein quemcumque locum externae tetigere puellae,*
Suffiit, & pura limina tergit aqua.]

quecumque Leid. sec. & tres Voss. hoc est *quaecumque*, ut in ed. Venet. 1475. Regiensi, Volsci, prima Aldi. Junt. Colin. & Grafferi. Unde *quacumque* Guyetus & Heins. ad oram ed. Ald. quod firmari posset ex Cicer. pro Cluent. cap. 68. *Nemo erat illorum, quin expiandum illum locum esse arbitraretur, quacumque illa iter fecisset: nemo, quin terram ipsam violari vestigiis consceleratae matris putaret.* sed *quemcumque* in Venet. 1487. Aldi secunda, Beroald. Mureti, Rovill. Gryphianis, Canteri, Christoph. Plant. & Dousarum Rapheleng. minore versu *Suffiit* vere emendatum est, in qua voce recte scribenda multum cespitaverunt codicum scriptorum librarii. *Sufficit & pura lumina* ex Pontani libro adscripserat Perrejus. *Sufficat & Neapol. Suffist & primus* Vatic. *Suffuat &* secundus, & alter D'Orvill. in cujus margine *Fumicat. Suffocat &* quintus Vatic. Leid. sec. D'Orvill. pr. & meus secund. *Sufficiat* Mentel. Borrich. Gron. tres Voss. & meus primus. in cod. Regio *Suffiit* vel *Sufficit* pro varia lect. *Suffuciat* Askew. *Sufficit &* ed. Ven. 1475. Regiensis & Volsci, qui in notis jam monuit pro *Suffocat* emendandum *Suffiit.* vitio typi editum fuit *Sufficit*, nam addit, *hoc est expiat.* & sic legendum etiam censuit Beroaldus, & interpretatur, *Cynthia factis suffitionibus purgavit lectum, quem tetigerant Phyllis & Teia, tamquam suo contactu cuncta polluissent.* Nollem certe illustrem Scaligerum, quod invitus addo, Beroaldo, quem primum sic emendasse dicit, licet huic praeiverit Volscus, se opposuisse, & codicis sui scripturam *Suffocat* defendisse, subjecta hac adnotatione, *suffocare, secunda longa veteres Grammatici deducunt a faucibus, eadem correpta a foco, suffocare ergo hic est πυρῶσαι.* itaque sic edidit. Sed sine ullo veterum exemplo est, ut ea significatione *suffocare* Latinis dicatur, qua Graecis πυρῶσαι. Prave igitur hoc in loco *Suffocat* nonnulli propugnant, ut recte notavit Pincierus Lib. II. Parerg. cap. 45. male igitur in prima sua editione sic dedit Vulpius. & frustra hanc lectionem tuetur J.F. Noltenius Lexico L. L. Antibarb. pag. 362. in hunc scopulum inperite impegit Clericus, quum in Severi Aetna v. 319. rejecta Scaligeri emendatione, velut audaciori, sic corrigit, ut staret versus, sed pede nimium vacillante,

Pugnantes & suffocat intus, ut unda profundo.

quum in Aldina recte legeretur, *Pugnantes suffocat & intus.* idque notarunt eruditi Lipsienses in Actis ad an. 1703. pag. 499. Sic in versibus illis, quos sub Propertii nomine falso adfert Scholiastes Ovidianus Ibidis v. 463.

Suffocabat humo vivos Cassandrus, idemque,
Et non inmerito, passus ab ipse suis.

hinc & *focare*, pro angere, cruciare. Glossae veteres MSS. *Angit, sollicitat, focat.* vide Rhodium

Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Terque meum tetigit fulfuris igne caput.
Atque ita mutato per fingula pallia lecto,
Et fponda & toto movimus arma toro.

ELEG.

dium de Acia cap. VII. pag. 107. *Suffit*, & *hinc* adfert Heinfius ad Ovid. II. Faft. 23. ubi de ritu tergendi & purgandi domum, ominis cauffa, agit. Sed ad lib. V. Faft. 675. legit,

Suffiit, & pura limina fparfit aqua.

fuffire pro purgare etiam eft apud Seren. Sammon. v. 96.

Illotis etiam ranis fuffire memento.

in luftrationibus autem *aqua* praefertim adhibebatur. Cic. II. de Leg. cap. 10. *inceftum adfperfione aquae tollitur. lumina* male in Mentel. Askew. binis Leidd. tribus Voff. meoque priore.

85. *Imperat & totas iterum mutare lacernas,*
Terque meum tetigit fulfuris igne caput.]

lotas Heinfius ad Petron. cap. XXX. & notis ad Propert. pag. 117. quod probo in luftrationis ritu, praecedente *aqua*, qua veftes etiam purificabant, ut obfervat Cafaub. ad Theophraft. cap. *περὶ δεισιδαιμονίας* pag. 292. pro *mutare* Broukhufius ad h. l. & ad Tibull. I. El. 5. 11. legebat *luftrare*, probante Marklando. fequitur enim *mutato lecto*, quod admitti poteft. vel hic potius *lotas iterum mundare lacernas* legendum, & mox *mutato, lecto*, retinendum, proquo illic *mundato* conjiciebat Heinfius. *lucernas* vitiofe in Neap. Reg. Colbert. Groning. Askew. & aliis codd. de ritu expiationis, quae fulfuris igne fiebat, vide Heinfium ad Ovid. IV. Faft. 740. Meurf. Exerc. Crit. P. II. cap. 17. Broukh. ad Tibull. I. 5. 11. & Demfter. Lib. I. de Etrur. Reg. cap. 2.

87. *Atque ita mutato per fingula pallia lecto,*] *Ad quae* male in Voff. quarto. *mundato* Heinfius. quod praecedentia requirere videntur. & forte *mutato* petitum ex v. 28. *Mutato volui caftra movere toro.* fed fervari poteft vulgata, fi paullo ante *lotas mundare lacernas* fubftituatur, ut illic notavi. *per ftragula* Heinfius.

88. *Et fponda & toto movimus arma toro.*] Haec eft N. Heinfii emendatio, quam dedit in notis ad Ovid. Epift. VII. 5. Lib. I. Adverf. cap. 3. pag. 26. & Notis ad Propert. p. 756. vel *noto toro. loto toro* adfcripferat J. Doufa P. alias vero lectiones fuppeditant fcripti & editi. *Defpondi & tuto* V. C. Perreji & Neapol. *Refpondi & toto folvimus arma toro* in duobus Leidd. tribus Voff. binis D'Orvill. & meis. & fic in omnibus edd. vetuftis. fed *Refpondi*, forte librarius petiit ex v. 81. *Refpondi ego legibus utar.* Marklandus locum fic conftituebat,

Atque ita mutato per fingula pallia lecto
Et fpondis, toto movimus arma toro.

vel potius retinebat *folvimus*. & folvere arma exponebat *finire bellum, pacem facere.* tum *noto toro*, adfueto concubitu. conjecturae Heinfianae, *Et fponda*, quam in textum etiam recipit Vulpius, favet illud Ovidii III. Am. 14. 26. *Spondaque lafciva mobilitate tremit.* Auctor Epigrammatis veteris Tom. I. Anth. Lat. p. 640. ex ejufdem Heinfii emendatione,

Sit torus & lecti genius fecretaque fponda,
Queis tenera in noftrum veneris arbitrium.

aliter locum hunc emendabat Patruus meus, qui conjecerat,

Refpondere novo protinus arma toro.

hoc fenfu, *arma* quae antea non habebat volutatus cum meretriculis, ut Petronius cap. 130. nunc refponderunt, id eft valuerunt, opufque peregerunt. ita *refpondere* Ovid. Ep. XV. 197.

Non mihi refpondent veteres in carmina vires.

& ita ille faepe. Finem Elegiae hujus egregie illuftrant illa Nafonis Lib. II. A. A. 461 & feqq.

Ofcula da flenti: Veneris da gaudia flenti.
Pax erit: hoc uno folvitur ira modo.
Cum bene faevierit, cum certa videbitur hoftis,
Tum pete concubitus foedera: mitis erit.
Illic depofitis habitat Concordia telis:
Illo (crede mihi) Gratia nata loco eft.

ELEG. IX.

Amphitryoniades qua tempestate juvencos
Egerat a stabulis, o Erythea, tuis,
Venit ad invictos nemorosa Palatia montes,
Et statuit fessos, fessus & ipse, boves.

5. Qua

ELEG. IX.] DE HERCVLE inscribitur in Reg. Colb. & priscis edd. HERCVLES in meo priore. DE HERCVLE ET MORTE CACI in Borrichiano, aliisque codd. & ed. Aldi utraque, Junt. Colin. Rovill. Gryph. aliisque. DE HERCVLE ET CACHO (pro CACO) in meo cod. secundo. conferri ad hujus Elegiae intellectum debet Virg. VIII. Aen. 193. & seqq. Ovidius Lib. I. Fast. 543. & seqq. & Lib. V. 647. seqq. & Livius Lib. I. cap. 7. & nonnulla ad carminis hujus illustrationem contulit Jo. Bapt. Suarezius Lib. III. Antiqq. Gaditanar. cap. 2.

v. 1. *Amphitryoniades qua tempestate juvencos Egerat a stabulis, o Erythea, tuis.*]

Amphytrioniades Mentel. Heinsian. & meus primus. *o Erythee* in omnibus fere codd. MSS. Vatic. quinto Mentel. Excerpt Scalig. Heinsiano, Leid. pr. Voss. pr. & quarto, D'Orv. pr. & meo. *Erythea* Vatic. pr. *Erythree* Leid. sec. & Voss. tert. *Eritee* Groning. *Erythrae* in meo sec. *Erythraee* Vatic. alter, *Erichthee* ed. Ven. 1475. Regiensis, & Volsci. *Erythraea* ed. Beroald. *o Erythaea* corrigendum monuit Scaliger. *ora Erythea* Heinsius Notis ad Propert. p. 756. *Erithrea* male in Askew. & aliis scribitur, tamquam ab Erythra Rege, unde & Erythreum mare dictum volunt. de quo vid. Ferdin. de Cordova in Didasc. Multipl. cap. 49. sic apud Silium Ital. Lib. XVI. 195.

Herculeas Erythia ad litora Gades
Cum studio pelagi, & spectandis aestibus undae
Venissem.

ut bene correctum pro *Erythrea.* vide illic eruditorum Interpretum notas. *Erytheïdas boves.* vocat Ovid. I. F. 543. & *Erytheïda praedam* Lib. V. 649. ut tam illic, quam *Erythia* hoc loco legendum jam monuit Turnebus Lib. XXIII. Advers. cap. 7. Oppianus Lib. II. Cyneg 109.

Κεῖνοι, τοὺς φάτις ἐστὶ Διὸς γόνον Ἡρακλῆα
Καρτερὸν, ἀθλεύοντ' ἀγέμεν πάρος ἐξ Ἐρυθείης.

ubi de fabula ipsa vide Rittershus. eadem scripturae macula est in Apostolii Proverb Gr. Cent. II. 80. Ἡρακλῆς γὰρ διαπεραιούμενος ἐπὶ τὰς Ἐρυθρείας βοῦς, ἱστίῳ τῇ λεοντῇ ἐχρήσατο, ἱστῷ δὲ, τῷ ῥοπάλῳ. ubi Pantinum male vertentem *in Erythraeam insulam* jure quidem reprehendit Tristanus Tom. II. Comm. pag 333. sed hunc quoque errasse, cum urbem Joniae intelligit, notavit Patruus meus ad d. l. Ovid. I. Fast. 543. & ἐπὶ τὰς Ἐρυθείας in Apostolio corrigendum monuit. recte vero apud Athenaeum Lib. XI. cap 5. circa finem, ubi Hercules poculo, seu cymba ad poculi formam facta Erytheam navigasse narratur, editum est ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. sed plura de Erythia, unde Geryonae boves abduxit Hercules, dabit Bochartus Lib. I. Geogr. Sacr. cap. 34. pag. 611.

3. *Venit ad invictos nemorosa Palatia montes, Et statuit fessos, fessus & ipse, boves.*]

in adductos in Mentel. Heinsian. Commelin. Gebhardi, Leid. pr. Voss. pr. & quart. meoque priore. *Venit & adductos* Groning. quam lectionem ineptissimam merito vocat Livinejus. *& ad junctos* D'Orv. pr. & meus alter. *in adjunctos* Voss. tert. & D'Orvill. sec. *& ad victos* Neapol. & Colbert. *in avectos* Askew. *ad invictos* in omnibus priscis edd. *Venerat in victos*, vel *Venit ut ad victos*, aut *Venit in evictos* Heinsius Lib. II. Advers. cap. 6. p. 253. ut *evicti montes* sint superati. *pecorosa* in Askew. Leid. sec. utroque D'Orvill. meo altero, aliisque codd. & vetustis edd. *Pcosa* Leid pr. sed *nemorosa* in quinto Vatic. Borrich. Heinsiano, meo priore, ceterisque.

Ovi-

5. Qua Velabra suo stagnabant flumine, quaque
 Nauta per urbanas velificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
 Incolumes, furto polluit ille Jovem.
Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
10. Per tria partitos qui dabat ora focos.

Hic

Ovidius Lib. I. A. A. 105.

Illic quas tulerant nemorosa Palatia frondes
Simpliciter positae, scena sine arte fuit.

& IV. Fast. 815.

——— alter iuit nemorosi saxa Palati:
Alter Aventinum mane cacumen adit.

vide Heinsii & Patrui mei notas ad Lib. III. Fast. 71. intelligit autem Palatinum & Aventinum montes. minore versu *fessus ut ipse* Francius. *fessas boves* correxerat Marklandus. & mox v. 12. *Aversas cauda traxit in antra boves.* ut infra v. 18. *Bis mihi quaesitae, bis mea praeda boves.* & Eleg. I. huj. Lib. v. 4. *Evandri profugae procubuere boves.* Ovid. I. Fast. 546. *Incustoditae laeta per arva boves.* Lib. V. 692.

Se memor Ortygias surripuisse boves.

VI. 80. *huc captas adpulit ille boves. vaccas Iberas* vocat ibid. v. 519. & de hoc Caco in Ibin v. 490. *Proditus inclusae Cacus ab ore bovis.* Virgilius VIII. 263. hac eadem in re: *Abstractaeque boves, abjurataeque rapinae. boves Iberas* dicit Lib. VII. 663. ubi *Iberos* in aliis codd. sed usitatius esse per femininum dicere, notat Pierius.

5. *Qua Velabra suo stagnabant flumine, quaque Nauta per urbanas velificabat aquas.*]

Et qua Velabra suo frangebat flumina Mentel. corrupte *Et qua libra* Leid. pr. *Quamve libra* meus sec. *stagnabat* D'Orv. & meus alter. *frangebant flumina* in Colbert. *flumina quoque* in Neap. & primo Leid. *quoque* etiam in Voss. pr. & quarto, utroque D'Orvill. & meo secundo. atque ita laudat Cyllen. ad Tibull. I. V. 33. Ovidius VI. Fast. 405.

Qua Velabra solent in circum ducere pompas.

Tibullus Lib. II. El. 5. 33.

At qua Velabri regio patet, ire solebat
Exiguus pulsa per vada linter aqua.

ubi de Velabris qui scripserint, indicat Broukhusius.

8. *furto polluit ille Jovem.*] *locum* male olim legebatur in scriptis & editis libris. sed *Jovem* agnoscunt v. c. Perreji, Colot. Vatic. pr. sec. & quint. Mentel. Exc. Scalig. Groning. & ceteri mei codices. & ita Lipsius Lib. II. Antiq. Lect. cap. 20. probante Heinsio in Notis ad Propert. p. 756. & Gebhardo ad h. l. neque aliter Modius in Novantiq. Epist. XVIII. pag. 58. qui Jovem *ξένιον*, seu hospitalem, intelligit, ut monuerat Scaliger. & vide Heinsium Lib. I. Advers. cap. 17. pag. 183. qui *Jovem* hic pro jure hospitii poni notat. praec. versu *ordine Caco* pro *hospite* in Colbertino.

9. *Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro, Per tria partitos qui dabat ora focos.*]

Ingens Cacus erat in quinto Vatic. vitiose in plerisque codd. *Insula.* ut in Neap. Regio, Colbert. Mentel. Askew. Voss. pr. & quarto, D'Orvill. sec. meo utroque, & ed. Ven. 1475 Regiensi, ac Volsci. quod favet quidem lectioni *Incola.* sed *Accola* legendum monuit Cl. Schraderus Emend. cap. IX. pag. 178. productis plurimis veterum locis, in quibus *incola* male pro *accola* editum fuit. quod unice firmatur ex simillimo Livii quem adfert loco, Lib. I. cap. 7. *ibi quum eum* (Herculem) *cibo vinoque gravatum sopor oppressisset, pastor accola ejus loci, nomine Cacus, ferox viribus, captus pulchritudine boum,* & seqq. *aversos caudis in speluncam traxit. petitos* pro *partitos* in Askewiano. pro *focos*, ut ex Groningano edidit & bene adstruit Broukhusius, *sonos* in omnibus fere MSS. & edd. sed *focos* etiam agnoscit Voss. primus & quartus. & ita legentem Palmerium laudat Gebhardus. hinc Caco ab Hercule interfecto *extinctos faucibus ignes* tribuit Virg. VIII. Aen. 267. notat autem Broukhusius se cum Passeratio mirari *Cacum a Propertio factum fuisse trifaucem ac tricipitem.*

 in

Hic, ne certa forent manifestae signa rapinae,
Aversos cauda traxit in antra boves.
Nec sine teste Deo. furem sonuere juvenci:
Furis & inplacidas diruit ira fores.
15. Maenalio jacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus: & Alcides sic ait, Ite boves.

Her-

in Menteliano *quae dabat*. an forte legendum *quod dabat*? ut intelligat tria ora antri, per quae flammas evomebat Cacus. non enim dicere ausim cum tergemino Geryone Cacum a nostro confusum esse, quia Alcides etiam *Tergemini nece Geryonae spoliisque superbus*, ut ait Virgilius. versu seq. *Sic ne certa* in Borrich.

12. *Aversos cauda traxit in antra boves.*] *Adversos* male in D'Orv. pr. Virgilius VIII. Aen. 209.

Atque hos, ne qua forent pedibus vestigia rectis,
Cauda in speluncam tractos, versisque viarum
Indiciis raptos, saxo occultabat opaco.

vindicat hic locus lectionem apud Ovidium Lib. I. Fast. 550. de Hercule boves raptos quaerente:

Nulla videt taciti quaerens vestigia furti:
Traxerat aversos Cacus in antra boves.

ubi *feros* in aliis. idque ex vestigiis MSS. Ciofani, in quibus *ferox* legebatur, ut & in cod. D'Orvilliano est, substituit Gruterus Lib. X. Suspic. cap. 1. in Miscell. Lips. Nov. P III. pag. 496. sed *boves* illic imitatione Martialis praetulit Patruus meus, collato hoc Propertii loco, & quia ibidem mox *feris* sequitur. Livius d. l. Lib. I. cap. 7. de Caco: *quum avertere eam praedam vellet, quia, si agendo armentum in speluncam compulisset, ipsa vestigia quaerentem dominum eo deductura erant, aversos boves caudis in speluncam traxit.* talis conspicitur Cacus aversos boves caudis in antra sua trahens in gemma Regis Galliae apud Begerum ad Florum Lib. I. pag. 6. & Mariettum Tom. II. Operis Gall. de Lapid. Incisis, N. 89. pariter de Mercurio Apollinis boves rapiente Homerus in ejus Hymno v. 76.

Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ἴχνι' ἀποστρίψας.

quem locum a Passeratio etiam productum video. *Aversos*, pro furto ablatos & interceptos, interpretari quis posset, quia *avertere* verbum est furti. ut apud Virgil. d. l. v. 208.

Quatuor a stabulis praestanti corpore tauros
Avertit.

ubi Servius exponit, *abegit*, *respexit ad praedam*, *quae averti dicitur*. vide Passerat. ad Catull. pag 33. & 34. sed malim de bobus aversis, & cauda in speluncam adtractis, intelligere. vide Cerdam ad illum Virgilii locum Tom. III. pag. 180.

14. *Furis & inplacidas*] Lege cum Guyeto & Heinsio *Furis at*. in Borrich. & meo priore *in placidas*. *fores inplacidas* saevas & inmites exponit Passeratius, quia nempe crudelis latronis insignia speluncae ejus erant adfixa, sive ut ait Ovidius, I. Fast. 4. v. 557.

Ora super postes adfixaque brachia pendent,
Squalidaque humanis ossibus albet humus.

& Virgilius VIII. Aen. 196.

—— foribusque adfixa superbis
Ora virum tristi pendebant pallida tabo.

Furis, nomine Caci non expresso, in opprobrium, quod additur apud Virg. v. 205. *At furis Caci mens effera*. ut pro *furiis* recte vindicavit Broukhusius, in cujus notis verba Servii, (aliis interpositis, quae ad finem notae rejicienda erant) turbata a typographis exhibita sunt. vide illic Pierium. qui *furis* bene etiam tuetur. sed monere uterque neglexit *furiis* illic paullo post sequi, *Alcidae furiis exarserat atro Felle dolor*. unde forte primo loco *furiis* inrepsit.

15. *Maenalio jacuit pulsus tria tempora ramo*] *ramo Maenalio* pro clava Herculea. ut Lib. I. El. I. 13. *Ipse etiam Hylaei percussus vulnere rami* ubi vide. hinc in numismate gentis Antiae conspicitur Hercules clavam, qua Cacum percussit, manu tenens, cujus typum dedit Begerus

ad

Herculis ite boves, noſtrae labor ultime clavae,
Bis mihi quaeſitae, bis mea praeda boves:
Arvaque mugitu ſancite boaria longo.
20. Nobile erunt Romae paſcua veſtra forum.
Dixerat, & ſicco torret ſitis ora palato,
Terraque non ullas foeta miniſtrat aquas.
Sed procul incluſas audit ridere puellas.
Lucus ab umbroſo fecerat orbe nemus.

25. Fe-

ad Florum pag. 6. ſed male Salmaſ. ad Capitolin. Anton. Pium cap. XII. p. 279. adfert *Eleo percuſſus tempora ramo.* mox *eia ait*, vel *ite, ait, ite boves* Heinſius. ſed propius forte veſtigiis vulgatae *Sic ait*, quae corrupta videtur, inſiſteret, ſi legeretur, *& Alcides, hinc, ait, ite boves.* ex hac Caci ſpelunca excedite. prius exaratum fuerat *hic*, unde *ſic* tranſcripſerunt.

17. *Herculis ite boves, noſtrae labor ultime clavae,*] totum hoc diſtichon deeſt D'Orvill. ſecundo. *Seis mihi* vitioſe in noſtro ſecundo. *bis quaeſitas* ſibi boves & iteratam praedam dicit Hercules, quia primum Geryonae eas abduxerat, deinde a Caco ſibi ademtas vindicaverat. *bis mihi praeda* in Voſſ. pr.

19. *Arvaque mugitu ſancite boaria longo.*
Nobile erunt Romae paſcua veſtra forum.]

Armaque male in D'Orvill pr. *ſancita* Vatic. quint. *ſanate* Voſſ. pr. & quart. *bouaria* in Vatic. quint. Neapol. Excerptis Modii, Leid. ſec. Voſſ. pr. & tert. D'Orvill. & meo altero. altero verſu *Nobile erit* in plerisque MSS. meo utroque, & antiquis edd. ut in prima editione dederat Broukhuſius. ſed Francio admonente *erunt* in curis ſecundis praetulit. recte *paſcua erunt forum Romae*, (nempe boarium) ut El. I. huj. Libr. v. 14. *Centum illi in prato ſaepe Senatus erant.* ut recte emendatum, pro *erat.* vide quae illic notavi. & ſic Lib. III. El. XI. 27. in variis legitur, codd. MSS. *Illis munus erant decuſſa Cydonia ramo.* pro vulgato *Illis pompa fuit. Omnia meſſis erant* Ovidio III. Am. El. 10. 38. & ſimilia dabunt notae Heinſii ad Rem. Am. 164. *paſcua noſtra*, in omnibus fere antiquis edd. & Voſſ. quarto, quod arreptum ex codicum ſcriptura *veſtra*, ut in Borrich. nam *paſcua veſtra* recte in Colot. Neap. Vatic. ſec. & quint. Mentel. Regio, Colbert. Groning. & reliquis codd. ut in editione principe legi teſtatur Vulpius & ſic in Venet. 1487. adloquitur enim boves.

21. *Dixerat, & ſicco torret ſitis ora palato,*] *torquet ſitis* in v. c. Fruter. Neap. Vatic. ſec. & quinto, Mentel. Askew. Palat. & Commel. Gebhardi, binis Leidd. tribus Voſſ utroque D'Orvill. meiſque. ſed *torret* in omnibus edd. vetuſtis. quod tuetur Broukhuſius, & multis poëtarum exemplis adſtruit, *torrere*, loquendi ratione ab igne deducta, de ſiti eleganter dici. paſſim vero haec verba inter ſe commiſcentur, ut in loco Statii Lib. IV. Th. 724. *tantum ſitis horrida torquet.* ubi *torret* in MSS. & Lib. X. 45. *torquet ſpes irrita fauces.* ubi etiam *torret* in codicibus. ſic *torquere* de fame apud Martialem Lib. I. Ep. 78. *Aut torſit lenta triſtia fata fame.* & Phaedrum Lib. I. fab. 26. 9. *torquet convivam fame.* & paſſim in aliis locutionibus eadem lectionis variatio obtinet. de quo vide ad Lib. III. 4. 39. pro *foeta* in D'Orvill. pr. *fera. feſta* Groning. quod ex Poſthiano, qui idem codex, etiam adfert Livinejus, ſed merito ineptum vocat. *foeda* legiſſe Auratum, pro ſqualida & ſicca, notaverat J. Douſa. *fiſſa* Guyeto placebat. *miniſtret* in Voſſ. pr. D'Orv. ſec. a man. pr. & meo altero.

24. *Lucus ab umbroſo fecerat orbe nemus.*] abundare praepoſitionem notaverat Marklandus, & adſcripſerat locum Catulli ex Carm. de Aty v. 3.

Adiitque opaca ſilvis redimita loca Deae.

Lucus at vel *ubi umbroſo* Heinſius. intelligit in luco religioſo, qui multis arboribus in orbem plantatis ſilvam efficiebat, ſacrarium femineae ſeu Bonae Deae, nullis viris adeundum, fuiſſe. vide hic Paſſeratium.

27. De-

25. Femineae loca clausa Deae, fontesque piandos,
Inpune & nullis sacra retecta viris.
Devia puniceae velabant limina vittae:
Putris odorato luxerat igne casa.
Populus & longis ornabat frondibus aedem:
30. Multaque cantantes umbra tegebat aves.
Huc ruit in siccam congesto pulvere barbam,
Et jacit ante fores verba minora Deo.
Vos precor o, luci sacro quae luditis antro,
Pandite defessis hospita fana viris.

35. Fon-

27. *Devia puniceae velabant limina vittae: Putris odorato* &c.]

lumina in Borrich. Heinsiano, Leid. sec. Voss. pr. & tert. meoque secundo. & ita hunc locum adfert Passeratius ad Lib. III. El. 3. 11. pag. 424. ubi *lumina Vestae* pro igne ejus aeterno, adeoque per *lumina vittis velata* hic arae ardentes, vittis coronatae essent intelligendae. sed rectius in notis ad h. l. *limina* exponit sacrarii ipsius fores, ut diebus festis templa & arae vittis solebant coronari. vide Bernart. ad Stat. V. Theb. 678. pag. 93. *mitrae* in Vatic. quinto & D'Orvill. pr. in quo *velabat limina mitrae.* mendose *vitae* in duobus Leidd. *vitrae* in meo sec. altero versu *Thuris odorato igne* conjecerat Heinsius. quamquam pro vulgata addiderat Horatii *fanum putre Vacunae* Lib. I. Epist. 10. 49. ut sacrarium hoc devium, vetustate fere collapsum innuat.

31. *Huc ruit in siccam congesto pulvere barbam, Et jacit ante fores verba minora Deo.*]

Huic ruit in Excerpt. Modianis. *congesta pulvere* etiam in Neapol. Voss. pr. D'Orv. pr. & meo utroque. ut *pulvis Etrusca* Lib. I. 22. 6. & *horrida pulvis* Lib. II. 10. 35. minorem versum imitatus est Ovidius Epist. XII. 184. *Nunc animis audi verba minora tuis.* & VI. Met. 367. *nec dicere sustinet ultra verba minora Deo.* ut notat Heinsius ad Epist. XII. 110.

33. *Vos precor o, luci sacro quae luditis antro, Pandite defessis hospita fana viris.*]

lucis in variis codd. MSS. & edd. vetustis. *qui luditis* in Voss. tertio, utroque D'Orvill. & meo primo. *sacra quae luditis umbra* Guyetus. altero versu major scripturae varietas in membranis. *hospita tesqua* in v. c. Perreji, qui notaverat in aliis legi *tecta.* sic certe in Colot. Vatic. pr. & sec. *vana viis* Neapol. & Askew. *ostia vestra* in Reglis, Colbert. Borrich. Heinsiano, & meo primo. *hospita vestra* Mentel. Groning. Leid. pr. cum priscis edd. *vina* Leid. sec. & Voss. tert. *viis* etiam sec. Leid. tres Voss. & ambo D'Orvill. *hospita vana* in primo & quarto Voss. & priore D'Orvill. ut in suis etiam codicibus invenerat Lipsius Lib II. Ant. Lect. cap. 20. sed unde infelicissima conjectura hariolabetur legendum *hospita nana*, id est, parva. quod firmare conatur versu veteris poëtae, *ingenii nana per salicta.* sed veteris illius poëtae versum adfert mendosissimum. est autem ex phaleucis Helvii Cinnae, qui leguntur apud Gellium Lib. XIX. cap. 13. sed deceptus fuit Lipsius vitiosis editionibus in quibus corruptissime excusum est,

Ac nunc me genii nana per salicta
Bigis rheda capit citata nanis.

pro *mannis.* & sic eos adfert H. Stephanus in Fragm. Poët. Vet. pag. 413. sed dudum emendarunt viri docti *Geniana per salicta.* latet certe nomen proprium. vide P. Scriverii Anecd. Philol. pag. 16. quis vero *nana* pro *parva* Propertio obtrudi vellet? in scriptura *vana* est vera lectio *fana*, *f* in *v* murata, ut recte emendavit Scaliger, probante Passeratio, & N. Heinsio Lib. I. Adverf. cap. 3. pag 26. *hospita tesqua*, ut in aliis libris MSS. vel *tesca* ex Varrone & Festo placuerunt Gebhardo, neque rejicit hanc lectionem Passeratius. sed Broukhusius recte quidem regerit *non amare Propertium vocabulis tam rancidis atque obsoletis*, quo magis miror viro elegantissimo mox verbum *circare*, Scaligero praeeunte, vehementer placuisse.

35. *Fon-*

35. Fontis egens erro, circoque sonantia limphis,
Et cava suscepto flumine palma sat est.
Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
Ille ego sum: Alciden terra recepta vocat.

Quis

35. ***Fontis egens erro, circoque sonantia limphis. Et cava suscepto flumine palma sat est.*]**

ita Scaligerum emendantem secutus edidit Broukhusius. quod manifesto vitiosum est, aut a Propertii ipsius manu venire nequivit. quo enim referas *sonantia*? Miror praeterea *circo* pro *erro*, ut *circare* pro περιοδεύειν Graecis, Broukhusii ingenio placere hic potuisse, qui paullo ante *hospita tesca*, ut legebat Gebhardus, ideo rejiciebat, *quia non amat Propertius vocabulis uti rancidis atque obsoletis.* an igitur *circare*, in poëta praesertim elegiaco aevi Augustaei, non minus inter rancida & obsoleta verba reponendum est? ne dicam *erro* & *circo* ejusdem significationis male cumulari. *circansque* etiam conjecerat Scaliger. unde forte sic locum adfert Maussacus ad Plutarch. de Flumin. pag. 221. idem hoc verbum Gebhardus etiam invito Propertio ingerere tentabat Lib. II. El. 21. 25. *Callisto Arcadios circaverat ursa per agros.* pro sanissima lectione vulgata *erraverat.* non cogitabat igitur Broukhusius illa, quae ad Lib. I. El. 1. 11. contra Gebhardum, *ancras* poëtae nostro obtrudentem, scribit, *nitidissimum poëtam non debere conspurcari foetutinis ignobilium Grammaticorum.* neque in memoriam revocabat vir elegantissimus, quod de absurdo judicio Gebhardi, vocabulum seculi non optimi *verare* nostro etiam inferentis ad Lib. IV. El. 2. 20. pronuntiaverat: *numquam iis feliciter procedit, qui sive in recensione auctorum veterum, sive in monumentis proprii ingenii, varias variarum aetatum loquendi formas confundere solent, ut olim multa jura coquus, nullo habito delectu.* ex merito etiam Gebhardum cascorum plerumque & antiquatorum verborum foetores captantem, & melioris aevi scriptoribus inducentem, castigavit Withofius in Specim. Gunther. pag. 121. Miror magis eumdem Broukhusium sibi tam parum constitisse. In notis enim ad hunc locum scribit, *illud* circo, *a Scaligero postliminii jure in Latium reductum, vehementer placet. Glossis antiquis ibi laudatis nihil est apertius, nihil simplicius.* utque verbo huic ex Glossariis deducto, auctoritatem addat majorem, ex Vegetio huc advocat *circuitores* vel *circatores* in castris adhibitos. de quibus vide quae notavi ad Tom. II. Anth. Lat. pag. 252. & 495. & de *circare* vel *circiture* Guyetum ad Terent. Andr. 1. Sc. 2. pag. 11. Scaligero tamen, idem hoc verbum *circare* reponenti in Tibullo Lib. I. El. 3. 77. *Tantalus est illic, & circat stagna.* non obsecutus est Broukhusius, quamquam addat, se idoneis auctoritatibus hoc verbum in notis ad hunc Propertii locum firmasse. sed idoneas illas auctoritates desidero, neque Glossaria, vel Vegetii *circatores* sufficere existimo, ut poëtae nostro *circare sonantia lymphis* dicatur Hercules. displicuisse etiam Scaligeranum *circoque sonantia* videtur N. Heinsio, qui Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 26. & in Notis ad Propert. p. 756. nihil commodi sensus hunc versum prae se ferre observat, quia *sonantia* vocem adpositam non habet, ad quam referatur, ideoque corrigendum conjiciebat, *Fontis egens erro per tesqua (vel rura) sonantia lymphis.* & de *tesquis* plurima illic adnotavit. Sed neque hoc modo ulcus persanatum opinor. Livinejus emendabat *circa resonantia*, & *re* in compositis saepe aliorum poëtarum in locis per librarios ejectum ostendit. Sed huic quoque obstat *resonantia* ad aliam vocem referri non posse. *circa* est in novem codicibus & vetustis edd. quod verum esse adscripserat Marklandus. forte in ultima litera vocis *circa* latet prima alterius vocis, quae exciderit, ut olim scriptum fuerit *circantra*, & legendum,

Fontis egens erro circum antra *sonantia limphis.*

nam praecessit *sacro quae luditis antro.* quae repetitio a Propertio aliena non est. *Fontis egens ferro* corrupte in Askewiano dein versu sequenti *Vel cava*, aut *Sed cava* malim. *fulmine* & omissa voce *palma*, vitiose in meo primo. *flumina* in edd. priscis.

37. ***Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem? Ille ego sum &c.*]**

sustinet in Mentel. uno Leid. Heinsiano, & meo priore. pro *tergo* mallem *collo*, si per membranas liceret. ut apud Ovidium Epist. IX. 57.

Vidit in Herculeo suspensa monilia collo;
Collo, cui coelum sarcina parva fuit.

sic

Quis facta Herculeae non audit fortia clavae?
40. Et numquam ad notas irrita tela feras?

Atque

ſic enim legendum, elegantiſſima repetitione, ut in cod. MS. haberi notat Heinſius, non *Illo, qui coelum* &c. Seneca Herc. Fur. 72.

Mediuſque collo ſedit Herculeo polus.
Immota cervix ſidera & coelum tulit.

locum hunc imitatus eſt Flaminius Carmine de Hyla & Hercule Lib. II. Carm. 6.

Audiſtine, humeris coelum qui ſuſtulit altis,
Auſus & inferni regna ſubire Dei?

& eadem interrogationis vi illud *Audiſtine* ad exemplum Propertii adhibuit Fracaſtorius pag. 169. Carminum:

Audiſtine unquam ſublimis nomen Olympi?
Audiſtine Jovis, tonitru qui fulmina torquet?

& Jo. Bapt. Amaltheus pag. 75.

Audiſtine olim Inachiae fera fata puellae?
Addidit heu miſerae cornua durus Amor.

ſimilis autem color eſt in illis Hippolyti apud Ovidium XV. Met. 497.

Fando aliquem Hippolytum veſtras, (puto) contigit aures,
Credulitate patris, ſceleratae fraude novercae,
Occubuiſſe neci. mirabere, vixque probabo:
Sed tamen ille ego ſum.

pro *terra recepta* vitioſe *ſuſcepta* in Neapolit. *recepta* eſt recuperata, in poteſtatem redacta. vide Patrui mei notas ad Vellej. Paterc. II. cap. 5. ed. ſec.

39. *Quis facta Herculeae non audit fortia clavae?*
Et numquam ad notas irrita tela feras?]

pro *audit* in cod. Voſſ. tert. *ſentit* unde forte, quia *Audiſtiſne* praeceſſit, melius legeretur *non ſenſit.* verbo magis efficaci, & huic ipſi fabulae de Caco valde convenienti, de quo paullo ante v. 15.

Maenalio jacuit pulſus tria tempora ramo.

ut Lib. II. El. 1. 65.

Myſus & Aemonia juvenis qua cuſpide vulnus
Senſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.

& El. VIII. 22.

Et ſi qua extremis tellus ſe ſubtrahit oris,
Sentiet illa tuas poſtmodo capta manus.

Ovidius Epiſt IX. 46.

Arbiter Euryſtheus irae Junonis iniquae
Sentitur nobis, iraque longa Deae.

& Ep. XII. 180. ubi praefero codd. MSS. & primarum edd. lectionem,

Rideat, & Tyrio jaceat ſublimis in oſtro
Flebit: & ardores ſentiet uſta meos.

prae altera ſcriptura *vincet aduſta.* non enim venenatis Medeae donis tantum *aduſta*, ſed penitus *uſta* conflagravit Creuſa. Claudianus III. de R. P. v. 60.

Sentiet iratum procul aegide, ſentiet ictum
Fulminis.

ubi vide Patrui mei notas. altero verſu *notas* ex conjectura ſua edidit Broukhuſius, cui favet corrupta Voſſ. ſec. & quarti ſcriptura *novas*, quum in plurimis codd. ut in duobus Leidd. Voſſ. tert. Askew. D'Orv. ſec. & meo priore legatur *natas*, ut in vetuſtis edd. *varias* in uno Vatic. Regio, & D'Orvill. pr. quod non diſplicebat Marklando. Sed recipienda videtur primi Vaticani, primi Voſſiani, & Commeliniani codicis lectio *vaſtas*: quam adjuvat Neapolitanus, in quo *vatas.* id enim perpetuum fere apud poëtas epitheton eſt ferarum majorum, quales ab Hercule ſubactae. ſupra Lib. II. El. 15. 21.

Non tamen ut vaſtos auſim tentare leones.

ubi vide. atque ita Paſſerat. & adſtruit Cl. Schrader. Emend. p. 91. in meo autem altero codice *vacuas*, & in marg. pro varia lectione *notas.* *Stratas* conjecerat Heinſius Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 27.

41. *At-*

Atque uni Stygias hominum luxiſſe tenebras?

. . . .

Quod ſi Junoni ſacrum faceretis amarae,
Non clauſiſſet aquas ipſa noverca ſuas.
45. Sin aliquam vultuſque meus, ſetaeque leonis
Terrent, & Libyco ſole peruſta coma:
Idem ego Sidonia feci ſervilia palla
Officia, & Lyda penſa diurna colu.

Mollis

41. *Atque uni Stygias hominum luxiſſe tenebras?*] *homini* in Neap. Mentel. Colbert. Borrich. Groning. duobus Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orv. & meis. *ceſſiſſe tenebras* conjecerat Heinſius. ſequentis verſus lacuna ſic ſuppletur in Colbert. Heinſiano, binis Leidd. tribus Voſſ. D'Orv. pr. & meo,

Accipit haec feſſo vix mihi terra patet.

qui verſus occurrit infra v. 66. *Accipite haec feſſo* &c. Borrich. Groning. Leid. ſec. Voſſ. tert. & D'Orv. ſec. ut in priſcis edd. *Accipit hic feſſo* D'Orv. pr. *Accipit hic feſſo vix m. t. patet* in meo ſecundo. *Accipe haec feſſo* &c. in Askewiano, *Accipit & Neap. At poſt haec* v. c. Perreji, Colot. Vatic. pr. ac ſec. *Accipite hunc* legebat Livinejus. Francius ſuppleri poſſe adſcripſerat hoc verſu, qui cum praecedenti ſatis cohaereret,

Oraque tergemini conticuiſſe canis.

non malo certe artificio, ſi a codice quodam MS. confirmaretur.

43. *Quod ſi Junoni ſacrum faceretis amarae,*] *Quid ſi* Vaticanus pr. & prior Voſſian. ut reponendum ex ſcriptis monet Heinſius d. l. Adverſar. pag. 27. ſic alibi ſaepe haec formula, *Quid ſi* apud noſtrum a librariis mutata eſt in *Quod ſi.* vide ad Lib. I. El. 5. 25. & ad Lib. III. 14. 21. *feceritis* in Voſſ. tert.

45. *Sin aliquam vultuſque meus, ſetaeque leonis Terrent,*]

aliquem male in Regiis, Mentel. Excerpt. Scalig. Borrich. Heinſian. binis Leidd. tribus Voſſ. utroque D'Orvill. meis codd. & priſcis edd. adloquitur enim puellas in hoc ſacrario Bonae Deae operantes. *ſeptaeque* corrupte in D'Orvill. pr. *Sole pracuſta* in cod. Scalig.

47. *Idem ego Sidonia feci ſervilia palla Officia, & Lyda penſa diurna colu.*]

palma Voſſ. tert. *Symonia* vitioſe in Neapol. Ovidius Epiſt. IX. 101.

Haec tu Sidonio potes inſignitus amictu Dicere?

ubi fruſtra Heinſius *Mygdonio.* Statius X. Theb. 643.

——— ſic Lydia conjux
Amphitryoniadem exutum horrentia terga
Perdere Sidonios humeris ridebat amictus.

Seneca Herc. Fur. 467.

Fortem vocemus, cujus ex humeris leo
Donum puellae factus, & clava excidit,
Fulſitque pictum veſte Sidonia latus.

de molli cultu, quo Herculem Deïanira induit, vide locum Auctoris Elegiae in obitum Maecen. v. 77. Tom. I. Anth. Lat. pag. 69. quem bene corrigit doctiſſimus Wakkerus in Amoen. Liter. cap. V. pag. 28. proprie autem dicit *Officia.* nam haec ſunt miniſteria ſervilia. vide Bentlej. ad Cic. V. Tuſcul. 20. pag. 83. pro *Lyda colu* in plerîſque MSS. & edd. antiquis *Lydo colo.* de quo vide Voſſium Lib. I. de Analog. cap. 31. ſed alterum recte praetulit Broukhuſius. Valer. Fl. VI. 445. *Detque alias ſine lege colus.* & v. 645. *cum diva ſupremas Rumpit iniqua colus.* Juvenalis Sat. XIV. 249. *ſed grave tardas Exſpectare colus.* Rutilius Lib. I. 134.

Solaque fatales non vereare colus.

Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
50. Et manibus duris apta puella fui.

Tali-

Statius Lib. III. Silv. 1. 173.

Parcarum fila reticbo Extendamque colus.

ubi vide Marklandi notas pag. 141. qui plura exempla dabit, licet parum intereſſe addat, an *colos* vel *colus* plurali numero dicamus. *Lyda* autem eſt Maeonia. corrige Papiam in Vocabulario: *Meonia labia juxta fryges.* ubi legendum, *Maeonia, Lydia, juxta Phryges.*

49. Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
Et manibus duris apta puella fui.]

locus corruptiſſimus. *cepit me* in Heinſiano, & meo priore. pro *cepit* N. Heinſius conjecerat *ſepſit.* mallem *cinxit*, ut Francio etiam placebat. Ovidius Epiſt. IX. 65.

Nec te Maeonia, laſcivae more puellae,
Incingi Zona dedecuiſſe putas?

& Lib. II. Faſt. 320.

Dat teretem Zonam, qua modo cincta fuit.

Auctor Epigrammatis veteris de Heſperiae faſcia Tom. I. Anth. Lat. pag. 648.

Et pulchro pulchras ſtrophio praecincta papillas.

altero verſu valde mendoſo idem Heinſius ad Ovid. Lib. I. A. A. 161. & in notis ad Propert. p. 757. emendabat,

Et manibus duris apta tabella fuit.

& per *tabellam* intelligit flabellum, quo moto Hercules ventilaverit Omphalae, quod officium ſervile Lydae puellae ab Alcide praeſtitum deſcribit Lib. II. Faſt. 310.

Aurea pellebant rapidos umbracula Soles,
Quae tamen Herculeae ſuſtinuere manus.

hac ſignificatione *tabella* etiam occurrit Lib. I. Am. El. 2. 30.

Vis tamen interea faciles arceſſere ventos,
Quos faciat noſtra mota tabella manu.

poſſet etiam legi,

Et manibus duris acta tabella fuit.

flabella vocantur noſtro Lib. II. El. 18. 59.

Et modo pavonis caudae flabella ſuperbi,
Et manibus dura frigus habere pila.

ubi alia notavi. *umbracula* dicuntur Ovidio II. A. A. 209.

Ipſe tene diſtenta ſuis umbracula virgis.

umbellas alii vocant. Graeci *σκιάδια.* de quibus plura notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. pag. 371. vide etiam locum Plutarchi de Hercule apud Caſaub. ad Suet. Aug. 82. & Cel. Valckenarium ad Theocrit. Adoniaz. pag. 344. Sed hoc quidem in loco aliud Herculis officium, lanae nempe texendae, in Omphales parthenona factum, intelligi opinor, verſumque hoc modo reſtituendum eſſe,

Nec manibus duris apta quaſilla tuli.

quam conjecturam firmare videtur alter Propertii locus de eodem Hercule Lib. III. El. 9. 20.

Ut qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas,
Tam dura traheret mollia penſa manu.

talis deſcribitur Hercules apud Ovidium Lib. II. A. A. 217.

Ille fatigatae perimendo monſtra novercae,
Qui meruit coelum, quod prior ipſe tulit,
Inter Joniacas calathum tenuiſſe puellas
Creditur, & lanas excoluiſſe rudes.

& Epiſt. IX. 75. & ſeqq.

Non fugis, Alcide, victricem mille laborum
Raſilibus calathis impoſuiſſe manum?
Craſſaque robuſto deducis pollice fila,
Aequaque famoſae penſa rependis herae.

ubi *penſa rependis*, ut apud noſtrum Lib. IV. El. 7. 37.

Et graviora rependit iniquis penſa quaſillis.

Cic. III. Phil. cap. 4. ut recte emendavit Faërnus, *At vero hujus domi inter quaſilla pendebatur aurum.* pro *inter ancillas.* per *quaſilla* enim intelligit ancillas lanam nentes. neque aliter il-

Talibus Alcides: at talibus alma Sacerdos,
Puniceo canas ſtamine vincta comas:
Parce oculis, hoſpes, lucoque abſcede verendo,
Cede agedum, & tuta limina linque fuga.
55. Interdicta viris metuenda lege piatur,
Quae ſe ſubmota vindicat ara caſa.
Magno Tireſias adſpexit Pallada vates,
Fortia dum poſita Gorgone membra lavat.
Dî tibi dent alios fontes: haec lympha puellis
60. Avia ſecreti limitis una fluit.
Sic anus: ille humeris poſtes concuſſit opacos,
Nec tulit iratam janua clauſa ſitim.

At

illum Ciceronis locum adferunt Servius ad Virg. Ecl. II. 46. & Iſidorus Lib. XIX. Orig. 49. *quaſillariae* igitur *ancillae* ſervitium ſubiiſſe Herculem indicabitur, ſi hoc modo locus emendetur. de his autem ancillis quaſillariis vide Scalig. ad Tibull. IV. 10. 3. notas Interpretum ad Petron. cap. 132. & Spanhem. ad Callimach. pag. 652.

51. *Talibus Alcides, at talibus alma ſacerdos,*] *& talibus* Voſſ. quart. Groning. & uterque D'Orvill. unde ultima litera ex praecedenti voce *Alcides* repetita ſcribendum videtur, *ſed talibus.*

53. *Parce oculis hoſpes, lucoque abſcede verendo, Cede agedum, & tuta limina linque fuga.*] ita in omnibus MSS. & editis libris legebatur ante Broukhuſium, qui ex ſola tantum conjectura ſua edidit *lucoque age cede verendo.* repetitione quidem non invenuſta cum ſequente *Cede agedum*, ſed quam emendationem in notis proponere, quam textui inſerere, praeſtat. Marklandus quidem conjecerat etiam *age cede.* ſed ſimul adſcripſerat verius eſſe *abſiſte.* ut Virgilio VI. Aen. 259.

——— *procul ite profani,*
Conclamat vates, totoque abſiſtite luco.

quod valde placet. *Parce oculis*, hic notat, oculos averte. ut apud Tibullum Lib. I. El. 2. 33.

Parcite luminibus, ſeu vir, ſeu femina fiat
Obvia.

ubi vide Broukhuſ. & Cl. Heynium. ſed hic tamen majori emphaſi dicitur, ut oculis ſuis parceret Hercules, ideoque ſacra Bonae Deae, viris interdicta, non adiret, quia mares ad illa penetrantes oculis privari credebat veterum ſuperſtitio. vide Behotium Lib. II. Apophor. cap. 9. pag. 88. idque Herculem admonet ſacerdos exemplo vatis Tireſiae, cui *magno* conſtitit Pallada nudam & ſe lavantem vidiſſe. ita enim recte viri eruditi mox v. 57. reſtituerunt, pro antiqua lectione *Magnam Tireſias adſpexit Pallada vates.* ut in plurimis codd. MSS. & editis. vide Politian. Miſcell. cap. 80. & Acidalii notas ad Curtium Lib. VIII. cap. XI. §. 24.

56. *Quae ſe ſubmota vindicat ara caſa.*] *ſubmota caſa* exponi poteſt, remota. vid. Paſſeratium ad h. l. & Oudend. ad Lucan. V. 71. ſed N. Heinſius ad Ovid. III. Am. El 14. 10. & in notis ad Propert. p. 757. legebat, *Qua ſeſe admota vindicat ara ſera.* aut *inmota ſera.* ut mox *janua clauſa* v. 62. & apud Tibullum Lib. I. El. 2. 6.

Clauditur & dura janua fulta ſera.

60. *Avia ſecreti limitis una fluit.*] *liminis* perperam in vetuſtis edd. in quibus & pleriſque MSS. male etiam *fuit*, ſed *fluit* recte Heinſius, & ante eum Fruterius tam in Veriſimilibus, loco a Broukhuſio indicato, quam in Epiſtola ad Canterum, edita inter Epiſtolas a Gabbema collectas pag. 637. *ſecretis* D'Orvill. pr.

61. *Sic anus: ille humeris &c.*] *Haec anus:* in Heinſiano. ſed ſupra v. 16. *& Alcides ſic ait, ite boves.*

63. *jam*

At poſtquam exhauſto jam flumine vicerat aeſtum,
Ponit vix ſiccis triſtia jura labris.
65. Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit: haec feſſo vix mihi terra patet.
Maxima quae gregibus devota eſt Ara repertis,
Ara per has, inquit, Maxima facta manus,
Haec nullis umquam pateat veneranda puellis,
70. Herculis eximii ne ſit inulta ſitis.
Sancte pater ſalve, cui jam favet aſpera Juno:
Sancte, velis libro dexter ineſſe meo.
Nunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,
Sic Sancum Tatii conpoſuere Cures.

ELEG.

63. *jam flumine vicerat aeſtum,*] *liquerat aeſtum* in D'Orvill. ſecundo a manu pr. ſed *vicerat* tuentur illa, quae notavit Bentlejus ad Horat. Lib. II. Epiſt. 1. 6. p. 620.

65. *nunc me mea fata trahentem Accipit:*] *hinc mundi* Groning. *vix me* legit eruditiſſ. Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. p. 108. ſed praec. verſ. *vix ſiccis*, & mox *vix mihi terra patet*, ter repetita voce *vix*, ab ipſo auctore ſcriptum dubito. *mea facta* frequenti confuſione in MSS. *fata trahere* pro aegre differre, vide ad Tom. I. Anth. Lat. p. 531. & Tom. II. pag. 84. *Accipito* Heinſius.

67. *Maxima quae gregibus devota eſt Ara repertis,*] *Maxima quae & gregibus* Voſſ. quartus. *Maximaque* in meo priore. de hac Ara Maxima legenda eſt Diſſertatio Xaverii Matthaei inter ejus Exercitationes Neapoli an. 1759. editas, ubi de hoc Propertii loco agit pag. 145. & adde notas J. Fr. Gronovii & Drakenborchii ad Livium Lib. I. cap. 7. §. 12. pro *gregibus repertis* malim *receptis*, a Caco nempe retractis.

69. *Haec nullis umquam pateat veneranda puellis,*
Herculis eximii ne ſit inulta ſitis.]

veneranda in omnibus fere meis codd. MSS. & edd. antiquis. ſed *temeranda* in ed. Ald. margine legendum adſcripſerat Heinſius, idemque monuit Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 28. & vide illius notas ad Ovid. II. ex P. Ep. 2. 27. Broukhuſii ſupra Lib. II. El. 15. 21. & quae dedi ad T. II. Anth. Lat. pag. 23. minorem verſum ſcripti nonnulli codices corruptiſſimum exhibent. *Hercule exterminium noſcit* in Voſſ. pr. & meo ſecundo, ſed in quo *neſcit*, in qua ſcriptura vitioſa forſan aliquid latet. *Herculis extremum* D'Orvill. pr. vulgata *eximii* eſt in meo priore. *Herculis externi* Heinſius in notis ad Propert. pag. 757. vel *Herculis aeternum* Lib. I. Adverſ. cap. 3. pag. 28. certe *eximii* a manu poëtae non profluxiſſe videtur, & melius conveniret *Herculis invicti*, ſi membranae adjuvarent, perpetuo illius epitheto. & ideo repulſa *invicti* Herculis non debebat *inulta* eſſe, de quo heroum affectu vide Freinſhem. ad Flor. III. cap. 3. §. 18.

71. *Sancte pater ſalve, cui jam favet aſpera Juno:*
Sancte, velis libro dexter ineſſe meo.]

cum jam favet Voſſ. pr. pro *ineſſe* Guyetus ex MSS. Paſſeratii malebat *adeſſe*. quod hic ſua etiam imitatione probaſſe videtur Lotichius Lib. IV. El. 6. 167.

Sancte puer ſalve, tibi candida ſolvimus ora,
Sancte, velis populo dexter adeſſe tuo.

73. *Nunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,*
Sic Sancum Tatii conpoſuere Cures.]

Hunc quoniam Borrich. Colbert. Groning. Leid. pr. Voſſ. & D'Orv. cum meo ſec. *Hinc* Heinſius. dein *ſenſerat* in Regio, Leid. ſec. utroque D'Orvill. Askew. & priſcis edd. *ſanxerit* in Hein-

ELEG. X.

Nunc Jovis incipiam caussas aperire Feretri,
Armaque de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter adscendo, sed dat mihi gloria vires,
Non juvat ex facili lecta corona jugo.
5. Inbuis exemplum primae tu, Romule, palmae
Hujus, & exuviis plenus ab hoste redis.

Tem-

Heinsiano, & meo priore. mox *Hic Sanctum* pro *Sic* Heinsius. *Sanctum Tatiae* in omnibus fere MSS. & edd. vetustis. quibus consentiunt duo Leidd. tres Voss. D'Orv. pr. & meus sec. *Tatiae manus* in Colbertino & altero Regio. *Sanctum Tatiae comp. cures* in Askewiano. *composuere manus* Leid. & meus primus. *curae* pro *Cures* D'Orv. sec. a manu pr. *Tatii Cures* verissima lectio est. quamquam Scaligero adversetur Passeratius, qui *Tatiae* praefert. sed vide Cluverium Lib. II. Ital. Ant. pag. 675. & Heins. ad Ovid. II. Fast. 135. & de *Sanco* Hercule, praeter illos, quos laudat Broukhusius, Scalig. ad Varron. pag. 32. Cluver. Lib. II. Ital. Ant. pag. 643. & notas Interpretum ad Phaedr. Lib. V. fab. 4. 1.

ELEG. X.] QVALITER APPELLETVR JVPITER FERETRIVS inscribitur haec Elegia in Borrichiano. QVARE JVPITER SIT DICTVS FERETRIVS in meo codice primo, ut fere in priscis edd. DE JOVE FERETRIO in meo secundo. Ad illius illustrationem, & de spoliis opimis, a tribus ducibus, Acronte per Romulum, Tolumno Vejente per tribunum Cossum, & a Virdumaro per Claudium Marcellum relatis, ac Jovi Feretrio dedicatis, praeter Interpretes ad hunc locum, & ad Manil. Lib. I. v. 785. Rutgersius Lib. IV. Var. Lect. cap. 7. Wouwer. & Rigalt. ad Minuc. Fel. cap. XXI. pag. 129. & 130. ed. Davis. Freinshem. ad Flor. Lib. I. cap. 1. §. XI. aliosque, multa egregia contulit Perizonius in Animadv. Histor. toto cap. VII. Scripsisse vero Propertium hanc Elegiam occasione templi Jovis Feretrii, ab Augusto instaurati arbitratur Vulpius, quod verosimile videtur. Eam quoque eruditus Britannus inseruit Electis Minorib. Etonens. additis paucis notis, pag. 136 — 140. & ad Propertii exemplum, carmen operosum, cui titulus est JVPITER FERETRIVS, scripsit inter Anglos poëta non contemnendus Nicolaus Alonus Essentianus, dedicavitque Eduardo Semauro, Herfordiae Comiti, editum post Arati Phaenomena, Latinis versibus ab eo reddita, Paris. 1561. 4°. in quo multa hujus Elegiae imitatio est: neque dissimili argumento Jovis STATORIS originem, optima Propertii imitatione, descripsit elegantissimus inter Brabantinos poëta Livinus Meyerus Lib. IV. Eleg. 5. utrumque cum hoc carmine conferre Musarum cultoribus volupe erit.

4. *ex facili lecta corona jugo.*] *e facili* in Neap. Groning. Askew. Leid. sec. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo secundo. *laeta* in primo, & Heinsiano.

5. *Inbuis exemplum primae tu, Romule, palmae*
Hujus, & exuviis plenus &c.]

Induis v. c. Perreji, primus & sec. Vatic. D'Orvill. pr. & meus sec. *Inbuere* in Colotiano. *induere* & *inbuere* in aliis etiam veterum locis saepe permutata. vid. ad T. I. Anth. Lat. p. 514. *omnibus exemplum* in Heinsiano, & meo priore. mox *exuvie* in Borrich. Askew. Voss. pr. & utroque D'Orvill. *ex vivo* Neap. *eximio* in duobus Leidd. Voss. tert. & quarto, Groning. meoque primo, & antiquis edd.]

 7. — per-

Tempore quo portas Caeninum Acronta petentem
Victor in eversum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Caenina ductor ab arce,
10. Roma, tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirinis,
Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc videt ante cavas vibrantem spicula turres
Romulus, & votis occupat ante ratis.
15. Jupiter, haec hodie tibi victima corruet Acron.
Voverat. & spolium corruit ille Jovi.

Urbis

7. — *portas Caeninum Acronta petentem Victor in eversum* &c.]

Cecinum in primo & quarto Voss. D'Orvill. pr. *Ceninum* in meo utroque. sed rectius cum diphthongo scribi, ut apud Graecos, monuit Broukhusius. & mox *Caenina ductor ab arce.* vide Cluver. Lib. II. Ital. Ant. pag. 664. 665. Schurzfleisch. Notit. Biblioth. Vinar. p. 233. & Drakenb. ad Livium Lib. I. 10 pag. 54. *Acronta* etiam recte praetulit Broukhusius. quod firmatur a Neap. Mentel. Excerpt. Scal. Borrich. Groning. aliisque codd. & priscis edd. eadem forma, qua *Daci Cotisontis agmen* ex MSS. apud Horat. Lib. III. od. 3. pro *Cotisonis* scribendum notavit, quod praetulit etiam Bentlejus. favet corrupta cod. Voss. tertii Scriptura, in quo *Acheronta.* sic igitur corrigendum etiam apud Lucium Ampelium cap. XXI. ubi *Romulus de Acreone Caeninensium Rege* spolia opima retulisse legitur. *petentem* in meo secundo, *petentes* D'Orvill. pr. mox *Victor nec versum* in Neap. Voss. pr. & quart. Askew. D'Orvill. sec. & meo altero. & *inversa cuspide* D'Orv. pr.

10. *tuis, quondam finibus horror erat.*] *hector* in cod. Scaligeri, cui id valde placuisse miror, ut Acronem dicat Romae, tamquam Graecis Hector, metuendum fuisse.

11. *ex humeris ausus sperare Quirinis,*] *Quirini* perperam in omnibus fere codd. & edd. vetustis, sed recte *Quirinis* in cod. Scalig. ut edidit Broukhusius, cujus notas vide, & adde Bentlej. ad Horatii locum ab eo prolatum, & ad Lib. IV. od. 15. 9. *ausus spoliare* male in Mentel. & primo Leid.

13. *Hunc videt ante cavas vibrantem spicula turres*
Romulus, & votis occupat ante ratis.]

Nunc videt Borrich. Voss. pr. & meus uterque. *Hunc vidit* vitiose in priscis edd. *librantem* in Neapol. Excerpt. Scalig. Groning. Voss. tert. & quarto, utroque D'Orvill. & meo secundo. quae verba passim confusa in codd. MSS. Ovid. VIII. Met. 373.

——— *ambo vibrata per auras*
Hastarum tremulo quatiebant spicula motu.

Seneca Hippol. 48. *Tibi libretur missile telum.* ubi *vibretur* in cod. Ultraject. & ita frequenter in aliis veterum locis. vid. Heins. ad Ovid. Epist. III. 125. Lib. II. Advers. 19. p. 365. & Marklandum ad Statii Silvas pag. 248. & 266. qui bene inter utrumque verbum distinxit. *occupat ante rates* in Neap. Mentel. Askew. Borrich. duobus Leidd. tribus Voss. altero D'Orvill. & meis. sed in secundi codicis margine *Deos* pro varia lectione. *vobis occupat ante rates* in priscis edd. sed *votis ratis* vera lectio est. vide Heins. ad Ovid. IV. Met. 387. *occupat*, pro adgreditur, invadit Acronta occidendi animo. ut supra El. IV. 82. *vocales occupat ense canes.* mox *hic hodie tibi vict. corruat Acron* legendum videtur cum Heinsio Lib. I. Advers. cap. 3. *Voverat & spolium: corruit ille Jovi* male distinguitur in meo utroque.

17. *Ur-*

Urbis, virtutisque parens sic vincere suevit,
  Qui tulit aprico frigida castra lare.
Idem eques & frenis, idem fuit aptus aratris,
20. Et galea hirsuta comta lupina juba.
Picta nec inducto fulgebat parma pyropo:
  Praebebant caesi baltea lenta boves.
Nec dum ultra Tiberim belli sonus: ultima praeda
  Nomentum, & captae jugera pauca Corae.

25. Cossus

17. *Urbis, virtutisque parens sic vincere suevit, Qui tulit aprico* &c.]

virtutemque in primo Voss. hoc est *virtutumque*, ut in D'Orvill. primo, & meo sec. quod placebat Marklando. dein, *Qui tulit a porco* monstrosa lectione in Neap. *aperto* Voss. pr. sed *a prisco* in Heinsiano & meo priore. v. 19. *idem & fuit* Livinejus. vid. Cl. Schrader. Emend. pag. 89.

20. *Et galea hirsuta comta lupina juba.*] *cui galea* in v. c. Perreji, Colot. & primo Vatic. *Stat galea* Heinsius in notis ad Propert. p. 758. *hirsutis jubis* ex Groningano reponi posset, quia hunc versum propter tot voces in *a* desinentes vitiosum censent. vid. G. Fabricium Lib. VI. de Re Poët. II. 10. ubi similem ex Ovidio locum adfert, XVII. Her. 190.

Flamma recens parva sparsa resedit aqua.

sed magis adhuc aures offendere debent illa Senecae in Herc. Fur. 848. & seqq.

Tanta per campos agitur silentes
Turba: pars tarda gradiens senecta,
Tristis, & longa satiata vita.

ubi *longae satiata vitae* in suo libro correxerat Broukhusius. male igitur Guyetus apud nostrum Lib. III. El. 8. 26. legebat, *Publica vicina perstrepat aura via.* pro *vicinae viae. galeam* vero hanc *lupinam*, ejusque ornatum, illustrant quae congessit Stewechius ad Veget. Lib. II. 16. pag. 109. 110.

21. *Picta nec inducto fulgebat parma pyropo:*] *Victa* in Heinsiano, & meo primo. *neque inducto* in Neapol. Groning. Askew. Leid. sec. tribus Voss. primo D'Orvill. & meo secundo. *palma* Borrich. *flamma* Groning. Voss. pr. & quart. sed quod petitum ex voce *fulgebat.* illustrant haec quae notavit Dausquejus ad Silium pag. 67. mox *laesi boves* male in D'Orv. sec.

23. *Nec dum ultra Tiberim belli sonus: ultima praeda Nomentum, & captae jugera pauca Corae.*]

distichon hoc sequenti postponitur in nonnullis codd. & edd. vetustis. quod recta argumentatione probat & Cl. Schrader. p. 181. Emend. *jugera pauca* praetulit Broukhusius, quod certe melius quam *parva*, ut in Leid. sec. & Voss. tert. vide illius notas ad Tibull. Lib. I. El. 1. 2. olim hic edebatur *jugera terna Corae.* quod probatum fuit Lipsio Lib. II. Antiq. Lect. 20. ut habetur in v. c. Perreji, Colot. & duobus Vaticanis. & huic lectioni favent codices, in quibus *terra.* ut in Neap. Regio primo, Colbert. Askew. Borrich. Groning. Leid. pr. duobus Voss. & D'Orv. pr. *trita* in primo Vatic. & altero Regio, unde *trina* Heinsius conjecerat. *capta* in Mentel. Heinsiano, & meo primo. unde Guyetus *captâ jugera pauca Corâ* legebat. *chorae* in binis Leidd. & Voss. pr. ac tertio. & Askew. *Coram* a Dardano conditam scribit Martian. Capella Lib. VI. p. 206. ubi *Coritum* emendabat G. Fabricius ad Horat. Lib. I. od. 18. sed *Coram* illic constanter servant variorum codd. MSS. apud me excerpta. & sic Plinius Lib. III. cap. 5. vide Salmas. ad Solin. pag. 43. & Cluverium Lib. III. Ital. Ant. cap. 8. pag. 1017. & de *Nomento* eumdem Lib. II. cap. IX. p. 666. cui adde Gorii notas ad Donii Inscr. Ant. pag. 169.

25. *Cossus*

25. Cossus at insequitur Vejentis caede Tolumni,
Vincere quum Vejos posse laboris erat.
Et Veji veteres & vos tum regna fuistis,
Et vestro posita est aurea sella foro.
Nunc intra muros pastoris buccina lenti
30. Cantat, & in vestris ossibus arva metunt.
Forte super portae dux Veïus adstitit arcem,

Collo-

25. *Cossus at insequitur Vejentis caede Tolumni, Vincere quum Vejos posse laboris erat.*]

Cossus & inde sequitur venientis in D'Orvill. pr. *Vejenti* in secundo. *venientis* etiam in Borrich. & Voss. tert. *Vejens* hic Lar Tolumnius dicitur, quia Vejentium Rex erat, a Cosso occisus. hinc Priscianus & Charisius, *Lar*, *Lartis*, si significat Imperatorem Vejentium, quem mactavit Cossus. vide Graevium ad Cic. IX. Philip. cap. 2. ubi *Lartes Tolumnius Vehientium rex* scribitur in cod. MS. Huydecoperiano. de eo vide Serv. ad Virg. VI. Aen. 842. & Luc. Ampelium in Libro Memoriali post Florum edito cap. XXI. *Volumnium* perperam ab aliis adpellari notat Dempsterus Lib. II. Etrur. Reg. cap. 52. ubi haec pluribus illustrat. dein *Vincere tum Vejos* Voss. quart *laboris erat*. subintellecto *res*, pro difficilis tunc erat laboris, ut Virgilio *Tantae molis erat*. pro res tantae molestiae, tam ardua. ut notaverat Marklandus. sic *quantum est laboris*, apud Phaedrum Lib. II. fab. 8. 24. ubi vide Patrui mei Comment. Silius Ital. Lib. III. 582. id vocat,

Magnae molis opus, multoque labore parandum.

27. *Et Veji veteres, & vos tum regna fuistis, Et vestro posita est aurea sella foro.*]

sic legi in Palatino & Commeliniano Gebhardi testatur Freinshemius ad illa Flori Lib. I. cap. 12. §. 11. *Hoc tunc Veji fuere: nunc fuisse quis meminit, quae reliquiae? quod vestigium. Laborat Annalium fides, ut Vejos fuisse credamus.* ubi etiam vide Rupertum. neque aliter in Mentel. Leidd. Vossianis, Regio, Colbert. aliisque codd. habetur. *& vos quoque regna fuistis* conjecerat Heinsius. Sed utroque pollice probo & amplector quod in Voss. quarto legitur, *& Volscum regna fuistis.* ut e Vaticano Lipsius Lib. II. Ant. Lect. cap. 20. licet repudiaverit Broukhusius. & ad hanc lectionem vestigia praebent & nos manu ducunt codices, in quibus *vos cum*, ut de suo primo testatur Broukhusius, & in Borrich. Heinsiano, & meo utroque exstat. *An regna Volscorum* a poëta recte dici potuerint, constabit ex libro Ant. Ricchi de Regno Volscorum (*Reggia de Volsci*) qui Lib. II. cap. 3. ubi de Cora, patria sua, differit, ita hunc locum adfert, pag. 302.

Et Veji veteres Volscorum regna fuistis.

& sic Cluverius Lib. III. Ital. Ant. cap. 8. pag. 1018. cur *veteres Veji* hic dicantur, epitheto non otioso, caussam dat Famianus Nardinus de Vejo antiquo P. I. cap. 7. pag. 85. qui adfert *& vos tum regna fuistis. O Veji veteres, & vos tum regna fuistis* ex cod. Groningano probat Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 181. *Vos Veji veteres tum Volscum regna fuistis* legebat Guyetus. *Volscum regna* etiam adfert Fabrettus ad Inscr. Ant. cap. III. pag. 129. ubi de Vejorum interitu. idque etiam probasse videtur Dempsterus, quia sic locum hunc producit Lib. II. de Etrur. Reg. cap. 2. ubi ex *aurea illa sella*, sequente versu memorata, reges in Etruria jus dixisse colligit, quamquam eodem libro cap 52. *& tunc vos regna fuistis* adfert. *praeda fuistis* in edd. vetustis.

29. *pastoris buccina lenti*] *laeti* in aliis. sed vide Patrui mei notas ad Virg. Ecl. X. 19. mox *arma* in Mentel. Borrich. Heinsiano, duobus Leidd. Voss. pr. & quarto. *ferunt* D'Orvill. pr. *in vestris ossibus*, pro inter vestra ossa, exponebat Marklandus. ut apud Virg. I. Georg. 495. *metunt*, relicta lacuna, deest in Heinsiano & meo priore. illustrat hoc distichon Epigramma Graecum de ruinis Mycenarum in Anthol. Graeca.

31. *dux Veïus adstitit*] *Vejens* reponit Dempster. Lib. IV. de Etrur. Reg. cap. 10. pag. 48.

ut

Colloquiumque sua fretus ab urbe dedit.
Dumque aries murum cornu pulsabat aheno,
Vineaque inductum longa tegebat opus,
35. Cossus ait, Forti melius concurrere campo.
Nec mora fit: plano sistit uterque gradum.
Dî Latias juvere manus. desecta Tolumnî
Cervix Romanos sanguine lavit equos.
Claudius Eridanum trajectos arcuit hostes,
40. Belgica cui vasti parma relata ducis

Vir-

ut paullo ante v. 25. *Vejentis caede Tolumni.* mox *factus* in primo Leid. *fractus* in Mentel. unde Heinsius legebat,

Colloquiumque sua fractus ab urbe petit.

34. *Vineaque inductum longa tegebat opus.*] *Vinea qua inductum* in Borrich. meo priore, aliisque codd. sed recte *Vinea qua ductum* in Colot. Neap. Borrich. Askew. primo Leid. tribus Voss. utroque D'Orvill. & meo secundo. & sic legebat Cl. Schraderus, firmabatque loco Lucani Lib. III. 487. quem vide ad v. 491. *cogebat* in Regio. *regebat* in primo Voss. & meo secundo. de vinea, sub qua pluteis tecta latentes milites muros fodiendo subruebant, vide Lipsium Lib. I. Poliorc. Dial. 7. Barth. ad Stat. T. II. p. 949. & Interpretes ad Lucan. III. 487.

35. *Forti melius concurrere campo.*] *Concurrite* in Borrich. & meo primo. *fortes* legebat Marklandus.

36. *Nec mora fit: plano sistit uterque gradum.*] *Sit* in primo Leid. & meo. *gradu* in plerisque MSS. & editis antiquis. *Nec mora: se pleno sistit uterque gradu* legebat Guyetus. Sed *sistit* uterque *gradum* correxerat Heinsius ad oram ed. Ald. *pleno sistit uterque gradu* in notis ad Propert. pag. 758. ubi locutionem *pleno gradu* rei militari propriam multis exemplis illustrat. eumdem vide ad Ovid. Lib. II. ex P. Ep. 7. 77. ubi plura de hac lectione se in notis ad h. l. daturum promisit. *figit uterque gradum* conjecerat Marklandus. ut apud Valer. Fl. Lib. VII. 550. Ammiam. Marcell. Lib. XVI. p. 148 sed Virgil. VI. Aen. *Siste gradum* &c. utrumque enim probum est. *pleno gradu* etiam Lipsium legisse notavit Broukhusius, qui tamen *plano sistit uterque gradum* praetulit, quod non nihil juvari posset loco Senecae Thyest. 927. *Stabilem in plano figere gressum.* vel si *plano gradu* probetur, sistit pro sistitur, cum Gronovio exponit. quem sequitur editor Elector. Eton. Minor. p. 138 & *gradum* ab aliis reponi inprobat.

37. *desecta Tolumni Cervix*] *decepta* in primo Leid. & Voss. tert. a man. sec. *decerpta* Voss. quart. *Columni* vitiose meus secundus, in cujus margine ad *Latias manus* legebatur *al. Romuleas.* Sed quae glossa est. unde tamen quis forte emendare posset,

Romuleas juvere manus Dî, secta &c.

sed minime id opus est. altero versu non male Guyetus legebat *Romanos sanguine lavit agros.*

39. *Claudius Eridanum trajectos arcuit hostes,*
Belgica cui vasti parma relata ducis]

Claudius a Rheno legebatur antea in MSS. & antiquis, ut habetur etiam in meorum Codicum excerptis, & mox *Belgica cum vasti.* in Cod. Scalig. *Belligera vasti.* Unde vir illustris legebat *arcuit hostes Belligerans, Vasti* &c. possis etiam *arcuit hostes Belligir. at vasti* &c. *Bellica cui vasti parma* Guyetus & Heins. ut Lib. II. El. 19. 44. *Et vetus in templo bellica parma vacat.* iidem *Celtica* conjecerant, *palma* pro *parma* in Mentel. Heinsiano Leid. pr. & Voss. tert. pro varia lectione. Sed *Eridanum* ex Guyeti emendatione bene reduxit Broukhusius. intelligitur

Virdumari. genus hic Rheno jactabat ab ipso,
Nobilis e tectis fundere gesa rotis.
Illi virgatis jaculantis ab agmine braccis
Torquis ab incisa decidit unca gula.

45. Nunc

gitur Claudius Marcellus, qui de Virdomaro Gallorum Rege occiso spolia opima retulit. vide Ampelii libr. Memor. post Florum Cap. XXI. Serv. ad Virg. VI. Æn. 860 & quae ad illius verba notavit Perizon. Anim. Hist. cap. VII. p. 258. & seqq. huc referendus gentis Claudiae numus, in quo Jovi Feretrio haec spolia Marcellus Claudius offert, qui exhibitus est in Floro Graevii Lib. I. c. I. pag. 16. & ad Lib. II. cap. 4. in fine, ubi haec ita narrat: *Virdomaro Rege Romana arma Vulcano promiserant; aliorsum vota ceciderunt. Occiso enim rege, Marcellus tertia post Romulum patrem Feretrio arma Jovi suspendit.* idem hic Marcellus *Claudius* simpliciter vocatur Lib. III. El. 17. 31. recte huc viri docti referunt illud Silii Ital. III. 587.

Hinc Fabius, gratusque mihi Marcellus opimis.

41. *Virdumari genus hic Rheno jactabat ab ipso, Nobilis e tectis fundere gesa rotis.*] corruptissime hoc *Virdumari* nomen exhibetur in codd. MSS. editionibus priscis, & apud Scriptores veteres. *Britomani* in v. c. Perreji, primo & sec. Vatic. *Virtomani* Neap. & Askew. *Virdomati* Borrich. Heins. & meus primus. *Vertomani* Leid. sec. & D'Orv. alter. *Uncomani* Voss. prim. & prim. D'Orvill. cum meo secundo, in cujus margine *Butomani* pro varia lectione. *Virdomari* in Leid. priore, & Voss. tert. *Viridomarus* scribitur apud Serv. ad Virgil. VI. Æn. 856. *Viridomarus* apud Luc. Ampelium cap. XXI. *Virdomarus* scribendum censet Fr. Fabricius ad Orosium Lib. IV. 13. vide & Dausquej. ad Silium Ital. pag. 19. corrupte VIRDONIARVS in Inscriptione apud Sponium in Miscell. Erud. Antiq. pag. 243. & VIRDONARIVS in eadem Inscript. apud Murator. Tom. II. pag. 870. 3. ubi vide. adde Maffejum in Museo Veron. pag. 120 & 121. & Comitem Caylus in Antiqq. Tom. III. pag. 426. *Virdumari* in aliis Marmoribus. deinde Broukhusius praetulit *Rheno*, quod in plerisque codd. MSS. & edd. antiquis. ut a flumine Rheno, tamquam divina origine, generis sui originem deductam jactaverit Virdumarus. sed in libris Passeratii *genus hic Brenno jactabat ab ipso.* quod firmari posset exemplo Cryxi apud Silium Ital. IV. 150. *Ipse tumens atavis Brenni se stirpe ferebat Cryxus.* & ita legebat N. Heinsius, qui *Rheno* inde scriptum fuisse censet, quia *Brenni* nomen in antiquis exemplaribus per simplex *n* exarabatur *Breni*, ut *Sisena*, *Porsena*, & sim. ita apud Rutilium Lib. I. Itin.

Victoris Breni non distulit Allia poenam.

ubi male in quibusdam edd. *Poeni.* ut notaverat Heinsius. qui Lib. I. Advers. cap. 3. pag. 28. totum locum sic constituebat:

Claudius a Rheno trajectos arcuit hostes,
Bellica cum vasti parma relata Ducis
Virdomari: genus hic Brenno ducebat ab ipso
Mobilis erectis fundere gesa toris.

variis etiam modis hos versus restituere tentarunt Heinsius & Graevius Epistolis mutuis Tom. IV. Syllog. p. 428. & seqq. ad pag. 435. ubi *erectis toris* exponit brachio exserto, & quia raro Propertius sententiam claudere solet initio sequentis hexametri, nomen *Virdumari*, qui satis indicatur versu praecedente, a librariis inculcatum in textum irrepsisse, scribendumque, *Indomitum genus hic Brenno ducebat ab ipso* opinabatur. si vero *rotis* praeferatur, scribendum *e tectis rotis* seu curru, tecto & constrato, ibidem Graevio proponit, qui id probasse videtur & Gallos aeque ac Belgas e tali curru vel covino constrato pugnasse ostendit pag. 435. *aeratis rotis* etiam conjicit Heinsius pag. 441. ut *falcigeras rotas* intelligat. *gesa* vel *gaesa* quae fuerint tela, optime exponit eruditissimus Emanuel Martinus Lib. II. Epist. 13. pag. 45 — 47. *caesa* vel *cesa* vitiose in MSS. unde corrigendus Papias in Vocabulario: *Cesa sic appellant hastas Galli.* scribendum enim *Gaesa.*

43. *Illi virgatis jaculantis ab agmine braccis Torquis ab incisa decidit unca gula.*] locus varie agitatus. pro *jaculantis* in Leid. sec. est

45. Nunc ſpolia in templo tria condita. cauſſa Feretri,
Omine quod certo dux ferit enſe ducem.
Seu quia victa ſuis humeris huc arma ferebant,
Hinc Feretri dicta eſt ara ſuperba Jovis.

ELEG.

eſt *jaculatus*, in Voſſ. quarto & meo pr. *jaculatis*. in *agmine* & *inguine* variant hic codd. *jaculanti ex agmine* in v. c. Perreji: & in duobus Vaticanis, *jaculantis ab inguine* Edit. Reg. Lep. Volſci, Beroald. Aldinae. *illi jaculantis ab agmine* Scaliger capiebat ἀρχαϊκῶς pro *illius*. forte accipi poſſet ut apud Ovidium Epiſt. V. v. 45. *neſtros vidiſti flentis ocellos*. ubi vid. Heinſ. ſed idem Heinſius Scaligeri explicationem repudians ad Ovid. VI. Metam. 311. legit:

Illi virgatis jaculanti ex inguine braccis.

vel pro *illi* ſubſtituit: *ſpicula* ad oram Aldinae. *jaculantur ab inguine bracis* Valeſ. ad Ammian. Marcellin. Lib. XXV. c. 1. *ab inguine* tuetur etiam Caſaubonus illo Perſii: *ducentis ab inguine telum* Sat. V. v. 4. p. 363. alteram lectionem: *virgatis velantibus inguina braccis* laudat Paſſeratius, vide & Graev. Epiſt. p. 437. *velantibus* agnoſcunt etiam collationes Angeli Colotii. virgatae braccae ſunt verſicolores, maculis diſtinctae, vid. notas ad Claudian. I. de Laud. Stilic. v. 66. Sil. Ital. IV. 155. *auro virgatae veſtes*. de *torque unca* confer Heinſ. ad Ovid. I. Amor. 6. 25. Cuningh. in Horat. Bentl. p. 304. ubi & *decidet*.

45. *Nunc ſpolia in templo tria condita. cauſſa Feretri,*
Omine quod certo dux ferit enſe ducem.

Haec ſpolia in Voſſ. pr. & meo ſec. *feretur* corrupte in Heinſiano, pro *Feretri*. ſed alter verſus merito videbatur Heinſio corruptus. qui legendum conjiciebat,

—— *cauſſa Feretri*
Nominis, ut certo, &c. vel *Nominis, exerto dux ferit* &c.

pro *Omine* etiam *crimine* in Voſſ. pr. & D'Orvill. pr. pro *certo* in D'Orvill. pr. eſt *circo. enſe latus* in cod. Scalig. *ante ducem* in vetuſtis edd. ſed *enſe* in v. c. Perreji, Neap. Colot. duobus Vaticanis, Borrich. aliiſque. Heinſianam vero emendationem confirmat ejuſdem Perreji codex, & ſec. Vatic. in quibus *Nominis eſt*.

47. *Seu quia victa ſuis humeris huc arma ferebant,*] *quis victa* Leid. pr. *haec arma* in omnibus fere codd. MSS. ſed *huc* recte a Broukhuſio emendatum, nempe in Jovis Feretrii templum. vel *huic*, Jovi, cum Heinſio. duplicem hanc nominis *Feretri* cauſſam, vel a *feriendo* hoſte, vel quia in templum Jovis Feretri ſpolia opima *ferebant*, pluribus exponunt Dauſquejus ad Silium pag. 147. & Freinshemius ad Florum Lib. I. cap. 1. §. XI. imitatus eſt hunc locum Ovidius Lib. V. Faſt. 565.

Hinc videt Iliaden humeris ducis arma ferentem.

vide Marklandum ad Statii Silvas pag. 273. mox *Sic Feretri* Heinſius.

E L E G. XI.

Desine, Paule, meum lacrimis urgere sepulcrum;
Panditur ad nullas janua nigra preces.
Quum semel infernas intrarunt funera leges,

Non

ELEG. XI.] EPIGRAMMA IN PAVLVM inscriptio est in Burmanni codice priore. AD PAVLVM in altero, in Borrich. Colot. & plerisque editt. vetustis. CORNELIA AD PAVLVM in D'Orvill. priore. CORNELIA MARITVM ALLOQVITVR in v. c. Perreji, Vaticano primo & secundo. CORNELIA AD PAVLVM MARITVM in Beroaldinis editionibus. CORNELIA PAVLO in Muretinis & Plantinianis. Intelligitur Cornelia nata ex Scipione & Scribonia, secunda Augusti uxore, conjux L. Aemilii Pauli, viri Consularis & Censorii, cujus historiam egregie illustravit Jac. Perizonius in Animadv. histor. & Epistol. ad Morellium. mortua esse creditur Cornelia A. V. C. 738. fratre Scipione Cos. & forte ab Augusto vitrico oratione funebri laudata (vid. v. 60.) Hanc posteritati commendavit Propertius epicedio, quod ea verborum elegantia & sententiarum sublimitate conscriptum est, ut illud Elegiarum Reginam vocare haud dubitaverit Cl. Valckenarius, cujus nos judicium & in hac Literarum parte sequimur & veneramur. Ceterum in acerba amicissimi Burmanni morte hoc quoque mihi, qui nunquam de Propertianis versibus edendis cogitaveram, accidit incommodum, quod hoc loco doctissimi viri manus desiit, meaeque discipuli industriae relicta est illa Elegia, in qua prope triginta Eruditi, neque ii postremi ordinis, sic elaborarunt, ut vix quicquam, in quo ingenium experiri possem, reliquum fecerint. vel sic tamen Magnorum Virorum sententias referre juvabit.

v. 2. *nigra*] alias *dura* vel *dira*, Latinus Latinius in biblioth.

3. *Quum semel infernas intrarunt funera leges*,] ordo hujus & adhaerentium distichorum, quem exhibui, est in omnibus ad unum codicibus scriptis & editionibus, Scaligerana antiquioribus, quae, pariter ac codices, in tota hac elegia ne versum quidem loco moverunt. haec, de quibus agimus, disticha ipse Scaliger intacta reliquit. C. Barthius l. 44. Adverf. c. 26. sic constituebat:

Cum semel infernas intrarunt funera leges,
Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.
Te licet orantem fuscae Deus audiat aulae,
Non exorato stant adamante viae.

Francius autem & Broukhusius ita:

Te licet orantem furvae Deus audiat aulae,
Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.
Quum semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante viae.

quin & Koppiersius, juvenis eruditus, cap. XII. Observ. Philol. se initium hujus carminis integritati restituisse putabat hoc modo:

Desine, Paule, meum lacrymis urgere sepulcrum,
Nempe tuas lacrymas litora surda bibent.
Te licet orantem furvae Deus audiat aulae,
Panditur ad nullas janua nigra preces.
Quum semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante viae.

Eligat ordinem, quem suo quisque ingenio placere deprehenderit; me non poenitet eum, qui antiquorum librorum fide nititur, sequi. in nostro autem ordine versu secundo intelligenda erit sepulcri janua, ut apud Ovidium Lib. III. Trist. El. 2. v. 24.

Hei mihi! quod nostri toties pulsata sepulcri
Janua, sed nullo tempore aperta fuit.

Albinov. ad Liv. v. 69.

Vix, posito Agrippa, tumuli bene janua clausa est.

Orci autem janua mox memoratur v. 8. *infernas intrarunt funera leges*, exponebat Marklandus, cum semel mortui leges & jurisdictionem infernam subierunt. neque offendebat haec locutio Toupium in notis ad Theocr. Id. II. v. 34. Mihi quoque *intrare leges* nihil aliud videtur esse,

quam

Non exorato ſtant adamante viae.
5. Te licet orantem fuſcae Deus audiat aulae,
Nempe tuas lacrimas litora ſurda bibent.

Vota

quam intrare locum, ubi leges ſunt. Caeſar de bello Civ. III. 83. *quum turmae inſidias intraviſſent.* ſimiliter Sil. Ital. L. X. v. 289.

— nec manes tam parva intramus imago.

Val. Flacc. V. v. 483.

Cyaneos intrare fragores.

Stat. Theb. V. v. 428.

—— menſas intrare minores.

Huc etiam pertinent formulae, *intrare fumum & flammam*, *intrare tenebras*, &c. neque diverſi generis eſt illud *medias irrumpere milite leges*, quod Bentlejus reddidit Lucano Lib. I. v. 323. Exquiſitius igitur videtur, quam quod Burmannus meus in notis ad Lotich. T. I. p. 305. reſtituendum cenſebat:

Infernas intrarunt funera ſedes.

quamvis Ovidius ſic locutus ſit III. Metam. 504.

Poſtquam eſt inferna ſede receptus.

& Lib. XIV. v. 155.

Sedibus Euboicam Stygiis emergit in urbem.

Quod etiam adſtruit Cl. Schraderus Emend. cap. IX. p. 181. atque ita olim Heinſius, ſed poſtea improbavit. *ſemel* eximie de iis dicitur, quae non iterantur. vid. Oudend. ad Lucan. III. 296. qua vi tolerari poteſt vox apud Claudian. Bell. Get. v. 115.

4. *Non exorato ſtant adamante viae.*] hunc verſum ſatis obſcurum judicat Cl. Valckenarius in priore Theocriti editione ad Idyl. II. v. 34. qui locus, ſi illic Plutonem cum Editore intelligimus, non ſatis commode ad noſtrum illuſtrandum ab aliis adhibetur. Marklandus *vias adamante factas* interpretabatur, *fores firmiter obſeratas; & ideo* ſtant *dici, quod firmitatem denotat.* Virgilius VI. Aen. 552. de inferno,

Porta adverſa ingens, ſolidoque adamante columnae.
—— ſtat ferrea turris ad auras.

Ovid. IV. Met. 452.

Carceris ante fores, clauſas adamante, ſedebant.

vid. Graev. Lection. Heſiod. p. 95. *non exorato* Marklandus exponebat inexorando, inſuperabili. & Fruterius *exòrando* codici ſuo adſcripſerat. pro *viae* Heinſius in Not. ad Propertium conjecerat *fores* vel *ſerae*, quod etſi poſtea damnavit, tamen verum videri poſſet, cum *adamantinas mortis & aeneas ſeras inferorum* ex Tertulliano de reſurrect. carn. c. 44. notaverit Th. Munckerus ad Hygini fab. XXII. ſed vulgatum *viae* non ſollicitandum eſſe, oſtendit Alcaei epigramma Anthol. III. p. 408.

Ἔλλιξεν δὲ μέλαθρα Διωνύσοιο χορείης,
Εὖτε σιδηρείης οἶμον ἔβης Ἀίδεω.

5. *Te licet orantem fuſcae Deus audiat aulae,*] *Me licet* Borrich. *fuſcae* edidi, quod ferri poteſt, legiturque apud Mirandulam & in omnibus codicibus & editt. antiquis, quorum ſi vel unus addixiſſet, recepiſſem *furvae*, Heinſii conjecturam tam in Notis Propert. quam ad Ovid. III. Metam. 273. Hoc ipſe Heinſius & Broukhuſius hoc loco egregie docent, proprie dici de rebus inferis. Editor quidem Elector. Eton. Maj. ait, ſibi non deeſſe poëtarum loca, quibus *fuſcae* adhibere Propertium potuiſſe defendat; vellem, ea indicaſſet. Apulejus Metam VI. p. 185. *de quo fontis atri fuſcae defluunt undae, & Stygiae irrigant paludes.* de vocibus *fuſcus* & *furvus* permutatis vide Burm. ad Claudian. II. in Rufin. v. 325. quorum poſterius Tibullo etiam L. III. El. IV. v. 55. ſubſtituere aliquando volebat Broukhuſius in notis penes me ineditis. Iſtud autem ex Prudentio ejiciendum videtur Cathem. Hym. II. v. 59. & cum codice Egmondano legendum:

Sunt multa fucis illita.

6. *Nempe tuas lacrimas litora ſurda bibent.*] litora intelligit ripas paludis Stygiae. Virg. VI. Aen. 425.

Evaditque celer ripam irremeabilis undae.

Vota movent Superos. ubi portitor aera recepit,
Obserat umbrosos lurida porta rogos.
Sic moestae cecinere tubae, quum subdita nostrum
10 Detraheret lecto fax inimica caput.

Quid

ubi ripam vocat, quae hic litora dicuntur, ut saepe apud veteres *litus* de fluvio & contra *ripa* de mari. ita Charon ab unda Stygia Aeneam adlocutus VI. Aen. v. 388. ait:

Quisquis es, armatus qui nostra ad litora tendis,

ut in codicibus illic legi monet Heinsius. vulgo, *flumina*. addi possunt Seneca in Herc. in Oeta v. 1917. Statius Lib. II. Sylv. I. 189. confer h. l. Passeratium & p. 232. Heins. ad Ovid. VI. Epist. 54. & Cl. Schrad. ad Musaeum p. 61. *litora surda* ad Graecos comparantem vide Cl. Valckenarium apud Koppiersium p. 153. de Orco non exorabili Virg. II. Georg. 491. Albinov. Epiced. Drusi v. 427. Excerpta Stobaeana Grotii p. 485. & seqq. & Valckenar. l. c.

7. *Vota movent Superos. ubi portitor aera recepit,*] *aera* sunt obolus emortualis, Charontis naulum, de quo vide Colvium ad Apulejum p. 80. & Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 422. de portitore, Erythraeum Indic. Virg. in h. v.

8. *Obserat umbrosos lurida porta rogos.*] *herbosos*, quod edidit etiam Broukhusius sensu mihi incognito, est in Burmanni codice priore, Francii primo, in Groningano, Excerpt. Modii, in Heinsii codice, in Menteliano, Borrich. Neapol. in Edit. Veneta 1475, Rheg. Lep. Volscina, Aldina utraque, Juntina, Colinaeanis, Gryphianis, Scaligeranis, Grasseri & Wecheliana; at *umbrosos* habent Vossianus primus, alter Burmanni, D'Orvill. prior, v. c. Ant. Perreji, Vaticanus prim. & sec. (vide & Heins. p. 30. Advers.) atque ita exhibent Vicentina 1481. Beroaldinae, Muretina, Rovilliana, Plantinianae, utraque Raphelengiana & Passeratii; & probat Graev. Tom. IV. Syllog. p. 221. ita & Dousa P. & Marklandus suis exemplaribus adscripserant, quorum hic praeterea legebat.

Obsidet umbrosos *lurida* Parca locos.

vel *Poena*, Tisiphonen intelligens adscripto Virgilii loco VI. Aen. 555.

Tisiphoneque sedens, palla succincta cruenta,
Vestibulum exsomnis servat noctesque diesque.

locos defendit ex usu Propertiano etiam Cl. Schraderus cap. IX. Emend. p. 183. *choros* volebat Koppiersius, & olim N. Heinsius, ut primo *goros*, dein *rogos* scripserint librarii. Nec minus tamen mihi probatur correctio Hemsterhusii, legentis ad Lucian. T. I. p. 423.

Obserat umbrosas *lurida porta* domos.

apposito Nostri loco III. X. 33.

Nigrantesque domos animarum intrasse silentum.

favet Val. Flacci locus similis L. I. v. 781.

Tergeminam tum placat heram. Stygiasque supremo
Obsecrat igne domos. *jam jam exorabile retro*
Carmen agens. neque enim ante leves niger avehit umbras
Portitor, & cunctae primis stant faucibus Orci.

ubi pro *obsecrat* Schottus *obserat* legit. de *porta*, hic memorata, conferenda sunt, quae de ᾅδου πύλαις notat Cl. Valckenarius ad Eurip. Hippol. v. 1445. p. 321. sic *Ditis limina*, Statius XII. Theb. v. 558.

—— *Stygiaeque a limine portae,*
Ceu sator Eumenidum, aut Lethaei portitor amnis,
Summovet.

vid. Goldastum ad Columb. p. 83. *lurida*, proprie de rebus infernis. vid. Broukh. supra ad El. VII. v. 2. de hoc versu agunt quoque in literis MSS. Graevius & Heinsius, quae ex bibliotheca Burmanniana in publicam Leidensem translatae sunt.

9. *Sic moestae cecinere tubae, quum* &c.] sensum loci hunc esse, adnotat Marklandus: *Hanc legem mihi indixit cantus iste tubae funereae, cum rogus iste accendebatur & corpus cremabatur. mox lectus est torus funebris, seu rogus.* supra

Namque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto.

pro *quum* cod. D'Orvill. habet *dum*, quod notandum. Dousa P. in initio versus censebat sensum postulare *sat*. sed *sic* servant omnes codd. & edd. quod omnino tenendum, quia Cornelia huc usque repetiit, quae in genere de mortalitate & fati

Quid mihi conjugium Pauli, quid currus avorum
Profuit, aut famae pignora tanta meae?
Num minus immites habui Cornelia Parcas?
En ſum, quod digitis quinque levatur, onus!

15. Dam-

fati neceſſitate in ejus naenia cantata erant, hoc demum verſu de ſe locutura. quae obſervatio etiam facit, ut hoc diſtichon ſequentibus non poſtponendum exiſtimem.

11. *Quid mihi conjugium Pauli, quid currus avorum*
Profuit,]

Proficit male in D'Orvill. pr. ſupra Lib. III. El. XVI. v. 11.

Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexo Caeſaris eſſe focos?

lege & Albinov. Epiced. Druſi v. 41. Inter alios avos reſpicitur quoque ad Scipionem Aemilianum, qui Numantiam evertit. cujus aureum currum triumphalem praedicat etiam Juvenalis Sat. VIII. init.

Stemmata quid faciunt, quid prodeſt, Pontice, longo
Sanguine cenſeri, pictoſque oſtendere vultus
Majorum, & ſtanteis in curribus Aemilianos?
Si coram Lepidis male vivitur, effigies quo
Tot bellatorum, ſi luditur alea pernox
Ante Numantinos?

12. *aut famae pignora tanta meae?*] vid. Burmannum ſupra ad El. VII. v. 64. Heinſius in Notis Propertian. „forte: *thalami pignora tanta* „*mei.* lege: *formae pignora tanta meae.*" Equidem *famae* ſervo.

13. *Num minus immites habui Cornelia Parcas?*] licet in codicibus omnibus & in edit. Ven. 1475. Rheg. Lep. Volſcina, in Beroaldina 1500, ab Avantio curata, invenerim *Non minus*, recte tamen ex unico codice Groningano edidiſſe videor *Num minus*, quod jam receperunt Vicentina, Beroaldinae, Aldinae, Juntin. Colinaeus, Gryphius, Muretus, Rovillius, Plantinus, Scaliger, Raphelengianae, Graſſer. Paſſer. & Broukhuſius, quem vide, hanc dictionis formam confirmantem, ad Lib. II. El. 23. v. 90. Paſſer. p. 335. & Burmannum ad Lib. II. El. 18. 30. apud Ovid. Epiſt. XI. v. 17. quem locum ex his adumbratum notavit Scaliger;

Quid juvat admotam per avorum nomina coelo
Inter cognatos poſſe referre Jovem?
Num minus infeſtum, funebria munera, ferrum
Feminea teneo, non mea tela, manu?

olim *Non minus* etiam legebatur. vide illic Heinſium. ſimile quoque notaverat Douſa eſſe Ovidianum XVIII. Her. v. 173.

Quid mihi, quod lato non ſeparor aequore, prodeſt?
Num minus hoc nobis tam brevis obſtat aqua?

habui Scaliger edidit ex conjectura, quod ejus Excerptis, uno tantum codice confirmatum eſt, & receptum a Raphelengio, Paſſeratio & Broukhuſio. reliqui: *habuit*.

14. *En ſum, quod digitis quinque levatur, onus.*] *Et ſum* codd. tantum non omnes, & editiones pleraeque, quod defenſorem nactus eſt Editorem Elector. Eton. propter lenitatem, quam dicit & ſimplicitatem. ſolus Groningánus, iſque non ſine litura, *En*, quod primam in textum, quem vocant, admiſiſſe invenio Rovillianam 1559. Eam recte meo ſenſu ſecutae ſunt Plantinianae, Raphelengianae editiones, Paſſeratius & Broukhuſius. idem probant Guyetus & Fruterius. pro *En ſum* Colbertinus, *ipſum*. Codices etiam fere omnes habent *legatur*, quod probatum eſt Heinſio ad Ovid. X. Her. 150. de oſſilegio intelligenti. ſed *levatur* in codd. Groningano, & Burmanni priore legitur & in editionibus antiquis omnibus, quod de urna cinerea, quae facile una manu geſtetur, recte expoſuiſſe videntur Interpretes ad hunc locum, Caſaubonus ad exemplar ſuum, quod in bibliotheca Leidenſi ſervatur; Burmannus ad Lotich. T. I. p. 390 idem probabat quoque Marklandus. Noſter Lib. II. El. 7. 52.

Maximaque in parva ſuſtulit oſſa manu.

Ovid. III. Amor. IX. 40.

—— jacet ecce Tibullus.
Vix manet e tanto, parva quod urna capit.

Sene-

15. Damnatae noctes, & vos vada lenta paludes,
Et quaecumque meos implicat unda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia veni.

Det

Seneca Herc. in Oet. v. 1762.

—— ecce vix totam Hercules
Complevit urnam. quam leve est pondus mihi!

Prudentius Hymn. X. Cathem. 144.

Non si cariosa vetustas
Dissolverit ossa favillis,
Fueritque cinisculus arens
Minimi mensura pugilli.

Venantius Honorius Elegia de Paschate v. 69.

Indignum est, cujus claudantur cuncta pugillo,
Ut tegat inclusum rupe vetante lapis.

Epigramma vetus apud Muratorium Thes. Inscript. p. MCCCLXX. 12.

Et satis ad manes sufficit urna meos.

vid. Withof. Specim. Gunther. p. 135. Vossianus sextus bibliothecae Leidens. n. 81. habet *legetur*, unde lubens legerim *levetur*, levari possit. Cornelia ubique de exsequiis suis, tamquam de re praeterita, non praesenti loquitur.

15. *Damnatae noctes, & vos vada lenta paludes,*] *Damnatae* sunt infelices, tristes. Stat. VIII. Theb. v. 21.

Forte sedens media regni infelicis in arce
Dux Erebi.

Virg. VI. Aen. 534. *tristes sine sole domos*, *loca turbida* vocat.

16. *Et quaecumque meos implicat unda pedes*,] Nec codices, nec editiones variant in hoc loco. pro *unda* Cl. Schraderus cap. IX. Emend. p. 183. conjicit *ulva*. quam egregiam conjecturam meritis laudibus extulit Burmannus ad Lotich. T. I. p. 363. & docte confirmavit. magnam quoque veritatis speciem ei conciliat Diodori Zonae epigramma in Antholog. Ined.

Αἴδη ὃς ταύτης καλαμώδεος ὕδατι λίμνης
Κωπεύεις νεκύων βᾶριν ἐλαυνομένην.

& Virg. IV. Georg. 478.

Quos *circum* limus *niger*, *& deformis arundo*
Cocyti, *tardaque* palus *inamabilis unda*
Alligat.

eandem vocem Ovidio Heinsius restituit, Statio Marklandus Lib. V. Sylv. 3. v. 283. Quamvis hoc mihi quoque blandiatur & prae vulgato se commendet, alterum tamen non prorsus spreverim. potuit enim Propertius, praeter Styga paludem, etiam cogitasse reliqua inferorum flumina. Tibullus III. III. 37.

Me vocet in vastos amnes, nigramque paludem
Dives in ignava luridus Orcus aqua.

Virg. VI. Aen. 369.

Flumina tanta paras, Stygiamque innare paludem.

unde & apud nostrum legi posit:

—— & vos vada lenta Paludis.

Statius VIII. Theb. v. 18.

Tunc regemunt pigrique lacus, ustaeque paludes,
Umbriferaeque fremit sulcator pallidus undae.

nec male unda videri posset dici *implicare* pedes, cum & *alligare* dicatur. Virg. VI. Aen. 439.

Fas obstat, tristique palus inamabilis unda
Alligat, & novies Styx interfusa coërcet.

17. *Immatura licet, tamen huc non noxia veni.*] *Immutata* unde in Raphelengianam A. 1592. malum pedem intulerit, ignoro; nam Trajectina 1680 in censum editionum venire vix meretur. Dousarum igitur non sponte editioni illud obrepsit. nam prior Raphelengiana an. 1587 agnoscit *Immatura*, quod codices omnes editionesque constanter servant. *tamen hic* in Borrichiano, Heinsiano & Burmanni priore, sed in ceteris, *huc*. amoliri autem Corneliam a se suspicionem criminis, propterea quod ex opinione veterum praematura morte exstincta sit, docent Barthius Lib. XLIV. Advers. cap. 26. & Broukhusius; quorum hunc male huc retulisse lapidem antiquum, de homicidio agentem, jam olim monuit Burmannus ad Tom. II. Anth. Lat. p. 241.

18. *Det*

Det pater hic umbrae mollia jura meae.
Aut, si quis posita judex sedet Aeacus urna,
20. In mea sortita vindicet ossa pila.

Adsi-

18. *Det pater hic umbrae mollia jura meae.*] *Det* est in cod. Francii primo, Groningano, & Menteliano, & in editionibus omnibus. *Dat*, sive *Da* superscripto *et*, in Vossian. tertio & quarto, *Dat* in Borrich. *Et* in Leidensi secundo. *pater* exstat in omnibus codicibus, & editionibus, nullo excepto; *pr̄.* in D'Orvill. secundo, & Vossiano bibl. Leid. n. 81. per *Patrem* Livinejus intelligit Rhadamanthum; Graev. Tom. IV. Syllog. p. 229 & Interpretes fere omnes Plutonem, qui & inferis jura dat apud Statium VIII. Theb. v. 22.

Forte sedens media regni infelicis in arce
Dux Erebi, populos poscebat crimina vitae.

adde ibid. v. 28. Et qui ita absolute pro *Plutone* dixerit, deprehendisse mihi videor Tibullum I. III, 51. ubi immaturam mortem deprecatur:

Parce, Pater! timidum non me perjuria terrent,
Non dicta in sanctos impia verba Deos.
Quod si fatales jam nunc explevimus annos,
Fac lapis his scriptus stet super ossa notis:
Hic jacet immiti consumtus morte Tibullus,
Messalam terra dum sequiturque mari.

eumdem Orcum vocat III. III. v. ult. & *Pater* in nostri loco magis etiam Plutonem significare poterit, quum inferos adloquitur Cornelia. Est tamen valde elegans conjectura & grandem sensum parit, quae legitur in Koppiersii Observat. Philol. p. 156.

Deprecor *huic umbrae mollia jura meae.*

hue in Groningano, *huic* invenitur in Francii cod. pr. Heinsiano, Mentel. Excerptis Modii, duobus Regiis, Borrich. & in editionibus Scaligeri & Broukhusii. quod & Marklandus probat. *hinc* malebant Dousa & C. Barthius. mihi placuit *hic*, quod est in Vossiano primo, Burmanni altero codice, binis D'Orvill. Colbertino & Askew. in editionibus omnibus, quae ante Scaligerum prodierunt. nec Scaligero obsecuti sunt Raphelengius, Grasserus, Passeratius, Gebhardus. Illud *hic* dupliciter accipi potest, vel *hic*, quo dixerat modo se venisse, ut simile sit illis Turni verbis apud Virg. XII. Aen. 646.

— *vos o mihi* Manes
Este boni: *quoniam superis aversa voluntas.*
Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpae
Descendam, magnorum haud unquam indignus
avorum.

vel δεικτικῶς, *hic Pluto*, quem cerno. quae explicatio nimis saepe negligitur, praesertim in poëmatis dramaticis, quale hoc est, quod tractamus. *mollia jura* dicit aequa, benigna, propitia. Cic. I. Catil. cap. 12. *qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt.* quae *jura meliora* Statio dici VIII. Theb. v. 28. putabat Barthius. contra *tristia jura* Dei inferni dixit Albinov. ad Liv. v. 440.

— *neque omnes*
Mutarunt avidi tristia jura Dei.

jura dare similiter Minos dicitur in epitaphio, quod ex Fabretto p. 233. aliisque Burmannus edidit Tom. II. Anthol. pag. 11.

Nec Minos mihi jura dabit grandaevus.

19. *Aut, si quis posita judex sedet Aeacus urna,*
In mea sortita vindicet ossa pila.]

At si adfert Nestor. in Vocabul. p. 150. quod volebat Graevius in Epist. ad Heins. Tom. IV. Syllog. p. 224. *Nam si*, idem p. 217. *si quid* Heinsius conjecisse videtur ex epistola Graevii ibid. p. 224. pro *Aeacus* Koppiersius *aequior*, cum & Aeacus v. 21. fratrum nomine contineatur, ubi vide. In versu sequenti pro *mea* primus Leid. & D'Orvill. secund. habent, *me.* idem Leid. *sortitus.* in omnibus porro editionibus, excepta Broukhusiana, legitur *judicet*, quod & plerique codices exhibent, Groninganus *iudicet*, ad quam scripturam alii quoque codices accedunt. Excerpta Modii tamen, Borrich. & Leidensis unus *vindicet*, *vedicet* autem Francii primus & Burmanni codex, & Heinsianus, quarum lectionum integerrimam existimem, modo Heinsii simplex correctio admittatur:

Is *mea sortita vindicet ossa pila.*

In ossa judicet Latinis auribus inauditum est; *In ossa vindicet* rectum quidem & Latinum, sed *puniendi* notione, quae nec huic loco, nec Cornelianae innocentiae convenit. intelligo, sententia sua defendat, culpa absolvat. hanc urnam

Adsideant fratres. juxta Minoïa sella, &
Eumenidum intento turba severa foro.

Sisyphe

Aeaci memorat Statius Lib. III. Sylv. 3. 15.

Inferna rigidum timet Aeacon urna.

& Lib. II. 1. 219.

Immensis urnam quatit Aeacus umbris.

ubi *infensis umbris* vel *immensis ulnis* Heinsius divinabat. illam Minoï dat, ubi & *urnae sortes*, Claudianus II. de R. P. 332.

Urna nec incertas versat Minoïa sortes.

sic in Epigr. Anth. Lat. Tom. II. p. 283.

Sorte mea inferni judicis urna vacat.

ostita passive sumi, *forte ducta*, docet eximius Lexicographus Forcellinus in h. v. vocem *pila* egregie hic explicat & vindicat Asconius in argumento Milonianae Ciceronis p. 780. ed. Graev. *lex jubebat, ut coram accusatore ac reo pilae, in quibus nomina judicum inscripta essent, aequarentur: dein rursus postera die fortitio judicum fieret.* conferendus Gronov. ad Senecae Herc. Fur. v. 732. 744. Ceterum alii aliter hunc locum ceperunt. Heinsius in Not. Prop. tentabat etiam:

In mea fortitam vindicet ossa pyram.

vel in Adversar. p. 30. *fortita pyra*, utrumque inprobat Graev. Tom. IV. Syllog. Epist. p. 221. 226. & 229. ipse Graevius Heinsiusque ibid p. 229. & 232.

In mea fortitus vindicet ossa pilae.

vel *fortito*. Koppiersius p. 157:

Me *mea* fortitus vindicat *ossa* lapis.

21. *Adsideant fratres.* &c.] *Assideat* legitur in Heinsii cod. *justa* in duobus vel tribus. inter *juxta* & *Minoïa* Vaticanus prim. & sec. interserunt *et*, omittuntque in fine hexametri, ubi & deest in Groningano, D'Orvill. sec. Menteliano, Regiis, Burmanni altero & editionibus, quae Scaligeranam praecesserunt. habent in ultima sede *et* D'Orvill. pr. Heinsian. Vossianus Heinsii, Mentel. v. c. Perreji, Borrich. & editiones Scaligeri & quae post eum prodiere. *Minoïda sellam* est in Colot. Vatic. primo, Groning. Burmanni primo & Heinsiano, quod receperunt Muretus & Canterus, & probarunt Heinsius & D'Orvillius & Graevius, Tom. IV. Syllog. p. 224. Heinsius etiam p. 414. Advers. sui codicis lectionem laudat: *juxta & Minoïda sella.* *Minoa sella* legitur in Mentel. D'Orvillianis, Scaligeri cod. & reliquis codd. inque omnibus aliis editionibus, tam post, quam ante Muretum excusis. malim legere:

Adsideat frater juxta, & Minoïa sella.

ne nunc Adsessorem faciat Aeacum, quem modo judicem quaestionis fecit. Statius VIII. Theb. v. 27.

Juxta Minos cum fratre verendo
Jura bonus meliora monet, regemque cruentum
Temperat.

Conf. Burm. ad Sueton. Tiber. c. 33. Livinejus conjecerat:

Assideant fratris juxta Minoïa sella.

quod non intelligo. ordo autem hujus & praecedentis distichi non est permutandus, ut judici ante Assessores locus concedatur. in brevi versu nihil variant nec codd. nec editiones, nisi quod Excerpta Modiana prae se ferant *in toto* pro *intento*, cod. Askew. *foco* pro *foro*. si recepta lectio sana sit, intelligendae erunt Furiae non addidere judicibus in tribunali, sed illis adesse tamquam apparitores, ipsae nunc a verberibus abstinentes & umbris silentium facturae, ut exaudiatur Cornelia. sic Claudianus, Proserpina ad inferos adventante, canit Lib. II. v. 335.

Verbera nulla sonant, nulloque frementia luctu
Impia dilatis respirant Tartara poenis.
Non rota suspensum praeceps Ixiona torquet:
Non aqua Tantaleis subducitur invida labris.

& paucis interjectis:

Oblitae scelerum, formidatique furoris,
Eumenides cratera parant, & vina feroci
Crine bibunt.

Ita *intenta silentia* occurrunt apud Valer. Flacc. Lib. IV. v. 257. Graevius olim tentaverat *intendat foro* p. 224. Tom. IV. Sylloges; sed postea consensit Heinsio, erudite illud *intento foro* explicanti

Sisyphe, mole vaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax Tantaleo corripiare liquor.
25. Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,
Et jaceat tacita lapsa catena sera.

Ipsa

plicanti, & apposito Statiano V. Sylv. 2. 101. *erigere foro* defendenti. vide ibid. p. 226. & 229. Utinam Heinsiana explicatio superesset! Ipse enim Heinsius Lib. I. cap. III. Advers. p. 29. in eo Statii loco pro *foro* corrigit: *Erigeretque toros.* Statio Lib. VIII. Theb. v. 24. dicuntur Furiae *circumstare* solium inferni judicis; *adstare* Luciano T. I. p. 471. *In tanto* legendum proponit Passeratius. nescio an *indicto* substituendum sit. *forum* Stygium apud poëtas saepe occurrit. Fruterius adscripserat huic versui, ἀδωροδόκητος.

23. *Sisyphe mole vaces, taceant Ixionis orbes,*] *cessent* in v. c. Perreji, Colot. Vatic. prim. & secundo, quod placebat Heinsio & Graevio Tom. IV. Sylloges p. 224. & 233. sed *taceant* est in reliquis codd. & editionibus, quod idoneis exemplis adstruxit Passeratius. vid. & Cl. Heyn. ad Virg. Tom. IV. p. 233. Ovid. X. Metam. v. 42. dixit.

——— *stupuitque Ixionis orbis.*

idem Heinf. in Not. Prop. p. 60. tentat: *jaceant.* cum toto hoc loco rei poëticae studiosos Senecam comparasse non pigebit in Medea v. 740. seqq.

24. *Fallax Tantaleo corripiare liquor.*] *Tantaliae* Voss. quart. *Tantaleae* Burmanni codex pr. & Heinsian. *Tantaleus* Excerpt. Mod. Vossius Lib. II. de Analog. cap. 9. non aliter ac Scaliger & Broukhusius ad h. l. Tantaleo, dandi casu Graeco, a Ταντάλεὺς accipiebat. sed cui non arrideat Aurati & Heinsii conjectura, legentium:

Fallax, Tantaleo corripere ore, *liquor.*

certe Graevio vehementer arrisit Tom. IV. Syllog. p. 224. ibid. p. 233. & Burmanno ad Anth. Lat. T. II. p. 10 Heinsius eam firmat loco simili Lib. II. El. XIII. v. 61.

Vel tu Tantalea moveare ad flumina forte,
Ut liquor arenti fallat ab ore sitim.

25. *Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,*] simillima sunt loca Statii Lib. III. Sylv. 3. 25.

Felix & nimium felix, ploratque nate
Umbra venit. longe Furiarum sibila, longe
Tergeminus custos.

Lib. V. I. 251.

Nempe times, ne Cerbereos Priscilla tremiscat
Latratus. tacet ille piis.

Sylv. III. 278.

At vos umbrarum Reges, Ennaeque Juno,
(Si laudanda precor) taedas auferte, comasque
Eumenidum: nullo sonet asper janitor ore.

IV. Theb. 487.

——— *nec lucis egentes*
Cerberus occursu capitum deterreat umbras,

ut in MS. Taurinensi pro *detorqueat.*

26. *Et jaceat tacita lapsa catena sera.*] pro *Et* amplector Koppiersii inventum: *Sed.* eadem confusa videbis infra v. 97. *laxa*, vel & *lassa*, est in codicibus tantum non omnibus, & in editione Veneta principe 1472. *laxa* conjecerat etiam ad oram Rovillianae Auratus, idque probabat Broukhusius in altera editione. sed *lapsa* est in reliquis editionibus, & validum adjumentum habet in Petronii loco non dissimili, cap. XVI. ab aliis jam hic laudato: *sera sua sponte delapsa cecidit.* ubi vide Gonsal. de Salas. similem confusionem vide supra h. L. El. IV. v. 62. *tacita sera* dixit, ut Statius VIII. Theb. v. 56.

Ferrea Cerbereae tacuerunt limina portae.

ut ediderunt Barthius & Gronovius. *patuerunt* male in MSS. & ed. Lindenbr. nam vers. seq. *patuisse. Tartareae* pro *Cerbereae* illic Heinsius, qui tamen apud nostrum *patula* conjecerat in ora Aldinae.

27. Ipsa

Ipsa loquor pro me. si fallo, poena sororum,
Infelix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per avita tropaea decori,
30. Afra Numantinos regna loquuntur avos.

Altera

27. *Ipsa loquor pro me, si fallo, poena sororum,*] *loquar* vult Heins. in Not. ad Prop. quod & sibi visum, & nihil eo certius esse, ait Graev. Tom. IV. Syllog. p. 224. ita plane D'Orvill. sec. habet, sed solus; idem codex, *fallar*, reliqui fere omnes & editiones antiquae, *fallor*; Vaticanus tamen primus, Groninganus & Askew. *fallo*, quod primum excusum invenio apud Muretum, quem optimus quisque editor dein secutus est. esse formulam, eamque Propertio valde familiarem, docet Brisson. de Formul. Lib. VIII. §. VIII. confer Burmannum supra ad Lib. IV. El. 7. v. 53. Dousa P. adscripserat Ovid. IX. Metam. v. 373.

Viximus innocuae: si mentior, arida perdam,
Quas habeo, frondes.

adde notas ad Lotichium Tom. I. p. 89.

28. *Infelix humeros urgeat urna meos.*] in Askew. solo male legitur *una*, quod quondam volebat Goldastus in notis ad Isidor. de praelat. Princ. p. 117. Furiarum unam intelligens, forte doctus a Volsco. sed cum interpretibus ad hunc locum facit Burmannus ad Val. Flacc. VII. 147. de Danaidum dolio pertuso capiens, & ita intellexit Pansa in facundo Molsae epicedio, ubi hunc locum sic imitatur:

Eumenides procul, atque Erebi procul omnia monstra,
Nec Phlegethonteae flamma minetur aquae.
Non rota, non saxum, non vultur terreat, absint
Belides infames, Tantaleusque labor.

29. *Si cui fama fuit per avita tropaea decori,*] pro *avita* Scaligeri excerpta pro varia lectione habent, *amoena*. Modii excerpta dant *proavita*, quod & servant Beroaldinae quatuor, quinta 1520 mutavit in *peravita*, quod in plerisque codicibus & editionibus veteribus & posterioribus conspicitur. porro *trophaea decori* in v. c. Perreji, in Groning. D'Orvill. Beroaldinis editionibus, Aldina 1515, Muretinis, Plantinianis, Raphelengianis, Passeratii & Broukhusii. *decora trophaea* D'Orvill. pr. Scaligeri Excerpta & Vicentina. *decora trophaei* vel *trophei* Burmanni codex uterque, & Francii, Borrichian. Vatic. sec. Mentelian. Leid. pr. Vossian. prim. Vossianus Heinsii, Brixien. Volsci, Scaligeri & Grasseri editio, cum quibus consentit *decora rophei* Venetae 1475. & *decorat trophei* Rheg. Lep. & Aldinae 1502. Hic forte verum vidit Caspar Barthius Lib. XLIV. Adv. c. 26. legens:

Si cui fama fuit proavis decorata tropaeis.

quod & elegantissimum censet Burman. ad Ovid. IV. Her. 158. si quem vero *proavus* pro *proavitus* offenderit, cum Francio & Koppiersio legat, *proavûm*.

30. *Afra Numantinos regna loquuntur avos.*] Haec est magni Scaligeri restitutio ex antiqua lectione *Atra*, quae reperitur in ejus Excerptis. *Afra* confirmatur a margine codicis Colbertini. idque certum vocat Graev. Tom. IV. Syllog. p. 221. Scaligerum sequitur Broukhusius. Juvenal. Sat. VI. v. 169.

Malo Venusinam, quam te, Cornelia, mater
Gracchorum, si cum magnis virtutibus adfers
Grande supercilium, & numeras in dote triumphos.
Tolle tuum precor Hannibalem, victumque Syphacem
In castris, & cum tota Carthagine migra.

Sera Burmanni cod. prior, Francii, Heinsii, Borrich. Vatic. sec. *Era* Voss. quart. *Etra* habet Vossianus cod. Heinsii: *Aera* duo Leid. Vossian. tert. Modii excerpta sive Groning. Mentel. Colbert. Regius, Askew. Harlej. Venet. 1475. Rheg. Lep. Volscus, Aldus. Et Auratus conjecerat:

Aera *Numantinos* prisca *loquuntur avos.*

Vera in D'Orvill. pr. v. c. Perreji, Regio, Vicentina, Beroaldinis, Colinaeana 1534, Muretinis, Plantinianis, Rapheleng. Grasser. Passerat. quod non longe diffidet a Lipsii *versa*, quia Scipio,

Altera maternos exaequat turba Libones,
Et domus est titulis utraque fulta suis.
Mox, ubi jam facibus cessit praetexta maritis,
Vinxit & adspersas altera vitta comas,
35. Jungor, Paule, tuo, sic discessura, cubili.
In lapide hoc uni nupta fuisse legar.

Testor

Scipio, ad quem genus referebat Cornelia, Numantiam evertit, Lib. IV. Antiq. Lect. cap. 4. idque ipsum *versa* habebat Vatican. prim. Colot. margo v. c. Perreji & Vaticani sec. *vestra* Livinejus cogitaverat. *Et Numantinos* est in Burmanni altero & Vossian. prim. Verbum autem *loquuntur* ostendere videtur, Poëtam cogitasse verba Ennii ad Scipionem Africanum, apud Trebell. Poll. in Claud. cap. 7. *Quantam statuam faciet Populus Romanus, quantam columnam, quae res tuas gestas loquatur?* Eadem etiam in animo habuit fortasse Cicero, quum de eodem Scipione scriberet, Acad. IV. 2. *quum historiae loquantur.*

31. *Altera maternos exaequat turba Libones,*] *Exaequar* Leid. alter. *exaequet* Excerpta Modii. *hisce aequat* conjicit Heins. in ora Aldin. *his aequat* Koppiers. quod an necesse sit, dubito. *Libones* legendum esse, monuit Beroaldus ad Sueton. Aug. cap. 62. licet haec Beroaldi nota in Graevii editione omissa sit, exstat in Edit. A. 1506. & ita jam edidit Volscus, omnesque insecuti; ego in solo invenio Groningano, reliqui codices omnes habent *ligones*, & ed. Ven. 1475. Rheg. Lep. Vicentina, imo ipse Beroaldus in ed. 1487 adhuc in textu habet *liguones*, sed in notis corrigit, quod receperunt in poëtae verba posteriores Beroaldinae. vide Dausquej. ad Sil. Ital. p. 232. nec novum esse Romanis materno etiam genere gloriari, docet Periz. Animadv. Histor. cap. 3. p. 155. *turba*, imaginum, inquit Casaubonus. Amicus autem vetus legendum conjiciebat:

Altera maternos exaequant aera *Libones.*

eo sensu, quo Claudianus Cons. Prob. v. 18.

Nec quisquam Procerum tentat, licet aere vetusto
Floreat, & claro cingatur Roma senatu,
Se jactare parem.

34. *Vinxit & adspersas altera vitta comas,*] *Pinxit* Borrich. *vivat* Colbert., sed *vinxit* in margine, quod in reliquorum textu est. *adspersas*, in vetere codice a se lectum, admittere jubet Lipsius Excursu ad Tac. III. Annal. ipso fine. certe in v. c. Perreji & Vatican. primo & sec. legitur: *junxit & aspersas. acceptas* est in reliquis codicibus, &, quod mireris, in omnibus editionibus, sola Broukhusii excepta. *adspersas* exponitur de ritu nuptiali, quo nubentium crines aqua adspergebantur, ex nostro Lib. IV. El. III. v. 15.

Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est: nupsi non comitante Deo.

Lib. III. El. 12. 13.

—— crines adspersa pruina.

Heinsius, etiam in ora Aldinae, tentabat, *Strinxit & exspersas*, vel *obnuptas*, vel *inassuetas*, vel &, *Vinxit & adstrictas.* Guyetus *exceptas.* Martialis Lib. X. Ep. 63.

Bis mea Romano spectata est vitta Terento.

ut pro *vita* legit Lips. ad Sueton. Tit. cap. 4. de matronali & virginali vitta vide Broukhusium h. l.

35. *Jungor, Paule, tuo, sic discessura, cubili.*] Pro *sic* cod. Regius & Ed. Rheg. Lep. Veneta 1475. Vicent. Vols. habent *cum.* Leidensis prim. & Mentel. *descensura.*

36. *In lapide hoc uni nupta fuisse legar.*] nihil variant codd. nec editt. *Et lapide* Guyetus. *Ut lapide* Graevius Tom. IV. Syll. p. 222. & Heins. in ora Aldinae & alibi. pro *hoc* divinabat *huic* Marcilius ad Horat. p. 91. aliique, quod improbat Broukhusius in notis ineditis. Amicus Eruditus:

In lapide o uni nupta fuisse legar!

Testor majorum cineres tibi, Roma, verendos,
Sub quorum titulis Africa tonsa jacet:
Et Persen, proavi simulantem pectus Achillis,
40. Quique tuas proavo fregit Achille domos.

Me

legor mavult Koppiersius. Univirae celebrantur apud Gruter. Inscript. p. 307, 3. p. 305. 2. & saepe in Graecis titulis. Epigramma in Anthol. ined.

Μουνόγαμος θνήσκω, δίκα δ' ἐν ζωοῖσιν ἔτη ζῶ
Νυμφικά, εὐτεκνίης καρπὸν δεξαμένη.

Et harum laudes, praeter Interpretes ad h. locum & Koppiersio laudatos, persecuti sunt Interprett. ad Minuc. Felic. p. 226. Piccart. Peric. Crit. p. 27. Gronov. diatrib. Stat. p. 289. Marklandus ad Stat. Sylv. p. 242. & Burmannus ad Anthol. Lat. Tom. II. pag. 127.

37. *Testor majorum cineres tibi, Roma, verendos.*] praestantissimam primus recepi codicis Groningani lectionem, *verendos*, quae & in margine Colbertini comparet & apud Latinum Latinium. favet quoque Ovidius III. Her. v. 103.

Per tamen ossa viri, subito male tecta sepulcro,
Semper judiciis ossa verenda meis.

vide Drakenborch. ad Liv. v. 28. §. 4. ceteri, *colendos*, quod a glossatore profectum arbitror.

38. *Sub quorum titulis Africa tonsa jacet:*] *jacet* edendum censui ex codice Burmanni pr. Heinsii & Borrich. quod & Francio placuerat. alii omnes *jaces*. *tunsa* legitur in plerisque codd. & editt. antiquis, etiam Beroaldinis A. 1487. 1491. & 1493. sed Avantius in edit. 1500 mutavit in *tonsa*, quod inde omnes editiones habent, firmatum optimis codicibus Borrich. Groning. Mentel. Broukhusii sec. & Colbertin. & imitatione dulcissimi Molsae ad Caesarem v. 4.

Postque graves pelago exhaustos terraque labores,
Quis auxit titulos Africa tonsa tuos.

unus Scaliger edidit, *tonta*, idque ex codice. *tota* in mentem venerat Passeratio, *tosta* Verburgio. *tonsa* de ritu tondendi captivos docte explicavit Broukhusius; & sic Marcilius ad Horat. pag. 75. Delrius ad illud Claudiani I. in Ruf. 379.

—— debellatasque draconum
Tonsa comas, imo barathri condere recessu.

vide P. Victorii Var. Lect. XXVIII. 9. Brodaei notas ad Anthol. Gr. p. 439. 440. Lindenbrog. ad Paul Warnefrid. pag. 286. & Heins. ad Ovid. I. Fast. 645. Rob. Titii expositionem castigavit Villiomarus pag. 130. eique frustra oblocutus est Titius in Assertione pag. 148. & seqq. sed forte non est, quod *tonsa* ad morem servilem adstringamus. Ita enim bellica clades aliquando significatur. veluti Epigr. de Epaminonda apud Pausan. in Boeot. p. 565.

Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν.

quod Cicero vertit V. Tuscul. 17.

Consiliis nostris laus est attonsa Laconum.

39. *Et Persen, proavi simulantem pectus Achillis,*
Quique tuas proavo fregit Achille domos.]

cur ita ediderim, mox rationes reddam. suspicor vero poëtam scripsisse:

Te Perseu, *proavi simulantem pectus Achillis,*
Quique tuas proavo fregit Achille domos.

quod a codicum lectione & orationis contextu proxime abesse videtur. Corneliam non testari Persea, sed illum, qui fregit Persea & ejus domos, observat Editor Elector. Etonens. quomodo autem Macedonum Reges, atque adeo Perseus, ad Achillem genus retulerint, docet Heynius, Germaniae suae ornamentum, ad Virg. VI. Aen. 840. ubi idem Perses, & victor ejus L. Aemilius Paulus Macedonicus intelligi possunt:

Eruet ille Argos, Agamemnoniasque Mycenas,
Ipsumque Aeaciden, genus armipotentis Achilli.

Persen est quidem in plerisque codd. & Editt. sed *Perseu* in Vatic. prim. & sic conjecit Beroaldus, editumque est in quatuor prioribus Editionibus, quae ejus habent commentarios. porro *simulantem* edidit primus, credo, Beroaldus, & in nota praetulit τῷ *stimulantem*. Eum secutae sunt Editiones posteriores ad unam omnes, & *simulantem* trium optimae notae codicum auctoritate & erudita adnotatione defendit Broukhusius, & Modius p. 86. atque ita Vet. Liber apud Passeratium. nescio an Propertius voluerit pungere Persea, quod falso Achillis animos, non secus ac genus, ostentabat. Ipse Perseus ad patrem

Phi-

Me neque censurae legem mollisse, nec ulla
Labe mea nostros erubuisse focos.

Non

Philippum apud Livium Lib. XL. cap. 9. ait: *Nonj nequidquam isti unum Demetrium filium te habere, me subditum & pellice genitum adpellant.* ita & *simulare Maronem* dixit Phocas in vita Virg. v. 49. & hanc sententiam egregie defendit Heinsius ad Vellej. I. IX. §. 4. probatque Graevius Tom. IV. Syllog. p. 227. & 229. ubi hic repetitionem vocis *proavus* damnat, sed quae mihi, si eumdem Achillem respiciat, magnam videtur spirare elegantiam. fatendum tamen *stimulantem* esse in omnibus aliis codicibus, & editionibus, quae Beroaldum antecesserunt; (de editione principe mihi non satis constat.) quod antiqui illi Interpretes interpretabantur: ignavia sua vexantem proavum Achillem mortuum; quod dubito, an cuiquam probaverint. majori solertia Lipsius in notis ad Vellej. I. VI. Inde formabat:

Et Persen proavo stimulantem *pectus* Achille.

exponebatque: excitantem se ad magna proavo Achille. atque ita Freinshem. ad Curt. Lib. IV. 6. §. 29. ex Silio Lib. XV. v. 291. de Philippo, Persei nostri patre:

Hic gente egregius, veterisque ab origine regni,
Aeacidum sceptris, proaveque tumebat Achille.

Idem Lib. III. 648.

Emensis aderat Garamantum laetus harenis
Bostar, & ut viso stimulabat corda Tonante.

& Lib. XIV. 94.

Pyrrhus origo dabat stimulos, proavique superbum
Aeacidae genus, atque aeternus carmine Achilles.

conf. ad Apulej. Lib. I. pag. 80. & hoc tuetur Heins. in Notis ad Prop. p. 760. ad oram Aldinae & in Advers. p. 31. vel, *stimulatum pectora*, Graecismo, & de superbia Persei exponit. quod non inprobat Graevius pag. 224. Tom. IV. Sylloges, modo codices suffragentur. pro *Achillis* legitur *Achilli* in Heinsiano, Vossiano Heinsii, Burmanni altero. In brevi versu omnes codices habent *proavo*, etiam Broukhusiani & Heinsiani. vid. p. 31. Advers. ita & editio Vicent. & Beroaldina 1520; *proavos* legitur in Voss. quart. & D'Orvill. sec. contra *proavus* in uno Groningano invenimus cum Broukhusio, & in omnibus omnino editionibus, etiam Beroaldinis, quas voco, quatuor prioribus. Beroaldus tamen in notis legere jubet, *proavo*, quod & necessarium facit adjunctum *Achille*, sexto casu; nam ut illud vocandi casu ab *Achillus* accipiatur, cum Guyeto ad Terent. Heaut. Act. 5. Sc. V. p. 187. aut per apocopen dictum pro *Achillen* cum Vossio, aut Munckero ad Anton. Lib. cap. 34. pag. 227. admitti nequit, quamdiu nulla exempla poëtarum proferantur. Ultimam vero in Achille, vocativo, hoc loco male vulgo corripi, senserat Passeratius, quamquam corruptis locis deceptus, posse corripi putaverat; monuit Heins. p. 31. Advers. & Cl. Schrad. p. 152. Emend. conf. & Heins. & Burm. ad Ovid. V. Metam. v. 242. conjecerat quoque Heins. in Adversar. p. 31.

Quique suo tumidas *fregit Achille domos.*

vel in Epistolis ad Graev.

Quique suo fretas *fregit Achille domos.*

vid. Graev. p. 224. Ceterum mirum videri non debet, Corneliam hic L. Aemilium Paulum Macedonicum obtestari, quem non tantum affinitate per maritum, sed procul dubio etiam cognatione tangebat, cum & Africanus Major in matrimonio habuerit Aemiliam, M. Aemilius Lepidus aliam Corneliam, & Pauli Macedonici filius ab Africano Minore adoptatus fuerit. inde infra v. 53. Aemiliam Vestalem memorat. Conf. & supra ad v. 11. Ita & Q. Maximus ex utraque gente, Paulis & Africanis, originem ducebat. vide Cic. in Vatin. c. 11.

41. *Me neque censurae legem mollisse,*] in Regio, Harlejano, Vicentina & Beroaldinis quatuor, est *molisse*, in D'Orvill. pr. *in ollisse*, unde Marklandus formabat *violasse*, quod & Heinsius ad oram Aldinae & ad Rapheleng. notaverat, sed hoc deleto substituerat *solvisse*. Censura hic sumi posset pro gravitate & integritate morum. Casaubon. ad Trebell. Pollion. in Gallieno c. 3. & Salmas. ad Capitolin. Antonin. cap. 22. p. 376. & hac significatione passim ea vox occurrit apud Histor. Aug. Scriptores; vide Spartian. in Pescenn. Nigr. cap. 7. & Vulcatium in vita Cassii cap. 12. & 13. hinc de Valeriano dicit Trebellius Pollio in ejus vita cap. 1. cum ita vixisse, *ut vita ejus videretur esse censura.* unde fuere, qui temere illum Cen-

Non fuit exuviis tantis Cornelia damnum:
Quin & erat magnae pars imitanda domus.
45. Nec mea mutata eſt aetas: ſine crimine tota eſt.
Viximus inſignes inter utramque facem.

Mſ

Cenſorem fuiſſe crediderint. Ovid. V. Faſt. 70.

Verba quis auderet coram ſene digna rubore
Dicere? cenſuram longa ſenecta dabat.

ſi tamen Cornelia hic Cenſorem aliquem reſpexerit, crediderim illam non maritum Paulum Lepidum cogitaſſe, cujus Cenſuram infra v. 67 cum magna laude memorat, ſed potius aliquem ex Majoribus, quos modo obteſtata eſt; vel ex Corneliis, vel & ipſum Paulum Macedonicum, cujus Cenſura adeo fuit inſignis, ut de ejus muneris dignitate Plutarchus in iſtius praecipue vita egerit. Cornelia igitur ſe ſpecimen Cenſurae Majorum diceret. In minore verſu qui ante Scaligerum *veſtros* ediderit, nemo eſt; licet illud reperiatur in ejus excerptis, Francii codice, & variantibus apud Latinum Latinium. ceteri, *noſtros*, quod in Groningano, primo Leid. Borrich. Mentel. Colbert. Regiis. Itaque in textum reduxi, cum & Majores non vocandi caſu invocaverit. *focos* vocat *Lares*, qui ad focum ſtabant, vid. Cl. Erneſt. Clav. Cic.

43. *Non fuit exuviis tantis Cornelia damnum:*] Codex Burmanni alter & Voſſ. ſec. habet:

Confuit eximii ſtantis Cornelia damni.

fuit in omnibus codd. & edd. praeter Scaligeri librum, *erat* ſuppeditantem, quod ipſe cum Broukhuſio recepit. Unde *non tulit* Heinſio in mentem venit in Not. *exuvii ſtantis* Voſſianus Heinſii, *tantis* deeſt in prim. Leid. & Mentel. *damni* Voſſian. prim. Voſſianus Heinſii & D'Orvill. prim. *dandum* Voſſ. quart. & D'Orvill. ſec. *damno* cogitaverant Marklandus & Douſa P. ſed oſtendit Paſſeratius, caſum rectum pro dandi caſu poſitum eſſe. pudori titulis & imaginibus majorum, explicabat idem Douſa; ὁ κατέλεγχε Caſaubonus. Graecis etiam in uſu eſt, ὁ λωβή. *exuviae* Paſſeratius monſtrat eſſe victorias, triumphos. Claudianus Laud. Serenae. v. 46.

Claram Scipiadûm taceat Cornelia gentem,
Seque minus jactet Libycis dotata tropaeis.
Cardine tu gemino laurus praetendis avitas:
Inde Caledoniis, Auſtralibus inde parentum
Cingeris exuviis.

Francius ſuſpicabatur Propertium ſcripſiſſe: *exuviis damnum Cornelia tantis.* certe ita debuit ſcribere, ait Broukhuſius in notis, quas habeo, ineditis.

44. *Quin & erat magnae pars imitanda domus.*] ex ſolo Groning. ſolus Broukhuſius recepit *erat et*, cui viro quis aurium judicio ſe comparare auſit? reliqui codices & Editores *et erat.* & hoc vindicabat Marklandus illo Virgilii VI. Aen. 778.

Quin et *avo comitem ſeſe Mavortius addet*
Romulus.

eandem formulam bis Vellejo aſſeruit Cl. Ruhnken. Lib. I. cap. 1. §. 3. & Lib. II. cap. XCIV. §. 4. huic favet quoque lectio veteris c. Perreji, Colot. & Vatic. prim. & ſec. *Quin et eram*, quam cum Heinſio praeferam vulgatae. *erit* vir doctus excogitavit apud Kopperſium.

45. *Nec mea mutata eſt aetas: ſine crimine tota eſt.*] *eſt* in fine abeſſe poteſt, judice Kopperſio. nec habetur in D'Orvill. pr. nec in Vicentina, nec Beroaldinis quatuor prioribus. Eldikii inventum eſt:

—— *ſine crimine* totam
Viximus,

illa *ſine crimine* illuſtrant notae Bentleji ad Horat. I. Epiſt. 7. 56.

46. *Viximus inſignes inter utramque facem.*] Non vulgaris notae eſt conjectura, *inſontes*, quam Burmannus exemplari ſuo adſcripſerat, ut Dryope apud Ovidium IX. Metam. v. 373.

—— *patior ſine crimine poenam,*
Viximus innocuae, *ſi mentior, arida perdam,*
Quas habeo, frondes.

utraque fax eſt nuptialis & rogalis. ut & conjunguntur. Lib. IV. El. 3. v. 13. Ovid. Ep. XXI. 172.

Et face pro thalami fax mihi mortis adeſt.

vide

Mi natura dedit leges a sanguine ductas:
Ne possim melior judicis esse metu.
Quamlibet austeras de me ferat urna tabellas,
50. Turpior adsessu non erit ulla meo.

Vel

vide Delrium in comment. ad Senec. Herc. in Oet. v. 1658. pag. 321. & Pricaeum ad Apulej. p. 240. seq. id illustratur monumento sepulchrali Lucii Visellii, quod Parisiis olim lustravi, edito in Museo S. Genovevae pag. 35. ubi duae faces in utroque marmoris latere indicant. Visellium XXII annos vixisse inter nuptias & funus, ut explicat Molinetus pag. 41. adde Gorium Tom. II Inscr. Florent. pag. 22.

47. *Mi natura dedit leges a sanguine ductas:*] *dictas* Heinsius, cui adsentiebat Graevius Tom. IV Syllog. p. 222. sed eum refellit Broukhusius. Gratius Cyneg. v. 154.

——— *moresque ab origine ducti.*

Ovid. IX Met. 264.

——— *nec quidquam ab origine ductum*
Matris habet.

frequens verbum de origine generis. ut *domus ab Agenore ducta* III. Metam. 257. Stat. IX. Theb. 446.

Ni mortalis ego, & tibi ductus ab aethere sanguis. Noster supra; *a proavo ducta Conone domus.* cum hujus loci sententia convenit Theocr. Idyl. XVII v. 13.

Ἐκ πατέρων οἷος μὲν ἔην τελέσαι μέγα ἔργον
Ὁ Λαγίδας Πτολεμαῖος.

Cic. pro Mur. cap. 31. *Est illud quidem exemplum tibi propositum domi; sed tamen naturae similitudo illius ad te magis, qui ab illo ortus es, quam ad unumquemque nostrûm pervenire potuit.* In hanc mentem possis apud Plutarch. de Gen. Socr. p. 576 legere: ἐρᾷς, ὅτι φύσει πρὸς τὸ καλὸν, οὐχ ὑπὸ τῶν νόμων ἀγόμενος, τὸν μέγιστον ὑποδύεται κίνδυνον ἑκουσίως ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ut praecedens syllaba illud οὐχ absorbserit. Clem. Alexand. Strom. I §. 29 p. 427 τὸν ἅμα τῇ γενέσει φύσεως νόμον. ubi vulgo φύσει. pulchre ex veterum sapientum placitis haec illustrat Guellius ad Virg. VII Aen. 203 pag. 375. Fruterius adscripserat: *ab ingenio Majorum*; Casaubonus: *ego sum φύσει σπουδαῖος.*

48. *Ne possim melior judicis esse metu.*] *Nec* est in Francii primo & Heinsii, & editione Brixiensi; in reliquis omnibus, numero infinitis: *Ne. possum* ex sua conjectura & Francii edidit Broukhusius, solus, nullo codice confirmante. hoc editor Elector. Eton. infelicissimum vocat, qui ex collatione libri Bodlej. profert, *Ne possim*, uti invenitur in Leid. sec. Voss. tert. & quart. Burmanni pr. Vicentin. Beroaldinis, Aldinis, Muretinis, Plantinianis, Scaligeranis, Raphelengg. Grasser. Passerat. & Wechel. idque non sollicitandum esse, consentiebant Heins. & Graev. Tom. IV Syllog. p. 224. *possis* in Burmanni altero, D'Orvill. sec. Vossiano, Heinsii, Colbert. Regiis, Askew. Venet. 1475. Rheg. Lep. Brix. Volsc. unde *Nec possis* Guyeto placebat. *Ne possem* in Leid. pr. Menteliano, Groning. quod Livinejus & Cl. Wakkerus probabant.

49. *Quamlibet austeras de me ferat urna tabellas,*
Turpior adsessu non erit ulla meo.]

Cod. D'Orvill. pr. *Quilibet.* codices fere omnes, nec nulla editio, habent *Qualibet.* Livinejus legere jubet: *Quamlibet*, quod suo calculo probarunt Guyetus, Graevius Tom. IV. Syllog. p. 227, editor Elector. Maj. qui in uno *Qualibet* invenerat, Heins. in Advers. p. 32. ubi Excerpta etiam Italica sic habere monet, & Cl. Schrader. Emend. c. V. p. 89. Cum & in Colotiano & Vatic. sec. exstet, & sensus ita exigere videatur, Livinejo obsecutus sum. pro *de me* Guyeto placuit *demum*, Koppiersio *in me.* In altero versu *Turpior* nititur codice Heinsiano, & Heinsii Vossiano, D'Orvill. duobus, Francii, Burmanni altero, Groningano, & pluribus, ni fallor, & editionibus omnibus; *assessu* codicibus Guyeti apud Heins. in Not. p. 760 & Palmerii libro apud Gebbardum; primus, qui Propertio reddiderit, occurrit Muretus, quem secutae Plantinianae, Raphell. Passerat. & Broukhus. quorum duo ultimi haec verba acceperunt de more, quo in judiciis amici reo adsidebant. non equidem is sum, qui formam judicialem repudiem; verosimilius tamen opinor, respexisse Corneliam ad sedem, quae sibi, judicio absolutae, apud inferos adsignaretur, & qua nulli cognatae, castimoniae laude clarae, esset dedecori. Corneliarum propria & quasi domestica

Vel tu, quae tardam movisti fune Cybeben,
Claudia, turritae rara ministra Deae.
Vel cui, commissos quum Vesta reposceret ignes,
Exhibuit vivos carbasus alba focos.

55. Nec

laus pudicitia. Virgilius VI. Aen. 431. & seqq.

Nec vero hae sine sorte datae, sine judice sedes,
Quaesitor Minos urnam movet.

Formosae adsident formosis, Cynthia prima inter Heroïdas Moeonias, sceleratae sceleratis. Propert. supra El. VII v. 55 & seqq. Tibull. Lib. I. El. 3. Lucian. dialog. XVIII Mortuor. Amphiaraus fatidicus juxta Parcas apud Statium Lib. VIII Theb. 191.

Anne sedes hilaris juxta, tua numina, Parcas? fatendum tamen, vocem *adsessus* non alibi me reperisse. videamus reliquas variantes & Doctorum conjecturas. *ascessu* in D'Orvill. sec. *accessu* in Vaticano prim. uno Regio, in Beroaldinis editt. in Colotianis duobus apud Heins. p. 232 Tom. IV Syllog. *ascensu* in Leidd. duob. Voss. tert. & quart. Mentel. Groning. Borrich. Vatic. sec. Askew. *assensu* in Vossian. prim. Burmanni duobus, Francii cod. D'Orvill. prim. in Veneta 1475, Rheg. Lep. Vicent. Volsci, Ald. Muret. Scalig. & Grasser. *Tristior* est in v. c. Perreji, *At prior* in Excerptis Modii. *illa* in sec. Leid. & Voss. tert. *Tristior* vel *Turpior assessu* probabat Lipsius Lib. 4. c. 1. Antiq. Lect. de consessu judicum intelligens. *Turpior a sensu* Barthius, quem refellit Burm. ad Anth. Lat. Tom. II p. 77. *At prior e sexu*, conjecerat Heins. ad oram Aldinae; *At prior* probat Graev. Tom. IV. Syllog. p. 227. & 229. *e censu* Graevio memoratum, aliquando Heinsius, sed delevit. Idem, *Strictior* vel *Castior e sexu*, vel:

Strictior ad census *non erit ulla* meos.

quod defendit in Adversar. p. 32 & de tabellis diribitoriis comitiorum capit. vel, *Strictior at sexus non erit ulla mei.* vide ejus Notas, Adversar. & Epistolas p. 233, 234, 236. Tandem Eruditiss. Eldikius:

Quaelibet austeras de me ferat umbra *tabellas,*
Tristior ad sensum *non erit ulla* meum.

umbrasque nobiliores ad judicum munus vocari, monstrat ex Senec. Herc. in Oet. v. 1557. in eadem sede *umbra* divinaverat Broukhusius in Notis MSS. & Cl. meus Wassenbergius.

51. *Vel tu, quae tardam movisti fune Cybeben,*
Claudia, turritae rara ministra Deae.]

variantes in hoc disticho memorare non est tanti. *fune* intelligi potest de zona, vel cingulo, quo navem a Claudia attractam esse, narrant auctores, laudati ab Heinsio ad illud Claudian. de Laud. Seren. v. 18.

——— *flumine ducens*
Claudia, virgineo cunctantem crine Cybeben.

ubi aliquando Heinsius tentabat *fune*; sed monitus postea, etiam capillum hac in historia memorari, se errasse adfirmat. apud Silium Ital. Lib. XVII. v. 40 eadem Claudia:

Testis, Diva, veni & facili me absolve carina.
Tum secura capit funem.

rara constanter servant codices & editiones. *cara*, multis probatum, solus edidit Broukhusius ex conjectura Heinsii ad Ovid. IV Fast. 219 & in Not. Prop. sed rectius sapuit Heinsius, qui sua ipse vineta caedens exquisitum illud *rara* ex Nostri locis pulchre defendit. vide ejus & Graevii Epist. p. 233 & 234. *ministra*, ut Catullus Carm. LXIII v. 69.

Ergone Deûm ministra & Cybeles famula ferar.

de Claudia non poenitebit contulisse, quae habent Dukerus ad Liv. XXIX, 14, 12. & Drakenborchius ad Sil. L. I. v. 33 ad illam referenda est inscriptio apud Maffejum in Museo Veronensi pag. xc & ccLII. si vera est Burmanni conjectura supra Lib. II El. 21 v. 22. adde Matth. Aegyptium ad S. C. de Bacchan. pag. 78 & 79.

53. *Vel cui, commissos quum Vesta reposceret ignes,*
Exhibuit vivos carbasus alba focos.]

Vel cui, commissos magno consensu editiones & Groninganus. pro *vel cui* Harlej. *cujus.* pro *cui* etiam *cujus* in Leid. sec. Voss. prim. tert. quart. D'Orvill. duob. pro *commissos* habent *rasos* Burmanni cod. alter, Vossianus prim. Vossian. Hein-

55. Nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi.
In me mutatum quid, nisi fata, velis?
Maternis laudor lacrimis, Vrbisque querelis,
Defensa & gemitu Caesaris ossa mea.
Ille, sua nata dignam, vixisse sororem
60. Increpat: & lacrimas vidimus ire Deo.

Et

Heinsii, D'Orvill. prim. *yasos* D'Orvill. sec. & Leid. sec. *hyasos* Askew. *lasos* Voss. quart. *exstinctos* Harlej. & Voss. tert. *latet aliquid*, adscripsit Marklandus, forte *cujus castos*. pro *alba* est *alta* in marg. alterius codicis Burmanni. cur autem alba dicatur, vide apud Passeratium, hunc locum egregie de Aemilia, exstincti ignis rea & a Vesta absoluta, exponentem, & apud Guellium ad Virg. V. Aen. 744. & Claver. ad illud Claudiani Bel. Get. 232

—— quid carmine poscat
Fatidico custos Romani carbasus aevi.

55. *Nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi.*
In me mutatum quid, nisi fata, velis?]

In plerisque codd. est *Strabonia*, ut in Veneta etiam 1475, Rheg. Lep. Vicent. & Brixien. *Scribonia* tamen in duobus D'Orvill. quod jam receperunt Volscus & Beroaldus, primi commentatores, eosque insecuti. intelligitur Scribonia, Libonis soror, uxor aliquando Augusti. vide Periz. Epistol. ad Morell. de Num. Consul. pag. 222. & Morellii ipsius Thes. Fam. Rom. T. I p. 375. de ea legi merentur, quae congesserunt eruditi interpretes Suetonii in Aug. c. 62. ceterum respicit forte Virgil. IV Aen. 492.

Testor cara Deos, & te, germana, tuumque
Dulce caput.

brevi versui adscripserat Fruterius: *quid praeter fata in me mutatum cupias? scil. mortem meam gravissime fers.* conf. Behot. Lib. I. c. 14. Apophor. & Burm. ad Tom. I. Anth. Lat. p. 285.

57. *Maternis laudor lacrimis, Urbisque querelis,*
Defensa & gemitu Caesaris ossa mea.]

pro *querelis* apud Latinum Latinium, *tumultu. Deffensa* in Vicentina, *Defensa* est in omnibus codd. nullo excepto, quod testatur Lipsius quoque & Heins. Advers. p. 33. etiam in Ven. principe 1472 & in Ven. 1475, Rheg. Lep. imo in ipsius Volsci editione 1488; sed hic in notis ait: *emenda, defleta*; quod habent omnes Beroaldinae, Aldinae, Muretinae, Plantinianae, Raphelengg. Grasser. Passer. Wechel. idque tuetur Guther. Lib. II de jure Man. cap. 4. conf. eund. p. 213. sed bene habet, quod *defleta* ejecit Scaliger, eumque secutus Broukhusius, quem vide. *Defusa* Lips. Lib. IV Antiq. Lect. c. 1. jure a Passeratio & Gutherio improbatum. oratione funebri Corneliam ab Augusto laudatam, suspicari quis posset, unde *Deo*, Caesari Augusto, lacrimas dicat ivisse. obstat tamen Tranquilli hac de re silentium. judice Marklando, imitatur hunc locum Albinovanus Epiced. Drusi v. 465.

Denique laudari sacrato Caesaris ore
Emerui, lacrymas elicuique Deo.

Idem,

Et voce & lacrimis laudasti, *Caesar, alumnum.*

pro *mea* in cod. Regio est *mei.*

59. *Ille, sua nata dignam, vixisse sororem*
Increpat: & lacrimas vidimus ire Deo.]

haec vera mihi videtur hujus loci scriptura, plerisque etiam codicibus nixa. queritur Augustus, vixisse, non amplius vivere, sororem, dignam sua nata, i. e. Corneliam sororem dignam Julia. Albinov. ad Liv. v. 343

Femina digna illis, quos aurea prodidit aetas,
Principibus natis, Principe digna viro.

Increpat, conqueritur, ut Lib. III El. VIII v. 10

Alcyonum positis requiescant ora querelis,
Increpet absumtum nec sua mater Ityn.

Magnus Scaliger olim interpretabatur: *Caesarem solere praedicare, me (Corneliam) fuisse dignam,*

quae

Et tamen emerui generosos vestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Tu, Lepide, & tu, Paule, meum post fata levamen!
Con-

quae illius filia essem, non sororem Juliam, tot impudicis factis suis infamem. cum Scaligero facit Passeratius, & Lipsius Lib. IV Antiq. Lect. c. 1. quorum hic proinde praefert lectionem codicis Colotiani:

Ille suam natam indignam *vixisse* sorore
Increpat.

quae lectio conspicitur etiam in v. c. Perreji & pr. & sec. Vatic. nisi quod hi pro *indignam* habeant *in digna*. In lectione quidem Scaligerana aut constructio sibi non constabit, aut intelligenda erit soror Augusti, quae digna sit esse sua nata. quod quale sit, vides. praeterea non videtur Propertius tam importune Augusto filiae dedecus exprobraturus fuisse, sed potius eam laudando adulaturus. In quo Princeps Elegiographus si peccarit, habet multorum exempla, quibus se defendat. & hoc tempore Julia, femina singularis ingenii, a multis colebatur, relegata demum annis circiter quatuordecim postea. Cl. Wakker. in Amoen. Lit. legebat:

Ille sua nata dignam vixisse sorores
Increpat,

intelligens *Parcas*, quas sic absolute dictas, non memini me legere; testor tamen, ne cui injuriam faciam, *sorores* exhibere codicem Palatinum papyraceum. nescio an tanti sit monere, Heinsium in Notis velle:

Ille sua natam dignam *vixisse* sorore
Increpat.

61. *Et tamen emerui generosos vestis honores,*] Nulla est varietas nec codicum, nec editionum in toto disticho. in initio versus *Sed* vult Koppiersius; Ovid. tamen III Amor. El. I. v. 47.

Et tamen emerui plus, quam tu, posse, ferendo
Multa.

Beroaldus, cum quo faciunt Livinejus, Turnebus, Broukhusius, Behotius, Graevius, & editor Elect. Major. intellexit hic vestem matronalem, matribus scilicet trium liberorum concessam, cum & duos natos & filiam memoret Cornelia. ad quam interpretationem facit versus minor. Passeratius referebat ad funus Censorium, vel ad jus matronarum stolas habendi. Scaliger ex hoc loco eliciebat, efferri solere ornamentis Consularibus matronas, quorum filii magistratus curules gessissent. Scaligero obloquitur Bonada in Differt. de novissimis Connubii affectibus, quam dedit Tom. II Carm. ex lapidib. collect. ubi p. 57. hunc locum explicat de stola seu tunica talari, zona cincta, manicisque instructa, & p. 62 *generosos honores* exponit coronam capiti impositam. Sed, cum nemo eorum testibus satis locupletibus causam instruxerit, prius medicina, quam interpretatio quaerenda. Heinsius in Adversar. p. 33 sic legebat:

Et tanti *emerui generosis* testis *honores.*

apud quem in notis occurrunt quoque, qui *ventris* legerint. uti *venter* pro infante apud Horatium Ep. 17 v. 50, ubi vide Bentlejum. *generosae vestis* adridebat Burmanno, idemque Koppiersio. mihi placet, *stirpis.* confer ad h. l. Lactantium Gallaei p. 156.

62. *Nec mea de sterili facta rapina domo.*] *rapina* nonnulli cum Claverio ad Claudian. II de Rapt. Prof. 236. acceperunt de matrimonio Corneliae, cum more antiquo rapi simularetur virgo a marito; sed alii rectius de vi fatorum ineluctabili, quia immatura aetate obiit, ut infra v. 66. Fuit, qui utramque interpretationem simul hic admitteret, quod perquam commodum. *sterilem domum* Graevius Tom. IV Syll. p. 227. comparat cum Homeri δόμος ἡμιτελής, de quo lege Cl. Ruhnken. ad Timaei lex. Platon. p. 160. *toro* etiam Heinsius tentat p. 33 Adverf.

63. *Tu, Lepide, & tu, Paule, meum post fata levamen!*] *Tu-tu* ex Groningano primus recepit Broukhusius, ut videtur, rectissime. ita
etiam

Condita sunt vestro lumina nostra sinu.
65. Vidimus & fratrem sellam geminasse curulem:

Con-

etiam in Colotiano. idem probat Graevius Tom. IV Syllog. p. 224. reliqui codices omnes & editiones, ingenti numero, *Te-te*, quod pendeat a sequenti *vidimus*. porro respicit forte illud Virg. III. Aeneid. 709.

—— omnis curae casusque levamen.

64. *Condita sunt vestro lumina nostra sinu.*] pro *vestro* in Askew. *nostro. limina* in D'Orvill. pr. *lumina* est in Vossiano Heinsii, D'Orvill. sec. Mentelliano, Burmann. altero, Scaligeri Excerptis, Colotiano, Groning. apud Latin. Latinium, ed. Vicent. Beroaldinis, Scaligeri posteriore, Raphelengg. Passer. Broukh. *lumina vestra* in codd. Fulvii & Mureti apud Lips. Lib. IV Antiq. Lect. c. 1. *numina* est in Burmanni cod. pr. in Heinsian. Regio, edit. Venet. 1475. Rheg. Lep. Volsc. Aldi, Muret. Plantin. Scaligeri priore, Grasser. Wechel. quod tuetur Guther. Lib. II de jure Man. cap. IV p. 181. *nie* in Askew. Fruterius & Heinsius etiam legendum conjecerunt: *Condita sunt* nostro nomina vestra *sinu*; quod horum virorum elegantia non indignum. Scaliger in prima editione in notis edidit quoque:

Condita sunt vestra *lumina nostra* manu:

quod fugit Heinsium ad Ovid. III Trist. 3. 44, Graevium, p. 227. Francium, & Marklandum, idem tentantes. Hoc ritu certe nihil vulgatius. Nec valde refrager hanc lectionem praeferentibus. confunduntur quoque hae voces apud Claudian. de bell. Gild. v. 394. vide ibi Heins. verum tamen non facile Broukhusium, qui vulgatam, omnibus codicibus & editionibus subnixam, defendit, deserendum censeo. potuit fieri, ut maritus, frater, mater vel soror etiam Julia, quae omnes erant superstites, clauserint oculos Corneliae, *in sinu* filiorum positae: quo sensu non inepte ab alio jam hoc adhibitum sit Callimachi illud: *in manibus* sive *in amplexu*: Epigr. 42.

Καὶ μοὶ τίνι' ἐγίνετο δῶ ἄρσενα; κηπίμνε' ἐκείνων
Εὐγήμας ἐνὶ χερσὶν, ἔρπε χαίρειν.

confer D'Orvillium ad Chariton. p. 98. quid? quod oculos clausuri morientem sinu tenerent; ut fere eaedem res sint. Albinov. qui totum actum describit, ad Liv. v. 89. seqq.

Tu tamen extremo moriturum tempore fratrem
Vidisti: lacrimas vidit & ille tuas.
Adfigique suis moriens tua pectora sensit,
Et tenuit vultu lumina fixa tuo:
Lumina coerulea jam jamque natantia morte,
Lumina, fraternas jam subitura manus.
At miseranda parens suprema neque oscula fixit,
Frigida nec fovit membra tepente sinu.

65. *Vidimus & fratrem sellam geminasse curulem:*] fratrem Scipionem Cos. A. U. 738 plerique intelligunt, solus Livinejus C. Claudium Marcellum; quod vellem ex historia probasset, ut de cognatione inter gentem Corneliam aut Aemiliam & Claudiam constaret. ita enim supra v. 52. mentio Claudiae & ad generis ostentationem opportune facta esset, nec sola esset Claudia, quam ex memoratis Propertio in hoc epicedio ad Corneliae Majores referre non possis. habet Muratorius Thes. Inscr. p. 952. n. 8. lapidem, in quo Aemilia & Claudia gens conjungi videntur: FAVSTVS MARCELLAE PAVLI PISTOR. *sellam geminasse curulem* plerique explicant, duos magistratus Curules gessisse. ut dixit Ovid. III ex Ponto IV v. 99.

—— geminabit honorem
Filius, & junctis, ut prius, ibit equis.

eosque continuos hic intelligit Gevart. ad Stat. I Sylv. 3. p. 18. videtur autem hoc distichon ab omnibus codd. & editt. suo loco positum, saltem non transponendum post v. 60, ita:

—— & lacrimas vidimus ire Deo.
Vidimus & fratrem &c.

nam in v. 60. *vidimus* notat, se vidisse, cum jam funus esset, ut apud Albinov.

Et sensi exsequias funeris ipse mei.

in nostro autem versu 65 *vidimus* notat, se vi-

disse

Consule quo facto, tempore rapta soror.
Filia, tu specimen Censurae nata paternae,
Fac teneas unum, nos imitata, virum.

Et

disse vivam; quod ambiguitatis vitium poëta, si quis alius, praestantis judicii, vitasset.

66. *Consule quo facto, tempore rapta soror.*] Soror, ipsa Cornelia, soror Consulis; nam male nonnulli de Corneliae sorore accepisse videntur. pro *facto* Askew. *pacto*. pro *soror*, Harlej. *fuit*, unde *fui* tentari queat. Koppiersius proposuit:

Consule quo, festo *tempore*, *rapta soror.*

tempore alii interpretantur, tempestive, opportune, fratris viso Consulatu. *ex tempore* conjecerat Fruterius, Heinsius quoque ad oram Aldinae. *tempore* editor Elector. Eton. censebat glossema esse, & pro eo Heinf. in Not. ad Propert. *tu mea* vel, *tu modo*. Idem ad oram Aldinae & in Epist. ad Graev. (vid. ibi p. 229 & p. 233) & Broukhusius toti loco medicinam magis violentam adhibebant:

Consule quo fati crimine *rapta soror.*

colores poëticos variavit Albinov. v. 139

Nunc primum adspiceris Consul victorque parenti.
Sic mihi, sic miserae nomina tanta refers?
Quos primum vidi fasces, in funere vidi;
Et vidi eversos, indiciumque mali.
Quis credat? matri lux haec moestissima venit,
Qua natum in summo vidit honore suum.

67. *Filia, tu specimen Censurae nata paternae,*] in optimis quindecim nostris, vel quorum excerptis utimur, codicibus est, *specimen*, & in Vicentina, post quam immerito ab editionibus exulavit usque ad Scaligerum, qui in pristinam sedem illud revocavit, & assensores invenit Raphelengium, Passerat. Broukh. qui & defendit. idque antea Lipsius Lib. IV Antiq. c. 1. & ad Tacit. III Annal. c. 4. ex codicibus restituendum monuerat. in quatuor codd. & editionibus reliquis est *speciem*. ita *morum specimen* pro *speciem* Burmannus restituit Epitaphio veteri Tom. II Anth. Lat. p. 281, ubi vide & ad pag. 246. sic apud Ausonium in Parental. Ep. XXIII.

Amissi specimen qui genitoris eras.

apud quem in Epigram. LX de bucula Myronis, legebat Heinsius,

Viva tibi specimen *vacca Myronis erit.*

pro *species*. lege J. quoque Schulting. ad Senecae Controv. pag. 60. *nata* ex ejusdem Lipsii conjectura recepit Broukhusius, & ante eum Raphelengius, & qui hunc expressit, Douza filius; cui fidem faciunt cod. Heinsii, ejusdem Vossianus, Mentelianus, Groning. Francii, Borrich. Colbert. *nacta* Voss. tert. duo D'Orvill. Harlej., & Editores alii. & *specimen* - *nacta* defenderat Graev. Tom. IV Syll. p. 221. Heinf. in Not.

Filia, da *specimen Censurae* nupta *paternae.*

vel *pacta*. sed satius est in vulgata acquiescere.

68. *Fac teneas unum, nos imitata, virum.*] *torum* suspicabatur legendum Marklandus. suam lectionem tuetur Propertius supra El. 7

Nunc te *possideant aliae, mox sola* tenebo.

Hoc autem & duo sequentia disticha Scaliger trajecit post versum 96, *Prole mea Paulum sic juvet esse senem.* nullam, cur ita fecerit, nec ipse rationem reddens, nec quisquam eorum, qui trajectionem eam secuti sunt. itaque fuit, qui eam nulla de causa factam esse, censuerit. sed cum Cl. Schraderus, vir in hac poëtarum Latinorum crisi primarius, eam transpositionem probaverit rationibus speciosis additis, a me, quare a viro, mihi conjunctissimo, licet invitus, discedam, rationem merito quis exigat. ait Cl. Schraderus Emendat cap. IX p. 184. „ Versus hujus Elegiae foedissime perturbati sunt. Ipsa ratio tamen Criticos docere poterat, eam sic contextam fuisse, „ ut Cornelia, virum solata, caussam oraret, „ caussaque perorata, liberos illi commendaret, „ ipsosque officii & pietatis, patri praestandae, „ admoneret. Itaque laudandus est Scaliger, „ quod versus: *Filia, tu* &c. qui in scriptis „ libris

Et ferie fulcite genus. mihi cymba volenti
70. Solvitur, aucturis tot mea fata malis.

Haec

„ libris ante commendationem liberorum collo-
„ cantur, in finem carminis rejecit, fed hoc
„ amplius ultimi verfus ponendi funt ante ver-
„ fus, *Nunc tibi commendo.*" Sed primo Amicum eruditiffimum rogatum velim, quare, fi Cornelia, fterilitatis turpitudinem a fe amolitura, v. 63 duos filios memoraverit in caufa agenda, non filiam quoque memorare poffit. & cur, cum in Scaligerana tranfpofitione de filiis quidem, fed nondum de filia mater locuta fit, dicat, totam catervam in exfequias fuas veniffe? nam v. 97 & 98 Scaliger & Cl. Schraderus conglutinant verfui 66. Imo vero egregia animi fenfa & exempla pietatis erga liberos & amoris erga maritum, poft mortem etiam fuperftitis, in ipfa caufae actione judicibus ad fui commendationem, atque adeo toti pofteritati exponit & oftentat. fed praeterea Scaligeri & Cl. Schraderi ordo hoc quoque habet incommodi, quod eo admiffo non commendetur patri filia, quia nulla ejus mentio commendationem praeceffit; nec moneatur novercam ferre, nec adeo ipfi mater vitam longaevam apprecetur, quam filiis vovet v. 95. nec filia fit inter teftes, qui matrem ad fepulcrum fleverint v. 99. quas falebras omnes, fi vulgatum codicum ordinem retineamus, evitabimus; denique nihil opus erit confugere ad durum illud *fulcito* in v. 69, aut ad Heinfii explicationem: *fulcite, tu ac vir* (cujus nulla mentio fieri potuit in hoc carmine); fed *fulcite* continuata oratione ad omnes liberos referetur.

69. *Et ferie fulcite genus. mihi cymba volenti*] pro *Et* Withofio placuit *Vos* in Encaen. Crit. p. 321. *fulcire* eft in Voff. 1. quod volebat etiam Heinf. ad oram Aldin. & in Adverf. p. 34. ut fit pro fulciare, five fulciatur. *fulcito* Graev. Tom. IV Syllog. p. 227, 229, 233. fed vide ad verf. praeced. *cymba*, ut Virg. IV Georg. 506.

Illa quidem Stygia nabat jam frigida cymba.

70. *Solvitur, aucturis tot mea fata malis.*] In hac tam contaminata Elegia, nefcio an verfus fit depravatior. Editiones ultra viginti & codicem Groninganum fecutus, edidi id, cui nullus fubeft fenfus, cum in nullo codice aut editione lectionem invenerim, quae intelligi poffet. Aquam fibi haerere fatetur Lipfius Lib. IV Lect. Antiq. c. 1. depravatiffimum locum vocat Heinfius in Adverfar. p. 34. obfcuriffimum Marklandus. Burmannus etiam editioni Broukhufianae adfcripferat: editam hic lectionem non capio. Fruterius explicabat: lubens moriar, ne plura, fi fupervivam, videam mala. quo fere modo Beroaldus. fed recenfeamus codicum & Eruditorum lectiones. *aucteris* D'Orvill. pr. *unturis* Scalig. Excerpt. *uncturus* Askew. & Harlej. *vincturis* Leid. fec. *juncturis* Heinfian. & Burmanni pr. ut apud Lipfium etiam, ubi alii duo: *folvar juncturis*, unus, *folvit* (quod fane exquifitius, quam *folvitur*) *juncturis*. *uncturis* eft in Leid. pr. in Voff. prim. tert. quart. Burmanni altero, D'Orvill. fec. Voffiano Heinfii; Mentel. Modii Excerpt. Borrich. edit. Ven. 1475. Rheg. Lep. & Volfci. *folvit venturis* habent pr. & fec. Vatic. v. c. Perreji, Colot. alius vero Colotianus apud Lipf. habet, *Solvitur haud ullis ftant mea fata malis.* quod Excerpta quoque Italica agnofcunt. quae Lipfio fuppofita videbatur lectio. Graevius tamen p. 230 Syllog. Tom. IV inde exfculpebat: *Solvitur, haud ullis poft mea fata malis.* Idem p. 227 divinaverat, *Solvitur aucturis non mea fata malis*, conf. Heinf. ibid. p. 233, qui in Adverf. p. 34 tentabat *urfuris*, & in ora Aldinae, ubi etiam *aucturis*: nec tamen fefe hinc expedire fatebatur vir ingeniofiffimus pariter & candidiffimus. Pafferatius in ipfo poëta edidit: *aucturis malis.* fed in fignatura notarum: *uncturis meis*, quod credo illum hauffiffe ex Brixienfi editione. eandem lectionem probat Guyetus. Editor Elect. Eton. tentabat:

Solvit, lucturis *tot mea fata* meis.

fane non infeliciter, nifi quod nimius fuorum luctus Corneliae caufa effe non debuerit, cur morte gauderet. quod fi haec fententia placeat, videri poffit Propertius in animo habuiffe nobile Solonis dictum apud Stobaeum Serm. CXXI. p. 610.

Μηδέ μοι ἄκλαυτος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

quod Cicero vertit I Tufcul. c. XLIX.

Mors mea ne careat lacrimis: linquamus amicis
Moerorem, ut celebrent funera cum gemitu.

quid vetat, quo minus ipfe quoque fymbolam conferam meam?

Solvit, vecturis *tot mea fata* vadis.

mea

Haec est feminei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo, communia pignora, natos.
Haec cura & cineri spirat inusta meo.
75. Fungere maternis vicibus, pater. illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula quum dederis tua flentibus, adjice matris.
Tota domus coepit nunc onus esse tuum.
Et, si quid doliturus eris sine testibus illis,
80. Quum venient, siccis oscula falle genis.

Sat

mea fata dicit, i. e. me fatis agitatam, quibuscum luctari potuit matrona nobilissima, socero olim a Triumviris proscripto, matre autem ab ipso Caesare repudiata. sic *nostros amores* pro *nos amantes* L. II XXI. 39.

Una ratis fati nostros portabit amores,
Caerula ad infernos velificata lacus.

conferantur etiam, quae infra ad ultimum versum notabo. pro *fata* in Heinsiano & Borrich. est *facta*. pro *malis* Palmerius legerat, *bonis*.

72. *Laudat ubi emeritum libera fama rogum.*] *Emeritum rogum* Broukh. supra ad El. V hujus Libri v. 16. explicat, rogum, qui desiit ardere. conf. Heins. ad Ovid. XV. Metam. 186. *immeritum* reponebat Marklandus, quod argutum nimis. pro *rogum* volunt *torum* Cl. Schrader. Emend. p. 184. & Koppiers.

73. *Nunc tibi commendo, communia pignora, natos.*
Haec cura & cineri spirat inusta meo.] adhaeret Maroni II Aen. 789.

Jamque vale, & nati serva communis amorem.

pari modo mater apud Charitonem Lib. VIII cap. 4. p. 134. *εἰμὶ γὰρ τῇ ψυχῇ μετὰ σοῦ διὰ τὸν κοινὸν υἱὸν, ὃν παρακατατίθημί σοι ἐκτρέφειν τε καὶ παιδεύειν ἀξίως ἡμῶν*. ubi quae porro addit de noverca, *μὴ λάβῃ δὲ πεῖραν μητρυιᾶς* & cet. cum sequentibus Propertianis v. 85 comparat D'Orvillius in Animadv. p. 682. *inusta* magnam vim habet. Cic. II. de Orat. c. 45. „ omnes ii motus, quos orator adhibere volet „ judici, in ipso oratore impressi esse atque „ *inusti* videbuntur.

75. *Fungere maternis vicibus, pater.*] concinit illud Alcestidis Euripideae v. 377

Σὺ νῦν γενοῦ τοῖσδ' ἀντ' ἐμοῦ μήτηρ τέκνοις.

quem primus Scaliger comparavit.

77. *Oscula quum dederis tua flentibus, adjice matris.*
Tota domus coepit nunc onus esse tuum.] *matrem* comparet in cod. Burmanni pr. Heinsii, Francii, duobus Broukhusii, & edit. Vicent. sed elegantior est lectio, *matris*, quam Beroaldus in textum recepit, cum in nota dicat: *adjice mater; legendum est matris*. & Beroaldo nemo non Editorum obedivit, quod mihi quoque faciendum putavi, praesertim codice Groningano clare *matris* exhibente. *mr̄* & *mater* est in codicibus numero infinitis, & in edit. Venet. 1475, Rheg. Lep. Brix. Volsci. *onus* hic dicitur, quae *sarcina* Ovidio III. Trist. 14. & ex Ponto I. 2, 147, ut Marklandus observat.

79. *Et, si quid doliturus eris sine testibus illis,*
Quum venient, siccis oscula falle genis.] *Sed* in initio volebat Burmannus. *Fle* Withof. Encaen. Crit. p. 221. *quid — eris* ab omnibus ad unam editionibus, sed a nullo, quod sciam, codice, nisi a Groningano, (forte ab excerptis etiam codicum, qui cum editionibus consentiebant,) confirmatur; reliqui mira pertinacia servant *quis erit*. in minore versu, *fige* in Voss. tertio, sed solo, quod favet Koppiersio, ita ex ingenio refingenti. Burmannus rogabat, an *finge*? quod idem vir ingeniosissimus ad Anthol.

Sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges:
Somniaque in faciem credita saepe meam.
Atque, ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
Ut responsurae singula verba jace.
85. Seu tamen adversum mutarit janua lectum,

Sede-

thol. T. I. p. 162. restitui volebat Val. Flacco VIII. v. 483. pro *stringunt*.

Hei mihi, cur nullos fingunt *tua lumina fletus?*
Ut me mox merita morituram patris ab ira
Dissimules?

Cl. autem Ruhnkenius:

Hei mihi! cur nullo tinguuntur *lumina* fletu?

ut apud Ovid. II. Metam. 621. & Stat. VI. Theb. 385. Quod si inter hos Latinitatis Duumviros, quorum in amicitia & in eruditione paria in me merita agnosco, judex sedere debeam, Ruhnkenio felicius hoc loco rem cessisse, arbitrer. Necdum tamen apud Propertium illud *falle* damnare ausim; Passeratius defendit illo Nostri:

Et sua nocturno fallere terga lupo.

simile est Ovid. XVI. Her. 240.

Ah! quoties lacrimis venientibus ora reflexi?
Ne caussam fletus quaereret ille mei.

& pulcherrimus Plinii locus L. III. Epist. 16. *Cum diu cohibitae lacrymae vincerent, prorumperentque, egrediebatur; tunc se dolori dabat. satiata, siccis oculis, composito vultu redibat, tanquam orbitatem foris reliquisset.*

81. *Sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges:*
Somniaque in faciem credita saepe meam.]

sint in Excerpt. Modii, Groningano, & Vatic. sec. quod primus edidit Scaliger, dein Rapheleng. Douza, Passerat. & Broukh. reliqui codices & Editt. *sunt. fatigas* est in D'Orvill. pr. Burmanni altero, & in Vossiano Heinsii. mox pro *credita* Voss. tert. & quart. praebent *tradita*, quod erat quoque in Commelin. Gebhardi, & juvat optimam Graevii conjecturam, *reddita*, i. e. data p. 222. & 224 Tom. IV Syllog. Douza P. adscripsit Plautinum: *In faciem versus Amphitryonis Jupiter.* & Propert.

Arboris in faciem condita Myrrha novae.

ceterum totus hic locus forte ductus ex Euripid. Alcest. v. 355. & seqq.

Σοφῇ δὲ χειρὶ τεκτόνων δέμας τὸ σὸν
Εἰκασθὲν, ἐν λέκτροισιν ἐκταθήσεται,
Ὧι, προσπεσοῦμαι, καὶ περιπτύσσων χέρας,
Ὄνομα καλῶν σὸν, τὴν φίλην ἐν ἀγκάλαις
Δόξω γυναῖκα, καίπερ οὐκ ἔχων, ἔχειν.
Ψυχρὰν μὲν οἶμαι τέρψιν· ἀλλ' ὅμως βάρος
Ψυχῆς ἀπαντλοίην ἄν. ἐν δ' ὀνείρασι
Φοιτῶσά μ' εὐφραίνοις ἄν. Ἡδὺ γὰρ φίλους
Κἀν νυκτὶ λεύσσειν, ὅντιν' ἂν παρῇ χρόνον.

nam ex hac scena Propertium multa in hoc carmine, & Ovidium XIII. Her. v. 155. sumsisse, crediderim. conf. ibid. v. 305 & seqq.

83. *Atque, ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,*
Ut responsurae singula verba jace.]

loquaris in uno Voss. quart. *tace* plerosque codd. & editiones, Volscinam quoque, ad Beroaldi usque tempora obsedit, qui *jace* recipiendo posterioribus editoribus omnibus praeivit. idque firmatur codice Groningano & ab ipso Aurelio nostro Lib. II. El. VII. v. 38. Lib. IV. El. IX. v. 32. ubi *jacere verba* usurpat. confer Douzam ad Catulli ultimum Epigramma, & Anth. Lat T. I. p. 600. porro Marklandus notat „ solent mortuorum vel absentium imagines, velut praesentes, alloqui. Ovid. XIII. Her. 152." qui locus ex hoc expressus est. plura hujus moris exempla, praeter laudatum Euripidis, vide apud Anacreon. Od. XXVIII. Ovid. VII. Herold. v. 99. 101. Rem. Amor. 724. Stat. III. Sylv. 3. v. 200. seqq. Apulej. Lib. VIII. Metam. p. 157. confer Barthium Adverf. Lib. IV. c. 22. & notas ad Silium VIII. 91. ad hoc refer gemmam apud Mariette Tom. II. *des pierres gravées*, ubi uxor J. Caesaris sedens ejus imagunculam adloquitur. credebant autem veteres haec simulacra adnuere, vel negare. D'Orvill. ad Charit. p. 169. quomodo autem ab his antiquis Magistris proficere possint recentiores poëtae, qui doceri velit, legat Balthas. Castilionum in Carmin: quinque illustr. poët. p. 345.

85. *Seu tamen adversum mutarit janua lectum,*] primus Scaliger ad Festum v. *Putus*, & post eum plu-

Aaaaaa

Sederit & nostro cauta noverca toro:
Conjugium, pueri, laudate & ferte paternum.
Capta dabit vestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis; collata priori
90. Vertet in offensas libera verba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit umbra,
Et tanti cineres duxerit esse meos:
Discite venturam jam nunc sentire senectam,
Coelibis ad curas nec vacet ulla via.

95. Quod

plurimi, docuerunt, intelligendum esse lectulum, ex adverso januae in atrio positum, qui nova nupta domum ducta mutabatur, ex insigni loco Asconii ad cap. 5 Milonianae: „ Omni vi ja„ nua expugnata, & imagines Majorum dejece„ runt, & lectulum adversum uxoris ejus Cor„ neliae, cujus castitas pro exemplo habita est, „ fregerunt: itemque telas, quae ex vetere „ more in atrio texebantur, diruerunt." quem locum hic repetiisse, nemo, credo, mihi vitio vertet, cum & de matrona ex eadem gente Cornelia, & quae affinis amita nostrae erat, agat. de hoc lectulo geniali, qui post nuptias adversus vocabatur, praeter eos, quos alii laudaverunt, vide Torrent. ad Horat. Lib. I. Epist. I. v. 87. p. 628. Wouwer. ad Petron. cap. XXVI. p. 88. & 89. Et Forcellinum Lexic. Latinit. v. *lectus*.

86. *Sederit & nostro cauta noverca toro:*] *cauta* est in omnibus codd. & Editt. Heinsius tamen ad Ald. & Francius proposuerunt *torva*. vir doctus in Observ. Miscell. Vol. 2. p. 116 *pacta* vel *ducta*, ibid. *casta* D'Orvillius, qui tamen existimat, *cauta* posse exponi, privignorum curam gerens, quae cavebit, ne malo audiat. vide eumdem ad Chariton. p. 682. intelligo, sibi a privignis metuens.

88. *Capta dabit vestris moribus illa manus.*] non aliter laudat hunc versum Albertus ab Eyb in Margar. poëtic. cap. XII. in fine. in solo Colbertino est *nostris*. *nostri* in Leid. pr.

90. *Vertet in offensas libera verba suas.*] *Portet* in Regio, Venet. 1475, Rheg. Lep. Volsci, quod Heins. in Notis monet factum esse ex *vortet*.

91. *Seu memor ille mea contentus manserit umbra,*
Et tanti cineres duxerit esse meos.]
pro *umbra* Koppiersius *urna*. quod ego vulgata non mutarim. Lib. I. El. XIX.

Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
Thessalis antiquam venerat umbra *domum.*
Illic quicquid ero, semper tua *dicar* imago.

dixerit nonnulli, sed plerique *duxerit*.

93. *Discite venturam jam nunc sentire senectam.*] Ovidius III. Art. 59.

Venturae memores jam nunc estote senectae.

sentire omnes scripti editique. quod quomodo explicandum sit, non facile dicas. Amicus editoris Elect. Eton. excogitavit *lenire*, quod Koppiersius & Cl. Schrader. Emend. p. 183. multis exemplis adstruxerunt. Heinsius in Notis ad Propert. & ad oram Aldinae, *sarcire* vel *sancire*, ut IV. IX, 73. vel *fulcire*, vel *sepire*, quorum ultima essent proxima Lucretiano Lib. IV. v. 1250 ——— *gnatis munire senectam.* nec tamen his deterius esse judico, quod in mentem venit Cl. Wassenbergio, eruditionis & amicitiae nomine permagni a me faciendo:

Discite venturae *jam nunc* servire senectae.

eandem vocem alii Propertii loco restituit Cel. Valckenarius cap. VII. diatrib. Eurip. p. 65, docuitque in hac sede a Nostro frequenter poni. *venturā senectā* in duob. D'Orvill. ut plerumque in codicibus scribitur.

94. *Coelibis ad curas nec vacet ulla via.*] *ne* pro *nec* Heinsius, probante Graevio Tom. IV Syllog. p. 227. Forte scripserit:

Coelibis a cura ne *vacet ulla* dies.

nempe a curando coelibe. nam *valet ulla vias* Neap. tam Vossii, quam Heinsii manu.

95. Quod

95. Quod mihi detractum eſt, veſtros accedat ad annos!
Prole mea Paulum ſic juvet eſſe ſenem.
Et bene habet. numquam mater lugubria ſumſi.
Venit in exſequias tota caterva meas.
Cauſſa perorata eſt. flentes me, ſurgite teſtes,
100. Dum precium vitae grata rependit humus.

Moribus

95. *Quod mihi detractum eſt, veſtros accedat ad annos!*
Prole mea Paulum ſic juvet eſſe ſenem.] *eſt* omittitur in Voſſ. tert. & Modii Excerpt. agnoſcitur a Groningano aliiſque. *juvet* habent codices omnes, & edit. Vicent. & Beroald. & Broukhuſ. quod probant Graev. Tom. IV. Syllog. p. 222. & Marklandus. reliquae *juvat.* Heinſ. ad Aldinam: *Di! juvet. prole meae*, pro proli, Guyet. apud Heinſ. in Not.

97. *Et bene habet. nunquam mater lugubria ſumſi.*] inchoatur verſus per *Et* in editionibus omnibus, in D'Orvill. duobus, &, ut ſuſpicor, in aliis multis codicibus, quorum lectiones cum editionibus conſentientes, a viris doctis non erant adnotatae. per *En* in Colot. Vatic. prim. & apud Latin. Latinium, quod etiam Paſſerat. profert. per *Si* in Leid. pr. Voſſ. quart. Burmanni pr. Heinſii, Mentelian. Modii Excerpt. Groning. Borrich. per *Sed* in Excerpt. Scalig. quod placuit Marklando, Burmanno ad Lotich. p. 294. & Cl. Schradero p. 184; *At* Koppierſio, omnibus ordinem diverſum a noſtro ſecutis. Equidem praetuli *Et*, quoniam hic nihil triſte praeceſſit, ſed laetatur Cornelia, contingere, quod optaverat, liberos non in juventute deceſſiſſe, atque adeo ſibi ſuperſtites eſſe. particulas *et* & *ſed* crebro in codicibus confundi, nemo criticorum ignorat. Ita *et* pro *ſed* Tibullo reſtitui velim Lib. I. El. V. v. 20. & Lib. III. El. I. v. 21. edit. Broukh. porro, quod mireris, codices neſcio an omnes, & editiones, quae Volſcum & Beroaldum anteceſſerunt, habent *lubrica*, vel *lubricia*, vel *lubrigia ſumptum*. Volſcus, qui *lugubria ſumpſi* edidit, ſcribit ad hunc verſum „ omnes codices, quotquot obſervare potui, mendam habent, vos nunc caſtigate" Beroaldus: „ corrigendum cenſeo, *lugubria ſumſi*, & ita exiſtimo, ſcripſiſſe Propertium" quod adſtruit Ovidii & Quintiliani loco. an igitur ex praeclara alterutrius, vel utriuſque conjectura, ut par erat, poſteriores omnes ediderunt: *lugubria ſumſi?* praeſtantiſſimus tamen ille Groninganus hic quoque veram lectionem exhibet. *bene* in Leid. pr. & Borrich. repetitur poſt, *habet. nunquam* etiam bis legitur in nonnullis codd. & editt. a Burmanni pr. & Heinſii *nunquam mater* abſunt. in Voſſ. pr. & Groning. *unquam. mater* abeſt a Scal. Excerpt. Ordinem verſuum, quem ex vetuſtis libris repraeſentavi, pro me vindicet editor Elector. Etonenſ. „ ſpecta, quam non male jungantur
„ hi duo verſus cum ſuperioribus. longam vi-
„ tam liberis ſuis precata, grato animo & ſpe
„ bona commemorat, omnibus eam huc uſque
„ ſuperûm munere propagatam. Adeo trajectio-
„ ne opus non erat.

99. *Cauſſa perorata eſt. flentes me, ſurgite teſtes,*
Dum precium vitae grata rependit humus.] pro *Dum* in Borrich. *cum. rependet* Burmanni prior, Heinſian. Borrich. pro *me* Heinſius ad Aldinam ſcribebat: *jam.* τὸ *ſurgite* Fruterius comparavit cum Plautino: *lumbos ſurgite*; ſed talem obſervationem luci publicae nunquam expoſuiſſet vir recti judicii, meliorem ipſe proferens in Epiſt. ad Canter. p. 637 a Gabbema edita, nempe quod flentes ſedere ſolebant. Maximianus El. VI. in fine.

Infelix, ceu jam defleto funere, ſurgo.

pro *vitae* Heinſius, forte *vittae. vitae rependit* conjungit Marklandus ad Stat. Sylv. p. 243. non *precium vitae*, ut Broukhuſius, qui *humum* intelligit de inferis. neſcio an rectius editor Elect. Etonenſ. de terra proprie dicta, ut quietem reſpiciat Cornelia, & voveat, ut oſſa molliter cubent; idem legebat:

Tum *pretium vitae grata* rependat *humus.*

a quo non abhorret mens Volſci, qui tangi putat

 genus

Moribus & coelum patuit: fim digna merendo,

Cujus

genus fepulturae, proprium Corneliae genti, quae Ciceronis adhuc tempere non cremabatur. vide Manut. ad Cic. pro Arch. c. IX. Koppierfius:

Dum pretium vitae grande *rependit* honos.

101. *Moribus & coelum patuit: fim digna merendo,*] *potuit fint* D'Orvill. pr. *fin* Borrich. *fum* Fruterius allevit. *merendo*, an, ut Virg. VI. Aen.

Quique fui memores alios fecere merendo.

fed ipfe fortaffe Propertii mentem non fatis capio.

102. *Cujus honoratis offa vehantur aquis.*] ultima Corneliae & Propertii vox non minimas turbas excitat. *equis* eft in Voff. pr. Burman. altero, D'Orvill. pr. Scalig. excerpt. Voffiano Heinfii, Modii excerptis & Groning. v. c. Perreji, Colot. Vatican. pr. & fec. edit. Vicentin. Volfci, Sçaligeri, ambubus Raphelengianis, & Paffer. Scaliger, qui *equis* probat, cenfet, matronas, quae filios curulibus magiftratibus functos relinquerent, efferri honorariis veftibus, curru & fella curuli. *honoratis* interpretatur Praetoriis. quod fi vir magnus ex eruditionis fuae thefauris vel unum exemplum moris, quem memorat, depromfiffet, fane non effet, cur amplius de fenfu hujus loci folliciti effemus. Beroaldus quoque in notis explicat: *equis triumphalibus.* Heinfius in notis: *tenfa vehatur equis.* Graevius ibidem, & Tom. IV Syllog. p. 221. & 222 *ora vehantur equis*, & refert ad tenfam, vel currum, quo in pompa circenfi traducti fint propinquae cognationis mortui, qualem Liviae decrevit Claudius apud Sueton. C. XI. Marklandus afleverat q. &:

Cuja coronatis *offa vehantur equis.*

quae ultima Marklandi conjectura tanto viro non fatis digna videtur. *equis* ineptum judicat Livinejus. alterum, *aquis* teftibus nititur, nec numero paucioribus, nec minus locupletibus; codicibus Leidd. duob. Voff. tert. & quart. Borrich. Mentel. Burmanni pr. D'Orvill. fec. Heinfiano, Francii, margine Colbertini, Regiis, Askew. Harlej. Edit. Veneta 1475. Rheg. Lep. Brixienfi, Beroaldinis, Aldinis, Colinaeanis, Gryph. Muretinis, Plantinianis, Grafferi. & hanc lectionem probat Lipfius ad Tacit. Livinejus, & fuperiori praefert Turneb. XXIII. Adverf. c. 7; plerique moti loco Noftri fupra El. VII. v. 55. & feqq. (ubi lege cum Heinfio: *Nam geminas fedes turpem eft* &c.)

Nam gemina eft fedes turpem fortita per amnem,
Turbaque diverfa remigat omnis aqua,
Una Clytaemneftrae fluprum vehit, unaque Creffae
Portat mentitae lignea monftra bovis.
Ecce coronato pars altera vecta phafelo,
Mulcet ubi Elyfias aura beata rofas.
Qua numerofa fides, quaque aera rotunda Cybebes,
Mitratifque fonant Lydia plectra choris,
Andromedeque & Hypermneftre, fine fraude maritae,
Narrant hiftoriae pectora nota fuae.

vide fupra ad v. 50. & 70. Fruterius probabat adfcripto:

Flebilis ad manes jam natat umbra mea.

haec me quoque moverunt, ut priori anteponerem, & in Poëtae verba referrem. Douza ex Fabricii Monumentis p. 86. adfcripferat:

—— *exfultans unda perenne vehit.*

Francius: *umbra vehatur aquis.* fed egregie h. l. Broukhufius & Hemfterh. ad Lucian dial. fectos p. 14. docent, *offa* notare ipfos manes. nihilo tamen minus praefero elegantiffimum Heinfii inventum, licet nullo codice firmatum, *avis*, qui proprie *honorati* dicuntur, quod his aquis vix convenit. Huic etiam conjecturae vel maxime favet Albinovani imitatio v. 330.

Ille pio (fi non temere haec creduntur) in arvo
Inter honoratos excipietur avos.

Heinfii conjectura in textum recepta Broukhufius, *honoratis offa vehantur avis*, explicat: „ manes fui vehantur in Elyfium apud avos fuos" quod vereor ego, ut Latine fic dici poffit. ad hanc mentem vero, ab Heinfiana lectione non longe aberrans, Amicus eruditus volebat:

Moribus Elyfium *patuit.* fum *digna merendo,*
Cujus honeratis ora fruantur avis.

fuam lectionem ita Heinfius Adverfar. p. 34. exponit: „ cujus offa in majorum meorum condantur monumento." ubi praeterea docet, viros

hono-

Cujus honoratis ossa vehantur aquis.

ADDEN-

honoratos dici triumphales aut Consulem; Vellej. I. c. XI. Idem Heinsius in eumdem sensum in Notis ad Albinov. v. 330. ad Aldinam & in Not. & apud Broukh. correxerat; *fruantur avis*, vel *ferantur avis* i. e. inferantur ad avos, tumulis avorum. Albinovanus ad Liv. v. 162.

Quod licet, hoc certe tumulo ponemur in uno,
Druse, neque ad veteres conditus ibis avos.

ab Hemsterhusio ad Lucian. dial. select. p. 14. laudatur „ ultima & erudita elegantissimi Broukhusii nota in Propertium ad ultimum versiculum, memorabili emendatione restitutum." Certe magnum solatium apud veteres tam Romanos, quam Graecos, tumuli avorum participem esse. Demosth. contr. Eubulid. p. 1320. *ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ ὑμᾶς διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀπόδοτέ μοι θάψαι εἰς τὰ πατρῷα μνήματα, καὶ μή με κωλύσητε.* confer Tacit. III. Annal. c. 4. Boissard. Tom. 6. Antiq. p. 18. Inde vero indigni propinqui arcebantur. Isaeus de Astyphil. hered. p. 242. *ἐπίσκηψε τοῖς οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐᾶσαι ἐλθεῖν τῶν Θεοδίππου ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ.* Idem ibid. p. 251. *ὦ ἄνδρες, ἄν τι ἄλλο ψηφίσησθε, σκέψασθε, ὁπόσων αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶτον μὲν τοὺς ἐχθίστους Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνήματα ἰέναι, καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἐκείνου ποιήσετε.* ita apud Dionys. Halicarn. Lib. III. Antiq. p. 158. pater filiae corpus *οὔτ' ἐν τοῖς πατρῴοις τιθῆναι μνήμασιν ἐπιτρέψειν*, & apud Sueton. c. 101. testamento Augustus Julias, filiam neptemque, si quid his accidisset, vetuit sepulchro suo inferri. adde J. Tollium ad Cic. pro Arch. not. 78. Offendere tamen adhuc potest *ferri avis* pro ad avos. unde forte ipse Heinsius in Epist. MS. ad Graevium & ad Raphelengian. *fleantur avis*. & Burmannus, *petantur*. possis etiam, *terantur* avis, i. e. ossibus avorum premantur, arcte juncta sint, sive commisceantur. Noster supra El. VIII. v. 94.

Nunc te possideant aliae, mox sola tenebo,
Mecum eris & mixtis ossibus ossa teram.

El. II. v. 62.

Tellus artifices ne terat Osca manus.

A D D E N D A

A D L I B. I.

Ad Tit. *Propertii Cynthia.*

Pag. 2. Col. *a*. lin. 2. post haec verba, *qui putat Hostiliam dictam fuisse*, adde:] quamquam Nestor in Vocabulario suo p. 43. in *Cynthus*, etiam scribat, *Propertium amasiam suam Cynthiam vocasse, quae proprio nomine Hostilia dicebatur.*

ibid. Col. *b*. lin. 4. post haec, *ad Virg. VII. Aen.* 697. adde:] de quo vid. Demster. Lib. II. *de Etr. Reg. cap.* 44.

E L E G. I.

Pag. 6. Eleg. 1. v. 1. *Tum mihi constantis dejecit lumina fastus*, in not. col. *a*. lin. 6. post verba, *probante Broukhusio*, adde:] & vide Salmas. ad Tertull. *de Pall.* p. 365.

ibid. ad eund. v. 3. in nota col. *a*. lin. 27, post *εἴρων* adde:] & sic legendum ex MSS. apud Martian. Capell. Lib. IX. p. 306. Ed. Grot. *Tu modo quae mando oculos dejecta decoros Reconde mentis intimo.* ubi perperam editur *delecta*. vid. Drakenb. ad Sil. Ital. VIII. 73.

ad eund. vers. 3 & 4. *Tum mihi constantis dejecit lumina fastus, Et caput impositis pressit Amor pedibus,*] Miror, in hac tam expeditâ sententiâ plerosque Interpretes inplicitos obhaesisse; quibus eo facilius condonandum videtur, quod ipse Broukhusius post longas ambages ad verum pervenerit. nam Gebhardus sane, cui profitetur adsentiri, aliter ac deterius intellexit. Atqui nihil est certius, quam haec ad Amorem pertinere, qui, postquam Cynthia Propertium suis ocellis cepisset, de animo ejus ante invicto, nullisque Cupidinibus obnoxio, triumphum egerit: Fastus enim constans illorum est, qui nullis precibus blanditiarumque machinis in amorem flectuntur, (ὑπερήφανος & ὑπερηφανία Graeci & Xenophon.) quam esse vocis illius in hac Veneris militiâ virtutem, praesertim apud Propertium, nemo nescit. vid. I, 13, 27. III. 17, 11. & omnino J. Fr. Gronov. Obs. IV. 10 p. 449. tum *lumina constantis fastus* vultum victoris, atque amatoria Venerum lenocinia ex alto spernentis significant; quae si dejiciantur, & in terram demissa pudorem susceptaeque servitutis conscientiam testentur, jam de libertate scilicet actum est. Venuste Graeci ὀρθοὺς ὀφθαλμοὺς celsis victoribus, ipsamque animi fiduciam vultu patefacientibus adscribunt: ut in illâ vere Laconicâ Archidami adhortatione apud Xenoph. Hell. VII. p. 362. v. 20. ἄνδρες πολῖται νῦν ἀγαθοὶ γενόμενοι, ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασι. Nimirum istos Lacedaemoniorum oculos constantis fastus dejecerat parumper clades illa Leuctrica, Epaminondae virtute imposita: Mox sequitur, Παυσώμεθα αἰσχυνόμενοι καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας. &c. Cujus generis plura collegit Criticorum aetatis nostrae Princeps R. Bentlejus ad Hor. I. od. 3. Egregie Pindarus Nemeor. Od. X. v. 75. Ἄργεϊ μὲ κρύπτειν φάος ὀμμάτων. peropportune Schol. οὐδὲ κάτω βλέπων καὶ κρύπτων ἑαυτοῦ τὸ ἐλεύθερον. οἱ γὰρ νικῶντες μετὰ παῤῥησίας ἄνω βλέποντες βαδίζουσι. Similem in modum victoribus tribuitur & ingenuae erectaeque indolis hominibus ὑψαυχενεῖν. quod pariter ad eos etiam pertinet, qui nullis periculis aut calamitatibus fracti rectum caput contra tollunt: vide Plutarch. Tom. II p. 541. Sic πλοῦτος τὸν αὐχένα ἵστησι, καὶ τὸ φρόνημα ἐγείρει apud Philostr. de V. A. F. VII. p. 303. & 321. fastuosi juvenis & libertatem spirantis δίκη ἐλευθέρα καὶ φρονοῦντα. Ex adverso subacti & servi dicuntur αὐχένα λοξὸν ἔχειν, quemadmodum in Theognidis Gnom. v. 536.

> Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ ἰθεῖα πέφυκεν,
> Ἀλλ᾽ αἰεὶ σκολιὴ, κ᾽αὐχένα λοξὸν ἔχει.

Id distichon Philo Judaeus habet p. 888, sed auctoris nomine celato. hinc figura loquendi pene sacra, τράχηλον ἐπαίρειν τῶν τεταπεινωμένων apud Arrian. Epict. III. 26. p. 372. Contraria ratione Nemesis Dea ultra modum elatis infesta Γαυρούμενον αὐχένα κλίνει, ut ad lyram olim fuisse cantatum Synesius ostendit Ep. 94. Eundem habet usum διαυχενίζεσθαι, ut eo in verbo Suidas docet ex Eunapio: nam, quod ex Theophylacto

Si-

Simocatta posuit in Δίαιτα & Ζήνων, βασιλεὺς Ῥωμαίων, ἀκροβατεῖν, καὶ μετέωρον τὸν αὐχένα αἴρειν, paululum diversi generis est, habitumque corporis designat, indicem arrogantis atque odiosae superbiae: parum discrepat Isidori Pelusiotae III. Ep. 224. αὐχένα ὑψοῦν καὶ ἐπ' ὀνύχων βαδίζειν, atque Adamantii in Physiogn. II. p. 216. ὑψαυχενοῦντα ἐν ταῖς ὁδοῖς περιβλέπειν, quam ille notam esse naturalem judicat ὑβριστοῦ καὶ ὑπερηφάνου καὶ μοιχικοῦ. Eadem potestas in mente fuit Claudiano in Rufin. II, 447.

Adspiciat, quisquis nimium sublata secundis
Colla gerit: —— ——

Plebem vulgo simili locutione dixisse, *mentum alicui tollere*, patet ex Petronio cap. 43. Haec sane, nisi fallor, proderunt ad elegantiam Propertii capiendam II, 11, 11.

At dum demissis supplex cervicibus ibam.

Eversas cervices dixit Terent. Heautont. II. Sc. III. v. 131. consule illic Faërn. Vide igitur, ut in orbem redeam, quam concinne Poëta noster adjunxerit:

—— constantis dejecit lumina fastus,
Et caput impositis pressit Amor pedibus.

quod post Barthium recte a militari victorum contumeliâ traductum notat Broukhusius. Sed Propertii venustatem quis melius interpretetur, quam Propertius ipse? eum vide quaeso II, 23, 59. &c. in primis ista:

—— & tollere nusquam
Te patietur humo lumina capta semel.

en dejectos oculos, & lumina capta! conf. N. Heins. ad Claudian. I. in Eutrop. 136. Tib. Hemsterhusius.

Pag. 8. Eleg. 1. v. 5. *Donec me docuit castas odisse puellas.* in nota. col. *a* lin 2. ad calcem paginae post 1727. *edita* adde:] vel potius *castas* scriptum per abbreviationem pro Castalias, & sic dispositum fuisse versum censet: *Donec Castalias docuit me odisse puellas.* Marklandus autem libro suo adscripserat: *negligere se* &c.

Pag. 10. Eleg. 1. v. 9. *Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores.*] hunc *Milanionem* Propertio memoratum eundem esse, cujus mentio apud Aristoph. Lysistr. 786. censet. Flor. Christian.

Ibid. v. 10. *Saevitiam durae contudit Jasidos.*] sic *contundere fastus*, *iram*, & sim. vid. Cuningh. in Bentlej. Horat. p. 373.

Ibid. lin. 43. post haec, *ubi illas bene distinguit*, adde:] & Rittersh. ad Oppian. II. Cyneg. v. 26. pag. 49.

Pag. 11. Eleg. 1. v. 12. *Ibat & hirsutas ille ferire feras.*] pro *videre* N. Heinsius *ferire:* conjectura probabilis, & Ovidio nixa Art. II. *Saepe fera torvos cuspide fixit apros.* locus est huic persimilis de hoc eodem *Milanione*. paterer equidem in Propertium inferri, si vel unus de melioribus Codex suffragaretur. nunc, ne noceat nimiae libertatis exemplum, vulgatum potius servavero, praesertim, quia commodam interpretationem haud aspernatur: ibat enim *Milanion* venatum, Atalantaeque junctus comes, ut amorem ejus obsequio demereretur, sylvas ferasque visebat. Est etiam in eo *Ibat videre*, quem Graeci dicunt ἰδιωτισμὸς, & proprietas quaedam Latini sermonis, perinde atque in ipsis *Eo, venio visere*, quorum exempla ex Plauto, Terentioque produxit Passeratius. Ceterum *Florens Christianus*, qui ad Aristophanis Lysistr. v. 786. hoc nostri Poëtae loco utitur, cum Comici Melanionem, Μελανίωνα, & hunc de fabulâ Μειλανίωνα eosdem censet, vehementer fallitur, quantumcumque Vetus Scholiastes ipsi faveat. Hemsterhusius.

Pag. 12 col. *b.* lin. 30] pro θηροὶ lege θῆρες, & dele λασίαι δρύες ex Callimacho.

Pag. 15. Eleg. 1. v. 20. *Et labor in magicis sacra piare focis.*] In apertissimis etiam quam facile sit falli, documento est Broukhusii nota: *Douza per sacra manes & umbras defunctorum intelligit. Sacra piare Guyetus exponit, Deos per sacra piare:* frustra Douzam calculo suo juvat Broukhusius; nam utrique sine dubio male. Sane quibus fidiculis ex adductis Suetonii, Nostrique locis, sacra significare manes, conefici queat, ego quidem nullus video: nam, quod Passeratius, qui piare interpretatus fuerat placare, ad sacra dubitanter notat, *an Deos?* aeque est alienum, nullaque idoneâ veterum auctoritate firmatum. Atqui *sacra piare* usu vetusto nihil aliud, quam sacra pie sollennique ritu facere: nihil autem alienum fecisse videri debet Propertius, qui locutionem, honestiorem, sanctioribusque sacris propriam, magis ac veneficis aptaverit; parum enim commode suae servisset caussae, si sacra, quorum opem implorabat, duriore vocabulo violasset. Similiter C. Julius apud Festum in *Prophetas. purare sacra*, ut recte dedit Jos. Scaliger. pius est ἁγνὸς, & *piare*, quod notat Servius Fuldensis ad Aeneid. I. 382. antiqui purgare dicebant, inde etiam *piamina*, quibus expurgant homines. Censor. de D. N. cap. 22. *Februum*, quidquid piat, purgatque. hinc mul-

multiplex usus in verbo *piare*, etiam apud nostrum III. 8, 19. ubi ture piaveris aras. IV, 7, 35. fracto busta *piare* cado. nam cetera congerere nihil attinet. (Tacit. Ann. III. 25, 4 *precabatur pictor patris manes*) contra *impius*, impurus, pollutus, & *impiare*, funestâ contagione polluere; Serv. ad Aeneid. VI, 8. nam ipsa *impiant*, quae agnoscimus. Apulejus, quanquam horridus Africano tumore, doctus tamen & Veterum diligens aemulator, Metam. I. p. 110. cruore humano aspersum, atque *impiatum*. expendendum Epigr. III. p. 112.

Forte facit patriis dum sua vota sacris.

& Seneca de Benef. III. p. 693. *complexus sacra & penates Deos.* Hemsterhusius.

Pag. 18. Eleg. I. v. 25. *Et vos, qui sero lapsum revocatis, amici*,] Mihi legendum videtur *Aut vos, qui sero* &c. jubet, ut ego quidem arbitror, sententiae justo ordine decurrentis nexus; attende enim:

In me tardus amor non ullas cogitat artes &c.
At *vos, magae, dominae mentem convertite nostrae* &c.
Aut *vos*, ——— ——— ——— *amici*
Quaerite non sani pectoris auxilia.

Ego fortiter instrumenta exscindendo & exurendo amori admota perpetiar, modo libertas sit in Cynthiam duram & ingratam egerendi, quae ira mihi, amatori spreto ac repulso subministraverit. sensum ut uberius explicarem, Interpretes fecerunt, quorum fere, qui hunc attigerunt locum, nemo est, quin aliquâ in parte peccaverit. Nam Barth. Adv. III. c. 11. e, nescio quibus, antiquis Editionibus, restituentem, *quae velit illa*, & absurdissime interpretantem, prudens praetereo: ceterum *velit* an *volet* legas, cicco non redemerim. *Ferrum* & *ignes* medicorum, quibus malum penitus insidens & sanas partes noxiâ contagione trahens exstirpent, atque exurant. Jambl. V. P. Γ. 34. *φυγαδευτέον πάνῃ μηχανῇ καὶ περικοπτέον πυρὶ καὶ σιδήρῳ ἀπὸ μὲν σώματος νόσον, ἀπὸ δὲ ψυχῆς ἀμαθίαν*, quae ex Lysidis ad Hipparchum Epistolâ sunt deformata, quam totam posuit I. 78. Hinc *τέμνειν καὶ καίειν* dicuntur. Xenophon K. A p. 217. v. 22. *καὶ γὰρ ἰατροὶ τέμνουσι καὶ καίουσι ἐπ' ἀγαθῷ*. neque aliter *Cebes* p. 79. Seneca Agamem. v. 152.

Et ferrum & ignis saepe medicinae loco est.

apposite Tertullian. Scorp. p. 621. B. *Et est plane quasi saevitia medicinae de scalpello, deque cauterio, de sinapis incendio: non tamen secari & inuri & extendi idcirco malum, quia dolores utiles adfert.* Sic Demosthenes Aristogitonem civem pessimum urbe expelli volebat, *ὥσπερ ἰατροὶ ὅταν καρκίνον, ἢ φαγέδαιναν, ἢ τῶν ἀνιατοτάτων τι κακῶν ἴδωσιν, ἀπέκαυσαν, ἢ ὅλως ἀπέκοψαν.* Propertius etiam utilem hunc medicinae dolorem non reformidabat, dum modo solutus amoris vinculis ore libero in crudelem Cynthiam inveheretur. His perpensis, in facili erit animadvertere, duo poni a poëta nostro, quae cum utraque simul consistere nequeant, alterutrum ut sibi succedat, precatur: primum, Vos, magae, Cynthiae mentem flectite: alterum, si incantationibus Cynthia non cedat,

Aut vos ——— ——— *amici*
Quaerite non sani pectoris auxilia.

Si dubitas etiam, non refugio, quin Propertium capiamus arbitrum, III, 23, 10.

Quod mihi non patrii poterant avertere amici,
Eluere aut *vasto Thessala saga mari.*

Hemsterhusius.

Pag. 20. Eleg. 1. v. 31. *Vos remanete, quibus facili Deus adnuit ore*,] Ego non video, cur *aure* plurimorum codicum lectio mutari debeat: nec metus est, si retineatur, ne Deum formosissimum faciamus Silenum aut Midam. commoda verborum structura ab hac eum turpitudine nullo negotio defendet. quid enim? non tu Latine dicas & rectissime, *Deum facili aure*, qui propitias aures votis applicet? contra quam Horatianus ille

Jupiter —— *nec se fore posthac*
Tam facilem dicat, votis ut praebeat aurem.

& apud Nostr. II, 13, 48.

—— *surdâ negligit aure preces.*

quid porro? absurdumne videbitur, ut Deum facili aure dicamus adnuere? haud opinor; nam si jungas *aure annuere*, haec Propertii sane non culpa est, cui id quidem in mentem venire non potuit, sed interpretum. Jam tu, credo, venustissime Vlamingi, mecum facies, nihilque esse causae judicabis, cur veterem lectionem, nulliusque in pulcerrimum Amorem injuriae ream, deseramus. Hemsterhusius.

Pag. 21. Eleg. 1. v. 36. — *neque adsueto mutet amore locum.* in not. col. *b.* lin. 36. post haec, *marita toro*, adde:] & sic conjecerat Eldikius, ut sit oppositio *τῷ adsueto*.

Eleg. II.

Eleg. II.

Pag. 26. Eleg. 2. v. 10. *Et veniant hederae sponte sua melius.*] versus 10. de Virgilio sumtus, monente Cl. Schradero c. VII. Emend. p. 144.

ibid. ad eund. v. 10.] Vetus liber Ach. Statii, *Ut.* hujus lectionis, etsi nullus ceterorum codd. adstipuletur, rationem haberi oportuit, hoc saltem primo versu. Nam binis sequentibus *Et* legatur, an *Ut*, parum interest, quanquam illud malim: satis est adstipulari Propertium, quem, suadeo, auctorem sequamur, II, 18, 35.

> *Adspice, uti* coelo modo Sol, modo Luna *ministret.*

22, 37.

> *Adspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat Spiritus.* ——

25, 55.

> *Adspice me* &c. *ut regnem mistas.* &c.

Mox v. 11. Vir summus R. Bentl. ad Horat. I. od. XII. 45. praefert *animosior* vel *frondosior* arbutus, ne indecora repetitio *formosa* v. 9. & *formosius* cultissimum Poëtam dehonestet: equidem haud ignoro, multis emendationibus istam vitandae repetitionis necessitatem praetexi, neque intercedo, quo minus in quibusdam locis valeat. idem tamen affirmare non vereor, quantumvis delicatulas ac fastidiosas aures hoc quasi vitium offendat, haud pauca vel in ipso Propertio reperiri loca, ubi vocis intra brevem orationis ambitum repetitae correctionem nemo sine magnae temeritatis culpâ tentare sustineat: hic etsi vulgatâ lectione contentus sim, si quis tamen maluerit *form sior*, ut ποιητικώτερον, non refragabor. Hemsterh.

ibid. 26. Eleg. 2. v. 11. *Surgat & in solis formosius arbutus antris.* in not. col. *b.* lin. 3. ad calcem pag. post haec, *in margine libri sui conjecerat*, adde:] vid. & Cl. Schrader. Emend. c. v. p. 101.

ibid. Linea ultima; & adde] Davis. ad Cic. II. Acad. cap. 1. p. 55.

Pag. 27. Eleg. 2. v. 13. *Litora nativos per se dent picta lapillos*, in not. col. *a.* lin. 3. post, *quod probavit* adde] Casaub. ad Spartiani Adrian. cap. 13. fin. pag. 131. &

Id. ibid. lin. 32. post haec, *collustrata delectant*, adde;] rejicit tamen hanc conjecturam Cl. Schrader. Emend. p. 102.

ibid. v. 13. Ingentes turbas dedit hic versiculus, idque adeo propterea, quod gravissimae labis suspicionem mirificâ Veterum librorum varietas injiciat. Profecto non est, cur fastidiamus probatam Barthio lectionem:

> *Litora nativis collucent picta lapillis,*
> *Et volucres nullâ dulcius arte canunt.*

potuit enim jure suo noster ab oratione aliorsum pendente transire ad absolutam: quod si quis arbitretur concinnius fore ut haec cum praecedentibus, *veniant*, *surgat*, *sciat*, congruant, in proclivi erit refingere

> Littora nativi *collustrent* picta lapilli &c.

collustrent, inquam, verbo perquam opportuno, cujus sedes in picturis est propria. Cic. Orat. 36. *In picturis alios horrida, inculta, abdita & opaca; contra alios nitida, laeta, collustrata delectant.* Hoc tametsi pro certo venditare nolim, videtur enim a longo jam tempore labes profundior inolevisse; Propertio tamen indignum esse, non arbitror. Hemsterhusius.

ibid. v. 15. *Non sic Leucippis succendit Castora Phoebe* &c. in not. col. *b.* lin. 31. post haec, 1759. *pag.* 8. adde;] plura vide apud J. Meursium in Miscell. Laconic. Lib. II. c. 15. ubi *Hilaira* hic legendum etiam monuit, & pluribus firmavit.

Pag. 29. Eleg. 2. v. 23. *Non illis studium vulgo conquirere amantes*, in not. col. *a* lin. 39.] praeferrem potius Eldikii conjecturam, *Non illis studium* FUCO *conquirere amantes.* ut Lib. II. Eleg. 14. 27. *An, si coeruleo quaedam sua tempora fuco Tinxerit, idcirco coerula forma bona est?*

Pag. 30. Eleg. 2. v. 28. *Aoniamque libens Calliopea lyram*,] vid. Wopkens. ad Sedul. Lib. V. 23.

Eleg. III.

Pag. 34. Eleg. 3. v. 15. *Subjecto leviter positam tentare lacerto*, in not. col. *b.* lin. 33.] forte etiam *tentare* hic latiore sensu pro sollicitare ad amplexum, posset exponi, ut Tibullo Lib. I. El. 3. 73. *Illic Junonem tentare Ixionis ausi* &c. ubi vid. Broukhus. & notas ad Ovid. I. A. A. 273. & huic Latinorum verbo *tentare* adfine est Graecorum πειρᾶν, de quo vid. Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 217.

Pag. 35. Eleg. 3. v. 16. *Osculaque admota sumere ad ora manu*: in not. col. *b.* lin. 3.] *sumere oscula* mollius, quam capere aut rapere. Ovid. Ep. XIII. 137. *Arma dabit, dumque arma dabit, simul oscula sumet.* aliter *furtim*, vel *turpiter* sumere additur, ut Ep. XX. 145. *mea turpiter oscula sumis.* II. Am. 53. El. V. *ne tam bona* (oscula) *sumserit alter.* ubi vid. Heins.

Pag. 38. Eleg. 3. v. 24. *Nunc furtiva cavis poma dabam manibus.* in not. col. *b.* lin. 23. post *Lib.* XXXVII. adde] *Var.*

ibid. lin. 33.] & hoc loco firmatur lectio apud eumdem Lib. XIV. M. 350. *Obstupuit, cecidere sinu, quas legerat, herbae.* ut recte emendarunt VV. DD. pro, *cecidere manu.*

Pag. 41. Eleg. 3. v. 34. *Sic ait in molli fixa toro cubitum.*] *Hic ais*, volebat Cl. Wassenbergius, ut in eadem persona, quam vocant, oratio continuetur.

Pag. 43. Eleg. 3. v. 43. *Interdum mecum graviter deserta querebar.*] sic priscae edd. *interdum* graviter mecum deserta querebar &c. neque ulla est legitima mutandi ratio: vetat Propertius II, 12, 3. *Nam modo nudatis &c. Interdum tunica duxit operta moram*: Optime procedunt, *nam modo*, *rursus*, *interdum.* Auctor Moreti v. 28. *interdum* fessae succedit &c. *modo* carmina cantat &c. *Interdum* clamat Scybalen: sic enim legendum puto: *interdum* pro interea, quod vulgatur, e cod. veteri profert & probat Scaliger. Corn. Nepos Att. cap. 20. nullus dies intercessit, quo non Caesar ad Atticum scriberet, & *modo* aliquam ei quaestionem Poëticam proponeret, *interdum* jocans &c. sed *interdum*, certe, inquit Broukhusius, quum in proximo subsequatur *saepe*, quem hic sensum facit? quae sane difficultas quid sibi velit, ego vix capio. Sensus est, nisi forte totus hallucinor, plane perspicuus: interdum ego, tela lyraque sepositis, quae animum aegrum recreare non poterant, querebar moras tuas saepe longas in externo amore. Hoc scilicet, & merito Cynthiam urebat, quod, se neglecta, Propertius aliis puellis vacaret, idque saepius. his autem malis conflictatam Cynthiam oppressit sopor:

Illa fuit lacrymis ultima *cura* meis.

HEMSTERHUSIUS.

Pag. 44. Eleg. 3. v. 45. *Dum me jucundis lapsam sopor inpulit alis.* in not. col. *a.* lin. 31. post *dicitur*: adde;] quod hic ad verbum reddidisse Propertium, notat Cl. Heynius ad Tibull. d. l.

ibid. v. 46. *Illa fuit lacrimis ultima cura meis.* in not. col. *b.* lin. 26. post *incidit.*] & sic adfert D'orleans ad Tacitum pag. 22. sed Tibullo perperam hunc versum tribuens.

ibid. ad eund. v. 46] Magnopere viris doctissimis displicet ista *cura*, Scaligero *creta*, Heinsio, quem pro more Broukhusius sequitur, *meta*, substituentibus: ita cunctis pene suffragiis illud vocabulum, quasi male ominatum, hinc longe in exsilium abire jubetur. Ego medicos advocandos censeo, qui vocem sanam, sibique notissimam in integrum ac pristinas sedes restituant; neminem profecto praeterit medicorum cura, curare, curatio, quorum testes citare Celsum, Columellam, aliosque supervacuum puto: quemadmodum autem morbis, sic & dolori ac lacrymis *cura* commode adhibetur: *curam* igitur intellige medicinam, atque id Cynthiam dicere velle existima, soporem fuisse lacrymis suis post cetera incassum tentata remedium ultimum. Varro apud Non p. 480. v. 30. Horat. II Ep. II, 136. Seren. Samm. v. 33. & Comm. Vindician. de Medic. v. 8. Lactant. de M. P. c. 33, 2, 5. HEMSTERHUSIUS.

ELEG. IV.

Pag. 45. Eleg. IV. v. 1. *Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas* in not. Col. *a.* lin. 28.] *C. Caesius Bassus* Poëta lyricus memoratur Persio Sat. VI. init. ubi vide Glossas veteres & Marcilium.

Pag. 48. Eleg. IV. v. 14. *Gaudia sub tacita ducere veste libet.*] pro *licet* Livinejus legebat *licet*, monente Cl. Schradero.

ibid. v. 15. *Quo magis & nostros contendis solvere amores*, lin. 30. post, *quo magis at nostros.* adde;] sic apud Gunther. Lib. IX. Ligur. 349. recte emendat Ritterhusius, *Hoc magis urgentes, quo regia signa propinquis Finibus, & magnas metuebant Caesaris iras.* pro *quod regia.*

ibid. v. 16. *Hoc magis accepta fallit uterque fide.* col. *b.* lin. 11. post *adducta Marklandus.* adde;] Eldikius vero, *Hoc magis adserta stabit uterque fide.*

ibid. lin. 16. post *Vulpii notas.* adde;] & Gonsalium ad Petron. cap. 108.

Pag. 49. Eleg. IV. v. 26. *Quam, sibi cum rapto cessat amore Deus.* in not. col. *b.* lin. 24. post *reponeretur Venus.* adde;] id est, concubitus.

ibid. lin. 29. post haec, *dormiet ipsa Venus.* adde;] & sic conjecerat etiam Eldikius, adscripto Catulli loco Carm. LXIII. v. 15.

Estne novis nuptis odio Venus?

ELEG. V.

ELEG. V.

Pag. 50. Eleg. 5. v. 1. *Invide, tu tandem voces compesce molestas*, &c. in not. col. b. lin. 19. post haec, *cui sumus*, adde;] alterum versum mendosum & sic corrigendum esse, censebat Eldikius, *Te sine nos cursu*, quo fumus, ire parum est? *Te sine*, absque te amorum socio. dein *parum est*, ut lib. II. Eleg. 18 36. *Sic etiam nobis una puella parum est*. & lib. III. 5. 46. *Quid meritum dicas, cui sua terra parum* est. vide quae de hac formula notavi ad Tom. II. Anthol. Lat. p. 532.

ibid. ad eund. v. 1.] Vereor, ut hujus mentem Elegiae, totumque complexum satis intellexerint Interpretes. Gallus Propertium pallidum, atque emaciatum irridebat, ipse deliciarum Veneris expers & contemtor. quo tamen nostrum pungeret, eorum amoribus interventurum sese minabatur, ipsamque Cynthiam, cujus potestatem parvi pendebat, ut liquet ex v. 31, tentaturum: nam quod magnus Scaliger Gallum precatorem sibi apud Cynthiam & rogatorem assumsisse existimet, id nullo plane vestigio deprehendas. Invidum igitur Gallum appellat, qui bene compositi paris cursum interpellare non verеretur, eumque voces istas molestas compescere jubet: dehortatur autem illum a proposito ac deterret; primum vehementiam iratae Cynthiae & importunas voces non toleraturae ob oculos ponendo, tum, si vel maxime votis ejus iniqua non foret Cynthia, amoris miserias expingendo: neque enim dubium esse, quantumvis de formâ ac potestate Cynthiae secius existimet, quin, si ad illum ignem propius accesserit, amori victas manus sit daturus: *Illa feros animis alligat una viros*. Haec si vera sunt, ut opinor, jure contendere mihi posse videor v. 3. legendum esse *meae sentire furores*: Cynthiae nimirum, tibi molestissque tuis vocibus iratae, furibundum animum: hoc sane liquet ex v. 7, 8. *illa non similis est vagis puellis*, ut temere tentari possit, *Molliter irasci*, *nec scit illa tibi*: Cynthiam ut laudibus perpetuis efferat noster, impotentis tamen animi fuisse feminam & superbe iracundam minime dissimulat; hinc *expertae verbera saevitiae*, tot jurgia, illaque gravis rixa venustissime descripta IV, 8. Deinde recte *mea*: saepe Terent. Propert. El. seq.

Illa meam mihi se jam denegat ——

& VIII, 34; 42, 44. τὸν ἐμὸν Aristaen. I. I. p. 6. pariter *tua* infra IX. 22.

Et nihil iratae posse negare tuae.

Hor. Carm. 1, 15, 22. *non hoc pollicitus* tuae; Helenae: sic etiam: *ad latus esse suae* III, 12: 22 & 29. *at nostra ingenti* &c. Sed tu, cultissime Vlamingi, qui Latinas elegantias habes perspectissimas, horum exemplorum gratiam mihi facis. HEMSTERHUSIUS.

Pag. 51. Eleg. V. v. 3. *Quid tibi vis insane? meos sentire furores?*] *dolores* in exemplari M. Anton. Pocchi.

Pag. 51. Eleg. V. v. 9. *Quod si forte tuis non est contraria votis*,] porro jam patet, quam commode lectum fuerit v. 9. in vetustis edd.

Quod si forte tuis non est contraria votis.

quem profecto sensum tota Elegiae οἰκονομία postulat: Scaligerum probavit Broukhusius: at considera, quaeso, maximi viri interpretationem: *aut pone illam mihi pro te precanti victas manus dedisse*; hoc illud est, quod dixi, nullis argumentis, nullâ ne quidem specie nixum Gallum orasse Propertium, ut sibi pararius esse vellet & proxeneta apud Cynthiam: duram sane conditionem, & os impudens Galli, qui hoc tantum oneris amico suo imponere non dubitaverit! Verum non diffiteor, in illa scripti libri, quam Scaliger protulit, lectione summopere mihi placere *ausa*, vocem in hoc loco convenientissimam, & praecipuae virtutis: quare levi manu lubens resinxero, *quod si forte ausis non est contraria vestris*. quod ego non vereor, ne Propertio indignum videatur. HEMSTERHUSIUS.

Pag. 52. Eleg. 5. v. 10. *At tibi curarum millia quanta dabit*. in not. col. a lin. 10. post, *pro quot millia*. adde;] ut saepe *tanta* & *quanta*, pro *tot* & *quot*. Manil. III. *Et quantis in utroque modis tollentur ad ortus*. ubi vide Scalig. p. 403. Rittershus. ad Guntheri Ligur. Lib. IV. p. 88.

Pag. 56. Eleg. 5. v. 25. *Quod si parva tuae dederis vestigia culpae*. in not. col. b. lin. 29.] v. ad Lib. III. El. 14. 21.

E l e g. VI.

Pag. 59. Eleg. VI. v. 3. *Cum quo Rhiphaeos possim conscendere montes.* in not. col. *b.* lin. 8.] vid. Callimachi Fragm. CCXV.

Pag. 60. Eleg. VI. ad eund. v. 3. in not. col. *a.* lin. 28. post, *ad inaccessas.*] Horatius Epod. I.

—— te vel per Alpium juga,
Inhospitalem & Caucasum,
Vel occidentis usque ad ultimum sinum
Forti sequemur pectore.

Pag. 61. Eleg. VI. v. 9. *Illa meam mihi se jam denegat,*] *mihi* sese *denegat* v. c. in libro Pocchi.

Pag. 63. Eleg. VI. v. 17. *Osculaque opposito dicat sibi debita vento.* in nota col. *a.* lin. 40. post haec, *amatore sibi debita.* adde,] ut *verba tibi debita*, Protesilao, quo absente imaginem ejus adloquebatur Laodamia apud Ovid. Epist. XIII. 153.

Illi blanditias, illi tibi debita verba
Dicimus.

ibid. col. *b.* lin. 16. post haec; Petron. cap. 55. pag. 274. ubi *ventus textilis* pro veste pellucida. vide Huetii notas ad Anth. Graec. pag. 10. post ejus Poëm. & adde Lud. la Cerdam ad Tertull. de Pallio cap. IV. p. 47.

ibid. lin. 32. post, *eriperet*] Silius Ital. XII. 633. *debebis nimirum hiemisque procellis Unum, Roma, diem.*

Pag. 64. Eleg. VI. v. 20. *Et vetera oblitis jura referre foris.*] suo hic maluissem, quam N. Heinsii judicio, Broukhusius fuisset usus: revocanda est vetus lectio,

Et vetera oblitis jura refer focis.

praecedenti versu cur diceret: *conare anteire*, gravis erat caussa; eleganter enim ad laudem Tulli patrui pertinet, cujus imperium tam fuerit justum, ut vix sperari possit, alium successorem ad eandem laudem facile perventurum: Verum hic, si Tullo dicat, *conare vetera Jura referre*, diffidere se amici virtuti ostendet, quod certe absurdum, & ab elegantiâ Propertii alienum: quare per me sartum tectum sit illud, *jura refer sociis.* si aetatis illius historiam excutere liberet, pluribus haec confirmare & multa de Tullo, aliis indicta, proferre in promtu erat; sed utriusque nostrûm tempori parco. Hemsterhusius.

Pag. 65. Eleg. VI. v. 22. *Semper at armatae cura fuit patriae.*] praetulero, si per alios licet, Semper at *armato* cura fuit patriae: tibi *armato*: Tu tuam aetatem, quae amori nunquam cessavit, in armis transegisti, ut patriam defenderes: *armata* patria quid sibi velit, non intelligo, si vel maxime Romanos, armis civilibus inter se concurrentes, interpreteris, huc tamen illa figura nihil faciet: firmat emendationem meam v. 29. ubi aliud sibi vitae genus & imbelliorem militiam a fatis attributam testatur. Hemsterh.

Pag. 66. Eleg. VI. v. 26. *Hanc animam extremae reddere* nequitiae.] *militiae*, exemplar. Pocchi.

Pag. 68. Eleg. VI. v. 29. *Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:* in nota col. *a.* lin. 30. post haec; *simili fere colore.* adde:] quo Sappho apud Ovid. Epist. XV. v. 79. usque ad 84.

ibid. lin. penult.] Livius, Lib. X. 22. *Esse praeterea viros natos militiae, factis magnos.* imitatus est Janus Dousa P. Lib. I. Epigr. ad Cotalen.

Non ego sum Martis natus lassare triumphos,
Perque feras acies aera tubasque sequi;
Ista juvent alios. Veneris mihi castra secuto
Sufficit in gremio bella movere tuo.

Pag. 69. Eleg. VI. v. 31. *At tu, seu* mollis *qua tendit* Jönia, *seu qua.*] vid. Cael. Rhodigin. Lib. VII. Lect. Antiq. cap. 10. pro *tendit* exemplar Pocchi habet, *tendis.*

E l e g. VII.

Pag. 70. Eleg. VII. v. 1. *Dum tibi Cadmeae* dicuntur, *Pontice*, *Thebae.*] sic & Nestor adfert in Vocabular. pag. 172. b.

Ad eund vers. 1.] prave mutatum *dicuntur* in *ducuntur*, ut vere monuit magnus Bentlej. ad Hor. I. od. VII,9. vellem Broukhusius explicatione Scaligeranâ, quae saltem tolerabilis est, fuisset contentus: quamvis, ut perinde dici possit *ducere* Thebas, & arma fraternae militiae, atque *ducere* epos vel *carmina*, minime concedam: nunc, dum illam multo majorem elegantiam, quae Scaligerum latuit, eruere conatur, Propertio figuram affingit, quam ipse vir cultissimus suis in carminibus nunquam usurpasset: vide enim mentem sui poëtae quemadmodum exponat: dum tu, o Pontice, eversas Thebas e ruderibus suis excitas, & novas iterum condis, dumque nova arma fabricas impiis fratribus &c. arma etiam ducuntur. igitur *ducuntur* alio longe sensu & translato potestatis modo capiendum est, si jungas, Cadmeae Thebae, nimirum e ruderibus suis excitantur, & novae iterum conduntur, longe alio, si pertineat ad

arma

arma fraternae *tristia militiae*, scilicet fabricantur: hoccine tam durum schema, ut homini Romano in mentem venerit? Cras credam. HEMST.

Pag. 73. Eleg. VII. v. 4. *Sint modo fata tuis mollia carminibus.* in fine not. adde :] & vide infra ad Lib. II. Eleg. 24. 9.

ibid. col. *b.* lin. 14] contra, *aditum praecludere* ad amores, apud Petron. cap. 87. *Quum ob hanc offensam praeclusissem mihi aditum, quem feceram, iterum ad licentiam redii.*

Pag. 74. Eleg. VII. v. 9. *Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama est.*] haec in animo habebat Jac. Wallius Eleg. VI. Olivae Pacis, init.

> *Non ego bella canam, nec, si me Musa Poëtis*
> *Injerat, hinc famam carminis ire velim.*

Pag. 75. Eleg. VII. v. 12. *Pontice, & injustas saepe tulisse minas.*] *manus*, exemplar Pocchi.

Pag. 75. Eleg. VII. v. 15. *Te quoque si certo Puer hic concusserit arcu.* in not. col. *a.* lin. penult. adde :] vide Pricaeum ad Apulej. III. Met. p. 146.

Pag. 76. Eleg. VII. v. 16. *Quod nolim nostros evoluisse Deos*: in not. col. *a.* lin. 7. post haec; *quod libenter ei redonamus.* pro *heu & voluisse*, scribe :] licet ita etiam conjecerit.

ibid. v. 17. *Longe castra tibi, longe miser agmina septem* &c. in not. col. *b.* lin. antepenult. post haec, *passim desideres.* adde] forte *surda* hic explicandum, ut Lib. IV. El. 5. 56. *Illius tibi sit surda sine arte lyra.*

ELEG. VIII.

Pag. 83. Eleg. VIII. v. 7. *Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas?* in not. col. *b.* lin. 40. post haec; *sine exemplo est.* adde :] licet hoc quoque probaverit Hoelzlinus ad Apollon. Lib. III. v. 1159.

Pag. 84. Eleg. VIII. ad eund. v. 7. *Tu pedibus teneris* &c. in not. col. *a.* lin. 39 post haec; *restituit Lambinus* adde :] ita vero hic dudum conjeceram, antequam vidissem eodem modo legendum conjecisse doctiss. Ant. de Rooy in Specim. Critic cap. XV. prolato eodem Lucretii loco. —— & col. *b.* lin. 11. post *de Laud. Stil.* 401. adde :] Oudend. ad Lucan. v. 503.

Pag. 83. Eleg. VIII. ad eund. v. 7. *Tu pedibus teneris positas fulcire pruinas*,] vix a me impetro, ut *ruinas*, lectionem tot Codd. firmatam, proscribam: quamvis enim coeli, grandinis *ruinae* in usu sint vulgatissimo, tamen hoc in loco metus non erat, ne omissâ voce *coeli* minus intelligerentur, cum opportune subjiciat Propertius, insolitas ferre nives: verum, quoniam hac in re tantopere pertendunt, vincant per me licet, & pruinas obtineant Eruditissimi Viri. In eandem concessit sententiam Jer. Hoelzlin. ad Apollon. Argon. III, 1159. tam non dubitandum est, quin & olitor non nunquam commode loquatur: sed hoc in eo praecipuum, quod ipsam locutionem *positas fulcire pruinas* rectissime interpretetur, in jacente pruinâ niti pedibus; comparetque verbum illud cum Graeco *ἐρείδειν.* solent enim illi *ἐρείδειν στιβαρῷ ποδὶ τὴν γῆν.* quod sollertissimus Graecorum imitator Propertius sine dubio expressit. Scaligerum illa verbi vis non praeteriit, quae in compositis *infulcire*, *confulcire* & *effulcire* perspicua est. quare non assentior J. Fr. Gronovio, Viro omnium pene, qui hoc in studiorum genere floruerunt, Latinae linguae peritissimo, cum diatr. ad Sylv. Stat. p. 357. Virum Illustrissimum falli contendit: ipse autem sic explicat: *fulcire* utique est, injectas habere: quare additur *positas*: qui enim per pruinas nivesque incedunt, eorum pedes hauriuntur, atque ita recte *pruinas* superjectas fulcire dicuntur. Non cepit vir praestantissimus nativam virtutem *τῷ positas*, quae recte a Broukhusio declarata est, unde liquet non esse jungenda, pedibus teneris positas, sed *fulcire* pedibus ac premere ruinas. Addit vir magnus, velut priori explicationi diffidens: aut fulciunt pruinas, quae sub nudo Jove pernoctantibus infunduntur, aut circumfunduntur: id ut alias eleganter dici possit, hic certe a pedibus teneris omnino refutatur. HEMSTERH.

Pag. 86. Eleg. VIII. v. 9. *O utinam hibernae duplicentur tempora brumae*; in not. col. *a.* lin. 8. post haec; *edendum censui*, adde :] licet justa mutandae lectionis causa non appareret Cl. Schradero Emend. p. 105. quem vide. & Broukhusius illam &c. — & lin. 18. post haec; *vide Graevium p.* 210. adde :] *in ora* probare etiam videtur H. J. Arntzenius ad Sedul. III. 86. *oram* pro litore exponens.

Pag. 84. Eleg. VIII. v. 11. *Nec tibi Tyrrhena solvatur funis ab ora*,] Scaliger mutavit ordinem versuum, Broukhusio quidem cum aliis subscribente, sed libris refragrantibus: porro Broukhusii eruditas aures offendit *Tyrrhena arena*: Ego, servato Codicum ordine, huic etiam incommodo mederi conabor; itaque totum locum esse constituendum censeo:

> *Nec tibi* Thyrrhenâ *solvatur funis ab orâ.*
> *Neve inimica meas elevet aura preces:*

Atque ego non videam, tales subsidere ventos,
Cum tibi provectas auferet unda rates.
Ut me defixum vacua patiaris arenâ,
Crudelem infestâ saepe vocare manu.

nisi quis praehabuerit:

Et *me defixum vacuâ* patieris arenâ &c.

arenâ sane hoc versu tam commode sententiam ornat, ut nihil supra, quippe quae tristissimae solitudinis & aridae vastitatis imaginem excitet, quod utique miseriam amatoris, qui solus in arenoso litore destitutus abeuntem amicam suam prospectat, mirifice auget. *Gigantea litoris ora* XX, 9. *arena vacua* II, 19, 43. Lucan. 8, 62. HEMSTERH.

Pag. 87. Eleg. VIII. v. 15. *Et me defixum vacua patiaris arena.*] *ut me* legebat Livinejus, monente Cl. Schradero.

Pag. 88. Eleg. VIII. v. 18. *Sit Galatea tuae non aliena viae.*] idem innuit, quod Ageanacti Mitylenam naviganti vovetur apud Theocr. Idyll. VII. 61. 62.

ibid. v. 19. *Ut te felici provecta Ceraunia remo* &c.] *Et te* vult Livinejus & Broukhusius, indicante Cl. Schradero Emend. p. 87. & 91.

ibid. ad eund. v. 19.] Eldikius solo ingenio adjutus codicis Vossiani lectionem: *utere* excogitaverat.

Pag. 89. Eleg. VIII. v. 21. *Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae.*] Lib. II. 5. 21.

Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos.

Pag. 92. Eleg. VIII. v. 27. *Hic erit: hic jurata manet, rumpantur iniqui.*] Novam hic Elegiam esse faciendam censebat Lipsius Lib. II. Var. Lect. 18. ut priori discessum Cynthiae quaeratur, sed hac Elegia gaudeat eam mutasse mentem, & a navigatione in Illyriam destiterit, sed improbante Broukhusio.

Pag. 95. Eleg. VIII. v. 35. *Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae.* &c. in not. col. *a.* lin. 26. post haec; *ad Statii silvas pag.* 200. adde:] Virg. 4. G. 59. *Eliadum palmas Epirus equarum.* & hoc autem loco apud Valer. Fl. 1. 389. legi posset *Dives & Elis equis*, pro vulgata, *Et levis Elis equis*, in qua lectione concursus ille trium vocum in *is* desinentium Heinsio valde ingratus videbatur.

ELEG. IX.

Pag. 100. Eleg. IX. v. 7. *Me dolor & lacrimae merito fecere peritum.* in not. col. *b.* lin. 10. post haec. *ad Valer. Flac. Lib. V.* v. 4. adde:] & quae habet eruditiss. Wakkerus in Amoen. lit. cap. 3. cum quo tamen nolim in loco Virgilii. III. Aen. 434. substituere, *animum si verus implet Apollo* pro *veris implet*, quae sanissima lectio est.

Pag. 102. Eleg. IX. v. 17. *Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.*] *Nae tu* Gebhard. Lib. III. Crepund. 20.

ibid. v. 12. *Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.* in not. col *a.* lin. 17.] Haec vero passim in veterum locis permutari exemplis probat Bentlej. ad Horat. A. P. 26.

Pag. 103. Eleg. IX. v. 19. *Tunc magis Armenias cupies accedere tigres.* in not. col. *a.* lin. 5. post, *refutat*; adde:] Goth. Richterus in specim. Observ. Critic. pag. 56. 57.

Pag. 104. Eleg. IX. v. 27. *Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos*] *subcludere* v. c. apud Pocchum.

ELEG. X.

Pag. 109. Eleg. X. v. 8. *Et mediis coelo Luna ruberet equis*: in not. col. *a.* lin. 29.] de Lunae equis, uno albo, altero nigro, v. Muretum ad Platon. Lib. I. de Repub. p. 630.

ELEG. XI.

Pag. 115. Eleg. XI. v. 2 *Qua jacet Herculeis semita litoribus.* in not. col. *a.* lin. 4. post haec, apud Cic. V. Verr. c. 12. & 33. adde:] in litore enim genio indulgere solebant veteres, quod ἀκτάζειν dicebant Graeci. vid. Patrui notas ad Quinctil. lib. VII. 3. pag. 622.

Pag. 119. Eleg. XI. v. 12. *Alternae facilis cedere lympha manu*: in not. col. *a.* lin. 14. post, & secundo Voss. adde:] recte Heynius contulit cum illo Tibulli III. 5. v. 30.

At vobis Tuscae celebrantur numina lymphae,
Et facilis lenta pellitur unda manu.

ibid. Eleg. XI. v. 13. *Quam vacet alterius* blan-

blandos *audire susurros*] *Quem* juvet *alterius* tenues, v. c. apud Pocchum.

Pag. 121. Eleg. XI. v. 21. *An mihi non major carae custodia matris* &c. in not. col. *a.* lin. 33. adde:] Muretus etiam *non* rejecit.

Pag. 123. Eleg. XI. v. 29. *Litora quae fuerunt castis inimica puellis.* In not. col. *b.* lin. 7.] vid. Dausquejum ad Silium Ital. p. 484. 485. & de his Bajis, luxuriae sinu, vide Juret. ad Symach. p. 195. ——— & lin. 22. post, *& sim. vide*; adde:] Dausquej. ad Silium p. 510.

ELEG. XII.

Pag. 124. Eleg. XII. v. 2. *Quod faciat nobis conscia Roma moram?* in not. col. *b.* lin. 3. adde:] & sic Eldikius, cujus adliterationis complura exempla collegit Vossius Lib. IV. Inst. Orat. cap. 2. Sect. 4. sed *conscia Roma* a Criticis non mutandum, jam monuit Delrius Comm. ad Senec. Hipp. pag. 167.

Pag. 126. Eleg. XII. v. 9. *Invidiae fuimus: num me Deus obruit? an quae Lecta Prometheis dividit herba jugis?* in not. col. *a.* lin. 18. post haec; ad Rutil. Lib. I. 191. adde:] de pharmaco Prometheo veteribus dicto, exponit Caelius Rhodiginus Lib. VII. Lect. Antiq. cap. 21.

Pag. 126. Eleg. XII. ad eund. vers: 9. *Invidiae fuimus: num me Deus obruit?*] mihi librorum, teste Broukhusio, scriptura placet, *nunc me Deus obruit: an quae lecta Pr.* dubitat, utri caussae adsignet animum Cynthiae mutatum, Deorum iniquitati, felicitatem suam imminuenti, an malis graminibus ac veneficiis. Donec gratus eram, inquit, tam fortunata fuit inter nos amoris mutui conjunctio, ut invidiae fuerim, & inclementia divini numinis obrutus: nisi potius existimandum sit, Cynthiam magicis veneficiis coactam a me discessisse. Id sibi Veteres persuaserunt, esse vim quamdam numinis divinam, quae attenuaret, atque attereret tum singulis in hominibus, tum in populis ac civitatibus, quicquid felicitate, potentiâ, egregiisque atque invidendis dotibus supra modum rerum humanarum atque fines excellere videretur, atque evectum esse: haec eadem vis superbis humanarum legum aequitatisque contemtoribus suoque se pede non metientibus acerrima vindex imminebat: non νέμεσιν tantum & Ἀδραστείαν, sed & φθόνον Graeci vocant: idque potissimum est intelligendum in illa vulgatâ boni ominis formulâ ἀπέστω δὲ φθόνος, quam usurpant, si quid elatius locuti Deos ultores metuerent. apud Herod. I. 32. Solon ad Croesum, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες, ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων πέρι. me de rebus humanis interrogas, cui exploratum est, numen divinum nimiae felicitati & magno fastu suffultae esse infestum, ad gravissimasque mutationes inducendas proclive, hoc enim est ταραχῶδες. rem clarius exponit Jonica Musa c. 34. μετὰ δὲ Σόλωνα οἰχόμενον ἔλαβε ἐκ θεοῦ νέμεσις μεγάλη Κροῖσον, ὡς εἰκάσαι, ὅτι ἐνόμισε ἑωυτὸν εἶναι ἀνθρώπων ἁπάντων ὀλβιώτατον. ἐκ θεοῦ cum Codice Mediceo scribas, an ἐκ θεῶν, parum interest; utrumque Veteribus usitatum: posterius haud alio sensu Aeschylo placuit Pers. 362: Agam. 956. virtutem istius locutionis in Thucydide VII. 77. nec Scholiastes antiquus, nec interpres ceperunt, ubi Nicias inter alia, quibus perculsos inopinatâ clade Athenienses erigit, ac melius sperare jubet, εἴ τῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα & mox: καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἕξειν. οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν ἢ φθόνου, utrobique ille μεμπτοὶ & μέμψις, hic *invisi*, & *odium.* Latini pariter invidiam appellant: ut alia praetermittam, egregius est Quinctiliani locus prooem. Lib. VI, 10. ubi immaturam filioli, ingenio supra vota atque aetatem praecoci, mortem acerbissime deflet: *Observatum fere est, celerius occidere festinatam maturitatem, & esse nescio quam quae spes tantas decerpat, invidiam, ne videlicet ultra, quam homini datum est, nostra provehantur.* haud dissimilia suppeditabit H. Vales. ad Ammian. Marcell. XIV, 11. Ex his intelligere non est difficile, quam invidiam, & quo sensu *Deum se obruisse* dixerit Propertius. HEMSTERHUSIUS.

ibid. ad eund. v. 9. col. *b.* lin. 29. adde:] aliter Wakkerus, qui in Amoen. Lit. cap. XII. legebat, *Invidiae fuimus. Nunc me Deus obruit.* olim, cum Cynthiae eram gratus, invidiam retuli, nunc, ab ea rejectus, a Deo obrutus sum.

Pag. 128. Eleg. XII. ad eund. v. 9. *Invidiae fuimus* &c in not. col. *a.* lin. 1. post, *pag.* 84. & 85. adde:] ita intellige illud Euripidis in Orest. 972. Φθόνος νιν εἷλε θεόθεν. quod male vertit Barnesius, *Invidia nunc cepit divinitus.* innuit enim Deorum invidiam sustulisse totam Pelopis domum.

ibid.

ibid. v. 11. *Non sum ego, qui fueram.* col. *a.* lin. 30. post *antea legebatur*, adde:] sic Ep. XIX. 91. *sis tamen hoc potius, quam quod prius esse solebas.* vid. Patr. ad Phaedr. V, fab. ult. v. 9.

ibid. ad eund. v. 11. col. *b.* lin. 3. post, *Anth. Lat.* p. 457. adde:] elegantiam locutionis de mutato felicitatis statu, similibus aliis exemplis illustrat Gronov. ad Arrian. Lib. VII. de Exp. Alex, cap. 9. p. 284. ita de se Ovidius IV. Trist. El. 1. 99. *Quum vice mutata quid sim fuerimque recordor, Et tulerit quo me casus, & unde, subit.* ut recte emendavit Heinsius pro, *quis sim.*

Pag. 129. Eleg. XII. v. 17. *Aut si despectus potuit mutare colores,*] si quis legendum existimarit, *aut qui despectus* &c. me quidem judice rem acu tetigerit: *nam sunt queque translato* &c. velut additum enthymema spectari debet, quemadmodum modo, *Non nihil adspersis* &c. HEMSTERH.

Pag. 129. Eleg. XII. ad eund. v. 17. *Aut, si despectus potuit mutare colores.* in not. col. *a.* lin. 26. post, *Aut qui* adde:] despectus, vel *despectos &c.*

ELEG. XIII.

Pag. 131. Eleg. XIII. v. 3. *At non ipse tuas imitabor, perfide, voces.* in not. col. *a.* lin. 8. post, *convicia notant.* adde:] & malos rumores. Ovid. Ep. XVII. 150. *sensi mala murmura vulgi, Et quasdam voces retulit Aethra mihi.*

Pag. 133. Eleg. XIII. v. 15. *Vidi ego te toto vinctum languescere collo.*] in not. col. *b.* lin. 29. adde:] sed vulgatam tuetur locus Catulli Carm. XXXV. v. 8. & seqq.

Quamvis candida millies puella
Euntem revocet, manusque collo
Ambas injiciens roget morari.

& hoc eleganter convenit puellae, quae tamquam ex jure dominii amatori abiturienti *injicere manus* dicitur.

Pag. 135. Eleg. XIII. v. 23.

Nec sic coelestem flagrans amor Herculis Heben
Sensit ab Oetaeis gaudia prima jugis.

in not. col. *b.* lin. 26. adde:] *de rogo* illo Herculis *Oetaei* vid. Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 112. — & lin. 32. post haec, *vide hic Brouk-hus.* adde:] Lucianus Dial. Mortuor. XVI. p. 402. *αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς σύνεστι — Καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.* quod hoc loco illustrat Cel. Hemsterhusius.

Pag. 136. Eleg. XIII. v. 25. *Una dies omnes potuit praecurrere amantes:*] *Deis — amatas* Eldikius suis ad me literis.

ELEG. XIV.

Pag. 141. v. 16. Nulla mihi tristi *praemia* sint Venere:] vid. ad Ovid. I. Amor. 10. 11.

Pag. 143. *Quid relevant variis serica textilibus?* col. *a.* post, *illic notas*, adde:] sic in loco Lucani Lib IX. 153. restituit Marklandus Epist. Crit. pag. 150. — *tumulis evulsus Amasis, Et Pharii reges.* pro, *Atque alii.*

ibid. v. 23. *Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor Regna* &c.] *Lyda* etiam divinaverat Eruditiss. Eldikius.

ELEG. XV.

Pag. 147. El. XV. v. 10. *Desertis olim fleverat aequoribus.* notae adde:] alio modo huic loco succurrere tentavit Clercquius in Specim. I. ad Lucan. pag. 55. sed cujus medicina modum excedit. Lenior correctio est Eldikii; *Desertis olim fecerat aequoribus.* qui & hujus & sequentis pentametri verba transponenda esse censebat.

Pag. 148. Eleg. XV. v. 21. *Conjugis Euadne miseros elata per ignes.*] Id scilicet ab Heinsio & Broukhusio, utrisque poëticarum elegantiarum callentissimis, exspectandum fuit, ut pro *miseris ignibus* hoc loco *feros* reponerent: invitis sane Musis, & multum reclamante Propertio. Sunto *ignes feri* rogales, quemadmodum *supremi & extremi* 1992. ecquodnam ab hoc epitheto tam communi & ad omnem rogum aeque pertinenti sententiae Propertianae decus accedat? verum *miseros ignes* cum audio, mox miserabilis ille rogus Capanei in mentem venit, ipsiusque Euadnes, quae maritò superstes vivere non potuit, miserrimus ille saltus. retineamus ergo: *miseros* elata per ignes. HEMSTERH.

Pag. 150. Eleg. XV. v. 26. *Cynthia, & oblites parce movere Deos.*] nihil attinebat probam lectionem, cui codices & scripti & editi suffragantur, loco movere; praesertim, cum ipse Broukhusius post alios commode exponat, lacessere, irritare, ad iram & vindictam perjurii commovere: cùm quo si componas *monere*, languidum videbitur. HEMSTERHUS.

Pag. 152. v. 41. *Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes.*] Tibullus Lib. III. 6. 43.

Vos ego nunc moneo. Felix, quicumque dolore
Alterius disces posse carere tuo.

quod cum hoc loco confert Cl. Heynius.

ELEG.

Eleg. XVI.

Pag. 153. v. 5. *Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis*,] huc refer locum Apuleji in Apolog. pag. 84. Ed. Pricael. *diebus ac noctibus ludibrio juventutis janua calcibus propulsata, fenestrae cantibus circumstrepitae.*

Pag. 154. v. 8. *Semper, & exclusi, signa jacere faces.*] vid. Andr. Querneum Egregior. cap. IV. p. 30.

Pag. 156. Eleg. XVI. v. 17. *Janua, vel domina penitus crudelior ipsa*, col. a. post verba, infra ad Eleg. XX. v. 4. adde:] idem in mentem venit Eldikio, qui firmabat loco nostri II. XX. 45. *Sed non Neptunus tanto crudelis amori.*

Pag. 157. v. 23. *Me mediae noctes, me sidera prona jacentem*, col. b. post haec verba, *Jacebo hic stratus.* adde:] vide Kuster. ad Aristoph. Eccles. 956.

Pag. 159. v. 29. *Sit licet & saxo patientior illa Sicano.* adde;] *potentior* vitiose adfert Delr. Comm. ad Senec. Herc. in Oet. v. 143.

Pag. 160. v. 36. *Victa meis numquam, janua, muneribus.*] *munere victus Amor*, Tibullus III. 6. 4.

Pag. 162. Eleg. XVI. v. 46. *Et matutinis obstrepit alitibus.*] Prudentius Hymn. I. Cathem. 13. *Vox ista, qua strepunt aves, Stantes sub ipso culmine, Paullo ante quam lux emicet.*

Eleg. XVII.

Pag. 163. Eleg. XVII. v. 1. *Et merito, quoniam potui fugisse puellam*,] *procellam* v. c. apud Pocchum.

Pag. 163. Eleg. XVII. v. 3.

Nec mihi Cassiope solito visura carinam est,
Omniaque ingrato litore vota cadunt.]

Eldikius legebat:

Nec mihi Cassiope solito visura *carinam est*
Lumine, at ingrato litore vota cadunt.

Pag. 165. v. 11. An poteris *siccis* mea fata reponere *ocellis*?] v. Bentlej. ad Horat. I. od. 3. 18.

Ibid. Eleg. XVII. v. 5. *Quin etiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti*. col. a. post, *paginae suppeditant*, adde;] defendit quoque hunc versum Cl. Schraderus Emend. p. 105.

Ibid. v. 14. *Primus, & invito gurgite fecit iter.*] *invito gurgite*, ut apud Lucanum Lib. III. 194. corrigit Bentlejus — *Cum rudis Argo Miscuit ignotas temerato gurgite gentes.* pro *litore*.

Pag. 167. Eleg. XVII. v. 21. *Illa meo caros donasset funere crines*: col. b. post haec; II. *Theb.* 256. p. 416. adde:] & adde Brodaeum ad Anthol. Gr. Lib. III. p. 319. & Bernart. ad Stat. VI. Th. 195.

Eleg. XVIII.

Pag. 169. Eleg. XVIII. v. 4. *Si modo sola queant saxa tenere fidem.* col. b. post verba, *destituitque locis.* adde:] Lib. III. Met. *& solis ex illo vivit in antris.*

Ibid. v. 5. *Unde tuos primum repetam mea Cynthia fastus.*] his versibus Propertium Graeca Theocriti expressisse Idyll. II. v. 64. monuit Eldikius.

Pag. 170. Eleg. XVIII. v. 9. *Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?*] per crimina hic intelligi criminationes, quibus alii odium Cynthiae sibi conflaverant, notat Goldastus *ad Dosith. Lib. III. p.* 39. *merui* igitur ponitur pro peccavi, ut saepe hoc verbum in pejorem partem occurrit. vid. Cl. Heynii *Observ. ad Tibull. Lib. II. El.* 4. 5. pag. 113. ed. repetitae. confer etiam ad Lib. III. IX. v. 3.

Pag. 172. Eleg. XVIII. v. 23. *An, tua quod peperit nobis injuria curas*,] Francius probabat Lipsii correctionem, *At — quot*.

Pag. 174. Eleg. XVIII. v. 32. *Nec deserta tuo nomine saxa tacent.*] Nulla MScriptorum fide nititur illata in Propertium lectio, quae illud etiam habet incommodi, quod *tuo nomine* haud satis concinne locum tueatur: at quid mollius est veteri scriptura, quid delicatius?

Sed qualiscumque es, resonent mihi, Cynthia, sylvae,
Nec deserta tuo nomine saxa vacent:

ubi *tuo nomine vacent* rectissime, quemadmodum seq. Eleg.

Ut meus oblito pulvis amore vacet.

III. VIII. 16.

— Nec vacuum flore relinque caput.

Recipit autem hic versiculus duplicem intellectum: etenim exponere licet: Desertae atque aviae rupes tuum nomen, saepius a me ingeminatum

natum, reddant ac repercutiant: vel forte melius interpretabere: Nec deserta saxa, fidem amoris mei testatura, nomine tuo inscripto careant. quemadmodum v. 22. *Scribitur & vestris Cynthia corticibus:* ἴδιον ἐραστῶν ἦν, inquit Schol. Aristoph. ad Acharn. v. 144. τὰ τῶν ἐρωμένων ὀνόματα γράφειν ἐν τοῖς τοίχοις ἢ δένδροις ἢ φύλλοις οὕτως, ὁ δεῖνα καλός. sequitur id Callimachi distichon, quod Scaliger ad v. 22. adnotavit: verum operae pretium est, ut vitium, quod hactenus insidet, eximatur:

Ἀλλ' ἐνὶ δὴ φλοιοῖς κεκολαμμένα τόσσα φέροιτε,
Γράμματα, Κυδίππην ὅσσ' ἐρέουσι καλήν.

apud Schol. est ὡς ἐρέουσι. bene Scaliger ὅσσ'. tum φύλλοισι κεκομμένα. Vir summus R. Bentl. in Fragm. Callimach. n. CI. φλοιοῖσι κεκομμένα, qui simul admonuit, ex Callimachi Cydippe hos versus esse desumtos: verum ut taceam ἐν φλοιοῖς κεκομμένα γράμματα haud satis ad Graeci sermonis genium videri conveniens, sine controversia rectum est, quod posui: nam & Glaucus a praestantissimo Viro citatus, κατὰ φλοιοῦ γράμμ' ἐκόλαψε, & quod emendationem meam in tuto collocat, Aristaen. I. Ep. 10. p. 46. εἴθε, ὦ δένδρα, καὶ νοῦς ὑμῖν γένοιτο καὶ φωνή, ὅπως ἂν εἴπητε μόνον, Κυδίππη καλή. ἤγουν τοσαῦτα κατὰ τῶν φλοιῶν ἐγκεκολαμμένα φέροιτε γράμματα, ὅσα τὴν Κυδίππην ἐπονομάσει καλήν. eadem vides, detractâ metri lege, verba: & sane nobilis est praeter ceteras, atque aurea haec epistola, quae propterea majoris est momenti, diligentiorique curâ perpoliri meretur, quod ex Callimachi Cydippe, mutatis in pedestrem orationem versibus, expressa videatur, & contracta: quam meam opinionem non tantum hoc Callimachi distichon extra omnem dubitationis aleam ponit, & elimatus epistolae stylus, in quo color nitet poëticus, & solutis lege verbis musicus subest spiritus: Ovidius etiam, etsi suo ingenio satis dives & contentus, si conferre libuerit, quaedam imitatus fuisse deprehendetur. Hemsterhus.

Eleg. XIX.

Pag. 176. v. 7. *Illic Phylacides jucundae conjugis heros:* col. *a.* post haec verba, *Hyginus fab.* 103. & 104. adde:] vide & Vinet. ad Auson. Cup. cruc. v. 35.

Ibid. ad eund. v. 7. col. *b.* post haec, *Ovid. Epist.* XIII. 35. adde:] quo in loco *Phylaceïdes matres* in *Phylleïdes* non esse cum Heinsio mutandum, monet Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 427.

Pag. 178. Eleg. XIX. v. 15 *Quarum nulli tua fuerit mihi, Cynthia forma Gratior:*] *Harum* legebat etiam Francius, qui hinc confirmabat conjecturam suam, qua supra, El. XV. 35. *Hos tu jurabas* praeferebat, pro *Quos.*

Ibid. ad v. 16. *& tellus hoc ita justa sinat* post haec *intelligere notavit*, adde:] Coelius Rhodiginus Lib. XXIII. Lect. Antiq. cap. 19. existimabat respicere Propertium ad Menandrum, qui δίκαιον γήδιον vocat justam terram, quae tantum & amplius reddit, quantum accepit.

Pag. 179. Eleg. XIX. v. 18. *Cara tamen lacrimis ossa futura meis.* col. *b.* post haec verba, *quis ferat?* adde:] sive *meis* vel *tuis* legatur, utrumque Francio durIusculum videbatur. sed *lacrimis* &c.

Ibid. ad eund. v. 18.] *Cara tamen simulacro ossa futura meo*, i. e. *imagini* tentabat Eldikius.

Ibid. v. 19. *Quae tu viva mea possis sentire favilla*,] Eldikius: *Quum* tu viva *meam* possis *sepelire favillam.*

Ibid. ad eund. v. 19.] Valeat Aurati conjectura prae codicum consensu: *viva* vim habet, nam modo, *longae fata senectae*, & in hoc ipso disticho clarior est Propertianae favillae ac mortis oppositio. Hemsterh.

Eleg. XX.

Pag. 183. Eleg. XX. v. 4. *Crudelis Minyis dixerit Ascanius.* col. *a.* post verba, *testimonium perhibebit*, adde:] & sic idem Scaliger apud Catull. Ep. 85. de Arrio, emendabat *Sic maternus avus dixerit, atque avia.* & eo sensu *Dicere* Lib. IV. El. 7. 46. *Dicet damnatas ignea testa manus.*

Ibid. Eleg. XX. v. 6. *Thiodamanteo proximus ardor Hylae.* col. *b.* post haec verba, *ad Lib.* III. *Georg.* v. 6. adde:] *Proximus ardor Hylae*, id est, qui forma non inferior esset Hyla. ut recte exponit Cl. Heynius ad Tibull. p. 161. Ed. sec.

Pag. 184. Eleg. XX. v. 8. & 11. *Huic tu, sive leges, —— Nympharum semper cupidas defende rapinas.*] Pocchus habet: Hunc *tu, sive leges —— Nympharum semper* cupidis *defende* rapinis.

Pag. 185. Eleg. XX. v. 13. *Ne tibi sit duros montes, & torrida saxa* col. *b.* post haec, *edd. vetustioribus*, adde:] quod Francio etiam videbatur simplicius.

Ibid. ad eund. v. 13. post *lacus* sequuntur. adde:] eum vide in notis ad h. l. & ad Paneg. Vet. pag. 300.

Pag

Pag. 188. Eleg. XX. v. 26. *Hunc super & Zetes, hunc super & Calais* col. *a.* post haec verba], *tibi adde pennas*, adde:] Oppianus II. Cyneg. 623. Παῖδε Βορειάονε Ζήτης Καλαΐς τε. ubi de his Boreae filiis, ex raptu Orythiae natis, vide Rittersh.

Ibid. Eleg. XX. v. 27. *Oscula suspensis instabant carpere plumis*, post haec, *adjentitur Broukhusius* adde;] & sic Francius.

Pag. 189. Eleg. XX. v. 31. *Jam Pandioniae cessat genus Orithyiae:*] Orithyian a Borea raptam ad Ilissum fluv. tradit Pauſ. Lib. I. c. 19. vid. Inscr. insignis columnae, Herculis acta continentem, apud Donium Cl I. pag. 34.

Pag. 193. *Eleg.* XX. v. 44. & seqq. *Innixus dextro plena trahens humero.*] Hic ego non diffiteor elegantissimam esse N. Heinsii correctionem, dignamque videri, quae a Propertio fuerit profecta: tantum non formulae locum habet apud Latinos, *humero exserto*, qua in locutione illustrandâ omnium diligentiam superavit Jos. Wasse ad Sallust. B. C. p. 133. 134, quamobrem facile patior, venustum hoc perspicacis ingenii specimen in nostis extare; verum, ut e vestigio in ipsum Propertium inferatur, renuit negitatque Sabellus: neque enim vulgata lectio, a qua nulli codices dissident, tam videtur inepta, tam omni commodo sensu destituta, ut ex occupatis injuriâ sedibus suppositítii foetus more exturbari debeat: nam quid in istis, quaeso, vel Propertium vel Latinam linguam dedecet,

Innixus dextro plena trahens humero.

scilicet hoc Propertio negabimus, ut *humerum* pro brachio ponat: ego sane nihil a suâ libertate, quae tantopere placet, alienum fecisse puto; deinde Apollonium in oculis habuisse, cum haec pangeret Propertius, vere Scaliger & Rutgersius observarunt: atqui Apollonius, quod nec Scaligerum praeterit, hic habet, λέχριος ἐπιχριμφθείς. id autem significat, obliquato corpore proclinatus, alterâ manu ut inniteretur, alterâ, pone dextram, aquam hauriret: hunc proni corporis, & in dextram partem inclinati habitum tam opportune praepingit vetus Propertii lectio, ut ego, haud secus ac Gronovius, acerrimus Latini sermonis judex, facile sim hoc Catone contentus. Eundem praestantissimum virum pepulit in sequentibus divina, me si roges, Rutgersii emendatio: Operae pretium erit, venustissime Vlaminge, ut sine molestiâ judicium feras, ipsos versus adducere:

Prolapsum leviter facili traxere liquore,
Tum sonitum, rapto corpore, fecit: Hyla,
Cui procul Alcides iterat; responsa sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.

qui modum numerosque elegiaci apud Graecos metri habent exploratos, vix a se poterunt impetrare, quin in Rutgersii sententiam pedibus eant: transitus ille & παρέκβασις εἰς τὸν ἐπόμενον στίχον *Hyla, cui procul Alcides iterat*, prorsus genii Graeci, quem, ut ubique Propertius, sic isto praesertim in carmine aemulatur: vid. v. 26, 27. tum illud etiam percommode cadit, quod sonitum rapto corpore fecit, de sonitu prolabentis in aquam Hylae intelligi debeat, cum alias expônere necesse habeant, clamorem dedit, vocem misit Hylas: quod, quantumcumque magnus Gronovius contendat, non perficiet, quin durum videatur, & abhorrens: non adeo Propertii vena exaruerat, ut, hoc si voluisset dicere, verbis non multo magis propriis & accommodatioribus expressisset: porro quantum in illo venustatis: *responsa nomen refert*, figura vel inprimis Propertiana, de qua post plura nobis erunt dicenda: Herculi iteranti, *Hyla, Hyla*, Echo nihil aliud resonat, & responsi vice refert, quam id ipsum nomen, Hyla, Hyla. Ego caussam dicere non nolui, cur Rutgersiana correctio, ipsâ mutationis facilitate commendabilis, mihi mirifice arrideret: quod si quis ab opinione meâ discedere, vulgataeque lectioni subscribere maluerit, nullus equidem intercedo, quippe qui certum habeam, gustu quodam in percipiendis Veterum elegantiis exercitato haec talia potius dijudicari, quam conquisitis studiose argumentis. Hemsterhus.

Pag. 196. Eleg. XX. v. 49. *Cui procul Alcides iterat responsa:* col.] *a.* post haec verba, *fontibus aura refert.* adde;] & hinc ab Herculo frustra Hylam toties clamante venit Graecorum proverbium Ὕλαν κραυγάζειν, de quo vide Proverbia, ex Suida collecta, Cent. XIII. 77. & XIV. 7.

Eleg. XXII.

Pag. 199. Eleg. XXII. v. 3. *Si Perusina tibi patriae sunt nota sepultae* col. *a.* post haec, *Epod.* IX. *v.* 26. adde;] sic Cannas *tumulum Hesperiae* dixit Silius Italicus Lib. I. 50. ubi vid. Drakenb.

Pag. 199. v. 6. *Sis mihi praecipue pulvis Etrusca dolor.* col. *b.* post haec verba, *Anthol. Lat. pag.* 32. & 147. adde;] & Lambin. ad Lucret. IV. 924. pro, *Sis* Ferrarii liber habet, *Quae.*

Pag. 200. v. 10. *Me genuit, terris fertilis uberibus.* col. *b.* post haec, *retulit uberes*, adde:] vid. Dorleans ad Tacitum pag. 144.

AD LIB. II.

ELEG. I.

Pag. 201. v. 3. *Non haec Calliope, non haec mihi dictat Apollo*, col. *a.* post haec, *repudiatum fueris*, adde:] & hanc lectionem, *dictat*, adstruit Cl. Schraderus cap. V. Emend. loco Boëthii Phil. I. M. 13. Ecce mihi lacerae *dictant* scribenda Camenae.

Pag. 202. Eleg. I. v. 3. *Sive illam Cois fulgentem incedere totis*, col. *b.* post haec, *cod. Vossiano*, adde;] & Livineji Vaticano.

Pag. 203. Eleg. I. v. 7. *Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos.*] V. Huetii notas ad Anthol. Gr. pag. 45.

Pag. 203. Eleg. I. v. 9. *Sive lyrae carmen digitis percurrit eburnis,*] *lyra* legendum: Ovidius ab ipso Broukhusio adductus: Dum ferit Ausonia carmina culta *lyrâ*. Mox si *regat* scriptum foret, ego quidem illud *premat* minime desiderarem, infra Eleg. 25, 80. Graeci χεῖρα ἐπιβάλλειν & χειρεθετεῖν vocant: Saepius Artemon apud Athen. XIV. p. 637. HEMSTERH.

Pag. 204. ad eund. v. 9. col. *b.* post haec, *poëtis dicuntur. vide.* adde:] Bentlej. ad Horat. Lib. I. od. 13. 2. & Cuningham. Anim. ad Horat. Bentlej. cap. XIV. p. 249. & seqq.

Pag. 204. Eleg. I. vs. 10, *Miramur, faciles ut premat arte manus* in not. col. *b.* post haec, *Anth. Lat. p.* 709. adde:] & plura de hoc loco apud Struchtmeyer. Animadv. Critic. Lib. II. cap. 1. p. 88-90. qui legebat.

> *Sive* lyra carmen *digitis percussit eburnis*,
> *Miramur faciles ut* regat *arte manus.*

adde Cl. Schrad. Emend. p. 114. & 114.

Pag. 206. Eleg. I. vs. 19. *Non Ossan Olympo Inpositum, ut coelo Pelion esset iter.* in not. col. *a.* post haec verba, *pro ad coelum.* adde:] v. ad Valer. Fl. I. 565. *durum vobis iter & grave coeli Institui.* ubi & in aliis, *coelo.*

Pag. 207. Eleg. I. v. 28. *Aut canerem Siculae classica bella fugae.*] vid. Rutgers. I. Var. Lect. cap. 15. pag. 65.

Pag. 208. Eleg. I. v. 31. *Aut canerem Aegyptum & Nilum, quum tractus in urbem &c.* in not. col. *a.* post haec, *lentior ibat aquis.* adde;] ceterum Cl. Schraderus Emend. p. 115. trajectis voculis legit:

> Aut *Ptolemaeeae litora capta Phari.*
> Et *canerem Aegyptum & Nilum.*

ne Aegyptus a Pharo disjungatur.

Ibid. Eleg. I. v. 34. *Actiaque in Sacra currere rostra via.* adde:] *Actiaca in Sacra* male adfert D'Orleans ad Tacit. p. 191.

Pag. 209. Eleg. I. vs. 37. *Theseus infernis, Superis testatur Achilles, Hic Ixioniden*, in not. col. *a.* post haec, *locis intellexisse*, adde;] forte cogitabat illud Virgilii VI. Aen. 781. de Romulo,

> *Et pater ipse suo Superum jam signat honore.*

& in eadem sententia fuisse videtur Muretus, qui notat, *Achillem ad Superos propter virtutem evectum esse.* Sed *superare* &c.

Ibid. Eleg. I. v. 40. *Intonet angusto pectore Callimachus*, in not. col. *b.* post haec, *meoque primo.* adde;] licet id retinendum censuerit Ayrmannus.

Pag. 210. Eleg. I. vs. 42. *Caesaris in Phrygios condere nomen avos.* in not. col. *b.* post haec, *ab hoc loco aliena sunt*, adde:] nam apud Horatium Lib. II. Epist. I. 16. meliori jure *numen* recepit, & multis exemplis adstruxit Bentlejus, ubi *numen* de vivente adhuc Augusto dicitur. vide etiam Oudend. ad Lucan. VII. 459. Sed *condere* &c.

Pag. 211. Eleg. I. vs. 46. *Qua pote, quisque in ea conterat arte diem.* in not. col. *b.* post haec; *pag.* 215.-218. adde:] & Cel. Valkenarium in diatrib. ad Euripid. Fragment. Dramat. perdit. cap. VIII. frag. 76.

Ibid. Eleg. I. vs. 47. *Laus in amore mori, laus altera, si datur uno Posse frui &c.* post haec, *altero in uno.* adde:] in sequentibus autem versibus hujus & aliarum Elegiarum, ipsisque Elegiis retinendum esse antiquum veterum editionum ordinem censebat Ayrmannus.

Pag. 211. Eleg. I. v. 49 & 50.

> *His saltem ut tenear jam finibus: aut mihi si quis*
> *Venerit alter amor, acrius ut moriar.*]

pro, *saltem* Fr. Puccius legendum conjecit, *precor*, quod agnoscit quoque Pocchus; in fine autem longi versus pro *si* Puccius emendaverat *ne*, atque ita legere jubet Pocchus & Ferrarius.

Ibid. Eleg. I. vs. 60. *Solus amor morbi non amat artificem.* in not. col. *b.* post haec, *non amat artificem.* adde:] conf. Cl. Schrad. Emend. c. VI. p. 117.

Ibid.

Ibid. Eleg. I. *ad eund.* v. 60. post haec verba, *Jacere pulvillos amant.* adde:] vide Bentlej. ad Lib. I. Sat. 4. 87. & ad Lib. I. Epist. 14. 9.

Pag. 213. Eleg. I. v. 61. *Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon:*] vid. Ovid. V. Trist. 2. 13.

Ibid. Eleg. I. vs. 62. *Phoenicis Chiron lumina Phillyrides.* lin. ult. post haec verba, & D'Orvill. secundo. adde:] vide Valkenar. Diatrib. ad Eurip. Fragm. C. XXIV. p. 268.

Pag. 214. Eleg. I. v. 63.

Et Deus exstinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patriis Androgeona focis.]

ad hos versus notatur in libro Ferrarii: Alius sic ex cod. vet.

Fertur & *exstinctum Cressis Epidaurius herbis.*
Hippolytum *patriis* restituisse *focis.*

Pag. 215. Eleg. I. v. 69. *Dolia virgineis idem ille repleverit urnis*] *ulnis*, habet Pocchus.

Pag. 217. Eleg. I. vs. 83, *Maecenas, nostrae spes invidiosa juventae*, in not. col. *a.* post haec verba, *flagret nostra juventus.* adde:] sic *nostri* pro Romanis saepe, vide Bentlej. ad Horat. III. 6. 10.

ELEG. II.

Pag. 221. v. 11. *Ac veluti primo taurus detractat aratro* &c.] Horat. II. od. 5.

Nondum subacta ferre jugum valet
Cervice, nondum munia comparis
Aequare, nec tauri ruentis
In Venerem tolerare pondus.

Ibid. Eleg. II. *ad eund.* v. 11. in not. col. *b.* post haec, Lib. I. *Sylv.* 2. 45. adde:]. his autem versibus Guyetus illustrat illa Terentii Heaut. V. 5. v. 14. *haec, dum incipiat, gravia sunt, dumque ignores: ubi cognoris, facilia.*

Pag. 222. Eleg. II. v. 14. *Dehinc domiti post haec aequa & iniqua ferunt.*] de voce *dehinc* in unam syllabam contracta vide Bentl. ad Horat. Epod. XVI. v. 65.

Pag. 223. Eleg. II. v. 20. *Lilia non domina sint magis alba mea.*] Puccius emendaverat, *domina* ut *sint*, & hoc Pocchus suppeditat.

Pag. 224. Eleg. II. v. 25. *Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.*] Puccius restituit: *Nec si quando Araba lucet bombyce puella*, eandemque scripturam adnotat Pocchus.

Pag. 225. Eleg. II. vs. 29. *Et quantum, Aeolio quum tentat carmina plectro* col. *b.* post haec, verba, adstruebat loco Claudiani. adde;] Epithal. Honor. v. 235.

Pag. 228. *Eleg.* II. v. 35 & 36.

Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
Aureus argutum sternuit omen amor.]

fratris tui membranae, *Non tibi* &c. *Aridus sternuit*, quod & Scaliger ex suo codice notavit sine interrogatione. primum non dubito, quin legi debeat, *Nam tibi nascenti* &c. illo usu particulae perquam eleganti: nihil est mirum, tantis te dotibus tamque egregiis excellere, *nam tibi nascenti sternuit omen Amor*: deinde non dissimulo, haud paulo mihi meliorem videri vulgata lectionem illam, quam Pontanus ex Macrobio concinnatam rationibus haud poenitendis fulcivit: Epitheton illud *aureus*, quantumcunque metalli pretiosissimi titulo praefulgeat, si cum altero comparetur, hic certe longe deterius est: etenim ad sententiam poëtae juvandam nihil habet praecipui, cum contra *Candidus* non nudum quoddam ac gratis sonorum sit epitheton, verum opportune significet Amorem faventem ac propitium, quod quam suo loco sit positum, ubi fausti ominis fit mentio, non est cur multis porro non me praeterit, quam interpretationem recipiat *argutum omen.* Sed hoc equidem contendo, argutius hic poni & multo venustius, *augustum omen*: considera quaeso, sequentia, *Haec tibi contulerunt coelestia munera Divi* &c. jam me verum dixisse fateberis: istae dotes tantae in Cynthiam ab ipsis Diis collatae, neque humani partus dona, merebantur profecto *augustum omen.* ceterum, quem saepe solet, expressit Noster. Eid. VII 96.

Σμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον. ——

ibique mox sequitur:

Ἐσθλὸς ἀνὴρ μέγ' ἄριστος, ὃν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδειν
Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι.

quod tu cum istis compone, *Par Aganippaeae ludere docta lyrae.* Eid. XVIII, 16.

Ὄλβιε γαμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
Ἐς Σπάρταν.

ubi mirifice positum *ἀγαθός τις*, sive cum D. Heinsio capias *ἀγαθὸν δαίμονα*, sive, quod mihi potius probatur, virum probum & *θεοφιλῆ*, cu-

jus ministerio Dii non nolint omen alicui faustum significare. HEMSTERHUS.

Pag. 228. Eleg. II. *ad eund.* vs. 35 *Num tibi nascenti primis mea vita, diebus, Aureus argutum sternuit omen amor.*] in not. col. *a.* post haec verba, Guyetus, *Quam tibi.* adde; *Nam tibi*, Ayrmannus. *nascendi*, Wopkensius Obs. Miscell. Tom. X. p. 48.

Ibid. ad eund. v. 36. vid. Cl. Schradero Emend. p. 120.

Pag. 230. Eleg. II. vs. 39. *Gloria Romanis una es tu nata puellis: Romano accumbes prima puella Jovi.*] in not. col. *b.* post haec, *probare non possum*, adde: nihil emendandum, & *Romano loco* per Hypallagen pro *Romana accumbat primo puella loco*, vel *Romano toro*, legendum censet Struchtmeyerus Anim. Crit. Lib. II. cap. I. pag. 92.

Pag. 232. Eleg. II. v. 43. *Hac ego nunc mirer si flagret nostra juventus?*] Puccius correxit: Hanc *ego, nunc mirer, si flagret nostra juventus?* quod etiam Pocchus agnoscit, & confirmat ipse Propertius Lib. I. Eleg. XIII. v. 23. *Nec sic coelestem flagrans amor Herculis Heben*, vide Forcellin. Lexic. Latin.

Pag. 233. Eleg. II. vs. 49. & 50.

Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
Vel Priamo belli causa probanda fuit.]

Propertius aliorum commentis foedatus, cui, si veterem lectionem (*Vel Priamus*) servamus, ingenii sui sententiaeque ratio multo melius constat: miratus fuerat, cur puellae forma Europam, Asiamque lento bello collisisset: nunc adhibitâ in consilium Cynthiae pulchritudine, Paridem ac Menelaum juxta pro sapientibus habet, hunc, quia raptam Helenam reposcebat, illum, quia reddere negabat: & sane facies istiusmodi digna, pro quâ tum Achilles, Graecorum, qui ex Europâ venerant, omnium fortissimus, tum Priamus, florentissimi in Asiâ Imperii Rex, obirent, causa belli justa & probanda. quid videtur? Satinne haec concinne cohaerent? an etiamnunc praeposterae liberalitatis & aliena Propertio donantis caussam esse probandam existimabis? Passeratius a vero parum abfuit. HEMSTERHUS.

Pag. 234. *Eleg.* II. v. 52. *Hic dominam exemplo ponat in arte meam.* in not. col. *a.* post haec verba, *in deliciis*, adde:] & Salmas. ad Hist. Aug. pag. 32. qui *inante* pro *ante* capit.

Ibid. Eleg. II. v. 53. *Sive illam Hesperiis, sive illam ostendet Eois.*] in not. col. *b.* post haec verba, — *forma secunda redit*, adde:] eo tendebat, etiam Janus Dousa Pater, quum in fronte editionis Canteri Plantinianae adscriberet, se acumen hujus sententiae Propertianae ad hunc modum constituere maluisse. *Cur haec in terris species divina moratur?* pro *facies humana.*

Pag. 235. Eleg. II. v. 56. *Jupiter, ignoro pristina furta tua.* in not. col. *a.* post haec, *forsperit auctor*, adde:] *imploro* conjecit Eldikius.

Ibid. Eleg. II. v. 58. *Corpore, & incedit vel Jove digna soror.* post haec verba, *ubi vide Guellium*, adde:] & Cl. Schraderum in Anim. ad Musaeum cap. VII. pag. 171.

Pag. 237. Eleg. II. v. 63. *Mercurio & sanctis fertur Boebeïdos undis Virgineum Brimo composuisse latus.* in not col. *a.* post haec verba; *Sylv.* 2. 109. adde:] sed *Sais* fuit nomen ipsius oppidi in Aegypto, in quo quidem colebatur Minerva, non sub nomine *Saidis*, sed *Neithae*, ut docuit Jablonski in Pantheo Aegyptiaco Lib. I. cap. 3. errarunt igitur, qui hic *Saidis* nomen Minervae obtruserunt.

Ibid. Eleg. II. *ad eund.* v. 63. col. *b.* post haec pag. 666. *Ed. Almelov.* adde:] sic *Ossaeae rupes*, ab hoc monte Ossa, Lucano VII. 483. ubi alii *Oetaeae.*

Pag. 238. Eleg. II. v. 67. *Hanc utinam faciem nolit mutare vetustas.* in not. col. *b.* post haec verba, *nil nisi nomen retineo*, adde:] vide Steph. Stephan. ad Saxon. Gramm. Lib. VI. Hist. Danic. p. 149.

Pag. 239. Eleg. II. v. 68. *Et si Cumaeae saecula vatis aget.* in not. col. *a.* post haec verba, *tu quoque Deiphoben*, adde:] hinc *Sibylla* pro muliere valde annosa, & *Sibylla vivacior* proverbii vicem obtinet. vid. Brodaeum ad Lib. III. Anth. Graec. Tit. XII. N. 18. p. 331.

ELEG. III.

Pag. 239. Eleg. III. *Multa prius dominae* &c. in not. col. *b.* post verba, *confusionis vitandae caussa.* adde:] de hujus loci connexione vide & Cl. Schrad. Emend. p. 119.

Pag. 241. Eleg. III. v. 7. *Nam cui non ego sum fallaci praemia vati*, col. *b.* post haec verba, *somnia versat anus*, adde:] & hoc firmatur alio Martialis loco ex Lib. XI. Ep. 50. *Expiet ut somnos garrula saga tuos.*

Pag. 241. Eleg. III. v. 12. *Quid tibi tam parvi litoris unda nocet?*] pro *tam* Puccius emendavit, *jam.*

ELEG.

Eleg. IV.

Pag. 244. Eleg. IV. v. 4. *Et nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit.* in not. col. *b.* post haec verba, alio *trajice tela tua.* adde:] quem locum imitatus est Strozza filius, Lib. I. Amor. ubi loquitur Cupido pag. 64. b. ed. Ald.

Haec olim memorare dabo, nec parva sequetur
Gloria; nunc alio *te mea tela vocant.*

Pag. 245. Eleg. IV. v. 9. *Nunc est ira recens; nunc est discedere tempus.* in not. col. *b.* post haec verba, *merito inprobat Broukhusius.* adde:] Cl. Schrader. Emend. p. 118.

Pag. 246. Eleg. IV. v. 21. *Nec tibi perjuro scindam de corpore vestem.* in not. col. *b.* post haec verba; *in Voss. quarto.* adde:] quod probat Cl. Schrad. Emend. p. 121.

Pag. 247. Eleg. IV. v. 26. *Cujus non hederae circuiere caput.* in not. col. *b.* post haec verba, *hederae sequaces.* adde:] quod imitatus est Macrobius Lib. I. Saturn. cap. 19. de Bacchi simulacro: *quum thyrsum tenet, quid aliud quam lateris telum gerit, cujus mucro hedera lambente protegitur.*

Eleg. V.

Pag. 250. Eleg. V. v. 5. *Nec quae deletas potuit componere Thebas.* in not. col. *a.* post haec verba, *quam disjectas*, adde:] idem Schraderus videtur *voluit* malle ex codice Vulpii Bononiensi, quam *potuit.*

Ibid. El. V. *ad eund.* v. 5. col. *b.* post haec verba, *Ep. 4. vide &*, adde:] Coel. Rhodigin. Lib. XIV. Lect. Antiq. cap. 15. &.

Ibid. Eleg. V. v. 5. *Oscula ne desint, qui tibi jure ferant.* post haec, *occasiones pellectus.* adde:] vide Patrui notas ad vitam Tiberii cap. 34.

Pag. 253. Eleg. V. v. 17. *Templa Pudicitiae quid opus statuisse puellis?* in not. col. *a.* post haec. de Pudicitiae templis, adde:] V. Tristan. T. I. Comm. p. 437.

Pag. 255. Eleg. V. v. 26. *Tum paries nullo crimine pictus erat.* in not. col. *a.* post haec, *vimine textus erat.* adde:] de istis tabellis vel picturis, turpia amorum schemata exhibentibus, vide Spanheim. Tom. II. de Praest. & Us. Num. pag. 522. seq.

Eleg. VI.

Pag. 259. Eleg. VI. v. 8. *Quam possem nuptae perdere amore faces.* col. *a.* post haec verba, Heinsius *in adversariis*, adde:] in Not. pag. 239.

Ibid. ad v. 9. *Anne ego transirem tua limina clausa maritus:* post haec, *libri sui margine*, adde:] quod firmari potest ex illis, quae notat Bentlejus ad Horat Lib. I. od. 12. 35.

Pag. 259. Eleg. VI. v. 11. *Ah mea tum quales caneret tibi tibia somnos*,] N. Heinsius intervenit, ne veterem & plane venustam lectionem hic legeremus: nimis eum certe fastidiosum esse oportet, cui distichon illud non sapiat:

Ah mea tum quales caneret tibi, Cynthia, somnos,
Tibia, funesta tristior illa tuba.

Tu *caneret* praegnanti potestate cape, canendo faceret & conciliaret, cujus generis exemplorum ingens apud utriusque linguae Scriptores est copia. Tum in hoc πάθει vehementius exprimendo ipsius Cynthiae nomen tam concinne poni, ut, si sustuleris, magna venustatis pars intereat, quis non animadvertit? HEMSTERHUS.

Pag. 261. Eleg. VI. v. 15.

Quod si Romanae comitarent castra puellae,
Non mihi sat magnus Castoris iret equus.]

Paulo etiam post v. 15. Scaligeri correctionem, Heinsianae anteponere non vereor; quippe quae aptius prioribus versiculis jungatur, & sententiam rotundiorem efficiat: supra conditionem est meae sortis gnatos praebere patriis triumphis; de nostro sanguine miles nullus in castra mittetur: quod si Romanae puellae castra frequentarent, Non mihi sat magnus &c. Experire jam, si placet, an aeque commode sensus in Heinsiana lectione procedat. Nec nulla est pristinam lectionem defendendi facultas, dummodo *comitarent* scribatur, ut *vera* castra Propertius opponat umbratili Amoris militiae; nam Passeratii in contrariam plane partem abeuntis opinio abhorret: sed hac quidem in re, quoniam ipse mihi diffido, contendere non lubet. Ceterum, quin ad L. Juliam haec Elegia pertineat, ne ulla supersit amplius dubitandi ratio, eruditissima perfecit viri consultissimi J. G. Heineccii cura; is idem versiculum illum *Uxor me nunquam* &c. contra quam vulgus interpretum capere solet, peracute exponit laudatissimi operis p. 47. quae verba quin hic exscriberem, praeterire non potui. HEMSTERHUS.

ELEG. VII.

Pag. 264. Eleg. VII. v. 7. *Hic olim ignaros luctus populavit Achivos*, in not. col. *b.* post haec verba, *sibi constat, honestum*, adde:] Seneca Lib. I. de Clem. 19. *Noluit illum natura nec saevum esse, nec ultionem magno constantem petere.*

Pag. 265. Eleg. VII. v. 17. *Ille etiam abrepta desertus conjuge Achilles* col. *b.* post haec verba, *repetita per arma est*, adde:] *allucere* enim proprium hac in re verbum esse, docet Graevius ad Cic. V. Verr. c. 13 p. 321.

Pag. 266. Eleg. VII. v. 19. *Viderat ille fugas, fractos in litore Achivos*] Memorantur Codices, qui praeferant, *Viderat ille Phrygas* &c. hoc filo ad Propertianam manum perveniri posse existimo: Tu etiam atque etiam considera, hic versiculus an felicissimâ Poëtae nostri venâ sit indignus:

Viderat ille Phrygas, fractis, in litore, Achivis.
Fervere & Hectoreâ Dorica castra face.

conf. N. Heinf. ad Ovid Her. I. 42. sane, quid Achilli, heroi praeferoci, magis intolerandum videri potest, quam, fractis Achivis, Phrygas, navium stationi imminentes in litore conspicere: istos tamen hostiles insultus & furentis Hectoris faces generosus animus ut impune transmitteret, ereptae Briseïdis dolor imperavit. HEMSTERHUS.

Ibid. Eleg. VII. *ad eund.* v. 19. Cl. Wassenbergio non secus ac Fruterio simplicitate sua se commendabat: *fuga fractos.* quod comparabat cum Virgiliano XII. 1.

Turnus ut infractos adverso Marte Latinos
Defecisse videt.

& cum Homeri loco Iliad. 300-370. unde haec sumta sunt.

Pag. 267. Eleg. VII. v. 21. *Viderat informem multa Patroclon arena.* in not. col. *a.* post haec verba. vide illic notas, adde:] Silius Ital. IV. 241. *Ictu quadrupedis fulva porrectus arena.*

Ibid. ad eund. v. 21. post haec; Lib. II. Sat. 2. 112. adde:] idem apud Lucan. Lib. VIII. 442. *si regna times porrecta sub Austro* pro *projecta.*

Pag. 268. El. VII. v. 27. *Inferior multo quum sim vel matre, vel armis*, in not. col. *a.* post haec verba; *multum in D'Orvill.* adde:] quod non penitus rejiciendum, quia saepe *multum* comparativis additur pro multo. vid. J. Vorst. ad Sulpic. Sev. Lib. I. c. 7. pag. 23.

Pag. 270. Eleg. VII. v. 41. *Penelope poterat bis denos salva per annos.* col. *a.* post haec verba, *conjecerat Marklandus*, adde:] eandem lectionem variantem notaverat etiam Latin. Latinius, monente Cl. Schradero.

Pag. 271. Eleg. VII. v. 51. *Foedavitque comas, & tanti corpus Achillei*,] *Siccavitque* habet etiam Ferrarii liber. ceterum in initio notae pro, *Siccavitque comae*, lege, *Siccavitque comis.*

Ibid. Eleg. VII. v. 58. *Quum tibi nec Peleus aderat, nec caerula mater*, in not. col. *a.* post haec, *quod & Guyeto placebat*, adde:] & Douzae & Cl. Schradero Emend. p. 123.

Pag. 272. Eleg. VII. v. 59. *Quin etiam multo duxisti pocula risu*,] *ducere pocula* pro haurire, frequens. v. Oud. ad Lucan. IV. 199.

Pag. 273. Eleg. VII. v. 63. *Haec mihi vota tuam propter suscepta salutem*, in not. col. *b.* post, *utitur ille meis*, adde:] & sic eleganter pro psittaco suo aegrotante *vota* suscepisse Corinnam fingit Ovidius II. Am, El. 6. 43.

Quid referam timidae pro te pia vota puellae,
Vota, procelloso per mare rapta Noto.

Pag. 275. Eleg. VII. v. 69. *Sed vobis facile est verba & componere fraudes.* in not. col. *a.* post haec verba, *simulata pace, ubi vide*, adde:] sic *vultus componere famae* Tibullo IV. 7. 9.

Ibid. Eleg. VII. *ad eund.* vers. post haec, *quem vide p.* 179 adde:] illustrat hoc dictum de feminis Coelius Rhodiginus Lib. XIV. Lect. Antiq. cap. 14.

Pag. 275. Eleg. VII. v. 71. & seqq.

Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto;
Quam cito foeminea non constat foedus in ira,
Sive ea causa gravis, sive ea causa levis.]

pulchre hinc imitationis, sed variata comparatione, colorem desumsit Livinus Meyerus Lib. II. de Ira pag. 54.

Non magis adparet variata coloribus Iris,
Solis ab adversis cum rubet arcus equis:
Quam varie dubia facies mutatur in ira,
Formaque diversas accipit una notas.

Pag. 277. Eleg. VII. v. 85. *Et sua cum miserae conmiscuit ossa puellae*, in not. col. *b.* post haec verba, *pro puellae ossibus*, adde:] ut in Inscr. antiqua apud Gruter. P. DCCXV. 10.

OSSA MEA IN ARAM MIXTA CVM FILIAE (nempe OSSIBVS) VNA REQUIESCVNT.

Pag.

Pag. 278 Eleg. VII. v. 91. *Sidera sunt testes & matutina pruina* &c. usque ad finem Elegiae.] Hos versus alieno loco positos, vel singulare carmen constituere censet Cl. Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. p. 76. separatam Elegiam, e quatuor tantum distichis constantem, fuisse vix opinor, sed non incommode adjici posse ad finem Elegiae XIII. hujus Libri.

Eleg. VIII.

Pag. 281. Eleg. VIII. v. 16. *Pierides, magni erit oris opus.*] *erat*, quod Broukhusius edidit, minime respondet vicinis; requirebatur enim *est*; Propertius autem, ni fallor, dederat —— *magni nunc* eat *oris opus.* sic L. III. 1. 8.

Exactus tenui pumice versus eat.

Eleg. IX.

Pag. 288. Eleg. IX. v. 5. *Fecit & humano corde volare Deum.* in not. col. *a.* post haec; *ἀνθρωποειδῆ.* adde:] quod tamen melius expressum iri judicabat Eldikius, si legeretur:
Fecit & humano hic ore *volare Deum.*

Pag. 290. Eleg. IX. v. 8. *Si pudor est, alio trajice tela tua.*] simili colore in Meleagri Epigr. 108. in fin. ad Cupidinem,

Ἀλλ' ἴθι δυσκίνητε· λαβὼν δ' ἐπὶ κοῦφα πέδιλα,
Ἐκπέτασον ταχινὰς εἰς ἑτέρους πτέρυγας.

id est Grotio interprete,

Jam restator abi: pedibus talaria necte,
Inque alios alas plaudere disce tuas.

Pag. 291 Eleg. IX. v. 21. *Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet?*] Puccius substituit, *prodideris.*

Ibid. Eleg. IX. v. 23. *Quae caput & digitos & lumina nigra puellae,*] pro *Quae* Puccius corrigit *Quum*; Pocchus autem habet variantes lectiones, *qui*, & in sequenti pentametro *canat*, vel etiam *quum.*

Eleg. X.

Pag. 295. Eleg X. v. 17. *Quandocunque igitur nostros nox claudet ocellos.*] Jam summopere mirari subit, usquam ab Heinsio discessisse Broukhusium: quid, quaeso, causae dicet, cur *mors* mutandum videatur in *nox*? immo, sequitur statim apud Nostrum:

Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.

unde liquet, probam & veram esse Heinsii correctionem: ea lex si statuatur, ut intra quintum sextumve versum in Poëtis idem vocabulum recurrere non debeat, quantum adhuc Criticis laboris est exhauriendum: non jam loquor de hoc artificioso repetitionum genere, a quo saepius tota sententiae venustas ac vigor pendet. Sed plane retinendum *mors*, quod tanto suavius est, quia mors apud Poëtas non raro personam gerit: vide modo Euripideam Alcestidem. Porro haec cum superioribus incommode satis cohaerere Broukhusio libens adsentior: verum quem in locum opportuniorem migrare debeant, nunc subtilius anquirere supersedebo, ne justo longiorem tibi fabulam contexam, & hac epistolari libertate abuti videar: illud autem, quod in propinquo positum est, monere non gravabor, sedecim praecedentes versus si priori Elegiae connectantur, nihil fore omnino, quod ad elegantiam carminis desiderari queat. Hemsterhus.

Pag. 296. Eleg. X. *ad eund.* v. 17. *Quandocunque igitur nostros nox claudet ocellos*, col. *b.* post haec verba, *& ordini restituenda*, adde:] ab Hemsterhusio in diversa etiam abit Cl. Schrad. Emend. p. 126.

Pag. 297. Eleg. X. v. 19. *Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa*, col. *a.* post haec, *plura dabunt*, adde:] Lipsius Lib. I. Elect. cap. 29.

Pag. 298. *Eleg.* X. v. 25. *Sat mea sat magna est si tres sint pompa libelli:*] Puccius in margine exemplaris legendum conjiciebat: *Sat sit magna mei* si tres sint pompa libelli.

Pag. 300. Eleg. X. v. 39. *Tu quoque, si quando venies ad fata, memento Hoc itere ad lapides cana venire meos*, col. *b.* post haec, *secutis vetustiorib. edd.* adde:] & hanc lectionem exponit Bchotius Lib. III. Apoph. 4. pag. 140.

Pag. 301. Eleg. X. *ad eund. vers* 40. col. *a.* post haec, *ac lapides* &c. adde:] pro *lapides* malebat *manes* Eldikius.

ibid. Eleg. X. *ad eund.* v. 40 post haec, *illic notavi*, adde:] frequenter enim adire solebant sepulcra eorum, quos in vita caros habuerant. vide Salmas. ad Capitolin. M. Aurel. Antonin. cap. 3. *pag.* 298. ubi *Hoc itere* etiam adfert.

Pag. 302. *Eleg.* X. v. 45. *Nam quo tam dubiae servetur spiritus horae?*] Puccius restituit *servatur*; Pocchus etiam ait: leg. *servatur.*

Pag. 302. ad v. 46. *Nestoris est visus post tria secla cinis.* col. *b.* post haec verba, *fata tri-*

feclisenex, adde:] cum quo Epigr. Graeco hunc Propertii locum etiam contulit Behot. Lib. III. Apoph. 10.

Pag. 303. Eleg. X. v. 47. *Quis tam longaevae meminisset fata senectae* &c.] formam emendationis Heinsianae *cui si* habet noster Lib. III. El. VI. v. 59.

Cui nunc si qua data est fraudandae copia noctis.

Eleg. XI.

Pag. 306. Eleg. XI. v. 2. *Quum caderent magnae Laomedontis oper.* col. *b.* post haec, *magni Laomedontis ero.* adde:] sic corrige apud Gunther. Lib. IX. v. 350. *& magni metuebant Caesaris iras.* non *magnas.*

Pag. 306. *Eleg.* XI. v. 5. *Nec sic Electra, salvum quum adspexit Oresten,] Nec non Electra,* Ferratius adnotavit.

Pag. 309. Eleg. XI. v. 15. *Atque utinam non tam sero mihi notae fuisset Conditio. cineri nunc medicina datur.* col. *a.* post haec, *stoliditatis esse* adde:] hinc *emeritis* etiam hoc in loco adfert Rhodius in Lexico Scribon. pag. 407.

Eleg. XII.

Pag. 313. v. 2. *Lectule, deliciis facte beate meis!*] imitatus est Janus Secundus Lib. II. El. 8. init.

Lectule, qui dominì lentum sine compare dulci
Pondus habes, nullis conscie deliciis.

Ibid. col. a. post haec verba. *Ald. Rovill. & Gryph.* adde:] quod probat Cl. Schrad. Emend. p. 137.

Pag. 314. Eleg. XII. v. 9. col. *b. Quam multa apposita narramus verba lucerna?* adde:] *narrâmus*, & paullo ante *mutâmus*, pro *narravimus* & *mutavimus*, exponit Guyetus ad Terent. Adelph. III. 3. p. 221.

Pag. 315. Eleg. XII. v. 11. *Non juvat in coeco Venerem corrumpere motu.* adde:] Huetium ad Anthol. Graec. pag. 44. post ejus Poëm.

Pag. 316. Eleg. XII. v. 22. *Viderit hoc, si quam jam peperisse pudet.* col. *a.* post haec, *dicit Heinsius in notis p.* 691. adde:] Ayrmannus Scaligeri emendationem ita distinguebat, *Viderit hoc si quis, jam peperisse putet.*

Pag. 317. Eleg. XII. v. 25. *Atque utinam haerentes sic nos vincire catena Velles.* adde:] *Venus o vincire* Eldikius suis ad me literis, ut El. seq. v. 13. *At tu nunc nostro Venus o succurre dolori.* Mox dele verba: *illa Dea tentabat Cel. R. Venus nempe.*

Pag. 318. Eleg. XII. v. 30. *Verus amor nullum novit habere modum.*] adde versum poëtae veteris οὐκ ἔστ' ἐραστὴς, ὅστις οὐκ ἀεὶ ἐρᾷ. vid. Rittersh. ad Guntheri Ligur. Lib. VII. 333. pag. 140.

Pag. 320. v. 41. & seqq. *Qualem si cuncti vellent decurrere vitam*, &c.] haec Propertiana pulcherrimis, sed oppositis parodiis ad genium Propertii feliciter expressis, aemulati sunt Arn. Deinius & Lipsius. quem vid. lib. III. Antiq. Lect. p. 163. 164.

Ibid. v. 42. *Et pressi multo membra jacere mero.*] imitatus est Virgilium IX. Aen. 336.
— *multoque jacebat Membra deo victus.*

Pag. 322. Eleg. XII. v. 48. *Laeserunt nullos pocula nostra Deos.* adde:] Martialis Lib. X. Ep. 48.

Nec facient quenquam pocula nostra reum.

Tibull. I. 3. 52.

— non me *perjuria terrent*,
Non dicta in sanctos impia verba Deos.

Pag. 324. Eleg. XII. v. 53. *Sic nobis qui nunc magnum spiramus amantes*, col. *a.* post haec, *alitsque Edd. legatur*, adde:] & apud Alb. Eyb. in Margarita Poëtic. cap. XIII. *magna loqui* Tibullo Lib. II. 6. 11. & Ovidio IX. Met. *puduit modo magna locutum.*

Eleg. XIII.

Pag. 331. Eleg. XIII. v. 34. *Nec tetigit campi, nec mea Musa juvat.* col. *a.* post haec, *& mea utroque.* adde:] & sic ex duobus Palatinis legit Gebhardus Lib. III. Crepund. cap. 20.

Pag. 333. Eleg. XIII. v. 42. *Illa, qua vicit, confisus arma manu.* adde:] vid. insignem Rutilii locum Lib. I. Itin. 69 & seqq.

Mitigat armatos victrix Clementia vires,
Convenit in mores numen utrumque tuos.
Hinc tibi certandi bona parcendique voluptas,
Quos timuit, superat, quos superavit, amat.

Pag. 334. Eleg. XIII. v. 49 & 50. *Vidistis moto sonitus procurrere coelo? Fulminaque aetheria desiluisse domo?*] Melius Propertio fore credidit Broukhusius, si Heinsii lectionem restitueret, *moto procurrere coelo*: rationem audi: *Procurrere* verbum est militare, tonitrua vero tela sunt armati Jovis, argute sane, nec tamen nimis apte; nam in exemplis quidem agmina, cohortes procurrunt, non tela, quod tamen ostendi debebat, si hac figurâ tonitrua, sonitusve coelestes procurre-

currere dici possent: miror equidem alteri verbo, *motum coelum*, eundem honorem non fuisse habitum, ut venustas ejus ab usu castrensi repeteretur; solet enim Broukhusius, quippe miles, hinc ductis translationibus mirifice delectari, iis etiam in locis, ubi haud inviti cultissimo Viro istius elegantiae gratiam fecissemus: vide modo, quae de vocabulo *deducere* notantur ad II, 19, 45. Quod si liberalius forte, quam oporteat, concedam, satis castigate dici *tonitrua, fremitus procurrere coelo*, nunquam tamen illius locutionis proprietatem a militum procursionibus derivatum ivero. At verum quam erat in propinquo positum: nam *percurrere* hac eâdem in re auctores habet Lucretium & Virgilium, *procurrere* hactenus nullos: illi quidem, *magnum percurrunt murmura coelum*, &, *ignea rima Percurrit nimbos*; Sed nihil omnino vetat, quo minus Latine dicas, *toto percurrunt murmura coelo*; vel illud Terentii docuerit; *continuo ad te properans percurro ad forum*: verum quid exemplis opus est in re clarâ? Tum illud mihi animadverte, quam opportune & ad ipsam naturam *toto percurrere coelo* dicantur tonitrua, quorum murmur, si violentius intonuerit, revera per totam illam, quae nos cingit, aëris plagam devolvi videtur. Porro singularis quaedam virtus est in vocula *totus*, quae, dum universum aliquod complectitur, vehementiam significat, atque orationi nervos addit: multa suppetunt in hanc rem, sed Propertio solo contentus ero: I, 13, 15. *Vidi ego te toto vinctum languescere collo*, & II, 2, 57. *& maxima toto Corpore*: eleganter enim corporis membris saepius adjungi solet, eamque formulam Veteribus debet Apul. Met. VIII. p. 203. *quadrupes toto tergo supinatus*: & IX. p. 217. *cursu me proripio totis pedibus*. Noster II. 12. 28. de casto columbarum foedere:

Masculus, & totum femina conjugium.

quod tenellum ac molle jure merito tuetur Broukhusius adversus aliorum temeritatem: 13. 64. de Sisypho:

Difficile ut toto monte volutet onus.

III, 17. 14.

Quae voluit liquido tota subire Deo.

IV. 8, 51. *totas resupinat Cynthia valvas.* Si quis hoc in loco *motas* reponeret, is profecto jugularet illum, quem praepingit Propertius, furibundae Cynthiae, omnesque simul januas excutientis, impetum. eadem ratio prohibet, ne N. Heinsium audiamus vs. 85.

Imperat, & totas iterum mutare lucernas.

is ad Petron p. 117. abstinere non potuit, quin vitii accusaret hanc vulgatam non tantum, sed omnium etiam Codicum lectionem, refingeretque *lotas*: nos longe aliter arbitramur, & vim fieri probissimae scripturae censemus. Quin apud alios etiam pluribus in locis iniquas Criticorum manus haec vox fuit experta: simillima Silii Italici verba III, 205.

Te stroget nemorum, te moto turbidâ coelo
Tempestas &c.

Praetenduntur codd. mss. quorum tamen pace mihi liceat servare vulgatum: te *toto* turbida: tempestas utique toto coelo turbida concipi nequit, quin omne, qua patet, coelum fuerit commotum. IV, 244.

Ceu Geticus Boreas, totum cum sustulit imo,
Icarium fundo victor mare ———

ingeniosissimus Jer. Marklandus p. 51. *tortum* reponit, nec tristi notâ configere veretur illud *totum*, ut ineptum & iners epitheton: bona verba, quaeso; mihi plane secus videtur: imo fundo totum mare tollere egregium est, & praecipuâ quadam virtute praeditum, eoque magis, quod *imo* accedat, praeterquam quod Virgilium imitetur Aen. I. 88.

Incubuere mari, totumque a sedibus imis
Una Eurusque Notusque ruunt ———

Sed & hic Marklandus, quamvis jam minus confidenter: iterum legerem *tortum*: deprecor juxta cum omni librorum copiâ hanc temeritatem. Hinc facile liquet, quae sit animi mei sententia de Lucani loco V, 600.

Jam te tollente (Corum alloquitur,) *furebat*
Pontus, & in scopulos totas erexerat undas.

ubi vir idem praestantissimus *tortas* legit. Pariter est retinendum in Silio XVI, 319.

Et toto prima emicuit vix ungula cornu:

Si Heinsianum, *moto* cornu, adsciscas, tota, me quidem judice, loci venustas intercidit. Nec melius eruditissimo Davisio successit in Cicerone de Nat. Deor. II. p. 192. & Manilio,

Ejus & ipse manet religatus corpore toto:
——— *& toto mergentem corpore corpus*
Explicat.

quae mihi ex vero dicta tantopere placent, ut *forte* haud

haud invitus caream; neque enim, quia saepius *torti* serpentes dicantur, ideo his etiam in locis idem epitheton mox est ingerendum. Similis error N. Hensii in Claudiano I. in Rusin. 66.

——— *Sic fata cruentum*

Mugiit, & tortos serpentum erexit hiatus:

Poëtae quidem licet *tortos s. hiatus* pro *tortorum s. h.* sed quanto nervosius, quod ante legebatur, *totos* s. e. hiatus; quantum rictu, latissime patente, hiare poterant: si Graecos in partes vocare animus esset, quibus solennia sunt *ὅλοις τοῖς κύμασι, ὅλῳ τῷ σώματι, ὅλην τὴν θάλασσαν ἀνεταράσσεν* &c. certius haec confirmare in facili foret. Jam tu, credo, elegantissime Vlamingi, vulgatum illud *toto* non commutaveris Heinsiano *moto*.

Quid porro commeruerat verbum *desiluisse*, ut loco cedere cogeretur? fulmina nempe minus *desiliunt* aetherea domo, quam *dissiliunt*? imo rectissime *desiliunt*, quemadmodum

Exiliuntque cavis elisi nubibus ignes.

apud Ovidium Metam. VI, 696. vid. ad Lib. VIII. 340. dissiliunt potius nubes ruptae, & divolsa capacis moenia mundi: quod tamen non ita dico, ut poëtae licere non videatur hanc usurpare phrasin; sed *desiluisse* hoc certe in loco vehementius esse contendo, & ad Propertii mentem magis appositum: videntur enim ad poenas, perjurio puellarum imponendas, in terram *desilire*, quo pertinet illud egregium:

Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.

Verum hic quidem major erat mutandi ratio; nam Codd. restitutae lectioni suffragantur. Sed ego tantam eorum auctoritatem non agnosco, quae adversus sententiae vim & concitatam poëtae cogitationem valere debeat: praeterquam quod librariorum inscitiâ saepius haec inter se verba commutentur: quod apud Ciceronem est in Milonianâ c. 29. *desiluisset*, Serv. ad Aen. III, 416. perperam adducit *dissiluisset*: ita *definire* & *diffinire*, *desringere* & *diffringere* &c. in vetustis libris promiscue scribuntur. HEMSTERHUSIUS.

Pag. 336. Eleg. XIII. v. 57. *Mentiri noctem, promissis ducere amantem*, col. *a.* post haec, *vide & supra ad El.* VI. 21. adde:] eadem notione Graecis *διάγειν* poni docet G. d'Arnaud Animadv. Critic. cap. 31. pag. 175.

Pag. 337. v. 64. *Difficile ut* toto *monte volutet onus. prono* Eldikius, ut supra I. 3, 26.

Pag. 338. *Eleg.* XIII. v. 67. *Quem modo felicem, invidia admirante, ferebant*, col. *a.* post haec verba, *adversante* vel *indignante.* adde:] vel *odlatrante.* ut apud Silium Italicum VIII. 292. *nigro adlatraverat ore Victorum invidiae.* ubi vid. Drakenb.

Pag. 339. *Eleg.* XIII. v. 71. *Nunc licet in triviis sicca requiescere Luna*, col. *b.* post haec, *silente* recte rejicit. adde:] de Lunae lumine, quiescentibus gravi, exponit Bebotius Lib. II. Apoph. 18.

ELEG. XIV.

Pag. 340. v. 6. *Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.*] vid. Gebhard. Lib. II. Crepuud. cap. 14.

Pag. 340. *Eleg.* XIV. v. 7. *Quid si jam canis mea caneret annis.*] Hoc, tam invenustum schema castigatis Broukhusii auribus ut satisfecerit? Scilicet, quo leviore culpâ peccaret, praeiverat magnus Scaliger: at vitium hujus orationis sagacissimum illud Bentleji acumen non effugit ad Horat. II. Od. V. 13. qui rescribendum monet, *canis aetas mea curreret annis:* hoc etsi sine controversiâ lectione vulgatâ multo sit accommodatius, haud tamen ita placet, ut persanatum esse locum in animum inducam: videtur ulcus aliquod inveteratum in recessu latere, quod nemo melius, si *δεύτερος πλοῦς* tentet, animique nervos intendat, quam ipse vir praestantissimus indagaverit. HEMSTERHUS.

Ibid. ad eund. v. 7. col. *b.* post haec, *aliisque vetustis Edd.* adde:] quod ceteris lectionibus praefert Wakkerus in Amoen. Liter. cap. XII. pag. 78.

Pag. 34. Eleg. XIV. v. 12. *Quam prius abjunctos sedula lavit equos.* col. *b.* lin. 14. post haec, *positum notent*, adde:] vid. Pricaeum ad Apulej. Apolog. p. 28.

Pag. 342. Eleg. XIV. v. 17. *Cui majora senis Tithoni gaudia vivi*, col. *b.* post haec, *Tam majora* Livinejus, adde:] tam in notis ad h. l. quam ad Paneg. Vet. p. 345.

Ibid. Eleg. XIV. v. 18. *Quam gravis amisso Memnone luctus erat.*] de Memnone corrige locum Papiae in Vocabulario, ubi legitur, *Memnon Tithonis & Aurorae filius, rex Judaeorum fuit vel Aethiopiae.* scribe, *rex Indorum.*

Pag. 343. Eleg. XIV. v. 24. *Frater ego, & tibi sim filius unus ego.*] *fratris* & *filii* nomina nequitiae obtexebant. de quo vid. Lips. Lib. II. Var. Lect. 1. & quae notavi ad Anth. Lat. T. II. Scriver. Anecd. Philol. cap. V. Davis. ad Minuc. Fel. cap. 9.

Ibid. Eleg. XIV. v. 25. *Nunc etiam infectos demens imitare Britannos*,] *infectas Batavas* Cl. Schraderus praef. ad Emend. p. XXVI.

Pag. 344. Eleg. XIV. v. 28. *Tinxerit, idcirco coerula forma bona est?*] *Pinxerit* Cl. Wakkerus Amoen. Liter. cap. XII. p. 79.

Ibid. Eleg. XIV. v. 32. *Quae mentita suas vertit inepta comas.* col. *b.* post haec verba,

sed

sed nihil immutari praestiterit, adde :] & sensum loci, repudiata etiam Struchtmeyeri emendatione, bene ibidem exposuit Wakkerus.

Pag. 346. Eleg. XIV. v. 38. *Et terram rumor transilit & maria :*] Francii conjecturam, *transvolat*, firmare posset locus Ovidii VI. Fast. 527. *Rumor (ut est velox) agitatis pervolat alis.*

ELEG. XV.

Pag. 349. Eleg. XV. v. 12 *Et vitem docta ponere falce comas.* col. *a.* post haec, *non immemor illustravit*, adde :] vid. & Bentlej. ad Lucan. l. I. 269. ubi legit *docto gens aspera freno* pro *moto.*

Pag. 349. *Eleg.* XV. v. 14. *Hoedus ubi agrestes corruet ante focos*] Puccius restituit, *corruat.*

Pag. 350. Eleg. XV. v. 19. *Incipiam captare feras, & reddere pinu Cornua*, col. *a.* post haec verba, *ad Catullum pag.* 54. adde:] Jungerman. ad Longi Pastoral. Lib. II. pag. 212.

Ibid ad eund. vers. 19. col. *b.* post haec, *ad Oratii Cyneg.* v. 75. adde :] & Scriver. in Anecd. philol. cap. 21. ubi optime agit de lineis, sive funiculis e lino, quae variis avium plumis distincta, aves in retia adliciebant.

Ibid. ad eund. vers. 19. col. *b.* post haec verba, *cervos, aliasque feras.* adde :] vid. Coelium Rhodigin. lib. XVI. Lect. Antiq. cap. XI.

Pag. 351. Eleg. XV. v. 21. *Non tamen ut vastos ausim tentare leones*, col. *a.* post haec verba, *attentare in Voss. tertio.* adde :] quod amplectitur Cl. Schraderus Emend. c. VI. p. 127. pro *ut* in Ferrarii libro legitur *aut.*

Ibid. ad eund. vers. 21. col. *b.* pro his verbis, *Quae tentare Tethyn ratibus*, scribe: *Quae tentare* Thetin *ratibus*, & adde:] & ita hoc verbum restituendum Josepho Iscano Lib. I. 139. de expeditione Argonautica:

O qui magnanimo domuistis remige fluctus,
Qui freta, qui ventos primi libastis.

ubi legebam *tentastis.* & v. 169.

Tentatura vadum medias minor alnus in undas
Mittitur.

ubi nunc legitur *Consultura.* ut apud Ovid. I. A A. 437. *Cera vadum tentet rasis infusa tabellis.* Valer. Fl. 4. 97. *inexpertos tentare rudentibus Austros.* ut recte Heins. pro *parentibus.* *tentare aequora* Ovidio Ep. VII. 57.

Pag. 352. Eleg. XV. v. 24. *& stricto figere avem calamo.*] Hic certe, antequam vetus & percommoda lectio de possessione dejiceretur, duo fuerant accuratius ad liquidum deducenda, *strictum calamum* in illo, quod volunt, aucupii genere a veteribus usurpari, & *figere* pro *defigere* &, illigatam visco, reddere immobilem, satis Latine dici, quorum neutrum a quoquam eorum, qui de crescente arundine scripserunt, est factum: immo, si vel ista satis paterent, quae causa tam gravis foret, cur a meliore codd. numero discederemus; nam hactenus quidem nullus est productus, nisi is, quem Passeratius inspexit, qui *structo calamo* patrocinetur: quare nos tantisper, dum ista decidantur, *strictum* calamum Propertio vindicamus, atque interpretamur, sagittam expeditam, atque e coryto depromtam, qua figantur aves: *stringere* de gladiis tralaticium ad alias etiam res, quae expediuntur, & ad praesentes usus parantur, eleganter adhibetur:

—— *stricto stat proximus armiger arcu.*

apud Val. Flacc. V, 580. ubi suo in Codice Burmannus *structo* legi notat.

Stringere fulmineo venabula cominus hosti.

apud Auson. Ep. IV, 30. *strictis telis* Claudian. de III. Cons. Honor. V, 11. hoc fundamento nititur pulcherrima Bentleji emendatio in Hor. 1. od. 6. *praelia virginum, strictis in Juvenes unguibus* acrium: nam quod in vulgata lectione *sectis* unguibus ὀξύμωρον nonnulli ingerunt, vereor, ne ὀξύμωρον istud dimidia sui parte multatum aptius in hanc figuram conveniat. Modo *temerare* leones dedit Broukhusius ex unico, quantum scimus, Groningano: certioribus saltem exemplis illam locutionem firmari oportuisset, nam quae adferuntur, aliorsum spectant: ut *temerare legatos* rectissime dici concedam, eorum enim apud cunctas gentes sanctissima sunt jura, haud tamen idcirco probavero, si quis eodem jure *temerare hostem* pro temere aggredi dicere se posse contendat. Burmannus igitur ad Valer. I, 529. veterem scripturam propugnat, hic quidem, ut mihi videtur, recto judicio: quid enim notius, quam eandem in hoc verbo saepius esse potestatem, quae sit in petere, adoriri, aggredi? febres, morbi, frigora *tentant* corpus, ut ex Celso & Horatio constat:

At penitus notum si tentent crimina.

I. Ep. 18. 80. apud nostrum est supra IX, 19.

Intactos isto satius tentare veneno.

& I. El. IV, 25. *tentari damno.* quae cuncta, si quid video, ejectam a Broukhusio lectionem sa-

tis in tuto collocant. Contrariam plane in partem Barthius in Silio peccavit II, 472. dum *temerare*, verissimam lectionem, in *tentare* convertit. Haud equidem diffiteor esse loca, in quibus utrumvis scite usurpetur: veluti Gratio Cyn. 63. *pro istis —— ille aggeribus tentare superbis Æthera*, (Grotium ita legentem probo) & *matres ausi tractare* [f. *attrectare*] *Deorum*, si libuisset, integrum fuerat scribere,

Aggeribus temerare superbis Æthera &c.

verum nisi animus me fallit, potestate non parum diversa: etenim *aethera tentare* valet adoriri atque oppugnare structis in altum montibus; *temerare* vero *coelum*, certis legibus vinctam naturae necessitatem temere violare, ac coelum haud secus ac rem sacram negatamque hominibus affectare: neque aliter illo in loco, quem Broukhusius adduxit, venustissime Statius.

—— inde ferebant
Nubila suspenso celerem temerasse volatu
Persea ——

Verissime Lutatius: violasse, ut sibi vindicarent, quod homini natura non dederat. HEMSTERHUSIUS.

Pag. 353. Eleg. XV. v. 26. *Integit, & niveos abluit unda boves.* col. *a.* post haec verba, *albos foetus creant. vide*, adde:] Dausquejum ad Silium Ital. p. 358. 359 &c.

Ibid. Eleg. XV. v. 31. *Quis ego in adsidua mutem tua nomina lingua*, col. *b.* post haec, *laude dignum contulerunt*, adde:] & jam olim in hoc loco enucleando multum se torsit J. Bapt. Pius in Adnot. Poster. cap. XXV. qui de fascinatione alicujus invidi, dum voluptate sua cum Cynthia frueretur, Propertius, e loco Catulli explicare conatus est.

ELEG. XVI.

Pag. 357. Eleg. XVI. v. 11. *In te ego & aeratas rumpam, mea vita, catenas* col. *a.* post haec verba, *Valer. Max. Lib. V. cap. 9. §. 3.* adde:] sed *in te*, casu quarto pro sexto, exponit Fruterius Lib. III. Verisf. cap. 6. pro tui caussa. ut adfirmet, se, licet catenis vinctus & Danaës turri inclusus esset, tamen in gratiam dominae haec omnia perrupturum.

Pag. 361. Eleg. XVI. v. 35. *Hoc mihi perpetuo jus est, quod solus amator* col. *b.* post haec verba, *perpetuum jus est Lipsius*, adde:] Lib. II. Var. Lect. 12.

ELEG. XVII.

Pag. 362. Eleg. XVII. v. 5. *Tot noctes periere*, nihil pudet? *adspice*, *cantat Liber*:] Ovid. Epist. XVII. 86. *Nil pudet hunc.*

Pag. 365. Eleg. XVII. v. 17. *Nunc quoque, qui restet, jam pridem quaeritur alter.* col. *b.* post haec verba, *Guyetus & Heinsius*, adde:] & sic Douza P. qui editioni Rovillianae adscripserat. „ *Non intelligo: quid enim est* Alter, „ *nisi forte amor pro amica subaudiatur, aut certe* „ *legendum* altera.

ELEG. XVIII.

Pag. 366. ad Titul. *Eleg. XVIII.* optime cohaerere cum superiore notat Livinejus. Schrad. Emend. p. 89.

Pag. 367. Eleg. XVIII. v. 6. *Seu varios incinit ore modos.* col *b.* post haec verba, *incinit probat*, adde:] & plura de hoc verbo notavit Juretus ad Symmach. pag. 202.

Pag. 368. Eleg. XVIII. v. 14. *Quod quaeris, quare non habet ullus amor?*] Ayrmannus *Quin quaeris, quare non caveatur amor.* nimia sane licentia.

Ibid. Eleg. XVIII. v. 15. *Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris?*] v. Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 233. & MSS. ad Tibull. I. 4. 64. & Eleg 7. 53.

Ibid. col. *b.* post verba, *hic non placet*, adde:] Nisi potius hoc ita intelligas cum eodem viro celeb. exerceo quidem Venerem, sed fine ulla corporis fatigatione.

Pag. 370. Eleg. XVIII. v. 24. Officium *tota nocte valere meum.*] Ovid. *Ter Libas officio continuata meo.* Douza P.

Pag. 372. Eleg. XVIII. v. 41. *Nam melius duo defendunt retinacula navem*, col. *b. lin.* 6. post haec verba, *firmatas retinentibus*. adde:] forte tamen per *retinacula* intelligi debent gubernacula, quae bina in veterum navibus fuisse docet Graevius in Lect. Hesiod. cap. IX. vide interpretes ad Luciani Toxarin T. II. p. 512. 513.

Pag. 374. Eleg. XVIII. v. 50. *Quem, quae scire timet, dicere plura jubet.* col. *b.* post haec verba, *eum timet, dicere*, adde:] *dicere plura juvat*, Ayrmannus.

Pag. 376. Eleg. XVIII. v. 59. *Et modo pavonis caudae flabella superbi*,] cur,

Pavonis caudae flabella superbi.

pro, *superbae*, praesertim cum ad manus esset Poëtae Hispani locus XIV, 67.

Alitis eximiae cauda superba fuit. HEMSTERH. *superbae* probat quoque Cl. Schrader. *Emend.* p. 128. quem vide.

Pag.

Pag. 379. Eleg. XVIII. ad v. 67. *Quam care semel in toto nox vertitur anno?* col. *a.* post haec verba, *ejus Animadversiones.* adde:] ita etiam conjecerat Ayrmannus.

Pag. 379. Eleg. XVIII. v. 67. *Quam care semel in toto nox vertitur anno?*] *vertitur* Broukhusio displicuit: jure merito: Vereor tamen, ut conjectura, quamvis ingeniosa verum attigerit; lege:

Quam care semel in toto nox venditur *anno?*

Illud *care* adjunctum prorsus emendationem firmat: nemo autem non, ut sciat, quid sit *noctem vendere*, explicatione mea facile carebit. hoc tam videtur in proclivi positum, ut mihi in mentem venisse primo vix credam. HEMSTERHUS.

Ibid. Eleg. XVIII. v. 68. *Ah pereant, si quos janus clausa juvat.*] quod in Leidensi secundo conspicitur, *si quas*, ingenii felicitate legendum divinaverat Cl. Wassenbergius, quia loquitur poëta de mulierum nobilium fastu & avaritia, eamque causam esse ait, cur viles quaerat & obvias v. 98.

Pag. 379. Eleg. XVIII. v. 70 *Custodum & nullo septa timore placet.*] Hic ubi libris fuerat obtemperandum, & quidem plane consentientibus, vulgatam & deteriorem lectionem antepofuit Broukhusius: quam enim venustum illud & molle?

Custodum nullo septa timore.

quam sollicitare ad Venerem ac tentare nemo, custodum frequentia deterritus, timeat, quaeque ipsa hoc molesto comitatu libera peccare non reformidet. HEMSTERH.

Pag. 381. *Eleg.* XVIII. v. 85. *Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis:*] Pro *tam* Puccius emendabat, *jam.*

ELEG. XIX.

Pag. 383. Eleg. XIX. v. 15. *Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem.* col. *b.* post haec verba, *aliisque vindicavit.* adde:] σφαδάζειν Graecis. vid. Cl. Ruhnken. ad Timaei Lexic. Platon. p. 173. & Toup. ad Longin. pag. 198. qui adfert illud Cic. II. Tusc. 18. *His tu praesentibus gemere & te jactare non audebis profecto.*

Pag. 384. Eleg. XIX. v. 17. *Dura est, quae multis simulatum fingit amorem*, col. *a.* post haec verba, *positum monuit Scaliger*, adde:] quem etiam vide in Conject. ad Varron. pag. 202.

Pag. 385. Eleg. XIX. v. 33. *Noli nobilibus, noli conferre beatis.* col. *a.* post haec, *ad Propert.* p. 699. adde:] & Advers. p. 348.

Ibid. ad eundem vers. 33. col. *b.* post haec verba, *literis eruditiss. Eltikius*, adde:] ut Cicero ad Div. L. XIII. Ep. 32. utramque vocem conjungit: In Halesina civitate, tam lauta, tamque nobili.

Ibid. Eleg. XIX. ad v. 38. *Excludi quoniam sors mea, saepe venis.*] pro *quoniam* Ferrarius habet *quem jam.*

Ibid. ad eund. v. 38. col. *a.* post haec, *quod minus arridet*, adde:] *Evolvit quoniam sors mea, saepe veni*, conjecerat Ayrmannus.

Pag. 386. v. 39. *Ista meis* fiet *notissima forma libellis:*] *fiat* Ayrm.

Pag. 387. Eleg. XIX. v. 47. *Et si secla forent antiquis grata puellis* col. *b.* post haec, *primis edd. legebatur*, adde:] *Haec si* Heinsius.

Pag. 388. *ad eund. vers.* 47. col. *b.* post haec verba, *limina capta Jovis*, adde:] denique eruditissimus Wakkerus aliter locum emendat, legitque, *Essem ego, quod nunc sum: tempore vincor ego.* eo sensu, si haec secula antiquis etiam puellis placerent, non alius tamen corrupto hoc aevo essem, quia fide & amore veteres viros aequo, sed solo tempore vincor.

Pag. 389. Eleg. XIX. v. 54. *Caucasias etiam si pateremur aves?*] imitatus est Janus Secundus Lib. II. El. 5. p. 31.

Haec quicumque potest nullo perferre dolore,
Idem Caucasias & tolerabit aves.

Pag. 390. Eleg. XIX. v. 55. *Sed tamen & scabra teritur robigine mucro Ferreus* &c.] de *Robigo* Deo quas adfert Vett. Inscr. Broukhusius, vide apud Phil. a Turre in Monum. vet. Antii de Diis Aquilej. pag. 316. & notas doctor. ad Columell. Lib. X. v. 342.

Pag. 390. Eleg. XIX. *ad eund.* v. 55.] de Heinsii sententiâ Broukhusius scripsit: *Sed tamen & scabra teritur* &c. cum veteres tamen omnes scripti Codices & Inpressi praeferant: *Sed tamen obsistam: teritur* &c. Nam quod in aliis Codicibus est *obsitam*, in aliis *obsita*, librariis aberrantibus acceptum referri debet: quemadmodum. *st* libris in antiquis exaretur, ut prior litera superno

tantum

tantum ductu sequenti addita oculos pene frustretur, neminem, in his versatum fugit: m quoque inductâ superne lineolâ, quae saepius vel oblitteratur, vel ab ipsis descriptoribus omissa fuit, significari solet. Quid igitur? priscâ lectione nihil verius: Propertius iniquae Cynthiae injuriis irritatus melius existimat, ut exstincto amore ingratam deserat: hoc propositum, etsi dificile sit, obnitendo tamen & animum obfirmando, id enim est *obsistere*, ad ultimum vinci posse, non desperat; quippe cum & ferrum rubigine teratur, & silex parvo liquore: verum mox irriti atque in vanum abituri se consilii auctorem reprehendit, *At nullo dominae* &c. in quibus equidem, quid desideretur, perlibenter edoceri velim. In hac autem elegiâ constituendâ, quod Principi viro sollenne est, mirifice sibi indulsit Scaliger, & ante disjuncta, ordine satis imperiose mutato, conjungere non est veritus: ego tametsi laceras pluribus in locis & male cohaerentes Propertii reliquias ad nos pervenisse non diffitear, huic tamen praecipiti consilio suffragari nequeo, nec dubito, quin, si vir maximus longius ad deliberandum spatium sumsisset (nam se ne mensem quidem integrum in hosce tres Poëtas impendisse nobis imputat) plurima multo aliter digessisset: sed ista diligentius ad examen revocare, nunc quidem haud decrevi. HEMSTERHUS.

Pag. 391. XIX. v. 57. *At nullo dominae teritur sublimine amor,*] *sublimen* nondum auctores habet tam certos, ut in Romanarum vocum numerum adscribendum videatur: quae cum & Davisio sententia sedeat, egregia sane conjectura refinxit, *molimine* ad Ciceron. de N. D. p. 103. quo non video, quid melius excogitari possit, cum & probe Latinum sit, & ad Propertii mentem appositissimum: hoc tantum, rectius, me quidem judice, conjungi *dominae amor*, quam *dominae molimine.* HEMSTERHUS.

Pag. 391. Eleg. XIX. *ad eund.* v. 57. &c. *At nullo dominae teritur sublimine amor, qui Restat, & inmerita* &c.] *At nullus dominae teritur sublimine amator, Perstat, & immeritas.* Ayrmannus.

Pag. 392. Eleg. XIX. v. 61. *Tu quoque, qui pleno fastus adsumis amore*, col. *a.* post haec, *ut Douza*, adde:] & Ayrmannus, qui post *Credule?* signum interrogationis ponebat.

Pag. 393. Eleg. XIX. v. 66. *Septima quam metam triverit ante rota.* col. *b.* post haec verba, *Wechel. aliisque*, adde:] idque probatum fuit Bebotio Lib. II. Apoph. cap. 19.

Ibid. ad eund. vers 66. post haec, *Observ. cap.* 27. adde:] Bernart. ad Stat. V Theb. 469.

Pag. 394. v. 78. *Vidistis fusco. ducit uterque color:*] forte hunc locum respiciebat Ovid. I. Am. 14. 9.

Nec tamen ater erat, nec erat tamen aureus illis,
Sed quamvis neuter, mixtus uterque color.

vide etiam Epigr. Graecum Lib. VII. Anthol. Gr. N. 176.

Ibid. Eleg. XIX. v. 68. *Si qua venit sero, magna ruina venit.* col. *a.* post haec, *pondere magna venit*, adde:] Joseph. Iscanus Lib. I. 38. —— *premit ultio noxas Tunc gravior, cum tarda venit.* sic lege, non *fremit*, ut editur.

Pag. 395. Eleg. XIX. v. 81. *Illaque plebejo, vel sit sandicis amictu*, col. *b.* post haec, *de L. L. pag.* 30 adde:] & Casaub. ad Vopisc. Aurelian. cap. 29.

Ibid. Eleg. XIX. v. 84. *Una sit & cuivis femina multa mala* post haec, *& sic Scaliger*, adde:] favet hoc Ayrmanno legenti *Una sat & cuivis.*

ELEG. XX.

Pag. 398. Eleg. XX. v. 9.

Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,
Quaeque tibi excepi tum Dea Leucothee?

col. *a.* post haec, *ut in primis edd.* adde:] quod probat Lipsius Lib. V. Ant. Lect. 20.

Pag. 400. Eleg. XX. v. 23. *Non si Cambysae redeant, & flumina Croesi*, col. *b.* post haec verba, Verisim. cap. 4. pag. 47. adde:] Sic in Epigrammate Leonidae Lib. III. Anth. Gr. Tit. VI. Ep. 58.

Ὁ πρὶν καὶ Γύγῃ παρισεύμενος ὄλβον, ὁ τὸ πρὶν
Βυτάμων, ὁ πρὶν πλούσιος αἰπολίοις.

Qui modo Pactoli Gygen aequabat arenis,
Dives & armentis lanigeroque grege.

ut vertit Grotius.

Ibid. Eleg. XX. v. 28. *Qui dare multa potest, multa & amare potest*, post haec verba, ad Lotich. p. 355. & 493. adde:] *multa & amare* etiam adfert Alb. Eyb. in Margarita, Poët. cap. XIII.

Pag. 401. Eleg. XX. *ad eund.* v. 28. *Qui dare multa potest, multa & amare potest:*] col. *b.* in not. pro verbis: *ut multa ex prima versus parte repetatur,*

tatur, scribe: ut multa ex prima versus parte, scribae oculo aberrante, in hanc sedem repetitum sit.

Pag. 403. Eleg. XX. v. 39. *Et qui novistis duo litora, quum rudis Argus Duxerat ignoto missa columba mari.* col. *a.* post haec, *concursibus Argo*, adde:] ubi *concurrere* dicuntur hae cautes, ut apud Juvenal. Sat. XV. 20.

Nam citius Scyllam vel concurrentia saxa,
Cyaneis plenos & tempestatibus utres.

ut legend. non *procurrentia*, ut adfert Dausquejus ad Silium p. 628.

Ibid. Eleg. XX. *ad eund.* v. 39. *Et qui novistis duo litora*, col. *a.* post haec, *Symplegadas elisarum*, *adde*:] sequentia ad h. l. notaverat Ayrmannus tamen. „ *Procul dubio scribendum, Et qui novistis duo litora &c. sensus inde oritur elegans, cum dicuntur novisse litora venti, quae Argonautae ignoraverunt. Minus vero eleganter venti dicuntur movere litora.*

Pag. 405. Eleg. XX. v. 54. *Alternas revomet vasta Charybdis aquas*, col. *b.* post haec verba, *her vomat illa fretum*, adde:] Ayrmannus ad hunc locum ista notaverat: „ hic versus a me levissima mutatione duarum literarum nativo splendori suo restitutus est:

Crede mihi nobis mitescet Scylla, nec umquam,
Alternante vacans vasta Charybdis aqua.

„ pro *vacans* scriptum erat *vorans*, in quo se „ tantopere eruditos viros torsisse miror. Eamdemque pro felicissima juvenilium reputo". Ego infelicissimam censeo.

Eleg. XXI.

Ibid. Eleg. XXI. v. 3. *Hoc tibi vel poterit conjux ignoscere Juno.*] Tibull. IV. 2. 3. *Hoc Venus ignoscet.* apud nostrum autem pro *tibi* Puccius correxerat, *ibi*.

Pag. 410. Eleg. XXI. v. 2. *Tam formosa tuum mortua crimen erit.* col. *a.* post haec, *condita Myrrha novae*, adde:] Ovid. II. Am. XI. v. 35. *Vestrum crimen erit talis jactura puellae.*

Pag. 412. Eleg. XXI. v. 17. *sed tibi vexatae per multa pericula vitae*, col. *b.* post haec, *luseris lautissime*, adde:] de quo loco vide Hemsterh. ad Lucian. Tom. 1. p.

Pag. 414. Eleg. XXI. v. 21 *Ino etiam prima terras aetate vagata est: Hanc miser implorat navita Leucotheen*, col *b.* post haec, *ubi in marmore*, adde:] quod Romae adhuc exstare memorat Keislerus in Itiner. Tom. II. pag. 211.

Ibid. ad v. 23. *Haec eadem Persei nobilis uxor erat*, col. *b.* post haec verba, Voss. & meo secundo, adde:] v. 24. pro *erat* malit Eldikius *ovat* propter praecedens *implorat*, & sequens *regit*.

Pag. 415. v. 34. *Et deus, & durus vertitur ipse dies*,] id est, mutatur. vid. Patrui notas ad Valer. Fl. II. v. 572.

Pag. 417. Eleg. XXI. v. 37. *Et jam Luna negat toties descendere coelo*, col. *a.* post haec verba, *de quo vide ad Lib.* I. *Eleg.* I, v. 19. adde:] nollem Heinsio idem quoque hoc in loco intellectum fuisse in notis ad Sabin. Epist. III. v. 83.

Pag. 419. Eleg. XXI. v. 45. *Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit*, col. *a.* post haec verba, *nocte silente dedit*, adde:] vid. Tristan. Tom. I. Comment. p. 443.

Pag. 421. Eleg. XXI. v. 55. *Et quaecumque erat in numero Romana puella*, col. *a.* post haec verba, *harum in numero*, adde:] sic & Ayrmannus.

Ibid. Eleg. XXI. v. 57. *Nec forma aeternum, aut cuiquam est fortuna perennis*, col. *b.* post haec verba, *Gebhardi codicibus & aliis*, adde:] *Nec forma aeterna, aut cuiquam* &c. Ayrmannus.

Ibid. ad eund. vers. 57. post haec verba, *fors sua* Marklandus, adde:] sed vulgatum tuentur loca veterum, in quibus frequens occurrit haec gnome, apud H. Stephanum Lib. V. Schediasm. cap. 13.

Ibid. Eleg. XXI. v. 59. *Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo* post haec verba, *quod placebat Marklando*, adde:] & Cl. Schradero Emend. c. VII. p. 132.

Ibid. Eleg. XXI. v. 60. *Munera Dianae debita redde* choros:] Heinsii conjecturam *thiaso* dat Ferrarii liber.

Pag. 422. Eleg. XXI. v. 62. *Votivas noctes & mihi solve decem.* col. *b.* post haec verba, *in solo D'Orv. secundo*, adde:] quod tamen defendi posset adposito Plauti loco Asinar. IV. v. 62. *Si forte pure velle habere se dixerit, Tot noctes reddat spurcas, quot puras habuerit.*

Ibid. ad eund. vers. 62. post haec verba, *ubi vide Broukhusium*, adde:] ultimis versibus, in quibus supplicatio est ad Jovem pro Cynthia aegrotante, indecentius elegiam hanc finiri, & singulare carmen esse, censebat Cl. Wakkerus in Amoen. Lit. cap. XII. p. 82.

Pag. 425. Eleg. XXII. v. 15. *Quae quum Sidoniae nocturna ligamina mitrae*:] pro *Quae quum* Puccius dat *Cum tu*.

E l e g. XXII.

Pag. 427. Eleg. XXII. v. 27. *Ibat & hinc castae narratum somnia Vestae.* col. *a.* post haec verba, *non parum agitatus*, adde:]

Ibat & huic castae narratum somnia Vestae,
Neu tibi, neve mihi quae &c.

profert D'orleans ad Tacitum pag. 155.

Pag. 427. Eleg. XXII. v. 29. *& seqq. Talis visa mihi somno demissa recenti.* Prava distinctio loci venustatem obscurat; lege:

Talis visa mihi somno demissa recenti,
(Heu quantum per se candida forma valet!)
Quo tu, matutinus, ait, speculator amicae?
Talis visa mihi, ait.

hunc versum 30. parenthesi includendum monuit etiam Douza pater. Hemsterhus.

Pag. 429. Eleg. XXII. v. 36. *Signa voluptatis nec jacuisse duos.*] mirum in modum placet Farnesiani Codicis lectio, quam Lipsius in Antiquis Lect. probat, *signa volutantes nec jacuisse duos*, nulla vestigia presso toro apparent, nec signa, quibus deprehendatur, duos jacuisse volutantes: quam sit proprium in hac nequitiae palaestrâ *volutari*, illi norunt, qui veteres norunt. *Libidinoso & volutabundo in voluptatibus*, e Cicerone de Rep. Nonius habet p. 491. utriusque verbi *volutari* & *voluptari* commutatione nihil est in scriptis Codd. frequentius, ut monuit Burmannus ad Petron. c. 79. p. 393. ex Graev. ad Justin. XII, c. 16. a quo, licet invitum, dissentire me facit proprietas, quae major in *volutari* apparet, quam in altero verbo; ita Burmannus: at si virum optimum & humanissimi Graevii simillimum hac curâ liberavero, ecquid erit pretii? nihil est, hac quidem in parte, ut invitus a magno Doctore dissentiat, cum in eadem versetur opinione planissime: postquam enim Graevius apud Justinum, Quinctilianum & Apulejum in veteribus libris atque Edd. *voluptari* pro vulgato *volutari* extare docuisset, ista totidem verbis addit: probo tamen ubique lectionem Editorum librorum: aperte significans, siquidem ego satis Latine intelligo, *volutari* prae altero sibi placere: haesisse tamen in eodem videri potest luto G. Cuperus Obs. IV, p. 116. verum, ut ad institutum redeam, quemadmodum Propertio, oratione legitime distinctâ, prodesse volui, sic & Aristaeneto, cujus egregium locum Broukhusius hic adnotavit, eandem adhibere medicinam, nulla est invidia, praesertim cum elegantissimo interpreti Josiae Mercero tantillum vitium fraudi fuerit: sic igitur lege: Γυναικὸς ἔτι προσεμβατεύοντα τὸν μοιχὸν ἔνδον ἐχούσης, οὗτω συμβὰν, ὁ ταύτης ἀνὴρ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἀφιγμένος ἔκοπτε τὴν θύραν. quorum hic sensus est: Mulier cum moechum volutantem secum adhuc domi haberet, maritus ejus forte fortuna peregre rediens januam pulsabat. οὕτω συμβὰν, cum ita res cecidisset, absolute ponitur a Graecis, ut δόξαν, ἐξὸν &c. in Eunapio crebrum. vid. p. 5. 206. neque aliter ab eo ponitur p. 122. οὕτως ἐπιταχθέν. Mox in Aristaeneto scribendum: τὴν στρωμνὴν ἀνετάραξε, παντελῶς συγχέοντα τὸ ἔρεισμα τοῦ δευτέρου σώματος. vulgo ἀνετάρ. & ἔρεισμα, quasi ab ἐρίζειν, cum sit ab ἐρείδειν, notetque vestigium illud, quod presso toro fultus adulter facit. Hemsterhus.

Pag. 429. Eleg. XXII. v. 37. *Adspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat Spiritus*, col. *b.* post haec verba, *pro corpore*, adde:] Markiando accedit Cl. Schrader. Emend. p. 121.

Pag. 430. Eleg. XXII. v. 38. *Spiritus, admisso notus adulterio*, col. *a.* post haec verba, *& Patruus meus conjecerat*, adde:] Eldikius: *Lividus* admisso *morsus* adulterio.

E l e g. XXIII.

Pag. 431. Eleg. XXIII. v. 3. & v. 6. *Tota erat in spatium Poenis digesta columnis.*] Ego, quicquid Broukhusius conetur, quid sibi velit porticus Poenis columnis in spatium digesta, vix assequor: quare mihi religio est, omnium membranarum fidem insuper habere; praesertim cum nulla sit idonea priscae lectionis sollicitandae causa: porticus erat Poenis columnis speciose digestis ornata. Hemsterhus.

Pag. 433. Eleg. XXIII. v. 6. *Marmoreus tacita carmen hiare lyra.* col. *a.* post haec verba; *quod & in codd. Regiis.* adde:] exprimit enim Gracum χανεῖν, & imitatur Callimach. Hymn. in Apollin. v. 24. de statua Niobes: Μάρμαρον ἀντὶ γυναικὸς ὀϊζυρόν τι χανούσης. quod cum hoc Propertii loco contulit Cel. Ernestius; *ex quo Propertii loco* &c.

Ibid. Eleg. XXIII. *ad eund.* v. 6. Versus ille cultissimo Sannazario imposuit, qui parum inspecta Poëtae nostri proprietate, id sibi licere ar-

bitra-

bitratus est, ut similem ad formam scriberet I El. 11. II. El. 2.

Attilius docto pectore carmen hiet.

iterumque:

Incipiet posito carmen hiare mero:

quae pravâ aemulatione ad Propertianam phrasin efformata haud satis Latine dici, egregie Broukhusius animadvertit. poterat quidem Actius alterius etiam loci praesidio se tueri III, 2, 4.

Tantum operis nervis hiscere posse meis:

sed vix induci possum, ut credam, hanc scriptionem a Propertio fuisse profectam: dixerit aliquis, Graecos imitatum videri, quorum *χανδάνειν* pro *χωρεῖν*, capere, complecti, accipiatur: verum illi tum dumtaxat usurpant, si quid magno ac patente hiatu circumdatum contineatur: quocirca legendum arbitor:

Tantum operis nervis dicere posse meis:

nam *dicere* saepius ad Poëtas propriâ virtute pertinet. R. Bentl. ad Horat. I. Od. VII, v. 9. neque est, ut quis in voce tam cognitâ, tamque pervulgatâ vitium adhaesisse miretur; moveri poterat hic scrupulus, si nullis similibus exemplis testatissima foret librariorum inscitia. Ceterum haec tenella,

Marmoreus tacitâ carmen hiare lyrâ.

Cyrenensi Callimacho Callimachus Umber debuit: is enim mellitissimis versibus, Hymn. Apoll. 24. de Niobe in lapidem versâ:

Καὶ μὲν ὁ δακρυόεις ἀναβάλλεται ἄλγεα πέτρος,
Ὅς τις ἐνὶ Φρυγίῃ διερὸς λίθος ἐστήρικται.
Μάρμαρον ἀντὶ γυναικὸς ὀϊζυρόν τι χανοῦσης.

Nioben expressit in ipso marmore labiis biantibus ita compositam, ut jam nunc quoque flebiles querelas moliri videretur; quam verborum elegantiam minime perspexit H. Stephanus. HEMSTERHUS.

Pag. 436. v. 21. *Qui videt, is peccat: qui non & viderit, ergo Non cupiet:* imitatur Callimach. Hymn. in Apoll. v. 10.

Ὅς μιν ἴδῃ, μέγας οὗτος, ὃς οὐκ ἴδε, λιτὸς ἐκεῖνος.

is, qui non viderit, ergo Non cupiet. Wakkerus Amoenit. lit. cap. XII. p. 83.

Pag. 435. Eleg. XXIII. v. 20. *Denique ut ad Trojae tecta volarit avis* col. *a.* post haec verba, *hoc in loco optime firmat*, adde:] ad Trojam *ficta* volavit avis. quia falsa avis Ovidio dicitur XVII. Her. v. 56. v. 1. Amor. II. v. 4. & Sabino Epist. III. v. 41.

Ibid. Eleg. XXIII. v. 22. *Non cupiet: facti crimina lumen habet.* col. *b.* post haec verba, *eodem in versu repetitur.* adde:] licet uno etiam in disticho similiter repetatur Lib. I. El. 16. v. 21. & 22.

Nullane finis erit nostro concessa dolori
Tristis & in tepido limine somnus erit?

Pag. 437. Eleg. XXIII. v. 31. *si tamen Oeagri quaedam compressa figura* col. *b.* post haec verba, *dicit Lib.* I. *El.* 4. v. 9. adde:] nunc video hanc emendationem patruo etiam in mentem venisse ad Quintil. Declam. XV. p. 307.

Ibid. ad eund. vers. 31. post haec, *in meo secundo*, adde:] vid. Cl. Schrad. Emend. p. 118. porro in initio hujus versus pro *si* liber Ferrarii habet *sic*, pro *compressa* V. C. Puccii, *comprensa.*

Pag. 438. *Eleg.* XXIII. v. 36. *Nam sine te nostrum non valet ingenium.*] *nil* valet, restituit Puccius.

Pag. 439. Eleg. XXIII. v. 39. *Qutum videt accensis devotam currere taedis*, col. *b.* post haec, de Repub. pag. 628 - 630. adde:] Delr. Comm. ad Senecae Hippol. 442.

Ibid. ad eund. vers. 39. post haec verba, *in Dian.* v. 11. *p.* 169. adde:] de nemore hoc Aricino vid. Cluver. III. de Ital. Ant. p. 921. & seq.

Ibid. Eleg. XXIII. v. 41.

Nam quid Praenestis dubias, o Cynthia, sortes?
Quid petis Aeaei moenia Telegoni?

col. b. post haec, *Inscript. Florent. pag.* 265. adde:] Suaresium Lib. I. Praenestes Ant. cap. 14. apud quos male *Alaei* in minore versu &c.

Ibid. Eleg. XXIII. v. 41. *Nam quid Praenestis dubias, o Cynthia, sortes?* &c. col. *a.* post haec verba, *Lucrinaeque domus*, & seqq. adde:] *Acaeum Telegonum* dici ab insula Aeaea, quam mater ejus Circe incolebat, monet Cluver. III. Ital. Ant. pag. 943. de qua insula *Aeaea* idem adcurate agit p. 996. & seqq.

Pag. 440. Eleg. XXIII. v. 43. *Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur?* post haec, *Anth. Lat. pag.* 549. adde:] & adde Juret. ad Symmach. pag. 194.

Pag. 440. v. 44. *Appia cur toties te via ducit anum?] te, pia;* Wakker. pag. 85.

Pag. 443. Eleg. XXIII. v. 49. *Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe,] Tot leviter lymphis* refinxit Puccius, & agnofcit Ferrarii liber.

Ibid. v. 52. *Non urbem, demens: lumina nostra fugis.]* urbe excedens Wakker. pag. 87. male.

Pag. 445. Eleg. XXIII. v. 65. *Num jam, dura, paras Phrygias nunc ire per undas,* col. *b.* post haec verba, *Tunc ah dura* Heinfius *At*, adde:] *tu.*

Ibid. ad eund. verf. 65. post haec, v. c. Paffeiatii, adde:] & Beroaldi.

Pag. 447. Eleg. XXIII. v. 75. *Sed te non debes inimicae credere linguae,* col. *b.* post haec verba, *inimicae credere linguae,* adde:]

Sed tu non debes inimicae credere linguae.

Wakker. ibid. p. 89.

Pag 451. Eleg. XXIII. v. 98. *Cur haec tam dives? quis dedit? unde dedit?* col. *b.* post haec verba, *ſtuprorum ex agmine,* adde:] fed *examine* pro turba fere innumera, ut propria vox de apibus. fic *Deorum examen* pro turba gentilium numinum apud Minuc. Fel. cap. 22. ubi Saturnum *principem hujus generis & examinis*, Deorum nempe, vocat. pro *ſtuprorum* in Ferrarii libro legitur *ſtultorum.*

Pag. 452. Eleg. XXIII. v. 101. *Haec eadem ante illam impune & Lesbia fecit.* col. *a.* post haec verba, *& Lesbia fecit,* adde:] Scalig. *haec eadem haec.*

Ibid. ad eund. verf. 101. post haec, *Emend. p.* 136. *& feqq.* adde:] & pag. 153.

Ibid. Eleg. XXIII. v. 103. *Qui quaerit Tatios veteres, duraſque Sabinas* post haec, in *Neap. & Aikew.* adde:] alii *Salios* apud Pafferat.

Ibid. ad eund. verf. 103. col. *b.* post haec Obferv. c. 7. adde:] ut & Emend. cap. 7. p. 138.

Pag. 453. Eleg. XXIII. v. 108. *Hic mos Saturno regna tenente fuit.* col. *a.* post haec, *His* in D'Orvill. altero, adde:] punctum collocabat Douza post hunc verfum. vide & Cl. Schrader. Emend. p. 138.

Pag. 454. Eleg. XXIII. v. 117. *Quod fi tu Grajas, ſeu fis imitata Latinas,* col. *a.* post haec, certe *et mirata*, adde:] ex Latini Launii bibliotheca.

Ibid. ad eund. v. 117. *col. b.* post haec, *fi pudor eft*, ubi vide, adde:] male igitur J. B. Pius in Adnot. Pofter. cap. 150. & hoc Propertii & Valer. Flacci loco ancipitem effe fyllabam contendit.

Eleg. XXIV.

Pag. 459. Eleg. XXIV. v. 29. *Icare, Cecropiis merito jugulate colonis.]* Lucian. Dial. Deor. XVIII. p. 249. Τὸν γοῦν Ἰκάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμπόται διέφθειραν, παίοντες ταῖς δικέλλαις. ubi obfervat Hemfterh. *Icarium* Graecis femper, fed *Icarum* Latinis dici.

Ibid. v. 31. *Tu quoque, o Eurytion, vino, Centaure, periſti:] & Eurytion* dat Puccius.

Eleg. XXV.

Pag. 467. Eleg. XXV. v. 31. *Tu fatius Musis meliorem imitere Philetam,* col. *b.* post verba, *levioribus opta*, adde:] Ovid. X. Metam. 150.

Jovis eſt mihi faepe poteſtas
Dicta prius, cecini plectro graviore Gigantas,
Sparſaque Phlegraeis victricia fulmina campis;
Nunc opus eſt leviore lyra: pueroſque canamus
Dilectos ſuperis, inconceſſiſque puellas
Ignibus attonitas meruiſſe libidine poenam.

Ipfa Elegia apud Ovid. III. Amor. I. alt.

Non ego contulerim ſublimia carmina noſtris,
Obruit exiguas regia veſtra fores.
Sum levis, *& mecum levis eſt, mea cura, Cupido.*
Non ſum materia fortior ipſa mea.

confufa *melius & levius* vide ad Lib. I. Eleg. XVII. v. 15. Ceterum Heinfio adhaerens Cl. Waffenbergius pro *fatius* fubftituebat *face*, formam antiquam Catullo & Ovidio ufurpatam, atque adeo affectatam Propertio.

Pag. 468. Eleg. XXV. v. 32. *Et non inflati ſomnia Callimachi.* Magnis in hunc locum meritis, quicquid non unam in partem commiffum eft, facile Scaliger expiavit, illud enim, Lucretii, prorfus admirabile ac veriffimum; tum, quod fomnia Callimachi τὰ Αἴτια effe docuerit, ne plura commemorem: Verum, quando tenerrimum elegiaci carminis fcriptorem, renitente atque invito Propertio, inflatum facit, id fane neminem, qui caufam diligentius infpexerit, probaturum exiftimo: quid enim? ut hoc in mentem venerit Propertio? tu melius feceris, fi Philetae Amores, quam fi obfcuriffimum poëma Callimachi Aetia imiteris: Propertio, inquam, qui Callimachum & Philetam ita conjungit, ut hos propemodum folos imitari fe profiteatur: fenfit hanc difficultatem Scaliger, fed amotam credidit, fi diceret, ab Aetiis Callimachi deterreri Lynceum, five Ponticum, non item ab Amoribus aut Elegiis: at fi, vel uno de tot veteribus tefte, oftenderit, Aetia Callimachi opus effe morofum atque obfcurum, vicerit & caufam obtineat: nam Martialis locus X, 4. diverfiffimam habet fententiam: & quis tandem obfcuritati

ritati fuisset locus in illo Poëmate, ubi Veterum fabularum morumque rationes exponebantur: hoccine de Callimacho, quem ab arte potissimum Ovidius commendat, suspicari quis ausit? Sed alia quoque Vir maximus nimium properans haud satis feliciter tractavit: quorsum enim, *Non rursus*, cum cuncti Veteres defendant, *Nam rursus*? ut scilicet interpretationi, si verum amamus, alienae fulcrum supponeretur: „ Non tibi licet rursus tractare, quae Cal„ limachus tractavit: Callimachus enim ea om„ nia in *Αιτίοις* tractaverat & fabulam Acheloi, & „ Maeandrum fluvium & Nemea ad Archemori „ exsequias: nam haec in Aetiis tractata fuisse „ ostenderit vel unum verbum *Rursus*, quo „ utitur: si enim ab eo rursus tractantur, a „ Callimacho ergo antea tractata fuerant. HEMSTERHUSII EPISTOLA EXPLICIT.

Pag. 469. *Eleg.* XXV. v. 34. *Luxerit ut magno fractus amore liquor.* col. *a.* post haec, *ad Numism. Sic. pag.* 388. adde:] plura de hoc loco Wakkerus pag. 90. & 91. ubi notat Cel. Hemsterhusio placuisse,

Nam rursus licet Aetoli referas Acheloi:
Fluxerit ut magno fractus amore liquor.

Pag. 469. Eleg. XXV. v. 36. *Errat, & ipsa suas decipit unda vias.*] *Erret, & ipsa suas restituat unda vias.* Wakkerus pag. 91.

Pag. 469. Eleg. XXV. v. 37. *Qualis & Adrasti fuerit vocalis Arion &c.* col. *b.* post haec verba, *Adrasti equo adfert*, adde:] Bernartius & *idem Barthius* &c.

Pag. 470. Eleg XXV v. 39. *Amphiaraeae nil profuit fata quadrigae*, col. *a.* post haec verba, *ad Stat.* I. *Th.* 399. adde:] vide etiam Musei Guarnaccii Monum. Etrusc. Tab. XII. & quae illic notavit Gorius pag. 55.

Ibid. Eleg. XXV. v. 41. *Desine & Aeschyleo componere verba cothurno*, col. *b.* post haec, *Thebaica scripserat*, adde:] & hanc lectionem prae altera *Achilleo*, ut edidit Broukhusius, praetulit etiam Cl. Wakkerus Amoen. Liter. cap. XII. p. 92. & 93.

Pag. 472. Eleg. XXV. v. 46. *Despicit & magnos recta puella Deos.* col. *a.* post haec, *in marg. Voss. tertii*, adde:] an forte *Despuit* reponendum, ut saepe librarii hoc verbum ejecerunt substituto notiore *Despicit*. vid. Rigalt. ad Minuc. Felic. cap. 8. pag. 71. & Davis.

Ibid. v. 47. *Sed non ante gravis taurus succumbit aratro*, col. *b.* post haec, *interpretatur Broukhusius.* adde:] & sic Gebhardus Lib. II. Crepund. cap. 17.

Pag. 474. Eleg. XXV. v. 53. *Nec si post Stygias aliquid restabit ad undas*, col. *b.* post haec, *Oceano*, *inferis*, adde:] *post Stygias undas* ab aliis explicari post mortem, ut Lucret. II. v. 43. probat Eldikius. Seneca Troasin v. 390. — *nec amplius*, *Juratos superis qui tetigit lacus*, *usquam est.* sed vel sic ad abundat. Ceterum memorari meretur ingeniosa Eruditissimi Wassenbergii conjectura:

Nec si post Stygias aliquid restabimus undas,

qui observabat praeterea, saepius a librariis corruptum esse hoc elegans vereque Latinum loquendi genus. In Ovidii Metam. Lib. V. v. 343. olim legebatur: *Cereris sunt omnia munus.* sed codicum meliorum lectionem: *Cereris sumus omnia munus*; egregie optimoque jure probavit probus ille elegantiarum arbiter N. Heinsius. sic idem repudiata in Trist. Lib. II. v. 513. lectione deteriore, *utitur*, recepit, quod liber Gottorpianus offerebat: *Totus quibus utimur orbis.* Eodem jure forte elegantissimus Broukhusius lib. III. Eleg. VII. v. 20. pro *sequitur* restituit:

Naturae sequimur semina quisque suae.

ubi vide.

Pag. 478. *Eleg.* XXV. v. 79.
Tale facis carmen docta testudine, quale Cynthius impositis temperat articulis.]

rectius distinguit Wassenbergius:

Tale facis carmen, docta testudine quale
Cynthius impositis temperat articulis.

Pag. 480. Eleg. XXV. v. 91. *Et modo formosa qui multa Lycoride Gallus:*] *passus* Wakker. Amoen. Liter. cap. XII. p. 94. Galli nomine omisso, qui satis designatur. sed quod in ceteris Poëtis hic memoratis locum etiam habere posset, etiamsi eorum nomina non fuissent addita. sed cur Varronis, Catulli, Calvi nomina etiam exprimit, satis ceteroquin ex iis quae adduntur nota?

AD LIB. III.

ELEG. I.

Pag. 481. Lib. III. Eleg. I. v. 1. *Callimachi manes, & Coi sacra Philetae:*] Cl. Wassenbergius, *Coum fama*, *Phileta.* Solet aliquando Propertius ita genitivos adhibere contractos.

Pag. 487. Eleg. I. v. 29. *Deiphobumque*, *Helenumque*, *& Poludamanta fine armis*, col. *a.* post

a. post haec verba, *ad Silium Ital.* XII. 212. adde:] de locutione *sub armis.* vid. Spanhem. T. II. de Pr. & Uf. Num. p. 318.

Pag. 489. *Eleg.* I. v. 40. *Gaudeat ut solito tacta puella sono.*] Puccius emendavit, *Gaudeat & solito.*

Pag. 490. *Eleg.* I. v. 45. & seq. *Quin etiam, Polypheme, fera Galatea sub Aetna* &c.] *ferox — aquas*, Cl. Wakker. Amoen. Lit. cap. XII. p. 28.

Pag. 491. *Eleg.* I. v. 49. *Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis*, col. *b.* post haec, *sed culta cum Heinsio legendum*, adde:] & vid. Gebhard. Lib. III. Crepund. cap. 24.

Pag. 493. Eleg. I. v. 57. *Nam neque Pyramidum sumtus ad sidera ducti*,] Petronius Carm. de Bello Civ. cap. 120. Satyr. *Aedificant auro, sedesque ad sidera mittunt.*

ELEG. II.

Pag. 497. Eleg. II. v. 11. *Hannibalemque Lares Romana sede fugantes*, col. *b.* post haec verba, *Indigetes* dicti, de quibus vide, adde:] Delr. Comm. ad Senec. Thyest. v. 264.

Pag. 501. *Eleg.* II. v. 29. *Ergo Musarum & Sileni patris imago*,] Ferrarii liber habet, *Ille Musarum.*

Pag. 502. Eleg. II. v. 35.

Haec hederas legit in thyrsos, haec carmina nervis
Aptat; at illa manu texit utraque rosam.

col. *b.* post haec verba, ad Calp. Ecl. III. 75. adde:] Ovid. II. F. 294.

Nectar erat palmis hausta duabus aqua.

Nemesian. Ecl. III. v. 94.

ELEG. III.

Pag. 506. Eleg. III. v. 5. *Seres & Ausoniis venient provincia virgis.* col. *a.* post haec, Passeratius & Gebhardus adde:] & sic Dorleans ad Tacit. cui *Sera Provincia* exponitur per *ferica* sed haec *palmaria* &c.

Pag. 507. Eleg. III. v. 8. *Et* solitum armigeri *ducite* munus equi.] *Ad — currite* Eldik. ut citatae orationis vis defectu copulae intendatur.

Ibid. Eleg. III. *ad eund.* v. 8. col. *b.* post haec verba, *sumta deo est*, adde:] *sumere certamina, sumere iras* &c. Markl. ad Stat. p. 310. ubi Poëtae suo, duce Gronovio, adseruit, *furias Latiae sumsere secures*, pro *sensere.*

Pag. 511. Eleg. III. v. 24. *Stant mihi cum domina praelia dura mea.* col. *a.* post haec verba, *bellum gerere*, adde:] eum vide tam in notis ad h. l. quam ad Paneg. Vet. p. 340. indicante Cl. Schradero Emend. p. 88.

Pag. 512. Eleg. III. v. 29. *O prima infelix fingenti terra Prometheo.* col. *b.* post haec verba, *praecordia Titan*, adde:] Martialis Lib. X. Ep. 39. *Ficta Prometheo diceris esse luto.*

Pag. 513. Eleg. III. v. 31. *Corpora disponens mentem non vidit in arte*, col. *b.* post haec, *Tom.* I. *Anth. Lat. pag.* 514. adde:] *addidit* tamen hic non mutandum, sed retinendum puto, si legamus, *ignem non addidit arti*, ut in loco Horatii, *Fertur Prometheus addere principi Limo coactus particulam vndique Desectam* &c. Tibullus Lib. II. El. 4. v. 36. *Quale bonum multis addidit ille malis*: ut teste Douza, aliisque pro *attulit*, *abdidit.* vide illic Broukhus. *disponens* vero *corpora* idem quod Graecis διαπλάσσειν ἀνθρώπους, ut observat Dausquejus ad Basil. Seleuc. pag. 23.

Pag. 515. Eleg. III. v. 37. *Victor cum victis pariter miscebimur Indis. Consule cum Mario* &c. col. *a.* post haec verba, *de exsule Consul*, adde:] Claudian. IV. cos. Honor. 640.

Sis precor adsiduus Consul, Mariique relinquas.
Et fenis Augusti numerum.

Ibid. Eleg. III. v. 40. *Optima mors, parca quae venit apta die.* col. *b.* post haec verba, *& meo priore*, adde:] *parca* debetur Scaligero, & probatur a Gatakero ad Antonin. XII. v. 23. pag. 356.

Pag. 515. Eleg. III. v. 41. *Me juvat in prima coluisse Helicona juventa*, col. *b.* post haec verba, *& sic Marklandus*, adde:] & Cl. Schrader. cap. VII. Emend. p. 145. qui & hos versus ad Virgilianos esse conformatos monet.

Pag. 516. Eleg. III. v. 44. *Et caput in verna semper habere rosa.* col. *a.* post haec verba, *D'Orvillius ad Charit. pag.* 97. adde:] & confer Stratonis Epigramma apud Rutgers. Lib. IV. Var. Lect. pag. 411.

Καὶ στεφάνοις κεφαλὰς πυκασώμεθα, καὶ μυρίσωμεν &c.

cum D. Heinsii versione illic adposita. *semper* vero cum Marklando non sollicitandum, quia in eo praesertim regnabat luxuria, ut rosas semper

per, media etiam hieme intempestivas, haberent, iisque in conviviis se coronarent. vide Luciani Nigrinum T. I. p. 73.

Pag. 519. *Eleg.* III. v. 63. *Aut Alcmaeoniae furiae, aut jejunia Phinei.*] Anne *Alcmaeoniae furiae*, an *jejunia Phinei*, J. P. sic notatum erat in Ferrarii libro, ubi J. P. significat, credo, Jovianum Pontanum; ceterum Puccius conjecerat quoque, *Anne*.

Pag. 520. Eleg. III. v. 67. *An ficta in miseras descendit fabula gentes*, col. *a.* post haec verba, *olim conjecerat Broukhusius*, adde :] & Francius.

Ibid. Eleg. III. v. 69.

Exitus hic vitae superet mihi. Vos quibus arma
Grata magis, Crassi signa referte domum.]

col. *b.* post haec verba, *ad Tab.* XVII. *p.* 297. 298. adde :] vide & Lib. VI. F. 465.

Crassus ad Euphraten Aquilas, natumque suosque
Perdidit, & leto est ultimus ipse datus.
Parthe, quid exsultas? dixit Dea, signa remittes:
Quique necem Crassi vindicet, ultor erit.

E l e g. IV.

Pag. 521. Eleg. IV. v. 1. *Dic mihi de nostra, quae sentis, vera puella.*] Puto si scripsisset *quae sentis*, non additurum fuisse *vera*. neque etiam tam postulabat Propertius, ut animi opinionem explicaret Lygdamus, quam ut simpliciter vereque, quomodo se Cynthiae res haberent, utque illa affecta esset, enarraret. Leni ergo manu corrigendum arbitror:

Dic mihi de nostra quaerenti *vera puella.*

Wassenbergius.

Pag. 521. Eleg. IV. *ad eund. vers.* 1. col. *b.* post haec, *Adelphis Act. V. Sc.* 9. adde:] Martialis Lib. IX. Ep. 87. — *modo liberum esse jussi Nastam. servulus is mihi paternus.* ut legendum monuit N. Heinsius ad Petron. cap. 53.

Pag. 522. Eleg. IV. v. 6. *Majoremque metu servus habere fidem*, col. *b.* post haec, scriptura *metuens*, adde :] quae tamen Francio probabatur.

Pag. 523. Eleg. IV. v. 11. *Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto?* col. *b. lin.* 18. post haec, *male in meo secundo*, adde :] *Non speculum* Francius.

Pag. 524. Eleg. IV. v. 14. *Scriniaque ad lecti clausa jacere pedes*, col. *a.* post haec, ad Suet. Aug. cap. 78. adde:] & ad Pers. Sat. I. v. 12. & 53.

Ibid. Eleg. IV. v. 16. *Carpebant, medio nebat & ipsa loco?* col. *b.* post haec verba, *inter ancillas neret*, adde:] idque praetulisse videtur Francius, cui simplicius videbatur *medio loco*; id est, in medio domus, vel media inter ancillas ipsa.

Pag. 525. Eleg. IV. v. 19. *Est poenae servo rumpere teste fidem.*] per interrogationem haec legenda putabat Francius.

Pag. 526. Eleg. VI. v. 22. *Ac qualem nulla dicere habere domo?* col. *a.* post haec verba, *mutuo amore junctam*, adde:] *Aequalem* etiam non displicebat Francio.

Pag. 526. Eleg. IV. v. 21. *Ille potest nullo miseram me linquere facto? Ac qualem nulla dicere habere domo?* col. *a.* post haec, *parem habere*, adde :] vel rivalem, ut infra El. VI. 21. *In morso aequales videant mea vulnera collo.*

Pag. 529. Eleg. IV. v. 28. *Et lecta exsectis unguibus ossa trahunt.* col. *a.* post haec verba, *ad Tibull. Lib. I. El.* 2. 46. adde:] hos versus ita legit Eldikius:

Illum turgentis sanie portenta rubetae, &
Exsucta Aeacis ignibus ossa trahunt;
Et strigis inventae per busta *recentia* plumae.

ut plane conveniant cum Horatianis mox laudandis, & cum Martiale V. XXXVIII. 14. *Adhuc recenti tepet Erotion busto.*

Ibid. Eleg. IV. v. 29. *Et strigis inventae per busta jacentia plumae*, post haec, *ad Propert. p.* 719. adde :] *recentia* etiam conjecerat Francius.

Pag. 530. Eleg. IV. v. 39. *Me quoque consimili impositum torquerier igni Jurabo*, col. *b.* post haec, *Palmerio hic placebat*, adde:] quod & praeferebat Francius.

E l e g. V.

Pag. 534. Eleg. V. v. 11. *Di maris, Aegei quos sunt penes aequora, Venti*, col. *b.* post haec, *editionem irrepsit*, adde :] probante Francio.

Pag. 535. Eleg. V. v. 14. *Adtulimus longas in freta vestra manus*, col. *b.* post haec, *longaeque manus*, adde :] *cassas* vel *puras* malebat Francius, si liceret.

Pag 536. Eleg. V. *ad eund. vers.* 14. col. *a.* post

&

haec & illic Brodaei notas, adde:] comas quoque Eldikius, qui exponebat nondum tonsas more virili. Nemesian. Ecl. II. v. 77. Stat. L. II. Sylv. VI. 44. Broukh. ad Tibull. I. IV. 34.

Pag. 536. Eleg. V. v. 16. *In me caeruleo fuscina sumta Deo est.*] *caerulea est fuscina sumta Deo* in aliis apud Lat. Latinium.

Pag. 538. Eleg. V. v. 21.

Poete, quid aetatem numeras? quid cara natanti
Mater in ore tibi est? non habet unda Deos.

col. *a.* post haec, *vixi maturior annis*, adde:] vid. ad Ovid. I. A. A. 183.

Pag. 540. Eleg V. v. 34. *Et tu materno tacta dolore Thetis*] *Theti* emendaverat Puccius, quod in textum fuerat admittendum.

Pag. 541. Eleg. V. v. 37. *Reddite corpus humo, positaque in gurgite vita*, col. *b.* post haec, *justa facere* dicebantur, adde:] quo refer illud Horatii Lib. I. od. 28. 23. *At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae Ossibus & capiti inhumato Particulam dare.*

Pag. 544. *Eleg.* V. v. 49. *Ventorum est, quodcunque paras*, col. *b.* media: *& procellis auctur diripiendum*, haec verba delenda sunt.

Pag. 544. *Eleg.* V. v. 52. *Quae notat Argynni poena natantis aqua.*] Ferrarii liber habet: *Qua notat Argynni poena natantis aquas*, apud Puccium v. c. *Arginni.*

Pag. 548. Eleg. V. v. 63.

Sed thyiae thalamo, aut Oriciae terebinthi
Effulto pluma versicolore caput.]

col. *a.* post haec, *vide Passeratium*, adde:] tale est illud Poëtae veteris T. I. Anth. Lat. p. 549.

Aut testudineo jacere lecto,
Aut pluma latus abdidisse molli,
Aut auro bibere & cubare cocco.

intelligit igitur lectos & pulvillos plumeos, ad luxum & mollitiem a Romanis adhibitos. de quibus vid. Barth. ad Stat. Lib. I. Sylv. 2. 59.

ELEG. VI.

Pag. 550. ad Tit. *Elegiae VI.* hujus Elegiae versus valde perturbatos esse, notat Livinejus. vid. Cl. Schrad. p. 89.

Ibid. Eleg. VI. v. 1. *Dulcis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas*, col. *a.* post haec verba, *portans vestigia rixae*, adde:] Martialis Lib. X. Ep. 38.

O quae praelia, quas utrinque pugnas
Felix lectulus & lucerna vidit.

Ibid. ad eund. v. 1. post haec, *ad lucernas*, adde:] forte tamen Heinsium offendit *Dulcis rixa*, & notaverat Marklandus, quomodo *tot maledicta*, si dulcis rixa. quod certe perpendi meretur, & sequitur *furibunda mensam propellis*, & alia *dulci rixae* contraria. An igitur praestat, *Tristis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas?*

Pag. 550. Eleg. VI. v. 2. *Vocis & insanae tot maledicta tuae*, col. *b.* post haec, *Patruus meus notat. quem vide*, adde:] & apud Tibull. II. El. 5. 101. *Ingerit hic potus Juvenis maledicta puellae.* ubi in MSS. *mala dicta.*

Pag. 553. Eleg. VI. v. 11. *Quae mulier rabida jactat convicia lingua*, col. *a.* post haec verba, *Livinejo etiam in mentem venerant*, adde:] quod tamen improbat Cl. Schrader. Emend. c. VIII. p. 149. legitque:

Quum mulier rabida jactat convicia linguae;
Aut Veneris &c.

Pag. 559. *Eleg.* VI. v. 38. *Sit socer aeternum nec sine matre domus.*] pro *socer* & *matre* Ferrarius dat: *sacer* & *Marte.*

ELEG. VII.

Pag. 563. Eleg. VII. v. 10. *Exactis Calamis se mihi jactat equis*, col. *b.* post haec verba, *Artific. Veter. pag.* 42. adde:] & Calamidis opus Sosandram memorat Lucianus in Imaginib. T. II. p. 462. & 464.

Pag. 565. Eleg. VII. v. 13. *Argumenta magis sunt Mentoris addita formae*, col. *b.* post haec, in *Anecd. Philol. pag.* 69. adde:] & *Fr. Junium Lib. III. de Pict. Vet.* cap. 1. pag. 146. qui per *argumenta* hoc in loco formas ipsas & sigilla intelligenda existimat.

Pag. 566. Eleg. VII. v. 15.

Phidiacus signo se Jupiter ornat eburno,
Praxitelem Parius vindicat urbe lapis.

col. *a.* ad hunc vers. *Phidiacus signo* &c. adde:] de sinceritate hujus lectionis dubitasse videtur Hemsterh. ad Lucian. T. I. p. 11.

Pag. 576. Eleg. VII. v. 54. *Parthorum astutae telo remissa fugae*, col. *a.* post haec, *ad Lib. II. Trist.* 228. adde:] Rittersh. ad Oppian. III. Cyneg. 401.

ELEG.

ELEG. IX.

Pag. 587. Eleg. IX. v. 13. *Ausa ferox ab equo contra oppugnare sagittis*, adde:] *contra pugnare* Ovidio II. Met. 434.

Pag. 594. Eleg. IX. v. 44. *Baridos & contis rostra Liburna sequi*; col. *b.* post haec verba, *Lib.* IV. *El.* 6. 45. adde:] vide Fabricii notas ad Dion. Caff. Lib. 54. pag. 616.

Pag. 595. Eleg. IX. v. 46. *Jura dare & statuas inter & arma Mari*, col. *a.* post haec, *recte edidit Broukhusius*, adde:] & putabat Livinejus.

ELEG. X.

Pag. 606. Eleg. X. v. 12. *Ferreus armato neu cataphractus equo.* col. *a.* post haec, *ad Silium pag.* 323. adde:] Cerda ad Tertullian. de Habit. mulier. cap. 7. p. 370.

Pag. 610. El. X. v. 25.

Castra decem annorum, & Ciconum mons, Ismara, Calpe,
Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae,

col. *b.* post haec verba, *forte adhuc supererant*, adde:] „Cacram *autem nomen antiquum Punicum esse, censet S Bochart.* l. c. XXIX. Phaleg. & Canaan."

Ibid. ad eund. v. 25. post haec, *ei sufficiat dubito*, adde:] Eldikius reponebat: *Ciconum domita Ismara clade*, ut conveniat historiae Homer. Odyss. v. 39.

Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς.

Pag. 611. Eleg. X. v. 31.

Et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae,
Totque hiemis noctes, totque natasse dies.

col. *b.* post haec, *tres Voss. & pr. D'Orv.* adde:] *aequoreae* volebat doctiss. Eldikius, ut Ovid. II. Art. 123.

ELEG. XI.

Pag. 627. Eleg. XI. v. 3. *Quod non infames exercet corpore ludes.*] Densterus Lib. III. de Etrur. Reg. cap. 74. p. 421. notat: *laudes*, vetus lectio, quam male tuetur Rob. Titius IV. Locor. Controv. c. 1. Ivo vero Villiomarus legit *infames ludos*, non bene. Optima enim vetus lectio, nam luctam non esse infamem laudem, quis non intelligit?

Pag. 630. Eleg. XI. v. 59. *Proloquar, atque utinam patriae sim vanus aruspex!* col. *b.* post haec verba, *interpretor omine quercum*, adde:] unde *verus* in codices irrepserit, vide apud Cl. Schrad. Emend. p. 118.

Pag. 632. Eleg. XI. v. 65. *Experta est veros irrita lingua Deos.* col. *b.* post haec, *quae notavi ad Lib. I. El.* 9. 7. adde:] *ferus* improbatur quoque in Obs. Miscell. Vol. II. p. 113.

ELEG. XII.

Pag. 637. Eleg. XII. v. 16. *Thermodontiacis turma lavatur aquis*, col. *b.* post haec verba, veram lectionem *Thermodonteis*, adde:] sic Muretus Ed. 1558. in erratis legi jubet, & Rovill. A. 1559.

ELEG. XIII.

Pag. 643. Eleg. XIII. v. 40. *Ducitur, in multis mortem habitura locis.*] Heinsius: *incultis* mortem *obitura* locis; quem vide etiam Adverf. p. 92.

Ibid. Eleg. XIII. v. 41. *Prata cruentantur Zethi, victorque canebat*] Guyetus malebat etiam, *Zetho*; pro quo Cl. Schrader. Emend. p. 163. scribi volebat, *late.* Eldikius autem, *laetum* victorque canebat *Paeana*, ex Virg. VI. Aen. 657.

ELEG. XV.

Pag. 649. Eleg. XV. v. 2. *Da mihi bacchata vela secunda, pater.* col. *b.* post haec, scriptura *baccato*, adde:] unde ante Broukhusium sic emendavit Palmerius, vid. Cl. Schrader. c. 5. Emend. p. 91.

ELEG. XVI.

Pag. 663. Eleg. XVI. v. 29.

At tibi, Nauta, pias hominum qui trajicis umbras,
Huc animae portent corpus inane tuae.

col. *a.* post haec verba, *ad Horat. Epod.* XV. 17. adde:] *Navita Porthmeu* juncta offendebant tamen Eldikium, qui legebat,

At *stipe*, nauta, pias hominum qui trajicis umbras,
Huc animae *partes* corpus inane *fuae.*

 Nec

Nec praesidium Heinsianae emendationi existimabat esse in loco Petronii c. 121.

——* *Vix navita Porthmeus*
Sufficiet simulacra virûm traducere cymba.
Classe opus est.

quippe ubi *unica Porthmei* restituebat, ut fere apud Albinov. ad Liv. v. 357.

ELEG. XIX.

Pag. 674. Eleg. XIX. v. 15. *Ergo qui tactas in foedera ruperit aras*, col. *b.* post haec, *tactis sancita sunt*, adde:] vel *pia* foedera cum Eldikio.

ELEG. XX.

Pag. 682. Eleg. XX. v. 26. *Incipiam, aut hortis, dux Epicure, tuis.* col *a.* post haec verba, *metro* XI. *in fine*, adde:] *docte*, defendit quoque Cel. Valckenarius in Obs. Philol. Koppiersii p. 172. & seqq.

ELEG. XXI.

Pag. 690. *Eleg.* XXI. v. 28. *Itala portentis nec fuerit unda novis.*] Ferrarii liber, *fuit ora.*
Pag. 692. *Eleg.* XXI. v. 40. *Hic tibi pro digna gente petendus honos*] *Hinc* emendaverat Puccius, procul dubio ex unico Vallae codice.

ELEG. XXII.

Pag. 695. Eleg. XXII. v. 18. *Garrula quum blandis ducitur hora dolis*, col. *a.* post haec, emendatione *dicitur*, adde:] quod habet liber Groninganus.

LIB. IV.

ELEG. I.

Pag. 707. Eleg. I. v. 5. *Fictilibus crevere Deis haec aurea templa,*] vide Trillerum Lib. IV. Observ. Crit. cap. 6. p. 330.
Pag. 711. Eleg. I. v. 26. *Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.*] licens i. e. licentiosus, libidinosus. vid. Eust. Swartium Lib. I. Analect. cap. XI.
Pag. 722. Eleg. I. v. 81. *Di mihi sunt testes, non degenerasse propinquos*, col. *b.* post haec, Lib. III. Silv. I. v. 160. adde:] & Zinzerling. Promulf. Crit. cap. XIII.
Pag. 725. Eleg. I. v. 102. *Umbra neque haec magicis mortua prodit aquis.*] Ferrarii liber, *Umbra nec e* magicis.
Pag. 729. Eleg. I. v. 131. *Mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo*] deponebatur haec bulla aurea anno aetatis XVI. & domesticis Laribus consecrabatur. vide de ea Fr. Ficoronii Diss. Ital. Romae editam A. 1732.
Pag. 731. Eleg. I. v. 142. *Nil erit hoc. rostro te premet ansa suo.*] Pocchus: *Nil erit hoc.* voto *te premet ansa suo.*
Pag. 732. *Eleg.* I. v. 149. *Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatu.*] Pocchus & Ferrarius habent, *cavum.*

ELEG. II.

Pag. 733. Eleg. II. *Quid miraris meas tot in uno corpore formas?*] de Vertumno vide Marianum de Etrur. Metrop. cap. XIII. & Demster. Lib. I. Etrur. Reg. cap. 15. ubi in loco Asconii legit *in ultimo vico Tusco est* pro *turario.* adde eundem Lib. II. cap. 6 & 47. Sed praesertim vide Gorium Tom. II. Musei Etrusci pag. 8. ad Tabulam II. in qua Vertumni imago cum Propertii descriptione conveniens.
Pag. 738. *Eleg.* II. v. 31. *Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi*, in *not. col. b. lin.* 25. post verba, *Scribon. p.* 443. adde:] sic Lib. I. Eleg. X. de Hyla:

Est tibi non infra speciem, non nomine dispar.

vid. Eust. Swartium Lib. I. Analect. c. 13.

Pag. 745. *Eleg.* 2. v. 58. *Non moror. haec spatiis ultima meta meis.*] pro *meta* Pocchus suppeditat, *cura.*

ELEG. IV.

Pag. 772. *Eleg.* IV. v. 35. *Ille equus, ille meos in castra reponet amores.*] Puccius correxerat, *reponat.*

ELEG. V.

Pag. 794. *Eleg.* V. v. 34. *Fac simules puros Isidis esse dies.*] in nota col. *b.* legitur: *fidens in omnibus codd.* tu, quaeso, repone: *fideris in omnibus codd.*

ELEG. VI.

Pag. 808. *Eleg.* VI. v. 6. *Terque focum circa laneus orbis eat.*] *linteus*, Pocchus.

ELEG. VIII.

Pag. 875. *Eleg.* VIII. v. 88. *Et sponda & toto solvimus arma toro.*] Puccius emendavit, *Despondi & tuto* solvimus arma toro: „ additque „ hanc interpretationem: Despondi in verba & „ leges ab ea dictas, atque ita solvimus arma, „ finimus rixam, reconciliati pace Venerea in *tuto toro*, jam pacato, nec ut ante infesto.

Poc-

Pocchus notaverat hanc variantem: *In sponda & teto*, & fortasse ita legendum esse, suspicatus erat. Ferrarius habebat, *Descendit*.

ELEG. IX.

Pag. 886. *Eleg.* IX. v. 64. *Ponit vix siccis tristia jura labris.*] pro *vix* Pocchus dat, *vis.* & ita corrigebat Puccius.

Ibid. Eleg. IX. v. 67. *Maxima quae gregibus devota est ara repertis*] pro *quae* Pocchus adnotat, *qua.*

ELEG. X.

Pag. 892. Eleg. X. v. 42. *Nobilis e tectis fundere gesa rotis.*] *Mobilis* habet vetus codex apud Pocchum, & Perrejum.

ELEG. XI.

Pag. 894. ad Eleg. XI.] in libro M. Ant. Pocchi inscriptio legitur: CORNELIA MARITUM ALLOQUITUR. in exemplari MS. membranaceo Venantii Lupacchini: EPIGRAMMA IN PAVLVM.

Pag. 895. Eleg. XI. v. 4. *Non exorato stant adamante viae.*] ὁδὸν dixit Euripid. in Alcest. v. 262.

> Ἄγει μ', ἄγει μέ τις, οὐχ ὁρᾷς;
> Νεκύων ἐς αὐλὰν, ὑπ' ὀφρύσι κυαναυγέσι βλέπων
> πτερωτὸς ἅδας;
> Τί ῥέζεις; ἄφες. οἵαν ὁδὸν ἁ δειλαιοτάτα
> προβαίνω.

Pag. 896. Eleg. XI. v. 8. *Obserat umbrosos lurida porta rogos.*] *Obsecrat* est in cod. Lupacchini. *umbrosos* pro *herbosos* emendaverat etiam Fr. Puccius; & *umbrosos* legitur inter variantes Pocchi & Minturni.

Pag. 896. Eleg. XI. v. 9. & 10.

> *Sic moestae cecinere tubae, quum subdita nostrum*
> *Detraheret lecto fax inimica caput.*

notae adde:] talem naeniam Thessalis imperasse Admetum existimem apud Eurip. in Alcestide v. 424. qui locus Propertium non latuit.

> Cho. Ἄδμητ', ἀνάγκη τάσδε συμφορὰς φέρειν.
> Οὐ γάρ τι πρῶτος, οὐδὲ λοίσθιος βροτῶν,
> Γυναικὸς ἐσθλῆς ἤμπλακες. γίγνωσκε δὲ
> Ὡς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται.
> Adm. Ἐπίσταμαί γε, κοὐκ ἄφνω κακὸν τόδε
> Προσέπτατ'. εἰδὼς δ' ἐτειρόμην πάλαι.
> Ἀλλ', ἐκφορὰν γὰρ τοῦδε θήσομαι νεκροῦ,
> Πάρεστε. καὶ μένοντες, ἀντηχήσατε
> Παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ.

Pag. 897. Eleg. XI. v. 12. *Profuit, aut famae pignora tanta meae?*] *famam* hic vindicat etiam & explicat pudicitiam Burmannus supra ad I. XI. 17. *sanctae* habent membranae Lupacchini.

Pag. 897. v. 13. *Num minus immites habui Cornelia Parcas?*] pro *Num* Pocchus notat, *Non. habui* pro *habuit* jam emendaverat Puccius.

Pag. 898. Eleg. XI. v. 15. *Damnatae noctes & vos vada lenta paludes,*] *Damnatae o noctes*, profert Pocchus.

Pag. 898. *Eleg.* XI. v. 16. *Et quaecunque meos implicat unda pedes,*] Uti hic Cl. Schraderus, ita Marklandus pro *unda* volebat *ulva* restituere Propertio I. XIV. 1.

Pag. 899. v. 18. *Det Pater hic umbrae mollia jura meae.*] Puccius, qui patrem etiam intelligebat Ditem, correxerat *hinc.*

Ibid ad v. 20. *In mea sortita vindicet ossa pila.*] *In meo* codex Lupacchini.

Pag. 900. Eleg. XI. v. 21 & 22. *Adsideant fratres. juxta Minoïa sella, & Eumenidum intento turba severa foro:*] *Minoïda sellam* v. c. apud Minturnum. apud Pocchum copula inseritur inter *intento* & *turba*, ita:

> *Minoïa sella,*
> *Eumenidum intento & turba severa foro.*

Puccius eam in fine longi versus collocaverat.

Pag. 901. *Eleg.* XI. v. 23. *Sisyphe, mole vaces, taceant Ixionis orbes:*] pro *taceant*, V. C. apud Pocchum & Minturnum habet, *cessent*, Ferrarii liber *jaceant.*

Pag. 902. v. 27. *Ipsa loquor pro me. si fallo, poena sororum:*] pro *loquor* & *fallor*, Puccius emendaverat, *loquar* & *fallo*. Pocchus etiam suppeditat, *loquar*, quod fuerat recipiendum; agnoscit quoque codex Lupacchini.

Pag. ead. v. 29. *Si cui fama fuit per avita tropaea decori:*] pro *pavita decorat trophei* Puccius correxerat, *pavita decora tropheis.* in Lupacchini membranis est: *decora tropaei.* Vetus autem codex apud Pocchum & Minturnum legit: *Si cui fama fuit pavita trophea decori.* Editio princeps 1472. *decori trophea.*

Ibid. v. 30. *Afra Numantinos regna loquuntur avos.*] pro *Aera* vetus codex Puccii habebat *vera*, ipse legebat *versa*, quod Minturnus etiam annotavit. apud Pocchum autem alia lectio exstat, *sera*, alia veteris codicis, *vera.* ipse autem legendum censebat, *versa* pro eversa.

Pag. 903. Eleg. XI. v. 31. *Altera maternos exaequat turba Libones:*] *Libones* correxit Puccius. membranae Lupacchini & editio princeps servant, *ligones.*

Pag. 903. v. 34. *Vinxit & adspersas altera vitta comas,*] *adspersas* pro *acceptas* emendaverant etiam Puccius & Minturnus, & invenerant in suis libris Pocchus & Ferrarius.

Ibid. v. 35. *Jungor, Paule, tuo, sic discessura, cubili.*] pro *sic*, *sive cum*, editionis Rheg. Lep. & editionis principis lectione, Puccius emendavit, *non*, explicans, *cum proposito unas tui duntaxat novisse taedas.*

Pag 904. v. 38. *Sub quorum titulis Africa tonsa jacet.*] *tunsa* est in cod. Lupacchini, apud Minturnum & in editione principe.

Ibid. v. 39. *Et Persen proavi simulantem pectus Achillis,*] quod dixi pro *Et* legendum esse *Te*, nunc addo, eandem inversionem locum olim habuisse supra Lib. III. *Eleg.* XI. v. 55. ubi nunc editur

Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro
Nutrit in hospitio non, Polydore, pio.

nam illic omnes fere codices & edd. vetustae dant: *Et scelus*; sed rectam scripturam servat Ferrarii liber, & restituerat Puccius, sine dubio ex Bernardini Vallae antiquissimo codice. ceterum *simulantem* hoc loco etiam emendaverat Puccius pro lectione Rheg. Lep. *stimulantem*, adscripto, *testor ipsum Aemilium, qui proavus meus Macedonas fregit.* Lupacchini liber: *Persem — stimulantem.*

Pag. 906. v. 44. *Quin & erat magnae pars imitanda domus.*] *Quin & eram* emendaverat Puccius, nec aliter exstat in V. C. Pocchi & Minturni. *erat &* in cod. Lupacch.

Pag. 907. Eleg. XI. v. 48. *Ne possim melior judicis esse metu.*] pro *Nec possis* Puccius correxerat: *Ne possem*, & *possem* Pocchus adnotaverat.

Ibid. Eleg. XI. v. 49. *Quamlibet austeras de me ferat urna tabellas,*] ex v. c. Pocchus etiam notat, *Quamlibet*, id est, quantumvis, & *Quamlibet* adnotaverat Minturnus. *Quilibet* Lupacch. cod.

Ibid. Eleg. XI. v. 50. *Turpior assessu non erit ulla meo.*] pro *Turpior assensu* Puccius legendum conjecerat *Tristior*, quod inter variantes Pocchi quoque invenio, &, *turpior accessu.* cod. Lupacchini habet *a sensu*, Minturnus *assessu.*

Pag. 909. El. XI. v. 55. *Nec te dulce caput, mater Scribonia, laesi.*] *Scribonia* restituit etiam Puccius. *Strabonia* habet cod. Lupacchin. & Ed. Pr.

Ibid. Eleg. XI. v. 59. *Ille, sua nata dignam, vixisse sororem Increpat:*] Pocchus ait: hic versus ita exstat in vet. cod. *Ille suam natam indignam vixisse sorore:* eodemque modo legitur in Ferrarii libro, inter Puccii varias lectiones, & in v. c. Minturni.

Pag. 910 v. 63. *Tu, Lepide, & tu, Paule, meum post fata levamen!*] *Tu*, pro *Te* ad Aldinam 1502. notaverat quoque Minturnus.

Pag. 911. *Eleg.* XI. v. 64. *Condita sunt vestro lumina nostra sinu.*] *lumina* agnoscit Ferrarius, & emendat Puccius.

Pag. 912. *Eleg.* XI. v. 67. *Filia, tu specimen censurae nata paternae,*] *specimen*, dant Pocchus & Ferrarius, & restituit Puccius, adnotavit quoque Minturnus & excudit Princeps editio. Lupacchini membranae: *Filia tu* specimen censura nota.

Pag. 913. *Eleg.* XI. v. 70. *Solvitur, auctoris tot mea fata malis.*] Pocchus sic scribit: „ *Sol-* „ *vit venturis*, ita habet quidam codex. In alio „ vero legitur, *Solvitur haud ullis stant mea fata* „ *malis*; stant pro constant." ultimam lectionem habet etiam v. c. apud Minturnum & Puccius, qui addit Ovidianum;

Heu quanto regnis nox stetit una tuis.

ex alio codice Minturnus profert, *uncturis*, quod liber Lupacchini & Princeps editio habent.

Pag. 914. Eleg. XI. v. 77. *Oscula quum dederis tua flentibus, adjice matris.*] *matris* in textu emendabat Puccius; *mater* dat cod. Lupacch. *abice mater* Ed. Pr.

Ibid. Eleg. XI. v. 79. *Et, si quid doliturus eris sine testibus illis,*] *illa* cum *illis* mutabat Puccius.

Pag. 915. Eleg. XI. v. 81. *Sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges.*] pro *sunt* Puccius emendaverat *sint*, & habet Pocchus.

Pag. 917. *Eleg.* XI. v. 96. *Prole mea Paulum sic juvet esse senem.*] *si juvet*, apud Pocchum; *juvet* Puccius dat, & cod. Lupacch. & Ed. Pr.

Ibid. Eleg. XI. v. 97. *Et bene habet. numquam mater lugubria sumsi.*] Pocchus legere jubet, En *bene babet*, nec aliter Minturnus adscripserat. cod. Lupacch. *Si.* Editio Pr. habet *lubrigia sumptum.* Puccius scripsit, *lugubria sumpsi.*

Ibid. v. 100. *Dum precium vitae grata rependit humus.*] *rependat* cod. Lupacch.

Pag. 918. v. 101. *Moribus & coelum patuit, sim digna merendo,*] *merendo* Puccius explicat, *merito morum.*

Pag. 919. Eleg. XI. v. ult. *Cujus honoratis ossa vehantur aquis.*] *vehantur equis*, Ferrarius & v. c. in Pocchi exemplari, & cod. Lupacch. *vehantur* etiam Puccius. *equis* Minturnus.

INDEX

INDEX

IN NOTAS

AD

PROPERTIVM.

A

Appia

B.

Bactra

C.

D.

G.

H.

Hifto-

I.

In-

L.

Laura

M.

Muta.

N.

Si

T.

Ten-

U.

V.

INDEX

INDEX

AVCTORVM VETERVM.

F. Festus.

INDEX

AVCTORVM RECENTIORVM.

Kkkkkk Deinius

ERRATA.

E R R A T A.

Paginae 627, 628, 629, 630, 631 & 632 typorum vitio bis occurrunt & secundo in indice notantur 627 β. 628. β. &c.
Pag. 6. col. a. lin. 23. *spectacis*, lege: *spectaris*.
Pag. 13. lin. 25. in not. col. a. *veustis*, lege: *vetustis*.
Pag. 14. lin. 28. in not. col. b. *τέχοιμι*, lege: *τύχοιμι*.
Pag. 15 lin. 1. in not. col. b. Πανυργία, lege: *πανοργία*.
Pag. 16 lin. 15. in not. col. b. *Tullure*, lege: *tellure*.
Pag. 38. lin. 13. in not. col. b. post XXXVII. adde: *Var.*
Pag. 43. lin. 23. in not. col. a. *mimine*, lege: *minime*.
Pag. 45. lin. 2. in not. col. b. *mesque*, lege: *meisque*.
Pag. 46. col. a. lin. 25. *Maconias*, lege: *Maeoniar*.
Pag. 47. lin. 32. in not. col. b. *licet*, lege: *licet*:
Pag. 51. lin. 38. in not. col. b. *Heins.*, lege: *Heins.*
Pag. 53. lin. 10. in not. col. a. ~~post dicis adde:~~ *Tibullus*.
Pag. 73. lin. 23. in not. col. a. 22. lege: 2.
Pag. 76. lin. 5. in not. col. a. *violasse*, (bis) lege: *voluisse*.
ibid. lin. 7. c. 111. lege: c. 11.
& ibid. lin. 7. in not. col. a. *heu & voluisse*, dele & lege: *licet ita etiam conjecerit*.
ibid lin. 21. *Phylus* lege: *Phyllis*.
Pag. 81. lin. 31. in not. col. b. *advetsus*, lege: *adversus*.
Pag. 83. lin. 6. in not. col. a. *lotus*, lege: *locus*.
Pag 85. col. a. lin. 32. *nolles*, lege: *molles*.
Pag. 105. lin. 7. in not. col. a. *numine*, lege: *nomine*.
Pag. 110. col. a. prope finem, *tenebris*, lege: *tenebris*.
Pag. 111. col. b. *Graecissimo* lege: *Graecismo*.
Pag. 129. col. a. lin. 19. *flere*, lege: *fiere*.
Pag. 134. lin. 28. in not. col. a. *quae*, lege: *quod*.
Pag. 142. lin. antep. in not. col. b. *rura*, lege: *rura*.
Pag. 158. lin. 7. in not. col. a. *bi*, lege: *ubi*.
Pag. 173. lin. 22. in not. col. a. *divinos & sacros fontes*, dele: *& sacros*.
Pag. 175. ad calcem pag. col. b. *dit*, lege: *Servius*.
Pag. 177. lin. 27. in not. col. a. *Protisilao*, lege: *Protesilao*.
Pag. 190. lin. 2. in not. col. b. *in quiuto*, lege: *in quinto*.
Pag. 192. vers. 44. *Nixus*, lege: *Innixus*.
ibid. lin. 27. in not. col. b. *patris*, lege: *pratis*.
Pag. 193. in not. col. b. v. 8. *restituetuendum*, lege: *restituendum*.
Pag. 203. col. a. v. 8. J.... L...., lege: *Linguae Latinae*.
Pag. 204. lin. 28. in not. col. a. *percurere*, lege: *percurrere*.
Pag. 210. in not. col. b. lin. 27. *anquioribus*, lege: *antiquioribus*.
Pag. 213. lin. 36. in not. col. a. *artiscem*, lege: *artificem*.
Pag. 221. in not. col. a. lin. 12. *aratro in duobus*, lege: *aratra*.
Pag. 223. col. a. lin. 24. *fleret*, lege: *fieret*.
Pag. 237. lin. 43. in not. col. b. *Lucanus*, lege: *idem Lucanus*.
Pag. 247. lin. 32. in not. col. b. A. A., lege: *Eleg.*
Pag. 270 lin. 2. in not. col. a. *insra*, lege: *infra*.
ibid. lin. 21. in not. col. a. *meretrix*, lege: *regina*.
id. ibid. *potest*, lege: *poterat*.
Pag. 277. lin. 7. in not. col. b. *ut*, lege: *sic*.
Pag. 292. col. a. non longe a fine. pro: *altera loci hujus emendatio*: lege: *alteram loci hujus emendationem*.
Pag. 367. lin. 6. in not. col. a. *altero versu Colbert.* lege: *altero Colbert.*
Pag. 376. lin. 24. in not. col. a. *pertuleris*, lege: *pertulerit*.
id. ibid. lin. 27. in not. col. a. *habes*, lege: *habet*.
Pag. 389. lin. 5. in not. col. b. *satius*, lege: *satis*.
Pag. 401. lin. 4. in not. col. b. *repetatur*. lege *repetitum fuerit a descriptoribus*.
Pag. 424. col. a. lin. 18. *lacavit*, lege: *locavit*.
Pag. 431. lin. 9. in not. col. a. *inciepiebat*, lege: *incipiebat*.
Pag. 432. lin. 10. in not. col. b. *Augustii*, lege: *Augusti*.
Pag. 433. lin. 19. in not. col. a. *ex hoc Propertii loco*, deleantur.
Pag. 437. lin. 17. in not. col. b. *ἀρχιχλέων*, lege: *ἀρχίχορον*.
ibid. lin. 30. *cumc*, lege: *mcu*.
ibid. lin. 35. *sigura*, lege: *figura*.
Pag. 439. col. a. lin. 14. *vagabis*, lege: *vagaris*.
Pag. 443. lin. 8. in not. col. a. V. lege: v.
Pag. 445. lin. 11. in not. col. b. *At dure*, lege: *At tu dure*.
ibid. *Passeratii*, lege: *Passeratii & Beroaldi*.

E R R A T A.

Pag. 446. lin. 1. in not. col. *b. adnotavis*, lege: *adnotavit.*
Pag. 467. lin. 22. in not. col. *b. Tu fatius* Musam, lege: *Tu, fatius*, Musam.
Pag. 469. lin. 6. in not. col. *b. adfert*, lege: *adfert Bernartius &*
Pag. 479. lin. 40. in not. col. *b. &*, deleatur.
Pag. 481. col. *b.* med. *imitaneos*, lege: *imitandos.*
Pag. 482. lin. 37. in not. col. *b. firmat*, lege: *firmat.*
Pag. 483. col. *a.* media: *ingreffi*, lege: *ingreffi.*
Pag. 495. in tit. *El.* II. lege: El. I.
Pag. 498. lin. 12. in not. col. *b. athere*, lege: *aethere.*
Pag. 506. lin. 17. in not. col. *a. haec enim*, lege: *sed haec.*
Pag. 515. col. *a.* verfu ult. pro *tantum*, lege: *tam.*
Pag. 521. col. *a.* v. 9. *puellae*, lege *puella.*
Pag. 522. col. *b.* ultra mediam. *male*, lege: *malo.*
Pag. 523. col. *a.* media fere: *vix quidem*, lege: *vix equidem.*
Pag. 554. col. *b.* ad v. 19. *exemploris*, lege: *exemplaris.*
Pag. 564. lin. 16. in not. col. *a. nom*, lege: *num.*
Pag. 565. lin. 5. in not. col. *b. &* deleatur.
Pag. 592. lin. 2. 15. lege: 35.
Pag. 602. lin. 1. in not. col. *a. pontus*, lege: *pontes.*
Pag. 610. lin. 4. in not. col. *b. Tietzae*, lege: *Tzetzae.*
Pag. 622. lin. 26. in not. col. *a.* 18. lege: 28.
Pag. 636. lin. 13. in notis col. *b.* 362. lege: 162.
Pag. 669. lin. 16. col. *b. de* deleatur.
Pag. 675. lin. 1. *fenaeftrae*, lege: *feneftrae.*
Pag. 687. col. *a.* lin. 21. *quafitum*, lege: *quaefitum.*
Pag. 720. col. *b.* prope finem, *datrivus*, lege, *dativus.*
Pag. 724. col. *b.* ad v. 99. *utqne Javis*: lege: *utque Jovis.*
Pag. 762. lin. 9. col. *a. Juntinae*, lege: *Juntina.*
Pag. 809. col. *a.* lin. 12. *Mygdonus*, lege: *Mygdoniis.*
Pag. 858. col. *b.* lin. 7. *trahi*, lege: *trahit.*
Pag. 954. col. *b. figna*, lege: *figno.*